Jahrgang 1851. I. Theil. (Polnisch).

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Rok 1851.

Oddział piérwszy,

obejmujący

części I.—XXIV. (od Nru. 1—169)

We Lwowie r. 1855.

Z ces. król. galicyjskiéj Drukarni rządowéj.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1851.

Erster Theil,

umfassend

die Stücke I.—XXIV. (Nummern 1—169).

Lemberg, 1855.

Aus der k. k. galizischen Aerarial-Staats-Druckerei.

Spis chronologiczny
Ustaw i Rozporządzeń,

zawartych

w powszechnym Dzienniku praw krajowych i rządowych

z roku 1851,

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Chronologisches Verzeichniß

der

Gesetze und Verordnungen,

welche in dem Jahrgange 1851

des allgemeinen

Landes-Gesetz- und Regierungsblattes

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau enthalten sind.

*) Porównaj obwieszczenie Prezydyjum krajowego z d. 13. Lutego 1851, w IV. części, l. 30., str. 91.

*) Vergleiche die Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 13. Februar 1851, im IV. Stücke, Nro .30, Seite 91.

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1850. 31. Dezem.	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Behandlung der Urkunden, welche über Privatstiftungen errichtet werden, in Beziehung des Gesetzes vom 9. Februar 1850	III	10	71
31. "	Erlaß des Kriegsministeriums, womit die von Seiner Majestät Allergnädigst genehmigte Verbesserung der Gebühren des Militär-Gerichts-Personales vom General-Auditor-Lieutenant abwärts bekannt gemacht wird	IV	19	81
31. "	Uebereinkunft zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sächsischen Regierung über den Betriebs-Anschluß der beiderseitigen Eisenbahnen unter einander	XXIII	155	612
31. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch das der Alexandrine Casati ertheilte Privilegium auf eine Verbesserung ihrer privilegirt gewesenen Gesichtspomade und auf die Erfindung eines hierzu nöthigen Wassers auf das 12. und 13. Jahr verlängert wird .	XLI	342	899
31. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Franz Secchi auf eine Entdeckung im Abwinden der Seide von den Kokons und im Aufweichen der Seiden-Abfälle verliehene Privilegium auf vier Jahre verlängert wird	XLI	343	899
31. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLI	344	899
1851. 1. Jänner	Erlaß des Landesguberniums, womit die Gubernial-Verordnung vom 28. Juni 1849 Z. 35942, über die Patronats-Baukosten-Vertheilung der nach dem 7. September 1848 bewilligten geistlichen Baulichkeiten unter die Konkurrenten, erläutert wird	III	11	72

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 3. Stycz.	Rozporządzenie Rządu krajowego, którem rozwiązuje się wątpliwość, od kiedy wysokie ministeryjalne rozporządzenie z dnia 28. Stycznia 1850, dozwalające magistratom tego kraju dalsze pobieranie taks sądowych, tudzież od ksiąg gruntowych, w skutek patentu stemplowego z dnia 9. Lutego 1850 ustać było powinno	III	12	73
3. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, mocą którego dla tutejszo-krajowych magistratów (jurysdykcyję wykonywujących gmin miejskich) w miejsce taks sądowych, zniesionych w skutek nowej ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, wynagrodzenie od skarbu zapewnia się, tudzież prawidła przy likwidacyi tych należytości zachowywać się mające, ustanawiają się	III	13	74
3. „	Cesarskie rozporządzenie względem odgarnywania śniegu na gościńcach rządowych	V	31	93
3. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem w skutek najwyższego postanowienia z dnia 3. Stycznia 1851 obwieszcza się zasady uregulowania powszechnego uwolnienia od portoryjum . . .	VII	48	123
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, którem obwieszcza się postępowanie z wylosowanemi na dniu 2. Stycznia 1851 w rzędzie 7 tak pięcioprocentowemi obligacyjami bankowemi, jak niższo-austryjackiemi stanowemi obligacyjami domestykalnemi	III	14	76
4. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLI	345	902
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych. Postanowienia o opłatach za jazdę pocztową na 1. półrocze 1851	III	15	76

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 3. Jänner	Erlaß des Landesguberniums, womit der Zweifel, bezüglich des Zeitpunktes, von welchem an die hohe Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850, welche den hierländigen Magistraten den Fortbezug der Gerichts- und Grundbuchstaxen gestattet, in Folge des Stempelpatentes vom 9. Februar 1850 hätte aufhören sollen, gelöst wird	III	12	73
3. "	Erlaß des Landesguberniums, womit den hierländigen Magistraten (jurisdizirenden Stadtgemeinden), an die Stelle der in Folge des neuen Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 aufgelassenen Gerichtstaxen, eine vom Staate zu leistende Entschädigung zugesichert wird, und die bei Liquidirung der dießfälligen Gebühren zu beachtenden Grundsätze festgestellt werden	III	13	74
3. "	Kaiserliche Verordnung, über die Schneeausschauflung auf Reichsstrassen	V	31	93
3. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 3. Jänner 1851 die Grundsätze für die allgemeine Regulirung der Portofreiheiten kundgemacht werden	VII	48	123
4. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 2. Jänner 1851 in der Serie 7 verlosten Banko-Obligazionen zu 5 Perzent und niederösterreichisch-ständischen Domestikal-Obligazionen zu 4 Perzent kundgemacht wird .	III	14	76
4. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLI	345	902
5. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten. Bestimmungen über die Postrittgelder für den I. Semester 1851	III	15	76

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.				
5. Jänner	Kundmachung des Landespräsidiums, womit die Bereitung von Salzgattungen unter der Benennung „Vieh- und Dungsalz", so wie der für jede dieser Salzarten festgesetzte Verschleißpreis zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird . . .	III	16	77
5. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Stempelbehandlung der Bücher-Verzeichnisse, Partezettel, Addressen, Einladungskarten u. dgl.	III	17	78
6. „	Verordnung des Justizministeriums, wodurch erklärt wird, daß unter der im §. 164 der Strafprozeß-Ordnung erwähnten Sicherheitswache, auch die Militär-Polizeiwache zu verstehen sei	III	18	79
8. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch mehrere Privilegien verlängert werden	XLI	346	905
9. „	Kundmachung der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend das Zollverfahren für den Verkehr auf den österreichischen Eisenbahnen im unmittelbaren Anschluße an die preußischen Bahnen	X	75	153
10. „	Erlaß des Landesguberniums, womit die im Lande vertheilte Gensd'armerie-Mannschaft mit der gelegenheitlichen Ueberwachung des genauen Vollzuges der sich auf die Beaufsichtigung des Gesundheitszustandes der Viehtriebe beziehenden Normalvorschriften betraut wird	IV	20	82
10. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Privilegien des Ignaz Geßmann auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Wagen- und Maschinen-Schmiere und auf die Erfindung einer Unschlitt-Seife verlängert werden	XLI	347	907
10. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit das Privilegium der Franz Bruner'schen Erben auf die Erfindung in der Bereitung des Steinöltittes verlängert wird	XLI	348	907

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 11. Jänner	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Stemplung des Papiers für gebührenpflichtige Ankündigungen in jenen Orten, wo eine Finanz-Bezirksbehörde, aber kein Stempelamt sich befindet	IV	21	84
14. "	Kaiserliches Handschreiben, wodurch angeordnet wird, daß Todesurtheile der Schwurgerichtshöfe vor ihrer Vorlage an den Landesfürsten dem obersten Gerichtshofe um dessen Gutachten über die Gründe der Begnadigung, und im bejahenden Falle über die an die Stelle der Todesstrafe zu setzende zeitliche Kerkerstrafe vorzulegen seien	IV	22	85
14. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, über die Portogebühren für jene Korrespondenzen, welche in auswärtigen Staaten von k. k. Posterpedizionen besorgt werden	IX	65	144
15. "	Erlaß des Ministeriums des Aeußern, womit die von der königlichen niederländischen Regierung den österreichischen Schiffen zugestandenen Begünstigungen kundgemacht werden	IV	23	85
16. "	Erlaß des Ministeriums des Innern, womit das Beleuchtungsausmaß für Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann das Beheizungs- und Beleuchtungsausmaß der Zugskanzleien bei den Gensd'amerie-Regimentern festgesetzt wird	IV	24	86
16. "	Erlaß des Landesguberniums, wornach die aus dem Militärstande ernannten provisorischen Steueramtsdiener die Bewilligung zu ihrer Verehelichung bei der betreffenden Militärbehörde anzusuchen, dagegen jene aus dem Zivilstande diese mittelst des Steueramtes der Finanz-Direkzion anzuzeigen haben	IV	25	88

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 16. Stycz.	Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia dotyczące oddzielnego udzielania nauki prawa kościelnego dla teologów tam, gdzie wszechnice istnieją	V	32	97
17. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, dotyczące kosztów utrzymania krajowców królewsko-bawarskich i cesarsko-austryjackich ujętych, a niemających w ręku dowodów wykazania się . .	IV	26	89
18. „	Uwiadomienie od Rządu krajowego, że stopa procentowa od pożyczek z funduszu rezerwowego galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego z czterech na pięć od sta na czas jednego roku jest podwyższoną	IV	27	89
21. „	Okólne rozporządzenie Namiestnika kraju, którem tymczasowe przepisy utrzymywania dróg nieskarbowych, ogłoszono za skazówkę zachowania się	II	2	55
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw zewnętrznych, którem się ustanawia przepisy o egzaminie mającym się złożyć przed wstąpieniem do służby konceptowej Ministerstwa spraw zewnętrznych	V	33	98
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia, którem się obwieszczają uchwalone za porozumieniem się ze wszystkiemi ministeryjami postanowienia względem zastosowania §. 66 prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 wydanej o teoretycznych egzaminach rządowych, do słuchaczy prawa, swój prawny czas studyjów w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończących .	VI	39	112
21. „	Spis wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu nadanych	XLI	349	907
22. „	Cesarskie rozporządzenie, którem się znosi instytut Pogranicza wojskowego w Siedmiogrodzie			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 16. Jänner	Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts, betreffend die abgesonderte Ertheilung des Unterrichtes im Kirchenrechte für Theologen an Orten, wo Universitäten bestehen	V	32	97
17. "	Erlaß des Landesguberniums, betreffend die Verpflegskosten der in königlich-baierischen und kaiserlich-österreichischen Staaten ausweislos aufgegriffenen gegenseitigen Staatsangehörigen . .	IV	26	89
18. "	Kundmachung des Landesguberniums, womit das Perzenten-Ausmaß für die Darleihen aus dem Reserve-Fonde der galizisch-ständischen Kreditanstalt von vier auf fünf von Hundert auf die Dauer Eines Jahres erhöhet, und zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird	IV	27	89
21. "	Zirkular-Verordnung des Staathalters, womit provisorische Bestimmungen über die Erhaltung nicht ärarischer Strassen festgesetzt und zur Darnachachtung bekannt gemacht werden	II	2	55
21. "	Erlaß des Ministeriums des Aeußern, womit die Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Konzeptsdienst des Ministeriums des Aeußern abzulegende Prüfung festgesetzt werden	V	33	98
21. "	Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts, womit die im Einvernehmen mit sämmtlichen Ministerien beschlossenen Bestimmungen über die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, über die theoretischen Staats-Prüfungen auf die im Studienjahre 1850-51 ihre gesetzliche Studienzeit vollendenden Rechtshörer, kundgemacht werden .	VI	39	112
21. "	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XLI	349	907
22. "	Kaiserliche Verordnung, wodurch die Aufhebung des Militär-Grenz-Institutes in Siebenbürgen,			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.				
	Neuknapp ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Schloßgewehres auf das dritte Jahr verlängert wird	XLI	350	909
25. Jänner	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Hauptmanne Ignaz Martin Guggenberger verliehene Privilegium auf Verbesserung der Wagenräder und der Schienen-Vorrichtung für Eisenbahnen, auf das fünfte Jahr verlängert wird	XLI	351	910
26. „	Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts, über die Dauer der Herbstferien der Gymnasien am Schluße des Schuljahres 1851	VIII	58	135
27. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird	XLI	352	910
31. „	Verordnung des Finanzministeriums im Einverständnisse mit dem Handelsministerium, womit der Eingangszoll von Lak-Lak und Lak-Dye ermässiget wird	V	36	102
31. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Zollbehandlung der Charpie in der Ein- und Ausfuhr	VI	41	114
31. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Joseph und Anton Riedel auf die Erfindung von Hydrogengas-Fackellampen ertheilte Privilegium auf das fünfte Jahr verlängert wird . . .	XLI	353	91
31. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Vitalis Grzybowsky auf eine Erfindung der Schmalkenfabrikazion und Blaufärberei auf das dritte Jahr verlängert wird	XLI	354	912
1. Februar	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über das Agiotiren mit Silbermünzen zu 3 und 5 Kreuzer, und über die Belohnung der Anhalter bei Uebertretungen gegen das Verbot der Agiotage mit Scheidemünzen	VI	42	115

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 1. Februar	Verordnung des Kriegsministeriums, wodurch neue Bestimmungen über die Adopzion und Legitimazion in Ansehung der zur Militär-Jurisdikzion gehörigen Personen angeordnet werden	VII	49	124
1. „	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die Aufhebung des Postfrankirungszwanges zwischen Oesterreich und dem Königreiche Polen	XIX	109	516
3. „	Erlaß des Landesguberniums, womit das Desinfizirungs- (Reinigungs-) Verfahren und die Verführungsart der Häute von Pferden, die an Folgen des Rotzes oder des Hautwurmes zu Grunde gehen oder vertilgt werden, bekannt gegeben wird	VI	43	116
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, mit einer Erläuterung der Vorschrift über die Gebührenberechnung für Nachtdepeschen	IX	67	146
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, über die Portofreiheit der Kommission zur Verwaltung des Ban Jellacić-Invalidenfondes in Agram	IX	68	146
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, über die Eröffnung der königlich-belgischen Telegraphenlinien und die Gebührenberechnung für die österreichisch-belgische Telegraphen-Korrespondenz	IX	69	147
3. „	Erlaß des Handelsministeriums, betreffend die Portofreiheit des Zentralamtes zur Beaufsichtigung der freien Po-Schifffahrt	XIX	110	516
4. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. Februar 1851 in der Serie 305 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen de Sessione 6. Dezember 1793 zu 4 Perzent kundgemacht wird	VI	44	117
4. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit der Beginn der Wirksamkeit der Finanzbehörden im Kronlande Ungarn kundgemacht wird	VI	45	118

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 5. Lutego	Spis wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu nadanych	XLI	355	912
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, jako robotnicy przy arsenale marynarki, podług klas wieku do wojska obowiązani, służbie wojskowej podlegają	VI	46	118
6. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego, jak długo trwać ma pobór należytości w świetle dla pomieszkań niższych oficerów i prymaplanistów, tudzież należytości w drzewie i świetle dla kancelaryi żandarmeryi	XIII	85	248
8. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o pozwoleniu prowadzenia handlu tamtędy, gdzie były urzędy celne i trzydziestowe na linii celnej od Węgier i Siedmiogrodzkiej Ziemi, które z dniem 1. Stycznia 1851 zniesiono	VI	47	119
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, którem się obwieszcza bliższe postanowienia o składaniu przysięgi korpusu zaprzęgów wojskowych . .	VIII	59	135
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem się obwieszcza układ względem komunikacyi pocztowej i żeglugi parowej, zawarty między Austryją i Grecyją	XIII	86	248
9. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, którem się nakazuje przesełanie tabel wykazujących osobowy stan nauczycieli przy gimnazyjach	IX	70	149
10. „	Cesarskie rozporządzenie, którem się udziela objaśnienia §. 408. tejże ustawy o postępowaniu karnem, o ile dopuszczoną być może przysięga szacunku w celu oznaczenia wynagrodzenia poszkodowanego, przez uczynek na karę zasługujący	VIII	60	136
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, stanowiące jak się obchodzić należy z korespondencyją telegraficzną Królestwa Belgijskiego	IX	71	149
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia o ustanowieniu tymczasowej krajowej władzy			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
5. Februar	Verzeichniß der von dem Ministerium des Handels verliehenen ausschließenden Privilegien . . .	XLI	355	912
6. "	Erlaß des Ministeriums des Innern, in Betreff der Militärpflichtigkeit der nach den Altersklassen militärpflichtigen Marine-Arsenals-Arbeiter .	VI	46	118
6. "	Erlaß des Landes-Präsidiums, über die Bezugsdauer der Lichtgebühr für die Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann der Holz- und Lichtgebühr der Gensd'armerie-Kanzleien	XIII	85	248
8. "	Kundmachung des Landesguberniums, wegen Gestattung des Verkehres über die mit 1. Jänner 1851 aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter an der Zwischenzoll-Linie gegen Ungarn und Siebenbürgen	VI	47	119
8. "	Erlaß des Ministeriums des Krieges, womit die näheren Bestimmungen über die Beeidigung des Fuhrwesens-Korps bekannt gegeben werden .	VIII	59	135
8. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit der Post- und Dampfschifffahrts-Vertrag zwischen Oesterreich und Griechenland kundgemacht wird	XIII	86	248
9. "	Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts, wodurch die Einsendung von Personalstandes-Tabellen der Gymnasien angeordnet wird	IX	70	149
10. "	Kaiserliche Verordnung, wodurch eine Erläuterung des §. 408 der Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850, über die Anwendbarkeit des Schätzungseides zum Behufe der Ausmittlung der Entschädigung des durch eine strafbare Handlung Beschädigten gegeben wird	VIII	60	136
11. "	Erlaß des Handelsministeriums über die Behandlung der telegraphischen Korrespondenz aus dem Königreiche Belgien	IX	71	149
12. "	Verordnung des Ministeriums des Kultus und Unterrichts, betreffend die Einsetzung einer pro-			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Strona
1851.	szkolnej dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem i Wielkiem Księstwem Krakowskiem	XIV	87	271
13. Lutego	Uwiadomienie od Prezydyjum krajowego względem sprostowania daty rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych w celu przeprowadzenia dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów . . .	IV	30	91
14. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, mocą którego obwieszcza się przedłużenie terminu do wykonania konwencyi pocztowej, zawartej między Austryją i Toskaniją na dniu 5. Listopada 1850	XII	79	241
15. "	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej, jako umieszczane w czasopismach wyciągi i przedruki obwieszczeń urzędowych odnośnie do ustawy z dnia 6. Września 1850 opłacie podlegają .	VII	50	126
16. "	Spis wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu nadanych	XLI	356	913
17. "	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, mocą którego rozporządza się w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, iż pod przysięgą służbową żandarmeryi rozumieć należy przysięgę wojskową, przez żandarmów przy ich asenterowaniu złożoną	IX	72	150
18. "	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o wymiarze stałej należytości według ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego 1850 przy decyzyjach o rzeczach szacownych a oraz nieszacownych	VII	51	126
19. "	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące wydania biletów skarbowych po 50 złr. . . .	IX	73	151
20. "	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o postępowaniu przy wyrokach zaocznych co do stem-			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.	visorischen Landesschulbehörde für das Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau	XIV	87	271
13. Februar	Kundmachung des Landes-Präsidiums, über die Berichtigung des Datums der, die Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien betreffenden Verordnung des Ministeriums des Innern	IV	30	91
14. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit die Verlängerung des Termines für den Vollzug der österreichisch-toskanischen Post-Konvenzion vom 5. November 1850 kundgemacht wird . . .	XII	79	241
15. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebührenpflicht der, in Zeitschriften aufgenommenen Auszüge oder Nachdrücke ämtlicher Ankündigungen in Beziehung des Gesetzes vom 6. September 1850	VII	50	126
16. „	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XL	356	913
17. „	Verordnung des Justizministeriums, wodurch im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern erklärt wird, daß als Diensteid der Gensd'armerie der von den Gensd'armen bei ihrer Assentirung abgelegte Fahneneid zu gelten habe . . .	IX	72	150
18. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Bemessung der unmittelbaren Gebühr nach dem provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850 bei Erkenntnissen über schätzbare und zugleich nicht schätzbare Sachen	VII	51	126
19. „	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Hinausgabe der Reichs-Schatzscheine zu fünfzig Gulden	IX	73	151
20. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über den Vorgang bei Kontumaz-Urtheilen, bezüglich der			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
	Stempelpflicht bei dem Vorhandensein der Stempelfreiheit und Vormerkung für eine Partei .	VII	52	127
23. Februar	Verordnung des Finanzministeriums, in Betreff der Befreiung der Pensionen der Mitglieder des Maria-Theresien-Ordens und ihrer Angehörigen von der Einkommensteuer	IX	74	151
23. "	Erlaß des Kriegsministeriums mittelst welchem die mit Allerhöchstem Armee-Befehl Nr. 11 vom 22. Oktober 1850 angeordneten Bestimmungen bei Aufnahme von Kadeten allgemein kundgemacht werden	XII	80	241
23. "	Kaiserliche Verordnung, wodurch die zollfreie Einfuhr mehrerer zum Baue oder zur Ausrüstung von Schiffen bestimmten Gegenstände in das dalmatinische Zollgebiet angeordnet wird . .	XIV	88	280
23. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XL	357	915
25. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Georg Gleischner auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Stahlwerkzeugen ertheilte, und nunmehr an Joseph Ritter von Hohenblum zedirte Privilegium auf das vierte und fünfte Jahr verlängert wird	XL	358	916
26. "	Kundmachung des Landesguberniums, womit die Kontrols-Bestimmungen bei der Erzeugung des Unterzeug- oder Lagerbieres bekannt gegeben werden	XXI	138	568
27. "	Erlaß des Landesguberniums, betreffend die Ermässigung des Fahrpreises für Schubtransporte und deren Begleiter bei Benützung der Staatseisenbahn, welche auch auf die Transportirung verhafteter Personen und das Begleitungs-Personale derselben ausgedehnt wird	VII	53	128

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.	i noclegowemi, jakoteż mieszania się niepowołanej do tego starszyzny miejscowej w rzeczy zachowania przepisów, tyczących się nadzorowania stanu zdrowia bydła	VIII	61	138
4. Marca	Uwiadomienie Rządu krajowego o uchyleniu uwzględnienia w opłacie myta, przyznanego podwodom chłopskim z Wielkiego Księstwa Krakowskiego .	XIX	113	518
5. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej nadany Ignacemu Lieberowi i Maryi Ledererowej na rok jedenasty przedłużono	XLI	360	919
6. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Drowi. Józefowi Hafnerowi nadany, a zlewkiem na Aloizego Gejera przeniesiony, na czwarty rok przedłużono	XLI	361	919
6. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej nadany Klaudyjuszowi Chabertowi de Lhérault na rok drugi przedłużono	XLI	362	920
6. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłużono niektóre przywileje	XLI	363	920
7. "	Uwiadomienie Rządu krajowego, jako cło glejtowe dla żydów z teraźniejszego Królestwa Polskiego do Państwa Austryjackiego przybywających, uchylono począwszy od dnia 15. Marca 1851	VIII	62	149
7. "	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych względem wykonania regulacyi granic, objętej w konwencyi rządowej, z Księstwem Modeńskiem zawartej	XII	82	245

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851	Nacht-Stazionen, so auch der unberufenen Einmengung der Ortsvorstände in die Handhabung der auf die Beaufsichtigung ihres Gesundheitszustandes sich beziehenden Vorschriften . . .	VIII	61	138
4. März	Kundmachung des Landesguberniums, über die Aufhebung der den Bauernfuhren aus dem Großherzogthume Krakau zugestandenen Mautbegünstigung	XIX	113	518
4. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Ignaz Lieber und der Maria Lederer auf die Dauer des eilften Jahres verlängert wird . .	XLI	360	919
5. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Dr. Joseph Haffner verliehene, und mittelst Zession an Alois Geyer übertragene Privilegium auf das vierte Jahr verlängert wird	XLI	361	919
6. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Claudius Chabert de Lhérault verliehene Privilegium auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird	XLI	362	920
6. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird	XLI	363	920
7. "	Kundmachung des Landesguberniums, bezüglich der Aufhebung des Judengeleitzolles von den aus dem dermaligen Königreiche Polen in die österreichischen Staaten kommenden Israeliten, vom 15. März 1851 angefangen	VIII	62	139
7. "	Erlaß des Ministers des Innern, über die Vollziehung der im Staatsvertrage mit dem Herzogthume Modena stipulirten Grenz-Regulirung	XII	82	245

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 8. Marca	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, mocą którego zakaz wywozu broni i amunicyi do Bośnii rozciąga się także i na Hercegowinę	XII	82	245
8. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu względem użycia okrętów parowych przy podróżach służbowych	XIV	89	282
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem obwieszczono, że Antoni i Józef Selkowie udział swój w przywileju ustąpili Jakóbowi Weinbergerowi .	XLI	364	922
10. „	Odezwa Rządu krajowego o najwyższem postanowieniu Jego C. K. Mości, jako wychowańce akademij wojskowych, na funduszu skarbowym tamże umieszczeni, wyjąwszy przypadki udowodnionej fizycznej niezdolności, przed ukończeniem całego kursu naukowego, rodzicom lub opiekunom swoim pod żadnym warunkiem powróceni być nie mogą, że więc ci z tej przyczyny odtąd co do każdego nowo-wstępującego wychowańca w tym względzie rewers wystawić powinni	XIX	114	518
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące wydania biletów skarbowych dziesięcio- i pięcioreńskowych	XII	84	246
12. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, że skóry z koni wojskowych na nosaciznę albo zarobaczenie padłych, lub z tego powodu zabitych, przez konowałów wojskowych czyszczone być mają . .	VIII	63	139
12. „	Cesarski patent, tyczący się przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w wolnym niegdyś Okręgu Krakowskim	XI	76	173
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, którem w skutek najwyższego upoważnienia znosi się postanowienie patentu z r. 1807 o prochu strzelnym, dotyczące wyłączenia starozakonnych tak od produkowania prochu i saletry, jakoteż handlowania temi artykułami	XVIII	96	500

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 8. März	Erlaß des Finanzministeriums, womit das gegen Bosnien bestehende Waffen- und Munizions-Ausfuhrsverbot auch auf die Herzegowina ausgedehnt wird	XII	83	245
8. „	Erlaß des Finanzministeriums, über die Benützung der Dampfschiffe bei Dienstreisen	XIV	89	282
9. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Zession des Privilegiumsantheiles des Anton und Joseph Selka an Jakob Weinberger bekannt gemacht wird	XLI	364	922
10. „	Eröffnung des Landesguberniums, mit der Allerhöchsten Bestimmung Seiner Majestät, wornach Aerarial-Zöglinge der Militär-Akademien, erwiesene phisische Untauglichkeit abgerechnet, vor Beendigung des ganzen Lehrkurses ihren Eltern oder Vormundschaften unter keiner Bedingung zurückgegeben werden dürfen, daher Letztere von nun an für jeden neu eintretenden Zögling den Revers hierüber einzulegen haben	XIX	114	518
11. „	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Hinausgabe der Reichsschatzscheine zu 10 fl. und 5 fl.	XII	84	246
12. „	Erlaß des Landesguberniums, betreffend die Reinigung der Häute von am Rotz oder Wurm gefallenen oder vertilgten Militär-Pferden durch Militärschmiede	VIII	63	139
12. „	Kaiserliches Patent, betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau	XI	76	173
12. „	Verordnung des Ministeriums des Kriegswesens, womit in Folge Allerhöchster Ermächtigung die Bestimmung des Pulver-Patentes vom Jahre 1807, wegen Ausschließung der Israeliten von der Erzeugung des Pulvers und Salniters, so wie von dem Handel mit diesen Artikeln, aufgehoben wird	XVIII	96	500

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 12. Marca	Uwiadomienie Rządu krajowego o organizacyi austryjackiej służby konsularnej w Ameryce . .	XVIII	97	500
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych o organach, które mianowane będą do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w Wolnym niegdyś Okręgu Krakowskim, i o postępowaniu jakie te organa zachować mają	XI	77	192
15. „	Traktat rządowy między Austryją i Bawaryją, dotyczący prowidowania c. k. wojsk austryjackich w terytoryjum królewsko-bawarskiem . . .	XXVI	193	6-4
16. „	Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, którem się obwieszcza zawarta między Austryją i Bawaryją konwencyja względem bezpłatnego postępowania ze świadectwami chrztu, ślubu i śmierci, którychby wystawienia żądano w drodze dyplomatycznej	XIV	90	283
16. „	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego wydaje się objaśnienie §. 346 tejże ustawy o postępowaniu karnem	XVIII	98	503
19. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o wymierzaniu należytości za wyroki klasyfikacyjne, wydawane w postępowaniu krydalnem	XVIII	99	503
19. „	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego wydane zostają przepisy dodatkowe do postanowienia prowizorycznego z dnia 26. Października w przedmiocie uregulowania płacy profesorów fakultetowych w Wiedniu, Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku, i oraz regulują się płace profesorów przy zakładach naukowych chirurgicznych we Lwowie, w Ołomuńcu, Gracu, Insbruku i Salcburgu	XXIV	160	641
20. „	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego wydają się postanowienia względem rozstrzygania pretensyj czynionych z tytułu praw prywatnych do uznanego za przepadły majątku osób, przez sąd			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung		Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.					
12. März		Kundmachung des Landesguberniums, bezüglich der Organisirung des österreichischen Konsulardienstes in Amerika	XVIII	97	500
15.	"	Verordnung des Ministeriums des Innern, über die zur Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu bestellenden Organe und das von ihnen einzuhaltende Verfahren	XI	77	192
15.	"	Staats-Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern, in Betreff der Verpflegung k. k. österreichischer Truppen auf königlich-baierischem Gebiete . .	XXVI	193	684
16.	"	Erlaß des Ministeriums des Aeußern, womit die zwischen Oesterreich und Baiern geschlossene Uebereinkunft über die kostenfreie Behandlung der im diplomatischen Wege nachgesuchten Tauf-, Trau- und Todesscheine bekannt gemacht wird . . .	XIV	90	283
16.	"	Kaiserliche Verordnung, wodurch eine Erläuterung des §. 346 der Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 erlassen wird	XVIII	98	503
19.	"	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebührenbemessung von Klassifikazions-Erkenntnissen im Konkurs-Verfahren	XVIII	99	503
19.	"	Kaiserliche Verordnung, womit nachträgliche Bestimmungen zu der provisorischen Vorschrift vom 26. Oktober 1849 über die Gehaltsregulirung der Fakultätsprofessoren zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Olmütz, Gratz und Innsbruck getroffen, und die Gehalte der Professoren der chyrurgischen Lehranstalt zu Lemberg, Olmütz, Gratz, Innsbruck und Salzburg regulirt werden	XXIV	160	641
20.	"	Kaiserliche Verordnung, womit Bestimmungen über die Austragung von Privatrechts-Ansprüchen auf das für verfallen erklärte Vermögen von kriegsgerichtlich verurtheilten Personen und auf			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 25. Marca	Rozporządzenie Ministra kultury krajowej i górnictwa, mocą którego obwieszczone zostaje najwyższe postanowienie z dnia 20. Marca 1851, w przedmiocie usystemizowania 30 stypendyjów po 200 złr. mon. konw. dla słuchaczów, zwyczajnych w akademii górniczej w Szemnicach, tudzież odmiany niektórych przepisów, odnoszących się do przyjmowania elewów zwyczajnych i odbywania ich studyjów we wspomnionej akademii górniczej	XXIII	156	637
26. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, podług którego rachunki z wydatków w drodze służbowej odbywanej podwodą najętą, kwitami, w drodze zaś przedsiębranej koleją żelazną lub parowym statkiem, każdoczesną taryfą cen udowodnić należy	XVIII	102	505
27. „	Cesarski patent, którym się znosi rozporządzone dekretem z dnia 27. Sierpnia 1849 ograniczenie dawnego wolnego portu Wenecyi	XVIII	103	506
27. „	Uwiadomienie Namiestnika, jako wszelkie ograniczenia we względzie uzyskiwanych za złożeniem taksy uwolnień od powinnej osobistej służby wojskowej zupełnie są uchylone . . .	XVIII	104	507
28. „	Uwiadomienie Prezydyjum krajowego, którem obwieszczono organizacyję okręgów Dyrekcyj pocztowych dla kraju koronnego Galicyi w Krakowie i we Lwowie, tudzież dla kraju koronnego Bukowiny w Czerniowcach	XVIII	105	508
28. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu co do pytania, jakiemu stemplowi podlegaja protokóły w sprawach spornych, których wartość nie przenosi 50 zł. reńskich	XXIII	157	638
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa względem postępowania z podaniami			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 25. März	Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen, womit die Allerhöchste Entschließung vom 20. März 1851, betreffend die Systemisirung von 30 Stipendien zu 200 fl. C. M. für ordentliche Zuhörer an der Schemnitzer Bergakademie und die Abänderung einiger auf die Aufnahme von ordentlichen Zöglingen und die Zurücklegung ihrer Studien an der genannten Bergakademie bezüglichen Bestimmungen, kundgemacht wird	XXIII	156	637
26. "	Erlaß des Landesguberniums, wornach die Rechnungen über die Kosten bei Dienstreisen mittelst gedungener Fuhren mit Quittungen, dagegen für den Transport auf Eisenbahnen und Dampfschiffen mit dem jeweiligen Preistarife zu belegen sind	XVIII	102	505
27. "	Kaiserliches Patent, wodurch die mit dem Dekrete vom 27. August 1849 verfügte Beschränkung des früher bestandenen Freihafens von Venedig aufgehoben wird	XVIII	103	506
27. "	Kundmachung des Statthalters, wegen gänzlicher Auflassung der Beschränkungen bezüglich der durch den Erlag der Taxe zu erlangenden Befreiung von der persönlichen Militärpflicht .	XVIII	104	507
28. "	Kundmachung des Landes-Präsidiums, womit die Organisirung der Postdirekzionsbezirke für das Kronland Galizien in Krakau und Lemberg, dann für das Kronland Bukowina in Czernowitz bekannt gemacht wird	XVIII	105	508
28. "	Erlaß des Finanzministeriums, über die Frage, welchem Stempel Protokolle in Streitsachen, deren Werth 50 fl. nicht übersteigt, unterliegen	XXIII	157	638
28. "	Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, in Betreff der Behandlung der Ge=			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.	o wydanie tak zwanych certyfikatów na proch do rozłamywania skał dla prac górniczych i względem uległości ich co do stempla . . .	XXIII	158	639
29. Marca	Rozporządzenie Rządu krajowego z oznaczeniem sześciu najuroczystszych świąt, w których tytuniu i tabaki przedawać nie wolno	XVIII	106	511
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Antoniego Maserati na rok drugi przedłużono .	XLI	368	923
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu o uwolnieniu żyrów, albo cesyj asygnacyj bankowych od należytości	XXI	143	592
30. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLI	369	923
2. Kwiet.	Obwieszczenie Trybunału apelacyjnego z zaleceniem do wszystkich sądów, ażeby wszelkim żądaniom komisyj działających w rzeczach oswobodzenia gruntu z wszelką gotowością odpowiadały	XX	127	545
2. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, którem obwieszcza się postępowanie z obligacyjami Kamery nadwornej, w różnej stopie uprocentowanemi, na dniu 1. Kwietnia 1851 w seryi 162 wylosowanemi	XXIII	159	639
2. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, względem stempla na kalendarze	XXIV	161	644
4. „	Rozporządzenie Namiestnika, aby najniższe władze polityczne podawały peryjodycznie sprawozdania o stanie urodzajów przed żniwem i o wypadłości żniwa	XVIII	107	511
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z ogłoszeniem, jako Ignacy Gessmann dobrowolnie złożył przywilej, pod dniem 18. Grudnia 1849 sobie nadany na wynalazek mydła łojowego	XLII	370	928

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
	suche um Ausfolgung der sogenannten Sprengpulver-Zertifikate für den Bergbaubetrieb und ihrer Stempelpflichtigkeit	XXIII	158	639
29. März	Erlaß des Landesguberniums, womit die sechs größten Feiertage, an welchen der Verschleiß des Tabaks nicht stattfinden darf, bestimmt werden	XVIII	106	511
29. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Antonio Maserati auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird	XLI	368	923
30. „	Verordnung des Finanzministeriums, über die Gebührenfreiheit der Giri oder Zessionen von Bankanweisungen	XXI	143	592
30. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLI	369	923
2. April	Kundmachung des Appellazions-Gerichtes, womit sämmtliche Gerichte angewiesen werden, allen Anforderungen der Grundentlastungs-Kommissionen mit aller Bereitwilligkeit zu entsprechen	XX	127	545
2. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. April 1851 in der Serie 162 verlosten Hofkammer-Obligazionen von verschiedenem Zinsfuße kundgemacht wird	XXIII	159	639
2. „	Erlaß des Finanzministeriums bezüglich des Kalender-Stempels	XXIV	161	644
4. „	Erlaß des Statthalters, wegen Erstattung periodischer Berichte über den Stand der Feldfrüchte vor der Ernte und die Ernteresultate durch die untersten politischen Behörden	XVIII	107	511
5. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die freiwillige Zurücklegung des Privilegiums des Ignaz Geßmann, vom 18. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Unschlittseife, kundgemacht wird	XLII	370	928

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 7. Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, mocą którego pozwolenie do małżeństw żołnierskich według drugiego sposobu zawisłem się czyni od zezwolenia gminy, do której żołnierz należy .	XXV	170	666
7. „	Cesarskie rozporządzenie względem zaprowadzenia nowego systemu monety miedzianej . . .	XXV	171	666
9. „	Uwiadomienie Trybunału apelacyjnego z zaleceniem do sądów, aby układając edykta, umieszczane w gazecie wiedeńskiej, wystrzegały się wszelkiej rozwlekłości, i ogólnie, aby jeden edykt nie więcej jak 20 wierszy drukowych wynosił	XVIII	108	514
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Adolfa Schöllera na dalszy przeciąg trzeciego, czwartego i piątego roku przedłuża się . .	XLII	371	928
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przedłużono czas trwania niektórych przywilejów	XLII	372	928
10. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, dotyczące taksy egzaminowej, którą pobierać będą publiczni nauczyciele języków żyjących, przyzywani do egzaminów na służby rządowe	XXV	172	668
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa, którem się obwieszcza zmiana c. k. niższo-węgierskiego urzędu najwyższej kamery hrabiowskiej w Szemnicy, na c. k. niższo-węgierską dyrekcyję górnictwa, lasów i dóbr, tudzież rozwiązanie c. k. zarządu kameralnego w Neusohl	XXV	173	668
13. „	Cesarski patent, mocą którego wydany i obwieszczony zostaje statut dla rady stanu . .	XXIV	162	644

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
7. April	Erlaß des Kriegsministeriums, womit die Bewilligung zu Soldaten-Ehen nach der zweiten Art von der Zustimmung der Gemeinde, welcher der Soldat angehört, abhängig gemacht wird . . .	XXV	170	666
7. "	Kaiserliche Verordnung, wegen Einführung eines neuen Kupfermünz-Systemes	XXV	171	666
9. "	Kundmachung des Appellazions-Gerichtes, womit die Gerichte angewiesen werden, bei Abfassung ihrer in die Wiener Zeitung einzuschaltenden Edikte jede Weitläufigkeit zu vermeiden und im Allgemeinen die Länge von zwanzig Druckzeilen als Maß für Ein Edikt zu beobachten . . .	XVIII	108	514
9. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Adolf Schöller auf die weitere Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres verlängert wird	XLII	371	928
9. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch mehrere Privilegien verlängert werden	XLII	372	928
10. "	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, in Betreff der Prüfungstaxe, welche die öffentlichen Lehrer lebender Sprachen in jenen Fällen zu erhalten haben, wo sie zu den Prüfungen für den Staatsdienst beigezogen werden	XLV	172	668
10. "	Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, womit die Umstaltung des k. k. nieder-ungarischen Oberstkammergrafen-Amtes zu Schemnitz in eine k. k. nieder-ungarische Berg-, Forst- und Güter-Direkzion, und die Auflösung der Neusohler k. k. Kammerverwaltung bekannt gemacht wird	XXV	173	668
13. "	Kaiserliches Patent, wodurch das Statut für den Reichsrath erlassen und kundgemacht wird . .	XXIV	162	644

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851. 14. Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, którem obwieszczają się postanowienia względem egzaminów rządowych, do przyjęcia do praktyki audytoryjalnej wymaganych	XXIV	163	650
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, mocą którego znosi się rękojmia spadkobierców po wojskowych za nieuiszczone taksy charakteru i karencyi	XXV	174	669
14. „	Spis wyłącznych przywilejów nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	373	930
17. „	Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia dotyczące kolegijów filozoficznych i historycznych, na wydziale prawniczo-politycznym słuchać się mających	XXIV	164	651
18. „	Rozrządzenie Ministerstwa wojny, dotyczące dodatku dla ochotnika, któremu dla stosunków prywatnych dozwala się dymisyi droga koncertacyi, lub na własną jego prośbę przed upływem służbowego jego zobowiązania	XXV	175	669
18. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	374	931
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, ktorem w skutek najwyższego postanowienia z d. 8. Kwietnia 1851 uregulowano należytości od latarń morskich w portach austryjackich	XXV	176	670
20. „	Rozrządzenie Ministerstwa wojny, którem się postanawia, iż personale instytutu wojskowo-jeograficznego w rzeczach duchownych jurysdykcyi cywilnego duchowieństwa podlega . . .	XXV	177	671
20. „	Rozrządzenie Ministerstwa wojny, mocą którego rozporządza się, iż §. 19. prowizorycznego regulaminu adwokackiego, dotyczący postanowie-			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
14. April	Erlaß des Kriegsministeriums, womit die Bestimmungen über die zur Aufnahme in die Auditoriatspraxis erforderlichen Staatsprüfungen bekannt gegeben werden	XXIV	163	650
14. "	Erlaß des Kriegsministeriums. Aufhebung der Haftung der Erben von Militärs für unberichtigte Charakter- und Karenz-Taxbeträge . .	XXV	174	669
14. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	373	930
17. "	Erlaß des Ministers des Kultus und Unterrichts, betreffend die von den Studirenden der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät zu hörenden philosophischen und historischen Kollegien	XXIV	164	651
18. "	Verordnung des Kriegsministeriums, in Betreff der Zulage eines Freiwilligen, welchem wegen Privatverhältnissen die Entlassung im Konzertazionswege oder auf eigenes Ansuchen vor Ablauf seiner Dienstverpflichtung bewilliget wird . . .	XXV	175	669
18. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	374	931
19. "	Erlaß des Handelsministeriums, wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 8. April 1851 die Leuchtthurmgebühren in den österreichischen Häfen geregelt werden	XXV	176	670
20. "	Erlaß des Kriegsministeriums, wodurch bestimmt wird, daß das Personale des militärisch-geographischen Institutes in geistlichen Angelegenheiten der Jurisdikzion der Zivil-Geistlichkeit unterstehe	XXV	177	671
20. "	Erlaß des Kriegsministeriums, wodurch bestimmt wird, daß der §. 19 der provisorischen Advokaten-Ordnung über die Bestimmung, ob einer			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.	Partei das Armenrecht zustehe, und über die Zuweisung eines unentgeldlichen Vertreters, auch auf die Militärgerichte ausgedehnt wird . .	XXV.	178	671
22. April	Erlaß des Landes-Präsidiums, betreffend die Regulirung der Bezüge der Religionslehrer an den aus den öffentlichen Fonden erhaltenen Gymnasien .	XX	128	545
23. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	375	933
24. "	Kaiserliche Verordnung, wegen zollfreier Behandlung der über die Grenze von Tirol und Vorarlberg eingehenden, und über die illirische oder venezianische Seeküste austretenden Durchfuhrwaaren, und Erlaß des Finanzministers vom 7. Mai 1851, zur Vollziehung derselben . .	XXV	179	672
24. "	Erlaß des Kriegsministeriums, womit das Militär-Polizei-Wach-Korps unter die Militär-Seelsorge und respektive unter die Jurisdikzion der Feld-Superiorate gestellt wird	XXV	180	672
25. "	Erlaß des Landesguberniums, wegen Einsendung wochentlicher Marktpreiszetteln von gewissen Marktorten an die Militär-Verpflegs-Magazins-Verwaltungen, und willfähriger Zertifizirung der Lokalpreise von jenen Orten, von welchen wegen der Verkehrs-Unbedeutenheit die wochentliche Vorlage der Marktpreiszetteln nicht eintritt .	XXIV	165	651
25. "	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, betreffend die Frage, wie Stiftungen und Stipendien zu behandeln sind, welche für die früheren philosophischen Studien bestimmt waren	XXV	181	673

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 25. Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przedłużono na rok piąty przywilej Józefowi Franciszkowi Patrubanowi, pod firmą Jozefa Dolleschala nadany	XLII	376	935
27. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jak sobie postępować z reklamacyjami mieszkańców tutejszo-krajowych, w których upominają się o spadki po angielskich, lub w Anglii zmarłych austryjackich obywatelach	XXIV	166	655
27. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, że wysokie rozporządzenie ministeryjalne z dnia 30. Września 1849, mocą którego zakazano przymusowego poboru dziesięcin duchownych i ich zaległości, zastosowane być ma także do reluicyj dziesięciny	XXIV	167	655
27. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	377	936
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako przywilej Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi nadany, za pomocą zlewku przeszedł na własność Fenella Allmanna	XLII	378	938
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Antoniemu Juris nadany, na piąty rok przedłużono	XLII	379	938
29. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia w przedmiocie egzaminów półrocznych uczniów prywatnych w gimnazyjach	XIX	115	519
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego czas trwania niektórych przywilejów przedłużono	XLII	380	938

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.				
25. April	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Joseph Franz von Patruban unter der Firma „Joseph Dolleschal" verliehene Privilegium auf die Dauer des fünften Jahres verlängert wird	XLII	376	935
27. „	Erlaß des Landesguberniums, betreffend die Besorgung der Reklamazionen hierländiger Insassen, in welchen Ansprüche auf Verlassenschaften englischer, oder in England verstorbener österreichischer Staatsangehörigen gestellt werden . . .	XXIV	166	655
27. „	Erlaß des Landesguberniums, über die Anwendung des hohen Ministerial-Erlasses vom 30. September 1849, womit die zwangsweise Eintreibung geistlicher Zehente und ihrer Rückstände eingestellt wurde, auch bei Zehentreluizionen .	XXIV	167	655
27. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	377	936
28. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Uebertragung des dem Jakob Franz Heinrich Hemberger verliehenen Privilegiums an Fennell Allmann bekannt gemacht wird	XLII	378	938
28. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Anton Juris auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird	XLII	379	938
29. „	Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts, betreffend die Semestral-Prüfungen der Privatschüler an Gymnasien	XIX	115	519
29. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLII	380	938

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 30. April	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, betreffend die praktische Ausbildung der Lehramts-Kandidaten in den Naturwissenschaften	XXV	182	674
30. "	Erlaß des Ministeriums für Handel Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Privilegien des François Durand und Louis Ruchet, dann des Timoleon Maurel und Jean Jayet wegen Nichtausübung als erloschen erklärt werden . . .	XLII	381	940
1. Mai	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Einhebung des vollständigen Lagerzinses von Branntwein, Branntweingeist, Brennöl und Unschlitt bei dem Hauptzollamte in Lemberg betreffend .	XXVI	194	687
2. "	Verordnung des Finanzministeriums, womit der Eingangszoll für Digestiv-Salz mit fünf Kreuzer vom Zentner festgesetzt wird	XXV	183	675
2. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit die im Einverständnisse mit den übrigen Ministerien festgesetzten Bestimmungen bezüglich der Abgabe und Beförderungsweise telegraphischer Staatsdepeschen allgemein kundgemacht werden . . .	XXV	184	675
2. "	Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums, die Beurlaubung der im Militär-Verbande stehenden Aerarial-Montan-Arbeiter betreffend . .	XXVI	195	687
2. "	Erlaß des Landesguberniums, betreffend die Erneuerung der Beschäl-Vorschriften wegen unentgeltlicher Belegung der Landesstutten durch Aerarial-Beschäler, so wie auch bezüglich der hiefür untersagten Anbiethung und Annahme von Geschenken	XXVI	196	688
3. "	Verordnung des Justizministeriums, wodurch Bestimmungen vorgezeichnet werden über die Art, in welcher die Vorladungen von Beamten oder Dienern des ausübenden Dienstes von Seite der Strafgerichte zu vollziehen sind	XXV	185	677

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Strona
1851. 3. Maja	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami trzy i pół-, cztery-, cztery i pół- i pięcioprocentowemi, na dniu 1. Maja 1851 w rzędzie 303 wylosowanemi, pochodzącemi z pożyczek zaciągnionych za pośrednictwem domów Osy i Goll	XXV	186	678
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, dotyczące zbiegów wojskowych pojmanych przez żandarmów, i wypłacania tymże wynagrodzenia (taglia)	XXV	187	679
3. "	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego, jako do dokumentów lub pism w słowiańskim, romańskim lub węgierskim języku sporządzonych, i do użytku za granicą przeznaczonych, niemieckie tłómaczenie dołączać należy	XXVI	197	689
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego czas przywileju Karolowi i Franciszkowi Finkom nadanego, na dalsze cztery lata przedłużono	XLII	382	940
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej braciom Pickom nadany, na dalsze lat pięć przedłużono	XLII	383	941
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Karolowi Leyerowi nadany, przedłużono na trzynasty i czternasty rok	XLII	384	941
5. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Leopoldowi Köppelowi nadany, na dalsze dwa lata przedłużono	XLII	385	941
6. "	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące przyszywania stempla	XXV	188	679
6. "	Spis wyłącznych przywilejów nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	386	942

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 3. Mai	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. Mai 1851 in der Serie 303 verlosten Obligazionen von den durch die Vermittlung der Häuser Osy und Goll aufgenommenen Anleihen zu drei einhalb, vier, vier einhalb und fünf Perzent kundgemacht wird . .	XXV	186	678
3. "	Erlaß des Kriegsministeriums, betreffend die Einbringung der Deserteurs durch die Gensd'armen und Ausbezahlung der Taglia an letztere . . .	XXV	187	679
3. "	Erlaß des Landes-Präsidiums, wegen Beifügung deutscher Uebersetzungen von in einer slavischen, in der romanischen oder ungarischen Sprache abgefaßten, und zum Gebrauche im Auslande bestimmten Urkunden oder Schriften	XXVI	197	689
3. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Privilegiumsdauer für Karl und Franz Fink auf weitere vier Jahre verlängert wird	XLII	382	940
3. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium der Gebrüder Pick auf die weitere Dauer von fünf Jahren verlängert wird	XLII	383	941
3. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauren, womit das Privilegium des Karl Lever auf die weitere Dauer des 13. und 14. Jahres verlängert wird	XLII	384	941
5. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Leopold Köppel auf die weitere Dauer von zwei Jahren verlängert wird	XLII	385	941
6. "	Verordnung des Finanzministeriums, bezüglich der Stempelanheftung	XXV	188	679
6. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	386	942

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 8. Mai	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das ursprünglich dem Franz Fleisch verliehene, und nun in das Eigenthum des Karl Ellenberger übertragene Privilegium auf die weitere Dauer des zweiten Jahres verlängert wird	XLII	387	943
9. "	Erlaß des Justizministeriums, wodurch erklärt wird daß die im §. 9 des provisorischen Jagdgesetzes vom 7. März 1849 festgesetzte Bestrafung der Uebertretung der ebenda §. 7 enthaltenen Vorschrift zur Kompetenz der Verwaltungsbehörden und nicht der Strafgerichte gehöre	XXV	189	680
9. "	Erlaß des Landesguberniums, betreffend den Anspruch auf den Werthersatz aus dem Staatsschatze für, im Zwecke der Unterdrückung der Rinderpest, getödtete Viehstücke	XXVI	198	690
10. "	Erlaß des Handelsministeriums, womit kundgemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 19. April 1851 die chilenische Handelsflagge in den österreichischen Häfen als begünstigte Flagge zu behandeln sei	XIX	116	520
12. "	Kundmachung des Appellazions-Gerichtes, womit die Justizämter angewiesen werden, die zur Vollziehung ihrer richterlichen Urtheile oder sonstigen Erkenntnisse nothwendige Militär-Assistenz mittelst des Appellazions-Gerichtes zu erwirken	XXII	144	595
12. "	Kundmachung des Landesguberniums, womit die Maßregeln zur Vertilgung der hierlandes wahrgenommenen noch unbekannten Kieferblattwespe, „Tenthredo pini" genannt, welche die Nadelinsbesondere die Kieferwaldungen verheeret, unter Mittheilung einer Abbildung und Beschreibung derselben vorgezeichnet werden	XXIV	168	656

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 12. Maja	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, którem się oświadcza, iż pobory z medalijonami waleczności połączone, wolne są od podatku od dochodów	XXV	190	680
14. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego względem zmiany blankietu w książkach wędrowniczych na początku wydrukowanego, a na opisanie osoby przeznaczonego, tudzież względem umieszczonej tamże informacyi i wydawania książek wędrowniczych cudzoziemcom, którzy tylko paszportami są zaopatrzeni	XXII	145	595
15. „	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego wydany zostaje przepis w przedmiocie kwaterowania wojska dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego	XV	91	285
15. „	Cesarski patent, którym się rozporządza niektóre środki w celu uregulowania obrotu pieniężnego w Cesarstwie	XXV	191	681
15. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, dotyczące się organizacyi austryjackiej służby konsularnej we Wschodniej Indyi i krajach za nią leżących .	XXVI	199	690
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego z powodu zaniechanego wykonywania zgasłemi uznane zostały przywileje, nadane Tomaszowi H. Russelowi, Karolowi Paynowi i Karolowi Looseyowi	XLII	388	944
17. „	Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych w przedmiocie organizacyj kierujących c. k. kolejami żelaznemi rządowemi, ustanowienia stanowczego takowych w Pradze i Peszcie, i utworzenia nowej w Gradcu	XIX	117	520
17. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o wymiarze należytości od zaległych prowizyj od pretensyj, wpisanych do ksiąg publicznych .	XXVI	200	692

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.				
12. Mai	Verordnung des Finanzministeriums, wodurch erklärt wird, daß die mit den Tapferkeits-Medaillen verbundenen Bezüge von der Einkommensteuer befreit sind	XXV	190	680
14. „	Erlaß des Landes-Präsidiums, betreffend die Abänderung des in den Wanderbüchern vorgedruckten Signalement-Blanquets und der in denselben enthaltenen Belehrung, so wie die Ausstellung der Wanderbücher an jene Ausländer, welche bloß mit einem Paße versehen sind . .	XXII	145	595
15. „	Kaiserliche Verordnung, mit welcher eine Vorschrift über die Einquartierung des Heeres für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, erlassen wird	XV	91	285
15. „	Kaiserliches Patent, womit mehrere Maßregeln zur Regelung der Geldverhältnisse des Kaiserreiches angeordnet werden	XXV	191	681
15. „	Kundmachung des Landesguberniums, bezüglich der Organisirung des österreichischen Konsulardienstes in Ostindien und den Hinterländern . .	XXVI	199	690
15. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Privilegien des Thom. H. Russel, Charles Payne und Karl Loosey wegen Nichtausübung für erloschen erklärt werden	XLII	388	944
17. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wegen Organisirung von Betriebsdirekzionen auf den k. k. Staatseisenbahnen und definitiver Bestellung von solchen in Prag, Pesth und Errichtung einer neuen in Gratz .	XIX	117	520
17. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Gebührenbehandlung der rückständigen Interessen einer Forderung aus der Eintragung derselben in öffentliche Bücher	XXVI	200	692

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Nummer der Seite
1851.				
17. Mai	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Uebertragung des dem Rudolf Wiesinger verliehenen Privilegiums an Franz Peter Schultz kundgemacht wird . .	XLII	389	944
18. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer Banknoten zu 10 fl., 100 fl. und 1000 fl. kundgemacht werden	XX	129	547
18. „	Erlaß des Finanzministeriums, in Betreff der Befreiung der stehenden Bezüge von der Einkommensteuer in Fällen des Zusammentreffens derselben mit Taxbezügen	XXVI	201	692
19. „	Kaiserliche Verordnung, über die Anwendung des §. 34 der Grundzüge der neuen Gerichtsverfassung vom 14. Juni 1849	XIX	118	521
19. „	Kaiserliche Verordnung, womit die bestehende gesetzliche Bestimmung, wornach ein Richter, welcher mit einer Partei oder ihrem Vertreter im Vertragsverhältnisse der Miethe oder der Pachtung steht, von der Ausübung des Richteramtes in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten dieser Partei ausgeschlossen ist, aufgehoben wird . .	XIX	119	521
19. „	Kundmachung des Appellazions-Gerichtes, die Form der dienstlichen Requisizionen von Seite der Gerichte an die im Range niedriger stehenden Gensd'armerie-Abtheilungen betreffend . . .	XXI	146	598
19. „	Erlaß des Landes-Präsidiums, wegen Zuweisung der Gensd'armerie-Regimenter unter die militärgeistliche Jurisdikzion	XXIV	202	693
20. „	Kaiserliche Verordnung, über das Verfahren bei Bestimmung einer angemessenen Strafe für jene Verbrecher, welchen die durch die Schwurgerichtshöfe verhängte Todesstrafe nachgesehen wird	XIX	120	522
20. „	Erlaß des Finanzministers, in Betreff der Hinausgabe der neuen Kupfer-Scheidemünzen . .	XXV	192	682

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Strona
1851.				
21. Maja	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych, mocą którego przywilej Ludwikowi de Orth udzielony, przedłużony został na piąty i szósty rok	XLII	390	944
22. "	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, którem się opuszcza kapitulantom wojskowym, do c. k. żandarmeryi krajowej wstępującym, opędzanie własnym kosztem pierwszej wkładki do masy (§. 68. organicznej ustawy o żandarmeryi; Dziennik praw Państwa, część XII., nr. 19, wydana d. 25. Stycznia 1850)	XIX	121	522
22. "	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	391	945
23. "	Cesarskie rozporządzenie, którem się reguluje postępowanie dotyczące wniosków na nadzwyczajne złagodzenie kar, wyznaczonych przez trybunały przysięgłych	XIX	122	523
23. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem obwieszcza się, iż Józef Weiss udzielone sobie dnia 28. Czerwca 1841 i dnia 8. Listopada 1849 r. dwa przywileje, przelał na własność syna swego Karola Weissa	XLII	392	946
25. "	Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i skarbu w przedmiocie rozdzielenia gmin na trzy klasy, ustanowione w §. 28. zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o kwaterowaniu wojska, z dnia 15. Maja r. b. w celu wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie	XIX	123	524
25. "	Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i skarbu w przedmiocie tymczasowego wynagrodzenia za prowidowanie wojskowych w przechodzie	XIX	124	525
26. "	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia co do egzaminu dojrzałości na końcu roku szkolnego 1850-51	XX	130	554

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851.				
28. Maja	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o stemplach w szpitalach, które jako zakłady gminne uważane być mają	XXVI	203	694
28. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o stemplu dla ksiąg kas oszczędności . . .	XXVI	204	695
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej Maciejowi Höringowi udzielony, przedłużony został na rok drugi	XLII	393	947
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego, obwieszczając zaszłe na własność Franciszki Słowaczek ustąpienie nadanego dnia 7. Grudnia 1847 r. Maciejowi Höringowi przywileju na wynalazek i ulepszenie wyrabiania garbniku i farbniku (substancyi garbarskiej i farbiarskiej), tenże przywilej na rok czwarty przedłuża się .	XLII	394	947
30. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych	XLII	395	948
3. Czerw.	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami Kamery nadwornej trzy i pół-, cztero - i pięcioprocentowemi, na dniu 2. Czerwca 1851 w rzędzie 174 wylosowanemi	XXVI	205	696
3. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego, że kwity kasowe izb handlowych i przemysłowych, wolne są od stempla	XXVII	206	698
3. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którem orzeczono, jako obowiązek prokuratoryi skarbowej zastępowania gmin niegdy poddańczych w odbieraniu kapitałów gminnych jakiegokolwiek miana tymczasowie i nadal istnieje	XXVII	207	698

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.				
28. Mai	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Stempelbehandlung der Kranken-Anstalten, welche als Gemeinde-Anstalten zu betrachten sind .	XXVI	203	694
28. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Stempelbehandlung der Geschäftsbücher der Sparkassen betreffend	XXVI	204	695
28. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Mathias Höring ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des zweiten Jahres verlängert wird .	XLII	393	947
28. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Abtretung des dem Mathias Höring am 7. Dezember 1847 ertheilten Privilegiums, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Gärbe- und Färbestoffes, an Franziska Slowaczek kundgemacht, und dieses Privilegium auf die weitere Dauer des vierten Jahres verlängert wird .	XLII	394	947
30. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	395	948
3. Juni	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 2. Juni 1851 in der Serie 174 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu $3^1/_2$, 4 und 5 Perzent kundgemacht wird	XXVI	205	696
3. „	Erlaß des Landes-Präsidiums, bezüglich der den Quittungen, welche die Kassen der Handels- und Gewerbekammern ausstellen, eingeräumten Stempelfreiheit	XXVII	206	698
3. „	Erlaß des Landesguberniums, womit die einstweilige Fortdauer der Verpflichtung der Kammerprokuratur zur Vertretung der ehemals unterthänigen Gemeinden bei Einbringung aller wie immer gearteter Gemeindekapitalien ausgesprochen wird	XXVII	207	698

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.				
3. Czerw.	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem ogłasza się doniesienie, że Szymon Löwy i Samauel Mendel, przywilej nadany sobie pod dniem 27. Kwietnia 1851 na wynalazek materyjału do wyrabiania mydła, odstąpili Samuelowi Bettelheimowi	XLII	396	949
4. „	Rozporządzenie Namiestnika względem zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana głównych zarysów organizacyi c. k. władz policyjnych, tudzież przepisów o działalności ich, temi zarysami zakreślonej	XIX	125	526
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dane w porozumieniu się z Ministerstwami spraw wewnętrznych i wojny, mocą którego tym, którzy do służby wojskowej są obowiązani, dozwolono taksę uwolnienia od tej służby pod pewnemi warunkami składać także w kasach zbiorczych, zamiast we Lwowskim urzędzie płatniczym wojennym	XXVII	208	699
4. „	Traktat rządowy między Austryją a Modeną zawarty, dotyczący założenia i obopólnego połączenia linij telegraficznych	XXXVIII	323	868
4. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	397	950
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej, Henrykowi Hermanowi Lichtenthalowi pod d. 20. Sierpnia 1847 nadany na wynalazek nowego sposobu robienia fortepianów, za zgasły ogłasza się	XLII	398	951
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Franciszkowi Gotfrydowi Rietschowi pod dniem 5. Kwietnia 1842 nadany, a poźniej przez Edwarda Krystyna Eyringa na własność nabyty, na rok dziesiąty przedłuża się	XLII	399	952

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 3. Juni	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß Simon Löwy und Samuel Mendl das ihnen am 27. April 1851 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Stoffes zur Seifenfabrikazion, an Samuel Bettelheim abgetreten haben, kundgemacht wird	XLII	396	949
4. "	Erlaß des Statthalters, betreffend die Allerhöchst genehmigten Grundzüge zur Organisirung der k. k. Polizeibehörden, und die hiernach festgestellten Bestimmungen über den Wirkungskreis dieser Behörden	XIX	125	526
4. "	Erlaß des Finanzministeriums im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und des Krieges, womit den Militärdienstpflichtigen gestattet wird, unter gewissen Bedingungen die Militärbefreiungstaxe auch bei den Sammlungskassen, in Vertretung des Lemberger Kriegszahlamtes, erlegen zu dürfen	XXVII	208	699
4. "	Staatsvertrag zwischen Oesterreich und Modena wegen Errichtung und gegenseitigen Anschluß von Telegraphen-Linien	XXXVIII	323	868
4. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	397	950
4. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Heinrich Hermann Lichtenthal am 20. August 1847 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Bauart der Fortepianos für erloschen erklärt wird	XLII	398	951
5. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Franz Gottfried Rietsch verliehene und seither in das Eigenthum des Eduard Christian Eyring übergegangene Privilegium vom 5. April 1842 auf die Dauer des zehnten Jahres verlängert wird	XLII	399	952

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 5. Juni	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch das dem Grafen Emanuel Caccia am 12. Juni 1842 auf eine Erfindung in Verwendung des Idrogene liquido verliehene Privilegium für erloschen erklärt wird	XLII	400	952
7. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Zulässigkeit, inländischen und ausländischen Rohzucker vermengt zu versieden, und über die Handhabung der Kontrole hierüber	XXVII	209	701
8. "	Erlaß des Landes-Präsidiums, die Behandlung der sich bestimmungslos herumtreibenden Zigeuner betreffend	XXVII	210	702
8. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Privilegien des Johann Antropp vom 21. Mai 1838, wegen Mangel an Neuheit, und des Samuel Clegg vom 23. Juni 1839, wegen Nichtausübung, als erloschen erklärt werden	XLII	401	952
9. "	Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts, womit das Hofkanzleidekret vom 13. Jänner 1828, wegen Nachweisung der Dekanats- und Pfarr-Bibliotheken, außer Kraft gesetzt wird .	XXVII	211	702
12. "	Erlaß des Landesguberniums, wornach der Allerhöchste Befehl vom 7. Dezember 1850 wegen Ausstellung von Reversen gegen das Herausnehmen der Aerarial-Zöglinge aus den Militär-Akademien vor vollendetem ganzen Lehrkurse, auch auf alle übrigen Stiftlinge dieser Akademien ausgedehnt werde	XXVII	212	703
12. "	Verzeichniß der von dem Handelsministerium verliehenen ausschließenden Privilegien	XLII	402	953
13. "	Kundmachung des Landesguberniums, in Betreff der Aufhebung der Brückenmauth in Zagórze, Errichtung einer Brückenmauth in Olszanica, dann einer Weg- und Brückenmauth in Postołów und Ustrzyki dolne	XXII	147	598

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 14. Czerw.	Rozporządzenie Namiestnika, którem do czasu ostatecznego uregulowania przepisów o rękodzielnictwie prawo karania wykroczeń przeciwko tymże przepisom pozostawia się jeszcze i nadal przy władzach politycznych, mających prawo dawania konsensów rękodzielniczych, przełożonym zaś gmin nadaje się prawo złączone z obowiązkiem wzbraniania w pewnych przypadkach wykonywania jakiego rękodzielnictwa, albo bawienia się jakiem wolnem zarobkowaniem	XXVII	213	704
14. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej względem stemplowania paszportów	XXVII	214	705
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako Fryderyk Adam Schwarz dobrowolnie złożył dwa przywileje, mianowicie jeden z dnia 7. Lutego 1849 nadany na wynalezienie nowych dachów na domy, drugi z dnia 25. Kwietnia 1849 na wynalazek kamiennych chłodników na piwo . . .	XLII	403	954
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej M. J. Löwemu pod dniem 1. Czerwca 1849 nadany na wynalazek lakieru do nadawania połysku obuwiu, na rok trzeci przedłużono . .	XLII	404	954
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem trwanie kilku przywilejów nadal przedłużono . . .	XLII	405	955
16. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, w którem dla przełożonych i kwatermistrzów gmin, równie dla komisarzów stacyj pochodowych, podane są sposoby łatwego wykonania najwyższego rozporządzenia z dnia 15. Maja 1851 o kwaterunku wojska, jakoteż i wskazane niektóre			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Nummer der Seite
1851. 14. Juni	Erlaß des Statthalters, wornach bis zur definitiven Regelung der Gewerbsvorschriften das Strafrecht gegen die Uebertretungen derselben den politischen Behörden, welchen das Gewerbsverleihungsrecht zusteht, noch ferners überlassen, dagegen den Gemeindevorständen das Recht und die Verpflichtung eingeräumt wird, die Ausübung eines Gewerbes, oder den Betrieb einer freien Beschäftigung in gewissen Fällen einzustellen	XXVII	214	704
14. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, die Stempelbehandlung der Reisepässe betreffend . . .	XXVII	214	705
15. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, betreffend die freiwillige Zurücklegung zweier Privilegien des Friedrich Adam Schwarz, vom 7. Februar 1849 auf die Erfindung einer neuen Häuserbedachung, und vom 25. April 1849 auf die Erfindung von steinernen Bierkühlen	XLII	403	954
15. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch das dem M. J. Löwy am 1. Juni 1849 auf die Erfindung eines Glanzmittels für Fußbekleidung ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer des dritten Jahres verlängert wird	XLII	404	954
15. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird	XLII	405	955
16. "	Erlaß des Landesguberniums, womit zur Erleichterung der Ausführung der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 über die Einquartierung des Heeres, die Anleitungen für die Gemeinde-Vorsteher und die Gemeinde-Quartiermeister, so wie für die Marschstazions-Kommissäre bekannt gegeben, und einige Vorkehrun-			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.	środki pomocne do zakwaterowywania wojsk w ogólności	XVII	95	478
16. Czerw.	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, którem się obwieszcza postępowanie z dziesięcio-krajcarowemi niemieckiemi biletami pieniężnemi, w seryi H. 3. wylosowanemi	XX	131	562
17. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego o powiększeniu ilości drzewa opałowego dla żandarmeryi	XXVII	215	705
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Leopoldowi Leinböckowi dnia 24. Maja 1850 nadany na mechaniczny przyrząd do brania miary na suknie wojskowe i cywilne, na rok drugi przedłuża się	XLII	406	957
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu względem zniesienia linii celnej między-krajowej . . .	XX	132	562
22. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego o powinności urlopowanych żołnierzy, od podoficera na dół, aby w każdem miejscu, gdzie bawią nad 24 godzin, urlopy swoje kapralowi żandarmeryi najbliżej tego miejsca stacyjonowanemu dawali do widowania	XXVII	216	706
23. „	Cesarskie rozporządzenie względem śledzenia i sądzenia wszelkiego oporu przeciw organom, do wykonywania publicznego bezpieczeństwa ustanowionym	XX	133	563
23. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej względem wymierzania opłat od nadanych beneficyjów	XXVII	217	707
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem ustanowione zostaje pojezdne pocztowe na drugie półrocze 1851	XXVII	218	707

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Strona
1851. 24. Czerw.	Spis wyłącznych przywilejów nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLII	407	957
25. „	Rozporządzenie Rządu krajowego o sposobach zapobiegania szerzeniu się nosacizny i niebezpiecznych zołzów u koni	XXVIII	221	710
26. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem się obwieszcza stosunek przedsiebiorstwa żeglugi parowej Llojda austryjackiego do c. k. rządowego zakładu pocztowego	XXVIII	222	712
27. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu o przepisie względem wydawania soli po cenach zniżonych do fabrykacyi produktów chemicznych . .	XXVIII	223	713
27. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Franciszkowi Schwenkowi i Henrykowi Wilhelmowi Jentschowi dnia 26. Sierpnia 1846 nadany, na rok piąty przedłuża się	XLII	408	958
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego obwieszczenia urzędowe, nadsełane do zamieszczenia w gazetach krajowych, jako wolne od portoryjum ogłaszają się	XXVII	219	708
29. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, mocą którego obwieszczonem zostaje, iż w skutek najwyższego następnie udzielonego zatwierdzenia, przeniesioną została powiatowa dyrekcyja finansów z Karlsburga do Broos, tudzież iż w Siedmiogrodzie ustanowione zostały dwie nowe powiatowe dyrekcyje finansów, nakoniec oznaczenie czasu, kiedy tak krajowa Dyrekcyja, jak powiatowe dyrekcyje finansów rozpocząć mają działanie swoje	XX	134	564
30. „	Rozrządzenie Ministerstwa wojny, oznaczające płacę za pokoje w przechodzie wojska dla szarż wojskowych bez charakteru oficerskiego .	XX	135	564

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia		Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851.					
3. Lipca		Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, mocą którego podaje się do wiadomości, jakiemu postępowaniu podlegają tak $3^1/_2$-, 4-, $4^1/_2$- i 5-procentowe obligacyje Kamery nadwornej, wylosowane na dniu 1. Lipca 1851 w seryi 210, jak wcielona następnie do rzędu obligacyja demestykalna Stanów karynckich	XXVII	220	709
3.	„	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych względem uwalniania od służby przy żandarmeryi w drodze oferty, koncertacyi lub łaski . .	XXIX	229	732
6.	„	Cesarskie rozporządzenie, mocą którego wydane zostają prowizorycznie niektóre postanowienia względem druków krajowych peryjodycznych i zagranicznych	XV	92	304
7.	„	Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia podaje się do wiadomości, iż oficerowie zpensyjonowani, równie jak i ci, którzy występują z wojska, zatrzymując charakter wojskowy, nie będą na przyszłość powoływani do urzędu sędziów przysięgłych	XV	93	305
7.	„	Rozporządzenie krajowej Komendy wojskowej, że komendy werbunkowe i komisyje asentujące obowiązane są nie tylko na zapytanie urzędów obwodowych udzielać im wiadomości względem prawa do złożenia taksy od wojska uwalniającej, ale i składającemu lub jego umocowanemu stosowne na to wydawać poświadczenie . . .	XXIX	230	732
9.	„	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłowości budowli publicznych	XLIII	409	960
10.	„	Uwiadomienie Rządu krajowego o poborze powszechnego podatku konsumcyjnego w roku administracyjnym 1852	XX	136	565
10.	„	Rozrządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa, którem granice okręgu Dyrekcyi leśnej w Wieliczce ustanowiono.	XXVIII	224	723

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 3. Juli	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. Juli 1851 in der Serie 210 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu $3^1/_2$, 4, $4^1/_2$ und 5 Perzent, und der nachträglich eingereihten kärnthnerisch-ständischen Domestikal-Obligazion kundgemacht wird	XXVII	220	709
3. "	Erlaß des Ministeriums des Innern, die Entlassung aus der Gensd'armerie im Offert-, Konzertazions- oder Gnadenwege betreffend	XXIX	229	732
6. "	Kaiserliche Verordnung, womit provisorisch mehrere Bestimmungen bezüglich der inländischen periodischen, und der ausländischen Druckschriften angeordnet werden	XV	92	304
7. "	Verordnung des Justizministeriums, womit in Folge Allerhöchster Entschließung bekannt gemacht wird, daß die pensionirten und die mit Beibehaltung des Militär-Charakters quittirten Offiziere zu dem Amte eines Geschwornen nicht mehr zu berufen sind	XV	93	305
7. "	Erlaß des Landes-Militär-Kommando, womit die Werbbezirks-Kommanden und Assent-Kommissionen verpflichtet werden, über das Recht zum Erlage der Militärdienst-Befreiungstaxe bei der Sammlungskasse nicht allein den Kreisämtern auf Befragen Auskunft zu ertheilen, sondern jedesmal auch dem Erleger oder seinem Bevollmächtigten die entsprechende Bestätigung zu erfolgen	XXIX	230	732
9. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	409	960
10. "	Kundmachung des Landesguberniums, in Betreff der Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer für das Verwaltungsjahr 1852	XX	136	565
10. "	Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen, womit die Grenzen des Forstdirekzions-Bezirkes von Wieliczka festgesetzt werden	XXVIII	224	723

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Strona
1851. 11. Lipca	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej, rozwiązujące wątpliwość, czy za powtórne przypuszczenie do adwokatury lub przyjęcie na notaryjusza taksę opłacać należy	XXIX	231	733
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, mocą którego przedłużono czas trwania niektórych przywilejów	XLIII	410	962
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, o przewożeniu transportów wojskowych koleją żelazną albo parowemi statkami . .	XXIX	232	734
14. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	411	963
15. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, mocą którego podaje się do powszechnej wiadomości taryfa cen soli w pewnych salinach i składach przedażnych, stosownie do powszechnej regulacyi, tychże cen nastąpionej w skutku najwyższego postanowienia z dnia 26. Czerwca 1851 . . .	XXVIII	225	723
15. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zniesienia taksy służbowej kameralnej	XXVIII	226	726
16. „	Obwieszczenie krajowej Komisyi, zajmującej się organizacyją polityczną, którem oznajmiono, na jakie powiaty sądowe i polityczne kraj koronny galicyjski z księstwami Oświecimskiem i Zatorskim, tudzież Wielkiem księstwem Krakowskiem podzielono, i które gminy miejscowe do każdego wcielone zostały	XVI	94	307
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem ogłasza się przelanie przywileju Ferdynandowi Schlee'owi dnia 16. Września 1850 nadanego, na osobę Ignacego Wertfeina	XLIII	412	965

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 18. Lipca	Rozporządzenie Rządu krajowego, którem polecono istniejący zakaz przedawania wojskowego moderunku na nowo ogłosić, i czuwać nad ścisłem onego przestrzeganiem	XXIX	233	734
19. "	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych, wydane w skutek najwyższego postanowienia z dnia 26. Czerwca 1851, mocą którego dozwala się pewnych korzyści nowo mianowanym lekarzom powiatowym, którzy dotąd nie byli w służbie rządowej	XXVIII	227	726
20. "	Rozrządzenie Ministra spraw wewnętrznych, wojny i skarbu, względem zmiany wykazu A. w zatwierdzonym przez Najjaśniejszego Pana przepisie z dnia 15. Maja r. b. o kwaterunku wojska co do należytości za stajnie i wozownie (remizy)	XXVIII	228	727
20. "	Rozporządzenie Rządu krajowego, którem postanowienia rozporządzeń Ministertwa skarbu z dnia 10. Marca 1849 i z dnia 8. Marca 1851, wydanych względem używania kolej żelaznych lub statków parowych przy jazdach służbowych, rozciągają się także na księży i clewów do wyższego zakładu nauk kapłańskich we Wiedniu udających się, którem zarazem dzienne strawne dla nich się oznacza	XXIX	234	736
21. "	Okólnik Ministerstwa wojny, dotyczący dymisyi landwerów, obecnie już dwanaście lub więcej lat służących	XXIX	235	737
21. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej, dnia 22. Lutego 1849 Drowi. Franciszkowi Spitalerowi nadany na wynalazek nowych gąsiorów na ocet, przedłuża się na rok czwarty, piąty i szósty	XLIII	413	965
21. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego ogła-			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Nummer des Seite
1851.				
18. Juli	Erlaß des Landesguberniums, wodurch die Republizirung des wegen des Verkaufes militärischer Montursforten bestehenden Verbotes, und dessen genaue Handhabung angeordnet wird . . .	XXIX	233	734
19. "	Verordnung des Ministers des Innern, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 26. Juni 1851 den neuangestellten, früher nicht im Staatsdienste gestandenen Bezirksärzten einige Begünstigungen zugestanden werden	XXVIII	227	726
20. "	Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen, über eine Abänderung des Ausweises A. der Allerhöchst genehmigten Vorschrift vom 15. Mai 1851 über die Einquartierung des Heeres bezüglich der Gebühren an Stallungen und Wagenschupfen (Remisen)	XXVIII	228	727
20. "	Erlaß des Landesguberniums, womit die Bestimmungen der Erlässe des Finanz-Ministeriums vom 10. März 1849 und 8. März 1851, über die Benützung der Eisenbahnen oder der Dampfschiffe bei Dienstreisen, auch auf die in das höhere Priester-Bildungs-Institut nach Wien abgehenden Priester und Zöglinge ausgedehnt, und die täglichen Zehrgelder für dieselben festgesetzt werden	XXIX	234	736
21. "	Erlaß des Kriegsministeriums, betreffend die Entlassung der gegenwärtig zwölf Jahre oder darüber dienenden Landwehr-Mannschaft . . .	XXIX	235	737
21. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch das dem Doktor Franz Spitaler am 22. Februar 1840 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Art Essigständer auf das vierte, fünfte und sechste Jahr verlängert wird	XLIII	413	965
21. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Uebertragung			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.	sza się, jako Kajetan Pizzighelli, nadany sobie pod dniem 14. Kwietnia 1851 przywilej, przelał na osobę Kaspra Bindera	XLIII	414	965
21. Lipca	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłużono na czas dalszy niektóre przywileje . .	XLIII	415	966
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłużono na dalszy rok jedenasty nadany pod dniem 28. Czerwca 1841 Józefowi Weissowi, a przez tegoż na syna Karola Weissa odstąpiony przywilej na wynalazek robienia bawełny leśnej .	XLIII	416	967
22. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	417	967
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako przywileje mianowicie: Tomasza Russla Cramptona z dnia 31. Grudnia 1846, Alfreda Bretta a razem Jerzego Littlego z dnia 14. Stycznia 1848 i C. E. Marcyego z dnia 7. Lutego 1849, dla zaniechanego wykonywania za zgasłe uznają się .	XLIII	418	969
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako przywilej, Ignacemu Gessmanowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek mydła czyszczącego bieliznę, z powodu dobrowolnego złożenia za zgasły ogłasza się	XLIII	419	969
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako przywilej Henryka wice-hrabi de Ruoltz z dnia 7. Lutego 1849 z powodu niewykonywania tegoż za zgasły ogłasza się	XLIII	420	969
24. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, którem oznacza się waga, tudzież sposób częściowej sprzedaży i handlu świecami wszelkiego rodzaju			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.	des dem Gaetano Pizzighelli am 14. April 1851 ertheilten Privilegiums an Kaspar Binder kundgemacht wird	XLIII	414	965
21. Juli	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch mehrere Privilegien verlängert werden	XLIII	415	966
21. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Joseph Weiß am 28. Juni 1841 verliehene und mittelst Zession an seinen Sohn Karl Weiß übertragene Privilegium auf die Erfindung Waldwolle zu bereiten, auf das eilfte Jahr verlängert wird .	XLIII	416	967
22. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	417	967
23. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Privilegien des Thomas Russel Crampton vom 31. Dezember 1846, des Alfred Brett und Georg Little vom 14. Jänner 1848, und des C. E. Marcy vom 7. Februar 1849, wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden	XLIII	418	969
23. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch das Privilegium des Ignaz Geßmann vom 12. August 1850, auf die Erfindung einer Wäschereinigungsseife, durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird	XLIII	419	969
23. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch das Privilegium des Heinrich Vicomte de Ruolz vom 7. Februar 1849, wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt wird	XLIII	420	969
24. "	Erlaß des Landesguberniums, womit das Gewicht, so wie die Art des gewerblichen Verschleißes oder Verkehres aller aus Wachs, Stearin, Un-			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.	z wosku, stearyny, łoju lub innych tłuszczów wyrabianemi, a którem oraz ustanawia się, iż niezachowanie tego rozporządzenia jako przestępstwo przepisów policyi targowej karane być ma	XXX	248	753
25. Lipca	Reskrypt Ministerstwa wojny, dotyczący uwolnienia od stempla kwitów, wydanych przez inwalidów wojskowych na otrzymane wsparcie z fundacyj, założonych w skutek ostatnich wypadków wojennych	XXIX	236	737
27. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, którem w porozumieniu z Ministerstwem finansów reguluje się postępowanie z listami przydybanemi w transporcie zakazanym	XXIX	237	738
28. „	Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, mocą którego ku przeprowadzeniu postanowień §. 92. organicznej ustawy żandarmeryjnej z dnia 18. Stycznia 1850 (nr. 19. Dz. pr. P.) co do wymiaru talij i nagród, wydaje się objaśnienie i uzupełnienie .	XXII	148	599
28. „	Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, mocą którego stanowi się, iż na przyszłość sądy krajowe wraz ze skargą o nieważność wyroku śmierci przedkładać winny zdanie trybunałowi przysięgłych, sporządzone stosownie do §. 349. postęp. karnego, tudzież, iż w razie odrzucenia skargi o nieważność postępowanie prawne jednocześnie rozpocząć należy	XXIX	238	741
28. „	Rozporządzenie Namiestnika z tymczasowem postanowieniem, że gminy obowiązane są żandarmeryi w każdym razie dawać posłańców potrzebnych do przesełania korespondencyj służbowych, a oraz zawierające przepisy do wyrachowania zapłaty za posełkę w każdej stacyi żandarmeryi	XXX	249	754
29. „	Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, względem oznaczenia kasy, z której opłacane			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.	schlitt und anderen Fettstoffen erzeugten Kerzen bestimmt, und die Bestrafung der Nichtbefolgung dieser Anordnung, als eine Umgehung der Marktpolizeiordnung angeordnet wird	XXX	248	753
25. Juli	Erlaß des Kriegsministeriums, in Betreff der Stempelfreiheit der Quittungen invalider Krieger über Unterstützungen aus den in Folge der letzten Kriegs-Ereignisse gegründeten Stiftungen	XXIX	236	737
27. "	Verordnung des Handelsministeriums, wodurch im Einvernehmen mit dem Finanzministerium, das Verfahren bei Anhaltung von Briefen im verbotenen Transporte geregelt wird	XXIX	237	738
28. "	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, womit bezüglich der Durchführung der Bestimmungen des §. 92 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes vom 18. Jänner 1850 (Nr. 19 des R. G. B.), in Betreff des Taglien- und Prämien-Ausmaßes, eine Erläuterung und Ergänzung erlassen wird	XXII	148	599
28. "	Erlaß des Justizministeriums, wodurch bestimmt wird, daß in Zukunft die Landesgerichte mit den Nichtigkeitsbeschwerden gegen Todesurtheile zugleich das vom Schwurgerichtshofe nach Maßgabe des §. 349 der Strafprozeß-Ordnung abzufassende Gutachten vorzulegen haben, und daß das gesetzliche Verfahren hiermit im Falle der Verwerfung der Nichtigkeitsbeschwerde gleichzeitig einzuleiten ist	XXIX	238	741
28. "	Erlaß des Statthalters, enthaltend die provisorische Norm über die Verpflichtung der Gemeinden, die jeweiligen zur Beförderung der Gensd'armerie Dienst-Korrespondenz erforderlichen Boten beizustellen, so wie die Bestimmungen über den hiefür in jeder Gensd'armerie-Stazion zu ermittelnden Weglohn	XXX	249	754
29. "	Erlaß des Ministeriums des Innern, mit der Bezeichnung der Kasse, aus welcher die Taglien			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Strona
1851.	być winny talije i nagrody za przystawienie indywiduów ze stanu cywilnego, karze podpadłych	XXXV	297	838
30. Lipca	Obwieszczenie Trybunału apelacyjnego, którem postanowiono, w jakich razach przy posełaniu aktów drogą odwołania się nie potrzeba składać zawierzytelnionych kopij wyroków, rezolucyj i powodów zawyrokowania	XXX	250	756
31. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	421	970
1. Sierp.	Pismo Ministra spraw wewnętrznych, jako postanowienia o kwaterunkach żandarmeryi Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 25. Lipca 1851 zatwierdzić raczył	XXXI	256	773
2. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami pięcio- i czteroprocentowemi, pochodzącemi z pożyczki zaciągnionej za pośrednictwem domu Goll, na dniu 1. b. m. w seryi 319 wylosowanemi . .	XXIX	239	742
3. „	Rozporządzenie krajowej władzy szkolnej, jako uczniowie prywatni, nie zapisani w żadnem gimnazyjum publicznem, za zdawanie egzaminu dojrzałości nie uiszczają wprawdzie opłaty szkolnej, lecz za to ustanowioną taksę egzaminacyjną	XXXI	257	791
4. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów względem należytości od wekslowo-sądowego zasądzenia zapłaty	XXX	251	756
5. „	Rozporządzenie Namiestnika, mocą którego nakazuje się, aby w miastach większych i znaczniejszych po domach gościnnych i zajezdnych, upoważnionych do przyjmowania obcych, zaprowadzono wykazy przybyłych	XXXI	258	791

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851. 6. Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, obwieszczające konwencyję między rządami ces. austryjackim a król. bawarskim, względem łożenia kosztów pogrzebu na przynależnych z państw obudwóch	XXIX	240	742
6. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, mocą którego wstrzymanem jest nadawanie zarobkowego prawa palenia spirytusu (wyskoku gorzałczanego) tam, gdzie istnieje prawo propinacyi . . .	XXXI	259	793
6. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	422	972
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa finansów co do utworzenia centralnego urzędu taksalnego w Wiedniu, i co do wymierzania i pobierania taks w ogólności	XXIX	241	743
9. „	Obwieszczenie krajowej Komisyi organizacyjnej politycznej o tymczasowych odmianach co do umieszczenia sądów, które dla Borszczowa i Zaleszczyk są przeznaczone, jakoteż o pozostawieniu razem okręgu sądowego jezierzańskiego z okręgiem borszczowskim, nakoniec o przydzieleniu okręgu sądowego mielnickiego do sądu zaleszczyckiego	XIX	126	543
10. „	Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, którem obwieszcza się najwyższe postanowienie z dnia 30. Lipca 1851, dozwalające, aby najwyższy nadworny urząd marszałkowski uważany był za sąd właściwy dla udzielnego księcia Lichtenstein i familii jego, tudzież dla członków linii starszej domu Burbonów	XXIX	242	745
12. „	Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, mocą którego obwieszcza się, iż w skutek najwyższego zezwolenia sąd krajowy z Jasła przeniesiony zostaje do Tarnowa	XXII	149	600
13. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zaprowadzenia prokuratur finansowych . . .	XXII	150	601

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 6. August	Verordnung des Ministeriums des Innern, womit das Uebereinkommen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-baierischen Regierung in Betreff der Behandlung der Beerdigungskosten der beiderseitigen Staats-Angehörigen bekannt gemacht wird	XXIX	240	742
6. "	Erlaß des Landesguberniums, wodurch die Verleihung von gewerblichen Befugnissen zur Spiritus- (Branntweingeist-) Erzeugung dort, wo das Propinazionsrecht besteht, eingestellt wird .	XXXI	259	793
6. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	422	972
7. "	Erlaß des Finanzministeriums, über die Errichtung eines Zentral-Taxamtes in Wien und über die Bemessung und Einhebung der Taxen überhaupt	XXIX	241	743
9. "	Kundmachung der politischen Organisirungs-Landes-Kommission, über die provisorischen Aenderungen in Absicht auf die Lozirung der nach Borszczow und Zaleszczyk bestimmten Gerichtsstellen, so wie über die Belassung des vereinigten Gerichtsbezirkes Jezierzany mit Borszczow, und über die Zuweisung des Gerichtsbezirkes Mielnica zu dem Zaleszczyker Gerichte	XIX	126	543
10. "	Erlaß des Justizministeriums, womit die Allerhöchste Entschließung vom 30. Juli 1851 kundgemacht wird, mittelst welcher dem souveränen Fürsten von Lichtenstein für sich und seine Familie und den Gliedern des Hauses Bourbon älterer Linie der Gerichtsstand des Oberstthofmarschall-Amtes bewilliget wird	XXIX	242	745
12. "	Erlaß des Justizministeriums, womit die Allerhöchst bewilligte Verlegung des Landesgerichtssitzes von Jaslo nach Tarnow kundgemacht wird	XXII	149	600
13. "	Erlaß des Finanzministeriums, in Betreff der Errichtung der Finanz-Prokuraturen . . .	XXII	150	601

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.				
13. Sierp.	Rozporządzenie Rządu krajowego o płaceniu alumnatykum	XXXI	260	793
14. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej, którem ogłasza się przepis o zastosowaniu ustawy o podatku dochodowym do skarbowego dochodu z górnictwa	XXXI	261	794
15. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	423	974
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej Józefowi Richterowi i Janowi Bartlowi pod dniem 26. Kwietnia 1847 nadany na wynalazek pewnej masy, na dalsze lat pięć przedłużono .	XLIII	424	975
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem ogłasza się przelanie przywilejów Henrykowi Pfütznerowi i Franciszkowi Beckersowi na dniu 8. Listopada 1849 i 14. Kwietnia 1851 udzielonych, na rzecz towarzystwa akcyjonaryjuszów c. k. wyłącznie uprzywilejowanej fabryki świec Millego	XLIII	425	976
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem ogłasza się przeniesienie przedłużonych zarazem do roku pietnastego przywilejów: Leclaira z dnia 26. Stycznia 1848 i Ludwika de Orth z dnia 13. Listopada 1846, nakoniec z dnia 24. Marca 1847 na rzecz Henryka hrabiego Larysza i Ludwika barona Pereiry	XLIII	426	977
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłuża się czas trwania kilkunastu przywilejów	XLIII	427	977
17. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości, dotyczące należytości od posagów i innych przenoszeń majątku, wydarzających się z powodu zawarcia ślubów małżeńskich	XXXIII	273	810

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
13. August	Erlaß des Landesguberniums, betreffend die Entrichtung des Alumnatikums	XXXI	260	793
14. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, womit die Bestimmung über die Anwendung des Einkommensteuer-Gesetzes über die Einkünfte des montanistischen Staats-Aerars kundgemacht wird	XXXI	261	794
15. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	423	974
16. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Joseph Richter und des Johann Bartl vom 26. April 1847 auf die Erfindung einer Masse für die weitere Dauer von fünf Jahren verlängert wird	XLIII	424	975
16. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Uebertragung der dem Heinrich Pfitzner und Franz Beckers am 8. November 1849 und 14. April 1851 ertheilten Privilegien an die k. k. ausschließlich privilegirte Milikerzen-Fabriks-Akzien-Gesellschaft kundgemacht wird	XLIII	425	976
16. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Uebertragung der unter Einem bis auf das fünfzehnte Jahr verlängerten Privilegien des Leclaire vom 26. Jänner 1848 und des Louis von Orth vom 13. November 1846 und vom 24. März 1847 an Heinrich Grafen Larisch und Louis Baron Pereira kundgemacht wird	XLIII	426	977
16. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch mehrere Privilegien verlängert werden	XLIII	427	977
17. „	Erlaß des Finanzministeriums im Einverständnisse mit dem Justizministerium, über die Gebühr von Heiratsgütern und anderen aus Anlaß ehelicher Verbindung stattfindenden Vermögensübertragungen	XXXIII	273	810

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851. 19. Sierp.	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych, zakazujące gazetę konstytucyjonalną („Constitutionelle Zeitung"), w Berlinie wychodzącą . .	XXII	151	606
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem ogłasza się przeniesienie własności nadanych niegdy pod dniem 27. Września 1847 i 18. Sierpnia 1850 Eugenijuszowi Armengaudowi wyłącznych przywilejów na wynalazek i udoskonalenie pewnej maszyny, zwanej „parfait epurateur", na rzecz Jerzego Alfonsa Rislera	XLIII	428	978
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłuża się na dalszy rok piąty wyłączny przywilej Karolowi Huffzkiemu pod dniem 12. Lipca 1847 nadany na ulepszenie dachówek	XLIII	429	979
20. „	Obwieszczenie Rządu krajowego, wskazujące żupy, w których przedaż soli do lizania dla bydła i do nawozu z dniem 1. Września 1851 poczyna się, a równocześnie przedaż omoków (szarej soli) we wszystkich żupach ustaje . .	XXII	152	606
20. „	Najwyższe gabinetowe pismo Najjaśniejszego Pana, Jego Cesarskiej Mości, do Prezydenta Ministrów, mocą którego ustanawia się, jakie znaczenie i jaką objętość ma odpowiedzialność Ministerstwa, równie też jakie ztąd wypływają obowiązki i stanowisko onegoż na przyszłość .	XXIX	243	745
20. „	Najwyższe gabinetowe pismo Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości, do Prezydenta Ministrów, którem udzielone zostają Ministerstwu do zastosowania się zmiany, zarządzone w stanowisku i statucie Rady Państwa	XXIX	244	747
20. „	Najwyższe gabinetowe pismo Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości, do Prezydenta Rady Stanu,			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
19. August	Verordnung des Ministeriums des Innern, betreffend das Verbot der in Berlin erscheinenden konstituzionellen Zeitung	XXII	151	606
19. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Uebertragung des Eigenthums der dem Eugen Armengaud am 27. September 1847 und 18. August 1850 verliehenen Privilegien, auf die Erfindung und Verbesserung einer Maschine, „parfait épurateur" genannt, an Georg Alphons Risler kundgemacht wird	XLIII	428	978
19. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Karl Huffzky auf die Verbesserung der Dachziegel am 12. Juli 1847 verliehene Privilegium auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird	XLIII	429	979
20. "	Kundmachung des Landesguberniums, womit die Sudsalinen, bei welchen der Verschleiß des Viehleck- und Dungsalzes mit 1. September 1851 beginnen, dagegen gleichzeitig der Verkauf des Pfannkerns (Grausalzes) bei allen Salinen eingestellt wird, bekannt gegeben werden . .	XXII	152	606
20. "	Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Ministerpräsidenten, womit die Bedeutung und der Umfang der Verantwortlichkeit des Ministeriums, so wie die hieraus für die Verpflichtungen und die künftige Stellung desselben fließenden Bestimmungen festgesetzt werden	XXIX	243	745
20. "	Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Ministerpräsidenten, womit dem Ministerium die in der Stellung und dem Statute des Reichsrathes festgesetzten Veränderungen zur Darnachachtung mitgetheilt werden . . .	XXIX	244	747
20. "	Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Reichsrathspräsidenten, womit			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
	demselben die (unter Nr. 194 des Reichsgesetzblattes vorkommenden) Beschlüsse über die Bezeichnung der Verantwortlichkeit und die künftige Stellung des Ministeriums mitgetheilt und mehrere Abänderungen in der Stellung und dem Statute des Reichsrathes festgesetzt werden .	XXIX	245	747
20. August	Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Ministerpräsidenten, womit demselben aufgetragen wird, gemeinschaftlich mit dem Reichsrathspräsidenten ein Gutachten über die Art der Berathungen zu erstatten, welche zur Erwägung des Bestandes und der Möglichkeit der Vollziehung der Verfassung vom 4. März 1849 einzuleiten sind	XXIX	246	748
20. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau und dem August Quidde am 27. Juli 1850 verliehene und zum dritten Theile in das Eigenthum des Karl Schedl übertragene Privilegium auf die Erfindung eines Ofens zur Erhitzung fester trockener Körper, auf das zweite und dritte Jahr verlängert wird	XLIII	430	979
20. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Abtretung zum dritten Theile des dem August Quidde und Albert Managetta Ritter von Lerchenau am 30. Mai 1851 verliehenen Privilegiums, auf die Verbesserung eines Apparates zum Aus- und Einpumpen, Reinigen, Abkühlen und Erwärmen der Luft, an Karl Schedl kundgemacht wird .	XLIII	431	980
20. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau und dem August Quidde am 30. Mai 1851 verliehene und seither			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851.	gustowi Quiddemu na udoskonalenie aparatów do ogrzewania nadany, a poźniej w trzeciej części Karolowi Schedlowi ustąpiony, na lat pietnaście przedłuża się	XLIII	432	980
21. Sierp.	Rozporządzenie Trybunału apelacyjnego, że prokuratura Kamery byłych poddanych, gdzie ci są pozwani, chociażby po obwieszczeniu rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 12. Maja 1849 własnych obrońców prawa już sobie postanowili, zastepować powinna	XXXI	262	795
21. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	433	981
22. „	Cesarski patent, mocą którego instytucyja gwardyi narodowej zniesioną, a zarazem reorganizacyja korpusów miejskich i korpusów strzelców dozwoloną zostaje	XXIX	247	749
22. „	Rozrządzenie Ministerstwa oświecenia publicznego, którem się ustanawia warunki, pod jakiemi słuchacze prawniczo-politycznego wydziału, użytek robiący z udzielonego uwolnienia od ósmego półrocza, i nadal jeszcze pobierać i podnosić mogą stypendyja lub fundowane wsparcia, jakich dotąd używali	XXX	252	757
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa finansów co do zastosowania uwagi 2. i 3. do pozycyi taryfowej 45. prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego i z dnia 2. Sierpnia 1850	XXXI	263	795
23. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	434	983
24. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego o płaceniu nadgrody (taglia) za przystawienie zbiegów wojskowych przez ludzi korpusu straży policyi wojskowej, i za przystawienie zbiegów od straży policyi wojskowej	XXXII	265	798

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
	zum dritten Theile an Karl Schedl abgetretene Privilegium, auf die Verbesserung von Beheizungs-Apparaten, auf die Dauer von fünfzehn Jahren verlängert wird	XLIII	432	980
21. August	Erlaß des Appellazions-Gerichtes, über die Verpflichtung der Kammerprokuratur zur Vertretung ehemaliger Unterthanen in Fällen, wo diese als Geklagte erscheinen und sich nach Kundmachung der Ministerial-Verordnung vom 12. Mai 1849 bereits eigene Rechtsfreunde bestellt haben . .	XXXI	262	795
21. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	433	981
22. "	Kaiserliches Patent, wodurch das Institut der Nazionalgarde aufgehoben, und die Reorganisirung von Bürger- und Schützen-Korps bewilliget wird	XXIX	247	749
22. "	Erlaß des Ministeriums des öffentlichen Unterrichtes, wodurch die Bedingungen festgesetzt werden, unter welchen diejenigen Hörer der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät, welche von der Freigebung des achten Semesters Gebrauch machen, ihre bisher besessenen Stipendien oder Stiftungen fortbeziehen und erheben können	XXX	252	757
22. "	Erlaß des Finanzministeriums, über die Anwendung der Anmerkung 2 und 3 zur Tarifspost 45 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850	XXXI	263	795
23. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	434	983
24. "	Erlaß des Landes-Präsidiums, über die Bezahlung der Taglia für jene Militär-Deserteurs, welche durch Individuen der Militär-Polizeiwache-Korps eingebracht werden, so wie für die Einbringung entwichener Mannschaft der Militär-Polizeiwache	XXXII	265	798

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Liczba Strona
1851. 25. Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa wojny, którem w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych ustanowiono zasadę, iż odtąd w przedsiębierstwach liwerunku lub subarendowania nie wolno więcej przyjmować ofert dodatkowych	XXXII	266	799
26. „	Rozporządzenie Ministra finansów, którem nakazano wywołanie z kursu pewnych gatunków monety zdawkowej	XXX	253	758
27. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, mocą którego oznaczono wagę pakunku, jaki wychowańcom jadącym do wyższego instytutu świeckich księży, tam i na powrót wolno na koszt funduszu brać z sobą, i podawać w rachunek . . .	XXXII	267	800
27. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako mierzwy, której potrzebuje wojsko przy corocznej koncentracyi dla ćwiczenia się w broni, nie kwaterodawcy, ale skarb wojskowy dostarczać ma	XXXII	268	800
27. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako przywilej Eugenijuszowi de Nagy dnia 15. Grudnia 1847 nadany na wynalazek pneumatycznego wciągacza, z powodu nieużywania go, za zgasły się ogłasza	XLIII	435	985
31. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	436	985
1. Wrześ.	Rozrządzenie Ministerstwa finansów w przedmiocie otworzenia pożyczki dla c. k. finansów austryjackich	XXX	254	760
1. „	Rozrządzenie Ministerstwa skarbu, mocą którego zawiesza się uprzednio pozwolenie do nabycia pięcio-procentowych zapisów długu stanu, prowizyję w srebrze przynoszących, nadane au-			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
25. August	Verordnung des Kriegsministeriums, womit im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern der Grundsatz festgestellt wird, daß von nun an für Lieferungs- oder Subarrendirungs-Unternehmungen gar keine Nachtrags-Offerten mehr angenommen werden dürfen	XXXII	266	799
26. „	Verordnung des Finanzministers, womit die Einberufung einiger Scheidemünzen verfügt wird .	XXX	253	758
27. „	Erlaß des Landesguberniums, womit das Gewicht des Gepäckes festgesetzt wird, welches die Zöglinge bei ihren Reisen in das höhere Weltpriester-Institut und zurück auf Kosten des Fondes mitnehmen und verrechnen dürfen	XXXII	267	800
27. „	Erlaß des Landesguberniums, wornach bei den jährlich zu den Waffenübungen stattfindenden Truppen-Konzentrirungen das erforderliche Streustroh nicht von den Quartierträgern, sondern vom Militär-Aerar beizustellen ist . . .	XXXII	268	800
27. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Eugen von Nagy am 15. Dezember 1847 ertheilte Privilegium, auf die Erfindung pneumatischer Einsauger, wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt wird	XLIII	435	985
31. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	436	985
1. Septem.	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Eröffnung eines Anleihens für die k. k. österreichischen Finanzen	XXX	254	760
1. „	Erlaß des Finanzministeriums, womit die den österreichischen Staatsgläubigern ertheilte Bewilligung, für verfallene Zinsen oder Kapitalien 5 perzentige, in Silbermünze verzinsliche Staats-Schuldverschreibungen zu erhalten, vorläufig			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba		
		Części	Ustawy	Strona
1851.				
	stryjackim wierzycielom stanu, za zapadłe prowizyje lub kapitały, a oraz zarządza powolne zapisów takowych umorzenie przez fundusz umarzający	XXX	255	771
1. Wrześ.	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, dotyczące ustanowienia inspektorów poborowych i podinspektorów w stanowiskach starostw powiatowych	XXXII	269	801
2. "	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami Kamery nadwornej trzy i pół-, tudzież pięcioprocentowemi, na dniu 1. Września 1851 w seryi 167 wylosowanemi	XXXI	264	796
2. "	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o postępowaniu stemplowem co do pism i dokumentów, wydarzających się w rzeczach zniesienia ciężarów gruntowych	XXXIII	274	811
5. "	Rozporządzenie Rządu krajowego, że względem włóczęgów czyli ludzi bez domu, których do Królestwa Bawarskiego lub tamtędy odsełać potrzeba, należy wprzódy postarać się o zapewnienie ich przyjęcia i takowe do szupasu przymocować	XXXIII	275	811
6. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej, C. U. Schluowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek i udoskonalenie wozów kolei żelaznej, na rok drugi przedłuża się	XLIII	437	986
6. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przywilej, Emanuelowi Wrzolikowi dnia 21. Lipca 1843 nadany na wynalazek przyrządu do podniesienia wody, na rok dziewiąty przedłuża się . .	XLIII	438	987
8. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z ogłoszeniem,			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.	eingestellt, und die allmälige Tilgung der letzteren durch den Tilgungsfond eingeleitet wird	XXX	255	771
1. Sept.	Erlaß des Finanzministers über die Aufstellung von Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren in den Standorten der Bezirkshauptmannschaften	XXXII	269	801
2. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. September 1851 in der Serie 176 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu $3^1/_2$ und 5 Perzent kundgemacht wird	XXXI	264	796
2. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Stempelbehandlung der bei Durchführung der Grundentlastung vorkommenden Urkunden und Schriften	XXXIII	274	811
5. "	Erlaß des Landesguberniums, womit angeordnet wird, daß bei Vaganten oder Heimatlosen, welche in oder durch das Königreich Baiern geschoben werden sollen, vorläufig die Zusicherung ihrer Aufnahme eingeholt und dem Schubpaße angeheftet werden muß	XXXIII	275	811
6. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem C. U. Schlu auf eine Erfindung und Verbesserung an den Eisenbahnwägen am 12. August 1850 verliehene Privilegium, auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIII	437	986
6. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Emanuel Wrzolik am 21. Juli 1843 verliehene Privilegium, auf die Erfindung einer Wasserhebungs-Vorrichtung, auf das neunte Jahr verlängert wird	XLIII	438	987
8. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.	Johann Winkler sein Privilegium vom 30. April 1849 auf eine Verbesserung des Lackleders und der Wachsleinwand, laut Zessionsurkunde vom 14. August 1851 an Reinhard Frauer übertragen habe, kundgemacht wird	XLIII	439	987
10. Sept.	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Verhinderung des Unfuges der Einrückung von Ankündigungen ausländischer Lotterien in die inländischen Zeitungen	XXXIII	276	812
10. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	440	987
10. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Michael Bermann Teller vom 29. August 1843, auf die Erfindung und Verbesserung von Maschinen und Stoffen zur Oel-Erzeugung, auf die weitere Dauer Eines Jahres verlängert wird	XLIII	441	989
11. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, bezüglich der Gebühren für die Organe der öffentlichen Forstverwaltung aus Anlaß der Reisen in Forstfrevel-Verhandlungen	XXXIII	277	812
12. „	Erlaß des Justizministeriums, womit die, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Kultus und öffentlichen Unterrichts, für die Kronländer Galizien mit Krakau und die Bukowina beschlossene transitorische Bestimmung über die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, Reichsgesetzblatt Nr. 327, über die theoretischen Staatsprüfungen, auf die im Sommer-Semester 1851 absolvirten Rechtshörer, kundgemacht wird	XXXV	298	839
12. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit mehrere Privilegien wegen Nichtausübung als erloschen erklärt werden	XLIII	442	989

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 16. Wrześ.	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej, Ignacemu Kapferowi dnia 21. Sierpnia 1849 nadany na robienie różnych naczyń z blachy żelaznej, cyną pobielanej, na rok jeden przedłużono	XLIII	443	990
17. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o zastosowaniu §. 82. ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego 1850, przy zachodzącej opieszałości w udzieleniu opłacie podpadającego aktu, urzędowi do wymierzania należytości wyznaczonemu	XXXIII	283	821
17. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej, jako drukowane spisy świąt ruchomych i świętych w książkach do nabożeństwa dołączane, stemplowi podlegają	XXXIII	284	822
17. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych	XLIII	444	990
18. „	Ropozrządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o należytości od kontraktów, których przedmiotem jest podzielona własność rzeczy nieruchomych .	XXXIII	285	822
19. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego względem wymiaru słomy do napychania sienników dla żandarmeryi i przedaży słomy, z sienników wyrzuconej, na rzecz funduszu kwaterunkowego .	XXXIII	286	823
20. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, któremznosi się i zakaz wywozu i przewozu do Szwajcaryi kos, sierpów i t. p.	XXXII	271	805
20. „	Rozporządzenie Prezydyjum krajowego o dawaniu asystencyi c. k. żandarmeryi na żądanie dominijów we wszystkich sprawach z byłego związku poddaństwa wypływających	XXXIV	289	828

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 16. Sept.	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Ignaz Kapfer vom 21. August 1849 auf Erzeugung verschiedener Gefäße aus verzinntem Eisenbleche, auf die weitere Dauer Eines Jahres verlängert wird	XLIII	443	990
17. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Anwendung des §. 82 des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 im Falle eines Saumsales bei Mittheilung der gebührenpflichtigen Akte an das zur Gebührenbemessung bestimmte Amt	XXXIII	283	821
17. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Stempelpflichtigkeit der den Gebetbüchern beigedruckten Verzeichnisse der beweglichen Feiertage und der Heiligen	XXXIII	284	822
17. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	444	990
18. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebührenbehandlung der Verträge, welche das getheilte Eigenthum unbeweglicher Sachen zum Gegenstande haben	XXXIII	285	822
19. "	Erlaß des Landes-Präsidiums, in Betreff des Strohausmaßes zur Füllung der Strohsäcke für die Gensd'armerie, und der Veräußerung des entleerten Betterstrohes zu Gunsten ihres Bequartierungsfondes	XXXIII	286	823
20. "	Erlaß des Finanzministeriums, wodurch das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Sensen, Sicheln u. s. w. nach der Schweitz aufgehoben wird	XXXII	271	805
20. "	Erlaß des Landes-Präsidiums, betreffend die Assistenzleistung der k. k. Gensd'armerie über Ansuchen der Dominien in allen aus dem ehemaligen Unterthansverbande entspringenden Angelegenheiten	XXXIV	289	828

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba		Strona
		Części	Ustawy	
1851. 20. Wrześ.	Rozporządzenie Namiestnika, którem bliżej się oznacza powinność gmin wyporządzania lokalności żandarmeryi, i pełnienia innych przy tem posług	XXXIV	290	829
20. „	Obwieszczenie Rządu krajowego o bezpośredniem płaceniu należytości wymiarowej od wekslów zagranicznych w handlowych miastach Brodach i Czerniowcach	XXXIV	291	831
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako doniesienie, że Ignacy Gessmann przywilej, Wilhelmowi Kyritzowi i H. A. Syrrenbergowi pod dniem 22. Grudnia 1847 nadany na poprawę już uprzywilejowanego smarowidła do wozów i machin, a poźniej na własność jego przeniesiony, przelał na Józefa Morawetza i H. A. Syrrenberga, ogłoszonem zostaje	XLIII	445	992
23. „	Rozporządzenie Namiestnika względem sprawiania ubywających, i naprawy zepsutych porządków kwaterowych, przysposobionych dla żandarmeryi kosztem gmin, niemniej utrzymywania tychże w ewidencyi, gospodarskiego użycia fundi instructi, wynagrodzenia tego, co swawolnie zepsuto, i sprzedawania sztuk, które przez spotrzebowanie stały się do użytku niezdatnemi	XXXIV	292	832
24. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, dotyczące warunków, pod któremi obligacyje domestykalne Austryi poniżej i powyżej Anizy i Styryi, z długów inwazyjnych pochodzące, użytemi być mogą do uskutecznienia udziału w pożyczce rządowej z roku 1851	XXXII	272	806
24. „	Rozporządzenie Rządu krajowego, jako urzędnicy przy pomiarze katastralnym do czasu umieszczeni, do służby wojskowej są obowiązani. .	XXXIV	293	834

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851. 20. Sept.	Erlaß des Statthalters, womit die Verpflichtung der Gemeinden zur Reinigung und zu den sonstigen Diensteverrichtungen bei den Gensd'armerie-Lokalitäten näher bestimmt wird . . .	XXXIV	290	829
20. "	Kundmachung des Landesguberniums, wegen unmittelbarer Entrichtung der skalamäßigen Gebühr für ausländische Wechsel in den Handelsplätzen Brody und Czernowitz	XXXIV	291	831
20. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß Ignaz Geßmann das dem Wilhelm Kyritz und H. A. Syrrenberg am 22. Dezember 1847 auf Verbesserung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinenschmiere verliehene, und hierauf in sein Eigenthum übergegangene Privilegium, an Joseph Morawetz und H. A. Syrrenberg übertragen habe, kundgemacht wird	XLIII	445	992
23. "	Erlaß des Statthalters, bezüglich der Nachschaffung und Herstellung der für die Gensd'armerie auf Kosten der Gemeinden angeschafften Einrichtungsstücke, ihrer Evidenzhaltung, wirthschaftlichen Gebarung mit dem fundus instructus, Ersatzleistung muthwilliger Beschädigungen an denselben und der Verwerthung jener, welche durch Abnützung für den Gebrauch unverwendbar werden	XXXIV	292	832
24. "	Erlaß des Finanzministeriums, über die Verwendung der von den Invasionsschulden herrührenden Domestikal-Obligazionen von Oesterreich unter und ob der Enns und Steiermark zur Theilnahme an dem Staats-Anlehen vom Jahre 1851	XXXII	272	806
24. "	Erlaß des Landesguberniums, bezüglich der Militärpflicht der zeitlich angestellten Kataſtral-Vermessungsbeamten	XXXIV	293	834

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 25. Wrześ.	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIII	446	993
30. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o postępowaniu stemplowem z kwitami na fundacyje mszalne i na prowizyje od kapitałów, na msze zapisanych	XXXIV	294	834
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłuża się czas trwania nadal kilkunastu przywilejów	XLIII	447	995
1. Paźdz.	Rozporządzenie krajowej polityczno-organizacyjnej Komisyi, którem ogłasza się najwyższe pozwolenie, ażeby siedzibę sądu krajowego z Jasła do Tarnowa przeniesiono, a w skutek tego dotyczące powiatowe obwody sądów kolegijalnych, sądowi krajowemu tarnowskiemu i rzeszowskiemu przydzielono	XXII	153	607
1. „	Rozporządzenie krajowej Komisyi polityczno-organizacyjnej, którem ogłasza się rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, aby powiatowy sąd kolegijalny przenieść tymczasowie z Jordanowa do Nowego-Targu, a przeznaczony tamże sąd powiatowy II. klasy do Makowa	XXII	154	610
1. „	Rozporządzenie Ministerstwa finansów, mocą którego ustanawia się postępowanie przy użyciu takich obligacyj demestykalnych długu inwazyjnego, biorących udział w pożyczce z roku 1851, których suma nominalna nie jest przez 100 bez reszty podzielną	XXXIII	287	824
1. „	Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, mocą którego nakazuje się władzom sądowym, ażeby prefekturze nad Monte Lombardo-Veneto donosiły o osobach, w imieniu pupila upowa-			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 25. Sept.	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIII	446	993
30. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, bezüglich der Stempelbehandlung der Quittungen über gestiftete Beträge für Messen, und der Quittungen über die Interessen von für Messen gestifteten Kapitalien	XXXIV	294	834
30. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIII	447	995
1. October.	Erlaß der politischen Organisirungs-Landes-Kommission, womit die Allerhöchst bewilligte Verlegung des Landesgerichtssitzes von Jaslo nach Tarnow, und die hiedurch bedingte Zuweisung der betreffenden Bezirks-Kollegial-Gerichtssprengel zum Tarnower und Rzeschower Landesgerichte kundgemacht wird	XXII	153	607
1. "	Erlaß der politischen Organisirungs-Landes-Kommission, womit die vom hohen Justiz-Ministerium verfügte provisorische Vorlegung des Bezirks-Kollegial-Gerichtes von Jordanow nach Neumarkt und des für diesen Ort bestimmten Bezirksgerichtes II. Klasse nach Makow kundgemacht wird	XXII	154	610
1. "	Erlaß des Finanzministeriums, womit das Verfahren bei Verwendung solcher Domestikal-Obligazionen der Invasionsschuld zur Theilnahme am Anleihen vom Jahre 1851, deren Nennbetrag nicht durch 100 ohne Rest theilbar ist, festgestellt wird	XXXIII	287	824
1. "	Erlaß des Justizministeriums, wodurch den Gerichtsbehörden aufgetragen wird, die zur Erhebung von Renten bei dem Monte Lombardo-Veneto im Namen von Pflegebefohlenen ermächtigten Personen, so wie jede Aenderung dieser			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Strona
1851.	źnionych do podnoszenia tamże zapadających rent, równie jak o wszelkiej zmianie tych osób i o ustaniu opiekuństw i kurateli dotyczących	XXXIV	295	835
1. Paźdz.	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, którem obwieszcza się postępowanie z obligacyjami bankowemi pięcio-procentowemi, na dniu 1. Października 1851 w rzędzie 104 wylosowanemi .	XXXIV	296	836
1. "	Rozrządzenie Ministerstwa wojny, zawierające postanowienia co do przyjmowania na przyszłość aspirantów dla c. k. polowego komisaryjatu wojennego	XXXV	299	839
2. "	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, którem odnośnie do nowego zakresu działania c. k. prokuratoryj skarbowych, oznaczonego najwyższem postanowieniem, rozporządzonem zostaje, iż na przyszłość do obrony związku małżeńskiego tak w sporach o ważność lub o rozwiązanie małżeństwa, jakoteż w przypadkach, kiedy w celu powtórnego zawarcia związków małżeńskich idzie o uznanie osoby za zmarłą i o przeprowadzenie dowodu w tej mierze przez świadków, nie prokuratoryja skarbowa wstępująca w miejsce urzędu fiskalnego, lecz inny jaki mąż roztropny i uczciwy ustanowiony być winien	XXXIX	331	879
2. "	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIV	448	998
3. "	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, którem przedłuża się nadal czas trwania kilkunastu przywilejów	XLIII	447	995
4. "	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o wymiarze należytości od dokumentów na wojskowe kaucyje małżeńskie	XXXV	300	841
6. "	Obwieszczenie Rządu krajowego o reorganizacyi austryjackiej służby konsularnej w królestwie Greckiem	XXXV	301	842

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.	Personen und die Erlöschung solcher Vormundschaften und Kuratelen, der Präfektur desselben anzuzeigen	XXXIV	295	835
1. October.	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. Oktober 1851 in der Serie 104 verlosten Banko-Obligazionen zu 5 Perzent kundgemacht wird	XXXIV	296	836
1. "	Erlaß des Kriegsministeriums, betreffend Bestimmungen hinsichtlich der künftigen Aufnahme von Aspiranten für das k. k. Feldkriegs-Kommissariat	XXXV	299	839
2. "	Verordnung des Justizministeriums, wodurch nach Maßgabe des durch Allerhöchste Entschließung angeordneten neuen Wirkungskreises der k. k. Finanz-Prokuraturen verfügt wird, daß in Zukunft zur Vertheidigung des Ehebandes in Streitigkeiten über die Giltigkeit oder Trennung einer Ehe, sowie in dem Falle der zum Behufe einer Wiederverehelichung eingeleiteten Todeserklärung und Beweisführung durch Zeugen, nicht die an die Stelle des Fiskalamtes getretene Finanz-Prokuratur, sondern ein anderer verständiger und rechtschaffener Mann zu bestellen ist	XXXIX	331	879
2. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIV	448	998
3. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIII	447	995
4. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Gebühren-Bemessung für Widmungs-Urkunden von Militär-Heirats-Kauzionen	XXXV	300	841
6. "	Kundmachung des Landesguberniums, betreffend die Reorganisirung des österreichischen Konsulardienstes im Königreiche Griechenland	XXXV	301	842

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	T r e ś ć	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 7. Paźdz	Patent cesarski, mocą którego rozpisują się we wszystkich krajach koronnych monarchii na rok administracyjny 1852 podatki bezpośrednie wraz z dodatkami do takowych	XXXIII	288	825
7. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów co do wymiaru należytości stemplowej od umów odpłatnych o czynności służbowe, pełnomocnictwo zawierających	XXXV	302	843
7. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIV	449	1000
9. „	Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwośc., którem dla krajów koronnych Galicyi z Krakowem i dla Bukowiny obwieszczonem zostaje, iż na mocy najwyższego postanowienia z dnia 6. Października 1851 egzamin rządowy z końcem roku 1851 z sądowego oddziału złożony, uważany być ma za równy dotychczasowemu egzaminowi auskultatorskiemu	XXXV	303	843
9. „	Rozporządzenie Namiestnika z postanowieniem, że żandarmeryja ograniczoną zostaje na systemizowane zwyczajne i nadzwyczajne pobory, i że tejże żadne inne należytości za daną asystencyję lub inne usługi nie należą się	XXXV	304	844
10. „	Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i sprawiedliwości, mocą którego znajdujący się przy sztabach pułkowych żandarmeryi krajowej słudzy kancelaryjni, pisarze pułkowi i półszwadronowi, tudzież praktykanci furyjerscy jurysdykcyi wojskowej poddani zostają, jak długo w tym przymiocie służby swe pełnią	XXXV	305	844
10. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, którem przepisy o kwaterunku żandarmeryi, przez N. Pana zatwierdzone, co do kształtu			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851. 7. October	Kaiserliches Patent, womit für sämmtliche Kronländer der Monarchie die direkten Steuern sammt den Zuschlägen zu denselben für das Verwaltungsjahr 1852 ausgeschrieben werden .	XXXIII	288	825
7. "	Erlaß des Finanzministeriums, über das Ausmaß der Stempelgebühr von entgeltlichen, eine Vollmacht enthaltenden Verträgen über Dienstleistungen	XXXV	302	843
7. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIV	449	1000
9. "	Erlaß des Justizministeriums, wodurch für die Kronländer Galizien mit Krakau und Bukowina die, mit Allerhöchster Entschließung vom 6. October 1851 bewilligte Gleichstellung, der bis Ende des Jahres 1851 abgelegten judiziellen Staatsprüfungs-Abtheilung mit der bisherigen Auskultanten-Prüfung kundgemacht wird . .	XXXV	303	843
9. "	Erlaß des Statthalters, womit bestimmt wird, daß die Gensd'armerie auf die systemisirten ordentlichen und außerordentlichen Bezüge beschränkt bleibe, und daß derselben für Assistenz- oder andere Dienstleistungen keine anderweitigen Gebühren verabreicht werden dürfen	XXXV	304	844
10. "	Verordnung der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Justiz, womit in der Landes-Gensd'armerie die bei den Regimentsstäben befindlichen Kanzleidiener, die Regiments- und Flügelschreiber, dann die Fourierspraktikanten für die Zeit ihrer Dienstleistung in dieser Eigenschaft, unter die Militärgerichtsbarkeit gestellt werden	XXXV	305	844
10. "	Erlaß des Ministeriums des Innern, womit die Allerhöchst sankzionirten Gensd'armerie Bequartierungs-Bestimmungen bezüglich der Form der Bettgestelle, der Qualität und Dimension der			

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
	Bettfournituren, dann der Beschaffenheit der Montours- und Gewehr-Rechen erläutert und ergänzt werden	XXXV	306	845
10. October	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer Banknoten à 5 fl. kundgemacht werden	XXXVI	307	949
10. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium des Franz Slowaczek und Adalbert Schacherl vom 4. August 1848 auf das vierte Jahr verlängert wird	XLIV	450	1002
10. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß das dem Joseph J. Hock am 18. Februar 1847 verliehene Privilegium laut Zession vom 21. August 1851 in das Eigenthum des Wilhelm Fischer übergegangen sei, kundgemacht wird	XLIV	451	1003
11. „	Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen, womit den, in praktischer Montan-Verwendung befindlichen Individuen gestattet wird, an den k. k. Montanlehranstalten sich einer Privatprüfung zu unterziehen	XXXVI	308	852
17. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIV	452	1003
20. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß Johann Steiger von Amstein für seinen Mündel Viktor Felix Seßler das dem Gustav Bremme am 12. Mai 1850 verliehene, und seither an die Gesellschaft Lohage, Bremme und Kompagnie in Unna übertragene Privilegium auf die Erzeugung von Rohstahl, mit Vertrag vom 2. Juli 1851 für den Umfang des Kronlandes Steiermark angekauft habe, kundgemacht wird	XLIV	453	1005

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
22. October	Erlaß der politischen Organisirungs-Landes-Kommission, womit die einstweilige Uebertragung des Bezirks-Kollegial-Gerichtes von Mielec nach Tarnobrzeg, und des für diesen Ort bestimmten Bezirksgerichtes nach Mielec, sowie die provisorische Verwaltung des Radomysler Bezirksgerichtes von Zassow aus, kundgemacht wird . .	XXIV	169	664
22. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit mehrere Privilegien verlängert werden	XLIV	454	1006
22. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß Franz Mauczka die Eigenthumshälfte seines Privilegiums vom 28. Juni 1847 auf Vorrichtungen für Ankündigungen und Kundmachungen, an Julius und Karoline Brugberger abgetreten habe, kundgemacht wird . . .	XLIV	455	1007
23. "	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIV	456	1008
24. "	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, über die Zollbehandlung der zu Handschuhen zugeschnittenen Lederstücke	XXXVI	309	853
25. "	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Julius Haas und Gustav Seelig auf die Erfindung eines neuen Kommunikazions-Mittels am 8. Oktober 1849 verliehene Privilegium, auf das dritte Jahr, und das dem Gustav Waitzmann auf die Verbesserung einer Methode zum leichteren Erlernen des Schreibens am 5. September 1850 verliehene Privilegium, auf das zweite Jahr verlängert wird	XLIV	457	1010
26. "	Erlaß des Ministeriums des Aeußern, womit die zwischen der kaiserlich-österreichischen und königlich-neapolitanischen Regierung verabredeten Zu-			

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.	stryjackim i kr. neapolitańskim, odnoszące się do austryjacko-neapolitańskiego traktatu handlu i żeglugi z roku 1846	XXXVI	310	853
27. Paźdz.	Rozporządzenie Namiestnika o użyciu stanowych obligacyj domestykalnych, znajdujących się w posiadaniu politycznych funduszów i zakładów, w nowo otworzonej pożyczce stanu	XXXVI	311	855
28. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej, Ignacemu Zuckerowi dnia 14. Października 1850 nadany na machinę do robienia guzików jedwabnych, na rok drugi przedłużono .	XLIV	458	1010
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, którem rozwiązuje się wątpliwość, czy ludzie obowiązani do wojska, a do landwery przydzieleni, od służby wojskowej za złożeniem taksy uwalniającej uwolnieni być mogą . . .	XXXVI	312	855
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, jak postępować przy czyszczeniu stajen po zaraźliwych chorobach końskich	XXXVI	313	856
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, aby zachowany dotychczas w tajemnicy opis przywileju na tworzenie kwasu meta-margarin i meta-elain, Henrykowi Pfitznerowi i Franciszkowi Beckersowi pod dniem 8. Listopada 1849 nadanego, a potem przelanego na własność towarzystwa akcyjonaryjuszów fabryki świec Millego, do publicznej podać wiadomości	XLIV	459	1011
1. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, obwieszające układ między rządami ces. austryjackim z jednej, a król. bawarskim z drugiej strony względem szerokości dzwon kołowych u powozów w obrocie granicznym	XXXVI	314	857

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851.				
2. Listop.	Rozporządzenie Rządu krajowego, którem ustanowienie stacyi myta drogowego i mostowego w Brodkach, obwodzie lwowskim; i zniżenie opłaty drogowej na stacyi myta drogowego i mostowego w Rozwadowie, obwodzie stryjskim, ogłasza się	XXXVI	315	858
3. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, mocą którego obwieszczonem zostaje, w jaki sposób postępować należy z wylosowanemi na dniu 3. Listopada 1851 r., a w seryi 470 umieszczonemi cztero-procentowemi obligacyjami eraryjalnemi stanów czeskich i niższo-austryjackich	XXXVI	316	859
4. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIV	460	1011
6. „	Patent cesarski, mocą którego od dnia 1. Lutego 1852 zaczawszy, zaprowadzoną zostaje nowa taryfa celna tak dla przywozu i wywozu, jakoteż dla przewozu towarów	XXXVII	320	863
7. „	Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej o zwróceniu należytości przed wystawieniem dokumentu bezpośrednio zapłaconych	XXXVI	317	859
11. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, którą ustanowiono osobną należytość pod nazwą „diritto di alboraggio“ od drzewa dębowego, z portów państwa morzem za granicę wywiezionem być mającego	XXXVI	318	860
11. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIV	461	1013
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z ogłoszeniem, jako przywilej Pawła Pinela z dnia 10. Lipca 1849, który go dobrowolnie zwrócił, za zgasły uznaje się	XLIV	462	1014

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Ustawy	Strona
1851. 14. Listop.	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych, dotyczące zakazu kalendarza ludowego komicznego na rok 1852 (komischer Volkskalender für 1852)	XXXVI	319	861
14. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, którem się prostuje pomyłka druku w formularzu L., należącym do rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 nr. 448. Dz. p. P.	XXXVIII	325	874
15. „	Rozrządzenie Ministerstwa finansów, mocą którego dozwolonem zostaje lokować kaucyje, przez notaryjuszów w gotowiźnie złożone, w funduszu umarzania długów państwa za uprocentowaniem tamże prawnie przepisanem	XXXVII	321	864
16. „	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w przedmiocie zakazu towarzystw tak zwanych przyjaciół światła, katolików niemieckich, wolnych chrześcijan i tym podobnych stowarzyszeń .	XXXVII	322	865
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z ogłoszeniem, jako Józef Illich swą część przywileju, sobie i Karolowi Fryderykowi Kulmowi pod dniem 22. Maja 1851 nadanego, przeniósł na wyłączną własność Karola Fryderyka Kulma	XLIV	463	1014
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej, Doktorowi M. Ehrmanowi dnia 31. Lipca 1847 nadany na robienie nowym sposobem sody i podrzędnych produktów z soli kuchennej, na rok piąty przedłużono	XLIV	464	1015
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, jako przywilej z dnia 14. Października 1850, pierwotnie Wacławowi Schleichertowi nadany, a teraz Teresie Hackl i Aloizemu Schlechertowi na własność ustąpiony, na rok drugi przedłużono . . .	XLIV	465	1015

Dzień wydania ustawy lub rozporządzenia	Treść	Liczba Części	Liczba Ustawy	Strona
1851. 19. Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z ogłoszeniem, że Karol Ellenberger własność przywileju, dnia 10. Kwietnia 1850 nadanego na wyrabianie blachy, a sobie od Franciszka Fleischa odstąpionego, na Jana B. Eggera przelał	XLIV	466	1015
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z ogłoszeniem, że własność przywileju, Józefowi i Antoniemu Selkom dnia 18. Sierpnia 1850 nadanego na ulepszenie w robocie spodni, przeszła na M. Łazarza Cohena	XLIV	467	1016
21. „	Rozrządzenie Ministerstwa handlu, którem obwieszczonem zostaje, iż dawniejsza prywatna kolej żelazna górno-szląska krakowska z dniem 1. Stycznia 1852, pod zarząd eraryjalny przejdzie, zarazem, iż rzeczona kolej otrzyma nazwę: „c. k. kolei żelaznej rządowej wschodniej“, dla kierowania której ustanowioną zostanie prowizoryczna c. k. Dyrekcyja zarządu, siedzibę swą w Krakowie mająca	XXXVIII	326	874
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej, towarzystwu handlu i fabryki Carlo Luigi Chiozza e figlio w Tryjeście na wynalazek nowego rodzaju mydła dnia 2. Listopada 1841 r. nadany, na dwa lata przedłużono	XLIV	468	1016
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, mocą którego przywilej, Leopoldowi Jedliczce pod dniem 2. Listopada 1847 nadany na wynalazek nowego sposobu opalania, na rok piąty przedłużono .	XLIV	469	1016
23. „	Spis wyłącznych przywilejów, nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych	XLIV	470	1017

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
19. Novem.	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Anzeige, daß Karl Ellenberger das Eigenthum des an ihn durch Franz Fleisch abgetretenen Privilegiums vom 10. April 1850 auf Blecherzeugung, an Johann B. Egger übertragen habe, kundgemacht wird	XLIV	466	1015
20. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wodurch die Abtretung des Eigenthums des dem Joseph und Anton Selka ertheilten Privilegiums vom 18. August 1850 auf verbesserte Verfertigung von Beinkleidern, an M. Lazar Cohen, kundgemacht wird	XLIV	467	1016
21. „	Erlaß des Handelsministeriums, womit kundgemacht wird, daß der Betrieb der früheren Krakauer oberschlesischen Privatbahn, vom 1. Jänner 1852 an, in die Aerarial-Regie übernommen, dieser Bahn die Benennung: „k. k. östliche Staats-Eisenbahn" beigelegt, und zu deren Leitung eine provisorische k. k. Betriebs-Direkzion mit dem Sitze in Krakau bestimmt wird . .	XXXVIII	326	874
21. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das Privilegium der Handels- und Fabriksgesellschaft Carlo Luigi Chiozza e Figlio in Triest vom 2. November 1841 auf die Erfindung einer neuen Seife, auf zwei Jahre verlängert wird	XLIV	468	1016
23. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit das dem Leopold Jedliczka am 2. November 1847 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Heizmethode, auf das fünfte Jahr verlängert wird	XLIV	469	1016
23. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIV	470	1017

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Gesetzes	Seite
1851.				
24. Novem.	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, in Betreff der Zurückweisung von der Grenze der Ausländer, die mit Drehorgeln, Schaukästen etc. herumziehen	XXXVIII	327	875
25. „	Erlaß des Landesguberniums, wodurch bestimmt wird, daß jene Deserteure der k. k. Armee, welche von der Mannschaft der Militär-Polizei-wach-Korps eingeliefert werden, bezüglich ihrer kriegsrechtlichen Bestrafung, als vom Militär eingebracht, zu behandeln sind	XXXVIII	328	875
25. „	Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit die Abtretung des dem Johann Seitz am 22. Juli 1851 ertheilten Privilegiums auf Verbesserung in der Raffinerie des Brennöls, an Adolf Schönstein, kundgemacht wird	XLIV	471	1018
28. „	Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verliehenen ausschließenden Privilegien	XLIV	472	1018
29. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, betreffend die Gebührenfreiheit der vom Eigenthümer einer unbeweglichen Sache bezüglich derselben veranlaßten Eintragungen, welche eine Vermögens-Uebertragung oder Rechtsbefestigung nicht zum Gegenstande haben	XXXVIII	329	876
29. „	Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion, wegen Befreiung der Gemeinden, Kirchen, Stiftungen und Benefizien von der Gebühr für die Erwerbung und Eintragung des Eigenthumsrechtes, Fruchtgenußes und Gebrauchrechtes unbeweglicher Sachen, welche dem Gebühren-Aequivalente unterworfen sind	XXXVIII	330	876
2. Dezem.	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Behandlung der am 1. Dezember 1851 in der Serie Nr. 357 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Oblgazionen zu 4 Perzent kundgemacht wird	XXXIX	332	880

Datum des Gesetzes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1851.	Behörde zur Fällung von Straferkenntnissen nach §. 8. der Allerhöchst sankzionirten Theater-Ordnung vom 14. November 1850 (Nro. 454 des R. G. B.) kompetent sei	XXXIX	336	884
22. Dezem.	Kaiserliches Patent, womit der Umfang der Militär-Gerichtsbarkeit (Militär-Jurisdikzionsnorm) bestimmt und festgesetzt wird, daß diese Bestimmungen für alle Kronländer am 1. Jänner 1852 in Wirksamkeit zu treten haben . .	XL	339	887
23. "	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Hinausgabe von Reichsschatzscheinen mit dem Ausfertigungstage vom 1. Jänner 1852 . . .	XXXIX	337	884
24. "	Verordnung des Finanzministeriums, womit einige Berichtigungen der deutschen Ausgabe des Zolltarifes vom 6. November 1851 bekannt gemacht werden	XXXIX	338	885

Spis alfabetyczny

ustaw i rozporządzeń, które zawarte są w powszechnym Dzienniku praw krajowych i rządowych z roku 1851., wydanych dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

D*

N.

Z.

Alphabetisches Verzeichniß

der Gesetze und Verordnungen, welche in dem Jahrgange 1851 des allgemeinen Landes-Gesetz- und Regierungsblattes für das Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau enthalten sind.

J.

M.

O.

S.

Z.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część I.

Wydana i rozesłana dnia 14. Lutego 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Februar 1851.

Jahrgang 1851.

1.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Lipca 1850,

względem uwolnienia gruntu od ciężarów, które ma być przeprowadzonem w kraju koronnym Galicyi i Lodomeryi.

Ministrowie spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, i finansów, otrzymawszy ku temu najwyższe zezwolenie pod dniem 15. Sierpnia 1850 postanowili ku przeprowadzeniu uwolnienia gruntu od ciężarów w kraju koronnym Galicyi i Lodomeryi następujące wydać rozporządzenie:

Część pierwsza.

Szczegółowe postanowienia względem zastosowania do kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi prawnych przepisów o zniesieniu związku poddaństwa, tudzież o przeprowadzeniu uwolnienia gruntu od ciężarów.

Rozdział I.

O powinnościach, które bez wynagrodzenia zniesione są, albo zniesione być mają.

§. 1. Na mocy ustawy z dnia 7. Września 1848 powszechnie już ogłoszono za zniesione w ten sposób, iż za to wynagrodzenia wymagać nie można:

1. Wszelkie prawa i pobory, które

a) z osobistego związku poddaństwa,

b) z stosunku opieki,

c) z zwierzchniczego prawa wykonywania sądownictwa,

d) z zwierzchnictwa wiejskiego wynikają; a nawzajem także wszelkie ztąd wynikające ciężary ustać powinny.

(Ustęp piąty ustawy z dnia 7. Września 1848.)

2. Prawo dominikalne zbierania kwiecia, i prawo dominikalne paszenia, niemniej wzajemny wypas na ugorach i ścierniskach.

Jeżeli komu wypas na ugorach i ścierniskach przynależy nie z powodu wzajemności, lęcz z jakiego innego prawnego tytułu, wykupno lub regulacya onego zastrzega się osobnej, w tym względzie w toku będącej pertraktacyi co do służebnictw w ogólności.

3. Przymus brania piwa i wódki, t. j. obowiązek nabywania tych napojów na własną potrzebę od właścicieli prawa propinacyi.

Wykupno i regulacya wyłącznego prawa produkcyi i wyszynku, jakoteż z kontraktu pochodzącego obowiązku nabywania napojów ze strony tychże uprawnionych zostawia się orzeczeniu osobnej ustawy.

1.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 28. Juli 1850,

betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien.

In Folge allerhöchster Genehmigung vom 15. August 1850 haben die Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen zur Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien folgende Verordnung zu erlassen befunden:

Erste Abtheilung.

Besondere Bestimmungen in Betreff der Anwendung der gesetzlichen Vorschriften über die Aufhebung des Unterthans-Verbandes und über die Durchführung der Grundentlastung auf das Kronland Galizien und Lodomerien.

I. Abschnitt.

Von den ohne Entgelt aufgehobenen oder aufzuhebenden Leistungen.

§. 1. Nach dem Gesetze vom 7. September 1848 sind bereits allgemein für aufgehoben erklärt, ohne daß eine Entschädigung gefordert werden kann:

1. Alle Rechte und Bezüge, die

a) aus dem persönlichen Unterthans-Verbande,

b) aus dem Schutzverhältniße,

c) aus dem obrigkeitlichen Jurisdikzionsrechte,

d) aus der Dorfherrlichkeit entspringen, wogegen auch die daraus entspringenden Lasten aufzuhören haben.

(Absatz fünf des Gesetzes vom 7. September 1848.)

2. Das dorfobrigkeitliche Blumensuch- und das dorfobrigkeitliche Weiderecht, so wie die gegenseitige Brach- und Stoppelweide.

Steht die Brach- und Stoppelweide Jemanden nicht wegen der Gegenseitigkeit, sondern aus einem andern Rechtstitel zu, so bleibt ihre Ablösung oder Regulirung der dießfalls hinsichtlich der Servituten überhaupt im Zuge befindlichen Verhandlung vorbehalten.

3. Der Bier- und Branntweinzwang, das ist: die Verpflichtung, diese Getränke von den Propinazions-Berechtigten zum eigenen Gebrauche abzunehmen.

Die Ablösung und Reglung des ausschließenden Erzeugungs- und Ausschankrechtes, so wie der vertragsmäßigen Verpflichtung zur Getränkeabnahme von Seite dieser Berechtigten bleibt einem besonderen Gesetze vorbehalten.

§. 2. Patentem z dnia 7. Marca 1849, opiewającym o wykonywaniu polowania,

a) zniesione jest prawo polowania na cudzym gruncie tak, iż za nie wynagrodzenia wymagać nie można; dalej

b) pańszczyzna myśliwska i inne powinności na cele myśliwstwa zniesione są bez wynagrodzenia.

§. 3. Patent z dnia 15. Sierpnia roku zeszłego orzeka w §. 2. odnośnie do §. 5. ustawy z dnia 7. Września 1848, jako za zniesioną już patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 pańszczyznę, tudzież za zniesione tym patentem czynsze pańszczyzniane od komorników, i na gruntach poddańczych osiadłych chałupników żadne nie należy wynagrodzenie, a §. 3. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 wskazuje na to, że z uwzględnieniem właściwych stosunków pojedyńczych części kraju rozpoznanem i oznaczonem być ma, które z tych powinności, co pod różnemi istniały nazwami, bez wynagrodzenia ustać mają, a zarazem także, jakie ciężary w skutek §. 5. pomienionej ustawy z zniesieniem odpowiednich praw odpadają.

§. 4. Z uwzględnieniem tych postanowień ogłasza się dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi za zniesione bez wynagrodzenia:

1. prawo zwierzchnicze do spadków. prawo odkupu i prawo pierwokupna, gdzieby te jeszcze istniały;

2. prawa, które dominijom były przyznane do gruntów, będących w stałem posiadaniu i użytkowaniu poddanych.

Ci stają się zupełnymi tych gruntów właścicielami, i jako tacy do ksiąg gruntowych, które sporządzone być mają, wpisani być powinni.

O zastosowaniu przepisu punktu 2. do gruntów rewizyjnych, Komisyje ministeryjalne wnioski, po ścisłem rozpoznaniu istniejących stosunków wypracowane, Ministerstwu ku zatwierdzeniu przedłożyć mają.

§. 5. Dalej zniesione są następujące powinności bez różnicy, kto do nich miał prawo:

1. pańszczyzna i czynsze pańszczyzniane, powinności przędzenia i inne powinności w naturalijach i robociznie, niemniej wszelkie daniny z tytułu tych, za zniesione ogłoszonych powinności pochodzące, a uiszczane

a) przez komorników,

b) przez chałupników, osiadłych na poddańczych gruntach, bądź gromadzkich, bądź wolnych.

Jeźli tacy chałupnicy są w używaniu służebnictw na byłych dominikalnych gruntach, powinności ich wprawdzie także według zasad, które w celu wynagrodzenia za powinności poddańcze są postanowione, oszacować należy, z tych

§. 2. Durch das in Betreff der Ausübung der Jagd erlassene Patent vom 7. März 1849 ist

a) das Jagdrecht auf fremdem Grunde und Boden aufgehoben, ohne daß eine Entschädigung gefordert werden kann; ferner sind

b) Jagdfrohnen und andere Leistungen für Jagdzwecke ohne Entschädigung aufgehoben.

§. 3. Das Patent vom 15. August vorigen Jahres erklärt im §. 2 mit Beziehung auf den §. 5 des Gesetzes vom 7. September 1848, daß für die schon mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehobenen Robot- und Robotgelder der Inleute und der auf unterthänigen Gründen gestifteten Häusler keine Entschädigung gebühre, und der §. 3 des Patentes vom 15. August 1849 weiset darauf hin, daß mit Beachtung der eigenthümlichen Verhältnisse der einzelnen Ländertheile erhoben und bestimmt werden soll, welche der unter den verschiedenen Benennungen bestandenen Leistungen ohne Entgelt aufzuhören haben, zugleich aber, welche Lasten zu Folge des §. 5 des gedachten Gesetzes mit der Aufhebung der gegenüber stehenden Rechte entfallen.

§. 4. Mit Beachtung dieser Bestimmungen werden für das Kronland Galizien und Lodomerien als ohne Entschädigung aufgehoben erklärt:

1. Das obrigkeitliche Heimfalls-Einstands- und Vorkaufsrecht, wo diese Rechte allenfalls bestehen;

2. jene Rechte, welche den Grundherrschaften auf die im bleibenden Besitze und Genuße der Unterthanen befindlichen Gründe zugestanden waren.

Diese werden vollständige Eigenthümer dieser Gründe, und sind als solche in den zu errichtenden Grundbüchern einzutragen.

Ueber die Anwendung der Bestimmungen des Punktes 2 auf Revisionsgründe haben die Ministerial-Kommissionen nach genauer Erhebung der faktischen Verhältnisse Anträge zu erstatten, und der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten.

§. 5. Ferner sind folgende Leistungen ohne Unterschied des Bezugsberechtigten aufgehoben:

1. Robot und Robotgelder, die Spinnschuldigkeiten und sonstige Natural- und Arbeitsleistungen, ferner alle Giebigkeiten aus dem Titel dieser als aufgehoben erklärten Leistungen

a) bei Inleuten,

b) bei Häuslern, welche auf unterthänigen Gemeinde- oder freien Gründen sich ansäßig gemacht haben.

Wenn solche Häusler in dem Genuße von Dienstbarkeiten auf ehemals obrigkeitlichen Gründen stehen, so sind ihre Leistungen zwar auch nach den für die Entschädigung unterthäniger Leistungen aufgestellten Grundsätzen zu verwerthen, von diesen

jednakże ta tylko część dominium wynagrodzoną będzie, którą chałupnik winien jako wykupno za istniejące służebnictwo.

Powinności przez chałupników przyjęte z pierwotnego poddańczego gospodarstwa, mają być oszacowane i wynagrodzone według zasad, dla powinności, które z takiem pierwotnem gospodarstwem połączone były, postanowionych.

2. Służby dworskie i sieroce, które poddani od obojga rodziców osieroceni, pełnić byli obowiązani;

3. Obowiązek poddanych zbierania i oddawania dziko rosnących ziemiopłodów, jako to: grzybów, owoców leśnych, dzikiego chmielu, kminku, dębówek, ślimaków, raków, i t. p., o ile te obowiązki nie mają natury wzajemnych powinności, przyjętemu za nie służebnictwu odpowiednich;

4. Wszelkie powinności wzajemne z tytułu powinności w naturalijach i robociznie uiszczanych, które pod 2. 3. za zniesione są uznane;

5. Czynsze od wykonania przemysłu, o ile takowe nie mają natury odpłaty za służebnictwo, z drugiej strony przyjęte;

6. Czynsze żarnowe;

7. Powinności wszelkiego rodzaju, pochodzące z tytułu zwierzchniczej opieki nad osobami, rodzinami i gromadami, a przeciwnie i wynikające ztąd ciężary i wzajemne obowiązki opiekuńczej zwierzchności ustają bez wynagrodzenia;

8. Wszelkie zaległości zniesionych bez wynagrodzenia należytości, o ile tyczą się użytkowego roku 1848.

§. 5. Z drugiej zaś strony odpadają także bez wynagrodzenia, i ustają wszelkie w ustępach czwartym, piątym i szóstym patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 i w granicach czasu tamże określonych, poszczególnione zobowiązania, które na dominijach ciężyły, a to za potrąceniem trzeciej części kwoty wynagrodzenia.

Nadto dotychczasowe dodatki dominijów na akuszerki, na naprawę i utrzymanie mostów, dróg i przewozów, niemniej datki, z któremi uprawnieni jako dominija do budowli kościołów i szkółek przyczyniać się obowiązani byli.

Jakim sposobem takowe budowle uskuteczniane być mają, kto i w jakim stosunku do tego przykładać się winien, to zastrzega się osobnym prawnym postanowieniom.

Służebnictwa, które istniały między byłemi zwierzchnościami, i ich owczesnymi poddanymi, nie naruszają się niniejszem rozporządzeniem.

W jaki sposób wykupno, lub regulacya tychże, w patencie z dnia 15. Sierpnia 1849 zastrzeżona, przeprowadzoną być ma, i jaki wpływ wywierać będą na to

aber nur jener Theil den Grundherrschaften zu entschädigen, welcher von dem Häusler als Entgelt für die bestehende Servitut zu bezahlen ist.

Leistungen, welche Häusler von einer unterthänigen Stammwirthschaft übernommen haben, sind nach den für solche auf der Stammwirthschaft bestandenen Schuldigkeiten festgestellten Grundsätzen zu verwerthen und zu entschädigen.

2. Die Hof- und Waisendienste, welche von den von beiden Aeltern verwaisten Unterthanen zu leisten waren.

3. Die Verpflichtung der Unterthanen zur Einsammlung und Abfuhr wildwachsender Naturprodukte, als: Schwämme, Waldobst, wilder Hopfen, Kümmel, Knoppern, Schnecken, Krebse u. s. w., in soferne diese Verbindlichkeiten nicht die Natur von Gegenleistungen für eine dagegen übernommene Servitut haben.

4. Alle Gegenleistungen aus dem Titel der zu 2 und 3 als aufgehoben erklärten Natural- und Arbeitsleistungen.

5. Gewerbszinse, in sofern sie nicht die Natur der Schadloshaltung für eine dagegen übernommene Servitut haben.

6. Handmühlenzinse.

7. Leistungen aller Art aus dem Titel des obrigkeitlichen Schutzes über Personen, Familien und Gemeinden, wogegen auch die daraus entspringenden Lasten und Gegenleistungen der Schutzobrigkeit ohne Entschädigung wegfallen.

8. Alle Rückstände von Leistungen, welche ohne Entschädigung aufgehoben sind, in so weit sie das Nutzjahr 1848 betreffen.

§. 5. Dagegen entfallen aber auch ohne Entschädigung und hören von Seite der Obrigkeiten alle in den Absätzen Viertens, Fünftens, dann Sechstens unter der dort enthaltenen Zeitbeschränkung des Patentes vom 17. April 1848 aufgeführten, denselben obgelegenen Verpflichtungen auf, und zwar gegen Abrechnung eines Drittheils des Entschädigungsbetrages.

Ferner die bisherigen Beiträge der Grundherrschaften für Hebammen, für Herstellung und Erhaltung der Brücken, Strassen und Ueberfuhren, so wie jene Beiträge, welche die Berechtigten als Dominium zu Kirchen- und Schulbaulichkeiten zu leisten hatten.

Auf welche Art derlei Bauten bewerkstelliget werden sollen, und wer und in welchem Maße hiezu beizutragen habe, wird besonderen gesetzlichen Bestimmungen vorbehalten werden.

Die zwischen den gewesenen Obrigkeiten und ihren damaligen Unterthanen bestehenden Dienstbarkeiten werden durch diese Verordnung nicht berührt.

Ueber die Art und Weise, wie die rücksichtlich derselben im Patente vom 15. August 1849 vorbehaltene Ablösung oder Regulirung durchgeführt werden soll, so wie

organa dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, o tem postanowi osobne rozporządzenie.

§. 6. Komisya ministeryalna wyrzecze w zdarzających się wypadkach, czyli oprócz wymienionych powinności i praw jeszcze i inne bez wynagrodzenia ustać nie mają, i które tymże odpowiednie ciężary zarazem odpaść winny, przyczém posłuży za prawidło zasada ustępu piątego i szóstego ustawy z dnia 7. Września 1848.

Powzięte w tym przedmiocie uchwały ma Komisyja ministeryjalna Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia przedłożyć.

Rozdział II.

O ciężarach w ogólności, które za wynagrodzeniem zniesione są, i zniesione być mają.

§. 7. Patent z dnia 15. Sierpnia 1849 odróżnia najprzód w myśl obu patentów z dnia 17. Kwietnia, i 7. Września 1848:

a) powinności poddańcze, które patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 już są zniesione, a za które wynagrodzenie, tymże patentem zapewnione, wymiarkowane być powinno;

b) powinności, według §§. 3. i 6. ustawy z dnia 7. Września 1848 zniesione, albo stosownie do niniejszego rozporządzenia znieść się mające, za które podobnież słuszne wynagrodzenie wymiarkowane być powinno; nakoniec

c) powinności, które za wykupnem zniesione być mają.

We wszystkich tych przypadkach wartość powinności według wymiaru prawnie należnego stanowi przedmiot wynagrodzenia, jakie uprawnionym dać się winno.

§. 8. Wymiar powinności o tyle jako należny przyjąć potrzeba, o ile się tenże prawomocnym uchwałom władz politycznych, lub sędziego cywilnego, albo osnowie kontraktów, a w szczególności co do powinności poddańczych, postanowieniom ustaw politycznych, mianowicie prohibitis generalibus, co do powinności zaś niepoddańczych, niezaprzeczonemu faktycznemu stanowi posiadania nie sprzeciwia.

Na tej zasadzie szacunek wykupnych powinności wyrachowuje się stosownie do zwykłych cen miejsca, gdzie, i czasu, kiedy wypełnione być mają, szacunek zaś wszelkich innych stosownie do cen prowizoryjum podatku gruntowego i dalszych postanowień niniejszego rozporządzenia, które mają na celu, też ceny, lub wartość im odpowiednią przyjąć za podstawę.

§. 9. W jednym i drugim przypadku tej zasady trzymać się należy, że od szacunku powinności, które na jakiej realności ciężą, wartość wzajemnych przez

über den Einfluß, den die Organe der Grundentlastung hierauf zu nehmen haben, werden die Verfügungen einer besonderen Verordnung vorbehalten.

§. 6. Die Ministerial-Kommission hat in vorkommenden Fällen zu bestimmen, ob nicht etwa noch andere außer den vorbezeichneten Leistungen und Rechten ohne Entschädigung aufzuhören, und welche ihnen gegenüber stehenden Lasten zugleich zu entfallen haben, wobei der Grundsatz des 5. und 6. Absatzes des Gesetzes vom 7. September 1848 maßgebend ist.

Die Ministerial-Kommission hat ihre dießfälligen Beschlüsse der Genehmigung des Ministeriums des Innern zu unterbreiten.

II. Abschnitt.

Von den entgeltlich aufgehobenen und aufzuhebenden Lasten überhaupt.

§. 7. Das Patent vom 15. August 1849 unterscheidet zuvörderst im Sinne der beiden Patente vom 17. April und 7. September 1848

a) unterthänige Leistungen, welche bereits mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehoben sind, und für welche die mit diesem Patente zugesicherte Entschädigung auszumitteln ist;

b) Leistungen, welche nach dem Gesetze vom 7. September 1848 §§. 3 und 6 aufgehoben sind, oder welche in Gemäßheit dieser Verordnung aufgehoben werden sollen, und für welche gleichfalls eine billige Entschädigung auszumitteln ist, endlich

c) Leistungen, welche gegen Ablösung aufzuheben sind.

In allen diesen Fällen bildet der Werth der Schuldigkeit nach dem rechtlich gebührenden Ausmaße den Gegenstand der den Berechtigten zu leistenden Vergütung.

§. 8. Das Ausmaß der Schuldigkeit ist in soferne als gebührend anzunehmen, als es nicht den rechtskräftigen Erkenntnissen der politischen Behörden oder des Civilrichters oder dem Inhalte der Verträge, und insbesondere bei unterthänigen Schuldigkeiten nicht den Bestimmungen der politischen Gesetze namentlich den prohibitis generalibus, bei nicht unterthänigen Schuldigkeiten aber nicht dem unbestrittenen faktischen Besitzstande widerspricht.

Der Werth wird hiernach bei ablösbaren Schuldigkeiten nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und wann dieselben zu erfüllen sind, bei allen übrigen aber nach den Preisen des Grundsteuerprovisoriums und den weiteren Weisungen dieser Vorschrift veranschlagt, welche dahin abzielen, diese Preise oder einen denselben entsprechenden Werthanschlag zum Grunde zu legen.

§. 9. In einem und dem anderen Falle ist der Grundsatz festzuhalten, daß von dem Werthanschlage der auf einer Realität haftenden Leistungen der auf der nämlichen

one ugruntowanych powinności, na tejże samej podstawie wymiarkować się mającą, potrącić potrzeba.

Od tego, tym sposobem wymiarkowanego czystego szacunku zniesionych powinności w każdym razie trzecią część, ku ryczałtowemu wyrównaniu, o którem w §. 14. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 jest mowa, potrącić należy.

Ilość w dwóch trzecich częściach pozostająca stanowi miarę wynagrodzenia, lub wykupna, uprawnionemu należnego za powinności, nie ze stosunku poddańczego wynikające.

Przy powinnościach poddańczych prócz tego inne jeszcze wartości potrącić potrzeba.

(§§. 13. 14. 15. i 16. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849.)

§. 10. Postanowienia niniejszego przepisu tyczą się przeto:

1. wymiarkowania szacunku

a) zniesionych powinności poddańczych,

b) powinności niepoddańczych, które na podstawie ustawy z dnia 7. Września 1848 mocą patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, tudzież niniejszego rozporządzenia za słusznem wynagrodzeniem już zniesione są, lub też dopiero zniesione być mają,

c) powinności wykupić się mających,

d) zaległości z użytkowego roku 1848;

2. wyrachowania rocznej renty i kapitału z tytułu wynagrodzenia lub wykupna.

§. 11. Do kontraktów dzierżawy, lub najmu gruntu na czas pewny, równie jak do takich gruntów dominikalnych, które dla stosunku służby w nagrodę tejże na czas, trwaniem takowej, alboteż innym jakim warunkiem ograniczony, w posiadanie oficyjalistów lub sług dostały się, ustawa z dnia 7. Września 1848 nie ma zastosowania.

Rozdział III.

O wymiarkowaniu szacunku powinności poddańczych, patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 zniesionych.

§. 12. Jako powinności poddańcze nie tylko te uważać należy, które uiszczano z gruntów, między poddanych rozdanych w ten sposób, iż przezto stosunek poddańczy zawiązano, istniejący urządzono, ustalono, lub rozszerzono (§. 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849), ale także i takie, co się należą z gruntów, które prawomocnemi uchwałami władz sądowych, lub politycznych za poddańcze uznane są, albo na przyszłość ze względem na §. 6 patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 za takie uznane będą.

Grundlage zu ermittelnde Werth der in den ersteren begründeten Gegenleistungen in Abzug zu bringen ist.

Von dem auf solche Art ermittelten reinen Werthe der aufgehobenen Leistungen ist in jedem Falle ein Drittheil als die im Patente vom 15. August 1849 §. 14 bezeichnete Pauschal-Ausgleichung abzuschlagen.

Der sonach mit zwei Drittheilen verbleibende Betrag bildet das Maß der dem Berechtigten für die nicht aus dem Unterthansverbande entspringenden Leistungen gebührenden Entschädigung oder Ablösung.

Bei den unterthänigen Leistungen sind außerdem noch andere Werthe in Abschlag zu bringen.

(§§. 13, 14, 15 und 16 des Patentes vom 15. August 1849.)

§. 10. Die Weisungen dieser Vorschrift beziehen sich demnach:

1. auf die Werthsermittlung,

a) der aufgehobenen unterthänigen Leistungen,

b) der auf Grundlage des Gesetzes vom 7. September 1848 durch das Patent vom 15. August 1849 und diese Verordnung gegen billige Entschädigung aufgehobenen oder erst aufzuhebenden nicht unterthänigen Leistungen,

c) der abzulösenden Leistungen,

d) der Rückstände aus dem Nutzjahre 1848.

2. Auf die Berechnung der Jahresrente und des Kapitals aus dem Titel der Entschädigung oder Ablösung.

§. 11. Auf zeitliche Grundpacht- und Grundbestand-Verträge, so wie auf jene Dominikal-Grundstücke, welche aus dem Dienstverhältniße als Entgelt auf einen durch den Fortbestand desselben oder sonst eine Bedingung beschränkten Zeitraum in den Besitz der Beamten und Diener gelangt sind, findet das Gesetz vom 7. September 1848 keine Anwendung.

III. Abschnitt.

Von der Werthsermittlung der unterthänigen mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehobenen Leistungen.

§. 12. Als unterthänige Leistungen sind nicht nur jene zu behandeln, welche von Gründen entrichtet wurden, die an Unterthanen in der Art vergeben worden sind, daß hierdurch ein Unterthansverhältniß geschaffen, ein bestehendes geordnet, befestigt oder erweitert wurde (§. 6 des Patentes vom 15. August 1849), sondern auch solche, die von Gründen gebühren, welche durch rechtskräftige Entscheidungen der richterlichen oder politischen Behörden als unterthänig erklärt worden sind, oder in der Zukunft mit Rücksicht auf den §. 6 des Patentes vom 15. August 1849 werden dafür erkannt werden.

§. 13. Dzielą się one na powinności,

a) w naturalijach,

b) w robociznie,

c) w pieniądzach, nakoniec

d) na powinności, pochodzące z kontraktów abolicyjnych, reluicyjnych lub innych przy osiedleniu zawartych.

a. Co do powinności w naturalijach.

§. 14. Jako powinności w naturalijach mają być oszacowaniu poddane te powinności, których uiszczania w naturze można było prawnie żądać, aczkolwiek je na jakiś czas przekształcano na powinności w pieniądzach, lub robociznie.

Te powinności obrachuje się w pieniądzach podług cen katastru, który w roku 1820 dla wymiaru podatku urbaryalnego sporządzono.

§. 15. Gdyby się wyjątkowo przypadki wydarzały, iżby uiszczano daniny w naturze, którychby ceny wprawdzie w katastrze wymiaru podatku urbaryjalnego się znajdowały, lecz nie były przy tej gromadzie zapisane, dla której wynagrodzenie wymiarkować potrzeba, tedy ku temu celowi przyjąć wypada cenę katastralną owej gromady najbliżej położonej, która przy daninach w zbożu równą cenę ma wykazaną.

§. 16. Jeżeli w kilku co do ceny zboża zarówno taryfowanych gromadach przyległych lub sąsiednich różnice zachodzą w cenach katastralnych oszacować się mającej daniny w naturze, tedy najniższą przyjąć należy.

§. 17. W razie, gdyby takie daniny w naturze nie miały cen w katastrze podatku urbaryjalnego, ale takowe się znajdowały w tymczasowym katastrze podatku gruntowego, tedy te ostatnie ku wymiarkowaniu wynagrodzenia przyjęte być mają.

§. 18. Gdyby zaś nawet w tymczasowym katastrze podatku gruntowego dla takich danin w naturalijach ceny nie były zawarte, a chodziło o płody, których cena stosuje się pospolicie do cen pewnych, pierwiastkiem zbliżonych, a w katastrze urbaryjalnym taryfowanych produktów, natenczas potrzeba podług dziesięcioletniego przecięcia, od roku 1836 do 1845 wyrachowanego, z opuszczeniem roku najdroższego i najtańszego dojść miejscowej ceny obu zbliżonych produktów, a ku wymiarkowaniu wynagrodzenia tę przyjąć cenę, którą wskaże stosunek, w jakim się mają do siebie obie te ceny miejscowe.

Mając na przykład wymiarkować wartość ziemiaków, należy dojść w powyższy sposób miejscowych cen żyta i ziemiaków, a te obie ilości wraz z ceną żyta, jaka jest w tymczasowym katastrze urbaryjalnym, dają czwartą ilość, której dochodzimy.

§. 13. Sie zerfallen in Leistungen,

a) in Naturalien,

b) durch Arbeit,

c) im Gelde, dann

d) in Leistungen, die aus Abolizions- und Reluizions- oder anderen Ansiedlungs-Verträgen herrühren.

a. Bei Natural-Leistungen.

§. 14. Jene Leistungen sind als Natural-Leistungen der Werthsbestimmung zu unterziehen, deren Abstattung in natura rechtlich gefordert werden konnte, obwohl sie zeitweilig in Geld- oder Arbeits-Leistungen umgestaltet wurden.

Diese Leistungen werden nach den Preisen des zur Bemessung der Urbarial-Steuer im Jahre 1820 angelegten Katasters zu Gelde berechnet.

§. 15. Sollten sich ausnahmsweise Fälle ergeben, daß Naturalgaben geleistet werden, für welche zwar Preise in dem, Behufs der Urbarial-Steuerbemessung geführten Kataster bestehen, die aber nicht bei jener Gemeinde erscheinen, für welche die Entschädigung zu ermitteln ist, so ist der Katastralpreis jener nächstgelegenen Gemeinde, welche den gleichen Katastralpreis für Leistungen in Korn hat, für die Ermittlung der Entschädigung anzunehmen.

§. 16. Wenn in mehreren der für Korn gleich tarifirten angränzenden oder benachbarten Gemeinden verschiedene Katastralpreise für die zu veranschlagende Naturalabgabe bestehen, so wird der geringste angenommen.

§. 17. Sollten für solche Naturalabgaben in dem Behufs der Urbarialsteuer geführten Kataster keine, wohl aber in dem provisorischen Kataster für die Grund-Steuer Preise zu finden sein, so sind die letzteren für die Ermittlung der Entschädigung anzunehmen.

§. 18. Sollten auch im provisorischen Grundsteuer-Kataster für solche Naturalabgaben keine Preise zu finden sein, und sind es Erzeugnisse, deren Preis sich gewöhnlich nach den Preisen gewisser, dem Stoffe nach verwandter, im Urbarial-Kataster tarifirten Produkte richtet, so ist nach einer zehnjährigen, vom Jahre 1836 bis 1845 mit Hinweglassung des theuersten und wohlfeilsten Jahres berechneten Durchschnitte, der Lokalpreis der beiden verwandten Erzeugnisse zu erheben, und derjenige Preis für die Ermittlung der Entschädigung anzunehmen, welcher sich nach dem Verhältniße ergibt, in welchem diese beiden Lokalpreise zu einander stehen.

Wenn z. B. der Werth von Kartoffeln erhoben werden soll, so wird in vorstehender Art der Lokalwerth von Korn und Kartoffeln erhoben, welche beiden Größen mit dem Preise des Korns im provisorischen Urbarial-Kataster, die gesuchte vierte Größe geben.

Docieczona albowiem wartość miejscowa żyta będzie się tak mieć do docieczonej takiejże wartości ziemiaków, jak cena katastralna żyta ma się do ceny ziemiaków, której dochodzimy.

§. 19. Przy dziesięcinach dominikalnych z przedmiotów, nie będących produktami ziemi, pod któremi rozumie się także dziesięcina z pszczół, bydląt i tym podobnych, dochodzi się rocznego przychodu naturalijów z rejestrów dziesięcinnych i spisów, albo z zeznań ludzi to pamiętających, według sześcioletniego przecięcia, rachując wstecz od roku 1847 włącznie do roku 1842, i tenże przychód, jak to przy daninach w naturze przepisano, na pieniądze wyrachowuje.

Gdyby tym sposobem niepodobna dociec z zaspokojeniem, jaki był roczny przychód, tedy go w tej ilości przyjąć należy, w której w fasyi, podanej w roku 1820 dla wyrachowania podatku urbaryjalnego był zeznany i przyjęty.

§. 20. Jak dziesięcinę właściwą, t. j. ciężącą ciągle na gruncie daninę pewnej części przychodu gruntowego w plonie, gdyby ta jakowym, zapewnie tylko rzadkim przypadkiem jako poddańcza powinność się zdarzyła, podług rocznej wartości obliczyć należy, o tem opiewa Rozdział IV. niniejszego rozporządzenia.

§. 21. Jeżeli daniny uiszczano na inną miarę i wagę, a inne są do katastru podatkowego przyjęte, tedy, jeśliby w tymczasowym katastrze urbaryjalnym przy tejże mierze i wadze ceny nie były już oznaczone, redukcya na takowe nastąpić ma; zwyczaju zaś, który tu i owdzie istniał, uiszczania danin na miarę i wagę z wierzchem, lub powiększoną innym jakim przydatkiem, przy zbożu wcale nie należy uwzględniać.

b. Co do powinnej robocizny.

§. 22. Powinna robocizna (pańszczyzna) szacuje się według cen, w jakich podatek uubaryjalny od tejże został wyrachowany (§. 11. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849).

§. 23. Wartość tak zwanej zakładnej robocizny, t. j. wartość pewnych robót, które bez względu na dnie doń użyte odbywać musiano, ma równie być wyrachowaną po cenach, w celu wymiaru podatku oznaczonych, gdzie takowe nie są już w fasyjach urbaryjalnych na dnie obliczone.

Gdyby atoli napotkano gromady, dla których okręgów niema w katastrze cen, na zakładną robotę ustanowionych, tedy taż zakładna robota, gdzie jej początek w robocie na dnie, i wymiar tych ostatnich wykazać się da, podług tej podstawy, gdzie zaś to uczynić się nie da, a co do redukcyi uskutecznienie

Es wird nämlich der erhobene Lokalpreis des Korns sich zum erhobenen Lokalpreise der Kartoffeln so verhalten, wie der Katastral-Preis des Korns zu dem gesuchten Preise der Kartoffeln.

§. 19. Bei grundherrlichen Zehenten von Gegenständen, die keine Boden-Erzeugnisse sind, worunter auch die Bienen-, Blut- und andere derlei Zehente verstanden werden, wird der Natural-Jahres-Ertrag aus Zehentregistern und Vormerken, oder durch die Aussage von Gedenkmännern nach einem sechsjährigen Durchschnitte vom Jahre 1847 bis einschließig 1842 zurückgerechnet, erhoben, und wie es bei den Naturalgiebigkeiten vorgeschrieben ist, zu Gelde veranschlagt.

Sollte es nicht möglich sein, den Jahres-Ertrag auf diese Art beruhigend zu erheben, so ist derselbe in dem Betrage anzunehmen, in welchem er in der, im Jahre 1820 überreichten Fassion zur Berechnung der Urbarialsteuer fatirt und angenommen wurde.

§. 20. Wie der eigentliche Zehent, d. i. die bleibend auf Grund und Boden haftende Abgabe eines aliquoten Theiles von den Grunderträgnissen an Früchten, wenn derselbe in irgend einem, gewiß nur seltenen Falle als unterthänige Leistung vorkommen sollte, nach seinem Jahreswerthe zu berechnen sei, wird in dem IV. Abschnitte dieser Verordnung angeordnet.

§. 21. Wenn Giebigkeiten nach einem anderen, als dem in dem Steuer-Kataster angenommenen Maße und Gewichte abgestattet wurden, so hat, falls nicht schon bei diesem Maße und Gewichte die Preise in dem provisorischen Urbarial-Kataster festgesetzt sind, die Zurückführung auf dieselben Statt zu finden; dagegen ist aber die hie und da bestandene Gepflogenheit, die Leistung in einem gehäuften oder durch eine andere Zugabe vergrößerten Maße oder Gewichte abzustatten, bei Körnerfrüchten ganz unberücksichtiget zu lassen.

b. Bei Arbeitsleistungen.

§. 22. Die Arbeitsleistungen (Roboten) werden nach jenen Preisen verwerthet, nach welchen die Urbarialsteuer von denselben berechnet wurde, (§. 11 des Patentes vom 15. August 1849).

§. 23. Der Werth der sogenannten gemessenen Robot, d. i. jener für bestimmte Arbeiten, welche ohne Rücksicht auf die dazu verwendeten Tage verrichtet werden mußten, ist gleichfalls nach den, Behufs der Steuerbemessung festgesetzten Preisen, wo sich solche nicht bereits in den Urbarial-Fassionen nach Tagen berechnet vorfinden, zu verwerthen.

Sollten gleichwohl Gemeinden vorkommen, für deren Bezirke keine Preise für gemessene Arbeiten in dem Kataster bestehen, so sind diese gemessenen Arbeiten, wo das Entstehen dieser Roboten aus den nach Tagen bestimmten, und das Maß dieser letzteren nachgewiesen werden kann, nach diesen Behelfen, wo dieß nicht der Fall ist, und

porozumienia pomiędzy uprawnionymi i zobowiązanymi jest niemożebnem, oszacowaną być powinna według ilości dni, którą zdaniem znawców wymaga dokonanie powinnej roboty o środkach zwyczajnych.

§. 24. Równym trybem postąpić należy przy robociznie, którą poddani, lub całe gromady ku odbyciu wymienionych robót wspólnie, albo kolejno, n. p. ku wspólnemu obrobieniu pewnych pól i łąk, dostawieniu drzewa, i. t. p. pełnić były obowiązane.

§. 25. Tak wymiarkowane kwoty szacunkowe za zakładną, wspólnie, lub kolejno wykonaną robociznę, mają być tam, gdzie tego potrzeba, według jej podziału, jaki w ostatnich trzech latach, od roku 1846 wstecznie rachując, zachodził, między pojedyńczych członków gromady stosunkowo rozłożone.

Jeżeli do takich zbiorowych powinności przyczyniali się chałupnicy i komornicy swoją patentem przepisaną dwunastodniową pieszą pańszczyzną, tedy część tej powinności na nich przypadająca bez wynagrodzenia odpaść powinna (§. 5. niniejszego rozporządzenia).

§. 26. Jeźli gdzieniegdzie przy uiszczaniu powinnej robocizny dawano za nią zapłatę, ta zapłata także jako wzajemna powinność uważaną być ma, o ileby jeszcze w fasyjach przy oszacowaniu robocizny nie była uwzględnioną.

§. 27. Prawnie istniałą powinność dawania rocznie bezpłatnie jednej, lub więcej sztuk przędzy i tym podobnych, za dostarczaniem materyjału od dominijum, rachować należy po cenach, w katastrze w celu tymczasowego wymiaru podatku położonych.

Jeżeli zaś zobowiązany i materyjał bezpłatnie dawać musiał, z bezpłatną tą daniną według prawideł, ustanowionych dla danin w naturze postąpić należy.

c. Co do powinności w pieniądzach.

§. 28. Niezmienne daniny w pieniądzach, t. j. które jako takowe w fasyjach urbaryjalnych zeznane, albo jako niezmienne uiszczane były, powinny być rachowane według istniejącego wymiaru.

Czynsze w pieniądzach, które dotąd płacone były w walucie wiedeńskiej (w papierach wykupnych, albo antycypacyjnych), podług kursu 250 złr. za 100 złr. na monetę kruszcową redukować należy. (§. 12 patentu z dnia 15. Sierpnia 1849).

§. 29. Przy daninach pieniężnych, które nie corocznie, lecz w pewnych dłuższych okresach czasu, albo przy powracających niepewnych zdarzeniach uiszczane być miały (pod któremi jednakże należytości zmiany rozumiane być

über das Zurückführungs-Verhältniß zwischen den Berechtigten und Verpflichteten kein Einverständniß erzielt werden kann, nach dem Ermessen der Sachverständigen, wie viel Robottage zur Zustandebringung der schuldigen Arbeit mit gewöhnlichen Mitteln benöthiget werden, zu veranschlagen.

§. 24. Auf gleiche Art ist bei jenen Roboten zu verfahren, welche Unterthanen oder ganze Gemeinden zu benannten, gemeinschaftlich oder reihenweise unter sich zu leistenden Arbeiten, als z. B. zur gemeinschaftlichen Bearbeitung gewisser Felder und Wiesen, Herbeiführung von Holz u. s. w. zu leisten verpflichtet waren.

§. 25. Die so ermittelten Anschlagungsbeträge für gemessene, gemeinschaftlich oder reihenweise verrichtete Arbeiten sind dort, wo es nöthig ist, nach Maßgabe der in den letzten 3 Jahren, von dem Jahre 1846 an zurückgerechnet, stattgefundenen Vertheilung derselben unter die einzelnen Gemeindeglieder verhältnißmäßig umzulegen.

Haben zu solchen Konkretal-Leistungen Häusler und Inleute mit ihrer patentmäßigen Frohne von 12 Handtagen beigetragen, so hat der auf dieselben entfallende Theil dieser Leistung unentgeltlich wegzufallen, (§. 5 dieser Verordnung).

§. 26. Wurde in manchen Orten bei Abstattung der schuldigen Arbeiten ein Entgelt geleistet, so ist auch dieses Entgelt als Gegenleistung zu behandeln, in soferne dasselbe nicht bereits in den Fassionen bei der Verwerthung der Robot berücksichtiget wurde.

§. 27. Die zu Recht bestandene Schuldigkeit, jährlich ein oder mehrere Stücke Garn u. dgl. gegen Beigabe des Materials von Seite der Obrigkeit unentgeltlich abzustellen, ist nach den zum Behufe der provisorischen Steuerbemessung bestehenden Katastralpreisen zu berechnen.

Mußte dagegen der Verpflichtete das Materiale gleichfalls unentgeltlich beigeben, so ist die unentgeltliche Abgabe nach den für Natural-Abgaben aufgestellten Grundsätzen zu behandeln.

c. Geldabgaben.

§. 28. Unveränderliche Geldgiebigkeiten, d. i. jene, welche als solche in den Urbarial-Fassionen einbekannt oder als unveränderlich geleistet wurden, sind nach dem bestehenden Ausmaße zu veranschlagen.

Die bisher in Wiener Währung, Einlösungs- odrr Aitizipazionsscheinen geleisteten Geldzinse sind nach dem Kurse von 250 fl. für 100 fl. auf Metall-Münze zurückzuführen, (§. 12 des Patentes vom 15. August 1849).

§. 29. Bei Geldabgaben, die nicht alle Jahre, sondern in längeren bestimmten Perioden, oder bei unbestimmten wiederkehrenden Ereignissen zu leisten waren, (worunter jedoch Veränderungs-Gebühren nicht zu verstehen sind), ist die Geldabgabe durch

nie mają), daninę tę przez naprzód oznaczoną, lub ze względem na doświadczenie w przecięciu oznaczyć się mającą liczbę lat peryodu opłacania podzielić, i tym sposobem roczny szacunek powinności wymiarkować należy.

§. 30. Przy zmiennych daninach pieniężnych, t. j. takich, które uiszczano corocznie, atoli nie zawsze w równych, lecz w różnych, do przypadkowych okoliczności stosujących się ilościach, ilość, którą za ostatnie przed rokiem 1846 upłynione lat dziesięć wprzecięciu wyrachować należy, jako roczna wartość powinności przyjętą być ma.

d. Co do powinności, które z abolicyjnych, reluicyjnych i innych, przy osiedleniu zawieranych kontraktów pochodzą.

§. 31. Pod kontraktami abolicyjnemi i reluicyjnemi są tu rozumiane wszelkie, w jakimkolwiek czasie zawarte kontrakty między byłemi zwierzchnościami gruntowemi, a ich poddanymi, mocą których grunta, czyto za podzieleniem i wypuszczeniem niegdyś dominikalnych gruntów na własność użytkową, czyli bez tego podzielenia i wypuszczenia, jako stałą dotacyą w ten sposób nadano, iż przezto bądź zawiązano stosunek poddaństwa, bądź istniejący urządzono, ustalono, lub rozszerzono, powinności zaś, które potąd w naturalijach lub w robociznie istniały, całkiem lub w części,

a) czyto w sposób wykupna raz na zawsze zniesiono (abolijowano), czy
b) na inne powrotne powinności w naturalijach i pieniądzach nazawsze, albotez
c) tylko do czasu z zastrzeżeniem powrotu do pierwotnej powinności zamieniono (zreluowano).

§. 32. W przypadkach pod a) oznaczonych ustały już przez się nazawsze wszelkie dawniejsze powinności, a przeto ani one, ani zaległe może jeszcze spłaty umówionego przy tem zupełnem wykupnie wynagrodzenia nie stanowią przedmiotu pertraktacyi o wynagrodzeniu, chybaby w kontrakcie, będącym podstawą tego wykupna, zawarowana była wolność cofnięcia go na wypadek, jeżliby ustawą niższa skala wynagrodzenia postanowioną być miała, niżeli jest wynagrodzenie z wykupna, o którem mowa.

W takim razie, jeżli tego zobowiązani żądają, powinność tychże podług zasad wymiarkowania wynagrodzenia za powinności poddańcze wyrachowaną, i onym okazująca się może przewyżka ceny abolicyjnej zwróconą być ma.

§. 33. W przypadkach pod b) oznaczonych, nowe powinności, w moc takowych kontraktów zaprowadzone, stanowią przedmiot wynagrodzenia, które podług zasad przepisanych w ogóle dla powinności poddańczych wymiarkowane być ma.

§. 34. Odrębna natura wielu, a szczególnie dawniejszych kontraktów reluicyjnych wywołuje potrzebę właściwego postanowienia.

die in vorhinein festgesetzte, oder mit Rücksicht auf die Erfahrung durchschnittlich zu bestimmende Zahl der Jahre der Leistungs-Periode zu theilen, und auf diese Art der Jahreswerth der Leistung zu ermitteln.

§. 30. Bei veränderlichen Geldgiebigkeiten, d. i. solchen, welche alljährlich aber nicht immer in gleichen, sondern in verschiedenen nach zufälligen Umständen sich richtenden Beträgen geleistet wurden, ist der Durchschnitts-Ertrag, welcher für die letzten, vor dem Jahre 1846 verflossenen 10 Jahre berechnet wird, als Jahreswerth der Leistung festzustellen.

d. Leistungen aus Abolizions-, Reluizions- und anderen Ansiedlungsverträgen.

§. 31. Unter den Abolizions- und Reluizions-Verträgen sind hier alle, in was immer für einem Zeitpunkte geschlossenen Verträge zwischen den ehemaligen Grundherrschaften und ihren Unterthanen verstanden, mit welchen, sei es nun mit oder ohne Zerstückung und Ueberlassung ehemals obrigkeitlicher Gründe in das Nutzungseigenthum Grundstücke als bleibende Bestiftung in der Art vergeben worden sind, daß hiedurch entweder ein Unterthansverhältniß geschaffen, ein bestehendes geordnet, befestiget oder erweitert wurde, und die bisher bestandenen Natural- und Arbeitsleistungen ganz oder zum Theile,

a) entweder auf eine entgeltliche Art ein für allemal abgelöst (abolirt) oder
b) in andere wiederkehrende Natural- und Geldleistungen für immer, oder
c) nur zeitlich gegen Rückkehr zu der ursprünglichen Schuldigkeit umgewandelt (reluirt) wurden.

§. 32. In den zu a) bezeichneten Fällen hat ohnehin jede frühere bestandene Leistung für immer aufgehört, und ist demnach eben so wenig, als die an dem für diese gänzliche Ablösung bedungenen Entgelde etwa noch rückständigen Zahlungen, Gegenstand der Entschädigungsverhandlung, es wäre denn, daß in dem, dieser Ablösung zum Grunde liegenden Vertrage der Rücktritt für den Fall der gesetzlichen Aufstellung eines geringeren Entschädigungsmaßstabes, als es das, in der Frage stehende Ablösungs-Entgelt ist, zugestanden wäre.

In diesem Falle ist über Verlangen der Verpflichteten ihre Schuldigkeit nach den Grundsätzen der Entschädigungs-Ermittlung für unterthänige Leistungen zu berechnen, und ihnen der allfällige Mehrbetrag des Abolizionspreises zurückzuzahlen.

§. 33. In den zu b) bezeichneten Fällen bilden die durch solche Verträge eingeführten neueren Schuldigkeiten den Gegenstand der Entschädigung, welche nach den für unterthänige Leistungen überhaupt geltenden Grundsätzen zu ermitteln ist.

§. 34. Die Eigenthümlichkeit vieler, besonders der älteren Reluizions-Verträge macht eine besondere Bestimmung nöthig.

Nowe powinności, w tychże oznaczone, są pospolicie czynsze gruntowe, czynsze domowe, i robocizna.

§. 35. Jeżeli czynsz gruntowy oznaczono całkowicie, lub w części jako osep, a

a) gatunek i ilość zboża osepowego orzeczono w stosunku czynszu po cenach naprzód niezmiennie postanowionych, i w tym razie zobowiązanemu zostawiono wybór między uiszczeniem w gotowiznie, albo w oznaczonym podług niej gatunku i ilości zboża, albo jeżeli

b) tylko gatunek zboża jest oznaczony, a ilość zależy od stosunku cen istniejących do ilości czynszu w ziarnie uiszczać się mającego, tedy w obydwóch przypadkach służy za podstawę wynagrodzenia ilość czynszu, według prawnej istoty rzeczy, w walucie wiedeńskiej, lub w monecie konwencyjnej wykazująca się.

Jeźli atoli

c) ilość i gatunek zboża oznaczono niezależnie od liczebnej ilości czynszu w gotowiznie, wartość wymiarkowaną być ma według zasad, które są postanowione dla powinności poddańczych w naturalijach.

§. 36. W skutek zniesienia poddańczego stosunku, który na takowch kontraktach za podzieleniem i wypuszczeniem gruntów niegdyś dominikalnych, lub bez takowego zawartych był oparty, przechodzi zwierzchnicza onych własność na byłego poddanego, właściciela użytkowego, który jako zupełny odtąd właściciel. począwszy od roku administracyjnego 1849, sam podatek opłacać jest obowiązany.

Rozumie się zatem samo przez się, że dodatki, które poddany posiadacz gruntów na zaspokojenie podatków przez zwierzchniczego właściciela opłacanych, temuż z tych gruntów, czy to oddzielenie krom czynszu, czyli w pewnej w czynsz dowodnie wrachowanej ilości zaliczał, bez wynagrodzenia ustają.

§. 37. Jeżeli zwierzchniczy właściciel, z mocy kontraktów, wyroków, albo innych prawnych tytułów do tego obowiązany, podatki i daniny, przypadające na te grunta, na własność użytkową nadane, całkiem lub w części, nie pobierając dodatku, o którym w poprzedzającym paragrafie jest mowa, a więc z własnego opłacał, albo jeżeli tego dodatku, w czynszu zawartego, dojść nie można, tedy wprawdzie obowiązek ten zwierzchniczego właściciela począwszy od roku administracyjnego 1849 ustaje, atoli jako powinność wzajemna potrącony być powinien.

§. 38. Za podstawę wymiarkowania rocznej wartości tej powinności wzajemnej posłuży ilość podatku za rok 1847 opłacanego, a cyfra, w jakiej wspomnione w §. 36. dodatki do podatku, w sumie ogólnej tegoż w stosunku do każdego

In denselben sind die neuen Schuldigkeiten gewöhnlich auf Grundzinse, Hauszinse und Arbeitsleistungen gestellt.

§. 35. Ist der Grundzins entweder ganz oder zum Theile in geschütteten Körnern bestimmt, und ist:

a) nach Maß des Zinses die Gattung und Quantität der abzuschüttenden Körner nach, in vorhinein unabänderlich bestimmten Preisen festgesetzt, und in diesem Falle dem Verpflichteten die Leistung entweder im Gelde, oder in der darnach bestimmten Gattung und Quantität der Körner freigestellt, oder ist

b) bloß die Gattung der Körner bestimmt, und die Menge nach dem Verhältniße der kurrenten Preise zu dem, durch Körner abzustattenden Zinsbetrage abhängig, so dient in beiden Fällen der, nach dem rechtmäßigen Thatbestande in Wiener Währung oder Konvenzions-Münze sich ergebende Zinsbetrag als Grundlage der Vergütung.

Ist jedoch:

c) die Quantität und Gattung der Körner ohne Beziehung auf einen in Geldziffer ausgedrückten Zinsbetrag bestimmt, so ist der Werth nach der für unterthänige Naturalleistungen festgesetzten Grundsätzen zu veranschlagen.

§. 36. In Folge der Aufhebung des durch solche mit oder ohne Zerstückung und Ueberlassung ehemals obrigkeitlicher Gründe begründeten Unterthansverhältnißes übergeht das Obereigenthum auf den ehemals unterthänigen Nutzungseigenthümer, welcher nunmehr als vollständiger Eigenthümer von dem Verwaltungsjahre 1849 an, die Steuer allein zu entrichten hat.

Es versteht sich daher von selbst, daß jene Beiträge, welche der unterthänige Grundbesitzer zur Bestreitung der von dem Obereigenthümer geleisteten Steuerzahlung von diesen Gründen dem letzteren entweder abgesondert neben dem Zinse, oder in einem gewissen in dem Zinse erweislich mitberechneten Betrage entrichtet hat, ohne Entschädigung aufhören.

§. 37. Hat der Obereigenthümer durch Verträge, Urtheile oder sonstige Rechtstitel hiezu verpflichtet, die ganzen oder einen Theil der auf diese in das Nutzungseigenthum überlassenen Gründe entfallenden Steuern und Abgaben ohne einen solchen, im vorhergehenden Paragraphe bezeichneten Beitrag, also aus Eigenem bezahlt, oder läßt sich dieser in dem Zinse enthaltene Beitrag nicht ermitteln, so hat zwar diese Verpflichtung des Obereigenthümers von dem Verwaltungsjahre 1849 an aufzuhören, ist aber als Gegenleistung in Abrechnung zu bringen.

§. 38. Als Grundlage zur Ermittlung des Jahreswerthes dieser Gegenleistung hat der für das Jahr 1847 entrichtete Steuerbetrag zu dienen, und die Ziffer, mit welchem die im §. 36 angedeuteten Beiträge der Steuer in der Gesammtsumme derselben nach

reńskiego są zawarte, ma być oznaczoną podług dekretu nadwornego z dnia 7. Czerwca 1823, w Zbiorze Ustaw Sądowych liczbą 1946 naznaczonego.

§. 39. Czynsze domowe opłacają się zwykle w gotowiznie, lub też w niezmiennych daninach w naturalijach, a przeto mają być oszacowane według zasad, które są przepisane dla oznaczenia wartości takowych poddańczych powinności.

§. 40. Robocizna bezpłatna (daremszczyzna) w tych kontraktach abolicyjnych i reluicyjnych obok zwyczajnych czynszów gruntowych i domowych zawarowana, ma być wynagrodzoną podług cen wynagrodzenia, które na wypadek nieuiszczenia kontraktem są oznaczone, w braku zaś tych cen podług zasad, dla oszacowania pańszczyzny postanowionych.

Przeciwnie odpadają bez wynagrodzenia dnie robocze (zarobkowe) w takich kontraktach warowane, i w nich wyraźnie jako źródło zarobku dla poddanych oznaczone.

Jak uważane być mają dnie zarobkowe, względem których nie masz w takowych kontraktach oznaczenia, iż mają być źródłem zarobku dla poddanych, to postanowi osobne, na wniosek komisyj ministeryjalnych wydać się mające rozporządzenie.

Służebnictwa lasowe i paszenia, równie jak i inne, które w takich kontraktach mają swój początek, zostają nietknięte.

§. 41. W przypadkach w §. 31. pod c) wskazanych, nie są przedmiotem oszacowania i wynagrodzenia te daniny, co to na jakiś czas istniejąc, jako reluicya pierwotnej jakiej powinności uiszczane były, ale nim jest sama pierwotna powinność.

§. 42. Powinności, pochodzące z kontraktów, albo innych aktów w obec prawa obowiązujących, mocą których grunta jakiejkolwiek bądź prawnej własności w ten sposób trwale nadane zostały, iż przezto stosunek poddaństwa zawiązano, istniejący urządzono, ustalono, lub rozszerzono, i które grunta są jeszcze w posiadaniu poddanych, oszacowują się, jak wszystkie inne powinności poddańcze.

W jakim one wymiarze prawnie należą, to ocenić potrzeba z istniejących kontraktów albo innych prawomocnych tytułów.

Okoliczność, że takie kontrakty, lub inne akty nie były poddane pod pertraktacyją, patentem z dnia 1. Września 1798 przepisaną, alboteż, że nie otrzymały przepisanego zatwierdzenia Urzędu obwodowego, sama przez się na ich prawomocność żadnego nie wywiera wpływu, jeżeli tylko z żadnego innego powodu prawnego sporowi nie ulegają.

den Steuergulden enthalten sind, ist nach Maßgabe des Hofdekretes vom 7. Juni 1823 in der Justizgesetzsammlung Zahl 1946 zu ermitteln.

§. 39. Hauszinse werden gewöhnlich im Gelde oder in unveränderlichen Naturalgaben geleistet, und sind daher nach den für die Verwerthung solcher unterthäniger Leistungen festgesetzten Grundsätzen zu verwerthen.

§. 40. Unentgeltliche Arbeitsleistungen (Gratuit-Tage) die in diesen Abolizions- und Reluizionsverträgen neben den ordentlichen Grund- und Hauszinsen bedungen wurden, sind nach den für den Fall der Nichtleistung vertragsmäßig stipulirten Vergütungspreisen, in deren Ermanglung aber nach den für die Verwerthung der Robot aufgestellten Grundsätzen zu entschädigen.

Dagegen entfallen die in solchen Verträgen bedungenen und darin ausdrücklich als Quelle des Verdienstes für die Unterthanen bezeichneten Arbeitstage (Lohntage) ohne Entschädigung. Die Behandlung der Lohntage, bei denen die Bezeichnung, daß sie die Quelle des Verdienstes für die Unterthanen bilden sollen, in derlei Verträgen nicht vorkömmt, wird eine besondere über Antrag der Ministerial-Kommissionen zu erlassende Vorschrift bestimmen.

Holzungs- und Weide-, so wie andere Servitutsrechte, die aus diesen Verträgen hergeleitet werden, bleiben unberührt.

§. 41. In den zu c) §. 31 bezeichneten Fällen sind nicht die für einige Zeit bestandenen als Reluizion einer ursprünglichen Leistung entrichteten Abgaben, sondern diese ursprüngliche Leistung, Gegenstand der Verwerthung und Entschädigung.

§. 42. Die Leistungen aus Verträgen, oder anderen rechtsverbindlichen Akten, durch welche Grundstücke von was immer für einer gesetzlichen Eigenschaft in der Art daß hiedurch ein Unterthansverhältniß geschaffen, ein bestehendes geordnet, befestiget oder erweitert wurde, bleibend vergeben worden sind, und die sich noch im Besitze der Unterthanen befinden, werden wie alle übrigen unterthänigen Leistungen verwerthet.

Das rechtlich gebührende Ausmaß ist nach den vorhandenen Verträgen oder anderen rechtmäßigen Titeln zu beurtheilen.

Der Umstand, daß solche Verträge oder andere Akte der mit dem Patente vom 1. September 1798 vorgeschriebenen Verhandlung nicht unterzogen wurden, oder die vorgeschriebene kreisämtliche Bestätigung nicht erlangt haben, hat für sich allein auf die Rechtsgiltigkeit derselben keinen Einfluß, sobald nur dieselbe aus keinem anderen Rechtsgrunde bestritten werden kann.

Rozdział IV.

O wymiarkowaniu szacunku powinności nie, pochodzących ze stosunku poddaństwa, które za słusznem wynagrodzeniem zniesione są, albo zniesione być mają.

§. 43. Do tych powinności należą:

a) wedle §. 4. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 wszelka dziesięcina, na posiadaniu gruntu trwale ciężąca, która nie wynika ze stosunku poddaństwa, lub dominikalnej zwierzchniczej własności:

b) wedle §. 6. tegoż najwyzszego patentu powinności pochodzące z takich emfiteutycznych, lub innych, podział własności uzasadniających kontraktów, przez które ani nie zawiązano stosunku poddańczego, ani nie urządzono, ustalono albo rozszerzono istniejącego, jakoteż powinności wzajemne, któremi uprawnieni na zasadzie tych kontraktów są obciążeni względem zobowiązanych.

Do a. O dziesięcinach.

§. 44. Wcelu oszacowania właściwej dziesięciny, t. j. ciężącej ciągle na gruncie daniny pewnej części przychodu gruntowego w plonie, podług rocznej wartości, mają znawcy według instrukcyi od komisarzów ministeryalnych im udzielonej, a przez Ministerstwo zatwierdzonej, średni roczny dochód brutto z plonów gruntu dziesięcinnego, dziesięcinie podlegać mogących, podług przecięcia lat od 1842 do 1847 ze względem na zwyczajny w gromadzie turnus gospodarstwa, tudzież wpływ, jaki na produkcyję wywarły wydarzone w ciągu oznaczonych lat przypadki elementarne, wymiarkować, podług tego roczny dochód z dziesięciny obliczyć, i wedle postanowień §§. 14. do 18. niniejszego rozporządzenia w gotowiznie oznaczyć.

§. 45. Dziesięcinna pańszczyzna, słoma i plewa przy dziesięcinie snopowej, i wzajemne powinności jakiegokolwiek rodzaju, do których może do dziesięciny prawo mający jest obowiązany, równie jak zwyczajne datki dla wytyczników (petita) nie są przedmiotem wynagrodzenia.

§. 46. Przy dziesięcinach od przedmiotów, które nie są produktami ziemi, dochód z dziesięciny w naturze ma być z dziesięcinnych rejestrów i spisów, albo też z zeznania ludzi to pamiętających, lub innym odpowiednim sposobem według przecięcia sześcioletniego, od roku 1847 wstecz rachowanego, gdyby zaś to było niemożebnem, według fasyi, przez uprawnionych do dziesięciny ku wymierzeniu podatku dziesięcinnego w roku 1819/20 podanej, wymiarkowany, i po cenach tejże porachowany.

§. 47. Niezmienne daniny w naturalijach w ogólności, do których liczy się stała snopowa dziesięcina, wymiarkowawszy co do ostatniej przychód w ziarnie

IV. Abschnitt.

Von der Werthsermittlung der nicht aus dem Unterthansverbande herrührenden, gegen billige Entschädigung aufgehobenen oder aufzuhebenden Leistungen.

§. 43. Zu diesen Leistungen gehören.

a) nach dem §. 4 des Patentes vom 15. August 1849 jeder auf dem Grundbesitze bleibend haftende Zehent, welcher nicht aus dem Unterthänigkeits-Verhältniße oder dem grundherrlichen Obereigenthume entspringt;

b) nach §. 6 desselben allerhöchsten Patentes die Leistungen aus solchen emphiteutischen oder anderen eine Theilung des Eigenthums begründenden Verträgen, durch welche ein Unterthansverhältniß weder geschaffen, noch ein bestehendes geordnet, befestiget oder erweitert wurde, gleichwie die Gegenleistungen, die den Berechtigten an die Verpflichteten im Grunde dieser Verträge obliegen.

Zu a) Von den Zehenten.

§. 44. Zur Berechnung des eigentlichen Zehentes d. i. der bleibend auf Grund und Boden haftenden Abgabe eines aliquoten Theiles von den Grunderträgnissen an Früchten nach einem Jahreswerthe ist durch Sachverständige nach einer von den Ministerial-Kommissären mit Genehmigung des Ministeriums ihnen zu ertheilenden Instruktion der mittlere jährige Bruto-Ertrag des zehentpflichtigen Grundstückes an zehentbaren Bodenfrüchten nach dem Durchschnitte der Jahre 1842 bis 1847 mit Rücksicht auf den gemeindeüblichen Wirthschafts-Turnus, so wie auf die Einwirkung der im Laufe der bezeichneten Jahre Statt gefundenen Elementar-Zufälle auf die Produkzion zu erheben, hiernach der Jahresbetrag der Zehentabgabe zu berechnen, und nach den Bestimmungen der §§. 14 bis 18 dieser Verordnung zu Gelde anzuschlagen.

§. 45. Zehentfrohnen, das Stroh und die Spreu bei dem Garbenzehent und die Gegenleistungen jeglicher Art, zu denen etwa der Zehentberechtigte verpflichtet ist, sind eben so wenig Gegenstand der Entschädigung wie die üblichen Gaben an Zehentabstecker (petita).

§. 46. Bei Zehenten an Gegenständen, die keine Bodenerzeugnisse sind, wird der Naturalzehent-Ertrag aus Zehentregistern und Vormerken oder durch die Aussage von Gedenkmännern, oder in sonst geeigneter Art nach einem sechsjährigen Durchschnitte von dem Jahre 1847 an zurückgerechnet, erhoben, oder wenn dieß nicht thunlich wäre, nach der von den Zehentberechtigten behufs der Berechnung der Zehentsteuer im Jahre 1819/20 eingelegten Zehentfassion erhoben, und in dem Preise der letzteren berechnet.

§. 47. Unveränderliche Naturalgiebigkeiten überhaupt, unter welche der fixe Garbenzehent zu rechnen ist, sind, nachdem bei letzteren das Körnererträgniß nach dem Schä-

podług wynikłości szacunku ostatnich lat sześciu, po cenach tymczasowego katastru podatku gruntowego porachować należy.

Małdraty i meszne wtedy tylko po cenach tymczasowego katastru szacować potrzeba, jeżeli zobowiązany dowiedzie, iż na miejsce dziesięciny wstąpiły.

Do b. O powinnościach, które pochodzą z emfiteutycznych, i innych kontraktów, o podział własności zawartych, a stosunku poddaństwa nie uzasadniających.

§. 48. Powinności, o których mowa, mają to za istotną cechę, że pomiędzy zobowiązanym, a uprawnionym nie zachodzi stosunek poddaństwa.

§. 49. I te powinności należy w skutek §. 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 szacować po cenach tymczasowego katastru: różnica zaś między postępowaniem z niemi, a takiemi, które z stosunku poddaństwa wynikły, zachodzi w tem, że obowiązany sam ponosić winien wymiarkowaną rentę wynagrodzenia, którą za pośrednictwem państwa uprawniony otrzyma.

§. 50. Przedmioty zatem oszacowania z tych stosunków są:

1. Powinności emfiteuty, czyli właściciela użytkującego

a) w daninach gotowizną,

b) w daninach w naturalijach,

c) w robociznie w naturze,

d) w czynszach zmiany.

2. Wzajemne powinności zwierzchniczego właściciela.

§. 51. Powinności emfiteuty, czyli właściciela użytkującego pod a, b i c. wymienione, należy szacować według zasad, które w poprzedzającym Rozdziale III niniejszego rozporządzenia są przepisane.

§. 52. Wynagrodzenie za czynsze zmiany rozmaitego miana, jakie kontraktami emfiteutycznemi, albo mocą innych tytułów prawa prywatnego na wypadek każdej zmiany w posiadaniu, lub tylko na wypadek bezpłatnego przelania tegoż są umówione, wymiarkować należy podług następujących postanowień.

§. 53. Jeżeli według postanowień istniejących kontraktów przy wyrachowaniu czynszów zmiany służył za miarę szacunek obciążonej realności, to także przy wyrachowaniu renty wynagrodzenia tenże szacunek, a mianowicie ta wartość za podstawę wziętą być powinna, która opłacanemu przez przeciąg lat dziesięciu, poprzedzających dzień 7. Września 1848, czynszowi zmiany za podstawę służyła, lub na którą się interesenci zgodzą.

W braku takiej podstawy, niemniej w każdym razie, gdzieby tego żądała jedna, lub druga strona, ma nastąpić oszacowanie realności czynszowi zmiany podlegającej, które przy gruntach według przychodu i cen tymczasowego katastru podatku gruntowego, ze względem na koszta uprawy, przy budynkach, które

hungs-Resultate der letzten sechs Jahre ermittelt worden, nach den Preisen des provisorischen Grundsteuer-Katasters zu berechnen.

Maldraty und Metzalien sind nur dann nach den Preisen des provisorischen Katasters zu verwerthen, wenn der Verpflichtete beweist, daß sie an die Stelle des Zehents getreten sind.

Zu b) Von den Leistungen aus emphiteutischen und anderen Verträgen über die Theilung des Eigenthumes, welche kein Unterthansverhältniß begründen.

§. 48. Bei diesen Leistungen wird als wesentliches Merkmahl vorausgesetzt, daß zwischen Verpflichteten und Berechtigten kein Unterthansverhältniß bestehe.

§. 49. Auch diese Leistungen werden zu Folge des §. 6 des Patentes vom 15. August 1849 nach den Preisen des provisorischen Katasters verwerthet, und der Unterschied der Behandlung dieser Leistungen gegen jene aus dem Unterthansverhältniße liegt demnach darin, daß der Verpflichtete die ermittelte Entschädigungsrente allein zu tragen hat, welche durch Vermittlung des Staates dem Berechtigten zugeführt wird.

§. 50. Die Gegenstände der Verwerthung aus diesen Verhältnissen sind demnach:

1. Die Leistungen des Emphiteuten oder Nutzungs-Eigenthümers

a) in Geldabgaben,

b) in Naturalabgaben,

c) in Natural-Arbeitsleistungen,

d) in Veränderungsgebühren.

2. Die Gegenleistungen des Ober-Eigenthümers.

§. 51. Die Leistungen des Emphiteuten oder Nutzungseigenthümers zu a, b und c sind nach den in dem vorhergehenden III. Abschnitte dieser Verordnung festgesetzten Grundsätzen zu verwerthen.

§. 52. Die Entschädigung für die unter verschiedenen Benennungen vorkommenden Veränderungsgebühren, welche durch emphiteutische Verträge oder andere privatrechtliche Titel auf die Fälle jeder eintretenden Besitzveränderung, oder nur auf jene durch entgeltliche Uebertragung bedungen sind, ist nach folgenden Bestimmungen zu ermitteln.

§. 53. Hat nach den Bestimmungen der bestehenden Verträge bei Berechnung der Veränderungsgebühren der Werth der pflichtigen Realität zum Maßstabe gedient, so ist auch der Berechnung der Entschädigungsrente dieser Werth, und zwar jener zum Grunde zu legen, welcher der letzten innerhalb der dem 7. September 1848 vorausgegangenen zehn Jahre Statt gefundenen Laudemialentrichtung zur Grundlage gedient hat, oder über welchen sich die Interessenten vergleichen.

In Ermanglung eines solchen Maßstabes, so wie in jedem Falle, wo es einer der beiden Theile verlangt, tritt die Schätzung der, der Veränderungsgebühr unterliegenden Realität ein, welche bei Grundstücken nach dem Ertrage und den Preisen des Grundsteuer-Provisoriums mit Berücksichtigung der Kulturskosten, bei Gebäuden, welche der Haus-

podlegają podatkowi od czynszu domowego, według tasyi czynszu z roku 1848 z uwzględnieniem wydatków na naprawy, w 15% przyjąć się mających, tudzież podatków od czynszu opłacać się winnych, przy innych zaś budynkach, lub takowych, z któremi przy pierwotnej przedaży wykonywanie jakiego przemysłu połączone było, przez znawców wyprowadzone być ma.

§. 54. Jeśli atoli mocą pierwotnego, lub odnowionego kontraktu o realność ugodzono laudemium, od niezmiennego szacunku, lub też w kwocie stałej na każdy przypadek zmiany, wtedy osnowa kontraktu ma być podstawą wyrachowania czynszu zmiany.

Toż ma także miejsce, jeżeli opłatę w stałej kwocie oznaczonego laudemium, ugodzono na pewny powrotny okres czasu, np. na 10, 20 lub 30 lat, w którym razie kwota laudemijalna, podzielona przez liczbę lat, daje roczną wartość tego laudemium.

§. 55. Przy wyrachowaniu szacunku czynszów zmiany, które opłacać się tylko mają w przypadkach zaszłej zmiany posiadania, potrzeba wychodzić z zasad następujących:

a) Zajście zmiany posiadania przypuszcza się w każdych 25 latach.

b) Jeżeli uprawnienie do poboru czynszu zmiany tylko do przypadków zlewku za opłatą jest ograniczone, tedy przypuszcza się, że z wydarzonych każdych trzech zmian posiadania dwa wypadki opłacie laudemijalnej podpadają, jeden zaś tejże nie podpada.

c) Jeżeli od spadku posiadania na krewnych w linii wstępnej i zstępnej niższy procent jest postanowiony, niżeli od spadku na inne osoby, natenczas przyjmuje się, że z każdych trzech przypadków zmiany posiadania zdarzają się dwa między krewnymi, trzeci zaś między obcymi.

§. 56. Ze względem na te przypuszczenia znajdzie się roczny szacunek czynszu zmiany, jeżeli w pierwszym przypadku do a) pojedynczy czynsz zmiany przez 25, w drugim przypadku do b) podwójny czynsz taki przez $37\frac{1}{4}$, w trzecim przypadku do c) suma czynszów zmiany wymiarkowanych dla trzech przypadków podług tu wyrzeczonej zasady, przez 75 podzieli się.

§. 57. Powinności wzajemne zwierzchniczych właścicieli w naturze, lub gotowiznie, równie jak powinności właścicieli użytkujących, mają być szacowane po cenach prowizoryjum podatku gruntowego.

W szczególności tę regułę zachować należy, gdzie są obowiązki dawania pewnej ilości drzewa wyrobowego i budowlanego, lub jakich innych materyjałów budowlanych, których wartość roczna, jak dalece to zobowiązanie nie ma natury służebnictwa lasowego, według pomienionych cen wyrachowaną być powinna.

Jeźli danina nie rocznie, lecz na pewne dłuższe okresy czasu, albo na pewne, w niepewnym czasie zdarzające się wypadki jest umówioną, wtedy roczna

zinssteuer unterliegen, nach der Zinsfassion des Jahres 1848, mit Berücksichtigung der mit 15% zu veranschlagenden Reparaturskosten und der vom Zinse zu entrichtenden Steuern, bei andern Gebäuden aber, oder bei solchen, mit denen beim Urverkaufe der Betrieb eines Gewerbes verbunden war, durch Sachverständige erhoben werden muß.

§. 54. Ist jedoch in dem Ur- oder einem Erneuerungsvertrage über eine Realität das Laudemium von einem unveränderlichen Werthanschlage oder für jeden Veränderungsfall in einem fixen Betrage bedungen, so hat der Inhalt des Vertrages den Maßstab zur Berechnung der Veränderungsgebühr abzugeben.

Dasselbe findet auch dann Statt, wenn die Bezahlung des in einem fixen Geldbetrage ausgesprochenen Laudemiums, für gewisse wiederkehrende Perioden, z. B. für 10, 20 oder 30 Jahre, bedungen wurde, in welchem Falle dann der durch die Anzahl Jahre getheilte Laudemialbetrag den Jahreswerth des Laudemiums gibt.

§. 55. Bei Berechnung des Werthes der Veränderungsgebühren, welche nur in Fällen stattgefundener Besitzveränderungen zu entrichten sind, ist von folgenden Grundsätzen auszugehen:

a) Es wird angenommen, daß sich alle 25 Jahre ein Besitzveränderungsfall ereignet.
b) Wenn die Berechtigung zum Bezuge der Veränderungsgebühr nur auf die Fälle entgeltlicher Uebertragung beschränkt ist, wird vermuthet, daß von drei Besitzveränderungen zwei der Laudemialentrichtung unterliegende Fälle auf einen hievon freien Fall kommen.
c) Wenn das Prozent bei Besitzanfällen an Verwandte in auf- und absteigender Linie geringer, als bei Besitzanfällen an andere Personen festgesetzt ist, so wird angenommen, daß von drei Besitzveränderungsfällen zwei zwischen diesen Verwandten, und der Dritte bei Fremden vorkommen.

§. 56. Mit Rücksicht auf diese Annahmen wird der Jahreswerth der Veränderungsgebühr gefunden, wenn in dem ersten Falle zu a) die einfache Veränderungsgebühr mit 25, im zweiten Falle zu b) die doppelte Veränderungsgebühr mit 37¼, im dritten Falle zu c) die Summe der nach dem hier ausgesprochenen Grundsatze für drei Fälle ermittelten Veränderungsgebühren, durch 75 getheilt wird.

§. 57. Die Gegenleistungen der Obereigenthümer in natura oder im Gelde werden, so wie die Leistungen der Nutzungseigenthümer, nach den Preisen des Grundsteuerprovisoriums verwerthet.

Dieses gilt insbesondere für den Fall einer Verpflichtung zur Abgabe von gewissen Quantitäten an Zeug- und Bauholz oder sonstigen Baumaterialien, deren Jahreswerth nach diesen Preisen zu berechnen ist, so lange diese Verpflichtung nicht die Natur einer Waldservitut hat.

Ist die Abgabe nicht jährlich, sondern für bestimmte längere Zeiträume oder für bestimmte, im ungewissen Zeitverlaufe eintretende Fälle bedungen, dann hat die Ermitt-

ilość daniny według stosunku stałej, lub w drugim razie, jeżeli nieprzyjdzie do zgody między zwierzchniczym, a użytkującym właścicielem, w stosunku przez znawców oznaczonej ilości lat, w przeciągu których zdarzenie, daninę za sobą pociągające powracać może. z uwzględnieniem jakości, i wyrachować się mającej podobnym sposobem w przecięciu ilości potrzebnego drzewa wymiarkowaną być powinna.

§. 58. Jeżeli do pewnych robót dostarczenie pańszczyzny wyraźnie jest umówione, lub jeżeliby roboty były takie, iż je pańszczyzną można było załatwić, wtedy powinności te, których objętość, jeżeli tego potrzeba, przez znawców orzeczoną być ma, wykrywszy część na jeden rok wypadającą, po cenach pańszczyznianych w owej gromadzie, do której użytkujący właściciel należy, porachowane być mają.

§. 59. Jak należy wymiarkować wynagrodzenie w razie, gdy zwierzchniczy właściciel względem właściciela użytkującego obowiązany jest do pewnych budowli w budynkach lub dziełach budowniczych, o tem Komisya ministeryalna wydać ma potrzebne postanowienia, przekonawszy się o potrzebie takowych, i podawszy one uprzednio pod zatwierdzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 60. Prawa do brania wody pozostają w swej mocy, póki nie wyjdzie ustawa regulująca własność i użytkowanie wód, i przeto tymczasowie nie są przedmiotem tej pertraktacyi o zniesieniu i wynagrodzeniu.

§. 61. Strony mogą jeszcze przed rozpoczęciem dzieła wykupna na podstawie innej skali zawrzeć ugodę o zniesienie za wynagrodzeniem powinności zasadzających się na emfiteutycznych, czyli względem podziału własności zawartych kontraktach, byle w skutku ugody takiej nie tylko zmiana pierwiastkowej powinności na inne stałe zobowiązania, ale rzeczywista abolicyja nastąpiła.

Atoli taka ugoda wtedy tylko jest ważną, jeżeli samo-uprawniony właściciel uprawnionej realności wykaże, że żadne na niej długi nie ciężą, albo że wierzyciele tabularni na tę ugodę zgadzają się.

Zobowiązany, zawarłszy taką ugodę, nie może w przypadku oznaczonym w §. 18. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 wymagać konkurencyi z środków krajowych.

Rozdział V.

O powinnościach, które za wykupnem zniesione być mają.

§. 62. Jako wykupne są uznane powinności w naturalijach, które nie w skutek prawa dziesięcinnego, jako pewna część przychodu gruntowego w plonie, ale jako niezmienna danina dla kościołów, plebanij, szkół, lub na inne cele gromadzkie na podstawie osobnych tytułów uiszczane bywają.

lung des Jahresbetrages nach Verhältniß der fixen oder im zweiten Falle, wenn kein Uebereinkommen zwischen dem Ober= und Nutzungseigenthümer zu Stande kommt, durch Kunstverständige zu bestimmenden Zahl der Jahre, binnen welchen das, die Abgabe bedingende Ereigniß wiederkehren kann, mit Rücksicht auf die Beschaffenheit und die in gleicher Art zu ermittelnde durchschnittliche Menge des erforderlichen Gehölzes zu geschehen.

§. 58. Ist zu gewißen Arbeiten die Beistellung von Roboten ausdrücklich bedungen, oder sind jene von der Art, daß sie durch Robotarbeit bestritten werden konnten, so sind diese Leistungen, deren Umfang nöthigenfalls durch Sachverständige zu bestimmen ist, nachdem der, auf ein Jahr entfallende Antheil ermittelt worden, nach den Preisen für die Robot in jener Gemeinde, welcher der Nutzungseigenthümer angehört, zu veranschlagen.

§. 59. Wie die Entschädigung zu ermitteln sei, wenn der Obereigenthümer dem Nutzungseigenthümer zu gewissen Baulichkeiten an Gebäuden oder Werksvorrichtungen verpflichtet ist, darüber hat die Ministerial=Kommission die nöthigen Bestimmungen, nachdem sie sich über die Nothwendigkeit, diese zu erlassen, überzeugt haben wird, nach vorläufig vom Ministerium des Innern eingeholter Genehmigung zu erlassen.

§. 60. Die Wasserbezugsrechte bleiben bis zur Erlassung eines, das Eigenthum und die Benützung der Wässer regelnden Gesetzes aufrecht, und bilden daher vorläufig keinen Gegenstand dieser Aufhebungs= und Entschädigungs=Verhandlung.

§. 61. Die Partheien können noch vor Beginn des Ablösungsgeschäftes nach einem anderen Maßstabe über die entgeltliche Aufhebung der sich auf emphiteutische, oder über die Theilung des Eigenthums geschlossenen Verträge gründenden Leistungen ein Uebereinkommen schließen, wenn ein solcher Vertrag nicht bloß die Umwandlung der ursprünglichen Leistung in andere bleibende Verbindlichkeiten, sondern eine förmliche Abolizion derselben zur Folge hat.

Doch ist ein solcher Vertrag nur dann giltig, wenn der eigenberechtigte Eigenthümer des berechtigten Gutes sich ausweiset, daß es mit keinen Schulden behaftet ist, oder daß die Tabulargläubiger ihre Zustimmung zu dem Vertrage ertheilen.

Der Verpflichtete, welcher sich auf diese Art abgefunden hat, kann in dem im §. 18 des Patentes vom 15. August 1849 bezeichneten Falle auf die Konkurrenz aus Landesmitteln, keinen Anspruch machen.

V. Abschnitt.

Von den, im Wege der Ablösung aufzuhebenden Leistungen.

§. 62. Als ablösbar sind erklärt worden: Naturalleistungen, die nicht in Folge des Zehentrechtes, als ein aliquoter Theil der Grunderträgnisse an Früchten, sondern als eine unveränderliche Giebigkeit an Kirchen, Pfarren, Schulen oder zu anderen Gemeindezwecken im Grunde spezieller Titel entrichtet werden.

§. 63. Prawo polowania, gdzie takowe dowodnie zasadza się na opłatnym kontrakcie, zawartym z właścicielem gruntu, tem prawem obciążonego, jest wprawdzie także mocą patentu z dnia 7. Marca 1849, jako wykupne ogłoszone, tryb atoli tego wykupna oznaczy bliżej przepis, który w tej mierze poźniej wydany będzie.

§. 64. Ponieważ wykupne powinności, w §. 62. wspomnione, ustawą z dnia 7. Września 1848 nie zostały zniesione, przeto przepis §. 5. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 ściśle wykładać należy, a zatem pod temi wykupnemi niezmiennemi powinnościami w naturalijach nie są rozumiane owe,

a) które obowiązany nie z tytułu posiadania gruntu, lecz jako osoba uiszczać był winien: do tych należy np. proskurne, od katolików greckiego obrządku duchownym swoim dawane;

b) które nie na jakiej fundacyi, lub jakim innym podobnym szczególnym tytule lecz na włożonym może na gromadę mocą jakiéj ustawy, np. o powinnej konkurencyi i t. p. obowiązku, utrzymania instytutu, dla którego uiszczoną bywa danina, zasadzają się, albo

c) które w gotowiznie płacone bywają.

§. 65. Oznaczone w §. 62. wykupne powinności, dopokąd wykupno nie nastąpi, uiszczane być powinny, wszakże wyjątek od tego stanowią robocizny w naturze, które już teraz na pieniądze reluować należy.

Atoli pod tą robocizną w naturze rozumie się tylko zwyczajna, którą zobowiązany albo sam, albo przez najemników, albo za pomocą pańszczyzny odbywał.

Obowiązku dawania reluicyi pieniężnej, podobnie jak innych powinności do rąk uprawnionego, tak długo dopełniać należy, dopóki wykupno nie nastąpi.

§. 66. W celu przeprowadzenia wykupna potrzeba wynagrodzenie za daniny w naturze i robociznę, podług oznaczenia §. 65. do zwyczajnych nie należącą, po zwykłych cenach miejsca i czasu, w którym powinność uiszczoną być ma, wymiarkować, robociznę zaś, którą §. 65. zwyczajną mieni, podług cen dla pańszczyzny oznaczonych porachować.

§. 67. Wymiarkowanie tego szacunku dzieje się przy płonie, który na targach ma cenę, według trzechletniego, od roku 1843 do 1845 włącznie wyrachowanego przecięcia cen najbliższego targowiska, przy innych płodach i przy robociznie, która w §. 65. jako zwyczajna nie jest oznaczona, według cen reluicyjnych, które w przeciągu ostatnich trzech lat od roku 1843 do 1845 włącznie może istniały, a w braku tychże według cen, z tychże samych trzech lat, w przecięciu wymiarkować się mających.

§. 63. Durch das Patent vom 7. März 1849 ist zwar auch das Jagdrecht, wo es sich erweislich auf einen, mit dem Eigenthümer des damit belasteten Grundes abgeschlossenen entgeltlichen Vertrag gründet, für ablösbar erklärt worden; die Modalitäten dieser Ablösung werden jedoch in dieser Beziehung in einer später zu erlassenden Vorschrift näher bestimmt werden.

§. 64. Da die im §. 62 erwähnten ablösbaren Leistungen in dem Gesetze vom 7. September 1848 nicht aufgehoben wurden, so ist die Vorschrift des §. 5 des Patentes vom 15. August 1849 strenge auszulegen und es sind daher unter diesen ablösbaren unveränderlichen Naturalleistungen solche nicht verstanden:

a) welche der Belastete nicht als Grundbesitzer, sondern als Person zu leisten hatte, z. B. Proskurne, welche die Katholiken des griechischen Ritus ihren Seelsorgern abstatten;

b) welche sich nicht auf eine Stiftung oder einen anderen ähnlichen speziellen Titel, sondern allenfalls auf die, der Gemeinde im Grunde einer gesetzlichen Bestimmung, z. B. der Konkurrenz-Pflicht u. d. gl. obliegende Verpflichtung, die Anstalt, für welche die Abgabe geleistet wird, zu erhalten, gründen, oder

c) in Geldbeträgen geleistet werden.

§. 65. Die in dem §. 62 bezeichneten ablösbaren Leistungen sollen, bis die Ablösung erfolgt ist, erfüllt werden, eine Ausnahme bilden die Naturalarbeitsleistungen, welche schon derzeit in Geld zu reluiren sind.

Unter diesen Naturalarbeitsleistungen werden jedoch nur die gewöhnlichen verstanden, welche entweder bloß von den Verpflichteten selbst oder durch Taglöhner oder durch Roboten verrichtet wurden.

Die Verpflichtung zu der Geldreluition ist gleich den übrigen Leistungen zu Handen des Berechtigten so lange zu erfüllen, bis die Ablösung erfolgt ist.

§. 66. Zum Behufe dieser Ablösung ist die Vergütung für Abgaben in natura und für Arbeitsleistungen, welche nicht nach Maßgabe des §. 65 unter die gewöhnlichen gehören, nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und in welcher die Leistung abzustatten ist, zu ermitteln, die in dem §. 65 bezeichneten gewöhnlichen Arbeitsleistungen aber, nach den, für unterthänige Roboten festgesetzten Preisen zu bewerthen.

§. 67. Die Ermittlung dieses Werthes geschieht bei Früchten, die einen Marktpreis haben, nach dem Durchschnitte der Preise des nächsten Marktortes von 3 Jahren, von 1843 bis einschließlich 1845, bei anderen Erzeugnissen und bei den nicht im §. 65 bezeichneten gewöhnlichen Arbeitsleistungen, nach den innerhalb der letzten 3 Jahre von 1843 bis einschließig 1845 etwa bestandenen Reluizionspreisen, in Ermanglung der letzteren, nach dem zu erhebenden Durchschnittspreise dieser drei Jahre.

§. 68. W ogólności tego prawidła trzymać się potrzeba, że wykupno powinności w naturze, w §. 62. wyrażonych, nie ma dziać się z urzędu, lecz wtedy tylko, jeźli bądź ci, co doń prawo mają, bądź gromada, do której zobowiązani należą, bądź w przypadkach, gdzie zobowiązanie nie zależy od stosunku gminnego, zobowiązani w większej liczbie żądają tego w przeciągu czasu, który Komissya ministeryalna co do tego przedmiotu osobnym edyktem ogłosi.

Względem pytania, czyli wykupić się mająca powinność uiszcza się z mocy prawa dziesięcinnego, lub przeciwnie, rozstrzyga Komisya ministeryjalna.

Rozdział VI.

O zaległościach.

§. 69. Jako zaległości uważać i wymiarkować należy:

a) powinności, które z mocy istniałego stosunku poddaństwa dawni poddani za czas od dnia 1. Listopada 1847 do dnia 15. Maja 1848 uiszczać byli winni, a pomimo rozporządzeń galicyjskiego Prezydyjum krajowego z dnia 10. Maja 1848 do l. 6087, i z dnia 26. Maja 1848 do l. 6736 nie uiścili;

b) wynagrodzenie, uprawnionemu do pobierania pożytków urbaryalnych należące za zniesione powinności za czas od dnia 15. Maja do końca Października 1848, tudzież wynagrodzenie, które zobowiązani z powodu istniejących służebnictw za tenże czas do kas państwa wnieść byli powinni.

§. 70. Do a. Przy liczebnem wymiarkowaniu zaległości należących Dominijom w powinnościach byłych poddanych postąpić należy według zasad, które dla oznaczenia wynagrodzenia przepisane są w §§. 1. i 11. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, tudzież w odnoszącej się doń części niniejszego rozporządzenia.

Zaległości w powinnościach, bez wynagrodzenia zniesionych, o ile tyczą się pożytkowego roku 1848, bez wynagrodzenia odpadają.

§. 71. Zaległości te mają, po uprzedniem sprawdzeniu, według wolnego wyboru zobowiązanych, albo zaraz do rąk uprawnionych w gotówce być zaliczone, albo w równych ćwierćrocznych ratach razem z podatkiem monarchicznym wpływać do kas podatkowych.

Przy doraźném zupełném zaliczeniu gotowizną wszelkich zaległości z roku pożytkowego 1848 opuszcza się zobowiązanemu dziesięć od sta z ilości zaliczyć się mającej.

Jeżeli spłata ratalna wybrana będzie, zobowiązanemu nad dwanaście rat ćwierćrocznych dozwolić nie można.

§. 68. Im Allgemeinen ist als Grundsatz festzuhalten, daß die Ablösung der im §. 62 angeführten Naturalleistungen nicht von Amtswegen, sondern nur dann Statt zu finden habe, wenn dieselbe entweder von dem Bezugsberechtigten, oder von der Gemeinde, welcher die Pflichtigen angehören, oder in den Fällen, wo die Verpflichtung von dem Gemeindeverbande unabhängig ist, von der Mehrzahl der Verpflichteten innerhalb desjenigen Zeitpunktes verlangt wird, welcher dießfalls von der Ministerial-Kommission durch ein besonderes Edikt wird kund gemacht werden.

Ueber die Frage, ob die abzulösende Leistung in Folge des Zehentrechtes entrichtet werde, oder nicht, entscheidet die Ministerial-Kommission.

VI. Abschnitt.

Von den Rückständen.

§. 69. Als Rückstände sind zu behandeln und zu ermitteln:

a) Leistungen, welche im Grunde eines bestandenen Unterthansverhältnißes von den ehemaligen Unterthanen für die Zeit vom 1. November 1847 bis 15. Mai 1848 abzustatten waren, und ungeachtet der Verordnungen des galizischen Landespräsidiums vom 10. Mai 1848 Z. 6087 und vom 26. Mai 1848 Z. 6736 nicht abgestattet wurden;

b) die Entschädigung, welche dem Urbarialberechtigten für die aufgehobenen Leistungen für die Zeit vom 15. Mai bis Ende Oktober 1848 gebührt, so wie die wegen bestehender Servituten von den Verpflichteten für diese Zeit zu entrichtende Vergütung an die Staatskassen.

§. 70. zu a) Bei der ziffermäßigen Ausmittlung der Rückstände an den Leistungen der ehemaligen Unterthanen an die Grundherrschaften ist nach den, im Patente vom 15. August 1849 §. 1 und 11 und in dem, auf diese sich beziehenden Theile gegenwärtiger Verordnung für die Ausmittlung der Entschädigung aufgestellten Grundsätzen vorzugehen.

Die Rückstände aus den, ohne Entschädigung aufgehobenen Leistungen, in soweit dieselben das Nutzjahr 1848 betreffen, haben ohne Entschädigung wegzufallen.

§. 71. Diese Rückstände sind nach deren Richtigstellung nach freier Wahl der Verpflichteten entweder sogleich bar zu Handen des zum Empfange Berechtigten zu entrichten, oder in gleichen vierteljährigen Raten zugleich mit der landesfürstlichen Steuer an die Steuerkassen abzuführen.

Im Falle der sogleichen vollständigen Barzahlung aller Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 kömmt dem Verpflichteten ein zehnperzentiger Einlaß von dem zu bezahlenden Betrage zu Guten.

Im Falle der gewählten Ratenzahlung dürfen dem Verpflichteten nicht mehr als zwölf Quartalraten gestattet werden.

Zwrot powinności w roku 1848 rzeczywiście uiszczonych, lub reluicyj w skutek rozporządzeń, które w §. 69. są poszczególnione, wypłaconych, nie ma miejsca.

Przeciwnie rozciąga się działalność tego przepisu na zaległości w mowie będące, o ile nie zostały uiszczone.

§. 72. Do b. Przy wymiarkowaniu renty wynagrodnej za zniesione powinności urbaryjalne, uprawnionym za czas od dnia 15. Maja do końca Października 1848 należnej, potrzeba równie postępować według zasad w §§. 1. i 11. patentu z dnia 15. Sierpnia zeszłego roku, tudzież w odnoszącej się doń części niniejszego rozporządzenia przepisanych.

Zatem tylko część wymiarkowanej renty wynagrodnej, jaka na ten czas wypada, wyrachowaną i uprawnionemu jako zupełnie przypadła, jeżeli nie zachodzą żadne kasom rządowym przypadające od niego należności, które podług następnych paragrafów do skompenzowania są przeznaczone, natychmiast wypłaconą być powinna.

Jak renty, które z powodu ciągłego użytkowania z istniejących służebności na ten okres czasu przypadają, a które zobowiązani jako wynagrodzenie do kas rządowych płacić winni, wymiarkowane być mają, to orzecze osobna ustawa, o wykupnie albo regulacyi służebności wydać się mająca.

§. 73. Zapomogi, których byłe zwierzchności gruntowe, w skutek ciążącego na sobie obowiązku, dawnym poddanym z własnej kieszeni użyczyły, i jeszcze nie odebrały, nie stanowią przedmiotu zajęcia organów, do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów wyznaczonych.

Spory więc, które w tej mierze zajść mogą, przed cywilnego sędziego, według osobnych w tym względzie wyjść mających przepisów, wytaczać należy.

§. 74. Zapomogi zaś poddanym ze skarbu państwa w zastępstwie zwierzchności gruntowych użyczone, mają być likwidowane, a zapomożeni mają je według woli swojej albo od razu, albo ćwierćrocznemi ratami, które Komisyja powiatowa, mając wzgląd na to, by gospodarstwo byłych poddanych w dobrym stanie utrzymać, nanowo oznaczy, razem z podatkami monarchicznemi do kasy rządowej spłacić, a zwrot tych zapomóg będzie uskuteczniony w sposób dla ściągnięcia podatków przepisany.

Wszakże o ilość sprawdzoną u poddanych zalegającą, zmniejszyć się ma rękojmia byłych zwierzchności gruntowych.

Zwierzchności gruntowe mają ilości, w skutek tej likwidacyi u siebie zaległe, albo w kasach rządowych złożyć, albo z kwot z onych kas sobie należących, i zaraz wypłacalnych wypłacić i potrącić, albo one będą w sposób dla ściągnięcia podatków przepisany wybrane.

Eine Rückerstattung der im Jahre 1848 wirklich geschehenen Leistungen oder der in Folge der im §. 69 angeführten Verordnungen abgestatteten Reluizionen findet nicht Statt.

Dagegen erstreckt sich die Wirksamkeit dieser Vorschrift auf die fraglichen Rückstände, in soferne sie nicht abgestattet worden sind.

§. 72. zu b) Bei Ausmittlung der den Urbarialberechtigten für die aufgehobenen Urbarialleistungen, für die Zeit vom 15. Mai bis Ende Oktober 1848 gebührenden Entschädigungsrente ist gleichfalls nach den im Patente vom 15. August vorigen Jahres §. 1 und §. 11 und in dem auf diese sich beziehenden Theile der gegenwärtigen Verordnung aufgestellten Grundsätzen vorzugehen.

Es ist sonach nur der auf diese Zeit entfallende Theil der ermittelten Entschädigungsrente zu berechnen und als vollständig fällig dem Berechtigten sogleich zu erfolgen, in soferne keine den Staatskassen gebührende, zur Kompensirung nach den folgenden Paragraphen bestimmten Forderungen der Staatskassen an den Berechtigten bestehen.

Wie die auf diesen Zeitraum entfallenden und von den Verpflichteten an die Staatskassen, als Entgeld wegen des Fortgenußes bestehender Dienstbarkeiten zu zahlenden Renten auszumitteln sind, wird das über die Ablösung oder Reglung der Servituten zu erlassende besondere Gesetz bestimmen.

§. 73. Die in Folge der den ehemaligen Grundherrschaften obgelegenen Verpflichtung, den gewesenen Unterthanen aus Eigenem verabreichten und noch nicht zurückgezahlten Unterstützungsvorschüsse, bilden keinen Gegenstand der Amtshandlung der Grundentlastungs-Organe.

Es sind daher allenfällige hierüber entstehende Streitigkeiten vor dem Civilrichter nach den besonderen hierüber zu gewärtigenden Vorschriften geltend zu machen.

§. 74. Dagegen sind jene Unterstützungs-Vorschüsse, die den Unterthanen aus dem Staatsschatze in Vertretung der Herrschaft verabfolgt worden sind, zu liquidiren, und von den Unterstützten nach deren Wahl entweder sogleich oder in vierteljährigen, nach Ermessen der Bezirkskommission mit Rücksicht auf Erhaltung des aufrechten Wirthschaftsstandes der ehemaligen Unterthanen neuerlich festzustellenden Raten, mit der landesfürstlichen Steuer an die Staatskassen zu bezahlen, und deren Bezahlung auf dem für die Einbringung der Steuern vorgeschriebenen Wege zu bewirken.

Um den richtig gestellten und bei den Unterthanen aushaftenden Betrag ist aber die Haftungspflicht der ehemaligen Grundherrschaften zu vermindern.

Die in Folge dieser Liquidirung bei den Herrschaften aushaftend bleibenden Beträge sind von denselben an die Staatskassen zu erlegen, oder aus den, den Grundherrschaften etwa aus den Staatskassen gebührenden zunächst flüssig werdenden Zahlungen zahlhaft zu machen, und in Abzug zu bringen, oder auf dem für die Eintreibung der Steuern vorgeschriebenen Wege einzutreiben.

§. 75. Zadaniem będzie Komisyj ministeryalnych zarządzić należycie, aby niniejsze rozporządzenie weszło w wykonanie, aby ilości, jakie się wykryją, komu należą, prenotowano, aby zatem istniejący co do tych zapomóg między byłemi Stanami, a funduszami publicznemi stosunek rachunkowy, bez większego obciążenia funduszu domestykalnego, należycie uregulowano.

§. 76. Likwidacyja i zagodzenie pochodzących z dawniejszych lat zprzed roku 1848 zaległości dominikalnych w pożytkach urbaryjalnych i dziesięcinie, równie jak wpływanie na takowe ze strony Komisyj, przeznaczonych do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, i wynagrodzenia, będą osobnem rozporządzeniem uregulowane.

Rozdział VII.

O wyrachowaniu renty i kapitału wynagrodzenia i wykupna, jakoteż o umorzeniu obojga.

§. 77. Od szacunku wszelkich powinności, które ustawą z dnia 17. Kwietnia, i 7. Września 1848, tudzież z dnia 15. Sierpnia 1849 za wynagrodzeniem są zniesione, lub do zniesienia przeznaczone, albo za wykupne uznane, potrąca się szacunek powinności wzajemnych.

W jaki sposób szacunek wzajemnych powinności wymiarkowany być ma, postanowiono przy poszczególnych powinnościach.

Jeśli przytem względem każdego zobowiązanego, zosobna przedsięwziąć się mającem bilansowaniu szacunek powinności strón obojga równym się okaże, tedy uprawniony nie ma prawa do żadnego wynagrodzenia, lecz w tym nawet przypadku, jeśliby szacunek wzajemnych powinności wyższym był, niżeli powinności, wynagrodzenie przewyżki miejsca nie ma.

§. 78. Od tego, tym sposobem wymiarkowanego szacunku powinności wszelkiego rodzaju, o których to rozporządzenie opiewa, ma być potrąconą trzecia część tegoż jako ryczałtowe zagodzenie za przedmioty w §. 13. patentu z dnia 15. Sierpnia r. z. wyrażone, a pozostała w dwóch trzecich częściach ilość stanowi miarę winnego uprawnionym wynagrodzenia, które według różnicy, czy powinności należą do poddańczych, czyli do owych, które nie wynikły z stosunku poddaństwa, a w §§. 4., 5. i 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 są oznaczone, różnemu ulega postępowaniu.

§. 79. Ostatecznie ustanowiona renta wynagrodna ma od zobowiązanych, o ile według postanowień niniejszego rozporządzenia winni ją płacić w całości lub części, oznaczonemi §. 19. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 ratami od dnia 1. Listopada 1848 bieżącemi, być składana do kas, które poborem podat-

§. 75. Die Aufgabe der Ministerial-Kommissionen wird es sein, die nöthigen Einleitungen zu treffen, damit diese Anordnung in Vollzug gesetzt, die sich herausstellenden Beträge demjenigen, dem sie gebühren, vorgeschrieben, sohin das bezüglich dieser Vorschüsse zwischen den ehemaligen Ständen und den öffentlichen Fonden bestehende Rechnungsverhältniß ohne die Verpflichtung des Domestikalfondes zu erhöhen, gehörig richtig gestellt werde.

§. 76. Die Liquidirung und Ausgleichung der aus früheren Jahren vor dem Jahre 1848 herrührenden grundherrlichen Urbarial- und Zehentrückstände, so wie die dießfällige Einflußnahme der Grundentlastungs- und Entschädigungs-Kommissionen auf dieselben, wird durch eine besondere Vorschrift geregelt.

VII. Abschnitt.

Von der Ausmittlung der Rente und des Kapitals der Entschädigung und Ablösung, so wie von deren Tilgung.

§. 77. Von dem Werthanschlage aller durch das Gesetz vom 17. April und 7. September 1848 und 15. August 1849 gegen Entschädigung aufgehobenen, oder zur Aufhebung bestimmten oder ablösbar erklärten Leistungen wird der Werth der Gegenleistungen in Abzug gebracht.

In welcher Art der Werth der Gegenleistungen zu erheben ist, ist bei den einzelnen Leistungen festgesetzt.

Wenn bei dieser, bezüglich jedes einzelnen Verpflichteten vorzunehmenden Bilancirung der Werthanschlag der Leistungen und der Gegenleistungen sich gleich groß zeigt, so entfällt die Anforderung des Berechtigten auf irgend eine Entschädigung, es findet aber auch in dem Falle, wenn der Werthanschlag der Gegenleistungen den der Leistungen übersteigen sollte, für den Ueberschuß keine Vergütung Statt.

§. 78. Von dem auf solche Weise ermittelten Werthe aller Arten der in dieser Verordnung behandelten Leistungen, ist ein Drittheil desselben als Pauschal-Ausgleichung für die in dem §. 13 des Patentes vom 15. August v. J. bezeichneten Gegenstände in Abzug zu bringen, und der sonach mit zwei Dritteln verbleibende Betrag bildet das Maß der den Berechtigten gebührenden Entschädigung, welches, je nachdem die Leistungen zu den unterthänigen oder zu jenen, welche nicht aus dem Unterthansverbande entspringen, und in den §§. 4, 5 und 6 des Patentes vom 15. August bezeichnet sind, gehören, noch einer verschiedenen Behandlung unterliegt.

§. 79. Die schließlich festgestellte Entschädigungsrente ist durch die Verpflichteten, in sofern dieselben nach den Bestimmungen dieser Verordnung zur Zahlung derselben oder eines Beitrages an derselben verhalten sind, an die zur Empfangsnahme der l. f. Steuern bestimmten Kassen in den §. 19 des Patentes vom 15. August 1849 bestimmten Ra-

ków monarchicznych się trudnią, i bieży na rzecz uprawnionych, począwszy od owego czasu, w terminach §. 21. pomienionego patentu wskazanych.

§. 80. Od tej reguły zachodzi wyjątek tylko przy wykupnych, w §. 5. patentu z dnia 15. Sierpnia r. z. oznaczonych powinnościach, przy których termin, od którego renta wynagrodna od zobowiązanych do kasy rządowej wnoszoną, a od tejże uprawnionym wydawaną być ma, od dnia 1. Listopada tego roku liczyć się zaczyna, w którym ustaje pierwiastkowa powinność.

§. 81. Podobny wyjątek zachodzi przy rencie wynagrodnej za dziesięcinę, przy której wprawdzie rentę od wszystkich dziesięcinnych parcel gruntu wyrachować, atoli za rok administracyjny 1849. t. j. za czas od dnia 1. Listopada 1848 do końca Października 1849. z tych tylko parcel uiścić będzie należało, z których dziesięcina w naturze daną jeszcze nie została, gdy z tego powodu zwrot miejsca nie ma.

§. 82. Podatek, od dziesięciu księżych opłacany, ma ustać z owym czasem, od którego poczyna bieżyć renta wynagrodzenia.

Zwrot zapłaconych już ilości tego podatku mają Komisyje ministeryalne u rządowych władz podatkowych zarządzić, i rozporządzenia w tej mierze osobno obwieścić.

Szczególne postanowienia o powinnościach poddańczych.

§. 83. Przy powinnościach poddańczych, patentem z dnia 17. Kwietnia 1848 zniesionych, należy jeszcze prócz tego potrącić pięć od sta od wykrytej podług §. 78. niniejszego rozporządzenia miary wynagrodzenia, uprawnionym należącego, a reszta dopiero stanowi rentę wynagrodną, która w kasach rządowych uprawnionym do wypłaty asygnowaną być ma.

§. 84. Dalsze potrącenie ma miejsce, jeżeli dawni poddani, miawszy, albo dotąd jeszcze mając prawo wykonywania służebnictw na dominikalnym gruncie, dalszego ztąd użytkowania w skutek patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 albo już się zrzekli, albo zrzekną się w czasie tej pertraktacyi, wymiarkowanie wynagrodzenia na celu mającej.

W takim razie od należącego wynagrodzenia potrzeba, prócz rzeczonych w poprzedzającym § 83. pięciu od sta, jeszcze potrącić roczny szacunek istniałych służebnictw, w którymto przypadku dopiero reszta po potrąceniu owych 5% i rocznego szacunku służebnictw pozostająca, stanowi rentę wynagrodną, która uprawnionym wypłaconą być ma.

§. 85. Jeśli atoli poddani nie chcą się zrzec użytkowania z służebnictw im przynależnych, ale raczej przy temże pozostają, na ten czas nie ma wprawdzie mieć miejsca, oprócz wskazanych w §. 83. 5%, żadne inne potrącenie,

ten, welche vom 1. November 1848 an laufen, einzuzahlen, und läuft von demselben Zeitpunkte an für die Berechtigten in den §. 21 des erwähnten Patentes bezeichneten Fristen.

§. 80. Hievon findet nur bei den ablösbaren im §. 5 des Patentes vom 15. August v. J. bezeichneten Leistungen eine Ausnahme Statt, bei welchen der Termin, von welchem an die Entschädigungsrente von den Verpflichteten an die Staatskassa einzuzahlen und von dieser an die Berechtigten zu erfolgen sein wird, von dem 1. November jenes Jahres zu laufen anfängt, in welchem die ursprüngliche Leistung aufhört.

§. 81. Eine gleiche Ausnahme findet bei der Entschädigungsrente für den Zehent Statt, bei welchem zwar die Rente von allen zehentpflichtigen Grundparzellen zu berechnen, für das Verwaltungsjahr 1849, d. i. für die Zeit vom 1. November 1848 bis Ende Oktober 1849 aber, nur von jenen Parzellen zu entrichten sein wird, von welchen der Zehent nicht schon in natura entrichtet wurde, nachdem eine Rückvergütung aus diesem Anlaße nicht Statt findet.

§. 82. Die von den geistlichen Zehenten entrichtete Zehentsteuer hat von jenem Zeitpunkte an zu entfallen, von welchem an die Entschädigungsrente zu laufen beginnt.

Die Rückvergütung der hieran bereits bezahlten Beträge haben die Ministerial-Kommissionen bei den landesfürstlichen Steuerbehörden zu erwirken, und die dießfälligen Bestimmungen besonders kund zu geben.

Besondere Bestimmungen bei den unterthänigen Leistungen.

§. 83. Bei den unterthänigen, mit dem Patente vom 17. April 1848 aufgehobenen Leistungen sind von dem nach §. 78 der gegenwärtigen Verordnung ermittelten Maße der den Berechtigten gebührenden Entschädigung noch überdieß fünf von Hundert in Abzug zu bringen, und erst der Rest bildet die Entschädigungsrente, welche den Berechtigten bei den Staatskassen flüssig zu machen ist.

§. 84. Ein weiterer Abzug findet Statt, wenn die ehemaligen Unterthanen auf dem herrschaftlichen Grunde Dienstbarkeiten auszuüben berechtiget waren, oder noch sind, und dieselben auf deren weiteren Fortgenuß in Folge des Patentes vom 17. April 1848 entweder schon verzichtet haben, oder bei dieser Verhandlung, wegen Ermittlung der Entschädigung verzichten.

In diesem Falle ist von der gebührenden Entschädigung, nebst den, im vorhergehenden §. 83 angeführten fünf von Hundert, auch noch der Jahreswerth der bestandenen Dienstbarkeiten in Abzug zu bringen, und es bildet sohin in diesem Falle erst der nach Abzug jener 5% und dieses Jahreswerthes der Dienstbarkeiten verbleibende Rest die den Berechtigten flüssig zu machende Entschädigungsrente.

§. 85. Wollen jedoch die Unterthanen auf den Fortgenuß der ihnen zustehenden Dienstbarkeiten nicht verzichten, und in demselben verbleiben, so hat zwar, außer den im §. 83 bezeichneten 5% kein weiterer Abzug Statt zu finden.

wszakże poddani pozostający w użytkowaniu z służebnictw, obowiązani są ową częściową ilość z wynagrodzenia za zniesione powinności poddańcze, które z tego powodu stósownie do 2., 3. i 7. ustępu patentu z dnia 17. Kwietnia 1848 po części zwierzchnościom gruntowym uiszczać byli winni, do kas rządowych opłacać trybem wyrzeczonym w patencie z dnia 15. Sierpnia 1849.

§. 86. Przy wymiarkowaniu liczebnej ilości tychże wypłat, które z powodu istniejących nadal służebnictw uiszczać się mają, należy sobie postąpić w ten sam sposób, jak przy wymiarkowaniu rocznego ustałych służebnictw szacunku, który w przypadkach §. 84. niniejszego rozporządzenia potrącony być powinien, i przytem tej się trzymać zasady, że ilość tak w jednym jak w drugim razie wymiarkowana, nie może przechodzić trzeciej części wartości istniałych powinności, że jednakże poddanym, którzy mniemają się być w możności złożenia na to dowodów, jako szacunek ich prawa służebnictwa jest poniżej trzeciej części ich powinności urbaryjalnych, wolno jest, mniejszą powinność udowodnić i zalikwidować. —

Jeżeli właściciel służebnictwa, nie mogąc tych dowodów złożyć, twierdzi, iżby podług rezultatu regulacyi pańszczyzny dawna pańszczyzna niżej trzeciej części była spadła, i przeto żąda, aby szacunek uregulowanej powinności pańszczyznianej przyjęto za podstawę przy oznaczeniu wartości służebnictw, wtedy, zważywszy, że regulacya pańszczyzny nie została przeprowadzoną do tego stopnia, którego przypuszczenie służyło za podstawę postanowieniu §. 17. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, przyjęty być ma taki tryb postępowania, któryby, byłym poddanym przeznaczone dla nich w pomienionym patencie dobrodziejstwo w całości utrzymując, nie wymagał kosztownego i obszernego wykonania operatu regulacyi pańszczyznianej.

Jaki ma być tok działania w takowych przypadkach, o tem komisye ministeryalne swoje poczynią wnioski, i takowe Ministerstwu do zatwierdzenia przedłożą.

Równie przyjąć należy szacunek tychże służebnictw niżej trzeciej części szacunku prawnie istniałych powinności pańszczyznianych, jeżeli ta okoliczność władzom jest wiadoma.

To ma miejsce, jeżeli z podanych przez strony interesowane dat o objętości przynależnego służebnictwa, porównywając je z wymiarkowanym na podstawie tymczasowego katastru podatku gruntowego szacunkiem użytków właścicielowi ze służebnictwa przystojących, okaże się jawnie, że tenże nie sięga miary powyżej oznaczonej.

W jaki sposób były poddany tak w jednym, jak w drugim przypadku złożyć ma dowody wartości służebnictwa, orzecze ustawa o wykupnie, albo regulacyi służebnictw.

Wreszcie rozumie się samo przez się, że w podobnych przypadkach drobne daniny, które istniały obok pańszczyzny, w trzeciej części swego szacunku,

Die in dem Genuße der Servituten verbleibenden Unterthanen haben jedoch jenen Theilbetrag der Entschädigung für die aufgehobenen unterthänigen Leistungen, welche dieselben aus diesem Anlaße, nach dem 2ten, 3ten und 7ten Absatze des Patentes vom 17. April 1848 zum Theile an die Grundherrschaft zu leisten hatten, unter den im Patente vom 15. August 1849 enthaltenen Modifikazionen an die Staatskassen zu entrichten.

§. 86. Bei Ermittlung der Ziffer dieser wegen der fortbestehenden Dienstbarkeiten zu leistenden Zahlungen ist sich eben so, wie bei Ermittlung des in den Fällen des §. 84 der gegenwärtigen Verordnung in Abzug zu bringenden Jahreswerthes der aufgehörten Dienstbarkeiten zu benehmen und hierbei der Grundsatz festzuhalten, daß der in dem einen, wie in dem anderen Falle ermittelte Betrag den dritten Theil des Werthes der bestandenen Schuldigkeiten nicht übersteigen dürfe, daß es aber den Unterthanen, welche vermeinen, den Beweis liefern zu können, daß der Werth ihres Servitutsrechtes weniger als das Drittel ihrer Urbarialschuldigkeit betrage, vorbehalten bleibe, die mindere Schuldigkeit nachzuweisen und zu liquidiren.

Wenn der Servitutsberechtigte, der diese Nachweisung nicht liefern kann, behauptet, daß nach dem Ergebniße der Robotregulirung die bestandene Robot unter das Drittel herabgesetzt worden wäre, und daher verlangt, daß der Werth der regulirten Roboschuldigkeit der Bestimmung des Werthes der Servituten zum Grunde gelegt werde, so ist bei dem Umstande, als die Robotregulirung nicht bis zu jenem Grade durchgeführt wurde, dessen Voraussetzung der Bestimmung des §. 17 des Patentes vom 15. August 1849 zu Grunde lag, auf eine Art vorzugehen, welche den gewesenen Unterthanen die ihnen in dem genannten Patente zugedachte Wohlthat vollkommen aufrecht erhält, ohne die kostspielige und weitläufige Finalisirung der Robotregulirungs-Operate zu erheischen.

Ueber den Vorgang in solchen Fällen haben die Ministerial-Kommissionen ihre Anträge zu erstatten, und der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten.

Eben so ist der Werth dieser Servituten unter dem dritten Theile des Werthes der rechtmäßig bestandenen Robotschuldigkeiten anzunehmen, wenn dieser Umstand den Behörden bekannt ist.

Letzteres findet Statt, wenn schon aus den Angaben der interessirten Theile, über den Umfang der zustehenden Dienstbarkeit im Vergleiche mit dem auf Grundlage der Preise des Grundsteuerprovisoriums berechneten Werthe der dem Servitutsberechtigten aus der Dienstbarkeit zustehenden Genüsse sich herausstellt, daß letzterer das obenbezeichnete Maß nicht erreicht.

Wie der gewesene Unterthan in dem einen, so wie in dem anderen Falle die Nachweisung über den Werth der Dienstbarkeit zu liefern hat, wird in dem Gesetze über die Ablösung oder Regulirung der Servituten, festgesetzt werden.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß in solchen Fällen, die neben der Robot bestandenen Kleingaben mit dem dritten Theile ihres, nach den Grundsätzen dieser Verord-

wykrytego podług zasad tego rozporządzenia, przy wyrachowaniu wykupna za służebności w rachubę wzięte, i na rzecz byłych poddanych potrącone być mają.

§. 87. Uprawnieni nie mogą wymagać wynagrodzenia za owe powinności, które ciążą na pustkach, lub innych gruntach rustykalnych, znajdujących się w dzierżeniu onychże.

Jeśliby przez uprawnionych powinności z takowych w ich dzierżeniu znajdujących się gruntów do meldunku przyjęte zostały, tedy wymiarkowawszy wynagrodzenie także według zasad w niniejszem rozporządzeniu postanowionych, odpowiedną rentę byłym zwierzchnościom gruntowym assygnować należy. Melijoryacye, jeżeli są poczynione, zostają przytem dla dotychczasowych posiadaczów według postanowień powszechnej ustawy cywilnej zastrzeżone.

W takich przypadkach organa do pertraktacyi wynagrodzenia powołane powinny rozporządzić, aby grunta tego rodzaju po uprzedniem wylikwidowaniu jakichkolwiek wynagrodzić się mających melijoracyj, na rzecz funduszu wynagrodzenia sprawiono, i przedewszystkiem w drodze publicznej licytacyi wydzierżawiono.

Dla wszystkich, którzyby mniemali mieć prawa do tych opuszczonych gruntów, należy po ukończeniu pertraktacyi wynagrodzenia, edyktem, który w dotyczącej gromadzie przez publiczne pisma ogłoszonym być ma, wyznaczyć trzyletni termin, w którym swych praw u przynależnego sądu dochodzić mają.

Władze sądowe obowiązane będą takie pozwy, w przepisanym czasie wniesione, załatwiać według wydać się mającego przepisu o postępowaniu, w sporach gruntowych, wynikających z dawnego stosunku poddańczego.

Wygrywający sprawę odbiera przyznane mu grunta i dochody, które tymczasem fundusz wynagrodzenia pobierał, atoli jest obowiązany wypłacić wykupno za służebności, jeźli jakie istnieją, tudzież zwrócić koszta melijoracyj, jeźli jakie fundusz wynagrodzenia poniósł.

Jeżeli w przeciągu terminu wyżej określonego nikt nie wyda pozwu o oddanie takich pustek, natenczas mają być sprzedane na publicznej licytacyi, a wzięta za nie cena przypada funduszowi wynagrodzenia.

Ktoby z uprawnionych nie wykazał powinności z pustek, te zaś w skutek prawomocnych rozstrzygnień prawnym pretendentom zwrócić był obowiązany, ma prawo wykazać dodatkowo powinności z tych gruntów, i żądać, aby wynagrodzenie dlań wymiarkowano, i aby z powodu spóźnienia wykazu nie doznał szkodliwej następności, w §. 143. wyrażonej.

nung entzifferten Werthes bei Berechnung des Entgeltes für die Dienstbarkeiten in Anschlag und den gewesenen Unterthanen in Rechnung zu bringen sind.

§ 87. Die Berechtigten sind nicht befugt, für jene Leistungen eine Entschädigung anzusprechen, welche auf öden oder anderen Rustikalgründen haften, die sich in ihrer Innehabung befinden.

Werden von den Berechtigten Leistungen von solchen in ihrer Innehabung befindlichen Gründen in die Anmeldung aufgenommen, so ist die Entschädigung gleichfalls nach den in der gegenwärtigen Verordnung aufgestellten Grundsätzen zu ermitteln, und die hiernach entfallende Rente den ehemaligen Grundherrschaften flüssig zu machen. Hierbei bleiben die allfälligen Meliorationen den bisherigen Besitzern, nach Maßgabe des a. b. G. vorbehalten.

In solchen Fällen ist durch die für die Entschädigungs-Verhandlung aufgestellten Organe die Veranlassung zu treffen, daß derlei Gründe, nach vorläufiger Liquidirung allfällig zu ersetzender Meliorationen für den Entschädigungsfond fruchtbar gemacht, und zunächst im Wege der öffentlichen Versteigerung verpachtet werden.

Allen, welche auf diese verlassenen Gründe Ansprüche zu haben glauben, ist mittelst eines, nach Abschluß der Entschädigungs-Verhandlung in der betreffenden Gemeinde durch die öffentlichen Blätter zu verlautbarenden Ediktes ein Frist von drei Jahren zu setzen, binnen welcher sie diese ihre Ansprüche bei dem kompetenten Gerichte geltend zu machen haben werden.

Die Gerichtsbehörden werden über solche Klagen, wenn sie rechtzeitig überreicht sind, nach der, über die Behandlung der aus dem bestandenen Unterthansverhältniße entspringenden Grundstreitigkeiten zu erlassenden Vorschrift zu verhandeln haben.

Im Falle der Obsiegung, übernimmt der Obsiegende die ihm zugesprochenen Gründe und die mittlerweile hieraus von dem Entschädigungsfonde bezogenen Einkünfte, wogegen auch die Zahlung des Entgeltes für etwa bestehende Servituten, so wie die Rückerstattung für allfällige von dem Entschädigungsfonde bezahlten Meliorazionen ihn treffen

Wird innerhalb der oben festgesetzten Frist auf die Zurückstellung solcher öden Gründe nicht geklagt, so werden dieselben im Wege der öffentlichen Versteigerung veräußert, und der Kaufschilling fällt dem Entschädigungsfonde zu.

Dem Berechtigten, der Leistungen von öden Gründen nicht angemeldet hat, solche aber in Folge rechtskräftiger Entscheidungen an die rechtmäßigen Prätendenten zurückstellen muß, bleibt das Recht vorbehalten, die Schuldigkeiten von diesen Gründen nachträglich anzumelden, und die Ausmittlung der Entschädigung zu verlangen, ohne daß ihm die auf die Verspätung der Anmeldung im §. 143 gesetzte nachtheilige Folge trifft.

O powinnościach nie wynikających ze stosunku poddańczego.

§. 88. Przy powinnościach, nie wynikających ze stosunku poddańczego, które w §§. 4. 5. i 6. patentu z dnia 15. Sierpnia r. z. są poszczególnione, dwie trzecie części ich szacunku, wymiarkowanego według §. 78., stanowią rentę wynagrodzenia uprawnionym należną, którą zobowiązani sami opłacać winni.

Od tej reguły zachodzi wyjątek, jeżeli ilość wynagrodzenia sama przez się, lub przypadając razem z opłatą za jaką powinność z stosunku poddaństwa z tychże samych gruntów należącą, łącznie z tą opłatą wynosi nad 40 od sta czystego przychodu z obciążonych gruntów.

W takowym przypadku ilość, o którą opłata na zobowiązanego przypadająca przechodzi wspomniony wymiar 40%, ma być z środków krajowych wypłaconą, z tem ograniczeniem, że zobowiązany winien płacić nie mniej, jak trzecią część szacunku wszelkich swoich dawnych powinności, wymiarkowanego wedle §. 13 patentu z dnia 15. Sierpnia r. z.

Czysty dochód należy wymiarkować według rachuby przychodu i pieniędzy zawartych w prowizoryum podatku gruntowego, od której na wydatki uprawy odciąga się 50% przy rolach, 20% przy łąkach, nic zaś nie odciąga się przy pastwiskach i lasach.

Jeżeli zachodzą zarzuty naprzeciw wymiarowi obciążonych przestrzeni gruntów, jak go zawierają operaty podatku gruntowego tymczasowego katastru w roku 1819/20 sprostowanego, tedy takowe, jeźliby nie było jeszcze przedłożonych rezultatów pomiaru dla stałego katastru przedsięwziętego, w przyzwoitej drodze prawa dochodzone być mają.

Jeżeli obciążona parcela gruntu w czasie, w którym wymiarkowuje się wynagrodzenie, należy do gruntów innego rodzaju uprawy, niż w metrykach gruntowych jest zapisany, przychód zmienionego rodzaju uprawy według zasad prowizoryjum podatku gruntowego wymiarkować i w pieniądzach wyrachować potrzeba.

Przy wymiarkowaniu czystego przychodu z domów, które podatkowi od czynszów podlegają, rachuba wartości według fassyi czynszów z roku 1848 uprzednio urzędownie sprostowanej, po potrąceniu 15 od sta, przyjmuje się.

Przy innych budynkach, alboteż takich, z któremi w czasie pierwotnej przedaży wykonanie jakiego przemysłu było połączone, musi czysty przychód przez znawców być wymiarkowany.

Atoli we wszystkich tych przypadkach nie należy działać z urzędu, lecz tylko na żądanie zobowiązanych.

Bei Leistungen, welche nicht aus dem Unterthansverhältniße entspringen.

§. 88. Bei Leistungen, welche nicht aus dem Unterthansverhältniße entspringen, und in den §§. 4, 5 und 6 des Patentes vom 15. August v. J. namentlich aufgeführt sind, bilden die, nach §. 78 verbleibenden zwei Drittel des ermittelten Werthes derselben die den Berechtigten gebührende Entschädigungsrente, welche von den Verpflichteten allein zu leisten ist.

Eine Ausnahme von dieser Regel findet Statt, wenn der Betrag dieser Entschädigung für sich allein, oder, soferne er mit der für eine Leistung aus dem Unterthansverbande von den nämlichen Grundstücken obliegenden Zahlung zusammentrifft, vereint mit der letzteren 40 Perzent des Reinertrages der belasteten Grundstücke überschreitet.

In einem solchen Falle ist der Betrag, um welchen die den Verpflichteten treffende Zahlungspflicht das bemerkte Ausmaß von 40% übersteigt, mit der Beschränkung aus Landesmitteln zu bestreiten, daß der Verpflichtete nicht weniger, als ein Drittel des, nach §. 13 des Patentes vom 15. August v. J. ausgemittelten Werthanschlages seiner früheren Gesammtschuldigkeiten zu entrichten hat.

Der reine Grundertrag ist nach den Ertrags- und Geldanschlägen des Grundsteuer-Provisoriums, von welchen der Kultursaufwand bei Aeckern mit 50%, bei Wiesen mit 20%, bei Hutweiden und Wäldern gar nicht abgezogen wird, auszumitteln.

Werden gegen das in den Grundsteuer-Operaten des im Jahre $18^{19}/_{20}$ berichtigten provisorischen Katasters angesetzte Flächenmaß der belasteten Grundparzellen Einwendungen erhoben, so sind dieselben, wenn nicht bereits Resultate der zum Behufe des stabilen Katasters bewirkten Vermessung vorliegen, im ordentlichen Rechtswege geltend zu machen.

Steht im Zeitpunkte der Entschädigungs-Ausmittlung die belastete Grundparzelle in einer anderen Kultursgattung, als sie in der Grundmatrikel enthalten ist, so ist der Ertrag der geänderten Kultursgattung, nach den für das Grundsteuer-Provisorium festgesetzten Grundsätzen zu erheben, und zu Geld zu veranschlagen.

Bei Ermittlung des Reinertrages von Häusern, die der Hauszinssteuer unterliegen, wird der Werthanschlag nach der Zinsfassion des Jahres 1848 nach geschehener ämtlicher Berichtigung und nach Abzug von 15 Perzent angenommen.

Bei anderen Gebäuden, oder solchen, mit denen beim Urverkauf der Betrieb eines Gewerbes verbunden war, muß der reine Ertrag durch Sachverständige erhoben werden.

In allen diesen Fällen ist aber nicht von Amtswegen, sondern nur, über Verlangen der Verpflichteten, vorzugehen.

Rozdział VIII.

O poborze ilości wynagrodnych i wykupnych, tudzież o zaspokojeniu uprawnionych.

§. 89. Do najnaglejszych zadań reprezentacyi krajowej należeć będzie dołożenie starania, aby z środków krajowych wykryć fundusz na pokrycie wynagrodzenia, jakie uprawnionym za pośrednictwem skarbu państwa przynależy.

§. 90. Płacenie z strony zobowiązanych, i wypłata dla uprawnionych dzieje się teraz za pośrednictwem kas rządowych, które jedynie za wierzycielki pierwszych, a dłużniczki drugich uważane być mają.

§. 91. Do kas rządowych wpływać powinny:

1. renty, które zobowiązani w zwykłych w kraju terminach podatkowych wnosić mają;

2. kapitały wynagrodne lub wykupne, albo też częściowe onych ilości:

3. zaległości zobowiązanych z roku pożytkowego 1848, które razem z podatkami płacone być mają;

4. dotacyja dla wypłat, tymczasem ze skarbu państwa na rachunek kraju dziać się mających;

5. zaliczki uprawnionym wydane. (Okólnik z dnia 27. Czerwca 1849).

§. 92. Zobowiązany może od płacenia renty zupełnie, lub stosunkowo się uwolnić

a) złożeniem całego, od uprawnionego bez zarzutu zostawionego kapitału, wynagrodnego albo wykupnego, lub tegoż części, jeżeli zobowiązany przed Komisyją powiatową oświadczy się do tego gotowym w przeciągu dni 14. po takiem oświadczeniu;

b) także po skończonej pertraktacyi wynagrodzenia wypłaceniem całego kapitału, albo spłatami częściowemi w ilości 20 z. r. m. k., lub iloczynu tej ilości, jeżeli zobowiązany to przedsięwzięcie pół roku naprzód w pierwszej połowie miesięcy Maja i Listopada przed urzędem podatkowym oświadczy. We wszystkich tych przypadkach wypłata do kasy podatkowej uiszczaną być ma.

§. 93. Ściągnienie wypłat od zobowiązanych dzieje się w tej samej drodze, i za pomocą tychże samych środków, jakie ku ściągnieniu podatku gruntowego są przepisane, a żądaniom tych wypłat służy w przypadkach konkursu wierzycieli i egzekucyi równe z onym prawo pierwszeństwa.

Prośby o przedłużenie terminów, lub opuszczenie wypłat nie mogą być uwzględniane.

VIII. Abschnitt.

Von der Erhebung der Entschädigungs- und Ablösungsbeträge und der Befriedigung der Berechtigten.

§. 89. Es wird die dringendste Aufgabe der Landesvertretung sein, wegen Ermittlung eines Fondes aus Landesmitteln, zur Deckung der den Berechtigten, unter Vermittlung des Staatsschatzes zukommenden Entschädigung die nöthige Vorsorge zu treffen.

§. 90. Die Einzahlung der Verpflichteten und die Auszahlung an die Berechtigten, wird derzeit durch die Staatskassen vermittelt, welche allein als Gläubiger der Ersteren, und als Schuldner der Letzteren anzusehen sind.

§. 91. In die Staatskassen haben einzufließen:

1) die Renten, welche die Verpflichteten in den landesüblichen Steuerterminen einzuzahlen haben,

2) die Entschädigungs- oder Ablösungskapitale oder Theilbeträge derselben,

3) die Rückstände der Verpflichteten aus dem Nutzjahre 1848, welche mit den Steuern eingezahlt werden,

4) die Dotazion für die auf Rechnung des Landes einstweilen durch den Staatsschatz zu leistenden Zahlungen,

5) die Vorschüsse an die Berechtigten. (Kreisschreiben vom 27. Juni 1849).

§. 92. Der Verpflichtete kann sich von der Bezahlung der Rente ganz oder verhältnißmäßig befreien:

a) durch den Erlag des ganzen von dem Berechtigten nicht beanständeten Entschädigungs- oder Ablösungskapitals, oder eines Theiles desselben, wenn sich der Verpflichtete vor der Bezirks-Kommission hiezu bereit erklärt binnen 14 Tagen nach Abgabe dieser Erklärung;

b) auch nach Beendigung der Entschädigungsverhandlung durch die Einzahlung des ganzen Kapitals, oder durch Abschlagszahlungen in der Höhe von 20 fl. K. M. oder eines Mehrfachen dieser Summe, wenn der Verpflichtete dieses Vorhaben ein halbes Jahr in vorhinein in der ersten Hälfte der Monate Mai und November vor dem Steueramte anmeldet. In allen diesen Fällen hat die Einzahlung an die Steuerkasse zu geschehen.

§. 93. Die Einbringung der Zahlungen von den Verpflichteten wird auf demselben Wege und durch dieselben Maßregeln bewirkt, welche für die Einbringung der Grundsteuer, mit denen die Forderungen auf jene Zahlung das gleiche Vorrecht in Konkurs- und Exekuzionsfällen genießen, vorgeschrieben sind.

Gesuche um Fristerweiterungen oder Nachsicht der Zahlungen können nicht berücksichtigt werden.

§. 94. Skoro zobowiązany dług, swój kapitalny całkowity, lub w części w sposób wyżej wskazany umorzył, ma krajowa Dyrekcya finansów wydać mu na to zdolny do ekstabulacyi kwit, stemplowi nie podpadający.

§. 95. Właściwa kasa rządowa wygotuje dla każdego uprawnionego arkusz płatniczy, na imię jego, i uprawnionych dóbr, lub uprawnionej prebendy opiewający, za którym renty wynagrodne i wykupne w półrocznych od dnia 1. Listopada bieżących ratach z dołu wypłacane będą.

Na zaległości z roku pożytkowego 1848. do kas rządowych wpływające będą wydane osobne asygnacye płatnicze.

§. 96. Wygotowanie tych dokumentów, potrzeba zaraz polecić, jak tylko wymiarkowanie kapitału wynagrodnego, lub wykupnego jakiemu uprawnionemu należącego, prawomocnem się stanie. Gdyby toż co do jakiej części musiało być odroczonem, to przecież wygotowaniu tych dokumentów, na sumę wypłacalną, przeszkody stawiać nie można.

§. 97. Z kapitałami wynagrodnemi i wykupnemi, przez zobowiązanych do urzędów podatkowych w całości lub w części wniesionemi, postępować należy według postanowienia objętego w drugiej części tego rozporządzenia

§. 98. We względzie zaliczek, uprawnionym wypłacać się mających, okólnik z dnia 27. Czerwca 1849 zostaje w swej mocy.

Pod jakiemi warunkami zwrot zaliczek dziać się ma, postanawia się w drugiej części tego rozporządzenia.

Część druga.

O organach przeznaczonych do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów, i o postępowaniu, jakie te organa zachować mają.

Rozdział I.

Organa przeprowadzić się mającego uwolnienia gruntu od ciężarów.

§. 99. Naczelny kierunek dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, oraz, jak dalece to następującemi postanowieniami wyraźnie orzeczonem jest, rozstrzygnienie w ostatniej instancyi pytań, przy takowem zachodzących, przynależy Ministerstwom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów

§. 100. W królestwach Galicyi i Lodomeryi, wraz z księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, wykonują dzieło uwolnienia gruntu od ciężarów trzy Komisyje ministeryjalne, tudzież Komisyje powiatowe.

Siedziby tych Komisyj ministeryjalnych są: Lwów, Stanisławów i Kraków.

§. 94. Sobald der Verpflichtete auf die vorangedeutete Art seine Kapitalsschuld ganz oder zum Theile getilgt hat, hat ihm die Landes-Finanz-Direkzion, die löschungsfähige stempelfreie Quittung zukommen zu lassen.

§. 95. Die betreffende Staatskasse fertigt jedem Berechtigten auf seinen und den Namen des berechtigten Gutes oder der berechtigten Pfründe lautenden Zahlungsbogen zu, auf welche in halbjährigen vom 1. November laufenden dekursiven Raten, die Entschädigungs- und Ablösungsrenten ausgezahlt werden.

Ueber die in die Staatskassen einfließenden Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 werden besondere Zahlungsanweisungen ausgegeben.

§. 96. Die Ausfertigung dieser Urkunden ist sogleich zu veranlassen, sobald die Ausmittlung des, einem Berechtigten gebührenden Entschädigungs- oder Ablösungs-Kapitals in Rechtskraft erwachsen ist. Muß letztere theilweise verschoben bleiben, so darf die Ausfertigung dieser Urkunden über die liquide Summe nicht gehindert werden.

§. 97. Die von den Verpflichteten an die Steuerämter ganz oder zum Theile abgeführten Entschädigungs- und Ablösungs-Kapitale, sind nach der in der zweiten Abtheilung dieser Verordnung vorkommenden Bestimmung zu behandeln.

§. 98. Wegen der den Berechtigten zu zahlenden Vorschüsse bleibt das Kreisschreiben vom 27. Juni 1849 in Kraft.

Die Bedingungen, unter welchen die Rückzahlung von Vorschüssen zu geschehen hat, werden in der zweiten Abtheilung dieser Verordnung festgesetzt.

Zweite Abtheilung.

Von den zur Durchführung der Grundentlastung bestimmten Organen und von dem durch sie zu beobachtenden Verfahren.

I. Abschnitt.

Organe zur Durchführung der Grundentlastung.

§. 99. Den Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen steht die oberste Leitung des Grundentlastungs-Geschäftes, und in so weit es durch die folgenden Anordnungen ausdrücklich geschieht, auch die Entscheidung über die dabei vorkommenden Fragen in letzter Instanz zu. Die in derlei Angelegenheiten an die Ministerien gerichteten Eingaben gehen an das Ministerium des Inneren.

§. 100. In den Königreichen Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator wird die Grundentlastung durch drei Ministerial-Kommissionen und durch Bezirks-Kommissionen ausgeführt.

Diese Ministerial-Kommissionen haben ihren Sitz zu Lemberg, Stanislau und Krakau.

Każda z tychże rozciąga swą działalność na dotyczący okrąg administracyjny.

Co do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w byłej rzeczypospolitej Krakowskiej, wydane będą osobne rozporządzenia. Okrąg ten zatem wyłącza się tymczasem z zakresu działania Krakowskiej Komisyi ministeryjalnej.

§. 101. Komisyje ministeryjalne składają się z Komisarza ministeryjalnego, jako prezydującego i przewodniczącego Komisyi, z jednego urzędnika politycznego, który oraz Komisarza ministeryjalnego w jego niebytności, lub przeszkodzeniu zastępować ma, z jednego urzędnika sądowego, i jednego zastępcy interesów skarbu państwa, nakoniec z asesorów, którzy sprawy uprawnionych i zobowiązanych popierać, i w Komisyi z równem prawem głosowania, jak inni jej współczłonkowie, obecnymi być mają.

Liczba tych asesorów oznacza się dla każdej Komisyi ministeryjalnej na trzech z każdej tych kategoryj.

§. 102. Komisarzy ministeryjalnych mianuje Jego Cesarska Mość na wniosek rady Ministrów, politycznych urzędników Minister spraw wewnętrznych, sądowych urzędników Minister sprawiedliwości, a zastępców interesów skarbu państwa minister finansów.

Asesorów, tudzież zastępcę dla każdego z nich, któryby w razie ciągłego dłuższego przeszkodzenia, lub zupełnego odejścia, tegoż miejsce zajmował, obierają uprawnieni i zobowiązani, trybem w §§. 103. do 124. tego rozporządzenia przepisanym.

§. 103. Każdy okrąg administracyjny dzieli Komisarz ministeryjalny na trzy, ile być może, równe powiaty wyborcze.

Przy tym podziale tej zasady trzymać się należy, ażeby przestrzeń jednego starostwa powiatowego nie wchodziła w różne powiaty wyborcze.

W każdym powiecie wyborczym wybierają wyborcy tego powiatu jednego reprezentanta (asesora) uprawnionych, i jednego reprezentanta zobowiązanych i oraz ich zastępców.

Wybor reprezentantów i zastępców rozpisują Komisarze ministeryjalni w porozumieniu z Namiestnikiem.

§. 104. Tak na wyborcę, jakoteż i na reprezentanta, albo jego zastępcę czy to z pomiędzy uprawnionych, czyliteż z pomiędzy zobowiązanych, uzdolniony jest każdy obywatel państwa austryjackiego, który jest w używaniu praw obywatelskich i politycznych.

W szczególności reprezentant, równie jak zastępca jego, musi umieć czytać i pisać.

Jede derselben erstreckt ihren Wirkungskreis über das einschlägige Verwaltungs-Gebiet.

Rücksichtlich der Durchführung der Grundentlastung in dem Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau werden besondere gesetzliche Bestimmungen erfolgen. Dieses Gebiet ist daher vorläufig von dem Wirkungskreise der Krakauer Ministerial-Kommission ausgeschlossen.

101. Die Ministerial-Kommissionen bestehen aus einem Ministerial-Kommissär als Vorsitzenden und Leiter der Kommission, einem politischen Beamten, der zugleich den Ministerial-Kommissär in seiner Abwesenheit oder Verhinderungsfalle zu vertreten hat, einem Gerichtsbeamten und einem Vertreter der Interessen des Staatsschatzes, und endlich aus Beisitzern, welche die Interessen der Berechtigten und der Verpflichteten geltend zu machen und der Kommission mit gleichem Stimmrechte, wie ihre übrigen Mitglieder beizuwohnen haben.

Die Anzahl dieser Beisitzer wird für jede der Ministerial-Kommissionen auf drei aus jeder dieser Kathegorien bestimmt.

§. 102. Die Ministerial-Kommissäre werden von Seiner Majestät dem Kaiser, über Antrag des Ministerrathes, die politischen Beamten vom Minister des Inneren, die Gerichtsbeamten von dem Minister der Justiz und die Vertreter der Interessen des Staatsschatzes vom Minister der Finanzen ernannt.

Die Beisitzer, und für jeden derselben einen Ersatzmann, der bei bleibender längerer Verhinderung oder gänzlichen Abgange, dessen Stelle einzunehmen hat, wählen die Berechtigten und Verpflichteten in der durch die §§. 103 bis 124 dieser Verordnung festgesetzten Art.

§. 103. Jedes Verwaltungsgebiet wird von dem Ministerial-Kommissär in drei möglichst gleiche Wahlbezirke eingetheilt.

Bei dieser Eintheilung ist der Grundsatz festzuhalten, daß der Umfang einer Bezirkshauptmannschaft nie in verschiedene Wahlbezirke falle.

In jedem Wahlbezirke wird ein Vertreter (Beisitzer) der Berechtigten und ein Vertreter der Verpflichteten sammt ihren Ersatzmännern, von den Wahlmännern des Wahlbezirkes gewählt.

Die Wahl der Vertreter und Ersatzmänner wird von den Ministerial-Kommissären im Einvernehmen mit dem Statthalter ausgeschrieben.

§. 104. Sowohl zum Wahlmanne als zum Vertreter oder dessen Ersatzmanne aus dem Stande der Berechtigten, wie der Verpflichteten, ist jeder österreichische Staats-Bürger befähigt, welcher sich in dem Genuße der bürgerlichen und politischen Rechte befindet.

Insbesondere muß der Vertreter, so wie sein Ersatzmann, des Lesens und Schreibens kundig sein.

§. 105. W przypuszczeniu zupełnego używania praw obywatelskich i politycznych, ze strony uprawnionych uzdolniony jest do czynnego wyboru wyborcy:

a) każdy właściciel dóbr w tabuli krajowej zapisanych, z których posiadaniem połączone było prawo pobierania powinności poddańczych.

Przy realnościach kameralnych i funduszowych krajowa Dyrekcya finansów oznacza osobę, która ma wykonać czynne prawo wyboru wyborcy.

b) Uprawniony do dziesięciny w przypadku wskazanym w §. 43. pod lit. a

c) właściciel zwierzchniczy względnie do powinności, wynikających z kontraktu emfiteutycznego lub innego, o podział własności zawartego (§. 43. lit. b); naostatek

d) kościoły, szkoły i gminy względem powinności, które za wykupnem zniesione być mają.

§. 106. Kobiety, będąc właścicielkami dóbr w tabuli krajowej zapisanych, wykonują prawo wyborcze przez małżonków, lub szczególnie upoważnionych pełnomocników.

§. 107. Współwłaściciele jednych i tychże samych dóbr w tabuli krajowej zapisanych mają swe prawo przelać na jednego pełnomocnika.

§. 108. Właściciele więcej dóbr w tem samem starostwie powiatowem jeden tylko mają głos w jednem i temże samem miejscu wyborczem.

§. 109. Przy dobrach, w tabuli krajowej zapisanych, należących do kościołów lub innych duchownych korporacyj, wykonywa wybor teraźniejszy posiadacz prebendy, albo przełożony duchownej korporacyi, przy dobrach gmin pełnomocnik, przez wydział gminy obrać się mający, przy dobrach publicznego jakiego zakładu, małoletnich, lub kurandów, zastępcy tychże, a to bez dalszego zatwierdzenia od władzy administracyjnej, lub nadopiekuńczej.

Opiekunki muszą ustanawiać pełnomocnika do wykonania prawa wyborczego.

§. 110. Przepis §§. 106—109. ma być zastosowany także do przypadków w §. 105. pod b, c i d, poszczególnionych.

§. 111. W dniu, który na wezwanie Komisarza ministeryjalnego, Prezes obwodowy naznaczy i należycie ogłosi, uprawnieni każdego starostwa powiatowego, zebrawszy się jako wyborcy w miejscu siedziby starostwa, pod prezydencyją i przewodnictwem rządowego Komisarza, którego Prezes obwodowy zamianuje, a który prócz aktuaryjusza, z pośród zgromadzonych wyborców przybierze sobie mężów zaufania na świadków, iż wybór wolno i bez wpływu przedsięwzięto, wybierają ustnie i publicznie trzech wyborców, podaniem nazwisk ich do protokołu.

§. 105. Unter der Voraussetzung des Vollgenußes der bürgerlichen und politischen Rechte ist von Seite der Berechtigten zur aktiven Wahl eines Wahlmannes befähigt:

a) Jeder Eigenthumer eines landtäflichen Gutes, mit dessen Besitze das Recht zum Bezuge unterthäniger Leistungen verbunden war.

Bei Kameral- und Fondsrealitäten bestimmt die Landes-Finanz-Direkzion die Person, welche das aktive Wahlrecht zur Wahl eines Wahlmannes auszuüben hat.

b) Der Zehentherr im Falle des §. 43 Lit. a.

c) Der Obereigenthümer in Absicht auf die aus einem emphyteutischen oder einem andern, über die Theilung des Eigenthums errichteten Vertrage herrührenden Schuldigkeiten (§. 43 Lit. b) und

d) Kirchen, Schulen und Gemeinden in Betreff der im Wege der Ablösung aufzuhebenden Leistungen.

§. 106. Frauenspersonen, welche Eigenthümerinen landtäflicher Güter sind, üben das Wahlrecht durch ihren Ehegatten oder besonders zu bestellende Bevollmächtigte aus.

§. 107. Miteigenthümer eines und des nämlichen landtäflichen Gutes haben ihre Berechtigung auf einen Bevollmächtigten zu übertragen.

§. 108. Eigenthümer mehrerer Güter in der nämlichen Bezirkshauptmannschaft haben nur eine Stimme in einem und demselben Wahlorte.

109. Bei landtäflichen Gütern, welche Kirchen oder anderen geistlichen Körperschaften gehören, übt die Wahl der gegenwärtige Besitzer der Pfründe oder der Vorsteher der geistlichen Körperschaft, bei Gemeindegütern der durch den Gemeindeausschuß zu benennende Bevollmächtigte, bei Gütern einer öffentlichen Anstalt, der Minderjährigen oder Curanden, die Vertreter derselben ohne weitere Genehmigung der administrativ oder obervormundschaftlichen Behörde aus.

Vormünderinen müssen einen Bevollmächtigten zur Ausübung des Wahlrechtes ernennen.

§. 110. Die Vorschrift der §. 106—109 findet auch Anwendung auf die im §. 105 sub b), c) und d) bezeichneten Fälle.

§. 111. An einem über Aufforderung des Ministerial-Kommissärs von dem Kreispräsidenten festzusetzenden und gehörig kund zu machenden Tage versammeln sich die Berechtigten jeder Bezirkshauptmannschaft als Wähler im Orte der Bezirkshauptmannschaft, und wählen unter dem Vorsitze und der Leitung eines von dem Kreispräsidenten zu bestellenden landesfürstlichen Kommissärs, welcher außer dem nöthigen Aktuar sich Vertrauensmänner als Zeugen der frei und ohne Einfluß vorgenommenen Wahl aus den versammelten Wählern beigesellt, drei Wahlmänner mündlich und öffentlich durch Angabe des Namens zu Protokoll.

§. 112. Wybór w dniu oznaczonym bez przerwy przedsięwziętym i ukończonym być powinien.

Wyborca, nie stawiący się w tym dniu, nie ma prawa głosowania, i musi przystąpić do uchwały większości.

§. 113. Wybranymi na wyborców są ci, którzy bezwzględną większość głosów za sobą mają.

Gdyby przy pierwszem głosowaniu ten rezultat nie można było osiągnąć, do ściślejszego wyboru przystąpić należy.

Przytem wyborcy ograniczyć się mają na osoby, które przy pierwszym wyborze po tych, które bezwzględną większość głosów pozyskały, względnie najwięcej głosów za sobą miały.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga los, kto w wyborze ścislejszym uwzględniony być może.

Ilość osób, które pod ściślejszy wybór wzięte być mają, jest zawsze podwójną ilości wyborców, wybrać się jeszcze mających.

Głosy, padające na osoby, nie wzięte pod ściślejszy wybór, za nieważne uważać się winno.

W razie zachodzącej przy ścisłym wyborze równości głosów, los rozstrzyga.

§. 114. Po ukończonym wyborze zamyka się protokół, rządowy Komisarz wyborczy wystawia, i wręcza wybranym przez niego i mężów zaufania podpisany certyfikat, jako na wyborców obranymi zostali, protokół zaś wyboru przesyła Komisarzowi ministeryjalnemu.

§. 115. Opatrzeni tym certyfikatem wyborcy, na dniu, przez Prezesa obwodowego do tego oznaczonym, udają się na przeznaczone przezeń miejsce wyboru, dla przedsięwzięcia wyboru reprezentanta powiatu wyborczego, i jego zastępcy.

§. 116. Wybór ten przedsiębierze się pod przewodnictwem i prezydencyją Prezesa obwodowego, lub zastępcy, przezeń ku temu wyznaczonego, do któregoto aktu tenże, oprócz protokolanta, z pośród zgromadzonych wyborców przybiera sobie dwóch mężów zaufania na świadków, że wybór odbył się wolno, i bez wpływu.

§. 117. Przy wyborze należy się zachować zupełnie podług postanowień poprzedzających w §§. 112. i 113.

§. 118. Wybranemu reprezentantowi, i zastępcy ma być wydany certyfikat, przez Prezesa obwodowego, lub jego zastępcę i przez mężów zaufania wystawiony i pieczęcią urzędową opatrzony. Protokół wyboru wraz z dowodami należytego ogłoszenia dnia wyboru należy przedłożyć Komisarzowi ministeryjalnemu.

§. 112. Die Wahl muß am festgesetzten Tage ohne Unterbrechung vorgenommen und beendet werden.

Wer von den Wählern an diesem Tage nicht erscheint, hat kein Recht seine Wahlstimme abzugeben, und muß sich dem Beschluße der Mehrheit fügen.

§. 113. Zu Wahlmännern gewählt sind diejenigen, welche die absolute Mehrheit der abgegebenen Stimmen haben.

Konnte dieses Ergebniß durch die erste Abstimmung nicht erzielt werden, so ist zu der engeren Wahl zu schreiten.

Hierbei haben sich die Wähler auf jene Personen zu beschränken, die bei der ersten Wahl nach denjenigen, welche die absolute Mehrheit erlangten, die relativ meisten Stimmen für sich hatten.

Bei Stimmengleichheit wird durch das Loos entschieden, wer bei der engeren Wahl berücksichtiget werden darf.

Die Zahl der in die engere Wahl zu bringenden Personen ist immer die doppelte von der Zahl der noch zu wählenden Wahlmänner.

Jede Stimme, welche auf eine nicht in die engere Wahl gebrachte Person fällt, ist als ungiltig zu betrachten.

Ergibt sich bei der engeren Wahl Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

§. 114. Nach vollzogener Wahl ist das Protokoll zu schließen, und den gewählten Wahlmännern von dem landesfürstlichen Wahlkommissäre unter Mitfertigung der Vertrauensmänner das Zertifikat darüber, daß sie zu Wahlmännern gewählt worden sind, auszufertigen und einzuhändigen, das Wahlprotokoll aber dem Ministerial-Kommissär zu übersenden.

§. 115. Mit diesem Zertifikate versehen, begeben sich die Wahlmänner an dem von dem Kreispräsidenten hiezu bestimmten Tage an den von ihm bezeichneten Wahlort zur Vornahme der Wahl des Vertreters des Wahlbezirkes und seines Ersatzmannes.

§. 116. Diese Wahl wird unter der Leitung und dem Vorsitze des Kreispräsidenten oder des von ihm hiezu bestimmten Stellvertreters vorgenommen, zu welchem Akte dieser, außer dem Protokollsführer, sich zwei Vertrauensmänner aus den versammelten Wahlmännern als Zeugen der frei und ohne Einfluß vorgenommenen Wahl beigesellt.

§. 117. Bei Vornahme der Wahl ist sich ganz nach den Bestimmungen der vorhergehenden §§. 112 und 113 zu benehmen.

§. 118. Dem gewählten Vertreter und Ersatzmann ist eine Beglaubigung einzuhändigen, welche von dem Kreispräsidenten oder dessen Stellvertreter und den Vertrauensmännern ausgefertigt, und mit dem ämtlichen Siegel versehen sein muß. Das Wahlprotokoll ist mit den Belegen über die gehörige Verlautbarung des Wahltages dem Ministerial-Kommissär zu übersenden.

§. 119. Także i zobowiązani każdego powiatu wyborczego wybierają wprzód wyborców, ci zaś reprezentanta i zastępcę jego.

§. 120. Każda zobowiązana gromada miejscowa ma wolnem wyborem ustanowić jednego męża zaufania. W dniu, który na wezwanie Komisarza ministeryjalnego każdy Starosta powiatowy oznaczy, mężowie zaufania gromad każdego powiatu sądowego, w okręgu powiatowego starostwa znajdującego się, zebrawszy się w miejscu siedziby sądu pod przewodnictwem Starosty powiatowego, lub politycznego Komisarza, przezeń oznaczyć się mającego, obierają wolnym wyborem ustnie i publicznie większością głosów wyborcę dla powiatu sądowego.

W razie równości głosów los rozstrzyga.

§. 121. Tak wybrani wyborcy w dniu, który Prezes obwodowy dla każdego powiatu wyborczego z osobna obwieścić ma, zgromadziwszy się w miejscu przezeń wskazaném, wybierają reprezentanta zobowiązanych, i tegoż zastępcę.

§. 122. Prezesowie obwodowi mają, o ile to być może, osobiście kierować wyborem: w szczególności wkłada się na nich obowiązek, aby stosowną przemową wpływali na wyborców, iżby zachowali przyzwoitość, jakiej ważność aktu wymaga.

Wreszcie przepisy opiewające o wyborze wyborców, tudzież reprezentantów i zastępców dla uprawnionych, mają być także zastosowane przy takichże wyborach dla zobowiązanych.

§. 123. Wszelkie względem wyborów przedsięwzięte protokoły i wydane dokumenta wolne są od stępla.

§. 124. Wybrani reprezentanci i zastępcy uprawnionych i zobowiązanych, jako członkowie do Komisyi ministeryjalnej powołani, winni są, na wezwanie Komisarza ministyeryjalnego stawić się w czasie przezeń oznaczonym, i przed nim pismem wierzytelnem od Prezesa obwodowego wykazać się mają.

Od wszystkich członków Komisyi ministeryjalnej przysięgę uroczyście odebrać należy. Mandat z asesorów tak z pomiędzy uprawnionych, jakoteż i zobowiązanych trwa, pokąd nie skończy się dzieło zniesienia ciężarów.

§. 125. Przy Komisarzu ministeryjalnym jest bezpośrednie kierownictwo interesów; od niego zależy wewnętrzny podział i urządzenie całej manipulacyi; on prezyduje przy obradach Komisyi ministeryjalnej, oznacza zachować się mający porządek przedmiotów obradowania, czuwa nad ścisłem dopełnieniem uchwał Komisyi ministeryjalnej, oraz wszystko zarządza, i czyni potrzebne przygotowania, ażeby postanowienia o uwolnieniu gruntu od ciężarów dokładnie, i jak najrychlej w wykonanie wprowadzić.

§. 119. Auch die Verpflichteten eines jeden Wahlbezirkes wählen zuerst Wahlmänner, und diese den Vertreter und seinen Ersatzmann.

§. 120. Jede verpflichtete Ortsgemeinde hat durch freie Wahl einen Vertrauensmann zu bestimmen. An den über Aufforderung des Ministerial-Kommissärs von jedem Bezirkshauptmann zu bestimmenden Tage treten diese Vertrauensmänner der Gemeinden jedes in dem Gebiete der Bezirkshauptmannschaft gelegenen Gerichts-Bezirkes in dem Orte des Gerichtssitzes zusammen, und ernennen unter der Leitung des Bezirkshauptmannes oder eines von ihm zu bestimmenden politischen Kommissärs durch freie Wahl mündlich und öffentlich mit Stimmenmehrheit den Wahlmann für den Gerichts-Bezirk.

Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet das Loos.

§. 121. Die so ernannten Wahlmänner treten an einem von dem Kreispräsidenten für jeden Wahlbezirk besonders bekannt zu gebenden Tage an dem von ihm zu bestimmenden Orte zusammen, und wählen den Vertreter der Verpflichteten und dessen Ersatzmann.

§. 122. Die Kreispräsidenten haben wo möglich die Wahl persönlich zu leiten, und es wird ihnen zur besonderen Pflicht gemacht, durch angemessene Ansprache darauf einzuwirken, daß hiebei von Seite der Wähler mit dem Ernste vorgegangen werde, welcher die Wichtigkeit der Handlung erfordert.

Uebrigens gelten die Bestimmungen über die Wahl der Wahlmänner, der Vertreter und Ersatzmänner von Seite der Berechtigten auch bei den gleichnahmigen Wahlen von Seite der Verpflichteten.

§. 123. Alle bezüglich der Wahlen aufgenommenen Protokolle und ausgefertigten Urkunden sind stempelfrei.

§. 124. Die gewählten Vertreter und Ersatzmänner der Berechtigten und Verpflichteten sind, wenn sie als Mitglieder der Ministerial-Kommission berufen werden, verpflichtet, dem Rufe des Ministerial-Kommissärs an dem von ihm festgesetzten Zeitpunkte zu folgen, und haben sich bei ihm mit dem Kreditive des Kreispräsidenten auszuweisen.

Alle Mitglieder der Ministerial-Kommission sind feierlich zu beeiden. Das Mandat der Beisitzer aus dem Stande der Berechtigten und Verpflichteten gilt bis zur Beendigung des Entlastungsgeschäftes.

§. 125. Dem Ministerial-Kommissär steht die unmittelbare Leitung der Geschäfte, die innere Eintheilung und die Reglung des gesammten Manipulazionswesens zu, er führt den Vorsitz bei den Berathungen der Ministerial-Kommission, bestimmt die dabei zu beobachtende Ordnung der Berathungsgegenstände, überwacht den pünktlichen Vollzug der Beschlüsse der Ministerial-Kommission, und trifft alle Verfügungen und nöthigen Voreinleitungen, damit die Bestimmungen über die Grundentlastung genau und möglichst schnell zur Ausführung kommen.

Wyjąwszy osoby w §§. 101. i 109. wymienione, Komisarz ministeryjalny w miarę, jak jest do tego upoważnionym od Ministerstwa, mianuje i oddala urzędników pomocniczych, i kancelaryjnych, którzy mu bezpośrednio podrzędni są.

Sposób kontroli nad postępowaniem i działaniem komisyj powiatowych zostawia się jego osądzeniu.

§. 126. Komisarzowi ministeryjalnemu przydaje się potrzebna ilość sekretarzów, którzy w języku krajowym biegli być muszą.

Tych na jego wniosek mianuje i oddala Ministerstwo spraw wewnętrznych. Ci sekretarze są bezpośrednimi pomocnikami Komisarza ministeryjalnego, i podlegają tylko jego rozkazom.

Może ich tenże używać do informacyi przy ułożeniu meldunków i do badania formy tychże, gdy będą przedłożone, tudzież do posiedzeń Komisyi ministeryjalnej powoływać z głosem doradźczym.

Komisarz ministeryjalny może sekretarzów używać także do kontroli nad komisyjami powiatowemi, i polecać im na miejscu dochodzenie i uchylenie przeszkód, jakieby tamowały działalność komisyj powiatowych.

§. 127. Komisyja zaś ministeryjalna, jako najwyższa władza kierująca dziełem uwolnienia gruntu od ciężarów i wymiarkowania należącego ztąd wynagrodzenia, ma to wszystko zarządzać, cokolwiek dla przeprowadzenia tego dzieła samego za potrzebne uznaje.

§. 128. Do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów ma Komisarz ministeryjalny postanowić dla każdego starostwa powiatowego komisyję powiatową: ma on wszakże prawo w tem lub owem starostwie powiatowem, ze względu na jego rozległość, trudność komunikacyi, objętość czynności, pojawiające się przytem trudności i inne okoliczności, podzielić je na dwie sekcyje, i dla każdej osobną komisyję powiatową postanowić.

W tym atoli przypadku ma on zapytać o zdanie Komisyi ministeryjalnej i od Ministerstwa przyzwolenia do tego zasięgnąć.

§. 129. Komisyje powiatowe mają składać się:

1) z jednego konceptowego urzędnika właściwego starostwa powiatowego, jako jej prezydującego i kierownika.

Wyjątkowo kierownictwo komisyj powiatowych można poruczyć i innym urzędnikom politycznym;

2) z jednego indywiduum, pełniącego urząd sędziego, albo przynajmniej w tej własności zaprzysiężonego;

3) z jednego urzędnika władz finansowych;

4) z aktuaryjusza także w rachunkowości biegłego, który nie ma prawa głosowania.

Die im §. 101 und 129 benannten Personen ausgenommen, ernennt und entläßt der Ministerial-Kommissär nach Maßgabe der Ermächtigung des Ministeriums das erforderliche Hilfs- und Kanzleipersonale, welches ihm zunächst untergeordnet ist.

Die Art und Weise der Kontrolle über den Vorgang und die Thätigkeit der Bezirks-Kommissionen wird seinem Ermessen überlassen.

§. 126. Dem Ministerial-Kommissär werden Sekretäre in der erforderlichen Zahl beigegeben, welche der Landessprache kundig sein müssen.

Sie werden über seinen Vorschlag von dem Ministerium des Innern ernannt und entlassen. Diese Sekretäre sind die unmittelbaren Hilfsarbeiter des Ministerial-Kommissärs und nur an seine Aufträge gebunden. Er kann sie zur Belehrung bei Verfassung der Anmeldungen und bei ihrem Einlangen zur Prüfung derselben bezüglich ihrer Form verwenden, und zu den Sitzungen der Ministerial-Kommission mit berathender Stimme abordnen.

Der Ministerial-Kommissär kann die Sekretäre auch zur Kontrolle der Bezirks-Kommissionen verwenden, und durch sie Anstände, welche die Wirksamkeit der Bezirks-Kommissionen aufhemmen, auch an Ort und Stelle erheben und beseitigen lassen.

§. 127. Die Ministerial-Kommission dagegen als oberste Behörde für die Entlastung des Grundes und Bodens, und die Ausmittlung der hieraus gebührenden Entschädigung hat alles dasjenige, was zur Durchführung des Grundentlastungs-Geschäftes selbst nothwendig erscheint, zu verfügen.

§. 128. Der Ministerial-Kommissär hat für jede Bezirkshauptmannschaft eine Grundentlastungs-Bezirks-Kommission zu bestellen. Ihm steht jedoch das Recht zu, in einer oder der anderen Bezirkshauptmannschaft mit Rücksicht auf ihre Größe, die Schwierigkeit der Komunikazion, den Umfang des Geschäftes, die sich dabei herausstellenden Schwierigkeiten und sonstige Verhältnisse in zwei Sekzionen zu theilen, und für jede derselben eine eigene Bezirks-Kommission zu bestellen.

Hierzu ist jedoch die Einvernehmung der Ministerial-Kommission und die Genehmigung des Ministeriums nothwendig.

§. 129. Die Bezirks-Kommissionen haben zu bestehen:

1) aus einem Konzeptsbeamten der betreffenden Bezirkshauptmannschaft als Vorsitzenden und Leiter derselben.

   Ausnahmsweise können auch andere politische Beamten mit der Leitung der Bezirks-Kommissionen betraut werden;

2) aus einem mit der Ausübung des Richteramtes betrauten oder doch wenigstens hiefür beeidigten Individuen;

3) einem Beamten der Finanzbehörden;

4) einem auch im Rechnungswesen erfahrenen Aktuar ohne Stimmrecht.

§. 130. Aktuaryjusza mianuje Komisyja ministeryjalna, innych zaś komisyi powiatowej członków właściciwe Ministerstwo na wniosek Komisyi ministeryjalnej, która przytem winna uwzględniać dowiedzione zdolności, doświadczenie, nieposzlakowany charakter i znajomość języków krajowych.

W tym celu Komisyja ministeryjalna jest upoważnioną, ogłosić powszechnie wezwanie do ubiegania się w krótkim, który oznaczyć ma, terminie, wyszczególniając własności, które kandydat wykazać winien, i korzyści z pełnieniem służby połączone. Ustanowienie ogranicza się na czas trwania dzieła.

Komisarz ministeryjalny ma prawo, ustanowionych, których służba nie jest po temu, oddalać, lub odprawiać, albo jeżeli ich Ministerstwo mianowało, przedkładać temuż w tym celu wnioski. W każdym razie także zdania Komisyi ministeryjalnej zasięgnąć należy.

§. 131. Członkowie komisyj powiatowych równie jak sekretarze Komisarzów ministeryjalnych mają złożyć na urząd przysięgę, przybierając na czas swej służby własność rzeczywistych c. k. urzędników.

Urzędnicy publiczni, użyci przy przeprowadzeniu dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, z tego powodu nie mają ponosić krzywdy przy stopniowym lub innym awansie, owszem przy aplikacyi szczególnie gorliwej i korzystnej mają nawet przed wszystkimi innymi prawo do względu przy posunięciu na wyższe urzędy, lub nadaniu nowych.

§. 132. Działaniem komisyj powiatowych będzie wymiarkowywać i ustanawiać należące ilości wynagrodne i wykupne, trzymając się zasad i przepisów, które zawarte są w patencie z dnia 15. Sierpnia 1849, tudzież w niniejszem rozporządzeniu.

Prócz tego także Komisarz ministeryjalny mocen jest, dla komisyj powiatowych wydawać potrzebne instrukcyje, objaśnienia i polecenia.

§. 133. Komisyja ministeryjalna rozstrzyga w przypadkach, które w następującym rozdziale poszczególnione są, albo samoistnie, albo w drugiej instancyi.

Do zakresu działania komisyj powiatowych należą wszelkie przedmioty i czynności, które dla Komisyi ministeryjalnej nie są wyłącznie zastrzeżone.

§. 134. Tak Komisyja ministeryjalna jak i komisyje powiatowe obradują kolegijalnie, a uchwały ich zapadają bezwzględną większością głosów.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga prezydujący, oświadczając się za tem, lub owem zdaniem.

§. 135. Komisyja ministeryjalna może powziąć uchwałę, jeżeli prócz prezydującego sześciu przynajmniej członków jest obecnych, i jeżeli tak uprawnieni, jakoteż i zobowiązani mają swych zastępców.

§. 130. Den Aktuar ernennt die Ministerial-Kommission, die übrigen Mitglieder der Bezirks-Kommission das betreffende Ministerium über Vorschlag der Ministerial-Kommission die hiebei auf erprobte Fähigkeiten, Erfahrung, Unbescholtenheit und Kenntniß der Landessprachen Rücksicht zu nehmen hat.

Zu diesem Ende steht der Ministerial-Kommission zu, mit Festsetzung einer kurzen Bewerbungsfrist eine öffentliche Aufforderung zu erlassen, in welcher sie die nachzuweisenden Eigenschaften und die mit der Dienstleistung verbundenen Bezüge bekannt gibt. Die Anstellung ist auf die Dauer des Geschäftes beschränkt.

Der Ministerial-Kommissär ist berechtiget, die Angestellten, welche durch ihre Verwendung nicht entsprechen, zu entfernen oder zu entlassen, oder falls dieselben vom Ministerium ernannt wurden, diese Maßregel bei demselben zu beantragen. In allen Fällen ist auch die Ministerial-Kommission zu vernehmen.

§. 131. Die Mitglieder der Bezirks-Kommissionen so wie die Sekretäre der Ministerial-Kommissäre werden in Eidespflicht genommen, und nehmen für die Dauer ihrer Anstellung die Eigenschaft wirklicher landesfürstlicher Beamten an.

Oeffentliche Beamten, welche bei der Durchführung der Grundentlastung verwendet werden, sollen hiedurch in ihrer graduellen oder sonstigen Vorrückung keinen Nachtheil erleiden, vielmehr haben sie bei besonders thätiger und ersprießlicher Verwendung sogar vorzugsweise ein Recht auf Berücksichtigung bei Beförderungen oder neuen Anstellungen.

§. 132. Die Bezirks-Kommissionen haben nach den in dem Patente vom 15. August 1849 und den in dieser Verordnung enthaltenen Grundsätzen und Direktiven die entfallenden Entschädigungs- und Ablösungsbeträge auszumitteln und festzustellen.

Außerdem steht auch dem Ministerial-Kommissär zu, den Bezirks-Kommissären die erforderlichen Instrukzionen, Belehrungen und Weisungen zu ertheilen.

§. 133. Die Ministerial-Kommission entscheidet in den im folgenden Abschnitte bezeichneten Fällen entweder selbstständig oder in zweiter Instanz.

In den Wirkungskreis der Bezirks-Kommissionen gehören alle Gegenstände und Amtshandlungen, welche nicht dem Wirkungskreise der Ministerial-Kommission ausschließlich vorbehalten sind.

§. 134. Die Ministerial-Kommission sowohl als die Bezirks-Kommissionen verhandeln kollegialisch, und fassen ihre Beschlüsse nach absoluter Stimmenmehrheit.

Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet der Vorsitzende für die eine oder die andere Meinung.

§. 135. Die Ministerial-Kommission ist beschlußfähig, wenn außer dem Vorsitzenden wenigstens 6 Mitglieder vorhanden, und sowohl die Berechtigten, als auch die Verpflichteten vertreten sind.

Wszakże na posiedzenia zawsze wszyscy członkowie uprawnionych i zobowiązanych wezwani być mają, a ci do stawienia się przysięgą są obowiązani.

Ażeby w komisyi powiatowej uchwały powzięte być mogły, potrzebna jest ku temu zawsze pełna liczba członków, głos mających.

§. 136. Komisyje, do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów postanowione mają prawo, korespondować bezpośrednio z władzami administracyjnemi, i sądowemi, i od tychże żądać wyjaśnień, udzielenia sobie aktów, i potrzebnego wspierania w swoich czynnościach. Władze dotyczące mają takiemu wezwaniu bezzwłocznie zadość czynić. Niemniej i organa katastralne, i rachunkowe są obowiązane, żądane wykazy natychmiast dostarczać, tudzież na wezwanie Komisyi ministeryjalnej osobiście przy tejże, albo przy pertraktacyjach komisyi powiatowej brać udział.

§. 137. Kto jako znawca, jako rozjemca, rzeczy pamiętny, albo świadek od której komisyi wezwanym będzie, ten na zawołanie bez ociągania się stawić się powinien, a w razie wzbraniania się, przez komisyję użyciem kary pieniężnej, albo aresztu do tego nakłonionym być może.

Wykonanie kary należy do władzy politycznej, a ściągnione w drodze kary pieniądze idą na miejscowy fundusz ubogich.

§. 138. Pomienione osoby wtedy tylko, i tylko, jeżeli wyraźnie tego żądają, mają prawo domagania się nagrody, gdy miejsce ich pobytu odległe jest nad dwie mile od miejsca, w którem je słuchano, lub gdy w zarobku swym stratę, lub z powodu swego powołania wydatki ponosić muszą, a wysłuchanie ich komisyja sama potrzebnem uznała.

Jeżeli wezwanie następuje jedynie na żądanie jakiej strony, tedy także wynagrodzenie do niej należy, którego wysokość w razie sporu oznacza komisyja powiatowa bez dopuszczenia dalszego odwołania się.

§. 139. Byłe dominija obowiązane są dać bezpłatnie potrzebne dla urzędowania komisyj powiatowych lokalności, gromady zaś winny równie bezpłatnie doręczania i posełki załatwiać.

§. 140. Wszelkim dokumentom, pismom i pertraktacyjom względem wymiarkowania, ściągnienia i wydania ilości wynagrodnych, tudzież w celu uzyskania środków pomocniczych w sprawie uwolnienia gruntu od ciężarów, i czynnościom urzędowym w celu wykreślenia zniesionych powinności, i tabularnego zabezpieczenia kapitału wynagrodnego przysłuża uwolnienie od stempla, taks i opłaty pocztowej.

Złożone u sądu gotowizny i dokumenta wolne są od opłaty depozytowej taksy.

Es sind jedoch jederzeit alle Mitglieder der Berechtigten und Verpflichteten zu den Sitzungen einzuladen, und dieselben sind nach ihrem Eide zum Erscheinen verpflichtet.

Zur Beschlußfähigkeit der Bezirks-Kommission ist stets die Vollzähligkeit ihrer stimmfähigen Mitglieder erforderlich.

§. 136. Die Grundentlastungs-Kommissionen sind berechtigt, mit den administrativen und Gerichtsbehörden unmittelbar zu korrespondiren, von denselben Aufklärungen, Mittheilungen von Aktenstücken und die nöthige Unterstützung ihrer Amtshandlungen zu verlangen. Einem solchen Ansuchen haben die betreffenden Behörden unverzüglich zu entsprechen. Auch die Katastral- und Rechnungsorgane sind verpflichtet, verlangte Nachweisungen sogleich zu liefern, und auf Ansuchen der Ministerial-Kommission persönlich bei ihnen oder bei den Verhandlungen der Bezirks-Kommission zu interveniren.

§. 137. Personen, die als Sachverständige, Schiedsmänner, Gedenkmänner oder Zeugen von einer Kommission berufen werden, sind verbunden, dem Rufe unverweilt Folge zu leisten, und können dazu im Weigerungsfalle von der Kommission durch Geld- oder Arreststrafen verhalten werden.

Die Vollziehung der Strafe steht der politischen Behörde, und die eingebrachten Strafbeträge fallen dem Orts-Armenfonde zu.

§. 138. Derlei Personen haben nur dann und nur über ausdrückliches Begehren einen Anspruch auf Vergütung, wenn sie über zwei Meilen von dem Orte ihrer Vernehmung entfernt wohnen, oder einen Entgang an ihrem Erwerbe erleiden, oder aus Anlaß ihrer Berufung Auslagen machen müssen, und wenn die Kommission selbst ihre Vernehmung nothwendig findet.

Erfolgt die Vorladung lediglich über Verlangen der Partei, so hat auch diese die Vergütung zu leisten, deren Betrag im Falle des Streites von der Bezirks-Kommission ohne Zulassung einer weiteren Berufung bestimmt wird.

§. 139. Die Einräumung der Geschäfts-Lokalitäten für die Bezirks-Kommissionen liegt den ehemaligen Dominien, die Besorgung der Zustellungen und Botengänge den Gemeinden unentgeltlich ob.

§. 140. Alle Urkunden, Schriften und Verhandlungen über die Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, so wie um die Erlangung von Behelfen für die Grundentlastung und die Amtshandlungen zum Behufe der Löschung der aufgehobenen Leistungen und der bücherlichen Sicherstellung der Entschädigungs-Kapitale, genießen die Befreiung vom Stempel, Taxen und Porto.

Die zu Gericht erlegten Barschaften und Urkunden sind vom Zählgelde befreit.

Wszakże te uwolnienia nie ściągają się bynajmniej do podań, któreby strony do innych władz politycznych, lub sądowych wnosiły w zamiarze dochodzenia i przeprowadzenia pretensyj, odnoszących się do przedmiotu wynagrodzenia, albo też w zamiarze zebrania środków pomocniczych.

§. 141. Oznaczenie nagrody czyli płacy dla osób, pracujących przy dziele uwolnienia gruntu od ciężarów, od Ministerstwa zależy.

§. 142. Jak urzędy podatkowe, tudzież kasa zbiorowa, i główna kasa krajowa przy spowodowanym przez uwolnienie gruntu od ciężarów obiegu gotowizny postępować i ewidencyę utrzymywać mają, to postanowiono w rozporządzeniach Ministerstwa finansów z dnia 14. Lutego 1850 l. 454 i 31. Maja 1850 l. 6656.

Rozdział II.

Postępowanie.

§. 143. Przed ukonstytuowaniem się Komisyi ministeryjalnej zawezwą Komisarze ministeryjalni edyktem, w Dzienniku urzędowym Gazety Lwowskiej i Krakowskiej potrzykroć zamieścić się mającym, wszystkich tych, którzy mają prawo do powinności, podlegających wynagrodzeniu albo wykupnu, ażeby zameldowanie swoich pretensyj w terminie, który każdy Komisarz ministeryjalny podług swego zdania wyznaczy, doń tem pewniej podali, ileże w razie przeciwnym wszelkie późniejsze podania byłyby wzięte pod pertraktacyję jedynie na koszta opieszałego, które tenże złożeniem zaliczki zapewnić winien.

Termin zameldowania poczyna się od dnia ostatniego (trzeciego) obwieszczenia formularzów meldunkowych przez gazetę w tym paragrafie pomienioną.

§. 144. Równocześnie postara się Komisarz ministeryjalny u właściwych władz o alfabetyczne, według obwodów ułożone spisy dóbr w tabuli krajowej zapisanych, z których posiadaniem połączony jest pobór prestacyj wykazać się mających, i posiadaczów tychże, tudzież kościołów, osób duchownych i szkół, które w podobnem znajdują się położeniu, a przytem zawezwie władze, ażeby go zawiadamiały o wszelkich zmianach, jakieby się zdarzały co do osoby do poboru uprawnionych, lub co do ich zdolności rozrządzania własnością.

§. 145. Meldunki mają podług formularzów, przez Komisarza ministeryjalnego ułożyć się mających, osobno być sporządzane

a) dla powinności poddańczych,

b) dla powinności, pochodzących z niepoddańczego prawa dziesięcinnego, i

Diese Befreiungen beziehen sich aber keineswegs auf die von den Parteien bei anderen politischen oder Gerichtsbehörden zur Geltendmachung und Durchführung von auf das Objekt der Entschädigung Bezug nehmenden Ansprüchen, oder Behufs der Einsammlung von Behelfen überreichten Eingaben.

§. 141. Die Bestimmung der Entschädigung oder Entlohnung für die bei Durchführung der Grundentlastung beschäftigten Personen steht dem Ministerium zu.

§. 142. Wie die Steuerämter, die Sammlungs- und die Landes-Hauptkasse den durch die Grundentlastung veranlaßten Durchlauf von Barschaften zu besorgen und in Evidenz zu halten haben, ist durch die Erlässe des Finanzministers vom 14. Februar 1850 Z. 454 und 31. Mai 1850 Z. 6656 bestimmt.

II. Abschnitt.

Verfahren.

§. 143. Vor Konstituirung der Ministerial-Kommission fordern die Ministerial-Kommissäre mittels eines dreimal in das Amtsblatt der Lemberger und der Krakauer Zeitung einzuschaltenden Ediktes alle diejenigen, welche sich in dem Bezugsrechte von Leistungen befinden, die der Entschädigung oder Ablösung unterliegen, auf, die Anmeldung der Ansprüche binnen einer nach seinem Ermessen zu bestimmenden Frist so gewiß bei ihm einzureichen, widrigens jede später einlangende Anmeldung auf alleinige Kosten des Säumigen, welche er durch Vorschuß sicher zu stellen hat, in Verhandlung genommen werden würde.

Die Anmeldungsfrist beginnt vom Tage der letzten (dritten) Kundmachung der Anmeldungs-Formularien in der in diesem Paragraphe genannten Zeitung.

§. 144. Gleichzeitig wird sich jeder Ministerial-Kommissär von den betreffenden Behörden kreisweise und alphabetisch geordnete Verzeichnisse der landtäflichen Güter, mit deren Besitz der Bezug anzumeldender Prästazionen verbunden ist, und ihrer Besitzer, dann der Kirchen, geistlichen Personen und der Schulen, die sich in der gleichen Lage befinden, verschaffen, und die Behörden auffordern, sie von allen Veränderungen, die sich in der Person der Bezugsberechtigten oder in ihrer Dispozizionsfähigkeit ergeben, in die Kenntniß zu setzen.

§. 145. Die Anmeldungen sind nach den von dem Ministerial-Kommissär zu entwerfenden Formularien abgesondert zu verfassen:

a) für die unterthänigen Leistungen,

b) für Leistungen aus dem nicht unterthänigen Zehentrechte, und

c) dla powinności, o których mowa w §. 43. pod lit. b, i §. 62. niniejszego rozporządzenia.

d) dla opłat od zmiany.

Meldunki te, w których ciężary każdej pojedyńczej zobowiązanej posiadłości mają być poszczególnione, winien jest oddzielnie dla każdej do powinności urbaryjalnych zobowiązanej gromady, albo części takiejże przedłożyć co do odnośnego poboru każdy uprawniony.

Spisy zaległości z roku pożytkowego 1848, tudzież robocizny w naturze, która według §§. 5. i 6. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849 jeszcze przed przeprowadzeniem wykupu ma być reluowaną, uprawniony komisyi powiatowej nawet przy jej zebraniu się dopiero przedłożyć może.

§. 146. Meldunki albo sami do poboru uprawnieni, albo ich pełnomocnicy z dołączeniem pełnomocnictwa podawać winni.

Przy realnościach, z których posiadaniem połączony jest pobór danin, mających być wynagrodzonemi, lub wykupionemi, a których zupełna własność posiadaczowi nie przysłuża, meldunki takie wprawdzie stały posiadacz użytkujący podawać winien, atoli mają one być podpisane

a) przy fideikomisach przez kuratorów fideikomisów;

b) przy substytucyjach fideikomisarskich przez kuratora substytucyjnego, lub przez tych, którzy do własności są powołani, albo przez zastępców onychże;

c) przy zgromadzeniach duchownych przez trzech członków zgromadzenia oprócz przełożonego.

W imieniu małoletnich, kurandów, krydataryjuszów mają działać opiekunowie, kuratorowie, administratorowie majątku, i zastępcy masy krydalnej, w imieniu gmin świeckich przełożeni i wydział tychże (rada gminy), w imieniu dóbr państwa i funduszowych naczelnictwo krajowej władzy finansowej.

§. 147. Meldunki nieformalne tym, którzy je przedłożyli, zwraca się z wyznaczeniem krótkiego terminu, w którym je na własny koszt przerobić winni.

§. 148. Przedłożone meldunki mają być przesłane do komisyj powiatowych, które je wezmą pod pertraktacyją według porządku przepisanego przez Komisyją ministeryjalną.

Dla każdej komisyi powiatowej wydane ma być otwarte pismo wierzytelne, w którem gromady, wchodzące w zakres jej działania, wyrażone być powinny.

§. 149. Przy załatwianiu urzędowej czynności z każdą gromadą, z reguły poddańcze powinności mają pierwszeństwo przed dziesięciną, a ta przed innemi ciężarami.

c) für Leistungen, deren im §. 43 Lit. b und §. 62 dieser Verordnung erwähnt wird,

d) für die Veränderungsgebühren.

Diese Anmeldungen, worin die Lasten jedes einzelnen verpflichteten Besitzthums aufgeführt werden müssen, sind für jede urbarialpflichtige Gemeinde oder jeden derartigen Antheil von den zu dem einschlägigen Bezuge Berechtigten abgesondert zu überreichen.

Ueber die Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 und über die nach dem §. 5 und 6 des Patentes vom 15. August 1849 noch vor der Durchführung der Ablösung zu reluirenden Natural-Arbeitsleistungen kann der Berechtigte die Verzeichnisse der Bezirks-Kommission auch erst bei ihrem Eintreffen vorlegen.

§. 146. Die Anmeldungen sind von jedem Bezugsberechtigten entweder selbst oder von seinem Bevollmächtigten unter Beilegung der Vollmacht einzubringen.

Bei Realitäten, mit deren Besitz der Bezug zu entschädigender oder abzulösender Giebigkeiten verbunden ist, deren vollständiges Eigenthum aber dem Besitzer nicht zusteht, sind diese Anmeldungen zwar von dem bleibenden Nutznießer einzubringen, müssen jedoch noch mitgefertigt sein:

a) bei Fideikommissen von den Fideikommiß-Kuratoren,

b) bei fideikommissarischen Substituzionen von dem Substituzions-Kurator oder den zum Eigenthume Berufenen oder von deren Vertretern,

c) bei geistlichen Kommunitäten von drei Gliedern der Kommunität außer dem Vorsteher.

Für Minderjährige, Kuranden, Kridatare haben die Vormünder, Kuratoren, Vermögens-Verwalter und Konkursmassa-Vertreter, für weltliche Gemeinden deren Vorsteher und der Gemeindeausschuß (Gemeinderath), für Staats- und Fondsherrschaften der Vorstand der Finanz-Landesbehörde einzuschreiten.

§. 147. Unförmliche Anmeldungen werden dem Betreffenden mit Festsetzung einer kurzen Frist zur Umarbeitung auf eigene Kosten zurückgestellt.

148. Die eingelaufenen Anmeldungen sind den Bezirks-Kommissionen zuzusenden, und von ihnen nach der von der Ministerial-Kommission vorgeschriebenen Ordnung in Verhandlung zu nehmen.

Jede Bezirks-Kommission ist mit einem offenen Kreditive, worin die ihr zur Amtshandlung zugewiesenen Gemeinden aufzuführen sind, zu versehen.

§. 149. In jeder Gemeinde geht in der Regel die Amtshandlung bezüglich der unterthänigen Leistungen jener bezüglich der Zehente, und diese jener bezüglich der übrigen Lasten vor.

Tylko co do wykupnej robocizny w naturze w §. 65. wspomnianej, reluicyja jej na rentę pieniężną, i gdzie to wraz z innemi powinnościami stać się może, wykupno tejże, razem z poddańczemi powinnościami przedsięwzięte być powinno.

Odstąpienia od tych zasad tylko dla przyspieszenia dzieła, lub z słusznych, i na szczególne względy zasługujących powodów mogą dozwolić Komisyje ministeryjalne, za porozumieniem się ze swoim Komisarzem ministeryjalnym.

§. 150. Strony, w sprawie udział mające, obowiązane są na każde wezwanie komisyi same, lub przez pełnomocników, prawomocnie upoważnionych, albo prawem przeznaczonych zastępców, przed nią się stawić i udzielać jej wyjaśnień, jakichby żądała, niemniej dozwalać przejrzenia będących w styczności z celem wymiarkowania wynagrodzenia dokumentów, i innych do poparcia służyć mogących pism.

§. 151. Jeżeli w księgach publicznych kilku razem zapisanych jest współwłaścicieli realności uprawnionej albo zobowiązanej, tedy ci wspólnego pełnomocnika postanowić winni.

Jeżeli się na to nie zgadzają, uważać ich należy, jak gdyby się przed komisyją powiatową wcale nie stawili.

Jeden z współwłaścicieli stawiący się, jako wspólny pełnomocnik bez dalszych wywodów uważanym będzie.

§. 152. Do prawomocności każdego rodzaju deklaracyi pełnomocnika dostateczną jest rzeczą, jeśli się tylko wykaże pełnomocnictwem, dobra uprawnione, albo zobowiązane specyjalnie oznaczającem, do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów wydanem. Na podstawie takiego pełnomocnictwa może on we wszelkich sprawach dotyczących uwolnienia gruntu od ciężarów prawomocne zawierać ugody, praw zrzekać się bez wynagrodzenia, i rozjemców stanowić.

Mąż nie potrzebuje wykazywać się pełnomocnictwem żony, chyba jeżeli od niej sądownie jest rozłączony, albo jeżeli jest z jej strony inny pełnomocnik mianowany.

§. 153. Wszelkie przez ograniczonych właścicieli, użytkujących, albo przez zastępców osób takich, które do tego same nie są uprawnione, dane deklaracyje, zawarte ugody i poczynione koncesyje nie potrzebują do swej prawomocności żadnego przyzwolenia ze strony władzy administracyjnej, lub też nadopiekuńczej. W szczególności, jeśliby gminy miast i miasteczek chciały z swymi emfiteutami o wynagrodzenie powinności emfiteutycznych ugodzić się w sposób lżejszy, niżeli

Nur bezüglich der im §. 65 erwähnten ablösbaren Natural-Arbeitsleistungen ist deren Reluizion auf eine Geldrente, und wo es sogleich mit den anderen Leistungen möglich ist, deren Ablösung gleichzeitig mit den unterthänigen Leistungen vorzunehmen.

Abweichungen von diesen Grundsätzen können nur wegen der Förderung des Geschäftes, oder aus besonders rücksichtswürdigen Billigkeitsgründen von den Ministerial-Kommissionen im Einverständnisse mit dem betreffenden Ministerial-Kommissär bewilligt werden.

§. 150. Die betheiligten Parteien sind verpflichtet, über jedesmalige Vorladung von der Kommission entweder selbst oder durch ihre rechtsgiltig Bevollmächtigten, oder gesetzliche Vertreter zu erscheinen, und die verlangten Auskünfte zu ertheilen, wie auch der Kommission in die auf den Zweck der Entschädigungs-Ausmittlung Bezug habenden Urkunden und sonstigen Behelfe Einsicht zu gestatten.

§. 151. Sind mehrere als Miteigenthümer der bezugsberechtigten oder leistungspflichtigen Realität in den öffentlichen Büchern zugleich an die Gewähr geschrieben, so haben sie einen gemeinschaftlichen Bevollmächtigten zu benennen.

Vereinigen sie sich hierauf nicht, so werden sie behandelt, als wenn sie vor der Bezirks-Kommission gar nicht erschienen wären.

Erscheint nur ein Miteigenthümer, so wird dieser ohne weiteren Ausweis für den gemeinschaftlich Bevollmächtigten angesehen.

§. 152. Es genügt zur Rechtsgiltigkeit der von einem Bevollmächtigten abgegebenen Erklärung jeder Art, wenn er sich nur mit einer das berechtigte oder verpflichtete Gut speziell bezeichnenden Vollmacht ausweiset, welche auf das Grundentlastungs-Geschäft lautet. Auf Grundlage einer solchen Vollmacht kann er in allen das Grund-Entlastungs-Geschäft betreffenden Angelegenheiten rechtsgiltig Vergleiche eingehen, auf Rechte unentgeltlich verzichten, und Schiedsmänner bestellen.

Der Ehemann bedarf keines Ausweises über die Bevollmächtigung von Seite seiner Gattin, außer er wäre von ihr gerichtlich geschieden, oder von ihrer Seite ein anderer Bevollmächtigter ernannt.

§. 153. Alle von beschränkten Eigenthümern, Nutznießern oder von Vertretern nicht eigenberechtigter Personen abgegebenen Erklärungen, eingegangenen Vergleiche und gemachten Zugeständnisse bedürfen zu ihrer Rechtsgiltigkeit keiner Genehmigung der Administrativ- oder obervormundschaftlichen Behörde. Insbesondere bedarf es in dem Falle, wenn Stadt- und Markt-Gemeinden mit ihren Emphiteuten über die Entschädigung der emphiteutischen Leistungen auf eine billigere als die im Patente vom 15. August

patentem z dnia 15. Sierpnia 1849, i niniejszem rozporządzeniem jest przepisany, takowa ugoda nie potrzebuje żadnego zatwierdzenia od władzy administracyjnej.

§. 154. Jeśliby jedna albo druga strona niestawienie się swoje dostatecznie nie usprawiedliwiła, lub jeżliby wzbraniano się dostarczyć potrzebnych środków pomocniczych wtedy komisyja ma mimoto przedmiot i ilość wynagrodzenia, trzymając się jednak w granicach podanego meldunku, z urzędu wymiarkować, przeciwko czemu strona nie stawiąca lub wzbraniająca się, wystąpić nie ma prawa.

§. 155. Dalsze postępowanie komisyi powiatowej różni się według tego, czyli idzie o oszacowanie i likwidowanie

A) powinności poddańczych, czyli

B) zaległości w powinnościach poddańczych z roku pożytkowego 1848, tudzież zapomóg ze skarbu dawanych, naostatek

C) innych powinności (§§. 43. i 62. niniejszego rozporządzenia).

A. Postępowanie przy powinnościach poddańczych.

§. 156. Zanim komisyja powiatowa przystąpi do istotliwej (merytalnej) pertraktacyi względem wykazanych powinności poddańczych, powinna w właściwej drodze zyskać przekonanie, czyli, kiedy i przez kogo, oraz pod jakiemi warunkami, albo innemi okolicznościami, w gromadzie pod pertraktacyją przyjść mającej nie nastąpiła darowizna powinności poddańczych.

Przy zachodzeniu takowej darowizny komisyja powiatowa ogranicza się na to, iż rzecz według danych skazówek sprawdzi, dalszej zaś pertraktacyi we względzie tego przedmiotu co do dotyczącej gromady zaniechawszy, sprawozdanie o tem prześle Komisyi ministeryjalnej.

Komisyja ministeryjalna, przekonawszy się o stanie tabularnym dotyczących dóbr, z któremi powinności poddańcze połączone były, orzeka z zastrzeżeniem rekursu, do Ministerstwa spraw wewnętrznych wnieść się mającego, względem pytania: czy pomimo zachodzącej darowizny z powodu oczywistej nieważności tejże wynagrodzenie wymiarkować, lub czyli do poboru uprawnionego, według którego twierdzenia darowizna nie jest ważną, odesłać należy do przepisanej drogi prawa. W drugim przypadku należy domagającemu się wynagrodzenia oraz wyznaczyć termin, w którym pozew do sądu wnieść, i z tego kroku przed Komisyją ministeryjalną wywieść się winien.

Zaniechanie czyto jednej, czy drugiej czynności uważać potrzeba za zrzeczenie się wynagrodzenia, którego był żądał.

§. 157. Każdemu hypotecznemu wierzycielowi, którego prawa podczas zajścia darowizny były już zabezpieczone na dobrach do poboru uprawnionych,

1849 und in dieser Verordnung vorgezeichnete Art sich vergleichen wollen, keiner administrativen Bestätigung dieses Vergleiches.

154. Im Falle des nicht hinlänglich entschuldigten Ausbleibens einer oder beider Parteien, oder wenn die Beibringung der Behelfe verweigert wird, hat die Kommission das Objekt und das Ausmaß der Entschädigung ohne weiters von Amtswegen, jedoch innerhalb der Grenzen der Anmeldung zu ermitteln, und der nicht erschienenen oder verweigernden Partei steht dagegen keine Einsprache zu.

§. 155. Das weitere Verfahren der Bezirks-Kommission ist verschieden, je nachdem es sich um die Verwerthung und Liquidirung

A) der unterthänigen Leistungen,

B) der Rückstände an unterthänigen Leistungen aus dem Nutzjahre 1848 und der Aerarial-Unterstützungsvorschüsse, und

C) anderer Leistungen (§. 43 und 62 dieser Verordnung) handelt.

A. Verfahren bei unterthänigen Leistungen.

§. 156. Bevor sich die Bezirks-Kommission in die meritale Verhandlung über angemeldete unterthänige Leistungen einläßt, hat sie sich auf geeignetem Wege die Ueberzeugung zu verschaffen, ob, wann und von wem, und mit welchen begleitenden Bedingungen oder sonstigen Umständen in der in Verhandlung zu nehmenden Gemeinde eine Schenkung der unterthänigen Leistungen Statt fand.

Im Falle einer solchen Schenkung beschränkt die Bezirks-Kommission sich darauf, dieselbe in den angedeuteten Beziehungen zu konstatiren, bricht jede weitere Verhandlung über diesen Gegenstand in der Gemeinde ab, und überreicht die Ergebnisse der Ministerial-Kommission.

Diese überzeugt sich von dem Landtafelstande des fraglichen Gutes, mit welchem diese unterthänigen Leistungen verbunden waren, und entscheidet mit Vorbehalt des Rekurses an das Ministerium des Innern über die Frage: ob ungeachtet der vorliegenden Schenkung wegen ihrer offenbaren Ungiltigkeit die Entschädigung auszumitteln, oder ob der Bezugsberechtigte, der die Ungiltigkeit der Schenkung behauptet, auf den ordentlichen Rechtsweg zu weisen sei. In diesem letzteren Falle ist dem Entschädigungswerber zugleich die Frist zu bezeichnen, innerhalb welcher er die Klage bei Gericht anzubringen und sich hierüber bei der Ministerial-Kommission auszuweisen hat.

Unterläßt er das Eine oder das Andere, so ist diese Unterlassung als eine Verzichtleistung auf die angesprochenen Entschädigung anzusehen.

§. 157. Jedem Hypothekargläubiger, dessen Rechte zur Zeit der Schenkung auf dem bezugsberechtigten Gute bereits sichergestellt waren, steht unter der im §. 953 des

służy, z ograniczeniem w §. 953. powsz. ust. cyw. wyrzeczonem, w przeciągu lat trzech od upływu pierwszego edyktu do zameldowania wzywającego, prawo wystąpienia w drodze prawa przeciw ważności darowizny, i żądania wynagrodzenia za powinności poddańcze, które dłużnik jego darował. Jeżeli w skutek pozwu uprawnionego, albo wierzyciela hypotecznego, darowizna za nieważną jest uznana, wtedy albo całe wynagrodzenie, albo tylko, jak dalece na zaspokojenie wierzyciela hypotecznego w granicach orzeczenia sądowego potrzebnem się okazuje, według przepisów niniejszego rozporządzenia dodatkowo wymiarkować należy.

§. 158. Jeżeli nie zachodzi darowizna, albo jeżeli w przypadkach §§. 156. i 157. nieważność takowej jest uznaną, i wymiarkowanie wynagrodzenia zarządzone, wtedy komisyja powiatowa rozpoczyna dzieło zniesienia ciężarów badaniem meldunków powinności poddańczych, do którejto czynności uprzednio przyzwanym być ma uprawniony, lub jego zastępca, tudzież wójt wraz z wydziałem gminy.

Gdzie wydział gminy według tymczasowej ustawy gminnej z dnia 17. Marca 1849 nie wszedł jeszcze w życie, tam miejsce tegoż zastąpi dwóch do czterech mężów zaufania, których gmina pod przewodem komisyi powiatowej i większością głosów wybrać ma.

§. 159. Przedmiotem wspomnionego w poprzedzającym paragrafie badania są zawarte w meldunku podania

a) względem posiadłości gruntowych, powinnościami poddańczemi obciążonych.

b) względem powinności poddańczych i powinności wzajemnych

§. 160. Przy posiadłościach gruntowych potrzeba zjednać sobie przekonanie, czyli zobowiązany istotnie spokojnie i bez zarzutu posiada w podanej objętości gospodarstwo, o którego uwolnienie od ciężarów chodzi, i czyli między poszczególnionemi gruntami nie znajdują się także takie, z których inne, jak poddańcze, od rządu wynagrodzić się mające powinności uiszczano (§. 12. tego rozporządzenia).

§. 161. Za posiadacza pojedyńczego gospodarstwa, albo parceli gruntu, jeśliby w tym względzie zachodził spór między zobowiązanymi, i wątpliwości wzniecone zostały, tego należy uważać, kto to gospodarstwo lub parcelę gruntu istotnie posiada, i zagospodarowuje. Ani w rozpoznanie ani nawet tylko w dochodzenie wzajemnych pretensyj zapuszczać się nie trzeba, ponieważ pretensyje, które mają między sobą posiadacze poddańczy, nie mogą być nigdy przedmiotem urzędowania organów do uwolnienia gruntu od ciężarów przeznaczonych.

§. 162. Co do powinności poddańczych winna komisyja powiatowa przy tem badaniu bądź z urzędu, bądź na wniesienie strony, wziąć pod rozwagę:

allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches ausgedrückten Beschränkung innerhalb drei Jahren vom Ausgange des ersten Anmeldungs-Ediktes das Recht zu, im ordentlichen Rechtswege die Giltigkeit der Schenkung anzufechten, und die Entschädigung für die von seinem Schuldner geschenkten unterthänigen Leistungen anzusprechen. Wird über die Klage des Berechtigten oder eines Hypothekargläubigers die Schenkung für ungiltig erklärt, so ist entweder die ganze Entschädigung oder nur in so weit, als sie zur Befriedigung des Hypothekargläubigers nach Maßgabe des richterlichen Erkenntnißes nothwendig erscheint, nach den Vorschriften dieser Verordnung nachträglich auszumitteln.

§. 158. Tritt der Fall einer Schenkung nicht ein, oder wird in den Fällen der §§. 156 und 157 die Ungiltigkeit derselben anerkannt und die Entschädigungs-Ausmittlung angeordnet, so beginnt die Bezirks-Kommission das Entlastungsgeschäft mit der Prüfung der Anmeldungen über unterthänige Leistungen, zu welcher vorläufig der Berechtigte oder sein Vertreter, und der Ortsrichter mit dem Gemeindeausschuß beizuziehen sind.

Sollte der Gemeindeausschuß nach dem provisorischen Gemeindegesetze vom 17. März 1849 noch nicht ins Leben getreten sein, so ist derselbe durch zwei bis vier Vertrauensmänner zu ersetzen, die die Gemeinde unter der Leitung der Bezirks-Kommission mit Stimmenmehrheit zu wählen hat.

§. 159. Die im vorigen §. erwähnte Prüfung hat zum Gegenstande die Angaben in den Anmeldungen

a) über die mit unterthänigen Leistungen belasteten Grundbesitzungen,

b) über die unterthänigen Leistungen und Gegenleistungen.

§. 160. Bei Grundbesitzungen ist sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob der Verpflichtete die Grundwirthschaft, um deren Entlastung es sich handelt, thatsächlich in dem angegebenen Umfange ruhig und unangefochten besitzt, und ob unter den angeführten Gründen nicht auch solche vorkommen, von denen andere als unterthänige vom Staate zu entschädigende Leistungen entrichtet wurden (§. 12 dieser Verordnung).

§. 161. Als Besitzer einer einzelnen Wirthschaft oder Grundparzelle ist, wenn hierüber unter den Verpflichteten ein Streit obwaltet, und deßhalb Zweifel erhoben werden sollten, derjenige anzunehmen, welcher diese Grundwirthschaft oder Grundparzelle thatsächlich besitzt und bewirthschaftet. In eine Würdigung oder auch nur Erhebung der wechselseitigen Ansprüche ist sich durchaus nicht einzulassen, nachdem die Ansprüche der unterthänigen Besitzer unter einander niemals der Gegenstand einer Amtshandlung der mit der Grundentlastung beauftragten Organe sein kann.

§. 162. Bezüglich der unterthänigen Leistungen hat die Bezirks-Kommission bei dieser Prüfung von Amtswegen oder auf Erinnerung der Partei in Erwägung zu ziehen:

1. które z wykazanych powinności według patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, i niniejszego rozporządzenia odpadają bez wynagrodzenia;

2. czyli pomiędzy wykazanemi powinnościami nie ma takich, któreby
a) albo według krajowych ustaw politycznych całkowicie, lub w części zabronione (prohibita generalia), albo
b) prawomocnemi orzeczeniami władz politycznych lub sądowych za nienależne uznane były.

§. 163. Spostrzegłszy komisyja, że z przypadków, o których mowa w paragrafie poprzedzającym, ten, albo ów zachodzi, ma, jeżeli uprawniony naprzeciw temu nie powstaję, dotyczącę pozycyją meldunku, zanotowując krótko przyczynę, wykreślić albo też zniżyć do należnego wymiaru.

§. 164. Gdyby zaś naprzeciw temu zachodziła protestacyja, lub sama komisyja przypadek ten za wątpliwy uznawała, tedy wyczerpnąwszy powody za i przeciw mówiące, ma w przypadkach §. 162. l. 2. sama rzecz rozstrzygnąć, w razie zaś, o którym w §. 162. l. 1. jest mowa, akt Komisyi ministeryjalnej bezzwłocznie przedłożyć, która w tym względzie, nie dopuszczając odwołania się do wyższéj władzy, rozstrzyga i tylko w razie, gdyby postanowienia patentu z dnia 15. Sierpnia 1849, i niniejszego rozporządzenia, nie podawały podstawy dla jéj decyzyi, zasięgnąć ma uprzednio, co do pytania o zasadę, polecenia od Ministerstwa.

§. 165. Do Komisyi powiatowej należy dochodzić, czyli wykazane powinności nie z jakiego innego tytułu, lecz z dawnego związku poddaństwa pochodzą, a przy zachodzących sporach, jeśliby ugody do skutku przywieść nie było można, w tej mierze także rozstrzygać.

Jeżeli decyzyja orzekająca, że wykazane powinności nie ze stosunku poddaństwa wynikają, stanie się prawomocną, natenczas należy, wypuściwszy je z meldunku powinności poddańczych, przenieść do innego, do którego właściwie należą.

§. 166. Od komisyi powiatowej zależy dalej oznaczyć należność i miarę powinności, które wynagrodzone być mają. W tym celu porównywa takowa pozycyje meldunku z istniejącemi dokumentami, w których powinności poddańcze są spisane, albo zregulowane.

Takiemi dokumentami są inwentarze powinności, przez urzędy obwodowe urzędownie sprawdzone, niemniéj prawomocne uchwały władz politycznych, lub sądowych, istniejące może ugody i kontrakty, i fasyje urbaryjalne z roku 1820.

Nakoniec w każdym przypadku prawomocny zwyczaj uwzględniony być powinien.

1. welche der angemeldeten Leistungen nach dem Patente vom 15. August 1849 und der gegenwärtigen Verordnung ohne Entgelt entfallen;

2. ob unter den angemeldeten Leistungen keine solche vorkommen, welche

a) entweder nach den politischen Gesetzen des Landes ganz oder zum Theile verboten (prohibita generalia) oder

b) durch endgiltige Entscheidungen der politischen oder Gerichtsbehörden als nicht gebührend erklärt worden sind.

§. 163. Findet die Kommission, daß einer oder der andere der in dem vorhergehenden Paragraphe erwähnten Fälle eintritt, so hat sie, wenn von Seite des Berechtigten keine Einsprache geschieht, den Ansatz in der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu streichen, oder auf das liquide Ausmaß herabzusetzen.

§. 164. Wird jedoch dagegen ein Anstand erhoben, oder findet die Kommission selbst den Fall zweifelhaft, so hat sie die Gründe für und wider zu erheben, und in den Fällen des Paragraphes 162 Z. 2 selbst zu entscheiden, dagegen aber in dem Falle des Paragraphes 162 Z. 1 den Akt sogleich der Ministerial-Kommission vorzulegen, welche hierüber ohne Zuläßigkeit einer höheren Berufung entscheidet, und nur in dem Falle, wenn sie in den Bestimmungen des Patentes vom 15. August 1849 und dieser Verordnung keinen Anhaltspunkt für ihre Entscheidung findet, vorerst über die prinzipielle Frage die Weisung des Ministeriums einzuholen hat.

§. 165. Der Bezirks-Kommission steht die Erörterung, ob die angemeldeten Schuldigkeiten nicht aus einem andern Titel, als dem bestandenen Unterthansverhältniße entspringen, und bei vorkommenden Streitigkeiten, wenn kein Vergleich erzielt werden kann, auch die Entscheidung hierüber zu. Wird die Entscheidung, daß die angemeldeten Bezüge nicht aus dem Unterthansverhältniße herrühren, rechtskräftig, so entfallen sie aus der Anmeldung über unterthänige Leistungen, und sind in die einschlägige Anmeldung zu übertragen.

§. 166. Der Bezirks-Kommission liegt ferner ob, die Gebühr und das Maß der zu entschädigenden Leistungen festzustellen. Sie vergleicht zu diesem Behufe die Ansätze in der Anmeldung mit den vorhandenen Urkunden, in welchen unterthänige Leistungen verzeichnet oder geregelt erscheinen.

Derlei Urkunden sind, die von den Kreisämtern ämtlich verifizirten Schuldigkeits-Inventarien, dann rechtskräftige Entscheidungen der politischen oder Gerichtsbehörden, die etwa vorhandenen Vergleiche und Verträge, die Urbarial-Fassionen vom Jahre 1820.

Endlich ist in jedem Falle auf die zu Recht bestandene Uebung zu sehen.

Komisyja powiatowa jest przeto obowiązaną u władz właściwych o wskazane środki pomocnicze postarać się, tudzież dokładnie i bezstronnie się wywiedzieć o zwyczaju, jaki istniał do roku 1846.

§. 167. Dokładniejsze przepisy dla urzędowania komisyj powiatowych przy oznaczeniu należytości i miary powinności, wynagrodzić się mających, wydane onym będą w właściwych instrukcyjach, które przez komisarzów ministeryjalnych zaproponowane, i Ministerstwu do zatwierdzenia przedłożone być mają.

§. 168. Naostatek komisyja powiatowa ma na zasadzie postanowień niniejszego rozporządzenia oznaczyć jednostkowe ceny powinności wynagrodzić się mających, i według onych przedsięwziąć oszacowanie tychże.

§. 169. Przy tej pertraktacyi wolno jest każdej wysłuchanej stronie wnieść według jej zdania uzasadnione zarzuty.

Przedmiotem tych zarzutów mogą być:

a) uszczuplenie posiadanego gruntu przez odjęcie, lub też jakim innym sposobem;

b) zaprzeczenie prawnego tytułu do pobierania wykazanych powinności poddańczych, lub powinności wzajemnych w ogóle, albo co do miary wykazanej,

c) zaprzeczenie istotnego posiadania powinności, i powinności wzajemnych.

§. 170. Naprzeciw rachubie wartości wnieść można zarzut tylko, o ileby nie zasadzała się ani na pozycyjach wartości i liczbach stosunkowych w tej instrukcyi przepisanych, ani na datach katastralnych, ani na orzeczeniu znawców.

§. 171. Wszelkie zarzuty muszą być wniesione jeszcze podczas pertraktacyi, po doręczeniu zaś decyzyi o wynagrodzeniu, choćby w formie rekursu wniesione, już więcej słuchane być nie mają.

Toż samo zarzuty, któreby wnosili zobowiązani nie naprzeciw uprawnionym, ale znowu naprzeciw zobowiązanym, nie należą do zakresu działania komisyi powiatowej, i w każdym razie do właściwego sędziego odesłane być powinny.

§. 172. Jeżeli się powiedzie przy tem badaniu wyświecić i zagodzić zaszłe trudności i różnice, wtedy pozycyje meldunku według wynikłości z króciuchnym dodatkiem powodu sprostować należy.

Jeżeli zaś trudności nie dadzą się usunąć bez wysłuchania poszczególnych zobowiązanych, natenczas przywoławszy tychże, każdemu z osobna pozycyje meldunku, tudzież tychże sprostowanie, jeśli takowe w skutek badania przedsię-

Die Bezirks-Kommission ist daher verpflichtet, sich die angedeuteten Behelfe von den betreffenden Behörden zu verschaffen, und die bis zum Jahre 1846 bestandene Uebung genau und unpartheiisch zu erheben.

§. 167. Die näheren Anhaltspunkte für die Amtshandlungen der Bezirks-Kommissionen bei Feststellung der Gebühr und des Maßes der zu entschädigenden Leistungen werden demselben durch ihre Instrukzion vorgezeichnet werden, welche von den Ministerial-Kommissären zu beantragen, und der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten sind.

§. 168. Endlich hat die Bezirks-Kommission die Einheitspreise der zu entschädigenden Leistungen nach den Bestimmungen dieser Verordnung festzustellen, und darnach ihre Verwerthung vorzunehmen.

§. 169. Bei dieser Verhandlung steht es jeder der vernommenen Parteien frei, die ihr gegründet scheinenden Einsprüche zu erheben.

Diese Einsprüche können zum Gegenstande haben:

a) die Schmälerung des Grundbesitzes durch Entziehung oder auf eine andere Art;

b) die Bestreitung des Rechtstitels zum Bezuge der angemeldeten Leistungen oder Gegenleistungen überhaupt oder in dem angemeldeten Maße,

c) die Bestreitung des faktischen Besitzes der Leistungen und Gegenleistungen.

§. 170. Gegen den Werthanschlag kann nur in soferne, als er weder auf die in dieser Instrukzion vorgeschriebenen Werthansätze und Verhältnißzahlen noch auf die Katastraldaten, und die Aussprüche von Sachverständigen gegründet ist, ein Einspruch erhoben werden.

§. 171. Einsprüche jeder Art müssen schon während der Verhandlung vorgebracht werden, und sind nach Zustellung des Entschädigungs-Ausspruches selbst in der Form einer Berufung nicht mehr zu hören.

Auch solche Einsprüche, welche von den Verpflichteten nicht gegen den Berechtigten, sondern nur wieder gegen die Verpflichteten gerichtet sind, gehören nicht vor die Bezirks-Kommission, und sind in jedem Falle an den ordentlichen Richter zu weisen.

§. 172. Gelingt es die vorgekommenen Anstände und Verschiedenheiten bei dieser Prüfung aufzuklären und zu begleichen, so sind nach den Ergebnissen die Ansätze der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu berichtigen.

Lassen sich aber die Anstände ohne Vernehmung der einzelnen Verpflichteten nicht beheben, so sind diese selbst vorzurufen, jedem Einzelnen die Ansätze der Anmeldung, die in Folge der Prüfung etwa vorgenommene Berichtigung, die Einheitspreise der Lei-

wzięte zostało, dalej jednostkowe ceny powinności i ztąd dla uprawnionych wypadającą rentę oraz kapitał wynagrodny, które oboje rząd wypłacić ma, przedstawić i onego zapytać należy, czy przeciw temu wszystkiemu nie ma co do zarzucenia.

§. 173. Wszelkie zarzuty, jakie z mocy postanowień §§. 162. i 169. zastępcy gromad wnosić mogą, wolno także wnosić każdemu z zobowiązanych w szczególności, atoli tenże przeciw cenom jednostkowym i szacunkowi powinności, i powinności wzajemnych nie jest już mocen wnosić żadnego zarzutu.

Ponieważ skarb państwa wydawać ma zaliczki na rachunek wynagrodzenia za zniesione powinności poddańcze, przeto ma także pod tem samem ograniczeniem w miarę udziału, jaki w tem dziele bierze, prawo czynienia zarzutów a to na podstawie instrukcyi, oddzielnie wydać się mającej. (§. 211.) W instrukcyi tej na to szczególny wzgląd będzie miany, ażeby dla wykonania tego prawa pertraktacyje komisyj powiatowych nie doznawały przeszkód, a zasady postępowania tychże, ile być może, w swej mocy utrzymane były.

§. 174. Przedewszystkiem skieruje komisyja powiatowa staranie swoje ku temu, ażeby wszelkie przez pojedyńczych zobowiązanych wniesione zarzuty, nie wstrzymując tem wszakże toku pertraktacyi co do istoty, w drodze ugody były załatwione.

Atoli takie tylko ugody może Komisyja przyjmować, i brać za podstawę dalszej swej czynności urzędowej, któremi rzecz sporu ostatecznie jest załatwioną.

Ugody przez komisyją do protokołu przyjęte, mają być uważane jako obowiązujące, nie potrzebując wyższego zatwierdzenia.

Dosłowna osnowa ugody, jak ją do protokołu przyjęto, ma na żądanie stron tymże w formie rozolucyi, przez komisyją powiatową podpisanej, wydaną być z poświadczeniem, jako ugoda w ten sposób w obec komisyi zawartą została.

§. 175. Gdyby droga ugody okazała się bezskuteczną, a rozstrzygnienie przedmiotu spornego podług postanowień niniejszego rozporządzenia należało do komisyi powiatowej, tedy taż, wyświeciwszy rzecz w drodze dokładnego dochodzenia, ma wydać decyzyją, i takową stronom doręczyć.

§. 176. W jaki sposób dochodzenie najodpowiedniej i w najkrótszym czasie przedsiewzięte być ma, to zostawia się osądzeniu komisyi powiatowej, która ma prawo, postarać się ku temu o dokumentne środki pomocnicze, jakieby za potrzebne uznała, tudzież wysłuchać ludzi rzecz pamiętających, świadków, i znawców, czyto na wniesienia stron, czy z urzędu.

stungen und die darnach für den Berechtigten entfallende, vom Staate zu zahlende Entschädigung an Rente und Kapital vorzuhalten, und er um seine Einwendungen zu befragen.

§. 173. Alle Einwendungen, die nach den Bestimmungen der §§. 162 und 169 von den Gemeinderepräsentanten gemacht werden können, stehen auch jedem einzelnen Verpflichteten zu, doch kann dieser gegen die Einheitspreise und den Werthanschlag der Leistungen und Gegenleistungen keine Einsprache mehr erheben.

Unter dieser Beschränkung ist auch der Staatsschatz, da er die Entschädigung für aufgehobene unterthänige Leistungen vorzuschießen hat, nach Maßgabe seiner Betheiligung berechtiget, Einwendungen und Einsprüche auf Grundlage einer besonders zu erlassenden Instrukzion (§. 211) zu erheben berechtiget. In dieser Instrukzion wird besondere Rücksicht genommen werden, daß wegen Ausübung dieses Rechtes die Verhandlungen der Bezirks-Kommissionen nicht gehindert, und die Grundsätze über das Verfahren dieser Kommissionen, so weit es nur thunlich ist, aufrecht erhalten werden.

§. 174. Vor Allem hat die Bezirks-Kommission ihr Bemühen dahin zu richten, daß alle von den einzelnen Verpflichteten erhobenen Einsprüche, ohne jedoch dadurch den Fortgang der Verhandlung im Wesentlichen aufzuhalten, im Vergleichswege beigelegt werden.

Es sind aber nur solche Vergleiche von der Kommission aufzunehmen, und ihrer weiteren Amtshandlung zum Grunde zu legen, durch welche der streitige Punkt definitiv abgethan wird.

Die von der Kommission protokollirten Vergleiche sind, ohne daß sie einer weiteren Bestätigung bedürfen, für endgiltig anzusehen.

Der Wortlaut des Vergleiches ist, wie er protokollirt wurde, den Partheien auf ihr Verlangen in der Form eines von der Bezirks-Kommission zu fertigenden Bescheides mit der Bestätigung hinauszugeben, der Vergleich sei in dieser Art von der Kommission geschlossen worden.

§. 175. Mißlingt der Vergleichsversuch und steht die Entscheidung des Streitgegenstandes nach den Vorschriften dieser Verordnung der Bezirks-Kommission zu, so hat dieselbe vorerst durch eine genaue Erhebung die Sache ins Klare zu setzen, die Entscheidung zu fällen, und diese den Partheien zuzustellen.

§. 176. Auf welchem Wege die Erhebung am zweckmäßigsten und kürzesten zu geschehen habe, bleibt dem Ermessen der Bezirks-Kommission überlassen, welcher es zusteht, sich die nöthig erachteten urkundlichen Behelfe zu verschaffen, Gedenkmänner, Zeugen und Sachverständige über Angaben der Partheien oder von Amtswegen zu vernehmen.

§. 177. Względem zarzutu, jaki wedle §. 170. dopuszczalnym jest przeciw rachubie wartości, ma natychmiast sąd polubowny rozstrzygnąć, nie puszczając sprawy na dalszą drogę prawa.

W takim przypadku należy polecić stronom, by wymieniły sędziów polubownych, czego natychmiast, albo w krótkim, przez komisyją wyznaczonym terminie, dopełnić mają.

§. 178. Wymienionych sędziów polubownych, bez zwłoki przywołać się mających, potrzeba o rzeczy sporu, względem której mają rozstrzygnąć, na piśmie zawiadomić, i onym przytem wyznaczyć dzień i godzinę, kiedy swój wyrok w obec komisyi wydać będą mieli.

Zarazem zaś polecić im należy, by natychmiast wymienili nadrozjemcę, którego, gdyby między rozjemcami do zgodnego nie przyszło zawyrokowania, bezzwłocznie przywołać, i o samoistny wyrok zapytać należy.

Gdyby która strona zaniechała wymienić sędziego polubownego, albo sędziowie polubowni nie zgodzili się na osobę nadrozjemcy, komisyja powiatowa wymieni tychże w zastępstwie opieszałych.

Ustawa nie przepisuje powodów, któreby kogo od przyjęcia urzędu sędziego polubownego wyłączały.

§. 179. W ten zupełnie sposób postępować należy, jeżeli chodzi o to, ażeby stan rzeczy wykryto przez znawców, od których wszakże komisyja powiatowa, jeśliby jeszcze w ogóle w téj własności przez sąd zaprzysiężeni nie byli, ma względem sumiennego sprawozdania przęsięgę odebrać, sędziom polubownym zaś należy tylko dać stósowne upomnienie o ich obowiązku.

Osobom rzeczy pamiętnym, albo świadkom przypomni to komisyja powiatowa, iż zeznanie istotnej prawdy jest ich obowiązkiem, wszakże przysięgę wtedy tylko od nich odebrać należy, jeżeli to która strona wymaga, albo komisyja sama potrzebnem uznaje.

§. 180. Przeciw wyrokom sędziów polubownych, lub znawców żadne odwołanie stron nie ma miejsca.

Atoli strony mają prawo i obowiązek, dostarczyć znawcom wszelkich środków pomocniczych, by przedmiot gruntownie osądzić mogli.

§. 181. W przypadkach, gdzie prawo pobierania (tytuł) jest sporne (§. 169. 1. b.), a do ugody nie przychodzi, ma komisyja powiatowa na zasadzie ustaw, które istniały o postępowaniu w sporach poddańczych, wymiarkować wynagrodzenie, i wydawszy decyzyą takową, zobowiązanym, prawo pobierania zaprzeczającym, doręczyć z tym dodatkiem, iż w terminie 90 dni do drogi prawa udać

§. 177. Der nach §. 170 gegen den Werthanschlag zuläßige Einspruch ist sogleich ohne weiteren Rechtszug durch ein Schiedsgericht zu entscheiden.

In diesem Falle sind die Partheien zur Namhaftmachung der Schiedsmänner, die entweder sogleich oder binnen einer von der Kommission zu bestimmenden kurzen Frist zu geschehen hat, anzuweisen.

§. 178. Die nahmhaft gemachten Schiedsmänner sind ohne Verzug vorzurufen, ihnen der streitige Punkt, worüber sie zu entscheiden haben, schriftlich bekannt zu geben, und ihnen zugleich der Tag und die Stunde, wann sie ihren Ausspruch vor der Kommission abzugeben haben, zu bestimmen.

Zugleich aber sind sie zur alsbaldigen Benennung eines Obmannes anzuweisen, der, wenn die Schiedsmänner zu keinem einmüthigen Ausspruche gelangt wären, unverzüglich vorzurufen und über seine selbstständige Entscheidung zu vernehmen ist.

Wenn eine Parthei die Benennung des Schiedsmannes unterläßt, oder die Schiedsmänner über die Person des Obmannes nicht einig werden, steht die Benennung für die Säumigen der Bezirks-Kommission zu.

Gesetzliche Ausschließungsgründe gegen die Annahme dieses Schiedsrichteramtes gibt es nicht.

§. 179. Ganz auf gleiche Art ist vorzugehen, wenn es sich um die Erhebung eines Befundes durch Sachverständige handelt, nur hat die Bezirks-Kommission die letzteren, wenn sie nicht schon im Allgemeinen als solche gerichtlich beeidet sind, für die gewissenhafte Abgabe ihres Befundes in Eidespflicht zu nehmen, wogegen den Schiedsmännern bloß eine angemessene Ermahnung an ihre Pflicht zu ertheilen ist.

Gedenkmänner oder Zeugen sind von der Bezirks-Kommission an ihre Pflicht, die volle Wahrheit auszusagen, zu erinnern, und nur dann zu beeiden, wenn es eine Parthei fordert, oder die Bezirks-Kommission selbst für nöthig erachtet.

§. 180. Gegen die Aussprüche der Schiedsmänner oder der Sachverständigen findet von Seite der Partheien keine Berufung Statt.

Die Partheien sind jedoch berechtiget und verpflichtet, Behufs einer gründlichen Beurtheilung des Gegenstandes den Sachverständigen alle Behelfe an die Hand zu geben.

§. 181. In den Fällen, wo das Bezugsrecht (Titel) bestritten wird (§. 169 lit. b.) und kein Vergleich zu Stande kommt, hat die Bezirks-Kommission auf Grundlage der für die Behandlung der Unterthansstreitigkeiten bestandenen Gesetze die Entschädigung auszumitteln, das Erkenntniß zu schöpfen, und den Verpflichteten, welche den Bezugstitel anfechten, mit dem Bedeuten zuzustellen, daß sie binnen einer Fallfrist von 90 Tagen

się, i w przeciągu tegoż przed komisyją powiatową dowód wniesionego pozwu złożyć mają, w przeciwnym bowiem razie uważaneby było prawo pozwu za zgasłe, a orzeczenie co do wynagrodzenia za prawomocne.

Jeśliby w takim razie nie podobna było dojść prawomocnego zwyczaju, ma komisyja uprawnionego, dając mu równy termin peremtoryczny, odesłać do drogi prawa z tym prawnym skutkiem, że zaniechanie pozwu za zrzeczenie się żądanego poboru uważanem będzie.

Przedłużenie tego terminu tylko z powodów na szczególny wzgląd zasługujących, i tylko przez dotyczącą Komisyję ministeryjalną dozwolone być może.

§. 182. Podane w terminach pozwy mają sądy brać w pertraktacyją według przepisu o sumarycznem postępowaniu, i, ile być może, najspieszniej rozstrzygać.

Strona, która wygrała sprawę, winna jest zawierzytelniony w sądzie odpis wyroku w 8 dniach, gdy tenże prawomocnym się stanie, przedłożyć komisyi powiatowej, lub gdyby ta była już rozwiązaną, dotyczącej Komisyi ministeryjalnej.

§. 183. Tylko w przypadku, gdy która strona wywiedzie się, iż w przepisanym terminie udała się drogą prawa, ostateczne wymiarkowanie wynagrodzenia co do pozycyi spornej, zaś w przypadkach, gdzie istniejącego prawomocnego zwyczaju dojść nie można, wydanie decyzyi o wynagrodzeniu będzie odroczonem, dopóki sądowe rozstrzygnienie nie wyjdzie.

Komisyja atoli powiatowa tak wszystko przygotować powinna, iżby po wydaniu rozstrzygnienia sądowego wyrachowanie bez zwłoki nastąpić mogło

§. 184. Zobowiązanych, wnoszących zarzuty przeciw uszczupleniu swego posiadania gruntowego, i reklamujących grunta sobie odjęte, a w posiadaniu byłych dominijów będące, komisyja powiatowa ma odesłać do drogi prawa cywilnego.

Postępowanie, jakie się w takowych sporach gruntowych w drodze prawa zachować będzie miało, oznaczy osobno wydać się mająca ustawa, w której na jak największe uproszczenie postępowania, tudzież przyspieszenie rozstrzygnienia miany będzie wszelki wzgląd, jaki tylko da się połączyć z ważnością przedmiotu.

Tylko w tenczas, jeżeli

1. uprawniony, sam całe gospodarstwo włościańskie posiadając, pomimo tego powinności, które na nim były ciężyły, wykazał w celu zyskania za nie wynagrodzenia, albo jeżeli

den Rechtsweg zu ergreifen, und innerhalb derselben die Einbringung der Klage bei der Bezirks-Kommission auszuweisen haben, widrigens das Recht zur Klage als erloschen, und die Entschädigungserkenntniß als rechtskräftig angesehen werden würde.

Kann in einem solchen Falle die zu Recht bestehende Uebung nicht ermittelt werden, so hat die Kommission den Berechtigten unter gleicher Fallfrist auf den Rechtsweg zu weisen mit der Rechtsfolge, daß die Nichteinbringung der Klage als Verzichtleistung auf den angesprochenen Bezug angesehen wird.

Eine Verlängerung dieser Frist kann nur aus besonders berücksichtigungswürdigen Gründen und nur durch die betreffende Ministerial-Kommission ertheilt werden.

§. 182. Ueber die rechtzeitig angebrachten Klagen haben die Gerichte nach der Vorschrift über das summarische Verfahren zu verhandeln, und mit möglichster Beschleunigung zu entscheiden.

Die obsiegende Parthei hat eine gerichtlich beglaubigte Abschrift des Urtheils binnen 8 Tagen, nachdem es rechtskräftig geworden ist, der Bezirks-Kommission, oder falls diese schon aufgelöst wäre, der betreffenden Ministerial-Kommission zu überreichen.

§. 183. Nur in dem Falle, als sich von einer Parthei über die Betretung des Rechtsweges rechtzeitig ausgewiesen wurde, bleibt die definitive Ausmittlung der Entschädigung in Betreff der streitigen Post, und in Fällen, wo die zu Recht bestehende Uebung nicht ermittelt werden kann, die Fällung des Entschädigungs-Ausspruches bis zur richterlichen Entscheidung verschoben.

Jedoch hat die Bezirks-Kommission alles so vorzubereiten, daß nach der richterlichen Entscheidung die Berechnung unverzüglich erfolgen kann.

§. 184. Wenn Verpflichtete Einsprüche gegen die Schmälerung ihres Grundbesitzes erheben, und die ihnen entzogenen und im Besitze der gewesenen Grundherrschaften befindlichen Grundstücke reklamiren, so sind sie von der Bezirks-Kommission an den Zivil-Rechtsweg zu verweisen.

Ein besonderes zu erlassendes Gesetz wird das Verfahren vorzeichnen, nach welchem derlei Grundstreitigkeiten im Rechtswege zu verhandeln sein werden, und in selbem wird auf die möglichste Vereinfachung des Verfahrens und Beschleunigung der Entscheidung aller mit der Wichtigkeit des Gegenstandes vereinbarliche Bedacht genommen werden,

Nur dann, wenn

1. der Berechtigte die ganze Bauernwirthschaft selbst besitzt, demungeachtet aber die auf derselben gehafteten Schuldigkeiten zur Entschädigung angemeldet hat, oder

2. skutkiem przypadków elementarnych

a) całe gospodarstwo włościańskie, lub

b) jakie części tegoż

przepadły, a powinności z tychże bez zmiany do meldunku przyjęte zostały, ma komisyja powiatowa, jeżeli po bliższem dochodzeniu rzecz żadnemu wątpieniu nie podpada, w przypadku pod 1, równie jak pod 2. lit. a) wytkniętym, wykazane powinności, przytoczywszy powód tego, uważać za takie, które wynagrodzone nie będą, w przypadku zaś pod 2. l. b) wspomnionym takowe stosunkowo zniżyć.

Jeżli w przypadku pod 1. uprawniony przychyla się do zwrócenia prawnemu pretendentowi gospodarstwa włościańskiego, wykazane pobory według prawideł powszechnych oszacować należy.

Gdy tenże zostanie wyrokiem sądowym skazany na oddanie gospodarstwa, może za wykreślone powinności dodatkowo i zażądać wynagrodzenia.

§. 185. Na podstawie sprostowanego meldunku, tudzież ugód przez kommisyją powiatową do skutku przywiedzionych, i decyzyj od niej wydanych, następuje wydanie dekretu wynagrodzenia w formie sumarycznego wykazu, opiewającego na całą gromadę, lub na część gromady, jednemu do powinności urbaryjalnych uprawnionemu zobowiązaną.

Wykaz ten ma zawierać:

a) przedmioty od ciężarów uwolnione, t. j. wszelkie dawniej poddańcze posiadłości gruntowe z ich posiadaczami;

b) roczną rentę, dla uprawnionego wymiarkowaną, i odpowiedny tejże kapitał wynagrodzenia, z wyrażeniem, że jedno i drugie z kasy państwa wypłaconem będzie;

c) za wypłacalny uznany szacunek rocznych powinności wszystkich poddańczych posiadłości gruntowych;

d) ilości, które zobowiązany jako wykupno za służebności wypłacić ma, albo odniesienie się do uchwały, w tym względzie oddzielnie może wydanej;

e) pozycyje, względem których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wynagrodzenia tymczasem na później odłożonem zostaje;

f) nakoniec do tych wykazów przydany ma być spis powinności, bez wynagrodzenia zniesionych, w fasyi poszczególnionych.

Jeżeli komisyja powiatowa decyzyją jaką uprzednio wydała, tedy na takową, a przytem i na stronę, przeciwko której była zapadła, należy w wykazie odwołać się z odniesieniem się do spisanych protokołów, i domieścić uwagę, czy owa decyzyja stała się prawomocną, albo nie.

2. durch Elementar=Ereignisse,

a) die ganze Bauernwirthschaft oder

b) Theile derselben

zu Grunde gegangen, die Leistungen aber unverändert in die Anmeldung aufgenommen worden sind, hat die Bezirks=Kommission, falls durch nähere Erhebung die Sache außer Zweifel gesetzt wurde, im Falle ad 1), wie in jenem ad 2) lit. a die angemeldeten Schuldigkeiten mit Angabe des Grundes, als nicht zu entschädigende zu behandeln, im Falle ad 2) lit. b. aber dieselben verhältnißmäßig herabzusetzen.

Läßt sich der Berechtigte im Falle ad 1) zur Zurückstellung der Bauernwirthschaft an den rechtmäßigen Prätendenten herbei, so sind die angemeldeten Bezüge nach den allgemeinen Grundsätzen zu verwerthen.

Wird er durch ein richterliches Urtheil zur Herausgabe der Wirthschaft verurtheilt, so kann er die Entschädigung für die gestrichenen Leistungen nachträglich verlangen.

§. 185. Auf Grundlage der berichtigten Anmeldung, der von der Bezirks=Komission zu Stande gebrachten Vergleiche und der von ihr gefällten Entscheidungen, erfolgt die Ausfertigung des Entschädigungsausspruches in Form eines auf die ganze Gemeinde, oder den Einem Urbarialberechtigten pflichtigen Gemeindeantheil lautenden summarischen Ausweises.

Dieser hat zu enthalten:

a) Die Gegenstände, welche entlastet wurden, d. i. alle ehemals unterthänigen Grundbesitzungen mit ihren Besitzern;

b) die für den Berechtigten ermittelte Jahresrente und das ihr entsprechende Entschädigungskapital mit der Angabe, daß Beides die Staatskasse zu zahlen habe;

c) den liquid befundenen Werthanschlag der jährlichen Leistungen aller unterthänigen Grundbesitzungen;

d) die von dem Verpflichteten an Entgeld für die Servituten einzuzahlenden Beträge, oder die Beziehung auf das dießfalls etwa abgesondert ausgefertigte Erkenntniß;

e) diejenigen Posten, wegen welchen der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Entschädigungsausmittlung einstweilen verschoben bleibt;

f) endlich ist diesem Ausweise ein Verzeichniß der ohne Entschädigung aufgehobenen in den Fassionen erscheinenden Leistungen beizufügen.

Ist eine Entscheidung der Bezirks=Kommission vorhergegangen, so ist dieselbe und die Parthei, gegen welche sie erfloß, in dem Ausweise mit Beziehung auf die aufgenommenen Protokolle zu berufen, und die Bemerkung beizufügen, ob sie in Rechtskraft erwachsen sei oder nicht.

Wykaz ten ma być sporządzony w czterech egzemplarzach, z których dwa dla Komisyi ministeryjalnej zatrzymawszy, jeden uprawnionemu, a jeden gromadzie zobowiązanej komisyja powiatowa bezpośrednio doręczyć winna.

§. 186. Jeźli do jednego dominijum więcej gromad należy, tedy z wykazów pojedyńczych gromad potrzeba jeszcze wykaz główny w dwóch egzemplarzach sporządzić, z których jeden dla Komisyi ministeryjalnej w aktach zatrzymać, drugi zaś uprawnionemu wydać należy.

§. 187. Ogłoszeniem i doręczeniem tych dokumentów zajmie się sama komisyja powiatowa, przed którą tak uprawniony, jakoteż w zastępstwie gromady przełożeństwo z kilką członkami gromady, a w szczególności z tymi, dla których zarzutu pozawierano ugody, lub wydano decyzyje, stawić się ma.

Tym stronom osnowę rzeczonych dokumentów wyraźnie wyłożyć, a następnie one zapytać należy, czyli, i względem których punktów zastrzegają sobie rekurs do Komisyi ministeryjalnej. Po nastąpionem z ich strony oświadczeniu, na egzemplarzu, który im ma być doręczonym, winna komisyja stwierdzić dzień uskutecznionego ogłoszenia, i doręczenia, z zastrzeżeniem rekursu, albo z zrzeczeniem się tegoż, egzemplarz zaś wydać dotyczącym stronom.

§. 188. Jeśli kto z zobowiązanych zastrzegł sobie rekurs do Komisyi ministeryjalnej, tedy gdy tego zażąda, ma mu być wydany wyciąg z wykazu dla gromady wygotowanego.

Jeżeli zaś żadna strona rekursu sobie nie zastrzegła, natenczas u komisyi powiatowej pertraktacyja o wynagrodzeniu jest ukończona.

W przedmiocie całej pertraktacyi ma być spisany sumaryczny protokół, który tylko główne jej momenta, np. badanie meldunków, wymiarkowanie cen jednostkowych, dochodzenia z powodu zaszłych trudności, sprawozdania znawców, dalej, jako dołączenia powołane w nim dokumenta, zeznania świadków niemniej wydane uchwały i zawarte ugody i t. d. zawierać, i przez wszystkich członków komisyi, przez uprawnionego i reprezentanta gromady podpisany być ma.

Odmówienie podpisu na protokole nie odejmuje temuż mocy prawnego dowodu.

§. 189. Tak wykończony operat o wynagrodzeniu za powinności poddańcze ma być ku dalszemu zarządzeniu przesłany Komisyi ministeryjalnej, wraz z zachowanemi wykazami (§§. 185 i 186).

Dieser Ausweis ist vierfach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, eines dem Berechtigten und eines der verpflichteten Gemeinde unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

§. 186. Gehören zu einer Herrschaft mehrere Gemeinden, so ist noch weiters aus den Ausweisen der einzelnen Gemeinden ein Hauptausweis in zwei Parien zu verfassen, und eines hievon für die Ministerial-Kommission zu den Akten zu nehmen und eines dem Berechtigten zuzustellen.

§. 187. Die Kundmachung und Einhändigung dieser Urkunden geschieht von der Bezirks-Kommission selbst, bei welcher der Berechtigte und für die Gemeinde der Vorstand mit einigen insbesondere jenen Gemeindegliedern, über deren Einsprüche Vergleiche geschlossen oder Entscheidungen gefällt wurden, zu erscheinen hat.

Diesen Partheien ist der Inhalt der Urkunden deutlich vorzutragen und dieselben sind sohin zu vernehmen, ob und in welchen Punkten sie sich die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten. Nach der von ihnen erfolgten Erklärung ist sohin auf dem ihnen auszuhändigenden Exemplare der Tag der geschehenen Kundmachung und Einhändigung mit dem Vorbehalte der Berufung oder der Verzichtleistung auf dieselbe von der Kommission zu bestätigen, und das Exemplar den zuständigen Partheien auszufolgen.

§. 188. Wenn sich einer der Verpflichteten die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten hat, so ist ihm über sein Verlangen ein Auszug aus dem für die Gemeinde ausgefertigten Ausweise zuzustellen.

Ist sich aber von keiner Seite eine Berufung vorbehalten worden, so ist die Entschädigungs-Verhandlung bei der Bezirks-Kommission geschlossen.

Ueber die ganze Verhandlung ist ein summarisches Protokoll aufzunehmen welches bloß die Hauptmomente derselben als z. B. Prüfung der Anmeldung, Ermittlung der Einheitspreise, Erhebung aus Anlaß erhobener Anstände, Befunde der Sachverständigen, dann als Beilagen die bezogenen Dokumente, die Zeugenaussagen, dann die gefällten Erkenntnisse und geschlossenen Vergleiche u. s. w. zu enthalten, und von allen Kommissionsgliedern, dem Berechtigten und den Gemeinderepräsentanten zu unterfertigen sein wird.

Die verweigerte Unterschrift des Protokolls hebt seine rechtliche Beweiskraft nicht auf.

§. 189. Das so beendete Operat über die Entschädigung der unterthänigen Leistungen mit den zurückbehaltenen Ausweisen (§§. 185 und 186) ist der Ministerial-Kommission zur weiteren Verfügung zu übersenden.

B. Postępowanie z zaległościami i ściągnięcie zaliczek od rządu użyczonych.

§. 190. Komisyja powiatowa zajmie się uprzednio sprawdzeniem podanego przez uprawnionych wykazu zaległości w pańszczyznie, i innych powinnościach inwentaryjalnych za czas roku użytkowego 1848 od dnia 1. Listopada 1847 do dnia 15. Maja 1848.

§. 191. W tym celu należy, przywoławszy każdego zobowiązanego, w przytomności przełożeństwa miejscowego, wyłuszczyć mu zaległości, oraz objawić jednostkowe ceny stosownie do niniejszego rozporządzenia ustanowione, tudzież ilość pieniężną według tego wyrachowaną, i tęż ilość, jeżeli żaden nie zachodzi zarzut, w wykazie zaległości widoczną uczynić.

§. 192. Jeżeli wypłacalność zaległości ulega zaprzeczeniu, a między uprawnionym a zobowiązanym nie przyjdzie do ugody, spór odesłać należy do sędziego cywilnego, który z onym postąpi podług przepisu, o postępowaniu z dawniejszemi zaległościami wydać się mającego.

§. 193. Chociażby nawet zobowiązany na należyte wezwanie nie stawił się do pertraktacyi, Komisyja pomimo tego z urzędu przedsięwziąć ma likwidacyją i oszacowanie zaległości.

§. 194. Po ukończonej pertraktacyi wykaz zaległości w formie dekretu sporządza się w trzech egzemplarzach, z których się jeden gromadzie, drugi uprawnionemu doręcza, a trzeci Komisyi ministeryjalnej przekłada, która względem prenotacyj zaległych ilości, do urzędu poborczego wyda polecenie.

§. 195. Wykaz zaległości ma zawierać:

a) zlikwidowane zaległości;

b) ilość pieniężną za one zaległości przez zobowiązanego wypłacić się mającą;

c) termina wypłat;

d) termin rekursu.

§. 196. W razie zapowiedzianego rekursu, pojedynczym zobowiązanym, gdyby tego żądali, wydać można wyciąg z wykazu zaległości.

§. 197. Wymiarkowanie zaległości od dnia 15. Maja 1848 do końca Października 1848 dzieje się w ten sposób, że wyrachowuje się obliczoną roczną rentę w stosunku do pomienionego czasu.

Tę kwotę z zaległości, nie na zobowiązanego przypadającą, należy przenieść tak w wykazy poszczególnych gromad (§. 185.), jakoteż i w wykaz główny (§. 186), i osobno uwidocznić.

B. Verfahren bei Rückständen und Einbringung von durch den Staat geleisteten Vorschüssen.

§. 190. Den von den Berechtigten überreichten Ausweis der Rückstände an unterthänigen Roboten und andern Inventarialschuldigkeiten für die Zeit des Nutzjahres 1848 vom 1. November 1847 bis 15. Mai 1848 hat die Bezirks-Kommission einer vorläufigen Richtigstellung zu unterziehen.

§. 191. Zu diesem Behufe ist jeder Verpflichtete vorzurufen, ihm in Gegenwart des Ortsvorstandes der Rückstand vorzuhalten, die in Gemäßheit dieser Verordnung festgestellten Einheitspreise und der nach diesen entzifferte Geldbetrag bekannt zu geben und der Letztere, wenn keine Anstände erhoben werden, in dem Rückstandsausweise ersichtlich zu machen.

§. 192. Wird die Liquidität des Rückstandes bestritten, und kömmt zwischen dem Berechtigten und Verpflichteten kein Vergleich zu Stande, so ist der Streit an den Civilrichter zu weisen, der hierüber nach der für die Behandlung älterer Rückstände zu erlassenden Vorschrift zu verfahren hat.

§. 193. Erscheint der ordnungsmäßig vorgeladene Verpflichtete zur Verhandlung nicht, so hat dennoch die Kommission die Liquidstellung und Verwerthung der Rückstände von Amtswegen vorzunehmen.

§. 194. Nach geschlossener Verhandlung wird der Rückstandsausweis in Form einer Entscheidung in drei Parien ausgefertigt, wovon das eine der Gemeinde, das eine dem Berechtigten zugestellt, und das dritte der Ministerial-Kommission vorgelegt wird, die die Vorschreibung der rückständigen Beträge bei dem Steueramte zu veranlassen hat.

§. 195. Der Rückstandsausweis hat zu enthalten:

a) die liquid gestellten Rückstände;

b) den Geldbetrag der statt derselben vom Verpflichteten zu zahlen ist;

c) die Termine zur Zahlung;

d) den Rekurs-Termin.

§. 196. Im Falle der Rekursanmeldung kann den einzelnen Verpflichteten auf ihr Verlangen ein Auszug aus dem Rückstandsausweise ausgefolgt werden.

§. 197. Die Ausmittlung der Rückstände vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 geschieht dadurch, daß die entzifferte Jahresrente in dem Verhältniße zu dem bemerkten Zeitabschnitte berechnet wird.

Dieser nicht dem Verpflichteten zur Last fallende Betrag an Rückständen ist sowohl in die Ausweise der einzelnen Gemeinden (§. 185), als auch in den Hauptausweis (§. 186) zu übertragen und abgesondert ersichtlich zu machen.

§. 198. We względzie zaliczek, poddanym ze skarbu państwa na zapomogę użyczonych, rozporządzenie galicyjskiego Prezydyjum krajowego z dnia 23. Maja 1848 l. 6918 zostaje w swej mocy, o ile nie sprzeciwia się postanowieniom niniejszego rozporządzenia.

§. 199. Co do wszelkich zaliczek, które urzędy obwodowe w sposób powyższem rozporządzeniem przepisany już obrachowały, lub jeszcze przed wprowadzeniem komisyj powiatowych do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów przeznaczonych obrachują, też komisyje w dalsze likwidacyje wdawać się nie mają.

§. 200. Gdy czas będzie po temu Komisyja ministeryjalna poleci przedłożyć sobie akta pertraktacyj względem zaliczek, których likwidacyą wprawdzie rozpoczęto, atoli nie przeprowadzono, oraz względem tych, których obrachowania nie zażądały dominija w terminie oznaczonym w powołanem rozporządzeniu prezydyjalnem, i odeszle takowe do komisyj powiatowych w celu przedsięwzięcia obrachunku.

C. Postępowanie przy powinnościach niepoddańczych.

§. 201. Przy tych powinnościach komisyja powiatowa rozpocznie dzieło uwolnienia od tego, że, przyzwawszy pojedyńczych zobowiązanych, ze względem na §. 8. tego rozporządzenia, przekona się, jak dalece jakość i miara wykazanych poborów zgadza się z postanowieniami ustaw, tudzież z dokumentami i innemi środkami pomocniczemi, do których co do dziesięcin księżych należą także inwentarze parafijalne, według nowych przepisów ułożone, i według zasad rachunkowych zbadane.

Zarazem postara się o środki pomocnicze, które moze ze względu na rozmaitość danin, do oszacowania tychże i powinności wzajemnych potrzebnemi będą.

§. 202. Po skończonem badaniu tytułu należytości i zlikwidowaniu należy na zasadzie przepisów tego rozporządzenia oznaczyć ceny jednostkowe dla każdego rodzaju powinności, i powinności wzajemnych, takowe zobowiązanym przedstawić, a jeżeli żadnych przeciw temu nie uczynią zarzutów, przystąpić do wygotowania dekretów o wynagrodzeniu i wykupnie, w razie zaś jakich zarzutów, z takowemi według przepisu następujących paragrafów sobie postąpić.

Jeżeli okaże się, że gromada jest zobowiązaną, tedy pertraktacyją w teraźniejszym tudzież w poprzedzającym paragrafie przepisaną, z osobami w §. 158. niniejszego rozporządzenia wymienionionemi przeprowadzić należy.

§. 203. Podczas pertraktacyj, do których także i uprawniony stawić się powinien, mogą być czynione zarzuty:

§. 198. In Absicht auf die den Unterthanen aus dem Staatsschatze zugekommenen Unterstützungsvorschüsse bleibt der Erlaß des galizischen Landespräsidiums vom 23. Mai 1848 Z. 6918, insoferne derselbe den Bestimmungen dieser Verordnung nicht widerspricht, in Kraft.

§. 199. Alle jene Vorschüsse, über die die Abrechnung von den Kreisämtern in der mit dem obigen Erlaße vorgezeichneten Art bereits gepflogen worden ist, oder von ihnen bis zum Inslebentreten der Grundentlastungs-Bezirkskommissionen noch gepflogen werden wird, sind von den letzteren keiner weitern Liquidirung zu unterziehen.

§. 200. In einem geeigneten Zeitpunkte wird sich die Ministerial-Kommission die Verhandlungsakten über die Vorschüsse, deren Liquidirung zwar eingeleitet, aber nicht vollführt wurde, als auch über jene, bei denen die Herrschaften das Begehren um Abrechnung in der mit dem bezogenen Präsidialerlaße festgesetzten Frist nicht gestellt haben, vorlegen lassen, und an die Bezirks-Kommissionen zur Vornahme der Abrechnung leiten.

C. Verfahren bei nicht unterthänigen Leistungen.

§. 201. Die Bezirks-Kommission hat das Entlastungsgeschäft bei diesen Schuldigkeiten damit zu beginnen, daß sie sich mit Zuziehung der einzelnen Verpflichteten, und mit Rücksicht auf den §. 8 dieser Verordnung, die Ueberzeugung verschafft, in wiefern die Beschaffenheit und das Maß der angemeldeten Bezüge mit den Bestimmungen der Gesetze und mit den Urkunden und sonstigen Behelfen, worunter bei geistlichen Zehenten auch die nach den neuen Direktiven aufgenommenen und buchhalterisch geprüften Pfarr-Inventarien gehören, übereinstimmt. Zugleich wird sie jene Behelfe einholen, die etwa nach Verschiedenheit der Giebigkeiten zur Verwerthung derselben und der Gegenleistungen erforderlich sind.

§. 202. Nach vollendeter Prüfung der Bezugstitel und Liquidstellung sind die Einheitspreise für jede Gattung der Leistungen und Gegenleistungen nach den Weisungen dieser Verordnung festzustellen, den Verpflichteten vorzuhalten, und wenn von ihrer Seite keine Einwendungen erhoben werden, zur Ausfertigung der Entschädigungs- und Ablösungsaussprüche zu schreiten, falls aber Anstände vorkommen, diese nach Anordnung der folgenden Paragraphe zu behandeln.

Erscheint die Gemeinde als Verpflichteter, so ist die in diesem und dem vorhergehenden Paragraphe vorgeschriebene Verhandlung mit den im §. 158 dieser Verordnung bezeichneten Personen zu pflegen.

§. 203. Während den Verhandlungen, bei denen auch der Berechtigte zu erscheinen hat, kann Einsprache erhoben werden:

a) przeciw istotnemu poborowi powinności, lub powinności wzajemnej;
b) przeciw tytułowi prawa prywatnego do tego;
c) przeciw szacunkowi.

W każdym takim razie ma komisyja, aczkolwiek toku pertraktacyi w ogólności co do istoty powstrzymywać nie można, starać się przyprowadzić do ugody, mając przytém §. 174. tego rozporządzenia na uwadze.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, postanowienia §§. 177. do 183. zastósowane być mają, atoli z tą co do §§. 181. i 183. zmianą, że zamiast ustaw, które co do załatwienia sporów poddańczych istniały, i zamiast byłego prawomocnego zwyczaju, jedynie niezaprzeczone faktyczne posiadanie za podstawę przyjęte być ma.

§. 204. Rezultat wymiarkowanego wynagrodzenia lub wykupna, wyda komisyja w formie sumarycznego wykazu każdemu uprawnionemu zosobna.

Wykaz ten ma zawierać:
a) przedmioty uwolnienia od ciężarów;
b) rentę wynagrodną, lub wykupną, przypadającą na uprawnionego;
c) kapitał rentowy;
d) ilości częściowe, które kraj ponosić ma, (§. 18. patentu z dnia 15. Sierpnia 1849);
e) pozycye, z powodu których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wynagrodzenia na późniéj odłożonem zostaje;
f) oświadczenie strony względem spłaty kapitału;
g) ciężary bez wynagrodzenia zniesione;
h) termina rekursu, i skutki zaniechania tegoż.

Dekret ten wydany być ma w trzech egzemplarzach, z których dwa komisyja powiatowa dla Komisyi ministeryalnej zatrzymać, jeden zaś zobowiązanemu za stwierdzeniem odebrania, na pierwopisie zamieścić się mającem, sama doręczywszy, sama także dzień odebrania na dokumencie stwierdzić powinna. Jeżeli uprawniony zastrzegł sobie rekurs, wtedy czwarty egzemplarz wygotować, i temuż równym sposobem doręczyć należy.

§. 205. Wniesiony w należytym terminie rekurs lub pozew nie wywiera na dekret wynagrodzenia, ani na wypłatę przezeń przyznaną wstrzymującego wpływu.

Atoli w tych przypadkach wypłaty przez zobowiązanego uiszczone uprawnionemu dopiero po odrzuceniu wniesionego przez zobowiązanego rekursu, albo po zapadłej na rzecz uprawnionego sądowej uchwale wydane być mają.

a) gegen den faktischen Bezug einer Leistung oder Gegenleistung;
b) gegen den privatrechtlichen Titel hiezu;
c) gegen den Werthanschlag.

In allen solchen Fällen hat die Kommission, ohne daß jedoch der Fortgang der Verhandluug im Ganzen wesentlich aufgehalten werden darf, einen Vergleich zu versuchen, und sich hiebei den §. 174 dieser Verordnung gegenwärtig zu halten.

Kömmt ein Vergleich nicht zu Stande, so kommen die Bestimmungen der §§. 177 bis 183 in Anwendung, jedoch mit der bei den §§. 181 und 183 zu beobachtenden Modifikazion, daß statt der für die Behandlung der Unterthansstreitigkeiten bestandenen Gesetze, und der zu Recht bestandenen Uebung der unbestrittene faktische Besitzstand allein maßgebend sei.

§. 204. Das Resultat der Entschädigungs- oder Ablösungsausmittlung ist jedem einzelnen Verpflichteten in Form eines summarischen Ausweises von der Kommission hinauszugeben.

Dieser Ausweis hat zu enthalten:
a) die Gegenstände der Entlastung;
b) die hierauf auf den Verpflichteten entfallende Entschädigungs- oder Ablösungsrente;
c) das Rentenkapital;
d) die Antheile, die das Land zu tragen hat (§. 18 des Pat. vom 15. Aug. 1849.);
e) diejenigen Posten, wegen welchen der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Entschädigungsausmittlung verschoben bleibt;
f) die Erklärung der Parthei in Betreff der Einzahlung des Kapitals;
g) die Lasten, die ohne Entschädigung aufgehoben worden sind;
h) die Fristen der Berufuung und die Folgen ihrer Versäumung.

Dieser Ausspruch ist dreifach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, und eines ist unmittelbar von der Bezirks-Kommission dem Verpflichteten gegen Bestätigung des Empfanges auf der Urschrift zuzustellen, und der Tag des Empfanges von der Kommission auf der Urkunde zu bestätigen. Sollte der Berechtigte sich die Berufung vorbehalten, so ist ein viertes Pare auszufertigen und jenem in gleicher Art zuzustellen.

§. 205. Die rechtzeitige Einbringung der Berufung oder einer Klage äußert auf den Entschädigungsausspruch, und die durch denselben zuerkannte Zahlung keine aufschiebende Wirkung.

Nur sind in diesen Fällen die von dem Verpflichteten geleisteten Zahlungen dem Berechtigten erst nach Abweisung der vom Erstern ergriffenen Berufung, oder nach der zu Gunsten des Letztern erflossenen richterlichen Entscheidung auszufolgen.

Jeżeli zaś rekurs wniesiony przez zobowiązanego skutek otrzyma, lub jeżeli uchwała sądowa wypadnie na jego korzyść, wtedy nadpłaty tymczasem uiszczone powrócić mu należy.

§. 206. W końcu pertraktacyi główne wykazy wynagrodzenia, jakie na uprawnionego przypada, mają być sporządzone z odniesieniem się do poszczególnych decyzyj, wydanych względem zniesienia ciężarów, i z wyrażeniem renty, przez kraj ponosić się mającej, które wykazy komisyja powiatowa sama uprawnionemu doręczy.

W tym wykazie mają być uwidocznione owe pozycyje, które podług §. 205. jeszcze nie mogą być wypłacane.

Dwa egzemplarze głównego wykazu dla Komisyi ministeryjalnej w aktach zostają.

§. 207. Przeciw tym głównym wykazom żadne odwołanie się nie ma miejsca: jedynie wolno jest uprawnionemu, w przypadku jakiego uchybienia w rachunku uwagi swoje bądź na razie do komisyi powiatowej w celu sprostowania onych, bądź bezpośrednio do Komisyi ministeryjalnej w przeciągu ośmiu dni podać, by mogły być uwzględnione przy rewizyi rachunku.

§. 208. Poszczególny wykaz wykupna robocizny w naturze, przez komisyją powiatową według §. 65. wymiarkowanego, taż komisyja wyda każdemu zobowiązanemu, uprawnionemu zaś wykaz główny, całą gromadę obejmujący, w którym wyrażone być mają wszystkie obciążone realności, tudzież imiona posiadaczów onychże.

Na podstawie tych wykazów, gdy się staną prawomocnemi, przyzwoita władza sądowa pozwoli bezpośrednio egzekucyją, stosując się w tem do przepisów o sumarycznem postępowaniu.

§. 209. Co do prowadzenia protokołów, ma ważność §. 188. niniejszego rozporządzenia.

§. 210. Komisyja powiatowa ukończywszy względem którego uprawnionego operat obejmujący ciężary, które oznaczone są w §§. 43. i 62., i wynagrodzeniu lub wykupnu ulegają, zaraz prześle Komisyi ministeryjalnej protokoły wraz z dwoma egzemplarzami dekretów i wykazów głównych, dla uprawnionego wygotowanych.

O rekursach w ogólności.

§. 211. Przeciw dekretom i decyzyjom komisyi powiatowej można we wszelkich przypadkach, gdzie tylko to niniejszem rozporządzeniem wyraźnie nie jest zabronionem, założyć rekurs do Komisyi ministeryjalnej.

Wird aber der Berufung des Verpflichteten Statt gegeben, oder ergeht die richterliche Entscheidung zu seinen Gunsten, so sind demselben die mittlerweile geleisteten Ueberzahlungen zurückzustellen.

§. 206. Am Schluße der Verhandlung sind für den Berechtigten mit Beziehung auf die einzelnen Entlastungsaussprüche Hauptausweise über die auf ihn entfallende Entschädigung mit Beisetzung der vom Lande zu tragenden Rente auszufertigen, und unmittelbar von der Bezirks = Kommission zuzustellen.

In diesem Ausweise sind jene Posten ersichtlich zu machen, welche sich nach §. 205 noch nicht zur Auszahlung eignen.

Zwei Parien des Hauptausweises werden für die Ministerial = Kommission zu den Akten genommen.

§. 207. Gegen diese Hauptausweise findet keine Berufung Statt, sondern es steht dem Berechtigten bloß frei, in Betreff eines etwaigen Rechnungsverstoßes Erinnerungen entweder sogleich bei der Bezirks = Kommission Behufs der Verbesserung, oder unmittelbar bei der Ministerial = Kommission binnen acht Tagen zum Gebrauche für die Rechnungsrevision einzureichen.

§. 208. Ueber die nach §. 65 von der Bezirks = Kommission ermittelten Reluizionen der ablösbaren Naturalarbeitsleistungen ist jedem Verpflichteten ein Spezialausweis und dem Berechtigten ein die ganze Gemeinde umfassender Hauptausweis, in welchem jede belastete Realität, und der Name ihres Besitzers aufzuführen ist, von der Bezirks = Kommission zuzustellen.

Sind diese Ausweise in Rechtskraft erwachsen, so hat hierauf die kompetente Gerichtsbehörde nach der Vorschrift über das summarische Verfahren unmittelbar die Exekuzion zu bewilligen.

§. 209. Ueber die Führung der Protokolle gilt die Bestimmung des §. 188 dieser Verordnung.

§. 210. Sobald die Bezirks = Kommission das Operat über die im §. 43 und §. 62 bezeichneten, der Entschädigung oder Ablösung unterliegenden Lasten bezüglich eines Berechtigten beendigt hat, sendet sie die Protokolle mit den zwei Exemplaren der Aussprüche und der für den Berechtigten ausgefertigten Hauptausweise an die Ministerial = Kommission ein.

Von den Rekursen im Allgemeinen.

§. 211. Gegen die Aussprüche und Entscheidungen der Bezirks = Kommission kann die Berufung in allen Fällen, wo es nicht durch diese Verordnung ausdrücklich für unzuläßig erklärt ist, an die Ministerial = Kommission ergriffen werden.

Rekurs należy w przeciągu trzech dni od dnia doręczenia niezadowalniającego dekretu ustnie, albo na pismie przy komisyi powiatowej, meldować, samo zaś pismo rekursowe z dołączeniem komisyjnego dekretu w oryginale w dalszym terminie dni czternastu, po zameldowaniu liczyć się mających, którego terminu przekroczyć nie wolno, podać do komisyi powiatowej, a tylko wtedy do Komisyi ministeryjalnej, gdyby owa w powiecie już nie istniała.

Wolno wszakże każdej stronie, zrzec się podania pisemnego rekursu, a powody rekursu podać do protokołu.

Podobnie w interesie skarbu państwa może być wykonywane prawo założenia rekursu w miarę udziału, jaki tenże bierze przy wymiarkowaniu wynagrodzenia.

Jakim sposobem, i przez kogo prawo to ma być wykonywane, to przepisanem będzie osobną instrukcyją, którą Komisarze ministeryjalni, porozumiawszy się z Naczelnikiem kraju ułożyć, Ministerstwu do zatwierdzenia podać, i powszechnie ogłosić mają.

Instrukcyją tą przypadki, w których można będzie wykonywać prawo czynienia zarzutów, lub podawania rekursów, tudzież bliższe postanowienia o wykonywaniu tego prawa na podstawie prawideł podanych w niniejszem rozporządzeniu, (§. 173) szczególnie oznaczone będą.

§. 212. Każdy rekurs komisyja powiatowa w przeciągu trzech dni po podaniu tegoż powinna z własnemi podług okoliczności uwagami przedłożyć Komisyi ministeryjalnej do decyzyi.

Na rekurs strony, któryby nie w terminie był zameldowany, lub podany, nie należy mieć względu.

§. 213. Przeciw rezolucyi Komisyi ministeryjalnej pospiesznie, ile to być może, wydać się mającej, iieby mocą tejże dekret komisyi powiatowej zatwierdzonym nie został, ma miejsce dalszy rekurs do Ministerstwa.

Rekurs ten podany być ma w terminie prekluzyjnym dni czternastu, rachując je od dnia, w którym rezolucyja przez komisyją powiatową, lub gdyby taż w miejscu już nie istniała, przez starostwo powiatowe doręczoną została, z załączeniem tej rezolucyi w oryginale do Komisyi ministeryjalnej, a przez tęż bezzwłocznie odesłany do Ministerstwa, które w ostatniej instancyi rozstrzyga.

Postępowanie Komisyi ministeryjalnej z nadesłanemi operatami.

§. 214. Skoro która komisyja powiatowa nadeszle jaki operat uwolnienia gruntu od ciężarów, zaraz prezydujący w Komisyi ministeryjalnej zarządzi, aby

Diese Berufung ist binnen drei Tagen vom Tage, der Zustellung des angefochtenen Ausspruches, bei der Bezirks-Kommission mündlich oder schriftlich anzumelden, und die Berufungsschrift selbst ist mit dem Ausspruche der Kommission in Urschrift belegt, in der unüberschreitbaren weiteren Frist von vierzehn nach der Anmeldung zu rechnenden Tagen, bei der Bezirks-Kommission, und nur, wenn diese im Bezirke nicht mehr anwesend wäre, bei der Ministerial-Kommission zu überreichen.

Doch steht auch jeder Parthei frei, mit Verzichtleistung auf die Ueberreichung der schriftlichen Berufung ihre Rekursgründe zu Protokoll anzugeben.

Auch im Interesse des Staatsschatzes kann nach Maßgabe seiner Betheiligung bei der Ausmittlung der Entschädigung das Rekursrecht ausgeübt werden.

Die Art und Weise, durch wen und wie dieses Recht ausgeübt werden soll, wird durch eine besondere von den Ministerial-Kommissären im Einverständniße mit dem Landeschef zu verfassende Instrukzion, welche der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten und öffentlich bekannt zu machen ist, geregelt werden.

Diese Instrukzion wird die Fälle, in welchen das Recht der Einwendungen, Einsprüche oder des Rekurses ausgeübt werden kann, sowie die näheren Bestimmungen über die Ausübung dieses Rechtes auf Grundlage der Grundsätze dieser Verordnung (§. 173) besonders feststellen.

§ 212. Die Bezirkskommission hat die Berufung binnen drei Tagen nach ihrer Ueberreichung mit ihren allfälligen Bemerkungen zur Entscheidung an die Ministerial-Kommission zu überreichen.

Auf eine von der Parthei nicht rechtzeitig angemeldete oder eingereichte Berufung ist kein Bedacht zu nehmen.

§ 213. Gegen die mit möglichster Beschleunigung hinauszugebende Entscheidung der Ministerial-Kommission findet, in soferne sie den Ausspruch der Bezirks-Kommission nicht bestätigt, die weitere Berufung an das Ministerium Statt.

Diese ist in der Präklusivfrist von vierzehn Tagen, vom Tage der im Wege der Bezirks-Kommission, oder wenn sie nicht mehr im Orte anwesend wäre, im Wege der Bezirkshauptmannschaft zu bewirkenden Zustellung der Entscheidung an, gerechnet, unter Anschluß der letzteren in Urschrift bei der Ministerial-Kommission einzureichen, und von dieser unverzüglich an das Ministerium einzubegleiten, welches in letzter Instanz entscheidet.

Verfahren der Ministerial-Kommission mit den eingesendeten Operaten.

§. 214. Sobald eine Bezirkskommission ein Entlastungsoperat eingesendet hat, veranlaßt der Vorsitzende der Ministerial-Kommission die rechnungsmäßige Prüfung, läßt

takowy podług zasad rachunkowych zbadano, a zachodzące w tym względzie przeszkody w krótkiej drodze usunięto: poczém Komisyja ministeryjalna, jeżeli w legalnym toku dzieła zniesienia ciężarów żadne nie pojawią się uchybienia, domieszcza na dekretach wynagrodzenia, i wykazach głównych swe zatwierdzenie, użyczając tymże przezto własności dokumentów zdolnych do intabulacyi.

Po zbadaniu operatu we względzie rachunkowym, podać ma urzędnik rachunkowy z swej strony wniosek, ażeby dotycząca kasa prenotowala rentę do poboru przeznaczoną, oraz rentę uprawnionemu już teraz wypłacalną.

§. 215. Następnie zarządzi Komisyja ministeryjalna, o ile to da się wykonać według zachodzących okoliczności, ażeby w dotyczącym sądzie, któremu obadwa egzemplarze dekretu wynagrodzenia przesłać należy, pretensyje właściwych kas hypotecznie zabezpieczono, równocześnie zaś pierwotne ciężary, których miejsce zajął kapitał wynagrodzenia, wykreślono.

Z dwóch egzemplarzów dekretu wynagrodzenia jeden, klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryjalnej zwrócić, a drugi u władzy tabularnej zatrzymać należy, gdzie jako część księgi dokumentów uważany być ma.

§. 216. Nadto zarządzi Komisya ministeryjalna, ażeby przy dotyczących ciałach tabularnych w księgach uwidoczniono należności wynagrodne, dla byłego uprawnionego wynikłe ze zniesienia poborów, które osobną rubrykę przychodu z dóbr stanowiły, i na tento cel udzieli władzy tabularnej owe dwa egzemplarze wykazów (§§. 185. 206.), z których jeden, klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryalnej zwrócony, a drugi u władzy tabularnej jako część księgi dokumentów zatrzymany być ma.

§. 217. Naostatek Komisyja ministeryjalna wyda do właściwej kasy polecenie zaprenotowania renty, tudzież zaległości, które w terminach podatkowych płacone być mają.

O wypłatach.

§. 218. Jeżeli zobowiązany oświadczy przy pertraktacyi o wynagrodzeniu jako uiścić chce całkowicie, lub w części wypłatę kapitału wynagrodnego lub wykupnego, o ile do tego obowiązują go postanowienia niniejszego rozporządzenia (§§. 195., 198., 204.), tedy komisyja powiatowa uczyni o tém doniesienie Komisyi ministeryjalnej, która według tego właściwej kasie zaprenotowanie i pobieranie wypłat poleci.

§. 219. Jeżeli zobowiązani, po ukończonej z nimi pertraktacyi, zgłaszają się z chęcią wypłacenia z góry jakiej ilości kapitału, Komisyja ministeryjalna, za otrzymanem od urzędów poborczych doniesieniem, postępuje sobie według postanowienia paragrafu poprzedzającego.

vorkommende Rechnungsanstände im kurzen Wege beheben, worauf die Ministerial-Kommission, wenn anders keine Anstände gegen den legalen Vorgang bei dem Entlastungsgeschäfte sich ergeben, die Bestätigung den Entschädigungsaussprüchen und Hauptausweisen beifügt, und ihnen dadurch die Eigenschaft intabulazionsfähiger Urkunden beilegt.

Nach erfolgter rechnungsmäßiger Prüfung ist von dem Rechnungsbeamten der Antrag zu stellen, bei der betreffenden Kasse die, zur Empfangnahme bestimmte Rente, so wie die zur Ausfolgung an den Berechtigten schon derzeit flüßige Rente vorzuschreiben.

§. 215. Hierauf veranlaßt die Ministerial-Kommission, in soweit es, nach Beschaffenheit der obwaltenden Umstände, thunlich ist, bei dem betreffenden Gerichte, unter Einsendung der beiden Exemplare der Entschädigungsaussprüche, die bücherliche Sicherstellung der Ansprüche der betreffenden Kasse und die gleichzeitige Löschung der unsprünglichen Lasten, an deren Stelle das Entlastungskapital getreten ist.

Das eine Exemplar des Ausspruches ist, mit der Einverleibungsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzusenden, das zweite hat bei der Tabularbehörde zu verbleiben, und ist als ein Theil des Urkundenbuches derselben anzusehen.

§. 216. Die Ministerial-Kommission hat ferner die bücherliche Ersichtlichmachung der, dem ehemaligen Berechtigten aus der Aufhebung der zu einem Gute als Ertragszweig gehörigen Bezüge, erwachsenen Entschädigungsansprüche bei den betreffenden Körpern zu veranlassen, und zu diesem Ende der Tabularbehörde die zwei Parien der Ausweise (§§. 185, 206) mitzutheilen, wovon eines, mit der Intabulazionsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzustellen ist, und das zweite bei der Tabularbehörde als ein Theil des Urkundenbuches zu verbleiben hat.

§. 217. Endlich verordnet die Ministerial-Kommission bei der betreffenden Kasse die Vorschreibung der Rente und der in den Steuerterminen einzuzahlenden Rückstände.

Von den Zahlungen.

§. 218. Erklärt der Verpflichtete während der Entschädigungsverhandlung, daß er die Zahlung der Entschädigungs- oder Ablösungskapitale, in so ferne ihm solche nach den Bestimmungen dieser Verordnung obliegt (§§. 195, 198, 204), ganz oder zum Theile leisten wolle, so hat die Bezirks-Kommission hievon die Anzeige an die Ministerial-Kommission zu machen, welche hierüber die Vorschreibung und Empfangnahme bei der betreffenden Kasse verfügt.

§. 219. Wenn Verpflichtete sich nach der mit ihnen gepflogenen Verhandlung anmelden, Kapitalsbeträge auf Abschlag einzahlen zu wollen, verfährt die Ministerial-Kommission, über Anzeige der Steuerämter, nach der Weisung des vorhergehenden Paragraphes.

We wszystkich przypadkach wypłaty kapitału do wypłacających należy staranek o wykreślenie z tabuli wypłaconych ilości, co bez opłaty stępla i taks wykonanem być ma.

§. 220. Jeśli jakie ilości kapitału są do wypłacenia za pobory, które połączone są z posiadaniem jakiej realności, takowe Komisyja ministeryjalna poleci wydać realnej władzy sądowej, chyba, że wykaziciel poborów wywiedzie się upoważnieniem do podniesienia ilości kapitału, od realnej władzy sądowej udzielonem, w którymto razie może wypłata takowych z kasy dotyczącej do rąk jego być zaasygnowaną.

Obowiązkiem jest realnej władzy sądowej, prawa trzecich osób do tych ilości kapitału według istniejących przepisów zastrzegać.

Jeżeli wykaziciele upoważnieni byli do poborów bez względu na posiadanie jakiej realności, wypłatę tychże na ręce dotyczącej władzy administracyjnej zaasygnować należy.

Wypłaty od byłych poddanych z powodu trwającego używania służebnictw wnoszone, tymczasowie kasy rządowe do depozytu przyjmować winny.

Względem dalszego postąpienia z temiż osobne później wyjdzie rozporządzenie.

§. 221. Jeżeli renty i zaległości, w czasie, za który przypadają, nie ulegały egzekucyi, tedy ich wypłatę do rąk wykaziciela zaasygnować należy, w przeciwnym zaś przypadku arkusze płatnicze i asygnacyje mają być wydane do doręczenia władzy sądowej, która egzekucyją wykonała.

W takim razie wypłaty asygnowane być mają na ręce osób, które przez sąd będą wymienione.

Atoli jestto rzeczą egzekwentów o prawach egzekucyi za pośrednictwem dotyczącej władzy egzekucyjnej zawiadomić Komisyją ministeryjalną.

§. 222. Jeżeli zobowiązany bez odwłoki w obec komisyi wypłacił zaległości z roku użytkowego 1848 do rąk uprawnionego, taż Komisyja, zanotowawszy to w wykazie zaległości i w protokole likwidacyjnym, zobowiązanemu stwierdzi wypłatę bez opłaty stęplowej.

§. 223. Wreszcie co do wnoszenia do kas wpłat ze strony zobowiązanych, tudzież co do wypłacenia wpłynionych ilości do rąk uprawnionych, należy postępować według postanowień rozporządzenia Ministerstwa finansów z dnia 14. Lutego 1850. l. 454.

In allen Fällen einer Kapitalseinzahlung bleibt es den Einzahlern überlassen, selbst die tabularmäßige Löschung der eingezahlten Beträge zu erwirken, was stempel- und taxfrei zu geschehen hat.

§. 220. Wenn Kapitalsbeträge für Bezüge, die mit dem Besitze einer Realität verbunden sind, zur Einzahlung gelangen, so läßt sie die Ministerial-Kommission an die Real-Gerichtsbehörde, welcher die Realität unterliegt, erfolgen, es wäre denn, daß der Anmelder jener Bezüge sich mit einer Ermächtigung derselben, den Kapitalsbetrag selbst zu erheben, ausweise, in welchem Falle ihm die Erhebung bei der betreffenden Kasse selbst angewiesen werden kann.

Die Real-Gerichtsbehörde hat die Rechte dritter Personen auf diese Kapitalsbeträge nach den bestehenden Vorschriften zu wahren.

Sind die Anmelder zu den Bezügen ohne Rücksicht auf den Besitz einer gewissen Realität ermächtiget gewesen, so ist die Erhebung derselben zu Handen der betreffenden Administrazionsbehörde anzuweisen.

Zahlungen, welche von den gewesenen Unterthanen wegen des Fortbezuges der Servituten geleistet werden, sind einstweilen bei der Staatskasse ad Depositum zu nehmen.

Ueber ihre weitere Verwendung wird eine besondere Verordnung erscheinen.

§. 221. Renten und Rückstände, wenn sie in der Zeit, für welche sie laufen, keiner Exekuzion unterlagen, sind dem Anmelder zahlbar anzuweisen, sonst aber sind die Zahlungsbögen und Zahlungsanweisungen der Gerichtsbehörde, welche die Exekuzion vollzogen, zur Zustellung zu erfolgen.

Die Zahlungsanweisung geschieht dann zu Handen der von dem Gerichte namhaft gemachten Personen.

Es ist aber Sache der Exekuzionswerber, die Exekuzionsrechte im Wege der betreffenden Exekuzionsbehörde zur Kenntniß der Ministerial-Kommission zu bringen.

§. 222. Wenn der Verpflichtete die Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 sogleich bei der Kommission zu Handen des Berechtigten bezahlt hat, so hat die letztere dieses in dem Rückstandsausweise und im Liquidirungsprotokolle anzumerken, und dem Verpflichteten die Zahlung stempelfrei zu bestätigen.

§. 223. Im Uebrigen ist sich in Betreff der Einzahlungen von Seite der Verpflichteten an die Kassen, und der Auszahlung der eingelaufenen Beträge an die Berechtigten nach den Bestimmungen des Erlaßes des Finanzministeriums vom 14. Februar 1850 Z. 454 zu benehmen.

Szczegółowe postanowienia.

§. 224. Wszelkie należytości, na rzecz którego uprawnionego do kasy wpływające, jakoteż ztąd temuż wypłacać się mające, powinny być użyte na pokrycie i zaspokojenie zaliczek, wydanych mu w skutek okólnika z dnia 27. Czerwca 1849, prawa zaś trzecich osób do renty z zaległości lub wynagrodzenia idą po pretensyjach, które ma kasa z powodu rzeczonych wydanych zaliczek.

Dalsze wydawanie tych zaliczek ustaje, odkąd staje się wypłacalną renta wynagrodzenia.

§. 225. Krajowy kataster wynagrodzenia ma pod bezpośrednim kierunkiem Komisarza ministeryjalnego podług planu przezeń podanego, a przez Ministerstwo zatwierdzonego, być ułożony i dalej prowadzony.

Krauss. Schmerling. Bach.

Besondere Bestimmungen.

§. 224. Alle zu Gunsten eines Bezugsberechtigten an die Kassa einlaufenden, so wie alle von dieser an den ersteren zu bezahlenden Gebühren, sind zur Deckung und Berichtigung der demselben in Folge des Kreisschreibens vom 27. Juni 1849 erfolgten Vorschüsse zu verwenden, und Rechte dritter Personen auf die Rückstände und Entschädigungsrente stehen den Ansprüchen der Kasse wegen dieser geleisteten Vorschüsse nach.

Die weitere Erfolgung dieser Vorschüsse hört von dem Augenblicke auf, in welchem die Entschädigungsrente flüßig wird.

§. 225. Der Landesentschädigungs-Kataster ist unter der unmittelbaren Leitung des Ministerial-Kommissärs nach einem über seinen Vorschlag von dem Ministerium zu genehmigenden Plane anzulegen und fortzuführen.

Krauß. Schmerling. Bach.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część II.

Wydana i rozesłana dnia 14. Lutego 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Februar 1851.

2.

Okólne rozporządzenie Namiestnika kraju z dnia 21. Stycznia 1851,

którém tymczasowe przepisy utrzymywania dróg nieskarbowych, jako skazówka zachowania się ogłasza się.

W skutek zniesienia związku poddaństwa, najwyższym patentem z dnia 7. Września 1848 *) wyrzeczonego, nowa, obecnym stosunkóm odpowiadająca ustawa o konkurowaniu w celu utrzymywania dróg kosztem Skarbu publicznego nieutrzymywanych, stała się naglącą potrzebą: takowa też niebawem wydaną zostanie.

Dla zapobieżenia jednak upadkowi dróg nieskarbowych, potrzebném jest tymczasowe w tym względzie rozrządzenie, z którego powodu JW. Minister spraw wewnętrznych pod d. 12. Stycznia r. b. za l. 27761, upoważnił mnie do wydania tymczasem następujących postanowień, które dla zachowania się ogłasza się:

§. 1.

Póki w téj mierze nie wyjdzie nowa ustawa, obowiązane są do utrzymywania dróg nieskarbowych, t. j. gościńców obwodowych i dróg komunalnych te gminy, i w takim stosunku, które, i o ile z tych dróg bezpośrednio lub pośrednio użytkują.

§. 2.

Pod gminami, które z takich dróg bezpośrednio lub pośrednio korzystają, rozumie się zwyczajnie, i dopóki co innego niebędzie postanowiono, te gminy, które do utrzymywania dróg podług dotychczasowych ustaw były obowiązane.

Władze atoli polityczne upoważnione są tam, gdzie ci, którzy konkurować powinni, są przeciążeni, obwód do konkurencyi obowiązany w trafniejszém zastosowaniu zasady §. 1. co do terytoryjum, drogą przerzniętego, rozciągnąć także na gminy sąsiedne, lub na poszczególnych mieszkańców, którzy z takiéj drogi podobnież korzystają, i w ogólności do przykładania się są obowiązani. (§. 3.)

§. 3.

Z gmin zobowiązanych lub ich części, wszyscy podatkujący bez różnicy w miarę ich rocznéj należytości w podatkach stałych konkurować powinni.

---

*) W zbiorze ustaw prowinc. z r. 1848 pod l. 88.

2.

Zirkular-Verordnung des Statthalters vom 21. Jänner 1851,

womit provisorische Bestimmungen über die Erhaltung nicht ärarischer Straßen festgesetzt und zur Darnachachtung bekannt gemacht werden.

In Folge der mit dem Allerhöchsten Patente vom 7. September 1848 *) ausgesprochenen Aufhebung des Unterthansverbandes ist ein neues, den dermaligen Verhältnissen entsprechendes Gesetz über die Konkurrenz zur Erhaltung jener Straßen, welche nicht aus dem Staatsschatze erhalten werden, ein dringendes Bedürfniß, und ein solches wird bald erscheinen.

Um jedoch dem Verfalle der nicht ärarischen Straßen vorzubeugen, ist eine provisorische Vorkehrung nothwendig, daher mich der Herr Minister des Innern mit dem Erlaße vom 12. Jänner l. J. Z. 27761 ermächtiget hat, einstweilen nachstehende Verfügungen zu erlassen, welche zur Darnachachtung bekannt gemacht werden

§. 1.

Bis zur Erscheinung eines neuen Gesetzes sind zur Erhaltung der nicht ärarischen Straßen, das ist, der Kreisstraßen und Komunalwege jene Gemeinden und in dem Maße verpflichtet, als sie von der herzustellenden Straße einen unmittelbaren oder mittelbaren Nutzen ziehen.

§. 2.

Unter denjenigen Gemeinden, welche von einer solchen Straße einen unmittelbaren oder mittelbaren Nutzen ziehen, sind in der Regel, und so lange Nichts anderes festgesetzt wird, diejenigen zu verstehen, welchen die Straßenerhaltung nach den bisherigen Gesetzen oblag.

Die politischen Behörden sind aber ermächtiget, wenn einzelne Beitragspflichtige überbürdet erscheinen, den bisherigen Konkurrenz-Verpflichtungskreis in richtigere Anwendung des im §. 1 aufgestellten Grundsatzes über das von der Straße durchschnittene Territorium, auch auf benachbarte Gemeinden oder einzelne Insaßen, welche von einer solchen Straße gleichfalls Nutzen ziehen, und überhaupt beitragspflichtig sind (§. 3), auszudehnen.

§. 3.

Von den verpflichteten Gemeinden oder Gemeindetheilen haben alle Steuerpflichtigen, ohne Unterschied nach Maßgabe ihrer jährlichen direkten Steuerschuldigkeit zu konkurriren.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1848 unter Nro. 88.

§. 4.

Obowiązek konkurowania jest z istoty swojéj dla wszystkich równy; ztąd żadna część kosztów utrzymania, w szczególności zaś ani nawet dostarczanie materyjałów, ani ponoszenie wszelkich wydatków w gotowiznie nie ma być na jednę lub drugą klasę przykładających się nałożoną lub dla niéj zachowaną.

§. 5.

Przedmioty przy takich gościńcach wydarzające się, jako to: mosty i przewozy, za które poszczególnym osobom lub gminóm pobory myta są dozwolone, wyłączone być powinny z konkurencyi drogowéj.

Porządne utrzymanie tych przedmiotów należy i nadal za pobieraniem należytości myta taryfą oznaczonéj, do tych, którzy do pobierania myta są upoważnieni.

§. 6.

Sposób uiszczania konkurencyjnych datków w naturze, lub w pieniądzach, zostawia się zobowiązanym do wolnego ułożenia się między sobą.

§. 7.

Wszystkie względem utrzymywania gościńców cyrkułowych i dróg komunalnych istniejące przepisy co do czasu i sposobu uiszczania, tudzież co do technicznego wykonania robót, zostają w swéj mocy do czasu wyjścia nowéj ustawy o budowaniu gościńców, o ile je prowizoryjum niniejsze nie znosi.

§. 8.

Rozkład powinności konkurencyjnych między strony, do tychże niniejszém rozporządzeniem powołane, jako i kierownictwo robót jest rzeczą urzędów politycznych, za przyzwaniem umocowanego z każdej gminy.

§. 9.

Naprzeciw uporczywym postąpić mają władze polityczne podług tych przepisów, które istnieją dla wyegzekwowania obowiązków i ciężarów publicznych.

§. 10.

Rekursa zobowiązanych do konkurencyj, nie tamują dopełnienia wydzielonych powinności.

Gołuchowski, m. p.,
c. k. Namiestnik.

§. 4.

Die Konkurrenzpflicht ist der Sache nach für alle gleich; daher kein Theil der Erhaltungskosten, insbesondere aber auch nicht die Materialienbeischaffung und die Bestreitung aller baaren Auslagen der einen oder der anderen Klasse der Konkurrenten zuzuweisen, oder vorzubehalten ist.

§. 5.

Die auf solchen Straßen vorkommenden Objekte, als: Brücken und Ueberfuhren, für welche einzelnen Personen oder Komunen Mauthbezüge bewilligt wurden, sind aus der Straßenkonkurrenz auszuscheiden.

Die ordnungsmäßige Erhaltung dieser Objekte liegt fortan den Mauthberechtigten gegen Bezug der tarifmäßigen Mauthgebühr ob.

§. 6.

Die Art der Leistung der Konkurrenzbeiträge, ob in natura oder im Gelde, wird dem freien Uebereinkommen der Beitragspflichtigen unter sich überlassen.

§. 7.

Alle wegen Erhaltung der Kreisstraßen und Komunalwege bestehenden Vorschriften bezüglich der Zeit und der Art der Leistung, dann der technischen Ausführung der Arbeiten, bleiben bis zum Erscheinen eines neuen Straßenbau-Gesetzes in so ferne in Wirksamkeit, als sie durch das gegenwärtige Provisorium nicht aufgehoben sind.

§. 8.

Die Vertheilung der Konkurrenzpflicht unter die durch dieses Gesetz hiezu berufenen Parteien, so wie die Leitung der Arbeiten liegt den politischen Aemtern unter Zuziehung eines Bevollmächtigten aus jeder Gemeinde ob.

§. 9.

Gegen die Renitenten haben die politischen Behörden nach jenen Vorschriften einzuschreiten, welche für die Eintreibung öffentlicher Verpflichtungen und Staatslasten bestehen.

§. 10.

Rekurse der Konkurrenzpflichtigen haben keinen hemmenden Einfluß auf die Vollführung der zugetheilten Leistungen.

Goluchowski, m. p.,
k. k. Statthalter.

§. 4.

Die Konkurrenzpflicht ist der Sache nach für alle gleich; selbst die Inhaber ge-
ringerer Rechte, insbesondere aber auch nicht die Patrimonialherrschaften sind von der Entrich-
tung aller dieser Auslagen der einen oder der andern Art der Konkurrenz ausge-
wiesen, oder vorzubehalten ist.

§. 5.

Die auf irgend einer Straße vorkommenden Objekte, als: Brücken und Ueberfahrten,
für welche eigenen Personen oder Gemeinden Mautbezüge bewilligt wurden, sind
aus der Straßenkonkurrenz auszuscheiden.

Die ordnungsmäßige Erhaltung solcher Objekte liegt daher den Mautberechtigten
gegen Bezug der tarifmäßigen Mautgebühr ob.

§. 6.

Die Art der Leistung der Konkurrenzbeiträge, ob in natura oder in Geld, wird
dem freien Uebereinkommen der Beitragspflichtigen unter sich überlassen.

§. 7.

Alle wegen Erhaltung der Bezirksstraßen und Kommunalwege bestehenden Gewohnhei-
ten bezüglich der Zeit und der Art der Leistung, dann der örtlichen Vertheilung der
Arbeiten, bleiben bis zum Erscheinen eines neuen Straßenbau-Gesetzes in so lange in
Wirksamkeit, als sie durch die gegenwärtigen Bestimmungen nicht aufgehoben sind.

§. 8.

Die Vertheilung der Konkurrenzpflicht unter die durch dieses Gesetz bezeichne-
ten Parteien, so wie die Leitung der Arbeiten liegt den politischen Behörden unter Zu-
ziehung eines Bevollmächtigten aus jeder Gemeinde ob.

§. 9.

Gegen die Renitenten haben die politischen Behörden nach jenen Vorschriften vor-
zugehen, welche für die Eintreibung öffentlicher Abgaben vorgeschrieben
bestehen.

§. 10.

Aufgabe der Konkurrenzpflichtigen ist es, [illegible] Gesetzen mit der Aus-
führung der ausgesprochenen Grundsätze.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część III.

Wydana i rozesłana dnia 15. Marca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. März 1851.

3.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Grudnia 1850

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 1, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkami w samem rozrządzeniu znajdującemi się.

którem się, w skutek najwyższego postanowienia rozporządza niektóre zmiany tak co do zastrzeżonego rządowi prawa, jak co do przedsiębiorstw prywatnych peryodycznego transportu osób (mesażerye i powozy, tak zwane sztelfury).

Ażeby postanowienia, zawarte w ustawie pocztowej z dnia 5. Listopada 1837*) i odnoszące się do zakazanych przeprzągów, równie jak do zastrzeżonego rządowi prawa względem transportu osób, w zgodności ustawić z temi ułatwieniami w transporcie osób, które koleje żelazne i inne tegoczesne środki obrotowe podają na rękę; tudzież, ażeby zostawić także przemysłowi prywatnemu w transporcie osób wolność, do prędszego rozwoju tego przemysłu koniecznie potrzebną, by tenże z jednej strony zadosyć uczynił potrzebie tanich środków komunikacyjnych, z drugiej strony zaś ulżył z czasem ciężarów, które rządowe przedsiębiorstwo pocztowe względem transportu osób przyjęło na siebie. — Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość raczył, na wniosek ministra handlu, najwyższą uchwałą Swoją z dnia 7. Grudnia 1850, zatwierdzić następujące postanowienia, mające obowiązywać od dnia 1. Lutego 1851:

Postanowienia względem przedsiębiorstw prywatnych peryodycznego transportu osób (mesażeryów i powozów, zwanych sztelfurami).

§. 1.

O zakazie zakładania stacyj pocztowych prywatnych.

Na gościńcach, na których się znajdują zakłady pocztowe rządu do transportu podróżujących (stacye pocztowe, stacye do przeprzągu pocztowego) lub na gościńcach, których nadużyć można do objechania gościńca pocztowego przez wyboczenie lub cofnienie, nie wolno nikomu utrzymywać koni, zakładać stacye, lub stanowiska dla przeprzągów do przeprawy podróżnych ze zmianą koni przy powozach, które z sobą przywożą (ekstrapoczty).

§. 2.

O przedsiębiorstwach prywatnych peryodycznego transportu osób ze zmianą koni przy tym samym powozie.

Dozwolone są przedsiębiorstwa prywatne peryodyczno-regularnego transportu osób ze zmianą koni przy tym samym powozie; a przedsiębiorcy, chcący użyć do tego koni pocztowych, winni za to złożyć przepisane dla każdego pojedynczego kraju koronnego pojezdne i poczestne dla postyliona, z ustąpieniem dzie-

*) W zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, tom 66, z roku 1838, stronica 99—116.

3.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, Nro. 1, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

giltig für alle Kronländer, mit den im Erlaße selbst vorkommenden Ausnahmen,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung mehrere Abänderungen in Beziehung auf den Staatsvorbehalt und auf Privat-Unternehmungen der periodischen Personentransporte (Messagerien und Stellfuhren) angeordnet werden.

Um jene Bestimmungen des Postgesetzes vom 5. November 1837 *), welche sich auf den verbotenen Pferdewechsel und auf den Staatsvorbehalt des Personentransportes beziehen, mit den Erleichterungen des Personentransportes auf den Eisenbahnen und den sonstigen dermaligen Verkehrsverhältnissen in Einklang zu bringen, und der Privatindustrie auch in Bezug auf den Personentransport jene Freiheit der Bewegung zu gewähren, welche erforderlich ist, damit diese Industrie sich rascher entwickle, und so einerseits dem Bedürfnisse billiger Kommunikazionsmittel für den allgemeinen Verkehr genüge, andererseits allmälig die von der Staatspost-Anstalt bezüglich des Personentransportes auf sich genommenen Lasten erleichtere, haben Seine Majestät über Antrag des Handelsministers mit Allerhöchster Entschließung vom 7. Dezember 1850 nachstehende Bestimmungen zu genehmigen geruht, welche mit 1. Februar 1851 in Wirksamkeit zu treten haben.

Bestimmungen über Privatunternehmungen periodischer Personentransporte (Messagerien und Stellfuhren.)

§. 1.

Verbot der Errichtung von Privat-Post-Stazionen.

Auf Straßen, auf welchen Staatspost-Anstalten zur Beförderung von Reisenden (Poststazionen, Postrelais) bestehen, oder, welche streckenweise durch Ausbiegen oder Rückkehren zur Umfahrung der Poststraße mißbraucht werden könnten, ist es Jedermann untersagt, Pferde-Stazionen oder Relais zur Beförderung von Reisenden mit Pferde-Wechsel an den von ihnen mitgebrachten Wägen (Extraposten) zu errichten.

§. 2.

Privatunternehmungen periodischer Personentransporte mit Pferde-Wechsel an demselben Wagen.

Unternehmungen zum periodisch-regelmäßigen Personentransporte mit Pferdewechsel an einem und demselben Wagen sind gestattet, und die Unternehmer, welche sich hiebei der Postpferde bedienen wollen, haben dafür das in den verschiedenen Kronländern jeweilig bestehende Ritt- und Postillonstrinkgeld mit einem Nachlaße von zehn Perzent

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 66, vom Jahre 1838, Seite 99—116.

sięciu procentów. Większe ustąpienie zostawia się dobrowolnej ugodzie między przedsiębiorcą a pocztmistrzem.

§. 3.

O zastrzeżeniu nałożenia podatku, o tymczasowem wynagrodzeniu pocztmistrzów, których konie nie będą używane.

Rząd zastrzega sobie prawo nałożenia stosownej opłaty na przedsiębiorstwa prywatne transportowania osób i rzeczy, w którymto razie wydanym będzie o tem osobny przepis.

Zanim nastąpi przepis o urządzeniu i wymiarze tej opłaty, winni są przedsiębiorcy, nie chcący używać koni pocztowych, płacić pocztmistrzowi którego konie nie będą użytemi, za każde użycie koni przedsiębiorstwa na odpowiedniej stacyi pocztowej, po 4 kr. od konia i stacyi.

W królestwie Lombardzko-Weneckiem pozostawia się do owego czasu opłata po 30. cent. austryackich od konia i stacyi dla pocztmistrzów, a po 10 proc. od dochodu z transportu osób do kasy pocztowej.

Przedsiębiorca ma wybór używania koni własnych lub pocztowych; obowiązany jest atoli uczyniony wybór, oznajmić dotyczącemu pocztmistrzowi dwoma miesiącami przed rozpoczęciem przedsiębiorstwa. Ten obowiązek rozumieć się ma także o późniejszej zmianie w oznajmionym wyborze.

Względem opłacania należytości pocztmistrzom, ugodzić się mają z nimi przedsiębiorcy z reguły według upodobania; jeżeli zaś takiej ugody nie ma, winni są przedsiębiorcy natychmiast opłacić pocztmistrzom należytości, za każdą jazdę i za każdą stacyę.

Przedsiębiorcy prywatni peryodycznego transportowania osób, są zresztą także obowiązani na żądanie władzy pocztowej, przeprawiać bezpłatnie pakiety z listami aż do 50 funtów ważące, i starać się o bezpieczne ich przechowanie podczas transportu, i o doręczenie takowych urzędowi pocztowemu w miejscu przeznaczenia. Co przeważa 50 funtów, wynagrodzonem będzie podług taryfy frachtowej przedsiębiorstwa.

§. 4.

O zaprzęgu, ładowaniu i o czasie transportu

O zregulowanie zaprzęgów, o wagę ładunku i czas transportu wolno przedsiębiorcom porozumieć się z pocztmistrzami.

Jeżeli porozumienie takie nie przyjdzie do skutku, natenczas dyrekcya pocztowa dotyczącego kraju koronnego lub okręgu pocztowego (w królestwie

zu entrichten. Ein weiterer Nachlaß bleibt dem freiwilligen Uebereinkommen zwischen Postmeistern und Unternehmern anheim gestellt.

§. 3.

Vorbehalt der Besteuerung, einstweilige Entschädigung der Postmeister, deren Pferde nicht benützt werden.

Die Staatsverwaltung behält sich vor, die Personen- und Sachentransporte durch Privatunternehmungen überhaupt einer angemessenen Abgabe zu unterziehen, in welchem Falle eine besondere Vorschrift darüber erfließen wird.

Bis die Vorschrift über die Einrichtung und das Ausmaß dieser Abgabe erfolgt, sind die Unternehmer, welche sich der Postpferde nicht bedienen wollen, verpflichtet, jedem Postmeister, dessen Pferde unbenützt bleiben, für die jedesmalige Verwendung der Pferde der Unternehmung auf der bezüglichen Poststazion 4 kr. pr. Pferd und Post zu bezahlen.

Im lombardisch-venezianischen Königreiche bleibt bis dahin die Abgabe an die Postmeister mit 30 Centesimi austriaci pr. Pferd und Post, so wie jene an die Post-Kasse von 10 Perzent vom Ertrage des Personentransportes aufrecht.

Die Wahl zwischen der Verwendung eigener oder der Postpferde bleibt dem Unternehmer vorbehalten, derselbe ist jedoch verpflichtet, die getroffene Wahl den betreffenden Postmeistern zwei Monate vor dem Beginne der Unternehmung bekannt zu machen. Diese Verpflichtung hat auch rücksichtlich einer späteren Aenderung in der bekannt gemachten Wahl zu gelten.

Ueber die Entrichtung der Gebühren an die Postmeister ist in der Regel zwischen diesen und den Unternehmern ein beliebiges Abkommen zu treffen, sonst haben die Unternehmer die Gebühren bei jeder Fahrt und jeder Stazion sogleich den Postmeistern zu berichtigen.

Die Privatunternehmer periodischer Personentransporte sind übrigens auch verpflichtet, über Verlangen der Postbehörde Briefpackete bis zu dem Gewichte von 50 Pfunden unentgeltlich zu befördern, und für deren sichere Verwahrung während des Transportes und Uebergabe an das Postamt des Bestimmungsortes Sorge zu tragen. Für das Mehrgewicht über 50 Pfund wird die Vergütung nach dem Frachten-Tarife der Unternehmung geleistet.

§. 4.

Bespannung, Ladung, Beförderungszeit.

Das Bespannungs-Regulativ, das Ladungs-Gewicht und die Beförderungszeit wird dem Uebereinkommen der Unternehmer mit den Postmeistern überlassen.

Kommt hierüber ein freies Uebereinkommen nicht zu Stande, so hat die Post-Direkzion des betreffenden Kronlandes oder Postbezirkes (im lombardisch-venezianischen

Lombardzko-Weneckiem dyrekcya pocztowa w Weronie) o tem stanowić winna; przyczem przepisy regulaminu o ekstra-pocztach służyć mają za prawidło

§. 5.

O udzieleniu koncesyj.

Przedsiębiorcy peryodycznego transportu osób, winni są prosić o pozwolenie do takowego przedsiębiorstwa w dyrekcyi pocztowej tego kraju koronnego, lub tego okręgu, w którym przedsiębiorstwo ma mieć siedzibę swoją, t. j. gdzie się znajduje główna kasa i prowadzą księgi jego (w królestwie Lombardzko-Weneckiem w naddyrekcyi pocztowej w Weronie).

Dyrekcya pocztowa rozstrzygać winna prośby takowe, w porozumieniu z władzami politycznemi, co do koncesyj przemysłowych właściwemi, po udzielonem zaś pozwoleniu uwiadomić o tem władze polityczne po wszystkich tych miejscach, w których przedsiębiorca założyć przeprząg zamyśla, w razie zaś, jeżeli przedsiębiorstwo rozciągać się ma do innego kraju koronnego, uwiadomić także o tem dyrekcyę pocztową tegoż kraju koronnego, która to podać winna do wiadomości władz politycznych swego okręgu.

§. 6.

O przedsiębiorczych towarzystwach.

O koncesyę upraszać mogą tak pojedyncze osoby, jako też kilka osób, które na ten cel towarzystwo zawiązały. W tym ostatnim razie, członkowie obowiązani są ustanowić ajenta i takowego wymienić, który wszystkie postanowienia, zawarte w niniejszym przepisie, wypełniać winien pod spólną odpowiedzialnością reszty członków towarzystwa.

§. 7.

O szczegółach, które podać winni proszący o koncesyę.

Prożby o udzielenie koncesyi, zawierać winny, oprócz wykazu przymiotów osobistych proszącego, przepisanego ustawami przemysłowemi, następujące wyraźne szczegóły:

a) gościniec pocztowy, na którym ma się jazda odbywać, tudzież nazwisko i końce takowego;

b) nazwę przedsiębiorstwa;

c) jeżeli się używać będzie koni przedsiębiorstwa, nazwiska tych miejsc, w których się znajdować będą przeprzągi;

d) liczbę koni pocztowych w regule potrzebnych;

e) ile razy, i o której godzinie odjazd i przyjazd nastąpi;

Königreiche die Oberpost-Direkzion in Verona) dießfalls zu entscheiden, wobei, was Bespannungs- und Ladungs-Gewicht betrifft, die Bestimmungen der Extrapostordnung zur Richtschnur zu dienen haben.

§. 5.

Konzessions-Ertheilung.

Die Unternehmer periodischer Personentransporte haben die Bewilligung zu einer solchen Unternehmung bei der Post-Direkzion des Kronlandes oder des Bezirkes anzusuchen, wo die Unternehmung ihren Sitz haben wird, d. i. wo die Hauptkasse und die Bücher derselben geführt werden (im lombardisch-venezianischen Königreiche bei der Oberpost-Direkzion in Verona).

Die Post-Direkzion hat über ein solches Gesuch nach gepflogenem Einvernehmen mit den für Gewerbs-Konzessionen kompetenten politischen Behörden zu entscheiden, nach ertheiltem Befugniße aber davon die politischen Behörden aller Orte, wo die Unternehmung einen Pferdewechsel beabsichtiget, und falls die Unternehmung ein anderes Kronland berühren sollte, die Post-Direkzion dieses Kronlandes in Kenntniß zu setzen, welche dann auch die Verständigung der politischen Behörden ihres Bezirkes zu veranlassen hat.

§. 6.

Unternehmungen von Gesellschaften.

Die Konzession kann sowohl von einzelnen Personen, als von Mehreren, welche zu diesem Zwecke in Verbindung treten, nachgesucht werden. Im letzteren Falle haben die Theilnehmer einen Geschäftsführer zu bevollmächtigen und namhaft zu machen, welcher allen in der gegenwärtigen Vorschrift enthaltenen Bestimmungen unter Mithaftung der übrigen Gesellschaftsglieder nachzukommen hat.

§. 7.

Angaben, welche von den Konzessionswerbern zu machen sind.

Die Gesuche um Ertheilung der Konzession müssen außer dem durch die Gewerbs-Gesetze vorgeschriebenen Nachweise über die persönlichen Eigenschaften des Bewerbers, folgende bestimmte Angaben enthalten:

a) Die Poststraße, auf welcher die Fahrt sich bewegen soll, und die Namen und Endpunkte derselben;

b) den allfälligen Namen der Unternehmung selbst;

c) im Falle des Gebrauches von Pferden der Unternehmung, die Namen der Orte, wo Relais aufgestellt werden wollen;

d) die Anzahl der in der Regel benöthigten Postpferde;

e) wie oft und zu welchen Stunden die Abfahrt und Ankunft stattfinde;

f) taryfę należytości jazdy projektowanej;

g) w końcu każdy przedsiębiorca winien przed wystawieniem koncesy., złożyć do kasy pocztowej kaucyę w kwocie 100 złt. r.

Każdą zmianę, jaka tylko zajdzie, należy donieść do dyrekcyi pocztowej, a ta w razie potrzeby udzielić winna wiadomość o niej dotyczącym władzom politycznym.

§. 8.

O wozach dodanych.

Wolno jest przedsiębiorcom równocześnie z wozami głównemi wozić także w razie potrzeby i wozami dodatnemi; względem używania takowych, należy zachować §§. 2., 3. i 4. niniejszych postanowień.

§. 9.

O naznaczaniu wozów.

Wozy główne przedsiębiorstwa powinny być naznaczone po obudwóch stronach firmą przedsiębiorstwa i nazwiskiem końców jazdy, w sposób trwały i w oczy wpadający. Równie też należy ponumerować miejsca do siedzenia w powozie, nakoniec należy na jakiem miejscu powozu uwidocznić wagę powozu. Ani co do barwy, ani też co do oznaczenia, nie powinny powozy użyte równać się powozom rządowym. Jednakowoż rozumie się samo przez się, iż z używaniem koni pocztowych połączone jest używanie także i pocztyliona w mundurze.

§. 10.

O spółzawodnictwie przedsiębiorstw.

Żadne przedsiębiorstwo peryodycznego transportu osób nie zyskuje, przez otrzymane pozwolenie wyłącznego prawa; lecz na tym samym gościńcu i między temi samemi końcami, mogą także inne osoby lub towarzystwa otrzymać pozwolenie do podobnych przedsiębiorstw.

§. 11.

O uwolnieniu od opłaty wozów, sztelfurami zwanych.

Przedsiębiorstwa peryodycznego transportowania osób bez zmiany koni przy tym samym wozie (sztelfurą nazwanym) nie są obowiązane opłacać pocztmistrzom wynagrodzenie, że nie używają ich koni.

Względem udzielania koncesyi dla przedsiębiorstw sztelfurami, jeżdżącym po gościńcach pocztowych, należy zachować się podług §§. 5., 6., 7., 8., 9. i 10. niniejszych postanowień.

f) den Gebührentarif der projektirten Fahrt;

g) endlich muß jeder Unternehmer vor Ausfertigung der Lizenz eine Kauzion von 100 Gulden in die Postkasse erlegen.

Jede eintretende Aenderung ist der Post-Direkzion anzuzeigen, und nöthigenfalls von dieser den betreffenden politischen Behörden die angemessene Mittheilung zu machen.

§. 8.

Beiwägen.

Den Unternehmern ist gestattet, gleichzeitig mit den Hauptwägen erforderlichen Falles auch Beiwägen zu befördern. Für die Anwendung derselben gelten ebenfalls die §§. 2, 3 und 4 der gegenwärtigen Bestimmungen.

§. 9.

Bezeichnung der Wägen.

Die Hauptwägen der Unternehmung sind auf beiden Seiten mit der Firma derselben und den Namen der beiden Endpunkte der Fahrt auf eine haltbare und in die Augen fallende Weise zu bezeichnen. Eben so sind die im Innern des Wagens befindlichen Plätze zu numeriren, endlich ist auch das Gewicht des Wagens an einer Stelle desselben ersichtlich zu machen. Weder der Farbe, noch der Bezeichnung nach haben die in Verwendung gebrachten Wägen den Aerarialwägen zu gleichen. Doch ist, wie sich von selbst versteht, mit dem Gebrauche der Postpferde auch die Verwendung des Postillons in der Montur verbunden.

§. 10.

Konkurrenz der Unternehmungen.

Keine Unternehmung periodischer Personentransporte erhält durch die erlangte Bewilligung ein ausschließliches Recht, sondern es können auf einer und derselben Post-Straße und zwischen den nämlichen Endpunkten auch andere Personen oder Gesellschaften die Bewilligung zu derlei Unternehmungen erhalten.

§. 11.

Gebührenfreiheit der Stellfuhren.

Unternehmungen periodischer Personentransporte ohne Pferdewechsel an demselben Wagen (Stellfuhren) sind nicht verpflichtet, den Postmeistern, wenn sie sich der Pferde derselben nicht bedienen, eine Vergütung zu leisten.

Bezüglich der Ertheilung der Konzessionen für Stellfuhr-Unternehmungen, welche sich auf Poststraßen bewegen, ist nach den §§. 5, 6, 7, 8, 9 und 10 der gegenwärtigen Bestimmungen vorzugehen.

§. 12.

O przedsiębiorstwach pocztmistrzów.

Przedsiębiorstwa peryodycznego transportu ze zmianą koni przy tym samym powozie, równie jak sztelfury mogą także prowadzić pocztmistrze ze ścisłem zachowaniem niniejszego przepisu; wszelako o pozwolenie peryodycznych jazd ze zmianą koni przy tym samym wozie, jeżeli te jazdy na więcej krajów koronnych rozciągać się mają, winni pocztmistrze przez przełożoną dyrekcyę pocztową, upraszać dyrekcyę jeneralną komunikacyi wydziału II., rozumić się zaś samo przez się, że przez prowadzenie takowego przedsiębiorstwa ze strony pocztmistrzów bynajmniej cierpieć nie może służba pocztowa rządu.

§. 13.

O karach.

Wszelkie przedsiębiorstwa peryodycznych transportów osób, podlegają ogólnym prawem: przemysłowym, policyjnym, sanitarnym i skarbowym, i pociągają za sobą, w razie przekroczenia, kary w onychże ustanowione. Spory o wykonywanie przedsiębiorstw między pocztmistrzami a przedsiębiorcami, rozstrzygać będą dyrekcye pocztowe dotyczącego kraju koronnego (w królestwie Lombardzko-Weneckiem naddyrekcya pocztowa w Weronie), jeżeli między nimi istnieją osobne ugody, lub spór zachodzący w ugodzie objętym nie jest.

Zażalenia przeciw przedsiębiorcom, czyli ci są pocztmistrzami lub nie, dochodzić winna dyrekcya pocztowa, a jeżeli takowe znajdzie uzasadnione, karać naganami piśmiennemi, karami dyscyplinarnemi aż do 20 złt. r., zawieszeniem lub nawet odebraniem konsensu przedsiębiorstwa, w miarę wielkości przestąpienia i wykonanych już może przedtem innych kar. Tylko w tym razie, jeżeli konsens przedsiębiorstwa udzielonym został ze strony dyrekcyi jeneralnej komunikacyi, według §. 12., taż władza wyrzec winna zawieszenie lub odebranie konsensu. Przeciw rozstrzygnieniom dyrekcyj pocztowych, otwarta zostaje droga rekursu do dyrekcyi jeneralnej komunikacyj, a w trzeciej instancyi do ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych.

Zresztą komisarze pocztowi mają sobie polecone, wpływać na pogodzenie sporów tu wspomnionych, zanim takowe przed dyrekcye pocztowe wytoczonemi zostaną.

§. 14.

O zniesieniu ustaw dawniejszych.

Odpowiednie postanowienia, zawarte w §§. 17., 18., 20., 22., 26., i 27. ustawy pocztowej z dnia 5. Listopada 1837 r., regulamin i taryfa dla przedsiębiorstw

§. 12.

Unternehmungen der Postmeister.

Sowohl periodische Transportunternehmungen mit Pferdewechsel an demselben Wagen als Stellfuhren können auch den Postmeistern unter genauer Beachtung der gegenwärtigen Vorschrift betrieben werden; nur ist die Bewilligung zu periodischen Fahrten mit Pferdewechsel an demselben Wagen, wenn diese Fahrten mehr als ein Kronland berühren sollten, von den Postmeistern im Wege der vorgesetzten Post-Direkzionen bei der General-Direkzion der Kommunikazionen II. Abtheilung anzusuchen, und versteht es sich von selbst, daß durch den Betrieb solcher Unternehmungen von Seite der Postmeister die ordnungsmäßige Besorgung des Staats-Postdienstes in keiner Weise gefährdet werden darf.

§. 13.

Strafen.

Alle Unternehmer periodischer Personentransporte unterliegen den allgemeinen Gewerbs-Polizei-, Sanitäts- und Gefällsgesetzen, und haben im Falle der Uebertretung derselben, die darin festgesetzten Strafen zu gewärtigen. Streitigkeiten über die Ausübung der Unternehmung zwischen Postmeistern und Unternehmern, sind, wenn zwischen ihnen keine eigenen Verträge bestehen, oder der vorkommende Fall durch selbe nicht berührt wird, von der Post-Direkzion des betreffenden Kronlandes (im lombardisch-venezianischen Königreiche von der Oberpost-Direkzion in Verona) zu entscheiden.

Beschwerden gegen die Unternehmer, sie mögen Postmeister sein oder nicht, sind von der Post-Direkzion zu untersuchen, und wenn sie gegründet befunden werden, mit schriftlichen Verweisen, Disziplinarstrafen bis zu 20 fl., Suspension oder sogar Entziehung der Unternehmungs-Lizenz, je nach der Größe des Gebrechens und den etwa schon vorausgegangenen Bestrafungen zu ahnden. Nur wenn die Unternehmungs-Lizenz nach §. 12 von der General-Direkzion der Kommunikazionen ertheilt worden ist, muß auch die Suspension oder Einziehung der Lizenz von ihr ausgesprochen werden. Gegen Entscheidungen der Post-Direkzion steht der Rekurs an die General-Direkzion für Kommunikazionen und in dritter Instanz an das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten offen.

Uebrigens sind die Post-Kommissäre berufen, auf die Schlichtung der hier besprochenen Streitigkeiten, bevor sie im Amtswege bei den Post-Direkzionen anhängig gemacht werden, nach Möglichkeit einzuwirken.

§. 14.

Aufhebung früherer Gesetze.

Die bezüglichen Bestimmungen in den §§. 17, 18, 20, 22, 26 und 27 des Post-Gesetzes vom 5. November 1837, das Reglement und der Tarif für Privat-

prywatnych transportu z dnia 20. Sierpnia 1839 r., nakoniec obowiązujące w królestwie Lombardzko-Weneckiem ustawy z dnia 17. Lipca 1805, 26. Lipca 1811 i z 16. Lipca 1813 r. znoszą się, niniejszym przepisem, wstępującym w wykonanie z dniem 1. Lutego 1851.

§. 15.

Wyjątki.

Tymczasem i dopóki gościńce i komunikacye pocztowe we Węgrzech, Siedmiogrodzie, Wojewodynie, w banacie Temeskim, w Kroacyi, Slawonii i w Pograniczu wojskowem nie będą tak wydoskonalone, jakto w innych krajach koronnych, §§. 2., 3., 4. i 11. niniejszego rozporządzenia nie będą obowiązywać w wyszczególnionych wyżej krajach koronnych.

Bruck, m. p.

4.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 2, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

którem ustanowione dla korespondencyi komisyi egzaminów rządowych w Pawii uwolnienie od portoryum na komisyę w Medyolanie przenosi się.

Siedzibę przeznaczonych dla Lombardyi komisyi egzaminów rządowych do Medyolanu przeniesiono.

Ustanowione rozrządzeniem z dnia 29. Września r. b. do l. 4985—C. (dziennik praw państwa nr. CXXXI) uwolnienie od portoryum dla korespondencyi komisyi egzaminów rządowych w Pawii, ma przeto, co się tycze posełek urzędowych, zastosowanem być do komisyi takowych w Medyolanie.

Bruck, m. p.

5.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 25. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 3, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące uwolnienia od opłaty stęplowej kwitów na należytości dla inwalidów patentowych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. Grudnia 1850 raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość zezwolić, ażeby kwity na należytości dla inwalidów patentowych od opłaty stęplowej wolnemi pozostały.

Krauss, m. p.

Transports-Unternehmungen vom 20. August 1839, endlich die im lombardisch-venezianischen Königreiche geltenden Gesetze vom 17. Juli 1805, 26. Juli 1811 und 16. Juli 1813 werden durch gegenwärtige Vorschrift, die mit Februar 1851 in Wirksamkeit tritt, aufgehoben.

§. 15.

Ausnahmen.

Einstweilen und solange die Strassen- und Post-Verbindungen in Ungarn, Siebenbürgen, der Woiwodina, dem Temeser Banate, in Kroazien, Slavonien und in der Militärgrenze noch nicht so ausgebildet sind, wie in den übrigen Kronländern, haben die §§. 2, 3, 4 und 11 der gegenwärtigen Bestimmungen in den obengenannten Kronländern keine Anwendung zu finden.

Bruck, m. p.

4.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, Nro. 2, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

wodurch die für die Korrespondenz der Staatsprüfungs-Kommissionen zu Pavia festgesetzte Portofreiheit auf jene zu Mailand übertragen wird.

Der Sitz der für die Lombardie bestimmten Staatsprüfungs-Kommissionen ist nach Mailand verlegt worden.

Die mit dem Erlaße vom 29. September l. J. Z. 4985 (Reichsgesetzblatt Nr. CXXXI.), angeordnete Portofreiheit für die Korrespondenz der Staatsprüfungs-Kommissionen zu Pavia hat daher für die ämtlichen Sendungen jener zu Mailand in Anwendung zu kommen.

Bruck, m. p.

5.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, Nro. 3, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Befreiung der Quittungen über die Gebühren der Patental-Invaliden von der Stempelgebühr.

Seine Majestät haben über Antrag des Finanzministeriums, mit Allerhöchster Entschließung vom 21. Dezember 1850 zu bewilligen geruht, daß die Quittungen über die Gebühren der Patental-Invaliden von der Stempelgebühr freigelassen werden.

Krauß, m. p.

6.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z d. 26. Grudnia 1850,

wydane do wszystkich urzędów cyrkułowych,

którem rozwiązano wzniecone zapytanie, czyli, i jak dalece pod podatek od czynszu domowego podciągnąć należy dominikalne młyny, łazienki, karczmy i gorzelnie, tudzież chaty chłopskie, przez komorników i chałupników zamieszkałe.

W skutek wzniecconego z wielu strón zapytania, czyli, i jak dalece dominikalne młyny, łazienki, karczmy i gorzelnie pod podatek od czynszu domowego podciągnięte być mają, wysokie Ministerstwo skarbu dekretem z dnia 13. b. m. l. 33474 jako prawidło zachowania się wydać raczyło następujące postanowienie:

Przy rozstrzygnieniu tego zapytania ważną jest dla postępowania w pojedyńczych wypadkach ta okoliczność, czyli miejsce, w którem leżą budynki w mowie będące, według rozporządzenia najwyższego patentu z dnia 10. Października 1849 §. 4. *) ze wszystkiemi mieszkalnemi zabudowaniami podatkowi od czynszu domowego podpadać ma, lub czyli ulega klasycznemu podatkowi domowemu, i tylko pojedyńcze budynki pod podatek od czynszu domowego podciągnięte być mają.

W pierwszym przypadku należy z wspomnionemi budynkami zachować się podług rozporządzeń, które w ogólności istnieją dla podatku od czynszu domowego.

W drugim przypadku, tylko owe budynki podlegają podatkowi od czynszu domowego, które nie w inny sposób, jak przez najem są przedmiotem użytkowania.

Budynki więc w miejscach ostatniej kategoryi, które są w użytkowaniu samego właściciela, lub domowej jego służby, lub które stanowią pracownię przedsiębierstwa przemysłowego, pozostają, jakkolwiek są wydzierżawione, podległemi domowemu klasycznemu podatkowi.

Także w miejscach tej kategoryi mają, jednakże co do budynków mieszkalnych, częściowo tylko wynajętych, te części mieszkalne, które nie są przez najem używane, podług wyraźnego postanowienia §. 6. przepisu wykonawczego z dnia 9. Sierpnia r. b. **) zapomocą porównania z innemi wynajętemi częściami domu o tyle być wzięte w rachubę podatku od czynszu domowego, o ile nie zachodzi wyjęcie z pod podatku od czynszu domowego, którego dozwala §. 8. l. 2. pomienionego przepisu.

Co się nakoniec dotycze wniesionych podobnie zapytań, jak należy uważać chaty chłopskie, przez komorników zamieszkane, tudzież chaty, które zamieszkali chałupnicy, to jest włościanie, osiedli na gruntach pańskich albo do

*) W Dzienniku praw krajowych z roku 1849 część II. nr. 27., strona 24.

**) W Dzienniku praw państwa część CXIV. nr. 333. strona 1537.

6.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 26. Dezember 1850,

an sämmtliche Kreisämter,

womit die in Anregung gebrachte Frage, ob und in wie ferne die herrschaftlichen Mühlen, Bade-, Wirths- und Brennhäuser, dann die von Inleuten und Häuslern bewohnten Bauernhütten der Hauszinsbesteuerung zu unterziehen sind, gelöset wird.

Ueber die von mehreren Seiten in Anregung gebrachte Frage, ob und in wie ferne die herrschaftlichen Mühlen, Bade-, Wirths- und Brennhäuser, der Hauszins-Besteuerung zu unterziehen sind, hat das hohe Finanzministerium mit Dekret vom 13. d. M. Z. 33474 Folgendes zur Darnachachtung zu bestimmen befunden:

Bei der Entscheidung dieser Anfrage ist für die Behandlung der einzelnen Fälle der Umstand wichtig, ob die Ortschaft, in welcher die in Frage stehenden Gebäude gelegen sind, nach der Bestimmung des Allerhöchsten Patents vom 10. Oktober 1849 §. 4 *) mit allen ihren Wohngebäuden unter die Hauszinssteuer zu fallen hat, oder ob die Ortschaft in der Hausklassensteuer verbleibt, und nur einzelne Gebäude der Hauszinssteuer zu unterziehen sind.

In dem ersteren Falle müssen die erwähnten Gebäude nach den für die Hauszins-Steuer überhaupt bestehenden Anordnungen behandelt werden.

In dem anderen Falle sind nur diejenigen Gebäude der Hauszinssteuer unterworfen, deren Benützung nicht in einem andern Wege, als durch Vermiethung Statt findet.

In den Ortschaften der letztern Art verbleiben also Gebäude, die von dem Eigenthümer selbst, oder durch die zu seinem Hausstande gehörenden Dienstpersonen benützt werden, — oder welche die Gewerbsstätte einer Industrie-Unternehmung bilden, — wenn solche auch verpachtet sind, in der Hausklassensteuer.

Auch in den Ortschaften dieser Art sind jedoch bei Wohngebäuden, die nur theilweise vermiethet sind, die Wohnbestandtheile, welche nicht durch Vermiethung benützt werden, nach der deutlichen Bestimmung des §. 6 der Vollzugsvorschrift vom 9. August d. J. **) durch Vergleichung mit anderen vermietheten Hausbestandtheilen in so ferne zur Hauszinssteuer in Anschlag zu bringen, als nicht die mit dem §. 8 Z. 2 der erwähnten Vorschrift bewilligte Ausnahme von der Hauszinssteuer eintritt.

Was endlich die gleichfalls gestellten Anfragen, wegen Behandlung der von Inleuten bewohnten Bauernhütten, und jener Hütten betrifft, welche von Häuslern, nemlich von auf herrschaftlichen oder pfarrlichen Gründen angesiedelten Bauern bewohnt

---

*) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1849, II. Stück, Nro. 27, Seite 24.

**) Im Reichsgesetzblatte, CXIV. Stück, Nro. 333, Seite 1537.

probostwa należących, a które wydzierżawiający z własnego materyału wybudował, wysokie Ministerstwo skarbu, uwzględniając szczególne stosunki kraju tego, spowodowało się dozwolić, aby tych chat nie brano pod opodatkowanie podług dochodu z czynszów, wyjąwszy chyba także co do tych budynków zachodzi istotnie przypadek wynajęcia.

Krajewski, m. p.

7.

Pismo Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Grudnia 1850 *),

do Namiestnika Galicyi i Lodomeryi,

którem ustanowiono zasady, zachowania się przy przygotowaniu i przeprowadzeniu środków przeciw zarazie na bydło.

By uczynić zadość konieczności, tego się domagającéj, ażeby w ciągu téj zimy w kraju koronnym, który oddanym jest pod ster Waszéj Ekscelencyi, zarazie na bydło z tym skutkiem koniec położyć, iżby z przyszłą wiosną znowu się nie pojawiła, i daléj nie rozszerzała, wzywa się Waszą Ekscelencyę, abyś istniejące przepisy dzielnie i z wytrwałością zastósować polecił.

W tym celu potrzeba natychmiast:

1. okolicę, którą dotknęła zaraza, w małe, łatwe do przeglądu okręgi podzielić;

2. w każdym okręgu zarażonym jednego komisarza, jednego z zarazą bydła i sposobem pokonania takowéj obeznanego lekarza lub konowała, i jednego podoficera od żandarmeryi, lub inne jakie indywiduum wojskowe, ustanowić i w ten sposób okręgową komisyę przeciw zarazie złożyć.

Komisyja ta obowiązaną jest:

a) postarać się o najdokładniejsze wiadomości o stanie zarazy bydła w jé okręgu;

b) zarządzić środki weterynaryjno-policyjne, któreby jéj potrzebnemi się zdały;

c) do przeprowadzenia takowych według stosunków miejscowych, dla każdego zarażonego miejsca zosobna, lub dla kilku blisko położonych przeznaczyć jednego konowała, tudzież postawić jednego dozorcę, to jest żandarma, lub pachołka władzy i t. d. dla dozorowania i czuwania nad zachowaniem zaprowadzonych policyjnych środków w każdém pojedyńczém miejscu zarażonem;

d) tym obódwóm obowiązki ich dokładnie wyłożyć i zalecić.

---

*) Odpis tego wysokiego pisma ministeryalnego udzielono za pomocą rozporządzenia gubernijalnego z dnia 4. Stycznia 1851, l. 179 jako skazówkę zachowania się wszystkim urzędom obwodowym i Naczelnikowi komisyi gubernialnéj w Krakowie.

werden, und die von dem Pachtgeber aus eigenem Materiale erbaut wurden, so fand das hohe Finanzministerium in Berücksichtigung der besonderen hierländigen Verhältnisse zu gestatten, daß diese Hütten nicht in die Besteuerung nach dem Zinsertrage aufzunehmen seien, ausgenommen den Fall, daß auch bei diesen Gebäuden der Fall der Vermiethung wirklich eintritt.

Krajewski, m. p.

7.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 28. Dezember 1850 *),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

womit die Grundsätze, nach denen sich bei Einleitung und Durchführung der gegen die Rinderpest gerichteten Maßregeln zu benehmen ist, bestimmt werden.

Um der gebieterischen Nothwendigkeit, der Rinderpest im Laufe dieses Winters in dem Euerer Exzellenz Leitung unterstehenden Kronlande in der Art ein Ende zu machen, daß sie im nächsten Frühjahre nicht wieder auftauche und sich weiter verbreite, Rechnung zu tragen, werden Euere Exzellenz aufgefordert, die bestehenden Vorschriften energisch und beharrlich in Anwendung bringen zu lassen.

Zu diesem Behufe muß allsogleich:

1. jedes Seuchengebiet in kleine leicht zu übersehende Seuchenbezirke abgetheilt;

2. in jedem Seuchenbezirke ein Kommissär, ein mit der Rinderpest und ihrer Bekämpfung vertrautes ärztliches oder thierärztliches Individuum und ein Unteroffizier der Gensd'armerie oder ein Militär-Individuum aufgestellt, und so eine Seuchen-Kommission für den Bezirk gebildet werden.

Diese Seuchen-Kommission ist verpflichtet:

a) sich von dem Stande der Rinderpest in ihrem Bezirke die genaueste Kenntniß zu verschaffen;

b) die ihr erforderlich erscheinenden veterinär-polizeilichen Maßregeln anzuordnen,

c) zur Durchführung derselben je nach den Lokalverhältnissen in jedem einzelnen oder in mehreren nahe gelegenen Seuchenorten einen Kurschmied zu bestimmen, und einen Wachmann, das ist, einen Gensd'armen oder einen Behördediener u. s. w. zur Aufsicht und Ueberwachung der Instandhaltung der eingeleiteten polizeilichen Maßregeln in jedem einzelnen Seuchenorte zu bestellen;

d) diesen Beiden ihre Obliegenheiten genau auseinander zu setzen und einzuschärfen.

*) Eine Abschrift dieses hohen Ministerial-Erlaßes ist sämmtlichen Kreisämtern und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau zur Darnachachtung mit dem Gubernial-Erlaße vom 4. Jänner 1851 Z. 179 mitgetheilt worden.

Przy zarządzeniu weterynaryjno-policyjnych środków ma takowa szczególnie do tego dążyć, aby:

1. tak chore bydło, jakoteż owe, które pozornie jeszcze jest zdrowe, lecz z zarażoném w styczności było, a zatém o zarazę jest podejrzane, z miejsca tego w ten sposób wydaloném zostało, ażeby

a) w razie, jeżeli tylko kilka zarażonych i podejrzanych sztuk znajduje się, pierwsze pozabijano, i oprócz skóry, którą w ługu wymoczyć należy, stósownie do przepisów zagrzebano, drugie zaś, oglądnąwszy je starannie przy zarznięciu, oddano rzeźnikom, lub gdyby to dla braku konkurencyi stać się nie mogło, mięso uwędzono lub osolono, i w tym stanie wyprzedano;

b) w razie zaś, jeżeli więcéj zarażonych i wiele podejrzanych sztuk znajduje się, dwie obory za obrębem miejsca, na ustroniu i ile możności w pobliżu rzéki lub stawu naprędce uklecono, tamże w jednéj zarażone, w drugiéj podejrzane sztuki umieszczono, tudzież jeden i drugi oddział przez osobnych dozorców doglądano, i przez pewnych stróżów na koszt gromad pilnowano; i aby

2. próżne po zarażoném bydle obory natychmiast troskliwie podług przepisu wyczyszczono, a gdy od czyszczenia tego zdrowie bydła, któreby potem tamże postawioném było, a więc i całéj trzody gromadzkiéj zależy, toż nie przez samych właścicieli, lecz przez osobnych, pewnych, bydła rogatego nie mających ludzi, zatem przez umyślnych parobków pod dozorem żandarma lub innego nadzorcy i osobnym do tego przeznaczonym zaprzęgiem konnym uskuteczniono.

Gdzie są obory z materyału wyczyścić się nie dającego, n. p. z pręcia, takowe bez wszelkiego względu rozebrać, wraz z znajdującym się tamże gnojem i niedojadkami karmi, oraz z wykopaną ziemią wywieźć i na ustroniu najskładniéj zaś w pobliskości obory częścią spalić, częścią należycie zakopać i miasto rozebranych nowe wystawić należy; aby

3. każdy dom, w którym zaraza okaże się, znakiem w oczy wpadającym jako miejsce zarazy oznaczono, a obcowania mieszkańców jego z mieszkańcami domów zdrowych zapomocą straży wojskowéj, lub żandarmeryjnéj tak długo nie dopuszczano, aż wyczyszczenie zarażonych obor, sprzętów i odzieży mieszkańców według przepisów najzupełniéj uskutecznioném zostanie; nakoniec, aby

4. o wybuchu zarazy na bydło w jedném miejscu bezzwłocznie wszystkie sąsiednie zawiadomiono, a zarażone miejsce od zdrowych ściśle odosobniono.

Ażeby komisyję postawić w możności zjednania posłuszeństwa dla rozporządzeń, które wydaje ku pokonaniu zarazy na bydło, ma ona nie tylko być upo-

Sie hat insbesondere bei der Anordnung der veterinärpolizeilichen Maßregeln dahin zu wirken, daß:

1. sowohl das kranke, als auch das noch gesund scheinende, aber mit dem kranken in Berührung gestandene, mithin seuchenverdächtige Vieh aus dem Orte in der Art entfernt werde, daß

a) in dem Falle, als nur einige kranke und verdächtige Stücke vorhanden sind, erstere getödtet und mit Ausnahme der auszulaugenden Haut vorschriftmäßig verscharrt, letztere aber nach sorgfältiger Beschau bei der Schlachtung an Fleischer abgegeben, oder falls dieses wegen Mangel an Konkurrenz nicht thunlich wäre, deren Fleisch geräuchert oder gepökelt, und in diesem Zustande verwerthet werde;

b) in dem Falle aber, als mehrere kranke und viele verdächtige Stücke vorhanden sind, zwei Nothställe außerhalb des Ortes, an einem abseitigen, wo möglich in der Nähe eines Flußes oder Teiches gelegenen Orte sogleich errichtet werden, wo in dem einen die kranken, in dem andern die verdächtigen Stücke untergebracht und jede Abtheilung von besondern Wärtern gepflegt, und von verläßlichen Wächtern auf Kosten der Gemeinde bewacht werden; daß

2. die von dem Vieh entleerten, infizirten Ställe alsogleich und sorgfältig nach der Vorschrift gereinigt werden, und daß dieß, nachdem von dieser Reinigung das Schicksal des künftig einzustellenden Viehes und daher des Viehstandes der Gemeinde abhängt, nicht durch die Eigenthümer selbst, sondern durch besondere, vertraute, kein Hornvieh besitzende Leute, somit durch eigene Reinigungsdiener unter Aufsicht eines Gensd'armen oder anderen Wachmannes und mittelst eines eigenen, hiezu bestimmten Pferdegespanns bewerkstelligt werde.

Wo die Ställe aus einem nicht zu reinigenden Materiale z. B. aus Ruthengeflechten bestehen, sind sie unnachsichtlich niederzureißen, sammt dem darin befindlichen Dünger, den Futterüberresten und der ausgehobenen Erde auszuführen, an einem abseitigen Platze, am besten in der Nähe des Nothstalles theils zu verbrennen, theils gehörig zu verscharren, und anstatt der niedergerissenen neue zu errichten; daß

3. jedes Haus, in welchem die Rinderpest vorkömmt, durch ein auffallendes Zeichen als Seuchenort kenntlich gemacht, und der Verkehr seiner Inwohner, mit denen aus gesunden Häusern mittelst Militär- oder Gensd'armerie-Wachen solange gehindert werde, bis nicht die Reinigung der infizirten Ställe, Geräthschaften und Kleidungsstücke der Inwohner ganz genau vorschriftmäßig Statt gefunden hat; daß endlich

4. der Ausbruch der Rinderpest in einem Orte unverzüglich allen benachbarten Ortschaften bekannt gegeben, und der infizirte Ort von den gesunden strenge abgesperrt werde.

Damit die Kommission im Stande ist, ihren auf die Vertilgung der Rinderpest gerichteten Anordnungen Gehorsam zu verschaffen, soll sie nicht nur ermächtigt sein, so

ważnioną, asystencyi wojskowej, ile razy tego potrzeba, zawezwać, lecz także pod warunkiem przełożenia później protokołu, w tym przedmiocie sporządzonego, przełożonej władzy politycznéj, kary aresztu i kary pieniężne, pierwsze do 3 dni, drugie do ilości pięćdziesięciu złotych reńskich na tych nakładać, którzy albo wybuch zarazy u siebie zataili, albo wydanych rozporządzeń ściśle nie wypełniali.

Bach, m. p.

8.

Obwieszczenie Prezydyjum krajowego z dnia 30. Grudnia 1850,

mocą którego instrukcyja dla postępowania przy wymierzeniu, odbieraniu i wyrachowaniu należytości za konwój żandarmeryi, podróżnym, przewoźnikom i t. p. na żądanie tychże dany, do powszechnéj wiadomości podaje się.

Według oznajmienia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23. Grudnia 1850 l. 26082/2646, wydanego w porozumieniu z wysokiemi Ministerstwami skarbu i handlu, tudzież z głównem Dyrektoryum rachunkowem, do wszystkich komend półkowych rozesłaną została, w potrzebne wzory zaopatrzona instrukcyja dla c. k. krajowéj żandarmeryi co do postępowania przy wymiarze, poborze i wyrachowaniu należytości za konwoj podróżnym, przewoźnikom i t. p. na żądanie tychże, od żandarmeryi dawany.

Aneks zawiera te paragrafy wspomnionéj instrukcyi, która niniejszem do powszechnéj wiadomości podaje się.

Gołuchowski, m. p.

Aneks do nru. 8

Wstęp.

Według §. 25. ustawy organicznéj żandarmeryja kuryerom i innym podróżnym konwoj dać powinna, jeżeli to wyższe władze osobno rozporządziły, lub gdyby tego z powodu niebespieczeństwa jakiéj przestrzeni drogi grożącego żądano, albo też takowy w ogólności potrzebnym się okazał.

Za każdy taki konwoj taksy opłacane, i od tego, który go żąda, pobierane będą.

Taksy konwoju idą na korzyść żołnierza (żandarma) i skarbu, a wpływające pieniądze podlegają wyrachowaniu i kontroli.

O należytości taks, ich poborze i przeznaczeniu.

§. 1.

Za konwoj żandarma pieszego należy 20 kr., żandarma zaś konnego 40 kr. od odległości 2 mil niemieckich jako taksę opłacić.

oft es nothwendig ist, die Assistenz des Militärs zu beanspruchen, sondern auch unter der Bedingung, daß sie darüber nachträglich ein Protokoll an ihre vorgesetzte politische Behörde vorlege, Arrest- und Geldstrafen, und zwar jene bis auf. 3 Tage, diese bis zum Betrage von fünfzig Gulden gegen jene zu verhängen, welche entweder den Ausbruch der Seuche in ihrem Hause verheimlicht oder den gegebenen Anordnungen nicht strenge Folge geleistet haben.

Bach, m. p.

8.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 30. Dezember 1850,

womit die Instrukzion über das Verfahren bei Bemessung, Einhebung und Verrechnung der Gebühren für die Begleitung der Reisenden, Transportführer u. dgl. durch die Gensd'armerie, wenn solche angesprochen wird, zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Zu Folge Eröffnung des hohen Ministeriums des Innern vom 23. Dezember 1850 Z. 26082/2646 wurde im Einvernehmen mit den hohen Ministerien der Finanzen und des Handels, dann mit dem General-Rechnungs-Direktorium wegen des Verfahrens bei Bemessung, Einhebung und Verrechnung der Gebühren für die Begleitung der Reisenden, Transportführer u. dgl. durch die Landes-Gensd'armerie, wenn solche angesprochen wird, eine Instrukzion für die k. k. Landes-Gensd'armerie festgestellt, und an sämmtliche Regiments-Kommanden mit den erforderlichen Formularien versehen, hinausgegeben.

Die Anlage enthält jene Paragraphe der gedachten Instrukzion, welche hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski, m. p.

Beilage zu Nro. 8.

Einleitung.

Nach §. 25 des organischen Gesetzes, sind Kouriere und andere Reisende von der Gensd'armerie zu begleiten, wenn dies von höheren Behörden besonders angeordnet, oder aber wegen Gefahr drohender Unsicherheit einer Straßenstrecke angesucht wird, oder überhaupt nothwendig erscheint.

Für jede derlei Begleitung sind Taxen zu entrichten, und von dem Begleitungs-Abnehmer einzuheben.

Diese Begleitungs-Taxen werden zu Gunsten des Mannes und des Aerars verwendet; daher die eingehenden Gelder einer Verrechnung und Kontrolle unterliegen.

Von der Taxen-Gebühr, deren Entrichtung und Bestimmung.

§. 1.

Für die Begleitung durch einen Gensd'armen zu Fuß sind 20 kr., und für die Begleitung eines Gensd'armes zu Pferd 40 kr. auf die Entfernung von 2 deutschen Meilen als Taxe zu entrichten.

§. 2.

Za konwoj w mniejszéj odległości należy jako taksa ta sama ilość, zaś nad 2 do 4 mil podwójna, nad 4 do 6 mil potrójna, i tak dalej w równym stosunku.

§. 3.

Jeżeli się żąda konwoju kilku żandarmów, taksa ta w tym samym stosunku za każdego pojedynczego zołnierza złożoną być ma.

§. 4.

Za konwoj w nocy należą się te same taksy, i nie wolno żądać większéj ilości.

§. 5.

Podróżni mają na ręce komendantów skrzydłowych i posterunkowych taksy z góry opłacać.

§. 6.

Każdemu żądającemu konwoju wręczoną zostanie za złożeniem opłaty nota taksalna, na imię jego opiewająca, i na dwie mil ważna

§. 7.

Stosunkowi mil i ilości ludzi konwojujących odpowiedna jest także ilość not taksalnych, które podróżnym wydają się.

§. 8.

Z odebranych za konwoj żandarma pieszego taks, 10 krajcarów przed rozpoczęciem konwoju zołnierzowi (żandarmowi) na rękę wypłacone, drugie zaś 10 kr. na korzyść funduszu masy jego w rubrykę dochodu wciągnięte być mają.

§. 9.

Z ilości taks, które za konwoj żandarma konnego opłacać się mają, należy podobnie 10 kr. żołnierzowi na rękę wydać, resztujące zaś 30 kr. w połowie na korzyść funduszu masy jego, w drugiéj zaś połowie jako wynagrodzenie skarbu na dochód pobrać należy.

§. 10.

Te podzielone ilości pomnażają się podług liczby wydanych not taksalnych, nie zmieniają jednakże przeznaczenia swojego.

Jakie mają być noty taksalne, i jak wygotowane być mają.

§. 11.

Noty taksalne są to części blankietu, od którego się odcinają, a część pozostająca nazywa się jukstą.

§. 2.

Für die Begleitung von minderer Entfernung entfällt derselbe Betrag, dagegen über 2 bis zu 4 Meilen der doppelte; über 4 bis zu 6 Meilen der dreifache Betrag, und so fort im gleichen Verhältniße als Taxe.

§. 3.

Werden zu einer Begleitung mehrere Gensd'armen verlangt, so ist diese Taxe in demselben Verhältniße für jeden einzelnen Mann zu erlegen.

§. 4.

Für eine Begleitung zur Nachtzeit bestehen dieselben Taxen, und es darf ein höherer Betrag nicht gefordert werden.

§. 5.

Die Taxen sind von den Reisenden an die Flügel- und Posten-Kommandanten im Vorhinein zu entrichten.

§. 6.

Jedem Begleitungs-Abnehmer wird über die geleistete Zahlung, eine auf seinen Namen lautende, und für 2 Meilen geltende Taxnote eingehändigt.

§. 7.

Nach dem Meilen-Verhältniße und der Anzahl Begleiter richtet sich auch die Anzahl der Taxnoten, welche dem Reisenden erfolgt werden.

§. 8.

Von den eingehobenen Taxen, für die Begleitung eines Gensd'armen zu Fuß, sind dem Manne, vor dem Antritte der Begleitung 10 kr. auf die Hand zu erfolgen, und der Rest mit 10 kr. ist zu Gunsten seines Massafondes in Empfang zu stellen.

§. 9.

Von den Taxbeträgen, welche für die Begleitung eines Gensd'armen zu Pferd entrichtet werden, sind ebenfalls 10 kr. dem Manne auf die Hand zu erfolgen, der Rest aber mit 30 kr., zur Hälfte zu Gunsten seines Massafondes, die andere Hälfte zur Entschädigung des Aerars in Empfang zu nehmen.

§. 10.

Diese getheilten Gebühren vervielfältigen sich nach der Zahl der ausgefolgten Taxnoten, ändern jedoch ihre Bestimmungen nicht.

Von der Beschaffenheit und Ausfertigung der Taxnoten.

§. 11.

Die Taxnoten sind Theile eines Blanketts, und werden von diesen abgeschnitten; der zurückbleibende Theil wird Juxta genannt.

§. 12.

Blankiety dla pieszego konwoju, na 20 kr. opiewające, są koloru żółtego, zaś dla konnego konwoju, na 40 kr. opiewające, koloru czerwonego.

§. 13.

Juksta prócz liczby porządkowéj, rejestru i dnia wygotowania, musi zawierać także nazwisko i charakter podróżującego, ilość taksy opłacić się mającéj, nazwisko konwojującego żandarma, oraz wymienienie i odległość miejsca, dokąd konwoj podróżującego odprowadzić powinien.

§. 14.

Nota taksalna, czyli wycięty palet, dla strony wydać się mający, tą samą jak juksta liczbą rejestrową jest oznaczony i zawiéra z wyłączeniem niepotrzebnego w niéj nazwiska żandarma i ilości mil, z resztą wszystkie w jukscie poszczególnione data z wymienieniem komendy żandarmeryi, któréj taksa wypłaconą została, nakoniec podpis właściwego komendanta skrzydłowego, lub posterunkowego, który téż notę taksalną wystawić ma.

§. 15.

Wygotowana nota taksalna w ten sposób wycina się, aby z wydrukowanego środkiem blankietu w podłuż tegoż napisu „blankiet konwojowéj noty taksalnéj" jedna połowa przy jukście, druga zaś przy wydać się mającéj nocie taksalnéj pozostała.

§. 16.

W razie, gdyby przy wygotowaniu błąd pisemny wydarzył się, mylny tekst przekreślony, a prawdziwy, o ile miejsce dozwoli, poniżéj albo powyżéj napisany być ma.

§. 17.

Dla uniknięcia wszelkich niewyraźności, skrobania nie są dozwolone.

9.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 31. Grudnia 1850,

(w Dzieniku praw państwa część I. nr. 5, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850, w wykonaniu stoi,

którem się obwieszcza, iż osobom wojskowym z klasy ludzi, które przed sądami cywilnemi jako świadkowie stawić się mają, oficer towarzyszyć powinien.

C. k. Ministeryjum wojny postanowiło rozporządzeniem z dnia 26. Kwietnia 1850 l. 2037 i 2628 J. S., że osobom wojskowym z klasy znajdujących się

§. 12.

Die Blanketten für die Begleitung zu Fuß, auf 20 kr. lautend, sind von gelber Farbe, jene für die Begleiter zu Pferd, auf 40 kr. lautend, von rother Farbe.

§. 13.

Die Juxta hat, nebst der fortlaufenden Registerzahl und dem Tage der Ausstellung, den Namen und Charakter des Reisenden, den Betrag der zu entrichtenden Taxe, den Namen des begleitenden Gensd'armen, dann die Bezeichnung und Entfernung des Ortes, bis wohin die Begleitung Statt findet, zu enthalten.

§. 14.

Die an die Partei zu erfolgende Taxnote, oder Ausschnittsbollete, ist mit derselben Registerzahl wie die Juxta bezeichnet, und enthält mit Ausnahme des darin nicht erforderlichen Namens des Gensd'armen und der Meilen-Anzahl, im Uebrigen alle in der Juxta sonst aufgeführten Daten, nebst der Bezeichnung des Gensd'armerie-Kommandos, an welches die Taxe entrichtet wurde, und die Unterschrift des betreffenden Flügel- oder Posten-Kommandanten, welcher dieselbe auszustellen hat.

§. 15.

Die Taxnote wird nach ihrer Ausfertigung derart ausgeschnitten, daß von dem, in der Mitte des Blanketts, nach der Länge vorgedruckten Titel „Begleitungs-Taxnoten-Blankett" die eine Hälfte an der Juxta, die andere Hälfte an der auszufolgenden Taxnote verbleibt.

§. 16.

Im Falle bei der Ausfertigung ein Schreibfehler unterlaufen sollte, so ist die unrichtige Textirung zu durchstreichen, und das Richtige nach Zulässigkeit des Raumes darüber oder darunter zu schreiben.

§. 17.

Radierungen sind zur Vermeidung jeder Undeutlichkeit nicht gestattet.

9.

Verordnung des Justizministeriums vom 31. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, I. Stück, Nro. 5, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist,

womit die Verfügung des Kriegsministeriums, daß Militärpersonen aus der Klasse der Mannschaft, wenn sie vor Civilgerichten als Zeugen zu erscheinen haben, von einem Offizier zu begleiten seien, kundgemacht wird.

Das Kriegsministerium hat mit Verordnung vom 26. April 1850 Z. 2037 und 2628 J. S., die Verfügung getroffen, daß Militärpersonen aus der Klasse der im

w rzeczywistej służbie ludzi, począwszy od feldfebla i wachmistrza na dół idąc, jeżeli te wedle drugiego ustępu §. 164. ustawy o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 przed karnym sądem cywilnym stawić się mają, każdego czasu oficer towarzyszyć powinien.

O czem wszystkie władze sądowe i prokuratorstwa rządowe owych krajów koronnych, w których ustawa o postępowaniu karnem z d. 17. Stycznia 1850 w wykonaniu stoi, z tym dodatkiem uwiadomione zostają, że zesłanemu oficerowi dla towarzyszenia świadkowi, do stanu wojskowego należącemu, przyzwoity plac ma być wskazany.

Schmerling, m. p.

10.

Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowej z dnia 31. Grudnia 1850,

wydane do władz, urzędów i organów onejże podległych,

o postępowaniu z dokumentami wystanowionemi na fundacye prywatne, we względzie ustawy z dnia 9. Lutego 1850.*)

W aneksie udziela się dla wiadomości i zastosowania się rozporządzenie wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 11. Grudnia 1850 za l. 37005/2566 o postępowaniu z dokumentami wystawionemi na fundacye prywatne, ze względem na ustawę z dnia 9. Lutego 1850.

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 10.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 11. Grudnia 1850 za l. 37005/2566,

wydane do Dyrekcyi skarbowej w Tyrolu i Forarlbergu.

Fundacye prywatne zasadzać się mogą tylko na umowach między żyjącymi, albo na rozporządzeniach ostatniej woli. Nie ma powodu, dla czegoby w dokumentach wystawionych na fundacye, nie czynić téj samej różnicy, którą czyni powszechna ustawa cywilna między właściwemi umowami, a przyjęciem spadku w dziedzictwo, albo zapisu.

Dokumenta fundacyjne, wystawione na zasadzie zapisu, są właściwie tylko względnie do obdarzonego oświadczeniem obowiązującem, ponieważ zobowiązanie się założyciela już w jego ostatniej woli jest zawarte. Takie więc fundacyje przedstawiają się jako zapisy, i podlegają takiej opłacie, ile są przeniesieniem majątku z powodu śmierci, bez różnicy, czy zapis przekazuje się pod warunkiem wzajemnego zobowiązania się, lub bez tego.

Przeciwnie zaś przy dokumentach fundacyjnych, które przedstawiają się jako umowy między żyjącymi, należy odróżnić, czy jakie zobowiązanie się wzajemne

---

*) W Dzienniku praw państwa z r. 1850 część. XXII, nr 50. stron. 455.

aktiven Dienste stehenden Mannschaft vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts, wenn sie in Gemäßheit des zweiten Absatzes des §. 164 der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 als Zeugen bei einer Hauptverhandlung vor einem Civil-Strafgerichte zu erscheinen haben, jederzeit von einem Offizier zu begleiten seien.

Hievon werden sämmtliche Gerichtsbehörden und Staatsanwaltschaften jener Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist, mit dem Bedeuten in Kenntniß gesetzt, daß dem zur Begleitung eines dem Militärstande angehörigen Zeugen abgeordneten Offizier ein geeigneter Platz anzuweisen ist.

Schmerling, m. p.

10.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 31. Dezember 1850,

an die untergeordneten Behörden, Aemter und Organe,

über die Behandlung der Urkunden, welche über Privatstiftungen errichtet werden, in Beziehung des Gesetzes vom 9. Februar 1850 *).

Im Anbuge folgt der Erlaß des hohen Finanzministeriums vom 11. Dezember 1850 Z. 37005/2566 über die Behandlung der Urkunden, welche über Privatstiftungen errichtet werden, in Beziehung des Gesetzes vom 9. Februar 1850 zur Wissenschaft und Nachachtung.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 10.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 11. Dezember 1850 Z. 37005/2566,

an die Finanz-Direkzion für Tirol und Vorarlberg.

Privatstiftungen können nur durch Verträge unter Lebenden oder durch letztwillige Anordnungen begründet werden. Es ist kein Grund vorhanden in den Urkunden, welche über eine Stiftung errichtet werden, denjenigen Unterschied nicht zu machen, welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch zwischen eigentlichen Verträgen und der Annahme einer Erbschaft oder eines Vermächtnißes macht.

Stiftungs-Urkunden, welche im Grunde eines Vermächtnißes ausgefertigt werden, sind eigentlich nur für den Bestifteten verbindliche Erklärungen, weil die Verbindlichkeit des Stifters schon in dem letzten Willen desselben beruht. Solche Stiftungen stellen sich also als Vermächtnisse dar, und unterliegen den Gebühren von Vermögens-Uebertragungen von Todeswegen ohne Unterschied, ob das Vermächtniß mit oder ohne Gegenleistung eingeräumt wurde.

Dagegen ist bei Stiftungs-Urkunden, welche sich als Verträge unter Lebenden darstellen, der Unterschied zu machen, ob eine Gegenleistung bedungen wurde oder nicht,

*) Im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

zawarowano, lub nie; przyczem atoli tymczasowa ustawa z dnia 9. Lutego 1850 t. p. 96 nie rozróżnia, czyli obowiązek wzajemny służyć ma na rzecz fundatora, czyliteż na rzecz innych osób, i czy przed śmiercią, lub po śmierci fundatora wykonywany być ma. Jeżeli zobowiązanie wzajemne jest zastrzeżone, przypada należytość podług t. p. 96, lit. a); w przeciwnym razie należy podług t. p. 96, lit. b) postąpić.

Podług tego w szczególności fundacye mszy za życia fundatora, podlegają opłacie należytości podług skali, ponieważ przy tychże zachodzi obowiązek wzajemny; fundacye zaś na zasadzie rozporządzenia ostatniej woli, podpadają należytości przepisanej od przeniesienia majątku z powodu śmierci.

11.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 1. Stycznia 1851,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów (udzielając równocześnie odpisu Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie),

którem objaśniono rozporządzenie gubernialne z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 *) stanowiące, jak na konkurentów rozkładane być mają koszta budowli kościelnych, z obowiązku patronatu wykonywanych, za przyzwoleniem, zapadłem po dniu 7. Września 1848 **).

W dodatku do rozporządzenia Rządu krajowego z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 oznajmia się WMC. Panu, iż wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych uznało się spowodowanem wyrzec to wyraźnie, że włożone z mocy osobnych przepisów na zwierzchności gruntowe w tejże ich własności, bez różnicy, czyli są razem patronami kościoła lub nie, a w pierwszym przypadku jeszcze szczególne obowiązki przykładania się do budowania i napraw budowli kościelnych, równie jak i obowiązki, włożone w tej mierze na gminy ustawą z dnia 7. Września 1848; o tyle zniesione zostały, iż przy wszystkich takich budowlach, co do których właściwe pozwolenie dopiero po dniu 7. Września 1848 nastąpiło, we względzie ilości i sposobu przykładania się znika różnica między byłemi zwierzchnościami i gminami, a pierwsze zarówno z każdym członkiem gminy do takiego przykładania się, i datku pociągane być mają, jaki na nich przy równym rozkładzie tego ciężaru w stosunku do reszty członków gminy, opartego na zwyczajnej skali rozkładu, (w obecnym przypadku na ilości rocznego podatku stałego), przypadnie.

Rząd krajowy wzywa WMC. Pana, abyś zachował się według tej od wysokiego Ministerstwa dla rozkładu budowli kościelnych przepisanej skali, tak gdy z zobowiązanymi z powodu patronatu konkurentami, ku osiągnięciu dobrowolnej ugody w celu przyjęcia kosztów budowli, stosownie do rozporządzenia

---

*) Obacz Dziennik praw krajowych tom uzupełniający nr 396.

**) Porównaj także rozporządzenie gubernialne z dnia 23. Listopada 1849 w Dzienniku praw krajowych z roku 1849 część IV. nr 75 strona 84.

wobei aber das provisorische Gesetz vom 9. Februar 1850 T. P. 96 nicht unterscheidet, ob die Gegenleistung dem Stifter oder anderen Personen, vor oder nach dem Tode des Stifters zu geschehen habe. Ist eine Gegenleistung bedungen, so tritt die Gebühr nach T. P. 96 lit. a) ein. Im entgegengesetzten Falle ist nach T. P. 96 lit. b) vorzugehen.

Hiernach werden insbesondere Messenstiftungen bei Lebzeiten des Stifters, da hierbei eine Gegenleistung eintritt, der skalamäßigen Gebühr, im Grunde letztwilliger Anordnungen aber der Gebühr von Vermögens-Uebertragungen von Todeswegen unterliegen.

11.

Erlaß des Landesguberniums vom 1. Jänner 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

womit die Gubernial-Verordnung vom 28. Juni 1849 Z. 35942 *), über die Patronats-Baukosten-Vertheilung der nach dem 7. September 1848 bewilligten geistlichen Baulichkeiten unter die Konkurrenten, erläutert wird **).

Im Nachhange des Gubernial-Erlaßes vom 28. Juni 1849 Z. 35942 wird Euer .... bedeutet, daß das hohe Ministerium des Innern sich ausdrücklich dahin auszusprechen bewogen fand, daß die, durch besondere Gesetze den Grundobrigkeiten als solchen, ohne Rücksicht, ob sie zugleich Kirchenpatrone seien oder nicht, im ersteren Falle noch insbesondere auferlegten Leistungen beim Baue und Reparatur kirchlicher Gebäude, eben so wie in dieser Hinsicht den Gemeinden auferlegten Verpflichtungen in so weit durch das Gesetz vom 7. September 1848 aufgehoben sind, daß bei allen solchen Baulichkeiten, wo die einschlägige Baubewilligung erst nach dem 7. September 1848 erfolgt ist, der Unterschied in dem Betrage und der Art des Beitrags zwischen den ehemaligen Obrigkeiten und den Gemeinden wegfällt, und erstere gleich jedem Mitgliede der Gemeinde zu jenem Beitrage und jener Leistung zu verhalten sind, welcher sie bei der gleichen Vertheilung der Beitragslasten aus dem nach dem landesüblichen Maßstabe der Vertheilung (im vorliegenden Falle der jährlichen direkten Steuerbeträge) sich ergebenden Verhältnisse zu den übrigen Gemeindegliedern trifft.

Euere .... werden aufgefordert, sich nach diesem vom hohen Ministerium angeordneten Kosten-Vertheilungs-Maßstabe bei geistlichen Bauten bei Gelegenheit der mit Gubernial-Verordnung vom 28. Juni 1849 Z. 35942 angeordneten Vergleichen zum Behufe der Erzielung eines freiwilligen Uebereinkommens der Konkurrenten zu Pa-

---

*) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes unter Nro. 396.

**) Vergleiche auch den Gubernial-Erlaß vom 23. November 1849 im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1849, IV. Stück, Nro. 75, Seite 84.

gubernialnego z dnia 28. Czerwca 1849 l. 35942 umowy zawierać, jakoteż gdy prócz tego w razie niedojścia umowy, co do wniosków dotyczących rozkładu kosztów, stósownie do przepisów, temuż Rządowi zdać sprawę będzie potrzeba.

Gołuchowski, m. p.

12.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Stycznia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, i do przełożonego magistratu lwowskiego. (Odpis tego rozporządzenia udzielono równocześnie Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie, krajowej dyrekcyi skarbu, trybunałowi apelacyjnemu, i likwidacyjnej komisyi wydatków na jurysdykcyę),

którem rozwiązuje się wątpliwość, od kiedy wysokie ministeryalne rozporządzenie z dnia 28. Stycznia 1850, dozwalające magistratom tego kraju dalsze pobieranie taks sądowych, tudzież od ksiąg gruntowych, w skutek patentu stęplowego z dnia 9. Lutego 1850 ustać było powinno.

Chociaż nie powinno było podlegać wątpliwości, iż od chwili zaprowadzenia patentu stęplowego z dnia 9. Lutego 1850 dalsze pobieranie taks sądowych, tudzież od ksiąg gruntowych, które magistratom tego kraju mocą wysokiego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. Stycznia 1850 l. 1258, pismem prezydyalnem z dnia 5. Lutego 1850 l. 1657 *) ogłoszonego dozwolonem było, ustać było powinno, wszakże z kilku w tym przedmiocie zapytań, wniesionych od niektórych magistratów spostrzeżono, że to nie we wszystkich magistratach bez wyjątku nastąpiło.

Aby w tem nadal wszelkiej wątpliwości zapobiedz, z mocy wysokiego ministeryalnego upoważnienia z dnia 30. Listopada 1850 l. 25971 postanawia się, iż dopiéroco powołane wysokie ministeryalne rozporządzenie z dnia 28. Stycznia 1850 l. 1258, którem pozwolono miastom nadal pobierać taksy, od chwili zaprowadzenia patentu stęplowego z dnia 9. Lutego 1850 (Dziennik praw Państwa część XX. nr. 48. i część XXII. nr. 50) do wpisów w księgi gruntowe żądanych po dniu 14. Marca 1850, do innych zaś załatwień sądowych, stósownie do przepisu patentu z dnia 9. Lutego 1850 (część XXII. Dziennika praw Państwa), i rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Kwietnia 1850 (część XLVI. dziennika praw Państwa), nakoniec do wszelkich po dniu 15. Maja 1850 do sądu wniesionych podań, już więcej stosowane być nie powinno

Dodatek do urzędów obwodowych.

O tem rozporządzeniu uwiadamia się urząd obwodowy z poleceniem, by takowe natychmiast magistratom i miejskim urzędom komorniczym w onym obwodzie oznajmiono.

Gołuchowski, m. p.

---

*) Obacz w Dzienniku praw krajowych z roku 1850 część III. nr 87. strona 40.

tronats-Baulichkeiten zur Uebernahme der Kosten, und bei der ferners angeordneten Vorlage der Bauangelegenheit an die Landesstelle im Falle des Mißlingens der Vergleichsversuche, bezüglich der Anträge auf die Kosten-Vertheilung, zu benehmen.

Goluchowski, m. p.

12.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. Jänner 1851,

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrats-Vorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau, die Finanz-Landes-Direkzion, das Appellazions-Gericht und die Jurisdikzions-Auslagen-Liquidirungs-Kommission)

womit der Zweifel, bezüglich des Zeitpunktes, von welchem an, die hohe Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850, welche den hierländigen Magisträten den Fortbezug der Gerichts- und Grundbuchstaxen gestattet, in Folge des Stempel-Patents vom 9. Februar 1850 hätte aufhören sollen, gelöst wird.

Ungeachtet es keinem Zweifel unterliegen sollte, daß mit dem Zeitpunkte des in Wirksamkeit getretenen Stempel-Patentes vom 9. Februar 1850 der, den hierländigen Magisträten, im Grunde der, mit dem Präsidial-Erlaße vom 5. Februar 1850 Z. 1657 *) bekannt gegebenen hohen Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850 Z. 1258 gestattete Fortbezug der Gerichts- und Grundbuchstaxen, hätte aufhören sollen, so hat man dennoch aus mehreren dießfalls hierorts vorgekommenen Anfragen mehrerer Magisträte wahrgenommen, daß dies nicht durchgehends bei allen Magisträten geschehen sei.

Um hierin jedem weiteren Zweifel zu begegnen, findet man im Grunde hoher Ministerial-Ermächtigung vom 30. November 1850 Z. 25971 zu bestimmen: daß die eben bezogene hohe Ministerial-Verfügung vom 28. Jänner 1850 Z. 1258, welche den Städten den Fortbezug der Taxen gestattet, mit dem Zeitpunkte der Wirksamkeit des Stempel-Patentes vom 9. Februar 1850 (Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück Nro. 48 und XXII. Stück, Nro. 50) hinsichtlich der, nach dem 14. März 1850 angesuchten grundbücherlichen Eintragungen, — und hinsichtlich anderer gerichtlicher Erledigungen, nach Vorschrift des Kundmachungs-Patents vom 9. Februar 1850 (XXII. Stück des Reichs-Gesetzblattes) und Erlaß des hohen Finanzministeriums vom 22. April 1850 (XLVI. Stück des Reichs-Gesetzblattes) hinsichtlich aller nach dem 15. Mai 1850 überreichten gerichtlichen Eingaben, nicht mehr anwendbar sei.

Beisatz für die Kreisämter.

Wovon das Kreisamt zur weiteren sogleichen Verständigung der dortkreisigen Magisträte und Kämmereien in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski, m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, III. Stück, Nro. 87, Seite 40.

13.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Stycznia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (z wyłączeniem czortkowskiego), i do magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie, krajowej dyrekcyi skarbowej, trybunałowi apelacyjnemu, i komisyi likwidującej wydatki na jurysdykcyę),

mocą którego dla tutejszo-krajowych magistratów (jurysdykcyę wykonujących gmin miejskich) w miejsce taks sądowych, zniesionych w skutek nowej ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, wynagrodzenie od skarbu zapewnia się, tudzież prawidła, przy likwidacyi tych należytości zachowywać się mające, ustanawiają się.

Na wniesione do wysokiego Ministerstwa zapytania, względem postępowania z gminami miejskiemi w Galicyi, jurysdykcyę wykonującemi, co do pobierania taks sądowych, które onymże według przepisów obwieszczonego rozporządzeniem Naczelnika kraju z dnia 5. Lutego 1850 l. 1657 *), wysokie rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Stycznia 1850 l. 1258 należały się, które jednakże w skutek ustawy taksalnej z dnia 9. Lutego 1850 **) do skarbu Państwa wpływać mają, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwami sprawiedliwości i skarbu, według nadeszłego wysokiego rozporządzenia z dnia 30. Listopada 1850 l. 25971/1550 postanowiło, gminom w mowie będącym ryczałt, podług trzyletniej średnicy taks pierwej przez nie pobieranych wyrachować się mający, przyznać jako wynagrodzenie wydatków na juryzdykcyę, któryto ryczałt od dnia, w którym taksy pobierać zaprzestano, do końca prowizoryum ze skarbu Państwa wydawany być ma.

Co się zaś dotycze podanych ze strony Rządu krajowego do wysokiego Ministerstwa wniosków względem zniesienia taks sądowych u wszystkich gmin miejskich, które bez tych dochodów obejść się mogą, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych raczyło równocześnie, ku zachowaniu się według tego, objawić, co następuje:

Zniesienie taks sądowych, które pobierały w ogóle prywatne zwierzchności jurysdykcyjne, nastąpiło już w pośrednim czasie w skutek ustawy o należytościach pod dniem 9. Lutego r. p. wydanej, a na miejsce tych taks sądowych wstąpiły należytości, właśnie wspomnioną ustawą przepisane, które na rzecz skarbu Państwa pobierane i wyrachowywane być mają. W tym przeto względzie wniosek Rządu krajowego co do miast, i w ogóle co do prywatnych zwierzchności jurysdykcyjnych wszedł już w wykonanie.

---

*) W Dzienniku praw krajowych z roku 1850 część III. nr 87. strona 40.
**) W Dzienniku praw państwa z roku 1850 część XXII. nr 50. strona 455.

13.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. Jänner 1851,

an sämmtliche Kreisämter (mit Ausnahme jenes zu Czortkow) und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau, die Finanz-Landes-Direkzion, das Appellazions-Gericht und die Jurisdikzions-Auslagen-Liquidirungs-Kommission),

womit den hierländigen Magistråten (jurisdizirenden Stadtgemeinden), an die Stelle der in Folge des neuen Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 aufgelassenen Gerichtstaxen, eine vom Staate zu leistende Entschädigung zugesichert wird, und die bei Liquidirung der dießfälligen Gebühren zu beachtenden Grundsätze festgestellt werden.

Ueber die an das hohe Ministerium gestellten Anfragen wegen Behandlung der jurisdizirenden Stadtgemeinden in Galizien, in Absicht auf den Bezug der Gerichtstaxen, welche ihnen nach den Bestimmungen des mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 5. Februar 1850 Z. 1657*) bekannt gegebenen hohen Erlaßes des Ministeriums des Innern vom 28. Jänner 1850 Z. 1258 gebührten, jedoch in Folge des Taxgesetzes vom 9. Februar 1850 **) in den Staatsschatz zu fließen haben, wurde von dem hohen Ministerium des Innern einverständlich mit den k. k. Ministerien der Justiz und der Finanzen laut herabgelangten hohen Erlaßes vom 30. November 1850 Z. 25971/1550 beschlossen, den in Frage stehenden Gemeinden ein nach einem dreijährigen Durchschnitte, über die früher von ihnen eingehobenen Taxen zu berechnendes Pauschale als Jurisdikzionskosten-Entschädigung zu bewilligen, welches Pauschale ihnen, von dem Tage, an welchem der Taxbezug aufhörte, bis zum Schluße des Provisoriums aus dem Staatsschatze zu verabfolgen ist.

Was hingegen die von der Landesstelle bei dem hohen Ministerium gestellten Anträge wegen Auflassung der Gerichtstaxen bei allen jenen Stadtgemeinden, welche dieser Einkünfte entbehren können, betrifft, so geruhte das hohe Ministerium des Innern gleichzeitig Nachstehendes zum Nachverhalte zu eröffnen:

Die Auflassung der Gerichtstaxen, welche von Privat-Jurisdizenten überhaupt bezogen wurden, ist in der Zwischenzeit bereits durch das Gebührengesetz vom 9. Februar v. J. erfolgt, und es sind an die Stelle dieser Gerichtstaxen die durch das eben erwähnte Gesetz vorgeschriebenen Gebühren getreten, welche für die Staatsfinanzen einzuheben und zu verrechnen sind. — Es ist also in dieser Beziehung der Antrag des Guberniums in Bezug auf die Städte, und überhaupt auf die Privat-Jurisdizenten schon in Ausführung gebracht.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, III. Stück, Nro. 87, Seite 40.
**) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

Owoż w téj pertraktacyi ruszono jeszcze tej dalszej kwestyi, jak traktować należy galicyjskie miasta we względzie wydatków na jurysdykcyę od chwili, w której jurysdykcya prywatna zniesioną została, a prywatne zwierzchności, dopóki nie będą zaprowadzone władze monarchiczne, sądownictwo w imieniu i na rachunek Rządu wykonywać mają. Ten okres czasu dzieli się na dwa oddziały, pierwszy od zniesienia jurysdykcyi prywatnej do wejścia w wykonanie nowej ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego r. p., drugi od wejścia w wykonanie téj ustawy do czasu, w którym organizowane będą sądy monarchiczne. Co do pierwszego okresu zostało już rozstrzygniętem, że galicyjskie gminy sądownictwo bez dalszego wynagrodzenia ze skarbu za pobieraniem taks na dal wykonywać były obowiązane.

Atoli, jak się to okazuje z przedłożonych aktów, nie wszystkie miasta w Galicyi pobierały taksy.

O ile pobieranie takie zachodziło, pozbyły się one, stósownie do wspomnionego rozstrzygnienia, wszelkiego prawa do wynagrodzenia wydatków na jurysdykcyę, wszakże taksy, które pobierano, naturalnie na rzecz skarbu porachowane być nie mogą, ponieważ takowe zostawiono im właśnie jako nagrodę za wydatki na jurysdykcyę.

Lecz gdyby nawet miasta w tym peryodzie taks nie pobierały, nie można im udzielić wynagrodzenia wydatków na jurysdykcyę łożonych, bo jeśli gmina bądź dobrowolnie, bądź z obowiązku prawem przepisanego do czasu zniesienia prywatnej jurysdykcyi, sądownictwo o własnych środkach bez osobnego wynagrodzenia, zatem bezpłatnie wykonywała, a to bez pobierania taks i nie dotrzymując pokrycia ubytku przez dodatki podatkowe, tedy nie ma powodu udzielać gminom wynagrodzenia podczas trwania prowizoryum, które w tym przypadku nic więcej nie zmieniło, prócz że sądownictwo, które miasta do czasu organizacyi sądów monarchicznych dalej wykonywać mają, oznaczonem jest jako tymczasowe, w imieniu Państwa załatwiać się mające. Jeżeli zaś gmina wykonywała sądownictwo nie pobierając w prawdzie taks, lecz dodatki podatkowe, natenczas równie wynagrodzenie wydatków na jurysdykcyę nie ma miejsca, gdy coroczne wydatki gminy, a zatém i na jurysdykcyę, o ile z dochodów gminy nie mogą być zaspokojone, przez Rząd zapomocą przyznania dodatków podatkowych pokryte bywały. Co się zaś dotycze drugiego okresu, to jest od czasu działalności ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego r. p., miasta, które dotąd taksy pobierają, cierpią wprawdzie ubytek przez odpadnięcie tych dochodów, który jednakże wziętym w pomoc wyżej rzeczonym trybem wynagrodzenia zyska swe pokrycie.

Jeżeli gminy podczas tego peryodu taks nie pobiérały, to wspomniona ustawa o należytościach w ich stosunkach ekonomicznych żadnej także nie zrządziła zmiany; będą one jak dotąd albo bezpłatnie tymczasowo wykonywać sądownictwo, albo

In dieser Verhandlung ist aber noch die weitere Frage berührt, wie die galizischen Städte bezüglich der Jurisdikzions-Auslagen zu behandeln seien, von dem Zeitpunkte an, wo die Privat-Jurisdikzion aufgehoben wurde, und die Privat-Jurisdizenten bis zur Einführung landesfürstlicher Behörden die Gerichtsbarkeit im Namen, und für Rechnung der Staatsverwaltung auszuüben haben. — Diese Zeitperiode zerfällt in zwei Abschnitte, nemlich von dem Zeitpunkte der Aufhebung der Privat-Jurisdikzion bis zum Eintritte der Wirksamkeit des neuen Gebührengesetzes vom 9. Februar v. J., dann von dem Eintritte der Wirksamkeit dieses Gesetzes bis zu jenem der zu organisirenden landesfürstlichen Gerichte. — Was den ersteren Zeitabschnitt betrifft, so ist bereits entschieden worden, daß die galizischen Gemeinden die Jurisdikzion ohne weitere Entschädigung aus den Finanzen, gegen Fortbezug der Taxen fortzuführen hatten.

Es haben nun aber, wie die Vorlagen zeigen, nicht alle Städte in Galizien Taxen bezogen.

In so ferne ein solcher Bezug Statt hatte, entfällt der erwähnten Entscheidung gemäß, für sie jedes Recht auf eine Vergütung der Jurisdikzions-Auslagen, und es tritt natürlich auch eine Verrechnung der von ihnen eingehobenen Taxen für die Finanzen nicht ein, weil ihnen diese eben als Entgeld für die Jurisdikzions-Auslagen überlassen waren.

Aber auch in so ferne die Städte während dieser Periode keine Taxen bezogen haben, kann ihnen eine Vergütung der Jurisdikzions-Auslagen nicht zugewendet werden; hat die Kommune, sei es aus freiem Willen, oder in Folge einer gesetzlichen Verpflichtung, bis zu dem Zeitpunkte der Aufhebung der Privat-Jurisdikzion, die Jurisdikzion aus Eigenen ohne eine besondere Vergütung, also unentgeldlich besorgt, und zwar ohne Taxbezug, und ohne eine Abgangsdeckung mittelst Steuerzuschlägen zu erhalten, so ist kein Grund vorhanden, den Gemeinden während des Provisoriums eine Vergütung zu gewähren, da das Provisorium in diesem Falle nichts weiter geändert hat, als daß es die bis zur Organisirung der landesfürstlichen Gerichte von den Städten fortzuführende Jurisdikzion, als eine provisorische im Namen des Staates zu besorgende bezeichnet. — Hat aber die Kommune die Jurisdikzion wohl ohne Taxbezug besorgt, dagegen Steuerzuschläge bezogen, so entfällt gleichfalls eine Jurisdikzionskosten-Vergütung, weil alljährlich die Gemeinde-Auslagen, also auch die Jurisdikzions-Auslagen, in so ferne sie mittelst der Gemeinde-Einnahmen nicht bestritten werden können, vom Staate mittelst der Bewilligung von Steuerzuschlägen bedeckt wurden. — Was dagegen den zweiten Zeitabschnitt, nemlich von der Wirksamkeit des Gebührengesetzes vom 9. Februar v. J. betrifft, so leiden die Städte, welche bis dahin Taxen einheben, durch den Abfall dieser Einnahmen allerdings einen Entgang, der jedoch durch die oben vereinbarte Modalität der Entschädigung seine Bedeckung findet.

Haben Gemeinden während dieser Periode keine Taxen bezogen, so hat das gedachte Gebührengesetz auch in ihren ökonomischen Verhältnissen nichts geändert, und sie werden, wie bisher die Jurisdikzion entweder unentgeldlich provisorisch fortzuführen ha-

jeżeli pobierają dodatki podatkowe, w nich znajdą pokrycie wydatków, na jurysdykcyę łożonych.

Dodatek do urzędów obwodowych.

O tem rozporządzeniu urzędowi obwodowemu, w celu zawiadomienia tamtejszo-obwodowych magistratów i miejskich urzędów komorniczych, którym przekazane jest prawo pobierania taks, udziela się wiadomość z tem zaleceniem, aby tenże, rozwinięte tu zasady mając w pamięci, podług takowych, jeźliby wnoszone od miast żądania wynagrodzenia oceniać wypadło, jak najściślej się zachował.

Gołuchowski, m. p.

14.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 6. wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

którem obwieszcza się postępowanie z wylosowanemi na dniu 2. Stycznia 1851, w rzędzie 7. tak pięcio-procentowemi obligacyjami bankowemi, jak n. a. stanowemi obligacyami domestykalnemi.

Odnośnie do okólnika niż. austr. Rządu z dnia 29. Października 1829, obwieszcza się, iż wylosowane na dniu 2. Stycznia 1851 w rzędzie 7. tak pięcio-procentowe obligacye bankowe od Nru 5395, aż włącznie do Nru 6262, jak też zamieszczone w namienionej seryi cztero-procentowe n. a. stanowe obligacye domestykalne od Nru 1366 aż włącznie do Nru 1367, wedle postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 za nowe, podług pierwotnej stopy procentowej w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu, wymienione będą.

Krauss, m. p.

15.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Stycznia 1851.

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 7. wydana dnia 14. Stycznia 1851),

Postanowienia o opłatach za jazdę pocztową na 1sze półrocze 1851.

Na 1sze półrocze 1851 ustanawia się w niżej wyszczególnionych krajach koronnych i powiatach opłatę za jazdę pocztą (pojezdne) od jednego konia i pojedyńczej stacyi pocztowej w tym samym wymiarze, w jakim taż na 2gie półrocze 1850 ustanowioną była, a to:

w Solnogrodzie	po 1 złr.
„ wyższej Austryi	
„ Czechach	
„ Morawii	

ben, oder in so ferne sie Steuerzuschüsse genießen, durch diese für die Jurisdikzions-Auslagen gedeckt sein.

Beisatz für die Kreisämter.

Hievon wird das Kreisamt zur Verständigung der mit dem Bezugsrechte der Gerichts-Taxen dotirten dortkreisigen Magisträte und Kämmereien mit dem Auftrage in Kenntniß gesetzt, sich, die hier entwickelten Grundsätze gegenwärtig zu halten, und sich darnach bei Beurtheilung der Gebührlichkeit des gestellt werdenden Entschädigungs-Anspruchs der Städte auf das Genaueste zu benehmen.

Goluchowski, m. p.

14.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, Nro. 6, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die Behandlung der am 2. Jänner 1851 in der Serie 7 verlosten Banko-Obligazionen zu 5 Perzent und niederösterreichisch-ständischen Domestikal-Obligazion zu 4 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 2. Jänner 1851 in der Serie 7 verlosten Banko-Obligazionen zu fünf Perzent, von Nro. 5395 bis einschließig Nro. 6262, und die, in die erwähnte Serie engereihten niederösterreichisch-ständischen Domestikal-Obligazionen zu vier Perzent von Nro. 1360 bis einschließig 1367, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß, m. p.

15.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. Jänner 1851.

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, Nro. 7, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

Bestimmungen über die Postrittgelder für den I. Semester 1851.

Für den I. Semester 1851 wird das Postrittgeld für Ein Pferd und eine einfache Post für die nachgenannten Kronländer und Bezirke in demselben Ausmaße bestimmt, welches für den II. Semester 1850 festgesetzt war, und zwar:

in Salzburg	mit	1 fl.
„ Oberösterreich	„	
„ Böhmen	„	
„ Mähren	„	

w Slązku	
„ Galicyi	
na Bukowinie	
we Węgrzech	
w Siedmiogrodzie	
„ województwie Serbskiem i banacie Temeskim .	po 1 złr.
„ cywilnej Kroacyi (wyjąwszy Litorale Kroackie) .	
„ cywilnej Slawonii	
„ Kroacko-slawońskiem Pograniczu wojskowem (wyjąwszy powiaty pułku Ottochańskiego i Likańskiego) . . .	
„ niższej Austryi	po 1 złr. 2 kr.
„ Montańskim dystrykcie (Kroackiem Litorale) . . .	
„ Styryi	po 1 złr. 4 kr.
„ Karyntyi	
„ Krainie	po 1 złr. 6 kr.
„ Tyrolu	po 1 „ 8 kr.
„ Pobrzeżu (Tryeście)	
„ powiecie pułku Ottochańskiego i Likańskiego . . .	po 1 „ 10 kr.

Należytość za użycie krytego powozu stacyjnego, wyznacza się na połowę, a powozu niekrytego na czwartą część tego, co wynosi opłata za jazdę pocztą od jednego konia i jednej stacyi pocztowej.

Poczestne (tryngielt) dla pocztyliona i opłata za smarowidło (szmirgelt), pozostają w dotychczasowej kwocie.

Bruck. m. p.

16.

Obwieszczenie Prezydyum krajowego z dnia 5. Stycznia 1851,

którem wyrabianie gatunków soli pod nazwą soli bydlęcej i soli do nawozu, tudzież ustanowiona za każdy rodzaj téj soli cena sprzedaży, do powszechnej podaje się wiadomości.

Aby rolnictwu podać sposobność obfitszego użycia soli do chowu bydła i przysposobienia nawozu, postanowiło wysokie Ministerstwo skarbu, we wszystkich krajach koronnych, gatunki soli na ten cel wyłącznie pod nazwą soli bydlęcej i nawozowej wyrobione, za szczególnie mierną cenę sprzedawać.

Przygotowania do urzeczywistnienia tego środka w żupach soli kamiennej w Wieliczce dojrzały już tyle, że w tamtejszym sprzedającym urzędzie sprzedaż wspomnionych gatunków soli z dniem 1. Stycznia 1851 rozpoczętą być mogła.

Wyrobienie dzieje się przez zmieszanie czystej soli kuchennej z materyałami, które takową wprawdzie do użytku ludzkiego czynią nieprzydatną, je-

in Schlesien . . . . mit	1 fl.
„ Galizien . . . . „	1 fl.
„ Bukowina . . . . „	1 fl.
„ Ungarn . . . . „	1 fl.
„ Siebenbürgen . . . . „	1 fl.
„ der Woiwodschaft und dem Temeser Banate . . . „	1 fl.
„ Civil-Kroazien (mit Ausnahme des kroatischen Litorale) „	1 fl.
„ Civil-Slavonien . . . . „	1 fl.
„ der kroatisch-slavonischen Militärgrenze (mit Ausnahme der Bezirke des Ottochaner und Likkaner Regimentes . „	1 fl.
„ Niederösterreich . . . . „	1 fl. 2 kr.
im Montaner Distrikte (kroatisches Litorale) . . . . . „	1 fl. 4 kr.
in Steiermark . . . . „	1 fl. 4 kr.
„ Kärnthen . . . . „	1 fl. 4 kr.
„ Krain . . . . „	1 fl. 6 kr.
„ Tirol . . . . „	1 fl. 8 kr.
im Küstenlande (Triest) . . . . „	1 fl. 8 kr.
„ Ottochaner und Likkaner Regimentsbezirke . . . . . „	1 fl. 10 kr.

Die Gebühr für einen gedeckten Stazionswagen wird auf die Hälfte und für einen ungedeckten Wagen auf den vierten Theil des für Ein Pferd und Eine Post in dem betreffenden Bezirke bemessenen Rittgeldes festgesetzt.

Das Postillonstrink- und Schmiergeld bleibt unverändert.

Bruck, m. p.

16.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 5. Jänner 1851,

womit die Bereitung von Salzgattungen unter der Benennung „Vieh- und Dung-Salz", so wie der für jede dieser Salzarten festgesetzte Verschleißpreis zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Um der Landwirthschaft das Mittel zu einer reichlicheren Verwendung des Salzes für die Viehzucht und Dungerbereitung zu bieten, hat das hohe Finanzministerium beschloßen, in allen Kronländern eigens zu diesem Zwecke bereitete Salzgattungen unter der Benennung „Vieh- und Dungsalz" um besonders mäßige Preise zu verkaufen.

Die Vorbereitungen zur Verwirklichung dieser Maßregel sind bei dem Steinsalzwerke zu Wieliczka so weit gediehen, daß der Verkauf der erwähnten Salzgattungen bei dem dortigen Verschleißamte mit 1. Jänner 1851 eröffnet werden konnte.

Die Bereitung geschieht durch Vermengung des reinen Kochsalzes mit Stoffen, welche dasselbe zwar zum menschlichen Genuße unbrauchbar machen, jedoch der Ver-

dnakże odpowiadają użyciu, do którego sól służyć ma, a z których w szczególności te, co używane są do wyrobienia soli bydlęcej, dla zdrowia zwierząt nawet są skuteczne.

Cena tych gatunków stanowi się, mianowicie soli bydlęcej po dwa złr. m. k., zaś soli nawozowej po czterdzieści kr. m. k. za cetnar wiedeński na miejscu w Wieliczce.

Sól sprzedaje się nieopakowana, zatem kupujący w naczynia ku jej przewiezieniu potrzebne opatrzyć się winni.

Co się z tym dodatkiem do powszechnej podaje wiadomości, że czas i miejsce, w którem rozpocznie się sprzedaż soli bydlęcej i nawozowej, przyrządzonej z galicyjskiej warzonki, następnie ogłoszone zostaną.

Gołuchowski, m. p.

17.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 5. Stycznia 1851,

wydane do podległych władz, urzędów i organów,

o postępowaniu we względzie stęplowania spisów książek, kartek pośmiertnych, adresów, biletów z zaprosinami i t. p.

Krajowa Dyrekcyja skarbowa odwołując się do rozporządzeń swoich z dnia 24. i 22. Października 1850 za l. 1007 D. S. i 20079 *) udziela w aneksie dla wiadomości, i jako prawidło zachowania się rozporządzenie wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 12. Grudnia 1850 za l. 33667/2278 o zastosowaniu ustawy z dnia 6. Września 1850 **).

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 17.

Rozporządzenie wysokiego Ministerstwa z dnia 12. Grudnia 1850, za l. 33667/2278.

Prośba przełożonych grona księgarzy praskich względem doniesień opłacie podpadających, przedstawiona sprawozdaniem z dnia 31. Października r. t. za l. 24221/1015, jest już poczęści roztrzygniętą przez rozporządzenia z dnia 13. i 18. Października r. b. za l. 14084 D. S. i 14083 D. S. Co do reszty punktów prośby dodaje się ta uwaga, że gdy doniesienia w ogólności, wtenczas tylko ulegają stęplowi, jeźli mają być na publicznych miejscach przylepiane, do pism czasowych dołączane, lub przez wyznaczonych umyślnie ludzi w obieg puszczane, więc spisy książek, kartki pośmiertne, adresy, bilety z zaprosinami i t. p. wtenczas tylko podpadają tej należytości, gdy są przeznaczone do zrobienia z nich

*) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, część XXII. nr. 605 i 607.

**) W Dzienniku praw państwa z r. 1850, część CXIX. nr. 345, str. 1563.

wendung, zu welcher es dienen soll, zusagen, und von denen insbesondere jene, die zur Erzeugung des Viehsalzes gebraucht werden, der Gesundheit der Thiere selbst zuträglich sind.

Der Preis dieser Salzgattungen wird, und zwar jener des Viehsalzes mit Zwei Gulden K. M., jener des Dungsalzes mit Vierzig Kreuzern K. M. für den Wiener Zentner loco Wieliczka festgesetzt.

Der Verschleiß findet im unverpackten Zustande Statt, und es haben daher die Käufer für die zum Transporte nöthigen Behältnisse zu sorgen.

Dieß wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß der Zeitpunkt, wann und wo der Verkauf des aus dem galizischen Sudsalze erzeugten Vieh- und Dungsalzes beginnen werde, nachträglich wird bekannt gegeben werden.

Goluchowski, m. p.

17.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 5. Jänner 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Stempelbehandlung der Bücher-Verzeichnisse, Partezettel, Addressen, Einladungskarten u. dgl.

Mit Bezug auf die hierortigen Verordnungen vom 24. und 22. Oktober 1850 Z. 1007 F. D. und 20079 *) wird im Anbuge ·/. der hohe Finanz-Ministerial-Erlaß vom 12. Dezember 1850 Z. 33667/2278 über die Anwendung des Gesetzes vom 6. September 1850 **) zur Wissenschaft und Nachachtung mitgetheilt.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 17.

Erlaß des hohen Finanzministeriums vom 12. Dezember 1850, Z. 33667/2278,

Das mit dem Berichte vom 31. Oktober d. J. Z. 24221/1015 vorgelegte Gesuch der Vorsteher des Prager Buchhändler-Gremiums hinsichtlich der gebührenpflichtigen Ankündigungen hat durch die Erlässe vom 13. und 18. Oktober d. J. Z. 14084 F. M. und 14083 F. M. bereits eine theilweise Erledigung erhalten. In Absicht auf die übrigen Gesuchspunkte wird bemerkt, daß, nachdem Ankündigungen überhaupt nur stempelpflichtig sind, wenn sie an öffentlichen Orten angeschlagen, Zeitungsblättern zugelegt oder durch eigens dazu bestimmte Leute in Umlauf gesetzt werden, Bücherverzeichnisse, Partezettel, Addressen, Einladungskarten u. dgl. nur dann gebührenpflichtig sind, wenn dieselben bestimmt sind, daß davon der eben angezeigte Gebrauch gemacht

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 605 und 607.

**) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, CXIX. Stück, Nro. 345, Seite 1563.

dopiero wskazanego użytku. Doniesienia, na tytułach książek umieszczane, nie mogą być do nich policzone, ponieważ, jakkolwiek książki roznoszone bywają przez ludzi do tego umyślnie wyznaczonych, roznoszenie to jednak nie dzieje się z powodu umieszczonego w nich doniesienia.

Dzienniki, obejmujące same tylko doniesienia, uważać należy za tyle doniesień opłacie podpadających, ile ich w sobie zawierają, ustawa bowiem tymczasowa podciąga pod opłatę 10 kr. tylko doniesienia, umieszczone w piśmie czasowem, które jako samoistne obok tych doniesień uważa się.

Katalogi licytacyjne, wydawane oprócz doniesień opłatnych, przedstawiające właściwie tylko licytacyjny inwentarz, są wolne od stępla już z tego powodu, że doniesienie, acz z kilku i kilkunastu arkuszy złożone, jednemu tylko stęplowi podpada, a katalogi tylko za aneksa właściwego doniesienia uważać należy.

18.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 6. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część I. nr. 8, wydana dnia 14. Stycznia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w wykonaniu stoi ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850,

oświadczające, że pod wzmiankowaną w §. 164. ust. o post. karn. strażą bezpieczeństwa także i wojskowa straż policyjna rozumieć się ma.

Z powodu zaszłej wątpliwości, czy pod zawartym w §fie 164. ust. o post. karn. z dnia 17. Stycznia 1850 wyrazem ogólnym: „straż bezpieczeństwa“ objętą jest także i wojskowa straż policyjna, udziela się w porozumieniu z c. k. Ministeryum wojny, to objaśnienie, iż pod owym wyrazem w rzeczy samej także i wojskowa straż policyjna rozumie się. Z członkami tejże przeto, co do wysłuchania ich jako świadków przed cywilnemi sądami karnemi, tak w śledztwie przygotowawczem, jako też w głównej rozprawie podobnie postępować się winno jak z członkami żandarmeryi. Zaczem więc zupełnie zastosowane być winny do wojskowej straży policyjnej także i one bliższe postanowienia, obwieszczone względem zapozwu i wysłuchania żandarmów w rozrządzeniu Ministeryum sprawiedliwości z dnia 26. Września 1850 l. 367 dz. pr. państ. w ustępach I. i II. zawarte.

Schmerling, m. p.

werde; die auf den Titelblättern der Bücher vorkommenden Anzeigen können unter dieselben nicht gerechnet werden, weil, wenn auch die Bücher durch eigens dazu bestimmte Leute ausgetragen werden, diese Austragung doch nicht wegen der darauf befindlichen Anzeigen erfolgt.

Tagesblätter, welche blos Ankündigungen enthalten, sind als eben so viele gebührenpflichtige Ankündigungen, als sie enthalten, anzusehen, da das provisorische Gesetz blos jene Ankündigungen der Gebühr von **10** kr. unterwirft, welche einer periodischen Schrift eingeschaltet werden, wobei letztere als ein neben den Ankündigungen für sich Bestehendes vorausgesetzt ist.

Die Aukzions-Kataloge, welche nebst den gebührenpflichtigen Ankündigungen ausgegeben werden, stellen eigentlich nur die Aukzions-Inventarien vor, und sind schon aus dem Grunde stempelfrei, weil eine Ankündigung, auch wenn sie aus mehreren Bogen besteht, nur einen Stempel fordert, und diese Kataloge als Beilagen der eigentlichen Ankündigung angesehen werden müssen.

18.

Verordnung des Justizministeriums vom 6. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, Nro. 8, ausgegeben am 14. Jänner 1851),

verbindlich für jene Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist,

wodurch erklärt wird, daß unter der im §. 164 der Strafprozeß-Ordnung erwähnten Sicherheitswache auch die Militär-Polizeiwache zu verstehen sei.

Aus Anlaß des vorgekommenen Zweifels, ob unter dem im §. **164** der Straf-Prozeß-Ordnung vom **17**. Jänner **1850** enthaltenen allgemeinen Ausdrucke „Sicherheitswache" auch die Militär-Polizeiwache begriffen sei, wird im Einvernehmen mit dem k. k. Kriegsministerium die Belehrung ertheilt, daß unter jenem Ausdrucke allerdings auch die Militär-Polizeiwache verstanden werde. Die Mitglieder der Letzteren sind daher rücksichtlich ihrer Vernehmung als Zeugen vor den Civil-Strafgerichten sowohl in der Voruntersuchung als bei der Hauptverhandlung gleich den Mitgliedern der Gensd'armerie zu behandeln. Es finden daher auch die in dem Justizministerial-Erlaße vom **26**. September **1850** Z. **367** des Reichs-Gesetzblattes in den Absätzen I. und II. über die Vorladung und Abhörung der Gensd'armen kundgemachten näheren Bestimmungen auf die Militär-Polizeiwache ihre volle Anwendung.

Schmerling, m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część IV.

Wydana i rozesłana dnia 24. Marca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

IV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. März 1851.

19.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 31. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część III. nr. 12. wydana dnia 20. Stycznia 1851),

którém się obwieszcza zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana, J. C. Mość ulepszenie w należytościach urzędników przy sądach wojskowych, zacząwszy od Jenerała-Audytora-Lejtnanta na dół idąc.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył na przedłożone Mu najpoddańsze wnioski względem uregulowania należytości urzędników wojskowo-sądowych wydać pod dniem 21. t. m. następujące postanowienie, iż począwszy od 1go Stycznia 1851, wszyscy Jenerałowie-Audytorowie-Lejtnanci pobierać mają płacę w kwocie: tysiąc sześćset złr.; Audytorowie sztabowi podług dwóch klas płacę po tysiąc czterysta i tysiąc dwieście złr.; zaś audytorowie podług trzech klas płacę po tysiąc ośmset i sześćset złr. m. k.; iż dotychczasowe należytości pobierane w czasie wojny przez urzędników wojskowo-sądowych, równie jak należytości furażowe audytorów przy pułkach kawaleryi, pozostawione być mają prowizorycznie w dotychczasowém ustanowieniu aż do powszechnego uregulowania należytości wojska w czasie wojny; iż z zatrzymaniem kompetencyi kwaterowej, oznaczonej dla Jenerałów-Audytorów-Lejtnantów najwyższem postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1845, audytorom sztabowym przyznaje się ta sama kompetencya kwaterowego, jak lekarzom sztabowym, stojącym w randze majora, i że ta kompetencya dla audytorów, w innych nareszcie kategoryach stosować się ma do ich charakteru wojskowego, w którego godności się znajdują; iż audytorom, jak dotąd, wolno jest trzymać sługę prywatnego, i że Jenerałom-Audytorom-Lejtnantom dozwala się trzymać foryszyca; — iż audytorowie pierwszej klasy na przyszłość aż do nastąpić mającego powszechnego uregulowania wojskowej i cywilnej pensyi, prowizorycznie pensyonowani być mają sześciomaset, owi drugiej klasy pięciomaset, ci zaś trzeciej klasy, jak dotychczas czteromaset złr.; — iż pensya dla wdów i sierot po urzędnikach wojskowo-sądowych, zacząwszy od Jenerała-Audytora-Lejtnanta na dół idąc, w przypadkach, w których się takowa wedle ustaw należy, prowizorycznie wskazaną być ma podług charakteru, jaki posiadał był małżonek, a względnie ojciec, i że nakoniec podług tego ostatniego także i porządkowanie urzędników wojskowo-sądowych od Jenerała-Audytora-Lejtnanta począwszy, na dół idąc, w odpowiednią klasę dyetową nastąpić ma.

Zaczem najwyższe te postanowienia, niniejszem do powszechnej wiadomości podają się.

Csorich, m. p

19.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 31. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, III. Stück, Nro. 12, ausgegeben am 20. Jänner 1851),

womit die von Seiner Majestät Allergnädigst genehmigte Verbesserung der Gebühren des Militär-Gerichts-Personales vom General-Auditor-Lieutenant abwärts bekannt gemacht wird.

Seine Majestät der Kaiser haben über die Allerhöchst demselben, behufs der Regulirung der Gebühren des Militär-Justiz-Personales, unterlegten allerunterthänigsten Anträge unterm 21. d. M. Allergnädigst zu entschließen geruhet: daß vom 1. Jänner 1851 an, alle General-Auditor-Lieutenants mit Eintausend Sechshundert Gulden, die Stabs-Auditore nach zwei Klassen mit Eintausend Vierhundert Gulden und Eintausend Zweihundert Gulden, und die Auditore nach drei Klassen mit Eintausend Gulden, Achthundert Gulden und Sechshundert Gulden besoldet werden sollen; daß die bisherigen Kriegsgebühren des Militär-Gerichts-Personales und die Fourage-Gebühren der Auditore der Kavallerie-Regimenter, bis zur allgemeinen Regulirung der Feldgebühren der Armee, bei den dermaligen Bestimmungen provisorisch zu verbleiben haben; daß unter Aufrechthaltung der für die General-Auditor-Lieutenants mit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1845 bestimmten Quartiers-Kompetenz, den Stabs-Auditoren die gleiche Quartiers-Kompetenz mit den im Majors-Range stehenden Stabs-Feldärzten zugestanden werde, und da sich dieselbe bei den Auditoren der übrigen Kategorien, nach dem bekleideten Militär-Charakter zu richten habe, daß die Auditore einen Privatdiener, wie bisher zu behalten haben, und den General-Auditor-Lieutenants und Stabs-Auditoren ein Fourierschütze bewilliget werde; daß die Auditore der ersten Klasse in Hinkunft, bis zur erfolgenden allgemeinen Militär- und Civil-Pensions-Regulirung provisorisch mit Sechshundert, jene der zweiten Klasse mit Fünfhundert, die der dritten Klasse aber, wie bisher, mit Vierhundert Gulden pensionirt werden sollen; daß die Pension für Witwen und Waisen des Militär-Gerichts-Personales vom General-Auditor-Lieutenant abwärts, in den Fällen, wo dieselbe gesetzlich gebührt provisorisch nach dem von dem Gatten und rücksichtlich Vater bekleideten Militär-Charakter anzuweisen sei, und daß endlich nach dem letzteren auch die Einreihung des Militär-Gerichts-Personales, vom General-Auditor-Lieutenant abwärts, in die betreffende Diäten-Klasse zu erfolgen habe.

Diese Allerhöchsten Bestimmungen werden hiemit allgemein verlautbart.

Csorich, m. p.

20.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 10. Stycznia 1851, *)

wydane do wszystkich urzędów obwodowych,

którém żandarmeryi po kraju rozłożonej porucza się przygodny nadzór nad ścisłém wykonywaniem normalnych przepisów względem uważania na stan zdrowia przegonów bydła rogatego.

Ażeby rozporządzeniom normalnym z dnia 30. Stycznia i 23. Października 1829 ll. 5545 i 62583 **), polecającym baczność na stan zdrowia pędzonego bydła, a wedle codziennego doświadczenia niestety nader niedbale zachowywanym zjednać potrzebne poważanie powszechne, i ile możności zapewnić wpływ, jaki takowe mają wywierać na powstrzymanie rozszérzania się zarazy na bydło, która właśnie teraz znowu nie tylko w sąsiedniej zagranicy grasuje, ale też już w kilku obwodach tego kraju koronnego wybuchła; widział się Rząd krajowy spowodowanym rozporządzić, aby żandarmeryi po kraju rozłożonej poruczono przygodny nadzór nad ścisłém wykonywaniem dotyczących przepisów

W skutek tego, według oświadczenia c. k. komendy pułku IV. żandarmeryi z dnia dzisiejszego do l. 214, jednocześnie zarządzono, aby po kraju rozłożeni żandarmowie zdybując przy swych objazdach, instrukcyą wytkniętych, na drodze lub na stacyach popasowych pędzone bydło, od właściciela stada, lub tak zwanego szafarza żądali okazania certyfikatu własności i zdrowia, a z porównania tegoż z ilością, maścią i cechą dotyczących sztuk bydła przekonywali się o tożsamości napotkanego, a w okazaném świadectwie oznaczonego stada, tudzież i o tém, że każdy odkup, lub innym sposobem zaszły ubytek w témże stadzie według przepisów dokumentnie jest udowodnionym; nakoniec, że trzoda na każdej poprzedniej stacyi popasu i wytchnięcia od zwierzchności miejscowej i lekarza, jeżeli tenże w miejscu się znajduje, oglądaną, i ta okoliczność na przedłożoném świadectwie stwierdzoną została.

Równocześnie zalecono żandarmom, aby każde stado bydła, jeżeli wzmiankowanym warunkom bezprzeszkodnego dalszego pogonu zadosyć nie uczyniono, natychmiast przytrzymawszy, najbliższej zwierzchności miejscowej w drodze urzędowej pod tymczasowy dozór oddali, a o tém, co zaszło, i co w tym względzie zarządzono, urzędowi obwodowemu, później zaś właściwemu staroście powiatowemu bez najmniejszej zwłoki okolicznie zdali sprawę.

---

*) Odpis tego rozporządzenia przesłano jednocześnie także Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie.

**) W zbiorze praw prow. z r. 1829, nr. 14 i 154, stronnica 48 i 402.

20.

Erlaß des Landesguberniums vom 10. Jänner 1851 *),

an sämmtliche Kreisämter,

womit die im Lande vertheilte Gensd'armerie-Mannschaft mit der gelegenheitlichen Ueberwachung des genauen Vollzuges der sich auf die Beaufsichtigung der Gesundheitszustandes der Viehtriebe beziehenden Normalvorschriften betraut wird.

Um den, Zeuge der täglichen Erfahrung leider nur sehr läßig beobachteten, sich auf die Beaufsichtigung des Gesundheitszustandes der Viehtriebe beziehenden Normal-Vorschriften vom 30. Jänner und 23. Oktober 1829 ZZ. 5545 und 62583 **) die nöthige allgemeine Beachtung zu verschaffen, und den Einfluß, den dieselben auf die Verhinderung der Verbreitung der eben jetzt wieder nicht nur in dem angrenzenden Auslande bestehenden, sondern auch schon in mehreren Kreisen dieses Kronlandes ausgebrochenen Rinderpest zu nehmen haben, möglichst zu sichern, hat man sich zu der Einleitung veranlaßt gefunden, damit die im Lande vertheilte Gensd'armerie-Mannschaft mit der gelegenheitlichen Ueberwachung des genauen Vollzuges der betreffenden Vorschriften betraut werde.

Dem zu Folge, ist laut Eröffnung des k. k. IV. Gensd'armerie-Regiments-Kommando vom heutigen Tage Z. 214 gleichzeitig die Verfügung getroffen worden, daß die im Lande vertheilte Gensd'armerie-Mannschaft, so oft sie auf ihren instrukzionsgemäßen dienstlichen Bereisungen einem Hornviehtriebe unterwegs, oder auf einer Futter-Stazion begegnet, sich durch Einsicht des von dem Eigenthümer des Viehtriebes oder dem sogenannten Schaffer abzuverlangenden Eigenthums- und Gesundheits-Zertifikates und Entgegenhaltung desselben mit der Zahl, Farbe und dem Brandzeichen der betreffenden Viehstücke, von der Identität des Betretenen, und des in dem produzirten Zeugniße bezeichneten Viehtriebes, und darüber die Ueberzeugung verschaffe, daß jeder in dem betreffenden Viehtriebe durch Abkauf oder auf eine andere Art unterwegs eingetretene Abgang auf die vorgeschriebene Art dokumentirt, dann daß die Viehheerde auf jeder früheren Futter- und Ruhe-Stazion von Seite der Ortsobrigkeit und eines Sanitäts-Individuums, wenn sich ein solches im Orte befindet, untersucht, und dieser Umstand auf dem vorliegenden Zeugniße bestätigt worden sei.

Gleichzeitig ist die Gensd'armerie-Mannschaft angewiesen worden, jeden Viehtrieb, rücksichtlich dessen den vorgedachten Bedingungen des ungehinderten weiteren Fortzuges nicht entsprochen ist, sogleich anzuhalten, der nächsten Ortsobrigkeit zur vorläufigen weiteren Ueberwachung im dienstlichen Wege zu übergeben, und von dem Befunde, so wie von der getroffenen Einleitung dem Kreisamte, in der Folge dem betreffenden Bezirks-Hauptmanne ohne dem geringsten Verzuge eine umständliche Anzeige zu erstatten.

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde gleichzeitig auch dem Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau mitgetheilt.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1829, Nro. 14 und 154, Seite 48 und 402.

Nakazuje się urzędowi obwodowemu, to zarządzenie natychmiast i z tym dodatkiem powszechnie ogłosić, że właściciele stad bydła, niezważający na wzmiankowane przepisy, będą musieli nie tylko nieprzyjemne skutki wypływające z pomienionego urzędowania żandarmeryi sami sobie przypisać, ale nadto ponosić koszta komisyi urzędu obwodowego, któraby na wypadek przytrzymania przez żandarmeryą stada na miejsce zajścia wysłaną została

Prócz tego należy wszystkim zwierzchnościom miejscowym oznajmić, że są pod ciężką odpowiedzialnością obowiązane, z każdém stadem przez żandarmeryją w drodze urzędowej pod tymczasowy dozór oddaném tak sobie postąpić, jak z trzodą o zarazę podejrzaną, i w kontumacyi zostającą; że tedy to stado opodal umieścić, i dopóki Komisya względem dalszego postępowania z témże nie rozstrzygnie, dodaniem pewnych stróżów od tego zabezpieczyć się potrzeba, aby bydła nie wydalono, lub pojedyńczych sztuk nie zamieniono

Urząd obwodowy ma nakoniec, otrzymawszy doniesienie o przytrzymaniu stada przez żandarmeryą, wysłać natychmiast komisyą śledczą na miejsce, przydać jej zaufanego, w rozpoznawaniu zarazy zwierząt swojskich praktycznie biegłego lekarza, tudzież, gdzie tylko jest to możebném, doświadczonych jakich gospodarzy wiejskich, i poruczyć rozstrzygnienie względem stanu zdrowia przytrzymanego stada, i czyli takowe według okoliczności, bez ubliżenia powszechnym sanitarno-policyjnym względom, zaraz dalej pędzoném być może, lub czyli jako podejrzane pod kontumacyą 20-dniową ma pozostać.

Wreszcie tuszy sobie Rząd krajowy, że urząd obwodowy pojąwszy z prawdziwego stanowiska ważny cel tego rozporządzenia, w każdym wypadku nad tem starannie czuwać będzie, aby z jednej strony weterynarno-policyjnym względom w odpowiedni sposób działo się zadość, z drugiej zaś, aby wszelkich przeszkód i ścieśnienia handlu bydłem rogatém, ile tego wzgląd na cel ważniejszy i wyraźne przepisy nie czynią koniecznem, troskliwie unikano.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

Das Kreisamt erhält den Auftrag diese Einleitung allsogleich, und mit dem Beisatze allgemein zu verlautbaren, daß die Eigenthümer der Viehtriebe, welche die obbezogenen Vorschriften unbeachtet lassen sollten, sich nicht nur die aus der vorgedachten Amtshandlung der Gensd'armerie für sie entspringenden unangenehmen Folgen selbst zuzuschreiben, sondern überdieß auch die Kosten der kreisämtlichen Kommission zu tragen haben werden, welche in dem Falle der Anhaltung eines Viehtriebes durch die Gensd'armerie an Ort und Stelle entsendet werden wird.

Sämmtlichen Ortsobrigkeiten ist ferner zu bedeuten, daß sie bei schwerer Verantwortung jeden ihnen von der Gensd'armerie-Mannschaft im dienstlichen Wege zur vorläufigen Beaufsichtung übergebenen Viehtrieb gleich einer kontumazirenden seuchenverdächtigen Viehheerde zu behandeln, somit außerhalb des Ortes aufzustellen, und bis zur kommissionellen Entscheidung über die weitere Behandlung desselben nicht nur gegen den Abzug, sondern auch gegen jede Verwechslung der Viehstücke durch Verwendung verläßlicher Wächter sicher zu stellen haben.

Das Kreisamt hat endlich in dem Falle, wenn ein Viehtrieb von der Gensd'armerie angehalten wird, allsogleich nach davon erhaltener Anzeige unter Beigebung eines vertrauenswürdigen und in der Erkenntniß der Seuchen der Hausthiere praktisch bewanderten Sanitäts-Individuums eine kommissionelle Untersuchung des Falles an Ort und Stelle einzuleiten, und dieser Kommission, der, wo es nur immer thunlich ist, auch einzelne erfahrene Landwirthe beigezogen werden sollen, die Entscheidung über den Gesundheitsstand des angehaltenen Viehtriebes, und darüber, ob derselbe nach Beschaffenheit der Umstände den allgemeinen gesundheits-polizeilichen Rücksichten ungeschadet gleich weiter getrieben werden darf, oder aber als ein verdächtiger der 20tägigen Kontumaz-Periode zu unterziehen sei, anheimzustellen.

Man versieht sich übrigens, daß das Kreisamt den wichtigen Zweck dieser Einleitung aus dem richtigen Gesichtspunkte auffassen, und in jedem einzelnen Falle sorgsam darüber wachen wird, damit zwar jedesmal den veterinär-polizeilichen Rücksichten in entsprechender Weise Rechnung getragen, andererseits aber auch jede Beirrung und Beeinträchtigung des Hornviehhandels, die nicht durch den wichtigeren Zweck und bestimmte Vorschriften unerläßlich geboten ist, sorgfältig vermieden werde.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

21.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 11. Stycznia 1851,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj skarbowych i organów tymże podległych,

o stęplowaniu papiéru na obwieszczenia tej opłacie podpadające w tych miejscach, gdzie się znajduje powiatowa władza skarbowa, a nie ma urzędu stęplowego.

Aby drukarnie i zakłady litograficzne, które wytłaczają obwieszczenia opłacie stęplowej podpadające, nie pomuszać do pobierania potrzebnego na to papiéru z miejsc, gdzie się urząd stęplowy znajduje, lub do posełania tamże papiéru ku uprzedniemu ostęplowaniu, dozwoliło wysokie Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 3. Grudnia 1850 za l. 35898/2457, aby taki papiér i tam stęplowano, gdzie powiatowa władza skarbowa znajduje się, a żadnego nie ma urzędu stęplowego. W tym celu sporządzono proste ręczne stampilie z orłem cesarskim, początkowemi głoskami kraju koronnego, w którym krajowa Administracya skarbowa znajduje się, i liczbą wskazującą władzę powiatową; których stampiliów używać należy ku urzędowemu ostęplowaniu obwieszczeń bez różnicy, czy te podpadają opłacie ½ krajcara, czy 1 krajcara w m. k.

Przytém następujące poleca się postępowanie: strona podać ma w kasie dochodowej w miejscu siedziby władzy dochodowej oświadczenie względem ilości i formatu papiéru na obwieszczenia przeznaczonego, który ku ostęplowaniu przyniosła, lub, o ile drukowane już obwieszczenia ostęplować można, względem liczby i formatu takowych.

Kasa doniesie o tém przełożonemu powiatu lub jego zastępcy, poczém tenże stampilię, która zawsze u niego w schowaniu być ma, wyda urzędnikowi władzy powiatowej, aby udawszy się do kasy, o rzetelności oświadczenia przekonał się, takowe podpisem stwierdził, i samemu ostęplowaniu był obecny.

Po dokonaném ostęplowaniu stampilia natychmiast przełożonemu powiatowemu zwróconą być powinna. O wpisaniu opłaconej należytości stęplowej przekona się naocznie wysłannik władzy powiatowej, i w Dzienniku na to przeznaczonym czynność tę stwierdzi napisaniem słowa: Widziałem.

Co dla wiadomości i zachowania się z tym dokładem obwieszcza się, że stampilie dla podległych władz powiatowych wygotowane, są z wyrobioną głoską G, i następującemi liczbami: dla Brzeżan 1, Wadowic 2, Nowego-Sącza 3, Jasła 4, Tarnowa 5, Bochni 6, Sambora 7, Sanoka 8, Przemyśla 9, Rzeszowa 10, Żółkwi 11, Stryja 12, Stanisławowa 13, Kołomyi 14, Brodów 15, Tarnopola 16, i Czerniowiec 17.

Krajewski, m. p.

21.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 11. Jänner 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und die denselben unterstehenden Organe,

betreffend die Stemplung des Papiers für gebührenpflichtige Ankündigungen in jenen Orten, wo eine Finanz-Bezirksbehörde, aber kein Stempelamt sich befindet.

Um die Buchdruckereien und lithographischen Anstalten, welche den Druck gebührenpflichtiger Ankündigungen besorgen, nicht zu bemüssigen, das dazu erforderliche Papier aus jenen Orten zu beziehen, wo ein Stempelamt sich befindet, oder dasselbe dahin zur vorläufigen Stemplung zu senden, hat das hohe Finanzministerium mit dem Erlaße vom 3. Dezember 1850 Z. 35898/2457 die Stemplung dieses Papiers auch in jenen Orten gestattet, in welchen eine Finanz-Bezirksbehörde, aber kein Stempelamt sich befindet. Zu diesem Zwecke wurden einfache Handstampiglien mit einem kaiserlichen Adler, dem Anfangsbuchstaben des Kronlandes, in welchem sich die Finanz-Landes-Verwaltung befindet, und einer Zahl, durch welche die Bezirksbehörde angezeigt wird, angefertigt, welche ohne Unterschied, die Ankündigungen mögen der Gebühr von ½ kr. oder von 1 kr. K. M. unterliegen, zur ämtlichen Bezeichnung derselben in Anwendung zu bringen sind.

Hiebei ist folgendes Verfahren zu beobachten: die Partei hat eine Erklärung über die Menge und das Format des zur Stemplung gebrachten, für Ankündigungen bestimmten Papiers oder in soweit die Stemplung gedruckter Ankündigungen zuläßig ist, über die Zahl derselben und das Format, bei der im Standorte der Bezirksbehörde befindlichen Gefällskasse zu überreichen.

Die Kasse erstattet hievon dem Bezirks-Vorsteher oder seinem Stellvertreter die Anzeige, worauf derselbe die Stampiglie, die stets in seiner Verwahrung gehalten werden muß, einem Beamten der Bezirksbehörde erfolgt, damit dieser sich zur Kasse verfüge, die Richtigkeit der Erklärung prüfe, mit seinem Befunde versehe und dem Vollzuge der Stemplung beiwohne.

Nach vollzogener Stemplung wird die Stampiglie sogleich wieder an den Bezirks-Vorsteher zurückgestellt. Die Einstellung der entrichteten Stempelgebühr wird von dem Abgeordneten der Bezirks-Behörde eingesehen, und in dem besondern Journale mit seinem „Gesehen“ bestätigt.

Dieses wird zur Wissenschaft und Nachachtung mit dem Beisatze bekannt gegeben, daß die für die unterstehenden Bezirksbehörden angefertigten Stampiglien mit dem Buchstaben G. und folgenden Zahlen: für Brzezan 1, Wadowice 2, Neu-Sandez 3, Jaslo 4, Tarnow 5, Bochnia 6, Sambor 7, Sanok 8, Przemysl 9, Rzeszow 10, Zolkiew 11, Stryi 12, Stanislau 13, Kolomea 14, Brody 15, Tarnopol 16 und Czernowitz 17 versehen sind.

Krajewski, m. p.

22.

Pismo własnoręczne Jego Cesarskiej Mości z dnia 14. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część III. nr. 13. wydana dnia 20. Stycznia 1851),

mocą którego rozporządza się, iż wyroki śmierci, wydane przez sądy przysięgłych, zanim przedłożone zostaną Najjaśniejszemu Panu, pierwej przedstawione być winny najwyższemu Trybunałowi sądowemu w tym celu, ażeby tenże dał zdanie swoje, czyli są powody do ułaskawienia, a jeżeli tak jest, jaka kara doczesnego więzienia ma zastąpić karę śmierci.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył wystosować do mnie Najwyższe pismo własnoręczne treści następującej:

„Kochany panie kawalerze Schmerlingu!"

„Widzę się spowodowanym rozporządzić, iż wyroki sądów przysięgłych, skazujące na śmierć, wraz z odnoszącemi się do nich aktami, wprzód, zanim one, stosownie do §. 349. ustawy o postępowaniu karném, Moje ministerstwo sprawiedliwości Mnie przedłoży, przedłożone być winny najwyższemu Trybunałowi sądowemu w celu rozpoznania: czyli się znajdują powody do ułaskawienia skazanego; a jeżeli tak jest, jaka kara doczesna zastąpić ma miejsce kary śmierci. Zaczem więc poczynisz Pan stosowne ku temu kroki."

Wiédeń 14. Stycznia 1851.

Franciszek Józef, m. p.

Schwarzenberg, m. p.

Nakazuje się przeto wszystkim prokuratorom, ażeby wyroki śmierci, jak tylko prawomocnie zapadną, ze wszystkiemi aktami i wraz z mającem się bezpośrednio po ukończonej rozprawie wygotować zdaniem sądu przysięgłych, który w razie zaproponowanego ułaskawienia, objawić winien opinię swoję względem kary doczesnej, substytuować się mającej, przedkładali najwyższemu trybunałowi sądowemu, który, według Najwyższego oświadczenia woli J. C. Mości takowe z dołożeniem własnego zdania do Ministerstwa sprawiedliwości w celu przedłożenia ich Najjaśniejszemu Panu (§. 349. ust. o post. kar.) przesłać winien.

Schmerling, m. p.

23.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 15. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część III. nr 14, wydana dnia 20. Stycznia 1851),

którém się obwieszczają korzyści, jakie przyznaje król. rząd niderlandzki okrętom austryackim.

Król. rząd niderlandzki przyznaje król. rozporządzeniem z dnia 31. Października z. r., wydanem w skutek przedsięwziętych układów dyplomatycznych, austry-

22.

Kaiserliches Handschreiben vom 14. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, III. Stück, Nro. 13, ausgegeben am 20. Jänner 1851),

wodurch angeordnet wird, daß Todesurtheile der Schwurgerichtshöfe vor ihrer Vorlage an den Landesfürsten dem obersten Gerichtshofe um dessen Gutachten über die Gründe der Begnadigung und im bejahenden Falle über die an die Stelle der Todesstrafe zu setzende zeitliche Kerkerstrafe vorzulegen seien.

Seine Majestät haben an mich folgendes Allerhöchstes Handschreiben zu erlassen geruht:

„Lieber Ritter von Schmerling!"

„Ich finde Mich bewogen anzuordnen, daß die auf Tod lautenden Urtheile der Schwurgerichtshöfe sammt den bezüglichen Verhandlungsakten, bevor Mir diese Urtheile gemäß §. 349 der Strafprozeß-Ordnung von Meinem Justizministerium vorgelegt werden, der Begutachtung des obersten Gerichtshofes über die Frage zu unterziehen seien: ob Gründe für die Begnadigung der Verurtheilten sprechen, und im bejahenden Falle, welche zeitliche Strafe statt der Todesstrafe zu bestimmen wäre. Sie haben hiernach das Erforderliche einzuleiten."

Wien den 14. Jänner 1851.

Franz Joseph, m. p.

Schwarzenberg, m. p.

Es wird daher allen Staatsanwälten aufgetragen, Todesurtheile, nachdem sie in Rechtskraft erwachsen sind, mit allen Akten und mit dem unmittelbaren nach der Verhandlung abzufassenden Gutachten des Schwurgerichtshofes, der sich im Falle angetragener Begnadigung auch über das Maß der zu substituirenden zeitlichen Strafe zu äußern hat, unverzüglich dem obersten Gerichtshofe vorzulegen, welcher dieselben in Gemäßheit der Allerhöchsten Willensmeinung unter Beifügung der eigenen Begutachtung an das Justizministerium zur Vorlegung an Seine Majestät (§. 349 der St. Pr. O.) leiten wird.

Schmerling, m. p.

23.

Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 15. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, III. Stück, Nro. 14, ausgegeben am 20. Jänner 1851),

womit die von der königlichen niederländischen Regierung den österreichischen Schiffen zugestandenen Begünstigungen kundgemacht werden.

Die königliche niederländische Regierung hat mittelst einer königlichen Verordnung vom 31. Oktober v. J. in Folge stattgefundener diplomatischer Verhandlungen den

ackim okrętom te same korzyści, jakich używają okręty niderlandzkie na mocy artykułu 3. §. 1. ustawy niderlandzkiej z dnia 19. Stycznia 1845.

Przetoż z okrętami austryackiemi, obładowanemi niderlandzkiemi towarami kolonialnemi, jeżeli produkta takowe bezpośrednio z kraju swego pochodzenia wprowadzone i poświadczeniem takowegoż pochodzenia, wystawioném ze strony władz kolonialnych, tudzież tém potwierdzeniem, że w kolonii opłacone zostały należytości wywozowe, opatrzone są, przy zawinięciu onychże do portu niderlandzkiego, w ten sposób postępywać się będzie, jak z okrętami krajowemi, t. j. takowe używają tego samego uwolnienia od opłat wchodowych od wspomnianych produktów kolonialnych, z wyjątkiem cukru rafinowanego, melasu (syropu cukrowego) i herbaty.

Nadto, mają okręty austryackie, począwszy od dnia 1. Stycznia 1851, także i w koloniach i zamorskich posiadłościach królestwa Hollandyi, zupełnie na jednej równi postawione być z niderlandzkiemi okrętami, z wyjątkiem kabotaży (zwiedzania okrętami nadbrzeży morskich) w wschodnio-indyjskich posiadłościach Hollandyi.

Schwarzenberg, m. p.

24.

Rozporządzenie JW. Ministra spraw wewnętrznych z dnia 16. Stycznia 1851 *),

wydane do Namiestnika w Galicyi i Lodomeryi,

którem ustanowiono wymiar światła dla pomieszkań niższych oficerów i prymaplanistów przy żandarmeryi, tudzież wymiar opału i światła dla kancelaryj plutonowych przy pułkach żandarmeryi.

Dodatkowo do pisma ministeryalnego z d. 26. Sierpnia r. z. za l. 14354/1542 **), którem ilość i jakość przynależnego drzewa w naturze dla kwater żandarmeryjnych ustanowiono, mam zaszczyt udzielić W. Ekscelencyi dla wiadomości i stosownego zarządzenia odpis rozporządzenia wydanego zarazem do główněj Inspekcyi żandarmeryi, względem wymiaru światła dla pomieszkań niższych oficerów i prymaplanistów przy żandarmeryi, tudzież wymiaru opału i światła dla kancelaryj plutonowych przy pułkach żandarmeryi.

Bach, m. p.

*) Rozporządzeniem prezydyalném z dnia 23. Stycznia 1851 za l. 545, uwiadomiono o tém przełożonych wszystkich Urzędów cyrkułowych, tudzież przełożonego magistratu lwowskiego, naczelnika komisyi gubernialnej w Krakowie, tymczasowego naczelnika Bukowiny, i komendanta pułku IV. żandarmeryi dla zachowania się i dalszego rozporządzenia.

**) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, cz. XVI. nr 486.

österreichischen Schiffen dieselben Begünstigungen zugestanden, welche die niederländischen Schiffe in Gemäßheit des Artikels 3, §. 1 des niederländischen Gesetzes, vom 19. Jänner 1845 genießen.

Hiernach werden also die mit niederländischen Kolonial-Produkten beladenen österreichischen Schiffe, wenn diese Produkte direkte aus dem Lande ihres Ursprunges gebracht werden, und von Einem, von den Kolonialbehörden ausgestellten Ursprungszeugniße, so wie von der Bestätigung über die in der Kolonie geleistete Berichtigung der Ausfuhrs-Abgaben begleitet sind, bei ihrer Ankunft in einem niederländischen Hafen auf gleichem Fuße mit den einheimischen Schiffen behandelt, d. h. sie genießen die nämliche Befreiung von den Einfuhrs-Abgaben für die erwähnten Kolonial-Produkte, mit Ausnahme des raffinirten Zuckers, der Melasse und des Thees.

Ueberdieß sollen die österreichischen Schiffe vom 1. Jänner 1851 angefangen auch in den Kolonien und überseeischen Besitzungen des Königreiches der Niederlande den niederländischen Schiffen mit alleiniger Ausnahme der Küstenfahrt in den ostindischen Besitzungen der Niederlande, vollkommen gleich gestellt sein.

Schwarzenberg, m. p.

24.

Erlaß des Herrn Ministers des Innern vom 16. Jänner 1851 *),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

womit das Beleuchtungsausmaß für Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann das Beheizungs- und Beleuchtungsausmaß der Zugskanzleien bei den Gensd'armerie-Regimentern festgesetzt wird.

Im Nachhange zu dem Ministerial-Schreiben vom 26. August v. J. Z. 14354/1542 **), womit die Quantität und Qualität des kompetenzmäßigen Holz-Service für die Gensd'armerie-Naturalquartiere festgesetzt wurde, gebe ich mir die Ehre, Euerer Exzellenz eine Abschrift des an die Gensd'armerie-General-Inspekzion unter Einem ergangenen Erlaßes in Betreff des Beleuchtungs-Ausmaßes für Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann des Beheizungs- und Beleuchtungs-Ausmaßes der Zugs-Kanzleien bei den Gensd'armerie-Regimentern zur gefälligen Kenntnißnahme und entsprechenden Verfügung mitzutheilen.

Bach, m. p.

---

*) Mit dem Präsidial-Erlaße vom 23. Jänner 1851 Z. 545 sind davon sämmtliche Kreis-Vorsteher, der Magistrats-Vorsteher zu Lemberg, der Chef der Gubernial-Kommission zu Krakau, der provisorische Landes-Chef von der Bukowina und der Kommandant des IV. Gensd'armerie-Regiments zur Darnachachtung und weiteren Verfügung in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XVI. Stück, Nro. 486.

Aneks do l. 24.

Rozporządzenie Ministerstwa z dnia 16. Stycznia 1851 l. 2784|2796, wydane do c. k. głównéj Inspekcyi żandarmeryi.

W załatwieniu sprawozdania z dnia 8. i 17. Grudnia r. z. za l. 11849 i 12420, stanowi się względem wymiaru światła dla pomieszkań niższych oficerów i prymaplanistów żandarmeryi, tudzież wymiaru opału i światła dla kancelaryj plutonowych przy pułkach żandarmeryi, co następuje:

Niższym oficerom żandarmeryi, którym dają gminy kwatéry w naturze za pobieraniem ryczałtowém kwatérowego, należy po pięć funtów świéc łojowych lanych na oświetlenie na każdy miesiąc zimą, a po trzy funty na każdy miesiąc latem; zaś prymaplanistom po dwa funty na każdy miesiąc zimowy, a po funcie na każdy miesiąc letni.

Co do wymiaru ilości drzewa dla kancelaryj plutonowych, potwierdza się za prawidło powszechnie obowiązujące rozporządzenie do niektórych komend pułkowych, od WWMC. Pana już wydane, podług którego przypada opałowego drzewa miękkiego przez zimę dla kancelaryi plutonowej

o 1 oknie	3 sążnie,
„ 2 oknach	4 „
„ 3 „	5 sążni
„ 4 i więcéj	6 „

Przyczém zawsze tej zasady trzymać się należy, że za jeden sąg drzewa miękkiego, idzie na ekwiwalent $^3/_4$ sąga twardego, i że takiemu wymiarowi zawsze tylko ta rachuba za podstawę służy, że sąg na krzyż złożonych polan na miarę niższo-austryacką powinien mieć 30 cali długości, 6 stop wysokości i 6 stop szerokości, że zatém każdą innę miarę na tęż redukować należy.

Jako należytość na światło kancelaryi plutonowéj w każdym miesiącu zimowym stanowi się 4 funty lanych świéc łojowych.

W miesiącach letnich dosyć będzie na wyznaczonéj dla niższych oficerów miesięcznej ilości 4 funty świéc ku oświetleniu pomieszkania, i do wydarzającego się pisania nocnego.

Na zapytanie WWMC. Pana względem opalania i oświetlania kancelaryj komend sekcyjnych, kapralskich, i pocztów poszczególnych, uważa się przedewszystkiém, iż wyznaczenia umyślnych pomieszczeń kancelaryjnych dla tych komendantów w myśl §. 76. ustawy organicznej, wtenczas tylko dopuścić można, jeżeli dowódca oddziałowy jest żonatym i ojcem familii; gdzie ta okoliczność

Beilage zu Nro. 24

Ministerial-Erlaß an den k. k. General-Inspektor der Gensd'armerie vom 16. Jänner 1851 Z. 27842|2796.

In Erledigung der Berichte vom 8. und 17. Dezember v. J. Nro. 11849 und 12420 wird in Betreff des Beleuchtungs-Ausmaßes für Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann des Beheizungs- und Beleuchtungs-Ausmaßes der Zugs-Kanzleien bei den Gensd'armerie-Regimentern Nachfolgendes festgesetzt:

Die Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere, welchen von den Gemeinden gegen Bezug der Quartier-Pauschalien Naturalquartiere beigestellt werden, haben Anspruch auf fünf Pfund gegossene Unschlittkerzen als Beleuchtungsgebühr für jeden Wintermonat und auf drei Pfund für jeden Sommermonat; die Gensd'armerie-Primaplanisten aber auf zwei Pfund für jeden Winter- und Ein Pfund für jeden Sommermonat.

Zur Bemessung des Holz-Quantums für die Zugs-Kanzleien wird die von Euerer . . . . bereits an einige Regiments-Kommanden hinausgegebene Weisung, wornach für die Zugs-Kanzlei

mit 1 Fenster . . . . 3 Klafter,
„ 2 „ . . . . 4 „
„ 3 „ . . . . 5 „
„ 4 und mehreren Fenstern . . . . 6 „

weichen Brennholzes für den Winter entfallen, als allgemein giltige Norm hiermit bestätiget.

Hiebei ist stets der Grundsatz aufrecht zu erhalten, daß für Eine Klafter weichen Holzes $^3/_4$ Klafter harten Holzes als Aequivalent gelten, und daß jenem Ausmaße immer nur die Berechnung nach 30 Zoll langem Scheiterholze niederösterreichischen Maßes, die Klafter 6 Schuh hoch und 6 Schuh breit mit Kreuzstoß zum Grunde liegt, daher jedes andere Maß hierauf zurückzuführen sein wird.

Als Beleuchtungsgebühr für eine Zugs-Kanzlei in jedem Wintermonate werden 4 Pfund gegossene Unschlittkerzen bestimmt.

In den Sommermonaten genügen die den Subaltern-Offizieren bewilligten monatlich 3 Pfund Kerzen zur Beleuchtung ihrer Wohnung und zu den vorkommenden nächtlichen Schreibgeschäften.

Ueber die von Euerer . . . . angeregte Frage der Beheizung und Beleuchtung der Kanzleilokalien bei den Sekzions-Korporalschafts- und Posten-Kommanden kömmt vor Allem zu bemerken, daß die Zuweisung eigener Kanzlei-Lokalitäten für solche Kommandanten nach dem Sinne des §. 76 des organischen Gesetzes nur dann zuläßig erscheint, wenn ein solcher Abtheilungs-Kommandant verheirathet und Familienvater

nie zachodzi, ma tenże załatwiać czynności pisemne w swojém zwyczajném pomieszkaniu.

Na wypadek wyzpomienionego wyjątku co do wymiaru opału i światła należyć ma dla takich lokalności połowa tej powinnej ilości, która wyżéj dla kancelaryi plutonowej jest ustanowiona.

Dostarczenie potrzebnego światła i paliwa dla kancelaryj żandarmery., od skrzydła nadół dotyka te gminy, których jest obowiązkiem z mocy trwających przepisów dawać bezpłatnie tychże lokalności, na teraz bowiem tylko na pomieszczenie kancelaryj sztabu pułkowego wymierzono roczną ilość ryczałtową.

W myśl tego, co się tu rzekło, a o czém wszyscy Namiestnicy i Naczelnicy w krajach wiadomość otrzymują, zechcesz WWM. Pan wydać do pułkowych komend żandarmeryi stosowne rozrządzenie.

Pozostaje tylko wydać jeszcze potrzebne przepisy względem kompetencyi co do porządków (sprzętów) dla kwater żandarmeryi, w czém jaknajprędzéj wyjdzie ztąd potrzebne postanowienie.

Bach, m. p.

25.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 16. Stycznia 1851 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych,

według którego tymczasowi posługacze urzędu podatkowego, ze stanu wojskowego mianowani, o pozwolenie żenienia się do właściwej władzy wojskowej udawać się, ci zaś, którzy wzięci są z stanu cywilnego, o powziętym zamiarze ożenienia się, przez urząd podatkowy Dyrekcyi skarbowej donosić mają.

Według oświadczenia krajowéj c. k. Dyrekcyi skarbowéj z dnia 2. b. m. do l. 17533, postanowiono dekretem wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 23. Września 1850 do l. 15538/1196, że tymczasowi posługacze urzędu podatkowego, z pośród wojskowego stanu mianowani, dopóki do tegoż należą, stosownie do istniejących przepisów, o pozwolenie żenienia się, właściwą władzę wojskową upraszać powinni, podczas gdy co do tymczasowych posługaczów tegoż urzędu, wziętych ze stanu cywilnego jest dostateczną, jeżeli o zamierzoném ożenieniu się c. k. Dyrekcyi skarbu za pośrednictwem urzędu podatkowego uczynią doniesienie: co c. k. Dyrekcyja skarbowa, jeżeli szczególne służbowe powody nie przeszkadzają, do swéj wiadomości przyjąć, i o tém proszącego za pomocą rezolucyi zawiadomić ma.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

---

*) Rozporządzeniem krajowéj Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Stycznia 1851, do l. 17533, zawiadomiono o tém wszystkie powiatowe administracye skarbowe, i urzędy podatkowe.

wäre; wo dieses nicht der Fall ist, hat derselbe seine Schreibgeschäfte in seinem gewöhnlichen Wohnungslokale zu verrichten.

Für den oben bemerkten Ausnahmsfall hat hinsichtlich des Ausmaßes an Beheizungs- und Beleuchtungs-Materiale für ein derlei Lokale die Hälfte jener Gebühr zu gelten, welche oben für eine Zugs-Kanzlei festgesetzt wurde.

Die Beischaffung des nöthigen Beheizungs- und Beleuchtungs-Materiales für die Gensd'armerie-Kanzlei-Lokalien vom Flügel abwärts, trifft jene Gemeinden, welchen die unentgeltliche Beistellung dieser Lokalien selbst vermöge der bestehenden Direktiven obliegt, indem vorläufig nur für die Unterkunft der Regimentsstabs-Kanzleien ein Jahres-Pauschale ausgemittelt worden ist.

In dem Sinne des Voranstehenden, wovon unter Einem sämmtliche Statthalter und Länder-Chefs verständigt werden, wollen Euere . . . an die Gensd'armerie-Regiments-Kommanden das Geeignete erlassen.

Es erübrigt hiernach nur noch für die Einrichtungs- (Möbel-) Kompetenz der Gensd'armerie-Quartiere die nöthigen Bestimmungen festzusetzen, worüber ehestens die hierortige Schlußfassung erfolgen wird.

Bach, m. p

25.

Erlaß des Landesguberniums vom 16. Jänner 1851 *),

an sämmtliche Kreisämter,

wornach die aus dem Militärstande ernannten provisorischen Steueramts-Diener die Bewilligung zu ihrer Verehelichung bei der betreffenden Militär-Behörde anzusuchen, dagegen jene aus dem Civilstande, diese mittelst des Steueramtes der Finanz-Direkzion anzuzeigen haben.

Nach Eröffnung der k. k. Finanz-Landes-Direkzion vom 2. d. M. Z. 17533, ist mit dem hohen Finanz-Ministerial-Dekrete vom 23. September 1850 Z. 15538/1196 festgesetzt worden, daß die aus dem Militärstande ernannten provisorischen Steueramts-Diener, in so lange sie dem Militärstande angehören, den bestehenden Vorschriften gemäß die Bewilligung zu ihrer Verehelichung bei der betreffenden Militär-Behörde anzusuchen haben, daß es aber für die aus dem Civilstande ernannten provisorischen Steuer-Amts-Diener genügt, wenn sie ihre bevorstehende Verehelichung der k. k. Finanz-Direkzion im Wege des Steueramtes anzeigen, welche Anzeige die k. k. Finanz-Direkzion, wenn nicht besondere dienstliche Gründe dagegen sprechen, mittelst Bescheid bloß zur Kenntniß zu nehmen hat.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. Jänner 1851 Z. 17533, sind davon sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Steuerämter in Kenntniß gesetzt worden

26.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 17. Stycznia 1851,

wydane do dwunastu wschodnich urzędów cyrkułowych i magistratu lwowskiego (za równoczesném udzieleniem tegoż Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie dla wydania podobnego rozporządzenia po cyrkułach zachodnich)

dotyczące się kosztów utrzymania krajowców król. bawarskich i ces. austryackich, ujętych, a nie mających w ręku dowodów wykazania się.

Podług rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 7. Stycznia 1851, za l. 28055/1683, Rząd król. bawarski z powodu poszczególnego zdarzenia, w którém Rząd austryacki odmówił zażądanego wynagrodzenia kosztów łożonych na utrzymanie krajowca austryackiego, a dla braku dowodów wykazania się w Bawaryi przytrzymanego, uznał wyrażoną ze strony Rządu austryackiego zasadę, jako za przytrzymanie i przechowanie osób nie mogących wykazać się, będące środkiem policyjnym dla bezpieczeństwa terytoryum Państwa, zwrotu kosztów żądać nie należy, a razem dla zachowania wzajemności ze strony władz swoich wydał do król. bawarskich rządów stosowne rozporządzenie.

O czém urząd dla należnego zachowania się niniejszém zawiadamia się.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

27.

Uwiadomienie od Rządu krajowego z dnia 18. Stycznia 1851,

że stopa procentowa od pożyczek z funduszu rezerwowego galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego, ze czterech na pięć od sta na czas jednego roku jest podwyższona.

Podług §. 178. regulaminu dla Dyrekcyi galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego, ogłoszonego okolnikiem gubernialnym z dnia 24. Czerwca 1842 za l. 40272 *), część funduszu rezerwowego w listach zastawnych nielokowana, tudzież wszelkie funduszu tego pieniądze, do dyspozycyi będące, antycypacye i kwoty pieniężne, długo po terminie niepodnoszone, mają być użyte korzystnie przez pożyczkę na listy zastawne, przez eskontowanie wylosowanych listów zastawnych, i wykupno nieprzypadłych jeszcze kuponów, wreście, gdyby do wzmiankowanych powyżej interesów nie było sposobności, przez pożyczkę na papiery publiczne krajowe, lub na zastaw srebra i złota w sztabach, w złotych monetach krajowych, albo w monetach złotych i srebrnych zagranicznych, a to na procent c z t é r y o d s t a n a r o k.

*) W zbiorze ustaw prow. część I. z roku 1842, strona 310.

26.

Erlaß des Landesguberniums vom 17. Jänner 1851,

an die zwölf östlichen Kreisämter und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung an den Vorsteher der Krakauer Gubernial-Kommission zur gleichmäßigen Verfügung in den westlichen Kreisen),

betreffend die Verpflegskosten der in königlich-baierischen und kaiserlich-österreichischen Staaten ausweislos aufgegriffenen gegenseitigen Staatsangehörigen.

Zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 7. Jänner 1851 Z. 28055/1683, hat die königliche baierische Regierung aus Anlaß eines speziellen Falles, in welchem die österreichische Staats-Verwaltung die angesprochene Vergütung der Verpflegskosten für einen wegen Ausweislosigkeit in Baiern angehaltenen österreichischen Staatsangehörigen abgelehnt hat, den diesseitsgeltend gemachten Grundsatz, daß für die als polizeiliche Maßregel zur Sicherheit des Staatsgebietes zu betrachtende Anhaltung und Verwahrung ausweisloser Individuen ein Kostenersatz nicht anzusprechen ist, anerkannt, und zum Behufe der Beobachtung der Reziprozität von Seite ihrer Behörden eine entsprechende Weisung an die königlich-baierischen Regierungen erlassen

Wovon das (der) Kreisamt zur weiteren angemessenen Nachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

27.

Kundmachung des Landesguberniums vom 18. Jänner 1851,

womit das Perzenten-Ausmaß für die Darleihen aus dem Reservefonde der galizisch-ständischen Kreditanstalt von vier auf fünf von Hundert auf die Dauer Eines Jahres erhöhet, und zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Nach §. 178 des mit dem Gubernial-Kreisschreiben vom 24. Juni 1842 Z. 40272 *) kundgemachten Reglements für die Direkzion der galizisch-ständischen Kreditanstalt ist der in Pfandbriefen nicht angelegte Theil des Reservefondes, so wie alle disponiblen Gelder dieses Fondes, der Vorauszahlungen und der lange nach dem Termine nicht erhobenen Beträge durch Darleihen auf Pfandbriefe, Eskomptirung verloster Pfandbriefe, und Ankauf noch nicht fällige Coupons, endlich wenn sich zu den oben besagten Geschäften keine Gelegenheit ergibt, durch Darleihe auf inländische Staats-Papiere, auf Gold- und Silberbarren, auf inländische Goldmünzen, dann auf ausländische Gold- und Silbermünzen à 4 Perzent jährlich nutzbringend zu verwenden.

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung (I. Abtheilung) vom Jahre 1842, Seite 310.

Na prośbę Dyrekcyi Towarzystwa kredytowego i za przyzwoleniem Wydziału stanowego ze względu na obecne stosunki pieniężne, podwyższa się stopa procentowa dla rzeczonych w powołanym §fie pożyczek, eskontów i t. d. ze czterech na pięć od sta, i upoważnia Dyrekcyję Towarzystwa kredytowego do zawierania, od dnia 1. Lutego 1851 zacząwszy, umów na tę podwyższoną stopę procentową bez naruszenia jednak praw już nabytych.

To upoważnienie wszelako rozciągać się ma tymczasowie tylko na rok jeden, t. j. do końca Stycznia 1852.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

28.

Uwiadomienie Namiestnikowskie z dnia 23. Stycznia 1851, ogłaszające ulgę w ograniczeniach, nakazanych rozporządzeniem ministeryalném z dnia 27. Listopada 1850 pod względem uwolnienia się od służby wojskowej za złożeniem taksy.

J. W. Minister wojny zważając na zmienione teraz stosunki pod względem uwolnienia się od służby wojskowej za złożeniem taksy, postanowił w ograniczeniach nakazanych rozporządzeniem ministeryalném z dnia 27. Listopada r. z. za l. 25972, zrobić w tém ulgę, że złożenie taksy uwalniającej podług przepisu z dnia 23. Grudnia 1849 *) uprawnionym do wojska obowiązanym, już wtenczas dozwolone być ma, gdy obecność ich w domu, za jednomyślnym wyrokiem komend wojskowych i namiestnictw krajowych (rządów obwodowych), pożądaną się okaże, nie żądając dowodu bezwarunkowej potrzeby zostawania w domu, którego dotychczas wymagano.

Ta odmiana w rozporządzeniu podaje się do publicznej wiadomości w skutek rozporządzenia wys. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. Stycznia roku z. za l. 294, w związku z obwieszczeniem z dnia 1. Grudnia 1850; za l. 14327 pr. **) i 12. Grudnia 1850 za l. 14773 pr. ***).

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

---

*) W Dzienniku praw państwa z r. 1850 część IV. nr 5. strona 67

**) W Dzienniku praw krajowych część XXVI. nr 665.

***) Tamże pod nr. 678.

Ueber Ansuchen der Direkzion der Kreditanstalt und mit Zustimmung des landständischen Ausschußes wird mit Rücksicht auf die gegenwärtigen Geldverhältnisse das Perzenten-Ausmaß für die im bezogenen Paragraphe erwähnten Darleihen, Eskomptirungen u. s. w. von vier auf fünf von Hundert erhöhet, und die Direkzion der Kreditanstalt ermächtigt, dieses höhere Perzent-Ausmaß, ohne Präjudiz für schon erworbene Rechte, vom 1. Februar 1851 angefangen, zu stipuliren.

Diese Ermächtigung hat sich jedoch vorläufig nur auf die Dauer Eines Jahres, d. h. bis letzten Jänner 1852 zu erstrecken.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

28.

Kundmachung des Statthalters vom 23. Jänner 1851,

womit eine Erleichterung der mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 27. November 1850 angeordneten Beschränkungen in Bezug auf die Befreiung vom Eintritte in den Militärdienst durch den Erlag der Taxe, zugestanden und zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Der Herr Kriegsminister hat bei den dermal geänderten Verhältnissen in Bezug auf die Befreiung vom Eintritte in den Militärdienst durch den Erlag der Taxe die Erleichterung der mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 27. November v. J. Z. 25972 angeordneten Beschränkungen eintreten lassen, daß der Erlag der Befreiungstaxe den nach der Vorschrift vom 23. Dezember 1849 *) dazu berechtigten Militärpflichtigen schon dann zu gestatten ist, wenn deren Anwesenheit im Hause nach dem übereinstimmenden Erkenntniße der Landes-Militär-Kommanden und Statthaltereien (Kreisregierungen) sich als wünschenswerth darstellt, ohne hiebei auf den bisher geforderten Beweis der unbedingten Nothwendigkeit bei Hause zu dringen.

Diese Abänderung wird in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 19. Jänner l. J. Z. 294 im Nachhange zu den Kundmachungen vom 1. Dezember 1850 Präs. Z. 14327 **) und 12. Dezember 1850 Präs. Z. 14773 ***) zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

---

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, IV. Stück, Nro. 5, Seite 67.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXVI. Stück, Nro. 665.

***) Eben daselbst unter Nro. 678.

29.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 24. Stycznia 1851 *),

wydane do wszystkich urzędów cyrkułowych, do magistratu lwowskiego i starostwa grodzkiego

z nakazem republikacyi przepisów, zakazujących kupna przedaży i zamiany wojskowych mundurów, przyborów, zbroi i amunicyi.

Gdy podług oświadczenia galicyjskiej Komendy wojskowej z dnia 12. b. m. za l. 16191 R. władze bezpieczeństwa przy rewizyi domów we Lwowie w najnowszym czasie przedsięwziętej, odkryły wiele składów mundurów, częścią zpotrzebowanych, częścią nowych, a między temi i wiele płaszczów, których posiadacze mieli przez formalną licytacyę większemi partyami nabyć je od osób wojskowych, przeto spowodowaną została krajowa Komenda wojskowa komendantom oddziałowym zalecić, aby czuwali troskliwie nad stosownem użyciem mundurów, i każde dostrzeżone zapodzianie takowych surowo karcili.

Dla położenia wreście tamy niepozwolonemu handlowi wojskowemi mundurami, przyborami, zbroją i amunicyą, urzędowi N. poleca się, aby zakaz mocą dekretów nadwornych z dnia 31. Marca 1785 za l. 593, z dnia 23. Listopada 1786, za l. 2256, z dnia 16. Września 1797, za l. 32134, i z dnia 15. Grudnia 1808 za l. 23639, niemniej rozporządzeniem gubernialnem z dnia 5. Sierpnia 1816, za l. 33150, względem kupowania, przedawania i zamiany wojskowych mundurów i t. d. z tém zagrożeniem republikować, iż przeciwnie działający surowo karani będą.

Nad dopełnieniem tych przepisów jak najściślej czuwać należy.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

30.

Uwiadomienie od Prezydyum krajowego z dnia 13. Lutego 1851.

względem sprostowania daty rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych w celu przeprowadzenia dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w celu przeprowadzenia dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów w kraju koronnym Galicyi i Lodomeryi, wydrukowane w części I. Dziennika praw krajowych i rządowych na rok 1851, wydanéj dnia 14. Lutego 1851. otrzymało przez nieuwagę mylną datę 28. Lipca 1850. Dzień ten daty na 4. Października 1850, niniejszém prostuje się.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

---

*) O tém wraz zawiadomiony został Naczelnik komisyi gubernialnéj w Krakowie dla wydania w tamecznej ziemi, (swoim okręgu) podobnegoż rozporządzenia.

29.

Erlaß des Landesguberniums vom 24. Jänner 1851 *),

an sämmtliche Kreisämter, dann an den Magistrat und die Stadthauptmannschaft in Lemberg,

womit die Republizirung der Vorschriften, wodurch der Kauf, Verkauf und Tausch von Militär-Monturs-, Rüstungs-, Armaturs- und Munizions-Gegenständen untersagt ist, angeordnet wird.

Da nach der Eröffnung des galizischen Landes-Militär-Kommando vom 12. d. M. Z. 16191 R. in der jüngsten Zeit von den Sicherheits-Behörden in Folge Hausuntersuchungen in Lemberg mehrere Lager von Theils ausgetragenen theils neuen Monturen, darunter viele Mäntel entdeckt worden, welche die Besitzer in größeren Quantitäten von Militär-Personen im förmlichen Versteigerungswege an sich gebracht haben wollen, so fand sich das Landes-Militär-Kommando veranlaßt, die Herrn Truppen-Kommandanten anzuweisen, die Monturs-Gebahrung sorgfältig zu überwachen, und jede vorkommende Monturs-Verschleppung strenge zu ahnden.

Um übrigens dem unerlaubten Handel mit Militär-Monturen, Rüstungs-, Armaturs- und Munizions-Gegenständen Schranken zu setzen, wird das (der) (die) Kreisamt angewiesen, das durch die hohen Hofdekrete vom 31. März 1785 Z. 593, 23. November 1786 Z. 2256, 16. September 1797 Z. 32134, und 15. Dezember 1808 Z. 23639, dann durch den Gubernial-Erlaß vom 5. August 1816 Z. 33158 kundgemachte Verbot Militär-Monturstücke 2c. 2c. zu kaufen, zu verkaufen, oder einzutauschen mit der Androhung zu republiziren, daß die Dawiderhandelnden strenge bestraft werden würden.

Auf die genaue Befolgung dieser Vorschriften ist pünktlichst zu wachen.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

30.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 13. Februar 1851,

über die Berichtigung des Datums der, die Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien, betreffenden Verordnung des Ministeriums des Innern.

Die in dem I. für das Jahr 1851 am 14. Februar 1851 ausgegebenen Stücke des Landes-Gesetz- und Regierungsblattes abgedruckte Verordnung des Ministeriums des Innern, — betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Lodomerien, — ist aus Versehen mit dem unrichtigen Datum vom 28. Juli 1850 bezeichnet worden. — Dieses Datum wird hiemit in jenes vom 4. Oktober 1850 berichtiget.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

---

*) Hievon ist unter Einem auch der Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau behufs der gleichmäßigen Verfügung im dortigen Gebiete in Kenntniß gesetzt worden.

32.

Erlaß des Staatsministeriums vom 24. Jänner 1854 [*],

[illegible]

womit die [illegible] der [illegible], [illegible] der [illegible] und [illegible] von Militär-Witwen-, [illegible], [illegible] und [illegible] erstreckt ist, angeordnet wird.

Da nach der Eröffnung des [illegible] Landes-Militär-Commando vom 12. d. M. Z. 1619 M. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vom 31. März 1794 Z. 583, 23. November 1796 Z. 2386, 16. November 1797 Z. 32131 und 13. December 1798 Z. 23609, [illegible] [illegible] [illegible] vom 3. August 1818 Z. 33128 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mit der [illegible] zu [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] werden müssen.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Gołuchowski m. p.

k. k. Statthalter.

33.

Kundmachung des Landes-Guberniums vom 12. Februar 1854,

über die Berichtigung des Datums der, die Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien und Bukowina, betreffenden Verordnung des Ministeriums des Innern.

Die in dem I. Theile des Jahres 1851 am 14. Jänner 1851 ausgegebenen Stücke des Landes-Gesetz- und Regierungsblattes [illegible] Verordnung des Ministeriums des Innern [illegible] Durchführung der Grundentlastung in dem Kronlande Galizien [illegible] ist [illegible] mit dem unrichtigen Datum vom 28. Dez. 1850 bezeichnet worden. — Dieses Datum wird [illegible] auf den 1. Oktober 1850 berichtigt.

Gołuchowski m. p.

k. k. Statthalter.

---

*) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] im [illegible] Theile des [illegible] [illegible] werden.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część V.

Wydana i rozesłana dnia 29. Marca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

V. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. März 1851.

Jahrgang 1851.

31.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 3. Stycznia 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa część IV. nr 16, wydana dnia 27. Stycznia 1851),

względem odgarnywania śniegu na gościńcach rządowych.

Na wniosek Mojego Ministra handlu, przemysłu i za poradą Rady Ministrów, rozporządzam na zasadzie §. 120 konstytucyi państwa, co następuje:

§. 1.

Obowiązek ponoszenia kosztów za odgarnywanie śniegu na gościńcach rządowych ciąży ogólnie na ludności; jednakowoż może administracya publiczna żądać robót do tego potrzebnych od gmin, według miejscowego ich położenia.

§. 2.

Do odgarnywania śniegu, obowiązane są te gminy, przez których okręg przechodzi gościniec, lub te, które nie dalej, jak dwie mile od gościńca leżą; tak dalece, iż gmina już wtenczas do odgarnywania śniegu obowiązaną się staje, jeżeli tylko część tego obrębu, w przepisanem leży oddaleniu.

Od tych postanowień w tych przypadkach odstąpić można, w których pojawiająca się potrzeba sił roboczych w ogólności, lub na pojedynczych punktach dozwala ograniczenia lub wymaga rozciągnienia, lub gdzie miejscowe stosunki, np. w okolicach górzystych, lub nadrzecznych odmianę w nich konieczną czynią.

§. 3.

Władze budownicze w porozumieniu z władzami politycznemi, dochodzić winny, przyzwawszy do tego przełożonych gminnych i tych gmin po imieniu, które na każdym gościńcu do odgarnywania śniegu są obowiązane, spisać takowe, i wyznaczyć dla każdej z nich pewną część gościńca do utrzymywania w czystości od śniegu, i takową w sposób niewątpliwy oznaczyć tak, aby do żadnej niepewności i trudności nie było powodu.

§. 4.

Przy wyznaczaniu części gościńca i wymierzaniu ich długości, należy postępować bezstronnie i mieć wzgląd na wielkość ludności gmin dotyczących, na ich

---

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 15. Lutego 1851 za l. 3522 udzielone było to cesarskie rozporządzenie wszystkim urzędom cyrkułowym, prowinc. dyrekcyi budowniczej i prowinc. izbie rachunkowej.

31.

Kaiserliche Verordnung vom 3. Jänner 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 16, ausgegeben am 27. Jänner 1851),

über die Schneeschauflung auf Reichsstraßen.

Ueber Antrag Meines Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, und über Einrathen des Ministerrathes habe Ich, gemäß dem §. 120 der Reichsverfassung, zu verordnen befunden, wie folgt:

§. 1.

Die Bestreitung der Kosten der Schneeabräumung auf den Reichsstraßen, ist eine auf der Bevölkerung überhaupt ruhende Verpflichtung; die öffentliche Verwaltung nimmt jedoch die Verrichtung der dazu nöthigen Arbeiten von den Gemeinden nach ihrer örtlichen Lage in Anspruch.

§. 2.

Die Verrichtung der Schneeschauflung liegt denjenigen Gemeinden ob, deren Gebiet entweder von der Straße durchzogen wird, oder die nicht mehr als zwei Meilen von der Straße entfernt sind, und zwar dergestalt, daß die Gemeinde zur Schneeschauflung pflichtig wird, wenn nur auch ein Theil dieses Gebietes innerhalb der vorschriftmäßigen Entfernung gelegen ist.

Abweichungen von dieser Bestimmung werden für den Fall vorbehalten, daß der sich herausstellende Bedarf an Arbeitskräften im Allgemeinen oder an einzelnen Punkten eine Beschränkung gestatten, oder eine Ausdehnung erheischen sollte, oder wo örtliche Verhältnisse, z. B. in Gebirgsgegenden oder an Flüssen, etwa eine Aenderung nöthig machen.

§. 3.

Die zur Schneeschauflung an jeder Staatsstraße berufenen Gemeinden sind von den Baubehörden, im Einverständniße mit den politischen Behörden unter Zuziehung der Gemeindevorstände, namentlich zu ermitteln, in ein Verzeichniß zu bringen, und es ist für jede derselben eine bestimmte Straßenstrecke zur Reinhaltung von Schnee festzusetzen, auch dergestalt zweifellos zu bezeichnen, daß jede Unsicherheit und jeder Anstand ausgeschlossen werde.

§. 4.

Bei der Zuweisung der Straßenstrecken und der Bemessung ihrer Länge ist mit unparteilicher Rücksicht auf die Größe der Bevölkerung der bezüglichen Gemeinden, auf

*) Mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 15. Februar 1851 Z. 3522 wurde diese kaiserliche Verordnung sämmtlichen Kreisämtern, der Provinzial-Baudirekzion und der Provinzial-Staatsbuchhaltung mitgetheilt.

oddalenie od gościńca, na znaną z doświadczenia trudność w odgarnywaniu śniegu na przydzielonej przestrzeni, równocześnie zaś ustanowić *maximum* liczby robotników, którą każda gmina dostarczać ma.

§. 5.

Gminom do odgarnywania śniegu przyzwanym dane będzie słuszne wynagrodzenie z funduszu dróg rządowych. Gdzie zaś gościniec idzie przez miejsce zamieszkałe i stanowi oraz ulicę onego, tam gminy dotyczące winny odgarnywać śnieg na tych przestrzeniach bez żadnego wynagrodzenia.

§. 6.

Ażeby oznaczyć wysokość wynagrodzenia, należy dochodzić, ile na przestrzeni, każdej gminie przydzielonej, w ciągu jednej zimy, według kilkoletniego przecięcia, potrzeba robotników do odgarnywania śniegu. Ta liczba, skombinowana z płacą zwykłą dnia roboczego w czasie zimy, stanowić będzie rocznie koszt za tę przestrzeń.

Gdy takowy w ten sposób już wywiedzionym zostanie, należy z dotyczącą gminą wejść w układy względem rocznej ryczałtowej kwoty (pauszale) na czas dłuższy, o ile możności nie na krótszy, jak na lat siedm.

Zważywszy większe korzyści, jakie wynikają z położenia gościńca dla gmin najbliżej niego leżących, takowa kwota ryczałtowa nie powinna nigdy przenosić połowy wywiedzionego kosztu; należy zaś takową przez cały ciąg ugody rocznie wypłacać, bez różnicy, czyli w ciągu pojedynczych lat, gmina w miarę potrzeby większą lub mniejszą pracę podejmowała.

§. 7.

Jednej a tej samej gminie można oddać odgarnywanie śniegu na drugiej przestrzeni gościńca, jeżeli sama o to uprasza, jeżeli przytem udowodni, iż posiada potrzebne do tego siły robocze i jeżeli za czas, o który układy trwają, mniejszego żąda wynagrodzenia ryczałtowego, jak gmina, właśnie do tej przestrzeni powołana.

§. 8.

Chociaż ugoda nie przyjdzie do skutku, gmina przecież obowiązaną jest do odgarnywania śniegu na przydzielonej jej przestrzeni. Wynagrodzenie w takim razie nastąpi, w miarę liczby robotników, każdej zimy dostarczonych, wymierzone najwięcej do połowy tej kwoty, jaką zwykle płacono tej samej zimy za jeden dzień roboczy.

§. 9.

Gdyby która z gmin, na doręczone jej wezwanie, żądanych przez administracyę dróg, robotników, albo wcale nie dostawiła na gościniec, albo nie w

ihre Entfernung von der Straße und auf die, aus der Erfahrung bekannte Schwierigkeit der Schneeschauflung, auf der zugewiesenen Strecke vorzugehen, und zugleich für jede Gemeinde das Maximum der zu stellenden Arbeiterzahl festzusetzen.

§. 5.

Den zur Schneeabräumung beigezogenen Gemeinden wird aus dem Staatsstraßen-Fonde eine billige Vergütung geleistet. Wo jedoch die Straße durch einen bewohnten Ort zieht, und zugleich eine Gasse desselben bildet, haben die bezüglichen Gemeinder die Schneeabräumung auf solchen Strecken, ohne Anspruch auf eine Vergütung zu leisten.

§. 6.

Zur Ermittlung der Vergütung ist von jeder einer Gemeinde zugewiesenen Straßenstrecke zu erheben, wie viele Taglöhner nach einem mehrjährigen Durchschnitte zur Schneeschauflung in Einem Winter erforderlich sind. Diese Zahl, mit dem zur Winterszeit üblichen Taglohne kombinirt, bildet den jährlichen Kostenbetrag für diese Strecke.

Wenn derselbe auf diese Weise ermittelt ist, so wird mit der bezüglichen Gemeinde für eine längere Zeit, wo möglich nicht unter sieben Jahre, über ein jährliches Aversum (Pauschale) verhandelt werden.

Dieses Aversum darf, mit Rücksicht auf die größeren Vortheile, welche den nächst gelegenen Gemeinden aus dem Straßenzuge erwachsen, die Hälfte des ausgemittelten Kostenbetrages niemals überschreiten, ist aber während der Vertragsdauer jährlich zu erfolgen, und zwar ohne Unterschied der in den einzelnen Jahren nothwendig gewordenen, größeren oder geringeren Leistung.

§. 7.

Einer Gemeinde kann auch die Schneeabräumung auf einer zweiten Straßenstrecke überlassen werden, wenn sie selbst sich darum bewirbt, wenn sie ferner nachweiset, hiezu die erforderlichen Arbeitskräfte zu besitzen, und wenn sie für die in Verhandlung stehende Vergleichszeit eine geringere Aversual-Vergütung anspricht, als die eigentlich für diese Strecke berufene Gemeinde.

§. 8.

Kommt eine Uebereinkunft nicht zu Stande, so ist die Gemeinde dennoch verpflichtet, die Schneeschauflung auf der ihr zugewiesenen Strecke zu verrichten. Die Vergütung wird dann nach der Zahl der in jedem Winter beigestellten Arbeiter, höchstens mit der Hälfte des in demselben Winter üblich gewesenen Taglohnes geleistet.

§. 9.

Sollte eine Gemeinde über die ihr zugegangene Aufforderung, die von der Straßen-Verwaltung geforderten Arbeiter entweder gar nicht, oder nicht in der bezeichneten An-

oznaczonej liczbie, albo nie w przeznaczonym czasie, lub gdyby robotnicy, stanąwszy na placu, opieszale lub niestosownie pracę odgarnywania śniegu odbywali, natenczas administracya dróg ma prawo, zmusić gminę do wypełnienia obowiązku, lub kazać odgarnienie śniegu przez kogo innego i jakimbądź kosztem wykonać, koszt wyłożony na gminie powetować, takowy przedewszystkiem odciągnąć od pretensyi, którą gmina za odgarnywanie śniegu mieć może, a w razie potrzeby ściągnąć takowy za pomocą prawnych środków. W tym celu organa drogowe zbierać winny należne w każdym razie data i dokumenta, ażeby koszt powyższy z pewnością i według cyfry udowodnić można.

§. 10.

Czyli i kiedy zachodzi potrzeba odgarnywania śniegu za pomocą gmin, o tem stanowią organa drogowe.

§. 11.

W takim razie właściwy urzędnik budowniczy, lub w zastępstwie jego każdy drogowy (Wegmeister) na swojej przestrzeni gościńca, obowiązany jest wezwać na piśmie do odgarnywania śniegu wszystkie gminy, których części gościńca tego potrzebują oznaczyć dokładnie czas, kiedy robotnicy na gościniec zejść mają, równie jak liczbę osób, gatunek i ilość narzędzi roboczych. Każda gmina winna potwierdzić piśmiennie, iż odebrała wezwanie, i wyrazić dokładnie dzień i godzinę odebrania. Jest obowiązkiem urzędników budowniczych, którzy mają polecone sobie utrzymywanie dróg w dobrym stanie, również jak drogowych (wegmeistrów) kierować pracami około odgarnywania śniegu i pilnować takowych; do pilnowania należy także na pojedyńczych oddziałach używać dozorców drogowych (drożników).

§. 12.

Gminy obowiązane są odpowiedzieć doręczonym im wezwaniom we wszystkich punktach. W szczególności zaś dozwolono jest, posełać do roboty tylko osoby, zupełnie zdatne do pracy, z wyłączeniem więc dzieci i osób ułomnych.

Robotnicy powinni być zaopatrzeni w narzędzia własne lub przez gminę dostarczone, a każda gmina powinna robotnikom swoim dodać do dozoru ze swej strony członka przełożeństwa gminy, lub wydziału, lub innego jakiego na ten cel ustanowionego, pewnego człowieka.

§. 13.

Na każdej przestrzeni, należy najprzód odgarnąć śnieg na szerokość dwóch kolei wozowych, potem na całej szerokości drogi wozowej, i o ile możności, zgarnąć takowy aż po za rowy boczne. Należy dodać wszelkiego starania, ażeby

zahl, oder nicht zu der bestimmten Zeit auf die Straße stellen, oder sollten die erschienenen Arbeiter die Schneeabräumung offenbar saumselig oder sachwidrig betreiben, so ist die Straßenverwaltung befugt, die Gemeinde zur Erfüllung ihrer Verpflichtung zu verhalten, oder die Schneeschauflung durch wen immer, und um was immer für Kosten zu besorgen, den Aufwand von der Gemeinde in Anspruch zu nehmen, denselben vor Allem von der allfälligen Forderung der Gemeinde für Schneeschauflung in Abrechnung zu bringen, und nöthigenfalls durch die gesetzlichen Mittel beizutreiben. Zu diesem Behufe haben die Straßenbau-Organe jedesmal die erforderlichen Daten und Behelfe zu sammeln, um jenen Aufwand verläßlich und rechnungsmäßig nachweisen zu können.

§. 10.

Die Beurtheilung ob und wann die Nothwendigkeit der Schneeabräumung von Seite der Gemeinden vorhanden sei, liegt den Organen des Straßenbaues ob.

§. 11.

In diesem Falle ist der einschlägige Baubeamte, oder in dessen Vertretung jeder Wegmeister für seinen Straßen-Bezirk verpflichtet, alle Gemeinden, deren Strecken der Schneeabräumung bedürfen, hiezu schriftlich aufzufordern, und die Zeit des Eintreffens der Arbeiter auf der Straße, so wie der Zahl der Personen und die Gattung und Menge des Arbeitszeuges bestimmt zu bezeichnen. Jede Gemeinde hat den Empfang dieser Aufforderung, unter genauer Angabe des Tages und der Stunde, schriftlich zu bestätigen. Den mit der Straßenerhaltung beauftragten Baubeamten und Wegmeistern liegt ob, die Schneeschauflungsarbeiten zu leiten und zu überwachen, zur Aufsicht sind auch die Straßeneinräumer streckenweise zu verwenden.

§. 12.

Die Gemeinden haben den ihnen zukommenden Aufforderungen in allen Punkten nachzukommen. Insbesondere dürfen nur vollkommen arbeitsfähige Personen, also mit Ausschluß von Kindern oder gebrechlichen Individuen abgesendet werden.

Die Arbeiter müssen mit ihrem eigenen oder von der Gemeinde beigestellten Arbeitszeuge versehen sein, und jede Gemeinde hat ihren Arbeitsleuten ein Mitglied des Gemeindevorstandes, oder des Ausschußes, oder einen sonst hiezu bestellten verläßlichen Mann, auch ihrerseits zur Aufsicht beizugeben.

§. 13.

In jeder Strecke muß der Schnee zuerst auf die Breite zweier Wagengeleise abgeräumt, sodann in der ganzen Breite der Fahrbahn, und wo möglich bis über die Seitengräben hinaus aufgeschaufelt werden. Es muß der Schnee nach aller Thunlich-

śnieg zupełnie aż do samej powierzchni gościńca odgarnąć, a jeżeliby się zrobiła pokrywa z lodu, należy takową rozbić i usunąć z gościńca.

§. 14.

Gminy mają prawo żądać potwierdzenia certyfikatem, iż należycie oczyścili przydzieloną im przestrzeń; certyfikatu takowego nigdy nie mogą odmówić właściwi urzędnicy, budowniczy i drogowi (wegmeistrowie) gminom, jeżeli te obowiązek swój wypełniły.

§. 15.

Ażeby ułatwić i przyspieszyć całe to postępowanie, należy kazać wydrukować formularze na wezwania, które się do gmin wydaje, na potwierdzenie odebrania, które gminy wystawiać mają (§. 11.), i na certyfikaty, które im rozdawać należy (§. 14.), i urzędników budowniczych, równie jak wegmeistrów w takowe zaopatrzyć. W każdym zachodzącym razie, należy z tych wydrukowanych formularzów w ten sposób użytek robić, iż zmienne tylko daty i nazwiska zapełnić i podpisy odpowiednie dodać potrzeba. Jeżeli urzędnik budowniczy lub wegmeister wzywa gminę do odgarnywania śniegu, winien zawsze załączyć do wezwania także formularz na potwierdzenie odebrania (recepis), który gmina zapełnić ma.

§. 16.

Zażalenia ze strony gmin przeciw rozporządzeniom urzędników drogowych, równie jak skargi tychże przeciw gminom, należy wnosić do władz politycznych pierwszej instancyi, które w porozumieniu z inżynierem powiatowym i władzą budowniczą, takowych dochodzić i o nich stanowić będą.

§. 17.

Jeżeli zaś skargi tyczą się przedmiotu czysto-technicznego, lub wniesione są przeciw samej osobie urzędnika budowniczego, władze polityczne takowe zażalenia odstąpić winny władzom budowniczym.

§. 18.

Przeciw wydanym uchwałom, można w 14 dniach, od ich doręczenia licząc, założyć rekurs w przypadku §. 16. do wyższej instancyi politycznej, a zaś w przypadku §. 17. do przełożonej władzy budowniczej; atoliż władze te rozstrzygać mogą rekursa tylko po wzajemnem wysłuchaniu stron.

§. 19.

Jeżeli druga instancya potwierdzi uchwałę władzy niższej, dalszy rekurs nie ma miejsca; takowy tylko wtenczas jest dozwolony, jeżeli przez władzę

keit vollständig bis zur wirklichen Straßenoberfläche beseitiget, und sollte eine Eisdecke sich gebildet haben, dieselbe zerschlagen, und von der Straße entfernt werden.

§. 14.

Die Gemeinden sind berechtiget, über jede gehörig vollzogene Reinigung der ihnen zugewiesenen Strecke ein Zertifikat zu verlangen, welches die einschlägigen Baubeamten und Wegmeister, wenn die Gemeinde ihrer Verpflichtung nachgekommen ist, nicht versagen dürfen.

§. 15.

Zur Erleichterung und Beschleunigung des Geschäftsverkehres, sind Formularien der an die Gemeinden zu erlassenden Aufforderung, der von denselben auszustellenden Empfangsbestätigung (§. 11) und der ihnen zu ertheilenden Arbeits-Zertifikate (§. 14) in Druck zu legen, und die Baubeamten und Wegmeister damit zu versehen. Von diesen gedruckten Formularien ist, im eintretenden Falle, dergestalt Gebrauch zu machen, daß lediglich die veränderlichen Daten und Namen auszufüllen, und die bezüglichen Unterschriften beizufügen sind. Jeder Aufforderung zur Schneeausschauflung hat der Baubeamte oder Wegmeister immer auch das, von der Gemeinde auszufüllende Empfangsbestätigungs-Formulare (Rezepisse) beizulegen.

§. 16.

Sowohl Beschwerden der Gemeinden gegen Verfügungen der Straßenbau-Organe, als allfällige Klagen der letzteren wider die Gemeinden, sind bei den politischen Behörden erster Instanz anhängig zu machen, welche darüber im Einvernehmen mit dem Bezirks-Ingenieur oder der Baubehörde, die Erhebungen zu pflegen und zu erkennen haben.

§. 17.

Wenn es sich aber um rein technische Streitgegenstände, oder um Klagen handelt, welche gegen die Bau-Organe persönlich gerichtet sind, haben die politischen Behörden solche Beschwerden an die Baubehörden zur Entscheidung abzutreten.

§. 18.

Gegen die geschöpften Erkenntnisse kann, binnen 14 Tagen von ihrer Zustellung gerechnet, der Rekurs, im Falle des §. 16 an die höhere politische Instanz, und im Falle des §. 17 an die vorgesetzte Baubehörde ergriffen werden, deren Entscheidungen aber jederzeit über gegenseitige Einvernehmung gefällt werden sollen.

§. 19.

Bei Erkenntnissen zweiter Instanz, durch welche jene der Unterbehörden bestätiget wurden, ist kein weiterer Rekurs zuläßig, wohl aber ist derselbe bei derlei Erkenntnissen

wyższą uchwały władzy niższej odmienione zostały. W takim razie zażalenie wnieść należy w czterech tygodniach od dnia doręczenia do Ministerstwa spraw wewnętrznych. lub względnie do Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych.

§. 20.

Wykonanie rozporządzeń, ze strony władz wydanych, nie będzie wstrzymane przez rekurs, przeciw nim wniesiony, jak długo ten nie jest rozstrzygnięty.

§. 21.

Jeżeli w niektórych krajach koronnych, lub w pojedyńczych ich częściach z powodów klimatycznych, zasp śniegowych albo wcale nie ma, albo tak są nieznaczne, iż takowe robotnikiem najętym łatwo i bez wielkich kosztów usunąć można, lub jeżeli w przeciwnym razie bardzo często i znaczne zaspy śniegowe dla zupełnego braku sił roboczych w gminach granicznych, zawsze drogą ugody, lub za pomocą najętych za każdym razem robotników, uprzątnione być muszą, w takich przypadkach postanowienia niniejszej ustawy nie mają miejsca, równie jak nie mogą naruszać praw, już na mocy ugody nabytych.

Franciszek Józef, m. p.

Bruck, m. p.

32.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 16. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część V. nr 19, wydana dnia 31. Stycznia 1851),

obowiązujące w krajach koronnych Niższej Austryi, Czech, Morawii, Galicyi i Styryi,

dotyczące oddzielnego udzielania nauki prawa kościelnego dla teologów w tych miejscach, gdzie wszechnice istnieją.

Teologowie, odbywający swe studya w miejscach, gdzie wszechnice istnieją, musieli dotychczas słuchać prawa kościelnego na jurydycznym fakultecie. Atoli już z natury rzeczy wynika potrzeba, ażeby prawo kościelne teologom w inny sposób wykładano, jak jurystom, częścią dla różności w ich uprzedniem wykształceniu prawniczem, częścią dla tego, że niektóre części prawa kościelnego dla teologów, nierównie większą praktyczną mają ważność, niż dla jurystów, a więc onym obszerniej, niż tym wykładane być muszą. Dla tego też właśnie może ten przedmiot i nadal zupełnie odpowiednio do celu dla jurystów w jednem półroczu być ukończony. Dla teologów zaś pod każdym względem stosowniejszą jest rzeczą, wykładać prawo kościelne przez cały ciąg roku po pięć godzin

gestattet, wenn durch selbe jene der Unterbehörden abgeändert wurden. In solchen Fällen muß die Beschwerdeschrift binnen vier Wochen vom Zustellungstage bei dem Ministerium des Innern oder beziehungsweise bei dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten überreicht werden.

§. 20.

Die Verfügungen der Behörden werden durch einen dagegen ergriffenen, im Zuge befindlichen Rekurs, nicht gehemmt.

§. 21.

Wenn in einzelnen Kronländern, oder in Theilen derselben, wegen der klimatischen Verhältnisse Schneeverwehungen entweder gar nicht, oder so selten und in so unbedeutendem Grade vorkommen, daß deren Beseitigung durch gedungene Arbeiter leicht und ohne große Kosten erzielt werden kann, oder wenn im Gegentheile sehr häufige und bedeutende Schneeverwehungen wegen gänzlicher Ermanglung der von der angrenzenden Gemeinden beizustellenden Arbeitskräfte jederzeit im vertragsmäßigen Wege, oder durch von Fall zu Fall zu dingende Arbeiter beseitiget werden müssen, finden die Bestimmungen dieses Gesetzes eben so wenig Anwendung, als durch dieselben bereits erworbene Vertragsrechte beeinträchtigt werden können.

Franz Joseph, m. p.

Bruck, m. p.

32.

Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 16. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, V. Stück, Nro. 19, ausgegeben am 31. Jänner 1851)

giltig für die Kronländer Nieder-Oesterreich, Böhmen, Mähren, Galizien und Steiermark,

betreffend die abgesonderte Ertheilung des Unterrichtes im Kirchenrechte für Theologen an Orten, wo Universitäten bestehen.

Die Theologen, welche ihre Studien an jenen Orten zurücklegen, wo sich Universitäten befinden, waren bisher angewiesen, das Kirchenrecht an der juridischen Fakultät zu studiren. Es ist aber ein durch die Natur der Sache begründetes Bedürfniß, daß das Kirchenrecht den Theologen in einer anderen Weise vorgetragen werde, als den Juristen, theils wegen der Verschiedenheit ihrer juridischen Vorbildung, theils weil manche Parthien des Kirchenrechtes für die Theologen von ungleich größerer praktischer Bedeutung als für die Juristen sind, und daher ihnen ausführlicher vorgetragen werden müssen. Eben deßhalb kann der Gegenstand für die Juristen ganz zweckmäßig auch fernerhin in Einem Semester behandelt werden. Für die Theologen erscheint es dagegen in jeder Beziehung zweckmäßiger, das Kirchenrecht durch ein ganzes Jahr in fünf Stunden wö-

w tygodniu, jak się to dotychczas już działo w dyecezyalnych zakładach. Z tych to więc powodów raczył Najjaśniejszy Pan, J C. Mość, najwyższem postanowieniem z dnia 20. z. m. dozwolić, ażeby dla teologów także i tam, gdzie prawo kościelne na jurydycznym fakultecie wykładane bywa, w tymże przedmiocie osobno czytano, a to, dopóki na teologicznych wydziałach nie ma dla tego przedmiotu właściwych profesorów — przez którego z istniejących już profesorów teologicznych, albo przez innego jakiego zdolnego do tego męża, po pięć godzin tygodniowo, przez cały ciąg roku szkolnego, za remuneracyę z funduszu naukowego. Ta remuneracya składa się z połowy najmniejszej usystemizowanej płacy profesora na teologicznym wydziale w tem miejscu.

Thun, m. p.

33.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 21. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część V. nr 21, wydana dnia 31. Stycznia 1851),

którem się ustanawia przepisy o egzaminie, mającym się złożyć przed wstąpieniem do służby konceptowej Ministerstwa spraw zewnętrznych.

1. Na przyszłość nie może być nikt przypuszczonym na posady w wydziale konceptowym, bądźto w Ministerstwie spraw zewnętrznych, bądźteż przy jakiemkolwiek cesarskiem poselstwie za granicą, kto przy egzaminie dyplomatycznym, mającym się złożyć w rzeczonem ministerstwie, za zdatnego na taką posadę uznanym nie będzie.

2. Do takiego egzaminu przypuszczeni będą przez Ministra spraw zewnętrznych tylko tacy, którzy się wykażą przepisanym ustawą z dnia 30. Lipca 1850 egzaminem rządowym teoretycznym, lub dowodami, zastępującemi miejsce tego egzaminu, na mocy tej samej ustawy, równie jak dowodami, iż mają znajomość języków francuzkiego i włoskiego.

3. Egzamin dyplomatyczny, odbywać się będzie przed komisyą, ustanowioną przez Ministra, a złożyć się mającą z prezydującego i dwóch asesorów. Na prezydującego powołany będzie zawsze wyższy urzędnik rządowy. Asesorowie mianowani będą ze stanu praktycznych urzędników rządowych, z grona profesorów, doktorów praw, lub innych w tym zawodzie uczonych.

Każdy z komisarzów kandydatowi zadawać będzie pytania.

4. Na kilka dni przed egzaminem, sproszeni będą komisarze piśmiennie ze strony dyrekcyi kancelaryi ministerstwa.

chentlich vorzutragen, wie es bereits bisher in den Diözesan-Anstalten geschehen ist. Aus diesen Gründen haben Seine Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 20. vorigen Monates zu genehmigen geruht, daß den Theologen auch da, wo das Kirchenrecht an der juridischen Fakultät gelehrt wird, eigene Vorträge darüber, und zwar — in so lange nicht an den theologischen Fakultäten Professoren dieses Faches aufgestellt sind — von einem der vorhandenen theologischen Professoren oder von einem anderen geeigneten Manne in wöchentlich fünf Stunden durch das ganze Studienjahr gegen eine Remunerazion aus dem Studienfonde gehalten werden. Diese Remunerazion hat in der Hälfte des geringsten systemisirten Gehaltes eines Professors an der theologischen Fakultät des Ortes zu bestehen.

Thun, m. p.

33.

Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 21. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, V. Stück, Nro. 21, ausgegeben am 31. Jänner 1851),

womit die Bestimmungen über die vor dem Eintritte in den Konzeptsdienst des Ministeriums des Aeußern abzulegende Prüfung festgesetzt werden.

1. Zu einer Stelle im Konzeptsfache, sei es bei dem Ministerium des Aeußern selbst, sei es bei einer kaiserlichen Mission im Auslande, wird in Zukunft Niemand zugelassen, der nicht in Folge der bei dem gedachten Ministerium abzulegenden Diplomaten-Prüfung zu einer solchen Stelle befähiget erkannt worden ist.

2. Die Zulassung zu dieser Prüfung wird von dem Minister des Aeußern nur solchen Bewerbern gestattet, die sich mit der durch das Gesetz vom 30. Juli 1850 vorgeschriebenen theoretischen Staatsprüfung, oder mit den nach eben diesem Gesetze die Stelle dieser Prüfung vertretenden Belegen und mit jenen über Erlernung der französischen und italienischen Sprache ausweisen.

3. Die Diplomaten-Prüfung geschieht vor einer vom Minister zu bestellenden Kommission, welche aus einem Vorsitzenden und zwei Beisitzern zu bestehen hat. Zum Vorsitze wird jedesmal ein höherer Beamter des Ministeriums berufen sein. Die Beisitzer werden aus dem Stande der praktischen Staatsbeamten, der Professoren, Doktoren der Rechte oder sonstiger Fachgelehrten entnommen.

Jeder der Kommissäre hat an den Prüfungs-Kandidaten Fragen zu stellen.

4. Einige Tage vor Abhaltung der Prüfung werden die Kommissäre dazu von Seite der Kanzlei-Direkzion des Ministeriums schriftlich eingeladen.

5. Egzamin dyplomatyczny dzieli się na ustny i piśmienny. Zależy od komisyi egzaminującej, jak takowe po sobie następować mają, jednakowoż nie może między obama upłynąć termin dłuższy niż dni 14.

6. Przy egzaminie ustnym należy kandydata doświadczać, jakie posiada wiadomości w całym obrębie przyrodzonego prawa narodów (prawa wojny i pokoju, prawa neutralności, prawa morskiego i prawa poselskiego); w dyplomatyczne państw historyi (traktaty pokoju, początek i ustalenie państw europejskich, od czasu pokoju westfalskiego i t. d.), tudzież w nadanem austryackiem prawie narodów (wiadomość układów Austryi z innemi państwami). Przynajmniej jedno pytanie musi być dane i odpowiedziane w języku francuzkim.

7. Przy egzaminie piśmiennym zada każdy z komisarzów kandydatowi pytanie na piśmie o jednym z przedmiotów wyszczególnionych w poprzednim §fie. Każde z tych pytań winien kandydat wypracować na piśmie, przynajmniej jedno z nich w języku francuzkim, i takowe ułożyć w przeciągu czasu od godziny 9. zrana, najdalej do godziny 6. po południu pod ustawicznym dozorem jednego z komisarzów egzaminujących. Nie wolno mu przytem zasięgać żadnej pomocy zewnętrznej, można mu jednakowoż na żądanie udzielić potrzebnych ksiąg prawnych i traktatów, dla zacytowania tekstu lub dat. O godzinie 6., muszą wszystkie wypracowania, czy będą ukończone czy nie, oddane być obecnemu komisarzowi egzaminacyjnemu, który prawdziwość ich podpisem swoim stwierdzi.

8. Zaraz po ukończeniu obudwóch egzaminów zgromadzają się komisarze i oddają zdanie swoje tak na podstawie uwag poczynionych nad odpowiedziami ustnemi kandydata, jakoteż na podstawie dokładnie przejrzanych piśmiennych jego wypracowań, czy kandydat pod względem na okazane teoretyczne i praktyczne wiadomości, jako też pod względem na pojętność i dar sądzenia o rzeczach, na wykład słowny i styl, udowodnił zdolność swą do służby dyplomatycznej, lub nie.

9. Poczem komisarze winni są swoję uchwałę, czy to jednogłośnie, czy większością głosów powziętą, z dołożeniem prac egzaminowych i zdań osobnych, jeżeli jakie oddane były, przedłożyć Ministrowi, który w tym razie, jeżeli kandydat aprobowanym zostanie, wystawi mu świadectwo uzdolnienia, w przeciwnym zaś razie każe go uwiadomić na piśmie, iz odrzuconym został. W ostatnim przypadku może Minister zresztą, jeżeli znajdzie do tego powody, uwzględnienia godne, wyznaczyć kandydatowi stosowny termin do powtórnego egzaminu.

10. Swiadectwo uzdolnienia, nie daje kandydatowi prawa żądania, ażeby do służby dyplomatycznej przyjęty został.

5. Die Diplomaten-Prüfung zerfällt in eine mündliche und schriftliche. Die Bestimmung der Reihenfolge derselben bleibt der Prüfungskommission überlassen, doch soll zwischen beiden kein längerer als ein vierzehntägiger Zeitraum stattfinden.

6. Bei der mündlichen Prüfung sind die Kenntnisse des Kandidaten aus dem gesammten natürlichen Völkerrechte (Recht des Krieges, des Friedens, der Neutralen, Seerecht und Gesandschaftsrecht), aus der diplomatischen Staatengeschichte (Friedensbeschlüsse, Entstehung und Konsolidirung der europäischen Staaten seit dem westphälischen Frieden u. s. w.) und aus dem positiven österreichischen Völkerrechte (Kenntniß der österreichischen Staatsverträge) zu erforschen. Eine Frage wenigstens muß in französischer Sprache gestellt und beantwortet werden.

7. Bei der schriftlichen Prüfung wird dem Kandidaten von jedem der Prüfungs-Kommissäre eine Frage über einen der im vorigen Paragraphe bezeichneten Gegenstände schriftlich vorgelegt. Der Kandidat hat über jede derselben eine schriftliche Ausarbeitung und davon wenigstens eine in französischer Sprache, in dem Zeitraume von 9 Uhr Morgens bis längstens 6 Uhr Nachmittags unter steter Beaufsichtigung eines der Prüfungskommissäre zu verfassen. Er darf sich dabei keiner äußeren Hilfsmittel bedienen, doch können ihm die etwa nöthigen Gesetzbücher und Traktate zur Zitirung des Textes oder der Daten auf sein Verlangen mitgetheilt werden. Um 6 Uhr müssen sämmtliche Elaborate, sie mögen zu Ende gebracht sein oder nicht, dem anwesenden Prüfungskommissär abgeliefert werden, welcher deren Echtheit durch seine Unterschrift beglaubiget.

8. Unverzüglich nach vollendeten beiden Prüfungen versammeln sich die Kommissäre und geben sowohl auf Grundlage ihrer Vormerkungen über die mündlichen Antworten des Kandidaten, als der von ihnen genau durchgegangenen schriftlichen Elaborate, ihr Gutachten darüber ab, ob der Kandidat sowohl nach den dargelegten theoretischen und praktischen Kenntnissen, als nach seiner Auffassungs- und Beurtheilungsgabe, seinem mündlichen Vortrage und seinem Style, die Fähigkeit zum diplomatischen Dienste dargethan habe oder nicht.

9. Die Kommissäre haben dann ihren, sei es einhellig, sei es durch Stimmenmehrheit gefaßten Beschluß, unter Beilegung der Prüfungsarbeiten und allenfallsiger Separat-Votums dem Minister einzuberichten, welcher im Falle der Approbirung des Kandidaten demselben ein Befähigungs-Zeugniß ausstellen, im entgegengesetzten Falle aber ihn von seiner Abweisung schriftlich verständigen läßt. Im letzteren Falle kann übrigens dem Kandidaten, wenn der Minister hiezu rücksichtswürdige Gründe findet, noch ein angemessener Termin zur Wiederholung der Prüfung ertheilt werden.

10. Das Befähigungs-Zeugniß begründet für den Kandidaten nicht das Recht, seine Aufnahme in den diplomatischen Dienst verlangen zu können.

11. Minister pozostawia sobie mężów, których znakomite wiadomości w zawodzie dyplomatycznym i praktyczne wykształcenia powszechnie są znane, i na których pozyskaniu dla służby rządowej wiele zależy, uwolnić od złożenia egzaminu dyplomatycznego.

12. Niniejsze przepisy nie rozciągają się do uczniów akademii oryentalnej, których uzdolnienie, jak dotąd, tak na przyszłość, udowodnione będzie egzaminami, odbytemi na akademii rzeczonej.

Schwarzenberg, m. p.

34.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 22. Stycznia 1851

(w Dzienniku praw państwa, część V. nr 22, wydana dnia 31. Stycznia 1851),

którem się znosi instytut Pogranicza wojskowego w Siedmiogrodzie i nakazuje, ażeby zamiast dotychczasowych pięciu siedmiogrodzkich pułków granicznych, uformowaną została równa liczba pułków liniowych, mianowicie cztery pułki liniowe piechoty, a jeden pułk huzarów.

Na wniosek Mojej Rady Ministrów rozporządzam niniejszem, ażeby instytut Pogranicza wojskowego w Moim kraju koronnym Siedmiogrodzkim, zniesiony został, a zamiast dotychczasowych zaś pięciu pułków granicznych siedmiogrodzkich, żeby uformowaną była równa liczba pułków liniowych, mianowicie cztery pułki liniowe piechoty, a jeden pułk huzarów.

Ludności w obudwóch powiatach pułków granicznych romańskich, należy przy ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia oświadczyć Moje cesarskie zadowolnienie za wierne służby, które, jako wojsko graniczne, pełniła tak wewnątrz kraju, jakoteż w obliczu nieprzyjaciela.

Formować się mające cztery pułki liniowe piechoty, mają uprzednio być doprowadzone do stanu dwóch batalionów polowych i jednej dywizyi rezerwowej; pułk zaś huzarów nr 11. przez postępowe uzupełnienie, w celu utworzenia niedostających jeszcze oddziałów, postawić należy na przepisaną stopę wojenną.

Te dwa pułki liniowe piechoty, które na miejsce pułków granicznych szeklerskich wstępują, otrzymają nra 5. i 6.; te, które z dotychczasowych pułków romańskich utworzone będą, otrzymają nra 46. i 50., pułk zaś huzarów nr 11. zatrzyma swoje dotychczasowe oznaczenie.

Pułki nr 5. i 6. mają być ustawione we wschodniej części Galicyi, mianowicie w Czerniowcach i w Stanisławowie, a przeistoczenie pułków granicznych

11. Der Minister behält sich vor, bei Männern von bereits anerkannter, ausgezeichneter, fachwissenschaftlicher und praktischer Bildung, deren Gewinnung für den Staatsdienst von besonderer Wichtigkeit erschiene, eine Dispensirung von der Ablegung der Diplomaten-Prüfung zu gestatten.

12. Die gegenwärtigen Vorschriften gelten nicht für die Schüler der orientalischen Akademie, deren Befähigung fortan durch die bisher üblich gewesenen, an besagter Akademie vorgenommenen Prüfungen erprobt wird.

Schwarzenberg, m. p.

34.

Kaiserliche Verordnung vom 22. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, V. Stück, Nro. 22, ausgegeben am 31. Jänner 1851),

wodurch die Aufhebung des Militär-Grenz-Institutes in Siebenbürgen, und statt der bisherigen fünf siebenbürgischen Grenzregimenter die Errichtung einer gleichen Zahl Linien-Regimenter, und zwar von vier Linien-Infanterie-Regimenter und einem Husaren-Regimente verfügt wird.

Auf den Antrag Meines Ministerrathes ordne Ich an, daß das Militär-Grenz-Institut in Meinem Kronlande Siebenbürgen aufgehoben, und daß statt der bisherigen fünf siebenbürgischen Grenz-Regimenter eine gleiche Zahl Linien-Regimenter, und zwar vier Linien-Infanterie- und ein Husaren-Regiment errichtet werde.

Der Bevölkerung der beiden Romanen-Grenz-Regiments-Bezirke ist bei der Verlautbarung dieser Verfügung, über die als Grenz-Truppen, sowohl im Innern des Landes, als vor dem Feinde geleisteten treuen Dienste, Meine kaiserliche Zufriedenheit bekannt zu geben.

Die vier zu errichtenden Linien-Infanterie-Regimenter sind vorläufig mit dem Stande von zwei Feld-Bataillons und einer Reserve-Division aufzustellen; das Husaren-Regiment Nr. 11 aber, ist durch sukzessive Kompletirung und Errichtung der noch fehlenden Abtheilungen auf den vorgeschriebenen Kriegsstand zu bringen.

Die an die Stelle der Szekler Grenz-Infanterie tretenden zwei Linien-Infanterie-Regimenter erhalten die Nummern 5 und 6; jene, welche aus den bisherigen Romanen-Regimentern gebildet werden, die Nummern 46 und 50, wogegen das Husaren-Regiment Nr. 11 seine Bezeichnung behält.

Die Regimenter Nr. 5 und 6 sind im östlichen Theile Galiziens, und zwar in Czernowitz und Stanislau aufzustellen, und die Umwandlung der Romanen-

romańskich na pułki liniowe, równie jak ustawienie dywizyi rezerwowej przy pułkach szeklerskich, odbyć się winno w dawniejszych stacyach sztabowych tych pułków granicznych.

W celu utworzenia kadrów (stopni wojskowych) i uzyskania zarodu wyćwiczonego żołnierza przy pułkach pieszych nr 5. i 6., które zamiast pułków szeklerskich uformowane być mają, należy do nich przenieść z pułku nr 51. cały trzeci batalion, a z pułku nr 31. cztery kompanie trzeciego batalionu.

Z tych dziesięciu kompanij, należy pięć przydzielić każdemu pułkowi, i rozdzielić takowe stosownie tak, aby dwanaście kompanij polowych i dwie rezerwowe postawić.

Pułki nr 31. i 51. otrzymają natomiast stosowną liczbę rekrutów, a ile możności i stopnie, z których brakujące oddziały na nowo uformować należy.

Pułki nr 5. i 6. otrzymają różowe, pułki nr 46. i 50. papuzio-zielone wyłogi, z różnicą żółtych i białych guzików i obszywek.

Mój Minister wojny ma sobie polecone przeprowadzenie tego uformowania, i obowiązany jest wcielenie powiatów Pogranicza wojskowego do administracyi cywilnej, równie jak dalsze używanie gór rewindykowanych, które gminom romańskim wyjątkowo dozwoliłem, w porozumieniu z innemi Ministerstwami do skutku doprowadzić.

Franciszek Józef, m. p.

Csorich, m. p.

35.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 23. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część IV. nr 17, wydana dnia 27. Stycznia 1851),

którem się odracza na 1. Kwietnia 1851 działalność postanowień, przepisanych rozrządzeniem z dnia 20. Grudnia 1850, względem mesażeryów i powozów, sztelfurami zwanych.

Ministeryum handlu widzi się spowodowanem rozporządzić, że obwieszczone rozrządzeniem z 20. Grudnia 1850 *) postanowienia względem przedsiębiorstw prywatnych co do peryodycznych transportów osób (mesażeryów i sztelfur), — zamiast z dniem 1. Lutego, dopiero z dniem 1. Kwietnia 1851 wejść mają w wykonanie.

Bruck, m. p.

---

*) W części III. nr 3. Dziennika praw krajowych z roku 1851.

Grenz- in Linien-Regimenter, so wie die Aufstellung der Reserve-Divisionen bei den Szekler-Regimentern, ist in ihren ehemaligen Grenz-Regiments-Stabs-Stazionen zu bewirken.

Zur Begründung eines Chargen-Kadres und eines Stammes von ausgebildeter Mannschaft bei den anstatt der Szekler-Regimenter zu errichtenden Infanterie-Regimentern Nr. 5 und 6. ist von dem Regimente Nr. 51 das komplete 3. Bataillon, vom Regimente Nr. 31 aber vier Kompagnien des 3. Bataillons an dieselben abzugeben.

Von diesen zehn Kompagnien sind fünf jedem Regimente zuzuweisen, welche zur Aufstellung von zwölf Feld- und zwei Reserve-Kompagnien zweckentsprechend zu vertheilen sind.

Die Regimenter Nr. 31 und 51 erhalten einen angemessenen Ersatz an Rekruten, und nach Thunlichkeit auch an Chargen, aus welchen die fehlenden Abtheilungen neu zu formiren sind.

Die Regimenter Nr. 5 und 6 erhalten rosenrothe, die Regimenter 46 und 50 papelgrüne Aufschläge, mit der Unterscheidung von gelben und weißen Knöpfen und Litzen.

Mein Kriegsminister ist mit der Durchführung dieser Errichtung beauftragt, und wird die Uebernahme der Militär-Grenz-Bezirke in die Zivil-Administrazion, so wie die von Mir den Romanen-Gemeinden ausnahmsweise bewilligte Fortbenützung der revindizirten Gebirge, im Einvernehmen mit den übrigen Ministerien einzuleiten haben.

Franz Joseph, m. p.

Csorich, m. p.

35.

Verordnung des Handelsministeriums vom 23. Jänner 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 17, ausgegeben am 27. Jänner 1851),

wodurch die Wirksamkeit der mit dem Erlaße vom 20. Dezember 1850 angeordneten Bestimmungen, über Messagerien und Stellfuhren auf den 1. April 1851 hinausgeschoben wird.

Das Handelsministerium hat sich bestimmt gefunden zu verordnen, daß die mit dem Erlaße vom 20. Dezember 1850 *) kundgemachten Bestimmungen über Privatunternehmungen periodischer Personen-Transporte (Messagerien und Stellfuhren) statt mit 1. Februar erst mit 1. April 1851 in Wirksamkeit zu treten haben.

Bruck, m. p.

---

*) Im III. Stücke Nro. 3 des Landes-Gesetzblattes, Jahrgang 1851.

36.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów w porozumieniu z Ministerstwem handlu, z dnia 31. Stycznia 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część VI. nr 23, wydana dnia 1. Lutego 1851)

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

którem się zniża cło wchodowe od farbników, tak zwanych Lak-lak i Lak-dye.

Zniża się cło wchodowe od farbników Lak-lak i Lak-dye, dla ułatwienia trybu przemysłowego, z 15 złotych reńskich na pięćdziesiąt krajcarów od wiedeńskiego centnara sporco.

Ta nowa ustanowa celna, z dniem piętnastym Lutego 1851, wejść ma w wykonanie.

Krauss, m. p.

---

*) O tem zawiadomione są rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 7. Lutego 1851, za l. 5674, wszystkie Administracye powiatowe, urzędy wykonawcze i organa straży skarbowej.

36.

Verordnung des Finanzministeriums im Einverständniße mit dem Handelsministerium vom 31. Jänner 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, VI. Stück, Nro. 23, ausgegeben am 1. Februar 1851),

wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit der Eingangszoll von Lak-Lak und Lak-dye ermäßiget wird.

Der Eingangszoll für die Farbstoffe Lak-Lak und Lak-dye wird zur Erleichterung der industriellen Betriebsamkeit von 15 Gulden auf fünfzig Kreuzer vom Wiener Zentner Sporko herabgesetzt.

Der neue Zollsatz hat mit dem fünfzehnten Februar 1851 in Wirksamkeit zu treten.

Krauß, m. p.

---

*) Davon sind mit Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 7. Februar 1851 Z. 5674 sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Aemter und Finanzwach-Organe in Kenntniß gesetzt worden.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświęcimskiem i Zatorskiem tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część VI.

Wydany i rozesłany dnia [illegible]

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Königreich Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am [illegible]

[illegible]

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VI.

Wydana i rozesłana dnia 14. Kwietnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. April 1851.

37.

Cesarski patent z dnia 25. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część VII. nr. 24., wydana dnia 6. Lutego 1851),

którym się obwieszczają zastrzeżone w patencie Cesarskim z dnia 28. Grudnia 1849*), a niniejszem uskutecznione rozszerzenia statutu cesarskiego orderu „Franciszka Józefa“.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Powodowani życzeniem, ażeby znamienite zasługi bez różnicy stanu publicznem uczcić uznaniem, a mając oraz zamiar, wszelkie klasy obywateli państwa zachęcić i pokrzepić do błogiego działania ku dobru wielkiej ojczyzny, utworzyliśmy patentem Naszym z dnia 2. Grudnia 1849, na wniosek Naszej Rady ministrów, order zasług, i wydaliśmy dla niego zarysy statutów z zastrzeżeniem rozszerzenia takowych.

Ponieważ się już w kilku punktach pokazała potrzeba takowego rozszerzenia, nakazaliśmy takowe, czyniąc użytek z powyżej rzeczonego zastrzeżenia, i rozporządziliśmy, ażeby dotyczące nowe postanowienia w tekst Naszego patentu z dnia 2. Grudnia 1849 wciągnięte zostały.

Zatem ustanawiamy następne rozszerzenie statutu orderu:

---

*) W części VI. Dziennika praw państwa z roku 1849, nr 26. str. 35,

37.

Kaiserliches Patent vom 25. Dezember 1850,

(im Reichs-Gesetzblatte, VII. Stück, Nro. 24, ausgegeben am 6. Februar 1851),

womit die im kaiserlichen Patente vom 2. Dezember 1849 *) vorbehaltenen nunmehr erfolgten Erweiterungen der Statuten des kaiserlichen Franz Joseph-Ordens hinausgegeben werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Von dem Wunsche geleitet, ausgezeichnete Verdienste, ohne Unterschied des Standes, durch eine öffentliche Anerkennung zu ehren und in der Absicht, alle Klassen der Staatsbürger zu gemeinnützigem, segensreichen Wirken für das große Vaterland aufzumuntern und zu bestärken, haben über Antrag Unseres Ministerrathes, mit Unserem Patente vom 2. Dezember 1849 einen Verdienstorden gestiftet, und für denselben die Grundzüge der Statuten mit dem Vorbehalte der Erweiterung derselben hinausgegeben.

Nachdem die Nothwendigkeit einer solchen Erweiterung sich in einigen Punkten bereits erwiesen hat, haben Wir, von dem erwähnten Vorbehalte Gebrauch machend, dieselbe sofort angeordnet, zugleich aber die dießfälligen neuen Bestimmungen dem Texte Unseres Patentes vom 2. Dezember 1849 einschalten lassen.

Wir finden Uns demnach bestimmt, diese erweiterten Ordens-Statuten mit Folgendem festzusetzen:

---

*) Im VI. Stücke des Reichsgesetzblattes vom Jahre 1849, Nro. 26, Seite 35.

§. 1.

Order ten nazywa się orderem Franciszka Józefa.

§. 2.

Dzień utworzenia, jest pierwszy dzień roku wstąpienia Naszego na tron, t. j. dzień 2. Grudnia 1849. Dewiza orderu Nasze godło: „Viribus unitis.“

§. 3.

Znamienite zasługi, bez względu na pochodzenie, religią i stan, dają prawo do dostąpienia tego orderu.

§. 4.

Przeto orderem Franciszka Józefa, każdy obywatel państwa austryackiego, obdarzonym być może, który niezachwianem, czynnie dowiedzionem przywiązaniem do Cesarza i ojczyzny, w czasie wojny lub pokoju, szczególnie ważnemi, dla dobra pospolitego wyświadczonemi usługami, prawdziwie użytecznemi wynalazkami, odkryciami lub polepszeniami, gorliwem i w skutki obfitem popieraniem i podźwignieniem uprawy rolniczej, przemysłu krajowego lub handlu, odznaczył się, albo też, który celującemi dzieły dla kunsztów i umiejętności, poświęcającem się działaniem dla cierpiącej ludzkości, lub jakimkolwiek innym znamienitym sposobem, dla tronu lub państwa Naszego zasługi położył i do wdzięczności ojczyzny, jako też do powszechnego uznania sobie prawo zjednał.

Zachowujemy sobie szczególnie, obdarzać tym orderem cudzoziemców, którzyby istotne zasługi położyli.

§. 5.

Członkowie orderu będą przez Nas mianowani. Liczba ich nie jest oznaczona.

Godność Wielkiego Mistrza orderowego, z koroną Naszego cesarstwa nierozłącznie połączona jest.

§. 6.

Order składa się z trzech stopni. Posiadacze jego nazywać się będą: Kawalerowie orderu wielkiego krzyża, wielcy komandorowie i kawalerowie orderu Franciszka Józefa.

§. 7.

Kawalerowie orderu wielkiego krzyża idą przed komandorami, a ci przed kawalerami. Członkowie tego samego stopnia, otrzymują rangę między sobą, według czasu, w którym do orderu mianowani zostali. Jeżeli kilku zostało mianowanych w jednym dniu, natenczas zyskują rangę według porządku, w jakim otrzymali znak orderowy.

§. 8.

Znak orderu stanowi złoty krzyż emaliowany, ośmiokątny na zewnątrz; linia każdej części krzyża, zagięta na zewnątrz w płaską linię kolistą.

§. 1.

Der Orden trägt den Namen: „Franz Joseph-Orden."

§. 2.

Der Stiftungstag ist der erste Jahrestag Unserer Thronbesteigung, das ist der zweite Dezember Eintausend achthundert neun und vierzig; die Ordens-Devise Unser Wahlspruch: „Viribus unitis."

§. 3.

Ausgezeichnete Verdienste, ohne Rücksicht auf Geburt, Religion und Stand, gewähren den Anspruch zur Aufnahme in den Orden.

§. 4.

Der Franz Joseph-Orden kann daher jedem österreichischen Reichsbürger verliehen werden, der sich durch unerschütterliche, thätig bewährte Anhänglichkeit an Kaiser und Vaterland, im Kriege oder Frieden durch besonders wichtige, für das allgemeine Wohl geleistete Dienste, durch wahrhaft nützliche Erfindungen, Entdeckungen oder Verbesserungen, durch eifrige und folgenreiche Beförderung und Hebung der Bodenkultur, der einheimischen Industrie oder des Handels ausgezeichnet, oder sich durch hervorragende Leistungen um Kunst oder Wissenschaft, durch aufopferndes Wirken um die leidende Menschheit oder auf irgend eine andere ausgezeichnete Weise um Unseren Thron oder Unser Reich verdient gemacht, und sich gegründete Ansprüche auf den Dank des Vaterlandes und auf eine öffentliche Anerkennung erworben hat.

Die Verleihung dieses Ordens an Ausländer, welche sich wesentliche Verdienste erworben haben, wollen Wir Uns besonders vorbehalten.

§. 5.

Die Ordensmitglieder werden von Uns ernannt. Die Zahl derselben ist unbestimmt.

Die Würde des Ordens-Großmeisters ist mit der Krone Unseres Kaiserreiches untrennbar verbunden.

§. 6.

Der Orden besteht aus drei Graden. Die Inhaber werden hiernach Großkreuze, Komthure und Ritter des Franz Josephs-Ordens benannt.

§. 7.

Die Großkreuze gehen den Komthuren, und diese den Rittern vor. Die Glieder eines und desselben Grades nehmen unter sich den Rang nach der Zeit ihrer Ernennung in den Orden. Sind Mehrere an einem und demselben Tage ernannt worden, so nehmen sie ihren Rang nach der Ordnung, in welcher sie das Ordenszeichen erhalten haben.

§. 8.

Das Ordenszeichen ist ein goldenes, emaillirtes Kreuz, gegen auswärts achteckig, die Außenlinie jedes Kreuztheiles mit einer flachen Zirkellinie nach auswärts gebogen.

Krzyż sam jest czerwony, naokoło którego bieży pasek złoty. Pole jego środkowe jest białe i kolisto-okrągłe, otoczone takim samym złotym paskiem; w któremto polu środkowem, na przedniej stronie, znajdują się te dwie litery: F. J. (Franciscus Josephus).

Między czterema ramionami krzyża, ukazuje się złoty, częściowo czarno-emaliowany, dwugłowy ukoronowany orzeł, który w obudwóch dzióbach swoich, trzyma łańcuszek zwieszony i zamknięty spojonemi rękami, między którego ogniwami na dolnej krzyża części, godła litery stoją: „Viribus unitis."

Ponad krzyżem wznosi się korona cesarstwa austryackiego, do której przymocowana jest obrączka fontaziowa.

Odwrotna strona krzyża ma kształt, jak wyżej opisano; nie ma tylko łańcuszka, a na polu środkowem, widać zamiast liter F. J, rok utworzenia orderu (1849).

Kawalerowie orderu wielkiego krzyża nosić będą znak orderowy na wstążce jasno-czerwonej (ponsowej), 4 cale szerokiej przewieszonej przez prawe ramię ku lewemu bokowi, i oprócz tego, na lewej stronie piersi, ośmiokątną srebrną gwiazdę, w pośrodku której, znajduje się wyżej opisana, przednia strona znaku orderowego.

Komandorowie nosić będą taki samy krzyz na wstążce jasno-czerwonej, 2 cale szerokiej, zawieszony zewnątrz na szyi i spadający na piersi

Kawalerowie nosić będą cokolwiek mniejszy znak orderowy, na wstążce tej samej barwy $1\frac{1}{2}$ cala szerokiej, na lewej stronie piersi, w otwarciu guzikowem, albo w kluczce.

Dozwolonem jest członkom orderu, jeżeli nie występują przy okazyi uroczystej, nosić krzyż orderowy w mniejszym rozmiarze, na łańcuszku złotym, według stopnia orderowego, rozmaicie uformowanego, w otwarciu guzika sukni cywilnej.

Formę łańcuszka, widzieć można w załączonym tu rysunku i opisaniu.

§. 9.

Nie wolno żadnemu członkowi orderu nosić znaku orderowego, ozdobionego drogiemi kamieniami, jeżeli od Wielkiego Mistrza, osobliwą w tej mierze łaską, nie został zaszczycony.

Przeciwnie zaś, każdemu wolno herb swój familijny znakiem orderu przyozdobić, i tak przyozdobionego herbu używać przy wszystkich sposobnościach.

§. 10.

Udzielenie orderu, nie daje praw do stopnia szlachectwa, lub innego jakiegokolwiek dziedzicznego odznaczenia.

Das Kreuz an sich ist roth, und um selbes läuft ringsum ein goldener Streif. Es hat ein zirkelrundes weißes Mittelfelt, mit einem gleichen goldenen Streifen umgeben, in welchem Mittelfelde auf der Aversseite die zwei Buchstaben F. J. (Franciscus Josephus) sich befinden.

Zwischen den vier Kreuzesarmen ist der goldene, theilweise schwarz emaillirte, zweiköpfige, gekrönte Adler sichtbar, welcher in seinen beiden Schnäbeln eine durch verschlungene Hände geschlossene, herabhängende Kette hält, zwischen deren Gliedern an dem unteren Theile des Kreuzes die Buchstaben des Wahlspruches „Viribus Unitis" erscheinen.

Ueber dem Kreuze schwebt die österreichische Kaiserkrone, an welcher der Schleifring angebracht ist.

Die Rückseite des Kreuzes ist wie oben beschrieben, gestaltet, nur entfällt die Kette und auf dem Mittelfelde erscheint statt der Buchstaben F. J. die Jahreszahl der Orden-gründung (1849).

Die Großkreuze tragen das Ordenszeichen an einem hochrothen, 4 Zoll breiten Bande, von der rechten Schulter nach der linken Seite zu herabhängend und nebstdem einen achteckigen silbernen Stern auf der linken Brust, in dessen Mitte das oben beschriebene Avers des Ordenszeichens enthalten ist.

Die Komthure tragen das gleiche Ordenskreuz an einem hochrothen 2 Zoll breiten Bande an der Außenseite um den Hals auf der Brust.

Die Ritter tragen das etwas kleinere Ordenszeichen an einem gleichfarbigen $1\frac{1}{2}$ Zoll breiten Bande auf der linken Brust im Knopfloche oder in einer Schlinge.

Den Ordensmitgliedern, wenn sie nicht bei feierlichen Gelegenheiten erscheinen, ist gestattet, das Ordenskreuz im verkleinerten Maßstabe an einer goldenen, nach dem Grade des Ordens verschieden gestalteten Kette im Knopfloche des Zivilkleides zu tragen.

Die Form der Kette ist in der angeschlossenen Zeichnung und Beschreibung ersichtlich gemacht.

§. 9.

Keinem Ordensmitgliede ist gestattet, ein mit Edelsteinen verziertes Ordenszeichen zu tragen, es wäre denn, daß er von dem Großmeister besonders damit begnadiget wurde.

Dagegen steht Jedem frei, sein Geschlechtswappen mit dem Ordenszeichen zu verzieren und sich des auf solche Art geschmückten Wappens bei allen Gelegenheiten zu bedienen.

§. 10.

Die Verleihung des Ordens begründet keinen Anspruch auf einen Adelsgrad, oder auf eine sonstige erbliche Auszeichnung.

§. 11.

Członkowie orderu otrzymają, przy udzieleniu takowego dokument, Naszym podpisem zaopatrzony, a przez kanclerza orderu wystawiony.

§. 12.

Udzielenie orderu i wystawienie dokumentu jest wolne od taksy.

§. 13.

Wszelkie sprawy, dotyczące orderu, załatwiać będzie kancelarya orderowa.

Przełożonym jej jest kanclerz orderu, którego mianowanie z grona członków orderowych. My sobie zostawiamy.

Pod nim stoją: podskarbi orderowy, sekretarz orderowy, archiwaryusz i kancelista orderowy, którzy niekoniecznie muszą być członkami orderu, mianowani zaś będą albo wprost przez Nas, lub na przedstawienie kanclerza orderowego.

Kanclerz orderowy winien przedstawiać Wielkiemu Mistrzowi sprawy orderu; wydane w tej mierze Najwyższe rozporządzenia, równie jak dokumenta nominacyi wystawiać i takowe kontrasygnować.

Podskarbi orderowy, winien starać się o znaki orderowe, i takowe, równie jak zwrócone dekoracye, starannie przechowywać i rachunki orderu prowadzić.

Sekretarz i archiwaryusz orderu, prowadzić będzie dokładny spis wszystkich członków orderowych, w porządku chronologicznym, zaciągać wszelkie w orderze zaszłe zmiany i układać corocznie historyczny przegląd orderu, który Nam przez kanclerza orderu do przejrzenia przedłożonym, potem zaś, jako trwały pomnik mężów zasłużonych ojczyznie, w archiwum orderowem złożony zostanie. Tenże zachowywać będzie w archiwum wszystkie dokumenta i inne akta, orderu dotyczące. On także staranie ma o tem, ażeby doręczenia do interesowanych należycie się odbywały.

Kancelista orderu, winien przy ekspedycyach urzędowych, i gdziekolwiek tego okaże się potrzeba, pomagać przełożonym urzędnikom.

§. 14.

Po zgonie członka orderowego, lub przy dostąpieniu wyższej klasy, zwrócenie znaku orderowego do kancelaryi orderowej, nastąpić winno: a to w pierwszym przypadku ze strony spadkobierców, w drugim przez posiadacza.

§. 15.

Każdemu członkowi orderu, nowo-mianowanemu, lub posuniętemu na wyższy stopień, doręczony zatem będzie z kancelaryi orderowej, wraz z dokumentem nominacyi, znakiem orderowym i z jednym egzemplarzem statutów, także rewers, który on podpisać i kancelaryi orderowej odesłać winien, a mocą

§. 11.

Die Ordensmitglieder erhalten bei der Verleihung eine mit Unserer Unterschrift versehene, und von dem Kanzler des Ordens ausgefertigte Urkunde.

§. 12.

Die Verleihung des Ordens, so wie die Ausfertigung der Urkunde geschieht taxfrei.

§. 13.

Sämmtliche auf den Orden Bezug nehmende Geschäfte werden von der Ordens-Kanzlei besorgt.

Vorstand derselben ist der Ordenskanzler, dessen Ernennung aus den Ordensmitgliedern Wir Uns vorbehalten.

Unter ihm stehen der Ordens-Schatzmeister, der Ordens-Sekretär und Archivar und der Ordens-Kanzlist, die jedoch nicht Mitglieder des Ordens zu sein brauchen, und von Uns unmittelbar oder über Vorschlag des Ordens-Kanzlers werden ernannt werden.

Der Ordens-Kanzler hat dem Großmeister die Angelegenheiten des Ordens vorzutragen, die dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen, so wie die Ernennungs-Urkunden ausfertigen zu lassen und gegenzuzeichnen.

Der Ordens-Schatzmeister hat für die Ordenszeichen zu sorgen, selbe, so wie die rückgestellten Dekorazionen in Verwahrung zu nehmen, und das Rechnungswesen des Ordens zu besorgen.

Der Sekretär und Archivar des Ordens führt ein genaues Verzeichniß sämmtlicher Ordens-Mitglieder in chronologischer Ordnung, verzeichnet alle Ordensveränderungen, und stellt alljährlich eine geschichtliche Uebersicht des Ordens zusammen, welche Uns durch den Ordens-Kanzler zur Einsicht vorgelegt, sodann aber als ein bleibendes Denkmal der um das Vaterland verdienten Männer in das Ordens-Archiv hinterlegt wird. Er verwahrt überhaupt daselbst alle den Orden betreffenden Urkunden und sonstigen Akten. Er sorgt dafür, daß die Zustellungen an die Betheiligten gehörig erfolgen.

Der Ordens-Kanzlist hat den vorstehenden Beamten bei den ämtlichen Expedizionen und wo es sonst immer nöthig ist, an die Hand zu gehen.

§. 14.

Nach dem Ableben eines Ordens-Mitgliedes oder bei Erlangung eines höheren Grades hat die Rückstellung des Ordenszeichens und der Statuten an die Ordenskanzlei und zwar im ersten Falle von Seite der Erben, im zweiten durch den Inhaber zu geschehen.

§. 15.

Jedes neu ernannte oder zu einem höheren Ordensgrade beförderte Ordensmitglied erhält daher von der Ordenskanzlei mit der Ernennungs-Urkunde, dem Ordenszeichen und einem Exemplare der Statuten auch einen Revers zugestellt, welchen es zu unterfertigen und der Ordenskanzlei zurückzuschicken hat, und womit es nicht nur den Em-

którego, nietylko potwierdzi, iż te przedmioty otrzymał, lecz także na siebie i spadkobierców swoich obowiązek przyjmie, iż znak orderowy i statuta ; w powyżej rzeczonych przypadkach do kancelaryi orderowej odeszle lub odesłać rozkaże.

§. 16.

Postanowienia ustaw karnych o utracie orderów, z powodu przekroczeń, stosować się mają także i do członków orderu Franciszka Józefa.

§. 17.

Członkowie orderu Franciszka Józefa, mają, przy uroczystościach tego orderu, wstęp do tajnej Izby Rady, dokąd kawalerowie orderu wielkiego krzyża i komandorowie także przy wszystkich tych sposobnościach wstępować mają prawo, przy których to prawo służy kawalerom wielkiego krzyża i komandorom orderów św. Szczepana i Leopolda, tudzież kawalerom pierwszej i drugiej klasy orderu Żelaznej Korony.

§. 18.

Wszyscy członkowie orderowi, bez różnicy stanu, będą mieli także wolny przystęp do uroczystości dworskich i do tak zwanych apartamentów

§. 19.

Do wszystkich władz wydano rozkaz, ażeby, przy ekspedycyach swoich do członków orderu, takowym, oprócz innych tytułów, im przynależących, dodawali także tytułu orderowego.

§. 20.

Ordery św. Szczepana i Leopolda, równie jak order Żelaznej Korony, uważane jako korporacye, mają rangę przed orderem Franciszka Józefa; co się zaś tycze pojedyńczych jego członków i członków reszty wyż wspomnionych austryackich orderów, wyższy stopień, stanowi także wyższą rangę, a w równych stopniach czas udzielenia orderu.

§. 21.

Powyższe ustanowienia, których rozszerzenie, odmienienie i objaśnienie zostawiamy Sobie i następcom Naszym, mają służyć za jedyne prawidło przy udzielaniu orderu Franciszka Józefa.

§. 22.

Ażeby nakoniec wszystko to utrzymanem i najpóźniejszym czasom przekazanem zostało, nakazaliśmy, ażeby trzy równobrzmiące i Naszym własnoręcznym podpisem zaopatrzone pierwopisy niniejszego rozporządzenia, sporządzone zostały, a z takowych jeden w archiwum orderowem, drugi w Naszem archiwum domowem, a trzeci w archiwum Naszego Ministra spraw wewnętrznych zachowanym był.

pfang dieser Gegenstände bestätiget, sondern auch für sich und seine Erben sich anheischig macht, die Ordenszeichen und Statuten in den oben bezeichneten Fällen an die Ordens-Kanzlei wieder zurückzustellen oder zurückstellen zu lassen.

§. 16.

Die Bestimmungen des Strafgesetzes über den Verlust der Orden wegen Vergehungen haben auch auf die Mitglieder des Franz Joseph-Ordens Anwendung zu finden.

§. 17.

Die Mitglieder des Franz Joseph-Ordens haben bei den Festen dieses Ordens den Eintritt in die geheime Rathsstube, wohin die Großkreuze und Komthure auch bei allen jenen Gelegenheiten zu kommen berechtiget sind, wo dieß den Großkreuzen und Kommandeuren des Stephans- und Leopolds-Ordens, dann den Rittern der ersten und der zweiten Klasse des Ordens der eisernen Krone zukömmt.

§. 18.

Auch erhalten alle Ordens-Mitglieder ohne Unterschied des Standes den Zutritt zu den Hoffesten und sogenannten Appartements.

§. 19.

An alle Behörden ergeht der Befehl, daß sie, wenn von ihnen etwas an die Ordens-Mitglieder erlassen wird, denselben nebst den ihnen sonst gebührenden Titeln auch jenen des Ordens beifügen.

§. 20.

Der Stephans- und Leopold-Orden, so wie jener der eisernen Krone, haben, als Gesammtkörper betrachtet, den Rang vor dem Franz Joseph-Orden einzunehmen; rücksichtlich der einzelnen Mitglieder desselben und jener der obgenannten übrigen österreichischen Orden aber bestimmt zunächst der höhere Grad und innerhalb des gleichen Grades, die Zeit der Verleihung den Rang.

§. 21.

Die vorstehenden Satzungen, deren Erweiterung, Abänderung und Erläuterung Wir Uns und Unseren Nachfolgern vorbehalten, haben bei Verleihungen des Franz Joseph-Ordens als einzige Richtschnur zu dienen.

§. 22.

Damit endlich für die Erhaltung alles dieses und die Ueberlieferung desselben auf die spätesten Zeiten vorgesorgt sei, haben Wir verordnet, daß drei gleichförmige, mit Unserer eigenhändigen Unterschrift bekräftigte Urschriften gegenwärtiger Anordnung ausgefertiget, und davon die Eine in dem Ordensarchive, die Zweite in Unserem Hausarchive und die dritte in dem Archive Unseres Ministeriums des Innern aufbewahrt werden sollen.

Dano w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 25. Grudnia w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym, Naszego panowania trzecim.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Schmerling. Thun. Csorich. Kulmer.

Aneks do l. 37.

Opisanie złotych łańcuszków, na których się nosi dekoracya orderu w mniejszym rozmiarze na sukni cywilnej.

Łańcuszek dla kawalerów orderu wielkiego krzyża

Ten 3 linie szeroki. Naprzód pokazuje się w nim orzeł cesarski z koroną na głowach (ze złota, częściowo na szyi i na piórach skrzydeł i ogona, czarno emaliowany) mający na piersiach herb austryacki ze złota; potem następuje chronograficznie spojona cyfra imienia F. J., równie z wzniesioną nad nią koroną, która dwiema wstęgami przymocowana jest do cyfry; poczem znowu orzeł, a po nim dalej na przemian cyfra imienia w związku bezpośrednim. Połączenie uskutecznione jest za pomocą dwóch zewnątrz bieżących pojedyńczych ogniw sztabikowych, które od dziobów orłów idąc do najniższych części liter, a od szponów orłów do wyższych części liter, przymocowane będą.

Łańcuszek dla komandorów,

jest na $2\frac{1}{2}$ linii szeroki. W nim przychodzi najprzód korona, potem orzeł, (jednakowoż tylko na piórach skrzydeł i ogona, częściowo emaliowany na czarno). W białej średniej tarczy orła znajdują się litery F. J.. poczem przychodzi znowu korona i tak dalej.

Połączenie jak przy łańcuszkach pierwszego stopnia.

Łańcuszek dla kawalerów,

jest szeroki $1\frac{1}{2}$ linii. Najprzód przychodzi tarcza złota kolisto-okrągła, mierząca w średnicy $1\frac{1}{2}$ linii, w której litery F. J. czerwono są emaliowane; potem przychodzi tarcza równej wielkości emaliowana na biało, z koroną cesarską. Potem znowu przychodzi tarcza z literami, i tak dalej na przemian.

Połączenie między każdemi dwiema takowemi tarczami, uskutecznione jest za pomocą pojedyńczych ogniw, które przymocowane są do uszek, znajdujących się w oprawie tarcz.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 25. Dezember im Jahre Eintausend achthundert fünfzig, Unserer Reiche im dritten.

Franz Joseph.

(L. S.)

Schwarzenberg. Krauß. Bach. Bruck. Thinnfeld. Schmerling. Thun. Csorich. Kulmer.

Beilage zu Nro. 37.

Beschreibung der goldenen Ketten, an welchen die Ordensdekorazion im verkleinerten Maßstab am Zivilkleide getragen wird.

Kette für die Großkreuze.

Dieselbe ist 3 Linien breit. In derselben kommt zuerst der gekrönte kaiserliche Adler (Gold, am Halse und in den Flügel- und Schweif-Federn theilweise schwarz emaillirt), auf der Brust das österreichische Wappen von Gold; darauf folgt der chronographisch verschlungene Namenszug F. J. ebenfalls mit darüber schwebender Krone, welche mit den beiden Bändern an den Buchstaben festgemacht ist, dann kommt wieder der Adler und so ferner abwechselnd der Namenszug in unmittelbarem Zusammenhange. Die Verbindung ist durch je zwei von Außen laufende einfache, stangenartige Kettenglieder bewirkt, welche von den Schnäbeln der Adler auf die untersten Züge der Buchstaben, von den Klauen der Adler aber an den oberen Zügen der Buchstaben befestiget sind.

Kette für die Komthure.

Dieselbe ist $2\frac{1}{2}$ Linien breit, in derselben kommt zuerst die Krone, dann der Adler (jedoch nur an den Flügel- und Schweif-Federn theilweise schwarz emaillirt). In dem weißen Herzschilde des Adlers sind die Buchstaben F. J., dann kommt wieder die Krone, und so fort.

Die Verbindung ist wie bei den Ketten des ersten Grades.

Kette für die Ritter.

Dieselbe ist $1\frac{1}{2}$ Linie breit. Zuerst kommt ein, $1\frac{1}{2}$ Linie im Durchmesser haltender, zirkelrunder goldener Schild, worin die Buchstaben F. J. roth emaillirt angebracht sind, dann kommt ein gleichgroßer, weiß emaillirter Schild mit der Kaiserkrone. Hierauf kommt wieder der Schild mit den Buchstaben und so abwechselnd fort.

Die Verbindung zwischen je zwei solchen Schildern ist durch einfache Kettenglieder hergestellt, welche in an der Einfassung der Schilde angebrachte Oehre befestiget sind.

38.

Cesarski patent z dnia 25 Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa część VII. nr 25., wydana dnia 6. Lutego 1851),

mocą którego wydane zostają statuta dla krzyża Zasług Cywilnych, ustanowionego Najwyższem postanowieniem z dnia 16. Lutego 1850.

Za poradą Mojej Rady Ministrów i na wniosek Mojego Ministra spraw wewnętrznych, zatwierdzam niniejszem przedłożone Mi statuta dla krzyża zasług cywilnych, ustanowionego Mojem postanowieniem z dnia 16. Lutego 1850.

Franciszek Józef, m. p.

Bach, m. p.

Statuta dla krzyża Zasług Cywilnych.

§. 1.

Dla nagradzania wiernego i czynnie dowiedzionego przywiązania dla Cesarza i ojczyzny, długoletnich i pożytecznych usług w zawodzie publicznym, lub innych zasług, położonych około dobra powszechnego, udzielanym będzie, zamiast istniejącego dotąd medalu honorowego dla cywilnych, krzyż Zasług Cywilnych w czterech klasach, ustanowiony Najwyższem postanowieniem z dnia 16. Lutego 1850.

§. 2.

Forma zewnętrzna krzyża Zasług według czterech klas, opisana jest w rozporządzeniu Ministra spraw wewnętrznych z dnia 16. Lutego 1850, którą widzieć można w załączonym tu rysunku.

Krzyż Zasług każdej klasy, nosić się będzie na wstążce $1^1/_2$ cala szerokiej, jasno-czerwonej, na lewej stronie piersi, w kluczce, lub w otwarciu guzika.

Nie wolno odstępywać od przepisanej formy krzyża, ani od sposobu noszenia takowego.

§. 3.

Posiadanie krzyża Zasług nie nadaje prawa do szlachectwa, lub innych prerogatyw; ktokolwiek zaś nim zaszczyconym został, prawo ma nazywać się „posiadaczem takowego", i jako taki ma też być wyrażonym we wszystkich urzędowych ekspedycyach.

§. 4.

Ci, którym udzielony został krzyż Zasług, jeżeli później wyższą klasę onegoż otrzymają, upoważnieni są do noszenia krzyża pierwej udzielonego klasy niższej. Równie też posiadaczom dotychczasowych medalów cywilno-honorowych złotych lub srebrnych, którymby dla ich nowych odznaczeń się, później krzyż zasług udzielony został, wolno jest nosić medal obok krzyża otrzymanego.

Złoty krzyż zasług z koroną.
Goldenes Verdienstkreuz mit der Krone.

Złoty krzyż zasług.
Goldenes Verdienstkreuz.

Strona przednia.
Vorderseite.

Strona tylna.
Rückseite.

Strona przednia.
Vorderseite.

Strona tylna.
Rückseite.

Śrebrny krzyż zasług z koroną.
Silbernes Verdienstkreuz mit der Krone.

Śrebrny krzyż zasług.
Silbernes Verdienstkreuz.

Strona przednia.
Vorderseite.

Strona tylna.
Rückseite.

Strona przednia.
Vorderseite

Strona tylna.
Rückseite.

I. II.
Krzyż wielki i komandorski.
Gross- und Comthurkreuz.

III.
Krzyż kawalerski.
Ritterkreuz.

I.
Łańcuszek.
Kette.

Gwiazda orderowa.
Ordensstern.

I. II.
Strona tylna.
Rückseite.

III.
Strona tylna.
Rückseite.

II.

III.

Orderu Franciszka Józefa.
des Franz Joseph-Ordens.

Kaiserliche Verordnung vom 25. Dezember 1850,

(im Reichsgesetzblatte, VII. Stück, Nro. 25, ausgegeben am 6. Februar 1851),

womit die Statuten für das mit Allerhöchster Entschließung vom 16. Februar 1850 gegründete Zivil-Verdienstkreuz hinausgegeben werden.

Ich genehmige über Einrathen Meines Ministerrathes und Antrag Meines Ministers des Innern die Mir vorgelegten Statuten für das mit Meiner Entschließung vom 16. Februar 1850 gegründete Zivil-Verdienstkreuz.

Franz Joseph, m. p.

Bach, m. p.

Statuten für das Zivil-Verdienstkreuz.

§. 1.

Zur Belohnung treuer und thätig bewährter Anhänglichkeit an Kaiser und Vaterland, vieljähriger, anerkannt ersprießlicher Verwendung im öffentlichen Dienste oder sonstiger, um das allgemeine Beste erworbener Verdienste, wird von Seiner Majestät, statt der bisher bestandenen Zivil-Ehrenmedaillen, das mit der Allerhöchsten Entschließung vom 16. Februar 1850 gegründete Verdienstkreuz in vier Klassen verliehen.

§. 2.

Die äußere Form des Verdienstkreuzes nach den vier Klassen ist in der Verordnung des Ministers des Innern vom 16. Februar 1850 beschrieben und in der hier angehängten Zeichnung ersichtlich gemacht.

Das Verdienstkreuz jeder Klasse wird an einem $1\frac{1}{2}$ Zoll breiten, hochrothen Bande auf der linken Brust in einer Schlinge oder im Knopfloche getragen.

Eine Abweichung von der vorgeschriebenen Form des Kreuzes oder von der Art des Tragens ist nicht gestattet.

§. 3.

Der Besitz des Verdienstkreuzes gibt keinen Anspruch auf den Adel oder ein sonstiges Vorrecht; jeder damit Ausgezeichnete ist jedoch befugt, sich „Besitzer" desselben zu nennen, und er ist in allen dienstlichen Ausfertigungen als solcher zu bezeichnen.

§. 4.

Die mit dem Verdienstkreuze Betheilten bleiben, wenn sie etwa nachträglich eine höhere Klasse desselben erhalten, zum Tragen des ihnen früher verliehenen Kreuzes minderer Klasse berechtiget. Deßgleichen ist den Besitzern der bisherigen goldenen oder silbernen Zivil-Ehrenmedaillen, welche in der Folge wegen neuer Verdienste mit dem Verdienstkreuze betheilt werden sollten, das Tragen der Medaille neben dem erlangten Kreuze gestattet.

§. 5.

Po zgonie posiadacza krzyża Zasług, znak ten honorowy przesłany być winien do władzy, przez którą posiadaczowi doręczony został, w celu oddania takowego do kancelaryi orderu Franciszka Józefa, która ma obowiązek sprawiania i przechowywania tych krzyżów.

§. 6.

Postanowienia ogólne, zawarte w ustawach karnych, co do utraty znaków honorowych, dotyczą także krzyża Zasług.

Bach. m. p.

39.

Rozrządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część VIII. nr 28, wydana dnia 8. Lutego 1851),

którem się obwieszczają uchwalone w porozumieniu ze wszystkiemi ministeryami, postanowienia względem zastosowania §. 66. prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 *) o teoretycznych egzaminach rządowych do słuchaczy prawa, swój prawny czas studyów w roku szkolnym 1850/51 kończących.

Względem zastosowania §. 66. prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 do l. 327, do uczniów nauk prawniczo-politycznych, swój prawny, czas studyów w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończących, a chcących wstąpić do służby rządowej, do której się ukończenia tych studyów wymaga jako warunku wstąpienia do praktyki, wydają się na podstawie porozumienia ze wszystkiemi Ministeryami, rozporządzenia następujące:

1. Wyjąwszy jedynie przypadki, w których idzie o nowe uorganizowanie jakiej gałęzi w służbie państwa, a w których przeto przedewszystkiem za prawidło służą wydane przez dotyczące Ministerya przepisy organizacyjne, co do kwalifikacyi kandydatów, nowo ustanowić, lub do praktyki przyjąć się mających, słuchacze prawa, w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ studya swe kończący, wtedy tylko przyjętymi być mogą do praktyki konceptowej w urzędach, podporządkowanych Ministeryom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu, kultury krajowej, tudzież wyznań i oświecenia, jeżeli odpowiedzą wymogom prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850, przynajmniej w sposób, niniejszem pod 2—5 przepisany.

2. Także i słuchaczom prawa, swe studya w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończącym, co się tycze przyjęcia ich do praktyki konceptowej, dozwolą wyż wymienione Ministerya owych ulżeń, jakie §§. 48—57 i 65. dla królestwa Lombardzko-

*) Dziennik praw państwa z r. 1850, część CX. nr 327.

§. 5.

Nach dem Ableben des Besitzers des Verdienstkreuzes ist das Ehrenzeichen der Behörde, durch die es an den Besitzer gelangte, zur Zurückstellung an die Kanzlei des Franz Joseph-Ordens einzusenden, welche mit der Anschaffung und Verwahrung dieser Kreuze beauftragt ist.

§. 6.

Die in Ansehung des Verlustes der Ehrenzeichen überhaupt in den Strafgesetzen enthaltenen Bestimmungen finden auch auf die Verdienstkreuze Anwendung.

Bach, m. p.

39.

Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts vom 21. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 28, ausgegeben am 8. Februar 1851),

womit die, im Einvernehmen mit sämmtlichen Ministerien beschlossenen Bestimmungen über die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850 *), über die theoretischen Staats-Prüfungen auf die, im Studienjahre 1850/51 ihre gesetzliche Studienzeit vollendenden Rechtshörer kundgemacht werden.

Ueber die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, Z. 327, auf die im Studienjahre 18⁵⁰/₅₁ ihre gesetzliche Studienzeit vollendenden Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften, die in einen Staatsdienst einzutreten beabsichtigen, zu welchem die Vollendung dieser Studien als Bedingung des Eintrittes in die Praxis erforderlich ist, werden auf Grundlage des von sämmtlichen Ministerien gepflogenen Einvernehmens folgende Anordnungen kundgemacht:

1. Mit alleiniger Ausnahme der Fälle, wo es sich darum handelt, in einem Kronlande einen Zweig des Staatsdienstes neu zu organisiren, für welche Fälle die von den betreffenden Ministerien erlassenen Organisirungs-Vorschriften hinsichtlich der Qualifikazion der neu anzustellenden oder in die Praxis aufzunehmender Kandidaten vor Allem zur Richtschnur dienen, können die in dem Studienjahre 18⁵⁰/₅₁ absolvirenden Rechtshörer bei den, den Ministerien des Aeußern, der Finanzen, des Innern, der Justiz, des Handels, der Landeskultur und des Kultus und Unterrichts unterstehenden Behörden zur Konzepts-Praxis nur dann aufgenommen werden, wenn sie den Anforderungen des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850 mindestens in der hier sub 2—5 vorgezeichneten Art und Weise entsprechen.

2. Diejenigen Erleichterungen, welche in den §§. 48—57 und 65 für das lombardisch-venezianische Königreich, für Ungarn, Kroazien und Slavonien, Siebenbürgen und die Woiwodschaft Serbien sammt dem Temeser Banate den in dem Studienjahre

---

*) Reichsgesetzblatt vom Jahre 1850, Stück CX., Nro. 327.

Weneckiego, dla Węgier, Kroacyi i Slawonii, Siedmiogrodu i województwa Serbii; wraz z banatem Temeskim, przyznano uczniom, w roku szkolnym $18^{49}/_{50}$ studya kończącym.

Owi słuchacze winni przeto, przed wstąpieniem do tej praktyki, wykazać się z zupełnie przepędzonego czasu studyów, prawem przepisanego, wszelakoż złożą tylko jeden z egzaminów specyalnych, drugi zaś później w przeciągu roku, a to tem pewniej odbędą, o ile że to uwzględnienie nieochybnie tracą, jeżeli nie złożyli obudwóch egzaminów specyalnych najdalej do ostatniego Grudnia 1852.

3. Od uczniów, którzy swe kwadryennium w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ kończą, a w jednym z reszty innych krajów koronnych, do praktyki konceptowej przy urzędzie, podrzędnym wyż rzeczonym Ministeryom, wstąpić zamyślają, żądać należy, aby się wykazali:

a) że swe kwadryennium zupełnie ukończyli w sposób przepisany ustawą z dnia 30. Lipca 1850;

b) że przed wstąpieniem do praktyki tak ogólny, jak sądowy oddział egzaminów z dostatecznym odbyli skutkiem, i

c) że przed wstąpieniem do praktyki przynajmniej po jednem kolegium słuchali: z prawa kościelnego, z nauki austryackich praw administracyjnych i finansowych; albo, że z tych przedmiotów, z dobrym skutkiem egzaminom się poddali w poprzedzających latach, jako uczniowie prywatni.

Takowym dozwala się odbyć oba pod b) wymienione oddziały teoretycznego egzaminu rządowego, podczas roku szkolnego $18^{50}/_{51}$.

4. Dyspensuje się ich wtedy od trzeciego oddziału egzaminu rządowego, i moze im wystawione być ostateczne zaświadczenie, na odbyty przez nich drugi oddział egzaminu, lecz takowe im w żadnym przypadku przed ostatnim Lipca 1851 nie będzie wręczone.

5. Od uczniów, w roku $18^{51}/_{52}$ swe studya na uniwersytetach we Wiedniu w Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku kończących, przed przypuszczeniem ich do praktyki przy urzędzie, podrzędnym wyż wymienionym Ministeryom, nieodstępnie żądać się będzie uprzedniego złożenia wszystkich oddziałów teoretycznego egzaminu rządowego, a to zupełnie w sposób, ustawą z dnia 30. Lipca 1850 ogólnie przepisany.

6. Co do warunków, pod któremi nastąpić może przyjęcie do praktyki, przy urzędzie Ministeryum wojny podrzędnemu, wydane zostaną osobne ze strony tegoż przepisy.

Thun, m. p.

$18^{49}/_{50}$ absolvirenden Studirenden zugestanden worden sind, werden von den obgenannten Ministerien bezüglich der Aufnahme in die Konzepts-Praxis auch den im Studienjahre $18^{50}/_{51}$ absolvirenden Rechtshörern gewährt.

Dieselben werden daher vor dem Eintritte in diese Praxis sich über die vollkommen zurückgelegte gesetzliche Studienzeit auszuweisen, jedoch nur Eine der speziellen Prüfungen abzulegen, die zweite aber dann binnen Jahresfrist um so gewißer nachzutragen haben, als sie diese Begünstigung unnachsichtlich verlieren, wenn sie nicht die beiden speziellen Prüfungen bis längstens letzten Dezember 1852 bestanden haben.

3. Diejenigen Studirenden, welche im Studienjahre $18^{50}/_{51}$ ihr Quadriennium absolviren, und in einem der übrigen Kronländer in die Konzepts-Praxis bei einer den obgenannten Ministerien unterstehenden Behörde einzutreten beabsichtigen, werden verhalten werden, sich auszuweisen:

a) Daß sie ihr Quadriennium vollständig absolvirt, wie es das Gesetz vom 30. Juli 1850 vorschreibt;

b) daß sie vor dem Eintritte in die Praxis die allgemeine und die judizielle Prüfungsabtheilung mit genügendem Erfolge abgelegt haben, und

c) daß sie sich vor dem Eintritte in die Praxis ausweisen, über das Kirchenrecht, über die österreichische Verwaltungs- und Finanzgesetzkunde wenigstens je Ein Kollegium gehört, oder über diese Gegenstände in den vorausgehenden Jahren als Privatstudirende sich den Prüfungen mit gutem Erfolge unterzogen zu haben.

Es ist denselben gestattet, die beiden sub b) erwähnten Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung während des Studienjahres $18^{50}/_{51}$ zurück zu legen.

4. Dieselben sind sohin von der dritten Abtheilung der Staatsprüfung dispensirt, und es darf ihnen über die zweite von ihnen abgelegte Prüfungsabtheilung das Schlußzeugniß ausgefertigt, aber in keinem Falle vor dem letzten Juli 1851 eingehändiget werden.

5. Von den in dem Studienjahre $18^{51}/_{52}$ an den Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Olmütz, Gratz und Innsbruck absolvirenden Studirenden wird vor ihrer Zulassung zur Praxis bei einer den obenangeführten Ministerien unterstehenden Behörde die vorausgegangene Ablegung aller drei Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung unnachsichtlich ganz in der Art und Weise gefordert werden, wie sie das Gesetz vom 30. Juli 1850 im Allgemeinen vorschreibt.

6. Ueber die Bedingungen, unter welchen eine Aufnahme zur Praxis bei den dem Kriegsministerium untergeordneten Behörden erfolgen kann, werden von demselben besondere Vorschriften erlassen werden.

Thun, m. p.

40.

Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 24. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część VII. nr 26. wydana dnia 6. Lutego 1851),

obowiązujące w krajach koronnych: niższej Austryi, Austryi powyżej Ensy, Solnogrodu, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Pobrzeża, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny, Dalmacyi,

dotyczące stanowczego ustanowienia dyrektorów gimnazyalnych i ich płacy.

Najwyższem postanowieniem z dnia 31. Grudnia 1850, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najłaskawiej dozwolić, ażeby wszedł w wykonanie §. 100 projektu o organizacyi austryackich gimnazyów, dotyczący stanowczego obsadzenia posad dyrektorskich na gimnazyach rządowych, zaczem znamienici mężowie przedstawieni być mogą, aby przez Najjaśniejszego Pana na rzeczywistych dyrektorów przy gimnazyach zupełnych mianowani zostali.

Zarazem zatwierdził Najjaśniejszy Pan i ten wniosek, iż płaca stanowczo ustanowionego dyrektora na zupełnem gimnazyum rządowem o 8miu klasach, ta sama będzie, jaką pobierał dawny nauczyciel humaniorów przy gimnazyum dotyczącem, pomnożona remuneracyą w kwocie 200 do 300 zł. reń., dozwoloną prowizorycznym dyrektorom gimnazyalnym, na mocy najwyższego postanowienia z dnia 29. Grudnia 1849, tudzież, iż tenże wymiar płacy także i do byłych prefektów gimnazyalnych zastosowanym być ma, jeżeli ci na rzeczywistych dyrektorów gimnazyalnych zostaną posunięci.

Jeżeli który z profesorów dawniej istniejących studyów filozoficznych, obecnie zaś z gimnazyum połączonych, mianowanym został na rzeczywistego dyrektora gimnazyalnego, ten pobiera w ostatniej kategoryi płacę, pomnożoną remuneracyą, wyż wspomnianą, która się mu należała wedle różnych stopni płacy, jako byłemu profesorowi licealnemu.

Thun m. p.

41.

Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowej z dnia 31. Stycznia 1851,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj skarbowych, urzędów wykonawczych i organów straży skarbowej,

o postępowaniu cłowém ze skubanką przy wprowadzaniu i wyprowadzaniu tejże.

W skutek polecenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 2. Stycznia r. b. za l. 37887/430 udziela się w aneksie dla wiadomości i za skazówkę zacho-

40.

Erlaß des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 24. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, VII. Stück, Nro. 26, ausgegeben am 6. Februar 1851),

wirksam für die Kronländer Niederösterreich, Oesterreich ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Küstenland, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Dalmazien,

betreffend die definitive Anstellung von Gymnasial-Direktoren und deren Gehalte.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 31. Dezember 1850 Allergnädigst zu gestatten geruht, daß der §. 100 des Entwurfes über die Organisazion der österreichischen Gymnasien in Betreff der definitiven Besetzung von Direktorenstellen an Staatsgymnasien in Wirksamkeit trete, und demgemäß ausgezeichnete Männer zur Allerhöchsten Ernennung als wirkliche Direktoren von vollständigen Gymnasien in Antrag gebracht werden dürfen.

Ferner haben Seine Majestät den Antrag genehmiget, daß die Besoldung eines definitiv angestellten Direktors an einem vollständigen Staatsgymnasium von acht Klassen in der Regel in dem Gehalte eines ehemaligen Humanitätslehrers des bezüglichen Gymnasiums, vermehrt durch die mit Allerhöchster Entschließung vom 29. Dezember 1849 den provisorischen Gymnasial-Direktoren bewilligte Remunerazion von 200 bis 300 Gulden zu bestehen habe, und daß diese Bemessung des Gehaltes auch auf gewesene Gymnasial-Präfekte, wenn sie zu wirklichen Gymnasial-Direktoren befördert werden, anzuwenden sei.

Wenn ein Professor der bestandenen, nun mit den Gymnasien vereinigten philosophischen Studien zum wirklichen Gymnasial-Direktor ernannt wird, so erhält er in letzter Eigenschaft den durch die erwähnte Remunerazion vermehrten Gehalt, der ihm als gewesenen Lyceal-Professor nach den verschiedenen Gehaltsstufen gebührt.

Thun, m. p.

41.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 31. Jänner 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Aemter und Finanzwach-Organe

über die Zollbehandlung der Charpie in der Ein- und Ausfuhr.

In Folge Auftrags des hohen Finanzministeriums vom 2. Jänner l. J. Z. 37887/430 wird nachfolgend der an die böhmische und lombardisch-venezianische Finanz-Direkzion

wania się rozporządzenie Ministerstwa skarbu, do Dyrekcyj skarbowych czeskiej i lombardzko-weneckiej wydane o postępowaniu cłowem ze skubanką.

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 41.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 2. Stycznia 1851 l. 37887|430,

wydane do Dyrekcyj skarbowych, czeskiej i lombardzko-weneckiej

Na sprawozdanie z dnia . . . . . ., którego przedmiotem jest postępowanie cłowe z skubanką, Ministerstwo skarbu porozumiawszy się z Ministerstwem handlu, Dyrekcyom skarbowym, czeskiej i lombardzko-weneckiej niniejszem oznajmia, że nici skubane w ogólności, bez różnicy, czy na potrzeby chirurgiczne, czy też do przeprzędzenia i powtórnego wyrobienia przeznaczone są, przy wprowadzeniu i wyprowadzeniu tym cłóm podlegają, jakie stanowi taryfa dla przędzy z tego samego materyału.

Jeśli są nici skubane z różnego materyału, tedy z temi należy postąpić podług przepisu §. 20. wstępu do powszechnej taryfy cłowej i tylko, gdyby w hurcie znajdowała się stosunkowo bardzo mała, co do wartości nieznaczna ilość nici jedwabnych, przy wymiarze cła wolno na nie nie zważać. O czem urzędy cłowe zawiadomić należy.

42.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 1. Lutego 1851,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, kas zbiorczych, urzędów dochodowych i podatkowych, tudzież organów straży skarbowej,

o kupczeniu (agiotowaniu) monetą srebrną 3- i 5krajcarową, i o nadgrodzie przytrzymywaczy w przekroczeniach zakazu kupczenia monetą zdawkową.

Stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Stycznia 1851, za l. 692 m. s. trzykrajcarówki i pięćkrajcarówki srebrne, gdy te pieniądze bite są podług stopy dwudziestoreńskowej, to jest konwencyjnej, za monetę zdawkową uważać nie należy, z tego powodu zakaz kupczenia monetą zdawkową rozporządzeniem tutejszém pod d. 28. Grudnia 1850 za l. 30704 *) ogłoszony, nie odnosi się do pomienionych srebrnych pieniążków.

Zarazem oznajmia krajowa Dyrekcya skarbowa, że nadgrodzenie przytrzymywaczy w przekroczeniach zakazu kupczenia monetą zdawkową, nastąpić ma

*) Tém pismem ogłoszono rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 28. Listopada 1850 (Dziennik praw państwa część CLIII. nr 451).

wegen Zollbehandlung der Charpie ergangene Finanz-Ministerial-Erlaß zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 41.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 2. Jänner 1851 Z. 37887/430,

an die böhmische und lombardisch-venezianische Finanz-Direkzion.

Auf den Bericht vom . . . . . . , welcher die Zollbehandlung von Charpie zum Gegenstande hat, wird der böhmischen und lombardisch-venezianischen Finanz-Direkzion im Einvernehmen mit dem k. k. Handelsministerium bedeutet, daß gezupfte Fäden überhaupt, ohne Rücksicht, ob sie für chirurgische Zwecke, oder zur neuerlichen Verspinnung und weiteren Verarbeitung bestimmt sind, in der Ein- und Ausfuhr denselben Zollsätzen unterliegen, welche der Tarif für Garne aus dem nämlichen Stoffe festsetzt.

Kommen solche gezupfte Fäden aus verschiedenen Stoffen gemengt vor, so ist nach der Vorschrift des §. 20 der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarif vorzugehen, und nur dann, wenn im Gemenge sich blos eine verhältnißmäßig sehr geringe, auch den Werthe nach untergeordnete Quantität von Seidenfäden vorfinden sollte, darf von diesen bei der Zollbemessung abgesehen werden. Hievon sind die Zollämter zu verständigen.

42.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 1. Februar 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Sammlungskassen, Gefälls- und Steuerämter, dann an die Finanzwach-Organe,

über das Agiotiren mit Silbermünzen zu 3 und 5 Kreuzer, und über die Belohnung der Anhalter bei Uebertretungen gegen das Verbot der Agiotage mit Scheidemünzen.

Zufolge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 22. Jänner 1851 Z. 692 F. M. sind die Silbermünzen zu 3 und 5 Kreuzer nicht als Scheidemünzen anzusehen, da sie nach dem 20 Guldenfuße, das ist, konvenzionsmäßig ausgeprägt sind, und es findet sonach das mit der hierortigen Verordnung vom 28. Dezember 1850 Z. 30704 *) kundgemachte Verbot des Agiotirens mit Scheidemünze auf die erwähnten Silbermünzen keine Anwendung.

Gleichzeitig wird bedeutet, daß die Belohnung der Anhalter bei Uebertretungen gegen das Verbot der Agiotage mit Scheidemünze nach der Vorschrift vom 3. März

*) Mit dieser Verordnung wurde der Finanz-Ministerial-Erlaß vom 28. November 1850 (Reichs-Gesetzblatt, CLIII. Stück, Nro. 451) kundgemacht.

podług przepisu z dnia 3. Marca 1836 *), opiewającego o zastosowaniu ustawy karnej §§. 24. do 32., i że te przepisy ze względu na nadgrodę donosicieli, w połowie kary pieniężnej, rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 28. Listopada 1850 przepisaną **) o tyle tylko są odmienione, że przytrzymywacz w przypadku §. 28. tegoż przepisu wypłatą połowy z istotnie zaliczonej kary pieniężnej, zamiast trzeciej części dla donosiciela w innych przekroczeniach przypadającej, kontentować się ma.

Krajewski, m. p.

43.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Lutego 1851 ***),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i magistratu lwowskiego,

z ogłoszeniem sposobu odjęcia zaraźliwości, tudzież przewożenia skór po koniach, które w skutek nosacizny albo robaków zaskórnich padły, lub zabite zostały.

Na zapytanie od Rządu krajowego wysokiemu Ministerstwu spraw wewnętrznych zadane, z jakiemi ostrożnościami z uchyleniem niebezpieczeństwa rozszerzenia między końmi nosacizny i robaków zaskórnich, skóra z konia w skutek takowych chorób odeszłego, użytą być może, dało toż wysokie Ministerstwo rozporządzeniem z dnia 3. Stycznia 1851 za l. 26511 następującą skazówkę:

Skóry z koni na rzeczone choroby padłych, lub zabitych, można uczynić niezaraźliwemi wymoczeniem tychże przez 24 godzin w wodzie wapiennej, albo w lekkich łużynach; gdyby do tego sposobności lub wapna brakowało, dość będzie skórę doskonale wysuszyć rozwiesiwszy ją w miejscu, w któremby powietrze na przestrzał przewiewało.

Aby jednak czynność tę tém bespieczniej i prędzej uskuteczniać, należałoby skórę czy w miejscu zamkniętém, czy też na otwartém powietrzu, rozwiesić w parze siarczanej, tak, aby onę za zapaleniem siarki w laskach, lub kwiatu siarczanego, wychodzące ztąd wyziewy kwasu siarczanego z obu stron dobrze ogarnęły, najdogodniejby jednak było, takowe skóry, przy zachowaniu wskazanych ostrożności, dawać do garbarza jakiego.

Jeśliby w celu takiego odjęcia zaraźliwości skóry z warunkiem zwrócenia do oprawców dawano, w takim razie należałaby się im za to nadgroda, stosunkom miejscowym odpowiedna, którą co do właścicieli prywatnych zostawia się dobro-

---

*) W zbiorze ustaw prowinc. z r. 1836, odział I. nr 42. stron. 238.

**) W Dzienniku praw państwa część CLIII. nr 451. str. 1971.

***) Odpis tego rozporządzenia udzielono wraz komisyi gubernialnej w Krakowie ku dalszemu zarządzeniu w tamecznym obwodzie, tudzież krajowej komendzie wojskowej.

1836 *) über die Anwendung des Gefälls-Strafgesetzes §§. 24 bis 32 Statt zu finden habe, und daß diese Bestimmungen mit Rücksicht auf die durch den hohen Finanz-Ministerial-Erlaß vom 28. November 1850 **) angeordnete Belohnung der Anzeiger mit der Hälfte des Strafbetrages nur insofern eine Aenderung erleiden, als der Anhalter im Falle des §. 28 dieser Vorschrift den Abzug der Hälfte statt des bei andern Uebertretungen für den Anzeiger entfallenden Drittels von dem wirklich eingeflossenen Strafbetrage sich gefallen lassen müsse.

Krajewski, m. p.

43.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. Februar 1851 ***),

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat,

womit das Desinfizirungs- (Reinigungs-) Verfahren und die Verführungsart der Häute von Pferden, die an Folgen des Rotzes oder des Hautwurmes zu Grunde gehen oder vertilgt werden, bekannt gegeben wird.

Ueber die von Seite dieses Landesguberniums hohen Orts gemachte Anfrage, unter welchen Vorsichten mit Beseitigung der Gefahr der Verbreitung der Krankheit des Rotzes und des Hautwurmes unter den Pferden, die Haut von einem an derlei Krankheiten zu Grunde gegangenen Pferde in Verwendung kommen könne, wurde mit dem Erlaß des hohen Ministeriums des Innern vom 3. Jänner 1851 Z. 26511 Folgendes zur Richtschnur herabgegeben:

Die Desinfizirung der Häute von an den erwähnten Krankheiten gefallenen oder wegen derselben vertilgten Pferden könnte mittelst 24stündiger Kalkwasser oder schwacher Laugenbeize stattfinden; im Falle aber dazu die Gelegenheit oder der Kalk gebrechen sollte, würde auch eine vollständige Austrocknung der Haut an einem dem Luftzuge ausgesetzten Orte genügen.

Um jedoch obiges Geschäft noch sicherer und schneller zu vollführen, müßte die Haut entweder in einem geschlossenen Raume oder auch im Freien mit Schwefeldämpfen in der Art in Berührung gebracht werden, daß man Stangen Schwefel oder Schwefelblumen anzündet, und durch die dabei entwickelten schweflichtsauern Dämpfe beide Hautflächen beräuchen läßt; am entsprechendsten wäre es übrigens, wenn eine derartige Haut mit den bereits angegebenen Vorsichten irgend einem Gärber übergeben würde.

Wenn den Abdeckern die Desinfekzion der Haut und Rückerstattung derselben aufgetragen würde, so müßte ihnen dafür eine den Ortsverhältnissen entsprechende Vergütung gegeben werden, die bei den Privateigenthümern dem freiwilligen Uebereinkommen

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1836 I. Abtheilung, Nro. 42, Seite 238.

**) Im Reichs-Gesetzblatte, CLIII. Stück, Nro. 451, Seite 1971.

***) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde gleichzeitig auch der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verfügung im dortigen Gebiete, und dem Landes-Militär-Kommando mitgetheilt.

wolnej ugodzie między stronami, która atoli co do skór z koni skarbowych, takową być ma, iżby się przytém także dla najwyższego skarbu jaka okroiła korzyść.

Ostrożność wymaga, aby dla zagrodzenia szérzeniu się tych chorób przez zarazę, skóry po koniach znosaciałych, albo zarobaczonych przed oczyszczeniem w powyższy sposób nie weszły w zetknięcie z końmi zdrowemi, i aby one ku oczyszczeniu, lub do garbarni odwożono sprzężajem wołowym.

Urząd N. N. obwieści to podległym sobie urzędóm politycznym dodatkowo do instrukcyj o zapobieganiu zarazie na bydło z dnia 14. Grudnia 1811 *) i z dnia 17. Czerwca 1835 **), jako skazówkę zachowania się z tą uwagą, że wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych udało się do wysokiego Ministerstwa wojny o wydanie rozporządzenia, ażeby w razie wybuchnięcia tych chorób między końmi załogi wojskowej, postoju lub w stadninach skarbowych i t. d. czyszczenie skór w mowie będących, działo się pod dozorem konowałów.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

44.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Lutego 1851

(w Dzienniku praw państwa część VIII. nr 30, wydana dnia 8. Lutego 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z wylosowanemi na dniu 1. Lutego 1851, w rzędzie 365 morawsko-stanowemi eraryalnemi obligacyami, cztero-procentowemi de Sessione 6. Grudnia 1793.

Odnośnie do okólnego rozporządzenia niższo-austryackiego rządu z dnia 29 Października 1829, obwieszcza się, iż wylosowane na dniu 1. Lutego 1851 w rzędzie 365 morawsko-stanowe eraryalne obligacye cztero-procentowe, de Sessione 6. Grudnia 1793, od nr 8196 aż włącznie do 20,883 podług postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, za nowe, w pierwotnej stopie w konw. mon. uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

Krauss, m. p.

*) W Zbiorze patentów galic. z r. 1811, nr 73. i 74., stron. 195. i 197.
**) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1835, oddział I. nr 121. str. 278.

der Parteien überlassen bleibt, bei Häuten von Aerarial-Pferden aber von der Art sein solle, daß sich dabei auch für das allerhöchste Aerar ein Vortheil herausstelle.

Zur Vorbeugung der Verbreitung dieser Krankheiten durch Ansteckung erfordert die Vorsicht, daß die Häute von würmigen oder rotzigen Pferden vor ihrer Desinfizirung nicht mit lebenden Pferden in Berührung gebracht, daher zur Desinfizirung oder in die Gärbereien nur mit Ochsenbespannungen verführt werden.

Das (Der) . . . hat dieses den unterstehenden politischen Organen im Nachhange zu den Seuchenvorbauungs-Unterrichten vom 14. Dezember 1811 *) und vom 17. Juni 1835 **) zur Nachachtung mit dem Bemerken bekannt zu geben, daß das hohe Ministerium des Innern sich an das hohe Kriegsministerium um die Verfügung gewendet habe, daß für den Fall, wenn in Militär-Garnisonen, Depots, Aerarial-Gestütten u. s. w. die gedachten Pferdekrankheiten ausbrechen, die Reinigung der Pferdshäute der Aufsicht der Kurschmiede überlassen werde.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

44.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 30, ausgegeben am 8. Februar 1851),

womit die Behandlung der am 1. Februar 1851 in der Serie 365 vorlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen de Sessione 6. Dezember 1793 zu 4 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der nieder-österreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 1. Februar 1851 in der Serie 365 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen de Sessione 6. Dezember 1793 zu 4 Perzent von Nr. 8196 bis inclusive 20883, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818, gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß, m. p.

*) In der galizischen Patentensammlung vom Jahre 1811, Nro. 73 und 74, Seite 195 und 197.
**) In der I. Abtheilung der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, Nro. 121, Seite 278.

45.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część VIII. nr 31, wydana dnia 8. Lutego 1851),

obowiązujące w całym obrębie państwa,

którem się obwieszcza początek działalności władz finansowych w państwie koronnem Węgierskiem.

W dodatku do rozrządzeń Ministerstwa finansów z dnia 18. Września 1850 *) i z dnia 4. Października 1850 **), któremi ogłoszono zatwierdzone przez Najjaśniejszego Pana, ustanowienie krajowej Dyrekcyi finansowej i ośmnastu Dyrekcyj powiatowych, w kraju koronnym Węgierskim, podaje się do powszechnej wiadomości, iż te władze finansowe na dniu 20. Lutego 1851 działalność swą rozpoczną.

Krauss, m. p.

46.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. Lutego 1851 ***),

wydane do Namiestnika w Galicyi i Lodomeryi,

jako robotnicy przy arsenale marynarki, podług klas wieku do wojska obowiązani, służbie wojskowej podlegają.

Jego C. K. Mość raczył na wniosek c. k. Ministerstwa wojny najwyższem postanowieniem z dnia 5. z. m. tymczasowie zezwolić, aby robotników przy arsenale marynarki, którzy podług klas wieku w wojsku służyć są obowiązani, bez różnicy, czyliby byli od chłopca terminującego kształceni, lub z prywatnego warsztatu okrętowego do służby doczasowej przy arsenale przyjętymi, zarówno z każdym innym przed komisyę rekrutacyjną przywoływano, i tych, na których los padnie, bez dalszego względu do służby asentowano, z tą jednak korzyścią, że kapitulacyę swoję na sposób urlopników przy robotach w arsenale wysłużyć mogą.

Bach, m. p.

*) Dziennik praw państwa z roku 1850, część CXXIII. nr 355.

**) Dziennik praw państwa z roku 1850, część CXXXIII. nr 379.

***) Obwieszczone uwiadomieniem Rządu krajowego w Dzienniku urzędowym Gazety lwowskiej nr 44, pod l. 6166.

45.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, VIII. Stück, Nro. 31, ausgegeben am 8. Februar 1851),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches,

womit der Beginn der Wirksamkeit der Finanzbehörden im Kronlande Ungarn kundgemacht wird.

Im Nachhange zu den Finanz-Ministerial-Erlässen vom 18. September 1850 *), und vom 4. Oktober 1850 **), womit die Allerhöchst genehmigte Errichtung einer Finanz-Landes-Direkzion und von achtzehn Bezirks-Direkzionen in dem Kronlande Ungarn kundgemacht wurde, wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß diese Finanzbehörden am 20. Februar 1851 ihre Wirksamkeit beginnen werden.

Krauß, m. p.

46.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 6. Februar 1851 ***),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

in Betreff der Militärpflichtigkeit der nach den Altersklassen militärpflichtigen Marine-Arsenals-Arbeiter.

Seine Majestät haben über Antrag des Kriegsministeriums mit Allerhöchster Entschließung vom 5. Jänner 1851 in provisorischer Weise zu genehmigen geruht, daß die nach den Altersklassen militärpflichtigen Marine-Arsenals-Arbeiter ohne Unterschied, ob sie vom Lehrjungen herangebildet wurden, oder von Privatwerften in das Arsenal zur zeitlichen Dienstleistung aufgenommen worden sind, gleich jedem Andern vor die Rekrutirungskommission vorgerufen, und diejenigen von ihnen, die das Los trifft, ohne weiters zum Militärdienste assentirt werden, jedoch mit der Begünstigung, daß sie ihre Kapitulazion gleichsam wie beurlaubt als Arsenals-Arbeiter ausdienen dürfen.

Bach, m. p.

---

*) Im Reichs-Gesetzblatt 1850, CXXIII. Stück, Nro. 355.

**) Im Reichs-Gesetzblatt 1850, CXXXIII. Stück, Nro. 379.

***) Wurde mittelst der Gubernial-Kundmachung vom 12. Februar 1851 Z. 6166 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

47.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 8. Lutego 1851 *),

o pozwoleniu prowadzenia handlu tamtędy, gdzie były urzędy cłowe i trzydziestowe na linii celnej od Węgier i Siedmiogrodzkiej Ziemi, które z dniem 1. Stycznia 1851 zniesiono.

W celu zapobieżenia uciążliwościom, jakieby wyniknąć mogły z dokonanego według obwieszczenia z dnia 18. Grudnia 1850 do l. 62736 **) zniesienia 23. urzędów cłowych i trzydziestowych na linii celnej galicyjskiego okręgu administracyjnego od Węgier i Siedmiogrodzkiej Ziemi, Ministerstwo skarbu nakazało rozporządzeniem z dnia 10. Stycznia 1851 do l. 17690 M. S., ażeby na stanowiskach zniesionych urzędów, gdzie się zarazem oddziały straży skarbowej znajdują, albo w przeciwnym razie w innem stosownem miejscu na idących przez te stanowiska i zawsze jeszcze za gościńce cłowe uważać się mających drogach postawić ludzi ze straży skarbowej, którzyby pod względem baczności na handel pograniczny i podróżnych, z Węgier i Siedmiogrodu przybywających, zniesione urzędy zastępowały.

Nim więc ograniczenia handlu na liniach cłowych międzykrajowych zupełnie zniesione zostaną, miejsca, w alegacie wyszczególnione, gdzie się zarazem oddziały straży skarbowej znajdują, oznacza się jako najstósowniejsze dla takowego nadzoru, i ustanawia tamże, to jest w tamecznych koszarach straży skarbowej, nadstrażników tejże straży skarbowej, u których za dnia wszyscy przekraczający z towarami linię cłową międzykrajową, niemniej wszyscy podróżni z Węgier i Siedmiogrodu stawić i opowiedzić się powinni.

Od wprowadzenia przez wymienione miejsca wyjęte są towary, wyszczególnione w okolniku z dnia 8. Października 1850 do l. 49563 ***), które opłacie, zakazowi wprowadzania, lub kontroli urzędowej ulegają, a które z tej przyczyny jedynie przez istniejące jeszcze urzędy cłowe i trzydziestowe wprowadzane, a względnie do towarów kontroli ulegających tylko przez te urzędy wyprowadzane być mają.

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 6. Stycznia 1851, za l. 2008 zostały o tem zawiadomione wszystkie administracye powiatowe, wykonawcze urzędy dochodowe, organa straży skarbowej i urzędy cłowe i trzydziestowe.

**) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, część XXVI nr 688.

***) Okolnik ten wyszedł na rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 18. Września 1850, (Dziennik praw państwa część CXXII. nr 352. stron. 1583).

47.

Kundmachung des Landesguberniums vom 8. Februar 1851 *),

wegen Gestattung des Verkehres über die mit 1. Jänner 1851 aufgehobenen Zoll- und Dreißigstämter an der Zwischenzoll-Linie gegen Ungarn und Siebenbürgen.

Zur Vorbeugung von Beschwerden, welche durch die laut Kundmachung vom 18. Dezember 1850 Z. 62736 **) in Wirksamkeit getretene Aufhebung von 23 Zoll- und Dreißigstämtern an der Zwischenzoll-Linie des galizischen Verwaltungs-Gebietes gegen Ungarn und Siebenbürgen veranlaßt werden könnten, hat das hohe Finanzministerium mit dem Erlaße vom 10. Jänner 1851 Z. 17690 F. M. angeordnet, in den Standorten der aufgehobenen Aemter, wo sich zugleich Finanzwach-Abtheilungen befinden, oder im entgegengesetzten Falle auf einem anderen geeigneten Punkte der über diese Standorte führenden noch fortan als Zoll-Straßen zu betrachtenden Wege Finanzwach-Individuen zu bestellen, welche die Stelle der aufgelassenen Aemter bezüglich der Ueberwachung des Grenzverkehres und der Reisenden aus Ungarn und Siebenbürgen zu vertreten haben.

Es werden daher die in der Beilage verzeichneten Orte, wo sich zugleich Finanzwach-Abtheilungen befinden, als die geeignetesten Ueberwachungspunkte bis zur gänzlichen Aufhebung der Beschränkungen des Verkehrs über die Zwischenzoll-Linie bestimmt, und in den genannten Orten, nämlich in den daselbst bestehenden Finanzwach-Kasernen Oberaufseher aus dem Stande der Finanzwache aufgestellt, bei welchen sich alle jene Parteien, welche mit Gegenständen die Zwischenzoll-Linie überschreiten, zur Tageszeit, dann Reisende aus Ungarn und Siebenbürgen zu stellen und anzumelden haben.

Ausgenommen von dem Eintritte über die bezeichneten Orte sind die in dem hierortigen Rundschreiben vom 8. Oktober 1850 Z. 49563 ***) genannten Waaren, welche einer Gebühren-Entrichtung, einem Einfuhr-Verbote, oder einer Kontrol-Amtshandlung unterliegen, und welche daher nur über die noch bestehenden Zoll- und Dreißigstämter eingeführt und beziehungsweise der einer Kontrole vorbehaltenen Artikel ausgeführt werden dürfen.

---

*) Mit der Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 26. Jänner 1851 Z. 2008 sind davon sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter, Finanzwach-Organe und die Zoll- und Dreißigst-Aufsicht verständigt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXVI. Stück, Nro. 688.

***) Dieses Rundschreiben erfolgte über den Finanz-Ministerial-Erlaß vom 18. September 1850 (Reichs-Gesetzblatt, CXXII. Stück, Nro. 352, Seite 1583).

Wolno atoli te ostatnie towary poniżej dwudziestu pięciu funtów cukru i dwudziestu funtów kawy, także przez oznaczone teraz miejsca dozorowania wprowadzać, albo wyprowadzać.

Co się z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości podaje, że i podróżnym, nie mającym z sobą żadnego ze wzmiankowanych towarów, któreby czyto opłacie, czy też kontroli, czy wreszcie zakazowi podlegały, wolno przybywać z Węgier i Siedmiogrodu przez owe miejsca, do których się poczynione rozporządzenia odnoszą.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

Die letzteren Artikel können jedoch, wenn sie in einer geringeren Menge als fünf und zwanzig Pfund Zucker und zehn Pfund Kaffee vorkommen, auch über die nun bestimmten Ueberwachungspunkte ein- oder ausgeführt werden.

Dieß wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß auch den Reisenden, welche keine der erwähnten Gegenstände, die einer Gebührenentrichtung oder Kontrole oder einem Verbote unterliegen, mit sich führen, der Eintritt aus Ungarn und Siebenbürgen über jene Punkte gestattet ist, worauf sich die getroffenen Einleitungen beziehen.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

Aneks do l. 47.

Spis

stanowisk dozorczych dla handlu towarami, które od dnia 1. Stycznia 1851 po zniesieniu urzędów cłowych i trzydziestowych, idąc przez linię cłową międzykrajową nie ulegają kontroli ani opłacie, tudzież dla podróżnych z Węgier i Siedmiogrodu przybywających.

Liczba ciągła	**Stanowiska** zniesionych urzędów cłowych i trzydziestowych	**Stanowiska dozorcze**, w których ustanowiano ludzi ze straży skarbowej do baczności na handel, idący przez zniesione urzędy		Powiaty kameralne, w których leżą stanowiska dozorcze
1	Rajcza w Galicyi	Miłówka	w Galicyi	Wadowice
2	Suchahora w Węgrzech	Chochołów	detto	Nowy Sądcz
3	Bukowina w Galicyi	Bukowina	detto	detto
4	Cesznica w Węgrzech	Szczawnica	detto	detto
5	Szlachtowa w Galicyi	Szlachtowa	detto	detto
6	Szulin w Węgrzech	Rzegiestów	detto	detto
7	Andrzejówka w Galicyi	Andrzejówka	detto	detto
8	Kyralikut w Węgrzech	Wojkowa	detto	detto
9	Wysowa w Galicyi	Wysowa	detto	Jasło
10	Wirawa w Węgrzech	Radoszyce	detto	Sanok
11	Wola Michowa w Galicyi	Wola Michowa	detto	detto
12	Stawna w Węgrzech	Wołosate	detto	detto
13	Klimiec w Galicyi	Klimiec	detto	Stryj
14	Biłasowice w Węgrzech	Iwaszkowce	detto	detto
15	Wołosianka w Galicyi	Wołosianka	detto	detto
16	Wyszków detto	Wyszków	detto	detto
17	Brustura w Węgrzech	Porohy i Pasieczna	detto	Stanisławów
18	Łuhy detto	Mikuliczyn	detto	detto
19	Leordina z nadzorem paletującym w Górnem Visso w Węgrzech	Uścieryki	detto	Kołomyja
20	Ruskapoliana w Węgrzech			
21	Borsa z nadzorem paletującym w Borsa-Banya w Węgrzech	Kirlibaba	w Bukowinie	Czerniowce
22	Kirlibaba w Bukowinie	Kirlibaba	detto	detto
23	Koszna detto	Koszna	detto	detto

Beilage zu Nro. 47.

Verzeichniß

der Ueberwachungspunkte für den Verkehr über die seit 1. Jänner 1851 aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter mit Gegenständen, welche an der Zwischenzoll-Linie weder einer Kontrole noch einer Gebühr unterliegen, und für den Eintritt von Reisenden aus Ungarn und Siebenbürgen.

Post-Nro.	Standorte der aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter	Ueberwachungspunkte, auf welchen Finanzwach-Individuen zur Ueberwachung des Verkehrs über die aufgehobenen Aemter aufgestellt sind		Kameral-Bezirke, in welchen die Ueberwachungspunkte gelegen sind
1	Rayczа in Galizien	Milowka	in Galizien	Wadowice
2	Suchahora in Ungarn	Chocholow	detto	Neusandec
3	Bukowina in Galizien	Bukowina	detto	detto
4	Ceschnitz in Ungarn	Szczawnica	detto	detto
5	Schlachtowa in Galizien	Schlachtowa	detto	detto
6	Szulin in Ungarn	Rzegestow	detto	detto
7	Andrejowka in Galizien	Andrejowka	detto	detto
8	Kyralikut in Ungarn	Wojkowa	detto	detto
9	Wysowa in Galizien	Wysowa	detto	Jaslo
10	Wirawa in Ungarn	Radoszyce	detto	Sanok
11	Wola Michowa in Galizien	Wola Michowa	detto	detto
12	Stawna in Ungarn	Wolosate	detto	detto
13	Klimiec in Galizien	Klimiec	detto	Stryi
14	Bilasowice in Ungarn	Iwaszkowce	detto	detto
15	Wolosianka in Galizien	Wolosianka	detto	detto
16	Wyszkow in Galizien	Wyszkow	detto	detto
17	Brustura in Ungarn	Porohy u. Pasieczna	detto	Stanislawow
18	Luhy in Ungarn	Mikuliczyn	detto	detto
19	Leordina mit der bolletirenden Oberaufsicht zu Ober-Viso in Ungarn	Uscieryki	detto	Kolomea
20	Ruskapoliana in Ungarn			
21	Borsa mit der bolletirenden Oberaufsicht zu Borsa-Banya in Ungarn	Kirlibaba in der Bukowina		Czernowitz
22	Kirlibaba in der Bukowina	Kirlibaba	detto	detto
23	Koschna in der Bukowina	Koschna	detto	detto

Beilage zu Nro. 37.

Verzeichniß

der Uebermachungsrouten für den Verkehr über die seit 1. Jänner 1852 aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter mit Gegenständen, welche an der Zwischenzoll-Linie neben einem Zollamte auch einem Dreißigst unterliegen, und für den Eintritt von Galizien aus Ungarn und Siebenbürgen.

Post-Nr.	Namen der aufgehobenen Zoll- und Dreißigst-Aemter	Uebermachungspunkte, auf welchen Einnahmen-Stationen zur Uebermachung des Verkehrs über die aufgehobenen Aemter aufgestellt sind	Kameral-Bezirk, in welchen die Uebermachungspunkte gelegen sind
1	[illegible] in Galizien	[illegible] in Galizien	Wadowice
2	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	Neusandec
3	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	detto
4	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	detto
5	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	detto
6	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	detto
7	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	detto
8	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	detto
9	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	Jasło
10	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	Sanok
11	Wola Michowa in Galizien	Wola Michowa detto	detto
12	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	detto
13	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	Stryj
14	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	detto
15	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	detto
16	[illegible] in Galizien	[illegible] detto	detto
17	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	Stanislawow
18	[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	detto
19	[illegible] mit der kollektirenden Oberaufsicht zu Ober-[illegible] in Ungarn	[illegible] detto	Kolomea
20	[illegible] in Ungarn		
21	[illegible] mit der kollektirenden Oberaufsicht zu [illegible] in Ungarn	Kirlibaba in der Bukowina	Czernowitz
22	Kirlibaba in der Bukowina	Kirlibaba detto	detto
23	[illegible] in der Bukowina	[illegible] detto	detto

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VII.

Wydana i rozesłana dnia 6. Maja 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 6. Mai 1851.

Jahrgang 1851.

48.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 3. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część IX. nr. 32. wydana dnia 15. Lutego 1851),

którem, w skutek najwyższego postanowienia z dnia 3. Stycznia 1851, obwieszcza się zasady uregulowania powszechnego uwolnienia od portoryum.

1. Najjaśniejszemu Panu Jego Ces. Król. Mości i Członkom Najwyższej Familii Jego wyłącznie zostawiona jest osobista wolność od opłaty portoryum przy poczcie listowej.

2. Wszelkie korespondencye urzędowe wolne są od opłaty portoryum, mianowicie:

a) korespondencye władz rządowych i urzędów między sobą;

b) korespondencye przełożonych tychże władz lub ich zastępców między sobą, albo między tymi przełożonymi i innemi władzami rządowemi;

c) korespondencye urzędników eksponowanych, reprezentujących jaki urząd, między sobą, lub między takowymi urzędnikami, a władzami rządowemi.

3. Sztaby dworskie Najjaśniejszego Pana J. C. Mości, wraz z podległemi im urzędami; wszelkie oddziały wojskowe i ich komendy, aż do komend kompanij (szwadronów) i plutonowych na dół idąc; pojedyncze osoby wojskowe, samodzielnie urzędujące; nakoniec, urzędy duchowne wszystkich wyznań przez rząd uznanych, we wszystkich stopniowaniach hierarchicznych uważane być mają co do uwolnień od portoryum tak, jak inne władze i urzędy cesarskie.

4. Doznawać będą tej samej wolności od portoryum, jak władze i urzędy cesarskie, także dyrekcye wszystkich zakładów naukowych i edukacyjnych, uznanych za publiczne, tudzież dyrekcye zakładów humanitarnych, które w całości lub w części dotowane są ze skarbu publicznego. Klasztory i korporacye duchowne, trudniące się pielęgnowaniem chorych lub wychowaniem młodzieży, używać będą wolności od portoryum w tej części korespondencyi, która ma za przedmiot pielęgnowanie chorych albo szkołę.

5. Towarzystwa i związki, mające na celu dobro powszechne, nie zaś zysk członków swoich, i uznane za takowe przez Ministerstwo, do którego zakresu należą, wolne są od portoryum, co do korespondencyi swej z władzami i urzędami cesarskiemi.

Zakony duchowne, utrzymujące się z jałmużny, używać mają także wolności od portoryum.

48.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 3. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, IX. Stück, Nro. 32, ausgegeben am 15. Februar 1851),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 3. Jänner 1851 die Grundsätze für die allgemeine Regulirung der Portofreiheiten kundgemacht werden.

1. Seiner k. k. Majestät und den Mitgliedern der Allerhöchsten Familie bleibt ausschließlich die persönliche Portofreiheit bei der Briefpost vorbehalten.

2. Alle Amtskorrespondenzen sind portofrei, und zwar:

a) Zwischen landesfürstlichen Behörden und Aemtern unter einander;
b) zwischen den Vorstehern dieser Behörden oder ihren Stellvertretern unter einander, oder zwischen diesen Vorstehern und anderen landesfürstlichen Behörden:
c) zwischen einzelnen exponirten Beamten, welche ein Amt repräsentiren unter einander oder zwischen derlei Beamten und landesfürstlichen Behörden.

3. Die Hofstäbe Seiner Majestät mit ihren untergeordneten Aemtern, die verschiedenen Armee-Abtheilungen und ihre Kommandos bis auf die Kompagnie- (Eskadrons-) und Zugskommandos herab, einzelne selbständig fungirende Militärpersonen, endlich die geistlichen Aemter aller vom Staate anerkannten Konfessionen in allen ihren hierarchischen Abstufungen, werden bezüglich der Portofreiheit anderen landesfürstlichen Behörden und Aemtern gleich geachtet.

4. Den landesfürstlichen Behörden und Aemtern werden in Absicht auf die Portofreiheit auch die Direkzionen aller jener Unterrichts- und Bildungs-Anstalten, welche als öffentliche anerkannt sind, dann die Direkzionen der Humanitäts-Anstalten, welche ganz oder theilweise aus dem Staatsschatze dotirt werden, gleichgestellt. Klöstern und geistlichen Korporazionen, welche sich mit der Krankenpflege oder mit der Erziehung der Jugend beschäftigen, kommt die Portofreiheit rücksichtlich jenes Theiles ihrer Korrespondenz zu, welcher die Krankenpflege oder die Schule zum Gegenstande hat.

5. Gesellschaften und Vereine, welche ausschließlich auf gemeinnützige Zwecke und nicht auf Gewinn ihrer Theilnehmer gerichtet sind, und von dem Ministerium, in dessen Bereich sie gehören, als solche anerkannt werden, sind in ihrer Korrespondenz mit landesfürstlichen Behörden und Aemtern portofrei.

Geistlichen Orden, welche durch Almosen erhalten werden, kommt gleichfalls die Portofreihet zu.

6. Izby handlowe, przemysłowe, notaryuszowskie i adwokackie, wolne są od opłaty portoryum, w korespondencyi swej z władzami rządowemi.

7. Korespondencya gmin z władzami i urzędami cesarskiemi wolna jest od opłaty portoryum, o ile takowa pochodzi z zakresu działania, przeniesionego na gminę.

8. Przesełki dziennika praw państwa i dzienników praw krajowych, rozporządzeń ministeryalnych i innych udzielań statystycznych lub dziennikarskich ze strony Ministeryów do władz rządowych, są wolne od portoryum.

9. Dzierżawcy dochodów skarbowych nie będą używać wolności od portoryum w korespondencyi swojej.

10. Korespondencye poselstw państw zagranicznych podlegać będą, jak dotąd, opłacie portoryum.

11. Każda przesełka, nie mająca na mocy powyższych postanowień wolności od portoryum, frankowana być musi przy podaniu na pocztę. Przesełka takowa niefrankowana powinna wprawdzie być doręczoną temu, który jest na adresie wyrażony, lecz przypadającą od niej taksę pocztową, wraz z taksą dodatkową ściągnąć należy później od podawcy.

12. Wolność od portoryum nie będzie się rozciągać na pocztę miejską, w miescach gdzie takowa istnieje, a korespondencya miejscowa urzędów między sobą, załatwiona być winna za pomocą sług urzędowych.

13. Przesełki wolne od portoryum, należy zapieczętować pieczęcią urzędową, i na adresie oznaczyć tego, kto je przeseła, tudzież wyrazić słowa: „Amtssache" (rzecz urzędowa), lub: „*Ex Officio.*"

14. Korespondencye urzędowe nie należy rekomendować, wyjąwszy przypadki, przewidziane w ustawach sądowych, lub inne, które według zdania dotyczących referentów lub przełożonych są szczególnej wagi, w którychto przypadkach wolność od portoryum, służąca korespondencyom, zawiera w sobie także wolność od opłaty rekomendacyjnej.

15. Przepisy istniejące względem powstrzymania, odkrycia i ukarania nadużyć wolności od portoryum także i na przyszłość obowiązują.

Bruck, m. p.

49.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 1. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część IX. nr 34, wydana dnia 15. Lutego 1851)

którem się przepisuje nowe postanowienia względem adopcyi i legitymacyi co do osób, należących do jurysdykcyi wojskowej.

Ponieważ, w skutek rozporządzonego, w §. 120. konstytucyi państwa, oddzielenia jurysdykcyi od administracyi, na mocy rozrządzenia Ministra sprawie-

6. Handels- und Gewerbe-, Notariats- und Advokaten-Kammern sind in ihrer Korrespondenz mit landesfürstlichen Behörden von der Portozahlung frei zu lassen.

7. Die Korrespondenz der Gemeinden mit landesfürstlichen Behörden und Aemtern ist, in soweit dieselbe aus dem der Gemeinde übertragenen Wirkungskreise entspringt, von der Portoentrichtung befreit.

8. Die Versendung des Reichsgesetzblattes, der Landesgesetzblätter, der Ministerial-Verordnungsblätter und sonstiger statistischer oder journalistischer Mittheilungen der Ministerien an Behörden erfolgt portofrei.

9. Gefällspachtungen hat für ihre Korrespondenz die Portofreiheit nicht zuzukommen.

10. Die Korrespondenzen der Gesandtschaften auswärtiger Staaten unterliegen wie bisher der Portoentrichtung.

11. Jede Sendung, die nicht nach den vorangehenden Bestimmungen die Portofreiheit genießt, ist bei der Aufgabe zu frankiren. Eine derlei unfrankirte Sendung ist zwar ebenfalls an ihre Adresse zu befördern, die dafür entfallende Portotaxe aber sammt der Zutaxe von dem Aufgeber nachträglich hereinzubringen.

12. Die Portofreiheit hat sich nicht auf die Stadtpost in Orten, wo eine solche besteht, zu erstrecken, und ist der Lokal-Korrespondenzverkehr zwischen den Behörden unter einander durch die Amtsdienerschaft zu besorgen.

13. Die portofreien Sendungen sind mit dem Amtssiegel zu verschließen, und auf der Adresse mit der Angabe des Absenders und den Worten: „Amtssache“ oder „Ex officio“ zu bezeichnen.

14. Amtskorrespondenzen sind nicht zu rekommandiren, ausgenommen, die in den Gerichtsvorschriften vorgesehenen oder andere nach der Beurtheilung der betreffenden Referenten und Vorstände besonders wichtige Fälle, in welchen die den Korrespondenzen zukommende Portofreiheit auch die Befreiung von der Rekommandazions-Gebühr in sich schließt.

15. Die wegen Hintanhaltung, Entdeckung und Bestrafung des Mißbrauches der Portofreiheit bestehenden Vorschriften verbleiben in Kraft.

Bruck, m. p.

49.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 1. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, IX. Stück, Nro. 34, ausgegeben am 15. Februar 1851),

wodurch neue Bestimmungen über die Adopzion und Legitimazion in Ansehung der zur Militär-Jurisdikzion gehörigen Personen angeordnet werden.

Nachdem in Folge der durch die Reichsverfassung §. 102 angeordneten Trennung der Rechtspflege von der Verwaltung, die Entscheidung in Fällen der Adopzion und

dliwości z dnia 29. Czerwca 1850 cz. LXXXV. nr 257. dziennika praw państwa, rozstrzygnięcie w przypadkach adopcyi i legitymacyi władzom sądowym przekazanem zostało, przeto rozporządza Ministeryum wojny, co się tycze osób, wojskowej jurysdykcyi podlegających, uchylając zarazem rozporządzenia nadwornej Rady wojskowej z dnia 19. Lutego 1819 do l. 142, jak następuje:

§. 1. Do przysposobienia kogo za dziécię, potrzeba najprzód oświadczenia ojca przysposobiciela, lub też matki przysposobicielki.

Jeżeli dziécię przysposobione małoletnie jest, wymaga się zezwolenia ojca ślubnego, a w braku tegoż, zezwolenia matki, opiekuna i sądu.

Jeżeli przysposobione dziecię pełnoletniem jest, jednakże ślubny jego ojciec jeszcze żyje, wymaga się, prócz zezwolenia przysposobionego dziecka pełnoletniego, także przyzwolenia jego ojca ślubnego.

§. 2. W przypadkach, w których się wymaga sądowego zezwolenia do przysposobienia kogo za dziécię, należy prożbę o to podać do sądu opiekuńczego, z potrzebnemi w tej mierze oświadczeniami. Sąd prożbę takową, albo z oświadczeniem zezwolenia, lub też, gdyby prożbie tej odmówić spowodowanym się widział, z powodami odmówienia przedłożyć winien istniejącemu w kraju *judicio delegato militari vel mixto*, któryto sąd, co się tycze osób, wojskowej jurysdykcyi podlegających, zastępować ma miejsce sądu krajowego.

§. 3. W innych przypadkach strony, wojskowej jurysdykcyi podlegające, prożbę bezpośrednio przedkładać mają *judicio delegato militari vel mixto* tego kraju, w którym zamieszkuje osoba, mająca być adoptowaną. Przeciw odmówionemu zatwierdzeniu *judicii delegati militaris vel mixti* wolny rekurs do nadwładnego wojskowego sądu apelacyjnego.

§. 4. Jeżeli sobie życzą rodzice przysposobiciele, ażeby ich własne szlachectwo i herb przeszły na dziécię przysposobione, może *judicium delegatum militare vel mixtum* na przedłożoną mu wedle §. 2. lub 3. prożbę, jeżeli upraszane przysposobienie za dziécię już samo przez się uznaje za niestosowne, żądanie takie natychmiast odrzucić. W przeciwnym zaś razie, za porozumieniem między wojskowym komendantem krajowym, jako prezesem *judicii delegati militaris vel mixti*, i namiestnikiem, pierwszy prożbę drogą wyższego sądu wojskowego Ministrowi wojny przedłożyć winien, który w tym względzie porozumie się z Ministrem spraw wewnętrznych.

§. 5. O należytem potwierdzeniu przysposobienia kogo za dziécię, winno *judicium delegatum* zawiadomić przynależny sąd rodziców przysposobicieli i dziecka przysposobionego, końcem wciągnienia tegoż do aktów sądowych.

Legitimazion durch den Erlaß des Ministers der Justiz vom 29. Juni 1850, LXXXV. Stück, Nro. 257 des Reichsgesetzblattes, den Gerichts-Behörden übertragen wurde, so wird in Ansehung der zur Militär-Jurisdikzion gehörigen Personen mit Aufhebung der hofkriegsräthlichen Verordnung vom 19. Februar 1819, H. 142, von Seite des Kriegs-Ministeriums Folgendes verordnet:

§. 1. Zur Annahme an Kindesstatt muß zuvörderst die Erklärung des Wahlvaters oder der Wahlmutter abgegeben werden.

Ist das Wahlkind minderjährig, so wird die Einwilligung des ehelichen Vaters, und in dessen Ermanglung die Einwilligung der Mutter, des Vormundes und des Gerichtes erfordert.

Ist das Wahlkind großjährig, aber sein ehelicher Vater noch am Leben, so ist nebst der Einwilligung des großjährigen Wahlkindes auch die Einwilligung seines ehelichen Vaters nothwendig.

§. 2. In den Fällen, in welchen die gerichtliche Einwilligung zur Annahme an Kindesstatt erfordert wird, ist das Gesuch mit den erforderlichen Erklärungen bei dem vormundschaftlichen Gerichte anzubringen. Das Gericht hat das Gesuch entweder mit der Erklärung der Einwilligung oder im Falle, wenn es dieselbe zu verweigern findet, mit den Gründen der Verweigerung dem Judicio delegato militari vel mixto des Landes, welches bezüglich der unter der Militärgerichtsbarkeit stehenden Personen die Stelle des Landesgerichtes zu vertreten hat, vorzulegen.

§. 3. In den übrigen Fällen ist das Gesuch von den der Militärgerichtsbarkeit unterliegenden Parteien unmittelbar dem Judicio delegato militari vel mixto des Landes, in dem die zu adoptirende Person ihren Wohnsitz hat, vorzulegen. Gegen die verweigerte Bestätigung des Judicii delegati militaris vel mixti hat die Berufung an das vorgesetzte Militär-Appellazionsgericht Statt.

§. 4. Wünschen die Wahlältern, daß der ihnen eigene Adel und das Wappen auf das Wahlkind übergehen, so kann das Judicium delegatum militare vel mixtum über das ihm nach §. 2 und 3 vorgelegte Gesuch, wenn es die angesuchte Annahme an Kindesstatt, schon an sich zur Bestätigung nicht geeignet findet, das Begehren sogleich zurückweisen. Außerdem aber ist das Gesuch nach gepflogenem Einvernehmen zwischen dem Landes-Militärkommandanten, als Präses des Judicii delegati militaris vel mixti, und dem Statthalter, von dem Ersteren im Wege durch das Militär-Obergericht dem Kriegsminister vorzulegen, welcher sich hierüber mit dem Minister des Innern ins Einvernehmen setzen wird.

§. 5. Eine in der erforderlichen Art bestätigte Annahme an Kindesstatt ist von dem Judicio delegato dem Gerichtsstande der Wahlältern und des Wahlkindes zur Eintragung in die Gerichtsakten bekannt zu machen.

§. 6. Jeżeli podlegający sądowi wojskowemu rodzice dziecka nieślubnego życzą sobie, by toż z łaski Monarchy uznanem zostało za dziécię ślubne, muszą najprzód zasięgnąć zezwolenia pełnoletniego dziecka nieślubnego, lub też jeżeli to małoletniem jest, oświadczenia opiekuna i oraz zezwolenia sądu opiekuńczego, poczem prożbę, wedle różności przypadków, podobnie jak przy adopcyi sposobem wyżej w §. 2, lub też sposobem w §. 3. oznaczonym, istniejącemu w kraju *judicio delegato militari vel mixto*, a od tegoż zaś, wraz z jego zdaniem, przez wyższy sąd wojskowy, który także swe oświadczenie załączyć ma, Ministrowi wojny przedłożyć należy.

W razie pomyślnego skutku nastąpi wciągnienie sposobem, powyżej w §. 5. oznaczonym.

Csorich, m. p.

50.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 15. Lutego 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

jako umieszczane w czasopismach wyciągi i przedruki obwieszczeń urzędowych odnośnie do ustawy z dnia 6. Września 1850 opłacie podlegają *).

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Stycznia 1851 do l. 1395/125 oznajmia się, co następuje:

Jeżeli redakcye pism czasowych przyjmują w swoje pisma wyciągi lub przedruki obwieszczeń urzędowych, które podpadają opłacie od umieszczenia, tedy od takich umieszczeń należy się opłata, jaka jest przepisaną dla inseratów gazety. Przeciwnie od wyciągów lub powtórzeń ogłoszeń urzędowych, nie podpadających opłacie, nic płacić nie należy.

Krajewski, m. p.

51.

Rozporządzenie krajowéj Dyrekcyi skarbowej z dnia 18. Lutego 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o wymiarze stałej należytości według ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego 1850 **) przy decyzyach o rzeczach szacownych a oraz nieszacownych.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 28. Stycznia 1851 do l. 2679/241 oznajmia się, co następuje:

W razie, gdy przedmiotem rozstrzygnienia są tak rzeczy szacowne, jako też i nieszacowne, należy sobie postąpić podług §. 48. ustawy o należytościach

*) W Dzienniku praw państwa z r. 1850, część CXIX. nr 345. stro. 1563.

**) W Dzienniku praw państwa z roku 1850, część XXII. nr 50. stro. 455.

§. 6. Wenn die dem Militär-Gerichtsstande angehörigen Aeltern eines unehelichen Kindes wünschen, daß es durch Begünstigung des Landesfürsten als ein eheliches erklärt werde, so müssen sie zuerst die Einwilligung des unehelichen großjährigen Kindes, oder wenn es minderjährig ist, die Erklärung des Vormundes und die Einwilligung des vormundschaftlichen Gerichtes einholen, dann ist das Gesuch nach Verschiedenheit der Fälle wie bei der Annahme an Kindesstatt auf die oben im §. 2 oder auf die im §. 3 bestimmte Art dem Judicio delegato militari vel mixto des Landes, von diesem aber mit seinem Gutachten mittelst des Militär-Obergerichtes, welches seine Aeußerung beizufügen hat, dem Kriegsminister vorzulegen.

Nach günstigem Erfolge ist für die Eintragung auf die oben, §. 5, bestimmte Art zu sorgen.

Csorich, m. p.

50.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 15. Februar 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Gebührenpflicht der, in Zeitschriften aufgenommenen Auszüge oder Nachdrücke ämtlicher Ankündigungen in Beziehungen des Gesetzes vom 6. September 1850 *).

In Folge Erlaßes des hohen Finanzministeriums vom 22. Jänner 1851 Z. 1395/125 wird Nachstehendes bedeutet:

Wenn die Redakzionen von Zeitschriften Auszüge oder Nachdrücke solcher ämtlicher Ankündigungen, welche der Gebühr für Einschaltungen unterliegen in ihre Zeitschrift aufnehmen, so ist für diese Einschaltung die für Zeitungs-Inserate vorgeschriebene Gebühr zu entrichten. Dagegen ist für Auszüge oder Wiederholungen ämtlicher Ankündigungen, welchen die Gebührenfreiheit zukommt, eine Gebühr nicht zu entrichten.

Krajewski, m. p.

51.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 18. Februar 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Bemessung der unmittelbaren Gebühr nach dem provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850 **) bei Erkenntnissen über schätzbare und zugleich nicht schätzbare Sachen.

In Folge Erlaßes des hohen Finanzministeriums vom 28. Jänner 1851 Z. 2679/241 wird Folgendes bedeutet:

Im Falle ein Erkenntniß sowohl schätzbare, als nicht schätzbare Sachen zum Gegenstande hat, ist sich nach §. 48 des Gesetzes über die Gebühren von Rechtsgeschäften

---

*) Im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, CXIX. Stück, Nro. 345, Seite 1563.

**) Im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

od spraw sądowych i t. d. Paragraf ten zawiera zasadę, do której przy wymiarze stałej należytości stosować się należy, a odnosząc się do §. 18. ustawy, stanowi, że należytość wtedy podług nieszacownej rzeczy wymierzona być winna, gdy wyniesie więcej, niżeli należytość od rzeczy nieszacownej.

Postanowienia §. 55. mogą ze względem na tę zasadę rozumianemi być tylko o sprawach sądowych w ściślejszém znaczeniu (§. 1. A. ustawy), w których ze względem na postanowienia taryfy nie może się to wydarzyć, iżby stała należytość od rzeczy szacownej była mniejszą, aniżeli od nieszacownej, której sprawa sądowa także się dotycze.

Krajewski, m. p.

52.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 20. Lutego 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o postępowaniu przy wyrokach zaocznych co do stępla, jeśli zachodzi ta okoliczność, że jedna strona od stępla wolna jest, lub prenotowaną być może.

Z powodu zapytania, co wtedy czynić, gdy w razie wyroku zaocznego strona stawająca wolną jest od stępla, lub prenotowaną być może, wysokie Ministerstwo skarbu rozporządziło dekretem z dnia 3. Lutego 1851 za l. 36367/2504, że z porządku każda strona spór wiodąca powinna za siebie papiér stęplowy na wyrok dostarczyć, i tylko wtenczas, gdy strona stawająca i razem strona przeciwna do stęplu są obowiązane, służy wyjątek, że strona stawająca za siebie i za stronę przeciwną złożyć winna papiér stęplowy.

Jeżeli więc strona stawająca wolną jest od stępla, lub używa prenotacyi, strona nieobecna obowiązaną jest z porządku dać za siebie papiér stęplowy, co dla niej z żadną trudnością połączonem nie będzie, gdy §. 5. instrukcyi o powinnościach, które ustawa tymczasowa wkłada na władze co do należytości w sprawach sądowych, dozwala złożenia papiéru stęplowego przed samém wydaniem wyroku, i dopiéro, gdyby to i natenczas nie nastąpiło, rozporządza wygotowanie opisu (nocyonowanie) i postępowanie podług §. 67. ustawy.

Krajewski, m. p

u. s. w. zu benehmen. Dieser §. enthält den Grundsatz, nach welchem sich bei Bemessung der unmittelbaren Gebühren zu richten ist, und ordnet durch Beziehung des §. 18 des Gesetzes an, daß die Gebühr dann nach der nicht schätzbaren Sache zu bemessen ist, wenn diese mit einem größeren Betrage, als die Gebühr für die schätzbare Sache wäre, entfällt.

Die Anordnung des §. 55 kann mit Rücksicht auf diesen Grundsatz nur von Rechtsgeschäften im engeren Sinne (§. 1 A. des Gesetzes) verstanden werden, bei welchen sich mit Rücksicht auf die Tarifs-Bestimmungen der Fall nicht ergeben kann daß die unmittelbare Gebühr für den schätzbaren Gegenstand geringer wäre, als für den nicht schätzbaren, worauf sich das Rechtsgeschäft zugleich bezieht.

Krajewski, m. p.

52.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 20. Februar 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über den Vorgang bei Kontumaz-Urtheilen bezüglich der Stempelpflicht bei dem Vorhandensein der Stempelfreiheit und Vormerkung für eine Partei.

Aus Anlaß einer Anfrage, was zu geschehen habe, wenn im Falle eines Kontumaz-Urtheiles die erscheinende Partei die Stempel-Freiheit oder Vormerkung genießt, hat das hohe Finanzministerium mit dem Dekrete vom 3. Februar 1851 Z. 36367/2504 bedeutet, daß in der Regel jeder streitende Theil das Stempelpapier zu dem Erkenntniße für sich beizubringen hat, und nur für den Fall, als der erscheinende Theil und auch der Gegentheil gebührenpflichtig ist, die Ausnahme besteht, daß ersterer für beide Theile das Stempelpapier beizubringen habe.

Es wird daher, wenn der erscheinende Theil gebührenfrei ist, oder die Vormerkung genießt, der abwesende Theil das Stempelpapier für sich nach der Regel beizubringen haben, was keiner Schwierigkeit für ihn unterliegt, da der §. 5 des Unterrichtes über die Verpflichtungen, welche das provisorische Gesetz über die Gebühren von Rechtsgeschäften den Behörden auferlegt, die Beibringung des Stempelpapiers bis unmittelbar vor der Ausfertigung gestattet, und erst wenn sie auch bis dahin nicht erfolgt, die Ausfertigung des Befundes und das Verfahren nach §. 67 des Gesetzes anordnet.

Krajewski, m. p.

53.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Lutego 1851 *),

wydane do wszystkich wschodnich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego

o zniżeniu opłaty od jazdy dla transportów szupasowych i dla przystawów tychże w razie użycia skarbowej kolei żelaznej, rozciągniętem także na przewożenie osób uwięzionych i przystawów im dodanych.

Według rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 18. Lutego 1851 do l. 3339/247 wysokie Ministerstwo handlu dozwoliło pod dniem 10. Sierpnia 1850, do l. 3937 C. co do transportów szupasowych na skarbowej kolei żelaznej północnej, południowej i południowo-wschodniej w ogólności zniżenia opłaty od przewozu, a to w ten sposób, że od używanych do tego wozów trzeciej klasy opłacać się ma połowa należytości, jaka płaci się od wozów drugiej klasy.

Poźniejszém rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa handlu z dnia 23. Grudnia 1850, do l. 6477 C. oznajmiono, że korzyść takiego zniżenia opłaty dozwoloną być ma także w powrocie przystawom transportów szupasowych, którzy tę okoliczność należycie wykazali.

Na uczyniony teraz wniosek rzeczone Ministerstwo widziało się spowodowaném zezwolić, w ogólności i w taki sam sposób na rozszerzenie wzmiankowanego powyżej zniżenia opłaty od jazdy na przewożenie osób uwięzionych i tych, które do konwoju onych przeznaczane bywają.

O czém uwiadamia się urząd N. z tym dodatkiem, że już wydano w tym względzie potrzebne rozporządzenie do powszechnej Dyrekcyi komunikacyj, i że ustanowione dla przewozu komend wojskowych osobne opłaty od jazdy nadal utrzymane pozostają.

Gołuchowski, m. p.

54.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Lutego 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

tyczące się stępla do odpisów, które notaryusze sporządzają i zawierzytelniają.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 6. Grudnia 1850, za l. 36070/2475 udziela się dla wiadomości i przestrzegania następujący odpis dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu do krajowej Dyrekcyi skarbowej,

---

*) Odpis tego rozporządzenia udzielono zarazem Komisyi gubernialnej w Krakowie w celu, aby wydała takież w zachodniej części kraju.

53.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. Februar 1851 *),

an sämmtliche östliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat,

betreffend die Ermäßigung des Fahrpreises für Schubtransporte und deren Begleiter bei Benützung der Staatseisenbahn, welche auch auf die Transportirung verhafteter Personen und das Begleitungs-Personale derselben ausgedehnt wird.

Laut Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 18. Februar 1851 Z. 3339/247 hat das hohe Handelsministerium unterm 10. August 1850 Z. 3937 C. rücksichtlich der Schubtransporte auf der nördlichen, südlichen und südöstlichen Staats-Eisenbahn im Allgemeinen eine Ermäßigung des Fahrpreises und zwar in der Art bewilliget, daß bei der Beförderung in der dritten Wagenklasse die halbe Gebühr der zweiten Wagenklasse zu entrichten ist.

Mit einer weitern Verfügung des hohen Handelsministeriums vom 23. Dezember 1850 Z. 6477 C. wurde erklärt, daß diese Preisermäßigung den gehörig ausgewiesenen Begleitern der Schubtransporte auch bei der Rückreise zu Guten zu kommen habe.

Ueber einen nunmehr vorgekommenen Antrag fand sich das gedachte Ministerium bestimmt, die Ausdehnung der oben bemerkten Fahrpreisermäßigung auf die Transportirung verhafteter Personen, und auf deren Begleitungs-Individuen im Allgemeinen und in gleicher Art zu genehmigen.

Hievon wird (das) (der) . . . . . zur Wissenschaft und Darnachachtung mit dem Bedeuten in Kenntniß gesetzt, daß dießfalls an die General-Direkzion der Kommunikazionen bereits das Erforderliche erlassen worden ist, und daß die für die Beförderung von Militär-Kommanden bestehenden besondern Fahrgebühr-Bestimmungen aufrecht bleiben.

Goluchowski, m. p.

54.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 27. Februar 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Stempelbehandlung der von den Notaren selbst verfaßten vidimirten Abschriften.

In Folge des hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 6. Dezember 1850 Z. 36070/2475 wird die nachfolgende Abschrift eines gleichzeitigen Dekretes des hohen Finanzministeriums an die Finanz-Landes-Direkzion für das Küstenland und Dalma-

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde unter Einem der Gubernial-Kommission zu Krakau zur gleichmäßigen Verfügung in dem westlichen Gebietstheile mitgetheilt.

na Pomorzu i w Dalmacyi, pod tą samą datą wydanego względem stępla do odpisów, które notaryjusze sporządzają i zawierzytelniają.

Krajewski, m. p.

Aneks do l. 54.

Dekret wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 6. Grudnia 1850, za l. 36070|2475,

wydany do Dyrekcyi skarbowej na Pomorzu i w Dalmacyi.

Powód, dla którego w ustawie z dnia 9. Lutego 1850 *) należytość od zawierzytelnianych (widymowanych) odpisów przez strony same sporządzanych, w ilości 15 kr., zaś od tych, które urzędy wygotowują, w ilości 30 kr. ustanowiono, jest oczywiście ten, że w tej drugiej należytości uiszczona ma być razem zapłata za urzędową pracę przepisania.

Ponieważ zaś to u notaryuszów nie zachodzi, ci bowiem żadnej płacy nie pobierając, za usługi swoje nagradzani są wprost od stron płacących im ustanowione taksy, przeto i za odpisy uwierzytelnione (widymowane), wygotowane przez samych notaryuszów, tylko stępel na 15 kr. a nie 30 krajcarów od arkusza żądany być może.

55.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 28. Lutego 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, tudzież do starostwa grodzkiego i magistratu lwowskiego (udzielone jednocześnie naczelnikowi Komisyi gubernialnej w Krakowie),

mocą którego przepisano dla Izraelitów powszechną modlitwę za zachowanie i pomyślność Najjaśniejszego Pana, publicznie we wszystkich izraelickich bożnicach odprawywać się mającą.

Rząd krajowy uznaje za rzecz stosowną, modlitwę, którą za zachowanie i pomyślność Najjaśniejszego Pana w wiédeńskiej bożnicy odmawiają, przepisać za powszechną modlitwę dla Izraelitów galicyjskich, która według postanowień rozporządzenia gubernialnego z dnia 9. Czerwca 1837 do l. 29428 (Zbiór ustaw prowincyjnych rok 1837 nr 105. str. 270) publicznie we wszystkich bożnicach odprawywaną być ma.

O czém

Dodatek do urzędów obwodowych.

Urząd N. zawiadomi wszystkie zwierzchności miejscowe, w których obrębie znajdują się gminy izraelickie, tudzież wszystkie gminy izraelickie, udzielając im załączonej tutaj modlitwy, a zwierzchnościom miejscowym zaleci czuwać nad wypełnianiem niniejszego rozporządzenia.

*) W Dzienniku praw państwa z r. 1850, cz. XXII. nr 455

zien, betreffend die Stempel-Behandlung der von den Notaren selbst verfaßten vidimirten Abschriften, zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 54.

Dekret des hohen Finanzministeriums vom 6. Dezember 1850 Z. 36070|2475,

an die Finanz-Direkzion für das Küstenland und Dalmazien.

Der Grund, aus welchem man in dem Gesetze vom 9. Februar 1850 *) die Gebühr für vidimirte Abschriften, welche die Parteien selbst verfaßt haben, mit 15 kr., und für jene, welche ämtlich verfaßt wurden, mit 30 kr. festgesetzt hat, ist offenbar der, daß durch letztere Gebühr zugleich eine Entschädigung für die ämtliche Mühewaltung der Abschriftbesorgung geleistet werden soll.

Nachdem aber bei den Notaren der Fall nicht eintritt, weil sie keine Gehalte beziehen, und für ihre geleisteten Dienste unmittelbar von den Parteien durch Taxentrichtung die Vergütung erhalten, eine solche Entschädigung für den Staatsschatz ansprechen zu können, so kann auch für jene vidimirten Abschriften, welche die Notare selbst verfassen, nur der Stempel von 15 kr., und nicht jener von 30 kr. für den Bogen angesprochen werden.

55.

Erlaß des Landesguberniums vom 28. Februar 1851,

an sämmtliche Kreisämter, dann an die Stadthauptmannschaft und den Magistrat zu Lemberg (unter gleichzeitiger Bekanntgebung an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

womit ein allgemeines Gebet für die Israeliten bestimmt wird, welches für die Erhaltung und das Wohl Seiner Majestät öffentlich in allen israelitischen Bethäusern abzuhalten ist.

Die Landesstelle findet das Gebet, welches für die Erhaltung und das Wohl Seiner Majestät im Wiener israelitischen Bethause abgehalten wird, als ein allgemeines Gebet für die galizischen Israeliten zu bestimmen, welches nach den Bestimmungen der hierortigen Verordnung vom 9. Juni 1837 Z. 29428 (Provinzial-Gesetzsammlung Jahrgang 1837, Nro. 105, Seite 270) öffentlich in allen israelitischen Bethäusern abzuhalten ist.

Wovon das (die) (der) . . . .

Beisatz für die Kreisämter.

sämmtliche Ortsobrigkeiten, in deren Bezirke Israeliten-Gemeinden bestehen, dann sämmtliche israelitische Gemeinden unter Anschluß des beiligenden Gebetes zu verständigen, und die Ersteren zur Ueberwachung dieser Anordnung zu verhalten hat.

---

*) Im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

Dodatek do starostwa grodzkiego i magistratu lwowskiego

Załączając tę modlitwę, uwiadamia się N. z zaleceniem czuwania nad wypełnieniem niniejszego rozporządzenia.

Gołuchowski, m. p.

Aneks do l. 55.

Modlitwa za Monarchę.

Wszechmogący Boże i Panie światów, któryś wybrał i powołał królów i książąt, i zlał na nich wszystkie dary Twej łaskawości i dobrotliwości, aby rządzili ludem w mądrości i sprawiedliwości; aby wykonywali zakon i prawo; aby strzegąc na ziemi pokoju bożego wszelkich błogich darów użyczali każdy dla ludu i kraju swojego, udziel Twej boskiej opieki i pomocy naszemu książęciu i panu Twojemu namazańcowi Cesarzowi

Franciszkowi Józefowi Piérwszemu,

za którego do Ciebie modlimy się, jako wierni poddani za swego pana, jak się modlą dzieci za swego ojca.

Pomnażaj dnie jego, i uwieńczaj go zwycięstwem, sławą i weselem.

Błogosław całej ojczyźnie, aby zgoda i pokój jednoczyły jej plemiona, aby światło i umiejętność wywyższyła lud, a cnota i bojaźń boska była wewnętrznym jego żywotem.

Daj o Boże, abyśmy i my doznali błogosławieństwa, i uzyskali poczesne miejsce w ojczyznie, któréj w miłości i wierności przychylni jesteśmy, abyśmy znaleźli życzliwość między ludźmi, jak mamy nadzieję znaleść łaskę i zmiłowanie u Twojego tronu świata. Amen.

56.

Uwiadomienie od Komisarza ministeryalnego w rzeczach zniesienia ciężarów gruntowych wydane dnia 28. Lutego 1851,

które jest obowiązującem dla W. Księstwa Krakowskiego

a którem postanowiono zasady do wyznaczenia zaliczek właścicielom dóbr byłego wolnego miasta Krakowa na rachunek zapewnionego wynagrodzenia za zniesione powinności z gruntów starogromadzkich.

W skutek żądania wniesionego od właścicieli dóbr okręgu byłego wolnego miasta Krakowa względem otrzymania zaliczek na rachunek wynagrodzenia, za powinności z gruntów starogromadzkich zapewnionego, wysokie Ministerstwa spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów, zgodziły się na następujące zasady:

1) Za podstawę dla wymiaru zaliczek, mają służyć tabele powinności włościańskich z gruntów tak zwanych starogromadzkich, sporządzone na miejscu przez Komisye weryfikacyjne, przez byłego Gubernatora Galicyi JW. Zaleskiego w latach 1848 i 1849 delegowane.

unter Anschluß dieses Gebetes zur Ueberwachung dieser Anordnung in die Kenntniß gesetzt wird.

Golnchowski, m. p.

Beilage zu Nro. 55

Gebet für den Landesvater.

Allmächtiger Gott und Weltenherr! der du Könige und Fürsten hast erkoren und berufen, und sie hast ausgerüstet mit allen Gaben Deiner Huld und Milde, daß sie in Weisheit und in Gerechtigkeit ihr Volk regieren, Gesetz und Recht handhaben, den Gottesfrieden auf Erden schirmen, und alle milden Gaben bringen, Jeder seinem Volke und Lande, verleihe Deinen göttlichen Schutz und Beistand unserm Fürsten und Herrn, Deinem Gesalbten, dem Kaiser

Franz Joseph dem Ersten,

für den wir zu Dir beten als treue Unterthanen für ihren Herrn, wie Kinder für ihren Vater beten.

Mehre seine Tage, und kröne ihn mit Sieg und Ruhm und Heiterkeit.

Segne das gesammte Vaterland, daß Eintracht und Friede seine Stämme einige, Licht und Wissenschaft das Volk erhöhe, Tugend und Gottesfurcht die innere Lebenskraft im Volke sei.

Gieb o Gott, daß auch wir des Segens theilhaft werden, und einen Ehrenstand gewinnen im Vaterlande, dem wir in Liebe und Treue anhänglich sind, Wohlwollen finden unter den Menschen, wie wir Gnade und Erbarmen zu finden hoffen vor deinem Weltenthrone. Amen.

56.

Kundmachung des Krakauer Grundentlastungs-Ministerial-Kommissärs vom 28. Februar 1851,

giltig für das Großherzogthum Krakau,

womit die Grundsätze, über die den Gutsbesitzern des ehemaligen Freistaates Krakau auf Rechnung der zugesicherten Entschädigung für die aufgehobenen Bezüge (Leistungen) von altbäuerlichen Gründen anzuweisenden Vorschüsse festgesetzt werden.

Ueber Einschreiten der Gutsbesitzer des Gebietes des ehemaligen Freistaates Krakau um die Ueberkommung von Vorschüssen auf Rechnung der für die aufgehobenen Bezüge von altbäuerlichen Gründen zugesicherten Entschädigung sind zwischen den hohen Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen folgende Grundsätze vereinbart worden:

1) Als Anhaltspunkt für die Bemessung der Vorschüße haben jene Leistungstabellen zu dienen, welche die von dem gewesenen galizischen Landes-Gouverneur Ritter von Zaleski in den Jahren 1848 und 1849 ausgesendeten Verifikazions-Kommissionen über die Leistungen von den sogenannten altbäuerlichen Gründen an Ort und Stelle aufgenommen haben.

2) Należytości z gruntów starogromadzkich oszacowane będą podług cen, które oznaczono dla Komisyi włościańskiej przy regulacyi stosunków włościańskich w dobrach rządowych i instytutowych; z wartości, jaka wypadnie, potrąci się 15% za podatek, koszta poboru i niedobór, a z pozostałych 85% połowa tytułem zaliczki asygnowana będzie.

3) Komisarz ministeryalny umocowany do przeprowadzenia dzieła zniesienia ciężarów gruntowych w okręgu byłego wolnego miasta Krakowa, wydawać będzie pozwolenia i asygnacye na zaliczki, zostawiając wolny rekurs do Ministerstwa spraw wewnętrznych.

4) Komisarz ministeryalny przedewszystkiem drogą właściwą przekona się, czyli żądający zaliczki ma prawo do pobierania należytości, i czyli ze względu na prawa trzecich osób nie zachodzi jaka przeszkoda przeciw wydaniu asygnacyi.

5) W tym ostatnim razie za zasadę służyć ma, że zaliczki wstępują w miejsce ubytku dochodów za czas upłyniony, i dla tego te tylko prawa trzecich osób obwarować należy, które do przypadłych użytków sposobem prawomocnym nabyły.

6) Jeżeli w niczem nie zachodzą przeszkody, zaliczka w krakowskiej c. k. kasie filialnej krajowej zaasygnowaną, i tak długo w ewidencyi utrzymywaną będzie, dopóki z renty indemnizacyjnej, w swoim czasie wyrachować się mającej, potrąconą nie zostanie.

7) Wszelkie podania i dokumenta dotyczące asygnacyj i wypłaty zaliczek, są wolne od stępla.

Podpisany Komisarz ministeryalny podając te zasady w skutek wysokiego ministeryalnego reskryptu z dnia 3. Lutego 1851 nr 2204/65 do publicznej wiadomości, oznajmia właścicielom dóbr okręgu krakowskiego, chcącym z tego rozporządzenia korzystać, co następuje:

a) Każdy właściciel dóbr tabularnych przedłożyć winien Komisarzowi ministeryalnemu osobne podanie z wymienieniem wszystkich do jednego i tego samego ciała tabularnego należących gromad, w których z gruntów starogromadzkich należały powinności, za które żąda zaliczki, a zatem

b) całe gromady, lub części gromad, należące do różnych ciał tabularnych, nie mogą w jednem podaniu być razem umieszczone.

c) Jeżeli od czasu sporządzenia tabel do 1 nadmienionych taka w posiadaniu realności ziemskiej zaszła zmiana, iż nie właściciel w tabeli podpisany, lecz kto inny zaliczki żąda, w takim razie proszący okoliczność tę w swém podaniu winien wyjaśnić, nadto zaś prawo, które mniema mieć do zaliczki, i do własności co do wyrażonej posiadłości ziemskiej, o ile przelanie tegoż już z ksiąg hipotecznych widocznem nie jest, udowodnić dekretem przyzna-

2) Diese Leistungen sollen nach den für die Rural-Kommission bei Regulirung der bäuerlichen Verhältnisse auf Staats- und Institutsgütern festgesetzten Preisen verwerthet, von dem entfallenden Werthe 15 % für die Steuern, die Einhebungskosten und die Ausfälle in Abschlag gebracht, und von den verbleibenden 85 % die Hälfte als Vorschuß flüßig gemacht werden.

3) Die Bewilligung und Anweisung des Vorschußes geschieht von den, mit der Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau beauftragten Ministerial-Kommissär, vorbehaltlich des Rekurses an das Ministerium des Innern.

4) Der Ministerial-Kommissär hat sich vorläufig im geeigneten Wege die Ueberzeugung zu verschaffen, ob dem Vorschußwerber das Bezugsrecht gebühre, und ob gegen die Flüßigmachung des Vorschußes mit Rücksicht auf die Rechte dritter Personen ein Anstand obwalte.

5) In letzter Beziehung ist der Grundsatz festzuhalten, daß diese Vorschüße an die Stelle des Rentenentgangs pro praeterito lauten, daher nur jene Rechte dritter Personen zu wahren sind, welche sie auf die verfallenen Nutznießungen giltig erworben haben.

6) Waltet in keiner Beziehung ein Anstand ob, so wird der Vorschuß bei der Krakauer k. k. Landes-Filialkasse angewiesen, und bis zur Refundirung durch die seiner Zeit ausgemittelte Entschädigungsrente in Evidenz gehalten werden.

7) Alle Eingaben und Urkunden in Bezug auf die Anweisung und Flüßigmachung dieser Vorschüße sind stempelfrei zu behandeln.

Der unterzeichnete Ministerial-Kommissär bringt diese Grundsätze hiemit in Folge hohen Ministerial-Erlaßes vom 3. Februar 1851 Z. 2204/65 zur allgemeinen Kenntniß, und fügt für jene Gutsbesitzer des ehemaligen Freistaates Krakau, welche hievon Gebrauch machen wollen, Folgendes zur Richtschnur bei:

a) Jeder Besitzer einer landtäflichen Realität hat für sich ein abgesondertes Gesuch an den unterzeichneten Ministerial-Kommissär zu richten, und hierin die zu einem und demselben Tabularkörper gehörigen Gemeinden, in welchem ihm altbäuerliche Gründe zu Leistungen verpflichtet waren, und wofür ein Vorschuß angesprochen wird, namentlich zu bezeichnen.

b) Ganze Gemeinden oder Antheile von Gemeinden, die zu verschiedenen Tabularkörpern gehören, dürfen daher in einem Gesuche nicht kumulirt werden.

c) Ist seit Verfassung der oben ad 1 erwähnten Leistungstabellen im Besitze des Gutes eine Aenderung eingetreten, so zwar: daß nicht der in den Leistungstabellen mitgefertigte Grundherr, sondern ein Dritter einen Vorschuß ansucht, so hat der Vorschußwerber im Gesuche diesen Umstand aufzuklären, und sein behauptetes Recht auf den angesuchten Vorschuß und rücksichtlich auf das Eigenthumsrecht des bezeichneten Gutes noch durch Beibringung des Einantwortungsdekrets, des Kauf-

nego dziedzictwa, kontraktu kupna i t. d., które w oryginale, lub w odpisie wierzytelnym załączone być mają.

d) Odnośnie do zasady do 4 wyrażonej, Komisarz ministeryalny każde podanie, od właścicieli dóbr o zaliczki wniesione, w najkrótszy sposób prześle Panu Prezesowi Trybunału, który po przejrzeniu ksiąg hipotecznych poświadczy, czy przeciw wydaniu zaliczki dla proszącego zachodzi jaka przeszkoda, lub czyli żadna nie zachodzi.

Jeżeli żadnej niema przeszkody, tedy Komisarz ministeryalny ludziom rachunkowym, poleci wyrachowanie ilości zaliczki według zasad do 1 i 2 orzeczonych.

W razie zaś zachodzącej przeszkody, proszącemu za pomocą rezolucyi z wyłuszczeniem powodów oznajmionem będzie, co naprzeciw żądaniu jego stoi na zawadzie, tudzież, że przeciw tej rezolucyi rekurs założyć może.

Jeśli proszący domaga się przyspieszenia pertraktacyi, może do swego podania przyłączyć urzędowe poświadczenie rejenta ksiąg hypotecznych, jako mu służy prawo pobierania powinności i przeciw asygnowaniu zaliczki na rzecz jego ze względu na prawa trzecich osób nie zachodzą żadne przeszkody, poczém urzędowe dochodzenie ograniczyłoby się na sprawdzeniu tej okoliczności, czyli od dnia powyższego poświadczenia względem prawa do pobierania powinności, nie zaszła jaka zmiana.

e) Na przypadłych pożytkach ciążą także możebne zaległości podatkowe, które do r. 1849 w głównej kasie poborowej, zaś począwszy od roku 1850 w c. k. urzędach podatkowych są prenotowane, i w myśl zasady do 5 nadmienionej z wypłacalnych zaliczek zaspokojone być mają.

Żądający zaliczki winien przeto do swej prośby dołączyć jeszcze poświadczenie głównej c. k. kasy poborowej i właściwego c. k. urzędu podatkowego, czyli i jakie podatki zalegają na realności do poboru uprawnionej.

Jeżeli te poświadczenia nie wykażą żadnej zaległości, Komisarz ministeryalny c. k. kasie filialnej krajowej poleci, ażeby wyrachowane ilości zaliczki proszącemu za kwitem niestęplowanym, a wedle przepisów koramizowanym w gotowiznie wypłaciła.

Gdyby zaś poświadczenie rzeczonych kas wykazywało zaległości w podatkach, natenczas Komisarz ministeryalny do c. k. kasy filialnej krajowej wyda polecenie, ażeby od zaliczki zaasygnowanej kwotę, zaległościom podatkowym wyrównywającą odciągnęła, a uprawnionemu tylko pozostałą resztę w gotowiznie

vertrags u. dgl. im Originale oder beglaubigter Abschrift nachzuweisen, in so ferne die Uebertragung des Eigenthums nicht schon aus den Hypothekenbüchern ersichtlich ist.

d) Mit Rücksicht auf den Grundsatz ad 4 wird der Ministerial-Kommissär die Gesuche der Gutsbesitzer um derlei Vorschüße dem Herrn Präsidenten des Tribunals einzeln und im kurzen Wege zur Bestätigung mittheilen, ob nach Einsicht der Hypothekenbücher gegen die Erfolgung des Vorschußes an den Vorschußwerber ein Anstand obwalte oder nicht.

Tritt kein Anstand ein, so verfügt der Ministerial-Kommissär die ziffermäßige Ausmittlung des Vorschußbetrages nach den Grundsätzen ad 1 und 2 durch rechnungskundige Individuen.

Waltet aber ein Anstand ob, so wird dem Vorschußwerber in einem motivirten Bescheide eröffnet, was der Willfahrung entgegensteht, und ihm zugleich der Rekurs gegen diesen Bescheid freigelassen.

Will aber der Vorschußwerber die Verhandlung beschleunigt haben, so kann er dem Gesuche die ämtliche Bestätigung des Regenten der Hypothekenbücher beilegen, daß dem Vorschußwerber das Bezugsrecht gebühre, und gegen die Flüßigmachung des Vorschußes zu seinen Gunsten mit Rücksicht auf die Rechte dritter Personen kein Anstand obwalte, wo sich dann die ämtliche Erhebung blos auf den Umstand beschränken würde, ob seit dem Tage der Ausstellung obiger Bestätigung hinsichtlich des Bezugsrechtes keine Aenderung eingetreten sei.

e) Auf den verfallenen Nutznießungen haften auch die etwa rückständigen Steuern, welche bei der k. k. Steuereinhebungs-Hauptkasse für die Zeit bis zum Jahre 1849, und bei den k. k. Steuerämtern vom Jahre 1850 angefangen in Vorschreibung sind, und im Sinne des ad 5 erwähnten Grundsatzes von den flüßig gemachten Vorschüßen einzubringen kommen.

Der Vorschußwerber hat daher in seinem Gesuche auch eine Bestätigung der k. k. Steuereinhebungs-Hauptkasse und des betreffenden k. k. Steueramtes beizubringen, ob und welche Steuern bei dem berechtigten Gute im Rückstande haften.

Lauten diese Bestätigungen negativ, so wird der Ministerial-Kommissär die k. k. Landes-Filialkasse anweisen, die ausgemittelten Vorschußbeträge dem Bezugsberechtigten gegen Beibringung einer ungestempelten vorschriftsmäßig koramisirten Quittung im Baaren zu erfolgen.

Lautet aber die Bestätigung der erwähnten k. k. Steuerkassen dahin, daß Rückstände an Steuern aushaften, so wird der Ministerial-Kommissär die k. k. Landes-Filialkasse anweisen, von dem flüßig gemachten Vorschuße einen dem Steuerrückstande gleichkommenden Betrag abzuziehen, und dem Bezugsberechtigten blos den Ueberschuß

wypłaciła, zatrzymaną zaś kwotę, dopiéro wtedy za kwitem koramizowanym wydała, jeżeli kwitami dotyczących kas podatkowych uiszczenie powyższych zaległości wykazaném zostanie.

f) Wreszcie Komisarz ministeryalny proszących o zaasygnowaniu żądanych zaliczek bezpośrednio zawiadomi, i przy tej sposobności zawezwie, ażeby w celu otrzymania zaliczki całkowitej, zaległości podatkowe, jeśli są jakie, i jeśli to być może, bezzwłocznie zaspokoili, i z tego się w c. k. kasie filialnej krajowej wykazali.

Naostatek nadmienia się jeszcze, że rekursa przeciw rezolucyom podpisanego Komisarza ministeryalnego do 3 dozwolone w przeciągu dni 14, licząc od dnia doręczenia do c. k. Komisarza ministeryalnego lub też bezpośrednio do wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych wnoszone być mają.

Hietzgern, m. p.

im Baaren zu erfolgen, den zurückbehaltenen Betrag aber erst dann gegen koramisirte Quittung auszuzahlen, wenn der Bezugsberechtigte sich über die Entrichtung der obigen Rückstände mit den Quittungen der betreffenden Steuerkassen ausweisen kann.

f) Der Ministerial-Kommissär wird übrigens die Vorschußwerber von der Flüßigmachung des angesuchten Vorschußes unmittelbar verständigen, und sie bei dieser Gelegenheit auffordern, die etwaigen Steuerrückstände wo möglich sogleich zu tilgen, und sich hierüber bei der k. k. Landes-Filialkasse auszuweisen, damit die Auszahlung des Vorschußes auf einmal erfolgen kann.

Schließlich wird noch bemerkt, daß die ad 3 frei gestellten Rekurse gegen die Verfügungen des gefertigten Ministerial-Kommissärs binnen 14 Tagen, vom Tage der Zustellung des Bescheides gerechnet, entweder bei dem k. k. Ministerial-Kommissär, oder unmittelbar bei dem hohen k. k. Ministerium des Innern eingebracht werden können.

Hietzgern, m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część VIII.

Wydana i rozesłana dnia 16. Maja 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

VIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 16. Mai 1851.

57.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 25. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część X. nr 35, wydana dnia 19. Lutego 1851),

mocą którego nakazuje się, ażeby korpus zaprzęgów wojskowych, składał przysięgę na artykuły wojenne.

Na wniosek Mego Ministra wojny, rozporządzam:

Korpus zaprzęgów wojskowych i wszyscy na przyszłość do niego asenterowani, włącznie należących do stanu jego obligowanych rzemieślników, składać mają przysięgę na artykuły wojenne, podług postanowień którychto ostatnich z nimi postępować należy *).

Franciszek Józef, m. p.

Csorich, m. p.

58.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 26. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część X. nr 35, wydana dnia 19. Lutego 1851),

obowiązujące w krajach koronnych: Austryi powyżej i poniżej Ensy, Solnogrodu, Tryestu, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tryestu i Pobrzeża, Dalmacyi, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi z okręgiem Krakowskim i na Bukowinie,

względem trwania feryów jesiennych w gimnazyach na końcu roku szkolnego 1851.

Ponieważ skrócenie feryów jesiennych w gimnazyach, już w przeszłym roku szkolnym miejsce miało, a jeszcze niejakiego będzie trzeba czasu, zanim egzamina dojrzałości w zupełnie uregulowany tryb wejdą, dla któregoto celu, pożądane jest nieco dłuższe niż czterotygodniowe trwanie feryów jesiennych, przeto w końcu roku szkolnego 1851, zupełnie te same ferye jesienne nastąpić mają, jakie dla roku szkolnego 1850 były ustanowione. Do tego należy też zastosować zarządzenie feryów pośrednich, w samym roku szkolnym przypadających.

Ściśle tego przestrzegać należy, ażeby ani na początku, ani na końcu tychże feryów nie rozciągano nad czas prawnie przepisany.

Thun, m. p.

59.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 8. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część X. nr 38., wydana dnia 19. Lutego 1851),

którem się obwieszcza bliższe postanowienia o składaniu przysięgi korpusu zaprzęgów wojskowych.

W skutek powyższego najwyższego postanowienia z dnia 25. Stycznia 1851 (nr 57) Ministerstwo wojny rozporządza, co następuje:

---

*) Porów. niżej nr 59.

57.

Kaiserliche Verordnung vom 25. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, X. Stück, Nro. 35, ausgegeben am 19. Februar 1851),

womit die Beeidigung des Militär-Fuhrwesens-Korps auf die Kriegsartikel anbefohlen wird.

Ueber Antrag Meines Kriegsministers habe Ich zu verordnen befunden:

Das Militär-Fuhrwesens-Korps und die künftig dazu assentirt werdende Mannschaft, mit Einschluß der in dessen Stand gehörigen obligaten Handwerker, sind auf die Kriegsartikel zu beeiden, und nach den Bestimmungen dieser Letzteren zu behandeln. *)

Franz Joseph, m. p.

Csorich m. p.

58.

Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 26. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, X. Stück, Nro. 36, ausgegeben am 19. Februar 1851),

giltig für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien mit dem Krakauer Gebiete und Bukowina,

über die Dauer der Herbstferien der Gymnasien am Schluße des Schuljahres 1851.

Da eine Verkürzung der Herbstferien der Gymnasien bereits im verflossenen Schuljahre stattgefunden hat, und da noch einige Zeit nöthig sein wird, bis die Maturitäts-Prüfungen in einen ganz geregelten Gang kommen, für welchen Zweck eine etwas längere Dauer der Herbstferien, als die von vier Wochen erwünschlich ist, so haben am Schluße des Schuljahres 1851 ganz dieselben Herbstferien einzutreten, welche für das Schuljahr 1850 festgesetzt worden sind. Hiernach hat sich auch die Anordnung der in das Schuljahr selbst fallenden Zwischenferien zu richten.

Es ist strenge darauf zu achten, daß weder am Anfange noch am Schluße dieser Ferien eine Erweiterung derselben über die gesetzliche Zeit hinaus eintrete.

Thun, m. p.

59.

Erlaß des Ministeriums des Krieges vom 8. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, X. Stück, Nro. 38, ausgegeben am 19. Februar 1851),

womit die näheren Bestimmungen über die Beeidigung des Fuhrwesens-Korps bekannt gegeben werden.

In Folge der obigen Allerhöchsten Entschließung vom 25. Jänner 1851, (Nr. 57) findet das Kriegsministerium Folgendes anzuordnen:

*) Vergleiche unten Nro. 59.

1. Korpus zaprzęgów wojskowych, złożyć winien przysięgę na artykuły wojenne, po przeczytaniu im takowych w zrozumiałej im mowie ojczystej.

Komendant wojskowy kraju winien nakazać złożenie przysięgi pojedynczych oddziałów, i wydać stosowne polecenia do brygadyerów lub komendantów stacyj wojskowych w miejscach, w których takowe oddziały są rozłożone. Odkomenderowani pojedynczo mają złożyć przysięgę przy tym korpusie wojskowym, do którego są odkomenderowanymi; urlopnicy i chorzy wtenczas, kiedy znowu w szeregi wstępują.

2. Wszyscy ci, którzy obecnie poprzysięgną artykuły wojenne, zapisani mają być w rejestr *in triplo* sporządzony, który podpisać winna komisya, odbierająca przysięgę. Jedno *pare* tej konsygnacyi zachować należy przy tym oddziale, w którym zaprzysięgły się znajduje, drugie *pare* przesłać należy komendzie posterunkowej kraju, trzecie zaś komendzie korpusu zaprzęgów.

3. Jeżeli należące do korpusu zaprzęgów indywiduum, śledztwu sądowemu podpadnie, należy do *species facti* załączyć wyciąg wierzytelny z tego rejestru.

4. Wszystkim tym, którzy na przyszłość do korpusu asenterowani zostaną, należy odczytać artykuły wojenne; oni winni złożyć potem na to przysięgę, a że się to stało, należy zanotować w wykazie asenterunkowym.

5. Równie odbywać się ma na przyszłość na marszrutach i przy przeglądach odbieranie przysięgi na artykuły wojenne, tak samo, jak przy innych korpusach wojskowych. Poczem

6. rozumie się samo przez się, iż odbieranie przysięgi od korpusu zaprzęgów wojskowych na dotychczasowe ustanowienia, których działalność ustaje, na przyszłość miejsca mieć nie będzie.

Csorich, m. p.

60.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 10. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część X. nr 39, wydana dnia 19. Lutego 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których zaprowadzona jest prowizoryczna ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850,

którem się udziela objaśnienia §. 408. tejże ustawy o postępowaniu karnem co do tego punktu, o ile dopuszczoną być może przysięga szacunkowa w celu oznaczenia wynagrodzenia poszkodowanego, przez uczynek na karę zasługujący.

Dla uchylenia licznych wątpliwości względem zastosowania przepisu, zawartego w §. 408. ustawy o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 r.,

1. Das Militär-Fuhrwesens-Korps ist nach Vorlesung der Kriegsartikel, auf dieselben, und zwar die Mannschaft in der ihr verständlichen Muttersprache, zu beeiden.

Die Beeidigung der einzelnen Abtheilungen ist von den Landes-Militär-Kommandanten zu verfügen, und sind hiemit die Brigadiere oder Militär-Stazions-Kommandanten in den Orten, wo dergleichen Abtheilungen dislozirt sind, zu beauftragen. Die einzeln Kommandirten sind bei jenem Truppenkörper, wo sie kommandirt sind, Beurlaubte oder Kranke erst wenn sie einrücken, zu beeiden.

2. Ueber alle Jene, welche nun auf die Kriegsartikel verpflichtet werden, ist ein Verzeichniß in triplo zu verfassen, und von jener Kommission zu fertigen, welche die Beeidigung vorgenommen hat. Ein Pare dieser Konsignazion ist bei der Abtheilung, in deren Stand der Beeidete sich befindet, aufzubehalten, das zweite Pare ist dem Landes-Posto-Kommando, das dritte aber dem Fuhrwesens-Korps-Kommando einzusenden.

3. Wenn ein Individuum des Fuhrwesens-Korps in gerichtliche Untersuchung kommt, ist ein beglaubter Auszug aus diesem Verzeichniße der Species facti beizulegen.

4. Allen jenen, welche in Zukunft zum Fuhrwesens-Korps assentirt werden, sind die Kriegsartikel vorzulesen, dieselben hierauf in Eid zu nehmen, und daß dieses geschehen, in der Assentliste anzumerken.

5. Eben so findet in Zukunft bei den Musterungen und Revisionen, wie es bei anderen Truppenkörpern der Fall ist, die Beeidigung auf die Kriegsartikel Statt. Hienach versteht sich von selbst, daß

6. die Beeidigung des Fuhrwesens-Korps auf die bisherigen Satzungen, deren Wirksamkeit nun aufhört, künftig zu unterbleiben habe.

Csorich, m. p.

60.

Kaiserliche Verordnung vom 10. Februar 1850,

(im Reichsgesetzblatte, X. Stück, Nro. 39, ausgegeben am 19. Februar 1851),

wirksam für alle Kronländer, in welchen die provisorische Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch eine Erläuterung des §. 408 dieser Strafprozeßordnung über die Anwendbarkeit des Schätzungseides zum Behufe der Ausmittlung der Entschädigung des durch eine strafbare Handlung Beschädigten gegeben wird.

Zur Behebung mehrfacher Zweifel über die Anwendung der Vorschrift des §. 408 der Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850, mit welcher die Strafgerichte verpflich-

mocą którego sądy karne zobowiązane zostały dopuszczać przysięgę szacunkową tego, który przez uczynek na karę zasługujący szkodę poniósł w celu oznaczenia wynagrodzenia tej szkody, zatwierdzam, na wniosek Mego Ministerstwa sprawiedliwości, i za poradą Mojej Rady Ministrów, następujące postanowienia:

Jeżeli wynagrodzenie szkody, lub zadosyć uczynienie, należące się osobie prywatnej z przyczyny uczynku na karę zasługującego, moze być oznaczone z dokładnością co do kwoty, czyli to przez zeznanie zaprzysiężone samego poszkodowanego lub przez zeznania innych świadków, przez w rzeczy biegłych, lub przez inne dowody, natenczas sędzia karny, jeżeli inne warunki §. 408. ustawy postępowania karnego zachodzą, ustanowić winien natychmiast w wyroku miarę wynagrodzenia.

Jeżeli zaś nie ma takich dowodów, z którychby wynagrodzenie szkody, lub zadosyć uczynienie co do kwoty dokładnie oznaczone być mogło, natenczas sąd winien dopuścić przysięgę szacunkową poszkodowanego, po zniżeniu takowego, wedle okoliczności na zasadzie §. 216. powszechnego postępowania sądowego (§. 290. postępowania sądowego galicyjskiego, §. 289. regolamento giudiziario dla Tyrolu).

Sędzia kierujący rozprawą, winien w przypadkach tego rodzaju, już w czasie rozprawy (§§. 285., 341. i 447. ust. o postęp. karn.) wezwać poszkodowanego do podania swojej szkody, w taki sposób, ażeby takową w razie potrzeby mógł zaprzysiądz.

Jak wyrok sędziego karnego, wydany na przysięgę szacunkową, osiągnie moc prawną, sąd karny, który wydał wyrok w pierwszej instancyi, a jeżeli chodzi o wyrok sądu przysięgłych, sąd krajowy obowiązany jest udzielić o tem wiadomość stronie interesowanej, i takową do złożenia przysięgi szacunkowej, albo przed siebie zawezwać, a w razie złożenia przysięgi, dołożyć do wyroku rozkaz wykonania, łub zażądać od sądu powiatowego, w którego obrębie strona interesowana przemieszkuje, ażeby od niej przysięgę szacunkową odebrał, i rozkaz wykonania dołożył.

Jeżeli strona interesowana nie złoży przysięgi na terminie wyznaczonym, takowa za upadłą uważaną być ma, a stronie interesowanej, do poszukiwania swojej pretensyi względem wynagrodzenia, otwartą zostaje tylko zwyczajna droga prawa cywilnego.

Franciszek Józef, m. p.

Krauss, m. p.

tet wurden, zum Behufe der Ausmittlung, der Entschädigung auf den Schätzungseid des durch eine strafbare Handlung Beschädigten zu erkennen, genehmige Ich über Antrag Meines Justizministers und auf Einrathen Meines Ministerrathes nachstehende Bestimmungen:

Kann der Betrag der einem Privatbetheiligten aus einer strafbaren Handlung gebührenden Schadloshaltung oder Genugthuung entweder durch die eidliche Zeugenaussage des Beschädigten selbst, oder durch Aussagen anderer Zeugen, durch Sachverständige oder durch andere Beweismittel mit Zuverläßigkeit erhoben werden, so hat der Strafrichter, wenn die übrigen Bedingungen des §. 408 der Strafprozeßordnung vorhanden sind, das Maß der Entschädigung sogleich im Urtheile festzusetzen.

Liegen jedoch keine solchen Beweismittel vor, aus welchen der Betrag der Schadloshaltung oder Genugthuung mit Zuverläßigkeit entnommen werden kann, so hat das Gericht auf den Schätzungseid des Beschädigten, und zwar erforderlichen Falls nach vorhergegangener Mäßigung in Gemäßheit des §. 216 der allgemeinen Gerichtsordnung (§. 290 der westgalizischen Gerichtsordnung, §. 289 des Regolamento giudiziario für Tirol) zu erkennen.

Der die Verhandlung leitende Richter hat in Fällen dieser Art schon während der Verhandlung (§§. 285, 341 und 447 der Strafprozeßordnung) den Beschädigten aufzufordern, seinen Schaden so anzugeben, daß er denselben nöthigen Falls beschwören könne.

Ist das auf den Schätzungseid lautende Urtheil des Strafrichters in Rechtskraft erwachsen, so liegt es dem Strafgerichte, welches das Erkenntniß in erster Instanz erlassen hat, und wenn es sich um das Urtheil eines Schwurgerichtshofes handelt, dem Landesgerichte ob, den Betheiligten davon in Kenntniß zu setzen, und denselben entweder selbst zum Behufe der Ablegung des Schätzungseides vorzuladen, und im Falle der Eidesablegung dem Urtheile die Vollstreckungsklausel beizusetzen, oder das Bezirksgericht, in dessen Sprengel der Betheiligte seinen Aufenthaltsort hat, um die Abnahme des Schätzungseides und die Beisetzung der Vollstreckungsklausel zu ersuchen.

Wird der Eid von dem Betheiligten bei der dazu bestimmten Tagsatzung nicht abgelegt, so ist derselbe als erloschen zu betrachten, und es steht dem Betheiligten zur Verfolgung seiner Entschädigungsansprüche nur der ordentliche Zivilrechtsweg offen.

Franz Joseph, m. p.

Krauß, m. p.

61.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 4. Marca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za udzieleniem wraz kopii jego Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie),

względem uchylenia nadużyciów w bezprawnem przytrzymywaniu pędzonego bydła po za stacyami popasowemi i noclegowemi, jakoteż mieszania się niepowołanej do tego starszyzny miejscowej w rzeczy zachowania przepisów, tyczących się nadzorowania stanu zdrowia bydła.

Z podanych do Rządu krajowego skarg okazuje się, że z powodu rozporządzenia tegoż z dnia 21. Listopada r. z. za l. 57799 *) z wynikającem ztąd zmitrężeniem czasu i powiększeniem wydatków dla handlarzy bydła, które przez kraj pędzą, stada także po za stacyami popasu i wytchnięcia przez dominia a nawet starszyznę miejscową, niby dla przeliczenia bydła i porównania tożsamości stada z okazaném świadectwem miejscowości zatrzymywane, a nawet i przytrzymywane bywają.

Rząd krajowy chcąc zapobiedz temu bezprawiu, dla handlu tyle szkodliwemu, poleca urzędom cyrkułowym, ażeby dla najściślejszego przestrzegania wszystkim dominiom bezzwłocznie obwieściły, że przez powołane rozporządzenie Rządu krajowego nie nadano im prawa zatrzymywania zgonów bydła, po za miejscami popasów, lub noclegów, a to tém bardziej, że wprawdzie w tém rozporządzeniu, ale właśnie w zamiarze, aby handlarzy ochronić od niekoniecznego częstszego przytrzymywania pędzonego bydła, zalecono dominiom, w których okręgu juryzdykcyjnym zajdzie odkup, lub jaki innego rodzaju ubytek jednej lub więcej sztuk bydła ze stada, aby doszedłszy przyczyny ubytku tęż na świadectwie miejscowości stwierdziły, lecz w dalszej osnowie tegoż rozporządzenia wyraźnie powiedziano, że przytrzymanie stada i bezzwłoczne doniesienie o tém do urzędu obwodowego wtenczas tylko jest obowiązkiem dominiów, jeżeli po troskliwem podczas popasu południowego, lub wieczornego przedsięwziętem przeliczeniu sztuk bydła, co do istotnej, a w certyfikacie umieszczonej ilości sztuk, albo co do maści i piętna bydła okaże się różnica, którąby sposobem powyżej namienionym wierzytelnie nie usprawiedliwiono.

W tym samym celu, należy także rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 21. Lutego 1845, za l. 8781 **), mocą którego dominia za rzeczone ich urzędowe czynności, odpowiedzialnemi uczyniono, republikować, i ze strony urzędów

*) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, część XXV. nr. 646.

**) W oddziale I. zbioru ustaw prowinc. z r. 1845, nr 20, str. 64.

61.

Erlaß des Landesguberniums vom 4. März 1851,

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

wegen Abstellung der Mißbräuche der unberechtigten Anhaltung der Viehtriebe außerhalb ihrer Fütterungs- und Nacht-Stazionen, so auch der unberufenen Einmengung der Ortsvorstände in die Handhabung der auf die Beaufsichtigung ihres Gesundheitszustandes sich beziehenden Vorschriften.

Es sind hierorts Beschwerden vorgekommen, daß in Folge der hierortigen Verordnung vom 21. November v. J. Z. 57799 *) mit einem hieraus resultirenden Zeitverluste und vermehrten Kostenaufwande für die Viehhändler, die durch das Land ziehen, die Viehtriebe auch außerhalb der Fütterungs- und Ruhe-Stazionen von Dominien und selbst von Ortsvorständen, unter dem Vorwande der vorgeschriebenen Abzählung der Viehstücke und Kontrolirung der Identität des Viehtriebes mit dem produzirten Ursprungs-Zeugniße angehalten und aufgehalten werden.

Um diesem den Handelsverkehr beeinträchtigenden Unfuge zu begegnen, wird das Kreisamt angewiesen, sämmtlichen Kreis-Dominien zur genauesten Nachachtung sogleich zu bedeuten, daß dieselben durch die bezogene Gubernial-Verordnung zur Anhaltung eines Viehtriebes außerhalb des von denselben zur Fütterung oder zum Nachtlager benützten Ortes um so weniger berechtigt sind, als zwar in derselben, doch eben in der Absicht, um die Hornviehhändler gegen eine vermeidliche mehrmalige Anhaltung ihrer Viehtriebe zu verwahren, die Dominien, in deren Jurisdikzions-Bezirke ein Abkauf oder ein anderwärtiger Abgang eines oder mehrerer Viehstücke eines Viehtriebes stattfindet, zur Erörterung und Bestätigung der Ursache dieses Abganges auf dem betreffenden Ursprungs-Zeugniße angewiesen werden, dagegen im weiteren Konterte dieser Gubernial-Verordnung ausdrücklich ausgesprochen wird, daß die Pflicht der Anhaltung eines Viehtriebes und der sogleichen dießfäligen Anzeige an das Kreisamt den Dominien nur dann obliegt, wenn bei der während der Mittags- oder Abendfütterung vorzunehmenden sorgfältigen Abzählung der Viehstücke sich in der befundenen, und der in dem Zertifikate angesetzten Zahl, Farbe und dem Brandzeichen der Viehstücke eine Differenz ergibt, die nicht auf die obgedachte Art glaubwürdig gerechtfertigt erscheint.

Auch ist in demselben Zwecke gleichzeitig eine allgemeine Republikazion der die Dominien für ihre bezüglichen Amtshandlungen verantwortlich machenden Gubernial-Verordnung vom 21. Hornung 1845 Z. 8781 **) einzuleiten, und eben so der unberufe-

*) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1850, XXV. Stück, Nro. 646.

**) In der I. Abtheilung der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1845, Nro. 20, Seite 64.

obwodowych w sposób odpowiedny nie dopuszczać, ażeby niepowołana do tego starszyzna miejscowa, wdawała się do przestrzegania przepisów wydanych względem nadzorowania stad bydła.

Gołuchowski, m. p.
c. k. Namiestnik.

62.

Uwiadomienie Rządu krajowego z dnia 7. Marca 1851 *),

jako cło glejtowe dla żydów z terazniejszego Królestwa Polskiego do Państwa Austryackiego przybywających uchylono począwszy od dnia 15. Marca 1851.

Gdy w Królestwie Polskiém tak zwane cło glejtowe żydowskie, opłacane przez żydów z Państwa Austryackiego do Polski przybywających od dnia 13. Stycznia 1851 uchylone zostało, przeto ustać ma równie i pobieranie tegoż cła glejtowego od żydów z terazniejszego Królestwa Polskiego tu przybywających, które ze względu zachowania wzajemności dekretem byłej połączonej kancelaryi nadwornej z dnia 18. Lipca 1811 za l. 10175/1326 **) nakazanem było.

Jako czas, z którym wszystkie tutejsze urzędy cłowe na granicy polskiej mają przestać pobierać tę należytość, stanowi się dzień 15. Marca 1851.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 25. Lutego 1851 za l. 5473 powszechnie ogłasza się.

Gołuchowski, m. p.

63.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 12. Marca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego (za jednoczesném udzieleniem odpisu tegoż naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie),

że skóry po koniach wojskowych na nosaciznę albo zarobaczenie padłych, lub z tego powodu zabitych, przez konowałów wojskowych czyszczone być mają.

Podług dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Lutego r. b. za l. 3235, rozporządziło wysokie Ministerstwo wojny, aby czyszczenie skór po koniach wojskowych na nosaciznę, albo zarobaczenie padłych lub z tego powodu zabitych we wszystkich krajach koronnych poruczyć konowałom wojskowym za zostawieniem tychże skór przy nich w nagrodę za mianą

---

*) Pismem krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 4. Marca 1851 l. prez. 496 zawiadomiono o tem rozporządzeniu wszystkie powiatowe administracye skarbowe, organa straży skarbowej, i urzędy cłowe, na granicy Królestwa Polskiego.

**) W zbiorze patentów galic. z r. 1811, nr 52. stron. 118.

nen Einmengung der Ortsvorstände in die Handhabung der sich auf Beaufsichtigung der Viehtriebe beziehenden Vorschriften in angemessener Weise Seitens des Kreisamtes entgegen zu wirken.

Goluchowski, m. p.
k. k. Statthalter.

62.

Kundmachung des Landesguberniums vom 7. März 1851 *),

bezüglich der Aufhebung des Judengeleitzolles von den aus dem dermaligen Königreiche Polen in die österreichischen Staaten kommenden Israeliten vom 15. März 1851 angefangen.

Da im Königreiche Polen der sogenannte Judengeleitzoll, welcher von den aus den österreichischen Staaten nach Polen eintretenden Juden zu entrichten war, seit dem 13. Jänner 1851 aufgehoben ist, so hat es nunmehr von der aus Rücksichten der Reziprozität mit dem Dekrete der ehemaligen vereinten Hofkanzlei vom 18. Juli 1811 Z. 10175/1326 **) angeordneten Einhebung des Judengeleitzolles von den aus dem dermaligen Königreiche Polen kommenden Juden gleichfalls abzukommen.

Als der Tag, mit welchem die Einhebung dieser Gebühr bei allen dießseitigen Zollämtern an der polnischen Grenze aufzuhören hat, wird der 15. März 1851 festgesetzt.

Was in Folge hohen Erlaßes des Finanzministeriums vom 25. Februar 1851 Z. 5473 allgemein kundgemacht wird.

Goluchowski, m. p.

63.

Erlaß des Landesguberniums vom 12. März 1851,

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

betreffend die Reinigung der Häute von am Rotz oder Wurm gefallenen oder vertilgten Militär-Pferden durch Militär-Schmiede.

Laut Dekrets des hohen Ministeriums des Innern vom 28. Februar l. J. Z. 3235 hat das hohe Ministerium des Kriegswesens die Ueberlassung der Reinigung der Häute der am Rotz oder Wurm gefallenen oder deßhalb vertilgten Militär-Pferde in sämmtlichen Kronländern an Militär-Schmiede gegen Ausfolgung der erwähnten Häute an dieselben als Vergütung für die bei der Reinigung gehabte Mühe angeordnet, und

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 4. März 1851 Präs. Z. 496 sind davon sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Finanzwach-Organe und die an der Grenze des Königreiches Polens aufgestellten Zollämter in Kenntniß gesetzt worden.

**) In der galizischen Patentensammlung vom Jahre 1811, Nro. 52, Seite 118.

przy czyszczeniu pracę, oraz zaś wszystkim c. k. krajowym komendom wojskowym zaleciło, aby, wszystkie podwładne korpusy i oddziały jazdy o pomienionych środkach ostrożności zawiadomiwszy, ściśle baczenie na to nakazać, ażeby te dla uniknienia wszelakiej zarazy przepisane ostrożności ściśle zachowywano, a o tém każdoczesny komendant pod osobistą odpowiedzialnością przekonywał się naocznym skóry oglądem.

O czém urząd . . . . w dodatku do rozporządzenia tutejszego z dnia 3. Lutego r. b. za l. 1588 *) ku własnemu użytkowi i dalszemu zawiadomieniu podwładnych urzędów politycznych i sanitarnych zawiadamia się.

Gołuchowski, m. p.

*) W Dzienniku praw krajowych część VI. nr 43, str. 116.

sämmtliche k. k. Landes-Militär-Kommanden sofort beauftragt, die obenerwähnte Vorsichtsmaßregel sämmtlichen unterstehenden Kavallerie-Truppenkörpern und Branchen bekannt zu geben, und denselben aufzutragen, strenge zu wachen, daß diese zur Vermeidung jeder Ansteckungsgefahr anzuwendenden Vorsichten genau beachtet werden, wovon sich auch der jeweilige Kommandant durch Vorzeigenlassen der Haut unter persönlicher Verantwortung zu überzeugen haben wird.

Wovon das (der) . . . . im Nachhange zu der hierortigen Weisung vom 3. Februar l. J. Z. 1588 *) zur Wissenschaft und weitern Bekanntgebung an die unterstehenden politischen und Sanitäts-Organe in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski, m. p.

---

*) Im Landesgesetzblatte, VI. Stück, Nro. 43, Seite 116.

141

Dziennik praw krajowych i rządowych

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część IX.

Wydana i rozesłana dnia 26. Maja 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. Mai 1851.

64.

Układ między ces.-austryackim i ces.-rosyjskim rządem z dnia 13. Listopada 1850,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 41, wydana dnia 28. Lutego 1851),

mocą którego upłyniony termin, zastrzeżony w konwencyi o żeglugę na Dunaju, między Austryą a Rossyą z roku 1840 *) zawarty, przedłużonym został na rok jeden.

Le terme de dix ans pour lequel en vertu de l'article IX. la convention relative à la navigation du Danube, conclue à St. Petersbourg le 25./13. Juillet 1840 entre l'Autriche et la Russie, — etait obligatoire, — venant d'expirer le 22./10. Septembre dernier, et S. M. I. et R. A. ainsi que S. M. Imp. de toutes les Russies ayant résolu de maintenir en vigueur la susdite convention encore pendant l'espace d'un an, — c. a. d. jusqu'au 22./10. Septembre 1851, les soussignés chargés par leurs hautes Cours respectives de constater regulierement cet accord, se sont réunis et ont signé à cette fin aujourd'hui le présent protocole en double expédition, et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Vienne ce 13./1. Novembre 1850.

Le Lieutenant-Général, Président du Conseil de Ministres et Ministre de la maison et des relations extérieures de S.M.I. et R.A.
(L. S.)
F. Schwarzenberg.

L'Envoyé extraordin. et Ministre plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de toutes les Russies.
(L. S.)
Le Br. de Meyendorff.

Ponieważ przeciąg lat dziesięciu, przez który konwencya, dotycząca żeglugi na Dunaju, dnia 25./13. Lipca 1840 w Petersburgu między Austryą i Rossyą zawarta, na mocy artykułu IX. obowiązywała, z dniem 22./10. Września r. z. upłynął, a Najjaśniejszy Pan Jego c. k. apost. Mość, równie jak Najjaśniejszy Cesarz Rossyi, postanowili w swej mocy utrzymać wspomnianą właśnie konwencyę, jeszcze na ciąg jednego roku, t. j. aż do 22./10. Września 1851, przeto zgromadzili się na dniu dzisiejszym niżej podpisani, od swych właściwych wysokich rządów zlecenie otrzymawszy do należytego potwierdzenia tej konwencyi i podpisali nininiejszy protokół, w podwójnym egzemplarzu wygotowany, na którym swe pieczęci wycisnęli.

Dan we Wiédniu d. 13./1. Listop. 1850.

Feldmarszałek-Porucznik, Prezydent Rady Ministrów i Minister domu, oraz spraw wewnętrznych Najjaśniejszego Pana Jego c. k. apostolskiej Mości,
(L. S.)
F. Schwarzenberg.

Nadzwyczajny poseł i pełnomocny Minister Najjaśniejszego Cesarza Rossyi,
(L. S.)
Baron Meyendorff.

*) Obacz ją w Zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń tom 68., nr 90. str. 293—300 i w części II. Zbioru ustaw prowinc. dla Galicyi z r. 1840, nr 176, str. 622—630.

64.

Uebereinkunft zwischen der kaiserlich-österreichischen und der kaiserlich-russischen Regierung vom 13. November 1850,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 41, ausgegeben am 28. Februar 1851),

mittelst welcher der abgelaufene Donauschiff-Fahrts-Vertrag zwischen Oesterreich und Rußland vom Jahre 1840 *) für die Dauer Eines Jahres verlängert wurde.

Da der Zeitraum von zehn Jahren, für welchen Kraft des Artikels IX., die auf die Donauschiff-Fahrt bezügliche am 25./13. Juli 1840 zu St. Petersburg zwischen Oesterreich und Rußland abgeschlossene Konvenzion verbindlich war, am 22./10. September vorigen Jahres erloschen ist, und Seine k. k. apostolische Majestät sowie Seine Majestät der Kaiser von Rußland beschlossen haben, die erwähnte Konvenzion noch während der Dauer Eines Jahres, das ist bis zum 22./10. September 1851 in Kraft zu erhalten, sind die Unterzeichneten von ihren respektiven hohen Regierungen mit der regelmäßigen Konstatirung dieses Uebereinkommens beauftragt, zu diesem Ende an dem heutigen Tage zusammengetreten, und haben das gegenwärtige Protokoll in doppelter Ausfertigung unterzeichnet und demselben ihre Siegel beigedrückt.

Geschehen zu Wien am 13./1. November 1850.

Der Feldmarschall-Lieutenant, Präsident des Ministerrathes und Minister des Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten Seiner k. k. apostolischen Majestät:

(L. S.)

F. Schwarzenberg.

Der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister Seiner Majestät des Kaisers von Rußland:

(L. S.)

Br. v. Meyendorff.

---

*) Siehe denselben in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 68. Bd. Nro. 90. S. 293—300 und in der II. Abtheilung der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1840, Nro. 176, Seite 622—630.

65.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 14. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 42, wydana dnia 28. Lutego 1851),

względem należytości portoryum od korespondencyj, załatwianych w cudzych państwach przez c. k. ekspedycye pocztowe.

Aby ułatwić obrót korespondencyi z państwami cudzemi, w których takowy uskuteczniony bywa, przez ustanowione tamże c. k. austryackie ekspedycye pocztowe, tudzież, aby osiągnąć zgodność w taksowaniu z przepisami, co do taks dla tutejszo-krajowej korespondencyi istniejącemi, mają z dniem pierwszego Marca 1851 w zastosowanie wejść postanowienia następujące:

1. Co do listów okrętami parowemi Lloyda przesełać się mających, ustanawia się portoryum morskie, a to w przeprawie z Tryestu, równie jak do Tryestu:

a) do i z Bejrutu, Larnaki, Rodi, Cesme, Smyrny, Tenedos, Mitylene, Saloniki, Dardanellów, Gallipoli, Konstantynopolu (Stambułu), Samsunu, Trapezuntu, Warny, Tulczy, Galaczu i Ibraili, w kwocie . . . po 12 kr.

b) z i do Korfu (wysp Jońskich), Malty, Aleksandryi, w kwocie . „ 9 kr.

od listu pojedynczego.

2. Za przeprawę wożbami poczty lądowej po cudzych terytoryach, tudzież okrętami parowemi na dolnym Dunaju i na morzu, ustanawia się portoryum od, i aż do granicy austryackiej, od pojedynczego listu:

a) do i z Seres, Saloniki, Tulczy, Warny i Stambułu . . . . po 12 kr.

b) do i z Samsunu, Trapezuntu, Gallipoli, Dardanelów, Mityleny Tenedos, Smyrny, Cesme, Rody, Larnaki i Bajrutu . . . . „ 18 kr.

c) do i z Ibraili i Galaczu . . . . „ 9 kr.

d) do i z Bukarestu, Jassy i Sarajewa . . . . „ 6 kr.

e) do i z Botuczanów . . . . „ 3 kr.

3. Za list pojedyńczy uważa się list jednego łóta nie przeważający; od listów wagi przewyższającej jeden łót, aż włącznie do dwóch łótów, opłaca się podwójne portoryum, nad trzy łóty zaś potrójne, i t. d., stosownie do portoryum, które za list pojedynczy jest ustanowione.

4. Od próbek towarowych i wzorów, pobiera się portoryum za każde dwa łóty w ilości taksy, za list pojedynczy ustanowionej.

5. Gazety i dzieła drukowe, pod obwiązaniem krzyżowem lub przepaską przesełane, podlegają tak co do przesełki przez okręty parowe, jak też przez pocztowe wożby lądowe po cudzych państwach, opłacie po jednym krajcarze od jednego łóta.

65.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 14. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 42, ausgegeben am 28. Februar 1851),

über die Portogebühren für jene Korrespondenzen, welche in auswärtigen Staaten von k. k. Post-Expedizionen besorgt werden.

Um den Korrespondenzverkehr mit jenen auswärtigen Staaten, in welchen derselbe durch dort aufgestellte k. k. österreichische Post-Expedizionen vermittelt wird, zu erleichtern, und um die Uebereinstimmung in der Taxirung mit den für die inländische Korrespondenz bestehenden Taxvorschriften zu erzielen, haben vom ersten März 1851 folgende Bestimmungen in Anwendung zu kommen:

1. Für die mit den Dampfschiffen des Lloyd zu befördernden Briefe wird das Seeporto festgesetzt, und zwar bei der Beförderung von und nach Triest:

a) nach und von Bairut, Larnaca, Rodi, Cesme, Smyrna, Tenedos, Mitilene, Salonich, Dardanellen, Gallipoli, Konstantinopel, Samsun, Trapezunt, Varna, Tulcza, Galacz und Ibraila mit . . . . . . 12 kr.
b) von und nach Korfu (jonischen Inseln), Malta, Alexandrien mit . . 9 „
für den einfachen Brief.

2. Für die Beförderung mittelst der Landpostkourse auf fremden Staatsgebieten und mit den Dampfschiffen auf der untern Donau und zur See wird das Porto und zwar von und bis zur österreichischen Grenze.

a) nach und von Seres, Salonich, Tulcza, Varna und Konstantinopel mit 12 kr.
b) nach und von Samsun, Trapezunt, Gallipoli, Dardanellen, Mitilene, Tenedos, Smyrna, Cesme, Rodi, Larnaca und Bairut mit . . . . 18 „
c) nach und von Ibraila und Galacz mit . . . . 9 „
d) nach und von Bukarest, Jassy und Sarajewo mit . . . . . . 6 „
e) nach und von Botutschany mit . . . . 3 „
für den einfachen Brief bestimmt.

3. Als ein einfacher Brief ist jener anzusehen, welcher Ein Loth nicht überwiegt; für Briefe im Gewichte über Ein Loth einschließlich zwei Loth ist das Doppelte, über drei Loth das Dreifache u. s. f. des Porto, welches für den einfachen Brief festgesetzt ist, zu entrichten.

4. Für Waarenproben und Muster ist das Porto für je zwei Loth in dem für den einfachen Brief festgesetzten Taxbetrag einzuheben.

5. Zeitungen und Druckwerke, unter Kreuzband oder Schleife versendet, unterliegen sowohl hinsichtlich der Beförderung mittelst der Dampfschiffe als mit den Land-Postkoursen auf fremden Staatsgebieten, der Bezahlung eines Kreuzers für Ein Loth.

6. Oprócz wyż wspomnionych należytości od korespondencyj, o których tu mowa, opłacać się ma za przesłanie takowych w monarchii austryackiej, portoryum wedle taryfy listowej z dnia 26. Marca 1850. (Dziennik praw z r. 1850 część XLIX. nr 149.) z uwzględnieniem oraz odległości miejsc pocztowych podawczych i oddawczych w Austryi od Tryestu i dotyczących granic austryackich.

7. Korespondencye między Austryą, a wymienionemi pod 1. i 2. miejscami ekspedycyi pocztowej, nie podlegają przymusowi frankowania, wyjąwszy przesełki pod obwiązaniem krzyżowem i przesełki wzorów; przeciwnie zaś od listów, przeznaczonych do innych miejsc w księstwach Dunajskich, tudzież do Turcyi i Egiptu, muszą podawcy opłacać portoryum.

8. Co się tycze postępowania z korespondencyami przeznaczonemi do przesłania przez Aleksandryą do i z Indyi wschodniej, Chin etc. etc., zastosowane będą tymczasem postanowienia, zawarte w rozrządzeniu dawnej najwyższej administracyi pocztowej z dnia 11. Stycznia 1847 do l. 1041—PP., wedle których korespondencye, przeznaczone

a) do angielskich wschodnio-indyjskich posiadłości i państw, pod opieką Anglii zostających, tudzież do Hongkong w Chinach, aż do Aleksandryi, — frankowane;

b) do wszystkich innych miejsc państwa chińskiego w kwocie angielskiego portoryum po 30 kr., a

c) do wszystkich poza wschodniemi Indyami leżących miejsc angielskiego portoryum po 40 kr. od pojedynczego listu $^3/_4$ łóta ważącego, oprócz taks za przesłanie ich do Aleksandryi, opłacone być muszą.

Bruck m. p.

66.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 22. Stycznia 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XIII. nr 51, wydana dnia 7. Marca 1851),

mocą którego obwieszcza się sposób postępowania z zastępcami wojskowymi (substytutami), co do powołania takowych w szeregi, co do ich odsełania na powrót, i czasu służby w tym przypadku, jeżeli następnie we własnem imieniu do wstąpienia powołanemi będą.

Ponieważ od czasu, kiedy patent najwyższy z dnia 5. Grudnia 1848 *) wydanym został, powołanie do służby wojskowej w krajach koronnych, dawniej konskrybowanych, we Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Kroacyi, w Slawonii, w województwie Serbskiem, w banacie Temeskim, odbywa się wedle głównych zasad losowania, klasyfikacyi i t. p., które w tej mierze przedtem już dla kró

*) W tomie uzupełniającym Dziennika praw państwa pod nrem 6. str. 6.

6. Nebst den vorerwähnten Gebühren sind für die in Rede stehenden Korrespondenzen rücksichtlich ihrer Beförderung in der österreichischen Monarchie die Portotaxen nach dem Brieftarif vom 26. März 1850 (R. G. B. v. J. 1850, XLIX. Stück. Nr. 149) und mit Rücksicht auf die Entfernung der Auf- und Abgabspostorte in Oesterreich von Triest und den bezüglichen österreichischen Grenzen zu entrichten.

7. Die Korrespondenzen zwischen Oesterreich und den unter 1 und 2 genannten Post-Expedizionsorten unterliegen nicht dem Frankaturszwange, mit Ausnahme der Kreuzband- und Mustersendungen; dagegen müssen für die Briefe nach andern Orten der Donaufürstenthümer, der Türkei und Egypten die Portotaxen von den Aufgebern entrichtet werden.

8. Bezüglich der Behandlung der über Alexandrien nach und aus Ostindien, China ꝛc. ꝛc. zu versendenden Korrespondenzen bleiben vorläufig die im Erlaße der bestandenen obersten Hofpostverwaltung vom 11. Jänner 1847, Z. 1041 PP., enthaltenen Bestimmungen in Anwendung, welchen zu Folge jene

a) nach den englisch-ostindischen Besitzungen und Schutzstaaten, dann nach Hongkong in China bis Alexandrien frankirt;

b) für jene nach allen anderen Orten des chinesischen Reiches an englischem Porto 30 kr., und

c) für jene nach allen über Ostindien hinausgelegenen Ortschaften an englischem Porto 40 kr., für den einfachen $^3/_4$ Loth wiegenden Brief nebst den Taxen für die Beförderung bis Alexandrien bezahlt werden müssen.

Bruck, m. p.

66.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 22. Jänner 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XIII. Stück, Nro. 51, ausgegeben am 7. März 1851),

womit die Behandlung der Nachmänner (Substituten) hinsichtlich des Einrückens, ihrer Rücksendung und Dienstzeit, falls sie nach der Hand im eigenen Namen zum Eintritte berufen werden, bekannt gegeben wird.

Da die Berufung zur Armee seit dem Erscheinen des Allerhöchsten Patentes vom 5. Dezember 1848 *) nunmehr auch in den altkonskribirten Kronländern, in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, sowie in der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate, nach jenen Hauptgrundsätzen der Losung, Klassifikazion u. s. w. geschieht, welche in dieser Beziehung vorher schon für die Lombardie, Venedig und Tirol festgestellt

---

*) Im Ergänzungsbande des Reichsgesetzblattes unter Nro. 6, Seite 6.

lestwa Lombardzko-Weneckiego i dla Tyrolu ustanowione zostały; przeto rozporządza się, iż przepisy o postępowaniu z zastępcami (substytutami) co do wstąpienia takowych w szeregi, co do ich odesłania na powrót, i co do czasu ich służby, obowiązujące od dawna w wymienionych onych dwóch krajach koronnych, odtąd także i w innych krajach koronnych, powyżej wyszczególnionych, obowiązywać mają.

Ustanawia się zatem dla zastępców do wstąpienia w szeregi, w całym obrębie państwa, termin cztero-miesięczny, w którym zastępcy na miejsce nie obecnych wstąpić winni, bez różnicy, czy nieobecność ich poprzedników jest prawną, czy nie.

Co do odesłania na powrót zastępców, przyjętą i zachowywaną powszechnie powinna być ta zasada, iż to odsełanie, natychmiast nastąpić powinno, jeżeli poprzednicy ich do wojska rzeczywiście zostali przyjęci.

Każdemu zastępcy, czy stawiony jest za swego poprzednika prawnie, lub nieprawnie nieobecnego, jeżeli później padnie na niego los stawienia się w imieniu własnem, wrachowanym zostanie w kapitulacyach ten czas służby, przez ciąg którego jako substytut w służbie zostawał.

Csorich, m. p.

67.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 43, wydana dnia 28. Lutego 1851),

zawierające objaśnienie przepisu o wyrachowaniu należytości za depesze, porą nocną przesełane.

Ażeby zapobiedz mylnemu zrozumieniu, zawartych w §. 20. przepisów względem używania telegrafów rządowych ze strony publiczności (Dziennik praw państwa z roku 1850 część CXXVII. nr 362), zwraca się uwagę wszystkich c. k. urzędów telegrafowych na to, iż pod należytościami od korespondencyj telegraficznych, które za depesze porą nocną przesełane, w podwójnej kwocie liczyć się mają, należy rozumieć tylko taksy od przesełki za pomocą telegrafu, i od kolacyonowania, nie zaś objęte §. 19. należytości od rozmnożenia, — które to ostatnie także za depesze, porą nocną przesełane, tylko w pojedynczej kwocie rachować należy.

Bruck, m. p.

68.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 44, wydana dnia 28. Lutego 1851),

zaprowadzające uwolnienie od portoryum dla komisyi, ustanowionej do administrowania funduszu inwalidów Bana Jelaczyca w Zagrzebiu.

Komisyi ustanowionej do administrowania funduszu inwalidów Bana Jelaczyca w Zagrzebiu, ogłoszonego za fundusz krajowy, udzielonem zostaje niniejszem

worden sind; so haben die Vorschriften, welche über die Behandlung der Nachmänner (Substituten) rücksichtlich des Einrückens, der Rücksendung und ihrer Dienstzeit in den eben genannten Kronländern bereits seit Jahren gelten, nunmehr auch in den übrigen genannten Kronländern in Wirksamkeit zu treten.

Es wird demnach in Bezug auf das Einrücken der Nachmänner nunmehr allwärts die Frist von vier Monaten festgesetzt, in welcher die Nachmänner anstatt der Abwesenden an deren Statt einzurücken haben, die Abwesenheit der Vormänner mag legal oder illegal sein.

In Beziehung auf die Rücksendung der Nachmanner hat der Grundsatz allgemein zu gelten, daß diese jederzeit und allsogleich stattzufinden hat, sobald die Vormänner vom Militär wirklich angenommen werden.

Jedem Nachmanne, er mag für einen legal oder illegal Abwesenden gestellt sein, wird, falls ihn nach der Hand das Loos zur Stellung im eigenen Namen trifft, jene Dienstzeit in die Kapitulazion eingerechnet, welche er bereits als Substitut gedient hat.

Csorich, m. p.

67.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 43, ausgegeben am 28. Februar 1851),

mit einer Erläuterung der Vorschrift über die Gebührenberechnung für Nachtdepeschen.

Zur Verhütung einer irrigen Auffassung des §. 20 der Bestimmungen über den Gebrauch der Staatstelegraphen durch das Publikum (Reichsgesetzblatt vom Jahre 1850, CXXVII. Stück, Nro. 362) wird den sämmtlichen k. k. Telegraphenämtern in Erinnerung gebracht, daß unter den bei Nachtdepeschen doppelt zu berechnenden Telegraphirungsgebühren die Taxen für telegraphische Beförderung und Kollazionirung, nicht aber die im §. 19 erwähnten Vervielfältigungsgebühren begriffen, letztere daher auch bei Nachtdepeschen immer nur einfach zu bemessen sind.

Bruck, m. p.

68.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 44, ausgegeben am 28. Februar 1851),

über die Portofreiheit der Kommission zur Verwaltung des Ban Jellacic-Invalidenfondes in Agram.

Es wird der Kommission zur Verwaltung des Ban Jelacic-Invalidenfondes in Agram, welcher zum Landesfonde erklärt worden ist, die Befreiung von der Bezahlung

uwolnienie od opłaty portoryum co do korespondencyi z władzami i urzędami cesarskiemi, z poleceniem zachowania obowiązujących powszechnie przepisów, względem postępowania z przesełkami urzędowemi wolnemi od portoryum

Bruck, m. p.

69.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 45, wydana dnia 28. Lutego 1851).

podające do wiadomości otworzenie k. belgijskich linij telegraficznych, tudzież obliczenie należytości od korespondencyi, za pomocą telegrafów austryacko-belgijskich.

Linie telegraficzne królestwa Belgijskiego z Brukseli, Mecheln, Antwerpii, Gent (Gandawy), Brügge, Ostendy, Lüttich aż do Verviers, otwarte zostają dla korespondencyi rządowej i prywatnej, począwszy od 1. Lutego 1851 i w porozumieniu z rządem królestwa Pruskiego, oddane zostają także do użytku stacyi telegraficznych austryackich.

Wedle załączonej niżej taryfy, obejmującej obrachowanie należytości na linie belgijskie przypadających, we frankach i w monecie konwencyjnej, można obliczyć ogólną kwotę należytości od korespondencyi telegraficznej z Belgią, jeżeli do wyszczególnionych w niniejszej taryfie opłat, doda się te, które opłacać należy od przesełki korespondencyj telegraficznych ze stacyj austryackich aż do Verviers, na podstawie taryfy związku telegraficznego niemiecko-austryackiego, ogłoszonej w Dzienniku praw państwa z roku 1850 część CXXVII. str. 1617 i 1623.

Bruck, m. p.

des Postporto rücksichtlich ihres Verkehres mit den landesfürstlichen Behörden und Aemtern gegen Beobachtung der bezüglich der Behandlung der ämtlichen portofreien Sendungen allgemein bestehenden Vorschriften bewilliget.

Bruck, m. p.

69.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 45, ausgegeben am 28. Februar 1851),

über die Eröffnung der königlich-belgischen Telegraphenlinien und die Gebühren-Berechnung für die österreichisch-belgische Telegraphen-Korrespondenz.

Die königlich-belgischen Telegraphenlinien von Brüssel, Mecheln, Antwerpen, Gent, Brügge, Ostende, Lüttich bis Verviers sind vom 1. Februar 1851 angefangen, sowohl für die Staats- als Privat-Korrespondenz eröffnet, und im Einverständniße mit der königlich-preußischen Regierung auch für den Verkehr der österreichischen Telegraphen-Stazion benützbar gemacht.

Nach dem unten angeschlossenen Tarife, welcher die Berechnung der für die belgischen Linien entfallenden Gebühren in Franken und Konvenzions-Münze enthält, läßt sich mit Zuschlag jener Gebühren, die nach dem im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, Stück CXXVII., Seite 1617 und 1623 kundgemachten Tarife des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereines für Beförderung telegraphischer Korrespondenzen, von den österreichischen Stazionen aus bis Verviers zu entrichten sind, der Gesammtbetrag der für den Telegraphenverkehr mit Belgien entfallenden Gebühren berechnen.

Bruck, m. p.

Załączenie do nru 69.

Taryfa opłat korespondencyj telegrafami k. belgijskiemi zacząwszy od Verviers.

Z Verviers											
Do	Oddalenie w kilometrach	Należytość za depeszę pojedynczą				Do	Oddalenie w kilometrach	Należytość za depeszę pojedynczą			
		franków	cent.	m. k.				franków	cent.	m. k.	
				zł.	kr.					zł.	kr.
Luttich (Liège) . .	25	2	59	1	—	Gandawy (Gent) .	175	5	—	2	—
Ans	31	2	50	1	—	Aeltre	198	7	50	3	—
Waremme	50	2	50	1	—	Bryge (Bruges) .	220	7	50	3	—
Landenu	64	2	50	1	—	Ostendy	242	7	50	3	—
Tirlemont	77	5	—	2	—	Hal	157	5	—	2	—
Löwen (Louvain) .	95	5	—	2	—	Braine	173	5	—	2	—
Mecheln (Malines)	119	5	—	2	—	Jurbise	192	7	50	3	—
Brukseli(Bruxelles)	139	5	—	2	—	Mons	204	7	50	3	—
Antwerpii (Anvers)	143	5	—	2	—	Quiévrain	224	7	50	3	—
Termonde	146	5	—	2	—						

1. Wyrażone w taryfie opłaty, rozumieć się mają tylko o depeszach pojedynczych złożonych z 1 do 20 słów; depesze podwójne, złożone z 21 do 50 słów, i potrójne z 51 do 100 słów złożone, opłacane będą stosunkowo, podwójnie lub potrójnie.

2. Depesze nocne opłacać będą podwójną ilość tej należytości, która się płaci od depeszy w dzień przesłanej.

3. Za kolacyonowanie depeszy, należy się o połowę więcej, jak za jej przesełkę.

4. Za każdy odpis depeszy pojedynczej (przy doręczeniu kilku adresatom) opłacać należy 88 centymów, co się równa 20 kr. m. k.

5. Za doręczenie do rąk adresata w miejscu, gdzie się znajduje stacya telegraficzna, nic się nie płaci.

6. Jeżeli do opłat, w powyższej taryfie wyrażonych, co do korespondencyi z Verviers, doliczy się opłata do Verviers, taryfą niemiecko-austryackiego związku ustanowiona, wypadnie całkowita należytość za depesze z Austryi do Belgii przesłane.

Beilage zu Nro. 69.

Tarif der königlich-belgischen Telegraphengebühren von Verviers aus.

Von Verviers										
Nach	Entfernung in Kilometers	Betrag für eine einfache Depesche: Franken	Cent.	K. M. fl.	kr.	Nach	Entfernung in Kilometers	Betrag für eine einfache Depesche: Franken	Cent.	K. M. fl.	kr.
Lüttich (Liège) . .	25	2	50	1	—	Gent (Gant) . . .	175	5	—	2	—
Ans	31	2	50	1	—	Aeltre	198	7	50	3	—
Waremme	50	2	50	1	—	Brügge (Bruges) .	220	7	50	3	—
Landen	64	2	50	1	—	Ostende	242	7	50	3	—
Tirlemont	77	5	—	2	—	Hal	157	5	—	2	—
Löven (Louvain) .	95	5	—	2	—	Braine	173	5	—	2	—
Mecheln (Malines)	119	5	—	2	—	Jurbise	192	7	50	3	—
Brüssel (Bruxelles)	139	5	—	2	—	Mons	204	7	50	3	—
Antwerpen (Anvers)	143	5	—	2	—	Quievrain	224	7	50	3	—
Termonde	146	5	—	2	—						

1. Die im Tarif eingetragenen Beförderungsgebühren beziehen sich auf einfache Depeschen von 1 bis 20 Worte, doppelte Depeschen, welche 21 bis 50 Worte enthalten, und dreifache von 51 bis 100 Worten, werden nach Verhältniß doppelt oder dreifach bezahlt.

2. Nachtdepeschen sind mit der doppelten Gebühr für die Beförderung bei Tage belegt.

3. Für das Kolazioniren einer Depesche wird die Beförderungsgebühr um die Hälfte erhöht.

4. Für jede Kopiatur einer einfachen Depesche (bei Zustellung an mehrere Adressaten) entrichtet man 88 Centimes, gleich 20 kr. Konvenzions-Münze.

5. Die Zustellung an den Adressaten im Telegraphen-Stazionsorte geschieht unentgeltlich.

6. Wenn man den obigen Tarifsätzen von Verviers aus die für den deutsch-österreichischen Verein bekannt gegebenen Tarifsätze bis Verviers hinzurechnet, so ergibt sich der gesammte Tarifbetrag für die aus Oesterreich nach Belgien beförderten Depeschen.

7. Tymczasem otwarte są dla korespondencyi prywatnej tylko Bruksela, Mecheln, Antwerpia, Gandawa, Bryge, Ostende, Lüttich, Verviers.

70.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 9. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 46, wydana dnia 28. Lutego 1851),

obowiązujące w Austryi niższej i wyższej, w Solnogrodzie, w Tyrolu, Styryi, Karyntyi, w Krainie, w Tryeście, na Pobrzeżu, w Dalmacyi, w Czechach, w Morawii, w Szląsku, w Galicyi, i na Bukowinie,

którem się nakazuje przesełanie tabeli, wykazujących stan osób nauczycielskich przy gimnazyach.

Mocą rozrządzenia z dnia 24. Listopada 1849 (Dziennik praw pańs. z r. 1849 część VIII. l. 37) zaprowadzone zostały niektóre rozdziały zarysu organizacyi gimnazyj i szkół realnych austryackich wydanego, na mocy dekretu z dnia 15. Września 1849 l. 6467, między któremi znajduje się także §. 109. wraz z należącą do niego instrukcyą nr XV. str. 200—209. W dodatku do powyżej wspomnionego rozrządzenia poleca się niniejszem, iż wymagane na str. 203. nr 5. tegoż zarysu organizacyi podawania stanu osób nauczycielskich, każdego gimnazyum z osobna, także i na przyszłość w przepisanej dotąd formie tabeli wykazujących stan osób nauczycielskich, sporządzać i w podwójnych egzemplarzach do relacyi rocznej załączać należy. Z tych egzemplarzy jeden pozostanie u władzy szkolnej w kraju, drugi w Ministerstwie.

Thun, m. p.

71.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 47, wydana dnia 28. Lutego 1851),

stanowiące co do tego, jak się obchodzić należy z korespondencyą telegraficzną z królestwa Belgijskiego.

Na zasadzie powyższego rozrządzenia c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 3. Lutego 1851 *) wydaje się dla c. k. urzędów telegraficznych co do korespondencyi telegraficznej z królestwa Belgijskiego, następujące przepisy:

Według regulaminu rządu k. belgijskiego, urządzającego korespondencyę telegraficzną, przyjmowane będą na tamtejszych liniach depesze tak we francuzkim, jakoteż w niemieckim języku.

Ministerstwo handlu królestwa Pruskiego oświadczyło się ze względu na to urządzenie, iż równie w obrębie państwa pruskiego depesze francuzkie przyjmowane i przesełane będą, a nie chcąc przeszkadzać wzmagającemu się z tej

---

*) Obacz to rozporządzenie wyżej pod nr 69.

7. Nur Brüssel, Mecheln, Antwerpen, Gent, Brügge, Ostende, Lüttich, Verviers sind vorläufig für Privatkorrespondenzen eröffnet.

70.

Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 9. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 46, ausgegeben am 28. Februar 1851),

giltig für Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Bukowina,

wodurch die Einsendung von Personalstandes-Tabellen der Gymnasien angeordnet wird.

Durch Erlaß vom 24. November 1849 (Reichsgesetzblatt vom Jahre 1849, Stück VIII., Zahl 37) sind einige Abschnitte des mit Dekret vom 15. September 1849, Z. 6467, hinausgegebenen Entwurfes der Organisazion der österreichischen Gymnasien und Realschulen in Wirksamkeit gesetzt worden, worunter sich auch §. 109 sammt der dazu gehörigen Instrukzion Nr. XV., Seite 200—209 befinden. Im Nachhange zu diesem Erlaße wird angeordnet, daß die Seite 203, Nr. 5 dieses Organisazions-Entwurfes geforderte Angabe des Lehrerpersonales eines jeden Gymnasiums auch künftig in der Form der bisher vorgeschrieben gewesenen Personalstandes-Tabellen abzufassen und in Duplo dem Jahresberichte beizuschließen sei, wovon ein Exemplar bei der Landes-Schulbehörde, das andere beim Ministerium zu verbleiben hat.

Thun, m. p.

71.

Erlaß des Handelsministeriums vom 11. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 47, ausgegeben am 28. Februar 1851),

über die Behandlung der telegraphischen Korrespondenz aus dem Königreiche Belgien.

In Gemäßheit des vorstehenden Erlaßes des Ministeriums des Handels, der Gewerbe und öffentlichen Bauten vom 3. Februar 1851 *) wird den k. k. Telegraphen-Aemtern in Betreff der telegraphischen Korrespondenz aus dem Königreiche Belgien Nachstehendes zur Wissenschaft und Nachachtung eröffnet:

Nach dem Reglement der königlich-belgischen Regierung über die Behandlung der Telegraphen-Korrespondenz werden auf den dortigen Linien Depeschen sowohl in französischer als deutscher Sprache angenommen und befördert.

Das königlich-preußische Ministerium des Handels hat mit Rücksicht auf diese Einrichtung sich erklärt, auch auf preußischem Staatsgebiete französische Depeschen anzunehmen und zu befördern, und um der hierdurch sich ergebenden Steigerung des Verkehres

---

*) Siehe denselben oben unter Nro. 69.

przyczyny obrotowi, postanowił także rząd c. k. depesze francuzkie, przychodzące do stacyj granicznych na północy do Oderberg i Bodenbach, w tym samym języku na liniach austryackich przesełać i doręczać.

Wszelako ten rodzaj przesełki ograniczony zostaje na obrót internacyonalny, na stacyach zaś austryackich nie wolno przyjmować depesz w języku francuzkim, czyli to do przesłania w obrębie państwa, czyli też za granicę.

Trudność, jaka zachodzi w postępowaniu z korespondencyą francuzką, wymaga niezbędnie, ażeby telegrafiści dołożyli jak największej staranności przy ekspedycyi takich depesz.

Kontrola tego rodzaju depesz za pomocą telegrafowania, napowrót może mieć miejsce, tylko na żądanie przesełającego.

Natomiast, nakazuje się, dla uniknienia pomyłek, iż w depeszach francuzkich, które ze strony stacyj granicznych, jako takie naznaczone być winny, nie licząc atoliż tego naznaczenia osobno, przy obrachowaniu należytości, każde słowo od następującego punktem — pojedynczym krótkim znakiem — oddzielać, oprócz tego zaś, zwykle używaną interpunkcyą zatrzymać należy.

Zamiast używanej bardzo często w pisowni francuzkiej litery **j** (jot), dla której w aparacie Morsego nie ma znaku, będzie można po zaprowadzeniu nowego abecadła używać przeznaczonego na to znaku ...., po ów czas zaś, aby uniknąć pomieszania **B** Morsego, używać znaku — — —.

Nakazuje się powtórnie c. k. urzędom telegraficznym, ażeby przy korespondencyi francuzkiej, z jak największą postępowali dokładnością.

Bruck. m. p.

72.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 17. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XII. nr 48, wydana dnia 28. Lutego 1851)

działające w tych krajach koronnych, w których obowiązuje księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803,

mocą którego rozporzadza się, w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, iż pod przysięgą służbową żandarmeryi, rozumieć należy przysięgę wojskową, przez żandarmów przy ich asenterowaniu złożoną.

Ministerstwo sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, udziela niniejsze objaśnienie co do tego, iż pod przysięgą służbową żandarmów, o której wzmiankę czyni §. 44. ustawy prowizoryczno-organicznej dla żandarmeryi, z dnia 18. Stycznia 1850 r. nr 19. Dziennik praw państwa: tudzież §. 444. ustawy o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850, nakoniec rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. Września 1850

nicht entgegen zu treten, hat auch die k. k. Regierung beschlossen, die auf den nördlichen Einbruchstazionen Oderberg und Bodenbach anlangenden französischen Depeschen auf den österreichischen Linien in dieser Sprache zu befördern und abzugeben.

Diese Art der Beförderung beschränkt sich jedoch nur auf den internazionalen Verkehr, und auf den österreichischen Stazionen sind keine in französischer Sprache verfaßten Depeschen zur Beförderung nach dem In- oder Auslande anzunehmen.

Die Schwierigkeit der Behandlung der vorkommenden französischen Korrespondenz gebietet es dringend, daß die möglichste Aufmerksamkeit auf die Expedizion dieser Depeschen von Seite der Telegraphisten verwendet werde.

Eine Kontrole durch Rücktelegraphiren hat bei dieser Art von Depeschen nur auf Verlangen des Aufgebers stattzufinden.

Dagegen wird zur Vermeidung von Irrungen angeordnet, daß bei französischen Depeschen, welche immer von der Einbruchsstazion als solche zu bezeichnen sind, ohne daß diese Bezeichnung bei der Gebührenberechnung in Anschlag kömmt — jedes Wort von dem nachfolgenden durch einen Punkt — ein einzelnes kurzes Zeichen — getrennt, hiebei aber die sonst übliche Interpunkzion unverändert beibehalten werde.

Statt des im Französischen sehr häufig vorkommenden j (Jot), wofür im Morse'schen Apparat kein Zeichen vorhanden ist, kann nach Einführung des neuen Alphabets das in demselben für sich bestimmte Zeichen —..., bis dahin aber, um Verwechslung mit dem Morse'schen B zu vermeiden, das Zeichen ——— in Anwendung kommen.

Die möglichste Genauigkeit in der Behandlung der französischen Korrespondenz wird den k. k. Telegraphenämtern wiederholt zur strengsten Pflicht gemacht.

Bruck, m. p.

72.

Verordnung des Justizministeriums vom 17. Februar 1851.

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 48, ausgegeben am 28. Februar 1851),

wirksam für jene Kronländer, in denen das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Rechtskraft steht,

wodurch im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern erklärt wird, daß als Diensteid der Gensd'armerie der von den Gensd'armen bei ihrer Assentirung abgelegte Fahneneid zu gelten habe.

Das Justizministerium findet in Folge Einvernehmens mit dem Ministerium des Innern zu erklären, daß als Diensteid der Gensd'armen, dessen im §. 44 des provisorisch-organischen Gensd'armerie-Gesetzes vom 18. Jänner 1850, Nr. 19 R. G. B., im §. 444 der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 und in der Verordnung des Justizministeriums vom 26. September 1850, 3. 367 R. G. B., Erwähnung geschieht, der Fahneneid zu gelten habe, den die Gensd'armen bei ihrer Assentirung ab-

l. 367. Dziennik praw państwa — iż pod ową przysięgą rozumieć należy przysięgę pod chorągwią, złożoną przez żandarmów przy ich asenterowaniu; — we wszelkich przeto przypadkach, w których żandarm jako świadek, z przywołaniem mu na pamięć przysięgi służbowej, wysłuchanym być ma, dostatecznem jest, przypomnieć mu przysięgę pod chorągwią złożoną.

Krauss. m. p.

73.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 19. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XII. nr 49, wydana dnia 28. Lutego 1851),
obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

dotyczące wydania biletów (bonów) skarbowych po 50 złt. reń.

Odnośnie do rozrządzenia z dnia 19. Grudnia 1850 dotyczącego wydania biletów skarbowych z dnia 1. Stycznia 1851 postanawia się względem kategoryi 50 reńskowej, co następuje:

1. Bilety skarbowe (bony) po pięćdziesiąt złt. r., począwszy od dnia 1. Marca 1851 będą w kasach do wypłat używane, i w takowych zamiast wypłaty przyjmowane.

2. Czas, z którym te bilety skarbowe drogą wymiany wydawane będą, później się obwieści.

3. Za złożeniem biletów skarbowych 50reńskowych, wydawane będą na żądanie stron, w kasie do wymiany ustanowionej we Wiédniu i w głównych kasach krajowych w krajach koronnych, bilety skarbowe wyższych kategoryj, węgierskie asygnaty krajowe, lub 3%-we asygnacye kasycentralnej.

Krauss. m. p.

74.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 23. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XII. nr 50, wydana dnia 28. Lutego 1851),

o uwolnieniu pensyj członków orderu Maryi Teresy i ich należących (właściwie wdów) od podatku dochodowego.

Najjaśniejszy Pan Jego Cesarska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 10. Listopada 1850 uchwalić, iż pensye członków orderu Maryi Teresy i ich należących, od podatku dochodowego wolne zostaną.

Krauss. m. p.

legen, daß daher in jenen Fällen, wo die Abhörung eines Gensd'armen als Zeugen unter bloßer Erinnerung an seinen Diensteid stattfindet, auch die Erinnerung an diesen Eid genügt.

Krauß, m. p.

73.

Erlaß des Finanzministeriums vom 19. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 49, ausgegeben am 28. Februar 1851),

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Hinausgabe der Reichs-Schatzscheine zu fünfzig Gulden.

Mit Bezug auf den Erlaß vom 19. Dezember 1850 (Reichsgesetzblatt vom Jahre 1850, CLX. Stück, Nr. 469) wegen Hinausgabe der Reichs-Schatzscheine vom 1. Jänner 1851 wird rücksichtlich der Kategorie zu fünfzig Gulden Folgendes festgesetzt:

1. Die Reichs-Schatzscheine zu fünfzig Gulden werden vom 1. März 1851 angefangen, von den Kassen zu den Zahlungen verwendet und von denselben an Zahlungsstatt angenommen werden.

2. Der Zeitpunkt, mit welchem diese Reichs-Schatzscheine im Wege der Verwechslung hinausgegeben werden, wird später bekannt gemacht werden.

3. Gegen Erlag von Reichs-Schatzscheinen zu fünfzig Gulden werden, auf Verlangen der Parteien, von der Verwechslungskasse in Wien und den Landes-Hauptkassen in den Kronländern, Reichs-Schatzscheine höherer Kategorien, ungarische Landesanweisungen oder 3perzentige Zentralkasse-Anweisungen erfolgt werden.

Krauß, m. p.

74.

Verordnung des Finanzministeriums vom 23. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XII. Stück, Nro. 50, ausgegeben am 28. Februar 1851),

in Betreff der Befreiung der Pensionen der Mitglieder des Maria-Theresien-Ordens und ihrer Angehörigen von der Einkommen-Steuer.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 10. November 1850 zu genehmigen geruht, daß die Pensionen der Mitglieder des Maria-Theresien-Ordens und ihrer Angehörigen von der Einkommen-Steuer befreit bleiben.

Krauß, m. p.

legen, daß daher in jenen Fällen, wo die Ablösung eines Grundsatzes als Zeugen unter bloßer Erinnerung an seinen Diensteid stattfindet, auch die Erinnerung an diesen Eid genügt.

Krauß, m. p.

73.

Erlaß des Finanzministeriums vom 19. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatt, XII. Stück, Nro. 49, ausgegeben am 25. Februar 1851)

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Hinausgabe der Reichs-Schatzscheine zu fünfzig Gulden.

Mit Bezug auf den Erlaß vom 19. Dezember 1850 (Reichsgesetzblatt vom Jahre 1850, CLX. Stück, Nr. 469) wegen Hinausgabe der Reichs-Schatzscheine vom 1. Jänner 1851 wird rücksichtlich der Kategorie zu fünfzig Gulden Folgendes festgesetzt:

1. Die Reichs-Schatzscheine zu fünfzig Gulden werden vom 1. März 1851 angefangen, von den Kassen zu den Zahlungen verwendet und von denselben an Zahlungsstatt angenommen werden.

2. Der Zeitpunkt, mit welchem diese Reichs-Schatzscheine im Wege der Verwechslung hinausgegeben werden, wird später bekannt gemacht werden.

3. Gegen Erlag von Reichs-Schatzscheinen zu fünfzig Gulden werden, auf Verlangen der Parteien, von der Verwechslungskasse in Wien und den Landes-Hauptkassen in den Kronländern, Reichs-Schatzscheine höherer Kategorien, ungarische Landesanweisungen oder Zentral-Kassa-Anweisungen erfolgt werden.

Krauß, m. p.

74.

Verordnung des Finanzministeriums vom 23. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatt, XII. Stück, Nro. 50, ausgegeben am 25. Februar 1851),

in Betreff der Befreiung der Pensionen der Mitglieder des Maria-Theresien-Ordens und ihrer Angehörigen von der Einkommen-Steuer.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 10. November 1850 zu genehmigen geruht, daß die Pensionen der Mitglieder des Maria-Theresien-Ordens und ihrer Angehörigen von der Einkommen-Steuer befreit bleiben.

Krauß, m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część X.

Wydana i rozesłana dnia 6. Czerwca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

X. Stück.

Ausgegeben und versendet am 6. Juni 1851.

Jahrgang 1851.

75.

Obwieszczenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 9. Stycznia 1851,

o postępowaniu celném dla przewozu austryackiemi kolejami żelaznemi, stykającemi się bezpośrednio z kolejami pruskiemi.

Następny, rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Grudnia 1850 do l. 10058 M. S., udzielony przepis o postępowaniu celném dla przewozu austryackiemi kolejami żelaznemi, zetkniętemi bezpośrednio z kolejami pruskiemi, podaje się z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości, że przepis ten wejdzie w wykonanie, skoro potrzebne do tego przygotowania w krajach kołonnych, przez które idą rzeczone koleje, będą ukończone.

Krajewski, m. p.

Aneks do nru 75.

Przepis tymczasowy

o postępowaniu celném dla przewozu na austryackich kolejach żelaznych, zetkniętych bezpośrednio z kolejami pruskiemi.

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

a) Koleje żelazne jako gościńce celne.

Koleje żelazne, które idą za zewnętrzną linię celną, uznaje się dla przewozu koleją żelazną za gościńce celne.

§. 2.

b) Warunkowe pozwolenie na przewóz nocną porą.

Zakaz przewozu nocną porą (§. 32. i 335. ustawy o cłach i monopolach rządowych) nie ma być stosowanym do regularnego, czyli naprzód zapowiedzianego przewozu koleją żelazną, jeśli warunkom w tym przepisie wytkniętym dzieje się zadość.

§. 3.

c) Zezwolenie na postępowanie opowiedne.

Pod temiż warunkami pozwala się, ażeby posełki towarów i innych przedmiotów w urzędzie celnym pogranicznym poddawano jedynie pod p o s t ę p o w a n i e o p o w i e d n e, a tém samém, ażeby, jeżeli ich się nie przeładowuje, nie dostawiając ich do urzędu pośredniego przy p r z y w o z i e, ku dopełnieniu przepisów celnych przekazywano urzędowi celnemu, należyte do tego upoważnienie mającemu, ustanowionemu w oném miejscu dostawy, które leży przy kolei żelaznej, przy wywozie zaś, ażeby, gdy urząd celny będący w miejscu, z którego towary w drogę się wyprawiają, uskuteczni czynność co do cła wychodowego lub przechodowego, stwierdzano wywóz tam, gdzie co do towarów wywozowych takowe stwierdzenie jest potrzebne.

75.

Kundmachung der Finanz-Landes-Direkzion vom 9. Jänner 1851,

betreffend das Zollverfahren für den Verkehr auf den österreichischen Eisenbahnen im unmittelbaren Anschluße an die preußischen Bahnen.

Die nachfolgende mit dem hohen Finanz-Ministerial-Erlaße vom 22. Dezember 1850 Z. 10058 F. M. herabgelangte Vorschrift über das Zollverfahren für den Verkehr auf den österreichischen Eisenbahnen im unmittelbaren Anschluße an die preußischen Bahnen wird mit dem Beifügen zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß dieselbe in Wirksamkeit zu treten hat, sobald die dazu erforderlichen Vorbereitungen in den davon berührten Kronländern beendigt sein werden.

Krajewski, m. p.

Beilage zu Nro. 75.

Provisorische Vorschrift

über das Zollverfahren für den Verkehr auf den österreichischen Eisenbahnen im unmittelbaren Anschluße an die preußischen Bahnen.

I. Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

a) Eisenbahnen als Zollstrassen.

Jene Eisenbahnen, welche die äußere Zoll-Linie überschreiten, werden für den Bahn-Betrieb als Zollstrassen erklärt.

§. 2.

b) Bedingte Gestattung des Nachttransportes.

Gegen Beobachtung der in dieser Vorschrift vorgezeichneten Bedingungen findet das Verbot des Nachttransportes (§§. 32 und 335 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung) auf den regelmäßigen oder voraus angemeldeten Eisenbahn-Transport keine Anwendung.

§. 3.

c) Gestattung des Ansage-Verfahrens.

Unter denselben Bedingungen wird gestattet, daß Sendungen von Waaren und anderen Gegenständen bei dem Zollamte an der Grenze bloß dem Ansageverfahren unterzogen und dadurch, soferne eine Umladung nicht Statt findet, ohne Stellung zu einem Zwischenamte im Eintritte an ein mit dem erforderlichen Befugniße versehenes Zollamt des, an der Eisenbahn gelegenen Bestimmungsortes zur Vornahme des Zoll-Verfahrens angewiesen; in der Ausfuhr aber, nachdem vor der Verladung das Austritts- oder Durchgangs-Zollverfahren bei dem Zollamte des Abfuhrsortes gepflogen worden ist, als ausgetreten bestätiget werden, sofern nämlich bei Ausfuhrsgütern die Austrittsbestätigung erforderlich ist.

§. 4.

d) Osobne urządzenie wozów ciężarowych.

aa) Zamknięcie zapomocą zamków.

Do przewozu towarów i efektów, przy którym po przebyciu zewnętrznej linii celnej ma być postąpiono według powyższych postanowień, zwyczajnie można tylko takich używać wozów, których wasągi na klucz łatwo i bezpiecznie, t. j. w ten sposób zamknięte być mogą, ażeby zamkniętych w wozach towarów bez użycia siły i pozostawienia widocznych śladów ani wyjąć ani zamieniać nie było można.

bb) Inne sposoby zamknięcia.

Jeżeli atoli ładunek składa się z rzeczy, których dla objętości tychże wewnątrz twardych ścian wozu ładować nie można, tedy zapomocą płacht, szatr, łańcuchów, albo sztab żelaznych takie przysposobienia poczynić należy, iżby je urząd celny bespiecznie mógł zamknąć.

Ani w wozach ciężarowych ani w parowcach (parowozach) i należących do tychże wozach zapasowych nie powinno być kryjówek lub schowków, do znalezienia trudnych a przydatnych na umieszczenia w nich towarów lub efektów.

cc) Niekryte wozy ciężarowe.

Do przewozu rzeczy, które w celu przeprowadzenia postępowania celnego zwykle oznaczają się podług liczby koni lub wołów, lub podług ładowności statku przewozowego, wolno za pozwoleniem c. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej używać także wozów niekrytych, które oprócz innych znaków opatrzone być muszą wyszczególnieniem ich urzędownie sprawdzonej ładowności.

Wozy osobowe, oprócz zwyczajnych kieszeń pobocznych, nie powinny mieć w ogólności żadnych schowków na towary i efekta.

dd) Znaki wozów ciężarowych i ich osobnych oddziałów.

Wozy ładowne mają być opatrzone liczbami ciągłemi, a oprócz tego, jeżeli wozy niejednej kolei przebywają przez linię celną, wyraźnie naznaczone za pomocą głosek początkowych nazwiska owych przedsiębierstw kolej żelaznych, do których należą.

Jeżeli w wozie ciężarowym znajdują się oddziały, tworzące całkiem odrębne schowania, oddziały te głoskami według porządku abecadłowego ponaznaczać należy.

Wszystkie te znaki powinny być tak poumieszczane, aby łatwo wpadały w oczy.

§. 5.

ee) Rozpoznanie i urzędowe znaki wozów ciężarowych.

Wozy ciężarowe albo, nim jeszcze do jazdy przez linię celną użyte będą, powinien którykolwiek urząd celny przy kolei żelaznej, albo też za piérwszém

§. 4.

d) Besondere Einrichtung der Frachtwägen.

aa) Absperrung durch Schlößer

Für den Waaren- und Effekten-Transport, welcher bei Ueberschreitung der äußeren Zoll-Linie nach vorstehenden Bestimmungen behandelt werden soll, dürfen in der Regel nur solche Frachtwägen verwendet werden, deren Ladungsräume durch Schlößer leicht und sicher, d. h. in der Art abgesperrt werden können, daß die Hinwegnahme oder der Austausch der unter Verschluß des Ladungs-Raumes gelegten Waaren ohne Anwendung von Gewalt und ohne Hinterlassung sichtbarer Spuren nicht bewerkstelliget werden kann.

bb) Andere Verschlußmittel.

Wenn jedoch die Fracht aus Gegenständen besteht, deren Umfang die Verladung in den von festen Wänden umschlossenen Ladungs-Räumen nicht gestattet, so muß durch Decken, Verschlußleinen, Ketten oder eiserne Stangen die leichte Anlegung eines sicheren zollämtlichen Verschlußes gehörig vorbereitet sein.

Weder in den Frachtwägen noch in den Lokomotiven und den dazu gehörigen Tendern dürfen sich geheime oder schwer zu entdeckende, zur Aufnahme von Gütern oder Effekten geeignete Räume befinden.

cc) Unbedeckte Frachtwägen.

Für den Transport von Gegenständen, deren Menge für die Zollbehandlung nach der Anzahl der Zugthiere oder nach dem Tragvermögen des Transportmittels bemessen zu werden pflegt, dürfen mit Bewilligung der k. k. Finanz-Landes-Direkzion auch unbedeckte Frachtwägen verwendet werden, welche nebst den übrigen Bezeichnungen mit der Angabe ihres ämtlich konstatirten Trage-Vermögens versehen sein müssen.

In den Personenwägen dürfen außer gewöhnlichen Seitentaschen Räume zur Aufbewahrung von Gütern und Effekten überhaupt nicht vorhanden sein.

dd) Bezeichnung der Frachtwägen und ihrer gesonderten Abtheilungen.

Die Frachtwägen sind mit fortlaufenden Nummern zu versehen, und außer dem, soferne Wägen verschiedener Eisenbahnen die Zoll-Linie überschreiten, mit der allenfalls durch die Anfangsbuchstaben anzudeutenden Benennung jener Eisenbahn-Unternehmung, welcher sie angehören, deutlich zu bezeichnen.

Befinden sich in einem Frachtwagen Abtheilungen, welche ganz abgesonderte Ladungs-Räume bilden, so sind solche Abtheilungen mit Buchstaben nach alphabetischer Reihung zu bezeichnen.

Alle diese Bezeichnungen müssen so angebracht sein, daß sie leicht in die Augen fallen.

§. 5.

ee) Prüfung und ämtliche Bezeichnung der Frachtwägen.

Die Frachtwägen sind entweder, bevor sie zu Fahrten über die Zoll-Linie verwendet werden, von einem der an der Bahnlinie gelegenen Zollämter oder bei dem erst-

na granicę przybyciem, wchodowy urząd celny we względzie przepisanych potrzeb rozpoznać, i urzędownie ponaznaczać.

To rozpoznanie ma nastąpić na pisemną od Administracyi kolei w dwóch egzemplarzach podać się mającą opowiedź, w której liczby, głoski i inne znaki wozów wyszczególnione być powinny.

ff) Urzędowe zapisanie tychże do rejestru.

Jeżeli przy rozpoznaniu żaden nie zajdzie zarzut, urząd, dołożywszy poświadczenie przedsięwziętego sprawdzenia, zwróci Administracyi kolei żelaznej jeden egzemplarz opowiedzi, opatrzy wóz obok liczby ciągłej znakiem urzędowym, zapisze go przy załączeniu opowiedzi do osobnego rejestru, o zapisaniu zaś wszystkie przy kolei urzędy celne wewnętrznego obwodu celnego zawiadomi udzielając im wyciągu z rejestru, w którym nazwa kolei żelaznej, do której wóz należy, ilość liczb i głosek jako znaków jego osobnych oddziałów, znak urzędowy, wreszcie dzień wykonanego rozpoznania wyszczególnione być mają. Jeżeli wóz, który zapisano, nie ma być więcej używany, o tém urząd, który wydał poświadczenie wykonanego rozpoznania, na pismie zawiadomić należy; urząd ten, wykreśliwszy wóz taki z rejestru, uwiadomi o tém resztę urzędów celnych przy kolei żelaznej. Władza celna ma z resztą prawo żądania każdego czasu, ażeby jej tak wozy ciężarowe, jakoteż i osobowe, niemniej parowce i wozy zapasowe, nie będące właśnie w użyciu, do oglądnienia okazywano.

§. 6.

e) Oznajmienie o porządku jazdy.

Co do jazd, dotykających linii celnej, Administracya kolei żelaznej porządek jazdy (plan jazdy) powinna pisemnie oznajmić krajowym Dyrekcyom skarbowym, których obrębu administracyjnego kolej dotyka, i też także pisemnie o każdej odmianie przynajmniej na ośm dni wprzód, nim wejdzie w wykonanie, zawiadomić w celu dalszego zawiadomienia podległych onej władz i urzędów.

Gdyby zaszła potrzeba, aby pociągi, z przedmiotami przez granicę celną wprowadzonemi, a od urzędu celnego jeszcze niezałatwionemi, nocowały między granicą, a miejscem swego przeznaczenia, tedy to nastąpić może jedynie w wyznaczonym do tego od krajowej Dyrekcyi skarbowej, na przedstawienie Administracyi kolei, dworcu kolejowym, który pod dozor urzędu dochodowego oddany będzie.

§. 7.

f) Spieszna ekspedycya efektów podróżnych i towarów, tym samym pociągiem dalej idących.

Ekspedycya efektów podróżnych, jakoteż przybywających, i tymże pociągiem dalej idących towarów, powinna bez względu na postanowienia §. 118.

maligen Vorkommen an der Grenze vom Eintritts-Zollamte in Absicht auf das Vorhandensein der vorgeschriebenen Erfordernisse zu prüfen und ämtlich zu bezeichnen.

Diese Prüfung hat in Folge einer von der Bahnverwaltung in doppelter Ausfertigung einzubringenden schriftlichen Anmeldung Statt zu finden, worin die Nummern, Buchstaben und sonstigen Bezeichnungen der Wägen vorzugeben sind.

ff) Deren ämtliche Vormerkung.

Wird bei der Prüfung ein Anstand nicht erhoben, so stellt das Amt eine Ausfertigung der Anmeldung nach beigefügter Bestätigung des Befundes der Bahnhof-Verwaltung zurück, versieht den Wagen neben der fortlaufenden Nummer mit der ämtlichen Bezeichnung, trägt denselben in eine eigene Vormerkung unter Beilegung der Anmeldung ein, und verständiget sämmtliche an der Bahnlinie gelegenen Zollämter des inländischen Zollgebietes von der geschehenen Eintragung durch Mittheilung eines Auszuges aus der Vormerkung, worin die Benennung der Eisenbahn, welcher der Wagen angehört, dessen Nummer-Anzahl und Buchstaben seiner gesonderten Abtheilungen, die ämtliche Bezeichnung, endlich der Tag der geschehenen Prüfung ersichtlich zu machen sind. Wird ein vorgemerkter Frachtwagen dauernd außer Gebrauch gesetzt, so ist dem Amte, welches die Bestätigung der geschehenen Prüfung ertheilte, hievon die schriftliche Anmeldung zu machen, welches den Wagen außer Vormerkung bringt, und hievon die übrigen, an der Bahnlinie liegenden Zollämter verständiget. Die Zollbehörde ist übrigens berechtiget zu jeder Zeit zu verlangen, daß ihr sowohl die Fracht- als die Personenwägen, dann die Lokomotive und Tender, wenn sie nicht so eben im Gebrauche stehen, zur Besichtigung gestellt werden.

§. 6.

e) Anzeige des Fahrplanes.

Hinsichtlich der, die Zoll-Linie berührenden Fahrten hat die Eisenbahn-Verwaltung die Fahrordnung (den Fahrplan) den Finanz-Landes-Direkzionen, deren Verwaltungs-Gebiet von der Bahn berührt wird, schriftlich anzuzeigen, und derselben jede Aenderung, wenigstens acht Tage, bevor sie in Wirksamkeit tritt, zur Verständigung der Unterbehörden und Aemter gleichfalls schriftlich anzumelden.

Sollte die Nothwendigkeit eintreten, daß Wagenzüge, welche noch nicht zollämtlich abgefertigte, über die Zoll-Linie eingetretene Gegenstände enthalten, zwischen der Grenze und ihrem Bestimmungsorte übernachten, so darf dieses nur in einem über Antrag der Bahn-Verwaltung von der Finanz-Landes-Direkzion bestimmten Bahnhofe geschehen, welcher unter gefällsämtliche Ueberwachung gestellt wird.

§. 7.

f) Schleunige Abfertigung der Reise-Effekten und der mit demselben Zuge weiter gehenden Frachtgüter.

Die Abfertigung der Reise-Effekten, so wie der ankommenden und mit demselben Zuge weiter gehenden Frachtgüter hat, ohne Rücksicht auf die Bestimmungen des §. 118

ustawy cła i monopolów rządowych, odbywać się każdego czasu zaraz po przybyciu pociągu.

Co zaś do innych, pociągami kolei żelaznej, przywożonych przedmiotów, ogranicza się wykonanie postępowania celnego na czas wyznaczony wymienionym paragrafem ustawy.

§. 8.

g) Zamknięcie wasągów wozów ciężarowych.

Wnętrze wasągów i osobne oddziały wozów zamyka się, wyjąwszy przypadki, w których urzędowe zamknięcie uskutecznia się zapomocą drutów i pieczęci ołowianych, na przygotowanych do tego płachtach, szatrach, łańcuchach i prętach żelaznych, zwykle osobnemi zamkami, które wraz z kluczami Administracya kolei sprawić obowiązana.

Oprócz tego uskutecznia się zamknięcie urzędowe zapomocą pieczęci ołowianej w taki sposób, że drut (sznur druciany) przewleka się przez poziomy otwór, wycięty w dolnej części zasuwki, służącej do przykrywania dziurki od klucza, tudzież w samym zamku, i związane w węzeł końce tegoż ujmuje się w pieczęć ołowianą.

Klucze od zamków, użytych do zamknięcia wozów, przeséła się w opieczętowanem obwinięciu urzędowi celnemu, będącemu w miejscu przeznaczenia.

§. 9.

h) Urzędowy konwój.

Pociągi wozów odprowadzają zwykle aż na przeznaczone miejsce organa straży skarbowej, którym urząd celny, będący w miejscu odjazdu, doręczy opieczętowane klucze.

Przystawom musi być dane bezpłatnie siedzisko na jednym z wozów podług ich wyboru, a w powrocie miejsce w wozie osobowym średniej klasy.

Jeżeli nie ma urzędowego konwoju, konduktor ma za poświadczeniem odbioru odebrać urzędownie opieczętowane klucze i odpowiada za oddanie ich z nienaruszoną pieczęcią, na co wydane mu będzie poświadczenie.

§. 10.

i) Upoważnienie urzędników kontrolujących.

Owi delegowani kierujących władz skarbowych, i owi urzędnicy straży, którym w szczególności zlecono kontrolę obrotu przewozowego na kolei żelaznej i expedyujących urzędów celnych, a którzy to swoje upoważnienie wykażą przed urzędnikami kolei zapomocą pisma legitymacyjnego, od krajowej Dyrekcyi skarbowej wydanego, mają prawo ku wykonaniu rewizyi służbowej przeglądać po-

der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung, gleich nach dem Eintreffen des Zuges zu jeder Zeit zu geschehen.

Dagegen bleibt in Absicht auf andere mit Eisenbahnzügen eingelangte Gegenstände die Vollziehung des Zollverfahrens auf die mit dem bezogenen Gesetzes-Paragraphe bestimmte Zeit beschränkt.

§. 8.

g) Raumverschluß der Frachtwägen

Die Verschließung des Ladungsraumes der Wägen und der abgesonderten Wagen-Abtheilungen findet, mit Ausnahme der Fälle, wo der ämtliche Verschluß mittelst Drahtschnüren und Siegelbleien an den dazu vorbereiteten Decken, Verschlußleinen, Ketten oder eisernen Stangen angelegt wird, in der Regel mittelst besonderer Schlösser Statt, welche sammt den erforderlichen Schlüsseln von der Eisenbahn-Verwaltung beizuschaffen sind.

Ueberdieß wird der zollämtliche Verschluß mittelst Bleisiegels in der Art angebracht, daß die Drahtschnur durch eine am unteren Theile des zur Deckung des Schlüsselloches bestimmten Schiebers und des Schloßes selbst befindliche wagrechte Oeffnung gezogen und an den zu einem Knoten verbundenen Enden vom Bleisiegel umschlossen werde.

Die Schlüssel zu den zum Verschluße der Wägen verwendeten Schlössern werden unter versiegeltem Umschlage dem Zollamte des Bestimmungsortes zugesendet.

§. 9.

h) Aemtliche Begleitung.

Die Wagenzüge werden in der Regel bis an den Bestimmungsort von Angestellten der Finanzwache begleitet, welchen das Zollamt des Abfahrortes die unter Siegel gelegten Schlüssel zu übergeben hat.

Den Begleitern muß ein Sitzplatz auf einem der Wägen nach ihrer Wahl, und bei der Rückkehr ein Platz in einem Personenwagen der mittleren Klasse unentgeltlich eingeräumt werden.

Findet eine ämtliche Begleitung nicht Statt, so hat der Zugführer gegen Empfangsbestätigung die unter Amtssiegel gelegten Schlüssel zu übernehmen, und ist für die mit unverletztem Siegel zu bewerkstelligende Ablieferung derselben, die ihm bescheiniget wird, verantwortlich.

§. 10.

i) Befugniß der Kontrol-Beamten.

Jene Abgeordneten der leitenden Finanzbehörden und jene Beamten der Wachanstalt, welche mit der Kontrole des Verkehres auf der Eisenbahn und der die Abfertigung desselben bewirkenden Zollämter besonders beauftragt werden, und sich darüber gegen die Angestellten der Eisenbahn durch eine von der Finanz-Landes-Direkzion ausgestellte Legitimazions-Urkunde ausweisen, sind befugt, zum Zwecke dienstlicher Revisio-

ciągi podczas zatrzymywania się na stacyach, a o ile to być może, także podczas jazdy. Obecni urzędnicy kolei obowiązani są w takim razie na żądanie urzędników skarbowych dawać chętnie objaśnienia i pomoc.

Kto posiada wzmiankowane pismo legitymacyjne, ten ma na oznaczonej w témże przestrzeni kolei żelaznej w wozie osobowym drugiej klasy bezpłatnie tam i nazad być przewieziony.

§. 11.

k) O ile stacye kolei żelaznej podlegają dozorowi (kontroli) urzędów dochodowych

Podwórza i zabudowania, przeznaczone ku potrzebie kolei żelaznej, znajdujące się na stacyach kolej żelaznych, na których przewożone bywają towary i efekta. podpadające czynności urzędowej z ocleniem lub nadzorem połączonej, podlegają kontroli urzędów dochodowych, do nich więc stosują się §§. 271., 272. i t. d. ustawy cła i monopolów rządowych.

§. 12.

l) Towary i efekta mogą koleją żelazną być przewożone przez granicę zwykle tylko zamkniętemi wozami.

Towary i efekta, wchodzące koleją żelazną przez granicę okręgu celnego, muszą już zagranicą być naładowane na wozy, według przepisu §. 4. do zamknięcia przyrządzone.

Podczas przejazdu przez granicę mogą się w wozach osobowych tylko takie i to nie ulegające cłu drobiazgi znajdować, które podróżny w ręku lub nieopakowane pod własną pieczą przy sobie wiezie.

Na parowcach i należących do nich wozach zapasowych mogą się tylko takie przedmioty znajdować, których urzędnicy lub robotnicy administracyi kolei żelaznej w czasie samejże jazdy do własnego użytku lub do celów służbowych potrzebują.

Towary i efekta, znajdujące się gdzie indziej, aniżeli w urządzonych według przepisu wozach ładownych, za przedmioty zamierzonej defraudacyi uważane będą.

Wyjątki.

aa) Powozy podróżne.

Wyjątek od tego zachodzi co do przewożonych koleją żelazną powozów należących do podróżnych, tym samym pociągiem przybywających; te więc powozy przepuścić można wraz ze znajdującym się na nich pakunkiem

nen und Nachforschungen die Wagenzüge während des vorgeschriebenen Aufenthaltes an den Stazionsplätzen, und soweit es thunlich ist, auch während der Fahrt zu untersuchen. Die anwesenden Angestellten der Eisenbahn sind in solchen Fällen verpflichtet, dem Ersuchen der Finanzbeamten um Auskünfte und Hilfeleistung bereitwillig zu entsprechen.

Jeder Inhaber einer Legitimazions-Urkunde der erwähnten Art muß innerhalb der in dieser Urkunde bezeichneten Eisenbahnstrecke in einem Personenwagen zweiter Klasse unentgeltlich hin und her befördert werden.

§. 11.

k) Inwiefern die Eisenbahn-Stazionsplätze der gefallsämtlichen Aufsicht (Kontrole) unterliegen.

Die auf den Stazionsplätzen der Eisenbahnlinien, auf welchen Güter und Effekten, die einer Zoll- oder Kontrol-Amtshandlung unterliegen, transportirt werden, vorhandenen Räume und dem Bahnbetriebe gewidmeten Gebäude sind der gefällsämtlichen Kontrole unterworfen, daher auf dieselben die Bestimmungen der §§. 271, 272 u. s. f. der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung über Durchsuchungen Anwendung finden.

§. 12.

l) Der Eintritt von Waaren und Effekten auf der Eisenbahn über die Grenze hat in der Regel nur in verschlossenen Frachtwägen Statt zu finden.

Die auf der Eisenbahn über die Grenze des Zollgebietes eingehenden Frachtgüter und Reise-Effekten müssen schon im Auslande in vorschriftsmäßig zur Anlegung des Raumverschlußes nach §. 4 eingerichteten Frachtwägen verladen werden

Bei Ueberschreitung der Grenze dürfen sich in den Personenwägen nur solche, und zwar n i ch t zollpflichtige Kleinigkeiten befinden, welche der Reisende in der Hand oder sonst unverpackt unter eigener Obhut bei sich führt.

Auf den Lokomotiven und den dazu gehörigen Tendern dürfen nur solche Gegenstände vorhanden sein, welche die Angestellten oder Arbeiter der Eisenbahn-Verwaltung auf der Fahrt selbst zum persönlichen Gebrauche oder zu dienstlichen Zwecken nöthig haben.

Waaren und Effekten, welche sich anderswo als in den vorschriftsmäßig eingerichteten Frachtwägen vorfinden, werden als Gegenstände einer versuchten Gefällsverkürzung behandelt.

Ausnahmen.

aa) Reisewägen.

Eine Ausnahme hievon findet hinsichtlich der auf der Eisenbahn beförderten Reisewägen der mit demselben Zuge ankommenden Reisenden in der Art Statt, daß diese Reisewägen mit dem darauf befindlichen Gepäcke eingehen dürfen.

bb) Zamknięte, zewnątrz wozów ciężarowych umieszczone schowki.

Może też krajowa Dyrekcya skarbowa na prośbę przedsiębierstwa kolei żelaznej pozwolić, ażeby w razie, gdyby ilość osobno ładować się mających towarów lub efektów tak małą była, iżby pod nie wóz ładowny nie był potrzebnym, użyto do tego skrzynek do zamykania urządzonych, i zewnątrz wozu kolejowego umieścić się mających, do których we względzie numerowania, rozpoznawania, znaczenia, zapisania i t. d. postanowienia §§. 4., 5. i 8., zastosowane być mają.

§. 13.

m) Właściwy sposób pakowania towarów i efektów podróżnych

Towary i efekta podróżne mają tak podług tej swojej własności, jako też podług miejsc przeznaczenia, w których postępowaniu celnemu poddane być powinny, na wozy ciężarowe osobno być pakowane.

Jeżeli ilość towarów i efektów podróżnych, idących na toż samo miejsce, jest tak małą, że pod jedne i drugie razem jeden wóz jest dostateczny, tedy w jeden wóz mogą być upakowane, jeżeli w takowym są odosobnione, zamknąć się dające oddziały.

Pod tym samym warunkiem ładowania w osobnych oddziałach wolno też towary, tudzież efekta, iść mające w różne miejsca w jeden i ten sam wóz pakować.

§. 14.

n) Porządek wozów.

Wozy do jednego pociągu należące, powinny, o ile to być może, tak być uporządkowane, ażeby

a) wszystkie z zagranicy wchodzące wozy ciężarowe, nieprzerwane innemi wozami, jeden za drugim następowały, i ażeby

b) wozy ciężarowe, które przy urzędach celnych na granicy, alboteż wewnątrz kraju zostać mają, łatwo od pociągu odłączyć można.

§. 15.

o) Zamknięcie i strzeżenie miejsca dworca kolejowego, gdzie stanął przybyły z zagranicy pociąg.

Skoro pociąg stanie w dworcu kolejowym urzędu celnego pogranicznego, nie należy w owej części dworca kolejowego, gdzie pociąg zajechał, nikomu oprócz urzędnikom władzy skarbowej i kolei żelaznej, którzy tam dla pełnienia służby obecnymi być mają, przystępu dozwalać, a wychód z tego miejsca, przeznaczony dla przybyłych razem podróżnych, pod dozór urzędu dochodowego oddać potrzeba.

Dopiero po ukończeniu przepisanych w urzędzie cłowym czynności można do zamkniętego dziedzińca inne przypuszczać osoby.

bb) Verschlossene, von Außen an den Frachtwägen angebrachte Behälter.

Auch darf über Ansuchen der Eisenbahn-Unternehmung von der Finanz-Landes-Direkzion gestattet werden, daß für Fälle, wo die Menge der abgesondert zu ladenden Waaren oder Effekten zu gering wäre, um einen Frachtwagen dafür zu verwenden, zur Anlegung des Raumverschlußes eingerichtete, an der Außenseite der Eisenbahnwägen anzubringende Behälter dafür benützt werden, auf welche, in Absicht auf die Nummerirung, Prüfung, Bezeichnung, Vormerkung u. s. w., die Bestimmungen der §§. 4, 5 und 8 Anwendung finden.

§. 13.

m) Abgesonderte Verpackung der Waaren und Reise-Effekten.

In den Frachtwägen müssen die Waaren und Reise-Effekten sowohl nach dieser Eigenschaft als nach den Bestimmungsorten, wo sie dem Zollverfahren unterzogen werden sollen, abgesondert verpackt werden.

Ist die Menge der Waaren und Reise-Effekten, welche nach einem und demselben Bestimmungsorte abgehen, so gering, daß für beide zusammen Ein Wagen hinreicht, so darf deren Verladung in Einem Wagen Statt finden, wenn derselbe mit von einander geschiedenen besonders verschließbaren Abtheilungen versehen ist.

Unter derselben Bedingung der Verladung in gesondert verschließbaren Abtheilungen dürfen auch Waaren, dann Reise-Effekten verschiedener Bestimmungsorte in Einem und demselben Wagen aufgenommen werden.

§. 14.

n) Ordnung der Wägen.

Die einen und denselben Zug bildenden Wägen sollen, sofern es thunlich ist, so geordnet werden, daß

a) sämmtliche, vom Auslande eingehende Frachtwägen ohne Unterbrechung durch andere Wägen hintereinander folgen, und

b) die bei den Zollämtern an der Grenze oder im Innern des Landes zurückbleibenden Frachtwägen von dem Zuge leicht getrennt werden können.

§. 15.

o) Abschließung und Ueberwachung jenes Bahnhof-Raumes, wo der aus dem Auslande eingelangte Wagenzug anhält.

Sobald ein Wagenzug auf dem Bahnhofe des Grenz-Zollamtes angekommen ist, soll jener Theil des Bahnhofes, wo der Zug anhält, für den Zutritt anderer Personen als der des Dienstes wegen anwesenden Angestellten der Finanzbehörde und der Eisenbahn abgeschlossen, und der für die mitgekommenen Reisenden bestimmte Ausgang aus diesem Raume unter gefällsämtliche Aufsicht gestellt werden.

Die Zulassung anderer Personen in den abgeschlossenen Raum darf erst nach Beendigung der Amtshandlung des Zollamtes Statt finden.

§. 16.

p) U którego urzędu ma być złożone osobne pozwolenie postępowania celnego.

W przypadkach, w których do postępowania celnego potrzeba osobnego pozwolenia (§. 19. ustawy cła i monopolów rządowych), toż owemu urzędowi celnemu, który uskutecznia postępowanie celne, przedłożone być powinno. Przedmiotów, których przywóz bezwarunkowo jest zakazany, także koleją zelazną wprowadzać nie wolno.

§. 17.

q) Postanowienia karne.

Urzędnik administracyi kolei żelaznej, z którego podpisem przepisane w tem rozporządzeniu spisy ładunku podają się, ma być uważany jako do téj czynności umocowany od administracyi kolei żelaznej, i obowiązany jest pod odpowiedzialnością administracyi kolei żelaznej pełnić przepisane czynności przystawy towarów, o ile w tychże niniejszy przepis nie zdziałał wyjątku.

Przekroczenia niniejszego przepisu mają podług ustawy karnej dla przestępstw dochodowych, mianowicie jeżeli do niego inne postanowienie karne nie da się zastosować, być karane podług §. 372. owej ustawy nakładem pieniężnym od dwóch do pięciudziesiąt złotych reńskich. Urzędnicy kolei, którzy w czynnościach swoich prawomocnie zostali uznani winnymi przekroczenia, prawnie za defraudacyę uważać się mającego, nie mogą być użyci przy pociągach, przechodzących przez granicę celną, bez uprzedniego zezwolenia krajowej Dyrekcyi skarbowej owego kraju koronnego, gdzie się przekroczenia dopuścili.

II. Szczególne postanowienia dla obopolnie z sobą stykających się austryackich i pruskich kolej żelaznych.

A. Spólne postanowienia dla wchodu i wychodu.

§. 18.

a) Oznaczenie urzędów celnych wewnątrz kraju, którym odbywające się zwykle na granicy postępowanie celne polecone być może.

Ze względu na terazniejszy stan zgodności między austryackiemi i pruskiemi kolejami żelaznemi co do ściślejszego połączenia jazdy koleją, i wzajemnego spólnego używania środków przewozowych, zasada §. 3. dla jazdy koleją przez granicę ze Szlązka pruskiego na teraz o tyle tylko ma znaczenie, o ile idzie o posełki, idące koleją do Krakowa, Ołomuńca, Berna lub Wiednia.

Ze strony pruskiej pozwolono, ażeby ekspedycya celna zamiast na granicy odbywała się w Raciborzu lub we Wrocławiu. Dla tego przewozu i do czynności, włożonych na stacye opowiedne wyznaczono przy północnej kolei Cesarza

§. 16.

p) Bei welchem Amte die zur Vornahme des Zollverfahrens erforderliche besondere Bewilligung beizubringen ist.

In jenen Fällen, wo zur Vornahme des Zollverfahrens eine besondere Bewilligung erforderlich ist, (§. 19 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung) soll dieselbe bei jenem Zollamte eingebracht werden, von welchem das Zollverfahren gepflogen wird. Gegenstände, deren Einfuhr einem unbedingten Verbote unterliegt, dürfen auch auf der Eisenbahn nicht eingeführt werden.

§. 17.

q) Strafbestimmungen.

Jener Bestellte der Eisenbahn-Verwaltung, unter dessen Fertigung die in dieser Vorschrift vorgeschriebenen Ladungslisten überreicht werden, ist als hiezu von der Eisenbahn-Verwaltung bevollmächtiget anzusehen, und ihm liegen unter Haftung der Eisenbahn-Verwaltung die gesetzlichen Verpflichtungen des Waarenführers ob, so fern nicht gegenwärtige Vorschrift eine Ausnahme festsetzt.

Uebertretungen dieser Vorschrift sind nach dem Strafgesetze über Gefällsübertretungen, und zwar, wenn darauf eine andere Strafbestimmung nicht Anwendung findet, nach §. 372 jenes Gesetzes mit einer Vermögensstrafe von zwei bis fünfzig Gulden zu ahnden. Bahnangestellte, welche wegen einer im Bahnbetriebe verübten, gesetzlich als Gefällsverkürzung zu betrachtenden Uebertretung rechtskräftig verurtheilt wurden, dürfen bei Eisenbahnzügen, welche die Zoll-Linie überschreiten, ohne vorläufige Genehmigung der Finanz-Landes-Direkzion des Kronlandes, wo die Uebertretung Statt fand, nicht verwendet werden.

II. Besondere Bestimmungen für die im gegenseitigen Anschluße stehenden österreichischen und preußischen Eisenbahnen.

A. Gemeinschaftliche Bestimmungen für den Ein- und Austritt.

§. 18.

a) Bezeichnung der innerländigen Zollämter, an welche das sonst an der Grenze vorzunehmende Zollverfahren übertragen werden darf.

Mit Rücksicht auf den dermaligen Stand der Vereinbarung zwischen den österreichischen und preußischen Eisenbahnen in Absicht auf den engern Betriebsanschluß und den wechselseitigen Mitgebrauch der Betriebsmittel hat dermal der Grundsatz §. 3 für den Eisenbahnverkehr über die Grenze von Preußisch-Schlesien nur so weit Geltung, als es sich um Sendungen handelt, welche durch Eisenbahnzüge nach Krakau, Olmütz, Brünn oder Wien befördert werden.

Preußischer Seits wurde gestattet, daß die zollämtliche Abfertigung statt an der Grenze in Ratibor oder in Breslau geschehe. Für diesen Verkehr sind an der Kaiser-Ferdinands-Nordbahn das österreichische Zollamt Oderberg, an der Krakauer Bahn je-

Ferdynanda austryacki urząd celny w Oderbergu, przy kolei krakowskiej urząd celny w Szczakowej, do uskuteczniania zaś postępowania celnego, urzędy przeznaczone do poboru cła na miejscach w Krakowie, Ołomuńcu, Bernie i Wiedniu. Co do wódki, wyprowadzanej z Prus do Austryi, lub z Austryi do Prus, z warunkiem zwrotu podatku, zastrzega się przeprowadzenie postępowania celnego dla celnych urzędów pogranicznych.

§. 19.

b) Konwoj urzędowy.

Urzędowy konwoj ze strony organów austryackiej straży skarbowej odbywa się w skutek istniejącego połączenia już od pruskich stacyj Annaberg i Mysłowic do Oderbergu a względnie do Szczakowej, tudzież w odwrotnym kierunku.

§. 20.

B. Postępowanie na wchodzie.

a) Konwoj.

b) Główny wykaz. Wzór **A.**

Pociągi z towarami i efektami, mające wejść do austryackiego okręgu celnego, mają być z Annabergu do Oderbergu, w kierunku zaś ku Krakowu z Mysłowic do Szczakowej przez organa cesarsko-austryackiej straży skarbowej konwojowane, którym urzędnik kolei żelaznej wręczy już w Annabergu a względnie w Mysłowicach napisany według wzoru A. główny wykaz przeznaczonego do Austryi ładunku.

§. 21.

c) Przedłożenie spisów ładunku i innych papierów.

Wzór **B.**

Po przybyciu pociągu do Oderbergu lub Szczakowej urzędnik kolei żelaznej powinien, skoro tylko królewsko-pruscy urzędnicy celni ukończą ekspedycyę, austryackiemu urzędowi celnemu przełożyć podług wzoru B. ułożone w trzech egzemplarzach spisy towarów i efektów, jak dla pojedynczych stacyj ekspedycyjnych są przeznaczone, tudzież należące do nich palety, oświadczenia, listy frachtowe i inne dokumenta.

Co do towarów i efektów, które w Oderbergu, a względnie w Szczakowej, albo na stacyi głębiej w kraju leżącej, gdzie nie ma urzędu celnego, kolej żelazną opuszczają, a zatém w urzędzie celnym w Oderbergu, a względnie w Szczakowej zupełnie wyekspedyowane być muszą, nie potrzeba więcej jak tylko spis (jeden egzemplarz spisu) ładunku przełożyć, co wedle §. 36. tyczy się także towarów, przewożonych przez całą długość kolei.

nes in Szczakowa für die Verrichtungen eines Ansage-Postens, zur Vollziehung des Zollverfahrens aber die in den Bestimmungsorten Krakau, Olmütz, Brünn und Wien für die Zolleinhebung bestellten Aemter bestimmt. Für Branntwein, welcher mit dem Anspruche auf Steuer-Rückvergütung aus Preußen nach Oesterreich oder aus Oesterreich nach Preußen ausgeführt wird, bleibt die Vollziehung des Zollverfahrens den Zoll-Aemtern an der Grenze vorbehalten.

§. 19.

b) Aemtliche Begleitung.

Die ämtliche Begleitung durch Angestellte der österreichischen Finanzwache findet, in Folge der bestehenden Vereinbarung, schon von den preußischen Stazionen Annaberg und Myslowitz nach Oderberg und rücksichtlich Szczakowa, dann in umgekehrter Richtung Statt.

§. 20.

B. Verfahren beim Eintritte.

a) Begleitung.

b) Hauptübersicht Muster **A.**

Die zum Eintritte in das österreichische Zollgebiet bestimmten Eisenbahnzüge mit Waaren und Effekten sind von Annaberg nach Oderberg in der Richtung nach Krakau aber von Myslowitz nach Szczakowa durch Angestellte der kaiserlich-österreichischen Finanzwache zu begleiten, welchen der Bestellte der Eisenbahn eine nach dem Muster A ausgefertigte Hauptübersicht der zum Eintritte nach Oesterreich bestimmten Ladung schon in Annaberg und rücksichtlich Myslowitz zu übergeben hat.

§. 21.

c) Ueberreichung der Ladungslisten und sonstigen Papiere.

Muster **B.**

Nach dem Einlangen des Wagenzuges in Oderberg oder Szczakowa hat der Bestellte der Eisenbahn, sobald die Abfertigung von Seite der königlich-preußischen Zoll-Beamten beendigt ist, dem österreichischen Zollamte über die für die einzelnen Abfertigungs-Stazionen bestimmten Waaren und Effekten dreifach ausgefertigte Ladungslisten nach dem Muster B sammt den zu diesen Listen gehörigen Bolleten, Waaren-Erklärungen, Frachtbriefen und sonstigen Urkunden zu überreichen.

Ueber jene Waaren und Effekten, welche in Oderberg rücksichtlich Szczakowa oder auf einer weiter landeinwärts gelegenen Stazion, wo sich kein Zollamt befindet, die Eisenbahn verlassen, folglich bei dem Zollamte in Oderberg rücksichtlich Szczakowa vollständig abgefertigt werden müssen, braucht die Ladungsliste nur in einfacher Ausfertigung (in Einem Exemplare) überreicht zu werden, was mit Rücksicht auf den §. 36 auch von den Streckenzugsgütern gilt.

§. 22.

d) Treść głównego wykazu i szczególnych spisów ładunku.

W głównym wykazie A wyszczególnić należy pojedyncze spisy ładunku w ich istotnej treści, mianowicie: miejsce przeznaczenia, ilość, gatunek, tudzież liczby i znaki wozów ciężarowych, ilość listów frachtowych i innych dokumentów, nakoniec ilość pak jako też efektów podróżnych.

Spisy ładunkowe B mają w sobie zawierać: miejsce przeznaczenia, ilość, gatunek, liczby i znaki wozów ciężarowych i szczególnych oddziałów w tychże, ilość pak z towarami, ich znaki i liczby, tudzież wagę w opakowaniu (sporco) i krótkie wyrażenie gatunku towarów, o ile o tem z przyłączonych do spisu deklaracyj, listów frachtowych i innych dokumentów, w następnej rubryce umieścić się mających, dowiedzieć się można, oraz ilość pak z rzeczami podróżnemi i ich ogółową wagę w opakowaniu.

Wyrażenie gatunku towarów, i wypełnienie rubryki 5. i 6. spisów ładunku nie jest koniecznie potrzebnem, jeżeli do listy dołączony jest palet, albo karta przesełkowa od którego z urzędów austryackich wydana, z których dowiedzieć się można o gatunku i ilości towarów. W takim atoli razie należy wymienić palet, lub kartę przesełkową w rubryce 9., a potem wyrazić jedynie liczbę ogółową pak do paletu należących, i ich ogółową wagę z opakowaniem. W rubryce 8. umieszcza się wtedy tylko słowo „towary“.

§. 23.

e) Postępowanie urzędu celnego na granicy.

Zaraz po przybyciu pociągu urząd celny zniósłszy się z królewsko-pruskimi urzędnikami, przedsięwezmie rewizyę parowców, wozów rezerwowych i osobowych, i tak przekona się, czy zachowano się podług §. 4., czy zamki u wozów ciężarowych są nienaruszone, niemniej czy główny wykaz A, który przez konwój złożony być ma, zgadza się ze spisami ładunkowemi B, jako, też te ostatnie z załączonemi dokumentami (tudzież liczbami i znakami wozów, poczem przystępuje, skoro tylko ze strony pruskiej czynność urzędową skończono, do zamknięcia wnętrza wozowego na towary przeznaczonego stosownie do postanowień §. 8.

Karta opowiedna, wzór C.

Położoną od władzy celnej pruskiej już we Wrocławiu lub Raciborze urzędową pieczęć na towarach, które w wozach otwartych pod zamkniętemi płachtami i t. p. przybyły, należy, jeżeli jej pruscy urzędnicy celni na wychodzie nie odjęli, obejrzeć, jeżeli jest nienaruszona i za dostateczną uznana, bez odmiany pozostawić, i to w spisie ładunkowym zanotować. Poczem wyda urząd celny dla każdego miejsca dostawy (Wiednia, Berna i t. d.) osobną kartę opowiedną

§. 22.

d) Inhalt der Hauptübersicht und der besonderen Ladungslisten.

In der Hauptübersicht A sind die einzelnen Ladungslisten mit ihrem wesentlichen Inhalte anzuführen, und zwar: der Bestimmungsort, die Anzahl, Gattung, dann Nummern und Marken der Frachtwägen, die Anzahl der Frachtbriefe und sonstigen Urkunden, endlich die Anzahl sowohl der Kollien als der Reise-Effekten.

Die Ladungslisten B haben auszuweisen: den Bestimmungsort, die Anzahl, Gattung, Nummern und Marken der Frachtwägen und Abtheilungen, die Anzahl der Waaren-Kollien, deren Zeichen und Nummern, dann das Sporko-Gewicht und die kurze Andeutung der Waarengattung, soweit sie aus den, der Liste beiliegenden Waaren-Erklärungen, Frachtbriefen und sonstigen Dokumenten, welche in der nächstfolgenden Rubrik anzusetzen sind, entnommen werden kann, dann die Anzahl der Kollien, des Reisegepäckes und dessen Gesammt-Sporko-Gewicht.

Die Angabe der Waarengattung und die Ausfüllung der Rubriken 5 und 6 der Ladungsliste darf unterbleiben, wenn die Liste mit einer Bollete oder Versendungskarte eines österreichischen Amtes belegt ist, woraus Gattung und Menge der Waaren entnommen werden kann. In diesem Falle muß jedoch die Bollete oder Versendungskarte unter Rubrik 9 angeführt werden, wo dann nur die Gesammtzahl der zur Bollete gehörigen Kollien und deren Gesammt-Sporko-Gewicht anzugeben ist. Unter der Rubrik 8 ist dann bloß das Wort „Waaren" anzusetzen.

§. 23.

e) Verfahren des Zollamtes an der Grenze.

Das Zollamt überzeugt sich, unmittelbar nach dem Eintreffen des Waarenzuges, im Einvernehmen mit den königlich-preußischen Zollbeamten, von der Beobachtung der Bestimmungen des §. 4 durch Revision der Lokomotive, Tender und Personenwägen, von der Unverletztheit des an die Frachtwägen angelegten Verschlußes, ferner von der Uebereinstimmung der von der Begleitung abzugebenden Hauptübersicht A mit den Ladungslisten B, so wie dieser mit den beiliegenden Urkunden und den Nummern und Marken der Wägen, und schreitet, sobald preußischer Seits die Amtshandlung beendiget ist, zur Bewerkstelligung des Verschlußes der Ladungsräume nach den Bestimmungen des §. 8.

Ansageschein Muster C.

Der an Gegenständen, welche auf offenen Wägen unter Verschlußdecken u. s. w. einlangten, von der preußischen Zollbehörde bereits in Breslau oder Ratibor angelegte ämtliche Verschluß ist, soferne derselbe nicht vom preußischen Zollamte beim Austritte abgenommen wurde, zu besichtigen, wenn derselbe unverletzt und genügend befunden wird, ungeändert zu belassen, und in der Ladungsliste anzumerken. Hierauf fertiget das Zollamt für jeden einzelnen Bestimmungsort (Wien, Brünn u. s. w.) einen besondern Ansage-

podług wzoru C sporządzoną, załączy dwa egzemplarze spisu ładunkowego wraz z przynależącemi dokumentami, i wręczy klucz lub klucze od zamków wozowych, tudzież kartę opowiedną z jednym egzemplarzem spisu ładunkowego wraz z przynależącemi dokumentami w zapieczętowanej, do urzędu miejsca dostawy adresowanej kopercie, drugi zaś egzemplarz spisu ładunkowego otwarty strażnikowi skarbowemu, któremu urzędowe odprowadzenie lub kierunek tegoż powierzono. Trzeci egzemplarz spisu ładunkowego i główny wykaz A załączy urząd do rejestru kart opowiednych.

§. 24.

f) Spieszne wyekspedyowanie.

Ekspedycya towarów i efektów podróżnych, na wozie pod zamknięciem umieszczonych i za pomocą karty opowiednej innemu urzędowi przekazać się mających, ma się podług §. 7. odbywać z taką szybkością, iżby pociągu nie przetrzymywano nad czas, który w porządku jazdy jest oznaczony.

§. 25.

g) Posełki pocztą wozową.

Z posełkami pocztą wozową idącemi postępować sobie należy podług istniejących postanowień rozporządzenia z dnia 15. Października 1850 do l. 30641/1724.

§. 26.

h) Postępowanie urzędu celnego w miejscu dostawy.

Jak tylko pociąg zastanowi się w dworze kolejowym w Wiedniu i t. d., urzędnik, który ma sobie zlecony urzędowy konwój, lub jego kierunek, odda głównemu urzędowi celnemu, albo znajdującemu się w dworcu kolejowym oddziałowi urzędu tak opieczętowane papiery wraz z kluczami, jakoteż nieopieczętowany spis ładunkowy.

aa) Spieszna ekspedycya efektów podróżnych, nie podpadających opłacie.

Urząd celny przekonawszy się o tem, że zamki u wozów ciężarowych nie są naruszone, i że te ostatnie z kartą opowiedną i ze spisami ładunkowemi się zgadzają, wreszcie i o tem, że dokumenta, które w tychże spisach jako aneksa są oznaczone, istotnie się znajdują, otworzy przedewszystkiem wóz, w którym zawarte są efekta podróżne, i jeżeli przy rozpoznawaniu nie znajdzie przedmiotów któreby opłacie podpadały, odda je administracyi kolei żelaznej do rozrządzenia.

§. 27.

bb) Postępowanie z innemi przewożonemi przedmiotami.

Jeżeli pociąg przybył w nocy, inne wozy ciężarowe, nie otwierając ich oddaje się tymczasowo pod dozór urzędowy, dopóki stosownie do §. 118 ustawy cła i monopolów rządowych, tudzież §. 7. niniejszego przepisu nie będzie można

schein nach dem Muster C aus, legt demselben zwei Parien der Ladungsliste sammt den dazu gehörigen Urkunden bei, und übergibt den oder die Schlüssel zum Wagenverschluße, dann den Ansageschein mit einem Pare der Ladungsliste sammt den dazu gehörigen Urkunden, unter versiegeltem, an das Amt des Bestimmungsortes addressirten Umschlage, ein zweites Pare der Ladungsliste aber offen dem mit der ämtlichen Begleitung oder deren Leitung beauftragten Angestellten der Finanzwache. Das dritte Pare der Ladungsliste und die Hauptübersicht A hat das Amt dem Ansageschein-Register beizuschließen.

§. 24.

f) Schleunige Abfertigung.

Die Abfertigung der unter Raumverschluß mittelst Ansagescheines an ein anderes Amt anzuweisenden Waaren und Reise-Effekten hat nach §. 7 mit solcher Beschleunigung zu geschehen, daß der Zug nicht über die im Fahrplane bestimmte Zeit angehalten werde.

§. 25.

g) Fahrpostsendungen.

Fahrpostsendungen sind nach der bestehenden Anordnung des Erlaßes vom 15. Oktober 1850 Z. 30641/1724 zu behandeln.

§. 26.

h) Verfahren des Zollamtes am Bestimmungsorte.

Unmittelbar nachdem der Wagenzug in dem Bahnhofe zu Wien u. s. w. zum Stillstehen gebracht worden ist, übergibt der mit der ämtlichen Begleitung oder deren Leitung beauftragte Angestellte dem Hauptzollamte oder der im Bahnhofe befindlichen Abtheilung desselben sowohl die unter Siegel gelegten Papiere sammt Schlüsseln, als die offen übernommene Ladungsliste.

aa) Schleunige Abfertigung der gebührenfreien Reise-Effekten

Das Zollamt überzeugt sich von der Unverletztheit des Raumverschlußes an den Frachtwägen und von der Uebereinstimmung der letzteren mit dem Ansagescheine sammt Ladungslisten, endlich von dem Vorhandensein der in diesen letzteren als beigeschlossen bezeichneten Urkunden, schreitet dann vor Allem zur Eröffnung des Wagens, in welchem die Reise-Effekten geladen sind, und stellt diese, wenn bei deren Untersuchung Gegenstände, welche einer Gebührenentrichtung unterliegen, nicht vorgefunden werden, zur Verfügung der Eisenbahn-Verwaltung.

§. 27.

bb) Behandlung der übrigen Frachtgegenstände

Langt der Wagenzug zur Nachtzeit ein, so bleiben die übrigen Frachtwägen, ohne Eröffnung des Raumverschlußes, einstweilen unter ämtliche Aufsicht gestellt, bis, mit Rücksicht auf den §. 118 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung, dann §. 7 der

przedsiewziąć dalszej czynności urzędowej, poczem urząd celny odemknąwszy wozy, przekona się, czy ładunek co do ilości i zewnętrznego stanu pak, zgadza się z listą ładunkową, i odwołując się na kartę opowiedną C, z wzoru juksty 39. instrukcyi urzędowej wyda poświadczenie, że pociąg poddany był pod czynność urzędową, i prześle takowe urzędowi, który wydał kartę opowiedną.

Paki z towarami bierze się, przyzwawszy wyznaczonego do tego urzędnika kolei żelaznej, pod urzędowe zamknięcie, i składa w magazynach urzędu na podstawie spisów ładunkowych, do których były dołączone listy frachtowe i t. d., drugi zaś egzemplarz spisu ładunkowego, opatrzony ze strony urzędu celnego poświadczeniem odbioru, wydaje się administracyi kolei żelaznej.

Tém poświadczeniem odbioru daje skarb państwa według §. 234. ustawy cła i monopolów rządowych rękojmię jedynie za ilość pak, bynajmniej zaś za podany gatunek, jakość i ilość towarów i efektów.

Przybyłe pociągami kolei żelaznej transporta towarów należy umyślnie jako takie wyrazić w protokole towarów, powołując się na spisy ładunkowe.

Jeżeli składy urzędu celnego są oddalone od dworca kolejowego, nie będąc z nim połączone koleją, przewóz pak z towarami, wyładowanych z wozów kolei żelaznej, z dworca kolejowego do urzędu celnego odbywa się pod nieustannym dozorem organów tak władzy skarbowej, jako też administracyi kolei żelaznej, na wozach zamykanych administracyi kolei żelaznej, za kartą opowiedną, wydaną od znajdującego się w dworcu kolejowym oddziału urzędu celnego, nawzajem urząd celny wręczy oddziałowi dworca kolejowego poświadczenie według wzoru 39.

W takim razie należy paki z towarami, gdyby urzędowe ich zamknięcie według uznania administracyi kolejowej w samymże dworcu kolejowym ze względu na jego przestronność bez przeszkody w czynnościach tejże wykonać się nie dało, opatrzyć urzędowemi pieczęciami ołowianemi dopiéro po przywiezieniu ich na miejsce urzędowania głównego urzędu celnego.

§. 28.

cc) Dalszy ciąg.

Urząd celny powinien złożone powyższym sposobem towary pod takie podciągnąć postępowanie, jakie odpowie przeznaczeniu tychże, wiadomemu ze złożonego, lub poźniej złożyć się mającego oświadczenia.

§. 29.

dd) Wyjątki od powszechnych przepisów celnych, dozwolone dla przesyłek jazdą pocztową przewożonych, zastosowane warunkowo do posyłek na kolei żelaznej uskuteczniany ch

Ze względu na właściwość odbywającego się za pomocą kolej żelaznych przewozu towarów, pozwala się tymczasowo, ażeby z towarami i efektami prze-

gegenwärtigen Vorschrift, die weitere Amtshandlung Statt finden kann, wo dann das Zollamt die Wägen öffnet, sich von der Uebereinstimmung der Ladung in Absicht auf die Menge und äußere Beschaffenheit der Kollien mit der Ladungsliste überzeugt mit Beziehung auf den Ansageschein C, aus der Juxta Muster 39 des Amtsunterrichtes die Bestätigung, daß der Wagenzug zur Amtshandlung gestellt worden ist, ausfertiget und dem Amte, welches den Ansageschein ausstellte, zusendet.

Die Waaren-Kollien werden, unter Beiziehung des dazu bestimmten Angestellten der Eisenbahn, unter ämtlichen Verschluß gelegt, und auf Grundlage der mit den Frachtbriefen u. s. w. belegten Ladungsliste in die ämtlichen Magazine aufgenommen, das zweite Exemplar der Ladungsliste aber wird, mit der Uebernahms-Bestätigung des Zollamtes versehen, der Eisenbahn-Verwaltung ausgefolgt.

Durch diese Uebernahms-Bestätigung übernimmt jedoch der Staatsschatz, nach §. 234 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung nur für die Zahl der Päcke oder Behältnisse, keineswegs aber für die angegebene Gattung, Beschaffenheit und Menge der Waaren oder Effekten eine Haftung.

Die mit den Eisenbahnzügen eingelangten Waarentransporte sind im Waarenprotokolle eigens als solche mit Berufung auf die Ladungsliste ersichtlich zu machen.

Sind die Niederlagen des Zollamtes von dem Bahnhofe entfernt, ohne mit diesem durch eine Schienenbahn in Verbindung zu stehen: so geschieht die Fortschaffung der von den Eisenbahnwägen abgeladenen Waaren-Kollien vom Bahnhofe zum Zollamte unter fortwährender Aufsicht der Organe sowohl der Finanzbehörde als der Eisenbahn-Verwaltung auf Wägen der Eisenbahn-Unternehmung mit Raumverschluß, gegen Ausfertigung eines Ansagescheines von Seite der im Bahnhofe befindlichen Abtheilung des Zollamtes, wogegen dieses der Bahnhof-Abtheilung die Bestätigung Muster 39 übermittelt.

In diesem Falle sind die Waaren-Kollien, wenn nach dem Erachten der Eisenbahn-Verwaltung die Anlegung des ämtlichen Kollien-Verschlußes im Bahnhofe selbst, mit Rücksicht auf die Raumverhältnisse des letzteren, nicht ohne Störung des Bahnbetriebes Statt finden könnte, erst nach ihrem Einlangen auf dem Amtsplatze des Hauptzollamtes der Anlegung der ämtlichen Bleisiegel zu unterziehen.

§. 28.

cc) Fortsetzung.

Das Zollamt hat die auf die vorbezeichnete Art eingelagerten Waaren jenem Verfahren zu unterziehen, welches ihrer, aus der vorliegenden oder nachträglich einzubringenden Erklärung entnehmbaren Bestimmung entspricht.

§. 29.

dd) Bedingte Anwendung der für Fahrpostsendungen gestatteten Ausnahme von den allgemeinen Zoll-Vorschriften auf Eisenbahn-Sendungen.

Mit Rücksicht auf die Eigenthümlichkeit des durch die Eisenbahnen vermittelten Waarentransportes wird provisorisch gestattet, daß die, unter Beobachtung der Bestim-

wożonemi z zagranicy koleją żelazną, przy zachowaniu postanowień niniejszego przepisu, co do zabezpieczenia, przepisanego dla postępowania przekazowego, tudzież co do dopuszczalności oświadczenia, później złożyć się mającego, nakoniec co do oclenia według wynikłości urzędowego rozpoznania, tak samo sobie postępowano, jak z posełkami, przybywającemi pocztą wozową, i w karcie pocztowej należycie zapisanemi (136. ustawy cła i monopolów rządowych i §. 197. instrukcyi urzędowej wydanej dla urzędów wykonawczych). Z drugiej strony administracya kolei żelaznej ma być obowiązana w razie, gdyby strona, dla której posełka jest przeznaczona, najdłużej w ciągu trzech miesięcy od dnia urzędowego przyjęcia na skład nie oznajmiła urzędowi celnemu, że przyjmuje posełkę, albo gdyby jeszcze przed upływem tego terminu zaszedł przypadek, §. 168. ustawy cła i monopolów rządowych przewidziany: na żądanie urzędu celnego wywieźć posełkę pod zamknięciem i z zachowaniem przepisanego dla towarów przechodnich postępowania na własną odpowiedzialność za granicę, opłatę zaś od składu uiścić.

§. 30.

C. Postępowanie przy wyjściu posełek wychodnich i przechodnich.

a) Urzędowe wyekspedyowanie wychodnich i przechodnich towarów w miejscu, zkąd się wysyłają.

Posełki wychodnie i przechodnie, które koleją żelazną idą za granicę, a urzędom celnym w Oderbergu lub Szczakowej pod rozpoznanie poddane być nie mają, należy już u urzędów celnych w Wiedniu, Bernie, Ołomuńcu lub Krakowie poddać pod postępowanie prawem przepisane.

Urzędy te stwierdzą tę okoliczność swojem poświadczeniem (paletem).

§. 31.

b) Przewóz posełek wychodnich i przechodnich wozami zamkniętemi

Posełki takie należy pod dozorem urzędowym ładować na wozy, według postanowień §§. 4. i 5. urządzone, z oddzieleniem towarów przechodnich, od owych towarów wychodnich, których wyjście za granicę udowodnione być powinno, tudzież od innych towarów wychodnich.

c) Zdjęcie pieczęci z pak w urzędzie celnym w miejscu, zkąd idą w drogę.

Aby czynność urzędu wychodowego jak najspieszniej ukończona być mogła, należy zamknięcie przydane na pakach z towarami, które w innych przypadkach dopiéro na granicy zdejmuje się, zdjąć przed samem ładowaniem.

d) Postępowanie tego urzędu.

aa) Jeżeli urząd ten w dworcu kolejowym się znajduje

Urząd celny, przyjąwszy za podstawę spis ładunkowy, który administracya kolei żelaznej w dwóch egzemplarzach złoży, a w którym należące do niego

mungen dieser Vorschrift durch Eisenbahnzüge aus dem Auslande eingelangten Waaren und Effekten, in Absicht auf die für das Anweisungsverfahren vorgeschriebene Sicherstellung, dann auf die Zuläßigkeit einer nachträglich einzubringenden Erklärung, oder der Verzollung nach dem Ergebniße der zollämtlichen Untersuchung, auf gleiche Art behandelt werden, wie jene Sendungen, welche durch die Postwagens-Anstalt einlangen und in der Postwagen-Karte gehörig eingetragen erscheinen (136 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung und §. 197 des Amtsunterrichtes für die ausübenden Aemter). Dagegen soll die Eisenbahn-Verwaltung verpflichtet sein, in jenen Fällen, wo von der Partei, für welche eine Sendung bestimmt ist, nicht längstens binnen drei Monaten vom Tage der ämtlichen Einlagerung, dem Zollamte angezeigt wird, daß sie die Sendung annehme, oder wenn noch vor Verlauf dieser Frist der im §. 168 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung vorgesehene Fall eintritt, auf Verlangen des Zollamtes die Sendung unter Raumverschluß, mit Beobachtung des für Durchzugsgüter vorgeschriebenen Verfahrens, unter eigener Haftung ins Ausland zu schaffen, und den Lagerzins zu entrichten.

§. 30

C. Verfahren beim Austritte von Ausfuhr- und Durchfuhr-Sendungen

a) Zollämtliche Abfertigung der Ausfuhr- und Durchfuhrgüter im Orte der Versendung

Ausfuhr- und Durchfuhr-Sendungen, welche mittels der Eisenbahn über die Grenze befördert werden sollen, ohne bei den Zollämtern in Oderberg oder Szczakowa der gewöhnlichen Untersuchung unterzogen zu werden, sind dem gesetzlichen Verfahren schon bei den Zollämtern in Wien, Brünn, Olmütz oder Krakau zu unterziehen.

Diese Aemter haben hierüber die ämtliche Bestätigung (Bollete) auszufertigen.

§. 31.

b) Beförderung der Ausfuhr- und Durchfuhr-Sendungen in geschlossenen Wägen.

Solche Sendungen sind unter ämtlicher Aufsicht auf den nach den Bestimmungen §§. 4 und 5 eingerichteten Frachtwägen, und zwar die Durchfuhr-, dann jene Ausfuhrgüter, deren Austritt über die Grenze nachzuweisen ist, abgesondert von andern Austrittsgütern zu verladen.

c) Abnahme des Kollien-Verschlußes beim Zollamte des Absendungsortes.

Damit die Amtshandlung des Austrittsamtes schleunigst beendigt werden könne, ist der an den Waaren-Kollien angebrachte ämtliche Verschluß, welcher in anderen Fällen erst an der Grenze abgenommen wird, unmittelbar vor dieser Verladung abzunehmen.

d) Verfahren dieses Amtes.

aa) Wenn dasselbe sich im Bahnhofe befindet.

Das Zollamt weiset auf Grund der von der Eisenbahn-Verwaltung zu übergebenden doppelten Ladungsliste, auf welcher die dazu gehörigen Austritts-Bolleten an-

palety wychodowe wyrażone być mają, poselkę zapomocą karty opowiednej pod urzędowe zamknięcie danej przekaże urzędowi celnemu w Oderbergu, a względnie w Szczakowej, da konwój urzędowy, zatrzyma palety wychodowe i wręczy konwojującemu jeden otwarty spis ładunkowy, drugi zaś wraz z kartą opowiedną i kluczem od zamku wozowego w opieczętowanej kopercie.

§. 32.

bb) Jeżeli urząd celny miejsca, z kąd idą posełki, nie znajduje się w dworcu kolejowym.

Jeżeli urząd celny nie znajduje się w dworcu kolejowym, tedy tenże posełkę pod zamknięciem i urzędowym konwojem, wyprawia do dworca kolejowego, gdzie potém uskutecznia się przeładowanie na wozy ciężarowe kolei żelaznej, wygotowanie karty opowiedczej i t. d. podług §. 31.

§. 33.

c) Postępowanie urzędów wychodowych.

aa) Ogiąd i otwarcie zamków.

Urzędy celne wychodowe w Oderbergu i Szczakowej powinny po przybyciu pociągu odebrać spisy ładunkowe, a przekonawszy się, czy też z ilością i znakami wozów zgadzają się, i czyli zamki tychże nie są naruszone, odemknąć je, i jeżeli nie ma uzasadnionego powodu do przepatrzenia ładunku, wyprawić go w porozumieniu się z królewsko-pruskimi urzędnikami pod urzędowym konwojem za granicę.

§. 34.

bb) Wygotowanie i odesłanie poświadczenia o wyjściu

Urzędy celne w Oderbergu i Szczakowej mają spólnie z organami, które były przeznaczone do dania konwoju za granicę, rzeczywiste wyjście na spisie ładunkowym zanotować, na to z powołaniem się na kartę opowiedną z rejestru certyfikatów (wzór 20 instrukcyi urzędowej) wydać poświadczenie, i toż, oraz jeden egzemplarz spisu ładunkowego przesłać tutejszo-krajowemu urzędowi celnemu, który wydał kartę opowiedną, z resztą zaś ekspedycyę tę zaciągnąć do przeglądu wyszłych towarów (wzór 30).

§. 35.

f) Postępowanie z poświadczeniami wyjścia w miejscu wysełki

Urząd celny, otrzymujący to poświadczenie, powinien na podstawie tegoż, i z odniesieniem się do niego na paletach, które zatrzymał, zaszłe wyjście zanotować, a co do posełek przechodnych jeden egzemplarz paletu wychodowego przesłać urzędowi, który wydał palet przechodowy, drugi zaś egzemplarz wydać stronie, która oświadczyła, że posełkę poddaje pod postępowanie wychodowe.

Poświadczenia, które urzędy w Oderbergu i Szczakowej z rejestru podług wzoru 20. wydały, i należące do tych poświadczeń spisy ładunkowe, należy jako dowody załączyć do rejestru kart opowiednych.

zuführen sind, mittels Ansagescheines die unter Raumverschluß gelegte Sendung an das Zollamt in Oderberg und rücksichtlich Szczakowa an, leitet die ämtliche Begleitung ein, hält die Austritts-Bolleten zurück, und übergibt dem Begleiter die eine Ladungsliste offen, die andere sammt dem Ansagescheine und dem Schlüßel zum Wagenverschluße unter versiegeltem Umschlage.

§. 32.

bb) Wenn das Zollamt des Absendungsortes sich nicht im Bahnhofe befindet.

Befindet sich das Zollamt nicht im Bahnhofe, so leitet dasselbe den Transport der Sendung dahin unter Raumverschluß und ämtlicher Begleitung ein, wo dann die Ueberladung auf die Eisenbahn-Frachtwägen und die Ausfertigung des Ansagescheines u. s. w. nach §. 31 Statt findet.

§. 33.

c) Verfahren der Austritts-Aemter.

aa) Untersuchung und Oeffnung des Raumverschlußes.

Die Austrittsämter in Oderberg und Szczakowa haben nach dem Einlangen des Zuges den Ansageschein sammt Ladungslisten zu übernehmen, von deren Uebereinstimmung mit der Anzahl und Bezeichnung der Wägen, dann von der Unverezztheit des Raumverschlußes der letzteren sich zu überzeugen, diesen Verschluß zu öffnen, und wenn ein gegründeter Anlaß zur Untersuchung der Ladung nicht vorhanden ist, dieselbe im Einvernehmen mit den königlich-preußischen Zollbeamten unter ämtlicher Begleitung über die Grenze zu entlassen.

§. 34.

bb) Ausfertigung und Absendung der Austritts-Bestätigung.

Die Zollämter in Oderberg und Szczakowa haben gemeinschaftlich mit jenen Angestellten, welche die Begleitung über die Grenze besorgten, den wirklich geschehenen Austritt auf den Ladungslisten anzumerken, hierüber mit Berufung auf den Ansageschein aus dem Zertifikaten-Register (Muster 20 des Amtsunterrichtes) eine Bestätigung auszufertigen, und diese sammt einem Exemplare der Ladungsliste dem innerländigen Zollamte, welches den Ansageschein ausfertigte, zuzusenden, übrigens aber diese Expedizion in die Uebersicht der ausgetretenen Waaren (Muster 30) aufnehmen.

§. 35.

f) Behandlung der Austritts-Bestätigungen im Absendungsorte.

Das Zollamt, welchem diese Bestätigung zugesendet wird, hat auf Grund und mit Berufung derselben auf den zurückbehaltenen Bolleten den geschehenen Austritt anzumerken, bei Durchfuhr-Sendungen Ein Exemplar der Austritts-Bollete dem Amte, welches die Durchzugs-Bollete ausstellte, zuzusenden, das zweite Exemplar aber jener Partei auszufolgen, welche die Sendung zur Austritts-Behandlung erklärte.

Die von den Aemtern Oderberg und Szczakowa aus dem Register-Muster 20 ausgefertigten Bestätigungen sammt den dazu gehörigen Ladungslisten sind dem Ansageschein-Register als Belag beizuschließen.

§. 36.

D. Postępowanie z posełkami, które przebywają całą przestrzeń kolei.

a) Posełki wprost z Wiednia, Berna i Ołomuńca do Krakowa i odwrotnie przez kraj pruski są dozwolone, przyczem postępowanie celne, przepisane dla wchodzących na powrót posełek, zdaje się na urząd celny, w miejscu dostawy istniejący.

Towary lub efekta wolno jest z Wiednia, Berna i Ołomuńca posełać koleją przez kraj pruski do Krakowa, lub odwrotnie, nie poddając je pod inną czynność urzędu celnego na granicy, jak tę, którą §. 39. przepisuje, jeżeli na wozy, stosownie do §. 4. do zamykania przyrządzone, i oddzielnie podług miejsc dostawy są ładowane i poszczególnione w osobnych spisach ładunkowych.

Co do układu spisów ładunkowych należy zachować postanowienia §. 22. niniejszego przepisu. Co się zaś tyczy podawania ich w podwójnych egzemplarzach, tudzież względem czynności, które urzędy celne w Wiedniu, Bernie i Ołomuńcu przeprowadzić mają, posłużą za prawidło postanowienia §. 15. przepisu, zatwierdzonego dekretem Ministerstwa skarbu z dnia 31. Sierpnia 1848 do l. 29216, przyczem to, co pod lit. a. owego paragrafu o przekładaniu spisu ładunkowego w urzędzie celnym w Oderbergu przepisano, stosować należy do urzędów celnych wiedeńskiego, berneńskiego i ołomunieckiego.

§. 37.

b) Przejazd przez kraj pruski bez urzędowego konwoju.

W drodze z Annabergu do Mysłowic, lub odwrotnie posełki te, przekraczające w przewozie wewnętrznym linię celną (zwane posełkami, całą przestrzeń kolei przebywającemi) nie otrzymują zwykle urzędowego konwoju austryackiego. Atoli miejsce do ładowania musi być zamknięte w sposób w §. 8. niniejszego przepisu zalecony.

§. 38.

c) Zastosowanie przepisu z dnia 31. Sierpnia 1848 do l. 29216 (obwieszczenie do l. 34605).

Gdyby towary idące pociągiem, przebywającym całą przestrzeń kolei po powrocie przez granicę już w Oderbergu, a względnie w Szczakowej lub na innej dalej w głąb kraju między Oderbergiem i Ołomuńcem, Bernem lub Wiedniem, a względnie między Szczakową i Krakowem leżącej stacyi, gdzie nie ma urzędu celnego, kolej opuścić miały, natenczas zamknięcie odjęte być ma w urzędzie celnym w Oderbergu, a względnie w Szczakowej, i w takim razie w ogólności postępować należy według postanowień przepisu, zatwierdzonego rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 31. Sierpnia 1848 do l. 29216, który także co do reszty punktów swoję moc obowiązującą zachowuje, o ile niniejszym przepisem nic innego nie rozporządzono.

§. 36.

D. Verfahren bei Streckenzug=Sendungen.

a) Gestattung direkter Versendung zwischen Wien, Brünn und Olmütz nach Krakau und umgekehrt über preußisches Gebiet mit Uebertragung des Zollverfahrens für den Wiedereintritt an das Zollamt des Bestimmungsortes.

Waaren oder Effekten dürfen von Wien, Brünn und Olmütz auf der Eisenbahn über preußisches Gebiet nach Krakau oder in umgekehrter Richtung, ohne eine andere Amtshandlung des Zollamtes an der Grenze als jene, welche unter §. 39 vorgeschrieben wird, versendet werden, wenn sie in, zur Anlegung des Raumverschlußes nach §. 4 eingerichteten Wägen, und zwar nach den einzelnen Bestimmungsorten abgesondert verladen und in besondere Ladungslisten aufgenommen werden.

Hinsichtlich der Einrichtung der Ladungslisten sind die Bestimmungen des §. 22 gegenwärtiger Vorschrift zu beobachten. Was hingegen deren Ueberreichung in doppelter Ausfertigung anbelangt, und rücksichtlich der von den Zollämtern in Wien, Brünn und Olmütz zu pflegenden Amtshandlung haben die Bestimmungen der mit dem Finanz=Ministerial=Dekrete vom 31. August 1848 Z. 29216 genehmigten Vorschrift §. 15 zur Richtschnur zu dienen, wobei was unter lit. a. jenes Paragraphes von der Ueberreichung der Ladungsliste beim Zollamte Oderberg vorgeschrieben erscheint, auf die Zollämter Wien, Brünn und Olmütz anzuwenden ist.

§. 37.

b) Durchzug durch preußisches Gebiet ohne ämtliche Begleitung.

Auf dem Wege von Annaberg nach Myslowitz oder umgekehrt werden diese, im innern Verkehre die Zoll=Linie überschreitenden (sogenannten Streckenzugs=) Sendungen in der Regel mit einer ämtlichen Begleitung österreichischer Seits nicht versehen. Dagegen ist der Verschluß des Ladungsraumes auf die in gegenwärtiger Vorschrift unter §. 8 angeordnete Art zu bewerkstelligen.

§. 38.

c) Anwendung der Vorschrift vom 31. August 1848 Z. 29216 (Kundmachung Z. 34605).

Sollten die Streckenzug=Güter nach dem Rücktritte über die Grenze schon in Oderberg und rücksichtlich Szczakowa, oder auf einer weiter landeinwärts, zwischen Oderberg und Olmütz, Brünn oder Wien, und rücksichtlich zwischen Szczakowa und Krakau gelegenen Stazion, wo ein Zollamt sich nicht befindet, die Eisenbahn verlassen, so hat die Abnahme des Raumverschlußes bei dem Zollamte in Oderberg und rücksichtlich Szczakowa zu geschehen, und es ist in diesem Falle überhaupt nach den Bestimmungen der mit dem Finanz=Ministerial=Erlaße vom 31. August 1848 Z. 29216 genehmigten Vorschrift vorzugehen, welche auch in allen übrigen Punkten in Wirksamkeit bleibt, sofern nicht in gegenwärtiger Anordnung etwas anders verfügt wird.

§. 39.

d) Postępowanie urzędu pogranicznego, jeżeli czynność urzędowa, przepisana dla wchodu na powrót do kraju, ma odbywać się w urzędzie celnym tutejszo-krajowym.

Jeżeli posełka, przez Prusy przewieziona pociągiem całokolejnym dopiéro w Bernie, Wiedniu i t. d. ma być poddaną pod czynności urzędowe, jakie dla powracających posyłek są przepisane, natenczas pograniczne urzędy celne nie mają innego zadania, jak przekonać się, czy zamku nie naruszono, i czyli spis ładunkowy zgadza się z ilością, liczbami i znakami wozów, naostatek zanotować na spisie ładunkowym, jako dopełnili tego rozporządzenia.

§. 40.

Zastrzeżenie odwołania lub odmienienia niniejszych przepisów.

Administracya skarbu zastrzega to sobie, iż jeśli tego uzna potrzebę, dozwolone niniejszemi postanowieniami wyjątki od powszechnych przepisów celnych, odwołać, albo w miejsce tychże inne rozporządzenia wydać będzie mocna.

W Wiedniu dnia 22. Grudnia 1850.

§. 39.

d) Verfahren des Grenzamtes, wenn die Amtshandlung für den Wiedereintritt bei einem innerländigen Zollamte zu geschehen hat.

Ist die im Streckenzuge über Preußen beförderte Sendung dazu bestimmt, der für den Wiedereintritt gesetzlich vorgeschriebenen Amtshandlung erst in Brünn, Wien u. s. w. unterzogen zu werden: so haben die Zollämter an der Grenze sich darauf zu beschränken, von der Unverletztheit des Raumverschlußes und von der Uebereinstimmung der Ladungsliste mit der Anzahl, den Nummern und Marken der Wägen sich zu überzeugen, und daß dieses geschehen, auf der Ladungsliste anzumerken.

§. 40.

Vorbehalt des Widerrufes oder von Aenderungen dieser Vorschrif.

Die Finanz-Verwaltung behält sich vor, die durch gegenwärtige Bestimmungen gestatteten Ausnahmen von den allgemeinen Zollvorschriften, wenn sie es für erforderlich erachtet, zu widerrufen, oder an deren Stelle andere Verfügungen treten zu lassen.

Wien am 22. Dezember 1850.

Aneks do nru 75.

Wzór A. Kolej północna Cesarza Ferdynanda.

Główny wykaz,

pociągu z towarami N. 772, który odszedł z Wrocławia dnia 17. Marca 1851 o godzinie 2. po południu.

Podpisany ekspedyjent towarzystwa kolei północnej podaje c. k. głównemu urzędowi dochodowemu w Oderbergu, w przepisanej ilości egzemplarzów, wyszczególnione tutaj spisy ładunkowe przybyłych z Prus towarów i rzeczy, podróżnych, a to:

1	2	3				4			5			6	7	8	9
Liczba spisu ładunkowego	Postępowanie celne ma się odbyć na stacyi	Wozy ciężarowe										Z listami frachtowemi, oświadczeniami, paletami lub innemi jakiemi dokumentami	Ilość		Uwaga.
		zamknięte				otwarte z przykryciem do zamykania i t. p.			inne				pak		
		ilość	znaki	liczby	oddziały	ilość	znaki	liczby	ilość	znaki	liczby	ilość	z towarami	z rzeczami podróżnemi	
I.	Oderberg	1	NB.	15	—	—	——	—	—	—	—	10	20	8	
II.	Berno	—	——	—	—	1	FWB.	12	—	—	—	12	25	20	
III.	Wiedeń	1	FWB.	4	à/6	1	NB.	8	—	—	—	5	27	80	
	Razem	2	——	—	—	2	——	—	—	—	—	27	72	108	

W Oderbergu austryackim dnia...

Z polecenia i pod rękojmią towarzystwa kolei północnej.

I. N.

Ekspedyjent towarów.

Zaciągnięto do rejestru kart opowiednych pod liczbą

Dan w Oderbergu dnia...

I. N.

Beilage zu Nro. 75.

Muster A.

Kaiser-Ferdinands-Nordbahn.

Haupt-Uebersicht

des Waarenzuges Nro. 722, welcher am 17. März 1851, um 2 Uhr Nachmittags von Breslau abgegangen ist.

Der unterzeichnete Expedient der Nordbahngesellschaft übergibt dem k. k. Gefällen-Hauptamte in Oderberg über die aus Preußen eingelangten Waaren und Reise-Effekten die hier verzeichneten Ladelisten in der vorgeschriebenen Anzahl von Ausfertigungen und zwar:

1	2	3				4			5			6	7	8	9
Nummer der Ladeliste	Die Vornahme des Zollverfahrens hat zu geschehen auf der Stazion	Frachtwägen										Mit Frachtbriefen, Deklarazionen, Bolleten oder sonstigen Urkunden	Anzahl der		Anmerkung.
		geschlossene				offene mit Verschluß-Decken u. s. w.			andere				Waaren-	Reisegepäck-	
		Anzahl	Marken	Nummern	Abtheilungen	Anzahl	Marken	Nummern	Anzahl	Marken	Nummern	Anzahl	Kollien oder Stücke		
I.	Oderberg	1	NB.	15	—	—	——	—	—	—	—	10	20	8	
II.	Brünn	—	——	—	—	1	FWB.	12	—	—	—	12	25	20	
III.	Wien	1	FWB.	4	a/6	1	NB.	8	—	—	—	5	27	80	
	Zusammen	2	——	—	—	2	——	—	—	—	—	27	72	108	

Oesterreichisch-Oderberg den...

Im Auftrage und unter Haftung der Nordbahngesellschaft.

N. N.

Güter-Expedient.

Eingetragen im Ansageschein-Register

unter Nro.

ddtto. Oderberg den...

N. N.

Aneks do nru 75.

Wzór B.

Kolej żelazna Cesarza Ferdynanda.

Spis ładunkowy Nr III.

towarów i efektów podróżnych, idących do Wiednia pociągiem kolei żelaznej, który odszedł z Wrocławia dnia 17. Marca 1851 o godzinie 2. po południu (pociągu Nr 322).

1				2			3			4	5	6	7		8	9			10	11				12		13
Wozy ciężarowe										pak						należące do niego papiéry				przeznaczenie do				Ilość znajdujących się u wozów i oddziałów		
zamknięte				otwarte z przykryciem do zamykania t. j.			inne						waga z opakowaniem		Bliższe oznaczenie przedmiotu odstawy (gatunek towaru)	palet urzędowy			inne dowody							
ilość	znaki	liczby	oddziały	ilość	znaki	liczby	ilość	znaki	liczby	ilość	liczby	inne znaki	ct.	ft.		ilość		liczba	ilość	Przywozu (przywozu na powrót)	przewozu	złożenia na składzie	wywozu	zamków	pieczęci ołowianych	Uwaga.
1	FWB.	4	a	—	—	—	—	—	—	1	300	TB.	1	52	farbowane skórki cielęce	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	
										20	$^{21}/w_{40}$	—	5	30	świeże pomarańcze	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
										2	1 i 2	MB.	3	50	towary bawełniane	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	
—	dtto.	dt.	b	—	—	—	—	—	—	80	—	—	3	20	rzeczy podróżne	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
				1	NB.	8	—	—	—	4	—	—	16	40	części składowe machiny	—	—	—	1	—	—	1	—	—	4	
Razem 1	dtto.	—	—	1	—	—	—	—	—	107	—	—	29	92		—	—	—	5	—	—	—	—	2	6	

Wszystkiego dwa wozy ze 107 pakami ważącemi z opakowaniem dwadzieścia dziewięć cetnarów, dziewiędziesiąt i dwa funty wagi wiedeńskiej. Od ekspedycyi towarów północnej kolei żelaznej Cesarza Ferdynanda.

dnia...

I. N.

Ekspedyent towarów.

Na to wydano kartę opowiedną do I.

z daty w Oderbergu dnia

I. N. poborca.

I. N. kontrolor.

Muster B.

Beilage zu Nro. 75.

Kaiser-Ferdinands-Nordbahn.

Ladungsliste Nr. III.

über die Waaren und Reise-Effekten, welche mit der am 17. März 1851, um 2 Uhr Nachmittags von Breslau abgegangenen Eisenbahnfahrt nach Wien befördert werden. (Zug Nr. 722.)

1				2			3			4	5	6	7		8	9			10	11				12		13
Frachtwägen										der Päcke, Kollien oder Stücke					Nähere Bezeichnung des Fracht-Gegenstandes (Waaren-Gattung	dazu gehörige Papiere				Bestimmung zur				Anzahl der an den Wägen und Abtheilungen angelegt.		Anmerkung.
verschlossene				offene mit Verschlußdecken d. i.			andere			Anzahl	Nummern	Sonstige Zeichen	Sporko-Gewicht			Bollete des Amtes			Andere Urkunden							
Anzahl	Marken	Nummern	Abtheilung	Anzahl	Marken	Nummern	Anzahl	Marken	Nummern				Zt.	Pf.		Anzahl		Nummern	Anzahl	Einfuhr (Wiedereinfuhr.)	Durchfuhr	Einlagerung	Ausfuhr	Schlösser	Bleisiegel	
1	FWB.	4	a	—	—	—	—	—	—	1	300	TB.	1	52	gefärbtes Kalbleder	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	
										20	21/in 40	—	5	30	frische Pomeranzen	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
										2	1 u. 2	MB.	3	50	Baumwollwaaren ..:...	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	
—	dtto.	dt.	b	—	—	—	—	—	—	80	—	—	3	20	Reisegepäck ..	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
				1	NB.	8	—	—	—	4	—	—	16	40	Maschinen-Bestandtheile ..	—	—	—	1	—	—	1	—	—	4	
Zusammen 1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	107	—	—	29	92		—	—	—	5	—	—	—	—	2	6	

Im Ganzen zwei Frachtwägen mit 107 Kollien-Sporko, Neun und Zwanzig Zentner, Zwei und Neunzig Pfund Wiener Gewicht. — Von der Güter-Expedizion der Kaiser-Ferdinands-Nordbahn.

— den...

N. N.
Güter-Expeditor.

Hierüber wurde der Ansageschein Nro.
ddtto. Oderberg den...............................ausgefertigt.

N. N. Einnehmer.
N. N. Kontrolor.

Aneks do nru 75.

Wzór C.

Kraj koronny .... Powiat dochodowy..............................

Urząd..

Rejestr kart opowiednych

dla przewozu koleją żelazną.

Dziesięć arkuszy każdy po trzy palety z okładką.

Muster C.

Kronland

Kameral-Bezirk...............................

Amt ....

Ansageschein-Register

für den Verkehr auf Eisenbahnen.

Zehn Bögen zu je drei Bolleten sammt Umschlag.

Karta opowiedna do l. 105.

W Oderbergu dnia 17. Marca o godzinie $8^1/_2$ wieczorem.

Północna kolej żelazna Cesarza Ferdynanda wiezie z Prus według głównego przeglądu, załączonego do liczby księgi juxtowej, i przyłączonego spisu ładunkowego l. III. jednym wozem zamkniętym l. 4. i jednym wozem otwartym z nakryciem do zamykania (opieczętowania) przyrządzoném do głównego urzędu celnego w Wiedniu 107 pak z towarami i efektami podróżnemi ważących z opakowaniem ogółem dwadzieścia dziewięć cetnarów, dziewięćdziesiąt i dwa funty, pod konwojem nadstrażników straży skarbowej Wimmera i Schwarza.

Pociąg odszedł dzisiaj o godzinie 9. wieczorem.

Jak wyżej.

Jak wyżej.

Rejestr kart opowiednych.

Kraj kor. Szląsk. Powiat dochod. Cieszyn.
Główny urząd dochod. Oderberg

Karta opowiedna do l. 105

d. 17. Marca o godzinie $8^1/_2$ wieczorem.

Północna kolej żelazna Cesarza Ferdynanda wiezie z Prus według załączonego obok w dwóch egzemplarzach spisu ładunkowego l. III. jednym wozem zamkniętym l. 4. i jednym wozem otwartym z nakryciem do zamykania do głównego urzędu celnego w Wiedniu 107 pak z towarami i efektami podróżnemi, ważących z opakowaniem ogółem dwadzieścia dziewięć cetnarów, dziewięćdziesiąt i dwa funty, pod konwojem nadstrażników straży skarbowej Wimmera i Schwarza.

Pociąg odszedł dzisiaj o godzinie 9. wieczorem.

I. N.

Jak wyżej.

Jak wyżej.

Ansageschein Nro. 105.

Oderberg am 17. März um $8\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Die Kaiser-Ferdinands-Nordbahn führt aus Preußen laut der zur Jurta Nro. angeschlossenen Hauptübersicht und der hier beiliegenden Ladeliste Nro. III. auf Einem geschlossenen Coulissen-Wagen Nro 4 und Einem offenen Wagen mit Verschlußdecken zu dem Haupt-Zollamte in Wien an Waaren und Reise-Effekten Einhundert Sieben Kollien im Gesammt-Sporko-Gewichte von Neun und Zwanzig Zentner, Zwei und Neunzig Pfund unter Begleitung der Finanzwach-Oberaufseher Wimmer und Schwarz.

Der Transport ist abgegangen heute um 9 Uhr Abends.

Wie oben.

Wie oben.

Ansageschein-Register

Kronl. Schlesien. Kameral-Bezirk Teschen.
Gef.-Hauptamt Oderberg.

Ansageschein Nro. 105

am 17. März um $8\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Die Kaiser-Ferdinands-Nordbahn führt aus Preußen laut der hier in zweifacher Ausfertigung beiliegenden Ladeliste Nro. III. auf Einem geschlossenen Coulissen-Wagen Nr. 4 und Einem offenen Wagen mit Verschlußdecken zu dem Hauptzollamte in Wien an Waaren und Reise-Effekten Einhundert Sieben Kollien . im Gesammt-Sporko-Gewichte von Neun und Zwanzig Zentner, Zwei und Neunzig Pfund unter Begleitung der Finanzwach-Oberaufseher Wimmer und Schwarz. Der Ladeliste liegen bei an Frachtbriefen oder anderen Urkunden fünf Stück.

Der Transport ist abgegangen heute um Neun Uhr Abends.

N. N.

Wie oben.

Wie oben.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XI.

Wydana i rozesłana dnia 7. Czerwca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Juni 1851.

76.

Cesarski patent z dnia 12. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XXVIII. nr. 89., wydana dnia 18. Kwietnia 1851),

tyczący się przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej.

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Chcąc przeprowadzić rozporządzenia ustawy z dnia 7. Września 1848 co do uwolnienia posiadłości ziemskich od ciężarów, z uwzględnieniem obwieszczenia z dnia 24. Kwietnia 1848, wydanego w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 18. Kwietnia 1848, i zarazem ażeby uprawnieni należne im wynagrodzenie odebrali, postanowiliśmy za poradą Naszej Rady ministrów wydać następne postanowienia w przedmiocie zniesienia robocizny i innych powinności inwentaryalnych, tudzież w przedmiocie przeprowadzenia uwolnienia posiadłości ziemskich od ciężarów, w okręgu dawnej Rzeczypospolitej Krakowskiej.

Rozdział I.

O powinnościach, bez wynagrodzenia zniesionych lub znieść się mających.

§. 1.

a) Ponieważ od czasu wcielenia Galicyi zachodniej do księstwa Warszawskiego nie istniał w okręgu dawnej Rzeczypospolitej Krakowskiej ani stosunek

76.

Kaiserliches Patent vom 12. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXVIII. Stück, Nro. 89, ausgegeben am 18. April 1851),

betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Um die Anordnungen des Gesetzes vom 7. September 1848 über die Entlastung des Grundes und Bodens unter Berücksichtigung der im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau auf Grundlage des Ministerial-Erlaßes vom 18. April 1848 ergangenen Kundmachung vom 24. April 1848 durchzuführen, und den Berechtigten die ihnen gebührende Entschädigung zukommen zu machen, haben Wir über Einrathen Unseres Ministerrathes nachfolgende Bestimmungen über die Aufhebung der Robot und anderer Inventarialleistungen und über die Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu erlassen befunden:

I. Abschnitt.

Von den ohne Entgeld aufgehobenen oder aufzuhebenden Leistungen.

§. 1.

a) Da im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau seit der Einverleibung Westgaliziens in das Herzogthum Warschau weder ein persönlicher Unterthansverband

osobistego poddaństwa, ani stosunek opieki, ani też prawo juryzdykcyi dominikalnej, równie też i zwierzchnictwo włościańskie (dominikalność) znane nie jest, przeto postanowienia ustępu V. ustawy z dnia 7. Września 1848 miejsca nie mają.

b) Prawo paszenia na ugorach i ścierniskach, wedle ustępu VII. ustawy z dnia 7. Września 1848 zniesione jest bezpłatnie.

Jeżeli zaś komu służy to prawo z jakiego szczególnego tytułu, utrzymuje się takowe jeszcze nateraz w swej mocy, atoliż z zastrzeżeniem wykupienia lub uregulowania tegoż jako służebności.

c) Przymus co do piwa i wódki, t. j. obowiązek pobierania tych napojów na własny użytek, od mającego prawo propinacyi, zniesionem jest ustępem XI. ustawy z dnia 7. Września 1848 bezpłatnie.

Sposób, w jaki wykupienie i uregulowanie wyłącznego prawa produkowania i wyszynku, jak niemniej kontraktowego zobowiązania do pobierania napojów od tychże uprawnionych ma być urządzone, będzie przedmiotem osobnej ustawy.

§. 2.

Na mocy patentu z dnia 7, Marca 1849, wydanego co do prawa o polowaniu, zniesionem zostało bez wszelkiego wynagrodzenia:

a) prawo polowania na obcym gruncie, tudzież

b) pańszczyzny myśliwskie (obławy) i inne powinności, odnoszące się do celów łowieckich.

§. 3.

Oprócz tego, w przeprowadzeniu zasady, wyrzeczonej w ustępie VI. ustawy z dnia 7. Września 1848, uważają się w okręgu Krakowskim za zniesione bez wynagrodzenia:

1. prawo co do spadków bezdziedzicznych, prawo wykupna i prawo pierwszeństwa do kupna byłych panów włości;

2. prawa, służące na mocy dawniejszych ustaw krakowskich tym ostatnim do gruntów, zostających w stałem posiadaniu i użytkowaniu chłopów, a na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 14. Kwietnia 1847, lub ustaw późniejszych zniesione.

Dotychczasowi posiadacze tych gruntów stają się zupełnymi właścicielami takowych, i jako tacy zamieszczeni być mają w księgi gruntowe, albo już obecnie istniejące, albo dopiero zaprowadzić się mające.

W skutek zniesienia praw, wyżej ad 1. i 2. wyszczególnionych, upadają też z drugiej strony ciężary im odpowiadające.

noch ein Schutzverhältniß, noch das obrigkeitliche Jurisdiktionsrecht bestand, daselbst auch die Dorfobrigkeitlichkeit nicht bekannt ist, so finden die Bestimmungen des Absatzes V des Gesetzes vom 7. September 1848 keine Anwendung.

b) Die Brach- und Stoppelweide ist nach dem Absatze VII des Gesetzes vom 7. September 1848 unentgeltlich aufgehoben.

Steht dieselbe Jemanden aus einem speziellen Rechtstitel zu, so bleibt sie derzeit aufrecht, vorbehaltlich ihrer Ablösung oder Regulirung als Servitut.

c) Der Bier- und Branntweinzwang, d. i. die Verpflichtung, diese Getränke von den Propinationsberechtigten zum eigenen Gebrauche abzunehmen, ist durch den Absatz XI des Gesetzes vom 7. September 1848 unentgeltlich aufgehoben.

Die Ablösung und Regelung des ausschließenden Erzeugungs- und Ausschankrechtes, so wie der vertragsmäßigen Verpflichtung zur Getränkeabnahme von Seite dieser Berechtigten bleibt einem besonderen Gesetze vorbehalten.

§. 2.

Durch das in Betreff der Ausübung der Jagd erlassene Patent vom 7. März 1849 ist:

a) das Jagdrecht auf fremdem Grunde und Boden aufgehoben, ohne daß eine Entschädigung gefordert werden kann; ferner sind

b) Jagdfrohnen und andere Leistungen für Jagdzwecke ohne Entschädigung aufgehoben.

§. 3.

Außerdem werden in Durchführung des im VI. Absatze des Gesetzes vom 7. September 1848 ausgesprochenen Grundsatzes für das Krakauer Gebiet ohne Entschädigung aufgehoben erklärt:

1. das Heimfalls-, Einstands- und Verkaufsrecht der ehemaligen Grundherren;

2. jene Rechte, welche den Letzteren auf die im bleibenden Besitze und Genuße der Bauern befindlichen Gründe, kraft der früheren Krakauer Gesetze zugestanden waren, und durch die Allerhöchste Entschließung vom 14. April 1847, oder durch spätere Gesetze aufgehoben worden sind.

Die bisherigen Besitzer dieser Gründe werden vollständige Eigenthümer derselben, und sind als solche in den bereits vorhandenen oder noch zu errichtenden Grundbüchern einzutragen.

Mit der Aufhebung der oben ad 1 und 2 angeführten Rechte entfallen auch die ihnen gegenüberstehenden Lasten.

§. 4.

Znoszą się dalej bezpłatnie następujące powinności

1. Robocizna i opłaty pańszczyźniane, powinności przędzenia i inne powinności w naturaliach i w robociźnie:

a) co do komorników, jeżeli wymienione wyż powinności są opłatą (czynszem za najem), za używanie na mocy kontraktu pomieszkania w cudzym domu, ani też nie są uiszczane od gruntu, danego na uposażenie włości chłopskiej;

b) co do chałupników, którzy osiedli na gruntach chłopskich, gminnych, plebańskich albo dominikalnych, jeżeli powinności opłacane bywają na rzecz byłych właścicieli gruntów.

Za chałupnika uważać należy tego, który posiada dom, albo ogród przy domie.

Jeżeli tacy chałupnicy zostają w używaniu służebności na gruntach, dawniej dominikalnych, wtedy powinności ich należy wprawdzie oszacować wedle zasad, ustanowionych co do wynagrodzenia powinności chłopskich; z tych jednakże ta tylko część ma być wynagrodzoną dawnym uprawnionym, którą chałupnik ma zapłacić jako indemnizacyę, za istniejącą służebność.

Powinności, jakie na siebie przyjęli chałupnicy, obejmując gospodarstwo chłopskie, winny być ocenione i wynagrodzone według zasad, tyczących się powinności, jakie ciążyły na gospodarstwie chłopskiem.

2. Zobowiązanie chłopów tyczące się zbierania i odwozu dziko rosnących płodów, jako to: grzybów, owoców leśnych, dzikiego chmielu, kminku, dębianek (galasu), ślimaków, raków i t. p., o ile te obowiązki nie noszą cechy powinności wzajemnych za przyjętą za nie służebność.

3. Wszelkie powinności pieniężne z tytułu uznanych za zniesione pod 1. i 2. powinności w naturze i robocie.

4. Czynsze od zatrudnień przemysłowych, o ile takowe nie stanowią wynagrodzenia za przyjętą służebność.

5. Czynsze od żarn (żarnowe).

6. Wszelkie zaległości zniesionych bez wynagrodzenia powinności, o ile się tyczą roku użytkowania 1848.

§. 5.

Komisya ministeryalna winna w danych razach stanowić, czyli oprócz wyżej namienionych, inne jeszcze powinności i prawa, bez wynagrodzenia ustać mają, i które odpowiednie im ciężary równocześnie odpaść powinny, przyczem za prawidło służy zasada, wyrzeczona w ustępie VI. ustawy z dnia 7. Września 1848, i analogia ustępu V. tejże ustawy.

§. 4.

Ferner sind folgende Leistungen unentgeldlich aufgehoben:

1. Robot und Robotgelder, die Spinnschuldigkeiten und sonstige Natural- und Arbeitsleistungen aus dem Titel dieser als aufgehoben erklärten Leistungen:

a) bei Innleuten, in so ferne die angeführten Leistungen sich weder als Entgeld (Miethzins) für den vertragsmäßig zustehenden Genuß einer Wohnung im fremden Hause darstellen, noch von einem zur Bestiftung verliehenen Grund entrichtet werden;

b) bei Häuslern, welche auf Bauern-, Gemeinde-, Pfarr- oder herrschaftlichen Gründen sich ansäßig gemacht haben, wenn die Schuldigkeiten an den ehemaligen Grundherrn abgestattet werden.

Als Häusler ist derjenige anzusehen, der bloß ein Haus oder neben dem Hause einen Garten besitzt.

Wenn solche Häusler in dem Genuße von Dienstbarkeiten auf Grundstücken ihrer ehemaligen Grundherren stehen, so sind ihre Leistungen zwar auch nach den für die Entschädigung der bäuerlichen Leistungen aufgestellten Grundsätzen zu verwerthen, von diesen aber nur jener Theil der gewesenen Bezugsberechtigten zu entschädigen, welcher von dem Häusler als Entgelt für die bestehende Servitut zu bezahlen ist.

Leistungen, welche Häusler von einer bäuerlichen Stammwirthschaft übernommen haben, sind nach den für solche auf der Stammwirthschaft bestandenen Schuldigkeiten festgestellten Grundsätzen zu verwerthen und zu entschädigen.

2. Die Verpflichtung der Bauern zur Einsammlung und Abfuhr wildwachsender Naturprodukte, als: Schwämme, Waldobst, wilder Hopfen, Kümmel, Knoppern, Schnecken, Krebsen u. s. w. in so fern diese Verbindlichkeiten nicht die Natur von Gegenleistungen für eine dagegen übernommene Servitut haben.

3. Alle Geldleistungen aus dem Titel der zu 1 und 2 als aufgehoben erklärten Natural- und Arbeitsleistungen.

4. Gewerbszinse, in so fern sie nicht die Natur der Schadloshaltung für eine dagegen übernommene Servitut haben.

5. Alle Handmühlenzinse.

6. Alle Rückstände von Leistungen, welche ohne Entschädigung aufgehoben sind, in so weit sie das Nutzjahr 1848 betreffen.

§. 5.

Die Ministerial-Kommission hat in vorkommenden Fällen zu bestimmen, ob nicht etwa noch andere außer den vorbezeichneten Leistungen und Rechten ohne Entschädigung aufzuhören, und welche ihnen gegenüberstehende Lasten zugleich zu entfallen haben, wobei der Grundsatz des VI. Absatzes des Gesetzes vom 7. September 1848 und die Analogie des V. Absatzes dieses Gesetzes maßgebend sind.

Komisya ministeryalna winna powzięte w tej mierze postanowienia przedłożyć Ministerstwu spraw wewnętrznych do potwierdzenia.

Rozdział II.

O ciężarach w ogólności, za wynagrodzeniem zniesionych i znieść się mających.

§. 6.

Na mocy rozrządzenia ministeryalnego z dnia 18. Kwietnia 1848 l. 878. zniesione zostały, robocizna i inne powinności chłopów, posiadających grunta, za wynagrodzeniem, mającem udzielonem być ze środków krajowych.

Do tegoż jednak wynagrodzenia nie mają żadnego prawa ci właściciele dóbr, którzy poddanych swych od należących powinności bezwarunkowo i bezpłatnie uwolnili, t. j. takowe im darowali.

§. 7.

Każda dziesięcina, na posiadłości stale ciążąca, czy to ona pochodzi ze stosunku chłopa do swego pana, czy to z innego jakiegokolwiekbądź tytułu prawnego, została zniesioną za wynagrodzeniem na mocy ustępów III. i VI. ustawy z dnia 7. Września 1848, wszakże z tą różnicą, iż wynagrodzenie w pierwszym razie ze środków krajowych udzieloném będzie, w drugim zaś opłaconém być ma przez strony, do składania dziesięciny obowiązane.

§. 8.

Przeciwnie zaś powinności w naturze, które oddawane bywały nie w skutek prawa do dziesięciny jako pewna, odnosząca się do całości część dochodów gruntowych w ziemiopłodach, lecz jako niezmienna danina na rzecz kościołów, szkół, probostw, albo na inny cel gmin, na mocy specyalnych tytułów prawnych nie są zniesione ustawą z dnia 7. Września 1848.

Na żądanie obowiązanych, lub też w razie, jeżeli spólnictwo obowiązanych, jako takie, owe powinności oddawać ma, na żądanie większej liczby z nich, daniny takowe mają być wykupione (§. 45. niniejszego patentu).

§. 9.

Grunta folwarczne, znajdujące się na dobrach rządowych, instytutowych jako też na dobrach, do miasta Krakowa należących, zostały przez komisyę włościańską ustanowioną ze strony komisyi dominikalnej dla uregulowania stosunków co do posiadłości chłopskich, albo wydzielone do włości chłopskich za czynsz wieczysty, w cząstkach pomniejszych płacić się mający (wieczysta posiadłość włościańska), albo też większe kompleksa takowych gruntów folwarcznych, tudzież młyny dominikalne, austerye i propinacye wypuszczono w dzierżawę wieczystą (art. 3. i 6. ustawy senatu z dnia 9. Lipca 1844).

Die Ministerial-Kommission hat ihre dießfälligen Beschlüsse der Genehmigung des Ministeriums des Innern zu unterbreiten.

II. Abschnitt.

Von den entgeltlich aufgehobenen und aufzuhebenden Lasten überhaupt.

§. 6.

Mit dem Ministerial-Erlaße vom 18. April 1848, Z. 878, ist die Robot und andere Leistungen der grundbesitzenden Bauern an ihre gewesenen Grundherrschaften gegen die aus Landesmitteln zu leistende Vergütung aufgehoben.

Auf diese Vergütung haben aber jene Grundbesitzer keinen Anspruch, welche den Verpflichteten die gebührenden Leistungen unbedingt und unentgeltlich erlassen, d. i. geschenkt haben.

§. 7.

Jeder auf dem Grundbesitze bleibend haftende Zehent, er mag aus dem Verhältniße des Bauern zu seinem Grundherrn oder aus was immer für einem anderen Rechtstitel entspringen, ist zufolge des Absatzes III und VI des Gesetzes vom 7. September 1848 gegen Entschädigung, jedoch mit dem Unterschiede aufgehoben, daß die Entschädigung im ersten Falle aus Landesmitteln, im zweiten aber von dem Zehentholden selbst zu leisten ist.

§. 8.

Dagegen sind Naturalleistungen, die nicht in Folge des Zehentrechtes als ein aliquoter Theil der Grunderträgnisse in Früchten, sondern als eine unveränderliche Giebigkeit an Kirchen, Schulen, Pfarren oder zu anderen Gemeindezwecken im Grunde besonderer Titel entrichtet werden, durch das Gesetz vom 7. September 1848 nicht aufgehoben.

Auf Verlangen der Verpflichteten, oder, wenn die Leistung einer Gesammtheit von Verpflichteten als solcher obliegt, auf Verlangen der Mehrzahl unter derselben sind derlei Giebigkeiten abzulösen (§. 45 dieses Patentes).

§. 9.

Die auf den Staats-, Instituts- und Stadt Krakauer Gütern vorhandenen Maierhofsgründe sind durch die von der schutzherrlichen Kommission zur Regelung der bäuerlichen Grundbesitzverhältniße eingesetzte Rural-Kommission den Bauernwirthschaften gegen einen immerwährenden Zins in kleineren Abtheilungen zugetheilt (Wieczysta posiadłość włościańska), oder es wurden größere Komplexe dieser Maierhofsgründe, dann herrschaftliche Mühlen, Wirthshäuser und Propinazion in Erbpacht (Dzierzawa wieczysta) vergeben (Art. 3 und 6 des Senatsgesetzes vom 9. Juli 1844).

Powinności od takich gruntów, umową ustanowione, wykupione być mają w skutek ustawy z dnia 7. Września 1848 ustęp 8. lit. a) za wynagrodzeniem, mającem być opłaconem ze strony obowiązanych.

§. 10.

We wszystkich §§fami 6 — 9. wyszczególnionych przypadkach, wartość powinności wedle prawnie należącego się wymiaru stanowi przedmiot wynagrodzenia, uprawnionym przypadającego.

Miara powinności o tyle ma być jako należąca się uważana, o ile nie sprzeciwia się prawomocnym orzeczeniom władz, treści kontraktów, lub też niezaprzeczonemu faktycznemu stanowi posiadania.

Co do dziesięciny w ogólności, równie jak co do wszystkich powinności z środków krajowych, wynagrodzonemi być mających, oznaczoną będzie wartość wedle dalszych postanowień niniejszego patentu, a co do powinności wykupnych, podług zwyczajnych cen miejsca i czasu, gdzie i kiedy takowe wypełnione być powinny.

§. 11.

Tak w pierwszym, jak w drugim przypadku ściśle tej zasady trzymać się trzeba, że od wartości powinności, na realności ciążących, potrąconą być winna oznaczona według tej samej zasady wartość należytości wzajemnych, odpowiadających rzeczonym powinnościom.

Czysta wartość zniesionych należytości, w ten sposób oznaczona, podlega wedle ustępu VI. niniejszego patentu przepisanym potrąceniom, a pozostająca potem reszta stanowi miarę wynagrodzenia albo wykupienia, uprawnionym przynależącego się.

§. 12.

Postanowienia niniejszego przepisu dotyczą przeto:

1. Oznaczenia wartości:

a) zniesionych kosztem krajowym powinności chłopskich (§§. 6, 7, 16, 17, i 18.);

b) powinności, przez obowiązanych wykupić się mających (§. 33);

c) zaległości z roku użytkowania 1848, co do powinności, tu właśnie §. 12. ad 1. a) wyszczególnionych.

2. Obliczenia rocznej renty i kapitału, z tytułu wynagrodzenia lub wykupienia.

§. 13.

Nie będzie zastosowaną ustawa z dnia 7. Września 1848 do kontraktów czasowego wypuszczenia w pacht i dzierżawę gruntów; ani też do owych grun-

Die von derlei Gründen bedungenen Leistungen sollen zufolge des Gesetzes vom 7. September 1848, Absatz 8 lit. a, gegen die von Seite der Verpflichteten zu leistende Entschädigung abgelöst werden.

§. 10.

In allen §. 6 — 9 angeführten Fällen bildet der Werth der Schuldigkeit nach dem rechtlich gebührenden Ausmaße den Gegenstand der den Berechtigten zu leistenden Vergütung.

Das Ausmaß der Schuldigkeit ist in so ferne als gebührend anzunehmen, als es nicht den rechtskräftigen Erkenntnissen der Behörden, dem Inhalte der Verträge oder dem unbestrittenen faktischen Besitzstande widerspricht.

Der Werth wird hiernach beim Zehent überhaupt, so wie bei allen aus Landesmitteln zu entschädigenden Leistungen nach den weiteren Weisungen dieses Patentes, bei ablösbaren Leistungen aber nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und wann dieselben zu erfüllen sind, veranschlagt.

§. 11.

In einem und dem anderen Falle ist der Grundsatz festzuhalten, daß von dem Werthanschlage der auf einer Realität haftenden Leistungen der auf der nämlichen Grundlage zu ermittelnde Werth der in den ersteren begründeten Gegenleistungen in Abzug zu bringen ist.

Der auf solche Art ermittelte reine Werth der aufgehobenen Leistungen unterliegt noch den im VI. Abschnitte dieses Patentes vorgeschriebenen Abzügen, und der darnach verbleibende Rest bildet das Maß der den Berechtigten gebührenden Entschädigung oder Ablösung.

§. 12.

Die Weisungen dieser Vorschrift beziehen sich demnach:

1. auf die Werthermittlung:

a) der aus Landesmitteln aufgehobenen bäuerlichen Leistungen (§§. 6, 7, 16, 17 und 18);

b) der von den Verpflichteten abzulösenden Leistungen (§. 33);

c) der das Nutzjahr 1848 betreffenden Rückstände aus den hier §. 12 ad 1. a) angeführten Leistungen.

2. Auf die Berechnung der Jahresrente und des Kapitales aus dem Titel der Entschädigung oder Ablösung.

§. 13.

Auf zeitliche Grundpacht- und Grundbestandverträge, so wie auf jene herrschaftlichen Grundstücke, welche aus dem Dienstverhältniße als Entgelt auf einen durch den

tów dominikalnych, które na czas pewny, ograniczony trwaniem stosunku służbowego lub innym jakim warunkiem tytułem odpłaty przeszły w posiadanie urzędników i sług.

§. 14.

Z wyjątkiem paszenia po ugorach i ścierniskach, jeżeli takowe nie zasadza się na szczególnym tytule prawnym (§. 1.), nie dotyczą niniejsze postanowienia innych służebności, zachodzących między chłopami, a byłymi ich panami

§. 15.

Co do służebności, bez względu na osobę uprawnionego służy za prawidło zasada, ustawą z dnia 7. Września 1848 Rozdz. VII. i VIII. e) wyrzeczona, na mocy której takowe uregulowane lub za wynagrodzeniem zniesione być mają. Co do warunków i sposobu uregulowania lub zniesienia tych praw za odpłatą, tudzież co do wpływu, jaki w tej mierze wywierać mają organa komisyi uwolnienia gruntowego, pozostawiają się dotyczące postanowienia późniejszemu specyalnemu rozporządzeniu, a zanim te nastąpią i wykonane zostaną, owe prawa nadal pozostać i wykonywać się winny.

Rozdział III.

O dochodzeniu wartości należytości chłopskich, kosztem kraju zniesionych.

§. 16.

Jako powinności chłopskie, ze środków krajowych wynagrodzić się mające, uważane być mają te powinności, które dawnym właścicielom dóbr uiszczane były od tych gruntów

a) które na dniu 1. Listopada 1815 były w posiadaniu osób ze stanu chłopskiego i w posiadaniu tychże na dniu 14. Kwietnia 1847 jeszcze się znajdowały;

b) które przed dniem 14. Kwietnia 1847 drogą zamiany albo w skutek regulacyi gruntowej czasowo, lub nazawsze na mocy wyraźnych lub domniemalnych kontraktów chłopom udzielone zostały, za odebrane im grunta, a w których posiadaniu znajdowali się ci na dniu 14. Kwietnia 1847;

c) od gruntów, w których używanie weszli chłopi dopiero po 1. Listopada 1815, względem których atoliż udowodnionem jest, iż chłopi przed tymże czasem znajdowali się w posiadaniu takowych

Przeciwnie powinności od tych gruntów, które dopiero po 1. Listopada 1815 chłopom na fundacyę na czas niepewny udzielone zostały z gruntów, byłych przed tymże czasem dominikalnych, a w posiadaniu których znajdowali się chłopi na dniu 14. Kwietnia 1847, ze strony zobowiązanych będą wykupione.

Fortbestand desselben, oder sonst eine Bedingung beschränkten Zeitraum in den Besitz der Beamten und Diener gelangt sind, findet das Gesetz vom 7. September 1848 keine Anwendung.

§. 14.

Mit Ausnahme der Brach- und Stoppelweide, in so ferne sich dieselbe nicht auf einen speziellen Rechtstitel gründet (§. 1), bleiben andere zwischen den Bauern und ihren gewesenen Grundherren bestehenden Dienstbarkeiten fortan unberührt.

§. 15.

Für die Dienstbarkeiten ohne Unterschied des Servitutsberechtigten gilt der mit dem Gesetze vom 7. September 1848, Abschnitt VII und VIII e), ausgesprochene Grundsatz, daß dieselben zu reguliren oder gegen Entgelt aufzuheben sind. Ueber die Bedingungen und die Art der Regulirung oder entgeltlichen Aufhebung dieser Rechte, so wie über den Einfluß, den die Organe der Grundentlastung hierauf zu nehmen haben, werden die Verfügungen einer besonderen Verordnung vorbehalten. Bis diese erfolgen und vollzogen sind, haben dieselben fortzubestehen und sollen gehandhabt werden.

III. Abschnitt.

Von der Werthsermittlung der auf Kosten des Landes aufgehobenen bäuerlichen Leistungen.

§. 16.

Als bäuerliche aus Landesmitteln zu entschädigende Leistungen sind jene anzusehen, die an die gewesenen Grundherren von Grundstücken entrichtet werden.

a) Die am 1. November 1815 im Besitze von Personen des Bauernstandes waren und sich im Besitze der Letzteren am 14. April 1847 noch befanden;

b) von Gründen, welche vor dem 14. April 1847 im Wege des Tausches oder der Grundregulirungen zeitlich oder auf immerwährende Zeit kraft ausdrücklicher oder stillschweigender Verträge den Bauern für die ihnen entzogenen Gründe verliehen wurden, und in deren Besitze sie sich am 14. April 1847 befanden

c) von Gründen, zu deren Genuß die Bauern zwar erst nach dem 1. November 1815 gelangt sind, wo aber erwiesen ist, daß dieselben vor diesem Zeitpunkte im Besitze derselben waren.

Dagegen sollen Leistungen von Grundstücken, die erst nach dem 1. November 1815 den Bauern zur Bestiftung auf unbestimmte Zeit aus den vor diesem Zeitpunkte herrschaftlichen Gründen verliehen worden sind, und in deren Besitze sie sich am 14. April 1847 befanden, von den Verpflichteten abgelöst werden.

§. 17.

Chłopi na dobrach parafialnych osiedli, którzy chłopskie powinności uiszczali proboszczowi jako właścicielowi gruntu, niemniej też mieszkańcy miast Chrzanowa, Trzebini i Nowej-Góry, uważani będą co do zniesienia ciężarów, na ich posiadłości ciążących, i co do wynagrodzenia tychże, równie jak inni chłopi na dobrach prywatnych. Czynsze z gruntów domowych, których opłacenie obowiązkiem było osiadłych mieszkańców miast rzeczonych, wykupione być mają przez zobowiązanych.

§. 18.

Jeżeli grunta dominikalne oddane zostały chłopom na mocy kontraktu w czasowe użycie, takowe zaś z chłopskiemi tak są zmieszane, iż ich odłączenie wykonaćby się już nie dało; albo jeżeli powinności od tego lub owego gatunku gruntów in concreto były uiszczane, a już więcej ani dojść ani oznaczyć się nie daje, jaka część powinności przypada na każdy z obudwóch gruntów wymienionych, natenczas takie pańskie grunta za chłopskie uważane będą, i wszelkie należności wedle zasad, dla chłopskich powinności ustanowionych, wynagrodzone być mają.

Postanowienie to miejsce ma i w tym przypadku, gdy przy przedsięwziętych regulacyach gruntów, tak chłopskie jak pańskie grunta razem pomieszane, i chłopom grunta z całego gruntów kompleksu do czasowego użytku oddane zostały, bez różnicy, czy im przy tym podziale przypadły grunta li tylko chłopskie, czy jedynie tylko pańskie, czy tak jedne jak drugie razem

§. 19.

Powinności, które kosztem kraju wynagrodzone być mają, dzielą się na powinności:

a) w naturaliach,
b) w robocie,
c) w pieniądzach, tudzież
d) na pochodzące z kontraktów reluicyjnych.

§. 20.

a) Co do powinności w naturze.

Oznaczeniu wartości podlegają jako powinności w naturaliach owe powinności, których uiszczenie w naturze prawnie wymaganem być mogło, jakkolwiek je na jakiś czas zamieniono na powinności w pieniądzach lub w robocie.

Powinności te obliczane będą w pieniądzach według cen, które przepisane były instrukcyą z roku 1833 dla komisyi włościańskiej, ustanowionej do uregulowania stosunków chłopskich, a które jej służyły za podstawę do oszacowania powinności chłopskich na dobrach rządowych i instytutowych.

Komisya ministeryalna te ceny do wiadomości podać winna.

§. 17.

Die auf Pfarrgütern ansäßigen Bauern, die die bäuerlichen Leistungen an den Pfarrer als Grundherrn entrichteten, so wie die Insassen der Städte Chrzanów, Trzebinia und Nowagóra sind in Absicht auf die Aufhebung der auf ihrem Grundbesitze haftenden Lasten und deren Entschädigung gleich allen anderen Bauern auf Privatgütern zu behandeln. Hausgrundzinse, deren Zahlung den Insassen der genannten Städte oblag, sind von den Verpflichteten abzulösen.

§. 18.

Wenn herrschaftliche Gründe den Bauern im Grunde eines Vertrages in die zeitliche Benützung überlassen wurden, diese Gründe aber mit den bäuerlichen so vermengt sind, daß ihre Ausscheidung nicht mehr möglich ist, oder wenn die Schuldigkeiten von der einen oder der anderen Gattung Gründe in concreto entrichtet wurden, und sich nicht mehr erheben und bestimmen läßt, welcher Antheil von Schuldigkeiten auf jede der bemerkten beiden Gattungen Gründe entfällt, so sind derlei herrschaftliche Gründe als bäuerliche zu betrachten und sämmtliche Schuldigkeiten nach den für bäuerliche Leistungen aufgestellten Grundsätzen zu entschädigen.

Diese Bestimmung hat auch für den Fall Anwendung, wenn bei vorgenommenen Grundregulirungen bäuerliche und herrschaftliche Gründe zusammengeworfen und den Bauern Gründe aus dem ganzen Grundkomplexe in die zeitliche Benützung überlassen wurden, gleichviel, ob ihnen bei dieser Vertheilung bloß bäuerliche, oder bloß herrschaftliche, oder Gründe beider Gattungen zufielen.

§. 19.

Die aus Landesmitteln zu entschädigenden Leistungen zerfallen:

a) in Naturalien,

b) durch Arbeit,

c) im Gelde, dann

d) in Leistungen, die aus Reluizionsverträgen herrühren.

§. 20.

a) Bei Naturalleistungen.

Jene Leistungen sind als Naturalleistungen der Werthbestimmung zu unterziehen, deren Abstattung in natura rechtlich gefordert werden konnte, obwohl sie zeitweilig in Geld oder Arbeitsleistungen umgestaltet wurden.

Diese Leistungen werden nach jenen Preisen, welche der zur Regulirung der bäuerlichen Verhältnisse eingesetzten Rural-Kommission in der Instrukzion vom Jahre 1833 vorgezeichnet wurden, und ihr als Masstab zur Bewerthung der bäuerlichen Leistungen auf Staats- und Institutsgütern dienten, zu Gelde berechnet.

Die Ministerial-Kommission hat diese Preise bekannt zu machen.

§. 21.

Gdyby się znachodziły na dobrach prywatnych powinności, dla których w instrukcyi, w poprzedzającym paragrafie wspomnionej, nie ma cen wyrażonych, natenczas wartość onychże oznaczona być ma według cen nowego katastru, a gdyby i te nie istniały, według dziesięcioletniego przecięcia cen targowych miasta Krakowa, obliczonego od roku 1839 aż do roku 1848, z opuszczeniem roku najdroższego i najtańszego, którato wartość służyć ma za podstawę przy dochodzeniu wynagrodzenia.

§. 22.

Dziesięcina dominikalna, opłacana w stałej sumie reluicyjnej, uważaną być ma jako stała danina pieniężna.

§. 23.

b) Co do powinności w robocie.

Wartość powinności w robocie (robocizny) oznaczona będzie według owych cen, według których takowe oszacowane zostały przez komisyę włościańską na mocy instrukcyi z roku 1833.

§. 24.

Wartość robocizny, tak zwanej wydziałowej (zakładnej) t. j. wartość pewnych robót, które wykonane być musiały bez względu, ile dni na nie się obraca, należy tam, gdzie udowodnić można, iż powstały z robót, na dni wymierzonych i gdzie oznaczyć się da liczba takowych, ocenić podług tej miary, a gdzie zaś to miejsca nie ma, ani też między uprawnionym a obowiązanym co do owego stosunku porozumienia osiągnąć nie można, należy ocenić wartość według zdania ludzi w rzeczy biegłych, którzy wyrzekną, ile potrzeba dni pańszczyźnianych, do uskutecznienia należnej roboty za pomocą środków zwyczajnych.

§. 25.

W ten sam sposób postąpić należy z owemi robociznami, które odbywać winni byli włościanie, albo też całe gminy przy pewnych robotach spólnie lub kolejno, n. p. przy spólnej uprawie, lub pilnowaniu pewnych pól i łąk, i t. p.

§. 26.

Oznaczone w ten sposób summy szacunkowe robót zakładnych, spólnie lub kolejno odbywanych, należy tam, gdzie tego zachodzi potrzeba, rozłożyć stosunkowo między pojedyńczych członków gromady, w miarę podziału, dokonanego w ostatnich trzech łatach, od roku 1846 wstecz licząc.

Jeżeli się do takich należytości konkretalnych przyczyniali komornicy i chałupnicy, żadnych nie posiadający gruntów, albo ogród tylko posiadający, w takim razie bezpłatnie znosi się przypadająca na nich część tej powinności (§. 4. niniejszego patentu).

§. 21

Sollten auf Privatgütern Leistungen vorkommen, für welche in der im vorhergehenden Paragraphe erwähnten Instrukzion keine Preise zu finden sind, so ist der Werth derselben nach den Preisen des neuen Katasters, und wenn auch diese mangeln, nach einem zehnjährigen vom Jahre 1839 bis 1848 mit Hinweglassung des theuersten und wohlfeilsten Jahres berechneten Durchschnitte der Marktpreise der Stadt Krakau zu bestimmen, und der Ausmittlung der Entschädigung zum Grunde zu legen.

§. 22.

Der grundherrliche Zehent, so weit er in eienm fixen Reluizions-Betrage vorkommt, ist als eine fixe Geldabgabe zu behandeln.

§. 23.

b) Bei Arbeitsleistungen.

Die Arbeitsleistungen (Roboten) werden nach jenen Preisen verwerthet, nach welchen dieselben von der Rural-Kommission auf Staats- und Institutsgütern zufolge der Instrukzion vom Jahre 1833 zu Geld veranschlagt worden sind.

§. 24.

Der Werth der sogenannten gemessenen Robot, d. i. jener für bestimmte Arbeiten, welche ohne Rücksicht auf die dazu verwendeten Tage verrichtet werden mußten, ist, wo das Entstehen dieser Roboten aus den nach Tagen bestimmten und das Maß dieser letzteren nachgewiesen werden kann, nach diesen Behelfen, wo dieß nicht der Fall ist, und über das Zurückführungsverhältniß zwischen den Berechtigten und Verpflichteten kein Einverständniß erzielt werden kann, nach dem Ermessen der Sachverständigen, wie viel Robottage zur Zustandebringung der schuldigen Arbeit mit gewöhnlichen Mitteln benöthiget werden, zu veranschlagen.

§. 25.

Auf gleiche Art ist bei jenen Roboten zu verfahren, welche Grundwirthe oder ganze Gemeinden zu benannten gemeinschaftlich oder reihenweise unter sich zu leistenden Arbeiten, als z. B. zur gemeinschaftlichen Bearbeitung oder Hütung gewißer Felder und Wiesen u. s. w. zu leisten verpflichtet waren.

§. 26.

Die so ermittelten Anschlagungsbeträge für gemessene gemeinschaftlich oder reihenweise verrichtete Arbeiten sind dort, wo es nöthig ist, nach Maßgabe der in den letzten drei Jahren von dem Jahre 1846 zurückgerechnet, stattgefundenen Vertheilung unter die einzelnen Gemeindeglieder verhältnißmäßig umzulegen.

Haben zu solchen Konkretal-Leistungen Inleute nnd Häusler, die entweder gar keine Gründe oder nur einen Garten besitzen, beigetragen, so hat der auf dieselben entfallende Theil dieser Leistung unentgeltlich wegzufallen (§. 4 dieses Patentes)

§. 27.

Jeżeli w niektórych miejscach przy odbywaniu należnych robót za nie odpłatę uiszczano, tedy i tę zapłatę uważać należy jako powinność wzajemną.

§. 28.

c) Przy daninach pieniężnych.

Stałe daniny pieniężne oceniać się mają według istniejącego wymiaru.

§. 29.

d) Co do powinności, z kontraktów reluicyjnych pochodzących.

Pod kontraktami reluicyjnemi rozumie się tu wszystkie w jakimkolwiekbądź czasie zawarte układy między byłymi dziedzicami, a osobami ze stanu chłopskiego, na mocy których przy oddaniu na własność użytkową gruntów dawniej pańskich, czyli to z rozdrobnieniem, czyli bez rozdrobnienia takowych, istniejące potąd powinności w naturaliach i w robocie całkowicie, albo częściowo

a) na inne w pewnych czasu oddziałach wracające powinności w naturaliach, i w pieniądzach na zawsze, albo

b) tylko do czasu z zastrzeżeniem powrotu do pierwotnej powinności zamienione (zreluowane) zostały.

§. 30.

W wypadkach pod a) oznaczonych służą nowsze powinności, na mocy takich ugód zaprowadzone, za przedmiot indemnizacyi, która ma być oznaczoną według zasad, co do powinności chłopskich, w ogólności przyjętych.

W tym tylko przypadku, w którym wartość nowej powinności, zaprowadzonej przez układy reluicyjne większą jest, jak wartość któraby wypadła, gdyby powinność, mająca być zreluowaną, obliczoną została w pieniądzach podług miary, służącej za prawidło dla komisyi włościańskiej przy oszacowaniu powinności chłopskich na dobrach rządowych i instytutowych; powinność pierwotna stanowić ma podstawę wynagrodzenia. Gdzie w drodze uregulowania gruntów pomieszane zostały wszystkie dawne chłopskie grunta ze wszystkiemi pańskiemi gruntami, i z całego kompleksu tak pomieszanych gruntów chłopom nowe grunta z nowemi powinnościami wydzielone były, wzięte będą za podstawę przy oszacowaniu ustanowione czynsze pieniężne.

§. 31.

Jeżeli jedna tylko część powinności zreluowaną, pozostała zaś reszta podług pierwotnego wymiaru w naturze uiszczaną była, natedy podlega pierwsza zawartym w §. 30. postanowieniom, a ostatnia ogólnemu wynagrodzenia wymiarowi.

§. 27.

Wurde in manchen Orten bei Abstattung der schuldigen Arbeiten ein Entgelt geleistet, so ist auch dieses als Gegenleistung zu behandeln.

§. 28.

c) Bei Geldabgaben.

Unveränderliche Geldgiebigkeiten sind nach dem bestehenden Ausmaße zu veranschlagen.

§. 29.

d) Bei Leistungen, die aus Reluizionsverträgen herrühren.

Unter den Reluizionsverträgen sind hier alle, in was immer für einem Zeitpunkte geschlossenen Verträge zwischen den ehemaligen Grundherrschaften und den Personen des Bauernstandes verstanden, mit welchen, sei es nun mit oder ohne Zerstückung und Ueberlassung ehemals herrschaftlicher Gründe in das Nutzungseigenthum, die bisher bestandenen Natural- und Arbeitsleistungen ganz oder zum Theile

a) entweder in andere wiederkehrende Natural- und Geldleistungen für immer, oder

b) nur zeitlich gegen Rückkehr zu der ursprünglichen Schuldigkeit umgewandelt (reluirt) wurden.

§. 30.

In den zu a) bezeichneten Fällen bilden die durch solche Verträge eingeführten neueren Schuldigkeiten den Gegenstand der Entschädigung, welche nach den für bäuerliche Leistungen überhaupt geltenden Grundsätzen zu ermitteln ist.

Nur in dem Falle, in welchem der Werth der durch Reluizionsverträge eingeführten neuen Schuldigkeit größer ist, als jener, welcher entfallen würde, wenn man die zu reluirende Schuldigkeit nach den Maßstäben, die der Rural-Kommission zur Bewerthung der bäuerlichen Leistungen auf Staats- und Institutsgütern zur Richtschnur gedient haben, zu Geld berechnet hätte, hat die ursprüngliche Schuldigkeit die Grundlage der Entschädigung zu bilden. Wo im Wege der Grundregulirung sämmtliche altbäuerliche mit sämmtlichen herrschaftlichen Gründen vermengt, und aus dem Komplexe so vermengter Gründe den Bauern neue Gründe mit neuen Leistungen verliehen worden sind, sollen die festgesetzten Geldzinse zur Basis der Bewerthung genommen werden.

§. 31.

Wurde nur ein Theil der Leistungen reluirt, der Ueberrest aber nach dem ursprünglichen Ausmaße in natura geleistet, so unterliegt der erstere den im §. 30 enthaltenen Bestimmungen und der letztere dem allgemeinen Entschädigungsmaßstabe.

§. 32.

W przypadkach oznaczonych §. 29. lit. b. przedmiotem oszacowania i indemnizacyi nie mają być daniny, które tylko jakiś czas istniały, i które uiszczano jako reluicyę pierwotnej powinności, lecz właśnie taż sama powinność pierwotna.

Rozdział IV.

O oznaczeniu wartości powinności wykupnych.

§. 33.

Do powinności wykupnych t. j. przez samych zobowiązanych wynagrodzić się mających należą:

a) Każda do gruntu stale przywiązana dziesięcina, nie wynikająca ze stosunku chłopa, jako takowego do swojego pana (§. 7.);

b) powinności z kontraktów emfiteutycznych, czynszu wieczystego i dzierżawy wieczystej, tudzież czynszu z domowych gruntów mieszczan Chrzanowa, Trzebini i Nowej-Góry, równie tez i powinności z gruntów w końcu §. 16. wymienionych;

c) powinności w naturaliach, które uiszczano nie w skutek prawa do dziesięciny jako pewną, odnoszącą się do całości część dochodów gruntowych w ziemiopłodach, lecz jako niezmienną daninę na rzecz kościołów, szkół, probostw lub na inny cel gmin, na mocy specyalnych tytułów prawnych;

d) powinności wzajemne w przypadkach pod b) i c) wyżej namienionych.

§. 34.

Ponieważ powinności wykupne, w §. 33. lit. c. wspomnione, ustawą z dnia 7. Września 1848 nie są zniesione, przeto postanowienie to (§. 33 lit. c.) ściśle ma być wykładane, a pod temi wykupnemi niezmiennemi powinnościami w naturaliach nie rozumieją się więc:

a) te, które wprawdzie zobowiązany uiszczać miał, lecz nie z tytułu posiadania gruntu;

b) które się nie zasadzają na fundacyi, lub innym podobnym tytule specyalnym lecz może na obowiązku, który ma na sobie gmina, na zasadzie prawnego postanowienia (n. p. obowiązku konkurencyi) do utrzymywania zakładu, dla którego daninę uiszczano, albo

c) które w pieniądzach płacone były.

§. 35.

Patentem z dnia 7. Marca 1849 uznanem zostało za wykupne także prawo polowania, tam gdzie według istniejących dowodów zasadza się takowe na kontrakcie, wzajemnie obowiązującym, zawartym z właścicielem gruntu, onem prawem obciążonego; jednakże sposób i warunki tegoż wykupienia, będą w tej mierze bliżej oznaczone w osobnym przepisie, później wydać się mającym.

§. 32.

In den Fällen §. 29, lit. b) sind nicht die für einige Zeit bestandenen als Reluizion einer ursprünglichen Leistung entrichteten Abgaben, sondern die ursprüngliche Leistung Gegenstand der Verwerthung und Entschädigung.

IV. Abschnitt.

Von der Werthsbestimmung der ablösbaren Leistungen.

§. 33.

Zu den ablösbaren, d. i. von den Verpflichteten selbst zu entschädigenden Leistungen gehören:

a) Jeder auf dem Grunde bleibend haftende Zehent, in so ferne derselbe nicht aus dem Verhältniße des Bauers, als solchen zu seinen Grundherren entspringt (§. 7);

b) Leistungen aus emphiteutischen Erbzins- und Erbpachtverträgen, ferner Hausgrundzinse der Städtler zu Chrzanow, Trzebinia und Nowagóra, und Leistungen von den im Schlußsatze des §. 16 erwähnten Grundstücken;

c) Naturalleistungen, die nicht in Folge des Zehentrechtes als ein aliquoter Theil der Grunderträgnisse in Früchten, sondern als eine unveränderliche Giebigkeit an Kirchen, Schulen, Pfarren, oder zu anderen Gemeindezwecken im Grunde besonderer Titel entrichtet werden;

d) die Gegenleistungen in den oben ad b) und c) angeführten Fällen.

§. 34.

Da die im §. 33, lit. c) erwähnten ablösbaren Leistungen in dem Gesetze vom 7. September 1848 nicht aufgehoben wurden, so ist diese Bestimmung (§. 33, lit. c) strenge auszulegen, und es sind daher unter diesen ablösbaren unveränderlichen Naturalleistungen solche nicht verstanden:

a) welche der Verpflichtete nicht als Grundbesitzer zu leisten hatte;

b) welche sich nicht auf eine Stiftung oder einen anderen ähnlichen speziellen Titel, sondern allenfalls auf die, der Gemeinde im Grunde einer gesetzlichen Bestimmung (z. B. der Konkurrenzpflicht) obliegende Verpflichtung, die Anstalt, für welche die Abgabe geleistet wird, zu erhalten, gründen, oder

c) in Geldbeträgen geleistet werden.

§. 35.

Durch das Patent vom 7. März 1849 ist auch das Jagdrecht, wo es sich erweislich auf einen, mit dem Eigenthümer des damit belasteten Grundes abgeschloßenen entgeltlichen Vertrag gründet, für ablösbar erklärt worden; die Modalitäten dieser Ablösung werden jedoch in dieser Beziehung in einer später zu erlassenden Vorschrift näher bestimmt werden.

§. 36.

a) Dziesięcina.

Istniejąca dawniej w okręgu Krakowa dziesięcina snopowa została w skutek regulaminu dziesięcinnego z roku 1816 zamienioną albo na stałą daninę pieniężną, albo na daninę w ziarnie.

W pierwszym przypadku dziesięcina wedle przepisu §. 28. niniejszego rozporządzenia w pieniądzach będzie obliczona, w drugim przypadku zaś, należy (osyp ziarnowy) dziesięcinę w ziarnie żyta i jęczmienia oszacować w pieniądzach, wedle przecięcia cen targowych z poprzedzających lat dwudziestu, od roku 1845 wstecz licząc, z wyłączeniem roku najdroższego i najtańszego; oznaczona w ten sposób kwota przyjętą będzie za roczną dziesięciny wartość.

Gdyby się wydarzyło, że tu i owdzie jeszcze uiszczaną bywa dziesięcina w snopie, natenczas będzie rzeczą Komisyi ministeryalnej, uczynić wnioski do wydać się mających przepisów, dotyczących oznaczenia wartości rocznej takowej dziesięciny.

§. 37.

b) Powinności wedle §. 33. b).

Przedmiotem oznaczenia wartości z tego stosunku są przeto:

1. Powinności obowiązanego

a) w pieniądzach,

b) w daninach in natura i

c) w robociznach in natura.

2. Wzajemne obowiązki właściciela głównego.

§. 38.

Powinności obowiązanego, w pieniądzach uiszczać się mające, będą oznaczone wedle postanowień §. 28. niniejszego patentu.

§. 39.

Wynagrodzenie za daniny w naturze oznaczonem będzie podług zwykłych cen tego miejsca i czasu, gdzie i kiedy powinność ma być uiszczoną.

Toż samo ma się rozumieć co do robocizn w naturze, o ile takowe nie należą do zwyczajnych t. j. takich, które odbywał albo sam zobowiązany, albo najemnicy, albo też w pańszczyźnie odrabiane bywały.

§. 40.

Wartość ta oznaczoną być ma co do ziemiopłodów, mających cenę targową, wedle przecięcia cen najbliższego miejsca targowego z lat 6, zacząwszy od roku 1843 aż włącznie do roku 1848, co do innych zaś produktów i prac niezwyczajnych, według cen reluicyjnych, istniejących w przeciągu ostatnich sześciu lat, zacząwszy od roku 1843 aż włącznie do roku 1848, a w braku tychże według

§. 36.

a) Zehent.

Im Krakauer Gebiete wurde der bestandene Garbenzehent in Folge des Zehentregulativs vom Jahre 1816 entweder in eine fixe Geldabgabe oder in Getreideschüttung umgewandelt.

Im ersteren Falle wird derselbe nach der Vorschrift des §. 28 dieser Verordnung zu Gelde berechnet, im zweiten Falle aber wird die ermittelte Zehentkörnerschüttung an Korn und Gerste nach dem Durchschnitte der Marktpreise der vorhergegangenen zwanzig Jahre, vom Jahre 1845 zurückgerechnet, jedoch mit Ausscheidung des theuersten und wohlfeilsten Jahres, zum Gelde veranschlagt, und der so ermittelte Betrag als Jahreswerth des Zehents angenommen.

Sollte sich ergeben, daß hier und da noch der Garbenzehent geleistet wird, so wird es Sache der Ministerial-Kommission seyn, die zu erlassenden Bestimmungen zur Ausmittlung des Jahreswerthes des Zehents in Antrag zu bringen.

§. 37.

b) Leistungen nach §. 33 b).

Die Gegenstände der Verwerthung aus diesem Verhältnisse sind:

1. Die Leistungen des Verpflichteten

a) im Gelde,

b) in Naturalabgaben, und

c) in Naturalarbeitsleistungen.

2. Die Gegenleistungen des Obereigenthümers.

§. 38.

Die Leistungen des Verpflichteten im Gelde sind nach der Bestimmung des §. 28 dieses Patentes zu veranschlagen.

§. 39.

Die Vergütung der Abgaben in natura ist nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und in welcher die Leistung abzustatten ist, auszumitteln.

Dieß gilt auch von den Naturalarbeitsleistungen, in so ferne sie nicht zu den gewöhnlichen, d. i. solchen gehören, welche entweder von dem Verpflichteten selbst, oder durch Taglöhner, oder durch Roboten verrichtet wurden.

§. 40.

Die Ermittlung dieses Werthes geschieht bei Früchten, die einen Marktpreis haben, nach dem Durchschnitte der Preise des nächsten Marktortes von 6 Jahren, vom Jahre 1843 bis einschließlich 1848, bei anderen Erzeugnissen und bei den nicht gewöhnlichen Arbeitsleistungen nach den innerhalb der letzten sechs Jahre, vom Jahre 1843 bis einschließlich 1848 etwa bestandenen Reluizionspreisen, in Ermanglung der letzteren

oznaczyć się mającej średniej ceny tych sześciu lat; a nareszcie co do zwyczajnych robocizn, według zasad, ustanowionych co do wynagrodzenia powinności chłopskich.

§. 41.

Wzajemne powinności ze strony właściciela głównego bądź in natura, bądź w pieniądzach, oszacowane będą równie jak powinności właścicieli użytkujących.

Tycze się to szczególnie obowiązku dostarczania pewnej ilości drzewa na sprzęty i budowle, lub innych materyałów budowlanych, których roczna wartość podług powyższych cen ma być obliczoną, o ile ten obowiązek nie ma charakteru służebności lasowej.

Jeżeli dostarczanie takowych materyałów nie dzieje się co rok, lecz jest umówione na pewne dłuższe termina, i na pewne, w nieoznaczonym upływie czasu zachodzące wypadki, wtedy oznacza się wartość rocznej ilości stosunkowo do stałej liczby lat,. w drugim zaś przypadku, jeżeli między właścicielem głównym, a właścicielem użytkującym ugoda nie nastąpi według liczby lat, oznaczyć się mającej przez biegłych w sztuce, w przeciągu których wracać się może zdarzenie, od którego zawisło wspomnione dostarczanie, z uwzględnieniem gatunku i w taki sam sposób oznaczyć się mającej średniej ilości drzewa potrzebnego.

§. 42.

Jeżeli do pewnych prac wyraźnie zastrzeżone było dostarczenie pańszczyzny, albo jeżeli owe prace tego są rodzaju, iż je można było opędzić robocizną, natenczas należy oszacować te powinności, których objętość w razie potrzeby przez biegłych ma być oznaczoną, po oznaczeniu części, na jeden rok przypadającej, według cen, za robociznę chłopską istniejących w owej gminie, do której obowiązany należy.

§. 43.

W jaki sposób oznaczyć należy indemnizacyę tam, gdzie właściciel główny obowiązany jest dzierżawcy wieczystemu co do budowy pewnych budynków lub urządzeń fabrycznych, o tem winna Komisya ministeryalna za poprzedniem zezwoleniem Ministeryum spraw wewnętrznych wydać potrzebne postanowienia, po przekonaniu się o potrzebie wydania takowych.

§. 44.

Prawa co do pobierania wody zostają w swej mocy aż do wydania ustawy, regulującej i własność i użytkowanie wód, takowe przeto obecnie nie są jeszcze przedmiotem obecnej czynności tyczącej się zniesienia i wynagrodzenia.

§. 45.

Niezmienne powinności w naturaliach §. 33. lit. c.

Do oszacowania tych powinności i obowiązków wzajemnych, jeżeli jakie zachodzą, zastosować należy §§. 39. aż do 41.

nach dem zu erhebenden Durchschnittspreise dieser sechs Jahre und endlich bei den gewöhnlichen Arbeitsleistungen nach den, für die Entschädigung der bäuerlichen Leistungen aufgestellten Grundsätzen.

§. 41.

Die Gegenleistungen der Obereigenthümer in natura oder im Gelde werden, so wie die Leistungen der Nutzungseigenthümer verwerthet.

Dieß gilt insbesondere für den Fall einer Verpflichtung zur Abgabe von gewissen Quantitäten an Zeug- und Bauholz oder sonstigen Baumaterialien, deren Jahreswerth nach diesen Preisen zu berechnen ist, so lange diese Verpflichtung nicht die Natur einer Waldservitut hat.

Ist die Abgabe nicht jährlich, sondern für bestimmte längere Zeiträume und für bestimmte im ungewissen Zeitverlaufe eintretende Fälle bedungen, dann hat die Ermittlung des Jahresbetrages nach Verhältniß der fixen, oder im zweiten Falle, wenn kein Uebereinkommen zwischen dem Obereigenthümer und dem Nutzungseigenthümer zu Stande kommt, durch Kunstverständige zu bestimmende Zahl der Jahre, binnen welchen das, die Abgabe bedingende Ereigniß wiederkehren kann, mit Rücksicht auf die Beschaffenheit und die in gleicher Art zu ermittelnde durchschnittliche Menge des erforderlichen Gehölzes zu geschehen.

§. 42.

Ist zu gewissen Arbeiten die Beistellung von Roboten ausdrücklich bedungen, oder sind jene von der Art, daß sie durch Robotarbeit bestritten werden konnten, so sind diese Leistungen, deren Umfang nöthigenfalls durch Sachverständige zu bestimmen ist, nachdem der auf Ein Jahr entfallende Antheil ermittelt worden, nach den Preisen für die bäuerliche Robot in jener Gemeinde, welcher der Verpflichtete angehört, zu veranschlagen.

§. 43.

Wie die Entschädigung zu ermitteln sei, wenn der Obereigenthümer dem Erbpächter zu gewissen Baulichkeiten an Gebäuden oder Werksvorrichtungen verpflichtet ist, darüber hat die Ministerial-Kommission die nöthigen Bestimmungen, nachdem sie sich über die Nothwendigkeit diese zu erlassen, überzeugt haben wird, nach vorläufig vom Ministerium des Innern eingeholter Genehmigung zu erlassen.

§. 44.

Die Wasserbezugsrechte bleiben bis zur Erlassung eines das Eigenthum und die Benützung der Wässer regelnden Gesetzes aufrecht und bilden daher vorläufig keinen Gegenstand dieser Aufhebungs- und Entschädigungs-Verhandlung.

§. 45.

Unveränderliche Naturalleistungen §. 33, lit. c).

Auf die Verwerthung dieser Leistungen und etwaigen Gegenleistungen finden die §§. 39 bis 41 dieses Patentes Anwendung.

W ogóle co do powinności tego rodzaju ściśle trzymać się należy tej zasady, iż wykupienie ich nie z urzędu, lecz wtedy tylko nastąpić ma, jeżeli tego żądają albo mający prawo do pobierania, albo gmina, do której obowiązani należą, albo też w przypadkach, gdzie zobowiązanie to nie zawisło od związku gminnego, większość zobowiązanych w przeciągu terminu, który w tej mierze przez Komisyę ministeryalną osobnym edyktem będzie ogłoszony.

W kwestyi, czyli powinność wykupić się mająca, uiszczaną bywa w skutku prawa do dziesięciny lub nie, decyduje Komisya ministeryalna.

§. 46.

Zanim wykupienie nastąpi, muszą być wypełniane powinności w §. 33. lit. b), c) i d) wyszczególnione.

Rozdział V.

O zaległościach.

§. 47.

Jako zaległości należy uważać i dochodzić:

a) powinności, które na mocy §. 16. niniejszego patentu od chłopów uiszczone być miały byłym właścicielom gruntów w czasie od 1. Lipca 1847 aż do 15. Maja 1848;

b) wynagrodzenie, należące się byłym właścicielom gruntów, za wymienione wyżej pod a) powinności za przeciąg czasu od 15. Maja 1848 aż do końca Października 1848, równie jak wynagrodzenie, które za ten czas do kasy rządowej mają spłacić obowiązani z powodu istniejących służebności.

§. 48.

Ad a). Przy oznaczeniu co do liczby zaległości za czas od 1. Lipca 1847 aż do 15. Maja 1848, postępować należy wedle zasad, ustanowionych w niniejszym patencie co do oznaczenia wartości powinności chłopskich.

§. 49.

Te zaległości należy po ich sprawdzeniu według wolnego wyboru obowiązanych albo natychmiast spłacić do rąk mających prawo do ich odebrania, albo odwozić w ratach, równocześnie z terminami podatkowemi przypadających do kas podatkowych, z których do rąk uprawnionych wydane będą.

W razie bezzwłocznej zupełnej zapłaty wszystkich zaległości za czas od 1. Lipca 1847 aż do 15. Maja 1848, korzysta obowiązany 10 procentów z summy zapłacić się mającej.

W razie, jeżeli obowiązany obierze zapłatę w ratach, nie należy mu zezwolić więcej, jak rat sześć.

Zwrócenie należytości, w roku 1848 istotnie uiszczonych, nie ma miejsca.

Im Allgemeinen ist bei Leistungen dieser Art als Grundsatz festzuhalten, daß ihre Ablösung nicht von Amtswegen, sondern nur dann stattzufinden habe, wenn dieselbe entweder von dem Bezugsberechtigten oder von der Gemeinde, welcher die Pflichtigen angehören, oder in den Fällen, wo die Verpflichtung von dem Gemeindeverbande unabhängig ist, von der Mehrzahl der Verpflichteten innerhalb desjenigen Zeitpunktes verlangt wird, welcher dießfalls von der Ministerial-Kommission durch ein besonderes Edikt wird kundgemacht werden.

Ueber die Frage, ob die abzulösende Leistung in Folge des Zehentrechtes entrichtet werde oder nicht? entscheidet die Ministerial-Kommission.

§. 46.

Bis die Ablösung erfolgt, müssen die im §. 33, lit. b), c) und d) angeführten Leistungen erfüllt werden.

V. Abschnitt.

Von den Rückständen.

§. 47.

Als Rückstände sind zu behandeln und zu ermitteln:

a) Leistungen, welche zufolge des §. 16 dieses Patentes von den Bauern an die gewesenen Grundherren für die Zeit vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 abzustatten waren;

b) die Entschädigung, welche den gewesenen Grundherren für die oben ad a) angeführten Leistungen für die Zeit vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 gebührt, so wie die wegen bestehender Servituten von den Verpflichteten für diese Zeit zu entrichtende Vergütung an die Staatskassen.

§. 48.

Zu a). Bei der ziffermäßigen Ausmittlung der Rückstände für die Zeit vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 ist nach den in diesem Patente für die Verwerthung bäuerlicher Leistungen aufgestellten Grundsätzen vorzugehen.

§. 49.

Diese Rückstände sind nach deren Richtigstellung nach freier Wahl der Verpflichteten entweder sogleich bar zu Handen des zum Empfange Berechtigten zu entrichten, oder in gleichen, mit den Steuerterminen zusammenfallenden Raten an die Steuerkassen abzuführen, und von diesen an die Berechtigten zu erfolgen.

Im Falle der sogleichen vollständigen Bezahlung aller Rückstände für die Zeit vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 kommt dem Verpflichteten ein zehnperzentiger Erlaß von dem zu bezahlenden Betrage zu Guten.

Im Falle der gewählten Ratenzahlung dürfen dem Verpflichteten nicht mehr als sechs Raten gestattet werden.

Eine Rückerstattung der im Jahre 1848 wirklich geschehenen Leistungen findet nicht statt.

Przeciwnie zaś rozciąga się działalność niniejszego przepisu na zaległości, w mowie będące, o ile nie zostały uiszczone.

§. 50.

Do b). Chcąc byłym właścicielom dóbr udzielić wynagrodzenie za zaległości za czas od 15. Maja 1848 aż do końca Października 1848 roku, należy obliczyć przypadającą na ten przeciąg czasu część renty indemnizacyjnej, wedle przepisów niniejszego patentu oznaczonej, któráto część, jako zapadła, natychmiast uprawnionym ma być wypłaconą, o ile nie zachodzą pretensye, należące się od uprawnionego kasom rządowym i do kompenzacyi zdolne.

Jak oznaczyć należy renty, na ten przeciąg czasu przypadające, które zobowiązani mają płacić do kas rządowych jako odpłatę z powodu dalszego używania służebności istniejących, o tem stanowić będzie osobna ustawa, tycząca się wykupienia albo regulacyi służebności.

Rozdział VI.

O oznaczeniu renty i kapitału wynagrodzenia i wykupienia, równie jak o ich umorzeniu.

§. 51.

Od oznaczonej wartości wszystkich, ustawą z dnia 7. Września 1848 i niniejszym patentem za wynagrodzeniem lub wykupieniem zniesionych powinności potrąca się wartość należytości wzajemnych.

W jaki sposób oznaczyć należy wartość powinności wzajemnych, ustanowionem jest przy pojedynczych powinnościach.

Jeżeli przy tem, względem każdego pojedynczego zobowiązanego przedsięwziąć się mającem bilansowaniu okaże się, oznaczona wartość powinności równą wartości wzajemnych powinności, w takim razie traci uprawniony prawa do jakiejkolwiek indemnizacyi, ale i w takim razie, gdyby oznaczona wartość wzajemnych powinności przewyższała obrachowaną wartość powinności, indemnizacya za nadwyżkę nie ma miejsca.

§. 52.

Od oznaczonej w ten sposób wartości wszelkich w niniejszym patencie orzeczonych powinności potrącić należy jako wyrównanie ryczałtowe piętnaście od sta (15%) na podatki, które uprawniony od tych poborów opłacać był miał, na koszta ściągnienia takowych, tudzież na wydarzające się niedobory.

§. 53.

Przy powinnościach, od zobowiązanych wykupić się mających, stanowi przeto reszta ich wartości, która pozostaje po odtrąceniu, w §§. 51. i 52. wyrażonem, miarę należącego uprawnionym wynagrodzenia.

Dagegen erstreckt sich die Wirksamkeit dieser Vorschrift auf die fraglichen Rückstände, in so ferne sie nicht abgestattet worden sind.

§. 50.

Zu b). Um den gewesenen Grundherren die Entschädigung der Rückstände für die Zeit vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 zuzuwenden, ist der auf diesen Zeitabschnitt entfallende Theil der nach den Weisungen dieses Patentes ermittelten Entschädigungsrente zu berechnen, und als vollständig fällig, den Berechtigten sogleich zu erfolgen, in so ferne keine den Staatskassen gebührenden, zur Kompensirung geeigneten Forderungen an den Berechtigten bestehen.

Wie die auf diesen Zeitraum entfallenden, und von den Verpflichteten an die Staatskassen als Entgelt wegen des Fortgenußes bestehender Dienstbarkeiten zu zahlenden Renten auszumitteln sind, wird das, über die Ablösung oder Regelung der Servituten zu erlassende besondere Gesetz bestimmen.

VI. Abschnitt.

Von der Ausmittlung der Rente und des Kapitals der Entschädigung und Ablösung, so wie von deren Tilgung.

§. 51.

Von dem Werthanschlage aller durch das Patent vom 7. September 1848, und durch das gegenwärtige Patent gegen Entschädigung oder Ablösung aufgehobenen Leistungen wird der Werth der Gegenleistungen in Abzug gebracht.

In welcher Art der Werth der Gegenleistungen zu erheben ist, ist bei den einzelnen Leistungen festgesetzt.

Wenn bei dieser, bezüglich jedes einzelnen Verpflichteten, vorzunehmenden Bilanzirung der Werthanschlag der Leistungen und der Gegenleistungen sich gleich groß zeigt, so entfällt die Anforderung des Berechtigten auf irgend eine Entschädigung, es findet aber auch in dem Falle, wenn der Werthanschlag der Gegenleistungen den der Leistungen übersteigen sollte, für den Ueberschuß keine Entschädigung statt.

§. 52.

Von dem auf solche Weise ermittelten Werthe aller Arten der in diesem Patente behandelten Leistungen sind fünfzehn von Hundert (15%) für die Steuern, die der Berechtigte von diesen Bezügen zu leisten hatte, die Kosten der Einhebung und die sich ergebenden Ausfälle als Pauschalausgleichungen in Abzug zu bringen.

§. 53.

Bei den von den Verpflichteten abzulösenden Leistungen bildet demnach der, nach den in den vorhergehenden §§. 51 und 52 bezeichneten Abzügen verbleibende Rest ihres Werthanschlages das Maß der den Berechtigten gebührenden Entschädigung.

§. 54.

Toż samo też stosuje się z reguły i do powinności chłopskich, kosztem kraju zniesionych.

Wyjątek wtedy ma miejsce, jeżeli chłopi mieli prawo wykonywania służebności na gruntach dawniej dominikalnych, lub to prawo po dziś dzień jeszcze wykonywują, i albo się już zrzekli dalszego używania, albo się go zrzekają takowego przy tem pertraktowaniu względem wymierzenia wynagrodzenia.

W takim razie od należącej się indemnizacyi oprócz wzajemnych powinności (§. 51.), i przytoczonych w §. 52. 15% potrącić jeszcze należy roczną wartość byłych służebności, a przy takim przeto składzie rzeczy dopiero po odciągnieniu wszystkich wyż wspomnianych pozycyj, potrącić się mających, pozostająca reszta stanowi rentę indemnizacyjną, do wypłacenia gotową.

§. 55.

Wynagrodzenie za zniesione powinności chłopskie będzie wypłacone uprawnionym całkowicie stósownie do wymiaru, §. 54. ustanowionego za pośrednictwem kas krajowych, zupełnie kosztem krajowym; jednakże chłopi, którzy pozostać chcą w używaniu służebności, istniejących między nimi a byłymi panami dóbr, opłacać winni roczną wartość służebności do kas rządowych.

Jeżeli chłopi wykonują służebności pochodzące ze związku poddańczego w skutek podziału dóbr na gruntach innego państwa, nie zaś swego własnego, natenczas służebność ma w swej mocy być utrzymaną, do służebności zaś prawo mający, obowiązani są opłacać czynsz za używanie tej służebności do kas rządowych, przez które od swych powinności zostali wykupieni.

Kwoty z powodu dalszego używania służebności, do kas rządowych opłacać się mające, powinny być obliczone tylko między skarbem państwa a do służebności prawo mającymi, i o ile tylko być może, oznaczone być mają zawsze drogą dobrowolnej ugody, którą zawsze tentować należy, w razie zaś, gdyby się to uskutecznić nie dało, drogą rozstrzygnienia, przez organa, które do przeprowadzenia niniejszego rozporządzenia są ustanowione.

Przy oznaczeniu co do liczby tych spłat, należących się do kas rządowych, z powodu nadal istniejących służebności, postępować należy w ten sam sposób, jak przy oznaczeniu rocznej wartości ustałych służebności, w przypadkach §. 54. niniejszego patentu odciągnąć się mającej, przyczem, aby uchylić liczne badania co do objętości i wartości służebności, ściśle trzymać się należy zasady, iż kwota, oznaczona tak w jednym jak drugim przypadku, nie może przewyższać trzeciej części wartości dawniejszych powinności, że jednak mającym prawo do służebności, którzy sądzą, że mogą złożyć dowody, iż war-

§. 54.

Das nämliche gilt in der Regel auch bei den bäuerlichen, auf Kosten des Landes aufgehobenen Leistungen.

Eine Ausnahme tritt dann ein, wenn die Bauern auf den Gründen ihrer gewesenen Herrschaften Dienstbarkeiten auszuüben berechtiget waren, oder noch sind, und auf deren weiteren Fortgenuß entweder schon verzichtet haben, oder bei dieser Verhandlung wegen Ermittlung der Entschädigung verzichten.

In diesem Falle ist von der gebührenden Entschädigung außer den Gegenleistungen (§. 51) und den im § 52 bezeichneten 15% noch der Jahreswerth der bestandenen Dienstbarkeiten in Abzug zu bringen, und es bildet daher in diesem Falle erst der nach Abschlag aller oben angeführten Abzugsposten verbleibende Rest die den Berechtigten flüssig zu machende Entschädigungsrente.

§. 55.

Die Entschädigung für die aufgehobenen bäuerlichen Leistungen ist nach dem §. 54 festgesetzten Ausmaße aus Landesmitteln unter Vermittlung der Staaskassen an die Berechtigten vollständig zu erfolgen, nur werden jene Bauern, welche in dem Genuße der zwischen ihnen und den ehemaligen Grundherren bestehenden Dienstbarkeiten verbleiben wollen, den Jahreswerth der Servituten an die Staatskassen zu entrichten haben.

In so ferne Bauern eine aus dem grundherrlichen Verbande entspringende Dienstbarkeit in Folge einer Gütertheilung auf Grundstücken einer anderen, als ihrer unmittelbaren Grundherrschaft ausüben, so hat diese Dienstbarkeit aufrecht zu bleiben, die Servitutsberechtigten sind aber verpflichtet, den Zins für den Genuß dieser Dienstbarkeit an die Staatskassen, durch die sie von ihren Schuldigkeiten freigekauft werden, zu entrichten.

Die wegen des Fortgenußes der Servituten an die Staatskassen zu zahlenden Beträge sind nunmehr bloß zwischen dem Staatsschatze und den Servitutsberechtigten zu berechnen, und so viel nur immer möglich, durch ein stets zu versuchendes gütliches Uebereinkommen, im Falle aber dieses nicht gelingen sollte, durch die Entscheidung der zur Durchführung dieser Verordnung aufzustellenden Organe festzusetzen.

Bei Ermittlung der Ziffer dieser wegen der fortbestehenden Dienstbarkeiten an die Staatskassen zu leistenden Zahlungen ist sich eben so, wie bei Ermittlung des in den Fällen des §. 54 des gegenwärtigen Patentes in Abzug zu bringenden Jahreswerthes der aufgehörten Dienstbarkeiten zu benehmen, und hierbei, um die vielfältigen Erhebungen über den Umfang und Werth der Servituten zu beseitigen, der Grundsatz festzuhalten, daß der in dem einen wie in dem anderen Falle ermittelte Betrag den dritten Theil des Werthes der bestandenen Schuldigkeiten nicht übersteigen dürfe, daß es aber den Servitutsberechtigten, welche vermeinen, den Beweis liefern zu können, daß der

tość ich prawa do służebności mniej wynosi, niżeli trzecia część zniesionych ich powinności, zastrzeżonem zostaje, mniejszą pow'nność udowodnić i likwidować.

W jaki sposób mający prawo do służebności tak w jednym jak w drugim przypadku wykazać ma wartość służebności, ustanowionem będzie w ustawie względem wykupienia lub regulacyi serwitutów.

W przypadkach, gdzie za używanie takiej służebności obecnie już czynsz pieniężny, lub inna powinność w naturze prawnie oddawaną bywa, poprzestać należy albo na tym czynszu pieniężnym, albo na wartości tych powinności, mającej być obrachowanej podług zasad, w rozdziale III. niniejszego patentu ustanowionych.

Kwota, w jeden z tych sposobów ustanowiona, którą mający prawo do służebności opłacać mają do kas rządowch, nie może pod żadnym względem służyć za miarę przy czynnościach wedle §. 15. niniejszego patentu względem tych służebności nastąpić mających.

§. 56.

Wynagrodzenie, jakie się należy według miary w §. 53. wyrażonej, za powinności wykupne sam obowiązany spłacić winien.

Wyjątek od tej reguły ma miejsce w tym razie, gdy kwota tej indemnizacyi albo sama przez się, albo połączona z powinnościami, które według poprzedzającego paragrafu od tego samego gruntu ponosić winien, 40% czystego dochodu z obciążonych gruntów przewyższa.

W takim razie kwota, przypadająca na obowiązanego do zapłaty, o ile takowa przewyższa wyż wspomniany wymiar 40 procentów, zaliczona będzie z funduszów krajowych, a o ile te nie starczą, ze skarbu państwa z tem ograniczeniem, iż obowiązany nie mniej, jak trzecią część obrachowanej wartości dawnej swej powinności opłacać ma.

W braku innych wiarogodnych dowodów, oznaczony będzie czysty dochód przez biegłych w rzeczy znawców.

Od dochodu z gruntów potrącone będą koszta uprawy, a to przy polach ornych 50%, przy łąkach 30%, równie jak od dochodu z budynków koszta utrzymania 15%.

Przytem atoliż nie z urzędu, lecz na żądanie zobowiązanych postępować należy.

§. 57.

Kwota mająca się opłacać wedle §. 55. niniejszego patentu z powodu dalszego używania służebności przez uprawnionych, jako też wynagrodzenie, podług poprzedzającego paragrafu uprawnionemu od zobowiązanego przynależące, do tej

Werth ihres Servitutsrechtes weniger, als das Drittheil ihrer aufgehobenen Schuldigkeiten betrage, vorbehalten bleibe, die mindere Gebühr nachzuweisen und zu liquidiren.

Wie der Servitutsberechtigte in dem einen, so wie in dem anderen Falle die Nachweisung über den Werth der Dienstbarkeit zu liefern hat, wird in dem Gesetze über die Ablösung oder Regulirung der Servituten festgesetzt werden.

In jenen Fällen, wo für den Genuß einer solchen Dienstbarkeit jetzt schon ein Geldzins oder eine andere Naturalleistung rechtmäßig besteht, hat es bei diesem Geldzinse oder bei dem nach den im III. Abschnitte dieses Patentes aufgestellten Grundsätzen zu berechnenden Werthe dieser Leistungen zu verbleiben.

Der auf eine dieser Arten festgestellte, von den Servitutsberechtigten an die Staatskassen zu entrichtende Betrag darf bei den nach §. 15 dieses Patentes wegen dieser Servituten bevorstehenden Verhandlungen in keiner Richtung maßgebend seyn.

§. 56.

Die nach dem im §. 53 ausgesprochenen Ausmaße gebührende Entschädigung für die ablösbaren Schuldigkeiten ist von dem Verpflichteten allein zu entrichten.

Eine Ausnahme von dieser Regel findet statt, wenn der Betrag dieser Entschädigung für sich allein, oder so ferne er mit den nach dem vorhergehenden Paragraphe ihm von denselben Grundstücken obliegenden Leistungen zusammentrifft, vereint mit den letzteren 40 Perzent des Reinertrages der belasteten Grundstücke überschreitet.

In einem solchen Falle ist der Betrag, um welchen die den Verpflichteten treffende Zahlungspflicht das bemerkte Ausmaß von 40 Perzent übersteigt, mit der Beschränkung aus den Landesmitteln, und so weit es an denselben fehlt, aus dem Staatsschatze vorzustrecken, daß der Verpflichtete nicht weniger als ein Drittheil des nach §. 51 ausgemittelten Voranschlages seiner früheren Schuldigkeit zu entrichten hat.

Der Reinertrag ist, wenn keine anderen glaubwürdigen Behelfe vorliegen, durch Sachverständige zu erheben.

Von dem Ertrage der Grundstücke sind bei Aeckern 50 Perzent, bei Wiesen 20 Perzent an Kulturaufwand, und von jenem der Gebäude 15 Perzent an Regiekosten abzuschlagen.

Es ist aber hierbei nicht von Amtswegen, sondern nur über Verlangen der Verpflichteten vorzugehen.

§. 57.

Sowohl der nach §. 55 des gegenwärtigen Patentes wegen des Fortgenußes der Dienstbarkeiten von den Servitutsberechtigten zu entrichtende Betrag, als auch die nach dem vorhergehenden Paragraphe dem Berechtigten von den Verpflichteten zukommende

kasy rządowej ma być spłacone, która ku temu będzie naznaczona, a to ratami z góry, przypadającemi równocześnie ze zwyczajnemi terminami podatkowemi.

§. 58.

Uprawnieni pobierać będą należne im kwoty wynagrodzenia z kas rządowych w półrocznych ratach z dołu.

Te raty bieżą co do powinności, z funduszów krajowych wynagrodzić się mających, od 1. Listopada 1848, przy wykupnych zaś od dnia 1. Listopada tego roku, w którym ustaje powinność pierwotna.

§. 59.

Renta wynagrodzenia, obliczona i ciążąca na zobowiązanych (§. 53.), wynagrodzenie, od mających prawo do służebności opłacać się mające wedle §. 55. do skarbu rządowego, równie jak kapitał, na miejsce renty wstępujący, stanowi ciężar na posiadłości, od której owa renta lub toż wynagrodzenie przypada, stojący przedewszystkiemi ciężarami hipotecznemi, używający wszelkich pierwszeństw zarówno z podatkami cesarskiemi, i jako taki jeszcze przed zamieszczeniem w księgi hipoteczne uważany być winien

Rozdział VII.

O pobieraniu rent indemnizacyi i wykupienia, i o zaspokojeniu uprawnionych, tudzież o zaliczkach dla tychże.

§. 60.

Będzie najpierwszem zadaniem ustawodawstwa, obmyślić środki ku temu, ażeby obowiązani, którzy w skutek §§. 53. i 55. niniejszego patentu spłaty czynić mają, jeżeli zamiast oznaczonej rocznej renty spłacić wolą kapitał renty albo natychmiast, albo w pewnej liczbie równych rat rocznych w summie, zawierającej w sobie dwadzieścia razy rentę roczną, do tego stanu byli doprowadzeni, aby sposobem, ile możności pojedyńczym, prędkim i słusznym zupełnie swemu obowiązkowi zadosyć uczynili, w którymto celu wydane będą osobne postanowienia, dotyczące założenia i rozwinięcia funduszu umorzenia i zakładów kredytowych krajowych.

Osobnem rozporządzeniem oznaczy się, jakim sposobem, i jak dalece przeprowadzone będą w całym okręgu Krakowskim, ustanowione Naszym patentem z dnia 25. Września 1850 zasady, względem uiszczenia wynagrodzenia w kapitale za pobory, w skutek przeprowadzenia uwolnienia gruntowego zniesione, lub wykupić się mające.

§. 61.

Przedmiotem szczególnego badania, na drodze oznaczonej kartą konstytucyjną, będzie utworzenie funduszu z środków krajowych, w skutek ustawy z dnia

Entschädigung ist an diejenige Staatskasse, welche hierzu wird bezeichnet werden, in mit den üblichen Steuerterminen zusammenfallenden antizipativen Raten einzuzahlen.

§. 58.

Die Berechtigten erhalten die ihnen gebührende Entschädigungsrente aus den Staatskassen in halbjährigen dekursiven Raten.

Diese laufen bei den aus Landesmitteln zu entschädigenden Leistungen vom 1. November 1848, bei ablösbaren aber vom 1. November desjenigen Jahres, in welchem die ursprüngliche Leistung aufhört.

§. 59.

Die zur Last der Verpflichteten ermittelte Entschädigungsrente (§. 53), die nach §. 55 von dem Servitutsberechtigten an den Staatsschatz zu leistende Vergütung, so wie das an die Stelle der Rente tretende Kapital, ist eine auf dem Grundbesitze, von dem jene Rente oder diese Vergütung gebührt, vor allen Hypothekarlasten bestehende, die Vorrechte der landesfürstlichen Steuern genießende Last, und als solche auch noch vor vollzogener Eintragung in die öffentlichen Bücher zu behandeln.

VII. Abschnitt.

Von der Einhebung der Entschädigungs- und Ablösungsbeträge und der Befriedigung der Berechtigten, dann von den Vorschüssen an die Letzteren.

§. 60.

Es wird die dringendste Aufgabe der Gesetzgebung sein, Vorsorge zu treffen, daß die Verpflichteten, welche zufolge der §§. 53 und 55 des gegenwärtigen Patentes Zahlungen zu leisten haben, wenn sie es vorziehen, statt der ausgemittelten jährlichen Rente das Kapital der Rente sogleich, oder in einer Zahl gleicher Jahresraten mit dem Zwanzigfachen des Betrages der Jahresrente zu entrichten, in die Lage gesetzt werden, sich auf die möglichst einfache, schnelle und billige Weise ihrer Verpflichtung vollständig zu entledigen, zu welchem Zwecke besondere Bestimmungen über die Errichtung und Ausbildung eines Tilgungsfondes und von Landes-Kreditsanstalten erfließen werden.

Wie und wie weit die in Unserem Patente vom 25. September 1850 aufgestellten Grundsätze über die Leistung der Kapitalsentschädigung für die in Folge der Durchführung der Grundentlastung aufgehobenen oder ablösbaren Bezüge im gesammten Krakauer Gebiete durchgeführt werden sollen, bleibt einer besonderen Verfügung vorbehalten.

§. 61.

Einen Gegenstand der besonderen Erwägung auf dem durch die Verfassungsurkunde festgesetzten Wege wird es ausmachen, in Folge des Gesetzes vom 7. September

7. Września 1848 ust. VIII. lit. d) służącego do pokrycia wynagrodzenia, należnego uprawnionym za pośrednictwem skarbu państwa.

§. 62.

Spłaty ze strony obowiązanych, i wypłaty na rzecz uprawnionych odbywać się będą obecnie za pośrednictwem kas rządowych, które wyłącznie uważać należy za wierzycieli względem zobowiązanych, a za dłużników względem uprawnionych.

§. 63.

Do kas publicznych wpływać mają:

1. Renty, które zobowiązani wpłacać mają w ratach zwyczajnych, z terminami podatkowemi jednocześnie przypadających.

2. Kapitały indemnizacyi, albo wykupienia lub częściowe kwoty kapitałowe.

3. Zaległości zobowiązanych z roku użytkowania 1848.

4. Dotacya zaliczek, które dla uprawnionych tymczasowo skarb państwa dostarcza.

5. Dotacya spłat, które tymczasowo skarb państwa pokrywa na rachunek kraju.

§. 64.

Zobowiązany może się od płacenia renty zupełnie lub stosunkowo uwolnić:

a) przez złożenie całego lub jednej części, ze strony uprawnionego niezakwestyonowanego, kapitału wynagrodzenia i wykupienia, jeżeli się obowiązany przed komisyą powiatową do tego gotowym być deklaruje, w przeciągu dni 14 po złożeniu tej deklaracyi;

b) także po ukończeniu pertraktacyi indemnizacyjnej przez wpłacenie całego kapitału, lub przez spłaty umniejszające, w ilości dwudziestu złt. r. mon. konw., lub w kilkonasób tej sumy, jeżeli zobowiązany przedsięwzięcie to na pół roku wprzód w pierwszej połowie miesięcy Maja i Listopada oznajmi w urzędzie poborowym.

We wszystkich tych przypadkach odbywa się wpłata do kasy podatkowej.

§. 65.

Ściągnienie spłat od zobowiązanych uskutecznia się na tej samej drodze i za pomocą tych samych środków, jakie są przepisane co do ściągnienia podatków bezpośrednich, z któremi pretensye do owych zapłat w przypadkach upadłości i egzekucyi, równych używają przywilejów pierwszeństwa.

§. 66.

Skoro zobowiązany w sposób powyżej wskazany, dług swój kapitałowy całkiem lub częścią umorzył, ma mu być doręczony kwit, od stępla wolny, moc ekstabulacyjną mający.

1848, Abs. VIII, lit. d) aus Landesmitteln einen Fond zur Deckung der den Berechtigten unter Vermittlung des Staatsschatzes zukommenden Entschädigung zu bilden.

§. 62.

Derzeit wird die Einzahlung der Verpflichteten und die Auszahlung an die Berechtigten durch die Staatskassen vermittelt, welche allein als Gläubiger der Ersteren und als Schuldner der Letzteren anzusehen sind.

§. 63.

In die Staatskassen haben einzufließen:

1. die Renten, welche die Verpflichteten in den mit den Steuerterminen zusammenfallenden Raten einzuzahlen haben;
2. die Entschädigungs- oder Ablösungskapitale oder Theilbeträge derselben;
3. die Rückstände der Verpflichteten aus dem Nutzjahre 1848;
4. die Dotazion für die an die Berechtigten einstweilen auszufolgenden Vorschüsse;
5. die Dotazion für die auf Rechnung des Landes einstweilen durch den Staatsschatz zu leistenden Zahlungen.

§. 64.

Der Verpflichtete kann sich von der Bezahlung der Rente ganz oder verhältnißmäßig befreien:

a) durch den Erlag des ganzen von dem Berechtigten nicht beanständeten Entschädigungs- und Ablösungskapitales oder eines Theiles desselben, wenn sich der Verpflichtete vor der Bezirks-Kommission hierzu bereit erklärt, binnen 14 Tagen nach Abgabe dieser Erklärung;
b) auch nach Beendigung der Entschädigungsverhandlung durch die Einzahlung des ganzen Kapitales, oder durch Abschlagszahlungen in der Höhe von zwanzig Gulden Konv. Münze oder eines Mehrfachen dieser Summe, wenn der Verpflichtete dieses Vorhaben ein halbes Jahr im Vorhinein in der ersten Hälfte der Monate Mai und November vor dem Steueramte anmeldet.

In allen diesen Fällen hat die Einzahlung an die Steuerkasse zu geschehen.

§. 65.

Die Einbringung der Zahlungen von den Verpflichteten wird auf demselben Wege und durch dieselben Maßregeln bewirkt, welche für die Einbringung der direkten Steuern, mit denen die Forderungen auf jene Zahlung das gleiche Vorrecht in Konkurs- und Exekuzionsfällen genießen, vorgeschrieben sind.

§. 66.

Sobald der Verpflichtete auf die vorangedeutete Art seine Kapitalsschuld ganz oder zum Theile getilgt hat, ist ihm die löschungsfähige stempelfreie Quittung zukommen zu lassen.

§. 67.

Właściwa kasa rządowa wydaje każdemu uprawnionemu arkusze płatnicze, na jego, i na imię uprawnionego dobra lub uprawnionej prebendy opiewające, na które w półrocznych, od 1. Listopada decursive bieżących ratach wypłacane będą renty indemnizacyi i wykupienia.

Co do zaległości, z roku użytkowego 1848 wpływających do kas rządowych, będą wydane osobne asygnacye płatnicze.

§. 68.

Wydawanie tych dokumentów niezwłocznie będzie uskutecznione, skoro oznaczenie należącego uprawnionemu kapitału indemnizacyi, lub wykupenia stało się prawomocnem.

Jeżeli oznaczenie to częściowo musi być odroczone, tedy w wydaniu tych dokumentów co do summy likwidalnej nie może żadna zachodzić przeszkoda.

§. 69.

Osobnem rozporządzeniem ustanowi się sposób, w jaki postępować należy z kapitałami wykupna, do urzędów poborczych albo całkiem, albo częściowo odwiezionych.

§. 70.

Jeszcze przed oznaczeniem należnego wynagrodzenia albo wykupienia, będą uprawnionym wypłacane zaliczki, a to w sposób w tym względzie ustanowiony, i w mierze, oznaczonej przez ministrów, do wykonania ustawy z dnia 7. Września 1848 powołanych.

Dla zwrócenia tych zaliczek zaprowadzono już zarazem potrzebne środki, przez potrącenie takowych od renty wynagrodzenia.

Rozdział VIII.

O przeprowadzeniu niniejszego patentu.

§. 71.

Nasi ministrowie spraw wewnętrznych, sprawiedliwośći i finansów otrzymali polecenie do przeprowadzenia niniejszego patentu, a zarazem są powołani do najwyższego kierunku czynności co do uwolnienia gruntów od ciężarów, w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej.

§. 72.

Celem bezpośredniego jego przeprowadzenia utworzoną będzie osobna Komisya ministeryalna, przez którą interesa tak uprawnionych, jak zobowiązanych równie będą zastąpione.

§. 73.

Likwidacya z interesowanymi i rozstrzygnienie w pierwszej instancyi poruczone będzie osobnym komisyom powiatowym.

§. 67.

Die betreffende Staatskasse fertiget jedem Berechtigten auf seinen und den Namen des berechtigten Gutes oder der berechtigten Pfründe lautende Zahlungsbogen zu, auf welche in halbjährigen, vom 1. November laufenden dekursiven Raten die Entschädigungs- und Ablösungsraten ausgezahlt werden.

Ueber die in die Staatskassen einfließenden Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 werden besondere Zahlungsanweisungen ausgegeben.

§. 68.

Die Ausfertigung dieser Urkunden ist sogleich zu veranlassen, sobald die Ausmittlung des einem Berechtigten gebührenden Entschädigungs- oder Ablösungskapitals in Rechtskraft erwachsen ist.

Muß letztere theilweise verschoben bleiben, so darf die Ausfertigung dieser Urkunden über die liquide Summe nicht gehindert werden.

§. 69.

Wie die von dem Verpflichteten an die Steuerämter ganz oder zum Theile abgeführten Ablösungskapitale zu behandeln sind, wird in einer besonderen Verordnung festgesetzt werden.

§. 70.

Den Berechtigten werden noch vor der Ermittlung der ihnen gebührenden Entschädigung oder Ablösung Vorschüsse nach einem von den mit dem Vollzuge des Gesetzes vom 7. September 1848 beauftragten Ministern vorgezeichneten Maßstabe und den dießfalls festgesetzten Modalitäten flüßig gemacht werden.

Hierbei ist für die Rückvergütung dieser Vorschüsse durch Abrechnung von der Entschädigungsrente bereits Vorsorge getroffen worden.

VIII. Abschnitt.

Von der Durchführung dieses Patentes.

§. 71.

Unsere Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen sind mit der Durchführung dieses Patentes und mit der obersten Leitung des Grundentlastungsgeschäftes im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau beauftragt.

§. 72.

Zur unmittelbaren Durchführung desselben soll eine eigene Ministerial-Commission errichtet werden, bei welcher die Interessen der Berechtigten und der Verpflichteten gleichmäßig vertreten seyn sollen.

§. 73.

Die Liquidirung mit den Betheiligten und die Entscheidung in erster Instanz soll eigenen Bezirks-Kommissionen übertragen werden.

§. 74.

Złożenie, zakres działania i postępowanie tych komisyj będzie uregulowanem na mocy osobnego rozporządzenia.

Dano w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 12. Marca 1851.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Csorich. Bruck. Thun. Thinnfeld. K. Krauss. Kulmer.

77.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 15. Marca 1851,

o organach, które mianowane będą do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w obwodzie byłego wolnego Miasta Krakowa i jego okręgu, i o postępowaniu, jakie te organa zachować mają.

W skutek najwyższego upoważnienia, danego najwyższem postanowieniem z dnia 12. Marca 1851 Minister spraw wewnętrznych, porozumiawszy się z Ministerstwami sprawiedliwości i skarbu, wydał następujące rozporządzenie o organach, które mianowane być mają do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu, i o postępowaniu, jakie te organa zachować mają.

Rozdział I.

Organa do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów.

§. 1.

Naczelny kierunek dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, oraz, jak dalece to następującemi postanowieniami wyraźnie nie jest orzeczonem, rozstrzygnienie w ostatniej instancyi kwestyi przy takowem zachodzących należy do Ministerstwa spraw wewnętrznych, tudzież sprawiedliwości i skarbu.

Podania w przedmiotach takowych do Ministerstw wystosowane przekładają się Ministerstwu spraw wewnętrznych.

§. 2.

W obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu wykonują dzieło uwolnienia gruntu od ciężarów Komisya ministeryalna i komisye powiatowe.

§. 74.

Die Zusammensetzung, der Wirkungskreis und das Verfahren dieser Kommissionen wird durch eine besondere Verordnung geregelt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am 12. März 1851.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Ph. Krauß. Bach. Csorich. Bruck. Thun. Thinnfeld. C. Krauß. Kulmer.

77.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 15. März 1851,

über die zur Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu bestellenden Organe und das von ihnen einzuhaltende Verfahren.

In Folge der mit Allerhöchster Entschließung vom 12. März 1851 ertheilten Allerhöchsten Genehmigung hat der Minister des Innern, einvernehmlich mit den Ministerien der Justiz- und der Finanzen nachstehende Verordnung über die zur Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu bestellenden Organe, und das von ihnen einzuhaltende Verfahren zu erlassen befunden.

I. Abschnitt.

Organe zur Durchführung der Grundentlastung.

§. 1.

Den Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen steht die oberste Leitung des Grundentlastungs-Geschäftes, und in soweit es durch die folgenden Anordnungen ausdrücklich geschieht, auch die Entscheidung über die dabei vorkommenden Fragen in letzter Instanz zu.

Die in derlei Angelegenheiten an die Ministerien gerichteten Eingaben gehen an das Ministerium des Innern.

§. 2.

In dem ehemaligen Krakauer Gebiete wird die Grundentlastung durch eine Ministerial-Kommission, und durch Bezirks-Kommissionen ausgeführt

§. 3.

Komisyę ministeryalną składają Komisarz ministeryalny przy takiejże komisyi w Krakowie do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w ziemiach koronnego kraju galicyjskiego wysadzonej, z członków tejże komisyi, o ile do stanu urzędników należą, nakoniec z trzech asesorów wybranych z pośród uprawnionych, i trzech z pośród zobowiązanych, którzy sprawy swych komitentów popierać, i w komisyi z równem prawem głosowania, jak inni jej członkowie, obecnymi być mają.

W przysiędze członków Komisyi ministeryalnej, wziętych ze stanu urzędników ma być wyraźna wzmianka o sprawach uwolnienia gruntu w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu.

§. 4.

Asesorów, tudzież wyręczycieli dla każdego z nich, którzyby w razie ciągłego przydłuższego przeszkodzenia lub zupełnego braku, tegoż miejsce zajmowali, obierają uprawnieni i zobowiązani trybem, w §§. 5. do 18. tego rozporządzenia przepisanym.

§. 5.

Wybory zastępców i wyręczycieli rozpisuje Komisarz ministeryalny za porozumieniem się z Namiestnikiem.

Cała ziemia byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu stanowi jeden obwód wyborczy.

§. 6.

Każdy obywatel państwa austryackiego, będący w używaniu praw obywatelskich i politycznych, a umiejący czytać i pisać, może być wybranym na zastępcę lub wyręczyciela tegoż.

§. 7.

W przypuszczeniu zupełnego używania praw obywatelskich i politycznych ze strony uprawnionych uzdolniony jest do czynnego wyboru;

a) każdy właściciel dóbr, z których posiadaniem połączone było prawo pobierania powinności włościańskich. Przy dobrach rządowych krajowa dyrekcya skarbowa oznacza osobę, która wykonać ma czynne prawo wyboru

b) każdy do pobierania dziesięciny uprawniony;

c) właściciel zwierzchni względnie do powinności wynikających z kontraktu emfiteutycznego, o wieczysty czynsz lub wieczystą dzierżawę zawartego;

d) kościoły, szkoły i gminy względem powinności wykupnych

§. 8.

Kobiéty, będące właścicielkami dóbr, wykonują prawo wyborcze przez małżonków, lub osobno upoważnionych pełnomocników.

§. 3.

Die Ministerial-Kommission besteht aus dem Ministerial-Kommissär, der zur Durchführung der Grundentlastung in den Gebietstheilen des Kronlandes Galizien zu Krakau aufgestellten Ministerial-Kommission, aus den Mitgliedern der letzteren, in soweit sie dem Beamtenstande angehören, und endlich aus drei Beisitzern der Berechtigten, und drei Beisitzern der Verpflichteten, welche die Interessen ihrer Kommittenten geltend zu machen, und der Kommission mit gleichem Stimmrechte, wie ihre übrigen Mitglieder, beizuwohnen haben.

In dem Eide der Mitglieder der Ministerial-Kommission aus dem Beamtenstande ist der Grundentlastungs-Geschäfte für das ehemalige Krakauer Gebiet ausdrücklich Erwähnung zu machen.

§. 4.

Die Beisitzer, und für jeden derselben einen Ersatzmann, der bei bleibender längerer Verhinderung oder gänzlichen Abgang dessen Stelle einzunehmen hat, wählen die Berechtigten und Verpflichteten, in der durch die §§. 5 bis 18 dieser Verordnung festgesetzten Art.

§. 5.

Die Wahl der Vertreter und Ersatzmänner wird von dem Ministerial-Kommissär im Einvernehmen mit dem Statthalter ausgeschrieben.

Das ganze ehemalige Krakauer Gebiet bildet Einen Wahlbezirk.

§. 6.

Jeder österreichische Staatsbürger, welcher sich in dem Genuße der bürgerlichen und politischen Rechte befindet, und des Lesens und Schreibens kundig ist, kann zum Vertreter oder dessen Ersatzmann gewählt werden.

§. 7.

Unter der Voraussetzung, des Vollgenußes der bürgerlichen und politischen Rechte ist von Seite der Berechtigten aktiv wahlfähig:

a) jeder Eigenthümer eines Gutes, mit dessen Besitze das Recht zum Bezuge bäuerlicher Leistungen verbunden war. Bei Staatsgütern bestimmt die Landes-Finanz-Direkzion die Person, welche das aktive Wahlrecht auszuüben hat;

b) der zum Zehentbezuge Berechtigte;

c) der Obereigenthümer in Absicht auf die aus einem emphiteutischen Erbzins- oder Erbpachtvertrage herrührenden Schuldigkeiten, und

d) Kirchen, Schulen und Gemeinden in Betreff der ablösbaren Leistungen.

§. 8.

Frauenspersonen, welche Eigenthümerinnen eines Gutes sind, üben das Wahlrecht durch ihren Ehegatten, oder besonders zu bestellende Bevollmächtigte aus.

§. 9.

Współwłaściciele jednych i tychże samych dóbr mają swe prawo przelać na jednego pełnomocnika.

§. 10.

Przy dobrach, należących do kościołów, lub innych duchownych korporacyj albo prebend, wykonywa wybór teraźniejszy posiadacz prebendy, albo przełożony duchownej korporacyi, przy dobrach gmin pełnomocnik, którego wydział gminy obierze, przy dobrach publicznego jakiego zakładu, małoletnich lub kurandów zastępcy tychże, którzy do tego nie potrzebują dalszego zatwierdzenia od władzy administracyjnej, albo sądowej.

Opiekunki mają ustanowić pełnomocnika do wykonania prawa wyborczego.

§. 11.

W dniu, który na wezwanie Komisarza ministeryalnego Prezes rządu naznaczy i należycie ogłosi, uprawnieni w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu, zebrawszy się jako wyborcy w mieście Krakowie, pod przewodnictwem i sprawą Prezesa rządu, lub przezeń zamianowanego Komisarza rządowego, który prócz aktuaryusza z pośród zgromadzonych wyborców przybierze sobie ludzi zaufania na świadków, iż wybory wolno i bez wpływu przedsięwzięto, wybierają ustnie i publicznie trzech zastępców i wyręczycieli tychże, nazwiska ich do protokółu podając.

§. 12.

W dniu oznaczonym wybory przedsięwzięte i ukończone być powinny. Wyborca, nie stawiący się w tym dniu, nie ma prawa dania swej kréski, i musi poddać się pod uchwałę większości.

§. 13.

Wybranymi na zastępców uprawnionych, lub wyręczycieli tychże są ci, którzy bezwzględną większość głosów za sobą mają. Gdyby przy pierwszem głosowaniu nie można było osiągnąć tego rezultatu, do ściślejszego wyboru przystąpić należy.

Przytem ograniczą się wyborcy na osoby, które przy pierwszym wyborze po tych, co bezwzględną większość głosów dla siebie pozyskały, względnie największą ilość głosów za sobą miały.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga los, kto w wyborze ściślejszym uwzględniony być może.

Ilość osób, które pod ściślejszy wybór wzięte być mają, jest zawsze w dwójnasób większą jak ilość osób, jeszcze się wybrać mających.

§. 9.

Miteigenthümer eines und desselben Gutes haben ihre Berechtigung auf einen Bevollmächtigten zu übertragen.

§. 10.

Bei Gütern, welche Kirchen oder anderen geistlichen Körperschaften oder Pfründen gehören, übt die Wahl der gegenwärtige Besitzer der Pfründe, oder der Vorsteher der geistlichen Körperschaft, bei Gemeindegütern der durch den Gemeindeausschuß zu benennende Bevollmächtigte, bei Gütern einer öffentlichen Anstalt, der Minderjährigen oder Kuranden, die Vertreter derselben, ohne weitere Genehmigung der Administrativ- oder gerichtlichen Behörde aus.

Vorminderinnen müssen einen Bevollmächtigten zur Ausübung des Wahlrechtes ernennen.

§. 11.

An einem über Aufforderung des Ministerial-Kommissärs von dem Regierungs-Präsidenten festzusetzenden und gehörig kund zu machenden Tage versammeln sich die Berechtigten des ehemaligen Krakauer Gebietes als Wähler in der Stadt Krakau, und wählen unter dem Vorsitze und der Leitung des Regierungs-Präsidenten oder des von ihm zu bestellenden landesfürstlichen Kommissärs, welcher außer dem nöthigen Aktuar, sich Vertrauensmänner, als Zeugen der frei und ohne Einfluß vorgenommenen Wahl aus den versammelten Wählern beigesellt, drei Vertreter und deren Ersatzmänner mündlich und öffentlich durch Angabe des Namens zu Protokoll.

§. 12.

Die Wahl muß am festgesetzten Tage ohne Unterbrechung vorgenommenen und beendet werden. Wer von den Wählern an diesem Tage nicht erscheint, hat kein Recht seine Wahlstimme abzugeben, und muß sich dem Beschluße der Mehrheit fügen

§. 13.

Zu Vertretern der Berechtigten und deren Ersatzmänner gewählt sind diejenigen, welche die absolute Mehrheit der abgegebenen Stimmen haben

Konnte dieses Ergebniß durch die erste Abstimmung nicht erzielt werden so ist zu der engern Wahl zu schreiten.

Hierbei haben sich die Wähler auf jene Personen zu beschränken, die bei der ersten Wahl nach denjenigen, welche die absolute Mehrheit erlangten, die relativ meisten Stimmen für sich hatten.

Bei Stimmengleichheit wird durch das Loos entschieden, wer bei der engeren Wahl berücksichtiget werden darf.

Die Zahl der in die engere Wahl zu bringenden Personen ist immer die doppelte von der Zahl der noch zu wählenden.

Głosy padające na osoby, nie wzięte pod ściślejszy wybór, za nieważne uważać należy. W razie zachodzącej przy ściślejszym wyborze równości głosów, los rozstrzyga.

§. 14.

Wybranemu zastępcy i wyręczycielowi wydanym będzie certyfikat, przez Prezesa rządu lub jego zastępcę i przez mężów zaufania wystawiony, i pieczęcią urzędową opatrzony.

Protokół wyboru wraz z dowodami należytego ogłoszenia dnia wyborów należy przełożyć Komisarzowi ministeryalnemu.

§. 15.

Podobnież trybem w §§. 11. do 14. przepisanym zobowiązani, do których należą emfiteuci, wieczyści czynszownicy, i wieczyści dzierżawcy, wybierają swych zastępców i wyręczycieli tychże, z tą jedynie różnicą, że w tych wyborach biorą udział nie zobowiązani z osoby swojej, ale mężowie zaufni mianowani przez zobowiązane gromady.

W tym celu każda zobowiązana gromada wybierze wolnemi głosy jednego męża zaufnego, i opatrzy go odpowiednym dokumentem, którymby przy wyborach mógł się wykazać z danego sobie upoważnienia.

§. 16.

Prezes rządu ma, o ile to być może, osobiście kierować wyborami, w szczególności wkłada się nań obowiązek, ażeby stosownem przymówieniem się wpływał na wyborców, by zachowali przyzwoitość, jakiej ważność tego aktu wymaga.

§. 17.

Wszelkie w rzeczach wyborców spisane protokóły i wydane dokumenta wolne są od stępla.

§. 18.

Wybrani zastępcy i wyręczyciele tak uprawnionych, jakoteż i zobowiązanych, powołani na członków Komisyi ministeryalnej winni są na wezwanie Komisarza ministeryalnego stawić się w czasie przezeń oznaczonym, i przed nim pismem wierzytelném od Prezesa rządu wydanem wykazać się, poczem przez niego uroczyście zaprzysiężeni być mają.

Mandat, którym opatrzeni są asesorowie, wysłani z pomiędzy uprawnionych i zobowiązanych, trwa, pokąd nie ukończy się dzieło zniesienia ciężarów.

§. 19.

Przy Komisarzu ministeryalnym jest bezpośrednie spraw kierownictwo; od niego zależy wewnętrzny podział i urządzenie całej manipulacyi; on przodkuje przy obradach Komisyi ministeryalnej, oznacza zachować się mający porządek

Jede Stimme, welche auf eine nicht in die engere Wahl gebrachte Person fällt, ist als ungiltig zu betrachten. Ergibt sich bei der engeren Wahl Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

§. 14.

Dem gewählten Vertreter und Ersatzmann ist eine Beglaubigung einzuhändigen, welche von dem Regierungs-Präsidenten oder dessen Stellvertreter, und den Vertrauensmännern ausgefertiget, und mit dem ämtlichen Siegel versehen sein muß.

Das Wahlprotokoll ist mit den Belegen über die gehörige Verlautbarung des Wahltages dem Ministerial-Kommissär zu übersenden.

§. 15.

In der durch die §§. 11 bis 14 vorgeschriebenen Art wählen auch die Verpflichteten mit Inbegriff der Emphiteuten, Erbzins- und Erbpachtleute ihre Vertreter und die Ersatzmänner der letzteren mit dem einzigen Unterschiede, daß sich an dieser Wahl nicht die einzelnen Verpflichteten, sondern die von den verpflichteten Gemeinden ernannten Vertrauensmänner betheiligen.

Zu diesem Behufe hat jede verpflichtete Gemeinde durch freie Wahl einen Vertrauensmann zu bestimmen, und ihn diesfalls mit einer schriftlichen Urkunde zu versehen, damit er sich bei der Wahlhandlung über seine Eigenschaft ausweisen könne.

§. 16.

Der Regierungs-Präsident hat wo möglich die Wahl persönlich zu leiten, und es wird ihm zur besonderen Pflicht gemacht, durch angemessene Ansprache darauf einzuwirken, daß hiebei von Seite der Wähler mit dem Ernste vorgegangen werde, welchen die Wichtigkeit der Handlung erfordert.

§. 17.

Alle bezüglich der Wahlen aufgenommenen Protokolle und ausgefertigten Urkunden sind stempelfrei.

§. 18.

Die gewählten Vertreter und Ersatzmänner der Berechtigten, wie der Verpflichteten, sind, wenn sie als Mitglieder der Ministerial-Kommission berufen werden, verpflichtet, dem Rufe des Ministerial-Kommissärs an dem von ihm festgesetzten Zeitpunkte zu folgen, haben sich bei ihm mit dem Kreditive des Regierungs-Präsidenten auszuweisen, und sind von ihm feierlich zu beeiden.

Das Mandat der Beisitzer aus dem Stande der Berechtigten und Verpflichteten gilt bis zur Beendigung des Entlastungsgeschäftes.

§. 19.

Dem Ministerial-Kommissär steht die unmittelbare Leitung der Geschäfte, die innere Eintheilung und die Reglung des gesammten Manipulazionswesens zu, er führt den Vorsitz bei den Berathungen der Ministerial-Kommission, bestimmt die dabei zu

przedmiotów obradowania, czuwa nad ścisłem dopełnieniem uchwał Komisyi ministeryalnej, oraz zarządza wszystkiém, i czyni potrzebne przygotowania, ażeby postanowienia w rzeczach uwolnienia gruntu od ciężarów dokładnie i jak najrychlej przywieść w wykonanie.

Dla wszelkich podań, dotyczących dzieła uwolnienia gruntu, w okręgu krakowskim przeprowadzić się mającego prowadzony być ma osobny protokół podawczy, czynności zaś tego rodzaju od czynności, któremi Komisya ministeryalna w sprawach reszty obwodu administracyjnego się zajmuje, oddzielić należy, ażeby tym sposobem mieć zawsze dokładny przegląd rezultatów dzieła uwolnienia gruntu w Okręgu Krakowskim.

Wyjąwszy osoby w §§. 3. i 22. wymienione, Komisarz ministeryalny w miarę, jak jest do tego upoważnionym od Ministerstwa, mianuje i oddala urzędników pomocniczych i kancelaryjnych, którzy pod jego bezpośrednim zostają zarządem.

Sposób kontroli nad postępowaniem i działaniem komisyj powiatowych zostawia się jego sądowi.

§. 20.

Komisya zaś ministeryalna jako najwyższa władza kierująca dziełem uwolnienia ziemi od ciężarów, a razem wymiarkowania należącego ztąd wynagrodzenia ma zarządzać to wszystko, cokolwiek dla przeprowadzenia samego dzieła uznawa potrzebnem.

§. 21.

Komisarz ministeryalny podzieli Okrąg Krakowski na trzy powiaty i postanowi dla każdego osobną komisyę powiatową, dziełem uwolnienia gruntu zajmować się mającą.

§. 22.

Komisye powiatowe mają składać się:

1. z jednego politycznego urzędnika konceptowego w niej prezydującego i jej kierownika;
2. z jednego indywiduum pełniącego urząd sędziego, albo przynajmniej w tej własności zaprzysiężonego;
3. z jednego urzędnika władz skarbowych;
4. z aktuaryusza, także w rachunkowości biegłego, który nie ma prawa głosowania.

§. 23.

Aktuaryusza mianuje Komisya ministeryalna, innych komisyi powiatowej członków właściwe Ministerstwo na wniosek Komisyi ministeryalnej, która przytém winna uwzględniać dowiedzione zdolności, doświadczenie, nieposzlakowany charakter, i znajomość języka krajowego.

beobachtende Ordnung der Berathungs-Gegenstände, überwacht den pünktlichen Vollzug der Beschlüsse der Ministerial-Kommission, und trifft alle Verfügungen und nöthigen Voreinleitungen, damit die Bestimmungen über die Grundentlastung genau und möglichst schnell zur Ausführung kommen.

Ueber alle das Grundentlastungs-Geschäft des Krakauer Gebietes betreffenden Eingaben ist ein abgesondertes Einreichungs-Protokoll zu führen, und die diesfälligen Verhandlungen von jenen der Ministerial-Kommission für den übrigen Verwaltungs-Bezirk in der Absicht zu trennen, um über die Resultate des Grundentlastungs-Geschäftes in diesem Gebiete stets die vollständige Uebersicht erlangen zu können.

Mit Ausnahme der im §. 3 und 22 benannten Personen, ernennt und entläßt der Ministerial-Kommissär nach Maßgabe der Ermächtigung des Ministeriums das erforderliche Hilfs- und Kanzleipersonale, welches ihm zunächst untergeordnet ist.

Die Art und Weise der Kontrole über den Vorgang und die Thätigkeit der Bezirks-Kommissionen wird seinem Ermessen überlassen.

§. 20.

Die Ministerial-Kommission dagegen, als oberste Behörde für die Entlastung des Grundes und Bodens, und die Ausmittlung der hieraus gebührenden Entschädigung hat alles dasjenige, was zur Durchführung des Grundentlastungs-Geschäftes selbst nothwendig erscheint, zu verfügen.

§. 21.

Der Ministerial-Kommissär hat das Krakauer Gebiet in drei Bezirke einzutheilen, und für jeden derselben eine Grundentlastungs-Bezirks-Kommission zu bestellen

§. 22.

Die Bezirks-Kommissionen haben zu bestehen:

1. aus einem politischen Konzeptsbeamten als Vorsitzenden und Leiter derselben;

2. aus einem mit der Ausübung des Richteramtes betrauten, oder doch wenigstens hiefür beeidigten Individuum;
3. einem Beamten der Finanzbehörden;
4. einem auch im Rechnungswesen erfahrenen Aktuar ohne Stimmrecht.

§. 23.

Den Aktuar ernennt die Ministerial-Kommission, die übrigen Mitglieder der Bezirks-Kommission das betreffende Ministerium über Vorschlag der Ministerial-Kommission, die hiebei auf erprobte Fähigkeiten, Erfahrung, Unbescholtenheit und Kenntniß der Landessprache Rücksicht zu nehmen hat.

W tym celu Komisya ministeryalna jest upoważnioną, ogłosić powszechnie wezwanie do ubiegania się w krótkim, który oznaczyć ma, terminie, poszczególniając własności, które kandydat wykazać winien, i korzyści z urzędowaniem połączone.

Nadanie urzędu ograniczone jest na czas trwania dzieła.

Komisarz ministeryalny ma prawo mianowanych, których sprawowanie służby nie jest potemu, oddalać, lub odprawiać, albo jeżeli od Ministerstwa są mianowani, temuż w tym celu wnioski przekładać.

W każdym razie także zdania Komisyi ministeryalnej zasięgnąć należy.

§. 24.

Członkowie komisyj powiatowych złożą na urząd przysięgę, przybierając na czas swej służby własność rzeczywistych c. k. urzędników.

Urzędnicy publiczni, użyci przy przeprowadzeniu dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, z tego powodu nie mają doznawać krzywdy przy stopniowym, lub innym jakim awansie, owszem przy szczególnie gorliwej i pożytecznej pilności mają nawet przed wszystkimi innymi prawo do względu przy posunięciu na wyższe urzędy, lub przy nadawaniu nowych.

§. 25.

Działaniem komisyj powiatowych będzie, wymiarkowywać i ustanawiać należące ilości indemnizacyjne i wykupne, trzymając się zasad i przepisów, które zawarte są w patencie z dnia 12. Marca r. b. tudzież w niniejszem rozporządzeniu.

Prócz tego także Komisarz ministeryalny mocen jest dla komisyj powiatowych wydawać potrzebne instrukcye, objaśnienia i polecenia.

§. 26.

Komisya ministeryalna rozstrzyga w przypadkach, które w następującym rozdziele są poszczególnione, albo samoistnie, albo w drugiej instancyi.

Do zakresu działania komisyj powiatowych należą wszelkie przedmioty i czynności, które dla komisyi ministeryalnej nie są wyłącznie zastrzeżone.

§. 27.

Tak Komisya ministeryalna, jak i komisye powiatowe obradują kolegialnie, a uchwały ich zapadają bezwzględną większością głosów.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga prezydujący, pisząc się na tę, lub na ową stronę.

Zu diesem Ende steht der Ministerial-Kommission zu, mit Festsetzung einer kurzen Bewerbungsfrist eine öffentliche Aufforderung zu erlassen, in welcher sie die nachzuweisenden Eigenschaften, und die mit der Dienstleistung verbundenen Bezüge bekannt gibt.

Die Anstellung ist auf die Dauer des Geschäftes beschränkt.

Der Ministerial-Kommissär ist berechtiget, die Angestellten, welche durch ihre Verwendung nicht entsprechen, zu entfernen oder zu entlassen, oder falls dieselben vom Ministerium ernannt wurden, diese Maßregel bei demselben zu beantragen.

In allen diesen Fällen ist auch die Ministerial-Kommission zu vernehmen.

§. 24.

Die Mitglieder der Bezirks-Kommissionen werden in Eidespflicht genommen, und nehmen für die Dauer ihrer Anstellung die Eigenschaft wirklicher landesfürstlicher Beamten an.

Oeffentliche Beamte, welche bei der Durchführung der Grundentlastung verwendet werden, sollen hiedurch in ihrer graduellen oder sonstigen Vorrückung keinen Nachtheil erleiden, vielmehr haben sie bei besonders thätiger und ersprießlicher Verwendung sogar vorzugsweise ein Recht auf Berücksichtigung bei Beförderungen oder neuen Anstellungen.

§. 25.

Die Bezirks-Kommissionen haben nach den in dem Patente vom 12. März l. J. und in dieser Verordnung enthaltenen Grundsätzen und Direktiven die entfallenden Entschädigungs- und Ablösungsbeträge auszumitteln und festzustellen.

Außerdem steht auch dem Ministerial-Kommissär zu, den Bezirks-Kommissären die erforderlichen Instrukzionen, Belehrungen und Weisungen zu ertheilen.

§. 26.

Die Ministerial-Kommission entscheidet in den, in den folgenden Abschnitten bezeichneten Fällen entweder selbstständig, oder in zweiter Instanz.

In den Wirkungskreis der Bezirks-Kommissionen gehören alle Gegenstände und Amtshandlungen, welche nicht dem Wirkungskreise der Ministerial-Kommission ausschließlich vorbehalten sind.

§. 27.

Die Ministerial-Kommission sowohl, als die Bezirks-Kommissionen verhandeln kollegialisch und fassen ihre Beschlüsse nach absoluter Stimmenmehrheit.

Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet der Vorsitzende für die eine oder die andere Meinung.

§. 28.

Komisya ministeryalna może powziąść uchwałę, jeżeli prócz prezydującego sześciu przynajmniej członków jest obecnych, i jeżeli przy obradach tak uprawnieni, jakoteż i zobowiązani mają swych zastępców.

Wszakże na posiedzenia zawsze wszyscy członkowie, wybrani z pomiędzy uprawnionych i zobowiązanych wezwanymi być mają, a ci do stawiennictwa przysięgą są obowiązani.

Ażeby w komisyi powiatowej uchwały powzięte być mogły, potrzebna jest ku temu zawsze pełna liczba członków, prawo głosowania mających.

§. 29.

Komisye do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów postanowione, mają prawo korespondować bezpośrednio z władzami administracyjnemi i sądowemi, i od tychże żądać wyjaśnień, udzielenia sobie aktów i potrzebnego wspierania w swoich czynnościach.

Władze dotyczące mają takiemu wezwaniu bezzwłocznie zadość czynić. Niemniej organa katastralne i rachunkowe są obowiązane, żądane wykazy natychmiast dostarczać, tudzież na wezwanie Komisyi ministeryalnej przy tejże, albo przy pertraktacyach komisyi powiatowej osobiście brać udział.

§. 30.

Kto jako znawca, rozjemca, pamiętnik albo świadek od której komisyi wezwanym będzie, ten na zawołanie bez ociągania się stawić się powinien, a w razie wzbraniania się przez komisyę użyciem kary pieniężnej albo aresztem do tego nakłoniony być może.

Wykonanie kary należy do władzy politycznej, a ściągnięte za karę pieniądze idą na miejscowy fundusz ubogich.

§. 31.

Pomienione osoby wtedy tylko, i tylko, jeżeli wyraźnie tego żądają, mają prawo domagania się nadgrody, gdy miejsce ich pobytu odległe jest nad dwie mile od miejsca, w którém je słuchano, lub gdy w zarobkowaniu swojem stratę, albo z powodu powołania wydatki ponosić muszą, a przytém słuchanie ich komisya sama potrzebnem uznała.

Jeżeli wezwanie dzieje się jedynie na żądanie jakiej strony, tedy ona także winna jest dać wynadgrodzenie, którego wysokość w razie sporu oznacza komisya powiatowa bez dopuszczenia dalszego odwołania się.

§. 32.

Byli dziedzice obowiązani są bezpłatnie dać potrzebne dla urzędowania komisyj powiatowych lokalności, gromady zaś winne są równie bezpłatnie załatwiać doręczenia i posełki.

§. 28.

Die Ministerial-Kommission ist beschlußfähig, wenn außer dem Vorsitzenden wenigstens sechs Mitglieder vorhanden, und sowohl die Berechtigten, als auch die Verpflichteten vertreten sind.

Es sind jedoch jederzeit alle Mitglieder der Berechtigten und Verpflichteten zu den Sitzungen einzuladen, und dieselben sind nach ihrem Eide zum Erscheinen verpflichtet.

Zur Beschlußfähigkeit der Bezirks-Kommission ist stets die Vollzähligkeit ihrer stimmfähigen Mitglieder erforderlich.

§. 29.

Die Grundentlastungs-Kommissionen sind berechtigt, mit den administrativen und Gerichtsbehörden unmittelbar zu korrespondiren, von denselben Aufklärungen, Mittheilungen von Aktenstücken, und die nöthige Unterstützung ihrer Amtshandlungen zu verlangen.

Einem solchen Ansuchen haben die betreffenden Behörden unverzüglich zu entsprechen. Auch die Katastral- und Rechnungsorgane sind verpflichtet, verlangte Nachweisungen sogleich zu liefern, und auf Ansuchen der Ministerial-Kommission persönlich bei ihnen oder bei den Verhandlungen der Bezirks-Kommission zu interveniren.

§. 30.

Personen, die als Sachverständige, Schiedsmänner, Gedenkmänner oder Zeugen von einer Kommission berufen werden, sind verbunden, dem Rufe unverweilt Folge zu leisten, und können dazu im Weigerungsfalle von der Kommission durch Geld- oder Arreststrafen verhalten werden.

Die Vollziehung der Strafe steht der politischen Behörde, und die eingebrachten Strafbeträge fallen dem Ortsarmenfonde zu.

§. 31.

Derlei Personen haben nur dann, und nur über ausdrückliches Begehren einen Anspruch auf Vergütung, wenn sie über zwei Meilen von dem Orte ihrer Vernehmung entfernt wohnen, oder einen Entgang an ihrem Erwerbe erleiden, oder aus Anlaß ihrer Berufung Auslagen machen müssen, und wenn die Kommission selbst ihre Vernehmung nothwendig findet.

Erfolgt die Vorladung lediglich über Verlangen der Partei, so hat auch diese die Vergütung zu leisten, deren Betrag im Falle des Streites von der Bezirks-Kommission ohne Zulassung einer weiteren Berufung bestimmt wird.

§. 32.

Die Einräumung der Geschäfts-Lokalitäten für die Bezirks-Kommissionen liegt den ehemaligen Grundherrn, die Besorgung der Zustellungen und Botengänge den Gemeinden unentgeltlich ob.

§. 33.

Wszelkim dokumentom, pismom i pertraktacyom względem wymiarkowania, ściągnienia i wydania ilości indemnizacyjnych, niemniej w celu uzyskania środków pomocy w sprawie uwolnienia gruntu od ciężarów, ii aktom urzędowym w celu wykreślenia zniesionych powinności, i hypotecznego zabezpieczenia kapitału indemnizacyjnego służy wolność od stempla, tax i opłaty pocztowej.

Złożone u sądu gotowizny i dokumenta wolne są od opłaty depozytowej.

Te atoli uwolnienia nie ściągają się bynajmniej do podań, któreby strony do innych władz politycznych lub sądowych wnosiły w zamiarze dochodzenia i przeprowadzenia pretensyj, odnoszących się do przedmiotu indemnizacyi, albo też w zamiarze zebrania środków pomocnych.

§. 34.

Oznaczenie nadgrody czyli zapłaty dla osób, zatrudnionych przy dziele uwolnienia gruntu od Ministerstwa zależy.

§. 35.

Jak urzędy podatkowe, tudzież kasa zbiorowa i krajowa kasa główna przy spowodowanym przez uwolnienie gruntu obiegu gotowizny postępować i ewidencyę utrzymywać mają, to postanowiono w rozporządzeniach Ministerstwa skarbu z dnia 14. Lutego 1850 l. 454, i z dnia 31. Maja 1850 l. 6656.

Rozdział II.

§. 36.

Postępowanie.

Co do powinności, które w skutek reskryptu JW. Zaleskiego, byłego galicyjskiego Gubernatora krajowego z dnia 16. Października 1848 l. 164 K. P. w urzędowych tabelach, wykazujących faktyczny stan tychże powinności, jaki w dniu 15. Maja 1848 istniał w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu są zawarte, osobnych zameldowań wymagać nie należy, te bowiem tabele mają zastąpić miejsce meldunków.

Co się tycze innych powinności, które w tych tabelach nie są poszczególnione, Komisarz ministeryalny ma jeszcze przed ukonstytuowaniem się Komisyi ministeryalnej edyktem w urzędowym Dzienniku Gazety krakowskiej trzykroć zamieścić się mającym zawezwać uprawnionych, ażeby zameldowanie tych powinności w terminie, który Komisarz ministeryalny podług swego zdania wyznaczy, do niego tém pewniej podali, ileże w razie przeciwnym wszelkie poźniejsze podania byłyby wzięte pod pertraktacyę tylko na koszt opieszałego, złożeniem zaliczki zapewnić się mający.

Termin zameldowania poczyna się od dnia ostatniego (trzeciego) obwieszczenia formularzów meldunkowych przez dopiéro wymienioną Gazetę.

§. 33.

Alle Urkunden, Schriften und Verhandlungen über die Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, so wie um die Erlangung von Behelfen für die Grundentlastung, und die Amtshandlungen zum Behufe der Löschung der aufgehobenen Leistungen, und der bücherlichen Sicherstellung der Entschädigungs-Kapitale genießen die Befreiung vom Stempel und Porto.

Die zu Gericht erlegten Barschaften und Urkunden sind vom Zählgelde befreit.

Diese Befreiungen beziehen sich aber keineswegs auf die von Parteien bei anderen politischen oder Gerichtsbehörden zur Geltendmachung und Durchführung von auf das Objekt der Entschädigung Bezug nehmenden Ansprüchen, oder Behufs der Einsammlung von Behelfen überreichten Eingaben.

§. 34.

Die Bestimmung der Entschädigung oder Entlohnung für die bei Durchführung der Grundentlastung beschäftigten Personen steht dem Ministerium zu.

§. 35.

Wie die Steuerämter, die Sammlungs- und Landes-Hauptkasse den durch die Grundentlastung veranlaßten Durchlauf von Barschaften zu besorgen, und in Evidenz zu halten haben, ist durch die Erlässe des Finanzministers vom 14. Februar 1850 Z. 454, und vom 31. Mai 1850 Z. 6656 bestimmt.

II. Abschnitt.

§. 36.

Verfahren.

Für jene Leistungen, welche in den zu Folge des Erlaßes des gewesenen galizischen Landes-Gouverneurs von Zaleski vom 16. Oktober 1848 Z. 164 K. P. über den faktischen Stand, der am 15. Mai 1848 in dem ehemaligen Krakauer Gebiet bestandenen Schuldigkeiten ämtlich aufgenommenen Tabellen enthalten sind, sollen keine Anmeldungen abgefordert werden, und es haben diese Tabellen die Stelle der Anmeldungen zu vertreten.

In Betreff der übrigen in diesen Tabellen nicht angeführten Leistungen hat der Ministerial-Kommissär noch vor Konstituirung der Ministerial-Kommission mittels eines dreimal in das Amtsblatt der Krakauer Zeitung einzuschaltenden Ediktes die Bezugsberechtigten aufzufordern, die Anmeldung dieser Leistungen binnen einer nach seinem Ermessen zu bestimmenden Frist, so gewiß bei ihm einzureichen, widrigens jede später einlangende Anmeldung auf alleinige Kosten des Säumigen, welche er durch Vorschuß sicher zu stellen hat, in Verhandlung genommen werden würde.

Die Anmeldungsfrist beginnt vom Tage der letzten (dritten) Kundmachung der Anmeldungs-Formularien in der eben genannten Zeitung.

§. 37.

Równocześnie postara się Komisarz ministeryalny o alfabetycznie ułożone spisy dóbr, z których posiadaniem połączony jest pobór prestacyj, i tychże dóbr posiadaczy, tudzież kościołów, osób duchownych i szkół, które w podobnem znajdują się położeniu, a przytém zawezwie władze, ażeby go zawiadamiały o wszelkich zmianach, jakieby się zdarzyły co do osoby tych, którzy do poboru są uprawnieni, lub co do ich zdolności rozrządzania własnością.

§. 38.

Meldunki mają być sporządzone podług formularzów przez Komisarza ministeryalnego ułożyć się mających, i zawiérać ciężary każdej z osobna posiadłości.

Spisy zaległości z roku pożytkowego 1848 uprawniony komisyi powiatowej nawet aż przy jej zebraniu się przełożyć może.

§. 39.

Meldunki albo sami uprawnieni, albo ich pełnomocnicy z dołączeniem pełnomocnictwa podać powinni.

Przy realnościach, z których posiadaniem połączony jest pobór danin, mających być wynagrodzonemi, lub wykupionemi, a których zupełna własność do posiadacza nie należy, meldunki takie wprawdzie stały posiadacz użytkujący podać powinien, atoli też przy zgromadzeniach duchownych mają być podpisane przez trzech członków zgromadzenia oprócz przełożonego.

W imieniu małoletnich, kurandów i krydataryuszów mają działać opiekunowie, kuratorowie, administratorowie majątku i zastępcy masy krydalnej, w imieniu gmin świeckich tych przełożeni i wydział (rada gminy), w imieniu dóbr państwa i funduszowych naczelnictwo krajowej władzy skarbowej.

§. 40.

Meldunki nieformalne tym, którzy je przełożyli, zwrócone będą z wyznaczeniem krótkiego terminu, w którym je na własny koszt przerobić obowiązani

§. 41.

Przedłożone meldunki i tabele zastępujące ich miejsce (§. 36.) należy przesłać do komisyj powiatowych, które wezmą je pod pertraktacyę według porządku przepisanego przez Komisyę ministeryalną.

Dla każdej komisyi powiatowej ma być wydane otwarte pismo wierzytelne, w którém gromady, wchodzące w obręb jej działania wyrażone być powinny.

§. 42.

Przy każdej gromadzie wprzód czynności urzędowe co do powinności włościańskich, a zaraz bezpośrednio po tychże takąż czynność co do innych powinności przedsięwziąć należy.

§. 37.

Gleichzeitig wird sich der Ministerial-Kommissär alphabetisch geordnete Verzeichnisse der Güter, mit deren Besitz der Bezug anzumeldender Prästazionen verbunden ist, und ihrer Besitzer, dann der Kirchen, geistlichen Personen und der Schulen, die sich in der gleichen Lage befinden, verschaffen, und die Behörden auffordern, sie von allen Veränderungen, die sich in der Person der Bezugsberechtigten, oder in ihrer Dispositionsfähigkeit ergeben, in die Kenntniß zu setzen.

§. 38.

Die Anmeldungen sind nach den von dem Ministerial-Kommissär zu entwerfenden Formularien zu verfassen, und darin die Lasten jedes einzelnen Besitzthumes aufzuführen.

Ueber die Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 kann der Berechtigte die Verzeichnisse der Bezirks-Kommission auch erst bei ihrem Eintreffen vorlegen.

§. 39.

Die Anmeldungen sind von jedem Bezugsberechtigten entweder selbst oder von seinem Bevollmächtigten unter Beilegung der Vollmacht einzubringen.

Bei Realitäten, mit deren Besitz der Bezug zu entschädigender oder abzulösender Giebigkeiten verbunden ist, deren vollständiges Eigenthum aber dem Besitzer nicht zusteht, sind diese Anmeldungen zwar von dem bleibenden Nutznießer einzubringen, müssen jedoch bei geistlichen Kommunitäten von drei Gliedern der Kommunität außer dem Vorsteher mitgefertigt sein.

Für Minderjährige, Kuranden, Kridatare haben die Vormünder, Kuratoren, Vermögens-Verwalter und Konkursmassa-Vertreter, für weltliche Gemeinden, deren Vorsteher und der Gemeindeausschuß (Gemeinderath), für Staats- und Fondsherrschaften der Vorstand der Finanz-Landesbehörde einzuschreiten.

§. 40.

Unförmliche Anmeldungen werden dem Betreffenden mit Festsetzung einer kurzen Frist zur Umarbeitung auf eigene Kosten zurückgestellt.

§. 41.

Die einlangenden Anmeldungen, und die deren Stelle vertretenden Tabellen (§. 36) sind den Bezirks-Kommissionen zuzusenden, und von ihnen nach der von der Ministerial-Kommission vorgeschriebenen Ordnung in Verhandlung zu nehmen.

Jede Bezirks-Kommission ist mit einem offenen Kreditive, worin die ihr zur Amtshandlung zugewiesenen Gemeinden aufzuführen sind, zu versehen.

§. 42.

In jeder Gemeinde ist zuerst die Amtshandlung bezüglich der bäuerlichen Leistungen, und gleich unmittelbar darauf jene bezüglich der anderen Leistungen vorzunehmen.

Odstąpienia od tych zasad tylko kwoli przyspieszenia dzieła, lub dla słusznych i na szczególne względy zasługujących powodów może dozwolić Komisya ministeryalna za porozumieniem się z Komisarzem ministeryalnym.

§. 43.

Strony w sprawie udział mające obowiązane są na każde wezwanie komisyi same, lub przez pełnomocników prawomocnie upoważnionych, albo prawem przeznaczonych zastępców, przed nią się stawić, i udzielać jej objaśnień, jakichby żądała, niemniej dozwalać przejrzenia tak dokumentów, które są w związku z celem wymiarkowania indemnizacyi, jakoteż innych pism, które do poparcia tego celu posłużyć mogą.

§. 44.

Jeżeli w księgach publicznych jest kilku razem zapisanych współwłaścicieli realności uprawnionej, albo zobowiązanej, tedy ci winni postanowić wspólnego swego pełnomocnika.

Jeżeli się na to nie zgadzają, uważać ich należy, jak gdyby się przed komisyą powiatową wcale nie stawili.

Stawiący się jeden z współwłaścicieli, bez dalszych wywodów jako wspólny pełnomocnik uważanym będzie.

§. 45.

Do prawomocności każdego rodzaju deklaracyi, którą pełnomocnik wystawia, dość będzie, jeśli się tylko wykaże pełnomocnictwem, dobra uprawnione, albo zobowiązane każde z osobna wyszczególniającém, a do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów wydaném.

Na podstawie takiego pełnomocnictwa może on we wszelkich sprawach dotyczących uwolnienia gruntu od ciężarów prawomocne zawierać ugody, praw zrzekać się bez wynagrodzenia za nie, i rozjemców stanowić.

Mąż nie potrzebuje się wykazywać pełnomocnictwem od żony, chyba jeżeli od niej sądownie jest rozłączony, albo jeżeli z jej strony mianowany jest inny pełnomocnik.

§. 46.

Wszelkie przez ograniczonych właścicieli, użytkujących, albo przez zastępców osób takich, które same do tego nie są uprawnione, dane deklaracye, zawarte ugody i poczynione koncesye niepotrzebują do swej prawomocności żadnego przyzwolenia od władzy administracyjnej, lub sądowej.

§. 47.

Jeśliby jedna, albo obie strony niestawienie się swoje dostatecznie nie usprawiedliwiły, lub jeśliby wzbraniano się dostarczyć żądanych dowodów, wtedy komisya ma mimoto przedmiot i ilość wynagrodzenia, atoli zawsze w grani-

Abweichungen von diesen Grundsätzen können nur wegen der Förderung des Geschäftes, oder aus besonders rücksichtswürdigen Billigkeitsgründen von der Ministerial-Kommission im Einverständniße mit dem Ministerial-Kommissär bewilliget werden.

§. 43.

Die betheiligten Parteien sind verpflichtet, über jedesmalige Vorladung vor der Kommission entweder selbst, oder durch ihre rechtsgiltige Bevollmächtigte oder gesetzliche Vertreter zu erscheinen, und die verlangten Auskünfte zu ertheilen, wie auch der Kommission in die auf den Zweck der Entschädigungs-Ausmittlung Bezug habenden Urkunden und sonstigen Behelfe Einsicht zu gestatten.

§. 44.

Sind mehrere als Miteigenthümer der bezugsberechtigten oder leistungspflichtigen Realität in den öffentlichen Büchern zugleich an die Gewähr geschrieben, so haben sie einen gemeinschaftlichen Bevollmächtigten zu benennen.

Vereinigen sie sich hierauf nicht, so werden sie behandelt, als wenn sie vor der Bezirks-Kommission gar nicht erschienen wären.

Erscheint nur ein Miteigenthümer, so wird dieser ohne weiteren Ausweis für den gemeinschaftlich Bevollmächtigten angesehen.

§. 45.

Es genügt zur Rechtsgiltigkeit der von einem Bevollmächtigten abgegebenen Erklärung jeder Art, wenn er sich nur mit einer das berechtigte oder verpflichtete Gut speziel bezeichneten Vollmacht ausweiset, welche auf das Grundentlastungs-Geschäft lautet.

Auf Grundlage einer solchen Vollmacht kann er in allen das Grundentlastungs-Geschäft betreffenden Angelegenheiten rechtsgiltig Vergleiche eingehen, auf Rechte unentgeltlich verzichten, und Schiedsmänner bestellen.

Der Ehemann bedarf keines Ausweises über die Bevollmächtigung von Seite seiner Ehegattin, außer er wäre von ihr gerichtlich geschieden, oder von ihrer Seite ein anderer Bevollmächtigter ernannt.

§. 46.

Alle von beschränkten Eigenthümern, Nutznießern oder von Vertretern nicht eigenberechtigter Personen abgegebenen Erklärungen, eingegangenen Vergleiche und gemachten Zugeständnisse bedürfen zu ihrer Rechtsgiltigkeit keiner Genehmigung der Administrativ- oder gerichtlichen Behörde.

§. 47.

Im Falle des nicht hinlänglich gerechtfertigten Ausbleibens einer oder beider Parteien, oder, wenn die Beibringung der Behelfe verweigert wird, hat die Kommission das Objekt und das Ausmaß der Entschädigung ohne weiters von Amtswegen, jedoch in-

cach podanego meldunku, albo tabel w myśl §. 36. zamiast meldunku złożonych, z urzędu wymiarkować, przeciwko czemu strona nie stająca, lub wzbraniająca się, nie ma prawa wystąpić.

§. 48.

Dalsze postępowanie komisyi powiatowej różne jest według tego, czyli rzecz toczy się o oszacowanie i likwidowanie

A.) powinności włościańskich, czy

B.) zaległości w tychże z roku pożytkowego 1848, czyli naostatek

C.) powinności wykupnych.

A. Postępowanie przy powinnościach włościańskich.

§. 49.

Zanim komisya powiatowa przystąpi do samej (merytalnej) pertraktacyi względem zameldowanych powinności włościańskich, powinna w właściwej drodze zyskać przekonanie, czyli, kiedy i przez kogo, oraz pod jakiemi warunkami, lub innemi okolicznościami, w gromadzie, która przyjść ma pod pertraktacyę, nie nastąpiła bezwarunkowa darowizna powinności włościańskich.

Jeśli zachodzi takowa darowizna, komisya powiatowa ogranicza się na to, iż rzecz według danych skazówek sprawdziwszy, dalszej pertraktacyi we względzie tego przedmiotu co do dotyczącej gromady zaniecha, i o tém sprawozdanie prześle Komisyi ministeryalnej.

Komisya ministeryalna, przekonawszy się o stanie hypotecznym dotyczących dóbr, z któremi darowane teraz powinności połączone były, orzeka z zastrzeżeniem rekursu, do Ministerstwa spraw wewnętrznych wnieść się mającego, względem pytania, czy pomimo zachodzącej darowizny z powodu oczywistej nieważności tejże wynagrodzenie wymiarkować, lub czyli uprawnionego, który darowiznę twierdzi być nieważną, odesłać należy do przepisanej drogi prawa.

W drugim przypadku domagającemu się wynagrodzenia wyznaczony być ma termin, w którym pozew do sądu wnieść, i z tego przed Komisyą ministeryalną wywieść się powinien.

Zaniechanie czyto jednej, czy drugiej czynności uważać należy za zrzeczenie się wynagrodzenia, którego się domagał.

Toż samo ma miejsce, jeżeli zachodzi wątpliwość względem rodzaju darowizny.

§. 50.

Każdemu hypotecznemu wierzycielowi, którego prawa podczas zajścia darowizny przez wpisanie w księgi były już zabezpieczone na dobrach do poboru uprawnionych, służy prawo w przeciągu lat trzech od dnia ogłoszenia niniej-

nerhalb der Grenzen der Anmeldung, oder im Sinne des §. 36 als Anmeldung zu betrachtenden Tabellen zu ermitteln, und der nicht erschienenen oder verweigernden Partei steht dagegen keine Einsprache zu.

§. 48.

Das weitere Verfahren der Bezirks-Kommission ist verschieden, je nachdem es sich um die Verwerthung und Liquidirung

A.) der bäuerlichen Leistungen,

B.) der Rückstände an denselben aus dem Nutzjahre 1848, und

C.) der ablösbaren Leistungen handelt.

A. Verfahren bei den bäuerlichen Leistungen.

§. 49.

Bevor sich die Bezirks-Kommission in die meritale Verhandlung über angemeldete bäuerliche Leistungen einläßt, hat sie sich auf geeignetem Wege die Ueberzeugung zu verschaffen, ob, wann und von wem, und mit welchen begleitenden Bedingungen oder sonstigen Umständen in der in Verhandlung zu nehmenden Gemeinde eine unbedingte Schenkung der bäuerlichen Leistungen Statt fand.

Im Falle einer solchen Schenkung beschränkt die Bezirks-Kommission sich darauf, dieselbe in den angedeuteten Beziehungen zu konstatiren, bricht jede weitere Verhandlung über diesen Gegenstand in der Gemeinde ab, und überreicht die Ergebnisse der Ministerial-Kommission.

Diese überzeugt sich aus den Hypothekenbüchern von dem Stande des fraglichen Gutes, mit welchem die geschenkten Leistungen verbunden waren, und entscheidet mit Vorbehalt des Rekurses an das Ministerium des Innern über die Frage: ob ungeachtet der vorliegenden Schenkung wegen ihrer offenbaren Ungiltigkeit, die Entschädigung auszumitteln? oder ob der Bezugsberechtigte, der die Ungiltigkeit der Schenkung behauptet, auf den ordentlichen Rechtsweg zu weisen sei?

In diesem letzteren Falle ist dem Entschädigungswerber zugleich die Frist zu bezeichnen, innerhalb welcher er die Klage bei Gericht anzubringen und sich hierüber bei der Ministerial-Kommission auszuweisen hat.

Unterläßt er das Eine oder das Andere, so ist diese Unterlassung als eine Verzichtleistung auf die angesprochene Entschädigung anzusehen.

Dasselbe findet Statt, wenn über die Eigenschaft der Schenkung ein Zweifel entsteht.

§. 50.

Jedem Hypothekargläubiger, dessen Rechte zur Zeit der Schenkung auf dem bezugsberechtigten Gute bereits bücherlich sichergestellt waren, steht innerhalb drei Jahren vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung das Recht zu, im ordentlichen Rechts-

szego rozporządzenia wystąpić w drodze prawa przeciw ważności darowizny, i żądać wynagrodzenia za powinności włościańskie, które dłużnik jego darował.

Jeżeli w skutek pozwu uprawnionego albo wierzyciela hypotecznego darowizna za nieważną jest uznana, wtedy albo całe wynagrodzenie, albo tylko, jak dalece na zaspokojenie wygrającego sprawę wierzyciela hypotecznego w granicach wyroku sądowego potrzebnem się okaże, według przepisów niniejszego rozporządzenia dodatkowo wymiarkować należy.

§. 51.

Jeżeli nie zachodzi darowizna, albo jeżeli w przypadkach §§. 49. i 50. nieważność takowej jest uznaną, i wymiarkowanie wynagrodzenia zarządzone, wtedy komisya powiatowa rozpoczyna dzieło zniesienia ciężarów badaniem meldunków (tabel) powinności włościańskich, do którejto czynności uprzednio przyzwanym być ma uprawniony, lub jego zastępca, i wójt wraz z wydziałem gminy.

§. 52.

Przedmiotem wspomnionego w paragrafie poprzedzającym badania są zawarte w meldunkach (tabelach) podania:

a) względem posiadłości gruntowych, powinnościami włościańskiemi obciążonych,

b) względem tychże powinności, i odpowiednych im powinności wzajemnych.

§. 53.

Przy posiadłościach gruntowych potrzeba sobie zjednać przekonanie, czyli zobowiązany istotnie spokojnie i bez zarzutu posiada w podanej objętości gospodarstwo, którego uwolnienie od ciężarów jest przedmiotem pertraktacyi, czy uprawniony wyszczególnił wszystkie grunta, które w skutek postanowienia §§. 16., 17. i 18. najwyższego patentu z dnia 12. Marca r. b. jako grunta włościańskie uznane zostały sposobnemi do uwolnienia od ciężarów, nakoniec czyli meldunek (tabela) nie zawiera gruntów, z których dawane były powiności, przez zobowiązanego wykupić się mające.

W pierwszym przypadku zapisy w meldunku (tabeli) umieszczone sprostować, w drugim opuszczone grunta wraz z powinnościami z tychże należącemi do meldunku (tabeli) wpisać należy, w trzecim ma miejsce postanowienie paragrafu 58.

§. 54.

Za posiadacza poszczególnego gospodarstwa albo parceli gruntu, jeśliby w tym względzie zachodził spór między zobowiązanymi, i wątpliwości wzniecone zostały, tego należy uważać, kto to gospodarstwo, lub parcelę gruntu istotnie posiada i zagospodarowuje.

wege die Giltigkeit der Schenkung anzufechten, und die Entschädigung für die von seinem Schuldner geschenkten bäuerlichen Leistungen anzusprechen.

Wird über die Klage des Berechtigten oder eines Hypothekargläubigers die Schenkung für ungiltig erklärt, so ist entweder die ganze Entschädigung, oder nur in so weit, als sie zur Befriedigung des obsiegenden Hypothekargläubigers nach Maßgabe des richterlichen Erkenntnißes nothwendig erscheint, nach den Vorschriften dieser Verordnung nachträglich auszumitteln.

§. 51.

Tritt der Fall einer Schenkung nicht ein, oder wird in den Fällen der §§. 49 und 50 die Ungiltigkeit derselben anerkannt, und die Entschädigungs-Ausmittlung angeordnet, so beginnt die Bezirks-Kommission das Entlastungsgeschäft mit der Prüfung der Anmeldungen (Tabellen) über bäuerliche Leistungen, zu welcher vorläufig der Berechtigte oder sein Vertreter und der Ortsrichter mit dem Gemeindeausschuße beizuziehen sind.

§. 52.

Die in dem vorigen §. erwähnte Prüfung hat zum Gegenstande die Angaben in den Anmeldungen (Tabellen)

a) über die mit bäuerlichen Leistungen belasteten Grundbesitzungen,

b) über diese Leistungen selbst und dabei vorgekommenen Gegenleistungen.

§. 53.

Bei Grundbesitzungen ist sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob der Verpflichtete die Grundwirthschaft, um deren Entlastung es sich handelt, thatsächlich in dem angegebenen Umfange ruhig und unangefochten besitzt? ob von dem Berechtigten alle jene Gründe, welche zu Folge der Bestimmung der §§. 16, 17 und 18 des A. h. Patentes vom 12. März l. J. zur Entlastung als bäuerliche Gründe geeignet erklärt wurden, aufgenommen erscheinen? und endlich ob in der Anmeldung (Tabelle) nicht solche Gründe vorkommen, von denen Schuldigkeiten entrichtet wurden, die der Verpflichtete selbst abzulösen hat.

Im ersten Falle sind die Ansätze in der Anmeldung (Tabelle) zu berichtigen, im zweiten findet die Aufnahme der ausgelassenen Gründe sammt den davon gebührenden Leistungen in die Anmeldung (Tabelle) Statt, und im dritten gilt die Anordnung des §. 58.

§. 54.

Als Besitzer einer einzelnen Wirthschaft oder Grundparzelle ist, wenn hierüber unter den Verpflichteten ein Streit obwaltet, und deßhalb Zweifel erhoben werden sollten, derjenige anzusehen, welcher diese Grundwirthschaft oder Grundparzelle thatsächlich besitzt und bewirthschaftet.

Ani w rozpoznanie, ani nawet tylko w dochodzenie wzajemnych pretensyj nie ma się zapuszczać komisya powiatowa: takie pretensye albowiem nie mogą być nigdy przedmiotem organów przeznaczonych do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów.

§. 55.

Badając powinności włościańskie komisya powiatowa powinna przy tém badaniu bądź z urzędu, bądź na wniesienie strony przedsięwziętem wziąć pod rozwagę, które z zameldowanych powinności

a) według postanowień najwyższego patentu z dnia 12. Marca r. b. i niniejszego rozporządzenia odpadają bez wynagrodzenia,

b) albo też prawomocnemi wyrokami władz za nienależne uznane były.

§. 56.

Komisya spostrzegłszy, że z przypadków, o których paragrafy poprzedzające opiewają, ten albo ów zachodzi, ma jeżeli uprawniony naprzeciw temu nie czyni zarzutu, dotyczącą pozycyę meldunku, zanotowując pokrótce przyczynę, wykreślić, albo też zniżyć do należnego wymiaru.

§. 57.

Gdyby zaś protestowano naprzeciw temu, lub gdyby sama komisya przypadek ten uznawała wątpliwym, wówczas wyczerpnąwszy powody za i przeciw mówiące, ma w przypadkach paragrafu 55. lit. b) sama rzecz rozstrzygnąć, w razie zaś, o którym w paragrafie 55. lit. a) jest mowa, akt Komisyi ministeryalnej bezzwłocznie przedłożyć, która w tym względzie, w czém niéma miejsca odwołanie się do wyższej władzy, sama rozstrzyga, i tylko w razie, gdyby postanowienia niniejszego rozporządzenia nie podawały podstawy jej rozstrzygnieniu, uprzednio co do pytania o zasadę polecenia od Ministerstwa ma zasiągnąć.

§. 58.

Do komisyi powiatowej należy orzec, czyli zameldowane powinności z dochodów krajowych wynagrodzone być mają, lub czyli je sami zobowiązani wykupić powinni, a przy zachodzących sporach, jeśliby ugody do skutku przywieść nie można, w téj mierze nawet rozstrzygać.

Jeżeli decyzya, orzekająca, że zameldowane powinności należą do wykupnych, stanie się prawomocną, natenczas potrzeba, wypuściwszy je z meldunku powinności włościańskich, przenieść do innego, do którego właściwie należą.

§. 59.

Dalej ma komisya powiatowa oznaczyć należność i miarę powinności, które wynagrodzone być mają.

In eine Würdigung, oder auch nur Erhebung der wechselseitigen Ansprüche ist sich durchaus nicht einzulassen, nachdem derlei Ansprüche niemals der Gegenstand einer Amtshandlung der mit der Grundentlastung beauftragten Organe sein können.

§. 55.

Bei der Prüfung der bäuerlichen Leistungen hat die Bezirks-Kommission, bei deren Prüfung von Amtswegen, oder auf Erinnerung der Partei in Erwägung zu ziehen, welche der angemeldeten Leistungen:

a) nach den Bestimmungen des A. h. Patentes vom 12. März l. J. und dieser Verordnung ohne Entgelt entfallen, oder

b) durch rechtskräftige Entscheidung der Behörden, als nicht gebührend erklärt worden sind.

§. 56.

Findet die Kommission, daß einer oder der andere der in dem vorhergehenden §. erwähnten Fälle eintritt, so hat sie, wenn von Seite des Berechtigten keine Einsprache geschieht, den Ansatz in der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu streichen, oder auf das liquide Ausmaß herabzusetzen.

§. 57.

Wird jedoch dagegen ein Anstand erhoben, oder findet die Kommission selbst, den Fall zweifelhaft, so hat sie die Gründe, für und wider zu erheben, und in den Fällen des §. 55 lit. b) selbst zu entscheiden, dagegen aber in dem Falle des §. 55 lit. a) den Akt sogleich der Ministerial-Kommission vorzulegen, welche hierüber ohne Zuläßigkeit einer höheren Berufung entscheidet, und nur in dem Falle, wenn sie in den Bestimmungen dieser Verordnung keinen Anhaltspunkt für ihre Entscheidung findet, vorerst über die prinzipielle Frage die Weisung des Ministeriums einzuholen hat.

§. 58.

Der Bezirks-Kommission steht die Erörterung, ob die angemeldeten Schuldigkeiten aus Landesmitteln zu entschädigen, oder von den Verpflichteten selbst abzulösen sind, und bei vorkommenden Streitigkeiten, wenn kein Vergleich erzielt werden kann, auch die Entscheidung hierüber zu.

Wird die Entscheidung, daß die angemeldeten Bezüge unter die ablösbaren gehören, rechtskräftig, so entfallen sie aus der Anmeldung über bäuerliche Leistungen, und sind in die einschlägige Anmeldung zu übertragen.

§. 59.

Der Bezirks-Kommission liegt ferner ob, die Gebühr und das Maß der zu entschädigenden Leistungen festzustellen.

W tym celu porównywa ona pozycye meldunku z dokumentami pod ręką będącemi, w których powinności włoscianskie są spisane, lub zregulowane, i z niezaprzeczonym istotnym stanem posiadania.

Komisya powiatowa jest przeto obowiązaną, o wskazane dowody się popostarać, tudzież dokładnie i bezstronnie się wywiedzieć o zwyczaju, jaki istniał do roku 1847.

§. 60.

Naostatek ma komisya powiatowa na zasadzie postanowień najwyższego patentu z dnia 12. Marca r. b. oznaczyć jednostkowe ceny powinność wynagrodzić się mających, i według onych przedsięwziąć oszacowanie tychże.

§. 61.

Przy tej pertraktacyi wolno jest każdej wysłuchanej stronie wnieść według jej zdania uzasadnione zarzuty.

Przedmiotem tych zarzutów mogą być:

a) uszczuplenie posiadanego gruntu przez odjęcie części tegoż, lub też jakim innym sposobem;

b) zaprzeczenie prawnego tytułu do pobierania powinności włościańskich, lub powinności w ogóle, albo co do miary zameldowanej;

c) zaprzeczenie istotnego posiadania powinności włościańskich, i powinności wzajemnych.

§. 62.

Naprzeciw rachubie wartości wnieść można zarzut tylko, o ileby ani na pozycyach wartości w patencie z dnia 12. Marca r. b. przepisanych, ani na orzeczeniu znawców się nie zasadzała.

§. 63.

Wszelkie zarzuty muszą być wniesione jeszcze podczas pertraktacyi, a po doręczeniu zapadłej o wynagrodzeniu decyzyi, choćby w formie rekursu wniesione, już więcej słuchane być nie mają.

Na tę okoliczność tak strony, jakotez w szczególności przyzwanych do pertraktacyi mężów zaufania uważnymi uczynić należy

Toż samo zarzuty, któreby wnosili zobowiązani nie naprzeciw uprawnionym, ale znowu naprzeciw zobowiązanym, nie należą do zakresu działania komisyi powiatowej, lecz w każdym razie przed właściwego sędziego wytoczone być powinny.

§. 64.

Jeżeli się powiedzie przy tem badaniu wyświecić i zagodzić zaszłe trudności i różnice, wtedy pozycye meldunku według wynikłości z krócióchnem przytoczeniem powodu sprostować potrzeba.

Sie vergleicht zu diesem Behufe die Ansätze in der Anmeldung mit den vorhandenen Urkunden, in welchen bäuerliche Leistungen verzeichnet oder geregelt erscheinen, und mit dem unbestrittenen faktischen Besitzstande.

Die Bezirks-Kommission ist daher verpflichtet, sich die angedeuteten Behelfe zu verschaffen, und die bis zum Jahre 1847 bestandene Uebung genau und unparteiisch zu erheben.

§. 60.

Endlich hat die Bezirks-Kommission die Einheitspreise der zu entschädigenden Leistungen nach den Bestimmungen des A. h. Patentes vom 12. März l. J. festzustellen und darnach ihre Verwerthung vorzunehmen.

§. 61.

Bei dieser Verhandlung steht es jeder der vernommenen Parteien frei, die ihr gegründet scheinenden Einsprüche zu erheben.

Diese Einsprüche können zum Gegenstande haben:

a) die Schmälerung des Grundbesitzes durch Entziehung, oder auf eine andere Art;

b) die Bestreitung des Rechtstitels zum Bezuge der angemeldeten Leistungen oder Gegenleistungen überhaupt, oder in dem angemeldeten Maße;

c) die Bestreitung des faktischen Besitzes der Leistungen und Gegenleistungen.

§. 62.

Gegen den Werthanschlag kann nur in so ferne, als er weder auf die, in dem Patente vom 12. März l. J. vorgeschriebenen Werthansätze, noch auf die Aussprüche von Sachverständigen gegründet ist, ein Einspruch erhoben werden.

§. 63.

Einsprüche jeder Art müssen schon während der Verhandlung vorgebracht werden, und sind nach Zustellung des Entschädigungs-Ausspruches selbst in der Form einer Berufung nicht mehr zu hören.

Auf diesen Umstand sind die Parteien sowohl, als die der Verhandlung zugezogenen Vertrauensmänner insbesondere aufmerksam zu machen.

Auch solche Einsprüche, die von den Verpflichteten nicht gegen den Berechtigten, sondern nur wieder gegen die Verpflichteten gerichtet sind, gehören nicht vor die Bezirks-Kommission, und sind in jedem Falle an den ordentlichen Richter zu weisen.

§. 64.

Gelingt es die vorgekommenen Anstände und Verschiedenheiten bei dieser Prüfung aufzuklären und zu begleichen, so sind nach den Ergebnissen die Ansätze der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu berichtigen.

Jeżeli zaś trudności nie dadzą się usunąć bez wysłuchania pojedynczych zobowiązanych, natenczas, przywoławszy tychże, każdemu z osobna pozycye meldunku, oraz tychże sprostowanie, jeśli takowe w skutek badania przedsięwziętem zostało, dalej jednostkowe ceny powinności, i ztąd dla uprawnionych wypadającą rentę i kapitał indemnizacyjny, które oboje rząd wypłacić ma, przedstawić, i każdego zapytać należy, czy przeciw temu wszystkiemu nie ma co do zarzucenia.

§. 65.

Wszelkie zarzuty, jakie z mocy postanowień §§. 55. i 61. zastępcy gromad wnosić mogą, wolno także wnosić każdemu z zobowiązanych, atoli nikt z tychże nie jest mocen wnosić zarzutów przeciw cenom jednostkowym i szacunkowi powinności wzajemnych.

Pod tem ograniczeniem także skarb państwa, który ma dawać zaliczki na zniesione powinności włościańskie, ma w miarę udziału, jaki w tém dziele bierze, prawo zakładania protestów i czynienia zarzutów na podstawie instrukcyi wydać się mającej.

W instrukcyi tej na to szczególny wzgląd będzie miany, ażeby dla wykonania tego prawa pertraktacye komisyj powiatowych nie doznawały przeszkod, a zasady postępowania tychże, ile być może, w swej mocy utrzymane były.

§. 66.

Przedewszystkiem skieruje komisya powiatowa staranie swoje ku temu, ażeby wszelkie przez pojedyńczych zobowiązanych wniesione zarzuty, nie wstrzymując tem wszakże toku pertraktacyi co do istoty, w drodze ugody załatwić.

Atoli takie tylko ugody może komisya przyjmować, i brać za podstawę dalszej swej czynności urzędowej, któremi rzecz sporu ostatecznie jest załatwioną.

Ugody przez komisyą do protokółu przyjęte, mają być uważane jako obowiązujące, i nie potrzebują wyższego zatwierdzenia.

Dosłowna osnowa ugody, jak ją do protokółu przyjęto, ma na żądanie stron tymże w formie rezolucyi, przez komisyą powiatową podpisanej, wydaną być z poświadczeniem, jako ugoda w ten sposób w obec komisyi zawartą została.

§. 67.

Gdyby droga ugody okazała się bezskuteczną, a rozstrzygnienie przedmiotu spornego podług postanowień niniejszego rozporządzenia należało do komi-

Lassen sich aber die Anstände ohne Vernehmung der einzelnen Verpflichteten nicht beheben, so sind diese selbst vorzurufen, jedem einzelnen die Ansätze der Anmeldung, die in Folge der Prüfung etwa vorgenommene Berichtigung, die Einheitspreise der Leistungen und die darnach für den Berechtigten entfallende, aus Landesmitteln zu zahlende Entschädigung an Rente und Kapital vorzuhalten, und er um seine Einwendungen zu befragen.

§. 65.

Alle Einwendungen, die nach den Bestimmungen der §§. 55 und 61 von den Gemeinderepräsentanten gemacht werden können, stehen auch jedem einzelnen Verpflichteten zu, doch kann dieser gegen die Einheitspreise und den Werthanschlag der Leistungen und Gegenleistungen keine Einsprache mehr erheben.

Unter dieser Beschränkung ist auch der Staatsschatz, da er die Entschädigung für aufgehobene bäuerliche Leistungen vorzuschießen hat, nach Maßgabe seiner Betheilung berechtiget, Einwendungen und Einsprüche auf Grundlage einer besonders zu erlassenden Instrukzion zu erheben.

In dieser Instrukzion wird besondere Rücksicht genommen werden, daß wegen Ausübung dieses Rechtes die Verhandlungen der Bezirks-Kommissionen nicht gehindert, und die Grundsätze über das Verfahren dieser Kommissionen, so weit es nur thunlich ist, aufrecht erhalten werden.

§. 66.

Vor allem hat die Bezirks-Kommission ihr Bemühen dahin zu richten, daß alle von den einzelnen Verpflichteten erhobenen Einsprüche, ohne jedoch dadurch den Fortgang der Verhandlung im Wesentlichen aufzuhalten, im Vergleichswege beigelegt werden.

Es sind aber nur solche Vergleiche von der Kommission aufzunehmen, und ihrer weiteren Amtshandlung zum Grunde zu legen, durch welche der streitige Punkt definitiv abgethan wird.

Die von der Kommission protokollirten Vergleiche sind, ohne, daß sie einer weiteren Bestätigung bedürfen, für endgiltig anzusehen.

Der Wortlaut des Vergleichs ist, wie er protokollirt wurde, den Parteien auf ihr Verlangen in der Form eines von der Bezirks-Kommission zu fertigenden Bescheides mit der Bestätigung hinauszugeben, der Vergleich sei in dieser Art vor der Kommission geschlossen worden.

§. 67.

Mißlingt der Vergleichsversuch und steht die Entscheidung des Streitgegenstandes nach den Vorschriften dieser Verordnung der Bezirks-Kommission zu, so hat dieselbe

syi powiatowej, taż wyświeciwszy rzecz w drodze dokładnego dochodzenia, ma wydać decyzyę, i takową stronom doręczyć.

§. 68.

W jaki sposób dochodzenie najodpowiedniej i w najkrótszym czasie przedsięwzięte być ma, to zostawia się osądzeniu komisyi powiatowej, która ma prawo, postarać się ku temu o dokumentne środki pomocnicze, jakieby za potrzebne uznała, tudzież wysłuchać pamiętników, świadków, i znawców, czy to na wniesienia stron, czy z urzędu.

§. 69.

Względem zarzutu, jaki wedle §. 62. dopuszczalnym jest przeciw rachubie wartości, ma natychmiast sąd polubowny rozstrzygnąć, nie puszczając sprawy na dalszą drogę prawa.

W takim przypadku należy polecić stronom, by wymieniły sędziów polubownych, czego natychmiast, albo w krótkim, przez komisyą wyznaczonym terminie dopełnić mają.

§. 70.

Wymienionych sędziów polubownych, bez zwłoki przywołać się mających, potrzeba o rzeczy sporu, względem której mają rozstrzygnąć, na piśmie zawiadomić, i onym przytem wyznaczyć dzień i godzinę, kiedy swój wyrok w obec komisyi wydać będą mieli.

Zarazem zaś polecić im należy, by natychmiast wymienili nadrozjemcę, którego gdyby między rozjemcami do zgodnego nie przyszło zawyrokowania, bezzwłocznie przywołać, i o samoistny wyrok zapytać należy.

Gdyby która strona zaniechała wymienić sędziego polubownego, albo sędziowie polubowni nie zgodzili się na osobę nadrozjemcy, komisya powiatowa wymieni tychże w zastępstwie opieszałych.

Nie ma żadnych przepisanych powodów, któreby od urzędu sędziego polubownego wyłączały.

§. 71.

W ten zupełnie sposób postępować należy, jeżeli chodzi o to, ażeby stan rzeczy wykryto przez znawców, od których wszakże komisya powiatowa, jeśliby jeszcze w ogóle w tej własności przez sąd zaprzysiężeni nie byli, ma względem sumiennego sprawozdania przysięgę odebrać, sędziom polubownym zaś należy tylko dać stosowne upomnienie o ich obowiązku.

Pamiętnikom, albo świadkom przypomni to komisya powiatowa, iż zeznanie istotnej prawdy jest ich obowiązkiem, wszakże przysięgę wtedy tylko od nich odebrać należy, jeżeli to która strona wymaga, albo komisya sama potrzebnem uznaje.

vorerst durch eine genaue Erhebung die Sache ins Klare zu setzen, die Entscheidung zu fällen, und diese den Parteien zuzustellen.

§. 68.

Auf welchem Wege die Erhebung am zweckmäßigsten und kürzesten zu geschehen habe, bleibt dem Ermessen der Bezirks-Kommission überlassen, welcher es zusteht, sich die nöthig erachteten urkundlichen Behelfe zu verschaffen, Gedenkmänner, Zeugen und Sachverständige über Angaben der Parteien oder von Amtswegen zu vernehmen.

§. 69.

Der nach §. 62 gegen den Werthanschlag zuläßige Einspruch ist sogleich ohne weiteren Rechtszug durch ein Schiedsgericht zu entscheiden.

In diesem Falle sind die Parteien zur Namhaftmachung der Schiedsmänner, die entweder sogleich, oder binnen einer von der Kommission zu bestimmenden kurzen Frist zu geschehen hat, anzuweisen.

§. 70.

Die namhaft gemachten Schiedsmänner sind ohne Verzug vorzurufen, ihnen der streitige Punkt, worüber sie zu entscheiden haben, schriftlich bekannt zu geben und ihnen zugleich der Tag und die Stunde, wenn sie ihren Ausspruch vor der Kommission abzugebn haben, zu bestimmen.

Zugleich aber sind sie zur alsbaldigen Benennung des Obmannes anzuweisen, der, wenn die Schiedsmänner zu keinem einmüthigen Ausspruche gelangt wären, unverzüglich vorzurufen und über seine selbständige Entscheidung zu vernehmen ist.

Wenn eine Partei die Benennung des Schiedsmannes unterläßt, oder die Schiedsmänner über die Person des Obmannes nicht einig werden, steht die Benennung für die Säumigen der Bezirks-Kommission zu.

Gesetzliche Ausschließungsgründe gegen die Annahme dieses Schiedsrichteramtes, gibt es nicht.

§. 71.

Ganz auf gleiche Art ist vorzugehen, wenn es sich um die Erhebung eines Befundes durch Sachverständige handelt, nur hat die Bezirks-Kommission die letzteren, wenn sie nicht schon im Allgemeinen als solche gerichtlich beeidet sind, für die gewissenhafte Abgabe ihres Befundes in Eidespflicht zu nehmen, wogegen den Schiedsmännern, blos eine angemessene Ermahnung an ihre Pflicht zu ertheilen ist.

Gedenkmänner oder Zeugen sind von der Bezirks-Kommission an ihre Pflicht, die volle Wahrheit auszusagen, zu erinnern, und nur dann zu beeiden, wenn es eine Partei fordert, oder die Bezirks-Kommission selbst für nöthig erachtet

§. 72.

Przeciw wyrokom sędziów polubownych, lub znawców, żadne odwołanie stron nie ma miejsca.

Atoli strony mają prawo i obowiązek, dostarczyć znawcom wszelkie środki pomocnicze, by przedmiot gruntownie osądzić mogli.

§. 73.

W przypadkach, gdzie prawo do powinności (tytuł) jest sporne (§. 61. lit. b.), a do ugody nieprzychodzi, ma komisya powiatowa na zasadzie istotnego posiadania wymiarkować wynagrodzenie, i wydawszy decyzyą takową, zobowiązanym, prawo pobierania zaprzeczającym doręczyć z tym dodatkiem, iż w terminie 60 dni do drogi prawa udać się, i w przeciągu tegoż przed komisyą powiatową dowód wniesionego pozwu złożyć mają, w przeciwnym bowiem razie uważaneby było prawo pozwu za zgasłe, a decyzya co do wynagrodzenia za prawomocną.

Jeśliby w takim razie nie podobna było dociec, jaki jest stan istotnego posiadania, komisya ma uprawnionego, dając mu równy termin peremtoryczny, odesłać do drogi prawa z tym prawnym skutkiem, że zaniechanie pozwu za zrzeczenie się żądanego poboru uważanem będzie.

Przedłużenie tego terminu tylko z powodów na szczególny wzgląd zasługujących, i tylko przez Komisyę ministeryalną dozwolone być może.

§. 74.

Podane w terminach pozwy mają sądy brać w pertraktacyą według przepisu o sumarycznem postępowaniu, i ile być może najspieszniej rozstrzygać

Strona, która wygrała sprawę, winna jest zawierzytelniony odpis wyroku w 8. dniach, gdy tenże prawomocnym się stanie, przedłożyć komisyi powiatowej, lub gdyby ta była już rozwiązaną, Komisyi ministeryalnej.

§. 75.

Tylko w przypadku, gdy która strona wywiedzie się, iż w przepisanym terminie udała się drogą prawa, ostateczne wymiarkowanie wynagrodzenia co do pozycyi spornej, zaś w przypadkach, gdzie istotnego stanu posiadania dojść nie można, wydanie decyzyi o wynagrodzeniu będzie odroczonem, dopóki sądowe rozstrzygnienie nie wyjdzie.

Komisya atoli powiatowa tak wszystko przygotować powinna, iżby po wydaniu wyroku sądowego wyrachowanie bez zwłoki nastąpić mogło.

§. 76.

Zobowiązanych, wnoszących zarzuty przeciw uszczupleniu swego posiadania gruntowego, i reklamujących grunta sobie odjęte, a w posiadaniu dworów będące, komisya powiatowa ma odesłać do drogi prawa cywilnego.

§. 72.

Gegen die Aussprüche der Schiedsmänner oder der Sachverständigen findet von Seite der Parteien keine Berufung Statt.

Die Parteien sind jedoch berechtiget und verpflichtet, Behufs einer gründlichen Beurtheilung des Gegenstandes, den Sachverständigen alle Behelfe an die Hand zu geben

§. 73

In den Fällen, wo das Bezugsrecht (Titel) bestritten wird (§. 61. lit. b) und kein Vergleich zu Stande kommt, hat die Bezirks-Kommission auf Grundlage des faktischen Besitzes die Entschädigung auszumitteln, das Erkenntniß zu fällen, und den Verpflichteten, welche den Bezugstitel anfechten, mit dem Bedeuten zuzustellen, daß sie binnen einer Fallfrist von 60 Tagen den Rechtsweg zu ergreifen, und innerhalb derselben die Einbringung der Klage bei der Bezirks-Kommission auszuweisen haben, widrigens das Recht zur Klage als erloschen, und das Entschädigungs-Erkenntniß als rechtskräftig angesehen werden würde.

Kann in einem solchen Falle der faktische Besitzstand nicht ermittelt werden, so hat die Kommission den Berechtigten unter gleicher Fallfrist auf den Rechtsweg zu weisen, mit der Rechtsfolge, daß die Nichteinbringung der Klage als Verzichtleistung auf den angesprochenen Bezug angesehen wird.

Eine Verlängerung dieser Frist, kann nur aus besonders berücksichtigungswürdigen Gründen und nur durch die Ministerial-Kommission ertheilt werden.

§. 74.

Ueber die rechtzeitig angebrachten Klagen, haben die Gerichte summarisch zu verhandeln, und mit möglichster Beschleunigung zu entscheiden.

Die obsiegende Partei hat eine beglaubigte Ausfertigung des Urtheils binnen acht Tagen, nachdem es rechtskräftig geworden ist, der Bezirks-Kommission, oder Falls diese schon aufgelöst wäre, der Ministerial-Kommission zu überreichen.

§. 75.

Nur in dem Falle, als sich von einer Partei über die Betretung des Rechtsweges rechtzeitig ausgewiesen wurde, bleibt die definitive Ausmittlung der Entschädigung in Betreff der streitigen Post, und in Fällen, wo der faktische Besitzstand nicht ermittelt werden kann, die Fällung des Entschädigungs-Ausspruches bis zur richterlichen Entscheidung verschoben.

Jedoch hat die Bezirks-Kommission alles so vorzubereiten, daß nach der richterlichen Entscheidung, die Berechnung unverzüglich erfolgen kann.

§. 76.

Wenn Verpflichtete Einsprüche gegen die Schmälerung des Grundbesitzes erheben, und die ihnen entzogenen und im Besitze der gewesenen Grundherrschaften befindlichen Grundstücke reklamiren, so sind sie von der Bezirks-Kommission an den Zivil-Rechtsweg zu weisen.

W zachodzących sporach tego rodzaju, sędzia ma sumarycznie postępować. Tylko wtenczas, jeżeli

1. uprawniony sam całe gospodarstwo włościańskie posiadając, pomimo tego powinności, które na nim były ciężyły, wykazał w celu zyskania za nie wynagrodzenia, albo jeżeli

2. skutkiem przypadków elementarnych

a) całe gospodarstwo włościańskie, lub

b) jakie części tegoż

zaginęły, a powinności z tychże bez zmiany do meldunku przyjęte zostały, ma komisya powiatowa, jeżeli po bliższem dochodzeniu rzecz żadnemu wątpieniu nie podpada, w przypadku pod 1., równie jak pod 2. lit. a) wytkniętym, wykazane powinności, przytoczywszy powód tego, uważać za takie, które wynagrodzone nie będą, w przypadku zaś pod 2. lit. b) wspomnionym takowe stosunkowo zniżyć.

Jeśli w przypadku pod 1. uprawniony przychyla się do zwrócenia prawnemu pretendentowi gospodarstwa włościańskiego, wykazane pobory według prawideł powszechnych oszacować należy.

Gdy tenże zostanie wyrokiem sądowym skazany na oddanie gospodarstwa, może za wykreślone powinności dodatkowo zażądać wynagrodzenia.

§. 77.

Na podstawie sprostowanego meldunku (tabeli), tudzież ugod przez komisyę powiatową do skutku przywiedzionych, i decyzyj od niej wydanych, następuje wydanie dekretu wynagrodzenia w formie sumarycznego wykazu, opiewającego na całą gromadę, lub na część gromady, jednemu do pobierania powinności uprawnionemu zobowiązaną.

Wykaz ten ma zawierać:

a) przedmioty od ciężarów uwolnione, t. j. wszelkie włościańskie posiadłości gruntowe z ich posiadaczami;

b) roczną rentę, dla uprawnionego wymiarkowaną, i odpowiedny tejże kapitał wynagrodzenia, z wyrażeniem, że jedno i drugie z kasy państwa wypłaconem będzie;

c) szacunek rocznych powinności wszystkich włościańskich posiadłości gruntowych, który wypłacalnym jest uznany;

d) ilości, które zobowiązany jako wykupno za służebności wypłacić ma, albo odniesienie się do wyroku, w tym względzie oddzielnie może wydanego;

e) pozycye, względem których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wynagrodzenia tymczasem na później odłożonem zostaje;

f) nakoniec do tych wykazów przydany ma być spis powinności, bez wynagrodzenia zniesionych.

Der Richter hat über derlei Streitigkeiten summarisch zu verhandeln. (§. 74).

Nur dann, wenn

1. der Berechtigte die ganze Bauernwirthschaft selbst besitzt, demungeachtet aber die auf derselben gehafteten Schuldigkeiten zur Entschädigung angemeldet hat, oder

2. durch Elementarereignisse

a) die ganze Bauernwirthschaft, oder

b) Theile derselben

zu Grunde gegangen, die Leistungen aber unverändert in die Anmeldung aufgenommen worden sind, hat die Bezirks-Kommission, falls durch nähere Erhebung die Sache außer Zweifel gesetzt wurde, im Falle ad 1) wie in jenem ad 2) lit. a die angemeldeten Schuldigkeiten mit Angabe des Grundes, als nicht zu entschädigende zu behandeln, im Falle ad 2) lit. b aber, dieselben verhältnißmäßig herabzusetzen.

Läßt sich der Berechtigte im Falle ad 1) zur Zurückstellung der Bauernwirthschaft an den rechtmäßigen Prätendenten herbei, so sind die angemeldeten Bezüge nach den allgemeinen Grundsätzen zu verwerthen.

Wird er durch ein richterliches Urtheil zur Herausgabe der Wirthschaft verurtheilt, so kann er die Entschädigung für die ausgeschiedenen Leistungen nachträglich verlangen.

§. 77.

Auf Grundlage der berechtigten Anmeldung (Tabellen), der von der Bezirks-Kommission zu Stande gebrachten Vergleiche und der von ihr gefällten Entscheidungen, erfolgt die Ausfertigung des Entschädigungsausspruches in Form eines auf die ganze Gemeinde, oder den Einem Berechtigten pflichtigen Gemeindeantheil lautenden summarischen Ausweises.

Dieser hat zu enthalten:

a) die Gegenstände, welche entlastet wurden, d. i. alle bäuerlichen Grundbesitzungen mit ihren Besitzern;

b) die für den Berechtigten ermittelte Jahresrente und das ihr entsprechende Entschädigungs-Kapital mit der Angabe, daß beides die Staatskasse zu zahlen habe;

c) den liquid befundenen Werthanschlag der jährlichen Leistungen aller bäuerlichen Grundbesitzungen;

d) die von dem Verpflichteten an Entgeld für die Servituten einzuzahlenden Beträge oder die Beziehung auf das dießfalls etwa abgesondert ausgefertigte Erkenntniß;

e) diejenigen Posten, wegen welcher der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Entschädigungsausmittlung einstweilen verschoben bleibt;

f) endlich ist diesem Ausweise ein Verzeichniß der ohne Entschädigung aufgehobenen Leistungen beizufügen.

Jeżeli komisya powiatowa decyzyę jaką uprzednio wydała, tedy na takową, a przytem i na stronę, przeciwko której była zapadła, należy w wykazie odwołać zię z odniesieniem się do spisanych protokołów, i domieścić uwagę, czy owa decyzya stała się prawomocną, albo nie.

Wykaz ten ma być sporządzony w cztérech egzemplarzach, z których dwa dla Komisyi ministeryalnej zatrzymawszy, jeden uprawnionemu, a jeden gromadzie zobowiązanej, komisya powiatowa bezpośrednio doręczyć winna.

§. 78.

Jeżeli do jednego państwa więcej gromad należy, tedy z wykazów pojedyńczych gromad potrzeba jeszcze wykaz główny w dwóch egzemplarzach sporządzić, z których jeden dla Komisyi ministeryalnej w aktach zatrzymać, drugi zaś uprawnionemu wydać należy.

§. 79.

Ogłoszeniem i doręczeniem tych dokumentów zajmie się sama komisya powiatowa, przed którą tak uprawniony, jakoteż w zastępstwie gromady wójt, z kilką członkami gromady, a w szczególności z tymi dla których zarzutu pozawierano ugody, lub wydano decyzye, stawić się ma.

Tym stronom osnowę rzeczonych dokumentów wyłożyć, a następnie one zapytać należy, czyli i względem których punktów zastrzegają sobie rekurs do Komisyi ministeryalnej.

Po nastąpionem z ich strony oświadczeniu, na egzemplarzu, który im ma być doręczonym, winna komisya stwierdzić dzień uskutecznionego ogłoszenia, i doręczenia z zastrzeżeniem rekursu, albo z zrzeczeniem się tegoż, egzemplarz zaś wydać dotyczącym stronom.

§. 80.

Jeśli kto z zobowiązanych zastrzegł sobie rekurs do Komisyi ministeryalnej, tedy gdy tego zażąda, ma mu być wydany wyciąg z wykazu dla gromady wygotowanego.

Jeżeli zaś żadna strona rekursu sobie nie zastrzegła, natenczas u komisyi powiatowej pertraktacya o wynagrodzeniu jest ukończona.

W przedmiocie całej pertraktacyi ma być spisany sumaryczny protokół, który tylko główne jej momenta, n. p. badanie meldunków, wymiarkowanie cen jednostkowych, dochodzenia z powodu zaszłych trudności, sprawozdania znawców, dalej jako alegata powołane w nim dokumenta, zeznania świadków niemniej wydane uchwały i zawarte ugody i t. d. zawierać, i przez wszystkich członków komisyi, tudzież przez uprawnionego i reprezentanta gromady podpisany być ma.

Odmówienie podpisu na protokóle nie odejmuje temuż mocy prawnego dowodu.

Ist eine Entscheidung der Bezirks-Kommission vorhergegangen, so ist dieselbe, und die Partei, gegen welche sie erfloß, in dem Ausweise mit Beziehung auf die aufgenommenen Protokolle zu berufen und die Bemerkung beizufügen, ob sie in Rechtskraft erwachsen sei oder nicht.

Dieser Ausweis ist vierfach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, eines dem Berechtigten und eines der verpflichteten Gemeinde unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

§. 78.

Gehören zu einer Herrschaft mehrere Gemeinden, so ist noch weiters aus den Ausweisen der einzelnen Gemeinden ein Hauptausweis in zwei Parien zu verfassen, und eines hievon für die Ministerial-Kommission zu den Akten zu nehmen und eines dem Berechtigten zuzustellen.

§. 79.

Die Kundmachung und Einhändigung dieser Urkunden geschieht von der Bezirks-Kommission selbst, bei welcher der Berechtigte und für die Gemeinde der Vorstand mit einigen insbesondere jenen Gemeindegliedern, über deren Einsprüche Vergleiche geschlossen, oder Entscheidungen gefällt wurden, zu erscheinen hat.

Diesen Parteien ist der Inhalt der Urkunden vorzutragen, und dieselben sind sohin zu vernehmen, ob und in welchen Punkten sie sich die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten.

Nach der von ihnen erfolgten Erklärung ist sohin auf dem ihnen auszuhändigenden Exemplare der Tag der geschehenen Kundmachung und Einhändigung mit dem Vorbehalte der Berufung oder der Verzichtleistung auf dieselbe von der Kommission zu bestätigen, und das Exemplar der zuständigen Partei auszufolgen.

§. 80.

Wenn sich einer der Verpflichteten die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten hat, so ist ihm über sein Verlangen ein Auszug aus dem für die Gemeinde ausgefertigten Ausweise zuzustellen.

Ist sich aber von keiner Seite eine Berufung vorbehalten worden, so ist die Entschädigungs-Verhandlung bei der Bezirks-Kommission geschlossen.

Ueber die ganze Verhandlung ist ein summarisches Protokoll aufzunehmen, welches blos die Hauptmomente derselben, als z. B. Prüfung der Anmeldung, Ermittlung der Einheitspreise, Erhebungen aus Anlaß erhobener Anstände, Befunde der Sachverständigen, dann als Beilagen die bezogenen Dokumente, die Zeugenaussagen, dann die gefällten Erkenntnisse und geschlossenen Vergleiche u. s. w. zu enthalten hat, und von allen Kommissionsgliedern, dem Berechtigten und den Gemeinderepräsentanten zu unterfertigen sein wird.

Die verweigerte Unterschrift des Protokolls hebt seine rechtliche Beweiskraft nicht auf.

§. 81.

Tak wykończony operat o wynagrodzeniu za powinności włościańskie ma być ku dalszemu zarządzeniu Komisyi ministeryalnej przesłany wraz z zachowanemi wykazami (§§. 77. i 78).

B. Postępowanie z zaległościami.

§. 82.

Komisya powiatowa zajmie się uprzednio sprawdzeniem podanego przez uprawnionych wykazu zaległości w powinnościach włościańskich za czas roku użytkowego 1848 od dnia 1. Lipca 1847 do dnia 15. Maja 1848.

§. 83.

W tym celu należy, przywoławszy każdego zobowiązanego w przytomności wójta miejscowego, wyłuszczyć mu zaległości, oraz objawić jednostkowe ceny stosownie do niniejszego rozporządzenia ustanowione, tudzież ilość pieniężną według tego wyrachowaną, i tęż ilość, jeżeli żaden nie zachodzi zarzut, w wykazie zaległości widoczną uczynić.

§. 84.

Jeżeli wypłacalność zaległości ulega zaprzeczeniu, a między uprawnionym a zobowiązanym nie przyjdzie do ugody, spór odesłać należy do sędziego cywilnego, który z onym postąpi podług przepisu, o postępowaniu z dawniejszemi zaległościami wydać się mającego.

§. 85.

Chociażby nawet zobowiązany na należyte wezwanie nie stawił się do pertraktacyi, komisya powiatowa pomimo tego z urzędu przedsięwziąć ma likwidacyą i oszacowanie zaległości.

§. 86.

Po ukończonej pertraktacyi wykaz zaległości w formie dekretu sporządza się w trzech egzemplarzach, z których się jeden gromadzie, drugi uprawnionemu doręcza, a trzeci Komisyi ministeryalnej przekłada, która względem prenotacyi zaległych ilości, do urzędu poborczego wyda polecenie.

§. 87.

Wykaz zaległości ma zawierać:

a) oblikwidowane zaległości;
b) ilość pieniężną, za one zaległości przez zobowiązanego wypłacić się mającą;
c) termina wypłat;
d) termin rekursu.

§. 88.

W razie zapowiedzianego rekursu, pojedynczym zobowiązanym, gdyby tego żądali, wydać można wyciąg z wykazu zaległości.

§. 81.

Das so beendete Operat über die Entschädigung der bäuerlichen Leistungen mit den zurückbehaltenen Ausweisen (§§. 77, 78) ist der Ministerial-Kommission zur weiteren Verfügung zu übersenden.

B. Verfahren bei Rückständen.

§. 82.

Den von den Berechtigten überreichten Ausweis der Rückstände an bäuerlichen Leistungen für die Zeit des Nutzjahres 1848, vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 hat die Bezirks-Kommission einer vorläufigen Richtigstellung zu unterziehen.

§. 83.

Zu diesem Behufe ist jeder Verpflichtete vorzurufen, ihm in Gegenwart des Ortsvorstandes der Rückstand vorzuhalten, die in Gemäßheit dieser Verordnung festgestellten Einheitspreise und der nach diesen entzifferte Geldbetrag bekannt zu geben, und der letztere, wenn keine Anstände erhoben werden, in dem Rückstandsausweise ersichtlich zu machen.

§. 84.

Wird die Liquidität des Rückstandes bestritten, und kömmt zwischen den Berechtigten und den Verpflichteten kein Vergleich zu Stande, so ist der Streit an den Zivilrichter zu weisen, der hierüber nach der für die Behandlung älterer Rückstände zu erlassenden Vorschrift zu verfahren hat.

§. 85.

Erscheint der ordnungsmäßig vorgeladene Verpflichtete zur Verhandlung nicht, so hat dennoch die Bezirks-Kommission die Liquidstellung und Verwerthung der Rückstände von Amtswegen vorzunehmen.

§. 86.

Nach geschlossener Verhandlung wird der Rückstandsausweis in Form einer Entscheidung in drei Parien ausgefertigt, wovon das eine der Gemeinde, das eine dem Berechtigten zugestellt, und das dritte der Ministerial-Kommission vorgelegt wird, die die Vorschreibung der rückständigen Beträge bei dem Steueramte zu veranlassen hat.

§. 87.

Der Rückstandsausweis hat zu enthalten:

a) die liquid gestellten Rückstände;
b) den Geldbetrag, der statt derselben vom Verpflichteten zu zahlen ist;
c) die Termine zur Zahlung;
d) den Rekurstermin.

§. 88.

Im Falle der Rekursanmeldung kann den einzelnen Verpflichteten auf ihr Verlangen ein Auszug aus dem Rückstandsausweise ausgefolgt werden.

§. 89.

Wymiarkowanie zaległości od dnia 15. Maja 1848 do końca Października 1848 dzieje się w ten sposób, że wyrachowuje się obliczoną roczną rentę w stosunku do pomienionego czasu.

Tę kwotę zaległości, nie na zobowiązanego przypadającą, należy przenieść tak w wykazy poszczególnych gromad (§. 77.), jako też i w wykaz główny (§. 78.), i takową osobno uwidocznić.

§. 90.

Względem zaległości w powinnościach wykupnych w ogólności tudziez w powinnościach włościańskich z czasu przed dniem 1. Lipca 1847 upłynionego działania komisyi powiatowej ograniczą się na tém, iż stronom za stawiennictwem i na żądanie tychże ugody w obec siebie zawierać dozwolą.

Tym ugodom przyznaje się ten sam skutek, jak ugodom sądowym.

Protokóły pertraktacyjne, i dekreta komisyj powiatowych, z powodu tych ugod wygotowywane wolne są od stempla.

W ugodach tych od niedotrzymania jednego terminu wypłaty, utratę dawniejszych zależną uczynić nie można.

Wypłaty uskuteczniane na zasadzie takich ugód mają zawsze dziać się do rąk osób uprawnionych, które same o egzekucyę onych u właściwego sędziego cywilnego postarać się mają.

C. Postępowanie przy powinnościach wykupnych.

§. 91.

Przy tych powinnościach komisya powiatowa rozpocznie dzieło uwolnienia gruntu od tego, że przyzwawszy pojedynczych zobowiązanych, ze względem na §. 10. patentu z dnia 12. Marca r. b. przekona się, jak dalece jakość i miara zameldowanych, lub w tabeli (§. 36.) wpisanych poborów zgadza się z postanowieniami ustaw, tudzież z dokumentami i innemi dowodami.

Zarazem poleci sobie przełożyć dowody, które może ze względu na rozmaitość danin, do oszacowania tychże i powinności wzajemnych potrzebnemi będą.

§. 92.

Po skończonem badaniu tytułu należytości i zalikwidowaniu należy na zasadzie postanowień patentu z dnia 12. Marca r. b. oznaczyć ceny jednostkowe dla każdego rodzaju powinności, i powinności wzajemnych, takowe zobowiązanym przedstawić, a jeżeli żadnych przeciw temu nie uczynią zarzutów, przystąpić do wygotowania dekretów o wykupnie, w razie zaś jakich zarzutów z takowemi według przepisu następujących paragrafów sobie postąpić.

§. 89.

Die Ausmittlung der Rückstände vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 geschieht dadurch, daß die entzifferte Jahresrente in dem Verhältniße zu dem bemerkten Zeitabschnitte berechnet wird.

Dieser nicht dem Verpflichteten zur Last fallende Betrag an Rückständen ist sowohl in die Ausweise der einzelnen Gemeinden (§. 77), als auch in den Hauptausweis (§. 78) zu übertragen und abgesondert ersichtlich zu machen.

§. 90.

In Betreff der Rückstände an ablösbaren Leistungen überhaupt, so wie jener an bäuerlichen Leistungen vor dem 1. Juli 1847 beschränkt sich die Wirksamkeit der Bezirks-Kommission auf die Verpflichtung über Erscheinen und auf Verlangen beider Theile Vergleiche aufzunehmen.

Diesen Vergleichen wird die gleiche Wirkung, wie den gerichtlichen beigelegt.

Die Verhandlungsprotokolle, und die Ausfertigungen der Bezirks-Kommissionen über derlei Vergleiche sind stempelfrei zu behandeln.

In diesen Vergleichen darf jedoch von der Nichtzuhaltung einer Zahlungsfrist der Verlust der übrigen nicht abhängig gemacht werden.

Die Einzahlungen auf Grundlage dieser Vergleiche haben unmittelbar zu Handen der Berechtigten zu geschehen, und diese letzteren selbst die Exekuzionen vor dem ordentlichen Zivilrichter anzusuchen.

C. Verfahren bei den ablösbaren Leistungen.

§. 91.

Die Bezirks-Kommission hat das Entlastungsgeschäft bei diesen Schuldigkeiten damit zu beginnen, daß sie sich mit Zuziehung der einzelnen Verpflichteten, und mit Rücksicht auf den §. 10 des Patentes vom 12. März d. J. die Ueberzeugung verschaft, in wieferne die Beschaffenheit und das Maß der angemeldeten, oder in den Tabellen (§. 36) eingetragenen Bezüge mit den Bestimmungen der Gesetze, mit den Urkunden und sonstigen Behelfen übereinstimmt.

Zugleich wird sie jene Behelfe einholen, die etwa nach Verschiedenheit der Giebigkeiten zur Verwerthung derselben und der Gegenleistungen erforderlich sind.

§. 92.

Nach vollendeter Prüfung der Bezugstitel und Liquidstellung sind die Einheitspreise für jede Gattung der Leistungen und Gegenleistungen nach den Weisungen des Patents vom 12. März l. J. festzustellen, den Verpflichteten vorzuhalten, und wenn von ihrer Seite keine Einwendungen erhoben werden, zur Ausfertigung der Ablösungsaussprüche zu schreiten, falls aber Anstände vorkommen, diese nach Anwendung der folgenden Paragraphe zu behandeln.

Jeżeli okaże się, że gromada jest zobowiązaną, tedy pertraktacyę w teraźniejszym tudzież w poprzedzającym paragrafie przepisaną, z osobami w §. 51. niniejszego rozporządzenia wymienionemi przeprowadzić należy.

§. 93.

Podczas pertraktacyj, do których także i uprawniony stawić się powinien, mogą być czynione zarzuty:

a) przeciw istotnemu poborowi powinności, lub powinności wzajemnej;

b) przeciw prawnemu tytułowi do tychże;

c) przeciw szacunkowi.

W każdym takim razie ma komisya, aczkolwiek toku pertraktacyi w ogólności co do istoty powstrzymywać nie można, starać się rzecz przywieść do ugody, mając przytém na uwadze §. 66. tego rozporządzenia.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, postanowienia §§. 69. do 75. włącznie zastosowane być mają.

§. 94.

Rezultat wymiarkowanego wykupna, wyda komisya w formie sumarycznego wykazu każdemu uprawnionemu zosobna.

Wykaz ten ma zawierać:

a) przedmioty uwolnienia od ciężarów;

b) rentę wykupną, przypadającą na uprawnionego;

c) kapitał wykupna;

d) ilości częściowe, które kraj ponosić ma;

e) pozycye, z powodu których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wykupna na później odłożonem zostaje;

f) oświadczenie strony względem spłaty kapitału;

g) ciężary bez wynagrodzenia zniesione;

h) termina rekursu, i skutki zaniechania tegoż.

Dekret ten wydany być ma w trzech egzemplarzach, z których dwa komisya powiatowa dla Komisyi ministeryalnej zatrzymać, jeden zaś zobowiązanemu za stwierdzeniem odebrania, na pierwopisie zamieścić się mającem, sama doręczywszy, sama także dzień odebrania na dokumencie stwierdzić powinna.

Jeżeli uprawniony zastrzegł sobie rekurs, wtedy czwarty egzemplarz wygotować, i temuż równym sposobem doręczyć należy.

§. 95.

Wniesiony w należytym terminie rekurs lub pozew nie wywiera wstrzymującego wpływu ani na dekret wykupna, ani na wypłatę przezeń przyznaną.

Erscheint die Gemeinde als Verpflichteter, so ist die in diesem und in dem vorhergehenden Paragraphe vorgeschriebene Verhandlung mit den im §. 51 dieser Verordnung bezeichneten Personen zu pflegen.

§. 93.

Während der Verhandlungen, bei denen auch der Berechtigte zu erscheinen hat, kann Einsprache erhoben werden:

a) gegen den faktischen Bezug einer Leistung oder Gegenleistung;

b) gegen den privatrechtlichen Titel hiezu, und

c) gegen den Werthanschlag.

In allen solchen Fällen hat die Kommission, ohne daß jedoch der Fortgang der Verhandlungen im Ganzen wesentlich aufgehalten werden darf, einen Vergleich zu versuchen, und sich hierbei den §. 66 dieser Verordnung gegenwärtig zu halten.

Kommt ein Vergleich nicht zu Stande, so finden die Bestimmungen der §§. 69 bis 75 inclusive Anwendung.

§. 94.

Das Resultat der Ablösungsausmittlung ist jedem einzelnen Verpflichteten in Form eines summarischen Ausweises von der Kommission hinauszugeben.

Dieser Ausweis hat zu enthalten:

a) die Gegenstände der Entlastung;

b) die hierauf auf den Verpflichteten entfallende Ablösungsrente;

c) das Ablösungskapital;

d) die Antheile, die das Land zu tragen hat;

e) diejenigen Posten, wegen welcher der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Ablösungsausmittlung verschoben bleibt;

f) die Erklärung der Partei in Betreff der Einzahlung des Kapitals;

g) die Lasten, die ohne Entschädigung aufgehoben worden sind;

h) die Fristen der Berufung und die Folgen ihrer Versäumung.

Dieser Ausspruch ist dreifach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, und eines ist unmittelbar von der Bezirks-Kommission dem Verpflichteten gegen Bestätigung des Empfanges auf der Urschrift zuzustellen, und der Tag des Empfanges von der Kommission auf der Urkunde zu bestätigen.

Sollte der Berechtigte sich die Berufung vorbehalten, so ist ein viertes Pare auszufertigen und jenem in gleicher Art zuzustellen.

§. 95.

Die rechtzeitige Einbringung der Berufung oder einer Klage äußert auf den Ablösungsausspruch und die durch denselben zuerkannte Zahlung keine aufschiebende Wirkung.

Atoli w tych przypadkach wypłaty przez zobowiązanego uiszczone uprawnionemu dopiero po odrzuceniu założonego przez zobowiązanego rekursu, albo po zapadłej na rzecz uprawnionego sądowej uchwale wydane być mają.

Jeżeli zaś założony przez zobowiązanego rekurs skutek otrzyma, lub jeżeli uchwała sądowa wypadnie na jego korzyść, wtedy nadpłaty tymczasem uiszczone powrócić mu należy.

§. 96.

W końcu pertraktacyi główne wykazy wykupna, jakie na uprawnionego przypada, mają być sporządzone z odniesieniem się do poszczególnych decyzyj, wydanych względem zniesienia ciężarów, i z wyrażeniem renty, przez kraj ponosić się mającej, które wykazy komisya powiatowa sama uprawnionemu doręczy.

W tym wykazie mają być uwidocznione owe pozycye, które podług §. 95. jeszcze nie mogą być wypłacane.

Dwa egzemplarze głównego wykazu dla Komisyi ministeryalnej w aktach zostają.

§. 97.

Przeciw tym głównym wykazom żadne odwołanie się nie ma miejsca: jedynie wolno jest uprawnionemu, w przypadku jakiego uchybienia w rachunku uwagi swoje bądź na razie do Komisyi powiatowej w celu sprostowania onych, bądź bezpośrednio do Komisyi ministeryalnej w przeciągu ośmiu dni podać, by mogły być uwzględnione przy rewizyi rachunku.

§. 98.

Co do prowadzenia protokołów, ma ważność §. 80. niniejszego rozporządzenia.

§. 99.

Komisya powiatowa ukończywszy względem którego uprawnionego operat obejmujący ciężary, które wykupnu ulegają, zaraz przeszle Komisyi ministeryalnej protokóły wraz z dwoma egzemplarzami dekretów, niemniej wykazów głównych, dla uprawnionego wygotowanych.

Rozdział III.

O rekursach w ogólności.

§. 100.

Przeciw tym dekretom i decyzyom komisyi powiatowej można we wszelkich przypadkach, gdzie tylko to niniejszem rozporządzeniem wyraźnie nie jest za niedopuszczalne uznanem, założyć rekurs do Komisyi ministeryalnej.

Rekurs należy w przeciągu trzech dni od dnia doręczenia niezadowalniającego dekretu ustnie, albo na piśmie komisyi powiatowej oznajmić, samo zaś

Nur sind in diesen Fällen die von dem Verpflichteten geleisteten Zahlungen dem Berechtigten erst nach Abweisung der vom Ersteren ergriffenen Berufung, oder nach der zu Gunsten des Letzteren erflossenen richterlichen Entscheidung auszufolgen.

Wird aber der Berufung des Verpflichteten Statt gegeben, oder ergeht die richterliche Entscheidung zu seinen Gunsten, so sind demselben die mittlerweile geleisteten Ueberzahlungen zurückzustellen.

§. 96.

Am Schluße der Verhandlung sind für den Berechtigten mit Beziehung auf die einzelnen Ablösungsaussprüche Hauptausweise über die auf ihn entfallende Entschädigung mit Beisetzung der vom Lande zu tragenden Rente auszufertigen, und unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

In diesem Ausweise sind jene Posten ersichtlich zu machen, die sich nach §. 95 noch nicht zur Auszahlung eignen.

Zwei Parien des Hauptausweises werden für die Ministerial-Kommission zu den Akten genommen.

§. 97.

Gegen diese Hauptausweise findet keine Berufung Statt, sondern es steht dem Berechtigten bloß frei, in Betreff eines etwaigen Rechnungsverstoßes Erinnerungen entweder sogleich bei der Bezirks-Kommission Behufs der Verbesserung, oder unmittelbar bei der Ministerial-Kommission binnen acht Tagen zum Gebrauche für die Rechnungsrevision zu überreichen.

§. 98.

Ueber die Führung der Protokolle gilt die Bestimmung des §. 80 dieser Verordnung.

§. 99.

Sobald die Bezirks-Kommission das Operat über die der Ablösung unterliegenden Lasten bezüglich eines Berechtigten beendigt hat, sendet sie die Protokolle sammt den zwei Exemplarien der Aussprüche und der für den Berechtigten ausgefertigten Hauptausweise an die Ministerial-Kommission ein.

III. Abschnitt.

Von den Rekursen im Allgemeinen.

§. 100.

Gegen diese Aussprüche und Entscheidungen der Bezirks-Kommission kann die Berufung in allen Fällen, wo es nicht durch diese Verordnung ausdrücklich für unzuläßig erklärt ist, an die Ministerial-Kommission ergriffen werden.

Diese Berufung ist binnen drei Tagen vom Tage der Zustellung des angefochtenen Ausspruches bei der Bezirks-Kommission mündlich oder schriftlich anzumelden, und

pismo rekursowe z dołączeniem komisyjnego dekretu w oryginale w dalszym terminie dni czternastu, po oznajmieniu liczyć się mających, którego terminu przekroczyć nie wolno, podać do komisyi powiatowej, a tylko wtedy do Komisyi ministeryalnej, gdyby owa w powiecie już nie istniała.

Wolno wszakże każdej stronie zrzec się podania pisemnego rekursu, a powody rekursu podać do protokółu.

Podobnie w interesie skarbu państwa może być wykonywane prawo założenia rekursu w miarę udziału, jaki tenże bierze przy wymiarkowaniu wynagrodzenia.

Jakim sposobem, i przez kogo prawo to ma być wykonywane, to przepisanem będzie osobną instrukcyą, którą Komisarz ministeryalny, porozumiawszy się z Namiestnikiem kraju ułoży, Ministerstwu do zatwierdzenia poda, i powszechnie ogłosi.

Instrukcyą tą przypadki, w których można będzie wykonywać prawo czynienia zarzutów, lub podawania rekursów, tudzież bliższe postanowienia o wykonywaniu tego prawa na podstawie prawideł podanych w niniejszem rozporządzeniu, (§. 65.) szczególnie oznaczone będą.

§. 101.

Każdy rekurs komisya powiatowa w przeciągu trzech dni po podaniu tegoż powinna z własnemi stosownemi uwagami Komisyi ministeryalnej do decyzyi przedłożyć.

Na rekurs strony, któryby w terminie nie był oznajmiony, lub podany, nie należy mieć żadnego względu.

§. 102.

Przeciw rezolucyi Komisyi ministeryalnej pospiesznie, ile to być może, wydać się mającej, ileby mocą tejże dekret komisyi powiatowej zatwierdzonym nie został, ma miejsce dalszy rekurs do Ministerstwa.

Rekurs ten podany być ma w terminie prekluzyjnym dni czternastu, rachując je od dnia, w którym rezolucya przez komisyę powiatową, lub gdyby taż w miejscu już nie istniała, przez starostwo powiatowe doręczoną została, z załączeniem tej rezolucyi w oryginale do Komisyi ministeryalnej, a przez tęż bezzwłocznie odesłany do Ministerstwa, które w ostatniej instancyi rozstrzyga.

Rozdział IV.

Postępowanie Komisyi ministeryalnej z nadesłanemi operatami.

§. 103.

Skoro która komisya powiatowa nadeszle jaki operat uwolnienia gruntu od ciężarów, zaraz prezydujący w Komisyi ministeryalnej zarządzi, aby takowy po-

die Berufungsschrift selbst ist mit dem Ausspruche der Kommission in Urschrift belegt, in der unüberschreitbaren weiteren Frist von vierzehn nach der Anmeldung zu rechnenden Tagen, bei der Bezirks-Kommission, und nur, wenn diese im Bezirke nicht mehr anwesend wäre, bei der Ministerial-Kommission zu überreichen.

Doch steht auch jeder Partei frei, mit Verzichtleistung auf die Ueberreichung der schriftlichen Berufung ihre Rekursgründe zu Protokoll zu geben.

Auch im Interesse des Staatsschatzes kann nach Maßgabe seiner Betheiligung bei der Ausmittlung der Entschädigung das Rekursrecht ausgeübt werden.

Die Art und Weise, durch wen und wie dieses Recht ausgeübt werden soll, wird durch eine besondere von dem Ministerial-Kommissär im Einverständniße mit dem Statthalter zu verfassende Instrukzion, welche der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten und öffentlich bekannt zu machen ist, geregelt werden.

Diese Instrukzion wird die Fälle, in welchen das Recht der Einwendungen, Einsprüche oder des Rekurses ausgeübt werden kann, so wie die näheren Bestimmungen über die Ausübung dieses Rechtes auf Grundlage der Grundsätze dieser Verordnung (§. 65) besonders feststellen.

§. 101.

Die Bezirks-Kommission hat die Berufung binnen drei Tagen nach ihrer Ueberreichung mit ihren allfälligen Bemerkungen zur Entscheidung an die Ministerial-Kommission zu überreichen.

Auf eine von der Partei nicht rechtzeitig angemeldete oder eingereichte Berufung ist kein Bedacht zu nehmen.

§. 102.

Gegen die mit möglichster Beschleunigung hinauszugebende Entscheidung der Ministerial-Kommission findet, in soferne sie den Ausspruch der Bezirks-Kommission nicht bestätigt, die weitere Berufung an das Ministerium Statt.

Diese ist in der Präklusivfrist von vierzehn Tagen, vom Tage der im Wege der Bezirks-Kommission, oder, wenn sie nicht mehr im Orte anwesend wäre, im Wege der Bezirkshauptmannschaft zu bewirkenden Zustellung der Entscheidung an, gerechnet, unter Anschluß der letzteren in Urschrift bei der Ministerial-Kommission einzureichen, und von dieser unverzüglich an das Ministerium einzubegleiten, welches in letzterer Instanz entscheidet.

IV. Abschnitt.

Verfahren der Ministerial-Kommission mit den eingesendeten Operaten.

§. 103.

Sobald eine Bezirks-Kommission ein Entlastungs-Operat eingesendet hat, veranlaßt der Vorsitzende der Ministerial-Kommission die rechnungsmäßige Prüfung, läßt

dług zasad rachunkowych zbadano, a zachodzące w tym względzie przeszkody w krótkiej drodze usunięto: poczem Komisya ministeryalna, jeżeli w legalnym toku dzieła zniesienia ciężarów żadne nie pojawią się uchybienia domieszcza na dekretach wynagrodzenia, i wykazach głównych swe zatwierdzenie, użyczając tymże przez to własności dokumentów sposobnych do intabulacyi.

Po zbadaniu operatu we względzie rachunkowym, podać ma urzędnik rachunkowy z swej strony wniosek, ażeby dotycząca kasa prenotowała rentę do poboru przeznaczoną, oraz rentę uprawnionemu już teraz wypłacalną.

§. 104.

Następnie zarządzi Komisya ministeryalna, o ile to da się wykonać według zachodzących okoliczności, ażeby w dotyczącym sądzie, któremu obadwa egzemplarze dekretu wynagrodzenia przesłać należy, właściwe kasy hypotecznie zabezpieczono, równocześnie zaś wykreślono pierwotne ciężary, których miejsce zajął kapitał wynagrodzenia.

Z dwóch egzemplarzów dekretu wynagrodzenia jeden, klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryalnej zwrócić, a drugi w urzędzie hypotecznym zatrzymać należy, gdzie tenże jako część księgi dokumentów uważany być ma.

§. 105.

Nadto zarządzi Komisya ministeryalna, ażeby przy dotyczących dobrach w księgach uwidoczniono należności indemnizacyjne, dla byłego uprawnionego wynikłe ze zniesienia poborów, które osobną rubrykę dochodu z dóbr stanowiły, i na tento cel udzieli urzędowi hypotecznemu owe dwa egzemplarze wykazów (§. 77. i 96.), z których jeden klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryalnej zwrócony, a drugi u władzy tabularnej jako część księgi dokumentów zatrzymany być ma.

§. 106.

Naostatek Komisya ministeryalna wyda do właściwej kasy polecenie zaprenotowania renty, tudzież zaległości, które ratami w terminach podatkowych przypadającemi płacone być mają.

Rozdział V.

O wypłatach.

§. 107.

Jeżeli zobowiązany oświadczy przy pertraktacyi o wynagrodzeniu, jako uiścić chce całkowicie, lub w części wypłatę kapitałów wykupnych, komisya powiatowa uczyni o tém doniesienie do Komisyi ministeryalnej, która według tego właściwej kasie poleci zaprenotowanie i pobieranie wypłat.

vorkommende Rechnungsanstände im kurzen Wege beheben, worauf die Ministerial-Kommission, wenn anders keine Anstände gegen den legalen Vorgang bei dem Entlastungsgeschäfte sich ergeben, die Bestätigung den Entschädigungsaussprüchen und Hauptausweisen beifügt, und ihnen dadurch die Eigenschaft intabulazionsfähiger Urkunden beilegt.

Nach erfolgter rechnungsmäßiger Prüfung ist von dem Rechnungsbeamten der Antrag zu stellen, bei der betreffenden Kasse die zur Empfangnahme bestimmte Rente, so wie die zur Ausfolgung an den Berechtigten schon derzeit flüßige Rente vorzuschreiben.

§. 104.

Hierauf veranlaßt die Ministerial-Kommission, in soweit es, nach Beschaffenheit der obwaltenden Umstände, thunlich ist, bei dem betreffenden Gerichte, unter Einsendung der beiden Exemplare der Entschädigungsaussprüche, die bücherliche Sicherstellung der betreffenden Kasse und die gleichzeitige Löschung der ursprünglichen Lasten, an deren Stelle das Entlastungs-Kapital getreten ist.

Das eine Exemplar des Ausspruches ist, mit der Einverleibungsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzusenden, das zweite hat bei dem Hypothekenamte zu bleiben, und ist als ein Theil des Urkundenbuches anzusehen.

§. 105.

Die Ministerial-Kommission hat ferner die bücherliche Ersichtlichmachung der, dem ehemaligen Berechtigten aus der Aufhebung der zu einem Gute als Ertragszweig gehörigen Bezüge, erwachsenen Entschädigungsansprüche bei den betreffenden Körpern zu veranlassen, und zu diesem Ende dem Hypothekenamte die zwei Parien der Ausweise (§§. 77 und 96) mitzutheilen, wovon eines, mit der Intabulazionsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzustellen ist, und das zweite bei dem Hypotheken-Amte als ein Theil des Urkundenbuches zu verbleiben hat.

§. 106.

Endlich verordnet die Ministerial-Kommission bei der betreffenden Kasse die Vorschreibung der Rente und der, in den mit den Steuerterminen zusammenfallenden Raten, einzuzahlenden Rückstände.

V. Abschnitt.

Von den Zahlungen.

§. 107.

Erklärt der Verpflichtete während der Entschädigungsverhandlung, daß er die Zahlung der Ablösungs-Kapitale ganz oder zum Theile leisten wolle, so hat die Bezirks-Kommission hievon die Anzeige an die Ministerial-Kommission zu machen, welche hierüber die Vorschreibung und Empfangnahme bei der betreffenden Kasse verfügt.

§. 108.

Jeżeli zobowiązani po ukończonej z nimi pertraktacyi zgłaszają się z chęcią wypłacenia na rachunek jakiej ilości kapitału, Komisya ministeryalna za otrzymanem od urzędów poborczych doniesieniem, postąpi sobie według postanowienia paragrafu poprzedzającego.

We wszystkich przypadkach wypłaty kapitału do wypłacających należy staranek, aby wypłacone ilości, z ksiąg hypotecznych wykreślono, co bez opłaty stempla i taks wykonaném być ma.

W jaki sposób tymczasowie użyte być mają tak wpłynione ilości, jakoteż zapłaty za dalsze użytkowanie służebności wniesione, to w osobném rozporządzeniu przepisaném będzie.

§. 109.

Jeżeli renty i zaległości w czasie, za który przypadają, nie ulegały egzekucyi, tedy ich wypłatę do rąk wykaziciela zaasygnować należy, w przeciwnym zaś przypadku arkusze płatnicze i asygnacye mają być wydane do doręczenia władzy sądowej, która egzekucyą wykonała.

W takim razie wypłaty asygnowane być mają na ręce osób, które przez sąd będą wymienione.

Atoli jestto rzeczą egzekwentów o prawach egzekucyi Komisyę ministeryalną za pośrednictwem dotyczącej władzy egzekucyjnej zawiadomić.

§. 110.

Jeżeli zobowiązany zaległości za czas od 1. Lipca 1847 do 15. Maja 1848 bez odwłoki w obec komisyi wypłacił do rąk uprawnionego, taż komisya zanotowawszy to w wykazie zaległości i w protokóle likwidacyjnym, zobowiązanemu stwierdzi wypłatę bez opłaty stemplowej.

§. 111.

Wreszcie co do wnoszenia do kas wpłat ze strony zobowiązanych, tudzież co do wypłacenia wpłynionych ilości do rąk uprawnionych, należy postępować według postanowień rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 14. Lutego 1850 l. 454.

Rozdział VI.

Szczegółowe postanowienia.

§. 112.

Kataster wynagrodzenia ma pod bezpośrednim kierunkiem Komisarza ministeryalnego podług planu przezeń podanego, a przez Ministerstwo zatwierdzonego, być ułożony i dalej prowadzony.

Bach, m. p.

§. 108.

Wenn Verpflichtete sich nach der mit ihnen gepflogenen Verhandlung anmelden, Kapitalsbeträge auf Abschlag einzahlen zu wollen, verfährt die Ministerial-Kommission über Anzeige der Steuerämter, nach der Weisung des vorhergehenden Paragraphes.

In allen Fällen einer Kapitalseinzahlung bleibt es den Einzahlern überlassen, selbst die bücherliche Löschung der eingezahlten Beträge zu erwirken, was stempel- und gebührenfrei zu geschehen hat.

Eine besondere Vorschrift wird bestimmen, wie die eingezahlten Beträge sowohl als auch die für den Fortgenuß der Servituten eingehenden Zahlungen einstweiler zu verwenden sind.

§. 109.

Renten und Rückstände, wenn sie in der Zeit, für welche sie laufen, keiner Exekuzion unterlagen, sind dem Anmelder zahlbar anzuweisen, sonst aber sind die Zahlungsbögen und Zahlungsanweisungen der Gerichtsbehörde, welche die Exekuzion vollzogen, zur Zustellung zu erfolgen.

Die Zahlungsanweisung geschieht dann zu Handen der von dem Gerichte namhaft gemachten Personen.

Es ist aber Sache der Exekuzionswerber, die Exekuzionsrechte im Wege der betreffenden Exekuzionsbehörde zur Kenntniß der Ministerial-Kommission zu bringen.

§. 110.

Wenn der Verpflichtete die Rückstände vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 sogleich bei der Kommission zu Handen des Berechtigten bezahlt hat, so hat die letztere dieses in dem Rückstandsausweise und dem Liquidirungs-Protokolle anzumerken, und dem Verpflichteten die Zahlung stempelfrei zu bestätigen.

§. 111.

Im Uebrigen ist sich in Betreff der Einzahlungen von Seite der Verpflichteten an die Kassen, und der Auszahlung der eingelaufenen Beträge an die Berechtigten nach den Bestimmungen des Erlaßes des Finanzministeriums vom 14. Februar 1850 Z. 454 zu benehmen.

VI. Abschnitt.

Besondere Bestimmungen.

§. 112.

Der Entschädigungs-Kataster ist unter der unmittelbaren Leitung des Ministerial-Kommissärs nach einem über seinen Vorschlag von dem Ministerium zu genehmigenden Plane anzulegen und fortzuführen.

Bach, m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XII.

Wydana i rozesłana dnia 7. Lipca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Juli 1851.

Jahrgang 1851.

78.

Traktat rządowy z dnia 5. Listopada 1850,

między Austryą i Toskaną

(w Dzienniku praw państwa, część XIV. nr. 53. wydana dnia 15. Marca 1851),

względem zasad austryacko-włoskiego związku pocztowego.

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, oznajmujemy niniejszem stwierdzamy:

Gdy między Naszym a pełnomocnikiem Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości, Arcyksięcia Austryi, Wielkiego-Księcia Toskany, w celu podniesienia i rozszerzenia stosunków tak co do produkcyi duchowej, jakoteż handlowych, w obustronnych Naszych państwach, na dniu 5. miesiąca i roku bieżącego, we Florencyi zawartą i podpisaną została główna konwencya o związku pocztowym austryacko-włoskim, a to treści następującej:

Najjaśniejszy Pan i Cesarz Austryi z jednej, a Jego c. k. Wysokość Wielki-Książe Toskany z drugiej strony, życzeniem powodowani nie tylko ożywić duchowe stosunki i obrót handlowy między swemi państwami przez zniżenie portoryów, tudzież przez uproszczenie i ujednostajnienie taryf, lecz oraz podać sposobność i innym włoskim rządom, aby przynależącym swych państw

78.

Staatsvertrag vom 5. November 1850,

zwischen Oesterreich und Toskana.

(im Reichs-Gesetzblatte, XIV. Stück, Nro. 53, ausgegeben am 15. März 1851),

über die Grundlagen des österreichisch-italienischen Postvereines.

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator; Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosolimae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Hetruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et Guastallae, Osveciniae et Zatoriae, Teschinae, Forojulii, Ragusae et Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goritiae et Gradiscae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et inferioris Lusatiae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirchiae, Brigantiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae Slavoniae etc. etc.

Notum testatumque omibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus.

Posteaquam Nostrum inter et plenipotentiarium Suae Caesareae et Regiae Celsitudinis Archiducis Austriae, Magni Ducis Hetruriae, fine levandarum ac ampliandarum ingenii commerciique relationum in utroque respectivorum Statuum Nostrorum, conventio fundamentalis super Austro-Italica Unione postali, Florentiae die 5a currentis mensis et anni inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich und Seine k. k. Hoheit der Großherzog von Toscana, von dem Wunsche beseelt, durch Ermässigung der Portosätze Vereinfachung und Gleichförmigkeit der Tarife, nicht nur den geistigen und kommerziellen Verkehr zwischen ihren Staaten zu beleben, sondern auch anderen italienischen Regierungen die Gelegenheit zu verschaffen, ihren Staatsangehörigen die großen Vortheile

nastręczyły owe wielkie korzyści, wypływające z powyżej namienionych ulżeń, zdecydowali się zawrzeć konwencyą względem zasad austryacko-włoskiego związku pocztowego, w którymto celu zamianowali Swych pełnomocników, a to:

ze strony Austryi

Barona Karola de Hügel, kawalera cesarsko-austryackiego orderu Leopolda, kawalera wielkiego krzyża wielko-książęcego toskańskiego orderu zasługi, noszącego nazwę S. Józefa, kawalera papiezkiego orderu Chrystusa, komandora królewsko-duńskiego orderu Danebroga, komandora królewsko-szwedzkiego orderu Waza, oficera królewsko-belgijskiego orderu Leopolda, kawalera konstantynowego orderu S. Jerzego Parmy pierwszej klasy, i królewsko-pruskiego orderu orła czerwonego, majora w c. k. wojsku i sprawującego interesa w Toskanie i t. d. i t. d.;

ze strony Toskany

Pana Jędrzeja księcia Corsini, księcia de Casigliano, toskańskiego senatora, kawalera duchowno-wojskowego orderu Świętego papieża i męczennika Szczepana, kawalera wielkiego krzyża cesarsko-austryackiego orderu Leopolda, i królewsko-sardyńskiego duchowno-wojskowego orderu S. Maurycego i Łazarza z wielką wstęgą, kawalera wielkiego krzyża królewsko-hiszpańskiego orderu Karola trzeciego, Szambelana Jego cesarsko-królewskiej Wysokości i ministra-sekretarza Stanu dla spraw zewnętrznych i t. d. i t. d.,

którzy z zastrzeżeniem potwierdzenia dotyczących monarchów umówili się o artykuły następujące, i takowe ustanowili.

I. Postanowienia ogólne.

Artykuł 1.

Objętość i cel związku.

Związek pocztowy austryacko-włoski ma na celu, ustanowienie jednostajnych przepisów, tak co do taksowania jak pocztowego postępowania z przesełkami poczty listowej, które rozsełane bywają między różnemi państwami związkowemi równie jak między temi, a zagranicą.

Austrya i Toskana przystępują do związku z całemi swemi państwami; zewnątrz Austryi związek włoskie tylko terytorium obejmować będzie.

Artykuł 2.

Wolny wybór drogi i przyspieszenie w przesyłaniu korespondencyi państw związkowych.

Każda do związku należąca administracya pocztowa ma prawo każdego czasu tych używać dróg, do przesełania swych korespondencyi, czy to w pakietach pojedynczych, czy w zamkniętych, które nastręczają sposobność do najśpieszniejszej przeprawy.

der oben erwähnten Erleichterungen zuzuwenden, sind übereingekommen, einen Vertrag über die Grundlagen eines österreichisch-italienischen Postvereines abzuschließen, und haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar

von Seite Oesterreichs

den Freiherrn Karl von Hügel, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Großkreuz des großherzoglich-toskanischen Verdienst-Ordens vom heiligen Joseph, Ritter des päpstlichen Christus-Ordens, Kommandeur des königlich-dänischen Danebrog-Ordens, Kommandeur des königlich-schwedischen Wasa-Ordens, Offizier des königlich-belgischen Leopold-Ordens, Ritter des konstantinischen St. Georg-Ordens von Parma erster Klasse und des königlich-preußischen rothen Adler-Ordens, Major in der k. k. Armee und Geschäftsträger in Toskana 2c. 2c.;

von Seite Toskana's

den Don Andreas Fürsten Corsini, Herzog von Casigliano, toskanischen Senator, Ritter des geistlich-militärischen Ordens des heiligen Papstes und Märtyrers Stephan, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens und des königlich-sardinischen geistlich-militärischen Ordens des heiligen Mauritius und Lazarus mit dem großen Bande, Großkreuz des königlich-spanischen Ordens Karls des Dritten, Kammerherr Seiner kaiserlich-königlichen Hoheit des Großherzogs und Minister-Staats-Sekretär für die auswärtigen Angelegenheiten 2c. 2c.,

welche unter Vorbehalt der Genehmigung der betreffenden Souveräne folgende Artikel besprochen und festgestellt haben.

I. Allgemeine Bestimmungen.

Artikel 1.

Umfang und Zweck des Vereines.

Der österreichisch-italienische Postverein bezweckt die Feststellung gleichmäßiger Bestimmungen für die Taxirung und postalische Behandlung der Briefpostsendungen, welche zwischen den verschiedenen Vereinsstaaten und zwischen diesen und dem Auslande versendet werden.

Oesterreich und Toskana treten dem Vereine für ihr gesammtes Staatsgebiet bei; außer Oesterreich wird der Verein nur italienisches Gebiet umfassen.

Artikel 2.

Freie Wahl und Beschleunigung in der Versendung der Correspondenz der Vereinsstaaten.

Jede zum Vereine gehörige Postverwaltung ist berechtiget, für die Beförderung ihrer Korrespondenzen, sie mögen einzeln oder in geschlossenen Packeten vorkommen, jederzeit jene Routen zu benützen, welche die schnellste Beförderung darbieten.

Artykuł 3.

Rządy są obowiązane obopólnie przyłożyć starania, o ile to od nich zawisło, ażeby wszędzie zabezpieczonem zostało administracyom pocztowym nieprzeszkodne używanie kolei żelaznych, i innych podobnych środków komunikacyjnych dla przesełania korespondencyi, i ażeby w ogólności obopólnemu obrotowi pocztowemu zapewnione zostały wszelkie korzyści jak największego ile możności przyśpieszenia.

Artykuł 4.

Taksowanie i obliczenie.

Taksę wyznacza się w miarę odległości i wagi. Odległość rachuje się wedle niemieckich mil jeograficznych (15 mil = jednemu stopniowi równika (ekwatora), a jedna mila niemiecka = 4 jeograficznym włoskim). Waga będzie podług gram liczoną.

Artykuł 5.

Taksowanie i obliczenie dzieje się w monecie krajowej odsełającego urzędu pocztowego. Załatwienie należytości nastąpi między administracyami interesowanemi wedle szczególnej konwencyi.

II. Korespondencya państw związkowch między sobą.

Artykuł 6.

Portoryum spólne.

Internacyonalna korespondencya między terytoryami państw do austryacko-włoskiego związku pocztowego należących, nie ma opłacać żadnego innego portoryum, jak spólne bez względu na granice terytoryalne.

Artykuł 7.

Pobieranie portoryum.

Wspomniane wyż portoryum ma pobierać każda administracya pocztowa od wszystkich listów, które przez ich urzędy pocztowe będą odsełane, bez różnicy, czy one są frankowane, lub nie.

Artykuł 8.

Portoryum tranzytowe.

Z reguły ustać ma wszelkie pobieranie portoryum tranzytowego od korespondencyi, przesełanej wewnątrz terytoryum związkowego.

Artykuł 9.

Stopniowanie taksy.

Spólne taksy portoryum od internacyonalnej korespondencyi związkowej mają być wymierzane stosunkowo do odległości w linii równej między pocztowym urzędem podawczym a oddawczym, i wynoszą od listu pojedyńczego

Artikel 3.

Die Regierungen verpflichten sich gegenseitig, so weit es von ihnen abhängt, dafür Sorge zu tragen, daß den Postverwaltungen die ungehinderte Benützung der Eisenbahnen und ähnlicher Kommunikazionsmittel überall für die Beförderung der Korrespondenz gesichert, und überhaupt dem gegenseitigen Postverkehr alle Vortheile größtmöglicher Beschleunigung gewährt werden.

Artikel 4.

Taxirung und Verrechnung

Die Taxe wird nach Verhältniß der Entfernung und des Gewichtes bestimmt werden. Die Entfernung ist nach deutschen geographischen Meilen (15 Meilen = einen Aequator-Grade und eine deutsche Meile = 4 geographischen italienischen) zu berechnen. Das Gewicht wird nach Grammen berechnet.

Artikel 5.

Die Taxirung und Abrechnung hat in der Landesmünze des abfertigenden Postamtes zu geschehen. Die Ausgleichung der Forderungen wird zwischen den betheiligten Verwaltungen nach einer besonderen Uebereinkunft erfolgen.

II. Korrespondenz der Vereinsstaaten untereinander.

Artikel 6.

Gemeinschaftliches Porto.

Die internazionale Korrespondenz zwischen den zum österreichisch-italienischen Postvereine gehörigen Staatsgebieten soll ohne Rücksicht auf die Territorialgrenzen nur mit dem gemeinschaftlichen Porto belegt werden.

Artikel 7.

Bezug des Porto.

Das oben erwähnte Porto hat jede Postverwaltung für alle Briefe zu beziehen, welche von ihren Postämtern abgesendet werden, es mögen diese Briefe frankirt sein oder nicht.

Artikel 8.

Transitporto.

In der Regel soll jeder Bezug eines Transitporto für die Korrespondenz aufhören, welche sich innerhalb des Vereinsgebietes bewegt.

Artikel 9.

Abstufung der Taxe.

Die gemeinschaftlichen Portotaxen für die internazionale Vereinskorrespondenz sollen nach Verhältniß der Entfernung in gerader Linie zwischen dem Aufgabs- und Abgabspostamte bemessen werden, und für einen einfachen Brief betragen:

aż włącznie	do	10	niemieckich	mil	jeograficznych	po	3	kr.
,,	,,	,, 20	,,	,,	,,	,,	6	,,
nad	,,	,, 20	,,	,,	,,	,,	9	,,

Artykuł 10.

Waga listu pojedyńczego, tudzież progresya tak wagi, jak taksy.

Za list pojedyńczy uważa się list, który nie przewyższa wagi jednego łóta wiedeńskiego ($17\frac{1}{2}$ gram). Przewyżka od 1 do 2 łutów opłaca się podwójnem portoryum, od 2 do 3 łutów potrójnem portoryum, i t. d. Przesełki zapieczętowane bez namienienia wartości przyjmuje poczta listowa do przesełania onychże aż do wagi 3 kilogramów za opłaceniem należytości, podług taryfy portoryum listowego wypadających.

Artykuł 11.

Frankowanie.

Portoryum od korespondencyi wekslowej wewnątrz państw związkowych, w regule z góry ma być opłacane, używając ku temu mark (znaczków) frankowych.

Artykuł 12.

Dopłata taksalna.

Listy niefrankowane, lub opatrzone markami niedostatecznemi będą wprawdzie bez zatrzymywania przesełane, atoliż oprócz portoryum, czy też onej kwoty, której do portoryum jeszcze brakuje, odebraną będzie od adresata jeszcze dopłata taksalna po 3 kr. od każdych $17\frac{1}{2}$ gramów.

Ta dopłata taksalna stopniowaną będzie podług wagi, i równie też na rachunek urzędu poczty podawczej pobieraną będzie.

Artykuł 13.

Pisma drukowe, próbki towarów i wzory.

Od pism drukowych w ogólności, jeżeli znajdują się pod obwiązaniem, a oprócz adresy, daty i podpisu nic innego pisanego nie zawierają, opłacane być ma przy podaniu, bez różnicy odległości, portoryum po 1 krajcarze, od każdych $17\frac{1}{2}$ gramów.

Od próbek towarowych i wzorów, które na pocztę w ten sposób opatrzone podane bywają, iż łatwo treść poznać się daje, opłacone być winno, od każdych 35 gramów portoryum listu pojedynczego, w miarę odległości wypadające. Do takowych posełek, jeżeli wyżej namienione zniżenie portoryum miejsce mieć chce, nie może być przyłączony inny, jak tylko list pojedynczy, którego waga w onej wzorów lub próbek ma być wrachowana.

Takowe wszakże posełki tylko do wagi 300 gramów za posełki poczty listowej podług powyższych postanowień uważane będą.

bis einschließlich	10	deutsche	geographische	Meilen	3 Kreuzer
„ „	20	„	„	„	6 „
über	20	„	„	„	9 „

Artikel 10.

Gewicht des einfachen Briefes. Gewichts- und Tax-Progression.

Ein einfacher Brief ist ein solcher, welcher Ein Wiener Loth (17 1/2 Gramme) nicht übersteigt. Für das Mehrgewicht von 1 bis 2 Loth wird die Portogebühr verdoppelt, von 2 bis 3 Loth verdreifacht u. s. w. Bei der Briefpost werden gesiegelte Sendungen ohne angegebenen Werth nur bis zum Gewichte von 3 Kilogrammen gegen Entrichtung der Gebühren nach dem Briefporto-Tarife zur Beförderung angenommen.

Artikel 11.

Frankirung.

Für die Wechselkorrespondenz innerhalb der Vereinsstaaten soll in der Regel die Vorausbezahlung des Porto durch Anwendung der Frankomarken stattfinden.

Artikel 12.

Zutaxe.

Unfrankirte oder mit nicht zureichenden Marken versehene Briefe werden zwar unaufgehalten befördert, es wird aber außer dem Porto oder jenem Betrage, welcher am Porto fehlt, von dem Adressaten auch eine Zutaxe von 3 Kreuzern für je 17 1/2 Gramme eingehoben.

Diese Zutaxe hat nach dem Gewichte zu steigen, und wird gleichfalls für Rechnung des Aufgabsortes eingehoben.

Artikel 13.

Druckschriften, Waarenproben und Muster.

Für Druckschriften überhaupt, wenn sie unter Kreuzband sind und außer der Adresse, dem Datum und der Unterschrift nichts Geschriebenes enthalten, wird ohne Unterschied der Entfernung das Porto von 1 Kreuzer für 17 1/2 Gramme bei der Aufgabe entrichtet.

Für Waarenproben und Muster, welche auf eine solche Art verwahrt aufgegeben werden, daß der Inhalt leicht ersichtlich ist, wird für je 35 Gramme das einfache Briefporto nach der Entfernung eingehoben. Diesen Sendungen darf, wenn vorstehende Ermässigung in Anwendung kommen soll, nur ein einfacher Brief angehängt werden, dessen Gewicht in jenes der Muster oder Proben einzurechnen ist.

Derlei Sendungen werden übrigens nur bis zu einem Gewichte von 300 Grammen als Briefpost-Sendungen nach vorstehenden Bestimmungen behandelt.

Równie też, jeżeli namieniona taksa portoryum nie będzie opłacona już przy podaniu przez przylepienie mark frankowych, także i takowe przesełki poddane będą taksie zwyczajnej.

Artykuł 14.

Należytość rekomendacyjna.

Listy rekomendowane, lub za recepisem podawczym podane, nie będą odsełane, jak tylko, gdy zostaną frankowane, za co oprócz portoryum wypadającego podług wagi i odległości, podawca z góry opłacić ma osobną taksę rekomendacyjną 6- krajcarową, a to bez względu na odległość i wagę. Jeżeli podawca, oprócz recepisu podawczego, wyraźnie jeszcze żąda potwierdzenia odebrania ze strony adresata (retour-recepisu), opłaci nadto jeszcze także niezmienną należytość 6- krajcarową, a to zawsze przez przylepienie mark frankowych.

Artykuł 15.

Wynagrodzenie za listy rekomendowane, zagubione.

Zakład pocztowy, w którego obwodzie podany został list rekomendowany, musi, w przypadku zagubienia onegoż, skoro zguba dowiedzioną została, wynagrodzić reklamującemu szkodę w monecie krajowej, 60 austryackich lir wynoszącą, z zastrzeżeniem regresu przeciw tej administracyi pocztowej, w którego terytoryum dowodliwym sposobem wykazała się zguba.

Po upływie 6 miesięcy, licząc od dnia podania, ustaje prawo do reklamacyi.

Artykuł 16.

Uwolnienia od portoryum.

Korespondencya wszystkich członków familij panujących nad państwami związkowemi będzie w całem terytoryum związkowem wzajemnie bez opłaty portoryum przesełana.

Toż samo uwolnienie od portoryum przysłuża także w całém terytoryum związkowem korespondencyom władz rządowych, i publicznych jednego okręgu pocztowego z takiemi władzami drugiego okręgu, w związku zostającego, tylko że takowe korespondencye zawsze jako przedmioty urzędowe muszą być oznaczone w sposób, który w okręgu poczty podawczej jest przepisany, tudzież, że pieczęcią urzędową mają być zamknięte, i na adresie napisem władzy odsełającej opatrzone.

Jeżeli władzom, do których korespondencye takowe wystosowano, nie przysłuża wedle ustaw kraju uwolnienie od portoryum, może urząd, który doręczenie onychże wykonać ma, żądać od takowych na rzecz własną połowy należytości portoryjnej.

Eben so werden auch diese Sendungen, wenn die erwähnte Portotaxe nicht bei der Aufgabe mittelst Anwendungen der Frankomarken entrichtet wird, der gewöhnlichen Taxe unterworfen.

Artikel 14.

Rekommandations-Gebühr.

Rekommandirte oder gegen Aufgabs-Rezepisse aufgegebene Briefe werden nur frankirt abgesendet, und ist hierfür außer der nach Gewicht und Entfernung entfallenden Portotaxe, eine besondere Rekommandazions-Gebühr von 6 Kreuzern, und zwar ohne Rücksicht auf Entfernung und Gewicht vom Aufgeber vorauszubezahlen. Wenn der Aufgeber nebst dem Aufgabs-Rezepisse ausdrücklich auch die Empfangs-Bestätigung des Adressaten (Retour-Rezepisse) begehrt, so hat er überdieß eine gleichfalls unveränderliche Gebühr von 6 Kreuzern und zwar immer mittelst Anwendung der Frankomarken zu entrichten.

Artikel 15.

Ersatzleistung für verloren gegangene rekommandirte Briefe.

Die Postanstalt, in deren Bereich ein rekommandirter Brief aufgegeben worden ist, soll, wenn derselbe verloren geht, gehalten seyn, dem Reklamanten, sobald der Verlust konstatirt ist, eine Entschädigung in der Landeswährung, welche 60 österreichischen Lire gleichkommt, zu bezahlen, vorbehaltlich des Regresses an diejenige Postverwaltung, in deren Gebiete der Verlust erweislich stattgefunden hat.

Das Reklamazions-Recht erlischt nach Verlauf von 6 Monaten vom Tage der Aufgabe an.

Artikel 16.

Porto-Freiheiten.

Die Korrespondenz sämmtlicher Mitglieder der Regenten-Familien der Vereinsstaaten wird gegenseitig im ganzen Vereinsgebiete portofrei befördert.

Diese Porto-Freiheit kommt gleichfall im gesammten Vereinsgebiete den Korrespondenzen der Staats- und öffentlichen Behörden des einen Postgebietes mit solchen Behörden des anderen Postgebietes in dem Vereine zu, nur müssen sie immer als Amtssachen in der Weise, wie es in dem Postgebiete der Aufgabe vorgeschrieben ist, bezeichnet, mit dem Dienstsiegel verschlossen seyn, und auf der Adresse die Bezeichnung der absendenden Behörde tragen.

Wenn die Behörden, an die derlei Korrespondenzen gerichtet sind, nach den Gesetzen des Landes die Porto-Freiheit nicht geniessen sollten, so kann das Amt, dem die Bestellung derselben obliegt, für dieselben die Hälfte der Porto-Gebühr zu seinen Gunsten abfordern.

Artykuł 17.

Listy mylnie zainstradowane.

Listy mylnie zainstradowane, bezzwłocznie do miejsca prawdziwego swego przeznaczenia mają być przesłane. Odbierający atoliż, jeżeli list wedle przepisów jest frankowany, nie opłaca już żadnej innej jakiejkolwiekbądź opłaty portoryjnej.

Artykuł 18.

Listy nie mogące być doręczone, i listy poste restante.

Posełki listowe, którym przyjęcia odmówiono, mają bezzwłocznie do urzędu podawczego być odesłane, atoliż, jeżeli nazad mają być odebrane, muszą się znajdować w stanie nieotworzonym i jeszcze pieczęcią, przez podawcę wyciśniętą, zamknięte.

Wyjątek od tego zajść może tylko co do tych listów, które kto otworzył z powodu jednakowego imienia i nazwiska, lubo do niego nie należą.

Pisma, których adresy wywiedzieć się nie można, albo które z jakiegokolwiek bądź powodu uznano za takowe, że ich doręczyć już nie można, muszą natychmiast do urzędu podawczego być odesłane, inne zaś, które nie mogą być doręczonemi, zanim tamże nazad odesłane będą, wprzód przez dwa miesiące zostawać mają w pocztowym urzędzie oddawczym, licząc od dnia ich nadejścia.

Posełki na adresie oznaczone: ferma in posta, lub poste restante, mają po upływie trzech miesięcy być odesłane, jeżeli z niemi ze strony podawcy, lub adresata nie nastąpiło inne jakie rozrządzenie.

We wszystkich tych wspomnianych przypadkach powód odesłania na powrót na odwrotnej stronie listu ma być wyrażony.

Artykuł 19.

Portoryum od przesłania na powrót.

Wspomniane w artykule 18. listy, które nie mogły być doręczone, nie mogą być obłożone żadnem jakiemkolwiekbądź portoryum. W razie, jeżeli przesełki na pocztę niefrankowane podano, ma urząd pocztowy, od którego zostały na powrót odesłane, za takowe porachować sobie portoryum powrotne w tej samej kwocie, i w tej samej walucie, które na nie nałożono przy przesłaniu ich tamże, gdzie przeciwnie zakład pocztowy, do którego takowe listy bywają nazad odesłane, mocen jest żądać całego portoryum za przesłanie tamże na rzecz własnej swej kasy.

Artykuł 20.

Listy reklamowane.

Z listami, które za adresowanym przesłane być winny z jednego urzędu pocztowego do innego miejsca przeznaczenia, jak to, które na adresie pierwo-

Artikel 17.

Unrichtig geleitete Briefe.

Briefe, welche irrig instradirt worden sind, müssen ohne Verzug an den wahren Bestimmungsort befördert werden. Der Empfänger braucht jedoch für den Brief, wenn dieser vorschriftsmäßig frankirt worden ist, keinen wie immer gearteten Portozuschlag zu entrichten.

Artikel 18.

Unbestellbare Briefe und poste restante Briefe

Briefsendungen, deren Annahme verweigert wurde, sind ohne Verzug an das Aufgabs-Postamt zurückzusenden, dieselben müssen jedoch, wenn sie zurückgenommen werden sollen, uneröffnet und noch mit dem von dem Aufgeber aufgedrückten Siegel verschlossen seyn.

Eine Ausnahme hiervon hat nur bezüglich jener Briefe einzutreten, welche wegen gleichlautenden Namens von Jemanden, dem sie nicht gehören, eröffnet werden.

Schreiben, deren Adressaten nicht ausgemittelt oder die aus was immer für einem Grunde für unbestellbar erkannt werden, sind ohne Verzug, die anderen unbestellbaren aber erst nach einem zweimonatlichen Erliegen beim Aufgabs-Postamte, vom Tage des Einlangens an gerechnet, an das Aufgabs-Amt zurückzusenden.

Die auf der Adresse mit ferma in posta oder poste restante bezeichneten Sendungen sind, wenn nicht von Seiten des Aufgebers oder des Adressaten eine andere Verfügung darüber getroffen worden wäre, nach Ablauf von drei Monaten zurückzusenden.

In allen vorgedachten Fällen ist der Grund der Zurücksendung auf der Rückseite des Briefes zu bezeichnen.

Artikel 19.

Porto für die Zurücksendung.

Die im Artikel 18 erwähnten unanbringlichen Briefe dürfen aus Anlaß ihrer Zurücksendung mit keinem wie immer gearteten Porto belastet werden. Waren die Sendungen unfrankirt aufgegeben, so hat das Postamt, von welchem sie zurückgesendet werden, für dieselben das Porto im nämlichen Betrage und in derselben Währung, womit sie bei der Hinsendung belastet waren, zurück anzurechnen, wogegen die Postanstalt, an welche derlei Briefe zurückgelangen, berechtigt ist, das ganze Porto für die Hinsendung zu Gunsten der eigenen Postkasse einzuheben.

Artikel 20.

Reklamirte Briefe.

Briefe, welche von einem Postamte dem Adressaten an einen andern als den ursprünglich auf der Adresse bezeichneten Bestimmungsort nachgesendet werden sollen, wer-

tnie oznaczono, tak postępować należy, jak gdyby podane zostały do urzędu pocztowego, z którego przesłanie do nowego miejsca przeznaczenia nastąpiło; nie będzie się atoliż opłacać od nich dopłaty taksalnej, w artykule 12. namienionej.

Portoryum związkowe, lub inne jakie, za nie pierwotnie ustanowione, przyjdzie do porachunku jako wydatek.

W przypadku jednak, gdy nazad ma być list odesłany od pierwszego miejsca przeznaczenia bezpośrednio do miejsca urzędu podawczego, będzie takowy za nie mogący być doręczonym uważany. (Art. 19.)

Przesełki reklamowane, lub nie mogące być doręczone, które przesełane do różnych urzędów pocztowych, jeden po drugim następujących, nareście nazad odesłane zostały do urzędu podawczego, a to z powodu, że ich doręczenie do adresowanych uskutecznionem być nie mogło, muszą przez całą już przebieżoną drogę nazad być prowadzone, ażeby każdy urząd mógł dotyczącemu urzędowi porachować należytości, jakie za nie na nim ciążyły.

III. Korespondencya z onemi cudzemi krajami, z któremi stosunki obrotowe wyłącznie przez Austryą tylko bywają uskutecznione

Artykuł 21.

Z korespondencyą włoskich państw związku austryacko-włoskiego, która przechodzi przez austryackie państwa, niedotykając innego państwa, należącego do niemieckiego związku, postępować należy co do zasady, jak z korespondencyą austryacko-włoską aż do wyjścia z terytoryum austryackiego do terytoryum kraju cudzego, a nie inaczej także, począwszy od wejścia z kraju zagranicznego do państwa austryackiego aż do miejsca przeznaczenia; przeciwnie zaś podlega korespondencya, począwszy od wyjścia z Austryi aż do miejsca przeznaczenia w kraju cudzym, albo od miejsca podawczego w kraju zagranicznym, aż do wejścia w Austryi, postanowieniom owych traktatów pocztowych, które albo już istnieją, albo dopiero zawarte będą między Austryą a państwami cudzemi. Do takich ustanów portoryjnych doliczone będzie tylko to portoryum tranzytowe, które opłacone być winno państwom włoskim pośrednim.

Artykuł 22.

Wolność frankowania.

Korespondencya, o której tu mowa, albo przy podaniu całkiem może być frankowana, albo też opłacenie portoryum zupełnie odbierającemu pozostawione będzie, o ile to w austryackich państwach dopuszczalnem jest dla ich własnych korespondencyj.

Równie też i z zagranicy przychodzi korespondencya albo frankowana, albo obłożona portoryum pocztowem.

den so behandelt, als wären sie bei dem Postamte, von welchem die Nachsendung an den neuen Bestimmungsort erfolgt, aufgegeben worden; sie werden jedoch nicht mit der im Art. 12 erwähnten Zutaxe belegt.

Das früher dafür angesetzte Vereins- oder sonstige Porto wird als Auslage in Anrechnung gebracht.

Im Falle jedoch ein Brief vom ersten Bestimmungsorte unmittelbar an den Aufgabsort zurückzusenden ist, wird derselbe als ein unanbringlicher (Artikel 19) behandelt.

Reklamirte oder unanbringliche Sendungen, welche, nachdem sie nach einander an verschiedene Postämter gelangt waren, endlich an das Aufgabsamt zurückgesendet werden, weil deren Zustellung an die Adressaten nicht bewirkt werden konnte, müssen auf der ganzen von ihnen bereits durchlaufenen Route zurückgeleitet werden, damit jedes Amt die Gebühren, mit welchen es dafür belastet war, dem betreffenden Amte in Anrechnung bringen könne.

III. Korrespondenz mit jenen fremden Ländern, wohin der Verkehr ausschließlich durch Oesterreich vermittelt wird.

Artikel 21.

Die Korrespondenz der italienischen Staaten des österreichisch-italienischer Vereines, welche durch die österreichischen Staaten, ohne Berührung eines anderen zum deutschen Bunde gehörigen Staates, transiirt, wird bis zum Austritte aus dem österreichischen Gebiete in das Ausland, oder vom Eintritte aus dem Auslande in das österreichische Gebiet bis zum Bestimmungsorte, im Grundsatze wie die österreichisch-italienische Korrespondenz behandelt, hingegen ist sie vom Austritte aus Oesterreich bis zum Bestimmungsorte im Auslande, oder vom Aufgabsorte im Auslande bis zum Eintritte in Oesterreich den Bestimmungen jener Postverträge unterworfen, welche zwischen Oesterreich und den fremden Staaten bestehen, oder noch zum Abschluße kommen. Zu diesen Sätzen würde nur das Transitporto hinzuzurechnen sein, welches an die dazwischen liegenden italienischen Staaten zu bezahlen wäre.

Artikel 22.

Frankirungs-Freiheit.

Die hier in Rede stehende Korrespondenz kann entweder bei der Aufgabe ganz frankirt oder die Portozahlung ganz dem Empfänger überlassen werden, letzteres in so ferne es in den österreichischen Staaten für ihre eigenen Korrespondenzen möglich ist.

Eben so wird auch aus dem Auslande die Korrespondenz entweder frankirt oder mit Porto belastet einlangen.

Artykuł 23.

Spólne austryacko-włoskie portoryum.

Spólne austryacko-włoskie portoryum pocztowe ustanawia się na 9 krajcarów od listu pojedynczego.

Waga listu pojedynczego, zastosowanie pojedynczej ustanowy portoryjnej, równie jak progresya tejże podlega, dopóty postanowieniom konwencyi, z cudzemi państwami zawartych, dopóki w tej mierze nie umówiono się o zupełnie jednostajne postanowienia.

Opłacenie wszystkich tych należytości portoryjnych nie dzieje się drogą przylepiania mark frankowych, lecz drogą opłaty w gotówce.

Artykuł 24.

Pobieranie spólnego portoryum.

Co się tycze pobierania spólnego portoryum, uważany być ma za pocztowy urząd podawczy ten graniczny urząd podawczy, do którego dochodzi korespondencya, dla państw związkowych przeznaczona, i któremu się przeto należy portoryum spólne, wyż wspomniane; ów urząd zaś, od którego korespondent wychodzi do kraju cudzego, uważanym będzie za pocztowy urząd podawczy. (Artykuł 7.)

Przy tych korespondencyach nie ma zastosowania dopłata taksalna, w artykule 12. wspomniana.

IV. Korespondencya z państwami nie-austryackiemi związku niemieckiego i krajami, zewnątrz tego leżącemi, jako to: z Szwecyą, Norwegią, Danią, Helgolandem, Belgią i Niderlandami

Artykuł 25.

Dla korespondencyi włoskiej, przez Austryą przechodzącej do niemieckich państw związkowych i do krajów poza temiż leżących, i przeciwnie wystosowanej, zapewnia Austrya państwom do austryacko-włoskiego związku pocztowego należącym, uczestnictwo we wszystkich owych korzyściach, które przysłużają austryackiej korespondencyi w skutek niemiecko-austryackiego, związku pocztowego.

Korespondencya, o której tu mowa, nie tylko, gdy przeznaczona jest do którego z państw, do niemiecko-austryackiego związku pocztowego należących, lecz także, gdy przechodzi przez terytoryum tychże, opłacać winna li tylko taksę portoryjną, spólną związkowi niemiecko-austryackiemu, w 9 krajcarach od listu wagi jednego łóta wiedeńskiego.

Artikel 23.

Gemeinschaftliches österreichisch-italienisches Porto.

Das gemeinschaftliche österreichisch-italienische Postporto wird auf 9 Kreuzer für den einfachen Brief festgesetzt.

Das Gewicht des einfachen Briefes, die Anwendung des einfachen Portosatzes und die Progression richtet sich nach dem mit den fremden Staaten getroffenen Uebereinkommen, so lange dießfalls nicht völlig gleichförmige Bestimmungen verabredet sind.

Die Entrichtung aller dieser Portogebühren hat nicht mittelst Frankomarken, sondern mittelst Barzahlung stattzufinden.

Artikel 24.

Bezug des gemeinschaftlichen Porto.

Hinsichtlich des Bezuges des gemeinschaftlichen Porto ist dasjenige Grenz-Postamt, bei welchem die Korrespondenz für die Vereinsstaaten einlangt, als Aufgabs-Postamt anzusehen, und es gebührt ihm daher der oberwähnte gemeinschaftliche Portobetrag, jenes hingegen, von wo aus dieselbe ins Ausland austritt, wird als Abgabs-Post-Amt betrachtet. (Artikel 7.)

Bei diesen Korrespondenzen findet die im Artikel 12 erwähnte Zutaxe keine Anwendung.

IV. Korrespondenz mit den nichtösterreichischen Staaten des deutschen Bundes und den darüber hinaus gelegenen Ländern, als: Schweden, Norwegen, Dänemark, Helgoland, Belgien und den Niederlanden.

Artikel 25.

Für die durch Oesterreich transitirende, nach den deutschen Bundesstaaten und den darüber hinaus gelegenen Ländern und umgekehrt lautende Korrespondenz gewährt Oesterreich, den zum österreichisch-italienischen Postvereine gehörenden Staaten die Theilnahme an allen jenen Vortheilen, deren sich die österreichische Korrespondenz selbst in Folge des deutsch-österreichischen Postvereines erfreut.

Die in Rede stehende Korrespondenz hat daher, sowohl wenn sie nach einem zum deutsch-österreichischen Postvereine gehörigen Staate bestimmt ist, als auch für den Durchzug durch diese Vereinstaaten lediglich die deutsch-österreichische Postvereinstaxe von 9 Kreuzern für den einfachen, Ein Wiener Loth wiegenden Brief zu entrichten

Artykuł 26.

Pobieranie portoryum na rzecz państw włoskich.

Ponieważ jednak dla niemiecko-austryackiego związku pocztowego porachowaną bywa taksa portoryjna, w powyższym artykule wspomniana, z której opłacać się ma należytość tranzytowa, dla pośrednich państw niemieckich wypadająca, przeto może każde włoskie państwo związkowe pobierać mierną należytość portoryjną dla własnych swych korespondencyj, tak od krajów wspomnianych, jak do tychże, a równie też i inne włoskie państwa będą miały prawo pobierania należytości portoryjnej przechodowej.

Ilość tej należytości osobną konwencyą będzie ustanowiona.

Artykuł 27.

Niemieckie państwa, nie należące do niemiecko-austryackiego związku pocztowego.

Włoska korespondencya, z takich państw niemieckich związkowych pochodząca, lub do takich wystósowana, które nie przystąpiły jeszcze do niemiecko-austryackiego związku pocztowego, podlegają dotychczasowym należytościom i taryfom, między Austryą a tymiż krajami istniejącym aż do dalszego rozporządzenia.

Postanowienie to traci moc swą w miarę, o ile niemieckie państwa związkowe przystępują do związku pocztowego niemiecko-austryackiego, w którymto razie zastósowane będą artykuły 25. i 26.

Artykuł 28.

Także i przy tej korespondencyi do woli zostaje podawcy, należytości albo opłacić już przy podaniu na pocztę, albo opłacenie takowych adresowanemu wskazać, w miarę tego, czy konwencye istniejące tego dozwalają, lub nie

Artykuł 29.

Należytości, mające być wzajemnie wynagrodzonemi, będą przez urzędy pocztowe tak austryackie, jak włoskie, w bezpośrednim kartowania związku stojące, na kartach korespondencyjnych uwidocznione, które oraz za podstawę służą wzajemnemu obliczeniu.

V. Gazety.

Artykuł 30.

Ogólne postanowienia.

Urzędy pocztowe państw związkowych przyjmują z reguły za przedpłatą, prenumeracyę na gazety i inne pisma peryodyczne, wychodzące czy to w terytoryum państw związkowych, czy też w kraju cudzym, niemniej także ich przesłanie i obstalowanie.

Artikel 26.

Porto-Einhebung zu Gunsten der italienischen Staaten.

Da jedoch die im vorhergehenden Artikel erwähnte Portotaxe für den deutsch-österreichischen Postverein verrechnet, und aus derselben die Transitgebühr für die dazwischen liegenden deutschen Staaten bestritten wird, so darf jeder italienische Postvereins-Staat für die eigenen Korrespondenzen von oder nach den erwähnten Ländern eine mäßige Portogebühr einheben, und eben so werden die anderen italienischen Staaten für den Transit derselben eine Portogebühr zu erheben berechtiget sein.

Die Größe dieser Gebühr wird durch ein besonderes Uebereinkommen festgesetzt werden.

Artikel 27.

Deutsche Staaten, welche nicht zum deutsch-österreichischen Postvereine gehören.

Die italienische Korrespondenz aus und nach jenen deutschen Bundesstaaten, welche dem deutsch-österreichischen Postvereine noch nicht beigetreten sind, unterliegt bis auf Weiteres den bisherigen zwichen Oesterreich und diesen Ländern bestehenden Gebühren und Tarifen.

Diese Bestimmung tritt bezüglich der deutschen Bundesstaaten nach Maßgabe ihres Beitrittes zum deutsch-österreichischen Postvereine außer Kraft, und es kommen sodann die Bestimmungen der Artikel 25 und 26 zur Anwendung.

Artikel 28.

Auch bei dieser Korrespondenz steht es dem Aufgeber frei, die Gebühren bei der Aufgabe zu entrichten oder dem Adressaten zur Zahlung zuzuweisen, je nachdem es die bestehenden Verträge gestatten oder nicht. Die Entrichtung auch dieser Gebühr hat mittelst Barzahlung stattzufinden.

Artikel 29.

Die gegenseitig zu vergütenden Gebühren werden von den unter einander im direkten Kartirungsverbande stehenden österreichischen und italienischen Postämtern auf den Korrespondenzkarten ersichtlich gemacht, welche die Grundlage der gegenseitigen Abrechnung bilden.

V. Zeitungen.

Artikel 30.

Allgemeine Bestimmungen.

Die Postämter der Vereinsstaaten besorgen im Grundsatze gegen Vorausbezahlung die Annahme der Pränumerazion auf die sowohl im Gebiete der Vereinsstaaten als auch im Auslande erscheinenden Zeitungen und periodischen Schriften, sowie deren Versendung und Bestellung.

Artykuł 31.

Obstalowanie, przesłanie i należytości pocztowe gazet, wychodzących w terytoryum rządów kontraktujących.

Administracya pocztowa jednego państwa, u której prenumerowano na gazety, w innem państwie związkowem wychodzące, musi się w tej mierze zgłosić do tej administracyi pocztowej, w którego obwodzie takowe wychodzą.

Przytem pozostawia się zakładom pocztowym, oznaczyć pojedyncze urzędy pocztowe, u których nastąpić może obstalowanie.

Artykuł 32.

Obstalowanie nie może z reguły na krótszy termin być zrobione, jak na kwartał; przyczem z resztą służą za prawidło postanowienia, dla nakładców wydane.

Ażeby liczyć można na regularne odebranie wszystkich dzienników wychodzących, muszą obstalowania wcześnie i w ten sposób być zrobione, ażeby urząd pocztowy odsełający mógł takowe otrzymać jeszcze przed początkiem terminu prenumeracyjnego.

Artykuł 33.

Brakujące dzienniki obstalowane.

Jeżeliby przy odebraniu pakietu z gazetami, lub żurnałami spostrzeżono brak w dziennikach obstalowanych, odsełający urząd pocztowy obowiązany jest, natychmiach odesłać dzienniki brakujące bez porachowania kosztów, jeżeli brak został oznajmionym pocztą następną. W innym razie powrócić należy koszt za wynagrodzenie od nakładcy żądane.

Artykuł 34.

Należytości za przesłanie gazet.

Za wzajemne przesłanie gazet i żurnalów, w państwach austryacko-włoskiego związku pocztowego wychodzących, będzie pobieraną wspólna należytość w sposób niżej namieniony, i równie podzieloną między urzędem obstalującym, a odsełającym.

Za przechód nie pobiera się żadnej dopłaty.

Artykuł 35.

Należytość za takowe przesłanie ustanawia się bez względu na odległość, a to:

1. Od gazet i dzienników, do udzielenia politycznych nowin przeznaczonych, w 50 odsetkach ceny, o którą przesełający zakład pocztowy gazetę od nakładcy (cena netto) odbiera; wszelakoż

a) od gazet i dzienników, wychodzących sześć, lub siedem razy w tygodniu, wynosić ma należytość za ich przesłanie nie mniej jak czternaście, a nie więcej jak trzydzieści pięć lir austryackich rocznie;

Artikel 31.

Bestellung, Beförderung und Postgebühren der in dem Bereiche der kontrahirenden Regierungen erscheinenden Zeitungen.

Die Postverwaltung des einen Staates, bei der auf die im anderen Vereinsstaate erscheinenden Zeitungen pränumerirt wird, hat sich dießfalls an diejenige Postverwaltung zu wenden, in deren Gebiet dieselben herausgegeben werden.

Hierbei bleibt es dem Uebereinkommen der Postverwaltungen überlassen, die einzelnen Postämter zu bezeichnen, bei welchen die Bestellung erfolgen kann.

Artikel 32.

Die Bestellung kann in der Regel nicht auf einen kürzern Zeitraum als ein Vierteljahr gemacht werden; hierbei sind übrigens die Verlagsbestimmungen maßgebend.

Um auf den richtigen Empfang aller erscheinenden Blätter rechnen zu können, haben die Bestellungen rechtzeitig und in der Art zu erfolgen, daß das Postamt des Absendungsortes dieselben noch vor dem Beginne des Pränumerazions-Termines erhalte.

Artikel 33.

Abgang bestellter Zeitungsblätter.

Wird beim Empfange eines Packets mit Zeitungen oder Journalen ein Abgang an den bestellten Blättern wahrgenommen, so ist das absendende Postamt verpflichtet, die fehlenden Blätter, wenn der Abgang mit umgehender Post angezeigt wurde, sogleich kostenfrei zuzusenden. Im andern Falle ist für die von dem Verleger in Anspruch genommene Vergütung Ersatz zu leisten.

Artikel 34.

Gebühren für die Zusendung der Zeitungen.

Für die gegenseitige Zusendung der in den Staaten des österreich-italienischen Postvereines erscheinenden Zeitungen und Journalen wird eine gemeinschaftliche Gebühr in der nachbemerkten Weise erhoben und zwischen dem bestellenden und absendenden Postamte zur Hälfte getheilt. Für den Durchzug soll ein Zuschlag nicht erhoben werden.

Artikel 35.

Diese Versendungsgebühr wird ohne Rücksicht auf die Entfernung festgesetzt, und zwar:

1. Für Zeitungen und Journale, welche für die Mittheilung politischer Neuigkeiten bestimmt sind, mit 50 Perzent von dem Preise, zu welchem die versendende Postanstalt die Zeitung von dem Verleger empfängt (Nettopreis); jedoch soll

a) für Zeitungen und Journale, welche wochentlich sechs- oder siebenmal erscheinen, die Versendungsgebühr wenigstens vierzehn und höchstens fünf und dreißig österreichische Lire jährlich betragen;

b) od gazet i dzienników zaś mniej, jak sześć razy w tygodniu wychodzących, wynosić ma należytość wymieniona najmniej siedem, a najwięcej dwadzieścia i jeden lir austryackich.

2. Od gazet i dzienników zaś niepolitycznych wynosi spólna należytość za przesłanie bez różnicy i wyjątku 25 odsetków ceny netto, o którą przesełający urząd pocztowy pobiera takowe od nakładcy.

Abonenci opłacają tylko cenę netto wraz z dotyczącą należytością za przesłanie.

Artykuł 36.

Należytość za dostawienie gazet do pomieszkania abonentów.

Z spólnej należytości, za przesłanie w artykule 35. wyszczególnionej, nie wynika obowiązek dostawienia gazet do pomieszkania abonentów. lecz urzędowi pocztowemu oddawczemu wolno pobierać należytość za dostawienie, nie w wyższej jednakże kwocie od tej, która już obecnie istnieje.

Artykuł 37.

Czas opłacenia kwoty prenumeracyjnej.

Urząd pocztowy obstalujący winien zapłacić należącą kwotę prenumeracyjną temu urzędowi pocztowemu, od którego pobiera gazetę lub dziennik, najdalej w ciągu pierwszego miesiąca peryodu abonentowego.

Artykuł 38.

Jeżeli gazeta ustaje przed upływem terminu prenumeracyjnego.

Jeżeli gazeta lub dziennik przed upływem czasu wychodzić ustaje, lub zakazanym został, musi zwrócona być abonentowi oprócz odpowiedniej raty należytości spedycyjnej już zapłaconej, także i kwota prenumeracyjna wprzód uiszczona, o ile ta od nakładcy może być zwrócona.

Artykuł 39.

Przesłanie gazety do innego miejsca, a nie do pierwotnie oznaczonego.

Jeżeli abonent żąda przesłania gazety do innego miejsca, a nie do tego, które przy obstalowaniu wymienił, takowe przesłanie wykonanem będzie wedle wyboru abonenta, albo przez urząd pocztowy miejsca obstalowania. albo przez urząd takowy, znajdujący się w miejscu nakładu, za co abonent opłacić ma taksę od przesełek. pod obwiązaniem ustanowioną. Przeto też przesełki takowe ze strony urzędu pocztowego odsełającego, osobno oznaczone być mają jako gazety, do nowego miejsca przeznaczenia posłane.

Artykuł 40.

Postępowanie z gazetami naprzeciw cudzym krajom.

Postępowanie z gazetami cudzo-krajowemi i z gazetami austryackiemi lub włoskiemi, do kraju cudzego przeznaczonemi, jeżeli takowe przechodzą przez

b) für Zeitungen und Journale aber, welche weniger als sechsmal in der Woche erscheinen, soll die erwähnte Gebühr wenigstens sieben und höchstens ein und zwanzig österreichische Lire betragen.

2. Für nicht politische Zeitungen und Journale beträgt die gemeinschaftliche Versendungsgebühr durchweg und ohne Ausnahme 25 Percent des Nettopreises, zu welchem das absendende Postamt dieselben vom Verleger bezieht. Die Abonnenten habeben nur den Nettopreis nebst der betreffenden Versendungsgebühr zu bezahlen

Artikel 36.

Bestellungsgebühr für in die Wohnung der Abonnenten abzuliefernde Zeitungen.

Die im Artikel 35 stipulirte gemeinschaftliche Versendungsgebühr begreift nicht auch die Ablieferung der Zeitungen in die Wohnung der Besteller in sich, sondern es steht dem Abgabs-Postamte frei, hierfür eine angemessene Bestellungsgebühr zu erheben, jedoch in keinem höheren, als dem bereits bestehenden Betrage.

Artikel 37.

Zeit der Einsendung des Pränumerazions-Betrages.

Das bestellende Postamt hat an dasjenige Postamt, von welchem es eine Zeitung oder ein Journal bezieht, den betreffenden Pränumerazions-Betrag längstens im Laufe des ersten Monates der Abonnenten-Periode zu berichtigen.

Artikel 38.

Aufhören einer Zeitung vor Ablauf des Pränumerazions-Termines.

Wenn eine Zeitung oder ein Journal vor Ablauf der Zeit, für welche pränumerirt wurde, zu erscheinen aufhört, oder verboten wird, so ist dem Abonnenten nebst der entsprechenden Rate der bereits eingehobenen Spedizions-Gebühr auch der vorausbezahlte Pränumerazions-Betrag, so weit er vom Verleger zum Ersatze gebracht werden kann, zurückzuerstatten.

Artikel 39.

Nachsendung der Zeitung an einen anderen als den ursprünglich bezeichneten Ort.

Verlangt ein Abonnent die Nachsendung einer Zeitung an einen anderen als den Ort, welchen er bei der Bestellung bezeichnet hat, so hat diese Nachsendung nach der Wahl des Abonnenten, von dem Postamte des Bestellungs- oder von jenem des Verlagsortes zu geschehen, und von dem Abonnenten wird die für Kreuzband-Sendungen festgesetzte Taxe einzuheben seyn. Deßhalb sind auch derlei Sendungen von dem absendenden Postamte besonders als an einen neuen Bestimmungsort nachgesendete Zeitungen zu bezeichnen.

Artikel 40.

Zeitungs-Verkehr mit fremden Ländern.

Die Behandlung der ausländischen und der nach dem Auslande bestimmten österreichischen und italienischen Zeitungen, in wie fern dieselben das Gebiet eines der kon-

terytoryum jednego z państw kontraktujących, i wstępują do terytoryum innego państwa związkowego, zastosowanem będzie do powyższych postanowień w ten sposób, iż dotyczący urząd pocztowy na granicy, u którego obstalowano gazety, uważany będzie wedle okoliczności albo za urząd podawczy, albo oddawczy.

Cena kupna będzie przytem za cenę netto uważana. Oprócz spólnej należytości za przesłanie, porachowana być ma należytość, która cudzym zakładom pocztowym ma być opłacona.

VI. Początek i przeciąg trwania téj konwencyi, tudzież zmiany, jeżeliby jakie zachodziły.

Artykuł 41.

Niniejsza konwencya wejdzie w życie w trzy miesiące po dniu jej ratyfikacyi, i trwać będzie przez lat pięć, po upływie których uważana być ma za przedłużoną od roku do roku, jeżeli jej wypowiedzenie, z którejbądź z stron kontraktujących nie nastąpi w 6 miesięcy przed upływem.

Artykuł 42.

Wymiana dokumentów ratyfikacyi nastąpi we Florencyi w przeciągu dni 30, lub ile możności i pierwej.

Artykuł 43.

Po upływie pierwszego roku niniejszego układu wolno każdej z stron kontraktujących, te zaproponować zmiany do wspólnego obradowania, które tak interesowi, jak celowi związku najbardziej zdają się być odpowiedniemi.

W dowód czego została niniejsza konwencya w dwóch egzemplarzach wygotowaną, i przez wyż namienionych pełnomocników pod wyciśnięciem pieczęci ich potwierdzoną.

Dan we Florencyi dnia 5. Listopada, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego.

Ch. Hügel m. p. (L. S.)

Duca di Casigliano m. p. (L. S)

My, powziąwszy wiadomość o artykułach tejże głównej konwencyi i pod ścisłą rozwagę je wziąwszy, uchwalamy wszystkie, i zatwierdzamy takowe, a oraz słowem Naszem cesarsko-królewskiem przyrzekamy, iż wszystkie szczegóły w nich zawarte, wiernie i ściśle wykonywać polecimy, ani nie dopuścimy tego, aby od nich pod ja-

trahirenden Staaten durchziehen und in das Gebiet des anderen Vereins-Staates eintreten, richtet sich nach den vorstehenden Bestimmungen in der Weise, daß das betreffende Grenzpostamt, bei welchem die Zeitungsbestellung erfolgt, als Verlags- und bezüglich Abgabsort angesehen wird.

Als Nettopreis wird hierbei der Einkaufspreis angesehen. Nebst der gemeinschaftlichen Versendungs-Gebühr ist die an die fremden Postanstalten zu entrichtende in Aufrechnung zu bringen.

VI. Anfangstermin und Dauer des Vertrages und dessen allfällige Abänderungen.

Artikel 41.

Der gegenwärtige Vertrag wird drei Monate nach dem Tage der Ratifikazion in Wirksamkeit treten und fünf Jahre dauern, nach deren Verlauf er als von Jahr zu Jahr verlängert zu betrachten ist, wenn nicht sechs Monate vor dem Ablaufe einer der vertragschließenden Theile denselben aufkündigt.

Artikel 42.

Die Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden wird zu Florenz innerhalb 30 Tagen, oder wenn möglich noch früher stattfinden.

Artikel 43.

Nach Ablauf des ersten Vertragsjahres steht es jedem der vertragschließenden Theile frei, diejenigen Abänderungen zur gemeinschaftlichen Berathung vorzuschlagen, welche dem Interesse und Zwecke des Vereines am meisten zu entsprechen scheinen.

Zur Urkunde dessen ist der gegenwärtige Vertrag in zwei Exemplaren ausgefertiget und von den oben genannten Bevollmächtigten unter Beidrückung ihres Siegels bekräftiget worden.

So geschehen, Florenz den 5. November Eintausend achthundert fünfzig.

Ch. Hügel m. p. (L. S.)

Duca di Casigliano m. p. (L. S.)

Nos, visis et perpensis Conventionis hujus fundamentalis articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profitemur, ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec ut illis ulla

kimbądź względem ze strony Naszych odstępywano. W dowód czego artykuły niniejszego traktatu własnoręcznie podpisujemy, i takowe wyciśnięciem pieczęci Naszej obwarować rozkazujemy.

Dano we Wiedniu dnia 30. miesiąca Listopada w roku 1850, Naszego panowania drugim.

Franciszek Józef.

(L. S.)

Schwarzenberg.

Aneks do nru 78.

Specyalny traktat pocztowy, zawarty między Austryą a Toskaną na dniu 5. Listopada 1850, w celu wykonania konwencyi o zasadach austryacko-włoskiego związku pocztowego.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki; Król Węgierski i Czeski, Krol Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Kiąże Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piaceney i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu, Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu; Feldkirchu, Bregencu, Sonenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, oznajmujemy i niniejszem stwierdzamy:

ratione a Nostris contraveniatur permissuros esse. In quorum fidem praesentes tractatus tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro muniri jussimus.

Dabantur Viennae die 30. mensis Novembris 1850, Regnorum Nostrorum secundo.

Franciscus Josephus.

(L. S.)

Schwarzenberg.

Beilage zu Nro. 78.

Spezial-Postvertrag, geschlossen zwischen Oesterreich und Toskana am 5. November 1850 zum Vollzuge des Vertrages über die Grundlagen des österreichisch-italienischen Postvereines.

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator;

Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosolimae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Hetruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et Guastallae, Osveciniae et Zatoriae, Teschinae, Forojulii, Ragusae et Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goritiae et Gradiscae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et inferioris Lusatiae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirchiae, Brigantiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae Slavoniae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Gdy między Naszym a pełnomocnikiem Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości, Arcyksięcia Austryi, Wielkiego-Księcia Toskany, dnia 5. bieżącego miesiąca i roku na mocy głównej, tegoż samego właśnie dnia uchwalonej konwencyi pocztowej, także specyalna konwencya pocztowa we Florencyi zawartą, i podpisaną została, a to, treści następującej:

Ponieważ na dniu dzisiejszym między pełnomocnikami cesarsko-austryackim, a wielko-książęcym toskańskim zawarta została konwencya, względem zasad austryacko-włoskiego związku pocztowego, przeto w tym celu upełnomocnieni, a to:

ze strony Najjaśniejszego Pana i Cesarza Austryi

Baron Karol de Hügel, kawaler cesarsko-austryackiego orderu Leopolda, kawaler wielkiego krzyża wielko-książęcego toskańskiego orderu zasługi, noszącego nazwę S. Józefa, kawaler papiezkiego orderu Chrystusa, komandor królewsko-duńskiego orderu Danebroga, komandor królewsko-szwedzkiego orderu Waza, oficer królewsko-belgijskiego orderu Leopolda, kawaler konstantynowego orderu Ś. Jerzego Parmy pierwszej klasy i królewsko-pruskiego orderu orła czerwonego, major w c. k. wojsku i sprawujący interesa w Toskanie i t. d. i t. d.;

ze strony zaś Jego c. k. Wysokości Wielkiego Księcia Toskany

Don Jędrzej Książe Corsini, Książe Casigliano, toskański senator, kawaler duchowno-wojskowego orderu Swiętego papieża męczennika Szczepana, kawaler wielkiego krzyża cesarsko-austryackiego orderu Leopolda i królewsko-sardyńskiego duchowno-wojskowego orderu Św. Maurycego i Łazarza z wielką wstęgą, kawaler wielkiego krzyża królewsko-hiszpańskiego orderu Karola trzeciego, Szambelan Jego cesarsko-królewskiej Wysokości i minister-sekretarz Stanu dla spraw zewnętrznych i t. d. i t. d. — przez swe instrukcye powołani do zastósowania głównej onej konwencyi do państw austryacko-włoskich, z zastrzeżeniem ratyfikacyi przez Swych monarchów — ułożyli się względem następującego traktatu specyalnego:

Artykuł 1.

Wykonanie głównej konwencyi.

Główna konwencya względem zasad austryacko-włoskiego związku działać ma we wszystkich tegoż częściach w całej objętości tak państwa cesarsko-austryackiego jak państwa wielko-książęcego toskańskiego wraz z zawartemi w niniejszej konwencyi specyalnej zmianami i zastrzeżeniami, tudzież z utrzymaniem tej zasady, iż, co się tycze obrotu poczty listowej każdego z tych obu państw, odpowiednie rozporządzenia zupełnie właściwym administracyom będą zostawione.

Posteaquam Nostrum inter et Plenipotentiarium Suae Caesareae et Regiae Celsitudinis Archiducis Austriae, Magni Ducis Hetruriae, die 5a currentis mensis et anni vi fundamentalis pariter sub eadem die decretae postalis conventionis, specialis quoque conventio postalis, Florentiae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Nachdem zwischen den kaiserlich-österreichischen und großherzoglich-toskanischen Bevollmächtigten unter heutigem Tage ein Vertrag über die Grundlagen eines österreichisch-italienischen Postvereines abgeschlossen worden ist, sind die zu diesem Zwecke Bevollmächtigten, und zwar:

Seitens Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich

der Freiherr Karl von Hügel, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Großkreuz des großherzoglich-toskanischen Verdienst-Ordens vom heiligen Joseph, Ritter des päpstlichen Christus-Ordens, Kommandeur des königlich-dänischen Danebrog-Ordens, Kommandeur des königlich-schwedischen Wasa-Ordens, Offizier des königlich-belgischen Leopold-Ordens, Ritter des konstantinischen St. Georg-Ordens, erster Classe von Parma und des königlichen preußischen rothen Adler-Ordens, Major in der k. k. Armee und Geschäftsträger in Toskana rc.;

Seitens Seiner k. k. Hoheit des Großherzogs von Toskana

Don Andreas Fürst Corsini, Herzog von Casigliano, toskanischer Senator, Ritter des geistlich-militärischen Ordens des heiligen Papstes und Märtyrers Stephan, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens und des königlich-sardinischen geistlich-militärischen Ordens des heiligen Mauritius und Lazarus mit dem großen Bande, Großkreuz des königlich-spanischen Ordens Karl des Dritten, Kammerherr Seiner k. k. Hoheit des Großherzogs und Ministers-Staatssekretär für die auswärtigen Angelegenheiten rc. rc. — durch ihre Instrukzionen berufen, diesen Hauptvertrag auf die österreichisch- und toskanischen Staaten in Anwendung zu bringen, unter Vorbehalt Ratifikazion ihrer Souveräne, über nachfolgenden Spezial-Vertrag übereingekommen:

Artikel 1.

Vollzug des Hauptvertrages.

Der Vertrag über die Grundlagen des österreichisch-italienischen Postvereines tritt in allen seinen Theilen für den ganzen Umfang sowohl des kaiserlich-österreichischen als des großherzoglich-toskanischen Staatsgebietes mit den in dem gegenwärtigen Spezial-Vertrage enthaltenen Abänderungen und Vorbehalten und unter Festhaltung des Grundsatzes in Kraft, daß die den inneren Briefpostverkehr eines jeden der beiden Staaten betreffenden Anordnungen gänzlich den bezüglichen Verwaltungen anheimgestellt bleiben.

Artykuł 2.

Uregulowanie związków pocztowych.

Wzajemne zamknięcia pakietów odbywają się sposobem dotychczasowym, wolno atoliż obom administracyom porozumieć się względem ich zmiany, jeżeli takowa dla służby zdaje się być korzystną.

Co się tyczy związków pocztowych i odnoszących się do nich urządzeń, zostają w zupełnej mocy dawniej zawarte układy, dopóki nowe nie będą zaprowadzone.

A. Austryacko-toskańskie korespondencye.

Artykuł 3.

Taryfa, podług której będą taksowane.

Znoszą się należytości, obecnie pobierane od przesełek poczty listowej z państw austryackich, i nawzajem do tychże, a zamiast nich w zastosowanie wchodzi spólna, w głównej konwencyi ustanowiona taryfa z następującemi modyfikacyami.

Artykuł 4.

List pojedyńczy. Waga tegoż.

Ustanawia się waga pojedynczego listu w Austryi na jeden łót wiedeński, co się równa wadze $17\frac{1}{2}$ gramów (artykuł 10. głównej konwencyi), a w Toskanie na 15 denarów ($14\frac{5}{6}$ denarów, co odpowiada wadze $17\frac{1}{2}$ gramów).

Artykuł 5.

Taksa.

Co się tycze taks w Toskanie od listów i próbek towarowych rozporządza się, iż taksy 3-, 6- i 9- krajcarowe ustanowione w artykule 10. głównej konwencyi, które podług taryfy odpowiadają kwocie w soldach, a to względnie $3=1\frac{2}{7}$, $6=2\frac{4}{7}$ i $9=3\frac{6}{7}$, uważane będą za równe 2, 4 i 6 kracyom.

Artykuł 6.

Przedmioty drukowe.

Dla przedmiotów drukowych peryodycznych, lub nieperyodycznych, pod obwiązaniem krzyżowem rozesłanych, ma moc postanowienie artykułu 13. głównej konwencyi, co się tycze tego, że Toskana za każde 15 denarów pobierać ma 1 soldo.

Artykuł 7.

Frankowanie przez przylepianie mark frankowych.

Opłacenie portoryum, które na mocy artykułu 12. konwencyi głównej w regule z góry uskutecznionem bywa, dzieje się przez użycie stęplów, frankowanie udowadniających, i zwyczajnie markami frankowemi nazwanych.

Artikel 2

Regulirung der Postverbindungen.

Die wechselseitigen Packetschlüsse bleiben unverändert, wie sie dermalen bestehen; es steht jedoch beiden Verwaltungen frei, sich wegen Abänderung derselben, sobald solche für den Dienst ersprießlicher erscheinen sollte, in das Einvernehmen zu setzen. Was die Postverbindungen und das hierauf Bezug Nehmende anbelangt, so bleiben die früher getroffenen Uebereinkommen, so lange nicht neue getroffen werden, in voller Kraft.

A. Oesterreichisch-toskanische Korrespondenzen.

Artikel 3.

Tarif für die Taxirung derselben.

Die Gebühren, welche gegenwärtig für die Briefpostsendungen von und nach den österreichischen und toskanischen Staaten eingehoben werden, sind aufgehoben, und es tritt statt derselben der gemeinschaftliche im Hauptvertrage festgesetzte Tarif mit folgender Modifikazion in Anwendung.

Artikel 4.

Einfacher Brief. Gewicht desselben.

Das Gewicht eines einfachen Briefes wird in Oesterreich auf Ein Wiener Loth, gleich $17\frac{1}{2}$ Grammen (Artikel 10 des Hauptvertrages) und in Toskana auf 15 Denari ($14\frac{5}{6}$ Denari gleich $17\frac{1}{2}$ Grammen) festgesetzt.

Artikel 5.

Taxe.

Bezüglich der Einhebung der Taxen in Toskana für Briefe und Waarenmuster wird bestimmt, daß die im Artikel 10 des Hauptvertrages festgesetzten 3, 6 und 9 Kreuzer, welche nach dem Tarife einem Betrage von bezüglich $3 = 1\frac{2}{7}$, $6 = 2\frac{4}{7}$ und $9 = 3\frac{6}{7}$ Soldi entsprechen gleichgehalten seien 2, 4 und 6 Crazien.

Artikel 6.

Drucksachen.

Für periodische oder nicht periodische Drucksachen, die unter Kreuzband versendet werden, gilt die Bestimmung des Artikels 13 des Hauptvertrages in der Auffassung, daß Toskana für je 15 Denari einen Soldo einzuheben hat.

Artikel 7.

Frankirung mittelst Anwendung der Frankomarken.

Die Bezahlung des Porto, welches zufolge des Artikels 11 des Hauptvertrages im Grundsatze vorausbezahlt werden muß, hat mittelst Anwendung von Stempeln, welche die Frankirung darthun und gewöhnlich Frankomarken genannt werden, zu geschehen.

Marki takowe przedawają obustronne zakłady pocztowe o cenach następujących:

Dla przedmiotów drukowych i t. d.

Po jednem soldo (czyli jednemu krajcarowi), po dwa soldo (czyli dwa krajcary).

Dla korespondencyi listowej:

Po dwie kracye (czyli trzy krajcary), po cztery kracye (czyli sześć krajcarów), po sześć kracyi (czyli dziewięć krajcarów).

Artykuł 8.

Podawca listów, przedmiotów drukowych i wzorów towarowych ma na stronie adresy na górnym jej brzegu w środku jednę, lub tyle mark frankowych trwale przylepić, odwilżywszy lipką massę, którą namazana jest odwrotna strona marki, ile potrzeba, aby ogólną ich wartością odpowiedzieć należytości frankowej podług odległości i wagi wypadającej.

Należytość rekomendacyjną i onę od retour-recepisu (artykuł 14. głównej konwencyi) opłaci podawca przez przylepienie marki frankowej o czterech kracyach, lub sześciu krajcarach na tej stronie listu, gdzie' się pieczęć znajduje.

Artykuł 9.

Sposób podania.

Wspomniane przesełki poczty listowej wrzucone będą do przeznaczonych ku temu przy urzędach pocztowych skrzynek na listy; owe zaś, które kto rekomendowane z recepisem powrotnym lub bez takowego, przesłać chce, należącemi już markami frankowemi opatrzone, urzędnikom pocztowym mają być wręczone.

Artykuł 10.

Przybicie taryfy poczty listowej i spisu miejsc.

Dla obliczenia listowego portoryum przybiją administracye pocztowe obu państw dla wglądnienia publicznego taryfę wraz z dotyczącemi postanowieniami, tudzież spisy miejsc, nie nad 20 mil niemieckich oddalonych.

Przy ważniejszych urzędach pocztowych znajdować się będą zapasem tak taryfa, jak spisy te, drukowane, dla publiczności na sprzedaż.

Artykuł 11.

Wyjątkowe przylepienie mark przez służbujących przy poczcie.

W przypadkach wątpliwych przystoi stronom prawo, zapytać się urzędników pocztowych o należytą taksę, którzy w takowym razie przylepić mają potrzebne marki frankowe, za które im wartość w gotówce zapłacić należy.

Derlei Marken werden von den beiderseitigen Postanstalten zu folgenden Werthbeträgen verkauft werden:

Für Drucksachen 2c.

Zu einem Soldo (oder einem Kreuzer), zu zwei Soldi (oder zwei Kreuzer).

Für Briefsendungen:

Zu zwei Crazien (oder drei Kreuzer), zu vier Crazien (oder sechs Kreuzer), zu sechs Crazien (oder neun Kreuzer).

Artikel 8.

Der Aufgeber von Briefen, Drucksorten und Waarenmustern hat auf der Adresseite am oberen Rande eine oder so viele Frankomarken mittelst Benetzung des auf der Rückseite der Marke aufgetragenen Klebestoffes haltbar zu befestigen, als nöthig sind, um durch ihren Gesammtwerth die nach Entfernung und Gewicht entfallende Franko-Gebühr darzustellen.

Die Rekommandazionsgebühr und jene für das Retour-Rezepisse (Artikel 14 des Hauptvertrages) ist mittelst einer Frankomarke von vier Crazien oder sechs Kreuzern und zwar durch Aufklebung derselben auf der Siegelseite des Briefes zu entrichten.

Artikel 9.

Art der Aufgabe.

Die erwähnten Briefpostsendungen sind in die bei den Postämtern dazu bestimmten Briefkästen einzulegen; jene hingegen, die rekommandirt mit oder ohne Retour-Rezepisse versendet werden wollen, sind schon mit den gebührenden Frankomarken versehen den Postbeamten einzuhändigen.

Artikel 10.

Affigirung des Briefposttarifes und des Ortsverzeichnißes.

Zur Berechnung des Briefporto werden die Postverwaltungen beider Staaten den Tarif mit den darauf bezüglichen Bestimmungen und die Verzeichnisse jener Orte, die von einander nicht weiter als 20 deutsche Meilen entfernt sind, zur Einsicht des Publikums affigiren.

Bei den bedeutenderen Postämtern werden diese Behelfe gedruckt zum Verkaufe an das Publikum vorräthig seyn.

Artikel 11.

Ausnahmsweises Aufkleben der Marken durch die Postbediensteten.

Für zweifelhafte Fälle steht den Parteien das Recht zu, die Postbeamten um die richtige Taxe zu befragen, und diese haben in einem solchen Falle die erforderlichen Frankomarken, für welche ihnen der Werth im Baren zu bezahlen ist, aufzukleben.

Artykuł 12.

Zniesienie portoryum tranzytowego

Tak rząd austryacki, jak toskański obowiązują się wzajemnie, iż nie będą obciążały korespondencye, o których tu mowa, żadną należytością tranzytową, którąby może żądaną być mogła przez pośrednie państwa włoskie, przechodu dozwalające, tak, iż te korespondencye na wszelki sposób podlegać będą tylko spólnej taksie portoryjnej.

B. Korespondencye toskańsko-niemieckie.

Artykuł 13.

Pod korespondencyami toskańsko-niemieckiemi rozumieć się mają te korespondencye, które miejsce mają wzajemnie między Toskaną, a onemi państwami związkowemi, które do związku pocztowego niemiecko-austryackiego już przystąpiły, i względem których Austrya rządowi toskańskiemu w artykule 25. głównej konwencyi wszystkie te korzyści zabezpiecza, które na mocy niemiecko-austryackiego traktatu pocztowego własnym jej korespondencyom przysłużają.

Artykuł 14.

Niemieckie, już obecnie do związku pocztowego należące państwa.

Niemieckie państwa, które już obecnie przystąpiły do związku pocztowego niemiecko-austryackiego, są, oprócz cesarstwa austryackiego w całej swej objętości, królestwa: Prusy. Bawarya, Saksonia, wielkie-księstwo Meklenburg-Strelitz i księstwa Schlezwig-Holsztyn.

Artykuł 15.

Przystąpienie innych państw.

W miarę, jak inne jakie nowe państwo do tego związku przystąpi, Austrya o tem bezzwłocznie Toskanę zawiadomi, a oba państwa natychmiast zgodnie ustanowią czas i owe potrzebne postanowienia, ażeby z korespondencyami, z nowo przystąpionego państwa pochodzącemi, lub do tegoż wystosowanemi, podobnie postępowano, jak z korespondencyami państw wyżej wymienionych.

Artykuł 16.

Toskańskie portoryum od pojedyńczego listu toskańsko-niemieckiego.

Co się tycze tej korespondencyi stósownie do artykułu 26. głównej konwencyi ustanawia się, że Toskana tak przy oddaniu, jak też przy podaniu pobierać ma prawo na własny rachunek osobną taksę o czterech kracyach (6 krajcarach) od każdego pojedynczego listu, którato taksa należeć się będzie Toskanie od austryackiej administracyi co do korespondencyi, która przychodzi frankowana, a odchodzi niefrankowana. Także i przy korespondencyach tego rodzaju ustanawia się waga listu pojedynczego na 15 denarów.

Artikel 12.

Aufhebung des Transitportos.

Sowohl die österreichische als die toskanische Regierung verpflichtet sich, die in Rede stehenden Korrespondenzen mit keiner Transitogebühr zu belasten, welche für dieselbe etwa von den zwischenliegenden den Durchzug gewährenden italienischen Staaten in Anspruch genommen werden könnte, so daß diese Korrespondenzen in jedem Falle nur der gemeinschaftlichen Portotaxe unterliegen werden.

B. Toskanisch-deutsche Korrespondenzen.

Artikel 13.

Unter den toskanisch-deutschen Korrespondenzen werden jene verstanden, die zwischen Toskana und dem zum deutsch-österreichischen Postvereine schon beigetretenen Bundesstaaten gewechselt werden, und bezüglich deren im Artikel 25 des Hauptvertrages Oesterreich der toskanischen Regierung alle jene Vortheile zusichert, welche Kraft des deutsch-österreichischen Postvertrages seinen eigenen Korrespondenzen zukommen.

Artikel 14.

Deutsche, schon derzeit zum Postvereine gehörige Staaten.

Die dem deutsch-österreichischen Postvereine schon derzeit beigetretenen deutschen Staaten sind, außer dem Kaiserthume Oesterreich in seinem ganzen Umfange, die Königreiche Preußen, Baiern, Sachsen, das Großherzogthum Meklenburg-Strelitz und die Herzogthümer Schleswig-Holstein.

Artikel 15.

Beitritt anderer Staaten.

Nach Maßgabe als ein anderer Staat diesem Vereine beitritt, wird Oesterreich hiervon unverzüglich Toskana verständigen, und beide werden sogleich einverständlich den Zeitpunkt und die erforderlichen Bestimmungen festsetzen, damit die Korrespondenzen von und nach dem neu beigetretenen Staate, wie jene der oben erwähnten Staaten, behandelt werden.

Artikel 16.

Toskanisches Porto für den einfachen toskanisch-deutschen Brief.

Bezüglich dieser Korrespondenz wird in Gemäßheit des Artikels 26 des Hauptvertrages festgesetzt, daß Toskana sowohl bei der Abgabe als auch bei der Aufgabe eine besondere Taxe von vier Crazien (6 Kreuzer) für jeden einfachen Brief für seine Rechnung einzuheben berechtiget ist, und es wird ihm diese Taxe von der österreichischen Verwaltung bezüglich der frankirt einlangenden und nicht frankirt abgehenden Korrespondenz gutgeschrieben werden. Auch für die Korrespondenzen dieser Gattung ist das Gewicht eines einfachen Briefes auf 15 Denari festgesetzt.

Artykuł 17.

Taksa ogólna.

Ogólna taksa od pojedynczego listu między Toskaną a państwami związku pocztowego niemiecko-austryackiego, wynosi podług artykułu 25. konwencyi głównej, i podług artykułu 16. niniejszej konwencyi, jak następuje

toskańskiego	portoryum	4 kracye (6 krajcarów)
niemiecko-austryackie	„	6 kracyi (9 „)
razem	. . . .	10 kracyi.

Artykuł 18.

Taryfa progresyi wagi i taksy od każdego rodzaju tych korespondencyi.

Taryfa tak co do zwyczajnych lub rekomendowanych, jako też co do przesełek pod obwiązaniem i próbek towarowych, postępuje równie tak, jak korespondencya austryacko-toskańska.

Artykuł 19.

Szwajcarskie protoryum tranzytowe.

Jeżeliby część toskańsko-niemieckiej korespondencyi przez szwajcarskie terytoryum przechodzić miało, ma się do należytości portoryjnych, w artykule 17. ustanowionych, doliczyć jeszcze należytość tranzytowa, Szwajcaryi opłacić się mająca, którąto ostatnią także albo podawca, albo adresat opłacić może.

Oprócz tych należytości nie będzie się żądać od korespondentów żadnej innej.

Artykuł 20.

Opłacenie tych należytości w gotówce.

Austrya przyrzeka, o ile tylko od niej zawisło, ku temu działać, ażeby także i należytości, wypadające od korespondencyi toskańsko-niemieckiej przez przylepianie mark frankowych uiszczane być mogły. Zanim to nastąpi, tęż opłatę w gotówce uiszczać należy.

C. Korespondencya z innemi poza Austryą leżącemi państwami.

Artykuł 21.

Co się tycze korespondencyj do lub z tych państw związkowych, które jeszcze nie przystąpiły do niemiecko-austryackiego związku pocztowego, tudzież korespondencyj innych państw zagranicznych, których przesełanie przez austryackie zakłady pocztowe bywa uskutecznione, pozostają w swej mocy postanowienia traktatu addycyonalnego zawartego na dniu 8. Kwietnia między Austryą a Toskaną, dopóki nie zostaną wydane inne jakie nowe rozporządzenia.

Artikel 17.

Gesammttaxe.

Die Gesammtaxe für einen einfachen Brief zwischen Toskana und den Staaten des deutsch-österreichischen Postvereines ergibt sich nach Artikel 25 des Hauptvertrages und nach Artikel 16 des gegenwärtigen Vertrages mit folgenden:

an toskanischem	Porto	4 Crazien	(6 Kreuzer)
an deutsch-österreichischem	„	6 „	(9 „)
zusammen . .		10 Crazien.	

Artikel 18.

Tarif der Gewichts- und Tax-Progression für jede Gattung dieser Korrespondenzen.

Der Tarif sowohl bezüglich der gewöhnlichen oder rekommandirten als auch der Kreuzbandsendungen und Waarenmuster steigt eben so wie jener für die österreichisch-toskanische Korrespondenz.

Artikel 19.

Schweizerisches Transitporto.

Wenn ein Theil der toskanisch-deutschen Korrespondenz schweizerisches Gebiet durchziehen sollte, so hat zu den im Artikel 17 festgesetzten Portogebühren noch die an die Schweiz zu zahlende Transitgebühr hinzuzukommen, welche letztere ebenfalls von dem Aufgeber oder dem Adressaten bezahlt werden kann.

Außer diesen Gebühren wird dem Korrespondenten keine andere abgefordert.

Artikel 20.

Barzahlung dieser Gebühren.

Oesterreich verspricht, so viel an ihm liegt, dahin zu wirken, daß auch die Zahlung der für die toskanisch-deutsche Korrespondenz entfallenden Gebühren mittelst Anwendung von Frankomarken stattfinden könne. Bis dahin hat diese Bezahlung im Baren zu geschehen.

C. Korrespondenz mit den andern über Oesterreich hinaus gelegenen Staaten.

Artikel 21.

Was die Korrespondenzen von und nach den, dem deutsch-österreichischen Postvereine noch nicht beigetretenen Bundesstaaten und jene anderer auswärtiger Staaten betrifft, deren Vermittlung durch österreichische Postanstalten stattfindet, bleiben bis auf Weiteres die Bestimmungen des zwischen Oesterreich und Toskana abgeschlossenen Addizional-Vertrages vom 8. April 1839 aufrecht.

Artykuł 22.

W skutek zmian, zaszłych od onego czasu, najszczególniej co się tycze instradowania korespondencyi, można owe siedem kategoryj, na które wtedy korespondencye podzielić za stosowne uznano, ograniczyć na trzy, i przeto też takowe ograniczają się na następujące:

I. Od każdych 30 gramów korespondencyi, morzem do Tryestu przesłanej tudzież, od każdych 30 gramów korespondencyi z Szwajcaryi nadchodzącej po . . . . lirze 1, cent. —
II. Od każdych 30 gramów korespondencyi niemieckich państw związkowych, które jeszcze nie przystąpiły do niemiecko-austryackiego związku pocztowego (na drodze przez Szwajcaryą i Bawaryą), tudzież korespondencyi Danii, Szwecyi i innych państw cudzych po lirach 2, cent. 8
III. Od każdych 30 gramów korespondencyi królestwa Polskiego, Rossyi, Turcyi i księstw Dunajskich po . lirach 3, cent. 90

Od żurnalów i przedmiotów drukowych pod obwiązaniem, z wyż rzeczonych krajów z przeznaczeniem dla Toskany nadesłanych, płaci się po 5 austryackich centezymów od każdego arkusza drukiem, a od wzorów i próbek towarowych trzecią część tej ilości, która wypada od listów dotyczących wedle stosunku ich wagi.

Artykuł 23.

Odnowienie konwencyi między Austryą a państwami wyż namienionemi.

Toskańskiemu rządowi waruje się prawo używania tych samych korzyści od jego korespondencyj z państwami wspomnianemi, jakie mu podają traktaty istniejące między Austryą a temi państwami, mianowicie, prawo korzystania z wolności frankowania, skoro Austrya, gdy ustaną lub zniesione zostaną dotychczasowe traktaty, będzie mogła zawrzeć nowe na zasadach, więcej zgodnych z onemi, które służą za podstawę konwencyi dla związku pocztowego austryacko-włoskiego, i niemiecko-austryackiego.

Artykuł 24.

Gazety.

Ustęp 5. głównej konwencyi, zawierający artykuły 30. aż włącznie do 40., i dotyczący szczególnie spraw gazetowych, nie ma obecnie zastósowania między Toskaną a Austryą, a pisma peryodyczne wszelkiego rodzaju podlegają postanowieniom, dla przesełek pod obwiązaniem (artyk. 6.) ogólnie wskazanym.

Toskana atoliż zastrzega sobie prawo postanowienia te wprowadzić w życie, skoro je uzna za stosowne i okolicznościom odpowiednie, uczyniwszy o tem, dwa miesiące w przód, oznajmienie rządowi austryackiemu.

Artikel 22.

In Folge der seit jener Zeit insbesondere bezüglich der Instradirung der Korrespondenzen eingetretenen Aenderungen können die sieben Kategorien, in die man sie damals einzutheilen für angemessen befunden hatte, auf drei beschränkt werden, und werden hiermit beschränkt, und zwar auf folgende:

I. Für je 30 Gramme der Korespondenz, die zur See in Triest einlangt, und für je 30 Gramme derselben, die aus der Schweiz kommt . Lire 1. cent. —

II. Für je 30 Gramme der Korrespondenzen der dem deutsch-österreichischen Postvereine noch nicht beigetretenen deutschen Bundesstaaten (auf dem Wege durch die Schweiz und durch Baiern), dann jener Dänemarks, Schwedens, und anderer fremden Staaten Lire 2. cent. 8

III. Für je 30 Gramme der Korrespondenz Polens, Rußlands, der Türkei und der Donaufürstenthümer . . . . Lire 3. cent. 90

Für Journale und Drucksachen unter Kreuzband, die aus den genannten Ländern mit der Bestimmung für Toskana einlangen, sind 5 österreichische Centesimi für jeden Druckbogen und für Muster und Waarenproben ein Drittel jenes Betrages zu bezahlen, der für die bezüglichen Briefe nach Verhältniß ihres Gewichtes entfällt.

Artikel 23.

Erneuerung der Konvenzion zwischen Oesterreich und den vorgenannten Staaten.

Der toskanischen Regierung wird das Recht zugesichert, für ihre Korrespondenzen mit den erwähnten Staaten jene Vortheile zu genießen, welche die zwischen dem Kaiserthume Oesterreich und diesen Staaten bestehenden Verträge ihr darbieten, insbesondere den Vortheil der Frankirungsfreiheit, sobald nach Aufhören oder Auflösung der dermaligen Verträge Oesterreich auf Grundlagen, welche mit denen des österreichisch-italienischen und deutsch-österreichischen Postvereines mehr im Einklange sind, neue Verträge abgeschlossen haben wird.

Artikel 24.

Zeitungen.

Der Abschnitt 5 des Hauptvertrages, welcher die Artikel 30 bis einschließig 40 enthält, und die Besorgung des Zeitungswesens insbesondere behandelt, findet derzeit zwischen Toskana und Oesterreich keine Anwendung, und es unterliegen die periodischen Schriften jeder Art jenen Bestimmungen, welche für Kreuzbandsendungen (Artikel 6) überhaupt festgesetzt sind.

Toskana behält sich jedoch das Recht vor, diese Bestimmungen, sobald es den Umständen angemessen seyn wird, ins Leben zu lassen, nachdem sie zwei Monate früher der österreichischen Regierung hiervon die Anzeige gemacht haben wird.

Artykuł 25.

Karty korespondencyjne.

Przy kartowaniu wszystkich korespondencyj służyć będą obustronnym zakładom pocztowym karty korespondencyjne podług wzorów przepisanych. Należytości, wypadające od korespondencyi austryacko-toskańskiej i toskańsko-niemieckiej, muszą także na każdym liście zanotowane, a co się tycze należytości od korespondencyi toskańsko-niemieckiej, składających się z należytości toskańskiej i niemieckiej (bez uszczerbku, co do innych) każda osobno będzie notowana, i równie też należytości te osobno do kart korespondencyjnych będą notowane.

Artykuł 26.

Waluta monetowa.

Od korespondencyi z Toskany do Austryi liczy się należytość w kracyach, których dwanaście czyni jednę lirę toskańską; korespondencye zaś z Austryi do Toskany mające być przesełane w krajcarach będą taksowane; których dwadzieścia idzie na jednę lirę austryacką. Nie będą policzone specyalne owe dyfferencye w należytościach portoryjnych, wypadających w skutek niezupełnej równości co do wagi i waluty monetowej obu państw.

Artykuł 27.

Potrącenie i saldowanie.

Kwoty, tak w austryackich, jak toskańskich kartach korespondencyjnych znajdujące się, będą codziennie wciągane do własnego żurnalu podług przepisanego wzoru.

Austryackie urzędy zamykają z końcem każdego miesiąca swe żurnale, i odsełają je do departamentu rachunkowego Ministerstwa handlu (buchhalteryi pocztowej nadwornej) we Wiedniu, który takowe co miesiąc udziela jeneralnej intendencyi poczt toskańskich do rozpoznania prawdziwości. Obustronna wypłata ma nastąpić albo we Wiedniu, albo we Florencyi w monecie brzęczącej co kwartał, w przeciągu sześciu tygodni od tego dnia licząc, na którym obie strony, po ukończonej rewizyi rachunków ostatniego miesiąca każdego ćwierćrocza, zgodziły się o sumę dotyczącej wzajemnej należytości. Przy obliczeniu każde 100 austryackich lir równa się 103 lirom i 11 soldom.

Artykuł 28.

Urzędowa korespondencya między administracyami.

Naddyrekcya pocztowa królestwa Lombardzko-Weneckiego i jeneralna nadintendencya poczt toskańskich wszystko piśmiennie odbywa, co się tycze wzajemnej ich służby.

Przedmioty, względem których nie ułożono się ze strony władz rzeczonych, będą drogą dyplomatyczną między oboma rządami załatwione.

Artikel 25.

Korrespondenz-Karten.

Bei der Kartirung sämmtlicher Korrespondenzen werden sich die beiderseitigen Post-Anstalten der Korrespondenz-Karten nach den vorgeschriebenen Mustern bedienen. Die Gebühren, welche für die österreichisch-toskanische und toskanisch-deutsche Korrespondenz entfallen, sind auch auf jedem Briefe anzusetzen, und rücksichtlich der Gebühren für die toskanisch-deutschen Korrespondenzen, welche aus einer toskanischen und deutschen Gebühr (unbeschadet allfälliger anderer) bestehen, ist jede abgesondert anzusetzen, wie denn auch diese Gebühren abgesondert in den Korrespondenz-Karten einzutragen sind.

Artikel 26.

Münz-Währung.

Für die aus Toskana nach Oesterreich abgehende Korrespondenz werden die Gebühren in Crazien angerechnet, von denen zwölf eine toskanische Lira ausmachen; die aus Oesterreich nach Toskana zu versendenden werden in Kreuzern taxirt, von denen zwanzig auf eine österreichische Lira gehen. Besondere Differenzen in der Portogebühr in Folge der nicht völligen Gleichheit des Gewichtes und der Münz-Währung der beiden Staaten werden nicht in Anrechnung gebracht.

Artikel 27.

Abrechnung und Saldirung.

Die in den österreichischen sowohl als toskanischen Korrespondenz-Karten erscheinenden Beträge werden täglich in ein eigenes Journal nach dem vorgeschriebenen Muster eingetragen.

Die österreichischen Postämter haben mit Ende eines jeden Monates ihre Journale abzuschließen, und an das Rechnungs-Departement des Handelsministeriums (Post-Hofbuchhaltung) in Wien einzusenden, welches dieselben monatlich der General-Intendanz der toskanischen Posten zur Prüfung mittheilt. Die beiderseitige Ausgleichung hat in Wien oder in Florenz in klingender Münze vierteljährig innerhalb sechs Wochen von dem Tage an zu geschehen, an welchem beide Theile nach beendigter Revision der Rechnungen des letzten Monates eines Vierteljahres über den Betrag des betreffenden Guthabens und der Schuldigkeit übereingekommen sind. Bei der Abrechnung sind 100 österr. Lire, 103 toskan. Liren und 11 Soldi gleich zu halten.

Artikel 28.

Aemtliche Correspondenz zwischen den Verwaltungen.

Die Oberpost-Direkzion des lomb.-venez. Königreiches und die General-Oberintendanz der toskanischen Posten haben über Alles, was auf den wechselseitigen Dienst Bezug hat, schriftlich zu verkehren.

Gegenstände, bezüglich deren ein Uebereinkommen der erwähnten Behörden nicht zu Stande kommt, sind im diplomatischen Wege zwischen beiden Regierungen auszutragen.

Artykuł 29.

Kierujące władze pocztowe państw kontraktujących, przyjmują wzajemne zażalenia, wytoczone z powodu nieprawego postępowania urzędów pocztowych i urzędników pocztowych, i oddadzą należytą sprawiedliwość, wysłuchawszy powody usprawiedliwienia, strony obwinionej.

Artykuł 30.

Ugodzenie się względem zmian w pocztowej służbie wykonującej.

Obustronnym administracyom pocztowym pozostawia się do woli, zaprowadzić zmiany w wykonaniu służby pocztowej, o ile się porozumiały względem stósowności takowych, mianowicie co się tycze pomnożenia lub pomniejszenia pakietów pocztowych, ich instradowania i t. p.

Poczty wozowe.

Artykuł 31.

Ogólne zasady dla spólnego uregulowania poczt wozowych.

Aby teraźniejszy instytut kuryerów między Austryą a Toskaną publicznemu obrotowi uczynić przystępniejszym, i oraz dla kas pocztowych korzystniejszym, oba kontraktujące rządy, pełne otuchy, że także i rząd papiezki i modeński do tego celu przyłożą się, oświadczają się gotowemi, w jak najkrótszym czasie uregulować za pomocą osobnej konwencyi wyż wspomniane jazdy, wedle zasad następujących:

§. 1.

Należytości poczty wozowej od pasażerów i od przewyżki wagi bezpłatnej, ustanowione zostaną podług taryfy, spólnie ułożyć się mającej, i będą pobierane na rzecz dotyczących kas pocztowych.

§. 2.

Administracya pocztowa każdego owych czterech państw kontraktujących, przejmuje z reguły wszelkie koszta przesłania aż do pierwszej stacyi granicznej kraju sąsiedniego.

§. 3.

Każda administracya pocztowa pobiera wszystkie należytości poczty wozowej (§. 1.) co do tej części drogi, dla której ponosić winna koszta przeprawy (§. 2).

§. 4.

W razie, gdyby używano i wozów i konduktorów administracyi pocztowej jednego państwa na terytoryach państw drugich, zabezpiecza się pierwszemu wynagrodzenie oznaczyć się mające.

Konduktorowie mają być odpowiedzialnymi za przesełki do transportowania im poruczone.

Artikel 29.

Die leitenden Postbehörden der vertragschließenden Staaten werden die Beschwerden, die über unrichtige Vorgänge der Postämter und Postbeamten erhoben werden sollten, entgegennehmen, und denselben nach Anhörung der Rechtfertigungs-Gründe des angeschuldigten Theiles, gebührend Recht widerfahren lassen.

Artikel 30.

Vereinbarung über Abänderungen im ausübenden Postdienste.

Den beiderseitigen Post-Verwaltungen steht frei, Abänderungen in der Ausübung des Postdienstes, in so ferne sie über deren Zweckmäßigkeit einverstanden sind, einzuführen, insbesondere bezüglich der Vermehrung oder Verminderung der Packetschlüsse, deren Instradirung u. dgl.

Fahrposten.

Artikel 31.

Allgemeine Grundsätze für die gemeinschaftliche Regelung der Fahrposten.

Um das gegenwärtige Institut der Kourier-Fahrten zwischen Oesterreich und Toskana dem öffentlichen Verkehre zugänglicher und für die Postkassen einträglicher zu machen, erklären sich die beiden vertragschließenden Regierungen im festen Vertrauen, daß auch die päpstliche und modenesische Regierung zu demselben Zwecke die Hand bieten werden, bereit, in kürzester Zeit obige Fahrten mittelst eines besonderen Vertrages nach folgenden Grundsätzen zu regeln:

§. 1.

Die Fahrpost-, Passagier- und Ueberfracht-Gebühren werden nach einem gemeinschaftlich zu verabredenden Tarife festgesetzt und zu Gunsten der betreffenden Postkassen eingehoben werden.

§. 2.

Die Postverwaltung eines jeden der vier vertragschließenden Staaten übernimmt in der Regel die sämmtlichen Beförderungskosten bis zur ersten Grenzstazion des benachbarten Landes.

§. 3.

Jede Postverwaltung bezieht die sämmtlichen Fahrpostgebühren (§. 1) rücksichtlich derjenigen Strecke, für welche sie die Beförderungskosten zu tragen hat (§. 20).

§. 4.

Für den Fall als die Wägen und Kondukteure der Postverwaltung eines Staates auf dem Gebiete der anderen Staaten benützt würden, wird dem ersteren eine zu bestimmende Entschädigung zugesichert.

Die Kondukteure haben für die ihnen zum Transporte anvertrauten Sendungen zu haften.

§. 5

Każdemu państwu zabezpiecza się ze strony drugiego przy przeprawie pocztami wozowemi, uwolnienie od drogowego, od myta i t. p. niemniej też inne korzyści przysługujące własnym kuryerom na własnem terytoryum.

§. 6.

Wolno podawcom, opłacać należytości od przedmiotów poczty wozowej, przesłać się mających, do którego z państw kontraktujących, albo przy podaniu albo przekazać opłacenie onychże adresatom.

Artykuł 32.

Chcąc uregulować służbę poczty wozowej na rachunek rządów interesowanych, wszakże bez uszczerbku wolnej konkurencyi, istniejącej także i dla przemysłu transportowego w Wielkiem-Księstwie, oświadcza rząd toskański, iż tenże, jeżeli do skutku przyjdzie konwencya specyalna, w powyższym artykule wspomniana, zastrzedz sobie musi jeden rok od dnia zawarcia tej konwencyi, aby, o ile tylko od niego zawisło, przygotować jej przeprowadzenie i toż uskutecznić.

Artykuł 33.

Specyalne konwencye z innemi państwami włoskiemi.

Owe specyalne konwencye, które rząd austryacki i toskański zawrzeć będzie miał z innemi państwami włoskiemi w celu wykonania głównej konwencyi, muszą wzajemnie, zanim zostaną zawarte, być zakomunikowane, ażeby co do tych punktów, które najszczególniej obu dotyczą rządów, ugoda mogła być zawartą.

Artykuł 34.

Początek i trwanie konwencyi.

Niniejsza konwencya nabywa mocy jednocześnie z główną konwencyą względem związku pocztowego austryacko-włoskiego, i trwa przez ten sam przeciąg czasu, co i ostatnia.

Artykuł 35.

Wymiana ratyfikacyi nastąpi we Florencyi w przeciągu dni trzydziestu, albo jeżeli to być może, nawet i pierwej.

W dowód czego została niniejsza konwencya w dwóch równobrzmiących egzemplarzach wygotowana i przez wyż namienionych pełnomocników pod wyciśnięciem ich pieczęci podpisana.

Dano we Florencyi dnia 5. Listopada roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego.

Ch. Hügel m. p.
(L. S.)

Duca di Casigliano m. p.
(L. S.)

§. 5.

Jedem Staate wird von Seite der anderen Staaten bei der Beförderung der Fahrposten die Befreiung von Strassengeldern, Wegmauthgebühren u. dgl. so wie jede andere Begünstigung zugesichert, welche den eigenen Kourieren auf dem Gebiete derselben zusteht.

§. 6.

Es wird den Aufgebern freigestellt, die Gebühren für Fahrpoststücke, welche nach einem der vertragschließenden Staaten zu versenden kommen, entweder bei der Aufgabe zu entrichten oder solche dem Adressaten zur Bezahlung zuzuweisen.

Artikel 32.

Um den Fahrpostdienst auf Rechnung der betheiligten Regierungen jedoch ohne Beeinträchtigung der freien Konkurrenz, welche auch für die Industrie des Transportwesens im Großherzogthume besteht, zu regeln, erklärt die toskanische Regierung, daß, wenn der Abschluß des im vorstehenden Artikel erwähnten Spezialvertrages stattfindet, sie sich Ein Jahr, vom Tage des Abschlußes dieses Vertrages an, vorbehält, damit sie dessen Ausführung, so viel an ihr liegt, vorbereiten und bewerkstelligen könne.

Artikel 33.

Besondere Verträge mit anderen italienischen Staaten.

Die besonderen Verträge, welche die österreichische und toskanische Regierung mit den anderen italienischen Staaten in Vollziehung des Hauptvertrages abzuschließen in die Lage kommen, sollen vor ihrem Abschluße wechselseitig mitgetheilt werden, damit bezüglich jener Punkte, welche die beiden Regierungen insbesondere betreffen, ein Uebereinkommen getroffen werden könne.

Artikel 34.

Anfangstermin und Dauer des Vertrages.

Gegenwärtiger Vertrag tritt gleichzeitig mit dem Hauptvertrage über den österreichisch-italienischen Postverein und bleibt für dieselbe Zeit in Kraft.

Artikel 35.

Die Auswechslung der Ratifikazionen wird in Florenz innerhalb dreißig Tagen, oder, wenn thunlich, noch früher stattfinden.

Zur Urkunde dessen ist der gegenwärtige Vertrag in zwei gleichlautenden Exemplaren ausgefertiget und von den obengenanten Bevollmächtigten unter Beidrückung ihrer Siegel unterfertiget worden.

So geschehen, Florenz den 5. November Eintausend achthundert fünfzig.

Ch. Hügel m. p. (L. S.)

Duca di Casigliano m. p. (L. S.)

My, powziąwszy wiadomość o artykułach niniejszej konwencyi specyalnej i pod ścisłą rozwagę je wziąwszy, uchwalamy wszystkie i każdy z osobna i zatwierdzamy takowe, a oraz słowem Naszem cesarsko-królewskiem przyrzekamy, iż wszystkie szczegóły w nich zawarte, wiernie i ściśle wykonywać polecimy, ani tego nie dopuścimy, aby od nich pod jakimkolwiekbądź względem ze strony Naszych odstępowano. W dowód czego artykuły niniejszego traktatu własnoręcznie podpisujemy i takowe wyciśnięciem pieczęci Naszej zatwierdzić rozkazujemy.

Dano we Wiedniu dnia 30. miesiąca Listopada w roku 1850, Naszego panowania drugim.

Franciszek Józef.

(L. S.)

Schwarzenberg.

79.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 14. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XIV. nr. 54, wydana dnia 15. Marca 1851),

mocą którego obwieszcza się przedłużenie terminu do wykonania konwencyi pocztowej, zawartej między Austryą i Toskaną na dniu 5. Listopada 1850.

Na wezwanie rządu Wielkiego-Księstwa Toskańskiego wydaje się rozporządzenie, iż zawarta z Toskaną na dniu 5. Listopada 1850 konwencya pocztowa, nie 5. Marca, lecz dopiero 1. Kwietnia 1851 wejdzie w wykonanie.

Bruck m. p.

80.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 23. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XV. nr. 55, wydana dnia 15. Marca 1851),

mocą którego powszechnie obwieszczone zostają postanowienia, Najwyższym rozkazem dla armii Nro. 11. z dnia 22. Października 1850, co do przyjmowania kadetów wydane.

Ażeby być należycie zapewnionym, iż na przyszłość tylko tacy młodzieńcy do wojska na kadetów przyjmowani będą, którzy posiadają dostateczne wia-

Nos visis et perpensis conventionis hujus specialis articulis, illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse. In quorum fidem praesentes tractatus tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro muniri jussimus.

Dabantur Viennae die 30. mensis Novembris 1850. Regnorum Nostrorum secundo.

Franciscus Josephus.

(L. S.)

Schwarzenberg.

79.

Erlaß des Handelsministeriums vom 14. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XIV. Stück, Nro. 54, ausgegeben am 15. März 1851),

womit die Verlängerung des Termines für den Vollzug der österreichisch-toskanischen Post-Konvenzion vom 5. November 1850 kundgemacht wird.

Auf Ansuchen der großherzoglich-toskanischen Regierung findet man sich zu der Anordnung bestimmt, daß die mit Toskana abgeschlossene Post-Konvenzion vom 5. November 1850 nicht am 5. März, sondern erst am 1. April 1851 in Vollzug gesetzt werde.

Bruck m. p.

80.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 23. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XV. Stück, Nro. 55, ausgegeben am 15. März 1851),

mittelst welchem die mit Allerhöchstem Armee-Befehl Nr. 11 vom 22. Oktober 1850 angeordneten Bestimmungen bei Aufnahme von Kadeten allgemein kundgemacht werden.

Seine Majestät der Kaiser haben mit Allerhöchstem Armee-Befehl Nr. 11 vom 22. Oktober 1850, zur Erlangung der gehörigen Bürgschaft, daß in Zukunft nur solche

domości przygotowawcze, po których przeto spodziewać się można, iż z pomyślnym skutkiem i bez przeszkody w systemie nauk powszechnym, zaprowadzonym po zakładach naukowych przy pułkach i korpusach, wykształceni być mogą na zdolnych i biegłych w swym zawodzie oficerów, — raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. Mość, Najwyższym rozkazem dla armii Nro 11. z dnia 22. Października 1850, następujące wydać przepisy:

1. Każdy młodzieniec, na mocy praw dotąd obowiązujących, uważany za zdolnego do wstąpienia na kadeta lub ex propriis, może, doszedłszy do lat szesnastu, o przyjęcie upraszać u władz upoważnionych do przyjmowania kadetów. Władza po dokładnem rozpoznaniu stosunków osobistych aspiranta, i po zbadaniu, czy przyjęcie jego do korpusu dotyczącego, zgadza się ze stosunkami jego, albo udzieli zezwolenia na piśmie, albo mu go odmówi.

2. Po otrzymanem przyjęciu, na piśmie wydanem, aspirant albo natychmiast, albo też przed upływem najbliższego kwartału (1. Stycznia, 1. Kwietnia, 1. Lipca, 1. Października) winien się zgłosić do komendy korpusu armii, znajdującej się najbliżej miejsca jego zamieszkania, a względnie do komendy krajowo-wojskowej w Zagrzebiu, w Temeswarze, i w Zadrze, co do tych wójsk, które nie są wcielone do czterech korpusów armii.

3. Każda komenda korpusu armii, a względnie komenda wojskowo-krajowa, winna składać prośby, w ciągu poprzedzającego kwartału wniesione, zaopatrzone przyjęciem władzy właściwej, i do egzaminowania aspirantów komisyę wyznaczyć.

4. Komisya składać się ma z następujących członków, co kwartał zmieniających się:

z jednego oficera sztabowego,
z dwóch kapitanów,
z dwóch oficerów podrzędnych;

którzy dopiero w ostatnich dziesięciu dniach upływającego kwartału wyznaczeni być mają.

5. Za podstawę przedsiębrać się mającego egzaminu, służyć ma 2-gi rok 4-tej klasy normalnej, mianowicie:

a) Kaligrafia i pisownia.

Młodzieniec, mający chęć wstąpienia za kadeta, powinien umieć pisać, poprawnie i czytelnie; oprócz tego pisać i dokładnie po niemiecku bez błędów, i wypisać się krótko i zrozumiale o pojedyńczym jakim przedmiocie.

Jünglinge bei den Truppen als Kadeten aufgenommen werden, welche hinlängliche Vorkenntnisse besitzen, um mit Hoffnung entsprechenden Erfolges und ohne Störung des Gesammt-Unterrichtes in den Schulanstalten der Regimenter und Korps zu tüchtigen und unterrichteten Offizieren ausgebildet werden zu können, Folgendes als Richtschnur zu bestimmen geruht:

1. Jeder Jüngling, welcher nach den bisher bestehenden Gesetzen als zum Eintritte als Kadet und ex propriis berechtiget angesehen war, kann sich nach erreichtem sechzehnten Lebensjahre bei den zur Aufnahme eines Kadeten berechtigten Behörden um die vorgeschriebene Aufnahmsbewilligung bewerben. — Diese Behörde hat sodann nach gehöriger Prüfung der persönlichen Verhältnisse des Aspiranten, und Erwägung, ob die Aufnahme desselben bei dem betreffenden Truppenkörper den Verhältnißen des letzteren entspreche, die Bewilligung schriftlich zu ertheilen oder zu verweigern.

2. Mit der erhaltenen schriftlichen Aufnahms-Bewilligung versehen, hat sich der Aspirant entweder sogleich oder doch vor Ablauf des nächsten Quartals (1. Jäner, 1. April, 1. Juli, 1. Oktober) bei dem seinem Wohnorte zunächst stazionirten Armee-Korps-Kommando, respektive für die in die 4 Armeen nicht eingetheilten Truppen, bei dem Landes-Militär-Kommando zu Agram, Temeswar und Zara zu melden.

3. Jedes Armee-Korps-Kommando respektive Landes-Militär-Kommando hat die im Laufe des verflossenen Quartals eingelangten, mit der Aufnahmsbewilligung der betreffenden Behörde belegten Gesuche zu sammeln und zur Prüfung der Aspiranten eine Kommission niederzusetzen.

4. Die Kommissionsglieder, welche alle Quartale zu wechseln haben, bestehen aus:

einem Stabsoffizier,
zwei Hauptleuten,
zwei Subaltern-Offizieren, und dürfen erst in den letzten zehn Tagen des ablaufenden Quartals bestimmt werden.

5. Als Grundlage der vorzunehmenden Prüfung wird der zweite Jahrgang der 4. Normalklasse angenommen, und zwar:

a) Schön- und Rechtschreiben.

Jeder zum Kadeten aspirirende Jüngling muß nebst einer korrekten und leserlichen Schrift im Stande seyn, ohne Fehler deutsch diktando zu schreiben und über einen einfachen Gegenstand einen kurzen und faßlichen Aufsatz zu verfassen.

b) Arytmetyka.

Oprócz biegłości i dokładności w wykonaniu czterech działań prostych, i w rachunkach z ułamkami, powinien umieć zastosować regułę trzech, i zadania wchodzące w ten rodzaj rachunków, bez trudności rozwiązywać.

c) Jeografia.

Oprócz ogólnych pojęć jeograficznych, co do postaci ziemi, co do znajomości części ziemi i głównych ich krajów, winien mieć dokładną znajomość monarchii austryackiej, co do jej gór, rzek, podziału politycznego i ludności.

Swiadectwa szkolne pomyślne, przedłożone ze strony aspiranta, komisya egzaminacyjna wprawdzie przejrzeć może, dla powzięcia ztąd miary do ocenienia zdolności jego w ogólności, wszelakoż egzamin zawsze w przepisany sposób odbyć się powinien.

6. Egzamin takowy, wzięty być winien do protokołu, rezultat jego odesłany w drodze służbowej do właściwego korpusu wojskowego, i zarazem doręczony w kształcie wyciągu protokólarnego aspirantowi, który dopiero po uprzedniej rewizyi lekarskiej, jako kadet do dotyczącego korpusu wojskowego, przyjętym być może.

7. Komisya egzaminacyjna ma prawo, według tego, co się przy egzaminie wykaże, albo

a) wydać aspirantowi świadectwo zupełnego uzdolnienia, lub

b) dozwolić mu, aby po upływie roku, poddał się powtórnemu egzaminowi, lub nakoniec

c) zrzucić aspiranta ostatecznie, tak przy pierwszym jak przy drugim egzaminie.

Komisya egzaminacyjna winna uchwałę swoję w wyciągu protokolarnym wyraźnie zamieścić; aspirant zaś obowiązany jest, przy dozwoleniu powtórnego egzaminu, przedłożyć wyciąg protokolarny komendzie korpusu armii, a względnie komendzie krajowo-wojskowej.

Aspiranci, zrzuceni ostatecznie przy egzaminie, nie mogą być już więcej przypuszczeni; wolno im tylko wstąpić za szeregowych. Gdyby się wydarzyło, iż indywiduum w ten sposób zrzucone, przez podejście niniejszego przepisu, wyrobiło sobie podstępem przyjęcie za kadeta u innego korpusu armii, lub oddziału wojskowego, wówczas natychmiast do kategoryi szeregowych przeniesione być winno.

Jeżeli władze, wykonywujące prawa właścicieli pułkowych, zamierzają ludzi młodych znajdujących się już w stanie korpusów wojskowych i odznaczających się lepszem wychowaniem i ukształceniem, ze względu na wyszczególniającą

b) Arithmetik.

Nebst geläufiger und richtiger Ausübung der vier Spezies und Rechnung mit Brüchen, soll er die Regel de Tri anzuwenden verstehen, und im Stande seyn, dießfällige Aufgaben anstandslos zu lösen.

c) Geographie.

Nebst den allgemeinen geographischen Begriffen über die Gestalt der Erde, der Kenntniß der Welttheile und ihrer Hauptländer, eine genaue Kenntniß der Monarchie in Bezug auf ihre Gebirge, Flüße, politische Eintheilung und Bevölkerung.

Vortheilhafte Schulzeugniße, welche von Aspiranten produzirt werden, können zwar bei der Prüfungs-Kommission eingesehen werden, und den Maßstab für die Beurtheilung im Allgemeinen liefern, jedoch muß die Prüfung stets im vorgeschriebenen Wege stattfinden.

6. Ueber diese Prüfung wird ein Protokoll geführt, das Resultat derselben im Dienstwege an den betreffenden Truppenkörper expedirt und zugleich dem Aspiranten mittelst Protokolls-Extraktes behändiget, welcher sodann, nach stets vorauszugehender ärztlicher Untersuchung, als Kadet bei dem betreffenden Truppenkörper assentirt werden kann.

7. Die Prüfungs-Kommission ist befugt nach Befund entweder:

a) dem Aspiranten das Zeugniß vollkommener Angemessenheit zu ertheilen, oder

b) demselben zu gestatten, sich nach Jahresfrist einer abermaligen Prüfung zu unterziehen oder endlich

c) den Aspiranten sowohl bei der ersten als zweiten Prüfung definitive abzuweisen.

Der von der Prüfungs-Kommission gefaßte Beschluß ist in dem Protokolls-Extrakte deutlich anzumerken, und der Aspirant hat bei einer ihm zugestandenen zweiten Prüfung den Protokolls-Extrakt bei dem Armee-Korps-, respektive Landes-Militär-Kommando, zu produziren.

Individuen, welche von der Prüfungs-Kommission definitive abgewiesen wurden, sind nicht mehr zuzulassen, und können nur mehr als Gemeine eintreten. Sollte ein derart abgewiesenes Individuum seine Aufnahme als Kadet durch Umgehung dieser Vorschrift bei einem anderen Armee-Korps oder Trupenkörper erschlichen haben, so ist dasselbe sofort zum Gemeinen zu übersetzen.

In Fällen, wo die, die Inhabersrechte ausübenden Behörden beabsichtigen, junge, bereits im Stande des Truppenkörpers befindliche Leute von besserer Erziehung und Bildung mit Rücksicht auf ihre vorzügliche Koduite zum Kadeten zu übersetzen, haben sie

ich konduitę, przenieść do kategoryi kadetów, wówczas obowiązane są takowych w ten sam sposób zameldować do egzaminów przepisanych u przełożonej komendy korpusu armii, a względnie u wyżej oznaczonej komendy krajowo-wojskowej.

Co się tycze cudzoziemców, mających chęć wstąpienia za kadetów, obowiązywać ma przepis dotąd istniejący, iż o pozwolenie wstąpienia takowych do wojska, starać się należy uprzednio u Ministerstwa wojny przez oddział wojskowy, do którego wstąpić sobie życzą.

Gdy to nastąpi, winni są za przyłączeniem przyjęcia, wystawionego ze strony władzy, wykonującej prawa właścicieli pułkowych, zgłosić się do komendy korpusu armii, według ich wyboru, względem złożenia egzaminu.

W skutek tego, ustaje od 1. Stycznia 1851, przyjmowanie szeregowych ex propriis za złożeniem pieniędzy na umundurowanie.

Csorich m. p.

81.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 3. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XV. nr. 56, wydana dnia 15. Marca 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyami kamery nadwornej cztero-procentowemi, na dniu 1. Marca t. r. w Seryi Nro. 187 wylosowanemi.

Odnośnie do cyrkularnego rozporządzenia niższo-austryackiego rządu z dnia 29. Października 1849, obwieszcza się, iż wylosowane na dniu 1. Marca 1851, w seryi Nro. 187, obligacye kamery nadwornej, cztero-procentowe, a to:

Nro. 31.284 z dwiema dwudziestemi,
„ 32,059 z jedną ósmą summy kapitałowej,
„ 32.906 aż włącznie 33.345 z całemi summami kapitałowemi,
„ 33.349 z połową summy kapitałowej, i
„ 33.350 aż włącznie do 33.386 z całemi summami kapitałowemi,

wedle postanowień Najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 na nowe, podług pierwotnej stopy procentowej w monecie konwencyjnej prowizye przynoszące zapisy długu państwa wymienione będą.

Krauss m. p.

dieselben auf gleiche Weise zu der vorgeschriebenen Prüfung bei dem vorgesetzten Armee-Korps- und respektive bezeichneten Landes-Militär-Kommando anzumelden.

Bezüglich der auf Kadetenstellen aspirirenden Ausländer bleibt es bei der bestehenden Vorschrift, daß die Bewilligung zu deren Eintritt in die Armee überhaupt durch den Truppenkörper, bei welchen selbe einzutreten wünschen, bei dem Kriegsministerium vorher angesucht werden müsse.

Dieses vorausgesetzt, haben sie sich mit der Aufnahmsbewilligung der die Inhabersrechte ausübenden Behörde versehen, nach ihrer Wahl bei einem Armee-Korps-Kommando zur Prüfung zu melden.

Die Aufnahme von ex propriis Gemeinen gegen Erlag des Montoursgeldes hat sonach mit 1. Jänner 1851 ganz aufzuhören.

Csorich m. p.

81.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XV. Stück, Nro. 56, ausgegeben am 15. März 1851),

womit die Behandlung der am 1. März d. J. in der Serie Nro. 187 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu Vier Perzent, kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der nieder-österreichischen Regierung vom 29. Oktober 1849, wird kundgemacht, daß die am 1. März 1851 in der Serie Nr. 187 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu Vier Perzent, und zwar:

Nr. 31.284 mit zwei Zwanzigstel,

„ 32.059 mit einem Achtel der Kapitalssumme,

„ 32.906 bis einschließig 33.345 mit den ganzen Kapitalsbeträgen,

„ 33.349 mit der Hälfte der Kapitalssumme, und

„ 33.350 bis einschlüßig 33.386 mit den vollen Kapitalsbeträgen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818, gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in K. M. verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß m. p.

82.

Rozrządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 7. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XV. nr. 58, wydana dnia 15. Marca 1851),

względem wykonania uregulowania granic, objętego w konwencyi rządowej z księstwem Modena zawartej.

Aby uskutecznić uregulowanie granic między księstwem Modeną a krajem koronnym Lombardzkim, objęte w traktacie rządowym z dnia 8. Sierpnia 1849 (Dz. pr. pań. z r. 1850 L. 323), zawartym między rządami cesarstwa i księstwem właśnie co wymienionem, zamianowały obie strony specyalnie upełnomocnionych komisarzy, którzy, zszedłszy się na dniu 12. Listopada r. z. w dotychczasowej gminie lombardzkiej Rolo, i zrewidowawszy własnym obchodem linie granic, wykonali, wedle postanowień onegoż traktatu, oddanie terytoryów, wzajemnie odstąpić się mających.

Z tym dniem oraz przejął na siebie rząd austryacki, na mocy art. 1. najwyższe władzy panującej prawo, tudzież wszystkie prawa wszechwładztwa i jurysdykcyi, dotychczas wykonywane przez Jego król. Wysokość księcia Modeny, w terytoryum z tamtej strony drogi, doliną rzeki Padu idącej, naprzeciwko linii między Brescello a Gualtieri aż do lewego brzegu Padu, gdyż dotyczące terytoryum cesarstwu ostatecznie wcielonem zostało, tak, iż linię granic między oboma państwami w tejże okolicy, droga doliny Padu stanowić będzie.

Na tymże dniu ustaje najwyższe władzy panującej prawo, tudzież wszelkie prawo wszechwładztwa i jurysdykcyi ze strony Austryi nad terytoryum gminy Rolo i nad częścią terytoryum gminy Gonzaga, objętą między schodzącemi się tamże kanałami Tagliatta i Parmigiana, zaczem uwalniają się mieszkańcy od obowiązku poddaństwa, Najjaśniejszemu Cesarzowi Austryi winnego.

Zmiana ta granicy państwa, do powszechnej podaje się wiadomości.

Bach m. p.

83.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 8. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XV. nr. 59, wydana dnia 15. Marca 1851),

mocą którego zakaz wywozu broni i amunicyi do Bośnii, rozciąga się także i na Hercegowinę.

W skutek uchwały Rady Ministrów i ze względu na wydarzenia polityczne, zaszłe w Hercegowinie, rozciąga się istniejący już przeciw Bośnii zakaz wywo-

82.

Erlaß des Ministers des Innern vom 7. März 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XV. Stück, Nro. 58, ausgegeben am am 15. März 1851),

über die Vollziehung der im Staatsvertrage mit dem Herzogthume Modena stipulirten Grenz=Regulirung.

Um die in dem Staatsvertrage vom 8. August 1849 (Reichsgetzblatt vom Jahre 1850, Zahl 323) zwischen den Regierungen des Kaiserreiches und des Herzogthumes Modena stipulirten Grenz-Regulirungen zwischen diesem Hezogthume und dem Kronlande der Lombardie in Vollzug zu bringen, sind beiderseits speziell bevollmächtigte Kommissäre ernannt worden, welche am 12. November v. J. in der bisher lombardischen Gemeinde Rolo zusammengekommen, und nach Begehung der Grenzlinie nach den Bestimmungen jenes Traktates die Uebergabe der wechselseitig zu zedirenden Territorier vollzogen haben.

Mit diesem Tage hat die österreichische Regierung in Kraft des Artikels I das Hoheitsrecht und alle Rechte der Souveränität und Jurisdikzion übernommen, welche bisher von Seiner k. Hoheit dem Herzoge von Modena jenseits des Thalweges des Flußes Po, gegenüber der Linie zwischen Brescello und Gualtieri bis zum linken Po=Ufer geübt worden sind, indem das bezügliche Territorium definitiv dem Kaiserreiche einverleibt worden ist, so, daß die Grenzlinie zwischen beiden Staaten in jener Gegend durch den Thalweg des Po festgestellt wird.

An demselben Tage hörte das Hoheitsrecht und jedes Recht der Souveränität und Jurisdikzion von Seite Oesterreichs über das Territorium der Gemeinde Rolo und über den Theil des Territoriums der Gemeinde Gonzaga auf, der zwischen den Kanälen Tagliata und Parmigiana, wo deren Zusammenfluß stattfindet, begriffen ist, und die Bewohner wurden ihrer Unterthanspflicht gegen Seine Majestät den Kaiser von Oesterreich entbunden.

Diese Veränderung der Reichsgrenze wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Bach m. p.

83.

Erlaß des Finanzministeriums vom 8. März 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XV. Stück, Nro. 59, ausgegeben am 15. März 1851),

womit das gegen Bosnien bestehende Waffen= und Munizions=Ausfuhrsverbot auch auf die Herzegowina ausgedehnt wird.

In Folge eines Beschlußes des Ministerrathes wird das bereits gegen Bosnien bestehende Ausfuhrsverbot von Waffen und Munizion, mit Rücksicht auf die in der Her-

zu broni i amunicyi, także i co się tycze wywozu i przewozu broni i amunicyi do Hercegowiny.

Krauss m. p.

84.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 11. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XV. nr. 60, wydana dnia 15. Marca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego.

dotyczące wydania biletów skarbowych dziesięcio- i pięcio-reńskowych.

Odnośnie do rozporządzeń z dnia 19. Grudnia 1850 i z dnia 19. Lutego 1851 względem wydania biletów skarbowych, przy postępującem wygotowywaniu takowych, obwieszcza się co następuje:

1. Bilety skarbowe dziesięcio- i pięcio-reńskowe, będą — począwszy od dnia 15. Marca 1851 — przez kasy tak na zapłaty użyte, jak w zapłacie przyjmowane.

2. Czas, od którego począwszy, te bilety skarbowe drogą wymiany będą wydawane, później oznajmionym będzie.

3. Zawiesza się oraz sporządzanie asygnatów na węgierskie dochody krajowe, a to począwszy od 5 złt. reń. w kategoryach wyższych.

Krauss m. p.

zegowina eingetretenen politischen Verhältnisse, auch auf die Ausfuhr und Durchfuhr von Waffen und Munizion nach der Herzegowina ausgedehnt.

Krauß m. p.

84.

Erlaß des Finanzministeriums vom 11. März 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XV. Stück, Nro. 60, ausgegeben am 15. März 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch=venezianischen Königreiches,

betreffend die Hinausgabe der Reichsschatzscheine zu 10 fl. und 5 fl.

Mit Bezug auf die Erlässe vom 19. Dezember 1850 und 19. Februar 1851 wegen Hinausgabe der Reichsschatzscheine, wird bei der fortschreitenden Verfertigung derselben Folgendes bekannt gemacht:

1. Die Reichsschatzscheine zu 10 fl. und 5 fl. werden vom 15. März 1851 angefangen, von den Kassen zu den Zahlungen verwendet, und von denselben an Zahlungsstatt angenommen werden.

2. Der Zeitpunkt, mit welchem diese Reichsschatzscheine im Wege der Verwechslung werden hinausgegeben werden, wird später kundgemacht werden.

3. Zugleich wird die Anfertigung der Anweisungen auf die ungarischen Landes-Einkünfte und zwar der Kategorien von 5 fl. aufwärts eingestellt.

Krauß m. p.

Herzegowina eingetretenen politischen Verhältnisse, auch auf die Ausfuhr und Durchfuhr von Waffen und Munition nach der Herzegowina aufgehoben.

Krauß m. p.

83.

Erlaß des Finanzministeriums vom 11. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XV. Stück, Nr. 60, ausgegeben am 15. März 1851),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches,

betreffend die Hinausgabe der Reichsschatzscheine zu 10 fl. und 5 fl.

Mit Bezug auf die Erlässe vom 19. Dezember 1850 und 19. Februar 1851 wegen Hinausgabe der Reichsschatzscheine, wird bei der fortschreitenden Anfertigung derselben Folgendes bekannt gemacht:

1. Die Reichsschatzscheine zu 10 fl. und 5 fl. werden vom 15. März 1851 angefangen, von den Kassen zu den Zahlungen verwendet, und von denselben an Zahlungsstatt angenommen werden.

2. Der Zeitpunkt, mit welchem diese Reichsschatzscheine im Wege der Verwechslung werden hinausgegeben werden, wird später kundgemacht werden.

3. Zugleich wird die Anfertigung der Anweisungen auf die ungarischen Landes-Einkünfte und zwar der Kategorien von 5 fl. gänzlich eingestellt.

Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XIII.

Wydana i rozesłana dnia 4. Sierpnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. August 1851.

85.

Rozporządzenie Prezydyum krajowego z dnia 6. Lutego 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów i przełożonego magistratu lwowskiego, (równocześnie udzielone naczelnikowi krakowskiéj Komisyi gubernialnéj, tymczasowemu naczelnikowi Bukowiny i dowódzcy pułku IVgo żandarmeryi),

jak długo trwać ma pobór należytości w świetle dla pomieszkań niższych oficerów i prymaplanistów, tudzież należytości w drzewie i świetle dla kancelaryi żandarmeryi.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych odwołując się do rozporządzenia z d. 16. Stycznia 1851 za l. 27842—2796 *), wydanego względem wymiaru światła dla pomieszkań niższych oficerów i prymaplanistów, tudzież wymiaru opału i światła dla kancelaryi żandarmeryi, oznajmiło rozporządzeniem z d. 20. Stycznia 1851 l. 28157—2823, objaśniając zarazem wątpliwość co do czasu trwania pory zimowéj, że wymierzona w Galicyi należytość w drzewie i świetle, przez sześć miesięcy zimowych, ostatnia zaś należytość także przez sześć miesięcy letnich dawaną być ma.

Gołuchowski m. p.

86.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 8. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XVII. nr. 64, wydana dnia 22. Marca 1851),

obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych monarchii austryackiej,

którem się obwieszcza układ względem komunikacyi pocztowej i żeglugi parowej, zawartej między Austryą i Grecyą.

W celu uregulowania stosunków, zachodzących między Austryą i Grecyą, co do komunikacyi pocztowej w sposób odpowiadający potrzebom tegoczesnym, tudzież dla zabezpieczenia związków, mających być utrzymywanemi za pomocą okrętów parowych, zawartą została, co do pierwszego, między rządami c. k. austryackim i kr. greckim na dniu 9. Grudnia 1850 r., konwencya pocztowa, a zaś co do drugiego, na dniu 8-m t. m., zawartym został między król. grecką jeneralną administracyą poczt, i Radą administracyjną żeglugi parowej Llojda austryackiego traktat żeglugowy na przeciąg lat dziesięciu — których to układów postanowienia wejdą w wykonanie z dniem 1. Marca 1851.

Obadwa powyżej rzeczone układy, w całej swej treści, podają się niniejszem do wiadomości i zastosowania się do przepisów w nich objętych.

Bruck m. p.

---

*) W Dzienn. praw kraj. cz. IV. nr. 24. str. 86.

85.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 6. Februar 1851,

an sämmtliche Kreis- und den Lemberger Magistrats-Vorsteher, (unter gleichzeitiger Eröffnung an den Chef der Gubernial-Kommission zu Krakau, den provisorischen Landes-Chef von der Bukowina und den Kommandanten des IV. Gensd'armerie-Regiments),

über die Bezugsdauer der Lichtgebühr für die Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann der Holz- und Lichtgebühr der Gensd'armerie-Kanzleien.

Das hohe Ministerium des Innern hat mit Beziehung auf den Erlaß vom 16. Jäner 1851 Zahl 27842/2796 *) belangend das Beleuchtungs-Ausmaß für die Wohnungen der Gensd'armerie-Subaltern-Offiziere und Primaplanisten, dann das Beheizungs- und Beleuchtungs-Ausmaß der Gensd'armerie-Kanzleien mit dem Erlaße vom 20. Jäner 1851 Zahl 28157/2823 bezüglich der Dauer der Winterzeit erläuternd bedeutet, daß die bemessene Holz- und Lichtgebühr in Galizien für sechs Wintermonate und letztere auch für sechs Sommermonate zu gelten habe.

Goluchowski m. p.

86.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XVII. Stück, Nro. 64, ausgegeben am 22. März 1851),

giltig für alle Kronländer der österreichischen Monarchie,

womit der Post- und Dampfschiff-Fahrtsvertrag zwischen Oesterreich und Griechenland kundgemacht wird.

Um die Postverhältnisse zwischen Oesterreich und Griechenland in einer den gegenwärtigen Bedürfnissen entsprechenden Weise zu regeln, und um die mittelst der Dampfschiffe zu unterhaltenden Verbindungen zu sichern, ist, und zwar in erster Beziehung, zwischen der k. k. österreichischen und königl. griechischen Regierung am 9. Dezember 1850 eine Post-Konvenzion, und am 8. desselben Monates zwischen der königl. griechischen General-Postadministrazion und dem Verwaltungsrathe der Dampfbootfahrten des österreichischen Lloyd ein Schiff-Fahrtsvertrag auf die Dauer von zehn Jahren abgeschlossen worden, deren Bestimmungen mit 1. März 1851 in Wirksamkeit zu treten haben.

Diese beiden Verträge werden hiemit ihrem vollen Inhalte nach zur Wissenschaft und Beachtung der darin enthaltenen Bestimmungen kundgemacht.

Bruck m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 24, Seite 86.

1. Aneks do Nru. 86.

Konwencya pocztowa między cesarstwem austryackiem i królestwem greckiem.

Rządy austryacki i grecki, pozyskawszy to przekonanie, iż postanowienia, objęte w traktacie pocztowym z dnia 7. Marca (13. Lutego) 1834, nie odpowiadają stosunkom obecnym, i że zachodzi potrzeba uregulowania tychże zgodnie z wymaganiami czasu, mianowały — a to rząd c. k. austryacki, p. hrabiego Fryderyka Ingelheim, Jego ces. król. apostolskiej Mości szambelana i pełnomocnika przy dworze Jego Mci króla Grecyi, rząd zaś grecki, p. Jerzego Skouffos, kawalera złotego krzyża zbawiciela, rosyjskiego orderu S-tej Anny II-ej klasy i oficera legii honorowej, członka Izby deputowanych, dyrektora jeneralnej administracyi poczt Jego Mci króla Helenów, — jako komisarzy do ułożenia i zawarcia konwencyi pocztowej między Austryą i Grecyą, którzy po obopólnem udowodnieniu otrzymanego pełnomocnictwa, zgodzili się na artykuły następujące, z zastrzeżeniem Najwyższego zatwierdzenia.

Art. 1. Między Austryą i Grecyą, utrzymywane będą peryodycznie uregulowane komunikacye pocztowe, dla przesełania korespondencyj i pism czasowych z Austryi i państw cudzych do Grecyi i nawzajem.

Art. 2. Komunikacye takowe utrzymywane będą za pomocą statków parowych Llojda austryjackiego, używanych do c. k. służby pocztowej.

W tym celu zawartym zostaje jednocześnie między rządem królestwa greckiego i radą administracyjną Llojda austryackiego traktat żeglugowy, ustanawiający porządek, w którym odbywać się winna żegluga między Tryestem i Grecyą, i wskazujący miejsca, między któremi komunikacye utrzymywane być mają.

Art. 3. Rzeczony traktat żeglugowy, załącza się w wiarogodnym odpisie do niniejszej konwencyi pocztowej, i uważanym będzie jako integrująca i uzupełniająca część tejże.

Art. 4. Wzajemne kartowanie korespondencyj, ma się odbywać w pakietach zamkniętych, a to ze strony austryackiej przez c. k. urząd pocztowy w Tryeście, ze strony zaś greckiej przez król. urzędy pocztowe w Atenach, w Syra, Pireus i Patras.

Art. 5. Jeżeli później uznanem będzie za stosowne, oprócz powyższych urzędów pocztowch, inne jeszcze do związku kartowania wciągnąć, stanie się to za porozumieniem obopólnych administracyj pocztowych.

Art. 6. Instradowanie korespondencyj odbywać się winno za pomocą peryodycznych kursów pocztowych w tych kierunkach, w których jak najprędzej dostawionemi być mogą do miejsca przeznaczenia.

1. Beilage zu Nro. 86.

Post-Konvenzion zwischen dem Kaiserthume Oesterreich und dem Königreiche Griechenland.

Nachdem die Regierungen von Oesterreich und Griechenland die Ueberzeugung gewonnen haben, daß die im Postvertrage vom 7. März (23. Februar) 1834 enthaltenen Bestimmungen den gegenwärtigen Verhältnissen nicht mehr entsprechen, und die zeitgemäße Regelung derselben zur Nothwendigkeit geworden sei, so sind von Seite Osterreichs: der Herr Friedrich Graf von Ingelheim, Seiner kaiserlich-königlichen apostolischen Majestät Kämmerer und Geschäftsträger bei Seiner Majestät dem Könige von Griechenland; von Seite Griechenlands: der Herr Georg Skouffos, Ritter des goldenen Kreuzes des Erlösers, des russischen St. Annen-Ordens zweiter Klasse, und Offizier der Ehrenlegion, Mitglied der Kammer der Deputirten, Direktor der General-Administrazion der Posten Seiner hellenischen Majestät, als Kommissäre zur Unterhandlung und Abschließung einer Post-Konvenzion zwischen Oesterreich und Griechenland ernannt worden, welche, nachdem sie sich wechselseitig als hiezu bevollmächtigt ausgewiesen haben, über nachfolgende Artikel unter Vorbehalt der höchsten Genehmigung übereingekommen sind.

Art. 1. Zwischen Oesterreich und Griechenland werden periodisch geregelte Post-Verbindungen zur Beförderung der Korrespondenzen und Zeitschriften aus Oesterreich und fremden Staaten nach Griechenland und vice versa unterhalten werden.

Art. 2. Diese Verbindungen sind mittelst der zu k. k. Postschiffen verwendeten Dampfboote des österreichischen Lloyd zu unterhalten.

Zu diesem Zwecke wird gleichzeitig zwischen der königlichen griechischen Regierung und dem Verwaltungsrathe des österreichischen Lloyd ein Schiffahrts-Vertrag abgeschlossen, der die Ordnung, in welcher die Fahrten zwischen Triest und Griechenland stattzufinden haben, feststellt, und die Orte bezeichnet, zwischen welchen die Verbindungen hergestellt werden sollen.

Art. 3. Dieser Schiffahrts-Vertrag wird in beglaubigter Abschrift der gegenwärtigen Post-Konvenzion angeschlossen und als ein integrirender und ergänzender Theil derselben betrachtet.

Art. 4. Die gegenseitige Zukartirung der Korrespondenzen hat in verschlossenen Packeten stattzufinden, österreichischer Seits mittelst des k. k. Postamtes in Triest, griechischer Seits mittelst der königl. Postämter zu Athen, Syra, Piräus und Patras.

Art. 5. Sollte es in der Folge angemessen erachtet werden, noch andere Postämter als die vorerwähnten in Kartirungsverbindung zu bringen, so wird dieses im Einvernehmen der beiderseitigen Post-Administrazionen geschehen.

Art. 6. Die Instradirung der Korrespondenzen hat mittelst der periodischen Postkurse in jenen Richtungen zu erfolgen, wodurch deren Beförderung an ihre Bestimmungsorte in der kürzesten Zeit ermöglichet wird.

Art. 7. Korespondentom w Austryi i w Grecyi, zostawiono do woli, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 16, 17, 18:

1. albo przekazać temu, do którego list adresowany, zapłatę całego portoryum, albo

2. złożyć takowe przy podaniu na pocztę, za całą drogę od miejsca podania aż do miejsca przeznaczenia.

Art. 8. Dozwala się publiczności przesełać listy za rekomendacyą; jednakowoż na nich wartość wyrażona być nie może, z powodu, iż urząd pocztowy za treść takowych odpowiedzialności nie przyjmuje, lecz tylko obowiązek na siebie bierze udowodnienia, iż przesłane i wymienionej na adresie osobie doręczone zostały.

Art. 9. Jeżeliby przesełka rekomendowana, zaginęła z winy osoby, w służbie pocztowej zostającej, w tym przypadku ten zakład pocztowy, w którego obrębie zagubioną została, wynagrodzi zgubę, wypłacając 20 złt. r. m. k. w przeciągu sześciu miesięcy (6), od dnia wniesionéj reklamacyi.

Zapłatę powyższą otrzyma mający prawo do tego; reklamacye uczynione być winny w przeciągu miesięcy trzech od dnia podania listu na pocztę; mogą być zaś wniesione do urzędu pocztowego podawczego lub też oddawczego.

Po upływie powyższego terminu, reklamacya nie ma miejsea.

Art. 10. Za internacyonalną korespondencyę, odbierane będą następujące należytości:

1. portoryum morskie,

2. portoryum pocztowe austryackie,

3. portoryum pocztowe greckie.

Wymienione pod 1. i 2. należytości idą na rachunek c. k. zakładu poczt. austryackiego; ten zaś zakład winien się porozumieć z radą administracyjną Llojda, co do portoryum morskiego. Wskazane zaś pod 3. należytości odbierane będą na rzecz greckiego zakładu pocztowego.

Art. 11. Portoryum morskie za przesełkę listów między Tryestem i miastami morskiemi, które odwiedzają okręty parowe Llojda, ustanawia się w kwocie dziewięciu kr. m. k. od listu pojedynczego, ważącego 1 łót wiedeński czyli 15 gramów.

Art. 12. Portoryum pocztowe austryackie ustanawia się za korespondencye:

1. z Tryestu i do Tryestu, w kwocie dwóch krajcarów;

2. z miejsc od Tryestu, nie więcej jak 10 mil odległych, lub do tychże miejsc, w kwocie trzech krajcarów;

3. dla takich, które nad 10 aż włącznie do dwudziestu mil są oddalone, w kwocie sześciu krajcarów;

Art. 7. Es ist den Korrespondenten in Oesterreich und Griechenland, mit Ausnahme der in den Art. 16, 17, 18 angedeuteten Fälle, freigestellt

1. entweder das Gesammt-Porto den Adressaten zuzuweisen, oder

2. dasselbe für die Beförderung vom Orte der Aufgabe bis zu jenem der Bestimmung, bei der Aufgabe zu entrichten.

Art. 8. Es wird dem Publikum die Versendung von Briefen gegen Rekommandazion gestattet, auf welchen jedoch eine Werthsangabe nicht stattfinden darf, da die Postanstalt für deren Inhalt keine Ersatzpflicht übernimmt, sondern sich nur verbindlich macht, die Versendung und Zustellung an den Adressaten verläßlich nachzuweisen.

Art. 9. Im Falle eine rekommandirte Sendung aus Schuld eines Postbediensteten in Verlust geräth, so wird jene der beiden Postanstalten, auf deren Gebiet der Verlust stattfand, eine Entschädigung von 20 fl. Konv. Münze binnen (6) sechs Monaten, vom Tage der gestellten Reklamazion gerechnet, leisten.

Die Zahlung erhält der hiezu Berechtigte, und die Reklamazionen müssen innerhalb dreier Monate, vom Tage der Aufgabe des Briefes gerechnet, gemacht werden, und können sowohl bei dem Aufgabs- als Abgabs-Postamte eingebracht werden.

Nach Ablauf dieser Frist findet keine Reklamazion mehr Statt.

Art. 10. Die für die internazionale Korrespondenz zu entrichtenden Gebühren bestehen:

1. im Seeporto,

2. im österreichischen, und

3. im griechischen Postporto.

Die unter 1 und 2 erwähnten Gebühren kommen der k. k. österreichischen Postanstalt zu Guten zu rechnen, und es hat diese rücksichtlich des Seeportos mit dem Verwaltungsrathe des Lloyd die Ausgleichung zu treffen. Die unter 3 erwähnten Gebühren aber haben der königlichen griechischen Postanstalt zu Guten zu kommen.

Art. 11. Das Seeporto wird für die Beförderung zwischen Triest und den von den Dampfschiffen des Lloyd zu berührenden Seeplätzen Griechenlands mit neun Kreuzern K. M. für den einfachen, 1 Loth Wiener Gewicht oder 15 Grammen wiegenden Brief festgesetzt.

Art. 12. Das österreichische Postporto wird festgesetzt für die Korrespondenzen:

1. aus und nach Triest mit zwei Kreuzern;

2. aus und nach Orten, die von Triest nicht über 10 Meilen entfernt sind mit drei Kreuzern;

3. für jene über zehn bis einschließig zwanzig Meilen entfernten mit sechs Kreuzern, und

4. dla wszystkich innych miejsc austryackiej monarchii w kwocie dziewięciu krajcarów m. k. za list pojedyńczy, ważący 1 łót wiedeński.

Za listy ważące nad łót jeden aż włącznie do 2 łutów, należy opłacać dwa razy; za listy ważące nad 2 łóty, aż włącznie do 3 łótów, trzy razy tak wielkie portoryum jak jest wyznaczone od listów pojedynczych, i t. d.

Miejsca, znajdujące się w okręgu dziesięcio-milowym, równie jak te, które w okręgu nad 10 mil aż do 20 włącznie są położone, podane zostaną do wiadomości kr. greckiej dyrekcyi poczt.

Art. 13. Portoryum pocztowe greckie ustanowione jest na mocy taryfy pocztowej, obowiązującej w tym kraju za korespondencye:

1. z miast Aten, Pireus, Patras i Syra i dotychże, w kwocie 10 leptów;

2. dla wszystkich miejsc oddalonych łącznie 10 godzin drogi, w kwocie 10 leptów; dla miejsc oddalonych nad 10, aż włącznie do 20 godzin drogi, w kwocie 20 leptów; dla miejsc oddalonych nad 20, az włącznie do 30 godzin drogi, w kwocie 30 leptów; dla miejsc oddalonych 30 godzin drogi i więcej, w kwocie 40 leptów, za list pojedynczy, nie dochodzący wagi 7½ gramów.

Od listów, przenoszących wagę listu pojedynczego, należy opłacać:

a) od 7½ gram. łącznie, aż do 10 gram. wyłącznie, półtoraczną taksę pocztową przypadającą za list pocztowy;

b) od 10 do 15 gram., podwójną taksę;

c) od 15 do 20 gram. wyłącznie, półtrzecia raza portoryum, przypadające od listu pojedynczego, i tak dalej, dodając co 5 gram. połowę portoryum pojedynczego:

3. Korespondencye między stałym lądem greckim i wyspami greckiemi, opłacają, oprócz powyższych należytości, jeszcze dalszą taksę w kwocie 10 leptów, podlegającą równie progresyi, w taryfie ustanowionej.

Miejsca, znajdujące się w powyżej rzeczonych oddaleniach, król. grecka dyrekcya poczt. poda do wiadomości c. k. austryackiej dyrekcyi poczt.

Art. 14. Od następujących przedmiotów zniża się należytości w ten sposób:

1. od gazet, broszur i druków peryodycznych, przesłanych w przepasce krzyżowej lub pojedynczej, i jeżeli prócz adresy, podpisu, nazwiska i daty, nie znajduje się na takowych nic pisanego, należy opłacać:

a) portoryum morskiego 1 krajcar;

b) portoryum austryackiego także po 1 krajcarze od łóta, i

4. für alle übrigen Orte der österreichischen Monarchie mit neun Kreuzern K. M. für den einfachen, 1 Loth Wiener Gewicht wiegenden Brief.

Für die über 1 und bis einschließlich 2 Loth wiegenden Briefe kömmt das Doppelte; für die über 2 und bis einschließlich 3 Loth wiegenden Briefe das Dreifache von dem für den einfachen Brief festgestellten Porto zu entrichten, u. s. w.

Die Postorte, welche in den Rayon bis einschließlich 10, dann in jenen über 10 bis einschließlich 20 Meilen gehören, werden der königl. griechischen Post-Direkzion bekannt gegeben werden.

Art. 13. Das griechische Postporto ist nach dem bestehenden Landes-Posttarif festgestellt für die Korrespondenzen:

1. von und nach Athen, Piräus, Patras und Syra mit 10 Leptas;

2. für alle jene Orte bis auf die Entfernung von 10 Stunden einschließlich 10 Lepta; für jene in der Entfernung über 10 und bis 20 Stunden 20 Lepta; für jene über 20 und bis 30 Stunden 30 Lepta; für jene auf eine Entfernung von 30 Stunden und darüber 40 Lepta für jeden einfachen, das Gewicht von $7\frac{1}{2}$ Grammen nicht erreichenden Brief.

Für Briefe, welche das für den einfachen Brief festgestellte Gewicht überschreiten, ist zu bezahlen:

a) von $7\frac{1}{2}$ Grammen einschließlich und bis 10 Grammen ausschließlich, Ein und ein halb Mal die für den einfachen Brief entfallende Posttaxe;

b) von 10 bis 15 Grammen das Doppelte;

c) von 15 bis 20 Grammen ausschließlich, zwei und Ein halb Mal das für den einfachen Brief entfallende Porto, und so weiter, indem immer von 5 zu 5 Grammen, nämlich die Hälfte des einfachen Porto, angehängt wird.

3. Die Korrespondenzen zwischen dem griechischen Festlande und den griechischen Inseln zahlen nebst den obgenannten Gebühren noch eine weitere Taxe von 10 Lepta, welche gleichfalls der durch den Tarif festgesetzten Progression unterliegt.

Die Ortschaften, welche sich innerhalb der oberwähnten Entfernungen befinden, werden von der königl. griechischen Post-Direkzion der k. k. österreichischen zur Kenntniß gebracht werden.

Art. 14. Eine Gebühren-Ermäßigung wird für nachfolgende Gegenstände zugestanden, als:

1. Für Zeitungen, Broschüren und periodische Druckschriften, unter Kreuzband oder Schleife verwahrt, und wenn außer der Adresse, Namensunterschrift und dem Datum nichts Geschriebenes beigefügt ist, kommt zu entrichten:

a) an Seeporto 1 Kreuzer;

b) an österreichischem Porto auch 1 Kreuzer für das Loth, und

c) portoryum greckiego, według taryfy obowiązującej, 4 lepty od każdego arkusza.

2. Od próbek towarowych i wzorów, przesełanych w taki sposób, iż z łatwością poznać można, że treść przesełki nic innego prócz nich nie zawiera, opłacać się będzie portoryum morskie i austryackie tak, iż co dwa łóty należytość od listu pojedynczego przypadająca, portoryum zaś greckie w ten sposób, iż tylko trzecia część przypadającej taksy, złożoną być winna. Jeżeli zaś oddanym zostaje do przseełki wzór sam, nie przyczepiony do listu, w ówczas opłata wynosić nie może mniej, jak taksa od listu pojedynczego.

Art. 15. Taksy pocztowe, jakie po dziś dzień w Grecyi istnieją, lub te, które rząd król. grecki na przyszłość ustanowić za dobre uzna, pobierać będą tylko król. greckie urzędy pocztowe, a to od korespondencyj, które frankowane z Grecyi wysełane będą, lub niefrankowane do tegoż kraju nadejdą, równie jak co do dzienników i innych druków peryodycznych pod przepaską krzyżową lub pojedynczą, z Grecyi wysełanych, tudzież co do probek i wzorów towarowych, także ztamtąd wysełanych.

Austryackie zaś c. k. urzędy pocztowe, odbierać będą, jako portoryum greckie od korespondencyi frankowanych i do Grecyi przesełanych, lub z tegoż kraju nadeszłych a niefrankowanych, tylko jednę stałą taksę, a to w kwocie 6 krajcarów za list pojedyńczy, ważący łót jeden.

Od gazet i druków innego rodzaju, zamkniętych przepaską krzyżową lub pojedynczą, odbierane będzie aż do 1-go łóta łącznie, portoryum w kwocie 1-go krajcara, co do przesełek zaś, których treścią są rzeczy drukowane, tudzież co do próbek i wzorów towarowych, zastosowane zostaną przepisy, objęte w austryackiej taryfie listowej.

Tak strata, jakoteż korzyść, jaka z tego wyniknie, a której naprzód ani obliczyć, ani przewidzieć nie można, pójdzie na rzecz kasy pocztowej austryackiej, i rząd kr. grecki, odbierze wynagrodzenie za należytości pocztowe, zupełnie według istniejącej taryfy pocztowej greckiej.

Art. 16. Korespondencye między Austryą i Grecyą, które się przesela za rekomendacyą, należy frankować przy podawaniu na pocztę, do których zastosować należy przepisy art. 11., 12., 13. i 15. objęte.

Oprócz tego należy od listów, podanych na pocztę w Austryi na rachunek kasy pocztowej austryackiej

1. opłacić należytości za rekomendowanie i za recepis zwrotowy;

2. od takichże listów w Grecyi na pocztę podanych, należy opłacić podwójną kwotę taksy, według taryfy greckiej, od pojedynczego listu przypadającej.

c) an griechischem Porto nach dem bestehenden Tarife 4 Lepta für jeden Bogen.

2. Für Waarenproben und Muster, welche auf eine Art verwahrt aufgegeben werden, daß die Beschränkung des Inhaltes auf diese Gegenstände leicht ersichtlich ist, wird an See- und österreichischem Porto für je 2 Loth die bezügliche, für den einfachen Brief festgesetzte Gebühr und an griechischem Porto ein Drittel der bezüglichen Taxe, welche jedoch, wenn das Muster allein, d. i. ohne an einen Brief angehängt zu seyn, aufgegeben wird, nie weniger als die Taxe für einen einfachen Brief betragen darf.

Art. 15. Die jetzt bestehenden griechischen Posttaxen, oder welche die königl. griechische Regierung in der Folge festzusetzen für gut befinden sollte, werden nur von den königl. griechischen Postämtern eingehoben, und zwar bezüglich der von Griechenland frankirt abzusendenden und der unfrankirt dort einlangenden Korrespondenzen, so wie auch für die von Griechenland abgehenden Journale und sonstige periodische Druckschriften unter Kreuzband oder Schleife, dann für die von dort abzufertigenden Proben und Waarenmuster.

Von den k. k. österreichischen Postämtern wird jedoch an griechischem Porto für die nach Griechenland frankirt abzusendenden und von dort unfrankirt einlangenden Korrespondenzen nur ein einziger Taxsatz, und zwar mit 6 Kreuzern für den einfachen bis 1 Loth wiegenden Brief eingehoben.

Für Zeitungen und Drucksendungen anderer Art, unter Kreuzband oder Schleife verwahrt, wird bis einschließlich 1 Loth das Porto von Einem Kreuzer eingehoben, und für die dieses Gewicht überschreitenden Drucksendungen, so wie auch für Proben und Waarenmuster, werden die Bestimmungen des österreichischen Brieftarifes Anwendung finden.

Das Ergebniß, ob Verlust oder Gewinn, was sich nicht berechnen oder voraussehen läßt, fällt zu Lasten oder zu Gunsten der österreichischen Postkasse, und die königl. griechische Regierung wird die Vergütung der Porto-Gebühren genau nach dem bestehenden griechischen Posttarife empfangen.

Art. 16. Die gegen Rekomandazion zu versendenden Korrespondenzen zwischen Oesterreich und Griechenland müssen bei der Aufgabe frankirt werden, wobei die in den Artikeln 11, 12, 13 und 15 enthaltenen Bestimmungen in Anwendung zu kommen haben.

Ueberdieß muß für die in Oesterreich aufgegebenen Briefe für Rechnung der österreichischen Postkasse:

1. die gesetzliche Rekommandazions- und Retourrezepisse-Gebühr bezahlt werden, und

2. für die in Griechenland aufgegebenen derlei Briefe hat der doppelte Betrag der für den einfachen Brief nach dem dortländigen Postarife entfallenden Taxe eingehoben zu werden.

Art. 17. Oprócz powyższych, frankowane być winny przy podaniu na pocztę aż do miejsca przeznaczenia następujące przesełki:

1. pisma, pochodzące od osób, do opłacania portoryum obowiązanych, w obudwóch państwach, adresowane do Jego c. k. Mości Cesarza Austryi i do Jego król. Mci króla Grecyi, równie jak do członków Najjaśniejszych ich familij cesarskich i królewskich;

2. pisma, pochodzące od osób do opłacania portoryum obowiązanych, jednego państwa, adresowane do władz i urzędów drugiego państwa, nareszcie:

3. próbki i wzory towarowe, tudzież gazety i t. d. pod przepaską krzyżową, lub pojedynczą przesełane.

Art. 18. Wolne są od portoryum i bez policzenia należytości obopólne zakłady pocztowe, doręczać winny:

1. korespondencye między Jego c. k. Mcią i członkami Najjaśniejszej familii cesarskiej z jednej, a Jego kr. Mcią i członkami Najjaśniejszej familii królewskiej z drugiej strony;

2. korespondencye w sprawach wyłącznie rządowych, między władzami rządowemi lub urzędami publicznemi jednego obrębu pocztowego, a takiemiż władzami i urzędami drugiego obrębu, jeżeli naznaczone są jako rzecz czystourzędowa, opatrzone pieczęcią urzędową, i napisem urzędu, podającego takowe na pocztę, i tak jak to jest przepisanem w obrębie pocztowym tego miejsca, w którem podane zostają na pocztę, względem prawnego uwolnienia od portoryum.

Art. 19. Zakazuje się kapitanom okrętów parowych Llojda w portach greckich, przyjmować korespondencye inne, jak te, które im ze strony właściwych urzędów pocztowych greckich oddane zostaną.

Wyjątek od tego przepisu zachodzi tylko co do korespondencyi c. k. poselstwa austryackiego, c. k. konsulów, konsulatów i ajentów, w Grecyi przebywających, między sobą, lub między nimi i ich rządem; tudzież co do korespondencyi ajentów Llojda między sobą i między nimi a radą administracyjną w Tryeście.

W razie zaś, jeżeli takowe korespondencye tylko w Grecyi z jednego miejsca na drugie zwyczajną pocztą przesełane będą, należy od nich opłacać taksę pocztową.

Art. 20. Jeżeli z powodu odmówionego przyjęcia, oddalenia się osoby, do której list był adresowany, lub z innego jakiego powodu listy do miejsca, w którem na pocztę podane były, nazad odesłane zostaną, za to odesłanie nie będzie policzone żadne portoryum; atoliż potrącone być winny pierwotne należytości morskie i portoryjne, ciążące na listach niefrankowanych, i zapisane jako dług na rachunek odbierających urzędów pocztowych.

Art. 17. Ferner müssen auch folgende Sendungen bei der Aufgabe bis zum Bestimmungsorte frankirt werden, nämlich:

1. Die Schreiben der portopflichtigen Personen in den beiderseitigen Staaten an Ihre k. k. Majestäten und an Ihre königl. Majestäten, sowie an die Mitglieder des Allerhöchsten Kaiser- und Königshauses;

2. jene der portopflichtigen Personen des einen Staates an die Behörden und Stellen des anderen Staates, endlich

3. die Waarenproben und Muster, so wie die Zeitungen rc. unter Kreuzband oder Schleife verwahrt.

Art. 18. Portofrei zu behandeln, und zwischen den beiderseitigen Postanstalten ohne Anrechnung einer Gebühr auszuliefern ist:

1. die Korrespondenz zwischen Ihren k. k. Majestäten und den Mitgliedern des Allerhöchsten Kaiserhauses einer, dann Ihrer königl. Majestäten und den Mitgliedern des Allerhöchsten Königshauses anderer Seits;

2. die Korrespondenz in reinen Staatsdienst-Angelegenheiten, von Staats- und anderen öffentlichen Behörden des einen Postgebietes mit solchen des anderen, wenn sie in der Weise, wie es im Postgebiete der Aufgabe für die Berechtigung zur Portofreiheit vorgeschrieben ist, als reine Dienstsache bezeichnet, mit dem Amtssiegel verschlossen und mit der Aufschrift der aufgebenden Behörde versehen sind.

Art. 19. Den Kapitäns der Lloyd'schen Dampfschiffe ist verboten, in den Häfen Griechenlands irgend andere Korrespondenzen zu übernehmen, als jene, welche ihnen von den betreffenden griechischen Postämtern übergeben werden.

Eine Ausnahme hievon machen jedoch die Korrespondenzen der k. k. österreichischen Gesandtschaft, der k. k. Konsule, Konsulate und Agenten in Griechenland, unter sich und mit ihrem Gouvernement, so wie auch die Korrespondenz der Lloyd'schen Agenten unter sich und mit dem Verwaltungsrathe in Triest.

Im Falle diese Korrespondenzen aber von einem Orte Griechenlands zum anderen durch die gewöhnliche Post befördert werden, so ist dafür die bestehende Posttaxe zu entrichten.

Art. 20. Für die an die Aufgabsorte zurückzuleitenden Briefe, sei es wegen verweigerter Annahme, Abreise des Adressaten, oder aus irgend einer andern Ursache, ist für die Rücksendung kein Porto in Ansatz zu bringen, wohl aber sollen die auf den unfrankirten Briefen haftenden ursprünglichen See- und Portogebühren, womit die empfangenden Postämter belastet worden sind, in Abrechnung gebracht werden.

Art. 21. Zostawia się poczcie król. greckiej do woli, przesełać z Grecyi listy na Tryest, w celu dalszej ich przeprawy do państw cudzych za pomocą zwyczajnych kursów pocztowych. Korespondencye, przeznaczone do Grecyi, a przychodzące z państw obcych do c. k. urzędów pocztowych austryackich, mają być drogą pocztową, uskuteczniającą największy pośpiech, przesełane do Tryestu, a ztamtąd pierwszym okrętem parowym do właściwego król. greckiego urzędu pocztowego.

Art. 22. Austrya przyjmuje z swej strony obowiązek, natychmiast po zawarciu niniejszego traktatu, wejść w układy z administracyami poczt państw cudzych, z któremi c. k. poczta austryacka w bezpośrednim stoi związku, względem ustanowienia taks dla korespondencyi greckiej, uwolnienia od przymusu frankowania, i względem innych stosunków tejże korespondencyi dotyczących, i przytem starać się o jak największe ułatwienie obrotu; poczem nastąpią dalsze układy z królewsko-grecką administracyą poczt.

Art. 23. Zanim nastąpi porozumienie się z administracyami pocztowemi państw cudzych, co do korespondencyi między temi a Grecyą, ustanowią się następujące przepisy co do opłacania należytości:

a) Korespondencya z Grecyi, przeznaczona do państw obcych, winna być frankowaną aż do Tryestu; oddający takowe na pocztę, opłacać winni za nią portoryum greckie i morskie, według miary tych należytości, ustanowionej w art. 11. i 13.; pierwsze wpłynąć ma do król. greckiej kasy pocztowej, drugie idzie na rachunek Austryi.

b) co do listów, przesełanych z państw cudzych do Grecyi, ustanowioną zostaje opłata należytości, w sposób następujący:

1. od listów frankowanych aż do Tryestu, należy opłacać portoryum morskie;

2. od listów niefrankowanych, przychodzących do Tryestu z Prus, z Bawaryi i z Saksonii, równie jak od listów przychodzących z innych państw związku niemieckiego, których administracye pocztowe później do związku pocztowego niemiecko-austryackiego przystąpią; nakoniec od listów przychodzących z księstw Modeny i Parmy i z innych państw włoskich, które później do związku pocztowego austryacko-włoskiego przystąpią, należy opłacać portoryum austryacko-niemieckie, a względnie portoryum austryacko-włoskie, w kwocie dziewięciu krajcarów za list pojedynczy, ważący łót jeden, tudzież portoryum morskie;

3. od listów frankowanych, tylko do urzędu pocztowego granicznego, na granicy rosyjskiej, polskiej, wołoskiej, mołdawsko-serbskiej, sardyńskiej i szwajcarskiej, należy opłacać austryacką taksę przechodową w kwocie sześciu krajcarów za list pojedynczy ważący łót jeden, tudzież portoryum morskie, nakoniec

Art. 21. Der königl. griechischen Postanstalt ist es freigestellt, Briefe aus Griechenland nach fremden Staaten über Triest zur Weiterbeförderung mit den gewöhnlichen Postkursen zu leiten, die aus fremden Staaten für Griechenland an die k.k. österreichischen Postämter gelangten Korrespondenzen sollen auf den, die größte Beschleunigung gewährenden Postkursen nach Triest geleitet, und von da mit dem ersten Dampfschiffe an das bezügliche königl. griechische Postamt gesendet werden.

Art. 22. Es wird österreichischer Seits die Verpflichtung übernommen, sogleich nach erfolgtem Abschluße dieses Vertrages mit den Post-Verwaltungen fremder Staaten, mit welchen die k. k. österreichische Postanstalt in unmittelbarer Verbindung steht, wegen Feststellung der Taxen für die griechische Korrespondenz, Beseitigung des Frankatur-Zwanges und sonstiger Behandlung der Korrespondenzen in Unterhandlung zu treten und hiebei auf die möglichste Erleichterung des Verkehres hinzuwirken, worüber dann die weiteren Verabredungen mit der königlich-griechischen Post-Administrazion gepflogen werden sollen.

Art. 23. Bis die Verständigung mit den Post-Verwaltnngen der fremden Staaten bezüglich der Behandlung der Korrespondenzen zwischen diesen und Griechenland erfolgt ist, wird rücksichtlich der Gebühren-Entrichtung Folgendes festgesetzt:

a) Die Korrespondenz aus Griechenland nach fremden Staaten ist bis Triest frankirt auszuliefern, und es haben die Aufgeber hiefür das griechische und das Seeporto, wie diese Gebühren in den Artikeln 11 und 13 bestimmt sind, zu entrichten, wovon das Erste der königl. griechischen Postkasse zuzukommen hat, und das zweite jener Oesterreichs zu Guten zu rechnen ist;

b) bezüglich der, aus fremden Staaten nach Griechenland zu sendenden Briefe, wird die Gebühren-Entrichtung, wie folgt, festgesetzt:

1. für die bis Triest frankirt einlangenden Briefe ist das Seeporto;

2. für die unfrankirt aus Preußen, Baiern und Sachsen nach Triest gelangten Briefe, sowie für jene aus anderen deutschen Bundesstaaten, deren Post-Verwaltungen in der Folge dem österreichisch-deutschen Post-Vertrage beitreten werden, endlich für jene aus den Herzogthümern von Modena und Parma, und anderen italienischen Staaten, welche in der Folge dem österreichisch-italienischen Post-Vertrage beitreten werden, ist das österreichisch-deutsche Porto und beziehungsweise österreichisch-italienische Porto mit neun Kreuzern für den einfachen, 1 Loth schweren Brief und das Seeporto;

3. für die bloß bis zum österreichischen Einbruchs-Postamte an der russischen, polnischen, wallachischen, moldauisch-serbischen, sardinischen und schweizerischen Grenze frankirt einlangenden Briefe, die österreichische Transit-Taxe von sechs Kreuzern für den einfachen, 1 Loth wiegenden Brief, und das Seeporto, endlich

4. od przesełek, na których ciążą należytości zagraniczne, należy opłacać portoryum morskie, austryacką taksę przechodową, albo portoryum niemiecko-austryackie, lub austryacko-włoskie, i należytość portoryum cudzego.

Oprócz tego w każdym z powyższych 4 przypadków, odbierane będzie portoryum greckie na rzecz kasy pocztowej greckiej, według przepisu §. 13. objętego; należytości zaś wspomniane pod 1.—4. policzone być winny na rzecz austryackiej kasy pocztowej.

Wymienione pod 4. zagraniczne należytości pocztowe, podane będą specyalnie do wiadomości administracyi poczt greckich przez administracyę poczt austryackich.

Portoryum austryacko-niemieckie i austryackie portoryum przechodowe stopniowane będzie co do listów, nad 1 łót ważących, w takim samym stosunku, jak to w art. 12. jest przepisane.

Art. 24. Co do gazet, dzienników i t. p., przesełanych pod przepaską krzyżową lub pojedynczą, nastąpić mają te same ulgi co do portoryum morskiego, austryackiej taksy przechodowej, niemiecko-austryackiego lub austryacko-włoskiego portoryum i co do portoryum greckiego, jakie w art. 14. są przepisane.

Co do należytości cudzych, miara ich ustanowiona będzie w układach, mających być zawartemi z pocztami cudzemi.

Art. 25. Od listów, które dla niemożności doręczenia, na powrót odesłane zostają, nie będzie się opłacać żadnej należytości za powrotne odesłanie takowych; wszelakoż potrącić należy te taksy portoryjne, które na listach przy pierwszem odesłaniu takowych ciężyły, a które ze strony jednego pocztowego zakładu, jako dług na rachunek drugiego zapisane zostały.

Od listów, które z powodu przesiedlenia osoby, do której adresowane były, z jednego państwa do drugiego przesełane zostają (listy reklamowane), pobierać należy, oprócz taks wyżej wspomnionych, także należytość portoryum swego własnego.

Art. 26. Jeżeli w skutek wspomnionych w art. 22. układów co do korespondencyi między Grecyą a państwami obcemi, przymus frankowania listów zmieniony zostanie i dana będzie możność zupełnego frankowania, w ówczas co do taksy przechodowej grecko-austryackiej, co do portoryum niemiecko-austryackiego i austryacko-włoskiego zastosować należy przepisy w tym przedmiocie wyżej wyrażone.

Taksy zagraniczne, policzone będą w sposób taki, w jaki układ z dotyczącą administracyą pocztową przyjdzie do skutku.

4. für die mit ausländischen Gebühren belasteten Sendungen das Seeporto, die österreichische Transit-Taxe oder das deutsch-österreichische oder österreich-italienische Porto und die fremde Portogebühr zu entrichten.

Ueberdieß kommt in jedem der erwähnten 4 Fälle das griechische Postporto, nach der im Art. 13. enthaltenen Bestimmung einzuheben, welches der königl. griechischen Post-Kasse zuzukommen hat, während die unter 1 bis 4 erwähnten Gebühren der österreichischen Postkasse zu Guten zu rechnen sind.

Die unter 4 erwähnten ausländischen Postgebühren sind von der österreichischen Post-Administrazion jener Griechenlands speziell bekannt zu geben.

Das österreichisch-deutsche und italienische Porto, und das österreichische Transit-Porto hat bei den mehr als 1 Loth wiegenden Briefen im gleichen Verhältniße zu steigen, wie im Art. 12 festgesetzt ist.

Art. 24. Für Zeitungen, Journale ꝛc., unter Kreuzband oder Schleife verwahrt, dann für Waarenproben und Muster, haben rücksichtlich des Seeporto, der österreichischen Transit-Taxe, des deutsch-österreichischen oder österreichisch-italienischen Porto und des griechischen Porto die Ermässigung in dem Masse einzutreten, wie sie im Art. 14 festgesetzt sind.

Bezüglich der ausländischen Gebühren werden die mit den fremden Postanstalten zu treffenden Uebereinkommen maßgebend seyn.

Art. 25. Für die als unbestellbar zurückzusendenden Briefe ist für die Rücksendung eine Gebühr nicht zu entrichten, sondern es sind nur jene Portotaxen in Abrechnung zu nehmen, mit welchen die Briefe bei der ersten Versendung belastet waren, und die von der einen Postanstalt der anderen zur Last geschrieben worden sind.

Für die wegen Abreise der Adressaten aus dem einen der beiden Staaten nach dem anderen abzusendenden Briefe (reklamirte Briefe) ist nebst den vorerwähnten Portotaxen auch die eigene Portogebühr in Ansatz zu bringen.

Art. 26. Wenn zu Folge der, im Art. 22 angedeuteten Verhandlung bezüglich der Korrespondenz zwischen Griechenland und fremden Staaten der Frankaturszwang aufgehoben und die Möglichkeit zur vollständigen Frankatur hergestellt wird, so sollen bezüglich des griechisch-österreichischen Transito, deutsch-österreichischen oder österreichisch-italienischen und Seeportos die in dieser Beziehung früher erwähnten Bestimmungen Anwendung finden.

Die ausländischen Taxen werden in den Beträgen, worüber sich mit der bezüglichen Postverwaltung vereinbart werden wird, in Anrechnung zu kommen haben.

Art. 27. Na każdym liście należy wyrazić miano tej stacyi pocztowej, której został podanym, potem wycisnąć stęplem dzień podania na pocztę; listy rekomendowane oznaczyć należy słowami: **„rekommandirt"** lub **„chargé"**.

Art. 28. Oprócz powyżej rzeczonych stęplów pocztowych, urzędy pocztowe greckie winny jeszcze na listach frankowanych, wycisnąć stęplem litery *Π. Ε. Δ.* (πληρωμένον ἐξωτερικὸν δικαίωμα), urzędy zaś pocztowe austryackie wycisnąć wyraz: **„franco"** farbą czerwoną i w taki sposób, żeby frankowanie aż do miejsca przeznaczenia widocznem uczynić.

Art. 29. Taksy należące się od osób, do których listy są adresowane, winny być wypisane na stronie adresowej, na której się także znajduje stępel pocztowy; taksy zaś przy podaniu na pocztę odebrane, na tej stronie listu, na której się pieczęć znajduje, a to w taki sposób, iż portoryum morskie oddzielnie od innych taks położone być winno.

Art. 30. Recepisy zwrotowe (retourrecepise) na żądanie podających, do listów rekomendowanych załączone, winien odbierający opatrzyć podpisem swoim, za przyłożeniem dnia, w którym doręczone zostały, i takowe pierwszą pocztą, bez policzenia jakiejkolwiek należytości, na powrót odesłać należy.

Art. 31. Jeżeli za listami rekomendowanemi uczynione będzie zapytanie, należy takowych dochodzić jak najdokładniej, i takowe po wyrażeniu na nich tego, co z dochodzenia się wykazało, odesłać do właściwego urzędu pocztowego.

Jeżeliby w skutek poszukiwania okazało się, iż list zaginął, lub, że inna jaka przeszkoda zaszła, należy natychmiast w tym przedmiocie rozpocząć dalsze rozpoznanie rzeczy, tak ze strony c. k. dyrekcyi poczt w Tryeście, jako też król. greckiej jeneralnej dyrekcyi pocztowej.

Art. 32. Listy mylnie instradowane (przesłane na miejsce nienależne) równie jak listy, które z powodu odmówionego przyjęcia, odjazdu osoby, do której były adresowane i t. d., doręczonemi być nie mogą, należy najbliższą pocztą, korespondencye zaś naznaczone wyrazami: „Poste restante" dopiero natenczas na powrót lub dalej przesłać, jeżeli w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia podania takowych na pocztę, nie zostają odebrane przez osobę wyrażoną na adresie, lub jeżeli taż sama, lub strona podająca na pocztę, w inny sposób niemi nie zarządzi.

Art. 33. C. k. urząd pocztowy w Tryeście i król. greckie urzędy pocztowe, zostające z tamtemi w związku wzajemnego kartowania, winny używać kart korespondencyjnych według formularzów tu załączonych

Art. 34. Przy kartowaniu urzędów pocztowych obudwóch państw, obliczać należy taksy portoryjne podług reńskich i krajcarów w monecie konwencyjnej.

Art. 27. Auf jeden Brief ist der Name des Postortes, wo die Aufgabe stattfindet, dann der Tag der Aufgabe mittelst Stempel aufzudrücken; die rekommandirten Briefe sind mit dem Worte: „Rekommandirt" oder „Charge" zu bezeichnen.

Art. 28. Außer den oberwähnten Poststempeln ist auf die frankirten Briefe bei den griechischen Postämtern noch der mit *Π. Ε. Δ.* (*πληρωμένον ἐξωτερικὸν δικαίωμα*), bei den österreichischen aber der Stempel „Franko" in rother Farbe der Art aufzudrucken, daß die bis zum Bestimmungsorte erfolgte Frankatur ersichtlich ist.

Art. 29. Die von den Adressaten einzuhebenden Gebühren sind auf der Adreß-Seite, auf welcher der Poststempel sich befindet, die bei der Aufgabe eingehobenen dagegen auf der Siegelseite der Briefe anzuschreiben, und zwar der Art, daß das Seeporto abgesondert von den anderen Taxen angesetzt wird.

Art. 30. Die in den rekommandirten Briefen über Verlanger der Aufgeber beigegebenen Retourrezepisse sind, mit der Unterschrift des Empfängers und Anmerkung des Tages der erfolgten Bestellung versehen, mit erster Post und ohne Anrechnung einer Gebühr zurückzuleiten.

Art. 31. Ueber die, wegen rekommandirter Briefe ausgefertigten Nachfrageschreiben, sind die genauesten Erhebungen zu pflegen, und nachdem auf denselben deren Ergebniß bemerkt worden, an die betreffende Postanstalt zu leiten.

Sollten sich in Folge der Nachforschung der Verlust des Briefes oder andere Unzukömmlichkeiten herausstellen, so soll hierüber sogleich die weitere Verhandlung zwischen der k. k. Postdirekzion in Triest und der königl. griechischen General-Postdirekzion einzutreten haben.

Art. 32. Die aus Versehen irrig instradirten, dann die, wegen verweigerter Annahme, Abreise der Adressaten &c., unbestellbaren Briefe sind mit der nächst abgehenden Post, die mit „Poste restante" bezeichneten Korrespondenzen aber erst dann zurück oder weiter zu senden, wenn innerhalb dreier Monate, vom Tage der Aufgabe gerechnet, dieselben weder von den Adressaten bezogen werden, noch eine andere Verfügung von diesem oder den Aufgebern verlangt wird.

Art. 33. Das k. k. Postamt in Triest und die königlich-griechischen Postämter, welche mit jenem in Kartirungs-Verbindung gesetzt werden, haben sich der Korrespondenzkarten nach den beiliegenden Formularen zu bedienen.

Art. 34. Die Verrechnung der Postgebühren hat bei der Kartirung zwischen den beiderseitigen Postämtern nach Gulden und Kreuzern in Konvenzions-Münze Statt zu finden.

Art. 35. C. k. urząd pocztowy w Tryeście, równie jak król. greckie urzędy pocztowe, zostające z tamtym w związku kartowania, obowiązane są treść nadeszłych pakietów listowych z pozycyami, w kartach korespondencyjnych wyrażonemi, porównywać, uchybienia, jakie spostrzegą na kartach korespondencyjnych sprostować, dopisać uwagę odpowiednią i dopiero potem potwierdzić, iż otrzymały takowe.

Art. 36. C. k. urząd pocztowy w Tryeście i stojące z nim w związku kartowania kr. greckie urzędy pocztowe, mogą wzajemnie zamawiać sobie i przesełać gazety i dzienniki, czy takowe

a) w Austryi albo w Grecyi, lub
b) w cudzych państwach wychodzą.

Gazety, w cudzych państwach wychodzące, wtedy tylko obstalowane być mogą, jeżeli sprowadzenie takowych możliwem jest dla dotyczącego zakładu pocztowego.

Art. 37. Nie można obstalować na czas krótszy jak na ćwierć roku; jeżeli zaś w warunkach nakładu, abonament na pewny i dłuższy czas, jak wyżej wyrażony, został ogłoszonym, należy się do tego stosować.

Art. 38. Zamawiać należy przed zaczęciem abonamentu w takim czasie, ażeby urząd pocztowy tego miejsca, gdzie się nakład znajduje, zamówienie przed powyższym terminem otrzymał.

Tylko w tym razie, jeżeli przepis zachowanym będzie, obowiązany jest urząd pocztowy do dostarczenia wszystkich dzienników, które wyszły od zaczęcia abonamentu.

Art. 39. Jeżeli przy odebraniu pakietu z gazetami, okaże się brak w zamówionych dziennikach, wówczas brakujący dziennik, jeżeli się jeszcze takowy u nakładcy znajduje, a brak takowego najbliższą pocztą oznajmiony został, ze strony urzędu pocztowego odsełającego, nadesłany być winien, a to bez żadnej opłaty; w drugim przypadku zaś, zwrócone być winny nakładcy koszta, których się domaga.

Art. 40. Jeżeli jakie czasopismo przestaje wychodzić przed upływem czasu, na który prenumerowane było, należy abonentowi zwrócić, za przeciąg czasu, od którego dziennik wychodzić przestał, odpowiednią ratę ceny prenumeracyjnej, naprzód złożonej, o ile zwrócenie takowej ze strony nakładcy może być uskutecznione.

Art. 41. C. k. urzędowi pocztowemu w Tryeście wydane zostają gazety i dzienniki, wychodzące w Grecyi, a król. greckim urzędom pocztowym wydane zostają dzienniki wychodzące w Austryi, za wynagrodzeniem tej kwoty,

Art. 35. Dem im Kartirungs-Verbande stehenden k. k. Postamte in Triest und den königlich-griechischen Postämtern liegt ob, den Inhalt der eingelangten Briefpackete mit den Ansätzen in den Karten genau zu vergleichen, die wahrgenommenen Unrichtigkeiten auf den eingelangten Korrespondenzblättern richtig zu stellen, die entsprechende Anmerkung beizufügen, und hiernach die Empfangsbestätigung auszufertigen.

Art. 36. Das k. k. Postamt in Triest und die, mit demselben in Kartirungs-Verbindung stehenden königl. griechischen Postämter sind befugt wechselseitig Bestellung auf Zeitungen und Journale, dieselben mögen

a) in Oesterreich und Griechenland, oder

b) in fremden Staaten erscheinen, zu machen und deren Versendung zu besorgen.

Bestellungen auf die in fremden Staaten erscheinenden Zeitungen werden jedoch nur in dem Falle angenommen, als der Bezug derselben der bezüglichen Postanstalt ermöglichet ist.

Art. 37. Die Bestellung kann nicht auf einen kürzeren Zeitraum als ein Vierteljahr erfolgen; in sofern die Verlagsbedingungen das Abonnement auf eine bestimmte und längere Dauer als die vorerwähnte vorschreiben, muß sich hiernach gerichtet werden.

Art. 38. Die Bestellung hat so zeitig vor dem Beginne des Abonnement-Termines zu erfolgen, daß das Postamt des Verlagsortes dieselbe vor dem gedachten Termine erhält.

Nur bei Beachtung dieser Vorschrift besteht die Verbindlichkeit zur Ablieferung aller, vom Abonnement-Termine zu erscheinenden Blätter.

Art. 39. Wird bei dem Empfange eines Zeitungspacketes ein Abgang an den bestellten Blättern wahrgenommen, so ist das fehlende, in sofern die Blätter beim Verleger noch vorhanden sind, von dem absendenden Postamte, und zwar kostenfrei, wenn der Abgang mit nächster Post angezeigt wird, im anderen Falle aber gegen Ersatz der vom Verleger in Anspruch genommenen Vergütung nachzusenden.

Art. 40. Wenn eine Zeitschrift vor Ablauf der Zeit, für welche pränumerirt wurde, zu erscheinen aufhört, so ist dem Abonnenten für die Zeit, für welche die Lieferung nicht erfolgte, die entsprechende Rate des vorausbezahlten Pränumerazionspreises in soweit derselbe vom Verleger zum Ersatz gebracht werden kann, zurückzuerstatten.

Art. 41. Dem k. k. Postamte in Triest werden die in Griechenland erscheinenden Zeitungen und Journale, dann den königl. griechischen Postämtern die in Oesterreich herausgekommenen Zeitschriften gegen Vergütung jenes Betrages verabfolgt, um welchen sie

za którą wewnątrz austryackiej monarchii, a względnie wewnątrz królestwa Grecyi przez pocztę bywają przesełane.

Art. 42. Wychodzące po za obrębem państwa austryackiego, gazety i dzienniki, które król. greckie urzędy pocztowe przez c. k. urząd pocztowy w Tryeście nadesłane sobie mieć zyczą, wydane będą takowym za wynagrodzeniem tej kwoty, którą opłacać winni do tegoż urzędu pocztowego abonenci w Tryeście osiedli.

Art. 43. Urząd pocztowy zamawiający, obowiąznanym jest temu urzędowi pocztowemu, przez który dziennik nadesłany sobie mieć życzy, należącą kwotę zaraz przy zamówieniu, albo najdalej w przeciągu pierwszego miesiąca peryodu prenumeraty w gotowiźnie nadesłać

Art. 44. Obadwa rządy kontraktujące biorą na siebie obowiązek czuwania nad tem, ażeby od korespondentów nie były pobierane wyższe należytości nad te, które w powyższych postanowieniach są wyrażone.

Jeżeli przy redukcyi taks pojedynczych, wyrachowanych w monecie konwencyjnej, na monetę grecką, wypadnie kwota mniejsza jak 5 leptów, a nie wyższa nad 2 lepty; takowa nie wchodzi w rachunek, za kwotę zaś przenoszącą 4 i 5 leptów, należy policzyć połowę Dekalepty czyli 5 leptów.

Art. 45. Na podstawie wykazanych należytości tak w kartach korespondencyjnych jakoteż w potwierdzeniach za odebraniem pakietów wystawionych c. k. nadworna buchalterya pocztowa ułoży kwartalny rachunek, w którym wykazane będą należytości wzajemne obudwóch zakładów pocztowych; z których jeden egzemplarz przesłany będzie król. greckiej jeneralnej dyrekcyi pocztowej.

Art. 46. Gdyby król. grecka jeneralna dyrekcya poczt przy przejrzeniu rachunków spostrzegła uchybienia, należy takowe z jej strony podać do wiadomości c. k. jeneralnej dyrekcyi komunikacyi w Wiedniu, za dołączeniem instrumentów, mogących służyć do ich udowodnienia; a kwoty sporne sprawdzone przy najbliższem obrachowaniu kwartalnem, wyrównane być winny.

Art. 47. Należytości, jakie w skutek rachunków się okażą, winny być wypłacone ze strony jednego zakładu pocztowego, drugiemu zakładowi, w przeciągu miesięcy 3ch od dnia wystawionego rachunku kwartalnego, albo w gotówce monetą konwencyjną na stopę 20to-reńskową, albo za pomocą wekslów zupełnie ważnych, w takiej samej monecie wystawionych i nadesłane do c. k. dyrekcyi pocztowej w Tryeście lub do król. jeneralnej dyrekcyi pocztowej w Atenach, według tego jak austryacki lub grecki zakład pocztowy do żądania mieć będzie.

im Innern der österreichischen Monarchie und beziehungsweise des Königreiches Griechenland mittelst der Postanstalt versendet werden.

Art. 42. Die Zeitungen und Journale, welche außerhalb des österreichischen Staates erscheinen und welche die königl. griechischen Postämter mittelst des k. k. Postamtes in Triest beziehen wollen, werden denselben gegen Vergütung desjenigen Betrages geliefert werden, welchen die in Triest ansässigen Abonnenten an das gedachte Postamt zu entrichten haben.

Art. 43. Das bestellende Postamt hat an jenes Postamt, von welchem es eine Zeitschrift beziehen will, den ihm gebührenden Betrag gleich bei der Bestellung oder längstens im Laufe des ersten Monates der Pränumerations-Periode bar abzusenden.

Art. 44. Die beiden kontrahirenden Regierungen verpflichten sich, darüber zu wachen, daß von den Korrespondenten keine höheren Gebühren eingehoben werden, als nach den vorausgegangenen Bestimmungen eingehoben werden sollen.

Wenn bei der Redukzion der in Konvenzions-Münze berechneten einzelnen Taxen auf griechische Münze ein Betrag unter 5 Lepta entfällt, und dieser sich nicht über 2 Lepta beziffert, so soll derselbe unberücksichtiget bleiben; für den Mehrbetrag von 3 und 4 Lepta aber ein halber Deka-Lepta oder 5 Lepta in Ansatz gebracht werden.

Art. 45. Auf Grund der in den Korrespondenz-Karten und Empfangsbestätigungen enthaltenen Gebühren-Ansätze wird die k. k. Post-Hofbuchhaltung vierteljährlich die Rechnung verfassen, in welcher die Forderung und Gegenforderung der beiderseitigen Postanstalten ausgewiesen und wovon ein Exemplar der königl. griechischen General-Postdirekzion zugesendet werden wird.

Art. 46. Sollten von der königl. griechischen General-Postdirekzion bei der Durchsicht der Rechnungen Mängel wahrgenommen werden, so sind dieselben unter Mittheilung der Instrumente, womit deren Grundhältigkeit dargethan werden kann, bei der k. k. General-Direkzion der Kommunikazionen in Wien zur Sprache zu bringen, und es sollen die richtig befundenen Differenz-Beträge bei der nächsten Quartals-Abrechnung zur Ausgleichung gebracht werden.

Art. 47. Der zu Folge der Abrechnungen entfallende Schuldigkeitsbetrag ist von der einen Postanstalt an die andere innerhalb dreier Monate, vom Tage der Ausfertigung der Quartalsrechnung an gerechnet, bar in Konvenzions-Münze im zwanzig Gulden-Fuße oder mittelst vollgiltiger in dieser Münze ausgestellter Wechsel an die k. k. Postdirekzion in Triest oder an die königl. General-Postdirekzion in Athen zu berichtigen, je nachdem für die österreichische oder griechische Postanstalt ein Guthaben ausgewiesen ist.

Art. 48. Obopólne administracye pocztowe, obowiązane są zważać na skutki niniejszego traktatu i modyfikacye, które za stosowne i sprzyjające obrotowi się okażą, donieść do wiadomości władz wyższych, które po zbadaniu wzajemnem rzeczy i za spólnem porozumieniem, albo modyfikacye niniejszego kontraktu za stosowne uznane, albo zupełnie nowe urządzenie w wykonanie wprowadzą.

Art. 49. Niniejsza konwencya, której ratyfikacye nastąpić mają w przeciągu 6-u tygodni, od dnia dzisiejszego rachując, i w Atenach zamienione zostaną, wejdzie w wykonanie z dniem 1-m Marca 1851, i trwać będzie lat 10 po sobie następujących; a jeżeli po upływie tego terminu nie nastąpi wypowiedzenie takowej z jednej lub z drugiej strony kontraktującej, uważana być ma za przedłużoną od roku do roku, i tak długo w swej mocy pozostać, aż po nastąpionem wypowiedzeniu rok upłynie, albo nowy traktat zawartym zostanie.

W dowód tego, dwa równobrzmiące egzemplarze niniejszego traktatu wygotowane i potwierdzone zostają przez pełnomocników obudwóch stron za dołożeniem własnoręcznego podpisu i wyciśnięciem pieczęci.

Dan w Atenach dnia 9. Grudnia / 27. Listopada 1850.

S. Ingelheim m. p. **G. Skouffos** m. p.

2. Aneks do Nru. 86.

Traktat żeglugi między jeneralną administracyą poczt królestwa Grecyi i Radą administracyjną żeglugi parowej c. k. uprzywilejowanego Llojda austryackiego.

Pan Jerzy Skouffos, dyrektor jeneralnej administracyi poczt królestwa Grecyi i p. Fortunat Ivich, ajent austryackiego Llojda w Atenach i pełnomocnik towarzystwa żeglugi parowej c. k. uprzywiljowanego Llojda austryackiego w Tryeście, odebrawszy rozkaz zaprowadzenia ulepszeń w istniejącej obecnie służbie żeglugi parowej rzeczonego towarzystwa, i ustanowienia przyszłych stosunków między jeneralną administracyą poczt greckich i wspomnionego towarzystwa, na zasadzie konwencyi pocztowej z dnia 15. (27.) Kwietnia 1843, dotąd jeszcze trwającej, i po wzajemnem udzieleniu sobie pełnomocnictw, zgodzili się na następujące artykuły, z zastrzeżeniem wyższego zatwierdzenia.

Art. 1. Towarzystwo Llojda obowiązuje się:

1. utrzymywać komunikacye między Tryestem i Atenami (Pireusem) przez Ankonę, Bryndyzyum, Korfu, Argostoli, Zante, Patras, Vostiza i Lutraki, odnogę Lepancką, także (przez przesmyk Koryncki) z Kalamaki do Pireus, we-

Art. 48. Die beiderseitigen Postadministrazionen werden verpflichtet, auf die Wirkungen dieses Uebereinkommens aufmerksam zu seyn und jene Modifikazionen, welche sich als zweckmäßig und dem Verkehre überhaupt förderlich herausstellen, zur Kenntniß ihrer respektiven höheren Behörden zu bringen, welche sich dann hierüber ins Einvernehmen setzen und im gemeinschaftlichen Einverständniße die als entsprechend erkannten Modifikazionen der Vertragsbestimmungen oder neuen Einrichtungen in Vollzug bringen lassen sollen.

Art. 49. Die Dauer dieser Konvenzion, worüber die Ratifikazionen binnen sechs Wochen vom heutigen Tage gerechnet, erfolgen und in Athen ausgewechselt werden sollen, und deren Bestimmungen am 1. März 1851 in Wirksamkeit zu treten haben, wird auf zehn nach einander folgende Jahre festgesetzt, und es soll dieselbe, falls nach Ablauf dieses Termines die Aufkündigung von einer der beiden kontrahirenden Regierungen nicht erfolgt, als von Jahr zu Jahr verlängert angesehen werden und in so lange in voller Kraft verbleiben, bis nach der stattgefundenen Aufkündigung ein Jahr abgelaufen ist, oder ein neuer Vertrag in Wirksamkeit tritt.

Zur Urkunde dessen sind zwei gleichlautende Exemplare des gegenwärtigen Vertrages ausgefertiget und von den beiderseitigen Bevollmächtigten mit ihren beigedruckten Siegeln und eigenhändigen Unterschriften bekräftiget worden.

So geschehen zu Athen am $\frac{\text{9. Dezember}}{\text{27. November}}$ 1850.

S. Ingelheim m. p. **E. Skouffos** m. p.

2. Beilage zu Nro. 86.

Schiff=Fahrtsvertrag zwischen der königl. griechischen General=Postadministrazion und dem Verwaltungsrathe der Dampfbootfahrten des k. k. privilegirten österreichischen Lloyd.

Herr Georg Skouffos, Direktor der General=Post=Administrazion des Königreiches Griechenland und Herr Fortunatus Ivich, Agent des österreichischen Lloyd zu Athen und Bevollmächtiger der Dampfschiff=Fahrtsgesellschaft des k. k. priv. österreichischet Lloyd in Triest, sind, nachdem sie den Auftrag erhalten haben, Verbesserungen in dem gegenwärtig bestehenden Dampfschiff=Fahrtsdienste der genannten Gesellschaft einzuführen und die künftigen Beziehungen zwischen der General=Administrazion der griechischen Posten und der genannten Gesellschaft auf Grundlage der gegenwärtig noch nicht erloschenen Post=Konvenzion vom 15. — 27. April 1843 festzusetzen, nach gegenseitiger Mittheilung ihrer Vollmachten über nachstehende Artikel mit Vorbehalt der höheren Genehmigung übereingekommen.

Art. 1. Die Gesellschaft des Lloyd verpflichtet sich zur Unterhaltung:

1. einer Verbindung an jedem 14. Tage (den Fall der Verhinderung durch höhere Gewalt ausgenommen) zwischen Triest und Athen (Piräus) über Ankona, Brindisi, Corfu, Argostoli, Zante, Patras, Vostitza und Lutraki, den Golf von Lepanto, dann (über den

dług porządku żeglugi dla 1-ej linii, załączonego do niniejszego traktatu; a to raz co 14 dni, wyjąwszy przeszkody, zrządzone przez siłę wyższą;

2. utrzymywać komunikacyę raz na tydzień (wyjąwszy przeszkody zrządzone siłą wyższą) między Tryestem i Konstantynopolem, przez Korfu, Syra (zbaczając raz na tydzień do Aten) i Smyrnę, według porządku przewozowego dla II-ej linii wyznaczonego;

3. utrzymywać komunikacyę raz na tydzień między Pireus i Syra, oprócz wspomnianej pod N. 1. art. 1. komunikacyi między Kalamaki i Atenami (Pireus). Jazdy między Pireus i Syra, tudzież między Pireus i Kalamaki, odbywać się będą za pomocą okrętu parowego, mającego stanowisko swoje w Pireus według porządku, na tabeli dla III-ej linii ustanowionego.

Art. 2. Okręt parowy, mający stanowisko swoje w Atenach (Pireus) odbywać ma co 14 dni regularne przejazdki między Atenami (Pireus) i Nauplią, jednakowoż tylko wtenczas, jeżeli nie zajdą przeszkody nie do zwalczenia, lub jeżeli przeszkodą nie stanie się spóźnione przybycie okrętów parowych z Tryestu i Konstantynopola, lub reparacye, koniecznie potrzebne, nie przeszkodzą.

Zresztą, tak wspomniona dopiero jazda między Pireus i Nauplią, jakoteż i inne jazdy wewnątrz kraju, jakie towarzystwo Llojda dziś utrzymuje, lub w następnym czasie na zasadzie art. 3., 5., 6. i 22. utrzymywać będzie, a które do transportu z jednego pobrzeża królestwa Grecyi do drugiego służą, zawieszone zostaną ze strony wspomnionego towarzystwa, skoro znajdą się greckie okręty parowe, czy to rządowe, czy prywatne, byle tylko były własnością grecką i przeznaczone do utrzymywania wewnętrznych komunikacyj, w mowie będących. Zawieszenie żeglugi nastąpić winno we dwa miesiące od dnia, w którym rzeczone towarzystwo ze strony jeneralnej dyrekcyi poczt greckich, o tem wiadomość odbierze. Towarzystwo Llojda z swej strony ma prawo tak wspomnianą jazdę między Pireus i Nauplią, jakoteż inne jazdy, łączące miejsca wewnątrz kraju leżące, które dotąd utrzymuje, lub, o czem wyżej wspomniano, na przyszłość utrzymywać będzie, przerwać na czas pewny, lub zupełnie zaniechać, zawiadamiając o tem jednocześnie jeneralną administracyę poczt greckich.

Jazdy zaś wewnątrz kraju w kierunku prostym, t. j. między Patras i Lutraki, między Kalamaki i Pireus, między Pireus i Syra, zastrzega sobie towarzystwo Llojda na cały przeciąg trwania niniejszego traktatu.

Art. 3. Dni, w których przychodzić i odchodzić mają statki parowe Llojda, przeznaczone, między innemi także do przewożenia korespondencyj, ustanowione zostają w porządku jazd, załączonym do niniejszego kontraktu; wszelakoż administracya Llojda ma prawo, po uprzedniem porozumieniu się z jeneralną

Isthmus von Korinth) von Kalamaki nach dem Piräus in der für die I. Linie dem gegenwärtigen Vertrage beiliegenden Fahrordnung;

2. einer zweiten wöchentlich einmaligen Verbindung (den Fall der Verhinderung durch höhere Gewalt ausgenommen) zwischen Triest und Konstantinopel über Korfu, Syra (mit der Seitenverbindung einmal in der Woche nach Athen) und Smyrna in der für die II. Linie festgesetzten Fahrordnung;

3. einer dritten wöchentlich einmaligen Verbindung zwischen dem Piräus und Syra nebst der in Nr. 1 des Art. 1 erwähnten Verbindung zwischen Kalamaki und Athen (Piräus). Diese Fahrten zwischen dem Piräus und Syra, dann zwischen dem Piräus und Kalamaki werden mittelst eines im Piräus stazionirten Dampfschiffes nach der auf der Tabelle für die Linie III enthaltenen Bestimmung stattfinden.

Art. 2. Das im Piräus stazionirte Dampfschiff wird auch zwischen Athen (Piräus) und Nauplia an jedem 14. Tage regelmäßige Fahrten machen, vorausgesetzt immer, daß keine unüberwindlichen Hindernisse eintreten, und daß es durch allfällig verspätetes Eintreffen der Dampfschiffe von Triest und von Konstantinopel oder wegen unvermeidlicher Reparaturen hieran nicht verhindert wird.

Uebrigens werden sowohl dieser Kurs zwischen dem Piräus und Nauplia, als auch die übrigen Verbindungen im Innern, welche die Gesellschaft des Lloyd gegenwärtig unterhält, oder in der Folge auf Grund der Art. 3, 5, 6 und 22 in Ausführung bringen wird, und welche zum Transporte von einer Küste des Königreiches Griechenland zur anderen dienen, von der genannten Gesellschaft eingestellt werden, wiebald hierzu griechische Dampfschiffe, sie mögen Staats- oder Privatschiffe seyn, wenn sie nur griechisches Eigenthum und zur Herstellung der fraglichen inneren Verbindungen bestimmt sind, vorhanden seyn werden. Diese Einstellung hat 2 Monate nachher, als die Gesellschaft hiervon von der griechischen General-Postadministrazion in die Kenntniß gesetzt worden seyn wird, zu erfolgen. Die Gesellschaft des Lloyd hat ihrerseits das Recht, nach ihrem Ermessen sowohl, den erwähnten Kurs zwischen dem Piräus und Nauplia, als auch die übrigen Verbindungsfahrten im Innern, welche sie gegenwärtig unterhält oder, wie oben gesagt, in der Folge einführen wird, zeitweilig zu unterbrechen, oder gänzlich einzustellen, wovon sie gleichzeitig die griechische General-Postadministrazion in Kenntniß setzen wird.

Dagegen bleiben die gegenwärtigen Fahrten im Innern in direkter Linie, d. i. zwischen Patras und Lutraki, zwischen Kalamaki und dem Piräus und zwischen dem Piräus und Syra der Gesellschaft des Lloyd für die ganze Dauer des gegenwärtigen Vertrages vorbehalten.

Art. 3. Die Tage der Ankunft und des Abganges der Packetboote des Lloyd, welche unter Anderem auch zur Beförderung der Korrespondenzen bestimmt sind, werden durch die diesem Vertrage beiliegende Fahrordnung festgesetzt, jedoch steht es der Administrazion des Lloyd frei, nach vorläufiger Verständigung der General-Postadministrazion

administracyą poczt greckich, odmienić takowe według potrzeby służby, i w dobrze zrozumianym interesie dla samychże korespondencyj. Jeżeliby później zaszły okoliczności ważne, wymagające dalszych zmian i modyfikacyj w jazdach statków parowych Llojda, co do połączenia z sobą pojedynczych wyżej rzeczonych portów greckich, wspomnione towarzystwo będzie mieć prawo zaprowadzenia takowych; jednakowoż zaprowadzenie takowych odmian i modyfikacyj, nastąpić może po uprzedniem dopiero porozumieniu się z jeneralną administracyą poczt król. greckich.

Rozumić się samo przez się, iż 2 jazdy między Tryestem i Atenami (Pireus) przez przesmyk i drugie 2 między Tryestem i Turcyą przez Syra, w każdym razie nieprzerwanie trwać będą.

Art. 4. Koszta, jakie wymagać będzie zaopatrzenie w ludzi, ekwipowanie i utrzymywanie statków parowych Llojda, używanych do usług, w mowie będących, ogólnie wszelkie wydatki, dotyczące tychże okrętów, ponosić będzie towarzystwo Llojda.

Art. 5. Wymienione w powyższym artykule statki parowe, równie jak te wszystkie, dla których towarzystwo w następnym czasie w Pireus, lub w innym porcie królestwa stanowisko wyznaczyć za dobre uzna, czy to dla bezpieczeństwa w wykonaniu służby, czy też dla utrzymania tych komunikacyj, które towarzystwo na mocy art. 3. niniejszego traktatu po uprzedniem porozumieniu się z jeneralną administracyą poczt król. greckich zaprowadzić zechce, uważane będą we wszystkich portach królestwa greckiego, mianowicie w Patras, Vostiza, Lutraki, Kalamaki, w Pireus, Syra, i Nauplia, jeżeli są w wykonaniu służby, w mowie będącej, jako okręty wojenne i jako takie, podlegają odpowiedniemu postępowaniu; równie doznawać będą zupełnego uwolnienia od wszelkiej opłaty okrętowej, od cła za węgle, do swego użytku przeznaczone, i tych wszystkich uwzględnień, których doznawały dotąd w skutek rozporządzeń, tychże okrętów dotyczących. Okręty, w mowie będące, nie może żadna władza, jakiekolwiek jej nazwisko, odrywać od właściwego ich przeznaczenia, t. j. od przewożenia korespondencyj, podróżnych, towarów, przeselek pieniężnych i t. d.

Art. 6. Okręty parowe Llojda mogą w Patras, Vostiza, Lutraki, Kalamaki, Nauplia, Pireus i Syra, przyjmować i na ląd wysadzać złoto, srebro, przesełki każdego rodzaju i towary, równie jak pasażerów z każdego narodu, wraz z należącemi do ich osoby sukniami i efektami, jednakże pod tym warunkiem, że kapitanowie w każdym razie poddać się winni przepisom sanitarnym, cłowym i policyjnym, obowiązującym w tych portach co do wchodu i wychodu podróżnych i towarów. Jeżeli w późniejszym czasie, na podstawie art. 3. niniejszego przepisu, uznana będzie potrzeba odwiedzania okrętami parowemi Llojda, innego jakiego portu greckiego, rozumić się samo przez się, iż takowe także tam wszystkie czynności, w tym artykule wyrażone, w ten sam sposób odbywać mogą.

Giechenlands dieselben nach dem Bedürfniße des Dienstes und im wohlverstandenen Interesse für die Korespondenzen abzuändern. Wenn in der Folge wichtige Umstände weitere Aenderungen und Modifikazionen in den Fahrten der Packetboote des Lloyd bezüglich der Verbindungen mit den verschiedenen obenerwähnten griechischen Häfen erheischen sollten, so bleibt der genannten Gesellschaft die Einführung vorbehalten, jedoch kann dieselbe diese Aenderungen und Modifikazionen erst nach vorläufiger Verständigung mit der königl. griechischen General-Postadministrazion ins Werk setzen.

Es verstet sich, daß die 2 Kurse zwischen Triest und Athen (Piräus) über den Isthmus und jene 2 zwischen Triest und der Türkei über Syra in allen Fällen stattzufinden haben.

Art. 4. Die Kosten der Bemannung, Ausrüstung und Unterhaltung der Dampfpacketboote des Lloyd, welche zu dem in Rede stehenden Dienste verwendet werden, und überhaupt alle diese Schiffe betreffenden Auslagen werden von der Gesellschaft des Lloyd getragen.

Art. 5. Die in dem vorstehenden Artikel erwähnten Packetboote und alle jene, welche die Gesellschaft in der Folge im Piräus oder in einem anderen Hafen des Königreiches zu stazioniren in der Lage seyn wird, sei es nun zur Sicherung der Ausübung des Dienstes im Allgemeinen oder zur Herstellung jener Verbindungen, welche die Gesellschaft auf Grund des Art. 3 des vorliegenden Vertrazes nach vorläufigem Einverständniße mit der königl. griechischen General-Postadministrazion in Wirksamkeit setzen sollte, werden in allen Häfen des Königreiches Griechenland, und namentlich in Patras, Vostitza, Lutraki, Kalamaki, im Piräus, in Syra und Nauplia, wenn sie zu dem in Rede stehenden Dienste verwendet werden, so angesehen und behandelt werden, wie Kriegsschiffe, und werden sohin eine vollständige Befreiung von jeder Schiff-Fahrtsgebühr, von dem Zolle für die zu ihrem Gebrauche bestimmten Kohlen, so wie alle jene Begünstigungen genießen, welche sie bisher in Folge der bezüglich dieser Schiffe bestehenden Verordnungen genossen haben. Dieselben sollen von keiner, wie immer Namen habenden Behörde von ihrer eigentlichen Bestimmung, nämlich der Beförderung von Korrespondenzen, Reisenden, Waaren, Geldsendungen rc. abgezogen werden können.

Art. 6. Die Dampfschiffe der Gesellschaft des Lloyd können in Patras, Vostitza, Lutraki, Kalamaki, Nauplia, Piräus und Syra Gold und Silber, Sendungen aller Art und Waaren, sowie Passagiere jeder Nazion sammt ihren persönlichen Kleidungsstücken und Effekten unter der Bedingung ein- und ausschiffen, daß sich die Kapitäne in allen Fällen den Sanitätszollämtlichen und Polizei-Vorschriften, welche in diesen Häfen bezüglich des Ein- und Austrittes der Reisenden und Waaren bestehen, unterziehen. Wenn man sich in der Folge auf Grundlage des Art. 3 dieses Vertrages bestimmt finden sollte, die Dampfschiffe des Lloyd irgend einen anderen Hafen Griechenlands berühren zu lassen, so versteht es sich, daß dieselben allda auch in gleicher Weise die in diesem Artikel erwähnten Dienstesverrichtungen vornehmen können.

Art. 7. Co się tycze szczegółowo sposobu, w jaki korespondencye między Grecyą i Austryą przesełane być mają, w tym względzie postępować się będzie, z wyjątkiem zastrzeżonych zmian co do porządku jazd, ściśle wedle postanowień już istniejących, lub na przyszłość zawrzeć się mających traktatów między administracyami pocztowemi, austryacką i grecką.

Art. 8. Towarzystwo Llojda, obowiązuje się swemi statkami parowemi przewozić korospondencye królestwa Grecyi w zamkniętych pakietach do Ankony, Korfu, Smyrny i Konstantynopolu i do innych miejsc, wyrażonych w porządku jazd, załączonym do niniejszego kontraktu równie jak korespondencye z tychże krajów do Grecyi.

Art. 9. Rzeczone towarzystwo obowiązuje się oprócz tego do przewożenia wszelkich korespondencyj, które na statki jego ze strony biór pocztowych w portach greckich, w których kotwicę zarzucają, oddane zostaną dla biór pocztowych tego samego państwa.

Art. 10. Należytość, jaką opłacać winna administracya poczt greckich towarzystwu Llojda od pakietów zamkniętych, ajentom Llojda w Grecyi oddanych, i adresowanych do krajów w art. 8. wyrażonych, ustanowioną zostaje w sposób następujący:

1. Do Korfu, Argostoli i Zante, w kwocie 6 kr. od $^1/_4$ łóta (czyli $7^1/_2$ gram).

2. Do Ankony w kwocie 12 kr. od $^1/_2$ łóta.

Art. 11. Towarzystwo Llojda zniża taksę pocztową między Grecyą i następującemi portami greckiemi, mianowicie: między Mityleną, Chio, Cesme, Smyrną, Tenedos, Dardanelami, Gallipoli, Salonichi i Konstantynopolem, na 6 kr. od każdego listu, ważącego mniej jak $^1/_2$ łóta. Stopniowanie tej taksy, równie jak stopniowanie taks innych, pozostawia się tak, jak w tej mierze ustanowiono w art. 10., 12. i 14. niniejszego kontraktu.

Art. 12. Należytość, jaką administracya poczt greckich towarzystwu Llojda od pakietów zamkniętych, ajentom Llojda w Grecyi oddanych, i do miejsc królestwa greckiego w Nr. 1., 2. i 3. art. 1-go wyrażonych, i w art. 9. także wspomnionych, opłacać winna, ustanawia się bez różnicy w kwocie 4 kr. od $^1/_2$ łóta.

Art. 13. Stopniowanie taks od pakietów, zawierających korespondencyę Grecyi, do krajów wyrażonych w art. 10., 11., 12. i 17., oznacza się w miarę ich wagi, jak następuje:

1. niżej $^1/_2$ łóta, pojedyncze porto;

2. od $^1/_2$ aż do 1-go łóta, $1^1/_2$ porto,

3. od 1. aż do $1^1/_2$ łóta, podwójne porto;

Art. 7. Was die Beförderungsweise der Korrespondenzen zwischen Griechenland und Oesterreich und die dießfälligen Details betrifft, so wird sich mit Ausnahme der vorbehaltenen Aenderung der Fahrordnung genau an die Bestimmungen der bestehenden oder in der Zukunft zwischen den beiden Postadministrazionen Griechenlands und Oesterreichs abzuschließenden Verträge gehalten werden.

Art. 8. Die Gesellschaft des Lloyd übernimmt es, mit ihren Packetbooten in geschlossenen Packeten die Korrespondenzen des Königreiches Griechenland nach Ankona, Korfu, Smyrna und Konstantinopel und den anderen in der diesem Vertrage beigeschlossenen Fahr-Ordnung angegebenen Orten, sowie jene aus diesen verschiedenen Ländern nach Griechenland befördern zu lassen.

Art. 9. Die genannte Gesellschaft verbindet sich außerdem zur Beförderung aller Korrespondenzen, welche ihren Packetbooten von den Postbureaux der griechischen Häfen, in denen dieselben Anker werfen, für die Postbureaux desselben Staates in geschlossenen Packeten übergeben werden.

Art. 10. Die Gebühr, welche die griechische Postadministrazion an die Gesellschaft des Lloyd für die den Agenten der letzteren in Griechenland übergebenen und nach den im Art. 8 angeführten Ländern lautenden, verschlossenen Packete zu entrichten hat, wird wie folgt, festgesetzt:

1. Nach Korfu, Argostoli und Zante auf 6 kr. für ein halbes Loth (oder 7½ Gramme),

2. Nach Ankona auf 12 kr. pr. ½ Loth.

Art. 11. Die Gesellschaft des Lloyd gestattet die Herabsetzung der Posttaxe zwischen Griechenland und den benachbarten türkischen Häfen, nämlich zwischen Griechenland, Mitilene, Chio, Cesme, Smyrna, Tenedos, den Dardanellen, Gallipoli, Salonich und Konstantinopel auf 6 kr. für jeden Brief bis ½ Loth im Gewichte; die Progression dieser Taxe, sowie die Progressionen der anderen Taxen bleiben so, wie sie in den Artikeln 10, 12 und 14 des gegenwärtigen Vertrages festgesetzt sind.

Art. 12. Die Gebühr, welche die griechische Postadministrazion der Gesellschaft des Lloyd für die ihren Agenten in Griechenland übergebenen und nach den verschiedenen unter Nr. 1, 2 und 3 des Art. 1 angeführten und auch im Art. 9 erwähnten Orten des Königreiches lautenden, geschlossenen Packete zu bezahlen hat, wird ohne Unterschied auf 4 kr. für ½ Loth festgesetzt.

Art. 13. Die Progression für Packete, welche die Korrespondenz Griechenlands nach den in den Artikeln 10, 11, 12 un 17 angeführten Ländern enthalten, wird nach Maßgabe ihres Gewichtes, wie folgt, festgesetzt:

1. unter ½ Loth das einfache Porto,

2. von ½ Loth bis 1 Loth 1 und ½ Mal das Porto,

3. von 1 bis 1½ Loth das Doppelte des Porto,

4. od $1\frac{1}{2}$ aż do 2-ch łótów, $2\frac{1}{2}$ porto;

5. od każdego dalszego $\frac{1}{2}$ łóta, porto o pół pojedynczego większe.

Art. 14. Taksa w kwocie 1-go krajc. od karty pojedynczej, ustanawia się co do dzienników, gazet, dzieł peryodycznych, książek broszurowanych, broszur, sztuk muzycznych, katalogów, prospektów, obwieszczeń i uwiadomień— czyli to drukowanych, czy litografowanych. czy własnoręcznie pomnożonych,— przesłanych w przepasce krzyżowej z Grecyi do innych portów, które zwiedzają statki parowe Llojda, tudzież przeznaczonych do Turcyi, do wysp jońskich, wymienionych w porządku jazdy, załączonym do niniejszego kontraktu, do Ankony i do Bryndyzyum. Takowe przedmioty, oddawane będą dotyczącemu ajentowi towarzystwa Llojda przez urzędy pocztowe w Grecyi, w przepasce krzyżowej, do przesłania na miejsce przeznaczenia, za opłatą wyż wzmiankowaną, w kwocie 1. kr. od karty.

Art. 15. Administracya poczt greckich, obowiązuje się, przy oddaniu ajentowi każdego pakietu z listami lub z gazetami, opłacić portoryum według wyż wspomnionej normy, w monecie konwencyjnej, lub w braku takowej, według wartości co do tejże monety ustanowionej.

Art. 16. Towarzystwo Llojda, obowiązuje się oprócz tego, w każdym razie na żądanie administracyi poczt greckich, przyjmować korespondencye z Ankony do Grecyi w pakietach zamkniętych bez odbierania portoryum; w takim razie zwrócone jej być winno portoryum od administracyi poczt greckich według miary, wyrażonej w art. 10. i 13-m.

Art. 17. Towarzystwo Llojda, przyjmuje obowiązek utrzymywania stałego portoryum od korespondencyi między Tryestem i Grecyą od dnia, w którym niniejszy traktat wejdzie w wykonanie, a to w ten sposób, iż jedna tylko i równa taksa (12 kr. za list pojedynczy, ważący $\frac{1}{2}$ łóta) opłaconą być winna we wszystkich miejscach królestwa Grecyi, które statki Llojda zwiedzają.

Na przypadek, gdyby następnie między administracyami pocztowemi Austryi i Grecyi, zaprowadzoną została zmiana co do taksy od listów, dzienników i innych, w art. 14. wyrażonych druków, przesełanych między Tryestem i Grecyą; towarzystwo Lloyda przyjmuje obowiązek wykonać tę zmianę w ten sposób, w jaki ustanowioną będzie między obudwoma administracyami pocztowemi Austryi i Grecyi.

Art. 18. Na przypadek, gdyby towarzystwo potrzebowało później w Kalamaki, w Lutraki, lub w przesmyku Korynckim, innej przestrzeni na budowę magazynów dla węgli, wozów, i t. p. oprócz tych, które jej na zasadzie art. 17. konwencyi pocztowej z dnia 15. (27.) Kwietnia 1843 odstąpione zostały,

4. von $1\frac{1}{2}$ bis 2 Loth 2 und $\frac{1}{2}$ Mal das Porto,

5. von jedem weiteren $\frac{1}{2}$ Loth zu $\frac{1}{2}$ Loth um die Hälfte des Porto mehr.

Art. 14. Die Taxe für Journale, Zeitungen, periodische Werke, broschirte Bücher, Broschüren, Musikalien, Kataloge, Prospekte, Ankündigungen und Benachrichtigungen — sie mögen gedruckt, litographirt oder eigenhändig vervielfältiget seyn — welche unter Kreuzband von Griechenland nach den übrigen von den Packetbooten des Lloyd besuchten Häfen abgefertiget werden, und für jene, welche nach der Türkei, den in der diesem Vertrage beigeschlossenen Fahrordnung angeführten jonischen Inseln, nach Ankona und Brindisi bestimmt sind, bleibt 1 kr. für das Blatt festgesetzt. Diese Blätter werden von den Postämtern des Königreiches dem betreffenden Agenten der Lloyd-Gesellschaft in Griechenland unter Kreuzband zur Beförderung an ihre Bestimmung und gegen die oben angegebene Gebühr von 1 kr. für das Blatt übergeben werden.

Art. 15. Die Admistrazion der griechischen Posten verbindet sich, bei Uebergabe eines jeden Brief- oder Zeitungspacketes das nach der oberwähnten Norm entfallende Porto in Konv. Münze oder bei Mangel an derselben nach dem für diese Münze festgesetzten Werthe zu berichtigen.

Art. 16. Die Gesellschaft des Lloyd verpflichtet sich außerdem, jedesmal auf Verlangen der Administrazion der griechischen Posten die Korrespondenzen von Ankona für Griechenland in verschlossenen Packeten ohne Einhebung des Porto zu übernehmen, in welchem Falle ihr das Porto von der Administrazion der griechischen Posten nach dem in den Art. 10 und 13 angegebenen Maßstabe vergütet werden wird.

Art. 17. Die Gesellschaft des Lloyd nimmt es auf sich, das Porto für die Korrespondenz zwischen Triest und Griechenland von dem Tage der Wirksamkeit des vorliegenden Vertrages in der Art aufrecht zu erhalten, daß eine einzig gleiche Taxe (12 kr. für einen einfachen Brief von $\frac{1}{2}$ Loth) an allen von ihren Packetbooten berührten Orten des Königreiches Griechenland zu entrichten ist.

Für den Fall, daß in der Folge zwischen den beiden Post-Administrazionen Oesterreichs und Griechenlands eine Aenderung bezüglich der Taxe für Briefe, Journale und andere im Art. 14 angeführte Drucksachen zwischen Triest und Griechenland eingeführt werden sollte, verpflichtet sich die Gesellschaft des Lloyd, diese Aenderung in der Art, wie sie von den beiden Post-Administrazionen Griechenlands und Oesterreichs festgesetzt werden wird, in Anwendung zu bringen.

Art. 18. Im Falle, als die Gesellschaft in der Folge einen anderen Bodengrund zu Kalamaki oder zu Lutraki oder auf dem Isthmus von Korinth, außer jenen, die ihr zu Folge des Artikels 17 der Post-Konvenzion vom 15./27. April 1843 überlassen worden sind, zur Erbauung von Magazinen für Kohlen, Wägen ꝛc. benöthigen sollte,

rząd grecki, na żądanie towarzystwa, ustąpi takowemu zaraz obok jego zakładów jedna strema w Kalamaki, jedna strema w Lutraki, albo dwa strema na przesmyku korynckim, a to za cenę szacunkową, według praw w kraju istniejących oznaczoną.

Art. 19. Rząd królewski udziela oprócz tego towarzystwu Llojda:

1. wszelkiej wolności co do budowania magazynów swoich i uwolnienie od opłaty jakiejkolwiek za drzewo budowlane i inny potrzebny do tego materyał;

2. dozwala wolnego wchodu wozom osobowym i ciężarowym, dla przewożenia pasażerów, ich efektów, pakietów (grupi) i towarów, na ten przypadek, gdyby towarzystwo przymuszonem było, samo się postarać o przewożenie przez przesmyk korynckі;

3. nadaje zupełną wolność towarzystwu, co do rzeczonego przewożenia pasażerów, efektów, pakietów i towarów, w sposób towarzystwu najdogodniejszy;

4. rząd król. grecki winien utrzymywać gościniec prowadzący przez przesmyk korynckі w dobrym stanie, i starać się, aby uszkodzenia przez niepogody zrządzone, natychmiast zostały ponaprawiane;

5. zezwala na wszelkie ułatwienia przy zajmowaniu czynności urzędowych, co do przepisów cłowych, portowych i sanitarnych, ażeby przewożenie tak morzem jak lądem z pośpiechem i bez przerwy odbywać się mogło;

6. przedmioty, potrzebne do ekwipowania okrętu i zapasy żywności, którychby mógł od czasu do czasu potrzebować okręt, stojący na stanowisku, nie podlegają żadnej należytości cłowej lub jakiejbądź innej opłacie, i dowiezione na innym okręcie, należącym do towarzystwa, mogą być natychmiast przeładowane na tamten.

Art. 20. Kapitanom wspomnionych statków, w czasie ich pobytu w portach greckich, równie jak ajentom Llojda, nie wolno, oprócz pakietów, które im oddane zostaną z biór pocztowych greckich, przyjmować jakichbądź innych listów, wyjąwszy depesze dyplomatyczne i konsularne, przeznaczone dla rządu austryackiego, lub pakiety w rzeczach służby, do ajentów rzeczonego towarzystwa należących.

Art. 21. Kontrakt niniejszy obowiązować będzie lat dziesięć, od dnia podpisu zacząwszy.

Art. 22. Strony zgadzają się na to, iż przepisy art. 5., 6. i 19. niniejszego kontraktu rozciągać się winny także co do tych okrętów parowych, które towarzystwo później w Pireus, lub w innym porcie królestwa na stanowisku postawić za dobre uzna, czyli to dla bezpieczeństwa w wykonaniu służby w ogólności, czyli też dla utrzymywania owych nowych komunikacyj, które towarzystwo na

wird ihr die griechische Regierung zu dem Schätzungspreise nach den bestehenden Gesetzen des Landes und unmittelbar an der Seite ihrer Etablissements, einen Strema zu Kalamaki, und einen Strema zu Lutraki, oder aber zwei Strema auf dem Isthmus von Korinth überlassen, wenn dieselbe es fordern sollte.

Art. 19. Die königliche Regierung gestattet außerdem der Gesellschaft des Lloyd:

1. volle Freiheit in der Errichtung ihrer Magazine und Befreiung von der Entrichtung jeder Abgabe für das Bauholz und das übrige hierzu nöthige Materiale;

2. freie Einfuhr der Personen- und Lastwägen für die Beförderung von Passagieren, deren Effekten, Gruppi und Waaren in dem Falle, daß die Gesellschaft genöthiget wäre, selbst für die Mittel zur Beförderung über den Isthmus von Korinth zu sorgen;

3. freie Hand, die erwähnte Beförderung von Passagieren, Effekten, Gruppi und Waaren auf die ihr zusagendste Weise einzurichten;

4. Unterhaltung der Straße auf dem Isthmus von Korinth im guten Stande von Seite der königl. griechischen Regierung und sogleiche Ausbesserung der allfälligen durch schlechtes Wetter verursachten Schäden;

5. alle möglichen Erleichterungen bei Vornahme der Zoll-, Haffen und Sanitäts-Amtshandlungen, damit die Beförderung sowohl zur See, als zu Lande mit Schnelligkeit und ohne Unterbrechung vor sich gehen könne;

6. die Gegenstände vom Takelwerk und Mundvorrath, welche das Stazionsschiff zeitweise benöthigen dürfte, und welche ihr ein anderes Schiff der Gesellschaft zuführen sollte, können auf das fragliche Stazionsschiff überladen werden, ohne irgend einer Zollgebühr oder anderen Abgabe zu unterliegen.

Art. 20. Den Kapitänen der erwähnten Packetboote ist es während des Aufenthaltas in den Häfen Griechenlands, so wie den Agenten des Lloyd verboten, außer den Packeten, welche ihnen von den griechischen Postbureaux übergeben werden, irgend einen Brief zu übernehmen, mit Ausnahme jedoch der diplomatischen und und Konsular-Depeschen für die österreichische Regierung und die Dienstpackete der Agenten der genannten Gesellschaft.

Art. 21. Der gegenwärtige Vertrag wird zehn Jahre, vom Tage der Unterzeichnung angefangen, in Wirksamkeit bleiben.

Art. 22. Man ist einverstanden, daß die Bestimmungen der Art. 5, 6 und 19 des gegenwärtigen Vertrages auch für jene Dampfschiffe zu gelten haben, welche die Gesellschaft in der Folge im Piräus oder in einem anderen Hafen des Königreiches zu stazioniren in die Lage kommen sollte, sei es um die Ausübung des Dienstes im Allgemeinen zu sichern, oder aber um jene neuen Verbindungen zu unterhalten, welche die Ge-

mocy art. 3. niniejszego kontraktu, za uprzedniem porozumieniem się z administracyą jeneralną poczt król. greckich połączyć uzna potrzebę.

Art. 23. Umowa niniejsza, ratyfikowana będzie z jednej strony przez król. greckiego Ministra spraw wewnętrznych, z drugiej strony przez Radę administracyjną towarzystwa Llojda, zamiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Atenach, w przeciągu miesięcy dwóch, lub, jeżeli być może, jeszcze wcześniej; umowa zaś niniejsza, wejdzie w wykonanie najdalej po upływie 3-ch do 5-ciu tygodni po nastąpionej zamianie dokumentów ratyfikacyi.

W dowód tego, obaj kontrahenci, pan dyrektor administracyi jeneralnej poczt królestwa greckiego, i pan pełnomocnik towarzystwa Llojda, zatwierdzili niniejszą umowę, podpisem własnoręcznym i wyciśnięciem pieczęci.

In duplo wystawione w Atenach dnia $\frac{\text{8. Grudnia}}{\text{26. Listopada}}$ 1850.

podpisano
G. Skouffos m. p.

podpisano
F. Ivich m. p

sellschaft auf Grundlage des Art. 3 des vorliegenden Vertrages nach vorläufigem Uebereinkommen mit der königl. griechischen General-Postdirekzion einführen sollte.

Art. 23. Der gegenwärtige Vertrag wird einerseits durch den königl griechischen Minister des Innern und andererseits durch den Administrazionsrath der Gesellschaft des Lloyd ratifizirt werden; die Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden wird in Athen innerhalb zwei Monaten oder wenn thunlich, noch früher stattfinden, und der Vertrag wird spätestens im Verlaufe von 3 oder 5 Wochen nach der Auswechslung der Ratifikazions-Urkunden in Wirksamkeit gesetzt werden.

Zur Urkunde dessen, haben die beiden Kontrahenten des gegenwärtigen Vertrages, der Herr Direktor der General-Postadministrazion des Königreiches Griechenland und der Herr Bevollmächtigte der Gesellschaft des Lloyd, denselben unterzeichnet und ihr Siegel beigedrückt.

In Duplo ausgefertiget in Athen den $\frac{\text{8. Dezember}}{\text{26. November}}$ 1850.

Gezeichnet:
G. Skouffos m. p.

Gezeichnet:
F. Ivich m. p.

Nowy porządek żeglugi

okrętów parowych austryackiego Llojda, dla utrzymania komunikacyi tygodniowej z wyspami jońskiemi i z Grecyą, i dla skrócenia jazd między Tryestem i Konstantynopolem.

Isza Linia

z Tryestu do Ankony, Brindisi, Korfu, Patras, Vostitza i Lutraki do zatoki Lepanto, tudzież przez przesmyk koryncki z Kalamaki do Aten (Pireus).

Jazda tam

okręt parowy	odchodzi z	przychodzi do
Tryestu . . .	co 2gi Poniedz. od 7 Stycz. 1850	
Ankony . . .	„ „ Wtorek „ 8 „ „	co 2gi Wtorek od 8 Stycz. 1850
Brindisy . . .	„ „ Czwartek „ 10 „ „	„ „ Czwartek „ 10 „ „
Korfu	„ „ Piątek „ 11 „ „	„ „ Piątek „ 11 „ „
Argostoli . . .	„ 2gą Sobotę „ 12 „ „	„ 2gą Sobotę „ 12 „ „
Zante	„ „ Sobotę „ 12 „ „	„ „ Sobotę „ 12 „ „
Patras	„ „ Niedzielę „ 13 „ „	„ „ Sobotę „ 12 „ „
Lutraki . . .	„ „ „ „ „ „ „	„ „ Niedzielę „ 13 „ „

Z Lutraki lądem przez przesmyk koryncki do Kalamaki, co 2-gi Poniedziałek od 31. Grudnia 1849; z Kalamaki co 2-gi Poniedziałek od 31. Grudnia 1849. Do Pireus co 2-gi Poniedziałek od 31. Grudnia 1849.

Jazda na powrót

Okręt parowy	odchodzi z	przychodzi do

Pireus co 2gi Poniedz. od 31. Grudnia 1849. Kalamaki co 2gi Poniedz. od 31. Grudnia 1849.
Kalamaki lądem przez przesmyk Koryncki. Lutraki co 2gi Poniedz. od 31. Grudnia 1849.
Lutraki co 2gi Poniedz od 14. Stycznia 1851.

Okręt parowy	odchodzi z	przychodzi do
Patras	co 2gi Wtorek od 15 Stycznia 1850	co 2gi Wtorek od 15 Stycz. 1850
Zante	„ 2gą Srodę „ 16 „ „	„ „ Wtorek „ 15 „ „
Argostoli . . .	„ „ Srodę „ 16 „ „	„ 2gą Środę „ 16 „ „
Korfu	„ 2gi Czwartek „ 16 „ „	„ 2gi Czwartek „ 17 „ „
Brindisi . . .	„ „ Piątek „ 17 „ „	„ „ Piątek „ 18 „ „
Ankona . . .	„ 2gą Niedzielę „ 18 „ „	„ 2gą Niedzielę „ 20 „ „
Tryestu . . .	„ „ „ „ „ „ „	„ 2gi Poniedz. „ 21 „ „

Neue Fahrordnung

der Dampfschiffe des österreichischen Lloyd zur Herstellung einer wöchentlichen Verbindung mit den jonischen Inseln und mit Griechenland und zur Abkürzung der Fahrten zwischen Triest und Konstantinopel.

I. Linie.

von Triest nach Ankona, Brindisi, Korfu, Patras, Vostitza, und Lutraki in den Golf von Lepanto, dann (über den Isthmus von Korinth) von Kalamaki nach Athen (Piräus).

Hinfahrt

Das Dampfschiff	geht ab von	kommt an in
Triest	jeden 2. Montag seit 7. Jäner 1850	
Ankona	„ Dinstag „ 8. „ „	jeden 2. Dinstag seit 8. Jäner 1850
Brindisi . . .	„ Donnerst. „ 10. „ „	„ Donnerst. „ 10. „ „
Korfu	„ Freitag „ 11. „ „	„ Freitag „ 11. „ „
Argostoli . . .	„ Samstag „ 12. „ „	„ Samstag „ 12. „ „
Zante	„ Samstag „ 12. „ „	„ Samstag „ 12. „ „
Patras	„ Sonntag „ 13. „ „	„ Samstag „ 12. „ „
Lutraki . . .	„ „ „ „ „ „	„ Sontag „ 13. „ „

Von Lutraki zu Lande über den Isthums von Korinth nach Kalamaki jeden 2. Montag seit 31. Dezember 1849 — von Kalamaki jeden 2. Montag seit 31. Dezember 1849. In den Piräus jeden 2. Montag seit 31. Dezember 1849.

Retourfahrt.

Piräus jeden 2. Montag seit 31. Dezember 1849. Kalamaki jeden 2. Montag seit 31. Dez. 1849. Kalamaki zu Lande über den Jthmus von Korinth. Lutraki jeden 2. Montag seit 31. Dez. 1849. Lutraki jeden 2. Montag seit 14. Jäner 1851.

Das Dampfschiff	geht ab von	kommt an in
Patras	jeden 2. Dinstag seit 15. Jäner 1850	jeden 2. Dinstag seit 15. Jän. 1850
Zante	„ Mittwoch „ 16. „ „	„ Dinstag „ 15. „ „
Argostoli . . .	„ Mittwoch „ 16. „ „	„ Mittw. „ 16. „ „
Korfu	„ Donnerst. „ 17. „ „	„ Donner. „ 17. „ „
Brindisi	„ Freiag „ 18. „ „	„ Freitag „ 18. „ „
Ankona	„ Sonntag „ 20. „ „	„ Sonntag „ 20. „ „
Triest	„ „ „ „ „ „	„ Montag „ 21. „ „

II^ga Linia

Z Tryestu do Korfu (z linią boczną do Aten) Smyrny i Konstantynopolu

Jazda tam

okręt parowy	odchodzi z	przychodzi do
Tryestu	co Czwartek	co Niedziela
Korfu	„ Niedziela	„ Poniedziałek
Zante	„ Poniedziałek	„ Wtorek
Syra	„ Środa	„ Czwartek
Smyrny	„ Piątek	„ Sobota
Dardanelów	„ Sobota	„ Niedziela
Konstantynopola	„ „	„ „

Jazda na powrót

Okręt parowy	odchodzi z	przychodzi do
Konstantynopolu	co Sobota	co Niedziela
Dardanelów	„ Niedziela	„ Niedziela
Smyrny	„ Poniedziałek	„ Wtorek
Syra	„ Środę	„ Czwartek
Zante	„ Czwartek	„ Piątek
Korfu	„ Piątek	„ Poniedziałek
Tryestu	„ „	„ „

III^cia Linia

do połączenia I-ej i II-ej linii

Odchód	Przychód
z Pyreus co Wtorek z Syra co Środa	do Syra co Środa do Pireus co Czwartek

II. Linie.

von Triest nach Korfu (mit der Seitenlinie nach Athen), Smyrna und Konstantinopel.

Hinfahrt

Das Dampfschiff	geht ab von	kommt an in
Triest	jeden Donnerstag	
Korfu	" Sonntag	jeden Sonntag
Zante	" Montag	" Montag
Syra	" Mittwoch	" Dinstag
Smyrna	" Freitag	" Donnerstag
Dardanellen	" Samstag	" Samstag
Konstantinopel	" "	" Sonntag

Retourfahrt.

Das Dampfschiff	geht ab von	kommt an in
Konstantinopel	jeden Samstag	
Dardanellen	" Sonntag	jeden Sonntag
Smyrna	" Montag	" Sonntag
Syra	" Mittwoch	" Dinstag
Zante	" Donnerstag	" Donnerstag
Korfu	" Freitag	" Freitag
Triest.	" "	" Montag

III. Linie.

zur Verbindung der I. und II. Linie.

Abgang	Ankunft
von Piräus jeden Dinstag von Syra jeden Mittwoch	in Syra jeden Mittwoch im Piräus jeden Donnerstag

Karta korespondencyjna

urzędu pocztowego król. Greckiego w do c. k. austr. urzędu pocztowego w Tryeście, obejmująca wykaz listów na dniu -185 wysłanych, których odebranie c. k. urząd pocztowy potwierdzić raczy.

I. Korespondencya grecko-austryacka	frankowane					niefrankowane				
	Liczba listów	portoryum morskie		taksy portoryjne austr.		Liczba listów	portoryum morskie		taksy portoryjne greckie	
		złr.	kr.	złr.	kr.		złr.	kr.	złr.	kr.
A. Listy oddane i nadeszłe . B. Listy zwrócone										
Summa . . .										

II. Korespondencya przechodowa przez Austryę, tudzież listy reklamowane i zwrócone	frankowane.							niefrankowane						
	Liczba listów	portoryum morskie		portor. przechodowe austr. niemiec.		portoryum cudze		Liczba listów	portoryum morskie		portoryum greckie		portoryum od wydatków	
		złr	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.		złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr
A. Całkiem frankowane B. Frankowane do Tryestu . . . . . C. Niefrankowane . D. Listy reklamowane i zwrócone . .														
Razem . .														

Wykaz listów rekomendowanych

Nr.	Miejsce podania na pocztę	Adres	Miejsce przeznaczenia

Korrespondenzkarte

des k. griechischen Postamtes in an das k. k. österreichische Postamt in Triest über die am 18 abgefertigten Briefe, deren Empfang bestätiget werden wolle.

I. Griechisch-österreichische Korrespondenz	frankirt					mit Porto belastet				
	Stück-Zahl	Seeporto		österreichische Porto-Taxen		Stück-Zahl	Seeporto		griechische Porto-Taxen	
		fl.	kr.	fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.
A. Hier aufgegebene und eingelaufene										
B. Retourbriefe										
Zusammen . . .										

II. Transito-Korrespondenz über Oesterreich, dann reklamirte und Retourbriefe	frankirt							mit Porto belastet						
	Stück-Zahl	Seeporto		österreich-deutsches Transito-Porto		fremdes Porto		Stück. Zahl	Seeporto		griechisches Porto		Auslagen-Porto	
		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
A. Ganz frankirte .														
B. Bis Triest frankirte														
C. Unfrankirte . .														
D. Reklamirte und Retourbriefe . .														
Zusammen . .														

Ausweis über die rekommandirten Briefe.

Nr.	Aufgabsort	Adresse	Bestimmungsort

Karta korespondencyjna

c. k. austr. urzędu pocztowego w Tryeście, do kr. greckiego urzędu pocztowego w obejmująca wykaz listów na dniu wysłanych, których odebranie kr. urząd pocztowy potwierdzić raczy.

I. Korespondencya austryacko-grecka	frankowane					niefrankowane				
	Liczba listów	portoryum morskie		należytości portoryum greck.		Liczba listów	portoryum morskie		taksy portoryjne austr.	
		złr.	kr.	złr.	kr.		złr.	kr.	złr.	kr.
A. Listy tu oddane i nadeszłe B. Listy zwrócone . . .										
Razem . . .										

II. Korespondencya przechodowa i listy reklamowane i zwrócone	frankowane					niefrankowane						
	Liczba listów	portoryum morskie		należytości portor. greckie		Liczba listów	portoryum morskie		portoryum austryacko-niemiec.		cudze portoryum i wydatki	
		złt.	kr.	złt.	kr.		złt.	kr.	złt	kr.	złt.	kr.
A. Całkiem frankowane . . B. Frankowane do Tryestu . C. Frankowane do stacyi austryackiej granicz. . . D. Obciążone cudzem portor. . E. Listy reklamow. i zwrócone												
Razem . . .												

Wykaz listów rekomendowanych

Nr.	Miejsce podania na pocztę	Adres	Miejsce przeznaczenia

Korrespondenzkarte

des k. k. österreichischen Postamtes in Triest an das k. griechische Postamt zu
über die am 18 abgefertigten Briefe, deren Empfang bestätiget werden wolle.

I. Oesterreichisch-griechische Korrespondenz.	frankirt					mit Porto belastet				
	Stück-Zahl	See-Porto		griechische Postgebühren		Stück-Zahl	See-Porto		österreichische Porto-Taxen	
		fl.	kr.	fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.
A. Hier aufgegebene und eingelaufene Briefe										
B. Retourbriefe										
Zusammen . .										

II. Transito-Korrespondenz, reklamirte und Retourbriefe	frankirt					mit Porto belastet							
	Stück Zahl	See-Porto		griechische Postgebühren		Stück-Zahl	See-Porto		österreichisch-deutsch. Porto		fremdes Porto und Auslagen	
		fl.	kr.	fl.	kr.		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
A. Ganz frankirte													
B. Bis Triest frankirte . . .													
C. Bis zur österreichischen Einbruchs-Grenze frankirte .													
D. Mit fremdem Porto belastete													
E. Reklamirte und Retourbriefe .													
Zusammen . .													

Ausweis über die rekommandirten Briefe.

Nr.	Aufgabsort	Adresse	Bestimmungsort

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XIV.

Wydana i rozesłana dnia 12. Sierpnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. August 1851.

87.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 12. Lutego 1851,

o ustanowieniu tymczasowej krajowej władzy szkolnej dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem i Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższem postanowieniem z dnia 24. Października 1849 *) zezwolić na ustanowienie tymczasowej krajowej władzy szkolnej.

Stosownie do tego rozporządza się dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem i Wielkiem Księstwem Krakowskiem, co następuje:

§. 1. Należący do rządu dozór i kierunek szkół ludowych i pośrednich, o ile te ostatnie Ministerstwu oświecenia podlegają, wykonywa na przyszłość krajowa władza szkolna.

A. Urządzenie krajowej władzy szkolnej.

§. 2. Krajowa władza szkolna stanowi sekcyę namiestnictwa, i jako taka zostaje bezpośrednio pod zarządem Namiestnika, pośrednio zaś pod zarządem Ministerstwa wyznań i oświecenia.

§. 3. Członkowie krajowej władzy szkolnej urzędują jako radzcy Namiestnika, i, gdy działają pod jego odpowiedzialnością, od jego zdania zależy, rozporządzić, w których przypadkach oni przydzielone sobie sprawy podług własnego zdania, a które dopiero po naradzie kolegijalnej załatwiać mają.

Wszystkie rozporządzenia i sprawozdania wydawać będzie krajowa władza szkolna w własnem imieniu za zatwierdzeniem przez Namiestnika lub wyznaczonego przezeń członka krajowej władzy szkolnej. Podania do niej mają być napisywane: „Do galicyjskiej krajowej władzy szkolnej".

§. 4. Tymczasowa krajowa władza szkolna składa się:

1) z referenta administracyjnego dla spraw szkolnych zewnętrznych, t. j. polityczno - ekonomicznych,

2) z członków, z mianym względem na rozmaite szkoły wybrać się mających, do których jako posiadających wiadomości tego zawodu, załatwianie spraw szkolnych wewnętrznych, t. j. naukowo - pedagogicznych należyć będzie.

Wszyscy członkowie mają tytuł: „radzców szkolnych" i umieszczeni są w VII. klasie dyjet.

---

*) W tomie uzupełniającym Dziennik praw państwa i rządu licz. 432, str. 785.

87.

Verordnung des Ministeriums des Kultus und Unterrichtes vom 12. Februar 1851,

betreffend die Einsetzung einer provisorischen Landesschul-Behörde für das Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 24. Oktober 1849 *) die Einsetzung von provisorischen Landesschul-Behörden zu genehmigen geruht.

Demgemäß wird für das Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau Folgendes angeordnet:

§. 1. Die der Regierung obliegende Beaufsichtigung und Leitung der Volks- und Mittelschulen, in soweit die letzteren dem Ministerium des Unterrichtes unterstehen, wird künftig durch eine Landesschul-Behörde ausgeübt.

A. Einrichtung der Landesschul-Behörde.

§. 2. Die Landesschul-Behörde bildet eine Sekzion der Statthalterei, und ist als solche unmittelbar dem Statthalter, mittelbar aber dem Ministerium des Kultus und Unterrichtes untergeordnet.

§. 3. Die Mitglieder der Landesschul-Behörde fungiren als Räthe des Statthalters; sie wirken unter seiner Verantwortlichkeit und es liegt daher in seinem Ermessen zu bestimmen, in welchen Fällen sie die ihnen zugewiesenen Geschäfte unmittelbar oder erst nach vorläufiger Kollegial-Berathung zu besorgen haben.

Alle Erläße und Berichte ergehen im Namen der Landesschul-Behörde unter Approbazion des Statthalters oder des von ihm dazu bestimmten Mitgliedes der Landesschul-Behörde. Die Zuschriften an sie sind zu stilisiren: „An die Landesschul-Behörde von Galizien.“

§. 4. Die provisorische Landesschul-Behörde besteht:

1) aus einem admistrativen Referenten für die äußern, d. i. die politisch-ökonomischen Angelegenheiten der Schulen,

2) aus, mit Rücksicht auf die verschiedenen Arten der Schulen, zu wählenden Mitgliedern, welchen als Männern von spezieller Sachkenntniß die innern, d. i. die wissenschaftlich-pädagogischen Angelegenheiten der Schulen obliegen.

Sämmtliche Mitglieder führen den Titel: „Schulräthe“ und stehen in der VII. Diätenklasse.

---

*) Im Ergänzungsbande des Reichs-Gesetz- und Regierungsblattes Nro. 432, Seite 785.

§. 5. Referent administracyjny wybrany będzie z etatu urzędników politycznych i pozostanie w tym etacie. Ma on rangę i płacę radzcy obwodowego pierwszej klasy.

Resztę członków mianuje tymczasowo Ministerstwo oświecenia; będą oni pobierać stosowne płace lub według okoliczności funkcyjną dopłatę do swej płacy służbowej. Za podróże, z powodu służby odbywać się mające, dawane im będą wynagrodzenia wydatków i dyjety.

§. 6. Ku dalszemu wspieraniu krajowej władzy szkolnej, Ministerstwo obierze mimo krajowej władzy szkolnej mężów w zawodzie szkolnym znamienitych, nadając tymże tytuł radzców szkolnych. Namiestnik zawezwie ich, gdy tego potrzeba będzie, do ustnego naradzenia się z członkami krajowej władzy szkolnej, albo według okoliczności zażąda od nich zdania na piśmie o poszczególnych ważniejszych przedmiotach.

Do poszczególnych spraw, któreby osobliwie wielostronnej rozwagi wymagały, może Namiestnik każdego czasu zpoza grona radzców szkolnych przybrać na obrady osoby godne zaufania.

§. 7. Jako pomocnicy do prac konceptowch dodani będą krajowej władzy szkolnej:

2 koncepiści i

2 adjunkci konceptowi, tudzież protokolista, wszyscy w stopniu i z płacą rządowych urzędników obwodowych tejże kategoryi.

Ci wszyscy wyznaczeni będą z etatu urzędników politycznych, i pozostaną w tym etacie.

Czynności registratury i ekspedytury załatwiać będą osoby pomocnicze Namiestnictwa.

B. Zakres działalności krajowej władzy szkolnej.

§. 8. Zakres działalności krajowej władzy szkolnej pozostanie, o ile ustawami lub rozporządzeniami odmieniony nie będzie, we względzie szkół jej podlegających taki sam, jak go rozwiązany Rząd krajowy w tym względzie posiadał.

§. 9. Wszelkie więc od szkół ludowych lub pośrednich, albo od osób i korporacyj wychodzące wnioski, prośby, sprawozdania, zażalenia i t. d. w sprawach tychże szkół mają być podawane do krajowej władzy szkolnej i od tejże, gdyby przekraczały zakres jej działalności, konkomitowane do Ministerstwa.

Podobnie wszelkie od Ministerstwa oświecenia w sprawach tychże szkół wychodzące rozstrzygnienia i rozporządzenia wydawane będą przez krajową władzę szkolną.

§. 5. Der administrative Referent wird aus dem Status der politischen Beamten gewählt und bleibt in diesem Status. Er hat den Rang und Gehalt eines Kreisrathes I. Klasse.

Die übrigen Mitglieder bestellt provisorisch das Unterrichts-Ministerium; sie erhalten angemessene Besoldungen oder nach Umständen Funkzionszulagen zu ihrem sonstigen Aktivitätsgehalte. Für die im Dienste zu machenden Reisen beziehen sie Reisekosten-Vergütung und Diäten.

§. 6. Zur ferneren Unterstützung der Landesschul-Behörde werden vom Ministerium ausgezeichnete Schulmänner außerhalb der Landesschul-Behörde, denen der Titel von Schulräthen verliehen wird, bezeichnet. Der Statthalter wird sie nach Bedürfniß zu mündlichen Berathungen mit den Mitgliedern der Landesschul-Behörde versammeln, oder nach Umständen schriftliche Gutachten über einzelne wichtigere Gegenstände von ihnen einfordern.

Für einzelne Angelegenheiten, welche eine besonders vielseitige Erwägung erfordern, können zu jeder Zeit vertrauenswürdige Personen außerhalb der Zahl der Schulräthe, von dem Statthalter den Berathungen beigezogen werden.

§. 7. Als Hilfspersonale für Konzeptsgeschäfte werden der Landesschul-Behörde beigegeben:

2 Konzepisten und

2 Konzeptsadjunkten wie auch ein Protokollsführer, sämmtlich mit dem Range und Gehalte der gleichnamigen Kreisregierungsbeamten.

Sie werden aus dem Status der politischen Beamten bestellt und bleiben in diesem Status.

Die Geschäfte des Expedits- und der Registratur, werden durch das Hilfs-Personal der Statthalterei besorgt.

B. Wirkungskreis der Landesschul-Behörde.

§. 8. Der Wirkungskreis der Landesschul-Behörde ist, in so fern er nicht durch Gesetze oder Verordnungen abgeändert wird, in Betreff der ihr unterstehenden Schulen derselbe, welchen das aufgelöste Gubernium in dieser Beziehung inne gehabt hat.

§. 9. Es sind demnach alle von den Volks- und Mittelschulen, oder von Personen und Körperschaften ausgehenden Anträge, Gesuche, Berichte, Beschwerden u. s. w. in Angelegenheiten dieser Schulen, an die Landesschul-Behörde zu richten, und wenn sie ihren Wirkungskreis überschreiten, von ihr an das Ministerium einzubegleiten.

Eben so ergehen alle vom Unterrichts-Ministerium in Angelegenheiten dieser Schulen zu erlassenden Entscheidungen und Verordnungen durch die Landesschul-Behörde.

§. 10. Zakres działalności krajowej władzy szkolnej nie ma się ograniczać na piśmiennem znoszeniu się, lecz zadaniem jej będzie, aby członkowie jej, stosownie do instrukcyi wydać się mających kraj regularnie zwiedzając, stan nauki szkolnej badali i osobistym wpływem do polepszenia tegoż się przyczyniali.

Co do gymnazyjów w szczególności.

§. 11. Jeżeli posada dyrektora lub nauczyciela jest opróżnioną, krajowa władza szkolna powinna tam, gdzie posadę nadaje władza rządowa, podać w tym względzie swój wniosek; gdzie zaś rząd jedynie zatwierdza, ma we względzie proponowanego obsadzenia otworzyć Ministerstwu swoje zdanie. Względem obsadzenia opróżnionych posad nauczycieli ma wprzód zasiągnąć zdania dyrektora.

§. 12. Władza szkolna krajowa czyni wnioski względem stałego zamianowania, kwijeskowania, pensyjonowania i uwolnienia od służby dyrektorów i nauczycieli, daje sama w razie potrzeby nagany, lub podaje o nie do Ministerstwa, przekłada w celu uznania celniejszych zasług wnioski o wyszczególnienia, dopłaty osobiste i remuneracyje.

§. 13. Ona mianuje suplentów na przedstawienie od dyrektora wychodzące.

§. 14. Ona udziela nauczycielom urlopy nie więcej jak miesiąc trwać mające, prośby o dłuższy urlop przedkłada Ministerstwu z dołączeniem zdania swojego.

§. 15. Protokoły posiedzeń kolegiów nauczycielskich, ktore regularnie nadsełane być mają, tudzież szczegółowe plany nauki w pojedyńczych gymnazyjach, które corocznie naprzód przedkładane być powinny, a które zawierać mają podział przedmiotów i innych czynności między nauczycieli, rozkład przedmiotu naukowego na pojedyńcze klasy i półrocza, i wymienienie użyć się mających książek naukowych i pomocnych, załatwiać będzie władza szkolna.

§. 16. Przedstawienia kolegiów nauczycieli względem zaprowadzenia nowych książek szkolnych powinna, jeżeli je za niestosowne uzna, odrzucić, w przeciwnym zaś razie z dołączeniem swojego zdania do Ministerstwa odesłać.

§. 17. Zaprowadzić się mające egzamina dojrzałości pod jej nadzorem i kierunkiem odbywać się będą.

§. 18. Ułożone przez pojedyńcze kolegia nauczycieli szczególne przepisy dyscyplinarne, projekta względem urządzenia wakacyj w ciągu roku szkolnego i względem zmiany lub zniesienia egzaminów publicznych ma ona zatwierdzić, lub odrzucić.

§. 10. Der Wirkungskreis der Landesschul-Behörde hat sich keineswegs auf den schriftlichen Verkehr zu beschränken, sondern es ist die Aufgabe derselben, durch ihre Mitglieder nach den hiefür ihnen zu ertheilenden Instrukzionen, regelmäßige Bereisungen des Landes vorzunehmen, um den Zustand des Unterrichtswesens zu erforschen und durch persönliches Einwirken auf die Verbesserung desselben hinzuarbeiten.

In Betreff der Gymnasien insbesondere.

§. 11. Ist die Stelle eines Direktors oder Lehrers erledigt, so hat die Landesschul-Behörde da, wo die Anstellung von den Staats-Behörden ausgeht, ihre Vorschläge zu machen; wo der Staat nur die Bestätigung ertheilt, hat sie die vorgeschlagene Besetzung dem Ministerium zu begutachten. Ueber Besetzung erledigter Lehrerstellen, hat sie vorerst das Gutachten des Direktors einzuholen.

§. 12. Sie stellt Anträge auf Stabilerklärung, Quieszirung, Pensionirung und Dienstentlassung der Direktoren und Lehrer, spricht erforderlichen Falles Rügen aus, oder beantragt sie beim Ministerium, trägt zur Anerkennung besonderer Verdienste auf Auszeichnungen, Personalzulagen, Remunerazionen an.

§. 13. Supplenten werden von ihr auf den Vorschlag des Direktors bestellt.

§. 14. Sie ertheilt Urlaubsbewilligungen an die Lehrer bis zur Dauer eines Monates, Gesuche um längere Beurlaubung, hat sie mit ihrem Gutachten dem Ministerium vorzulegen.

§. 15. Die regelmäßig einzusendenden Sitzungsprotokolle der Lehrkörper, so wie die für jedes Schuljahr zum vorhinein vorzulegenden speziellen Lehrpläne der einzelnen Gymnasien, welche die Vertheilung der Lehrfächer und der sonstigen Geschäfte an die Lehrer, die Vertheilung des Lehrstoffes an die einzelnen Klassen und Semester, und die Angabe der zu gebrauchenden Lehr- und Hilfsbücher enthalten müssen, sind von ihr zu erledigen.

§. 16. Anträge der Lehrkörper auf Einführung neuer Schulbücher hat sie, wenn die Bücher von ihr als ungeeignet befunden werden, zurückzuweisen, im entgegengesetzten Falle aber mit ihrem Gutachten an das Ministerium einzubegleiten.

§. 17. Die einzuführenden Maturitäts-Prüfungen hat sie zu überwachen und zu leiten.

§. 18. Von einzelnen Lehrkörpern entworfene spezielle Disziplinaranordnungen, Vorschläge über Anordnung der Ferien während des Schuljahres und über Abänderung oder Abstellung der öffentlichen Prüfungen, hat sie zu genehmigen oder zurückzuweisen.

§. 19. Uczniów, którzy nad pierwsze cztery klasy gymnazyalne nauk pobierać nie chcą, może ona na przedstawienie kolegium nauczycieli uwolnić od uczenia się greczyzny.

§. 20. Ona jest najbliższą instancyją, do której rodzice i opiekunowie uczniów odwołują się naprzeciw rozstrzygnieniom gymnazyjów, któremi mniemają się być pokrzywdzonemi.

O wykluczeniu ucznia z jednego z gimnazyjów, władza szkolna otrzymuje zawiadomienia; o wykluczenie ucznia z gimnazyjów kilku lub wszystkich krajów koronnych podaje ona do Ministerstwa wnioski.

§. 21. Prawa, które służyły dawniej Rządowi krajowemu, to jest uwalniania od opłaty szkolnej i nadawania stypendyjów, fundowanych wyłącznie dla gimnazyjów, przechodzą na krajową władzę szkolną.

§. 22. Treść dogmatyczna nauki religii nie należy do zakresu jej działalności, ale należy dydaktyczne i pedagogiczne zachowanie się nauczycieli religii w ogólności, równie jak stanowisko tychże jako członków kolegium nauczycielskiego. *)

Thun w. r.

Aneks do liczby 87.

Instrukcyja

dla członków krajowej władzy szkolnej w Galicyi.

Członkowie krajowej władzy szkolnej, których do dalszego jej uzupełnienia będzie tymczasem pięciu, t. j. jeden referent administracyjny, dwóch radzców szkolnych dla szkół ludowych, i dwóch inspektorów gymnazyjalnych, powezmą z rozporządzenia z dnia 12. Lutego 1815 wydanego o ustanowieniu władzy szkolnej wiadomość, jaki jest zakres ich działalności, i jakie obowiązki i prawa ztąd dla nich wynikają.

Oprócz tego wydaje się dla nich w dodatku i ku objaśnieniu zawartych tamże postanowień następujące przepisy, które ściśle zachować mają.

A. Referent administracyjny.

Referent administracyjny załatwia zewnętrzne, t. j. polityczno-ekonomiczne sprawy szkolne, tudzież sprawy funduszowe i fundacyjne, niemniej sprawy przedaży książek szkolnych i kieruje czynnościami kancelaryjnemi krajowej władzy szkolnej.

---

*) Te postanowienia podano okolnikiem Prezydyjum Rządu krajowego z dnia 24. Kwietnia 1851 do l. 631—S. z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości, że krajowa władza szkolna dla Galicyi dnia 15. Maja 1851, jako władza samoistna rozpocznie swoje urzędowanie

§. 19. Schüler, welche nicht über die ersten vier Klassen des Gymnasiums hinaus studiren wollen, kann sie auf Antrag des Lehrkörpers vom Erlernen des Griechischen dispensiren.

§. 20. Für die Eltern oder Vormünder der Schüler ist sie die nächste Rekurs-Instanz gegen Entscheidungen der Gymnasien, durch welche sie sich beeinträchtigt glauben.

Die Ausschließung eines Schülers von einem Gymnasium ist ihr anzuzeigen; die Ausschließung eines Schülers von den Gymnasien mehrerer oder aller Kronländer hat sie beim Ministerium zu beantragen.

§. 21. Die früher dem Gubernium zugestandenen Rechte der Befreiung vom Unterrichtsgelde und der Verleihung derjenigen Stipendien, welche ausschließlich für Gymnasien gestiftet sind, haben auf die Landesschul-Behörde überzugehen

§. 22. Der dogmatische Inhalt des Religions-Unterrichtes gehört nicht in ihren Wirkungskreis; wohl aber das didaktische und pädagogische Benehmen der Religionslehrer im Allgemeinen, so wie die Stellung derselben als Mitglieder der Lehrkörper *).

Thun m. p.

Beilage zu Nro. 87.

Instrukzion

für die Mitglieder der Landesschul-Behörde in Galizien.

Die Mitglieder der Landesschul-Behörde, deren bis zur weiteren Vervollständigung einstweilen fünf sein werden, und zwar: ein administrativer Referent, zwei Schul-Räthe für die Volksschulen und zwei Gymnasial-Inspektoren, haben ihren Wirkungskreis und die daraus für sie entspringenden Pflichten und Rechte zu entnehmen aus der die Einsetzung der Landesschul-Behörde betreffenden Verordnung vom 12. Februar 1851.

Ueberdieß wird ihnen als Ergänzung und Erläuterung des dort Enthaltenen Folgendes zur genauen Befolgung vorgeschrieben.

A. Der administrative Referent.

Er besorgt die äußern d. i. die politisch-ökonomischen Angelegenheiten der Schulen, dazu die Fonds- und Stiftungs-Angelegenheiten, den Schulbücher-Verschleiß und leitet die Kanzleigeschäfte der Landesschul-Behörde.

*) Diese Bestimmungen wurden mit dem Kreisschreiben des Landes-Präsidiums vom 24. April 1851, Z. 631 S. mit dem Beifügen zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß die Landesschul-Behörde für Galizien als selbstständige Behörde am 15. Mai 1851 in Wirksamkeit tritt.

Ma on oprócz tego według okoliczności, pod B. I. oznaczonych załatwiać także bieżące sprawy szkół ludowych, a dopóki osobny referent dla szkół realnych zamianowany nie będzie, także wszelkie sprawy tych ostatnich, i to w takiej mierze, jak je rozwiązany Rząd krajowy dotychczas załatwiać był obowiązany.

B. Inni radzcy szkolni.

1. Ponieważ rzeczą tychże jest doglądać i kierować wewnętrzne, t. j. naukowo-pedagogiczne sprawy co do szkół, które im naznaczone będą szczegółowo, przeto z powodu związku między sprawami wewnętrznemi i zewnętrznemi zachodzącego służy im prawo wpływania radami swemi we wszystkich ważniejszych przypadkach, także na sprawy zewnętrzne i podawania wniosków, jakieby, za potrzebne uznali. W tym celu powinien referent administracyjny dawać im do przejrzenia właściwe referaty.

2. Radzcy ci w celu badania stanu nauk szkolnych mają za przyzwoleniem Namiestnika szkoły od czasu do czasu objeżdżać.

O każdej takiej objazdce mają Namiestnikowi skreślić sprawozdanie, po upływie zaś każdego roku szkolnego przedłożyć temuż, a za jego pośrednictwem Ministerstwu główne sprawozdanie o stanie zakładów naukowych, które ich dozorowi są poruczone.

3. Sprawozdania i projekta krajowej władzy szkolnej, które do Ministerstwa przesłane być mają, powinny być tak skreślone, iżby w nich zawsze rozeznać można osobiste zdania właściwego radzcy szkolnego.

Mianowicie sprawozdania podróżne i całoroczne, niemniej ważniejsze projekta i przedstawienia przez radzcę szkolnego, który je skréślił, podpisane Namiestnik przedłoży je Ministerstwu, podawszy je, albo i nie podawszy pod naradę kolegijalną.

4. Jeżeli we względzie wydać się mającego postanowienia, tyczącego się głównie wewnętrznej sprawy szkolnej, albo osoby dyrektora lub nauczyciela, zachodzi różnica między zdaniem Namiestnika a właściwego radzcy szkolnego, tedy sprawę takową przed wydaniem postanowienia Ministerstwu do rozstrzygnienia przesełać należy, chybaby zwłoka groziła niebezpieczeństwem, w którym razie Namiestnik ma wprawdzie prawo podług swego zdania sobie postąpić, wszakże o tém, co rozporządzi, Ministerstwu bezzwłocznie da wiadomość.

5. Dalszém zadaniem tych radzców szkolnych jest za dołożeniem się referenta administracyjnego zbierać i zestawiać wszystkie statystyczne data, które odnoszą się do szkół, pod ich sprawę poddanych, a których dokładny przegląd potrzebnym jest do odpowiedniego kierowania naukami szkolnemi.

Er hat überdieß unter den B. I. bezeichneten Modalitäten auch die kurrenten Angelegenheiten der Volksschulen und bis zur Ernennung eines besonderen Fachreferenten für die Realschulen auch die sämmtlichen Angelegenheiten der letzteren in der Weise zu besorgen, wie sie bisher dem aufgelösten Gubernium obgelegen sind

B. Die übrigen Schulräthe.

1. Indem diese die inneren, d. i. die wissenschaftlich-pädagogischen Angelegenheiten der ihnen speziel zugewiesenen Schulen zu beaufsichtigen und zu leiten haben, steht es ihnen wegen des Zusammenhanges der inneren Angelegenheiten mit den äußern zu, auch auf die letzteren in allen wichtigeren Fällen einen berathenden Einfluß zu nehmen, und ihnen, in Betreff derselben nöthig scheinende Anträge zu stellen. Zu diesem Zwecke sind ihnen die betreffenden Geschäftsstücke von dem administrativen Referenten zur Einsicht mitzutheilen.

2. Sie haben zur Erforschung des Zustandes des Unterrichtswesens mit Zustimmung des Statthalters öftere Reisen zu unternehmen.

Ueber jede solche Reise ist von ihnen ein Reisebericht und nach jedem Schuljahre ein Hauptbericht über den Zustand der ihrer Aufsicht unterstellten Lehranstalten dem Statthalter und durch diesen dem Ministerium vorzulegen.

3. Es ist dafür zu sorgen, daß in den von der Landesschul-Behörde an das Ministerium zu erstattenden Berichten und Vorschlägen, die persönlichen Ansichten des betreffenden Schulrathes stets ersichtlich seien.

Namentlich sind die Reise- und Jahresberichte so wie wichtigere, Vorschläge und Anträge mit der Unterschrift des Schulrathes, von welchem sie ausgehen, zu versehen, und werden von dem Statthalter entweder nach kollegialer Berathung derselben, oder ohne sie, dem Ministerium vorgelegt.

4. Wenn über eine zu treffende Verfügung, welche eine vorherrschend innere Angelegenheit der Schulen, oder die Person eines Direktors oder Lehrers betrifft, eine Differenz zwischen der Ansicht des Statthalters und des betreffenden Schulrathes Statt findet, so ist dieselbe in der Regel, ehe die Verfügung getroffen wird, dem Ministerium zur Entscheidung vorzulegen. Ist Gefahr am Verzuge, so steht es zwar dem Statthalter zu, nach seiner Ansicht vorzugehen, jedoch ist das Verfügte dem Ministerium unverzüglich anzuzeigen.

5. Es ist ferner Aufgabe dieser Schulräthe, alle diejenigen statistischen Daten, welche sich auf die ihnen zugewiesenen Schulen beziehen, und deren verläßliche Uebersicht ein Erforderniß einer zweckmäßigen Leitung des Unterrichtswesens ist, mit Beihilfe des administrativen Referenten herbeizuschaffen und zusammenzustellen.

I. Radzcy dla szkół ludowych.

1. Radzcy ci mają tymczasowo, podczas gdy załatwienie spraw bieżących w rzeczach szkół ludowych jest zdane na referenta administracyjnego (A), we wszystkich wewnętrznych i połączonych z niemi zewnętrznych sprawach szkolnych działać jako doradzcy, nie mający działalności wykonawczej.

2. Ich zadaniem jest:

a) dokładnie obeznać się ze stanem nauk w szkołach ludowych;

b) wykryć i wprawić w ruch wszelkie siły, któreby szkolną naukę ludową w kraju istotnie jak najdzielniej podnieść zdołały;

c) doradzać w sposób projektów i przedstawień, które do rządu wniesione być mają, wszystko, w czemkolwiekby tenże mógł w ogólności i szczególności działać na poprawę nauki w szkołach ludowych;

d) naradzać się ze stanowiska pedagogicznego nad ważniejszemi sprawami bieżącemi, w którymto celu referent administracyjny będzie im udzielać do przejrzenia i oświadczenia zdania swojego rzeczy, na które z onego stanowiska zapatrywać się potrzeba.

3. Dwóch szczególnie zasad w czynnościach swoich z uwagi spuszczać nie powinni:

a) że z powodu przeważności oświaty religijnej szkoły ludowe zostają w ścisłym związku z kościołem, a więc taż nauka za spólną sprawę państwa i kościoła uważaną być musi, że zatém wzrost tych szkół zależy przedewszystkiém od tego, ażeby władze szkolne państwa i kościoła i organa tychże nigdy inaczej jak tylko w porozumieniu nie działały, i szczerze do tego dążyły, aby jedna drugą wzajemnie wspierała;

b) że gdy wielka jest ilość szkół ludowych, gdy stopień ukształcenia nauczycieli różnym jest, gdy wszędzie jednostajne co do istoty rzeczy postępowanie w tych szkołach jest konieczném, wszelka wewnętrznego urządzenia zakładu dotykająca zmiana tylko zwolna i ostrożnie może być zaprowadzona, aby nie wzruszyć porządku w całym rozległym zakładzie, i nie pogrążyć go w zamieszanie, jakiemuby trudno zaradzić.

4. W objażdżkach, przedsiębranych w celu zwiedzania szkół, będzie ich zadaniem, naradzać się z inspektorami szkolnymi, wywiadywać się od nich o stanie i potrzebach szkół i według zdania swego dawać im skazówki postępowania.

Będą zwiedzać pojedyńcze szkoły, pomagać nauczycielom radą i starać się poznać pomiędzy niemi najdzielniejszych, którychby użyć można przy zakładach kształcenia nauczycieli, do kierowania większemi szkołami, albo do pisania lub do ocenienia książek i planów naukowych, tudzież do narad komisyjnych.

1. Die Schulräthe für die Volksschulen.

1. Diese haben einstweilen, während die Erledigung der die Volksschulen betreffenden kurrenten Geschäfte dem administrativen Referenten verbleibt (A.), als berathende Mitglieder ohne exekutiven Wirkungskreis, bei den inneren und den damit zusammenhängenden äußeren Angelegenheiten der Volksschulen zu wirken:

2. Ihre Aufgabe ist:

a) genaue Kenntniß des Zustandes des Volksschulwesens;

b) Auffindung und Belebung aller jener Kräfte, welche das Volksschulwesen im Lande wahrhaft zu fördern vorzugsweise geeignet sind;

c) Anregung alles dessen durch an die Regierung zu erstattende Vorschläge und Anträge, wodurch die Regierung auf Verbesserung des Volksschulwesens im Allgemeinen und im Einzelnen zu wirken vermag;

d) Berathung der pädagogischen Seite, der wichtigeren kurrenten Geschäfte, zu welchem Ende ihnen Geschäftsstücke, welche eine solche Seite darbieten, zur Einsicht und Aeußerung von dem administrativen Referenten mitzutheilen sind.

3. Zwei Grundsätze haben sie sich bei ihrem Wirken besonders gegenwärtig zu halten:

a) daß wegen der überwiegenden Wichtigkeit der religiösen Bildung die Volksschule im innigen Zusammenhange mit der Kirche stehen, und als eine gemeinsame Angelegenheit des Staates und der Kirche behandelt werden muß, daher das Gedeihen dieser Schule vor Allem darauf beruht, daß von den Schulbehörden des Staates und der Kirche, und von deren Organen nie anders als im Einvernehmen gehandelt, und aufrichtig darnach gestrebt werde, sich gegenseitig zu unterstützen;

b) daß wegen der großen Anzahl der Volksschulen, wegen des verschiedenen Bildungsgrades der Lehrer und wegen der Nothwendigkeit eines im Wesentlichen überall gleichmäßigen Vorganges in diesen Schulen, jede, die innere Einrichtung des Institutes betreffende Veränderung nur langsam und mit Vorsicht eingeführt werden darf, um die Ordnung des ganzen ausgedehnten Institutes nicht zu erschüttern und in eine schwer zu heilende Verwirrung zu stürzen.

4. Auf ihren Reisen zur Besichtigung der Schulen, wird es ihre Aufgabe sein, mit den Schulaufsehern sich zu besprechen, von ihnen über den Zustand und die Bedürfniße der Schulen Kunde zu erhalten, und ihnen nöthig scheinende Winke zu geben.

Sie werden einzelne Schulen besuchen, dabei den Lehrern mit Rath an die Hand gehen und bemüht sein, die vorzüglichsten aus ihnen kennen zu lernen, um sie für Lehrerbildungs-Anstalten, für die Leitung größerer Schulen benützen, oder bei Abfassung oder Beurtheilung von Lehrbüchern und Lehrplänen und bei kommissionellen Berathungen verwenden zu können.

Nie mają atoli prawa wydawania przy tej sposobności jakich rozporządzeń lub poleceń.

5. Szczególną uwagę mają poświęcać badaniu stanu zakładów kształcenia nauczycieli (kursów przygotowawczych). Powinni więc podczas objażdżek swoich przy wykładzie tychże bywać obecnymi, nauczycieli każdego takiego zakładu zgromadzać w celu obradowania nad stanem jego, udzielać im przytém rady, nakoniec o ile tego stosunki miejscowe dozwalają, bywać na egzaminach kandydatów.

W tym celu mają dowiedzieć się, kiedy egzamina odbywać się będą i przez krajową władzę szkolną w sposób odpowiedny wpływać na naznaczenie dni, w których też egzamina odprawiać się mają.

6. O zgromadzeniach nauczycieli mają miewać dokładne wiadomości i w celu uregulowania tychże wnioski podawać. Tymczasowo użyją ku temu osobistego wpływu, ażeby osobliwie wyżej wykształcone duchowieństwo parafijalne i nauczyciele brali w nich udział. Będą oni tym zgromadzeniom dawać pytania, ażeby tym sposobem wesprzeć tych, którzyby mniej byli sposobni do obierania stosownego przedmiotu narady, i ażeby zarazem sami uzyskiwali niejedno pożądane objaśnienie.

7. W toczącej się właśnie sprawie przemiany 4ch klas na dwuletnie niższe szkoły realne mają mieć udział, a w szczególności zająć się wykonaniem §. 40. projektu organizacyi szkół realnych, w którym celu porozumieją się z ludźmi w zawodzie nauk doświadczonymi, a w okolicy mieszkającymi.

II. Inspektorowie gymnazyjalni.

1. Do inspektorów gimnazyjalnych należy kierownictwo istniejących gimnazyjów pod względem naukowym, dydaktycznym i dyscyplinarnym.

2. Obadwa inspektorowie częścią wzajemnem udzielaniem sobie do przejrzenia ważniejszych referatów, częścią za pomocą wspólnych narad okażą staranie, aby kierownictwo obudwóch gimnazyjów działo się według jednakowych zasad.

3. We względzie gimnazyjów publicznych, inspektorowie gimnazyjalni powinni w ogólności mieć dokładną wiadomość o każdoczesnym ich stanie naukowym i dyscyplinarnym, tudzież o warunkach podniesienia tegoż, czuwać nad wykonaniem ustaw państwa i ustaw krajowych, tudzież rozporządzeń ministeryjalnych, które gimnazyjów się tyczą, niemniej nad wszelkiemi urzędowemi sprawami dyrektorów i nauczycieli, nakoniec ku dobru gimnazyjów rozporządzać co jest w obrębie ich działalności, wydanie zaś innych rozporządzeń od władz dotyczących wyjednać, lub im takowe przedstawiać.

Hiebei Anordnungen zu treffen oder Befehle zu geben, sind sie nicht berechtiget.

5. Eine besondere Aufmeksamkeit haben sie der Erforschung des Zustandes der Lehrerbildungs-Anstalten (Präparandenkurse) zuzuwenden. Sie haben daher auf ihren Reisen dem Unterrichte derselben beizuwohnen, die Lehrer einer jeden zu einer Besprechung über den Zustand derselben zu versammeln, dabei ihren Rath zu geben, und bei den Prüfungen der Kandidaten, soweit die Lokal-Verhältniße es gestatten, gegenwärtig zu seyn.

Zu diesem Ende haben sie sich in die Kenntniß von den Prüfungstagen zu setzen und auf die Feststellung derselben einen entsprechenden Einfluß durch die Landesschul-Behörde zu üben.

6. Von den Lehrerversammlungen haben sie genaue Kenntniß zu nehmen, und die Vorschläge zu ihrer Regulirung zu machen. Einstweilen werden sie durch persönlichen Einfluß dahin wirken, daß besonders höher gebildete Seelsorger und Lehrer sich an denselben betheiligen. Sie werden diesen Versammlungen öfter Fragen vorlegen, welche dazu dienen, um solche, welche selbst eine passende Wahl des Stoffes ihrer Besprechungen zu treffen minder geschickt sind, zu unterstützen, und um zugleich sich selbst mancherlei wünschenswerthe Aufklärungen zu verschaffen.

7. Bei der eben vor sich gehenden Umgestaltung der 4 Klassen in zweijährige Unterrealschulen haben sie mitzuwirken; ihnen liegt besonders die Ausführung des §. 40 des Entwurfes der Organisazion der Realschulen ob, und sie haben zu diesem Zwecke mit den erfahrenen Geschäftsmännern der betreffenden Gegenden sich ins Einvernehmen zu setzen.

II. Die Gymnasial-Inspektoren.

1. Den Gymnasial-Inspektoren liegt die Leitung der vorhandenen Gymnasien, in wissenschaftlicher, didaktischer und disziplinarer Beziehung ob.

2. Es ist theils durch Mittheilung der wichtigeren Geschätfsstücke zu gegenseitiger Einsicht, theils durch Kollegial-Berathung dafür zu sorgen, daß die Leitung der Gymnasien durch beide Inspektoren nach gleichen Grundsätzen erfolge.

3. Im Allgemeinen haben die Gymnasial-Inspektoren den öffentlichen Gymnasien gegenüber, sich genaue Kenntniß von dem jeweiligen wissenschaftlichen und disziplinaren Zustande eines jeden derselben und von den Erfordernißen zu dessen Hebung zu verschaffen, die Ausführung der die Gymnasien betreffenden Reichs- und Landes-Gesetze und Ministerial-Verordnungen, so wie die gesammte ämtliche Thätigkeit der Direktoren und Lehrer zu überwachen, und die innerhalb ihres Wirkungskreises liegenden Maßregeln zum Wohle derselben selst zu treffen, andere aber gehörigen Ortes zu veranlassen oder zu beantragen.

Gdyby na przyszłość miały być założone w Galicyi gimnazyja prywatne albo szkoły prywatne, w którychby udzielano nauki gimnazyjalnej, inspektorowie gimnazyjalni będą mieć nad niemi dozor stosownie do przepisów, jakie dla onych wydane będą.

4. Protokóły zwyczajnych lub nadzwyczajnych narad kolegijów nauczycielskich, które natychmiast do krajowej władzy szkolnej podane być mają, załatwia właściwy inspektor gimnazyjalny.

5. Inspektor ten zatwierdza szczegółowy plan lekcyj na rok następujący, od dyrektora każdego gimnazyjum przy końcu roku szkolnego podany, o ile go uzna zgodnym z powszechnemi przepisami: wolno mu atoli w podziale prac między nauczycieli poczynić odmiany, gdyby według własnej wiadomości uznał to dla dobra gimnazyjum potrzebném lub przydatném. Gdyby zaś przy podawaniu planu lekcyj, lub mimo tego, proponowano odmiany powszechnego planu naukowego bądź co do wymiaru poszczególnych przedmiotów naukowych dla każdej klasy, bądź co do ilości godzin dla każdego nauczyciela tygodniowo przeznaczonych i t. p., takowe propozycyje zdaniem swojem opatrzone przełożą Ministerstwu oświecenia.

6. O używanych w każdém gimnazyjum książkach szkolnych, inspektor gimnazyjalny powinien mieć zawsze dokładną wiadomość.

Niezatwierdzone książki, już w używaniu będące, ma w celu zatwierdzenia rozpoznać, niestosowne zaraz uchylić i na to baczyć, ażeby odtąd żadnej niezatwierdzonej książki nie używano.

7. Inspektor gimnazyjalny ma kierować i dozorować egzamina dojrzałości które mu zarazem posłużą do zbadania skutków, jakie poszczególne gimnazyja co do swoich uczniów osiągnęły.

Jeżliby wielka ilość gimnazyjów, inspektorowi gimnazyjalnemu poruczonych, przy egzaminach dojrzałości osobisty we wszystkich udział niepodobném czyniła, tedy do tej sprawy dla pewnych przezeń oznaczyć się mających gimnazyjów, Ministerstwu oświecenia zastępcę swego przedstawi.

8. Oprócz tych (3—6) środków, których ku zbadaniu stanu naukowego i dyscyplinarnego każdego gimnazyjum regularnie użyć należy, ma inspektor gimnazyjalny od czasu do czasu gimnazyja osobiście zwiedzać. Obowiązkiem jego jest, w ciągu odbywającej się reformy gimnazyjów, każde ze swoich gimnazyjów każdego półrocza przynajmniej raz poddać pod ścisłą rewizyję. Ma on przytém każdą klasę i każdego nauczyciela gimnazyjalnego podczas jego lekcyi odwiedzać, (powagę nauczycieli należycie uwzględniając) uważać na treść, metodę i skutek nauki oraz na dyscyplinarne zachowanie się klasy, z używanemi lub proponowanemi książkami naukowemi gruntownie obeznać się, i w tym względ-

Falls künftig Privatgymnasien oder Privatschulen, in welchen Gymnasial-Unterricht ertheilt wird, in Galizien bestehen, haben die Gymnasial-Inspektoren über sie die Aufsicht nach den besonderen für diesen Fall zu gebenden Normen zu führen.

4. Die Protokolle über die regelmäßig oder außerordentlich gehaltenen Konferenzen der Lehrkörper, welche sogleich an die Landesschul-Behörde einzureichen sind, werden von dem betreffenden Gymnasial-Inspektor erlediget.

5. Derselbe hat den vom Direktor eines jeden Gymnasiums am Schluße des Schuljahres einzureichenden speziellen Lekzionsplan für das folgende Schuljahr, wofern er ihn mit den allgemeinen Vorschriften übereinstimmend findet, zu bestätigen, es steht ihm dabei zu, in der Vertheilung der Arbeiten an die einzelnen Lehrer, Aenderungen zu treffen, wo er dieß nach seiner Personalkenntniß zum Wohle des Gymnasiums für nöthig oder rathsam erachtet. Werden dagegen bei Einreichung des Lekzionsplanes oder außerdem Aenderungen des allgemeinen Studienplanes in Vorschlag gebracht, in Betreff der Abgränzung der einzelnen Lehrstoffe für die verschiedenen Klassen oder in Ansehung der, einem jeden gewidmeten wöchentlichen Stundenzahl u. d. gl., so sind diese Anträge mit einem Gutachten dem Unterrichts-Ministerium vorzulegen.

6. Von den an jedem Gymnasium gebrauchten Schulbüchern muß der Gymnasial-Inspektor jederzeit genaue Kenntniß haben.

Die bereits im Gebrauche befindlichen nicht approbirten Bücher hat er zum Zwecke der Approbazion zu untersuchen, unzweckmäßige sogleich zu entfernen und darauf zu sehen, daß von nun an kein nicht approbirtes Buch in Gebrauch genommen werde.

7. Die Maturitäts-Prüfungen hat der Gymnasial-Inspektor zu leiten und zu überwachen, und diese Prüfungen zugleich zur Erforschung der Erfolge zu benützen, welche die einzelnen Gymnasien an ihren Schülern erreichen.

Wenn die große Anzahl der ihm unterstellten Gymnasien es für den Gymnasial-Inspektor unmöglich macht, die Maturitäts-Prüfung an allen persönlich abzuhalten, so ist für bestimmte von ihm zu bezeichnende Gymnasien ein Stellvertreter zu diesem Zwecke dem Unterrichts-Ministerium vorzuschlagen.

8. Außer diesen (3 — 6) regelmäßig in Anwendung kommenden Mitteln zur Erforschung des wissenschaftlichen und disziplinaren Zustandes der einzelnen Gymnasien, hat der Gymnasial-Inspektor von Zeit zu Zeit Visitazionen der Gymnasien persönlich anzustellen. Es ist seine Pflicht während der Dauer der Gymnasial-Reform, jedes seiner Gymnasien in jedem Semester wenigstens einmal einer gründlichen Revision zu unterwerfen. Er hat hiebei jede Klasse und jeden Lehrer des Gymnasiums in seinen Lekzionen zu besuchen, (wobei er das Ansehen der Lehrer gebührend berücksichtigen wird) Inhalt, Methode und Erfolg des Unterrichtes und die disziplinare Haltung der Klassen zu beobachten, sich von den gebrauchten oder in Vorschlag gebrachten Lehrbüchern

dzie postępować sobie wedle zasad, w §. 6. wytkiętych. Podobnież ma zwrócić uwagę swoję na znajdujące się środki naukowe i rozpoznać, o ile wystarczają dla potrzeb nauczycieli i uczniów. Ma on także odbyć pod swojem przewodnictwem naradę z kolegium nauczycieli i tamże oprócz innych przedmiotów, tyczących się naukowego i dyscyplinarnego stanu szkoły, wziąć w szczególności pod rozwagę nakazane przez Ministerstwo reformy szkolne, o trudnościach, jakie jej stoją w drodze, albo zarzutach, jakie naprzeciw niej będą czynione, ma powziąć wiadomości, dawać wyjaśnienia i wskazać sposób jej wykonania.

Ma on prawo przy tej sposobności dyrektorom i nauczycielom otwierać uwagi swoje, dawać im rady i nagany; upoważnionym jest także do wydawania na własną rękę rozporządzeń, za które atoli odpowiedzialny jest przed Namiestnikiem, mogącym toż upoważnienie rozszerzyć lub ograniczyć.

O wynikłościach rewizyi powinien przed Ministerstwem oświecenia złożyć szczegółowe sprawozdanie, w którem skreśli to w szczególności, jakich sił albo środków naukowych potrzebuje gimnazyjum, jeżeli swemu zadaniu ma podołać.

9. Co się tyczy zewnętrznych stosunków gimnazyjum, jakoto: budowlanego stanu lokalu gimnazyjalnego, pomieszczenia klas, biblioteki i innych środków naukowych w przydatnych do tego salach i t. d., inspektor gimnazyjalny poznawszy je według potrzeby, przedstawi wnioski do krajowej władzy szkolnej.

10. Sprawozdania, które zawsze przy końcu roku szkolnego dyrektorowie do krajowej władzy szkolnej podawać powinni, mają obydwa inspektorowie gimnazyjalni starannie rozważyć, i ułożone wspólnie na podstawie tychże ogółowe sprawozdanie o stanie poruczonych im gimnazyjów przedłożyć Ministerstwu oświecenia.

To ogółowe sprawozdanie powinno oprócz wymaganych statystycznych dat o składzie nauczycieli, liczbie uczniów i t. p. zawierać wyprowadzone z własnego dostrzeżenia zdanie inspektorów o stanie nauk i dyscypliny w poszczególnych gimnazyjach; przyczem co do szczegółów powołać się mogą na swoje sprawozdania wizytacyjne. Zarazem mają podać wnioski, jakby za dołożeniem się Ministerstwa zapobiedz można zachodzącym może niedostatecznościom.

Całoroczne sprawozdania dyrektorów gimnazyjalnych mają być załączone w oryginale wraz z projektami załatwienia tychże.

11. Przedmioty, wymienione w §§. 11 — 20 rozporządzenia z dnia 12. Lutego o ustanowieniu krajowej władzy szkolnej, należą do referatu właściwego inspektora gimnazyjalnego.

gründliche Kenntniß zu verschaffen und in dieser Hinsicht nach den Nr. 6 bezeichneten Grundsätzen zu verfahren. Ebenso hat er von den vorhandenen Lehrmitteln Kenntniß zu nehmen, und zu untersuchen, in wie weit sie dem Bedürfniße der Lehrer und Schüler genügen. Ferner hat er eine Konferenz mit dem Lehrkörper unter seinem eigenen Vorsitze zu halten und darin außer den übrigen den wissenschaftlichen und disziplinaren Zustand der Schule betreffenden Gegenständen, namentlich auch die von dem Ministerium eingeleiteten Reform-Maßregeln zur Sprache zu bringen. Hinderniße, welche denselben entgegenstehen, oder Einwürfe, welche dagegen erhoben werden, zur Kenntniß zu nehmen, Aufklärungen und Anleitungen zu deren Ausführung zu geben.

Es steht ihm zu, bei diesen Gelegenheiten den Direktoren und Lehrern, Bemerkungen, Rathschläge und Rügen auszusprechen: auch ist er berechtigt, selbstständig Anordnungen zu treffen, doch ist er für die getroffenen dem Statthalter verantwortlich, der die Befugniß dazu erweitern und beschränken kann.

Ueber den Befund der Revision hat er an das Unterrichts-Ministerium einen speziellen Bericht zu erstatten, in welchem besonders bezeichnet sein muß, welche Lehrkräfte oder Lehrmittel das Gymnasium bedarf, um seine Aufgabe erfüllen zu können.

9. Was die äußern Verhältniße des Gymnasiums betrifft, als: bauliche Beschaffenheit des Gymnasial-Lokales, die Unterbringung der Klassen, der Bibliothek und anderer Lehrmittel in dazu geeignete Räume u. d. gl., so hat sich der Gymnasial-Inspektor davon in Kenntniß zu setzen, and an die Landesschul-Behörde die etwa erforderlichen Anträge zu stellen.

10. Die jährlich am Schluße des Schuljahres von den Direktoren der Gymnasien an die Landesschul-Behörde einzureichenden Schlußberichte, haben die beiden Gymnasial-Inspektoren sorgfältig zu erwägen und mit ihrer Beihilfe gemeinschaftlich einen Hauptbericht über den Zustand der ihnen unterstellten Gymnasien, an das Unterrichts-Ministerium zu erstatten.

Dieser muß außer den erforderlichen statistischen Daten über Lehrpersonale, Schülerzahl u. d. gl. das aus eigener Beobachtung geschöpfte Urtheil der Gymnasial-Inspektoren über den Zustand des Unterrichtes und der Disziplin an den einzelnen Gymnasien enthalten, wobei sich dieselben über das Detail auf ihre Visitazions-Berichte berufen können. Sie haben zugleich vorzuschlagen, wie den etwa vorhandenen Mängeln durch die Mitwirkung des Ministeriums abgeholfen werden könnte.

Die Schluß-Berichte der Gymnasial-Direktoren sind im Original sammt den betreffenden Erledigungs-Entwürfen beizulegen.

11. Die in den §§. 11—20 der Verordnung vom 12. Februar 1851 über die Einsetzung der Landesschul-Behörde bezeichneten Gegenstände gehören in das Referat des betreffenden Gymnasial-Inspektors.

12. Według możności zważać na to należy, ażeby obydwa inspektorowie naraz i to na dłuższy czas ze Lwowa się nie oddalali, iżby, w czasie nieobecności jednego, drugi nagłe sprawy mógł załatwiać, chociażby one tyczyły się gimnazyjów, zostających pod nadzorem nieobecnego. Jedynie w czasie egzaminów dojrzałości może pospolicie zachodzić od tego wyjątek, w którymto razie ważne sprawy nieobecnemu posełać należy, mniej ważne, załatwi referent administracyjny, zachowując inne, póki inspektorowie z wizytacyjnej podróży nie wrócą.

13. Wyliczone w tej instrukcyi obowiązki nie obejmują wszystkich wypadków, w których inspektorowie gimnazyjalni czynnymi być mają; owszem spodziewać się po nich należy, że wszystko to, co się przyczynić może do podniesienia nauk i pedagogicznego udoskonalenia gimnazyjów im poruczonych, poczytają za przedmiot swojej uwagi i czynności, i należycie poznają wskazane sobie stanowisko pomiędzy Ministerstwem a poszczególnemi gimnazyjami.

W Wiédniu dnia 12. Lutego 1851.

Thun w. r.

88.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 23. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XVI. nr. 61, wydana dnia 20. Marca 1851),

mocą którego dozwolonem zostaje wprowadzać bez opłaty cłowej niektóre przedmioty, przeznaczone na budowę lub ekwipowanie okrętów, w obręb cłowy dalmatyński.

Na wniosek Moich ministrów, finansu i handlu, uznaję za potrzebne rozporządzić, jak następuje:

Końcem zaprowadzenia dalszych ułatwień w dostarczaniu przedmiotów, do budowania okrętów potrzebnych, i w celu podniesienia tym sposobem budowy okrętów, tak ważnej dla Dalmacyi i wysp Kwarneryjskich, stanowiących z tym krajem osobny obręb cłowy; należy przy wprowadzaniu w dalmatyński obręb cłowy uważać za wolne od cła wszystkie przedmioty, wyszczególnione w spisie załączonym, jeżeli takowe przeznaczone są do budowy lub ekwipowania okrętów, wszelakoż z zachowaniem tych samych warunków i środków kontrolujących, jakie przy zwolnieniu w opłacie cłowej tamże już są zaprowadzone, co do wprowadzenia niektórych materyjałów na budowanie okrętów.

Naszemu ministrowi finansów, polecamy wykonanie niniejszego rozporządzenia.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

12. Es ist nach Möglichkeit darauf zu sehen, daß nicht beide Inspektoren zugleich und für längere Zeit sich von Lemberg entfernen, damit, wenn der eine von ihnen abwesend ist, der andere dringende Geschäftsstücke, auch wenn sie die dem abwesenden Inspektor unterstehenden Gymnasien betreffen, zu erledigen im Stande sei. Nur zur Zeit der Maturitäts-Prüfungen kann hievon in der Regel eine Ausnahme gemacht werden, und es sind in diesem Falle dringende Geschäftsstücke den Abwesenden nachzusenden, oder bei geringerer Wichtigkeit von dem administrativen Referenten zu erledigen, die übrigen aber bis zu ihrer Rückkehr aufzubewahren.

13. Die in dieser Instrukzion aufgezählten Verpflichtungen, sollen nicht die sämmtlichen Fälle erschöpfen, in welchen die Gymnasial-Inspektoren wirksam zu sein haben; vielmehr wird erwartet, daß sie Alles, was zur Förderung der wissenschaftlichen und pädagogischen Tüchtigkeit der ihnen unterstellten Gymnasien beitragen könne, zum Gegenstande ihrer Aufmerksamkeit und Thätigkeit machen, und dabei die ihnen angewiesene vermittelnde Stellung zwischen dem Ministerium und den einzelnen Gymnasien richtig erwägen werden.

Wien am 12. Februar 1851.

Thun m. p.

88.

Kaiserliche Verordnung vom 23. Februar 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XVI. Stück, Nro. 61, ausgegeben am 20. März 1851),

wodurch die zollfreie Einfuhr mehrerer zum Baue oder zur Ausrüstung von Schiffen bestimmten Gegenständen in das dalmatinische Zollgebiet angeordnet wird.

Ueber Antrag Meiner Minister der Finanzen und des Handels finde Ich zu verordnen, wie folgt:

Um dem für Dalmazien und für die mit jenem Kronlande ein eigenes Zollgebiet bildenden quarnerischen Inseln besonders wichtigen Schiffbau eine weitere Erleichterung im Bezuge der Schiffbau-Erforderniße zu gewähren, sollen gegen Beobachtung derselben Bedingungen und Kontrol-Maßregeln, welche daselbst für die Gestattung der zollbegünstigten Einfuhr einiger Schiffbau-Materialien bereits in Wirksamkeit stehen, die in dem beiliegenden Verzeichniße angeführten Gegenstände, wenn sie zum Baue oder zur Ausrüstung von Schiffen bestimmt sind, bei der Einfuhr in das dalmatinische Zollgebiet zollfrei behandelt werden.

Mein Minister der Finanzen ist mit Vollziehung dieser Anordnung beauftragt

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

Aneks do l. 88.

Spis tych materyjałów, którym się dozwala wolny od opłaty cłowej wstęp do Dalmacyi i wysp Kwarneryjskich.

1. Gwoździe różnej wielkości z żelaza, miedzi i żelaza lanego (chioderie di ferro, di rame e di getto d'ogni grandezza).

2. Listwy i drągi żelazne cylindryczne.

3. „ „ „ „ graniaste (verghe di ferro tondini o quadrelli).

4. Płyty żelazne (lame di ferro).

5. Prągi żelazne (righette).

6. Płyty żelazne małe (lamerine).

7. Buksy metalowe, które się zamieszczają w srodku koła, z kłodu wyciętego (tampagni).

8. Maszyny do wind okrętowych, Vinks i Gangspils (machine per molinelli, per vinchs e per argani).

9. Miedź, ołów i cynk w tafłach (in lastre).

10. Sztyfty z miedzi lub z żelaza lanego (brocche).

11. Kluzy żelazne do futrowania dziur, po bokach przedniego słupa u dziobu okrętowego, do przewleczenia lin (cubbie od ochi di ferro).

12. Pompy żelazne (pompe di ferro).

13. Kluzy do przytwierdzenia łańcuchów (ochj per stoppa delle catene).

14. Znaki kotwiczne, nad wodą się unoszące, a wskazujące miejsce kotwicy, jakoto: hermetyczne beczki, drzewo zwyczajne lekkie, lub też korkowe, i t. p. tudzież maszyny do ratowania ludzi (gavitelli e salva-uomini).

15. Piece i kuchnie oszczędne, z należącemi do tego narzędziami (stufe e cucine coi relativi requisiti).

16. Swidry rodzaju tak zwanego angielskiego lub amerykańskiego (trivelli detti all' inglese ed all' americana).

17. Haki ramienne (gaffe).

19. Haki wiosłowe i ucha u tylnego słupa okrętu do zawieszania wiosła (maschj e femine di ferro e di bronzo).

Beilage zu Nro. 88.

Verzeichniß derjenigen Schiffbau-Materialien, deren zollfreie Einfuhr nach Dalmazien und den quarnerischen Inseln gegen Beobachtung der vorgeschriebenen Bedingungen gestattet wird.

1. Nägel aus Eisen, Kupfer und Gußeisen von jeder Größe (chioderie di ferro di rame e di getto d'ogni grandezza).

2. Leisten oder Stangen aus Eisen, zylinderförmig.

3. " " " " " eckig (verghe di ferro tondini o quadrelli).

4. Eisenplatten (lame di ferro).

5. Eisenstreifen (righette).

6. Kleine Eisenplatten (lamerini).

7. Blockscheibenbüchsen aus Metall (tampagni).

8. Maschinen für Schiffswinden, Vinks und Gangspills (machine per molinelli, per vinchs e per argani).

9. Kupfer, Blei und Zink in Tafeln (in lastre).

10. Stifte aus Kupfer oder Gußeisen (brocche).

11. Eiserne Klüsen zur Ausfütterung der Löcher an den Seiten des Vorstevens zum Durchlaufe der Taue (cubbie od ochj di ferro).

12. Eiserne Pumpen (pompe di ferro).

13. Klüsen zum Festhalten der Ketten (ochj per stoppa della catena).

14. Ankerbojen und Menschenrettungs-Maschinen (gavitelli e salva uomini).

15. Oefen und Sparherde mit den bezüglichen Einrichtungsstücken (stufe e cucine coi relativi requisiti).

16. Bohrer auf sogenannte englische oder amerikanische Art (trivelle dette all'inglese ed all' americana).

17. Schinkelhaken (gaffe).

18. Ruderhaken und Fingerlinge des Ruders (maschj e femine di ferro e di bronzo).

89.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 8. Marca 1851, *)

(w Dzienniku praw państwa, część XVI. nr. 62, wydana dnia 20. Marca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem użycia okrętów parowych przy podróżach służbowych.

Odnośnie do rozrządzeń Ministerstwa finansów z dnia 10. Marca i 26. Grudnia 1849 (tom uzupełniający dziennika praw państwa z roku 1850 N. 7. str. 72), Rada Ministrów rozporządziła, iż w podróżach służbowych, które albo całkiem, albo częścią odbywać można okrętami parowemi, na przyszłość co do tej części drogi, która odbyć się ma okrętami parowemi, dozwolone będą, jako koszta podróży, zamiast należytości pocztowej, tylko wydatki, za użycie okrętu parowego, rzeczywiście wypadające, a to: licząc dla urzędników ceny klasy pierwszej, dla sług zaś ceny klasy drugiej, wraz z kosztami od transportu tak do miejsca stacyi, jak i napowrót, tudzież należytości od pakunku, wagę normalną przenoszącego, nakoniec od transportu własnego powozu, gdyby potrzeba była wziąść takowy z sobą, a tenże rzeczywiście użytym był, jako też gdy należycie wykazanem zostanie, że transportowanie onegoż okrętem parowym, uskutecznionem było.

Gdzie w jednym a tym samym kierunku użyć można albo kolei żelaznej, albo żeglugi parowej, ma być ten rodzaj jazdy obrany, przy którym, pod względem na potrzebę czasu, mniejsze wypadają koszta.

Co do reszty, będą zastosowane postanowienia finansowego rozrządzenia ministeryjalnego z dnia 10. Marca 1849, także i do użycia środku transportowego w podróżach komisyjnych lub przy przesiedleniach.

Niniejsze rozporządzenia, wejdą w wykonanie we wszystkich krajach koronnych, a to z dniem 1. Maja 1851.

Krauss m. p.

---

*) Rozporządzeniem gubernialném z d. 21. Marca 1851 za l. 11476, uwiadomione o tém wszystkie urzędy obwodowe i inne władze publiczne.

89.

Erlaß des Finanzministeriums vom 8. März 1851 [a]),

(im Reichs-Gesetzblatte, XVI. Stück, Nro. 62, ausgegeben am 20. März 1851),

wirksam für alle Kronländer,

über die Benützung der Dampfschiffe bei Dienstreisen.

Mit Beziehung auf die Erläße des Finanzministeriums vom 10. März und 26. Dezember 1849 (Ergänzungsband des Reichs-Gesetzblattes, Nr. 158, S. 177 und Reichs-Gesetzblatt vom Jahre 1850, Nr. 7, S. 72) hat der Ministerrath angeordnet, daß bei Dienstreisen, welche ganz oder theilweise auf Dampfschiffen zurückgelegt werden können, künftig bezüglich der mit Dampfschiffen zu befahrenden Strecke, an Fuhrkosten statt der Postgebühr nur die, für Benützung des Dampfschiffes wirklich auflaufenden Auslagen zu bewilligen, und zwar für die Beamten mit Aufrechnung der Fahrpreise nach der ersten, für die Diener mit Aufrechnung der Fahrpreise nach der zweiten Klasse, nebst den Kosten für den Transport zum Stazionsplatze hin und zurück, dann für den Transport des das Normalgewicht überschreitenden Gepäckes, endlich für den Transport des eigenen Wagens, falls die Mitnahme eines solchen nothwendig war, derselbe wirklich benützt, und über die erfolgte Transportirung desselben auf dem Dampfschiffe die gehörige Nachweisung beigebracht wird.

Wo in einer und derselben Richtung sich einer Eisenbahn und der Dampfschiff-Fahrt bedient werden kann, ist diejenige Art der Beförderung zu wählen, bei welcher mit Rücksicht auf das Zeiterforderniß der Aufwand mit einem minderen Betrage entfällt.

Im übrigen finden die Bestimmungen des Finanzministerial-Erlaßes vom 10. März 1849 auch auf die Benützung des Transportmittels der Dampfschiffe bei Kommissions oder Uebersiedlungsreisen Anwendung.

Die gegenwärtigen Anordnungen haben vom 1. Mai 1851 angefangen für alle Kronländer in Wirksamkeit zu treten.

Krauß m. p.

---

[a]) Mit dem Gubernial-Erlaße vom 21. März 1851 Z. 11476, sind davon sämmtliche Kreisämter, Stellen und Behörden in Kenntniß gesetzt worden.

90.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 16. Marca 1851, *)

(w Dzienniku praw państwa, część XVI, nr. 63, wydana dnia 20. Marca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem się obwieszcza zawarta między Austryą i Bawaryą konwencya, względem bezpłatnego postępowania z świadectwami chrztu, ślubu i śmierci, których wystawienia żądano w drodze dyplomatycznej.

Rządy ces. austryacki i król. bawarski, chcąc ułatwić wzajemny obrót interesów swych przynależących, postanowiły, ażeby zachowana dotychczas wolność od należytości za upraszane drogą dyplomatyczną wydawanie świadectw chrztu, ślubu i śmierci, przez niniejszą formalną konwencyę uregulowaną została. Na mocy tej konwencyi, mają sobie polecone dotyczące obu państw władze tak duchowne, jak świeckie, ażeby odtąd od nich wszystkie świadectwa chrztu, ślubu i śmierci, o które wzajemnie władze drogą właściwego poselstwa upraszać będą, wystawiane były wolne od stępla i wszelkiej innej należytości, nie nadając jednak temże stronom prawa, ażeby w kraju, prawu stęplowemu podlegającym, robili użytek z tych dokumentów, władzy zagranicznej bez stępla wydanych.

W dowód tego, na dniu 12. Października 1850, ces. austryackie oświadczenie ministeryalne wydanem, i za wzajemne oświadczenie ze strony król. bawarskiego Ministerstwa, na dniu 18. Lutego r. b. wymienionem zostało.

Schwarzenberg m. p.

---

*) Rozporządzeniem gubernijalném z dnia 4. Kwietnia 1851, do l. 13788 uwiadomiono o tém wszystkie urzędy obwodowe i konsystorze, superintendenturę i prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie.]

90.

Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 16. März 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, XVI. Stück, Nro. 63, ausgegeben am 20. März 1851),

wiksam für alle Kronländer,

womit die zwischen Oesterreich und Baiern geschlossene Uebereinkunft über die kostenfreie Behandlung der im diplomatischen Wege nachgesuchten Tauf-, Trau- und Todesscheine bekannt gemacht wird.

Die kaiserlich-österreichische und königlich-baierische Regierung haben sich zur Erleichterung des gegenseitigen Geschäftsverkehres ihrer Staatsangehörigen darüber vereiniget, die bisher für die im diplomatischen Wege angesuchte Ausfertigung von Tauf-, Trau- und Todesscheinen beobachtete Gebührenbefreiung durch die gegenwärtige förmliche Uebereinkunft zu regeln, wornach die einschlägigen geistlichen und weltlichen Behörden der beiden Staaten angewiesen werden sollen, von nun an sämmtliche Tauf-, Trau- und Todesscheine, welche gegenseitig von einer Behörde im Wege der bezüglichen Gesandtschaft werden nachgesucht werden, frei vom Stempel und jeder anderen Gebühr auszufertigen, ohne jedoch daß dadurch für die Parteien die Berechtigung erwachse, von diesen der ausländischen Behörde stempelfrei erfolgten Urkunden im stempelpflichtigen Inlande Gebrauch zu machen.

Zu Urkund dessen ist eine kaiserlich-österreichische Ministerial-Erklärung unterm 12. Oktober 1850 ausgestellt und gegen eine entsprechende Erklärung des königlich-baierischen Ministeriums vom 18. Februar d. J. ausgewechselt worden.

Schwarzenberg m. p.

---

*) Mit dem Gubernial-Erlaße vom 4. April 1851 Z. 13788, sind davon sämmtliche Kreisämter und Konsistorien, die Superintendentur und der Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau in Kenntniß gesetzt worden.

90.

Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 16. März 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nro. 68, ausgegeben am 20. März 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit die zwischen Oesterreich und Baiern geschlossene Uebereinkunft über die kostenfreie Zusendung der im diplomatischen Wege angesuchten Tauf-, Trau- und Todtenscheine bekannt gemacht wird.

Die kaiserlich-österreichische und königlich-bairische Regierung haben sich zur Erleichterung des gegenseitigen Geschäftsverkehres ihrer Staatsangehörigen darüber verständigt, [illegible] auf diplomatischem Wege angesuchten Ausfertigung von Tauf-, Trau- und Todtenscheinen [illegible] Uebereinkunft zu regeln, wornach die [illegible] und geistlichen Behörden der beiden Staaten angewiesen werden sollen, [illegible] Tauf-, Trau- und Todtenscheine, welche gegenseitig von den Behörden im Wege der diplomatischen Gesandtschaft werden angesucht werden, frei vom Stempel und jeder anderen Gebühr auszufertigen, ohne [illegible] für die Parteien [illegible] Gebrauch zu machen.

Zu diesem Behufe ist eine kaiserlich-österreichische Ministerial-Erklärung unterm 12. October 1850 ausgestellt und gegen eine gleichlautende Erklärung des königlich-bairischen Ministeriums vom 18. Februar 1851 ausgewechselt worden.

Schwarzenberg m. p.

*) Mit dem [illegible] vom 4. April 1851 Z. 13286, [illegible]

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XV.

Wydana i rozesłana dnia 27. Sierpnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. August 1851.

Jahrgang 1851.

91.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 15. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XXXVIII. nr. 124., wydana w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 22. Maja 1851, w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: dnia 11. Czerwca 1851),

mocą którego wydany zostaje przepis w przedmiocie kwaterowania wojska, dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

Zważywszy naglącą potrzebę uregulowania w sposobie stosownym przepisów o kwaterowaniu wojska, zatwierdzam na wniosek Moich Ministrów spraw wewnętrznych i wojny. i za poradą Mojej Rady Ministrów, tudzież po wysłuchaniu Rady Stanu, załączony przepis o kwaterowaniu wojska, podług którego postępować należy we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego od 1. Czerwca 1851, i wykonanie takowego, polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, wojny i finansów, każdemu w swoim obrębie.

Franciszek Józef m. p.

Bach m. p. **Csorich** m. p.

Przepis o kwaterowaniu wojska.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§. 1. Rozdzielenie wojska do pojedynczych krajów koronnych zarządzone będzie przez najwyższe dowództwo wojskowe.

Obowiązkiem jest władz wojskowych, oznaczyć rozłożenie wojska wewnątrz każdego kraju koronnego i w każdej pojedynczej stacyi, w porozumieniu z politycznemi władzami administracyjnemi; przyczem należy wzgląd mieć na przedstawienia tychże, zgodne z celem wojskowym.

§. 2. Kierukek spraw kwaterunkowych, należy do politycznych władz administracyjnych. Te winny wydawać odnoszące się do tych czynności rozporządzenia, i takowe w razie potrzeby środkami przymusowemi do skutku doprowadzić. W szczególności winne są czuwać nad wypełnieniem obowiązków, w tym względzie na gminy przypadających, i według okoliczności zarządzić, co potrzeba. Zażalenia wydarzające się, rozstrzygać winny też same władze administracyjne, w przepisanej drodze instancyi.

91.

Kaiserliche Verordnung vom 15. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nro. 124, ausgegeben in der deutschen Allein-Ausgabe am 22. Mai 1851, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 11. Juni 1851),

mit welcher eine Vorschrift über die Einquartierung des Heeres für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, erlassen wird.

Bei der dringenden Nothwendigkeit, die Vorschriften über die Einquartierung des Heeres auf eine angemessene Weise zu regeln, habe Ich über Antrag Meiner Minister des Innern und des Kriegswesens, und über Einrathen Meines Ministerrathes nach Anhörung des Reichsrathes die beiliegende Vorschrift über die Einquartierung des Heeres, welche in allen Kronländern, mit Ausnahme der Militärgrenze, vom 1. Juni 1851 an zu beobachten seyn wird, zu genehmigen und Meine Minister des Innern, des Krieges und der Finanzen, jeden in seinem Bereiche, mit deren Vollziehung zu beauftragen befunden.

Franz Joseph m. p.

Bach m. p. **Csorich** m. p.

Vorschrift über die Einquartierung des Heeres.

Erster Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1. Die Vertheilung der Truppen in die verschiedenen Kronländer wird von dem Allerhöchsten Armee-Ober-Kommando angeordnet.

Den Militärbehörden liegt ob, die Verlegung der Truppen im Inneren jedes Kronlandes und in jeder einzelnen Stazion im Einvernehmen mit den politischen Verwaltungsbehörden zu bestimmen, und es sind hiebei die von den letzteren geltend gemachten, mit den militärischen Zwecken vereinbarlichen Rücksichten zu beachten.

§. 2. Die Leitung des Einquartierungs-Geschäftes steht den politischen Verwaltungsbehörden zu. Diese haben die darauf bezüglichen Anordnungen zu treffen, und denselben nöthigenfalls durch Anwendung von Zwangsmitteln Vollzug zu verschaffen. Insbesondere haben sie die Gemeinden in der Erfüllung ihrer dießfälligen Verpflichtungen zu überwachen, und nach Erforderniß das Geeignete zu verfügen. Ueber vorkommende Beschwerden entscheiden die Verwaltungsbehörden im vorgeschriebenen Instanzenzuge.

Jeżeli zażalenia takowe wymierzone są przeciw osobom wojskowym, władze polityczne winny pomocy szukać u właściwych komend wojskowych, w miarę, o ile takie zażalenia są uzasadnione.

§. 3. Kwaterunek jest, albo

a) trwały, albo

b) przechodowy (przechód).

Trwały jest wtenczas, jeżeli umieszczenie żądane jest najmniej na ćwierć roku naprzód (§. 43.); każdy inny kwaterunek uważany być ma za przechód.

§. 4. Dla przechodów należy wyznaczyć właściwe gościńce wojskowe, stacye południowe i nocne i dla każdej potrzebne obwody kwaterunkowe, n. p. mniejsze dla przechodów zwykłych, większe dla przechodów nadzwyczajnych.

§. 5. Do dalszego obwodu należy kwaterować dopiero wtedy, jeżeli potrzeba umieszczenia za wielką jest na mniejszy obwód, lub jeżeli tenże obwód bez tego już za nadto obciążonym został.

§. 6. Wegług tej samej zasady należy postępować przy kwaterunkach potrzebnych poza gościńcem wojskowym.

§. 7. Tak w pojedynczych gminach tego samego obwodu kwaterunkowego, jako też w każdej gminie z osobna, należy przy kwaterowaniu postępować po kolei.

Zażalenia przeciw nieprawnemu rozdziałowi kwaterunku, tak między gminy tego samego obwodu kwaterunkowego, jakoteż wewnątrz gminy, rozstrzygać mają władze polityczne administracyjne.

§. 8. Każda gmina obowiązaną jest, stosownie do niniejszego rozporządzenia, dostarczyć pomieszczenia wraz z innemi potrzebami oddziału wojska, który jej, podług jej możności umieszczenia takowego, przydzielonym zostanie.

§. 9. Jeżeli oddział przydzielony, lub część tego może być umieszczona w koszarach, lub, wedle zdania właściwej władzy administracyjnej, w mogących być użytemi budynkach rządowych, wówczas nie należy żądać od gminy innego pomieszczenia dla niego.

§. 10. Do kwaterunku wojska należy wybierać szczególnie miejsca, gdzie się znajdują koszary lub podobne do nich lokalności; pominąć takowe miejsca można tylko wtenczas, jeżeli rozkład wojska w nich, dla ważnych powodów wojskowych, uskutecznić się nie da.

Sind die Beschwerden gegen Militärpersonen gerichtet, so haben die politischen Behörden bei den kompetenten Militär-Kommanden nach Maßgabe der Grundhältigkeit solcher Beschwerden Abhilfe in Anspruch zu nehmen.

§. 3. Die Einquartierung ist entweder:

a) dauernd, oder

b) vorübergehend (Durchzug).

Die erstere tritt dann ein, wenn die Unterkunft wenigstens auf ein Vierteljahr in vorhinein gefordert wird (§. 43); jede andere Einquartierung ist als Durchzug zu behandeln.

§. 4. Zum Behufe der Durchzüge sind die eigentlichen Militär-Durchzugsstrassen, die Mittags- und Nachtstazionen, und für jede die erforderlichen Einquartierungs-Bezirke, und zwar ein engerer für den gewöhnlichen, und ein weiterer für einen ungewöhnlichen Bedarf festzustellen.

§. 5. Der weitere Einquartierungsbezirk soll bei der Einquartierung nur in dem Falle in Anspruch genommen werden, wenn der Bedarf der Unterkunft für den engeren zu groß ist, oder der letztere Bezirk schon zu sehr belastet wurde.

§. 6. Nach diesem Grundsatze ist auch bei der außerhalb der Militär-Durchzugsstrasse benöthigten Einquartierung vorzugehen.

§. 7. Es ist sowohl zwischen den einzelnen Gemeinden eines Einquartierungs-Bezirkes, als im Inneren jeder Gemeinde eine entsprechende Reihenfolge bei der Einquartierung festzuhalten.

Ueber Beschwerden gegen ungehörige Vertheilung der Quartierlast, sowohl unter den Gemeinden ein und desselben Bequartierungsbezirkes, als im Inneren der Gemeinden selbst, entscheiden die politischen Verwaltungsbehörden.

§. 8. Jede Gemeinde hat die nöthige Unterkunft sammt Nebenerfordernissen für die mit Rücksicht auf den Fassungsraum, ihr zuzuweisende Truppenabtheilung nach Maßgabe dieser Verordnung beizustellen.

§. 9. Kann die zugewiesene Truppe, oder ein Theil derselben in Kasernen, oder n hiezu nach dem Ermessen der zuständigen Verwaltungsbehörde verwendbaren Staatsgebäuden untergebracht werden, so findet für dieselbe kein Anspruch auf die Beistellung einer anderen Unterkunft an die Gemeinde Statt.

§. 10. Zur Einquartierung von Truppen sind vorzugsweise Orte, wo sich Kasernen oder Quasikasernen befinden, zu wählen; dieselben können nur dann übergangen werden, wenn die Verlegung von Truppen dahin, aus wichtigen militärischen Rücksichten unthunlich ist.

§. 11. Zostawiona jest wolność gminom na pomieszczenie wojska i koni służbowych obrócić osobne budynki, i na ten cel budować lub wyszukać koszary, kwazy-koszary, izby na czynsz wojskowy, stajnie i t. p.

Nawet osoby prywatne mogą, w porozumieniu z gminami, zbudować koszary, kwazy-koszary, izby na czynsz wojskowy, stajnie i t. p., czyli to w celu uwolnienia siebie samych od kwaterunku, czyli też w celu pobierania renty z tych zakładów.

Jeżeli lokalności podobne, zbudowane zostały umyślnie dla pomieszczenia wojska, wówczas nie należy takowych policzyć między te lokalności, które według §. 20-go służyć mają za podstawę przy rozkładzie kwaterunku wojskowego.

W miejscach, gdzie się znajdują lokalności, umyślnie na pomieszczenie wojska poświęcone, i do tego stosowne należy przedewszystkiem takowe na ten cel obracać.

Toż samo może się dziać w całym obwodzie, lub w całym kraju koronnym; wolno też na ten cel utworzyć fundusze kwaterunkowe.

§. 12. W razie kwaterunku trwałego (§. 3.), zostawiony jest gminie wybór, czy swoje koszary chce zaopatrzyć potrzebnemi sprzętami, takowe utrzymywać, czyścić i uszkodzone zastąpić, i przyjąć na siebie opał i oświetlenie, lub nie. W tym ostatnim przypadku, zarząd wojskowy winien wziąć to na siebie, a zachodzące w takim razie stosunki prawne, należy zawsze ustanowić w kontraktach piśmiennych.

§. 13. Zarząd wojskowy, ma prawo trzymania według potrzeby markietanów we wszystkich koszarach, przez wojsko zaległych i rządowi należących. Wszelako takowi winni być pomieszczeni wewnątrz koszar, i nie mogą żywności i napojów, które im trzymać wolno, sprzedawać, ani na ulicę, ani też dla gości siedzących ze stanu cywilnego.

Co do koszar, zbudowanych przez gminy lub osoby prywatne, stanowi miarę zawarty kontrakt najmu.

§. 14. Wojskowość nie może nigdy żądać pomieszczenia i potrzeb innych wprost od posiadacza budynku lub gruntu, lecz winna stosować żądanie swoje zawsze do przełożonego gminy, o ile nie zachodzi pośrednictwo politycznych władz administracyjnych.

Gmina obowiązaną jest wybrać lokalności, wymienić takowe oddziałowi wojskowemu, i wskazać drogę do kwater nawet w razie potrzeby przez przewodników.

§. 15. Wojskowość jest obowiązaną przyjąć pomieszczenie i inne potrzeby poboczne, przez gminę jej wskazane, niniejszemu przepisowi odpowiednie.

§. 11. Den Gemeinden steht es frei, für die Unterbringung der Truppen und der Dienstpferde eigene Gebäude zu widmen, und für diesen Zweck Kasernen, Quasikasernen, Militärzinszimmer, Stallungen u. s. w. zu erbauen oder auszumitteln.

Auch Private können im Einverständniße mit den Gemeinden Kasernen, Quasikasernen, Militärzinszimmer, Stallungen u. s. w. errichten, sei es in der Absicht, sich selbst von der Militär-Einquartierung zu befreien, oder eine Rente aus diesen Anstalten zu beziehen.

Sind solche Lokalitäten zum Behufe der Militär-Unterbringung eigens erbaut worden, so sind dieselben jenen Räumlichkeiten nicht beizuzählen, welche nach §. 20 bei Vertheilung der Militär-Bequartierung zur Grundlage zu dienen haben.

In Orten, wo zur Unterbringung des Militärs eigens gewidmete und dazu geeignete Räume bestehen, müssen dieselben vorzugsweise benützt werden.

Das Gleiche kann für den Umfang ganzer Bezirke oder auch eines Kronlandes stattfinden, und es ist zu solchem Ende die Bildung von Bequartierungsfonden gestattet.

§. 12. Bei der dauernden Einquartierung (§. 3) hat die Gemeinde die Wahl, ob sie ihre Kasernen mit den erforderlichen Einrichtungsstücken versehen, und deren Erhaltung, Reinigung und Nachschaffung, sowie die Beheizung und Beleuchtung übernehmen will oder nicht. Im letzteren Falle geschieht dieß von der Militär-Verwaltung und sind in solchem Falle die gegenseitigen Rechtsbeziehungen jederzeit durch schriftlichen Vertrag festzustellen.

§. 13. Der Militär-Verwaltung steht frei, in allen vom Militär belegten, dem Staate angehörigen Kasernen, Marketender nach Erforderniß zu halten. Diese müssen jedoch im Inneren der Kaserne untergebracht seyn, und dürfen die Feilschaften und Getränke, zu deren Führung sie befugt sind, weder über die Gasse, noch an sitzende Gäste aus dem Zivilstande verkaufen.

Bei Kasernen, welche von den Gemeinden oder Privaten errichtet sind, gibt der abgeschlossene Miethvertrag die Richtschnur.

§. 14. Das Militär hat die Anforderung zur Beistellung der Unterkunft sammt Nebenerfordernissen nie unmittelbar an einen Gebäude- oder Grundbesitzer, sondern in sofern nicht die Vermittlung der politischen Verwaltungsbehörden eintritt, stets an den Gemeindevorsteher zu stellen.

Die Gemeinde hat die Räumlichkeiten auszuwählen, sie der Truppenabtheilung zu bezeichnen, und die Zuweisung in die Quartiere nöthigen Falls durch Beigebung von Wegweisern zu bewerkstelligen.

§. 15. Das Militär ist gehalten, die ihm von der Gemeinde bezeichnete und dieser Vorschrift entsprechende Unterkunft sammt Nebenerfordernissen anzunehmen.

§. 16. Przełożony gminy winien wykonać żądanie wojskowości co do kwaterunku, nawet i wtenczas, gdyby uważał takowe, za przewyższające miarę prawną, jeżeli komendant oddziału obstaje przy swojem żądaniu: w przeciwnym razie ma prawo użycia środków przymusowych.

Wszelako wolno jest gminie wnieść zażalenie swoje do przełożonej władzy politycznej.

§. 17. Gmina winna żądaniu kwater od niej wymaganych, zadosyć uczynić wewnątrz gminy, i uczynić rozkład w miarę przepisów prawnych.

Obowiązaną jest zawrzeć potrzebne kontrakty z najmu lub dostawy z pojedynczemi właścicielami domów, i czuwać nad ich dopełnieniem.

Również ma prawo dla pomieszczenia wojska żądania stosownych i stojących do dyspozycyi lokalności, nawet w razie potrzeby środkami, których użycie prawnie jest dozwolone, w którym to razie odwołanie się do władzy wyższej nie wstrzymuje wykonania jej rozporządzeń.

§. 18. Ażeby zapobiedz trudnościom przy kwaterowaniu przechodów wojska i w dostawie innych potrzeb, należy dotyczące gminy o przechodzie zawczasu uwiadomić.

§. 19. Obowiązek dostarczenia kwatery w naturze ciąży na posiadaniu domu, a względnie na posiadaniu innych lokalności, mających się dostarczyć.

§. 20. Podstawą kwaterunku jest stosownie do tego przepisu, przestrzeń zdolna i gotowa do pomieszczenia: dochodzić takowej i utrzymywać ją w ewidencyi, jest rzeczą władz politycznych.

§. 21. Następujące miejsca wolne są od kwaterunku tak ciągłego, jako też przechodowego:

1) wszelkie budynki i mieszkania dworu cesarskiego;

2) budynki i mieszkania posłów zagranicznych;

3) wszelkie budynki rządowe i miejscowości, najęte na rzecz służby rządowej, o ile bez takowych obejść się nie można, według zdania zwierzchności rządowej, od której zawisła gałęź administracyi, mająca pod sobą tenże budynek; wszelako nie należą do tej liczby budynki, znajdujące się na dobrach rządowych i na dobrach funduszów publicznych należące prawem własności rządowi i funduszom;

4) miejscowości urzędowe władz gminnych,

5) miejscowości, poświęcone jawnej służbie bożej, zakłady publiczne poświęcone naukom, kształceniu, wychowaniu, pielęgnowaniu chorych i dobroczynności;

§. 16. Der Gemeindevorsteher hat eine Quartieranforderung des Militärs selbst dann, wenn er sie für das gesetzliche Maß überschreitend hielte, in Ausführung zu bringen, sobald der Truppenkommandant auf seiner Anforderung beharrt, widrigens dieser zur Anwendung von Zwangsmaßregeln berechtiget ist.

Es steht aber der Gemeinde frei, ihre Beschwerde bei der vorgesetzten politischen Behörde anzubringen.

§. 17. Die Gemeinde hat die an sie gestellte Quartierforderung im Inneren der Gemeinde zur Vollziehung zu bringen und die Vertheilung nach Maßgabe der gesetzlichen Vorschriften vorzunehmen.

Sie hat nach Erforderniß die nöthigen Mieth- oder Beistellungsverträge mit den einzelnen Hausbesitzern abzuschließen und für deren Erfüllung Sorge zu tragen.

Sie ist berechtiget, nöthigen Falls selbst mit Hilfe der ihr gesetzlich zu Gebote stehenden Mittel, ohne daß eine vorgebrachte Berufung einhaltende Wirkung hat, zu der Unterbringung der Truppen die hiezu geeigneten und verfügbaren Räumlichkeiten in Anspruch zu nehmen.

§. 18. Um Anständen bei der Einquartierung der Durchzüge und bei der Beistellung der Nebenerfordernisse zu verhüten, sind die Durchzüge der betreffenden Gemeinde stets bei Zeiten bekannt zu geben.

§. 19. Die Verpflichtung zur Natural-Einquartierung haftet auf dem Hausbesitze und rücksichtlich auf dem Besitze der übrigen beizustellenden Räumlichkeiten.

§. 20. Die Grundlage der Einquartierung ist der nach dieser Verordnung verfügbare geeignete Fassungsraum, für dessen Erhebung und Evidenthaltung die politischen Behörden Sorge zu tragen haben.

§. 21. Folgende Räume dürfen weder bei dauernder Einquartierung noch bei Durchzügen der Truppen zu deren Unterbringung in Anspruch genommen werden:

1. alle Gebäude und Wohnungen des kaiserlichen Hofes;

2. die Gebäude und Wohnungen der fremden Gesandtschaften;

3. alle Staatsgebäude und die zum Behufe des Staatsdienstes gemietheten Räume, sofern selbe nach dem Ermessen der Staatsbehörde, von welcher der Dienstzweig, dem das Gebäude zugewiesen ist, abhängt, nicht entbehrlich sind; jedoch sind die auf den Staats- und öffentlichen Fondsgütern bestehenden, dem Staate und den Fonden als Grundeigenthümer gehörigen Gebäude hierunter nicht begriffen;

4. die Amtsräume der Gemeindebehörden;

5. die dem öffentlichen Gottesdienste, den öffentlichen Unterrichts-, Bildungs- Erziehungs-, Kranken- und Wohlthätigkeits-Anstalten gewidmeten Räume;

6) więzienia, domy kary i poprawy;

7) klasztory panieńskie; w innych zaś klasztorach owe miejscowości, które stosownie do rzeczywistej potrzeby, klauzurą wewnętrzną muszą być zamknięte;

8) oprócz wspomnionej w 10-m punkcie izbie mieszkalnej także miejscowości potrzebne nieodzownie do czynności urzędowych i duchownych, plebanów i duchowieństwa wyższego wszystkich wyznań, przez państwo uznanych;

9) miejscowości tak własne jak najęte, a według uznania władzy pocztowej wymagane mocą przepisów do pełnienia służby pocztowej;

10) dla każdego dotkniętego kwaterunkiem, przynajmniej jedna izba mieszkalna i miejscowości, uznane za koniecznie potrzebne do bezpośredniego zarobku jego.

W miejscach, w których budynki mieszkalne wszystkie lub większa ich część, jednę izbę tylko mają, żołnierz zakwaterowany, winien dzielić tę izbę wespół z gospodarzem.

§. 22. W razie najgwałtowniejszej potrzeby, można kazdą stosowną miejscowość użyć na czas potrzeby do kwaterowania wojska, mając wszelako wzgląd na jej właściwe przeznaczenie.

§. 23. Wolno jest każdemu, przydzielonych mu na kwaterę oficerów, żołnierzy prostych, dalej konie i t. p., umieścić stosownie swoim kosztem w innych lokalnościach, położonych w tem samem miejscu, a w większych zaś miastach, położonych w tym samym obwodzie, do którego kwaterunek jest przeznaczony; co wszelako nie uwalnia zastępcę od obowiązków na nim samym ciążących

§. 24. Wojskowy, lub urzędnik wojskowy, pobierający kwaterowe, winien jest w razie kwaterunku ciągłego, sam sobie za to nająć mieszkanie.

§. 25. Familije pozostałe po wyruszających oficerach, urzędnikach i stron wojskowych, tudzież żołnierzach, niżej od felwebla stojących, nie mają prawa żądania kwatery według tego przepisu; wszelako zaopatrzenie ich na mocy przepisów wojskowych w tym przedmiocie istniejących, pozostaje w swej mocy.

§. 26. Jeżeli wojsko potrzebuje w marszu przewodników lub posłańców, w ówczas gminy takowych dostarczyć są obowiązane.

Rozdział II.

O należytościach i wynagrodzeniu przy przechodach.

A. i B. §. 27. W dołączonych wykazach A. i B., widzieć można należytości, których wojsko tak pod względem umieszczenia, jakotez innych potrzeb, żądać ma prawo.

6. die Gefangen-, Straf- und Besserungs-Häuser,

7. die Frauenklöster, in den übrigen Klöstern aber jene Räume, welche dem wirklichen Bedarfe entsprechend, durch die innere Klausur abgeschlossen bleiben müssen

8. nebst dem im Punkte 10 bezeichneten Wohngemache die nach strengem Bedarfe für die Amts- und geistlichen Funkzionen erforderlichen Räumlichkeiten der Seelsorger und der höheren Geistlichkeit aller vom Staate anerkannten Religionsbekenntniße;

9. die zur Besorgung des Post- und Poststalldienstes nach dem Erkenntniße der diesem Dienste vorgesetzten Staatsbehörde vorschriftmäßig erforderlichen eigenen und gemietheten Räumlichkeiten;

10. für jeden Quartiertrager zum wenigsten ein Wohngemach und die zum unmittelbaren Erwerbsbetriebe als unentbehrlich erkannten Räumlichkeiten.

In solchen Ortschaften, wo die Wohngebäude insgesammt oder zum größeren Theile nur aus einem Gemache bestehen, hat die gemeinschaftliche Benützung dieses Gemaches der eingelegten Mannschaft mit dem Hauswirthe stattzufinden.

§. 22. Im Falle und auf die Dauer der äußersten Noth kann jede hierzu taugliche Räumlichkeit mit thunlicher Bedachtnahme auf ihre eigentliche Bestimmung zu der Aufnahme des Militärs in Anspruch genommen werden.

§. 23. Es ist Jedermann gestattet, die ihm zur Bequartierung zugewiesenen Offiziere, Mannschaft, Pferde u. s. w. in anderen in demselben Orte und in größeren Städten in demselben Bezirke, in welchem die Einquartierung bestimmt ist, gelegenen Räumen, auf seine Kosten angemessen unterzubringen, jedoch unbeschadet der dem Stellvertreter obliegenden eigenen Verpflichtung.

§. 24. Ein Militär oder Militärbeamter, welcher ein Quartiergeld bezieht, hat sich bei der dauerden Einquartierung die Wohnung hiefür selbst zu verschaffen.

§. 25. Die zurückzulassenden Familien ausmarschirender Offiziere, Militärbeamten und Parteien, dann der Mannschaft vom Feldwebel abwärts haben keinen Anspruch auf die Beistellung der Unterkunft nach dieser Vorschrift; die dießfalls in Folge von Militär-Vorschriften bestehenden Vorsorgen bleiben aber fortan in Kraft.

§. 26. Bedarf das Militär auf dem Marsche Wegweiser oder Boten, so sind selbe von der Gemeinde beizustellen.

Zweiter Abschnitt.

Gebühren und Vergütung bei Durchzügen.

§. 27. In den beiliegenden Ausweisen A und B sind die Gebühren, welche das Militär bei Durchzügen an Unterkunft und Nebenerforderniße anzusprechen berechtiget ist, ersichtlich. **A. u. B.**

§. 28. Za izbę dla oficera ze światłem, opałem i urządzeniem zgodnem z wykazami A. i B. rząd płaci w gminach pierwszej klasy dwadzieścia, w gminach drugiej klasy piętnaście, a w gminach trzeciej klasy ośm krajcarów mon. kon. na jeden dzień i jednę noc, albo przynajmniej na jednę noc.

Uporządkowanie gmin według wyżej wspomnionych klas, doprowadzić winny do skutku i osobno ogłosić Ministerstwa, mające sobie polecone wykonanie niniejszego rozporządzenia.

§. 29. Powyższe kwoty stanowią miarę, nie tylko przy wynagrodzeniu dwóch izb, należących się zwykle w przechodzie oficerom wyższym, ale także przy oznaczeniu wynagrodzenia wtenczas, kiedy w razie dłuższego trwania przechodu, dozwolone zostało ze strony władzy wojskowej używanie więcej nad powyższe miejscowości.

§. 30. Za pomieszczenie żołnierzy prostych u kwaterodawców, rząd płaci jeden kr. w mon. konw., jeżeli zaś umieszczeni są w koszarach gminnych, kwazy-koszarach, lub w izbach na czynszu wojskowym, jeden i pół krajcara mon. konw. za całkowite zamieszczenie przez jeden dzień i jednę noc, lub przynajmniej przez jednę noc.

§. 31. Jeżeli zarząd wojskowy nie bierze na siebie zupełnego zaopatrzenia żołnierza, w ówczas należy za pożywienie (obiad) żołnierza od felwebla i szarży temuż równej, niżej idąc, ze strony rządu wymierzyć dzienne wynagrodzenie, co rok ustanowić się mające, w takiej kwocie, jakąby kosztowały trzy ćwierci funta wiedeńskiego mięsa według przecięcia istniejącego w ciągu zeszłego roku administracyjnego w każdym kraju koronnym (w Węgrzech w każdym dystrykcie, a w Galicyi w każdym obwodzie rządowym).

§. 32. Za umieszczenie konia wraz ze światłem stajennem, z używaniem sprzętów stajennych i słomą na posłanie, rząd wynagrodzi jeden i pół krajcara mon. konw. za jeden dzień i jednę noc, lub przynajmniej za jednę noc.

Jeżeli zamiast słomy, dane będą na posłanie tylko liście lub coś podobnego, w ówczas płacić się będzie za wszystko tylko jeden krajcar.

Nawóz zostaje się temu, kto stajni dostarczył.

§. 33. Przewodnik w marszu lub posłaniec (§. 26.) otrzyma ze skarbu dziesięć krajcarów mon. konw. za każdą milę drogi tam i napowrót.

Wskazanie wojsku kwater (§. 14.) nie będzie jednak wynagrodzonem.

§. 28. Ein Offizierszimmer sammt Beleuchtung, Beheizung und Einrichtung, laut der Ausweise A und B, wird in den Gemeinden der ersten Klasse mit zwanzig, in den Gemeinden der zweiten Klasse mit fünfzehn und in den Gemeinden der dritten Klasse mit acht Kreuzern K. M. für einen Tag und eine Nacht oder wenigsteus eine Nacht allein, vom Staate bezahlt.

Die Einreihung der Gemeinden in die vorbezeichneten drei Klassen ist von den mit der Vollziehung dieser Verordnung beauftragten Ministerien vorzunehmen und besonders bekannt zu machen.

§. 29. Diese Beträge sind nicht nur bei Vergütung der den höheren Offizieren im Durchzuge gewöhnlich gebührenden zwei Zimmer, sondern auch bei Ausmittlung der Vergütung in dem Falle maßgebend, wenn bei längerer Dauer der Durchzugsbehandlung die Benützung mehrerer Räumlichkeiten von der Militärbehörde ausnahmsweise zugestanden wurde.

§. 30. Für die Unterbringung der Mannschaft wird, wenn sie beim Quartierträger stattfindet, ein Kreuzer in K. M., wenn sie aber in einer Gemeinde Kaserne, Quasi-Kaserne oder in einem Militär-Zinszimmer geleistet wird, für die volle Unterkunft auf einen Tag und eine Nacht oder wenigstens eine Nacht allein, für einen Mann ein und ein halber Kreuzer K. M. vom Staate bezahlt.

§. 31. Wenn die vollständige Verpflegung der Mannschaft von der Militärverwaltung nicht selbst besorgt wird, so ist für die dem Manne vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts zu verabreichende Verpflegung (Mittagskost) eine alle Jahre festzusetzende tägliche Vergütung in dem Betrage vom Staate zu leisten, welchen drei Viertel Wiener Pfund Rindfleisch nach dem während des verflossenen Verwaltungs-Jahres in jedem Kronlande (in Ungarn in jedem Distrikte, in Galizien in jedem Regierungsbezirke) bestandenen Durchschnittspreise kosteten.

§. 32. Die Unterbringung eines Pferdes wird sammt dem Stall-Lichte, der Benützung der Stallgeräthe und dem Streustroh, zusammen mit einem und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze für einen Tag und eine Nacht, oder wenigsteus eine Nacht allein, vom Staate vergütet.

Wird statt des Strohes nur Laub oder ein sonstiger Nothbehelf als Streu gegeben, so ist im Ganzen nur ein Kreuzer Konvenzions-Münze zu zahlen.

Der Dünger bleibt Demjenigen, der den Stall beigestellt hat.

§. 33. Ein Wegweiser auf dem Marsche oder Bote (§. 26) ist mit zehn Kreuzern Konvenzions-Münze für jede Meile des Hin- und Rückweges aus dem Staatsschatze zu bezahlen.

Für die Zuweisung der Truppe in die Quartiere jedoch (§. 14) findet eine Vergütung aus demselben nicht Statt.

§. 34. Wynagrodzenie, jakie się w przechodzie należy osobom, obciążonym kwaterunkiem za umieszczenie, zaopatrzenie i za słomę dla koni, płacone będzie ze strony wojska przełożonemu gminy lub osobno do tego ustanowionemu kwatermistrzowi bez zwłoki; jeżeli więc wojsko tylko dni kilka w miejscu się zatrzyma, natychmiast przy wyruszeniu jego, jeżeli zaś dłuższy czas się zatrzyma, z reguły co pięć dni, za wystawieniem poświadczenia na otrzymane wynagrodzenie, a nawzajem potwierdzenia odwrotnego.

§. 35. Przy wyznaczeniu czasu do obozów manewrowych, należy wprawdzie przedewszystkiem zwrócić uwagę na to, aby nie było przeszkody w zatrudnieniach gospodarskich i leśnych, jeżeli zaś niepodobna uniknąć szkody lub przeszkodzenia uprawy, wówczas skarb udzieli za to stosowne wynagrodzenie Nawóz pozostały na miejscu, zostawia się posiadaczowi gruntu.

Rozdział III.

O należytościach i wynagrodzeniu przy kwaterunku ciągłym.

§. 36. W razie ciągłego kwaterunku, ma wojskowość prawo żądania wyszczególnionych w wykazach A. i B. należytości. *A. i B.*

§. 37. Załączony spis C. obejmuje należące się oficerom i sztabowym przy kwaterunku ciągłym, urządzenie pokojów. *C.*

§. 38. Jakich się wymaga od gminy izb dla pomieszczenia wojska, wskazanem jest w wykazie D., jakiej stajni wojskowej, wyrażone jest w wykazie E., jakich placów na ćwiczenia w broni i jeżdżeniu (ujeżdżalnie), wskazanem jest w wykazie F. *D. E. F.*

Ile miejsca potrzeba na kancelarye (zobacz także wykazy A. i B.), na magazyny, składy, odwachy, więzienia, (zobacz także wykazy A. i B.) na domy transportowe, na strzelnice, szkoły pływania, obozy i szpitale, w każdym razie osobno według okoliczności oznaczonem zostanie.

§. 39. Jeżeli żołnierz od felwebla niżej, zewnątrz koszar lub izb wojskowych, umieszczonym zostanie, nie żąda się dla niego więcej jak czyste łoże, jakie się w domu znajduje, a opał i światło, kwaterodawca dostarczyć winien.

§. 40. W razie kwaterunku ciągłego, nie należy się żołnierzom pożywienie od kwaterodawcy; wszelako wolno im, jeżeli są umieszczeni zewnątrz koszar i izb wojskowych, żądać wspólnego użycia ognia i naczyń do gotowania.

Gminy i władze polityczne winny mieć staranie o to, ażeby potrzebne artykuły do pożywienia w dobrym gatunku i za pomierne ceny, także dla wojska były przygotowane.

§. 34. Die bei Durchzügen den Quartierträgern gebührende Vergütung für die Unterkunft, die Verpflegung und bei Pferden für die Streu, wird von dem Militär an den Gemeinde-Vorsteher oder den eigens bestellten Quartiermeister ohne Verzug, daher, wenn das Militär nur einige Tage im Orte bleibt, sogleich bei dessen Abzuge, wenn es jedoch länger verweilt, in der Regel alle fünf Tage gegen Empfang- und Gegenschein erfolgt.

§. 35. Bei der Festsetzung der Zeit von Uebungslagern ist zwar vor Allem auf Vermeidung von Störungen im land- und forstwirthschaftlichen Betriebe sorgfältig Rücksicht zu nehmen, ist aber ein Nachtheil oder die Verhinderung des Wiederanbaues unvermeidlich, so leistet der Staatsschatz hiefür die angemessene Vergütung. Der auf den Lagerplätzen zurückbleibende Dünger wird dem Grundbesitzer belassen.

Dritter Abschnitt.

Gebühren und Vergütung bei der dauernden Einquartierung.

§. 36. Bei dauernder Einquartierung hat das Militär die in dem anliegenden Ausweise A und B vorgezeichneten Gebühren anzusprechen. **A. u. B.**

§. 37. Das beiliegende Verzeichniß C enthält die den Offizieren und Stabsparteien bei dauernder Einquartierung gebührende Zimmereinrichtung. **C.**

§. 38. Die Erforderniße:

a) eines von der Gemeinde beigestellten Militär-Zinszimmers sind in dem Ausweise D, **D.**

b) einer von der Gemeinde beigestellten Militär-Zinsstallung in dem Ausweise E **E.**

c) der Waffenübungsplätze, Reitübungsplätze (Reitschulen) in dem Ausweise F angegeben. **F.**

Die Erforderniße an Raum für Kanzleien (siehe auch die Ausweise A und B), Magazine, Depositorien, Wachtstuben, Stockhäuser (siehe auch die Ausweise A und B), Transportssammelhäuser, Schießübungsplätze, Schwimmschulen, Uebungslager und Spitäler werden von Fall zu Fall nach den Umständen bestimmt.

§. 39. Wird ein Mann vom Feldwebel abwärts außer Kasernen oder Militär-Zinszimmern untergebracht, so wird nur eine reine Liegerstätte, wie sie im Hause vorhanden ist, gefordert, und ist Beheizung und Beleuchtung vom Quartierträger beizustellen.

§. 40. Bei dauernder Einquartierung gebührt auch der Mannschaft keine Verpflegung vom Quartierträger, doch hat sie bei der Unterbringung außer Kasernen und Militär-Zinszimmern die gemeinschaftliche Benützung des Kochfeuers und des Kochgeschirres zum Abkochen anzusprechen.

Die Gemeinden und die politischen Behörden haben aber vorzusorgen, daß die nöthigen Lebensmittel in guter Beschaffenheit und gegen billige Preise zum Ankaufe auch für das Militär vorhanden sind.

§. 41. Każdemu wojskowemu, pobierającemu porcyje na konie, należy dostarczyć dla koni, które trzyma na stajni, wszelako w liczbie przepisami ograniczonej, stajni, jeżeli można w tym samym domu, w którym jest zakwaterowany, lub jak najbliżej takowego.

§. 42. Dla umieszczonych koni służbowych tak oficerskich, jakoteż żołnierskich, od wachmistrza niżej, dostarczyć winien kwaterodawca oprócz stajni, także światła stajennego w latarni, tudzież urządzenie stajenne w sposobie, jaki w miejscu jest używanym.

Słomę na posłanie dostarczy zarząd wojskowy, nawóz zostanie temu, kto stajni dostarczył.

§. 43. Komendant placu lub stacyi, winien przynajmniej czternaście dni przed końcem każdego ćwierćrocza za pomocą wykazu uwiadomić przełożonego gminy, o wymaganych, w skutek wyższych udzielonych mu rozkazów, w następującem ćwierćroczu mieszkaniach i innych miejscowościach; również miejscowości nie żądane na nowo uważane być mają za opuszczone w następującem ćwierćroczu.

Powyższe wykazy służyć będą po upływie każdego ćwierćrocza i po zatwierdzeniu komendanta, iż wszystkie wykazane miejscowości do użytku wojska dostarczone zostały, za podstawę do wyrównania czynszu.

§. 44. Za miejscowości żądane i ze strony gminy dostarczone, a przez wojsko albo wcale nie, albo tylko czasowo używane, zapłata nastąpić ma za całe półrocze, wszelako zarząd wojskowy, może przez cały czas, za który czynsz został zapłacony, dysponować takowemi, tak jak każdy inny najmujący.

§. 45. Jeżeli w ciągu ćwierćrocza zwiększy się potrzeba miejscowości, dla użytku wojska, należy mieścić się w już wynajętych lokalnościach, a o ile to się wykonać nie da, zaprowadzić postępowanie takie, jak w czasie przechodu.

§. 46. Przy kwaterunku ciągłym, skarb udzieli gminie wynagrodzenie, stosownie do cen czynszowych zwykyłch, w miejscu obliczonych, co dziesięć lat za użycie i wymagane urządzenie kwater oficerskich, kancelaryj i t. d.

§. 47. Dopóki te ceny obliczone nie zostaną, należy w gminach wszystkich krajów koronnych, w których istnieją kontrakta najmu co do użycia i urządzenia kwater i t. d. stosować się do takowych, gdzie zaś za urządzenie nic się nie płaci, należy wynagrodzenie za takowe obliczyć i dodać; nakoniec oprócz tych przypadków, w których dotąd albo żadne albo stałe wynagrodzenie szemalne płacone bywało, mianowicie w niższej Austryi, w Czechach, w Morawii, na Szląsku, należy płacić wynagrodzenie podług cen wyrażonych

§. 41. Jedem Militär, welchem Pferdporzionen bewilliget sind, soll für die Pferde die er auf der Streu hält, jedoch nur innerhalb der vorschriftmäßigen Zahl, die Stallung, wenn thunlich in dem nämlichen Hause, in welchem er einquartirt ist, oder doch möglichst nahe beigestellt werden.

§. 42. Für die untergebrachten Dienstpferde, sowohl der Offiziere als der Mannschaft vom Wachtmeister abwärts, liefert der Quartierträger nebst der Stallung auch die Stallbeleuchtung in einer Laterne, dann die erforderliche Stalleinrichtung auf die ortsübliche Art.

Das Streustroh schafft die Militär-Verwaltung bei, der Dünger bleibt dem, welcher den Stall beigestellt hat.

§. 43. Der Platz- oder Stazions-Kommandant hat wenigstens vierzehn Tage vor Ausgang eines jeden Vierteljahres den Gemeindevorsteher von dem in Gemäßheit der ihm ertheilten höheren Weisungen anzufordernden Bedarfe von Wohnungs- und sonstigen Räumlichkeiten im nächstfolgenden Vierteljahre mittelst eines Ausweises in die Kenntniß zu setzen, und die darin nicht wieder angesprochenen Räume sind für das nächste Vierteljahr als anheimgesagt zu behandeln.

Diese Ausweise haben nach Verlauf eines jeden Vierteljahres und nach darauf erfolgter Bestätigung des Kommandanten, daß die Räume sämmtlich zum Gebrauche des Militärs wirklich gestellt worden sind, zur Grundlage der Zinsausgleiche zu dienen.

§. 44. Angeforderte und von der Gemeinde beigestellte, von dem Militär aber nicht oder nur theil- oder zeitweise benützte Räume, sind für das ganze Bestellungsvierteljahr voll zu bezahlen, doch kann die Militär-Verwaltung darüber für die Zeit des bezahlten Zinses gleich jedem anderen Miether verfügen.

§. 45. Wenn während des Verlaufes des Vierteljahres ein vermehrter Bedarf an Räumlichkeiten zum Gebrauche des Militärs eintritt, so ist sich mit den, für dieses Vierteljahr schon gemietheten zu behelfen und soweit dieß nicht möglich ist, einstweilen die Durchzugsbehandlung eintreten zu lassen.

§. 46. Bei der dauernden Einquartierung leistet der Staatsschatz die Vergütung an die Gemeinde nach den, alle zehn Jahre für die Benützung und bezüglich die geforderte Einrichtung ermittelten, im Orte gewöhnlichen Miethpreisen der Offiziersquartiere, der Kanzleien u. s. w.

§. 47. Bis diese Vergütungspreise ermittelt werden können, ist sich in den Gemeinden aller Kronländer, wo bereits Miethverträge über die Benützung und Einrichtung der Quartiere u. s. w. bestehen, einstweilen nach diesen zu richten, wo aber für die Einrichtung bis jetzt nichts vergütet wird, ist diese letztere Vergütung auszumitteln und zuzuschlagen, außer solchen Fällen endlich, wo bisher keine, oder eine feste Schemal-Vergütung geleistet wurde, und zwar in Nieder-Oesterreich, Böhmen, Mähren, Schlesien nach den, in dem beiliegenden Ausweise G, in Ungarn, Siebenbürgen, G.

G. w załączonym wykazie G., w Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Slawonii, nakoniec w województwie Serbskiem i w banacie Temeskim, według cen wska-
H. zanych w załączonym wykazie H.

§. 48. Jeżeli żołnierze umieszczeni zostaną w koszarach gminnych, lub w izbach wojskowych, skarb płacić będzie gminie za dostarczenie zupełnej należytości od każdego żołnierza na jeden dzień, jeden i pół krajcara mon. konw., za umieszczenie zaś konia w stajni, na czynsz wojskowy wystawionej, z dostarczeniem światła stajennego i sprzętów stajennych, na dzień i noc, jeden krajcar mon. konw. (§§. 36. i 38.)

§. 49. Za umieszczenie żołnierza prostego u kwaterodawców (§. 39), wynagrodzone będzie tymże ze skarbu za jeden dzień i jednę noc po jednym krajcarze w mon. konw. i również tyle za umieszczenie jednego konia (§. 42).

Bach m. p. **Csorich** m. p.

Slavonien, endlich in der serbischen Woiwodschaft, und dem Temeser Banate nach den in dem beiliegenden Ausweise H festgesetzten Beträgen die Vergütung vom Staate zu leisten. H.

§. 48. Bei der Unterbringung der Mannschaft in einer Gemeindekaserne oder in einem Militär-Zinszimmer, vergütet der Staatsschatz an die Gemeinde gegen Beistellung der vollen Gebühr für einen Mann auf einen Tag, einen und einen halben Kreuzer Konvenzions-Münze, und für die Unterbringung eines Dienstpferdes in einer Militär-Zinsstallung gegen Beistellung des Stall-Lichtes und des Stallgeräthes für einen Tag und eine Nacht einen Kreuzer Konvenzions-Münze (§§. 36 und 38).

§. 49. Für die Unterbringung der Mannschaft bei den Quartierträgern (§. 39) wird diesen für einen Tag und eine Nacht ein Kreuzer Konvenzions-Münze und eben so viel für die Unterbringung eines Dienstpferdes vom Staatsschatze vergütet (§. 42).

Bach m. p. **Csorich** m. p.

A. Wykaz

pomieszkań i innych potrzeb, należących się tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w czasie przechodu jenerałom, oficerom sztabowym i wyższym, tudzież osobom do sztabu należącym, jako też i żołnierzom wszystkich c. k. korpusów i bransz wojskowych.

Pomieszkanie	w czasie kwaterunku ciągłego					w przechodzie	Uwaga.
mianowicie	pokojów	komórki	kuchnia	strych	drwalnia	pokoje	
Feldmarszałek	8	2	2	1	1	2	
Jenerał kawaleryi lub artyleryi (Feldzeugmeister)	7	2	1	1	1	2	Każda izba, dająca się opalać, chociaż o jednym oknie, uważana jest jako pokój, jako komora zaś uważana być ma wtenczas, jeżeli jest zdolna na pomieszkanie, schowanie sprzętów, i jeżeli się daje zamykać, lecz opalaną być nie może. Jeżeli wypadnie kwaterować oficerów lub osoby, do marynarki wojennej należące, które tu nie są wyszczególnione, ma się należytość kwatery ich oznaczyć według równych stopni wojska lądowego.
Fełdmarszałek-porucznik lub Wice-admirał	6	2	1	1	1	2	
Jenerał-major lub Contre-admirał	5	2	1	1	1	2	
adjutant {komendy wojskowej / krajowej i nad- / komendy morskiej} stosownie do oficerskiego ich stopnia							
pułkownik lub kapitan okrętu liniowego	5	1	1	1	1	2	
podpułkownik albo kapitan fregaty	4	1	1	1	1	2	
major albo kapitan korwety	4	1	1	1	1	2	
kapitan albo rotmistrz, porucznik na okręcie liniowym lub na fregacie	3	1	1	1	1	1	
porucznik lub podporucznik, nadoficer i podoficer artyleryjny, chorąży (fenrych) na okręcie liniowym lub na fregacie	2	—	1	1	1	1	
kadet na okręcie marynarskim	1	—	—	—	—	1	
adjutant dywizyi, brygady, batalionu, lub korpusu osobnego	2	—	1	1	1	1	
pułkowy kapelan	2	—	1	1	1	1	
„ lekarz	3	1	1	1	1	1	
„ audytor, stosownie do swego stopnia oficerskiego	—	—	—	—	—	1	
„ adjutant bez kancelaryi	2	—	1	1	1	1	
„ z kancelaryją	3	—	1	1	1	1	
pułkowy bez kancelaryi i archiwum	2	—	1	1	1	1	
„ z kancelaryją	3	1	1	1	1	1	
polowy nadlekarz i nadchirurg	2	—	1	1	1	1	
chirurg niższy i nadkonował	1	—	1	1	1	1	
nadfuryer prowadzący rachunki z kancelaryją	1	—	1	1	1	1	
profos pułkowy i osobnego korpusu bez aresztu i sztokhauzu	1	—	1	1	1	1	
profos pułkowy i osobnego korpusu z aresztem i sztokhauz	3	—	1	1	1	2	
c. k. kadeci, dla dwóch	1	—	—	—	—	1 *)	*) oprócz tego wspólnie.
furyerzy, dla dwóch bezżeunych, lub 1 żonatego	1	—	1	1	1	1 *)	
od jeneralnego sztabu kmatermistrzostwa: kwatermistrz, jeżeli nie mają charakteru oficerskiego	1	—	1	1	1	1	
wegmeister	1	—	1	1	1	1	
mistrz pociągów	1	—	1	1	1	1	
profos	1	—	1	1	1	1	
furyer	1	—	1	1	1	1	

Wszyscy inni wojskowi, począwszy od felwebla i równych mu szarż niżej licząc, z wyjątkiem foryszyców i sług prywatnych, pomieszczeni będą wspólnie albo w koszarach, albo w prywatnych domach.

Foryszycom i sługom prywatnym, nie mogącym być pomieszczonymi przy panach swoich, należy się wspólna kwatera; wszelako każdy oficer, zakwaterowany stosownie do przepisów, winien pomieścić swego sługę przy sobie.

A. Ausweis

über die den Generälen, Stabs- und Ober-Offizieren, Stabs-Parteien, dann der Mannschaft aller k. k. Truppenkörper und Militär-Branchen, sowohl bei dauernder Einquartierung, als auch bei Durchzügen, zukommende Wohnung sammt Nebenerfordernissen.

Wohnung – Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung: Zimmer	Kammer	Küche	Boden	Holzlage	Bei Durchzügen: Zimmer	Anmerkung
Feldmarschall	8	2	2	1	1	2	
General der Kavallerie oder Feldzeugmeister	7	2	1	1	1	2	Jedes heizbare Gemach, wenn es auch nur ein Fenster hat, wird als ein Zimmer, für eine Kammer aber jenes gerechnet das zur Bewohnung, sowie zur Unterbringung von Geräthschaften geeignet und versperrbar, wenn gleich nicht heizbar ist. Ist die Einquartirung solcher Offiziere und Parteien der Kriegsmarine erforderlich, die hier nicht genannt sind, so ist deren Quartiers-Gebühr auf Grundlage der gleichen Chargen der Feld-Truppen auszumitteln.
Feldmarschall-Lieutenant oder Vize-Admiral	6	2	1	1	1	2	
Generalmajor oder Kontre-Admiral	5	2	1	1	1	2	
Landes-Militär-Kommando- u. Marine-Ober-Kommando- Adjutant nach der bekleidenden Offiziers-Charge							
Oberst oder Linienschiffs-Kapitän	5	1	1	1	1	2	
Oberstlieutenant oder Fregatten-Kapitän	4	1	1	1	1	2	
Major oder Korvetten-Kapitän	4	1	1	1	1	2	
Hauptmann oder Rittmeister Linienschiffs- oder Fregatten-Lieutenant	3	1	1	1	1	1	
Ober- oder Unterlieutenant, Ober- oder Unterzeugwart, Linienschiffs- oder Fregatten-Fähnrich	2	—	1	1	1	1	
Marine-Schiffs-Kadet	1	—	—	—	—	1	
Divisions-, Brigade-, Bataillons- oder Extra-Korps-Adjutant	2	....	1	1	1	1	
Regiments-Kaplan	2	....	1	1	1	1	
" Arzt	3	1	1	1	1	1	
" Auditor nach der bekleidenden Offiziers-Charge	—	—	—	—	—	1	
" Adjutant ohne Kanzlei	2	—	1	1	1	1	
" " mit "	3	—	1	1	1	1	
" Rechnungsführer ohne Kanzlei u. Archiv	2	1	1	1	1	1	
" " mit " " "	3	—	1	1	1	1	
Oberfeldarzt und Oberwundarzt	2	—	1	1	1	1	
Unterwundarzt und Oberkurschmied	1	—	1	1	1	1	
Rechnungsführender Oberfourier sammt Kanzlei	1	—	1	1	1	1	
Regiments- und Extra-Korps-Profoß (ohne) Arrestzimmer und Stockhaus	1	—	1	1	1	1	
Regiments- und Extra-Korps-Profoß (mit) Arrestzimmer und Stockhaus	3	—	1	1	1	2	
k. k. Kadeten, für 2 derselben	1	—	—	—	—	1 *)	*) sonst gemeinschaftlich
Fourier, für 2 ledige oder 1 verheirateten	1	—	1	1	1	1 *)	
Vom General-Quartiermeisterstab: Quartiermeister, wenn sie keinen Offiziers-Charakter haben	1	—	1	1	1	1	
Vom General-Quartiermeisterstab: Wegmeister, wenn sie keinen Offiziers-Charakter haben	1	—	1	1	1	1	
Vom General-Quartiermeisterstab: Wagenmeister, wenn sie keinen Offiziers-Charakter haben	1	—	1	1	1	1	
Vom General-Quartiermeisterstab: Profoß	1	—	1	1	1	1	
Vom General-Quartiermeisterstab: Fourier	1	—	1	1	1	1	

Alle übrigen Militär-Individuen vom Feldwebel und den damit äquiparirenden Chargen und Parteien abwärts, mit Ausnahme der Fourierschützen und Privatdiener, erhalten die gemeinschaftliche Unterkunft entweder in den Kasernen oder bei den Quartierträgern.

Fourierschützen und Privatdienern gebührt, wenn sie bei ihren Herren nicht untergebracht werden können, gleichfalls die gemeinschaftliche Bequartierung; jeder kompetent bequartierte Offizier hat aber seinen Diener bei sich unterzubringen.

Stajnie i wozownie mianowicie	w czasie kwaterunku ciągłego: stajnie na konie	komora na furaż i siodła	wozownia	w przechodzie: stajnie na konie	wozownia	Uwaga.
Wielki sztab główny.						Ustanowieni komendantami fortec jenerałowie, oficerowie sztabowi przy komisyach garnizonu, artyleryi i mundurowych, tudzież przy komendach szpitalowych, transportowych i placowych, tudzież oficerowie od marynarki wojennej, nie mają prawa żądania stajen kosztem skarbu. Stajnia, tak w czasie kwaterunku ciągłego, jakoteż w przechodzie, należy sie tylko na tyle koni, ile dotyczący wojskowy trzymać ma prawo i rzeczywiście na stajni trzyma. Jeżeli w miejscu jakiem nie można wynaleźć należytego mieszkania w zupełności, należy się kontentować mniejszem pomieszczeniem tak w czasie kwaterunku ciągłego, jakoteż w przechodzie.
Feldmarszałek	12	1	3	12	3	
Feldzeugmeister (jenerał artyleryi) albo jenerał kawaleryi	8	1	2	8	2	
Feldmarszałek - porucznik (jako komendant dywizyi)	7	1	2	7	2	
Jenerałmajor (jako brygadyer)	6	1	2	6	2	
Adjutanci przy komendzie wojskowej krajowej.						
Podpułkownik	5	1	1	5	1	
Major	4	1	1	4	1	
Główny sztab kwatermistrzowski.						
Pułkownik } chociaż są adjutantami tej branszy	6	1	2	6	2	
Podpułkownik } chociaż są adjutantami tej branszy	5	1	1	5	1	
Major	4	1	1	4	1	
Kapitan 1. klasy	3	1	—	3	—	
„ 2. „	2	1	—	2	—	
Dyrektor inżynieryi polowej	3	1	2	3	2	
Piechota linijowa, graniczna i sztabowa, strzelcy, inżynieryja, pionijery, artyleryja polowa i forteczna, korpus bombardyjerów i rakietników, tudzież korpus sanitarny.						
Pułkownik	5	1	2	5	2	
Podpułkownik	4	1	1	4	1	
Major	3	1	1	3	1	
Kapitan (jako komendant batalijonu)	2	1	—	2	—	
Kapitan (jako adjutant przy feldzeugmajstrze)	1	—	—	1	—	
Adjutant dywizyi brygady, pułku, batalijonu, lub osobnego korpusu	1	—	—	1	—	
Kawaleryja, dragoni sztabowi i strzelcy posłannicy.						
Pułkownik	8	1	2	8	2	
Podpułkownik	8	1	1	8	1	
Major	9	1	1	9	1	
pierwszy rotmistrz	5	1	—	5	—	
drugi rotmistrz	4	1	—	4	—	
Porucznik i podporucznik także jako adjutant	3	1	—	3	—	
Kapelan pułkowy, lekarz, audytor, lub rachmistrz	2	1	—	2	—	
Profos pułkowy	3	1	—	3	—	
Pociągi.						
Pułkownik	3	1	2	3	2	
Podpułkownik czyli major	3	1	1	3	1	
Rotmistrz 1. i 2. klasy } przy dywizyjach	3	1	—	3	—	
Porucznik i podporucznik } przy dywizyjach	1	—	—	1	—	
Adjutant	1	—	—	1	—	
Rotmistrz, porucznik i podporucz. przy dépôt (składzie)	2	1	—	2	—	
Wszystkim konnym od wachmistrza i równych mu szarż i osób wojskowych niżej licząc, należy się stajnia na jednego konia.						

Stallung und Wagen-Remise Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung: Stallung auf Pferde	Futter und Sattel-Kammer	Remise auf Wagen	Bei Durchzugen: Stallung auf Pferde	Remise auf Wagen	Anmerkung
Großer Generalstab.						
Feldmarschall	12	1	3	12	3	
Feldzeugmeister oder General der Kavallerie	8	1	2	8	2	
Feldmarschall-Lieutenant (als Divisionär)	7	1	2	7	2	
General-Major (als Brigadier)	6	1	2	6	2	
Adjutanten bei den Landes-Militär-Commanden.						
Oberstlieutenant	5	1	1	5	1	
Major	4	1	1	4	1	
General-Quartiermeisterstab.						
Oberst } auch wenn sie Adjutanten dieser	6	1	2	6	2	
Oberstlieutenant } Branche sind	5	1	1	5	1	
Major	4	1	1	4	1	
Hauptmann 1. Klasse	3	1	.....	3	.....	
" 2. "	2	1	.....	2	.....	
Feld-Genie-Direktor	3	1	2	3	2	
Linien-, Grenz- und Stabs-Infanterie, Jäger, Genie-Truppen, Pionniere, Feld- und Festungs-Artillerie, Bombardier- und Feuerwerks-Korps, dann Sanitäts-Korps.						
Oberst	5	1	2	5	2	
Oberstlieutenant	4	1	1	4	1	
Major	3	1	1	3	1	
Hauptmann (als Bataillons-Kommandant)	2	1	.....	2	.....	
Hauptmann (als Adjutant bei einem Feldzeugmeister)	1	.....	.....	1	.....	
Divisions-, Brigade-, Regiments-, Bataillons- oder Extra Korps-Adjutant	1	.....	.....	1	.....	
Kavallerie, Stabs-Dragoner und Botenjäger.						
Oberst	8	1	2	8	2	
Oberstlieutenant	8	1	1	8	1	
Major	9	1	1	9	1	
Premier-Rittmeister	5	1	.....	5	.....	
Sekond-Rittmeister	4	1	.....	4	.....	
Ober- und Unterlieutenant (auch als Adjutant)	3	1	.....	3	.....	
Regiments-Kaplan, Arzt, Auditor oder Rechnungsführer	2	1	.....	2	.....	
Regiments-Profoß	3	1	.....	3	.....	
Fuhrwesen.						
Oberst	3	1	2	3	2	
Oberstlieutenant oder Major	3	1	1	3	1	
Rittmeister 1. und 2. Klasse } bei Divisionen	3	1	.....	3	.....	
Ober- und Unterlieutenant } bei Divisionen	1	.....	.....	1	.....	
Adjutant	1	.....	.....	1	.....	
Rittmeister, Ober- und Unterlieutenant beim Depot	2	1	.....	2	.....	
Allen Berittenen vom Wachtmeister und den damit äquiparirenden Chargen und Militär-Parteien abwärts gebührt die Stallung auf Ein Pferd.						

Anmerkung: Als Festungs-Kommandanten angestellte Generäle, Stabs-Offiziere der Garnisons-Artillerie, Monturskommissionen, dann der Spitals-, Transports- und Platz-Kommanden, so wie Kriegs-Marine-Offiziere haben keinen Anspruch auf Stallungen auf Kosten des Staatsschatzes.

Die Stallung gebührt sowohl bei der dauernden Einquartierung, als auch beim Durchzug nur auf so viel Pferde, als die betreffende Militär-Person zu halten berechtiget ist, und auch wirklich auf der Streu hält. — Wenn in einem Orte die Wohnungs-Gebühr vollständig nicht aufgebracht werden könnte, so muß sich sowohl bei der dauernden Einquartierung, als auch beim Durchzuge mit einer geringeren Unterkunft begnügt werden.

Urządzenie.

Co do urządzenia, należącego się oficerom w czasie kwaterunku ciągłego zobacz wykaz C.

W przechodzie, żądać może każdy oficer czyste łoże, jakie się w domu znajduje, w każdym pokoju jeden stół, przynajmniej jeden stołek, oprócz tego naczynie do mycia i do picia; żołnierze zaś mogą żądać świeżej słomy na posłanie, i jakiego sprzętu do zawieszenia munduru i broni.

Opał i światło.

Żądanie opału i światła dla wojska w czasie przechodu, ograniczyć się winno na najgwałtowniejszą tylko potrzebę.

Słoma na stajnię, światło stajenne i urządzenie stajni.

Słomy na posłanie dla koni, należy się po 3 funty na jeden dzień i jednę noc razem, lub tylko na jednę noc. Tam, gdzie gospodarz sam używa tylko liścia lub trawy leśnej, można także tylko takowej żądać.

Co do światła stajennego i urządzenia stajni, żądać tego można tylko o ile jest najpotrzebniejszem, i co w domu jest używanem.

O pożywieniu.

Wszyscy oficerowie sami się żywić powinni.

Żołnierzom należy się w przechodzie obiad, jaki jest zwyczajny w każdem miejscu, składający się z pół funta mięsa wagi wiedeńskiej, o ile można mięsa wołowego, i jeszcze drugiej potrawy.

Chleba nie wolno żądać. Jeżeli kwaterunek ma miejsce w koszarach gminnych lub w izbie wojskowej żołnierstwa prostego, wówczas gmina obowiązana jest dostarczyć wyznaczone pożywienie, tudzież potrzebne światło, opał i słomę.

Jeżeliby w czasie przechodu, potrzeba było osobnej miejscowości dla transportu jeńców i t. p., należy żądać takowej w każdym razie na piśmie.

Jeżeli się odbywa przechód na stopie wojennej, wówczas należy także postarać się o pomieszczenie przeznaczonej liczby koni.

Einrichtung.

Wegen der bei dauernder Einquartierung für die Offiziere erforderlichen Einrichtung, siehe den Ausweis C.

Bei Durchzügen hat jeder Offizier ein reines Bett, wie es im Hause vorhanden ist, dann für jedes Zimmer ein Tisch und wenigstens einen Stuhl, ferner ein Gefäß zum Waschen und ein Trinkgefäß; die Mannschaft aber hat zur Liegerstätte frisches Stroh, ferner die Gelegenheit zum Aufhängen oder Niederlegen ihrer Montur und Waffen anzusprechen.

Beheizung und Beleuchtung.

Der Anspruch auf Beheizung und Beleuchtung für alle Militärs ist beim Durchzuge nur auf das dringendste Bedürfniß zu beschränken.

Streustroh, Stall-Licht, dann Stall-Einrichtung.

Das Streustroh gebührt beim Durchzuge mit 3 Pfund auf einen Tag und eine Nacht zusammen, oder eine Nacht allein. Wo der Hauswirth selbst nur mit Laub und Waldstreu sich behilft, ist auch nur diese zu fordern.

An Stall-Licht und Stalleinrichtung ist nur das Nothwendigste und Hausübliche anzusprechen.

Verpflegung.

Alle Offiziere haben sich selbst zu beköstigen.

Der Mannschaft gebührt beim Durchzuge eine ortsübliche Mittagskost, bei welcher jedem Manne ein halbes Wiener Pfund Fleisch, wo möglich Rindfleisch und noch eine zweite Speise zu verabreichen ist.

Brot darf nicht gefordert werden. Findet die Einquartierung in einer Gemeinde-Kaserne oder in einem Mannschafts-Zimmer Statt, so hat die Gemeinde die bestimmte Verpflegung, dann die Erforderniße für Beleuchtung, Beheizung und die Streu dahin zu liefern.

Sollte bei einem Durchzuge eine besondere Räumlichkeit etwa für einen Transport von Gefangenen u. s. w. nothwendig seyn, so ist der Bedarf von Fall zu Fall schriftlich anzusprechen.

Findet der Durchzug auf dem Kriegsfuße Statt, so ist für die dadurch vermehrte Unterkunft der Pferde gleichfalls Sorge zu tragen.

B. Wykaz

mieszkania i innych potrzeb, należących się c. k. urzędnikom administracyi wojskowej i osobom do tejże należącym, tak w czasie kwaterunku ciągłego, jakoteż w przechodzie.

Pomieszkanie mianowicie	w czasie kwaterunku ciągłego					w przechodzie	Uwaga.
	pokoje	komora	kuchnia	strych	drwalnia	pokoje	
Kancelaryja wojenna polowa i marynarska							
Sekretarz	4	1	1	1	1	2	Urzędnicy przy administracyi wojskowej i osoby do niej należące, mogą w przechodzie (w podróży) domagać się tylko w tenczas pomieszczeń obok wyszczególnionych, jeżeli nie pobierają dyet; a w czasie ciągłego kwaterunku, obowiązani są sami sobie sprawić urządzenie domu. Jeżeli wypadnie kwaterować takich urzedników lub osoby do marynarki należące, które tu nie są wymienione, należy oznaczyć dla nich należności kwaterunku na podstawie równej kategoryi innych urzędników i osób wojskowych, a jeżeli to uskutecznić się nie da, na podstawie dyet.
Koncepista	3	—	1	1	1	1	
Protokolista	3	—	1	1	1	1	
Registrator	3	1	1	1	1	1	
Registrant	3	—	1	1	1	1	
Akcesista przy registraturze	2	—	1	1	1	1	
Kancelista	2	—	1	1	1	1	
Adjunkt kancelaryjny	2	—	1	1	1	1	
Komisaryat wojenny polowy i marynarski.							
Nadkomisarz	4	1	1	1	1	2	
Komisarz	3	1	1	1	1	1	
Adjunkt	3	—	1	1	1	1	
Akcesista	2	—	1	1	1	1	
Zarząd marynarski.							
Nadintendant	4	1	1	1	1	2	
Intendant	3	1	1	1	1	1	
Podintendant	3	—	1	1	1	1	
Administrator (zarządca) magazynowy	2	1	1	1	1	1	
Adjunkt } administracyjni	2	1	1	1	1	1	
Asystent } administracyjni	2	—	1	1	1	1	
Urząd płatniczy wojenno-krajowy, kasy wojenne, urząd płatniczy marynarki wojennej.							
Płatnik	4	1	1	1	1	2	
Kontrolor	3	1	1	1	1	1	
Kasyjer	3	1	1	1	1	1	
Oficer kasowy	2	—	1	1	1	1	
Kancelista kasowy	2	—	1	1	1	1	
Judicium delegatum militare, Audytoryat sztabowy i wydział sądownictwa marynarki.							
Administrator depozytów	3	—	1	1	1	1	
Protokolista rady	3	—	1	1	1	1	
Aktuaryjusz sądowy i taksator	3	—	1	1	1	1	
Protokolista przy protokole podawczym	3	—	1	1	1	1	
Komisarz do spisania aktów śmierci	2	—	1	1	1	1	
Kancelista	2	—	1	1	1	1	
Adjunkt kancelaryjny	2	—	1	1	1	1	
Jenerał audytor-porucznik	4	1	1	1	1	2	

B. Ausweis

über die den k. k. Militär-Administrazionsbeamten und Parteien, sowohl bei dauernder Einquartierung, als auch bei Durchzügen zukommende Wohnung sammt Nebenerfordernissen.

Wohnung — Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung: Zimmer	Kammer	Küche	Boden	Holzlage	Bei Durchzügen: Zimmer	Anmerkung
Feldkriegs- und Marine-Kriegs-Kanzlei.							Die Militär-Administrazionsbeamten und Parteien haben beim Durchzuge (auf der Reise) nur dann die nebenstehenden Unterkünfte anzusprechen, wenn sie keine Diäten beziehen, u. sind bei der dauernden Einquartierung gehalten, sich die Einrichtung ihrer Wohnungen selbst beizuschaffen. Ist die Einquartierung solcher Beamten oder Parteien der Kriegsmarine erforderlich, die hier nicht genannt sind, so ist deren Quartiers-Gebühr auf Grundlage der gleichen Kategorien der übrigen Militerbeamten u. Parteien, oder wo dieß nicht möglich wäre, auf Grundlage der Diäten auszumitteln.
Sekretär	4	1	1	1	1	2	
Konzipist	3	.....	1	1	1	1	
Protokolist	3	.....	1	1	1	1	
Registrator	3	1	1	1	1	1	
Registrant	3	.....	1	1	1	1	
Registraturs-Akzessist	2	.....	1	1	1	1	
Kanzlist	2	.....	1	1	1	1	
Kanzlei-Adjunkt	2	.....	1	1	1	1	
Feldkriegs- und Marine-Kriegs-Kommissariat.							
Oberkommissär	4	1	1	1	1	2	
Kommissär	3	1	1	1	1	1	
Adjunkt	3	.....	1	1	1	1	
Akzessist	2	.....	1	1	1	1	
Marine-Verwaltung.							
Ober-Intendant	4	1	1	1	1	2	
Intendant	3	1	1	1	1	1	
Unter-Intendant	3	.....	1	1	1	1	
Magazinsverwalter	2	1	1	1	1	1	
Administrazions- Adjunkt	2	1	1	1	1	1	
Administrazions- Assistent	2	.....	1	1	1	1	
Provinzial-Kriegszahlamt, Kriegs-Kassen, Marine-Kriegszahlamt.							
Zahlmeister	4	1	1	1	1	2	
Kontrollor	3	1	1	1	1	1	
Kassier	3	1	1	1	1	1	
Kasseoffizial	2	.....	1	1	1	1	
Kassekanzlist	2	.....	1	1	1	1	
Judicium delegatum militare, Stabsauditoriat u. Marine-Justiz-Departement.							
Depositen-Administrator	3	.....	1	1	1	1	
Rathsprotokollist	3	.....	1	1	1	1	
Gerichtsaktuar und Taxator	3	.....	1	1	1	1	
Einreichungs-Protokolist	3	.....	1	1	1	1	
Sperr-Kommissär	2	.....	1	1	1	1	
Kanzlist	2	.....	1	1	1	1	
Kanzlei-Adjunkt	2	.....	1	1	1	1	
General-Auditor-Lieutenant	4	1	1	1	1	2	

Mieszkanie mianowicie	w czasie kwaterunku ciągłego: pokoje	komora	kuchnia	strych	drwalnia	w przechodzie: pokoje	Uwaga.
Audytor sztabowy	4	1	1	1	1	2	Zresztą postanowienia dotyczące oficerów i wskazane w uwagach do wykazu A. zastosowane także być winny do urzędników i osób należących do administracyi wojskowej.
Audytor garnizonu (stosownie do swego stopnia oficerskiego)	—	—	—	—	—	1	
Profos sztabowy	1	—	1	1	1	1	
Bransza zaopatrzenia wojska.							
Administrator (zarządca) wyższy	4	1	1	1	1	2	
Administrator	3	1	1	1	1	1	
Adjunkt	3	—	1	1	1	1	
Asystent	2	—	1	1	1	1	
Nadpiekarz	2	—	1	1	1	1	
Bransza mundurowa.							
Rachmistrz	3	—	1	1	1	1	
Werkmistrz	1	1	1	1	1	1	
Adjunkt rachunkowy	2	—	1	1	1	1	
Dyrekcya główna inżynieryi i artyleryi.							
Radzca urzędowy	4	1	1	1	1	2	
Sekretarz urzędowy	3	1	1	1	1	1	
Dyrekcyja inżynieryi.							
Rachmistrz	3	—	1	1	1	1	
Adjunkt rachmistrza	2	—	1	1	1	1	
Asystent	1	—	1	1	1	1	
Werkmistrz	1	1	1	1	1	1	
Duchowieństwo wojskowe.							
Superior polowy	3	1	1	1	1	1	
Kapelan garnizonu lub szpitala	2	—	1	1	1	1	
Najwyższa dyrekcyja służby lekarskiej polowej.							
Najwyższy lekarz polowy	5	2	1	1	1	2	
Dyrygujący lekarz sztabowy I. klasy	5	1	1	1	1	2	
" " " II. "	4	1	1	1	1	2	
Sztabowy lekarz polowy	4	1	1	1	1	2	
Administracyja polowa lekarstw.							
Administrator lekarstw, czyli dyrektor apteki polowej	3	1	1	1	1	1	
Prowizor	3	—	1	1	1	1	
Rachmistrz	2	—	1	1	1	1	
Kancelista	2	—	1	1	1	1	
Senior	2	1	1	1	1	1	
Subjekt	1	1	1	1	1	1	
Personale szpitalów polowych.							
Administrator szpitala	3	1	1	1	1	1	
Rachmistrz z kancelaryą	3	1	1	1	1	1	
" bez kancelaryi	2	—	1	1	1	1	
Adjunkt rachmistrza	2	—	1	1	1	1	
Kapelan	2	—	1	1	1	1	
Furyjer	1	—	1	1	1	*)	*) W przechodzie dla furyerów bezżennych, albo dla 1-go żonatego, jeden pokój, oprócz tego wspólnie.
Żarząd koszar.							
Administrator koszar (stosownie do swego stopnia oficerskiego)	—	—	1	1	1	1	

Wohnung — Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung: Zimmer	Kammer	Küche	Boden	Holzlage	Bei Durchzügen: Zimmer	Anmerkung
Stabs-Auditor	4	1	1	1	1	2	
Garnisons-Auditor (nach der bekleidenden Offiziers-Charge)	—	—	—	—	—	1	Im übrigen haben auf die Militär-Administrazions-Beamten u. Parteien auch die in den Anmerkungen des Ausweises A enthaltenen, die Offiziers betreffenden Bestimmungen Anwendung.
Stabs-Profoß	1	....	1	1	1	1	
Verpflegs-Branche.							
Oberverwalter	4	1	1	1	1	2	
Verwalter	3	1	1	1	1	1	
Adjunkt	3	—	1	1	1	1	
Assistent	2	—	1	1	1	1	
Oberbäckmeister	2	—	1	1	1	1	
Monturs-Branche.							
Rechnungsführer	3	—	1	1	1	1	
Werkmeister	1	1	1	1	1	1	
Rechnungs-Adjunkt	2	—	1	1	1	1	
General-Genie-Direkzion und General-Artillerie-Direkzion.							
Amtsrath	4	1	1	1	1	2	
Amtssekretär	3	1	1	1	1	1	
Genie-Direkzionen.							
Rechnungsführer	3	—	1	1	1	1	
Rechnungsführers-Adjunkt	2	—	1	1	1	1	
〃 Assistent	1	—	1	1	1	1	
Werkmeister	1	1	1	1	1	1	
Militär-Geistlichkeit.							
Feld-Superior	3	1	1	1	1	1	
Garnisons- und Spitalskaplan	2	—	1	1	1	1	
Oberstfeldärztliche Direkzion.							
Oberstfeldarzt	5	2	1	1	1	2	
Dirigirender Stabsfeldarzt I. Klasse	5	1	1	1	1	2	
〃 〃 II. Klasse	4	1	1	1	1	2	
Stabsfeldarzt	4	1	1	1	1	2	
Militär-Medikamenten-Regie.							
Medikamenten-Regie- oder Feldapotheken-Direktor	3	1	1	1	1	1	
Provisor	3	—	1	1	1	1	
Rechnungsführer	2	—	1	1	1	1	
Kanzlist	2	—	1	1	1	1	
Senior	2	1	1	1	1	1	
Subjekt	1	1	1	1	1	1	
Feldspitals-Personale.							
Spitals-Verwalter	3	1	1	1	1	1	
〃 Rechnungsführer mit Kanzlei	3	1	1	1	1	1	
〃 〃 ohne Kanzlei	2	—	1	1	1	1	
〃 Rechnungsführers-Adjunkt	2	—	1	1	1	1	
〃 Kaplan	2	—	1	1	1	1	
〃 Fouriere	1	—	1	1	1	*)	*) Bei Durchzügen 2 ledige Fouriers oder 1 verheirateter 1 Zimmer, sonst gemeinschaftlich.
Kasern-Verwaltung.							
Kasern-Verwalter (nach der bekleidenden Offiziers-Charge)	—	—	—	—	—	1	

C. Urządzenie kwater dla oficerów i osób należących do sztabu.

Kwatery przydzielone oficerom i osobom należącym do sztabu, winny być zaopatrzone w następujące sprzęty, mogące być z drzewa miękkiego, i pociągnięte pokostem olejnym.

Dla jenerała lub oficera sztabowego:

łóżko,
szafa do wieszania, 2 szafy do składania,
sześć stołów,
dwanaście stołków i sofa;

Dla foryszyca:

łóżko,
stół,
dwa stołki.

Dla kapitana lub rotmistrza:

łóżko,
jedna szafa do wieszania, jedna do składania,
cztery stoły,
ośm stołków.

Dla foryszyca:

łóżko,
stół,
dwa stoły.

Dla oficera wyższego:

łóżko,
jedna szafa do wieszania, jedna do składania,
dwa stoły,
cztery stołki.

Dla sługi prywatnego:

łóżko,
stół,
dwa stołki.

Dla każdego oficera stoliczek nocny, wiszadło na suknie, naczynie do mycia, także flaszka i szklanka do picia, nakoniec wiszadło dla foryszyca lub sługi prywatnego. W miejscach, gdzie zamiast pieców znajdują się kominki, ponoszący kwaterunek, winien dostarczyć potrzebne do kominka sprzęty, a gdzie nie ma prewetów, dostarczyć winien stolców według potrzeby.

C. Einrichtung der Quartiere für Offiziere und Stabsparteien.

Die den Offizieren und Stabsparteien angewiesenen Quartiere sind mit nachbenannten Einrichtungsstücken, die von weichem Holze mit Oelanstrich seyn können, zu versehen, und zwar:

Für einen General oder Stabsoffizier:

Eine Bettstätte.

Ein Hängkasten, zwei Legkästen

Sechs Tische.

Zwölf Sessel sammt Sopha.

Für den Fourierschützen:

Eine Bettstätte.

Ein Tisch.

Zwei Stühle.

Für einen Hauptmann oder Rittmeister:

Eine Bettstätte.

Ein Häng=, ein Legkasten.

Vier Tische.

Acht Sessel.

Für den Fourierschützen:

Eine Bettstätte.

Ein Tisch.

Zwei Stühle.

Für einen subalternen Offizier:

Eine Bettstätte.

Ein Häng=, ein Legkasten.

Zwei Tische.

Vier Sessel.

Für den Privatdiener:

Eine Bettstätte.

Ein Tisch.

Zwei Stühle.

Für jeden Offizier ein Nachtkästchen, ein Kleiderhängstock und ein Gefäß zum Waschen, sowie eine Flasche und ein Trinkglas, endlich ein Kleiderrechen für den Fourierschützen oder Privatdiener. In Orten, wo statt den Heizöfen Kamine bestehen, hat der Quartierträger auch die für die Kamine nöthigen Geräthe, ebenso, wo keine eigenen Aborte vorhanden sind, die erforderlichen Leibstühle beizustellen.

D. Urządzenie izby na czynsz wojskowy.

1.

Izba na czynsz wojskowy, wystarczyć powinna przynajmniej na pomieszczenie siedmiu ludzi.

2.

Urządzenie takowej składać się winno:

a) z łóżka z posłaniem dla każdego z ludzi osobno, przyczem musi być zostawiona przestrzeń najmniej trzech stóp wiedeńskich między dwoma łóżkami,
b) ze stołu spólnego,
c) „ stołka dla każdego z ludzi z osobna;
d) „ spólnej ławy lub z jednego podnóżka,
e) z wiszadła na wieszanie munduru i broni,
f) z pułki na chleb.

3.

Do łóżka w koszarach lub w izbie na czynsz wojskowy, należy łóżko z drzewa miękkiego lub ze żelaza, siennik z cwilichu lub mocnego płótna, na dwa i trzy ćwierci łokcia wiedeńskiego długi, a na półtora łokcia szeroki, napchany słomą trzydzieści funtów wiedeńskiej wagi, poduszka z takiej samej materyi jak siennik, półtora łokcia długa, a jeden łokieć szeroka, także dostatecznie słomą napełniona, dwa prześcieradła, każde trzy łokcie długie a półtora łokcia szerokie; kołdra letnia, dwa i trzy ćwierci łokcia długa, a półtora łokcia szeroka, i kołdra zimowa, lub koc takiej samej długości i szerokości.

4.

Siennik co trzy miesiące, poduszka co miesiąc, świeżą słomą napchane być winny; oprócz zbrudzenia przypadkowego, nie wymaga się, żeby siennik częściej jak dwa razy do roku był prany.

Kołdra zimowa lub koc, musi być co rok wyprany, a to w Maju. Letnie kołdry powinny być prane co rok dwa razy w końcu Kwietnia i w końcu Października, prześcieradła zaś, poszewki na poduszki raz co miesiąc.

5.

Jeżeli można, powinna każda izba na czynsz wojskowy, mieć swoją własną kuchnię, jeżeli zaś w jednym budynku znajduje się kilka takich izb na czynsz wojskowy, wówczas należy znajdującym się we wszystkich izbach żołnierskim koleżeństwom przydzielić spólną, wszelakoż dostateczną kuchnię.

Jeżeli w domu znajduje się tylko jedna izba na czynsz wojskowy i tylko jedna kuchnia, wówczas używanie jej może być spólne z posiadaczem domu.

D. Erfordernisse eines Militär-Zinszimmers.

1.

Ein Militär-Zinszimmer soll wenigstens einen Raum für sieben Mann gewähren.

2.

Seine Einrichtung hat in Folgendem zu bestehen:

a) in einem Bette für jeden Mann, wobei zwischen je zwei Betten ein Raum von wenigstens drei Wiener Fuß vorhanden seyn muß;

b) einem gemeinschaftlichen Tische;

c) einem Stuhle für jeden Mann;

d) einer gemeinschaftlichen Bank oder einem Schämel;

e) einem Rechen zum Aufhängen der Montur und der Waffen;

f) einem Brotbrete.

3.

Zu einem Bette in einer Kaserne oder einem Militär-Zinszimmer gehört eine Bettstelle von weichem Holze oder von Eisen, ein Strohsack von Zwilch oder starker Leinwand, zwei und drei Viertel Wiener Ellen lang, und ein und eine halbe Elle breit, mit dreißig Wiener Pfund Stroh gefüllt; ein Kopfpolster von gleichem Stoffe wie der Strohsack, ein und eine halbe Elle lang und eine Elle breit, ebenfalls genügend mit Stroh gefüllt; zwei Leintücher, jedes drei Ellen lang und eine und eine halbe Elle breit, eine Sommerdecke zwei und drei Viertel Ellen lang und ein und eine halbe Elle breit, dann eine Winterdecke oder Kotzen von der nämlichen Länge und Breite.

4.

Der Strohsack ist alle drei Monate, der Kopfpolster alle Monate mit frischem Stroh zu füllen; außer zufälligen Verunreinigungen wird nicht verlangt, daß der Strohsack öfter als zweimal im Jahre gewaschen werde.

Die Winterdecke oder Kotze muß alle Jahre einmal, und zwar im Mai gewaschen werden.

Die Sommerdecken sollen aber jährlich zweimal, und zwar zu Ende April und zu Ende Oktober, die Leintücher, sowie der Ueberzug zu dem Kopfpolster alle Monate einmal gewaschen werden.

5.

Wo es thunlich ist, soll jedes Militär-Zinszimmer eine eigene Küche haben, sind aber mehrere solche Militär-Zinszimmer in demselben Gebäude, so soll sämmtlichen Kameradschaften eine gemeinschaftliche, jedoch genügend geräumige Küche zugewiesen seyn. Ist nur ein Militär-Zinszimmer und nur eine Küche im Hause, so kann auch diese gemeinschaftlich mit dem Hausbesitzer benützt werden.

E. Urządzenie stajni na czynsz wojskowy.

1.

Jeżeli konie wojskowe umieszczone być mają w stajni na czynsz wojskowy, w ówczas miejsce na konia jednego, opatrzone w drągi przegrodne, zajmować powinno pięć stóp wiedeńskich w szerokości a dziewięć stóp w długości, przy podwójnym rzędzie koni, potrzebna jest na przejście przestrzeń nie mniej ośm stóp szeroka.

2.

Podłoga powinna być, jeżeli można, dylowana, lub opatrzona dobrze utrzymywanym pokładem z gliny.

3.

Urządzenie takiej stajni składa się, tam gdzie jeden lub dwa konie stoją:
z jednego wiadra do pojenia,
z wideł drewnianych do słomy,
z miotły do stajni,
z żłobu i
z jednej latarni stajennej.

Dla trzech lub czterech koni,
z tych samych sprzętów w podwójnej ilości, z wyjątkiem latarni.

Dla pięciu lub sześciu koni
z tych samych sprzętów w potrójnej ilości i dwóch latarń.

Oprócz tego powinny się znajdować w każdej stajni: szufla, skrzynia na owies i schowy na siodła, narządy i furaż.

4.

Jeżeli jest kilka koni w jednej stajni, należy także ustawić tamże łoże dla jednego żołnierza.

F. O urządzeniu placów do ćwiczenia w broni i jeżdżeniu (ujeżdżalń).

1.

Place przeznaczone dla ćwiczenia w broni, winny z reguły mieć:
dla batalionu piechoty 400 kroków długości, i tyleż szerokości,
dla szwadronu 600 kroków długości, i równie tyleż szerokości,
dla bateryi 800 kroków długości, i 500 szerokości,
licząc pięć kroków na dwa sążnie wiedeńskie.

Jeżeli nie można wynaleźć placu takiego kształtu lub takiej wielkości, należy poprzestać na kształcie i wielkości zbliżonej, dla większych korpusów wojska należy się starać o stosowne powiększenie placu.

2.

Place, przeznaczone do zwykłych ćwiczeń w jeżdżeniu winny mieć w przestrzeni 60 kroków długości, a około 30 kroków szerokości.

E. Erforderniß einer Militär-Zinsstallung.

1.

Wenn Militär-Pferde in einer Militär-Zinsstallung zu unterbringen sind, so muß der bei mehreren Pferden mit Standbäumen (Streichbäumen) versehene Pferdestand fünf Wiener Schuh in der Breite und neun Schuh in der Länge haben, bei doppelten Pferdeständen ist ein Durchgang von nicht weniger als acht Schuh erforderlich.

2.

Der Fußboden soll, wo möglich, gebohlt oder mit einer gut erhaltenen Lehmlage versehen seyn.

3.

Die Einrichtung eines solchen Stalles besteht im Folgenden:

Wo ein oder zwei Pferde stehen, in

einem Tränkeimer;
einer Streugabel von Holz;
einem Stallbesen;
einer Futterschwinge und
einer Stall-Laterne;

für drei oder vier Pferde in

dem doppelten mit Ausnahme der Laterne;

für fünf oder sechs Pferde in

dem dreifachen und zwei Laternen.

Ferner soll auch eine Schaufel, eine Hafertruhe, ein Behältniß zur Aufbewahrung von Sattel und Zeug und für Fourage in jedem Stalle vorhanden seyn.

4.

Sind mehrere Pferde in einem Stalle eingestellt, so ist auch für einen Mann darin eine Lagerstätte beizustellen.

F. Erforderniß der Waffenübungsplätze und der Reitübungsplätze (Reitschulen).

1.

Die Größe der Waffenübungsplätze ist in der Regel anzunehmen:

für ein Infanterie-Bataillon 400 Schritt Länge und eben solche Breite;
für eine Eskadron 600 Schritt Länge und gleiche Breite;
für eine Batterie 800 Schritt Länge und 500 Breite;

fünf Schritte zu 2 Wiener Klafter gerechnet.

Kann diese Gestalt oder Größe durchaus nicht erlangt werden, so muß sich auch mit annähernden begnügt werden, für größere Truppenkörper wird auf eine angemessene Vergrößerung Bedacht zu nehmen seyn.

2.

Die Plätze zu den gewöhnlichen Reitübungen sollen einen Raum von etwa 60 Schritten in der Länge und von etwa 30 Schritten in der Breite haben.

G. Wymiar czynszu za kwatery wojskowe

dla niższej Austryi, Czech, Morawii i Sziąska.

Gminy I. klasa	Gminy II. klasa	Gminy III. klasa	Gminy IV. klasa	Stopnie i miejscowości	Czynsz roczny według klasy 1.	2.	3.	4.
					wynosi złotych reńskich			
Wiedeń Praga	Reichenberg Berno Ołomuniec Opawa	Wszystkie inne gminy, liczące najmniej 2000 mieszkańców	Wszystkie gminy, liczące mniej jak 2000 mieszkańców	Feldmarszałek-porucznik	Dla Wiednia i Pragi pozostają dotychczasowe płace za kwatery	360	290	240
				Jenerał-major		280	225	190
				Pułkownik		250	200	170
				Podpułkownik albo major		195	160	130
				Kapitan lub rotmistrz		145	120	100
				Porucznik lub podporucznik		90	70	60
				Kapitan pułkowy, audytor lub rachmistrz		90	70	60
				Adjutant dywizyi, brygady, pułku lub batalionu		90	70	60
				Lekarz pułkowy		145	120	100
				Nadlekarz lub nadchirurg		90	70	60
				Chirurg niższy		60	50	40
				Profos pułkowy		60	50	40
				Kancelarya dla audytora pułkowego, lekarza lub adjutanta		45	35	25
				Kancelarya i archiwum dla rachmistrza pułkowego		60	50	40
				Izba na areszt oficerski		45	35	25
				Sztokhaus pułkowy		45	35	25
				Odwach		45	35	25
				Szpital dla pułku		320	280	240
				Szpital dla dywizyi		160	140	120
				Izba dla maroderów wraz z kuchnią		70	60	50
				magazyn mundurów dla pułku		80	60	50
				magazyn mundurów dla kompanii lub szwadronu		40	30	25
				magazyn na furaż szwadronu		80	60	50
				magazyn na proch		35	25	20
				stajnia na 1 konia		15	12	8
				stajnia na 2 konie		30	24	16
				stajnia na 3 konie		42	34	22
				stajnia na każdego konia więcej		10	8	5
				Szopa na jeden wóz		15	12	8

Uwaga. Miara czynszu najemnego dla oficerów i osób do sztabu należących przy kawaleryi, tudzież dla wszystkich stopni, trzymających konie i powozy według przepisów, równie jak dla tych wojskowych, którym do pełnienia służby należy się oprócz mieszkania, wyznaczonego wedle kompetencyi, także pokój do urzędowania, lub inna podobna lokalność, składa się z czynszu za kwaterę odpowiednią stopniowi służby, z dodatkiem tej kwoty, która wypada za stajnie, według liczby koni trzymanych rzeczywiście na stajni, i za inne potrzebne lokalności, stosownie do powyższej taryfy czynszu. Za urządzenie kwatery należy dopłacić 10 proc. czynszu tu wyżej oznaczonego, przypadającego za kwaterę oficerską.

G. Militär-Quartierzins-Ausmaß

für Niederösterreich, Böhmen, Mähren und Schlesien

Gemeinden Klasse I.	Gemeinden Klasse II.	Gemeinden Klasse III.	Gemeinden Klasse IV.	Chargen und Räumlichkeiten	Der jährliche Zins nach der Klasse 1. besteht in Gulden	2.	3.	4.
Wien … Prag	Reichenberg Brünn Olmütz Troppau	Alle übrigen Gemeinden, welche mindestens 2000 Einwohner zählen.	Alle Gemeinden mit weniger als 2000 Einwohnern.	Feldmarschall-Lieutenant	Für Wien und Prag bleiben die bisherigen Quartiers-Vergütungen in Anwendung.	360	290	240
				General-Major		280	225	190
				Oberst		250	200	170
				Oberstlieutenant oder Major		195	160	130
				Hauptmann oder Rittmeister		145	120	100
				Ober- oder Unterlieutenant		90	70	60
				Regimentskaplan, Auditor oder Rechnungführer		90	70	60
				Divisions-, Brigade-, Regiments- oder Bataillons-Adjutant		90	70	60
				Regimentsarzt		145	120	100
				Oberarzt oder Oberwundarzt		90	70	60
				Unterwundarzt		60	50	40
				Regiments-Profoß		60	50	40
				Kanzlei-Zimmer für den Regiments-Auditor, Arzt oder Adjutanten		45	35	25
				Kanzlei und Archiv für den Regiments-Rechnungsführer		60	50	40
				Offiziers-Arrestzimmer		45	35	25
				Regiments-Stockhaus		45	35	25
				Wachstube		45	35	25
				Regiments-Spital		320	280	240
				Divisions-Spital		160	140	120
				Marode-Zimmer sammt einer Küche		70	60	50
				Regiments-Monturs-Magazin		80	60	50
				Kompagnie- oder Eskadrons-Monturs-Magazin		40	30	25
				Eskadrons-Fourage-Magazin		80	60	50
				Pulver-Magazin		35	25	20
				Stallung für 1 Pferd		15	12	8
				Stallung für 2 Pferde		30	24	16
				Stallung für 3 "		42	34	22
				Stallung für jedes weitere Pferd		10	8	5
				Schuppen auf 1 Wagen		15	12	8

Anmerkung. Das jährliche Miethzins-Ausmaß für die Offiziere und Stabsparteien der Kavallerie, so wie für alle vorschrifmäßig mit Pferden und mit Wägen versehenen Chargen, dann für jene Militär-Individuen, denen zur Dienstverrichtung, nebst der kompetenten Wohnung, noch ein Amtszimmer oder ein sonstiges Lokale gebührt, besteht aus dem chargemäßigen Quartier-Zinse mit Dazuzählung jenes Vergütungsbetrages, der für die Stallung nach der Anzahl der wirklich auf der Streu gehaltenen Pferde, und für die sonst benöthigten Räumlichkeiten nach dem obigen Tarife entfällt.

Für die Einrichtung sind zehn Prozente des hier angesetzten Wohnungszinses des Quartiers des Offiziers zu vergüten.

H. Wymiar czynszu za kwatery wojskowe

dla Węgier, Slawonii, dla województwa Serbskiego i dla Siedmiogrodu.

Gminy I. klasa	Gminy II. klasa	Gminy III. klasa	Gminy IV. klasa	Stopnie i miejscowości	Czynsz roczny według klasy 1. wynosi złotych reńskich	2.	3.	4.
Buda	W. Warażdyn	Wszystkie inne gminy, liczące najmniej 2000 mieszkańców	Wszystkie gminy, liczące mniej jak 2000 mieszkańców	Feldmarszałek-porucznik	500	360	290	240
	Koszyce			Jenerał-major	400	280	225	190
Peszt	Edenburg			Pułkownik	340	250	200	170
	Preszburg			Podpułkownik albo major	260	190	150	130
	Temeszwar			Kapitan lub rotmistrz	180	130	100	90
	Hermanstadt			Porucznik lub podporucznik	120	90	70	60
	Klauzenburg			Kapitan pułkowy, audytor lub rachmistrz	120	90	70	60
	(Kołozwar)			Adjutant dywizyi, brygady, pułku lub batalionu	120	90	70	60
	Kronsztad			Lekarz pułkowy	180	130	100	90
				Nadlekarz lub nadchirurg	120	90	70	60
				Chirurg niższy	70	55	45	35
				Profos pułkowy	70	55	45	35
				Kancelarya dla audytora pułkowego, lekarza, lub adjutanta	60	40	30	25
				Kancelarya i archiwum dla rachmistrza pułkowego	70	55	45	35
				Izba na areszt oficerski	60	40	30	25
				Sztokhauz pułkowy	60	40	30	25
				Odwach	60	40	30	25
				Szpital dla pułku	400	280	230	190
				Szpital dla dywizyi	200	140	110	90
				Izba dla maroderów wraz z kuchnią	80	65	55	4
				magazyn mundurów dla pułku	100	80	60	50
				magazyn mundurów dla kompanii lub szwadronu	50	40	30	20
				magazyn na furaż szwadronu	100	80	60	50
				magazyn na proch	40	30	25	20
				stajnia na 1 konia	10	8	6	5
				stajnia na 2 konie	20	16	12	10
				stajnia na 3 konie	28	22	17	14
				stajnia na każdego konia więcej	7	5	4	3
				Szopa na jeden wóz	10	8	6	5

Uwaga. Miara czynszu najemnego dla oficerów i osób do sztabu należących przy kawaleryi, tudzież dla wszystkich stopni, trzymających konie i powozy według przepisów, równie jak dla tych wojskowych, którym do pełnienia służby należy się oprócz mieszkania wyznaczonego wedle kompetencyi także pokój do urzędowania, lub inna podobna lokalność, składa się z czynszu za kwaterę odpowiednią stopniowi służby, z dodatkiem tej kwoty, która wypada za stajnie, według liczby koni trzymanych rzeczywiście na stajni i za inne potrzebne lokalności, stosownie do powyższej taryfy czynszu. Za urządzenie kwatery należy dopłacić 10 proc. czynszu tu wyżej oznaczonego, przypadającego za kwaterę oficerską.

H. Militär-Quartierzins-Ausmaß

für Ungarn, Slavonien, für die serbische Woiwodschaft und für Siebenbürgen.

Gemeinden			
I.	II.	III.	IV.
Klasse			
Ofen, Pesth	Großwardein, Kaschau, Oedenburg, Preßburg, Temeswar, Hermanstadt, Klausenburg, Kronstadt	Alle übrigen Gemeinden, welche mindestens 2000 Einwohner zählen.	Alle Gemeinden mit weniger als 2000 Einwohnern.

Chargen und Räumlichkeiten	Der jährliche Zins nach der 1. Klasse besteht in Gulden	2.	3.	4.
Feldmarschall-Lieutenant	500	360	290	240
General-Major	400	280	225	190
Oberst	340	250	200	170
Oberstlieutenant oder Major	260	190	150	130
Hauptmann oder Rittmeister	180	130	100	90
Ober- oder Unterlieutenant	120	90	70	60
Regimentskaplan, Auditor oder Rechnungsführer	120	90	70	60
Divisions-, Brigade-, Regiments- oder Bataillons-Adjutant	120	90	70	60
Regimentsarzt	180	130	100	90
Oberarzt oder Oberwundarzt	120	90	70	60
Unterwundarzt	70	55	45	35
Regiments-Profoß	70	55	45	35
Kanzlei-Zimmer für einen Regiments-Auditor, Arzt oder Adjutanten	60	40	30	25
Kanzlei und Archiv für den Regiments-Rechnungsführer	70	55	45	35
Offiziers-Arrestzimmer	60	40	30	25
Regiments-Stockhaus	60	40	30	25
Wachstube	60	40	30	25
Regiments-Spital	400	280	230	190
Divisions-Spital	200	140	110	90
Marode-Zimmer sammt einer Küche	80	65	55	45
Regiments- Monturs-Magazin	100	80	60	50
Kompagnie- oder Eskadrons- Monturs-Magazin	50	40	30	20
Eskadrons-Fourage- Magazin	100	80	60	50
Pulver- Magazin	40	30	25	20
Stallung für 1 Pferd	10	8	6	5
Stallung für 2 Pferde	20	16	12	10
Stallung für 3 "	28	22	17	14
Stallung für jedes weitere Pferd	7	5	4	3
Schuppen auf 1 Wagen	10	8	6	5

Anmerkung. Das jährliche Miethzins-Ausmaß für die Offiziere und Stabsparteien der Kavallerie, so wie für alle vorschriftmäßig mit Pferden und mit Wägen versehenen Chargen, dann für jene Militär-Individuen, denen zur Dienstverrichtung nebst der kompetenten Wohnung, noch ein Amtszimmer oder ein sonstiges Lokale gebührt, besteht aus dem chargemäßigen Quartiers-Zinse mit Dazuzählung jenes Vergütungsbetrages, der für die Stallung nach der Anzahl der wirklich auf der Streu gehaltenen Pferde, und für die sonst benöthigten Räumlichkeiten, nach dem obigen Zins-Tarife entfällt.

Für die Einrichtung sind zehn Prozente des hier angesetzten Wohnungszinses des Quartiers des Offiziers zu vergüten.

92.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 6. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XLV. nr. 163, wydana dnia 10. Lipca 1851),

obowiązujące w całem państwie,

mocą którego wydane zostają prowizorycznie niektóre postanowienia względem druków krajowych peryodycznych i zagranicznych.

Zważywszy, iż uregulowanie prawodawstwa w przedmiocie druku, stojące w związku z rewizyą powszechnej księgi ustaw karnych, dłuższego jeszcze czasu wymagać będzie, poczynione zaś w kilku częściach państwa doświadczenia o niedostateczności obowiązujących obecnie ustaw o druku, niezbędną potrzebę uzupełnienia takowych przynajmniej w pewnym względzie wykazują, — widzę się spowodowanym, na wniosek Mojej Rady Ministrów i po wysłuchaniu Mojej Rady Stanu, zatwierdzić następujące postanowienia względem druków krajowych peryodycznych i zagranicznych, i takowe aż do ogłoszenia nowej ustawy o druku dla całego państwa, a to od dnia obwieszczenia niniejszego rozporządzenia w dzienniku praw krajowych, w wykonanie wprowadzić:

§. 1.

O zawieszeniu pism peryodycznych.

Jeżeli jakiekolwiekbądź pismo drukowe peryodyczne, z wytrwałością postępuje w kierunku nienawistnym przeciw tronowi, przeciw jedności i całości państwa, przeciw religii, obyczajności, lub ogólnie przeciw zasadom społeczeństwa publicznego, lub też w kierunku nie dającym się pogodzić z utrzymaniem publicznego spokoju i porządku; wówczas może Namiestnik kraju koronnego w którym pismo takowe wychodzi, po uprzedniem dwukrotnem a bezskutecznem napomnieniu piśmiennem, zawiesić na czas trzech miesięcy dalsze wydawanie takiego peryodycznego pisma drukowego. Zawieszenie na czas dłuższy lub zupełne zakazanie takiego pisma, wyrzec może jedynie tylko Rada Ministrów. Rekurs założony przeciw rozporządzeniu Namiestnika, nie odracza skutku.

§. 2.

O zakazie druków zagranicznych.

Pisma drukowe zagraniczne, zakazać może Minister spraw wewnętrznych w całym obrębie cesarstwa. Zakaz pisma drukowego zagranicznego, należycie ogłoszony, rozciąga się także na wydawanie lub upowszechnianie wszelkiego w kraju lub za granicą sporządzonego tłumaczenia lub innej jakiej edycyi pisma rzeczonego, czy to całej treści, czy też tylko części onegoż.

§. 3.

C. k. zakład pocztowy nie będzie przyjmować ani prenumeraty na zakazane druki zagraniczne, lub inne z takowemi za równe poczytane, ani też przesełki takowych, i każdemu oraz zakazanem jest wprowadzać takowe, handlować niemi, ogłaszać lub rozpowszechniać je. Władze, postanowione do utrzymywania porządku publicznego, obowiązane są zabierać zakazane druki zagraniczne lub inne z takowemi za równe poczytane.

92.

Kaiserliche Verordnung vom 6. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLV. Stück, Nro. 163, ausgegeben am 10. Juli 1851),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit provisorisch mehrere Bestimmungen bezüglich der inländischen periodischen, und der ausländischen Druckschriften angeordnet werden.

Nachdem die mit der Revision des allgemeinen Strafgesetzbuches im Zusammenhange stehende Regelung der Preßgesetzgebung noch längere Zeit in Anspruch nehmen wird, dagegen die in mehreren Theilen des Reiches gemachten Erfahrungen über die Unzulänglichkeit der dermalen in Preß-Sachen bestehenden Gesetze eine Ergänzung derselben mindestens in einigen Beziehungen dringend erheischen, so habe Ich über Antrag Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes nachstehende Bestimmungen bezüglich der inländischen periodischen und der ausländischen Druckschriften zu genehmigen und bis zur Erlassung eines neuen Preßgesetzes für den ganzen Umfang des Reiches, und zwar vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung im Landesgesetzblatte, in Wirksamkeit zu setzen befunden:

§. 1.

Von der Einstellung periodischer Druckschriften.

Wird in einer periodischen Druckschrift beharrlich eine dem Throne, der Einheit und der Integrität des Reiches, der Religion, der Sittlichkeit oder überhaupt den Grundlagen der Staatsgesellschaft feindselige oder mit der Aufrechthaltung der öffentlichen Ruhe und Ordnung unvereinbare Richtung verfolgt, so kann nach vorausgegangener zweimaliger schriftlicher fruchtloser Verwarnung die weitere Herausgabe einer solchen periodischen Druckschrift von dem Statthalter des Kronlandes, in welchem dieselbe herausgegeben wird, zeitweilig bis auf drei Monate eingestellt werden. Eine auf längere Zeit dauernde oder die gänzliche Einstellung kann nur vom Ministerrathe ausgesprochen werden. Der Rekurs gegen die Verfügungen des Statthalters hat keine aufschiebende Wirkung.

§. 2.

Von dem Verbote ausländischer Druckschriften.

Ausländische Druckschriften können vom Minister des Innern für den ganzen Umfang des Kaiserstaates verboten werden. Das gehörig kundzumachende Verbot einer ausländischen Druckschrift faßt auch das Verbot der Herausgabe oder Verbreitung jeder im In- oder Auslande verfaßten Uebersetzung oder sonstigen Ausgabe jener Schrift, es mag selbe den ganzen Inhalt oder nur einen Theil enthalten, in sich.

§. 3.

Die k. k. Postanstalt hat auf verbotene ausländische oder ihnen gleichgehaltene Druckschriften keine Pränumerazion, noch sonst selbe zur Beförderung anzunehmen, und es ist die Einfuhr, der Handel, die Ankündigung und die Verbreitung derselben Jedermann untersagt. Die zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellten Behörden sind zur Beschlagnahme verbotener ausländischer oder denselben gleichgehaltener Druckschriften verpflichtet.

§. 4.

Staje się winnym upowszechniania i ukaranym będzie, ktokolwiek zakazane druki zagraniczne, lub inne za równe z niemi poczytane do cesarstwa przeseła, lub do tegoż przesłanie onychże zamawia, ktokolwiek przekraczając przepisy, co do wprowadzania towarów istniejące, w obręb państwa austryackiego druki te wprowadza, lub sprowadzić nakazuje; kto niemi handel prowadzi, kto druki takie w kraju rozdaje, takowe na miejscach publicznych, w gronach czytających, bibliotekach pożyczalnych rozkłada, odczytuje, lub innym w celu dalszego udzielania odstępuje.

§. 5.

Ktokolwiek usiłuje bez pozwolenia pismo, do czasu zawieszone, wydawać, lub takowe upowszechnić, podlega karze pieniężnej od pięćdziesięciu aż do pięciuset złt. reń. m. k., a przy okolicznościach winę uciążających, karze aresztu od jednego do miesięcy trzech.

Taka sama kara wyznaczona być ma na sprowadzanie, handel, ogłaszanie, lub upowszechnianie zakazanych druków zagranicznych, lub za równe z niemi poczytanych.

Zakazane druki zagraniczne, lub z niemi za równe poczytane, schwytane podczas rozpowszechniania, podlegają konfiskacie.

Jeżeli zaś druki podobne rozpowszechnione zostały przed wyjściem zakazu, należy takowe wysłać za granicę, o ile z powodu ich treści nie znajduje miejsca dochodzenie sądowe.

§. 6.

Postępowanie karne w myśl §. 5go, należy do sądów powiatowych kolegialnych w tych krajach, gdzie ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 jest zaprowadzoną, we wszystkich zaś innych częściach monarchii, karne sądy cesarskie kolegialne w tych sprawach orzekać winny.

Ministrowie, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości mają sobie polecone wykonanie niniejszego rozporządzenia, i są upoważnieni do wydania stosownych ku temu przepisów.

Franciszek Józef m. p.

Schwarzenberg m. p. **Bach** m. p. **K. Krauss** m. p.

93.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 7. Lipca 1851

(w Dzienniku praw państwa, część XLV, nr. 164, wydana dnia 10. Lipca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których jest zaprowadzona ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850,

mocą którego podaje się do wiadomości, w skutek najwyższego postanowienia, iż oficerowie zpensyonowani, równie jak i ci, którzy występują z wojska, zatrzymując charakter wojskowy, nie będą na przyszłość powoływani do urzędu sędziów przysięgłych.

W skutek reskryptu Najjaśniejszego Pana z dnia 4. Lipca 1851, oficerowie zpensyonowani, równie jak ci, którzy występują z wojska, zatrzymując charakter wojskowy, nie będą na przyszłość powoływani do urzędu sędziów przysięgłych.

Csorich m. p. **K. Krauss** m. p.

§. 4.

Als Verbreiter ist anzusehen und zu bestrafen, wer verbotene ausländische oder ihnen gleichgehaltene Druckschriften in den Kaiserstaat versendet, oder deren Versendung dahin durch Bestellung veranlaßt, wer derlei Druckschriften mit Uebertretung der für die Waaren-Einfuhr bestehenden Vorschriften in das österreichische Staatsgebiet einbringt oder einbringen läßt, wer damit Handel treibt, wer solche Druckschriften im Inlande vertheilt, an öffentlichen Orten, in Lesezirkeln, Leihbibliotheken ꝛc. auflegt, oder vorliest, oder sonst an Andere zur weiteren Mittheilung abtritt.

§. 5.

Jeder Versuch der eigenmächtigen Herausgabe eines zeitweilig eingestellten Blattes, sowie der Verbreitung desselben, ist mit einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden Konvenzions-Münze und bei erschwerenden Umständen mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

Die gleiche Strafe ist auf die Einfuhr, den Handel, die Ankündigung und die Verbreitung einer verbotenen ausländischen oder derselben gleichgehaltenen Druckschrift zu verhängen.

Die in der Verbreitung ergriffenen verbotenen ausländischen, oder denselben gleichgehaltenen Druckschriften unterliegen dem Verfalle.

Hat aber die Verbreitung vor Erlassung des Verbotes stattgefunden, so ist die Außerlandesschaffung der Druckschrift zu bewirken, in soferne nicht wegen ihres Inhaltes ein gerichtliches Verfahren eingeleitet wird.

§. 6.

Das Strafverfahren im Sinne des §. 5 steht in den Ländern, wo die Strafprozeßordnung vom 17. Jäner 1850 ins Leben trat, den Bezirks-Kollegialgerichten zu, in allen übrigen Theilen der Monarchie haben die landesfürstlichen Kollegial-Strafgerichte darüber zu erkennen.

Der Minister des Innern und der Justiz sind mit der Vollziehung dieser Verordnung beauftragt und zur Erlassung der einschlägigen Ausführungs-Bestimmungen ermächtiget.

Franz Joseph m. p.

Schwarzenberg m. p. **Bach** m. p. **K. Krauß** m. p.

93.

Verordnung des Justizministers vom 7. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XLV. Stück, Nro. 164, ausgegeben am 10. Juli 1851),

giltig für alle Kronländer, in denen die Strafprozeßordnung vom 17. Jäner 1850 in Wirksamkeit steht.

womit in Folge Allerhöchster Entschließung bekannt gemacht wird, daß die pensionirten und die mit Beibehaltung des Militär-Charakters quittirten Offiziere zu dem Amte eines Geschwornen nicht mehr zu berufen sind.

Zufolge Allerhöchsten Handschreibens vom 4. Juli 1851 sind die pensionirten und die mit Beibehaltung des Militär-Charakters quitirten Offiziere zu dem Amte eines Geschwornen nicht mehr zu berufen.

Csorich m. p. **K. Krauß** m. p.

§. 4.

Als Vergehen ist anzusehen und zu bestrafen, wer verbotene ausländische oder ihnen gleichgehaltene Druckschriften, in den Kaiserstaat verbreitet, oder deren Versendung durch Bestellung veranlaßt, oder solche Druckschriften mit Umgehung der für die Einfuhr bestehenden Vorschriften in das österreichische Staatsgebiet einbringt oder einbringen läßt, oder damit Handel treibt, oder solche Druckschriften im Inlande verbreitet, an öffentlichen Orten, in Lesecabineten, Leihbibliotheken rc. auflegt, oder verleiht, oder sonst an Andere zur weiteren Mittheilung abgibt.

§. 5.

Jeder Versuch der eigenmächtigen Herausgabe eines zeitweilig eingestellten Blattes, sowie die Verbreitung desselben, ist mit einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden Conventions-Münze und bei erschwerenden Umständen mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

Die gleiche Strafe ist auf die Einfuhr, den Handel, die Ankündigung und die Verbreitung einer verbotenen ausländischen oder derselben gleichgehaltenen Druckschrift zu verhängen.

Die in der Beschlagnahme ergriffenen verbotenen ausländischen, oder denselben gleichgehaltenen Druckschriften unterliegen dem Verfalle.

Hat aber die Beschlagnahme zur Vollziehung des Verbotes stattgefunden, so ist die Zurücksendung der Druckschrift zu bewirken, in so ferne nicht wegen ihres Inhaltes ein gerichtliches Verfahren eingeleitet wird.

§. 6.

Zur Aburtheilung der in den §§. 4 und 5 bezeichneten Vergehen steht in den Ländern, wo die Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist, dem Landes-Collegialgerichte zu, in allen übrigen Theilen der Monarchie haben die landesfürstlichen Collegial-Strafgerichte darüber zu erkennen.

Mein Minister des Innern und der Justiz sind mit der Vollziehung dieser Verordnung beauftragt und zur Erlassung der erforderlichen Vollzugs-Vorschriften ermächtigt.

Franz Joseph m. p.

Schwarzenberg m. p. Bach m. p. K. Krauß m. p.

92.

Verordnung des Justizministers vom 4. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XLV. Stück, Nr. 164, ausgegeben am 10. Juli 1851),

giltig für alle Kronländer, in denen die Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung bekannt gemacht wird, daß die pensionirten und die mit Beibehaltung des Militär-Charakters quittirten Officiere zu dem Amte eines Geschwornen nicht mehr zu berufen sind.

Laut Allerhöchster Entschließung vom 4. Juli 1851 sind die pensionirten und die mit Beibehaltung des Militär-Charakters quittirten Officiere zu dem Amte eines Geschwornen nicht mehr zu berufen.

Krauß m. p. K. Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XVI.

Wydana i rozesłana dnia 9. Października 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 9. Oktober 1851.

94.

Obwieszczenie krajowej Komisyi, zajmującej się organizacyą polityczną, z dnia 16. Lipca 1851,

którem oznajmiono, na jakie powiaty sądowe i polityczne kraj koronny Galicyjski z księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem tudzież Wielkiem Księstwem Krakowskiem podzielono, i które gminy miejscowe do każdego wcielone zostały.

Uwiadomieniem krajowej komisyi, zajmującej się organizacyją polityczną, wydanem dnia 26. Lutego 1851, obwieszczono spisy tabelaryczne nowego podziału kraju koronnego Galicyi na powiaty sądowe i polityczne, zostawując stronom prawo, podawania w oznaczonym terminie reklamacyj przeciwko przydzieleniu tej lub owej gminy, do którego powiatu sądowego.

Reklamacyje, które w skutek tego uwiadomienia nadesłano, rozpoznały, oceniły, i o ile to wchodziło w zakres ich działania, rozstrzygnęły obie komisye, to jest krajowa komisyja organizacyi politycznej i komisyja przeznaczona do zaprowadzenia sądów.

Wypadłości tych pertraktacyj stawia na widoku niniejsza tabela podziałowa, przezco nadesłane reklamacyje za załatwione uważać należy.

Uskuteczniony więc tym sposobem za wspólnem porozumieniem się obydwóch komisyj podział kraju nie ulegający żadnemu więcej odwołaniu się, stanowi podstawę rozgraniczenia przyszłych urzędowych powiatów sądowych i politycznych.

Gołuchowski m. p.

94.

Kundmachung der politischen Organisirungs-Landes-Kommission vom 16. Juli 1851,

womit die neue Eintheilung des Kronlandes Galizien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau in Gerichts- und politische Bezirke, so wie die Zuweisung der Ortsgemeinden in dieselben bekannt gemacht wird.

Mit der hierortigen Kundmachung vom 26. Februar 1851, wurden die tabellarischen Verzeichnisse über die neue Eintheilung des Kronlandes Galizien in Gerichts- und politische Bezirke veröffentlicht, und den Parteien das Recht eingeräumt, gegen die Zuweisung einer Gemeinde in einen bestimmten Gerichtsbezirk Reklamazionen binnen der festgesetzten Frist einzubringen.

Die sohin eingelangten Reklamazionen wurden von der politischen Organisirungs- und von der Gerichts-Einführungs-Landes-Kommission geprüft, nach Befund gewürdigt, und in Gemäßheit des denselben eingeräumten Wirkungskreises entschieden.

Das Ergebniß dieser Verhandlungen ist in der gegenwärtigen Eintheilungs-Tabelle ersichtlich gemacht, wodurch somit die eingelangten Reklamazionen als erledigt anzusehen sind.

Die auf diese Weise im gemeinschaftlichen Einvernehmen der beiden Kommissionen zu Stande gebrachte Landes-Eintheilung ist nun keiner weiteren Berufung mehr unterworfen, und bildet die Grundlage für die Abgrenzung der künftigen Gerichts- und politischen Amtsbezirke.

Goluchowski m. p.

1. Beilage zu Nro. 94.

Statthalterei zu Lemberg.

A. Oberlandesgerichts-Senat zu Krakau.

Regierung	Landesgerichte	Bezirks-Collegialgerichte	Bezirkshauptmannschaften		Bezirksgerichte	
I. Krakau	I. Krakau	Chrzanów dem Landesgerichte zu Krakau zugewiesen	1. Chrzanów	1	Chrzanów	vereinigt
				2	Trzebinia	
				3	Krzeszowice	
		Landesgericht zu Krakau als Bezirks-Collegialgericht	2. Krakau	4	Krakau I. Section	
				5	„ II. Section	
				6	Mogiła	vereinigt mit dem Sitze in Krakau
				7	Liszki	
			3. Podgórze	8	Podgórze oder Krakau III. Section	vereinigt
				9	Skawina	
				10	Wieliczka	vereinigt
				11	Niepołomice	
		Wadowice	4. Kety	12	Kety	vereinigt
				13	Oświęcim	
				14	Andrychau	
				15	Biała	
		Seypusch	5. Seypusch v. Żywiec	16	Seypusch	vereinigt
				17	Miłówka	
				18	Jeleśnia	
		Wadowice	6. Wadowice	19	Wadowice	vereinigt
				20	Zator	
				21	Myślenice	vereinigt
				22	Landskron	
		Jordanów	7. Jordanów	23	Jordanów	vereinigt
				24	Maków	
				25	Mszana dolna	

Regierung	Landesgerichte	Bezirks-Collegialgerichte	Bezirks-Hauptmannschaften	Nr.	Bezirksgerichte	
I. Krakau	I. Krakau	Jordanów	8. Neumarkt	26	Neumarkt	vereinigt
				27	Czarny Dunajec	
		Bochnia	9. Bochnia	28	Bochnia	vereinigt
				29	Brzesko	
				30	Uście solne	
				31	Wisnicz	
			10 Dobczyce	32	Dobczyce	vereinigt
				33	Łapanów	
	II. Jasło	Alt-Sandec zugewiesen nach Neu-Sandec	11. Alt-Sandec	34	Alt-Sandec	vereinigt
				35	Łacko	
				36	Krościenko	
		Neu-Sandec	12. Neu-Sandec	37	Neu-Sandec	vereinigt
				38	Krynica	
				39	Limanowa	vereinigt
				40	Zbyszyce	
		Gorlice	13. Grybów	41	Grybów	vereinigt
				42	Ciężkowice	
				43	Śnietnica	
			14. Gorlice	44	Gorlice	vereinigt
				45	Małastów	
				46	Biecz	
		Landesgericht Jasło als Bezirks-Collegial-Gericht	15. Jasło	47	Jasło	
				48	Zmigród	vereinigt
				49	Krępna	
		Krosno	16. Dukla	50	Dukla	vereinigt
				51	Rymanów	
			17. Krosno	52	Krosno	
				53	Domaradz	vereinigt
				54	Brzozów	

Regierung	Landesgerichte	Bezirks-Collegial-Gerichte	Bezirks-Hauptmannschaften	Bezirksgerichte		
I. Krakau	III. Rzeszów	Tarnów	18. Tarnów	55	Tarnów I. Section und II. Section	vereinigt
				56	Wojnicz	vereinigt
				57	Zakliczyn	
			19. Dąbrowa	58	Dombrowa	vereinigt
				59	Żabno	
		Mielec	20. Mielec	60	Mielec	vereinigt
				61	Tarnobrzeg	
		Pilzno	21. Pilzno	62	Pilzno	vereinigt
				63	Brzostek	
				64	Radomyśl	
		Sędziszów zugewiesen nach Pilzno	22. Sędziszów	65	Sędziszów	vereinigt
				66	Ropczyce	
				67	Kolbuszów	
		Landesgericht Rzeszów als Bezirks-Collegialgericht	23. Rzeszów	68	Rzeszów	vereinigt
				69	Tyczyn	
				70	Głogów	
				71	Strzyżów	
			24. Łańcut	72	Łańcut	vereinigt
				73	Sokołów	
		Przeworsk zugewiesen nach Rzeszów	25. Przeworsk	74	Przeworsk	vereinigt
				75	Próchnik	
				76	Leżajsk	vereinigt
				77	Grodzisko	
		Rozwadów	26. Rozwadów	78	Rozwadów	vereinigt
				79	Nisko	

B. Oberlandes=Gericht zu Lemberg.

Regierung	Landesgerichte	Bezirks=Collegial=Gerichte	Bezirkshauptmannschaften		Bezirksgerichte	
II. Lemberg	IV. Przemyśl	Jaroslau	1. Jaroslau	1 2 3	Jaroslau Radymno Sieniawa	vereinigt
		Dubiecko dem Landesgerichte in Przemyśl zugewiesen	2. Dubiecko	4 5 6	Dubiecko Dynów Bircza	vereinigt
		Landesgericht in Przemyśl als Bezirks=Collegialgericht	3. Przemyśl	7 8	Przemyśl Niżankowice	vereinigt
				9 10	Mościska Sądowa Wisznia	vereinigt
		Jaworów	4. Jaworów	11 12 13	Jaworów Krakowiec Niemirów	vereinigt
		Lubaczów zugewiesen nach Jaworow	5. Lubaczów	14 15	Lubaczów Błażów	vereinigt
	V. Sambor	Sanok	6. Sanok	16 17 18 19	Sanok Szczawne Lisko Baligród	vereinigt
		Dobromil zugewiesen nach Sanok	7. Dobromil	20 21 22	Lutowiska Ustrzyki Dolne Dobromil	vereinigt
		Landesgericht in Sambor als Bezirks=Collegialgericht	8. Sambor	23 24	Sambor I. Section Bronica	vereinigt
				25 26	Sambor II. Section Starasól	vereinigt
		Staremiasto zugewiesen dem Landesgerichte in Sambor	9. Stare miasto	27 28 29	Staremiasto Turka Borynia	vereinigt
		Drohobycz	10. Drohobycz	30 31	Drohobycz I. Section Podbusz	vereinigt
				32 33	Drohobycz II. Section Medenice	vereinigt

Regierung	Landesgerichte	Bezirks-Collegial-Gerichte	Bezirkshauptmannschaften		Bezirksgerichte	
II. Lemberg	V. Sambor.	Stryj	11. Stryj	34	Stryj	vereinigt
				35	Żydaczów	
				36	Skole	vereinigt
				37	Synowódzko Wyżne	
	VI. Lemberg	Grodek	12. Grodek	38	Komarno	
				39	Grodek	vereinigt
				40	Janów	
		Żołkiew	13. Zołkiew	41	Żołkiew	
				42	Kamionka Strumiłowa	vereinigt
				43	Mosty Wielkie	
			14. Rawa	44	Rawa	vereinigt
				45	Uhnów	
		Sokal	15. Sokal	46	Sokal	
				47	Bełz	vereinigt
				48	Radziechów	
		Brody	16. Brody	49	Brody	
				50	Sokołówka	vereinigt
				51	Leszniów	
		Złoczów	17. Złoczów	52	Złoczów	
				53	Busk	vereinigt
				54	Gliniany	
				55	Przemyślany	
		Landesgericht Lemberg als Bezirks-Collegial-Gericht	Die Stadt Lemberg ist unmittelbar der Regierung untergeordnet	56	Lemberg I. Section	
				57	„ II. „	
				58	„ III. „	
				59	„ IV. „	
		Landesgericht Lemberg als Bezirks-Collegial-Gericht	18. Lemberg	60	Lemberg Umgebung	vereinigt
				61	Winniki	
				62	Szczerzec verein. mit Lemberg II. Sec.	
				63	Kulików verein. mit Lemberg III. Sec.	
			19. Chodorów	64	Mikołajów	
				65	Bóbrka	vereinigt
				66	Chodorów	

C. Oberlandes-Gerichts-Senat zu Stanislau.

Regierung	Landesgerichte	Bezirks-Collegialgerichte	Bezirks-Hauptmannschaften		Bezirksgerichte	
III. Stanislau	VII. Tarnopol	Landesgericht Tarnopol als Bezirks-Collegialgericht	1. Załośce	1	Załozce	vereinigt
				2	Podkamień	
				3	Zborów	
			2. Tarnopol	4	Tarnopol I. Section	vereinigt
				5	„ II. Section	
				6	Zbaraż	
			3. Skałat	7	Skałat	vereinigt
				8	Grzymałów	
				9	Toki	
		Trembowla	4. Trembowla	10	Trembowla	vereinigt
				11	Złotniki	
				12	Chorostków	
				13	Mikulińce	
		Czortków	5. Czortków	14	Czortkow	vereinigt
				15	Husiatyn	
				16	Jagielnica	
			6. Buczacz	17	Buczacz	vereinigt
				18	Jazłowiec	
				19	Uścieczko	
		Borszczów provis. mit dem Sitze in Zaleszczyk	7. Borszczów	20	Borszczów	vereinigt
				21	Jezierzany	
				22	Mielnica	vereinigt
				23	Zaleszczyki	
		Brzeżan	8. Podhajce	24	Podhajce	vereinigt
				25	Manasterzyska	
			9. Brzeżan	26	Brzeżan	vereinigt
				27	Kozowa	
		Bursztyn zugewiesen nach Brzeżan	10. Bursztyn	28	Bursztyn	vereinigt
				29	Rohatyn	
				30	Maryampól	

Regierung	Landesgerichte	Bezirks-Collegialgerichte	Bezirks-Hauptmannschaften		Bezirksgerichte	
III. Stanislau	VIII. Stanislau	Kałusz	11. Kałusz	31	Kałusz	vereinigt
				32	Wojniłów	
				33	Żurawno	
			12. Dolina	34	Dolina	vereinigt
				35	Bolechów	
				36	Rożniatów	
		Landesgericht Stanislau als Bezirks-Collegial-Gericht	13. Stanislau	37	Stanislau	vereinigt
				38	Halicz	
				39	Bohorodczany	
			14. Tyśmienica	40	Tyśmienica	vereinigt
				41	Tłumacz	
				42	Ottynia	
		Nadworna dem Landesgerichte in Stanislau zugewiesen	15. Nadworna	43	Nadworna	vereinigt
				44	Delatyn	
				45	Sołotwina	
		Horodenka dem Bezirks-Collegialgerichte Kolomea zugewiesen	16. Horodenka	46	Horodenka	vereinigt
				47	Obertyn	
				48	Gwoździec	vereinigt
				49	Śniatyn	
		Kolomea	17. Kolomea	50	Kolomea	vereinigt
				51	Zabłotów	
				52	Jabłonów	
				53	Peczeniżyn	
			18. Kutty	54	Kutty	vereinigt
				55	Kossów	

2. Beilage zu Nro. 94.

A. Regierungs-Gebiet Krakau.

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisheriger politischer Bezirk	Pfarren	Gemeinden
1	**Chrzanów**	1	Chrzanów	Jaworzno	Jaworzno	Byczyna mit Jeziorki
					—	Ciężkowice
					—	Dąbrowa Narodowa mit Baraki
					—	Długoszyn
					Chrzanów	Góry Łuszowskie
					Jaworzno	Jaworzno mit Attin.
					—	Jeleń
					Kościelec	Luszowice
					Jaworzno	Podłęże Wójtowskie
					—	Szczakowa
				Chrzanów	Kościelec	Balin
					Bobrek	Bobrek und Bobrowniki
					—	Chełmek
					Chrzanów	Chrzanów Stadt
					Kościelec	Cezarówka
					Libiąż wielki	Dąb
					Bobrek	Gorzów
					—	Gromiec
					Chrzanów	Kąty
					Libiąż wielki	Libiąż Mały mit Wymysłów
					—	Libiąż Wielki mit Moczydło
					Bobrek	Ostropole
		2	Trzebinia	Trzebinia	Płaza	Bolęcin
					Płoki	Czyżówka
					Trzebinia	Dulowa
					Nowa Góra	Filipowice
					Trzebinia	Górka mit Miechów
					Trzebinia	Karniowice Florkiewicz
					Kościelec	Kościelec
					Trzebinia	Młoszowa
					—	Myślachowice
					Płaza	Piła
					—	Płaza mit Oblaszki und Siemata
					Płoki	Płoki
					Kościelec	Pogorzyce mit Kazimierówka
					Płoki	Psary
					Trzebinia	Siersza
					—	Trzebinia Markt
					—	Trzebinia Dorf mit Wypychów

Post.-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post.-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisheriger politischer Bezirk	Pfarren	Gemeinden
1	**Chrzanów**	2	**Trzebinia**	Trzebinia	Trzebinia	Trzebionka
					—	Wodna
				Alwernia	Babice	Babice
					—	Jankowice
					Babice	Kwaczała mit Siemata
						Mętków
					Poremba	Okieśnia
					Babice	Olszyny
					Regulice	Regulice
					Babice	Rozkochów
					—	Wygiełzów mit Lipowice
					—	Zagórze
					—	Żarki
					—	Źródła
		3	**Krzeszowice**	Krzeszowice	Rudawa	Brzezinka
					Krzeszowice	Czatkowice
					Nowa Góra	Czerna
					Rudawa	Dubie
					Krzeszowice	Gwoździec
					Bolechowice	Kobylany
					Krzeszowice	Krzeszowice Markt
					Płoki	Łgota
					Nowa Góra	Miękina
					Rudawa	Młynka
					—	Nielepice
					Nowa Góra	Nowa Góra mit Niwka
					Rudawa	Nowojowa Góra
					Nowa Góra	Ostrzężnica
					Paczołtowice	Paczołtowice mit Debnik
					Rudawa	Pisary mit Nieklucz
					—	Radwanowice
					—	Rudawa
					Tęczynek	Tęczynek mit Charbielów
					Rudawa	Siedlec
					Tęczynek	Wola Filipowska
					Paczołtowice	Zary
					Krzeszowice	Zbik mit Zawierzbie
				Trzebinia	Regulice	Grojec
					—	Nieporaz
					Tęczynek	Rudno
				Alwernia	Poremba	Alwernia Markt
					—	Brodła
					—	Mirów
					—	Podłęże

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisheriger politischer Bezirk	Pfarren	Gemeinden
1	Chrzanów	3	Krzeszowice	Alwernia	Poremba	Poręba mit Potok und Skowronek
					—	
2	Krakau	4	Krakau I. Section	Krakau	St. Stephan	Kawiory
					—	Krowodrza
					—	Łobzów mit Grammatyka
					—	Nowa wieś Narodowa
					St. Maria, St. Anna, Allerheiligen, Heiligen Kreuz	Krakau Stadt
					St. Florian	Kleparz Vorstadt
					St. Nicolaus	Piaski —
					—	Wesoła
		5	Krakau II. Sect.		St. Stephan	CzarnaWieś
					St. Nicolaus	Piaski
					—	Grzegórzki
					Zwierzyniec	Półwsie
					—	Zwierzyniec
					Aller Heiligen	Stradom Vorstadt
					—	Smolińsko
					—	Nowy Świat
					—	Rybaki
					Corpus Christi	Kazimierz
		6	Mogiła	Mogiła	Raciborowice	Batowice
					St. Nicolaus in Krakau	Beszcz mit Głembinów
					Raciborowice	Bieńczyce
					—	Boleń
					—	Boszutów
					Ruszcza	Branice
					—	Chałupki mit Holendry
					Czulice	Czulice
					Mogiła	Czyżyny
					St. Nicolaus in Krakau	Dabie
					Ruszcza	Dojazdów
					Raciborowice	Dziekanowice mit Sudoł
					Górka	Górka Kościelnicka
					Czulice	Głeboka
					Pieszow	Grembałów
					Raciborowice	Kantorowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisheriger politischer Bezirk	Pfarren	Gemeinden
2	Krakau	6	Mogiła	Mogiła	Czulice	Karniów
					—	Kosmyrzów
					Górka	Kościelniki und Cło
					Pleszów	Krzesławice
					Ruszcza	Krzystoforzyce
					Pleszów	Kujawy
					Górka	Las Kościelnick mit Rogów
					Pleszów	Łubocza
					Mogiła und St. Nicolaus in Krakau	Łęg
					Ruszcza	Łuczanowice
					Raciborowice	Mistrzowice
					Mogiła	Mogiła
					Pleszów	Pleszow mit Kępa Kujawska
					Raciborowice	Prusy
					Ruszcza	Przylasek Rusiecki und kępa Rusiecka
					Raciborowice	Raciborowice mit Prawda
					St. Nicolaus in Krakau	Rakowice
					Ruszcza	Ruszcza mit Wola rusiecka
					Górka	Stanisławice
					Ruszcza	Stryjów
					Raciborowice	Sulechów
					Ruszcza	Wadów
					Raciborowice	Węgrzec
					Górka	Węgrzynowice
					—	Wolica mit Ochodza
					Czulice	Wróżenice
					Ruszcza	Wyciąże mit Przylasek wyciążki
					Raciborowice	Zesławice mit Dłubnia
					—	Zastów
				Balice	Zielonki	Bibice
					Bolechowice	Bolechowice mit Wola Bolechowska
					—	Brzezie Narodowe
					—	Brzezie Szlacheckie
					Zielonki	Garlica Murowana
					Giebułtów	Giebułtów und Trojadyn
					Zielonki	Górka Narodowa
					Bolechowice	Karniowice Męciszewskie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisheriger politischer Bezirk	Pfarren	Gemeinden
2	**Krakau**	6	Mogiła	Balice	Modlnica Wielka	Modlnica Wielka und Mała
					St. Nicolaus in Krakau	Olsza
					Giebułtow	Pękowice
					St. Nicolaus in Krakau	Prądnik Czerwony
					Heiliges Kreuz in Krakau	Pradnik Biały
					Modlnica wielka	Tomaszowice mit Podskalany
					Zielonki	Tonie
					Giebułtow	Trojanowice
					Bolechowice	Ujazd
					Zielonki	Witkowice
					Bolechowice	Zielków
					Zielonki	Zielonki mit Marszowice und Kapitulska
		7	Liszki		Morawica	Alexandrowice mit Kochanów u. Stefanów
					—	Baczyn mit Baczynek
					—	Balice mit Werychow und Podkamycze
					—	Borów
					—	Brzoskwinia mit Brzoskwinki
					—	Budzyn
					—	Cholerzyn
					—	Chrosna
					Sanka Południowa	Frywald
					Morawica	Kleszczów
				Krzeszowice	Rudawa	Niegoszowice mit Sowiarki
					Bolechowice	Wieckowice
				Balice	St. Stephan in Krakau	Morawica, Wielka und Mała
					—	Mydlniki
					—	Rząska Duchowna
					—	Rząska Szlachecka
					Morawica	Szczyglice
					Mydlnica Wielka	Zabierzów
					Zalas	Zalas
				Alwernia	Sanka Południowa	Sanka północna und Południowa
				Czernichów	Czernichów	Czernichow mit Ratanice und Bór

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisheriger politischer Bezirk	Pfarren	Gemeinden
2	**Krakau**	7	**Liszki**	Czernichów	Czernichów	Czernichówek
					Rybna	Czułów
					—	Czułówek
					Czernichów	Dąbrowa Szlachecka
					—	Grotowa
					Liszki	Jeziorzany
					Czernichów	Kamień und Łęk
					—	Kłokoczyn mit Bugaj Kępa und Pasieka
					Morawica	Mników
					Rybna	Przeginia Duchowna
					Czernichów	Przeginia Narodowa
					Liszki	Rączna
					Czernichów	Rusocice
					Rybna	Rybna
					Liszki	Sciejowice mit Dąbrówka
					Czernichów	Sułkowa
					—	Wołowice mit Niwka und Krzemieniki
					—	Zagacie
				Liszki	Zwierzyniec	Bielany
					St. Stephan in Krakau	Bronowice Wielkie
					St. Maria in Krakau	Bronowice Małe
					Zwierzyniec	Chełm mit Zakamycze
					Liszki	Kaszów
					—	Liszki mit Wojtowstwo
					—	Nowa Wieś Szlachecka
					Zwierzyniec	Olszanica mit Bory Olszanieckie
					Liszki	Piekary
					Zwierzyniec	Przegorzały
					Liszki	Smierdząca mit Kąty
					Zwierzyniec	Wola Justowska

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Podgórze**	8	**Podgórze oder Krakau III. Sect.**	Podgórze	Podgórze	Podgórze mit Stawisko
				Dębniki		Dębniki
				Zakrzówek		Zakrzówek
				Ludwinów		Błonie Katarzyńskie
						Ludwinów
				Kapelanka		Kapelanka
				Pychowice		Pychowice
				Myślenice		Łagiewniki
				Kobierzyn		Kobierzyn
				Wola-Duchacka		Wola Duchacka
				Przewóz		Płaszow mit Rybitwy
				Prokocim	Bierzanów	Prokocim
				Bierzanów		Bierzanów
				Kokołów	Grabie	Brzegi
				Przewóz		Przewóz
				Grabie		Grabie
						Zymbrzeg mit Szczurów
		9	**Skawina**	Jaszkowice	Pobiedr	Jaszkowice
				Paszkówka		Paszkówka mit Pobiedr
				—		Benczyn
				Wielkie drogi		Wielkie drogi
				Sosnowice		Sosnowice
				Polanka Haller	Krzęcin	Polanka Haller
				Krzęcin		Krzęcin
				Facimiech		Facimiech
				Ochodza		Ochodza
				Zelczyna		Zelczyna
				Borek Nobile		Borek Nobile
				Gołuchowice		Gołuchowice
				Jurczyce	Radziszów	Jurczyce
				Radziszów		Radziszów
					Wola Radziszowska	Wola Radziszowska
				Skawina Stadt	Skawina	Skawina Stadt
				Korabniki		Korabniki
				Sidzina Furdzik		Sidzina Furdzik
				Tyniec	Krzęcin	Pozowice
					Skawina	Rzozów
					—	Samborek
					Tyniec	Kopanka
					—	Tyniec

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	Podgórze	9	Skawina	Tyniec	Tyniec	Kostrze
					Gaj	Opałkowice
					Mogilany	Buków
				Koło Tynieckie	Tyniec	Koło Tynieckie
				Bodzów		Bodzów
				Skotniki		Skotniki
				Borek Fałecki	Gaj	Borek Fałęcki
				Jugowice	Podgórze	Jugowice
				Swoszowice	Kosocice	Swoszowice
				Siarczana góra	—	Siarczana Góra
				Lusina	Gaj	Lusina
				Libiertów	—	Libiertów
				Gaj	—	Gaj
				Brzyczyna	Skawina	Brzyczyna
				Chorowice	Mogilany	Chorowice
				Mogilany	—	Kulerzów
				—	—	Mogilany
				—	Głogoczów	Głogoczów
				Konary	Mogilany	Konary
				Włosań		Włosań
				Wróblowice	Wróblowice	Wróblowice
				Gołkowice		Gołkowice
				Kurdwanów		Kurdwanów
				Biskupice		Wraszowice mit Pokrzewnica
					Świątniki Górne	Świątniki Górne und Góry Świątnicze
		10	Wieliczka	Bierzanów	Bierzanów	Kaim
				Piaski	Kossociee	Piaski Wielkie und Małe
						Rząka
				Rajsko		Rajsko
				Kossocice		Kossocice
						Soboniowice mit Strzałkowice
				Ochojno Górne	Podstolice	Ochojno Dolne
				—	—	Ochojno Górne
				Podstolice	Kossocice	Zbydniowice
				Rzeszotary	Podstolice	Podstolice
				Biskupice		Rzeszotary
				Bugaj	Wieliczka	Byszyce
				Gorzków		Bugaj
				Raciborsko		Gorzków
						Raciborsko mit Wilkowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Podgórze**	10	**Wieliczka**	Janowice-Włodek	Wieliczka	Janowice-Włodek
				Sygneczów		Sygneczów m. Sroczyce
				Siercza		Siercza mit Klasno und Wolica
				Krzyszkowice		Krzyszkowice
				Pawlikowice		Pawlikowice mit Taszyce
						Kózmice Małe
				Siepraw		Kózmice Wielkie
				Pawlikowice		Rożnowa
				Wieliczka Stadt		Wieliczka Stadt mit Grabówka
						Lednica und Mierzączka
				Kokotów		Kokotów und Śledziejowice
				Łyczonka	Siepraw	Łyczonka
				Kokotów	Wieliczka	Bogucice mit Czarnochowice
					—	Zabawa
				Sułków	—	Sułków
				Szczygłów	Biskupice	Szczygłów
				Bodzanów	Bodzanów	Bodzanów
				Chorągwica	Wieliczka	Chorągwica
				Mietniów	—	Mietniów
				Tomaszkowice	Biskupice	Tomaszkowice
				Przebieczany		Przebieczany
				Biskupice-Konopka		Biskupice mit Trąbki und Darczyce
				Sułów		Sułów
				Łazany	Łazany	Łazany mit Wola Podłazańska
				Jawczyce		Jawczyce
				Bielczyce	Bodzanów	Kawki
				—	Brzezie	Surówki
				Zborowek	Biskupice	Zborowek mit Zabłocie
				Sławkowice		Sławowice
				Dobranowice		Dobranowice mit Wola Dobranowska
				Niżowa	Łazany	Niżowa
				Staniątki	Bodzanów	Ochmanów mit Zagórze
					Wieliczka	Węgrzec Wielki und Mały
				Kokotów		Strumiany
						Mała Wieś
				Staniątki	Bodzanów	Zakrzów mit Zakrzowek

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Podgórze**	11	Niepołomice	Niepołomice	Niepołomice	Niepołomice mit Moszczęcin und Chobów
					Zabierzów	Wola Batorska
						Zabierzów und Wola Zabierzowska
					Niepołomice	Kłay und Paszyna
				Brzezie	Brzezie	Brzezie mit Gruszki
				Grodkowice		Szarów
				Brzezie		Dąbrowa
				Staniątki	Staniątki	Staniątki mit Podborze und Chroszcze
					Niepołomice	Podłęże
					Bodzanów	Słomiróg
					Brzezie	Suchoraba
				Czyżów		Czyżów
				Biskupice		Świątniki Dolne und Szczytniki
				Zborczyce		Zborczyce
				Staniątki	Niepołomice	Kółko
4	**Kenty**	12	Kenty	Pisarzowice	Pisarzowice	Pisarzowice
				Wilamowice	Wilamowice	Wilamowice Markt
				Kobiernice	Kenty	Kobiernice
				—	Międzybrodzie ad Lipnik	Międzybrodzie ad Kobiernice
				Osiek	Kozy	Bujaków
				Czaniec	Czaniec	Czaniec
				—	—	Porąbka
				Kenty	Kenty	Kenty Stadt
				Bulowice	Bulowice	Bulowice
				Nidek	Nidek	Nidek
				Witkowice	Witkowice	Witkowice
				Głembowice	Głembowice	Głembowice
				Osiek	Kenty	Nowa Wieś
				—	Osiek	Malec
				—	—	Osiek
				—	—	Łęki
				—	Bielany	Bielany
				—	Pisarzowice	Hecnarowice
				Kańczuga	Kenty	Kańczuga
		13	Oświęcim	Bestwin	Jajuszowice	Jajuszowice
				Brzeszcze	Oświęcim	Brzeszcze mit Budy
				—	—	Przecieszyn
				—	—	Skidzyn
				—	—	Wilczkowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
4	**Kenty**	13	**Oświęcim**	Rajsko	Oświęcim	Rajsko
				—	—	Harmenze
				Brzezinka ad Zator	—	Brzezinka ad Zator
				—	—	Stare Stawy
				Oswięcim	—	Babice
				—	—	Brzoszkowice
				—	—	Oświęcim Stadt
				—	—	Pławy
				Klucznikowice	—	Klucznikowice
				Kruki	—	Kruki
				Dwory	—	Dwory mit Las
				—	Włosienica	Monowice
				Włosienica	—	Włosienica
				Poręba Wiel:	Poręba Wielka	Poręba Wielka
				—	Grojec	Łazy
				Polanka Wielka	Polanka Wielka	Polanka Wielka
				Grojec	Grojec	Grojec
				—	—	Zaborze mit Stawy
		14	**Andrychau**	Andrychau	Andrychau	Andrychau Stadt
				—	—	— Dorf
				—	—	Sulkowice
				—	—	Targanica
				—	—	Roczyny
				—	—	Brzezinka ad Andrychau
				Wieprz ad Andrychau	Wieprz	Wieprz ad Andrychau
				Zator	Rzyki	Rzyki
		15	**Biała**	Wilkowice	Wilkowice	Meszna
				—	Łodygowice	Bystra
				—	Wilkowice	Wilkowice
				—	—	Mikluszowice
				Biała	Biała	Biała, Stadt
				Lipnik	Lipnik	Lipnik mit Leszczyn
				—	Biała	Biała, Vorstadt
				—	Lipnik	Straconka
				—	Międzybrodzie ad Lipnik	Międzybrodzie ad Lipnik
				Hałcnów	Hałcnów	Hałcnów
				Bestwina	Komorowice	Komorowice
				—	Bestwina	Janowice
				—	—	Bestwina mit Bark

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
4	Kenty	15	Biała	Bestwina	Bestwina	Bestwinka
				—	Kaniów	Kaniów Bestwinski
				—	—	— Stary
				—	Dańkowice	Dańkowice
				—	—	Kaniów Dańkowskie
				Stara Wieś Górna	Stara Wieś Dolna	Stara Wieś Górna
				— Dolna	Stara Wieś Dolna	— — Dolna
				Kozy	Kozy	Kozy
5	Seypusch oder Żywiec	16	Seypusch oder Żywiec	Łodygowice	Łodygowice	Bór Wilkowski
				—	—	— Łodygowski
				—	—	Rybarzowice
				—	—	Buczkowice
				Żywiec	Żywiec	Żywiec, Stadt
				—	—	Isep Sporysz und Obszar
				—	—	Trzebinia
				—	—	Swinna
				—	—	Przyłęków
				Slemień	Rychwałd	Rychwałdek
				—	Slemień	Pewel
				—	Rychwałd	Gilowice
				Rychwałd	—	Rychwałd
				—	—	Kocierz ad Rychwałd
				Łękawica ad Rychwałd	—	Łękawica
				—	—	Okrajnik
				—	—	Oczków
				Moszczanica	Żywiec	Moszczanica
				—	Rychwałd	Kocierz u. Łysina ad Moszczanica
				Wieprz ad Sejpusch vel Żywiec	Cięcina	Bruśnik
					—	Bystra
					—	Juszczyna
				—	—	Wieprz ad Żywiec
				—	Żywiec	Zabłocie
				—	—	Żywiec Stary
				—	—	Zadziele
				—	—	Międzybrodzie ad Wieprz
				—	—	Czernichów
				—	—	Tresnia
				—	—	Zarzyce
				—	—	Pietrzykowice
				—	—	Sienna
				—	—	Leśna

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
5	Seypusch oder Żywiec	16	Seypusch oder Żywiec	Wieprz ad Sejpusch oder Żywiec	Radzichowy	Radzichowy
				—	—	Ostre
				—	—	Lipowa
				—	—	Słotwina
				Łodygowice	Szczyrk	Szczyrk et Salmopol
				—	Łodygowice	Grodzisko Stare, Nowe und Wilkowskie
				—	—	Kalna
				—	—	Łodygowice
				—	—	Hucisko
				—	—	Bierna
				—	—	Glemieniec
		17	Milówka	Wieprz ad Seypusch oder Żywiec	Milówka	Milówka
					—	Cisiec
				—	Cięcina	Cięcina
				Kameśnica	Milówka	Kameśnica
				Sól	Rajcza	Sól
				—	Milówka	Szare
				—	—	Nieledwia
				Ryczerka Górna	Rajcza	Ryczerka Górna
				— Dolna	—	— Dolna
				Rajcza	—	Rajcza
				Wieprz ad Seypusch	—	Ujsól
				oder Żywiec	Milówka	Żabnica
		18	Jeleśnia	Żywiec	Jeleśnia	Sopotnia Mała
				—	—	Sopotnia Wielka
				—	—	Korbielów
				—	—	Krzyżowa et Krzyżówka
				—	—	Przyborów
				—	—	Koszarawa
				—	—	Hucisko
				—	—	Pewel Wielka
				—	—	Jeleśnia
				—	—	Mutne
				—	—	Pewel mała
				Slemień	Slemień	Pewełka
				—	—	Kurów
				—	—	Kocoń
				—	—	Las
				—	—	Slemień

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Wadowice**	19	**Wadowice**	Wadowice	Wadowice	Wadowice, Stadt
				Zawadka	—	Zawadka
				Chocznia	Chocznia	Chocznia
				Tomice	Wadowice	Tomice
				Radocza	Radocza	Radocza mit Radocka góra
				Ryczów	Woźniki	Żygodowice
				—	—	Woźniki
				Tłuczań Górny	Tłuczań Górny	Tłuczań Górny
				—	—	Tłuczań Dolny
				Kossowa	—	Kossowa
				—	—	Chrząstowice
				Brzeznica	Marcy Poręba	Nowy dwór et Owsianka
				—	—	Brzeznica
				Kopytówka	—	Kopytówka
				—	Pobiedr	Brzezinka ad Kopytówka
				Marcy Poręba	Marcy Poręba	Marcy Poręba
				Lgota	Witanowice	Lgota
				Witanowice	—	Witanowice
				Roków	—	Babice
				—	Wadowice	Roków
				Klecza	Klecza	Klecza Dolna et Średnia
				Wysoka	Marcy Poręba	Wysoka ad Kalwaria
				Barwałd Górny	Barwałd Średni	Barwałd Górny
				— Średni	—	— Średni
				— Dolny	Klecza	— Dolny
				Łękawica	—	Łękawica ad Kalwaria
						Ołatówka et Brankówka
				Skawce	Mucharz	Skawce
				Sleszowice	—	Sleszowice
				Jaszczurowa	—	Jaszczurowa mit Jamnik
				—	—	Mucharz
				Swinna Poręba	—	Swinna Poręba
				Gorzeń Górny	Wadowice	Gorzeń Górny
				— Dolny	—	— Dolny
				— Dolny et Mikołay	—	Jaroszowice et Zaskawie
				Zator	—	Ponikiew
				—	Mucharz	Koziniec
				—	Wadowice	Hobot

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	Wadowice	19	Wadowice	Zator	Chocznia	Kaczyna
				Inwałd	Inwałd	Zagornik
				—	—	Inwałd
				Frydrychowice	Frydrychowice	Frydrychowice
				Przybradź	—	Przybradź
		20	Zator	Zator	Zator	Zator, Stadt
				—	—	Piotrowice
				—	—	Laskowa
				Palczowice	Palczowice	Palczowice
				Smolice	—	Smolice
				Rudze	Zator	Rudze
					—	Trzebieńczyce
				Graboszyce	Graboszyce	Graboszyce
				Gierałtowice	Gierałtowice	Gierałtowice
				—	—	Gierałtowiczki
				Przeciszów	Przeciszów	Przeciszów
				—	—	Koło Lipowieckie
				—	Zator	Podolsze
				Spytkowice ad Zator	Palczowice	Grodzisko
				—	Spytkowice ad Zator	Bachowice
				—	—	Spytkowice ad Zator
				—	—	Miejsce
				Ryczów	Ryczów	Półwieś
				—	—	Ryczów
				Lipowa	Sytkowice ad Zator	Lipowa Nycz
				Tyniec	Tyniec	Łączany
		21	Myślenice	Landskron	Trzebonia	Trzebonia
				Krzywaczka	Krzywaczka	Krzywaczka
						Bęczarka
				Krzyszkowice	Siepraw	Krzyszkowice
				Zawada Szembek	—	Zawada-Szembek
				Jawornik	—	Jawornik
				Myślenice, Stadt	Myślenice	Myślenice, Stadt
				— Dom.	—	Polanka
				—	—	Borzęta
				—	—	Dolna Wieś
				—	—	Górna Wieś
				—	—	Bysina

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Wadowice**	21	**Myślenice**	Myślenice Dom.	Myślenice	Chełm
				—	—	Stróża
				—	Pcim	Pcim
				—	Lubień	Krzczonów
				—	—	Lubień
				—	—	Tęczyn
				—	—	Krzeczów
				Landskron	Trzebonia	Więciorka
				—	—	Zawadka
				Siepraw	Siepraw	Olszowice
				—	—	Siepraw et Kawencin
		22	**Landskron**	Zebrzydowice	Zebrzydowice	Zebrzydowice
				Kalwarya	—	Stanisław
				—	Przytkowice	Przytkowice
				—	Zebrzydowice	Kalwarya
				—	—	Brody mit Solca
				—	—	Bugai
				Zarzyce Małe	Lencze	Zarzyce Małe
				— Wielkie	—	— Wielkie
				Lencze	—	Lencze
				Podolany	—	Podolany
				Podchybie	Landskron	Podchybie
				Landskron	—	Landskron, Stadt
				—	Izdebnik	Izdebnik
				—	Sułkowice	Biertowice
				—	—	Rudnik
				—	—	Jasienica
				—	—	Sulkowice
				—	Landskron	Jastrzębia
				—	Harbutowice	Harbutowice
				—	Landskron	Baczyn
				—	Harbutowice	Palcza
				—	Landskron	Skawinki
				—	—	Zachełmna
				—	Stryszów	Stronie
				—	—	Leśnica
				—	—	Zakrzów
				Stryszów	—	Stryszów
				—	—	Dąbrówka
				Marcówka	—	Marcówka
				Landskron	Bienkówka	Bienkówka
				—	—	Jachówka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	**Jordanów**	23	**Jordanów**	Landskron	Łętownica	Bogdanówka
				Rabka	Rabka	Rabka
				—	—	Chabówka
				—	—	Ponice
				—	—	Rdzawka
				—	—	Skomielna Biała
				—	—	Słonne
				—	—	Zaryte
				Sieniawa	Raba Wyżnia	Rokiciny
				—	—	Sieniawa
				—	—	Bielanka
				RabaWyżnia	—	Raba Wyżnia
				Spytkowice	Spytkowice	Spytkowice ad Jordanow
				Wysoka	—	Wysoka ad Jordanow
				—	Rabka	Skawa
				—	Jordanów	Naprawa
				—	—	Malejowa
				Jordanów	—	Jordanów
				Bystra	—	Bystra
				Maków	Sidzina	Sidzina
				Bystra	Jordanów	Toporzysko
				Łętownia	Łętownia	Łętownia
				Skomielna Czarna	—	Skomielna Czarna
				Tokarnia	—	Tokarnia
				Więcierza	—	Więcierza
		24	**Maków**	Maków	Osielec	Osielec
				—	—	Wieprzec
				—	—	Kojszowka
				—	Maków	Juszczyn
				—	Zawoja	Skawica
				—	—	Zawoja
				—	Maków	Biała
				—	—	Grzechinia
				—	—	Maków
				Sucha	Sucha	Sucha
				—	—	Stryszawa
				—	—	Lachowice
				—	—	Kuków
				—	—	Krzeszów
				—	—	Tarnawa
				Zembrzyce	Zembrzyce	Zembrzyce
				Landskron	Maków	Zarnówka
				—	—	Budzów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	Jordanów	25	Mszana Dolna	Kasina	Kasina	Kasina
				Kasinka	Mszana Dolna	Kasinka mit Łopuszna
				Mszana Dolna	Mszana Dolna	Mszana Dolna
				—	—	Słomka
				—	—	Gliśne
				Poręba Wielka	—	Łostówka
				Olszówka	Olszówka	Raba Niżnia
				Poręba Wielka	Mszana Dolna	Mszana Górna
				—	—	Łętowe
					Niedzwiedź	Podobin et Zawada
						Lubomirz
						Poręba Wielka
						Witów
						Kunina
				Olszówka	Olszówka	Olszówka
				Poręba Wielka	Niedzwiedź	Niedzwiedź
8	Neumarkt oder Nowytarg	26	Neumarkt oder Nowytarg	Klikuszów	Klikuszów	Obidowa
				—	Szaflary	Pyżówka
				—	Klikuszów	Morawczyna
				—	—	Klikuszów
				—	—	Lasek
				Ludzimirz	Ludzimirz	Krauszów
				—	—	Długopole
				—	Neumarkt	Niwa
				—	Ludzimirz	Ludzimirz
				Neumarkt Stadt	Neumarkt	Neumarkt, Stadt oder Nowytarg
				Ludzimirz	Ludzimirz	Rogoznik
				Kościelisko	Szaflary	Maruszyna
				Szaflary	—	Szaflary
				—	—	Zaskale
				—	—	Skrzypne
				—	—	Bańsko
				—	—	Biały Dunajec
				—	—	Gliczarów
				Kościelisko	—	Zubsuche
				—	Zakopane	Zakopane
				Szaflary	Poronin	Poronin
				—	—	Murzasichle
				Kościelisko	Szaflary	Leśnica
				—	Białka	Groin
				Białka	—	Białka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
8	Neumarkt oder Nowytarg	26	Neumarkt oder Nowytarg	Białka	Białka	Bukowina
				—	—	Brzegi
				—	Neumarkt	Waxmund
				—	Ostrowsko	Ostrowsko
				—	Neumarkt	Gronków
				Łopuszna	Ostrowsko	Łopuszna
				Harklowa	Harklowa	Harklowa
				—	—	Knurów
				—	—	Szlembark
				Kościelisko	Maniow	Dębno
		27	Czarny Dunajec	Klikuszów	CzarnyDunajec	Pieniążkowice
				—	—	Odrowąż
				—	—	Zaluczne
				—	—	Dział
				Czarny Dunajec	—	Wróblówka
				—	—	Czarny Dunajec
				Kościelisko	—	Starebystre
				Czarny Dunajec	—	Podczerwone
				—	—	Ciche
				—	Chochołów	Chochołów
				Kościelisko	CzarnyDunajec	Międzyczerwone
				—	—	Ratułów
				Czarny Dunajec	Chochołów	Witów
				—	—	Dzianisz
				Kościelisko	Zakopana	Kościelisko
9	Bochnia	28	Bochnia	Bochnia, Stadt	Bochnia	Bochnia, Stadt
				—	—	Podedworze et Wójtowstwo
				—	—	Chodenice et Trinitatis
				Borek	Rzezawa	Ostrów Królewski
				Ostrów	—	— Szlachecki
				Borek	—	Borek
				Krzeczów	—	Jodłówka
				—	—	Rzezawa
				—	—	Krzeczów
				Łazy	Brzeznica	Łazy
				Bochnia	Krzyżanowice Wielkie	Krzyżanowice Wielkie
				Brzeźnica	Brzeźnica	Brzeźnica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Post-Nro.	Gemeinden	Post-Nro.
9	**Bochnia**	28	**Bochnia**	Łazy	Brzeźnica		Gorzkow	
				Niepołomice	Mikluszowice		Barczków mit Liski und Ryżki	
				Borck	Krzyżanowice wielkie		Gawłów mit Słomka und Turzec	
				—	—		Neu-Gawłów	
				Proszówki	—		Proszówki mit Krzyzanowice Małe und Wygoda	
				Niepołomice	Łapczyce		Stanisławice	
				—	—		Damienice	
				—	—		Cikowice	
				—	Bochnia		Kolanów	
				—	Łapczyce		Łapczyce	
				—	Chełm		Targowisko	
				—	—		Chełm, Siedlec und Moszczenica	
				Staniątki	—		Łęszkowice und Sielec	
				Niepołomice	—		Książniczek u. Książnice Wielkie	
				Gierczyce	—		Gierczyce	
				Grotkowice	Brzezie		Grotkowice	
				—	—		Łysokanie	
				Gierczyce	Chełm		Dąbrowica	
					Sobolów		Niszkowice, Grabina u. Rubinka	
				—	—		Czeryczka	
				Sobolów	—		Sobolów	
				—	—		Sieradzka und Żonia	
				Nieprześnia	—		Nieprześnia	
				Stradomka	—		Stradomka	
				Buczyna	—		Włostowice ad Buczyna	
				Dąbrowica	Niegowice		Dąbrowica u. Chrostowa	
				—	—		Podgrodzie mit Wieniec	
				Niegowice	—		Niegowice	
				—	—		Marszowice	
				—	—		Klęczany	
				Pierzchowice	—		Pierzchów	
				—	—		Pierzchowiec	
				—	—		Nieznanowice	
				—	—		Jaroszówka	
				Cichawa	—		Cichawa	
				Wiatowice	—		Krakuszowice	
				—	—		Liplas	
				—	—		Wiatowice	
				Niewiarów	—		Niewiarów et Świdówka	

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	Bochnia	29	Uście Solne	Uście Solne	Uście Solne	Uście Solne und Łony
				Popędzina	—	Popędzina
				Barczków	—	Barczków
				Wrzępia	Cerekiew	Wrzępia, Micnale und Radziejów
				Cerekiew	—	Cerekiew mit Czesławice
				—	—	Bessów
				Bienkowice	—	Bienkowice bei Uście solne
				Wola Przemykowska	Szczurowa	Wola Przemykowska mit Kopacze
				Górka	—	Górka mit Kopaniny und Sokale
				Dołęga	Zaborów	Dołęga
				Szczurowa	Szczurowa	Szczurowa mit Brzezinki und Zakręcie
				—	—	Rylowa
				—	—	Rzachowa
				Zaborów	Zaborów	Zaborów
				—	—	Kwików
				—	—	Pojawie
				Radłów	Szczurowa	Niedzieliska
				—	—	Rajsko
				Dombrówka Morska	Strzelce Wielkie	Dombrówka Morska mit Witowska
				Strzelce Wielkie	—	Strzelce Wielkie
				Srzelce Małe	—	— Małe
				Niedary	Uście Solne	Niedary
				Niepołomice	Mikluszowice	Swiniarów mit Sierosławice
				—	—	Mikluszowice
				—	—	Gawłówek
				—	—	Wola Drwińska mit Zielona
				—	—	Drwina
				—	—	Dziewin
				—	—	Wyżyce mit Stryjów
				—	—	Bogucice
				—	Okulice	Okulice mit Bratuczyce und Radziejów
				Borek	—	Debina mit Buczów
				—	—	Dombrówka
				—	Mikluszowice	Majkowice
				Zatoka	—	Zatoka mit Wolica
				Niepołomice	—	Trawniki
				—	—	Grobla mit Krzykówka und Ispina

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	Bochnia	30	Brzesko	Radłów	Borzęcin	Borzęcin mit Waryż
				—	—	Bielcza
				Przyborów	Szczepanów	Rysie mit Rude
				—	—	Przyborów
				—	—	Łęki bei Przyborów
				Szczepanów	—	Szczepanów
				Wokowice	—	Wokowice
				Dembno	—	Styrkowice
				—	Dembno	Biadoliny Szlachetne
				—	—	Dembno
				—	—	Wola Dembińska
				—	—	Perła
				—	—	Jastew
				Szczepanów	Szczepanów	Mokrzyska mit Bucze
				Jasień	Jasień	Grady, Nowa Wieś mit Kopaliny
				—	—	Jasień
				Jadowniki	Jadowniki Podgórne	Maszkienice
				—	—	Jadowniki
				Brzesko	Brzesko	Brzesko Markt
				—	—	Słotwina
				—	—	Brzezowiec
				Okocim	Poręba	Okocim
				Wiśnicz	—	Uszwica
				Poremba	—	Poremba
				Uszew	Uszew	Uszew
				—	—	Zawada Wielka
				Gnojnik	Gnojnik	Gnojnik
		31	Wiśnicz	Chronów	Chronów	Chronów mit Łopuszna und Borowna
				Wiśnicz	Lipnica	Borowna
				Gosprzydowa	Gosprzydowa	Gosprzydowa
				Lipnica	Lipnica	Lipnica Górna
				—	—	— Dolna
				—	—	Lipnica
				Wojakowa	Rajbrot	Rajbrot
				—	Wojakowa	Wojakowa
				Dobrocierz	—	Dobrocierz
				Połom Mały	—	Połom Mały
				Iwkowa	—	Brzezówka mit Porąbka
				—	Iwkowa	Iwkowa
				Jurkow	Tropie	Wytrzyszczka
				Będzieszyna	—	Będzieszyna
				Tymowa	Tymowa	Tymowa
				Jurkow	Czchów	Tworkowa mit Łacniowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	Bochnia	31	Wiśnicz	Jurków	Czchów	Jurków
				Czchów Stadt	—	Czchów Stadt
				Lewniowa	Biesiadki	Lewniowa
				Wiśnicz	Wiśnicz	Łomna
				Gierczyce	—	Lexandrowa
				Wiśnicz	—	Połom
				—	Wiśnicz Stary	Wiśnicz Stary
				—	—	— Mały
				—	—	Kobyle
				—	—	Wiśnicz
				—	—	Dołuszyce
				—	—	Kurów
				—	—	Kopaliny
				—	—	Olchawa
				Trzciana	Trzciana	Trzciana mit Glinnik
				Leszczyna	—	Leszczyna
				Rdzawa	—	Rdzawa
				Kamienna	—	Kamienna mit Pasierbiec
				Trzciana	Rzegocina	Bełdno
				Gierczyce	—	Rzegocina
				—	—	Łąkta Dolna
				—	—	— Górna
				Kierlikówka	—	Kierlikówka
				Rozdziele	—	Rozdziele Górne
				—	—	— Dolne
				Gierczyce	—	Bytomska
				Ujazd	—	Ujazd
				Niszkowska Wola	Pogwizdów	Niszkowska Wola
				Pogwizdów	—	Niszkowice Wielkie
				—	—	Pogwizdów
				Zawada Wielka	—	Zawada
				Lipnica	Królówka	Królówka
				—	—	Cichawka
10	Dobczyce	32	Dobczyce	Dobczyce Stadt	Dobczyce	Dobczyce Stadt
				Niezdów	Dziekanowice	Niezdów
				Dobczyce	Dobczyce	Skrzynka
				—	—	Kornatka und Burletka
				Brzezowa	Łapanów	Brzezowa und Targoszyna
				Osieczany	Droginia	Osieczany
				Droginia	—	Droginia

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	**Dobczyce**	32	**Dobczyce**	Droginia	Wiśniowa	Lipnik
				—	Trzemeśnia	Zasań
				Trzemeśnia	—	Trzemeśnia
				—	—	Łęki
				—	—	Poremba
				Raciechowice	Raciechowice	Raciechowice und Sosnowa
				—	—	Poznachowice Dolne
				Poznachowice	—	— Górne
				—	—	Czasław und Wzary
				Glichów	—	Glichów und Czermin
				Wiśniowa	Wiśniowa	Wiśniowa
				—	—	Wierzbianowa und Kobielnik
				—	—	Węglówka
				—	Gdów	Stryszow
				Komorniki	Raciechowice	Komorniki
				Mierzyn	—	Mierzyn
				—	Gdów	Kwapinka
				Czechówka	Zakluczyn	Czechówka
				Zakluczyn	—	Zakluczyn ad Siepraw
				Stojowice	—	Stojowice
				Siepraw	Droginia	Brzaszowice und Popowice
				Gdów	Raciechowice	Krzyworzeka
				Raciechowice	—	Sosnowa
				Zalesiany	Gdów	Zalesiany
				Zręczyce	—	Zagorzany und Wola Zręczycka
				Gdów	—	Stadniki
				—	—	Kedzierzynka
				Zręczyce	—	Zręczyce
				—	—	Podolany
				Gdów	—	Gdów und Grybowa
				—	—	Fałkowice
				Bielczyce	—	Bielczyce
				Winiary	Dziekanowice	Winiary, Rudnik Hucisko und Kamel
				Kunice	—	Kunice
				Sieraków	—	Dziekanowice
				—	—	Sieraków und Zbyszówka
				—	—	Nowa Wieś
				Bienkowice	—	Bienkowice und Szacze
				Jankówka	—	Jankówka
				Grajów	Wieliczka	Grajów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	**Dob-czyce**	33	Łapanów	Skrzydlna	Skrzydlna	Przenosza
				Janowice	—	Gruszów und Godusza
				—	Góra Ś. Jana	Pogórzany
				Szczyrzyce	—	Góra Ś. Jana
				—	—	Pobręczyn
				Słupie	—	Słupie mit Podczace
				Mstów	—	Mstów
				Szczyrzyce	—	Abramowice
				—	—	Smykań
				—	—	Szczyrzyce
				Janowice	—	Dobroniów
				—	Skrzydlna	Janowice
				—	—	Markuszowa
				—	—	Raciborzany
				Zegartowice	St. Johannsberg	Krzesłowice und Kwasowice
				—	Raciechowice	Dąbie mit Bukownik
				—	St. Johannsberg	Zegartowice mit Biegozówka
				Bojanczyce	—	Bojanczyce
				Zerosławice	—	Zerosławice mit Podlubomirz
				Sawa	Gruszów	Sawa
				Kawec	—	Kawec
				Wolica	Łapanów	Wolica
				Brzezowa	—	Brzezowa
				Wieruszyce	—	Ubrzeź
				—	—	Wieruszyce
				—	—	Wola Wieruszycka
				—	—	Kamyk
				Kobylec	—	Kobylec
				Boczów	—	Boczów und Radziejów
				Łapanów	—	Łapanów
				Kępanów	—	Kępanów
				Gierczyce	—	Lubomierz
				Zbydniów	Tarnawa	Zbydniów
				—	—	Podjasień
				Gierczyce	Łapanów	Grabie
				—	Tarnawa	Tarnawa
				Jodłownik	Góra Ś. Jana	Łososice und Krasne
				—	Szyk	Sadek mit Lipie und Rzeki
				—	Skrzydlna	Kostra und Ryje
				—	—	Jodłownik und Dąbrówka
				Skrzydlna	—	Skrzydlna
				Kamienica	Kamienica	Kamienica
				Łapanów	Nowe Rybie	Stare Rybie
				Nowe Rybie	—	Nowe Rybie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	**Dobczyce**	33	Łapanów	Rupniów	Nowe Rybie	Rupniów
				Szyk	Szyk	Szyk
				Lipie	Zbyszyce	Lipie
				Szczyrzyce	Wilkowisko	Wilkowisko
				Skrzydlna	Skrzydlna	Wola Skrzydlańska
				Stróża Kotula	—	Stróża Kotula
11	**Alt-Sandec**	34	Alt-Sandec	Alt-Sandec Stadt	Alt-Sandec	Alt-Sandec Stadt mit Cyganowice
				dtto Saale	—	Moszczanica Wyżna
				—	—	— Niżna
				—	—	Popowice
				—	—	Neudörfel (Podmajerz)
				—	Biegonice	Biegonice mit Laufendorf
				—	—	Łazy
				—	Alt-Sandec	Mostki
				—	Podgrodzie	Gołkowice und Gołkowitz
				—	Jazowsko	Kadcza mit Katschau
				—	—	Gaboń mit Praczka
				—	—	Opalona mit Skrudzina
				Świdnik	—	Młynczysko
				—	—	Jastrzębia
				—	—	Świdnik
				Brzeźna	Kanina	Wysokie
				Alt-Sandec Saale	—	Długołęka mit Swirkla und Tannendorf
				Biczyce	Podgrodzie	Trzetrzewina
				Stronie	Przyszowa	Stronie mit Wolica
				Alt-Sandec Saale	Podgrodzie	Szymanowice mit Niszkowa
				—	—	Chochorowice mit Wyglanowice
				—	—	Mokrawieś mit Juraszowa
				—	—	Jedlanie
				—	—	Brzezie
				—	—	Podrzyce mit Podritz
				—	—	Podgrodzie und Zaundorf
				—	—	Gostwica
				—	—	Stadło
				—	—	Naszacowice mit Naszacowitz u. Stanęcin
				—	—	Olszonka und Olszan

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	Alt-Sandec	34	Alt-Sandec	Olszana	Podgrodzie	Olszana mit Wola Królewska
				Rogi	—	Rogi
				Piwniczna	Piwniczna	Piwniczna
				Alt-Sandec Caale.	—	Łomnica
				Kokuszka	—	Kokuszka
				Alt-Sandec Caale	Barczyce	Młodów
				—	—	Rostoka
				—	—	Rytro mit Połom
				—	—	Przysietnica
				—	—	Barczyce
				—	—	Suchastruga
				—	—	Obłazy
				—	—	Wola Krogulecka
				Czarny Potok	Czarny Potok	Czarny Potok
				Świdnik	—	Jodam Wola
				Przyszowa	Przyszowa	Przyszowa
				Świdnik	—	Zagórów
				Łukowica	Łukowica	Rostoka
				Świdnik	—	Owieczka
				Łukowica	—	Łukowica
				—	—	Zawada
				Brzeźna	Podgrodzie	Brzeźna mit Wola Brzeźnińska
				Neu-Sandec Stadt	Zeleznikowa	Zeleznikowa
				Alt-Sandec	—	Myślec
		35	Łącko	Kamienica	Kamienica	Zalesie
				—	—	Szczawa
				—	—	Wola Kosnowa mit Piskulina
				—	—	Zbludza
				—	—	Kamienica
				—	—	Zasadne
				Łącko	Łącko	Zarzycze
				—	—	Maszkowice
				—	—	Łącko mit Wolaki
				—	—	Wiesendorf
				—	—	Szczerzec
				—	—	Czerniec
				Kamienica	—	Kicznia
				—	—	Zagórzyn
				Zabrzeź	—	Zabrzeź mit Wietrzenica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	Alt-Sandec	35	Łącko	Tylmanowa	Ochotnica	Ochotnica
				—	Tylmanowa	Tylmanowa
				Jazowsko	Jazowsko	Brzyna mit Łazy
				—	—	Jazowsko mit Gruszów
				—	—	Obidza
		36	Krościenko	Maniów	Maniów	Mizerna ad Sigulina
				Czorsztyn	—	Krośnica
				Maniów	—	Huba
				—	—	Maniów
				—	—	Kluczkowce
				Krościenko	Krościenko	Grywałd
				—	—	Krościenko
				—	—	Tylka
				Czorsztyn	Maniów	Czorsztyn
				Szlachtowa	Szlachtowa	Szlachtowa
				—	—	Jaworki
				—	—	Biała Woda
				—	—	Czarna Woda
				Czorsztyn	Krościenko	Hałuszowa
				—	Maniów	Sromowce Wyżne
				—	Krościenko	Sromowce Niżne
				Szczawnica	Szczawnica Niżna	Szczawnica Wyżna
				—	—	— Niżna
12	Neu-Sandec	37	Neu-Sandec	Zbyszyce	Wielogłowy	Kurowa
				Wielogłowy	—	Ubiad
				—	—	Wielogłowy
				Dąbrowa	—	Dąbrowa mit Łażek
				—	—	Klimkowa
				Wielopole	—	Wielopole
				Zabełcze	—	Zabełcze
				—	—	Brzezie
				Librantowa	Neu-Sandec	Naściszowa mit Grabowa, Kwieściszowa und Rościennica
				Neu-Sandec, Stadt	—	Gołąbkowice mit Roszkowice
				—	—	Paszyn
				Zalubincze	—	Zalubincze
				Neu-Sandec, Stadt	—	Neu-Sandec, Stadt mit Grodzkie und Gorzków
				—	—	Piątkowa
				—	—	Falkowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Neu-Sandec**	37	**Neu-Sandec**	Zawada	Neu-Sandec	Zawada
				Alt-Sandec, Camerale	—	Świniarsko mit Maławieś und Hundsdorf
				Dąbrówka	—	Dąbrówka mit Bielowice
				Chełmiec	—	Drzykowa mit Rdziostów
				—	—	Chełmiec
				Biczyce	Podgrodzie	Biczyce mit Krasne
				Dąbrowa	—	Chruślice
				Cieniawa	Mystkow	Mystków
				—	—	Mszalnica
				—	—	Cieniawa
				—	—	Królowa Polska
				—	—	Jamnica mit Kunów
				Ptaszkowa	Ptaszkowa	Ptaszkowa
				—	Królowa Ruska	Królowa Ruska
				Grybów	—	Bogusza
				Nawojowa	Nowa Wieś	Nowa Wieś
				—	—	Łosie
				—	Łabowa	Kołów
				—	—	Uhryn
				—	—	Łabowa
				—	—	Łabowiec
				—	Maciejowa	Rostoka Mała
				—	Nawojowa	Barnowiec
				—	Maciejowa	Maciejowa
				—	—	Składziste
				—	Nawojowa	Czaczów
				—	—	Frycowa
				—	—	Złotne mit Chomrzyska
				—	—	Pącza mit Konina
					—	Nawojowa mit Nawojówka
				Poremba Mała	Zeleznikowa	Poremba Mała
				Nawojowa	Nawojowa	Kamionka Mała mit Łęg
				—	—	Popardowa Niżna
				—	—	— Wyżna mit Margań
				—	—	Rybień
				Kamionka	Kamionka Wielka	Kamionka Wielka
		38	**Krynica**	Muszyna	Milik	Jędrzejówka
				—	—	Milik
				—	Leluchow	Leluchow

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	Neu-Sandec	38	Krynica	Muszyna	Leluchów	Dubne
				—	Wojkowa	Wojkowa
				—	Muszyna	Muszyna
				—	Powroznik	Powroznik
				—	Tylicz	Muszynka
				—	—	Tylicz
				—	Krynica	Krynica
				—	—	Słotwiny
				—	Mochniaczka Wyżna	Machniaczka Wyżna
				—	—	— Niżna
				—	Złockie	Złockie
				—	—	Szczawnik
				—	—	Jastrzębik
				—	Rzegestów	Rzegestów
				—	Wierchomla Wielka	Zubrzyk
				—	—	Wierchomla Mała
				Wierchomla Wielka	—	— Wielka
				Nawojowa	RostokaWielka	Rostoka Wielka
				—	—	Krzyżówka
		39	Limanowa	Janowice	Dobra	Porąbka
				Dobra	—	Dobra
				—	—	Jurków
				—	—	Gruszowice
				—	—	Wilczyce
				—	—	Włostówka
				—	—	Półrzeczki
				—	—	Chyżówki
				—	—	Zadziele
				Tymbark	Tymbark	Zawadka
				—	—	Tymbark
				—	—	Jasna und Podłopień
				—	—	Zamieście mit Góry
				Łososina Górna	ŁososinaGórna	Koszary
				—	—	Bałazówka
				—	—	Łososina Górna und Kisielówka
				—	Nowerybie	Piekiełko
				Młynne	ŁososinaGórna	Młynne
				Laskowa	—	Laskowa und Makowica
				Limanowa	Limanowa	Limanowa
				Mordarka	—	Mordarka mit Sarysz
				Limanowa	—	Sowliny mit Czachunczyzna

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Neu-Sandec**	39	Limanowa	Limanowa	Limanowa	Starawieś
				Lipowe	—	Lipowe
				Mordarka	Łososina Górna	Wołowa Góra
				Stopnice Królewskie	Stopnice Królewskie	Stopnice królewskie
				Stopnice Szlacheckie	Stopnice Królewskie	Stopnice Szlacheckie
				Siekierczyna	Kanina	Siekierczyna
				Kanina	—	Kanina
				Pisarzowa	Pisarzowa	Pisarzowa
				Męcina	Męcina	Męcina mit Kłodno und Bobrówka
		40	Zbyszyce	Pisarzowa	Ujanowice	Strzeszyce mit Wachendorf
				—	—	Krosna
				—	—	Zmiąca
				—	—	Jaworzna
				Łososina Górna	—	Kobylczyna
				—	—	Sechna
				—	—	Ujanowice
				Kąty	Wojakowa	Kąty
				Druszków Pusty	—	Druszków Pusty mit Grabie
				Kamionka Mała	Ujanowice	Kamionka Mała
				Michalczowa	Jakóbkowice	Michalczowa
				Kąty	—	Łęki
				Witowice Górne	Tropie	Witowice Górne
				— Dolne	—	— Dolne
				Rożnow	—	Wiatrowice mit Tropie und Chabalina
				—	—	Gierowa
				—	Rożnów	Zagórze
				—	Jakóbkowice	Brzeziny mit Rostoka und Sarysz
				—	Rożnów	Rożnów
				—	—	Radejowice
				—	Podole	Załęże
				—	Zbyszyce	Znamirowice
				Gródek	Podole	Gródek mit Bartkowa, Posadowa und Bębny
				Podole	—	Podole mit Glinnik, Podglinnik und Przydonica
				Zbyszyce	Zbyszyce	Gurowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	Neu-Sandec	40	Zbyszyce	Zbyszyce	Zbyszyce	Zbyszyce
				—	—	Jelna mit Zbęk
				Lipie	—	Lipie
				Rożniów	—	Kobyle
				—	—	Tabaszowa mit Witkówka
				Zbyszyce	—	Sienna
				Wilkonosza	—	Wilkonosza
				Rąbkowa	—	Rąbkowa
				Tęgoborze	Tęgoborze	Tęgoborze
				—	—	Zawadka mit Rozdziele
				Starawieś Weber	—	Starawieś Weber
				Biała Woda	—	Biała Woda
				Rojówka	—	Rojówka
				—	—	Skrzętka
				Tęgoborze	—	Swidnik
				—	—	Just mit Struga
				Klęczany	Chomranice	Klęczany
				Krasne	—	Krasne
				Chomranice	—	Chomranice
				Marcinkowice	—	Marcinkowice
				Łososina Dolna	Jakóbkowice	Wronowice mit Łyczanka
				—	—	Stankowa mit Wola Stankowska
				—	—	Zbikowice mit Bikowice
				—	—	Łososina Dolna, Jakóbkowice, Łączne und Sadowa
				—	Zbikowice	Bilsko mit Biała, Ostra Górna und Dolna mit Rozmirowa
				Zbyszyce	Wielogłowy	Wola Kurowska
				—	Siedlec	Miłkowa
				Janczowa	—	Janczowa
				Siedlec	—	Słowikowa
				—	—	Siedlec
				Łęka	—	Łęka
				Trzycierz	—	Trzycierz
				Librantowa	Neu-Sandec	Januszowa mit Łęg
				—	Siedlec	Librantowa mit Boguszowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	Gry-bów	41	Grybów	Polna	Polna	Polna
				Stróże Niżne	Wilczyska	Stróże Niżne
				Jezów	—	Moroń
				—	—	Jezów
				Stróże Wyżne	—	Stróże Wyżne
				Lipniczka	—	Lipniczka
				Jankowa	—	Jankowa
				Jezów	—	Wilczyska
				Wojnarowa	—	Wojnarowa
				Chodorowa	—	Chodorowa
				Polna	Polna	Wyskitna
				—	—	Bugaj
				Biała Niżnia	Grybów	Gródek
				Grybów, Stadt	—	Grybów, Stadt
				—	—	Biała Wyżnia
				—	—	Kąclowa
				Biała Niżnia	—	Biała Niżnia
				Grybów	—	Siołkowa mit Soffinow
				Muszyna	Florynka	Wawrzka
				—	—	Florynka
				Lipnica mit Niecew	Lypnica	Lipnica Wielka
				Jasienna	Lipnica	Jasienna
				Lipnica mit Niecew	Korzenna	Niecew
				Łyczana	—	Łyczana
				Korzenna	—	Korzenna
				—	—	Świegocin
				Starawieś	Kruzlowa	Stara Wieś Strzylawka
				Strzylawka	—	
				Kruzlova Niżnia	—	Kruzlowa Niżnia
				Mogilno	Mogilno	Mogilno
				Posadowa	—	Posadowa
				Koniuszowa	—	Koniuszowa
				Grybów	Binczarowa	Binczarowa
				Kruzlowa Wyżnia	Kruzlowa	Kruzlowa Wyżnia mit Osieków
				Ropa	Ropa	Ropa
		42	Cięszko-wice	Staszkówka	Staszkówka	Staszkówka
				Turza	Turza	Turza
				Cieszkowice	Cieszkowice	Cieszkowice, Stadt
				Bogoniowice	—	Ostruża
				—	—	Tursko

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	Grybów	42	Cięszkowice	Bogoniowice	Cięszkowice	Bogoniowice
				Zborowice	Zborowice	Zborowice
				Jastrzębia	Jastrzębia	Jastrzębia
				Bruśnik	Bruśnik	Siekierczyna
				—	Paleśnica	Jamna mit Potoki
				—	—	Bukowiec
				—	Bruśnik	Falkowa
				—	—	Bruśnik
				Zimnawódka	Bobowa	Sędziszowa und Zimnawódka
				—	—	Pławna
				Bobowa	—	Berdechow
				Brzana Górna	—	Brzana Górna
				— Dolna	—	— Dolna
				Bobowa	—	Stróżna
				—	—	Bobowa, Markt
				Siedliska	Siedliska	Siedliska
				Biesna	Biesna	Biesna
				Łużna	Łużna	Łużna
				—	—	Wola Łużańska
				Rzepiennik Biskupi	Moszczenica	Mszanka
				Łużna	Szalowa	Szalowa
				Bogoniowice	Cięszkowice	Kipszna
				Kąsna Górna	Jastrzębia	Kąsna Górna mit Przybyłów
				— Dolna	—	Kąsna Dolna
		43	Snietnica	Muszyna	Śnietnica	Śnietnica
				—	—	Stawisza
				—	Brunary Wyżnie	Czarna
				—	—	Brunary Wyżnie
				—	—	— Niżnie
				—	—	Jaszkowa
				—	Czyrna	Piorunka
				—	—	Czyrna
				—	Banica	Banica
				—	—	Czertyzne
				Bieliczna	Izby	Bieliczna
				Muszyna	—	Izby
				Wysowa	Wysowa	Wysowa
				—	—	Blechnarka
				Ołpiny	Hanczowa	Hanczowa
				—	—	Ropki
				Ropa	Regietów	Regietów Wyżny
				—	—	Skwiertne

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	Gry-bów	43	Snietnica	Muszyna	Berest	Berest
				—	—	Polany
				—	Kamianna	Kamianna
14	Gorlice	44	Gorlice	Łużna	Moszczenica	Moszczenica
				—	Szalowa	Bieśnik
				Bystra	Szymbark	Bystra
				Kobylanka	Biecz	Klęczany
				—	Kobylanka	Kobylanka
				—	—	Dominikowice
				—	Męcina Wielka	Męcina Mała
				—	—	— Wielka
				—	—	Pstrążne
				Biecz in Ropa	—	Wapienne
				Lipinki	Lipinki	Lipinki
					Męcina Wielka	Rozdziele
				Kobylanka	Bartne	Bodaki
				Libusza	Libusza	Libusza
				—	—	Kryg
				Biecz in Ropa	Lipinki	Wójtowa
				—	Bednarka	Bednarka
				—	Lipinki	Pogorzyna
				—	Bartne	Przegonina
				Uście Ruskie	Uście Ruskie	Uście Ruskie
				—	—	Kwiatoń
				Gorlice, Stadt	Gorlice	Gorlice, Stadt
				—	—	Ropica Wolska
				Glinik Mariampolski	—	Stróżówka
				—	—	Glinik Mariampolski
				Klimkówka	Klimkówka	Knukowa
				—	—	Klimkówka
				—	—	Leszczyny
				Ropa	Łosie	Łosie
				Łużna	Doliny	Bielanka
				Sekowa	Sękowa	Sękowa
				—	—	Siary
				Sokół	Gorlice	Sokół
				Szymbark	Szymbark	Szymbark
				—	Doliny	Doliny
				Zagorzany	Zagorzany	Zagorzany

Post.-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post.-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
14	**Gorlice**	45	Małastów	Kobylanka	Gładyszów	Gładyszów
				—	—	Wierchne
				—	Zdynia	Ług
				Libusza	Nowica	Nowica
				Uście Ruskie	—	Przysłup
				Biecz in Ropa	Małastów	Dragaszów
				—	—	Pętna
				—	—	Ropica Ruska
				Myscowa	Bartne	Bartne
				Uście Ruskie	Smerekowiec	Smerekowiec
				Gorlice	Rychwałd	Rychwałd
				Myscowa	Krywe	Krywe
				—	—	Banica
				—	—	Jasionka
				Kobyłanka	Zdynia	Zdynia
				Konieczna	—	Konieczna
				—	Regietow	Regietow Niżny
				Biecz in Ropa	Małastów	Małastów
		46	Biecz	Jodłówka	Jodłówka	Jodłówka
				—	—	Kozłówki
				—	—	Nasalowa
				Rzepiennik Biskupi	Rzepiennik Biskupi	Rzepiennik Biskupi
				—	—	Rzepiennik Królewski und Stryszewski
				Rzepiennik Marciszewski	—	Rzepiennik Marciszewski
				Kołkówka	—	Kołkówka
				Swoszowa	Serzyny	Swoszowa
				Serzyny	—	Serzyny
				Czermna	Czermna	Czermna
				Święcany	Święcany	Święcany
				Skołyszyn	Sławęcin	Lisówek
				—	—	Sławęcin
				—	—	Skołyszyn
				—	—	Kunowa
				—	—	Lisów
				Trzcinica	—	Siepietnica
				Żurowa	Żurowa	Żurowa
				Olszyny	Ołpiny	Olszyny
				Ołpiny	—	Ołpiny
				Rozembark	Rzepiennik Biskupi	Rzepiennik Suchy mit Bugaj
				—	—	Rozembark
				—	—	Racławice
				—	—	Sietnica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
14	**Gorlice**	46	Biecz	Trzcinica	Binarowa	Binarowa
				Grudna Kępska	Harklowa	Grudna Kękska
				Głęboka	—	Głęboka
				Biecz Dominium	—	Harklowa
				Biecz Stadt	Biecz	Biecz Stadt mit Belna
				— Domin.	—	Załawie
				—	—	Korczyna
				—	—	Strzeszyn
				Kwiatonowice	—	Kwiatonowice
15	**Jasło**	47	Jasło	Łączki	Łączki	Wojaszówka
				Warzyce	Szebnie	Chrząstówka
				Jaszczew	—	Baydy
				Ustrobna	—	Ustrobna
				Moderówka	—	Białkówka
				—	—	Budzisz
				—	—	Moderówka
				—	—	Szebnie
				Jaszczew	—	Jaszczew
				Przybówka	Łączki	Przybówka
				Warzyce	Warzyce	Bierówka
				—	—	Niepla
				—	—	Warzyce
				Tarnowiec	Tarnowiec	Brzezówka
				—	—	Potakówka
				—	—	Tarnowiec
				—	—	Sądkowa
				—	—	Wrocanka
				Zimnawoda	Szebnie	Zimnawoda
				—	Tarnowiec	Dobrucowa
				—	—	Gliniczek
				Umieszcz	—	Gąsówka
				Gorajowice	Dembowiec	Glinik Niemiecki
				Dembowiec	—	Majscowa
				—	—	Dembowiec
				—	—	Zarzyce
				—	Załęże	Załęże mit Markuszka
				—	Jasło	Brzyście Dembowieckie
				—	Dembowiec	Łazy
				—	Załęże	Wola Dembowiecka
				Gorajowice	Jasło	Brzyszczki
				—	—	Gorajowice
				—	—	Hankówka
				—	—	Kaczorowy

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	**Jasło**	47	**Jasło**	Zimnawoda	Jasło	Rostok
				Umieszcz	—	Czelusznica
				Sobniów	—	Laski
				—	—	Sobniów
				Wolica	—	Wałowice
				—	—	Wolica
				Żółków	—	Lichtarz
				—	—	Żółków
				Kowalowy	—	Kowalowy
				Ulaszowice	—	Ulaszowice
				Jasło Stadt	—	Jasło Stadt
				Niegłowice	—	Niegłowice
				Trzcinica	—	Jareniówka
				—	—	Gątki
				Lęgorz	—	Lęgorz
				Nawsie	—	Bryły
				Kołaczyce Markt	Kołaczyce	Kołaczyce Markt
				Nawsie	—	Nawsie
				—	—	Krajowice
				Sowina	Biezdziedza	Sowina
				Biezdziedza	—	Biezdziedza
				Sieklówka Dolna	Sieklówka Dolna	Sieklówka Dolna
				— Górna	— Górna	— Górna
				Widacz	Łączki	Widacz
				Lubla	Lubla	Lubla
				Biezdziadka	Biezdziedza	Biezdziadka
				—	—	Lublica
				—	—	Łazy
				Umieszcz	Tarnowiec	Umieszcz
				Nawsie	Brzyski	Wróblowa
				Dąbrówka	—	Dąbrówka
				Skołyszyn	Bączal Górny	Lipnica Górna
				Ujazd	Brzyski	— Dolna
				—	—	Ujazd
				—	—	Kłodowa
				Osobnica	Osobnica	Osobnica
				Trzcinica	Sławęcin	Przysieki
				—	Trzcinica	Trzcinica
				—	Sławęcin	Siedliska
				—	—	Pusta Wola
				Bączal Dolny	Bączal Górny	Bączal Dolny
				— Górny	—	— Górny
				Opacie	—	Opacie
				Skołyszyn	—	Jabłonica
				Glinik Polski	Leżyny	Glinik Polski
				Brzyski	Brzyski	Brzyski

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	**Jasło**	48	Zmigród	Zmigród	Desznica	Halbów
				Desznica	—	Jaworze
				—	—	Desznica
				Brzezowa	Zmigród Nowy	Skalnik
				Zmigród Nowy	— Stary	Łysa Góra
				—	—	Siedliska
				—	Zmigród Nowy	Zmigrod Nowy Stadt
				—	— Stary	— Stary
				Myscowa	— Nowy	Kąty
				—	—	Mytarka
				—	—	Toki
				Osiek	—	Mytarz
				Brzezowa	—	Brzezowa
				Osiek	Desznica und Osiek	Świrchowa
				—	—	Osiek
				Łubno	Łubienko	Łubno
				Łubienko	—	Łubienko
				Łaysce	—	Łaysce
				Gorzyce	Łężyny	Lężyny
				—	—	Gorzyce
				Faisłówka	Nienaszów	Faisłówka
				—	—	Poray
				Grabanina	—	Sadki
				Nienaszów	—	Nienaszów
				Grabanina	—	Grabanina
				Kobylany	Kobylany	Kobylany
				Sulistrowa	—	Sulistrowa
				—	—	Draganowa
				—	—	Lęki
				Makowiska	—	Makowiska
				Cieklin	Cieklin	Cieklin
				—	—	Dobrynia
				—	—	Dulabek
				—	—	Dziclec
				—	—	Pagórek
				—	—	Radość
				—	Wola Cieklińska	Wola Cieklińska
				Samoklęski	—	Folusz
				—	Samoklęski	Zawadka
				—	—	Czekay
				—	—	Huta Samoklęska
				—	—	Mrukowa
				—	—	Samoklęski
				—	Pielgrzymka	Kłopotnica
				—	—	Pielgrzymka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	**Jasło**	49	**Krępna**	Zmigród Nowy	Krępna	Krępna
				Myscowa	—	Kotań
				—	Myscowa	Myscowa
				—	Czarne	Czarne
				—	—	Lipna
				—	Radoczyna	Długie
				—	—	Radoczyna
				—	Grab	Grab
				—	—	Ożenna
				—	—	Wysowatka
				—	Czarne	Nieznajowa
				—	Rostajne	Świątkowa Mała
				—	—	Rostajne
				—	—	Żydowskie
				—	—	Majdan
				—	Świątkowa Wielka	Świątkowa Wielka
				—	—	Świerzowa
				—	Krywe	Wołowiec
				Polany	Ciechania	Ciechania
16	**Dukla**	50	**Dukla**	Dukla	Dukla	Dukla Stadt
				—	—	Iwla
				—	—	Lipowica
				—	—	Nadole
				—	—	Teodorówka
				—	Żmigrod Stary	Głojsce
				—	Bobrka	Zboiska
				—	Chyrowa	Chyrowa
				—	Mszanna	Mszanna
				—	Tylawa	Trzciana
				Polany	Polany	Polany
				—	Olchowiec	Olchowiec
				—	—	Ropianka
				—	—	Wilsnia
				Jaśliska	Jaśliska	Jaśliska
				—	—	Posada Jaśliska
				—	Wola Niżnia	Wola Niżnia
				—	— Wyżnia	— Wyżnia und Rudawka
				—	Czeremka	Czeremka
				—	Lipowiec	Lipowiec
				—	—	Dalicowa
				—	Zawadka	Zawadka
				—	Kamionka	Kamionka
				—	Szklary	Szklary

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden.
16	**Dukla**	50	**Dukla**	Cergowa	Lubatowa	Lubatowa
				—	Jasionka	Cergowa
				—	—	Jasionka
				Równe	Równe	Równe
				Wietrzno	Bobrka	Wietrzno mit Wola Albinowska
				Sulistrowa	Mszanna	Smereczne
				Barwinek	Tylawa	Tylawa
				—	—	Barwinek
				—	Zyndranowa	Zyndranowa
		51	**Rymanów**	Senkowa Wola	Senkowa Wola	Senkowa Wola
				—	—	Wola Jaworowa
				Rymanów	Rymanów	Rymanów Markt
				—	—	Posada Niższa u. Wyższa
				Głębokie	—	Głębokie
				Ladzin	Rymanów und Wróblik Królewski	Ladzin mit Zmysłówka
				Rymanów	Deszno	Bałucianka mit Wulka
				—	—	Deszno mit Wołtuszowa
				—	Polany	Polany
				—	Tarnawka	Tarnawka
				—	—	Wisłoczek
				—	—	Zawoje mit Rudawka
				Wisłok	Wisłok Wielki	Wisłok Wielki
				Besko	Moszczaniec	Moszczaniec
				—	—	Jasiel
				—	Besko	Besko mit Poremby
				—	—	Milcza mit Mymon
				—	Puławy	Puławy mit Wernejówka
				—	Surowica	Surowica
				Odrzechowa	—	Darów
				Zarszyn	Zarszyn	Długie
				—	—	Zarszyn
				—	—	Zarszyn Posada
				Odrzechowa	Odrzechowa	Odrzechowa
				Kombornia	Wróblik Królewski	Wróblik Królewski
				Wróblik Szlachecki	—	— Szlachecki
				Klimkówka	Klimkówka	Klimkówka
				Sieniawa	Sieniawa	Sieniawa
				Jaśliska	Królik Polski	Królik Polski
				—	— Wołoski	— Wołoski

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Krosno	52	Krosno	Łęki	Łaczki	Łęki
				Łączki	Rzepnik	Pietrusza Wola
				—	—	Rzepnik
				—	Łaczki	Łączki
				Wojkówka	—	Wojkówka
				Korczyna	Węglówka	Węglówka
				Bratkówka	Odrzykoń	Bratkówka
				—	—	Odrzykoń
				Suchodół	Krosno	Białobrzegi
				—	—	Głowienko
				—	—	Suchodół
				Krosno Stadt	—	Krosno Stadt
				—	—	Szczepańcowa
				Guzikówka	—	Guzikówka
				Korczyna	Korczyna	Korczyna
				Kombornia	Kombornia	Kombornia
				Iskrzynia	Krościenko	Iskrzynia
				Suchodół	Krosno	Krościenko Niżne
				Krościenko Wyżne	Krościenko Wyżne	— Wyżne
				Targowiska	Targowiska	Targowiska
				—	—	Bidacz
				—	—	Leżany
				Miejsce	Miejsce	Miejsce
				Rogi	Rogi	Rogi
				Miejsce	—	Lubatówka
				Iwonicz	Iwonicz	Iwonicz
				Wrocanka	Wrocanka	Wrocanka
				Jedlicze	Jedlicze	Męcinka
				—	—	Jedlicze
				Potok	—	Potok
				Dobieszyn	—	Turaszówka
				—	—	Dobieszyn
				Polanka	—	Polanka
				—	Zrencin	Swierzowa
				Żarnowiec	Jedlicze	Długie
				—	—	Żarnowiec
				Borek	—	Borek
				Chlebna	Łubienko	Pietrówka mit Grabie
				—	Jedlicze	Chlebna
				Zręcin	Zręcin	Zręcin
				—	—	Machnówka
				Chorkówka	—	Chorkówka
				—	—	Leśniówka
				Zeglec	—	Zeglec
				Kopytowa	—	Kopytowa mit Stanowiska
				Podniebyle	—	Podniebyle

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts Bezirke	Bisherige-Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	**Krosno**	52	Krosno	Zręcin	Bóbrka	Bóbrka
				—	—	Niżna Łąka
		53	Domaradz	Brzozów	Domaradz	Domaradz
				Lutcza	Lutcza	Lutcza
				Zyznów	—	Zyznów
				Brzozów	Golcowa	Golcowa
				Jasienica	Jasienica	Wola Jasienicka
				—	—	Jasienica
				—	—	Orzechówka
				—	—	Wola Orzechowska
				—	Jasienica und Jabłonica	Jabłonica mit Budzisz
				Krościenko Wyżne	Krasne	Krasne
				Niebylec	Niebylec	Malówka
				—	Blizianka	Gwoździanka
				—	Niebylec	Niebylec Markt
				—	—	Jawornik
				Gwoźnica Górna	—	Gwoźnica Górna
				—	Blizianka	Blizianka
				Konieczkowa	Niebylec	Konieczkowa
				Gwoźnica Dolna	—	Gwoźnica Dolna
				Błazowa	Wesoła	Barycz
				Wesoła	—	Ujazdy mit Magierów
				—	—	Wesoła
				Krościenko Wyżne	Czarnorzeki	Czarnorzeki
				Jasienica	Kombornia	Malinówka mit Koźleniec
				Brzozów	Blizne	Blizne
		54	Brzozów	Brzozów	Brzozów	Stara Wieś
				—	—	Przysietnica
				—	—	Brzozów Stadt
				Jabłonka	Grabownica u. Jabłonka	Jabłonka
				Grabownica	Grabownica	Grabownica
				Grabówka	—	Grabówka
				Niebocko	Niebocko	Niebocko
				Pakoszówka	Lalin	Lalin
				—	—	Srogów Dolny
				—	—	Pakoszówka
				Jurowce	Jurowce	Raczkowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Krosno	54	Brzozów	Jurowce	Jurowce	Srogów Górny
				—	—	Jurowce mit Popiele
				Dydnia	Dydnia	Dydnia
				Wydrna	—	Wydrna
				Temeszów	—	Temeszów
				Dydnia	—	Krzywe
				Falejówka	—	Falejówka
				Krzemienna	Dydnia u. Krzemienna	Krzemienna
				Witryłów	Dydnia u. Końskie	Witryłów
				Końskie	Dydnia und Mrzygłód	Końskie
				Kostarowce	Czerteż	Czerteż
				—	—	Kostarowce
				Bażanówka	Jaćmirz	Bażanówka
				Jaćmirz	—	Jaćmirz
				—	—	Posada Jaćmirska
				Wzdów	Jasionów	Wzdów
				Buków	—	Buków
				Jasionów	—	Jasionów
				Zmiennica	—	Zmiennica
				Turzepole	—	Turzepole
				Trześniów	Trześniów	Trześniów
				Bzianka	—	Bzianka
				Górki	Humniska	Górki mit Wola Górecka
				Humniska	—	Humniska
				Strachocina	Strachocina	Strachocina
				Haczów	Haczów	Haczów
18	Tarnow	55	Tarnow I. und II. Section	Partyń	Lisia góra	Kobierzyn
				Łukowa	—	Łukowa
				Niedonice	—	Pawęzów II. Theil
				Tarnów	—	Smigno
				—	—	Pawęzów I. Theil
				—	—	Lisia góra
				—	—	Zukowice
				Zassow	—	Jastrząbka Nowa
				Zaczarnia	—	Zaczarnia
				Tarnów	Tarnów	Krzyż
				—	—	Klikowa u. Biała
				—	—	Chyszów
				—	—	Strusina
				—	—	Tarnów, Stadt mit Vorstadt und Grabówka
				—	—	Zabłocie mit Terlikówka und Pogwizdów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	Tarnow	55	Tarnow I. und II. Section	Tarnow	Tarnow	Rzędzin
				—	—	Gumniska
				—	Skrzyszów	Wałki u. Jodłówka
				—	—	Wola Rzędzińska
				—	—	Skrzyszów
				—	Tarnów	Zawada u. Wulka
				—	—	Tarnowiec
				Pogórska Wola	Skrzyszów	Pogórska Wola mit Poskle und Pogórze
				Tarnów	Poręba	Nowodworze
				—	—	Poręba
				Swiebodzin	—	Swiebodzin
				Radlna	—	Radlna
				Łękawka	—	Łękawka
				Tarnów	Szynwałd	Szynwałd
				Piotrkowice	Piotrkowice	Piotrkowice
				Zabłędza	—	Zabłędza
				Kurwodrza	—	Kurwodrza
				Meszna Szlachecka	Tuchów	Meszna Szlachecka
				Tuchow	—	Meszna Tuchów
				—	—	Tuchów u. Wołowa
				Siedliska u. Garbek	—	Dombrówka
				—	—	Siedliska mit Garbek
				Burzyn	—	Burzyn
				Tuchów	—	Lubaczowa
				—	Brzozowa	Brzozowa
				Kielanowice	Ryglice	Kielanowice
				Bistoszowa	—	Bistoszowa
				Ryglice	—	Ryglice
				—	—	Joniny mit Lipie und Liciąż
				Kowalowy	—	Kowalowy
				Uniszowa	—	Uniszowa
				Tarnów	Zalasowa	Zalasowa
				—	Łękawica	Trzemeszna
				—	—	Łękawica
		56	Wojnicz	Wojnicz, Stadt	Wojnicz	Wojnicz, Stadt
				Sufczyn	Dembno	Sufczyn
				Zamoście	Wojnicz	Radnawa u. Zamoście
				Błonie	—	Łukanowice u. Isep
				Więckowice	—	Więckowice mit Chybie
				—	—	Grabno und Chybie
				—	—	Rudka
				Wielka Wieś	—	Wielka Wieś mit Serafinowice

Post-Nro	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	**Tarnow**	56	Wojnicz	Wielka Wieś	Wojnicz	Podgórze und Czechany
				—	—	Milówka
				Zakrzew	—	Zakrzew mit Dembina
				—	—	Mikołajowice und Sierakowice
				Radłów	—	Łentowice mit Dębina
				Zakrzow	—	Ilkosławice
				Błonie	—	Łopoń
				—	Jedłówka	Błonie
				Szczepanowice	—	Dąbrówka bei Szczepanowice
				—	—	Lubcza
				—	—	Szczepanowice mit Jedłówka
				Uszew	Porąbka	Porąbka
				—	—	Łysa góra
				—	—	Dole
				—	—	Łoniowy
				—	—	Jaworsko
				Biskupic	—	Niedzwiedza
				Koszyce Małe	Zbyłtowska Góra	Koszyce Małe
				— Wielkie	—	— Wielkie
				Zgłobice	—	Zgłobice
				Zbyłtowska Góra	—	Sieciechowice
				—	—	Zbyłtowska Góra
				Swirczków	—	Swirczków
				Dombrówka	—	Dombrówka
				Radłow	Wojnicz	Biadoliny
				—	Wierzchosławice	Bogumiłowice
				Tarnów	—	Wierzchosławice
				—	—	Komorów und Ostrow
				Plesna	Plesna	Plesna
				Rychwałd	—	Rychwałd
				Lubinka	—	Lubinka
				Lichwin	—	Lichwin
				Łowczówek	—	Łowczówek
				Swiebodzin	—	Kłokowa
				Rzuchowa	—	Rzuchowa
				—	—	Wozniczna
				Łowczów	Piotrkowice	Łowczów
		57	Zakluczyn	Uszew	Biesiadki	Biesiadki
				—	—	Zyrków
				—	Czchów	Ruda
			—	Piaski Druszkow	—	Piaski Druszkow

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarrer	Gemeinden
18	Tarnow	57	Zakluczyn	Filipowice	Czchów	Filipowice
				Biskupice	Gwoździec	Gwoździec
				—	—	Melsztyn mit Lukawka und Charzowice
				—	—	Domosławice mit Biskupice
				—	Domosławice	Faliszowice
				—	—	Zawada
				—	Złota	Złota
				Olszyny	Olszyny	Sukmanie
				—	—	Olszyny
				—	—	Rostoka
				Wesołów	—	Wesołów, Ujazd und Podbrzezie
				Stróże	Zakluczyn	Stróże
				Zdonia	—	Zdonia
				Stróże	—	Stróżka Wola
				Zakluczyn	—	Zakluczyn, Stadt
				—	—	Faściszowa
				—	—	Bieśnik
				—	—	Słona
				Janowice	—	Janowice mit Sierawa und Podbrzezie
				Zakluczyn	—	Lusławice
				—	—	Koniczyska
				Stróże	Paleszuica	Borowa
				Olszowa	—	Olszowa
				Zakluczyn	—	Palesznica
				—	—	Wróblowice
				Choynik	Gromnik	Choynik
				—	—	Golonka
				Gromnik	—	Gromnik
				Siemiechów	Siemiechów	Siemiechów
				Rożnów	Tropie	Brzozowa
				Stróże	—	Dzierzaniny
19	Dombrowa	58	Dombrowa	Szczucin	Szczucin	Maniow
				—	—	Łęka Szczucińska
				—	—	Szczucin
				Wola Szczucińska	—	Wola Szczucińska
				Łęka Zabiecka	—	Łęka Zabiecka
				Szczucin	—	Borki u. Czółnow
				—	—	Zalużo
				Wola Szczucińska	—	Dąbrowica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
19	**Dombrowa**	58	Dombrowa	Szczucin	Szczucin	Zabrnie
				Wola Szczucińska	—	Suchygrund
				Gruszów	—	Radwan
				Dalastowice	—	Odment
				Hubienice	—	Wulka Mędrzechowska
				Dalastowice	—	Laskówka u. Dalastowice
				—	—	Woycina
				Lubasz	—	Lubasz
				Wola Szczucińska	—	Świdrówka
				Dalastowice	—	Skrzynka
				Dombrowa	Radgoszcz	Zdziary mit Kaczówka
				Radgoszcz	—	Radgoszcz
				Partyń	Luszowice	Smyków Mały
				Luszowice	—	— Wielki
				—	—	Luszowice
				—	—	Lipiny
				Gruszów	Dombrowa	Gruszów
				Dombrowa	—	Nieczajna
				Szarwark	—	Szarwark
				Brnik	—	Brnik
				Dombrowa	—	Bagienica
				—	—	Zazamcze
				—	—	Ruda
				Wielopole Moszczeńskie	Olesno	Wielopole mit Borek und Żadycz
				—	Dombrowa	Bobrek und Bucze
				Dombrowa	—	Kozubów u. Oleśnica
				—	—	Dombrowa, Stadt u. Podkościele
				Olesno	Olesno	Swarzow
				—	—	Olesno
				—	—	Ćwików u. Nowa Wieś
				Gorzyce	—	Adamierz
				—	—	Gorzyce
				Breń Konopka	—	Breń Konopka u. Podborze
				—	—	Dombrówka
				—	—	Smęgorzów
				Siedliszowice	Wietrzychowice	Siedliszowice
				—	Grembuszow	Bieniaszowice
				—	—	Pałuszyce
				—	—	Lubiczko
				—	—	Grembuszów
				—	—	Uście Jezuickie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
19	**Dombrowa**	58	**Dombrowa**	Siedliszowice	Grembuszow	Wola Grembuszówka
				—	—	Karsy
				Medrzechów	—	Biskupice u. Zawierzbie
				—	—	Hubienice
				—	—	Borusowa
				—	—	Kozłów
				Żelichow	—	Wola Żelichowka
				—	—	Zalipie
				—	Grembuszow und Otfinów	Żelichow
				—	Otfinów	Kłyż
				—	Otfinów und Olesno	Pilcza
				Medrzechow	Bolesław	Podlipie u. Kuzie
				—	—	Medrzechów
				—	—	Strojców
				Bolesław	—	Pawłow
				—	—	Kanna
				—	—	Bolesław
				—	—	Swiebodzin und Koziarówka
				—	—	Tonie, Błonie und Brzeżnica
				Grondy	—	Grondy
				—	—	Wulka Grzondzka mit Bór
				Mędrzechów	—	Samocice u. Lęka
				—	—	Kupienin
		59	**Żabno**	Bobrowniki	Jurków	Bobrowniki Wielkie
				—	—	Jurków
				—	—	Bobrowniki Małe mit Dobczyce
				Tarnów	—	Biała
				Siedlec	—	Siedlec u. Łęka
				Partyń	—	Partyń mit Łęg
				Ilkowice	—	Rudno, Ilkowice u. Sanoka
				Niedomice	—	Niedomice u. Głów
				Rudka	Radłów	Rudka
				Radłow	—	Niwka
				—	—	Radłow
				—	—	Wola Radłowska
				—	—	Ruda, Wał und Śmietana
				Zabawa	—	Zabawa mit Podwale
				—	—	Zdarzec

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
19	**Dombrowa**	59	Żabno	Zdrohec	Radłów	Zdrohec
				Radłow	Biskupice	Biskupice
				Wietrzychowice	Wietrzychowice	Wietrzychowice
				—	—	Szymanowice und Pasierbiec
				—	—	Jadowniki Mokre
				Miechowice	Wietrzychowice	Miechowice Wielkie
				—	—	— Małe
				Jagodniki	Wierzchosławice	Jagodniki
				Demlin	—	Wola Ragowska
				—	—	Demlin u. Nowopole
				Partyń	Odporyszów	Chorążec u. Laskówka
				Zelazówka	—	Zelazówka
				Sieradza	—	Sieradza, Piaski u. Fiok
				Żabno	—	Odporyszów
				—	Żabno	Podlesie u. Zakirchale
				—	—	Żabno, Markt u. Przedmieście
				Przybysławice	Otfinów	Marcinkowice
				—	Radłów	Przybysławice
				Otfinów	Otfinów	Bugaj et Pasieka
				—	—	Sikorzyce
				—	—	Otfinów
				—	—	Goruszów
				—	—	Janikowice
				—	—	Czyżow
				—	—	Pierszyce
				Żabno	Żabno	Konary
				—	Otfinów	Nieciecza
				Gorzyce	—	Dombrówka
20	**Mielec**	60	Mielec	Słupiec	Słupiec	Słupiec
				Gliny Wielkie	Czermin	Ziempniów
				Breń Osuchowski	—	Kawenczyn mit Dombrówka und Miłonin
				Łysaków	—	Otalęż
				—	—	Wola Otalężka
				Górki	—	Górki
				—	—	Surowa
				Tuszów	—	Czermin u. Hohenbach
				Łysaków	—	Łysakówek
				—	—	Łysaków
				—	—	Szafranów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
20	**Mielec**	60	**Mielec**	Breń Osuchowski	Czermin	Breń Osuchowski
				Gliny Wielkie	Borowa	Gliny Wielkie
				Mieszkowa	—	Gliny Małe u. Mieszkowa
				Satkowa góra	—	Satkowa Góra mit Uście
				Borowa	—	Borowa und Giszawa
				Tuszów	—	Pławo, Wola Pławoska und Schönanger
				Rzędzianowice	Mielec	Rzędzianowice
				Trzciana	—	Trzciana
				Podleszany	Xiążnice	Podleszany
				—	—	Xiążnice mit Wola Rydzowska
				Zgórsko	—	Wola Mielecka
				Podleszany	—	Rydzów mit Wulka
				Woysław	—	Goleszów
				Mielec	Mielec	Mielec, Markt
				—	—	Cyranka
				Woysław	—	Smoczka Woysław
				Kiełków	Rzochów	Kiełków mit Zaborze
				Woysław	—	Rzyska
				Rzemień	—	Rzochów
				—	—	Rzemień
				—	—	Dobrynin
				—	Przecław	Białybór und Blizna mit Łuze und Ruda
				—	—	Tuszyna
				Tuszów	Chorzelów	Grochów mit Chruściele und Kozikówka
				Chorzelów	—	Brzyście
				Malinie	—	Malinie
				Chorzelów	—	Chrząstów mit Krusznica und Chrząstówek
				—	—	Chorzelowska Wola
				—	—	Złotniki
				—	—	Chorzelow
				Malinie	—	Trześnia
				Tuszów	Reichscheim	Reichsheim u. Dębiaki
				Niziny	Gałuszowice	Wola Zdziakowska
				Rzędzianowice	Ostrów	Szydłowiec
				Chorzelów	—	Toporów
				Baranow	Trzęsówka	Ostrów, Baranów
				Tuszów	Chorzelów	Tuszów und deutsch Tuszów
				Niziny	Gałuszowice	Niziny

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
20	Mielec	60	Mielec	Niziny	Gałuszowice	Rozniały, Ostrów, Kembłów und Tarnówek
				—	—	Borki
				—	—	Krzemienica und Górki
				—	—	Młodochów
				Chorzelów	—	Kliszów
				—	—	Gałuszowice
				Tuszów	Padew	Zarownie und Padew mit Borowiny
				—	—	Zachwiejów und Piechoty
				—	—	Josephsdorf, Jaślany, Pierzchnie und Pluty
				—	—	Czajkowa
				—	—	Babule
				—	—	Przykop
				Baranów	Padew	Majdan Mały und Zaduszniki
				—	—	Wojków
		61	Tarnobrzeg	Dzików	Miechocin	Tarnobrzeg Markt
				—	—	Miechocin und Skałki
				Kaimów	—	Kaimów
				—	—	Machów
				—	—	Ocice
				Nagnajów	—	Nagnajów
				Siedleszany	—	Siedleszany
				Dzików	—	Dzikow mit Podłęże
				Mokrzyszów	—	Mokrzyszów
				—	—	Stale mit Rudnik
				Chmielów	—	Chmielów mit Mogiły
				—	—	Cygany
				—	—	Jadachy und Janówka
				—	—	Alfredówka
				Dombrowica	—	Dombrowica
				Baranów	Baranów	Przewóz und Suchorów
				—	—	Baranów und Koło
				—	—	Dmytrów Wielki
				—	—	Dmytrów Mały
				—	—	Domacyny
				—	—	Skopanie
				—	—	Gołego Wola
				—	—	Knapy, Smikło und Durdy
				Dzików	Wielowieś	Zakrzow
				—	—	Sielec
				—	—	Wielowieś mit Jasinia und Kępa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
20	**Mielec**	61	Tarnobrzeg	Mokrzyszów	Wielowieś	Sobów
				Koćmierzów	—	Koćmierzów
				Grembów	Trześń	Sokolniki
				Dzików	—	Trześń
				Zarzekowice	—	Zarzekowice
				Grembów	—	Nadbrzezie mit Dembina
				Dzików	Grembów	Jeziorko mit Zupawa und Furmany
21	**Pilzno**	62	Pilzno	Głobikowa	Gumniska	Głobikowa
				Głobikówka	—	Głobikówka
				Gumniska	—	Gumniska
				Tarnów	Straszencin	Zdzary
				Dembica	—	Góra Motyczna
				—	—	Wola Wielka und Zawierzbie
				—	—	Wola Sławna
				Głowaczowa	—	Głowaczowa mit Golonki und Przyborowie
				Dembica	—	Grabiny
				Słupie	—	Słupie und Chotowa
				Dembica	—	Straszencin
				Żyraków	—	Żyraków
				Żyrakowska Wola	—	Żyrakowska Wola
				Dembica	Dembica	Dembica Markt
				—	—	Pustynia, Kandzierz u. Kozłów
				—	—	Kawenczyn
				Gawrzyłowa	—	Gawrzyłowa
				Latoszyn	—	Latoszyn
				Gumniska	—	Wolica
				Dembica	—	Braciejowa
				Podgrodzie	—	Podgrodzie und Grabówka
				Jaworze	Dobrków	Gembiczyna
				—	—	Jaworze Dolne
				—	—	Parkosz mit Łabuzie
				Dobrków	—	Gołenczyna mit Złotorya
				—	—	Dobrków
				Jaworze	—	Mokrzec
				—	—	Połomeja
				Dobrków	Pilzno	Pilznionek

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
21	**Pilzno**	62	**Pilzno**	Pilzno Stadt	Pilzno	Pilzno Stadt
				— Domin.	—	Dulczówka
				—	—	Strzegocice
				—	—	Bielowy
				—	—	Słotowa
				Dzwonowa	Lubcza	Dzwonowa
				Łęki Górne	Łęki Górne	Łęki Górne mit Swinia Góra
				—	Pilzno	Lipiny, Koziawola, Rędziny und Zajączkowice
				Łęki Dolne	Łęki Górne	Łęki Dolne
				Machowa	—	Machowa
				Zwiernik	Zwiernik	Zwiernik und Budyn
				Lubcza	Lubcza	Lubcza
				Wola Lubecka	—	Wola Lubecka
		63	**Brzostek**	Brzostek	Brzostek	Brzostek Markt
				—	—	Brzosteczka Wola
				—	—	Nawsie Brzosteckie
				—	—	Opacionka
				Klecie	—	Klecie
				—	—	Bukowa
				—	Siedliska	Kamienica Górna
				Januszkowice	Brzostek	Januszkowice
				Zawadka	—	Zawadka
				Błaszkowa	Brzyski	Błaszkowa
				Dębowa	Jodłowa	Dębowa
				Jodłowa	—	Jodłowa
				Przeczyca	Przeczyca	Przeczyca
				—	—	Kamienica Dolna
				Skurowa	—	Skurowa
				Dęborzyn	—	Dęborzyn
				Zagórze	—	Zagórze
				Jaworze	—	Jaworze Górne
				Siedliska	Siedliska	Siedliska
				—	—	Smarzowa
				Gorzejowa	—	Gorzejowa Dolna
				—	—	— Górna
				Gródna Gór.	—	Grudna Górna
				— Dolna	—	— Dolna
				Bączałka	—	Bączałka
				Brzeziny	Brzeziny	Brzeziny
				Jaszczurowa	—	Jaszczurowa
				Gogołów I. Antheil	Gogołów	Gogołów I. Antheil

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmanschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
21	**Pilzno**	63	Brzostek	Gogołów II. Antheil	Gogołów	Gogołów II. Antheil
				—	—	Huta Gogolowska
				Glinik Górny	—	Glinik Górny
		64	Radomyśl	Wampierzów	Wadowice	Wampierzów
				Wadowice	—	Wadowice Górne, Dolne und Wola Wadowska
				Jastrząbka Stara	Jastrząbka Stara	Jastrząbka Stara mit Zdziarzec II. Theil und Dąbrówka
				Zgórsko	Zgórsko	Izbiska
				—	—	Zgórsko
				—	—	Jamy mit Przybysz und Podlesie
				—	—	Pień
				—	—	Partynia
				—	—	Podborze und Grzybów
				—	—	Piątkowiec
				Radomyśl	Radomyśl	Radomyśl Markt mit Wulka Radomyślska
				—	—	Dulcza Mała
				—	—	Ruda
				Mędrzechów	—	Małec
				Dulcza Wielka	Zdziarzec	Dulcza Wielka mit Wulka Dulecka
				Zdziarzec	—	Zdziarzec I. Theil
				Żarówka	—	Żarówka
				Borowa Romer	Zassów	Czarna
				Zassów	—	Przerytybor
				—	—	Dąbie
				—	—	Zassów
				Borowa Romer	—	Borowa Romer mit Katary
				Zassów	—	Mokre
				Wiewiórka	—	Wiewiórka
				—	—	Róża
				—	—	Jaźwiny und Jawornik
				Przecław	Przecław	Przecław, Błonie und Wulka Przedmiejska
				—	—	Kądziołka und Wylow
				Dąbrówka Wisłowska	Radomyśl	Dąbrówka Wisł. mit Poręby
				Korzeniów	Przecław	Korzeniów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
21	**Pilzno**	64	Radomyśl	Dembica	Przecław	Bobrowa und Wola Bobrowska
				Łaczki Brzyskie	—	Łaczki Brzyskie
				Przecław	—	Podole mit Wulka
				Nagoszyn	—	Nagoszyn
22	**Sędziszów**	65	Sędziszów	Witkowice	Czarna	Czarna
				Góra Ropczycka	Niwiska	Poremby
				—	Czarna	Ruda
				—	—	Kamionka
				Witkowice	—	Cierpisz
				Ocieka	Ocieka	Sadykirz
				—	—	Ocieka
				—	—	Wola Ociecka
				Witkowice	Witkowice	Witkowice
				Góra Ropczycka	—	Zdziary
				—	Sędziszów	Boreczek
				Witkowice	—	Kosodrza und Borek Mały
				Góra Ropczycka	—	Borek Wielki
				Sędziszów	—	Poremby
				—	—	Wolica Piaskowa mit Potok
				—	—	Wolica Ługowa
				—	—	Kawęczyn mit Księżymost
				—	—	Sędziszów Markt
				Będziemyśl	—	Kleczany
				—	—	Będziemyśl
				Witkowice	—	Iwierzyce
				Olchowa	—	Olchowa
				—	—	Sielec
				Nosówka	Zgłobień	Błędowa
				Zgłobień	—	Zgłobień
				—	—	Wola Zgłobieńska
				Nockowa	Nockowa	Nockowa
				Bystrzyca	—	Bystrzyca Dolna
				—	—	— Górna
				Wiercany	—	Wiercany
				Wiśniowa	—	Wiśniowa
				Pstrągowa	Pstrągowa	Pstrzągowa
				Niedźwiada	Góra Ropczycka	Szkodna

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
22	Sędziszów	65	Sędziszów	Góra Ropczycka	Góra Ropczycka	Zagorzyce
				Witkowice	—	Gnojnica
				Góra Ropczycka	Ropczyce	Góra Ropczycka
		66	Ropczyce	Dembica	Zawada	Zawada mit Bobrek
				—	—	Nagawczyna
				—	—	Stobiernia
				—	—	Stasiówka
				Niedźwiada	Łączki Kucharskie	Glinnik
				—	—	Niedźwiada
				Łączki Kucharskie	—	Łączki Kucharskie
				Broniszów	—	Broniszów
				Niedźwiada	—	Łopuchowa
				Ropczyce Stadt	Ropczyce	Ropczyce Stadt mit Gryfów und Średnie
				—	—	Chechły
				—	Witkowice	Pietrzejowa
				Góra Ropczycka	Ropczyce	Brzyzna
				Okonin	Lubzina	Okonin
				Dembica	—	Sepnica und Słustowa
				—	—	Brzezówka
				Lubzina	—	Lubzina
				Ostrów	—	Ostrów mit Wiktorzec
				Dembica	—	Parszczyna, Kochanówka und Dombrówka
				Skrzyszów	—	Skrzyszów
				Mała	Mała	Mała
				Wielopole Skrzyńskie	Wielopole	Rzegocin und Sośnica
				—	—	Wielopole Skrzyńskie
				—	—	Nawsie und Budzisz
				—	—	Konice
				Dembica	Brzeznica	Brzeznica und Wola Brzeznicka
				Pustków	—	Pustków, Brudki, Rudki mit Krownice
				—	—	Wola Pustkowska mit Wielonica
				—	Przecław	Meciszów mit Łęg und Struchów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
22	**Sędziszów**	67	Kolbuszów	Dzików	Maydan	Tarnowska Wola und Jedlica mit Rozalin
				—	—	Demba mit Poręby
				Mokrzyszów	—	Krzątka und Maziarnia
				Maydan	—	Maydan
				—	—	Brzostowa Góra
				—	—	Huta Komorowska
				Dzikowiec	Dzikowiec	Kopice
				—	—	Płazówka
				—	—	Lipnica mit Jeziorko
				—	—	Dzikowiec
				—	—	Wildenthal
				Werynia	Kolbuszów	Werynia mit Kłapówka
				Kolbuszów	—	Kolbuszowa Dolna
				—	—	— Górna
				—	—	Bukowiec
				—	—	Nowa Wieś
				—	—	Świerczów
				—	—	Kolbuszów Markt
				—	—	Zarębki
				—	Cmolas	Mechowiec
				Wilkowice	Kolbuszów	Domatków
				Góra Ropczycka	—	Wola Domatkowska
				Przedbórz	—	Przedbórz
				Dembica	Niwiska	Leszcze
				Góra Ropczycka	—	Huta
				—	—	Hucisko
				—	—	Brzezówka
				—	—	Zapole
				Niwiska	—	Niwiska
				Trześnia	—	Trześnia
				Tuszów	Ostrów	Ostrów deutsch und polnisch mit Pateraki und Fraszki
				Przyłęk	—	Przyłęk und Hucina
				Maydan	—	Komorów mit Krzywda, Swinia, Poręby und Kamionka
				Trzesówka	Trzesówka	Jagodnik
				—	—	Trzesówka
				—	—	Kossowy
				Kolbuszów	—	Siedlanka
				Cmolas	Cmolas	Cmolas
				Kolbuszów	—	Dubas
				—	—	Hadykówka
				—	—	Ruda, Dymarka und Poręba

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
23	**Rzeszów**	68	**Rzeszów**	Słocina	Chmielnik	Chmielnik
				—	—	Błędowa
				Nosówka	Zgłobień	Nosówka
				Biała	Wola Rafałowska	Wola Rafałowska
				—	—	Zabratówka
				Szklary	Hyżne	Grzegorzówka
				Malawa	Malawa	Malawa mit Witkowice und Wilkowya
				Drabinianka	Rzeszów	Drabinianka mit Prom
				Zwięczyca	—	Zwięczyca
				Rzeszów Stadt	—	Rzeszów Stadt
				Załęże	—	Załęże mit Pobitno
				Ruska Wieś	—	Ruska Wieś mit Rudki
				Drabinianka	—	Staroniwa mit Wygnaniec
				Tyczyn	Słocina	Zalesie
				Biała	—	Biała
				Boguchwała	Boguchwała	Boguchwała
				—	—	Latorysz
				Niechobrz	Racławówka	Niechobrz
				—	—	Racławówka mit Kielanówka und Zabierzów
				Bzianka	Przybyszówka	Bzianka
				Przybyszówka	—	Przybyszówka
				Trzciana	Trzciana	Trzciana mit Słocina
				Dombrowa	—	Dombrowa
				Woliczka	Swilcza	Woliczka
				Swilcza	—	Świlcza mit Kamęczyn
				Rudna Wiel.	—	Rudna Wielka
				—	—	— Mała
				—	—	Rejterada
				Staromieście	Staromieście	Miłocin
				Zaczernie	—	Nowa Wieś
				—	Zaczernie	Zaczernie
				—	—	Jasionka
				Staromieście	Staromieście	Staromieście
				Zaczernie	—	Trebowniska
				Krasne	Krasne	Krasne mit Wulka
				Łańcut	—	Strażów
		69	**Tyczyn**	Błażowa	Błażowa	Błażowa Górna
				—	—	— Dolna mit Stanik

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
23	Rzeszów	69	Tyczyn	Błażowa	Błażowa	Białka mit Wulka
				Słocina	—	Lecka
				Błażowa	Futoma	Piątkowa
				—	—	Futoma
				—	Błażowa	Konkolówka
				Hyżne	Hyżne	Hyżne mit Nowa Wieś und Nieborów
				—	—	Dylągówka
				Hermanowa	Tyczyn	Hermanowa
				Tyczyn	—	Budziwój und Przyszlak
				—	—	Tyczyn, Markt
				Kielnarowa	—	Kielnarowa
				Słocina	Borek Stary	Borek Stary
				—	—	— Nowy
				—	—	Brzozówka
				Tyczyn	Lubienia	Lubienia
				—	—	Siedliska
				Straszydle	—	Straszydle
				Tyczyn	—	Sołonka u. Siedlonka
				Zalesie	Tyczyn	Matysówka
		70	Głogów	Przewrotne	Przewrotue	Hucisko
				—	—	Przewrotne
				—	—	Pogwizdów
				Widełka	—	Widełka
				—	Kolbuszów	Kupno
				—	—	Poreby
				Głogów	Głogów	Stykow mit Annapol
				—	—	Głogów, Markt
				Budy	Mrowla	Budy
				—	—	Zabajka
				Mrowla	—	Lipie
				—	—	Mrowla
				Głogów	Głogów	Wola Cicha
				Bratkowice	Mrowla	Bratkowice
				Wysoka	Wysoka	Wysoka
				Głogów	Świlcza	Roguźnica
		71	Strzyżów	Czudec	Czudec	Czudec
				—	—	Nowa Wieś
				—	—	Przedmieście Czudeckie
				—	—	Piekarówka
				—	—	Wyszne
				—	—	Zaborów
				Babica	—	Babica
				—	—	Zarzyce
				Glinik Charzewski	Połomyja	Glinik Charzewski

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
23	**Rzeszów**	71	Strzyżów	Połomyja	Połomyja	Połomyja
				Baryczka	—	Baryczka
				Żarnowa	Strzyżów	Żarnowa
				Strzyżów	—	Strzyżów, Markt
				—	—	Gbiska
				—	—	Łętownia
				—	—	Przedmieście Strzyżowskie
				—	—	Tropia
				Godowa	—	Godowa
				Brzeżanka	—	Brzeżanka
				Bonarówka	Bonarówka	Bonarówka
				Dobrzechów	Dobrzechów	Dobrzechów
				—	—	Grodzisko
				—	—	Kozłówek
				—	—	Wysoka mit Stodolina
				—	Oparówka	Oparówka
				Tułkowice	Dobrzechów	Tułkowice
				Markuszowa	—	Markuszowa
				Kalębina	—	Kalębina
				Wiszniowa	Niewodna	Wiszniowa
				—	—	Niewodna
				—	—	Jazowa
				—	—	Szufnarowa
				—	Frysztak	Cieszyna
				—	—	Pstrągówka
				Korzuchów	Dobrzechów	Korzuchów
				Frysztak	Frysztak	Frysztak, Markt
				—	—	Pulanki
				—	—	Glinik Dolny
				—	—	Twierdza
				Glinik Średni	—	Glinik Średni
				Kobyle	—	Kobyle
				Stempina	—	Stempina
				—	—	Chytrówka
				Rożanka	Dobrzechów	Rożanka
				Zawadka	—	Zawadka
24	**Łańcut**	72	Łańcut	Łańcut, Stadt	Łańcut	Łańcut, Stadt
				— Domin.	—	Łańcut, Dorf oder Przedmieście
				—	—	Sonina
				—	—	Głuchow
				—	—	Dębina
				—	—	Wola Bliższa oder Mała
				—	—	Wola Dalsza oder Wielka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
24	**Łańcut**	72	**Łańcut**	Łancut, Dominium	Łańcut	Smolarzyny
				—	—	Dombrówki
				—	—	Podzwierzyniec
				Łąka	Medynia	Pogwizdów
				Medynia	—	Medynia
				—	—	Wola Węgliska
				Łańcut	—	Zalesie
				Zaczernie	—	Wulka pod Lasem
				Łąka	Łąka	Łąka
				—	—	Palikówka
				—	—	Terliczka
				—	—	Łukawiec
				Łańcut	Krzemienica	Krzemienica
				—	—	Czarna mit Kotki
				Albigowa	Kraczkowa	Kraczkowa mit Cierpisz
				—	Albigowa	Albigowa
				—	—	Hanzlówka
				Hussow	Hussow	Hussow
				Sietesz	Chodakówka	Chodakówka
				—	Sietesz	Sietesz
				Przeworsk	Murkowa	Murkowa
				—	Wysoka	Wysoka
		73	**Sokołów**	Stobierna	Stobierna	Stobierna
				Sokołów	Trzeboś	Trzeboś
				—	Nienadówka	Nienadówka
				—	Sokołów	Trzebośka
				—	—	Sokołow, Markt
				—	—	Wulka Sokołowska mit Rękaw
				—	—	Turza
				Leżaysk	—	Wulka Niedźwiedzka
				Sokołów	Górno	Górno mit Zagórze und Dołęga
				Łętownia	—	Łowisko
				Nisko	Raniżów	Steinau
				—	Górno und Jeżów	Kamień
				Raniżów	Górno	Markowizna
				—	Raniżów	Mazury
				—	—	Raniżów
				—	—	Ranischau, Kolonie
				Wilcza Wola	—	Wola Ranizowska
				Raniżów	—	Staniszewskie
				Bojanów	Spie ad Wilcza wola	Bojanów
				—	—	Laszki mit Prussoty

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
24	**Łańcut**	73	**Sokołów**	Bojanów	Spie ad Wilcza wola	Korabina
				Nart	—	Cisowlas
				—	—	Gwoździec
				—	—	Nart
				Wilcza Wola	Ranižów	Wilcza Wola
				—	Spie	Russiuów mit Koziołek
				—	—	Wola Rusinowska
25	**Przeworsk**	74	**Przeworsk**	Przeworsk	Przeworsk	Budy Przeworskie
				—	Kosina	Korniaklów
				—	—	Kosina
				—	—	Roguźno
				Ujezna	Przeworsk	Świętonowa
				—	—	Ujezna
				Łańcut	Gniewczyna	Gniewczyna
				Tryncza	Gorzyce	Gorzyce
				—	Gniewczyna	Jagiełła
				—	—	Wulka Małkowa
				—	—	— Ogryzkowa
				—	—	Tryncza
				—	—	Ubieszyn
				—	—	Głogowiec
				Łańcut	Przeworsk	Chałupki
				—	—	Rozbórz
				Przeworsk	—	Gorliczyna
				Łańcut	—	Grzęska
				Przeworsk	—	Przeworsk, Stadt
				—	Nowosielec	Nowosielec
				—	Przeworsk	Studzian
				—	—	Mokra Strona
				Łańcut	—	Mirocin
				Maćkówka	—	Maćkówka
				—	—	Dębów
				Żurowiczki Długie	Przeworsk und Zarzyce	Żurowiczki Długie mit Zalesie und Kamienica
				Przeworsk	Urzejowice	Białoboki
				Mikulice	Ostrów	Ostrow mit Wola
				—	—	Mikulice
				Gać	Gać	Gać
				Kańczuga	Kańczuga	Niziatycze
				—	—	Kańczuga
				—	—	Siedleczka
				Łopuszka Mała	—	Łopuszka Mała
				Kańczuga	Manasterz	Manasterz
				—	—	Hadle Kańczuckie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
25	**Przeworsk**	74	**Przeworsk**	Kańczuga	Tarnawka	Tarnawka
				Urzejowice	Urzejowice	Urzejowice
				Krzeczowice	Krzeczowice	Krzeczowice
				Siennów	Siennów	Siennów
				Łopuszka Mała	—	Zuklin
				Próchnik	Pełniatycze	Łapajowska
				—	—	Rożniatów
				—	—	Pełniatycze
				—	—	Czudowice
				—	—	Cząstkowice
				—	Zarzyce	Zarzyce
				—	—	Wola Rozwieniecka
		75	**Próchnik**	Pantalowice	Pantalowice	Pantalowice
				Siennów	—	Łopuszka Wielka
				—	—	Łopuska Wola
				—	—	Zagórze
				Rączyna	—	Rączyna
				Rzeplica	Rozborz Okrągły	Rozborz Długi
				—	—	Rzeplica und Rzeplińska Wola
				Hawlowice Dolne	—	Rozborz Okrągły
				—	Próchnik	Świebodna
				—	—	Hawlowice Dolne
				Hawlowice Górne	—	Jodłówka
				—	—	Hawlowice Górne
				Próchnik	—	Próchnik, Markt
				—	—	-- Dorf
				Węgierka	—	Węgierka
				—	—	Węgierska Wola
				—	—	Chorożów
				—	Jaroslau	Tyniowice
				Kramarzówka	Kramarzówka	Kramarzówka
				Tuligłowy	Tuligłowy	Tuligłowy
				Wiekowice	Wiekowice	Wiekowice mit Wola
		76	**Leżaysk**	Łętownia	Łętownia	Łętownia
				—	—	Groble
				—	—	Wulka Łętowska
				Leżajsk	Sarzyna	Sarzyna
				—	—	Ruda mit Janda
				—	Leżajsk	Łukowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
25	Przeworsk	76	Leżaysk	Leżajsk	Leżajsk	Jelna mit Judaszówka
				—	—	Hucisko
				Leżajsk, Stadt	—	Leżajsk, Stadt
				— Domin.	—	Wierzaniec
				—	—	Dębno
				—	Wola Zarzycka	Wola Zarzycka
				—	—	Königsberg
				—	Stare Miasto	Stare Miasto
				—	Gilarowa	Brzoza Królewska
				—	—	Gilarowa und Gillershof
				—	—	Baranówka
				—	—	Łukowa
				—	—	Siedlanka
		77	Grodzisko	Grodzisko	Grodzisko	Grodzisko. Markt
				—	—	— Górne mit Kolanko
				—	—	Grodzisko Dolne
				—	—	Wulka Grodziska
				—	—	Opaleniska
				—	—	Gwizdów
				Przeworsk	—	Zmysłówka
				Laszczyny	—	Laszczyny
				—	—	Chodaczów
				Leżajsk	Gillarowa	Biedaczów
				Żołynia	Żołynia	Żołynia, Markt
				—	—	— Dorf
				Łańcut	—	Brzuza Stadnicka
				—	—	Budy Łańcuckie
				Rakszawa	—	Rakszawa
				Białobrzegi	—	Białobrzegi
26	Rozwadów	78	Rozwadów	Bojanow	Stany	Stany mit Załęże
				—	—	Pietropole
				—	—	Gojanów
				Dzików	Rozwadów	Przyszów
				Nisko	Grembów	Przyszów Królewski mit Kołodzieje und Burdzy
				—	Jezów	Słup, Maziarnia
				—	Rozwadów	Pławo mit Swoly
				Rozwadów	—	Rozwadów, Markt
				—	—	Przyłek mit Pilchów und Agatówka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
26	**Rozwadów**	78	**Rozwadów**	Rozwadów	Rozwadów	Charzewice mit Sochy
				—	—	Wola Rzeczycka
				—	—	Dąbrowa
				—	—	Rzeczyca Okrągła
				—	—	— Długa
				—	—	Kępa
				—	—	Muzyków
				—	—	Bąków
				—	—	Brandwica
				—	—	Kochany
				Turbia	Turbia	Wulka Turebska
				—	—	Turbia mit Obojna
				—	—	Ostrowek
				Grembów	Grembów	Jamnica
				—	—	Grembów mit Wydrza, Miętne und Jazwinia
				Mokrzyszów	—	Krawce
				Kotowa Wola	Zaleszany	Kotowa Wola
				Zbydniow	—	Zbydniow mit Dzierdziówka
				—	—	Majdan Zbydniowski
				Zaleszany	—	Zaleszany mit Berdechów, Karczmiska, Wulka und Kępie
				Motycze Szlacheckie	—	Motycze Szlacheckie
				Motycze Księże	Gorzyce	Motycze Księże
				Zalesie an der Weichsel	—	Zalesie mit Fantazya
				Gorzyce	—	Gorzyce
				Skowierzyn	Zaleszany	Skowierzyn mit Wulka Skowierska
				—	Radomyśl	Nowiny
				—	—	Radomyśl
				Żabno	—	Żabno
				Pniów	Antoniów	Pniów mit Czekay und Dabrówka
				—	—	Antoniów mit Wola und Zalesie
				Orzechów	—	Orzechów
				Popowice	—	Popowice
				Chwałowice	—	Chwałowice mit Grudza und Łączek
				—	—	Witkowice mit Ostrowek und Ochodza
				Wrzawy	—	Dembina, Brzuza mit Strażnik
				—	Wrzawy	Łapiszów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
26	**Rozwadów**	78	Rozwadów	Wrzawy	Wrzawy	Gorzałkowice
				—	—	Wrzawy mit Czekay
				—	—	Jadowiec mit Sudole
				—	—	Dąbrowa mit Pączek
				—	—	Białkowice
		79	Nisko	Nisko	Racławice	Nisko mit Malce, Kobiernia, Moskale, Warchoły und Podwolina
				Ulanów	—	Racławice
				—	—	Wolina mit Nowawieś
				—	—	Konczyce, Przedzel
				—	—	Stróża
				Zarzyce	—	Zarzyce
				—	—	Huta Deręgowska
				Nisko	Rozwadów	Nowosielce und Piorunka
				Rozwadów	Pysznica	Jastkowice mit Bartnia Łąka und Palenie
				—	—	Ruda Jastkowska
				Zarzyce	—	Nalepy, Sokale, Mostki und Deputaty
				Pysznica	—	Studzieniec
				—	—	Pysznica mit Szewczyki und Olszowice
				Zarzyce	Kurzyna Mała	Jarocin
				—	—	Szyperki
				Pysznica	Pysznica	Kłyzow mit Słomiane
				Zarzyce	—	Bukowa
				Dąbrówka	—	Golce
				—	—	Borki mit Diaki
				—	—	Rauchendorf
				Zarzyce	—	Katty Kutyły
				—	—	Domostawy
				—	Dąbrówka	Zdziary
				Dąbrówka	—	Dąbrówka
				—	—	Kurzyna Wielka
				Zarzyce	Kurzyna Mała	Wulka Tanewska mit Wołoszyny
				Ulanów	Ulanów	Ulanów, Markt mit Zwolaki
				Dąbrówka	Kurzyna Mała	Kurzyna Mała mit Wymysłów
				Ulanów	Bieliny	Dąbrowica
				—	—	Glinianka
				—	—	Bukowina

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
26	**Rozwadów**	79	Nisko	Ulanów	Bieliny	Bieleniec
				—	—	Wola Bielińska
				—	—	Bieliny
				Rudnik	Rudnik	Rudnik
				—	—	Kopki mit Koziarnia
				—	—	Tarnogóra
				Nisko	Jezów	Jezów mit Zagrody
				—	—	Zalesie
				—	—	Sojkowa
				—	—	Jatta
				—	—	Cholewiana Góra

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
1	**Jaroslau**	1	Jaroslau	Pełkinie	Gniewczyna	Buchowska Wola oder Porańska
				—	Pełkinie	Wola Pełkińska
				—	—	Pełkinie mit Kruchel
				Ozańsko	Jaroslau	Ozańsko
				Pełkinie	—	Wierzbna
				Cieszacin Mały	—	Cieszacin Mały mit Kisielów
				Szczytna	—	Szczytna
				Pawłosiów	—	Munina mit Głęboka
				Kidałowice	—	Kidałowice
				Tuczempy	—	Tuczempy
				Pawłosiow	—	Kruchel
				Jaroslau Stadt	—	Jaroslau Stadt
				—	—	Tywonia
				Cieszacin Wielki	Zarzyce	Cieszacin Wielki
				Morawsko	Chłopice	Morawsko
				Chłopice	—	Chłopice
				Rozwienica	Rudołowice	Rozwienica
				Bystrowice	—	Bystrowice
				Rudołowice	—	Rudołowice
				Jankowice	Boratyn	Jankowice
				Boratyn	—	Boratyn
				Dobkowice	—	Dobkowice
				Zamiechów	Łowce und Boratyn	Zamiechów
				Łutków	—	Łutków
				Łowce	Łowce	Łowce
				Tapin	Tapin	Tapin
				Czelatycze	Czelatycze	Czelatycze
				Pawłosiów	Radawa	Radawa
				Wysocko	Radawa und Ryszkowa Wola	Surmaczówka
				—	—	Czerniawa
				Pełkinie	Ryszkowa Wola	Ryszkowa Wola
				Pawłosiów	Cetuła	Cetuła
				Wysocko	Laszki	Nowa Grobla
				—	Korzenica	Korzenica
				Bobrówka	Makowisko	Bobrówka
				Pełkinie	—	Makowisko
				Surochów	Surochów	Surochów
				—	—	Sobiecin
				—	—	Koniaczów
				Pełkinie	Wiezownica	Szuwsko
				—	—	Piwoda
				—	—	Wiezownica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
1	Jaroslau	1	Jaroslau	Wysocko	Laszki	Laszki
				—	Wietlin	Wietlin
				Moszczany	Moszczany	Moszczany mit Łazy
				Pawłosiów	Pawłosiów	Pawłosiów
				—	Jaroslau	Setna
		2	Radymno	Wysocko	Miękisz Nowy	Miękisz Nowy
				—	—	— Stary
				—	—	Tuchla
				—	Zaleska Wola	Zaleska Wola
				—	Wysocko	Wysocko
				Ostrów	Ostrów	Ostrów
				Radymno	Radymno	Radymno Markt
				—	—	Skołoszów
				Zamojsce	—	Zamojsce
				Sośnica	Radymno und Święte	Zadąbrowice
				Duńkowice	Michałówka	Duńkowice
				—	—	Michałówka
				Sośnica	Nienowice	Nienowice
				—	Barycz	Grabowice
				—	—	Skład
				—	—	Barycz
				—	Święte und Radymno	Święte
				—	Sośnica	Sośnica
				Stubienko	Stubno	Stubienko
				Stubno	—	Stubno
				Sośnica	Dussowce	Chałupy Dusowieckie
				—	—	Dussowce
				Hnatkowice	Drohojów	Hnatkowice
				Drohojów	—	Drohojów
				Trojczyce	Trojczyce	Trojczyce
				Kaszyce	Chłopice und Boratyn	Kaszyce
				Zabłotce	Kosienice	Zabłotce bei Kosienice
				Kosienice	—	Kosienice
				Dmytrowice	Dmytrowice	Dmytrowice
				Ciemierzowice	Kosienice	Ciemierzowice
		3	Sieniawa	Sieniawa	Sieniawa	Sieniawa
				—	—	Wylewa
				—	—	Rudka
				—	—	Słoboda
				—	—	Dybków
				—	Dobra	Dobra

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
1	**Jaroslau**	3	**Sieniawa**	Sieniawa	Dobcza	Dobcza
				Piskorowice	Piskorowice	Piskorowice
				Sieniawa	Cieplice	Cieplice
				—	Maydan	Maydan
				—	—	Adamówka
				Pełkinie	—	Krasne
				Leżajsk	Ozanna	Rzochów
				—	Tarnowice	Dornbach
				—	—	Tarnowice
				—	—	Kuryłówka
				—	—	Brzyska Wola und Wulka Łamana
				—	—	Jastrzębice
				Pełkinie	Leżachów	Leżachów
				—	Czerwona Wola	Czerwona Wola
				—	—	Manasterz
				—	—	Nielipkowice
				—	Mołodycz	Mołodycz
				Wysocko	Zaradawa	Zaradawa
				Sieniawa	Dąbrowica	Dąbrowica
2	**Dubiecko**	4	**Dubiecko**	Drohobyczka	Dubiecko	Drohobyczka
				—	—	Huta Drohobycka
				Nienadowa	—	Hucisko bei Nienadowa
				—	—	Nienadowa
				Dubiecko	—	Śliwnica
				—	—	Dubiecko Stadt
				—	—	Przedmieście mit Czerwonka
				—	—	Słone
				Bachórzec	Bachórzec	Bachórzec
				—	Dubiecko und Ruska Wieś	Podbukowina
				—	—	Polchowa
				Ruska Wieś	—	Ruska Wieś
				Iskań	Iskań	Iskań
				Tarnawka	Bachórzec und Dubiecko	Tarnawka
				Babice	Babice	Babice Markt und Dorf
				—	—	Stupnik
				Piątkowa	Piątkowa	Piątkowa
				Zohatyn	Dylągowa und Jawornik Ruski	Zohatyn
				—	—	Pracówka
				Jawornik Ruski	Jawornik Ruski	Borownica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
2	**Dubiecko**	4	**Dubiecko**	Jawornik Ruski	Jawornik Ruski	Jawornik Ruski
				Krzywcza	Chirzyna	Chirzyna
				—	—	Chirzynka
				—	Krzywcza	Krzywcza Markt
				—	—	Krzywiecka Wola
				Ruszelczyce	Krzywcza und Skopów	Ruszelczyce
				Babice	Skopów	Skopów
				Bachów	Bachów	Bachów
				Średnia	Średnia	Średnia
		5	**Dynów**	Szklary	Jawornik	Jawornik
				—	—	Hodle
				—	—	Szklary
				—	—	Biedaczów
				—	—	Huta (Huciska)
				Harta	Harta	Harta mit Lipnik und Paproć
				Ulanica	Ulanica	Ulanica
				Dynów	Dynów und Łubno	Kazimirzówka mit Łubno
				—	Dynów	Dynów Stadt
				Igioza	Dynów und Bachórz	Igioza
				Bartkówka	Dynów	Bartkówka
				Nozdrzec	Nozdrzec	Nozdrzec mit Karolówka
				Obarzyn	Nozdrzec und Hlubno	Obarzyn
				Nozdrzec	—	Wara
				—	Hlubno und Izdebki	Hlubno Górne und Dolne
				Izdebki	Izdebki	Izdebki
				Ulucz	Ulucz	Ulucz
				—	Ulucz und Mrzygłód	Chroszówka
				Jabłonica Ruska	Dydnia und Jabłonica Ruska	Jabłonica Ruska
				Dabrówka Starzyńska	Dylagowa	Wołodzka Wola mit Gdyczyna
				—	Dylagowa und Wołodz	Wołodz
				—	Dabrówka Starzyńska	Dabrówka Starzyńska mit Wola
				—	Dylagowa	Dylagowa
				Sielnica	Dylagowa und Pawłokoma	Sielnica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
2	**Dubiecko**	5	**Dynów**	Sielnica	Dylągowa und Pawłokoma	Łączki bei Sielnica
				Dąbrówka Starzyńska	Siedliska und Nozdrzec	Poręby mit Huty
				—	—	Siedliska
				—	—	Jasionów
				Niewistka	Izdebki und Nozdrzec	Niewistka
				Pawłokoma	Pawłokoma	Pawłokoma
				Bachórz	Bachórz	Bachórz
				—	—	Chodorówka
				—	—	Laskówka
				—	Jawornik	Kosztowa
		6	**Bircza**	Brzuska	Brzuska	Brzuska
				—	—	Hucisko mit Brzuskie Huty
				Sufczyna	Bircza	Jasiennica
				Bircza	—	Bogoszówka
				—	—	Bircza Markt
				—	—	— Stara
				Łodzinka	—	Łodzinka Dolna
				—	—	— Górna
				Bircza	—	Korzeniec
				—	—	Wola Korzeniecka
				—	—	Nowa Wieś
				Sufczyna	Bircza und Brzuska	Sufczyna
				Rudawka	Bircza	Rudawka
				—	—	Kotów
				Lippa	Bircza und Lippa	Lippa Górna und Dolna oder Morochów
				Malawa	Malawa	Malawa
				Brzyżawa	Brzyżawa	Brzyżawa
				Dobrzanka	Dobrzanka	Dobrzanka
				Leszczawa Dolna	Leszczawa Dolna	Leszczawa Dolna
				Leszczawa Górna	— Górna	— Górna
				Leszczawka	Leszczawka	Leszczawka
				Kuźmina	Kuźmina	Kuźmina
				Trojca	Łumna	Łumna
				—	Bircza und Łumna	Kraina
				Olszany	Troyca	Troyca
				Troyca	—	Jamna Dolna
				Kreców	Kreców	Kreców
				Krecowska Wola	—	Krecowska Wola

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
2	**Dubiecko**	6	**Bircza**	Lachawa	Lachawa	Lachawa
				Dobra	Dobra	Dobra
3	**Przemyśl**	7	**Przemyśl**	Rokietnica	Rokietnica	Rokietnica
				Batycze	Batycze	Batycze
				Orzechowce	Orzechowce	Orzechowce
				Maćkowice	Maćkowice	Maćkowice
				Ujkowice	Ujkowice	Ujkowice
				—	—	Lipowice
				Belwin	Wapowce	Belwin
				Żurawica	—	Wapowce
				Łentownia	Łentownia	Łentownia
				Kunkowce	—	Kunkowce
				Walawa	Przemyśl	Wilcza
				Przemyśl Stadt	—	Przekopana mit Przerwa
				—	—	Przemyśl Stadt mit Vorstadt
				—	—	Kruhel
				Olszany	—	Rokszyce
				Dunkowiczki	Małkowice	Dunkowiczki
				Małkowice	—	Małkowice
				Wyszatycze	Wyszatycze	Wyszatycze
				Walawa	Walawa	Walawa
				Bolestraszyce	Żurawica und Bolestraszyce	Bolestraszyce
				Żurawica	Żurawica	Buszkowice
				Buszkowiczki	—	Buszkowiczki
				Żurawica	—	Żurawica
				Medyka	Torki	Torki
				—	Chałupy Medyckie	Chałupy medyckie
				—	Medyka	Medyka
				—	Szechinie	Szechinie
				Hurko	Hurko	Hurko
				Hureczko	Hurko	Hureczko
				Hussaków	Byków	Byków
				—	Chodnowice	Chodnowice
				—	—	Tyszkowice
				Bakończyce	—	Dziewięczyce und Popowice
				—	Cyków	Cyków
				Rozubowice	—	Rozubowice
				—	Hermanowice	Stanisławczyk
				Hermanowice	—	Hermanowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	Przemyśl	7	Przemyśl	Bakończyce	Siedliska	Jaskmanice
				—	—	Siedliska
				—	Krowniki	Krowniki mit Kolusza
				—	—	Bakończyce zu Krowniki
				Łuczyce	—	Łuczyce
				Sielec	Nehrybka	Sielec
				Bakończyce	—	Nehrybka
				—	—	Pikulice
				Grochowce	Grochowce	Koniuszki
				—	—	Witoszyńce
				—	—	Grochowce
				—	—	Kniażyce
				Krasiczyn	Krasiczyn	Tarnawce
				—	—	Korytniki
				—	—	Krasice
				—	—	Śliwnica
				—	—	Komara
				—	—	Krasiczyn
				—	Krzywcza	Kupna
				Reczpol	—	Reczpol
				Bakończyce	Rybotycze	Brylińce
				Olszany	Cisowa und Rybotycze	Cisowa
				Wysocko	Olszany	Mielnów
				Olszany	—	Krzeczkowa
				—	—	Olszany
				—	—	Cholowice
				Prałkowce	Prałkowce	Prałkowce
				Ostrów	Przemyśl	Ostrów bei Przemyśl
		8	Niżankowice	Niżankowice	Niżankowice	Niżankowice, Markt
				—	—	Wychadow
				Zabłotce	—	Zabłotce
				Kormanice	—	Fredropol
				—	—	Kupiatycze
				—	—	Młodowice
				Podmojsce	—	Podmojsce
				Hermanowice	Hermanowice	Malchowice
				Aksmanice	Aksmanice	Aksmanice
				—	—	Berendowice
				—	—	Kłokowice
				—	—	Solce
				Kormanice	Kormanice	Kormanice
				—	—	Darowice
				—	—	Koniusza
				Niżyniec	Niżyniec	Boratycze

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Przemyśl**	8	Niżankowice	Niżyniec	Niżyniec	Gdeszyce
				—	—	Niżyniec
				—	—	Zrotowice
				—	Drozdowice	Drozdowice
				—	—	Strojnowice
				Waława	—	Wielunice
				Niżyniec	Borszczowice	Tyszkowice
				Bybło	—	Borszczowice
				—	—	Bybło
				Hruszatycze	Hruszatycze	Hruszatycze
				Przedzielnica	Przedzielnica	Przedzielnica
				Grabownica	—	Grabownica
				Hubice	—	Hubice
				Dobromil	Huisko	Huisko
				—	Falkenberg	Falkenberg
				Truszowice	Huisko	Truszowice
				Sierakowce	Sierakowce	Sierakowce
				Rybotycze	Rybotycze	Kopysno
				—	—	Rybotycze
				—	Posada Rybotycka	Posada Rybotycka
				—	—	Borysławka
				Nowosiółki Dydyńskie	Huisko	Nowosiółki Dydyńskie
				Dobromil	Makowa	Makowa und Kolonie Maków
				Huwniki	—	Huwniki
				Pacław	Huisko	Pacław mit Kalwarya
		9	Mościska	Nakło	Pozdziacz	Nakło
				Medyka	—	Pozdziacz
				—	Buców	Buców
				—	Starzawa	Starzawa
				Mościska	Czerniawa	Czerniawa
				Sokola	Sokola	Sokola
				Mościska, Stadt	—	Podgacz
				—	Mościska	Sułkowszczyzna
				Lacka Wola	—	Lacka Wola
				Rudniki	—	Rudniki
				Mościska, Stadt	—	Mościska, Stadt
				Trzciniec	—	Trzciniec
				Mościska	—	Zakościele
				—	—	Rzadkowice
				Krysowice	—	Strzelczyska
				—	—	Krysowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	Przemyśl	9	Mościska	Mościska	Mościska	Laszki
				Krysowice	Pakość	Czyszki
				—	—	Pakość
				Tamanowice	Radynice	Lipniki
				Krysowice	—	Radynice
				Ostróżec	—	Ostróżec
				Saniki	Rogóżno	Saniki
				Czyżowice	Czyżowice	Czyżowice
				Podliski	—	Podliski
				—	—	Wiszenka
				Rustweczko	Myślatycze	Rustweczko
				Hankowice	—	Hankowice
				—	—	Tułkowice
				Koniuszki	—	Koniuszki
				Myślatycze	—	Myślatycze
				Moczerady	—	Moczerady
				Krysowice	Pnikut	Buchowice
				Pnikut	—	Pnikut
				Krukienice	Krukienice	Krukienice
				Balice	Balice	Balice
				Hussaków	Hussaków	Hussaków mit Budy
				Złotkowice	—	Złotkowice
				Tamanowice	—	Tamanowice
				Lutków	—	Lutków
				Jordanówka	—	Jordanówka
				Hussaków	—	Pleszowice
				—	—	Bojowice
				—	—	Chraplice
				Horysławice	Horysławice	Horysławice
				Hussakow	Radachońce	Radachońce
				—	Nowosiółka	Nowosiółka
				Krukienice	Bolanowice	Bolanowice mit Bolanówka
				Hodynie	Hodynie	Hodynie
		10	Sądowa Wisznia	Sądowa Wisznia, Stadt	Sądowa Wisznia	Sądowa Wisznia, Stadt
				Sądowa Wisznia, Dominium	—	Bortiatyn
					—	Xiężymost
					—	Zagrody
				Dytiatycze	—	Dytiatycze
				—	—	Szeszerowice
				Tuligłowy	Tuligłowy	Piaski
				—	—	Zarzyce
				—	—	Tuligłowy
				—	—	Krulin
				Twierdza	Stojańce	Słomianka
				—	—	Slabasz

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Przemyśl**	10	Sądowa Wisznia	Twierdza	Stojańce	Wojkowice
				—	—	Twierdza
				Stojańce	—	Stojańce
				Twierdza	—	Zawadów
				Wołostków	—	Wołostków
				Saniki	—	Mystycze
				Wołczyszczowice	Wołczyszczowice	Wołczyszczowice
				Mokrzany	Makuniów	Mokrzany Małe
				—	—	— Wielkie
				Makuniów	—	Makuniów
				Nikłowice	Nikłowice	Orchowice
				—	—	Kocierzyn
				—	—	Nikłowice
				—	—	Hołodówka
				Kulmatyce	Dmytrowice	Kulmatyce
				Dmytrowice	—	Dmytrowice
				Dobrzany	Milczyce	Putiatycze
				Milczyce	—	Milczyce
				Chorośnica	Siedliska	Nowosielec
				—	Chorośnica	Chorośnica
				Arłamowska Wola	Arłamowska Wola	ArłamowskaWola
				Milatyn	Milczyce	Milatyn
				Dołhomościska	Sądowa Wisznia	Dołhomościska
4	**Jaworów**	11	Jaworów	Drohomyśl	Drohomyśl	Drohomyśl mit Lipnica
				—	—	Podłuby
				Nahaczów	Nahaczów	Nahaczów
				Jaworów	Jazów Stary	Nowiny
				—	—	Jazów Stary
				—	— Nowy	— Nowy
				Semerówka	Semerówka	Semerówka
				Jaworów	Czernielowa	Czernielawa
				Starzyska	Kurniki	Kurniki
				—	Starzyska	Starzyska mit Wola
				Jaworów	Załuże	Cetuła
				—	—	Załuże
				—	—	Wola Roznowska
				Jaworów, Stadt	Jaworów	Jaworów, Stadt mit Vorstädten
				Jaworów, Dominium	Olszanica	Olszanica
				—	Skło	Skło
				Porudno	Porudno	Porudno
				—	—	Porudenko

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
4	**Jaworów**	11	Jaworów	Bruchnal	Przyłbice	Senatów mit Rułów
				—	—	Czołhinie
				—	—	Przyłbice
				Rogużno	Rogużno	Rogużno
				—	—	Czerczyk
				Bruchnal	Bruchnal	Bruchnal mit Podłuby Małe
				Jaworów	Podłuby	Podłuby mit Mosberg und Rudka
				—	—	Berdechów mit Berdychau
				—	Mołostkowice	Mołostkowice mit Kleindorf
				—	Muzyłowice	Muzyłowice mit Muzyków
				Jaworów	Ozomla	Ozomla und Schomlau
				—	Nowosiółki	Nowosiółki
				—	Laszki	Laszki
				—	Tuczapy	Czarnokońce
				—	—	Tuczapy
				—	Zbadyń	Zbadyń mit Kuttenberg
				Rogóżno	Siedliska	Siedliska
				Bonów	Bonów	Bonów
		12	Krakowiec	Kobylnica Ruska	Kobylnica Ruska	Kobylnica Ruska
				—	Fehlbach	Fehlbach
				—	Kobylnica Wołoska	Kobylnica Wołoska
				WielkieOczy	Wielkie Oczy	Wola Zmyjowska
				—	—	Zmyjowisko
				—	—	Wielkie Oczy
				—	—	Skolin
				Świdnica	Kochanówka	Czaplaki
				Krakowiec	Krakowiec	Ruda Krakowiecka
				Morańce	Morańce	Morańce
				—	—	Przedworze
				Lubienie	Lubienie	Lubienie
				Krakowiec	Gnojnica	Gnojnica mit Gnojniecka Wola
				Sarny	Sarny	Sarny
				—	—	Rehberg
				Małnów	Malnowska Wola	Malnowska Wola mit Zalesie
				—	Małnów	Małnów mit Dębinka, Meleszki und Zakorb
				Kalników	Kalników	Kalników
				Krakowiec	Młyny	Młyny

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
4	Jaworów	12	Krakowiec	Kochanówka	Kochanówka	Wilcza Góra
				—	—	Kochanówka
				Krakowiec	Krakowiec	Krakowiec, Markt
				—	—	Huki
				—	—	Budzyn
				WielkieOczy	Kochanówka	Boża Wola
				Świdnica	—	Swidnica
				Hruszowice	Chotyniec	Chotyniec
				—	Hruszowice	Hruszowice
		13	Niemirów	Niemirów	Niemirów	Niemirów, Markt mit Wulka und Przedmieście
				Hruszów	—	Hruszów
				Budomirz	—	Budomirz
				Hruszów	—	Kłonica
				—	—	Szczeploty
				Radruż	Radruż	Radruż
				Niemirów	Wróblaczyn	Wróblaczyn mit Ruda und Wola
				Radruż	Smolin	Smolin mit Deutsch-Smolin
				Horyniec	Horyniec	Horyniec
				—	—	Nowiny
				—	—	Wulka Horyniecka
				—	—	Czerwica
				Jaworów	Trościaniec	Trościaniec
				—	Zawadów	Zawadów
				—	Wierzbiany	Wierzbiany
				Wiszenka	Wiszenka	Wiszenka und Walddorf
				Niemirów	Szczerzec	Szczerzec mit Jasienówka
				—	—	Purypsy
5	Lubaczów	14	Lubaczów	Lubaczów, Stadt	Lubaczów	Lubaczów, Stadt mit Mokrzyca
				— Dom.	—	Lisiejamy mit Ostrowiec
				—	—	Młodów mit Burgau
				—	—	Opaka mit Felsendorf
				—	—	Borowa Góra
				—	Basznia	Basznia mit Reichau
				—	Sieniawka	Huta Krzyształowa
				—	—	Sieniawka
				Oleszyce	Oleszyce	Oleszyce, Markt mit Futory

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
5	**Lubaczów**	14	**Lubaczów**	Oleszyce	Oleszyce	Oleszyce Stare mit Zabiała
				—	Cewków	Cewków
				—	Dachnów	Dachnów
				—	Dzików	Łebedzie
				—	—	Dzików
				—	Miłków	Miłków
				—	Cewków	Moszczanica
				—	Ułazów	Niemstów
				—	—	Ułazów mit Koziejówka
				—	Stare Sioło	Stare Sioło mit Onyszki
				—	Sucha Wola	Sucha Wola mit Kozaki und Zakopce
				—	Wulka Zapałowska	Wulka Zapałowska
				—	Zapałow	Zapałow
				Borchów	Borchów	Borchów
				Łukawiec	Szczutków	Szczutków mit Ruda Szczutkowska
				Lubaczów	—	Dąbrowa
				—	—	Kornaki
				—	Niemirów	Wulka
				Łukawiec	Łukawiec	Łukawiec
				Załuże	Dachnów	Załuże
				Łukawiec	Łukawiec	Bihale
				Krowica Lasowa	Krowica Lasowa	Krowica Lasowa
				—	—	Krowica mit Cytynia
				Krowica Hołodowska	—	Krowica Hołodowska
				Lipowiec	—	Maydan
				—	—	Lipowiec mit Lindenau
		15	**Błażów**	Błażów	Błażów	Błażów Markt
				—	—	Huta Rożaniecka mit Kury
				—	—	Ruda Różaniecka mit Grochy
				Lipsko	Lipsko	Lipsko Markt mit Jędrzejówka
				—	—	Łukawica mit Bieniaszówka
				—	—	Wola Wielka
				Błażów	Żuków	Gorajec
				—	—	Żuków mit Kosobudy und Żuki
				—	Lubliniec Nowy	Lubliniec Nowy mit Tepiły

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
5	Lubaczów	15	Błażów	Błażów	Lubliniec Stary	Lubliniec Stary
				Łowcza	Łowcza	Łowcza
				Cieszanów	Cieszanów	Cieszanów Markt
				Chotylub	Podemszczyzna	Chotylub
				Cieszanów	Nowesioło	Nowesioło
				Krzywe	Brusno	Krynica
				—	—	Rudki
				—	—	Brusno Nowe mit Duchnica und Deutschbach
				—	—	Brusno Stare
				—	—	Huta Stara
				—	Podemszczyzna	Krzywe
				Podemszczyzna	—	Podemszczyzna
6	Sanok	16	Sanok	Zawadka	Zawadka	Zawadka
				Stankowa	Stankowa	Stankowa
				Rozpucie	—	Rozpucie
				Rakowa	Tyrawa Wołoska	Rakowa
				Ulucz mit Łodzina	Mrzygłód	Łodzina
				Mrzygłód	—	Mrzygłód Markt
				—	—	Dębna
				Liszna	—	Liszna
				Ulucz	Hlumcza	Hlumcza
				Mrzygłód	Trepcza	Międzybrodzie
				Trepcza	—	Trepcza
				—	—	Zabłocie
				Mrzygłód	Tyrawa Solna	Tyrawa Solna
				Tyrawa Wołoska	— Wołoska	— Wołoska Markt
				Siemuszowa	Siemuszowa	Siemuszowa
				Holuczków	Holuczków	Holuczków
				Załuż	Załuż	Wujskie
				—	—	Załuż
				Dąbrówka Ruska	Stróże Wielkie	Stróże Wielkie
				—	—	— Małe
				Sanok Stadt	Sanok	Sanok Stadt
				Mrzygłód	—	Posada Olchowska
				Dąbrówka Ruska	—	Sanok Posada
				—	—	Dąbrówka Polska

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Sanok**	16	Sanok	Dąbrówka Ruska	Sanok	Dąbrówka Ruska
				Mrzygłód	Olchowce	Olchowce
				—	—	Zahutyn
				Bykowce	—	Bykowce
				Dąbrówka Ruska	Sanoczek	Sanoczek
				Prusiek	—	Prusiek
				—	—	Płowce
				Nowosielce	Nowosielce	Nowosielce
				Markowce	Pielnia	Markowce
				Zbojska	Wolica	Zbojska
				—	—	Wolica
				Niebieszczany	Niebieszczany	Niebieszczany
				Pobidno	Wolica	Ratnawica
				Bełchówka	—	Bełchówka
				Pisarowce	Dudyńce	Pisarowce
				Markowce	—	Dudyńce
				Pobidno	—	Pobidno
				Pielnia	Pielnia	Pielnia
				—	—	Jędruszkowce
				Nowotaniec	Nowotaniec	Nowotaniec
				—	—	Nadolany
				—	—	Nagorzany
				Bukowsko	Bukowsko	Bukowsko
				Zagórz	Zagórz	Zagórz
				Zasławie	—	Zasławie
				Bykowce	—	Dolina
		17	Szczawne	Płonna	Ostawice	Ostawice
				Radoszyce	Radoszyce	Radoszyce
				Komancza	Komancza	Dołżyce
				Rzepedz	—	Czystohorb
				—	Jawornik Polski	Jawornik Polski
				—	Turzańsk	Rzepedz
				Szczawne	—	Turzańsk
				—	—	Szczawne
				Komańcza	Komańcza	Komańcza
				—	Prełuki	Prełuki
				—	—	Duszatyn
				—	Smolnik	Mików
				Czaszyn	Czaszyn	Czaszyn
				—	—	Brzezowiec
				Kulaszne	Kulaszne	Kulaszne
				Płonna	Wysoczany	Wysoczany
				—	—	Korzuszne

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Sanok**	17	Szczawne	Płonna	Płonna	Płonna
				Kamienne	—	Kamienne
				—	Karlików	Przybyszów
				Tokarnia	—	Karlików
				—	Tokarnia	Wola Pietrowa
				—	—	Tokarnia
		18	Lisko	Ropienka	Wankowa	Ropienka
				Wankowa	—	Wankowa
				Serednica	Serednica	Serednica
				Olszanica	Uherce und Stefkowa	Olszanica
				Myczkowce	Bobrka	Zwierzyn
				Orelec	—	Orelec
				Uherce	Uherce	Uherce mit Kostrym und Łazy
				Rudenka	—	Rudenka
				Myczkowce	Bóbrka	Myczkowce
				—	—	Bereżnica Niższa
				Bóbrka	—	Bóbrka
				Horodek	Horodek	Horodek
				Wołkowia	Zawóz	Zawóz
				Solina	Polańczyk	Polańczyk
				—	—	Solina
				Myczków	—	Myczków
				Średnia Wieś	—	Zabrodzie
				Bereska	Bereska	Wola Matiaszowa
				—	—	Bereska
				Paszowa	Paszowa	Paszowa
				Lisko	Manasterzec	Manasterzec mit Podsobień
				—	—	Łukawica
				Bezmichowa Górna	—	Bezmichowa Górna
				Lisko	—	— Dolna
				Jankowce	Jankowce	Jankowce
				Glinne	—	Glinne
				Lisko	Lisko	Lisko Stadt
				—	—	Posada Liska
				—	—	Weremyn mit Łaczki
				—	—	Huzele
				Zagórz	Tarnawa und Wielopole	Wielopole
				Tarnawa Górna	Tarnawa Górna	Olchowa
				—	—	Tarnawa Górna
				—	—	— Dolna
				Lisko	Postołów	Postołów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Sanok**	18	**Lisko**	Lisko	Postołów	Wola Postołowa
				Morochów	Morochów	Zawadka
				—	—	Morochów
				—	—	Mokre
				Poraż	Poraż	Poraż
				Łukowe	Łukowe	Łukowe
				Lisko	Serednie Wielkie	Horeń
				—	—	Serednie Wielkie
				Hoczew	Hoczew	Dziurdziów
				—	—	Hoczew
				Średnia Wieś	Średnia Wieś	Średnia Wieś
				Nowosiółki Bal.	Zachoczewie	Nowosiółki Bal.
		19	**Baligród**	Solinka	Solinka	Solinka
				—	—	Rostoki
				Solina	—	Zubracze
				Cisna	Cisna	Habkowce
				—	—	Cisna
				—	—	Liszne
				—	Krywe	Przysłup
				—	—	Krywe
				Rajskie	Smerek	Strobowisko
				—	—	Kalnica
				Studenne	—	Smerek
				Lisko	Sukowate	Kamionka
				—	—	Kalnica
				Rayskie	Jaworzec	Buk
				Wetlina	Wetlina	Wetlina
				Rayskie	Jaworzec	Jaworzec
				—	—	Kobielskie
				Łuch	—	Łuch
				—	Zawoj	Zawój
				Terka	Terka	Terka
				Jabłonki	Jabłonki	Jabłonki
				—	—	Kolonice
				Rabbe	Rabbe	Rabbe
				—	—	Huczwice
				Łubno	—	Łubno
				Solinka	Maniów	Maniów
				—	—	Szczerbanówka
				—	—	Balnica
				Wola Michowa	Smolnik	Smolnik
				—	Wola Michowa	Wola Michowa
				—	Łupków	Łupków
				Besko	—	Zubeńsko

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Sanok**	19	**Baligród**	Terka	Wołkowya	Bukowiec
				—	—	Polanki
				Wołkowya	—	Rybne
				—	—	Wołkowya
				Baligród	Baligród	Bystre
				—	—	Stężnica
				—	—	Baligród Markt
				Gorzanka	Gorzanka	Rozdziejowa
				—	—	Gorzanka
				—	—	Gorzańska Wola
				Lisko	Sukowate	Sukowate
				Rostoki	Michawa	Rostoki
				Kielczawa	—	Kielczawa
				Cisowiec	—	Cisowiec
				Zachoczewie	Zachoczewie	Zachoczewie
				Zerniczka Wyżna	Zerniczka Wyżna	Zerniczka Wyżna
				— Niżna	— Niżna	— Niżna
				Bereżnica Wyżna	Bereżnica Wyżna	Bereżnica Wyżna
				Studenne	Rajskie	Studenne
				Tyskowa	Łopienka	Tyskowa
				Łopienka	—	Łopienka
				Michawa	Michawa	Michawa
				Cisna	Dołżyce	Dołżyce
7	**Dobromil**	20	**Lutowisko**	Ustrzyki Górne	Wołosate	Wołosate
				—	—	Ustrzyki Górne
				Dzwiniacz Górny	Dzwiniacz Górny	Dzwiniacz Górny
				Łokieć	Dydowa	Łokieć
				Dydowa	—	Dydowa
				Boberka	Boberka	Boberka
				Żurawin	Lutowisko	Żurawin
				Krywka	—	Krywka
				Smolnik	Smolnik	Smolnik
				Procisne	—	Procisne
				Rosochate	Skorodne	Rosochate
				Skorodne	—	Skorodne
				Lutowisko	Lutowisko	Lutowisko Markt
				Smolnik	Dwernik	Ruskie
				Dwernik	—	Dwernik und Dwerniczek
				Smolnik	Caryńskie	Caryńskie
				—	—	Nasyczne mit Berechy
				Stuposiany	Stuposiany	Stuposiany

Post-Nro	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	**Dobromil**	20	**Lutowisko**	Tworylne	Tworylne	Tworylne
				Krywe	Krywe	Krywe
				Hulskie	—	Hulskie
				Zatwardnica	Zatwardnica	Zatwardnica
				Chmiel	Chmiel	Chmiel
				Serednie Małe	Polana	Serednie Małe
				Rajskie	Rajskie	Rayskie mit Łuczek
				—	—	Sakowczyk
				—	—	Przysłup
				Paniszczów	Paniszczów	Paniszczów
				—	—	Wydrne
				Chrewt	—	Olchowiec
				Paniszczów	Polana	Rosolin
				Polana	—	Polana
				Chrewt	Chrewt	Chrewt
				Czarna	Czarna	Czarna
				—	—	Załobek
				Wola Sokołowa	Wola Sokołowa	Wola Sokołowa
		21	**Ustrzyki Dolne**	Brelików	Wankowa	Brelików
				Leszczowate	Leszczowate	Leszczowate
				Dobromil	Liskowate	Liskowate
				—	Dobromil und Krościenko	Wolica
				—	—	Obersdorf
				—	—	Krościenko
				—	Nanowa	Nanowa
				—	Bandrow	Stebnik mit Steinfels
				—	Bandrów und Jasień	Bandrow
				Hoszów	Moczary	Moczary
				—	—	Jałowe
				—	Hoszów	Zadworze mit Zamłynie
				—	—	Hoszów
				—	—	Hoszowczek
				—	—	Rabbe
				Ustrzyki Dolne	Ustrzyki Dolne	Jasień
				—	—	Ustrzyki Dolne Markt
				Równia	Ustyanowa	Równia
				Dobromil	Berechy	Berechy mit Siegenthal
				—	—	Łodyna
				Dzwiniacz	Dzwiniacz	Dzwiniacz

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	**Dobromil**	21	**Ustrzyki Dolne**	Stefkowa	Stefkowa	Stefkowa
				Strwiączyk	Ustrzyki Dolne	Strwiączyk
				Ustyanowa	Ustyanowa	Ustyanowa
				Łobozew	Łobozew	Łobozew
				Telesznica Oszwarowa	Daszówka	Telesznica Oszwarowa
				Telesznica Sanna	Telesznica Sanna	— Sanna
				Sokole	—	Sokole
				Daszówka	Daszówka	Daszówka
		22	**Dobromil**	Dobromil	Michowa	Michowa
				—	—	Wełykie
				—	Kniaspol	Kniaspol
				—	—	Kropiwnik
				—	Kwaszenina	Kwaszenina
				—	—	Arłamów
				—	Dobromil	Pietnica mit Rosenburg
				—	—	Lacko
				—	—	Huczko mit Ober- und Unter-Engelsbrunn
				Dobromil, Stadt	—	Dobromil, Stadt
				Dobromil	Paportno	Paportno
				—	—	Leszczyny
				—	—	Sopotniki
				—	Smereczna	Smereczna mit Prinzen-Thal
				—	—	Smolnica mit Rudawka
				—	Starzawa	Starzawa
				—	Łopusznica	Łopusznica
				—	—	Łopuszanka
				—	—	Katyna
				—	Tarnawa	Tarnawa
				—	—	Polana
				Chyrów	Terło	Terło
				Suszyca Wielka	Suszyca Wielka	Suszyca Wielka
				Bonkowice	Chyrów	Polana mit Sliwnica
				—	—	Bonkowica mit Suszyca Mała
				Chyrów	—	Chyrów, Markt
				—	—	Posada Chyrowska
				Słochinia	—	Słochinia
				Wołcza	Wołcza	Wołcza
				Błozew Górna	—	Błozew Górna
				Czyszki	Czyszki	Czyszki

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	**Dobromil**	22	**Dobromil**	Sanoczany	Czyszki	Sanoczany
				Nowe Miasto	Nowe Miasto	Nowe Miasto, Markt
				—	—	Grodzisko
				—	—	Posada
				—	—	Komarowice
				Boniowice	Boniowice	Boniowice
				Jamna Górna	Jamna Górna	Jamna Górna
				Grąziowa	Grąziowa	Grąziowa
				Trzcianiec	Trzcianiec	Trzcianiec
				Krzywe	Krzywe und Nowosielce Kozickie	Krzywe mit Rostoki
				Woytkowa	Woytkowa	Woytkowa
				Nowosielce Kozickie	Nowosielce Kozickie	Nowosielce Kozickie
				Woytkówka	—	Woytkówka
				Jureczkowa	Jureczkowa u. Nowosielce Kozickie	Jureczkowa
8	**Sambor**	23	**Sambor I. Section**	Sambor, Stadt	Sambor	Sambor, Stadt mit Vorstädten
				— Dom.	—	Neudorf
				Kruczyki	Hordynia	Kruczyki
				Uherce Zapłatyńskie	Czukiew	Uherce Zapłatyńskie
				Sambor, Dominium	Kaisersdorf	Kaisersdorf
				—	Kulczyce	Kulczyce
				—	Czukiew	Czukiew
				—	Olszanik	Olszanik
				Kornalowice	Hordynia	Kornalowice
				Hordynia	—	Hordynia mit Siekierczyńce
				Błażów	Błażów	Błażów
				Manasterzec	—	Manasterzec
				Błażów	Zwór	Wola Błażowska
				Sambor, Dominium	—	Zwór
				—	Sprynia	Sprynia
				—	Czerchawa	Czerchawa
				Sielec	Sielec	Sielec
				Winniki	Mokrzany	Winniki
				Sambor, Dominium	—	Mokrzany
				—	Kobło Stare	Bereznica
				Radłowice	Sambor	Radłowice
				Biskowice	—	Biskowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
8	Sambor	23	Sambor I. Section	Sambor, Dominium	Humieniec	Dabrówka
				—	Waniowice	Mrozowice
				—	Strzałkowice	Strzałkowice
				—	Waniowice	Waniowice
				—	Babina	Piniany
					—	Babina
		24	Bronica	Drohobycz	Niedzwiedzia	Niedzwiedzia
				Stupnica	Stupnica	Stupnica
				—	—	Kotowania
				Drohobycz	Łużek Dolny	Łużek Dolny
				Kornałowice	Dublany	Ozimina
				Horodyszcze	Horodyszcze	Horodyszcze
				Sambor	—	Szade
				Kornalowice	Dublany	Kranzberg
				—	—	Dublany
				Bilina Mała	Bilina Mała	Bilina Mała
				Łaka	— Wielka	— Wielka
				—	—	Łaka mit Foroszcza
				—	Tatary	Tatary
					Byków	Ortynice
				—	—	Byków
				—	—	Glinna
				—	Prussy	Prussy
				—	Dorożów	Dorożów
				Nowoszyce	Nowoszyce	Nowoszyce
				Drohobycz	Bronica	Bronica
				—	Wola Jakubowa	Wola Jakubowa
		25	Sambor II. Sect.	Rajtarowice	Rajtarowice	Rajtarowice
				Rogóżno	—	Rogóżno
				Rajtarowice	—	Sadkowice
				—	Więckowice	Więckowice
				—	—	Więckowska Wola
				Krysowice	Kornice	Jadwiengi
				—	—	Kornice
				Baraniecka Wola	Baraniecka Wola	Baraniecka Wola
				Bylice	Bylice	Bylice
				Bukowa	Bukowa	Bukowa
				Wojutycze	—	Lutowisko
				—	Wojutycze	Wojutycze
				—	—	Nadyby
				Rakowa	Rakowa	Rakowa

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
8	Sambor	25	Sambor II. Sect.	Brześciany	Rakowa	Brześciany
				Wykoty	Wykoty	Wykoty
				Głęboka	Sąsiadowice	Sąsiadowice mit Unadówka
				Sambor	Kupnowice	Błozew Dolna
				—	—	Kupnowice Stare und Nowe
				—	Brzegi	Brzegi
				—	Kropilniki	Barczyce Stare u. Nowe
				—	Kupnowice	Rozdziałowice
				Laszki Zawiązane	Kropilniki	Kropilniki
				Sambor	Mistkowice	Mistkowice
				—	—	Zarajsko
				Wojutycze	—	Kowenice
				Chliple	Chliple	Chliple mit Wola Chlipelska
				—	—	Sadkowice
				Wankowice	Kropilniki	Wankowice
				Laszki Zawiązane	Laszki Zawiązane	Nichowice
				—	—	Knihenice
				—	—	Laszki Zawiązane
				—	Kropilniki	Kościelniki
				Koniuszki Siemianowskie	Zagórze	Koniuszki Siemianowskie
				—	—	Zagórze
				Ostrów	—	Ostrów
				Chłopczyce	—	Chłopczyce
				Czernichów	Zagórze und Sambor	Czernichów
				Barańczyce	Barańczyce	Barańczyce mit Barańczyczki
				—	—	Chlewiska
				Łanowice	Pianowice	Łanowice
				Pianowice	—	Pianowice mit Tyrawa
				Maxymowice	—	Maxymowice
		26	Starasól	Spas	Laszki Murowane	Szumina
				Chyrów	—	Tarnawka mit Berczów
				Laszki Murowane	—	Laszki Murowane
				Rosochy	Rosochy	Rosochy
				Libochowa	Terło	Libochowa
				Starasól, Stadt	Starasól	Starasól, Stadt mit Vorstädten

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
8	**Sambor**	26	Starasól	Felsztyn	Felsztyn	Felsztyn
				—	—	Posada Felsztynska
				Głeboka	—	Głeboka
				Grodowice	—	Grodowice
				Czaple	Czaple	Janów
				—	—	Czaple
				—		Wola Rajnowa
				—	Humieniec	Humieniec mit Pawłówka
				Koniów	Wołcza Dolna	Koniów
				Towarnia	—	Towarnia
				Spas	Strzelbice	Strzelbice
				—	Wołoszynowa	Wołoszynowa
				—	Bilicz	Bilicz
					Staremiasto	Smolnica Górna
				Sambor	Torczynowice	Torczynowice
				Sozań	—	Baczyna
				—	Torhanowice	Torhanowice
9	**Staremiasto**	27	Staremiasto	Łomna	Mszaniec	Mszaniec
				—	Płoskie	Płoskie
				—	—	Gałówka
				—	Graziowa	Graziowa
				Spas	HołoweckoGór.	Wiciów
				—	—	Hołowecko Górne
				—	— Dolne	— Dolne
				—	Gwoździec	Gwoździec
				—	Jasienica Zamkowa	Jasienica Zamkowa
				—	Lenina Mała	Lenina Mała
				—	— Wielka	— Wielka
				—	Łopuszanka Chomina	Łopuszanka Chomina
				—	Łuzek Górny	Łuzek Górny
				Spas	Tycha	Nanczałka Mała
				—	—	Potok Wielki
				—	—	Tycha
				Turze	Turze	Turze
				Topolnica	Topolnica	Niedzielna
				—	—	Topolnica
				Spas	Staremiasto	Smolnica Dolna
				—	Strzyłki	Strzyłki
				—	SuszycaRykowa	Suszyca Rykowa
				—	Terszów	Terszów mit Zawadka
				—	—	Spas
				—	Tysowice	Tysowice
				—	Wola Koblańska	Wola Koblańska

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	**Staremiasto**	27	**Staremiasto**	Spas	Łuzek Górny	Busowisko
				Ławrów	Ławrów	Ławrów
				—	Potok Wielki	Nanczałka Wielka
				Staremiasto, Stadt	Staremiasto	Staremiasto oder Alt-Sambor, Stadt
				Straszowice	Straszowice	Straszowice
				Sozan	—	Sozań
				—	Kobło Stare	Kobło Stare
		28	**Turka**	Turka	Turka	Turka mit Zwierzyniec
				Łomna	Jabłonka Niżna	Jabłonka Niżna
				—	— Wyżna	— Wyżna
				—	Żukotyn	Berezek
				—	—	Żukotyn
				—	—	Dniestrzyk Dubowy
				Szandrowiec	Szandrowiec	Szandrowiec
				—	Tarnawa Wyżna und Niżna	Tarnawa Wyżna und Niżna
				Łomna	Michnowice	Bystre
				—	—	Michnowice
				—	Lipie	Lipie
				—	Chaszczów	Chaszczów
				—	Łomna	Łomna
				—	Chaszczów	Łopuszanka Olechnowa
				—	Przysłup	Przysłup
				—	Szumiacz	Szumiacz
				—	Rozłucz	Rozłucz
				—	Rypiany	Rypiany
				—	—	Smereczka
				—	Tureczka Niżn.	Tureczka Niżna
				—	—	— Wyżna
				—	Wołcza	Wołcza
				Jawora	Jawora	Jawora
				Mielniczne	Mielniczne	Mielniczne
				Sokoliki	Sokoliki	Sokoliki
		29	**Borynia**	Borynia	Borynia	Borynia
				—	Bachnowate	Bachnowate
				—	—	Ryków
				—	—	Mołdawsko
				Podbusz	Łoziniec	Jasionka Steciowa
				Borynia	Botelka Niżna	Botelka Niżna
				—	— Wyżna	— Wyżna
				—	Butla	Butla
				—	Krasne	Zadzielsko
				—	Zawadka	Dołskie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	**Staremiasto**	29	**Borynia**	Borynia	Hnyła	Hnyła
				—	Huzne Niżne	Huzne Niżne
				—	—	— Wyżne
				—	Wysocko Niżne	Jabłonow
				—	—	Wysocko Niżne
				—	Botelka Wyżna	Jaworow
				—	Ilnik	Ilnik
				—	Krasne	Krasne
				—	Zawadka	Krzywe
				—	Krzywka	Krzywka mit Iwaszkowce
				—	Libóchora	Libóchora
				—	Loziniec	Loziniec
				—	—	Radycz
				—	Rosochacz	Myta
				—	—	Rosochacz
				—	—	Suchy Potok
				—	Zawadka	Zawadka
				Wysocko Wyżne	Wysocko Wyżne	Wysocko Wyżne
				Mochnate	Krasne	Mochnate
				Matków	Krzywka	Matków
				Komarniki	Komarniki	Komarniki
				Bukowiec	Bieniowa	Bukowiec
				Bieniowa	—	Bieniowa
				Sianki	—	Sianki
10	**Drohobycz**	30	**Drohobycz I. Section**	Dobrowlany	Dobrowlany	Dobrowlany
				Rolów	Rolów	Rolów mit Bojary
				Wróblowice	Wróblowice	Wróblowice
				—	—	Lipowiec
				—	Wacowice	Wacowice
				—	—	Stara Wieś
				—	—	Rakowiec mit Sniatynka
				Rychcice	Rychcice	Rychcice
				—	Michałowice	Michałowice mit Martinpol
				—	—	Poczajowice
				Opary	—	Słońsko
				Drohobycz	Nahujowice	Nahujowice
				Rychcice	Delawa	Delawa
				—	Gaje Niżne	Gaje Niżne
				—	—	— Wyżne
				Uniatycze	Uniatycze	Uniatycze
				Drohobycz, Stadt	Drohobycz	Drohobycz, Stadt mit Vorstädten und Lisice
				Drohobycz, Dominium	Lisznia	Lisznia

Post-Nro.	Bezirks- Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	**Drohobycz**	30	**Drohobycz I.Section**	Drohobycz Bazyliański	Lisznia	Manaster Lisznianski
		31	**Podbusz**	Podbusz	Manasterzec	Sprynka
				—	Czerchawa	Łukawica
				Uroż	—	Łopuszna
				—	Uroż	Uroż
				Podmanasterek	—	Podmanasterek
				Podbusz	Stronna	Stronna
				—	Podbusz	Podbusz
				—	Smolna	Zdzianna
				—	—	Smolna
				—	Załokieć	Załokieć
				—	Opoka	Opoka
				—	Dołhe	Dołhe, Zarzecze und Pereprostyna
				—	Rybnik	Maydan, Łokieć und Rybnik
				—	Hołowsko	Hołowsko mit Krenstula und Zubrzyca
				—	Jasionka Maziowa	Jasionka Maziowa
				—	—	Kondratów
				—	Łastówka	Łastówka
				—	Świdnik	Świdnik
				—	Isaje	Isaje
				—	Wołosianka Wielka	Wołosianka Mała
				—	—	— Wielka
		32	**Drohobycz II. Sect.**	Drohobycz Bazyliański	Hubicz	Manaster Dereżycki
				Drohobycz Cammerale	—	Dereżyce
				—	—	Hubicz
				—	Jasienica Solna	Jasienica Solna
				—	Bolechowce	Raniowice
				—	—	Bolechowce
				—	—	Neudorf
				—	Tustanowice	Tustanowice mit Ponerta und Wolanka
				—	—	Truskawiec
				—	Truskawiec	Truskawiec
				—	Modrycz	Modrycz mit Siwkowe, Młynki und Szkolnikowe Młynki
				—	—	Solec

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	**Drohobycz**	32	**Drohobycz II. Sect.**	Drohobycz Cameral	Stebnik	Kołpiec
				—	—	Stebnik
				—	—	Staniła
				—	Dobrohostaw	Dobrohostaw mit Bystra
				—	Uliczno	Uliczno und Gassendorf
				—	Orów	Orów
				—	Popiele	Kotowska Bania
				Popiele	—	Popiele
				—	Borysław	Borysław
				—	—	Mraznica
				Kropiwnik	Kropiwnik	Kropiwnik Nowy und Stary
				Schodnica	Schodnica	Schodnica
		33	**Medenice**	Wołoszcza	Wołoszcza	Majnicz
				—	—	Wołoszcza mit Zady
				Medenice	Kołodruby	Lipice
				—	Josephsberg	Ugartsberg
				—	—	Josephsberg
				—	Horeczko	Horeczko
				—	—	Radelicz mit Saska
				—	Tynów	Tynów
				—	Hruszów	Hruszów
				—	Litynia	Litynia mit Hrudy
				—	Medenice	Medenice
				—	—	Königsau
				—	Bilcze	Bilcze
				—	Letnia	Letnia mit Manaster Letniowski
				—	Brigidau	Brigidau
				Kawsko	Kawsko	Kawsko
				Krynica	Krynica	Krynica
				Opary	Rabczyce	Opary
					—	Dołhe
				—	—	Rabczyce
				Wołoszcza	Manasterzec	Manasterzec mit Dniestrzyk
				—	—	Terszaków
11	**Stryi**	34	**Stryi**	Teysarów	Teysarów	Teysarów
				Uhersko	—	Kawczykąt
				Chodowice	Chodowice	Chodowice
				Uhersko	—	Strychańce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	Stryi	34	Stryi	Uhersko	Lisiatycze	Pietniczany mit Wolica
				Lisiatycze	—	Lisiatycze
				Pukienicze	—	Pukienicze
				Uhersko	Uhersko	Wownia
				—	—	Uhersko
				—	Dobrzany	Dobrzany
				Dobrowlany	—	Dobrowlany
				Hołobutów	Hołobutów	Niezuchów
				—	—	Hołobutów
				—	—	Zawadów
				Podhorce	Podhorce	Tatarskie mit Wierczany
				—	—	Podhorce
				—	Strzałków	Bereznica
				—	—	Strzałków
				Uhersko	—	Łotatniki
				—	Oleksice	Komarów mit Jaroszyce und Olexice
				Morszyn	Dołhe	Morszyn
				Dołhe	—	Dołhe
				Stryj Stadt	Stryj	Stryj Stadt mit Łany und Wojtowstwo
				—	—	Szumlanczyzna
				—	Duliby	Duliby
				—	—	Grabowiec
				Zulin	Koniuchów	Kłodnica
				—	—	Koniuchow
				—	Hurnie	Hurnie
				—	Zulin und Siemieginów	Zulin
				Siemieginów	—	Siemieginów
				Wola Dołhołucka	Wola Dołhołucka	Wola Dołhołucka
				Manasterzec	Manasterzec	Manasterzec
				Stanków	Stanków	Stanków
				—	—	Falisz
				—	Bratkowce	Bratkowce mit Słobodka und Błonie
				Łukawica Niżna	Łukawica Niżna	Łukawica Niżna
				Bolechów	Łukawica Wyżna	Taniawa
				Łukawica Wyżna	—	Łukawica Wyżna
				Bolechów	Niniów Dolny	Niniow Dolny
				—	— Górny	— Górny
				Uhelna	Uhelna	Uhelna
				Daszawa	Daszawa	Daszawa
				—	—	Machliniec
				Ruda	—	Jusyptycze

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	**Stryi**	35	Żydaczów	Rudniki	Rudnik	Rudniki
				Drohowyże	Nadytycze	Nadytycze
				Czernica	Piaseczna	Piaseczna
				—	—	Czernica
				Kijowiec	Kijowiec	Kijowiec
				Derzow	—	Derzow
				Demenka	Wołcniów	Demenka Podniestrzańska
				—	—	Demenka Leśna
				Wołcniów	Wołcniów	Wołcniów
				Młyniszcze	Międzyrzecce	Międzyrzecce
				Żydaczów Stadt	Żydaczów	Żydaczów Stadt mit Folwarki
				Turady	Iwanowce	Iwanowce
				Cucułowce	Cucułowce	Pczany
				—	Pokrowiec	Pokrowiec
				—	Cucułowce	Cucułowce
				Hnizdoczów	—	Wolica
				Ruda	Ruda	Ruda mit Hanowce und Kochawina
				Łowczyce	—	Łowczyce
				Hnizdyczów	Hnizdyczów	Hnizdyczów
				Młyniszcze	Zabłatowce	Zabłatowce
				Rogóżno	Bereznica Królewska	Rogóżno
				Bereznica królewska	—	Bereznica Królewska mit Żuraków
				Turady	Iwanowce	Turady
		36	Skole	Skole	Chaszczowanie	Chaszczowanie
				—	Wołosianka	Wołosianka
				—	Jeleńkowate	Jeleńkowate
				—	Rożanka Wyżna	Rożanka Wyżna
				—	—	— Niżna
				—	Oporzec	Oporzec
				—	Ławoczne	Ławoczne
				—	—	Tarnawka
				—	Sławsko	Sławsko
				—	Chutar	Chutar
				—	—	Kalne
				—	Pławie	Pławie
				—	Tuchla	Tuchla
				—	Tuchołka	Tuchołka
				Smorze	Smorze	Smorze Niżne mit Felicienthal und Annaberg
				—	—	Smorze Wyżne
				Skole	Libochora	Libochora

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	Stryi	36	Skole	Skole	Koziowa	Koziowa
				—	Hołowiecko	Hołowiecko
				—	—	Grabowiec
				—	—	Ryków
				—	Hrebenów	Hrebenów
				—	Orzawa	Orzawa
				—	—	Pohar
				—	Orawczyk	Orawczyk
				—	—	Tysowiec
				—	Skole	Skole Markt und Dorf
				—	Korostów	Korostów
				Klimiec	Żupanie und Klimiec	Klimiec mit Karlsdorf
				Żupanie	Żupanie	Żupanie
				—	—	Wyzłów
		37	Synowódzko Wyżne	Synowódzko Wyżne	Synowódzko Wyżne	Synowódzko Wyżne
				—	— Niżne	— Niżne
				—	Pobuk	Międzybrody
				—	—	Pobuk
				—	—	Tyszownica
				—	Stynawa Niżna	Stynawa Niżna
				—	—	— Wyżna
				—	Truchanów	Truchanów
				Korczyn	Korczyn	Korczyn
				Kruszelnica	Kruszelnica	Kruszelnica
				Podhorodce	Podhorodce	Podhorodce
				—	Jamielnica	Jamielnica
				—	Sopot	Sopot
				—	Urycz	Urycz
				Zulin	Rozhurcze	Rozhurcze
				Bolechów	Brzaza	Kamionka
				Lubieńce	Wola Dołhołucka	Dołhołuka
				—	Lubieńce	Lubieńce
				—	—	Chromohorb
12	Grodek	38	Komarno	Komarno	Komarno	Komarno Stadt mit Lipowce Górne und Dolne
				—	—	Chłopy
				—	—	Jakinczyce
				—	—	Katarynice
				—	—	Litewka mit Horbula
				—	—	Buczały mit Hermann

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Grodek**	38	Komarno	Komarno	Klicko	Klicko
				—	Łowczyce	Podzwierzyniec
				—	Klicko	Czułowice
				—	Porzyce	Porzyce mit Zadworna und Grunt
				—	Burcze	Burcze
				—	Kołodruby	Kołodruby
				—	Powerhów	Powerhów
				—	Łowczyce	Andryanów
				—	—	Łowczyce
				—	Tatarynów	Tatarynów
				—	Brzeziec	Nowa Wieś und Swiniusza
				—	—	Brzeziec
				—	Rumno	Rumno
				Rudki	Rudki	Rudki Markt
				Michałowice	—	Jarzębków
				—	—	Michałowice
				Podhajczyki	Podhajczyki	Podhajczyki
				Wołoszcza	Manasterzec	Mosty mit Swiniusza
				Tuligłowy	Podolce	Sasułów
				Podolce	—	Podolce
				—	—	Hołodówka
				Tuligłowy	Tuligłowy	Koniuszki mit Krukowiec
				—	—	Tuligłowy
				—	Koniuszki Królewskie	Małpa mit Jasionów
				Koniuszki Królewskie	—	Koniuszki Królewskie
				Pohorce	Podolce	Pohorce mit Ostrów
				Czajkowice	Czajkowice	Czajkowice
				Nowosiółki	Nowosiółki	Dołobów
				Wistowice	—	Wistowice
				Nowosiółki	—	Nowosiółki
				Kołbajowice	Podhajczyki	Kołbajowice
				Koropusz	Koropusz	Romanówka
				—	—	Koropusz
				—	—	Czyżowice
				Uherce Wieniawskie	Oszczańce	Uherce Wieniawskie
				Oszczańce	—	Oszczańce
				—	—	Kanafosty
				Szeptyce	—	Szeptyce
		39	Grodek	Grodek Stadt	Grodek	Grodek Stadt mit Vorstädten
				Zawidowice	Piaski	Porzyce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Grodek**	39	Grodek	Czerlany	Grodek	Ebenau
				—	—	Stodółki
				Kiernica	—	Vorderberg
				—	—	Brunndorf
				Dobrostany	—	Burgthal
				Zawidowice	Grodek und Zawidowice	Zawidowice mit Neuhof
				Dobrostany	Grodek und Drozdowice	Drozdowice
				Rudki	Hoszany	Jatwięgi
				Dubanowice	—	Dubanowice
				—	Szołomińce	Szołomińce
				—	—	Hodwysznia
				Uherce Niezabitowskie	Uherce Niezabitowskie	Uherce Niezabitowskie
				Rudki	Bienkowa Wisznia	Bienkowa Wisznia
				Dobrzany	Dobrzany	Dobrzany
				Hoszany	Hoszany	Hoszany
				Doliniany	Doliniany	Korzeniowszczyzna und Doliniany mit Popiele
				Michałowice	Rodatycze	Wołczuchy
				Rodatycze	Rodatycze und Haliczanow	Rodatycze
				Bratkowice	—	Bratkowice
				Rodatycze	Haliczanów	Haliczanów
				Zawidowice	Zawidowice	Zaszkowice
				Czerlany	Grodek und Małkowice	Czerlany
				Kiernica	Małkowice	Małkowice
				—	—	Artyszczów
				—	Kiernica	Kiernica
				Lubień Wielki	Lubień Wielki	Lubień Wielki
				—	—	— Mały
				—	—	Kossowiec
				Obroszyn	Powitno	Powitno
				Dobrostany	—	Cuniow
				Obroszyn	—	Suszyce
				—	—	Malczyce Małe oder Stronna
				Dobrostany	Dobrostany	Dobrostany
				—	—	Dobrostańska Wola und Grünthal
				—	—	Kamienobrod
				—	Weissenberg	Weissenberg
				Janów	—	Ottenhausen
				Jaworów	Rzeczyczany	Rzeczyczany mit Hartfeld
				Leśniowice	Leśniowice	Leśniowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Grodek**	40	Janów	Lelechówka	Wereszyce	Wereszyce mit Majdan
				—	Janów	Lelechówka
				Janów	—	Janów, Markt
				—	—	Zalesie
				—	Jaśniska	Borki Janowskie mit Tyczna
				Jaśniska	—	Jaśniska
				Janów	Wroców	Karaczynów
				—	—	Wroców
				—	Stradz	Stradz
				—	—	Stawki
				—	Porzyce Małe	Porzyce Małe
				—	—	Rottenhan
				Jemelnia	Stradz	Jemelnia
				Dąbrowica	Dąbrowica	Dąbrowica
				Janów	Wielkopole	Wielkopole
				—	Lemberg	Schönthal
				Łozina	Łozina	Łozina
				Domażyr	Domażyr	Domażyr
				—	—	Zielów
				Żorniska	—	Żorniska
				Malczyce	Malczyce	Malczyce Wielkie
				—	—	Załuże
				—	Mszann	Mszann
				—	Suchowola	Suchowola
13	**Żołkiew**	41	Zołkiew	Dobrusin	Dobrusin	Dobrusin mit Lasowa
				—	Piły	Piły mit Borowa
				Borchów	Borchów	Borchów
				Krechów	Kunin	Kunin
				—	—	Wola Kunińska
				—	Krechów	Fuina
				—	—	Krechów mit Monaster, Hucisko und Prowale
				—	—	Horbowica
				—	—	Ruda Krechowska mit Chamy
				—	—	Szabelnia mit Żuki und Brzyszcze
				Kulawa	Derewnia	Kulawa
				Derewnia	—	Derewnia mit Niedzwiedza
				Turynka	Turynka	Turynka
				Wola Wysocka	Zameczek	Zemeczek
				Wiązowa	—	Wiązowa
				Wola Wysocka	Żołkiew	Wola Wysocka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	Żołkiew	41	Żołkiew	Dzibułki	Żołkiew	Lipina
				Żołkiew, Stadt	—	Żołkiew, Stadt
				Winniki	—	Winniki
				Mokrotyn	Smereków	Błyszczowody mit Opłytnia
				—	—	Smereków
				—	Mokrotyn	Majdan mit Polan
				—	—	Mokrotyn und Kolonie Mokrotyn
				—	Mierzwica	Mierzwica mit Wiesenberg
				Dzibułki	Dzibułki	Dzibułki
				—	Zwertów	Zwertów
				Żołtańce	Żołtańce	Żołtańce
				Glińsko	Glińsko	Glińsko
				Soposzyn	Macoszyn	Soposzyn
				—	—	Macoszyn
				Skwarzawa	Skwarzawa Nowa	Skarzawa Nowa
				—	—	— Stara
		42	Kamionka Strumiłowa	Kamionka, Dominium	Dobrotwór	Strychanka
				—	—	Dobrotwór
				—	Derniow	Derniow mit Sapiezanka
				—	Ruda	Jazienica Ruska
				—	—	Ruda
				—	Kamionka	Jazienica Wielka mit Maziarnia
				—	Łany	Łany
				—	—	Łapajówka
				—	Kamionka	Obydow
				— Stadt	—	Kamionka, Stadt mit Vorstädten
				— Dom.	Ruda	Ruda Sielecka
				—	Sielec Bieńkow	Sielec Bienków
				Tadanie	Derniow	Tadanie
				—	Derewlany	Spas
				Kłodno Wielkie	Czystynie	Nowystaw Czystynie
				Batiatycze	Batiatycze	Tłumacz und Gruszki
				—	—	Dalnicz mit Greniuchy
				—	—	Hyrawiec
				Zeldec	Zeldec	Zeldec mit Krasiczyn
				Żołtańce	—	Wola Żołtaniecka
				Batiatycze	Batiatycze	Batiatycze mit Lipniki
				Zubomost	—	Zubomost mit Rożanka und Ignacówka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	**Żołkiew**	42	**Kamionka Strumiłowa**	Kłodno Wielkie	Kłodno	Kłodno Wielkie
				—	—	Pieczychwosty
				Kłodzienko	Kłodzienko	Kłodzienko
		43	**Mosty Wielkie**	Parchacz	Parhacz	Parchacz
				Horodyszcze	—	Horodyszcze
				Parchacz	Sielec	Sielec mit Zawonie
				Góra	Kuliczków	Kuliczków
				Mosty Wielkie	Mosty Wielkie	Mosty Wielkie, Markt
				—	—	Borowe mit Łęgowe
				—	Dworce	Wolica mit Stanisławka und Wieczorki
				—	—	Dworce
				Butyny	Butyny	Butyny mit Kozumin und Szyszaki
				—	—	Przystanie
				Rekliniec	Rekliniec	Rekliniec
				—	—	Strzemień
				Kulawa	Lubella	Lubella
				Biesiady	—	Biesiady
				Batiatycze	Bojaniec	Kupiczwola
				Bojaniec	—	Bojaniec bei Turynka
14	**Rawa**	44	**Rawa**	Błazów	Narol	Narol, Markt mit Krupiec
				—	—	Chyże mit Podleszyna und Kadłubiska
				—	—	Lipie und Chlewiska
				—	—	Narol, Dorf mit Zagrody
				Bełzec	Bełzec	Bełzec mit Brzeziny
				Lubycza Kniazie	Lubycza Kniazie	Lubycza Kniazie mit Rudki, Dęby, Kulajce u. Pawliszczyzna
				—	—	Huta Lubycka
				Lubycza	Lubycza	Lubycza, Markt
				—	Lubycza Kniazie	Lubycza, Dorf
				Rawa	Rawa	Rawa, Markt
				—	—	Rata, Lipniki, Szabelnia und Karły
				Siedliska	—	Siedliska
				Rzyczki	—	Rzyczki
				Rawa	Hujcze	Hujcze
				—	Hoła	Hoła mit Łużki und Sękowice

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
14	Rawa	44	Rawa	Wulka Mazowiecka	Wulka Mazowiecka und Rawa	Wulka Mazowiecka
				Kamionka Wołoska	Kamionka, Lipnik und Kamionka Lasowa	Kamionka Wołoska mit Kamionka Lasowa, Piratyn, Lipnik, Porołynow, Hołe, Kruszyna, Pulce, Biszkow, Bobroidy, Krzywe, Budy und Brzeziny
				Magierów	Ruda Magierowska	Ruda Magierowska vel Lasowa
				—	—	Zamek mit Ławryków und Pogorzelisko
				—	Magierów	Horodczów
				—	—	Magierów, Markt mit Borki
				—	Biała Piaskowa	Biała Piaskowa
				Ulicko Seredkiewicz	Ulicko Seredkiewicz	Ulicko Seredkiewicz
				—	Manasterek	Manasterek mit Miałkowy Kąt
				Ulicko Zarębane	Ulicko Seredkiewicz	Ulicko Zarębane
				Potylicz	Potylicz	Potylicz mit Wojtowczyzna und Prusie
				Huta Zielona	—	Huta Zielona
				Potylicz	Dziewięcierz	Dziewięcierz und Kolonie
				Hrebenne	Hrebenne	Hrebenne
				Werchrata	Tyniatyska	Tyniatyska
				Mosty Małe	Mosty Małe	Mosty Małe
				Werchrata	—	Potok
				Zaborze	Hujcze	Zaborze
				Huta Obedyńska	Smolin	Huta Obedyńska
				Olszanka	—	Olszanka
				Werchrata	Werchrata	Werchrata
		45	Uhnów	Rzeczyca	Żurawce	Żurawce
				—	Rzeczyca	Rzeczyca mit Hubinek
				Ulhuwek	Ulhuwek	Ulhuwek mit Tarnoszyn
				Dyniska	Dyniska	Dyniska
				Nowosiółki Kardynalskie	—	Nowosiółki Kardynalskie
				Dyniska	Nowosiółki Przednie	Nowosiółki Przednie
				Uhnów	Uhnów	Uhnów, Markt mit Zastawie und Nowydwór

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
14	Rawa	45	Uhnów	Uhnów	Karów	Karów
				Machnów	Machnów	Machnów
				Kornie	—	Kornie
				Wierzbica	Wierzbica	Wierzbica mit Wulka
				Poddubce	Poddubce	Poddubce mit Michałówka und Jozefówka
				Choronów	Domaszów	Domaszów
				—	—	Sałasze
				Ostobusz	Ostobusz	Ostobusz
				Choronów	Chliwczany	Chliwczany
				—	—	Choronów und Bruckenthal
				Szczepiatyn	Korczów	Szczepiatyn
				Korczów	—	Korczów
				Staje	—	Staje
15	Sokal	46	Sokal	Baranie Peretoki	Skomorochy	Baranie Peretoki
				Poturzyca	—	Skomorochy
				—	—	Ilkowce
				Ulwówek	Ulwówek	Ulwówek
				Horodłowice	—	Horodłowice
				Cieleż	Cieleż	Cielęż
				Wojsławice	Wojsławice	Wojsławice und Mianowice
				Pieczygóry	—	Pieczygóry
				Chorobrów	Chorobrów	Chorobrów
				Starogród	Tudurkowice	Starogród
				Tudurkowice	—	Tudurkowice
				Uhrynów	Uhrynów	Uhrynów mit Nusmice
				Lubów	Lubów	Lubów mit Korków
				Wareż	Wareż	Waręż, Markt
				—	—	— Dorf
				—	—	Horodyszcze
				Sulimów	—	Sulimów
				Liwcze	—	Liwcze
				Szmitkow	Szmitkow	Moszków
				—	—	Szmitkow
				—	—	Hatowice
				Bojanicze	—	Bojanicze
				Sawczyn	—	Sawczyn
				Opulsko	Opulsko	Opulsko
				Konotopy	—	Konotopy
				Poturzyca	Zawisznia	Zawisznia
				Dobraczyn	Dobraczyn	Dobraczyn
				Poturzyca	Poturzyca	Poturzyca mit Wulka und Bendiuchy

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	**Sokal**	46	Sokal	Krystynopol	Krystynopol	Krystynopol, Stadt mit Kłuszow und Nowydwór
				Steniatyn	Steniatyn	Steniatyn
				Switarzów	Tartaków	Switarzów
				Tartaków	—	Tartaków, Markt mit Kopytów und Tartakowice
				Switarzów	—	Horbków
				Sokal, Stadt	Sokal	Sokal, Stadt mit Babinice
				Łuczyce	Łuczyce	Szarpańce
				—	—	Łuczyce mit Bujawa
				—	Bobiatyn	Leszczatów
				Bobiatyn	—	Bobiatyn
				Spasów	Spasów	Perwiatycze Spasów
				Perespa	Perespa	Perespa
				—	Rozdziałow	Zubkow
				Byszów	Byszów	Byszów
				Torki	Torki	Torki mit Zboiska
				Wolica Komorowska	Wolica Komorowska	Komorów
				—	—	Wolica Komorowska und Horodylec
				Rozdziałów	Rozdziałów	Rozdziałów mit Korczyn u. Andrzejówka
				Poturzyca	Jastrzębica	Pozdzimirz
				Jastrzębica	—	Jastrzębica mit Wolswin und Tyszyca
				Hohołów	—	Hohołów
				Poturzyca	Radwańce	Radwańce mit Wulka Radwańska
		47	Bełz	Liski	Liski	Kościaszyn
				—	—	Liski
				—	—	Przewodów
				Hulcze	Hulcze	Hulcze mit Chochlów
				Liski	Bełz	Witków
				Bełz Stadt	—	Bełz Stadt
				Zniatyn	Zniatyn	Zniatyn
				Dłużniów	Dłużniów	Dłużniów mit Winniki
				Myców	—	Myców mit Wyzłów
				Chłopiatyn	Oserdów	Chłopiatyn
				Oserdów	—	Oserdów
				Przemysłów	—	Przemysłów
				Korczmin	Korczmin	Korczmin
				—	—	Krzewica
				Machnówek	—	Machnówek

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	**Sokal**	47	**Bełz**	Korczmin	Tehlów	Tehlów
				Woronów	Ostobusz	Woronów
				Wasylów Wielki	Wasylów Wielki	Wasylów Wielki
				Budynin	Budynin	Budynin
				Worochta	—	Worochta
				Tuszków	Zużel	Cebłów mit Tuszków
				Zużel	—	Zużel
				Bezejów	Zabcze Murowane	Bezejów
				Zabcze Murowane	—	Zabcze Murowane
				—	—	Gruchów
				Waniów	Waniów	Waniów
				Ostrów	Ostrów	Ostrów
				Gura	Gura	Gura
				Prusinów	Prusinów	Prusinów
				Rusin	Rusin	Rusin
				Wierbiąż	Siebieczów	Wierbiąż
				Leszczków	—	Leszczków
				Siebieczów	—	Siebieczów
				Piwowszczyzna	—	Piwowszczyzna
				Boratyn	Boratyn	Boratyn mit Madziarki
		48	**Radziechów**	Stojanów	Stojanów	Stojanów
				Ordów	Suszno	Ordów
				Suszno	—	Suszno mit Zabawa, Tobolów und Heinrichsdorf
				Radziechów	Płowe	Wulka Suszyńska
				Witków	—	Płowe
				—	Witków Nowy	Witków Nowy
				—	—	— Stary
				Radziechów	Radziechów	Radziechów Markt
				—	Chołojów	Chołojów
				—	Jozefów	Jozefów
				—	—	Mierów
				Pawłów	Niestanice	Niestanice
				Radziechów	Peratyn	Peratyn
				Tetewczyce	—	Tetewczyce
				Stanin	Stanin	Stanin
				Pawłów	Pawłów	Pawłów
				Krzywe	Krzywe	Krzywe
				Środopolce	Środopolce	Środopolce
				Mukanie	—	Mukanie
				Dmytrów	Dmytrów	Dmytrów
				Ohładów	Ohładów	Ohładów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	Sokal	48	Radziechów	Ohładów	Ohładów	Manastyrek mit Majdan Nowy
				—	Opłócko	Opłócko
				Łopatyn	Chmielno	Niemiłów
				Wolica Baryłowa	Sieków	Sieków
				Toporów	Toporów	Trojca mit Łętków
				Ohładów	Niwiec	Majdan Stary
				—	—	Huta Stara
				—	—	Niwiec mit Maziarnia
				—	—	Pustelniki
16	Brody	49	Brody	Brody	Stanisławczyk	Stanisławczyk mit Bordulaki
				—	—	Monasterek
				—	Berlin	Berlin
				—	Brody	Ruda
				—	—	Folwarki Małe
				—	Smolno	Smolno
				—	—	Łachodów
				—	Ditkowce	Nowiczyzna
				—	Smolno	Gaje Smoleńskie
				Brody Stadt	Brody	Brody Stadt
				—	—	Folwarki Wielkie
				Brody	Koniuszków	Koniuszków
				Dubie	Dubie	Dubie
				Jasienów	Kadłubiska	Kadłubiska
				—	Jasienów	Jasienów
				Brody	Ditkowce	Stare Brody
				—	Gaje Starobrodzkie	Gaje Starobrodzkie
				—	—	Buczyna
				Jazłowczyk	Smolno	Jazłowczyk
				Ditkowce	Ditkowce	Ditkowce
				—	—	Gaje Ditkowieckie
				Hołoskowice	Hołoskowice	Hołoskowice
				Sucha Wola	Sucha Wola	Sucha Wola
				Wysocko	Wysocko	Wysocko
				Zabłotce	Zabłotce	Zabłotce mit Wołkowatycze
				Jasienów	Rożniów	Rożniów
				Ponikwa Wielka	Ponikwa	Wołochy
				Suchodoły	Suchodoły	Suchodoły
				Ponikwica	Ponikwica	Ponikwica
				Ponikwa Wielka	Ponikwa	Ponikwa Wielka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
16	**Brody**	49	Brody	Ponikwa Wielka	Ponikwa	Hucisko
				—	Boratyn	Boratyn
		50	Sokołówka	Toporów	Toporów	Toporów
				—	Bołożynów	Bołożynów
				—	—	Stołpin mit Kasztelan
				—	Przewłocznia	Przewłocznia mit Kobyle
				—	Sokołówka	Sokołówka Markt
				—	Turze	Turze mit Hucisko und Baczka
				Ozydów	Ozydów	Ozydów
				Juskowce	Olesko	Juskowce
				Olesko	—	Olesko
				Juskowce	Zakomarze	Zakomarze
				—	Podlisie	Podlisie
				Olesko	Czyszki	Czyszki
				Jasienów	—	Łabacz
				Czechy	Czechy	Czechy
				Kąty	Kąty	Kąty mit Brachówka
		51	Leszniów	Baryłów	Baryłów	Baryłów
				Wolica Baryłowa	Sienków	Wolica Baryłowa
				Uwin	Uwin	Uwin
				Zawidcze	Zawidcze	Zawidcze
				Łopatyn	Mikołajów	Mikołajów
				—	—	Styrkowce
				Strzemilcze	Strzemilcze	Strzemilcze
				—	—	Romanówka
				—	Smarzów	Smarzów
				Łopatyn	Szczurowice	Szczurowice
				Grzymałówka	—	Grzymałówka
				Korsów	Korsów	Korsów mit Kizia und Mietnica
				Brody	Leszniów	Leszniów Markt
				—	—	Piaski
				—	Sznyrów	Sznyrów
				—	—	Klekotów
				—	Bielawce	Bielawce
				—	—	Bołdury
				Łopatyn	Laszków	Laszków und Nowostawce
				—	—	Hrycowola
				—	Łopatyn	Łopatyn

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
16	Brody	51	Le-szniów	Łopatyn	Łopatyn	Podmanasterek
				—	Chmielno	Chmielno
				Uwin	Kustyn	Kustyn
				—	—	Rudenko Ruskie
				Batyow	—	Batyow
				Łopatyn	Kulików	Kulików
				Rudenko Lackie	—	Rudenko Lackie
17	Złoczów	52	Złoczow	Chilczyce	Chilczyce	Chilczyce
				—	—	Boniszyn
				Lackie Wielkie	Jasienowce	Jasienowce
				—	Lackie Wielkie	Lackie Małe
				—	—	— Wielkie
				—	Jasienowce	Zalesie
				Złoczów Stadt	Złoczów	Złoczów Stadt mit Vorstädten
				Złoczów Dominium	—	Zarzyce
				—	—	Zazule
				—	—	Woroniaki
				—	—	Folwarki
				Jelechowice	Zulice	Jelechowice
				Podhorce	Podhorce	Podhorce
				—	—	Zahorce
				—	—	Hucisko Oleskie
				—	Olesko	Chwatów
				Sassów	Sassów	Sassów Markt
				—	—	Pobocz
				Kołtów	Kołtów	Huta Werchobuszka
				—	—	Opaki
				—	—	Kołtów mit Ruda
				Sassów	Sassów	Chmielowa
				Kołtów	Werchobusz	Werchobusz
				Kabarowce	Nuszcze	Nuszcze
				Kruhów	—	Kruhów
				Perepelniki	Perepelniki	Perepelniki
				Łuka	Trościaniec Mały	Łuka
				Złoczów	—	Trościaniec Mały
				Płuhów	Płuhów	Płuhów
				—	—	Podlipce
				Ryków	Ryków	Ryków
				Krasnosielce	—	Krasnosielce
				Snowicz	Snowicz	Snowicz
				—	—	Czyżów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Złoczów	52	Złoczów	Ryków	Strutyn	Zarwanica
				Strutyn	—	Strutyn
				Bieniów	Złoczów	Bieniów
				Białykamień	Białykamień	Czeremosznia
				—	Sassów	Ulsznia
				—	Białykamień	Białykamień Markt
				—	Bużek	Bużek
				Poczapy	Chilczyce	Poczapy
				Bełzec	Bełzec	Bełzec
				Biały kamień	Zulice	Zulice
				Bieniów	—	Horodyłów
				Kniaże	Kniaże	Kniaże
				Olszanica	Olszanica	Olszanica
				—	Nowosiółki	Mitulin
				—	—	Nowosiółk
				—	—	Tredowacz
				Gołogóry	Ścianka	Ścianka
				—	Gołogóry	Gołogóry
				—	—	Gołogórki
				—	Ścianka	Majdan
				Kondratów	Gołogóry	Kondratów
				Zaszków	—	Zaszków
				Wicyń	Dunajów	Meryszówka
				—	—	Wicyń
				Żuków	Żuków	Żuków
				Kropiwna	—	Kropiwna
				Remizowce	Remizowce	Szpikołosy
				—	—	Remizowce
				Uhorce	Koropiec	Uhorce
				Koropiec	—	Koropiec
		53	Busk	Busk Dom.	Sokola	Sokola mit Maziarnia und Berbeki
				—	—	Wolica
				—	Połoniczna	Połoniczna mit Maziarnia
				—	Nieznanów	Nieznanów mit Budki
				—	Grabowa	Grabowa mit Sobaszki, Warchoły und Adamy
				—	Czanyż	Czanyż
				Busk Stadt	Busk	Busk Stadt
				— Dom.	Humniska	Humniska
				—	Grabowa	Jabłonówka
				—	Poburzany	Lanerówka
				—	Busk	Ostapkowce
				—	Poburzany	Poburzany
				—	Rakobuty	Rakobuty
				—	Humniska	Wierzblany

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Złoczów	53	Busk	Streptów	Zelichów Wielki	Streptów
				Zelichów Wielki	—	Zelichów Wielki
				Zelichów Mały	Zelichów Mały	Zelichów Mały
				Derewlany	Derewlany	Derewlany
				Wyrów	Wyrów	Wyrów
				MilatynStary	Milatyn Stary	Milatyn Stary
				—	—	— Nowy
				—	Kutkorz	Bezbrudy
				Kutkorz	—	Kutkorz
				Ostrów	—	Ostrów mit Rusiłów
				Kozłów	—	Żuratyn
				Stronibaby	Uciszków	Stronibaby
				—	—	Uciszków
				—	Krasne	Krasne
				Pitrycze	Pitrycze	Pitrycze
				Ostrowczyk	—	Ostrowczyk
				Rzepniów	Rzepniów	Rzepniów
				Kozłów	Kozłów	Kozłów mit Woronówka
				Jakimów	Jakimów	Jakimów
				Niesłuchów	Niesłuchów	Niesłuchów
				Dzidziłów	Dzidziłów	Dzidziłów
				—	Chreniów	Chreniów
				—	Banunin	Banunin
				Ubinie	Ubinie	Ubinie
				Lisko	Nowosiółki	Nowosiółki
				—	—	Lisko
				Kozłów	—	Kędzierawce
				—	Rakobuty	Kupcze
				Horpin	Horpin	Horpin
				Nahorce Małe	—	Nahorce Małe
				—	Wyrów	Sokołów
				Olszanka	Skniłów	Olszanka
				Rozważ	Rozważ	Rozważ mit Sobolówka
		54	Gliniany	Słowita	Słowita	Krzywice
				—	—	Słowita
				Gliniany Stadt	Gliniany	Gliniany Stadt
				— Dom.	—	Zamoście
				Gliniany	Przegnojów	Przegnojów
				Laszki Królewskie	Laszki Królewskie	Laszki Królewskie
				—	Połtew	Zeniów
				—	Bałuczyn	Bałuczyn

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Złoczów	54	Gliniany	Połtew	Połtew	Połtew
				Zadwórze	Zadwórze	Zadwórze mit Bogdanówka
				—	Połonice	Połonice
				Firlejówka	Firlejówka	Firlejówka mit Marmoszówka
				Bortków	Skniłów	Skniłów
				Wyzlany	Wyzlany	Wyzlany
				—	Poluchów	Poluchów
				—	—	Rozworzany
				Skwarzawa	Skwarzawa	Skwarzawa
				Bortków	Bortków	Bortków
		55	Przemyślany	Łonie	Łonie	Łonie
				—	—	Wola bei Łonie
				Lipowce	Lipowce	Lipowce
				—	—	Majdan
				Uniów	Jaktorów	Uniów mit Młynowce
				—	—	Jaktorów
				Wyzlany	Podhajczyki	Podhajczyki
				—	—	Dworzyska mit Unterwald
				—	Kurowice	Kurowice
				—	—	Solowa
				Remanów	Siedliska	Hanaczówka
				—	—	Pecznia
				—	—	Siedliska
				Hanaczów	—	Hanaczów
				Stanimirz	Stanimirz	Stanimirz
				Pohorylce	Pohorylce	Pohorylce
				—	Stanimirz	Turkocin
				Lahadów	Lahadów	Lahadów mit Siworogi
				—	—	Zaciemne
				—	—	Miasteczko
				—	—	Przechody
				Przemyślany	Przemyślany	Przemyślany
				—	—	Krościenko
				—	Borszów	Borszów
				Kimirz	Uszkowice	Kimirz
				—	—	Uszkowice mit Czupernosów
				Przemyślany	Ładańce	Brykuń
				—	—	Ładańce
				—	Wypyski	Wypyski
				—	Ciemierzyńce	Pleników
				—	—	Ciemierzyńce
				—	Wiśniowczyk	Wiśniowczyk
				Brzuchowice	Wypyski	Pniatyn

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	**Złoczów**	55	**Przemyślany**	Brzuchowice	Brzuchowice	Brzuchowice
				—	Biłka	Biłka
				—	Kosteniów	Kosteniów
				—	Połuchów	Pletenice
				Dunajów	—	Połuchów
				Wołków	Wołków	Wołków
				Dunajów	Podusów	Podusów
				Meryszczów	Ostałowice	Meryszczów
				Ostałowice	—	Ostałowice
				Wojciechowice	Woyciechowice	Woyciechowice
				Janczyn	Janczyn	Janczyn
				Dusanów	Dusanów	Dusanów
				Janczyn	Korzelice	Hulków
				—	—	Korzelice
				Dobrzanica	—	Dobrzanica
				Podkamień	—	Przybeń
	Die Stadtgemeinde Lemberg untersteht unmittelbar der Regierung zu Lemberg	56	**Lemberg I. Section**	Lemberg	—	Stadt und Haliczer Vorstadt oder Stadt und erstes Viertel
		57	**Lemberg II. Sect.**	Lemberg	—	Krakauer Vorstadt oder zweites Viertel
		58	**Lemberg III. Sect.**	Lemberg	—	Żołkiewer und Brodyer Vorstadt oder drittes und viertes Viertel
		59	**Lemberg IV. Sect.**	für Grundbuchsgeschäfte der drei Sectionen und alle dem Lemberger Landrechte bisher zugewiesener Geschäfte.		
18	**Lemberg**	60	**Lembergs-Umgebung**	Sokolniki	Sokolniki	Sokolniki
				Basiówka	Hodowice	Basiówka
				Hodowice	—	Hodowice
				Nawaria	—	Maliczkowce
				Tołczów	Tołczów	Tołczów
				Siedliska	—	Siedliska
				Wołków	Wołków	Wołków
				Milatycze	—	Milatycze
				Wołków	—	Kuhajów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	Lemberg	60	Lembergs-Umgebung	Wołków	Wołków	Zagórze
				Tołczów	Podciemno	Podciemno
				—	Rakowiec	Rakowiec
				Dawidów	Krotoszyn	Krotoszyn
				Nagorzany	Sołonka Wielka	Sołonka Wielka
				—	— Mała	— Mała
				Tołczów	Żyrawka	Żyrawka
				Krzywczyce	Lemberg, St. Anton	Krzywczyce
				Zniesienie	Zniesienie	Zniesienie
				Zboiska	Grzybowice	Grzybowice Wielkie und Małe
				—	Zboiska	Zboiska
				Lemberg	Grzybowice	Brzuchowice
				Dublany	Malechów	Dublany
				Lemberg	Malechów	Małechów
				Laszki	Sroki	Laszki mit Sroki
				Żydatycze	Sroki u. Prussy	Żydatycze
				Czyszki	Zubrza	Kozielniki
				Lemberg	Zubrza und Sichów	Sichów mit Wulka Sichowska
				—	Zubrza	Zubrza
				—	Sichów	Pasieki
				—	St. Magdalene in Lemberg	Kulparków
				—	St. Anna in Lemberg	Kleparów
				—	St. Martin in Lemberg	Zamarstynow
				—	—	Hołosko Wielkie
				—	—	— Małe
				—	Zimnawoda	Biłohorszcze
				—	Skniłów	Skniłówek
				Skniłów	—	Skniłów
				Signiówka	Zimnawoda	Signiówka
				Zimnawoda	—	Zimnawoda und Kaltwasser
				—	Rudno	Rudno
				Zimnawódka	Zimnawoda	Zimnawódka und Łapajówka
				Obroszyn	Obroszyn	Bartatów
				—	—	Obroszyn
				—	Stawczany	Stawczany
				—	Rześna Polska	Rześna Polska
				—	— Ruska	— Ruska
				Kozice	Domażyr	Kozice
				Rokitno	Rokitno	Rokitno
				Zarudce	—	Borki Dominikańskie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	**Lemberg**	61	**Winniki**	Winniki	Winniki	Winniki
				—	Winniki und Lemberg	Weinbergen
				—	—	Unterbergen
				—	Podberezce	Podberezce
				Kamienopol	—	Podborce
				Winniczki	Czyszki	Winniczki
				Czyszki	—	Czyszki
				Winniczki	Dmytrowice	Dmytrowice
				—	Dawidów	Ganczary
				Dawidów	—	Dawidów
				—	Czerepin	Czerepin
				Romanów	Szołomyja	Szołomyja
				—	Dzwinogród	Dzwinogrod
				—	Horodosławice	Horodosławice
				—	Podjarkow	Podjarkow mit Wankowce
				Głuchowice	Dmytrowice	Głuchowice bei Gaje
				Romanów	Mikołajów	Podsosnów
				—	—	Mikołajów
				Czyżyków	Czyżyków	Czyżyków
				Biłka Szlachecka	Hermanów	Hermanów
				—	Gaje	Gaje
				Czarnuszowice	Czarnuszowice	Czarnuszowice
				Żurawniki	—	Żurawniki
				Biłka Szlachecka	Zuhorzyce	Zuhorzyce
				Barszczowice	Jaryczów und Pikułowice	Barszczowice
				Pikułowice	Pikułowice und Prussy	Pikułowice
				Prussy	Prussy	Prussy
				Kamienopol	—	Kamienopol
				Lisienice	Lisienice	Lisienice
				Mikłaszów	Mikłaszów	Mikłaszow
				Biłka Królewska	Biłka Szlachecka	Biłka Królewska
				Biłka Szlachecka	—	Biłka Szlachecka
		62	**Szczerzec**	Horożana Wielka	Horożana Wielka	Horożana Wielka
				—	—	— Mała
				—	—	Saska
				—	Nowosiółki	Nowosiołki
				—	Ryczychów	Ryczychów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	**Lemberg**	62	**Szczerzec**	Horożana Wielka	Ryczychów	Podwysokie
				Humieniec	Dmytrze	Dmytrze
				—	Dobrzany	Popielany
				Szczerzec	—	Dobrzany
				Humieniec	Humieniec	Humieniec
				—	Sroki	Sroki
				—	—	Jastrzębkow
				—	—	Nikonkowice
				—	Dornfeld	Falkenstein
				Szczerzec	—	Neu-Chrusno
				—	—	Dornfeld
				Humieniec	—	Einsiedel
				—	Szczerzec	Serdycka Wola
				Szczerzec	—	Szczerzec sammt Vorstädten, Łany, Ostrów und Piaski
				—	—	Zagródki und Rosenberg
				Horbacze	Horbacze	Horbacze
				Honiatycze	—	Czerkasy
				—	Werbisz	Werbisz mit Sajkow
				—	—	Honiatycze
				—	—	Kahujów
				Szczerzec	Chrusno	Alt-Chrusno
				Miłoszowice	Miłoszowice	Winiawa
				—	—	Miłoszowice
				Szczerzec	Siemianówka	Siemianówka
				Mostki	Mostki	Mostki mit Malinówka
				Szczerzec	Rakowiec	Nowosiółki
				Nagorzany	Nawaria und Porzna	Nagorzany
				Glinna	Nawaria	Glinna
				Nawaria	—	Nawaria
				Leśniowice	Pustomyty	Leśniowice
				—	Mostki	Polanka
				Nagorzany	Porszna	Węglarzyska
				—	—	Porszna
				—	—	Ludwikówka
				Miłoszowice	—	Podsadki
				Pustomyty	Pustomyty	Pustomyty mit Wolica
		63	**Kulików**	Mohilany	Kulików	Mohilany mit Wierzblany
				Przemiwołki	—	Przemiwołki
				Kulików	—	Kulików, Markt
				Nahorce Wielkie	Nahorce Wielkie	Nahorce Wielkie

Post-Nr.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nr.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	Lemberg	63	Kulików	Mokrotyn	Nahorce Wielkie	Przedrzymichy
				Artasów	Artasów	Artasów
				Kulików	Sulimów	Udnów
				Wisłoboki	—	Sulimów
				—	—	Wisłoboki
				Kulików	Doroszów	Doroszów Wielki
				—	—	— Mały
				Nadycze	Kulików	Nadycze
				—	—	Hrebence
				Nowesioło	Nowesioło	Nowesioło
				Koszelów	—	Koszelów
				Remenów	Remenów	Remenów
				Kukizów	Kukizów	Rudańce
				—	—	Kukizów
				—	—	Ceperów
				Podliski Małe	Stroniatyn	Stroniatyn
				—	—	Podliski Małe
				Jaryczów	Jaryczów	Podliski Wielkie
				—	—	Jaryczów Nowy, Markt
				—	—	Jaryczów stary
				—	Zapytów	Zapytów
				Grzęda	Grzęda	Sieciechów
				—	—	Grzęda
				—	—	Wulka und Hamulec
				Zarudce	Kościejów	Kościejów
				—	Zarudce	Zarudce
				—	Zaszków	Zaszków
				—	—	Zawadów
19	Chodorów	64	Mikołajów	Rozdoł	Rozdoł	Rozdoł, Markt
				—	—	Krupsko
				—	—	Malechow
				—	—	Brzezina
				Drohowyże	Stulsko	Stulsko
				—	Wola Wielka	Trościaniec
				—	—	Wola Wielka und Mała
				—	Weryń	Weryń
				Mikołajów, Kämmerei	Mikołajów	Mikołajów, Markt
				Drohowyże	Drohowyże	Drohowyże
				—	Rozwadów	Rozwadów
				—	Uście	Uście
				—	Demnia	Demnia
				—	Iłow	Iłow
				Polana	Brodki	Głuchowiec

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
19	**Chodorów**	64	**Mikołajów**	Polana	Brodki	Lubiana und Lubianka
				—	—	Brodki
				—	Polana	Polana
				—	Dornfeld	Lindenfeld
				Szczerzec	Krassów	Krassów
				—	Dornfeld	Reichenbach
				Polana	Polana	Hucisko
				—	—	Białykamień
		65	**Bóbrka**	Świrz	Świrz	Świrz mit Świrzyk
				Niedzieliska	—	Niedzieliska
				Świrz	—	Kopań
				Chlebowice Świrskie	Chlebowice	Chlebowice Świrskie
				Bakowce	Bakowce	Bakowce
				—	—	Lubeszka
				—	—	Trybuchowce
				—	—	Repechów
				—	—	Żabokruki
				Tuczna	Wojciechowice	Tuczna
				Strzeliska Nowe	Strzeliska	Strzeliska Nowe Markt
				—	—	— Stare
				—	—	Brzezówka
				Dziewiętniki	Dziewiętniki	Jadwiegi
				—	—	Dziewiętniki
				—	Sokołówka	Kołohory
				—	Hołtowice	Juszkowce
				Berteszów	Dziewiętniki	Berteszów
				Bakowce	Strzeliska	Kniesioło
				Bóbrka	Bóbrka	Bóbrka Stadt
				—	—	Ernsdorf
				—	Łany	Sarniki
				—	Bobrka	Rehfeld
				Wołowe	—	Wołowe
				Łanki Małe	Strzałki	Łanki Małe
				Bóbrka	Łany	Łany
				—	Sokołówka	Mühlbach
				—	Pietniczany	Pietniczany
				Sokołówka	Sokołówka	Sokołówka
				—	Choderkowce	Choderkowce
				—	Romanów	Romanów
				Romanów	Podmanasterz	Budków
				—	Hryniów	Hryniów
				—	—	Kocurów
				—	—	Wodniki
				—	Suchodół	Hucisko mit Huta
				—	—	Suchodół

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
19	**Chodorów**	65	Bóbrka	Romanów	Olchowiec	Łopuszna
				—	—	Olchowiec
				—	Chlebowice Wielkie	Chlebowice Wielkie
				—	Olchowiec	Wołoszczyzna
				—	Stare Sioło	Podmanaster
				—	—	Stare Sioło
				—	Romanów	Podhorodyszcze
				Bakowce	Leszczyn	Oryszkowce mit Nahorynie und Kalinówka
				Strzałki	Strzałki	Strzałki
				Stoki	—	Stoki
				Wybranówka	Wybranówka	Wybranówka Markt
				—	—	Bryńce Cerkiewne
				Bryńce Zagórne	—	Bryńce Zagórne
				—	—	Bryczina
				Czyżyce	—	Czyżyce
				Bryńce Zagórne	Borusów	Borusów
		66	Chodorów	Brzozdowce	Brzozdowce	Brzozdowce Markt
				—	—	Hranki
				—	—	Kuty
				—	Stankowce	Podhorce
				—	—	Turzanowce
				LaszkiGórne	Laszki Górne	Laszki Górne
				— Dolne	— Dolne	— Dolne
				Ostrów	Ostrów	Ostrów
				—	Ottyniowice	Horodyszcze Cetnerskie
				Ottyniowice	—	Horodyszcze Królewskie
				—	—	Ottyniowice
				Podburze	Fraga	Podburze
				Wyspa	Wyspa	Wyspa
				—	Mełna	Mełna
				—	Lubsza	Lubsza
				—	Leszczyn	Leszczyn
				Hołtowice	Hołtowice	Hołtowice
				Strzeliska Nowe	—	Łuczany
				Borynicze	Borynicze	Borynicze
				—	—	Drohowycze
				Hrusiatycze	Hrusiatycze	Hrusiatycze
				Podkamień	Fraga	Fraga
				—	—	Bienkowce
				—	Podkamień	Podkamień

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
19	**Chodorów**	66	Chodorów	Podkamień	Podkamień	Jahłusz
				Bakowce	Duliby	Duliby
				Psary	Psary	Psary
				—	—	Dechow
				—	Pomonięta	Pomonięta
				—	Doliniany	Doliniany
				Knihinicze	Knihinicze	Knihinicze
				—	Wasiuczyn	Oskrzesińce
				—	—	Wasiuczyn
				Wierzbica	Suchrow	Wierzbica
				Zagórze	Knihinicze	Zagórze
				Chodorów	Chodorów	Chodorów, Markt
				—	Nowosielce	Podliski
				—	Suchrow	Suchrow
				—	—	Wołczatycze
				Podniestrzany	Zalesce	Zalesce
				Chodorów	—	Borodczyce
				—	Zahoreczko	Dobrowlany
				—	—	Zahoreczko
				—	—	Dymidów
				—	Mołotów	Mołotów
				—	—	Bukawina
				—	Mołodyńce	Mołodyńce
				—	Nowosielce	Nowosielce
				—	Zalesce	Żyrawa
				Holeszów	Holeszów	Holeszów mit Łapczyn
				Bortniki	Bortniki	Bortniki
				Podniestrzany	Podniestrzany	Czartorya
				—	—	Stańkowce
				—	—	Podniestrzany
				—	Ostrów	Ruda
				Bortniki	Hrehorów	Czeremchów
				Hrehorów	—	Hrehorów
				Jawcze	Jawcze	Jawcze

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
1	**Załośce**	1	Załośce	Załośce	Załośce	Załośce Stadt
				—	— Stare	Reniów
				—	Wertełka	Wertełka
				—	Milno	Blich
				Milno	—	Milno und Bukowina
				—	—	Gątowa
				Załośce	Czystopady	Czystopady
				—	—	Ratyszcze
				Mszaniec	Mszaniec	Mszaniec
				—	—	Ditkowce
				Horodyszcze	Horodyszcze	Horodyszcze
				—	—	Nosowce
				Obarzańce	Zarudzie	Obarzańce
				—	—	Zarudzie
				Manajów	Manajów	Manajów
				Olejów	Harbuzów	Harbuzów
				—	Olejów	Olejów
				—	—	Białokiernica
				—	Perepelniki	Hukałowce
				—	Łopuszany	Łopuszany
				Trościaniec Wielki	Trościaniec Wielki	Trościaniec Wielki
				Białogłowy	Białogłowy	Białogłowy
				—	—	Neterpińce
		2	Podkamień	Nakwasza	Nakwasza	Nakwasza
				—	—	Fetyłkowce
				Popowce	Popowce	Popowce
				—	—	Dudyń
				Podkamień	Podkamień	Podkamień Markt
				Palikrowy	Wierzbowczyk	Orzechowczyk
				Czernica	Czernica	Czernica
				Palikrowy	—	Pańkowce
				—	Palikrowy	Palikrowy
				Pieniaki	Lutowisko	Hucisko
				—	—	Lutowisko und Maliniska
				Palikrowy	Wierzbowczyk	Styberówka
				—	—	Wierzbowczyk
				Pieniaki	Pieniaki	Pieniaki
				—	—	Huta Pieniacka
				—	—	Maydan
				—	Czepiele	Czepiele
				—	Hołubica	Hołubica
				—	—	Żarków
				Podkamień	Popowce	Niemiacz
				Markopol	Markopol	Markopol mit Międzygórze

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
1	**Załośce**	2	**Podkamień**	Markopol	Szyszkowce	Szyszkowce
				—	Zwyżeń	Zwyżeń
				Kutyszcze	Kutyszcze	Kutyszcze
				Zagórze	Panasówka	Panasówka
				—	Zagórze	Zagórze und Niszkowce
				Jaśniszcze	Kutyszcze	Jaśniszcze
				Seredec	Seredec	Seredec
				—	—	Podberezce
				Łukawiec	Batków	Łukawiec
				—	—	Batków
				—	—	Hnidawa
		3	**Zborów**	Sławna	Sławna	Sławna
				Pleśniany	Pleśniany	Pleśniany
				Machnowce	Machnowce	Machnowce mit Torchów
				Pomorzany	Bohutyn	Bohutyn
				—	Kalne	Kalne
				—	—	Żabin
				—	Pomorzany	Pomorzany
				—	Rozhadów	Rozhadów
				—	—	Bubszczany
				Zarudzie	Zarudzie	Zarudka
				—	—	Zarudzie
				—	—	Trawotłoki
				—	Jezierzanka	Lawrykowce
				—	—	Jezierzanka
				Cecowa	—	Cecowa
				Zarudzie	Prysowce	Pohrebce
				—	—	Prysowce
				—	—	Korszyłów
				Hodów	Hodów	Hodów mit Józefówka
				Urłów	Urłów	Urłów mit Hrabuszna
				Zborów	Zborów	Zborów Markt
				—	Jarczowce	Jarczowce
				—	Podhajczyki	Podhajczyki
				Mszana	Mszana	Wołosówka
				—	—	Mszana
				—	—	Żukowce
				Zborów	Kudobińce	Tustogłowy
				—	—	Kudobińce
				—	Grabkowce	Młynowce m. Grabkowce
				Meteniów	—	Meteniów
				Kabarowce	Jawczów	Jawczów
				—	—	Wołczkowce
				—	Kabarowce	Kabarowce
				Jarosławice	Jarosławice	Jarosławice
				Olejów	—	Moniłówka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
1	**Załośce**	3	**Zborów**	Jarosławice	Serwiry	Jackowce
				—	—	Serwiry
				Olejów	Kudynowce	Berymowce
				—	Bzowica	Bzowica
				Kudynowce	Kudynowce	Kudynowce
				Nesterowce	Nesterowce	Nesterowce
				Bogdanówka	Białkowce	Białkowce
				—	—	Bogdanówka
2	**Tarnopol**	4	**Tarnopol I. Sect.**	Tarnopol Stadt	Tarnopol	Tarnopol Stadt
				Zagrobella	—	Zagrobella
				—	—	Petryków
				—	—	Janówka
				Chodaczków Wielki	Chodaczków Wielki	Chodaczków Wielki
				—	—	Zabojki
				Denysów	Denysów	Denysów
				Kupczyńce	Kupczyńce	Kopczyńce mit Józefówka und Marianka
				Draganówka	Draganówka	Draganówka
				—	—	Poczapińce
				Dołżanka	Dołżanka	Domamorycz
				—	—	Dołżanka
				Buczniów	Buczniów	Buczniów
				Otrów	Ostrów	Ostrów
				Brzezowica Wielka	Brzezowica Wielka	Brzezowica Wielka
		5	**Tarnopol II. Sect.**	Horodyszcze	Czerniechów	Pleszkowce
				Hładki	—	Hładki
				Płotycz	—	Czerniechów
				—	Zarudzie	Jankowce mit Grobla
				Czerniełów Mazowiecki	Czerniełów Ruski	Czerniełów Mazowiecki
				Czerniełów Ruski	—	Czerniełów Rusk
				—	—	Samborówka
				—	—	Czołhańszczyzna
				Czerniechów	Jawczów Górny	Jawczów Górny
				Połtycz	—	— Dolny
				Kokutkowce	Isypowce	Kokutkowce
				Isypowce	—	Isypowce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden	Post-Nro.
2	**Tarnopol**	5	Tarnopol II. Sect.	Seredyńce	Isypowce	Seredyńce	
				Jezierna	Ostaszowce	Ostaszowce	
				—	—	Daniłowce	
				—	Jezierna	Jezierna	
				Cebrów	Worobiówka	Worobiówka	
				—	—	Cebrów	
				Kurowce	—	Kurowce	
				Hłuboczek Wielki	Hłuboczek Wielki	Hłuboczek Wielki	
				Płotycz	Ihrowice	Małaszowce	
				Ihrowice	—	Ihrowice	
				Płotycz	Biała	Płotycz	
				Biała	—	Biała	
				—	—	Czystyłów	
				—	Kutkowce	Kutkowce	
				—	—	Propiatyn	
				Magdałówka	Kipiaczka	Kisielówka und Zaścianka	
				Kipiaczka	—	Kipiaczka	
				Toustoług	—	Toustoług	
				Borki Wielkie	Borki Wielkie	Krasówka	
				—	—	Borki Wielkie	
				—	—	Dyczków	
				—	Chodaczków Mały	Chodaczków Mały	
				Smykowce	Bajkowce	Smykowce	
				Bajkowce	—	Połczek und Bajkowce	
				Rusianówka	—	Rusianówka	
				Podsmykowce	—	Podsmykowce	
				Szlachcińce	Szlachcińce	Szlachcińce	
				—	—	Łozowa	
				—	—	Kurniki	
				Stupki	Stupki	Stupki	
				Romanówka	—	Romanówka	
				Romanowe Sioło	Romanowe Sioło	Romanowe Sioło	
		6	Zbaraż	Zbaraż Stadt	Zbaraż	Zbaraż Stadt	
				— Domin.	—	— Stary	
				—	—	Bazarzyńce	
				—	—	Tarasówka	
				—	—	Załuże	
				Brzezowica Mała	Iwanczany	Brzezowica Mała	
				Kobyła	—	Kobyła	

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
2	**Tarnopol**	6	Zbaraż	Iwanczany	Iwanczany	Iwanczany
				—	—	Karniki
				Netreba	Dobrowody	Netreba
				Dobrowody	Dobrowody	Dobrowody
				Czumale	—	Czumale
				Nowiki	—	Nowiki
				Opryłowce	Zarubince	Opryłowce
				Zarubińce	—	Zarubińce
				—	—	Iwaszkowce
				Dubowce	Stehnikowce	Dubowce
				Stehnikowce	—	Stehnikowce
				Czernichowce	Czernichowce	Werniaki
				—	—	Czernichowce
				Ochrymowce	Ochrymowce	Ochrymowce
				Zarudzie	—	Zarudzie
				—	—	Walachówka
				Stryjówka	—	Kretowce
				—	—	Hrycowce
				—	—	Stryjówka
				Kujdańce	Kujdańce	Kujdańce
				Lubianki	Lubianki Wyższe	Lubianki Wyższe
				—	—	— Niższe
				Sieniawa	Sieniawa	Sieniawa
				—	—	Sieniaszówka
				Roznoszyńce	Krasnosielce	Roznoszyńce
				Kapuścińce	—	Kapuścińce
				—	—	Zaruderzko
				Krasnosielce	—	Krasnosielce
				Hłuboczek Mały	Hłuboczek Mały	Hłuboczek Mały
3	**Skałat**	7	Skałat	Skałat	Skałat	Skałat, Stadt
				—	— Stary	— Stary
				—	—	Połupanówka
				—	—	Nowosiółka Mała
				—	Chmieliska	Chmieliska
				—	—	Mołczanówka
				—	Kamionki	Kamionki
				Bogdanówka	Bogdanówka	Bogdanówka
				Hałuszczyńce	Romanowe Sioło	Hałuszczyńce
				Kołodziejówka	Zerebki Królewskie	Zerebki Królewskie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Skałat**	7	**Skałat**	Zerebki Szlacheckie	Zerebki Królewskie	Zerebki Szlacheckie
				Kołodziejówka	Kołodziejówka	Kołodziejówka
				—	—	Panasówka und Karolówka
				—	—	Smidnica
				Magdalówka	Prószowa	Magdalówka
				Sorocko	Sorocko	Sorocko
				Krzywe	Krzywe	Krzywe
				—	—	Horodnica
				Smolanka	Poznanka Gniła	Poznanka Gniła
				Sorocko	—	— Hetmańska
				—	Ostapie	Zarubińce
				Ostapie	—	Ostapie
				Orzechowiec	Orzechowiec	Orzechowiec
				—	—	Czerniełówka
				Kaczanówka	Iwanówka	Kaczanówka
				Iwanówka	—	Iwanówka
				Rożyska	Rożyska	Rożyska
				Tarnoruda	Tarnoruda	Tarnoruda
		8	**Grzymałów**	Grzymałów	Grzymałów	Grzymałów, Markt mit Zamurze und Kąt
				—	—	Mazurówka und Eleonorówka
				—	—	Podlesie
				Hlibów	—	Tarasówka
				Grzymałów	Bucyki	Bucyki
				Touste	—	Leżanówka
				—	—	Biliłówka
				Grzymałów	Borki Małe	Nowosiółka
				Borki Małe	—	Borki Małe
				Iławcze	Iławcze	Iławcze
				Hlibów	Hlibów	Hlibów
				Turówka	Turówka	Turówka
				Tarnoruda	Łuka Mała	Faszczówka
				Łuka Mała	—	Łuka Mała
				Kokoszyńce	Kokoszyńce	Kokoszyńce mit Podkozówka
				Kozina	—	Kozina und Biłka
				Okno	Okno	Okno
				—	Krasne	Stawki
				—	—	Krasne
				—	—	Sadzawki
				Zielona	Zielona	Pajówka
				—	—	Zielona

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Skałat**	8	Grzymałów	Touste	Touste	Przykalec
				—	—	Kąt
				—	—	Touste, Markt
				—	Dubkowce	Dubkowce
				—	—	Rasztowce und Ścianka
				Kałahorówka	Kałahorówka	Wolica
				—	—	Kałahorówka
					—	Wychwatyńce
				—	—	Kreciłów
		9	Toki	Hnilice Wielkie	Hnilice Wielkie	Hnilice Wielkie
				—	—	— Małe
				Palczyńce	Palczyńce	Palczyńce
				Podwołoczyska	Koszlaki	Koszlaki
				Hołotki	—	Hołotki
				Toki	Toki	Toki
				Szyły	Szyły	Szyły
				Lisiczyńce	Szelpaki	Lisiczyńce
				Szelpaki	—	Szelpaki
				Lisiczyńce	Nowe Sioło	Suchowce
				Nowesioło	—	Hołoszczyńce
				—	—	Nowesioło
				—	—	Koziary
				Dobromirka	Huszczanki	Łożówka
				—	—	Huszczanki
				—	—	Obodówka
				—	Dobromirka	Dobromirka
				Terpiłówka	Terpiłówka	Terpiłówka
				Medyn	—	Klimkowce
				—	Medyn	Medyn
				—	—	Pieńkowce
				—	—	Worobiówka mit Poczapińce
				Skoryki	Skoryki	Skoryki
				Podwołoczyska	Staromieszczyzna	Prosowce
				—	—	Staromieszczyzna
				—	—	Podwołoczyska
				—	—	Dorofiówka
				—	—	Mysłowa
				—	—	Zadniszówka
				Klebanówka	Klebanówka	Jacowce
				—	—	Klebanówka
				—	—	Korzelówka mit Mytnica

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
3	**Skałat**	9	Toki	Skałat	Supranówka	Kosochowaciec
				Supranówka	—	Supranówka
4	**Trembowla**	10	Trembowla	Janów	Janów	Janów
				—	—	Słobudka mit Zniesienie
				Podhajczyki	—	Podhajczyki und Wybranówka
				Budzanów	Budzanów	Budzanów
				Janów	Kobyłowłoki	Młyniska
				Dołhe	Dołhe	Hrycówka
				—	—	Dołhe
				—	—	Dereniówka
				—	—	Załawie
				Trembowla, Stadt	Trembowla	Trembowla, Stadt
				Strusów	—	Krowinka
				Plebanówka	—	Plebanówka und Łozówka
				Semenów	—	Żabniki mit Podgorzany
				Boryczówka	—	Boryczówka
				Wolica	—	Wolica
				Semenów	Humniska	Semenów und Zielencze
				—	—	Humniska
				—	—	Małów
				—	Ostrowczyk	Zaścinocze und Kaptury
				Strusów	—	Ostrowczyk
				—	—	Słobudka und Olendry
				—	—	Zubów und Morelówka
				—	Darachów	Darachów
				—	—	Tiutków
				Mogielnica	Mogielnica	Mogielnica
				—	—	Romanówka
				Chorostków	Mszaniec	Mszaniec
				Hleszczawa	Hleszczawa	Hleszczawa
				Iwanówka	Iwanówka	Iwanówka
				Janów	Kobyłowłoki	Kobyłowłoki und Papiernia
		11	Złotniki	Sosnów	Sosnów	Sosnów
				Wiśniowczyk	—	Rakowiec
				—	—	Siemikowce
				Bieniawa	Bieniawa	Bieniawa
				Bohatkowce	Bohatkowce	Bohatkowce
				Złotniki	Złotniki	Złotniki

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
4	Trembowla	11	Złotniki	Złotniki	Złotniki	Korolówka
				Słoboda	—	Burkanów und Kąt
				—	—	Laskówka
				Wiśniowczyk	Chmielówka	Brykuła Nowa
				Strussów	—	— Stara
				Chmielówka	—	Chmielówka
				Sokołów	Sokołów	Sokolniki
				—	—	Sokołów
				—	—	Chatki
				Wiśniowczyk	Wiśniowczyk	Hayworonka
				—	—	Wiśniowczyk und Hołodówka
				Zarwanica	Zarwanica	Dobropole
				—	—	Zarwanica
				—	—	Sapowa und Mateuszówka
		12	Chorostków	Chorostków	Chorostków	Chorostków Markt
				—	—	Chłopówka
				—	Howiłów Wielki	Howiłów Mały
				—	—	— Wielki
				—	Peremiłów	Karaszyńce
				—	—	Peremiłów
				—	—	Wierzchowce
				Kluwińce	Kluwińce	Kluwińce
				Grzymałów	Dubkowce	Soroka
				Chorostków	Postołówka	Postołówka
				—	—	Raków Kąt
				Jabłonów	Uwysła	Uwysła
				—	Jabłonów	Jabłonów
				—	Suchostaw	Suchostaw
				—	Celejów	Celejów
				Nizborg	—	Myszkowce
				—	Nizborg Nowy	Kapuszczany
				—	—	Nizborg Nowy
				—	—	— Stary
				Kopyczyńce	Kopyczyńce	Kopyczyńce
				—	—	Kotówka
				—	—	Teklówka
				Kociubińce	Kociubińce	Kociubińce
				Krogulce	—	Zabińczyki
		13	Mikulińce	Mikulińce	Mikulińce	Mikulińce
				—	—	Łuczka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
4	**Trembowla**	13	**Mikulińce**	Mikulińce	Mikulińce	Wola Mazowiecka
				—	Ładyczyn	Krzywki und Konopkówka
				—	—	Ładyczyn und Wolica
				—	—	Ludwikówka
				Strusów	Strusów	Strusów
				—	—	Bernadówka
				—	—	Rozdwiany
				—	—	Zazdrość und Neutitschein
				—	Nałuże	Warwarzyńce
				—	—	Nałuże
				Łoszniów	Suszczyn	Łoszniów und Zagórze
				Suszczyn	—	Suszczyn
				—	—	Ostalce
				Kozówka	Kozówka	Kozówka
				Smolanka	Proszowa	Skomorochy
				—	—	Proszowa und Iwanówka
				—	—	Smolanka
				Czartoryja	Myszkowice	Czartoryja
				Myszkowice	—	Myszkowice
				Łuka Wielka	—	Łuka Wielka
				Nastasów	Nastasów	Nastasów
				Baworów	Baworów	Baworów
				—	—	Zastawie
				Grabowiec	—	Grabowiec
				—	—	Białoskórka
5	**Czortków**	14	**Czortków**	Czortków	Czortków	Czortków Stadt
				—	—	— Stary
				—	—	Wygnanka
				—	—	Słobudka
				Hadynkowce	Oryszkowce	Oryszkowce
				—	Hadynkowce	Hadynkowce
				Szwajkowce	—	Szwajkowce
				Szmańkowce	Szmankowce	Szmańkowce
				Szmańkowczyki	—	Szmańkowczyki
				—	—	Stróżówka
				Uhryn	Uhryn	Uhryn
				Dzuryn	Dzuryn	Dzuryn
				Słobódka	—	Słobódka
				Białobożnica	Białobożnica	Białobożnica
				—	—	Kalinowczyzna
				—	—	Siemakowce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
5	Czortków	14	Czortków	Rydobudy	Białobożnica	Rydobudy
				Biała	Biała	Biała
				Romaszówka	Romaszówka	Biały Potok
				—	—	Romaszówka
				—	—	Chomiakówka
				Kossów	Kossów	Kossów
				Tudorów	Tudorów	Tudorów
				—	—	Majdan
				Byczkowce	Byczkowce	Byczkowce
				—	—	Skorodyńce
				Zwiniacz	Zwiniacz	Zwiniacz
				Skomorosze	—	Skomorosze
				—	—	Kulczyce
				Wierzbowiec	Wierzbowiec	Wierzbowiec
				Łaszkowce	Łaszkowce	Łaszkowce
		15	Husiatyn	Hussiatyn	Hussiatyn	Hussiatyn Stadt
				—	—	Olchowczyk
				Łyczkowce	Trybuchowce	Trybuchowce
				—	—	Łyczkowce
				Horodnica	Horodnica	Woywodyńce
				—	—	Horodnica
				—	—	Sieńkowce
				Samułaszkowce	Samułaszkowce	Samułaszkowce
				Czabarówka	Czabarówka	Czabarówka
				Wasylkowce	Wasylkowce	Wasylkowce
				Krogulec	Krogulec	Krogulec
				Suchodół	Suchodół	Suchodół
				—	—	Trojanówka
				—	—	Bednarówka
				Szydłowce	Szydłowce	Szydłowce
				Zielona	—	Zielona
				Sidorów	Sidorów	Sidorów
				—	Krywenkie	Krywenkie
				—	—	Opaszczyna
				—	—	Wasylków
				—	—	Bezednia
				Kołędziany	Tłustenkie	Tłustenkie
				Kociubińczyki	Bossyry	Kociubińczyki
				Siekierczyńce	—	Siekierczyńce
				Bossyry	—	Bossyry
				Gusztyn	—	Dębówka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
5	**Czort-ków**	15	Husiatyn	Probuszna	Probuszna	Probuszna
				—	—	Hryńkowce
				Czarno-końce	Czarnokońce Wielkie	Czarnokońce Wielkie
				—	—	— Małe
				—	—	Słobódka
				—	—	Nowostawce
				—	—	Wola Czarnokoniecka
		16	Jagiel-nica	Jagielnica	Jagielnica	Jagielnica, Markt
				—	—	Salówka
				—	—	Chomiakówka
				—	—	Nagorzanka
				—	JagielnicaStara	Jagielnica Stara
				Czerkasz-czyzna	—	Czerkaszczyzna
				Jagielnica	Szułhanówka	Dolina
				—	—	Szułhanówka
				—	Ułaszkowce	Ułaszkowce
				—	—	Zabłotówka
				Kapuścińce	—	Kapuścińce
				Lisowce	Lisowce	Lisowce
				Jagielnica	Swidowa	Swidowa
				—	—	Muchawka
				—	Rosochacz	Rosochacz
				—	—	Susołówka
				—	Miłowce	Miłowce
				Tłuste	Tłuste	Tłuste, Markt
				—	—	Angełówka
				Rożanówka	—	Rożanówka und Dorf Tłuste
				Hołowczyń-ce	—	Hołowczyńce und Ka-rolówka
				Torskie	Torskie	Torskie
6	**Buczacz**	17	Buczacz	Cwitowa	Trybuchowce	Cwitowa
				Trybucho-wce	—	Trybuchowce
				—	—	Pyszkowce
				Medwedo-wce	Medwedowce	Medwedowce
				—	—	Nowostawce
				—	—	Janówka
				—	—	Pieława
				—	—	Podlesie
				Petlikowce	Petlikowce	Petlikowce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Buczacz**	17	Buczacz	Petlikowce	Petlikowce	Kurdwanówka
				—	Ossowce.	Bieławince
				Ossowce	—	Ossowce
				Bobulince	Kujdanów	Bobulince
				—	—	Kujdanów
				Buczacz	Buczacz	Buczacz, Markt
				—	—	Nagorzanka
				—	—	Podzameczek
				Zielona	Zielona	Dzwinogród
				—	—	Zielona
				Żurawińce	Rakomirz	Żurawińce
				Rakomirz	—	Rakomirz
				Przewłoka	Przewłoka	Przewłoka und Zalesie
				Jezierzany	Jezierzany	Jezierzany
				—	—	Wierzbiatyn
				Zyznomirz	Zyznomirz	Zyznomirz
		18	Jazłowiec	Jazłowiec	Jazłowiec	Jazłowiec, Markt und Olchowiec
				—	—	Browary
				—	—	Duliby
				—	—	Nowosiółka
				Bazar	—	Przedmieście
				—	Bazar und Pauszówka	Bazar
				Pauszówka	Pauszówka	Pauszówka
				—	Pomorce	Zaleszczyki Małe
				Rzepińce	—	Pomorce
				—	—	Rzepińce
				Połowce	Połowce	Krzywołuka
				—	—	Połowce
				Łuka	Łuka	Łuka mit Manaster
				Podwerbie	—	Uniz
				Potok	Snowidów	Wozyłów
				Snowidów	—	Snowidów
				Potok	Potok	Potok
				Kościelniki	—	Kościelniki
				Kosmierzyn	Kosmierzyn	Kosmierzyn
				Scianka	Scianka	Scianka
				Porchowa	Porchowa	Porchowa
				Zubrzec	Zubrzec	Zubrzec
				Leszczańce	Soroki	Leszczańce
				Buczacz	—	Soroki
				Skomorochy	Skomorochy	Rusiłów
				—	—	Skomorochy
				Sokołów	Sokołów	Sokołów
				Sokulec	Hubin	Sokulec
				Hubin	—	Hubin

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
6	**Buczacz**	19	Uście-czko	Czerwonogród	Czerwonogród und Nyrków	Czerwonogród
				—	Uścieczko	Uścieczko, Markt
				—	Nyrków	Nyrków
				—	—	Nagorzanka
				—	—	Słone
				—	Iwanie	Iwanie
				—	—	Patrynówka
				Szutromińce	Sadki	Szutromińce
				Koszyłowce	—	Sadki
				—	Koszyłowce	Koszyłowce
				—	—	Capowce
				—	—	Popowce
				—	Boraków ka	Boraków ka
				—	—	Słobódka
				Łatacz	Łatacz	Łatacz
				—	—	Drohyczówka
				—	—	Chmielowa
				—	—	Swierzkowce
				Beremiany	Beremiany	Beremiany
				Znibrody	—	Znibrody
7	**Borszczów**	20	Borszczów	Burdiakowce	Burdiakowce	Zbryż
				—	—	Burdiakowce
				Gusztyn	—	Gusztyn
				Jezierzany	—	Cygany
				Skała	Skała	Skała, Markt
				—	—	Skała Stara
				—	Iwanków	Iwanków
				—	—	Gastyn
				—	—	Berezanka
				Borszczów	Borszczów	Borszczów, Markt
				—	—	Muszkatowce
				—	—	Słobódka
				Turylcze	Turylcze	Trójca
				—	—	Turylcze
				—	—	Podfilipie
				—	—	Puklaki
				—	—	Słobódka
				Załucze	Niwra	Załucze
				Uście Biskupie	—	Niwra
				Krzywcze	Krzywcze	Krzywcze mit Alt
				Sapohów	—	Sapohów
				Wyzuczka	Wołkowce	Wołkowce
				—	Wyzuczka	Wyzuczka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	**Borszczów**	20	**Borszczów**	Wyzuczka	Wyzuczka	Wierzniakowce
				—	Strzałkowce	Piszczatyńce
				—	—	Strzałkowce
				Korolówka	Korolówka	Korolówka
				—	—	Juriampol
				—	Skowiatyn	Skowiatyn
				Szuparka	Chudyjowce	Szyszkowce
				Chudyjowce	—	Chudyjowce
				Szuparka	Szuparka	Szuparka
				Babińce	Babińce	Babińce
		21	**Jezierzany**	Jezierzany	Jezierzany	Jezierzany Markt
				—	—	Jezierzanka
				—	Łanowce	Kozaczyna
				—	—	Łanowce
				—	Piłatkowce	Zielińce
				Piłatkowce	—	Piłatkowce
				Tarnawka	—	Tarnawka
				Zwiahel	—	Zwiahel
				Biłcze	Biłcze	Biłcze
				—	—	Manasterek
				Myszków	Myszków	Myszków
				—	—	Muszkarów
				Oleksińce	Oleksińce	Oleksińce
				Szerszeniowice	—	Szerszeniowice
				Szypowce	Lisowce	Szypowce
				Probuszna	Uhryn	Zalesie
				Kolędziany	Kolędziany	Kolędziany
				Dawidkowce	Dawidkowce	Słobódka
				—	—	Dawidkowce
				Skała	Łosiacz	Łosiacz
				Jezierzany	Głęboczek	Głęboczek
		22	**Mielnica**	Okopy	Boryszkowce	Kozaczówka
				—	—	Okopy
				Dzwinogród	—	Trupczyn
				Boryszkowce	—	Boryszkowce
				Dzwinogród	Wołkowce	Dzinogród
				—	—	Łatkowce
				—	—	Babińce
				—	—	Wołkowce
				—	Dzwiniaczka	Dzwiniaczka
				Michałówka	—	Michałówka
				—	—	Dobrowlany
				Paniowce Zielone	Kudryńce	Paniowce Zielone

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
7	**Borszczów**	22	Mielnica	Kudryńce	Kudryńce	Kudryńce
				Zawale	—	Zawale
				Mielnica	Mielnica	Mielnica Markt
				Chudykowce	—	Chudykowce
				Olchowiec	Olchowiec	Olchowiec
				Uście Biskupie	Puste Iwanie	Puste Iwanie
				—	Uście Biskupie	Uście Biskupie
				Filipkowce	Filipkowce	Filipkowce
				Michałków	—	Michałków
				—	—	Kaczorówka
				Uście Biskupie	Horoszowa	Horoszowa
				—	Germakówka	Germakówka
				—	Zalesie	Nowosiółka
				—	—	Zalesie
				—	—	Młynówka
				Boryszkowce	Boryszkowce	Bielowce
		23	Zaleszczyki	Grodek	Grodek	Grodek
				—	—	Kułakowce
				—	—	Duninów
				—	Zazulińce	Kościelniki
				Zazulińce	—	Zazulińce
				Grodek	Szczytowce	Szczytowce
				Kasperowce	—	Kasperowce
				Sinków	Sinków	Sinków
				Kołodrubka	—	Kołodrubka
				Zaleszczyki	Zaleszczyki	Zaleszczyki Stadt
				—	—	Dobrowlany
				—	—	Zaleszczyki Stare
				—	Bedrykowce	Bedrykowce
				—	—	Żyrawka
				Żezawa	Żezawa	Żezawa
				—	—	Pieczarna
				—	—	Filipcze
				Hinkowce	Worwolińce	Hinkowce mit Berestek
				Worwolińce	—	Worwolińce
				Hinkowce	Uhrynkowce	Chartanowce
				Uhrynkowce	—	Uhrynkowce
				Błyszczanka	—	Błyszczanka
				Dzwiniacz	—	Dupliska
					Dzwiniacz	Dzwiniacz
				Lesieczniki	Kasperowce	Lesieczniki
				Nowosiółka Kostiukowa	Nowosiółka Kostiukowa	Nowosiółka Kostiukowa
				Holihrady	Winiatyńce	Holihrady
				Korolówka	—	Winiatyńce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
8	**Podhajce**	24	**Podhajce**	Sławetyn	Szumlany Wielkie	Sławetyn
				Szumlany Wielkie	—	Szumlany Wielkie
				Bożyków	Bożyków	Bożyków
				—	—	Wołoszczyzna
				—	Litwinów	Litwinów
				Podhajce	—	Rudniki
				—	Podhajce	Podhajce Markt
				—	—	Halicz
				—	—	Uhrynów
				—	—	Siołko
				—	—	Stare Miasto
				—	—	Zahajce
				—	Nosów	Łysa
				Zawałów	—	Nosów
				—	Zawałów	Zawałów
				—	—	Kamienna Góra
				—	—	Serednie
				—	—	Jabłonówka
				—	—	Zastawcze
				—	Markowa	Zaturzyn
				Kakolniki	—	Markowa
				Hnilcze	Hnilcze	Hnilcze
				—	—	Sieniawka
				Boków	Boków	Boków
				Hołhocze	Wierzbów	Wierzbów
				—	Hołhocze	Hołhocze
				—	—	Wolica
				—	—	Zastawce
				—	Szwejkow	Dobrowody
				Mużyłów	Mużyłów	Mużyłów
				Telacze	Telacze	Telacze
				Nowosiółka	Nowosiółka	Nowosiółka, Kąt mit Bekersdorf
				—	—	Justynówka und Tessarówka
				Białokrynica	—	Białokrynica
				Mondzielówka	Mondzielówka	Mondzielówka
				Gniłowody	—	Gniłowody
				Kotuzów	Kotuzów	Kotuzów
				Podhajce	—	Popławy
				—	—	Michałówka
				Małowody	Sosnów	Małowody
		25	**Manasterzyska**	Horyhłady	Horyhłady	Horyhłady
				Ostra	Ostra	Ostra

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
8	**Pod-hajce**	25	**Manasterzyska**	Koropiec	Koropiec	Koropiec
				—	—	Przewoziec
				—	Nowosiółka	Nowosiółka
				—	Zaleszczyki	Zaleszczyki
				Baryż	Baryż	Baryż
				—	Weleśniów	Dubienko
				—	—	Weleśniów
				—	—	Puzniki
				Manasterzyska	Manasterzyska	Manasterzyska, Markt
				—	—	Folwarki
				—	—	Czechów
				—	—	Berezówka
				—	—	Słobudka Górna
				—	—	Huta Nowa
				—	—	Huta Stara
				—	—	Wyczołki
				Jezierzany	—	Słobódka Dolna
				Zadarów	—	Korostiatyn
				Jezierzany	Hrehorów	Bertniki
				Kowalówka	—	Hrehorów mit Kowalówka
				—	Kowalówka	Kowalówka
				Olesza	—	Olesza bei Kowalówka
				—	—	Sawałuski
				Uście	Lackie	Lackie
				—	—	Bobrowniki
				—	Zadarów	Komarówka
				Niskoliszyn	—	Lazarówka
				Jarhorów	Jarhorów	Jarhorów
				Szwejków	Szwejków	Szwejków mit Czeremchów
				Toustobaby	Toustobaby	Toustobaby
				—	—	Korzowa
				—	—	Zawadówka
9	**Brzeżan**	26	**Brzeżan**	Dunajów	Dunajów	Dunajów
				—	—	Potoczany
				—	Biała	Biała
				—	—	Nowosiółka
				—	Stryhańce	Rekszyn
				—	—	Stryhańce
				Baczów	Baczów	Baczów
				—	—	Podusilna
				Błotnia	Błotnia	Błotnia
				Narajów	Stryhańce	Dworce
				—	—	Narajów, Markt mit Łany

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	**Brzeżan**	26	**Brzeżan**	Narajów	Stryhańce	Narajów, Dorf
				—	Poruczyn	Buszcze
				—	—	Poruczyn
				—	Wierzbów	Wierzbów
				—	Dryszczów	Wolica
				—	—	Urmań
				Dryszczów	—	Dryszczów
				Narajów	Rohaczyn	Miasteczko
				—	—	Rohaczyn
				—	—	Huta
				—	Krasnopuszcza	Plichów
				Krasnopuszcza	—	Krasnopuszcza
				Narajów	Zuków	Szumlany Małe
				Brzeżan	—	Zuków
				—	—	Hynowice
				Brzeżan, Stadt	Brzeżan	Brzeżan mit Vorstädten Adamówka, Chatki, Siółko, Miasteczko und Attinenzien
				Brzeżan, Dominium	—	Leśniki
				—	—	Raj
				—	—	Posuchów
				—	—	Nadorożniów
				—	Olhowiec	Olchowiec
				—	Rybniki	Rybniki
				—	—	Kotów
				—	Trościaniec	Trościaniec
				—	Saranczuki	Saranczuki
				—	—	Bazników ka
				—	Potutory	Potutory mit Nowagrobla
				Litiatyn	—	Litiatyn
				Brzeżan	Potutory	Żołnówka
				—	Szybalin	Szybalin
				—	—	Baranówka
				—	Koropatniki	Koropatniki
				—	Łapszyn	Łapszyn
				Ceniow	Koniuchy	Koniuchy und Miasteczko
				—	Augustówka	Augustówka
				Byszki	Byszki	Byszki
				—	—	Potok
				Kurzany	Kurzany	Wulka bei Kurzany
				—	—	Kurzany
				—	—	Demnia
				—	—	Huciska
				—	—	Podwysokie Nowe

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
9	Brzeżan	26	Brzeżan	Kurzany Mieczyszczów	Kurzany Mieczyszczów	Podwysokie Stare Mieczyszczów
		27	Kozowa	Wybodów	Wybodów	Wybodów
				Ceniów	Ceniów	Ceniów
				—	—	Olesin
				Kozowa	Kozowa	Kozowa, Markt
				Helenków	—	Helenków
				Teofipolka	—	Teofipolka
				Wiktorówka	—	Wiktorówka
				Ceniow	Kozówka	Kozówka
				—	Dubszcze	Dubszcze und Komarówka
				Uwsie	Uwsie	Uwsie
				Telacze	Kalne	Szczepanów
				Kalne	—	Kalne
				Słoboda	Słoboda	Słoboda
				Iszczków	Iszczków	Iszczków
				—	—	Rosochowaciec
				Budyłów	Budyłów	Budyłówka
				—	—	Budyłów
				—	—	Medowa
				—	—	Wymysłówka
				—	Płotycza	Płotycza
				Glinna	Złoczówka	Kaplińce
				—	—	Złoczówka
				—	Augustówka	Chorobrow
				—	—	Forosciec
				—	Płaucza Wielka	Glinna
				Kozłów	—	Krasne
				—	—	Płaucza Wielka
				—	—	— Mała
				—	—	Cycory
				—	Horodyszcze	Horodyszcze
				—	—	Słobódka
				—	Kozłów	Kozłów
				—	—	Pokropiwna
				—	Taurów	Taurów
				—	Dmuchowiec	Dmuchowiec
				Krzywe	Krzywe	Krzywe
10	Bursztyn	28	Bursztyn	Bukaczowce	Nowoszyn	Nowoszyn
				—	Bukaczowce	Bukaczowce
				—	—	Słobudka mit Attinenzien

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	Bur-sztyn	28	Bursztyn	Bukaczowce	Czerniejów	Czerniejów
				—	Bukaczowce u. Czernijów	Poświerz
				—	Czachrów	Czachrów
				—	Kozara	Kozara
				—	—	Żurawienko
				—	Wiszniow	Wiszniow
				Martynów Nowy	Martynów Nowy	Martynów Nowy
				Martynów Stary	— Stary und Nowy	— Stary
				Bursztyn	—	Tenetniki
				—	Bursztyn	Bursztyn, Stadt mit Ludwikówka
				—	Koropatniki	Jezierzany
				—	—	Koropatniki
				—	Junaszków	Kunicze
				—	—	Junaszków
				—	Korostowice	Korostowice
				—	—	Stasiowa Wola
				—	Nastaszczyn	Nastaszczyn
				Demianów	Demianów	Demianów
				Ruzdwiany	Niemszyn	Ruzdwiany
				Niemszyn	—	Niemszyn
				Ostrów	—	Demeszkowce
				Bołszowce	Popławniki	Hanowce
				—	—	Popławniki
				—	Bołszowce	Bołszowce
				Bołszów	Bołszów	Bołszów
				—	—	Słobódka
				Bołszowce	Skomorochy Nowe	Herbutów
				Skomorochy	—	Skomorochy Nowe
				Skomorochy Stare	Skomorochy Stare	Skomorochy Stare
				—	—	Podszumlańce
				Kąkolniki	Jabłonów	Kąkolniki
				—	—	Słoboda
				—	—	Jabłonów
				—	—	Zagórze
				—	Dytiatyn	Dytiatyn
				—	—	Chochonów
				—	—	Bybło
				Kunaszów	Kunaszów	Kunaszów
				Zelibory	—	Zelibory
				Sarnki Górne	Sarnki Górne	Sarnki Górne
				— Dolne	— Średnie	— Dolne
				—	—	— Średnie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	**Bur-sztyn**	28	**Bursztyn**	Swistelniki	Swistelniki	Swistelniki
				Obelnica	Junaszków	Obelnica
				Putiatyńce	Koniuszki	Koniuszki
				Zurów	Kołokolin	Kołokolin
				—	Zurów	Zurów
				—	—	Podmichałowce
		29	**Rohatyn**	Firlejów	Firlejów	Firlejów
				—	Kleszczowna	Kleszczowna
				Załanów	Załanów	Załanów
				—	—	Dziczki
				Czercze	—	Ruda
				—	Czercze	Czercze
				Zalipie	Podgrodzie	Podgrodzie
				—	Potok	Zalipie und Zawadówka
				—	—	Potok
				Rohatyn, Stadt	Rohatyn	Rohatyn, Stadt sammt Kutce und Vorstadt Babińce
				— Dom.	—	Parenówka
				Załuże	Wierzbiłowce	Załuże
				—	—	Wierzbiłowce
				Putiatyńce	—	Babuchów
				Załuże	—	Sołoniec
				Putiatyńce	Putiatyńce	Putiatyńce
				—	Łuczyńce	Łuczyńce
				Lipica Dolna	Lipica Górna	Lipica Dolna
				— Górna	—	— Górna
				Zołczów	Zołczów	Zołczów
				Cześniki	—	Danilcze
				—	Cześniki	Cześniki
				—	—	Łopuszna und Honoratówka
				Stratyn	Puków	Puków
				—	Stratyn	Stratyn, Markt
				—	—	— Dorf
				—	Dubruniów	Dubruniów
				Podwinie	Babińce Dolne	Podwinie
				Putiatyńce	Żołczów	Ujazd
		30	**Mariam-pol**	Mariampol	Mariampol	Mariampol, Stadt
				—	—	Wołczków
				Uście	Uście	Uście
					—	Łuka
				—	—	Międzygorze
				Kremidów	—	Jeziorko
				—	Kończaki	Kremidów

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
10	Bursztyn	30	Mariampol	Uście	Trościaniec	Trościaniec
				Kończaki	Kończaki	Kończaki
				Baranów	Krasiejów	Baranów
				Zadarów	—	Krasiejów
				Niskoliszyn	Niskoliszyn	Niskoliszyn
				Petryłów	Petryłów	Petryłów
				—	—	Nowosiółka
				Delejów	Delejów	Łany
				—	Tumirz	Tumirz
				Dubowce	Dubowce	Dubowce und Dychowa
				Delejów	—	Wodniki
				—	Delejów	Delejów
				Tustań	Tustań	Tustań
				Konkolniki	—	Siemikowce
				Chorostków	—	Chorostków
				Konkolniki	Międzyhorce	Międzyhorce
				—	—	Meducha
				Byszów	Dryszczów	Byszów
				—	—	Dryszczów
				Horożanka	Horożanka	Horożanka mit Wołoszczyzna und Sioło
11	Kałusz	31	Kałusz	Kałusz	Kałusz	Kałusz, Markt
				—	—	— Nowy
				—	Chocin	Zagórze
				—	Berłohy	Berłohy
				—	Podmichale	Dobrowlany
				—	—	Podmichale
				—	Dołhe	Dołhe
				—	Grabówka	Grabówka
				—	Zawóy	Zawóy
				—	Rypianka	Jaworówka
				—	—	Rypianka
				—	—	Mysłow
				—	Bereznica Szlachecka	Uhrynów Stary
				—	Uhrynów Średni	— Średni
				—	Petranka	Petranka
				—	Ugartsthal	Landestreu
				—	—	Ugartsthal
				—	Nowica	Nowica
				—	Kropiwnik	Kropiwnik
				—	—	Kadobne
				—	Puyło	Siwka
				—	—	Puyło
				—	Mościska	Mościska

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	Kałusz	31	Kałusz	Kałusz	Mościska	Kopanki
				—	Wistowa	Wistowa
				Podhorki	Podhorki	Podhorki
				Chocin	Chocin	Chocin
				Bereznica Szlachecka	Bereznica Szlachecka	Bereznica Szlachecka
				Tuzyłów	Dołhe	Tuzyłow mit Kotyatycze
				Hołyń	Hołyń	Hołyń
				Dolina	Dolina	Bołochów
				Zawadka	Zawadka	Zawadka
				Zbora	Zbora	Zbora
				Stankowa	—	Stankowa
				Wierzchnia	—	Wierzchnia
		32	Woyniłów	Woyniłów	Woyniłów	Woyniłów, Markt
				Studzianka	Studzianka	Słobódka
				Woyniłów	Dubowica	Dubowica
				—	Medynia	Medynia
				—	Dubowica	Serednie
				Ruzdwiany	Siwka	Sobotów
				Martynow Nowy	—	Siwka
				Niemszyn	—	Perłowce
				Kołodziejów	Kołodziejów	Kołodziejów
				Ostrów	Ostrów	Ostrów
				Bludniki	Dorohów	Dorohów
				Siołko	Woyniłów	Siołko
				Przewoziec	Przewoziec	Przewoziec
				Studzianka	Studzianka	Babin
				—	Woyniłów	Dołpotów
				—	Studzianka	Studzianka
				Martynów Nowy	Siwka	Moszkowce
				Łuka	Łuka	Łuka
				Cwitowa	—	Cwitowa
				Perekossy	Dołha	Perekossy
				Tomaszowce	Tomaszowce	Tomaszowce mit Dabrowa
				Martynów Stary	Dubowica	Dołżka
		33	Żurawno	Żurawno	Żurawno	Żurawno Markt
				—	—	Podbercze mit Adamówka
				—	Włodzimirce	Włodzimirce mit Mazarówka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
11	**Kałusz**	33	**Zurawno**	Żurawno	Mielnicz	Bujanów
				—	—	Mielnicz
				—	Dubrawka	Dubrawka mit Tarnawka
				—	Manasterzec	Kotoryny mit Huta
				—	—	Manasterzec
				—	Protessy	Protessy
				Dołha	Dołha	Dołha
				—	Niegowce	Humenów
				—	—	Niegowce
				Czerlesz	Czerlesz	Czerlesz
				Lachowice Podróżne	Łysków	Łysków
				—	Lachowice Podróżne	Lachowice Podróżne mit Izydorówka
				—	—	Krechów
				—	Lachowice Zarzeczne	Lachowice Zarzeczne
				Lubsza	—	Korczówka
				—	Lubsza	Lubsza
				—	Jajkowce	Jajkowce
				Lutynka	Mielnicz	Lutynka
				Młyniszcze	Lubsza	Smuchów
				—	Młyniszcze	Młyniszcze
				Żyrawa	Jajkowce	Żyrawa
				—	Obłażnica	Obłażnica
				Nowesioło	—	Nowesioło
				Sokołów	Sokołów	Sokołów mit Łany
				Balicze	Balicze Podgórne	Balicze Podgórne
				—	— Podróżne	— Podróżne
				Lachowice Podróżne	Lachowice Podróżne	Sulatycze
				Uhełna	Siechów	Siechów
				Sokołów	Dzieduszyce Wielkie	Dzieduszyce Wielkie
				Balicze	Dzieduszyce Małe	— Małe
12	**Dolina**	34	**Dolina**	Dolina	Dolina	Dolina Markt mit Turcza Gniła
				—	Sołuków	Jakóbów
				—	—	Sołuków
				—	—	Jaworów
				—	Trościańce	Słoboda
				—	—	Trościańce

Post-Nro	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Dolina**	34	**Dolina**	Dolina	Kniazołuka	Kniazołuka mit Dobolów
				—	Mizuń	Mizuń
				—	Pacyków	Nowosielica
				Wełdzisz	—	Pacyków
				Dolina	Wełdzisz	Nowoszyn
				Wełdzisz	—	Wełdzisz mit Engelsberg und Teresówka
				—	Lolin	Maksymówka
				—	—	Ludwikówka
				—	Seneczów	Seneczów
				—	—	Wyszków
				—	Lolin	Lolin
				—	—	Niagryn
				Bolechów	Podbereże	Podbereże
				—	—	Tiapcze
				Czołhany	Turza Wielka	Belejów
				Dolina	—	Turza Wielka
		35	**Bolechów**	Bolechów	Huziejów	Huziejów
				Hoszów	Hoszów	Hoszów
				—	—	Gerynia
				—	Cerkowna	Stankowiec
				Bolechów	—	Cerkowna
				Hoszów	Witwica	Witwica
				Bolechów	Bolechów	Bolechów Markt mit Salamonowa Góra und Folwarki
				—	Bolechów Ruski	Bolechów Ruski mit Dołżka
				—	—	Wołoskie Sioło
				—	Brzaza	Brzaza
				—	—	Sukiel
				—	Cissów	Cissów
				—	—	Bubniska
				—	Gelsendorf	Gelsendorf mit Neu-Oleksice
				—	Lisowice	Lisowice
				—	Słoboda	Luzki
				—	—	Słoboda
				Roztoczki	—	Lipa
				Bolechów	Cissów	Polanica
				Dolina	Roztoczki	Kalna
				Roztoczki	—	Roztoczki
				Czołhany	Czołhany	Czołhany
				Bolechów	Wola Zaderewacka	Zaderewacz
				—	—	Wola Zaderewacka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
12	**Dolina**	36	Rożniatów	Perehińsko	Perehińsko	Perehińsko mit Angelów
				Rozniatów	Olchówka	Olchówka
				—	—	Rześniate
				Kałusz	Jasień	Jasień
				—	Przysłup	Przysłup
				—	—	Majdan
				—	Śliwki	Śliwki
				—	Niebyłów	Niebyłów
				—	—	Słoboda Niebyłowska
				—	Krasne	Krasne
				—	Ldziany	Ldziany
				—	—	Topolsko
				—	Kamień	Kamień
				—	Rownia	Rownia mit Słoboda
				Swaryczów	Swaryczów	Swaryczów mit Manaster
				Krechowice	Broszniów	Broszniow
				—	Krechowice	Krechowice
				Dolina	Raków	Raków
				—	—	Nadziejów mit Hoffnungsau
				—	Rachin	Rachin
				—	Łopianka	Łopianka
				—	—	Grabów
				—	Ilemie	Ilemie
				—	Suchodoł	Suchodoł mit Lipowica
				—	Strutyn Niższy	Strutyn Niższy
				Strutyn Wyższy	— Wyższy	— Wyższy
				Rożniatów	Rożniatów	Rożniatów Markt
				—	Cieniawa	Cieniawa mit Demnia
				—	Duba	Duba
				—	—	Dubszara
				—	—	Lecówka
				—	—	Rypne
				—	Janówka	Janówka
				—	—	Kniazowskie
				—	—	Jasinowiec
				Spas	Spas	Spas
				—	—	Luhy
				—	—	Podsucha
				—	—	Pohorylec

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	Stanislau	37	Stanislau	Bryń	Maydan	Maydan mit Huta Nowa und Stara
				Wiktorów	—	Wysoczanka
				Bryń	Pawełcze	Hucisko
				Pawełcze	—	Pawełcze
				Uhrynów Górny	—	Rybno
				— Dolny	Jamnica	Jamnica
				—	Uhrynów Dolny	Uhrynów Dolny
				Wołczyniec	Wołczyniec	Wołczyniec
				Kniehynin	Stanisławów	Kniehynin
				Stanisławów Stadt	—	Stanisławów, Stadt
				Mekityńce	Podłuże	Podłuże
				—	Uhorniki	Mekityńce
				—	—	Uhorniki
				Pasieczna	Pasieczna	Pasieczna
				Zagwóździ	Zagwóździ	Zagwóździ
				—	Pacyków	Pacyków
				Krechowce	Krechowce	Krechowce
				Łysiec	—	Drohomirzany
				—	Opryszowce	Opryszowce
				—	—	Czukałówka
				—	Łysiec	Łysiec, Markt
				—	—	Stebnik mit Księdzówka
				—	Łysiec Stary	Łysiec Stary
				—	Posiecz	Majdan zu Łysiec
				—	—	Posiecz
				Czerniejów	Chryplin	Chryplin
				—	Czerniejów	Czerniejów
				—	Chomiaków	Chomiaków
				Radcza	Radcza	Radcza
				—	Iwanikówka	Iwanikówka
		38	Halicz	Halicz, Stadt	Halicz	Halicz, Stadt
				—	Zalukiew	Zalukiew Nielepec,
				—	—	Święty Stanisław
				Bludniki	Bludniki	Bludniki
				—	—	Bukaszowce
				—	—	Korypów
				—	Temerowce	Siedliska
				Ostrów	—	Temerowce
				Pitrycze	Kryłos	Pitrycze
				Kryłos	—	Kryłos
				—	—	Podgrodzie
				—	—	Sokoł
				—	Załukiew	Załukiew
				Kozina	Kryłos	Kozina

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
13	Stanislau	38	Halicz	Wiktorów	Wiktorów	Wiktorów
				Bednarów	Bednarów	Bednarów
				Bryń	Sapohów	Bryń
				Sapohów	—	Sapohów
				Komarów	Komarów	Komarów
				Jezupol	Jezupol	Jezupol
				—	Sielec	Sielec
				Ciężow	Ciężow	Ciężow
	—	39	Bohorodczany	Bohorodczany	Bohorodczany	Bohorodczany, Markt
				—	Bohorodczany Stare	Pochówka
				—	—	Bohorodczany Stare
				—	Sadzawa	Sadzawa
				Sołotwina	—	Chlebówka
				—	Głębokie	Chmielówka
				—	—	Głębokie
				Bohorodczany	Grabowiec	Grabowiec
				—	Horocholina	Horocholina
				—	Lesiówka	Hryniówka
				—	—	Lesiówka
				—	Niewoczyna	Niewoczyna
				—	Lachowce	Lachowce
				Cucyłów	Cucyłów	Cucyłów
14	Tyśmienica	40	Tyśmienica	Podbereże	Podbereże	Baranówka
				—	—	Podbereże
				Jezupol	Hanuszowce	Hanuszowce
				—	—	Jastrzębiec
				Uzin	—	Uzin
				Jezupol	Olszanica	Olszanica
				Kołodziejówka	Kołodziejówka	Dobrowlany
				—	—	Kołodziejówka
				Tyśmienica	Podpieczary	Podpieczary
				—	Tyśmienica	Słoboda
				—	—	Tyśmienica, Stadt
				—	Nadorożna	Kłubowce
				Tłumacz	—	Nadorożna
				Ostrynia	—	Przeniczniki
				—	Ostrynia	Ostrynia
				—	Chomiakówka	Chomiakówka
				Markowce	Markowce	Markowce
				Czarnołosce	Czarnołosce	Czarnołosce
				Słobódka	—	Słobódka

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
14	**Tyśmienica**	40	Tyśmienica	Stryhańce	Stryhańce	Dołhe
				—	—	Stryhance
				Rozniow	Rożniow	Rożniow
				—	Miłowanie	Jurkówka
				Miłowanie	—	Miłowanie
		41	Tłumacz	Niżniow	Niżniow	Niżniow
				—	Bratyszów	Antoniówka
				Bratyszów	—	Bratyszów
				—	Oleszów	Oleszów
				Mariampol	—	Bukowna
				Tłumacz	Tłumacz	Tłumacz, Markt
				Pałahycze	—	Łokotki
				—	—	Słobódka
				—	Pałahycze	Pałahycze
				Tłumacz	Hostów	Partniki
				Hostów	—	Hostów
				—	—	Bohorodyczyn
				Przybyłów	—	Przybyłów
				Tarnowica Polna	Otynia	Tarnowica Polna
				Tłumacz	Dolina	Dolina
				—	Gruszka	Gruszka
				—	Jezierzany	Jezierzany
				Kutyszcze	Kutyszcze	Kutyszcze
				Okniany	Okniany	Okniany
				Olesza	Olesza	Olesza bei Tłumacz
				Hryniowce	Hryniowce	Hryniowce
				Kolince	—	Kolince
				Hryniowce	Korolówka	Korolówka
				Puszniki	Puszniki	Puszniki
				Delawa	Delawa	Delawa
				—	—	Budzyn
		42	Otynia	Tyśmieniczany	Tyśmieniczany	Zabereże
				—	—	Tyśmieniczany
				Kamiena	Bratkowce	Bratkowce
				—	Kamiena	Kamiena
				—	Winogrod	Weleśnica Dolna
				Winogrod	—	Winogrod
				—	Worona	Worona
				—	Winogrod	Weleśnica Górna
				Glinki	Glinki	Glinki
				—	—	Siedliska
				Majdan	—	Majdan Stary
				—	—	— Granicznik

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
14	**Tyśmienica**	42	**Otynia**	Hołoskow	Hołoskow	Mołodyłow
				—	—	Hołoskow
				Skopówka	Skopówka	Skopówka
				Otynia	Strupków	Strupków
				Babianka	—	Babianka
				Otynia	Otynia	Otynia, Markt
				—	—	Grabicz
				—	—	Uhorniki
				Zakrzewce	Zakrzewce	Targowica Polna
				—	—	Zakrzewce
				Krzywotuły	Krzywotuły Stare	Krasiłówka
				—	—	Krzywotuły Nowe
				—	—	— Stare
				Słobódka	—	Odaje
				Ladzkie	Ladzkie	Ladzkie
15	**Nadworna**	43	**Nadworna**	Nadworna	Nadworna	Nadworna, Markt
				—	—	Nazawisow
				Nadworna	—	Strymba
				—	Pniowe	Pniowe
				—	Pasieczna	Pasieczna
				—	Zielona	Zielona
				Sołotwina	Bitków	Bitków
				Majdan Górny	Paryszcze	Majdan Górny
				Paryszcze	—	Paryszcze
				Fidków	Fidków	Fidków
				Wołosów	Wołosów	Wołosów
				Bohorodczany	Przerośl	Przerośl
				Tarnowica Leśna	—	Tarnowica Leśna
				Hawryłówka	Hawryłówka	Hawryłówka
		44	**Delatyn**	Delatyn	Delatyn	Delatyn Markt mit Szywałówka
				—	Lanczyn	Dobrotów
				—	Delatyn	Łuch
				—	Lanczyn	Lanczyn
				—	Dora	Dora
				—	Mikuliczyn	Jamna
				Nadworna	—	Mikuliczyn mit Tartarów, Polanice, Popowiczkowe, Polanice Czemecziwskie

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
15	**Nadworna**	44	Delatyn	Nadworna	Mikuliczyn	Worochta
				—	Jabłonica	Jabłonica
				Delatyn	Krasna	Krasna
				—	Nadworna	Łojowa
				—	Osław Biały	Osław Biały
				—	—	— Czarny
				—	—	Potok —
				—	Sadzawka	Sadzawka
				—	Zarzyce	Zarzyce
		45	Sołotwina	Sołotwina	Sołotwina	Sołotwina Stadt
				—	—	Zarzyce
				—	Babcze	Babcze
				—	—	Markowa
				—	—	Mołodków
				—	Rosulna	Rosulna
				—	—	Bania
				—	Jabłonka	Bogrówka
				—	—	Jabłonka
				—	Porochy	Porochy
				—	Krzyczka	Krzyczka
				—	Rakowiec	Rakowiec
				—	—	Krzywiec
				—	Kosmacz	Dzwiniacz
				—	—	Kosmacz
				Żuraki	Starunia	Żuraki
				—	—	Starunia
				Sołotwina	Manasterczany	Manasterczany
				—	Maniawa	Maniawa
				—	Hwozd	Hwozd
				—	Maniawa	Skit
16	**Horodenka**	46	Horodenka	Kopaczyńce	Kopaczyńce	Kopaczyńce
				Koniuszowce	—	Koniuszowce
				Czernelica	Czernelica	Czernelica mit Chmielowa
				Dabki	Dąbki	Repużyńce
				—	Daleszowa	Dąbki mit Daleszowa
				Kolanki	Kolanki	Kolanki
				Dąbki	Olejowa Korolówka	Raszków
				Olejowa Korolówka	—	Olejowa Korolówka
				—	Korniów	Olchowiec
				Korniow	—	Korniow mit Olejowa Korniowska

Post-Nro.	Bezirks- Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
16	**Horodenka**	46	Horodenka	Rakowiec	Rakowiec	Rakowiec mit Semenówka
				Tyszkowce	Tyszkowce	Tyszkowce
				Okno	Okno	Okno
				Soroki	Soroki	Rohynia
				Wierzbowce	Wierzbowce	Wierzbowce
				Horodenka	Horodenka	Horodenka Markt
				Serafińce	Serafińce	Serafińce
				—	Czerniatyn	Czerniatyn
				Probabin	Strylcze	Probabin
				Strylcze	—	Strylcze
				Jasinów Polny	Głuszków	Głuszków
				—	Jasinów Polny	Jasinów Polny
				Potuczyska	Horodnica	Horodnica mit Peredi-wanie
				—	Potuczyska	Potuczyska
				Sieniakowce am Dniestr	Sieniakowce am Dniestr	Sieniakowce am Dniestr mit Biłka
				Michalcze	Michalcze	Michalcze
				Targowica	Targowica	Targowica
		47	Obertyn	Piotrów	Piotrów	Piotrów mit Siekierczyn
				—	Podwerbce	Isaków
				Podwerbce	—	Podwerbce
				Żywaczów	Żywaczów	Żywaczów
				Niezwiska	Niezwiska	Niezwiska
				Harasymów	—	Woronów
				—	—	Harasymów
				Żabokruki	Żabokruki	Żabokruki
				Chocimirz	Chocimirz	Chocimirz
				Obertyn	Obertyn	Obertyn Markt mit Netrebówka
				Hawrylak	—	Bałohorówka
				Hanczarów	—	Hanczarów
				Hawrylak	Czortowiec	Hawrylak
				Czortowiec	—	Czortowiec
				Żuków	Żuków	Żuków
				—	Żukocin	Żukocin
				Michałków	Michałków	Michałków
				Kamionka Wielka	Jakubówka	Jakubówka
				—	Kamionka Wielka	Kamionka Wielka
				Turka	Turka	Fatowce
				Dzurków	Dzurków	Dzurków

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
16	**Horodenka**	48	Gwoździec	Ostrowiec	Winograd	Ostrowiec
				Słobódka Polna	—	Chwaliboga
				Winograd	—	Winograd
				Słobodka Polna	Gwoździec	Słobódka Polna
				Gwoździec	—	Gwoździec Markt
				—	—	Czechowa
				—	—	Ostapkowce
				Gwoździec Stary	— Mały	Gwoździec Stary
				—	—	— Mały
				—	—	Podstaje
				Rosochacz	Rosochacz	Rosochacz
				Pruchniszcze	—	Pruchniszcze
				Soroki	Soroki	Soroki
				Kułaczkowce	Kułaczkowce	Kułaczkowce Markt
				Chomiakówka	—	Chomiakówka
				Kułaczkowce	Trofanówka	Trofanówka
				—	Balińce	Balińce
				—	—	Buczaczki
		49	Sniatyn	Uście	Beleluje	Krasnostawce
				—	—	Beleluje
				Toporowce	Toporowce	Toporowce
				—	—	Podwysokie
				Zadubrowce	Zadubrowce	Zadubrowce
				—	—	Hankowce
				Albinówka	—	Albinówka
				Stecowa	Russów	Russów
				Jasinów Polny	Sniatyn	Potoczek
				Stecowa	Stecowa	Stecowa
				Uście	Uście	Uście
				—	Karłów	Karłów
				Sniatyn Stadt	Śniatyn	Sniatyn Stadt mit Przerwa
				Mikulińce	—	Kołaczyn
				—	Budyłów	Mikulińce
				—	—	Budyłów
				Załucze am Czeremosz	Zawale	Zawale
				—	Kniaże	Kniaże
				—	Załucze am remosz	Załucze am Czeremosz

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
16	**Horodenka**	49	**Sniatyn**	Załucze am Czeremosz	Tuczapy	Drahasymów
				—	—	Tuczapy
				Popielniki	Popielniki	Popielniki
				Widynów	Widynów	Widynów
				Tułowa	Uście	Tułowa
17	**Kołomea**	50	**Kołomea**	Chlebiczyn	Chlebiczyn Leśny	Chlebiczyn Leśny
				Korszow	Korszow	Korszow
				—	Liski	Liski
				Czeremchow	Czeremchow	Czeremchow
				Peczeniżyn	Słobódka Leśna	Rakowczyk
				Słobódka Leśna	—	Słobódka Leśna mit Kamionka Mała
				Cieniawa	Piadyki	Piadyki
				Słobódka Leśna	—	Gody
				Kamionka Wielka	Dobrowódka	Dobrowódka
				Turka	Turka	Turka
				Podhajczyki	Podhajczyki	Podhajczyki
				Ceniawa	Ceniawa	Ceniawa
				Podhajczyki	Nazurna	Nazurna
				—	—	Kobylec
				Zahajpol	—	Zahajpol
				Peczeniżyn	Kolomea	Szeparowce
				Sopów	—	Diatkowce
				Kolomea, Stadt	—	Kolomea, Stadt
				Oskrzesińce	Oskrzesińce	Oskrzesińce
				Kornicz	Kornicz	Kornicz
				Korolówka	—	Korolówka
				Kornicz	Ispas	Kropiwiszcze
				Jspas	—	Ispas
				Pererów	Pererów	Wołowa
				—	—	Pererów
				—	Załucze	Pilipy
				Matijowce	Pererów	Matijowce
				Załucze am Pruth	—	Załucze am Pruth
				Jabłonów	Werbiąż Niżny	Werbiąż Niżny
				—	— Wyżny	— Wyżny

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Kołomea	51	Zabłotów	Zabłotów	Zabłotów	Zabłotów, Markt mit Demicze
				—	Ilince	Ilince
				—	Trościance	Trościance
				—	Tułuków	Tułuków
				Dzurów	Dzurów	Dzurów
				Rożnów	Rożnów	Rożnów
				—	Nowosielica	Nowosielica
				Trójca	Trójca	Trójca
				Siemiakowce am Pruth	Siemakowce am Pruth	Siemakowce am Pruth
				Zamulińce	—	Zamulińce
				—	Debesławce	Debesławce
				Jabłonów	Łucza	Łucza
				Borszczów	Chlebiczyn	Borszczów
				Chlebiczyn Polny	—	Chlebiczyn Polny
				Oleszków	Oleszków	Kielichów
				Zadubrowce	—	Lubkowce
				Oleszków	—	Oleszków
				Rudniki	Rudniki	Rudniki
				Wołczkowce	Wołczkowce	Wołczkowce
				Orelec	—	Orelec
		52	Jabłonów	Pistyn	Utorop	Utorop
				Jabłonów	Jabłonów	Jabłonów, Markt
				—	Słopczatów	Kowalówka mit Słopczatów
				—	Myszyn	Myszyn
				—	Kozmacz	Kozmacz
				—	Akryszory	Akryszory mit Bania Swirska
				—	Berezów Wyżny	Berezów Wyżny
				—	—	— Niżny
				—	Bania Berezowska	Łuczki
				—	—	Bania Berezowska
				—	Tekucza	Tekucza
				—	Luczka	Luczka
		53	Peczeniżyn	Peczeniżyn	Peczeniżyn	Peczeniżyn, Markt
				—	Tłumaczek	Iwanowce
				—	—	Tłumaczek
				—	Kniaźdwór	Kniaźdwór
				Sopów	Sopów	Kujdańce

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
17	Kołomea	53	Peczeniżyn	Sopów Peczeniżyn	Sopów Kluczów Wyżny	Sopów Kluczów Wyżny
				—	—	— Niżny
				—	Mołodiatyn	Mołodiatyn mit Markówka
				—	Rungury	Rungury mit Słoboda Rungurska
18	Kutty	54	Kutty	Kutty	Rybno	Rybno
				—	—	Słobódka
				—	Kutty	Kutty, Stadt
				—	— Stare	— Stare
				—	Tudiow	Rożeń Mały
				—	—	Tudiow
				—	Rożeń Wielki	Rożeń Wielki
				—	Rostoki	Rostoki
				—	Białoberezka	Białoberezka
				—	—	Chorocowa
				—	Berwinkowa	Berwinkowa
				—	—	Uścierykie
				—	Dołhopole	Stebnicz
				—	—	Dołhopole
				—	—	Polanka
				—	—	Perechreśne
				—	Fereskul	Hołowy
				—	—	Fereskul
				—	—	Jabłonica
				—	—	Hryniowa
				—	Kobaki	Kobaki
				—	Krasnoilla	Krasnoilla
		55	Kossów	Żabie	Żabie	Żabie mit Stupiyka
				Krzyworownia	Krzyworownia	Krzyworownia
				Jasinów Górny	Jasinow Górny	Jasinow Górny
				Kossów	Jaworów	Jaworów
				—	Sokołówka	Babin
				—	—	Sokołówka
				—	Kossów Stary	Czerniówka
				—	—	Kossów Stary
				—	—	Wierzbowce
				—	—	Smodna
				—	Kossów	Kossów, Markt
				—	—	Monastersko

Post-Nro.	Bezirks-Hauptmannschaft	Post-Nro.	Gerichts-Bezirke	Bisherige Dominien	Pfarren	Gemeinden
18	Kutty	55	Kossów	Kossów	Kossów	Moskalówka
					—	Horod
				—	Rzyczka	Rzyczka
				Pistyn	Pistyn	Pistyn
				—	—	Mikitynce
				—	—	Wybranówka
				—	Chomczyn	Chomczyn
				—	Szeszory	Szeszory
				—	—	Prokurowa
				—	Brustury	Brustury

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XVII.

Wydana i rozesłana dnia 22. Października 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. Oktober 1851.

95.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 16. Czerwca 1851,

wydane do Naczelników dwunastu obwodów wschodnich (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie, przełożonemu magistratu lwowskiego i krajowej komendzie wojskowej),

w którém dla przełożonych i kwatermistrzów gmin, równie dla komisarzów stacyj pochodowych podane są sposoby łatwego wykonania najwyższego rozporządzenia z dnia 15. Maja 1851 o kwaterunku wojska, jakoteż i wskazane niektóre środki pomocne do zakwaterowywania wojsk w ogólności.

W dzienniku praw Państwa część XXXVIII. Nro. 124. otrzymałeś . . . WMCPan przepisy, które Najjaśniejszy Pan dla uporządkowania kwaterunków wojskowych najwyższem postanowieniem z dnia 15. Maja b. r. najłaskawiej zatwierdzić raczył.

Te najwyższe przepisy znajdują się i w dzienniku praw krajowych dla kraju koronnego Galicyi część XV. Nro. 91.

W załączeniu otrzymujesz . . . WMCPan dwie instrukcyje za wysokiem rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 2. b. m. l. 2873 wydane, mianowicie:

a) dla przełożonych i kwatermistrzów gmin;

b) dla komisarzy stacyj pochodowych.

Instrukcyje te są (szczególnie co do kierownictwa czynnością) do teraźniejszego położenia kraju naszego zastosowane.

Wedle najwyższych przepisów kierownictwo kwaterunkami wojskowemi należy do urzędów politycznych, które tą sprawą zajmować się powinny z wszelką gorliwością, z odpowiednią szybkością i potrzebną oględnością, uchylając przytem wszystkie przeszkody, któreby urzędowanie przewlec mogły, a mając na oku przepisy tego postanowienia przeciw wszelakim od tychże zboczeniom sprężyście występywać mają.

Gdy okazuje się potrzeba powszechnego przeglądu i regulacyi głównych gościńców wojskowych, w tej mierze jednak dalsze postanowienia dopiero później nastąpić mają, więc na razie, a to prowizorycznie na zasadzie istniejącego stanu rzeczy, albo gdzie zmiany nieodzownie potrzeba, na podstawie tymczasowej, potrzebie odpowiednej zmiany okręgi kwaterunkowe wytknąć, a gdzieby komisarza w stacyi pochodowej (substytuta podwodowego) nie było, albo gdzieby go zmienić wypadało, tam takowego prowizorycznie ustanowić należy.

Ku temu celowi zechcesz . . . WMCPan natychmiast główne w swoim obwodzie gościńce wojskowe pod ścisłe poddać rozpoznanie, i w tej mierze przełożyć wnioski tak co do gościńców głównych, jako i co do postanowień względem komisarzów w stacyjach pochodowych.

95.

Erlaß des Landesguberniums vom 16. Juni 1851,

an die zwölf östlichen Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau und jenen des Lemberger Magistrates, und an das Landes-Militär-Kommando),

womit zur Erleichterung der Ausführung der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 über die Einquartierung des Heeres die Anleitungen für die Gemeinde-Vorsteher und die Gemeinde-Quartiermeister, so wie für die Marschstazions-Kommissäre bekannt gegeben, und einige Vorkehrungen zur Förderung des Militär-Einquartierungs-Geschäftes überhaupt getroffen werden.

In dem Reichs-Gesetzblatte XXXVIII. Stück, Nro. 124, ist Euerer . . . die Vorschrift zugekommen, welche Seine Majestät zur Regelung der Militär-Einquartierung mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Mai l. J. Allergnädigst zu genehmigen geruhet haben.

Diese A. H. Vorschrift ist auch in dem Landes-Gesetzblatte für das Kronland Galizien, XV. Stück, Nro. 91 enthalten.

In der Anlage erhalten Euere . . . die mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 2. d. M. Z. 2873 herabgelangten zwei Anleitungen:

a) für die Gemeinde-Vorsteher und die Gemeinde-Quartiermeister und
b) für die Marschstazions-Kommissäre.

Diese Anleitungen sind (insbesondere bezüglich der Leitung des Geschäftes) den hierländigen dermal bestehenden Verhältnissen angepaßt.

Nach der A. H. Vorschrift ist es die Obliegenheit der politischen Behörden, die Militär-Einquartierungs-Geschäfte zu leiten, welche dieselben mit allem Eifer, entsprechender Schnelligkeit und genauer Umsicht in die Hand zu nehmen, dabei alle verzögernde Geschäftsumtriebe zu beseitigen, und die Bestimmungen der Vorschrift im Auge, jeder Abweichung von derselben, mit aller Kraft entgegen zu treten haben.

Da eine allgemeine Revision und Regelung der Hauptdurchzugs-Straßen für das Militär nothwendig wird, hierüber jedoch erst weitere Mittheilungen erfolgen werden; so müssen vor der Hand und zwar provisorisch auf Grundlage des Bestehenden, oder sofern eine Aenderung unumgänglich nothwendig sein sollte, auf Grundlage der zu treffenden einstweiligen Aenderung, die Einquartierungs-Bezirke ausgemittelt werden, und wo etwa ein Marschstazions-Kommissär (Vorspanns-Substitut) mangelte, oder zu wechseln wäre, dessen provisorische Bestellung veranlaßt werden.

In dieser Richtung wollen Eure . . . allsogleich die bestehenden Hauptdurchzugs-Straßen ihres Kreises einer genauen Würdigung unterziehen und ihre dießfälliger Anträge sowohl bezüglich der Durchzugs-Straßen, als auch über die Verfügungen rücksichtlich der Marschstazions-Kommissäre erstatten.

Urzędy polityczne, zawiadując kwaterunkami wojskowemi, mają w gminach ścisły nadzór wykonywać, a gdzie potrzeba, nauką iść w pomoc

Przełożeni gmin i dotychczasowi reprezentanci dominikalni otrzymali do tej czynności w załączonej powyżej instrukcyi najdokładniejsze zlecenia

Polityczne urzędy zwrócić mają szczególniejszą baczność na ścisłe wykonanie §§fów 7, 19, 20 i 21 najwyższego postanowienia z dnia 15. Maja b. r.

W tych §§fach oparto kwaterunki na stałej i właściwej podstawie. Właściciel domu ma użyczyć mieszkania, kancelaryi i t. d., właściciel ziemi oprócz tego i miejsca pod otwartem niebem, gdyby tego n. p. na ujeżdżalnią i t. d. potrzeba było.

Cała przydatna, rozrządzeniu ulegająca przestrzeń, stanowi granice, w których z jednej strony wykonywać można prawo żądania, z drugiej postawion jest obowiązek dawania kwaterunków; zatem zniesione są wszystkie dawniejsze przepisy i zwyczaje, podług których brano podatek za podstawę tej daniny w naturze.

Chcąc oznaczyć, które rozrządzalne miejsca są do zakwaterowania przydatne, najpierwej na oku mieć trzeba §§. 20. i 21. najwyższego postanowienia, a zastosowując takowe w pojedyńczych przypadkach, — ogólnych bowiem prawideł dać nie można, — brać na uwagę sposoby użytkowania z lokalności, i miejscowe okoliczności.

Polityczne urzędy mają ku temu dołożyć starania, aby gminy pojąwszy dokładnie te postanowienia, wykonywały je stosownie do przepisów i według słuszności.

Przedewszystkiem najlepszym środkiem ku temu celowi będzie wykaz miejsc rozrządzalnych, z tego bowiem tak każdy właściciel domu, jakoteż i przełożony lub kwatermistrz gminy będzie wiedział, jaki które zabudowanie kwaterunek ponosić ma.

W załączonej powyżej instrukcyi, jeden i drugi znajdzie potrzebne wskazówki, w jaki sposób oznaczać, i w ciągłej ewidencyi utrzymywać rozrządzalne, do kwaterunku przydatne miejsca, tudzież w jaki sposób wykonywać prawo zakwaterowania z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, i z zachowaniem stosownej kolei i słusznego rozkładu.

Urzędy polityczne, a mianowicie urzędy powiatowe (obwodowe) mają czuwać nad tem, aby w gminach wedle przepisu postępowano, i aby nigdzie nie pozwalano sobie nad miarę obarczać właściciela jednego zabudowania, osobliwie zaś dawniejszych dziedziców dóbr, z ochronieniem innych członków gminy; a gdzieby jednakże dopuszczono się tego, nadużycie to, skarciwszy je odpowiednio, jak najprędzej uchylą.

Bei der Führung des Einquartierungs-Geschäftes haben die politischen Behörden die Gemeinden genau zu überwachen, und, wo es erforderlich wird, zu belehren.

Die Gemeinde-Vorsteher und die dermal noch bestehenden Dominikal-Stellvertreter haben ihre genaueste Anweisung für dieses Geschäft in der oben angeschlossenen Anleitung erhalten.

Die politischen Behorden haben eine vorzugliche Aufmerksamkeit auf die richtige Handhabung der §§. 7, 19, 20 und 21 der A. H. Vorschrift vom 15. Mai l. J. zu richten.

Durch diese §§. wird für die Ausführung der Einquartierung eine feste natürliche Grundlage bestimmt. Der Hausbesitzer hat die Wohnung, die Kanzleien ꝛc., der Grundbesitzer nebstbei die allfällig benöthigten offenen Räume z. B. für Reitschulen ꝛc. beizustellen.

Der geeignete verfügbare Fassungsraum ist die Grenze des Forderungsrechtes und der Leistungspflicht; sonach sind alle früheren Anordnungen oder Gepflogenheiten, wornach die Steuer zur Grundlage dieser Naturalleistung genommen wurde, beseitigt.

Bei der Ermittelung der, zur Natural-Einquartierung geeigneten und verfügbaren Räume, werden zunächst die §§. 20 und 21 der A. H. Vorschrift genau im Auge zu behalten, und bei deren Anwendung in einzelnen Fällen, — da hiefür allgemeine Regeln nicht vorgezeichnet werden können, — die obwaltenden Benützungs- und die örtlichen Verhältniße zu berücksichtigen sein.

Die politischen Behörden haben zu sorgen, daß die Gemeinden diese Bestimmungen wohl auffassen, und nach Recht und Billigkeit in Ausübung bringen.

Vor Allem wird hiezu eine Verzeichnung des verfügbaren Raumes das beste Mittel sein, durch welche sowohl jeder Hausbesitzer, als auch der Gemeinde-Vorsteher oder Quartiermeister wissen wird, welche Einquartierung ein bestimmtes Gebäude zu tragen habe.

Ueber die Ermittlung und stete Evidenthaltung des geeigneten und verfügbaren Fassungsraumes, dann aber über die mit Beachtung aller Verhältniße, und mit Einhaltung einer entsprechenden Reihenfolge und billigen Vertheilung auszuführenden Einquartierung, enthält die obangeschlossene Anleitung für die Gemeinde-Vorsteher und die Quartiermeister die erforderliche Weisung.

Die politischen Behörden, und zunächst die Bezirksbehörden (Kreisämter) haben zu wachen, daß in den Gemeinden nach Vorschrift vorgegangen, und sich nirgends eine Ueberbürdung eines Gebäudebesitzers, insbesondere auch nicht der früheren Herrschaftsbesitzer gegen andere Gemeindeglieder erlaubt werde, falls sie aber doch gewagt würde, haben sie selbe schleunigst und mit entsprechender Ahndung zu beheben.

W najwyższym patencie kwaterunkowym wytknięto zamiar umieszczania z czasem wojsk w koszarach.

W podwyższonej za takowe umieszczanie ilości wynagrodzenia znajdziesz . . . WMCPan nowe pobudki do zachęcania gmin, aby, gdzie to z własnych środków zdołają, urządzały koszary, lub nowe stawiały, w czem też gminom wedle sił wszelką pomoc nieść potrzeba.

Gminy, które z własnych środków tego wydatku w żaden sposób pokryć nie mogą, z funduszu kwaterunkowego wesprzeć się powinno.

Fundusz ten będzie mieć to przeznaczenie, ażeby ciężar kwaterunku równo rozkładano między powiaty, gdzie wojsko zostaje na leżach, lub którędy przechody odbywa, a powiaty, które od tego są wolne, czemu uczyni się zadość popieraniem sprawy zaprowadzenia koszar, a właściwie uiszczaniem dopłat wyrównawczych.

W jakiby sposób fundusz takowy utworzyć można, masz . . . WMCPan swe wnioski Rządowi krajowemu przedłożyć.

Co do §. 35. najwyższego postanowienia z dnia 15. Maja b. r. względem wytykania obozów dla ćwiczeń wojskowych i wynagradzania szkód na polach przez te ćwiczenia zrządzonych, pozostają w prawnej mocy dawniejsze obszerne, w skutek najwyższego postanowienia z dnia 24. Października 1837 wydane, a w skutek wysokiego dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 2. Listopada 1837 l. 26838 rozporządzeniem gubernijalnem z dnia 2. Grudnia 1837 l. 77511 (Zbiór ustaw prowincyjonalnych, Oddział II. l. 229. stronica 812.) ogłoszone przepisy.

W jaki sposób oznaczać wynagrodzenie od podejmowania jednego żołnierza przez dzień jeden w pochodzie (§. 31. patentu z 15. Maja b. r.) i na lat dziesięć ceny wynagrodzenia od kwater oficerskich, kancelaryi (§. 46. patentu z dnia 15. Maja b. r.), o tem późniejsze orzekną rozporządzenia.

Wymiar dopłaty za porządki mieszkalne, dodawanej tymczasem do wynagrodzenia za mieszkania oficerskie ma mieć miejsce w tenże sam spnsób, jaki zachowywano dotychczas przy oznaczeniu wynagrodzeń za mieszkania.

Gołuchowski m. p.

Aneks 1. do Nru. 95.

Instrukcyja

dla przełożonych i kwatermistrzów gminy, sprawujących czynności kwaterunków wojskowych podług przepisu z dnia 15. Maja 1851.

§. 1.

Przełożeni i kwatermistrze gminy powinni przedewszystkiem dokładnie obeznać się z przepisami najwyższem postanowieniem z dnia 15. Maja 1851 wy-

In der A. H. Einquartierungs-Vorschrift ist der Zweck festgehalten, nach und nach das Militär in Kasernen zu unterbringen.

Eure . . . werden in den für eine solche Unterkunft erhöheten Vergütungssätzen neue Anhaltspunkte finden, die Gemeinden, welche die Erbauung oder sonstige Ausmittlung von Kasernen aus Gemeindemitteln zu bestreiten im Stande sind, zu diesen Herstellungen aufzumuntern; wobei ihnen bei diesem Geschäfte nach Kräften hilfreich an die Hand zu gehen ist.

Gemeinden, wo die Mittel zu diesen Auslagen auf keinem Wege aufgebracht werden können, werden durch den Bequartierungsfond zu unterstützen sein.

Dieser Fond wird überhaupt die gleichmäßige Vertheilung der Einquartierungslast zwischen den mit Militär belegten, oder von ihm durchzogenen Bezirken, und jenen, wo dieß nicht der Fall ist, im Wege der Förderung der Kasernirung und bezüglich durch ausgleichende Zuzahlung zu vermitteln haben.

Ueber die Bildung eines solchen Fondes haben Euere . . . ihre Anträge der Landesstelle zu erstatten.

Was den §. 35 der A. H. Vorschrift vom 15. Mai l. J. betreffend die Ermittelung von Uebungslagern und die Vergütung der durch Waffenübungen verursachten Grundbeschädigungen betrifft, bleiben die ausführlichen in Folge A. H. Entschließung vom 24. Oktober 1837 festgesetzten, und in Folge hohen Hofkanzlei-Dekrets vom 2. November 1837 Z. 26838 mit Gubernial-Erlaß vom 2. Dezember 1837 Z. 77511 Provinzial-Gesetzsammlung II. Abtheilung, Nro. 229, Seite 812 bekannt gegebenen Bestimmungen auch fortan in Kraft.

Ueber das Verfahren bei der Ausmittlung der täglichen Vergütung für die Verpflegung eines Mannes auf dem Durchzuge (§. 31 des Patentes vom 15. Mai l. J.) und über die Ermittelung der zehnjährigen Vegütungspreise für Offiziers-Quartiere, Kanzleien (§. 46 des Patentes vom 15. Mai l. J.) werden die weiteren Weisungen folgen.

Die Ermittelung des Zuschlags für die Einrichtung zu den einstweilen fortdauernden bisherigen Vergütungen der Offiziers-Quartiere, hat auf die bisher bei der Ausmittlung der Quartiers-Vergütungen selbst Statt findende Art zu geschehen.

Goluchowski m. p.

1. Beilage zu Nro. 95.

Anleitung

für die Gemeinde-Vorsteher und die Gemeinde-Quartiermeister zur Führung der Geschäfte der Militär-Einquartierung nach der Vorschrift vom 15. Mai 1851.

§. 1.

Die Gemeinde-Vorsteher und die Quartiermeister haben sich vor Allem die Bestimmungen der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 über die Einquartierung des

danemi o kwaterunku wojska, jako też z dalszemi rozporządzeniami do tego przedmiotu ściągającemi się, i takowe w urzędzie gminy uporządkowane, dobrze przechowywać.

Gdy dotychczas dominija imieniem skarbu Państwa jurysdykcyję wykonują, zatem reprezentant dominikalny obowiązany jest pod własną odpowiedzialnością dawać w tej mierze przełożonemu gminy informacyją, przepisy zaś składać w kancelaryi dominikalnej, jeżeli na ich chowanie gmina nie ma bezpiecznego miejsca.

§. 2.

Podług przepisu nie wolno do nikogo, jak tylko do posiadacza budynku zakwaterowaniu podpadającego, i tylko taki dawać kwaterunek, któryby odpowiadał przestrzeni budynku do tego przydatnej, i przepisem od kwaterunku wojskowego nie uwolnionej.

Do takich więc, którzy tylko grunta posiadają, lub tylko jaką profesyję wykonywują, kwaterunku dawać nie należy, a nawet i posiadacza budynku nie można, oprócz nadzwyczajnych zdarzeń, do tego zobowiązywać, aby przyjmował większy kwaterunek, niż przestrzeń nieuwolniona pomieścić może.

§. 3.

Jakie lokalności w każdej gminie oznaczone być mają do rozrządzenia przy kwaterunkach, na to nie da się powszechna ustanowić reguła.

Należy więc przy oznaczeniu takich lokalności zrobić ścisły przegląd budynków w każdej gminie znajdujących się i tych używać z zachowaniem słusznych względów na zachodzące stosunki.

§. 4.

Przełożony gminy powinien ciągle zachować się we wiadomości, jakie lokalności w gminie na kwatery są przydatne, i jakie są do rozrządzenia.

W tym celu dominijum z przyzwaniem i za współdziałaniem przełożonego

A. gminy sporządzić ma w każdej gminie podług wzoru A. spis kwaterunkowy i takowy prowadzić.

W tym spisie zamieścić należy porządkiem numerów każdego domu, lokalności w każdym domu znajdujące się, które do kwaterunku wojskowego są przydatne i rozrządzalne.

§. 5.

Jak tylko spis kwaterunkowy będzie sporządzony, reprezentant dominikalny ogłosi to gminie z tym dokładem, iż każdemu zobowiązanemu wolno jest przejrzeć go w kancelaryi dominikalnej, i wszelakie ztąd zażalenia w ciągu dni 14 wnieść do dominijum bądź ustnie, bądź na piśmie. Dzień uskutecznionego ogłoszenia dokładnie zapisać należy.

Militärs, so wie die weiteren auf dieses Geschäft sich beziehenden Anordnungen genau eigen zu machen, und sie im Gemeindeamte geordnet, wohl aufzubewahren.

Da bisher die Jurisdikzion von den Dominien im Namen des Staatsschatzes besorgt wird, so hat der Dominikal = Repräsentant unter eigener Verantwortung dem Gemeinde = Vorstande die Anleitung zu geben, und die dießfälligen Vorschriften, wenn bei der Gemeinde kein sicherer Aufbewahrungsort vorhanden ist, in der Dominikal-Kanzlei zu hinterlegen.

§. 2.

Nach Vorschrift darf nur den Besitzern einquartierungspflichtiger Gebäude, und nur so viel Einquartierung zugewiesen werden, als in dem Gebäude geeigneter und nicht durch die Vorschrift von der Militär = Einquartierung befreit erklärter Raum vorhanden ist.

Daher soll demjenigen, der nur Grundstücke oder nur ein Gewerbe besitzt, keine Einquartierung zugewiesen werden, und selbst ein Gebäudebesitzer kann, außerordentliche Fälle ausgenommen, nicht verpflichtet werden, mehr Einquartierung aufzunehmen, als in dem nicht befreiten Raume untergebracht werden kann.

§. 3.

Ueber die Bestimmung der zur Einquartierung in jeder Gemeinde verfügbaren Räumlichkeiten kann keine allgemeine Regel aufgestellt werden.

Es hat daher bei der Ausmittlung derselben eine genaue Prüfung der in jeder Gemeinde vorhandenen Gebäude und ihre Benützung unter billiger Berücksichtigung der obwaltenden Verhältnisse Statt zu finden.

§. 4.

Der Gemeinde = Vorsteher hat sich von dem geeigneten und verfügbaren Raume in der Gemeinde in stetter Kenntniß zu erhalten.

Zu diesem Zwecke ist in jeder Gemeinde eine schriftliche Einquartierungsrolle (Verzeichniß) nach dem Muster A. von dem Dominium mit Zuziehung und unter Mitwirkung des Gemeinde = Vorstandes anzulegen und fortzuführen. **A.**

In dieser Rolle sind nach der Reihe der Haus = Nummern die in jedem Hause befindlichen zur Militär = Einquartierung geeigneten und verfügbaren Räume aufzuzeichnen.

§. 5.

Sobald diese Einquartierungsrolle verfaßt ist, wird dies in der Gemeinde durch den Dominikal = Repräsentanten mit dem Beisatze kundgemacht, daß es jedem Quartierpflichtigen frei stehe, diese Einquartierungsrolle in der Dominikal = Kanzlei einzusehen, und seine allfälligen Beschwerden zur Abhilfe binnen 14 Tagen mündlich oder schriftlich bei dem Dominium anzubringen. Der Tag der geschehenen Kundmachung ist genau anzumerken.

Po upłynieniu tego terminu nie można już więcej wystąpić w dominijum z zarzutami przeciwko temu spisowi, a dominijum ma obowiązek przedłożyć ten spis powiatowej władzy politycznej, nateraz c. k. urzędowi obwodowemu.

Jeżeli dominijum na podane sobie zażalenie, temuż zadosyć nie uczyni, wolno stronie interesowanej w ciągu dalszych dni 14 swą skargę wytoczyć do władzy powiatowej, nateraz do c. k. urzędu obwodowego.

Po załatwieniu wszystkich zażaleń, jakie zachodzić mogły, władza powiatowa, nateraz c. k. urząd obwodowy, dołoży na znak, jako spis kwaterunkowy zamknięty został, klauzułę: „widziano" z przydaniem daty i podpisem, i takowy odeśle na powrót.

W razie zaszłych później odmian w budynkach, gdy n. p. który budynek rozszerzonym, lub nowo wystawiony będzie, lub przez wypadki elementarne na kwaterunek wojskowy stanie się całkiem lub w części nieprzydatnym, zmiany w spisie przedsięweźmie dominijum albo na żądanie strony, albo z urzędu na wniosek i z przyzwaniem przełożonego gminy, o czem jednak właściciel domu uwiadomiony być powinien.

Jeżeli strona interesowana w jednym lub drugim przypadku, przez zrobioną lub odmówioną odmianę w spisie, mniemać się będzie uciążoną, wolno jej w przeciągu dni 14 odwołać się do władzy powiatowej, nateraz do c. k. urzędu obwodowego.

§. 6.

Kwaterunek stawiać należy z zachowaniem słusznej kolei i z uwagą, aby kwaterodawca nie był naraz niestosunkowo i nie zbyt uciążliwie obarczonym.

Każdemu kwaterodawcy wolno, jeżeli sądzi, że go postawionym kwaterunkiem niestosownie obciążają, skarzyć o to do urzędu obwodowego, co wprawdzie rzeczy nie wstrzymuje, wszakże urząd obwodowy, jeżeli taką skargę uzna uzasadnioną, obowiązany jest uciśnionemu wymierzyć zadośćuczynienie.

Przy umieszczaniu oficerów ustanowić powinna gmina słuszny stosunek do umieszczenia żołnierzy, n. p. jedna izba oficerska policzona będzie na zakwaterowanie tylu a tylu żołnierzy.

§. 7.

Reprezentant dominikalny, przełożony gminy, albo kwatermistrz powinni rozporządzenia względem kwaterunku wojskowego, odebrane od władzy powiatowej, obecnie od urzędu obwodowego, albo od komisarza stacyj pochodowych wykonywać prędko i punktualnie.

Gdyby się któremu z nich zdawało, że dane rozporządzenie nie zgadza się z przepisami kwaterunkowemi, lub z innych powodów powinno być odmie-

Nach Ablauf dieser Frist findet eine Einsprache gegen diese Rolle bei dem Dominium nicht weiter mehr Statt, und ist diese Rolle von dem Dominium der politischen Bezirksbehörde, für jetzt dem k. k. Kreisamte vorzulegen.

Wird der bei dem Dominium angebrachten Einsprache von ihm nicht Folge gegeben, so kann der Betheiligte innerhalb weiterer 14 Tage bei der Bezirksbehörde, für jetzt dem k. k. Kreisamte Beschwerde führen.

Nach Erledigung aller etwa eingebrachten Beschwerden, setzt die Bezirksbehörde, für jetzt das k. k. Kreisamt zum Zeichen, daß die Rolle abgeschlossen sei, die Klausel: „Gesehen" mit Datum und Unterschrift bei, und stellt sie zurück.

Bei später eintretenden Aenderungen der Gebäude, wenn z. B. ein Gebäude erweitert oder neu gebaut wird, oder durch Elementar-Ereignisse ganz oder theilweise zur Militär-Einquartierung ungeeignet wird, sind die Abänderungen dieser Rolle entweder auf Ansuchen einer Partei, oder von dem Dominium über Anregung und mit Zuziehung des Gemeinde-Vorstandes von Amtswegen vorzunehmen, wobei jedoch der Hauseigenthümer hievon zu benachrichtigen ist.

Findet sich in einem oder dem anderen Falle ein Betheiligter durch eine vorgenommene oder verweigerte Aenderung dieser Rolle beschwert, so steht ihm die Berufung an die Bezirksbehörde, für jetzt das k. k. Kreisamt innerhalb 14 Tagen frei.

§. 6.

Die Einquartierung ist nach einer billigen Reihenfolge mit Rücksichtnahme, daß der einzelne Quartierträger nicht unverhältnißmäßig und nicht zu drückend auf einmal im Anspruch genommen werde, in Ausführung zu bringen.

Jedem Quartierträger steht frei, wenn er sich durch eine ihm zugewiesene Einquartierung unverhältnißmäßig belastet glaubt, dagegen bei dem Kreisamte Beschwerde zu führen, was zwar keine einhaltende Wirkung hat; findet das Kreisamt jedoch eine solche Beschwerde gegründet, so ist es verpflichtet, dem Bedrückten Genugthuung zu verschaffen.

Für die Unterbringung der Offiziere ist von der Gemeinde ein billiges Verhältniß zu der Unterbringung der Mannschaft festzusetzen, z. B. 1 beigestelltes Offizierszimmer wird für Bequartierung von so und so viel Mann berechnet.

§. 7.

Der Dominikal-Repräsentant, Gemeinde-Vorsteher oder Quartiermeister hat die ihm von der Bezirksbehörde, jetzt dem Kreisamte, oder von dem Marsch-Stazions-Kommissär über die Militär-Einquartierung zugekommene Anordnung pünktlich und schnell auszuführen.

Sollte er der Meinung sein, daß eine solche Anordnung den bestehenden Einquartierungs-Vorschriften nicht entspreche, oder aus sonstigen Gründen abzuändern wäre, so

nione, wolno mu wprawdzie uczynić przeciwko temu przedstawienie, nawet wnieść skargę do przełożonej władzy politycznej, ale ani jedno, ani drugie rzeczy nie wstrzymuje, a reprezentant dominikalny, przełożony gminy, albo kwatermistrz winni wykonać odebrane rozporządzenie pomimo wniesionego przedstawienia, albo skargi.

§. 8.

Jeżeli do przełożonego gminy od właściciela domu albo gruntu wniesioną zostanie skarga o wyrządzoną przez wojsko szkodę w pomieszkaniu, w porządkach mieszkalnych, w gruntach i t. d., przełożony gminy udać się ma natychmiast do komendanta placu, albo stacyi o niezwłoczne spólne przedsięwzięcie śledztwa i zaspokojenie skarzącego, chybaby sprawa była takiej wagi, iżby komendant placu, albo stacyi żądać musiał wdania się władzy powiatowej, teraz urzędu obwodowego, w którymto razie przełożony gminy doniesienie o tem uczynić ma natychmiast do rzeczonej władzy.

I. Postępowanie przy kwaterunkach dłużej trwających.

§. 9.

Przed zaczęciem nowego, przydłuższego kwaterunku, a przynajmniej na dni 14 przed nastaniem każdego ćwierćrocza, zebrać się ma gminna komisyja kwaterunków wojskowych.

Składa się ona zwyczajnie:

1) z przełożonego gminy, przy asystencyi reprezentanta dominikalnego,

2) z komendanta placu albo stacyi,

3) z kwatermistrza, gdzie takowy dla załatwiania czynności kwaterunku wojskowego osobno jest postanowiony, nakoniec

4) tam, gdzie są koszary skarbowe, lub inny podobny gmach rządowy, z zawiadowcy koszar albo domu.

Jeżeli władza polityczna uzna za stosowne przydać tej komisyi komisarza politycznego, do niego należyć będzie kierowanie sprawami kwaterunku w tej komisyi podług udzielonych sobie od swojej władzy skazówek.

B. Komisyja ta rozpoczyna działania sporządzeniem tabeli kwaterunku i czynszu najemnego podług wzoru B.

Komendant placu albo stacyi przyniesie z sobą do komisyi tę tabelę w trzech egzemplarzach wygotowaną i przezeń wypełnioną, co do rubryk, które sam wpisać może.

steht ihm zwar frei, eine Vorstellung dagegen zu machen, oder selbst bei der vorgesetzten politischen Behörde Beschwerde zu führen, allein weder die eine noch die andere hat eine einhaltende Wirkung, sondern der Dominikal-Repräsentant oder Gemeinde-Vorsteher, oder Quartiermeister hat die erhaltene Anordnung ungeachtet seiner erhobenen Einsprache oder Beschwerde dennoch in Vollzug zu setzen.

§. 8.

Wird eine Klage über eine von dem Militär verursachte Beschädigung an den Wohnungen der Einrichtung, den Grundstücken u. s. w. von einem Gebäude- oder Grundbesitzer bei dem Gemeinde-Vorstande vorgebracht, so hat dieser sich sogleich an den Platz- oder Stazions-Kommandanten wegen der unverzüglichen gemeinschaftlichen Vornahme der Untersuchung und Klaglosstellung des Beschwerdeführers zu wenden, wenn die Angelegenheit nicht etwa so erheblich wäre, daß der Platz- oder Stazions-Kommandant die Einflußnahme der Bezirks-Behörde, jetzt des Kreisamts verlangen sollte, in welchem Falle der Gemeinde-Vorstand sogleich die Anzeige an diese Behörde zu erstatten hat.

I. Verfahren bei dauernder Einquartierung.

§. 9.

Vor Beginn einer neuen dauernden Einquartierung und wenigstens 14 Tage vor dem Beginne eines jeden Vierteljahres tritt die Militär-Einquartierungs-Kommission der Gemeinde zusammen.

Sie besteht in der Regel aus:

1) dem Gemeinde-Vorsteher unter Beitritt des Dominikal-Repräsentanten,
2) dem Platz- oder Stazions-Kommandanten, und
3) in Orten, wo für die Geschäfte der Militär-Einquartierung ein eigener Gemeinde-Quartiermeister bestellt ist, auch aus diesem, endlich
4) in Orten, wo eine Aerarial-Kaserne oder ein sonstiges derlei Staatsgebäude besteht, aus dem Kaserne- oder Gebäude-Verwalter.

Wenn die politische Behörde es für angemessen findet, einen politischen Kommissär zu dieser Kommission zu beordern, so hat dieser die Leitung des Einquartierungs-Geschäftes bei dieser Kommission nach den ihm von seiner Behörde ertheilten Weisungen zu besorgen.

Diese Kommission beginnt ihr Geschäft durch die Aufnahme der Einquartierungs- und Miethzinstabelle nach dem Muster B. **B.**

Diese Tabelle wird von dem Platz- oder Stazions-Kommandanten in drei Ausfertigungen in jenen Rubriken, welche von seiner Seite eingetragen werden können, ausgefüllt zu der Kommission mitgebracht.

§. 10.

Pierwszy oddział tej tablicy zawierać powinien wszystkie dla pomieszczenia wojska, albo już, jako własność rządowa, albo przez najem, przedewszystkiem do rozrządzenia gotowe lokalności, przeznaczone na pomieszkania oficerów, pomieszczenie wojska i inne potrzeby.

W drugim oddziale umieszczona będzie ilość potrzebnych kwater wojskowych, z tych liczb potrącone będą liczby lokalności, podług oddziału I. już obmyślonych, z któregoto potrącenia okaże się, o jakie lokalności jeszcze starać się potrzeba.

Nakoniec w oddziale III. okazują się z osobna lokalności, jak każda z nich w komisyi na podstawie oddziału I. i II. obmyśloną została.

§. 11.

Podług tych skazówek odbywać się będą w komisyi tak ze strony wojskowej, jak i politycznej, narady, które lokalności, o ile takowe ani w koszarach, czyto skarbowych, czy za kontraktem najętych, ani też w innych stosownych i rozrządzalnych budynkach rządowych nie wystarczają, gmina dać jest obowiązana.

Po zapadłej uchwale, trzeci oddział tabeli wypełnić należy.

Potem wpisane i razem zliczone będą czynsze najmu na zasadzie przepisanych cen taryfowych, a wykaz stwierdzony wskazanym wyżej sposobem zamyka się i podpisuje.

Egzemplarze wykazu rozdziela się w ten sposób, iż jeden z tych zatrzymuje sobie komendant placu, albo stacyi dla urzędowego użytku, drugi służyć ma dla użytku dominijum i przełożonego gminy, trzeci nakoniec przełożony gminy bezzwłocznie przełoży władzy powiatowej, teraz urzędowi obwodowemu z prośbą o wyjednanie wypłaty czynszów wymierzonych.

§. 12.

Tymczasem od pierwszego dnia nastającego ćwierćrocza rozpoczyna się samo wykonanie kwaterunku.

Kwatery przez wojskowość najęte a w ciągu ćwierćrocza wypróżnione, przeznaczone być mają na umieszczenie osób wojskowych w tym czasie przybywających.

W miarę, jak są użyte najęte lokalności, wypełnić się ma z końcem ćwierćrocza ostatnia przedziałka oddziału III. „Uwagi", i dołożyć zatwierdzająca klauzuła we wzorze wskazana; potem wykaz we wszystkich trzech egzemplarzach gmina, a względnie dominijum przeszle do władzy powiatowej obecnie do urzędu obwodowego dla obrachowania czynszów, zkąd jeden egzemplarz opatrzony klauzułą likwidacyjną znowu zwróconym zostanie.

§. 10.

Der erste Abschnitt dieser Tabelle hat sämmtliche bereits für die Unterbringung des Militärs entweder als Staatseigenthum oder durch Miethe vor Allem zur Verfügung stehende Räume an Offiziers-Wohnungen, Mannschafts- und sonstigen Unterkünfte zu enthalten.

In dem zweiten Abschnitte wird die Erforderniß an Militär-Quartieren aufgeführt, dann werden von diesen Ziffern die Ziffer jener Unterkünfte abgezogen, für welche nach dem I. Abschnitte schon gesorgt ist, und sonach wird durch deren Abrechnung ermittelt, für welche Unterkünfte noch zu sorgen übrig bleibt.

Endlich in dem III. Abschnitte erscheinen die Unterkünfte, wie sie bei der Kommission auf der Grundlage des I. und des II. Abschnittes ausgemittelt wurden, einzeln aufgeführt.

§. 11.

Nach diesen Andeutungen wird bei der Kommission militärischer und politischer Seits berathen, welche Unterkünfte, die in den ärarischen oder kontraktmäßig gemietheten Kasernen, oder sonst geeigneten und verfügbaren Staatsgebäuden nicht gefunden werden können, von der Gemeinde beizustellen sind.

Nach dem gefaßten Beschluße wird der dritte Abschnitt der Tabelle ausgefüllt.

Hierauf werden die Miethzinse auf der Grundlage der genehmigten Tarifspreise eingestellt, zusammen gerechnet, und der Ausweis mit der angedeuteten Bestätigung geschlossen und gefertigt.

Die Ausfertigungen werden in der Art vertheilt, daß die eine der Platz- oder Stazions-Kommandant zu seinem Amtsgebrauche behält, die zweite zum Gebrauche des Dominiums und des Gemeinde-Vorstehers zu dienen hat, und die dritte endlich von dem Gemeinde-Vorsteher unverzüglich der Bezirks-Behörde, jetzt dem Kreisamte mit der Bitte um die Erwirkung der Flüßigmachung der ermittelten Miethzinse vorgelegt wird.

§. 12.

Inzwischen beginnt vom ersten Tage des Vierteljahres die eigentliche Ausführung der Einquartierung.

Die vom Militär gemietheten Unterkünfte, welche in dessen Verlaufe leer werden, sind den mittlerweile ankommenden Militär-Individuen zuzuweisen.

Nach Maßgabe der Benützung der gemietheten Räumlichkeiten wird am Schluße des Vierteljahres die letzte Spalte des III. Abschnittes (Anmerkungen) ausgefüllt, und die im Muster angegebene Bestätigung beigesetzt, alsdann der Ausweis in allen drei Ausfertigungen von der Gemeinde, und respektive von dem Dominium an die Bezirks-Behörde, jetzt das Kreisamt zum Ausgleiche der Zinse eingesendet, worauf die eine Ausfertigung mit der Liquidazionsklausel versehen, wieder zurücklangt.

§. 13.

Jeżeli wojskowość kwatery przez przełożonego gminy ofiarowanej, jako niestosownej nie przyjmie, przełożony gminy zawezwie komendanta placu albo stacyi, aby się udał na miejsce dla przekonania się, czyli powody tego nieprzyjęcia są uzasadnione.

Przy różniących się zdaniach należy pójść za zdaniem komendanta, atoli wolno gminie zanieść zażalenie do władzy powiatowej, teraz urzędu obwodowego.

§. 14.

Gdy wymierzoną już będzie ilość lokalności, które dla pomieszczenia wojska dostarczyć ma gmina, a ku temu tak lokalności do gminy nie należące, jakoteż potrzebne rekwizyta za zapłatę będą musiały być wzięte, obowiązkiem będzie przełożonego gminy i reprezentanta dominikalnego, a odnośnie kwatermistrza, dostarczyć, co do tego jest potrzebnem.

§. 15.

Winien on przytem dobro gminy mieć zawsze przed oczyma, i jeżeli można, czynsze najmu do tej ilości doprowadzić, jakie opłaca skarb publiczny za takie lokalności wraz z potrzebami ubocznemi.

§. 16.

Przełożony gminy ma pamiętać o tem, a kwatermistrz obowiązany jest od niego żądać tego, aby czynsze najmu kontraktem ugodzone, wynajmującym z kasy gminnej za kwitami przez przełożonego lub kwatermistrza koramizowanemi w umówionych ratach wypłacano.

§. 17.

Jeżeli gmina dostarczyć ma miejsc na inne cele prócz kwaterunku dla oficerów, żołnierzy i stajni dla koni, n. p. na ujeżdżalnię, strzelnicę i t. p., natenczas zależyć będzie od dobrowolnej umowy zarządu wojskowego z gminą, kto potrzebne do tego urządzenia, jakoto: okopanie, opasanie baryjerami i t. d. na siebie przyjąć ma. Podejmującej się tego gminie, wolno jest ugodzić się o słuszne za to wynagrodzenie, wszakże to stać się powinno przed dokonaniem tych robót, aby po czasie nie mieć do załatwienia zawad i wątpliwości.

II. Postępowanie przy kwaterunkach podczas przechodu wojska.

§. 18.

Przełożony gminy i reprezentant dominikalny, albo kwatermistrz wezwany, ażeby wojska w przechodzie zakwaterował, ma, jeżeli w gminie są koszary, czy skarbowe, czyli przez wojskowość kontraktem najęte, albo dom rządowy na pomieszczenie wojska przeznaczony, od komendanta oddziału wojskowego, albo

§. 13.

Wenn das Militär eine von dem Gemeinde-Vorstande angebotene Räumlichkeit als nicht annehmbar zurückweiset, so hat der Gemeinde-Vorsteher den Platz- oder Stazions-Kommandanten einzuladen, sich mit ihm an Ort und Stelle zur Untersuchung der Grundhältigkeit der Weigerung zu begeben.

Bleiben die Meinungen verschieden, so ist nach der Meinung des Platz- oder Stazions-Kommandanten vorzugehen, es steht jedoch der Gemeinde frei, ihre Beschwerde bei der Bezirks-Behörde, jetzt dem Kreisamte vorzubringen.

§. 14.

Wenn die Räumlichkeiten ermittelt sind, welche die Gemeinde zur Unterbringung des Militärs beizustellen hat, und zu diesem Behufe Räumlichkeiten, welche der Gemeinde nicht gehören, sammt Nebenerfordernissen gegen Entgelt aufgebracht werden müssen, ist es Pflicht des Gemeinde-Vorstehers und des Dominikal-Leiters, und bezüglich des Quartiermeisters, das hiezu Nothwendige herbeizuschaffen.

§. 15.

Er hat dabei das Beste der Gemeinde stets im Auge zu behalten, und wenn möglich die Miethzinse auf jene Beträge zu bringen, welche von dem Staatsschatze für diese Räumlichkeiten sammt Nebenerfordernissen vergütet werden.

§. 16.

Der Gemeinde-Vorsteher hat vorzusehen, und der Quartiermeister bei dem Gemeinde-Vorsteher anzusuchen, daß die vertragsmäßigen Miethzinse bei der Gemeindekasse den Vermiethern gegen von dem Gemeinde-Vorstande oder Quartiermeister koramisirte Quittungen in den bedungenen Raten flüßig gemacht werden.

§. 17.

Wenn die Gemeinde Räumlichkeiten zu anderen Unterkünften, als blos zur Einquartierung der Offiziere oder der Mannschaft und der Unterbringung der Pferde beizustellen hat, z. B. Reitübungsplätze, Schießstätten, so hängt es von dem freien Uebereinkommen der Militär-Verwaltung mit der Gemeinde ab, wer die erforderlichen Herrichtungen, als: Abgrabungen, Absperrungen mit Schranken u. s. w. vornehmen wird. Uebernimmt selbe die Gemeinde, so steht ihr frei, dafür sich eine angemessene Vergütung zu bedingen, dies muß aber vor der Ausführung der Herstellungen geschehen, damit nicht später Zweifel und Anstände auszutragen kommen.

II. Verfahren bei Durchzugs-Einquartierung.

§. 18.

Der Gemeinde-Vorsteher und Dominikal-Repräsentant oder der Quartiermeister hat, wenn an ihn die Anforderung geschieht, Militär auf dem Durchzuge zu unterbringen, im Falle in der Gemeinde sich eine Aerarial- oder vom Militär kontraktmäßig gemiethete Kaserne, oder ein zur Unterbringung von Militär bestimmtes Staatsgebäude befindet,

od zarządcy kwaterunku zażądać poświadczenia, które zawiadowca owych budynków na karcie marszrutowej wypisać powinien, jako tamże oficerów albo wojska zupełnie lub w części pomieścić nie można; dopiero po widzeniu takiego poświadczenia, może on wojsko kwaterować w koszarach gminy, kwazykoszarach, lub u obowiązanych do kwaterunku.

Jeżeli wezwanie o kwatery od komisarza stacyi pochodowej nadeszło do przełożonego gminy, lub do kwatermistrza, tedy tenże sam namienionego wyżej poświadczenia powinien zaraz zażądać od zawiadowcy skarbowych koszar, albo rządowych budynków.

§. 19.

Jak tylko przełożony gminy, odnośnie dominikalny reprezentant, albo kwatermistrz wyda kartkę kwaterunku, winien natychmiast przydzielenie kwaterunku zapisać do swego dziennika, który podług wzoru C. prowadzić ma. **C.**

§. 20.

Dziennik ten, w miarę większej lub mniejszej rozciągłości gminy, lub czynności kwaterunkowej, co ćwierćroku, co pół roku, lub co rok zamykać, i gminie z aneksami dla zrobienia obrachunku oddawać należy.

§. 21.

Przełożony gminy albo kwatermistrz, jeżeli pobyt wojska przechodzącego nie trwa dni pięciu, otrzyma zaraz przy odejściu wojska, w innym razie zaś, zwyczajnie co pięć dni wynagrodzenie należne za izby oficerskie, za mieszczenie i żywienie wojska; i za konie służbowe, z rąk komendanta oddziału w pochodzie będącego, lub jeżeli wojskowi pojedynczo przechodzą, z rąk tychże za wydaniem kwitu, a odebraniem kontrakwitu, z którego wynagrodzenia każdemu kwaterodawcy wypłaci należną ilość za tegoż pokwitowaniem, wypisanem na kartce kwaterunkowej, lub w dzienniku kwaterunków, albo też za wydaniem osobnego na to stwierdzenia.

Jeżeli kwaterunek trwa dłużej, jak pięć dni, natenczas ta wypłata co pięć dni powtarzana będzie.

von dem Truppen-Kommandanten oder Quartiermacher die auf die Marschroute zu setzende Bestätigung des Verwalters jener Gebäude zu verlangen, daß diese Gebäude jene Offiziere oder die Truppe ganz oder theilweise nicht fassen können, erst wenn er diese Bestätigung eingesehen hat, darf er Militär in die Gemeindekaserne, Quasikaserne oder bei dem Quartierträger unterbringen.

Ist dem Gemeinde-Vorsteher oder Quartiermeister die Quartiersanforderung im Wege des Marschstazions-Kommissärs zugekommen, so hat er sich sogleich selst um die oben erähnte Bestätigung an den Verwalter jener Aerar-Kaserne oder jenes Staatsgebäudes zu wenden.

§. 19.

So wie der Gemeinde-Vorsteher und respektive der Dominikal-Repräsentant oder der Quartiermeister die Einquartierungszettel erfolgt hat, ist er verpflichtet sogleich die Zuweisung der Einquartierung in sein Tagebuch (Journal), welches nach dem Muster C. zu führen ist, einzutragen.

C.

§. 20.

Dieses Tagebuch ist, je nachdem der Umfang der Gemeinde oder des Geschäftes der Einquartierung mehr oder minder bedeutend ist, alle viertel, halb oder ganze Jahre abzuschließen und der Gemeinde zur Rechnungs-Erledigung sammt Beilagen zu übergeben.

§. 21.

Der Gemeinde-Vorsteher oder der Quartiermeister erhält, wenn der Aufenthalt des durchziehenden Militärs kürzer als fünf Tage dauert, gleich bei dessen Abmarsche, sonst aber in der Regel alle fünf Tage die für die Offizierszimmer, für Unterkunft und Verpflegung der Mannschaft und für die Dienstpferde entfallende Vergütung vom Kommandanten der marschirenden Truppe, oder wenn einzelne Militärs reisen, vom letzteren gegen Empfangs- und Gegenschein erfolgt, und zahlt sogleich jedem Quartierträger den ihm gebührenden Betrag, gegen dessen auf dem Einquartierungs-Zettel oder in das Einquartierungs-Tagebuch oder mittelst abgesonderter Bescheinigung beizufügende Empfangs-Bestätigung aus.

Dauert die Einquartierung über fünf Tage, so wird dies alle fünf Tage wiederholt.

A.

Liczba domu	Nazwisko właściciela domu	Przydatne i będące do rozrządzenia miejsce na kwaterę						Uwaga.
		Ilość pokojów oficerskich	Ilość komor	Miejsce dla żołnierzy	Stajnia na konie	Wozownia na wozy	Ilość magazynów	
1	Antoni Fleischer	8	4	20	12	5	6	
2	Karol Schneider	2	—	6	2	—	—	
3	Franciszek Müller	3	3	5	—	—	2	
4	Fryderyk Herbst	—	—	—	—	—	1	Magazyn żywności
5	Klasztor panien	—	—	—	—	—	—	
6	Jerzy Winter	2	2	6	—	—	2	Miejsce przydatne do pomieszczenia uwięzionych
7	Kwazy-koszary gminy	5	3	40	—	5	4	
8	Koszary skarbowe	—	—	—	—	—	—	
9	Rudolf Sommer	—	—	—	—	—	—	Najęty za kontraktem na kwazy-koszary dla wojska

A.

Haus-Nro.	Name des Hauseigenthümers	Geeigneter und verfügbarer Einquartierungs-Raum						Anmerkung
		Anzahl der Offiziers-Zimmer	Anzahl der Kammern	Unterkunft für Mann	Stall für Pferde	Remise für Wagen	Anzahl der Magazine	
1	Anton Fleischer	8	4	20	12	5	6	
2	Karl Schneider	2	—	6	2	—	—	
3	Franz Müller	3	3	5	—	—	2	
4	Friedrich Herbst	—	—	—	—	—	1	Proviant-Magazin
5	Frauenkloster	—	—	—	—	—	—	
6	Georg Winter	2	2	6	—	—	2	Geeigneter Raum für die Unterbringung von Verhafteten
7	Gemeinde-Quasi-Kaserne	5	3	40	—	5	4	
8	Aerarial-Kaserne	—	—	—	—	—	—	
9	Rudolf Sommer	—	—	—	—	—	—	Vertragsmäßig zu einer Quasi-Kasern. v. Milit. gemiethet

1	Koszary dominikańskie	100	Skarb wojskowy	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	...	...
2	Koszary gminy	96	Gmina	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	Dóm prywatny	790	Michał Stamm	250	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
			Razem	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	...	...

Uwaga. Przy każdym dla wojska najętym budynku należy oprócz czynszu rozawsze wyszczególnić dokładnie czas trwania najmu, tudzież rozpo-

Wzó. B.

Kraj koronny:
Obwód:

Tabela kwaterunku wojskowego i czynszu

O d.

Wykaz znajdujących się w tej stacyi koszar, tudzież innych

Liczba ciągła	Wymienienie budynku	Liczba domu	Nazwa właściciela	Czynsz roczny		Ilość pomieszkań oficerskich i										
						dla jenerała artyleryi albo jenerała jazdy	dla feldmarszałka poruczn.	dla jenerała majora	dla pułkowników	dla podpółkowników i majorów	dla rotmistrzów i kapitanów	dla oficerów niższych, i osób stopnia im równego	dla pułkowego rachmistrza		dla pułkowego audytora	
													kancalar.		kancelar.	
				złr.	kr								z	bez	z	bez

Powiat:

najmowego gminy N. na kwartał I. 1852.

d z i a ł I.

budynków wojskowych, lub za kontraktem najętych.

innych pomieszczeń, a to: dla lekarza pułkowego z izb. do ordynowania	dla lekarza pułkowego bez izb. do ordynowania	dla adjutantów pułkowych z kancelar.	dla adjutantów pułkowych bez kancelar.	dla podlekarzów lub żonatych furyjerów	dla nieżonatych furyjerów	dla profosa i na stokhaus	na kancelaryję	na izby dla słabych	na strażnice	na skład mundurów	na prochownie	na wozownię	na izbę markietańską	Zbywające jeszcze miejsce dla żołnierzy	Zbywające jeszcze miejsce dla koni	W ciągu kwartału stało w nim rzeczywiście żołnierzy	W ciągu kwartału stało w nim rzeczywiście koni	Uwaga.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	.....	.....	180	.....	180	.....	Żołnierze dostają serwis koszarowy.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	1	.....	.....	40	.....	40	.....	Żołnierze dostają serwis kwazy-koszarowy.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	.....	50	30	50	30	Żołnierze dostają serwis kwazy-koszarowy. Ugodę najmu zawarto w skutek rozporządzenia ministerstwa wojny na czas od dnia 1. Marca 1851 do końca Lutego 1854
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	1	2	.....	.....	270	30	270	30	

cznie ugodzonego, tudzież uwagi, ile tamże wojska pomieścić można, w rubryce „uwaga"
rządzenie, którem nań zezwolono.

O d-

Wykaz pomieszkań wojskowych, potrzebnych

	Ilość pomieszkań oficerskich i										
								d l a p u ł k o-			
								rachmistrza		audytora	
	dla jenerała artyleryi albo jenerała jazdy	dla feldmarszałka porucznika	dla jenerała majora	dla pułkowników	dla podpułkowników i majorów	dla rotmistrzów i kapitanów	dla oficerów niższych, i osób równego im stopnia	z kancelar.	bez kancelar.	z kancelar.	bez kancelar.
Potrzeba	....	1	.....	1	....	2	3	....	....	....	....
Podług oddziału I. jest już	....	....	.....	.....	....	1	....	....	....	....	....
A więc zapewnić sobie jeszcze potrzeba	....	1	.....	1	....	1	3	....	....	....	....

Jako powyżej wykazane wojskowe pomieszczenia na kwartał I. 1852 rzeczywiście

J. N.
komisarz polityczny.

J. N.
przełożony gminy.

J. N.
kwatermistrz.

dział II.

w tej stacyi na kwarta II. 1852.

innych pomieszczeń, a to:																
wego																
lekarza		adjutanci		dla podlekarzów lub żonatych furyerów	dla nieżonatych furyjerów	profosa i na stokhaus	na kancelaryję	na izbę dla słabych	na strażnicę	na skład mundurów	na prochownię	na wozownię	na izbę markietańską	dla żołnierzów	dla koni	**Uwaga.**
z	bez	z	bez													
izb. do ordynowania		kancelar.														
......	......	......	......	......	......	......	......	......	1	1	2	......	......	298	30	
......	......	......	......	......	......	......	......	......	1	1	2	......	......	270	30	
......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	......	28	......	

są potrzebne, poświadcza komisyja kwaternicza.

N. N. 16. Października 1851.

J. N.
komendant placu albo stacyi.

J. N.
zawiadowca koszar.

Wykaz zapewnionych na kwartał I. 1852 pomieszkań dla wojska.

Liczba ciągła	Pomieszczenia zapewniono sobie — w koszarach albo u właściciela domu	przy ulicy	pod liczbą domu	— dla następujących szarż i miejsc: korpusu, albo oddziału wojska	nazwa szarż albo poszczególnych lokalności	nazwa osób wojskowych
1	Koszary dominikańskie	Wienerstrasse	100	20sty pułk pieszy	kapitan	J. N.
2	„	„	„	„	magazyn komp.	——
3	„	„	„	„	izba dla żołnierzy	180 ludzi
4	Koszary gminy	Nadlergasse	96	36sty pułk pieszy	„	40 „
5	„	„	„	„	strażnica	——
6	„	„	„	„	prochownia	——
7	Michała Stamm	Bergstrasse	790	2gi półk lek. jazdy	izba dla żołnierzy	50 ludzi
8	„	„	„	„	stajnie	30 koni
9	„	„	„	„	prochownia	——
10	Ludwika Steinera	Seilergasse	77	jeneralicyja	feldmar. poruczn.	J. N.
11	Wilhelma Maja	Kirchengasse	44	5ty batal. strzelc.	pułkownik	J. N.
12	Józefa Grünera	Kaiserstrasse	365	2gi półk lek. jazdy	1 rotmistrz	J. N.
13	Jana Kerna	Blumengasse	69	8my półk pieszy	porucznik	J. N.
14	Zygmunta Horna	Altergasse	367	61szy półk pieszy	kapelan pułkow.	J. N.
15	Jerzego Wildera	Kaiserstrasse	345	14ty „ „	nadlekarz polow.	J. N.
16	Karola Münzera	Heugasse	212	61szy „ „	izba dla żołnierzy	28 ludzi
					ogółem	....

Jako wykazanych powyżej pomieszczeń na kwartał I. 1852 rzeczywiście dostarczono, poświadcza komisyja kwaterunkowa.

J. N. komisarz polityczny. N. N. dnia 16. Października 1851

J. N. przełożony gminy. J. N. kwatermistrz J. N. komendant placu albo stacyi. J. N. zawiadowca koszar.

d z i a ł III.

należącego się za nie czynszu, i czas trwania najmu.

Czynsz należący się stosownie do umowy, albo podług taryfy						Jak długo używano pomieszczeń, i inne uwagi
za pomieszczenia		za sprzęty		razem		
złr.	kr	złr.	kr	złr.	kr	
—	—	—	—	—	—	Dnia 1. Stycznia 1852 odszedł do N.; od dnia 3. do 4. mieszkał tu przechodzący tędy kapitan J. N. z 10. batalijonu strzelców, potem od 5. Stycznia 1852 aż do końca Stycz. kapitan J. N., który tu przybył z 4. pułk. piesz.
—	—	—	—	—	—	Od 1. Listop. do końca Grudn. 1851, potém od 5. do 31. Stycznia 1852 była tu umieszczona kompanija wyżej nazwanych kapitanów.
	—					
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	Zajęte przez cały kwartał.
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	Miał z sobą 7 koni na podściółce, a oprócz tego 2 wozy.
—	—	—	—	—	—	„ „ 4 „ „ „ „ „ „ 1 wóz.
						Dnia 1. Grud. 1851 jako przenies. do żand. odszedł do N. W tém pomieszkaniu mieszkał od 16. Grudnia 1851 do końca Stycznia 1852 porucznik J. N. z tegoż pułku
						Umarł dnia 23. Listopada 1851, w tém pomieszkaniu mieszkał od dnia 30. List. 1851 do końca Stycznia 1852 porucznik J. N. z tegoż pułku.
						Przez cały kwartał zajęte.

Jako zapewnione na I. kwartał 1852 pomieszkania dla wojska rzeczywiście przez czas i w sposób podany były użyte, poświadcza komisyja kwaternicza.

N. N. dnia 31. Stycznia 1852.

J. N. komisarz polityczny.
J. N. przełożony gminy.
J. N. kwatermistrz.

J. N.
komendant placu lub stacyi.
J. N.
zawiadowca koszar.

Muster B. Kronland:
Kreis:

Militäreinquartierungs- und Miethzins-Tabelle

I. A b:

Nachweisung der in dieser Stazion vorhandenen Kasernen, dann sonstiger

Posten-Zahl	Angabe des Gebäudes	Haus-Nro.	Benennung des Eigenthums	Jährl. Miethzins		Anzahl der Offizierswohnungen										
						Feldzeugmeister oder General der Kavallerie	Feldmarschall-Lieutenant	General-Major	Oberste	Oberstlieutenant und Major	Rittmeister und Hauptleute	subalterne Offiziere und mit ihnen äquiparirte Chargen	Regiments-Rechnungsführer		Regiments-Auditor	
				fl.	kr.								mit Kanzl.	ohne Kanzl.	mit Kanzl.	ohne Kanzl.
1	Dominikaner-Kaserne	100	Militärärar	....	....	....	....	....	....	....	1	....	....	....	....	....
2	Komunal-Kaserne	96	Gemeinde	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3	Privathaus	790	Michael Stamm	250	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
			Zusammen	....	....	....	....	....	....	....	1	....	....	....	....	....

Anmerkung. Bei jedem zu Militärzwecken gemietheten Gebäude ist nebst dem jährlich be-
mer die Dauer der Miethe, dann die Verordnung, mittelst welcher dieselbe bewilligt

Bezirk:

der Gemeinde N. für das 1. Vierteljahr 1852.

schnitt

Militär- oder kontraktmäßig gemietheren Gebäude.

und sonstigen Unterkünfte, und zwar für															Annoch vorhandener Belagsraum für		War im Laufe dieses Quartals wirklich belegt mit		Anmerkung.
Regiments-Arzt		Regiments-Adjutanten		Unterärzte oder verheirathete Fouriere	ledige Fouriere	Profoß sammt Stockhaus	Kanzleizimmer	Marodezimmer	Wachzimmer	Monturs-Magazin	Pulver-Depot	Wagenstände	Marketänderei	Mann	Pferde	Mann	Pferde	
mit	ohne	mit	ohne															
Ordinations-Zimmer		Kanzlei																
……	……	……	……	……	……	……	……	……	……	1	……	……	……	180	……	180	……	Die Mannschaft bezieht den Kasern-Service
……	……	……	……	……	……	……	……	……	1	……	1	……	……	40	……	40	……	Die Mannschaft bezieht den Quasikasern-Service
……	……	……	……	……	……	……	……	……	……	……	1	……	……	50	30	50	30	Die Mannschaft mit Quasikasern-Service Der Miethvertrag wurde in Folge des Kriegs-Ministerial-Erlaßes auf die Zeit vom 1. März 1851 bis Ende Februar 1854 abgeschlossen.
……	……	……	……	……	……	……	……	……	1	1	2	……	……	270	30	270	30	

dungenen Zinse und der aufgeführten Belagsfähigkeit in der Rubrik „Anmerkung" auch im-
worden ist, genau anzuführen.

II. Ab-

Erforderniß-Aufsatz über die in dieser Stazion für das I. Quartal 1852

	Anzahl der Offizierswohnungen und										
								Regi-			
	Feldzeugmeister oder General der Kavallerie	Feldmarschall-Lieutenant	General-Major	Oberste	Oberstlieutenants oder Majors	Rittmeister und Hauptleute	subalterne Offiziere und mit ihnen äquiparirte Chargen	Rechnungsführer		Auditor	
								mit Kanzlei	ohne Kanzlei	mit Kanzlei	ohne Kanzlei
Benöthigt werden	....	1	.....	1	....	2	3	....	....	....	....
Laut des I. Abschnittes sind bereits vorhanden	....	....	.....	.....	....	1	....	....	....	....	....
Mithin kommen noch sicher zu stellen	....	1	....	1	....	1	3	....	....	....	....

Daß die oben ausgewiesenen Militär-Unterkünfte für das 1. Quartal 1852, wirklich erfor-

N. N.
politischer Kommissär.

N. N.
Gemeinde-Vorsteher.

N. N.
Quartiermeister.

N. N.
Platz- oder Stazions-Kommandant.

......	..	......	......	......	....	....	....	....	1	1	2	....	....	298	30
......	......	......	......	......	....	....	....	....	1	1	2	....	....	270	30
......	......	......	......	......	....	....	....	....	....	....	....	....	....	28	...

derlich sind, wird von Seite der Bequartierungs-Kommission bestätiget.

N. N. am 16. Oktober 1851.

N. N.
Kasern-Verwalter.

s ch n i t t

benöthigt werdenden Militär-Unterkünfte.

sonstigen Unterkünfte, und zwar für:																	Anmerkung.
m e n t s-																	
Aerzte		Adjutanten		Unterärzte oder verheirathete Fouriere	ledige Fouriere	Profoß sammt Stockhaus	Kanzleizimmer	Marodezimmer	Wachzimmer	Montours-Magazin	Pulver-Depot	Wagenstände	Marketänderei	Mann	Pferde		
mit	ohne	mit	ohne														
Ordinations-Zimmer		Kanzlei															

III. A b.

Nachweisung der für das I. Quartal 1852 sicher gestellten Militär-Unterkünfte

Posten-Zahl	Die Unterkünfte wurden sichergestellt in			für nachstehende Chargen und Räumlichkeiten		
	Der Kaserne, oder bei dem Hauseigenthümer	der Gasse	Haus-Nro.	vom Truppenkörper oder von der Militär-Branche	Benennung der Chargen, oder besondern Lokalitäten	Name der Militär-Individuen
1	Dominikaner-Kaserne	Wienerstrasse	100	20 Infant. Regmt.	Hauptmann	N. N.
2	"	"	"	"	Komp. Magazin	——
3	"	"	"	"	Mannsch. Zimmer	180 Mann
4	Komunal-Kaserne	Nadlergasse	96	36 Infant. Regmt.	"	40 "
5	"	"	"	"	Wachzimmer	——
6	"	"	"	"	Pulver Depot	——
7	Michael Stamm	Bergstrasse	790	2. Chevaul. Regmt.	Mansch. Zimmer	50 Mann
8	"	"	"	"	Stallungen	30 Pferd.
9	"	"	"	"	Pulver Depot	——
10	Ludwig Steiner	Seilergasse	77	Generalität	Feldmarsch. Lieut.	N. N.
11	Wilhelm Mai	Kirchengasse	44	5. Jäger-Bataillon	Oberst	N. N.
12	Joseph Grüner	Kaiserstrasse	365	2. Chevaul-Regmt.	1. Rittmeister	N. N.
13	Johann Kern	Blummengasse	60	8. Infant. Regmt.	Lieutenant	N. N.
14	Sigmund Horn	Altergasse	367	61. Infant. Regmt.	Regmts. Kaplan	N. N.
15	Georg Wilder	Kaiserstrasse	345	14. " "	Oberfeldarzt	N. N.
16	Karl Münzer	Heugasse	212	61. " "	Mannsch. Zimmer	28 Mann
					Summa..........	

Daß die oben angewiesenen Unterkünfte für das I. Quartal 1852 wirklich beigestellt wurden, wird von Seite der Bequartierungs-Kommission bestätigt.

N. N. politischer Kommissär. N. N. am 16. Oktober 1851.

N. N. Gemeinde-Vorsteher. N. N. Quartiermeister N. N. Platz- oder Stazions-Kommandant. N. N. Kasern-Verwalter.

schnitt
des dafür entfallenden Miethzinses und ihrer Benützungs-Dauer.

Kontrakt- oder tarifmäßig gebührender Miethzinsbetrag						Dauer der Unterkunftsbenützung und sonstige Anmerkungen.
für die Unterkünfte		für die Möbel		Zusammen		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
—	—	—	—	—	—	Am 1. Jäner 1852 nach N. abgerückt und wurde diese Wohnung vom 3. bis 4. Jäner 1852 vom durchmarschirenden Hauptmann N. N. des 10. Jäger-Bataillons, dann von dem am 5. Jäner 1852 eingerückten Hauptmann N. N. des 4. Infant. Regiments bis Ende Jäner benützt.
—	—	—	—	—	—	Vom 1. November bis 31. Dezember 1851. dann vom 5. bis 31. Jäner 1852 von den Kompagnien der obigen Hauptleute benützt.
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	Durch das ganze Quartal belegt.
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	Hatte 7 Pferde auf der Streu u. nebstdem 2 Wägen bei sich.
—	—	—	—	—	—	" 4 " " " " " 1 Wagen bei sich.
						Am 1. Dezbr. 1851 als zur Gensd'armerie transf. nach N. abgegangen.
						Dieses Quartier wurde vom 16. Dez. 1851 bis Ende Jäner 1852 durch Lieutenant N. N. desselben Regiments benützt.
						Vom 1. Nov. 1851 bis Ende Jän. 1852 hatte 2 Pferde auf der Streu.
						Am 23. Nov. 2851 gestorb., wurde dieses Quartier vom 30. Nov. 1851 bis Ende Jän. 1852 durch den Oberlieut. N. N. desselben Regiments bewohnt.
						durch das ganze Quartal benützt.

Daß die Benützung der für das 1. Qurtal 1852 sichergestellten Militär-Unterkünfte wirklich in der angegebe- Zeit und Art Statt fand, wird von Seite der Bequartierungs-Kommission bestätigt.

N. N. am 31. Jäner 1852.

N. N. politischer Commissär.
N. N. Gemeinde-Vorsteher.

N. N.
Platz- oder Stazions-Commandant.

N. N. Quartiermeister.

N. N.
Kasern-Verwalter.

Wzór C. Dziennik zakwaterowanego

Miesiąc	Dzień	Data	Liczba	Liczba ciągła karty kwaterunkowej	Pułk	Stopień	Nazwisko	Ilość koni
kwaterunku		marszruty			oficera zakwaterowanego			

przechodzącego wojska w

Ilość		Miejsce kwaterodawcy	Liczba domu kwaterodawcy	Dnie kwaterunku	Należące się wynagrodzenie	Poświadczenie odebrania należytości ze strony kwaterodawcy	**Uwaga.**
żołnierzy	koni służbowych						

Muster C. Tagebuch über einquartierte

Monat	Tag	Datum	Zahl	Fortlaufende Zahl des Einquartierungs-Zettels	Regiment	Charge	Name	Anzahl der Pferde
der Einquartierung		der Marschroute			des einquartierten Offiziers			

Durchzüge für das

Anzahl der		Ortschaft	Haus-Nr.	Einquartierungs-Tage	Entfallende Vergütung	Empfangsbestätigung des Quartierträgers	Anmerkung.
Mannschaft	Dienst-Pferde	des Quartierträgers					

Aneks 2. do Nru. 95.

Instrukcyja

dla komisarzów stacyj pochodowych do sprawowania czynności kwaterunku wojskowego podług przepisu z dnia 15. Maja 1851

§. 1.

Komisarz stacyi pochodowej podlega politycznej władzy powiatowej, dotychczasowemu urzędowi obwodowemu, a przez nią wyższym władzom politycznym, których rozporządzenia punktualnie i jak najspieszniej wykonywać jest obowiązanym.

§. 2.

Komisarz stacyi pochodowej powinien przedewszystkiem dokładnie obeznać się z przepisami najwyższego postanowienia z dnia 15. Maja 1851, wydanego o kwaterunku wojska, niemniej z dalszemi do tejże czynności odnoszącemi się rozporządzeniami, i takowe uporządkowane dobrze przechowywać.

§. 3.

Komisarz stacyi pochodowej w tej swojej własności trudni się zwyczajnie tylko umieszczeniem wojska przechodzącego.

Kwaterunkiem dłużej trwającym zarządzają zwyczajnie bezpośrednio w gminie władze polityczne; gdyby zaś wyjątkowo potrzeba było użyć czynności urzędowej komisarza stacyi pochodowej, natenczas odbierze on od czasu do czasu bliższe polecenia, do których stosować się powinien.

§. 4.

Komisarzowi stacyi pochodowej podlegają w sprawach kwaterunku przełożeni gmin i kwatermistrze wszystkich gmin, należących do powiatu kwaterunkowego.

Mają oni od niego odbierać rozporządzenia, i wykonywać je punktualnie i spiesznie. Przełożonemu gminy wolno wprawdzie robić przedstawienia, albo odwołania przeciw rozporządzeniom komisarza stacyi pochodowej, wszakże toż nie wstrzymuje rzeczy, lecz przełożony gminy, albo kwatermistrz ma wykonać rozporządzenie to pomimo podanego przedstawienia, albo zażalenia.

§. 5.

Komisarz stacyi pochodowej ma na podstawie spisów kwaterunkowych, danych sobie od przełożonych gmin, ułożyć przegląd pomieszczeń rozrządzalnych dla przechodów w każdej gminie obojga powiatów, mianowicie mniejszego (zwyczajnego) i większego (nadzwyczajnego), i ten przegląd ciągle w akuratności utrzymywać.

§. 6.

W rozdzielaniu kwaterunku między gminy powinien zachowywać między gminami słuszną kolej, już naprzód na przyszłe przypadki w porozumieniu

2. Beilage zu Nro. 95.

Anleitung

für die Marsch=Stazions=Kommissäre zur Führung der Geschäfte der Militär-Einquartierung nach der Vorschrift vom 15. Mai 1851.

§. 1.

Der Marsch=Stazions=Kommissär untersteht der politischen Bezirks=Behörde, dem bisherigen Kreisamte, und durch dieselbe den höheren politischen Behörden, deren Anordnungen er pünktlich und schleunigst zu vollziehen hat.

§. 2.

Der Marsch=Stazions=Kommissär hat sich vor Allem die Bestimmungen der Allerhöchsten Vorschrift vom 15. Mai 1851 über die Einquartierung des Militärs, so wie die weiteren auf dieses Geschäft sich beziehenden Anordnungen genau eigen zu machen, und sie geordnet wohl aufzubewahren.

§. 3.

Der Marsch=Stazions=Kommissär als solcher hat in der Regel nur für die Unterkunft der Durchzüge zu sorgen.

Dauernde Einquartierung wird in der Regel durch die politschen Behörden unmittelbar in der Gemeinde eingeleitet; sollte aber ausnahmsweise hiebei die Amtswirksamkeit des Marsch=Stazions=Kommissärs in Anspruch genommen werden, so erhält er die näheren Weisungen von Fall zu Fall, nach welchen er vorzugehen haben wird.

§. 4.

Dem Marsch=Stazions=Kommissär unterstehen in den Angelegenheiten der Einquartierung die Gemeinde=Vorsteher und die Quartiermeister sämmtlicher zu den Einquartierungs=Bezirk gehörenden Gemeinden.

Sie haben von ihm die Anordnungen zu empfangen, und sie pünktlich und schnell auszuführen. Eine Vorstellung oder Berufung eines Gemeinde=Vorstehers gegen eine Anordnung des Marsch=Stazions=Kommissärs ist zwar gestattet, sie hat jedoch nicht einhaltende Wirkung, sondern der Gemeinde=Vorsteher oder Quartiermeister hat diese Anordnung ungeachtet seiner eingebrachten Vorstellung, oder Beschwerde dennoch in Vollzug zu setzen.

§. 5.

Der Marsch=Stazions=Kommissär hat auf der Grundlage der Einquartierungs=Rollen der Gemeinde=Vorsteher eine Uebersicht über den zu Durchzügen in jeder Gemeinde verfügbaren Raum der beiden Bezirke, nämlich des engeren (gewöhnlichen) und des weiteren (ungewöhnlichen) zusammenzustellen, und stets in Richtigkeit fortzuführen.

§. 6.

Bei der Vertheilung der Einquartierung unter die Gemeinden ist eine im Einverständniße mit dem Gemeinde=Vorsteher schon in vorhinein für künftige Fälle festgesetzte

z przełożonym gminy ułożoną, i zwyczajnie nie stawiać powtórnego kwaterunku na gminę stacyi dopóty, dopóki wszystkie inne gminy także nie odbyły już tego stosunkowego kwaterunku.

Gdyby tej zasady nie można było ściśle zachować z powodu stosunków miejscowych stacyi, n. p. z powodu, że tylko mało gmin leży dosyć blisko stacyi, albo same małe gminy; powinien inny jaki słuszny układ między gminami do skutku przyprowadzić, ażeby wyjąwszy przypadki niezbędnej konieczności, wojsko dla wytchnienia przez południe albo dla noclegu nie było zmuszone udawać się w nową uciążliwą drogę, i wychodząc odbywać ją na powrót.

§. 7.

Skoro komisarzowi stacyi pochodowej wiadoma jest ilość wojska w pochodzie zostającego ze zwyczajnie przekładanych urzędownie wygotowanych marszrut, albo z polecenia starosty obwodowego, lub powiatowego, powinien on, jeżeli podziału wojska w tem poleceniu nie wyrzeczono, szczególnie, gdy znaczniejsza ilość wojska ciągnie, mieć pieczę o to, ażeby stosowną część wojska z największem ile możności uwzględnieniem namienionego w §. 6. sposobu rozdzielania, do onych gmin odesłano, w których nie zwykło się rozkwaterowywać wojsko podczas małych przechodów.

§. 8.

Podział ten powinien on potem, jak najspieszniejszym sposobem oznajmić przełożonemu gminy i zaciągnąć do dziennika stacyi pochodowej. Dziennik ten ma być podług wzoru A. prowadzony.

A.

§. 9.

Komisarz stacyi pochodowej nie odbiera zwyczajnie wynagrodzenia za przechód wojska, lecz każdy oddział wojska wypłaca je zaraz właściwemu przełożonemu gminy; gdyby zaś to z powodu nagłego pochodu, lub z jakiej innej przyczyny być nie mogło, komisarz stacyi pochodowej ma odebrać wynagrodzenie za kwitem i kontrakwitem, zaciągnąć je do swojego dziennika i bez zwłoki odesłać właściwemu przełożonemu gminy za poświadczeniem odebrania i kontrakwitem.

W takich razach ma on w rubryce uwag wyszczególnić liczebnie ilość wynagrodzenia, powołując się na karty, które do dziennika dołączone być mają.

billige Reihenfolge unter den Gemeinden zu beobachten, und in der Regel eine Gemeinde der Stazion nicht eher zum zweiten Male in Anspruch zu nehmen, bis nicht alle übrigen Gemeinden gleichfalls diese verhältnißmäßige Einquartierung getragen haben.

Wenn dieser Grundsatz wegen der örtlichen Verhältniße der Stazion z. B. weil nur wenige oder kleine Gemeinden nahe genug an der Stazion liegen, nicht genau eingehalten werden kann, so ist ein billiges anderweitiges Uebereinkommen unter den Gemeinden zu bewirken, damit außer den Fällen unausweichlicher Nothwendigkeit das Militär nicht gezwungen werde, um über Mittag oder Nacht unterzukommen, einen neuen beschwerlichen Weg zu machen, und diesen zum Abmarsch neuerdings zurückzulegen.

§. 7.

Sobald der Stand der marschirenden Truppe dem Marsch-Stazions-Kommissär ordnungsmäßig durch Vorlage der ämtlich ausgefertigten Marschrouten, oder aus der Weisung des Kreis- oder des Bezirkshauptmanns bekannt ist, so hat er, wenn nicht ein Vertheilung der Truppe in dieser Weisung schon ausgesprochen wurde, besonders bei größerer Truppenzahl Vorsorge zu treffen, daß ein angemessener Theil der Truppen mit möglichster Berücksichtigung des im §. 6 angedeuteten Vertheilungsmaßstabes in jene Gemeinden verlegt werde, in welchen bei kleinen Durchzügen die Einquartierung nicht in Anwendung gebracht zu werden pflegt.

§. 8.

Diese Vertheilung ist sodann auf die möglich-schnellste Weise dem Gemeinde-Vorsteher bekannt zu machen, und in das Marsch-Stazions-Tagebuch (Journal) einzutragen. Dieses Tagebuch ist nach dem Muster A. zu führen. **A.**

§. 9.

Der Marsch-Stazions-Kommissär hat in der Regel die Durchzugs-Vergütungen nicht zu empfangen, sondern jede Truppenabtheilung berichtiget sie gleich an den betreffenden Gemeinde-Vorsteher; wenn dies jedoch wegen Schnelligkeit des Marsches, oder aus einer sonstigen Ursache nicht thunlich wäre, so hat der Marsch-Stazions-Kommissär die Vergütung gegen Empfangsbestätigung und Gegenschein zu übernehmen, in sein Tagebuch einzutragen, ohne Verzug jedoch an die betreffenden Gemeinde-Vorsteher gegen deren Empfangsbestätigung und Gegenschein abzuführen.

In solchen Fällen sind in der Anmerkungs-Rubrik die Ziffer der Vergütung anzugeben, und die Empfangsscheine, welche dem Tagebuche anzuschließen sind, zu beziehen.

Wzór A.

Miesiąc	Dzień	Władza wydawcza	Data	Liczba	Liczba ciągła	Nazwa oddziału wojska	Ilość jenerałów i oficerów sztabowych	Ilość innych oficerów i stron wojskowych	Ilość wojskowych, po dwóch w jednej izbie mieścić się mających	Ilość żołnierzy	Ilość koni	Gmina, w której wojsko postawiono	Czas trwania kwaterunku	Uwaga.
zakwaterowania		marszruty albo innego jakiego nakazu kwaterunkowego												

Muster A.

Monat	Tag	Behörde	Datum	Zahl	Fortlaufende Zahl	Name des Truppenkörpers	Zahl der Generäle und Stabs-Offiziere	Zahl der sonstigen Offiziere und Militärparteien	Zahl der je zwei in ein Zimmer zu unterbringenden Militär-Individuen	Zahl der Mannschaft	Zahl der Pferde	Gemeinde, welcher die Einquartierung eingelegt wurde	Dauer der Einquartierung	Anmerkung.
der Einquartierung		der Marschroute, oder des sonstigen Einquartierungs-Auftrages												

Sprostowanie.

W części I. Dziennika praw krajowych i Rządu wydanej pod dniem 14. Lutego 1851, a zawierającej dokonanie dzieła zniesienia ciężarów (powinności) gruntowych, oprócz błędu w dacie rozporządzenia w tej mierze ministeryalnego, już w Części IV. (na dniu 24. Marca 1851 wydanej) pod nr. 30. sprostowanego, wśliznęła się w niemieckim i polskim tekscie jeszcze druga istotna omyłka druku przez przeoczenie pisarskie, mianowicie, powinno być na stron. 15, w §. 56, wierszu trzecim, zamiast liczby: „przez 37¼" raczej: „przez 37½".

Berichtigung.

In dem I., am 14. Februar 1851 ausgegebenen Stücke des Landes-Gesetz- und Regierungsblattes, welches die Durchführung der Grundentlastung in Galizien enthält, hat sich außer dem bereits in dem IV. (am 24. März 1851 ausgegebenen) Stücke unter Nro. 30 berichtigten Datum der dießfälligen Ministerial-Verordnung, aus einem Schreib-Versehen in dem deutschen und polnischen Texte noch ein wesentlicher Druckfehler eingeschlichen. Es soll nämlich daselbst auf Seite 15 im §. 56, dritte Zeile statt der Zahl: „mit 37¼", vielmehr heißen: „mit 37½".

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XVIII.

Wydana i rozesłana dnia 29. Października 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. Oktober 1851.

96.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 12. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII. nr. 65. wydana dnia 29. Marca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem się w skutek najwyższego upoważnienia znosi postanowienie patentu z r. 1807 o prochu do strzelania, dotyczące wyłączenia starozakonnych tak od produkowania prochu i saletry, jakoteż handlowania temi artykułami.

Na wniosek Ministeryum spraw wewnętrznych i Ministeryum wojny raczył Najjaśniejszy Pan J. C. M. najwyższem postanowieniem z dnia 22. Stycznia r. t. dozwolić, ażeby zniesione zostały w najwyższym patencie z r. 1807, o prochu do strzelania zawarte, §§fami 4. i 19. objęte postanowienia względem wyłączenia starozakonnych od wyrabiania prochu i saletry, jako i od handlowania temiż artykułami.

W skutek tego najwyższego postanowienia rozporządza Ministeryum wojny, ażeby na przyszłość w dokumentach, przez władze artyleryjne wystawiać się mających, upoważniających do sprzedaży prochu do strzelania i saletry, opuszczoną została klauzula, wyłączająca starozakonnych, a zarazem ażeby dokumenta teraźniejszych sprzedawców tą klauzulą opatrzone, były ściągnione i za nowe wymienione.

Csorich m. p.

97.

Uwiadomienie Rządu krajowego wydane dnia 12. Marca 1851,

o organizacyi austryjackiej służby konsularnej w Ameryce.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższem postanowieniem z dnia 4. Grudnia 1850, na najpokorniejszy wniosek Ministra handlu, na zasadzie uchwały rady Ministrów przełożony, zatwierdzić nową organizacyję austryjackiej służby konsularnej w Ameryce.

W skutek tego ustanowione będą następujące austryjackie urzędy konsularne w Ameryce:

1. W Ameryce północnej i środkowej, w Indyach zachodnich i w nadbrzeżu północnem Ameryki południowej:

Jeneralny cesarski konsulat kierujący w Nowym Jorku.

Terytoryjum Zjednoczonych Stanów Ameryki północnej:

W państwie Massachusetts ces. wicekonsulat w Bostonie.
„ Pensylwanii „ „ „ Filadelfii,

96.

Verordnung des Ministeriums des Kriegswesens vom 12. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, No. 65, ausgegeben am 29. März 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit in Folge Allerhöchster Ermächtigung die Bestimmung des Pulver-Patentes vom Jahre 1807, wegen Ausschließung der Israeliten von der Erzeugung des Pulvers und Salniters, sowie von dem Handel mit diesen Artikeln, aufgehoben wird.

Seine Majestät der Kaiser haben auf den Antrag der Ministerien des Innern und des Kriegswesens mit Allerhöchster Entschließung vom 22. Jäner d. J. zu genehmigen geruht, daß die in dem Allerhöchsten Pulver-Patente vom Jahre 1807, §§. 4 und 19, enthaltenen Bestimmungen wegen Ausschließung der Israeliten von der Erzeugung des Pulvers und Salniters, sowie von dem Handel mit diesen Artikeln aufgehoben werden.

In Folge dieser Allerhöchsten Bestimmung wird vom Ministerium des Kriegswesens angeordnet, daß künftig in den über die Pulver- und Salniter-Verschleißbefugniße von den Artillerie-Behörden auszufertigenden Urkunden die Klausel wegen Ausschließung der Israeliten weggelassen, die mit dieser Klausel versehenen Urkunden der dermaligen Verschleißer aber eingezogen und mit neuen verwechselt werden.

Csorich m. p.

97.

Kundmachung des Landesguberniums vom 12. März 1851,

bezüglich der Organisirung des österreichischen Konsulardienstes in Amerika.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 4. Dezember 1850 über den auf Grundlage eines Ministerrathsbeschlußes erstateten alleruntertänigsten Vortrag des Handelsministers eine neue Organisirung des österreichischen Konsulardienstes in Amerika zu genehmigen geruht:

Demzufolge haben in Amerika nachstehende österreichische Konsularämter zu bestehen:

1. In Nord- und Mittel-Amerika, Westindien und der Nordküste von Südamerika:

Ein leitendes kaiserliches General-Konsulat in Nev-York.

Im Gebiete der vereinigten Staaten von Nord-Amerika:

Im Staate Massachusetss ein kaiserliches Vicekonsulat in Boston
„ Pensilvanien „ „ Philadelphia

W państwie Marylandzie ces. wicekonsulat w Baltimore,
„ Wirginii „ „ „ Norfolk,
„ Karolinie połud. „ „ „ Charleston,
„ Georgii „ „ „ Sawannie,
„ Florydzie „ „ „ Apalachikoli,
„ Alabamie „ „ „ Mobile,
„ Luizyjanie „ konsulat „ Nowym Orleanie,
„ Kalifornii „ „ „ San Francesco,
„ Teksas „ wicekonsulat „ Galwestonie.

W posiadłości angielskiej przy północnem nadbrzeżu Ameryki:

W kraju Wyższej Kanadzie ces. konsulat w Montreal,
„ Niższej Kanadzie „ „ „ Kwebek,
„ Nowej Fundlandyi „ „ „ St. Johns,
„ Nowej Szkocyi „ „ „ Halifaksie.

W terytoryjum rzeczypospolitej Meksykańskiej:

W terytoryjum Meksyku ces. konsulat w głównem mieście Meksyku,
„ zatoce meksykańskiej „ wicekonsulat w Veracruz,
„ „ „ „ „ „ Tampiku,
„ nad Oceanem cichym „ „ Akapulku.

W Ameryce środkowej:

W Brittich - Honduras ces. konsulat w Belizie.

W nadbrzeżu Ameryki południowej:

W państwie Gujanie ces. konsulat w Demararze,
„ holender. „ „ „ „ Surynamie,
„ fracuzk. „ „ „ „ Kajennie.

W Indyach zachodnich:

Na wyspie Kubie ces. konsulat w Hawannie,
„ „ „ „ wicekonsulat „ Matanzas,
„ „ „ „ „ „ Trinidad,
„ „ „ „ „ „ St. Jago di Cuba,
„ „ Portoriku ces. konsulat „ San Juan,
„ „ Jamajce „ „ „ Kingstonie,
„ „ Antygwie „ „ „ Johnstownie,
„ „ S. Tomasza „ „ „ St. Tomas.

Oprócz tego utworzone będą swego czasu:

W państwie Guatemali ces. konsulat w Guatemali,
„ Nikaruaga „ „ „ San Juan di Nicaruaga.
„ Nowej Granadzie „ „ Chagrez,
„ „ „ „ „ Panamie,

Im Staate Mariland ein kaiserliches Vicekonsulat in Baltimore
" Virginia " " Norfolk
" Südkarolina " " Charleston
" Georgia " " Savanna
" Florida " " Apalachikola
" Alabama " " Mobile
" Louisiana ein kaiserliches Konsulat in Nev-Orleans
" Kalifornien " " San-Francesko
" Texas ein kaiserliches Vizekonsulat in Galveston.

In der englischen Besitzung an der Nordküste von Amerika:

In der Provinz Oberkanada ein kaiserliches Konsulat in Montreal
" Unterkanada " " Quebeck
" Neufoundland " " St. Johns
" Nova Skozia " " Halifax.

Im Gebiete der Republik von Mexiko:

Im Gebiete von Mexiko ein kaiserliches Konsulat in der Hauptstadt Mexiko
" Golf " " Vicekonsulat in Verakruz
" " " " " Tampico
am stillen Ocean " " Akapulko.

In Zentral-Amerika:

In Brittisch-Honduras ein kaiserliches Konsulat in Belize.

An der Nordküste von Südamerika:

Im Staate Guyanna ein kaiserliches Konsulat in Demerara
" holländ. " " " Surinam
" französ. " " " Kayenne.

In West-Indien:

Auf der Insel Kuba ein kaiserliches Konsulat in Havannah
" " " Vize " Matanzas
" " " " " Trinidad
" " " " " San Jago di Kuba
" Porterikko " Konsulat in San Juan
" Jamaika " " Kingston
" Antigua " " Johnstown
" San Tomas " " St. Tomas.

Außerdem sollen seiner Zeit noch errichtet werden:

Im Staate Guatemala ein kaiserliches Konsulat in Guatemala
" Nicaruaga " " San Juan di Nicaruaga
" Neu Granada " " Chagres
" " " " Panama

W państwie Wenecueli ces. konsulat w Merydzie,
Na wyspie Hayti „ „ „ San Domingo,
„ „ „ „ „ „ przylądku Hayti.

II. W wschodniem nadbrzeżu Ameryki południowej:

W cesarstwie Brazylijskiem:

Jeneralny ces. konsulat kierujący w Rio di Janeiro,
Dla kraju Maranhonu ces. konsulat w Maranhonie,
„ Pernambuku „ „ „ Pernambuko,
„ Bahii „ „ Bahii,
„ Rio Grande del Sul „ „ Rio Grande,
„ Para „ „ „ Belem di Para.

Oprócz tego utworzone będą swego czasu w nadbrzeżu wschodniem południowej Ameryki:.
Ces. konsulat w Buenos Ayres,
„ „ „ Montewideo.

III. W nadbrzeżu zachodniem południowej Ameryki:

W rzeczypospolitej Chili:

Jeneralny ces. konsulat kierujący w Walparaizo,
„ „ wicekonsulat w Koncepcion,
„ „ „ w Kokwimbie.

Oprócz tego utworzone będą swego czasu w nadbrzeżu zachodniem południowej Ameryki:
Ces. konsulat w Kobizy dla rzeczypospolitej Boliwijskiej,
„ „ „ Callao Lima dla Peru,
„ „ „ Gujaquili dla rzeczypospolitej Ekwadarskiej.

Wszystkie wymienione powyżej urzędy konsularne należą do kategoryi bezpłatnych stanowisk służby konsularnej, które przez ich przełożonych jako posady honorowe z uprawnieniem do pobierania przychodów konsularnych sprawowane będą: honorowi konsulowie jeneralni w Nowym-Yorku, Rio di Janeiro i Walparaizo będą wszakże dla ważności poruczonych im urzędów i wielce rozciągłych ich czynności mieć sobie dodanych pomocników płatnych, do rzędu rzeczywistych urzędników stanu należących, a mianowicie jeneralny konsul w Nowym-Yorku dyrektora kancelaryi, a jeneralni konsulowie w Rio di Janeiro i w Walpareizo, jeden i drugi kanclerza jeneralnego konsulatu dla załatwienia czynności bieżących i prowadzenia korespondencyi z Ministerstwem handlu i centralną władzą morską w Tryjeście

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. Lutego 1851 za l. 3439/302 powszechnie ogłasza się.

Gołuchowski m. p.

Im Staate Venezuela ein kaiserliches Konsulat in Merida
„ auf der Insel Hayti „ „ San Domingo
„ „ „ „ „ Kap Hayti

II. An der Ostküste von Süd-Amerika:

Im Kaiserreiche Brasilien:

Ein leitendes kaiserliches General-Konsulat in Rio di Janeiro
Für die Provinz Maranhon ein kaiserliches Konsulat in Maranhon
„ Pernambuko „ „ Pernambuko
„ Bahia „ „ Bahia
„ Rio Grande del Sul „ „ Rio Grande
„ Para „ „ Belem di Para

Außerdem sollen noch seiner Zeit an der Ostküste von Süd-Amerika errichtet werden:

Ein kaiserliches Konsulat in Buenos Ayres
„ „ Montivideo

III. An der Westküste von Süd-Amerika.

Im Freistaate Chili:

Ein leitendes kaiserliches General-Konsulat in Valparaiso
„ „ Vicekonsulat „ Koncepcion
„ „ „ „ Koquimbo.

Außerdem sollen noch seiner Zeit an der Westküste von Süd-Amerika errichtet werden.

Ein kaiserliches Konsulat in Kobiza für den Freistaat Bolivia
„ „ „ Callao Lima für Peru und
„ „ „ Guyaquil für den Freistaat Ecuador.

Sämmtliche vorstehend aufgeführten Konsularämter gehören in die Kategorie der unbefoldeten Konsulardienstposten, welche von ihren Vorstehern als Ehrenstellen gegen die Berechtigung zum Bezuge der Konsularproventen versehen werden; den Honorar-General-Konsulen in New-York, Rio di Janeiro und Valparaiso werden jedoch bei der Wichtigkeit der ihnen anvertrauten Aemter und der bedeutenden Geschäftsausdehnung derselben besoldete in die Kategorie wirklicher Staatsbeamten gehörige Hilfsbeamten, und zwar dem General-Konsul in New-York ein Kanzleidirektor und einem jeden der beiden General-Konsulen in Rio di Janeiro und Valparaiso ein Generalkonsulatskanzler zur Besorgung der laufenden Geschäfte und der Korrespondenz mit dem Handelsministerium und der Zentralseebehörde in Triest an die Seite gestellt.

Was in Folge hohen Erlaßes des Ministeriums des Innern vom 28. Februar 1851 Z. 3439/302 allgemein kund gemacht wird.

Goluchowski m. p.

98.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 16. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII. nr. 66. wydana dnia 29. Marca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych państwa austryjackiego, w których w wykonaniu stoi ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850;

mocą którego wydaje się objaśnienie §. 346 tejże ustawy o postępowaniu karnem.

Ponieważ prokuratorya rządowa różne dotychczas przy swych wnioskach karnych zachowywała postępowanie co do zastosowania §. 346. ustawy o postępowaniu karnem, przetoż widzę się spowodowanym za przedstawieniem Mego ministra sprawiedliwości, i za poradą Mej Rady ministórw rozporządzić, co następuje:

Rzeczony §. 346. ustawy o postępowaniu karnem oświadcza przyznane w nim trybunałom sądów przysięgłych prawo złagodzenia kary na zbrodnie, względem których ustawa wyznacza karę więzienia, pięć lat przenoszącą, wyraźnie jako prawo przystojące trybunałom sądów przysięgłych. Prokuratorye przeto rządowe, we wszystkich przypadkach rozprawy na takie zbrodnie, czynić mają karny swój wniosek wedle ustanowy karnej, którą przepisuje ustawa karna na zbrodnię dotyczącą.

Jeżeli zachodzą nader ważne powody zwalniające, nie wolno prokuratorowi rządowemu czynić karny swój wniosek niżej najmniejszej miary karnej, lecz zostawia mu się do woli, najniższą zawnioskować karę prawną, a trybunałowi sądu przysięgłych zalecić zastosowanie §. 346. ustawy o postępowaniu karnem, nie czyniąc atoliż żadnego pewnego wniosku, co do wymiaru tegoż zwolnienia.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

99.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 19. Marca 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów

o wymierzeniu należytości za wyroki klasyfikacyjne wydawane w postępowaniu krydalnem.

Wysokie Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 28. Stycznia 1851, za l. 38738/2706, oznajmiło co następuje:

Przedmiotem wyroków likwidacyjnych wydawanych w postępowaniu krydalnem jest przyznanie zaskarzonych pretensyi. Wyrok klasyfikacyjny orzeka, w jakim porządku a przezto w jakim wymiarze przyznane pretensyje z majątku

98.

Kaiserliche Verordnung vom 16. März 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nro. 66, ausgegeben am 29. März 1851)

wirksam für jene Kronländer des österreichischen Kaiserstaates, in welchen die Strafprozeßordnung vom 17. Jäner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch eine Erläuterung des §. 346 dieser Strafprozeßordnung erlassen wird.

Da bisher von Seite der Staatsanwaltschaften in Beziehung auf die Anwendung des §. 346 der Strafprozeßordnung bei ihren Strafanträgen ein verschiedenes Verfahren beobachtet wurde, so finde Ich auf Antrag Meines Justizministers und über Einrathen Meines Ministerrathes Nachstehendes zu verordnen:

Der §. 346 der Strafprozeßordnung erklärt die in demselben den Schwurgerichts-Höfen eingeräumte Strafmilderung bei Verbrechen, rücksichtlich welcher im Gesetze eine mehr als fünfjährige Kerkerstrafe gedroht ist, ausdrücklich als ein Recht der Schwurgerichtshöfe. Die Staatsanwälte haben daher in allen Fällen der Verhandlung über solche Verbrechen ihren Strafantrag nach dem in dem Strafgesetze auf das Verbrechen, um das es sich handelt, festgesetzten Straffatze zu stellen.

Bei dem Vorhandenseyn sehr wichtiger Milderungsumstände darf der Staatsanwalt bei seinem Strafantrage nicht unter das geringste gesetzliche Strafmaß herabgehen, sondern es steht ihm nur frei, auf die geringste gesetzliche Strafe anzutragen, und dem Schwurgerichtshofe die Anwendung des §. 346 der Strafprozeßordnung zu empfehlen, ohne jedoch in Beziehung auf das Maß dieser Milderung einen bestimmten Antrag zu stellen.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

99.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 19. März 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter, und Organe,

über die Gebührenbemessung von Klassifikazions=Erkenntnissen im Konkurs=Verfahren.

Das hohe Finanz=Ministerium hat mit dem Erlaße vom 28. Jäner 1851 Zahl 38738/2706 Folgendes bedeutet:

Die Liquidazions=Erkenntnisse im Konkurs=Verfahren haben die Anerkennung der eingeklagten Forderungen zum Gegenstande. Das Klassifikazions=Urtheil bestimmt, in welcher Reihenfolge und dadurch in welchem Maße die anerkannten Forderungen aus

masalnego zaspokojone być mają, stanowi więc ostateczne przyznanie majątku masalnego uznanym wierzycielom masy w miarę wykazanych praw tychże. Z tąd wypływa, że w tym wyroku nie idzie o rzecz nieszacowną, ani już więcej o uznanie stanu biernego, ale o przekazanie stanu czynnego. Z tego-to powodu, ponieważ wyrok klasyfikacyjny już przyznaje stanowcze prawo do zaspokojenia się z masy krydalnej, poczytano wykazy repartycyjne za dokumenta czysto wykonawcze, i policzono je do dokumentów, któremi rozdzielenie przyznawa się, z drugiej strony zaś późniejsze przypiski w wyrokach klasyfikacyjnych, gdy przez to przyznany stan masy nie doznaje zmiany, nie podciągnięto pod żadną więcej opłatę, a wyciągi z wyroku poddano tylko pod opłatę stępla ustanowionego dla odpisów urzędowych.

Słusznie więc należytość od wyroku klasyfikacyjnego wymierzaną być ma podług wykazanego czynnego stanu masy.

To oznajmia się dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

100.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 22. Marca 1851.

(w Dzienniku praw państwa, część XVIII, nr. 68, wydana dnia 29. Marca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie

którem się obwieszcza postępowanie z niemieckiemi biletami pieniężnemi 10-krajcarowemi seryi lit. X. I., na dniu 17. Marca r. b. wylosowanemi.

Przy wylosowaniu niemieckich biletów pieniężnych, uskutecznionem na dniu 17. b. m., wyciągniono seryę lit X. I. biletów 10-krajcarowych.

Przetoż każdy literą X. I. opatrzony niemiecki bilet pieniężny 10-krajcarowy, począwszy od dnia 17. Maja 1851 wymieniony być może w ciągu dwóch miesięcy za sześć krajcarów srebrną i cztery krajcary miedzianą monetą zdawkową, w przeznaczonej ku temu kasie wymieniawczej we Wiedniu (na ulicy pańskiej w budynku n. a. stanów), równie też i w głównych kasach (dochodowych) krajowych w krajach koronnych.

Z resztą i po upływie terminu powyższego, te wylosowane bilety pieniężne, równie jak niewylosowane, we wszystkich kasach publicznych i nadal jeszcze za gotówkę będą przyjmowane.

Krauss m. p.

dem Masse-Stande zur Befriedigung zu bringen seien; es ertheilt also eigentlich die endliche Zuerkennung des Masse-Standes nach Maßgabe der ausgewiesenen Rechte an die anerkannten Massegläubiger. Hieraus folgt, daß es sich in diesem Erkenntniße nicht um eine nicht schätzbare Sache und auch nicht mehr um die Anerkennung des Passivstandes, sondern um die Ueberweisung des Aktivstandes handelt. Aus diesem Grunde, weil durch das Klassifikazions-Urtheil das bestimmte Recht auf die Befriedigung aus der Konkursmasse schon eingeräumt ist, wurden die Repartizions-Ausweise als bloße Vollziehungs-Urkunden behandelt und den Absonderungs-Urkunden zugezählt, andererseits aber nachträgliche Einschaltungen in das Klassifikazions-Erkenntniß, weil dadurch der zuerkannte Massestand eine Veränderung nicht erleidet, keiner weitern Gebührenentrichtung und die Auszüge aus demselben blos dem Stempel für ämtliche Abschriften unterworfen.

Es ist daher allerdings richtig, daß die Gebühr von dem Klassifikazions-Erkenntniße nach dem ausgewiesenen Aktivstande der Masse zu bemessen ist.

Dieses wird zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

100.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nro. 68, ausgegeben am 29. März 1851)

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die Behandlung der am 17. März l. J. verlosten deutschen Münzscheine zu 10 kr. Serie, Buchstabe X I, kundgemacht wird.

Bei der am 17. l. M. stattgehabten Verlosung deutscher Münzscheine ist die Serie, Buchstabe X I, der Scheine zu 10 kr. gezogen worden.

Hiernach kann jeder mit dem Buchstaben X I, bezeichnete deutsche Münzschein zu 10 kr. vom 17. Mai 1851 angefangen binnen zwei Monaten gegen sechs Kreuzer in Silber und vier Kreuzer in Kupferscheidemünze bei der dazu bestimmten Verwechslungs-Kasse in Wien (Herrngasse niederösterreichisch-ständisches Gebäude), und bei den Landes-Haupt-(Einnahms-) Kassen in den Kronländern umgewechselt werden.

Uebrigens werden diese verlosten Münzscheine nach Ablauf der obigen Frist, gleich den nicht verlosten, bei allen öffentlichen Kassen noch fortan statt Barem angenommen.

Krauß m. p.

101.

Obwieszczenie Trybunału Apelacyjnego z dnia 24. Marca 1851,

którem zalecono wszystkim sądom, ażeby wezwaniom dotyczących sądów względem doręczenia wekslowych wyroków, rezolucyj i innych rozporządzeń, jak najspieszniej czyniły zadość.

Z powodu zażaleń podanych do wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości, względem wydarzającej się często w Galicyi zwłoki w doręczaniu wekslowych wyroków i innych rezolucyj, które w postępowaniu wekslowem wydawane bywają, zaleca się wszystkim temu Trybunałowi Apelacyjnemu podległym sądom, w szczególności zaś powołanym bezpośrednio do uskutecznienia doręczeń ekspedycyj sądowych komornikom granicznym, magistratom, justycyjaryjuszom i dominijom, ażeby wszystkie w procesach wekslowych odbierane wezwania sądów właściwych o doręczenie wekslowych wyroków, jakoteż innych rezolucyj i rozporządzeń wekslowych, jak najspieszniej dopełniali, dowody doręczenia wzywającym sądom w jak najkrótszym terminie odsełali, albo o zachodzących dowodnych przeszkodach tymże donosili, wszelkie albowiem przytem opóźnienia lub nadużycia byłyby najściślej dochodzone i najsurowiej karane.

Eder m. p.

102.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 26. Marca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do krajowéj izby rachunkowej, (za równoczesnem udzieleniem tegoż naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie),

podług którego rachunki z wydatków w drodze służbowej, która odbywa się podwodą najętą, kwitami, w drodze zaś, którą przedsiębierze się koleją żelazną, lub parowym statkiem, każdoczesną taryfą cen udowodnić należy.

Wysokie Ministerstwo skarbu, na uczynione sobie zapytanie oznajmiło to pod dniem 31. Stycznia r. b. za l. 36937 dla wiadomości i jako skazówkę zachowania się, że jakkolwiek dotychczasowa powinność, wedle której odbywający podróże służbowe w rachunkach swoich wydatki na podwody umyślnie najmowane, kwitami udowadniać mają, w swej mocy i nadal pozostają, we względzie należytości rachowanej za jazdę koleją żelazną, lub parowemi statkami dostatecznem jest złożenie taryfy cen, każdego czasu przepisanych.

Podług tego rozporządzenia w zachodzących przypadkach zachować się należy.

Gołuchowski m. p.

101.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 24. März 1851,

wodurch sämmtliche Gerichte angewiesen werden, die Aufforderungen der betreffenden Gerichte wegen Zustellung wechselrechtlicher Zahlungsaufträge, Bescheide und Erläße schleunigst zu vollziehen.

In Folge der an das hohe Justiz-Ministerium gelangten Beschwerden, über die in Galiz'en häufig vorkommenden Verzögerungen bei Zustellung wechselrechtlicher Zahlungsaufträge, und anderer Bescheide in Wechselprozessen, werden sämmtliche, diesem Appellazions-Gerichte unterstehende Gerichte, insbesondere aber die zur unmittelbaren Bewirkung der Zustellungen berufenen Grenzkämmerer, Magistrate, Justizämter und Dominien angewiesen, alle im wechselrechtlichen Verfahren ihnen zukommenden Aufforderungen der betreffenden Gerichte, wegen Zustellung wechselrechtlicher Zahlungsaufträge, wie auch anderer wechselrechtlicher Bescheide und Erläße schleunigst zu vollziehen, die Zustellungsbeweise den ansuchenden Gerichten in der kürzesten Frist einzusenden, oder die allenfälligen nachzuweisenden Anstände denselben sogleich zu eröffnen, indem hiebei vorkommende Verzögerungen oder Umtriebe die strengste Untersuchung und Ahndung zu gewärtigen haben.

Eder m. p.

102.

Erlaß des Landesguberniums vom 26. März 1851,

an sämmtliche Kreisämter und die Provinzial-Staats-Buchhaltung, (unter gleichzeitiger Mittheilung an den Chef der Gubernial-Kommission in Krakau),

wornach die Rechnungen über die Kosten bei Dienstreisen mittelst gedungener Fuhren mit Quittungen, dagegen für den Transport auf Eisenbahnen und Dampfschiffen mit dem jeweiligen Preistarife zu belegen sind.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage hat das hohe Finanz-Ministerium unterm 31. Jäner l. J. Z. 36937 zur Kenntnißnahme und Nachachtung bedeutet, daß es zwar bei der bisherigen Verpflichtung die Rechnungen über vollzogene Dienstreisen bezüglich der für besonders gedungene Fuhren bestrittenen Kosten mit Quittungen zu belegen, auch ferner sein Verbleiben hat; daß dagegen in Ansehung der für den Transport auf Eisenbahnen und Dampfschiffen aufgerechneten Gebühren, die Beibringung der jeweilig in Geltung stehenden Preistarife genügt.

Wornach sich im vorkommenden Falle zu achten sein wird.

Goluchowski m. p.

103.

Cesarski patent z dnia 27. Marca 1850,

(w Dzienniku praw państwa, część XIX. nr. 69, wydana dnia 1. Kwietnia 1851),

którem się znosi rozporządzone dekretem z dnia 27. Sierpnia 1849 ograniczenie dawnego wolnego portu Wenecyi.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

celem ułatwienia handlu i żeglugi królewskiego Naszego miasta Wenecyi, a tem samem podniesienia dobrego mieszkańców jego bytu, tak upadłego w skutek tylu smutnych wydarzeń, na wniosek Naszej Rady ministrów uchwaliliśmy, jak następuje:

1. Znosi się rozporządzone dekretem z dnia 27. Sierpnia 1849 ograniczenie dawnego wolnego portu, a zarazem rozciąga się na całe miasto Wenecyę wyłączenie celne, ograniczone na wyspę San Giorgio Maggiore.

2. Bliższe postanowienia, względem przeprowadzenia tego zezwolenia, będą następnie osobnem rozporządzeniem do powszechnej wiadomości podane.

3. Nasi ministrowie, spraw wewnętrznych, finansów i handlu, otrzymali zlecenie do wykonania patentu niniejszego.

103.

Kaiserliches Patent vom 27. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XIX. Stück, Nro. 69, ausgegeben am 1. April 1851),

wodurch die mit dem Dekrete vom 27. August 1849 verfügte Beschränkung des früher bestandenen Freihafens von Venedig aufgehoben wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenca und Guastalla, von Ausschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara, gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen, Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

haben in der Absicht, Handel und Schiff-Fahrt Unserer königlichen Stadt Venedig zu begünstigen, und den durch beklagenswerthe Ereignisse tief gesunkenen Wohlstand ihrer Bewohner zu heben, über Antrag Unseres Ministerrathes beschlossen wie folgt:

1. Die mit dem Dekrete vom 27. August 1849 verfügte Beschränkung des früher bestandenen Freihafens wird aufgehoben, und der auf die Insel San Giorgio Maggiore beschränkte Zollausschluß auf die ganze Stadt Venedig ausgedehnt.

2. Die näheren Bestimmungen über die Ausführung dieser Bewilligung werden demnächst durch eine besondere Verordnung zur öffentlichen Kenntniß gebracht werden.

3. Unsere Minister des Innern, der Finanzen und des Handels sind mit dem Vollzuge des gegenwärtigen Patentes beauftragt.

Dano w Naszem mieście Wenecyi, dnia 27. miesiąca Marca, w roku 1851, Naszego panowania trzecim.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Csorich. Bruck. Thun. Thinnfeld. K. Krauss. Kulmer.

104.

Uwiadomienie Namiestnika z dnia 27. Marca 1851,

jako wszelkie ograniczenia we względzie uzyskiwanych za złożeniem taksy uwolnień od powinnej osobistej służby wojskowej zupełnie są uchylone.

Według pisma JW. Ministra wojny z dnia 8. b. m. za l. 887. i 1156 K. obecne stosunki są potemu, że można już uchylić wszelkie ograniczenia, które pod innemi okolicznościami we względzie uwolnienia od służby wojskowej za opłatą taksy potrzebnemi się okazywały.

Ustaje zatem ograniczające działanie rozporządzeń, które postanowieniami wysokiego Ministerstwa z dnia 27. Listopada r. z. za l. 25972, i z dnia 19. Stycznia r. b. za l. 294 pod dniem 1. Grudnia 1850 za liczbą 14327 *), i 23. Stycznia 1851 za l. 3030 **) powszechnie były ogłoszone, i wszelkie dotąd pod rozstrzygnienie poddane prośby o uwolnienie od wojska za złożeniem taksy odtąd już podług przepisów rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 23. Grudnia 1849 za l. 26586, punktu 2. ***) załatwiane być powinny.

Napomknąć wszakże potrzeba, że uwolnienie od powinnej osobistej służby wojskowej za opłatą taksy tym, którzy przed rekrutacyją zbiegli, lub ex officio są stawieni, w powszechności udzielone być nie może, i że jedynie dla tych stanowi się wyjątek, którzy dla braku wykazania się, lub dla wyszłego już paszportu, bez innej obciążającej okoliczności, do wojska ex oficio są przystawieni.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 17. Marca r. b. za l. 1361 do publicznej wiadomości podaje się.

Gołuchowski m. p.

---

*) W dzienniku praw kraj. r. 1850, cz. XXVI. nr. 665.

**) W takim dzienniku z r. 1851, cz. IV. nr. 28, str. 90.

***) W dzienniku praw państwa z r. 1850, cz. IV. nr. 5, str. 67.

Gegeben in Unserer Stadt Venedig den 27. des Monates März im Jahre 1851, Unserer Reiche im Dritten.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. F. Krauß. Bach. Csorich. Bruck. Thun. Thinnfeld. K. Krauß. Kulmer.

104.

Kundmachung des Statthalters vom 27. März 1851,

wegen gänzlicher Auflassung der Beschränkungen bezüglich der durch den Erlag der Taxe, zu erlangenden Befreiung von der persönlichen Militärpflicht.

Nach einer Eröffnung des Herrn Kriegs-Ministers vom 8. l. M. Z. 887 und 1156 K. gestatten die gegenwärtigen Verhältnisse nunmehr die gänzliche Auflassung jener Beschränkungen, welche unter anderen Umständen in Beziehung auf die Militärbefreiung gegen Erlag der Taxe als nothwendig erschienen.

Es sind daher die mit den unterm 1. Dezember 1850 Z. 14327 *) und 23. Jäner 1851 Z. 3030 **) kundgemachten hohen Ministerial-Erläßen vom 27. November v. J. Z. 25972 und vom 19. Jäner l. J. Z. 294 bekannt gegebenen beschränkenden Anordnungen außer Wirksamkeit gesetzt, und alle bis jetzt eingelangten zur Entschädigung vorliegenden Gesuche, in welchen die Militär-Befreiung gegen Erlag der Taxe angesucht wird, sind sofort nach den dießfälligen Bestimmungen des Ministerial-Erlaßes vom 23. Dezember 1849 Z. 26586, Punkt 2 ***) zu behandeln.

Es muß jedoch erinnert werden, daß die Bewilligung, durch den Erlag der Taxe von der persönlichen Leistung der Militärpflicht enthoben zu werden, den Rekrutirungsflüchtlingen und den von Amtswegen Gestellten im Allgemeinen nicht ertheilt werden kann; eine Ausnahme wird nur bei den wegen des Mangels eines Ausweises oder wegen bereits erloschenen Passes, ohne daß ihnen sonst ein beschwerender Umstand zur Last fällt, ex officio zum Militär Abgestellten gemacht.

Welches in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 17. März l. J. Z. 1361 zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m. p.

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXVI. Stück, Nro. 665.

**) Desgleichen in jenem vom Jahre 1851, IV. Stück, Nro. 28, Seite 90.

***) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, IV. Stück, Nro. 5, Seite 67.

105.

Uwiadomienie Prezydyjum krajowego z dnia 28. Marca 1851,

którem obwieszczono organizacyję okręgów dyrekcyj pocztowych dla kraju koronnego Galicyi w Krakowie i we Lwowie, tudzież dla kraju koronnego Bukowiny w Czerniowcach.

W skutek organizacyi władz pocztowych we wszystkich krajach koronnych Monarchii, z najwyższego postanowienia z dnia 21. Września 1850 wykonanej, ustanowiono właściwe dyrekcyje poczt dla kraju koronnego Galicyi w Krakowie i we Lwowie, a dla kraju koronnego Bukowiny w Czerniowcach.

Okręg dyrekcyi pocztowej we Lwowie, obejmuje obwody rządowe Lwowski i Stanisławowski, okręg dyrekcyi pocztowej w Krakowie, obwód rządowy Krakowski, a okręg dyrekcyi pocztowej w Czerniowcach kraj koronny Bukowiński.

Załączony spis wykazuje, które poszczególne urzędy i władze pocztowe należą z osobna do każdej dyrekcyi, których działalność od dnia 1. Kwietnia 1851 zaczyna się.

Co w skutek oznajmienia c. k. Głównej Dyrekcyi komunikacyi z dnia 4. Marca 1851, za l. 2118 P. do powszechnej podaje się wiadomości.

Gołuchowski m. p.

105.

Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 28. März 1851,

womit die Organisirung der Postdirekzions-Bezirke für das Kronland Galizien in Krakau und Lemberg, dann für das Kronland Bukowina in Czernowitz bekannt gemacht wird.

In Folge der mit Allerhöchster Entschließung vom 21. September 1850 erfolgten Organisirung der Postbehörden in allen Kronländern der Monarchie sind für das Kronland Galizien in Krakau und Lemberg, dann für das Kronland Bukowina in Czernowitz eigene Postdirekzionen aufgestellt worden.

Der Postdirekzionsbezirk von Lemberg umfaßt die Regierungsbezirke von Lemberg und Stanislau, der Postdirekzionsbezirk von Krakau den Krakauer Regierungsbezirk, und der Postdirekzionsbezirk von Czernowitz das Kronland Bukowina.

Das beigefügte Verzeichniß enthält die Zuweisung der einzelnen Postämter und sonstigen Postanstalten zu den einzelnen Direkzionen, deren Wirksamkeit am 1. April 1851 beginnt.

Dieß wird zu Folge Eröffnung der k. k. General-Direkzion für Komunikazionen vom 4. März 1851 Z. 2118 P. zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Goluchowski m. p.

Aneks do liczby 105.

Spis I.

c. k. władz pocztowych, należących do okręgu Lwowskiej dyrekcyi poczt.

C. k. Urzędy i stacyje pocztowe.

1	Bartatów	22	Kołomyja	43	Radymno
2	Bełzec	23	Kopyczyńce	44	Rawa
3	Bohorodczany	24	Kozowa	45	Rudki
4	Bolechów	25	Łaczyn	46	Sądowa Wisznia
5	Brody	26	Lwów	47	Sambor
6	Bronica	27	Lisko	48	Sanok
7	Brzeżany	28	Lubieńce	49	Sieniawa
8	Buczacz	29	Mikołajów	50	Skole
9	Chyrów	30	Mikulińce	51	Sniatyn
10	Czechynie	31	Manasterzyska	52	Smolnica
11	Czortków	32	Mościska	53	Stanisławów
12	Derewacz	33	Nadworna	54	Stryi
13	Dolina	34	Narajów	55	Tarnopol
14	Drohobycz	35	Nizankowice	56	Tłuste
15	Dubiecko	36	Nizniów	57	Trembowla
16	Gaje	37	Olszanica	58	Ustrzyki
17	Gródek	38	Podhajce	59	Zabłotów
18	Jarosław	39	Podhajczyki	60	Zaleszczyki
19	Jezierna	40	Podhorce	61	Zborów
20	Kałusz	41	Przemyśl	62	Złoczów
21	Klimiec	42	Przemyślany	63	Żołkiew

C. k. ekspedycyje pocztowe.

1	Baligród	15	Halicz	29	Rozdół
2	Bełz	16	Horodenka	30	Rożniatów
3	Bircza	17	Husiatyn	31	Skała
4	Boberka	18	Jaworów	32	Skałat
5	Bursztyn	19	Komarno	33	Sokal
6	Busk	20	Kossów	34	Szczerzec
7	Chodorów	21	Krzywcze	35	Turka
8	Chorostków	22	Kuty	36	Tyśmienica
9	Dobromil	23	Lubaczów	37	Załośce
10	Dynów	24	Lubień	38	Zbaraż
11	Gliniany	25	Oleszyce	39	Żurawno
12	Wielkie Mosty	26	Otynia	40	Żydaczów
13	Grzymałów	27	Radziechów		
14	Gwoździec	28	Rohatyn		

C. k. stacye pocztowe.

1	Majdan	2	Wolica		

Beilage zu Nro. 105.

I. Verzeichniß

der zu dem Postdirekzions-Bezirke von Lemberg gehörigen k. k. Postanstalten.

k. k. Postämter und Poststazionen.

1	Bartatow	22	Kolomea	43	Radymno
2	Belzec	23	Kopeczyńce	44	Rawa
3	Bohorodczan	24	Koziowa	45	Rudki
4	Bolechow	25	Lanczyn	46	Sądowa Wiśnia
5	Brody	26	Lemberg	47	Sambor
6	Bronica	27	Lisko	48	Sanok
7	Brzeżan	28	Lubieńce	49	Sieniawa
8	Buczacz	29	Mikołajów	50	Skole
9	Chyrów	30	Mikulince	51	Sniatyn
10	Czechynie	31	Manasterzyska	52	Smolnica
11	Czortkow	32	Moszziska	53	Stanislau
12	Derewacz	33	Nadworna	54	Stryi
13	Dolina	34	Narajow	55	Tarnopol
14	Drohobycz	35	Niżankowice	56	Tłuste
15	Dubiecko	36	Niżniow	57	Trembowla
16	Gaja	37	Olszanica	58	Ustrzyki
17	Grodek	38	Podhayce	59	Zabłatow
18	Jaroslau	39	Podhayczyki	60	Zaleszczyki
19	Jezierna	40	Podhorce	61	Zborow
20	Kałusch	41	Przemysl	62	Złoczow
21	Klimiec	42	Przemyslany	63	Zolkiew

k. k. Post-Expedizionen.

1	Baligrod	15	Halicz	29	Rozdoł
2	Bełz	16	Horodenka	30	Rożniatow
3	Bircza	17	Hussiatyn	31	Skała
4	Boberka	18	Jaworow	32	Skałat
5	Burstyn	19	Komarno	33	Sokal
6	Busk	20	Kossow	34	Szczerzec
7	Chodorow	21	Krzywcze	35	Turka
8	Chorostkow	22	Kutty	36	Tysmienice
9	Dobromil	23	Lubaczow	37	Zalosce
10	Dynow	24	Lubień	38	Zbaraż
11	Gliniany	25	Oleszyce	39	Żurawno
12	Großmosty	26	Ottynia	40	Żydaczow
13	Grzymałow	27	Radziechow		
14	Gwoździec	28	Rohatyn		

k. k. Post-Stazionen.

1	Maydan	2	Wolica

Spis II.

c. k. zakładów pocztowych, należących do okręgu dyrekcyi poczt krakowskiej.

C. k. Urzędy i stacyje pocztowe.

1	Bochnia	13	Kęty	25	Rymanów
2	Brzesko	14	Kraków	26	Sącz
3	Brzostek	15	Krosno	27	Żywiec
4	Dembica	16	Łańcut	28	Sucha
5	Dukla	17	Limanowa	29	Sędziszów
6	Gdów	18	Mogilany	30	Tarnów
7	Gorlice	19	Mszana Dolna	31	Wadowice
8	Grybów	20	Myślenice	32	Wieliczka
9	Jasienica	21	Pilzno	33	Wojnicz
10	Jasło	22	Przeworsk	34	Zmigród
11	Jordanów	23	Rzegocin		
12	Izdebnik	24	Rzeszów		

C. k. ekspedycje pocztowe.

1	Andrychow	8	Krzeszowice	15	Oświęcim
2	Barycz	9	Leżajsk	16	Piwniczna
3	Biała	10	Lipowice	17	Podgórze
4	Brzozow	11	Mielec	18	Radomyśl
5	Chrzanów	12	Nowytarg	19	Szczakowa
6	Dzików	13	Miepołomice	20	Wiśnicz
7	Kalwaryja	14	Nisko	21	Zator

Spis III.

c. k. władz pocztowych, należących do okręgu Czerniowieckiej dyrekcyi poczt.

C. k. urzędy i stacyje pocztowe.

1	Bojan	6	Kotzman	11	Tereszeny
2	Czerniowce	7	Mazanajestie	12	Waleputna
3	Graniczestie	8	Pojana Stampi	13	Wamma
4	Góra humora	9	Seret	14	Watra Dorna
5	Kimpolung	10	Suczawa		

C. k. ekspedycyje pocztowe.

1	Radowce	3	Starożyniec	5	Wiżnitz
2	Solka	4	Synowce	6	Sadagóra

C. k. ekspedycyje pocztowe w księstwie Mołdawskiem.

1	Botuszany	2	Jassy

C. k. stacyje pocztowe.

1	Luczan

II. Verzeichniß

der zu dem Postdirekzions-Bezirke in Krakau gehörigen k. k. Postanstalten.

k. k. Postämter und Poststazionen.

1	Bochnia	13	Kenty	25	Rymanow
2	Brzesko	14	Krakau	26	Sandec
3	Brzostek	15	Krosno	27	Saybusch
4	Dembica	16	Łanzut	28	Sucha
5	Dukla	17	Limanow	29	Sendzißow
6	Gdow	18	Mogilany	30	Tarnow
7	Gorlice	19	Mßzana dolna	31	Wadowice
8	Grybow	20	Myslenice	32	Wieliczka
9	Jasienica	21	Pilzno	33	Wojnicz
10	Jasło	22	Przeworsk	34	Zmigrod
11	Jordanow	23	Rzegozin		
12	Izdebnik	24	Rzeßzow		

k. k. Post-Expedizionen.

1	Andrychau	8	Krzeßowice	15	Oświecim
2	Barycz	9	Lezaysk	16	Piwniczna
3	Biala	10	Lipowice	17	Podgórze
4	Brzozow	11	Mielec	18	Radomyśl
5	Chrzanow	12	Neumarkt	19	Szczakowa
6	Dzikow	13	Niepołomice	20	Wißnicz
7	Kalwaria	14	Nisko	21	Zator

III. Verzeichniß

der zu dem Postdirekzions-Bezirke in Czernowitz gehörigen k. k. Postanstalten.

k. k. Postämter und Poststazionen.

1	Bojan	6	Kotzmann	11	Tereschény
2	Czernowitz	7	Mazanajestie	12	Waleputna
3	Graniczestie	8	Pojana Stampi	13	Wamma
4	Góra humora	9	Sereth	14	Watra Dorna
5	Kimpolung	10	Suczawa		

k. k. Post-Expedizionen.

1	Radautz	3	Storozynetz	5	Wiżnitz
2	Solka	4	Synoutz	6	Sadagóra

k. k. Post-Expedizionen im Fürstenthume Moldau.

1	Botuschany	2	Jassy		

k. k. Post-Stazion.

1	Luczan				

106.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 29. Marca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, magistratu lwowskiego i starostwa grodzkiego (za równoczesnem zawiadomieniem JJWW. Arcybiskupów i Biskupów wszech obrządków tudzież Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie),

z oznaczeniem sześciu najuroczystszych świat, w których tytoniu i tabaki przedawać nie wolno.

Podług oznajmienia od krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. b. m. za l. 9210, rozporządziło wysokie Ministerstwo skarbu pod dniem 13. Lutego r. b. za l. 3691/306 zgodnie z wysokiem Ministerstwem spraw wewnętrznych, że za najuroczystsze święta w tym kraju, podczas których zakazuje się sprzedawać tytoń i tabakę, uważać należy sześć następujących, to jest: Dzień Bożego Narodzenia, Niedzielę Wielkanocną, i Zielonych Swiątek, Boże Ciało, Zwiastowanie i Narodzenie Najświętszej Panny; w obrządku zaś greckim unickim i nieunickim, zamiast Bożego Ciała Objawienie Pańskie.

Co urzędowi N. N. dla zawiadomienia władz sobie podległych, oznajmia się odnośnie do okolnika z dnia 4. Lipca 1849 za l. 37214. *)

Gołuchowski m. p.

107.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 4. Kwietnia 1851,

wydane 1) do naczelników wszystkich obwodów, 2) tudzież do naczelnika komisyi gubernialnej w Krakowie,

aby najniższe władze polityczne podawały peryjodycznie sprawozdania o stanie urodzajów przed żniwem i wypadłościach żniwa.

W aneksie posełam ..... WMPanu rozporządzenie wysokiego Ministerstwa krajowego rolnictwa i górnictwa, wydanego do władz politycznych w całym obrębie monarchii względem podawania peryjodycznego sprawozdania o stanie urodzajów, i wypadłościach żniwa, podług którego te sprawozdania na przyszłość bezpośrednio wysokiemu Ministerstwu rolnictwa i górnictwa przekładane być mają.

Dopóki starostwa powiatowe w życie nie wejdą, wykazy te układać mają teraźniejsze organa polityczne pierwszej instancyi:

---

*) Okólnik ten w skutek rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 9. Czerwca 1849 ogłoszono w tomie uzupełniającym Dziennik praw państwa pod nrem. 275.

106.

Erlaß des Landesguberniums vom 29. März 1851,

an sämmtliche Kreisämter, den Lemberger Magistrat und die Stadthauptmannschaft, (unter gleichzeitiger Eröffnung an die Herren Erzbischöfe und Bischöfe aller Ritus, und den Chef der Gubernial-Kommission zu Krakau),

womit die sechs größten Feiertage, an welchen der Verschleiß des Tabaks nicht stattfinden darf, bestimmt werden.

Laut Eröffnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. l. Monats Z. 9210, hat das hohe Finanz-Ministerium am 13. Februar l. J. Z. 3691/306 im Einverständniße mit dem hohen Ministerium des Innern verordnet, daß hierlands als die sechs größten Feiertage, an welchen der Verschleiß des Tabaks nicht stattfinden darf, der Weihnachtstag, der Oster- und Pfingstsonntag, der Frohnleichnahmstag, dann Maria-Verkündigung und Maria-Geburt; für den griechisch-unirten und nicht unirten Ritus aber statt des Frohnleichnamstags die Erscheinung des Herrn anzusehen sind.

Wovon das (der) (die) rc. rc. mit Bezug auf das Zirkular vom 4. Juli 1849 Zahl 37214 *)

Beisatz für die Kreisämter,

zur weiteren Verständigung der Unterbehörden

für alle,

in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

107.

Erlaß des Statthalters vom 4. April 1851,

1. an sämmtliche Kreisvorsteher und 2. an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau,

wegen Erstattung periodischer Berichte über den Stand der Feldfrüchte vor der Ernte und die Ernteresultate durch die untersten politischen Behörden

Euere . . . erhalten anliegend eine an die politischen Behörden im ganzen Umfange der Monarchie gerichtete Verordnung des hohen Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen wegen Erstattung periodischer Berichte über den Stand der Feldfrüchte und die Ernteresultate, wornach diese Berichte künftighin unmittelbar an das hohe Ministerium für Landeskultur und Bergwesen zu leiten sein werden.

So lange die Bezirks-Hauptmannschaften nicht ins Leben getreten sind, werden diese Nachweisungen von den gegenwärtigen politischen Organen erster Instanz:

---

*) Dieses Zirkular erfolgte über den Finanz-Ministerial-Erlaß vom 9. Juni 1849 im Ergänzungsbande des Reichs-Gesetzblattes unter Nro. 275.

Do 1) a więc mandataryjusze, magistraty miejskie i urzędy komornicze;

Do 2) t. j. komisaryjaty dystryktowe;

Do 1 i 2) przeto chciej ...... WWPan na te organa mojem imieniem włożyć jak najsciślejszy obowiązek, by rzeczone wykazy punktualnie dosełały.

Do 1) Mandataryjusze załatwiający sprawy polityczne dla więcej dominijów, nie potrzebują co do wszystkich gromad swoich dominijów, jak tylko jedno ułożyć sprawozdanie.

Do 1 i 2) Co do obowiązku podawania przepisanych dotąd wykazów spodziewanych wypadłości i rezultatów żniwa do Prezydyjum krajowego a następnie do Namiestnika, żadna przez to nie czyni się odmiana.

Gołuchowski m. p.

Aneks do l. 107.

Rozporządzenie Ministerstwa krajowego rolnictwa i górnictwa z dnia 24. Marca 1851,

obowiązujące dla najniższych władz politycznych w całej Monarchii.

Załączona tablica zawiéra wzór sprawozdania, które najniższe władze polityczne każdego roku trzy razy, to jest raz o stanie ziemiopłodów przed żniwami, a dwa razy o wypadłościach żniwa, bezpośrednio c. k. Ministerstwu rolnictwa i górnictwa przedkładać powinny.

Jak to ze wzoru jest widoczną, kolumna 1sza tablicy od 1. do 9. poszczególnia ziemiopłody, o których stanie lub wypadłości zbiorów wiadomość jest wymagana.

Kolumny 2. 3. i 4. zawierają wiadomość, w wielu gromadach właściwego okręgu urzędu politycznego, stan lub żniwo ziemiopłodów w 1szej kolumnie wymienionych za „dobre, średnie, lub złe" uznać należy.

Na przełożonego najniższej władzy politycznej zdaje się to, czy uzna za rzecz stosowniejszą potrzebnych do sprawozdania wiadomości zasięgnąć od starszyzny gromadzkiej, czy też od innych z gospodarstwem obeznanych ludzi.

Aby N. Panu przełożyć można w należytym czasie ogólny przegląd tych sprawozdań i ogłosić go powszechnie przez gazetę wiedeńską, przeznacza się:

1) na przesłanie tu sprawozdanie o stanie ziemiopłodów pod 1. do 6. wymienionych, ostatnie pięć dni miesiąca Maja;

2) na przesłanie sprawozdań o wypadłościach żniwa ziemiopłodów pod 1. do 6. wymienionych, ostatnie pięć dni miesiąca Września; i

Für 1) somit von den Mandatariaten, Magistraten und Stadtkämmereien:

Für 2) nämlich von den Distrikts-Kommissariaten;

Für 1, 2) zu liefern sein, daher ich Euere . . . ersuche diesen Organen die pünktliche Einsendung in meinem Namen zur strengsten Pflicht zu machen.

Für 1) Die Mandatare, welche die politischen Geschäfte für mehrere Dominien versehen, brauchen für sämmtliche Gemeinden aller Dominien nur einen Bericht zu erstatten.

Für 1, 2) An der Verpflichtung zur bisher vorgeschrieben gewesenen Nachweisung über den muthmaßlichen Ausschlag und das Resultat der Ernte an das Landes-Präsidium und künftighin an die Statthalterei wird hiedurch nichts geändert.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 107.

Verordnung des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 24. März 1851,

giltig für die untersten politischen Behörden im ganzen Umfange der Monarchie.

Die beiliegende Tabelle enthält das Formular eines Berichtes, welchen die untersten politischen Behörden jährlich dreimal, und zwar einmal über den Stand der Feldfrüchte vor der Ernte und zwei Mal über das Ernteresultat, unmittelbar an das k. k. Ministerium für Landeskultur und Bergwesen zu erstatten haben werden.

Wie aus dem Formulare zu entnehmen, bezeichnet die erste Kolumne der Tabelle von 1—9 diejenigen Feldfrüchte, über deren Stand oder Ernteresultat die Auskunft verlangt wird.

Die Kolumnen 2, 3 und 4 enthalten die Angabe, in wie viel Gemeinden des betreffenden politischen Amtsbezirkes, der Stand oder die Ernte der in der ersten Kolumne benannten Feldfrüchte, als: „gut, mittelmäßig, schlecht" anzunehmen ist.

Es bleibt dem Ermessen des Vorstandes der untersten politischen Behörde überlassen, ob er die zum Berichte nothwendigen Auskünfte durch die Gemeinde-Vorstände oder andere Fachverständige einzusammeln, für zweckmäßiger erachtet.

Behufs einer zeitgemäßen Vorlage der Hauptübersicht der Berichte allerhöchsten Orts, und Veröffentlichung derselben durch die Wiener Zeitung, werden

1. rücksichtlich der Berichte über den Stand der unter 1 bis 6 benannten Feldfrüchte, die letzten fünf Tage des Monats Mai;

2. rücksichtlich der Berichte über die Ernteresultate der unter 1 bis 6 benannten Feldfrüchte, die letzten fünf Tage des Monates September und

3) co do wypadłości zbioru ziemiopłodów pod 7. do 9. wymienionych ostatnie dni pięć miesiąca Października.

W krajach, gdzie kukurudza i tatarka (hreczka) nie stanowią główniejszej części zbiorów polnych, wiadomości o tychże nie są potrzebne.

Te sprawozdania przesełać należy wprost do Ministerstwa rolnictwa i górnictwa, na których adresie wyrazić należy:

1) raportującą najniższą władzę polityczną i miejsca jej urzędowania;

2) bezpośrednio przełożoną władzę polityczną i miejsca jej urzędowania;

3) kraj koronny;

4) przedmiot sprawozdania i

5) dzień podania tegoż na pocztę.

Wzór

N. (Nazwa raportującej najniższej władzy politycznej, miejsce jej urzędowania i liczba gromad tejże podległych).

N. (Nazwa bezpośrednio przełożonej władzy politycznej i miejsce jej urzędowania).

N. (Nazwa kraju koronnego).

Raport

o stanie urodzaju następujących ziemiopłodów i t. d.

albo: o wypadłości zbioru następujących ziemiopłodów i t. d.

Ziemiopłody:	Liczba gromad mających urodzaj albo zbiór		
	dobry	średni	zły
1. Pszenica .... 2. Żyto .... 3. Jęczmień .... 4. Owies .... 5. Koniczyska .... 6. Łąki			
7. Ziemiaki .... 8. Kukurudza .... 9. Tatarka (hreczka)			
		Podpis: N. N.	
Kolumna 1.	2.	3.	4.

3. rücksichtlich der Ernteresultate der unter 7 bis 9 benannten Feldfrüchte die letzten fünf Tage des Monats Oktober zur hierortigen Einsendung bestimmt.

In jenen Ländern, wo Mais und Buchweizen nicht einen wesentlichen Theil der Ackerprodukte ausmachen, sind die Angaben darüber nicht notwendig.

Die Berichte sind unmittelbar an das Ministerium für Landeskultur und Bergwesen zu senden, und ist auf der Adresse selbst anzugeben:

1. Die berichtende unterste politische Behörde und ihr Amtsort;
2. Die nächst vorgesetzte politische Behörde und ihr Amtsort;
3. Das Kronland;
4. Der Gegenstand des Berichtes, und
5. Der Tag, an welchem der Bericht zur Post gebracht wurde.

Formular

N. (Benennung der berichtenden untersten politischen Behörde, ihres Amtsortes, und der Anzahl der hiezu gehörigen Gemeinden).

N. (Benennung der nächst vorgesetzten politischen Behörde und ihres Amtsortes).

N. (Benennung des Kronlandes).

Bericht

über den Vegetazionsstand der nachfolgenden Feldfrüchte 2c.
oder: über das Ernteresultat der nachfolgenden Feldfrüchte 2c.

Kulturspflanzen	Anzahl der Gemeinden mit		
	gut	mittelmäßig	schlecht
1. Weizen 2. Korn 3. Gerste 4. Hafer 5. Kleefelder 6. Wiesen			
7. Kartoffeln 8. Mais 9. Buchweizen			
		Unterschrift: N. N	
Kolumne 1.	2.	3.	4.

108.

Uwiadomienie Trybunału apelacyjnego z dnia 9. Kwietnia 1851,

z zaleceniem do sądów, aby układając edykta umieszczane w gazecie wiedeńskiej, wystrzegały się wszelkiej rozwlekłości i ogólnie, aby jeden edykt nie więcej jak 20 wierszy drukowych wynosił.

Już rozporządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości pod dniem 22. Października 1850 za l. 14378 i 14407, (Dzień. praw kraj. cz. XXII. nr. 612.) wydanem, którem na zasadzie kontraktu ze spadkobiercami Ghelenowemi stałe opłaty insercyjne i oprócz tego przepisane należytości od umieszczania pism sądowych w sprawach stron w gazecie wiedeńskiej obwieszczone zostały, zalecono zadawać sobie starania, aby edykta, do umieszczenia ich w rzeczonej gazecie przeznaczone, ile można były najkrótsze.

Gdy doświadczenie przekonywa, że temu zaleceniu, mianowicie przy powoławczych edyktach zbiorowych w różnych miejscach nie dzieje się zadosyć, ile że takowe edykta umieszczaniem w nich cytacyj w rozlicznych sporach częstokroć nabywają rozciągłości, powoduje niesłusznie uszczerbek dla dzierżawców gazety, przeto Ministerstwo sprawiedliwości, wezwane od c. k. Ministerstwa skarbu spowodowanem zostało, zawezwać Trybunał apelacyjny, iżby tenże zarządził, ażeby takiej nienależytej rozwlekłości obwieszczeń, umieszczanych w jednym edykcie w sprawie stron przy tém interesowanych, ile możności unikano, i ażeby w ogólności 20 wierszy drukowych podług prawdopodobnej rachuby za miarę długości jednego edyktu uważano.

Wreszcie co do trwających zobowiązań dzierżawców gazety wiedeńskiej pozostać ma przy postanowieniach obwieszczonych.

To rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości oznajmione pismem z dnia 12. Marca 1851 l. 2197 obwieszcza się sądom podwładnym dla zachowania się według tegoż.

Eder m. p.

108.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 9. April 1851,

womit die Gerichte angewiesen werden, bei Abfassung ihrer in die Wiener Zeitung einzuschaltenden Edikte jede Weitläufigkeit zu vermeiden und im Allgemeinen die Länge von 20 Druckzeilen als Maß für Ein Edikt zu beobachten.

Schon mit dem Erlaße des hohen Justiz-Ministeriums vom 22. Oktober 1850 Z. 14378 und 14407 (Landes-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nro. 612), womit die in Folge des bestehenden Kontraktverhältnißes mit den Ghelen'schen Erben für gerichtliche Einschaltungen in Parteiangelegenheit in die Wiener Zeitung zu entrichtenden fixen Inserzionsgebühren, so wie die nebstbei zu entrichtenden gesetzlichen Einrückungsgebühren bekannt gegeben wurden, ist bereits die Verfügung getroffen worden, dahin zu wirken, daß sich bei Abfassung der in die genannte Zeitung einzuschaltenden Edikte der thunlichsten Kürze befleißigt werde.

Da die Erfahrung zeigt, daß dieser Weisung namentlich bei Erlassung kumulirter Aufforderungs-Edikte an verschiedenen Orten nicht nachgekommen wird, indem solche Edikte durch Aufnahme von Zitazionen in verschiedenen Rechtssachen häufig zu einer für die Zeitungspächter unbilligen Länge ausgedehnt werden, so findet das Justiz-Ministerium über Ansuchen des k. k. Finanz-Ministeriums das Apellazions-Gericht aufzufordern, die Veranlassung zu treffen, daß eine solche ungebührliche Ausdehnung derlei im Interesse der dabei betheiligten Parteien in Ein Edikt zusammengefaßter Kundmachungen von Seite der Gerichte möglichst vermieden und im Allgemeinen die Länge von 20 Druckzeilen nach wahrscheinlicher Berechnung als Maß für Ein Edikt beobachtet werde.

Im Uebrigen hat es bei den hinsichtlich der bestehenden Verpflichtungen für die Pächter der Wiener Zeitung bekannt gegebenen Bestimmungen zu verbleiben.

Diese mit Erlaß des hohen Justiz-Ministeriums vom 12. März 1851 Z. 2197 herabgelangte Verfügung wird den unterstehenden Gerichten zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Eder m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XIX.

Wydana i rozesłana dnia 8. Listopada 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. November 1851.

Jahrgang 1851.

109.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 132, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem zniesienia przymusowego frankowania pocztowego między Austryą a Królestwem Polskiem.

Ponieważ w skutek Najwyższego rozkazu Najjaśniejszego Cesarza Rossyi administracya pocztowa w Królestwie Polskiem z dniem 13./1. Stycznia 1851 do ces. departamentu poczt państwa w Petersburgu została przeniesioną, a zarazem temu odpowiednio, między ces.-austryackim a ces.-rosyjskim rządem ugoda stanęła, ażeby postanowienia zawartej między Austryą i Rossyą addycyjonalnej konwencyi pocztowej z d.26./14. Lipca 1849 zastosowanie otrzymały także i na korespondencyją aust.-polską, przeto począwszy od 13./1. Marca 1851, znosi się dotychczasowy przymus frankowania między Austryą a Królestwem Polskiem, zaczem też listy od dnia wspomnionego, wystosowane do królestwa Polskiego, mogą być albo bez wszelkiej opłaty portoryjum podawane, albo w opłaceniu należytości portorycznej, mającej być podzieloną między kasą austryjacką a polską, wynoszącej 20 kr. (20 kopijek w śrebrze) od listu pojedyńczego, $^3/_4$ łóta wiedeńskiego (1 łót rossyjski) ważącego, aż do miejsca przeznaczenia frankowane.

Bliższe dotyczące rozporządzenia, zostaną przez jeneralną dyrekcyję komunikacyi i dyrekcyje pocztowe w krajach koronnych obwieszczone.

Bruck m. p.

110.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 133, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem wolności portoryjum urzędu centralnego do nadzoru wolnej żeglugi na rzece Po ustanowionego.

Ministeryjum handlu widzi się spowodowanem rozporządzić, ażeby ze strony c. k. urzędów pocztowych, za wolne od portoryjum uważane były przesełki urzędowe tak urzędu centralnego we Ferrara, do dozorowania wolnej żeglugi na rzece Po ustanowionego, jako też i urzędów, wzdłuż tej rzeki do pobierania należytości ustanowionych, a to nietylko w korespondencyi wzajemnej, ale i z cesarskiemi władzami i urzędami.

Bruck m. p.

109.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 132, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Aufhebung des Postfrankirungszwanges zwischen Oesterreich und dem Königreiche Polen.

Da zufolge Allerhöchsten Befehles Seiner Majestät des Kaisers von Rußland die Postverwaltung des Königreiches Polen vom 13./1. Jänner 1851 angefangen an das kaiserliche Reichspostdepartement in St. Petersburg übergegangen ist, und in Uebereinstimmung hiermit, zwischen der kaiserlich-österreichischen und kaiserlich-russischen Regierung die Vereinbarung getroffen worden ist, daß die Bestimmungen der zwischen Oesterreich und Rußland abgeschlossenen Addizional-Post-Konvenzion vom 26./14. Juli 1849 auch auf die österreichisch-polnische Korrespondenz Anwendung finden sollen, so wird vom 13./1. März 1851 angefangen der bisherige Frankirungszwang zwischen Oesterreich und dem Königreiche Polen aufgehoben, und können vom genannten Tage an die Briefe nach dem Königreiche Polen entweder ohne alle Portozahlung aufgegeben oder mittelst Entrichtung der zwischen der österreichischen und polnischen Postkasse zu theilenden Portogebühr von 20 kr. (20 Kopeken Silber) für den einfachen $^3/_4$ Wiener Loth (1 Loth Russisch) schweren Brief bis zum Bestimmungsorte frankirt werden.

Die näheren bezüglichen Anordnungen werden von der Generaldirekzion für Kommunikazionen und den Postdirekzionen der Kronländer bekannt gemacht.

Bruck m. p.

110.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 133, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Portofreiheit des Zentralamtes zur Beaufsichtigung der freien Po-Schiffahrt.

Man findet sich zu der Anordnung bestimmt, daß die ämtlichen Sendungen des in Ferrara zur Ueberwachung der freien Schiffahrt auf dem Po eingesetzten Central-Amtes und der längs dieses Flußes zur Gebühren-Einhebung aufgestellten Aemter im Verkehre unter sich und mit den landesfürstlichen Behörden und Aemtern von Seite der k. k. Postämter portofrei behandelt werden.

Bruck m. p.

111.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 3. Marca 1851,

wydane do wszystkich kameralnych Administracyj powiatowych i urzędów wykonawczych,

którem ustanowiono cło pięciu złotych reńskich od setnara cynkweisu.

Na zapytanie, podług której pozycyi taryfy pojawiający się w nowszych czasach w handlu towar „cynkweis," to jest sól cynkowa, składająca się z węglanu niedokwasu cynku z wodanem cynku powinien być oclony, wysokie Ministerstwo skarbu, zniosłszy się z Ministerstwem handlu, postanowiło rozporządzeniem z dnia 25. Stycznia 1851, do l. 2225, że od cynkweisu, podobnie jak od blejwasu podług 126 pozycyi taryfy celnej *) cło w ilości pięciu złotych reńskich od wiedeńskiego cetnara sporco pobierane być ma.

Krajewski w. r.

112.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 3. Marca 1851,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj skarbowych i urzędów wykonawczych,

którém ustanowiono cło wchodowe od cynijanu sody.

Wysokie Ministerstwo skarbu, odpowiadając na uczynione sobie w tej mierze zapytanie, postanowiło rozporządzeniem z dnia 26. Stycznia 1851, że cynijan sody jako sól nie podciągnięta pod osobne cło w obowiązujących przepisach taryfowych, podpada podług pozycyi 14. szczegółowej taryfy z dnia 4. Czerwca 1844 **) cłu wchodowemu 10 zr. (dziesięciu złotych reńskich) od cetnara sporko, gdyż według wstępu do wzmiankowanej taryfy szczegółowej pozycyja 423 taryfy celnej z dnia 1. Listopada 1838 ***) jest zniesiona, a zatem zniesione jest także postanowienie, mocą którego oprócz saletranu sody, osobno taryfowanego, wszystkie inne rodzaje sody pod pozycyję 549 (soda t. j. węglan sody) były podciągnięte

Krajewski w. r.

---

*) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1839 Części I. l. 18. str. 42.

**) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1844 Części I. l. 98. str. 266.

***) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1839 Części I. l. 18. str. 42.

111.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 3. März 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübende Aemter,

womit die Verzollung für Zinkweiß (Zinksalz) mit Fünf Gulden vom Zentner festgesetzt wird.

Das hohe Finanz-Ministerium hat zufolge Erlaßes vom 25. Jänner 1851 Z. 2225 über die vorgekommene Anfrage, nach welcher Tarifpost der in neuerer Zeit im Handel vorkommende Artikel „Zinkweiß" ein aus kohlensaurem Zinkoxyd und Zinkoxydhydrat bestehendes Zinksalz zu verzollen sei, im Einvernehmen mit dem Handelsministerium angeordnet, daß Zinkweiß, so wie Bleiweiß nach Post 126 des Zolltarifes *) mit Fünf Gulden vom Wiener Zentner Sporko in die Verzollung zu nehmen sei.

Krajewski m. p.

112.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 3. März 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübende Aemter.

die Einhebung des Eingangs-Zolles für zinnsauren Natron betreffend.

Das hohe Finanz-Ministerium hat über eine Anfrage mit dem Erlaße vom 26. Jänner 1851 Z. 38981 entschieden, daß zinnsaures Natron als ein in den in Wirksamkeit stehenden Tarifs-Vorschriften nicht einem besonderen Tariffsatze zugewiesenes Salz, nach der Post Nr. 14 des Spezial-Tarifes vom 4. Juni 1844 **) dem Eingangs-Zolle von 10 fl. (Zehn Gulden) vom Zentner Sporko unterliegt, da nach der Vorerinnerung zu dem erwähnten Spezial-Tarife die Post Nr. 423 des Zoll-Tarifes vom 1. November 1838 ***), somit auch die Bestimmung aufgehoben ist, wornach außer dem besonders tarifirten salpetersaurem Natron (Chili-Salpeter), alle übrigen Natron-Gattungen der Tarifpost 549 (Soda d. h. kohlensaures Natron) zugewiesen waren.

Krajewski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839, I. Abtheilung. Nr. 18. Seite 42.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1844, I. Abtheilung, Nr. 98, Seite 266.

***) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839, I. Abtheilung, Nr. 18, Seite 42

113.

Uwiadomienie Rządu krajowego z dnia 4. Marca 1851 (*),

o uchyleniu uwzględnienia w opłacie myta, przyznanego podwodom chłopskim z Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

Odnośnie do okólnika z dnia 30. Września 1850 za l. 47261 **), podług którego dobrodziejstwo dekretem kamery nadwornej z dnia 7. Sierpnia 1830 za l. 28834/1848 ***) podwodom chłopskim w Galicyi przyznane, jako na wszystkich stacyjach myta drogowego i mostowego, i na przewozach tylko połowę taryfowej należytości od tych podwód płacić mają, z dniem pierwszym Listopada roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego trzeciego ustaje, w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 30. Stycznia 1851 za l. 2846/141 czyni się niniejszem wiadomo, iż to uchylenie zastosowane być ma także co do dobrodziejstwa podwodom chłopskim w Wielkiem Księstwie Krakowskiem okólnikiem z dnia 2. Października 1847 za l. 68160 ****) w opłacie myta przyznanego.

Gołuchowski m. p.

114.

Odezwa Rządu krajowego z dnia 10. Marca 1851,

do Wydziału stanowego,

o najwyższem postanowieniu Jego c. k. Mości, jako wychowańcy Akademij wojskowych na funduszu skarbowym tamże umieszczeni, wyjąwszy przypadki udowodnionej fizycznej niezdolności, przed ukończeniem całego kursu naukowego, rodzicom lub opiekunom swoim pod żadnym warunkiem powróceni być nie mogą, tudzież że ci z tej przyczyny odtąd co do każdego nowo - wstępującego wychowańca w tym względzie rewers wystawić powinni.

Najjaśniejszy Pan raczył pod dniem 7. Grudnia 1850 postanowić, jako wychowańcy akademij wojskowych, na funduszu skarbowym umieszczeni, wyjąwszy przypadki udowodnionej fizycznej niezdolności, rodzicom przed ukończeniem całego kursu naukowego, pod żadnym warunkiem na powrót oddani być nie mogą, i że rodzice, lub dotycząca opieka sierót odtąd co do każdego nowo wstępującego wychowańca złożyć mają rewers, jako z takiem żądaniem nigdy się nie odezwą.

Stosownie do tego najwyższego postanowienia do próśb wnoszonych o bezpłatne posady skarbowe w c. k. akademii inżynijerów, i w akademii wojskowej wiedeńsko-neusztadzkiej na przyszłość dołączone być mają rewersa następującej osnowy:

---

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 16. Lutego 1851, za l. 7096 zawiadomiono o tem wszystkie powiatowe Administracyje skarbowe.

**) W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, nr. XIX, str. 553.

***) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1830, nr. 162 str. 362.

****) Podobnie w Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1847 pod l. 152

113.

Kundmachung des Landesguberniums vom 4. März 1851 *),

über die Aufhebung der den Bauernfuhren aus dem Großherzogthume Krakau zugestandenen Mauthbegünstigung.

Mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 30. September 1850 Z. 47261 **), laut welchem die den Bauernfuhren in Galizien mit dem Hofkammerdekrete vom 7. August 1830 Z. 28834/1848 ***) zugestandene Begünstigung, daß für sie bei sämmtlichen hierländigen Weg- und Brückenmauthstazionen und Ueberfuhren nur die Hälfte der tarifmäßigen Gebühr entrichtet werden darf, mit 1. November des Jahres Eintausend Achthundert Drei und Fünfzig aufzuhören hat, wird hiemit bekannt gemacht, daß diese Aufhebung zu Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 30. Jänner 1851 Z. 2846/141 auch für die Bauernfuhren aus dem Großherzogthume Krakau rücksichtlich der denselben laut Kreisschreibens vom 2. Oktober 1847 Z. 68160 ****) zugestandenen Mauthbegünstigung zu gelten hat.

Goluchowski m. p.

114.

Eröffnung des Landesguberniums vom 10. März 1851,

an den landständischen Ausschuß,

mit der Allerhöchsten Bestimmung Seiner Majestät, wornach Aerarial-Zöglinge der Militär-Akademien, erwiesene phisische Untauglichkeit abgerechnet, vor Beendigung des ganzen Lehrkurses ihren Eltern oder Vormundschaften unter keiner Bedingung zurückgegeben werden dürfen, daher letztere von nun an für jeden neu eintretenden Zögling den Revers hierüber einzulegen haben.

Seine Majestät haben unter 7. Dezember 1850 zu bestimmen geruhet, daß Aerarial-Zöglinge der Militär-Akademie, erwiesene phisische Untauglichkeit abgerechnet, vor der Beendigung des ganzen Lehrkurses ihren Eltern unter keiner Bedingung zurückgegeben werden dürfen, und daß letztere, oder bei Waisen die betreffende Vormundschaft von nun an für jeden neu eintretenden Zögling den Revers einzulegen haben, daß sie ein solches Verlangen nie stellen werden.

Hiernach müssen künftig die Eingaben um ärarische Freipläze in der k. k. Ingenieur-Akademie und in der Wiener-Neustädter Militär-Akademie mit folgendem Reverse begleitet sein.

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 16. Februar 1851 Z. 7096 sind davon auch sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1850, XIX. Stück, Nr. 553.

***) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1830, Nr. 162, Seite 362.

****) Desgleichen in jener vom Jahre 1847 unter Nr. 152.

„Niżej podpisany oświadczam niniejszem, że mojego syna (pupila), jeżeliby „jako wychowaniec do c. k. akademii N. na fundusz skarbowy przyjętym „został, przed zupełnem ukończeniem kursu naukowego, wyjąwszy przypa-„dek udowodnionej fizycznej niezdolności jego do stanu wojskowego, z żadnego „innego powodu z tego zakładu nie odbiorę.“

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3. Marca 1851, to nowe postanowienie w tym celu Wydziałowi stanowemu się udziela, aby się według onego ściśle zachowywał tak rozpisując konkursa, jako też przyjmując prośby, o udzielenie miejsc podawane.

Gołuchowski m. p.

115.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z d. 29. Kwietnia 1851*),

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 134 wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące w krajach koronnych Austryi wyższej i niższej, Solnogrodzie, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainie i Tryjeście i w Pobrzeżu w Dalmacyi, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i na Bukowinie,

w przedmiocie egzaminów półrocznych uczniów prywatnych w gimnazyjach.

Wydarzył się przypadek, iż uczniowie prywatni, zapisani na gimnazyjum publicznem, poddani zostali tylko pod egzamin ustny, z zaniechaniem egzaminu pismiennego.

Podobne postępowanie nie leży ani w naturze rzeczy, ani też w przepisie o nauce prywatnej z d. 18. Października 1850 (Dzien. pr. pańs. Nr. 443), tenże bowiem ostatni stanowi wyraźnie, iż stosownie do prawa, zapisani na gymnazyjum prywatyści mają obowiązek stawiania się regularnie na egzamina półroczne.

Na mocy zaś §. 73. obowiązującego zarysu organizacyjnego, obowiązani są uczniowie gimnazyjalni, odbywający nauki publicznie, poddać się w końcu drugiego półrocza egzaminowi promocyjnemu na pismie z niektórych przedmiotów wyraźnie tam wymienionych.

Nie może zatem podlegać najmniejszej wątpliwości, iż uczniowie prywatni taki sam mają obowiązek, zwłaszcza, że do ocenienia ich prac pismiennych w ciągu półrocza brakuje punktów oparcia, u publicznych miejsce mających.

---

*) Rozporządzeniem krajowej władzy szkolnej z dnia 17. Maja 1851, za l. 998 S. obwieszczone było to rozporządzenie minister. wszystkim dyrekcyjom gymnazyjów dla jak najściślejszego zachowania.

„Ich Endesgefertigter erkläre hiermit meinen, als Aerarial-Zögling in die k. k. „.................................. Akademie aufzunehmenden Sohn (Mündel) vor Beendigung des „vollständigen Lehrkurses, erwiesene phisische Untauglichkeit zum Militär-Stande aus- „genommen, unter keiner wie immer gearteten Veranlassung aus dieser Anstalt her- „auszunehmen."

In Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 3. März 1851 Z. 2831 wird diese neue Anordnung Einem rc. rc. zu dem Zwecke mitgetheilt: damit sowohl bei Ausschreibung von Konkursen, als bei Annahme der Bewerbungsgesuche dieselbe genau beobachtet werde.

Goluchowski m. p.

115.

Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 29. April 1851, *)

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 134, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob der Enns, Nieder-Oesterreich, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Bukowina,

betreffend die Semestral-Prüfungen der Privatschüler an Gymnasien.

Es ist der Fall vorgekommen, daß an einem öffentlichen Gymnasium die bei demselben eingeschriebenen Privatschüler blos einer mündlichen nnd nicht auch einer schriftlichen Semestralprüfung unterzogen worden sind.

Ein solcher Vorgang ist weder in der Natur der Sache, noch in der Vorschrift über den Privatunterricht vom 18. Oktober 1850 (Reichsgesetzblatt Nr. 443) gegründet; denn die letztere setzt ausdrücklich fest, daß ordentlich eingeschriebene Privatisten eines Gymnasiums verpflichtet sind, sich regelmäßig zu den Semestralprüfungen zu stellen.

Nun müssen sich aber öffentlich studirende Gymnasialschüler zu Ende des zweiten Semesters vermöge des bereits in Wirksamkeit stehenden §. 73 des Organisations-Entwurfes aus einigen dort namentlich bezeichneten Lehrgegenständen einer schriftlichen Versetzungsprüfung unterziehen.

Es kann demnach keinem Zweifel unterliegen, daß auch den Privatschülern eine gleiche Verpflichtung um so mehr obliegt, als über ihre schriftlichen Leistungen während des Semesters keine Anhaltspunkte vorhanden sind, wie solches bei öffentlichen Schülern der Fall ist.

---

*) Mit dem Erlaße der Landes-Schulbehörde vom 17. Mai 1851 Z. 998 S. ist diese Ministerial-Verordnung sämmtlichen Gymnasial-Direkzionen zur genauesten Nachachtung bekannt gemacht worden.

Przy końcu pierwszego półrocza wprawdzie z reguły nie ma miejsca egzamin półroczny co do uczniów publicznych (§.75. zarysu org.); nauczyciele bowiem mogą ustanowić klasę promocyjną, opierając się na zdaniu, powziętem o pracach uczniów w ciągu całego półrocza; co do uczniów prywatnych zaś, musi egzamin półroczny zastąpić miejsce egzaminów ustnych i pismiennych w czasie kursu, i dla tego ustnie i pismiennie odbywać się winien.

Thun m. p.

116.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 135, wydana dnia 28. Maja 1851),

którem się obwieszcza, iż w skutek najwyższego postanowienia z dnia 19. Kwietnia 1851, chileńska flaga handlowa w portach austryjackich doznawać ma równych praw, co własna.

Na wniosek najpoddańszy, przez Ministra spraw zewnętrznych zgodnie z Ministrem handlu uczyniony, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 19. Kwietnia 1851 zezwolić, ażeby odpowiednio urządzeniu, ze strony rządu rzeczypospolitej chileńskiej dla dobra okrętów austryjackich wydanemu, jak długo takowe w mocy zostaje, z wstecznem działaniem od 1. Stycznia 1851, chileńska bandera handlowa w austryjackich portach, co do należytości portowych i żeglugowych, równych doznawała korzyści, co własne i inne bandery uwzględnione.

Bruck m. p.

117.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 17. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 136. wydana dnia 28. Maja 1851),

w przedmiocie organizacyi dyrekcyj kierujących c. k. kolejami żelaznemi rządowemi, ustanowienia stanowczego takowych w Pradze, Peszcie, i utworzenia nowej w Gracu.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył postanowieniem Swojem z dnia 14. Maja 1851, zatwierdzić uorganizowanie dyrekcyj, kierujących przy kolejach żelaznych rządowych. W skutek tego, ustanowione na mocy rozrządzeń z dnia 24. Kwietnia i 30. Maja 1850. w części XLIX. dz. pr. pań. z r. 1850. Nr. 153 i w cz. XCV. Nr. 282. prowizorycznie dla rządowej północnej kolei żelaznej w Pradze, i dla rządowej wschodnio-południowej kolei żelaznej w Peszcie, dyrekcyje kierujące, zostają stale postanowione; a ponieważ od 2. Czerwca 1851 puszczone dotąd w dzierżawę prowadzenie kolei żelaznej południowej przechodzi pod zarząd państwa, przeto ustanowioną zostaje niniejszem dla tejże kolei dyrekcyja kierująca, z siedliskiem w Gracu, która

Am Ende des ersten Semesters findet zwar (§. 75 des Organisations-Entwurfes) bei den öffentlichen Schülern eine Semestral-Prüfung in der Regel nicht Statt, weil die Festsetzung der Fortgangsklasse auf das Urtheil gegründet werden kann, welches die Lehrer im Laufe des ganzen Semesters über die Leistungen ihrer Schüler gewonnen haben; allein bei den Privatschülern muß den Abgang der mündlichen und schriftlichen Prüfungen während des Semesters die Semestral-Prüfung ersetzen, und folglich mündlich und schriftlich sein.

Thun m. p.

116.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 135, ausgegeben am 28. Mai 1851),

womit kundgemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 19. April 1851 die chilenische Handelsflagge in den österreichischen Häfen als begünstigte Flagge zu behanden sei.

Ueber einen vom Minister des Aeußeren im Einverständnisse mit dem Handels-Minister erstatteten alleruntertänigsten Vortrag haben Seine Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 19. April 1851 zu genehmigen geruht, daß im Einklange mit der von der Regierung der Republik Chili zu Gunsten der österreichischen Schiffe erlassenen Verfügung, und so lange diese in Wirksamkeit bleibt, retroaktiv vom 1. Jänner 1851 angefangen die chilenische Handelsflagge in den österreichischen Häfen rücksichtlich der Hafen- und Schiffahrts-Gebühren den einheimischen und den sonst begünstigten Flaggen gleichgestellt werde.

Bruck m. p.

117.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 17. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nro. 136, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wegen Organisirung von Betriebsdirektionen auf den k. k. Staatseisenbahnen und definitiver Bestellung von solchen in Prag, Pesth und Errichtung einer neuen in Gratz.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 14. Mai 1851 die Organisirung der Betriebsdirekzionen auf den Staatseisenbahnen zu genehmigen geruht. Hiernach werden die zufolge der Erläße vom 24. April und 30. Mai 1850 (im XLIX. Stücke des Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, Nr. 153, und im XCV. Stücke, Nr. 272), für die nördliche Staatseisenbahn in Prag und für die südöstliche Staatseisenbahn in Pesth provisorisch errichteten Betriebsdirekzionen nunmehr definitiv bestellt; und da mit 2. Juni 1851 der bisher verpachtete Betrieb der südlichen Staatseisenbahn in die eigene Verwaltung des Staates übergeht, wird für diese Bahn eine Betriebsdirekzion mit dem Sitze zu Gratz und in unmittelbarer Unterordnung unter die

z wyżej wspomnionym dniem rozpocznie czynności swoje. i podlegać będzie wprost c. k. jeneralnej dyrekcyi komunikacyi we Wiedniu.

Bruck m. p.

118.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 19. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 137. wydana dnia 28. Maja 1851),

o zastosowaniu §. 34. zarysów nowego urządzenia sądowego z dnia 14. Czerwca 1849 *).

Na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za poradą Mej Rady ministrów, tudzież po wysłuchaniu Mej Rady państwa, widzę się spowodowanym, względem zastosowania §. 34. zarysów nowego urządzenia sądowego z dnia 14. Czerwca 1849 rozporządzić, iż na odwołania się od wyroków dawniejszych sądów pierwszej instancyi, w drugiej sądy krajowe wyższe, aw trzeciej instancyi trybunał najwyższy rozstrzygać winien.

To rozporządzenie odnosi się do wszystkich przypadków, dotąd prawomocnie jeszcze nie rozstrzygniętych.

Tylko w przypadkach, w których sąd krajowy w czasie obwieszczenia rozporządzenia niniejszego w drugiej instancyi już zawyrokował, a przeciw kompetencyi nie powstawano, albo w których kompetencyję wprawdzie zaprzeczono, lecz opozycyję w tej mierze odrzucono, roztrzygać będzie wyższy sąd krajowy w trzeciej instancyi.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

119.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 19. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 138, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w mocy stoi dekret nadworny z dnia 2. Października 1830 do l. 2484 Zb. ust. sąd., i organiczna ustawa o urzędach sądowych z dnia 28. Czerwca 1850 dz. pr. pańs. Nro 258,

mocą którego znosi się dotychczasowe prawne postanowienie co do wyłączenia sędziego, zostającego ze stroną lub jej zastępcą w stosunku kontraktowym co do najmu lub dzierżawy, od wykonywania urzędu sędziowskiego w sprawach cywilnych, tejże strony dotyczących.

Rozporządzenie dekretu nadworno-sądowego z dnia 2. Października 1830. do L. 2484 Zb. ust. sąd. i organicznej ustawy z d. 28. Czerwca 1850 §. 137. g), dotyczące wyłączenia sędziego, zostającego ze stroną lub jej zastępcą w stosunku kon-

*) W tomie uzupełniającym dz. praw pańs. Nro 278.

k. k. Generaldirekzion der Kommunikazionen zu Wien errichtet, welche am eben erwähnten Tage in Wirksamkeit tritt.

Bruck m. p.

118.

Kaiserliche Verordnung vom 19. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nro. 137, ausgegeben am 28. Mai 1851),

über die Anwendung des §. 34 der Grundzüge der neuen Gerichtsverfassung vom 14. Juni 1849 *).

Ueber Antrag Meines Justizministers und Einrathen Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes habe Ich hinsichtlich der Anwendung des §. 34 der Grundzüge der neuen Gerichtsverfassung vom 14. Juni 1849 zu verordnen befunden, daß über Berufungen gegen die Entscheidungen der früher bestandenen Gerichte erster Instanz, in zweiter Instanz die Oberlandesgerichte und in der dritten Instanz der oberste Gerichtshof zu entscheiden haben.

Diese Verordnung hat für alle Fälle, welche bisher noch nicht rechtskräftig entschieden wurden, zu gelten.

Nur in jenen Fällen, in welchen ein Landesgericht zur Zeit der Kundmachung dieser Verordnung bereits in zweiter Instanz erkannt hat, ohne daß die Kompetenz desselben bestritten worden wäre, oder in welchen die Kompetenz zwar bestritten, aber der Einspruch zurückgewiesen worden ist, hat das Oberlandesgericht in dritter Instanz zu entscheiden.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

119.

Kaiserliche Verordnung vom 19. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nro. 138, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen das Hofdekret vom 2. Oktober 1830, Z. 2484 der Justizgesetzsammlung und das organische Gesetz über die Gerichtsstellen vom 28. Juni 1850, Reichsgesetzblatt Nr. 258, in Wirksamkeit ist,

womit die bestehende gesetzliche Bestimmung, wornach ein Richter, welcher mit einer Partei oder ihrem Vertreter im Vertragsverhältnisse der Miethe oder der Pachtung steht, von der Ausübung des Richteramtes in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten dieser Partei ausgeschlossen ist, aufgehoben wird.

Die Anordnung des Justiz-Hofdekretes vom 2. Oktober 1830, Z. 2484 der Justizgesetzsammlung und des organischen Gesetzes vom 28. Juni 1850, §. 137 g), wornach ein Richter, welcher mit einer Partei oder ihrem Vertreter im Vertragsver-

*) Im Ergänzungsbande des Reichsgesetzblattes, Nr. 278.

traktowym względem najmu lub dzierżawy, od wykonywania urzędu sędziowskiego w sprawach cywilnych do tej strony należących, zostaje na wniosek Rady Ministrów i po wysłuchaniu Rady państwa, zniesionem, a oraz zastrzega się stronie, która sądzi ważne mieć powody do powołania o zupełnej bezstronności sędzi takiego upraszać o usunięcie tego sędzi i delegowanie innego, wmyśl §§. 140 i 141 organicznej ustawy z dnia 28. Czerwca 1850.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

120.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 20. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 139, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których zaprowadzoną jest ustawa o procedurze karnej z dnia 17. Stycznia 1850,

co do postępowania przy oznaczeniu stosownej kary dla tych zbrodniarzy, którzy uwolnieni zostali od kary śmierci, wyrzeczonej przez trybunały przysięgłych.

Na wniosek Mego ministra sprawiedliwości, za poradą Mej Rady ministrów i po wysłuchaniu Mej Rady Stanu, rozporządzam, iż w tych przypadkach, w których spowodowany będę darować z łaski zasłużoną karę śmierci zbrodniarzowi, na śmierć przez sąd przysięgłych skazanemu, co do stosownej kary, mającej zamiast kary śmierci być wyznaczoną, orzekać winien najwyższy trybunał. po wysłuchaniu prokuratora jeneralnego — na posiedzeniu tajnem.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

121.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 22. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 140, wydana dnia 28. Maja 1851),

którem się upuszcza kapitulantom wojskowym do c. k. żandarmeryi krajowej wstępującym, opędzanie własnym kosztem pierwszej wkładki do masy (§. 68. organicznej ustawy żandarmeryjnej z dnia 18. Stycznia 1850. dz. praw pańs. cz. XII. Nr. 19).

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. Maja 1851 raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość najłaskawiej zatwierdzić, iż wysłużeni kapitulanci wojskowi już dymisyjonowani, albo aż do dymisyi urlopowani, jeżeli zresztą potrzebne mają przymioty, aż do zupełnego kompletowania pułków żandarmeryjnych, podobnie jak to dozwolonem jest dla ludzi z wojska przechodzących, z upuszczeniem pierwszej

hältnisse der Miethe oder der Pachtung steht, von der Ausübung des Richteramtes in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten dieser Partei ausgeschlossen ist, wird nach dem Antrage des Ministerrathes und Anhörung des Reichsrathes aufgehoben, es bleibt jedoch der Partei, welche Gründe zu haben glaubt, in die volle Unbefangenheit eines solchen Richters Zweifel zu setzen, vorbehalten, wegen Ablehnung dieses Richters und Delegirung eines anderen, im Sinne der §§. 140 und 141 des organischen Gesetzes vom 28. Juni 1850, einzuschreiten.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

120.

Kaiserliche Verordnung vom 20. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XL. Stück, Nr. 139, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für jene Kronländer, in welchen die Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 eingeführt ist,

über das Verfahren bei Bestimmung einer angemessenen Strafe für jene Verbrecher, welchen die durch die Schwurgerichtshöfe verhängte Todesstrafe nachgesehen wird.

Ueber Antrag Meines Justizministers, über Einrathen Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes verordne Ich, daß in denjenigen Fällen, in welchen Ich Mich bewogen finde, einem von dem Schwurgerichte zum Tode verurtheilten Verbrecher die verwirkte Todesstrafe aus Gnade nachzusehen, über die angemessene Strafe, welche anstatt der Todesstrafe zu verhängen ist, von dem obersten Gerichtshofe, nach Vernehmung des Generalprokurators, in nicht öffentlicher Sitzung zu erkennen sei.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

121.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 22. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 140, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wodurch den in die k. k. Landes-Gensd'armerie eintretenden Militär-Kapitulanten die Bestreitung der ersten Masse-Einlage aus Eigenem (§. 68 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes, Reichsgesetzblatt, XII. Stück, Nr. 19, ausgegeben am 25. Jänner 1850) nachgesehen wird.

Seiner Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 2. Mai 1851 Allergnädigst zu genehmigen geruht, daß ausgediente, bereits entlassene oder bis zur Entlassung beurlaubte Militär-Kapitulanten, soferne dieselben sonst die erforderlichen Eigenschaften besitzen, bis zur vollständigen Kompletirung der Gensd'armerie-Regimenter, ebenso, wie es in Ansehung der aus der Armee übertretenden Mannschaft gestattet ist,

wkładki do masy, którą w takim razie eraryum na siebie bierze, do żandarmeryi krajowej przyjętymi być mogą.

Bach m. p.

122.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 23. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 141, wydana dnia 28. Maja 1851)

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w wykonaniu stoi ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850,

którem się reguluje postępowanie, dotyczące wniosków na nadzwyczajne złagodzenie kar, wyznaczonych przez trybunały przysięgłych.

Na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za poradą Mej Rady ministrów widzę się, po wysłuchaniu Mej Rady państwa, względem nadzwyczajnego złagodzenia kar mających być wyznaczonemi na zbrodnię przez trybunały przysięgłych, następujący zatwierdzić przepis:

Jeżeli trybunał przysięgłych, przy obradowaniu nad wyznaczeniem kary na zbrodniarza, za winnego uznanego, sądzi, że takowy godzien jest ulżenia kary leżącego po za zakresem prawa, sądom przysięgłych, §fem 346. ustawy o postępowaniu karnem przyznanego, winien wprawdzie trybunał przysięgłych wydać wyrok w obrębach praw swych i ogłosić go; wszelkie atoliż akta wraz z wnioskiem swym złagodzenia, przesłać najwyższemu trybunalowi, który o tem stanowić będzie na posiedzeniu tajnem za wysłuchaniem prokuratora jeneralnego.

Jeżeli przeciw takiemu wyrokowi trybunału przysięgłych wytoczono zażalenie nieważności, najwyższy trybunał sądowy i kasacyjny winien najprzód to rozstrzygnąć, a gdy uzna rzecz tę do odrzucenia, zawyrokować względem złagodzenia kary na posiedzeniu tajnem.

Zresztą dozwala się trybunałowi przysięgłych, przy ogłoszeniu wyroku swego namienić, iż widzi się spowodowanym polecić skazanego najwyższemu trybunałowi końcem dalszego złagodzenia kary.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

mit Nachsicht von der ersten Masse=Einlage, welche in diesem Falle das Aerar übernimmt, in die Landes=Gensd'armerie aufgenommen werden dürfen.

Bach m. p.

122.

Kaiserliche Verordnung vom 23. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 141, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für jene Kronländer, in welchen die Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch das Verfahren über Anträge auf die außerordentliche Milderung der durch die Schwurgerichtshöfe verhängten Strafen geregelt wird.

Ueber Antrag Meines Ministers der Justiz, und über Einrathen Meines Ministerrathes, habe Ich nach Anhörung Meines Reichsrathes, in Beziehung auf die außerordentliche Milderung der, durch die Schwurgerichtshöfe zu verhängenden Strafen gegen Verbrechen, folgende Vorschrift zu genehmigen befunden:

Wenn ein Schwurgerichtshof bei der Berathung über die Bestimmung der Strafe eines für schuldig erkannten Verbrechers erachtet, daß derselbe einer solchen Milderung der Strafe würdig sei, welche die den Schwurgerichten, durch den §. 346 der Strafprozeßordnung eingeräumte Macht überschreitet, so hat derselbe zwar das Urtheil innerhalb der Grenzen seiner Befugnisse zu fällen und zu verkündigen, alle Akten aber mit seinem Milderungs=Antrage dem obersten Gerichtshofe vorzulegen, welcher darüber in nicht öffentlicher Sitzung nach Vernehmung des Generalprokurators, zu erkennen berufen ist.

Wurde gegen ein solches Urtheil des Schwurgerichtshofes eine Nichtigkeitsbeschwerde erhoben, so hat der oberste Gerichts= und Kassazionshof zuerst über diese, und wenn er dieselbe zu verwerfen findet, dann in nicht öffentlicher Sitzung über den Strafmilderungsantrag zu entscheiden.

Uebrigens ist es dem Schwurgerichtshofe, bei der Verkündung seines Urtheiles gestattet, zu erwähnen, daß er sich bewogen gefunden habe, den Verurtheilten dem obersten Gerichtshofe, zu einer weiteren Milderung der Strafe zu empfehlen.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

123.

Rozrządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 25. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 142, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w przedmiocie rozdzielenia gmin na trzy klasy, ustanowione w §. 28. zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o kwaterowaniu wojska, z dnia 15. Maja b. r., w celu wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie.

W celu przeprowadzenia zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o kwaterunku wojska, z dnia 15. Maja b. r. *), Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów, rozporządziły rozdzielenie gmin na trzy, w §fie 28. powyższego przepisu ustanowione klasy, dla wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie, w sposobie, wyrażonym w załączonym wykazie, z zastrzeżeniem zmian, jakie doświadczenie za potrzebne wskaże.

Krauss m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Aneks do Nru. 123.

Rozdział prowizorycznie ustanowiony

na trzy klasy, w celu oznaczenia wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie.

I. klasa	II. klasa		III. klasa
dziennie po			
20 krajcarów	15 krajcarów		8 krajcarów
Wiedeń Praga Medyjolan Buda i Peszt Tryjest Lwów Wenecyja	Linz Solnogród Grac Lublana Celowiec Insbruk Reichenberg Berno Ołomuniec Opawa Kraków Brody Czerniowce Zara Brescia Bergamo Mantua	Kremona Pawia Padwa Werona Vizenza Udyne Treviso Oedenburg Koszyce Preszburg Wielki Waraždyn Temeszwar Hermansztadt Kołozwar Kronstadt Zagrzeb Fijume	Wszystkie inne miasta i gminy

*) W Dzienniku praw państwa część XXXVIII. nr. 124. i w Dzienniku praw krajowych, część XV. nr. 91 z roku 1851.

123.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 25. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 142, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Einreihung der Gemeinden in die im §. 28 der Allerhöchst genehmigten Vorschrift für die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai l. J. festgesetzten drei Klassen zur Vergütung eines Offizierszimmers beim Durchzuge.

Zum Behufe der Durchführung der Allerhöchst genehmigten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai l. J. *) haben die Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen die Einreihung der Gemeinden in die im §. 28 dieser Vorschrift festgesetzten drei Klassen zur Vergütung eines Offizierszimmers beim Durchzuge in der Art, wie dies der beiliegende Ausweis enthält, vorbehaltlich der durch die Erfahrung sich etwa als nothwendig zeigenden Aenderungen anzuordnen befunden.

Krauß m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Beilage zu Nr. 123.

Vorläufig festgesetzte Einreihung

in die drei Vergütungsklassen eines Offizierszimmers beim Durchzuge.

I. Klasse	II. Klasse		III. Klasse
mit täglichen			
20 Kreuzern	15 Kreuzern		8 Kreuzern
Wien Prag Mailand Ofen und Pesth Triest Lemberg Venedig	Linz Salzburg Gratz Laibach Klagenfurt Innsbruck Reichenberg Brünn Olmütz Troppau Krakau Bro y Czernowitz Zara Brescia Bergamo Mantua	Kremona Pavia Padua Verona Vicenza Udine Treviso Oedenburg Kaschau Preßburg Großwardein Temeswar Herrmanstadt Klausenburg Kronstadt Agram Fiume	Alle übrigen Städte und Gemeinden.

*) Im Reichsgesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 124, und im Landesgesetzblatte, XV. Stück, Nr. 91, vom Jahre 1851.

124.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 25. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 143, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w przedmiocie tymczasowego wynagrodzenia za prowidowanie wojskowych w przechodzie.

Aby zaprowadzić jak najprędzej przepis co do prowidowania za stosownem wynagrodzeniem, wojskowości będącej w przechodzie, od felwebla i równych jemu stopni niżej idąc, zawarty w §. 31. zatwierdzonej przez Najjaśniejszego Pana ustawy o kwaterowaniu wojska, wydanej d. 15. Maja b. r. *), Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów wyznaczyły powyższe wynagrodzenie za dzień jeden w kwotach wyszczególnionych w załączonym wykazie.

Krauss m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Aneks do Nru. 124.

Prowizorycznie ustanowione wynagrodzenie

za obiad dla żołnierza jednego od felwebla niżej idąc, w przechodzie w każdym kraju koronnym.

n a					
cztery	pięć	sześć	siedem	ośm	dziewięć
krajcarów w					
Galicyi na Bukowinie w Siedmiogrodzie Dalmacyi	we Węgrzech w Serbskiem województwie i Banacie Temeskim	Austryi wyższej i Solnogrodzie	Czechach Morawii Szlązku Styryi Krainie Karyntyi Nadbrzeżu i Tryjeście	Austryi niższej	Tyrolu Forarlbergu Królestwie Lombardzko-Weneckiem

*) W części XXXVIII Nro. 124. dziennika praw państwa, i w części XV. Nro. 91. dziennika praw krajowych z roku 1851.

124.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 25. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 143, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die einstweilige Vergütung der Verpflegung der Militär-Mannschaft auf dem Durchzuge.

Um die im §. 31 der Allerhöchst genehmigten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai l. J. *) bestimmte Verpflegung der auf dem Durchzuge befindlichen Militär-Mannschaft vom Feldwebel und den gleichgehaltenen Chargen abwärts gegen angemessene Vergütung so schnell als möglich eintreten lassen zu können, haben die Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen diese Vergütung für Einen Tag mit den in dem angeschlossenen Ausweise enthaltenen Beträgen festzusetzen befunden.

Krauß m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Beilage zu Nr. 124.

Vorläufig festgesetzte Vergütung

für die Mittagskost eines Mannes vom Feldwebel abwärts beim Durchzuge in jedem Kronlande.

Mit					
vier	fünf	sechs	sieben	acht	neun
Kreuzern in					
Galizien Bukowina Siebenbürgen Dalmazien	Ungarn der serbischen Wojwodschaft und im Temeser Banate Kroazien und Slavonien	Oesterreich ob der Enns Salzburg	Böhmen Mähren Schlesien Steiermark Krain Kärnthen Küstenland sammt Triest	Nieder-Oesterreich	Tirol und Vorarlberg Lombardisch-venezianisches Königreich

*) Im Reichsgesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 124, und im Landesgesetzblatte, XV. Stück, Nr. 91 vom Jahre 1851.

125.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 4. Czerwca 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów, do naczelnika komisyi gubernialnej w Krakowie i do przełożonych lwowskiego i krakowskiego starostwa grodzkiego,

względem zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana głównych zarysów organizacyi c. k. władz policyjnych tudzież przepisów o działalności ich, temi zarysami zakreślonej.

W aneksie udzielam WMP. uprzednio dla powzięcia wiadomości główne zarysy organizacyi c. k. władz policyjnych, najwyższem postanowieniem z d. 10. Lipca r. z. zatwierdzone, i przepisy o zakresie działalności tychże władz, wysokiem rozporządzeniem Ministerstwa z d. 10. Grudnia r. z. wydane.

Gołuchowski m. p.

Aneks 1. do Nru. 125.

Główne zarysy organizacyi władz policyjnych.

§. 1.

Władze administracyjne policyi.

Administracya policyi krajowej i miejscowej, o ile miejscowa nie wchodzi w zakres działalności gmin, należy do władz politycznych.

Ich rzeczą jest mieć nadzor i kontrolę nad czynnościami policyi miejscowej przez gminy sprawowanej, i w razie potrzeby użyczyć jej należytej pomocy.

§. 2.

Starosta powiatowy administruje policyją w powiecie, Prezydent obwodowy winien sprawować zwierzchni jej kierunek w swoim obwodzie, a w osobie Namiestnika centralizuje się cała administracya policyi kraju koronnego. Główny stér policyi w całém państwie spoczywa w ręku Ministra spraw wewnętrznych.

§. 3.

Ustanowienie osobnych władz policyjnych.

Po większych miastach, albo i w innych miejscach, gdzieby sprawy policyjne nabywały większej rozciągłości, lub tego szczególne wymagały stosunki, utworzone będą osobne władze policyjne, do politycznych władz administracyjnych należyć mające.

§. 4.

Podział tychże.

Władze policyjne są albo c. k. Starostwami grodzkiemi a razem Dyrekcyjami policyi, albo c. k. komisaryjatami policyi.

125.

Erlaß des Statthalters vom 4. Juni 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, den Chef der Gubernial-Kommission in Krakau und die Vorsteher der Stadthauptmannschaften in Lemberg und Krakau,

betreffend die Allerhöchst genehmigten Grundzüge zur Organisirung der k. k. Polizeibehörden und die hiernach festgestellten Bestimmungen über den Wirkungskreis dieser Behörden.

In der Anlage theile ich Euer .... die mit Allerhöchster Entschließung vom 10. Juli v. J. genehmigten Grundzüge zur Organisirung der k. k. Polizeibehörden und die mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 10. Dezember v. J. festgestellten Bestimmungen über den Wirkungskreis dieser Behörden zur vorläufigen Wissenschaft mit.

Goluchowski m. p.

1. Beilage zu Nr. 125.

Grundzüge für die Organisazion der Polizei-Behörden.

§. 1.

Behörden für die Polizei-Verwaltung.

Die Handhabung der Staats- und der Lokal-Polizei, in so weit letztere nicht zum Wirkungskreise der Gemeinde gehört, obliegt den politischen Behörden.

Dieselben haben die ortspolizeiliche Geschäftsführung der Gemeinde zu überwachen, zu kontrolliren und erforderlichenfalls die nöthige Abhilfe zu treffen.

§. 2.

Der Bezirkshauptmann hat die Polizei-Verwaltung im Bezirke, der Kreis-Präsident hat im Kreise die Oberleitung zu führen, im Statthalter zentralisirt sich die Polizei-Verwaltung des Kronlandes. Der Minister des Innern hat die oberste Leitung der Polizei im ganzen Reiche.

§. 3.

Aufstellung eigener Polizei-Behörden.

In größeren Städten oder in anderen Orten, wo die polizeilichen Geschäfte eine größere Ausdehnung gewinnen oder besondere Verhältnisse es erfordern, werden eigene Polizei-Behörden errichtet. Sie gehören zu den politischen Verwaltungs-Behörden.

§. 4.

Eintheilung derselben.

Die Polizei-Behörden sind entweder k. k. Stadthauptmannschaften und Polizei-Direkzionen oder k. k. Polizei-Kommissariate.

Osobnemi rozporządzeniami będzie to oznaczonem, w których miejscach zaprowadzone być mają Starostwa grodzkie, a w których komisaryjaty policyi. Starostwa grodzkie utworzone będą z porządku w miejscach siedziby namiestników.

§. 5.

Obwód policyjny.

Czyli i jak daleko rozciągać się ma działalność władzy policyjnej poza okręg miejsca, gdzie ma swoje stanowisko, o tem postanowią osobne rozporządzenia.

Cały obwód, w którym wykonywa się działalność, tworzy obwód policyjny.

I. Starostwa grodzkie razem Dyrekcyje Policyi.

§. 6.

Starosta.

Na czele Starostwa grodzkiego i Dyrekcyi policyi stoi Starosta grodzki i Dyrektor policyi, który pod własną odpowiedzialnością kierować ma sprawami policyjnemi w obwodzie policyi.

§. 7.

Tegoż stanowisko i stopień.

Starosta grodzki podlega bezpośrednio Namiestnikowi.

Tenże ma stopień i płacę Radzcy Namiestnictwa I. i II. klasy.

§. 8.

Pomocnicy w urzędowaniu.

Staroście grodzkiemu doda się w miarę potrzeby podstarostę, jako zastępcę tegoż, radzców policyjnych, nadkomisarzy i komisarzy policyjnych, i adjunktów konceptowych, oprócz urzędników i sług kancelaryjnych, których jeszcze potrzeba będzie.

Podstarosta grodzki ma stopień i płacę Radzcy Namiestnictwa klasy II.

Radzcy policyjni równi są Starostom powiatowym, a komisarze policyjni komisarzom powiatowym.

Nadkomisarze policyjni tworzą stopień pośredni między Starostami, a komisarzami powiatowymi.

§. 9.

Starosta mieć także będzie potrzebną straż policyjną wojskową i cywilną.

Besondere Verordnungen werden bestimmen, an welchen Orten Statthauptmannschaften und an welchen Polizei-Kommissariate zu bestehen haben. Stadthauptmannschaften werden in der Regel nur am Sitze der Statthalter errichtet.

§. 5.

Polizei-Rayon.

Ob und wie weit sich die Wirksamkeit der Polizei-Behörde über das Weichbild des Ortes, in welchem sie ihren Sitz hat, erstrecken soll, wird durch besondere Verordnungen bestimmt.

Der ganze Bezirk dieser Wirksamkeit bildet den Polizei-Rayon.

I. Stadthauptmannschaften und Polizei-Direktionen.

§. 6.

Stadthauptmann.

An der Spitze der Stadthauptmannschaft und Polizei-Direkzion steht der Stadthauptmann und Polizei-Direktor, der unter seiner Verantwortung die polizeilichen Geschäfte im Polizei-Rayon zu leiten hat.

§. 7.

Dessen Stellung und Rang.

Der Stadthauptmann ist unmittelbar dem Statthalter untergeordnet.

Er hat den Rang und Gehalt eines Statthaltereirathes I. oder II. Klasse.

§. 8.

Hilfs-Personale.

Dem Stadthauptmann werden nach Bedarf ein Vize-Stadthauptmann als Stellvertreter, Polizeiräthe, Polizei-Oberkommissäre, Polizei-Kommissäre und Konzepts-Adjunkten nebst dem sonst erforderlichen Amts- und Dienstpersonale beigegeben.

Der Vize-Stadthauptmann hat den Rang und Gehalt eines Statthaltereirathes II. Klasse.

Die Polizeiräthe äquipariren mit den Bezirkshauptmännern, die Polizei-Kommissäre mit den Bezirks-Kommissären.

Die Polizei-Oberkommissäre bilden eine Mittelstufe zwischen den Bezirkshaupt-Männern und Bezirks-Kommissären.

§. 9.

Der Stadthauptmann erhält auch die erforderliche Zahl von Militär- und Zivil-Polizeiwache.

§. 10.

Obowiązki Starosty grodzkiego.

Starosta grodzki powinien utrzymywać się w ciągłej wiadomości o zdarzeniach i sprawach potocznych; od niego zależy rozdział prac urzędowych, użycie urzędników i sług, nad którymi ma władzę dyscyplinarną. Ma on przed Namiestnikiem zdawać raport codziennie po dwa razy. Starosta wiedeński winien nadto swoje raporta codziennie podawać Ministrowi spraw wewnętrznych.

§. 11.

Podwładność urzędników pomocniczych.

Wszyscy urzędnicy i słudzy Starostwa grodzkiego obowiązani są do służbowego Staroście posłuszeństwa, mają wypełniać punktualnie i nieodwłocznie jego rozporządzenia i polecenia, a poruczone sobie sprawy uskuteczniać według zarządzenia jego.

Otrzymawszy sprawy jakie do osobistego załatwienia, biorą na siebie odpowiedzialność za punktualne rozwiązanie swego zadania, tudzież za wszelkie zarządzenia, któreby w tym zamiarze poczynili.

§. 12.

Mianowania.

Starostę grodzkiego i Podstarostę mianuje sam Cesarz.

Innych urzędników konceptowych mianuje Minister spraw wewnętrznych na przedstawienie Starosty pośrednio przez Namiestnika podane.

Namiestnik mianuje Urzędników kancelaryjnych i zezwala na przypuszczenie do przygotowawczej praktyki przy Starostwie grodzkiem.

Sług urzędowych mianuje Starosta, i przyjmuje dziennych pisarzy za przyzwoleniem Namiestnika.

§. 13.

Urlopy.

Urlopów, ile to być może bez istotnego uszczerbku służby, dozwalać można w ten sposób, iżby przez jednoczesne urlopowanie więcej osób z grona urzędników nie uszczuplać sił roboczych z uszczerbkiem dla służby.

Starosta upoważniony jest podwładnym sobie urzędnikom dozwalać urlopu najwięcej na dwa tygodnie.

Namiestnik może dozwolić urlopu Staroście najwięcej na dwa tygodnie, innym zaś urzędnikom Starostwa najwięcej na sześć tygodni.

§. 10.

Pflichten des Stadthauptmanns.

Der Stadthauptmann hat sich in ununterbrochener Uebersicht der Ereignisse und Geschäfte zu erhalten, ihm steht die Geschäftszutheilung, die Verwendung der Beamten und Diener und die Disziplinargewalt über dieselben zu. Er hat täglich zweimal an den Stadthalter Rapport zu erstatten. Der Stadthauptmann in Wien hat überdieß seine täglichen Rapporte an den Minister des Innern abzugeben.

§. 11.

Unterordnung des Hilfspersonales.

Sämmtliche Beamte und Diener der Stadthauptmannschaft sind dem Stadthauptmanne zum dienstlichen Gehorsam verpflichtet, sie haben dessen Verfügungen und Weisungen pünktlich und ungesäumt zu erfüllen und die ihnen anvertrauten Geschäfte nach den Anordnungen desselben zu behandeln.

In soferne denselben Geschäfte zur selbstständigen Durchführung überlassen sind, haben sie die Verantwortung für die pünktliche Lösung ihrer Aufgabe und für die in Absicht auf dieselben getroffenen Verfügungen.

§. 12.

Ernennungen.

Der Stadthauptmann und der Vize-Stadthauptmann werden vom Kaiser ernannt.

Der Minister des Innern ernennt die übrigen Konzeptsbeamten der Stadthauptmannschaft über den vom Stadthauptmanne im Wege des Statthalters zu erstattenden Besetzungs-Vorschlag.

Der Statthalter ernennt das Kanzleipersonale und bewilligt die Zulassung zur vorbereitenden praktischen Verwendung bei der Stadthauptmannschaft.

Das Dienstpersonale wird vom Stadthauptmanne ernannt; ihm steht mit Zustimmung des Statthalters die Aufnahme von Diurnisten zu.

§. 13.

Urlaube.

Urlaubs-Bewilligungen sind, in soweit es ohne wesentlichen Nachtheil des Dienstes thunlich ist, und zwar in der Art zu ertheilen, daß nicht durch gleichzeitige Beurlaubung mehrerer Individuen des Amts-Personales die Arbeitskräfte zum Nachtheile des öffentlichen Dienstes geschmälert werden.

Der Stadthauptmann ist ermächtigt, den ihm unterstehenden Beamten einen Urlaub von höchstens zwei Wochen zu bewilligen.

Der Statthalter kann den Stadthauptmann auf höchstens zwei Wochen, die übrigen Beamten der Stadthauptmannschaft auf höchstens sechs Wochen beurlaben.

§. 14.

Zawieszenie i oddalenie od urzędu.

Zawieszenie od służby urzędnika albo sługi starostwa za naruszenie obowiązku, za opieszałe lub nienależyte pełnienie służby, lub z powodu zajścia okoliczności, dla którejby go w urzędzie lub służbie zostawić nie należało, przedstawia Starosta Namiestnikowi, lub też, gdyby z przewłoki groziło niebezpieczeństwo, natychmiast wam zarządza, i o tem Namiestnikowi dla zyskania zatwierdzenia donosi.

Adjunktów konceptowych, osoby do praktyki przypuszczone i służebnych urzędu, mocen jest Namiestnik z przyczyn uzasadnionych natychmiast wzręcz odprawić.

Wreszcie we względzie zawieszenia i oddalenia urzędników i sług należy się trzymać istniejących przepisów dyscyplinarnych.

§. 15.

Zrzeczenie się służby i spoczynek.

Zrzeczenie się służby przez urzędnika Starostwa, przyjąć może Namiestnik.

Każde takie przyjęte zrzeczenie się nadkomisarza, lub wyższego urzędnika, oznajmić należy Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przeniesienie na spoczynek bądź na czas jaki, bądź na zawsze, co do komisarzy policyjnych i niższych urzędników konceptowych, jakoteż i co do urzędników kancelaryjnych, i posługaczy, zarządza Namiestnik.

W tym względzie, dopóki nowe nie wyjdą rozporządzenia, należy zachować się według istniejących prawideł.

§. 16.

Obowiązki ogólne.

Urzędnik policyi powinien w służbie zewnętrznej każdego czasu miec mundur przepisany.

Dla więcej odszczególniającej poznaki ma on nosić kokardę czerwonobiałą.

Mając przy wszelkiem urzędowaniu prawo na uwadze, winien on w postępowaniu swojem łączyć ludzkość z godnością i powagą. Pamiętny na tę prawdę, że władza policyjna, wsparta na zaufaniu publiczności, najwięcej działać zdoła, powinien starać się toż pozyskać otwartem i bezstronnem postępowaniem swojem.

§. 17.

Podział obwodu policyjnego na okręgi.

Obwód policyjny ma, jeśli to dla tem łatwiejszego i dzielniejszego sprawowania policyi potrzebnem jest, według ludności i szczegółowych stosunków

§. 14.

Suspendirung und Entlassung.

Die Suspendirung eines Beamten oder Dieners der Stadthauptmannschaft wegen Pflichtverletzung, wegen säumiger oder ungehöriger Erfüllung des Dienstes, oder wegen Eintritt eines Umstandes, der das Belassen desselben in seinem Amte oder Dienste unthunlich erscheinen läßt, wird von dem Stadthauptmanne beim Statthalter beantragt, oder auch, wenn Gefahr am Verzuge ist, sogleich verhängt und dem Statthalter zur Genehmigung angezeigt.

Die Konzepts-Adjunkten, die zur Praxis zugelassenen Individuen, und das Dienerschafts-Personal kann der Statthalter aus gegründeten Ursachen ohne weiters entlassen.

Im Uebrigen sind bezüglich der Suspendirung und Entlassung der Beamten und Diener die bestehenden Disziplinar-Vorschriften zu beobachten.

§. 15.

Dienstesentsagung und Ruhestand.

Dienstesentsagungen von Seite der Beamten der Stadthauptmannschaft kann der Statthalter annehmen.

Jede solche angenommene Resignazion eines Oberkommissärs oder eines höher gestellten Beamten ist dem Minister des Innern anzuzeigen.

Die Versetzung in den zeitlichen oder bleibenden Ruhestand verfügt bei den Polizei-Kommissären und bei dem minderen Konzepts-Personale, sowie bei den Kanzleibeamten und bei den Dienern der Statthalter.

Es ist sich hiebei bis zur Erlassung neuer gesetzlicher Bestimmungen an die dermaligen Normen zu halten.

§. 16.

Allgemeine Pflichten.

Der Polizeibeamte muß im äußeren Dienste jederzeit in der vorgeschriebenen Uniform erscheinen.

Zur besonderen Kenntlichmachung hat er eine rothweiße Kokarde zu tragen.

Er hat sich bei allen seinen Amtshandlungen das Gesetz gegenwärtig zu halten und in seinem Benehmen Humanität mit würdigem Ernste zu verbinden. Eingedenk der Wahrheit, daß die Polizei-Behörde mit dem Vertrauen des Publikums am meisten zu wirken in der Lage ist, muß er sich durch sein offenes und unparteiisches Auftreten dasselbe zu erwerben suchen.

§. 17.

Eintheilung des Polizei-Rayon in Bezirke.

In soweit es zur leichteren und kraftvolleren Handhabung der Polizei erforderlich ist, soll der Polizei-Rayon nach Maßgabe der Bevölkerung und der besonderen Lokal-

miejscowych, dzielić się na okręgi, a w każdym z tych być ustanowiony osobny komisaryjat policyjny.

Podział na okręgi i granice takowych będą oznaczone osobnemi rozporządzeniami.

Okręgowe komisaryjaty policyjne odróżnione będą za pomocą liczb porządkowych.

§. 18.

Przeznaczenie okręgowych komisaryjatów policyjnych.

Komisaryjaty okręgowe są to organa Starostwa grodzkiego, przez które toż Starostwo sprawuje wykonawczą służbę policyi i bezpośredni nadzór.

Ku temu obowiązane są komisaryjaty okręgowe mieć ciągłą i dokładną znajomość ludności i miejscowych stosunków w wydzielonym sobie okręgu.

§. 19.

Podwładność tychże.

Komisaryjaty okręgowe podlegają bezpośrednio Staroście grodzkiemu, którego poleceniami są związane i takowe jak najściślej wypełniać powinny.

§. 20.

Kierowanie policyją w okręgu.

Na czele każdego komisaryjatu policyi okręgowej stoi nadkomisarz albo komisarz policyjny, jako urzędnik kierujący.

Będzie on miał dodaną sobie potrzebną ilość urzędników i posługaczy, i stosowną straż policyjną.

Ci urzędnicy i słudzy, niemniej straż zależy w czynnościach swoich od rozporządzeń kierownika komisaryjatu.

§. 21.

Związek między komisaryjatami policyi okręgowej a Starostwem grodzkiem.

Komisaryjaty policyi okręgowej winne są Staroście grodzkiemu codzień dwa razy, t. j. rano i w wieczór przesyłać raporta o wszelkich zdarzeniach i zarządzeniach swoich.

O ważnych zajściach należy Starostę natychmiast uwiadomić, a w razach wątpliwych zasięgnąć od niego poleceń.

§. 22.

Ze szczególnych pobudek zwoła Starosta kierowników komisaryjatów, by z nimi spólnie porozumieć się i naradzić.

verhältnisse in Bezirke abgetheilt werden, in deren jedem ein eigenes Polizei-Kommissariat aufgestellt wird.

Diese Abtheilung in Bezirke, sowie die Grenzen derselben werden durch besondere Verordnungen festgestellt werden.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate werden durch fortlaufende Zahlen bezeichnet.

§. 18.

Bestimmung der Bezirks-Polizei-Kommissariate.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate sind die Organe der Stadthauptmannschaft, durch welche dieselbe den exekutiven Polizeidienst und die unmittelbare Aufsichtspflege handhabet.

Zu diesem Ende haben sich die Bezirks-Polizei-Kommissariate fortwährend in der genauen Kenntniß der Bevölkerung und der Lokalverhältnisse in dem ihnen zugewiesenen Bezirke zu erhalten.

§. 19.

Unterordnung derselben.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate unterstehen unmittelbar dem Stadthauptmanne, sie sind an dessen Anordnungen gebunden und müssen dieselben auf das pünktlichste in Vollzug setzen.

§. 20.

Leitung im Bezirke.

An der Spitze eines jeden Bezirks-Polizei-Kommissariats steht ein Polizei-Oberkommissär oder ein Polizei-Kommissär als leitender Beamter.

Ihm wird das nöthige Personale an Beamten und Dienern und die erforderliche Wachmannschaft beigegeben.

Dieses Personale so wie die Wachmannschaft ist an die Anordnungen des Kommissariatsleiters gebunden.

§. 21.

Verbindung der Bezirks-Polizei-Kommissariate mit der Stadthauptmannschaft.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate haben täglich zweimal, nämlich Früh und Abends Rapporte, in welchen alle Vorfallenheiten und die getroffenen Maßregeln anzuzeigen sind, an den Stadthauptmann zu erstatten.

Wichtige Vorkommnisse sind sogleich zur Kenntniß des Stadthauptmanns zu bringen und es sind in zweifelhaften Fällen die Weisungen desselben einzuholen.

§. 22.

Bei sich ergebenden Anläßen versammelt der Stadthauptmann die Kommissariatsleiter zur gemeinsamen Instruirung und Berathung.

§. 23.

Wzajemny stosunek komisaryjatów policyi okręgowej.

Nieodzowną jest powinnością komisaryjatów okręgowych w wykonawczej służbie policyjnej działać w jak najściślejszej zgodności, i wspierać się wzajemnie.

Obwody tychże nie należy uważać za tak oddzielone, iżby w ważnych i nagłych potrzebach urzędowania jeden komisaryjat nie mógł przekroczyć granicy drugiego.

Wszakże w podobnych wypadkach należy bezzwłocznie zawiadomić o tem dotyczący komisaryjat, i zawezwać go do spólnego działania.

§. 24.

Miejsce urzędowania komisaryjatów policyi okręgowej.

Komisaryjaty policyi okręgowej powinny mieć siedzibę swoję ile możności w środkowym punkcie okręgu.

Kierujący komisaryjatem będzie miał w domu swego urzędu pomieszkanie w naturze, a dodana mu straż policyjna wojskowa umieszczona być powinna w otwartej strażnicy, na ulicę idącej.

Dla oznaczenia miejsca urzędu wywieszona będzie na domie tablica z napisem: c. k. komisaryjat policyi okręgowej Nr. ...., która w nocy czerwoną latarnią oświetlona będzie.

Urzędnicy i słudzy komisaryjatu policyi obowiązani są mieszkać w swoim okręgu.

§. 25.

Obowiązek do służby nieustannej.

Służba komisaryjatu policyi okręgowej jest nieustająca.

Dla tego oprócz zwyczajnych godzin urzędowych, powinna zawsze jedna osoba urzędowa obecną być w miejscu urzędowania.

§. 26.

Biuro centralne.

W miastach, w których obwód policyjny na okręgi jest podzielony, urządzone będą w lokalnościach Starostwa grodzkiego biura centralne, w których schodzić się mają wszystkie sprawy, wymagające postępowania jednotliwego i konsekwentnego, wypływającego z jednego punktu, lub które tylko w połączeniu z sobą nastręczają potrzebny pogląd na cały obwód policyjny, z któregeto punktu i służba wykonawcza okręgowych komisaryjatów policyi swój kierunek bierze.

Takowe biura centralne będą urządzone w szczególności dla centralnego kierowania służbą wykonawczą komisaryjatów okręgowych, dla czuwania nad bezpieczeństwem osób i własności w całym obwodzie policyjnym, dla spraw

§. 23.

Gegenseitiges Verhältniß der Bezirks-Polizei-Kommissariate.

Es ist eine unerläßliche Pflicht der Bezirks-Polizei-Kommissariate bei Handhabung des exekutiven Polizeidienstes auf das innigste zusammenzuwirken und sich gegenseitig zu unterstützen.

Die Gebiete derselben sind nicht der Art für abgeschlossen anzusehen, daß bei wichtigen und dringenden Amtshandlungen ein Kommissariat nicht die Grenzen des anderen überschreiten dürfe.

Es ist jedoch in derlei Fällen sogleich die Anzeige an das betreffende Polizei-Kommissariat behufs seiner Mitwirkung zu machen.

§. 24.

Amtsort der Bezirks-Polizei-Kommissariate.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate sollen möglichst im Mittelpunkte des Bezirkes ihren Sitz haben.

Im Amtssitze erhält der Kommissariatsleiter eine Naturalwohnung, und es ist die beigegebene Mannschaft der Militär-Polizeiwache in einer, gegen die Straße zu offenen Wachstube unterzubringen.

Der Amtsort ist durch eine am Hause anzubringende Tafel mit der Aufschrift: k. k. Bezirks-Polizei-Kommissariat Nr. .... und zur Nachtszeit durch eine rothe Lampe kenntlich zu machen.

Die Beamten und Diener des Polizei-Kommissariats müssen im Bezirke wohnen.

§. 25.

Permanenz.

Der Dienst der Bezirks-Polizei-Kommissariate ist ein permanenter.

Es muß daher außer den gewöhnlichen Amtsstunden stets ein Amts-Individuum am Amtsorte gegenwärtig sein.

§. 26.

Zentral-Bureau.

In jenen Städten, deren Polizei-Rayon in Bezirke zerfällt, werden am Sitze der Stadthauptmannschaft selbst Zentral-Bureaus gebildet, in welche alle Geschäfte, die eine einheitliche und konsequente Behandlung von einem Punkte aus erfordern, oder die nur in ihrer Vereinigung die nöthige Evidenz über den ganzen Polizei-Rayon gewähren, zusammenlaufen und von welchem aus der exekutive Dienst der Bezirks-Polizei-Kommissariate seine Richtung erhält.

Derlei Zentral-Bureaus sollen insbesondere bestehen für die Zentralleitung des exekutiven Dienstes der Bezirks-Polizei-Kommissariate, für die Ueberwachung der Sicherheit der Person und des Eigenthums im ganzen Polizei-Rayon, für das Paß-

paszportowych, dla obcych, dla doniesień, dla nadzoru druku, dla towarzystw i zgromadzeń publicznych.

§. 27.

Każde biuro mieć będzie przełożonego w osobie radzcy policyi z potrzebnymi urzędnikami pomocniczymi.

Zwierzchnicze kierownictwo tych biur centralnych, jak w ogólności całego działania policyjnego, jednoczy się w osobie Starosty grodzkiego.

§. 28.

Wojskowa straż policyi.

W pomoc i dla utrzymania służby wykonawczej dodana jest Starostwu grodzkiemu siła zbrojna, t. j. wojskowa straż policyjna, której część jest konna.

Straż ta we wszystkich względach służby, jest pod rozkazami Starosty, i ma obowiązek dopełniania wychodzących od niego rozporządzeń.

Służbą wojskową tej straży zarządza komendant wojskowy, któremu w tym celu przydaje się potrzebna liczba oficerów.

Osobna instrukcyja urządzi służbę wojskowej strazy policyjnej.

Szczególnym obowiązkiem oficerów będzie, żołnierzy swoich utrzymać w ciągłej wiadomości tej instrukcyi, i w ogólności nauczać ich o wszystkiem, co dla ich służby jest niezbędnem, lub przynajmniej korzystnem.

§. 29.

Straż policyjna wojskowa, służbę wykonująca ma wszystkie prawa, jakie wedle przepisów służą każdej straży, zostając pod szczególną opieką, jaka zwierzchności tudzież straży cywilnej i wojskowej przynależy.

§§. 45 i 46 ustawy dla żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850 o użyciu broni, służą także dla wojskowej straży policyjnej.

§. 30.

Straż cywilna.

Starostwo grodzkie będzie mieć także straż cywilną.

Ta sprawuje czynności swoje w ubiorze cywilnym, będąc dla wykazania się opatrzoną tabliczką blaszaną.

Będzie ona w części przy władzy centralnej, w części zaś przy komisaryjatach.

Ludzi należących do tej straży przyjmuje Starosta, który ich każdego czasu oddalić może.

Ludzie ci pobierać będą lenik miesięczny.

Powinności ich służby będą oznaczone w osobnej instrukcyi.

Fremden- und Anzeigewesen, für die Ueberwachung der Presse, der Vereine und öffentlichen Versammlungen.

§. 27.

Jedes Zentral-Bureau erhält einen Vorsteher in der Person eines Polizeirathes mit dem erforderlichen Hilfspersonale.

Die oberste Leitung dieser Zentral-Bureaux, sowie überhaupt der ganzen polizeichen Wirksamkeit, läuft in der Person des Stadthauptmanns zusammen.

§. 28.

Militär-Polizeiwache.

Zur Unterstützung und Handhabung des exekutiven Dienstes wird der Stadthauptmannschaft eine bewaffnete Macht, nämlich die Militär-Polizeiwache, wovon ein Theil beritten ist, beigegeben.

Dieselbe ist in allen Dienstesbeziehungen der Stadthauptmannschaft untergeordnet und zur Vollziehung der von derselben ausgehenden Anordnungen verpflichtet.

Das Militärische dieser Wache führt ein Militär-Kommandant, dem zu diesem Ende die nöthige Anzahl von Offizieren beigegeben wird. Eine besondere Instrukzion wird den Dienst der Militär-Polizeiwache regeln.

Es wird besonders Aufgabe der Offiziere sein, die Mannschaft in der steten Kenntniß dieser Instrukzion zu erhalten, und dieselbe überhaupt in allen Gegenständen zu unterweisen, deren Kenntniß für ihren Dienst unentbehrlich oder doch von Vortheil ist.

§. 29.

Die Militär-Polizeiwache genießt, wenn sie im Dienste ist, alle in den Gesetzen gegründeten Rechte der Wache und den besonderen gesetzlichen Schutz, welcher den obrigkeitlichen Personen und Civil- und Militärwachen zukömmt.

Die §§. 45 und 46 des Gensd'armerie-Gesetzes vom 18. Jänner 1850, hinsichtlich des Gebrauches der Waffe, gelten auch für die Militär-Polizeiwache.

§. 30.

Zivilwache.

Der Stadthauptmannschaft wird ferner eine Zivilwache beigegeben.

Dieselbe fungirt in Zivil-Kleidern und ist mit einer Planque zur Legitimation versehen.

Sie ist theils dem Zentrum der Behörde, theils den Kommissariaten zugetheilt.

Die Mitglieder dieser Wache werden vom Stadthauptmann aufgenommen und können von demselben zu jeder Zeit entlassen werden.

Sie erhalten eine monatliche Löhnung.

Eine besondere Instrukzion wird ihre Dienstleistung näher bestimmen.

§. 31.

Odwołanie się do Prezydenta obwodowego.

We wszystkich wypadkach, gdzie Starostwo grodzkie, jako pierwsza instancya w sprawach sobie przydzielonych z mocy służby policyi miejscowej, rekurs wywoła, rozstrzygnienie w drugiej instancyi należy do Prezydenta obwodowego.

§. 32.

Stosunek Starostwa grodzkiego

a) do innych władz politycznych i do przełożonych gmin.

Władze polityczne kraju koronnego obowiązane są o wszystkich wypadkach, które pod względem policyi mają wagę, donosić bezzwłocznie Namiestnikowi pod adresem Starosty grodzkiego, który takowe doniesienia przejrzeć, i swojem „Vidi", jakoteż uwagami swojemi opatrzone, Namiestnikowi natychmiast przedłoży.

Wiadomości, jakich Starostwo od władz politycznych albo przełożonych gminy zasięgać będzie, powinny być równie bez odwłoki udzielane.

§. 33.

b) do Sądów i do Prokuratoryi Państwa.

W obrębie policyi sądowej Starostwo grodzkie dla osiągnienia wspólnego celu winne jest jak najdzielniej wspierać sądy, i prokuratoryą Państwa.

W szczególności będzie rzeczą biura centralnego, czynność swoją około utrzymywania bezpieczeństwa łączyć z czynnością sądów i prokuratoryi Państwa.

§. 34.

Dla bezpośredniego wspierania prokuratorów przeznaczone są komisaryjaty policyi okręgowej, a w miastach, gdzie komisaryjatów nie ma, komisarze policyi, i przydana im straż policyjna.

Komisaryjaty policyi okręgowej i komisarze policyjni obowiązani są zarządzeniom prokuratorów zadość czynić (§. 59. ust. pol. państw.), nie czekając w tej mierze dopiero na zlecenie Starosty grodzkiego. Powinni jednak Starostę o pełnionych przez siebie usługach i skutku tychże uwiadomić.

§. 35.

Komisarze policyjni przy komisaryjatach policyi okręgowej w obwodzie sądów okręgowych, a tam, gdzie takich komisaryjatów nie ma, komisarze policyi w ogólności, powołani są sprawować czynności prokuratorów państwa w przekroczeniach przed sądy powiatowe należących.

Jeneralny prokurator przy głównym Sądzie krajowym wyznaczy komisarzy policyjnych, którym czynności te poruczyć postanowił.

§. 31.

Berufungen an den Kreispräsidenten.

In allen Fällen, wo die Stadthauptmannschaft als erste Instanz in den ihr zugewiesenen Geschäften des Lokalpolizeidienstes den Rekurs einer Partei hervorruft, steht die Entscheidung dem Kreispräsidenten in zweiter Instanz zu.

§. 32.

Verhältniß der Stadthauptmannschaft

a) zu den anderen politischen Behörden und zu den Gemeinde-Vorstehern.

Die politischen Behörden des Kronlandes sind verpflichtet, alle Vorkommnisse, die in polizeilicher Hinsicht von Wichtigkeit sind, sogleich dem Statthalter unter der Adresse des Stadthauptmannes anzuzeigen, der die dießfälligen Berichte einzusehen und mit seinem „Gesehen" und mit seinen allfälligen Bemerkungen unaufgehalten dem Statthalter vorzulegen hat.

Auskünfte, welche die Stadthauptmannschaft von politischen Behörden und von den Gemeinde-Vorstehern abverlangt, sind ungesäumt zu ertheilen.

§. 33.

b) zu den Gerichten und zur Staatsanwaltschaft.

Auf dem Felde der gerichtlichen Polizei hat die Stadthauptmannschaft die Gerichte und die Staatsanwaltschaft zur Erzielung des gemeinschaftlichen Zweckes auf das Kräftigste zu unterstützen.

Insbesondere ist es Sache des Zentral-Bureau für die Sicherheitspflege seine Amtsthätigkeit mit jener der Gerichte und der Staatsanwälte zu verzweigen.

§. 34.

Zur unmittelbaren Unterstützung der Staatsanwälte dienen die Bezirks-Polizei-Kommissariate, und in jenen Städten, wo derlei Kommissariate nicht bestehen, die Polizei-Kommissäre nebst der Polizeiwache.

Sie haben den Anordnungen der Staatsanwaltschaft Folge zu leisten (§. 59 der St. P. O.) ohne erst dießfalls eine Weisung vom Stadthauptmanne einholen zu müssen. Sie haben jedoch von ihren geleisteten Diensten und von deren Erfolge den Stadthauptmann in Kenntniß zu setzen.

§. 35.

Die Polizei-Kommissäre der im Sprengel der Bezirksgerichte befindlichen Bezirks-Polizei-Kommissariate und dort, wo derlei Kommissariate nicht bestehen, die Polizei-Kommissäre überhaupt sind berufen, die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft bei den vor die Bezirksgerichte gehörigen Uebertretungen zu üben.

Der General-Prokurator am Oberlandesgerichte wird jene Polizei-Kommissäre bezeichnen, denen er diese Verrichtungen zu übertragen findet.

Zakres działalności tych komisarzów policyjnych przepisany jest w rozdziale 10. ust. pol. państ.

§. 36.

c) do gminy.

Starostwo grodzkie obowiązane jest wspierać gminę w utrzymywaniu należącej do niej policyi miejscowej, i dawać jej potrzebną ku temu wojskową straż policyjną.

Winne ono jest także utrzymywać się w dobrem z gminą porozumieniu, i uprzejmej na każde wezwanie gotowości, aby zaradzać wszelkim brakom i niedostatecznościom policyi miejskiej.

§. 37.

d) do żandarmeryi.

Stosunek Starosty do zandarmeryi określa ustawa z dnia 18. Stycznia 1850.

§. 38.

Gazeta policyjna.

Starostwo grodzkie ma w celu bezpieczeństwa publicznego zaprowadzić gazetę policyjną, i takową wydawać za pomocą druku.

Gazetą policyjną obdzielać potrzeba wszystkich Starostów powiatowych, prokuratoryję Państwa, żandameryję, i przełożonych gmin w kraju koronnym, tudzież wszystkie władze policyjne w innych krajach koronnych, a te ostatnie w takiej liczbie egzemplarzy, iżby ją dalej w kraju roszerzać mogły.

II. Komisaryjaty policyi.

§. 39.

Obsadzanie.

Na czele komisaryjatu stoi nadkomisarz albo komisarz policyjny.

Temuż dana będzie stosowna liczba osób do pełnienia urzędu potrzebnych, tudzież straż w odpowiedniej ilości.

§. 40.

Podwładność.

Komisaryjaty policyi, podlegają bezpośrednio Staroście powiatowemu; gdzie zaś Prezydent obwodowy ma swoję siedzibę, temuż Prezydentowi.

§. 41.

Komisaryjaty policyi obowiązane są o wszystkich ważnych wypadkach i dostrzeżonych zdarzeniach donosić wprost Namiestnikowi. Jeżeli w miejscu sie-

Der Wirkungskreis dieser Polizei=Commissäre ergibt sich aus dem 10. Hauptstücke der St. P. O.

§. 36.

c) zur Gemeinde.

Die Stadthauptmannschaft ist verpflichtet, die Gemeinde in Handhabung der ihr zustehenden Lokalpolizei zu unterstützen, und derselben hiezu die benöthigte Militär=Polizeiwache zu stellen.

Sie hat sich wegen Abstellung allfälliger Mängel und Gebrechen der Lokalpolizei mit der Gemeide in einem freundschaftlichen Einvernehmen und bereitwilligen Entgegenkommen zu erhalten.

§. 37.

d) zur Gensd'armerie.

Das Verhältniß des Stadthauptmanns zu Gensd'armerie ist durch das Gesetz vom 18. Jänner 1850 geregelt.

§. 38.

Polizei=Zeitung.

Bei der Stadthauptmannschaft ist eine Polizei=Zeitung über alles, was die Sicherheitspflege zu befördern geeignet ist, aufzulegen und durch den Druck zu veröffentlichen.

Die Polizei=Zeitung ist allen Bezirkshauptmännern, der Staatsanwaltschaft, der Gensd'armerie und den Gemeindevorstehern im Kronlande, dann allen Polizei=Behörden der übrigen Kronländer, und zwar letzteren in der entsprechenden Anzahl von Exemplaren zur weitern Verbreitung im Lande mitzutheilen.

II. Polizei=Commissariate.

§. 39.

Besetzung.

An der Spitze eines Polizei=Kommissariats steht ein Polizei=Oberkommissär oder ein Polizei=Kommissär.

Demselben wird das erforderliche Amts=Personale und die benöthigte Wachmannschaft beigegeben.

§. 40.

Unterordnung.

Die Polizei=Kommissariate sind dem Bezirkshauptmanne, an Orten aber, wo der Kreis=Präsident seinen Sitz hat, diesem unmittelbar untergeordnet.

§. 41.

Die Polizei=Kommissariate haben über alle wichtigen Vorfälle und Wahrnehmungen die unmittelbare Anzeige an den Staatthalter zu erstatten. In so fern am Sitze

dziby Namiestnika znajduje się Starostwo grodzkie, doniesienia te pod adresem Starosty, przesełane być mają.

Komisaryjaty policyjne winne są trzymać się poleceń danych sobie od Starosty grodzkiego.

§. 42.

Komisaryjaty policyjne obowiązane są w rzeczach policyi sądowej być posłusznemi zarządzeniom prokuratora Państwa. Jeżeli się w miejscu siedziby sądu powiatowego znajdują, komisarz policyi przez jeneralnego prokuratora wyznaczony, sprawować ma czynności prokuratorskie przy Sądzie powiatowym.

§. 43.

Zakres działalności.

Zakres działalności Starostw grodzkich i komisaryjatów policyi, oznaczy dokładniej osobna instrukcyja.

W ogólności granice obrębu działania policyjnego dają się tém określić, że zdaném to jest na władze policyjne, ażeby czuwając, zapobiegając, powstrzymując i wykrywając przy zastosowaniu ich do przepisów miały staranie o spokój, porządek i bezpieczeństwo.

Aneks 2. do Nru. 125.

Zakres działalności ces. król. Władz policyjnych.

§. 1.

Powołanie tych władz.

C. k. Władze policyjne są obowiązane niebezpieczeństwom, któremby Monarcha, dóm cesarski, porządek prawny, jak w ogólności prawny stan i pomyślność państwa i pojedyńczych osób zagrożone być mogły, unikać i zapobiegać, spokój i porządek publiczny wewnątrz swych okręgów utrzymywać, wszelkich zamachów na nie wymierzonych, tudzież uszkodzeń osób lub własności, któreby bądź przypadkowo, bądź uczynkiem ludzi umyślnie albo mimo umysłu zrządzone być miały, nie dopuszczać, podczas zamieszania porządku i bezpieczeństwa, szérzenie się złego powstrzymywać, szkodliwe skutki tego uprzątać, nakoniec przestępców prawa śledzić, przytrzymywać i dotyczącym władzom oddawać.

§. 2.

Chcąc powołaniu temu zadosyć uczynić, potrzeba przedewszystkiem, aby władza policyjna obeznała się z ludnością, jej ruchami tudzież z stosunkami miejscowemi.

Do tej wiadomości dójdzie ona szczególniej:

1) spisywaniem ludności (konskrypcyją),

2) ścisłem utrzymywaniem kontroli meldunkowej i

3) bacznością nad obcymi, tudzież nad sprawami paszportowemi.

des Statthalters eine Stadthauptmannschaft besteht, sind diese Anzeigen unter der Adresse des Stadthauptmanns zu erstatten.

Sie sind an die Weisungen gebunden, die sie vom Stadthauptmanne erhalten.

§. 42.

In der gerichtlichen Polizei haben sie den Anordnungen der Staatsanwaltschaft Folge zu leisten. Befinden sie sich am Orte eines Bezirksgerichtes, so hat der vom General-Prokurator bezeichnete Polizeikommissär die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft bei dem Bezirksgerichte zu versehen.

§. 43.

Wirkungskreis.

Der Wirkungskreis der Stadthauptmannschaften und der Polizei-Kommissariate wird durch besondere Instrukzionen näher geregelt.

Im Allgemeinen lassen sich die Grenzen dieses Wirkungskreises damit bezeichnen, daß es Aufgabe der Polizei-Behörden ist, durch Beobachtung, Vorbeugung, Repression, und Entdeckung für Ruhe und Ordnung und Sicherheit im gesetzlichen Wege zu sorgen.

2. Beilage zu Nr. 125.

Wirkungskreis der kaiserlich-königlichen Polizei-Behörden.

§. 1.

Aufgabe dieser Behörden.

Die k. k. Polizei-Behörden haben den Gefahren, womit der Monarch, das kaiserliche Haus, die gesetzliche Ordnung, sowie überhaupt der Rechtsbestand und die Wohlfahrt des Staates sowie der Einzelnen bedroht sind, auf den gesetzlichen Wegen vorzubeugen und zu begegnen, die öffentliche Ruhe und Ordnung in dem Bereiche ihres Bezirkes zu erhalten, die Angriffe gegen dieselbe und die Verletzungen der Person und des Eigenthumes, mögen sie vom Zufalle herrühren oder durch menschliche Thätigkeit absichtlich oder unabsichtlich veranlaßt werden, zu hindern, bei vorfallenden Störungen der Ordnung und Sicherheit dem Umsichgreifen des Schadens Einhalt zu thun, die eingetretenen nachtheiligen Folgen zu beseitigen, endlich die Uebertreter des Gesetzes auszuforschen, anzuhalten und den berufenen Behörden zu überliefern.

§. 2.

Um diese Aufgabe lösen zu können, ist der Polizei-Behörde vor Allem die Kenntniß der Bevölkerung und ihrer Bewegung, dann der örtlichen Verhältnisse nothwendig.

Diese Kenntniß erlangt sie vorzüglich:

1. durch die Aufnahme des Standes der Bevölkerung (Konskripzion),
2. durch die genaue Handhabung des Meldungswesens, und
3. durch das Fremden- und Paßwesen.

§. 3.

Konskrypcyja i meldunki.

Konskrypcyje i meldunki utrzymują w ewidencyi ludność w obwodzie, dla urzędowania władzy policyjnej wydzielonym, a to na podstawie dokładnych, stosownie do istniejących rozporządzeń wykonywanych spisów ludności, zatém w szczególności wierne prowadzenie protokołu mieszkańców rocznych i takich, którychby ci znowu przyjęli na mieszkanie, dalej obcych zajeżdzających do domów gościnnych, czeladzi rękodzielniczej, robotników fabrycznych i sług; tu należy także dozór, aby oberżyści i ojcowie gospodni porządnie prowadzili księgi obcych i czeladzi, rewizyją domów gościnnych i gospód, od czasu do czasu przedsiębraną, szczególniej zaś miejse i kryjówek podejrzanych; nakoniec starunek, aby o każdej zmianie w ludności stosownie do przepisów donoszono, i każde przekroczenie tych przepisów podług prawa karano.

§. 4.

Baczność na obcych.

We względzie baczności na obcych należy do c. k. władz policyjnych obejście się wedle wymagania przepisów z przybywającymi cudzoziemcami, sprawdzenie celu ich podróży i przebywania, zezwalanie pobytu, wydalenie osób obcych podejrzanych, osobliwie zagranicznych emisaryjuszów i burzycieli spokojności, ewidencyja terminu dozwolonego pobytu, tudzież osób obcych sygnalizowanych i z miejsca wyprawionych, nakoniec pobór taks od obcych, gdzie są zaprowadzone, i zachowanie się z tychże.

§. 5.

Paszporty.

Tu należy utrzymywanie w ewidencyi przybywających i odjezdzających krajowców w zwyczajnych jazdach, jak i koleją żelazną, lub parowemi statkami, postępowanie z osobami szczególniej sygnalizowanemi i podejrzanemi, rozpoznawanie składanych kart podróżnych co do istotnych znaków tychże, ich widowanie, wydawanie kart do podróżowania po kraju, dla krajowców, po uprzedniem zniesieniu się z urzędem konskrypcyi, jako i podawanie wniosków do Prezydentów obwodowych, odnośnie zaś do Namiestników względem wydania kart podróżnych, dla krajowców za granicę wyjeżdżających.

§. 6.

Udzielanie wiadomości.

Na zasadzie przepisanych meldunków, tudzież baczności na sprawy paszportowe i na obcych, będą c. kr. władze policyjne w możności odpowiedzi, jeżeli od władz lub stron prywatnych, zapytane lub proszone będą o wiadomości, jakich osób dotyczące.

§. 3.

Konskripzions- und Meldungswesen.

Das Konskripzions- und Meldungswesen begreift in sich die Evidenzhaltung des Standes der Bevölkerung des der Polizei-Behörde zugewiesenen Amtsgebietes auf Grundlage der nach den bestehenden Vorschriften erfolgenden vollständigen Aufnahme derselben, mithin insbesondere die stets richtige Führung der Protokolle über Jahres- und After-Parteien, über die in den Gasthöfen einkehrenden Fremden, über Gewerbsgehilfen, Fabriksarbeiter und Dienstboten, die Aufsicht auf die ordentliche Führung der Fremden- und Gesellenbücher von Seite der Gastwirthe und Herbergsväter, die zeitweise Revision der Gasthöfe und Herbergen, insbesonders bedenklicher Orte und Schlupfwinkel; ferner die Sorge, daß jede Veränderung der Bevölkerung nach den bestehenden Vorschriften gemeldet, jede Uebertretung dieser Vorschriften aber der gesetzlichen Ahndung zugeführt werde.

§. 4.

Fremdenwesen.

In Rücksicht auf das Fremdenwesen haben die k. k. Polizei-Behörden die Behandlung der ankommenden Ausländer nach den hierüber bestehenden Vorschriften, die Konstatirung des Reise- und Aufenthaltszweckes, die Ertheilung der Aufenthaltsbewilligungen, die Ausweisung bedenklicher Fremden, insbesonders der ausländischen Emissäre und Ruhestörer, die Evidenzhaltung der gegebenen Aufenthaltsfristen, der signalisirten und abgeschaften Fremden, endlich die Einhebung und Verrechnung der etwa bestehenden Fremdentaxen.

§. 5.

Paßwesen.

Das Paßwesen umfaßt die Evidenzhaltung der ankommenden und abreisenden Inländer im gewöhnlichen Verkehre, sowie auf Eisenbahnen und Dampfschiffen, die Behandlung und Ueberwachung besonders signalisirter und bedenklicher Individuen, die Prüfung der vorkommenden Reiseurkunden in Bezug auf ihre wesentlichen Merkmale, die Vidirung derselben, dann über vorläufiges Einvernehmen des Konskripzions-Amtes, die Ertheilung von Reiseurkunden an Einheimische für das Inland, und die Erstattung von Anträgen an die Kreispräsidenten und rücksichtlich Statthalter zur Ausstellung von Reise-Urkunden an Inländer für das Ausland.

§. 6.

Auskünfte.

Auf Grund der vorschriftmäßigen Handhabung des Meldungs-, Paß- und Fremdenwesens sind die k. k. Polizei-Behörden in der Lage, die von den Behörden oder Parteien an sie gerichteten Anfragen oder Ansuchen um Auskünfte über Personen zu beantworten.

§. 7.

Obowiązek, który wypełniać przeznaczone są c. k. władze policyjne, daje się w ogólności orzec w następujących trzech głównych punktach.

Mianowicie jest ich zadaniem:

I. utrzymywać bezpieczeństwo publiczne i spokój wewnętrzny;
II. mieć staranie o bezpieczeństwo osób i ich własności;
III. utrzymywać porządek publiczny.

Ich urzędowa czynność pod tym trojakim względem zasadza się:

a) na baczności, zapobiegliwości i ochronie (policyja administracyjna).
b) w przypadkach zaszłego rzeczywiście naruszenia prawa i jakiego uszkodzenia, na wykryciu przestępcy ustaw, a o ile sama nie ma prawa karania, na oddanie przestępcy do przynależnej władzy karnej (policyja sądownicza).

§. 8.

Policyja administracyjna.

I. Utrzymanie publicznego bezpieczeństwa i wewnętrznego spokoju.

Baczność na sposób myślenia ludu, stanowi jedno z najważniejszych zadań władz policyjnych.

Pod tym względem mają mieć staranne oko na stan polityczny i socyjalny, w życie publiczne wchodzący, niemniej na wrażenie, jakie sprawiają na umysłach publiczności nowe ustawy dla państwa i kraju, wydane w rzeczach, politycznego i administracyjnego urządzenia, szczególną zwracać uwagę, przyczém nie należy poprzestawać na słyszeniu głosów osób poszczególnych, ani ich zdaniu nadawać wartości powszechnego sądu.

Władze policyjne winne wywiadywać o potrzebach i życzeniach ludności, dochodzić pilnie istniejących stosunków, które potrzebie nowego urządzenia, i życzeniom odmiany w zaprowadzonych już urządzeniach służą za podstawę, a słuszne żądania i zażalenia do wyższej wiadomości bez ogródki podawać.

Niesłusznym żądaniom i skargom zapobiegać mają prostowaniem mylnych, one wywołujących wyobrażeń i pomysłów, a naprzeciw wpływom złośliwym, któremiby się starano obudzić niesprawiedliwe nieukontentowanie, i wzburzenie umysłów, stanowczo występować.

§. 9.

O postrzeżeniach swoich będą c. k. władze policyjne stosownie do §. 8. władzom przełożonym peryjodyczne sprawozdania ze stosownemi wnioskami przesełać.

Czas przeselania tych peryjodycznych sprawozdawczych doniesień w osobnym przepisie oznaczonym zostanie.

§. 7.

Die Aufgabe, welche die k. k. Polizei-Behörden nach §. 1 zu erfüllen berufen sind, läßt sich im Allgemeinen auf drei Hauptpunkte zurückführen.

Sie besteht nämlich:

I. in der Aufrechthaltung der öffentlichen Sicherheit und der inneren Ruhe;

II. in der Sorge für die Sicherheit der Person und des Eigenthumes;

III. in der Handhabung der öffentlichen Ordnung.

Ihre Amtsthätigkeit ist in dieser dreifachen Beziehung:

a) eine beobachtende, vorbeugende und verhütende (administrative Polizei),

b) bei wirklich erfolgten Rechtsverletzungen und Beschädigungen auf die Entdeckung des Gesetzübertreters, und insoweit ihnen nicht selbst ein Ahndungsrecht zusteht, auf die Ueberweisung desselben an die kompetente Strafbehörde gerichtete (gerichtliche Polizei).

§. 8.

A. Administrative Polizei.

I. Aufrechthaltung der öffentlichen Sicherheit und der inneren Ruhe.

Die Wahrnehmung der Volksstimmung gehört zur wesentlichen Aufgabe der Polizei-Behörden.

Sie haben in dieser Beziehung die politischen und sozialen in das Staatsleben eingreifenden Zustände sorgfältig zu beobachten und ihre besondere Aufmerksamkeit auf die öffentliche Stimmung bei Erlassung neuer Reichs- oder Landesgesetze über politische und administrative Einrichtungen zu richten, wobei es aber nicht genügt, blos einzelne Stimmen zu hören und ihren Ansichten den Werth des allgemeinen Urtheiles beizulegen.

Die Polizei-Behörden haben sich von den Bedürfnissen und Wünschen der Bevölkerung Kenntniß zu verschaffen, die thatsächlichen Verhältnisse, welche dem Bedürfnisse neuer Einrichtungen und dem Wunsche nach Aenderungen in den bestehenden Einrichtungen zum Grunde liegen, sorgfältig zu prüfen und gerechte Wünsche und Beschwerden ungeschminkt zur höheren Kenntniß zu bringen.

Ungerechten Wünschen und Beschwerden haben sie durch Berichtigung der denselben zum Grunde liegenden irrigen Vorstellungen und Begriffen zu begegnen, und böswilligen Einflüssen, die sich zur Erregung ungegründeter Mißstimmung und Aufreizung geltend zu machen suchen, ist mit aller Entschiedenheit entgegen zu treten.

§. 9.

Ueber die Wahrnehmungen, welche die k. k. Polizei-Behörden nach §. 8 zu machen haben, sind an die vorgesetzte Behörde periodische Berichte mit den geeigneten Anträgen zu erstatten.

Besondere Weisungen werden die Zeit dieser periodischen Berichte näher bestimmen.

§. 10.

Zakres działalności władz policyjnych co do druku, towarzystw i zgromadzeń politycznych, oznaczyły istniejące w tym względzie ustawy i osobne instrukcyje.

Czuwanie nad peryjodycznemi pismami drukowanemi, i pilnowanie zakazu obnoszenia pism drukowanych od domu do domu, obwoływania, rozdawania, przedawania i przylepiania ich przy ulicach publicznych, należy do celniejszych powinności policyjnych.

Uważać też mają na wpływ, jaki na ducha publicznego wywierają pisma czasowe, krajowe i zagraniczne, pisemka ulotne i dzieła większej objętości, i ważniejsze z nich data do wyższej podawać wiadomości.

§. 11.

Czuwanie nad potajemnemi zabiegami i zamachami, któreby publicznemu bezpieczeństwu zagrażać mogły, i utrzymywanie ewidencyi osób w tym względzie pod śledztwem już byłych, albo podejrzanych, należy do szczególnych powinności władz policyjnych.

Ich usiłowania dążyć powinny do tego, aby zaburzeń publicznego bezpieczeństwa i spokoju do wybuchu nie dopuścić, ale je zaraz w swoim zarodzie utłumić. Jeżeli zaś pomimo to wybuchną, a środki łagodne nie wystarczą do położenia im tamy, władze policyjne mają odważnie stawić czoło, a gdyby wojskowa straż policyi pod ich rozkazami będąca, nie była dostateczną, bezzwłocznie zawezwać do współdziałania żandarmeryję, a w miarę potrzeby i także c. k. wojsko.

II. Staranie o bezpieczeństwo osób i własności.

§. 12.

Staranie o bezpieczeństwo osób zasadza się na baczeniu wszystkich czynności i zaniechań wewnątrz całego okręgu policyjnego, któremiby życie, zdrowie i bezpieczeństwo osobiste mieszkańców, bądź przypadkowo, bądź umyślnie zagrożonemi być mogły. Baczenie to dziać się ma w ogólności przez szczegółowe naglądanie, przez chodzące poczty, obławy i patrole dzienne i nocne, osobliwie zaś przez pilnowanie ulic, placów, i miejsc publicznych, gdzie za zwyczaj, lub przy szczególnych sposobnościach, jako to: przy festynach ludu, uroczystościach, balach, pożarach i t. d. większy napływ ludu wydarza się.

Do tego należy jeszcze scisły nadzór jazdy koleją żelazną w zastosowaniu ustaw policyjnych dla kolei żelaznej, wydanych najwyższem postanowieniem z dnia 30. Stycznia 1847, i późniejszych w tym względzie wyszłych rozporządzeń, tudzież nadzór żeglugi parowej podług istniejących przepisów.

§. 10.

Den Wirkungskreis der Polizei-Behörden in Bezug auf die Presse, auf politische Vereine und Versammlungen bestimmen die darüber bestehenden Gesetze und besonderen Instrukzionen.

Die Ueberwachung der periodischen Druckschriften und des Verbotes des Hausirens mit Druckschriften, des Ausrufens, Vertheilens, Feilbietens und Anschlagens derselben auf offener Straße, gehört zu ihren vorzüglichen Obliegenheiten.

Nicht minder haben sie den Einfluß der in- und ausländischen Blätter, Flugschriften und größeren Werke auf die öffentliche Stimmung wahrzunehmen und wichtige Daten zur höhern Kenntniß zu bringen.

§. 11.

Die Ueberwachung geheimer Umtriebe und Anschläge, welche der öffentlichen Sicherheit gefährlich werden könnten und die Evidenzhaltung der in dieser Beziehung bereits in Untersuchung gestandenen oder verdächtigen Personen liegt in der besonderen Verpflichtung der Polizei-Behörden.

Sie müssen bemüht sein, dahin zu wirken, daß Störungen der öffentlichen Sicherheit und Ruhe nicht zum Ausbruche gelangen, sondern schon in ihrem Aufkeimen erstickt werden. Sind sie aber dennoch ausgebrochen, und reichen gütliche Mittel nicht hin, denselben ein Ende zu machen, so haben die Polizei-Behörden mit aller Entschiedenheit aufzutreten, und wenn die ihnen zu Gebote stehende Militär-Polizeiwache nicht ausreichend sein sollte, die Mitwirkung der Gensd'armerie und nach Erforderniß auch des k. k. Militärs ungesäumt zu veranlassen.

II. Sorge für die Sicherheit der Person und des Eigenthumes.

§. 12.

Die Sorge für die Sicherheit der Person umfaßt die Aufsicht auf alle Handlungen und Unterlassungen innerhalb des ganzen Polizeibezirkes, wodurch das Leben, die Gesundheit und die körperliche Sicherheit der Bewohner zufällig oder absichtlich gefährdet werden könnte. Diese Aufsicht wird ausgeübt im Allgemeinen durch die einzelne Nachschau, durch ambulirende Posten, Streifungen und Patrouillen bei Tag und Nacht, insbesonders aber durch Ueberwachung jener Gassen, Plätze und öffentlichen Orte, wo gewöhnlich oder aus speziellen Anlässen wie bei Volksfesten, Feierlichkeiten, Bällen, Feuersbrünsten u. s. w., ein größerer Zusammenfluß von Menschen stattfindet.

Hieher gehört noch insbesonders die genaue Ueberwachung des Eisenbahnbetriebes nach dem mit a. h. Entschließung vom 30. Jänner 1847 erlassenen Eisenbahn-Polizeigesetze und der späteren in dieser Beziehung ergangenen Verordnungen, dann die Aufsicht auf den Betrieb der Dampfschiffahrt nach den bestehenden Vorschriften.

Sądy, w ustawie policyi dla kolei żelaznych władzom policyjnym przyznane, przeszły na władze sądownicze; im tedy władze policyjne o przekroczeniach tego rodzaju donosić mają.

§. 13.

Pieczołowitość ta ma także okazywać się w wystąpieniu przy klęskach publicznych, pożarach, powodziach, epidemii i t. d., a to stosując się do osobnych, takie przypadki na celu mających przepisów, albo do wyższych szczegółowych rozporządzeń, niemniej przy wydarzających się innych nieszczęściach, przy wypadkach, obłąkania umysłowego, nagłych zachorowaniach na ulicy, samobójstwach, i tym podobnych zamysłach.

§. 14.

Do władz policyjnych należy także baczność na wyrabianie i noszenie zakazanej, lub w ogólności podejrzanej broni, jaką są: laski do strzelania, sztylety, puginały, szpady w laskach, noże o dwu lub więcej ostrzach, i t. d. Ustawa o broni oznaczy dalsze w tym względzie obowiązki władz policyjnych.

§. 15.

Bezpieczeństwo własności wymaga dozoru nad próżniakami, włóczęgami, żebrakami i t. p. niebezpiecznemi osobami, utrzymywania w ewidencyi wypuszczonych aresztantów, ich związków i miejsca ich pobytu niemniej szupaśników, wywołańców, przechowywaczy rzeczy kradzionych, i o to podejrzanych rękodzielników, tudzież od czasu do czasu zarządzania ogólnej w całym okręgu odbyć się mającej obławy, za zniesieniem się w tem równocześnie z pogranicznemi władzami policyjnemi i gminami, nakoniec pilnej rewizyi miejsc i kryjówek podejrzanych.

Tu należy także zbieranie i spisywanie rzeczy skradzionych lub zrabowanych, i popełnianych zbrodni; opisywanie rzeczy zgubionych, znalezionych i deponowanych; opis osób zbiegłych i znikłych tudzież znachodzonych trupów; rozszérzanie listów gończych przez sądy wydawanych.

§. 16.

Z żebrakami, włóczęgami i próżniakami przy strzeżeniu ulic, w rewizyjach i obławach lub przy innej sposobności przydybanymi, c. k. władze policyjne postąpić mają podług przepisów tak, jak z osobami bez utrzymania, bez paszportów lub innych wykazów i bez zarobku, użytkując przytem z mianych opisów osób i listów gończych, ze spisów ukaranych zbrodniarzy, szupasników i wywołańców; obcych należy wzręcz wydalić, albo szupasem odesłać, miejscowych zaś żebraków i próżniaków, zbadawszy ich osobiste stosunki, albo domowi ubogich przekazać, albo do domu dobrowolnej roboty

Die in dem Eisenbahn-Polizeigesetze den Polizei-Behörden eingeräumte Gerichtsbarkeit ist an die Gerichte übergangen, an welche daher die Polizei-Behörden die diesfälligen Uebertretungen anzuzeigen haben.

§. 13.

Diese Sorgfalt erstreckt sich auch auf das Einschreiten bei öffentlichen Kalamitäten, Feuersbrünsten, Ueberschwemmungen, Epidemien u. s. w. nach den für derlei Fälle bestehenden besonderen Vorschriften oder speziellen höheren Anordnungen, dann bei sich ereignenden Unglücks- und Irrsinnsfällen, plötzlichen Erkrankungen auf der Straße, Selbstmorden und derlei Versuchen u. s. w.

§. 14.

Den Polizeibehörden obliegt die Aufsicht auf die Verfertigung und auf das Tragen verbotener oder sonst verdächtiger Waffen, als: Stockflinten, Stilete, Dolche, Degenstöcke, zwei- oder mehrschneidige Messer ꝛc.

Das Waffengesetz wird die weiteren Obliegenheiten der Polizei-Behörden aussprechen.

§. 15.

Die Eigenthumssicherheit erfordert die Aufsicht auf Müssiggänger, Vagabunden, Bettler und sonst gefährliche Personen, die Evidenzhaltung der entlassenen Sträflinge, ihrer Verbindungen und Aufenthaltsorte, der Abgeschobenen und Abgeschaften, der Hehler und der der Hehlerei verdächtigen Gewerbsleute, dann die zeitweise Vornahme von ausgedehnten über den ganzen Bezirk sich erstreckenden Streifungen im gleichzeitigen Einvernehmen mit den angrenzenden politischen Behörden oder Gemeinden, die fleißige Revision von verdächtigen Orten und Schlupfwinkeln.

Hieher gehört ferner die Sammlung und Registrirung der Beschreibung gestohlener und geraubter Effekten, dann der verübten Verbrechen; die Beschreibung von verlornen, gefundenen und depositirten Gegenständen; die Personsbeschreibung entwichener und vermißter Individuen und gefundener Leichname; die Verbreitung der von den Gerichten erlassenen Steckbriefe.

§. 16.

Die bei der Gassenaufsicht, den Revisionen und Streifungen oder bei andern Anlässen aufgegriffenen Bettler, Vagabunden und Müssiggänger sind von den k. k. Polizeibehörden ebenso, wie andere unterstands-, ausweis- und erwerbslose Individuen mit Benützung der vorliegenden Personsbeschreibungen und Steckbriefe, der Listen über abgestrafte Verbrecher, über Abgeschobene und Abgeschaffte vorschriftmäßig zu behandeln; Fremde sind nach Umständen einfach wegzuweisen oder abzuschieben, einheimische Bettler und Müssiggänger aber sind nach den über ihre persönlichen Verhältnisse gepflogenen Erhebungen entweder der Armenversorgung zuzuweisen oder in die freiwillige Arbeits-

oddać, albo postąpić sobie z niemi podług przepisów wydanych dla zakładów roboty przymusowej.

III. Utrzymanie porządku publicznego.

§. 17.

Obowiązki c. k. władz policyjnych we względzie przedstawień teatralnych oznaczone są w ustawie dla teatrów, tudzież w osobnej instrukcyi.

Władze c. k. policyjne obowiązane są w szczególności nie dopuszczać teatrów pokątnych w domach prywatnych, i nie dozwalać wprowadzania scen dramatycznych w miejscach publicznych do tego nie uprawnionych.

§. 18.

Do władz policyjnych należy ku utrzymaniu porządku publicznego mieć dozór nad szynkowniami, domami gościnnemi i zajezdnemi, nad kawiarniami, gospodami, i publicznemi miejscami zgromadzenia i zabawy.

Ich rzeczą jest pilnować, aby szynki, domy gościnne i kawiarnie o czasie przepisanym zamykano.

§. 19.

Do działań władz policyjnych należy, dawać pozwolenie na publiczne deklamacyjne i muzykalne popisy wszelkiego rodzaju, za otrzymanym uprzednio od przedsiębiorcy programem, i pilnować, aby przytem dozwolonego programu sciśle się trzymano.

Wreszcie potrzeba do tego pozwolenia od władz policyjnych, ażeby widowiska wszelkiego rodzaju, bale publiczne, i muzyki z tańcami, trwać mogły nad godziny policyjne, niemniej ażeby szynkownie, domy gościnne i kawiarnie, nad ten czas mogły zostać otwarte. Za każde takie pozwolenie władza policyjna pobierać będzie przepisaną opłatę, z tejże rachować się, a przy tych wszystkich zabawach przestrzegać ma porządku.

Oprócz tego należy do niej mieć dozór nad wędrownymi kuglarzami i muzykantami, nad arfinistami, spiewakami szynkownymi i t. d.

§. 20.

Pod względem święcenia niedziel i dni świątecznych władzom policyjnym to ma służyć za prawidło, że gdzie ludność katolicka jest w większości, uroczystości niedzielne i święta katolickie nie mają doznawać przeszkody w robotach gwarliwych i handlowaniu publicznem. Przepisów względem niedozwalania muzyk z tańcami podczas nabożeństwa sciśle także przestrzegać należy.

§. 21.

Baczność władzy policyjnej na gry w miejscach publicznych, rozciąga się nie tylko do gier właściwie losowych i azardowych, istniejącemi ustawami

anstalt abzugeben oder nach den bestehenden Direktiven für die Zwangsarbeitshäuser zu behandeln.

III. Handhabung der öffentlichen Ordnung.

§. 17.

Die Obliegenheiten der k. k. Polizei-Behörden in Bezug auf theatralische Vorstellungen sind durch die Theater-Ordnung und die besondere Instrukzion festgestellt.

Die k. k. Polizei-Behörden sind insbesondere verpflichtet, Winkelbühnen in Privathäusern nicht zu dulden, sowie die Aufführung dramatischer Scenen von den dazu nicht befugten öffentlichen Orten hintanzuhalten.

§. 18.

Den Polizei-Behörden obliegt zur Erhaltung der öffentlichen Ordnung die Aufsicht auf Schänken, Gast- und Einkehrhäuser, Kaffehhäuser, Herbergen, öffentliche Versammlungs- und Belustigungsorte u. dgl.

Sie haben die Einhaltung der Sperrzeit bei Schänken, Wirths- und Kaffehhäusern zu überwachen.

§. 19.

Zum Bereiche der Polizei-Behörden gehört die Bewilligung zu öffentlichen deklamatorischen und musikalischen Produkzionen jeder Art über das vom Unternehmer vorzulegende Programm, und die Aufsicht, daß sich genau an das bewilligte Programm gehalten werde.

Es bedarf ferner zu allen Schaustellungen, öffentlichen Bällen und Tanzmusiken, zum Offenhalten der Schänken, Wirths- und Kaffehhäuser über die Polizeistunde der Bewilligung der Polizei-Behörden. Dieselben haben die für diese Bewilligungen vorgeschriebenen Gebühren einzuheben und zu verrechnen, und bei all' diesen Anlässen die Ordnung aufrecht zu erhalten.

Ihnen liegt außerdem die Aufsicht auf herumziehende Gaukler, Taschenspieler, wandernde Musikanten, Harfenisten, Bänkelsänger ꝛc. ꝛc. ob.

§. 20.

In Bezug auf die Heiligung der Sonn- und Feiertage hat den Polizei-Behörden als Richtschnur zu dienen, daß dort, wo die katholische Bevölkerung die Mehrzahl bildet, die Feier der Sonn- und katholischen Festtage durch geräuschvolle Arbeiten und den öffentlichen Handelsbetrieb nicht gestört werden darf. Auch sind die Vorschriften wegen Nichtgestattung von Tanzmusiken während der heiligen Zeit genau zu beobachten.

§. 21.

Die Aufsicht der Polizei-Behörde auf die Spiele an öffentlichen Orten erstreckt sich nicht nur auf die durch die bestehenden Gesetze verbotenen eigentlichen Glücks- und

zakazanych, ale i do tych, które ze względu na miejsce i osoby przy grze dostrzeżone, są prawnie zabronione.

§. 22.

Podobnież jest obowiązkiem władz policyjnych zwracać pilną uwagę, aby nie dopuszczać publicznego wszeteczeństwa i gorszących nieobyczajności, mieć w ewidencyi nierządnice publiczne, szczególniej uważać na stan zdrowia tychże, rajfurstwo według możności powściągać i na zakłady kąpieli publicznych mieć baczne oko.

§. 23.

Władze policyjne uprzątać mają w ogólności to wszystko, co obraża publiczną obyczajność. Ściśle zatém baczyć mają w tym względzie na wszystkie publiczne widowiska, wystawy towarów, wywieszane znaki (szyldy) i t. d.

§. 24.

Do władz policyjnych należy, o ile to dąży do dopięcia policyjnych celów utrzymywać przepisany porządek domowej czeladzi; mianowicie nie będą one wystawiać służbowego stosunku na szkodliwe przerwy, a udzielając obudwom stronom tem raźniejszej opieki, starać się będą, aby obie w najkrótszej drodze i z oszczędzeniem uciążliwych wydatków, uzyskiwały prawa, jakie im przepisy o domowej czeladzi ze względu na dobro publiczne przyznają.

Przestrzegając policyjnych przepisów we względzie czeladki, władze policyjne będą mieć oko na sługi obcych panów, i na ludzi bez służby będących, jakoteż na gospody służebne, i wszystkich w ewidencyi utrzymywać: w sporach służbowych i o zasługi. o ile rzecz idzie o sądowe przyznanie praw, jakich podstawą jest ugoda służebna i o zapłatę zawarta. należy rozprawić się u władzy sądowniczej.

§. 25.

Władza policyjna doglądać będzie fiakrów, furmanów, bryczkarzów i lektykarzów co do trybu ich zarobkowości i przyjmowania do tego parobków (§. 181. Cz. II. ust. kar.), i przestrzegać przepisów opiewających o tym rodzaju przemysłu, tudzież o poborze należącej taxy.

O ile porozumiewać się należy z władzą policyjną przy nadawaniu jakiej profesyi, o tem stanowią ustawy profesyjne.

§. 26.

Urzędowanie w rzeczy sądownictwa pokoju.

Sprawowanie urzędu sędziego w sporach między stronami nie należy wprawdzie do władz policyjnych, atoli jeżeli się one po zagodzenie sporów swoich do władz policyjnych udadzą, urząd sędziego pokoju sprawować powinny, odpowiadając zaufaniu strón wydaniem wyroku polubownego ze skutkiem, jaki temuż nadała ustawa sądowa.

Hazardspiele, sondern auch auf jene, die in Anbetracht des Ortes und der Personen, die dabei betreten werden, gesetzlich untersagt sind.

§. 22.

Eine gleich strenge Aufmerksamkeit haben die Polizei-Behörden auf die Verhütung öffentlicher Unzucht und Aergerniß erregender Unsittlichkeiten zu richten, sie haben die Lustdirnen in Evidenz zu halten und sie besonders in Rücksicht auf ihren Gesundheitszustand zu überwachen, die Kuppelei nach Kräften hintanzuhalten und die öffentlichen Badeorte genau zu beaufsichtigen.

§. 23.

Die Polizei-Behörden haben überhaupt alles zu beseitigen, was die öffentliche Sittlichkeit verletzt. Sie haben daher in dieser Richtung alle öffentlichen Schaustellungen, Auslagen, Aushängschilder ꝛc. genau zu überwachen.

§. 24.

Den Polizei-Behörden obliegt die Handhabung der Gesindeordnung, in soferne durch dieselbe der polizeiliche Zweck verfolgt wird, das Dienstverhältniß keiner nachtheiligen Unterbrechung auszusetzen, demselben einen schnelleren Schutz zu verleihen und beiden Theilen auf dem kürzesten Wege mit Vermeidung beschwerlicher Kosten die Erlangung jener Rechte, welche ihnen die Gesindeordnung aus Rücksichten für das öffentliche Wohl einräumt, zu verschaffen.

In Handhabung der Gesindepolizei haben die Polizei-Behörden fremde Dienstleute und dienstlose Individuen, sowie Dienstbotenherbergen zu überwachen und in Evidenz zu erhalten; Dienst- und Lohnstreitigkeiten sind, in soferne es sich um richterliche Zuerkennung der aus dem Dienst- und Lohnvertrage entspringenden Rechte handelt, bei der Gerichtsbehörde zu verhandeln.

§. 25.

Die Polizei-Behörde hat Fiaker, Lohnkutscher, Stellfuhrinhaber und Sesselträger hinsichtlich ihres Geschäftsbetriebes und hinsichtlich der Aufnahme ihrer Knechte (§. 181 II. Thl. des St. G. B.) zu überwachen und die bezüglichen Betriebs- und Taxordnungen zu handhaben.

In wie ferne die Polizei-Behörde bei Verleihung von Gewerben einzuvernehmen sei, bestimmen die Gewerbsgesetze.

§. 26.

Friedensrichterliche Funkzion.

Den Polizei-Behörden gebührt zwar kein Richteramt in Streitigkeiten zwischen Parteien; wenn sich jedoch dieselben zur Schlichtung ihrer Streitigkeiten an die Polizei-Behörden wenden, so haben dieselben die friedensrichterliche Funkzion zu üben und dem Vertrauen der Parteien durch einen schiedsrichterlichen Spruch mit der durch die Gerichtsordnung bezeichneten Wirkung entgegen zu kommen.

§. 27.

Prawo karania, służące władzom policyjnym.

O ile władze policyjne upoważnione są wydawać nowe rozporządzenia policyjne i karać przekroczenia takowych, jako i już istniejących przepisów policyjnych, i jak w przypadkach przekroczeń postępować, o tém stanowi osobne rozporządzenie.

§. 28.

B. Policyja sądowa.

Władze policyjne mają stosownie do §. 49. ust. post. kar. z dnia 17. Stycznia 1850, wszystkie zbrodnie, przestępstwa i przekroczenia, o ile nie na samo żądanie interesowanego dochodzone być mają, szlakować, czynić przygotowawcze zarządzenia, które nie cierpiąc zwłoki służą do wyjaśnienia rzeczy, lub przeszkodzić mogą zatarciu śladów uczynku karze podpadającego, albo ucieczce złoczyńcy.

Jak władze policyjne, tak i podwładni im słudzy mogą, jeśli ze zwłoki urość może niebezpieczeństwo, przedsiębrać rewizyje domów a nawet tymczasowie aresztować oskarzonych, choćby do tego wezwane nie były.

Obowiązane są jednak spisane w tej mierze protokóły udzielić bezzwłocznie prokuratorowi Państwa, albo sędziemu inkwizycyjnemu.

O ile władze policyjne prócz tego wspierać powinny sądy karne i prokuratoryje Państwa, o tém stanowią §§. 59, 95, 144-149, 186, 187, 189, 209, 418-421 i 501 ust. postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850.

§. 29.

Przy sądach powiatowych, będących w obwodzie władzy policyjnej komisarz władzy policyjnej sprawować będzie czynności prokuratoryi w przekroczeniach należących przed też sądy; a zakres działania jego oznaczony jest w rozdziale 20. ust. p. kar. z d. 17. Stycznia 1850.

§. 30.

Dokładniejsze oznaczenie stosunku władz policyjnych do sądów i prokuratoryi, zawierają główne zarysy organizacyi władz policyjnych, przez N. Pana zatwierdzone.

§. 31.

Zakres działania władz policyjnych w rzeczach policyi miejscowej, która do gminy należy.

Chociaż sprawowanie policyi miejscowej, w zakresie ustawą gminną bliżej oznaczonym do gminy należy, niemniej przeto jest obowiązkiem władzy policyjnej, na braki i chyby w tym wydziale administracyjnym mieć baczne oko względem usunienia takowych po przyjacielsku porozumiewać się z powołanemi do tego organami gminy, i wspierać je w tém z wszelką gotowością; osobliwie

§. 27.

Ahndungsrecht der Polizei-Behörden.

Inwieweit die Polizei-Behörden neue polizeiliche Anordnungen zu erlassen und die Uebertretungen dieser, sowie der schon bestehenden Polizei-Vorschriften zu ahnden berechtiget sind, und wie sie in Uebertretungsfällen zu verfahren haben, bestimmt eine besondere Verordnung.

§. 28.

B. Gerichtliche Polizei.

Die Polizei-Behörden haben nach §. 49 der St. P. O. vom 17. Jänner 1850 allen Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen, soferne sie nicht blos auf Verlangen eines Betheiligten untersucht werden, nachzuforschen, und die keinen Aufschub gestattenden vorbereitenden Anordnungen zu treffen, welche zur Aufklärung der Sache dienen, oder die Beseitigung der Spuren der strafbaren Handlung oder die Flucht des Thäters verhüten können.

Sowohl die Polizei-Behörden, als auch ihre untergeordneten Diener können, wenn Gefahr am Verzuge haftet, Hausuchungen und die vorläufige Verwahrung von Angeschuldigten unaufgefordert vornehmen.

Sie müssen jedoch ihre dießfälligen Protokolle unverzüglich dem zuständigen Staatsanwalte oder Untersuchungsrichter mittheilen.

In wieferne die Polizei-Behörden die Strafgerichte und Staatsanwaltschaften außerdem zu unterstützen haben, bestimmen die §§. 59, 95, 144—149, 186, 187, 189, 209, 418—421 und 501 der Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850.

§. 29.

Bei den im Rayon der Polizei-Behörde befindlichen Bezirksgerichten werden in den vor dieselben gehörigen Uebertretungsfällen die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft durch einen Kommissär der Polizei-Behörde versehen, dessen Wirkungskreis sich aus dem 20. Hauptstücke der St. P. O. vom 17. Jänner 1850 ergibt.

§. 30.

Ueber das Verhältniß der Polizei-Behörden zu den Gerichten und zur Staatsanwaltschaft enthalten die allerhöchst genehmigten Grundzüge über die Organisazion der Polizei-Behörden die nähern Bestimmungen.

§. 31.

Wirkungskreis der Polizei-Behörden in Bezug auf die der Gemeinde zustehende Lokalpolizei.

Wenn der Gemeinde auch die Verwaltung der Lokalpolizei in dem in den Gemeindestatuten näher bestimmten Umfange zusteht, so ist es gleichwohl Pflicht der Polizei-Behörde auf Mängel und Gebrechen in dieser Verwaltung ein wachsames Auge zu haben, sich wegen Abstellung derselben mit den dazu berufenen Gemeindeorganen in einem freundlichen Einvernehmen und bereitwilligen Entgegenkommen zu erhalten, ins-

w przypadkach większych klęsk, jakiemi są pożary, powodzie i t. p. z organami gminy spólnie działać, i ile to być może, względem środków, jakichby użyć potrzeba, zawczasu się umówić.

§. 32.

Gdyby gmina żądaniom władzy policyjnej nie odpowiadała, sama ta władza środki nagłe zwłoki nie cierpiące, o ile tego interes powszechny wymaga, natychmiast przedsięweźmie, o tém jednak władzę sobie przełożoną zawiadomi; w innym razie władzy tej o zajściu donieść jest obowiązaną.

§. 33.

Władza policyjna winna jest gminę w sprawowaniu przynależnej tejże policyi miejscowej przez swe organa jak najdzielniej wspierać, i o przekroczeniach przepisów policyi miejscowej, których karcenie do gminy należy, bezzwłocznie ją zawiadamiać.

W Wiedniu dnia 10. Grudnia 1850.

Bach m. p.

126.

Obwieszczenie krajowej komisyi organizacyi politycznej z dnia 9. Sierpnia 1851,

o tymczasowych odmianach co do umieszczenia Sądów, które dla Borszczowa i Zaleszczyk są przeznaczone, jakoteż o pozostawieniu razem okręgu sądowego Jezierzańskiego z okręgiem Borszczowskim, nakoniec o przydzieleniu okręgu sądowego Mielnickiego do Sądu Zaleszczyckiego.

Z odniesieniem się do najwyższego rozporządzenia z dnia 6. Listopada 1850, ogłoszonego dziennikiem praw państwa i rządu, mocą którego organizacyja sądów w krajach koronnych Galicyi i Lodomeryi, z Wielkiem księstwem Krakowskiem i księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem tudzież na Bukowinie postanowioną została, podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości, iż na mocy rozporządzenia wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. Lipca 1851 za l. 8804, okręgowy sąd kolegijalny przeznaczony do Borszczowa tymczasowie, to jest, dopokąd stosunki miejscowe nie dozwolą umieścić go w rzeczonem miejscu, przeniesie się do Zaleszczyk, nim zaś to nastąpi, sąd okręgowy klasy III., przeznaczony do Zaleszczyk, w Borszczowie umieszczony będzie, tudzież że okręg sądowy w Jezierzanach zostanie połączonym z Borszczowem, a okrąg sądowy Mielnicki, tymczasem sądowi Zaleszczyckiemu pod zarząd oddanym będzie.

Gołuchowski m. p.

besondere aber in Fällen größerer Kalamitäten, wie bei Feuersbrünsten, Ueberschwemmungen u. dgl. mit den Gemeindeorganen Hand in Hand zu gehen und soweit es thunlich ist, sich bereits früher über die zu ergreifenden Maßregeln zu vereinigen.

§. 32.

Sollte die Gemeinde dem Ansinnen der Polizei-Behörde nicht entsprechen, so hat diese dringende, keinen Aufschub gestattende Maßregeln, in soferne solche aus Rücksichten des öffentlichen Interesse erforderlich sind, sogleich selbst zu treffen und zur Kenntniß der vorgesetzten Behörde zu bringen. Sonst ist die Anzeige an diese Behörde zu erstatten.

§. 33.

Die Polizei-Behörde ist verpflichtet, mit ihren Organen die Gemeinde in Handhabung der ihr zustehenden Lokalpolizei auf das kräftigste zu unterstützen und Uebertretungen der Lokalpolizei-Vorschriften, deren Ahndung der Gemeinde zusteht, sogleich zur Kenntniß derselben zu bringen.

Wien den 10. Dezember 1850.

Bach m. p.

126.

Kundmachung der politischen Organisirungs-Landes-Kommission vom 9. August 1851,

über die provisorischen Aenderungen in Absicht auf die Lozirung der nach Borszczow und Zaleszczyk bestimmten Gerichtsstellen, so wie über die Belassung des vereinigten Gerichtsbezirkes Jezierzany mit Borszczow, und über die Zuweisung des Gerichtsbezirkes Mielnica zu dem Zaleszczyker Gerichte.

Mit Beziehung auf die mittelst des allgemeinen Reichs-Gesetz- und Regierungsblattes kundgemachte Allerhöchste Verordnung vom 6. November 1850, wodurch die Gerichts-Organisazion in den Kronländern Galizien und Lodomerien mit Krakau, Auschwitz und Zator, und in der Bukowina festgesetzt wurde, wird hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß vermöge Anordnung des hohen Justiz-Ministeriums vom 10. Juli 1851 Z. 8804 das nach Borszczow bestimmte Bezirks-Kollegial-Gericht provisorisch, und zwar bis die Lokalverhältnisse dessen Lozirung in diesem Orte ermöglichen werden, nach Zaleszczyk übertragen, dagegen bis zu derselben Zeit das für Zaleszczyk bestimmte Bezirksgericht III. Klasse in Borszczow untergebracht; dann der Gerichtsbezirk Jezierzany mit Borsz'zow vereinigt belassen, dagegen der Gerichtsbezirk Mielnica einstweilen dem Zaleszczyker Gerichte zur Verwaltung zugewiesen werden wird.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XX.

Wydana i rozesłana dnia 19. Listopada 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 19. November 1851.

127.

Obwieszczenie Trybunału apelacyjnego z dnia 2. Kwietnia 1851,

z zaleceniem do wszystkich sądów, ażeby wszelkim żądaniom komisyj, działających w rzeczach oswobodzenia gruntu, z wszelką gotowością odpowiadały.

Na mocy rozporządzenia wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. Stycznia r. b. za l. 14954, zaleca się wszystkim sądom podległym temu Trybunałowi apelacyjnemu, ażeby organom komisyj, działających w rzeczach oswobodzenia gruntu, które wkrótce swe działania rozpoczną, dla poparcia ich czynności wszelką do celu wiodącą pomoc dawały, i wszelkim ich żądaniom z całą możebną gotowością odpowiadały.

Eder m. p.

128.

Rozporządzenie Prezydyum krajowego z dnia 22. Kwietnia 1851,

obowiązujące w koronnym kraju Galicyi z wielkiem księstwem Krakowskiem,

względem uregulowania płac nauczycieli religii przy gimnazyjach, utrzymywanych z publicznych funduszów.

Gdy przyszłe stanowisko katolickich nauczycieli religii przy gymnazyjach rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa oświecenia z dnia 28. Czerwca 1850 za l. 3571 *) oznaczone zostało, także i płace jakie ciż nauczyciele religii według różnicy, czyli są suplentami (zastępcami), czyli rzeczywistymi katechetami, pobierać mają, w skutek wysokich rozporządzeń Ministerstwa oświecenia z dnia 19. Listopada 1850 za l. 6918 i z dnia 9. b. m. za l. 2461 uregulowano następującemi postanowieniami:

1. Dla nauczycieli religii przy gimnazyjach, utrzymywanych z publicznych funduszów, bez różnicy, czyli gimnazya są zupełne, lub sześcio-klasowe, albo tylko cztero-klasowe, i czyli nauczyciele religii przy wyższych lub niższych klasach gimnazyjalnych są zatrudnieni, dotychczasowa płaca katechetów w ilości systemizowanej dla Lwowa i dla prowincyi, stanowi także i nadal zwyczajną systemizowaną płacę gimnazyjalnego nauczyciela religii w tej jego własności.

Z tego względu płaca gimnazyjalnego nauczyciela religii w tej własności, urzędującego przy którembądź z lwowskich gimnazyjów albo przy gimnazyjum krakowskiem, które co do płac nauczycielskich z lwowskiemi jest zrównane, wynosi 700 zł. reń. mon. konw., przy wszelkich innych gimnazyjach 500 zł. reń. mon. konw.

---

*) W dzienniku praw państwa, część XC, nr. 265, stron. 1167.

127.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 2. April 1851,

womit sämmtliche Gerichte angewiesen werden, allen Anforderungen der Grundentlastungs-Kommissionen mit aller Bereitwilligkeit zu entsprechen.

Im Grunde Auftrags des hohen Justiz-Ministeriums vom 10. Jänner l. J. Z. 14954 werden sämmtliche diesem Appellazions-Gerichte unterstehende Gerichte angewiesen, den Organen der demnächst in Wirksamkeit tretenden Grundentlastungs-Kommissionen zur Förderung ihres Geschäftes jede zweckdienliche Unterstützung zu leisten, und allen Anforderungen derselben mit aller möglichen Bereitwilligkeit zu entsprechen.

Eder m. p.

128.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 22. April 1851,

gültig für das Kronland Galizien mit dem Großherzogthume Krakau,

betreffend die Regulirung der Bezüge der Religionslehrer an den aus den öffentlichen Fonden erhaltenen Gymnasien.

Nachdem mit dem Erlaße des hohen Unterrichts-Ministeriums vom 28. Juni 1850 Z. 3571 *) die künftige Stellung der katholischen Religionslehrer an Gymnasien normirt worden ist, so sind was die Bezüge, welche die Religionslehrer an Gymnasien nach dem Unterschiede genießen sollen, ob sie als Supplenten oder wirkliche Katecheten bestellt sind, anbelangt, dieselben laut der hohen Unterrichts-Ministerial-Erläße vom 19. November 1850 Z. 6918 und vom 9. l. M. Z. 2461 mit nachfolgenden Bestimmungen normirt worden:

1. Für die Religionslehrer an den aus den öffentlichen Fonden erhaltenen Gymnasien, ohne Unterschied, ob es vollständige oder sechsklassige, oder nur vierklassige Gymnasien sind, und ob die Religionslehrer in den Ober- oder Unter-Gymnasialklassen beschäftiget werden, bildet der bisherige Katecheten-Gehalt nach der für Lemberg, und außerhalb Lemberg systemisirten Höhe, auch fortan den ordentlichen systemisirten Gehalt eines Gymnasial-Religionslehrers als solchen.

Demgemäß beläuft sich der Genuß eines Gymnasial-Religionslehrers als solchen an einem der Lemberger Gymnasien oder an dem Krakauer Gymnasium, das hinsichtlich der Gehaltsbezüge der Lehrer den Lemberger Gymnasien gleichgestellt ist, auf 700 fl. Konv. Münze, an jeden andern Gymnasien auf 500 fl. Konv. Münze.

*) Im Reichs-Gesetzblatte, XC. Stück, Nro. 265, Seite 1167.

2. Nauczyciele religii, którzy nie będąc właściwie mianowanymi, od ordynaryatu są wyznaczeni tylko do tymczasowego zajęcia opróżnionego miejsca nauczycielskiego, mają być uważani jako prości suplenci tej posady, mający stosownie do postanowień ustawy substytucyjnej z r. 1839 *), prawo tylko do należytości substytucyjnej, którą w stosunku do systemizowanej z zastępowaną posadą połączonej płacy wymierzyć należy.

3. Nauczyciele zaś religii, którzy w skutek dobrze odbytego popisu konkursowego, na przedstawienie biskupa według przepisów rozporządzenia z dnia 28. Czerwca r. p. za l. 3571, punkt 6. rzeczywistymi nauczycielmi religii zostali mianowanymi, mają, dopokąd udzielają tylko naukę religijną, prawo pobierać tylko całą płacę katechetów, jak to w 8. punkcie powyższego rozporządzenia jest wyrzeczonem.

4. Nauczyciele religii nakoniec, którzy nie tylko rzeczywistymi nauczycielami tej nauki są ustanowieni (punkt 3.), lecz odbywszy także jeszcze w komisyi, dla popisu na nauczycieli gimnazyjalnych wysadzonej, takowy popis nauczycielski, według postanowienia powołanego rozporządzenia (punkt 4.) nabyli upoważnienie do wykładania innych także przedmiotów gimnazyjalnych, i według punktu 7. powyższego rozporządzenia zostali zwyczajnymi nauczycielami gimnazyjalnymi, pobierają w tej własności całą płacę gimnazyjalnego nauczyciela, przy wyzszem lub niższem gimnazyjum, tudzież doczesny dodatek 200 zł. reń., i wstępują w służbę rządową co do wszelkich jej praw i powinności.

5. Jeżeli który nauczyciel religii, pod 2. i 3. bliżej opisany, w razie potrzeby oprócz swego głównego przedmiotu, do nauczania innego jeszcze, przez dłuższy czas da się użyć, tedy według okoliczności otrzymać może albo wynagrodzenie pracy swej odpowiednie, albo pobierać przepisaną należytość substytucyjną.

6. Dotychczasowi rzeczywiści gimnazyjalni katecheci pozostają przy swoich systemizowanych płacach, chociażby przez nową organizacyą godziny wykładu tychże w tygodniu do 8 się zmniejszyły; wszakże w takim razie można od nich wymagać, ażeby, jeżeli tego potrzeba, przedmiotów, do których mogą posiadać uzdatnienie, nie żądając nadto wynagrodzenia, uczyli w takiej liczbie godzin tygodniowych, jakaby dotychczasowe obowiązkowe godziny tychże wcale nie przechodziła, lub tylko nieznacznie przewyższała.

7. Te postanowienia mają od dnia dzisiejszego, t. j. od 9. Kwietnia 1851 wejść w wykonanie co do wszystkich teraz urzędujących nauczycieli religii.

Gołuchowski m. p.

---

*) W II. oddziale krajowego zbioru praw z r. 1839, pod nr. 128, stron. 410 i 412.

2. Religionslehrer, welche ohne eigentliche Anstellung bloß zur zeitweiligen Versehung einer erledigten Religionslehrerstelle vom Ordinariate bestellt werden, sind als einfache Supplenten dieser Stelle zu behandeln, und haben nach Maßgabe des Substituzions-Normals vom Jahre 1839 *) einen Anspruch bloß auf die von dem mit der supplirten Stelle systemisirten Gehalte zu bemessende Substituzionsgebühr.

3. Religionslehrer dagegen, welche in Folge einer wohl bestandenen Konkursprüfung über den Vorschlag des Bischofs als wirkliche Religionslehrer nach der Bestimmung des Erlaßes vom 28. Juni v. J. Z. 3571 Punkt 6 angestellt wurden, haben, so lange sie bloß den Religionsunterricht ertheilen, bloß auf den Bezug des ganzen Katechetengehaltes einen Anspruch, wie dieß im 8. Punkte des obigen Erlaßes gesagt worden ist.

4. Religionslehrer endlich, welche nicht nur als wirkliche Religionslehrer angestellt (Punkt 3), sondern auch noch durch eine vor der Gymnasial-Lehrerprüfungs-Kommission bestandene Lehramtsprüfung sich nach Bestimmung des bezogenen Erlaßes (Punkt 4) die Berechtigung erworben haben, auch andere Gymnasial-Lehrfächer zu übernehmen, und nach Punkt 7 des obigen Erlaßes als ordentliche Gymnasial-Lehrer angestellt werden, beziehen als solche, den ganzen Gehalt eines Gymnasial-Lehrers, und zwar, je nachdem sie für das Ober- oder für das Unter-Gymnasium angestellt wurden, sammt der zeitlichen Zulage von 200 fl. und treten mit allen Rechten und Pflichten in den Saatsdienst ein.

5. Läßt sich der eine oder der andere von den ad 2 und 3 näher bezeichneten Religionslehrern nöthigenfalls durch eine längere Zeit auch noch in einem andern als seinem Hauptfache beschäftigen, so hat er nach Umständen entweder auf eine seinen Leistungen angemessene Remunerazion oder auf die systemmäßige Substituzionsgebühr einen Anspruch.

6. Die bisherigen wirklichen Gymnasial-Katecheten verbleiben in ihren siftemisirten Bezügen, wenn auch durch die neue Organisazion die Anzahl ihrer wöchentlichen Lehrstunden in der Religion auf 8 Stunden vermindert würde; es kann aber in diesem Falle von ihnen gefordert werden, nöthigenfalls in Fächern, für welche sie anerkanntermaßen die Befähigung besäßen, sich ohne Anspruch auf eine Remunerazion in einer solchen Anzahl von wöchentlichen Stunden beschäftigen zu lassen, durch welche ihre bisherige Verpflichtung gar nicht oder nicht sonderlich überschritten würde.

7. Diese Bestimmungen sind vom heutigen Tage, das ist vom 9. April 1851, und bei allen derzeit bestehenden Religionslehrern in Anwendung zu bringen

Goluchowski m. p.

---

*) In der II. Abtheilung der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839 unter Nro. 128, Seite 410 und 412.

129.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 18. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLII. nr. 148, wydana dnia 21. Czerwca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego obwieszczają się postanowienia względem puszczenia w obieg nowych nót bankowych po 10 złt. reń., 100 złt. reń. i 1000 złt. reń.

Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 14. Maja t. r. zezwolić na puszczenie w obieg nowych nót bankowych na 10 złt. reń., 100 złt. reń. i 1000 złr., za ściągnieniem znajdujących się w obiegu nót banknotowych tych samych kategoryj, pod warunkami, zawartemi w następującem obwieszczeniu banku z dnia 1. Maja, a to z tym dodatkiem, iż ustawy obowiązujące co do nót bankowych, w ogólności odnoszą się także i do tych nowych nót bankowych.

Dla kas publicznych służy przyjęta już przy ściąganiu nót bankowych zasada, iż dawne banknoty, przy odwożeniu pieniędzy i wypłatach kas, między sobą używane być mogą jeszcze przez dalsze trzy miesiące nad termin, do ściągnienia takowych z prywatnego obrotu przeznaczony, t. j. aż do końca Marca 1852.

Krauss m. p.

1. Załączenie do nr. 129.

Obwieszczenie.

Dyrekcyja austryjackiego banku narodowego, postanowiła za zezwoleniem wysokiego Ministerstwa finansów ściągnąć trzy kategoryje będących obecnie w obiegu nót bankowych formy **IV**, mianowicie na **10, 100** i **1000** złr. reń., i natomiast puścić w obieg nowe banknoty **V**tej formy takich samych kategoryj.

Opisania tych trzech kategoryj nót bankowych podane zostają w załączeniu do powszechnej wiadomości.

Co do zamiany wspomnionych banknotów IV. formy, obowiązują następujące przepisy:

1. Banknoty IV. formy na **dziesięć, sto** i **tysiąc złt. reń.**, przyjmowane będą w drodze zamiany, jako i płacy od 1. Lipca aż do ostatniego Grudnia 1851, we wszystkich jeszcze kasach bankowych tak we Wiedniu, jako też w Pradze, w Bernie, we Lwowie, w Budzie, Koszycach, Temeswarze, Hermansztadzie, Kronsztadzie, Lincu, Insbruku, Gracu, Zagrzebiu i Tryjeście.

129.

Erlaß des Finanzministeriums vom 18. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XLII. Stück, Nro. 148, ausgegeben am 21. Juni 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer Banknoten zu 10 fl., 100 fl. und 1000 fl. kundgemacht werden.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 14. Mai dieses Jahres die Hinausgabe neuer Banknoten zu 10 fl., 100 fl. und 1000 fl. gegen Einziehung der gegenwärtig im Umlaufe befindlichen Banknoten dieser Kategorien, unter den in der nachfolgenden Kundmachung der Bank vom 1. Mai enthaltenen Modalitäten, mit dem Beisatze zu genehmigen geruht, daß die bezüglich der Banknoten überhaupt bestehenden gesetzlichen Anordnungen auch auf die neuen Banknoten Anwendung finden.

Für die öffentlichen Kassen gilt der bei der Einziehung von Banknoten übliche Grundsatz, daß die alten Banknoten bei Abfuhren und Zahlungen der Kassen unter sich noch durch weitere drei Monate über den, für den Privatverkehr festgesetzten Einziehungstermin, d. i. also bis Ende März 1852, verwendet werden können.

Krauß m. p.

1. Beilage zu Nro. 129.

Kundmachung.

Die Direkzion der österreichischen Nazional-Bank hat mit Zustimmung des hohen Finanzministeriums beschlossen, von den, dermalen im Umlaufe befindlichen Banknoten der **IV.** Form, drei Kategorien, und zwar: jene zu **10, 100** und **1000 fl.** einzuziehen, und dafür neue Banknoten **V.** Form gleicher Kategorien hinauszugeben.

Die Beschreibung dieser drei Banknoten-Kategorien werden mittelst der Beilage allgemein bekannt gemacht.

Für den Umtausch der erwähnten Banknoten **IV.** Form haben folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Die Banknoten **IV.** Form zu **Zehn,** zu **Hundert** und zu **Tausend** Gulden werden vom ersten Juli bis letzten Dezember 1851 noch bei sämmtlichen Bank-Kassen, sowohl in Wien, als zu Prag, Brünn, Lemberg, Ofen, Kaschau, Temesvar, Herrmannstadt, Kronstadt, Linz, Innsbruck, Gratz, Agram und Triest, im Wege der Verwechslung, wie der Zahlung, angenommen werden.

2. W kasach zamiany nót bankowych w Lublanie, Klagenfurcie, w Gorycyi, Solnogrodzie, w Czerniowcach i w Krakowie, rozpocznie się zamiana będących obecnie w obiegu nót bankowych IVtej formy na **10, 100** i **1000** złt. reń., na nowe banknoty Vtej formy takich samych kategoryj, w pierwszej połowie miesiąca Lipca t. r. i trwać będzie tak, jak w kasach bankowych w krajach koronnych, aż do ostatniego Grudnia 1851 r.

3. Od pierwszego Stycznia 1852, aż do końca Marca 1852, przyjmowane będą wspomnione w pierwszym ustępie banknoty tylko jeszcze w kasach bankowych we Wiedniu tak w drodze zamiany, jako też płacy.

4. Po upływie tych terminów, należy się o zamianę wyż wspomnionych nót bankowych, zgłaszać wprost do dyrekcyi banku.

Wiedeń 1. Maja 1851.

Pipitz,	**Sina,**	**Murmann,**
Rządzca banku.	Zastępca rządcy banku.	Dyrektor banku.

2. Załączenie do nr. 129.

Opisanie nowych nót bankowych uprzyw. austr. banku narodowego.

Banknota na „dziesięć złotych reńskich".

Papier jest biały, cienki, jednakowoż z szczególnej i bardzo trwałej tekstury, istotnie różniącej się od wszystkich innych gatunków papieru.

Na papierze każdej banknoty są znaki wodne, jasne i ciemne, mianowicie zaś znajduje się:

U góry w środku rzymska liczba **X.** ciemna na tle jasnem.

Zaraz pod tą rzymską liczbą jest jasna arabeska. Cokolwiek niżej widać głoski P. Ö. po lewej stronie, a N. B. po prawej, wszystkie ciemne na tle jasném.

Cała banknota otoczona jest ramką jasną, w której na każdej z czterech jej stron widać wyrazy: *Zehn Gulden* (Dziesięć Złotych Reńskich) głoskami ciemnemi.

Farba druku jest czarna.

Stępel całkiem u góry we środku banknoty, mieści w sobie liczbę **10** cyframi arabskiemi, jasną z cieniorzutem na tle ciemnem, mającem kształt muszli i ozdobionem arabeskami.

Z obudwóch stron banknoty, na wyższej jej części i cokolwiek niżej, jak wspomniony stępel muszlowy, znajdują się popiersia, a to: po prawej biust kobiecy z głową, ozdobioną koroną murową, a otoczony gałązką wawrzynu, jako symbol Austryi.

2. Bei den Banknoten-Verwechslungs-Kassen zu Laibach, Klagenfurt, Görz, Salzburg, Czernowitz und Krakau wird der Umtausch der dermal im Umlaufe befindlichen Banknoten **IV.** Form zu **10, 100** und **1000** fl. gegen neue Banknoten **V.** Form gleicher Kategorie in der ersten Hälfte des Monates Juli l. J. beginnen, und so wie bei den Bank-Kassen in den Kronländern bis letzten Dezember **1851** stattfinden.

3. Vom ersten Jänner **1851** bis letzten März **1852** wird die Annahme der im ersten Absatze bezeichneten Banknoten nur noch bei den Bank-Kassen in Wien, sowohl in der Verwechslung, als in Zahlungen Platz greifen.

4. Nach Ablauf dieser Termine ist sich wegen des Umtausches der vorbezeichneten Banknoten unmittelbar an die Bank-Direkzion zu wenden.

Wien, am 1. Mai **1851.**

Pipitz,	**Sina,**	**Murmann,**
Bank-Gouverneur.	Bank-Gouverneur-Stellvertreter.	Bank-Direktor.

2. Beilage zu Nro. 129.

Beschreibungen der neuen Noten der privil. österr. Nazional-Bank.

Banknote zu „Zehn Gulden".

Das Papier ist weiß, fein und dennoch von einer eigenthümlichen, sehr dauerhaften Textur, die sich wesentlich von anderen Papiergattungen unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält lichte und dunkle Wasserzeichen, und zwar befindet sich:

Oben in der Mitte die römische Zahl **X**, dunkel in lichtem Grunde.

Unmittelbar unter dieser römischen Zahl ist eine lichte Arabeske. Etwas tiefer erscheinen die Buchstaben P. Ö. auf der linken Seite, und N. B. auf der rechten, alle dunkel in lichtem Grunde.

Die ganze Note umgibt ein lichter Rahmen, in welchem auf jeder der vier Seiten desselben die Worte: „Zehn Gulden" in dunklen Buchstaben erscheinen.

Die Farbe des Druckes ist schwarz.

Der oberste Stempel in der Mitte der Note enthält die Zahl **10** in arabischen Ziffern, licht mit Schlagschatten auf dunklem Grunde, welcher die Form einer Muschel bildet, und mit Arabesken verziert ist.

Zu beiden Seiten der Note sind auf deren oberem Theile und etwas niedriger als vorerwähnter Muschelstempel, Brustbilder angebracht, und zwar: rechts ein weibliches, dessen Haupt eine Mauerkrone ziert, und dessen Büste Lorbeerzweige umschlingen, als Sinnbild der Austria.

Po lewej zaś znajduje się popiersie Minerwy, jako symbol Mądrości, w związku z popiersiem Herkulesa, jako symbolu Mocy.

W środku banknoty znajduje się tekst, a to zaraz pod najwyższym stęplem muszlowym z liczbą arabską **10** słowo: *Zehn* (Dziesięć) pismem wielkiem, ozdobnem gotyckiem, pod niem słowo: *Gulden* (Złotych Reńskich) pismem cokolwiek mniejszem, ciemnem gotyckiem. Potem następują w linii prostej pismem łacińskiem słowa: *die privilegirte österreichische* (uprzywilejowany austryjacki), a potem słowo: *National-Bank* (bank narodowy) ciemnem pismem kancelaryjnem, otoczonem rysami kaligraficznemi.

W wierszu następującym znajdują się małem stojącem pismem łacińskiem te słowa: *bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung* (wypłaci okazicielowi na tę asygnacyję), a pod temi zaś słowa: *Zehn Gulden Silbermünze* (Dziesięć Złt. Reńs. monetą konwencyjną) literami wielkiemi stojącem pismem egipskiem.

Małem pismem łacińskiem następują potem słowa: *nach dem Conventions-Fusse* (według stopy konwencyjnej), poczem dalszy wiersz w linii kabłąkowatej pismem gotyckiem zawiera słowa: *Für die privilegirte österreichische* (za uprzywilejowany austryjacki), pod temi w końcu widzieć można słowo: *National-Bank* (bank narodowy) ozdobnem pismem lapidarnem.

Niżej tekstu stoją na lewej stronie: słowo *Serie* (rząd) i dwie głoski, po prawej zaś wyrażona jest liczba banknoty cyfrą arabską.

Po obu stronach tekstu znajdują się ozdobne obwódki. Obwódka po lewej stronie zawiera małem, jednakże wyraźnem i regularnem gotyckiem pismem §. 48. statutu bankowego w ten sposób opiewający: *Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die diessfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen.* (Na fałszowanie i podrabianie nót bankowych, zagrożone są takie same kary, jakiemi karane bywa fałszowanie i podrabianie pieniędzy papierowych, przez rząd wydanych. Władze są obowiązane zbrodniarzy tego rodzaju wyśledzać, przytrzymywać i karać.)

W obwódce po prawej stronie znajduje się wyrażona wartość nominalna banknoty: (Dziesięć Złotych Reńskich) w **dziesięciu** językach, używanych w krajach koronnych państwa austryjackiego, rozmaitem pismem.

Niżej wspomnionego paragrafu statutów bankowych stoi data małem angielskiem pismem: ***Wien den 1. Jänner*** (Wiedeń 1. Stycznia) a pod nią liczba roku 1847.

Zur Linken dagegen ist das Brustbild der Minerva, als Sinnbild der Weisheit, in Verbindung mit dem Brustbilde des Herkules, als Sinnbild der Stärke, angebracht.

In Mitte der Note befindet sich der Text, und zwar: unmittelbar unter dem obersten Muschelstempel mit der arabischen Zahl **10** das Wort: „Zehn" in großer, verzierter gothischer Schrift, darunter das Wort: „Gulden" in etwas kleinerer dunkler gothischer Schrift. Dann folgen in gerader Linie mit Latein-Schrift die Worte: „die privilegirte österreichische" und hierauf das Wort: „National-Bank" in dunkler Kanzlei-Schrift, von Zügen umgeben.

Die folgende Zeile enthält in kleiner stehender Latein-Schrift die Worte: „bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung", und unter diesen sind die Worte: „Zehn Gulden Silbermünze" in großen Buchstaben stehender Egyptienne-Schrift zu lesen.

In kleiner stehender Latein-Schrift folgen darunter die Worte: „nach dem Konvenzions-Fuße", wonach eine weitere Zeile in gebogener Linie und in gotischer Schrift die Worte enhält: „Für die privilegirte österreichische", worauf endlich das Wort: „Nazional-Bank" in verzierter Lapidar-Schrift erscheint.

Unter dem Texte stehen links das Wort: „Serie" und zwei Buchstaben, zur Rechten aber ist die Nummer der Note in arabischen Ziffern ausgedrückt.

Zu beiden Seiten des Textes befinden sich ornamentale Einfassungen. Jene zur linken Seite enthält in kleiner, aber dennoch deutlich und regelmäßiger gothischer Schrift den §. 48 der Bank-Statuten, welcher lautet: „Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die dießfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen."

Die Einfassung zur rechten Seite enthält den Nennwerth der Note: (Zehn Gulden) in zehn Sprachen von Kronländern des österreichischen Kaiserstaates in verschiedenen Schriftgattungen.

Unter dem erwähnten Paragraphe der Bank-Statuten steht das Datum: „Wien, den 1. Jänner" in kleiner englischer Schrift, und darunter die Jahreszahl „1847."

Naprzeciw po prawej stronie pod obwódką ozdobną, mieszczącą w sobie wartość nominalną banknoty, znajduje się podpis: *J. E. v. Weittenhiller, Cassen-Director.*

Rycina znajdująca się w niższej części banknoty mieści w sobie c. k. herb państwa z właściwą tarczą herbową.

Po każdej stronie herbu państwa znajduje się postać kobieca, z których jedna z toporem, fasces i księgą, jest symbolem prawa, druga z rogiem obfitości, owocami i pługiem symbolem rolnictwa.

Pod jedną z tych postaci znajduje się liczba, pod drugą głoska.

Odcisk jest wszędzie wybitny i wyraźny.

Banknota „na Sto Złotych Reńskich".

Papier jest biały, cienki, jednakowoż z szczególnej i bardzo trwałej tekstury, istotnie różniącej się od innych rodzajów papieru.

Na papierze każdej banknoty znajdują się jasne i ciemne znaki wodne, mianowicie:

W czworoboku jasnym i podłużnym, którego spodnia strona przerwana jest liniją kabłąkowatą, stojącym w środku banknoty, znajduje się arabeska ciemnym znakiem wodnym wyrobiona. Nad takową po obudwóch stronach znajduje się liczba **100** cyfrą arabską, jasna i szczególniej odznaczona cieniorzutem. Niżej arabeski, u stóp jasnego podłużnego czworoboku wyrobione są po lewej stronie litery P. Ö., a po prawej stronie litery N. B., ciemnym znakiem wodnym.

Górny i dolny brzeg papieru, zawiera w całej długości znaki wodne z następującemi słowami: *Hundert Gulden* (Sto Złotych Reńskich), przezroczystem pismem lapidarnem.

Na każdym z czterech kątów, znajdują się przezroczyste arabeski, połączone po obudwóch stronach liniją prostą przezroczystą.

Farba druku jest czarna. Stępel wyższy w środku banknoty mieści w sobie tarczę herbu austryjackiego. Po obudwóch stronach tej tarczy znajdują się przeplatane ozdoby.

W środku banknoty znajduje się tekst, a to zaraz pod rzeczoną tarczą herbu stoją w linii kabłąkowatej słowa: *Hundert Gulden* (Sto Złotych Reńskich) pismem wielkiem antykwą-dessin; pod tem na tle owalnem (kształtu jajowatego), w kratki przeplatanem, następujące słowa, mianowicie zaraz w środku: ***Die*** wielkiemi gotyckiemi literami; dalej w prostej linii słowa: *privilegirte*

Gegenüber, zur rechten Seite unter der ornamentalen Einfassung mit dem Nennwerthe der Note ist die Unterschrift: „J. E. v. Weittenhiller, Kassen-Direktor“ ersichtlich.

Die am unteren Theile der Note befindliche Gravirung enthält in der Mitte das k. k. Staatswappen mit dem betreffenden Wappenschilde.

An jeder Seite des Staaswappens befindet sich eine weibliche Figur, deren eine mit dem Beile, den Fasces und dem Buche, als Sinnbild des Gesetzes; die andere mit dem Füllhorn, den Früchten und dem Pfluge, als Sinnbild des Ackerbaues erscheint.

Unter einer dieser Figuren befindet sich eine Zahl, unter der anderen ein Buchstabe.

Die Abdrücke sind durchgehends scharf und deutlich.

Banknote zu „Hundert Gulden“.

Das Papier ist weiß, fein und dennoch von einer eigenthümlichen, sehr dauerhaften Textur, die sich wesentlich von anderen Papiergattungen unterscheidet.

In dem Papiere jeder Note sind lichte und dunkle Wasserzeichen enthalten, und zwar:

In einem, im Mittel der Note stehenden, lichten und länglichen Viereck, dessen untere Seite durch eine bogenförmige Linie unterbrochen wird, befindet sich eine, mit dunkelm Wasserzeichen dargestellte Arabeske. Ober derselben ist zu beiden Seiten die Zahl **100** mit arabischen Ziffern, licht und mit Schlagschatten besonders hervortretend. Unter der Arabeske und am Fuße des lichten, länglichen Viereckes sind zur linken Seite die Buchstaben **P. Ö.**, und zur rechten Seite die Buchstaben **N. B.** als dunkle Wasserzeichen angebracht.

Der obere und untere Rand des Papieres enthält der ganzen Länge nach Wasserzeichen mit den Worten: „Hundert Gulden“ in transparenter Lapidar-Schrift.

In jeder der vier Ecken befinden sich transparente Arabesken, welche zu beiden Seiten durch eine gerade, transparente Linie verbunden sind.

Die Farbe des Druckes ist schwarz. Der obere Stempel im Mittel der Note enthält das österreichische Wappenschild. An beide Seiten dieses Schildes schließen sich verschlungene Ornamente.

In der Mitte der Note befindet sich der Text, und zwar: unmittelbar unter dem genannten Wappenschilde stehen in bogenförmiger Linie die Worte: „Hundert Gulden“ in großer Antiqua-Dessin-Schrift; darunter auf einem ovalförmigen guillochirten Grunde folgende Worte, und zwar: zunächst im Mittel, das Wort: „Die“ in großen, gothischen Buchstaben; hierauf in gerader Linie die Worte: „privile-

österreichische National-Bank bezahlt dem (uprzywilejowany austryjacki bank narodowy wypłaci), z których to słów, wyrobione są: *privilegirte* i *bezahlt dem* małem ciemnem gotyckiem pismem.

Po tem następuje wiersz w prostej linii, zawierający słowa: *Ueberbringer gegen diese Anweisung* (okazicielowi na tę asygnacyję) pismem ciemnem stojącem antykwą.

Pod tym wierszem widać wielkiemi jasnemi leżącemi głoskami lapidarnemi z cieniorzutem słowa: *Hundert Gulden Silbermünze* (Sto Złotych Reńskich monetą srebrną) na tle ciemnem, złożonem z pięciu spojonych z sobą owalów wspomnionej przeplatanki kratkowatej.

Pod tem, pismem ciemnem stojącem antykwą znajdują się słowa: *nach dem Conventions-Fusse* (podług stopy konwencyjnej), dalej w następującym wierszu słowa: *Für die privilegirte* (za uprzywilejowany) ciemnem pismem gotyckiem, w końcu zaś w położeniu kabłąkowatem i głoskami lapidarnemi jasnemi, z linijami cieniowanemi, stoją słowa: *österreichische National-Bank* (austryjacki bank narodowy).

Niżej tła giloszowanego (w kratki przeplatanego) stoi po lewej ręce data: ***Wien den 1. Jänner 1847*** (Wiedeń 1. Stycznia 1847), po prawej zaś podpis: ***J. E. von Weittenhiller**, Cassen-Director* (J. E. Weittenhiller, dyrektor kas). Obadwa pismem małem angielskiem.

U spodu banknoty widać en relief (drukiem wypukłorzeźbowym) c. k. herb państwa, spoczywający na podnóżu, ułożonym z ozdób, t. j. orzeł podwójny, czyli dwugłowy z tarczą herbową, otoczoną insygnijami złotego runa i w pośrodku dwóch zwierzów, trzymających tarczę w herbie po prawej lwa po lewej gryfa.

Nad herbem znajduje się na lewej stronie słowo: *Serie* (seryja), z dwoma obok stojącemi głoskami, a po prawej Numer banknoty cyframi arabskiemi.

Po obu stronach banknoty są popiersia. Znajdujące się po lewej stronie wyobraża Austryję, ozdobioną gałązką laurową, z koroną murową na głowie. Po prawej widać popiersie Minerwy, jako symbol mądrości, w związku z popiersiem Herkulesa jako symbol Mocy.

Po nad popiersiami, znajduje się po obu stronach w kratki przeplatany owalny stępel, z oznaczeniem wartości **100** jasnemi arabskiemi cyframi.

Niżej popiersia widać po każdej stronie ornamentalne obwódki.

Obwódka po lewej stronie mieści w sobie pismem frakturowem, wprawdzie małem, jednakże zupełnie wyraźnem, §. 48. statutów banku tak opiewający: *Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind*

girte österreichische Nazional-Bank bezahlt dem" — von welchen Worten: „privilegirte" und „bezahlt dem" in kleiner dunkler gothischer, die übrigen Worte hingegen in größerer lichter gothischer Schrift erscheinen.

Dann folgt eine geradlinige Zeile mit den Worten: „Ueberbringer gegen diese Anweisung" in dunkler, stehender Antiqua-Schrift.

Unter dieser Zeile sind in großen, lichten, liegenden Lapidar-Lettern mit Schlagschatten die Worte: „Hundert Gulden Silbermünze" auf dunkelm, aus fünf aneinander gereihten Ovalen bestehendem Grunde der erwähnten Guilloche sichtbar.

Darunter, in dunkler, stehender Antiqua-Schrift die Worte: „nach dem Konvenzions-Fuße", dann in einer weiter folgenden Zeile die Worte: „Für die privilegirte" in dunkler gothischer Schrift; schließlich aber und in einer bogenförmigen Stellung und lichten Lapidar-Lettern mit Schattenlinien die Worte: „österreichische Nazional-Bank."

Unter dem guillochirten Grunde steht zur Linken das Datum: „Wien, den 1. Jänner 1847", auf der rechten Seite aber die Unterschrift: „J. E. von Weittenhiller, Kassen-Direktor." Beide in kleiner englischer Schrift.

Am Fuße der Note erscheint ganz en relief (erhabener Druck) das, auf einem aus Ornamenten gebildeten Fußgestelle ruhende k. k. Staatswappen, nämlich der Doppeladler mit dem Wappenschilde, umgeben von den Insignien des goldenen Vließes und inmitten zweier Schildhälter, rechts der Löwe und links der Greif.

Ober dem Wappen befindet sich links das Wort: „Serie" mit zwei daneben stehenden Buchstaben, und rechts die Nummer der Banknote in arabischen Ziffern.

Zu beiden Seiten der Note sind Brustbilder. Jenes zur Linken stellt die mit Lorbeerzweigen gezierte Austria dar, mit der Mauerkrone auf dem Haupte. Zur Rechten erscheint das Brustbild der Minerva, als Sinnbild der Weisheit, in Verbindung mit dem Brustbilde des Herkules, als Sinnbild der Stärke.

Ober den Brustbildern befindet sich zu beiden Seiten ein guillochirter, ovaler Stempel mit der Werthbezeichnung **100** in lichten arabischen Ziffern.

Unter den Brustbildern erscheint an jeder Seite eine ornamentale Einfassung.

Jene zur Linken enthält in einer zwar kleinen, doch vollkommen deutlichen Fraktur-Schrift den §. 48 der Bank-Statuten, welcher lautet: „Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen

dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die diessfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen. (Na fałszowanie i podrabianie nót bankowych zagrożone są te same kary, jakie na fałszowanie i podrabianie pieniędzy papierowych, wydanych przez rząd, są wyznaczone. Władze są obowiązane zbrodniarzy tego rodzaju wyśledzać, przytrzymywać i karać).

W obwódce po prawej ręce wyrażona jest wartość nominalna banknoty (Sto Reńskich) w dziesięciu mowach, używanych w krajach koronnych austryjackiego państwa, pismem różnego gatunku.

Po lewej niższego stępla herbowego, znajduje się liczba a po prawej głoska.

Odcisk wszędzie jest wybitny, jasny i wyraźny.

Banknota na „Tysiąc Złotych Reńskich".

Papier jest biały, cienki, jednakowoż z szczególnej bardzo trwałej tekstury, istotnie różniącej się od innych gatunków papieru.

Na papierze każdej banknoty znajdują się znaki wodne, jasne i ciemne, mianowicie:

W środku banknoty jasny ośmiokąt, w którem stoi słowo: *Tausend* (Tysiąc) wielkiem gotyckiem pismem, szczególnie jasnem z ciemnym cieniorzutem.

U wierzchniego brzegu widać słowa: *Tausend Gulden* (Tysiąc Złotych Reńskich) ciemnemi wielkiemi lapidarnemi literami na tle jasnem.

Na spodniem brzegu widać takiem samem pismem słowa: *Oest. National-Bank* (Bank narodowy austr.) po prawej i po lewej stronie znajduje się liczba **1000** jasnemi arabskiemi cyframi. W czterech rogach są ozdoby łączące się z pismem i liczbami.

Farba druku jest czarna.

Najwyższy owalny stępel we środku, mieści w sobie liczbę **1000** cyframi arabskiemi jasnemi z czarnym cieniorzutem, na tle ciemnem w kratki przeplatanem, z którego wychodzą arabeski, okrążające owal, i wybiegające po obudwóch jego stronach.

W środku banknoty znajduje się w prostych linijach tekst, a to: zaraz pod najwyższym stęplem owalnym znajdują się pismem wielkiem ciemnem i stojącem słowa: *Tausend Gulden* (Tysiąc Złotych Reńskich), pod tem słowa: *Die privilegirte* (uprzywilejowany) pismem łacińskiem, dalej słowo: *Oesterreichische* (austryjacki) pismem egipskiem, a potem słowa: *National-Bank* (bank narodowy) znowu pismem łacińskiem.

verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die dießfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen."

In der Einfassung zur Rechten ist der Nennwerth der Note (Hundert Gulden) in zehn Sprachen von Kronländern des österreichischen Kaiserstaates in verschiedenen Schriftgattungen ausgedrückt.

Zur Linken des unteren Wappenstempels ist eine Zahl, und zur Rechten desselben ein Buchstabe angebracht.

Die Abdrücke sind durchgehends scharf, klar und deutlich.

Banknote zu „Tausend Gulden."

Das Papier ist weiß, fein und dennoch von einer eigenthümlichen, sehr dauerhaften Textur, die sich wesentlich von anderen Papiergattungen unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält lichte und dunkle Wasserzeichen, und zwar befindet sich:

In Mitte der Note ein lichtes Achteck, in welchem das Wort „Tausend" in großer gothischer, besonders lichter Schrift, mit dunklen Schlagschatten steht.

Am oberen Rande erscheinen die Worte: „Tausend Gulden" in dunklen großen Lapidar-Lettern auf lichtem Grunde.

Am unteren Rande sind in gleicher Schrift die Worte: „Oest. Nazional-Bank" ersichtlich; zur rechten und zur linken Seite ist die Zahl **1000** in lichten arabischen Ziffern angebracht. In den vier Ecken befinden sich ornamentale Verzierungen, welche sich an die Schrift und Zahlen anschließen.

Die Farbe des Druckes ist schwarz.

Der oberste ovale Stempel in der Mitte enthält die Zahl **1000** in arabischen Ziffern, licht mit schwarzen Schlagschatten auf einem dunklen Guilloch-Grunde, aus dem sich Arabesken entwickeln, welche das Oval umschlingen und zu dessen beiden Seiten auslaufen.

In der Mitte der Note befindet sich in geradlinigen Zeilen der Text, und zwar: unmittelbar unter dem obersten Oval-Stempel in großer, dunkler und stehender Lapidar-Schrift die Worte, „Tausend Gulden," darunter die Worte: „Die privilegirte" in Latein-Schrift, ferner das Wort: „Oesterreichische" mit Egypzienne-Schrift, und hiernach die Worte: „Nazional-Bank" wieder in Latein-Schrift.

Następny wiersz zawiera słowa: *bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung* (wypłaci okazicielowi na tę asygnacyję) także pismem łacińskiem, a pod temi następują słowa: *Tausend Gulden Silbermünze* (Tysiąc Złotych Reńskich monetą srebrną) wielkiemi literami cokolwiek pochyłem pismem lapidarnem, poczem w wierszu krótszym można czytać: *Nach dem Conventions-Fusse* (podług stopy konwencyjnej) małem stojącem pismem antykwą.

Znajdujący się pod tem wiersz mieści następujące słowa: *Für die privilegirte* (za uprzywilejowany) pismem czarnem gotyckiem, potem słowo: *Oesterreichische* (austryjacki) wielkiemi literami, pismem stojącem egipskiem, a w końcu słowa: *National-Bank* (bank narodowy) znowu takiem samem pismem gotyckiem, jak na początku tego wiersza.

Pod tym tekstem znajduje się po lewej stronie małem pismem angielskiem data: *Wien 1. Jänner* (Wiedeń 1. Stycznia) a pod nią liczba roku 1847.

Na przeciw po prawej stronie takiem samem pismem podpis *J. E. v. Weittenhiller*, *Cassen-Director* (J. E. Weittenhiller, dyrektor kas).

Rycina na spodniej części banknoty mieści w sobie w środku c. k. herb państwa, t. j. orła podwójnego z insygnijami, po obudwóch jego stronach wychodzą arabeski, otaczające tarczę herbową, na których wyrobione są dwa gienie w postawie siedzącej, po lewej stronie, jako symbol sprawiedliwości, a po prawej stronie z attrybutami bogactwa.

Po obudwoch stronach banknoty znajdują się popiersia, mianowicie w wyższej części banknoty po prawej popiersie Minerwy, jako symbol Mądrości, połączone z popiersiem Herkulesa, symbolu Mocy. Te same popiersia znajdują się na lewej stronie banknoty, jednakowoż w odmiennej postawie.

Pod popiersiami wierzchniej części banknoty widać po każdej stronie obwódki ozdobne.

Znajdująca się po lewej stronie obwódka mieści w sobie pismem frakturowem, wprawdzie małem, lecz zupełnie wyraźnem, §. 48. statutów bankowych, tak opiewający: *Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die diessfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen.* (Na fałszowanie i podrabianie nót bankowych zagrożone są te same kary, jakie na fałszowanie i podrabianie pieniędzy papierowych, wydanych przez rząd, są wyznaczone. Władze są obowiązane zbrodniarzy tego rodzaju wyśledzać, przytrzymywać i karać.)

Die hierauf folgende Zeile enthält die Worte: „bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung“ gleichfalls in Latein-Schrift, und darunter folgen die Worte: „Tausend Gulden Silbermünze“ in großen Buchstaben einer etwas liegenden Lapidar-Schrift, wonach in einer kürzeren Zeile die Worte: „Nach dem Konvenzions-Fuße“ in kleiner stehender Antiqua-Schrift zu lesen sind.

Eine darunter befindliche Zeile enthält folgende Worte: „Für die privilegirte“ in schwarzer gothischer Schrift, — dann das Wort: „Oesterreichische“ in großen Buchstaben stehender Egypzienne-Schrift, und schließlich die Worte: „Nazional-Bank“ wieder in derselben gothischen Schrift, wie am Anfange dieser Zeile.

Unter diesem Texte befindet sich zur linken Seite in englischer kleiner Schrift das Datum: „Wien, den 1. Jänner,“ und darunter die Jahreszahl „1847.“

Zur rechten Seite gegenüber erscheint in gleicher Schrift die Unterschrift: „J. C. v. Weittenhiller, Kassen-Direktor.“

Die am unteren Theile der Note befindliche Gravirung enthält in der Mitte das k. k. Staatswappen, nämlich den Doppeladler mit Insigien, und zu dessen beiden Seiten entwickeln sich Arabesken, welche das Wappenschild einfassen, und auf denen zwei Genien in sitzender Stellung dargestellt sind; nämlich jener zur linken, als Sinnbild der Gerechtigkeit, und der zur rechten Seite mit den Attributen des Reichthumes.

Zu beiden Seiten der Note sind Brustbilder angebracht, und zwar: auf dem oberen Theile der Note rechs das Brustbild der Minerva, als Sinnbild der Weisheit, in Verbindung mit dem Brustbilde des Herkules, als Sinnbild der Stärke. Dieselben Brustbilder befinden sich auf der linken Seite der Note, jedoch in veränderter Stellung.

Unter den Brustbildern des oberen Theiles der Note erscheint an jeder Seite eine ornamentale Einfassung.

Jene zur linken enthält in einer zwar kleinen, doch vollkommen deutlichen Fraktur-Schrift den §. 48 der Bank-Statuten, welcher lautet: „Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die dießfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen.“

W obwódce ozdobnej po prawej stronie banknoty wyrażona jest wartość nominalna (Tysiąc Złotych Reńskich) w dziesięciu mowach krajów koronnych państwa austryjackiego, pismem różnego rodzaju.

Pod temi obwódkami po obudwóch stronach niższego stępla herbowego, lecz w przeciwnej stronie wyobrażone jest popiersie Austryi z koroną murową na głowie i ozdobione liściem wawrzynu.

Po prawej stronie najwyzszego stępla owalnego znajduje się numer, a po lewej jego stronie seryja.

W niższej części banknoty między popiersiami Austryi i po obudwóch stronach stępla herbowego jest po lewej liczba, a po prawej głoska.

130.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 26. Maja 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa część XLII. nr. 149, wydana dnia 21. Czerwca 1851),

obowiązujące w krajach koronnych: Austryi niższej, Austryi wyższej, Solnogrodu, Tyrolu, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tryjestu, Pobrzeża i Dalmacyi,

co do egzaminów dojrzałości na końcu roku szkolnego 1850-1851.

Rozporządzeniem z dnia 3. Czerwca r. z., **) ustanowiono tryb i sposób, jakim odbywać się mają egzamina dojrzałości uczniów gimnazyjalnych, do uniwersytetu lub do studyjum fakultetowego w roku szkolnym 1850-51 wstępujących, a to z tym dodatkiem, iż dotyczące postanowienia uważać należy jako przejście do tej formy egzaminów dojrzałości, która celowi swemu odpowiednią jest. Postępy naukowe uczniów gimnazyjalnych, jakie możliwemi uczyniono w skutek reformy nauk gimnazyjalnych, w biegu tego szkolnego roku przedsięwziętej dozwalają posunięcia się przy tegorocznych egzaminach dojrzałości o jeden krok dalej, poddając osądzeniu co do orzekania o dojrzałości uczniów gimnazyjalnych do przejścia na wszechnicę, obszerniejszą część ogólnego ich wykształcenia w następności czego koniecznemi się stały niektóre zmiany w postanowieniach przeszłorocznych co do egzaminów dojrzałości, równie jak i niektóre dodatki do takowych.

Rozporządza się przeto, co następuje:

---

*) Rozporządzeniem krajowej władzy szkolnej z dnia 11. Czerwca 1851 za l. 1364 S. udzielono to rozporządzenie minister. wszystkim Dyrekcyjom gimnazyjów.

**) W Dzienniku praw państwa z r. 1850, cz. LXXII, nr. 235.

In der ornamentalen Einfassung zur rechten Seite der Note ist der Nennwerth derselben (Tausend Gulden) in zehn Sprachen von Kronländern des österreichischen Kaiserstaates in verschiedenen Schriftgattungen ausgedrückt.

Unter diesen Einfassungen und zu beiden Seiten des unteren Wappenstempels, jedoch in entgegengesetzter Richtung, ist das Brustbild der Austria mit der Mauerkrone auf dem Haupte und mit Lorbeerzweigen geziert, dargestellt.

Zur rechten Seite des obersten ovalen Stempels ist die Nummer, und zur linken Seite desselben die Serie angebracht.

Auf dem unteren Theile der Note, zwischen den Brustbildern der Austria, und zu beiden Seiten des Wappenstempels befindet sich zur Linken eine Zahl, und zur Rechten ein Buchstabe.

130.

Verordnung des Ministeriums des Kultus und Unterrichts vom 26. Mai 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nro. 149, ausgegeben am 21. Juni 1851),

wirksam für die Kronländer Nieder-Oesterreich, Ober-Oesterreich, Salzburg, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien.

in Betreff der Abhaltung der Maturitäts-Prüfungen am Schluße des Schuljahres 1850-51.

In der Verordnung vom 3. Juni v. J. **) wurde die Art und Weise, in welcher die Maturitäts-Prüfungen der an eine Universität oder an ein Fakultätsstudium im Studienjahre 1850-51 übertretenden Gymnasialschüler abzuhalten seien, mit dem Beisatze festgestellt, daß die betreffenden Bestimmungen als ein Uebergang in diejenige Form der Maturitäts-Prüfungen, welche ihrem Zwecke entspricht, zu betrachten seien. Die wissenschaftlichen Fortschritte der Gymnasialschüler, welche durch die im Laufe dieses Schuljahres stattgefundenen Reformen des Gymnasial-Unterrichtes ermöglicht wurden, gestatten bei den dießjährigen Maturitäts-Prüfungen einen Schritt weiter zu gehen, und zum Behufe der Entscheidung über die Reife der Gymnasialschüler zum Uebertritt an eine Universität einen umfassenderen Theil ihrer Gesammtbildung der Beurtheilung zu unterziehen, weßhalb sich einige Aenderungen der vorjährigen Bestimmungen über die Abhaltung der Maturitäts-Prüfungen, sowie einige Zusätze zu denselben als nothwendig darstellen.

Es wird demnach Folgendes angeordnet:

---

*) Mit dem Erlaße der Landes-Schulbehörde vom 11. Juni 1851 Z. 1364 — S. wurde diese Ministerial-Verordnung sämmtlichen Gymnasial-Direkzionen mitgetheilt.

**) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, LXXII. Stück, Nro. 235.

Popierwsze. Ci uczniowie, którzy w roku szkolnym 1850 kończą ósmą klasę gimnazyjalną lub studyjum filozofii w jakim austryjackim kraju koronnym, wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie, nie mogą ani być imatrykulowanymi jako zwyczajni słuchacze na jakim w austryjackich krajach znajdującym się uniwersytecie, albo publicznym jakim fakultetowym zakładzie, ani też uczęszczać na cudzym uniwersytecie z tym skutkiem, aby im przebyty tamże czas zupełnie albo częścią porachowanym był do prawnego ich czasu naukowego, nie poddawszy się wprzód egzaminowi dojrzałości, i nie otrzymawszy przytem zaświadczenia dojrzałości do wstąpienia do nauk fakultetowych. Przedłożenie zaświadczenia dojrzałości, koniecznie żądanem będzie od tych, którzy w roku 1851 studyja gimnazyjalne ukończyli, jeżeli się ubiegają o stypendyja, zgłaszają do egzaminów rządowych, studyjów uniwersyteckich wymagających, tudzież jeżeli się ubiegają o habilitacyję, albo nareszcie o pierwszą posadę w służbie rządowej.

Wyjątkowo dozwolonem być może jeszcze przyjęcie do studyjów teologicznych, pojedynczym ukończonym uczniom gimnazyjalnym, z pominięciem egzaminu dojrzałości, na podstawie samych tylko zaświadczeń semestralnych z klasy 8ej tam, gdzie to ordynaryjaty z praktycznych powodów uznają za potrzebne.

Jak się odbywać ma egzamin dojrzałości z uczniami gimnazyjów we Węgrzech, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, tudzież w Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii i Pograniczu wojskowem, osobnemi ustanowi się rozporządzeniami.

Podrugie. Egzamin dojrzałości odbywać się będzie w krajach koronnych, dla których niniejsze rozporządzenie wydano, na każdem publicznem gimnazyjum zupełnem; pod przewodnictwem gimnazyjalnego inspektora, któremu poddać się mogą:

a) publiczni uczniowie gimnazyjum,

b) prywatyści tegoż gimnazyjum,

c) osoby, które, nie będąc wpisanemi na publicznem gimnazyjum, naukę domową, lub w zakładzie prywatnym odebrały, jeżeli ukończyły ośmnasty rok życia. (Ministeryjalne rozporządzenie z dnia 18. Października 1850, Dz. pr. p. i rz. N. 443, §. 7.)

Takie osoby upraszać mają o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości u władzy szkolnej krajowej, która oznaczy gimnazyjum, na którem się one egzaminowi poddać mają, a zarazem o tem oznajmienie Ministerstwu uczyni.

Uczniowie, którzy wprawdzie gimnazyjum kończą, lecz do studyjów fakultetowych nie chcą wstąpić, lub nie z początkiem szkolnego roku 1851-52 (4),

Erstens. Diejenigen Schüler, welche im Schuljahre 1851 die achte Klasse eines Gymnasiums oder philosophischen Studiums in einem österreichischen Kronlande, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, absolviren, können weder an einer in den österreichischen Kronländern gelegenen Universität oder an einem öffentlichen Fakultätsstudium als ordentliche Hörer immatrikulirt werden, noch können sie eine auswärtige Universität mit dem Erfolge besuchen, daß ihnen die daselbst zugebrachte Zeit ganz oder theilweise in ihre gesetzliche Studienzeit eingerechnet werde, wenn sie sich nicht vorher einer Maturitäts-Prüfung unterzogen und dabei das Zeugniß der Reife zum Uebertritt an ein Fakultätsstudium erhalten haben. Die Beibringung des Maturitäts-Zeugnißes ist ferner für jene, welche im Jahre 1851 die Gymnasialstudien beendiget haben, ein unerläßliches Erforderniß bei den Bewerbungen um Stipendien, bei den Meldungen zu Staatsprüfungen, welche Universitätsstudien voraussetzen, bei Bewerbungen um Habilitazionen, endlich bei Bewerbungen um die erste Anstellung im Staatsdienste.

Ausnahmsweise kann die Aufnahme in die theologischen Studien, wo es von den Ordinariaten praktischer Bedürfnisse wegen für nothwendig erklärt wird, noch einzelnen absolvirten Gymnasialschülern mit Nachsicht der Maturitäts-Prüfung, auf der Grundlage bloßer Semestral-Zeugniße über die achte Klasse bewilliget werden.

Wie die Maturitäts-Prüfungen mit den Schülern der Gymnasien in Ungarn, der Woiwodschaft Serbien und dem Temeser Banate, dann Siebenbürgen, Kroazien und Slavonien und der Militärgrenze abzuhalten sind, wird durch abgesonderte Verordnungen bestimmt.

Zweitens. Die Maturitäts-Prüfung wird in den Ländern, für welche diese Verordnung erlassen wird, an jedem vollständigen öffentlichen Gymnasium unter der Leitung des Gymnasial-Inspektors abgehalten, und es können sich ihr unterziehen:

a Die öffentlichen Schüler des Gymnasiums,

b) die Privatisten desselben Gymnasiums,

c) solche Individuen, welche, ohne an einem öffentlichen Gymnasium eingeschrieben zu seyn, blos häuslich oder an einer Privatanstalt unterrichtet worden sind, wenn sie das achtzehnte Lebensjahr vollendet haben. (Ministerial-Verordnung vom 18. Oktober 1850, R. G. B. Nr. 443, §. 7.)

Solche Individuen haben um Zulassung zur Maturitäts-Prüfung bei der Landes-Schulbehörde einzuschreiten, diese hat das Gymnasium zu bestimmen, an welchem sie sich der Prüfung zu unterziehen haben, und gleichzeitig die Anzeige davon an das Ministerium zu erstatten.

Schüler, welche zwar das Gymnasium absolviren, aber entweder nicht, oder nicht mit Beginn des Studienjahres 1851-52 (4) in ein Fakultätsstudium übertreten wol-

nie mogą być zniewalani do złożenia egzaminu dojrzałości. Z takowemi przedsiębrać się ma zwyczajny egzamin semestralny, z czego semestralne otrzymają zaświadczenie. Kto się poddał egzaminowi dojrzałości, nie może później być przypuszczonym do egzaminu semestralnego z przedmiotów ósmej klasy gimnazyjalnej.

Potrzecie. Egzamin jest pismienny i ustny. Pismienny przypada w ostatnim miesiącu roku szkolnego, ustny z reguły w pierwszym miesiącu następnego roku szkolnego. Atoliż także i ustny egzamin może być przedsięwziętym na końcu bieżącego roku szkolnego całkiem, albo częścią w tych gimnazyjach, gdzie tego miejscowe okoliczności dozwalają, i gdzie to zresztą stosownem się okazuje.

Poczwarte. Ponieważ przyjmowanie do studyjów fakultetowych, z początkiem każdego półrocza nastąpić może, przeto oprócz tego odbywać się będzie egzamin dojrzałości, jeżeli zachodzi potrzeba tegoż, także i na końcu pierwszego półrocza roku szkolnego 1852. Uczniom, którzy w bieżącym roku szkolnym gimnazyjum ukończyli, do woli zostawia się, z końcem tego roku szkolnego, lub z końcem następującego po nim półrocza stawiać się do egzaminów dojrzałości. W drugim przypadku poddać się mają z końcem bieżącego roku szkolnego egzaminowi semestralnemu (2), i ściśle im zalecić należy, aby w następującem półroczu w swej klasie jako zwyczajni uczniowie zostawali. Ci także, jeżeli używają uwolnienia od opłaty szkolnej lub stypendyjum, jedynie z powodu powtórzenia najpierwszego półrocza, dobrodziejstwa tego tracić nie mają, jeżeli w skutek prawnych postanowień, nie pociąga za sobą utraty takowej wyniklość ostatniego egzaminu semestralnego. Na postępy podczas pierwszego półrocza przyszłego roku szkolnego, otrzymają półroczne, lub inne jakie zaświadczenie wystąpienia wedle osnowy §fu 89. projektu organizacyjnego, które przy zgłoszeniu się do egzaminu dojrzałości wykazać muszą.

Egzamin dojrzałości, z końcem pierwszego półrocza następujcego roku szkolnego przedsiębrać się mający, co się tycze ustnej jego części, nie ma się odbywać w każdem gimnazyjum, lecz z reguły tylko w gimnazyjum tego miasta, w którem inspektor gimnazyjalny stałe swe zamieszkanie ma; uczniowie więc innych gimnazyjów poleconych nadzorowi tego samego inspektora, tamże w czasie wyznaczonym znajdować się winni.

Popiąte. Przedmiotami egzaminu są:

a) dla pismiennego egzaminu język ojczysty albo naukowy (pismienne wypracowanie w tym języku, do czego 5 godzin dozwolić się winno);

język łaciński (na tłumaczenie z tegoż dozwala się godzin 2, zaś na tenże godzin 3);

ken, können zur Ablegung der Maturitäts-Prüfung nicht verhalten werden. Mit ihnen ist die gewöhnliche Semestralprüfung vorzunehmen und sie erhalten darüber ein Semestral-Zeugniß. Wer sich der Maturitäts-Prüfung unterzogen hat, kann nicht nachträglich zu einer Semestral-Prüfung über die Gegenstände der achten Gymnasial-Klasse zugelassen werden.

Drittens. Die Prüfung ist eine schriftliche und mündliche. Die schriftliche Prüfung findet im letzten Monate des Schuljahres, die mündliche in der Regel im ersten Monate des folgenden Schuljahres Statt. Es kann jedoch auch die mündliche am Schluße des laufenden Schuljahres an solchen Gymnasien ganz oder zum Theile vorgenommen werden, wo die Lokalverhältniße es dem Inspektor möglich machen, und wo es sich sonst als zweckmäßig darstellt.

Viertens. Da die Aufnahme in die Fakultätsstudien mit dem Anfange eines jeden Semesters erfolgen kann, so findet überdieß die Abhaltung einer Maturitäts-Prüfung, wenn ein Bedürfniß darüber vorhanden ist, auch am Schluße des ersten Semesters des Schuljahres 1852 Statt. Es steht den Schülern, welche im laufenden Schuljahre das Gymnasium absolviren, frei, am Schluße dieses Schuljahres oder am Schluße des darauf folgenden Semesters sich zur Maturitäts-Prüfung zu stellen. Im zweiten Falle haben sie am Schluße des laufenden Schuljahres sich der Semestral-Prüfung zu unterziehen (2) und es ist ihnen ernstlich anzurathen, im folgenden Semester in ihrer Klasse als ordentliche Schüler zu verbleiben. Sie sollen auch, wenn sie die Befreiung vom Unterrichtsgelde oder ein Stipendium genießen, wegen Wiederholung des nächsten Semesters allein, diese Wohlthat nicht verlieren, wenn nicht etwa der Ausfall der letzten Semestral-Prüfung diesen Verlust den gesetzlichen Bestimmungen zufolge bewirkt. Ueber ihre Leistungen während des ersten Semesters des kommenden Schuljahres erhalten sie ein Semestral- oder ein anderes Abgangszeugniß nach Inhalt des §. 89 des Organisazions-Entwurfes, welches bei der Meldung zur Maturitäts-Prüfung von ihnen zu produziren ist.

Die am Schluße des ersten Semesters des folgenden Schuljahres vorzunehmende Maturitäts-Prüfung ist, ihrem mündlichen Theile nach, nicht an jedem Gymnasium, sondern in der Regel nur an einem Gymnasium der Stadt, in welcher der Gymnasial-Inspektor seinen bleibenden Wohnsitz hat, abzuhalten; die Schüler anderer Gymnasien, welche der Aufsicht desselben Inspektors anvertraut sind, haben sich daher zur festgesetzten Zeit daselbst einzufinden.

Fünftens. Die Prüfungsgegenstände sind:

a) für die schriftliche Prüfung die Mutter- oder Unterrichtssprache (ein Aufsatz in derselben, worauf fünf Stunden zu verwenden sind),

Latein (Uebersetzung aus demselben 2 Stunden, und in dasselbe 3 Stunden),

język grecki (na tłumaczenie z tegoż dozwala się godzin 3);
matematyka (na to godzin 4).
Drugi język krajowy, gdzie takowy w kraju koronnym istnieje.

b) dla ustnego egzaminu te same przedmioty, a nadto: religia, historyja wzaz z jeografią i fizyką.

Język naukowy każdego przedmiotu jest z reguły także językiem egzaminowym.

Jezeli w jakim kraju koronnym istnieje więcej języków krajowych, egzaminować się ma tymczasowo z tego języka jako ojczystego lub naukowego, którego rzeczywiście używano przez dłuższy czas studyjów gimnazyjalnych dla uczniów jako języka naukowego, z tą supozycyją, że tego języka w bieżącym roku szkolnym osobno uczono.

Jeżeliby to miejsca nie miało, natenczas ustny egzamin z tego przedmiotu odpada, pismienny zaś na wszelki sposób miejsce ma.

Egzamin z drugiego języka krajowego miejsce ma tylko na żądanie ucznia, wyjąwszy jeżeli takowy w bieżącym roku szkolnym był przedmiotem obowiązkowym, dla wszystkich uczniów ósmej klasy gimnazyjum. Wypadłość tego egzaminu wnieść się ma w zaświadczenie dojrzałości, takowa wszelakoż na teraz żadnego nie może mieć szkodliwego wpływu na ostateczne osądzenie co do dojrzałości ucznia, wszakże korzystnie w tej mierze skutkować może. Uczniowie, którzy dotychczas dyspenzowani byli od studyjum greczyzny, nie mają być egzaminowani z tego języka przy egzaminie dojrzałości. W zaświadczeniu należy namienić dotyczącą dyspensę wraz z liczbą dekretu, na mocy którego im takową udzielono.

Po szóste. Względem tego, co uczniowie wypełnić mają, aby dostąpili zaświadczenia dojrzałości, czynią się następujące uwagi:

a) Pismienne, w języku ojczystym ułożyć się mające wypracowanie przeznaczone jest przed innemi częściami egzaminu ku temu, wykazać jakie jest ogólne uczniów wykształcenie. W temże więc wypracowaniu, uczeń w ogólności okazać musi myślenie logicznie zdrowe, osobliwie jasność w urządzeniu swych myśli i oraz biegłość, a koniecznie przynajmniej gramatyczną bezbłędność, czyli poprawność języka. Ku temu potrzeba, aby tema znajdowało się w obrębie myśli jego; lecz ani to samo, ani też inne za nadto podobne tema wprzód już w szkole wypracowane będzie.

b) W żyjących językach, mianowicie w języku ojczystym i naukowym, w historyi wraz z jeografią, egzamin nateraz co do ilości przedmiotu, na tem przestawać ma, co w ostatnich dwóch latach w szkole wykładanem było; w religii i fizyce, czego w ostatnim roku uczono. Sciśle jednak zważać

Griechisch (Uebersetzung aus demselben 3 Stunden),
Mathematik (4 Stunden),
eine zweite Landessprache, wo eine solche im Kronlande besteht;

b) für die mündliche Prüfung dieselben Gegenstände und dazu Religion, Geschichte, nebst Geographie und Physik.

Die Unterrichtsprache eines jeden Gegenstandes ist in der Regel auch seine Prüfungssprache. Wenn in einem Kronlande mehrere Landessprachen bestehen, so ist einstweilen diejenige als Mutter- oder Unterrichtssprache zu prüfen, welche wirklich durch die längere Zeit des Gymnasial-Studiums für die Schüler als Unterrichtssprache im Gebrauche war, vorausgesetzt, daß über sie im laufenden Schuljahre ein besonderer Unterricht ertheilt worden ist.

Ist dieses nicht geschehen, so entfällt die mündliche Prüfung aus diesem Gegenstande, die schriftliche hat aber jedenfalls einzutreten.

Die Prüfung aus einer zweiten Landessprache findet nur Statt auf Verlangen des Schülers, ausgenommen wenn sie im laufenden Schuljahre für alle Schüler der achten Klasse eines Gymnasiums obligat war. Das Ergebniß dieser Prüfung ist in das Maturitäts-Zeugniß einzutragen, es kann jedoch für jetzt keinen nachtheiligen, wohl aber einen vortheilhaften Einfluß auf das Endurtheil über die Reife des Schülers üben. Schüler, welche bisher vom Studium des Griechischen dispensirt waren, sind bei der Maturitäts-Prüfung, einer Prüfung über diese Sprache nicht zu unterziehen. Im Zeugniße ist die betreffende Dispens mit Angabe der Zahl des Erlaßes, womit sie ertheilt wurde, zu bemerken.

Sechstens. Ueber dasjenige, was die Schüler, um ein Zeugniß der Reife zu erlangen, zu leisten haben, wird Folgendes bemerkt:

a) der schriftliche in der Muttersprache zu verfassende Aufsatz hat vor den anderen Prüfungstheilen die Bestimmung, die allgemeine Bildung der Schüler zu bekunden. Der Schüler muß daher in diesem Aufsatze im Allgemeinen ein logisch-richtiges Denken, besonders aber Klarheit in der Anordnung seiner Gedanken und Gewandtheit, wenigstens unbedingt grammatische Richtigkeit der Sprache zeigen. Dazu ist nöthig, daß das Thema innerhalb seines Gedankenkreises liege; es darf jedoch weder selbst noch ein ihm zunahe verwandtes in der Schule früher schon bearbeitet worden seyn.

b) In den lebenden Sprachen, insbesondere der Mutter- oder Unterrichtssprache und in Geschichte nebst Geographie, hat sich die Prüfung für dießmal ihrem Stoffe nach zunächst an das zu halten, was in den letzten beiden Jahren in der Schule behandelt worden ist; in der Religion und Physik an den Lehrstoff des letzten

należy nie na to jedynie, czy uczeń przedmiot w pamięci zachował, lecz czy go dokładnie zrozumiał, a przeto wszędzie, gdzie tego wymaga zrozumienie, zwracać należy uwagę na to, jakie pobierał był nauki Przy egzaminie z fizyki, każdego razu wybrać się ma także jeden oddział, któryby wymagał zastosowania matematycznych umiejętności ucznia.

Co się tycze matematyki, zastosowane być mają zawarte w §. 84. b) projektu organizacyjnego postanowienia, z tem atoliż ograniczeniem, iż w zawodzie jeometrycznym nie będzie się jeszcze żądać wynalezienia dowodów i rozwiązania zadań, które w nauce nie przychodziły. Zadania te dla egzaminu pismiennego, mają składającym egzamin podać sposobność wykazania tak obrotności ich w rachunkach algebraicznych (w obrębach przytoczonym §fem wskazanych) i w użyciu logarytmów, jak gruntownego ich zrozumienia jeometryi. To samo rozumie się o egzaminie ustnym, służącym do uzupełnienia pismiennego egzaminu. Jeżeliby na jakiem gimnazyjum nie miał był jeszcze miejsca wykład którego z głównych zakresów matematyki, należącego do gimnazyjum, tedy go także i z egzaminu wyłączyć, lecz okoliczność tę w zaświadczeniu wymienić należy.

c) Co się tycze języków starych, egzamin bynajmniej nie powinien przestawać na odczytach kursu ostatniego, ale raczej trzeba mieć wzgląd na to, co dotychczas w tym przedmiocie w całości szkolna nauka ziściła, lecz oraz wystrzegać się należy wszelkiego wymagania niesłusznego. Do tłumaczenia z języka łacińskiego i greckiego, tudzież na łaciński, wybrane być mają takie zadania, które nie są trudniejszemi, niż dotychczasowe wypracowania uczniów. Zamiast tłumaczenia na język łaciński, można z resztą zadać także i wolną kompozycyję w łacińskim języku na tema odpowiednie.

Do tłumaczenia z języka łacińskiego i greckiego, wybrać się ma z autorów, z których w szkole ważniejsze czytano oddziały, takie części, których w szkole jeszcze nie odczytano.

Uważać należy oraz na to, ażeby przy tłumaczeniu z języków starych w jednym z egzaminów, czy to w pismiennym czy w ustnym, także i poezye przychodziły.

Posiódme. Dyrektor każdego zupełnego gimnazyjum, udzielić ma osnowę niniejszego rozporządzenia uczniom najwyższej klasy, z tem wezwaniem, że ci, którzyby się poddać chcieli egzaminowi dojrzałości, na końcu roku szkolnego zgłosić się mają i oraz wymienić, czy chcą odbyć egzamin także i z drugiego języka krajowego, jeżeliby takowego jako wolnego przedmiotu uczono. Jeżeliby się między zgłoszonymi znajdowali tacy, przy których nie jest prawdopodobnem, by się utrzymali przy egzaminie, takowym odradzać należy egzamin, jednakże od tego nie mają być wyłączeni, gdyby przy nim obstawali.

Jahres. Es ist jedoch strenge nicht bloß auf das gedächtnißmäßige Innehaben dieses Stoffes, sondern auf das richtige Verständniß desselben zu sehen, und daher ist überall, wo dieß Verständniß es erfordert, auf das früher Erlernte zurück zu gehen.

Für die Mathematik gelten die §. 84 b) des Organisazions-Entwurfes enthaltenen Bestimmungen, jedoch mit der Beschränkung, daß auf dem geometrischen Gebiete das Auffinden von Beweisen und das Lösen von Aufgaben, welche im Unterrichte nicht vorgekommen waren, noch nicht beansprucht wird. Es haben dabei die Aufgaben für die schriftliche Prüfung den Prüflingen Gelegenheit zu geben, sowohl ihre Gewandtheit im algebraischen Rechnen (innerhalb der im angeführten Paragraphe bezeichneten Grenzen) und im Gebrauche der Logarithmen als ihr begründetes Verständniß der Geometrie zu beweisen. Derselbe Maßstab gilt für die zur Ergänzung der schriftlichen Prüfung dienende mündliche Prüfung. Wenn an einem Gymnasium ein dem Gymnasial-Unterrichte angehöriges Hauptgebiet der Mathematik noch nicht zum Vortrage gekommen ist, so ist es auch von der Prüfung auszuschließen, aber dieser Umstand im Zeugniße zu bemerken.

c) Rücksichtlich der alten Sprachen hat sich die Prüfung keineswegs auf das im letzten Jahre Gelesene zu beschränken, wohl aber ist auf das bisher in diesem Gegenstande im Ganzen an der Schule Geleistete Rücksicht zu nehmen, und jede unbillige Forderung zu vermeiden. Zum Uebersetzen aus dem Lateinischen und Griechischen, und in das Lateinische sind solche Aufgaben zu wählen, welche die bisherigen Arbeiten der Schüler an Schwierigkeit nicht übertreffen. Statt einer Uebersetzung in das Lateinische kann übrigens auch eine freie Komposizion in der lateinischen Sprache über ein angemessenes Thema aufgegeben werden.

Zum Uebersetzen aus dem Lateinischen und Griechischen sind aus Autoren, von welchen in der Schule bedeutendere Abschnitte gelesen wurden, solche Stellen zu wählen, welche in der Schule nicht gelesen wurden.

Es ist darauf zu achten, daß beim Uebersetzen aus den alten Sprachen in einer der beiden Prüfungen der schriftlichen oder der mündlichen auch Dichterstellen vorkommen.

Siebentens. Der Direktor eines jeden vollständigen Gymnasiums hat den Inhalt dieser Verordnung den Schülern der obersten Klasse mit der Aufforderunng mitzutheilen, daß diejenigen, welche sich der Maturitäts-Prüfung am Schluße des Schuljahres unterziehen wollen, sich zu melden und zugleich anzugeben haben, ob sie auch die Prüfung aus einer zweiten Landessprache, wenn eine solche als freier Gegenstand gelehrt wird, bestehen wollen. Befinden sich unter den Angemeldeten solche, bei denen das Bestehen der Prüfung unwahrscheinlich ist, so ist ihnen von der Prüfung abzurathen, doch sind sie, wenn sie auf ihr beharren, nicht auszuschließen.

Poósme. Najdalej w miesiąc po zamknięciu półrocza, winien każdy dyrektor zupełnego gimnazyjum przesłać krajowej władzy szkolnej (albo gdzie takowej jeszcze zupełnie nie uorganizowano, namiestnictwu lub władzy, jego miejsce w kraju koronnym zastępującej):

a) ilość uczniów, którzy się do najbliższego egzaminu dojrzałości zameldowali, z imiennem oznaczeniem tych, którym egzamin odradzano;

b) doniesienie, czy uczono drugiego języka krajowego, jako przedmiotu obowiązkowego, albo czy uczniowie dobrowolnie się poddają egzaminowi z drugiego języka krajowego;

c) wyszczególnienie przez nauczycieli obu najwyższych klas, co ci w ostatniem półroczu, a co w poprzedzającem z swego naukowego przedmiotu w szkole wykładali;

d) temata, jakie nauczyciele dla wypracowań piśmiennych proponują, a to takowych po kilka dla każdej części egzaminu pismiennego;

e) czyli są powody, i jakie do przedsiębrania ustnego egzaminu na końcu bieżącego, lub na początku następującego roku szkolnego.

Podziewiąte. Najdalej w czternaście dni po nadejściu tych relacyj, prześeła władza szkolna temata do dyrektorów, które dla pismiennych egzaminów wybrała. Władza ta przy swym wyborze nie jest przywiązaną do tematów jej przesłanych, wszelakoż zawsze uwzględniać, ma tak te, jak też podane jej przez nauczycieli udzielania względem tego, co ci w odczytach swych wykładali.

Władza ta wyznacza oraz, do którego dnia najdalej pismienne roboty poprawione i wraz z przeglądem osądzeń opatrzone, jej przesłane być winny, tudzież z wszelkiem ile możności uwzględnieniem życzeń gimnazyjów, w których dniach ustny egzamin odbywać się ma.

Podziesiąte. Pismienne egzamina mają być przedsięwzięte wedle wskazań §. 81. 3—9 drukowanego projektu organizacyjnego. Przytem części z łacińskiego, lub greckiego tłumaczyć się mające, jeżeli nie są uczniom pod ręką, także dyktowane być mogą, a czas ku temu potrzebny, nie ma być wrachowany do czasu dla samego tłumaczenia użyć się mającego.

Przy wypracowaniach pismiennych w języku ojczystym, w drugim języku krajowym, przy tłumaczeniu z języka łacińskiego i na łaciński (lub przy kompozycyi łacińskiej, tłumaczenie zastępującej) nie pozwala się żadnych środków pomocniczych, ani też słownika, lub gramatyki. Przy tłumaczeniu z greckiego można używać słownika, ale nie gramatyki. Przy matematycznem wypracowaniu, nie wolno używać innych środków pomocniczych, jak tylko tablic logarytmowych. Czas, w którym robotę oddano, przez nauczyciela, takową odbierającego, najlepiej na samej robocie notować się będzie.

Achtens. Bis spätestens ein Monat vor dem Semesterschluße hat jeder Direktor eines vollständigen Gymnasiums an die Landes-Schulbehörde (oder wo diese noch nicht völlig organisirt ist, an die Statthalterei oder die ihre Stelle im Kronlande versehende Behörde) einzusenden:

a) die Anzahl der Schüler, welche sich zur nächsten Maturitäts-Prüfung gemeldet haben, mit namentlicher Bezeichnung derjenigen, denen von der Prüfung abgerathen worden ist;

b) die Anzeige, ob eine zweite Landessprache als obligater Gegenstand gelehrt worden, oder ob sich Schüler freiwillig der Prüfung aus einer zweiten Landessprache unterziehen;

c) die Angaben der Lehrer der beiden obersten Klassen, was von ihnen im letzten Semester und was in den vorangehenden aus ihrem Lehrgegenstande in der Schule behandelt worden;

d) die Themata, welche die Lehrer für die schriftlichen Arbeiten vorschlagen, und zwar mehrere für jeden Theil der schriftlichen Prüfung;

e) ob und welche Gründe da sind, die mündliche Prüfung am Schluße des laufenden oder am Anfange des folgenden Schuljahres vorzunehmen.

Neuntens. Längstens vierzehn Tage nach dem Einlangen dieser Berichte sendet die Schulbehörde an die Direktoren die Themata, welche sie für die schriftlichen Prüfungen gewählt hat. Sie ist bei der Wahl an die eingesendeten Themata nicht gebunden, wird jedoch dabei stets sowohl diese als die von den Lehrern gegebenen Auskünfte über das in den Lekzionen Behandelte berücksichtigen.

Zugleich bestimmt sie, bis zu welchem Tage spätestens die schriftlichen Arbeiten korrigirt, und mit einer Uebersicht über die Urtheile versehen, ihr sollen eingesendet und mit thunlicher Rücksicht auf die Wünsche der Gymnasien, an welchen Tagen die mündliche Prüfung soll abgehalten werden.

Zehntens. Die schriftlichen Prüfungen sind nach den Weisungen des §. 81, 3—9 des gedruckten Organisazions-Entwurfes vorzunehmen. Dabei können die aus dem Lateinischen oder Griechischen zu übersetzenden Stücke, wenn sie den Schülern nicht zur Hand sind, auch diktirt werden, und es ist die hiezu nöthige Zeit in die für die Uebersetzung selbst zu verwendende Zeit nicht einzurechnen.

Bei den schriftlichen Arbeiten sind für die Muttersprache, für die zweite Landessprache, für die Uebersetzung aus dem Lateinischen und in das Lateinische (oder den die Stelle der Uebersetzung vertretenden lateinischen Aufsatz) keine Hilfsmittel, weder Wörterbuch noch Sprachlehre zu gestatten. Bei der Uebersetzung aus dem Griechischen ist der Gebrauch eines Wörterbuches, nicht der einer Sprachlehre zuläßig. Für die mathematische Arbeit dürfen keine anderen Hilfsmittel als Logarithmentafeln benützt werden. Der Zeitpunkt, wann eine Arbeit abgeliefert worden, wird von dem dieselbe übernehmenden Lehrer am besten auf der Arbeit selbst notirt.

Przy każdym oddziale o 20 kandydatach egzamin składających, musi być przytomnym najmniej jeden nadzorujący nauczyciel; czy więcej oddziałów kandydatów, egzamin składających, w tej samej miejscowości jednocześnie pracować mogą, to jedynie od miejscowości zawisło.

Jeżeliby uczeń jaki z powodu użycia niepozwolonych środków pomocniczych, zniewolonym był do powtórzenia pismiennych robót egzaminowych, tedy takowemu dyrektor zadania egzaminowe wyznaczyć winien.

Pojedenaste. Pismienne roboty egzaminowe, wedle osnowy §. 82. drukowanego projektu, przez nauczycieli poprawione i do władzy szkolnej wraz z przepisanym tamże przeglądem tabelarycznym przesłane będą. W tym przeglądzie rubrykę „religia" umieścić się ma, tudzież zamiast „język ojczysty" umieścić się ma „język ojczysty albo naukowy".

Osądzenia, w tabelę wciągnąć się mające, krótkiemi wyrazy oznaczyć należy, dokładnie wskazującemi stosunek dowiedzionej wiedzy tego, czego wymagają ustawy.

Podwunaste. Ustny egzamin w przeznaczonych dniach pod osobistem przewodnictwem inspektora gimnazyalnego odbywać się będzie, przyczem postanowienia §. 83. 5—7 drukowanego projektu zachować się winno.

Jeżeliby w jakim kraju koronnym przy większej liczbie gimnazyjów osobista przytomność inspektora gimnazyjalnego w każdem z nich nie była możliwą, natenczas przez namiestnika radzca szkolny, nie należący do krajowej władzy szkolnej, delegowany będzie do kierowania ustnem egzaminem jednego, lub więcej gimnazyjów. Ilu uczniów w jednym dniu wyegzaminować należy, to postanawia kierujący radzca szkolny; egzaminujący nauczyciel każdego zawodu, wciąga rezultat egzaminu w przeznaczoną ku temu rubrykę tabelarycznego przeglądu.

Potrzynaste. Na końcu każdego dnia egzaminu wedle postanowień §§. 85. i 86. drukowanego projektu pod zmianami tychże, z niniejszego rozporządzenia wynikającemi, odbyć się ma konferencyja względem zaświadczeń, wydać się mających.

Protokół na to sporządzić się mający, który przy gimnazyjum pozostanie, zawierać ma z reguły zaświadczenie, należycie już ułożone, zupełne, każdemu uczniowi wystawić się mające, a przeto dokładnie opatrzony być musi rubrykami zaświadczenia dojrzałości. Formularz tego zaświadczenia wypisać się ma ze strony 215. drukowanego projektu; zamiast rubryk „język ojczysty" i „drugi żyjący język" wymienić się mają te właśnie języki n. p. „język niemiecki" Względem wolnych przedmiotów naukowych, które nie są przedmiotem egzaminu dojrzałości, jakoteż względem religijnych umiejętności takowych uczniów,

Wenigstens für je 20 Prüflinge muß ein beaufsichtigender Lehrer zugegen seyn; ob mehrere Abtheilungen von Prüflingen in einem Lokale gleichzeitig arbeiten können, hängt nur von der Beschaffenheit des Lokales ab.

Wird ein Schüler wegen Benützung unerlaubter Hilfsmittel verhalten, die schriftlichen Prüfungs-Arbeiten zu wiederholen, so hat der Direktor ihm die Prüfungs-Aufgaben zu stellen.

Eilftens. Die schriftlichen Prüfungs-Arbeiten werden dem Inhalte des §. 82 des gedruckten Entwurfes gemäß, von den Lehrern korrigirt und an die Schulbehörde mit der daselbst vorgezeichneten tabellarischen Uebersicht eingesendet. In dieser Uebersicht ist eine Rubrik für „Religion" hinzuzufügen, und anstatt „Muttersprache" ist zu setzen „Mutter- oder Unterrichtssprache."

Die in die Tabelle einzutragenden Urtheile sind durch kurze, das Verhältniß zu den gesetzlichen Forderungen bestimmt angebende Ausdrücke zu bezeichnen.

Zwölftens. Die mündliche Prüfung wird an den festgesetzten Tagen unter der persönlichen Leitung des Gymnasial-Inspektors abgehalten und es sind dabei die Bestimmungen des §. 83, 5—7 des gedruckten Entwurfes zu beachten. Wenn in einem Kronlande die größere Anzahl der Gymnasien die persönliche Gegenwart des Gymnasial-Inspektors an jedem derselben unmöglich machte, so wird durch den Statthalter ein Schulrath außer der Landes-Schulbehörde zur Leitung der mündlichen Maturitäts-Prüfung eines oder mehrerer Gmnasien delegirt. Wie viele Schüler an einem Tage zu prüfen seien, bestimmt der leiteude Schulrath; der prüfende Lehrer eines jeden Faches trägt das Resultat der Prüfung in die dafür bestimmte Rubrik der tabellarischen Uebersicht ein.

Dreizehntens. Am Schluße eines jeden Prüfungstages ist nach den Bestimmungen der §§. 85 und 86 des gedruckten Entwurfes unter den aus dem gegenwärtigen Erlaße sich ergebenden Abänderungen derselben, die Konferenz über die auszustellenden Zeugniße abzuhalten.

Das hierbei aufzunehmende Protokoll, welches bei dem Gymnasium verbleibt, hat in der Regel das schon gehörig redigirte vollständige, einem jeden Schüler auszustellende Zeugniß zu enthalten, und muß daher genau mit den Rubriken des Maturitäts-Zeugnißes versehen seyn. Das Formular dieses Zeugnißes ist aus Seite 215 des gedruckten Entwurfes zu entnehmen, anstatt der Rubriken „Muttersprache" und „zweite lebende Sprache" sind die Sprachen selbst anzugeben, z. B. deutsche Sprache. Ueber freie Lehrfächer, welche nicht Gegenstand der Maturitäts-Prüfung sind, sowie über die Religionskenntnisse solcher Schüler, für deren Glaubensbekenntniß ein Lehrer am Gym-

dla wyznania, których nie ma ustanowionego na gimnazyjum nauczyciela, należy przedsięwziąć zwykły dotąd egzamin semestralny, i zamieścić oraz wypadłość takowego w zaświadczeniu dojrzałości. Toż samo rozumie się o historyi naturalnej i filozoficznej propedewtyce, a w zaświadczeniu namienić należy, iż osądzenia te nie zapadły na zasadzie egzaminu dojrzałości.

Co do prywatystów, wolno jest szkole przedsiębrać egzamina z tych przedmiotów. Wymienienie nazwiska i stanu rodziców może w zaświadczeniu być opuszczone, przeciwnie zaś miejsce, dzień i rok urodzenia muszą być wyszczególnione.

Pocztermaste. Zaświadczenie dojrzałości jak najdokładniej przedstawić ma stan wykształcenia ucznia, i ku temu posłużyć, by toż i później jeszcze (ob. §. 88. 2. drukowanego projektu) poznać dawało postęp wykształcenia ucznia. Zatem pojedyncze rubryki zapełniane być mają sposobem, ile możności indywidualizującym, przeto z dokładnem oznaczeniem stosunku wykazanej wiedzy do wymagań przepisowych.

Czy uczeń uznanym być może za dojrzałego do wstąpienia do studyjów fakultetowych, to zawisło od ogólnej wynikłości jego egzaminu; uznanym będzie za takowego, jeżeli tyle wykazał umiejętności w pojedyńczych przedmiotach egzaminowych, i takowy stopień formalnego wykształcenia, że mu koniecznie przyznać trzeba uzdolnienie do użycia studyjów fakultetowych, wedle natury tych studyjów.

Przy należytem przygotowaniu zaświadczeń dojrzałości nie będzie z reguły żadnych trudności, te jeszcze w przytomności radzcy szkolnego z protokołów konferencyi odpisać i podpisem onego radzcy opatrzyć. Takowe opatrzone być mają stęplem innych zaświadczeń szkolnych.

Popietnaste. Za egzamin dojrzałości po gimnazyjach, z publicznych funduszów udotowanych, opłacić ma każdy kandydat egzamin składający, taksę 2 złt. reń., przed rozpoczęciem ustnego egzaminu, złożyć się mającą; prywatyści egzaminującego gimnazyjum, potrójną sumę złożyć mają. Po gimnazyjach, nie z publicznych funduszów utrzymywanych, od korporacyj zawisło, których zakładami są gimnazyja takowe, czy taksę pobierać chcą, lub nie. Taksy egzaminowe należą się dyrektorowi i egzaminującym nauczycielom w równych częściach.

Podając postanowienia te do wiadomości, nadmienia się, że historyja naturalna, którą między przedmioty egzaminu policzyć już rozporządzeniem z dnia 3. Czerwca r. z. zamierzano, nateraz jeszcze nie będzie stanowić przedmiotu egzaminu dojrzałości, lecz w następującym roku, bez żadnej przewłoki wstąpi do rzędu przedmiotów naukowych. Oprócz tego w następującym roku szkolnym zwróci się już szczególniejszą uwagę na doświadczenie ogólnej wiedzy, co właściwym jest celem egzaminu dojrzałości.

nasium nicht bestellt ist, ist die bisher übliche Semestralprüfung vorzunehmen und ihr Ergebniß in das Maturitäts-Zeugniß einzutragen. Dasselbe gilt von der Naturgeschichte und philosophischen Propädeutik und es ist im Zeugniße zu bemerken, daß diese Urtheile nicht auf Grund der Maturitäts-Prüfung ausgesprochen seien.

Bei Privatisten steht der Schule frei, über diese Gegenstände eine Prüfung anzustellen. Die Angabe des Namens und Standes der Eltern kann im Maturitäts-Zeugniße weggelassen werden, dagegen muß der Geburtsort, der Geburtstag und das Geburtsjahr angegeben seyn.

Vierzehntens. Das Maturitäts-Zeugniß soll ein möglichst genaues Bild von dem Bildungszustande des Schülers geben und dazu dienen, auch später noch (siehe §. 88, 2 des gedruckten Entwurfes) den Bildungsgang desselben erkennen zu lassen. Demgemäß sind die einzelnen Rubriken bei genauer Bezeichnug des Verhältnißes der Leistungen zu den gesetzlichen Forderungen in möglichst individualisirender Weise auszufüllen.

Ob ein Schüler für reif zum Eintritte in ein Fakultätsstudium zu erklären se hängt von dem Gesammtergebniße seiner Prüfung ab; er wird dafür zu erklären seyn, wenn er so viele Kenntnisse in den einzelnen Prüfungsgegenständen und einen solchen Grad formeller Bildung bewiesen hat, daß seine Fähigkeit, ein Fakultätsstudium der Natur dieses Studiums gemäß zu benützen, angenommen werden muß.

Bei gehöriger Vorbereitung der Maturitäts-Zeugniße wird es in der Regel keine Schwierigkiet haben, haß diese noch während der Anwesenheit des Schulrathes aus dem Konferenz-Protokolle kopirt, und mit der Unterschrift des Letzteren versehen werden. Sie haben den Stempel der übrigen Studienzeugniße zu tragen.

Fünfzehntens. Für die Maturitätsprüfung ist an aus öffentlichen Fonden erhaltenen Gymnasien von jedem Examinanden eine vor Beginn der mündlichen Prüfung zu erlegende Taxe von 2 Gulden zu entrichten; die Privatisten des prüfenden Gymnasiums haben den dreifachen Betrag zu erlegen. An Gymnasien, die nicht aus öffentlichen Fonden erhalten sind, hängt es von den Korporazionen, deren Anstalten die Gymnasien sind, ab, ob sie jene Taxe einheben wollen oder nicht. Die Prüfungs-Taxen kommen dem Direktor und den prüfenden Lehrern zu gleichen Theilen zu.

Indem diese Bestimmungen kundgegeben werden, wird zugleich bemerkt, daß die Naturgeschichte, deren Aufnahme unter die Prüfungs-Gegenstände in der Verordnung vom 3. Juni v. J. bereits in Aussicht gestellt wurde, zwar für dießmal noch keinen Gegenstand der Maturitäts-Prüfung bildet, im nächsten Jahre aber ohne weiteren Aufschub in die Reihe der Lehrgegenstände eintreten wird. Außerdem wird im nächsten Schuljahre auf die Erprobung des Gesammtwissens, welche der eigentliche Zweck der Maturitäts-Prüfung ist, bereits ein sehr entschiedenes Gewicht gelegt werden.

Potrzebnem jest więc, aby tak nauczyciele, jak uczniowie w biegu przyszłego roku szkolnego, ciągle te wyższe dążności na oku mieli.

Thun m. p.

131.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 16. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLII. nr. 153, wydana dnia 21. Czerwca 1851).

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

którem się obwieszcza postępowanie z niemieckiemi biletami pieniężnemi dziesięcio-krajcarowemi, w Seryi H. 3. zawartemi.

Przy losowaniu niemieckich biletów monetowych, przedsięwziętem na dniu 16-m b. m., wyciągniono Serye H. 3. biletów monetowych 10-krajcarowych

Przetoż każdy głoską H. 3. oznaczony bilet niemiecki 10-krajcarowy, w ciągu dwóch miesięcy, począwszy od dnia 18. Sierpnia 1851 wymieniony być może na sześć krajcarów w srebrnej, i cztery krajcary w miedzianej monecie zdawkowej w przeznaczonej ku temu kasie wymieniawczej we Wiedniu (ulica pańska n. a. dóm stanowy), i w głównych kasach krajowych (poborowych) w krajach koronnych.

Zresztą też przelosowane bilety pieniężne i po upływie terminu powyższego, równie jak nieprzelosowane, we wszystkich publicznych kasach i nadal jeszcze za gotowiznę będą przyjmowane.

Krauss m. p.

132.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 20. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLII. nr. 154, wydana dnia 21. Czerwca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem zniesienia linii cłowej między-krajowej.

W wykonaniu najwyższego patentu z dnia 29. Listopada 1850, *) w skutek uchwały Rady ministrów względem zniesienia istniejącej na granicach Węgier, Kroacyi, Slawonii i Siedmiogrodu, linii cłowej międzykrajowej, rozporządza się, co następuje:

1. Z dniem 1. Lipca 1851, ustają zupełnie urzędy cłowe i trzydziestowe, istniejące na granicy między Węgrami i Siedmiogrodem z jednej, a krajami koronnemi niższej Austryi, Morawii, Szlązka, Galicyi i Bukowiny, z drugiej strony.

*) W Dzienniku praw państwa z roku 1850, nr. 462.

Es ist nothwendig, daß Lehrer und Schüler im Laufe des künftigen Schuljahres sich diese höheren Anforderungen fortwährend gegenwärtig halten.

Thun m. p.

131.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nro. 153, ausgegeben am 21. Juni 1851)

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die Behandlung der am 16. Juni l. J. verlosten deutschen Münzscheine zu 10 Kreuzer, Serie Buchstabe H 3, kundgemacht wird.

Bei der am 16. laufenden Monates stattgefundenen Verlosung deutscher Münzscheine ist die Serie Buchstabe H 3 der Scheine zu 10 Kreuzer gezogen worden.

Hiernach kann jeder mit den Buchstaben H 3 bezeichnete deutsche Münzschein zu 10 Kreuzer vom 18. August 1851 angefangen binnen zwei Monaten gegen sechs Kreuzer in Silber- und vier Kreuzer in Kupfer-Scheidemünze bei der dazu bestimmten Verwechslungs-Kasse in Wien (Herrngasse, n. ö. ständisches Gebäude), und bei den Landeshaupt-(Einnahms-) Kassen in den Kronländern umgewechselt werden.

Uebrigens werden diese verlosten Münzscheine nach Ablauf der obigen Frist, gleich den nicht verlosten, bei allen öffentlichen Kassen noch fortan statt Barem angenommen.

Krauß m. p.

132.

Erlaß des Finanzministeriums vom 20. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nro. 154, ausgegeben am 21. Juni 1851),

wirksam für alle Kronländer,

wegen Aufhebung der Zwischenzoll-Linie.

In Vollziehung des Allerhöchsten Patentes vom 29. November 1850 *), wird zu Folge Beschlußes des Ministerrathes, wegen Aufhebung der an den Grenzen von Ungarn, Kroazien, Slavonien und Siebenbürgen bestehenden Zwischenzoll-Linie, das Nachfolgende verordnet:

1. Mit 1. Juli 1851 haben die an der Grenze zwischen Ungarn und Siebenbürgen von der einen und den Kronländern Niedeberösterreich, Mähren, Schlesien, Galizien und der Bukowina von der anderen Seite bestehenden Zoll- und Dreißigst-Aemter gänzlich außer Wirksamkeit zu treten.

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, Nro. 462.

2. Na przestrzeni granicy między Węgrami i Kroacyą z jednej, a Styryją, Krainą i illiryjskiem Pobrzeżem z drugiej strony, pozostają tymczasem w swej mocy aż do nastąpić mającego uregulowania cen przedażnych soli morskiej, przepisy istniejące co do postępowania z solą, zakupioną w c. k. magazynach przedawczych we Fiume, Buccari, Zengg i Carlopago, przeznaczoną do przejścia do Pobrzeża, Krainy i Styryi, a zarazem także tymczasem jeszcze zatrzymują się urzędy celne i trzydziestowe, które dotąd jeszcze na wspomnionej przestrzeni granicznej w działalności pozostały. Dzień, na którym urzędy te, tymczasem jeszcze w działalności pozostawione, zupełnie będą rozwiązane, osobnem obwieszczeniem do powszechnej wiadomości podanym będzie.

3. Na granicy między Siedmiogrodem z jednej, a Galicyą, wraz z Bukowiną z drugiej strony, tudzież na tej części granicy, która odłącza Galicyję od komitatów Arwa, Thuroz, Lipto i Marmaros, zakazanem jest tymczasem, aż do uregulowania cen soli, wprowadzanie soli z Siedmiogrodu i z wspomnionych co dopiero komitatów do Galicyi i Bukowiny.

4. Wszelkie inne ograniczenia obrotu, ustanowione dla linii międzycłowej, upadają z dniem 1. Lipca 1851, z którymto dniem oraz w życie wejść mają także i dla obrotu przez liniję między-cłową te postanowienia, które ogólnie obowiązują dla obrotu wewnętrznego.

Krauss m. p.

133.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 23. Czerwca 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XLIV. nr. 158, wydana dnia 5. Lipca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, i w miejscach, w których stan wojenny jest ogłoszony,

względem śledzenia i sądzenia wszelkiego oporu przeciw organom. do wykonywania publicznego bezpieczeństwa ustanowionym.

Na przyszłość będą wszelkie przypadki oporu przeciw żandarmeryi, zagrożone §fem 44. organicznej ustawy żandarmeryjnej, równie jak każdy opór lub gwałt przeciw innym organom, do wykonywania publicznego bezpieczeństwa ustanowionym, przez sądy wojenne dochodzone i sądzone we wszystkich krajach koronnych i w tych miejscach, gdzie stan wojenny jest ogłoszony.

Franciszek Józef m. p.

Csorich m. p.

---

*) Rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 19. Lipca 1851 do l. 6246 uwiadomiono o tem rozporządzeniu cesarskiem w skutek polecenia Ministra spraw wewnętrznych z dnia 4. Lipca 1851 do l. 14666 wszystkich przełożonych obwodów i Prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie dla dalszego uwiadomienia władz podrzędnych, tudzież przełożonego magistratu lwowskiego i starostwa grodzkie krakowskie i lwowskie.

2. An der Grenzstrecke zwischen Ungarn und Kroazien, einerseits, und Steiermark, Krain und dem illirischen Küstenlande andererseits hat es einstweilen bis zur bevorstehenden Regulirung der Verkaufspreise des Seesalzes, bei den, in Bezug auf die Behandlung des bei den k. k. Verschleiß-Magazinen, zu Fiume, Buccari, Zengg und Carlopago erkauften Salzes für den Uebertritt in das Küstenland, Krain und Steiermark, bestehenden Vorschriften zu verbleiben und es sind die auf der ewähnten Grenzstrecke bisher noch in Thätigkeit verbliebenen Zoll- und Dreißigst-Aemter noch einstweilen zur Handhabung der gedachten Vorschriften beizubehalten. Der Tag, mit welchem diese noch einstweilen in Wirksamkeit verbleibenden Aemter gänzlich aufgelöst werden, wird durch eine besondere Kundmachung zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden.

3. An der Grenze zwichen Siebenbürgen einer-, und Galizien mit der Bukowina andererseits, ferner an dem Theile der Grenze, welcher Galizien von den Komitaten Arva, Thuroz, Liptó und Marmaros trennt, ist einstweilen bis die Regulirung der Salzpreise erfolgt, die Einfuhr des Salzes aus Siebenbürgen und den gedachten Komitaten nach Galizien und in die Bukowina untersagt.

4. Alle anderen für die Zwischenzoll-Linie festgesetzten Beschränkungen des Verkehres treten vom 1. Juli 1851 außer Anwendung, und es haben mit diesem Tage die für den inneren Verkehr überhaupt geltenden Bestimmungen der Gefällsvorschriften auch für den Verkehr über die Zwischenzoll-Linie zu gelten.

Krauß m. p.

133.

Kaiserliche Verordnung vom 23. Juni 1851 *),

(im Reichsgesetzblatte, XLIV. Stück, Nro. 158, ausgegeben am 5. Juli 1851)

wirksam für alle Kronländer und Orte, wo der Kriegszustand erklärt ist,

bezüglich der Untersuchung und Aburtheilung der Widersetzlichkeitsfälle gegen die zur Handhabung der öffentlichen Sicherheit bestellten Organe.

In Hinkunft sind alle durch den §. 44 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes verpönten Widersetzlichkeitsfälle gegen die Gensd'armerie, sowie jede Widersetzlichkeit oder Gewaltthätigkeit gegen die zur Handhabung der öffentlichen Sicherheit bestellten anderen Organe in jenen Kronländern und an jenen Orten, wo der Kriegszustand erklärt ist, durch die Kriegsgerichte zu untersuchen und abzuurtheilen.

Franz Joseph m. p.

Csorich m. p. **Krauß** m. p.

---

*) Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 19. Juli 1851 Z. 6246 sind von dieser Kaiserlichen Verordnung zu Folge Erlaßes des Herrn Ministers des Innern vom 4. Juli 1851 Z. 14666 sämmtliche Kreisvorsteher und der Chef der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verständigung der Unterbehörden, dann der Magistrats-Vorsteher in Lemberg und die Stadthauptmannschaften in Krakau und Lemberg in Kenntniß gesetzt worden.

134.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 29. Czerwca 1851,

mocą którego obwieszczonem zostaje, iż w skutek najwyższego następnie udzielonego zatwierdzenia, przeniesioną została powiatowa dyrekcyja finansów z Karlsburga do Broos, tudzież, iż ustanowione zostały dwie nowe powiatowe dyrekcyje finansów w Siedmiogrodzie, nakoniec oznaczenie czasu, kiedy tak krajowa dyrekcyja finansów jak powiatowe dyrekcyje finansów, rozpocząć mają działanie swoje.

Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 28. Lutego b. r. zatwierdzić ustanowienie sześciu powiatowych dyrekcyj finansów w kraju koronnym Siedmiogrodzie z siedzibami w Hermanstadzie, Broos, (zamiast Karlsburg), w Kołozwarze, w Bystrzycy, w Maros Vàsàrhely i Kronsztadzie.

Powyższe postanowienie podaje się do powszechnej wiadomości w dodatku do rozporządzenia Ministerstwa finansów z dnia 1. Października 1850 (w dzienniku pr. p. i rz. z r. 1850 cz. CXXXI. Nr. 372.) z tem dołożeniem, iż czynność urzędowa tak c. k. dyrekcyi krajowej finansów, jak sześciu dyrekcyj finansów w Siedmiogrodzie z dniem 1. Lipca 1851 rozpocznie się.

Krauss m. p.

135.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 30. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLIV. nr. 160, wydana dnia 5. Lipca 1851),

oznaczające płacę za pokoje w przechodzie wojska dla szarż wojskowych bez charakteru oficerskiego.

Za pokój, należący się w razie kwaterunku przechodowego podlekarzowi, nadfuryjerowi, profosowi pułku bez aresztu i sztokhauzu, lub też z takowemi, tudzież c. k. kadetom (dla dwóch), nareszcie furyjerom (dla dwóch bezżennych, lub jednego żonatego), należy się kwota, która przypada za dostarczenie pokoju oficerskiego (pokoju ogólnie) w przechodzie wedle §. 28. rozporządzenia o kwaterunku z dnia 15. Maja t. r., (w dz. pr. p. Nr. 124. *) tudzież stosownie do ustanowionego ministeryjalnego rozrządzenia z dnia 25. Maja 1851 (dz. pr. p. Nr. 142, **) dzielącego gminy na trzy klasy co do wynagrodzenia w kwocie po dwadzieścia, po piętnaście, lub po ośm krajcarów.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **F. Krauss** m. p

*) Dziennik praw krajowych, zeszyt XV. l. 91. z roku 1851.

**) „ „ „ „ XIX l. 123 „ 1851.

134.

Erlaß des Finanzministeriums vom 29. Juni 1851,

womit die nachträglich Allerhöchst genehmigte Verlegung der Finanz-Bezirks-Direkzion von Karlsburg nach Broos, und die Aufstellung zweier neuen Finanz-Bezirks-Direkzionen in Siebenbürgen, dann der Beginn der Amtswirksamkeit der Finanz-Landes-Direkzion und der Finanz-Bezirks-Direkzionen in Siebenbürgen kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 28. Februar l. J. die Aufstellung von sechs Finanz-Bezirks-Direkzionen für das Kronland Siebenbürgen mit den Amtssitzen in Hermannstadt, Broos (statt Karlsburg), Klausenburg, Bistritz, Maros-Vásárhely und Kronstadt zu genehmigen geruht.

Diese Bestimmung wird nachträglich zu dem Finanzministerial-Erlaße vom 1. Oktober 1850 (Reichs-Gesetz und Regierungsblatt vom Jahre 1850, St. CXXXI, Nr. 372), mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Amtswirksamkeit der k. k. Finanz-Landes-Direkzion und der sechs Finanz-Bezirks-Direkzionen in Siebenbürgen am 1. Juli 1851 beginnen werde.

Krauß m. p.

135.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 30. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIV. Stück, Nro. 160, ausgegeben am 5. Juli 1851),

betreffend die Vergütung der Zimmer auf dem Durchzuge für Militär-Chargen ohne Offiziers-Charakter.

Das bei der Durchzugs-Bequartierung dem Unterarzte, dem Oberfourier, dem Regiments-Profossen ohne, dann mit Arrestzimmer und Stockhaus, den k. k. Kadeten (für zwei derselben), dann den Fourieren (für zwei ledige oder einen verheiratheten) gebührende Zimmer ist in dem Betrage zu vergüten, welcher für die Beistellung eines Offiziers-Zimmers (Zimmers überhaupt auf dem Durchzuge, nach §. 28 des Bequartierungs-Normales vom 15. Mai d. J. Reichs-Gesetzblatt Nr. 124 *) und nach der laut Ministerialerlaß vom 25. Mai 1851 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 142 **) festgesetzten Einreihung der verschiedenen Gemeinden in die Vergütungs-Klassen mit je zwanzig, fünfzehn oder acht Kreuzern entfällt.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **Ph. Krauß** m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt, XV. Stück, Nro. 91, vom Jahre 1851.
**) „ „ XIX. „ „ 123 „ „ „

136.

Uwiadomienie Rządu krajowego z dnia 10. Lipca 1851,

o poborze powszechnego podatku konsumcyjnego w roku administracyjnym 1852.

Stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 15. Czerwca 1851, za l. 19665, powszechny podatek konsumcyjny, na rok administracyjny 1852 ma być dla skarbu zapewnionym w ten sam sposób i podług tych samych przepisów, jak to przepisano było w roku administracyjnym 1851.

Co z tym dokładem podaje się do powszechnej wiadomości, iż pertraktacyje względem ugód i umów dzierżawnnych o artykuły w taryfie podatku konsumcyjnego, poz. Nru. 4 w 6, tudzież Nru. 10 w 16, oznaczone, to jest od wyszynku wina i od mięsa, tylko na rok jeden opiewać mają, i że deklaracye w §. 10. okolnika z dnia 5. Lipca 1829, za l. 5039 i w dodatku do tego §fu przepisane *), jak w roku administracyjnym 1851, tak i w nadchodzącym roku administracyjnym 1852, podawać należy wprost do kierujących organów straży finansowej (komisarzów i samoistnych respicyjentów), w których okręgu nadzorczym znajdują się przedsiębierstwa profesyjne podatkowi konsumcyjnemu ulegające.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Zbiorze praw prow. z roku 1829, nr. 86, stronica 196 i 220.

136.

Kundmachung des Landesguberniums vom 10. Juli 1851,

in Betreff der Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer für das Verwaltungs-Jahr 1852.

In Gemäßheit des Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 15. Juni 1851 Z. 19665 hat die Sicherstellung der allgemeinen Verzehrungssteuer für das Verwaltungs-Jahr 1852 in derselben Art und nach denselben Bestimmungen, welche für das Verwaltungs-Jahr 1851 vorgeschrieben waren, zu geschehen.

Dieses wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Verhandlungen über die Abfindungen und Pachtungen bezüglich der im Verzehrungssteuer-Tarife Post-Nr. 4 in 6, dann Nr. 10 in 16 bezeichneten Objekte, das ist vom Weinausschanke und Fleisch, nur auf Ein Jahr werden gepflogen werden, und daß die im §. 10 des Kreisschreibens vom 5. Juli 1829 Z. 5039 und dem Anhange zu diesem Paragraphe vorgeschriebenen Erklärungen *), eben so wie für das Verwaltungs-Jahr 1851 auch für das kommende Verwaltungs-Jahr 1852 unmittelbar bei denjenigen leitenden Finanzwach-Organen (Kommissären und selbstständigen Respizienten), in deren Ueberwachungsbezirke die steuerpflichtige Gewerbs-Unternehmung sich befindet, anzubringen sind.

Goluchowski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1829, Nro. 86, Seite 196 und 220.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXI.

Wydana i rozesłana dnia 29. Listopada 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. November 1851.

Jahrgang 1851.

137.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 8. Grudnia 1850,

którem ogłasza się reorganizacyja austryjackich spraw konsularnych w Hiszpanii.

Życzenie i widoki otworzenia żywszego handlowego obrotu między Austryją a Hiszpanią, niegdyś tak korzystnego dla państw obudwu, są powodem, że dla zastępstwa i podniesienia austryjackich spraw handlowych i żeglugi w Hiszpanii, postanowiono przedsięwziąć reorganizacyję tamecznego austryjackiego konsularstwa.

W skutek podanego w tym względzie najuniżeńszego wniosku, opartego na uchwale, w radzie Ministrów zapadłej, raczył Najjaśniejszy Pan najwyższem postanowieniem z dnia 11. Października 1850 najłaskawiej w następujący sposób zatwierdzić istnienie i ucz łonkowanie austryjackich urzędów konsularnych na wybrzeżu hiszpańskiem, nie wyłączając Gibraltaru i wysp Balearskich:

I. Jeneralny konsulat w Barcelonie jako kierujacy urząd konsularny dla całego wybrzeża hiszpańskiego na morzu śródziemnem od granicy francuskiej aż do okręgu Gibraltarskiego, włączając do tego wyspy Balearskie.

W tym rozległym powiacie konsularnym konsulat jeneralny wykonywać będzie na wybrzeżu Katalońskiem od granicy francuskiej aż do Willanowy specyjalną jurysdykcyją konsularną, a następujące urzędy konsularne od niego będą zawisłe:

1) Należące do jego specyjalnego powiatu jurysdykcyjnego konsularne ajencyje w Rosas, Palamos i Matara;

2) Wicekonsulat w Tarragonie, którego powiat urzędowy rozciąga się na wybrzeże Katalońskie od Willanowy (to miasto włączywszy) aż do granicy jeneralnego kapitaństwa w Walencyi, z konsularnemi ajencyjami w Willanowie i Salon;

3) Wicekonsulat w Walencyi, którego powiat urzędowy rozciąga się przez wybrzeże jeneralnego kapitaństwa w Walencyi od granicy Katalońskiej aż do granicy jeneralnego kapitaństwa Murcyi z konsularnemi ajencyjami w Vinaroz, Denia, Alicante i Torre Vieja;

4) Wicekonsulat w Kartagenie, którego powiat urzędowy rozciąga się przez wybrzeże jeneralnego kapitaństwa Murcyi, od granicy jeneralnego kapitaństwa Walencyi aż do granic kapitaństwa Granady;

5) Wicekonsulat w Maladze, którego powiat urzędowy rozciąga się przez wybrzeże jeneralnego kapitaństwa Granady, od granicy kapitaństwa Murcyi aż do okręgu Gibraltarskiego, z konsularną ajencyją w Almeryi;

137.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. Dezember 1850,

womit die Reorganisirung des österreichischen Konsularwesens in Spanien kundgemacht wird.

Der Wunsch und die Aussicht auf die Anbahnung eines lebhafteren Handelsverkehrs zwischen Oesterreich und Spanien, welcher einst für beide Staaten so ersprießlich war, haben zu dem Beschluße geführt, behufs der Vertretung und Förderung der österreichischen Handels- und Schiff-Fahrts-Interessen in Spanien eine Reorganisirung des dortigen österreichischen Konsularwesens vorzunehmen.

Seine Majestät haben über einen dießfalls auf Grundlage eines im Ministerrathe gefaßten Beschlußes erstatteten allerunterthänigsten Vortrag mit der Allerhöchsten Entschließung vom 11. Oktober 1850 den Bestand und die Gliederung der österreichischen Konsularämter an der Küste von Spanien mit Einschluß von Gibraltar und der Balearischen Inseln in nachstehender Weise Allergnädigst zu genehmigen geruht:

I. Generalkonsulat in Barcelona als leitendes Konsularamt für die gesammte Küste Spaniens im mittelländischen Meere von der französischen Grenze bis zum Gebiete von Gibraltar mit Einschluß der Balearischen Inseln.

In diesem weiten Konsularbezirke wird das Generalkonsulat an der Küstenstrecke Kataloniens von der französischen Grenze bis Villanova die spezielle Konsularjurisdikzion ausüben, und wird übrigens folgende Konsularämter unter seiner Dependenz haben:

1. Die zu seinem speziellen Jurisdikzions-Bezirke gehörigen Konsularagenzien in Rosas, Palamos und Mataro;

2. Das Vizekonsulat in Tarragona, dessen Amtsbezirk sich auf die katalonische Küste von Villanova (dieses mit inbegriffen) bis an die Grenze der Generalkapitänerie Valenza erstreckt, mit den Konsularagenzien in Villanova und Salon;

3. Das Vizekonsulat in Valenza, dessen Amtsbezirk sich über die Küste der Generalkapitänerie Valenza von der katalonischen Grenze bis zu jener der Generalkapitänerie Murcia erstreckt, mit den Konsularagenzien in Vinaroz, Denia, Alicante und Torre Vieja;

4. Das Vizekonsulat in Kartagena, dessen Amtsbezirk sich über die Küste der Generalkapitänerie Murcia von der Grenze der Generalkapitänerie Valenza bis zu jener von Granada erstreckt;

5. Das Vizekonsulat in Malaga, dessen Amtsbezirk sich über die Küste der Generalkapitänerie Granada von der Grenze jener von Murcia bis zum Gebiete von Gibraltar erstreckt, mit der Konsularagenzie in Almeria.

6) Wicekonsulat w Palmie na wyspie Majorce, którego powiat urzędowy rozciąga się przez wyspy Balearskie z konsularnemi ajencyami w Mahon i Iviza.

II. Konsulat w Gibraltarze, którego powiat urzędowy obejmuje miasto to i okręg tegoż.

III. Jeneralny konsulat w Cadiz, jako kierujący urząd konsularny dla południowego wybrzeża Hiszpanii od okręgu Gibraltarskiego do granicy portugalskiej, z dwoma zawisłemi od niego ajencyjami konsularnemi w Algesiras i San Lucar de Barameda.

IV. Zaprowadzone na zachodniem i północnem wybrzeżu Hiszpanii od portugalskiej aż do francuskiej granicy, a od c. k. jeneralnego konsulatu w Paryżu zawisłe urzędy kosularne, mianowicie:

1. Konsulat w Korunnie z konsularnemi ajencyjami w Vigo, Ferrol, Riba de Eva i Gijon;

2. Wicekonsulat w Bilbao z konsularnemi ajencyjami w Santander i San Sebastian.

Bruck m. p.

138.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 26. Lutego 1851 *), którem przepisy dla kontroli przy wyrobie piwa dolnego fermentu, zwanego także leżakiem ogłaszają się,

Gdy w Galicyi wzmaga się wyrob piwa tak zwanego dolnego fermentu, czyli leżaka, a zachować się mające postępowanie wyrobowe we względzie procesu robienia, odpostępowania z piwem górnego fermentu, tak dalece się odróżnia, iż kontrola, względem piwa dopiero rzeczonego dotychczas zachowywana, jak i prowadzenie rejestrów, w zastosowaniu do piwa dolnego fermentu, okazały się niedostatecznemi; przeto zgodnie z ustawą o podatku konsumcyjnym, i stosownie do przepisów ogłoszonych okolnikiem z dnia 28. Marca 1835 za l. 15565 **), na zasadzie rozporządzenia wys. c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 23. Lutego 1850 za l. 1734/148 względem prowadzenia rejestrów i kontroli dochodowej przy pobieraniu podatku konsumcyjnego od piwa, obwieszcza się dla powszechnego zachowania, co następuje:

*) Rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 21. Stycznia 1851, za l. 3551 zostały o tem zawiadomione wszystkie administracyje powiatowe i organa straży skarbowej.

**) W zbiorze ustaw prow. część I. z roku 1835, nr. 58, strona 172.

6. Das Vizekonsulat in Palma auf der Insel Majorca, dessen Amtsbezirk sich auch über die Balearischen Inseln erstreckt, mit den Konsularagenzien in Mahon und Iviza.

II. Konsulat in Gibraltar, dessen Amtsbezirk diese Stadt und deren Gebiet umfaßt.

III. Generalkonsulat in Cadiz als leitendes Konsularamt für die Südküste Spaniens vom Gebiete von Gibraltar bis zur portugiesischen Grenze mit zweien demselben untergeordneten Konsularagenzien in Algesiras, und San Lucar de Barameda.

IV. Die an der West- und Nordküste Spaniens von der portugiesischen bis zur französischen Grenze aufgestellten, und dem k. k. Generalkonsulate in Paris untergeordneten Konsularämter und zwar:

1. Das Konsulat in Corunna mit den Konsularagenzien in Vigo, Ferrol, Riba de Eva und Gijon.

2. Das Vizekonsulat in Bilbao mit den Konsularagenzien in Santander und San Sebastian.

Bruck m. p.

138.

Kundmachung des Landesguberniums vom 26. Februar 1851*),

womit die Kontrols-Bestimmungen bei der Erzeugung des Unterzeug- oder Lagerbieres bekannt gegeben werden.

Da in Galizien die Erzeugung des sogenannten Unterzeug- oder Lagerbieres in Aufnahme kommt, und das hierbei beobachtet werdende Gewerbs-Verfahren in Absicht auf den Gährungsprozeß von der Behandlungsweise des Oberzeugbiers so bedeutend abweicht, daß die bezüglich der zuletzt erwähnten Gattung bisher gehandhabte Kontrole und die Registerführung in der Anwendung auf das Unterzeugbier ungenügend erscheinen, so wird im Einklange mit dem Verzehrungssteuer-Gesetze und in Verfolg der mit dem Kreisschreiben vom 28. März 1835 Z. 15565 **) kundgemachten Bestimmungen im Grunde Erlaßes des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 23. Februar 1850 Z. 1734/148 in Absicht auf die Registerführung und Gefälls-Kontrole bei der Einhebung der Verzehrungssteuer vom Bier Folgendes zur allgemeinen Darnachachtung bekannt gegeben:

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 21. Jänner 1851 Z. 3551, sind davon auch die sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Finanzwach-Organe in Kenntniß gesetzt worden.

**) In der I. Abtheilung der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, Nro. 58, Seite 172.

1. Piwo dolnego fermentu spuszczone ma być prosto z kilsztoku, lub gdzie browary nie są potemu urządzone, z szpilki, do przygotowanych umyślnie na to kadzi fermentacyjnych, które się w osobnym lokalu, piwnicą fermentacyjną zwanym, utrzymuje, i tam zostawia przez 6 do 14 dni, aby zwolna robiło; a gdy już zupełnie wyrobi, jeżeli nie będzie zaraz zlane do zwyczajnych beczek, i na sprzedaż wydane, przelewa się do piwnicy składowej w bednie, zkąd dopiero do zwyczajnych piwnych beczek nalewane i staczane bywa.

2. Lokalności przeznaczone do wyrobu i przechowania piwa dolnego fermentu (piwnica fermentacyjna i piwnica składowa) tudzież, narządy i naczynia (kadzie fermentacyjne i bednie składowe), bądź one w samem zabudowaniu browaru, bądź w innem miejscu się znajdują, podlegają kontroli urzędu dochodowego (okolnik z dnia 28 Marca 1835 za l. 15565, dodatek do §. 6. 18. *) i mają one, tak w opisaniu, które §fem 12. ustawy o podatku konsumcyjnym z dnia 5. Lipca 1829 **), jest nakazanem, jako i w protokóle, co do sprawdzenia tegoż opisania sporządzonym, a mianowicie narządy i naczynia, podług numerów, i co do objętości być wykazane, i przez urząd dochodowy nacechowane.

Kadzie fermentacyjne, w których dla nastąpić mającego robienia, próżne miejsce zostawione być musi, które więc w zupełnej swej objętości użytemi być nie mogą, zostaną podzielone na tyle działów, ile ich warzący piwo zażąda, i te wbitemi klamrami opatrzone.

Tak na naczyniach, jako i beczkach na skład przeznaczonych, oprócz znaków urzędu konsumcyjnego z c. k. orłem, wyciśnięte także będą liczby porządkowe, i liczby ich objętość wskazujące.

3. W meldunku, jako warka piwa dolnego fermentu przedsięwziętą będzie, należy oprócz podania o warzeniu piwa dolnego fermentu poszczególnić także kadź fermentacyjną, w której to piwo robić ma.

Gdyby do jednej warki więcej kadzi fermentacyjnych potrzebowano, natenczas podać należy nie tylko numer każdej kadzi, ale także i objętość, jaką w niej piwo z odniesieniem się do wbitej klamry znakowej zajmować będzie.

---

*) W zbiorze ustaw prow. z roku 1835, stronnica 178.

**) Również z r. 1829, nr. 86, stron. 196.

1. Das Unterzeugbier ist unmittelbar aus dem Kühlstocke, oder wo dir Bräuereien hiernach nicht eingerichtet sind, aus dem Zusammengußbottiche in eigends dafür vorgerichtete Gährbottiche, welche in einem besonderen Lokale, Gährkeller genannt, unterhalten werden, zu übertragen, und wird daselbst der langsamen Gährung, welche von 6 bis 14 Tage dauert, überlassen, und nach vollendeter Gährung, wenn es nicht gleich in die gewöhnlichen Fässer gefüllt zum Verschleiße ausgestoßen wird, in die Lagerfässer in dem Lagerkeller übertragen, von wo aus es sodann erst in die gewöhnlichen Bierfässer überfüllt und ausgestoßen wird.

2. Die zur Erzeugung und Aufbewahrung des Unterzeugbieres bestimmten Lokalitäten (Gährkeller, Lagerkeller) so wie die Werksvorrichtungen und Gefässe (Gährbottiche, Lagerfässer) sie mögen im Bräuhaus-Lokale selbst oder in einem anderen Orte sich befinden, unterliegen der gefällsämtlichen Kontrole (Kreisschreiben vom 28. März 1835 Z. 15565 Anhang zum §. 6 und 8 *), und müssen in der im §. 12 des Verzehrungssteuergesetzes vom 5. Juli 1829 **) vorgeschriebenen Beschreibung, so wie auch in dem über die Verifizirung dieser Beschreibung aufzunehmenden Protokolle, und zwar letztere den Nummern und dem Rauminhalte nach ersichtlich gemacht, und der gefällsämtlichen Bezeichnung unterzogen werden.

Die Gährbottiche, da sie wegen des für den Gährungsprozeß leer zu lassenden Raumes nach ihrer vollen Inhaltsfähigkeit nicht benützt werden können, werden in so viele Abstuffungen, als es die Gewerbspartei wünscht, abgehammt und mit Hammklammern versehen.

Sowohl auf diese Gefässe als auch auf die Lagerfässer werden außer der gefällsämtlichen Bezeichnung mit dem k. k. Adler, auch die Nummern und die den Rauminhalt andeutenden Zahlen angebracht werden.

3. In den Anmeldungen über die Vornahme eines Gebräudes von Unterzeugbier ist neben der Angabe, daß Unterzeugbier gebraut werden wird, auch der Gährbottich, in welchem das Bier der Gährung überlassen werden wird, anzugeben.

Sollen für ein Gebräu mehrere Gährbottiche in Verwendung kommen, so muß in der Anmeldung nicht nur die Nummer eines jeden Bottiches, sondern auch der in jedem derselben zu verwendende Raum mit Bezug auf die Hammklammer angegeben werden.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, S. 178.

**) Desgleichen in jener vom Jahre 1829, Nr. 86, S. 196.

4. Piwo dolnego fermentu, tak jak każdy inny war piwa, należy każdego razu stosownie do §. 1. powołanego wyżej okolnika przed spuszczeniem go z kilsztoka zaciągnąć do rejestru wyrobu z całą ilością zameldowanych wiader.

5. O ilości piwa dolnego fermentu, zlewanego do kadzi fermentacyjnych, piwowar księgę piwniczną podług wzoru A. prowadzić powinien, do tejże każdą warkę przy zlewaniu do kadzi fermentacyjnych zapisywać, i tamże wyszczególnić liczbę porządkową rejestru przychodowego, pod którą warka w nim zapisana, tudzież datę zlewu, numera kadzi, i objętość, jaką w nich spuszczone piwo zajmuje.

6. Po ukończonej fermentacyi należy z każdej kadzi na raz spuścić piwo albo do beczek do toczenia przeznaczonych cymentowanych i urzędownie cechowanych, albo zlać je do bedni dla dłuższego przechowania w piwnicy składowej.

W pierwszym razie, mianowicie gdy piwo spuszczonem jest do zwyczajnych beczek piwnych z przeznaczeniem, aby je zaraz staczać i wydawać, zachować należy wszystkie przepisy, w ogólności o warzeniu piwa wydane.

Przelane piwo piwowar zapisać winien do księgi piwnicy fermentacyjnej, z podaniem dnia uskutecznionego przelania, tudzież liczby beczek nalanych, i ilości w nich zawierającego się piwa. Ubytek, jaki się przy zlewaniu przez wyschnięcie i rozlewki okaże, w księdze piwnicy fermentacyjnej wykazany być powinien, a zarazem tenże tak samo, jak piwo do pomienionych beczek dla przedaży zlane, mianowicie ubytek zaraz po ściągnieniu całej warki, zaś wydane piwo, nim transport z browaru wyruszy, w rejestrze rozchodu pod rubryką wydatku umieszczone być ma. Jeżeli zaś piwo dolnego fermentu do bedni składowych przelane będzie z kadzi fermentacyjnych, lub ściągnięte do zwyczajnych beczek dla złożenia go i przechowania w piwnicy składowej, wtedy przelanie to nie tylko zaciągnione być musi do księgi piwnicy fermentacyjnej z przytoczeniem dnia, kiedy się to stało, numerów piwnicy i bedni składowych, albo liczby beczek piwnych i ilości zlanego do nich piwa, ale także i w rejestrze rozchodu umieścić należy w rubryce wydatku tak nalaną ilość piwa, jako i ubytek, który przez wyschnięcie i rozlewki przy tem okaże się, albowiem na piwo mieszczone w piwnicach składowych, osobna księga prowadzić się ma.

7. Powinien mianowicie piwowar prowadzić księgę piwnicy składowej dla każdej takiej piwnicy podług wzoru B., i w tej zapisywać schowanie każdej warki z oznaczeniem dnia, numeru, pod któremi przeniesienie tejże do piwnicy składowej, w rejestrze rozchodowym zaciągnięte, jakoteż liczby wiader piwa

4. Das Unterzeugbier ist so wie jedes andere Biergebräude nach §. 1 des oben bezogenen Kreisschreibens jedesmal vor der Ablassung desselben vom Kühlstocke in das Erzeugungsregister mit der ganzen angemeldeten Eimerzahl einzustellen.

5. Ueber das Unterzeugbier, welches in die Gährbottiche übertragen wird, hat der Bräuer ein Gährkellerbuch nach dem Muster A. zu führen, in dasselbe jedes Gebräude bei der Einfüllung in die Gährbottiche einzutragen und darin die Post des Empfangs-Registers, unter welcher das Gebräude daselbst eingestellt wurde, das Datum der Einfüllung, die Nummern der Bottiche und den Rauminhalt, welcher zur Füllung verwendet wird, aufzuzeichnen.

6. Nach vollendeter Gährung muß jeder Bottich auf einmal abgezogen und das Bier entweder in die zum Ausstoßen bestimmten zimentirten und gefällsämtlich bezeichneten Fässer gefüllt, oder zur längeren Aufbewahrung in dem Lagerkeller in die Lagerfässer gebracht werden.

Im ersten Falle, wenn nämlich das Bier in die gewöhnlichen Bierfässer mit der Bestimmung gleich zum Verschleiße ausgestoßen zu werden, gefüllt wird, haben alle bei dem Biergebräude im Allgemeinen bestehenden Vorschriften in Anwendung zu kommen.

Das überfüllte Bier hat der Bräuer in dem Gährkellerbuche mit Angabe des Tages der stattgefundenen Ueberfüllung, der Zahl der gefüllten Fässer und der Menge des in denselben enthaltenen Biers als abgelassen aufzuzeichnen. Der bei diesen Ueberfüllen sich veroffenbarende Abgang durch Schwendung und Abfälle ist in dem Gährkellerbuche ersichtlich zu machen, dieser aber so wie das zum Verkaufe in die erwähnten Fässer gefüllte Bier und zwar der Abgang gleich nach bewirkter Ueberfüllung des ganzen Gebräudes, das ausgestoßene Bier aber, bevor die Ladung das Bräuhaus verläßt, in dem Ausstoß-Register in Ausgabe zu stellen. Wird dagegen das Unterzeugbier aus den Gährbottichen in die Lagerfässer übertragen, oder in die Bierfässer mit der Bestimmung in den Lagerkeller geschafft und daselbst aufbewahrt zu werden, gefüllt, so ist diese Uebertragung nicht nur in dem Gährkellerbuche unter Anführung des Tages, an welchem dieses geschieht, der Nummer des Lagerkellers, dann der Lagerfässer, bei Bierfässern der Zahl derselben und der Menge des Biers ersichtlich zu machen, sondern auch in dem Ausstoßregister und zwar sowohl die überfüllte Biermenge, als auch der sich hierbei veroffenbarte Abgang durch Schwendung und Abfälle in Ausgabe zu stellen, indem über das in den Lagerkellern befindliche Bier abgesondert Buch geführt wird.

7. Der Bräuer hat nämlich für jeden Lagerkeller ein Lagerkellerbuch nach dem Muster B. zu führen, und darin die Einlagerung eines jeden Gebräudes mit Bestimmung des Tages, der Nummer, unter welcher die Uebertragung desselben in den Lagerkeller in dem Ausstoßregister eingetragen erscheint, und der Eimerzahl desselben, sowie mit der

tejże warki, tudzież z podaniem numerów tych beczek, do których nalana będzie, aby każdego czasu stan piwnicy składowej z rejestrami porównać można.

8. Nie wolno wydawać piwa z piwnicy składowej w czasie składania go do piwnicy, i dopóki cała warka, która złożona być ma w tej piwnicy znajdować się, i do księgi piwnicy składowej na przychód zapisaną nie będzie.

9. Wydanie piwa z piwnicy składowej należy każdego razu, nim wyjdzie z piwnicy, w księdze piwnicznej z podaniem liczby wiader piwa do cymentowanych beczek ściągniętego pod rubryką wydatku umieścić, i rachunek z tej piwnicy aż do zupełnego wypróżnienia piwnicy tym sposobem prowadzić, aby, z ostatnim wydatkiem piwa z piwnicy, księga piwniczna natychmiast zamkniętą, i zgodność stanu piwnicy z porównania przychodu z rozchodem sprawdzoną być mogła.

Księgę piwniczną oddać ma piwowar razem z rejestrami wyrobowemi.

Za zaniedbane, nierzetelne, lub nieporządne prowadzenie księgi piwnicy fermentacyjnej, lub księgi piwnicy składowej, gdzie takowe prowadzić nakazano, wymierzone będą kary §fami 387 do 392 ustawy karn. na przestępstwa dochodowe postanowione.

10. Piwo na własny użytek piwowara, jego domowników i sług, jak równie na wyszynk w zabudowaniu browarnianem przeznaczone, za każdem wyprowadzeniem go z komory fermentacyjnej, albo z piwnicy składowej, zaraz w lokalnościach dla domowego spotrzebowania przeznaczonych umieszczonem być powinno, takowe lokalności stósownemi napisami opatrzone być mają, i z żadną inną piwnicą lub innym schowem w komunikacyi być nie mogą, a nim się to piwo tam dostanie, w rejestrze rozchodu, odnośnie zaś, jeżeli z piwnicy składowej wzięte będzie, w księdze piwnicy składowej pod rubryką wydatku zapisane być ma.

Beczki wypróżnione, zaraz po wypróżnieniu z piwnicy wyniesione być mają.

Gołuchowski m. p.

Angabe der Nummern jener Fässer, in welche dasselbe gefüllt wird, einzustellen, damit der Stand des Lagerkellers jederzeit mit den Registern verglichen werden könne.

8. Es ist nicht gestattet, aus dem Lagerkeller eine Abgabe des Bieres während der Einkellerung desselben, und bevor nicht das ganze Gebräu, welches eingelagert werden soll, in demselben enthalten ist, und in dem Lagerkellerbuche im Empfang erscheint, zu machen.

9. Die Abgabe des Biers aus dem Lagerkeller muß jedesmal, bevor dasselbe aus dem Keller kommt, in dem Kellerbuche unter Angabe der in die zimentirten Fässer abgezogenen Eimerzahl in die Ausgabe gestellt, und die Kellerverrechnung bis zur gänzlichen Entleerung des Kellers dergestalt fortgeführt werden, daß mit der letzten Abgabe des Biers das Kellerbuch sogleich abgeschlossen und aus dem Vergleiche des Empfanges mit der Ausgabe die Richtigkeit des Kellerstandes erhoben werden könne.

Das abgeschlossene Kellerbuch hat der Bräuer zugleich mit den Gewerbsregistern zu übergeben.

Auf die unterlassene, oder unrichtige, oder unregelmäßige Führung des Gährkellerbuches oder des Lagerkellerbuches, wo solches zu führen angeordnet ist, finden die Bestimmungen der §§. 387 bis 392 des Gefälls-Strafgesetzes Anwendung.

10. Das zum eigenen Genuße des Bräuers, seiner Hausgenossen und Dienstleute, so wie das zum Ausschank innerhalb des Bräuhauses gewidmete Bier muß bei dem jedesmaligen Ausstoßen aus der Gährkammer oder dem Lagerkeller sogleich in die zur Hausverzehrung bestimmten Lokalitäten, welche mit den entsprechenden Ueberschriften versehen sein müssen und mit keinem anderen Keller oder Behältniße in Verbindung stehen dürfen, eingelagert, und bevor sie dahin gelangen, in dem Ausstoßregister und beziehungsweise, wenn diese Einlagerung aus dem Lagerkeller geschieht, in dem Lagerkellerbuche in Ausgabe gestellt werden.

Die entleerten Biergefässe sind aus dem Keller gleich nach ihrer Entleerung wegzuschaffen.

Goluchowski m. p.

Wzór A. do Nru. 138.

Księga piwnicy fermentacyjnej na kadzie fermentacyjne

Zlano							
Liczba porządkowa	Warka zapisana w rejestrze wyrobu na miesiąc Styczeń 1851 pod liczbą porządkową	Dzień zlania	Nr. kadzi fermentacyjnych	pojedyńczo		razem	
				wiad.	m.	wiad.	m.
1	liczba porządkowa rejestru 2. z d. 3. Stycznia 1851	d. 4. Stycznia 1851	1	25	—		
			2	25	—		
						50	—
2	liczba porządkowa rejestru 12. z d. 12. Stycznia 1851	d. 13. Stycznia 1851	3	30	—		
			4	20	—		
						50	—

w browarze N. N. we Lwowie pod Nr. konskr.

Stoczono							
Dzień stoczenia	do			pojedyńczo		razem	
	bedni składowych	beczek piwnych o 2 wiadr. 12 m.	beczek piwnych o 1 wiadr. 6 m.				
	Nr.	liczba		wiad.	m.	wiad.	m.
	1	—	—	15	—		
dnia 18. Stycznia 1851	2	—	—	15	—		
	3	—	—	18	—		
ubytek z rozlewku i wyschnięcia	—	—	—	2	—	50	—
dnia 27. Stycznia 1851	—	18	—	41	3¾		
	—	—	6	6	36		
ubytek z rozlewku i wyschnięcia wynosi w tej warce	—	—	—	2	3		
						50	—

Muster A. zu Nro. 138.

Gähr-Kellerbuch über die Gährbottiche des Bräuhauses

Eingefüllt							
Post-Nr.	Das Gebräude kömmt in dem Erzeugungs-Register für den Monat Jänner 1851 unter Post	Tag der Einfüllung	Nr. der Gährbottiche	Einzeln		Zusammen	
				Eim.	M	Eim.	M
1	Register Post-Nro. 2 vom 3. Jänner 1851	am 4. Jänner 1851	1	25	—		
			2	25	—		
						50	—
2	Register Post-Nro. 12 vom 12. Jänner 1851	am 13. Jänner 1851	3	30	—		
			4	20	—		
						50	—

des N. N. in Lemberg unter Konskr. Nr.

Abgelassen							
Tag der bewirkten Ablassung	in die			Einzeln		Zusammen	
	Lager-Fässer	Bierfässer à					
		2 Eim. 12 Maß	1 Eim. 6 Maß				
	Nr.	Anzahl		Eim.	Maß	Eim.	Maß
—	1	—	—	15	—		
Am 18. Jänner 1851	2	—	—	15	—		
	3	—	—	18	—		
Der Abgang durch Schwendung und Abfälle beträgt	—	—	—	2	—	50	—
Am 27. Jänner 1851	—	18	—	41	3 2/4		
	—	—	6	6	36		
Der Abgang durch Schwendung und Abfälle beträgt von diesem Gebräude	—	—	—	2	3		
						50	—

Wzór **B.** do Nr. 138.

Księga piwnicy składowej na piwo dolnego fermentu.

Złożono do piwnicy							
Liczba porządkowa	Dzień złożenia do piwnicy	zapisano w rejestrze rozchodu z miesiąca Stycznia 1851 pod l. porząd.	składowe	piwne		Ilość	
			beczki				
			Nro.	o 2 wiadr. 12 m.	o 1 wiadr. 6 m.		
				liczba		wiad.	miar
1	18. Stycznia 1851	l. porząd. 24. z d. 18. Stycznia 1851	1	—	—	15	—
			2	—	—	15	—
			3	—	—	18	—
2	27. Stycznia 1851	l. porząd. 34. z d. 27. Stycznia 1851	—	18	—	41	3 ½
			—	—	6	6	36
		Razem	....	....	....	95	39 ½

w browarze N. N. we Lwowie pod l. konskryp.

Wydano								
Liczba porządkowa	Dzień wydania	z bedni składowej Nro.	beczkami piwnemi cymentowanemi o		w beczkach piwnych o		Ilość	
			2 wiadr. 12 m.	1 wiadr. 6 m.	2 wiadr. 12 m.	1 wiadr. 12 m.		
			liczba		liczba		wiad.	miar
1	1. Lutego 1851	1	6	1	—	—	14	35 2/4
—	na dolewek	—	—	—	—	—	—	7
2	3. Lutego 1851	2	4	3	—	—	14	35 2/4
	na dolewek	—	—	—	—	—	—	7
3	5. Lutego 1851	3	7	1	—	—	17	5
	na dolewek	—	—	—	—	—	—	37 2/4
4	7. Lutego 1851	—	—	—	6	—	13	29 2/4
5	10. detto	—	—	—	—	6	6	36
6	15. detto	—	—	—	6	—	13	29 2/4
7	25. detto	—	—	—	6	—	13	29 2/4
	Razem	....	....	....	....	....	95	39 2/4

Muster B. zu Nro. 138.

Lager=Kellerbuch über das Unterzeugbier in dem Bräuhause

Eingelagert							
Post=Nr.	Tag der geschehenen Einlagerung	Kommt in Ausstoß=Register vom Monat Jänner 1851 unter Post=Nr.	Lager=Fässer Nro.	Bier=Fässer von 2 Eimer 12 Maß	Bier=Fässer von 1 Eimer 6 Maß	Quantität Eim.	Quantität Maß
				Anzahl	Anzahl		
1	18. Jänner 1851	Post=Nr. 24 vom 18. Jänner 1851	1	—	—	15	—
			2	—	—	15	—
			3	—	—	18	—
2	27. Jänner 1851	Post=Nr. 34 vom 27. Jänner 1851		18	—	41	3½
			—	—	6	6	36
		Zusammen	.....	.....	.....	95	39½

des N. N. in Lemberg Konf. Nr.

Post-Nro.	Tag der erfolgten Ausstossung	Aus dem Lager-Fasse Nr.	Mittelst der zimmentirten Bierfässer à		In Bierfässern à		Quantität	
			2 Eimer 12 Maß	1 Eimer 6 Maß	2 Eimer 12 Maß	1 Eimer 12 Maß		
			Anzahl		Anzahl		Eim.	Maß
	A u s g e s t o s s e n							
1	1. Februar 1851	1	6	1	—	—	14	35 2/4
	zur Zufüllung	—	—	—	—		—	7
2	3. Februar 1851	2	4	3	—	—	14	35 2/4
	zur Zufüllung	—	—	—	—	—	—	7
3	5. Februar 1851	3	7	1	—	—	17	5
	zur Zufüllung	—	—	—	—	—	—	37 2/4
4	7. Februar 1851		—		6	—	13	29 2/4
5	10. detto —	—	—	—	—	6	6	36
6	15. detto —	—	—	—	6	—	13	29 2/4
7	25. detto —	—	—	—	6	—	13	29 2/4
	Zusammen	....	....	....	....	....	95	39 2/4

139.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 2. Marca 1851

(w Dzienniku praw państwa, część XX, nr. 70. wydana dnia 3. Kwietnia 1851),

mocą którego ustanawia się organizacyję nauk przemysłowych w ogólności, i założenie szkół realnych w szczególności.

Zatwierdzam niniejsze wnioski, polecając oraz Memu ministrowi wyznań i oświecenia, ażeby według takowych postępował przy organizacyi nauk technicznych; równie też dozwalam, ażeby wydatki potrzebne na obiedwie szkoły realne w Wiedniu, i na szkołę realną czeską w Pradze pokrytemi zostały z funduszu szkolnego. Co do uzupełnienia stanowych szkół realnych w Pradze i w Gracu, tudzież szkół realnych w Reichenbergu i w Rakonicach, równie jak co do założenia zaprojektowanych szkół realnych w Bernie, we Lwowie, w Krakowie, w Lincu, w Solnogrodzie, w Insbruku, w Celowcu, Lublanie, Tryjeście, w Zadrze i w Opawie, i co do reorganizowania zakładów technicznych, należy niezwłocznie rozpocząć potrzebne kroki, i w swoim czasie przedłożyć Mi odpowiednie wnioski do zatwierdzenia.

Franciszek Józef m. p.

Thun m. p.

Aneks do Nru. 139.

Najpoddańszy wniosek najwierniejszego Ministra wyznań i oświecenia, Leona hr. Thun,

ściągający się do nauk przemysłowych w ogólności, i do założenia szkół realnych w szczególności.

Miłościwy Panie!

Kiedy za pomocą znacznej liczby zakładów, przyłożono wszelkiego starania do szerzenia w Austryi oświaty, jakiej w drodze nauk gimnazyjalnych dostąpić można, były bardzo niedokładnie uwzględnione środki do podniesienia tej gałęzi oświaty publicznej, której zadaniem jest dostarczyć przemysłowym obywateli klasom nauk, jakich w swym zawodzie potrzebują. Istnieją wprawdzie instytuta techniczne, zdolne zadosyć uczynić potrzebom tych, którzy szukają wykształcenia technicznego, popartego na zasadach ścisłej naukowości, a szczególniej polegającego na głębszych naukach matematycznych; oczywisty zaś brak jest w szkołach pośrednich, mających zadanie rozszerzania wiadomości technicznych, nie dążąc do tak wysoko wytkniętych celów naukowych.

A przecież takie szkoły z wielu miar są niezbędnie potrzebnemi. Jak niestosownem by było, zakładać uniwersytety, nie postarawszy się, przez zaprowadzenie gimnazyjów o dostateczne przygotowanie tych, którzy na uniwersytet uczęszczać mają; równie też, wyższe instytuty techniczne, nie mogą odpowie-

139.

Kaiserliche Verordnung vom 2. März 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XX. Stück, Nro. 70, ausgegeben am 3. April 1851),

wodurch die Organisirung des gewerblichen Unterrichtes überhaupt, und die Errichtung von Realschulen insbesondere festgesetzt werden.

Ich genehmige diese Anträge, ermächtige Meinen Minister für Kultus und Unterricht darnach bei der Organisirung des technischen Unterrichtes vorzugehen, und bewillige die Bestreitung der für die beiden Realschulen zu Wien und die böhmische Realschule zu Prag erforderlichen Auslagen aus den Studienfonden. Wegen Vervollständigung der ständischen Realschulen in Prag und Gratz und der Realschulen in Reichenberg und Rakonitz, so wie wegen Errichtung der beantragten Realschulen in Brünn, Lemberg, Krakau, Linz, Salzburg, Innsbruck, Klagenfurt, Laibach, Triest, Zara und Troppau, ferner wegen Reorganisirung der technischen Institute sind die nöthigen Verhandlungen unverzüglich zu pflegen und Mir, seiner Zeit, zur definitiven Genehmigung vorzulegen.

Franz Joseph m. p.

Thun m. p.

Beilage zu Nro. 139.

Allerunterthänigster Vortrag des treugehorsamsten Ministers des Kultus und Unterrichts, Leo Grafen von Thun,

den gewerblichen Unterricht überhaupt und die Errichtung von Realschulen insbesondere betreffend.

Allergnädigster Herr!

Während in Oesterreich für die auf dem Wege der Gymnasialstudien zu erreichende Bildung durch eine bedeutende Zahl von Anstalten gesorgt ist, ward für jene Richtung des öffentlichen Unterrichts, welcher die Aufgabe hat, den industriellen Klassen der Bürger die Bildung, die sie benöthigen, zu geben, sehr ungenügend vorgesehen. Wohl bestehen technische Institute, welche geeignet sind, dem Bedürfniße derjenigen zu entsprechen, die eine wissenschaftliche und besonders auf tieferen mathematischen Studien begründete technische Ausbildung suchen. An Mittelschulen aber, welche bestimmt sind, technische Kenntnisse zu verbreiten, ohne sich dabei so hohe, wissenschaftliche Ziele zu stecken, ist auffallender Mangel.

Und doch sind solche Schulen in mehrfacher Beziehung ein unabweisliches Bedürfniß. Wie es unangemessen wäre, Universitäten zu schaffen, ohne durch Errichtung von Gymnasien, für eine genügende Vorbereitung derjenigen, welche die Universität besuchen sollen, vorzusehen, eben so wenig können höhere technische Institute ihrer Bestimmung

dzieć swemu przeznaczeniu tam, gdzie nie masz szkół realnych. Było zatem niezbędną potrzebą przy instytutach technicznych, zaprowadzić szkoły realne. Istniejące przy instytutach technicznych w Wiedniu i Pradze szkoły realne, tak są przepełnione uczniami, że już niepodobnem się staje wykładanie nauk ze skutkiem pożądanem, i należyte prowadzenie uczniów, równie i karność w nich potrzebna, utrzymywaną być nie może.

Wszakże szkoły pośrednie w mowie będące, nie tylko służyć mają jako zakłady przygotowawcze do wyższych instytutów politechnicznych; mają one także osobne oddzielne zadanie.

Przeznaczeniem ich jest dostarczać uczniom, nie mającym zamiaru postępować do szkół wyższych, tego wykształcenia w zawodzie technicznym, którego osiągnąć można bez głębszego badania naukowego, a tem samem podać sposobność właściwemu stanowi przemysłowemu do nabierania wiadomości, w swoim zawodzie potrzebnych, w sposób jak najprostszy.

Przy dotychczasowem urządzeniu nauk publicznych nie była w stanie liczna i ważna klasa ludności, trudniąca się rękodziełem i przemysłem, nabyć tego wykształcenia technicznego, które się stało powszechną i daleko sięgającą potrzebą. Skutki tego są widoczne, i w tem leży główna przyczyna, dla której przemysłowość w Austryi w pewnych gałęziach nie zdołała wyrównać zachodnim sąsiadom naszym.

W obecnej chwili, kiedy zaprowadzone być mają zmiany w taryfie cłowej austryjackiej, przez które system prohibicyjny zupełnie zniesionym zostanie; i kiedy się zdąża do urzeczywistnienia pomysłu utworzenia związku cłowego w środkowej Europie, pomysłu, który przez wartość swoję wewnętrzną, zwycięztwo otrzyma, usunięcie owych przeszkod, stało się potrzebniejszem, jak kiedykolwiek w innej poprzedzającej epoce.

Przemysł austryjacki, ma być w położeniu wytrzymania konkurencyi z zagranicą we wszystkich gałęziach; ażeby tego mógł dokazać, powinien mieć także takie same warunki rozwoju. Położenie jeograficzne Austryi w samym środku Europy nad strumieniem najpotężniejszym w tej części świata, która za pomocą kolei żelaznych z jednej strony z morzem adryjatyckiem, z drugiej z morzem baltyckiem i północnem, połączoną zostanie, obfitość krajów koronnych w najrozmaitsze płody, siły zdrowe i rozmaitość w zdolnościach narodów, do tego państwa należących, są rękojmią wielkiego i naturalnego rozwoju jego przemysłu.

Nie potrzeba nic więcej, jak tylko, ażeby korzyści, które poprzednio i bezpośrednio wykształcenie techniczne rękodzielnikowi nastręcza, upowszechnione zostały, a przemysł austryjacki będzie mógł bez obawy iść w zawody z prze-

da gehörig entsprechen, wo noch keine Realschulen vorhanden sind. Darum sah man sich gezwungen den technischen Instituten Realschulen beizufügen. Die an den technischen Instituten in Wien und Prag bestehenden, sind nun schon in solcher Weise mit Schülern überfüllt, daß ein erwünschter fruchtbringender Unterricht und eine geregelte Leitung derselben zur Unmöglichkeit wird, und die nothwendige Disziplin daselbst nicht gehandhabt werden kann.

Aber nicht blos als Vorbereitungsanstalten für höhere technische Institute sollen diese Mittelschulen dienen, sie haben auch eine selbstständige Aufgabe zu erfüllen.

Sie sollen jenen ihrer Schüler, die nicht in höhere Schulen aufzusteigen gesonnen sind, diejenige Bildung auf dem technischen Gebiete verschaffen, welche ohne tiefere, wissenschaftliche Studien erreichbar ist, und dadurch dem eigentlichen Gewerbsstande die Gelegenheit bereiten, sich die für seinen Beruf nöthigen Kenntniße auf die geeignetste Weise zu erwerben.

Bei der bisherigen Beschaffenheit des öffentlichen Unterrichtes konnte sich die zahlreiche und wichtige Klasse der Bevölkerung, welcher die Pflege und Ausübung der industriellen Gewerbe obliegt, nicht diejenige technische Bildung aneignen, die ein so allgemeines und weit verbreitetes Bedürfniß ist. Die Folgen davon sind auffallend und hierin ist ein Hauptgrund zu suchen, warum die österreichische Industrie in einzelnen Zweigen hinter jener unserer westlichen Nachbarn zurückgeblieben ist.

Gegenwärtig, wo Veränderungen des österreichischen Zolltarifes bevorstehen durch welche das Prohibitivsystem gänzlich aufgegeben, und wo der große, durch seinen inneren Werth notwendig siegreiche Gedanke einer mitteleuropäischen Zolleinigung angestrebt wird, ist die Behebung dieses Uebelstandes, mehr als je zuvor, dringend nothwendig.

Die österreichische Industrie wird angewiesen in allen Zweigen die Konkurrenz mit dem Auslande zu bestehen; damit sie bestehen könne, müssen ihr auch die gleichen Bedingungen der Entwicklung geboten werden. Die geographische Lage Oesterreichs im Herzen Europas an dem gewaltigsten Strome des Welttheiles, welcher demnächst durch Schienenwege mit dem adriatischen Meere so gut wie mit dem der Ost- und Nordsee verbunden seyn wird, der Reichthum der verschiedenen Kronländer an den mannigfaltigsten Naturprodukten, die gesunde Kraft und verschiedenartige Befähigung seiner Völker verbürgen eine großartige und naturgemäße Entwicklung seiner Industrie.

Es bedarf nichts mehr, als daß die Vortheile, welche technische Bildung dem Gewerbsmanne unmittelbar und mittelbar zu Gebote stellt, allgemeinere Verbreitung finden, damit die österreichische Industrie jeden Kampf mit der ausländischen ungescheut

mysłem zagranicznym. To wymaga uregulowania całego obszaru nauk technicznych.

Ażeby to zadanie rozwiązać gruntownie, należy rozpocząć budowlę od dołu, i położyć trwałe i obszerne podstawy.

Wasza Ces. Mość raczyłeś najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 6. Września 1849 r. wraz z zarysami do organizacyi gimnazyjów, najłaskawiej zatwierdzić ogólne zarysy takiego planu dla szkół realnych, jako poprzednią skazówkę przy założeniu takowych.

Stosownie do tego powinny szkoły realne, według potrzeb miejscowych, dzielić się na szkoły realne wyższe i niższe, te zaś ostatnie obejmować mniej lub więcej kursów rocznych.

Ażeby wprowadzić w życie takie szkoły realne niższe, nakazałem już z początkiem upłynionego roku szkolnego w obudwóch kursach rocznych tak zwanej czwartej klasy przy szkołach głównych, gdzie tylko można było, zaprowadzić takie zmiany w naukach, iż klasy te tworzyć mogą pierwsze dwa kursa roczne niższej szkoły realnej.

Rozpoznawszy starannie potrzeby ukształcenia przemysłowego w państwach Waszej Ces. Mości, i zważywszy do jakiego stopnia nauki publiczne do tego dopomódz zdołają, mając oraz na uwadze związek, w którym stoją publiczne zakłady naukowe między sobą, tudzież potrzebę podzielenia takowych w ten sposób, iżby każdemu uczniowi o ile możności podaną była sposobność, przy uregulowanym postępie w wykształceniu przechodzić z jednego do drugiego, z niższego do wyższego; uznałem za stosowne, dla wykształcenia przemysłowego niższego, o ile szkoła takowego udzielić może, zaprowadzić w powszechności szkoły realne niższe o dwóch kursach rocznych; dla młodzieńców zaś dążących do dalszego wykształcenia w zawodzie przemysłowym, lub zamierzających przejść do wyższej szkoły realnej, dodać do niektórych szkół realnych niższych, trzeci kurs roczny; mianowicie do tych, które połączone ze szkołą realną wyższą, z u p e ł n ą szkołę realną stanowić mają.

Ze szkoły realnej niższej młodzieniec, dążący do wyższego wykształcenia technicznego, przejdzie do szkoły realnej wyższej, podzielonej także na trzy kursa roczne.

Szkoła realna wyższa obejmuje w swojem pojęciu istnienie na tem samem miejscu szkoły realnej niższej i obiedwie, połączone w jeden zakład, oddane zostaną pod spólny kierunek; szkoły zaś realne niższe, nie mające głównie na celu przygotowania do wyższego technicznego wykształcenia, lecz mające do czynienia z dziećmi, które zaraz do profesyi obracane być mają, zostaną jeszcze na przyszłość połączone ze szkołami dla ludu.

eingehen könne. Dazu ist eine zweckmäßige Regelung des gesammten technischen Unterrichtes nothwendig.

Soll aber diese Aufgabe gründlich gelöst werden, so muß der Bau von unten auf begonnen, und es muß ein fester, weit ausreichender Grund gelegt werden.

Euere Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 6. September 1849 zugleich mit dem Entwurfe der Organisazion der Gymnasien die Grundzüge eines solchen Entwurfes für die Realschulen als vorläufigen Leitfaden bei der Errichtung derselben Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Diesem zufolge hätten sich die Realschulen den lokalen Bedürnissen entsprechend als Ober- und Unterrealschulen, und letztere wieder als Unterrealschulen von mehr oder weniger Jahrgängen zu gliedern.

Um derlei Unterrealschulen ins Leben zu rufen, habe ich bereits mit Beginn des abgelaufenen Schuljahres in den beiden Jahrgängen der sogenannten vierten Klasse der Hauptschulen, wo immer es thunlich war, jene Aenderung im Unterrichte angeordnet, welche sie geeignet machen soll, die ersten zwei Jahrgänge einer Unterrealschule zu bilden.

Ein sorgfältiges Erwägen der Bedürfnisse der gewerblichen Bildung in Euerer Majestät Staaten und des Grades, bis zu welchem der öffentliche Unterricht dieselbe vermitteln kann, so wie die Rücksicht auf den Zusammenhang, in welchem öffentliche Unterrichts-Anstalten unter einander stehen, und auf die Nothwendigkeit sie so zu gliedern, daß jedem Schüler so viel als möglich Gelegenheit geboten werde, unter Befolgung eines geregelten Bildungsganges aus der einen in die andere überzutreten, und aus den niederen in die höheren emporzusteigen, haben es als zweckmäßig erkennen lassen, daß für den niederen gewerblichen Unterricht, in soweit ihn die Schule geben kann, in der Regel Unterrealschulen von zwei Jahrgängen errichtet werden, für Jünglinge aber, welche eine weitere Ausbildung in gewerblicher Richtung anstreben oder in eine Oberrealschule überzutreten gesonnen sind, an einigen Unterrealschulen ein dritter Jahrgang beigefügt werde; was insbesondere bei jenen stattzufinden hat, die mit einer Oberrealschule vereiniget, eine vollständige Realschule bilden sollen.

Aus der dreijährigen Unterrealschule wird der Jüngling, welcher nach einer höheren technischen Bildung strebt, in die ebenfalls in drei Jahrgänge gegliederte Oberrealschule eintreten.

Die Oberrealschule setzt zu ihrem Bestehen das Vorhandensein einer Unterrealschule an demselben Orte voraus, und wird mit dieser zweckmäßig zu einer unter gemeinsamer Leitung stehenden Anstalt verbunden werden, während jene Unterrealschulen, deren Hauptzweck nicht die Vorbereitung für höhere technische Bildung ist, sondern, welche es vorzugsweise mit Kindern zu thun haben, die sich sofort den Gewerben zuwenden, noch in ihrer Verbindung mit den Volksschulen verbleiben sollen.

Oprócz szkół realnych niższych i wyższych, wymaga jeszcze potrzeba stanu przemysłowego, zaprowadzenia szkół rzemieślniczych niedzielnych, i właściwych szkół specyjalnych dla pewnych gałęzi technicznego wykształcenia.

W szkołach rzemieślniczych ma być podana sposobność chłopcom i czeladnikom wykształcać się dalej bez przerwy w swych zatrudnieniach, dla tego też szkoły te wieczorami tylko w dniach tygodniowych, i w niedzielę odbywać się będą.

Już obecnie postarano się po części o to, aby rękodzielnicy odbierali także wykształcenie z popularnych wykładów matematyki, fizyki, chemii i mechaniki etc. udzielanych w instytutach technicznych i innych kilku zakładach naukowych, równie jak w nauce rysunków, i muszę oddać należne pochwały staraniom i ofiarom pieniężnym, które położyły i dotąd jeszcze łożą towarzystwa przemysłowe i rękodzielne w kilku krajach koronnych, równie jak gremia handlowe, i inne cechy w kilku miastach na te wykłady dla wykształcenia swych chłopców, i dla nauki wszystkich tych, którzy jej szukają; wszelako w pomnożeniu szkół tego rodzaju widzę istotny a tem samem konieczny środek do wykształcenia profesyjonisty. Wtedy tylko, kiedy ten pożytek z takowych uzna w życiu praktycznym może i w nim powstać, i głęboko utkwić zamiłowanie tego wykształcenia, które koniecznie krzewić należy, jeżeli profesyje pomyślnie zakwitnąć mają. Ponieważ te szkoły ze szkołami realnemi w najbliższym związku stoją, i nauczyciele, przy ostatnich ustanowieni, także i tamtym służyć mają; przeto zaprowadzenie szkół realnych czyni możliwem pomnożenie szkół wieczornych i niedzielnych.

Będę miał później przedłożyć najuniżeniej Waszej Ces. Mości, do najwyższego potwierdzenia stosowne wnioski co do szkół takowych, jak skoro stosunki wykładu nauk w szkołach realnych uczynią możliwem pomnożenie szkół wieczornych i niedzielnych.

Szkoły realne wyższe, mają dostarczać zwykłego przygotowania do instytutów technicznych. Jednakże okazuje się potrzeba zaprowadzenia, oprócz tego po wszystkich instytutach technicznych, kursu przygotowawczego rocznego, w ten sposób, w jaki najwyższem postanowieniem Waszej Cesarskiej Mości, już jest zaprowadzonym we Wiedniu, w Bernie i w Gracu, a to dla uczniów z laty starszych, którzy pozyskawszy już usposobienie praktyczne w technicznym jakim zawodzie, pragną uzupełnić wykszkałcenie swoje teoretyczne w pewnych przedmiotach, a potem wstąpić natychmiast do instytutów technicznych.

Według tego, jak dozwolą okoliczności instytutów specyjalnych, zakładów naukowych i inne stosunki, kurs ten mógłby być oddany pod kierunek dyrektora instytutu technicznego, lub szkoły realnej, a wykładaćby w nim mogli

Außer den Unter- und Oberrealschulen erheischt das Bedürfniß des Gewerbsstandes die Errichtung von Handwerker-Sonntags- und eigentlichen Spezialschulen für einzelne Zweige der technischen Bildung.

In den Handwerkerschulen soll den Lehrlingen und Gesellen die Gelegenheit geboten werden, sich ohne Unterbrechung ihrer Beschäftigung fortzubilden, weßhalb sie nur an den Abenden der Wochentage und Sonntags abgehalten werden können.

Es ist für diesen Unterricht durch die populären Vorträge über Mathematik, Physik, Chemie und Mechanik ꝛc., die an den technischen Instituten und einigen anderen Lehranstalten an Sonntagen stattfinden, so wie durch den Zeichnungsunterricht für Gewerbsleute schon jetzt theilweise gesorgt, und ich muß den Bemühungen und pekuniären Opfern, welche die Industrie- und Gewerbsvereine in mehreren Kronländern, so wie die Handelsgremien und andere Innungen mehrerer Städte für diesen Unterricht zur Bildung ihrer Lehrlinge und der Belehrung Suchenden überhaupt gebracht haben und noch bringen, meine volle Anerkennung zollen; ich erblicke jedoch in der Vermehrung dieser Art von Schulen ein wesentliches und darum unerläßliches Mittel zur Bildung des Gewerbsmannes. Nur wenn er den Nutzen derselben im praktischen Leben bewährt finden wird, kann auch in ihm der Sinn für jene Bildung, deren Verbreitung eine Nothwendigkeit ist, wenn anders die Gewerbe zur gewünschten Blüthe gelangen sollen, lebendig werden und tiefe Wurzeln schlagen. Da diese Schulen mit den Realschulen im nächsten Zusammenhange stehen und diese auch die Lehrkräfte für jene darbieten, so gibt die Errichtung der Realschulen auch die Möglichkeit, auf die Vermehrung der Abend- und Sonntagsschulen, die nöthige Rücksicht zu nehmen.

Ich behalte mir vor, Euerer Majestät zur Allerhöchsten Schlußfassung die geeigneten Anträge über diese Schulen gehorsamst zu unterbreiten, sobald die Verhältniße des zu regelnden Unterrichtes in den Realschulen die Möglichkeit der Vermehrung der Abend- und Sonntagsschulen darbieten werden.

Die Oberrealschulen gewähren die regelmäßige Vorbereitung für technische Institute. Es wird jedoch nothwendig seyn, an allen technischen Instituten überdieß einen Vorbereitungs-Jahrgang, wie er mit Allerhöchster Genehmigung Euerer Majestät in Brünn, ferner in Wien und Gratz bereits eingeführt ist, für solche Schüler vorgerückteren Alters zu errichten, die, nachdem sie schon eine praktische Vorbildung in einem technischen Berufe erlangt haben, ihre theoretische Ausbildung in einzelnen Gegenständen zu vervollständigen, und deßhalb sofort in technische Institute einzutreten wünschen.

Dieser Jahrgang wäre, je nachdem es die Verhältnisse der speziellen Institute und Lehranstalten und andere Umständen bedingen, unter die Leitung des Direktors des technischen Institutes oder der Realschule zu stellen, und von dem Lehrpersonale dieser

nauczyciele obudwóch tych zakładów; coby zarządzić należało dla każdego miasta z osobna według zostającej do dyspozycyi liczby nauczycieli.

Na ten kurs przygotowawczy należałoby odesłać wszystkich kandydatów do studyjów technicznych, którzy już ukończyli rok 16 wieku swego, a nie są w stanie przygotowawcze swe wykształcenie, potrzebne do przyjęcia na te studyja, udowodnić egzaminem przyjęcia wymogom odpowiednim, lub świadectwami szkolnemi w formie przepisanej.

Dopiero na tej podstawie, która powyżej najpokorniej określoną została, będzie można wprowadzić w życie dawno już przygotowaną stosowną organizacyję instytutów technicznych, po wysłuchaniu rady mężów, z profesyą obeznanych, zachowuję sobie na późniejszy czas Waszej Ces. Mości okoliczne w tej mierze najpokorniej przedłożyć wnioski, mając wzgląd na szczególne potrzeby pojedynczych krajów.

Jako szczyt całej budowli szkół technicznych pożądanym jest oraz zakład, przeznaczony na to, ażeby w nim mieściły się wszystkie gałęzie technicznych nauk w jak największej dokładności, i ażeby w nim udzielano nauki, biorąc w pomoc wszelkie środki naukowe.

Z niego wychodzić mają nauczyciele dla szkół technicznych, w nim ludzie fachowi znaleść mają sposobność dostąpienia wykształcenia zupełnego we wszystkich gałęziach umiejętności technicznych.

Instytut politechniczny we Wiedniu był już dotąd zakładem przygotowawczym dla większej części nauczycieli i przełożonych szkół technicznych. On jest skarbnicą doświadczeń, ustalonych w usposobieniu swem długim lat szeregiem; on już położył wysokie zasługi tak około wydoskonalenia nauk technicznych, jakoteż około ich zastosowania w życiu przemysłowem, we wszystkich kierunkach, a przez wspaniałą, prawdziwie cesarską szczodrobliwość, której doznawał ten instytut w każdym czasie ze strony świetnych przodków Waszej Ces. Mości, stał się w swoim rodzaju pierwszym zakładem w państwie i zaopatrzonym został w jak najbogatsze zbiory do ułatwienia nauki. Będzie zadaniem mojem wziąć na uwagę te modyfikacyje, przez które dalszy rozwój tego instytutu i dążenie do wymienionego celu jest możliwem, a w swoim czasie przedłożyć Waszej Ces. Mości stosowne w tym przedmiocie wnioski.

Jeżeli więc przy organizacyi całego obszaru nauk technicznych w cesarstwie postępować się ma wytkniętą wyżej drogą, należy początek uczynić od zaprowadzenia zupełnych szkół realnych.

To zaprowadzenie może już obecnie bez żadnej przeszkody mieć miejsce w tych krajach, w których już dokonanem, lub przynajmniej przygotowanem zostało przeistoczenie czwartych klas szkół głównych na szkoły realne niższe; do tych też tylko krajów ściągają się obecnie najpoddańsze moje wnioski.

beiden Anstalten zu versehen, was für jeden Ort mit Berücksichtigung der vorhandenen Lehrkräfte zu bestimmen seyn wird.

In diesem Vorbereitungs-Jahrgange wären alle Kandidaten der technischen Studien zu verweisen, welche bereits das 16. Lebensjahr vollendet hacen und nicht im Stande sind, ihre zur Aufnahme in diese Studien nöthige Vorbildung durch eine den Anforderungen entsprechende Aufnahmsprüfung, oder durch die vorgeschriebenen Studien-Zeugniße nachzuweisen.

Erst auf der in dem Vorausgegangenen gehorsamst entwickelten Grundlage wird es möglich seyn, die schon lange in Verhandlung befindliche zweckmäßige Organisirung der technischen Institute mit Benützung des Beirathes gewerbskundiger Männer ins Leben zu führen, und ich behalte mir vor, Euerer Majestät darüber mit Berücksichtigung der speziellen Bedürfnisse der einzelnen Länder die umständlicheren Anträge abgesondert allerunterthänigst zu erstatten.

Als sehr wünschenswerth wird sich dabei als Schlußstein des Gebäudes technischer Schulen eine Anstalt darstellen, bestimmt, alle Zweige der technischen Studien mit möglichster Vollständigkeit zu umfassen, und mit allen wissenschaftlichen Behelfen zu lehren.

Aus ihr sollen die Lehrer für technische Unterrichts-Anstalten hervorgehen, und Fachmänner in allen Zweigen der technischen Wissenschaften eine vollendete Bildung zu erlangen Gelegenheit finden.

Das politechnische Institut in Wien ist schon bisher die Pflanzschule der meisten Lehrer und Vorsteher technischer Anstalten gewesen. Durch eine lange Reihe von Jahren gereifte Erfahrungen stehen ihm zu Gebote, es hat sich schon um die Ausbildung der technischen Wissenschaften sowohl, als auch um ihre Anwendung im gewerblichen Leben nach allen Richtungen im hohen Grade verdient gemacht, und ist durch die wahrhaft kaiserliche Munifizenz, welche Euerer Majestät glorreiche Vorfahren diesem Institute stets huldreichst zuzuwenden geruhten, bereits in seiner Art die erste Anstalt des Reiches und mit den reichhaltigsten Lehrmittelsammlungen ausgerüstet. Es wird meine Aufgabe seyn zu erwägen, und Euerer Majestät die geeigneten Anträge zu erstatten, unter welchen Modalitäten durch eine weitere Entwicklung dieses Institutes dem angedeuteten Ziele nachzustreben seyn wird.

Soll nun bei der Organisazion des gesammten technischen Unterrichtes in dem Kaiserstaate auf der hier angedeuteten Bahn vorgegangen werden, so ist es nothwendig, mit der Errichtung von vollständigen Realschulen einen Anfang zu machen.

Diese kann schon jetzt ohne Schwierigkeit in den Ländern stattfinden, wo die Umgestaltung der vierten Klasse der Hauptschulen in Unterrealschulen bereits vor sich gegangen, oder doch angebahnt ist; auf diese Länder beschränken sich gegenwärtig meine allerunterthänigsten Anträge.

Co do Węgier, województwa Serbskiego z banatem Temeskim, Siedmiogrodu, Kroacyi i Slawonii, i królestwa Lombardzko-Weneckiego, upraszam o pozwolenie przedłożenia później osobnych wniosków w tej mierze.

Jestto naglącą dla dobra ogółu potrzebą, ażeby tam, gdzie wyższe zakłady techniczne już istnieją, mianowicie we Wiedniu, w Pradze, we Lwowie, w Bernie i w Gracu znajdowały się także zupełne, szkoły realne wyższe, t. j. połączone ze szkołami realnemi niższemi, po części dla tego, iż są w związku ze stosownem uorganizowaniem instytutów technicznych, a nawet konieczną podstawą pomyślnego ich rozwoju, po części dla tego, iż te szkoły za wzór służyć mają tym, które po innych miejscach zaprowadzone być mają.

W tych miastach, z wyjątkiem Berna, już się znajdują szkoly realne, połączone z istniejącemi tamże instytutami technicznemi, złożone z dwóch kursów rocznych. Nauki, które w nich wykładają, można bez trudności zmodyfikować w ten sposób, iżby odpowiadały naukom, które, według planu organizacyjnego prowizorycznego w pierwszych dwóch kursach rocznych wyższej szkoły realnej udzielane być mają.

Ażeby więc w tych miastach zaprowadzić szkoły realne wyższe w sposób najodpowiedniejszy i najmniej kosztowny, wypadałoby istniejące tamże szkoly realne oddzielić od instytutów technicznych, i połączyć takowe z istniejącą już na tem samem miejscu szkołą realną niższą, a to w ten sposób, iżby obadwa kursa roczne tych szkół, stanowiły pierwszy i drugi kurs roczny szkoły realnej wyższej, a równocześnie przy tych szkołach, także trzeci kurs roczny szkoły realnej niższej utworzonyby został.

Przytem okazuje się niezbędną potrzebą, zaprowadzenia drugiej szkoły realnej wyższej tak w Wiedniu jakoteż w Pradze, z powodu rzeczywistych niedogodności, jakie z wielkiej nad miarę liczby uczniów w istniejących już szkołach od lat kilku wynikają.

Druga szkoła realna w Pradze czeską być musi, ażeby zadowolnić potrzebę ludności narodowości czeskiej. Nagląca potrzeba takowej spowodowała mię do zaprowadzenia prowizorycznego najniższego kursu takowej już w upłynionym roku szkolnym; w bieżącym zaś roku szkolnym dodałem jeszcze do tego drugi kurs roczny szkoły realnej niższej; zarazem widziałem się spowodowanym, ażeby zmniejszyć napływ uczniów do szkoły realnej, dotąd przy instytucie politechnicznym jedynie tamże istniejącej, i zastępującej miejsce szkoły realnej wyższej, wprowadzić w życie przy niej także pierwszy kurs roczny szkoły realnej wyższej, przezco przygotowanem zostało stopniowe jej rozwinięcie aż do przekształcenia na zupełną szkołę realną.

Ale nawet tam, gdzie jeszcze nie istnieją instytuty techniczne, okazuje się potrzeba zaprowadzenia szkół realnych.

In Betreff Ungarns, der serbischen Woiwodschaft mit dem Temeser Banate, Siebenbürgens, Kroaziens, Slavoniens und des lombardisch-venezianischen Königreiches behalte ich mir erfurchtsvoll vor, Euerer Majestät abgesonderte Vorträge zu erstatten.

Es ist ein dringendes Bedürfniß für das allgemeine Interesse, daß da, wo höhere technische Anstalten bereits bestehen, nämlich in Wien, Prag, Lemberg, Brünn und Gratz vollständige, das heißt mit Unterrealschulen vereinigte Oberrealschulen vorhanden seien, theils weil sie in Verbindung mit der zweckmäßigen Organisirung der technischen Institute, ja die nothwendige Grundlage ihres erfolgreichen Gedeihens sind, theils weil diese Schulen den an anderen Orten zu errichtenden zum Vorbilde zu dienen haben werden.

In diesen Städten, mit Ausnahme von Brünn finden sich bereits Realschulen, welche mit den daselbst vorhandenen technischen Instituten verbunden sind, und aus zwei Jahrgängen bestehen. Der in denselben ertheilte Unterricht kann ohne Schwierigkeit so modifizirt werden, daß er demjenigen entspricht, welcher in den beiden ersten Jahrgängen einer Oberrealschule nach dem provisorischen Organisazionsplane ertheilt werden soll.

Um demnach in diesen Städten Oberrealschulen auf die zweckmäßigste und am wenigsten kostspielige Weise zu gründen, wären diese Realschulen von dem technischen Institute zu trennen, und mit einer bereits daselbst bestehenden Unterrealschule in der Art zu verbinden, daß ihre beiden Jahrgänge den ersten und zweiten Jahrgang der Oberrealschule bilden, während gleichzeitig an diesen Schulen ebenfalls der dritte Jahrgang der Unterrealschule zu errichten wäre.

Ganz unausweichlich jedoch ist es dabei, daß sowohl in Wien als auch in Prag sogleich noch eine zweite Oberrealschule eingerichtet werde, wegen der wesentlichen Nachtheile, die aus der übermäßigen Schülerzahl in den schon Bestehenden seit einigen Jahren hervorgehen.

Die zweite Realschule in Prag wird eine böhmische sein müssen, um dem Bedürfniße der Bevölkerung böhmischer Zunge zu entsprechen. Die dringende Nothwendigkeit einer solchen hat mich veranlaßt, den untersten Jahrgang derselben bereits im vorigen Schuljahre provisorisch ins Leben treten zu lassen und für das laufende Schuljahr den zweiten Jahrgang der Unterrealschule hinzuzufügen, und um zugleich den Andrang der Schüler zu der bisher allein bestehenden Realschule am technischen Institute daselbst, welche die Stelle einer Oberrealschule vertrat, zu ermäßigen, auch den ersten Jahrgang der Oberrealschule an ihr ins Leben zu rufen, wodurch zugleich ihre stufenweise Heranbildung zu einer vollständigen Realschule angebahnt wurde.

Aber auch da, wo noch keine technischen Institute bestehen, ist das Bedürfniß nach Realschulen vorhanden.

Szczególnie niezbędnie potrzebnem jest, zaprowadzić w każdym kraju koronnym jak najprędzej przynajmniej jednę szkołę realną niższą o trzech kursach rocznych, i przekształcić takową przez dodanie trzech kursów rocznych szkoły realnej wyższej stopniowo na zupełną szkołę realną, tam gdzie tego będzie potrzeba.

W tym względzie naprzód uwagę zwrócić należy na główne miasta krajów koronnych: Linc, Solnogród, Insbruk, Celowiec, Lublanę, Tryjest, Zadrę, Opawę, Czerniowce i Kraków.

Co do kwestyi względem pokrycia kosztów tych szkół realnych, przyjętą powinna być zasada, iż szkoły, odpowiadające w tak wysokim stopniu interesom materyjalnym ludności tego miasta, w którem zaprowadzone być mają, z funduszów miejscowych założone i utrzymywane być powinny. Atoliż leży to niemniej w interesie powszechnej oświaty i przemysłowości, które niezbędnie wymagają, ażeby w krajach szczególnie przemysłowych przynajmniej po kilka szkół podobnych zaprowadzone zostały. Ta okoliczność usprawiedliwia, a nawet nakazuje, ażeby koszta do tego wymagane, o ile potrzeba zachodzi, pokrytemi były z funduszów publicznych, przeznaczonych na cel szerzenia wyższej oświaty; tam zaś, gdzie takowe oddzielne fundusze nie istnieją, ze skarbu państwa, lub z dodatków skarbowych. Czy tę część kosztów skarb państwa ponosić ma, czy też fundusz krajowy, to dopiero roztrząsane być może przy rozprawach, dotyczących ustanowienia budżetu krajów koronnych pojedynczych; w obecnej chwili nie pozostaje nic innego, jak tylko wstawić te koszta, podobnie jak inne dodatki do funduszu szkolnego, w ogólny budżet państwa.

Co się tycze mianowicie szkół realnych niższych, to najbliższą i przeważną korzyść z nich będą miały właśnie te miasta, w których założone zostaną; jest więc rzeczą słuszną, że rząd tylko wtenczas dostarczy środków do założenia tych szkół, jeżeli się do tego przyczynią miasta z funduszów miejscowych.

Ośmielam się zatem przedłożyć najpoddańszy wniosek tej osnowy, iż zaprowadzenie zupełnych szkół realnych niższych w Lincu, Solnogrodzie, Lublanie, Zadrze i w Opawie, tylko pod tym warunkiem będzie miało miejsce, jeżeli gminy same wystawią lokalności i ponosić będą koszta utrzymania takowych, równie jak koszta na środki pomocnicze do nauki, i na opłacenie potrzebnej służby z własnego funduszu lokalnego, mającego być utworzonym na ten cel. Pod tym warunkiem płace personalu nauczycielskiego, mającego być ustanowionym, z funduszu naukowego zaasygnowane być mają.

Ażeby ułatwić utworzenie własnych miejscowych funduszów dla szkół w mowie będących, należy im przydzielić taksę, którą uczniowie na wstępie do szkoły za przyjęcie opłacić winni, i połowę taksy szkolnej, mającej się rocznie przez

Als unerläßlich nothwendig stellt es sich dar, in jedem Kronlande wenigstens Eine Unterrealschule mit drei Jahrgängen so bald als möglich zu errichten und dieselbe mit stufenweiser Hinzufügung der drei Jahrgänge der Oberrealschule, da wo sich das Bedürfniß nach einer solchen herausstellen wird, zu einer vollständigen Realschule zu gestalten.

Zunächst wären dabei die Hauptstädte der Kronländer, also Linz, Salzburg, Innsbruck, Klagenfurt, Laibach, Triest, Zara, Troppau, Czernowitz, dann Krakau zu berücksichtigen.

Was die Frage wegen Bestreitung der Kosten für diese Realschulen anbelangt, so muß wohl als Grundsatz angenommen werden, daß Schulen, welche in so hohem Grade den materiellen Interessen der Bevölkerung des Ortes, wo sie bestehen sollen, entsprechen, aus Lokalmitteln gegründet und erhalten werden. Allein auch die allgemeinen Interessen der Bildung und der Industrie sind wesentlich dabei betheiliget und vereinigen sich in dem unabweisbaren Bedürfniße, daß in den gewerbreichen Ländern wenigstens einige solche Schulen errichtet werden. Dadurch erscheint es gerechtfertiget, ja geboten, daß die hiezu erforderlichen Kosten, in soweit es nothwendig ist, aus den öffentlichen für Zwecke der höheren Bildung bestimmten Fonden und da, wo solche selbständige Fonde nicht bestehen oder nicht zureichen, aus dem Staatsschatze oder durch Zuschüße aus demselben bestritten werden. Ob dieser Theil der Kosten aus dem Staatsschatze oder aus Landesmitteln geleistet werden soll, wird erst bei den Verhandlungen über die Feststellung der Budgets der einzelnen Kronländer erörtert werden können, gegenwärtig erübriget wohl nichts, als sie gleich anderen Zuschüßen zu dem Studienfonde auf das Reichsbudget zu nehmen.

Was zunächst die Unterrealschulen anbelangt, so werden eben die Städte, in denen sie gegründet werden, den nächsten überwiegenden Vortheil davon haben, und es ist daher nicht mehr als billig, das von der Regierung nur dann die Mittel zur Errichtung dieser Schulen bewilliget werden, wenn auch aus Lokalmitteln mitgewirkt wird.

Ich erlaube mir daher den alleruntertthänigsten Antrag, das auf die Errichtung vollständiger Unterrealschulen in Linz, Salzburg, Innsbruck, Klagenfurt, Laibach, Zara und Troppau unter der Bedingung eingegangen werde, wenn die Lokalitäten von den Gemeinden hergestellt und die Kosten für deren Erhaltung, sowie für die Lehrmittel und die Bezahlung der nöthigen Dienerschaft aus eigenen zu gründenden Lokalfonden bestritten werden. Unter dieser Bedingung dürften aber die Gehalte des neu anzustellenden Lehrpersonales vor der Hand aus den Studienfonden zu bewilligen seyn.

Um das Entstehen eigener Lokalfonde für diese Schulen zu erleichtern, wäre denselben die von den Schülern bei ihrem Eintritte in die Schule zu erlegende Aufnahms-Taxe und die Hälfte des von ihnen jährlich zu entrichtenden Schulgeldes zuzuweisen,

nich opłacać, druga zaś połowa wpływać ma do funduszu, pokrywać mającego płacę nauczycieli.

Zarząd takowy funduszów lokalnych powierzonyby był osobnej komisyi, która składać się ma z dyrektora, jako prezydującego i z dwóch członków, przez gminę obranych; komisya ta postępować winna według statutu zatwierdzonego przez Ministeryum wyznań i oświecenia, a nad wykonaniem takowego czuwać ma władza szkolna krajowa.

Co do szkoły realnej w Czerniowcach, nie będzie potrzeba postępować tą samą drogą. Przedłożone już są życzenia, objawione na Bukowinie z bardzo wielu stron, ażeby takowa i obok innych szkół utworzona została kosztem funduszu religijnego grecko-nieunickiego, który według swego pierwotngo przeznaczenia, poświęcony jest także na rzecz szkół i zakładów naukowych; w tym przedmiocie będę wkrótce w stanie przedłożyć Waszej Ces. Mości osobny wniosek.

Co do zaprojektowanych szkół realnych wyższych, wypadnie wejść w układy z gminami Berna, Lwowa i Tryjestu w taki sam sposób, jak względem wspomnionych szkół realnych niższych.

W Krakowie chodziłoby głównie o przeistoczenie już istniejącej tam szkoły technicznej; a dochodzenia okoliczne, dopiero wykażą, o ile fundusze tamtejsze do tego wystarczą.

Według mego najuniższego zdania, nie powinien rząd przy założeniu szkół realnych we Wiedniu i w Pradze usunąć się od dostarczenia potrzebnych lokalności i środków pomocniczych do nauki, ponieważ bardzo pożądanem jest, ażeby siły gmin tych dwóch miast tem więcej zwrócone były ku temu, aby zaradzić niedostateczności szkółek dla ludu w tych gminach, i mieć staranie o szkołach rzemieślniczych, w sposobie wyżej opisanym.

Wszelakoż w Wiedniu, przy oznaczeniu tej części miasta, w której druga szkola realna ma być otworzona, wypadnie mieć wzgląd na to, jaką pomoc ludność jednej, lub drugiej części miasta do uzyskania lokalności stósownych przynieść będzie gotowa.

Szkoła realna niemiecka w Pradze i w Gracu utrzymywane były przez stany w składzie swoim dotychczasowym, ponieważ były założone jako szkoły przygotowawcze do zakładów technicznych stanowych.

Atoli uzupełnienie ich, według zasad wyżej wypowiedzianych, nie może paść ciężarem funduszom stanowym; musiałoby więc aż do uregulowania stosunków stanowych ze strony państwa być pokrytem.

W końcu muszę wspomnieć o szkołach realnych publicznych, polegających na funduszach prywatnych w Reichenbergu i w Rakonicach. Ażeby takowe

während die andere Hälfte dem Fonde, aus welchem die Gehalte der Lehrer bestritten werden, zuzufließen hätte.

Die Verwaltung dieser Lokalfonde wäre einer eigenen Kommission anzuvertrauen, welche aus dem jeweiligen Direktor als Vorstand und aus zwei von der Gemeindebehörde zu wählenden Mitgliedern zu bestehen, und dabei nach einem von dem Ministerium für Kultus und Unterricht zu genehmigenden Statut, dessen Einhaltung die Landesschulbehörde überwachen würde, vorzugehen hätte.

Für eine Realschule in Czernowitz wird es nicht nothwendig seyn, denselben Weg einzuschlagen. Es liegt bereits der in der Bukowina im ausgedehnten Masse laut gewordene Wunsch vor, daß eine solche nebst anderen Schulen auf Kosten des reichen griechisch nicht unirten Religionsfondes, der seiner ursprünglichen Bestimmung nach auch für Schulen und Studienanstalten gewidmet ist, errichtet werde, und ich werde in Kurzem in der Lage seyn, Euerer Majestät hierüber einen abgesonderten Vortrag zu erstatten.

Was die beantragten Oberrealschulen anbelangt, so wird mit den Gemeinden von Brünn, Lemberg und Triest eine ähnliche Verhandlung, wie hinsichtlich der besprochenen Unterrealschulen einzuleiten seyn.

In Krakau dürfte es sich wesentlich um eine Umgestaltung der bestehenden technischen Schule handeln, und die umständliche Verhandlung wird erst herausstellen, inwiefern die vorhandenen Fonde dazu ausreichen.

Meines ehrfurchtsvollen Erachtens sollte sich die Regierung bei der Errichtung der Realschulen in Wien und Prag auch der Kosten für die Herstellung der nothwendigen Lokalitäten und der Lehrmittel nicht entschlagen, weil es sehr wünschenswerth ist, daß die Kräfte der Gemeinden dieser beiden Städte denjenigen Maßregeln in größerem Maße zugewendet werden, welche sehr nothwendig sind, um der Unzulänglichkeit der Volksschulen in denselben abzuhelfen und für Handwerkerschulen der vorbezeichneten Art Fürsorge zu treffen.

In Wien wird jedoch bei der Bestimmung des Stadttheiles, in welchem die zweite Realschule zu errichten seyn wird, auf die zur Gewinnung geeigneter Lokalitäten in dem einen oder dem andern zu gewärtigende Beihilfe der Bevölkerung Rücksicht zu nehmen seyn.

Die deutsche Realschule in Prag und die in Gratz wurden in ihrem bisherigen Zustande von den Ständen erhalten, weil sie als vorbereitende Schulen für die ständisch-technischen Anstalten errichtet wurden.

Die nach den vorangeschickten Grundsätzen erforderliche Erweiterung kann aber gegenwärtig nicht den ständischen Fonden auferlegt werden, und wäre sonach bis zur Regulirung der ständischen Verhältniße vom Staate zu bestreiten.

Endlich muß ich mir erlauben, auch noch der auf Privatstiftungen beruhenden öffentlichen Realschulen zu Reichenberg und Rakonitz zu erwähnen. Um sie dem Bedürf-

uorganizować zgodnie z potrzebami nauk przemysłowych w ogólności, i z celami ich szczegółowemi, mała już pomoc będzie dostateczną.

Racz Wasza Ces. Mość najłaskawiej upoważnić mnie do zaasygnowania tej pomocy z funduszów publicznych o tyle, o ile z funduszów miejscowych dostarczoną być nie może.

Jeżeli Wasza Ces. Mość raczy zatwierdzić niniejsze najpoddańsze wnioski, wówczas należy jeszcze oznaczyć, jaką płacę nauczyciele przy nowo-zaprowadzić się mających szkołach pobierać, i w jaki sposób uzdolnienie swoje do posad nauczycielskich wykazać mają.

Ośmielę się, co do ostatniego przedmiotu, przedłożyć Waszej Ces. Mości osobny projekt prawa. Co się zaś tycze płac, zdaniem mojem najpokorniejszem jest, przez wzgląd na wykształcenie nie tylko naukowe, ale równie i praktyczno-techniczne, którego od nauczycielów żądać należy, jeżeli te szkoły zakwitnąć mają, dalej przez wzgląd na pomyślne widoki, otwierające się mężom takiego wykształcenia w zawodzie przedsiębiorstw przemysłowych, przy powszechnym postępie przemysłowości, iż jest nieodzowną koniecznością, oznaczyć płacę ich w sposób następujący:

Dla nauczycieli niższych szkół realnych zupełnych

1. we Wiedniu w kwocie tysiąc złt. r. z prawem posunięcia się po 10, a względnie po 20 latach służby do tysiąca dwóchset i tysiąca czterechset złt. r.;

2. w Pradze i Tryjeście w kwocie 800 złt. r. z prawem posunięcia się do tysiąca i tysiąca dwóchset złr. r.;

3. w powyżej rzeczonych miastach głównych reszty krajów koronnych, w kwocie sześciuset złt. r., z prawem posunięcia się do ośmiuset i tysiąca złt. r.

Płace nauczycieli przy szkołach realnych wyższych byłyby o dwieście złt. r. wyższe.

Dyrekcyję takich oddzielnych szkół realnych powierzyłoby Ministerstwo jednemu z nauczycieli za roczną remuneracyję trzechset złt. r. m. k.

Po kilkoletniej służbie, odbytej z wyszczególnieniem, przedstawionoby Waszej Ces. Mości tych prowizorycznych dyrektorów, w celu udzielenia im stałej posady, w którymto przypadku remuneracyja ich zamienionąby została w płacę stałą.

Dyrektorowie szkoły realnej we Wiedniu pobieraliby oprócz tego zwykły dodatek na mieszkanie w kwocie stu piędziesiąt złt. reńskich.

niße des gewerblichen Unterrichtes überhaupt und den speziellen Zwecken derselben entsprechend zu reorganisiren, wird nur eine geringe Aushilfe erforderlich seyn.

Geruhen Euere Majestät mich, insoferne diese Aushilfe aus Lokalmitteln nicht gewährt werden könnte, zu deren Bewilligung aus den öffentlichen Fonden Allergnädigst zu ermächtigen.

Wenn Euere Majestät vorliegende alleruntertänigsten Anträge zu billigen geruhen, so ist es nothwendig, zu bestimmen, mit welchen Gehalten die Lehrer an den neu errichteten Schulen anzustellen seyn, und in welcher Weise sie ihre Befähigung darzuthun haben werden.

Ich werde mir erlauben, Euerer Majestät in letzterer Beziehung den Vorschlag eines Gesetzes abgesondert zu unterbreiten. Was aber die Gehalte anbelangt, so bin ich in Berücksichtigung der gleichzeitig wissenschaftlichen und praktisch-technischen Bildung, welche von den Lehrern gefordert werden muß, wenn diese Schulen gedeihen sollen, und der günstigen Aussichten, welche sich bei dem allgemeinen Aufschwunge der Industrie Männern von solcher Bildung auf dem Gebiete gewerblicher Unternehmungen eröffnen, des ehrfurchtsvollen Erachtens, daß es unerläßlich sei, sie in folgender Weise zu bemessen:

Für die Lehrer der vollständigen Unterrealschulen

1. in Wien mit Ein Tausend Gulden und der Vorrückung nach 10, beziehungsweise 20jähriger Dienstleistung in Eintausend zweihundert und Eintausend vierhundert Gulden,

2. in Prag und Triest mit achthundert, und der Vorrückung in Eintausend und zwölfhundert Gulden,

3. in den obbenannten Hauptstädten der übrigen Kronländer mit sechshundert und der Vorrückung in achthundert und Eintausend Gulden.

Die Gehalte der Lehrer an den Oberrealschulen wären um zweihundert Gulden höher zu stellen.

Die Direkzion solcher selbstständiger Realschulen würde vom Ministerium einem der Lehrer gegen Remuneration von jährlichen dreihundert Gulden zu übertragen seyn.

Nach zurückgelegter mehrjähriger ausgezeichneter Dienstleistung wären diese provisorischen Direktoren Euerer Majestät zur definitiven Anstellung vorzuschlagen, in welchem Falle sodann ihre Zulage in definitiven Gehalt überginge.

Die Direktoren der Realschule in Wien bezögen noch außerdem den üblichen Quartiergeldbeitrag von Einhundert fünfzig Gulden.

Do płac w tym sposobie oznaczonych, tylko ci nowo-mianowani nauczyciele prawo mieć będą, którzy udowodnią uzdolnienie swoje według przepisów wydać się mających.

Co do katechetów przy tych szkołach realnych, te same przepisy miejsceby miały, które obowiązują co do katechetów przy gimnazyach, znajdujących się w tych samych miastach.

Upraszając najuniżeniej Waszej Cesarskiej Mości o najłaskawsze zatwierdzenie przedłożonych wniosków, ośmielam się dodać w pokorze tę uwagę, iż wyszczególnione tu projekta, przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego wcale jeszcze wykonanemi być nie mogą; a nawet w ciągu nowego roku szkolnego tylko częściowo mogą być zaprowadzone, dla tego też koszta, jakie ztąd wynikną, tylko powoli łożone będą.

Wiedeń 12. Lutego 1851.

Thun m. p.

140.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 20. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XX. nr 72. wydana dnia 3. Kwietnia 1851),

mocą którego wydają się postanowienia względem rozstrzygania pretensyj, czynionych z tytułu praw prywatnych do uznanego za przepadły majątku osób, przez sąd wojskowy skazanych, i do dóbr zasekwestrowanych we Węgrzech, w Kroacyi, Slawonii, województwie Serbskiem, lub też w banacie Temeskim położonych, a należących do osób, o zdradę główną obwinionych.

Za przedstawieniem Mojej Rady ministrów, stosownie do §. 120. konstytucyi państwa, stanowię, co następuje:

§. 1.

Wszelkie pretensyje, jakie sobie roszczą osoby prywatne do majątku osób, o zdradę główną przez sąd wojenny skazanych, mają być załatwiane wedle przepisów niniejszego rozporządzenia, przez likwidacyję, albo ugodę na drodze administracyjnej, lub też w razie potrzeby na drodze prawa, bez różnicy, czy dobra położone są we Węgrzech, w Kroacyi i w Slawonii, w województwie Serbskiem, albo w banacie Temeskim, i czy zajęcie takowych rzeczywiście już nastąpiło, lub nie.

§. 2.

Do likwidowania takich pretensyj, ustanowioną będzie na drodze administracyjnej komisyja, nosząca nazwę: „Komisyja likwidacyjna przepadłego majątku osób, przez sąd wojenny skazanych“. Przewodnictwo w tejże komisyi poruczonem

Auf die in solcher Weise geregelten Gehalte würden jedoch nur diejenigen neu anzustellenden Lehrer Anspruch haben, die ihre Befähigung der zu erlassenden Vorschrift gemäß nachgewiesen haben werden.

Hinsichtlich der Katecheten für diese Realschulen hätte in jeder Beziehung alles dasjenige zu gelten, was hinsichtlich der Katecheten der in denselben Orten befindlichen Gymnasien vorgeschrieben ist.

Indem ich Euere Majestät um die Allergnädigste Genehmigung der gestellten Anträge alleruntertthänigst bitte, erlaube ich mir noch die Bemerkung in tiefster Ehrfurcht beizufügen, daß die vorgeschlagenen Maßregeln fast durchgehends nicht vor dem nächsten Schuljahre und selbst dann nur theilweise werden in Ausführung gebracht werden können, so, daß auch die dadurch verursachten Kosten nur nach und nach zu bestreiten seyn werden.

Wien den 12. Februar 1851.

Thun m. p.

140.

Kaiserliche Verordnung vom 20. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XX. Stück, Nro. 72, ausgegeben am 3. April 1851),

womit Bestimmungen über die Austragung von Privatrechts-Ansprüchen auf das für verfallen erklärte Vermögen von kriegsgerichtlich verurtheilten Personen und auf die mit Beschlag belegten in Ungarn, Kroazien, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft oder im Temeser Banate gelegenen Güter der des Hochverrathes Beschuldigten angeordnet werden.

Ueber Antrag Meines Ministerrathes habe Ich, gemäß dem §. 120 der Reichs-Verfassung, zu verordnen befunden, wie folgt:

§. 1.

Alle Ansprüche, welche Privat-Personen auf das für verfallen erklärte Vermögen der wegen Hochverrathes kriegsgerichtlich verurtheilten Personen zu stellen haben, müssen nach den Vorschriften der gegenwärtigen Verordnung durch Liquidirung oder Ausgleichung im administrativen Wege oder nöthigenfalls im Rechtswege ausgetragen werden, mögen die Güter in Ungarn, Kroazien und Slavonien, in der Woiwodschaft Serbien, oder im Temeser Banate liegen, und deren Einziehung bereits wirklich erfolgt seyn oder nicht.

§. 2.

Zur Liquidirung dieser Ansprüche im administrativen Wege wird eine Kommission unter der Benennung: „Liquidazions-Kommission für das dem Verfalle unterliegende Vermögen der kriegsgerichtlich verurtheilten Personen" bestellt. Der Vorsitz in dieser

zostaje prezydentowi dyrekcyi finansów we Węgrzech. Jako członkowie biorą przy niej udział szczególnie dyrektor król. spraw spornych (*causarum regalium director)*, i jeneralny prokurator przy dystryktualnym sądzie wyższym; innych członków ustanawia ministeryjum finansów.

§. 3.

Do tej komisyi mają się wszyscy z pretensyjami swemi, jakie w tej mierze mają, zgłosić w przeciągu miesięcy sześć, licząc od dnia dzisiejszego, w przeciwnym bowiem razie takowe za zgasłe będą uważane, i za niesposobne już dalej do likwidacyi ani drogą ugody, ani drogą prawa.

Takowemu zameldowaniu podlegać muszą nawet i te prawa, które już przed przełożeństwo administracyi kameralnej, przed prokuratora jeneralnego, lub przed inne władze wniesiono, albo względem których przeciw samym skazanym w jakiejkolwiekbądź władzy sądowej sprawę wytoczono. W przypadkach tego rodzaju winny strony w swem zgłoszeniu się odwołać się na rozpoczęte już w tej mierze rozprawy, ażeby urządzonem być mogło oddanie ich do komisyi likwidacyjnej.

§. 4.

Do pretensyj, sposobnych do zameldowania ich i likwidowania należą także prawa własności braci rodzonych (t. j. jednego ojca i jednej matki), i pretensyje małżonki lub wdowy skazanego, co do parafernaliów, allatury i d o s l e g a l i s, o ile się te zasadzają na ustawach istniejących.

O ile dzieciom skazanego w szczególnych przypadkach, z łaski ma być wskazany jaki udział co do dóbr po dziadach pozostałych (awitycznych) to Mojemu własnemu pozostaje postanowieniu.

§. 5.

Pretensyje, pochodzące z interesów prawnych, względem których nie bez powodu wnioskować się daje, iż je tylko dla pozoru zawarto, lub że celem ich było wspieranie zbrodniowego przedsiębiorstwa, nie mogą do likwidacyi być sposobne. Mianowicie wyłączają się od likwidacyi wszelkie prawa z interesów pożyczki i innych podobnych, tudzież z darowizn, i innego bezpłatnego pozbycia się majątku ze strony skazanego, które z nim zawarto dopiero w tym czasie, kiedy uczestnictwo jego w rebelii (buncie). proklamacyą z dnia 3. Października 1848 wyrzeczonej, już powszechnie lub stronie szczególnie zostało wiadomem.

§. 6.

Prawa do wynagrodzenia szkody, które roszczą sobie strony prywatne przeciw skazanym, z powodu uszkodzeń, wyrządzonych im przez zbrodnię tychże,

Kommission wird dem Präsidenten der Finanz-Direkzion in Ungarn übertragen. Als Mitglieder haben an derselben, insbesondere der Direktor der k. Streitsachen (causarum regalium director) und der General-Prokurator des Pesther Distriktual-Obergerichtes Theil zu nehmen; die übrigen Mitglieder werden durch das Finanzministerium besonders bestimmt werden.

§. 3.

Bei dieser Kommission haben alle diejenigen, welchen Ansprüche zukommen, dieselben binnen sechs Monaten vom heutigen Tage anzumelden, widrigenfalls dieselben erloschen, und weder im gütlichen, noch im Rechtswege zu einer Liquidazion geeignet seyn würden.

Dieser Anmeldung müssen selbst diejenigen Ansprüche unterzogen werden, welche bereits früher bei dem Vorstande der Kameral-Verwaltung, bei den General-Prokuraturen, oder anderen Behörden angebracht wurden, oder rücksichtlich deren gegen die Verurtheilten selbst, bei was immer für Gerichtsbehörden, Prozesse anhängig sind. In Fällen dieser Art haben die Parteien in ihrer Anmeldnng auf die bereits anhängigen Verhandlungen hinzuweisen, damit die Uebergabe derselben an die Liquidazions-Kommission eingeleitet werden könne.

§. 4.

Unter die zur Anmeldung und Liquidirung geeigneten Forderungen gehören auch die Eigenthumsansprüche der ungetheilten Brüder und die Ansprüche der Ehegattin oder Witwe des Verurtheilten, in Ansehung ihres Parapheral-Vermögens, der Allatur und der Dos legalis, in soweit sie in den bestehenden Gesetzen begründet sind.

In wieferne den Kindern des Verurtheilten in besonderen Fällen aus Gnade ein Antheil an den ehemals avitischen Gütern einzuräumen sei, bleibt Meiner Schlußfassung vorbehalten.

§. 5.

Ansprüche aus Rechtsgeschäften, rücksichtlich deren aus den obwaltenden Umständen mit Grund geschlossen werden kann, daß sie nur zum Scheine errichtet wurden, oder die Unterstützung des verbrecherischen Unternehmens zum Zwecke hatten, sind zu keiner Liquidirung geeignet. Insbesondere sind von der Liquidirung alle Ansprüche aus Darlehens- und anderen Borggeschäften, dann aus Schenkungen und anderen unentgeltlichen Vermögens-Veräußerungen von Seite des Verurtheilten, ausgeschlossen, welche mit demselben erst zu einer Zeit eingegangen wurden, zu welcher dessen Theilnahme an der, laut Proklamazion vom 3. Oktober 1848 ausgesprochenen Rebellion bereits offenkundig, oder dem Gegentheile insbesondere bekannt war.

§. 6.

Die Ansprüche auf Ersatzleistung, welche Privatparteien wider die Verurtheilten, für die von denselben an ihnen durch das Verbrechen verübten Beschädigungen, stellen

nie są przedmiotem rozprawy ani w drodze likwidacyi, ani prawa. Co do praworoszczeń tego rodzaju, przedstawi Mi ministeryjum do uchwały Mojej wnioski, jakie w zachodzących przypadkach uzna za stosowne z słusznem uwzględnieniem okoliczności, miejsce mających.

§. 7.

Co do tych pretensyj, w terminie edyktalnym zameldowanych, które komisyja likwidacyjna uzna za należyte, lub do zawarcia ugody, względem nich za sposobne, winna komisyja wnioski swe na zaspokojenie lub zatwierdzenie zawartej ugody, przedłożyć ministerstwu finansów.

§. 8.

Jeżeli zaś komisyja likwidacyjna pretensyję uznaje za nienależytą, przeciw czemu rekurs miejsce ma do ministerstwa finansów, albo jeżeli, w razie przedłożenia, paragrafem właśnie poprzedzającym zarządzonego, zatwierdzenie ministerstwa finansów nie ma miejsca, tedy pretensyje do dalszego poszukiwania na drogę prawa odkazać należy. Zarazem jednak wyznaczy się stronie termin trzechmiesięczny, w którym wytoczyć będzie miała sprawę swą na drogę prawa, po upływie którego nie będzie miano żadnego dalszego względu na jej pretensyję.

§. 9.

Do rozstrzygnienia pretensyj, na drogę prawa przekazanych, ustanowi się jako pierwsza instancyja, oddział sądu krajowego w Peszcie. Ta swe uchwały stanowić będzie w kolegium, składającem się z Prezydującego i najmniej czterech sędziów.

Jej członkowie złożeni będą z radzców sądu krajowego peszteńskiego, temeszwarskiego i zagrzebskiego.

W tymże sądzie miejsce ma naprzeciwko skarbowi dalszy ciąg procesów, przed inne sądy przeciw skazanemu wytoczonych, jeżeli w tym względzie już przy komisyi likwidacyjnej (§. 3.) nie przyjdzie do skutku żadna z powodem ugoda.

§. 10.

Wszelkie, do tego delegowanego sądu krajowego przez komisyję likwidacyjną przekazane pretensyje rozstrzygane będą wedle przepisu, zatwierdzonego przezemnie na dniu 3. Listopada 1849.

§. 11.

Każdy wierzyciel ma swą skargę przeciw dyrektorowi *causarum regalium*, jako zastępcy skarbu, stosować i przeprowadzać.

§. 12.

Jeżeli z wniesionych podczas terminu edyktalnego zameldowań pokazuje się, że pretensyje wierzycieli przewyższają znajdujący się majątek skazanego,

zu können glauben, sind kein Gegenstand einer Verhandlung im Liquidazions- oder im Rechtswege. Ueber Ansprüche dieser Art wird das Ministerium die Anträge, welche es in vorkommenden Fällen unter billiger Berücksichtigung der obwaltenden Umstände für angemessen erachtet, Meiner Schlußfassung unterziehen.

§. 7.

Rücksichtlich derjenigen, innerhalb des Ediktal-Termines angemeldeten Forderungen, welche die Liquidazions-Kommission für richtig, oder zur Abschließung eines Vergleiches für geeignet findet, hat sie ihre Anträge auf Befriedigung oder Genehmigung des abgeschlossenen Vergleiches an das Finanzministerium zu stellen.

§. 8.

Wenn dagegen die Liquidazions-Kommission eine Forderung für illiquid erklärt, wogegen ein Rekurs nur an das Finanzministerium stattfindet, oder wenn im Falle der im vorhergehenden Paragraphe angeordneten Vorlegung die Bestätigung des Finanz-Ministeriums nicht erfolgt, so ist die Forderung zur Austragung auf den Rechtsweg zu verweisen. Zugleich ist jedoch der Partei ein Termin von drei Monaten zu bestimmen, binnen welchem sie den Rechtsweg zu ergreifen hat, widrigenfalls kein weiterer Bedacht auf ihren Anspruch genommen werden würde.

§. 9.

Zur Austragung der, auf den Rechtsweg verwiesenen Forderungen, wird als erste Instanz eine Abtheilung des Landesgerichtes in Pesth delegirt. Sie hat ihre Beschlüße in Versammlungen von einem Vorsitzenden und mindestens vier Richtern zu fassen.

Die Mitglieder derselben werden aus den Räthen des Pesther, des Temesvarer und des Agramer Landesgerichtes zusammengesetzt.

Vor diesem Gerichte sind auch die, früher bei anderen Gerichten wider den Verurtheilten anhängig gemachten Prozesse, in soferne mit dem Kläger bei der Liquidazions-Kommission darüber keine gütliche Ausgleichung zu Stande kömmt (§. 3), wider den Staatsschatz fortzusetzen.

§. 10.

Sämmtliche an dieses delegirte Landesgericht von der Liquidazions-Kommission gewiesenen Forderungen, werden nach der von Mir am 3. November 1849 genehmigten Vorschrift ausgetragen.

§. 11.

Jeder Gläubiger hat seine Klage wider den Causarum regalium Direktor, als Vertreter des Staatsschatzes, zu richten und auszuführen.

§. 12.

Im Falle aus den, während des Ediktal-Termines angebrachten Anmeldungen erhellet, daß die Forderungen der Gläubiger das vorhandene Vermögen des Verurtheil-

nateneczas do woli zostaje komisyi likwidacyjnej, żądać od dyrektora *causarum regalium* otworzenia upadłości w myśl, i wedle przepisu ustawy o upadłościach z roku 1840, bez przedsiębrania likwidacyi zameldowanych należytości.

§. 13.

W takim razie wszelakoż zastrzega się także i fiskusowi prawo wystąpić w terminie konkursowym przeciw masie upadłości ze swemi pretensyjami, wypływającemi ze strony zastępstwa jego funduszów publicznych i kas, lub też z innych tytułów prawa prywatnego.

§. 14.

W razie upadłości oddział sądu krajowego, w §. 9. delegowany, będzie oraz właściwą co do upadłości władzą.

§. 15.

Zastąpienie masy upadłości, o ile rzecz idzie o likwidacyję pretensyj ze strony skarbu państwa, zostaje zawsze prawem dyrektora *causarum regalium*, które wykonuje przez dyrektorackiego fiskala, którego sam ustanawia; administracyja majątku zastrzega się wyłącznie władzy kameralnej, a wierzyciele upadłości muszą, co się tycze prowadzenia administracyi i prowentów z dóbr, dopóki te nie zostaną sprzedane, zaprzestać na tych obliczeniach, jakie im zakomunikuje władza kameralna. Tylko za zezwoleniem ministerstwa finansów, może dyrektor *causarum regalium* zrzec się zastąpienia masy, i administracyję majątku wierzycielom pozostawić, w którymto przypadku zastósowane być mają do tego przepisy ustaw o upadłościach.

§. 16.

Przeciw delegowanemu oddziałowi sądu krajowego w Peszcie idzie prawny rekurs do oddziału tamecznego wyższego sądu dystryktualnego, bez różnicy, czy zachodzi upadłość, lub nie. Równie i ten oddział złożonym będzie wedle zasady w §. 9. wyszczególnionej.

§. 17.

Przeciw delegowanemu oddziałowi wyższego sądu dystryktualnego peszteńskiego idzie prawne, wedle zatwierdzonego urządzenia sądowego dopuszczalne odwołanie się do najwyższego trybunału sądowego i kasacyjnego.

§. 18.

Co się zaś tycze majątku zasekwestrowanego osobom, przeciw którym nie zapadł wyrok sądu wojennego, spory prawne przed sąd wytoczone, lub też dopiero wytoczyć się mające, przez właściwe sądy będą rozstrzygane, a to podług praw prywatnych ogólnych, i w myśl nowej organizacyi sądowej; atoliż we wszystkich takich przypadkach prawnych skarga wytoczona i przeprowadzona

ten übersteigen dürften, so steht es der Liquidazions-Kommission frei, durch den Causarum regalium Direktor, ohne sich in eine Liquidirung der angemeldeten Forderungen einzulassen, im Sinne und nach Vorschrift des Konkursgesetzes vom Jahre 1840, die Eröffnung des Konkurses zu verlangen.

§. 13.

In diesem Falle bleibt jedoch auch dem Fiskus vorbehalten, seine in Vertretung der öffentlichen Fonds, der Kassen, oder aus anderen Privatrechtstiteln fließenden Forderungen innerhalb des Konkursual-Termines wider die Konkursual-Masse geltend zu machen.

§. 14.

Für den Fall des Konkurses ist die im §. 9 delegirte Landesgerichts-Abtheilung die zuständige Konkursbehörden.

§. 15.

Die Vertretung der Konkursmasse bleibt, in soweit es sich nicht um Liquidirung von Forderungen des Staatsschatzes bei derselben handelt, stets dem Causarum regalium Direktor mittelst eines durch ihn zu bestimmenden Direktoral-Fiskales, die Verwaltung des Vermögens ausschließlich der Kameralbehörde vorbehalten, und die Konkursgläubiger haben sich über die Führung der Verwaltung und den Ertrag der Güter bis zu deren Veräußerung, mit dem ihnen von der Kameralbehörde mitzutheilenden Rechnungsabschuße zu begnügen. Nur mit Genehmigung des Finanzministeriums kann die Vertretung der Masse von Seite des Causarum regalium Directori aufgegeben, und die Verwaltung des Vermögens den Gläubigern überlassen werden, in welchem Falle die Vorschriften der Konkurs-Ordnung darüber in Anwendung zu treten haben.

§. 16.

Von der delegirten Abtheilung des Landesgerichtes in Pesth geht die gesetzliche Berufung, es möge der Fall des Konkurses vorhanden seyn oder nicht, stets an eine Abtheilung des dortigen Distriktual-Obergerichtes. Auch diese Abtheilung wird nach dem im §. 9 angegebenen Grundsatze zusammengesetzt.

§. 17.

Von der delegirten Abtheilung des Pesther Distrikts-Obergerichtes geht die gesetzliche, nach der genehmigten Gerichtsverfassung zuläßige Berufung an den obersten Gerichts- und Kassazions-Hof.

§. 18.

Was das mit Beschlag belegte Vermögen solcher Personen betrifft, gegen welche bisher noch kein kriegsgerichtliches Urtheil erflossen ist, so sind sowohl die bereits anhängigen, als auch die erst einzuleitenden Rechtsstreite, welche gegen ein solches mit Beschlag belegtes Vermögen gerichtet werden, vor den nach den gemeinen Privatrechten und im Sinne der neuen Gerichtsverfassung zuständigen Gerichten auszutragen; jedoch ist in allen diesen

będzie nietylko przeciw dyrektorowi *causarum regalium*, jako zastępcy skarbu państwa, lecz też i przeciw nieosądzonemu jeszcze dawnemu posiadaczowi majątku, albo, gdyby ten nie był obecnym, przeciw kuratorowi, sądownie dla niego ustanowić się mającemu.

Przeprowadzenie tego rozporządzenia polecam Moim ministrom spraw wewnętrznych, finansów i sprawiedliwości.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

141.

Rozrządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 20. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XX. nr. 73, wydana dnia 3. Kwietnia 1851),

do prowizorycznych kapitaństw górniczych w Stejer, Leoben, Celowcu, Hall, Joachimsthal, Miess, Przybram, Kutenbergu i w Bernie, tudzież do sądów górniczych we Wieliczce, Samborze i Kołomyi,

mocą którego znosi się wydane na dniu 25. Października 1837, rozporządzenie względem urzędowego postępowania przy prożbach o nadanie lenna kopalniczego w razie zaniedbanego podania pokładu (położenia) pomiarów kopalnianych.

W celu uchylenia spostrzeżonych dotychczas niestosowności, które za sobą pociąga wydane na dniu 25. Października 1837 *) rozporządzenie względem urzędowego postępowania przy prożbach o nadanie lenna kopalniczego, widzi się Ministeryjum kultury krajowej i górnictwa spowodowanem, znieść przepis, wedle którego w razie zaniedbanego podania pokładu pomiarów kopalnianych ustanowiono kary pieniężne w ilości pięciu i dziesięciu złt. r., a zarazem pierwszeństwo co do nadania lenna kopalniczego, wtedy dopiero z urzędu za zgasłe uznanem zostało, kiedy ubiegający się o to opieszały kopalniczy sam, po upływie czterech tygodni, po doręczeniu powtórnego dekretu karnego, sądowemu zleceniu zadosyć nie uczynił. Ministeryjum toż nakazuje, ażeby się ściśle do przepisu patentu z dnia 21. Lipca 1819 **) stosowano, przyczem do woli zostawia się władzy górniczo-lenniczej, udzielić dalszy termin do wskazania położenia pomiarów kopalnianych, jeżeli przedłożone przez strony stanowcze powody, równie jak oznaczone przeszkody, pod ścisłą rozwagę wziąść się mające, dostatecznie usprawiedliwiają dalsze pozwolenie przedłużenia terminu.

---

*) W zbiorze politycznych ustaw i rozporzędzeń, tom 65, stronica 497, i w części II. galicyjskiego zbioru ustaw prowinc. z roku 1837, l. 226, stron. 808.

**) Tamże, tom 47, stronica 287, i w galicyjskim zbiorze ustaw prowinc. z roku 1820, l. 1. stron. 1.

Rechtsfällen die Klage nicht nur gegen den Causarum regalium Direktor als Vertreter des Staatsschatzes, sondern zugleich auch gegen den noch nicht verurtheilten ehemaligen Besitzer des Vermögens, oder wenn er abwesend seyn sollte, gegen einen gerichtlich für denselben aufzustellenden Kurator zu richten und auszuführen.

Zur Vollziehung dieser Verordnung beauftrage Ich Meine Minister des Innern, der Finanzen und der Justiz.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

141.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 20. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XX. Stück, Nro. 73, ausgegeben am 3. April 1851),

an die provisorischen Berghauptmannschaften zu Steier, Leoben, Klagenfurt, Hall, Joachimsthal, Mies, Pribram, Kuttenberg und Brünn, dann an die Berggerichte zu Wieliczka, Sambor und Kolomea,

womit die unterm 25. Oktober 1837 erlassene Verfügung über den ämtlichen Vorgang bei Muthungen im Falle der versäumten Angabe der Grubenfeldmaßlagerung aufgehoben wird.

Um die bisher wahrgenommenen Unzukömmlichkeiten zu beseitigen, welche die unterm 25. Oktober 1837 *) erlassene Verfügung über den ämtlichen Vorgang bei Muthungen mit sich führt, findet das Ministerium für Landeskultur und Bergwesen diese Vorschrift, wornach bei der versäumten Angabe der Lagerung der Feldmassen Strafbeträge von fünf und zehn Gulden festgesetzt und die Muthung erst dann von Amtswegen gelöscht wurde, wenn der säumige Muther selbst nach Umlauf von vier Wochen nach der Zustellung des zweiten Strafdekretes den gerichtlichen Auftrag unbeachtet ließ, außer Wirksamkeit zu setzen, und die Berglehens-Behörden anzuweisen, sich genau nach der Vorschrift des Patentes vom 21. Juli 1819 **) zu benehmen, wobei der Berglehens-Behörde die Ertheilung einer weiteren Massenlagerungsfrist unbenommen bleibt, falls die von den Parteien vorgebrachten standhaften Gründe und die bezeichneten Hindernisse, die genau zu erwägen sind, eine weitere Zugeständniß bezüglich der Fristverlängerung rechtfertigen.

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 65, Seite 497, und in der II. Abtheilung der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1837, Nro. 226, Seite 808.

**) Ebenda. Band 47, Seite 287, und in der galiz. Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1820, Nro. 1, Seite 1.

Jeżeli zaś ze strony ubiegającego się o pierwszeństwo co do nadania lenna kopalniczego, w udzielonym terminie nie nastąpiło ani podanie położenia pomiarów kopalnianych, ani o przedłużenie terminu nie upraszano, natenczas bez wszelkich okoliczności pierwszeństwo co do nadania lenna kopalniczego, z urzędu za zgasłe uznaje się, o czem ubiegający się o to kopalniczy, zawiadomionym być ma; takowe tedy, za późniejszem upraszaniem tego kopalniczego, tylko jako nowe ma być uważane, na co też wydaną będzie stosowna karta, pierwszeństwo nadania lenna kopalniczego zastrzegająca.

O tem zawiadomione być mają wszystkie władze podrzędne i fabryki kopalnicze, dla wiadomości ich i zastosowania się, z tem nadmienieniem, iż przepis ten mocy nabywa z dniem 1. Czerwca 1851.

Thinnfeld m. p.

142.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 25. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XX. nr. 74, wydana dnia 3. Kwietnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Węgry, Siedmiogród, Kroacyją, Sławoniją, województwo Serbskie i banat Temeski, i królestwo Lombardzko-Weneckie,

o postępowaniu w sprawach podatku zarobkowego, i w ogólności o załatwieniu spraw, zachodzących w niektórych miastach, dotyczących podatkowania bezpośredniego.

W celu zaprowadzenia jednostajności w postępowaniu przy administracyi podatkowania bezpośredniego, i zgodnie z rozporządzeniami, obwieszczonemi w dzienniku praw państwa z dnia 9. Sierpnia i 13. Listopada 1850 *), dotyczącemi podatku dochodowego i podatku od czynszów mieszkalnych, uznało Ministerstwo finansów w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, za potrzebne, wydać następujące rozporządzenia:

1. Pierwszemi instancyjami w sprawach podatku dochodowego są starostwa powiatowe.

2. We Wiedniu sprawami temi trudnić się ma administracyja podatków także i na przyszłość, jednakże tylko w obrębie miasta Wiednia i przedmieść jego.

3. W tych miastach głównych kraju koronnego, w ktorych interesa podatkowania bezpośredniego znacznej są objętości, ustanowione zostaną do sprawowania interesów, dotyczących podatkowania bezpośredniego, osobne administracyje podatkowe.

---

*) Dziennik praw państwa z roku 1850, część CXIV. nr. 333. i część CL. nr. 445.

Wenn jedoch von Seite des Muthers innerhalb der gewährten Frist weder die Angabe der Massenlagerung erfolgt, noch um eine Fristverlängerung eingeschritten wird, so ist die Muthung ohne Weiteres von Amtswegen zu löschen, der Muther hievon zu verständigen, und kann dieselbe über späteres Einschreiten des Muthers nur als eine neue Muthung behandelt und der Muthschein darüber ausgefertiget werden.

Hiernach sind sämmtliche Unterbehörden und Gewerke zur Wissenschaft und Darnachachtung mit dem zu verständigen, daß diese Vorschrift vom 1. Juni 1851 angefangen in die Wirksamkeit zu treten hat.

Thinnfeld m. p.

142.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XX. Stück, Nro. 74, ausgegeben am 3. April 1851)

wirksam für alle Kronländer außer Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate, Dalmazien und dem lombardisch-venezianischen Königreiche,

über das Verfahren in Erwerbsteuer-Angelegenheiten und über die Besorgung der in einigen Städten vorkommenden Geschäfte der direkten Besteuerung überhaupt.

Zur Herstellung eines gleichmäßigen Verfahrens bei der Verwaltung der direkten Steuern und in Uebereinstimmung mit den durch das Reichs-Gesetzblatt bekannt gemachten Verfügungen vom 9. August und 13. November 1850 *) hinsichtlich der Hauszins- und Einkommensteuer findet das Finanzministerium im Einverständniße mit dem Ministerium des Innern folgende Anordnungen zu treffen:

1. Als erste Instanz in Erwerbsteuer-Angelegenheiten werden die Bezirkshauptmannschaften bestimmt.

2. In Wien hat die bestehende Steuer-Administrazion diese Geschäfte auch fernerhin, jedoch nur für den Umfang der Stadt Wien und ihrer Vorstädte zu besorgen.

3. In jenen Hauptstädten eines Kronlandes, in welchen die Geschäfte der direkten Besteuerung von bedeutender Ausdehnung sind, werden zur Besorgung der Geschäfte der direkten Besteuerung besondere Steuer-Administrazionen errichtet.

*) Siehe Reichs-Gesetzblatt 1850, CXIV. Stück, Nr. 333, und CL. Stück, Nr. 445.

4. W innych miastach, nie podlegających starostwu powiatowemu, przydzielonem zostanie sprawowanie interesów podatków bezpośrednich osobnym komisyjom, względem których zaprowadzenia szczegółowe obwieszczenie nastąpi.

5. Zakres działania pierwszych instancyj w sprawach podatku dochodowego obejmuje:

a) wymierzenie podatku dochodowego;

b) wykreślenie wymierzonego podatku dochodowego w przypadkach, w których nastąpiło złożenie przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi, lub w których przeniesiono za pozwoleniem zwierzchności mieszkanie na inne miejsce zewnątrz okręgu gminy, lub w których ustaje pozwolenie prowadzenia przemysłu;

c) utrzymanie w ewidencyi katastru podatku dochodowego.

6. Drugą instancyją w sprawach podatku dochodowego jest władza podatkowa (dyrekcyja finansowa krajowa, lub dyrekcyja podatkowa) w sprawach następujących:

a) w dozwalaniu dłuższych terminów na wypłatę podatków;

b) w upuszczaniu podatków w zakresie, wytkniętym pod dniem 20. Czerwca 1850 i z ograniczeniem, zawartem w dekrecie kancelaryi nadwornej z dnia 15. Lutego 1832 *);

c) rozstrzygnięcie rekursów założonych przeciw wymierzeniu pierwszych instancyj;

d) w zniżeniu podatków, przyznanem Najwyższem postanowieniem z dnia 4. Lutego 1832, w skutek zawieszenia wymiaru trzechletniego, lub zmniejszeniu czasowem, na szczególną prośbę stron;

e) w utrzymywaniu w ewidencyi katastru podatku dochodowego w całym kraju koronnym, na podstawie kwartalnych wykazów, zaszłych zmian przedłożonych od pierwszej instancyi.

7. Termin, od którego nowe postępowanie w sprawach podatku dochodowego wejdzie w wykonanie, zostanie później w każdym kraju koronnym osobno obwieszczony.

Krauss m. p.

---

*) Zbiór politycznych ustaw i rozporządzeń tom 60, stron. 16, i galicyjski zbiór ustaw prowinc. z roku 1832, l. 52, stron. 112.

4. In anderen Städten, welche einer Bezirkshauptmannschaft nicht unterstehen, wird die Besorgung der Angelegenheiten der direkter. Steuern besonderen Komissionen zugewiesen über deren Bestellung besondere Kundmachungen ergehen werden.

5. Der Wirkungskreis der ersten Instanzen in Erwerbsteuer-Angelegenheiten begreift:

a) die Bemessung der Erwerbsteuer;

b) die Löschung der bemessenen Erwerbsteuer in den Fällen der Anheimsagung der steuerpflichtigen Unternehmung, der befugten Uebersiedlung in einen anderen Wohnort außer dem Gemeindebezirke oder der gesetzlichen Erlöschung einer Gewerbsbefugniß;

c) die Evidenzhaltung des Erwerbsteuer-Katasters.

6. Zweite Instanz in Erwerbsteuer-Angelegenheiten ist die Steuer-Landesbehörde (Finanz-Landes-Direkzion oder Steuer-Direkzion) in Absicht auf folgende Geschäfte:

a) die Steuerzufristungen und

b) Nachsichten nach dem Wirkungskreise vom 20. Juni 1850 und mit der im Hof-Kanzlei-Dekrete vom 15. Februar 1832 *) enthaltenen Beschränkung;

c) die Entscheidung über die Rekurse gegen die Bemessung der ersten Instanz;

d) die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 4. Februar 1832 in Folge der Einstellung der Triennal-Bemessung zugestandenen Steuerherabsetzungen oder zeitlichen Mässigungen über besonderes Ansuchen der Parteien;

e) die Evidenzhaltung des Erwerbsteuer-Katasters des ganzen Kronlandes auf Grundlage der vierteljährigen Veränderungsausweise der ersten Instanz.

7. Der Zeitpunkt, von welchem das neue Verfahren in Erwerbsteuersachen Platz zu greifen habe, wird nachträglich für jedes Kronland bekannt gemacht werden.

Krauß m. p.

---

*) Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 60. Band, Seite 16, und galizische Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1832, Nr. 52, Seite 112.

143.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 30. Marca 1851, *)

(w Dzienniku praw państwa, część XX. nr. 75., wydana dnia 3. Kwietnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem uwolnienia należytości żyrów, albo cessyj asygnacyj bankowych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 13. t. m. raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość zezwolić, ażeby uwolnienie od należytości, przyznane żyrom wekslowym, w pozycyi taryfowej 102, n. prowizorycznej ustawy o należytościach od interesów prawnych, dokumentów, pism i czynności urzędowych, przysłużało także i żyrom albo cessyjom, umieszczonym na asygnacyjach austryjackiego uprzywilejowanego banku narodowego.

Krauss m. p.

---

*) Niniejsze rozporządzenie ministeryjalne ogłosiła krajowa dyrekcyja skarbowa rozporządzeniem z dnia 12. Kwietnia 1851, do l. 16269 wszystkim swoim podwładnym władzom, urzędom i organom.

143.

Verordnung des Finanzministeriums vom 30. März 1851*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XX. Stück, Nro. 75, ausgegeben am 3. April 1851),

wirksam für alle Kronländer,

über die Gebührenfreiheit der Giri oder Zessionen von Bankanweisungen.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 13. d. M. zu genehmigen geruht, daß die den Giri der Wechsel in der T. P. 102, n, des provisorischen Gesetzes über die Gebühren von Rechtsgeschäften, Urkunden, Schriften und Amtshandlungen eingeräumte Gebührenfreiheit auch den auf den Anweisungen der österreichisch-privilegirten Nazionalbank angesetzten Giri oder Zessionen zuzukommen habe.

Krauß m. p.

---

*) Diese Ministerial-Verordnung ist mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 12. April 1851 Z. 16269 sämmtlichen ihr unterstehenden Behörden, Aemtern und Organen bekannt gegeben worden.

Druckfehler-Berichtigung.

In dem am 29. Oktober 1851 ausgegebenen XVIII. Stücke des Landes-Gesetz- und Regierungsblattes hat sich im deutschen Texte, Seite 507, in der Kundmachung des Statthalters vom 27. März 1851 Z. 104, im zweiten Absatze, vierte Zeile, ein Druckfehler eingeschlichen. Es soll nämlich daselbst statt: „zur Entschädigung vorliegenden Gesuche", vielmehr heißen: „zur Entscheidung vorliegenden Gesuche".

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXII.

Wydana i rozesłana dnia 8. Grudnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. December 1851.

144.

Obwieszczenie sądu apelacyjnego z dnia 12. Maja 1851 *),

mocą którego polecono sądom, ażeby asystencyję wojskową, potrzebną sobie do wykonania swoich wyroków, albo innych dekretów, wyjednywały za pośrednictwem Trybunału apelacyjnego.

Uchwałę Trybunału apelacyjnego z dnia 19. Sierpnia 1850 do l. 22123, w skutek której sądy asystencyję wojskową, potrzebną sobie do wykonania swoich wyroków sądowych, albo innych dekretów, za pośrednictwem Trybunału apelacyjnego wyjednywać mają, zatwierdziło wysokie Ministerstwo sprawiedliwości rozporządzeniem z dnia 12. Kwietnia 1851 l. 264, przytem temuż Trybunałowi surowo zalecając, ażeby bez najmniejszej zwłoki załatwiał podania urzędników sądowych, o dozwolenie asystencyi wojskowej wnoszone ku ochronie praw stron od wszelkiego przeciwieństwa.

O czem uwiadamia się wszystkie sądy i dominija.

Eder m. p.

145.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 14. Maja 1851,

wydane do naczelników wszystkich urzędów obwodowych,
(oznajmione równocześnie starostwu grodzkiemu i przełożonemu magistratu we Lwowie, niemniej naczelnikowi komisyi gubernialnej w Krakowie),

względem zmiany blankietu w książkach wędrowniczych na początku wydrukowanego, a na opisanie osoby przeznaczonego, tudzież względem umieszczonej tamże informacyi i wydawania książek wędrowniczych takim cudzoziemcom, którzy tylko paszportami są zaopatrzeni.

Rozporządzeniem z dnia 26. Kwietnia r. b. l. 6600 zmieniło wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych ze względem na nowe urządzenia administracyjne i prawne postanowienia blankiet opisania osoby w książkach wędrowniczych na początku wydrukowany, i umieszczoną w tychże informacyę w sposób w aneksie uwidoczniony.

Rozporządzając na sposób powyżej wzmiankowany zmianę blankietu opisania osoby i informacyi w książkach wędrowniczych umieszczonej przy najpierwszym nowym nakładzie tychże, uwiadamiam o tem ...... WWMPana z tą uwagą, iż według dalszej osnowy przytoczonego wysokiego rozporządzenia ministeryalnego mają być wydawane książki wędrownicze na przyszłość na żądanie tych tylko cudzoziemców, którzy nie książką wędrowniczą, lecz paszportem są

---

*) To obwieszczenie przesłano rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 22. Maja 1851, do l. 19602 wszystkim urzędom obwodowym i prezesowi komisyi gubernijalnej w Krakowie dla wiadomości rozdania justycyjaryjuszom i dominijom.

144.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 12. Mai 1851*),

womit die Justizämter angewiesen werden, die zur Vollziehung ihrer richterlichen Urtheile oder sonstige Erkenntnisse nothwendige Militär-Assistenz mittelst des Appellazionsgerichtes zu erwirken.

Das hohe Justizministerium hat mit Erlaß vom 12. April 1851 Z. 264 dem Beschluße des Appellazionsgerichtes vom 19. August 1850 Z. 22123, dem zufolge die Justizämter die zur Vollziehung ihrer richterlichen Urtheile oder sonstigen Erkenntnisse nothwendige Militär-Assistenz mittelst des Appellazionsgerichtes zu erwirken haben, die Genehmigung mit dem Beisatze ertheilt, daß es dem Appellazionsgerichte zur strengen Pflicht gemacht werde, derlei Einschreiten der Justizbeamten um Bewilligung von Militär-Assistenz zur Hintanhaltung jeder Gefährdung von Parteirechten ohne aller Verzögerung ihrer Erledigung zuzuführen.

Hievon werden sämmtliche Justizämter und Dominien in Kenntniß gesetzt.

Eder m. p.

145.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 14. Mai 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher,

(unter gleichzeitiger Bekanntgebung an die Stadthauptmannschaft und den Magistrats-Vorsteher in Lemberg, dann an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau),

betreffend die Abänderung des in den Wanderbüchern vorgedruckten Signalement-Blanquets und der in denselben enthaltenen Belehrung, so wie die Ausstellung der Wanderbücher an jene Ausländer, welche bloß mit einem Paße versehen sind.

Das hohe Ministerium des Innern hat zu Folge Erlaßes vom 26. April l. J. Z. 6600 das den Wanderbüchern vorgedruckte Signalement-Blanquet und die in denselben enthaltene Belehrung, mit Rücksicht auf die neuen administrativen Einrichtungen und gesetzlichen Bestimmungen, auf die aus der Nebenlage ersichtliche Weise zu modifiziren befunden.

Indem wegen Abänderung des Signalement-Blanquets und der in den Wanderbüchern enthaltenen Belehrung auf die oben angedeutete Weise, bei der nächsten neuen Auflage derselben, die Anordnung getroffen wird, setze ich Euere...... hievon mit dem Bedeuten in die Kenntniß, daß nach dem weitern Inhalte des bezogenen hohen Ministerial-Erlaßes in Zukunft nur jeen nAusländern, welche mit keinem Wanderbuche, sondern mit einem Paße versehen sind, auf Verlangen Wanderbücher ausgestellt, in dem

*) Diese Kundmachung ist mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 22. Mai 1851 Z. 19602 sämmtlichen Kreisämtern und dem Vorstande der Gubernial-Kommission in Krakau zur Wissenschaft und zur Vertheilung an die Justiziäre und alle Dominien mitgetheilt worden.

zaopatrzeni, atoli w książce wędrowniczej urząd wydający uwidocznić powinien okoliczność, że osoba dotycząca także paszport posiada, i takowy bliżej określić.

Upraszam ...... WWMPana, abyś podległe sobie organa zawiadomił o tem postanowieniu, przez które wszakże nie zmieniają się w niczem istniejące przepisy paszportowe.

Gołuchowski m. p.

Aneks do Nru. 145.

(Stempel 6 kr.)

Nro.

Książka wędrownicza

w skutek najwyższego patentu z dnia 24. Lutego 1827 r. i dotyczących później wydanych rozporządzeń.

(NB. Sznureczkiem się przewleka i opieczętowuje).

Imię i nazwisko:
miejsce urodzenia:
w powiecie:
kraju koronnego:
rok urodzenia:
gmina zamieszkania:
w powiecie:
kraju koronnego:
profesyja:
stan:
wzrost:
twarz:
włosy:
oczy:
nos:
usta:
Szczególne znamiona:
Podpis własnoręczny:
Którędy, i jak długo wolno wędrować:

Upraszą się wszystkie władze krajowe i zagraniczne, aby okazicielowi tej książki wędrowniczej dozwalały bez przeszkody wędrować, i wszelką udzielały pomoc.

(Nazwa i siedziba urzędu, powiat, kraj koronny.)

Informacyja co do książek wędrowniczych.

1. Książki wędrownicze na podstawie karty zamieszkania wydaje starosta powiatowy, a magistraty tam, gdzie takowe mają siedzibę.

Wanderbuche aber von der Ausstellungs-Behörde der Umstand, daß das betreffende Individuum auch einen Reisepaß besitzt, unter näherer Bezeichnung des Paßes ersichtlich gemacht werde.

Ich ersuche Euere...... von dieser Anordnung, wodurch die bestehenden Paß-Vorschriften jedoch nicht beirrt werden, die unterstehenden Organe zu verständigen.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nro. 145.

(6 kr. Stempel.)

Nro.

Wanderbuch

in Folge des Allerhöchsten Patentes vom 24. Februar 1827 und der bezüglichen nachträglichen Verordnungen.

(NB. Wird mit der Schnur durchzogen und gesiegelt.)

Vor- und Zuname:
Geburtsort:
im Bezirke:
des Kronlandes:
Geburtsjahr:
Heimatsgemeinde:
im Bezirke:
des Kronlandes:
Profession:
Stand:
Statur:
Gesicht:
Haare:
Augen:
Nase:
Mund:
Besondere Kennzeichen:
Namensfertigung:
Richtung und Dauer der Wanderbewilligung.

Alle in- und ausländischen Behörden werden ersucht, dem Vorweiser dieses Wanderbuches das Wandern unbeirrt zu gestatten, und ihm thunlichen Vorschub zu leisten.

(Name der Behörde, Amtssitz, Bezirk, Kronland.)

Belehrung in Betreff der Wanderbücher.

1. Die Wanderbücher werden auf Grundlage des Heimatsscheines vom Bezirkshauptmanne, und an Orten, welche eigene Magistrate haben, vom Magistrate ausgefertigt.

2. Przy wydaniu książki wędrowniczej ma być uiszczona za nią należytość w ilości 15 kr. i należytość stemplowa w ilości 6 krajcarów.

3. Stając na robotę książkę wędrowniczą dawcy roboty do schowania oddać należy. Tenże po ukończeniu roboty z robotnikiem i książką wędrowniczą uda się do przełożonego gminy, tam poda dokładnie, jak długo robotnik na robocie zostawał, a jeżeli się okazał zręcznym, pilnym i wiernym, te własności zatwierdzi.

Jedno jak drugie wciągnie przełożony gminy do książki wędrowniczej.

Jeśliby niekorzystne wypadło świadectwo co do pomienionych własności, wtedy tylko czas trwania roboty, albo we względzie poświadczenia dostrzeżonych własności robotnika to tylko wciągnąć należy, co na jego korzyść przemawia. Dawca roboty winien jest to poświadczenie opatrzyć własnoręcznym podpisem, a przełożony gminy urzędownie takowy stwierdzić.

4. W razie gdyby chciano użyć książki wędrowniczej jako karty podróżnej do innego kraju koronnego, ma być takowa przez starostę powiatowego widowaną, gdyby zaś służyć miała za paszport do podróży za granicę, wtedy potrzebna jest wiza ze strony prezydenta obwodu, albo namiestnika.

Jeśli tam, gdzie czeladnik rzemieślniczy był na robocie, nie znajduje się miejscowy urząd policyjny, przełożony gminy widuje książkę wędrowniczą, w której majster to dokładnie ma wpisać, jak długo robota trwała, i jakie było zachowanie się czeladnika.

Jeżeli od czasu ostatniej wyżej wzmiankowanej wizy urzędowej sześć tygodni upłynęło, osobę dotyczącą już za niedostatecznie legitymowaną uważać, i z nią postąpić należy według istniejących przepisów policyjnych.

Czeladnik albo robotnik ani czasu, na jaki, ani granic ziemi, w której mu wędrować pozwolono, pod odpowiedzialnością przekraczać nie powinien.

5. Jeśliby niestało miejsca w książce wędrowniczej, natenczas wydaną być ma czeladnikowi, albo robotnikowi książka druga, z tą atoli wyraźnie w niej wpisaną uwagą, iż jest ciągiem dalszym książki poprzedniej.

6. Czeladnik rzemieślniczy albo robotnik, któryby zgubił książkę wędrowniczą, ma o tem uwiadomić starostę powiatowego, lub magistrat, w którego obwodzie zguba się wydarzyła. Tenże ściśle dochodzić będzie prawdziwości podania, a powziąwszy przekonanie, iż zgubiciel książką wędrowniczą był zaopatrzony, wyda mu urzędowe stwierdzenie zguby, za którem urząd do tego powołany wydać mu może duplikat pierwotnej książki, z wyraźnym dopiskiem, iż jest duplikatem.

2. Bei der Ausfertigung ist der Kostenbetrag für das Wanderbuch mit 15 kr., dann die Stempelgebühr von 6 kr. zu entrichten.

3. Das Wanderbuch ist beim Eintritte in die Arbeit dem Arbeitsgeber zur Aufbewahrung zu übergeben.

Beim Austritte aus der Arbeit hat Letzterer mit dem Arbeiter und mit dem Wanderbuche zum Gemeindevorsteher sich zu verfügen, dort die Zeit, durch welche dieser in Arbeit gestanden, genau anzugeben, und wenn der Arbeiter geschickt, fleißig und treu sich benommen, diese Eigenschaften zu bestätigen.

Beides hat der Gemeindevorsteher in das Wanderbuch einzutragen.

Sollte das Zeugniß in Ansehung jener Eigenschaften nicht günstig ausfallen; so ist nur die Arbeitsdauer oder hinsichtlich des Zeugnißes über die wahrgenommenen Eigenschaften des Arbeiters nur Jenes aufzunehmen, was diesem zum Vortheile gereicht. Der Arbeitsgeber hat dieses Zeugniß mit seiner Namensfertigung zu versehen, und der Gemeindevorsteher die Fertigung ämtlich zu bestätigen.

4. Will ein Wanderbuch als Reiseurkunde in ein anderes Kronland benützt werden, so muß es dahin vom Bezirkshauptmanne vidirt werden; soll dasselbe als Paß zur Reise in das Ausland dienen, so ist dessen Vidirung von Seite des Kreispräsidenten oder Statthalters nothwendig.

Die Vidirung des Wanderbuches an Orten, wo der Handwerksgeselle in Arbeit gestanden ist, geschieht, nachdem der Meister die Arbeitszeit und das Verhalten des Gesellen ordentlich eingetragen hat, durch den Gemeindevorsteher, falls nicht im Orte sich eine eigenPe olizeibehörde befindet.

Wenn seit der letzten oberwähnten Amtsvidirung sechs Wochen verstrichen sind, so erscheint das betrffende Individuum nicht mehr hinlänglich legitimirt, und ist nach Maßgabe der bestehenden Polizeivorschriften zu behandeln.

Der Geselle oder Arbeiter darf weder die Frist der Wanderbewilligung, noch das Gebiet, für welches sie ihm ertheilt worden ist, bei sonstiger Verantwortung überschreiten.

5. Sollte in einem Wanderbuche kein Raum mehr erübrigen, so ist dem Handwerksgesellen oder Arbeiter zu dem frühern Wanderbuche ein zweites auszustellen, in dem letztern jedoch ausdrücklich zu bemerken, daß selbes eine Fortsetzung des früher erhaltenen sei.

6. Geht ein Wanderbuch verloren, so hat der Handwerksgeselle oder Arbeiter davon bei dem Bezirks-Hauptmanne oder dem Magistrate, in dessen Amtsbezirke sich der Verlust zugetragen hat, die Anzeige zu machen. Dieser wird die Richtigkeit der Angabe genau erörtern, und nach erlangter Ueberzeugung, daß der Verlustträger mit einem Wanderbuche versehen war, demselben die ämtliche Bestätigung des Verlustes ausstellen, gegen welche demselben ein Duplikat des ursprünglichen Wanderbuches mit der ausdrücklichen Bemerkung, daß es ein Duplikat ist, von der dazu berufenen Behörde ausgefertigt werden kann.

7. Każde sfałszowanie książki wędrowniczej, albo nadużycie tejże, będzie karane według praw istniejących.

146.

Obwieszczenie sądu apelacyjnego z dnia 19. Maja 1851 *),

tyczące się formy rekwizycyj służbowych ze strony sądów do oddziałów żandarmeryi, w randze niżej od siebie stojących.

Chcąc zapobiedz wszelkim kolizyjom między władzami sądowemi a żandarmeryją, Minister sprawiedliwości zalecił rozporządzeniem z dnia 3. Maja 1851 do l. 4991, ażeby sądy w rekwizycyjach służbowych, przesyłanych do oddziałów żandarmeryi, w randze niżej od siebie stojących, a pomimo tego im bezpośrednio nie podlegających, nie używały formy prostego nakazu, lecz w myśl ustawy o żandarmeryi zawsze tylko formy wezwania, w kształcie noty skreślanego.

O tem wysokiem rozporządzeniu podległym władzom sądowym czyni się wiadomo.

Eder w. r.

147.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 13. Czerwca 1851,

o zniesieniu myta mostowego w Zagórzu, ustanowieniu takowego w Olszanicy, tudzież myta drogowego i mostowego w Postołowie i Ustrzykach Dolnych.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 18. Maja 1851 do l. 15724 znosi się z dniem ostatnim Lipca 1851 ogłoszony okolnikiem z dnia 30. Kwietnia 1847 do l. 26694 pobór myta drogowego według II. klasy taryfy w Zagórzu, przeciwnie zacząwszy od dnia 1. Sierpnia 1851 pobierać się będzie:

1) w Olszanicy myto mostowe za mosty Nr. 141 i 147 na potokach Wankowej i Serednej podług pierwszej klasy taryfy, razem z pobieranem tamże mytem drogowem za dwie mile;

2) w Postołowie myto mostowe od mostów 1 i 2 na potoku Osława, tudzież od mostu na Sanie Nr. 10, podług trzeciej klasy taryfy, i myto drogowe za dwie mile i

---

*) Rozporządzeniem Rządu krajowego z dnia 31. Maja 1851, do l. 21310 przesłano to obwieszczenie wszystkim urzędom obwodowym i naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, dla rozdania go magistratom, urzędom komorniczym miejskim i justycyjaryjatom dominikalnym, a zarazem udzielono je wszystkim sądom szlacheckim i sądom karnym, sądowi krajowemu w Krakowie, sądowi szlacheckiemu i miejskiemu na Bukowinie, sądowi dystryktowemu w Suczawie, i cywilnemu magistratowi lwowskiemu.

7. Jede Verfälschung eines Wanderbuches oder Mißbrauch mit demselben wird nach den bestehenden Gesetzen bestraft.

146.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 19. Mai 1851 *),

die Form der dienstlichen Requisizionen von Seite der Gerichte an die im Range niedriger stehenden Gensd'armerie-Abtheilungen betreffend.

Um allen Kollisionen zwischen den Justizbehörden und der Gensd'armerie vorzubeugen, hat der Herr Justizminister mit hohem Erlaße vom 3. Mai 1851 Z. 499 anzuordnen befunden, daß die Gerichte bei dienstlichen Requisizionen, an die im Range niedriger stehenden Gensd'armerie-Abtheilungen, da diese ihnen nicht unmittelbar untergeordnet sind, sich keiner direkten Aufträge, sondern im Sinne des Gensd'armerie-Gesetzes stets der bloßen Aufforderungen in Form von Ersuchschreiben zu bedienen haben.

Von dieser hohen Anordnung werden die unterstehenden Gerichtsbehörden in die Kenntniß gesetzt.

Eder m. p.

147.

Kundmachung des Landesguberniums vom 13. Juni 1851,

in Betreff der Aufhebung der Brückenmauth in Zagórze, Errichtung einer Brückenmauth in Olszanica, dann einer Weg- und Brückenmauth in Postołow und Ustrzyki dolne.

Zu Folge Erlaßes des hohen Finanz Ministeriums vom 18. Mai 1851 Z. 15724 wird mit letzten Juli 1851 die mit dem Kreisschreiben vom 30. April 1847 Z. 26694 kundgemachte Einhebung der Brückenmauth nach der II. Tarifsklasse in Zagórze, Sanoker Kreises aufgehoben, dagegen wird vom 1. August 1851 angefangen:

1) in Olšanica die Brückenmauth für die Brücken Nr. 141 und 147 über den Wankowa- und Seredna-Bach nach der ersten Tarifsklasse vereint, mit der daselbst bestehenden Wegmauth für zwei Meilen,

2) in Postołow die Brückenmauth für die Brücken 1 und 2 über den Osława-Bach, dann für die San-Brücke Nr. 10 nach der dritten Tarifsklasse und die Wegmauth für zwei Meilen, und

*) Mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 31. Mai 1851 Z. 21310, ist diese Kundmachung zur Vertheilung an die Magistrate, städtischen Kämmereien und herrschaftlichen Justizämter, sämmtlichen Kreisämtern und dem Vorstande der Gubernial-Kommission in Krakau übermittelt, zugleich aber auch allen Landrechten und Strafgerichten, dem Landesgerichte in Krakau, Stadt- und Landrechte in der Bukowina Distriktsgerichte in Suczawa und Zivil-Stadtmagistrate in Lemberg mitgetheilt worden.

3) W Ustrzykach Dolnych myto mostowe od mostów Nr. 192, 196, 209, 212 i 213 podług drugiej klasy, tudzież myto drogowe za milę.

Gołuchowski m. p.

148.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 28. Lipca 1851

(w Dzienniku praw państwa, część LI. nr. 185, wydana dnia 23. Sierpnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego wydaje się objaśnienie i uzupełnienie §. 92. organicznej ustawy żandarmeryjnej z dnia 18. Stycznia 1850 (N. 19. dz. pr. p.) co do wymiaru taglii i nagród.

1. Najniższy wymiar taglii, miejsce ma przy zbrodniach, ze względem na karę więzienną, wyznaczoną w przeciągu niżej jednego roku, bez wszelkiej dalszej różnicy; przy wykroczeniach zaś (ciężkich przestępstwach policyjnych) wtedy tylko, jeżeli kara aresztu wyznaczoną została niżej miesięcy sześć.

2. Jeżeli prawnie wyznaczona kara aresztu przez sąd zamienioną została na karę pieniężną, a więc w skutek prawomocnego wyroku, skazanie tylko na karę pieniężną nastąpiło, natenczas upada prawo żandarma do taglii.

3. Równie też nie ma miejsca prawo do taglii, jeżeli schwytanie przestępcy ustawy karnej nastąpiło, wyłącznie innej jakiej zbrodni albo wykroczenia, li tylko z powodu słownej lub czynnej obrazy, zrządzonej na samej żandarmeryi.

4. Jeżeli indywiduum, przez żandarmeryję zatrzymane, wprawdzie zostało rzeczywiście skazanem, pomimo to jednak zatrzymanie nie jest uznane, jako w prawie uzasadnione, przyznanie taglii nie będzie miało miejsca.

5. Taglie tu w mowie będące, mają z funduszu żandarmeryjnego być wypłacane, i wedle przepisu obliczane, jak inne należytości, z tej samej dotacyi opędzane.

6. Wymierzenie należytości pod względem tak na liczbę indywiduów przyaresztowanych, jak na karę wyznaczoną, zasadzać się ma na zapadłej już prawomocności karno-sądowego wyroku.

7. Jeżeliby taglia, wedle liczby indywiduów zatrzymanych i osądzonych wymierzyć się mająca, między kilku żandarmów przy tem udział mających, miała być podzieloną, nastąpi to w powszechności w równych działach, chyba że się winno przytrzymanie szczególnej czynności tego lub owego indywiduum,

3) in Ustrzyki dolne die Brückenmauth für die Brücken Nr. 192, 196, 209, 212 und 213 nach der zweiten Klasse, dann die Wegmauth für eine Meile eingehoben werden.

Goluchowski m. p.

148.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 28. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 185, ausgegeben am 23. August 1851)

wirksam für alle Kronländer,

womit bezüglich der Durchführung der Bestimmungen des §. 92 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes vom 18. Jänner 1850 (Nr. 19 des R. G. B.) in Betreff des Taglien- und Prämien-Ausmaßes eine Erläuterung und Ergänzung erlassen wird.

1. Die geringste Ausmaß der Taglia findet bei Verbrechen mit Rücksicht auf die verhängte Kerkerstrafe in der Dauer unter Einem Jahre ohne weitere Unterscheidung Statt, bei Vergehen (schwere Polizeiübertretungen) aber nur dann, wenn die Arreststrafe nicht unter sechs Monaten verhängt wird.

2. Ist die gesetzlich bestimmte Arreststrafe vom Gerichte in eine Geldstrafe verwandelt worden, und hat somit in Folge rechtskräftigen Erkenntnißes blos eine Verurtheilung zur Geldstrafe stattgefunden, so entfällt auch der Anspruch des Gensd'armen auf die Taglia.

3. Ebenso soll auf die Taglia kein Anspruch gestellt werden, wenn die Ergreifung des Strafgesetz-Uebertreters, ausschließlich eines anderweitigen Verbrechens oder Vergehens, bloß wegen wörtlicher oder thätlicher Beleidigung der Gensd'armerie selbst geschehen ist.

4. Wenn ein durch die Gensd'armerie verhaftetes Individuum zwar wirklich verurtheilt, demungeachtet aber die geschehene Verhaftung als gesetzlich nicht gerechtfertiget erkannt wird, so findet keine Zugestehung der Taglia Statt.

5. Die hier in Frage stehenden Taglien werden aus dem Gensd'armeriefonde bezahlt, und wie andere aus der dießfälligen Dotazion zu bestreitende Gebühren nach Vorschrift verrechnet.

6. Die Bemessung der Gebühren mit Rücksicht auf die Zahl der eingebrachten Individuen und auf die verhängte Strafe setzt die Rechtskräftigwerdung des strafgerichtlichen Urtheiles voraus.

7. Ist die stets nach der Zahl der verhafteten und abgeurtheilten Individuen zu bemessende Taglie unter mehrere dabei eingeschrittene Gensd'armen zu vertheilen, so hat dieß in der Regel zu gleichen Theilen zu geschehen, es wäre denn, daß die Verhaftung der besonderen Thätigkeit eines oder des anderen Individuums zu verdanken war,

w którymto razie słusznie między sobą pogodzić się mają uczestnicy w sposób, jak to już okólnikiem inspekcyi jeneralnej żandarmeryjnej z dnia 7. Maja r. z. l. 3494 przepisano.

8. Co się tycze osądzenia, czy miejsce mają warunki do pozwolenia wypłaty wedle §. 92. ustawy organicznej żandarmeryjnej, to dotyczącej komendzie żandarmeryjnej pozostawia się, w której to mierze, dla ulżenia rzeczy, niniejszem rozporządza się, ażeby władze sądowe (a to w krajach koronnych, w których obowiązuje ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850, prokuratoryje rządowe, w innych zaś sądy karne) w nakazanych rozrządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. Września 1850 l. 11805 *) miesięcznych wykazach indywiduów na karę skazanych, przez żandarmeryję dostawionych, wszystkie one data dokładnie wyszczególniały, któreby się wedle §fu 92. ustawy żandarmeryjnej i wedle niniejszego rozporządzenia, dla komendy skrzydła potrzebnemi ukazywały, do wymierzenia tagliów, przyczem oraz uchyla się postanowienie, oznaczające kasę, z której taglia ma być wypłacana.

Bach m. p. **Krauss** m. p.

149.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LI. nr. 186, wydana dnia 23. Sierpnia 1851).

mocą którego obwieszcza się, iż w skutek najwyższego zezwolenia, sąd krajowy z Jasła przeniesionym zostaje do Tarnowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. Sierpnia 1851 raczył Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość zezwolić na przeniesienie siedliska sądu krajowego w Jaśle do Tarnowa, a oraz i na zmianę przez to spowodowaną w organizacyi sądowej galicyjskiej.

W skutek tego najwyższego postanowienia przeto składać się będzie sąd krajowy Rzeszowski z powiatów sądów kolegijalnych Rzeszowa, Przeworska, Rozwadowa, Mielca, Sędziszowa i Krosna, sąd zaś krajowy Tarnowski z powiatów sądów kolegijalnych Tarnowa, Pilzna, Jasła, Gorlic, Nowego i Starego Sącza.

Krauss m. p.

---

*) **Uwaga.** Wyż rzeczone rozrządzenie wydano do jeneralnych prokuratorów w Wiedniu, Lincu, Pradze, Bernie, Inspruku, Trydencie, Celowcu i Tryjeście, tudzież do sądów apelacyjnych w Zadrze, Lwowie, Medyjolanie i Wenecyi, jako też do szefów koronnych w Peszcie, Zagrzebiu, Temeswarze i Hermansztadzie.

in welchem Falle dann die billige Ausgleichung unter den Theilnehmern in der bereits im Zirkulare der Gensd'armerie-General-Inspekzion vom 7. Mai v. J. Nr. 3494, vorgezeichneten Weise eintritt.

8. Die Beurtheilung, ob die Bedingungen der Zahlungsbewilligung nach §. 92 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes eingetreten sind, steht dem betreffenden Gensd'armerie-Kommando zu, und es wird zu deren Erleichterung hiermit angeordnet, daß die Justizbehörden (und zwar in jenen Kronländern, wo die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 wirksam ist, die Staatsanwaldschaften, in den übrigen aber die Strafgerichte) in den mittelst Justizministerial-Erlaß vom 2. September 1850 Z. 11805 *), vorgezeichneten Monats-Ausweisen der zu einer Strafe verurtheilten, durch die Gensd'armerie eingbrachten Individuen alle jene Daten ersichtlich zu machen haben, welche dem Flügelkommando nach §. 92 des Gensd'armerie-Gesetzes und nach der gegenwärtigen Verordnung zur Bemessung der Taglien zu wissen nöthig erscheinen, wogegen es von der angeordneten Bezeichnung der Kasse, aus welcher die Taglie zu zahlen ist, das Abkommen erhält.

Bach m. p. **K. Krauß** m. p.

149.

Erlaß des Justizministeriums vom 12. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 186, ausgegeben am 23. August 1851),

womit die Allerhöchst bewilligte Verlegung des Landesgerichtssitzes von Jaslo nach Tarnów kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 10. August 1851 die Verlegung des Landesgerichtssitzes von Jaslo nach Tarnów, und die hiedurch bedingten Aenderungen in der Gerichts-Organisirung Galiziens allergnädigst zu bewilligen geruht.

In Folge dieser Allerhöchsten Entschließung wird das Landesgericht Rzeszow aus den Kollegial-Gerichtsbezirken Rzeszow, Przeworsk, Rozwadow, Mielec, Sendiszow und Krosno, und das Landesgericht Tarnow aus den Kollegial-Gerichtsbezirken Tarnow, Pilsno, Jaslo, Gorlice, Neu-Sandec und Alt-Sandec bestehen.

K. Krauß m. p.

---

*) **Anmerkung.** Der oben bezeichnete Erlaß war an die General-Prokuratoren zu Wien, Linz, Prag, Brünn, Innsbruck, Trient, Gratz, Klagenfurt und Triest, ferner an die Appellazionsgerichte zu Zara, Lemberg, Mailand und Venedig, und an die Länderchefs in Pesth, Agram, Temeswar und Hermannstadt ergangen.

150.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 13. Sierpnia 1851

(w Dzienniku praw państwa, część LI. nr. 188, wydana dnia 23. Sierpnia 1851),

we wszystkich krajach koronnych działające z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego, Węgier Siedmiogrodu, województwa Serbskiego i banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii,

dotyczące zaprowadzenia prokuratur finansowych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. Grudnia 1850 raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość celem ustanowienia prokuratur finansowych, wydać postanowienia następujące:

1. Istniejące dotąd w krajach koronnych urzędy, noszące nazwę prokuratora kamery i urząd fiskalny (fiscus), zmienione zostają niniejszem na prokuratury finansowe.

2. Przeznaczeniem prokuratur finansowych jest:

a) Prowadzenie spraw spornych, a w ogólności zastępstwo sądowe w sprawach dotyczących majątku rządowego i funduszów, na równi z nim stojących, bez różnicy Ministeryum albo władzy, którym przekazany jest zarząd takowego majątku;

b) Sprawozdanie, dotyczące majątku rządowego i funduszów, na równi z nim stojących, na żądanie władz rządowych;

c) Spółdziałanie przy uskutecznieniu interesów prawnych, lecz także tylko na żądanie władz rządowych.

3. Dotychczasowe interesa prokuratur kamery i urzędów fiskalnych, przejdą na prokuratury finansowe, a zarazem w miarę postępu w ustawodawstwie i rozwoju nowych urządzeń administracyjnych, ograniczone zostaną na zakres, wskazany w powyższym ustępie pod l. 2.

4. W miejscach, gdzie się znajduje siedlisko krajowej finansowej dyrekcyi, znajdować się ma prokuratura finansowa. Przetoż więc istnieć będzie prokuratura finansowa: dla Austryi poniżej i powyżej Ensy z Solnogrodem we Wiedniu; dla Tyrolu z Forarlbergiem w Insbruku; dla Styryi, Karyntyi i Krainy w Gracu; dla Istryi, Gorycyi i Gradyski, tudzież dla miasta Tryjestu wraz z jego okręgiem i dla Dalmacyi w Tryjeście; dla Czech w Pradze; dla Morawii i Szląska w Bernie; a nareszcie dla Galicyi, Bukowiny i Krakowa, we Lwowie.

Dalej dla interesów, zachodzących w Austryi powyżej Ensy i w Solnogrodzie, otrzymają Linc i Solnogród oddziały prokuratury finansowej we Wiedniu; dla interesów w Krainie i Karyntyi, będą miały Lublana i Celowiec oddziały prokuratury finansowej w Gracu; dla interesów w Dalmacyi, istnieć będzie w Zadrze oddział prokuratury finansowej Tryjesteńskiej, a dla interesów Szląska zaś ustanowi się w Opawie oddział prokuratury finansowej w Bernie.

150.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 188, ausgegeben am 23. August 1851),

wirksam für alle Kronländer mit Ausschluß des lombardisch-venezianischen Königreiches, Ungarns, Siebenbürgens, der serbischen Woiwodschaft und des Temeser Banates, Kroaziens und Slavoniens,

in Betreff der Errichtung der Finanz-Prokuraturen.

Seine Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 21. Dezember 1850 für die Errichtung der Finanz-Prokuraturen folgende Bestimmungen festzusetzen geruhet:

1. Die bisher in den Kronländern unter den Benennungen: Hofkammerprokuratur, Kammerprokuratur und Fiskalamt bestandenen Aemter sind in Finanz-Prokuraturen umzugestalten.

2. Die Bestimmung der Finanz-Prokuraturen ist:

a) Die Führung der Rechtsstreite und überhaupt die gerichtliche Vertretung, welche das Staatsvermögen und die demselben gleich gehaltenen Fonde betreffen, ohne Unterschied des Ministeriums oder der Behörde, welchen die Verwaltung dieses Vermögens zugewiesen ist.

b) Die Erstattung von Rechtsgutachten in allen Angelegenheiten, welche das Staatsvermögen und die demselben gleichgehaltenen Fonde betreffen, über Aufforderung der Staatsbehörden.

c) Die Mitwirkung bei der Zustandebringung von Rechtsgeschäften, wenn sie von den Staatsbehörden in Anspruch genommen wird

3. Die dermaligen Geschäfte der Kammerprokuraturen und Fiskalämter haben an die Finanz-Prokuraturen überzugehen und werden in dem Maße, als es die Fortschritte der Gesetzgebung und die Entwicklung der neuen Verwaltungs-Einrichtungen zulassen, auf den oben in dem Absatze Zahl 2, vorgezeichneten Umfang zurückzuführen seyn.

4. An den Orten, wo sich der Sitz der Finanz-Landesdirekzion befindet, hat eine Finanz-Prokuratur zu bestehen. Es hat folglich eine Finanz-Prokuratur zu bestehen: für Oesterreich unter und ob der Enns mit Salzburg, in Wien; für Tirol und Vorarlberg, in Innsbruck; für Steiermark, Kärnthen und Krain, in Gratz; für Istrien, Görz, Gradiska, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete und für Dalmazien, in Triest; für Böhmen in Prag; für Mähren und Schlesien, in Brünn, und für Galizien, die Bukowina und Krakau, in Lemberg.

Für die Geschäfte in Oesterreich ob der Enns und Salzburg werden zu Linz und Salzburg Abtheilungen der Finanz-Prokuratur von Wien; für jene in Krain und Kärnthen zu Laibach und Klagenfurt Abtheilungen der Finanz-Prokuratur von Gratz; für jene in Dalmazien wird in Zara eine Abtheilung der Triester Finanz-Prokuratur, und für jene in Schlesien in Troppau eine Abtheilung der Finanz-Prokuratur von Brünn bestehen.

W których nareszcie miejscach okręgu urzędowego galicyjsko-krajowej finansów dyrekcyi utworzone będą oddziały prokuratury finansowej, o tem oddzielne postanowienie nastąpić ma.

5. W sprawach personalnych i dyscyplinarnych podlegają prokuratury finansowe Ministerstwu finansów i prezydyjum krajowej finansów dyrekcyi.

6. Do otrzymania posad przy prokuraturach finansowych wymagać się będzie:

a) Do przyjęcia na praktykanta konceptowego, egzaminu rządowego teoretycznego, przepisanego ustawą z dnia 30. Lipca 1850 (Nr. 327. dz. pr. p.), równie jak praktyki na próbę odbyć się mającej.

b) Do osiągnienia posady adjunkta przy prokuraturze finansowej, albo radzcy finansowego, nadradzcy finansowego i prokuratora finansowego, egzaminu adwokackiego i osobnego egzaminu praktycznego, o którym stanowić będą późniejsze postanowienia.

Przy pierwszem obsadzeniu posad i podczas najbliższych lat trzech, może Minister finansów zupełnie zdolnym kompetentom, dyplomem doktora praw opatrzonym, udzielić dyspensę od wymogów właśnie rzeczonych.

c) Do wstąpienia i osiągnienia posady przy interesach manipulacyjnych i pisarskich muszą kompetenci temi samemi opatrzeni być wymogami, jak przy dostąpieniu podobnych posad przy krajowych dyrekcyjach finansów

7. Urzędnicy każdej prokuratury finansowej, wcieleni zostaną w stan personalu krajowej finansowej dyrekcyi, a to: nadradzcy finansowi i radzcy finansowi w stan tychże radzców, adjunkci przy prokuraturze w stan sekretarzy przy krajowych dyrekcyjach finansów; przełożeni urzędów pomocniczych przy prokuraturach finansowych, w stan adjunktów przy urzędach pomocniczych krajowej finansów dyrekcyi; nareszcie oficyjali, asystenci i słudzy kancelaryjni, w stan rzeczonych kategoryi, i posuwają się w każdej poszczególnej kategoryi na wyższe stopnie płacy w miarę płac usystemizowanych, i podług przepisów, co do tego posuwania się istniejących.

8. Znosi się pobieranie kwoty fiskalnej.

9 Stan personalu i płacy przy prokuraturach finansowych w Wiedniu, Insbruku, Gracu, Tryjeście, Pradze, Bernie i Lwowie, ustanowiony jest w sposób, w załączeniu wyszczególniony.

10. Dzień, od którego począwszy, prokuratury finansowe w rzeczonych krajach koronnych, jako ukonstytuowane mają być uważane, przez gazety krajowe obwieszczonym będzie.

Krauss m. p.

An welchen Orten in dem Amtsbereiche der galizischen Finanz-Landesdirekzion Abtheilungen der Finanz-Prokuratur zu bestehen haben, wird abgesondert bestimmt werden.

5. In Personal- und Disziplinar-Angelegenheiten unterstehen die Finanz-Prokuraturen dem Finanzministerium und dem Präsidium der Finanz-Landesdirekzion.

6. Die Erfordernisse zu Anstellungen bei den Finanz-Prokuraturen sind folgende:

a) Zur Aufnahme als Konzepts-Praktikant die durch das Gesetz vom 30. Juli 1850 (Nr. 327 des R. G. B.) vorgeschriebene theoretische Staatsprüfung und eine Probe-Praxis.

b) Zur Erlangung der Stelle eines Finanz-Prokuraturs-Adjunkten, eines Finanzrathes, Ober-Finanzrathes und Finanz-Prokurators, die Advokatursprüfung und eine besondere praktische Prüfung über deren Beschaffenheit die näheren Bestimmungen folgen werden.

Bei der ersten Besetzung und während der nächsten drei Jahre kann der Finanzminister vollkommen geeigneten mit der juridischen Doktorswürde versehenen Bewerbern von diesen Erfordernissen die Dispens ertheilen.

c) Zum Eintritte und zur Erlangung einer Anstellung bei den Manipulazions- und Schreibgeschäften müssen die Bewerber mit denselben Erfordernissen, wie zur Erlangung gleicher Stellen bei den Finanz-Landesdirekzionen versehen seyn.

7. Die Beamten jeder Finanz-Prokuratur werden in den Personalstand der Finanz-Landesdirekzion, und zwar: die Ober-Finanzräthe und Finanzräthe in den Stand dieser Räthe, die Prokuraturs-Adjunkten in jenen der Sekretäre der Finanz-Landesdirekzionen, die Vorsteher der Hilfsämter bei den Finanz-Prokuraturen in jenen der Adjunkten der Hilfsämter bei der Finanz-Landesdirekzion, endlich die Offiziale, Assistenten und Kanzleidiener in den Stand der genannten Kategorien eingereiht, und rücken in jeder einzelnen Kategorie nach Maßgabe der systemisirten Besoldungen und nach den in Ansehung der Vorrückungen bestehenden Vorschriften in die höheren Besoldungsstuffen vor.

8. Der Bezug der Fiskal-Quote ist aufgehoben.

9. Der Personal- und Besoldungsstand für die Finanz-Prokuraturen in Wien, Innsbruck, Graz, Triest, Prag, Brünn und Lemberg ist in der aus dem Anschluße ersichtlichen Art festgesetzt.

10. Der Tag, von welchem an die Finanz-Prokuraturen in den genannten Kronländern als konstituirt zu betrachten sind, wird durch die Kronlands-Zeitungen bekannt gemacht werden.

Ph. Krauß m. p.

Stan personalu i płacy
tudzież
miejsce ustanowienia prokuratur finansowych.

	Klasa dyjetowa
Wiedeń, oraz dla Lincu i Solnogrodu:	
1 Prokurator finansów z rangą i charakterem radzcy ministeryjalnego z 4000 złt. reń. płacy. 600 złt. r. kwaterowego	V
2 nadradzców finansowych z 2500 złt. r. płacy, 400 złt. r. kwaterowego	VI
4 radzców finansowych, 2 po 2000 złr. } płacy, 300 złt. kwater. dla 2 radzców w Wiedniu 2 „ 1800 „ }	VII
5 adjunktów przy prokuraturze finans. 3 po 1400 złr. } płacy, 200 złr. kwater. dla 3 adjunkt. w Wiedniu 2 „ 1200 „ }	VIII
3 przełożonych przy urzędach pomocniczych po 1000 złr. płacy, 120 złr. kwaterowego	IX
8 oficyjałów kancelaryjnych, 3 po 700 złr. } płacy, 80 złr. kwater. dla 4 oficyjałów w Wiedniu 3 „ 600 „ } 2 „ 500 „ }	XI
7 asystentów kancelaryjnych, 2 po 400 złr. } płacy, 60 złr. kwater. dla 4 asystentów w Wiedniu 3 „ 350 „ } 2 „ 300 „ }	XII
3 sług kancelaryjnych po 300 złr. płacy, 50 złr. kwaterowego dla 1 sługi w Wiedniu	.
2 posługaczy domowych po 200 złr. płacy, 20 zł. kwaterowego	.
Insbruk:	
1 Prokurator finansowy z rangą i charakterem nadradzcy finansowego, z 3000 złr. pł.	VI
1 radzca finansowy z płacą 2000 złr.	VII
2 adjunktów przy prokuratoryi finansowej po 1400 złr. } płacy i „ 1200 „ }	VIII
1 przełożony przy urzędach pomocniczych z 900. złr. płacy	IX
2 oficyjałów kancelaryjnych, 1 z 700 złr. } płacy 1 z 600 „ }	XI
2 asystentów kancelaryjnych, 1 z 400 złr. } płacy 1 z 350 „ }	XII
1 sługa kancelaryjny z płacą 300 złr.	.
Grac, oraz dla Lublany i Celowca:	
1 Prokurator finansowy z rangą i charakterem nadradzcy finansowego z płacą 3000 złr.	VI
3 radzców finansowych, 2 po 2000 złr. a 1 z 1800 złr. płacy	VII

Personal- und Besoldungsstand,

dann

Aufstellungsort der Finanz-Prokuraturen.

	Diäten-Klasse
Wien, zugleich für Linz und Salzburg	
1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ministerialrathes 4000 fl. Gehalt, 600 fl. Quartiergeld	V
2 Ober-Finanzräthe 2500 fl. Gehalt, 400 fl. Quartiergeld	VI
4 Finanzräthe 2 zu 2000 fl., 2 „ 1800 „ Gehalt, 360 fl. Quartiergeld für 2 Räthe in Wien	VII
5 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten 3 mit 1400 fl., 2 „ 1200 „ Gehalt, 200 fl. Quartiergeld für 3 Adjunkten in Wien	VIII
3 Vorsteher der Hilfsämter, à 1000 fl. Gehalt, 120 fl. Quartiergeld	IX
8 Kanzlei-Offiziale 3 mit 700 fl., 3 „ 600 „, 2 „ 500 „ Gehalt, 80 fl. Quartiergeld für 4 Offiziale in Wien	XI
7 Kanzlei-Assistenten 2 mit 400 fl., 3 „ 350 „, 2 „ 300 „ Gehalt, 60 fl. Quartiergeld für 4 Assistenten in Wien	XII
3 Kanzleidiener mit 300 fl. Gehalt, 50 fl. Quartiergeld für einen Diener in Wien	
2 Hausknechte à 200 fl. Gehalt, 20 fl. Quartiergeld	
Innsbruck:	
1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ober-Finanzrathes 3000 fl. Gehalt	VI
1 Finanzrath zu 2000 fl. Gehalt	VII
2 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten zu 1400 fl. und „ 1200 „ Gehalt	VIII
1 Vorsteher der Hilfsämter 900 fl. Gehalt	IX
2 Kanzlei-Offiziale 1 zu 700 fl., 1 „ 600 „ Gehalt	XI
2 Kanzlei-Assistenten 1 zu 400 fl., 1 „ 350 „ Gehalt	XII
1 Kanzleidiener zu 300 fl. Gehalt	
Gratz, zugleich für Laibach und Klagenfurt:	
1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ober-Finanzrathes 3000 fl. Gehalt	VI
3 Finanzräthe, 2 zu 2000 fl. und 1 zu 1800 fl. Gehalt	VII

	Klasa dyjetowa
3 adjunktów przy prokuraturze finansowej, 2 po 1400 złr. / 1 „ 1200 „ } płacy	VIII
1 przełożony przy urzędach pomocniczych z płacą 900 złr.	IX
4 oficyjałów kancelaryjnych 1 po 700 złr. / 2 „ 600 „ / 1 „ 500 „ } płacy	XI
4 asystentów kancelaryjnych, 1 po 400 złr. / 2 „ 350 „ / 1 „ 300 „ } płacy	XII
3 sług kancelaryjnych z płacą 300 złr.	.
Tryjest, oraz dla Zadry:	
1 Prokurator finansowy z rangą i charakterem nadradzcy finansowego z płacą 3000 złr. i kwaterowem 400 złr.	VI
3 radzców finansowych, 2 po 2000 złr., 1 z 1800 złr.; kwaterowe dla radzców Tryjestu à 150 złr.	VII
3 adjunktów przy prokuraturze finansowej, 2 à 1400 złr. / 1 à 1200 „ } płacy, kwaterowe dla radzcy w Tryjeście 100 złr......	VIII
1 przełożony przy urzędach pomocniczych z płacą 900 złr. a 100 złr. kwaterowego........	IX
5 oficyjałów kancelaryjnych, 2 po 700 złr. / 2 „ 600 „ / 1 „ 500 „ } płacy, kwaterowe dla 3 w Tryjeście po 60 złr........	XI
6 asystentów kancelaryjnych, 2 po 400 złr. / 2 „ 350 „ / 2 „ 300 „ } płacy, kwaterowe dla 2 w Tryjeście po 50 złr.	XII
2 sług kancelaryjnych à 300 złr. płacy; kwaterowe dla 1 w Tryjeście ustanowionego 50 złr.	
Praga:	
1 Prokurator finansowy z rangą i charakterem nadradzcy finansowego z płacą 3000 złr.	VI
3 radzców finansowch, 2 po 2000 złr. / 1 „ 1800 „ } płacy	VII
4 adjunktów przy prokuraturze finansowej, 2 po 1400 złr. / 2 „ 1200 „ } płacy	VIII
3 przełożonych przy urzędach pomocniczych à 1000 złr. płacy	IX
6 oficyjałów kancelaryjnych, 2 po 700 złr. / 2 „ 600 „ / 2 „ 500 „ } płacy	XI
6 asystentów kancelaryjnych, 2 po 400 złr. / 2 „ 350 „ / 2 „ 300 „ } płacy	XII
2 sług kancelaryjnych à 300 złr. płacy	.
1 posługacz domowy z płacą 200 złr.	.

	Diäten-Klasse
3 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten, 2 zu 1400 fl. / 1 „ 1200 „ } Gehalt	VIII
1 Vorsteher der Hilfsämter zu 900 fl. Gehalt	IX
4 Kanzlei-Offiziale, 1 zu 700 fl. / 2 „ 600 „ / 1 „ 500 „ } Gehalt	XI
4 Kanzlei-Assistenten, 1 zu 400 fl. / 2 „ 350 „ / 1 „ 300 „ } Gehalt	XII
3 Kanzleidiener á 300 fl. Gehalt	

Triest, zugleich für Zara:

1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ober-Finanzrathes 3000 fl. Gehalt, 400 fl. Quartiergeld	VI
3 Finanzräthe, 2 zu 2000 fl., 1 zu 1800 fl. Gehalt; Quartiergeld für die in Triest a 150 fl.	VII
3 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten 2 zu 1400 fl. / 1 „ 1200 „ } Gehalt, Quartiergeld für den in Triest 100 fl.	VIII
1 Vorsteher der Hilfsämter 900 fl. Gehalt, 100 fl. Quartiergeld	IX
5 Kanzlei-Offiziale 2 zu 700 fl. / 2 „ 600 „ / 1 „ 500 „ } Gehalt, Quartiergeld für die 3 in Triest á 60 fl.	XI
6 Kanzlei-Assistenten, 2 zu 400 fl. / 2 „ 350 „ / 2 „ 300 „ } Gehalt, Quartiergeld für die 2 in Triest á 50 fl.	XII
2 Kanzleidiener á 300 fl. Gehalt, Quartiergeld für 1 in Triest befindlichen 50 fl.	

Prag:

1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ober-Finanzrathes 3000 fl. Gehalt	VI
3 Finanzräthe 2 zu 2000 fl. / 1 „ 1800 „ } Gehalt	VII
4 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten, 2 zu 1400 fl. / 2 „ 1200 „ } Gehalt	VIII
3 Vorsteher der Hilfsämter á 1000 fl. Gehalt	IX
6 Kanzlei-Offiziale, 2 zu 700 fl. / 2 „ 600 „ / 2 „ 500 „ } Gehalt	XI
6 Kanzlei-Assistenten 2 zu 400 fl. / 2 „ 350 „ / 2 „ 300 „ } Gehalt	XII
2 Kanzleidiener á 300 fl. Gehalt	
1 Hausknecht 200 fl. Gehalt	

	Klassa dyetowa
Berno, zarazem dla Opawy:	
1 Prokurator finansowy z rangą i charakterem nadradzcy finansowego z płacą 3000 złr.	VI
2 radzców finansowych, 1 z płacą 2000 złr. / 1 „ „ 1800 „	VII
3 adjunktów przy prokuraturze finansowej, 2 po 1400 złr. / 1 „ 1200 „ płacy	VIII
1 przełożony przy urzędach pomocniczych z płacą 900 złr.	IX
3 oficyjałów kancelaryjnych, 1 z 700 złr. / 1 z 600 „ / 1 z 500 „ płacy	XI
3 asystentów kancelaryjnych, 1 z 400 złr. / 1 z 350 „ / 1 z 300 „ płacy	XII
1 sługa kancelaryjny z płacą 300 złr.	.
Lwów, oraz dla Bukowiny i Krakowa:	
1 Prokurator finansowy z rangą i charakterem nadradzcy finansowego z płacą 3000 złr.	VI
8 radzców finansowych, 4 po 2000 złr. / 4 „ 1800 „ płacy	VII
8 adjunktów przy prokuraturze finansowej, 4 po 1400 złr. / 4 „ 1200 „ płacy	VIII
3 przełożonych przy urzędach pomocniczych à 1000 złr. płacy	IX
10 oficyjałów kancelaryjnych, 4 po 700 złr. / 3 „ 600 „ / 3 „ 500 „ płacy	XI
9 asystentów kancelaryjnych, 3 po 400 złr. / 3 „ 350 „ / 3 „ 300 „ płacy	XII
3 sług kancelaryjnych à 300 złr. płacy	.
5 posługaczy domowych à 200 złr. płacy	.

	Diäten-Klasse
Brünn, zugleich für Troppau:	
1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ober-Finanzrathes 3000 fl. Gehalt	VI
2 Finanzräthe, 1 zu 2000 fl., 1 „ 1800 „ Gehalt	VII
3 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten 2 zu 1400 fl., 1 „ 1200 „ Gehalt	VIII
1 Vorsteher der Hilfsämter 900 fl. Gehalt	IX
3 Kanzlei-Offiziale 1 zu 700 fl., 1 „ 600 „, 1 „ 500 „ Gehalt	XI
3 Kanzlei-Assistenten 1 zu 400 fl., 1 „ 350 „, 1 „ 300 „ Gehalt	XII
1 Kanzleidiener zu 300 fl. Gehalt	
Lemberg, zugleich für die Bukowina und Krakau:	
1 Finanz-Prokurator mit dem Range und Charakter eines Ober-Finanzrathes 3000 fl. Gehalt	VI
8 Finanzräthe 4 zu 2000 fl., 4 „ 1800 „ Gehalt	VII
8 Finanz-Prokuraturs-Adjunkten 4 zu 1400 fl., 4 „ 1200 „ Gehalt	VIII
3 Vorsteher der Hilfsämter à 1000 fl. Gehalt	IX
10 Kanzlei-Offiziale, 4 zu 700 fl., 3 „ 600 „, 3 „ 500 „ Gehalt	XI
9 Kanzlei-Assistenten, 3 zu 400 fl., 3 „ 350 „, 3 „ 300 „ Gehalt	XII
3 Kanzleidiener à 300 fl. Gehalt	
5 Hausknechte à 200 fl. Gehalt	

151.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 19. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LI. nr. 190, wydana dnia 23. Sierpnia 1851),

dla wszystkich krajów koronnych

zakazujące gazetę konstytucyonalną „Constitutionelle Zeitung" w Berlinie wychodzącą.

Ponieważ wychodząca w Berlinie gazeta „*Constitutionelle Zeitung*" ciągle z zaciętością w nienawistnym występuje kierunku tak przeciw powszechnemu porządkowi w ogólności, jak przeciw państwu austryjackiemu w szczególności, a mianowicie w Numerze 369, przez łżenia nienawiść przeciw rządowi austryjackiemu wzbudzić usiłuje, przeto, w myśl cesarskiego rozporządzenia z dnia 6. Lipca r. b. §. 2. *), zakazuje Minister spraw wewnętrznych rzeczoną gazetę „*Constitutionelle Zeitung*" dla całej objętości państwa austryjackiego.

Bach m. p.

152.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 24. Sierpnia 1851 **),

wskazujące żupy, w których przedaż soli do lizania dla bydła i do nawozu z dniem 1. Września 1851 poczyna się, a równocześnie przedaż omoków (szarej soli) we wszystkich żupach ustaje.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 7. Sierpnia 1851 do l. 25256/611 rozpocznie się dnia 1. Września 1851 w galicyjskich żupach w Lacku, Drohobyczy, Stebniku, Bolechowie, Kałuszu, Rosulnej, Łączynie, Kosowie i Kaczyce na Bukowinie przedaż gatunków soli przeznaczonych do celów gospodarskich, jako to: soli dla bydła i do pognoju, a równocześnie ustanie przedaż omoków (soli szarej) we wszystkich żupach.

Cena soli dla bydła do lizania, składającej się z mieszaniny 97 części wagi soli czystej. $1\frac{1}{2}$ części materyj gorzkich, mianowicie: goryczki, piołunu albo bobrku trójlistnego, tudzież $1\frac{1}{2}$ części węgla tłuczonego, wynosi dwa złote reńskie, soli zaś do pognoju, składającej się z 75 odsetków soli rozpuszczalnych, i 25 odsetków popiołu (z węgli) albo siarczanu wapna (gipsu) i uryny, wynosi czterdzieści krajcarów m. kon. za cetnar wiedeński.

Gdy te gatunki soli u wymienionych urzędów żupnych niezapakowane wydawane będą, kupujący ją zatem o zapakowanie i przewóz postarać się winni.

---

*) W dzienn. praw kraj. cz. XV, n. 92, str. 304.

**) Porównaj obwieszczenie z dnia 5. Stycznia 1851 w części III, nr. 16, stron. 77.

151.

Verordnung des Ministers des Innern vom 19. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LI. Stück, Nro. 190, ausgegeben am 23. August 1851),

für sämmtliche Kronländer,

betreffend das Verbot der in Berlin erscheinenden konstituzionellen Zeitung.

Da die in Berlin erscheinende „konstituzionelle Zeitung" beharrlich eine der öffentlichen Ordnung überhaupt und dem österreichischen Kaiserstaate insbesondere feindselige Richtung einhält, und namentlich in der Nummer 369 durch Schmähungen zum Hasse gegen die österreichische Regierung aufzureizen versuchte, so hat der Minister des Innern im Sinne der kaiserlichen Verordnung vom 6. Juli d. J. (Nr. 163 des R. G. B.*), §. 2, die genannte „konstituzionelle Zeitung" für den ganzen Umfang des österreichischen Kaiserstaates verboten.

Bach m. p.

152.

Kundmachung des Landesguberniums vom 20. August 1851**),

womit die Sudsalinen, bei welchen der Verschleiß des Viehleck- und Dungsalzes mit 1. September 1851 beginnen, dagegen gleichzeitig der Verkauf des Pfannkerns (Grausalzes) bei allen Salinen eingestellt wird, bekannt gegeben werden.

In Folge Anordnung des hohen Finanz-Ministeriums vom 7. August 1851 Z. 25256/611 wird der Verschleiß der für landwirthschaftliche Zwecke bestimmten Salzgattungen, als: des Viehleck- und Dungsalzes bei den k. k. galizischen Sudsalinen zu Lacko, Drohobycz, Stebnik, Bolechow, Kaluß, Rosulna, Łaczyn, Kossow und zu Kaczyka in der Bukowina mit 1. September 1851 eröffnet, gleichzeitig aber der Verkauf des Pfannkerns (Grausalzes) bei allen Salinen eingestellt.

Der Preis des Viehlecksalzes, welches aus einem Gemenge von 97 Gewichtstheilen reinen Salzes, $1^1/_2$ Gewichtstheilen Bitterstoffen, namentlich Encian, Wermuth oder Bitterklee, dann $1^1/_2$ Gewichtstheilen Kohlenpulver besteht, ist mit zwei Gulden, jener des Dungsalzes, bestehend aus 75% löslichen Salzen und 25% Kohlenasche oder Gyps und Harn, mit 40 Kreuzer K. M. für den Wiener Zentner festgesetzt.

Da diese beiden Salzgattungen bei den erwähnten Salzämtern in unverpacktem Zustande verabfolgt werden, so haben die Käufer sowohl für die Verpackung als für den Transport zu sorgen.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte XV. Stück, Nro. 92, Seite 304.

**) Vergleiche die Kundmachung vom 5. Jänner 1851 im III. Stück, Nro. 16, Seite 77.

To podaje się z tym dodatkiem do powszechnej wiadomości, że dla bezzwłocznego zaspokojenia kupujących u wymienionych urzędów żupnych zawsze dostateczny zapas tych gatunków soli utrzymywany będzie.

Gołuchowski m. p.

153.

Rozporządzenie krajowej polityczno-organizacyjnej komisyi z dnia 1. Października 1851,

którem ogłasza się najwyższe pozwolenie, ażeby siedzibę sądu krajowego z Jasła do Tarnowa przeniesiono, a w skutek tego dotyczące powiatowe obwody sądów kolegijalnych, sądowi krajowemu Tarnowskiemu i Rzeszowskiemu przydzielono.

Podług oznajmienia wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12. Sierpnia 1851 za l. 10638, raczył Jego C. K. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 10. Sierpnia 1851 *) najłaskawiej zezwolić, ażeby siedzibę sądu krajowego z Jasła do Tarnowa przeniesiono, a przez to dotyczące obwody powiatowych sądów kolegijalnych do sądu krajowego Tarnowskiego i Rzeszowskiego, podług załączonych wykazów, przydzielono.

To najwyższe rozporządzenie podaje się do powszechnej wiadomości, dodatkowo do nowego podziału kraju, ogłoszonego obwieszczeniem z dnia 16. Lipca 1851 za l. 924 k. org. (w dzienniku praw krajow. r. 1851, cz. XVI, nr. 94).

Gołuchowski m. p.

---

*) Ob. wyżej pod Nr. 149.

Dieses wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß bei den erwähnten Salinenämtern immer ein hinlänglicher Vorrath dieser Salze zur unaufgehaltenen Befriedigung der Käufer erhalten werden wird.

Goluchowski m. p.

153.

Erlaß der politischen Organisirungs-Landes-Kommission vom 1. Oktober 1851,

womit die Allerhöchst bewilligte Verlegung des Landesgerichtssitzes von Jaslo nach Tarnow und die hiedurch bedingte Zuweisung der betreffenden Bezirks-Kollegial-Gerichtssprengel zum Tarnower und Rzeszower Landesgerichte kundgemacht wird.

Laut Eröffnung des hohen Justiz-Ministeriums vom 12. August 1851 Z. 10638 haben Seine k. k. Majestät mit Allerhöchster Entschließnng vom 10. August 1851 *) die Verlegung des Landesgerichtssitzes von Jaslo nach Tarnow und die hiedurch bedingte, aus den beiliegenden Ausweisen ersichtliche Zuweisung der betreffenden Bezirks-Kollegial-Gerichtssprengel zum Tarnower und Rzeszower Landesgerichte Allergnädigst zu bewilligen geruhet.

Diese Allerhöchste Verfügung wird im Nachhange zu der mit der Kundmachung vom 16. Juli 1851 Z. 924 O. K. (Landes-Gesetzblatt Jahrgang 1851, XVI. Stück, Nro. 94) veröffentlichten neuen Landeseintheilung zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Goluchowski m. p.

---

*) Siehe oben unter Nro. 149.

A. Sąd krajowy Tarnowski.

Obwód powiatowego sądu kolegijalnego	Obwód sądu powiatowego
Tarnów	Tarnów Żabno Wojnicz Zakluczyn Dąbrowa
Pilzno	Pilzno Radomyśl Brzostek
Powiaty z obwodu krajowego sądu Jasielskiego przydzielone:	
Jasło	Jasło Zmigród Krępna
Gorlice	Gorlice Ciężkowice Grybów Małastów Snietnica Biécz
Nowy Sącz	Nowy Sącz Limanów Zbyszyce Krynica
Stary Sącz	Stary Sącz Łącko Krościenko

A. Tarnower Landesgericht.

Bezirks = Kollegial = Gerichtssprengel	Bezirks = Gerichtssprengel
Tarnow	Tarnow
	Żabno
	Woynicz
	Zakluczyn
	Dombrowa
Pilsno	Pilsno
	Radomysl
	Brzostek
Vom Landes = Gerichtssprengel Jaslo zugewiesene Bezirke:	
Jaslo	Jaslo
	Zmigrod
	Krempna
Gorlice	Gorlice
	Zięßkowice
	Grybow
	Malastow
	Snietnica
	Biecz
Neu = Sandec	Neu = Sandec
	Limanow
	Zbyszyce
	Krynica
Alt = Sandec	Alt = Sandec
	Łącko
	Kroscienko

B. Krajowy sąd Rzeszowski.

Obwód powiatowego sądu kolegijalnego	Obwód sądu powiatowego
Rzeszów	Rzeszów
	Łańcut
	Tyczyn
	Strzyżów
	Głogów
	Sokołów
Przeworsk	Przeworsk
	Leżajsk
	Grodzisko
	Pruchnik
Rozwadów	Rozwadów
	Nisko
Mielec	Mielec
	Tarnobrzeg
Sędziszów	Sędziszów
	Robczyce
	Kolbuszów
Powiaty z obwodu krajowego sądu Jasielskiego przydzielone:	
Krosno	Krosno
	Domaradz
	Brzozów
	Rymanów
	Dukla

B. Rzeszower Landesgericht.

Bezirks-Kollegial-Gerichtssprengel	Bezirks-Gerichtssprengel
Rzeszow	Rzeszow
	Lanzut
	Tyczyn
	Strzyżow
	Glogow
	Sokolow
Przeworsk	Przeworsk
	Lezaysk
	Grodzisko
	Pruchnik
Rozwadow	Rozwadow
	Nisko
Mielec	Mielec
	Tarnobrzeg
Sendziszow	Sendziszow
	Ropczyce
	Kolbuszow
Vom Landes-Gerichtssprengel Jaslo zugewiesene Bezirke:	
Krosno	Krosno
	Domaradz
	Brzozow
	Rymanow
	Dukla

154.

Rozporządzenie krajowej komisyi polityczno - organizacyjnej z dnia 1. Października 1851,

którem ogłasza się rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, aby powiatowy sąd kolegijalny przenieść tymczasowie z Jordanowa do Nowegotargu, a przeznaczony tamże sąd powiatowy IIgiej klasy do Makowa.

Podług oznajmienia c. k. krajowej komisyi, do zaprowadzenia sądów wysadzonej, raczyło wysokie Ministerstwo sprawiedliwości dekretem z dnia 2. Września 1851 za l. 11624 rozporządzić, aby powiatowy sąd kolegijalny tymczasowie przeniesiono z Jordanowa do Nowegotargu, a przeznaczony dla tegoż miejsca sąd powiatowy klasy II. do Makowa.

To więc dodatkowo do nowego podziału kraju, który tutejszem obwieszczeniem z dnia 16. Lipca 1851 za l. 924 k. org. (dziennik praw kraj. cz. XVI, nr. 94.) ogłoszono, podaje się do powszechnej wiadomości z tym dokładem, że polecone pierwotnie połączenie sądowych powiatów Jordanowskiego, Makowskiego i Mszańskiego nie ulega przez to żadnej odmianie, i że zawiadywanie temi trzema powiatami zdanem zostało na sąd powiatowy, w Makowie tymczasowo urzędować mający.

Gołuchowski m. p.

154.

Erlaß der politischen Organisirungs-Landes-Kommission vom 1. Oktober 1851,

womit die vom hohen Justiz-Ministerium verfügte provisorische Verlegung des Bezirks-Kollegial-Gerichtes von Jordanow nach Neumarkt und des für diesen Ort bestimmten Bezirksgerichtes II. Klasse nach Makow kundgemacht wird.

Laut Eröffnung der k. k. Gerichts-Einführungs-Landes-Kommission hat das hohe Justiz-Ministerium mit Erlaß vom 2. September 1851 Z. 11624 die provisorische Verlegung des Bezirks-Kollegial-Gerichtes von Jordanow nach Neumarkt und des für diesen Ort bestimmten Bezirks-Gerichtes II. Klasse nach Makow zu verfügen befunden.

Dieses wird im Nachhange zu der mit der hierortigen Kundmachung vom 16. Juli 1851 Z. 924 O. K. (Landes-Gesetzblatt Jahrgang 1851, XVI. Stück, Nro. 94) veröffentlichten neuen Landes-Eintheilung mit dem Beifügen zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die ursprünglich festgesetzte Vereinigung der Gerichtsbezirke Jordanow, Makow und Mßana hiedurch keine Aenderung erlitt, und die Verwaltung dieser drei Bezirke dem in Makow provisorisch zu aktivirenden Bezirksgerichte zugewiesen wurde.

Goluchowski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXIII.

Wydana i rozesłana dnia 17. Grudnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. Dezember 1851.

155.

Konwencyja między cesarsko-austryjackim a królewsko-saskim rządem z dnia 31. Grudnia 1850,

(w Dzienniku praw państwa, część XXII. nr. 80, wydana dnia 12. Kwietnia 1851),

względem wzajemnego złączenia obustronnych kolei żelaznych.

Rozdział I.

Ogólne postanowienia.

Art. 1. Dworzec kolejny, który w Bodenbachu w Czechach nad rzeką Elbą obok miasta Tetschen ma być założony, stanowić będzie jedną spólną stacyję przemiany dla jazdy kolejnej, zostającej pod administracyją obu państw na kolei czesko-saskiej między Pragą a Dreznem, od którego to postanowienia i na przyszłość jednostronnie odstąpić nie można.

Art. 2. Ces. król. rząd austryjacki pozostawia król. saskiemu rządowi wyłączne użycie nie tylko tej części drogi kolejnej, która prowadzi z Bodenbachu aż do granicy krajowej, lecz też i tych części rzeczonej stacyi przemiany (Art. 1.), które uznano za potrzebne li tylko dla król. saskiej administracyi kolejnej; co się zaś tycze owych części tejże stacyi przemiany, które potrzebnemi będą dla obopólnej administracyi, spólne nastąpi użycie.

Art. 3. Najwyższa w kraju władza a oraz sądownictwo i ogólna władza policyjna tak w obrębie dworca kolejnego w Bodenbachu, jakoteż na przestrzeni drogi kolejnej, między nim a granicą krajową położonej, pozostają zupełnie przy ces. król. rządzie państwa austryjackiego.

Zastrzega się jednakże królewsko-saskiemu państwu:

1. Prowadzenie śledztwa przeciw saskim przynależącym, na tymże dworcu kolejnym i rzeczonej przestrzeni kolejnej do służby użytym, a to:

a) z powodu nieszczęść i uszkodzeń, jakieby na kolei żelaznej przez nich zrządzone były z nadwerężenia ich obowiązków służbowych, tudzież

b) z powodu wszystkich przeciw państwu saskiemu popełnionych zbrodni, lub wykroczeń; równie też

2. co do cywilnego sądownictwa

a) uregulowanie puścizn (pertraktacye spadkowe) po swych urzędnikach, i sługach;

b) stanowienie uchwał względem konkursów (upadłości) do majątku tychże otworzyć się mających, i kierunek tychże ostatnich, wszakże tem niezabrania się austryjackiej władzy sądowej otworzyć konkurs partykularny do części takowego majątku, która się na austryjackiem terytoryjum znajduje.

155.

Uebereinkunft zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sächsischen Regierung vom 31. Dezember 1850,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nro. 80, ausgegeben am 12. April 1851),

über den Betriebs-Anschluß der beiderseitigen Eisenbahnen untereinander.

I. Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

Art. 1. Der zu Bodenbach in Böhmen an der Elbe nächst der Stadt Tetschen zu errichtende Bahnhof wird als alleinige und gemeinsame Wechselstazion für den Eisenbahnbetrieb der Bahnverwaltungen beider Staaten auf der böhmisch-sächsischen Bahn zwischen Prag und Dresden bestimmt, von welcher Bestimmung auch in der Zukunft einseitig nicht abgegangen werden darf.

Art. 2. Die kaiserl. königl. österreichische überläßt der königl. sächsischen Regierung die ausschließende Benutzung der Bahnstrecke von Bodenbach bis zur Landesgrenze und derjenigen Theile der erwähnten Wechselstazion (Art. 1), welche blos für die königl. sächsische Bahnverwaltung nothwendig erkannt worden; bezüglich derjenigen Theile dieser Wechselstazion aber, welche für die beiderseitigen Verwaltungen nothwendig werden, hat die gemeinschaftliche Benutzung einzutreten.

Art. 3. Die volle Landeshoheit sammt der Ausübung der Justiz- und allgemeinen Polizeigewalt im Bereiche des Bahnhofes zu Bodenbach, so wie auf der zwischen demselben und der Landesgrenze gelegenen Bahnstrecke — verbleibt der kaiserl. königl. österreichischen Staatsregierung.

Dem königl. sächsischen Staate bleiben jedoch vorbehalten:

1. Untersuchungen gegen die auf diesem Bahnhofe und der gedachten Bahnstrecke dienstlich verwendeten sächsischen Staatsangehörigen:

a) wegen etwaiger von ihnen durch Verletzung ihrer dienstlichen Obliegenheiten auf der Eisenbahn verursachten Unglücksfälle und Beschädigungen — und

b) wegen aller gegen den sächsischen Staat begangener Verbrechen oder Vergehen; so wie

2. hinsichtlich der Ziviljustiz:

a) die Regulirung der Nachlässe (Verlassenschaftsabhandlungen) jener Beamten und Diener;

b) die Beschlußfassung über die zu dem Vermögen derselben zu eröffnenden Konkurse und die Leitung der Letzteren, wobei jedoch der österreichischen Justizbehörde die Einleitung eines Partikularkonkurses zu dem auf österreichischem Staatsgebiete befindlichen Theile solchen Vermögens unbenommen bleibt. Die königl. sächsische Re-

Królewski rząd saski wyznaczy władzę, która przejąć ma na siebie sądownictwo, tu właśnie zastrzeżone.

Art. 4. Wykonywanie szczególnego ,zaś policyjnego nadzoru tak nad koleją, jako też nad jej trybem, przysłużać będzie królewsko-saskiemu rządowi, którego organom równie te same przyznaje się prawa, jakie w tej mierze wedle ustaw austryjackich albo już są, albo jeszcze będą przyznane administracyjom ces. król. kolei żelaznych austryjackich.

Cesarsko-królewski rząd austryjacki postanawia, ażeby organa jego w miarę istniejących ku temu prawnych przepisów potrzebną, i wreszcie wszelką możliwą dawały pomoc królewsko-saskiej administracyi przy wykonywaniu policyi co do kolei i jej trybu przeciw tym, którzy z kolei użytek robią, lub innym jakim sposobem z zakładem kolejnym w styczność wchodzą.

Art. 5. Mianowanie i zobowiązywanie urzędników i sług, nie tylko do własnej służby królewsko-saskiej administracyi na placu stacyi w Bodenbachu potrzebnych, lecz i do nadzorowania i utrzymania w należytym stanie przekazanej przestrzeni kolejnej, jako i do wykonywania specyjalnej policyi kolejnej przeznaczonych, równie też i władza nad nimi co do służby i karności — przystoi wyłącznie rządowi król. saskiemu.

Temuż przystoi także prawo ustanowić się jako władza na rzeczonym placu stacyi, król. saskim urzędem kolei żelaznej nazywająca się, i tak się też napisem i tarczą herbową zapowiadająca.

Rządy, ces. król. austryjacki, i król. saski przyrzekają sobie wzajemnie, iż z wiedzą swą dla służby, jaka miejsce ma stosownie do zawartego układu w terytoryjum innego państwa, do pełnienia tej służby a względnie do roboty nie będą używały takich urzędników, sług i robotników, którzy albo prawomocnie osądzeni zostali dla grubych kryminalnych zbrodni, lub wykroczeń, dla przemytnictwa, lub ciężkich przestępstw dochodowych, występujących przeciw przepisom co do obrotu handlowego, albo też, którzy od śledztwa przeciw nim zarządzonego uwolnieni zostali tylko dla braku prawnych dowodów. Władzę dotyczącą służby i dyscypliny nad personale, tak urzędowem, jak służbowem jednego z państw kontraktujących, w terytoryjum drugiego ustacyjonowanem, wykonują li tylko właściwe zwierzchności.

Art. 6. Służbowy stosunek obustronnych urzędników, na stacyi przemiany w Bodenbachu urzędujących, jest koordynowany, a styczności służbowe, między nimi odbywają się drogą bezpośredniej komunikacyi. Wszelkie przepisy, któ-

gierung wird die Behörde, welche sich dieser vorbehaltenen Gerichtsbarkeit zu unterziehen hat, bestimmen.

Art. 4. Die Ausübung der besonderen bahn- und betriebspolizeilichen Aufsicht dagegen soll der königl. sächsischen Regierung zustehen, und es sollen den Organen derselben diejenigen Befugnisse, welche dießfalls nach österreichischen Gesetzen den Betriebsverwaltungen der kaiserl. königl. österreichischen Staatseisenbahnen eingeräumt sind, oder künftig eingeräumt werden, gleichergestalt zukommen.

Die kaiserl. königl. österreichische Regierung wird die Verfügung treffen, daß durch ihre Organe der königl. sächsischen Betriebsverwaltung bei Handhabung der Bahn- und Betriebspolizei gegenüber denjenigen, welche von der Bahn Gebrauch machen, oder sonst mit der Bahnanstalt in Beziehung treten, nach Maßgabe der dieserhalb bestehenden gesetzlichen Vorschriften die nöthige und sonst thunliche Unterstützung geleistet werde.

Art. 5. Die Ernennung und Verpflichtung der für die Beaufsichtigung und Unterhaltung der Bahnstrecke und für die Handhabung der speziellen Bahnpolizei bestimmten, so wie der für den Dienst der königl. sächsischen Verwaltung auf dem Stazionsplatze zu Bodenbach erforderlichen Beamten und Diener, so wie die Dienst- und Disziplinargewalt über solche — steht ausschliesslich der königl. sächsischen Regierung zu.

Auch ist dieser das Befugniß eingeräumt, auf genanntem Stazionsplatze eine als königl. sächsisches Eisenbahnamt prädizirte, durch Aufschrift und Wappenschild nach außenhin sich ankündigende Behörde zu errichten.

Die kaiserl. königl. österreichische und königl. sächsische Staatsregierungen leisten sich gegenseitig die Zusage, für den der getroffenen Vereinbarung gemäß innerhalb des anderseitigen Staatsgebietes stattfindenden Dienst solche Beamte, Diener und Arbeiter, welche wegen gemeiner krimineller Verbrechen oder Vergehen, wegen Schleichhandels oder schwerer Gefällsübertretungen gegen die Vorschriften über den Verkehr rechtskräftig verurtheilt, oder welche der über sie verhängten Untersuchung nur in Ermanglung rechtlicher Beweise enthoben worden sind, zum Dienste — beziehungsweise zur Arbeit — wissentlich nicht zu verwenden. Ueber das im Gebiete des einen der kontrahirenden Staaten konvenzionsmäßig stazionirte Amts- und Dienstpersonale des anderen Staates üben die zuständigen Behörden des letzteren die Dienst- und Disziplinargewalt ausschließend aus.

Art. 6. Das dienstliche Verhältniß der beiderseitigen auf der Wechselstazion zu Bodenbach in Thätigkeit tretenden Beamten zu einander ist ein koordinirtes, und es soll der Diensteverkehr zwischen denselben im Wege unmittelbarer Kommunikazion statt-

reby zakazywały bezpośrednią korespondencyję z władzami zagranicznemi, — nie będą zastósowane we względzie służbowego obrotu do urzędów w Bodenbachu dla różnych gałęzi służbowych ustacyjonowanych.

Art. 7. Obustronne rządy takie zaprowadzą urządzenia, ażeby nie podlegali specyjalnemu postępowaniu paszportowo-policyjnemu, nie tylko urzędnicy i słudzy, ubiorem służbowym lub certyfikatem ze strony przełożonego się legitymujący, którzy wedle postanowień niniejszej konwencyi w służbie jednej, lub drugiej administracyi rządowej przestępują granicę krajową przy wsi Niedergrund, lecz też, ażeby nawet wszyscy wyżsi obustronni urzędnicy jednej, jak drugiej, w niniejszej konwencyi namienionej gałęzi administracyjnej, równie jak urzędnicy niemieckiego związku cłowego, przy król. saskich władzach akredytowani, każdego czasu wolny mieli wstęp, i występ przez rzeczoną granicę krajową, a to już na samej podstawie urzędowego wykazania własności służbowej, nie wiążąc ich do wylegitymowania się paszportami, wizą ambasadorstwa opatrzonemi.

Art. 8. Dla przedmiotów, do urządzenia różnych lokalności urzędowych tak dworca kolejnego w Bodenbachu, jak i na przestrzeni kolejnej, z tąd aż do granicy krajowej ze strony rządu saskiego dostarczyć się mających, nie mniej też dla wszystkich przedmiotów, potrzebnych do trybu kolei żelaznej, i dotyczącej się tegoż służby, mianowicie także i dla sprzętów i materyjałów do utrzymania tak kolei żelaznej wraz z przynależytościami, jako też środków co do jej trybu służących, nareszcie dla efektów przesiedlenia, należących do urzędników, wewnątrz państwa austryackiego ustacyjonować się mających, — zapewnia ces. król. rząd austryjacki wolność od cła tak przy wprowadzeniu, jak wyprowadzeniu za przedłożeniem specyfikacyj i certyfikatów ze strony dyrekcyi saskiej, jako też i za przestrzeganiem warunków, dla wyłącznego bezpłatnego wprowadzenia przedmiotów w Austryi przepisanych. Równe też uwzględnienie zachowa nawzajem i król. saski rząd tak względem ces. król urzędu przekazującego i odstawczego, jakoteż względem efektów przesiedlenia ces. król. urzędników austryjackich, mających być w saskiem państwie ustacyjonowanymi.

Art. 9. Rządy ces. król. austryjacki, równie jak król. saski na to wzgląd mieć będą, ażeby środki, ruch utrzymujące, tudzież środki, do transportowania służące, i na obustronnie połączonych kolejach żelaznych w trybie zostawać mające, tak zostały urządzone, iżby do wspólnego użycia sposobnemi być mogły. Przedewszystkiem należy to zastósować do środków, dla przewozu dóbr służących, których bezpośredni przechód ze zasady miejsce ma (Art. 32.) na obustronnych kolejach żelaznych, względnie w celu dalszego przejścia na koleje, połączające się.

finden. Allfällige Vorschriften wegen Untersagung der unmittelbaren Korrespondenz mit ausländischen Behörden — sollen auf die zu Bodenbach für die verschiedenen Dienstes-zweige stazionirten Aemter in dem dienstlichen Verkehre untereinander keine Anwendung finden.

Art. 7. Beiderseitige Regierungen werden Veranstaltungen treffen, daß nicht nur die nach den Bestimmungen dieser Uebereinkunft im Dienste der einen oder der anderen Staatsverwaltung die Landesgrenze bei Niedergrund überschreitenden, durch Dienstkleidung oder Zertifikat des Vorgesetzten legitimirten Beamten und Diener dem speziellen paßpolizeilichen Verfahren nicht unterworfen seien, sondern daß auch allen beiderseitigen höheren Beamten des einen oder des anderen, der in gegenwärtiger Konvenzion berührten Verwaltungszweige, nicht minder den bei den königl. sächsischen Behörden akkreditirten Beamten des deutschen Zollvereines, zu jeder Zeit der freie Ein- und Austritt über die gedachte Landesgrenze, ohne solche an die Legitimazion durch gesandtschaftlich visirte Päße zu binden, vielmehr schon auf Grund einer ämtlichen Bescheinigung der Diensteseigenschaft gestattet sei.

Art. 8. Den zur Ausrüstung der verschiedenen Amtslokalitäten des Bodenbacher Bahnhofes und der Bahnstrecke von da bis zur Landesgrenze sächsischer Seits zu beschaffenden, nicht minder allen zum Eisenbahnbetriebe und Betriebsdienste nöthigen Gegenständen, insbesondere auch den zur Unterhaltung der Bahn und ihres Zubehörs, ingleichen der Betriebsmittel erforderlichen Geräthen und Materialien, endlich den Uebersiedlungseffekten der innerhalb des österreichischen Staatsgebietes zu stazionirenden Beamten — wird von der kaiserl. königl. österreichischen Regierung die Zollfreiheit bei der Ein- und Widerausfuhr gegen Beibringung von Spezifikazionen und Zertifikaten der sächsischen Eisenbahndirekzion, so wie gegen Beobachtung der für den ausnahmsweise zollfreien Bezug von Gegenständen in Oesterreich vorgezeichneten Bedingungen zugesichert. Die gleiche Begünstigung raumt anderseits die königl. sächsische Regierung rücksichtlich der Ausrüstung des in Krippen zu errichtenden kaiserl. königl. Anweisungs- und Stellungsamtes, und bezüglich der Uebersiedlungseffekten der im sächsischen Gebiete zu stazionirenden kaiserl. königl. österreichischen Beamten ein.

Art. 9. Die kaiserl. königl. österreichische und königl. sächsische Staatsregierungen werden darauf Bedacht nehmen, den auf den beiderseitigen verbundenen Staatseisenbahnen in Gang zu setzenden Bewegungs- und Transportmitteln diejenige Einrichtung zu geben, vermöge deren sie sich zur gemeinschaftlichen Benutzung eignen. Zunächst soll dieß auf die Transportmittel für den Güterverkehr, deren direktes Durchgehen auf den beiderseitigen Staatsbahnen, beziehungsweise zum weiteren Uebergehen auf Anschlußbahnen, grundsätzlich erfolgt (Art. 32), Anwendung finden.

Art. 10. Ces. król. austryjackiej straży finansowej, tudzież ces. król. żandarmeryi i innym jako takim legitymującym się organom finansowym i policyjnym dozwolonem jest obchodzenie i przejście przez część kolei żelaznej, zostającej co do jej trybu pod zarządem król. saskim.

Obchodzenie (zwiedzanie kolei) miejsce ma za zapowiedzeniem tegoż u posterunków, do doglądania kolei na przestrzeni ustacyonowanych, — wyjąwszy jedynie ten przypadek, gdzieby zagrażała służbie przewłoka.

Rozdział II.

Wystawienie budowy w stanie należytym, oddanie, użycie, opędzenie kosztów i uprocentowanie. Utrzymanie.

Art. 11. Ces. król. rząd austryjacki uskuteczni własnym kosztem zupełną budowę kolei żelaznej między granicą krajową przy wsi Niedergrund, a placem stacyi w Bodenbachu, włącznie stacyi pobocznej, we wsi Niedergrund założyć się mającej, a to w stanie zupełnie do użycia zdatnym, i oraz w ten sposób, iż co się tycze sposobu wykonania onej budowy, między rzeczoną przestrzenią, a saskim traktem kolejnym z Drezna ku sasko - czeskiej granicy krajowej, nastąpi ugoda, jakiej wymaga potrzeba względem jazdy przechodzącej.

Art. 12. Zmieniając częściowo rzeczone oświadczenia ministeryjalne z dnia 19. i 27. Grudnia 1843, uważane będą następne postanowienia, jako za wzajemnem porozumieniem się uchwalone:

Ustanawia się wysokość szyny w połączeniu granicznem na 3 stopy miary austryjackiej = 3, 35 stopy miary dreznenskiej nad wysokość wielkiej wody w roku 1845, a kierunek, w zetknięciu się obu kolej, w linii prostej.

Spólny most graniczny mierzyć będzie w sobie czystej przestrzeni 18 stóp miary austryjackiej = 20 stóp miary dreznenskiej.

Ces. król. rząd austryjacki podejmuje się wybudowania tego mostu za zwróceniem połowy kosztów budowy, ze strony król. saskiego rządu w sumie 7255 złt. r. 42 kr. mon. konw. uiścić się mającej.

Rzeczywisty punkt graniczny, w środek mostu przypadający, oznaczony będzie postamentem z żelaza lanego; a zaś na parapetach nad filarem podpierającym, umieści się ku Czechom ces. król. orzeł dwugłowy i lew czeski, ku Saksonii zaś król. saski herb, a to także z żelaza lanego.

Art. 10. Der kaiserl. königl. österreichischen Finanzwache, so wie der kaiserl. königl. Gensd'armerie und anderen als solche sich legitimirenden Finanz- und Polizei-Organen ist, wo und so oft es der Dienst erfordert, das Ueberschreiten und Begehen der im Betriebe der königl. sächsischen Verwaltung befindlichen Eisenbahnstrecke zu gestatten.

Das Begehen hat — den Fall einer aus dem Verzuge entspringenden Dienstesgefährdung ausgenommen — unter Ansage bei den auf der Strecke stazionirten Bahnaufsichtsposten zu geschehen.

II. Abschnitt.

Bauliche Herstellung, Uebergabe, Benutzung, Kostenbestreitung und Verzinsung. Erhaltung.

Art. 11. Die kaiserl. königl. österreichische Regierung wird die bauliche Vollendung der Eisenbahnstrecke zwischen der Landesgrenze bei Niedergrund und dem Stazionsplatze bei Bodenbach einschließlich der im Dorfe Niedergrund zu errichtenden Nebenhaltestelle auf ihre Kosten im vollkommen brauchbaren Zustande und dergestalt bewerkstelligen lassen, daß in Ansehung der Art und Weise der Ausführung zwischen der gedachten Strecke und dem sächsischen Eisenbahntrakte von Dresden nach der sächsisch-böhmischen Landesgrenze die für den durchgehenden Betrieb nöthige Uebereinstimmung stattfindet.

Art. 12. In theilweiser Abänderung der Ministerialerklärungen vom 19. und 27. Dezember 1843 werden nachstehende Bestimmungen als vereinbart angesehen:

Die Schienenhöhe für den Grenzanschluß wird mit 3 Fuß österreichisches Maß = 3,35 Fuß Dresdner Maß über dem Hochwasserstande des Jahres 1845, so wie die Richtung am Zusammenstoße beider Bahnen in einer geraden Linie festgesetzt.

Die gemeinschaftliche Grenzbrücke ist mit einer lichten Weite von 18 Fuß österreichisch = 20 Dresdner Maß herzustellen.

Die kaiserl. königl. österreichische Regierung übernimmt die Ausführung des Baues dieser Grenzbrücke gegen die von Seite der königl. sächsischen Regierung zu leistende Vergütung der Hälfte der Baukosten, welche Hälfte 7255 fl. 42 kr. K. M. beträgt.

Der auf die Mitte dieser Brücke fallende wirkliche Grenzpunkt ist durch ein gußeisernes Postament zu bezeichnen; es sind ferner auf den Parapeten über den Widerlagern gegen Böhmen der kaiserl. königl. Doppeladler und der böhmische Löwe, gegen Sachsen aber das königl. sächsische Wappen, ebenfalls aus Gußeisen angefertigt, aufzustellen.

Art. 13. Ces. król rząd austryjacki każe w tej mierze stósownie do dotyczących wniosków ze strony król. saskiego rządu, dać stacyi przemiany w Bodenbachu własnym kosztem wystawić się mającej, tę objętość i takie urządzenie, jakiego potrzeba, aby przejście obrotu i wczesne wyręczanie się w trybie kolejnym było zapewnione, i oraz odpowiadało potrzebom obustronnych gałęzi administracyjnych.

Program budowli, przedłożyć się mający, zawiera potrzebne bliższe postanowienia.

Art. 14. Król. saski rząd przyrzeka, iż ze swej strony ani z tytułu właściwych urządzeń saskiej administracyi trybu kolejnego, ani też z tytułu jak najściślejszego ograniczenia miejscowości, przeznaczonych do wyłącznego użycia król. saskiego rządu w Bodenbachu, i ogólnie li tylko dla dobra służby saskiej, rządu austryjackiego większemi kosztami budowy obciążać nie będzie, co się tycze budów i urządzeń, na stacyi przemiany w Bodenbachu uskutecznić się mających, jak tylko, o ile tego rzeczywista żąda potrzeba, ku przeprowadzeniu regularnego trybu kolejnego.

Art. 15. Przestrzeń kolei żelaznej z Bodenbachu aż do granicy krajowej będzie ze strony cesarsko-królewskiej administracyi austryjackiej należycie oddany.

Za nim nastąpi oddanie tej przestrzeni kolejnej, ma takowe z obu stron w zupełnych granicach być oznaczone, niemniej też winny być ustanowione te szczególne stosunki prawne, jakieby istnieć mogły między tym traktem kolei żelaznej, a przyległemi posiadłościami gruntowemi. Wszelkie pisma i rysunki, odnoszące się do ustanowienia rzeczonego, tudzież oświetlające tak względem praw i obowiązków naprzeciw graniczącym istniejących, jako też względem biegu samej granicy, winny być udzielone saskiemu rządowi w wyciągu lub kopii.

Art. 16. Oba wysokie rządy kontraktujące udzielą komisyi, z technicznych urzędników złożyć się mającej, stósowne polecenie i pełnomocnictwo ku temu, aby takowa, zanim rozpoczętą zostanie regularna czynność kolejna między Dreznem a Pragą, przekonała się o stanie, oddać się mającej przestrzeni kolejnej z przynależytościami, tudzież części dotyczących na stacyi przemiany, równie jak o tem, czy zachodzą pochyby i wady, któreby usunąć miał rząd austryjacki. Skoro jednak uznanem jest, iż budowy, o których tu mowa, znajdują się w zupełnie zdatnym do użycia stanie, natenczas już od chwili oddania przestrzeni kolejnej, wraz z przynależytościami i częściami dotyczącemi na stacyi przemiany, tak się w tej mierze zastósować należy, jakoby wystawienie onychże własnym kosztem król. rządu saskiego opędzonem było.

Art. 17. Obowiązki, wynikające z ostatecznego odebrania, uskutecznić się mającego najmniej czterma tygodniami przed rozpoczęciem regularnej jazdy

Art. 13. Die kaiserl. königl. österreichische Regierung wird der auf ihre Kosten herzustellenden Wechselstazion Bodenbach in Uebereinstimmung mit den dießfälligen Anträgen der königl sächsischen Regierung denjenigen Umfang und diejenige Einrichtung geben lassen, welche nöthig erscheinen, um den Uebergang des Verkehres und das rechtzeitige Ineinandergreifen des Betriebes zu sichern und den Bedürfnissen der beiderseits betheiligten Verwaltungszweige zu genügen.

Ein aufzustellendes Bauprogramm wird die nöthigen näheren Bestimmungen enthalten.

Art. 14. Die königl. sächsische Regierung verspricht, sie werde aus dem Titel eigenthümlicher Einrichtungen der sächsischen Betriebsverwaltung, ferner aus dem Titel der möglichsten Abgrenzung der zum ausschließlichen Gebrauche der königl. sächsischen Regierung bestimmten Räume zu Bodenbach und überhaupt bloß wegen des sächsischen Dienstes die kaiserl. königl. österreichische Regierung rücksichtlich der baulichen Herstellungen und Einrichtungen auf der Wechselstazion zu Bodenbach — zu keinem größeren Bauaufwande veranlassen, als zur Durchführung eines regelmäßigen Betriebes in dieser Wechselstazion wirklich nothwendig ist.

Art. 15. Die Eisenbahnstrecke von Bodenbach bis zur Landesgrenze wird der königl. sächsischen von der kaiserl. königl. österreichischen Verwaltung gehörig zu übergeben seyn.

Vor der Uebergabe der Eisenbahnstrecke soll dieselbe nach beiden Seiten vollständig abgegrenzt und es sollen die besonderen, zwischen diesem Eisenbahntrakte und dem anliegenden Grundbesitze allfällig bestehenden Rechtsverhältniße festgestellt werden. Die über diese Feststellung und über sonstige den Anrainern gegenüber bestehende Rechte und Verbindlichkeiten, so wie über den Grenzzug selbst Auskunft gebenden Schriften und Zeichnungen sollen in Auszug oder Kopie der königl. sächsischen Regierung mitgetheilt werden.

Art. 16. Eine von beiden hohen kontrahirenden Regierungen dazu beauftragte und bevollmächtigte, aus technischen Beamten gebildete Kommission wird noch vor Eröffnung des regelmäßigen Betriebes zwischen Dresden und Prag sich von dem Zustande der zu übergebenden Bahnstrecke und Zubehör, dann der bezüglichen Theile der Wechselstazion, so wie davon die Ueberzeugung verschaffen, ob etwa vorhandene Mängel und Gebrechen noch österreichischer Seits zu beheben wären. Sobald jedoch erkannt worden ist, daß die in Rede stehenden Bauobjekte sich in vollkommen brauchbarem Zustande befinden, muß von dem Momente der Ueberlassung der Bahnstrecke sammt Zubehör und der bezüglichen Theile der Wechselstazion angefangen — sich so benommen werden, als ob die Herstellung aus den eigenen Geldmitteln der königl. sächsischen Regierung bestritten worden wäre.

Art. 17. Die aus der — mindestens vier Wochen vor der Eröffnung des regelmäßigen Betriebes zu bewirkenden definitiven Uebernahme entspringenden Verbindlichkei-

kolejnej, nie rozciągają się do tych pretensyj, przez trzecie osoby z istnienia kolei wytoczonych, których początek odnosi się poza czas odebrania, albo które się zasadzają na sposobie i rodzaju tak planu założenia jak wystawienia kolei.

Art. 18. Król. saski rząd obowiązuje się, iż bez porozumienia się z ces. król. rządem austryjackim zrzekać się nie będzie budynków i urządzeń dworca kolejnego, dla wyłącznego jego użytku ze strony Austryi założonych.

Art. 19. Co się tycze spólnego użycia budynków i ich części, dla spólnej służby przeznaczonych, kolei i innych zakładów dworca na stacyi przemiany w Bodenbachu, obustronne administracyje równe mają prawa.

Bliższe postanowienia co do tego i ograniczenia, jakieby się potrzebnemi ukazały, zawierać ma porządek dworca kolejnego.

Art. 20. Król. saski rząd obowiązuje się spłacić ces. król. rządowi austryjackiemu prowizyję po dwa od sta od całego kapitału (art. 11. i 13.), łożonego na budowę co do przestrzeni, pierwszemu rządowi wraz z jej przynależytościami odstąpić się mającej, tudzież co do części dworca kolejnego w Bodenbachu, mających być przeznaczonemi do wyłącznego użycia saskiego.

Toż samo opłacać ma król. saski rząd po dwa od sta jednej trzeciej części tej sumy kapitałowej, której potrzeba będzie do urządzenia części stacyi przemiany, do spólnego użycia potrzebnych.

Względem urządzenia części dworca kolejnego w Bodenbachu, do wyłącznego użycia ces. król. austryjackiej administracyi kolejnej przeznaczonych, zostaje król. saski rząd od wszelkiej opłaty zupełnie wolny. —

Do sum kapitałowych, wedle powyższych postanowień uprocentowaniu podlegających, łożonych na założenie dworca kolejnego w Bodenbachu, wrachowane być mają wydatki za wystawienie budowy wierzchniej, wysokobudów, inwentarza, innych urządzeń dworca kolejnego, ogrodzeń i ogólnie wszelkiego rodzaju wydatków, czynionych dla przysposobienia dworca kolejnego; do kapitału, uprocentować się mającego, na budowy w stacyi przemiany łożonego, nie mają jednak być wrachowane koszta nabycia gruntów i planirowania onych.

Art. 21. Nakład ogólny, wedle postanowień powyższego §. 20. prowizyję przynosić mający, ma być królewsko-saskiemu rządowi w należyty sposób przedłożony.

ten erstrecken sich nicht auf solche aus dem Bestehen der Bahn hergeleitete Ansprüche Dritter, deren Ursprung hinter den Zeitpunkt der Uebernahme zurückfällt, oder welche in der Art und Weise der Anlage und Ausführung der Bahn begründet sind.

Art. 18. Die königl. sächsische Regierung macht sich verbindlich, ohne Einverständniß der kaiserl. königl. österreichischen Regierung sich der ausschließlich nur für ihren Gebrauch von Seite Oesterreichs hergestellten Gebäude und Bahnhofeinrichtungen nicht entschlagen zu wollen.

Art. 19. In Ansehung der Mitbenutzung der für den gemeinschaftlichen Dienst bestimmten Gebäude und Gebäudetheile, Geleise und sonstigen Bahnhofanlagen auf der Wechselstazion Bodenbach, sind die beiderseitigen Betriebsverwaltungen gleichberechtiget.

Die näheren Bestimmungen hierüber und etwa nöthige Einschränkungen hat die aufzustellende Bahnhofordnung zu enthalten.

Art. 20. Die königl. sächsische Regierung verpflichtet sich, der kaiserl. königl. österreichischen Regierung das, auf die an die erstere zu überlassende Bahnstrecke sammt Zubehör und auf die zur ausschließlichen sächsischen Benutzung einzuräumenden Theile des Bodenbacher Bahnhofes, aufgewendete Baukapital (Art. 11 und 13) in seiner ganzen Höhe mit Zwei vom Hundert zu verzinsen.

Dieselbe Verzinsung zu Zwei vom Hundert hat die königl. sächsische Regierung von einem Drittheile derjenigen Kapitalssumme zu leisten, welche für die Herstellung der zur gemeinschaftlichen Benutzung der beiden Bahnverwaltungen bestimmten Theile der Wechselstazion erforderlich wird.

Rücksichtlich der Herstellung der nur zum ausschließlichen Gebrauche der kais. königl. österreichischen Bahnverwaltung bestimmten Theile des Bahnhofes zu Bodenbach, bleibt die königl. sächsische Regierung von jeder Bezahlung ganz frei.

In die hiernach einer Verzinsung unterliegenden Kapitalssummen der Kosten für die Bahnhofanlage zu Bodenbach sind die Auslagen für die Herstellung des Oberbaues, der Hochbauten, des Inventars, sonstigen Bahnhofeinrichtungen, der Einfriedungen und überhaupt jede Art von Auslagen, die wegen der Herstellung des Bahnhofes gemacht wurden, einzubeziehen, in das zu verzinsende Baukapital für die Wechselstazion sind jedoch die auf Grunderwerbung und Planirungsarbeiten verwendeten Kosten nicht einzurechnen.

Art. 21. Der nach den Bestimmungen des vorstehenden §. 20 zu verzinsende Gesammtaufwand ist der königl. sächsischen Regierung in angemessener Art darzulegen.

Uprocentowanie kapitału, łożonego na przestrzeń kolejną między Bodenbachem, a granicą krajową, nastąpić ma od dnia rozpoczęcia trybu kolejnego, uprocentowanie zaś nakładu, opędzonego na ostateczne założenie dworca kolejnego, dzieje się z dniem spólnego jego objęcia ze strony królewsko-saskiej administracyi.

Opłacenie prowizyi ze strony rządu królewsko-saskiego do kas rządu ces. król. austryjackiego nastąpić ma w zapadłych półrocznych (upłynionych) terminach wypłaty, a to w monecie brzęczącej stopy czternastotalarowej, na dół idąc aż do $^1/_6$ monet talarowych, i w stosunku czternastu talarów, wyrównających wartość dwudziestu złotych reńskich w srebrnej monecie konwencyjnej.

Art. 22. Od obowiązku płacenia procentów, król. saski rząd usunąć się nie może, równie jak od przedmiotów kolei i dworca kolejnego, jemu do wyłącznego użycia pozostawionych.

Umówiona obecnie wysokość opłacania procentów (art. 20.) ustanawia się tymczasowo na trzy lata od rozpoczęcia jazdy kolejnej z tem zastrzeżeniem, iż po upływie tego trzyletniego terminu względem obowiązku procentów od kapitałów na budowę łożonych, ze strony rządu król. saskiego opłacać się mających rządowi ces. król. austryjackiemu, może być zawartą nowa konwencyja, z uwzględnieniem powziętych tymczasem doświadczeń, i ukazującego się rozwoju stosunków z trybu kolejnego wynikających. Jeżeli w sześć tygodni przed upływem powyższego terminu trzechletniego z jednej lub drugiej strony nie nastąpi dotyczący w tej mierze wniosek, natenczas ówczasowy obowiązek opłacania procentów każdego razu jako na dalsze trzy lata istniejący ma być uważany, pozostawiając atoliż obom wysokim kontrahentom do woli, wytoczyć wniosek do zmiany wysokości prowizy, najdalej w sześć tygodni przed upływem tak przedłużonego czasu.

Art. 23. Król. saski rząd bierze na siebie, i opędza wyekwipowanie budynków potrzebnemi przedmiotami w narzędziach, sprzętach ekspedycyjnych i domowych wszelkiego rodzaju, nie stanowiącemi przedmiotów wnitowanych, gwoździmi przybitych i wmurowanych, a przeto nie należącemi do inwentarza w myśl niniejszej konwencyi (art. 20.), a to nie tylko budynków na przestrzeni kolei, położonej między granicą krajową a Bodenbachem, lecz też i budynków, na samym placu stacyi w Bodenbachu znajdujących się, do wyłącznego użycia przez saską administracyję przeznaczonych. Przeciwnie zaś ma na sobie ces. król. rząd austryjacki obowiązek takiego samego wyekwipowania wszystkich budynków i lokalów, na stacyi w Bodenbachu znajdujących się, a do spólnego użycia przeznaczonych.

Art. 24. Co się tycze budów uzupełniających i urządzeń późniejszych, które dotyczą stacyi przemiany w Bodenbachu, i które już w fundamentalnym

Die Verzinsung des auf die Bahnstrecke zwischen Bodenbach und der Landesgrenze aufgewendeten Kapitals hat vom Tage der Betriebseröffnung, diejenige des für die definitive Bahnhofsanlage bestrittenen Aufwandes aber vom Tage der erfolgten Mitübernahme der letzteren Seitens der königl. sächsischen Verwaltung an — einzutreten.

Die Verzinsung hat von der königl. sächsischen an die kaiserl. königl. österreichische Regierung in halbjährigen verfallenen (dekursiven) Zahlungsterminen, und zwar in klingender Münze des Vierzehnthalerfußes bis zu $1/_{6}$ Thalermünzen herab und in dem Verhältniße von vierzehn Thalern gleich zwanzig Gulden Konvenzions-Silbermünze zu geschehen.

Art. 22. Dieser Verzinsung überhaupt darf sich die königl. sächsische Regierung eben so wenig, als der ihr zum ausschließlichen Gebrauche überlassenen Bahn- und Bahnhofobjekte (Art. 18) entschlagen.

Die dermal vereinbarte Höhe der Verzinsung (Art. 20) aber wird vorläufig auf drei Jahre vom Beginnen des Betriebes mit dem Vorbehalte festgesetzt, daß nach Ablauf dieser dreijährigen Frist mit Rücksicht auf die in der Zwischenzeit gemachten Erfahrungen und auf die sich zeigende Enwicklung der Betriebsverhältniße — zwischen beiden hohen Regierungen ein neuerliches Uebereinkommen hinsichtlich der von der königl. sächsischen an die kaiserl. königl. österreichische Regierung zu leistenden Verzinsung des Baukapitals verabredet werden kann. Erfolgt sechs Wochen vor Ablauf der obengedachten dreijährigen Frist von einer oder der andern Seite eine Anregung zu dießfälliger Verhandlung nicht, so soll die jeweilig vereinbarte Verzinsung als jedesmal auf fernere drei Jahre fortbestehend angesehen werden, jedem der beiden hohen Kontrahenten aber unbenommen seyn, spätestens sechs Wochen vor dem Ablaufe der also fortgesetzten Periode eine Aenderung der Verzinsungshöhe in Antrag zu bringen.

Art. 23. Die Ausrüstung sowohl der auf der Bahnstrecke von der Landesgrenze bis Bodenbach gelegenen, als auch der auf dem Stazionsplatze zu Bodenbach selbst befindlichen, für den ausschließlichen Gebrauch der sächsischen Verwaltung bestimmten Gebäude mit den nöthigen, nicht niet-, nagel- und mauerfesten, somit zum Inventar im Sinne dieser Konvenzion (Art. 20.) nicht zu rechnenden Gegenständen an Werkzeugen, Expedizions- und Hausgeräthen aller Art hat die königl. sächsische Regierung zu übernehmen und zu bestreiten. Dagegen liegt die gleiche Ausrüstung aller im gemeinschaftlichen Gebrauche befindlichen Gebäude und Räume des Bodenbacher Stazionsplatzes der kaiserl. königl. österreichischen Regierung ob. Der dazu erforderliche Aufwand wird dem Anlagekapitale zugerechnet und vertragsmäßig verzinset.

Art. 24. In Ansehung von Ergänzungsbauten und späteren Herstellungen, welche die Wechselstazion zu Bodenbach betreffen, und schon in dem beiderseits festgestellten

planie dworca kolejnego obustronnie ustanowionym, oświadczono jako części tego planu, albo które później obustronnie uznano jako potrzebne rozprzestrzenienia, lub uzupełnienia programu i planu, zgodnie przez oba wysokie rządy kontraktujące drogą konwencyi ustanowionego, zastosowanem będzie wszystko, co tylko ustanawia niniejsza konwencyja względem pierwotnego założenia i wystawienia.

Inne zaś zmiany i rozprzestrzenienia placu stacyi w Bodenbachu, lub też nowe w jego obrębie urządzenia bierze na się, włącznie nakładów do nabycia gruntu i ziemi, jedynie ten rząd, który takowe uskutecznić zamyśla. Jeżeliby król. saska administracyja w takiej widziała się być potrzebie, tedy na wniosek jej ces. król. rząd austryjacki przez organa swe także temuż zaradzi, wszakże za zupełnem kosztów wynagrodzeniem ze strony królewsko-saskiego rządu.

Takowe atoliż późniejsze urządzenia, czy to na tej, czy na owej stronie, w ogólności o tyle tylko mogą być przypuszczone, o ile ani wolnemu ruchowi, ani interesom administracyi strony drugiej nie stoją na przeszkodzie.

Art. 25. Co do późniejszych urządzeń na przekazanej przestrzeni kolei, idącej od Bodenbachu aż do granicy krajowej, które jako uzupełnienia na mocy rozporządzenia, lub uchwalenia właściwych władz ces. król. austryjackich mają być zaprowadzone, — winien ces. król. rząd austryjacki zastąpić król. rząd saski. Jeżeli takowe urządzenia stanowią przyrostek do zakładu kolejnego, natenczas koszta onych także do kapitału na budowę łożonego, mają być dorachowane i drogą konwencyi uprocentowane.

Art. 26. Ces. król. rząd austryjacki przyrzeka najdalej poówczas, kiedy rząd król. saski będzie w tem położeniu, założyć na przestrzeni od saskiego placu stacyi w Krippen, aż do granicy krajowej w Niedergrund, drugą kolej, takową równie też ze swej strony na wniosek rządu saskiego, dalej wyprowadzić na całej przestrzeni od granicy krajowej aż do placu stacyi w Bodenbachu.

Koszta tegoż wyprowadzenia uważane będą jako przyrost do kapitału pierwotnego i uprocentowania jego.

Art. 27. Poboczne jakie użytkowania z przestrzeni kolei między granicą krajową, a placem stacyi w Bodenbachu, równie jak z tegoż ostatniego przypadają król. saskiej administracyi w tym samym stosunku, w jakim takowa udział bierze przy uprocentowaniu kapitału pierwotnego, albo kolei dotyczącej albo części dworca kolejnego.

Art. 28. Utrzymanie tak części dworca kolejnego, li tylko do wyłącznego użycia król. saskiej administracyi przeznaczonych, jak też części kolei, idącej od Bodenbachu aż do granicy krajowej,

Bahnhofsgrundplane als Theile dieses Planes erklärt wurden oder welche nachträglich als nothwendige Erweiterungen oder Vervollständigungen des übereinkünftlich festgestellten Programmes und Planes von beiden hohen kontrahirenden Regierungen übereinstimmend sollten anerkannt werden, findet alles dasjenige Anwendung, was bezüglich der ursprünglichen Anlage und Ausführung in gegenwärtiger Konvenzion bestimmt worden ist.

Andere Veränderungen und Erweiterungen des Bodenbacher Stazionsplatzes oder neue Herstellungen im Bereiche desselben haben mit Einschluß des Aufwandes für Grund und Boden ausschließlich derjenigen Verwaltung zur Last zu fallen, welche deren Ausführung beabsichtiget.

Sollte sich die königl. sächsische Verwaltung in diesem Falle befinden, so wird über deren Antrag die Ausführung zwar ebenfalls durch die Organe der kaiserl. königl. österreichischen Regierung, jedoch gegen vollständige Rückerstattung der Auslagen von Seite der königl. sächsischen Regierung stattfinden.

Dergleichen nachträgliche Herstellungen sind aber auf der einen wie auf der anderen Seite überhaupt nur in soweit zuläßig, als dadurch der freien Bewegung und den Interessen der anderseitigen Betriebsverwaltung kein Eintrag geschieht.

Art. 25. Hinsichtlich derjenigen nachträglichen Herstellungen an der überwiesenen Bahnstrecke von Bodenbach bis zur Landesgrenze, welche als deren Ergänzungen auf Anordnung oder nach Entscheidung der zuständigen kaiserl. königl. österreichischen Behörden auszuführen seyn sollten, — hat die kaiserl. königl. österreichische die königl. sächsische Regierung zu vertreten. Bilden diese Herstellungen einen Zuwachs der Bahnanlage, so sind deren Kosten ebenfalls dem Baukapitale zuzurechnen und vertragsmäßig zu verzinsen.

Art. 26. Die kaiserl. königl. österreichische Regierung verspricht spätestens zu derselben Zeit, zu welcher sich die königl. sächsische Regierung in dem Falle befinden wird, auf der Strecke von dem sächsischen Stazionsplatze bei Krippen bis zur Landesgrenze bei Niedergrund die Bahn mit einem zweiten Geleise zu versehen, letzteres auf Antrag auch weiter auf der Strecke von der Landesgrenze bis zum Stazionsplatze bei Bodenbach herstellen zu lassen.

Die Kosten dieser Herstellung sollen als Zuwachs zu dem Anlagekapitale und dessen Verzinsung betrachtet werden.

Art. 27. Etwaige Nebennutzungen der Bahnstrecke zwischen der Landesgrenze und dem Stazionsplatze zu Bodenbach, so wie des letzteren selbst, fallen der königl. sächsischen Verwaltung in demselben Verhältniße zu, in welchem diese bei der Verzinsung des Anlagekapitales der betreffenden Bahn oder Bahnhoftheile zur Mitleidenheit kommt.

Art. 28. Die Erhaltung der ausschließlich nur zum Gebrauche der königl. sächsischen Bahnverwaltung bestimmten Theile des Bahnhofes, so wie der Bahnstrecke von Bodenbach bis zur Landesgrenze sammt Zugehör

wraz z przynależytościami, jest wedle wyżej oznaczonej (art. 16.) zasady jedynie obowiązkiem król. saskiego rządu.

Koszta utrzymania części dworca kolejnego, przeznaczonych do spólnego użycia obu administracyj kolejnych, ponoszą w równej połowie spólne rządy, ces. król. austryjacki i król. saski.

Utrzymanie części dworca kolejnego, wyłącznie tylko do użycia przez austryjacką administracyję przeznaczonych, opędza też tylko ces. król. rząd austryjacki.

Art. 29. Ces. król. rząd austryjacki ręczy król. saskiemu rządowi za uskutecznienie, a względnie za wynagrodzenie tych prestacyj, do których obowiązani są przedsiębiorcy budowniczy, na mocy zawartych z nimi układów, a to podczas całego w takowych oznaczonego trwania ich odpowiedzialności; tenże sam rząd ręczy dalej król. saskiemu rządowi za wynagrodzenie wszelkich szkód, jakieby jej wyrządzone zostały przez wojnę, lub rozruch na oddanej do jej użycia tak przestrzeni kolejnej wraz z przynależytościami, jak stacyi przemiany.

Wystawienie na nowo wszystkich innych jakichkolwiekbądź uszkodzeń, pochodzących czy to z czynności, czy z zaniechania, z samowolności, przypadku, czy ze zdarzeń naturalnych, bądź zwyczajnych, bądź nadzwyczajnych — tak ma być uważane, jakoby uszkodzenie nastąpiło było na dziele wybudowanem własnym kosztem rządu król. saskiego, a ces. król. rząd austryjacki nie będzie w tej mierze obowiązanym zwrócić król. saskiemu rządowi koszta odbudowania ani w całości, ani tylko w części.

Art. 30. Co się tycze wszystkich budów, któreby wedle postanowień niniejszej konwencyi król. saska administracyja w obrębie odebranej przestrzeni kolejnej, począwszy od granicy krajowej aż do dworca kolejnego w Bodenbachu — sama wystawić miała, tudzież co się tycze utrzymania kolei, przysłużają król. saskiej administracyi wszystkie owe uprawnienia, które wedle ustaw austryjackich przyznane są przedsiębiorcom kolej żelaznych.

Ces. król. rząd austryjacki zarządzi, ażeby król. saskiej administracyi każdego czasu na żądanie dostarczano materyjału, odpowiedniego systemowi wierzchniej budowy kolejnej, zaprowadzonemu już przez rząd austryjacki, jakoto: progów kolejnych, szyn, płyt do podkładu i gwoździ, za zwróceniem własnych kosztów.

hat nach dem bereits oben festgesetzten Grundsatze (Art. 16) der königl. sächsischen Regierung allein obzuliegen.

Die Kosten der Erhaltung der zur gemeinschaftlichen Benutzung beider Bahn-Verwaltungen gewidmeten Theile des Bahnhofes sind von der kaiserl. königl. österreichischen und der königl. sächsischen Regierung gemeinschaftlich zu gleichen Hälften zu tragen.

Die Erhaltung der ausschließlich von der österreichischen Verwaltung benutzten Bahnhofstheile wird die kaiserl. königl. österreichische Regierung allein bestreiten.

Art. 29. Die kaiserl. königl. österreichische Regierung sichert der königl. sächsischen Regierung die Herstellung und beziehungsweise die Vergütung derjenigen Leistungen zu, welche den Bauunternehmern durch die mit ihnen abgeschlossenen Verträge und während der darin festgesetzten Haftungszeit obliegen; sie steht ferner für Schäden ein, welche an der, der königl. sächsischen Regierung zur Benutzung überlassenen Bahnstrecke sammt Zubehör und Wechselstazion durch Krieg oder Aufruhr verursacht werden sollten.

Die Wiederherstellung aller übrigen, wie immer gearteten Beschädigungen, sie mögen aus Handlungen oder Unterlassungen, aus Willkür, Zufall oder Naturereignissen entspringen, sie mögen zu gewöhnlichen oder außergewöhnlichen gezählt werden, — ist so zu behandeln, als ob die Beschädigung an einem auf eigene Kosten der königl. sächsischen Regierung erbauten Werke eingetreten wäre (Art. 16), und es soll dießfalls die kaiserl. königl. österreichische Regierung nicht verpflichtet seyn, der königl. sächsischen Regierung die Herstellungskosten ganz oder auch nur theilweise zu vergüten.

Art. 30. In Ansehung aller baulichen Herstellungen, welche nach den Bestimmungen der gegenwärtigen Uebereinkunft die königl. sächsische Verwaltung im Bereiche der von ihr übernommenen Bahnstrecke von der Landesgrenze bis zum Bodenbacher Bahnhofe — selbst auszuführen in die Lage kommen sollte, eben so wie in Ansehung der Unterhaltung der Bahnanlage, werden der königl. sächsischen Verwaltung alle diejenigen Berechtigungen zustehen, welche nach den österreichischen Gesetzen den Eisenbahnunternehmern eingeräumt sind.

Die kaiserl. königl. österreichische Regierung wird verfügen, daß der königl. sächsischen Betriebsverwaltung das — dem von der ersteren angenommenen Oberbausysteme entsprechende, — Material an Bahnschwellen, Schienen, Unterlagsplatten und Nägeln gegen Erstattung der Selbstkosten auf Verlangen jederzeit verabfolgt werde.

Art. 31. Gdyby ces. król. rząd austryjacki nie był w stanie do terminu otworzenia jazdy zupełnie wykończyć zakłady stacyjne, i budowy w Bodenbachu, król. rząd saski nie ma bynajmniej obowiązku przejąć na się niejakiej części kosztów, gdyby takowe łożone były dla zaprowadzenia interymistycznych może urządzeń.

Rozdział III.

Jeżdżenie koleją żelazną.

Art. 32. W stacyi Bodenbachu z reguły miejsce ma przemiana obustronnych środków przewozowych, o ile to dotycze lokomotywów, tenderów (wozów zasobowych), wozów służących do przeprawy osób, i bagażów. Wszelakoż każda z obustronnych administracyj co do trybu kolejnego obowiązaną będzie dawać swemi środkami jazdy pomoc drugiej, w nadzwyczajnych przypadkach, dla zaradzenia nagłej niezwłocznej potrzebie, o ile nie wyłącza takowych od użycia na cudzej przestrzeni kolejnej już sama konstrukcyja czy to wierzchniej budowy kolejnej, czy też środków transportowych.

Jednak wozy frachtowe jednej administracyi bezpośrednio przechodzić będą na część kolei, do drugiej administracyi należącej, o ile przedmioty, za pomocą takowych transportowane, nie wymagają przeładowania w Bodenbachu z innych może przyczyn.

Zasady, jakich względem wzajemnego użycia środków przewozowych przestrzegać należy, równie jak miara, wedle której za to użycie uiszczonemi być mają wynagrodzenia, osobnym regulaminem będą ustanowione.

Art. 33. Na stacyi przemiany w Bodenbachu ma każda z obu administracyj kolejnych na pogotowiu mieć pewną ilość środków transportowych, mającą się wyznaczyć drogą konwencyi, w miarę zachodzącej od czasu do czasu potrzeby.

Nie mniej też winna każda administracyja, podczas, gdy regularnym trybem odbywają się pociągi na obustronnych przestrzeniach kolejnej przeprawy, ustawioną mieć w Bodenbachu lokomotywę i takową opalać.

Art. 34. Liczba pociągów tak osobowych, jak ciężarowych, między Pragą a DrezNem w tryb wprowadzić się mających, stosować się będzie do potrzeby i postaci obrotu. Tymczasem przynajmniej dwa pociągi osobowe, i jeden regularny pociąg ciężarowy odbywać będą codziennie całą drogę między Pragą a DrezNem, a to w obudwóch kierunkach.

Art. 35. Za obustronnem porozumieniem się będzie porządek jeżdżenia dla pociągów osobowych i ciężarowych każdego czasu ustanowionym z jednoczesnem uwzględnieniem kursów pocztowych, przez obustronne administracyje pocztowe zaprojektować się mających tak, ażeby tem samem uskutecznione zo-

Art. 31. Dafern die kaiserl. königl. österreichische Regierung nicht in der Lage seyn sollte, mit den Stazionsanlagen und Gebäuden zu Bodenbach bis zur Eröffnung des Betriebes zur definitiven Ausführung zu gelangen, hätte die königl sächsische Regierung zu den daselbst etwa zu treffenden interimistischen Einrichtungen nicht beitragspflichtig zu seyn.

III. Abschnitt.

Eisenbahnbetrieb.

Art. 32. Auf der Stazion Bodenbach hat der Wechsel der beiderseitigen Betriebsmittel, soviel die Lokomotiven, Tender, Personen- und Gepäckwagen betrifft, der Regel nach zu geschehen. Es soll jedoch eine jede der beiderseitigen Betriebsverwaltungen verpflichtet seyn, der anderen in außerordentlichen Fällen mit ihren Betriebsmitteln Aushilfe zur Deckung eines augenblicklichen dringenden Bedarfes zu leisten, so weit nicht die Konstrukzion des Bahnoberbaues oder der Transportmittel selbst die Verwendung der letzteren auf der fremden Bahnstrecke ausschließt.

Dagegen werden die Lastwagen der einen Verwaltung auf die Bahnstrecke der anderen Verwaltung jederzeit, so fern nicht die auf denselben transportirten Gegenstände aus anderen Gründen eine Umladuug in Bodenbach zu erfahren haben, ohne Weiteres übergehen.

Die bezüglich der gegenseitigen Betriebsmittelbenutzung einzuhaltenden Grundsätze und der Maßstab für die deßhalb zu leistenden Vergütungen, sollen durch besonderes Regulativ festgesetzt werden.

Art. 33. Auf der Wechselstazion Bodenbach ist eine hinreichende, nach Maßgabe des Bedürfnißes von Zeit zu Zeit übereinkünftlich zu bestimmende Anzahl Transportmittel von jeder der beiderseitigen Betriebsverwaltungen in Bereitschaft zu halten.

Nicht minder soll während derjenigen Zeit, in welcher regelmäßige Züge auf den beiderseitigen Betriebsstrecken im Gange sind, von jeder Verwaltung eine Lokomotive in Bodenbach aufgestellt und angeheizt seyn.

Art. 34. Die Zahl der zwischen Prag und Dresden in Gang zu setzenden durchgehenden Personen- und Lastzüge hat sich nach dem Bedürfniße und nach der Gestaltung des Verkehres zu richten. Es sollen aber zunächst mindestens zwei Personenzüge und ein regelmäßiger Lastzug alltäglich die ganze Strecke zwischen Prag und Dresden in jeder der beiden Richtungen befahren.

Art. 35. Die in beiderseitiger Uebereinstimmung zu bewirkende Feststellung der jeweiligen Fahrordnung für die durchlaufenden Personen- und Lastzüge, hat unter gleichzeitiger Berücksichtigung der von den beiderländischen Postverwaltungen vorzuschlagenden Postkurse so zu geschehen, daß damit die nöthigen von Prag und Dresden aus erfol-

stały potrzebne, w Pradze i Dreznie nastąpić mające połączenia się z pociągami kolejno-żelaznemi, z tamtąd dalej ku północnym i południowym linijom obrotowym idącemi.

O ile od tego koniecznie zawisło osiągnięcie rzeczonego celu, obustronne rządy przynajmniej jeden pociąg nocny w każdym kierunku zarządzą.

Będzie zadaniem obustronnych administracyj, w odpowiednich celowi konwencyjach z sąsiedniemi administracyjami kolei żelaznej ku temu dążyć, ażeby wszelkie urządzenia, przewozu dotyczące, należące do obrębu głównej linii obrotowej, przez Pragę i Drezno idącej, w jak najzgodniejszym zostawały związku.

Art. 36. Porządek dotyczący przewozu, ma dla wszystkich pociągów przez stacyę przemiany w Bodenbachu przechodzących, tak być uregulowanym, iż takowy z reguły każdego razu przynajmniej na sześćmiesięczny, w miesiącach Kwietniu i Październiku poczynający się okres czasu ważność mieć będzie. Jeżeli aż do upływu takowego peryjodu żadna nie nastąpiła zmiana, natenczas porządek, dotyczący przewozu, uważać należy za ważny bez dalszego w tym względzie rozporządzenia.

Art. 37. Na miejscowe tylko pociągi, t. j. takowe, które z jednej strony odbywają się tylko między Pragą a Bodenbachem, lub też z drugiej strony między Droznem a Bodenbachem, nie mają postanowienia powyższych artykułów żadnego zastosowania. Zarządzanie takiemi pociągami i ustanowienie dotyczących w tej mierze porządków przewozowych należy owszem wyłącznie do każdego z obustronnych rządów. Takowe atoliż lokalne pociągi żadną miarą regularny tryb przechodzących głównych pociągów wstrzymywać nie mogą. Przetoż też urządzenia, dla onych ustanowione, spólnie mają być zakomunikowane, i na wniosek razem z głównym regulaminem jazdy ogłoszone.

Art. 38. Co do najwyższej miary szybkości jazdy, ważność mają przepisy policyjne, w obustronnych terytoryjach wydane. Szybkość takowa atoliż nie może mieć miejsca niżej tej miary, której koniecznie potrzeba do ścisłego przestrzegania porządku jazdy.

Art. 39. Przy pociągach osobowych, przez które uskutecznione bywają połączenia się z dalszą drogą kolei żelaznej, przyjmowanie i zsiadywanie podróżnych po stacyjach pobocznych, albo międzystacyjach o tyle podlega ograniczeniu, o ile tego wymaga skrócenie jazdy, dla owych połączeń potrzebne.

Art. 40. Przeprawa przesełek deliżansowych nie jest wyłączona od żadnego regularnego pociągu osobowego.

genden Anschlüsse an die von da weiter nach den nördlichen und südlichen Verkehrslinien laufenden Eisenbahnzüge erzielt werden.

Sofern dadurch die Erreichung dieses Zweckes durchaus bedingt erscheint, werden sich die beiderseitigen Staatsregierungen der Einrichtung mindestens eines Nachtzuges in jeder Richtung nicht entziehen.

Zur Aufgabe der beiderseitigen Betriebsverwaltungen soll es gemacht werden, durch zweckentspechende Vereinbarungen mit den benachbarten Eisenbahnverwaltungen auf ein möglichst vollkommenes Ineinandergreifen sämmtlicher Fahrordnungen, welche dem Bereiche der über Prag und Dresden laufenden Hauptverkehrslinie angehören, hinzuwirken.

Art. 36. Die Fahrordnung für alle die Wechselstazion Bodenbach überschreitenden Züge soll dergestalt festgesetzt werden, daß dieselbe in der Regel jedesmal mindestens für eine sechsmonatliche, von den Monaten April und Oktober anhebende Periode zu gelten hat. Erfolgt bis zum Ablaufe einer solchen Periode eine Abänderung nicht, so wird angenommen, daß die Fahrordnung ohne Weiteres in Geltung bleibt.

Art. 37. Auf bloße Lokalzüge, d. i. solche Züge, welche sich nur entweder zwischen Prag und Bodenbach einerseits, oder zwischen Dresden und Bodenbach andererseits bewegen, leiden die Bestimmungen der vorhergehenden Artikel keine Anwendung. Die Anordnung solcher Züge und die Aufstellung der dießfälligen Fahrordnungen steht vielmehr jeder der beiderseitigen Regierungen für sich allein zu. Es dürfen jedoch derartige Lokalzüge den regelmäßigen Gang der durchlaufenden Hauptzüge in keinem Falle beeinträchtigen. Auch sollen die dafür aufgestellten Fahrordnungen gegenseitig mitgetheilt und auf Antrag zugleich mit der Hauptfahrordnung veröffentlicht werden.

Art. 38. Für das höchste Maß der Fahrschnelligkeit gelten die in den beiderseitigen Territorien gegebenen Polizeivorschriften. Dieselbe darf jedoch nicht unter dasjenige Maß herabsinken, welches zur genauen Einhaltung der Fahrordnung erforderlich ist.

Art. 39. Bei Personenzügen, durch welche Anschlüße an weitere Eisenbahnstrecken stattfinden, hat die Aufnahme und das Absetzen von Reisenden an Nebenstazionen oder Zwischenhaltestellen in so weit einer Beschränkung zu unterliegen, als es die für jene Anschlüße erforderliche Abkürzung der Fahrzeit erheischt.

Art. 40. Die Beförderung der Eilgüter ist von keinem regelmäßigen Personenzuge ausgeschloßen.

Przeciwnie jednak przeprawa innych przesełek pociągami osobowemi o tyle tylko miejsca ma, o ile przez to nie cierpi czas jazdy, w porządku co do tejże ustanowiony.

Co się tycze przeprawy osób przez pociągi ciężarowe, nie ma miejsca żadne ograniczenie.

Wszelakoż administracyja innej strony nie jest obowiązaną, czy to zwyczajne przedmioty frachtowe pociągami osobowemi przesełane, czy też osoby, pociągami cięzarowemi przewiezione, ze stacyi przemiany w Bodenbachu dalej jednym a tym samym przeprawiać pociągiem.

Art. 41. Zatrzymanie się pociągów osobowych na stacyjach, jezeli porządek przewozu nie przepisuje pewnego ku temu czasu, ograniczony być ma na czas niezbędnie potrzebny do wyekspedyowania tak osób, jak dóbr dyliżansowych.

Na stacyi w Bodenbachu zaś może dla przemiany środków transportowych i dla potrzebnej manipulacyi władz policyjnych, pocztowych i cłowych, zatrzymanie się wedle potrzeby być przedłużone, wszakże żadną miarą nie nad jednę godzinę.

Art. 42. Przecinanie się pociągów idących, z przeciwnych kierunków do żadnej stacyi nie jest przywiązane. Dopóki jednak dotyczące drogi kolejne nie są dubeltową opatrzone koleją, przecinanie tak nastąpić winno, ażeby jeden z potykających się pociągów oznaczonym był jako pierwszeństwo mający, i przetoż wprzód przechodzący. Umówienie się względem tego nastąpić ma przy każdem ustanowieniu porządku jazdy.

Art. 43. Poczekanie przechodzących pociągów osobowych w Bodenbachu, nie może się rozciągać na dłużej jak na pół godziny nad ten czas, który jest ustanowiony dla odejścia pociągu, połączającego się w Bodenbachu ze strony innej administracyi. Pociąg spóźniony, po onym czasie nadchodzący, jako pociąg osobny dalej będzie odesłany, jeżeli w przeciągu jednej godziny, rachując od spóźnionego pociągu, nie odchodzi w tymże samym kierunku pociąg regularny.

Koszta pociągu osobnego, w powyższym przypadku przesłanego, wynagrodzić winna administracyja, na której drodze spóźnienie nastąpiło drugiej administracyi wedle rzeczywiście łożonych wydatków na opał, smarowidło i oświetlenie pociągu, wraz z przypadającemi należytościami, m i l o w e m zwanemi.

Art. 44. Osobne, lub ekstraciągi każdego czasu mogą mieć miejsce i mogą żądać dalszej ekspedycyi, jeżeli stacyi przemiany w Bodenbachu oznajmione zostały albo przez przeciąg poprzedzający, albo przez telegrafowanie przynajmniej trzema godzinami we dnie, a sześcioma godzinami w nocy przed nadejściem. Jeżeli takie zameldowanie nastąpiło, administracyja drugiej strony obo-

Dagegen soll die Beförderung anderen Transportgutes mit Personenzügen nur in so weit stattfinden, als dadurch der durch die Fahrordnung festgesetzten Fahrzeit kein Abbruch geschieht.

Hinsichtlich der Beförderung von Personen mit den Güterzügen tritt eine Beschränkung nicht ein.

Es ist jedoch die anderseitige Verwaltung nicht verbunden, die mit Personenzügen beförderten gewöhnlichen Frachtgüter, oder die mit Güterzügen beförderten Personen von der Wechselstazion Bodenbach ab, mit demselben Zuge weiter zu befördern.

Art. 41. Der Aufenthalt der Personenzüge auf den Stazionen ist, so weit nicht die Fahrordnung dafür bestimmte Zeiten vorschreibt, auf die für die Abfertigung der Reisenden und Eilgüter unbedingt nöthige Zeit zu beschränken.

Für die Stazion Bodenbach jedoch soll Behufs des Wechsels der Transportmittel und in Absicht auf die erforderlichen Manipulazionen der Polizei-, Post- und Zollbehörden, der Aufenthalt so weit nöthig, jedoch keineswegs über eine Stunde verlängert werden.

Art. 42. Die Kreuzung der in entgegengesetzter Richtung sich bewegenden Züge ist an eine bestimmte Stazion nicht gebunden. Es hat aber, so lange nicht die betreffenden Bahnstrecken mit Doppelgeleis versehen sind, die Kreuzung so zu geschehen, daß der eine, der sich begegnenden Züge als der bevorzugte und deßhalb zunächst durchgehende zu bezeichnen ist. Die Vereinbarung hierüber soll bei jeweiliger Feststellung der Fahrordnung getroffen werden.

Art. 43. Das Zuwarten durchgehender Personenzüge in Bodenbach soll nicht auf mehr als eine halbe Stunde über diejenige Zeit, welche für den Abgang des in Bodenbach anschließenden Zuges der anderen Verwaltung festgesetzt ist, ausgedehnt werden. Der nach dieser Zeit eintreffende verspätete Zug wird als Extrazug weiter befördert, sofern nicht innerhalb einer Stunde, vom Eintreffen des verspäteten Zuges an gerechnet, ein regelmäßiger Zug in derselben Richtung abgeht.

Der im gedachten Falle beförderte Extrazug ist von derjenigen Verwaltung, auf deren Strecke die Verzögerung stattfand, der anderen nach den wirklichen Auslagen für Brenn-, Schmier- und Beleuchtungsmateriale des Zuges und allfällige Meilengelder zu vergüten.

Art. 44. Separat- oder Extrazüge können zu jeder Zeit stattfinden und haben auf Weiterbeförderung dann Anspruch, wenn dieselben entweder durch einen vorhergehenden Zug oder durch Telegraphirung mindestens drei Stunden bei Tage, sechs Stunden bei Nacht vor dem Eintreffen der Wechselstazion Bodenbach angemeldet worden sind. Diese Anmeldung vorausgesetzt, hat die anderseitige Verwaltung einen angekom-

wiązana jest, nadeszły pociąg osobny bezzwłocznie dalej odesłać, chyba gdyby pociąg domagał się większej liczby środków transportowych, jak wedle konwencyi na stacyi w Bodenbachu w rezerwie utrzymywać należy, w którymto razie tyle dozwoli się czasu, ile potrzeba dla dostarczenia onychże.

Art. 45. Między ważniejszemi stacyjami ces. król. północnej rządowej kolei żelaznej austryjackiej, a złączającej się rządowej kolei żelaznej królewsko-saskiej zaprowadzona będzie bezpośrednia przedaż biletów dla przeprawy osób.

Oznaczenie takowych stacyj taryfami i innemi sposobami nastąpi na podstawie w każdym razie konwencyi.

Art. 46. Między wszystkiemi stacyjami ces. król. austryjackiej północnej kolei żelaznej rządowej, i bezpośrednio z nią złączonej król. saskiej kolei żelaznej rządowej miejsce ma bezpośrednia przeprawa dóbr.

Oznaczenie zaś tych linij kolejnych, któremi dalej także ma być urządzone obopólne bezpośrednie przesełanie towarów, zostaje na później zastrzeżonem, w którymto względzie obwieszczone będą stacyje dotyczące.

Art. 47. Dla spólnego obrotu na połączonych obustronnych kolejach rządowych, uważany będzie za jednostkę wagi cetnar cłowy o stu funtach po 500 gramów.

Niemniej też rządy obu państw wszystkie te zarządzą postanowienia, które są potrzebnemi, aby dla rzeczonego spólnego obrotu wyrównać zachodzące dyfferencyje co do miary i stopy monetowej, lub z obustronnego urządzenia terytoryjalnego wynikające.

Mianowicie przeliczenie ze stopy monetowej 20reńskowej, w ces. król. państwach austryjackich istniejącej, na stopę monetową 14talarową, w królestwie saskiem ważność mającą, i odwrotnie, w ten sposób nastąpić ma, iż przytem jeden złoty reński austryjacki po sześćdziesiąt krajcarów w mon. konw. rachowany być ma, jako wyrównywający kwotę, dwadzieścia i jeden nowych groszy saskich wynoszącą.

Art. 48. Wszelkie taryfy dla przeprawy osób, pakunków, ekwipażów, koni, bydła i rzeczy, jeżeli nie idzie li tylko o obrót lokalny, ustanowione będą za obopólnem porozumieniem się.

Lubo od żadnej strony żądać nie można zupełnie równego ustanowienia obustronnych pozycyj taryfowych, przecież wszelkiej staranności przyłożyć trzeba ku jak największemu w onej mierze obopólnemu zbliżeniu się.

Wszelkie taryfy dla przechodowego obrotu ces. król. austryjackiej północnej kolei żelaznej rządowej z jednej strony, a złączonej król. saskiej kolei żelaznej rządowej z drugiej strony będą ustanowione i obustronnie ogłoszone w walutach stopy monetowej, zwyczajnej tak w ces. król. państwie austryjackiem, jak też w związkowych celnych krajach.

menen Separatzug unverweilt weiterzubefördern, es wäre denn, daß der Zug eine größere Anzahl Transportmittel, als vertragsmäßig auf der Stazion Bodenbach in Reserve zu halten ist, in Anspruch nehme, in welchem Falle die für deren Herbeischaffung nöthige Zeit gewährt werden muß.

Art. 45. Zwischen den wichtigeren Stazionen der kaiserl. königl. österreichischen nördlichen Staatseisenbahn und der anschließenden königl. sächsischen Staatseisenbahn soll ein direkter Billetverkauf für den Personenverkehr eingeführt werden.

Die Bestimmung dieser mittelst der Tarife und sonst bekannt zu machenden Stazionen wird auf Grund jeweiliger besonderer Uebereinkunft erfolgen.

Art. 46. Zwischen sämmtlichen Stazionen der kaiserl. königl. österreichischen nördlichen Staatseisenbahn und der unmittelbar anschließenden königl. sächsischen Staatseisenbahn findet ein direkter Güterverkehr Statt.

Dagegen bleibt die Bestimmung derjenigen Eisenbahnlinien, nach welchen weiterhin ebenfalls eine gegenseitige direkte Güterbeförderung eingerichtet werden soll, vorbehalten und es sollen die dießfälligen Stazionen bekannt gemacht werden.

Art. 47. Für den gemeinschaftlichen Verkehr auf den verbundenen beiderseitigen Staatseisenbahnen soll der Zollzentner von 100 Pfund zu 500 Grammen die Gewichts-Einheit bilden.

Auch werden die beiderländigen Staatsregierungen alle diejenigen Bestimmungen treffen, welche erforderlich sind, um die in Ansehung des Maßes und Münzfußes obwaltenden oder sonst aus der beiderseitigen Territorialverfassung entspringenden Verschiedenheiten für den gedachten Verkehr auszugleichen.

Insbesondere soll die Ueberrechnung aus dem in den kaiserl. königl. österreichischen Staaten bestehenden 20 Guldenmünzfuße in den für das Königreich Sachsen giltigen 14 Thalermünzfuß und umgekehrt dergestalt erfolgen, daß hierbei Ein österreichischer Gulden zu sechszig Kreuzern Konvenzions-Münze gleich Ein und Zwanzig sächsischen Neugroschen gerechnet wird.

Art. 48. Alle Tarifirungen für die Personen-, Gepäck-, Equipagen-, Pferde-, Vieh- und Güterbeförderung werden, so weit es sich nicht um einen bloßen Lokalverkehr handelt, unter gegenseitiger Vernehmung erfolgen.

Obwohl eine völlige Gleichstellung der beiderseitigen Tarifsätze von keinem Theile verlangt werden kann, so soll doch auf eine möglichste gegenseitige Annäherung Bedacht genommen werden.

Alle Tarife für den durchgehenden Verkehr der kaiserl. königl. österreichischen nördlichen Staatseisenbahn einerseits und der anschließenden königl. sächsischen Staatseisenbahn andererseits sind in den Währungen sowohl des kaiserl. königl. österreichischen, als des zollvereinsländischen Münzfußes aufzustellen und beiderseits zu veröffentlichen.

Przy zredukowaniu pozycyj taryfowych jednej administracyi na pozycyje taryfowe drugiej, zaokrąglenie w ten sposób ma miejsce, iż porachuje się ze strony ces. król. austryjackiej administracyi zamiast każdej ułamkowej krajcara części caly krajcar, ze strony król. saskiej zaś zamiast każdej ułamkowej części nowego grosza niżej $^1/_2$ — pół grosza nowego, od $^1/_2$ zaś i wyżej cały grosz nowy.

Uzyskane przez takie zaokrąglenie pozycyje taryfowe będą także i przy obopólnych obrachowaniach jazdy kolejnej zatrzymane.

Art. 49. Wypłaty, które sobie obustronne administracyje winny, uiszczane będą monetą brzęczącą obustronnej waluty, atoliż w stopie 20reńskowej nie mniejszemi monetami, jak 20krajcarowe sztuki, a w stopie 14talarowej nie mniejszą monetą, jak sztuki $^1/_6$talarowe.

Art. 50. Co się tycze terminów, do potrzebnego obrachowania zarządu kolejnego służących, pozostawiają sobie obustronne administracyje kolejne, ułożyć dokładniejsze postanowienia w późniejszej konwencyi, wszakże nie mogą być żadną miarą wyznaczone dłuższe termina, jak ćwierćroczne.

Art. 51. Personale, potrzebne do niższej służby spólnej obustronnym administracyjom kolejnym, zachodzącej w obrębie placu stacyi w Bodenbachu, ustanowi ces. król. administracyja austryjacka, a król. saskiej administracyi pozostawia się, jeżeli nie przenosi, używać dla swego własnego oddziału służby własnych ustanowionych, służbę takową poruczyć austryjackim sługom, za zwróceniem połowy gotowych poborów służbowych, temuż personalu wyznaczonych.

Niemniej też pozostawia się do woli król. saskiej administracyi, takowe czynności przy innej służbie dworca kolejnego, dla których nie ma potrzeby stałego ustanowienia pewnych sług, pojedynczo, albo wszystkie kazać załatwiać przez austryjackie personale, do dotyczących funkcyj używane, za odpowiedniem wynagrodzeniem. Względem bliższych postanowień dla takiej spólnej służby zawartą będzie ugoda między obustronnemi administracyjami.

Art. 52. Urządzenie sygnalizowania, przeznaczonego wyłącznie dla służby przeprawy kolejnej, jest wprawdzie pozostawione każdej z obu administracyj rządowych niezawiśle od drugiej. Wszelakoż co się tycze sygnałów na spólnym placu stacyi w Bodenbachu potrzebnych, takie będzie zaprowadzone urządzenie, ażeby za pomocą niego wszelkim omyłkom zapobieżonem zostało. Używanie przewodcy lokomotywa, lub pociągu jednej administracyi na kolei drugiej nawet i w przypadkach, art. 32. objętych, pod tym tylko nastąpić może warunkiem, że mu przydanym będzie do towarzyszenia oficyjant tejże drugiej administracyi, zupełnie znający instrukcyje sygnałowe, i stosunki kolejne.

Bei Reduzirung der Transportsätze der einen Verwaltung auf die der anderen hat eine Abrundung dergestalt zu erfolgen, daß kaiserl. königl. österreichischer Seits statt jedes Bruchtheilkreuzers ein voller Kreuzer, königl. sächsischer Seits aber statt jedes Bruchtheiles Neugroschens unter $1/3$ — ein halber Neugroschen, von $1/2$ und mehr ein ganzer Neugroschen berechnet wird.

Die durch diese Abrundung gewonnenen Tarifsätze sind auch bei den gegenseitigen Betriebsabrechnungen beizubehalten.

Art. 49. Die von der einen Verwaltung an die andere zu leistenden Zahlungen sollen in klingender Münze der beiderseitigen Währungen, jedoch im 20 Guldenfuße mit nicht kleineren Münzen als 20 Kr.-Stücken, im 14 Thalerfuße mit nicht kleinerer Münze als $1/6$ Thalerstücken erfolgen.

Art. 50. Ueber die Zeitfristen für die erforderlichen Betriebsabrechnungen genauere Bestimmung zu treffen, soll einer späteren Vereinbarung zwischen den beiderseitigen Betriebsverwaltungen vorbehalten bleiben, jedoch dürfen keineswegs längere, als vierteljährige Fristen angenommen werden.

Art. 51. Für den im Bereiche des Bodenbacher Stazionsplatzes vorkommenden gemeinschaftlichen niederen Dienst der beiderseitigen Betriebsverwaltungen wird das nöthige Personale Seitens der kaiserl. königl. österreichischen Verwaltung angestellt werden, und es soll der königl. sächsischen Verwaltung überlassen bleiben, sich, dafern sie nicht vorzieht, für ihre Abtheilung des Dienstes eigene Angestellte zu verwenden, diesen Dienst den österreichischen Dienern gegen Rückerstattung der Hälfte des diesem Personale ausgesetzten baren Dienstgenußes mit zu übertragen.

Eben so soll der königl. sächsischen Verwaltung frei stehen, diejenigen beim anderen Bahnhofdienste vorkommenden Verrichtungen, für welche es dauernder Anstellung bestimmter Diener nicht bedarf, einzeln oder insgesammt durch das für die betreffenden Funkzionen verwendete österreichische Personale gegen entsprechende Vergütung mit besorgen zu lassen. Ueber die näheren Bestimmungen für einen solchen gemeinschaftlichen Dienst ist zwischen den beiderseitigen Betriebsverwaltungen Vereinbarung zu treffen.

Art. 52. Die Einrichtung des ausschließlich für den Betriebsdienst bestimmten Signalwesens ist zwar einer jeden der beiden Staatsverwaltungen unabhängig von der andern überlassen. Jedoch soll bezüglich der auf dem gemeinschaftlichen Stazionsplatze zu Bodenbach nöthigen Signale eine solche Einrichtung getroffen werden, vermöge deren möglichen Irrthümern vorgebeugt wird. Die Verwendung eines Lokomotiv- oder Zugführers der einen Verwaltung auf der Bahnstrecke der anderen soll auch in den, Artikel 32 bezeichneten Fällen nur unter der Bedingung erfolgen dürfen, daß demselben ein der Signal-Instrukzionen und Bahnverhältnisse völlig kundiger Offiziant der anderen Verwaltung zur Begleitung beigegeben werde.

Art. 53. Obustronnym urzędnikom kolejnym na stacyi Bodenbachu, przysłuża prawo, używać bez wynagrodzenia zakładu telegraficznego strony drugiej, w celu tych korespondencyj, któreby oni w obrębie służby kolei żelaznej prowadzić mieli w kierunku linii strony przeciwnej.

Art. 54. Prawo bezpłatnej przeprawy w obrębie jednej administracyi kolejnej przysłuża ustanowionym drugiej administracyi kolejnej wtedy tylko, jeżeli są opatrzeni bezpłatną kartą niemieckiego związku kolei żelaznej, albo jeżeli jazda stoi w bezpośrednim stosunku służbowym do administracyi drugiej strony, i przeto, że tak się rzecz ma, potwierdzeniem wykazują.

Podobnie też w obrębie przestrzeni kolei saskiej między Krippen a Bodenbachem, istnieje dla cłowych i policyjnych urzędników ces. król. rządu austryjackiego, wykazujących się z swego wysłannictwa w sprawach służby kolejnej, toż samo prawo do bezpłatnej przeprawy zwyczajnemi pociągami kolejnemi, jak to dla równych urzędników rządu saskiego.

Rozdział IV.

Policyjne postępowanie z paszportami i cudzymi.

Art. 55. Ces. król. rząd austryjacki zezwala, ażeby policyjna kontrola co do obrotu z cudzymi, ze strony król. saskiego rządu ustanowić się mająca, rozciągająca się li tylko na tych podróżujących koleją żelazną, którzy z ces. król. państw do Saksonii wchodzą, a nie i na tych, którzy do Czech wychodzą, także na dworcu kolejnym w Bodenbachu przez saskich urzędników policyjnych wykonywaną była.

Art. 56. Tu w mowie będąca kontrola w ten sposób ma być wykonywaną, iż jeden saski urzędnik policyjny, w dworcu kolejnym w Bodenbachu ustacyjonować się mający, nad tamtejszym obrotem cudzym w ogólności dozór utrzymuje, przy specyjalnej rewizyi paszportów, a względnie przy ostęplowaniu tychże, czem się trudnią austryjaccy urzędnicy policyjni, względem tych podróżujących koleją żelazną, którzy z Czech do Saksonii wejść chcą, obecnym jest i dokładnie w przedłożone sobie legitymacyje podróżowe wgląda, końcem czego ces. król. rząd austryjacki swym urzędnikom policyjnym nakaże, ażeby król. saskim urzędnikom policyjnym wciąż dozwalali tak obecności przy rzeczonej rewizyi paszportów, jak specyjalnego wglądnienia w przedłożone legitymacyje podróżujących.

Art. 57. Urzędnikowi policyjnemu król. saskiemu, ustanowić się mającemu, wyznaczy ces. król. rząd austryjacki we dworcu kolejnym w Bodenbachu ekspedycyjny lokal, tudzież bezpośrednio obok tego zdatne pomieszkanie, a nakoniec odpowiedni lokal we dworcu kolejnym do przechowania osób, któreby miały być przyaresztowane. Lokal ekspedycyjny policyjny stanowić będzie obszerny pokój,

Art. 53. Den beiderseitigen Betriebsbeamten der Stazion Bodenbach soll das Befugniß zustehen, sich ohne Entgelt der anderseitigen Betriebs-Telegraphenanstalt zum Behufe solcher Korrespondenzen zu bedienen, welche von ihnen im Bereiche des Eisenbahnbetriebsdienstes in der Richtung der anderseitigen Linie etwa zu führen seyn möchten.

Art. 54. Ein Anspruch auf unentgeltliche Beförderung im Betriebsbereiche der einen Eisenbahnverwaltung steht den Angestellten der anderen Eisenbahnverwaltung nur dann zu, wenn dieselben entweder mit einer Freikarte des deutschen Eisenbahnvereines versehen sind, oder wenn die Fahrt in direkter dienstlicher Beziehung zur anderseitigen Verwaltung steht, und daß dieses der Fall, bescheiniget ist.

Im Bereiche der sächsischen Betriebsstrecke zwischen Krippen und Bodenbach besteht für die — über ihre im Eisenbahndienste erfolgte Sendung sich ausweisenden Zoll- und Polizeibeamten der kaiserl. königl. österreichischen Regierung eben so, wie für die gleichen Beamten der sächsischen Regierung der Anspruch auf freie Beförderung mit den gewöhnlichen Bahnzügen.

IV. Abschnitt.

Polizeiliche Paß- und Fremdenbehandlung.

Art. 55. Die kaiserl. königl. österreichische Regierung wird gestatten, daß die königl. sächsischer Seits einzurichtende polizeiliche Kontrolle des Fremdenverkehres, welche sich jedoch lediglich auf diejenigen Eisenbahnreisenden, die aus den kaiserl. königl. Staaten nach Sachsen einpaßiren, nicht aber auch auf die nach Böhmen Auspaßirenden erstrecken wird, zugleich auf dem Bahnhofe in Bodenbach durch sächsische Polizeibeamte ausgeübt werde.

Art. 56. Die fragliche Kontrolle soll in dem Maße ausgeübt werden, daß ein sächsischer an dem Bodenbacher Bahnhofe zu stazionirender Polizeibeamter den dasigen Fremdenverkehr im Allgemeinen überwacht, bei der speziellen Paßrevision und beziehungsweise Paßabstemplung, welche durch österreichische Polizeibeamte vorgenommen werden wird, rücksichtlich derjenigen Eisenbahnreisenden, die aus Böhmen nach Sachsen einpaßiren wollen, zugegen ist, und genaue Einsicht von den vorgezeigten Reiselegitimazionen nimmt, zu welchem Behufe die kaiserl. königl. österreichische Regierung ihre Polizeibeamten anweisen wird, daß sie den königl. sächsischen Polizeibeamten die fortwährende Gegenwart bei der fraglichen Paßrevision und die spezielle Einsicht in die vorgezeigten Reiselegitimazionen gestatten.

Art. 57. Dem aufzustellenden königl. sächsischen Polizeibeamten wird von der kaiserl. königl. österreichischen Regierung ein Expedizionslokale auf dem Bodenbacher Bahnhofe angewiesen, ferner in dessen unmittelbarer Nähe eine geeignete Wohnung verschafft und endlich ein entsprechendes Lokale auf dem Bahnhofe zur Detenzion etwa zu verhaftender Personen eingeräumt werden. — Das polizeiliche Expe-

do ogrzania sposobny, a obustronnym urzędnikom spólnie służący, jednakże tak ma być urządzony, ażeby tak austryjacki, jak saski urzędnik policyjny, każdy osobno mógł w nim mieć gabitet zamykalny.

Art. 58. Ze strony rządu saskiego nie będzie tymczasem ustacyjonowane we dworcu kolejnym w Bodenbachu osobne personale policyjno-strażne, oprócz rzeczonego kilkakroć urzędnika; i owszem bierze na się austryjacka straż przechowanie i strzeżenie tych osób, którychby przytrzymanie król. saski urzędnik policyjny uznał za potrzebne.

Takowych atoliż przyaresztowanych winien tenże ostatni z reguły tym samym najbliższym pociągiem do Drezna odesłać, z którym powraca tamże osobny saski oficyjant policyjny, takowy bowiem codziennie jedzie z Drezna do Bodenbachu, i na powrót. Przy wykonaniu rzeczonych przyaresztowań dawać będzie z resztą austryjackie personale policyjne wszelką potrzebną asystencyję.

Art. 59. Działalność i zakres interesów obustronnych urzędników policyjnych ustanowi każdy z obu wysokich rządów kontraktujących dokładnemi osobnemi instrukcyjami, dla własnego personalu.

Art. 60. Pasażerzy opuszczają dworzec kolejny tylko wychodami, dla nich przeznaczonemi. Dotyczące postanowienie dzieje się w porozumieniu urzędników odpowiednich gałęzi służbowych.

Art. 61. Obustronni konduktorowie obowiązani są z wszelką przezornością, i oględnością czuwać nad tem, ażeby podróżni, na dworcu kolejnym przybywający, dopóty nie wysiadywali z wozów, dopóki ci nie oddali swych legitymacyj podróżowych austryjackim urzędnikom policyjnym.

Art. 62. Gdyby we wsi Niedergrund miała być założona stacyja, (Art. 95.) zastrzegają sobie obustronne rządy ustanowienie kontroli policyjnej nad tamecznym obrotem podróżowym, a mianowicie też zachowuje sobie król. saski rząd prawo ustacyjonowania oficyjanta policyjnego we wsi Niedergrund.

Rozdział V.

Połączenie poczty.

Art. 63. Z dniem otworzenia kolej żelaznych austryjackich i saskich, w Bodenbachu się stykających, jazdy na takowych używane będą do zamiany wszelkiego rodzaju przesełek pocztowych.

Art. 64. Przesłanie odbywa się z każdej strony za pomocą jadących urzędów pocztowych *(bureaux ambulans)*, a to przy każdym regularnym, do przeprawy osób przeznaczonym pociągu kolejnym.

dizionslokale soll ein geräumiges, heizbares Zimmer und für die beiderseitigen Beamten gemeinschaftlich, jedoch dergestalt eingerichtet seyn, daß sowohl der österreichische als der sächsische Polizeibeamte jeder ein besoderes verschließbares Kabinet darin hat.

Art. 58. Sächsischer Seits wird vor der Hand eine besondere Polizeimannschaft außer dem gedachten Beamten auf dem Bodenbacher Bahnhofe nicht weiter stazionirt; vielmehr übernimmt die österreichische Wachmannschaft auch die Detenzion und Bewachung derjenigen Personen, deren etwaige Verhaftung von dem königl. sächsischen Polizeibeamten nöthig erachtet wird.

Dergleichen Inhaftaten sind jedoch von dem letzteren in der Regel mit demjenigen nächsten Bahnzuge nach Dresden zu transportiren, mit welchem ein besonderer sächsischer Polizeioffiziant, deren täglich einer von Dresden nach Bodenbach und zurückreisen wird, in den ersteren Ort zurückkehrt. Bei der Vollziehung der erwähnten Arreturen wird übrigens das österreichische Polizeipersonale nöthigenfalls die erforderliche Assistenz leisten.

Art. 59. Die Wirksamkeit und der Geschäftskreis der beiderseitigen Polizeibeamten wird von jeder der beiden hohen kontrahirenden Regierungen für ihr Personale durch besondere Instrukzionen genau festgestellt werden.

Art. 60. Die Passagiere dürfen den Bahnhof nur durch die ihnen angewiesenen Ausgänge verlassen. Die bezügliche Bestimmung hat im Einvernehmen der Beamten der einschlägigen Diensteszweige zu geschehen.

Art. 61. Die beiderseitigen Kondukteure sind verpflichtet, so viel an ihnen ist, darüber ebenfalls Aufsicht zu führen, daß die auf dem Bahnhofe ankommenden Reisenden nicht eher aus den Wagen steigen, bevor sie nicht ihre Reiselegitimazionen an die österreichischen Polizeibeamten abgegeben haben.

Art. 62. Für den Fall, daß in Niedergrund ein Anhaltepunkt errichtet werden sollte (Artikel 95), bleibt den beiderseitigen Regierungen die Einrichtung einer polizeilichen Aufsicht über den dasigen Reiseverkehr, und dem königl. sächsischen Gouvernement insbesondere die Stazionirung eines Polizeioffizianten nach Niedergrund vorbehalten

V. Abschnitt.

Postverbindung.

Art. 63. Mit dem Tage der Eröffnung der sich in Bodenbach berührenden österreichischen und sächsischen Eisenbahnstrecken werden die Fahrten auf derselben zum Austausche von Postsendungen aller Art benützt.

Art. 64. Die Beförderung wird auf jeder Seite mittelst fahrender Postämter (Bureaux ambulants), und zwar bei jedem regelmäßigen, zur Personenbeförderung bestimmten Eisenbahnzuge geschehen.

Art. 65. Z obu stron idą jadące urzędy pocztowe do Bodenbachu i z Bodenbachu, gdzie miejsce ma przemiana wozów i służbującego w nich personalu.

W przypadkach zachodzącej potrzeby i możliwości będą wagony pocztowe przechodzić także i przez Bodenbach aż do Pragi i Drezna, wszelakoż ze zmienionem personale.

Zakład pocztowy, cudzego wozu używający, wynagradza należytości podług tych samych zasad, jakie w ogóle ustanowiono względem użycia cudzych wagonów kolejno-żelaznych (Art. 32.)

Art. 66. We dworcu w Bodenbachu, ustanowionym będzie obok ces. król. austryjackiego formalnego urzędu pocztowego także i król. saski urząd pocztowy, któryto ostatni zajmie plac saskiego urzędu pocztowego spedycyjnego, wszelakoż ani podaniem ani też oddaniem przesełek trudnić się nie będzie

Art. 67. Przeselki do Bodenbachu nadesłane, najbliższym pociągiem kolejnym, w złączeniu zostającym, dalej będą odesłane. Pozostawienie takowych aż do późniejszego pociągu może tylko jako wyjątek mieć miejsce, któreby usprawiedliwić się dało nieuchronną koniecznością.

Rozdział VI.

Połączenie telegraficzne.

Art. 68. We dworcu w Bodenbachu założy się stacyja telegrafowa tak austryjacka jak saska, a każda z nich obsadzoną będzie pewną, obecnym potrzebom telegrafowego obrotu odpowiednią liczbą organów telegrafowych. Dla obu stacyj w tymże dworcu będą założone potrzebne lokale służbowe, i onemuż celowi poświęcone.

Art. 69. Co się tycze obrotu internacyjonalnego, między oboma wysokiemi kontrahentami przez dotyczące połączenie telegrafowe podnieść się mającego, postanowienia traktatu de dato Drezno 25. Lipca 1850, między wysokiemi rządami Austryi, Prus, Bawaryi i Saksonii zawartego, względem utworzenia niemiecko-austryjackiego związku telegrafowego wszędzie dopuszczają zastosowania.

Art. 70. Postanowienia, na które się ułożono względem budowy kolei żelaznej, i jej trybu na stacyi przemiany w Bodenbachu i części kolei z tąd aż do granicy krajowej, dotyczące pierwszego wystawienia, tudzież użycia, utrzymania, odstąpienia materyjału utrzymania, i materyjału rezerwowego, nareście wynagrodzenia, ważność mają także i dla części telegrafowej z Bodenbachu aż do granicy krajowej. — Oba wysokie rządy zastrzegają sobie ułożyć w oddzielnej nawet konwencyi i inne względem tego postanowienia

Art. 65. Beiderseits gehen die fahrenden Postämter bis und von Bodenbach, wo selbst ein Wechsel der Wagen und des in denselben dienstthuenden Personales stattfindet.

In allen Fällen eintretender Nothwendigkeit und Zulässigkeit werden die Postwaggons auch über Bodenbach hinaus bis Prag oder Dresden, jedoch mit gewechseltem Personale, durchgehen.

Von der Postanstalt, welche den fremden Wagen benutzt, werden dafür die Vergütungen nach denselben Grundsätzen zu leisten seyn, welche bezüglich der Benützung fremder Eisenbahnwagen überhaupt festgesetzt werden (Art. 32).

Art. 66. Im Bahnhofe zu Bodenbach wird neben einem kaiserl. königl. österreichischen förmlichen Postamte auch ein königl. sächsisches Postamt aufgestellt werden, welches letztere den Platz eines sächsischen Spedizionspostamtes einnehmen, jedoch weder eine Aufgabe, noch eine Abgabe von Sendungen besorgen wird.

Art. 67. Die nach Bodenbach gelangten Sendungen sind mit dem nächsten im Anschluße stehenden Bahnzuge weiter zu befördern. Ein Zurücklassen bis zu einem späteren Zuge darf nur als eine Ausnahme eintreten, welche durch eine unvermeidliche Nothwendigkeit gerechtfertiget seyn muß.

VI. Abschnitt.

Telegraphenanschluß.

Art. 68. Im Bahnhofe zu Bodenbach wird sowohl eine österreichische als sächsische Telegraphenstazion errichtet und jede derselben von den eigenen Regierungen mit einer auch dem gegenseitigen Bedürfniße des Telegraphenbetriebes entsprechenden Anzahl von Telegraphenorganen besetzt. Für beide Stazionen werden in diesem Bahnhofe die erforderlichen Diensteslokalitäten erbaut und diesem Zwecke gewidmet werden.

Art. 69. In Hinsicht auf den durch den dießfallsigen Telegraphenanschluß zu fördernden internazionalen Verkehr zwischen den beiden hohen Kontrahenten leiden die Bestimmungen des unter den hohen Regierungen von Oesterreich, Preußen, Baiern und Sachsen wegen Bildung eines deutsch-österreichischen Telegraphenvereines abgeschlossenen Vertrages de dato Dresden den 25. Juli 1850, allenthalben Anwendung.

Art. 70. Die für den Eisenbahnbau und Betrieb der Wechselstazion Bodenbach und der Bahnstrecke von da bis zur Landesgrenze vereinbarten Bestimmungen hinsichtlich der ersten Herstellung, Benützung, Erhaltung, Ueberlassung des Erhaltungs- und Reservematerials und der Vergütung, haben auch für die Telegraphenstrecke von Bodenbach bis zur Landesgrenze zu gelten. — Beide hohe Regierungen behalten sich vor, allenfalls auch in einem abgesonderten Uebereinkommen andere Bestimmungen hierüber festzusetzen.

Art. 71. O ile to by się uskutecznić dało jeszcze przed ukończeniem dworca kolejnego w Bodenbachu, i przed otworzeniem jazdy na całej przestrzeni od Pragi aż do Drezna złączenie obustronnych linij telegrafowych, oba wysokie rządy kontrahujące będą miały na sobie, każdy własnym kosztem zaprowadzić w tym celu interymistyczne środki za obopólnem porozumieniem się.

Rozdział VII.

Rzecz cłowa.

Art. 72. Czynności celno-urzędowe dla wwozu, wywozu i przewozu na austryjacko-saskiej linii cłowej, będą względem obrotu kolejnego ze strony obu rządów załatwiane w obustronnych urzędach celnych, w Bodenbachu utworzyć się mających.

Art. 73. Dla ułatwienia obrotu będą te urzędy celne opatrzone upoważnieniami głównych urzędów celnych. Co do towarów od handlu wyłączonych, otrzyma urząd w Bodenbachu ze strony rządu austryjackiego nadto jeszcze i zakres działalności, władzy dochodowej poruczony.

Art. 74. Ces. król. austryjacki rząd zastrzega sobie wejść w oddzielne układy z król. saskim rządem, względem upoważnienia tych urzędów do oclenia na rzece Elbie, i zupełnego załatwienia ekspedycyi cłowej dla obrotu żeglugowego, tudzież dla ustanowienia odpowiedniego związku między tym a obrotem kolejnym.

Art. 75. Saski urząd cłowy, w Bodenbachu ustanowić się mający, opatrzony będzie w zwyczajny przy takich urzędach sposób, król. saskim herbem i napisem odpowiednim.

Art. 76. Urząd takowy postępować będzie w wykonaniu swej służby, podług ustawodawstwa saskiego, a względnie podług ustawodawstwa co do związku cłowego. Takowy ma prawo w przypadkach prawnych, dla przestępstw, przy czynnościach urzędowych co do wwozu, wywozu i przewozu odkrytych, zarządzić przyaresztowanie sprawców, przytem przydybanych, jakoteż zajęcie towarów, znajdujących się, tudzież przedsięwziąć przesłuchania, jakieby się z powodu postępowania celnego potrzebnemi okazały. — Przyaresztowane osoby, dopóki urząd w Bodenbachu nie jest do śledztwa upoważniony, oddane będą głównemu urzędowi poborczemu w Pirna w Saksonii położonemu. Na wezwanie tegoż właśnie urzędu odbywać lub zarządzić ma austryjacki urząd cłowy w Bodenbachu przesłuchanie w tych sprawach karnych, które dotyczą przypadków karnych przy saskim urzędzie w Bodenbachu przydybanych. Nawzajem też równe postępowanie ze strony tegoż urzędu głównego zachowane będzie

Art. 71. In so fern es möglich seyn wird, noch vor Vollendung des Bahnhofes in Bodenbach und vor Eröffnung des Eisenbahnbetriebes auf der ganzen Strecke von Prag bis Dresden den Anschluß der beiderseitigen Telegraphenlinien zu bewerkstelligen, werden beide hohe kontrahirende Regierungen sich angelegen seyn lassen, jede auf ihre Kosten, zu diesem Behufe interimistische Vorkehrungen im gegenseitigen Einverständniße zu treffen.

VII. Abschnitt.

Zollwesen.

Art. 72. Die Zollamtshandlungen für die Ein-, Aus- und Durchfuhr an der österreichisch-sächsischen Zoll-Linie werden rücksichtlich des Eisenbahnverkehres von Seite beider Regierungen in den zu Bodenbach zu errichtenden beiderländigen Zollämtern stattfinden.

Art. 73. Zur Erleichterung des Verkehres werden diese Zollämter mit dem Befugniße von Hauptzollämtern versehen. Rücksichtlich der außer Handel gesetzten Waaren erhält das Amt in Bodenbach von Seite der österreichischen Regierung überdieß auch den Wirkungskreis einer Gefällsbezirksbehörde.

Art. 74. Die kaiserl. königl. österreichische Regierung behält sich vor, über die Ermächtigung dieser Aemter zur Elbeverzollung und vollständigen Zollabfertigung für den Schifffahrtsverkehr, dann wegen Herstellung einer angemessenen Verbindung zwischen diesem und dem Verkehre auf der Eisenbahn mit der königl. sächsischen Regierung in eine abgesonderte Verhandlung zu treten.

Art. 75. Das in Bodenbach aufzustellende sächsische Zollamt wird in der für derlei Aemter üblichen Weise mit dem königl. sächsischen Wappenschilde und der entsprechenden Aufschrift versehen werden.

Art. 76. Dieses Amt wird in seiner Dienstesausübung nach der sächsischen und beziehungsweise Zollvereinsgesetzgebung vorgehen. Dasselbe ist berechtiget, in den gesetzlichen Fällen wegen der bei den Amtshandlungen der Ein-, Aus- und Durchfuhr entdeckten Uebertretungen, die Verhaftung der dabei ergriffenen Uebertreter und die Beschlagnahme der vorhandenen Waaren, so wie Vernehmungen, welche sich aus Anlaß des Zollverfahrens ergeben — zu vollziehen. — Die verhafteten Personen sind, in so lange das Amt in Bodenbach nicht mit dem Untersuchungsbefugniße bekleidet ist, an das in Sachsen gelegene Hauptsteueramt in Pirna abzuliefern. Ueber Belangen dieses Amtes wird das österreichische Zollamt in Bodenbach Vernehmungen in jenen Straf-Verhandlungen pflegen oder veranlassen, welche die bei dem sächsischen Amte in Bodenbach ergriffenen Straffälle betreffen. Das gegenseitige gleiche Verfahren wird von Seite dieses Hauptamtes in Betreff der von dem österreichischen Ausweis- und Stellungsamte in Krippen ergriffenen Gefällsübertretungen beobachtet werden. Die österrei-

względem przydybanych przestępstw dochodowych, przez austryjack urząd przekazujący i dostawczy w Krippen. Austryjacki rząd zapewnia saskiemu urzędowi celnemu w Bodenbachu tę samę pomoc, którą swym własnym urzędom cłowym udziela.

Art. 77. Król. sascy celni ustanowieni pełnią służbę w Bodenbachu, jak to w Saksonii zwykle się dzieje, w ubiorze urzędowym i z uzbrojeniem przepisanem.

Art. 78. Rząd saski zapewnia austryjackiemu urzędowi przekazującemu i dostawczemu, wedle dalszej treści niniejszej konwencyi w Saskiem Krippen ustanowić się mającemu, nawzajem te same prawa i pomoc, które przyznaje rząd austryjacki saskim urzędnikom w Bodenbachu. Podobny stosunek zachodzi względem tych urzędników celnych, których ewentualne ustanowienie zachowują sobie oba rządy na tamecznem terytoryjum z powodu założenia stacyj w Schöna i Niedergrund.

Art. 79. Względem ustanowionych na cudzem terytoryjum urzędników celnych i ich praw, każdy rząd wyda we własnem terytoryjum odpowiednie obwieszczenie.

Art. 80. Z zachowaniem przepisów, istniejących względem osięścia cudzych w Austryi, do załatwienia saskich interesów ekspedycyi cłowej, przypuszczone będą na spedytorów i należytość cłową obliczających te tylko osoby, przeciw którym austryjacka administracyja cłowa ze względów dochodowych nie ma żadnych uzasadnionych zarzutów.

Art 81. Kolej żelazna uważa się dla trybu kolejnego i pod szczególnemi warunkami, dla niego przepisanemi, za obustronną celną drogę, na której wszystkim towarom, nie podlegającym bezwarunkowemu zakazowi co do wwozu, wywozu i przewozu dozwolony jest wchód i wychód tak w dzień jak w nocy, dla przepisowego trybu kolejnego. Tylko co się tycze wprowadzenia przedmiotów monopolów rządowych do Austryi, utrzymuje się w swej mocy postanowienie §fu 19. lit. a) austryjackiej ustawy o cłach i monopoliach rządowych.

Art. 82. Względem przedmiotów z Saksonii do Austryi przestępujących, tudzież z Austryi do Saksonii wstępujących, urzędy cłowe i zakłady kolejne w Bodenbachu, takie zachować mają postępowanie, ażeby austryjacki urząd dochodowy mógł takowe kontrolować przed nadejściem we dworcu kolejnym, a to pierwsze, aż do przyjęcia pod własną czynność urzędową, drugie aż do nadejścia w Saskiem Krippen.

Wyładowanie, przechowanie i urzędowe postępowanie z towarami uskutecznionem będzie, o ile tego wymaga potrzeba, w lokalach pod wspólnem zamknięciem obustronnych urzędów cłowych zostających.

chische Regierung sichert dem sächsischen Zollamte in Bodenbach dieselbe Hilfe zu, welche sie ihren eigenen Zollämtern gewährt.

Art. 77. Die königl. sächsischen Zollangestellten werden den Dienst in Bodenbach, so wie es in Sachsen geschieht, in der Amtskleidung und mit der vorgeschriebenen Bewaffnung verrichten.

Art. 78. Dem nach dem weiteren Inhalte der gegenwärtigen Konvenzion in Sächsisch-Krippen aufzustellenden österreichischen Ausweis- und Stellungsamte werden von der sächsischen Regierung wechselseitig die gleichen Befugnisse und Hilfen zugesichert, welche von der Regierung Oesterreichs den sächsischen Beamten zu Bodenbach eingeräumt sind. Das gleiche Verhältniß tritt in Betreff derjenigen Zollbeamten ein, deren eventuelle Aufstellung die beiden Regierungen sich aus Anlaß der Halteplätze in Schöna und Niedergrund, auf dem jenseitigen Gebiete vorbehalten.

Art. 79. Ueber die auf fremdem Gebiete aufgestellten Zollämterbeamten und deren Befugnisse wird jede Regierung im eigenen Gebiete die entsprechende Kundmachung erlassen.

Art. 80. Mit Beobachtung der über die Niederlassung von Fremden in Oesterreich bestehenden Vorschriften werden zur Vermittlung der sächsischen Zollabfertigungsgeschäfte als Spediteure oder Zollabrechner nur solche Personen zugelassen, gegen welche die österreichische Zollverwaltung aus Gefällsrücksichten keine begründete Einwendung zu machen findet.

Art. 81. Die Eisenbahn wird für die Bahnbetriebsbewegungen und unter den für diese vorgezeichneten besonderen Bedingungen als beiderseitige Zollstrasse erklärt und auf derselben allen nicht einem unbedingten Ein-, Aus- und Durchfuhrverbote unterliegenden Waaren der Ein- und Austritt sowohl bei Tage, als bei der Nacht, für den vorschriftmäßigen Bahnbetrieb gestattet. Nur rücksichtlich der Einfuhr von Gegenständen der Staatsmonopole nach Oesterreich bleibt die Bestimmung des §. 19 lit. a, der österreichischen Zoll- und Staatsmonopolsordnung aufrecht.

Art. 82. Hinsichtlich der aus Sachsen nach Oesterreich übertretenden, dann der von Oesterreich nach Sachsen eingehenden Gegenstände wird von Seite der Zollämter und der Bahnanstalten in Bodenbach ein solcher Vorgang stattfinden, daß das österreichische Gefällsamt dieselben von dem Eintreffen im Bahnhofe, und zwar die ersteren bis zur Uebernahme in die eigene Amtshandlung und die zweiten bis zum Eintreffen in Sächsisch-Krippen zu kontroliren vermag.

Die Abladung, Aufbewahrung und Beamtshandlung der Güter wird, so weit es erforderlich ist, in Räumen bewirkt werden, welche unter der gemeinschaftlichen Sperre der beiderseitigen Zollämter stehen.

Art. 83. Dla każdego z obustronnych urzędów celnych zostanie w celu zwyczajnego wykonania celnego postępowania, w miarę wystawić się mających lokalności, za obopólnem porozumieniem się obustronnych władz celnych osobna przestrzeń na plac urzędowy ustanowioną, i jako takowy oznaczoną. Przeciwnie zaś przestrzeń dla urzędowych czynności obu urzędów przeznaczona, jako spólny plac urzędowy będzie oznaczony.

Art. 84. Wyższym urzędnikom każdego z obu urzędów celnych w Bodenbachu przyznaje się wzajemnie prawo do wglądnienia do wszystkich rejestrów celnych drugiego urzędu, i oraz do podniesienia odpisów i wyciągów.

Oba urzędy celne winny sobie każdego czasu udzielać spostrzeżenia swe względem zagrożeń obopólnych interesów cłowych, względem pokrzywdzeń cłowych, tudzież względem przestępstw zakazów co do wwozu, wywozu i przewozu.

Między oboma rządami wymieniane będą regularne potwierdzenia, dotyczące ekspedycyi wychodowej i wchodowej co do przedmiotów wzajemnie wchodzących i wychodzących, a to drogą jak najkrótszą przez zamieszczenie na obustronnych pismach urzędowych.

Nareszcie dozwala się, ażeby ustanowieni celni w Bodenbachu wzajemnie byli obecnymi przy wzajemnej ekspedycyi celnej, i przy pakowaniu przedmiotów na wagony kolejne odchodzące.

Art. 85. Zakłady kolejne winny w miarę potrzeby służby celnej, zawiadomić się mającej, przedkładać spisy ładunkowe wraz ze wszystkiemi papierami, do wchodzących, lub wychodzących towarów odnoszącemi się, albo obom, albo jednemu z urzędów celnych, w Bodenbachu ustanowionych, a to względem pociągów nadchodzących w chwili zastanowienia pociągów, względem odchodzących zaś, przed przeładowaniem.

W spisach ładunkowych wyszczególnić należy podług listów frachtowych liczbę, rodzaj, numer i oznaczenie wozów i pojedynczych ich podziałów, tudzież liczbę listów frachtowych i innych papierów, liczbę, właściwość, oznaczenie i wagę *sporco* znajdującego się w każdym wozie i w każdym oddziale wozu pojedynczego *collo*; a na przypadek, gdyby towary prowadzono sposobem otwartym, podać należy liczbę ich sztuk, miarę, wagę i gatunek Zakład kolejny odpowiedzialnym jest za zupełność i prawdziwość tych podań.

Nadto przy każdej partyi towarów namienić należy imię odbierającego, i treść *colli*, jaką oznaczono, przeznaczenie towarów i dokument załączony, do urzędowej czynności cłowej służący.

Co się tycze tych ostatnich podań, zakład kolejny odpowiedzialny jest tylko za zgodność z onemi na listach frachtowych. Spisy ładunkowe oddzielnie do

Art. 83. Für jedes der beiderländigen Zollämter wird zur gewöhnlichen Vollziehung des zollämtlichen Verfahrens nach Maßgabe der herzustellenden Lokalitäten im wechselseitigen Einvernehmen der beiderländigen Zollbehörden ein besonderer Raum als Amtsplatz bestimmt, und als solcher bezeichnet werden. Dagegen wird der für die Amtshandlungen beider Aemter bestimmte Raum als gemeinschaftlicher Amtsplatz bezeichnet werden.

Art. 84. Den Oberbeamten eines jeden der beiden Zollämter in Bodenbach wird das Recht zur Einsichtnahme in die sämmtlichen Zollregister des anderen Amtes und zur Erhebung von Abschriften und Auszügen wechselseitig eingeräumt.

Die beiden Zollämter in Bodenbach haben die Wahrnehmungen über die Bedrohungen der gegenseitigen Zoll-Interessen, über die Verkürzungen der Zölle, dann über die Uebertretungen der Ein-, Aus- und Durchfuhrverbote sich jederzeit mitzutheilen.

Zwischen beiden Aemtern werden über die Aus- und Eintrittsabfertigungen der gegenseits ein- und ausgehenden Gegenstände regelmäßige Bestätigungen, und zwar auf kürzestem Wege, mittelst Ansatzes auf den gegenseitigen Amtspapieren gewechselt werden.

Endlich wird die wechselseitige Beiwohnung der Zollangestellten zu Bodenbach bei der gegentheiligen Zollabfertigung und bei der Verpackung der Gegenstände in die abgehenden Bahnwagen zugestanden.

Art. 85. Ueber alle ein- und ausgehenden Frachtstücke (einschließlich der Eilgüter) haben die Bahnanstalten nach dem bekannt zu gebenden Erforderniße des Zolldienstes den beiden oder nur einem der in Bodenbach aufgestellten Zollämter, und zwar hinsichtlich der ankommenden Züge im Zeitpunkte des Stillhaltens der Züge, hinsichtlich der abgehenden vor der Verladung, Ladungsverzeichniße nebst allen übrigen auf die ein- oder ausgehenden Waaren sich beziehenden Papiere zu übergeben.

In den Ladungsverzeichnißen ist die Anzahl, Art, Nummer und Bezeichnung der Wägen und ihrer einzelnen Abtheilungen, ferner die Zahl der Frachtbriefe und übrigen Papiere, die Zahl, Beschaffenheit, Bezeichnung und das Sporkogewicht der in jedem Wagen und in jeder Wagenabtheilung befindlichen Kolli, und zwar nach den Frachtbriefen anzugeben; falls die Waaren offen geführt werden, ist deren Stückzahl, Maß, Gewicht und Gattung anzugeben. Die Bahnanstalt haftet für die Vollständigkeit und Richtigkeit dieser Angaben.

Außerdem ist bei jeder Waarenparthie der Empfänger und der angebliche Inhalt der Kolli, die Bestimmung der Waaren und die begleitende, zur Zollamtshandlung dienende Urkunde, anzuführen.

In Betreff dieser letzteren Angaben bleibt die Bahnanstalt nur für die Uebereinstimmung mit jenen der Frachtbriefe haftend. Die Ladungsverzeichniße sind getrennt

tych różnych stacyj kolejnych mają być prowadzone, które są miejscami przeznaczenia towarów, lub też najbliżej nich są położone.

Względem efektów podróżnych, własnemi wozami pakunkowemi, atoliż jednocześnie z podróżującymi przesełanych, będą spisy ładunkowe sumarycznie tylko wedle ilości *colli* prowadzone, wszakże muszą wyszczególnieniem wozu pakunkowego lub oddziału, w którym się znajdują, zawsze być opatrzone. Co się tycze formy spisów ładunkowych, ułożą się o nią oba państwa.

Art. 86. Ponieważ wozy pakunkowe nie będą zmieniane, przetoż tak dla obustronnych interesów cłowych w ogólności, jak z powodu następnych szczególnych ułatwień cłowych, wypływa koniecznie, że taki sposób nie tylko w urządzeniu tych wozów pakunkowych, lecz też i w położeniu urzędowego zamknięcia na nich, obrany być musi, który zupełne sprawia zaspokojenie.

Oba przeto rządy obowiązują się wzajemnie, iż pakunkowe wozy wedle umówionego wzajemnie sposobu będą sporządzone, i że żadne maszyny, tendery i wozy, do przeprawy osób i ciężarów służące, w obustronnych wzajemnych terytoryjach nie będą używane, któreby nie były wprzód przez własną władzę cłową zrewidowane, a mianowicie względem tej okoliczności aprobowane, iż wozy pakunkowe wedle umówionego systemu są zbudowane i do przepisowego położenia urzędowego zamknięcia przysposobione, tudzież iż równie, jak inne środki transportowe, żadnych nie zawierają w sobie kryjówek.

Urzędy cłowe w Bodenbachu żądać mogą, ażeby im wszystkie środki transportowe obustronnych rządów przy pierwszem ich użyciu do rewizyi były poddane.

Położenie urzędowego zamknięcia przez oba rządy stosownie do ugody równym odbywać się ma sposobem, a kłódki opatrzone będą połączonemi herbami obu państw, w których będą używanemi.

Zresztą zastrzega sobie każdy rząd prawo, obok i zamiast zamknięcia za pomocą kłódek używać także zamknięcia za pomocą zalewania ołowiem.

Art. 87. Każda z obu kontraktujących stron waruje sobie prawo, w każdym kierunku zarządzić każdego czasu, lub w pojedynczych przypadkach konwojowania przez swych ustanowionych, pociągów między urzędami cłowemi, w bezpośredniej bliskości granicy położonemi, t. j. obecnie z Bodenbachu aż do Krippen. Gdyby konwojowanie miejsce miało tylko do granicy, lub z granicy, natenczas ma się pociąg nieco zatrzymać końcem wysięścia, lub przyjęcia indywiduów konwojujących. W razie potrzeby wskaże się im bezpłatnie stosowne miejsce do przebywania w budynku stacyjnym drugiego państwa.

Konwojujące pociąg wozów osoby bezpłatnie tam i nazad przyjmowane będą, a oraz takie wyznaczy się im miejsce, z któregoby cały pociąg przejrzeć mo-

nach den verschiedenen Bahnstazionen zu führen, welche der Bestimmungsort der Waaren sind, oder zunächst an demselben liegen.

Ueber Effekten der Reisenden, welche in eigenen Packwagen, aber gleichzeitig mit den Reisenden befördert werden, sind die Ladungsverzeichnisse nur summarisch nach der Kollizahl zu führen, sie müssen jedoch mit der Angabe des Packwagens oder der Abtheilung desselben, worin sie sich befinden, versehen werden. Die Form der Ladungs-Verzeichniße wird zwischen beiden Staaten vereinbart.

Art. 86. Da die Packwagen nicht gewechselt werden, so machen es die beiderländigen Zollinteressen im Allgemeinen, dann die nachstehenden besonderen zollamtlichen Begünstigungen nothwendig, daß sowohl die Art der Einrichtung dieser Packwagen, als jene der Anlegung des ämtlichen Verschlußes an den Packwagen volle Beruhigung gewähre.

Die beiden Regierungen verpflichten sich daher, daß diese Packwagen nach einer gegenseitig vereinbarten Beschaffenheit angefertiget und daß keine Maschinen, Tender, Personen- oder Lastwagen im Gebiete der gegentheiligen Regierungen verwendet werden, welche nicht früher von der eigenen Zollbehörde geprüft, und über den Umstand, daß die Packwagen nach dem verabredeten Systeme gebaut und zur vorschriftmäßigen Anlegung des ämtlichen Verschlußes geeignet sind, dann so, wie die übrigen Transportmittel, keine geheimen Behältnisse enthalten, — gutgeheißen worden sind.

Die Zollämter in Bodenbach können verlangen, daß ihnen die sämmtlichen Transportmittel der gegentheiligen Regierungen bei dem Vorkommen in der Verwendung zur Untersuchung gestellt werden.

Die Anlegung des ämtlichen Verschlußes wird von beiden Staaten vertragsmäßig auf gleiche Weise geschehen, und es werden die Vorlegeschlösser mit den vereinigten Wappen der beiden Staaten, in welchen sie Anwendung finden, versehen werden

Uebrigens bleibt jeder Regierung neben und statt der Verschließung mittelst der Vorlegeschlösser auch die Anwendung des Bleiverschlußes vorbehalten.

Art. 87. Jedem der beiden vertragschließenden Theile wird das Recht eingeräumt, stets oder in einzelnen Fällen, die Begleitung der Züge zwischen den der Grenze zunächst gelegenen Zollämtern, d. i. derzeit von Bodenbach bis Krippen, in jeder Richtung durch ihre Angestellten eintreten zu lassen. Sollte die Begleitung bloß bis zu oder von der Grenze stattfinden, so hat der Zug behufs der Absetzung oder Aufnahme der Begleitungsindividuen anzuhalten. Denselben wird im Falle des Erfordernißes eine entsprechende Ausenthaltunterkunft in dem Stazionsgebäude des anderen Staates unentgeltlich eingeräumt werden.

Die den Wagenzug begleitenden Angestellten sind unentgeltlich auf dem Hin- und Rückwege mitzunehmen, und es ist ihnen ein solcher Platz anzuweisen, daß sie den gan-

gli. — Przyznaje się im też prawo do wstępywania i stosownego zatrzymywania się we wszystkich klasach wagonów osobowych, tudzież odpowiedni ich kategoryi służbowej plac do siedzenia podczas jazdy tam i nazad.

I innym także urzędnikom i ustanowionym władz dochodowych, ze względów służbowych pociągami wysełanym, i ze służbowego zesłania swego certyfikatami się wykazującym, dozwolona zostaje jazda bezpłatna tak tam, jak nazad na przestrzeni między stacyjami Bodenbach a Krippen

Art. 88. Zakłady kolejne mają ogólnie na sobie obowiązki, jakie przepisami człowemi włożone są na każdego wykonawcę transportu z wszelkiemi oraz skutkami karnemi; tudzież winny one dawać pomoc przy postępowaniu człowem, do czego szczególnie należy własnym kosztem i z własnem niebezpieczeństwem uskuteczniać przystawienie do dotyczącego urzędu celnego przedmiotów, czynności urzędowej podlegających, przeto więc także i przewożenie dóbr do owych pojedynczych miejscowości, w których się odbywają czynności urzędowe, po sobie następujące, przy obustronnych urzędach człowych.

Zakłady kolejne są obowiązane, — o planach jazdy, ustanowić się mających i o dotyczących ich zmianach, nim takowe wejdą w wykonanie, wczesną zawsze udzielać wiadomość tak wyższym władzom człowym, jak urzędom człowym w Bodenbachu.

Czas zatrzymywania się pociągów w miejscach, gdzie się odbywają czynności urzędowo-człowe, musi co do trwania tegoż stosownie być wymierzony tak, ażeby przepisowe ich wykonanie możliwem zostało.

Zakłady kolejne mają obowiązki swe przeciw każdemu z obustronnych organów człowych wypełniać, bez różnicy co do przynależności krajowej.

Art. 89. Rząd saski zezwala na zaprowadzenie tego środka, ażeby położenie zamknięcia na wozach do Austryi wchodzących odbywało się już na saskiej jakiej stacyi, blisko granicy leżącej, i wedle ukazującej się potrzeby trybu kolejnego wyznaczyć się mającej, obecnie w Krippen, a to przez ces. król. austryjacki urząd przekazujący i dostawczy, tamże założyć się mający, któremu przydani będą austryjaccy ustanowieni przy straży, — a przetoż oraz ażeby przejście przez granicę, i jazda do Bodenbachu ograniczone były na wozy zamknięte.

Saski rząd bierze na siebie obowiązek bezpłatnie przysposobić rzeczonemu austryjackiemu urzędowi dochodowemu w budynku stacyi bezpośrednią lokalność stosowną, na linii kolejnej położoną.

Art. 90. Wchodowym przedmiotom frachtowym (włącznie przedmiotów deliżansowych), koleją żelazną do Bodenbachu nadchodzącym, i do miejsc przeznaczonym, w których albo między któremi a Bodenbachem znajduje się urząd człowy do zupełnego ekspedyjowania upoważniony, przysłuża to ułatwienie, iż

zen Zug zu überschauen vermögen. — Auch wird ihnen das Recht zum Eintritte und angemessenen Verweilen in allen Klassen der Personenwägen zugestanden und ein ihrer Diensteigenschaft entsprechender Sitzplatz sowohl für die Hin= als Rückfahrt eingeräumt.

Auch anderen Beamten und Angestellten der Gefällsbehörden, welche aus Dienstesrücksichten mit den Zügen abgesendet werden, und sich über ihre dienstliche Sendung durch Zertifikate ausweisen, ist die unentgeltliche Fahrt und Rückfahrt auf der Strecke zwischen den Stazionen Bodenbach und Krippen gestattet.

Art. 88. Den Bahnanstalten liegen überhaupt die durch die Zollvorschriften jeden Transportsvollzieher auferlegten Verbindlichkeiten unter den dießfälligen Straffolgen, dann die Hilfeleistung bei dem Zollverfahren ob, wozu insbesondere die auf eigene Kosten und Gefahr stattfindende Stellung der einer Amtshandlung unterliegenden Gegenstände zu dem betreffenden Zollamte und sohin auch die Verführung der Güter in jene einzelnen Räume gehört, in welcher die in der Zeit auf einander folgenden Amtshandlungen der beiderländigen Zollämter stattfinden.

Die Bahnanstalten sind verpflichtet, — von den festzustellenden Fahrplänen und den dießfallsigen Abänderungen, bevor solche zur Ausführung gelangen, sowohl den oberen Zollbehörden, als den Zollämtern in Bodenbach stets die rechtzeitige Mittheilung zu machen.

Die Aufenthaltszeit der Züge in den Orten, wo Zollamtshandlungen stattfinden, muß in einer solchen Dauer bemessen werden, daß deren vorschriftmäßiger Vollzug möglich ist.

Die Verbindlichkeiten der Bahnanstalten sind von denselben gegenüber einem jeden der beiderländigen Zollorgane ohne Unterschied der Staatsangehörigkeit zu erfüllen.

Art. 89. Die sächsische Regierung ertheilt ihre Zustimmung zur Vorkehrung, daß die Verschlußanlegung an die nach Oesterreich eingehenden Packwagen schon an einer sächsischen, der Grenze nahe liegenden und nach dem Bedürfniße des Eisenbahnbetriebes zu bestimmenden Stazion, derzeit in Krippen, durch ein daselbst zu errichtendes kaiserl. königl. österreichisches Anweis= und Stellungsamt, welchem österreichische Wachangestellte beigegeben werden, — erfolge, und daß sonach der Grenzübertritt und die Fahrt nach Bodenbach auf verschloßene Wagen beschränkt werde.

Die sächsische Regierung verpflichtet sich, für das erwähnte österreichische Gefällsamt in dem Stazionsgebäude eine unmittelbare, an der Bahnlinie gelegene angemessene Unterkunft unentgeltlich zu beschaffen.

Art. 90. Eingangsfrachtgüter (mit Einschluß der Eilgüter), welche auf der Eisenbahn in Bodenbach anlangen und für Orte bestimmt sind, an oder zwischen denen und Bodenbach ein zur vollständigen Abfertigung ermächtigtes Zollamt sich befindet, — genießen die Begünstigung, daß sie in Bodenbach keiner zollamtlichen Untersu-

nie będą w Bodenbachu żadnej podlegać celno-urzędowej rewizyi, lecz tylko postępowaniu opowiedniczemu, i że na zasadzie spisów ładunkowych, wraz z innemi papierami odebranych, przekazane zostaną w osobnych wozach lub oddziałach wozowych pod urzędowem zamknięciem i konwojem do urzędu cłowego w samem miejscu przeznaczenia, lub przed takowem.

Stacyja tedy graniczna w Bodenbachu co do takich towarów uważa się za posterunek opowiedniczy, a dopiero urząd, zwyczajną urzędową czynność przedsiębiorący, za urząd cłowy wchodowy. Uwzględnienie to nie rozciąga się tym czasem dalej jak aż do Pragi ze strony Austryi, a aż do Drezna albo Lipska ze strony Saksonii, w których to miejscach na wszelki sposób nastąpi zwyczajna czynność urzędowa (ekspedycyja) stosownie do przeznaczenia towaru wskazana.

Wszelakoż każdy z obu kontraktujących rządów zastrzega sobie przedsięwziąć na przyszłość dalsze układy względem przedłużenia przestrzeni uwzględnionej.

Art. 91. Efekta, które podróżni w wozach osobowych jako potrzeby podróżowe ze sobą prowadzą, tudzież pakunki podróżowe, w wozach pakunkowych się znajdujące, przeznaczone do Bodenbachu, lub do takich miejsc między Pragą a Droznem, w których nie ma urzędu celnego, mają być w Bodenbachu celno-urzędowej rewizyi poddane.

Pakunki podróżowe, w wozach pakunkowych się znajdujące, atoliż do miejsc przeznaczone, w których jest urząd cłowy, podlegają w Bodenbachu sumarycznemu tylko postępowaniu opowiedniczemu, a przetoż na zasadzie poświadczeń ładunkowych, w urzędownie zamkniętych wozach lub oddziałach ich, przekazane będą do urzędu dochodowego (cłowego), osobno oznaczyć się mającego.

Postępowanie, dla pakunków podróżowych właśnie skreślone, także i do przedmiotów deliżansowych, pociągami osobowemi przesełanych, będzie zastósowane; przetoż przesełki deliżansowe, do miejsc przeznaczone, gdzie żadnego nie ma urzędu cłowego, zupełnie w Bodenbachu będą wyekspedyjowane.

Zresztą zastrzega sobie każdy rząd przedsiębrać celno-urzędową rewizyję przez cłowy swój urząd w Bodenbachu także i co do pakunku podróżowego, przeznaczonego do miejsc, gdzie się znajdują urzędy celne, pod tem atoliż przypuszczeniem, iż to nie sprawi żadnego zatrzymania pociągów w Bodenbachu.

Art. 92. Przedmioty wychodowe i przechodowe, mające być podawane na kolej żelazną, w stacyjach wewnątrz kraju, gdzie się znajdują urzędy cłowe, muszą u takowych przepisowemu celno-urzędowemu postępowaniu już przed owem podaniem być poddane. Co do takich więc przedmiotów, w oso-

chung unterzogen werden, sondern nur dem Ansageverfahren unterliegen und auf Grund der sammt den übrigen Papieren übernommenen Ladungsverzeichniße in besondere Wagen oder Wagenabtheilungen unter ämtlicher Verschließung und Begleitung an das Zollamt in oder vor dem Orte der Bestimmung angewiesen werden.

Die Grenzstazion Bodenbach ist in Beziehung auf solche Waaren als Ansageposten, und erst das Amt, welches die ordentliche Amtshandlung vornimmt, als Eingangszollamt zu betrachten. Diese Begünstigung erstreckt sich vorläufig nicht weiter als bis Prag österreichischer Seits, dann Dresden oder Leipzig sächsischer Seits, an welchen Orten jedenfalls die nach Art der Bestimmung der Waare vorgezeichnete gewöhnliche Amtshandlung (Abfertigung) der Waaren einzutreten hat.

Es bleibt jedoch jeder der kontrahirenden Regierung die künftige Aufnahme der Verhandlungen wegen Verlängerung der begünstigten Strecke vorbehalten.

Art. 91. Die von den Reisenden in den Personenwagen als Reisebedürfniß mit sich geführten Effekten, dann das in Packwagen befindliche Reisegepäcke, welches nach Bodenbach oder für solche Orte zwischen Prag und Dresden bestimmt ist, wo sich kein Zollamt befindet, ist in Bodenbach der zollämtlichen Untersuchung zu unterziehen.

Das in Packwagen befindliche, jedoch für Orte, wo ein Zollamt ist, bestimmte Reisegepäcke wird in Bodenbach nur summarisch mittelst Ansageverfahrens behandelt, und auf Grund der Ladungsscheine in amtlich verschlossenen Wagen oder Wagenabtheilungen an das besonders zu bezeichnende Gefällsamt (Zollamt) im Bestimmungsorte angewiesen

Das für das Reisegepäck vorgezeichnete Verfahren findet gleichmäßig auch auf das mit den Personenzügen beförderte Eilgut Statt, daher das am Orte, wo sich kein Zollamt befindet, bestimmte Eilgut in Bodenbach vollständig abgefertiget wird. Uebrigens bleibt jeder Regierung die zollamtliche Untersuchnng des auch für Orte, wo Zollämter sind, bestimmten Reisegepäckes, durch ihr Zollamt in Bodenbach unter der Voraussetzung vorbehalten, daß dadurch kein Aufenthalt der Züge in Bodenbach verursacht werde.

Art. 92. Die auf Innerlandesstazionen, wo sich Zollämter befinden, zur Eisenbahn aufzugebenden Aus- und Durchfuhrgüter müssen bei diesen der vorschriftmäßigen Beamtshandlung bereits vor der Ausgabe unterzogen seyn. In Ansehung solcher Güter, wenn sie in einem eigenen Wagen oder in einer Wagenabtheilung unter amtlichen Raum-

bnych wozach lub oddziałach wozowych pod urzędowem zamknięciem w Bodenbachu nadchodzących, przedsięweźmie tamże znajdujący się urząd cłowy dla wychodu czynność urzędową posterunku opowiedniczego.

Austryjacki rząd zastrzega swemu rządowi dalszą ekspedycyję tych przedmiotów, za pozostawieniem, lub nowem położeniem zamknięcia urzędowego i konwojowaniem aż do urzędu dochodowego w Krippen.

Art. 93. Ekspedycyja pakunków podróżowych odbywa się przy urzędach cłowych w Bodenbachu każdego czasu bez przerwy tak w dzień, jak w nocy. Podobnie też nieprzerwana ekspedycyja przedmiotów frachtowych i deliżansowych postępowaniu opowiedniczemu podlegających, tudzież przedmiotu deliżansowego, zwyczajnemu postępowaniu podlegającego, dozwoloną będzie w miarę rzeczywistej potrzeby i pod tym warunkiem, iż nie zachodzi nadzwyczajne skupianie takowych przesełek, ani jaka obawa dla bezpieczeństwa celnego.

Art 94. Wskazanemu dla przedmiotów przeprawy kolejnej postępowaniu podlegają także przesełki pocztowe, koleją żelazną przesełane, z tym wyjątkiem, iż zamiast spisów ładunkowych obustronne karty pocztowe czynności urzędowej służą za podstawę. Wględywanie i porównywanie takowych, tudzież wstępowanie do wozów pocztowych dozwolonem jest zlecennikom każdego z ustanowionych w Bodenbachu urzędów cłowych bez wszelkiego względu na przynależność krajową.

Art. 95. Pociągi kolei żelaznej odbywać mają przestrzeń między stacyjami kolejnemi w Bodenbachu i Krippen w każdym kierunku nieprzerwanie. Wyjątkowo dozwolonem jest założenie stacyj w miejscach Niedergrund (w Austryi) i Schöna (w Saksonii) dla wsiadywania i wysiadywania podróżnych, z zupełnem wyłączeniem wszelkiego przyjmowania i oddawania towarów frachtowych, i z przestrzeganiem przepisów celnych, dla pakunku podróżujących wymaganych.

Dla zastósowania tychże zastrzega się rządowi saskiemu ustanowienie organu cłowego w Niedergrund.

W razie potrzeby nadzwyczajnego zastanowienia pociągu albo pozostawienia niejakiej wozów części na austryjackiem terytoryjum winno się, jeżeli konwój nie ma miejsca, zawiadomić najbliższy posterunek straży finansowej, który zarządzi przypilnowanie pociągu, albo wozów aż do dalszej jazdy, względnie aż do nadejścia we dworcu kolejnym w Bodenbachu, lub też na granicy.

Art. 96. Przemysłowy tryb przedsiębiorstw kolejnych obukrajowych, o ile takowy ma miejsce na ces. król. terytoryjum austryjackiem, poddanym zostanie wraz z należącemi miejscowościami, pod urzędowy nadzór (kontrolę) austry-

verschluße in Bodenbach vorkommen, wird das daselbst befindliche Zollamt die Amtshandlung eines Ansagepostens für den Austritt vornehmen.

Die österreichische Regierung behält ihrem Zollamte in Bodenbach die weitere Abfertigung dieser Güter, unter Belassung oder neuer Anlegung des Raumverschlußes und Begleitung bis zu dem Gefällsamte in Sächsisch-Krippen, vor.

Art. 93. Die Abfertigung des Reisegepäckes wird bei den Zollämtern in Bodenbach jeder Zeit bei Tag und Nacht unaufgehalten erfolgen. Die gleiche unaufgehaltene Abfertigung der dem Ansageverfahren unterliegenden Fracht- und Eilgüter, dann des dem ordentlichen Verfahren zu unterziehenden Eilgutes, wird nach Maß des wirklichen Bedürfnißes und unter der Bedingung zugestanden, daß keine außerordentliche Anhäufung von derlei Sendungen und keine Besorgniß für die Zollsicherheit eintritt.

Art. 94. Dem für die Bahngüter vorgezeichneten Verfahren unterliegen auch die mit der Bahn beförderten Poststücke mit der Ausnahme, daß statt der Ladungsverzeichnisse die beiderländigen Postkarten der Amtshandlung zu Grunde zu legen sind. Die Einsichtsnahme und Vergleichung derselben, dann der Eintritt in die Postwagen, ist den Abgeordneten eines jeden der in Bodenbach aufgestellten Zollämter, ohne Rücksichtsnahme auf die Staatsangehörigkeit, gestattet.

Art. 95. Die Eisenbahnzüge haben die Strecke zwischen den Bahnstazionen Bodenbach und Krippen in jeder Richtung ununterbrochen zurückzulegen. Ausnahmsweise wird in den Orten Niedergrund (in Oesterreich) und Schöna (in Sachsen) die Errichtung von Haltestellen zum Auf- und Absteigen von Reisenden mit gänzlicher Ausschließung jeder Aufnahme und Abgabe von Frachtstücken, gegen Beobachtung der für das Gepäcke der Reisenden erforderlichen Zollvorschriften, gestattet.

Der sächsischen Regierung bleibt zur Anwendung derselben die Bestellung eines Zollorganes in Niedergrund vorbehalten.

Im Falle der Nothwendigkeit eines außerordentlichen Stillstandes des Zuges oder des Zurücklassens eines Theiles der Wagen auf österreichischem Gebiete ist, in so fern keine Begleitung stattfindet, die nächste Finanzwachpostirung zu benachrichtigen, welche die Bewachung des Zuges oder der Wagen bis zur Fortsetzung der Fahrt, beziehungsweise bis zum Eintreffen im Bodenbacher Bahnhofe oder an der Grenze, einzuleiten hat.

Art. 96. Der Gewerbsbetrieb der beiderländigen Eisenbahn-Unternehmungen, so weit derselbe auf kaiserl. königl. österreichischem Gebiete stattfindet — wird, sammt den dazu gehörigen Räumen, unter amtliche Aufsicht (Kontrolle) der österreichischen Ge-

jackiej władzy dochodowej. Austryjaccy urzędnicy dochodowi i ustanowieni straży finansowej mają przetoż prawo wstępywać do miejscowości przemysłu kolejnego, ile razy to za potrzebne uznają, dochodzenia przedsiębrać, przy wykonywaniu przemysłowem obecnymi być, stan znajdujących się towarów spisać, przepisanych względem nich wykazów, i niemniej też wglądnienia w książki i pisma żądać, dotyczące przemysłowego trybu kolejnego. Do tych czynności urzędowych, o ile się takowe odbywają w przestrzeni, pozostawionej do użycia saskiej administracyi kolejnej, każdego czasu przyzwanym będzie wyższy urzędnik ze strony saskiej administracyi kolejnej. Przybranie wyższego urzędnika dotyczącej gałęzi służbowej, dozwolonem jest i przy tych czynnościach urzędowych, które przedsiębiorą austryjaccy urzędnicy dochodowi w innych, przez saski rząd używanych lokalnościach za przyzwoleniem przepisów austryjackich.

Złożenie i przechowanie nieoclonych towarów zagranicznych może mieć miejsce w Bodenbachu tylko w lokalnościach pod zamknięciem ustanowionego tamże ces. król. austryjackiego urzędu celnego.

Temże jednak nie są objęte owe przypadki, w których saska administracyja clowa. widzi się być spowodowaną, doczasowie tylko w ekspedycyi zatrzymać przedmioty.

Art. 97. Wszystkie przestrzenie dworca kolejnego będą zewnątrz ogrodzone, wchody i wychody na rzeczywistą tylko potrzebę zostaną ograniczone, a zmiany w takowych każdego czasu austryjackiemu zarządowi celnemu będą oznajmione. Temuż pozostawia się prawo pilnowania wchodów, równie jak innych miejscowości dworca kolejnego, przez stojącą straż finansową.

Art. 98. O ile w powyższych postanowieniach nie zastrzeżono wyjątków, pozostają w swej mocy ustawy celne, jakie w obu państwach obowiązują także i co do kolejnego obrotu, clowej należytości podlegającego.

Art. 99. Każdy z obu kontraktujących rządów zastrzega sobie prawo, te czynić wnioski, na zmiany lub uzupełnienia ustanowionych niniejszem środków clowych, które się albo w interesie clowego zabespieczenia albo obrotowego ułatwienia ukazują być pożądanemi, albo w skutek obustronnych powszechnych celnych postanowień i rozporządzeń potrzebnemi.

Potrzebne w tej mierze rozprawy i układy będą tedy jak najgorliwej rozpoczęte, a w niespodzianym przypadku zachodzącego przeszkodzenia może rząd dotyczący prowizoryczne zaprowadzić urządzenia aż do nastąpić mającego stanowczego ułożenia się względem przedmiotu w mowie będącego.

Na zasadzie objętych niniejszą konwencyją postanowień ułożone będą jednocześnie przepisy wykonawcze, dla obu państw wydać się mające — regu-

fällsbehörde gestellt. Die österreichischen Gefällsbeamten und Wachangestellten sind demnach berechtiget, in die Räume des Bahnbetriebes, so oft sie es erforderlich finden, einzutreten, Nachforschungen zu pflegen, der Gewerbsausübung beizuwohnen, den Stand der vorhandenen Waaren aufzunehmen, die vorschriftmäßigen Nachweisungen über dieselben, dann die Einsicht der den Bahnbetrieb betreffenden Bücher und Schriften zu fordern. Zu diesen Amtshandlungen, so weit dieselben in dem von dem sächsischen Bahnbetriebe benützten Raume stattfinden, wird jederzeit der Oberbeamte der sächsischen Bahnverwaltung beizuziehen seyn. Die Beiziehung des Oberbeamten des betreffenden Dienstzweiges wird auch bei jenen Amtshandlungen zugestanden, welche von den österreichischen Gefällsbeamten in den übrigen, von der sächsischen Regierung benützten Räumen nach Zulassung der österreichischen Gesetze vorgenommen werden.

Die Niederlegung und Aufbewahrung unverzollter ausländischer Waaren ist in Bodenbach nur in Räumen unter Sperre des daselbst aufgestellten kaiserl. königl. österreichischen Zollamtes gestattet.

Hierunter sind jedoch diejenigen Fälle nicht begriffen, in welchen die sächsische Zollregie genöthiget ist, Gegenstände nur zeitweilig in der Abfertigung zurückzuhalten.

Art. 97. Die sämmtlichen Räume des Bahnhofes sind durch eine Einfriedung von außen abzuschließen, die Ein- und Ausgänge nur auf das wirkliche Bedürfniß zu beschränken und Veränderungen in denselben jederzeit der österreichischen Zollverwaltung anzuzeigen. Diese behält sich die Bewachung der Zugänge und anderer Stellen des Bahnhofes durch stehende Finanzwachposten vor.

Art. 98. In so weit die vorstehenden Vertragsbestimmungen nicht eine Ausnahme machen, bleiben die in den beiderseitigen Staaten geltenden Zollgesetze auch rücksichtlich des auf der Eisenbahn getriebenen zollpflichtigen Verkehres in Kraft.

Art. 99. Jeder der beiden kontrahirenden Regierungen bleibt vorbehalten, diejenigen Anträge auf Abänderungen oder Ergänzungen der hier vereinbarten Zoll-Maßregeln zu stellen, welche theils im Interesse der Zollsicherheit oder Verkehrs-Erleichterung wünschenswerth, theils in Folge der beiderseitigen allgemeinen zollgesetzlichen Bestimmungen und Anordnungen nothwendig erscheinen sollten.

Die hierüber erforderlichen kommissarischen Verhandlungen und Vereinbarungen sollen sodann förderſamst eingeleitet werden, und im unverhofften Falle eintretender Verhinderung können von dem betreffenden Staate provisorische Einrichtungen bis zu stattgefundener Vereinbarung über den fraglichen Gegenstand getroffen werden.

Auf Grund der in die gegenwärtige Konvenzion aufgenommenen Bestimmungen werden gleichzeitig die für beide Staaten zu erlassenden Vollzugsvorschriften — Regu-

latywy — z zastrzeżeniem dalszego ich wykonania wedle zasad niniejszej konwencyi.

Zresztą wzajemnie sobie udzielą administracyje obu państw te instrukcyje, które wydadzą dla swych urzędników, względem wykonywania służby na austryjacko-saskiej kolei żelaznej.

156.

Rozporządzenie Ministra kultury krajowej i górnictwa z dnia 25. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XXII. nr. 81, wydana dnia 12. Kwietnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego obwieszczone zostaje najwyższe postanowienie z dnia 20. Marca 1851, w przedmiocie usystemizowania 30 stypendyjów po 200 złt. reń. mon. konw. dla słuchaczów zwyczajnych na akademii górniczej w Szemnicach, tudzież odmiany niektórych przepisów, odnoszących się do przyjmowania elewów zwyczajnych, i odbywania ich studyjów na wspomnionej akademii górniczej.

Najwyższą uchwałą z dnia 20. Marca t. r. raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Mość najłaskawiej zatwierdzić usystemizowanie trzydziestu stypendyjów po 200 złt. r. m. k. dla słuchaczów zwyczajnych na akademii górniczej w Szemnicach.

Stypendyja w mowie będące pozostaną słuchaczom, które udzielone zostaną przez przeciąg czterech kursów górniczych, a w razie jeżeli jako kandydaci poświęcą się służbie rządowej w zawodzie górniczym, pozostaną im jeszcze tak długo, jak długo okażą się godnymi dalszego ich używania przez pilność i postępowanie swoje, i dopóki nie wstąpią w stan płacy jako urzędnicy, lub nie otrzymają dyjurnów jako praktykanci.

Stypendyja opróżnione udzielane będą przez Ministerstwo na przedstawienie dyrekcyi c. k. akademii górniczej i leśniczej w Szemnicach, akademikom zwyczajnym, przyjętym do akademii górniczej, wykazującym dowody ubóstwa i dobrego zachowania się, po których zdatności i pilności spodziewać się można dobrego postępu w naukach górniczych, lub tym, którzy w zakładzie dali dowody, iż takiemi przymiotami w czasie dalszego pobytu w nim odznaczać się będą.

Niekorzystna nota z postępu, brak pilności, i zachowanie się, przeciwne przepisom, równie jak cofnienie elewa zwyczajnego (ordynaryjnego) do rzędu elewów ekstraordynaryjnych, pociąga za za sobą utratę stypendyjum które jako opróżnione godniejszemu elewowi górniczemu udzielonem zostanie.

lative — mit dem Vorbehalte ihrer weiteren Ausführung nach den Grundsätzen der Konvenzion vereinbart.

Uebrigens werden die Zollverwaltungen beider Staaten die hinsichtlich der Dienstesausübung auf der österreichisch-sächsischen Eisenbahn an ihre Beamten ergehenden Instrukzionen sich gegenseitig mittheilen.

156.

Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen vom 25. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nro. 81, ausgegeben am 12. April 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Allerhöchste Entschließung vom 20. März 1851, betreffend die Systemisirung von 30 Stipendien zu 200 fl. K. M. für ordentliche Zuhörer an der Schemnitzer Bergakademie und die Abänderung einiger auf die Aufnahme von ordentlichen Zöglingen und die Zurücklegung ihrer Studien an der genannten Bergakademie bezüglichen Bestimmungen, kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 20. März d. J. die Systemisirung von dreißig Stipendien zu zweihundet Gulden K. M. für ordentliche Zuhörer an der Schemnitzer Bergakademie Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Diese Stipendien werden den Betheilten während der Dauer der vier montanistischen Lehrkurse und für den Fall, wenn sie dann als Kandidaten dem montanistischen Staatsdienste sich widmen, so longe bleiben, als sie sich dieses Bezuges durch ihre Verwendung und ihr Betragen würdig zeigen, und bis sie in eine Besoldung oder in ein Praktikanten-Taggeld einrücken.

Die Betheilung mit erledigten Stipendien erfolgt über Vorschlag der Direkzion der k. k. Berg- und Forst-Akademie zu Schemnitz von dem Ministerium an ordentliche Bergakademiker, die als solche an die Bergakademie bereits aufgenommen sind, über Mittellosigkeit und gutes Betragen sich ausweisen und nach ihrer Befähigung und ihrem Fleiße entweder einen guten Fortgang in den bergakademischen Lehrkursen erwarten lassen, oder an der Lehranstalt diese Eigenschaften für die noch übrige Dauer des Aufenthaltes daselbst, bereits bewährt haben.

Mit der Erlangung schlechter Fortgangsnoten, bei Mangel an Fleiß, bei einem vorschriftwidrigen Benehmen, so wie bei Zurücksetzung eines ordentlichen Eleven in die Reihe der außerordentlichen Zuhörer geht das Stipendium verloren, und wird als erledigt an einen würdigeren Bergeleven verliehen.

W ogólności przyjmowani będą na akademię górniczą w Szemnicach w ciągu obecnego jej składu, począwszy od roku szkolnego 1850-51, tacy młodzieńcy za słuchaczów ordynaryjnych, którzy są w stanie wykazać się, iż posiadają umiejętności przygotowawcze, świadectwami dobremi z postępu w naukach odbytych czyli to na gimnazyjum wyższem, (którego dwie klasy wyzsze zastępują miejsce dawniejszych nauk filozoficznych), czyli na instytucie politechnicznym, czyli nakoniec w szkole górniczej.

Młodzieńcom, mogącym się wykazać świadectwami dobremi z uniwersytetu, lub z instytutu politechnicznego, iż posiadają niektóre z przedmiotów przepisanych dla akademii górniczej w Szemnicach, udzieli się pozwolenie, iż bez powtarzania tych umiejętności na akademii górniczej, według okoliczności wprost na 2. lub na 3. rok wstąpić mogą.

Thinnfeld m. p

157.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 28. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXI. nr. 77, wydana dnia 9. Kwietnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

co do pytania, jakiemu stęplowi podlegają protokóły w sprawach spornych, których wartość nie przenosi 50 złt. reńskich.

Ponieważ postanowienia pozycyi taryfowej 64/79 b. ustawy prowizorycznej z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 *) względem protokółów sądowych w sprawach spornych, których wartość nie przenosi 50 złt. r., różnie zastósowywane bywają, widzi się c. k. Ministeryjum finansów spowodowanem, w porozumieniu się z Ministerstwem sprawiedliwości oświadczyć, iż protokóły takowe stęplowi 6krajcarowemu od arkusza podlegają, wyjąwszy podlegające 30krajcarowemu stęplowi od arkusza protokóły względem zażaleń apelacyjnych i rewizyjnych, niemniej względem przedstawień lub rekursów, wytoczonych przeciw rozstrzygnieniom, albo rozporządzeniom niższej instancyi do wyższej, tudzież wyjąwszy protokóły, zawierające dokumenta prawne, w którym przypadku takowe podlegają należytości podług skali, atoliż nie niżej, niż 6krajcarowej od arkusza. Sądowym odpisom takich protokółów nie przysłuża to ulżenie.

Krauss m. p.

---

*) Dziennik praw państwa nr. 327. i 329.

An der Schemnitzer Bergakademie werden für die Dauer ihres gegenwärtigen Bestandes vom Studienjahre 1850—51 angefangen überhaupt jene Jünglinge als ordentliche Zuhörer aufgenommen, welche sich über die Erlangung der nöthigen Vorkenntniße durch gute Fortgangszeugnisse entweder eines Obergymnasiums (dessen obere zwei Klassen an die Stelle der ehemaligen philosophischen Studien getreten), oder eines politechnischen Institutes oder endlich einer Bergschule auszuweisen im Stande sind.

Jenen Zöglingen, welche sich über einige der für die Schemnitzer Bergakademie vorgeschriebenen Lehrgegenstände durch gute Fortgangszeugnisse einer Universität oder eines politechnischen Institutes ausweisen können, wird gestattet, diese Wissenschaften an der Bergakademie nicht wiederholt hören zu müssen, sondern nach Umständen unmittelbar in den zweiten oder dritten Jahrgang einzutreten.

Thinnfeld m. p.

157.

Erlaß des Finanzministeriums vom 28. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXI. Stück, Nr. 77, ausgegeben am 9. April 1851),

wirksam für alle Kronländer,

über die Frage, welchem Stempel Protokolle in Streitsachen, deren Werth 50 fl. nicht übersteigt, unterliegen.

Nachdem die Bestimmungen der Tarifspost 79 b) des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar und 2. August 1850 *), bezüglich der gerichtlichen Protokolle in Streitsachen, deren Werth 50 fl. nicht übersteigt, verschiedenartig angewendet werden, so findet das Finanzministerium im Einvernehmen mit dem Justizministerium zu erklären, daß diese Protokolle dem Stempel von 6 kr. für den Bogen unterliegen, mit Ausnahme der dem Stempel von 30 kr. für jeden Bogen unterliegenden Protokolle über Appellazions- oder Revisions-Beschwerden und über Vorstellungen oder Rekurse gegen Entscheidungen oder Verfügungen der unteren Instanz an die höhere, und der Protokolle, welche Rechtsurkunden enthalten, in welchem Falle sie der skalamäßigen, jedoch keiner geringeren Gebühr, als jener zu 6 kr. für den Bogen zu unterziehen sind. Die gerichtlichen Abschriften solcher Protokolle genießen keine Begünstigung.

Krauß m. p.

*) Im Reichs-Gesetzblatte XXII. Stück, Nr. 50 und CXII. Stück, Nr. 329.

158.

Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i gornictwa z dnia 28. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XXI. nr 78, wydana dnia 9. Kwietnia 1851),

do prow. starostw górniczych w Mies, Przybram, Joachimsthal, Kuttenberg, Bernie, Leoben, Steyr, Hall, tudzież do sądów górniczych w Wieliczce, Kołomyi, Samborze, Szemnicach, Szmelnicach, Nagybanya Orawica, do substytucyi sądów górniczych w Radoboju, i do kolegijum wyższego sądu górniczego w Hermansztadzie

względem postępowania z podaniami o wydanie tak zwanych certyfikatów na proch do rozłamywania skał dla prac górniczych, i względem uległości ich co do stępla.

Ażeby przy postępowaniu z podaniami ze strony towarzystw kopalniczych o uzyskanie tak zwanych certyfikatów na proch do rozłamywania skał do prac górniczych i względem obowiązku takowych podań co do stępla, zaprowadzić u podrzędnych władz górniczo-lennych jednakową manipulacyję, rozporządza się w porozumieniu Ministerstwa finansów, iż na przyszłość, certyfikaty na nabycie prochu do rozłamywania skał po cenach niższych, górnikom wystawiane być mogą przez władze do tego powołane górniczo-lenne tylko na podanie pismienne lub protokolarne, które według istniejących przepisów stęplowych za każdym razem na stęplu 15 kr. wniesione być winny. Certyfikaty zaś, jako dokumenta, zawierające rozporządzenie, o które proszono na mocy władzy urzędowej przystojącej, są od opłaty wolne.

Tinnfeld m. p.

159.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXI. nr. 79, wydana dnia 9. Kwietnia 1851),

którem obwieszcza się postępowanie z obligacyjami kamery nadwornej, w różnej stopie uprocentowanemi, na dniu 1. Kwietnia 1851 w seryi 162 wylosowanemi.

Odnośnie do okólnika niż. austr. rządu z dnia 29. Października 1829, obwieszcza się, iż obligacyje kamery nadwornej w różnej stopie uprocentowane, na dniu 1. Kwietnia 1851 w seryi 162 wylosowane, od Nru. 4050 aż włącznie do Nru 5792, wedle postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 za nowe, podług pierwotnej stopy w monecie konwencyjnej prowizyje przynoszące zapisy długu Stanu, wymienione będą.

Krauss m. p.

158.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 28. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXI. Stück, Nr. 78, ausgegeben am 9. April 1851),

an die provisorischen Berghauptmannschaften zu Mies, Pribram, Joachimsthal, Kuttenberg, Brünn, Leoben, Steyr Hall, dann die Berggerichte Wieliczka, Kolomea, Sambor, Schemnitz, Schmöllnitz, Nagybanya, Oravicza, an die Berggerichts-Substituzion in Radoboy, an das Oberberggerichts-Kollegium in Hermannstadt,

in Betreff der Behandlung der Gesuche um Ausfolgung der sogenannten Spreng-Pulver-Zertifikate für den Bergbaubetrieb und ihrer Stempelpflichtigkeit.

Um in Absicht auf die Behandlung der Gesuche der Gewerken wegen Ausfolgung der sogenannten Spreng-Pulver-Zertifikate für den Bergbaubetrieb, sowie in Betreff der Stempelpflichtigkeit dieser Gesuche, bei den unterstehenden Berglehensbehörden ein gleichförmiges Verfahren zu erzielen, findet man im Einverständniße mit dem Finanz-Ministerium anzuordnen, daß in Zukunft die zum Bezuge von Spreng-Pulver zu limitirten Preisen den Gewerken auszustellenden Zertifikate von den hiezu berufenen Berglehensbehörden nur über jedesmaliges schriftliches oder protokollarisches, jedenfalls aber nach den bestehenden Stempel-Vorschriften mit einem 15 Kreuzer Stempel verseheuen Ansuchen ausgestellt werden dürfen. Die Zertifikate selbst aber sind als ämtliche Ausfertigungen über eine Verfügung, um die Kraft der Amtsgewalt der Behörde angesucht wird, gebührenfrei.

Thinnfeld m. p.

159.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXI. Stück, Nro. 79, ausgegeben am 9. April 1851),

womit die Behandlung der am 1. April 1851 in der Serie 162 verlosten Hofkammer-Obligazionen von verschiedenem Zinsfuße kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 1. April 1851, in der Serie 162 verlosten Hofkammer-Obligazionen von verschiedenem Zinsfuße, von Nr. 4050 bis einschließig Nr. 5792, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXIV.

Wydana i rozesłana dnia 31. Grudnia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. Dezember 1851.

160.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 19. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXVIII. nr. 90, wydana dnia 18. Kwietnia 1851),

mocą którego wydane zostają przepisy dodatkowe do postanowienia prowizorycznego z dnia 26. Października w przedmiocie uregulowania płacy profesorów wydziałowych we Wiedniu, w Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku, i oraz regulują się płace profesorów przy zakładach naukowych chirurgicznych we Lwowie, w Ołomuńcu, Gracu, Insbruku i w Solnogrodzie.

W dodatku do postanowienia Mojego z dnia 26. Października 1849, na przedstawienie Mego ministra wyznań i oświecenia, i za poradą Mojej Rady ministrów rozporządzam co następuje:

§. 1.

Profesorowie zwyczajni (ordynaryjni) wydziału teologicznego we Wiedniu, w Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu i Gracu, ustanowieni obecnie według dawniejszego systematu, a nie pobierający do tej pory najmniej takiej płacy, która wyrównywa najwyższą, na zasadzie przepisu z dnia 26. Października 1849, dla wydziału w mowie będącego, zyskują prawo:

a) wstąpienia od 1. Maja 1851 na ten stopień płacy według nowego systematu, urządzającego płace profesorów, do któregoby mieli prawo ze względu na czas ich służby, gdyby byli mianowani zaraz z początku na podstawie przepisu z dnia 26. Października 1849;

b) nie tracąc dotychczasowego prawa posuwania się do stopni płac wyższych według starszeństwa stosunkowego, mogą według okoliczności i po udowodnieniu warunków, ustanowionych w tym względzie w ustawie z dnia 26. Października 1849, czynić użytek z nowego prawa o posuwaniu się w stopniach, jeżeli z tego większa dla nich korzyść wynika, jak według ustaw dawniejszych.

Przy obliczeniu czasu służby policzone będą tym profesorom lata służby, które odbyli na jakimkolwiek uniwersytecie austryjackim jako profesorowie ordynaryjni.

§. 2.

Profesorowie zwyczajni wydziału filozoficznego na wspomnionych wyż uniwersytetach, i na uniwersytecie w Insbruku, ustanowieni przy tymże wydziale z prawem posuwania się według dawniejszego systematu, lub w skutek nowego urządzenia wydziałów przeniesieni z wydziału lekarskiego do wydziału filozo-

160.

Kaiserliche Verordnung vom 19. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXVIII. Stück, Nro. 90, ausgegeben am 18. April 1851),

womit nachträgliche Bestimmungen zu der provisorischen Vorschrift vom 26. Oktober 1849 über die Gehaltsregulirung der Facultätsprofessoren zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Olmütz, Gratz und Innsbruck getroffen, und die Gehalte der Professoren der chirurgischen Lehranstalten zu Lemberg, Olmütz, Gratz, Innsbruck und Salzburg regulirt werden.

Im Nachhange zu meiner Entschließung vom 26. Oktober 1849 verordne Ich über Antrag Meines Ministers des Kultus und öffentlichen Unterrichts und auf Einrathen Meines Ministerrathes, wie folgt:

§. 1.

Die ordentlichen Professoren der theologischen Fakultäten in Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Olmütz und Gratz, welche gegenwärtig nach dem älteren Systeme angestellt sind, und nicht schon gegenwärtig einen Gehalt haben, welcher der höchsten für die betreffende Fakultät, durch die Vorschrift vom 26. Oktober 1849 bestimmten Gehaltsstufe wenigstens gleichkommt, erhalten den Anspruch:

a) vom 1. Mai 1851 an in diejenige Gehaltsstufe des neuen Gehaltssystemes zu treten, auf welche sie mit Rücksicht auf ihre Dienstzeit Anspruch haben würden, falls ihre Anstellung gleich ursprünglich auf Grundlage der Vorschrift vom 26. Oktober 1849 erfolgt wäre, und

b) unbeschadet ihres bisherigen Vorrückungsrechtes in die älteren Gehaltsstufen nach dem relativen Senium, je nach Umständen, unter Nachweisung der dießfalls im Gesetze vom 26. Oktober 1849 gestellten Bedingungen, auch von dem neuen Vorrückungsrechte Gebrauch zu machen, wenn sich aus demselben eine günstigere Behandlung ergibt, als auf welche sie schon nach den früheren Normen Anspruch hatten.

Bei Berechnung der Dienstzeit dieser Professoren werden ihre an was immer für einer österreichischen Universität in der Eigenschaft als ordentliche Professoren zugebrachten Dienstjahre in Anrechnung gebracht.

§. 2.

Die ordentlichen Professoren der philosophischen Fakultät an den genannten Universitäten und an der Universität Innsbruck, welche nach dem älteren Systeme an dieser Fakultät mit dem Vorrückungsrechte angestellt, oder in Folge der neuen Fakultätseintheilung von der medizinischen zur philosophischen Fakultät übersetzt worden sind, erhalten das Recht, wenn

ficznego, zyskują prawo w razie, w którym teraźniejsza ich płaca niewyrówna nawet tej płacy, jaka według przepisu z dnia 26. Października 1849 §. 2. dla wydziałów filozoficznych w najniższym stopniu jest oznaczona, iż mogą od 1. Maja 1851 wstąpić na tenże stopień płacy, pozostaje im zaś nietylko

a) prawo, jeżeli jakie mają, posuwania się do stopni płacy wyższej, dotąd nieosiągnionych, oznaczonych według dawniejszego systematu, lecz także

b) mogą domagać się prawa wstąpienia na stopnie płacy, ustanowione w §. 2. przepisu z dnia 26. Października 1849, w tym zaś razie wymagany czas służby lat dziesięciu i dwudziestu policzony im będzie dopiero od 1. Listopada 1849.

Mogą zatem pod warunkami w §§. 7-11 przepisu z dnia 26. Października 1849 wskazanemi, czynić użytek z prawa posuwania się do dawniejszych stopni płacy, według starszeństwa stosunkowego, jakoteż z ograniczeniem wyżej pod b) wyrażonem, w wydarzonym przypadku żądać posunięcia na nowe stopnie płacy.

§. 3.

Tego samego podwójnego prawa posuwania się będą od dziś dnia używać pod warunkami w poprzedzającym paragrafie wyrażonemi także profesorowie wydziału filozoficznego, ustanowieni według dawniejszego systematu, którzy już obecnie wyższą płacę pobierają, jak ta wynosi, która według nowego systematu w najniższym stopniu jest oznaczoną.

§. 4.

Płace profesorów przy zakładach chirurgicznych we Lwowie, w Ołomuńcu, Gracu, Insbruku i Salcburgu, z wyjątkiem profesora weterynaryi usystemizowane zostają w stałej kwocie 900 złr. m. k., płaca zaś profesora weterynaryi w kwocie 600 złt. r. m. k. Ta podwyższona płaca wypłacaną będzie od 1. Maja 1851 nawet profesorom, ustanowionym już przy tychże zakładach, jeżeli jeden lub drugi z nich nie pobiera już obecnie dodatku do osoby, wynoszącego tyle lub więcej, jak kwota tej płacy podwyższonej.

§. 5.

Ilekroć się wydarzy, iż profesor, pobierający dodatek do osoby, podniesiony zostanie do wyższej kategoryi płacy, czylito w drodze stopniowego posunięcia, czyli też przez otrzymanie nadzwyczajnego podniesienia płacy jego, odjęty mu zostanie na mocy ustaw dotąd obowiązujących dodatek osobowy, jeżeli płaca nowa wyrówna płacę dawniejszą, dołączywszy do niej dodatek osobowy, lub takową przewyższa. W innych przypadkach dodatek osobowy zmniejszony zostanie w tym stosunku, w którym płaca nowa, lub później przez posunięcie uzyskana większą jest od dawniejszej.

ihr gegenwärtiger Gehalt nicht einmahl die niedrigste, für die philosophischen Fakultäten durch die Vorschrift vom 26. Oktober 1849 §. 2 festgesezte Gehaltsstufe erreicht, vom 1. Mai 1851 an in diese Gehaltsstufe einzutreten, und es bleibt ihnen nicht nur

a) ihr weiteres allfälliges Vorrückungsrecht in die, nach dem älteren Systeme festgesetzten höheren, von ihnen noch nicht erreichten Gehaltsstufen vorbehalten, sondern

b) sie können weiterhin auch auf das Vorrückungsrecht in die durch den §. 2 der Vorschrift vom 26. Oktober 1849 bestimmten Gehaltsstufen Anspruch machen, wobei jedoch die dazu erforderliche Dienstzeit von zehn und zwanzig Jahren erst vom 1. November 1849 an berechnet wird.

Sie können daher unter den in den §§. 7 — 11 der Vorschrift vom 26. Oktober 1849 enthaltenen Bedingungen, sowohl von dem Vorrückungsrechte in die älteren Gehaltsstufen nach dem relativen Senium, als auch unter der hier sub b) enthaltenen Beschränkung von dem Vorrückungsrechte in die neuen Gehaltsstufen, in jedem sich ergebenden Falle, Gebrauch machen.

§. 3.

Dieses doppelte Vorrückungsrecht haben von nun an, unter den in dem vorhergehenden Paragraphe enthaltenen Bedingungen, auch diejenigen nach dem älteren Systeme angestellten ordentlichen Professoren der philosophischen Fakultät, welche gegenwärtig schon einen höheren Gehalt beziehen, als die niedrigste Gehaltsstufe nach dem neuen Systeme beträgt.

§. 4.

Die Gehalte der Professoren der chirurgischen Lehranstalten in Lemberg, Olmütz, Gratz, Innsbruck und Salzburg, mit Ausnahme des Professors der Veterinärkunde, werden mit dem fixen Betrage von 900 fl. — der Gehalt des Professors der Veterinärkunde mit 600 fl. systemisirt, und es wird dieser erhöhte Gehalt, vom 1. Mai 1851 an durch den bereits an diesen Lehranstalten angestellten Professoren angewiesen, in so weit der eine oder andere derselben nicht schon gegenwärtig eine Personalzulage genießt, welche den Betrag dieser Gehaltserhöhung erreicht oder übersteigt.

§. 5.

In allen Fällen, in welchen ein Professor, welcher eine Personalzulage bezieht, in einen höheren Gehalt, sei es im Wege der graduellen Vorrückung oder einer außerordentlichen Gehaltserhöhung, eintritt, wird derselbe nach den noch in Kraft bestehenden Verordnungen ganz eingezogen, wenn der neue Gehalt dem bisherigen sammt der Personalzulage gleichkommt oder ihn übersteigt. Sonst aber wird die Personalzulage in dem Verhältniße vermindert, in welchem der neue, oder späterhin durch Vorrückung erlangte Gehalt gegen die vorigen Bezüge erhöhet ist.

Remuneracyje pobierane przez profesorów za osobne prace, poza okresem zwyczajnych obowiązków leżące, nie będą wliczone przy podniesieniu nadzwyczajnem płacy, lub przy posunięciu na wyższy stopień. — Przypadki wątpliwe rozstrzygać będzie Ministeryjum oświecenia.

§. 6.

Przepisy wskazane w §§. 2. i 3. niniejszego rozporządzenia nie będą się rozciągać:

1. do tych profesorów zwyczajnych wydziału filozoficznego, którym płaca wymierzoną została w skutek szczególnych układów, zaszłych przy powołaniu lub mianowaniu takowych, równie jak do tych, którzy przy tychże wydziałach według dawniejszego systematu bez prawa do dalszego posunięcia ustanowieni są;

2. do nauczycieli w ściślejszem znaczeniu;

3. do docentów, pobierających tylko remuneracyje;

4. do profesorów, którzy albo już przy zamianowaniu naznaczeni zostali jako nadzwyczajni, lub do tych, którzy wprawdzie przy zamianowaniu podług dawniejszego systematu zwali się zwyczajnymi, lecz stosownie do §. 3. ustawy prowizorycznej o organizacyi władz akademicznych, ze względu na przedmiot naukowy, którego udzielają, i na dotychczasowe stanowisko swej katedry, należą do kategoryi profesorów nadzwyczajnych, albo nauczycieli w ściślejszem znaczeniu.

§. 7

Rozumie się samo przez się, iż w razie gdy który z profesorów zwyczajnych, ustanowionych dotąd przy wydziale według dawniejszego systematu, w skutek niniejszego przepisu zyska podwyższenie dotychczasowej płacy swojej z jakiegobądź tytułu, inni młodsi profesorowie z tąd prawa rościć nie mogą, uważania za opróżnione stopnie płacy tamtych, i żądania posunięcia w ich miejsce. Gdzie bowiem idzie o ocenienie prawa do posunięcia na wyższy stopień tych ostatnich, tamci uważani być mają jako zostający ciągle w status tej części personalu nauczycielskiego, o którym wspomina §. 7. przepisu z dnia 26. Października 1849.

Franciszek Józef m. p.

Thun m. p.

Remunerazionen, welche Professoren für besondere, die Pflichten ihres Ordinariates übersteigende Leistungen bezogen haben, werden bei außerordentlichen Gehaltserhöhungen oder Vorrückungen nicht eingerechnet. — Die Entscheidung zweifelhafter Fälle steht dem Unterrichts-Ministerium zu.

§. 6.

Die Bestimmungen der §§. 2 und 3 dieser Vorschrift haben keine Anwendung:

1. auf diejenigen ordentlichen Professoren der philosophischen Fakultät, deren Gehaltsbemessung sich auf besondere, bei ihrer Berufung oder Anstellung mit ihnen gepflogenen Verhandlungen gründet, oder welche an denselben nach dem älteren Systeme schon ohne Vorrückungsrecht aufgestellt worden sind;

2. auf Lehrer im engeren Sinne;

3. auf Dozenten, welche nur Remunerazion beziehen;

4. auf Professoren, welche entweder schon bei ihrer Ernennung als außerordentliche bezeichnet worden sind, oder welche nach dem früheren Systeme bei ihrer Anstellung zwar ordentliche genannt wurden, welche aber nach dem §. 3 des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden mit Rücksicht auf ihr Lehrfach und die bisherige Stellung ihrer Lehrkanzel eigentlich in die Kategorie der außerordentlichen Professoren oder Lehrer im engeren Sinne fallen.

§. 7.

Es liegt in der Natur der Sache, daß, wenn einer oder mehrere der bisher an einer Fakultät nach dem älteren Systeme angestellten ordentlichen Professoren in Folge der Anwendung dieser Vorschrift eine Erhöhung ihres bisherigen Gehaltes unter was immer für einem Titel erlangen, dadurch den übrigen jüngeren kein Recht erwächst, die von jenen bisher innegehabten Gehaltsstufen als erledigt anzusehen, und die Vorrückung in dieselben zu verlangen, sondern es werden in dieser Beziehung die ersteren zur Beurtheilung des Vorrückungsanspruches der zuletzterwähnten fortwährend als in dem Status desjenigen Theiles des Lehrpersonales befindlich angesehen werden müssen, von welchem der §. 7 der Vorschrift vom 26. Oktober 1849 spricht.

Franz Joseph m. p.

Thun m. p.

161.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXX. nr. 94, wydana dnia 26. Kwietnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, dla których wydaną została prowizoryczna ustawa z dnia 6. Września 1850,

względem stępla na kalendarze.

Prowizoryczna ustawa z dnia 6. Września 1850 *) §. 1. poddaje każdy kalendarz stęplowi trzy-krajcarowemu, bez różnicy, czy takowy stanowi całośc samą przez się istniejącą, czy też część składową innego pisma drukowego; tudzież czy z większą lub mniejszą jest traktowany obszernością, na jednej lub więcej kart bywa przedstawiany, osobno przedawany lub do tego albo owego przedmiotu użytkowego jako część składowa znajduje się zamieszczony. Ta okoliczność więc, że dwa kalendarze, tak zwany kalendarz przeglądowy i kalendarz obszerniejszy, w jednem a tem samem pismie drukowem są połączone i razem oprawione, nie uchyla obowiązku do opłacenia należytości, ustanowionej §fem 16. najwyższego patentu, od każdego z tych kalendarzy.

Krauss m. p.

162.

Cesarski patent z dnia 13. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXIX. nr. 92, wydana dnia 18. Kwietnia 1851),

mocą którego wydany i obwieszczony zostaje statut dla Rady Stanu.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Kiąże Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli,

*) W części CXIX. Nro. 345 Dziennika praw państwa.

161.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. April 1851.

(im Reichs=Gesetzblatte XXX. Stück, Nro. 94, ausgegeben am 26. April 1851),

wirksam für alle Kronländer, für welche das provisorische Gesetz vom 6. September 1850 erlassen wurde,

bezüglich des Kalender=Stempels.

Das provisorische Gesetz vom 6. September 1850 *) §. 1, unterwirft jeden Kalender dem Stempel von 3 Kreuzern ohne Unterschied, ob er ein für sich bestehendes Ganze oder einen Bestandtheil einer anderen Druckschrift bildet, mit größerer oder minderer Ausführlichkeit behandelt, auf Einem oder auf mehreren Blättern dargestellt, allein veräußert oder diesem oder jenem Gebrauchsgegenstande als Bestandtheil einverleibt wird. Es kann daher auch der Umstand, daß zwei Kalender, ein sogenannter Uebersichts= und ein weitläufigerer Kalender in einer Druckschrift vereint oder zusammengebunden werden, von der Verbindlichkeit zur Entrichtung des mit dem §. 16 des allerhöchsten Patentes festgesetzten Gebührenbetrages für jeden dieser Kalender nicht entheben.

Krauß m. p.

162.

Kaiserliches Patent vom 13. April 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXIX. Stück, Nro. 92, ausgegeben am 18. April 1851),

wodurch das Statut für den Reichsrath erlassen und kundgemacht wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von

*) CXIX. Stück, Nro. 345 des Reichsgesetzblattes.

Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu, Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

w wykonaniu §§. 96-98 konstytucyi państwa, po wysłuchaniu opinii komisyi, złożonej pod naczelnictwem Naszego prezydenta Rady Stanu i na wniosek Naszej Rady ministrów, na zasadzie §§. 87 i 120 konstytucyi państwa, wydajemy następujący Statut dla Rady Stanu:

Rozdział I.

O przeznaczeniu i stanowisku Rady Stanu.

§. 1. Rada Stanu ma przeznaczenie obradowania nad wszystkiemi sprawami, w których stosownie do §. 7go niniejszego statutu wpływ swój poradzczy ma wywierać, lub w których przez Nas będzie zapytaną, lub ze strony Naszej Rady ministrów o objawienie zdania swojego zawezwaną.

§. 2. Najcelniejszem zadaniem Rady Stanu jest, ażeby Nas i ministerstwo Nasze swem światłem, doświadczeniem i swemi wiadomościami wspierała, tym końcem, aby w prawodawstwie dojść do gruntownej dojrzałości, i do jednostajności w zasadach kierujących.

§. 3. Rada Stanu podlega Nam wyłącznie i bezpośrednio; stanowisko jej co do ministeryjum Naszego zostaje w stosunku koordynacyjnym.

§. 4. Powołanie jej jest tylko doradzcze. W udzielaniu rady swojej, jest ona nie zawisłą, samodzielną i zabezpieczoną co do wolności narad.

§. 5. Nakazy do objawienia opinii swojej odbierać będzie Rada Stanu wprost od Nas, wezwania zaś w tym samym celu, od Rady ministrów. Każdy minister pojedynczo przedłożyć może przedmiot do obrady w gronie Rady państwa tylko za pośrednictwem Rady ministrów. Podania ze strony władz innych, korporacyj lub osób prywatnych, nie mogą być przedmiotem rozpraw lub narad w Radzie państwa, i takowe zawsze bez odpowiedzi zostawić należy, jeżeli nie dotyczą wyłącznie wewnętrznych spraw Rady.

Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenca und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

haben in Ausführung der §§. 96 bis 98 der Reichsverfassung, nach eingeholtem Gutachten der unter dem Vorsitze Unseres Reichsraths-Präsidenten zusammengesetzten Commission, und über Antrag Unseres Ministerrathes, im Grunde der §§. 87 und 120 der Reichsverfassung, folgendes Statut über den Reichsrath erlassen:

I. Abschnitt.

Bestimmung und Stellung des Reichsrathes.

§. 1. Der Reichsrath ist zur Berathung aller jener Angelegenheiten bestimmt, über welche er im Sinne des §. 7 dieses Statutes einen berathenden Einfluß auszuüben berufen, oder von Uns befragt, oder von Unserem Ministerrathe um sein Gutachten angegangen wird.

§. 2. Die vorzüglichste Aufgabe des Reichsrathes ist, Uns und Unser Ministerium durch seine Einsichten, Kenntniße und Erfahrungen zu unterstützen, damit in der Gesetzgebung gediegene Reife und Einheit der leitenden Grundsätze erzielt werde.

§. 3. Der Reichsrath ist ausschließend und unmittelbar Uns untergeordnet; seine Stellung zu Unserem Ministerium ist jene der Nebenordnung.

§. 4. Sein Beruf ist ein rein berathender. In Ertheilung seines Rathes ist er unabhängig, selbstständig und in seiner freien Berathung gesichert.

§. 5. Aufträge zur Erstattung von Gutachten gelangen an den Reichsrath unmittelbar von Uns und Einladungen in gleicher Absicht von dem Ministerrathe. Einzelne Minister leiten die Begutachtung eines Gegenstandes im Körper des Reichrathes nur durch den Ministerrath ein. Eingaben von anderen Behörden, Körperschaften oder Privaten können keine Veranlassung zu Verhandlungen oder Berathungen des Reichsrathes geben, und sind, wenn sie nicht ausschließend die inneren Angelegenheiten desselben betreffen, stets unerwidert zu lassen.

§. 6. Przedmioty wprost od Nas przesełane będą Radzie Stanu za rozrządzeniem cesarskiem. Co do tych przedmiotów, Rada Stanu opiniję swoję Nam wprost złożyć winna.

Co do przedmiotów ze strony Rady ministrów, Radzie Stanu przedłożyć się mających, takowe przesełane będą przez prezydenta Rady ministrów do prezydenta Rady Stanu. W tym razie należy także skutek narady w łonie Rady Stanu wraz z odpisem protokółów Rady, odesłać do prezydenta Rady ministrów.

§. 7. Rada państwa słuchaną będzie we wszystkich przedmiotach prawodawstwa, a w obwieszczeniu ustaw wzmianka uczynioną będzie, iż była słuchaną.

§. 8. Zastrzegamy Sobie zasięgać zdań i opinii Rady Stanu także i w innych przedmiotach. Wolno jest równie Naszemu ministerstwu inne przedmioty, tu nie wyrażone, poddać pod naradę i opiniję Rady Stanu.

§. 9. Ze strony ministerstwa należy Radzie Stanu przedkładać do narady i opinii wypracowane tylko projekta.

§. 10. Rada Stanu nie będzie miała inicyjatywy co do przedkładania projektów do praw lub rozporządzeń. Wszakże gdyby w przedmiocie do narady jej przydzielonym spostrzegła Rada niezupełności, niedokładności, lub brak w prawodawstwie istniejącem, winna wskazać Nam takowe równocześnie przy oddaniu swej opinii.

§. 11. Rezultat narad Rady Stanu nie może wiązać ministerstwo co do czynienia wniosków swoich. W przedmiotach §. 7-m wskazanych Rada ministrów poda do wiadomości Rady Stanu swoje uchwały wraz z ich uzasadnieniem, przez udzielenie protokołów w odpisie.

§. 12. Jeżeli uznamy za dobre przydzielić Radzie państwa inne attrybucyje lub czynności, wówczas wydamy w tej mierze dalsze postanowienia.

Rozdział II.

O składzie Rady państwa.

§. 13. Rada Stanu złożoną będzie z prezydenta, radzców Stanu i uczestników czasowych; zastępcę prezydenta Rady Stanu My zamianujemy z grona radzców.

Do sprawowania czynności pomocniczych i porządkowych przydzielone zostaną Radzie państwa archiwum gabinetowe w ściślejszem znaczeniu, z zastrzeżeniem wolnego używania takowego dla ministerstwa, tudzież potrzebne oprócz tego organa w liczbie wymaganej.

§. 6. Die unmittelbar von Uns an den Reichsrath gehenden Gegenstände kommen demselben mittelst kaiserlichen Erlaßes zu. Das Gutachten hierüber wird Uns unmittelbar vorgelegt.

Gegenstände, welche der Ministerrath an den Reichsrath leitet, sind zu diesem Behufe durch den Präsidenten des Ministerrathes an jenen des Reichsrathes zu übersenden. In diesem Falle ist auch das Ergebniß der reichsräthlichen Berathung, sammt der Abschrift des Berathungsprotokolles an den Präsidenten des Ministerrathes zu leiten.

§. 7. Der Reichsrath wird in allen Fragen der Gesetzgebung gehört, und der Anhörung desselben in der Kundmachung der Gesetze erwähnt.

§. 8. Wir behalten Uns vor, die Ansichten und das Gutachten des Reichsrathes auch in andern Angelegenheiten zu vernehmen. Unserem Ministerium steht es frei, auch andere hier nicht bezeichnete Gegenstände der Berathung und Begutachtung des Reichsrathes zu unterziehen.

§. 9. Dem Reichsrathe sollen von dem Ministerium nur ausgearbeitete Entwürfe zur Berathung und Begutachtung übergeben werden.

§. 10. Der Reichsrath hat keinerlei Initiative in Vorlegung von Gesetzes- oder Verordnungs-Vorschlägen. Sollten ihm jedoch bei einem seiner Berathung zugewiesenen Gegenstande Lücken, Mängel oder Bedürfnisse in der bestehenden Gesetzgebung auffallen, so ist er berufen, sie gleichzeitig mit der Abgabe seines Gutachtens, bei Uns zur Sprache zu bringen.

§. 11. Das Resultat der Berathung des Reichsrathes kann das Ministerium in seinen Anträgen nicht binden. In den Angelegenheiten, welche im §. 7 bezeichnet sind, wird der Ministerrath seine Beschlüsse mit ihrer Begründung durch abschriftliche Mittheilung der Protokolle, dem Reichsrathe zur Kenntnißnahme eröffnen.

§. 12. Sollten Wir für gut finden, dem Reichsrathe noch andere Attribute oder Funkzionen zuzuweisen, so werden Wir hierüber die weiteren Bestimmungen erlassen.

II. Abschnitt.

Zusammensetzung des Reichsrathes.

§. 13. Der Reichsrath besteht aus seinem Präsidenten, aus den Reichsräthen und aus zeitlichen Theilnehmern. Ein Stellvertreter des Präsidenten wird von Uns aus den Reichsräthen bestimmt.

Zur Besorgung der Hilfs- und Ordnungsgeschäfte werden ihm das Kabinetsarchiv im engeren Sinne, mit Vorbehalt der freien Benützung für das Ministerium, dann die weiters erforderlichen besonderen Organe, in entsprechender Zahl, zugewiesen.

§. 14. Wszystkie zamianowania co do personalu od Nas wychodzić będą. Zastrzegamy Sobie zresztą oznaczyć w osobnem postanowieniu te kategoryje personalu pomocniczego i służbowego, tudzież te warunki, pod któremi wybór lub zamianowanie takowego samejże Radzie Stanu lub jej prezesowi, pozostawione będzie.

Nazwa radzcy Stanu nie będzie nigdy udzielaną jako tytuł honorowy.

§. 15. Liczba radzców Stanu, ustanowioną będzie przez Nas, na wniosek Naszego prezesa Rady Stanu, zawsze w miarę potrzebnych czynności. Przy zamianowaniu radzców Stanu miany będzie wzgląd na różne części państwa.

§. 16. Na uczestników czasowych Rady Stanu, mogą na czas pewny być przyzwani mężowie wszelkiego stanu i z każdej części państwa, w celu gruntownego rozpoznania i wyjaśnienia pewnych projektów i kwestyj prawnych, którzy doświadczeniem, wiedzą i stanowiskiem w społeczeństwie, uzdolnieni są do ogólnego poglądu na stosunki, albo się odznaczają wiadomościami szczegółowemi w różnych przedmiotach fachowych.

§. 17. Zastrzegamy Sobie w każdym pojedynczym razie uchwały co do stosowności i użyteczności takowego przyzwania, co do przedmiotu narady, równie jak co do wyboru uczestników.

Rozdział III.

O obowiazkach i prawach.

§. 18. Postanowienie co do składu Rady Stanu wskazuje zarazem obowiązki tego ciała i członków jego.

Rada Stanu winna we wszystkich pracach swoich, nie bacząc na żaden wzgląd inny, mieć na oku jedynie dobro korony i państwa. Obowiązkiem jej jest, zdanie swoje po sumiennem rozpoznaniu rzeczy, i z męzkim umysłem i przekonaniem, otwarcie i zgodnie z prawdą wyjawić i uzasadnić, i takowe w jak najkrótszym terminie jasno i wyraźnie określone, przedłożyć, bez względu na pochwały lub nagany.

§. 19. Prezydent i radzcy Stanu złożą przysięgę na wypełnienie tego obowiązku w ręce Nasze; uczestnicy czasowi przyrzekną pełnienie onego w ręce prezydenta, a tem samem i zachowanie tajemnicy co do przedmiotu narady.

§. 20. Radzcy Stanu obowiązani są starać się o spieszne załatwienie prac, które ich dochodzą na drodze właściwej, bez uszczerbku gruntowności, zbierać uznane za potrzebne środki pomocnicze i wyjaśnienia, i w ogólności wszystko przysposobić, cokolwiek daje rękojmię, iż rzecz dostatecznie rozpoznaną została.

§. 14. Alle Personal-Ernennungen gehen von Uns aus. Wir behalten Uns übrigens vor, abgesondert zu bestimmen, welche Kategorien des Hilfspersonales und der Dienerschaft, dann unter welchen Bedingungen, der Wahl und Ernennung des Reichsrathes selbst oder seines Präsidenten, überlassen werden.

Als Ehrentitel wird die Benennung Reichsrath nie ertheilt.

§. 15. Die Zahl der Reichsräthe wird, nach dem Bedürfniße des Geschäftsumfanges, über den Vorschlag Unseres Reichsraths-Präsidenten, jeweilig von Uns bestimmt werden. Bei der Wahl der Reichsräthe wird auf die verschiedenen Theile des Reiches entsprechende Rücksicht genommen werden.

§. 16. Als zeitliche Theilnehmer des Reichsrathes können, zur gründlichen Erörterung und Aufklärung einzelner Gesetzvorschläge und Fragen, Männer aus allen Ständen und Theilen der Monarchie zeitweilig beigezogen werden, welche durch ihre Erfahrung, ihr Wissen, ihre gesellschaftliche Stellung, zum Gesammtüberblicke der Verhältnisse befähiget oder durch besondere Kenntniße in den verschiedenen Fächern ausgezeichnet sind.

§. 17. Die Beschlüße über die Zweckmäßigkeit oder Nützlichkeit der Einberufung und über den Gegenstand der Berathung, sowie über die Wahl der Theilnehmer, bleiben Uns in jedem besonderen Falle vorbehalten.

III. Abschnitt.

Pflichten und Rechte.

§. 18. Die Bestimmung und Zusammensetzung des Reichsrathes bezeichnen auch die Pflichten dieses Körpers und seiner Glieder.

Der Reichsrath hat bei allen seinen Arbeiten, mit Hintansetzung jeder anderen Rücksicht, nur das Heil der Krone und des Staates vor Augen. Er ist verpflichtet ohne Rücksicht auf Lob oder Tadel, nach gewissenhafter Prüfung und männlicher Ueberzeugung, wahr und offen sein Gutachten auszusprechen und zu begründen, und in möglichst kurzer Frist, klar und deutlich verfaßt, abzugeben.

§. 19. Der Präsident und die Reichsräthe beschwören diese Verpflichtung in Unsere Hände, die zeitlichen Theilnehmer geloben dieselbe in die Hände des Präsidenten und damit auch die Bewahrung des Geheimnißes über die Berathungen.

§. 20. Die Reichsräthe haben die ihnen im ordnungsmäßigen Wege zukommenden Arbeiten unabträglich der Gründlichkeit zu befördern, die wünschenswerth befundenen Behelfe und Aufklärungen zu sammeln und überhaupt Alles vorzubereiten, was die erschöpfende Berathung des Gegenstandes sichert.

§. 21. Rada Stanu ma prawo żądania przez prezydenta swego chętnej pomocy ze strony ministeryjów, które przez władze i zakłady im podległe, dostarczać będą środków pomocniczych, potrzebnych do dokładności prac Rady Stanu.

§. 22. Jeżeli w celu wyjaśnień co do przedmiotów przedłożonych, czyli to ze strony Rady ministrów, czyli ze strony Rady Stanu oświadczone zostanie życzenie, ażeby do narad przyzwani byli członkowie jednego lub drugiego z tych ciał, w ówczas ma nastąpić porozumienie obudwóch prezydyjów co do sposobu, w jaki należy zadosyć uczynić temu życzeniu.

§. 23. Zastrzegamy Sobie prawo przyzwania do Rady ministrów pod Naszem naczelnictwem odbywać się mającej, prezydenta Rady Stanu albo samego, albo wraz z innemi członkami. Jednakowoż przy takiej naradzie członkowie Rady Stanu nie mają mieć głosu stanowczego.

§. 24. Prezydent Rady Stanu ustępować będzie co do rangi jedynie prezydentowi Rady ministrów.

Radzcy Stanu mają tę samę rangę co namiestnicy

§. 25. Wyjąwszy przypadki awansu do innych funkcyj, pensyjonowania z powodu wieku, lub udowodnionych ułomności i utraty służby, powszechnemi ustawami przewidzianej, Radzca Stanu złożony być może z urzędu tylko przez Nas, po wysłuchaniu Rady Stanu.

§. 26. Płace i należytości prezydenta, radzców Stanu i uczestników czasowych, tudzież dochody personalu i służby, My ustanowimy.

§. 27. Co do pensyi kwijescentalnej i stosunków, wynikających ze stanowiska urzędowego, obowiązują istniejące przepisy.

§. 28. Prezydent i radzcy Stanu, tudzież urzędnicy Rady Stanu, nie mogą oprócz godności orderowych lub dworskich, ani innego urzędu piastować, ani być członkami ciał reprezentacyjnych, polegających na wyborach.

Rozdział IV.

Ogólne zarysy porządku odbywania czynności.

§. 29. Wypracowanie zupełnego porządku odbywania czynności będzie pierwszem zatrudnieniem Rady Stanu, po nastąpionem jej zgromadzeniu, i takowe Nam przedłożonem być winno, wraz z projektami co do personalu pomocniczego i co do służby, co do stanu placy, należytości i dochodów, równie jak co do potrzeb służby materyjalnych.

§. 30. Czynności Rady Stanu nie będą jawne.

§. 21. Der Reichsrath ist berechtiget, durch seinen Präsidenten das willfährige Entgegenkommen der Ministerien in Anspruch zu nehmen, welche von der ihnen untergeordneten Behörden und Anstalten die zur Vollständigkeit der Arbeiten des Reichsrathes bezeichneten Behelfe herbeischaffen werden.

§. 22. Wenn zum Behufe von Aufklärungen über Vorlagen von dem Ministerrathe oder dem Reichsrathe der Wunsch ausgesprochen wird, Mitglieder des einen oder des anderen Körpers den Berathungen beizuziehen, so ist im Einvernehmen der beiden Präsidien die Art und Weise zu bestimmen, in welcher diesem Wunsche zu entsprechen ist.

§. 23. Es bleibt Uns vorbehalten, den Präsidenten des Reichsrathes allein oder mit einzelnen Mitgliedern dem unter Unserem Vorsitze abzuhaltenden Ministerrathe beizuziehen. Bei dieser Berathung haben jedoch die Mitglieder des Reichsrathes keine entscheidende Stimme.

§. 24. Der Präsident des Reichsrathes hat den Rang unmittelbar nach dem Präsidenten des Ministerrathes.

Die Reichsräthe, als solche, haben gleichen Rang mit den Statthaltern.

§. 25. Die Enthebung vom Amte eines Reichrathes wird, — die Fälle der Beförderung zu anderen Funkzionen, die Pensionirung wegen Alters oder erwiesener Gebrechen und des nach den allgemeinen Gesetzen vorgesehenen Dienstverlustes ausgenommen, — von Uns nur nach Anhörung des Reichsrathes ausgesprochen werden.

§. 26. Die Besoldungen und Gebühren des Präsidenten, der Reichsräthe und der zeitlichen Theilnehmer, dann die Genüsse des Personales und der Dienerschaft, werden von Uns bestimmt.

§. 27. In Beziehung auf Ruhegenüsse und aus der ämtlichen Stellung entspringende Verhältnisse gelten die bestehenden Vorschriften.

§. 28. Der Präsident und die Reichsräthe, dann die Beamten des Reichsrathes können außer Ordens- und Hofwürden nebstbei weder ein anderes Staatsamt bekleiden, noch Mitglieder repräsentativer Wahlkörper seyn.

IV. Abschnitt.

Allgemeine Grundzüge der Geschäftsordnung.

§. 29. Die Ausarbeitung einer umfassenden Geschäftsordnung wird die erste Beschäftigung des Reichsrathes nach erfolgtem Zusammentritte seyn, und Uns, sowie die Vorschläge über das Hilfs-Personale und die Dienerschaft, den Besoldungsstand, die Genüsse und Gebühren, dann die materiellen Diensterfordernisse, vorgelegt werden.

§. 30. Die Verhandlungen des Reichsrathes sind nicht öffentlich.

§. 31. Rada Stanu podzieloną będzie na sekcyje, których skład i zakres spraw oznaczone zostaną w porządku odbywania czynności.

Prezydent osądzi, o ile zachodzi potrzeba utworzenia komitetów.

Do prowadzenia czynności w sekcyjach lub komitetach prezydent wyznaczy jednego z radzców Stanu. Żadna sekcyja nie ma pierwszeństwa przed drugą.

Jeden i ten sam członek może należeć do kilku sekcyj, lub komitetów.

§. 32. Prezydent Rady Stanu przydzielać będzie czynności, w zakresie ustanowionego podziału.

§. 33. Zadania, przychodzące do Rady Stanu w drodze przepisowej, należy, jak skoro prace przygotowawcze ukończone zostaną, wziąć pod obradę, a uchwały spisać do protokółu wraz z dokładnem wyrażeniem wszystkich głosów. Zresztą należy postępować według §. 6.

§. 34. Wolno jest każdemu radzcy osobną opinię swoją na pismie do protokółu wnieść.

§. 35. Wyjąwszy przypadki, osobę własną dotyczące, lub chorobę, nie może żaden powołany radzca uchylić się od udziału w naradzie i od głosowania. Równie też żaden radzca, według porządku czynności powołany, nie może (oprócz powyższych wyjątków) być pominionym.

§. 36. Porządkiem czynności oznaczonem będzie, jakie przedmioty mają iść pod obradę w zgromadzeniu plenarnem Rady państwa, a jakie w sekcyjach.

§. 37. W razie przyzwania uczestników czasowych, należy prace przygotowawcze, do których przyzwani zostali, poddać przedewszystkiem pod ich własną naradę, w której prezydować będzie prezydent sam, lub zastępca jego wyznaczony.

Przy takiej naradzie radzcy Stanu mogą być obecni. Spisane w protokóle rezultaty narad uczestników czasowych dopiero wtenczas przedłożone zostaną Radzie Stanu, kiedy według statutu, porządek czynności wskazującego, wzięte zostaną pod dalszą obradę.

§. 38. Zastrzegamy Sobie poddawać przedmioty pod obradę Rady Stanu, pod Naszem naczelnictwem odbywać się mającej, w którym to względzie wydane będą za każdym razem do prezydenta Rady Stanu osobne polecenia.

§. 39. Przeprowadzenie niniejszej ustawy organicznej poleconem zostaje prezydentowi Rady ministrów, i prezydentowi Rady Stanu, czylito w obopólnem porozumieniu, czyli też we właściwym każdego zakresie.

§. 31. Der Reichsrath wird in Sekzionen getheilt, deren Zusammensetzung und Geschäftskreis durch die Geschäftsordnung bestimmt werden wird.

Die Bildung der etwa nothwendigen Comités bleibt dem Ermessen des Präsidenten überlassen.

Zur Leitung der Verhandlungen in den Sekzionen oder Comités wird einer der Reichsräthe vom Präsidenten bestimmt. Keine der Sekzionen hat vor der Anderen einen Vorrang.

Ein Mitglied kann mehreren Sekzionen oder Comités angehören.

§. 32. Der Präsident des Reichsrathes verfügt innerhalb der festgesetzten Eintheilung die Geschäftszuweisung.

§. 33. Die an den Reichsrath im vorschriftsmäßigen Wege gelangten Aufgaben sind, sobald die Vorarbeit vollendet ist, in Berathung zu ziehen, und die Antragsbeschlüsse, mit gleichzeitiger genauer Anführung aller Abstimmungen, im Protokolle niederzulegen. Uebrigens ist nach §. 6 zu verfahren.

§. 34. Es steht jedem Rathe frei, seine besondere Meinung schriftlich dem Protokolle beizulegen.

§. 35. Kein berufener Reichsrath kann sich, außer in Angelegenheiten persönlicher Betreffnisse oder wegen Erkrankung, der Theilnahme und Abstimmung enthalten. Es darf aber auch kein nach der Geschäftsordnung berufener Reichsrath (mit der obigen Ausnahme) übergangen oder ausgeschloßen werden.

§. 36. Die Geschäftsordnung wird bestimmen, welche Gegenstände in einer Plenarversammlung der Reichsräthe, und welche sekzionsweise vorgetragen werden sollen.

§. 37. Bei der Einberufung zeitlicher Theilnehmer sind die Vorarbeiten, für welche sie geladen wurden, vor Allem ihrer eigenen Berathung zu unterziehen, welcher der Präsident selbst oder durch einen Stellvertreter vorzusitzen hat.

Dieser Berathung können die Reichsräthe beiwohnen.

Die im Protokolle niedergelegten Resultate der Berathung der zeitlichen Theilnehmer gelangen dann erst an den Reichsrath, wo sie nach dem Statute der Geschäftsordnung in weitere Verhandlung genommen werden.

§. 38. Es bleibt Uns vorbehalten, den Reichsrath, unter Unserem Vorsitze, Gegenstände erörtern zu lassen, worüber Wir jedesmal besondere Weisungen an den Präsidenten des Reichsrathes ertheilen werden.

§. 39. Die Einleitungen zum Vollzuge dieses organischen Gesetzes haben der Präsident des Ministerrathes und der Präsident des Reichsrathes, theils im Einvernehmen, theils jeder in seinem Bereiche, zu treffen.

Dano w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia trzynastego Kwietnia, w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym pierwszym, Naszego panowania trzecim.

Franciszek Józef

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauss. Kulmer.

163.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 14. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXX. nr. 95, wydana dnia 26. Kwietnia 1851),

którem obwieszczają się postanowienia względem egzaminów rządowych, do przyjęcia do praktyki audytoralnej wymaganych.

Odnośnie do prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 (Nr. 327. Dz. pr. pań.), i rozrządzenia ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851 (Nr. 28. dz. pr. pań. *), rozporządza się względem przyszłego przyjęcia aspirantów do wojskowej służby sądowej, co następuje:

I. Uczniowie nauk prawniczych i politycznych, którzy swe czterolecie na jakim zakładzie naukowym w królestwie Lombardzko-Weneckiem w roku 1851 kończą, winni, aż do dalszego w tej mierze rozporządzenia, przed wstąpieniem do praktyki audytoralnej, złożyć tylko jeden ze specyjalnych egzaminów rządowych, drugi zaś dodatkowo dopiero później w przeciągu jednego roku, a to tem pewniej, ile że utraciliby korzyść tegoż uwzględnienia, gdyby nie odbyli oba specyjalne egzamina najdalej aż do ostatniego Grudnia 1852.

II. Z kończącymi studyja prawnicze na jakim zakładzie we Węgrzech, w Kroacyi, lub w Siedmiogrodzie, co się tycze przyjęcia do praktyki przy sądownictwie wojskowem, dotychczasowe postępowanie aż do dalszego rozporządzenia zachować należy.

III. Ci, którzy na jednej z wszechnic we Wiedniu, w Pradze, Gracu, Ołomuńcu, Insbruku, Krakowie i we Lwowie, a to:

a) w roku szkolnym 1850-51 swe studyja kończą, wykazać się mają, iż zupełnie odbyli swe kwadryennium, w sposób, jaki ustawa z dnia 30. Lipca 1850 przepisuje, równie też, że złożyli z dostatecznym postępem egzamin

---

*) W Dzienniku praw krajowych część VI. nr. 39. stron. 112.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am dreizehnten April im Eintausend achthundert ein und fünfzigsten, Unserer Reiche im dritten Jahre.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Ph. Krauß. Bach. Bruck. Thinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauß. Kulmer.

163.

Erlaß des Kriegs-Ministeriums vom 14. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXX. Stück, Nro. 95, ausgegeben am 26. April 1851),

womit die Bestimmungen über die zur Aufnahme in die Auditoriatspraxis erforderlichen Staatsprüfungen bekannt gegeben werden.

Mit Bezug auf das provisorische Gesetz vom 30. Juli 1850 (Nr. 327 Reichsgesetzblatt) und den Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts vom 21. Jäner 1851 (Nr. 28 Reichsgesetzblatt *) wird hinsichtlich der künftigen Aufnahme von Aspiranten für den Militär-Justizdienst Folgendes verordnet:

I. Jene Studierenden der Rechts- und Staatswissenschaften, welche ihr Quadriennium auf einer Lehranstalt im lombardisch-venezianischen Königreiche im Jahre 1851 absolviren, haben bis auf weitere Anordnung vor dem Eintritte in die Auditoriatspraxis nur eine der speziellen Staatsprüfungen abzulegen, die zweite aber dann binnen Jahresfrist um so gewisser nachzutragen, als sie diese Begünstigung verlieren, wenn sie nicht die beiden speziellen Prüfungen längstens bis letzten Dezember 1852 bestanden haben.

II. Die auf einer Lehranstalt in Ungarn, Kroazien oder Siebenbürgen die Rechtsstudien Absolvirenden sind bei der Aufnahme in die Praxis der Militär-Justiz bis auf weitere Anordnung nach der bisherigen Beobachtung zu behandeln.

III. Jene, welche auf einer der Universitäten zu Wien, Prag, Gratz, Olmüz, Innsbruck, Krakau und Lemberg, nnd zwar:

a) im Studienjahre 1850—1851 ihre Studien beendigen, haben sich auszuweisen, daß sie ihr Quadriennium, so wie es das Gesetz vom 30. Juli 1850 vorschreibt, vollständig absolvirt haben, und daß sie die allgemeine, dann Eine

*) Im Landes-Gesetzblatte, VI. Stück, Nro. 39, Seite 112.

ogólny, tudzież jeden ze specyjalnych, a to z sądowniczego oddziału egzaminowego; ci zaś, którzy

b) w roku 1851-52 swe studyja ukończyli, wtedy tylko do praktyki audytoralnej mogą być przyjęci, jeżeli wszystkie trzy oddziały teoretycznych egzaminów rządowych złożyli, jak to ustawa z dnia 30. Lipca 1850 w ogólności przepisuje.

IV. Co się tycze tych, którzy w roku 1849-50 swe studyja pokończyli, utrzymują się w mocy przepisy dotychczasowe, co do przyjęcia do praktyki audytoralnej.

Csorich m. p.

164.

Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 17. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXX. nr. 96, wydana dnia 26. Kwietnia 1851)

do akademicznych władz przy uniwersytetach we Wiedniu, w Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku,

dotyczące kolegijów filozoficznych i historycznych, na wydziale prawniczo-politycznym słuchać się mających.

Na wniesioną wątpliwość, czy dostatecznem jest co do tego, gdy kolegija filozoficzne i historyczne, w §§. 11., 12 i 63. ustawy z dnia 30. Lipca 1850 wspomniane, a mianowicie, czy między obudwoma historycznemi kolegijami rozumieć się mogą także i kolegija z historyi specyjalnej, widzi się Ministeryjum oświecenia spowodowanem wydać objaśnienie, iż wedle osnowy dotyczących prawnych postanowień, oba pytania twierdząco muszą być odpowiedziane, i że przeto takowe trzygodzinne i specyjalno-historyczne kolegija kandydatom teoretycznych egzaminów rządowych, jako zupełnie ważne, mają być poczytane.

Thun m. p.

165.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 25. Kwietnia 1851 (*),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych wraz z Bukowiną,

jako tygodniowe spisy cen targowych z pewnych miejsc targowych przesełane być mają wojskowym administracyjom magazynów żywności, w owych zaś miejscach, z których z powodu małego han-

---

*) O tem uwiadomiono zarazem także prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie dla wydania w tamecznym okręgu takiegoż polecenia.

der speziellen, und zwar die judizielle Prüfungs-Abtheilung mit genügendem Erfolge abgelegt haben; jene hingegen, welche

b) im Jahre 1851—1852, ihre Studien vollenden, können in die Auditoriatspraxis nur dann aufgenommen werden, wenn sie alle drei Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfungen, wie sie das Gesetz vom 30. Juli 1850 im Allgemeinen vorschreibt, abgelegt haben.

IV. Hinsichtlich jener, welche im Jahre 1849—1850 absolvirt haben, hat es bezüglich der Aufnahme in die Auditoriatspraxis bei den bisherigen Bestimmungen zu verbleiben.

Csorich m. p.

164.

Erlaß des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 17. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXX. Stück, Nro. 96, ausgegeben am 26. April 1851),

an die akademischen Behörden der Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Olmütz, Gratz und Innsbruck,

betreffend die von den Studierenden der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät zu hörenden philosophischen und historischen Kollegien.

Ueber den angeregten Zweifel, ob es genüge, wenn die in den §§. 11, 12 und 63 des Gesetzes vom 30. Juli 1850 (Reichsgesetzblatt Nr. 327), erwähnten philosophischen und historischen Kollegien nur als dreistündige gelesen werden, und ob namentlich unter den zwei historischen Kollegien auch Kollegien über Spezialgeschichte verstanden werden können, findet das Unterrichtsministerium zu erklären, daß schon nach dem Wortlaute der dießfälligen gesetzlichen Bestimmungen beide Fragen bejaht werden müssen, und daß daher derlei dreistündige und spezialhistorische Kollegien den Kandidaten der theoretischen Staatsprüfungen als vollkommen giltig anzurechnen sind.

Thun, m. p.

165.

Erlaß des Landesguberniums vom 25. April 1851 *),

an sämmtliche Kreisämter mit Einschluß der Bukowina,

wegen Einsendung wochentlicher Marktpreiszetteln von gewissen Marktorten an die Militär-Verpflegs-Magazins-Verwaltungen, und willfähriger Zertifizirung der Lokalpreise von jenen Orten, von welchen wegen der

---

*) Hievon wurde unter Einem auch der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, behufs der im dortigen Gebiete zu erlassenden gleichmäßigen Weisung, in Kenntniß gesetzt.

dla nie będą przedkładane tygodniowe spisy cen targowych, certyfikaty o tychże cenach z wszelką powolnością wydawane być powinny.

Według odezwy galicyjskiej krajowej komendy wojskowej z dnia 21. b. m. do l. 2582 S. rozporządziło wysokie Ministerstwo wojny reskryptem A. 1521 z dnia 10. tegoż miesiąca, ażeby, zacząwszy od dnia 1 Maja r. b. władze polityczne przesełały władzom wojskowym, a względnie administracyjom magazynów żywności, tygodniowe spisy cen targowych tylko z owych miejsc targowych, z których je krajowa komenda wojskowa w przyłączonym tu w wyciągu spisie za stanowcze i potrzebne do zapewnienia sobie naturalijów oznaczyła.

O czem uwiadamia się urząd obwodowy z poleceniem, ażeby oznaczone miejsca targowe podwładnym władzom oznajmiwszy, onym nakazały układać, i co tydzień regularnie przesełać spisy cen targowych, niemniej z wszelką gotowością wydawać certyfikaty o cenach miejscowych, gdyby się te do zapewnień naturalijów albo do wyrachowań administracyjnych kiedy niekiedy potrzebnemi okazały, a władze wojskowe takowych żądały, a to nawet z owych miejsc, z których z powodu małoważności handlu spisy cen targowych nie bywają co tydzień przesełane.

Gołuchowski m. p.

Verkehrs = Unbedeutenheit die wochentliche Vorlage der Marktpreis= zetteln nicht eintritt.

Nach der Eröffnung des galizischen Landes = Militär = Kommando vom 21. d. M. Nr. 2582 S. hat das hohe Kriegs = Ministerium mit Reskripte A. 1521 vom 10. dieses angeordnet, daß vom 1. Mai l. J. an, die Einsendung der wochentlichen Marktpreiszetteln von den politischen an die betreffenden Militär = Behörden, beziehungsweise Verpflegs = Magazins = Verwaltungen, nur von denjenigen Marktorten Statt haben soll, von welchen diese von dem Landes = Militär = Kommando in dem hier im Auszuge beifolgenden Verzeichniße als für die Naturalien = Sicherstellung durchaus maßgebend und nothwendig bezeichnet worden sind.

Hiervon wird das Kreisamt mit der Weisung verständigt, die bezeichneten Marktorte den unterstehenden Behörden bekannt zu geben, und sie zur regelmäßigen Ausfertigung und Einsendung der wochentlichen Marktpreiszetteln, so wie auch zu willfährigen Zertifizirung der Localpreise, falls dieselben zu Sicherstellungen, oder zur administrativen Berechnungen von Zeit zu Zeit benöthigt, und von den militärischen Behörden angesprochen werden, auch von jenen Orten zu beauftragen, von welchen wegen der Verkehrs = Unbedeutenheit die Vorlage der Marktpreiszetteln wochentlich nicht eintritt.

Goluchowski m. p.

Aneks do liczby 165.

Spis główny

miejsc targowych, gdzie bywają uregulowane i licznie odwiedzane targi zbożowe, których ceny więc stanowcze są dla zapewnień żywności przez subarędowanie, równie jak i dla kupna potrzebnej żywności dla wojska w ogólności są stanowcze.

Obwody	Nazwa: miejsc targowych	Nazwa: magazynów żywności – głównych (w których obrębie są następujące miejsca targowe)	Nazwa: magazynów żywności – filijalnych (w których obrębie są następujące miejsca targowe)	Nazwa: powiatów politycznych a odnośnie urzędów obwodowych (w których obrębie są następujące miejsca targowe)	Uwaga.
Krakowski	Kraków	Podgórski	....	Krakowski	Z tych miejsc targowych nadsełane będą także certyfikaty o cenach, które krajowej komendzie wojskowej niemniej są niezbędne do ocenienia kupna dla magazynów żywności, jakoteż wszelkich innych zapewnień, względem których nawet cena handlowa podczas zawierania ugody i po jej zawarciu uwzględniona być ma, równie jak i do wielorakich i wielostronnych kombinacyj, jakie gospodarstwo polityczne nakazuje.
Wadowicki	Wadowice	Wadowicki		Wadowicki	
	Kęty		....		
Sądecki	Stary i Nowy Sącz	Bocheński	Nowo Sądecki	Sądecki	
Bocheński	Bochnia		....	Bocheński	
	Wieliczka		....		
Tarnowski	Tarnów	Tarnowski	....	Tarnowski	
Rzeszowski	Rzeszów	Rzeszowski	....	Rzeszowski	
	Leżajsk		....		
Jasielski	Dukla	Dukielski	....	Jasielski	
	Jasło		....		
	Krosno		....		
Sanocki	Sanok		....	Sanocki	
Przemyski	Jarosław	Głębocki	....	Przemyski	
	Jaworów		....		
	Przemyśl	Przemyski	....		
	Mościska		....		
Sanocki	Dobromil		....	Sanocki	
Samborski	Sambor		Samborski	Samborski	
	Drohobycz				

Beilage zu Nro. 165.

Haupt-Verzeichniß

derjenigen Marktorte, in denen geregelte und häufig besuchte Getreide-Märkte bestehen, deren Preisnotirungen daher auch für die Verpflegssicherstellungen im Wege der Subarrendirung, so wie für die Ankäufe der Militär-Verpflegs-Erfordernisse überhaupt maßgebend sind.

Kreise	Benennung der				Anmerkung.
	Marktorte	Verpflegs-Magazine		politischen Bezirke beziehungsweise Kreisämter	
		Haupt-	Filial-		
		in deren Bereich nachstehende Marktorte gehören			
Krakau	Krakau	Podgorze	....	Krakau	Von diesen Marktorten werden auch die Preiszertificirungen eingesendet, welche nicht minder dem Landes-Militär-Commando zur Beurtheilung der, bei den Verpflegs-Magazins-Verwaltungen eintretenden Handbeischaffungen, wie auch aller sonstigen Sicherstellungen, bei denen selbst der Verkehrswerth während und nach der Behandlung zu berücksichtigen kömmt, gleichwie zu vielfach und vielseitig anderen Kombinazionen, welche die Staatswirthschaft gebiethet, unerläßlich sind.
Wadowice	Wadowice Kenty	Wadowice	....	Wadowice	
Neu-Sandec	Alt- und Neu-Sandec	Bochnia	Neu-Sandec	Neu-Sandec	
Bochnia	Bochnia Wieliczka	Bochnia	....	Bochnia	
Tarnow	Tarnow	Tarnow	....	Tarnow	
Rzeszow	Rzeszow Lezaisk	Rzeszow	....	Rzeszow	
Jaslo	Dukla Jaslo Krosno	Dukla	....	Jaslo	
Sanok	Sanok	Dukla	....	Sanok	
Przemysl	Jaroslau Jaworow Przemysl Mosciska	Glemboka Glemboka Przemysl Przemysl	....	Przemysl	
Sanok	Dobromil	Przemysl	....	Sanok	
Sambor	Sambor Drohobycz	Przemysl	Sambor	Sambor	

Obwody	Nazwa: miejsc targowych	Nazwa magazynów żywności: głównych	Nazwa magazynów żywności: filijalnych	Nazwa powiatów politycznych, a odnośnie urzędów obwodowych	Uwaga.
		w których obrębie są następujące miejsca targowe			
Lwowski	Lwów	Lwowski	....	Lwowski	
	Gródek		....		
Stryjski	Stryj	Stryjski	....	Stryjski	
	Bolechów		....		
	Kałusz		....		
	Rozdół		....		
Żółkiewski	Żółkiew	Żółkiewski	....	Żółkiewski	
	Sokal		....		
Złoczowski	Złoczów	Złoczowski	....	Złoczowski	
Brzeżański	Brzeżany	Brzeżański	....	Brzeżański	
	Chodorów		....		
Stanisławowski	Stanisławów	Stanisławowski	....	Stanisławowski	
	Buczacz		....		
	Manasterzyska		....		
Kołomyjski	Sniatyn		Śniatyński	Kołomyjski	
	Kołomyja				
Tarnopolski	Tarnopol	Tarnopolski	....	Tarnopolski	
Czortkowski	Czortków	Czortkowski	Zaleszczycki	Czortkowski	
	Zaleszczyki				
Bukowiński	Czerniowce	Czerniowiecki		Czerniowiecki w Bukowinie	
	Radowce				
	Suczawa		Suczawski		

Kreise	Benennung der				Anmerkung.
	Marktorte	Verpflegs-Magazine		politischen Bezirke beziehungsweise Kreisämter	
		Haupt-	Filial-		
		in deren Bereich nachstehende Marktorte gehören			
Lemberg	Lemberg	Lemberg	…………	Lemberg	
	Grodek		…………		
Stryi	Stryi	Stryi	…………	Stryi	
	Bolechow		…………		
	Kalusz		…………		
	Rozdol		…………		
Zolkiew	Zolkiew	Zolkiew	…………	Zolkiew	
	Sokal		…………		
Zloczow	Zloczow	Zloczow	…………	Zloczow	
Brzezan	Brzezan	Brzezan	…………	Brzezan	
	Chodorow		…………		
Stanislau	Stanislau	Stanislau	…………	Stanislau	
	Bucacz		…………		
	Manasterzyska		…………		
Kolomea	Sniatyn		Sniatyn	Kolomea	
	Kolomea				
Tarnopol	Tarnopol	Tarnopol	…………	Tarnopol	
Czortkow	Czortkow	Czortkow	Zaleszczyk	Czortkow	
	Zaleszczyk				
Bukowina	Czernowitz	Czernowitz		Czernowitz in der Bukowina	
	Radautz				
	Suczawa		Suczawa		

166.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Kwietnia 1851 *),

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i magistratu lwowskiego,

jak sobie postępować z reklamacyjami mieszkańców tutejszo-krajowych, w których upominają się o spadki po angielskich, lub w Anglii zmarłych austryjackich obywatelach.

Wydarzają się czasem reklamacyje i podania obywateli tutejszo-krajowych, w których upominają się o spuścizny po angielskich, albo w Anglii zmarłych austryjackich obywatelach.

Gdy w Anglii podobne prywatne reklamacyje pospolicie nie inaczej, jak za pomocą obrońcy prawnego, a zatem za opłaceniem należytości załatwiane być mogą, urząd obwodowy (magistrat) wzywa się stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. b. m. za l. 8113, aby przyjmując podobne reklamacyje i prośby od stron, zawsze je na to uważnemi czynił, że z tego powodu dla nich koszta urosnąć mogą, których pokrycia podług okoliczności, żądać należy.

Gołuchowski m. p.

167.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Kwietnia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, i do krajowej izby rachunkowej (za równoczesnem zawiadomieniem zwierzchnika gubernijalnej komisyi w Krakowie),

że wysokie rozporządzenie ministeryjalne z d. 30. Września 1849, mocą którego zakazano przymusowego poboru dziesięcin duchownych i ich zaległości, zastosowane być ma także do reluicyj dziesięciny.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych oznajmiło wysokim dekretem z dnia 22. b. m. do l. 2208, że wysokie rozporządzenie ministeryjalne z dnia 30. Września 1849 do l. 19613 **), którem wszelki przymusowy pobór dziesięcin duchownych, a nawet ich dawniejszych zaległości uchylonym został, zastosowane być ma także do reluicyj dziesięciny, pobieranej w ziarnie lub w gotowiźnie, ileże reluicyja dziesięciny, jako danina zamiast dziesięciny w naturze, i z prawa dziesięciny wynikła, należy do danin najwyższemi patentami z dnia 7. Września 1848 §. VI. ***) i z dnia 15. Sierpnia 1849 §. 4. ****) za słusznem wynagrodzeniem zniesionych.

---

*) Odpisu tego rozporządzenia udzielono wraz dla wiadomości naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie.

**) W krajowym Dzienniku praw z roku 1849, część I, nr. 7, stron. 5.

***) W Zbiorze praw krajowych z roku 1848 pod nr. 88.

****) W części uzupełniającej krajowego Dziennika praw pod nr. 477.

166.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. April 1851 *),

an sämmtliche Kreisämter und den Magistrat in Lemberg,

betreffend die Besorgung der Reklamazionen hierländiger Insaßen, in welchen Ansprüche auf Verlassenschaften englischer, oder in England verstorbener österreichischer Staatsangehörigen gestellt werden.

Es kommen manchmal von den hierländigen Insaßen Reklamazionen und Eingaben vor, in welchen Ansprüche auf Verlassenschaften englischer, oder in England verstorbener österreichischer Staatsangehörigen gestellt werden.

Da derlei Privat-Reklamazionen in England in der Regel nicht anders, als unter Beihilfe eines Rechtsanwaltes, und sonach gegen Gebühren besorgt werden können, so wird das Kreisamt (der Magistrat) in Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 19. l. M. Z. 8113 aufgefordert, stets gleich bei Annahme solcher Reklamazionen und Gesuche die Partheien auf die eventuell für sie daraus erwachsenden Kosten aufmerksam zu machen, und nach Umständen eine Deckung derselben zu begehren.

Goluchowski m. p.

167.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. April 1851,

an sämmtliche Kreisämter und die Provinzial-Staats-Buchhaltung, (unter gleichzeitiger Bekanntgebung an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

über die Anwendung des hohen Ministerial-Erlaßes vom 30. September 1849, womit die zwangsweise Eintreibung geistlicher Zehente und ihrer Rückstände eingestellt wurde, auch bei Zehentreluizionen.

Das hohe Ministerium des Innern hat mit dem hohen Dekrete vom 22. d. M. Zahl 2208 anher eröffnet, daß der hohe Ministerial-Erlaß vom 30. September 1849 Z. 19613 **), mit welchem jede zwangsweise Eintreibung des geistlichen Zehents selbst mit Inbegriff älterer Zehentrückstände eingestellt wurde, auch bei Zehentreluizionen in Körnern oder im baren Gelde Anwendung finde, da die Zehentreluizion als eine an die Stelle des Naturzehents getretene, und aus dem Zehentrechte entsprungene Leistung, unter die mit den Allerhöchsten Patenten vom 7. September 1848 §. VI. ***) und 15. August 1849 §. 4 ****) gegen billige Entschädigung aufgehobenen Leistungen gehört.

---

*) Gleichzeitig wurde eine Abschrift dieses Erlaßes dem Vorstande der Gubernial-Kommission in Krakau zur Wissenschaft mitgetheilt.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1849, I. Stück, Nr. 7, Seite 5.

***) In der Provinzial-Gesetzsammlung, vom Jahre 1848 unter Nro. 88.

****) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes unter Nro. 477.

O którym dekrecie zawiadamia się urząd obwodowy (krajowa izba obrachunkowa) ku najściślejszemu tegoż przestrzeganiu.

Gołuchowski m. p.

168.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 12. Maja 1851,

mocą którego środki wygubienia pojawiającego się w tym kraju dotychczas nieznanego owadu, szerszeniem-sosnowcem „tenthredo pini" zwanego, a lasy szpilkowe, mianowicie sosnowe iszczącego za udzieleniem rysunku i opisania tegoż, podaje się.

Doszło do wiadomości Rządu krajowego, że w upłynionym i bieżącym roku tutejsze łasy szpilkowe, w szczególności zaś sosnowe od owadów poniszczone zostały; szkody te okazały się dotkliwemi, osobliwie w lasach sosnowych obwodu Rzeszowskiego, Przemyślskiego, Lwowskiego, Żółkiewskiego i Złoczowskiego, i obawiać się potrzeba, że lasy także innych okolic podobnież dotknięte być mogą, jeżeli władze publiczne, właściciele lasów, i gminy na prowincyi, nie będą jak najściślej przestrzegać przepisów, które w okólniku z dnia 20. Stycznia 1835, za l. 79335 *), i w dołączonej doń instrukcyi zawarte są, a które starunek o lasach jeszcze nietkniętych, postępowanie co do spustoszonych części tychże, śledzenie owadu pojawiającego się po lasach w wielkiej mnogości, nakoniec użycie środków ku wytępieniu onego, na celu mają.

Rewizyje lasów tą plagą dotkniętych, przez urzędników lasowych z rozporządzenia wyższych władz przedsiębrane, tudzież spółdziałanie tutejszego towarzystwa agronomicznego, które nadesłane z różnych okolic kraju egzemplarze tego owadu biegłym w naukach przyrodzenia mężom pod dokładne oddało rozpoznanie, doprowadziły do przekonania, że owadem w kraju naszym tego roku zjawionym a lasy niszczącym, jest nieznany dotąd w Galicyi, a więc w powołanej wyżej instrukcyi z roku 1835 nie wymieniony szerszeń-sosnowiec (tenthredo pini), że szkody dotychczas w lasach sosnowych zrządzone, są znaczne, ileże zapust na czas przydłuższy jest przytłumiony, las w sposób szkodliwy się przerzedza, a kulczącego się nasienia długo spodziewać się nie można; nakoniec, że dotychczas oprócz szerszenia-sosnowca żaden inny owad, któryby dla lasów był niebezpieczny, w niepokojącej mnogości nie pokazał się.

Z przeglądu lasów, w kilku obwodach tego kraju przez doświadczonych techników przedsięwziętego, przekonały się władze niestety, że właściciele lasów po największej części nie poznając wielkości niebezpieczeństwa, lękają się

---

*) W Zbiorze ustaw prow. część I. z roku 1835, nr. 18, str. 30-64.

Wovon das Kreisamt (die Provinzial-Staats-Buchhaltung) zur genauesten Darnachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

168.

Kundmachung des Landesguberniums vom 12. Mai 1851,

womit die Maßregeln zur Vertilgung der hierlandes wahrgenommenen noch unbekannten Kieferblattwespe, „Tenthredo pini“ genannt, welche die Nadel- insbesondere die Kieferwaldungen verheeret — unter Mittheilung einer Abbildung und Beschreibung derselben vorgezeichnet werden.

Die Landesstelle ist zur Kenntniß gelangt, daß in dem verflossenen und dem heurigen Jahre, die hierländigen Nadelwaldungen, insbesondere die Kieferwaldungen, von Insekten verheert wurden; insbesondere haben sich diese Raupenschäden in den Kieferwaldungen des Rzeszower, Przemyśler, Lemberger, Żółkiewer und Złoczower Kreises bedenklich gezeigt, und es steht zu besorgen, daß die Waldungen anderer Landestheile ebenfalls angegriffen werden dürften, wenn von Seite der Behörden, Waldeigenthümer und Landgemeinden nicht die genaue Befolgung der in dem Kreisschreiben vom 20. Jänner 1835 Z. 79335 *), und in der, demselben angeschlossenen Instrukzion enthaltenen Vorschriften, zur Ueberwachung der noch nicht angegriffenen Wälder, zur Behandlung der verheerten Waldstrecken, zur Beobachtung der sich in großer Anzahl in den Wäldern zeigenden Insekten, und der Anwendung der zur Insekten-Vertilgung angegebenen Mittel, auf das genaueste gehandhabt wird.

Die von den Behörden veranlaßte Bereisung der angegriffenen Waldstrecken durch Forstbeamte, die thätige Mitwirkung der hierländischen Landwirthschafts-Gesellschaft, welche durch wissenschaftliche Männer, die aus verschiedenen Gegenden des Landes eingesendeten Raupen-Exemplare einer genauen Prüfung unterzog, hat zur Ueberzeugung geführt, daß die im Laufe dieses Jahres hierlandes vorkommende Raupe und Waldverheerer die bisher in Galizien unbekannte, daher in der bezogenen Instrukzion vom Jahre 1835, nicht erwähnte Kieferblattwespe Tenthredo pini sei, und daß der bisher in den Kieferwaldungen angerichtete Schaden in so ferne bedeutend sei, als die Massenzunahme der Bäume durch längere Zeit herabgedrückt wird, eine nachtheilige Bestandslichtung in den Wäldern entsteht, und auf einen keimungsfähigen Samen durch längere Zeit nicht gerechnet werden kann, endlich, daß bis nunzu außer der Kieferblattwespe sich kein waldschädliches Insekt in einer beunruhigenden Menge gezeigt hat.

Die von erprobten Technikern vorgenommene Besichtigung der Waldungen in mehreren Kreisen dieses Landes, verschafften den Behörden die traurige Ueberzeugung, daß die meisten Waldbesitzer nicht die Größe der Gefahr einsehen, und die Kostspie-

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, I. Abtheilung, Nr. 18, Seite 30—64.

znacznych wydatków na wytępienie tego owadu potrzebnych, tudzież że pospolicie u nas z jednej strony rzadko gdzie znajdziesz leśnych praktycznie i teoretycznie wykształconych, gdy tymczasem nagła potrzeba czyni koniecznem prędkie użycie stosownych środków, ażeby stanąć na przeszkodzie tak nader wielkiemu pustoszeniu lasów, które szerszeń-sosnowiec wyrządza, jakoteż i gnieżdżeniu się i mnożeniu w zepsutych drzewach innych owadów, osobliwie korodłubów, czyli chrząszczów zaskórnych.

W takim składzie rzeczy widzi się Rząd krajowy spowodowanym, zalecić władzom, właścicielom lasów, urzędnikom leśnym i gminom wiejskim, ażeby przepisów pomienionego rozporządzenia gubernijalnego z dnia 20. Stycznia 1835, za l. 79335, ściśle przestrzegali, a przytem w szczególności właścicielom lasów oznajmić, że w każdym razie obowiązani są przysposabiać środki chronienia lasów uszkodzonych, i ponosić koszta z tem połączone, że jednak w razie gdyby nie byli w stanie, środków ku wytępieniu owadu przez własnych ludzi wykonać, do urzędów obwodowych udać się powinni o przydanie potrzebnej w robotnikach pomocy, i ustanowienie dla nich dziennej zapłaty.

Wpływ urzędów obwodowych nie będzie się ograniczał na samem tylko kierowaniu środkami do odwrócenia tej powszechnej plagi krajowej, ale także rozciągać się będzie do oznaczenia liczby robotników, ustanowienia dla nich nagrody, i wypłacania im takowej.

Gdzieby spodziewać się nie można, aby zasłużoną nagrodę regularnie wypłacano, tam upoważnione są urzędy obwodowe żądać od właścicieli lasów, aby sumy ku temu potrzebne, po uprzedniem a bezskutecznem napomnieniu, do ich własnej oddali dyspozycyi.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa kultury krajowej z dnia 28. Stycznia 1851 za l. 942 gromady, które nie mają prawa służebności w lasach przez owady pustoszonych, mogą do pomocy i do robót, które mają być użyte ku ochronie lasów od zniszczenia przez szerszenie-sosnowce za zupełną, czasowi i okolicznościom odpowiednią zapłatę, a w razie potrzeby, nawet środkami przymusu być zniewolone.

Gromady zaś, mające prawo do pobierania drzewa i do pasienia w lasach, nawet za połowę wyż namienionej nagrody obowiązać można, aby w tych lasach od owadu nawiedzonych, w których prawo służebne wykonywują, na zasadzie §. 483 powszech. ustawy cyw. potrzebną pomoc dawały.

Przyczem zważywszy, że obecnie rzecz idzie o pokonanie niszczyciela lasów, nieznanego dotąd w tym kraju, instrukcyja oparta na wiadomościach nauko-

ligkeit der Vertilgungsmittel scheuen, endlich, daß fast durchgehend praktisch und theoretisch ausgebildetes Forstpersonale hierlandes selten zu finden sei, hingegen erscheint die schleunige Anwendung der zweckmäßigen Vertilgungsmittel dringend geboten, um die bedeutendsten Verheerungen durch die Kieferblattwespe, wie auch die Entstehung und Vermehrung anderer Insekten, besonders des Borkenkäfers in den verdorbenen Bäumen zu verhindern.

Bei diesen Umständen findet sich die Landesstelle bewogen, die Behörden, Waldeigenthümer, Forstbeamte und Landgemeinden zur genauen Befolgung der erwähnten Gubernial-Verordnung vom 20. Jänner 1835 Z. ,79335 anzuweisen, und hiebei den Waldeigenthümern zu bedeuten, daß dieselben jedenfalls zur Einleitung der zur Schützung der beschädigten Waldstrecken nothwendigen Maßregeln und zur Tragung der damit verbundenen Unkosten verpflichtet seien, daß aber für den Fall, als dieselben nicht in der Lage sein sollten, die nothwendigen Insekten-Vertilgungs-Maßregeln mit eigenen Leuten zu bestreiten, dieselben sich wegen Zuweisung der nothwendigen Hilfsarbeiter und wegen Feststellung des entfallenden Taglohnes an die Kreisämter zu verwenden haben werden.

Der Einfluß der Kreisämter wird sich hierbei nicht bloß auf die Leitung der zur Abwehr dieser allgemeinen Landplage nöthigen Vorkehrungen beschränken, sondern sich auch auf die Bestimmung der Anzahl Arbeiter, auf die Festsetzung ihrer Löhne und auf die Auszahlung der letzteren zu erstrecken haben.

Wo nicht zu erwarten ist, daß der in's Verdienen gebrachte Arbeitslohn pünktlich verabfolgt werden wird, werden die Kreisämter ermächtiget, die zu diesem Zwecke erforderlichen Summen, nach vorausgeschickter fruchtloser Mahnung, sich von den betreffenden Wald-Eigenthümern zur eigenen Disposizion stellen zu machen.

In Folge Erlaßes des hohen Ministeriums für Landeskulur vom 28. Jänner 1851 Z. 942, dürfen diejenigen Gemeinden, welche keine Servitutsrechte in den vom Raupenfraße angegriffenen Wäldern haben, gegen die Bezahlung des ganzen der Zeit und den Umständen angemessenen Taglohnes, nöthigenfalls selbst mittelst Zwangsmittel zur Hilfe und Arbeitsleistung bei den in's Werk zu setzenden Maßregeln zur Sicherung der Wälder gegen die Verheerungen durch die Kieferblattwespe verhalten werden.

Dagegen können die auf Holzbezug oder Waldweide berechtigten Gemeinden selbst gegen die Hälfte des erwähnten Taglohnes verpflichtet werden, in denjenigen vom Raupenfraße ergriffenen Waldstrecken, in welchen sie ihr Servitutsrecht ausüben, auf Grund des §. 483 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches die nöthige Hilfe zu leisten.

Gleichzeitig wird, da es sich gegenwärtig um die Bekämpfung eines hierlandes noch unbekannten Waldverheerers handelt, die hier mitfolgende, auf wissenschaftliche

wych i doświadczeniu, załącza się obok ku ścisłemu jej zachowaniu; zawiera ona:

a) poznaki przestrzeni lasów od szerszenia-sosnowca (tenthredo pini) nawiedzonych;

b) opisanie i historyję naturalną tego owadu;

c) sposoby wygubienia tegoż;

d) pielęgnowanie lasów szpilkowych dotkniętych tym owadem;

e) wiernie podług natury oddany obraz szerszenia-sosnowca (tenthredo pini), w różnych stadyjach jego rozwoju.

Gołuchowski m. p.

1. Aneks do nr. 168.

Instrukcyja

I.

Opisanie małego szerszenia-sosnowca (tenthredo pini).

Samica małego szerszenia-sosnowca ma długości 5 linij, jest bardzo gruba i krępa, ma czworo żyłkowatych przejrzystych skrzydeł, długości 9 linij w rozpięciu, i krótkie, mało co ząbkowane, na bok zagięte czułki. Głowa u niej czarna, a wierzchnia część tułowu mieniąco-brunatna, żółto i czarno-żółto nakrapiana, i moręgowata.

Samiec jest mniejszy, ma tylko cztery linije długości, a skrzydełka, w rozpięciu tylko 7 linij mające. Czułki jego są piękne podwójno-grzebieniaste. Tułow z wyjątkiem czerwoniawo-żółtych nóg jest prawie całkiem czarny. Dwa spodnie skrzydełka są mniejsze, kostrubate, szare.

Naga liszka (gąsieniczka) ma 22 nóg, blisko cal długości i jest smukła. Barwę ciała miewa rozmaitą, od ciemnoszaro-zielonej do brudnozielono-żółtej, to z ciemnemi podłużnemi prężkami, to bez prężków. Głowę ma czerwono-brunatną, miejscami czarno-nakrapianą. Na znamiennych nogach piersiowych znajdują się czarne obrączki, a nad każdą parą nóg brzuchowych czarne znaki. Za dotknięciem się gałęzi, na której żerują, zdradzają się wspinającym się, stającym dęba ruchem przodu tułowu.

Osnówki są bardzo tęgie i nakształt skóry, barylkowate, różnej barwy, to bardziej brudno-brunatne, to bardziej szare, to białawe.

Poczwarka jest bardzo krępą, i ma wydatne już wszystkie części przyszlego szerszenia.

Kenntnisse und Erfahrungen gegründete Instrukzion, zur genauen Beachtung angeschlossen, welche

a) die Kennzeichen der von der Kieferblattwespe (Tenthredo pini) angegriffenen Waldtheile;

b) die Beschreibung und Naturgeschichte dieses Insektes;

c) die Maßregeln zur Vertilgung desselben;

d) die Behandlung der von dem Insekte angegriffenen Kiefernbestande;

e) eine getreue naturgemäße Abbildung der Kieferblattwespe (Tenthredo pini) in den verschiedenen Stadien ihrer Entwickelung enthält.

Goluchowski, m. p.

1. Beilage zu Nr. 168.

Instrukzion.

I.

Beschreibung der kleinen Kieferblattwespe (Tenthredo pini).

Die weibliche Wespe ist 5 Linien lang, sehr dick und gedrungen, hat 4 geaderte durchscheinende Flügel von 9 Linien Spannung, und kurze schwach gezähnte seitwärts gebogene Fühler. Der Kopf ist schwarz und die Oberseite des Körpers abwechselnd bräunlich, gelb und gelbschwarz gefleckt und gebändert.

Das Männchen ist kleiner, nur 4 Linien lang, mit 7 Linien Flügelspannung. Die Fühler sind schön doppelt gekämmt. Der Rumpf ist bis auf die röthlichgelben Beine fast ganz schwarz. Die zwei unteren Flügel sind kleiner und rauhig grau.

Die nackte Larve (Afterraupe) ist 22füßig, gegen 1 Zoll lang und schmächtig. Die Körperfarbe wechselt von dunkelgraugrün bis in's schmutzig grüngelbe, theils mit, theils ohne dunklen Längenstreifen. Der Kopf ist rothbraun, stellenweise schwarz gefleckt. Die charakteristischen Brustfüße sind schwarz geringelt, und über jeden Bauchfußpaar ist eine schwarze Zeichnung. Bei der Berührung des Zweiges, auf welchem sie fressen, verrathen sie sich durch eine schlagende aufbäumende Bewegung des Vorderkörpers.

Die Kokons sind sehr fest und lederartig, tonnenförmig, von Farbe verschieden, bald mehr schmutzigbraun, bald mehr grau oder weißlich.

Die Puppe ist sehr gedrungen und zeigt schon alle Theile der künftigen Wespe.

Jaja mają zaledwie 1 linię długości, są zielonkowate, leżą głęboko w rowkach szpilek sosnowych.

II.

Bieg życia małego szerszenia-sosnowca.

Szerszenie-liściowce różnią się od największej części owadów dwoistym zapłodem.

Szerszenie widzimy niosące jaja w Kwietniu i Maju, a potem znowu w Czerwcu. Z tych jaj, których każda samica do 100 nanosi, wyłażą po 2 do 3 tygodniach gąsienice, które zaraz żerować poczynają. Liszki więc znajdujemy w Maju i Czerwcu, a potem znowu w Sierpniu i Wrześniu.

Gatunek ten szerszeni żyje tylko na sosnie, lubując sobie przedewszystkiem w chorowitem i odsłoniętem drzewie. Z początku znajduje się tylko na przygłuszonéj młodej drzewinie, na młodych polnych drzewach w złym gruncie, na krawędziach borów, niemniej przy drogach i linijach wyciętych. Jeżeli w przyjaźnych okolicznościach przenoszą się do przyległego lasu, tedy z razu zatrzymują się jeszcze na drzewach krajnych, osobliwie nasiennych, a dopiero później przenoszą się do środka boru, gdzie w razie nierównej wysokości drzew postrzedz je można szczególnie na wierzchołkach drzew, nad inne wyniosłych.

Żerując objadają tylko przeszłoroczne szpilki, ale i w tych zostawiają w pierwszych tygodniach swego życia środkowy rowek jeszcze nietkniętym. gdzie ich zaś bywa dużo, tam biorą się także do szpilek majowego wyrostu, wszakże całkowite szpilki objadają tylko, kiedy same nad połowę urosły.

Gąsienice żyją w początku na koniuszkach gałęzi razem w zbitych kupach, a dopiero urosłszy do połowy, rozłażą się potrosze. Jak długo są liszkami, rosną ciągle, skórkują się 4 do 5 razy, a to tem częściej, im cieplejsze lato i jesień, są bardzo tkliwe szczególnie w czasie skórkowania się na niepogodę, zimne noce, mgły i burze, i osnówają się po ośmiotygodniowem żerowaniu w osnówki baryłkowate. Osnówki te z pierwszego porodu tkwią między szpilkami na gełęziach i w rozpadlinach kory, drugiego zaś porodu zimują na ziemi pod mchem, gdzie pojedyńczo lub w kilkoro, zmieszane z ziemią, płaskiem na ziemi leżą. Przed osnuciem się w jesieni, złażą z drzew gąsienice w rozsypce i ociężałe na dół, aby się chować pod pokłady mchu i szpilek. Takie same przenosiny odbywają gąsienice także w innym czasie, kiedy jakie drzewo już całkiem objadłszy, żadnego na niem nie znajdują pożywienia.

Die Eyer sind kaum eine Linie lang, grünlich, in der Nadelkante tief eingelegt.

II.

Lebensvorgang der kleinen Kieferblattwespe.

Die Blattwespen sind vor den allermeisten übrigen Insekten durch eine doppelte Generazion ausgezeichnet.

Man bemerkt die Wespen beim Eyerlegen in den Monaten April und Mai, und dann wieder im Monate Juli. Aus diesen Eyern, von denen jedes Weibchen bis 100 Stück legt, schlüpfen nach Verlauf von 2 bis 3 Wochen die Afterraupen hervor, welche alsogleich den Fraß beginnen. Man findet daher die Larven im Mai und Juni, und dann wieder im Monate August und September.

Diese Wespenart lebt nur auf der Kiefer, und sie hat eine Vorliebe für kränkelndes und freiliegendes Holz. Man findet sie im Anfange nur auf unterdrücktem jungen Holz, auf jungen Feldhölzern eines schlechten Bodens und an Rändern, Wegen und Gestelllinien. Gehen sie unter begünstigenden Verhältnissen auf die übrigen benachbarten Bestände über, so halten sie sich zuerst noch an den Randbäumen, besonders an den Samenbäumen auf, und dringen erst später in das Innere der Bestände ein, wo man sie bei ungleichem Höhenwuchs insbesondere an den Spitzen der hervorragenden Bäume bemerkt.

Bei dem Fraße gehen sie nur die vorjährigen Nadeln an, und auch an diesen lassen sie in den ersten Wochen ihres Lebens noch die Mittelrippe stehen, bei einem häufigeren Vorkommen greifen sie aber auch die Nadeln des Maitriebes an, verzehren jedoch nur nach der Halbwüchsigkeit die Nadeln ganz.

Die Raupen leben in der ersten Zeit an den Endspitzen der Zweige in dicht gedrängten Klumpen beisammen, und erst nach der Halbwüchsigkeit zerstreuen sie sich mehr. Sie wachsen während der ganzen Dauer ihres Larvenzustandes, werfen ihre Haut 4 bis 5 Mal ab, und zwar desto häufiger, als der Sommer und Herbst wärmer ist, sind insbesondere nach den Häutungsperioden gegen widriges Wetter, kühle Nächte, Nebel und Gewitter sehr empfindlich, und spinnen sich nach einem 8 wöchentlichen Fraße in tonnenförmige Kokons ein. Diese sind von der ersten Generazion zwischen den Nadeln, an den Zweigen und selbst in den Rindenspalten angeheftet, während die von der zweiten Generazion an der Erde unter dem Moose überwintern, wo sie einzeln oder auch mehrere mit einander und mit etwas Erde vermengt meist platt auf dem Boden erliegen. Vor der Verpuppung in der Herbstzeit steigen die Raupen zerstreut und schwerfällig von den Bäumen herab, um sich unter die Moos- und Nadeldecke zu verkriechen. Dieselbe Wanderung bemerkt man auch sonst, wenn die Raupen einen Baum bereits ganz entnadelt haben und darauf keine Nahrung mehr finden.

Stan poczwarek pierwszego porodu trwa zwyczajnie dwa tygodnie, z drugiego zaś gąsieniczki leżą pod mchem w osnówkach przez całą zimę, i w tychże stają się poczwarkami dopiero w Marcu, albo Kwietniu. Nieraz też się zdarza, że całe rodziny, albo poszczególne jej członki do przemienienia się dłuższego czasu, ba nawet 2 do 3 lat potrzebują. Z tego wynika, że żer może się zdawać skończonym, po 2 lub 3 latach zaś, chociaż szerszeniów nie postrzegano, zaczynać się nanowo. Tem tłómaczą się także wydarzenia, że na początku lata nie bywa szerszeni, a potem naraz w jesieni żerowanie widzieć się daje.

Z osnówek wyłażą okrągłemi otworami owady zupełnie wykształtowane; osnówki, z których wyleciały szerszenie, mają okrągłą nakryweczkę, jakoby wyciętą w całej prawie szerokości, osnówki owe zaś, w których gąsieniczki (ichnejmony) miały siedlisko, mają tylko dziureczkę na boku jednego końca.

Szerszenie samce tylko bujają pospolicie w powietrzu; samice będąc ociężalszemi, siedzą lub łażą po gałęziach i szpilkach, starając się za pomocą piłowatego jajowodu przecinać brzegi iglicy, by tamże nieść się mogły; wszakże w czasie burzliwych wiatrów mogą i samice w kierunku wiatru znaczną przestrzeń przelecieć, i tym sposobem swój ród i w inne lasy zaprowadzić.

III.

Środki wygubienia małego szerszenia-sosnowca.

Z śkreślonych dopiero kolej życia tej istoty lasy wyniszczającej, okazują się następujące środki wytępienia tejże jako najskuteczniejsze:

1. Obieranie drzew z gąsienic. Środek ten szczególnie wtenczas jest skuteczny, kiedy gąsienice siedzą jeszcze kupami, t. j. w Maju i Czerwcu, a potem w Sierpniu i Wrześniu.

W młodych wrębach i lasach z zaroślem, gdzie gąsienice można rękami dosięgnąć, obłamywa się pokryte gąsienicami gałęzie, i zbiera takowe w kosze. Atoli w młodych zapustach tylko u latorośli bocznych gałązki łamać można, rośl środkowa zaś musi nieuszkodzona pozostać. W wysokopnistych lasach wstrząsaniem drzew spada na ziemię mnóstwo gąsienic, gdzie je z łatwością pozabijać można.

2. Wybijanie gąsienic osobliwie w czasie słoty i zimna, kiedy gąsienice z drzew spadłszy leżą pod niemi kupami.

3. Zbieranie osnówek zpod mchu. W tym celu odgrzebuje się mech i naściółka około pnia, gdzie osnówki pojedyńczo, lub w kupkach znaleść

Der Puppenzustand währt bei der ersten Generazion in der Regel zwei Wochen, von der zweiten Generazion jedoch liegen die Larven in den Kokons den ganzen Winter hindurch unter der Moosdecke, und verpuppen sich im Kokon erst im März oder April. Auch tritt nicht selten der Fall ein, daß ganze Familien oder einzelne Glieder derselben längere Zeit, ja sogar 2 bis 3 Jahre zur Verwandlung gebrauchen. Daraus folgt, daß ein Fraß beendigt erscheinen, nach 2 und 3 Jahren aber wieder ausbrechen kann, ohne daß welche Wespen bemerkt worden wären. Eben so erklären sich daraus die Fälle, wo im Vorsommer keine Wespen vorkommen, und im Herbste mit einem Mal ein Fraß bemerkt wird.

Aus den Kokons kriechen die vollkommen ausgebildeten Insekten durch eine runde Oeffnung heraus, und an jenen Kokons, aus denen die Wespen ausgeflogen sind, ist ein kreisrunder Deckel fast der ganzen Breite des Kokons nach ausgeschnitten, war aber ein Ichneumon eingenistet, so ist nur ein kleines Loch an der einen Seite des Endes bemerkbar.

Von den Wespen schwärmen gewöhnlich nur die Männchen, die Weibchen sind träger, sitzen oder kriechen an Zweigen und Nadeln, um mit ihrem sägeförmigen Legebohrer die Nadelkante aufzuschneiden und die Eyer einzulegen, doch können zur Zeit der Windstürme auch die Weibchen in der Richtung des Windes bedeutende Strecken überfliegen, und so ihr Geschlecht in andere Waldungen übertragen.

III.

Maßregel zur Vertilgung der kleinen Kieferblattwespe.

Nach den vorangeführten Lebensverhältnissen dieses Waldverderbers stellen sich nachfolgende Vertilgungsmittel als die wirksamsten dar:

1. Entfernung der Raupen von den Bäumen. Besonders wirksam ist dieses Mittel zur Zeit, wo die Larven noch in Klumpen zusammensitzen, d. i. im Mai und Juni, und dann wieder im August und September.

In jungen Schlägen und in Beständen mit Unterwuchs, wo man die Raupen mit Händen abreichen kann, werden die mit Larven beladenen Zweige abgebrochen und in Körbe geschüttet. Nur darf in jungen Schonungen das Abbrechen der Zweige nur bei dem Seitentrieb Statt finden, der Mitteltrieb dagegen muß unbeschädigt bleiben. In Stangenorten wird eine große Menge Raupen durch das Anprellen der Bäume heruntergebracht, wo man sie dann leicht tödten kann.

2. Ausschlagen der Raupen, besonders zur Zeit eines regnerischen und kalten Wetters, wo die Raupen von den Bäumen herabfallen und sich in Klumpen am Fuße der Bäume aufhalten.

3. Einsammeln der Kokons unter dem Moose. Zu diesem wird die Moosdecke oder die Streu am Fuße des Stammes aufgedeckt, wo dann die Kokons

można. Używając tego sposobu, odnosi się także drugą korzyść, że za jednym zachodem wytępia się oraz i inne pod mchem zimujące owady, a tem samem zmniejsza ich ilość.

4. Zapędzanie nierogacizny do lasów poszkodowanych. Najskuteczniejszym okazuje się ten środek w czasie, gdy gąsienice spuszczają się z drzew, dla osnowania się. Osnówek samych świnie niechętnie zjadają.

5. Głębokie skopanie ziemi, a to zaraz z wiosny, skoro tylko zamroż pozwoli, jeżeli żerowanie tak było wielkie, iż wymagało wycięcia uszkodzonej przestrzeni lasu.

6. Ochranianie naturalnych nieprzyjaciół szerszenia-sosnowca, t. j. ptaków drapieżnych, kukułki, sojki, wilgi, szpaka, wrony, kozodoja, i wszystkich prawie ptaków śpiewających, i ziarnem żyjących, tudzież myszy i wiewiorek. Wszystkich tych potrzeba oszczędzać, choćby niektóre z nich, gdyby nie było gąsienic, wybijać należało.

IV.

Znaki, z kórych poznać można, że mały szerszeń-sosnowiec się znajduje.

Chociaż szerszenie w czasie parowania się rojami latają, wszakże tylko przy bystrem uważaniu dopatrzone być mogą, snują się albowiem tylko na słońcu na wierzchołkach drzew, w którejto wysokości nie łatwo je poznać można. Jeszcze nierównie trudniej tego dopatrzyć, gdzie jaja naniosły; ponieważ te najczęściej na szczycie drzew w rowkach szpilki bywają składane, któreto otwory płodząca samica tak zalepia, że miejsca te poznaje się jedynie po bledszym kolorze.

Nierównie zaś łatwiej poznać owad ten wtedy, kiedy jest gąsienicą. Mało się ona wprawdzie barwą swoją różni od szpilek, lecz oko znawcy pozna ją już po właściwym sposobie żerowania, osobliwie jeżeli zbite w kupy żerują, wszakże to dzieje się dopiero wtedy, gdy przeszły czas połowicznego wzrostu swojego. Szczególnie niemylnym znakiem jest właściwy kształt gnoju gąsienicy. Tenże jest brudno-zieloną i rozklejoną odrobiną, kształtu rombu, którego pod objedzonemi drzewami bardzo wiele bywa, a który podczas ciszy, szczególnie zaś podczas posuchy samym szelestem spadania zdradza żerowanie gąsienic.

W miarę jak ten niszczyciel lasu w większej pojawia się mnogości, a żerowanie jego mocniejszem się staje, także znamiona bytu szerszenia-sosnowca bywają widoczniejszemi, a to do tego stopnia, że przy coraz większem

einzeln oder mit einander verklebt gefunden werden. Bei diesem Verfahren erwächst der Vortheil, daß man gleichzeitig auch andere Insekten, welche unter dem Moose überwintern, mitvertilgt, und so vermindert.

4. Eintrieb des Borstenviehes in die angegriffenen Waldstrecken. Besonders wirksam ist dieses Mittel zur Zeit, wo die Raupen von den Bäumen herabkommen, um sich zu verspinnen. Die Kokons selbst werden von den Schweinen nicht gern aufgenommen.

5. Tiefes Umarbeiten des Waldbodens, und dieß gleich im ersten Frühjahre, wie es nur der Frost erlaubt, wenn der Fraß so bedeutend war, daß der Einschlag des beschädigten Waldortes nöthig war.

6. Schonung der natürlichen Feinde dieser Blattwespe, d. i. Raubvögel, Kukuk, Heher, Pirol, Staar, Krähen, Ziegenmelker, der meisten Sänger, Körnfresser, Mäuse und Eichhörnchen. Alle diese sollen geschont werden, wenn auch einige sonst außer der Zeit des Raupenfraßes verfolgt werden müssen,

IV.

Kennzeichen des Vorkommens der kleinen Kieferblattwespe.

Die Wespen, wenngleich dieselben während der Begattungszeit schaarenweise herumfliegen, können doch nur bei einer genauen Beobachtung bemerkt werden, weil sie sich meistens nur in sonnigen Orten an den Baumspitzen herumtaumeln, in welcher Höhe sie nicht leicht erkannt werden können. Noch weit schwieriger ist es, das Vorhandensein der eingelegten Eyer zu bemerken, weil diese meist in den Wipfeln der Bäume in einem Einschnitt der Nadelkante tief eingelegt sind, und diese Oeffnung von dem Eyer legenden Weibchen in einer Art verklebt wird, daß diese Stellen nur durch eine blässere Farbe kenntlich ist.

Weit bemerkbarer dagegen ist dieses Insekt während seines Larven- (Raupen-) Zustandes. Zwar ist die Raupe nach ihrer Farbe von den Nadeln wenig unterschieden, doch wird sie der geübte schon an der Eigenthümlichkeit des Fraßes erkennen, insbesondere wenn sie in gedränkten Klumpen freßen, was immer bis nach der Halbwüchsigkeit der Fall ist. Ein besonderes untrügliches Kennzeichen ist die eigenthümliche Gestalt des Raupenkoths. Er besteht aus einem kleinen, schmutziggrünen, aus einander geklebten, einen Rhombus bildenden Bissen, welcher unter den angegriffenen Bäumen äußerst häufig angetroffen wird, und bei Windstillen und besonders bei trockenem Wetter schon durch das Geräusch während seines Auffallens den Raupenfraß verräth.

In dem Maße, als das Auftreten dieses Waldverderbers häufiger wird, und der Raupenfraß intensiver ist, werden auch die Kennzeichen des Vorkommens dieser Kieferblattwespe bemerkbarer, und zwar bis zu dem Grade, wo bei einem starken

szerzeniu się siły niszczącej, żer ten pociąga za sobą zupełne spustoszenie lasów.

W lasach tak opadniętych roje gąsienic w miarę stopnia rozwinięcia swego siedzą albo kupami po gałęziach, albo rozpierzchłe łażą ociężale po drzewach i ziemi. Znikła tam żywa i zdrowa zieloność lasu, a niezwykły widok jego uderza na pierwszy rzut oka. Rozpoznając bliżej, widzi się ziemię mniej lub więcej pokrytą gnojem owadu, korony drzew znacznie przerzedzone, a szpilki bardzo zrzadka, gdzie zaś gąsienice zbyt już przysiadły drzewa, gałęzie po części ogołocone ze szpilek, częstokroć same ich tylko niedojedzone szczątki, które swoją rudawą barwą przy wydatniejszem występywaniu obnażonych gałęzi nadają koronom barwy zielonawo-brunatnej. Tak stopniuje się to zjawisko od nieznacznego nieraz uszkodzenia pojedynczych gałęzi, aż gdzie korony drzewa zupełnie ze szpilek są ogołocone. Szkody rozciągają się, w miarę jak żerowanie było mocniejszem lub słabszem, na same tylko grupy drzew, na pojedyncze wręby, a nawet na całe lasy.

Żer bywa największym zwykle na brzegach lasów, w miejscach przerzedzonych, tudzież leżących do słońca; atoli podpadają czasem takiemu uszkodzeniu także wręby, w których wysokie drzewa i zarośla są znamieniem borów sosnowych.

V.

Obejście się z wrębami opadniętemi od owadów.

Tryb obejścia się z uszkodzonemi od owadu lasami wskazują: A. stan zdrowia drzew, i B. względy gospodarskie.

A.

W wpierwszym zględzie powinna poprzedzić uwaga, czy opanowane od owadu drzewa z doznanego uszkodzenia prawdopodobnie uschnąć muszą, lub przeciwnie.

W ogólności pamiętać potrzeba na następujące zasady:

1. Sosna nierównie więcej jest wytrzymała na odarcie ze szpilek, aniżeli którykolwiek inny gatunek szpilkowego drzewa, ona bowiem mając sobie zostawione choćby tyko $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ a nawet $\frac{1}{4}$ szpilek swoich, zawsze jeszcze żyć może i tylko wtenczas usycha, kiedy ogołocenie było zupełne, i zaledwie kilka kitek pozostało.

2. Żer gąsienic w końcu lata mniej jest szkodliwym, ponieważ o tym czasie pączki na końcach gałązek są już zupełnie wykształcone, co zmniejsza obawę o rozwoj ich na przyszłą wiosnę.

Ueberhandnehmen dieses Raupenfraßes die Beschädigungen eine förmliche Waldverwüstung zur Folge haben.

In der Art angegriffenen Forsten findet man die Raupen massenhaft, je nach dem Entwickelungsgrad entweder klumpenweise an den Zweigen sitzen, oder schon zerstreut an den Bäumen und am Boden schwerfällig herumkriechen. Das freudige gesunde Grün ist verschwunden, und ein fremdartiges Aussehen dieser Kieferforste fällt schon bei dem ersten Anblick auf. Bei einer näheren Untersuchung findet mann den Boden mehr oder weniger bedeckt mit Insektenkoth, die Baumkronen stark gelichtet, die Belaubung äußerst schitter, bei einem sehr starken Auftreten der Raupen, die Zweige theilweise der Nadeln beraubt, nicht selten nur bloße Reste zerstörter Nadeln welche durch ihre röthliche Farbe, vereint mit dem stärkeren Vortreten der entnadelten Zweige der Baumkrone eine grünbraune Färbung geben. So wechselt diese Erscheinung von der oft unbedeutenden Beschädigung einzelner Zweige bis zur gänzlichen Entnadelung der Baumkronen. Diese Beschädigung erstreckt sich, je nachdem der Raupenfraß mehr oder weniger intensiv war, auf bloße Baumgruppen, auf einzelne Bestände und selbst auf ganze Waldstrecken.

Am bedeutendsten ist der Raupenfraß in der Regel in den Randbeständen, an gelichteten Stellen und sonnigten Plätzen; doch unterliegen mitunter diesen Beschädigungen auch Bestände, wo Längenwuchs und Massenzunahme den eigentlichen Standort der Kiefer bezeichnen.

V.

Behandlung der von Insekten angegriffenen Bestände.

Bei der Wahl der Behandlung der durch Insekten beschädigten Bestände sind A. Gesundheitszustand, und B. wirthschaftliche Rücksichten maßgebend.

A.

In ersterer Beziehung muß vor Allem die Bestimmung vorangehen, ob bei den befallenen Bäumen in Folge der erlittenen Beschädigung das Absterben voraussichtlich erfolgen wird oder nicht.

Im Allgemeinen gelten die Sätze:

1. Die Kiefer ist, eine Entnadelung zu ertragen, weit mehr geeignet, als manche andere der übrigen Pinusarten, indem die Kiefer selbst in Fällen, wo nur $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ und selbst nur $\frac{1}{4}$ der Nadeln zurückbleiben, noch immer fortlebt und nur dann abstirbt, wenn die Entnadelung durchgehends und nur bis auf einige Büscheln stattgefunden hat.

2. Der Raupenfraß im Nachsommer ist von weniger nachtheiligen Folgen, weil in dieser Zeit die Endknospen schon vollkommen ausgebildet sind, und hiedurch die Besorgniß für den Ausschlag im nächsten Frühjahr gemindert wird.

Bardziej zastrasza przeciwny przypadek, to jest, kiedy żer pojawi się na początku lata, ponieważ o tym czasie rośl majowa nie jest jeszcze zupełnie wykształconą, a zawiązka na pączek zwyczajnie nędznieje, zresztą pączki najczęściej są tak bardzo objedzone, że ich dalsze kształtowanie się niemożebnem się staje.

Wielki wpływ wywiera na przyszłą roślinność uszkodzonych drzew sposób ogołocenia ich ze szpilek, które jeżeli nie jest zupełnem, zostawia jeszcze możność, że uszkodzone lasy, lubo częstokroć dopiero po kilku latach się upamiętają. Jeżeli zaś ogolocenie było zupełne, natenczas wyrąbanie staje się niezwłoczną potrzebą.

3. Młody, na silnym, temu gatunkowi drzew odpowiednym gruncie, wzrosły lasek łatwiej wytrwa, aniżeli starszy, na złym gruncie wyhodowany.

Z resztą wszystkie znamiona zbliżającego się ustania roślinienia, albo zaszłego już uschnięcia drzewa dają skazówkę, jak obejść się należy z uszkodzonemi lasami.

B.

We względzie gospodarskim należy przy wyrąbywaniu lasu zważać szczególnie na następujące okoliczności: ażeby ile możności unikać większych przeszkód w stosunkach gospodarskich, i zbyteczną produkcyją nie przepełnić targowicy drzewa, z drugiej strony zaś, ażeby takie także wręby według możności uprzątać, które nie obiecując żadnego już przyrostu, bez dotkliwej straty dla większego rozrostu nie mogą być dłużej na pniu zostawione.

W osądzeniu, czy do wyrąbywania zaraz się wziąć należy, albotéż czy z niem jeszcze wstrzymać się można, następujących zasad trzymać się potrzeba:

1. Z wyrąbywaniem zupełnie dojrzałego lasu nie ociągać się tyle, ile z wyrąbywaniem młodego.

Lasy, należące do pierwszego okresu, powinno się zaraz rąbać, gdy zupełnie objedzone zostały, zanim rośl majowa pędzić przestała.

2. Toż samo waży o lasach dojrzałych, choćby nawet nie było powodu obawiania się, aby zupełnie wyginęły, jeżeli według szczegółowego działu na wręby w najbliższych 10 latach przypada kolej rąbania w tychże, a tak je gąsienice przysiadły, że na wzroście ucierpieć muszą.

3. Przeciwnie z wycinaniem młodszych wrębów z późniejszych okresów potrzeba ile możności wstrzymywać się, i wyrąbywać je dopiero wtedy, kiedy już jest pewność, że wyginą.

Bedenklicher dagegen ist der entgegengesetzte Fall, nämlich wo der Raupenfraß im Vorsommer eintritt, weil der Maitrieb um diese Zeit noch nicht vollkommen ausgebildet ist, und der Knospenquirl gewöhnlich verkümmert. Uebrigens sind nebstbei die Knospen am häufigsten so stark abgefressen, daß eine weitere Knospenbildung vereitelt wird.

Vom großen Einfluß auf die künftige Vegetazion der beschädigten Bäume ist die Art der Entnadelung. Ist diese nicht vollständig erfolgt, so kann noch darauf gerechnet werden, daß sich die beschädigten Bestände, wenn zwar erst oft nach mehreren Jahren erholen. War die Entnadelung aber vollständig, dann soll mit dem Einhiebe nicht gezögert werden.

3. Junges und auf kräftigem der Holzart zusagendem Boden erwachsenes Gehölze erhält sich leichter, als älteres und auf schlechterem Boden gezogenes Holz.

Uebrigens sind alle Merkmale des herannahenden Aufhörens des Pflanzenlebens oder des bereits erfolgten Absterbens, für die Behandlung der beschädigten Bestände, bestimmend.

B.

In wirthschaftlichen Rücksichten kommen bei dem Einschlag der Bestände insbesondere die Umstände in Erwägung: daß größere Störungen in den wirthschaftlichen Verhältnissen möglichst vermieden, und eine zu bedeutende Erzeugung den Holzmarkt nicht überschwemmt, andererseits aber auch jene Bestände möglichst geräumt werden, welche keinen Zuwachs mehr versprechen, und ohne empfindlichen Verlust für die Massenzunahme nicht zurückgehalten werden können.

Bei Beurtheilung, ob der Hieb sogleich eingelegt werden muß, oder aber mit dem Hiebe noch gezögert werden kann, gelten nachfolgende Sätze als Richtmaß:

1. In vollkommen haubaren Beständen wird mit dem Einhieb weniger gezögert, als in jüngeren Hölzern.

Bestände, welche in der ersten Periode liegen, wenn sie vor Beendigung des Maitriebes ganz entnadelt wurden, sollen gleich eingeschlagen werden.

2. Dasselbe gilt von haubaren Beständen in Fällen, wo selbst ihr gänzliches Eingehen nicht zu besorgen ist, wenn sie nach dem speziellen Hiebsantrage in den nächsten 10 Jahren zur Nutzung kommen sollen, und so raupenfräßig sind, daß dieselben im Wuchse zurückgesetzt werden.

3. Dagegen muß mit dem Abtriebe jüngerer Bestände aus späteren Perioden möglichst zurückgehalten werden, und ihr Einschlag soll erst nach erfolgter Gewißheit ihres Absterbens vor sich gehen.

Wręby wątpliwe można razem z tamtemi wycinać, jeżeli wyrąbana ilość drzewa nie stanie się zbyteczną. W przeciwnym razie należałoby je rozłożyć na kilka lat.

Zresztą, wyrabiając tak uszkodzone drzewa, nie należy zapominać, że ulegają prędkiemu zepsuciu, a w tym względzie zawsze tę ostrożność zachować potrzeba, aby powierzchnię do wyziewu ile możności powiększyć. W tym celu potrzeba z drzewa budowlanego, jeżeli nie może być zaraz spławione, albo po swieżem ścięciu w wodę wrzucone, całkiem odrzeć korę; gdyby zaś to bez wielkiego nakładu uskutecznić się nie dało, przynajmniej tak obłupać, ażeby z niej tylko pasy 3 do 4 cale szerokie zostały. W sągi nie trzeba kłaść niełupanych okrąglaków; dla utrzymania materyjałów każdego rodzaju jest atoli bardzo pożądaną, ażeby je układano więcej zosobna, i na wolnem powietrzu.

We Lwowie dnia 10. Października 1850.

169.

Rozporządzenie krajowej, do politycznej organizacyi wyznaczonej komisyi z dnia 22. Października 1851,

którem obwieszcza się, że powiatowy sąd kolegijalny z Mielca do Tarnobrzegu, zaś sąd powiatowy w to miejsce przeznaczony, do Mielca tymczasowie przeniesiono, tudzież że sąd powiatowy Radomyślski tymczasowo w Zasowie administrowanym będzie.

Odnośnie do nowego podziału kraju na powiaty sądowe i polityczne, ogłoszonego uwiadomieniem krajowej komisyi, wyznaczonej do organizacyi politycznej z dnia 16. Lipca r. b. (Dzien. praw kraj. cz. XVI. nr. 94.), podaje się do powszechnej wiadomości, że na zasadzie rozporządzenia wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5. Września 1851 za l. 11850, powiatowy sąd kolegijalny, do Mielca przeznaczony, tymczasem do Tarnobrzegu, sąd zaś, którego ustanowienie dla powiatu Tarnobrzeskiego najwyższą sankcyję otrzymało, do Mielca jest przeniesionym.

Wreście zezwolono na to dekretem wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. Września r. b. za l. 12677, aby sąd powiatowy, przeznaczony dla Radomyśla, tymczasem w Zasowie administrowano.

Gołuchowski m. p.

Die zweifelhaften Bestände können mitgefällt werden, wenn der Einhieb nicht übermäßig wird. Im entgegengesetzten Falle müßte jedoch der Abtrieb auf mehrere Jahre vertheilt werden.

Uebrigens darf bei Aufarbeitung solcher beschädigten Hölzer nicht außer Acht gelassen werden, daß diese der baldigen Verderbniß unterliegen, und in dieser Rücksicht ist stets die Vorsicht zu beachten, daß die Ausdünstungs-Flächen möglichst vermehrt werden. In dieser Absicht sollen die Bauhölzer, wenn diese nicht gleich verflößt oder frisch gefällt in's Wasser geworfen werden können, vollkommen entrindet, wenn dieß aber ohne großen Kostenaufwand nicht ausführbar wäre, wenigstens der Art geschält werden, daß nur höchstens 3 bis 4" breite Rindenstreifen stehen bleiben. In's Klafterholz sollen keine ungespaltenen Rundhölzer eingelegt werden, für die Erhaltung der Materialien jeder Gattung ist es aber höchst erwünscht, daß diese mehr einzeln und luftig aufgestellt werden.

Lemberg den 10. Oktober 1850.

169.

Erlaß der politischen Organisirungs-Landes-Kommission vom 22. Oktober 1851,

womit die einstweilige Uebertragung des Bezirks-Kollegial-Gerichtes von Mielec nach Tarnobrzeg und des für diesen Ort bestimmten Bezirksgerichtes nach Mielec, so wie die provisorische Verwaltung des Radomysler Bezirksgerichtes von Zaßow aus kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die mit der hierortigen Kundmachung vom 16. Juli d. J. (Landesgesetzblatt Stück XVI. Nr. 94) veröffentlichte neue Landes-Eintheilung in Gerichts- und politische Bezirke wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß im Grunde hoher Justiz-Ministerial-Verfügung vom 5. September 1851 Zahl 11850 das für Mielec bestimmte Bezirks-Kollegial-Gericht einstweilen nach Tarnobrzeg übertragen, und dagegen das für den Bezirk von Tarnobrzeg Allerhöchst sankzionirte Gericht nach Mielec verlegt werde.

Ferner ist mit hohem Justiz-Ministerial-Dekrete vom 26. September d. J. Z. 12677 die provisorische Verwaltung des für Radomysl bestimmten Bezirksgerichtes von dem Orte Zaßow aus genehmigt worden.

Goluchowski m. p.

II. Beilage zu No 168.

Jahrgang 1851. II. Theil. (Polnisch).

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Rok 1851.

Oddział drugi,

obejmujący

części XXV.—XLIV. (od Nru. 170—475).

We Lwowie r. 1855.

Z ces. król. galicyjskiéj Drukarni rządowéj.

Allgemeines
Landes-Gesetz- und Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1851.

Zweiter Theil,

umfassend

die Stücke XXV.—XLIV. (Nummern 170—475).

Lemberg, 1855.
Aus der k. k. galizischen Aerarial-Staats-Druckerei.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXV.

Wydana i rozesłana dnia 30. Stycznia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. Jänner 1852.

Jahrgang 1851.

170.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 7. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 97, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

mocą którego pozwolenie do małżeństw żołnierskich, wedle drugiego sposobu, zawisłem się czyni od zezwolenia gminy, do której żołnierz należy.

Ponieważ przy małżeństwach żołnierskich drugiego sposobu wdowy i dzieci takich ludzi w przypadku zubożenia żadnego nie mogą sobie rościć prawa do eraryjum wojskowego, a więc te na podstawie teraźniejszej prowizorycznej ustawy gminnej wedle §. 11. i 12. owej gminie ciężarem się stają, do której należy małżonek, a względnie ojciec; przetoż żołnierzowi pozwolenie do małżeństwa według drugiego sposobu wtedy tylko udzielonem być może, jeżeli się wprzód wykazał był zezwoleniem gminy, do której należy.

Rozumié się przy tem samo przez się, iż, chociażby żołnierz wykazał zezwolenie takie ze strony gminy, komendant wojskowy, do udzielenia pozwolenia małżeństwa powołany, w tej mierze tylko wedle względów służbowych rozstrzygać będzie, zatem i nadal prawo ma na małżeństwo dotyczące wedle drugiego sposobu, albo zezwolić, albo tegoż odmówić.

To postanowienie obwieszcza się niniejszem do zachowania, jako należące do §. 35. normału z dnia 10. Czerwca 1812 G. 2135 *), o małżeństwach wojskowych traktującego.

Csorich m. p.

171.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 7. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 125, wydana dnia 24. Maja 1851)

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem zaprowadzenia nowego systemu monety miedzianej.

Na wniosek Mego ministra finansów i za wysłuchaniem Mej Rady ministrów, widzę się spowodowanym rozporządzić, co następuje:

1. Chcąc zadosyć uczynić potrzebom handlu drobnego, będą do zaprowadzonych już monet zdawkowych miedzianych, bite jeszcze miedziaki w wartości nominalnej o trzech krajcarach.

---

*) Obacz Kropatschek - Goutta Zbiór wszystkich ustaw politycznych i sądowych, bieg roczny 1815, tom 35-10, str. 130-159.

170.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 7. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 97, ausgegeben am 30. April 1851),

womit die Bewilligung zu Soldaten-Ehen nach der zweiten Art von der Zustimmung der Gemeinde, welcher der Soldat angehört, abhängig gemacht wird.

Da bei den Militär-Ehen der zweiten Art die Witwen und Kinder solcher Leute im Falle der Verarmung keinen Anspruch auf Versorgung an das Militär-Aerar zu stellen berechtiget sind, mithin auf Grundlage des dermaligen provisorischen Gemeindegesetzes, §§. 11 und 12, jener Gemeinde zur Last fallen, zu welcher der Gatte, beziehungsweise Vater, gehörte; so kann einem Soldaten die Bewilligung zur Ehe nach der zweiten Art nur dann ertheilt werden, wenn er sich vorher mit der Zustimmung der Gemeinde, welcher er angehört, ausgewiesen hat.

Es versteht sich hiebei von selbst, daß, wenn auch diese Zustimmung der Gemeinde von einem Soldaten nachgewiesen ist, der zur Ertheilung der Heirathsbewilligung berufene Truppen-Commandant dießfalls nur nach Diensterücksichten zu entscheiden hat, mithin fortan berechtiget bleibt, die betreffende Ehe nach der zweiten Art entweder zu bewilligen oder zu verweigern.

Dieß wird als eine zu dem §. 35 des Militär-Heiraths-Normals vom 10. Juni 1812, G. 2135*), gehörige Bestimmung hiermit zur Darnachachtung bekannt gegeben.

Csorich m. p.

171.

Kaiserliche Verordnung vom 7. April 1851,

(Im Reichsgesetzblatte, XXXIX. Stück, Nr. 125, ausgegeben am 24. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer,

wegen Einführung eines neuen Kupfermünz-Systemes.

Ueber den Antrag Meines Finanzministers und nach Anhörung Meines Ministerrathes finde Ich zu verordnen, wie folgt:

1. Um dem Bedürfniße des Kleinverkehres zu genügen, sind außer den bereits eingeführten Kupfer-Scheidemünzen Stücke zu drei Kreuzer Konventions-Münze Nennwerth in Kupfer auszuprägen.

---

*) In der Sammlung der sämmtlichen politischen und Justizgesetze von Kropatschek-Goutta, Jahrgang 1815, 35.—10. Band, S. 130—159.

2. Ażeby jednak i wielkość i wagę miedzianych monet zdawkowych przywrócić na dogodniejszą dla obrotu miarę, nie przekraczając granicy, odpowiadającej tak celowi, jak i innym przytem zachodzącym względom, mają na przyszłość być bite miedziane monety zdawkowe podług tego stosunku wagi, ażeby z jednego cetnara wiedeńskiego produkowano miedziane monety zdawkowe w wartości nominalnej o sto siedemdziesiąt złotych reńskich 40 krajcarów w monecie konwencyjnej.

Wedle tego będzie bity miedziak				
3	krajcarowy	$3\frac{3}{4}$	kwintle	ważący,
2	"	$2\frac{2}{4}$	"	"
1	"	$1\frac{1}{4}$	"	"
$\frac{1}{2}$	"	$\frac{5}{8}$	"	"
$\frac{1}{4}$	"	$\frac{5}{16}$	"	"

3. Załącza się rysunek nowej miedzianej monety zdawkowej.

4. Miedziaki bite wedle dotychczasowego systemu, zostają tymczasowo jeszcze w obiegu; czas zaś, od którego takowe ściągane będą, osobno będzie obwieszczony.

5. Mój minister finansów, otrzymał polecenie wykonania niniejszego rozporządzenia, a rozpoczęcie wydawania nowej monety, podanem będzie osobnem obwieszczeniem *).

Franciszek Józef m. p.

F. Krauss m. p.

Załączenie do Nru. 171.

*) Ob. pod Nrem 192. w rozrządzeniu ministra finansów z dnia 20. Maja 1851.

2. Damit jedoch die Größe und das Gewicht der Kupfer-Scheidemünzen auf ein für den Verkehr bequemeres Maß zurückgeführt werde, ohne die Grenze zu überschreiten, welche dem Zwecke und den übrigen dabei eintretenden Rücksichten entspricht, sind in Zukunft die Kupfer-Scheidemünzen nach einem Gewichts-Verhältniße auszuprägen, nach welchem aus einem Wiener-Zentner Kupfer-Scheidemünzen im Nennwerthe von Einhundert siebenzig Gulden 40 Kreuzer Konvenzions-Münze erzeugt werden.

Hiernach ist ein Stück zu 3 Kreuzer $3\frac{3}{4}$ Quentchen
" " " 2 " $2\frac{2}{4}$ "
" " " 1 " $1\frac{1}{4}$ "
" " " $\frac{1}{2}$ " $\frac{5}{8}$ "
" " " $\frac{1}{4}$ " $\frac{5}{16}$ "
schwer auszuprägen.

3. Eine Abbildung der neuen Kupfer-Scheidemünzen liegt bei.

4. Die nach dem bisherigen Systeme geprägten Kupfermünzen bleiben noch vorläufig im Umlaufe; der Zeitpunkt, von welchem an solche einzuberufen sind, wird besonders kund gemacht werden.

5. Mein Finanzminister ist mit der Vollziehung dieser Anordnung beauftragt, und wird das Beginnen der Hinausgabe der neuen Münze mittelst besonderer Kundmachung *) zur allgemeinen Kenntniß bringen.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

Beilage zu Nro. 171.

*) Siehe dieselbe unter Nr. 192 in dem Erlaße des Finanzministers vom 20. Mai 1851.

172.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 10. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 98. wydana, dnia 30. Kwietnia 1851),

do panów Namiestników Austryi niższej, Austryi wyższej, Solnogrodu, Czech, Morawii, Szląska, Pobrzeża, Karyntyi, Krainy, Tyrolu, Galicyi i Dalmacyi, do komisyi gubernijalnej w Krakowie, i do szefa obwodowego na Bukowinie,

dotyczące taksy egzaminowej, którą pobierać będą publiczni nauczyciele języków żyjących w tych razach, gdy przyzwani zostaną do egzaminów na służby przy poczcie rządowej.

Rozporządzeniem z dnia 27. Grudnia 1840 (dz. pr. p. str. 179. Nr. 15. z roku 1850) ustanowiono taksę egzaminową w kwocie dwóch złt. r. m. k, za każden na publicznym zakładzie naukowym odbyć się mający egzamin z języków żyjących, dotyczącemu nauczycielowi opłacić się mającą.

W porozumieniu więc z Ministeryjum handlu, przemysłu i budowli publicznych, rozporządza się, iż ustanowieni ze rządu nauczyciele języków żyjących, wyż namienioną taksę egzaminową w kwocie dwóch złotych reńskich m. k. także i wtedy otrzymać mają, gdy wedle dotyczącego przepisu z dnia 23. Kwietnia 1850 §. 29. pod d) (dz. pr. p. str. 1017 Nr. 247. z r. 1850), przyzwani będą do egzaminów, odbyć się mających na służby rządowe pocztowe.

Thun m. p.

173.

Rozrządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 10. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 99, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

którem się obwieszcza zmiana c. k. niższo-węgierskiego urzędu najwyższej kamery hrabiowskiej w Szemnicy, na c. k. niższo-węgierską dyrekcyję górnictwa, lasów i dóbr, tudzież rozwiązanie c. k. zarządu kancelaryjnego w Neusohl.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 30. Marca b. r. zatwierdzić najłaskawiej rozwiązanie c. k. zarządu kameralnego w Neusohl, poddanie bezpośrednie c. k. władz górniczych okręgu górniczego Neusohl pod c. k. niższo-węgierski urząd najwyższej kamery hrabiowskiej w Szemnicy, i zmianę tegoż ostatniego urzędu na c. k. niższo-węgierską dyrekcyję górnictwa, lasów i dóbr.

172.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 10. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 98, ausgegeben am 30. April 1851),

an die Herren Statthalter von Nieder-Oesterreich, Ober-Oesterreich, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Küstenland, Kärnthen, Krain, Tirol, Galizien und Dalmazien, an die Gubernial-Kommission in Krakau und den Kreischef in der Bukowina,

in Betreff der Prüfungstaxe, welche die öffentlichen Lehrer lebender Sprachen in jenen Fällen zu erhalten haben, wo sie zu den Prüfungen für den Staatspostdienst beigezogen werden.

Durch die Verordnung vom 27. December 1849 (Reichsgesetzblatt, Seite 179, Nr. 15, vom Jahre 1850) ist die Prüfungstaxe, welche für jede an einer öffentlichen Lehranstalt stattfindende Prüfung aus lebenden Sprachen dem betreffenden Sprachlehrer zu erfolgen ist, auf zwei Gulden festgesetzt worden.

Es wird nunmehr im Einverständniße mit dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten bestimmt, daß die vom Staate bestellten Lehrer lebender Sprachen die oben erwähnte Prüfungstaxe von zwei Gulden K. M. auch in jenen Fällen zu erhalten haben, wo sie nach der dießfälligen Vorschrift vom 23. April 1850, §. 29, Punkt d (Reichsgesetzblatt, Seite 1017, Nr. 247, vom Jahre 1850) zu den Prüfungen für den Staatspostdienst beigezogen werden.

Thun m. p.

173.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 10. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 99, ausgegeben am 30. April 1851),

womit die Umstaltung des k. k. nieder-ungarischen Oberstkammergrafen-Amtes zu Schemnitz in eine k. k. nieder-ungarische Berg-, Forst- und Güter-Direktion, und die Auflösung der Neusohler k. k. Kammer-Verwaltung bekannt gemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. März l. J. die Auflösung der k. k. Kammerverwaltung zu Neusohl, die unmittelbare Unterordnung der k. k. Montanbehörden des Neusohler Bergbezirkes unter das k. k. nieder-ungarische Oberstkammergrafen-Amt zu Schemnitz, und die Aenderung des Namens der Letzteren in den einer k. k. nieder-ungarischen Berg-, Forst- und Güter-Direkzion Allergnädigst zu genehmigen geruht.

W skutek tego dotychczasowa kasa kameralno-górnicza w Neusohl otrzyma co do gałęzi zarządu swych przyszłych czynności tytuł c. k. kasy faktoryjnej i leśnej, a c. k. urząd sędzi dworskiego, i urząd dostarczania narzędzi górniczych otrzyma tytuł c. k. faktoryi górniczej, i do tejże ostatniej należy podawać wszelkie zapytania i zamówienia produktów górniczych, które dotąd do kameralnego zarządu podawane bywały.

Niniejsze rozporządzenia obowiązywać będą od 1. Maja 1851.

Thinnfeld m. p.

174.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 14. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 100, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

mocą którego znosi się ciążenie na spadkobiercach po wojskowych za nieuiszczone taksy charakteru i karencyi.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. Kwiatnia 1851 raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najłaskawiej rozporządzić, iż począwszy od tej chwili, ustać ma dotychczasowe postępowanie, według którego ciążyć miały na spadkobiercach po zmarłych wojskowych nie uiszczone, lub też jeszcze niezupełnie spłacone taksy charakteru i karencyi, aż do zupełnego ich wypłacenia.

Csorich m. p.

175.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 18. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI, nr. 101, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

dotyczące dodatku dla ochotnika, któremu dla stosunków prywatnych dozwala się dymisyi drogą koncertacyi, lub na własne jego upraszanie, przed upływem służbowego jego zobowiązania.

Nie wolno, i nigdy żadnych trudności nie będzie się robić dymisyi ludzi, przyjętych do instytutu ochotników, choćby zobowiązanie ośmioletniej ich służby jeszcze nie upłynęło, jeżeli wykazaną zostanie niezbędność ich w domu, przez dotyczące władze drogą koncertacyi.

Ponieważ jednak dożywotnie pobieranie dodatku dla ochotników, co już samo przez się rozumieć się powinno, tym tylko ludziom przyznano, którzy przyjęty swój obowiązek w stanie ochotników albo zupełnie spełnili, albo w tem przeszkodzeni zostali przez prawnie uznane real-inwalidostwo, wynika ztąd, iż

Demzufolge erhält auch die bisherige k. k. Neusohler Berg-Kameral-Kasse in Berücksichtigung der verwaltenden Zweige ihrer künftigen Geschäftsführung den Titel einer k. k. Faktorie- und Forst-Kasse, und das Neusohler k. k. Hofrichter- und Zeugschaffer-Amt den Titel einer k. k. Bergwesens-Faktorie, an welche Letztere alle Anfragen und Bestellungen des Bergwerks-Produkten-Verschleißes, welche bisher an die Kammerverwaltung geleitet wurden, zu richten seyn werden.

Diese Verfügungen treten am 1. Mai l. J. in Wirksamkeit.

Thinnfeld m. p.

174.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 14. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXI. Stück Nro. 100, ausgegeben am 30. April 1851),

Aufhebung der Haftung der Erben von Militärs für unberichtigte Charakter- und Karenz-Taxbeträge.

Seine Majestät der Kaiser haben mit allerhöchster Entschließung vom 8. April 1851 Allergnädigst anzubefehlen geruht, daß es von der bisherigen Gepflogenheit, wornach die Erben verstorbener Militärs für unberichtigt gebliebene oder noch nicht vollständig abgezahlte Taxbeträge von Charakters- und Karenz-Taxen bis zur gänzlichen Deckung derselben zu haften hatten, von nun an, abzukommen habe.

Csorich m. p.

175.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 18. April 1851,

(im Reichsgesetzblatte XXXI. Stück Nr. 101, ausgegeben am 30. April 1851),

in Betreff der Zulage eines Freiwilligen, welchem wegen Privatverhältnissen die Entlassung im Konzertazionswege oder auf eigenes Ansuchen vor Ablauf seiner Dienstverpflichtung bewilliget wird.

Die Entlassung der in das Institut der Freiwilligen aufgenommenen Leute vor Ablauf ihrer achtjährigen Dienstverpflichtung darf zwar und wird niemals wegen dieses Umstandes beanständet werden, wenn die Unentbehrlichkeit derselben bei Hause durch die betreffenden Behörden im Konzertationswege dargethan wird.

Nachdem aber der lebenslängliche Genuß der Freiwilligen-Zulage selbstverständlich nur jenen Leuten zugedacht ist, die ihre als Freiwillige übernommene Dienstverpflichtung ganz erfüllen, oder aber an deren Erfüllung durch gesetzlich anerkannte Realinvalidität gehindert werden; so folgt von selbst, daß ein Freiwilliger, dem die Ent-

ochotnik, któremu dymisyja przed upływem kapitulacyi będzie dozwolona dla stosunków prywatnych, nie ma już prawa do pobierania dożywotniego dodatku, zagwarantowanego mu przy jego reangażowaniu, lecz że ten dodatek z tym dniem na zawsze już ustaje, na którym wystąpił ze stanu swego korpusu wojska. Z tą chwilą ustaje oraz przystojące ochotnikom prawo rozrządzenia w ostatniej woli co do kwoty 30 złt. r. m. k.

Co do powszechnej podaje się wiadomości i obwieszczenia w armii.

Csorich m. p.

176.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 19. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII, nr. 105, wydana dnia 10. Maja 851),

mocą którego uregulowane zostają w skutek najwyższego postanowienia z dnia 8. Kwietnia 1851 należytości od latarń morskich (farów) w portach austryjackich.

Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość raczył postanowieniem najwyższem z dnia 8. Kwietnia r. b., na wniosek Rady Ministrów, zezwolić na zmianę dotychczasowych należytości, płaconych od latarń morskich (farów), o którą deputacyja giełdowa w Tryjeście upraszała, w ten sposób, iż każdy okręt, wszedłszy do portu tryjestyńskiego, opłacać winien przy odjeździe należytość od każdej z istniejących obecnie 5 latarń morskich w Tryjeście, Salvore, Porer, Lagosta i Punte-Bianche, wzdłuż których w równoległym kierunku prowadzi droga do portu, według istniejących obecnie 3 stopni, t. j. jeżeli okręt zawiera w sobie 16—50 beczek po $^1/_3$ kr., przy objętości 50—100 beczek po $^2/_3$ kr., a nad 100 beczek po 1-m kr. od każdej beczki.

Prawo deputacyi giełdowej do pobierania tych należytości Najjaśniejszy Pan uczynił zawisłem od tego warunku, iż deputacyja zajmie się niezwłocznie wystawieniem potrzebnych jeszcze latarń morskich, w miarę ich ważności dla żeglugi, i że własność zbudowanych latarń morskich państwu pozostanie.

Zarazem raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość zezwolić w zasadzie na zaprowadzenie podobnych należytości od latarń morskich na przyszłość we wszystkich innych portach nadbrzeża austryjackiego, wykonanie zaś tego zawiesić tymczasem do chwili stosownej.

Bruck m. p.

lassung vor Ablauf der Kapitulazion wegen Privatverhältnissen bewilliget wird, auf den lebenslänglichen Genuß der ihm bei seiner Reengagirung zugesicherten Zulage keinen Anspruch hat, sondern daß diese Zulage mit dem Tage und für immer eingestellt werden muß, mit welchem er aus dem Stande seines Truppenkörpers gebracht wird. In diesem Augenblicke erlischt auch das den Freiwilligen zustehende Recht zur letztwilligen Verfügung über einen Betrag von 30 fl. K. M.

Welches hiemit zur allgemeinen Wissenschaft und Kundmachung bei den Truppen bekannt gemacht wird.

Csorich m. p.

176.

Erlaß des Handelsministeriums vom 19. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nro. 105, ausgegeben am 10. Mai 1851),

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 8. April 1851 die Leuchtthurmgebühren in den österreichischen Häfen geregelt werden.

Seine Majestät haben mit allerhöchster Entschließung vom 8. April über Antrag des Ministerrathes die von der Börsedeputazion in Triest gebethene Abänderung der bisherigen Leuchtthurmgebühren in der Art Allergnädigst zu bewilligen geruht, daß jedes im Hafen von Triest angekommene Schiff bei seiner Abfahrt die Leuchtthurmgebühr für jeden der jetzt bestehenden fünf Leuchtthürme zu Triest, Salvore, Porer, Lagosta und Punte-Bianche, an welchen es der Weg in paraleller Richtung nach jenem Hafen vorüberführt, nach den bisher bestehenden 3 Abstuffungen, nämlich: wenn dasselbe 16—50 Tonnen hält, mit $1/3$ kr., bei einer Tragbarkeit über 50—100 Tonnen mit $2/3$ kr., und im Falle es über 100 Tonnen besitzt, mit Einem Kreuzer pr. Tonne zu entrichten hat.

An das Recht zur Einhebung dieser Gebühren von Seite der Börsedeputazion wurde Allerhöchsten Orts die Bedingung geknüpft, daß die Börsedeputazion sich unverzüglich mit der allmähligen Herstellung der noch erforderlichen Leuchtthürme, und zwar je nach dem Grade ihrer Wichtigkeit für die Schiffahrt zu befassen habe, und daß dem Staate das Eigenthum der erbauten Leuchtthürme gewahrt werde.

Zugleich haben Seine Majestät die künftige Einführung dergleichen Leuchtthurmgebühren auch in den übrigen Häfen der österreichischen Küstengebiethe im Grundsatze zu genehmigen, die Ausführung dieser Maßregel aber vor der Hand den geeigneten Zeitpunkten vorzubehalten geruht.

Bruck m. p.

177.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 20. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 102, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

którem się postanawia, iż personale instytutu wojskowo-jeograficznego, w rzeczach duchownych jurysdykcyi cywilnego duchowieństwa podlega.

W skutek wniesionego zapytania stanowi się, odnośnie do okólnego reskryptu z dnia 5. Października 1808 *) W. 164, i z dnia 26. Kwietnia 1822 N. 1153 **) i służyć ma za prawidło, iż personale przy instytucie wojskowo-jeograficznym ustanowione, wyjąwszy osoby z czynnego stanu wojskowego, tamże przydzielone, w sprawach duchownych *ad militiam stabilem* należy, a przetoż więc jurysdykcyi cywilnego duchowieństwa podpada.

Csorich m. p.

178.

Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 20. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXI. nr. 104, wydana dnia 30. Kwietnia 1851),

mocą którego rozporządza się, iż §. 19. prowizorycznego regulaminu adwokackiego, dotyczący postanowienia, czy przysługa stronie prawo ubóstwa, i oraz przydania bezpłatnego zastępcy, rozciągać się ma także i na sądy wojskowe.

Przepisem §. 19. prowizorycznego regulaminu austryjackiego z dnia 16. Sierpnia 1849 (dzien. pr. p. Nr. 364) jest ustanowionem, iż rozstrzygnienie co do tego, czy stronie prawo ubóstwa przysługa, także i na przyszłość sądowi pozostaje, wszelakoż osoba zastępcy bezpłatnego, ustanowić się mającego, oznaczoną będzie przez stanowczy wydział izby adwokackiej. Co się tycze upraszania adwokata o uwolnienie od bezpłatnego zastąpienia, sąd rozstrzyga, a to, jeżeli uzna, że nie może bezpośrednio na prośbę zezwolić, po wysłuchaniu opinii wydziału izby adwokatów.

Wedle tegoż to właśnie przepisu, równie postępować mają także i sądy wojskowe w przypadkach podobnych.

Csorich m. p.

---

*) Obacz Hüblera system ekonomii wojskowej austryjackiej tom 9. §§. 9814-9816.

**) W Zbiorze ustaw i rozporządzeń normalnych dla administracyi wojskowej, z roku 1822 stronica 78. Nro. 64.

177.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 20. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nro. 102, ausgegeben am 30. April 1851),

wodurch bestimmt wird, daß das Personale des militärisch-geographischen Institutes in geistlichen Angelegenheiten der Jurisdikzion der Zivil-Geistlichkeit unterstehe.

Ueber eine vorgekommene Anfrage wird mit Hinblick auf die Zirkular-Reskripte vom 5. Oktober 1808*) W. 164, und vom 26. April 1822**) Nr. 1153, als Norm für die Zukunft festgesetzt, daß das im militärisch-geographischen Institute angestellte Personale, mit Ausnahme der daselbst zugetheilten dem aktiven Militärstande angehörigen Personen, in geistlichen Angelegenheiten ad militiam stabilem gehört, somit der Jurisdikzion der Zivil-Geistlichkeit untersteht.

Csorich m. p.

178.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 20. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XXXI. Stück, Nro. 104, ausgegeben am 30. April 1851),

wodurch bestimmt wird, daß der §. 19. der provisorischen Advokaten-Ordnung über die Bestimmung, ob einer Partei das Armenrecht zustehe, und über die Zuweisung eines unentgeltlichen Vertreters, auch auf die Militärgerichte ausgedehnt wird.

Der §. 19. der provisorischen Advokaten-Ordnung vom 16. August 1849 (Reichsgesetzblatt, Nr. 364) bestimmt, daß die Entscheidung, ob einer Partei das Armenrecht zustehe, auch fernerhin dem Gerichte vorbehalten bleibe, dagegen sei die Person des aufzustellenden unentgeltlichen Vertreters von dem ständigen Ausschuße der Advokatenkammer zu bestimmen. Ueber das Ansuchen eines Advokaten um Enthebung von einer unentgeltlichen Vertretung entscheide das Gericht, und zwar, falls es dem Anfuchen nicht unmittelbar Statt geben zu können erachtet, nach Anhörung des Gutachtens des Ausschußes der Advokatenkammer.

Nach dieser Vorschrift haben sich in analogen Fällen auch die Militärgerichte zu benehmen.

Csorich m. p.

---

*) In Hüblers Militär-Oekonomie-System der k. k. österreichischen Armee 9. Band, §§. 9814—9816.

**) In der Sammlung der Gesetze und Normal-Verordnungen für die Militär-Verwaltung, Jahrgang 1822, Seite 78, Nr. 64.

179.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 24. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 110, wydana dnia 14. Maja 1851),

względem wolnego od cła postępowania z towarami tranzytowemi, przez granicę Tyrolu i Forarlbergu wchodzącemi, a przez illiryjskie lub weneckie nadbrzeża występującemi, i oraz w następności celem jego wykonania,

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 7. Maja 1851.

Ze względu na właściwe w Tyrolu i Forarlbergu zachodzące stosunki obrotowe zezwalam, na wniosek Mej Rady ministrów, na tak długo, dopóki w tych stosunkach żadna nie zajdzie zmiana, ażeby przewóz towarów przez granicę Tyrolu i Forarlberga wprowadzonych, a przez illiryjskie, lub weneckie nadbrzeża wstępujących, od cła wolny był. Mój minister finansów otrzymał polecenie wykonania niniejszego rozporządzenia.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

Powyższe cesarskie rozporządzenie podaje się z tym dodatkiem do wiadomości, iż takowe z dniem 1. Czerwca tego roku, a to w ten sposób w życie wejść ma, iż wolne będą od cła owe przesełki tranzytowe, których wystąpienie w kierunku wspomnionym dopiero po ostatnim Maja t. r. następuje.

Krauss m. p.

180.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 24. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 126, wydana dnia 24. Maja 1851),

którem się korpus wojskowy straży policyjnej poddaje pod wojskowe starownictwo dusz, a względnie pod jurysdykcyję superyjoratów polowych.

Dla utrzymania zasady wojskowej także i w korpusie c. k. wojskowej straży policyjnej, tudzież w interesie tak potrzebnego ścisłego obowiązków pełnienia ze strony tego korpusu, uznano, w porozumieniu Ministerstwa spraw wewnętrznych, za stosowne poddać go we wszystkich c. k. krajach koronnych, podobnie jak żandarmeryję, wojskowo-duchownemu starownictwu, a względnie ju-

179.

Kaiserliche Verordnung vom 24. April 1851,

(im Reichsgesetzblatte XXXIII. Stück, Nro. 110, ausgegeben am 14. Mai 1851),

wegen zollfreier Behandlung der über die Gränze von Tirol und Vorarlberg eingehenden, und über die illirische oder venezianische Seeküste austretenden Durchfuhrwaaren, und

Erlaß des Finanzministers vom 7. Mai 1851,

zur Vollziehung derselben.

Mit Rücksicht auf die besonderen in Tirol und Vorarlberg obwaltenden Verkehrs-Verhältnisse gestatte Ich über Antrag Meines Ministerrathes, für solange, als in diesen Verhältnissen keine wesentliche Veränderung eintritt, daß die Durchfuhr der Waaren, welche über die Grenzen Tirols und Vorarlbergs eingebracht werden, und über die illirische oder venezianische Seeküste austreten, zollfrei behandelt werden. Mit dem Vollzuge dieser Anordnung ist Mein Minister der Finanzen beauftragt.

Wien am 24. April 1851.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

Vorstehende kaiserliche Verordnung wird mit dem Beisatze kund gemacht, daß dieselbe mit ersten Juni dieses Jahres, und zwar dergestalt in Wirksamkeit zu treten hat, daß jene Durchfuhrsendungen, deren Austritt in der bezeichneten Richtung erst nach dem letzten Mai dieses Jahres erfolgt, zollfrei zu behandeln sind.

Krauß m. p.

180.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 24. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIX. Stück, Nro. 126, ausgegeben am 24. Mai 1851),

womit das Militär-Pozilei-Wach-Korps unter die Militär-Seelsorge und respektive unter die Jurisdikzion der Feld-Superiorate gestellt wird.

Zur Aufrechthaltung des militärischen Principes auch im k. k. Militär-Polizei-Wach-Korps und im Interesse der so nothwendigen strengen Pflichterfüllung von Seite dieses Korps ist es im Einvernehmen mit dem Ministerium des Inneren angemessen befunden worden, daß selbe in allen k. k. Kronländern gleich der Gensd'armerie der militärgeistlichen Seelsorge, und rücksichtlich der Jurisdikzion der Feld-Superiorate

rysdykcyi superyjoratów polowych. Co do ścisłego w tej mierze zachowania się, niniejszem powszechnie obwieszcza się.

Csorich m. p.

181.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 25. Kwietnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII. nr. 106, wydana dnia 10. Maja 1851),

obowiązujące w krajach koronnych Austryi poniżej i powyżej Ensy, Solnogrodu, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tryjestu, Pobrzeża, Dalmacyi, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, wraz z okręgiem Krakowskim i na Bukowinie,

dotyczące kwestyi co do tego, jak się postępować winno z fundacyjami i stypendyjami, dla dawniejszych studyjów filozoficznych przeznaczonemi.

Wzniecono tę wątpliwość, czy pobieranie z fundacyi i stypendyjów, wedle dawniej istniejącego urządzenia naukowego, nadanych na czas trwania studyjów filozoficznych, i obecnie trwać może także podczas studyjów uniwersyteckich.

Przy rozwiązaniu tego pytania trzymać się należy w ogólności tej zasady, iż na miejsce dawniejszych filozoficznych kursów rocznych, które po austryjackich istniały liceach i wszechnicach, obecnie wstąpiły klasy VII. i VIII. gimnazyjum, i że tedy pobieranie stypendyjów, które przedtem tylko na ciąg owych filozoficznych kursów rocznych mogły być udzielane, także i obecnie nad przeciąg studyjów gimnazyjalnych nie może być dozwolone.

Przeciwnie zaś, gdy pobieranie stypendyjum nie dla osobnego jakiego postanowienia, w tej mierze we fundacyi zawartego, lecz li tylko dla tego na ciąg dawniejszych filozoficznych kursów rocznych ograniczonem zostało, ponieważ urządzenie austryjackich zakładów naukowych niemożliwem czyniło dalsze uczęszczanie na studyja wydziału filozoficznego, nie wyłącza się dłuższego używania stypendyjum takowego.

Stosownie ku temu rozstrzygać się przeto będzie każdy poszczególny przypadek ze względem na specyjalne postanowienia lub wyraźnie wyrzeczone cele fundacyj poszczególnych.

Thun m. p.

allenthalben zuzuweisen; was zur genauen Darnachachtung hiermit allgemein verlautbart wird.

Csorich m. p.

181.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 25. April 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nr. 106, ausgegeben am 10. Mai 1851),

giltig für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, mit dem Krakauer Gebiethe, und die Bukowina,

betreffend die Frage, wie Stiftungen und Stipendien zu behandeln sind, welche für die früheren philosophischen Studien bestimmt waren.

Es ist der Zweifel angeregt worden, ob der Genuß von Stiftungen und Stipendien, welche nach der vorbestandenen Einrichtung der Studien, für die Dauer der philosophischen Studien verliehen wurden, nunmehr auch während der Universitätsstudien genossen werden können.

Bei Entscheidung dieser Frage ist im Allgemeinen an der Regel festzuhalten, daß an die Stelle der früheren philosophischen Jahrgänge, wie sie an österreichischen Lyceen und Universitäten bestanden, jetzt die VII. und VIII. Klasse des Gymnasiums getreten sind, und daß daher der Genuß von Stipendien, welche früher nur auf die Dauer jener philosophischen Jahrgänge verliehen werden konnten, auch jetzt nicht über die Dauer der Gymnasialstudien hinaus gestattet werden kann.

Wenn hingegen der Genuß eines Stipendiums nicht wegen einer in der Stiftung hierüber enthaltenen Bestimmung, sondern nur deßhalb auf die Dauer der früheren philosophischen Jahrgänge beschränkt war, weil die Einrichtung der österreichischen Studienanstalten ein längeres Verweilen bei den philosophischen Fakultätsstudien nicht möglich machte, so ist jetzt ein längerer Genuß eines solchen Stipendiums nicht ausgeschlossen.

Demgemäß wird von Fall zu Fall mit Berücksichtigung der speziellen Bestimmungen oder der ausgesprochenen Zwecke der einzelnen Stiftungen zu entscheiden seyn.

Thun m. p.

182.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 30. Kwietnia 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 111, wydana dnia 14. Maja 1851),

wydane do namiestników w Czechach, Morawii, Szlązku, niższej i wyższej Austryi, Styryi, Tyrolu, Karyntyi, Krainy, Solnogrodu, Tryjestu, Dalmacyi i Galicyi,

w przedmiocie praktycznego wykształcenia kandydatów do stanu nauczycielskiego w umiejętnościach przyrodzonych.

Widoczną jest potrzebą, ażeby ludzie młodzi, poświęcający się zawodowi nauczycielskiemu, w przedmiotach fizyki i historyi naturalnej, nabyli wyższego praktycznego wykształcenia w rozmaitych gałęziach nauk przyrodzonych, i tym sposobem byli w stanie odpowiedzieć wymaganiom wskazanym w punktach 3. aż do 6. §fu 7. ustawy prowizorycznej z dnia 30. Sierpnia 1849, tom uzupeł. dz. pr. pań. N. 380, dotyczącej egzaminu kandydatów do zawodu gimnazyjalnego.

Co do wykształcenia w chemii praktycznej, stało się zadosyć tej potrzebie przez zaprowadzenie wykładów ordynaryjnych; co do fizyki powszechnej, w Wiedniu przez instytut fizykalny, po innych zaś uniwersytetach przez regularne praktyczne ćwiczenia. Równie też nakazanem zostało, ażeby profesorowie na uniwersytetach otworzyli dla kandydatów nauczycielskich regularne praktyczne wykłady innych specyjalnych gałęzi nauk przyrodzonych, jakoto: zoologii, botaniki i mineralogii, przezco kandydaci nabyć mogą gruntownych i obszernych wiadomości, potrzebnych w zawodzie swoim, mianowicie zaś zręczności praktycznej w czynieniu doświadczeń, i prowadzeniu dowodów, a zarazem wskazaną będą mieli drogę do dalszych samodzielnych badań. Właściwi profesorowie odebrali przytem polecenie, aby obszerność tych wykładów zastosowali do istoty specyjalnej gałęzi nauk, a nadewszystko, aby mieli na oku potrzebę przyszłych nauczycieli gimnazyjalnych, i miarę czynności, jakiej wymagać można po kandydatach ze względu na inne przedmioty kształcenia.

Wzywa się zatem kandydatów nauczycielskich, poświęcających się naukom przyrodzonym, ażeby uczęszczali na rzeczone ćwiczenia praktyczne, w których znajdą pomocną sposobność przygotowania się do przyszłego zawodu swego. Mianowicie kandydaci, którzy obrali fizykę za przedmiot główny, winni w czasie przygotowania uczęszczać na wykład chemii praktycznej. Rozporządza się

*) Rozporządzeniem Przezydyjum krajowego z dnia 14. Maja 1851 do l. 982 S., udzielono w kopii tego rozporządzenia ministeryjalnego wszystkim Dyrekcyjom gimnazyjalnym dla wiadomości, oświecenia kandydatów do stanu nauczycielskiego, i zastosowania się do niego przy podawaniu projektów obsadzenia posad.

182.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 30. April 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 111, ausgegeben am 14. Mai 1851),

an die Statthalter in Böhmen, Mähren, Schlesien, Niederösterreich, Oberösterreich, Steiermark, Tirol, Kärnthen, Krain, Salzburg, Triest, Dalmazien und Galizien,

betreffend die praktische Ausbildung der Lehramts-Kandidaten in den Naturwissenschaften.

Es ist nothwendig, daß diejenigen jungen Männer, welche sich dem Lehramte der Physik und Naturgeschichte widmen, in den verschiedenen naturwissenschaftlichen Zweigen sich eine höhere praktische Ausbildung erwerben, und so in den Stand setzen, den Anforderungen des §. 7, Punkt 3 bis 6 des provisorischen Gesetzes über die Prüfung der Kandidaten des Gymnasial-Lehramtes vom 30. August 1849, Ergänzungsband des Reichsgesetzblattes, Nr. 380, entsprechen zu können.

Für die Ausbildung in der praktischen Chemie ist bereits durch ordentliche Vorträge, in Bezug auf die allgemeine Physik aber in Wien insbesondere durch das physikalische Institut und an anderen Universitäten durch regelmäßige praktische Uebungen gesorgt. Deßgleichen ist nunmehr die Einleitung getroffen, daß auch aus den anderen speziellen naturwissenschaftlichen Fächern, als: Zoologie, Botanik und Mineralogie, von den betreffenden Universitäts-Professoren eigene regelmäßige praktische Lehrkurse für Lehramts-Kandidaten eröffnet werden, worin diesen die zu einem erfolgreichen Lehrer nöthigen gründlicheren und umfassenderen Kenntnisse, namentlich auch die praktische Gewandheit im Experimentiren und Demonstriren verschafft, und die Anleitung zu weiteren selbstständigen Forschungen gegeben wird. Die betreffenden Professoren wurden hierbei angewiesen, den fraglichen Lehrkursen die der Beschaffenheit des speziellen Faches entsprechende Ausdehnung zu geben, und hauptsächlich auch das Bedürfniß künftiger Gymnasiallehrer und das Maß der Thätigkeit, welches von den Kandidaten, mit Rücksicht auf die sonstigen Bildungszwecke in Anspruch genommen werden kann, in's Auge zu fassen.

Es ergeht demnach an diejenigen Lehramts-Kandidaten, welche sich den naturwissenschaftlichen Fächern widmen, die Aufforderung, an diesen praktischen Uebungen, in welchen ein wesentliches Förderungsmittel der Ausbildung für ihren künftigen Beruf gegeben ist, während ihrer Vorbereitungsjahre sich zu betheiligen. Namentlich sollen diejenigen Lehramts-Kandidaten, welche die Naturlehre als Hauptfach gewählt haben,

*) Mit dem Landes-Präsidial-Erlaße vom 14. Mai 1851 Z. 982 S. ist diese Ministerial-Verordnung in Abschrift sämmtlichen Gymnasial-Direkzionen zur Wissenschaft, Belehrung der Lehramts-Kandidaten und Darnachachtung bei Erstattung der Besetzungsvorschläge mitgetheilt worden.

dalej, iż kandydaci, którzy uczęszczali ze skutkiem na wspomnione wykłady, przeznaczone dla specyjalnych przedmiotów, których nauczać pragną, przy mianowaniach na posady, w przysłości szczególnych doznawać będą względów.

W tym celu wydanem będzie kandydatom, po ukończeniu każdego takiego wykładu praktycznego, świadectwo co do tego, jak długo, w jaki sposób i z jakim skutkiem wykładów słuchał. Takowe świadectwo winni są okazać komisyi egzaminacyjnej, ta zaś zamieści treść jego w świadectwie, które ma wystawić kandydatowi o skutku, z jakim zdał egzamin nauczycielski.

Thun m. p.

183.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Maja 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 112, wydana dnia 14. Maja 1851),

którem się ustanawia cło wchodowe od soli dygestującej na 5 krajcarów od cetnara.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu, uchwaliło c. k. Ministeryjum finansów ustanowić cło wchodowe od soli dygestującej (solan potażu), w taryfie celnej osobno niewymienionej, we wszystkich spólnym celnym związkiem objętych krajach koronnych, na pięć krajcarów od wiedeńskiego cetnara, lub na czterdzieści pięć centezymów od metrycznego cetnara sporco.

To ustanowienie celne wejść ma w życie z dniem 1. Czerwca 1851.

Krauss m. p.

184.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 2. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXVII. nr. 121, wydana dnia 21. Maja 1851)

którem się powszechnie obwieszczają zgodnie z innemi Ministeryjami ustanowione postanowienia względem podawania i sposobu przesełania telegraficznych depesz rządowych.

Art. 1. Do podawania depesz rządowych, są upoważnieni: szefowie najwyższych urzędów nadwornych, przełożeni ministeryjów, władz i urzędów;

*) To rozporządzenie ministeryjalne ogłoszono rozporządzeniem krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 17. Maja 1851, do l. 22837 wszystkim kameralnym administracyjom powiatowym i wykonywającym urzędom dochodowym.

während der Vorbereitungszeit an einem Kurse der Vorträge über praktische Chemie Theil nehmen.

Es wird ferner angeordnet, daß diejenigen der betreffenden Kandidaten, welche die erwähnten, für das spezielle Fach, worin sie Unterricht ertheilen wollen, bestimmten praktischen Lehrkurse mit Erfolg frequentiren, bei künftigen Anstellungen vorzugsweisen Anspruch auf Berücksichtigung haben sollen. Zu diesem Behufe wird den Kandidaten nach Vollendung eines jeden solchen praktischen Lehrkurses ein Zeugniß über die Dauer und Art, so wie über den Erfolg ihrer Verwendung ausgefertigt; dieses Zeugniß haben sie der Prüfungs-Commission vorzuweisen, welche den Inhalt desselben in das von ihr auszustellende Zeugniß über die bestandene Lehramts-Kandidaten-Prüfung aufzunehmen haben wird.

Thun m. p.

183.

Verordnung des Finanzministeriums vom 2. Mai 1851*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 112, ausgegeben am 14. Mai 1851),

womit der Eingangszoll für Digestiv-Salz mit 5 Kreuzern vom Zentner festgesetzt wird.

Im Einverständniße mit dem Handelsministerium hat das Finanzministerium beschlossen, den Eingangszoll für das im Zolltarife nicht besonders benannte Digestiv-Salz (salzsaures Kali) für sämmtliche im gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Länder auf fünf Kreuzer vom Wiener Zentner, oder fünf und vierzig Centesimi vom metrischen Zentner Sporko festzusetzen.

Diese Zollbestimmung hat mit dem ersten Juni 1851 in Wirksamkeit zu treten.

Krauß m. p.

184.

Erlaß des Handelsministeriums vom 2. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVII. Stück, Nro. 121, ausgegeben am 21. Mai 1851),

womit die im Einverständniße mit den übrigen Ministerien festgesetzten Bestimmungen bezüglich der Abgabe und Beförderungsweise telegraphischer Staatsdepeschen allgemein kund gemacht werden.

Art. 1. Zur Abgabe der Staatsdepeschen sind ermächtiget: die Chefs der obersten Hofämter, die Vorstände der Ministerien, der Behörden und Aemter; alle in selbst-

*) Diese Ministerial-Verordnung wurde mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direktion vom 17. Mai 1851 Zahl 22837 sämmtlichen Cameral-Bezirks-Verwaltungen und aussbenden Gefällsämtern bekannt gemacht.

wszystkie w samodzielnej funkcyi służbowej zostające organa tychże; prokuratorowie jeneralni, prokuratorowie sądowi, prezydenci rządowi i obwodowi, naczelnicy dystryktowi, nakoniec komendy stacyj wojskowych i transportów, na marszu znajdujących się.

Art. 2. Przy każdej depeszy rządowej musi się wykazać dać, że poparcie publicznego interesu, nagłość przedmiotu i konieczność wymaga do osiągnienia celu, użycia tego środka komunikacyjnego.

Art. 3. Podawca depesz rządowych ma na sobie odpowiedzialność za treść i urzędowy charakter udzielenia.

Art. 4. Wszystkie depesze rządowe jak najkróciej, i jak najzwięzlej muszą być ułożone, i ani jednego słowa nie mają zawierać, któreby nie było koniecznie potrzebnem do zupełnego zrozumienia.

Tegoż samego przestrzegać należy, układając adresę. Tytulatury nie mają miejsca.

Art. 5. Depesze rządowe, obejmujące więcej nad sto słów, mają przez kresy w tekscie tak być podzielone, iżby żadna część nie obejmowała więcej nad słów 100.

W razie kolizyi w przesłaniu takowych depesz z innemi depeszami rządowemi, telegrafowanie przerwanem zostanie, a dalszy ciąg lub koniec nastąpi dopiero po oddaniu depeszy kolidującej, lub odpowiedniej części jej. W takich razach winien podawca dla porozumienia się z stacyją odbiorczą uwagę uczynić, czy i jakim sposobem pierwsza część depeszy sama przez się natychmiast ma być wyekspedyjowaną i przesłaną, lub czy to się dzieje dopiero z całą depeszą.

Art. 6. Nadzwyczajnie wielka nagłość depeszy rządowej będzie na niej samej wskazaną wyrazami „nader naglące" dla zwrócenia uwagi urzędu telegrafowego.

Tego rodzaju depesza rządowa, do której z resztą dołożyć się winno podpis podawcy, przerywa każdą inną depeszę.

Art. 7. Tylko w nader nagłych przypadkach, używa się telegrafów na stacyjach trybowych. W razie, że depesza nie miałaby na sobie charakteru, w §. 2. oznaczonego, ciąży na podawcy, oprócz dotyczącej odpowiedzialności specyjalnej, także jeszcze wynagrodzenie należytości, taryfą oznaczonych.

Art. 8. Jeżeli podczas przetelegrafowania depeszy przerwa zachodzi, tedy stacyja, która dalej depeszy telegrafować nie może, o tem podawcę depeszy telegraficznie zawiadomić, zresztą zaś wedle postanowień niemiecko-austryjackiego związku telegrafowego postąpić winna. Jeżeliby dalsze przesłanie za pomocą sztafety zarządzonem być miało, należy to podawcy udzielić od tej stacyi, od której dalsze przesłanie uskutecznionem być nie może.

ständiger Dienstesfunkzion begriffenen Organe dieser Stellen, Generalprokuratoren, Staatsanwälte, Regierungs- und Kreispräsidenten, Distrikts-Obergespäne, endlich Militär-Stazions-Kommanden und Kommandanten der auf dem Marsche befindlichen Truppenkörper und Transporte.

Art. 2. Bei jeder Staatsdepesche muß die Förderung des öffentlichen Interesses, die Dringlichkeit des Gegenstandes, und die Nothwendigkeit der Benützung dieses Kommunikazionsmittels zur Erreichung des Zweckes nachweisbar seyn.

Art. 3. Es haftet der Aufgeber von Staatsdepeschen für den Inhalt und den ämtlichen Charakter der Mittheilung.

Art. 4. Alle Staatsdepeschen sollen möglichst kurz und bündig abgefaßt seyn, und kein Wort enthalten, das nicht zum völligen Verständniße nothwendig ist.

Dieselbe Rücksicht findet bei Abfassung der Adresse Statt. Titulaturen sollen hinweg bleiben.

Art. 5. Staatsdepeschen, welche mehr als 100 Worte enthalten, sind durch Striche im Texte so abzutheilen, daß kein Theil mehr als 100 Worte enthält.

Im Falle die Beförderung solcher Depeschen mit der anderer Staatsdepeschen kollidirt, wird die Abtellegraphirung unterbrochen, und es folgt die Fortsetzung oder der Schluß erst nach Abgabe der kollidirenden Depesche oder ihres entsprechenden Theiles. Für solche Fälle ist zur Verständigung der Empfangsstazion vom Aufgeber die Bemerkung beizufügen, ob und wie der erste Theil der Depesche für sich sogleich expedirt und befördert werden soll, oder erst die vollständige Depesche.

Art. 6. Ungewöhnliche höchste Dringlichkeit einer Staatsdepesche ist auf diese selbst zur Darnachachtung des Telegraphenamtes mit „höchst dringend" zu bezeichnen.

Eine Staatsdepesche mit dieser Bezeichnung, welcher übrigens die Unterschrift des Aufgebers beigesetzt seyn muß, unterbricht jede andere Depesche.

Art. 7. Nur in Fällen von höchster Dringlichkeit ist sich der Telegraphen der Betriebsstazionen zu bedienen. Im Falle die Depesche nicht den im §. 2 bezeichneten Charakter tragen sollte, haftet der Aufgeber außer der dießfälligen speziellen Verantwortlichkeit noch überdieß mit dem Ersatze der tarifmäßigen Gebühr.

Art. 8. Tritt Unterbrechung während des Abtelegraphirens einer Depesche ein, so hat die Stazion, welche die Depesche telegraphisch nicht weiter befördern kann, dieses dem Aufgeber der Depesche telegraphisch zurückzumelden, im übrigen aber nach den Bestimmungen des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines vorzugehen. Sollte die Weiterbeförderung mittelst Estaffette zu veranlassen seyn, so ist dieses der Stazion, von welcher ab die Weiterbeförderung unthunlich ist, vom Aufgeber telegraphisch mitzutheilen.

Art. 9. Jeżeliby podane były depesze przez krajowe władze w interesie państw innych, należy co do wynagrodzenia wzajemność zachować, a przeto każdą taką depeszę oznaczyć wyrazami: „na rachunek rządu.........................”

Art. 10. Między 2-gą a 3-cią godziną po południu, powinny urzędowe udzielenia, oznaczenia kursu dotyczące, pierwszeństwo mieć przed depeszami urzędowemi, jeżeli nie ukazują się te ostatnie za nadto ważne i nader naglące.

Bruck m. p.

185.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3. Maja 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII. nr. 108, wydana dnia 10. Maja 1851),

do wszystkich władz sądowych i prokuratoryj rządowych tych krajów koronnych, w których obowiązuje ustawa postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850,

którem przepisuje się postanowienia co do sposobu, w jaki wykonywane być mają zapozwania urzędników, lub sług służbę pełniących, ze strony sądów karnych.

Celem uchylenia przeszkód w służbie publicznej, jakie wyniknąć mogą przez pozwy, wydane ze strony władz sądów karnych, do urzędników lub sług służbę pełniących, widzi się c. k. Ministeryjum sprawiedliwości spowodowanem, w porozumieniu z Ministrami spraw wewnętrznych, finansów, handlu i budowli publicznych, względem sposobu doręczania pozwów karno-sądowych, wydanych do urzędników i sług kategoryi wspomnionej, rozporządzić co następuje:

W powszechności mają wszelkie pozwy w sprawach karnych, doręczane być urzędnikom starostw powiatowych i władz bezpieczeństwa, urzędnikom celnym, kasowym i poborczym, tudzież urzędnikom i sługom, ustanowionym przy kolejach żelaznych, czyto rządowych, czy prywatnych, siłą parową prowadzonych, niemniej onym przy urzędzie pocztowym i telegrafowym, przez ich bezpośrednich przełożonych, nie potrzebując w tej mierze jednak wystosowania osobnych pism do tych ostatnich. Władze sądowe są przytem upoważnione, w razie potrzeby, końcem spieszniejszego załatwienia interesu, użyć telegrafów. C. k. Ministeryja finansów, handlu i budowli publicznych, wymienią wyższym sądom krajowym różnych krajów koronnych te osoby, lub władze, które dla różnych stopni służbowych, za bezpośrednich uważane być winny przełożonych. Po-

---

*) Rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 19. Maja 1851, do l. 4244 udzielono kopii tego rozporządzenia ministeryjalnego wszystkim przełożonym obwodów, prezesowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, przełożonemu starostwa grodzkiego i przełożonemu magistratu lwowskiego.

Art. 9. Sollten Depeschen im Interesse anderer Staaten, von inländischen Behörden aufgegeben werden, so ist in Bezug auf Vergütung Reciprozität zu beobachten, und deßhalb jede solche Depesche mit den Worten „für Rechnung der..........schen Regierung" zu bezeichnen.

Art. 10. In der Stunde von 2 bis 3 Uhr Nachmittags sollen die ämtlichen Miltheilungen über Koursnotirungen den Rang vor den Staatsdepeschen haben, wenn letztere nicht nachweislich hochwichtig und äußerst dringend sind.

Bruck m. p.

185.

Verordnung des Justizministeriums vom 3. Mai 1851 *),

(im Reichsgesetzblatte, XXXII. Stück, Nro. 108, ausgegeben am 10. Mai 1851),

an sämmtliche Gerichtsbehörden und Staatsanwaltschaften jener Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jäner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch Bestimmungen vorgezeichnet werden über die Art, in welcher die Vorladungen von Beamten oder Dienern des ausübenden Dienstes von Seite der Strafgerichte zu vollziehen sind.

Zur Vermeidung von Störungen des öffentlichen Dienstes, welche durch Vorladungen entstehen könnten, die von Strafgerichtsbehörden an die Beamten oder Diener des ausübenden Dienstes erlassen werden, findet das Justizministerium im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern, der Finanzen, des Handels und der öffentlichen Bauten über die Art der Zustellung der strafgerichtlichen Vorladungen an Beamte und Diener der bezeichneten Art Nachstehendes zu verordnen:

In der Regel sind alle Vorladungen in Strafsachen den Beamten der Bezirkshauptmannschaften und Sicherheitsbehörden, den Zoll-, Kassen- und Steuerbeamten, dann den Beamten und Dienern der mit Dampfkraft betriebenen Staats- und Privateisenbahnen, des Post- und Telegraphenwesens durch ihre unmittelbaren Vorgesetzten zuzustellen, ohne daß es jedoch der Ausfertigung besonderer Zuschriften an die Letzteren bedürfte. Die Gerichtsbehörden werden hiebei ermächtiget, sich erforderlichen Falles zur Beschleunigung des Geschäftes der Telegraphen zu bedienen. Die Ministerien der Finanzen und des Handels und der öffentlichen Bauten werden den Oberlandesgerichten der verschiedenen Kronländer jene Personen oder Behörden namhaft machen, welche für die verschiedenen Dienstesabstuffungen als die unmittelbaren Vorgesetzten zu betrachten sind. Die Vorladungen an die Bezirkshauptleute und Vorsteher der Si-

*) Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 19. Mai 1851 Z. 4244 ist eine Abschrift dieser Ministerial-Verordnung sämmtlichen Kreisvorstehern, dem Chef der Gubernial-Commission in Krakau, dem Vorsteher der Stadthauptmannschaft und jenem des Magistrates in Lemberg mitgetheilt worden.

zwy, wystosowane do c. k. starostw powiatowych i do przełożonych administracyi powiatowej kameralnej, do dyrektorów pocztowych, do dyrektorów trybu kolei żelaznej i do przełożonych centralnego kierunku telegrafów, sądy tym urzędnikom bezpośrednio doręczają.

W nagłych przypadkach, gdy zwłoka niebezpieczeństwem grozi, przysłuża władzom sądowym prawo, także i wyż wspomnionych urzędników i sług, wykonujących służbę wezwać bezpośrednio, wszelakoż o tem jednocześnie zawiadomić ich najbliższych przełożonych.

K. Krauss m. p.

186.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 3. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXII. nr. 109, wydana dnia 10. Maja 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami trzy i pół-, cztery-, cztery i pół- i pięć-procentowemi, na dniu 1. Maja 1851 w rzędzie 303 wylosowanemi, z pożyczek zaciągnionych za pośrednictwem domów Osy i Goll.

Odnośnie do okólnego rozporządzenia niższo-austryjackiego rządu krajowego z dnia 29. Października 1829, obwieszcza się, iż obligacyje na dniu 1. Maja 1851, w seryi 303 wylosowane, z pożyczek za pośrednictwem domu Osy zaciągniętych,

po 5% lit. *B.* począwszy od Nru 668 aż włącznie do 1250,
„ 4½ % lit. *D.* „ „ „ 1 „ „ „ 250,

tudzież z pożyczek, za pośrednictwem domu Goll zaciągniętych,

po 3½ % obligacyje bez litery, począwszy od N. 1 aż włącznie do N. 297;
„ 4% obligacyja bez litery Nro. 1,

dalej obligacyje 4% lit. *A.* począwszy od Nru. 1 aż włącznie do Nru. 79,
nakoniec „ 4% „ *G.* „ „ „ 1 „ „ „ „ 200,

wedle postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 na nowe, w pierwotnej stopie prowizyjnej w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

F. Krauss m. p.

cherheitsbehörden, an die Steuer-Inspektoren und an die Vorsteher der Cameral-Bezirks-Verwaltungen, an die Post-Direktoren, an die Betriebs-Direktoren der Eisenbahnen und an die Vorsteher der Zentral-Leitungen der Telegraphen sind von den Gerichten an diese Beamten unmittelbar zuzustellen.

In dringenden Fällen steht den Gerichtsbehörden die Befugniß zu, auch die oben angeführten Beamten und Diener des ausübenden Dienstes, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, unmittelbar, jedoch mit gleichzeitiger Anzeige an ihren nächsten Vorgesetzten, vorzuladen.

Krauß m. p.

186.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nro. 109, ausgegeben am 10. Mai 1851),

womit die Behandlung der am 1. Mai 1851 in der Serie 303 verlosten Obligazionen von den durch die Vermittlung der Häuser Osy und Goll aufgenommenen Anleihen zu drei einhalb, vier, vier einhalb und fünf Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Landesregierung vom 29. Oktober 1829 wird bekannt gemacht, daß die am 1. Mai 1851, in der Serie 303 verlosten Obligazionen von dem durch Vermittlung des Hauses Osy aufgenommenen Anlehen

zu 5 Perzent lit B., von Nr. 668 bis einschließig 1250,
„ $4^1/_2$ „ „ D, „ „ 1 „ „ 250,
dann von dem durch Vermittlung des Hauses Goll aufgenommenen Anlehen
zu $3^1/_2$ Perzent, die Obligazionen ohne Buchstab, von Nro. 1 bis einschließig Nro. 297,
zu 4 Perzent, die Obligazion ohne Buchstab, Nr. 1,
dann die Obligazionen zu 4 Perzent lit. A, von Nr. 1 bis einschließig Nro. 79,
endlich „ „ „ 4 „ „ G, „ „ 1 „ „ „ 200,

nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß m. p.

187.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 3. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 113, wydana dnia 14. Maja 1851),

dotyczące zbiegów wojskowych, pojmanych przez żandarmów, i wypłacenia tymże wynagrodzenia (taglia).

Z powodu zaszłych zapytań, rozporządza się:

I. Zbieg wojskowy, dostawiony przez żandarma, uważany być ma jako dostawiony przez wojskowego.

II. Na zapłacenie wynagrodzenia (taglia) za dostawienie dezertera przez żandarma, należy zeznać nawet wtenczas, kiedy jej żandarm nie żąda.

Csorich m. p.

188.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 6. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 114, wydana dnia 14. Maja 1851),

obowiązujące wszystkie kraje koronne, w których w wykonaniu stoją ustawy prowizoryczne z dnia 9. Lutego 1850 i z dnia 2. Sierpnia 1850,

dotyczące przyszycia stępla.

Wedle postanowień §. 27. prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego, równie jak onej z dnia 2. Sierpnia 1850, co się tycze alegatów (załączników) do podań, wymogom prawa już tem samem zadosyć się staje, gdy do niestęplowanych alegatów, jeżeli ma mieć miejsce przyszycie stępla (§. 26. prowizor. ustaw z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850) dołoży się wymagane ku temu nie zapisane arkusze stęplowe, którą to okoliczność na podaniu uwidocznić należy.

Wedle tegoż postanowienia ustawy nie jest przeto potrzebnem, ażeby przyszycie stępla w takowych przypadkach przed wniesieniem podania, osobno uskutecznionem było, takowe owszem z urzędu wykonać ma protokół podawczy, zaraz po wniesieniu podania. Tylko we wszystkich innych przypadkach dopuszczalnego przyszycia stępla, należy o takowe osobno upraszać, jednakże nie na piśmie i nie w protokóle podawczym przy władzach i urzędach publicznych, lecz w ich ekspedyturze.

Ekspedytura obowiązana jest zadosyć uczynić takowym żądaniom, skoro są ku temu warunki prawem przepisane.

Krauss m. p.

187.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 3. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 113, ausgegeben am 14. Mai 1851),

betreffend die Einbringung der Deserteurs durch die Gensd'armen und Ausbezahlung der Taglia an letztere.

Aus Anlaß vorgekommener Anfragen wird verordnet:

I. Der durch einen Gensd'armen eingebrachte Deserteur ist als vom Militär eingebracht anzusehen.

II. Auf den Ersatz der Taglien, für die Einbringung eines Deserteurs durch einen Gensd'armen, ist selbst in dem Falle zu sprechen, wenn sie auch von dem Letzteren nicht angesprochen würde.

Csorich m. p.

188.

Verordnung des Finanzministeriums vom 6. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 114, ausgegeben am 14. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer, in welchen die provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850 und 2. August 1850 in Wirksamkeit stehen,

bezüglich der Stempelanheftung.

Nach den Bestimmungen des §. 27 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, wird hinsichtlich der stempelpflichtigen Beilagen zu Eingaben der gesetzlichen Anforderung schon dadurch genüge geleistet, daß den ungestempelten Beilagen, in soferne die Stämpelanheftung stattfindet (§. 26 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850), die dazu erforderlichen unbeschriebenen Stempelbögen zugelegt werden, welcher Umstand auf der Eingabe ersichtlich zu machen ist.

Nach dieser Anordnung des Gesetzes ist daher nicht erforderlich, daß die Stämpelanheftung in solchen Fällen vor der Ueberreichung der Eingabe besonders bewirkt worden sei, dieselbe ist von dem Einreichungs=Protokolls=Amte sogleich nach der Ueberreichung der Eingabe, von Amtswegen zu vollziehen. Nur in allen anderen Fällen der zuläßigen Stempelanheftung muß dieselbe besonders, jedoch ohne daß es einer schriftlichen Eingabe bedarf, und zwar nicht bei dem Einreichungs=Protokolle der öffentlichen Behörden und Aemter, sondern bei dem Expeditsamte derselben angesucht werden.

Dem Expeditsamte liegt ob, jedem solchen Ansuchen, wenn die gesetzlichen Bedingungen dazu vorhanden sind, zu entsprechen.

Krauß m. p.

189.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIII. nr. 115, wydana dnia 14. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ustawa o polowaniu z dnia 7. Marca 1849, (Dz. pr. pań. tom uzupełniający Nro. 154) w wykonaniu stoi,

mocą którego oświadcza się, iż ustanowione §. 9. wspomnionej ustawy ukaranie przestąpienia przepisu pod §. 7. tejże właśnie przywiedzionego, do kompetencyi władz administracyjnych należy, a nie do sądów karnych.

Celem uchylenia wielokroć zaszłych wątpliwości i zapytań co do tego: czy ustanowione §. 9. prow. ustawy o polowaniu z dnia 7. Marca 1849 ukaranie przestąpienia przepisu §. 7. tejże właśnie ustawy objętego, wedle którego każda gmina obowiązaną jest, wydzielone sobie polowanie, albo niepodzielnie wydzierżawiać, albo przez właśnie ku temu ustanowionych w rzeczy biegłych (myśliwych) wykonywać kazać, do kompetencyi władz administracyjnych, czy sądów karnych należy, — widzi się Ministeryjum sprawiedliwości w porozumieniu z Ministeryjami spraw wewnętrznych, tudzież kultury krajowej i górnictwa, spowodowanem do oświadczenia następującego:

Ponieważ §. 9. onejże ustawy, wyraźnie władzom administracyjnym przestrzeganie wspomnionego przepisu przekazuje, przeto ztąd wynika samo przez się, że także i ukaranie przestąpienia tegoż do kompetencyi władz administracyjnych, a nie sądów karnych należy, i zarazem, że postanowienia rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. Grudnia 1849 (Dzien. pr. pań. z r. 1849, cz. X. l. 49) i art. X. l. 3. ustawy wstępnej do procedury karnej, żadnego nie mają zastosowania,

K. Krauss.

190.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 12. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 129, wydana dnia 24. Maja 1851),

obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych monarchii austryjackiej,

którem się oświadcza, iż pobory z medalijonami waleczności połączone, wolnemi są od podatku od dochodów.

Postanowienie najwyższym patentem z dnia 11. Kwietnia 1851 §. 8. (Dz. praw p. i rz. Nro. 85.) orzekające, iż dodatki z medalijonami waleczności połączone, podatkowi od dochodów nie podlegają, ma moc nie tylko w królestwie Lombardzko-Weneckiem, lecz ogólnie i w tych krajach koronnych, w których zaprowadzony jest podatek od dochodów.

Krauss m. p.

189.

Erlaß des Justizministeriums vom 9. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nr. 115, ausgegeben am 14. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen das Jagdgesetz vom 7. März 1849 (Reichs-Gesetzblatt, Ergänzungsband, Nr. 154) in Wirksamkeit steht,

wodurch erklärt wird, daß die im §. 9 dieses Gesetzes festgesetzte Bestrafung der Uebertretung der ebenda, §. 7. enthaltenen Vorschrift zur Kompetenz der Verwaltungsbehörden und nicht der Strafgerichte gehören.

Zur Beseitigung mehrfach vorgekommener Zweifel und Anfragen: „ob die im §. 9 des provisorischen Jagdgesetzes vom 7. März 1849 festgesetzte Bestrafung der Uebertretung der ebenda §. 7 enthaltenen Vorschrift, wornach jede Gemeinde verpflichtet ist, die ihr zugewiesene Jagd entweder ungetheilt zu verpachten, oder durch eigens bestellte Sachverständige (Jäger) ausüben zu lassen, zur Kompetenz der Verwaltungsbehörden, oder der Strafgerichte gehöre? — findet das Justizministerium im Einverständniße mit dem Ministerium des Innern, sowie der Landeskultur und des Bergwesens zu erklären:

Da der §. 9 dieses Gesetzes die Fürsorge für die Beobachtung der erwähnten Vorschrift ausdrücklich den Verwaltungs-Behörden zuweiset, so folgt von selbst, daß auch die Bestrafung dieser Uebertretung zur Competenz der Verwaltungsbehörden und nicht der Strafgerichte gehört, und daß hierauf die Bestimmungen der Justiz-Ministerial-Verordnung vom 27. Dezember 1849 (Reichs-Gesetzblatt vom Jahre 1849, X. Stück, Z. 49) und des Art. X, Z. 3, des Einführungsgesetzes zur Strafprozeß-Ordnung keine Anwendung finden.

Krauß m. p.

190.

Verordnung des Finanzministeriums vom 12. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIX. Stück, Nro. 129, ausgegeben am 24. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer,

wodurch erklärt wird, daß die mit den Tapferkeits-Medaillen verbundenen Bezüge von der Einkommensteuer befreit sind.

Die in dem Allerhöchsten Patente vom 11. April 1851, §. 8 (Reichsgesetz- und Regierungsblatt Nr. 85), enthaltene Bestimmung, daß die mit den Tapferkeits-Medaillen verbundenen Zulagen der Einkommensteuer nicht unterliegen, hat nicht blos für das lombardisch-venetianische Königreich, sondern überhaupt für die Kronländer, in welchen die Einkommensteuer eingeführt ist, zu gelten.

Krauß m. p.

191.

Cesarski patent z dnia 15. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXVI. nr. 118, wydana dnia 18. Maja 1851),

którem się rozporządza niektóre środki w celu uregulowania obrotu pieniężnego w cesarstwie.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryjacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry, uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu, Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Stan stosunków pieniężnych Naszego państwa, wywołany przez powszechnie znane wypadki, nader wielki wpływ wywierające, był zawsze i jest ciągle przedmiotem Naszej najstaranniejszej uwagi.

Gdy już cały związek środków, w celu zupełnego przywrócenia tak regularnego obrotu pieniężnego, jak uporządkowanego gospodarstwa rządowego, przedmiotem jest nieprzerwanych gruntownych obrad Naszych organów rządowych, prawnie ku temu powołanych, widzimy się spowodowani, na przedstawienie Naszej Rady ministrów i za wysłuchaniem Naszej Rady państwa, z zastrzeżeniem Naszych uchwał co do dalszych środków, rozporządzić, jak następuje:

1. Cała suma pieniędzy papierowych rządowych, z kursem przymusowym w obiegu znajdujących się, jak długo kurs przymusowy z niemi jest połączony, nie będzie przewyższać kwoty, wynoszącej dwieście milijonów złotych reńskich.

191.

Kaiserliches Patent vom 15. Mai 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte, XXXVI. Stück, Nr. 118, ausgegeben am 18. Mai 1851),

womit mehrere Maßregeln zur Regelung der Geldverhältniße des Kaiserreiches angeordnet werden.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem rc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober= und Nieder=Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Ausschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober= und Nieder=Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg rc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien rc. rc.

Der durch bekannte, tief eingreifende Ereignisse herbeigeführte Zustand der Geldverhältniße Unseres Reiches war und ist ein Gegenstand Unserer sorgfältigsten Erwägung.

Indem eine zusammenhängende Folge von Maßregeln zur gänzlichen Herstellung der Regelmäßigkeit des Geldumlaufes und der Ordnung des Staatshaushaltes, den Gegenstand fortwährender, eindringender Berathungen Unserer gesetzlichen Regierungs=Organe ausmacht, finden Wir, über Antrag Unseres Ministerrathes, und nach Vernehmung Unseres Reichsrathes, mit Vorbehalt Unserer Beschlüße über weitere Maßregeln zu bestimmen, wie folgt:

1. Das gesammte, mit Zwangskours im Umlaufe befindliche Staatspapiergeld soll, so lange der Zwangskours mit demselben verbunden ist, nicht über den Betrag von Zweihundert Millionen Gulden vermehrt werden.

2. Zasada, wyrzeczona Naszym patentem z dnia 28. Czerwca 1849 *), co do tego, iż celem pokrycia potrzeb rządowych, nie będzie się żądać od banku narodowego pomnożenia not jego obiegowych, ma też nadal ściśle być zachowaną.

3. A że szczerą jest wolą Naszą, ażeby pieniądze papierowe rządowe, z czasem ściągniętemi zostały, przeto rozporządziliśmy, ażeby wiszące w tej mierze rozprawy dzielnie przysporzono, i wnioski co do środków, do osiągnienia tego celu prowadzących, Nam jak najrychlej przedłożono.

4. Nasz minister finansów odebrał polecenie wykonania niniejszych rozporządzeń.

Dan w Naszem cesarskiem głownem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 15. Maja tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego. Naszego panowania w roku trzecim.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Bruck. Tinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauss. Kulmer.

192.

Rozrządzenie Ministra finansów z dnia 20. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XXXIX. nr. 129, wydana dnia 24. Maja 1851),

względem wydania nowych miedzianych monet zdawkowych.

Odnośnie do 5go ustępu cesarskiego rozporządzenia z dnia 7. Kwietnia 1851 **), względem zaprowadzenia nowego systemu monety miedzianej, podaje się do powszechnej wiadomości, iż wydawanie nowych monet miedzianych, rozpocznie się na dniu dwudziestym czwartym tego miesiąca, w c. k. uniwersalnym kameralnym urzędzie płatniczym we Wiedniu, i że takowe następnie miejsce mieć będzie i w innych kasach we Wiednia, jako i w krajach koronnych, o tyle, o ile kasy te nowo bitemi sortami monety zaopatrzone być mogą.

Krauss m. p.

---

*) W Dzienniku praw państwa tomie uzupełniającym nr. 296.

**) Obacz powyżej nr. 171.

2. Der mit Unserem Patente vom 28. Juni 1849 *) ausgesprochene Grundsatz, daß die Nazionalbank, zur Deckung der Staatserfordernisse, mit einer Vermehrung ihrer im Umlaufe befindlichen Noten nicht in Anspruch genommen werden soll, ist fortan genau zu beobachten.

3. Da es Unser ernster Wille ist, daß das mit Zwangskurs umlaufende Staatspapiergeld allmählig eingezogen werde, so haben Wir verordnet, daß die hierüber anhängigen Verhandlungen thätigst beschleuniget, und die Anträge über die Mittel zur Erreichung dieses Zweckes, Uns in kürzester Zeit vorgelegt werden.

4. Unser Finanzminister ist mit der Vollstreckung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien den fünfzehnten des Monates Mai im Jahre Eintausend Achthundert Ein und Fünfzig, Unserer Reiche im Dritten.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Schwarzenberg. Ph. Krauß. Bach. Bruck. Thinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauß. Kulmer.

192.

Erlaß des Finanzministers vom 20. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIX. Stück, Nro. 131, ausgegeben am 24. Mai 1851),

in Betreff der Hinausgabe der neuen Kupfer-Scheidemünzen.

Mit Beziehung auf den 5. Absatz der kaiserlichen Verordnung vom 7. April 1851**), wegen Einführung eines neuen Kupfermünzsystemes, wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß mit der Hinausgabe der neuen Kupfermünzen am vier und zwanzigsten dieses Monates bei dem k. k. Universal-Kameral-Zahlamte in Wien begonnen, und dieselbe in der Folge auch bei den übrigen Kassen in Wien und in den Kronländern in dem Maße stattfinden wird, als diese Kassen mit den neugeprägten Münzsorten betheilt werden können.

Krauß m. p.

---

*) Im Ergänzungsbande des Reichsgesetzblattes Nr. 296.

**) Siehe oben Nr. 171.

S p r o s t o w a n i e.

W dzienniku praw krajowych, części XXI, wyszłej dnia 29. Listopada 1851, należy w tekscie polskim rozporządzenia Ministerstwa finansów z dnia 25. Marca 1851, o postępowaniu w sprawach podatku zarobkowego pod nr. 142, na stron. 590, w ustępach 1, 5, 6 i 7, wszędzie zamiast: „p o d a t k u d o c h o d o w e g o" czytać: „p o d a t k u z a r o b k o w e g o".

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXVI.

Wydana i rozesłana dnia 31. Stycznia 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. Jänner 1852.

193.

Traktat rządowy

między Austryją i Bawaryją, dotyczący prowidowania c. k. wojsk austryjackich w terytoryjum królewsko-bawarskiem.

(Podpisano we Wiedniu dnia 15. Marca 1851, a w obustronnych ratyfikacyjach wymieniono w Monachijum dnia 16. Kwietnia 1851),

(w Dzienniku praw państwa, część XLIII. nr. 155, wydana dnia 28. Czerwca 1851).

Ponieważ rządy cesarsko-austryjacki i królewsko-bawarski postanowiły we formalnej konwencyi uregulować prowidowanie wojsk, które w ciągu roku zeszłego i bieżącego do królestwa Bawaryi wkroczyły, lub wkraczają, i tamże doczasowie pozostały, przeto ułożyli się niżej podpisani, a to: w imieniu cesarsko-austryjackiego rządu cesarski prezydent ministrów, minister spraw wewnętrznych i domu cesarskiego, tajny radzca, szambelan, i feldmarszałek-porucznik Feliks książe Schwarzenberg na mocy urzędu swego; — w imieniu zaś królewsko-bawarskiego rządu królewsko-bawarski szambelan, dziedziczny radzca państwa, nadzwyczajny poseł i upełnomocniony minister przy cesarskim dworze, Maksymilijan hrabia Lerchenfeld-Koefering, na mocy własnego ku temu udzielonego mu pełnomocnictwa królewskiego względem postanowień następujących:

§. 1. C. k. wojska austryjackie mają prawo żądania tego samego w żywności zaopatrzenia, jakie się należy wojskom królewsko-bawarskim wedle istniejących w tej mierze przepisów. Przeciwnie też c. k. rząd austryjacki takie same uiszcza za to wynagrodzenie, jakie daje Bawaryja za żywność, wojskom jej dostarczaną.

§. 2. C. k. rząd austryjacki obowiązuje się c. k. austryjackie kantonujące i obozujące wojsko własnym prowidować kosztem, zatem własnym prowadzić kosztem zarząd co do mięsa i innych żywności środków, i zakładać magazyny furażu, czyto na miejscach stanowczych, czy też za wojskiem postępując, nareszcie i szpitale urządzać.

§. 3. Jeżeli podczas marszu obowiązani są kwaterodawcy dostarczać żywności, tedy takowa dla żołnierza jest następująca;

a) na śniadanie posilna zupa;

b) na obiad posilny rosół, jarzyna, $^1/_2$ funta mięsa, lub w braku tego pokrzepna legumina, nareszcie $^1/_2$ masy ($^1/_2$ *litre*) piwa;

c) na kolacyję zupa i $^1/_4$ funta mięsa, lub zamiast tego $^1/_2$ masy ($^1/_2$ *litre*) piwa; $^1/_2$ masy ($^1/_2$ *litre*) piwa, wedle okoliczności miejsca zastąpić może $^1/_4$ masy

193.

Staats-Vertrag

zwischen Oesterreich und Baiern, in Betreff der Verpflegung k. k. österreichischer Truppen auf königlich-baierischem Gebiete.

(Unterzeichnet zu Wien am 15. März 1851 und in den beiderseitigen Ratifikazionen zu München am 16. April 1851 ausgewechselt.)

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIII. Stück Nro. 155, ausgegeben am 28. Juni 1851).

Nachdem die kaiserlich-österreichische und die königlich-baierische Regierung beschlossen haben, die Verpflegung der im vorigen und laufenden Jahre in das Königreich Baiern eingerückten, einrückenden und zeitweise dort verbliebenen kaiserlich-österreichischen Truppen durch eine förmliche Uebereinkunft zu regeln, haben sich die Unterzeichneten, nämlich im Namen der kaiserlich-österreichischen Regierung der kaiserliche Minister-Präsident, Minister der auswärtigen Angelegenheiten und des kaiserlichen Hauses, geheime Rath, Kämmerer und Feldmarschall-Lieutenant, Felix Fürst zu Schwarzenberg, kraft seines Amtes, — und im Namen der königlich-baierischen Regierung der königlich-baierische Kämmerer, erbliche Reichsrath, außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister am kaiserlichen Hofe Maximilian Graf von Lerchenfeld-Koefering, kraft der ihm hiezu ertheilten besonderen königlichen Vollmacht, über nachstehende Bestimmungen vereinbaret:

§. 1. Die k. k. österreichischen Truppen haben in Baiern dieselbe Verpflegung anzusprechen, welche den königlich-baierischen Truppen vorschriftmäßig gebührt. Dagegen wird für sie durch die k. k. österreichische Regierung auch dieselbe Vergütung geleistet, welche Baiern für die Verpflegung seiner Truppen gewährt.

§. 2. Die k. k. österreichische Regierung verpflichtet sich, die kantonirenden und lagernden k. k. österreichischen Truppen auf eigene Kosten zu verpflegen, und deßhalb auf ihre Kosten die Fleisch- und Lebensmittel-Regie und Fourage-Magazine an bleibenden Orten oder den Truppen folgend, sowie die Krankenhäuser einzurichten.

§. 3. Müssen auf dem Marsche die Quartierträger die Verpflegung verabreichen, so hat jene eines Soldaten zu bestehen:

a) zum Frühstücke aus einer nahrhaften Suppe;

b) zum Mittagessen aus einer nahrhaften Suppe, Gemüse, $\frac{1}{2}$ Pfund Fleisch, oder in Ermanglung des Letzteren einer ergiebigen Mehlspeise, dann $\frac{1}{2}$ Maß ($\frac{1}{2}$ litre) Bier;

c) zum Abendessen aus Suppe und $\frac{1}{4}$ Pund Fleisch, oder statt des Letzteren $\frac{1}{2}$ Maß ($\frac{1}{2}$ litre) Bier; statt der $\frac{1}{2}$ Maß ($\frac{1}{2}$ litre) Bier kann je nach den Ver-

($^1/_4$ *litre*) wina, lub $^1/_{16}$ masy ($^1/_{16}$ *litre*) wódki. Dzienna porcyja chleba wynosi $1^1/_2$ funta, lub na każdy z trzech wspomnionych czasów jadła $^1/_2$ funta.

§. 4. Za takie zupełne żywności dostarczenie płacić się będzie za każdego z ludzi dziennie 24 kr. w mon. rzeszy niem., lub 20 kr. w mon. kon. w. w. Jeżeli dostarczenie żywności podzielone jest na różne stacyje, tedy płaci się za każdego z ludzi dziennie

za obiad 15 kr. w mon. rz. n., czyli $12^1/_2$ kr. m. k. w. w.,
za kolacyję 6 kr. w mon. rz. n., czyli 5 kr. m. k. w. w.,
za śniadanie 3 kr. w mon. rz. n., czyli $2^1/_2$ kr. m. k. w. w.

Jeżeli zamiast obiadu i kolacyi jadło raz tylko nastąpić może, płaci się za posilniejsze jadło 21 kr. w mon. rz. n., czyli $17^1/_2$ kr. m. k. w. w.

Za kwaterę z łożem, opałem i światłem, jeżeli kwaterunek w noc przypada, opłaca się dalej 4 kr. w mon. rz. n., czyli $3^1/_3$ kr. m. k. w. w.

§. 5. Oficerowie i urzędnicy wojskowi w powszechności tylko w osobnych, należycie opatrzonych kwaterach z łożem, światłem i opałem będą umieszczeni.

Wynagrodzenie, za kwaterunek przypadające, wymierza się w sposób następujący:

1. oficer aż do porucznika za dwóch prostych żołnierzy;
2. kapitan, major i podpułkownik za trzech żołnierzy prostych;
3. pułkownik za czterech żołnierzy prostych;
4. jenerał-major za sześciu żołnierzy prostych;
5. jenarał-porucznik, lub wyższy oficer za ośmiu żołnierzy prostych; — urzędnik zaś wojskowy będzie pod względem kwaterunku wedle rangi cenionym. Każdy razem z oficerem zakwaterowany służący — będzie policzony za dalszego nad wyszczególnioną liczbę przypadającego żołnierza prostego.

§. 6. Na żądanie są kwaterodawcy także obowiązani i oficerom dostarczać żywności

Przypadające tu wynagrodzenie ustanawia się:

a) za obiad wraz z $^1/_2$ masy piwa na 38 kr. w mon. rz. n., czyli $31^2/_3$ kr. m. k. w. w.

b) za kolacyję na 22 kr. w mon. rz. n., czyli $18^1/_3$ kr. m. k. w. w.

§. 7. Co do prowidowania żołnierzy prostych i oficerów chorobą złożonych, zastosowane będą ceny, wyznaczone w konwencyi z dnia 24. Lipca 1818 Nr. 11. na 36. kr. w mon. rz. n., czyli 30 kr. m. k. w. w., *rec.* 1 złt. r. 12. kr. w mon. rz. n., czyli 1 złt. r. m. k. w. w.

hältnißen des Ortes ¼ Maß (¼ litre) Wein oder $^1/_{16}$ Maß ($^1/_{16}$ litre) Branntwein gereicht werden. Die tägliche Brodporzion beträgt 1½ Pfund, oder für jede der 3 Mahlzeiten ½ Pfund.

§. 4. Für diese volle Verköstigung werden pr. Mann den Tag 24 kr. R. W. oder 20 kr. K. M. W. W. vergütet. Ist die Verköstigung auf mehrere Stazionen vertheilt, so werden

für die Mittagskost 15 kr. R. W. oder 12½ kr. K. M. W. W.,
für die Abendkost 6 kr. R. W. oder 5 kr. K. M. W. W.,
für die Morgenkost 3 kr. R. W. oder 2½ kr. K. M. W. W.

auf den Mann und Tag gerechnet. Wenn statt der Mittag- und Abendkost das Essen nur einmal genommen werden kann, so werden für dieses zu verstärkende Essen 21 kr. R. W. oder 17½ kr. K. M. W. W. vergütet.

Für das Quartier mit Liegerstätte, Holz und Licht wird, wenn die Einquartierung über Nacht stattfindet, eine weitere Vergütung von 4 kr. R. W. oder 3⅓ kr. K. M. W. W. geleistet.

§. 5. Die Offiziere und Militärbeamten werden in der Regel nur auf Dach und Fach mit Liegerstatt, Beleuchtung und Beheitzung einquartiert.

Die zu leistende Vergütung wird in diesem Falle in der Weise bemessen, daß

1. ein Offizier bis zum Oberlieutenant, einschließig für zwei Mann;
2. ein Hauptmann, Major und Obristlieutenant für drei Mann;
3. ein Oberst für vier Mann;
4. ein General-Major für sechs Mann; und
5. ein General-Lieutenant oder höherer Offizier, für acht Mann: — ein Militär-Beamter aber nach seinem Range berechnet wird. — Jeder mit einem Offizier einquartierte Bediente wird für einen weiteren Mann gezählt.

§. 6. Auf Verlangen haben die Quartierträger den Offizieren auch die Verpflegung zu leisten.

Die hiefür zu leistende Vergütung wird:

a) für das Mittagessen sammt ½ Maß Bier auf 38 kr. R. W. oder 31⅔ kr. K. M. W. W.;

b) für das Abendessen auf 22 kr. R. W. oder 18⅓ kr. K. M. W. W festgesetzt.

§. 7. Bezüglich der Verpflegung erkrankter Soldaten und Offiziere finden die in der Konvenzion vom 24. Juli 1818 Nr. 11, bestimmten Ansätze von 36 kr. R. W. oder 30 kr. K. M. W. W., rec. 1 fl. 12 kr. R. W. oder 1 fl. K. M. W. W. Anwendung.

§. 8. Żądany i przez kwaterodawców dostarczony furaż będzie wynagrodzony za każdą ciężką racyję po 25 krajc. w mon. rz. niem., czyli po 20 kr. m. k. w. w., za racyję dla ciężkiej kawaleryi po 22 kr. w mon. rz. n., czyli $18\frac{1}{3}$ kr. m. k. w. w., za lekkie racyje po 18 kr. w mon rz. n., czyli po 15 kr. m. k. w. w.

Ceny te wynoszą:

a) przy ciężkiej racyi dla koni do pociągu za
$\frac{1}{20}$ szefla owsa 18 kr. w mon. rz. n., czyli 15 kr. m. k. w. w.
za 10 funtów siana 7 kr. w mon. rz. n., czyli $5\frac{5}{6}$ kr. m. k. w. w.;

b) przy racyi dla ciężkiej kawaleryi, za
$\frac{1}{24}$ szefla owsa 15 kr. w mon. rz. n., czyli $12\frac{1}{2}$ kr. m. k. w. w.
za 10 funtów siana 7 kr. w mon. rz. n., czyli $5\frac{5}{6}$ kr. m. k. w. w.;

c) przy lekkiej racyi, za
$\frac{1}{30}$ szefla owsa 12 kr. w mon. rz. n., czyli 10 kr. m. k. w. w.
za 9 funtów siana 6 kr. w mon. rz. n., czyli 5 kr. m. k. w. w.

Za słomę na podściółkę, i za umieszczenie koni w ogólności, nie daje się żadnego wynagrodzenia, za co też mierzwa końska kwaterodawcom pozostanie.

§. 9. Za zwyczajną podwodę wynagradza się: od konia po 30 kr. w mon. rz. n., czyli 25 kr. m. k. w. w.; od wozu 15 kr. w mon. rz. n., czyli $12\frac{1}{2}$ kr. m. k. w. w., a za żywności dla parobka 10 kr. w mon. rz. n., czyli $8\frac{1}{3}$ kr. m. k. w. w. za milę, nie licząc już osobno ładunku powrotnego.

§. 10. C. k. rząd austryjacki wskaże komendantom swych wojsk, ażeby liwerantom wystawiali kwity na każdy liwerunek jakiegobądź rodzaju, z wyrażeniem oraz wartości umówionej.

§. 11. C. k. rząd austryjacki jest dalej obowiązanym, przydać wojskom swym dostateczną liczbę urzędników rachunkowych, i w razie wymaszerowania z miejsca natychmiast, przy dłużej zaś trwającem kantonowaniu, przynajmniej co tydzień obrachowywać się z kwaterodawcami i liwerantami.

§. 12. C. k. rząd austryjacki wynagradza wszystkie koszta marszu i prowidowania każdego razu natychmiast, a przynajmniej co miesiąc gotówką, podług bawarskiej stopy monetowej.

Królewsko-bawarski rząd gotowym się oświadcza, że, o ile się to stać może, i jest potrzebnem, zaliczyć każe pewne, odpowiednie sumy liwerantom żywności i furażu dla rozpoczęcia liwerunku.

C. k. rząd austryjacki, jeżeli z onego oświadczenia użytek robi, obowiązanym jest najdalej w miesiąc odpłatę uiścić, z zastrzeżeniem likwidacyi, którą

§. 8. Wenn die Fourage von den Quartierträgern verlangt und abgegeben wird, so ist die schwere Razion mit 25 kr. R. W. oder 20 $^5/_6$ kr. K. M. W. W., die Razion der schweren Kavallerie mit 22 kr. R. W. oder 18$^1/_3$ kr. K. M. W. W. und die leichte Razion mit 18 kr. R. W. oder 15 kr. K. M. W. W. zu vergüten.

Diese Sätze berechnen sich:

a) Bei der schweren Razion für Zugpferde, für
$^1/_{20}$ Schäffel Hafer 18 kr. R. W. oder 15 kr. K. M. W W.,
10 Pfund Heu 7 kr. R. W. oder 5$^5/_6$ kr. K. M. W. W.;

b) bei der Razion für schwere Kavallerie, für
$^1/_{24}$ Schäffel Hafer 15 kr. R. W. oder 12$^1/_2$ kr. K. M. W W.,
10 Pfund Heu 7 kr. R. W. oder 5$^5/_6$ kr. K. M. W. W.;

c) bei der leichten Razion, für
$^1/_{30}$ Schäffel Hafer 12 kr. R. W. oder 10 kr. K. M. W. W.,
9 Pfund Heu 6 kr. R. W. oder 5 kr. K. M. W. W.,

für das Streustroh und für die Unterbringung der Pferde überhaupt, wird keine Vergütung geleistet, wogegen der Pferdedünger den Quartierträgern überlassen bleibt.

§. 9. Für die gewöhnliche Vorspann wird für das Pferd 30 kr. R. W. oder 25 kr. K. M. W. W., für den Wagen 15 kr. R. W. oder 12$^1/_2$ kr. K. M. W. W. und für die Verpflegung des Knechtes 10 kr. R. W. oder 8$^1/_3$ kr. K. M. W. W. für die Meile, ohne besondere Verrechnung der Rückfracht vergütet.

§. 10. Die k. k. österreichische Regierung wird ihre Truppen-Kommandanten anweisen, für jede Lieferung, welcher Art sie auch sei, dem Lieferanten eine Quittung, welche zugleich den akordmäßigen Werth ausdrückt, auszustellen.

§. 11. Die k. k. österreichische Regierung verpflichtet sich ferner, ihren Truppen eine hinreichende Zahl von Rechnungsbeamten beizugeben, und sogleich bei dem Abmarsche aus dem Orte, bei länger dauernden Cantonnements aber, wenigstens jede Woche mit den Quartierträgern und Lieferanten abzurechnen.

§. 12. Die k. k. österreichische Regierung wird die sämmtlichen Marsch- und Verpflegskosten jedesmal sogleich, wenigstens aber alle Monate in barem Gelde, nach dem baierischen Münzfuße vergüten.

Die königlich-baierische Regierung ist erbötig, an Lieferanten von Lebensmitteln und Fourage, so weit möglich und nothwendig, für Beginn der Lieferung einen bemessenen Vorschuß leisten zu lassen.

Macht die k. k. österreichische Regierung von diesem Erbiethen Gebrauch, so verpflichtet sich dieselbe, den Rückersatz längstens in einem Monate zu leisten, vorbehalt-

przygotuje austryjacki rząd za koszta, łożone z powodu egzekucyi w państwach związkowych, by wedle ustaw istniejących dla państw związkowych, otrzymać wynagrodzenie od państw do tego zobowiązanych.

§. 13. W razie opędzenia tych kosztów, sposobem zaliczenia przez królewsko-bawarski rząd, uznaje c. k. rząd austryjacki już naprzód kwity i likwidacyje za rzetelne przez swych komendantów wojskowych, lub urzędników rachunkowych, lub innych wojskowych wystawione.

W dowód czego następują podpisy.

Dano we Wiedniu dnia piętnastego Marca, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

F. Schwarzenberg m. p. Feldmarszałek-porucznik (L. S.)

Hr. **Lerchenfeld** m. p. (L. S.)

194.

Rozporządzenie krajowej dyrecyi skarbowej z dnia 1. Maja 1851,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj kameralnych,

względem poboru zupełnej opłaty składowej od gorzałki, spirytusu wódczanego, oleju palnego, i od łoju w głównym urzędzie cłowym.

Wysokie Ministerstwo skarbu poleciło rozporządzeniem z dnia 7. Kwietnia 1851 za l. 10539-536, ażeby, zważywszy, że od roku 1839 handel łojem, olejem palnym, gorzałką i spirytusem wódczanym nie tylko się nie wzmógł, ale przeciwnie się pomniejszył, w głównym urzędzie cłowym we Lwowie zaprzestano poboru opłaty składowej, wymierzanej od tychże artykułów w zmniejszonej ilości, a na przyszłość należącą według przepisów zupełną opłatę składową pobierano.

Krajewski m. p.

195.

Rozporządzenie okólne Ministerstwa wojny z dnia 2. Maja 1851 *),

o urlopowaniu górników skarbowych, zostających w związku wojskowym.

Zważywszy niekorzyści, jakie w prowadzeniu kopalń i hut w takim razie wynikają, jeżeli znajdujący się tamże robotnicy, zostający w związku wojskowym,

---

*) W skutek polecenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16. Maja 1851 l. 10239 poleceniem Rządu krajowego z dnia 23. Maja 1851 l. 20748 zostało nakazanem ogłoszenie niniejszego okólnego rozporządzenia.

lich der Liquidirung, welche die österreichische Regierung für ihre aus Anlaß der Bundes-Exekuzion aufgewendeten Kosten bei dem deutschen Bunde einleiten wird, um dafür nach den bestehenden Bundesgesetzen die Entschädigung von denjenigen Staaten, die sie zu leisten haben, zu erhalten.

§. 13. Im Falle der vorschußweisen Berichtigung dieser Kosten durch die königlich-baierische Regierung, erkennt die k. k. österreichische Regierung die von ihren Truppen-Kommandanten, oder Rechnungs-Beamten, oder anderen Militärs ausgestellten Quittungen und Liquidazionen im Voraus als richtig an.

Urkund dessen die nachstehenden Fertigungen.

So geschehen zu Wien am fünfzehnten März Eintausend Achthundert Ein und Fünfzig.

F. Schwarzenberg m. p. **FML.** Graf von **Lerchenfeld** m. p.
(L. S.) **(L. S.)**

194.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 1. Mai 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen,

die Einhebung des vollständigen Lagerzinses von Branntwein, Branntweingeist, Brennöhl und Unschlitt bei dem Hauptzollamte in Lemberg betreffend.

Das hohe Finanzministerium hat mit dem Erlaße vom 7. April 1851 Zahl 10539/536 angeordnet, daß es bei dem Umstande, wo sich seit dem Jahre 1839 der Verkehr mit Unschlitt, Brennöhl, Branntwein und Branntweingeist nicht nur nicht vermehrt, sondern noch vermindert hat, von der bisher bewilligten Ermäßigung des Lagerzinses bei dem Hauptzollamte in Lemberg für diese Artikel abzukommen hat, und in Zukunft der vollständige vorschriftsmäßige Lagerzins einzuheben ist.

Krajewski m. p.

195.

Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 2. Mai 1851*),

die Beurlaubung der im Militär-Verbande stehenden Aerarial-Montan-Arbeiter betreffend.

In Erwägung der Nachtheile, welche im Betriebe der Aerarial-Gruben- und Hüttenwerke in den Fällen entstehen, wenn die dort befindlichen Arbeiter, welche im

---

*) Zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 16. Mai 1851 Z. 10239 wurde die Kundmachung dieser Zirkular-Verordnung mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 23. Mai 1851 Zahl 20748 angeordnet.

nagle do służby wojskowej powołanymi bywają, Ministerstwo wojny w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa i górnictwa postanowiło, skarbowych górników na czas uwolnić od służby w następujący sposób:

Każdy świeżo asentowany górnik skarbowy ma zaraz z placu asentowania na trzy miesiące na urlop być puszczony, ponieważ przez jego nagłe odejście dotycząca skarbowa kopalnia albo huta według zdania naczelników c. k. urzędów górniczych i dyrekcyj istotnie na straty byłaby wystawiana.

Domaganie się takiego urlopu ze strony wymienionych naczelników mają komisyje asentujące bez najmniejszej wymówki bezpośrednio zadosyć uczynić.

Urlopników, którzy zostają w skarbowej służbie górniczej i według uznania swoich zwierzchnich urzędów z tamtąd nagle bez istotnej szkody dla kopalń albo hut ze służby oddaleni być nie mogą, w razie powołania ich do wojska za wdaniem się właściwych przełożonych zwierzchnich urzędów na dalszym trzymiesięcznym urlopie zostawić należy.

Tak nowo asentowani, jakoteż do służby wojskowej znowu powołani górnicy skarbowi, którym za wdaniem się naczelników zwierzchniego urzędu z wymienionego powodu dano trzymiesięczny urlop, mają po upływie tegoż natychmiast stawić się do swego korpusu, chyba żeby wymienieni naczelnicy z powodu niemożności zastąpienia tych robotników zmuszonymi się widzieli do Ministerstwa wojny za pośrednictwem przełożonego sobie Ministerstwa wnieść prożbę o dalsze urlopowanie tychże, w którychto przypadkch wprzódy rozstrzygnienia Ministerstwa wojny oczekiwać potrzeba.

O tych postanowieniach wszystkie oddziały wojsk, komisyje asentujące i komendy powiatów zaciężnych dla zachowania się zawiadomić należy.

Csorich m. p.

196.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 2. Maja 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych wschodniej części kraju (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie w celu pełnienia urzędu w okręgu tamtejszym i obwodach zachodnich),

którem ponowiono przepisy o stanowieniu klacz we względzie bezpłatnego stanowienia klacz krajowych z skarbowemi ogierami, jakoteż względem zakazu dawania i przyjmowania za to jakich datków.

Według oznajmienia krajowej komendy wojskowej z dnia 25. p. m. do l. 5073 R. w skutek wysokiego rozporządzenia Ministerstwa wojny z dnia 18. Marca r. b. K. 2075, tutejszemu wydziałowi stadników i remontów przypomniano prze-

Militär-Verbande stehen, plötzlich zur Militär-Dienstleistung einberufen werden, hat man im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium der Landeskultur und des Bergwesens beschloßen, eine zeitliche Dienstesenthebung der Aerarial-Montanarbeiter unter folgenden Modalitäten zu gestatten:

Jeder neu assentirte Aerarial-Montanarbeiter ist sogleich vom Assentplatze aus auf drei Monate zu beurlauben, weil durch dessen plötzlichen Abgang nach dem Ausspruche der obersten Vorstände der k. k. Bergämter und Direkzionen der Betrieb des betreffenden Aerarial-Berg- oder Hüttenwerks wesentlich gefährdet wird.

Dem Einschreiten der erwähnten Vorstände um eine derlei Beurlaubung, haben die Assentkommissionen ohne irgend welche Einstreuung und unmittelbar Folge zu geben.

Jene Militär-Urlauber, welche im Aerarial-Montan-Dienste stehen und nach dem Erkenntniße der Oberämter von dort ohne wesentlichen Nachtheil der Berg- und Hüttenwerke nicht plötzlich entlassen werden können, sind im Falle ihrer Einberufung über Einschreiten der respektiven Oberamtsvorstände durch weitere drei Monate im Urlaube zu belassen.

Sowohl neu assentirte als auch die zum Militärdienste wieder einberufenen Aerarial-Montanarbeiter, welchen über Einschreiten der Oberamts-Vorstände aus dem beregten Grunde ein dreimonatlicher Urlaub zugestanden worden ist, haben nach Ablauf desselben sogleich bei ihren Truppenkörpern einzurücken, es wäre denn, daß die erwähnten Vorstände wegen Unmöglichkeit des Ersatzes sich bemüßigt fänden, die weitere Beurlaubung im Wege des ihnen vorgesetzten Ministeriums hierorts anzusuchen, in welchen Fällen vorerst die hierortigen Entscheidungen abzuwarten sind.

Von diesen Bestimmungen sind sämmtliche Truppenkörper, Assentkommissionen und Werb-Bezirks-Kommanden zur Wissenschaft und Darnachachtung zu verständigen.

Csorich m. p.

196.

Erlaß des Landesguberniums vom 2. Mai 1851,

an sämmtliche östliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur Amtshandlung bezüglich des dortigen Gebietes und der westlichen Kreise),

betreffend die Erneuerung der Beschäl-Vorschriften wegen unentgeltlicher Belegung der Landesstutten durch Aerarial-Beschäler, so wie auch bezüglich der hiefür untersagten Anbiethung und Annahme von Geschenken.

Nach der Eröffnung des Landes-Militär-Kommando vom 25. v. M. Zahl 5073 R. wurden in Gemäßheit des hohen Kriegs-Ministerial-Erlaßes vom 18. März l. J. K. 2075 dem hiesigen Beschäl- und Remontirungs-Departement die Be-

pisy stanowienia klacz, według których puszczanie do takowych ogierów skarbowych bez żadnej opłaty uskuteczniać się ma, a którem oraz jest polecono, ażeby zdarzające się jeszcze tu i owdzie nadużycia to jest przyjmowanie datków, wszelkiemi rozrządzalnemi środkami uchylać.

Ze strony wydziału użyto wszelkich środków do położenia tamy nadużyciom tego rodzaju: że zaś krajowa komenda wojskowa po największej części do pożądanego celu doszła, dowodzi ta okoliczność, że już od lat wielu przeciw żołnierzom stadniczym żadne nie zaszły skargi, któreby się po ścisłem śledztwie uzasadnionemi okazały.

Ponieważ jednak żołnierze stadniczy, pomimo największej baczności swoich oficerów, nie zawsze dość ściśle mogą być strzeżeni, a koniarze, w zakładzie stadniczym uczestniczący, tudzież inne osoby wręczaniem pieniędzy lub innych datków dla własnego interesu przed innymi pierwszeństwo otrzymać starają się, i przez to sami uwodzą żołnierzy do przyjmowania datków; przeto zaleca się urzędowi obwodowemu, ażeby nie tylko ten reskrypt Ministerstwa wojny podległym sobie zwierzchnościom ogłosił, zarazem zawiadamiając, iż kto podoficera lub szeregowca do puszczenia ogierów z klaczami przeznaczonego, w celu zyskania pierwszeństwa do przyjęcia jakiegokolwiek datku uwodzi, zarówno z tym, co go przyjmie, stosownej karze podpadnie; lecz także przy wydarzających się przekupstwach sprawował należyte urzędowanie.

Gołuchowski m. p.

197.

Rozporządzenie prezydyjum krajowego z dnia 3. Maja 1851,

wydane do zwierzchników wszystkich obwodów (za równoczesnem zawiadomieniem gubernijalnej komisyi w Krakowie),

jako do dokumentów lub pism w słowiańskim, romańskim lub węgierskim języku sporządzonych, i do użytku zagranicą przeznaczonych, niemieckie tłómaczenia dołączać należy.

Wysokie Ministerstwo spraw zewnętrznych spowodowane tem poszczególnem zdarzeniem, że mu w czeskim języku sporządzone dokumenta przedłożono, które, aby z nich zagranicą użytek uczynić można, wprzód tłómaczone być musiały, zażądało rozporządzenia, ażeby na przyszłość, przy przedkładaniu dokumentów lub pism, które w słowiańskim, romańskim, albo węgierskim języku są sporządzone, każdą razą także dołączano do tychże wierzytelne niemieckie tłómaczenie.

schäler-Vorschriften in Erinnerung gebracht, wornach die Belegung der Landesstutten durch ärarische Beschäler unentgeltlich zu geschehen hat, so wie auch auf die Abschaffung der hie und da noch vorkommenden Unfüge, welche in der Annahme von Geschenken bestehen, mit allen zu Gebote stehenden Mitteln hinzuwirken, anbefohlen wird.

Von Seite des Departements sind alle Mittel aufgeboten worden, um derartigen Unfügen Schranken zu setzen, und daß das Landes-Militär-Kommando auch gröstentheils zum gewünschten Ziele gereichte, beweiset, daß seit Jahren keine Klagen gegen die Beschäl-Mannschaft vorgebracht wurden, welche nach genauer Untersuchung sich als rechthältig bewiesen hätten.

Da jedoch die exponirte Mannschaft, ohngeachtet der größten Aufmerksamkeit ihrer vorgesetzten Offiziere, nicht immer strenge genug überwacht werden kann, und die an der Beschälanstalt theilnehmenden Züchter und sonstige Individuen durch Ertheilung von Geld oder sonstigen Geschenken sich nur aus dem eigenen Interesse untereinander zu bevorzugen suchen, und dadurch selbst die Mannschaft zur Annahme von Geschenken verführen, so wird das Kreisamt nicht nur zur Verlautbarung dieses Kriegs-Ministerial-Reskriptes bei den unterstehenden Obrigkeiten und gleichzeitigen Bekanntgebung, daß Jeder, welcher einen auf Landes-Beschälung exponirten Unteroffizier oder Gemeinen, im Interesse einer Bevorziehung, zur Annahme von wie immer Namen habenden Geschenken verleitet, gleich wie der Annehmende einer angemessenen Strafe zufalle, sondern auch zur gehörigen Amtshandlung bei vorkommenden Bestechungen angewiesen.

Goluchowski m. p.

197.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 3. Mai 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Verständigung der Gubernial-Kommission zu Krakau),

wegen Beifügung deutscher Uebersetzungen von in einer slavischen, in der romanischen oder ungarischen Sprache abgefaßten, und zum Gebrauche im Auslande bestimmten Urkunden oder Schriften.

Das hohe Ministerium des Aeußeren hat aus Anlaß eines speziellen Falles, wo demselben in böhmischer Sprache verfaßte Urkunden zugekommen sind, welche, um davon im Auslande Gebrauch machen zu können, vorher übersetzt werden mußten, um die Verfügung ersucht, daß künftighin bei Mittheilung von Urkunden oder Schriftstücken, welche in einer slavischen, in der romanischen oder ungarischen Sprache abgefaßt, und zum Gebrauche im Auslande bestimmt sind, jedesmal auch eine authentische deutsche Uebersetzung beigefügt werden möchte.

O czem stosownie do rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. prz. mies. za l. 8454, zawiadamiam ...... WWMPana dla dokładnego zachowania się w wydarzonych wypadkach.

Gołuchowski m. p.

198.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 9. Maja 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i do magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu naczelnikowi gubernijalnej komisyi w Krakowie),

względem żądania wynagrodzenia ze skarbu państwa za bydlęta. zabite celem przytłumienia zarazy.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, powodowane poszczególnym wypadkiem oznajmiło wysokiem rozporządzeniem z dnia 3. b. m. za l. 1631, że postanowienia dekretu byłej nadwornej kancelaryi z dnia 28. Grudnia 1844 za l. 41335 *), według których właścicielowi bydląt, w celu przytłumienia zarazy zabitych, zwrócenie szacunkowej wartości tychże ze skarbu państwa tylko wtedy przyznać należy, jeżeli są na to dowody, że wciśnięcia się zarazy w jakikolwiek sposób nie stał się winnym, lub też jej wybuchnięcia nie taił, tem bardziej przy ocenieniu pertraktacyj względem wynagrodzenia za bydło w nadmienionym celu zabite i nadal przestrzegane być mają, gdy w nowych, wysokiem rozporządzeniem Ministeryjalnem z dnia 11. Września r. p. za l. 18751 **) wydanych przepisach o użyciu maczugi w ustępie III. ta sama zasada jest wyrzeczoną.

O tem rozporządzeniu oznajmia się urzędowi obwodowemu (magistratowi) odnośnie do okólnika Rządu krajowego z dnia 17. Września r. p. za l. 47650, dla wiadomości i najściślejszego zastosowania się przy ocenianiu pretensyj względem wynagrodzenia za bydlęta, w wskazanym celu zabite.

Gołuchowski m. p.

199.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 15. Maja 1851,

tyczące się organizacyi austryjackiej służby konsularnej we Wschodniej Indyi i krajach za nią leżących.

Jego Ces. Król. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 30. Marca 1851 na najuniżeńsze przedstawienie Ministra handlu, uczynione na mocy uchwały

*) W krajowym Zbiorze praw z roku 1845, nr. 6, stronica 12.

**) W Dzienniku krajowym praw, część XVII, nr. 518.

Wovon ich Euere .... in Gemäßheit des Erlaßes des hohen Ministeriums des Inneren vom 28. v. M. Z. 8454 zur genauen Darnachachtung in vorkommenden Fällen in die Kenntniß setze.

Goluchowski m. p.

198.

Erlaß des Landesguberniums vom 9. Mai 1851,

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau),

betreffend den Anspruch auf den Werthersatz aus dem Staatsschatze für, im Zwecke der Unterdrückung der Rinderpest, getödtete Viehstücke.

Das hohe Ministerium des Innern hat aus Anlaß eines speziellen Falles mit dem hohen Erlaße vom 3. d. M. Z. 1631 bedeutet, daß die Bestimmungen des Dekretes der bestandenen Hofkanzlei vom 28. December 1844 Z. 41335*), vermöge welcher dem Eigenthümer der im Zwecke der Unterdrückung der Rinderpest getödteten Viehstücke der Ersatz ihres Schätzungswerthes aus dem Staatsschatze nur dann zuzusprechen sei, wenn derselbe erwiesenermaßen an der Einschleppung der Seuche nicht irgend eine Schuld trägt, oder deren Ausbruch nicht verheimlicht hat, um so mehr bei Beurtheilung von Verhandlungen über Ersatzleistung für das im erwähnten Zwecke getödtete Vieh fortan zu gelten haben, als auch in der mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 11. September v. J. Zahl 18751**) erfloßenen neuen Vorschrift über die Anwendung der Keule im Absatze III. derselbe Grundsatz ausgesprochen worden ist.

Das Kreisamt (der Magistrat) wird hievon mit Beziehung auf das Gubernial-Kreisschreiben vom 17. September v. J. Zahl 47750 zur Wissenschaft und zur genauesten Darnachachtung bei Würdigung der Ansprüche auf den Werthersatz der in dem betreffenden Zwecke getödteten Viehstücke in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

199.

Kundmachung des Landesguberniums vom 15. Mai 1851,

bezüglich der Organisirung des österreichischen Konsulardienstes in Ostindien und den Hinterländern.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 30. März 1851, über den auf Grundlage eines Ministerrathsbeschlußes erstatteten allerunterthänigsten

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1845, Nr. 6, Seite 12.
**) Im Landes-Gesetzblatte, XVII. Stück, Nr. 518,

rady Ministrów, zatwierdzić organizacyję austryjackiej służby konsularnej w Indyi Wschodniej i krajach za nią leżących.

Stosownie do tej, najwyższą sankcyję mającej organizacyi ustanawia się w owych krajach najprzód następujące austryjackie urzędy konsularne:

I. Kierujący, bezpośrednio pod władzą Ministerstwa handlu zostający cesarski Jeneralny konsulat w Singapore, którego okręg urzędowy rozciągać się będzie na wybrzeże i morze na południowy wschód od przylądku Negrais z dalszą Indyją, półwyspem Malaką, wyspami archipelagu indyjskiego (mianowicie z osadami holenderskiemi na Jawie, Sumatrze i na reszcie wysp Sundzkich, z wyspami Moluckiemi i Filipińskiemi) tudzież na porty chińskie.

II. Kierujący, bezpośrednio pod władzą Ministerstwa handlu zostający cesarski konsulat w Bombaju, jako okręg urzędowy dla wybrzeża zachodniego Indyi przedniej od granicy Belludżystanu i ujść Indu ku południowi aż do przylądka Komoryn.

III. Kierujący, bezpośrednio pod władzą Ministerstwa handlu zostający cesarski konsulat w Kalkucie dla wybrzeżów zatoki bengalskiej na wschód od przylądka Komoryn na całą ich rozciągłość z tej i z tamtej strony ujść Gangiesu aż do południowej granicy prowincyi Arakanu, wyłączając wyspy Cejlonu.

Jeneralny konsulat w Singapore należy do rzędu płatnych urzędów konsularnych. Obydwa konsulaty, w Bombaju i Kalkucie, są niepłatnemi urzędami konsularnemi, które przełożeni ich piastują jako urząd honorowy, nadający upoważnienie do pobierania taks konsularnych taryfą ustanowionych; jednakże obudwom tym konsulatom dodaje się w własności kanclerza płatny urzędnik pomocniczy, umieszczony jako rzeczywisty cesarski urzędnik.

Wymienionym trzem kierującym urzędom konsularnym, których połączenie służbowe między sobą instrukcyja orzeka, oddaje się pod zarząd podług ich powyżej określonych okręgów urzędowych, ajencyje kosularne w Madrasie, Kolombie, Batawii i Kantonie, niemniej urzędy konsularne, jakieby na zasadzie późniejszego doświadczenia w tych okręgach urzędowych jeszcze ustanowić go wypadło.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa handlu z dnia 5. Maja 1851 do l. 770 do powszechnej podaje się wiadomości.

Gołuchowski m. p.

Vortrag des Handelsministers, die Organisirung des österreichischen Konsulardienstes in Ostindien und den Hinterländern zu genehmigen geruht.

Dieser allerhöchst sankzionirten Organisirung zu Folge, haben in jenen Ländern zunächst folgende österreichische Konsularämter zu bestehen:

I. Ein leitendes, unmittelbar dem Handelsministerium untergeordnetes kaiserliches General-Konsulat in Singapore, dessen Amtsbezirk sich über das Küsten- und Seegebiet südöstlich vom Cap-Negrais mit Hinterindien, der Halbinsel Malaka, den Inseln des indischen Archipels (namentlich den niederländischen Kolonien auf Java, Sumatra und den übrigen Sunda-Inseln, den Molukken und den Philippinen), dann den chinesischen Häfen zu erstrecken hat.

II. Ein leitendes, unmittelbar dem Handelsministerium untergeordnetes kaiserliches Konsulat in Bombay, für die Westküste Vorderindiens, von der Grenze Beludschistans und den Mündungen des Indus südwärts bis Cap-Comorin als Amtsgebiet.

III. Ein leitendes, unmittelbar dem Handelsministerium untergeordnetes kaiserliches Konsulat in Calcuta, für die Küsten des bengalischen Golfes östlich vom Cap-Comorin in ihrer ganzen Ausdehnung dieß- und jenseits der Mündungen des Ganges bis zur Südgrenze der Provinz Arracan, die Insel Ceylon miteingeschlossen, als Amtsgebiet.

Das General-Konsulat in Singapore gehört in die Reihe der besoldeten Konsularämter. Die beiden Konsulate in Bombay und Calcutta sind unbesoldete Konsular-Dienstposten, welche von ihren Vorstehern als Ehrenstellen gegen die Berechtigung zum Bezuge der tarifmäßigen Konsulartaxen versehen werden; doch wird jedem dieser beiden Konsulate ein besoldeter als wirklicher kaiserlicher Staatsbeamte angestellter Hilfsbeamte als Kanzler beigegeben.

Den genannten drei leitenden Konsularämtern, für deren dienstlichen Verband unter einander durch die Amtsinstrukzion vorgesehen wird, werden nach Maßgabe ihrer obenbezeichneten Amtsgebiete die Konsular-Agenzien in Madras, Colombo, Batavia und Canton, so wie die in diesen Amtsgebieten nach Anhandgabe der weiteren Erfahrungen noch ferners zu errichtenden Konsularämter untergeordnet.

Was zu Folge Erlaßes des hohen Handelsministeriums vom 5. Mai l. J. Zahl 770 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Goluchowski m. p.

200.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 17. Maja 1851,

wydane do władz, urzędów i organów onej podległych,

o wymiarze należytości od zaległych prowizyj od pretensyj, wpisanych do ksiąg publicznych.

Wysokie Ministerstwo skarbu wydało rozporządzeniem z dnia 2. Kwietnia 1851 do l. 9464-856 następujące objaśnienie:

Według istniejących ustaw nabywa się prawa rzeczowego do nieruchomości dopiero od chwili wpisania go do ksiąg publicznych, wczem co do pierwszeństwa rozstrzyga czas podania dotyczącej prożby do instancyi rzeczowej. Jeżeli więc zaciąga się do ksiąg publicznych pretensyję, lub wyrok sądowy, przyznający pretensyję, prawo rzeczowe, które się nabywa, może się rozciągać jedynie na to, co od czasu wpisania okazuje się być przynależnością pretensyi, a więc tylko na prowizyję od pretensyi, zaczynającą się liczyć od tego czasu. Zaległa do tego czasu prowizyja od pretensyi wymaga osobnego wyszczególnienia, i przedstawia się jako osobna pretensyja.

Z tego wynika, że należytość od wpisu nie tylko od głównej pretensyi, lecz także od zalegającej prowizyi od pretensyi, jeżeli się prawo do niej do ksiąg zaciąga, podług kwoty przypadającej do dnia wpisania wymierzać należy.

Krajewski m. p.

201.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 18. Maja 1851 *),

wydane do dyrekcyj skarbowych w Wiedniu, Pradze, Bernie, Lwowie, Gracu, Insbruku, Tryjeście, Budzie, Temeswarze i Hermansztadzie, do prefektur skarbowych w Medyjolanie i Wenecyi. do dyrekcyj podatkowych w Lincu, Klagenfurcie, Solnogrodzie, Opawie, Czerniowcach i Lublanie, do dyrekcyi fabryk tytoniu, dyrekcyi dochodów loteryjnych i do głównego urzędu menniczego,

względem uwolnienia pobieranej stałej płacy od podatku dochodowego w razach zetknięcia się tegoż z taksą, potrącać się mającą.

Na uczynione zapytanie, jak dalece sięga uwolnienie pobieranej płacy stałej od podatku dochodowego, w razie zetknięcia się tegoż z taksą potrącać się

---

*) Odpisu tego rozporządzenia ministeryjalnego udzielił Rząd krajowy w dodatku do rozporządzenia z dnia 20. Grudnia 1850 l. 63051 (Dziennik praw krajowych część XXVI. Nr. 691) na dniu 16. Czerwca l. 22967 wszystkim urzędom obwodowym, magistratowi lwowskiemu i naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie do ogłoszenia, a krajowej izbie rachunkowej i prokuratoryi do wiadomości.

200.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 17. Mai 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Gebührenbehandlung der rückständigen Interessen einer Forderung aus der Eintragung derselben in öffentliche Bücher.

Das hohe Finanz-Ministerium hat mit dem Erlaße vom 2. April 1851 Z. 9464/856 nachstehende Belehrung herabgegeben:

Nach den bestehenden Rechtsgesetzen wird ein dingliches Recht auf unbewegliche Sachen erst von dem Zeitpunkte der Eintragung in die öffentlichen Bücher erworben, wobei in Absicht auf die Priorität der Zeitpunkt der Ueberreichung des dießfälligen Anfuchens bei der Real-Instanz entscheidet. Wird daher eine Forderung oder ein gerichtliches Erkenntniß, wodurch eine Forderung zuerkannt wird, in die öffentlichen Bücher eingetragen, so kann sich das dingliche Recht, welches erworben wurde, nur auf dasjenige erstrecken, was vom Zeitpunkte der Eintragung angefangen, als Zugehör der Forderung erscheint, somit nur auf die von diesem Zeitpunkte angefangen laufenden Interessen der Forderung. Die bis zu diesem Zietpunkte rückständigen Interessen der Forderung bedürfen einer besonderen Auszeichnung und erscheinen daher als eine besondere Forderung.

Hieraus folgt, daß die Gebühr von der Eintragung nicht bloß von der Hauptforderung, sondern auch von den rückständigen Interessen der Forderung, falls das Recht auf dieselben bücherlich eingetragen wird, nach dem bis zum Tage der Eintragung entfallenden Betrage zu bemessen ist.

Krajewski m. p.

201.

Erlaß des Finanzministeriums vom 18. Mai 1851*),

an die Finanz-Direkzionen in Wien, Prag, Brünn, Lemberg, Gratz, Innsbruck, Triest, Ofen, Temesvar und Hermannstadt, die Finanz-Präfekturen in Mailand und Venedig, die Steuer-Direkzionen in Linz, Klagenfurt, Salzburg, Troppau, Czernowitz und Laibach, die Tabak-Fabriken-Direkzion, die Lotto-Gefälls-Direkzion und das Hauptmünzamt,

in Betreff der Befreiung der stehenden Bezüge von der Einkommensteuer in Fällen des Zusammentreffens derselben mit Taxabzügen.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage, wie weit sich die Befreiung der stehenden Bezüge von der Einkommensteuer bei dem Zusammentreffen mir Taxbezügen erstrecke,

---

*) Eine Abschrift deses Ministerial-Erlaßes hat die Landesstelle im Nachhange zu ihrem Erlaße vom 20. Dezember 1850 Z. 63051 (Landes-Gesetzblatt, XXVI. Stück, Nr. 691) am 16. Juni 1851 Z. 22967 sämmtlichen Kreisämtern, dem Lemberger Magistrate und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur Verlautbarung, dagegen der Provinzial-Staatsbuchhaltung und der Kammerprokuratur zur Kenntnißnahme mitgetheilt.

mającą, odpowiada się, iż gdy taksa wedle prawa w przeciągu jednego roku, to jest w dwunastu miesięcznych ratach do spłacenia przypada, a także i pobór podatku dochodowego od stałej płacy w tych samych terminach, co i zaliczanie samej płacy się odbywa, zatem w razie zetknięcia się podatku dochodowego z taksą potrącać się mającą, częściowe lub całkowite uwolnienie od podatku dochodowego ograniczać się ma na przypadłe zaliczane raty z ulegającej podatkowi płacy stałej w przeciągu owych dwunastu miesięcy, w których prawnie nakazano od pobieranej płacy potrącać taksę w celu zupełnego tejże ściągnięcia. Namienione więc uwolnienie nie może być rozciągnięte na czas dłuższy, jak trwa jednoroczna powinność opłacania tego podatku.

Jeżeli potrącanie taksy poczyna się w biegu roku administracyjnego, na który podatek dochodowy rozpisano, a trwa przez część następnego roku administracyjnego, tedy i w następnym roku administracyjnym aż do upływu przeznaczonych do spłacenia taksy dwunastu miesięcy, pobierane raty z ulegającej podatkowi płacy stałej uwolnione są od podatku dochodowego. Chociaż jednak w skutek osobnego pozwolenia potrącanie taksy na dłuższy czas, niż prawnie przepisane dwanaście miesięcy, rozszerzono, tedy przecież ztąd wnosić nie można, iż i całkowite lub częściowe uwolnienie od podatku dochodowego nad należytość dwunastomiesięczną rozciągnięto.

Podług tego kasy i urzędy podwładne zawiadomić należy.

Krauss m. p.

202.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 19. Maja 1851,

wydane do przełożonych wszystkich obwodów i do ordynaryjatów wszech obrządków, do superintendentury wyznania augsb. i helw. i do prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie (udzielone jednocześnie dowódzcy pułku żandarmeryi),

o oddaniu pułków żandarmeryi pod wojskową jurysdykcyję duchowną.

Według oznajmienia wysokiego Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 31. Stycznia 1851 do l. 318-285 oddano załączonem tutaj, do wszystkich krajowych komend wojskowych wydanem rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa wojny z dnia 3. Lutego 1850 l. 398 L. pułki żandarmeryi pod wojskową jurysdykcyję duchowną, i uznano za należące do wojska przechodniego (militia vaga).

findet man zu erwiedern, daß, da die Taxen gesetzlich im Laufe Eines Jahres, nämlich in zwölf Monatsraten fällig werden und auch die Einhebung der Einkommensteuer von den stehenden Bezügen in denselben Zeitabschnitten, als die Zahlung der Bezüge selbst, geschieht, bei dem Zusammentreffen der Einkommensteuer mit einem Taxabzuge die theilweise oder gänzliche Befreiung von der Einkommensteuer sich auf die, während derjenigen zwölf Monate fälligen Zahlungsraten des steuerpflichtigen Bezuges zu beschränken hat, für welche der Abzug zur Einbringung der Taxe gesetzlich angeordnet ist.

Die gedachte Befreiung kann daher nie über eine Jahresschuldigkeit dieser Steuer ausgedehnt werden.

Insoferne der Taxabzug im Laufe des Verwaltungsjahres, für das die Einkommensteuer ausgeschrieben wurde, beginnt, und während eines Theiles des nächst folgenden Verwaltungsjahres fortdauert, so findet auch die Befreiung von der Einkommensteuer für die Zahlungsraten des steuerpflichtigen Bezuges Statt, die während des nächstfolgenden Verwaltungsjahres bis zur Vollendung der für den Taxabzug eingeräumten zwölf Monate fällig werden. Ist hingegen der Taxabzug in Folge einer besonderen Bewilligung auf einen längeren Zeitraum, als die gesetzlich gestatteten zwölf Monate, erstreckt worden, so kann hieraus die Erweiterung der gänzlichen oder theilweisen Befreiung von der Einkommensteuer über die Steuergebühr von zwölf Monaten nicht abgeleitet werden.

Hiernach sind die unterstehenden Kassen und Aemter zu verständigen.

Krauß m. p.

202.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 19. Mai 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und Ordinariate aller Ritus, die Superintendentur der augsburg. und helvet. Konfession, und den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau, (unter gleichzeitiger Mittheilung an den Gensd'armerie-Regiments-Kommandanten),

wegen Zuweisung der Gensd'armerie-Regimenter unter die militär-geistliche Jurisdikzion.

Laut Eröffnung des hohen Ministeriums des Kultus und Unterrichtes vom 31. Jäner 1851 Z. 318/285 sind durch die im Anschluße mitfolgende an sämmtliche Landes-Militär-Kommanden ergangene Verordnung des hohen Kriegs-Ministeriums vom 3. Februar 1850 Z. 398 L. die Gensd'armerie-Regimenter der militärgeistlichen Jurisdikzion zugewiesen, und als zur militia vaga gehörig erklärt worden.

Tem uzupełnia się wydane w roku 1808, a okolnikiem Rządu krajowego z dnia 14. Października 1808 do l. 45413 *) ogłoszone rozporządzenie o stosunkach jurysdykcyi między duchowieństwem świeckiem a wojskowem.

Gołuchowski m. p.

Aneks do l. 202.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 3. Lutego 1850, lit. L. 398,

wydane do krajowych komend wojskowych w Wiedniu, Pradze, Bernie, Budzie, Lwowie, Gradcu, Weronie, Zagrzebiu, Hermansztadzie i Zarze, i do jeneralnego dyrektora żandarmeryi feldmarszałka-porucz. Kempen.

Według powszechnego prawidła, oddane są wszystkie, pod jurysdykcyją wojskową zostające oddziały (bransze) i korpusy wojsk, które do wojska przechodniego (militia vaga) należąc, nie mają swoich kapelanów, pod duchowną jurysdykcyję superyjoratu polowego, w którego okręgu stoją.

Stosownie do tego prawidła mają więc superyjorowie polowi wykonywać jurysdykcyję duchowną nad żandarmeryją, znajdującą się w ich okręgu; wolno im jednakże swoję opiekę duchowną tam, gdzie szczególne zachodzą powody, za pozwoleniem Ministerstwa zdać in subsidium na innych kapelanów polowych.

Do wszystkich z wyjątkiem Zary.

O tem czyni się wiadomo komendzie i t. d. w celu dalszego uwiadomienia tamecznego superyjoratu polowego, i dania mu stosownego polecenia, nakazując jej, ażeby, o ile przeniesienie opieki duchownej potrzebnem uznaje, uzasadnione w tym przedmiocie przedstawienie Ministerstwu przedłożyła.

Dla Zary.

To czyni się wiadomo komendzie i t. d., z zaleceniem stosowania się do tego rozporządzenia.

203.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 28. Maja 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o stemplach w szpitalach, które jako zakłady gminne uważane być mają.

Na uczynione ztąd zapytanie, jak w postępowaniu co do stemplów uważać tarnowski szpital izraelicki, wysokie Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 29. Marca 1851 za l. 9734/889 oznajmiło, co następuje:

---

*) W galicyjskim zbiorze patentów z roku 1808, l. 50, str. 148.

Hiedurch erhält die über die Jurisdikzions-Verhältniße zwischen der Zivil- und Militär-Geistlichkeit im Jahre 1808 erfloßene, mit dem Kreisschreiben des Landesguberniums vom 14. Oktober 1808 Z. 45413*) kund gemachte Verordnung eine Ergänzung.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nr. 202.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 3. Februar 1850 lit. L. 398,

an die Landes-Militär-Kommanden zu Wien Prag, Brünn, Ofen, Lemberg, Gratz, Verona, Agram, Hermannstadt und Zara, und an den General-Direktor der Gens'darmerie Feldmarschall-Lieutenant von Kempen.

Nach der allgemeinen Norm sind alle der Militär-Jurisdikzion unterstehenden Branchen und Truppenkörper, welche zur militia vaga gehören, und keine eigenen Feldkapläne haben, der geistlichen Jurisdikzion des Feld-Superiorats, in dessen Bezirke sie aufgestellt sind, zugewiesen.

Dieser Norm gemäß, haben demnach auch die Feldsuperioren über die in ihrem Bezirke befindliche Gensd'armerie die geistliche Jurisdikzion auszuüben, nur können dieselben diese ihre zuständige Seelsorge da, wo besondere Gründe dafür eintreten, mit hierortiger Genehmigung an einen anderen Feldkaplan in subsidium übertragen.

Für Alle mit Ausnahme Zara.

Das 2c. wird hievon zur weiteren Verständigung und Anweisung des dortigen Feld-Superiorats in die Kenntniß gesetzt, und in soweit dasselbe eine Uebertragung für nothwendig erkennt, beauftragt, die dießfälligen motivirten Anträge hieher vorzulegen.

Für Zara.

Das 2c. wird hievon zur Wissenschaft und Richtschnur in die Kenntniß gesetzt.

203.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 28. Mai 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Stempelbehandlung der Kranken-Anstalten, welche als Gemeinde-Anstalten zu betrachten sind.

Ueber die von hier in Betreff der Stempelbehandlung des Tarnower israelitischen Krankenhauses vorgelegte Anfrage, hat das hohe Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 29. März 1851 Z. 9734/889 Folgendes bedeutet:

---

*) In der galizischen Patentensammlung vom Jahre 1808, Nro. 50, Seite 148.

Przepisom wydanym na zasadzie ustawy stemplowej i taksowej z dnia 27. Stycznia 1840 względem postępowania co do stempla z zakładami publicznemi i prywatnemi, odjęła działalności ustawa tymczasowa z dnia 9. Lutego 1850, tylko więc postanowienia tej ostatniej ustawy służyć mogą za prawidło. Przy uwzględnieniu tychże, stosują się pozycyje taryfy 75. b., 43. a., 44. a., 48. l. zupełnie do tarnowskiego szpitalu izraelickiego i rozumie się to, że pokwitowania od zarządu szpitalnego na odebrane przezeń opłaty gminy, nie podlegają stemplowi. Jeżeli w tamtym kraju inne jeszcze zakłady dla chorych znajdują się, które jako zakłady gminne uważać należy, tedy i do tychże też same przepisy mają być zastosowane.

Krajewski m. p.

204.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 28. Maja 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i innych organów,

o stemplu dla ksiąg kas oszczędności.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 6. Maja 1851 za l. 9069-818 przeseła się w załączeniu dla wiadomości i zachowania się wysoki dekret wydany do austryjackiej krajowej dyrekcyi skarbowej o stemplowaniu ksiąg w kasach oszczędności.

Krajewski m. p.

Aneks do l. 204.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 6. Maja 1851 za l. 9069-818,

wydane do austryjackiej dyrekcyi skarbowej.

Kasy oszczędności nie mogą podług całej rozciągłości spraw swoich, o ile względem tychże prowadzą księgi lub wpisy, być podciągniętemi pod przepisy taryfowej pozycyi 59. b., lecz z drugiej także strony nie mogą się zasłonić uwolnieniem od stempla, jeżeli ku osiągnieniu celu, dla którego istnieją, zajmują się przedsiębierstwami przemysłowemi, ponieważ tymczasowa ustawa o należytościach od spraw sądowych i t. d., księgi każdej przemysłowości bez różnicy, przez kogo i w jakim celu prowadzone są, uznaje w powołanem miejscu za podlegające stemplowi.

Ztąd wynika, że książki i wpisy kas oszczędności, w rzeczach eskontowania wekslów i zaliczek na akcyje bankowe, i papiery rządowe, albo inne efekta, od powinności stemplowania ksiąg ustawą wyrzeczonej, wyjętemi być nie mogą.

Die Direktiven, welche im Grunde des Stempel- und Taxgesetzes vom 27. Jänner 1840 bezüglich der Stempelbehandlung der öffentlichen und Privat-Anstalten erlassen wurden, sind durch das provisorische Gesetz vom 9. Februar 1850 außer Wirksamkeit gesetzt worden, daher bloß die Bestimmungen dieses Gesetzes zur Richtschnur dienen können. Mit Rücksicht auf dieselben haben auf das Tarnower israelitische Spital als eine Gemeinde-Anstalt die Tarifsposten 75 b, 43 a., 44 a., 48 l. volle Anwendung, und es versteht sich, daß die Empfangsbestätigungen der Spitals-Verwaltung über die an sie abgeführten Gemeinde-Abgaben dem Stempel nicht unterliegen. Insoweit dortlands noch andere Kranken-Anstalten bestehen, welche als Gemeinde-Anstalten zu betrachten sind, so haben auf sie dieselben Bestimmungen in Anwendung zu kommen.

Krajewski m. p.

204.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 28. Mai 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

die Stempelbehandlung der Geschäftsbücher der Sparkassen betreffend.

In Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 6. Mai 1851 Z. 9069/818 wird im Anschluße ein gleichzeitig an die österreichische Finanz-Landes-Direkzion erlassenes hohes Dekret über die Stempelbehandlung der Bücher der Sparkassen zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski m. p.

Beilage zu Nro. 204.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 6. Mai 1851 Z. 9069-818,

an die österreichische Finanz-Direkzion.

Die Sparkassen können nicht nach ihrem gesammten Geschäftsumfange, insoweit sie darüber Buch oder Aufschreibungen führen, der Bestimmung der T. P. 59 b. unterworfen werden; andererseits kommt denselben auch keine Befreiung zu Statten, in soweit sie zu dem Zwecke, für welchen sie bestehen, Gewerbsunternehmungen betreiben, weil das provisorische Gesetz über die Gebühren von Rechtsgeschäften u. s. w. in der bezogenen Stelle die Bücher über jeden Gewerbsbetrieb ohne Unterschied, von wem oder zu welchem Zwecke er geübt wird, für stempelpflichtig erklärt.

Hieraus folgt, daß die Bücher und Aufschreibungen der Sparkassen über das Geschäft der Wechsel-Eskomptirung und der Vorschußleistung auf Bankakzien, Staatspapiere, oder andere Effekten von der im Gesetze ausgesprochenen Verpflichtung zur Stemplung der Bücher nicht ausgenommen werden können.

Zaleca się więc dyrekcyi skarbowej, aby wywiedziawszy się wprzódy, czy dla pomienionych czynności osobne księgi są prowadzone, co w tym względzie należy, zarządziła.

205.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 3. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLI, nr. 147, wydana dnia 7. Czerwca 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami kamery nadwornej trzy i pół-, cztery- i pięcio-procentowemi, na dniu 2. Czerwca 1851 w rzędzie 174 wylosowanemi.

Odnośnie do okolnika niższo-austryjackiego rządu z dnia 29. Października 1829 podaje się do powszechnej wiadomości, iż obligacyje kamery nadwornej trzy i pół-, cztery- i pięcio-procentowe, na dniu 2. Czerwca t. r., w rzędzie 174 wylosowane, mianowicie Nro. 17295 z jedną piątą sumy kapitałowej, tudzież Nro. 21614, aż włącznie do Nru. 23439, w zupełnej ilości kapitałów, wedle przepisów najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 na nowe, w pierwotnej stopie w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

Krauss m. p.

Die Finanz-Direkzion wird daher angewiesen, das Erforderliche zu veranlassen, vorher aber zu erheben, ob über die gedachten Geschäfte eine gesonderte Buchführung besteht.

205.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLI. Stück, Nro. 147, ausgegeben am 7. Juni 1851),

womit die Behandlung der am 2. Juni 1851 in der Serie 174 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu $3^1/_2$, 4 und 5 Perzent kund gemacht wird

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der nieder-österreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 2. Juni d. J. in der Serie 174 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu drei einhalb, vier und fünf Perzent, und zwar Nr. 17295 mit einem Fünftel der Kapitalssumme, dann Nr. 21614 bis einschließig 23439 mit den ganzen Kapitalsbeträgen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XXVII.

Wydana i rozesłana dnia 4. Lutego 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. Februar 1852.

Jahrgang 1851.

206.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 3. Czerwca 1851,

wydane do lwowskiej, brodzkiej i krakowskiej izby handlowej,

że kwity kasowe tychże wolne są od stempla.

Wysokie Ministerstwo handlu, porozumiawszy się z wysokiem Ministerstwem skarbu co do §. 41. tymczasowej ustawy państwa z dnia 18. Marca r. z. *) względem obowiązku używania stempla do urzędowych aktów i podań izb handlowych, wydało dekretem z dnia 21. Maja 1851 następujące objaśnienie:

Gdy izby handlowe i przemysłowe w skutek §. 41. wymienionej ustawy państwa we względzie podań i aktów urzędowych postawione są na równi z władzami publicznemi, i podług §. 37. mają prawo zbierać fundusz na pokrycie swych wydatków za pomocą rozłożonego dodatku do podatków stałych, które opłacają członkowie w okręgu izby do wyboru upoważnieni, przeto izby te za zakłady publiczne, a zatem ich kasy w myśl p. t. 756. tymczasowej ustawy z dnia 9. Lutego **) i 2. Sierpnia 1850 ***) za kasy publiczne uważać należy; kwity więc tym kasom na zaliczki, z warunkiem zwrócenia ze skarbu państwa wydawane, jako kwity na podniesioną gotowiznę zapasową w myśl tymczasowej ustawy z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 wolne są od opłaty stemplowej.

Takie uwolnienie od opłaty stempla służy kwitom, które też kasy wydają na rozłożony dodatek, przeznaczony na wydatki tych zakładów a płacony przez członków upoważnionych do wyborów.

Gołuchowski m. p.

207.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 3. Czerwca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem zawiadomieniem prokuratoryi skarbu i komisyi gubernijalnej w Krakowie),

którem orzeczono, jako obowiązek prokuratoryi skarbowej zastępowania gmin niegdy poddańczych w odbieraniu kapitałów gminnych jakiegokolwiek miana tymczasowie i nadal istnieje. **).**

Według dekretu z dnia 23. Maja 1851 do l. 10776-1528, wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych widziało się spowodowanem postanowić w po-

---

*) Część XXXIV. l. 122. str. 711.

**) Część XXII. l. 50. str. 455, i

***) Część CXII. l. 329. str. 1391 Dziennika praw państwa z roku 1850.

****) O tem rozporządzeniu uwiadomiono wraz także c. k. trybunał apelacyjny i wszystkie sądy szlacheckie.

206.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 3. Juni 1851,

an die Handelskammern in Lemberg, Brody und Krakau,

bezüglich der den Quittungen ihrer Kassen eingeräumten Stempelfreiheit.

Das hohe Handelsministerium hat mit dem Dekrete von 21. Mai 1851 Z. 4068 — H. im Einvernehmen mit dem hohen Finanzministerium über §. 41 des provisorischen Reichsgesetzes vom 18. März v. J.*) bezüglich der Stempelpflicht der ämtlichen Akte und Eingaben der Handelskammer, nachstehende Erläuterung erlassen:

Nachdem die Handels- und Gewerbekammern zu Folge §. 41 des gedachten Reichsgesetzes in Absicht auf die Eingaben und ämtlichen Akte den öffentlichen Behörden gleichgestellt, und nach §. 37 berechtigt sind, ihren Kostenaufwand durch einen Zuschlag auf die direkten Steuern der Wahlberechtigten des Kammerbezirkes aufzubringen, so sind dieselben als öffentliche Institute, und somit ihre Kassen als öffentliche im Sinne der T. P. 75 b. des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar **) und 2. August 1850***) anzusehen, wornach die Quittungen über die diesen Kassen aus dem Staatsschatze gegen Rückersatz erfolgten Vorschüsse als Verlagsquittungen im Sinne des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar und 2. August 1850 gebührenfrei sind.

Dieselbe Gebührenfreiheit kommt auch den Quitungen dieser Kassen über die von den Wahlberechtigten eingezahlten Auflagen zur Bestreitung des Kostenaufwandes dieser Institute zu.

Goluchowski m. p.

207.

Erlaß des Landesguberniums vom 3. Juni 1851,

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Verständigung der Kammerprokuratur und der Gubernial Kommission in Krakau),

womit die einstweilige Fortdauer der Verpflichtung der Kammerprokuratur zur Vertretung der ehemals unterthänigen Gemeinden bei Einbringung aller wie immer gearteten Gemeindekapitalien ausgesprochen wird **).**

Das hohe Ministerium des Innern, fand sich laut des unterm 23. Mai 1851 Z. 10776-1528 herabgelangten Erlaßes, im Einverständniße mit dem Ministerium

---

*) XXXIV. Stück Nr. 122, Seite 711.

**) XXII. Stück, Nr. 50, Seite 455 und

***) CXII. Stück, Nr. 329. Seite 1391 des Reichsgesetzblattes vom Jahre 1850

****) Davon sind unter Einem auch das k. k. Appellazions-Gericht und alle Landrechte in Kenntniß gesetzt worden.

rozumieniu z Ministerstwami sprawiedliwości i skarbu, ażeby obowiązek galicyjskiej prokuratoryi skarbu zastępowania poddańczych dawniej gmin tego kraju w odbieraniu wszystkich jakiegokolwiek rodzaju kapitałów gminnych trwał jeszcze tak długo, póki nowa ustawa gminna i nowa orgnizacyja sądów w Galicyi w życie nie wejdzie.

O tém uwiadamia się urząd obwodowy dla ogłoszenia i przestrzegania tego postanowienia z zaleceniem, ażeby rozprawy, które ze względu na okoliczność, że prokuratoryja skarbu z powodu zniesienia stosunku poddaństwa nie uważała się za przyzwoitą do zastępowania gmin w sprawach, tyczących się odbioru ich kapitałów, doznały zatamowania, w należytem miejscu natychmiast odżywić.

Gołuchowski m. p.

208.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 4. Czerwca 1851, wydane w porozumieniu się z Ministerstwami spraw wewnętrznych i wojny,

do Prezydyjum galicyjskiej krajowej dyrekcyi skarbowej,

moca którego tym, którzy do służby wojskowej są obowiązani, dozwolono taksę uwolnienia od tej służby, pod pewnemi warunkami składać także w kasach zbiorczych, zamiast we lwowskim urzędzie płatniczym wojennym.

Podług rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23. Grudnia 1849, którem zaprowadzono zmiany w przepisach o zastępstwie obowiązanych do służby wojskowej (cz. IV. dziennika praw państwa i rządu z roku 1850 nr. 5.) taksę uwolnienia od tejże służby można złożyć albo przed asentowaniem, albo we trzy dni po asentowaniu, a w tym drugim razie winna jest strona sama, oddawszy ją do kasy wojennej, wykazać się potem z tego kwitem przez komisaryjat wojenny poświadczonym.

Zważywszy jednak trudności, z jakiemi połączone bywa wniesienie tej taksy uwolnienia w kraju koronnym Galicyi, mianowicie z części jego zachodnich do tak odległej kasy wojennej we Lwowie, dozwala się teraz za porozumieniem się z Ministerstwami spraw wewnętrznych i wojny, aby rzeczone taksy odtąd przyjmowano także i we właściwych kasach zbiorczych, zkąd bezzwłocznie do prowincyjnego urzędu płatniczego wojennego we Lwowie odesłane być mają.

Kasy jednak zbiorocze tylko od takich lub na rzecz takich do wojska obowiązanych osób te taksy uwolnienia przyjmować mogą, które od złożenia

der Justiz und der Finanzen veranlaßt zu bestimmen, daß die Verpflichtung der galizischen Kammerprokuratur zur Vertretung der hierländigen ehemals unterthänigen Gemeinden bei Einbringung aller wie immer gearteten Gemeindekapitalien in so lange noch fortzudauern habe, bis die neue Gemeindeordnung und die neue Organisirung der Justizbehörden in Galizien in's Leben getreten seyn wird.

Hievon wird das Kreisamt zur Kundmachung und Darnachachtung mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, diejenigen Verhandlungen, welche aus Anlaß des Umstandes, daß sich die Kammerprokuratur wegen des aufgehobenen Unterthansverhältnißes, zur gerichtlichen Vertretung der Gemeinden in Angelegenheiten wegen Einbringung ihrer Kapitalien, nicht kompetent glaubte, in's Stocken gerathen sind, sogleich gehörigen Orts in Anregung zu bringen.

Goluchowski m. p.

208.

Erlaß des Finanzministeriums im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und des Krieges vom 4. Juni 1851,

an das Präsidium der galizischen Finanz-Landes-Direkzion,

womit den Militärdienstpflichtigen gestattet wird, unter gewissen Bedingungen die Militärbefreiungstaxe auch bei den betreffenden Sammlungskassen, in Vertretung des Lemberger Kriegszahlamtes, erlegen zu dürfen.

Nach der von dem Ministerium des Innern erlassenen Verordnung vom 23. Dezember 1849, womit die Vorschriften über die Stellvertretung von Militärdienstpflichtigen einer Aenderung unterzogen wurden (IV. Stück des Reichsgesetz- und Regierungsblattes vom Jahre 1850 Nr. 5), kann die Militärbefreiungstaxe entweder vor der Assentirung oder auch binen drei Tagen nach der Assentirung erlegt werden, in welchem letzteren Falle die Partei die Abfuhr an eine Kriegskasse selbst zu besorgen, und sich sodann mit einer vom Kriegs-Kommissariate bestätigten Abfuhrs-Quittung auszuweisen hat.

In Erwägung der Schwierigkeiten jedoch, womit im Kronlande Galizien und namentlich in dessen westlichen Theilen die rechtzeitige Abfuhr dieser Befreiungstaxen an die sehr entfernte Kriegskasse in Lemberg verbunden ist, wird im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und des Krieges nunmehr gestattet, daß die fräglichen Taxen von jetzt an, auch bei den betreffenden Sammlungskassen angenommen werden dürfen, von welchen sie ohne Verzug an das Lemberger Provinzial-Kriegs-Zahlamt abzuführen kommen.

Die Sammlungskassen dürfen aber die Befreiungstaxen nur von jenen, oder zu Gunsten solcher militärpflichtiger Individuen in Empfang nehmen, welche von dem

takowych nie są stanowczo wyłączone, jakiemi są zbiegowie przed naborem stawieni *ex officio*, z wyjątkiem ludzi dla braku paszportu przymusowo stawionych.

Rzeczone taksy tylko od takich, lub na rzecz takich do służby wojskowej obowiązanych przyjęte być mogą, którzy je przed asenterunkiem, lub we trzy dni potem składają; składający taksę wykazać się ma z tego przed kasą zbiorową, poświadczeniem przełożonego gminy albo komisyi asentującej.

Termin do złożenia tej taksy w kasach zbiorczych, pozostaje ten sam, jaki dla kas wojennych przepisano. Taksę atoli uwalniającą od ludzi, względem uwolnienia których w drodze oferty rozprawa się toczy, nie prędzej przyjmować można, aż będzie wyrzeczonem, że uwolnienie od służby wojskowej za taksą miejsce mieć może.

Wreście krajowemu wojennemu urzędowi płatniczemu udzielona być powinna dokładna karta pochodzenia (nationale) składającego taksę, a jeżeli już jest asentowany, także i dnia asenterunku, aby poświadczenie złożonej taksy wystawione być mogło w przepisanej formie.

Kasy zbiorcze mają te u nich składane taksy uwolnienia pobrać jako depozyta, i składającym wydać tymczasowe poświadczenie uskutecznionego odbioru, za których zwróceniem odbiorą potem strony poświadczenie wystawione przez krajowy wojenny urząd płatniczy we Lwowie.

Jak o tem ułatwieniu dla obowiązanych do wojska wszystkie komendy werbownicze w Galicyi i na Bukowinie, przez tameczną krajową komendę wojskową już uwiadomione zostały, tak też Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało w tym względzie stosowne polecenie do władz politycznych w Galicyi i na Bukowinie, a Prezydyjum N. wydać ma do kas zbiorczych dalsze stosowne rozporządzenie *).

Krauss m. p

*) Rozporządzeniem prezydyjalnem krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 29. Sierpnia 1851 za l. 786 P. D. S. udzielono te postanowienia dla zastosowania się i dalszego odpowiedniego urzędowania przełożonym wszystkich obwodów, kasom zbiorczym i powiatowym administracyjom skarbowym, głównej kasie krajowej w Czerniowcach i filijalnej kasie krajowej w Krakowie, z tem poleceniem, ażeby dotyczące kasy taksę uwolnienia od służby wojskowej tylko za asygnacyją urzędu obwodowego od deponenta przyjmowały, i stosownie do niniejszego przepisu do krajowego wojennego urzędu płatniczego oddawały, co wraz oznajmiono naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie i staroście obwodowemu w Czerniowcach celem dalszego urzędowania, zaś krajowej dyrekcyi skarbu i krajowej komendzie wojskowej ku powzięciu wiadomości.

Erlage nicht positive ausgeschlossen sind, wie Rekrutirungsflüchtlinge und ex offo. Gestellte, mit Ausnahme der wegen Paßlosigkeit zwangsweise abgestellten Leute.

Auch dürfen derlei Taxen nur von solchen oder zu Gunsten jener Militärpflichtigen angenommen werden, die sie vor oder drei Tage nach ihrer Assentirung abführen; über diese Umstände hat sich der Erleger der Taxe mit einer Bestätigung des Gemeinde-Vorstandes oder der Assentirungs-Kommission bei der Sammlungskasse auszuweisen.

Der Erlagstermin der Taxe für die Sammlungskassen bleibt derselbe, welcher für die Kriegskassen vorgeschrieben ist. Dagegen darf die Befreiungstaxe von Leuten, über deren Entlassung im Offertwege verhandelt wird, nicht früher angenommen werden, bis nicht die Entscheidung erfolgt, daß die Entlassung gegen die Taxe statthaft sei.

Dem Provinzial-Kriegszahlamte muß übrigens das vollständige Nazionale der Erleger, und, wenn sie bereits assentirt sind, auch der Tag ihrer Assentirung bekannt gegeben werden, damit die Abfuhrsscheine in der vorgeschriebenen Form ausgefertigt werden können.

Die Sammlungskassen haben die bei ihnen erlegten Befreiungstaxen als Depositen zu beeinnahmen, und den Erlegern über den geschehenen Empfang Interims-Bescheinigungen hinauszugeben, gegen deren Rückstellung den Parteien sodann die von dem Lemberger Provinzial-Kriegszahlamte ausgefertigten Abfuhrsscheine auszuhändigen kommen.

So wie nun sämmtliche Werbbezirks-Kommanden in Galizien und der Bukowina durch das dortige Landes-Militär-Kommando, von dieser den Militärpflichtigen gewährten Erleichterung bereits verständigt wurden, so ergeht auch von dem Ministerium des Innern die geeignete Weisung an die politischen Behörden in Galizien und in der Bukowina, und es hat nunmehr das .... die weiters entsprechende Verfügung an die Sammlungskassen zu erlassen*).

Krauß m. p

---

*) Mit dem Erlaße des Finanz-Landes-Direkzions-Präsidiums vom 29. August 1851 Z. 786 F. P. sind diese Bestimmungen sämmtlichen Kreis-Vorstehern zur Darnachachtung und entsprechenden weiteren Amtshandlung, dann den Sammlungskassen und Kameral-Bezirks-Verwaltungen, der Landes-Hauptkasse in Czernowitz und der Landes-Filialkasse in Krakau mit dem Auftrage mitgetheilt worden, daß die betreffenden Kassen die frägliche Militärbefreiungstaxe von den Erlegern nur über dießfällige Anweisung des Kreisamtes zu übernehmen, und nach der gegenwärtigen Vorschrift an das Provinzial-Kriegszahlamt abzuführen haben; wovon unter Einem auch der Chef der Gubernial-Kommission in Krakau und der Kreis-Hauptmann in Czernowitz behufs der weiteren Amtshandlung, dagegen die Finanz-Landes-Direkzion und das Landes-Militär-Kommando zur Wissenschaft in Kenntniß gesetzt worden sind

209.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 7. Czerwca 1851,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów dochodowych i organów straży skarbowej,

o dopuszczeniu przewarzania razem zmieszanego krajowego i zagranicznego cukru surowego, i utrzymywaniu kontroli w tym razie.

Powiatowym administracyjom skarbowym, urzędom dochodowym i organom straży finansowej udziela się do wiadomości i zachowywania wysokie rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 1. Marca b. r. l. 1160 F. M. o dozwoleniu przewarzania razem zmieszanego krajowego i zagranicznego cukru surowego, i o utrzymywaniu kontroli względem takowego wyrobu cukrowego.

Krajewski m. p.

Aneks do Nru. 209.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 1. Marca 1851 do l. 1160 F. M.

Kilku właścicieli rafineryi cukru kolonijalnego uczyniło w podaniu, w którem z powodu podwyższenia cła wchodowego na zagraniczny cukier surowy dla rafineryi z 7 złr. 30 kr. na 8 złr. od cetnara, dla tej gałęzi przemysłu z innej strony korzystnych uwzględnień się domawiają, między innemi przedstawienie, iż pozwolenie przewarzania krajowego i zagranicznego cukru surowego razem zmieszanego, tak rafineryjom cukru kolonijalnego, jak i fabrykom cukru z buraków bez uszczerbku skarbu publicznego, przyniosłoby korzyść istotną.

Sądząc z wiadomości zasięgniętych w skutek tych podań zdaje się, iż tak urzędy dochodowe, jako i fabrykanci postanowienie istniejącego przepisu, w skutek którego w warzelniach cukru, przerabiających tak cukier surowy zagraniczny jak i krajowy, użytek obudwu tych gatunków cukru w dotyczącej księdze osobno wykazywany być powinien, w ten sposób tłómaczyły, iż nie tylko spotrzebowana ilość obudwu rodzajów cukru surowego, lecz także i uzyskany wyrób z każdego oddzielnie wykazany być ma, t. j. że obudwu gatunków do jednej i tej samej warki użyć nie wolno.

Takowe tłómaczenie nie da się jednak uzasadnić ani brzmieniem słownem, ani myślą patentu z dnia 31. Stycznia 1836 o wykonywaniu porządku cłowego i monopolijów rządowych §§. 66., 67. i 79. i t. d. *).

*) W Zbiorze praw prowincyjonalnych z r. 1836 oddział I. nr. 29, stron. 64-200.

209.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 7. Juni 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Gefällsämter und Finanzwach-Organe,

über die Zuläßigkeit, inländischen und ausländischen Rohzucker vermengt zu versieden, und über die Handhabung der Kontrole hierüber.

Nachfolgend wird den Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Gefällsämtern und Finanzwach-Organen der hohe Finanz-Ministerial-Erlaß vom 1. März d. J. Zahl 1160 F. M. über die Zuläßigkeit, einheimischen und ausländischen Rohzucker vermengt zu versieden, und über die Kontrols-Handhabung bezüglich eines solchen Zucker-Erzeugnißes, zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski m. p.

Beilage zu Nro. 209.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 1. März 1851 Z. 1160 F. M.

Mehrere Besitzer von Kolonial-Zucker-Raffinerien haben in einer Eingabe, womit sie aus Anlaß der Erhöhung des Eingangszolles vom ausländischen Rohzucker für Raffinerien, von 7 fl. 30 kr. auf 8 fl. vom Zentner, einige anderseitige Begünstigungen dieses Industriezweiges in Anspruch nehmen, unter andern vorgestellt, daß die Bewilligung, inländischen Rohzucker mit ausländischem vermengt zu versieden, sowohl den Kollonial-Zucker-Raffinerien als den Runkelrüben-Zuckerfabriken, ohne Gefährdung des Aerars, einen wesentlichen Vortheil verschaffen würde.

Nach dem Ergebniße der über diese Gesuche veranlaßten Erhebungen scheint bisher sowohl von Seite der Gefällsbehörden, als der Gewerbetreibenden, die Bestimmung der bestehenden Vorschrift, wornach in jenen Zuckersiedereien, in denen sowol einheimischer als ausländischer Rohzucker verarbeitet wird, die Verwendung beider Zuckergattungen im Sudbuche getrennt ersichtlich gemacht werden soll, dahin ausgelegt worden zu seyn, daß nicht nur die in Verwendung genommenen Mengen beider Gattungen Rohzucker, sondern auch die aus jeder derselben gewonnenen Erzeugnisse abgesondert ausgewiesen werden müssen, d. h., daß die Verwendung beider zu einem und demselben Sude nicht Statt finden dürfe.

Diese Auslegung ist jedoch weder im dem Wortlaute, noch in dem Sinne der Vorschrift vom 31. Jäner 1836 über die Vollziehung der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung §§. 66 und 67, 79 u. s. w*) gegründet.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1836, I. Abtheilung, Nr. 29, Seite 64—200.

Aby spotrzebowanie zosobna wykazać, jest dostateczna, w księdze zapisywanych warek jedną rubrykę dla krajowego, drugą dla zagranicznego cukru surowego, a trzecią dla obudwu razem gatunków zaprowadzić, i wszystkie trzy przy każdej warce należycie wypełnić; w ten bowiem sposób kontrola doskonale przestrzegana być może, gdyż w handlu wyroby z mieszanego cukru surowego podlegają bez tego temuż samemu nadzorowi, co wyroby z czystego cukrowcu (cukier surowy) kolonijalnego.

Z resztą jak się to przez się rozumie, pozostaje i nadal w zupełnej mocy przepis dotychczasowy, jako dla warzelni cukru, przerabiających uwzględniony w ocleniu cukrowiec zagraniczny, osobnego pozwolenia potrzeba do produkowania, lub przerabiania cukru z materyjału krajowego, lub odwrotnie.

210.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 8. Czerwca 1851,

wydane do przełożonych wszystkich obwodów i do prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie,

o postępowaniu z wałęsającemi się bez celu cyganami.

Aby w obejściu się z cyganami, znowu częściej po cesarstwie bez celu wałęsającymi się, zaprowadzić jednostajne postępowanie, zechcesz ....WWMPan w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30. z. m. do l. 11277 zarządzić, ażeby wszystkie bandy cyganów, tudzież także pojedyńczych cyganów, nawet gdyby paszportami byli opatrzeni, jeśli bez celu lub nie za pozwolonym zarobkiem włóczą się, bez dalszego wywodu do domów szupasem odsełano.

Gołuchowski m. p.

211.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 9. Czerwca 1851 *),

którem dekret kancelaryi nadwornej z dnia 13. Stycznia o wykazywaniu księgozbiorów dekanalnych i parafijalnych znosi się.

Gdy podług §. 2. praw zasadniczych, kościołowi najłaskawiej nadanych, zapewniono temuż niezależne urządzanie i zawiadywanie spraw jego, a przeto do działalności kościoła należy obmyślać i urządzać środki wiodące ku dalszemu kształceniu się duchowieństwa parafijalnego, zatem z powodu zdarzonego

*) O treści tego rozporządzenia Rząd krajowy zawiadomił pod dniem 26. Czerwca 1851 l. 25021 wszystkie galicyjskie metropolitalne i biskupie konsystorze, jakoteż i naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie.

Um die Verwendung getrennt auszuweisen, genügt es, wenn im Sudbuche für den inländischen und ausländischen Rohzucker zwei abgesonderte Rubriken und eine dritte Rubrik für beide zusammen eröffnet werden, welche bei jedem Sude gehörig auszufüllen sind, wodurch dem Zwecke der Kontrole vollkommen entsprochen wird, indem hinsichtlich der Ueberwachungs-Maßregeln des Verkehres mit Zuckererzeugnissen die aus den vermengten Stoffen erzeugten Fabrikate ohnehin ebenso behandelt werden, wie die aus unvermengtem Kolonial-Rohzucker gewonnenen Erzeugnisse.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß die Vorschrift, wornach Zuckersiedereien, welche im Zolle begünstigten ausländischen Rohzucker verarbeiten, zur Erzeugung oder Verarbeitung von Zucker aus inländischen Stoffen, oder umgekehrt, hiezu einer besonderen Bewilligung bedürfen, noch ferner in Wirksamkeit bleibt.

210.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 8. Juni 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau,

die Behandlung der sich bestimmungslos herumtreibenden Zigeuner betreffend.

Um bei der Behandlung der im Kaiserreiche sich wieder häufiger bestimmungslos herumtreibenden Zigeuner ein gleichförmiges Verfahren zu erzielen, werden Euere .... in Folge Verfügung des hohen Ministeriums des Innern vom 30. v. M. Z. 11277 um die Einleitung ersucht, damit alle Zigeunerbanden oder auch einzelne Zigeuner, selbst wenn sie mit Pässen versehen sind, aber bestimmungslos oder ohne einen erlaubten Erwerb sich herumtreiben, ohne weiters in ihre Heimat abgeschoben werden.

Goluchowski m. p.

211.

Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichtes vom 9 Juni 1851*),

womit das Hofkanzleidekret vom 13. Jänner 1828, wegen Nachweisung der Dekanats- und Pfarr-Bibliotheken, außer Kraft gesetzt wird.

Da der Kirche nach dem §. 2 der allerhöchst gewährten Grundrechte die selbstständige Ordnung und Verwaltung ihrer Angelegenheiten zugesichert ist, somit die Bestimmung und die Anordnung der Mittel zur ferneren Bildung der Kurat-Geistlichkeit in ihrem Wirkungskreise liegt, so findet man aus Anlaß eines vorgekommenen

*) Von dem Inhalte dieses Ministerial-Erlaßes hat das Landesgubernium am 26. Juni 1851 Z. 25021 sämmtliche galizische Metropolitan- und bischöfliche Konsistorien, so wie auch den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau in Kenntniß gesetzt.

wypadku oświadcza się, iż tem samem i polecone dekretem nadwornej kancelaryi z dnia 13. Stycznia 1828 wykazywanie biblijotek dekanalnych i parafijalnych zniesionem zostaje.

Thun m. p.

212.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 12. Czerwca 1851 *),

wydane do dwunastu wschodnich urzędów obwodowych (za równoczesnem uwiadomieniem wydziału Stanowego),

jako najwyższy rozkaz z dnia 7. Grudnia 1850 względem zobowiązywania się rewersem, iż wychowańcy na funduszu skarbu publicznego zostający, przed ukończeniem całego kursu szkolnego, z akademii wojskowych odebrani nie będą, także na wszystkich innych wychowańców funduszowych rozciągnięty został.

Wedle oświadczenia wysokiego Ministerstwa wojny z dnia 20. p. m. l. 2542, raczył Najjaśniejszy Pan co do dawania świeżo zaprowadzonych rewersów przy wstępie wychowańców do obudwóch akademij wojskowych, najwyższem postanowieniem z dnia 9. p. m. rozporządzić, jako najwyższy rozkaz z dnia 7. Grudnia r. p. względem zobowiązywania się rewersem, iż wychowańcy na funduszu skarbu publicznego zostający, przed ukończeniem całego kursu szkolnego z akademii wojskowej odebrani nie będą, także na wszystkich innych wychowańców funduszowych tejże akademii rozciągać się ma.

To najwyższe postanowienie w podwładnym obwodzie z tym dodatkiem ogłosić należy, iż prośby podawane o funduszowe miejsca bądź stanowe, bądź skarbu publicznego, bądź nakoniec fundacyi prywatnej, takowym rewersem opatrzone być powinny.

Forma tego rewersu zawarta jest w przesłanym z tąd do galicyjskiego wydziału stanowego insynuacie z dnia 2. Marca b. r. l. 9845, umieszczonym w dzienniku praw krajowych część XIX. nr. 114.

Gołuchowski m. p.

---

*) Odpisu tego rozporządzenia udzielono zarazem także naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, aby i dla zachodniej części kraju wydano zarówno odpowiednie rozporządzenie.

Falles zu erklären, daß hiedurch die mit Hofkanzleidekrete vom 13. Jänner 1828 aufgetragene Nachweisung der Dekanats- und Pfarr-Bibliotheken entfalle.

Thun m. p.

212.

Erlaß des Landesguberniums vom 12. Juni 1851 *),

an die zwölf östlichen Kreisämter (unter gleichzeitiger Eröffnung an den landständischen Ausschuß),

wornach der Allerhöchste Befehl vom 7. December 1850 wegen Ausstellung von Reversen gegen das Herausnehmen der Aerarial-Zöglinge aus den Militär-Akademien vor vollendetem ganzen Lehrkurse, auch auf alle übrigen Stiftlinge dieser Akademien ausgedehnt werde.

Zu Folge einer Eröffnung des hohen Kriegsministeriums vom 20. v. M. Z. 2542 haben Seine Majestät in Absicht auf die Ausstellung des neu vorgeschriebenen Reverses für den Eintritt der Zöglinge in die beiden Militär-Akademien mit der Allerhöchsten Entschließung vom 9. v. M. zu genehmigen geruht, daß der Allerhöchste Befehl vom 7. Dezember v. J. wegen Ausstellung von Reversen gegen das Herausnehmen der Aerarial-Zöglinge aus der Militär-Akademie vor vollendetem ganzen Lehrkurse auch auf alle übrigen Stiftlinge dieser Akademie ausgedehnt werde.

Diese allerhöchste Entschließung ist im unterstehenden Kreise mit dem Bedeuten kund zu machen, daß die bezüglichen Gesuche, sei es um einen ständischen Aerarial- oder Privat-Stiftungsplatz, künftig auch mit einem solchen Reverse belegt werden.

Die Form des Reverses ist in dem, in das Landes-Gesetzblatt XIX. Stück, Nro. 114 aufgenommenen hierortigen Insinuate an den galizisch-landständischen Ausschuß vom 10. März l. J. Z. 9845 enthalten.

Goluchowski m. p.

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes ist unter Einem auch dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen entsprechenden Verfügung in dem westlichen Gebietstheile, mitgetheilt worden

213.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 14. Czerwca 1851,

wydane do przełożonych wszystkich obwodów, do naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie i naczelnika magistratu lwowskiego,

którem do czasu ostatecznego uregulowania przepisów o rękodzielnictwie prawo karania wykroczeń przeciwko tymże przepisom pozostawia się jeszcze i nadal przy władzach politycznych, mających prawo dawania konsensów rękodzielniczych, przełożonym zaś gmin nadaje się prawo złączone z obowiązkiem wzbraniania w pewnych przypadkach wykonywania jakiego rękodzielnictwa, albo bawienia się jakiem wolnem zarobkowaniem.

Nad przynależytością władz karnych co do przestąpień przepisów o rękodzielnictwie toczą się właśnie rozprawy, w których według możności wzgląd miany będzie na teraźniejsze zasady organizacyi państwa.

Ponieważ zaś owe rozprawy z powodu swego ścisłego związku z innemi kwestyjami, tyczącemi się organicznych i administracyjnych urządzeń, dotychczas ukończone być nie mogły, a poszczególne postrzeżenia okazały gwałtowną potrzebę wydania postanowień w powyższym kierunku, przeto według oznajmienia wysokiego Ministerstwa handlu z dnia 7. b. m. do l. 4243 rozporządzono wyraźnie zgodnie ze zdaniami Ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, że dopóki ostateczne urządzenie nie nastąpi, wykonywane dotąd przez polityczne władze prawo karne na przestępstwa przepisów o rękodzielnictwie ma być jeszcze i nadal sprawowane przez polityczne władze administracyjne, które mają prawo udzielania konsensów.

Przełożonym zaś gminy przyznano prawo połączone z obowiązkiem wzbronienia wykonywania rękodzielnictwa, nie należącego do wolnych zarobkowań, jeżeli nie uzyskano pozwolenia, albo nim jeszcze to pozwolenie mocy prawnej nabyło, i podobnież wykonywania wolnego zarobkowania w sposób rękodzielniczy, jeżeli go pierwej urzędownie nie zapowiedziano, karty na podatek zarobkowy nie otrzymano, i niedopełniono innych może jakich przepisanych warunków, o czem wszystkiem przełożeni gminy bez zwłoki władzy politycznej donieść powinny.

To czynię .... WWMPanu jawno dla wiadomości, zachowania się i poczynienia dalszych stosownych rozporządzeń.

Gołuchowski m. p.

213.

Erlaß des Statthalters vom 14. Juni 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau und jenen des Lemberger Magistrats,

wornach bis zur definitiven Regelung der Gewerbsvorschriften das Strafrecht gegen die Uebertretungen derselben den politischen Behörden, welchen das Gewerbsverleihungsrecht zusteht, noch ferners überlassen, dagegen den Gemeindevorständen das Recht und die Verpflichtung eingeräumt wird, die Ausübung eines Gewerbes, oder den Betrieb einer freien Beschäftigung in gewissen Fällen einzustellen.

Ueber die Kompetenz der Behorden bei Uebertretungen der gewerblichen Vorschriften sind Verhandlungen im Zuge, bei welchen den gegenwärtigen Grundsätzen der staatlichen Organisazion die thunliche Rechnung getragen werden wird.

Nachdem aber jene Verhandlungen wegen ihres innigen Zusammenhanges mit anderen, organische und administrative Einrichtungen betreffenden Fragen, bisher nicht zum Abschluße gebracht werden konnten, und einzelne Wahrnehmungen gezeigt haben, daß eine provisorische Bestimmung in obiger Richtung dringend Noth thue, so ist zu Folge Eröffnung des hohen Handels-Ministeriums vom 7. d. M. Z. 4243 übereinstimmend mit den von den hohen Ministerien des Innern und der Justiz ausgesprochenen Ansichten ausdrücklich bestimmt worden, daß bis die definitive Regelung erfolgt, das bisher von den politischen Behörden geübte Strafrecht gegen Uebertretungen von Gewerbsvorschriften noch ferners durch die politischen Administrazions-Behörden, welchen das Gewerbsverleihungsrecht zusteht, ausgeübt werden muß.

Den Gemeindevorständen ist dagegen das Recht und die Verpflichtung eingeräumt, die Ausübung eines nicht zu den freien Beschäftigungen gehörenden Gewerbes ohne das dazu nöthige Befugniß, oder vor der Rechtskräftigkeit desselben und ebenso den gewerbsmäßigen Betrieb einer freien Beschäftigung ohne vorausgegangene ämtliche Anmeldung, Lösung des Erwerbsteuerscheines und Erfüllung der sonstigen Bedingungen, falls welche vorgeschrieben sind, einzustellen, und die unverweilte Anzeige an die politische Behörde zu machen.

Hievon werden Euere ꝛc. ꝛc. zur Wissenschaft, Darnachachtung und weiteren angemessenen Verfügung in die Kenntniß gesetzt.

Golnchowski m. p.

214.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Czerwca 1851,

wydane do podległych władz, urzędów i organów,

względem ostemplowania paszportów.

Wysokie Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 15. Kwietnia 1851 l. 9274-839, z powodu uczynionego zapytania o stemplowanie paszportów dla wałaszników, oświadczyło, iż wedle prowizorycznego prawa z dnia 9. Lutego 1850 liczba taryfowa 85 *) wysokość opłaty stemplowej paszportów nie od tego zawisła, czy otrzymujący paszport płaci podatek zarobkowy, lub nie, lecz od tego, czy tenże należy do osób żyjących z zarobku nie przenoszącego zwykłej zapłaty najmu dziennego.

Czy paszporta dla wałaszników sześcio-krajcarowym, czyliteż trzydziesto-krajcarowym stemplem opatrzone być mają, o tem w każdym przypadku z osobna wedle tej uwagi osądzić potrzeba.

Co się tycze podobnych paszportów, wydanych przed wejściem w moc obowiązującą prawa prowizorycznego z dnia 9. Lutego 1850, z odwołaniem się do ogłoszonego cyrkularzem z dnia 20. Października 1843 l. 29550 rozporządzenia byłej wysokiej c. k. kamery nadwornej z dnia 5. Września 1843 l. 27251-2243 czyni się tę uwagę, iż na takowe wyznaczony był stempel sześcio-krajcarowy.

Krajewski m. p.

215.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 17. Czerwca 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów i przełożonego magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem go naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie i komendantowi pułku IV. żandarmeryi),

o powiększeniu ilości drzewa opałowego dla żandarmeryi.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych na powtórzone przedstawienie żandarmeryi stacyjonowanej w kraju koronnym Galicyi co do niedostateczności wyznaczonego dla niej materyjału opałowego, zważywszy że w tym kraju zima bywa ostrzejsza i dłuższa, niż w innych krajach koronnych, rozporządziło dekretem z dnia 7. Czerwca 1851 za l. 6582-512, aby wymiar drzewa roz-

---

*) W Dzienniku praw państwa, część XXII, nr. 50, str. 455.

214.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 14. Juni 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

die Stempelbehandlung der Reisepässe betreffend.

Das hohe Finanzministerium hat mit dem Erlaße vom 15. April 1851 Z. 9274/839 aus Anlaß einer gestellten Anfrage hinsichtlich der Stempelbehandlung der Reisepässe für Viehkastrierer bedeutet, daß nach dem provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850, Tarifspost 85*) die Größe der Stempelgebühr für Reiseurkunden nicht von dem Umstande, ob derjenige, für welchen die Reiseurkunde auszustellen ist, Erwerbsteuer zahlt oder nicht, sondern davon abhängt, ob derselbe zu jenen Personen gehört, die von einem den gewöhnlichen Taglohn nicht übersteigenden Erwerbe leben.

Ob die Reiseurkunden für Viehkastrierer auf dem 6 kr. oder dem 30 kr. Stempel auszufertigen seien, ist hiernach von Fall zu Fall zu beurtheilen.

Was die vor der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 ausgestellten derlei Reisepässe anbelangt, so wird mit Beziehung auf den, mit der Zirkular-Verordnung vom 20. Oktober 1843 Z. 29550 bekannt gegebenen Erlaß der bestandenen hohen k. k. allgemeinen Hofkammer vom 5. September 1843 Z. 27251/2243 bemerkt, daß dieselben dem Stempel von 6 kr. zugewiesen waren.

Krajewski m. p.

215.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 17. Juni 1851,

an sämmtliche Kreis-Vorsteher und den Magistrats-Vorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau und den Kommandanten des IV. Gensd'armerie-Regiments),

die Erhöhung des Beheitzungs-Materials für die Gensd'armerie betreffend.

Das hohe Ministerium des Inneren hat über wiederholte Vorstellungen der im Kronlande Galizien stazionirten Gensd'armerie wegen Unzulänglichkeit des bewilligten Beheizungs-Materiales in Erwägung des Umstandes, daß hierlandes die Winterkälte strenger und anhaltender als in den übrigen Kronländern ist, mit dem Erlaße vom 7. Juni 1851 Z. 6582/512 zu bestimmen befunden, daß die in dem hohen Mini-

*) Im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

porządzeniem Ministrowskiem z dnia 16. Stycznia 1851 za l. 27842-2796 *),
przepisany dla izby o 1 oknie z 3 na cztery,
o 2 oknach z 4 na pięć,
o 3 „ z 5 na sześć
sążni miękkiego drzewa przez cały czas trwającej zimy podwyższono.

O tem wysokiem postanowieniu zawiadamiam .... WWPana dodatkowo do rozporządzenia z dnia 23. Stycznia 1851, za l. 545 *) dla zachowania się i stosownego w tem względzie urzędowania.

Gołuchowski m. p.

216.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 22. Czerwca 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów (za równoczesnem wezwaniem naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, by w onej części kraju podobne wydał rozporządzenie),

o powinności urlopowanych żołnierzy od podoficera na dół, aby w każdem miejscu, gdzie bawią nad 24 godzin, urlopy swoje kapralowi żandarmeryi najbliżej tego miejsca stacyjonowanemu dawali do zawidowania.

Podług §. 33. ustawy organicznej dla żandarmeryi, dziennikiem praw państwa w cz. XII, pod nr. 19, z roku 1850 ogłoszonej, obowiązany jest każdy żołnierz urlopowany od podoficera na dół, w każdym miejscu, gdzie się nad 24 godzin zatrzymuje, paszport swój okazać dla zawidowania kapralowi najbliżej stacyjonowanemu. Kapral prowadzić będzie osobne tych paszportów zapisy, i posełać takowe do należnego komendanta plutonu, by je do swojego protokółu urlopów zaciągnął.

Aby więc temu przepisowi należycie odpowiedzić, zażądała pułkowa c. k. komenda żandarmeryi, aby żołnierzom już teraz urlopowanym przez dominija zalecono, po widowanie swoich urlopów udać się do komendantów posterunku żandarmeryi najbliżej stacyjonowanego, podczas gdy równocześnie c. k. krajowa komenda wojskowa zawezwaną została o wydanie rozporządzenia, aby żołnierzy następnie za urlopem puszczanych o tej ich powinności, za nim na urlop odejdą, przez komendantów swoich zawiadamiano.

Stosownie do tego żądania wzywam .... WWPana o wydanie do podwładnych sobie zwierzchności miejscowych stosownego zalecenia, aby zawiadomiły o tem urlopników znajdujących się w ich okręgach.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Dienniku praw krajowych, cz. IV, nr. 24, str. 86.

sterial-Erlaße vom 16. Jänner 1851 Z. 27842/5796*) normirte Holzausmaß für Ein Zimmer mit 1 Fenster von 3 auf Vier
" 2 " " 4 " Fünf
" 3 " " 5 " Sechs Klafter
weiches Brennholz für die Dauer des ganzen Winters erhöhet werde.

Von dieser hohen Bestimmung werden Euere 2c. 2c. im Nachhange zu dem Erlaße vom 23. Jänner 1851 Z. 545*) zur Darnachachtung und entsprechenden weiteren Amtshandlung in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

216.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 22. Juni 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Aufforderung des Vorstehers der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen entsprechenden Verfügung in dem dortigen Gebiethe),

über die Verpflichtung beurlaubter Soldaten vom Unteroffizier abwärts, an jedem Orte, wo sie sich über 24 Stunden aufhalten, ihre Urlaubspäße von dem zunächst stazionirten Gensd'armerie-Korporalen vidiren zu lassen.

Nach §. 33. des im Reichs-Gesetzblatte XII. Stück, Nro. 19 vom Jahre 1850 kund gemachten organischen Gensd'armerie-Gesetzes ist jeder beurlaubte Soldat vom Unteroffizier abwärts gehalten, an jedem Orte, wo er sich über 24 Stunden aufhält, seinen Paß von dem zunächst stazionirten Korporalen vidiren zu lassen. Dieser führt darüber eigene Vormerkungen, und sendet sie an den betreffenden Zugs-Kommandanten zur Eintragung in sein Urlaubsprotokoll.

Um nun dieser gesetzlichen Bestimmung entsprechen zu können, hat das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando unterm 2. Mai d. J. Z. 3161 das Ansuchen gestellt, damit die schon gegenwärtig beurlaubten Soldaten durch die Dominien angewiesen werden, sich zum Zwecke der Vidirung ihrer Urlaubspässe bei den zunächst stazionirten Gensd'armerie-Posten-Kommandanten einzufinden; indem gleichzeitig das k. k. Landes-Militär-Kommando um die Verfügung angegangen wurde, damit die in der Folge beurlaubt werdende Mannschaft vor dem Antritte ihres Urlaubes von dieser Verpflichtung durch ihre Kommandanten in die Kenntniß gesetzt werde.

Diesem Ansinnen gemäß werden 2c. 2c. aufgefordert, den unterstehenden Ortsobrigkeiten den entsprechenden Auftrag wegen Anweisung der in deren Bezirke befindlichen Urlauber allsogleich zu ertheilen.

Goluchowski m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, IV. Stück, Nro. 24, Seite 86.

217.

Rozporządzenie krajowej dyrekcyi skarbowej z dnia 23. Czerwca 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

względem wymierzania opłat od nadanych beneficyjów.

Przepis prawa prowizorycznego z dnia 9. Lutego 1850 T. P. 23 *), w skutek którego nadanie beneficyjów jako nadane za wynagrodzeniem użytkowanie, uważane być ma, i dla tego wyznaczonemu w poz. 39. od służebności wymiarowi opłaty ulegają, ma tylko wtedy być zastosowany, jeżeli do prebendy należą ruchomości do użytkowania przeznaczone; od nieruchomości zaś w miejsce opłaty od przeniesienia prawa użytkowania przypada ekwiwalent opłaty liczbą bieżącą 106 B. e. oznaczony. Dokumenta nadań, jeźli nadanie lub potwierdzenie nie zawisło od Monarchy albo władz rządowych, i jedynie prawa użytkowania z nieruchomości dotycze, podpadają stemplowi 15 krajcarów.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 9. Maja 1851 l. 12744-1170 podaje się do wiadomości, jako skazówka postępowania.

Krajewski m. p.

218.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 24. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLVI, nr. 166, wydana dnia 16. Lipca 1851),

którem ustanowione zostaje pojezdne pocztowe na drugie półrocze 1851.

Ustanawia się na drugie półrocze 1851 pojezdne pocztowe od jednego konia i za jazdę pocztą pojedyńczą, w niżej wymienionych krajach koronnych i obwodach jak następuje:

w Austryi wyższej na	1	złtr.	— kr.
„ Solnogrodzie	1	„	— „
„ Czechach	1	„	— „
„ Morawii	1	„	— „
„ Krakowie	1	„	— „
„ Lwowie	1	„	— „
„ Czerniowcach	1	„	— „
„ Szląsku	1	„	— „
„ Węgrzech	1	„	— „
w Województwie i w banacie Temeskim na	1	złtr.	— kr.
„ Siedmiogrodzie na	1	„	— „
„ Kroacyi cywilnej i Slawonii (wyjąwszy Litorale Kroackie) na	1	„	2 „
„ Kroacko - Slawońskiem Pograniczu wojskowem (z wyjątkiem pułku			

*) W Dzienniku praw państwa część XXII, nr. 50, str. 455.

217.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 23. Juni 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

bezüglich der Gebühren-Bemessung von Benefizien-Verleihungen.

Die Anordnung der T. P. 23. des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 *), zu Folge welcher die Benefizien-Verleihungen als entgeltliche Einräumung des Fruchtgenußes anzusehen sind, daher dem unter Postenzahl 39 für Dienstbarkeiten festgesetzten Gebührenausmaße unterliegen, findet nur insoweit Anwendung, als der Pfründe bewegliche Sachen zum Fruchtgenuße zugewiesen sind; von unbeweglichen Sachen hingegen tritt an die Stelle der Gebühren von der Uebertragung des Fruchtgenußes das unter Postzahl 106 B. c. bestimmte Gebühren-Aequivalent. Die Verleihungs-Urkunden unterliegen, wenn die Verleihung oder Bestätigung nicht von dem Landesfürsten oder von landesfürstlichen Behörden abhängig ist, und nur den Fruchtgenuß von unbeweglichen Sachen umfassen, blos dem Stempel von 15 kr.

Dieß wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 9. Mai 1851 Z. 12744/1170 zur Richtschnur bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

218.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 24. Juni 1851,

(Im Reichs-Gesetzblatte, XLVI. Stück, Nr. 166, ausgegeben am 16. Juli 1851)

wodurch die Postrittgelder für den zweiten Semester 1851 bestimmt werden.

Für den zweiten Semester 1851 wird das Postrittgeld für ein Pferd und eine einfache Post für die nachgenannten Kronländer und Bezirke, wie folgt, festgesetzt:

in Ober-Oesterreich mit	1 fl.	— kr.
„ Salzburg „	1 „	— „
„ Böhmen „	1 „	— „
„ Mähren „	1 „	— „
„ Krakau „	1 „	— „
„ Lemberg „	1 „	— „
„ Czernowitz „	1 „	— „
„ Schlesien „	1 „	— „
„ Ungarn „	1 „	— „
in der Woiwodschaft und dem Temeser Banate mit	1 fl.	— kr.
„ Siebenbürgen „	1 „	— „
„ Zivil-Kroazien und Slavonien (mit Ausnahme des kroatischen Litorale) mit	1 „	2 „
„ der kroatisch-slavonischen Militärgrenze (mit Aus-		

*) Im Reichs-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nro. 50, Seite 455.

Ottochańskiego, Likańskiego i Ogulińskiego) na	1 złtr.	2	kr.
w Austryi niższej na	1 „	4	„
„ Karyntyi	1 „	4	„
„ Styryi	1 „	4	„
„ Montańskim dystrykcie (kroackiem Litorale) na	1 „	4	„
w powiecie pułku Ogulińskiego na	1 złtr.	4	kr.
„ Krainie na	1 „	6	„
„ Tyrolu i Vorarlbergu na	1 „	8	„
„ Pobrzeżu (Tryjeście)	1 „	8	„
„ powiecie pułku Ottoczańskiego i Likańskiego, tudzież w powiecie komuny Zengskiej na	1 „	10	„

Należytość za kryty powóz stacyjny, wyznacza się na czwartą część tego, co wynosi pojezdne od jednego konia i od jednej stacyi pocztowej w dotyczącym obwodzie pocztowym.

Poczestne dla pocztylijona i należytość za smarowidło, nie ulegają zmianie.

Baumgartner m. p.

219.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 28. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XLVI. nr. 167, wydana dnia 16. Lipca 1851),

mocą którego uwalniają się od portoryjum obwieszczenia urzędowe, nadsełane do zamieszczenia w gazetach krajowych.

Urzędowe obwieszczenia ze strony władz sądowych i innych władz cesarskich, które w dziennikach urzędowych gazet krajowych bezpłatnie zamieszczone być mają, wolne są od portoryjum, nie tylko przy podawaniu ich ze strony władz, od portoryjum uwolnionych, ale także i przy wyekspedyjowaniu takowych do redakcyi gazet.

Wszelako przesełki takowe opieczętowane być winny pieczęcią urzędową, na adresie których wyrażona być ma władza odsełająca, przy oznaczeniu: „Aemtliche Kundmachung" (urzędowe obwieszczenie).

Baumgartner m. p.

nahme des Ottochaner, Liccaner und Oguliner Regimentes) mit	1 fl.	2 kr.	
in Nied. Oesterreich mit	1 „	4 „	
„ Kärnthen „	1 „	4 „	
„ Steiermark „	1 „	4 „	
im Montaner Distrikte (kroatisches Litorale) mit	1 „	4 „	
im Oguliner Regiments-Bezirke mit	1 fl.	4 kr.	
in Krain mit	1 „	6 „	
„ Tirol und Vorarlberg mit	1 „	8 „	
im Küstenlande (Triest) „	1 „	8 „	
„ Ottochaner und Liccaner Regiments- und Zengger Komunitäts-Bezirke mit	1 „	10 „	

Die Gebühr für einen gedeckten Stazionswagen wird auf die Hälfte und für einen ungedeckten Wagen auf den vierten Theil des für ein Pferd und eine Post in dem betreffenden Bezirke bemessenen Rittgeldes festgesetzt.

Das Postillonstrink- und das Schmiergeld bleibt unverändert.

Baumgartner m. p.

219.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVI. Stück, Nro. 167, ausgegeben am 16. Juli 1851),

wodurch die Portofreiheit der den Landeszeitungen zugesendeten ämtlichen Kundmachungen festgesetzt wird.

Jene ämtlichen Kundmachungen der Gerichts- und anderen landesfürstlichen Behörden, welche in die Amtsblätter der Landeszeitungen in den Kronländern unentgeltlich aufgenommen werden müssen, sind nicht nur bei der Aufgabe von Seite der portofreien Behörden, sondern auch bei der Ausfolgung an die Zeitungsredakzionen portofrei zu behandeln.

Doch müssen derlei Sendungen mit dem Amtssiegel verschlossen und auf der Adresse mit der Angabe der absendenden Behörde und der Bezeichnung: „Aemtliche Kundmachung“ versehen seyn.

Baumgartner m. p

220.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 3. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLV, nr. 162, wydana dnia 10. Lipca 1851),

mocą którego podaje się do wiadomości, jakiemu postępowaniu podlegają wylosowane na dniu 1. Lipca 1851 w seryi 210, tak obligacyje kamery nadwornej $3^{1}/_{2}$, 4-, $4^{1}/_{2}$ i 5-procentowe, jak wcielona następnie do rzędu obligacyja domestykalna Stanów karyntskich.

Odnośnie do okólnika niż. austr. rządu z dnia 29. Października 1829, podaje się do powszechnej wiadomości, iż obligacyje kamery nadwornej $3^{1}/_{2}$,- 4-, $4^{1}/_{2}$- i 5-procentowe, wylosowane na dniu 1. Lipca t. r. w seryi 210, mianowicie Nr. 57706 aż włącznie do 57918 z całemi sumami kapitałów, Nr. 57928 z połową sumy kapitału, a Nr. 57929 aż włącznie do 59214 z całkowitą sumą kapitału; wreszcie następnie wcielona do rzędu obligacyja domestykalna Stanów karyntskich 4531 4-procentowa, stosownie do przepisów najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, wymienione będą za nowe zapisy długu państwa, przynoszące prowizyje w pierwiastkowej stopie w monecie konwencyjnej.

Krauss m. p.

220.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLV. Stück, Nr. 162, ausgegeben am 10. Juli 1851),

womit die Behandlung der am 1. Juli 1851 in der Serie 210 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu 3½, 4, 4½ und 5 Perzent, und der nachträglich eingereihten kärnthnerisch-ständischen Domestical-Obligazion kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der nieder-österreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 1. Juli d. J. in der Serie 210 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu 3½, 4, 4½ und 5 Perzent, und zwar: Nr. 57706 bis einschließig 57918 mit den ganzen Kapitalsbeträgen, Nr. 57928 mit der Hälfte des Kapitales, und Nr. 57929 bis einschließig 59214 mit der ganzen Kapitalssumme; endlich die nachträglich eingereihte kärnthnerisch-ständische Domestikal-Obligazion 4531 zu 4 Perzent, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818, gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXVIII.

Wydana i rozesłana dnia 11. Lutego 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. Februar 1852.

Jahrgang 1851.

221.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 25. Czerwca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie i przełożonemu magistratu lwowskiego),

o sposobach zapobiegania szerzeniu się nosacizny i niebezpiecznych zołzów u koni.

Podług wiadomości od wysokiego Ministerstwa wojny udzielonej wysokiemu Ministerstwu spraw wewnętrznych ma tu na prowincyi znajdować się znaczna ilość nosatych, lub niebezpiecznie zołzowatych koni; ze śledztwa zaś rozpoczętego w skutek zjawienia się nosacizny między końmi służbowemi pułku huzarów nr. 11. wykazało się, iż mianowicie u furmanów żydowskich często nosate konie znaleźć można, któremi ciż, czasem świadomi, czasem nieświadomi, podróże odbywają, i tym sposobem dają powód do rozszerzania tej zarazy końskiej.

Gdy pod względem policyi weterynarskiej bardzo wiele na tem zależy, aby to złe stale usunąć, wysokie Ministerstwo rozporządzeniem z dnia 12. t. m. l. 12722 poleciło w stosowny sposób przedsięwziąć rozpoznanie, czy w kraju tutejszym istotnie tak często, jak wyżej wyrażono, pojawia się nosacizna, i czy rzeczywiście zachodzi naganna niedbałość w postępowaniu i użyciu nosatych koni, a gdyby takowe użycie nosatych i zolzowatych koni w samej rzeczy się wykryło, przestępców wyśledzić i ostro ukarać, przytem uwagę zaś zwróciwszy przełożonych gmin i posiadaczy koni na niebezpieczność nosacizny i podejrzanych zołzów, udzielić onym stosownej nauki o zachowaniu stadniny od zarazy.

W skutek tego urzędowi obwodowemu...... poleca się:

1. Dochodzić z wszelką bacznością owego, jak doniesiono, bardzo częstego pojawiania się nosacizny i podejrzanych zołzów u koni, i w tym celu zarządzić, aby wszystkie zwierzchności miejscowe, przedsięwziąwszy natychmiast ścisły przegląd wszystkich koni znajdujących się w ich okręgach jurysdykcyjnych, o wyniku tego przeglądu doniosły, wszakże do tej rewizyi powołały gdzie to być może konowała egzaminowanego, w braku zaś tegoż kilku doświadczonych gospodarzy z pośród gminy, i o każdym wykrytym wypadku nosacizny lub niebezpiecznych zołzów bez najmniejszej zwłoki tem pewniej doniosły, iż w przeciwnym razie i naraziłyby się na ciężką odpowiedzialność, i za każde zaniechanie w tej mierze bez żadnego względu byłyby karane w myśl wydanych ztąd rozporządzeń z dnia 8. Maja 1812 l. 16636, z dnia 30. Stycznia 1829 l. 2181 i z dnia 8. Grudnia 1841 l. 77612 *).

---

*) W Zbiorze ustaw krajowych z r. 1841, część II, nr. 224, str. 590.

221.

Erlaß des Landesguberniums vom 25. Juni 1851,

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial Kommission in Krakau und jenen des Lemberger Magistrats.)

wegen Hintanhaltung der Verbreitung der Rotz- und der bedenklichen Drüsenkrankheit bei Pferden.

Nach einer, dem hohen Ministerium des Innern von dem hohen Kriegsministerium gemachten Mittheilung, soll hierlandes eine nicht unbedeutende Anzahl von mit dem Rotze und der bedenklichen Drüse behafteten Landpferden vorkommen, während sich aus der Untersuchung, welche über den Ausbruch des Rotzes unter den Dienstpferden des Husaren-Regimentes Nr. 11 eingeleitet wurde, herausgestellt hat, daß namentlich bei den jüdischen Fuhrleuten oft rotzige Pferde gefunden werden, mit denen dieselben theils wissentlich, theils unwissentlich Reisen unternehmen, und dadurch zur Verbreitung der betreffenden Pferde-Seuche Anlaß geben.

Da die dauernde Beseitigung der vorgedachten Uebelstände in veterinärpolizeilicher Hinsicht von der größten Wichtigkeit ist, so wurde mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 12. d. M. Z. 12722 angeordnet, darüber, ob das vorangedeutete häufige Vorkommen des Rotzes und die gerügte Sorglosigkeit in der Behandlung und Benützung rotzkranker Pferde hierlandes wirklich stattfindet, die geeigneten Erhebungen zu pflegen, wenn sich ein vorschriftswidriger Verkehr mit rotz- und drüsenkranken Pferden wirklich erweisen sollte, die Schuldtragenden ausforschen und strenge bestrafen, zugleich aber die Gemeinde-Vorsteher und Viehbesitzer auf die Gefährlichkeit des Rotzes und der verdächtigen Drüse der Pferde aufmerksam machen, und ihnen die entsprechende Belehrung zur Wahrung des Viehes vor Ansteckung zukommen zu lassen.

In Folge dessen wird das .... Kreisamt angewiesen:

1. Dem angeblichen sehr häufigen Vorkommen des Rotzes und der verdächtigen Drüse der Pferde mit aller Eindringlichkeit nachzuforschen, und zu diesem Zwecke sämmtliche Ortsobrigkeiten des Kreises zur sogleichen Vornahme einer vorläufigen genauen Untersuchung aller in ihrem Jurisdikzions-Gebiete vorkommenden Pferde, und zur Anzeige des Resultates mit dem Beisatze anzuweisen, daß dieselben dieser Revision, wo es geschehen kann, einen geprüften Kurschmied, ansonst aber einige erfahrene Landwirthe aus der Mitte der Ortsgemeinde beizuziehen, nnd über jeden bemerkten Fall des Rotzes oder der verdächtigen Drüse um so gewisser ohne dem geringsten Verzuge die Anzeige zu erstatten haben, als sie sich sonst einer schweren Verantwortung aussetzen, und für eine jede derartige Unterlassung im Geiste der hierortigen Verordnungen vom 8. Mai 1812 Z. 16636, vom 30. Jänner 1829 Z. 2181, und vom 8. Dezember 1841 Z. 77612*) nachsichtslos geahndet werden müßten.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1841, II. Abtheilung, Nr. 224, Seite 590.

2. Poleca się urzędowi obwodowemu wszelkiej staranności dołożyć, aby w każdym pojedynczym wypadku dojść przyczyny pojawienia się nosacizny, i w tym celu zarządzić, aby dotycząca zwierzchność miejscowa z właścicielami pojawiających się nosatych koni obszerny przedsięwzięła protokół z wyrażeniem wszystkich okoliczności, z którychby można wyprowadzić dowód, jako w danym przypadku zarazę zaniesiono, albo przynajmniej podejrzenie w tym względzie uzasadnić.

3. Urząd obwodowy, jeśliby z przedsięwziętych protokołów, które mu przełożone być powinny przestępstwo przepisów policyi weterynarskiej dowodnie się wykazało, ma tak nad tem czuwać i wszelkiego ku temu celowi wpływu użyć, aby z przestępcami surowo wedle prawa postąpiono, jakoteż natychmiast takie środki zarządzić, jakieby ze względem na wykryte okoliczności ku powstrzymaniu szerzącej się zarazy potrzebnemi się okazały.

4. W celu zwrócenia na nowo uwagi utrzymujących konie na występność używania i pozbywania koni nosatych, lub niebezpiecznie zołzowatych, należy wydać polecenie, aby przepis normalny pod dniem 29. Czerwca 1804 l. 24959 wydany, zabraniający wodzić po jarmarkach i targach nosate lub parszywe konie, któryto przepis rozporządzeniem z dnia 3. Kwietnia 1841 l. 19469 *) republikować nakazano, jeszcze raz z tym dodatkiem powszechnie był ogłoszonym, iż tak zakaz jak i ustanowione kary rozciągają się także i na handel końmi niebezpieczną zołzą dotkniętemi, a oprócz tego niniejszem się stanowi, iż tej samej karze podpada każdy furman, a w ogólności każdy utrzymujący konie, kto z nosatemi lub niebezpiecznie zołzowatemi końmi stałe swe zamieszkanie opuszcza, chorego konia w obce miejsce w jakimkolwiekbądź celu posyła, albo zwierzchności miejscowej o zjawieniu się u niego wspomnianych chorób natychmiast donieść omieszkuje.

5. Aby temu zakazowi powszechną nadać wagę, nanowo jak najdobitniej zalecić potrzeba tak zwierzchnościom miejscowym w miastach i miasteczkach, aby troskliwie baczyły na stan zdrowia koni na targowicę przywodzonych, jakoteż wszystkim dominijom w obwodzie, aby nie tylko z ciągłej nie spuszczały uwagi, w jakiem są zdrowiu konie miejscowe, ale także nieustannie i pilnie na oku miały konie w stajniach znanych koniarzy, furmanów lub po gospodach stojące, tudzież z obcych miejsc przywodzone, i w każdym razie, gdyby przestępstwo wspomnionego sub 4. zakazu wykryto, z przestępcą natychmiast śledztwo przeprowadziwszy, dalej wedle prawa z nim postąpiły.

*) W Zbiorze ustaw krajowych z r. 1841, część I. nr. 52, str. 92.

2. Wird das Kreisamt angewiesen der Ermittlung der Anläße des Rotzausbruches in jedem einzelnen Falle die volle Aufmerksamkeit zu widmen, und in dieser Absicht die Einleitung zu treffen, damit von Seite der betreffenden Ortsobrigkeit mit den Eigenthümern der vorgefundenen rotzkranken Pferde jedesmal ein umständliches Protokoll über alle jene Umstände aufgenommen werde, welche den Beweis einer in dem gegebenen Falle erfolgten Seuchenverschleppung herstellen, oder auch nur den dießfälligen Verdacht begründen können.

3. Hat das Kreisamt in dem Falle, wenn sich aus den demselben vorzulegenden vorgedachten Erhebungs-Protokollen eine nachgewiesene Uebertretung der bezüglichen veterinärpolizeilichen Vorschriften herausstellt, ebenso darüber zu wachen und seinen ganzen Einfluß darauf zu verwenden, damit gegen die Schuldtragenden mit Strenge das Amt gehandelt werde, als auch sogleich jene Einleitungen zu treffen, welche sich nach Beschaffenheit der erhobenen Umstände im Zwecke der Verhinderung einer weiteren Seuchenverschleppung nöthig darstellen.

4. Um die Pferdehälter auf das Straffällige des Verkehrs mit rotzigen und an der bösartigen Drüse leidenden Pferden nochmals aufmerksam zu machen, ist die unterm 29. Juni 1804 Z. 24959 erflossene, das Verbot rotzige und raudige Pferde auf Jahr- oder Wochenmärkte zu bringen, aussprechende Normal-Vorschrift, deren Republizirung mit dem hierortigen Erlaße vom 3. April 1841 Z. 19469*) angeordnet worden ist, mit dem Beisatze nochmals allgemein verlautbaren zu lassen, daß man das betreffende Verbot und die auf die Uebertretung desselben festgesetzten Strafen auch auf den betreffenden Verkehr mit Pferden, die an der verdächtigen Drüse leiden, auszudehnen, und überdieß hiemit auszusprechen finde, daß in die gleiche Strafe auch jeder Fuhrmann, so wie überhaupt jeder Pferdehälter verfällt, der mit einem rotzigen, oder an der verdächtigen Drüse leidenden Pferde seinen stabilen Wohnort verläßt, ein so krankes Pferd in was immer für einer Absicht in einen fremden Ort sendet, oder auch nur seiner Ortsobrigkeit die betreffende Erkrankung sogleich anzuzeigen unterläßt.

5. Um diesem Verbote eine allgemeine Geltung zu verschaffen, sind die Orts-Obrigkeiten in den Städten und Märkten zur sorgsamen Ueberwachung des Gesundheitszustandes der zu Markte gebrachten Pferde, und alle Dominien des Kreises neuerdings nachdrücklichst anzuweisen, daß sie nicht nur dem Gesundheits-Verhältniße der Pferde der Ortsinsassen fortan eine gespannte Aufmerksamkeit widmen, sondern auch ununterbrochen ihr besonderes Augenmerk auf die in den Stallungen bekannter Pferdehändler und Fuhrleute, dann in den Wirthshäusern eingestellten, aus fremden Orten kommenden Pferde richten, und in jedem Falle, in dem eine Uebertretung des sub 4 gedachten Verbotes entdeckt wird, gegen den Schuldtragenden sogleich die Untersuchung durchführen und in vorgeschriebener Weise weiter das Amt handeln.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1841, I. Abtheilung, Nr. 52, Seite 92.

6. Obok tego środki weterynarsko-policyjne, przeciw rozszerzaniu się przez zarazę nosacizny u koni, podane w §. 50. nauki o zapobieganiu zarazie z r. 1835 *) wyszczególnione na nowo ogłosić, a zwierzchnościom miejscowym pilny nadzór nad powszechnem zachowywaniem tych przepisów z tym dodatkiem wrazić potrzeba, iż szczególnie nad tem czuwać mają, ażeby w domach zajezdnych żłoby i putnie po każdem użyciu najstaranniej czyszczono, i ażeby w razie udowodnionej nosacizny oczyszczenie podejrzanej stajni i wszystkich stajennych sprzętów zawsze w całym przepisanym rozmiarze i z jak największą starannością przedsiębrano.

7. Zarządzić potrzeba, aby ogłaszając wspomnione środki weterynarsko-policyjne, wskazano także na wymiar kar, które §§. 154 i 155 części II. ustawy karnej stanowią na zatajenie chorego bydła lub zaniedbanie przepisanych powszechnych szczegółowych środków ostrożności.

8. Naostatek ma urząd obwodowy zalecić, aby plebani miejscowi przełożonych gmin i utrzymujących konie z oznakami nosacizny i podejrzanych zołzów, podanemi w §. 49. powołanej powyżej „nauki o środkach przeciw zarazie", obeznawszy, baczność tychże zwrócili na niebezpieczność i szkodliwość zarazy końskiej, a razem ich wezwali, ażeby w własnym i powszechnym interesie zachowywali przepisane środki ostrożności, przyczem onymże przypomnieć należy, iż starannym chowem i hodowaniem koni, przezornym wyborem ogierów, wyłączeniem od przychowku sztuk dychawicznych, lub może nawet o nosaciznę podejrzanych, tudzież przez zaszanowanie, lepszą wygodę i stosowne obejście się z końmi, któreby na jakąkolwiek chorobę, a osobliwie na zołzę zapadły tem samem także zapobieżenia samorodnemu tworzeniu się nosacizny istotnie przyczynić się mogą.

Gołuchowski m. p.

222.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 26. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLVII, nr. 168, wydana dnia 21. Lipca 1851),

którem się obwieszcza stosunek przedsiębiorstwa żeglugi parowej Llojda austryjackiego do c. k. rządowego zakładu pocztowego.

Już najwyższem postanowieniem z dnia 3. Maja 1851, uznanem zostało przedsiębiorstwo żeglugi parowej Llojda austryjackiego co do przeznaczonych

*) W Zbiorze ustaw krajowych z r. 1835, część I., nr. 121, str. 278—476.

6. Sind auch die, gegen die Verbreitung des Rotzes der Pferde durch Ansteckung gerichteten, in dem §. 50 des Seuchenvorbauungs-Unterrichtes vom Jahre 1835*) angeführten veterinärpolizeilichen Vorsichtsmaßregeln nochmals republiziren zu lassen, und es ist den Ortsobrigkeiten die genaue Ueberwachung ihrer allgemeinen Beachtung mit dem Beisatze einzubinden, daß dieselben insbesondere darüber zu wachen haben, damit in den Einkehrhäusern die Futterbahren und Tränkeimer nach dem jedesmaligen Gebrauche auf das sorgfältigste gereinigt werden, und damit in jedem Falle des konstatirten Rotzes die Reinigung des verdächtigen Stalles und der Stallgeräthe in der ganzen vorgeschriebenen Ausdehnung und mit der größten Genauigkeit durchgeführt werde.

7. Ist die Einleitung zu treffen, damit bei der vorgedachten Publikazion der betreffenden veterinärpolizeilichen Maßregeln, auch auf jene Strafbestimmungen hingewiesen werde, welche auf die Verheimlichung eines kranken Viehstückes und auf die Außerachtlassung der angeordneten allgemeinen und besonderen veterinärpolizeilichen Vorsichten in den §§. 154 und 155 des 2. Theils des Strafgesetzbuches festgesetzt sind.

8. Hat das Kreisamt endlich zu veranlassen, damit die Gemeindevorsteher und Pferdehälter durch eine, von den Ortsseelsorgern ausgehende Belehrung mit den in dem §. 49 des obangeführten Seuchenvorbauungs-Unterrichtes angegebenen Zeichen des Rotzes und der verdächtigen Drüse bekannt, auf die Gefährlichkeit und Verderblichkeit dieser Pferdeseuchen aufmerksam gemacht, und zu der in ihrem eigenen und im allgemeinen Interesse liegenden genauen Beobachtung der gegen die Seuchenverbreitung gebothenen Vorsichten mit der Erinnerung aufgefordert werden, daß sie durch eine sorgsame Pflege und Wartung der Pferde, durch eine genaue Wahl der Zuchtthiere mit Ausschließung kochektischer oder gar rotzverdächtiger Thiere von der Nachzucht, und durch Schonung, bessere Pflege und angemessene Behandlung ihrer, wie immer, namentlich aber an der Drüse erkrankten Pferde, auch zur Verhinderung der primitiven Entwicklung des Rotzes sehr wesentlich beitragen können.

Golnchowski m. p.

222.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 26. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nro. 168, ausgegeben am 21. Juli 1851),

womit das Verhältniß der Dampfschiffahrtsunternehmung des österreichischen Lloyd zur k. k. Staatspostanstalt bekannt gemacht wird.

Schon mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Mai 1845 ist die Dampfschiffahrts-Unternehmung des österreichischen Lloyd rücksichtlich ihrer dem Postdienste ge-

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1835, I. Abtheilung, Nr. 121, Seite 278—476.

do służby pocztowej parowych okrętów jego, jako instytut należący do c. k. rządowego zakładu pocztowego. Na wniosek Ministra handlu raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość, najwyższem postanowieniem Swem z dnia 16. Czerwca 1851 najłaskawiej zezwolić, ażeby to przeznaczenie przedsiębiorstwa żeglugi parowej Llojda austryjackiego, do publicznej wiadomości podanem zostało.

Baumgartner m. p.

223.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 27. Czerwca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLVII, nr. 169, wydana dnia 21. Lipca 1851)

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

o przepisie względem wydawania soli po cenach zniżonych, do fabrykacyi produktów chemicznych.

W wykonaniu najwyższego postanowienia z dnia 15. Czerwca 1851, którem Najjaśniejszy Pan J. C. Mość, na wydawanie soli po cenach zniżonych, do fabrykacyi produktów chemicznych, zezwolić raczył, tak co do środków ostrożności, jako też co do warunków, pod jakiemi nabycie takowej soli miejsce ma, podaje się do powszechnej wiadomości przepis następujący, przez Najjaśniejszego Pana J. C. Mość zatwierdzony. W dodatku do onegoż załączają się z resztą powołane w nim postanowienia tak ustawy o cłach i monopolach rządowych, jako też ustawy karnej na przestępstwa dochodowe, tudzież postanowienia przepisu z dnia 31. Stycznia 1836, względem wykonania ustawy o cłach i monopolijach rządowych, z tem nadmienieniem, żeby takowe profesyjonistom, z zezwolenia nabycia soli po cenach zniżonych korzystającym, także i w tych krajach koronnych za prawidło służyły, w których rzeczone ustawy w powszechności zaprowadzone nie zostały.

§. 1.

Sól wydawana być może o niższej, od powszechnie ustanowionej ceny przedaży, tym tylko profesyjonistom, którzy za pomocą niej taki preparat chemiczny produkują, któregoby ilość dokładnie mogła być przedstawioną, a ztąd zarazem i to wyprowadzonem, czy użyto do niego soli i w jakiej w tym razie ilości.

§. 2.

Użycie soli, po niższej cenie sprzedanej, w takiem tylko miejscu nastąpić może, gdzie dopilnowanie użycia tegoż ze strony administracyi finansów z wszelką wymaganą ścisłością wykonać się daje.

widmeten Dampfschiffe als ein zum Betriebe der k. k. Staatspostanstalt gehöriges Institut erklärt worden. Ueber Antrag des Handelsministers haben Seine Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 16. Juni 1851 Allergnädigst zu genehmigen geruht, daß diese Bestimmung der Dampfschiffahrtsunternehmung des österreichischer Lloyd zur öffentlichen Kenntniß gebracht werde.

Baumgartner m. p.

223.

Erlaß des Finanzministeriums vom 27. Juni 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nr. 169, ausgegeben am 21. Juli 1851),

wirksam für alle Kronländer,

über die Vorschrift wegen Verabfolgung des Salzes gegen ermäßigte Preise zur Erzeugung chemischer Produkte.

In Vollziehung der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Juni 1851, mit welcher Seine Majestät die Verabfolgung des Salzes gegen ermäßigte Preise zur Erzeugung chemischer Produkte zu bewilligen geruhten, wird über die Vorsichten und Bedingungen, unter denen dieser Salzbezug stattfindet, folgende von Seiner Majestät genehmigte Vorschrift zur allgemeinen Kenntniß gebracht. Im Anhange dieser Vorschrift werden übrigens die in derselben berufenen Bestimmungen der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung, des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen und der Vorschrift vom 31. Jänner 1836 über die Vollziehung der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung mit dem Beisatze beigerückt, daß dieselben den Gewerbetreibenden, die von der Bewilligung zum Salzbezuge um ermäßigte Preise Gebrauch machen, auch in den Ländern, in welchen die gedachten Gesetze im Allgemeinen nicht eingeführt sind, zur Richtschnur zu dienen haben.

§. 1.

Das Salz kann um einen geringern als den allgemein festgesetzten Verkaufspreis nur jenen Gewerbetreibenden erfolgt werden, welche mittelst desselben ein chemisches Präparat erzeugen, dessen Menge sich genau darstellen und hiedurch erheben läßt, ob und welche Menge Salzes hiezu verwendet worden sei.

§. 2.

Die Verwendung des um einen geringeren Preis erfolgten Salzes darf nur an einem Orte stattfinden, an welchem die Ueberwachung derselben von Seite der Finanz-Verwaltung mit der erforderlichen Genauigkeit vollzogen werden kann.

§. 3.

Sól po cenie niższej w takim będzie interesentowi stanie wydana, iż takowa do pożywania ludzkiego już nie jest więcej sposobna. Płody, mogące być na ten cel do przymieszania ich do soli używane, są: kwas drzewny, magnezyja, siarkan sody (sól glauberska).

Pozostawia się producentom chemicznych preparatów, z pomiędzy rzeczonych tu właśnie płodów ten oznaczyć, który najmniej im jest przeszkodnym do zamierzonego procesu chemicznego; wolno im także inny zaproponować płód z tą prożbą, by tenże przymieszanym został do soli, wydać się im mającej.

Czy prożbie takiej zadosyć uczynionem być może, o ten Ministeryjum finansów stanowić będzie.

§. 4.

Zmieszanie soli z płodami, czyniącemi ją niesposobną do pożywienia ludzkiego, przedsiębiorą organa przy administracyi finansów, przed wydaniem materyjału tego na ręce ukoncesyjonowanych.

§. 5.

Płody przymieszania, równie jak schowalnie, w których się ma odbyć transport soli od miejsca nabycia aż do miejsca użycia, ten dostarczyć winien, któremu nabycie soli dozwolonem zostało; a jeżeli to kosztem rządu nastąpiło, ma go nabywca zwrócić, który także i koszta transportu opędza.

§. 6.

Dozwala się, ażeby sól o niższej cenie odstąpiona na produkcyję chemiczną, ze składu skarbowego, z którego ma być nabytą, w niezmieszanym stanie do miejsca użycia została nadesłaną.

W tym razie będzie sól pod urzędowe zamknięcie wzięta, do urzędu dochodowego, w miejscu użycia znajdującego się, lub najbliższego przekazana,— podczas transportu stosownie do przepisów ustawy cła i monopolijów rządowych za towar, kontroli ulegający, uważaną, a stanąwszy na miejscu przeznaczenia w schowalni, kosztem przedsiębiorcy dostarczyć się mającej, pod spólnem zamknięciem urzędu złożona.

Z tej schowalni sól do chemicznego użycia wtedy dopiero będzie wydaną, gdy wedle przepisu §. 4. do pożywienia ludzkiego niesposobną została.

§. 7.

Jeżeli ten, któremu sól o niższej cenie odstąpiono, żąda, ażeby dozwolone §. 6. złożenie niezmieszanej soli w samem miejscu użycia nastąpiło, a oraz

§. 3.

Das um den geringeren Preis bewilligte Salz wird dem Betheilten in einem Zustande übergeben, in welchem es zum menschlichen Genuße nicht mehr geeignet ist. Für diesen Zweck verwendbare, dem Salze beizumengende Stoffe sind: Holzessig, Braunstein und schwefelsaures Natron.

Es bleibt den Erzeugern chemischer Präparate überlassen, unter den hier genannten Stoffen jenen zu bezeichnen, welcher den von ihnen beabsichtigten Prozeß am Wenigsten beirrt; auch wird ihnen gestattet, einen anderen Stoff in Vorschlag zu bringen und zu bitten, daß derselbe dem ihnen zu erfolgenden Salze beigemengt werde.

Die Entscheidung über die Zuläßigkeit eines solchen Ansuchens bleibt dem Finanzministerium vorbehalten.

§. 4.

Die Vermengung des Salzes mit den seinen Verbrauch zum menschlichen Genuße hindernden Stoffen ist die durch Organe der Finanzverwaltung vor Verabfolgung des Materiales an den Konzessionirten vorzunehmen.

§. 5.

Die Mengstoffe, sowie die Behältnisse, in welchen der Transport des Salzes von dem Orte des Bezuges bis zu dem Orte der Verwendung stattfinden soll, sind von Jenem, welchem der Bezug des Salzes bewilligt ist, beizustellen, oder, falls sie auf Staatskosten beigeschafft wurden, die Vergütung dafür zu leisten. Von eben demselben sind die Transportkosten zu bestreiten.

§. 6.

Es wird gestattet, daß das zur Bereitung chemischer Produkte um einen geringeren Preis erfolgte Salz aus der Gefällsniederlage aus welcher dasselbe bezogen werden muß, im unvermengten Zustande an den Ort der Verwendung gebracht werde.

In diesem Falle ist das Salz unter ämtlichen Verschluß zu legen, an das im Orte der Verwendung befindliche, oder demselben zunächst gelegene Gefällsamt anzuweisen, — während des Transportes nach der Vorschrift der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung für kontrollpflichtige Waaren zu behandeln und bei seinem Eintreffen in einem auf Kosten des Unternehmers beizustellenden Behältniße unter Gegensperre des Amtes zu verwahren.

Aus diesem Behältniße ist das Salz zur Verwendung abzugeben, nachdem es vorläufig nach der Vorschrift des §. 4 zum menschlichen Genuße ungeeignet gemacht wurde.

§. 7.

Wenn derjenige, welchem Salz um einen geringeren Preis bewilliget wurde, begehrt, daß die nach §. 6 zugelassene Hinterlegung des unvermengten Salzes im Orte

w tem miejscu nie znajduje się urząd dochodowy, któryby wykonywać mógł dozór, niniejszem rozporządzeniem przepisany; natenczas strona obowiązana jest zwrócić skarbowi koszta, z powodu wykonywania dozoru urzędowego urosłe.

§. 8.

Profesyje, dla których sól o niższej cenie wydano, równie tak będą uważane, jak profesyje pod kontrolę wzięte, a przeto i do nich stosować należy istniejące względem ostatnich profesyj postanowienia ustawy cła i monopolijów rządowych (§§. 265, 268, 271, 272, 286) jako i przepisu wykonującego (§§. 60. 64, 65. 74, 75. 78).

§. 9.

Profesyjoniści są do prowadzenia urzędownie przygotowanych książek przedaży obowiązani, równie jak i do zupełnego wykazania obrotu z towarem, kontroli uległym.

§. 10.

Nie wolno profesyjoniście, który otrzymał licencyję do nabycia soli po cenach zniżonych handlować solą, przetoż nie może mu być dozwolonem ani sprzedawanie soli, ani też przechowywanie innej soli, jak pod powyższemi warunkami z magazynów dochodowych nabytej.

§. 11.

Profesyjoniści, którym licencyję do nabycia soli o cenach zniżonych udzielono, winni złożyć kaucyję, wymierzyć się mającą w połowie należytości licencyjnej od czwartej części rocznej, na najwyższą miarę (maximum) żądanej ilości soli, a przeznaczoną ku opłaceniu różnicy między ceną zniżoną a zwyczajną ceną przedaży, w tych przypadkach w których dowiedzionem jest, że profesyjonista pewną w prawdzie ilość soli odebrał, lecz takowej już nie znaleziono, lub jej użycia nie wykazano, z powodu czego profesyjonista do odpowiedzialności za przestępstwo dochodowe nie mógł być pociąganym.

§. 12.

Gdyby profesyjonista, uprawniony do nabycia soli o cenach zniżonych, dla przemytnictwa, lub ciężkiego jakiego przestępstwa dochodowego, czy to przeciw urządzeniom do zabezpieczenia dochodów skarbowych istniejącym, czy też przeciw przepisowi o produkcyi, wyrabianiu, używaniu i przedaży soli został ukaranym, albo tylko z braku prawnych dowodów uwolnionym, takowemu natychmiast prawo do nabycia soli o cenach zniżonych odebrać należy.

der Verwendung selbst stattfinde und wenn in diesem Orte kein Gefällsamt aufgestellt ist, durch welches die Beaufsichtigung nach der Bestimmung dieser Vorschrift ausgeübt werden kann, so ist er verpflichtet, die Kosten, welche der Vollzug der ämtlichen Beaufsichtigung verursacht, dem Staatsschatze zu vergüten.

§. 8.

Die Gewerbe, denen das Salz um einen geringeren Preis erfolgt wird, sind den unter Kontrole gestellten Gewerben gleich zu behandeln und die in Ansehung solcher Gewerbe bestehenden Anordnungen der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung (§§. 265, 268, 271, 272, 286) und der Vorschrift zu deren Vollziehung (§§. 60, 64, 65, 74, 75, 78) anzuwenden.

§. 9.

Die Gewerbetreibenden sind zur Führung ämtlich vorbereiteter Verkaufsbücher, sowie dazu verpflichtet, ihren Verkehr mit dem kontrolpflichtigen Gegenstande vollständig auszuweisen.

§. 10.

Einem Gewerbetreibenden, welchem die Bewilligung zum Bezuge des Salzes um ermäßigte Preise ertheilt wurde, ist der Handel mit Salz nicht gestattet, also weder die Veräußerung von Salz, noch die Aufbewahrung von anderem als dem unter der obigen Bedingung aus den Gefällsniederlagen bezogenen Salze zuzulassen.

§. 11.

Die Gewerbetreibenden, welchen Salz um einen ermäßigten Preis bewilliget wird, haben eine Kauzion zu erlegen, welche mit der Hälfte der Lizenzgebühr von dem vierten Theile der jährlich als Maximum in Anspruch genommenen Salzmenge zu bemessen und dazu bestimmt ist, die Berichtigung des Unterschiedes zwischen dem ermäßigten und dem allgemeinen Verschleißpreise in jenen Fällen daraus zu erheben, in welchen dargethan wurde, daß eine bestimmte Menge Salzes von dem Gewerbetreibenden zwar erhoben, jedoch entweder nicht vorhanden, oder deren Verwendung nicht ausgewiesen worden ist, ohne daß er deßhalb wegen einer Gefällsübertretung zur Verantwortung gezogen werden könnte.

§. 12.

Würde der mit dem Befugniße zum Bezuge des Salzes gegen ermäßigten Preis betheilte Gewerbetreibende wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung gegen die zur Sicherstellung der Staatsgefälle bestehenden Einrichtungen, oder gegen die Vorschrift über die Erzeugung, Bereitung, Verwendung und den Umsatz des Salzes bestraft, oder nur wegen des Abganges rechtlicher Beweise losgesprochen, so ist ihm die Befugniß zum Bezuge des Salzes gegen ermäßigten Preis sogleich zu entziehen.

§. 13.

Ile razy kaucyja użytą zostanie do pokrycia dyferencyi co do ceny w przypadkach wyż namienionych, musi takowa wprzód, nim nowa asygnacyja na sól wydaną być może, znowu na kwotę, pierwotnie wymierzoną być uzupełniona, w którejto mierze i magazyn, w którym zaasygnowanie miejsce ma — ile razy takowy przypadek się wydarza— natychmiast zawiadomionym być winien, ażeby wydanie soli pierwej nie nastąpiło, dopóki po uzupełnieniu kaucyi nie nastąpi na to pozwolenie ze strony władzy administracyjnej.

§. 14.

Prożby o wydanie soli po cenie zniżonej podawane być mają do władz krajowych, sprawami finansowemi kierujących.

Osobom, które w śledztwie się znajdowały, z powodu przemytnictwa lub ciężkiego przestępstwa dochodowego, i dla takowego zostały ukaranemi, lub tylko z braku prawnych dowodów uwolnionemi, nie mogą być obdzieleni licencyją nabycia soli o cenie zniżonej.

Krauss m. p.

DODATEK.

I. Z ustawy cła monopoliów rządowych.

Profesyje pod dozór poddane.

§. 265.

Przepisy, mocą których wyraźnie profesyja pod urzędowy dozór (kontrolę) została podciągniętą, ustanawiają, jakich przy wykonywaniu tej profesyi przestrzegać należy osobnych środków ostrożności, których materyjałów dla niej nie wolno sprowadzać, w lokalu profesyi przechowywać, lub też przez przedsiębiorstwo profesyjne sprzedawać.

Prowadzenie ksiąg przemysłowych.

§. 268.

Powszechne przepisy handlowe i profesyjne, tudzież osobne rozporządzenia względem wykonywania dozoru (kontroli), pod którą pewne profesyje są podciągnięte, ustanawiają, którzy profesyjoniści są zobowiązani do regularnego prowadzenia ksiąg profesyjnych względem czynności ich profesyi.

§. 13.

So oft die Kauzion zur Hereinbringung der Preisdifferenz in den oben angegebenen Fällen in Anspruch genommen werden muß, wird dieselbe, bevor eine neue Salzanweisung erfolgen kann, wider auf den ursprünglich bemessenen Betrag zu ergänzen und daher das Magazin, bei welchem das Salz angewiesen wird, — so oft ein solcher Fall eintrit, — sogleich zu verständigen seyn, daß die Erfolglassung des Salzes nicht eher stattfinden dürfe, als bis nach Ergänzung der Kauzion die Bewilligung hiezu von der administrirenden Behörde ertheilt wird.

§. 14.

Gesuche um die Erfolglassung des Salzes um ermäßigten Preis sind bei den die Finanzangelegenheiten leitenden Landesbehörden zu überreichen.

Personen, welche in einer Untersuchung wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung befangen, und wegen einer solchen gestraft oder nur wegen des Mangels rechtlicher Beweise losgesprochen wurden, kann die Bewilligung des Bezuges des Salzes um ermäßigten Preis nicht ertheilt werden.

Krauß m. p.

Anhang.

I. Aus der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung.

Unter Aufsicht gestellte Gewerbe.

§. 265.

Die Vorschriften, durch die ein Gewerbe ausdrücklich unter ämtliche Aufsicht (Kontrole) gestellt wird, setzen fest, welche besondere Vorsichten bei der Ausübung dieses Gewerbes zu beobachten seien, welche Gegenstände für dasselbe nicht beigeschafft, in der Gewerbsstätte oder den Verkaufs-Niederlagen nicht aufbewahrt, oder von der Gewerbsunternehmung nicht abgesetzt werden dürfen.

Führung der Gewerbsbücher.

§. 268.

Die allgemeinen Handels- und Gewerbsvorschriften dann die besonderen Anordnungen über die Ausübung der Aufsicht (Kontrole), welcher bestimmte Gewerbe unterworfen werden, setzen fest, welchen Gewerbetreibenden obliegt, über ihren Gewerbsbetrieb regelmäßig Gewerbsbücher zu führen.

Rewizyje (przeglądy).

W miejscach profesyjnych, kontroli podlegających.

a) Przypadki przeglądów (rewizyj).

§. 271.

Urzędnicy i ustanowieni, do tego przeznaczeni, mają prawo, w miejscach profesyi i przedaży profesyjonistów, których czynność profesyjna w skutek wyraźnego przepisu pod dozór (kontrolę) podciągniętą została, ile razy to za potrzebne uznają, rewizyje przedsiębrać, znajdujące się zasoby towarów spisywać, i wykazów dotyczących żądać, w miarę istniejącego ku temu obowiązku wykazania się ze strony właściciela.

b) Czas i miejsce przedsiębrania tej urzędowej czynności.

§. 272.

Te urzędowe czynności będą w miejscach profesyi i przedaży profesyjonistów, których profesyja pod kontrolę jest oddana, z reguły tylko w dni powszednie przedsiębrane, po wschodzie i przed zachodem słońca. Wyjątek od tej zasady wtedy tylko ma miejsce, jeżeli wykonywanie profesyi w nocy, lub na innym dniu, a nie w dzień powszedni miejsce ma, lub gdy uzasadnione zachodzi podejrzenie w przestępstwie dochodowem, lub w usiłowaniu popełnienia przestępstwa dochodowego, a to tak, iż do przeszkodzenia, lub odkrycia takowego potrzebnem się pokazuje przedsiębranie, lub dalsze odbywanie czynności urzędowej w czasie, od powyższego postanowienia odstępującym. Wszakże przy takich czynnościach urzędowych starannie unikać należy wszelkiego nie koniecznie potrzebnego wstrzymywania lub przerywania czynności profesyi, w należytym trybie znajdującej się.

Wglądnienie w książki profesyjne i przejrzenie takowych.

U profesyjonistów pod kontrolą stojących.

§. 296.

Osobne przepisy względem dostrzegania profesyjonistów pod kontrolą stojących, ustanawiają, które książki profesyjne przy rewizyjach urzędu dochodowego mają być przedkładane, lub w powracających czasu przedziałach władzom dochodowym podawane.

Durchsuchungen.

In den der Kontrole unterliegenden Gewerbsräumen.

§. 271.

a) Fälle der Durchsuchung

Die hiezu beauftragten Beamten und Angestellten sind berechtiget, in den Gewerbs- und Verschleiß-Stätten der Gewerbetreibenden, deren Gewerbsbetrieb durch eine ausdrückliche Vorschrift unter Aufsicht (Kontrole) gestellt wurde, so oft sie es erforderlich finden, Nachforschungen zu pflegen, die vorhandenen Waarenvorräthe aufzunehmen und die Nachweisungen über dieselben nach Maß der von Seite des Inhabers zur Ausweisung bestehenden Verbindlichkeit, zu fordern.

§. 272.

b) Zeit und Art der Vornahme dieser Amtshandlung.

Diese Amtshandlungen sollen in den Gewerbs- und Verschleiß-Stätten der Gewerbetreibenden, deren Gewerbsbetrieb unter Aufsicht gestellt ist, in der Regel nur an Werktagen nach Sonnenaufgang und vor Sonnenuntergang vorgenommen werden. Eine Abweichung von diesem Grundsatze kann Platz greifen, wenn die Gewerbsausübung bei Nacht, oder an einem anderen als an einem Werktage stattfindet, oder wenn der gegründete Verdacht einer Gefällsübertretung oder des Versuches einer Gefällsübertretung in der Art vorhanden ist, daß sich zur Verhinderung oder Entdeckung derselben die Vornahme oder Fortsetzung der Amtshandlung zu einer von der obigen Bestimmung abweichenden Zeit als erforderlich darstellt. Auch soll bei diesen Amtshandlungen jede für den Zweck der Ueberwachung nicht unumgänglich nothwendige Hemmung oder Unterbrechung der Gewerbsausübung in ihrem geordneten Gange sorgfältig vermieden werden.

Einsicht in die Gewerbsbücher und deren Durchsicht.

Bei den unter Kontrole gestellten Gewerbetreibenden.

§. 286.

Die besonderen Bestimmungen über die Ueberwachung der unter Kontrole gestellten Gewerbetreibenden setzen fest, welche Gewerbsbücher sie bei den gefällsämtlichen Durchsuchungen zur Einsicht vorzulegen, oder in wiederkehrenden Zeitabschnitten den Gefällsbehörden zu überreichen haben.

II. Z przepisu z dnia 31. Stycznia 1836, w zbiorze ust. polit. w tom. 64.

(Zbiór ustaw prow. z roku 1836, cz. I, l. 29, str. 64).

z księgi profesyjonistów, trudniących się produkowaniem, wyrabianiem lub przerabianiem towarów.

§. 60.

Profesyjoniści, do prowadzenia ksiąg profesyjnych obowiązani, a produkowaniem, wyrabianiem lub przerabianiem towarów trudniący się, mają oprócz powszechnych przepisów, ustawą karną na przestępstwa dochodowe §§. 733 do 737 określonych, przy prowadzeniu ksiąg profesyjnych zachowywać jeszcze, co następuje:

1. Postępowanie profesyjne, w produkowaniu, wyrabianiu i przerabianiu towarów używane, odrębnie od przedaży wyrobów i ich odpadków, przedstawiane być ma, a zatem na postępowanie mają być prowadzone księgi fabryczne, na przedawanie zaś księgi przedaży.

2. Jeżeli w jakiem przedsiębierstwie profesyjnem więcej zatrudnień jest połączonych, które zwyczajem odrębne tworzą profesyje, n. p. jeżeli we fabryce jakiej oprócz tkalni, znajduje się także blecharnia, farbiarnia, wyciskarnia i t. p., natenczas postępowanie w tych zatrudnieniach osobno dla każdej gałęzi fabrykacyi wykazane być ma.

3. Jeżeli profesyjonista wyroby swoje we właściwym lokalu przedaży (sklepie) przedaje, księgi na czynności, w tym lokalu zachodzące, odrębnie od ksiąg na fabrykacyję i przedaż w samym lokalu wyrabiania wydarzającą się, prowadzone być mają. Wyroby z fabryki do lokalu przedaży przechodzące, we fabryce pod rubryką przedaży, w sklepie pod rubryką przychodu umieszczane być mają.

4. Wyroby, w razie ad 2. przytoczonym z jednego wydziału fabrykacyi do drugiego, lub w ogólności z fabryki do lokalu przedaży przechodzące, w księgach profesyjnych dla każdego oddziału fabryki, do którego takowe przechodzą, w dniu przejścia ich zapisane być mają.

5. Oprócz tych przypadków zapisywane być mają:

a) płody, do przerobienia przechodzące, przynajmniej z końcem tygodnia, w którym na przerobienie oddane będą; tudzież

b) wyroby z nich wygotowane, przynajmniej z końcem tygodnia, w którym takowe odpowiednie zatrudnieniu profesyjonisty wykończenie swoje otrzymały.

II. Aus der Vorschrift vom 31. Jänner 1836, Pol. Ges. Samml. B. 64.

(Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1836, I. Abtheilung, Nr. 29, Seite 64).

Bücher der Gewerbetreibenden, welche sich mit der Erzeugung, Bereitung oder Umstaltung von Waaren beschäftigen.

§. 60.

Die zur Führung der Gewerbsbücher verpflichteten Gewerbetreibenden, welche sich mit der Erzeugung, Bereitung oder Umstaltung von Waaren beschäftigen, haben nebst den allgemeinen Bestimmungen, die das Strafgesetz über Gefällsübertretungen §§. 733 bis 737 vorzeichnet, bei der Führung der Gewerbsbücher noch Folgendes zu beobachten:

1. Das sich auf die Erzeugung, Bereitung oder Umstaltung von Waaren beziehende Gewerbsverfahren ist getrennt von dem Verkaufe der Erzeugnisse und Abfälle darzustellen, daher über jenes Fabrikazionsbücher, über diesen Verkaufsbücher geführt werden sollen.

2. Sind in einer Gewerbsunternehmung mehrere Beschäftigungen vereinigt, welche gewöhnlich getrennte Gewerbe ausmachen, z. B. besteht in einer Fabrik nebst einer Weberei eine Bleichanstalt, eine Färberei, eine Druckerei u. dgl., so ist der Geschäftsbetrieb für jeden dieser Zweige der Fabrikazion gesondert ersichtlich zu machen.

3. Uebt der Gewerbetreibende den Verkauf seiner Erzeugnisse in einer eigenen Verkaufsstätte aus, so müssen die Bücher über die Geschäfte, die in dieser Verkaufsstätte stattfinden, getrennt von jenen über die Fabrikazion und über den in der Erzeugungsstätte selbst erfolgten Verkauf geführt werden. Die Gegenstände, welche aus der Fabrikazion in die Verkaufsstätte übergehen, sind bei jener in Ausgabe, bei dieser in Empfang zu stellen.

4. Die Gegenstände, welche in dem unter 2. bemerkten Falle aus einem Zweige der Fabrikazion in den anderen, oder überhaupt aus der Fabrikazion in die Verkaufsstätte übergehen, müssen in den Gewerbsbüchern für diejenige Abtheilung des Gewerbsbetriebes, in die solche übergehen, an dem Tage, an dem dieser Uebergang stattfindet, eingetragen werden.

5. Außer diesen Fällen hat die Eintragung

a) der Stoffe, welche in die Verarbeitung übergehen, wenigstens mit dem Schluße der Woche, in welcher dieselben zur Verarbeitung übergeben werden, dann

b) der hervorgebrachten Erzeugnisse wenigstens mit dem Schluße der Woche, in welcher dieselben die der Beschäftigung des Gewerbetreibenden entsprechende Beendigung erhielten, zu folgen.

Urzędownie przygotowane dzienniki przedaży.

1. Profesyoniści, którzy w te książki zaopatrzeni będą.

§. 64.

Dzienniki przedaży, urzędownie wydrukowane, rozdane będą:

1. cukrowarniom, przerabiającym li tylko cukier zagraniczny, lub razem i cukier z płodów krajowych;

2. przędzalniom przędzy bawełnianej z wyjątkiem ręcznych przedaży;

3. fabrykantom bobinetu czyli tła koronkowego;

4. profesyonistom przędzę bawełnianą czerwono na sposób angielski lub turecki farbującym.

2. Prawidła prowadzenia takowych książek.

§. 65.

Dla prowadzenia urzędownie drukowanych dzienników przedaży, służą przepisy następujące:

1. Profesyonistom, którzy temi dziennikami obdzieleni zostaną, dozwala się oprócz tych dzienników, prowadzić oddzielne książki przedaży dla własnego użytku swojego. Obie książki atoliż, co do istotnych wyszczególnień swych, zupełnie się z sobą zgadzać powinny, a w owych oddzielnych księgach przedaży żadna pozycyja przedaży znajdować się nie może, któraby w drukowanych urzędownie dziennikach przedaży wciągnioną nie była.

2. Jeżeli profesyonista z dozwolenia, prowadzić własne księgi przedaży obok urzędownie drukowanych dzienników, użytek robi, i cena po której przedaje, tudzież imię nabywcy we własnej księdze przedaży dokładnie są wytknięte, tedy tak cena po której przedano, jak imię nabywcy w dzienniku urzędownie drukowanym opuszczone być mogą; jednakże miejsce zawsze wskazać należy, w którem nabywca przebywa.

3. Jeżeli na przedaż pismienne poświadczenie (karta przedaży lub nabycia) wydane być ma, takowe na papierze urzędownie drukowanym wypisać należy i z dziennika wyciąć.

4. Zapisanie przedaży, na które piśmienne wydano poświadczenie, pierwej musi nastąpić, nim poświadczenie z dziennika drukowanego wyciętem zostanie.

5. Dzienniki przedaży urzędownie wydane, z końcem każdego miesiąca zamknięte (zsumowane) i w przedziałach od dwóch do dwóch miesięcy, najpóźniej zaś do dnia szóstego miesiąca trzeciego, a zatem zawsze za miesiące

Aemtlich vorbereitete Verkaufs-Tagebücher.

1. Gewerbetreibende, die mit solchen Büchern betheilt werden.

§. 64.

Mit ämtlich vorgedruckten Verkaufs-Tagebüchern werden betheilt:

1. Die Zuckersiedereien, welche ausländischen Zucker allein, oder zugleich Zucker aus inländischen Stoffen verarbeiten;

2. die Baumwollgarn-Spinnereien, mit Ausschluß der Handspinner;

3. die Erzeuger von Bobbinet oder Spitzengrund;

4. die Gewerbetreibenden, welche Baumwollgarne türkisch-, oder englischroth färben.

2. Regeln dieser Buchführung.

§. 65.

Für die Führung der ämtlich vorgedruckten Verkaufs-Tagebücher gelten folgende Bestimmungen:

1. Den Gewerbetreibenden, die mit solchen Tagebüchern betheilt werden, ist gestattet, nebst denselben für ihren Gebrauch abgesonderte Verkaufsbücher zu führen. Beide Bücher müssen aber in Absicht auf die wesentlichen Angaben genau übereinstimmen, und es darf in den abgesonderten Verkaufsbüchern keine Verkaufspost vorkommen, welche nicht in den ämtlich vorgedruckten Verkaufs-Tagebüchern eingetragen erscheint.

2. Macht der Gewerbetreibende von der Gestattung, nebst den ämtlich vorgedruckten Tagebüchern eigene Verkaufsbücher zu führen, Gebrauch und wird der Preis, um den die Veräußerung geschieht, dann der Name des Erwerbers in dem eigenen Verkaufsbuche genau aufgeführt, so kann in dem ämtlich vorgedruckten Tagebuche der Preis, um den der Verkauf geschah, und der Name des Erwerbers hinweggelassen werden; stets ist aber der Ort, in dem sich der letztere befindet, anzugeben.

3. Wird über einen Verkauf eine schriftliche Bestätigung (Verkaufs- oder Bezugs-Note) ausgestellt, so ist dieselbe auf dem ämtlich vorgedruckten Papiere auszufertigen und aus dem Tagebuche auszuschneiden.

4. Die Eintragung der Verkäufe, über welche eine schriftliche Bestätigung ausgestellt wird, hat zu geschehen, ehe die letztere von dem ämtlich vorgedruckten Tagebuche getrennt wird.

5. Die ämtlich erfolgten Verkaufs-Tagebücher sollen mit Ende eines jeden Monates abgeschlossen und in Abschnitten von zwei zu zwei Monaten, längstens bis zum sechsten Tage des dritten Monates, daher stets bis 6. März für die Monate Jänner

Styczeń i Luty do 6. Marca, za Marzec i Kwiecień do 6. Maja i t. d. władzy powiatowej do zawiadywania sprawami dochodowemi wyznaczonej, podawane być mają.

6. Przedłożone dzienniki przedaży profesyjonistom po zrobionym użytku zwrócone zostaną.

O profesyjach pod dozór (kontrolę) podciągniętych.

Przepisy ogólne.

1. Które miejsca uważane będą za lokale profesyi.

§. 74.

Do lokalu profesyi, pod dozór (kontrolę) podciągniętej, liczą się:

1. miejsca, w których wykonywane zostają roboty postępowania profesyi, pod dozór podciągniętej,

2. miejsca, w których płody, do robót postępowania tej profesyi należące, lub wyroby tejże chowane są;

3. lokal przedaży, w którym profesyjonista wyroby swoje przedaje;

4. mieszkanie profesyjonisty:

a) jeżeli takowe z miejscami, pod 1, 2, 3 opisanemi w bezpośrednim związku zostaje, lub

b) jeżeli takowe którymbądź pod 1, 2, 3 opisanym sposobem używane bywa, lub

c) jeżeli w niem płody albo towary z rodzaju tych, których przedażą, przerabianiem, produkowaniem, wyrabianiem lub przekształceniem profesyjonista trudni się, w ilości przechowywa, przewyższającej potrzebę dla użytku własnego i przynależących swych.

2. Obowiązki profesyjonistów tych podczas przeglądania (rewizyi) lokalów ich profesyi.

§. 75.

Profesyjoniści, których wykonywanie profesyi pod dozór podciągnięte jest, mają podczas przeglądania (rewizyi), w lokalach ich profesyi przedsięwziętego, złożyć do przejrzenia:

1. Książki profesyjne na prowadzenie profesyi w miejscu, w którem przegląd jest przedsięwzięty. Jeżeliby tylko ze względu na czynności z towarami kontroli podlegającemi, pod dozór podciągniętymi byli, i na takowe czynności, odrębnie od innych czynności swojej profesyi, właściwe prowadzili książki profesyjne, natenczas tylko te ostatnie, a drugie książki tylko tak dalece przed-

und Februar, bis 6. Mai für die Monate März und April u. s. f. an die zur Leitung der Gefälls-Angelegenheiten bestellte Bezirksbehörde überreicht werden.

6. Die vorgelegten Verkaufs-Tagebücher werden den Gewerbetreibenden nach gemachtem Gebrauche zurückgestellt.

Von den unter Aufsicht (Kontrole) gestellten Gewerben.

Allgemeine Bestimmungen.

1. Welche Räume als die Gewerbsstätte zu betrachten sind.

§. 74.

Zu der Gewerbsstätte eines unter Aufsicht (Kontrole) gestellten Gewerbsbetriebes werden gerechnet:

1. die Räume, in denen das unter Aufsicht gestellte Gewerbsverfahren ausgeübt wird;

2. die Räume, in denen die zu diesem Gewerbsverfahren gehörenden Stoffe, oder die durch dasselbe hervorgebrachten Erzeugnisse aufbewahrt werden;

3. die Verkaufsstätte, in welcher der Gewerbetreibende den Verkauf seiner Erzeugnisse treibt;

4. die Wohnung des Gewerbetreibenden:

a) wenn dieselbe mit einem der unter 1, 2, 3 aufgeführten Räume in unmittelbarer Verbindung steht, oder

b) wenn dieselbe auf eine der unter 1, 2, 3 bemerkten Arten verwendet wird, oder

c) wenn in derselben Stoffe oder Waaren von der Art derjenigen, mit deren Verkaufe, Verarbeitung, Erzeugung, Bereitung oder Umstaltung der Gewerbetreibende sich beschäftiget, in einer den Bedarf für seinen und seiner Angehörigen Gebrauch überschreitenden Menge aufbewahrt werden.

2. Verbindlichkeit dieser Gewerbetreibenden bei Durchsuchungen in ihrer Gewerbsstätte.

§. 75.

Die Gewerbetreibenden, deren Gewerbsausübung unter Aufsicht gestellt ist, sollen bei den Durchsuchungen, die in ihrer Gewerbsstätte vorgenommen werden, zur Einsicht vorlegen:

1. die Gewerbsbücher über den in dem Orte, in welchem die Durchsuchung vorgenommen wird, stattfindenden Gewerbsbetrieb. Insoferne sie blos in Absicht auf die Geschäfte mit kontrolpflichtigen Waaren unter Aufsicht gestellt sind und über diese Geschäfte, getrennt von ihrem übrigen Gewerbsbetriebe, eigene Gewerbsbücher führen, so haben sie blos die letzteren, ihre übrigen Gewerbsbücher aber nur, so weit

łożyć są obowiązane, jak dalece warunki zachodzą, w ustawie cła i monopolijów rządowych §§. 287, 288 i 290 określone;

2. wszystkie dokumenta służące do wykazania nabycia, pochodzenia i oclenia towarów, ze względu których profesyja pod dozór jest podciągnięta. Jeżeliby towary z przeznaczeniem wrócenia znowu do profesyjonisty, np. na targi, do urządzenia i t. p. wysłane zostały, mają dokumenta, posełkom takim na osłonę przydane, podczas przeglądu (rewizyi) być oznajmione. Dokumenta wbrew temu rozporządzeniu podczas przeglądu zamilczone, nie będą już przy późniejszej rewizyi uważane.

Przeglądy bez przyzwania pomocy.

§. 78.

Urzędnika od zwierzchności zesłanego, lub członka (przełożeństwa gminnego, przyzywać nie potrzeba (ust. cła i monop. rządow. §. 278), jeżeli urzędnicy dochodowi lub postanowieni przy straży dochodowej w lokalu profesyi przedsiębierców, w §. 64. wymienionych, bez spisywania zasobnych materyjałów i towarów, jedynie:

1. przekonać się, czyli i przy wielu robotnikach i narządach profesyja prowadzona jest;

2. książki profesyjne przejrzeć i zamknięcie ksiąg przedaży uskutecznić, i

3. okazania dokumentów na materyjały nabyte, kontroli podległe, żądają.

III. Z ustawy karnej na przestępstwa dochodowe.

Wymogi przy prowadzeniu książek.

aa) W ogólności.

§. 733.

Księgi przemysłowe muszą postępowanie profesyjne w całej jego objętości przedstawiać i z ścisłą prowadzone być rzetelnością i prawdziwością.

bb) Księgi handlujących.

§. 734.

Księgi profesyjne handlujących przedstawiać winny w szczególności:

1. nabycie przedmiotów, do wykonywania profesyi przeznaczonych, z wyszczególnieniem nazwiska i miejsca pobytu tego, od którego profesyjonista nabył przedmioty takowe.

die mit der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung §§. 287, 288, 290 vorgezeichneten Bedingungen vorhanden sind, vorzulegen.

2. Alle zur Ausweisung des Bezuges, Ursprunges, oder der Verzollung derjenigen Gegenstände, rücksichtlich deren der Gewerbsbetrieb unter Aufsicht gestellt ist, dienenden Urkunden. Wurden Gegenstände mit der Bestimmung an den Gewerbetreibenden wieder zurück zu gelangen, z. B. auf Märkte, zur Zurichtung u. dgl. abgesendet, so sind die, solchen Sendungen zur Bedeckung beigegebenen Urkunden bei der Durchsuchung anzuzeigen. Urkunden, welche dieser Anordnung zuwider bei einer Durchsuchung verschwiegen worden sind, werden bei einer späteren Durchsuchung nicht beachtet.

Durchsuchungen ohne Beiziehung eines Beistandes.

§. 78.

Ein von der Obrigkeit abgeordneter Beamter, oder ein Glied des Gemeindevorstandes braucht nicht beigezogen zu werden (Z. u. St. M. O., §. 278), wenn Gefällsbeamte oder Angestellte der Gefällenwache in der Gewerbsstätte der im §. 64. aufgeführten Gewerbetreibenden, ohne die Aufnahme der vorräthigen Stoffe und Waaren, blos

1. die Ueberzeugung einholen, ob und mit welcher Zahl Arbeiter und Vorrichtungen die Gewerbsunternehmung sich im Betriebe befindet;

2. Einsicht in die Gewerbsbücher nehmen und den Abschluß der Verkaufsbücher bewirken, und

3. die Vorlegung der Urkunden über die bezogenen kontrolpflichtigen Stoffe verlangen.

III. Aus dem Strafgesetze über Gefällsübertretungen.

Erfordernisse der Buchführung.

aa) Im Allgemeinen.

§. 733.

Die Gewerbsbücher müssen den Gewerbsbetrieb in seinem ganzen Umfange darstellen und mit Redlichkeit und Wahrhaftigkeit geführt werden.

bb) Bücher der Handeltreibenden.

§. 734.

Die Gewerbsbücher der Handeltreibenden haben insbesondere darzustellen:

1. Den Bezug der zur Gewerbsausübung bestimmten Gegenstände mit Angabe des Namens und Aufenthaltsortes desjenigen, von dem der Gewerbetreibende die Gegenstände erwarb.

2. Odbyt towarów, przyczem jeżeli nie był załatwiany drogą drobnosprzedaży, znajdować się ma nazwisko nabywcy.

3. Wszelkie do prowadzenia profesyi odnoszące się dochody pieniężne i wydatki należytości stanu czynnego i długi.

cc) Książki innych profesyjonistów.

§. 735.

Książki profesyjne innych profesyjonistów mają oprócz wymogów (§. 734.) przepisanych dla ksiąg handlujących, wykazywać:

4. Użycie przedmiotów do wykonywania profesyi nabytych wraz z gatunkiem postępowania profesyjnego, któremu zostały poddane, tudzież osoby do czynności profesyjnych użyte;

5. ilość, gatunek i oznaczenie produktów w postępowaniu profesyjnym uskutecznionych lub przekształconych, tudzież pozostałych z nich odpadków, przedmiot sprzedaży, lub dalszego użycia do wykonywania profesyi stanowiących;

6. odbyt produktów, przez czynność profesyjną wyprowadzonych lub przekształconych, jakoteż pozostałych z nich odpadków, o ile ostatnie przedmiot odbytu stanowią. Przy wciąganiu odbytu stosować się należy wedle przepisu §. 734. l. 2.

dd) Spólne wymogi.

§. 736.

Przy prowadzeniu książek profesyjnych w powszechności zachować jeszcze należy:

1. Czas, w którym miejsce mają dochody lub wydatki czy to w płodach, czy w towarach lub w pieniądzach, albo w którym płody lub towary z fabrykacyi do miejsca przechowu towarów wyrobionych, albo z tego do miejsca przedaży przechodzą, musi wraz z ilością dotyczącą wyraźnie być wyszczególniony.

2. Dochody lub wydatki w płodach, towarach lub pieniądzach, na które piśmienne potwierdzenia wydane zostały, lub które pochodzą ze związków handlowych z innymi profesyjonistami zawartych, zawsze pod tym samym dniem, w którym takowe nastąpiły, przeciwnie zaś dochody i wydatki z drobnosprzedaży najdalei z koncem każdego tygodnia wciągane być winny.

3. Pojedyńcze podziały książek profesyjnych muszą między sobą w zupełnej stać zgodności.

2. Den Absatz der Waaren, wobei, wenn derselbe nicht im Kleinverkaufe geschah, der Name des Erwerbers anzugeben ist.

3. Alle sich auf den Gewerbsbetrieb beziehenden Geldempfänge und Ausgaben, Guthabungen und Schulden.

cc) Bücher anderer Gewerbetreibender.

§. 735.

Die Gewerbsbücher anderer Gewerbetreibender haben, nebst den für die Bücher der Handeltreibenden vorgezeichneten Erfordernissen (§. 734) auszuweisen:

4. Die Verwendung der zur Gewerbsausübung bezogenen Gegenstände und die Beschaffenheit des Gewerbsverfahrens, den dieselben unterzogen wurden, dann die zum Gewerbsbetriebe verwendeten Personen.

5. Die Menge, Beschaffenheit und Bezeichnung der durch das Gewerbsverfahren hervorgebrachten oder umgestalteten Erzeugnisse, dann der von denselben zurückgebliebenen, einen Gegenstand des Absatzes, oder der weiteren Verwendung zum Gewerbsbetriebe abgebenden Abfälle.

6. Der Absatz der durch den Gewerbsbetrieb hervorgebrachten oder umgestalteten Erzeugnisse und der von denselben zurückgebliebenen Abfälle, so weit die letzteren einen Gegenstand des Absatzes abgeben. Bei der Eintragung des Absatzes ist sich nach der Bestimmung des §. 734, Z. 2, zu benehmen.

dd) Gemeinschaftliche Erfordernisse.

§. 736.

Bei der Führung der Gewerbsbücher ist noch im Allgemeinen zu beobachten:

1. Die Zeit, in welcher die Empfänge oder Ausgaben an Stoffen, Waaren oder Geld geschehen, oder in welcher Stoffe oder Waaren aus der Fabrikazion in den Aufbewahrungsort der verfertigten Waaren, oder aus diesem in die Verkaufsstätte übergehen, soll sammt der Menge, um die es sich handelt, ersichtlich gemacht werden.

2. Die Empfänge oder Ausgaben an Stoffen, Waaren oder Geld, über welche schriftliche Bestätigungen ausgestellt werden, oder die aus den mit anderen Gewerbetreibenden bestehenden Handelsverbindungen hervorgehen, sind stets an demselben Tage, an welchem dieselben stattfanden, die im Kleinverkaufe erfolgten Empfänge und Ausgaben hingegen längstens mit dem Schluße einer jeden Woche einzutragen.

3. Zwischen den einzelnen Abtheilungen der Gewerbsbücher muß gegenseitig vollständige Uebereinstimmung bestehen.

4. Jeżeli osobne istnieją przepisy co do formy, w jakiej znajdować się winny książki profesyjne dla pewnych przedsiębiorstw profesyjnych, albo też co do właściwych środków ostrożności, które przy prowadzeniu książek zachować należy, tedy i te zachowane być mają.

Przechowanie książek profesyjnych.

§. 737.

Profesyjoniści, którzy do prowadzenia książek profesyjnych obowiązani są, winni takowe przez pięć lat przechować, jeżeli albo ustawy cywilne, albo przemysłowe, innego nie usatanawiają terminu dłuższego.

224.

Rozrządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 10. Lipca 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XLVII. nr. 170, wydana dnia 21. Lipca 1851),

którem się ustanawia granice okręgu dyrekcyi leśnej w Wieliczce.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. Czerwca 1835, raczył Najjaśniejszy Pan zatwierdzić wniosek ministra kultury krajowej i górnictwa, rozporządzający ażeby c. k. dyrekcyi górnictwa salin i lasów we Wieliczce, oddane zostały do Administracyi wszelkie w okręgu rządowym Krakowskim znajdujące się lasy rządowe i lasy fundusów rządowych. Granice okręgu dyrekcyi leśnej w Wieliczce zostają przeto oznaczone przez granice okręgu rządowego Krakowskiego.

Thinnfeld m. p.

225.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 15. Lipca 1851 **),

(w Dzienniku praw państwa, część XLVII. nr. 171, wydana dnia 21. Lipca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego podaje się do powszechnej wiadomości taryfa cen soli w pewnych salinach i składach przedażnych, stosownie do powszechnej regulacyi tychże cen, nastąpionej w skutku najwyższego postanowienia z dnia 26. Czerwca 1851.

Najwyższem postanowieniem z dnia 26. Czerwca 1851, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość, powszechną regulacyję cen soli w tym celu nakazać, ażeby

*) To rozporządzenie minist. ogłosił rząd krajowy pod dniem 18. Lipca 1851, za l. 28459.
**) Obwieszczeniem Rządu kraj. z dnia 24. Lipca 1851, za l. 29202, do powszechnej wiadomości podane.

4. Setzen besondere Vorschriften die Gestalt, in welcher die Gewerbsbücher für bestimmte Gewerbsunternehmungen einzurichten, oder eigene Vorsichten, die bei der Führung der Bücher zu beobachten sind, fest, so soll sich hiernach benommen werden.

Aufbewahrung der Gewerbsbücher.

§. 737.

Den Gewerbetreibenden, welche zur Führung der Gewerbsbücher verpflichtet sind, liegt ob, dieselben durch fünf Jahre aufzubewahren, wenn nicht die bürgerlichen oder Gewerbsgesetze einen längeren Zeitraum anordnen.

224.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 10. Juli 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nro 170, ausgegeben am 21. Juli 1851),

womit die Grenzen des Forstdirekzions-Bezirkes von Wieliczka festgesetzt werden.

Seine Majestät haben über Antrag des Ministers für Landeskultur und Bergwesen mit Allerhöchster Entschließung vom 28. Juni 1851 zu genehmigen geruht, daß der k. k. Berg-, Salinen- und Forstdirekzion zu Wieliczka sämmtliche, im Krakauer Regierungsbezirke liegenden Reichs- und Reichsfonds-Forste in die Verwaltung übergeben werden. Die Grenzen des Forstdirekzions-Bezirkes von Wieliczka, werden somit durch die Grenzen des Krakauer Regierungsbezirkes bestimmt.

Thinnfeld m. p.

225.

Erlaß des Finanzministeriums vom 15. Juli 1851 **),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nr. 171, ausgegeben am 21. Juli 1851),

wirksam für alle Kronländer,

wodurch nach Maßgabe der mit Allerhöchster Entschließung vom 26. Juni 1851 angeordneten allgemeinen Reglung der Salzpreise, der Tarif von den für einige Salz-Erzeugungsstätten und Verkaufsniederlagen festgesetzten Salzpreisen kundgemacht wird.

Mit der allerhöchsten Entschließung vom 26. Juni d. J. geruheten Seine Majestät eine allgemeine Reglung der Salzpreise in der Absicht anzuordnen, damit nach der

*) Die Verlautbarung dieses Ministerial-Erlaßes wurde von der Landesstelle am 18. Juli 1851 Z. 28459 eingeleitet.

**) Mit der Kundmachung des Landesguberniums vom 24. Juli 1851 Z. 29202 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

po zniesieniu linii między-cłowej, z dniem 1. Lipca t. r. nastąpionem, odbywać się mógł handel solą we wszystkich częściach państwa z korzyścią dla mieszkańców i bez szkody dla dochodów skarbowych.

Taryfa załączona obejmuje ustanowione w skutek rzeczonego najwyższego postanowienia ceny soli, w pewnych salinach i składach przedażnych miejsce mające. Takowe z dniem 15. Sierpnia 1851 zastosowane być mają. W innych składach przedażnych nie objętych w niniejszej taryfie, ceny soli żadnej nie ulegają zmianie. To rozumieć się ma w szczególności tymczasowo o cenach soli we Węgrzech, w Kroacyi i Slawonii, w Województwie Serbskiem i w banacie Temeskim, wraz z Pograniczem wojskowem i w Siedmiogrodzie. W tych krajach oznaczone będą ceny soli i podane do powszechnej wiadomości w osobnem rozporządzeniu. Aż do owej chwili pozostać mają tymczasem ceny soli ustanowione w rozrządzeniu Ministerstwa finansów z dnia 20. Czerwca t. r. §§. 2. i 3. (Dziennik praw państwa nr. 154. i Dziennik praw kraju nr. 133). Również i przeprowadzanie zakupionej soli w Hall w Tyrolu, do innych części państwa, dozwolonem jest tylko pod tym warunkiem, iż przestrzegane będą przepisy, co do tejże przedaży soli dotąd istniejące.

Krauss m. p.

am 1. Juli d. J. erfolgten Aufhebung der Zwischen-Zoll-Linie der freie Verkehr mit Salz zwischen allen Theilen des Reiches zum Vortheile der Bevölkerung und ohne Benachtheiligung des Staats-Einkommens stattfinden könne.

Der beiliegende Tarif enthält die in Gemäßheit dieser Allerhöchsten Entschließung für einige Salz-Erzeugungsstätten und Verkaufsniederlagen festgesetzten Salzpreise. Dieselben haben mit 15. August 1851 in Anwendung zu treten. Die Salzpreise bei anderen, als den in diesem Verzeichniße genannten Verkaufsniederlagen bleiben ungeändert. Dieses gilt insbesondere einstweilen von den Salzpreisen in Ungarn, Kroazien und Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate sammt den Militär-Grenzgebieten, dann Siebenbürgen. Für diese Länder wird die Bestimmung der Salzpreise durch eine besondere Kundmachung zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden. Bis dahin hat es bei den in dem Erlaße des Finanzministeriums vom 20. Juni d. J., §. 2, 3 (Reichsgesetzblatt Nr. 154 und Landesgesetzblatt Nro. 133), getroffenen Anordnungen vorläufig noch zu verbleiben. Ebenso ist die Uebertragung des zu Hall in Tirol erkauften Salzes in andere Theile des Reiches nur gegen Beobachtung der bisher für diesen Salz-Absatz festgesetzten Bedingungen gestattet.

Krauß m. p.

T a r y f a c e n s o l i

obowiązująca od 15. Sierpnia 1851 roku.

Kraj koronny	Miejsce sprzedaży	Gatunek soli	Cena cetnara złtr.	Cena cetnara kr.
Austryja wyższa	Gmunden	Sól warzona (warzonka) niepakowana	6	10
		" " " zapakowana	6	30
Galicyja	Wieliczka	" kamienna niepakowana	6	10
		" " szybikowa niepakowana	6	—
		" " " pakowana	6	6
		" " zielona niepakowana	5	18
		" " " pakowana	5	24
		" " spizowa niepakowana	5	—
		" " " pakowana	5	6
	Bochnia	" " szybikowa niepakowana	6	—
		" " " pakowana	6	6
Obwód Tryjesteński	Żupy solne	Sól warzona (warzonka) niepakowana	5	—
	Tryjest	Sól morska (biała) niepakowana	6	—
			za kental metryczny lirów	za kental metryczny cetnarów
Lombardyja Wenecyja	we wszystkich składach przedażnych soli	Sól morska (biała) niepakowana	35	—
		" " " pakowana	32	—

Uwaga. Ceny soli w składach rządowych, nie objętych w powyższej taryfie, pozostają jeszcze na dawniejszej stopie.

Salz=Preistarif,

in Wirksamkeit gesetzt am 15. August 1851.

Kronland	Verkaufsort	Salzgattung	Preis für den Zentner fl.	kr.
Oberösterreich	Gmunden	Sudsalz unverpackt	6	10
		" verpackt	6	30
Galizien	Wieliczka	Steinsalz unverpackt	6	10
		" Schibikersalz unverpackt	6	—
		" " verpackt	6	6
		" Grünsalz unverpackt	5	18
		" " verpackt	5	24
		" Spizasalz unverpackt	5	—
		" " verpackt	5	6
	Bochnia	" Schibikersalz unverpackt	6	—
		" " verpackt	6	6
	Sudwerke	Sudsalz unverpackt	5	—
Triester Gebiet	Triest	Seesalz (weißes) unverpackt	6	—
			für den Metr. Quintal Lire	Cnt.
Lombardie Venedig	bei allen Salz=Verkaufs=Magazinen	Seesalz (weißes) unverpackt	35	—
		" " "	32	—

Anmerkung. Die Salzpreise bei jenen Aerarial=Verkaufs=Niederlagen, welche in dem obigen Tarife nicht aufgeführt erscheinen, bleiben vor der Hand in ihrem dermaligen Ausmaße.

226.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 15. Lipca 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część XLVIII. nr. 172, wydana dnia 26. Lipca 1851),

obowiązujace we wszystkich krajach koronnych, w których w wykonaniu stoi część II. najwyższej ustawy stęplowej i taksowej, pod dniem 27. Stycznia 1840 wydanej,

dotyczące zniesienia taksy służbowej kameralnej.

Na wniosek c. k. Ministerstwa finansów, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 5. Lipca 1851, najłaskawiej zezwolić iż począwszy od chwili, kiedy ukonstytuowanie gmin nastąpi, ustać ma należytość taksy służbowej kameralnej za posady służbowe, przez gminy nadane i z własnych ich rent płatne.

Krauss m. p.

227.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 19. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLVIII. nr. 173, wydana dnia 26. Lipca 1851),

obowiązujące w krajach koronnych: Austryi niższej i wyższej, w Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Tryjeście i w Pobrzeżu, w Tyrolu i Forarlbergu, w Czechach, w Morawii, w Szlązku, w Galicyi, w Bukowinie i w Dalmacyi,

wydane w skutek najwyższego postanowienia z dnia 26. Czerwca 1851, mocą którego udzielają się niektóre korzyści nowo-mianowanym lekarzom powiatowym, którzy dotąd nie byli w służbie rządowej.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 26. Czerwca b. r. dozwolić, iż lekarze powiatowi, którzy przedtem w służbie rządowej nie byli, jeżeli takowi po upływie jednego roku okażą zupełną zdolność w pełnieniu obowiązków swej służby, pobierać będą dotychczasową zapłatę jako płacę stałą i że im przyznane będzie prawo do pensyi, zarówno z innymi urzędnikami rządowemi.

W wykonaniu wspomnionego najwyższego postanowienia, ogłoszony będzie nowo-mianowanym lekarzom powiatowym, którzy według wyrzeczonego przez Najjaśniejszego Pana warunku, za zdolnych uznanymi zostaną, dzień, od którego począwszy, z zapłaty przejdą w płacę stałą, tudzież ich prawo do pensyi po upływie jednego roku.

Bach m. p.

---

*) Rozporządzeniem krajowej dyrekcyi finansów z dnia 8. Sierpnia 1851, za l. 34989, obwieszczone to rozporządzenie ministeryjalne wszystkim podwładnym instancyjom, urzędom i organom dla wiadomości i stosowania się.

226.

Erlaß des Finanz-Ministeriums vom 15. Juli 1851*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVIII. Stück, Nro. 172, ausgegeben am 26. Juli 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen der II. Theil des Allerhöchsten Stempel- und Taxgesetzes vom 27. Jänner 1840 in Wirksamkeit steht,

betreffend die Aufhebung der Kameral-Diensttaxe für Gemeinde-Bedienstungen.

Seine Majestät haben über Antrag des Finanzministeriums mit Allerhöchster Entschließung vom 5. Juli 1851 zu gestatten geruht, daß es von der Forderung der Kameral-Diensttaxe für, von den Gemeinden verliehene und aus ihren Renten besoldete Dienstplätze von dem Zeitpunkte der Konstituirung der Gemeinden an, das Abkommen erhalte.

Krauß m. p.

227.

Verordnung des Ministers des Innern vom 19. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVIII. Stück, Nro. 173, ausgegeben am 26. Juli 1851),

geltend für die Kronländer Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und das Küstenland, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina und Dalmazien,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 26. Juni 1851 den neuangestellten, früher nicht im Staatsdienste gestandenen Bezirksärzten einige Begünstigungen zugestanden werden.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 26. Juni l. J. zu genehmigen geruht, daß jenen, früher nicht im Staatsdienste gestandenen Bezirksärzten, welche nach Verlauf Eines Jahres sich für ihren Dienstposten vollkommen tauglich erwiesen haben, die bisherige Bestallung als Gehalt verabfolgt und ihnen der Anspruch auf Pension gleich allen anderen Staatsbeamten zugestanden werde.

Im Vollzuge dieser Allerhöchsten Entschließung wird jenen neuangestellten Bezirksärzten, die hiezu nach der Allerhöchst ausgesprochenen Bedingung werden geeignet erkannt werden, der Tag ihres Uebertrittes von der Bestallung in den Gehalt und die Pensionsfähigkeit nach Verlaufe Eines Jahres bekannt gemacht werden.

Bach m. p.

---

*) Mittelst Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 8. August 1851 Z. 34989 wurde dieser Ministerial-Erlaß sämmtlichen ihr unterstehenden Behörden, Aemtern und Organen zur Wissenschaft und Richtschnur bekannt gegeben.

228.

Rozrządzenie Ministra spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 20. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLVIII. nr. 174, wydana dnia 26. Lipca 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

względem zmiany wykazu A. w zatwierdzonym przez Najjaśniejszego Pana przepisie z dnia 15. Maja b. r. o kwaterunku wojska co do należytości za stajnie i wozownie (remizy).

Najwyższem postanowieniem z dnia 9. Lipca r. b., została należytość wypadająca za porcyje dla koni wojskowych w czasie pokoju, przez Najjaśniejszego Pana Jego Ces. Mość, na nowo uregulowaną, w skutek tego więc zmienia się wykaz A. zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu z dnia 15. Maja r. b. *) o kwaterunku wojska co do należytości za stajnie i wozownie (remizy), tak w razie kwaterunku ciągłego, jak w przechodzie, podług załączonego niżej wykazu.

Zmiana ta z dniem 1. Sierpnia r. b. wstępuje w wykonanie.

F. Krauss m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

---

*) W Części XXXVIII. nr. 114 Dziennika praw państwa, i w części XV. nr. 91. Dziennika praw kraju z roku 1851.

228.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 20. Juli 1851,

(im Reichsgesetzblatte, XLVIII. Stück, Nr. 174, ausgegeben am 26. Juli 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über eine Abänderung des Ausweises A. der Allerhöchst genehmigten Vorschrift vom 15. Mai l. J. über die Einquartierung des Heeres bezüglich der Gebühren an Stallungen und Wagenschupfen (Remisen).

Durch die von Seiner k. k. Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 9. Juli l. J. neu geregelte Friedensgebühr an Pferde-Porzionen für die Armee wird der Ausweis A der Allerhöchst genehmigten Vorschrift vom 15. Mai l. J.*) über die Einquartierung des Heeres in Betreff der Gebühren an Stallungen und Wagenschupfen (Remisen) bei der dauernden Einquartierung und bei dem Durchzuge nach dem beiliegenden Ausweise abgeändert.

Diese Aenderung tritt mit dem ersten August l. J. in Wirksamkeit.

Krauß m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

*) Im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nro. 124, und im Landes-Gesetzblatte, XV. Stück, Nr. 91, vom Jahre 1851.

W y k a z

stajen i remiz (wozowni), należących się podług zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu z dnia 15. Maja 1851 o kwaterunku, pod względem na nową należytość, za porcyję furażu wypadającą.

Mianowicie	W czasie kwaterunku ciągłego			W przechodzie		Uwaga.
	stajnia na koni	komora na furaż i siodła	wozownia	stajnia na koni	wozownia	
Wielki sztab główny.						
Wszyscy jenerałowie bez różnicy szarży, którą piastują: Minister wojny; Komendant armii i komendant korpusu; Jenerał kwatermistrz wojskowy	8	1	3	8	3	Wszyscy w tym wykazie nie wymienieni jenerałowie, oficerowie sztabowi i nadoficerowie, którym nie należą się porcyje dla koni, nie mają także prawa żądania stajen na koszt skarbowy. Stajnia tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w przechodzie należy się na tyle tylko koni, ile dotyczący wojskowy trzymać ma prawo i oraz rzeczywiście na stajni trzyma.
Zastępca ministra wojny, komendant wojskowy krajowy, ad latus tegoż lub komendanta armii, komendanci dystryktowi we Węgrzech i Siedmiogrodzie, gubernator lub wice-gubernator we Wiedniu, Wenecyi, Tryjeście, Hermansztadzie i Moguncyi, nadkomendant załogi związkowej w Frankfurcie nad Menem; Wszyscy jenerałowie przy wojsku i rozrządzalni ze służby czynnej, jenerał-adjutanci i przydzieleni przy najwyższej nadkomendzie, jenerałowie przy głównym sztabie kwatermistrzowskim, inspektor żandarmeryi i jego ad latus, jenerał-dyrektor inżynieryi i jenerał-dyrektor artyleryi; dyrektor artyleryi polowej i inspektor	6	1	2	6	2	
Szef sekcyjny w ministerstwie wojny, komendant wojskowy w Opawie i Insbruku, plac-komendant miasta Wiednia, komendant korpusu pociągów, i dyrektor akademii Neusztadzkiej i inżynieryi, dyrektor inżynieryi polowej i inspektor, tudzież przydzieleni przy dyrekcyi inżynieryi i artyleryi	4	1	2	4	2	
Gubernator lub komendant w Ołomuńcu, Pradze, Terezyensztadzie, Mantua, Weronie, Komornie, Budzie i Waradynie, tudzież komendant miasta Medyjolanu	3	1	1	3	1	
Komendanci w innych warowniach z wyjątkiem Zary i Wenecyi	2	1	1	2	1	

Ausweis

über die nach der Allerhöchst genehmigten Einquartierungs-Vorschrift vom 15. Mai 1851 gebührenden Stallungen und Remisen (Wagenschupfen), mit Rücksicht auf die neue Fourage-Porzionen-Gebühr.

Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung			Bei Durchzügen		Anmerkung.
	Stallung auf Pferde	Futter- und Sattelkammer	Wägen-Remise	Stallung auf Wägen	Wägen-Remise	
Großer Generalstab.						
Sämmtliche Generäle ohne Unterschied der bekleidenden Charge:						
Kriegsminister; Armee- und Korps-Kommandant; General-Quartiermeister der Armee	8	1	3	8	3	Sämmtliche in diesem Ausweise nicht genannten Generäle, Stabs- und Oberoffiziere haben, weil ihnen keine Pferde-Porzionen gebühren, auf Stallungen auf ärarische Kosten keinen Anspruch. Die Stallung gebührt sowohl bei der dauernden Einquartierung, als auch beim Durchzuge nur auf so viele Pferde, als die betreffende Militärperson zu halten berechtiget ist, und auch wirklich auf der Streu hält.
Stellvertreter des Kriegsministers, Landes-Militär-Kommandant, ad latus desselben oder des Armee-Kommandanten, Distrikts-Kommandanten in Ungarn und Siebenbürgen, Gouverneur oder Vize-Gouverneur in Wien, Venedig, Triest, Hermannstadt und Mainz, Ober-Kommandant der Bundesbesatzung zu Frankfurt am Main; Sämmtliche Generäle bei den Truppen und die disponiblen aus der Aktivität, die General-Adjutanten und die Zugetheilten beim Allerhöchsten Ober-Kommando, Generäle beim General-Quartiermeisterstab, Gensd'armerie-Inspektor und dessen ad latus, General-Genie-, General-Artillerie-Direktor, Feld-Artillerie-Direktor und Inspektor	6	1	2	6	2	
Sekzionschef im Kriegsministerium, Militär-Kommandant in Troppau und Inspruck, und Platz- und Stadt-Kommandant in Wien, Kommandant des Fuhrwesen-Korps, und Direktor der Neustädter und Genie-Akademie, Feld-Genie-Direktor und Inspektor, und Zugetheilte bei der General-Genie- und Artillerie-Direkzion	4	1	2	4	2	
Gouverneur oder Kommandant zu Olmütz, Prag, Theresienstadt, Mantua, Verona, Komorn, Ofen und Peterwardein, dann Stadt-Kommandant in Mailand	3	1	1	3	1	
Kommandant in anderen Festungen mit Ausnahme von Zara und Venedig	2	1	1	2	1	

Mianowicie	W czasie kwaterunku ciągłego			W przechodzie		Uwaga.
	stajnia na koni	komora na furaż i siodła	wozownia	stajnia na koni	wozownia	
Adjutanci przy wielkim sztabie głównym i przy korpusach wojskowych.						
Jenerał-adjutanci, adjutanci skrzydłowi i adjutanci korpusu	4	1	1	4	1	Wszyscy w tym wykazie nie wymienieni jenerałowie, oficerowie sztabowi i nadoficerowie, którym nie należą się porcyje dla koni, nie mają także prawa żądania stajen na koszt skarbowy. Stajnia tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w przechodzie należy się na tyle tylko koni, ile dotyczący wojskowy trzymać ma prawo i oraz rzeczywiście na stajni trzyma.
Komenda krajowa wojskowa	3	1	1	3	1	
Adjutanci dywizyi i brygady od kawaleryi	2	1	—	2	—	
Adjutanci dywizyi i brygady od piechoty	1	—	—	1	—	
Adjutanci pułku i batalijonu przy piechocie	1	—	—	1	—	
Adjutanci pułku przy kawaleryi	3	1	—	3	—	
Główny sztab kwatermistrzowski.						
Pułkownik	5	1	1	5	1	
Podpułkownik i Major	4	1	1	4	1	
Kapitan	2	1	—	2	—	
Przydzieleni	1	—	—	1	—	
Korpus pionierów.						
Komendant korpusu	4	1	1	4	1	
Komendant batalijonu	3	1	1	3	1	
Sztab inżynieryi.						
Oficerowie sztabowi	2	1	1	2	1	
Nadoficerowie	1	—	—	1	—	
Wojska inżynieryi.						
Komendant pułku	3	1	1	3	1	
Komendant batalijonu	2	1	1	2	1	
Piechota linijowa, grenadyjery i strzelcy.						
Komendant pułku	5	1	1	5	1	
Komendant batalijonu	3	1	1	3	1	
Artyleryja i korpus rakietników.						
Komendant pułku i komendant korpusu	4	1	1	4	1	
Oficerowie sztabowi	3	1	1	3	1	
Kapitanowie jako komendanci bateryjni	2	1	—	2	—	
Podrzędni oficerowie bateryjni	1	—	—	1	—	
Artyleryja forteczna, techniczna artyleryja, batalijon sanitarny i fabryka broni palnej.						
Komendant onychże i dyrektor fabryki broni palnych	2	1	1	2	1	

Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung			Bei Durchzügen		Anmerkung.
	Stallung auf Pferde	Futter- und Sattelkammer	Wägen-Remise	Stallung auf Pferde	Wägen-Remise	
Adjutanten bei dem großen Generalstabe und bei den Truppenkörpern.						Sämmtliche in diesem Ausweise nicht genannten Generäle, Stabs- und Oberoffiziere haben, weil ihnen keine Pferde-Porzionen gebühren, auf Stallungen auf ärarische Kosten keinen Anspruch. Die Stallung gebührt sowohl bei der dauernden Einquartierung, als auch beim Durchzuge nur auf so viele Pferde, als die betreffende Militärperson zu halten berechtiget ist, und auch wirklich auf der Streu hält.
General-, Flügel- und Korps-Adjutanten	4	1	1	4	1	
Landes-Militär-Kommando-Adjutanten	3	1	1	3	1	
Divisions- und Brigade-Adjutanten von der Kavallerie	2	1	—	2	—	
Divisions- und Brigade-Adjutanten von der Infanterie	1	—	—	1	—	
Regiments- und Bataillons-Adjutanten bei Fußtruppen	1	—	—	1	—	
Regiments-Adjutanten bei der Kavallerie	3	1	—	3	—	
General-Quatiermeisterstab.						
Oberst	5	1	1	5	1	
Oberstlieutenant und Major	4	1	1	4	1	
Hauptmann	2	1	—	2	—	
Zugetheilte	1	—	—	1	—	
Pionnier-Korps.						
Korps-Kommandant	4	1	1	4	1	
Bataillons-Kommandant	3	1	1	3	1	
Genie-Stab.						
Stabsoffiziere	2	1	1	2	1	
Oberoffiziere	1	—	—	1	—	
Genie-Truppen.						
Regiments-Kommandant	3	1	1	3	1	
Bataillons-Kommandant	2	1	1	2	1	
Linien-Infanterie, Grenadier und Jäger.						
Regiments-Kommandant	5	1	1	5	1	
Bataillons-Kommandant	3	1	1	3	1	
Artillerie- und Racketen-Korps.						
Regiments- und Korps-Kommandant	4	1	1	4	1	
Stabsoffiziere	3	1	1	3	1	
Hauptleute als Batterie-Kommandanten	2	1	—	2	—	
Subalterne Offiziere bei Batterien	1	—	—	1	—	
Festungs-Artillerie, technische Zeugs-Artillerie, Sanitäts-Bataillon und Feuergewehrfabrik.						
Kommandant, — und Direktor der Feuergewehrfabrik	2	1	1	2	1	

Mianowicie	W czasie kwaterunku ciągłego			W przechodzie		Uwaga.
	stajnia na koni	komora na furaż i siodła	wozownia	stajnia na koni	wozownia	
Akademija inżynierów i akademija Neusztadzka.						
Oficerowie sztabowi ze służby czynnej	2	1	1	2	1	Wszyscy w tym wykazie nie wymienieni jenerałowie, oficerowie sztabowi i nadoficerowie, którym nie należą się porcyje dla koni, nie mają także prawa żądania stajen na koszt skarbowy. Stajnia tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w przechodzie należy się na tyle tylko koni, ile dotyczący wojskowy trzymać ma prawo i oraz rzeczywiście na stajni trzyma.
Oficerowie podrzedni, jako nadajeżdżacze koni	2	1	—	2	—	
„ „ „ podujeżdżacze	1	—	—	1	—	
Kawalerya.						
Komendant pułku	6	1	1	6	1	
Oficerowie sztabowi	5	1	1	5	1	
1. rotmistrz	4	1	—	4	—	
2. „ porucznik i podporucznik	3	1	—	3	—	
Dragoni sztabowi.						
Oficer sztabowy	3	1	1	3	1	
Nadoficer	1	—	—	1	—	
Pociągi.						
Oficer sztabowy i komendant posterunku krajowego	2	1	1	2	1	
Ad latus jego, rotmistrz respicyjny ad latus jego i adjutant komendy korpusu. Oficer przy dywizyjach	1	—	—	1	—	
Centralny instytut ekwitacyi.						
Komendant	4	1	1	4	1	
1. rotmistrz	3	1	—	3	—	
2. „	2	1	—	2	—	
Porucznik i podporucznik	1	—	—	1	—	
Plackomendy.						
Oficerowie sztabowi we Wiedniu i plackomendanci w Medyjolanie, Mantua, Piacency i Moguncyi	2	1	1	2	1	
Strony pułkowe.						
Lekarze pułkowi i audytorowie przy kawaleryi	2	—	1	2	1	

Wszystkim konnym, od wachmistrza i rownych mu szarż i osób wojskowych niżej licząc, należy się stajnia na jednego konia.

Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung			Bei Durchzügen		Anmerkung.
	Stallung auf Pferde	Futter- und Sattelkammer	Wägen-Remise	Stallung auf Pferde	Wägen-Remise	
Genie- und Neustädter Akademie.						
Stabsoffiziere aus der Aktivität	2	1	1	2	1	Sämmtliche in diesem Ausweise nicht genannten Generäle, Stabs- und Oberoffiziere haben, weil ihnen keine Pferde-Porzionen gebühren, auf Stallungen auf ärarische Kosten keinen Anspruch. Die Stallung gebührt sowohl bei der dauernden Einquartierung, als auch beim Durchzuge nur auf so viele Pferde, als die betreffende Militärperson zu halten berechtiget ist, und auch wirklich auf der Streu hält.
Subalterne Offiziere als Oberbereiter	2	1	—	2	—	
" " " Unterbereiter	1	.	—	1	—	
Kavallerie.						
Regiments-Kommandant	6	1	1	6	1	
Stabsoffiziere	5	1	1	5	1	
1. Rittmeister	4	1	—	4	—	
2. Rittmeister, Ober- und Unterlieutenant	3	1	—	3	—	
Stabs-Dragoner.						
Stabsoffiziere	3	1	1	3	1	
Oberoffizier	1	—	—	1	—	
Fuhrwesen.						
Stabsoffizier und Landesposto-Kommandant	2	1	1	2	1	
Ad latus des Letzteren, Respizirungs-Rittmeister, dessen ad latus und Korps-Kommando-Adjutant, Offizier bei den Divisionen	1	—	—	1	—	
Zentral-Equitations-Institut.						
Kommandant	4	1	1	4	1	
1. Rittmeister	3	1	—	3	—	
2. Rittmeister	2	1	—	2	—	
Ober- und Unterlieutenant	1	—	—	1	—	
Platz-Kommanden.						
Stabsoffiziere in Wien, und Platz-Kommandanten in Mailand, Mantua, Piazenza und Mainz	2	1	1	2	1	
Regiments-Parteien.						
Regimentsärzte und Auditore der Kavallerie	2	—	1	2	1	

Allen Berittenen, vom Wachtmeister und den damit äquiparirenden Chargen und Militärparteien abwärts, gebührt die Stallung auf ein Pferd.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXIX.

Wydana i rozesłana dnia 20. Marca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 20. März 1852.

Jahrgang 1851.

229.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3. Lipca 1851 *),

wydane do Namiestnika Galicyi i Lodomeryi,

względem uwalniania od służby przy żandarmeryi w drodze oferty, koncertacyi lub łaski.

Ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z wysokiem Ministerstwem wojny, postanawia, iż względem uwalniania od służby w żandarmeryi (wyjąwszy wypadki w §§. 89 i 90 organicznego prawa wymienione **), bądź uwolnienie to ma mieć miejsce w drodze oferty, bądź w drodze koncertacyi lub łaski, pertraktacyje tak samo, jak przy podobnych uwalnianiach żołnierzy z ces. k. wojska, zarządzone i przeprowadzone być mają.

O czem Waszej Excelencyi dla zastosowania się i zawiadomienia podległych Mu urzędów czyni się wiadomo.

Bach m. p.

230.

Rozporządzenie krajowej komendy wojskowej z dnia 7. Lipca 1851 ***),

wydane do wszystkich korpusów wojskowych,

że komendy werbunkowe i komisyje asentujące obowiązane są, nie tylko na zapytanie urzędów obwodowych udzielać im wiadomości względem prawa do złożenia taksy od wojska uwalniającej, ale i składającemu, lub jego umocowanemu stosowne na to wydawać poświadczenie.

C. k. Ministerstwo wojny, w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu, uznało potrzebę względem przyjmowania przez kasy zbiorcze taksy uwalniającej od wojska, wys. dekretem z dnia 26. Czerwca r. b. R. 4408 rozporządzić, iż, chociaż komendy werbunkowe w skutek reskryptu z dnia 12. Maja r. b. R. 3475, obowiązane są na zapytanie urzędów obwodowych, czy w zaszłym

---

*) Rozporządzeniem rządu krajowego z dnia 9. Lipca 1851 roku l. 26953 zawiadomiono o tem wszystkie urzędy obwodowe wschodniej części kraju dla własnego tychże zastosowania się i oznajmienia zwierzchnościom miejscowym, jakoteż magistrat i starostwo grodzkie we Lwowie, Naczelnikowi zaś komisyi gubernijalnej w Krakowie udzielono odpisu tego rozporządzenia ku podobnemu oznajmieniu podległym temuż w zachodniej części kraju władzom.

**) Dziennik praw państwa z roku 1850, część XII, nr. 19, stronica 203.

***) Odpis tego rozporządzenia, nadesłanego za pomocą dekretu wys. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 10. Sierpnia 1851 za l. 17347, udzielił rząd krajowy pod d. 18. Września 1851 za l. 32942 wszystkim wschodnim urzędom obwodowym i kasom zbiorczym, tudzież przełożonemu komisyi gubernijalnej w Krakowie, dla podobnegoż rozporządzenia w obwodach zachodnich, niemniej i krajowej dyrekcyi skarbu.

229.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 3. Juli 1851 *,)

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

die Entlassung aus der Gensd'armerie im Offert-, Konzertazions- oder Gnadenwege betreffend.

Das Ministerium des Innern findet im Einverständniße mit dem hohen Kriegsministerium anzuordnen, daß bezüglich der vorkommenden Entlassungen aus der Gensd'armerie (mit Ausnahme der in §§. 89 und 90 des organischen Gesetzes vorgedachten Fälle **), dieselben mögen im Offert-, Konzertazions- oder Gnadenwege stattfinden, die Verhandlungen ebenso, wie bei gleichartigen Entlassungen der Soldaten im k. k. Heere, einzuleiten und durchzuführen sind.

Hievon werden Euere .... zur Darnachachtung und Verständigung der unterstehenden Behörden in Kenntniß gesetzt.

Bach m. p.

230.

Erlaß des Landes-Militär-Kommando vom 7. Juli 1851 ***),

an sämmtliche Truppenkörper

womit die Werbbezirks-Kommanden und Assent-Kommissionen verpflichtet werden, über das Recht zum Erlage der Militärdienst-Befreiungstaxe bei der Sammlungskasse, nicht allein den Kreisämtern auf Befragen Auskunft zu ertheilen, sondern jedesmal auch dem Erleger oder seinem Bevollmächtigten die entsprechende Bestätigung zu erfolgen.

Das k. k. Kriegsministerium hat im Einvernehmen mit dem k. k. Finanzministerium, in Betreff der Annahme von Militär-Befreiungstaxen bei den Sammlungskassen, mit dem hohen Erlaße vom 26. Juni d. J. N. 4408 anzuordnen befunden, daß obschon bereits die Werbbezirks-Kommanden zu Folge hohen Reskripts vom 12. Mai d. J. N. 3475 verpflichtet sind, den Kreisämtern auf Befragen, ob im gege-

---

*) Mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 9. Juli 1851 Z. 26953 sind davon sämmtliche östliche Kreisämter zur Nachachtung und Verständigung der Ortsobrigkeiten, dann der Magistrat und die Stadthauptmannschaft in Lemberg in Kenntniß gesetzt, dagegen dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau eine Abschrift desselben zur gleichmäßigen weiteren Veranlassung an die unterstehenden Behörden des westlichen Gebietes mitgetheilt worden.

**) Reichs-Gesetzblatt vom Jahre 1850, XII. Stück, Nro. 19, Seite 203.

***) Eine Abschrift dieses mit dem Dekrete des hohen Ministeriums des Innern vom 10. August 1851 Zahl 17347 herabgelangten Erlaßes ist von der Landesstelle am 18. September 1851 Z. 32942 sämmtlichen östlichen Kreisämtern und Sammlungskassen, dann dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur gleichmäßigen Verfügung im westlichen Gebiete, und der Landes-Finanz-Direkzion mitgetheilt worden.

razie ma ten lub ów prawo żądania uwolnienia od służby wojskowej przez złożenie taksy, dawać tymże stosowne objaśnienie, prócz tego jeszcze komendy werbunkowe i komisyje asentujące powinny także, jeźli składający taksę lub tegoż umocowany zażąda, dawać na to za każdym razem stosowne poświadczenie, ażeby się tenże co do prawa złożenia taksy w kasie zbiorczej mógł wykazać.

O czem........... dodatkowo do rozporządzenia tutejszego, z dnia 21. Maja r. b. R. 6709 dla ścisłego zachowania zawiadamia się z tym dokładem, że w pomienionem poświadczeniu należy szczególnie wyrazić, czyli i od kiedy asentowane było indywiduum, które taksę składa, lub za którego taksę ofiarowano.

Schwarzenberg m. p.

231.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 11. Lipca 1851,

wydane do władz, urzędów i organów tejże podległych,

rozwiązujące wątpliwość, czy za powtórne przypuszczenie do adwokatury, lub przyjęcie na notaryjusza, taksę opłacać należy.

Z powodu zaszłej wątpliwości, czy taksa w §§. 211 i 212 tekstu niemieckiego (191 i 192 textu włosk.) ustawy o taksach z dnia 27. Stycznia 1840 *) przepisana, tylko za pierwsze przypuszczenie do adwokatury, i pierwsze przyjęcie na notaryjusza, albotéż i za powtórne, to jest, za przypuszczenie do innego okręgu sądowego, nie zaś do tego, dla którego uprawnienie za opłaconą taksę nadane było, a zatem także i w razie przeniesienia adwokatów i notaryjuszów w inne sądowe, lub notaryjuszowskie okręgi, opłacana być powinna, rozstrzygnęła wysoka rada Ministrów, że pozostać ma przy dotychczasowym zwyczaju, podług którego każde przypuszczenie do adwokatury, i każde przyjęcie na notaryjusza bez różnicy, czy to jest pierwsze, czy powtórne, podlega taksie, powołanemi paragrafami przepisanej.

Któreto rozporządzenie w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 22. Czerwca 1851, za l. 28287/1865, ogłasza się za prawidło postępowania.

Krajewski m. p.

---

*) W Zbiorze ust. prow. z r. 1840 Cz. I., l. 131, stron. 342.

denen Falle der gesetzliche Anspruch, sich durch den Erlag der Taxe vom Militärdienste zu befreien, bestehe, die entsprechende Auskunft zu ertheilen, dennoch über diesen Umstand von den Werbbezirks-Kommanden oder Assent-Kommissionen jedesmal auch dem Erleger oder seinem Bevollmächtigten auf Verlangen eine entsprechende Bestätigung zu dem Ende erfolgt werde, damit er sich mittelst derselben über das Recht zum Erlage der Taxe bei der Sammlungskasse ausweisen kann.

Wovon .... im Nachhange zur hierortigen Weisung vom 21. Mai d. J. Z. 6709 mit dem Beifügen zur genauen Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt wird, daß in der erwähnten Bestätigung vorzüglich zu berühren sei, ob und seit wann der Erleger, oder derjenige, zu dessen Gunsten die Taxe angeboten wird, assentirt wurde.

Schwarzenberg m. p.

231.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 11. Juli 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

wodurch der Zweifel, ob die Taxgebühr für die wiederholte Zulassung zur Advokatur und Aufnahme zum Notar zu entrichten sei, gelöst wird.

Ueber den vorgekommenen Zweifel, ob die in den §§. 211 und 212 deutschen (191 und 192 ital.) Textes des Taxgesetzes vom 27. Jänner 1840*) vorgeschriebene Taxe nur für die erste Zulassung zur Advokatur und die erste Aufnahme zum Notar, oder auch für die wiederholte, d. i. für die Zulassung in einen anderen Gerichtsbezirk, als für welchen die Berechtigung, wofür die Taxe entrichtet wurde, ertheilt worden ist, somit auch bei Uebersetzung der Advokaten und Notare in andere Gerichts- oder Notariatsbezirke zu entrichten sei, hat der hohe Ministerrath entschieden, daß es bei der bisherigen Uebung zu verbleiben habe, wonach jede Zulassung zur Advokatur und jede Aufnahme zum Notar ohne Unterschied, ob sie eine erste oder wiederholte ist, der in den berufenen Paragraphen vorgeschriebenen Taxe unterliegt.

Dieß wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 22. Juni 1851 Zahl 28287-1865 zur Richtschnur bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1840, I. Abtheilung, Nro. 131, Seite 342.

232.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. Lipca 1851,

o przewożeniu transportów wojskowych koleją żelazną, albo parowemi statkami.

Według oznajmienia z dnia 26. Czerwca r. b. rozporządziło c. k. Ministerstwo wojny, że na przyszłość wszystkie transporta wojsk idące tamtędy, gdzie koleje żelazne, albo statki parowe znajdują się, temiż kolejami, lub statkami przewożone być mają, jeżeli odbywając pochód stacyjami, więcej jak trzy dni potrzebują, aby stanąć na miejscu przeznaczenia swego.

Bach m. p.

233.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 18. Lipca 1851 *)

wydane 1. do dwunastu wschodnich urzędów obwodowych, 2. do magistratu i starostwa grodzkiego we Lwowie,

którem polecono istniejący zakaz przedawania wojskowego moderunku nanowo ogłosić, i czuwać nad scisłem onego przestrzeganiem.

Według odezwy krajowej komendy wojskowej z dnia 13. b. m. l. 8937 R. wysokie Ministerstwo wojny, zawiadomione o zaszłej konfiskacie znacznego zapasu mundurów u pewnego handlarza żyda, spowodowało się przypomnieć rozporządzeniem z dnia 28. z. m. 4890 E. zakaz przedawania moderunku skarbowego, z tym dodatkiem, że:

według reskryptu okolnego E. 1130 z dnia 6. Marca 1838, i przywiedzionych w nim dawniejszych przepisów, rzeczy stanowiące moderunek skarbowy do przedmiotów z handlu wywołanych należą, że więc każda w tym względzie między osobami prywatnemi zawarta ugoda, i każda między niemi umowa za nieważną uznana jest.

Z tego wynika, jak to w wymienionych powyżej przepisach wyraźnie powiedziano, że rzeczy do moderunku należące, gdziekolwiekby je u osób prywatnych znaleziono, jako własność skarbowa na rzecz skarbu zabrane być mogą, jeżeli z wyznania lub dostrzeżonych na nich znaków, alboteż z innych prawnych dowodów okaże się, że są moderunkiem skarbowym.

---

*) Komisyja gubernijalna w Krakowie, równocześnie od krajowej komendy wojskowej wezwana, wydała podobne rozporządzenie do władz w zachodniej części kraju urzędujących.

232.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 14. Juli 1851,

wegen Beförderung der Mannschafts-Transporte auf den Eisenbahnen oder Dampfschiffen.

Das k. k. Kriegsministerium hat laut einer Eröffnung vom 26. Juni d. J. die Verfügung getroffen, daß künftighin alle Mannschafts-Transporte in jenen Richtungen, wo Eisenbahnen oder Dampfschiffe bestehen, auf diesen dann befördert werden, wenn sie stationatim marschierend, mehr als drei Marschtage benöthigen würden, um an ihre Bestimmung zu gelangen.

Bach m. p.

233.

Erlaß des Landesguberniums vom 18. Juli 1851 *),

1. an die zwölf östlichen Kreisämter, 2. den Magistrat und die Stadthauptmannschaft in Lemberg,

wodurch die Republizirung des wegen des Verkaufes militärischer Montursſorten bestehenden Verbotes, und dessen genaue Handhabung angeordnet wird.

Aus Anlaß der stattgefundenen Konfiskazion eines bedeutenden Monturs-Vorrathes bei einem jüdischen Händler, hat nach Eröffnung des Landes-Militär-Kommando vom 13. d. M. Z. 8937 R., sich das hohe Kriegsministerium veranlaßt gefunden, mit hohem Erlaße vom 28. v. M. E. 4890 das wegen des Verkaufes ärarischer Montursſorten bestehende Verbot mit dem Beifügen in die Erinnerung zu bringen, daß:

nach dem Zirkular-Reskripte E. 1130 vom 6. März 1838 und den darin angeführten älteren Gesetzen ärarische Monturs-Gegenstände zu den außer Verkehr gesetzten Sachen gehören, daher jeder darüber unter Privaten errichtete Vertrag und jede unter selben getroffene Verabredung als ungiltig erscheint.

Daraus folgt, wie in den vorgedachten Vorschriften ausdrücklich enthalten ist, daß solche Montursstücke, wo sie immer bei Privaten vorgefunden werden, als ärarisches Eigenthum erscheinen, und daher zu Gunsten des Aerars eingezogen werden können, wenn selbe durch das Geständniß, oder vermög der auf diesen Gegenständen vorgefundenen Zeichen, oder sonst durch gesetzliche Beweise als ärarische Montursstücke dargethan werden können.

---

*) Eine gleichmäßige Weisung an die Behörden im westlichen Gebietstheile ist von der Gubernial-Kommission in Krakau, über ein gleichzeitig an dieselbe ergangenes Ersuchschreiben des Landes-Militär Kommando erlassen worden.

Co się tyczy formy, w jakiej takowe zajęcie dokonane być ma, wyrzekło wysokie Ministerstwo wojny, że w dekretach nadwornych z dnia 16. Września 1797 *) i 5. Grudnia 1800 **) zawarty jest nakaz, ażeby takie rzeczy mundurowe, gdzieby je dostrzeżono, bez wszelkiego względu zabierać i oddawać do najbliższej komisyi moderunku wojskowego.

Nadto gdy podług pomienionego na wstępie wysokiego rozporządzenia co do tego przedmiotu względem osób cywilnych, szczególniej zaś względem żydów, żadne pobłażanie nie ma mieć miejsca, aby ich od zakupywania własności skarbowej odstraszyć i powstrzymać, przez coby sprzedaż, a mianowicie sposobność i zachęta do tejże sama przez się ustała, zwłaszcza gdy rozpuszczeni i urlopowani żołnierze nie mają prawa pozbywać rzeczy do moderunku należące, zatem też ani dla nich od wydanego zakazu nie uczyniono wyjątku, któryby co do urlopników ten za sobą pociągał skutek, iżby rzeczy im w pierwszej połowie czasu swej używalności udzielone z obowiązkiem zwrócenia tychże w dobrym stanie, jeźliby w tejże samej połowie czasu ich używalności do służby powołanymi zostali, podobnie jak i sztuki w połowie, lub całkiem sterane wyprzedawali, coby wszakże, pókiby na nie kupca nie mieli, nigdy się nie działo, jedynie bowiem moderunek i rynsztunek, komendantom niższych oddziałów więcej nieprzydatny, a w instrukcyi o postępowaniu z moderunkiem w oddziale I. §. 121 opisany, zatem pokawałkowany i potłuczony, i to zawsze na publicznej licytacyi wyprzedawać wolno, któryto przepis obowiązuje także komisyje moderunkowe we względzie nieprzydatnych, do żadnego dalszego użytku niesposobnych kawałków, przeto dodatkowo do rozporządzenia tutejszego z dnia 24. Stycznia r. b. za l. 3118 ***), zawiadamia się o tym dekrecie Ministerstwa wojny

(do urzędów obwodowych)

urząd obwodowy N. dla obwieszczenia tych przepisów podległym onemu zwierzchnościom,

(do magistratu i starostwa grodzkiego)

magistrat i storostwo grodzkie,

(do wszystkich tych władz)

z zaleceniem scisłego przestrzegania tego dekretu i nakazu, aby moderunek konfiskować bez wszelkiego względu wszystkim, którzyby służącego sobie prawa posiadania i noszenia onegoż, a takimi są rozpuszczeni i urlopowani żołnierze, wykazać nie mogli.

Gołuchowski m. p.

---

*) W galicyjskim Zbiorze patentów z r. 1797, l. 57, str. 87.

**) W Zbiorze ustaw politycznych T. XV., l. 57, str. 201.

***) W Dzienniku praw krajowych z r. 1851, cz. IV., l. 29, str. 91.

In Betreff der Form, in welcher diese Einziehung geltend zu machen ist, hat das hohe Kriegsministerium bemerkt, daß in den allgemein kundgemachten Hofdekreten vom 16. September 1797*) und 5. Dezember 1800**) angeordnet wurde, derlei Montursstücke, wenn irgendwo einige angetroffen werden, ohne alle weitere Rücksicht in Beschlag zu nehmen, und an die nächste Militär-Monturs-Kommission abzugeben.

Nachdem weiters zu Folge des Eingangs erwähnten hohen Erlaßes in dieser Hinsicht gegen das Zivile, besonders gegen die Juden, keine Nachsicht eintreten darf, damit sie vom Ankaufe ärarischen Gutes zurückgeschreckt und abgehalten werden, auf welche Art der Verkauf und besonders die Gelegenheitsmacherei und Aufmunterung von selbst aufhören wird, Entlassene und Urlauber ebenfalls kein Recht haben, Montursstücke zu verkaufen, weßhalb in Betreff derselben auch keine Ausnahme von den dießfälligen Verbot-Vorschriften besteht, welche bei den Urlaubern nur zur Folge haben würde daß sie Montursstücke, die ihnen in der ersten Tragzeithälfte mitgegeben werden, und bei der Einberufung in derselben Tragzeithälfte noch brauchbar zurückbringen sollen, ebenso wie halb- oder ausgetragene Sorten veräußern möchten, was jedoch stets unmöglich sein wird, so lange sie keine Käufer finden, und nur die den Unterabtheilungs-Kommandanten zu gar keinem Gebrauche mehr dienenden Monturs- und Rüstungssorten in dem im §. 121, Abschnitt I. der Monturs-Gebahrungs-Instrukzion beschriebenen zerstückten und zerschlagenen Zustande, jedoch bloß bei einer öffentlichen Lizitazion veräußert werden dürfen, was auch bei den Monturs-Kommissionen bezüglich der unbrauchbaren Abfälle, die ebenfalls zu keinem weiteren Gebrauche bei denselben mehr geeignet sein dürfen, vorgeschrieben ist: so wird im Nachhange zur hierortigen Verordnung vom 24. Jänner d. J. Z. 3118***) von dem dießfälligen Kriegsministerial-Dekrete (das Kreisamt) (der Magistrat) (die Stadthauptmannschaft)

für 1,

zur Verlautbarung dieser Vorschriften an die untergeordneten Ortsobrigkeiten und deren Anweisung ,

für alle

zur genauen Handhabung dieser Vorschriften mit der Weisung, derlei Monturen bei jedem, der sich nicht wie der Urlauber und Entlassene mit deren rechtmäßigem Besitze, als zu deren Tragung Befugte, auszuweisen vermag, ohne weiters zu konfisziren, in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

---

*) In der galizischen Patenten-Sammlung vom Jahre 1797, Nro. 57, Seite 87.

**) In der politischen Gesetzsammlung, XV. Band, Nr. 57, Seite 201.

***) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1851, IV. Stück, Nr. 29, Seite 91.

234.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 20. Lipca 1851,

wydane do wszystkich konsystorzów metropolitalnych i biskupich obrządku łacińskiego i grecko-katolickiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu do krajowej izby rachunkowej i Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, celem zawiadomienia tamecznego konsystorza jeneralnego),

którem postanowienia rozporządzeń Ministerstwa skarbu z dnia 10. Marca 1849, i z dnia 8. Marca 1851 wydanych względem używania kolei żelaznych, lub statków parowych przy jazdach służbowych rozciągają się także na księży i elewów do wyższego zakładu nauk kapłańskich we Wiedniu udających się, i którem zarazem dzienne strawne dla nich się oznacza.

Według dekretu wysokiego Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 6 b. m. do l. 2204, toż Ministerstwo zgodziło się co do wynagrodzenia kosztów podróży księży udających się do wyższego zakładu nauk kapłańskich we Wiedniu, w następujący sposób: że

1. postanowienia dekretów Ministerstwa skarbu z dnia 10. Marca 1849 do l. 4467 *), i z dnia 8. Marca 1851 do l. 2515 **) także do wspomnionych elewów w ten sposób zastosować należy, iż tymże w drodze, w której kolei żelaznych, lub statków parowych użyć mogą, zamiast przyzwolonej najwyższem postanowieniem z dnia 18. Stycznia 1821 ***) należytości milowej, która odpowiada wymierzonej opłacie na jednego konia, tudzież na poczesne i smarowidło, a oraz czwartej części należytości za krytą kolaskę, przypuszcza się tylko pobierana taksa za jazdę drugiej klasy, niemniej koszta dojechania do stacyi tam i nazad, nakoniec należytość za transport pakunku wagę ustanowioną przewyższającego, i że tylko tam, gdzie jazdy tego rodzaju użyć nie można, dotychczasowe wynagrodzenie kosztów jazdy podług przepisu wspomnionego najwyższego postanowienia i nadal wypłacać należy.

2. Strawne, które dotychczas pietnaście krajcarów na milę wynosiło, ustanawia się w ilości dziennej dwóch złotych reńskich 24. kr. mon. kon.

3. Każdy elew, żądający wynagrodzenia, ma porządny złożyć szczegółowy rachunek podróżny, który potem przez nadworną izbę obrachunkową, zamiast dotychczasowego ex officio wykonywanego obrachowania należytości podróżnych, będzie zbadany i sprawdzony.

*) W Dzienniku praw państwa części uzupełniającej nr. 158, stron. 177.

**) W Dzienniku praw krajowych, części XIV., nr. 89, stron. 282.

***) W Zbiorze praw krajowych z roku 1821, nr. 32, stron. 48.

234.

Erlaß des Landesguberniums vom 20. Juli 1851,

an sämmtliche Metropolitan- und bischöfliche Konsistorien des lat. und gr. kath. Ritus, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an die Provinzial-Staatsbuchhaltung und an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, behufs der weiteren Verständigung des dortigen General-Konsistoriums),

womit die Bestimmungen der Erläße des Finanz-Ministeriums vom 10. März 1849 und 8. März 1851, über die Benützung der Eisenbahnen oder der Dampfschiffe bei Dienstreisen, auch auf die in das höhere Priester-Bildungs-Institut nach Wien abgehenden Priester und Zöglinge ausgedehnt, und die täglichen Zehrgelder für dieselben festgesetzt werden.

In Betreff der Reisekosten-Vergütung für die nach Wien in das höhere Priester-Bildungs-Institut abgehenden Priester ist das hohe Ministerium des Kultus und öffentlichen Unterrichtes laut Erlaßes vom 6. d. M. Z. 2204 mit dem hohen Finanz-Ministerium dahin übereingekommen:

1. Daß die Bestimmungen der Erläße des Finanz-Ministeriums vom 10. März 1849 Z. 4467*) und 8. März 1851 Z. 2515**) auch auf die erwähnten Zöglinge in sofern anzuwenden sind, daß denselben auf Strecken, wo sie sich der Eisenbahnen, oder der Dampfschiffe bedienen können, statt der in der Allerhöchsten Entschließung vom 18. Jänner 1821***) bewilligten Meilengelder im Betrage des Ritt-, Trink- und Schmiergeldes für ein Pferd und des vierten Theiles der Gebühr für eine gedeckte Kalesche, nur die jedesmalige Fahrtaxe nach der zweiten Klasse nebst den Kosten für den Transport zum Stazionsplatze und zurück, und für den Transport des das Normalgewicht überschreitenden Gepäckes passirt wird, und daß nur dort, wo diese Beförderungsmittel ihnen nicht zu Gebote stehen, es bei der bisherigen Fuhrkosten-Vergütung nach der Anordnung der bezogenen Allerhöchsten Entschließung zu verbleiben hat.

2. Das Zehrgeld, welches aber bis jetzt mit fünfzehn Kreuzer pr. Meile aufgerechnet wurde, wird auf Zwei Gulden 24 kr. Konv. Münze für den Tag festgesetzt.

3. Jeder Zögling der eine Vergütung anspricht, hat ein ordnungsmäßiges Reisepartikulare zu legen, welches dann von der Hofbuchhaltung, anstatt der bisher von ihr ex officio geschehenen Berechnung der Reisegebühren, geprüft und richtig gestellt wird.

---

*) Im Ergänzungsbande des Reichsgesetzblattes unter Nro. 158, Seite 177.

**) Im Landesgesetzblatte, XIV. Stück, Nr. 89, Seite 282.

***) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1821, unter Nr. 32, Seite 48

O tych wysokich uchwałach zawiadamia się przewielebny konsystorz dla własnej wiadomości i dla objaśnienia księży udających się do wyższego zakładu nauk kapłańskich.

Gołuchowski m. p.

235.

Okólnik Ministerstwa wojny z dnia 21. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLIX., nr. 175, wydana dnia 9. Sierpnia 1851);

dotyczący dymisyi landwerów (przeznaczonego do obrony w kraju żołnierstwa), obecnie już dwanaście lub więcej lat służących.

Na uczyniony najuniżeńszy wniosek, raczył Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość Najwyższem postanowieniem Swem z dnia 16. Lipca 1851, najłaskawiej zezwolić na dymisyję landwerów, zostających obecnie już lat dwanaście, albo więcej w służbie wojskowej i zarazem rozporządzić, ażeby z prostego żołnierstwa wszyscy, z szarż zaś połowa, natychmiast, reszta zaś z tychże ostatnich dopiero wtedy dymisyję otrzymali, aż zupełnie użytecznymi się staną wstępujący w miejsce szarż dymisyjonowanych.

Co się z tym dodatkiem do powszechnej podaje wiadomości, iż bliższe przepisy względem postępowania, przy wykonaniu tych dymisyj zachować się mającego, osobnem będą udzielone rozrządzeniem.

Csorich m. p.

236.

Okólnik Ministerstwa wojny z dnia 25. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLIX. nr. 176, wydana dnia 9. Sierpnia 1851),

dotyczący uwolnienia od stempla kwitów, wydanych przez inwalidów wojskowych na otrzymane wsparcie z fundacyj, założonych w skutek ostatnich wypadków wojennych.

Na mocy prowizorycznej ustawy taksalnej i stemplowej z dnia 9. Lutego 1850, mianowicie pozycyi taryfowej 48 lit. l, kwity na wspomożenia, przypadające inwalidom wojskowym z funduszów, założonych w skutek ostatnich wypadków wojennych, są bezwarunkowo od opłaty stempla wolne; co w skutek rezolucyi c. k. Ministerstwa finansów z dnia 28. Czerwca r. b. Nr. 18875 *), nastąpionej na wniesione zapytanie, do powszechnej podaje się wiadomości i zachowania.

Csorich m. p.

---

*) Te oznajmienie Ministerstwa skarbu zostało rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 22. Lipca 1851 za l 32729 udzielonom w odpisie wszystkim podrzędnym władzom, urzędom i organom dla wiadomości i zachowania się.

Von diesen hohen Beschlüssen wird das hochwürdige Konsistorium zur eigenen Wissenschaft und zur Belehrung der in das höhere Priester-Bildungs-Institut abgehenden Priester im vorkommenden Falle in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

235.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 21. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIX. Stück, Nro. 175, ausgegeben am 9. August 1851)

betreffend die Entlassung der gegenwärtig zwölf Jahre oder darüber dienenden Landwehr-Mannschaft.

Seine Majestät der Kaiser haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 16. Juli 1851, über erstatteten alleruntertthänigsten Vortrag, die Entlassung der gegenwärtig bereits zwölf Jahre oder darüber dienenden Landwehrmänner huldreichst zu bewilligen und anzuordnen geruhet, daß die in diese Kathegorie gehörigen Landwehr-Gemeinen alle, von den Chargen aber nur die Hälfte sogleich, der Rest der Letzteren aber erst dann entlassen werden, wenn der Ersatz für die entlassenen Chargen vollkommen brauchbar herangebildet sein wird.

Dieses wird hiemit unter dem Beifügen zur allgemeinen Wissenschaft bekannt gemacht, daß die näheren Weisungen wegen des bei Vollziehung dieser Entlassungen zu beobachtenden Verfahrens mittelst eines besonderen Erlaßes unter Einem ertheilt werden.

Csorich m. p.

236.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 25. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIX. Stück, Nro. 176, ausgegeben am 9. August 1851),

in Betreff der Stempelfreiheit der Quittungen invalider Krieger über Unterstützungen aus den, in Folge der letzten Kriegs-Ereignisse gegründeten Stiftungen.

Den Quittungen über solche Unterstützungen, welche invaliden Kriegern aus den für sie in Folge der letzten Kriegs-Ereignisse in's Leben getretenen Stiftungen zufließen, kommt mit Hinblick auf die Tarifpost 48, lit. l. des provisorischen Tax- und Stempelgesetzes vom 9. Februar 1850, die unbedingte Befreiung von der Stempelgebühr zu, welches in Folge einer, auf hierortige Anregung erfolgten Eröffnung des Finanzministeriums vom 28. Juni l. J. Nr. 18875 *) zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben wird.

Csorich m. p.

*) Diese Finanzministerial-Eröffnung ist mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direktion vom 22. Juli 1851 Z. 32729 sämmtlichen ihr unterstehenden Behörden, Aemtern und Organen in Abschrift zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt worden.

237.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 27. Lipca 1851.

(w Dzienniku praw państwa, część XLIX., nr. 177, wydana dnia 9. Sierpnia 1851),

którem się, w porozumieniu z Ministerstwem finansów, reguluje postępowanie z listami, przydybanemi w transporcie zakazanym.

Aby zebrać w jedno przepisy, dotyczące postępowania z listami, w zakazanym transporcie zatrzymanemi, wydane przez powszechną kamerę nadworną pod dniem 26. Marca 1836 l. 1799-pp. *) i pod dniem 28. Czerwca 1847 l. 24145—878 **), tudzież aby oraz pogodzić niektóre postanowienia onychże ze zmianami, zaszłemi tymczasem w ustawodawstwie pocztowem, widzi się Ministeryjum handlu spowodowanem, wydać w porozumieniu z Ministerstwem finansów, rozporządzenia następujące:

1. Jeżeli przydybane zostaną listy lub pisma peryjodyczne (gazety, żurnale) w transporcie zakazanym przepisami pocztowemi, będzie czyn ten, stosownie do ustaw opisany (ust. karn. na przest. doch. §§. 535 aż do 537), a oraz będą prawne zabezpieczenia środki zaprowadzone, mianowicie zaś listy i pisma peryjodyczne zatrzymane, które w przestąpieniu praw znajdują się, nawet choćby takowe markami były opatrzone.

Oprócz tego żądać należy:

a) złożenia przepisanej należytości pocztowej, a to podług najwyższej taksy portoryjnej 9-krajcarowej od każdego pojedyńczego, nie nad jeden łót ważącego listu, równie jak od każdej do pojedyńczego adresata wystosowanej paczki gazet, nie nad jeden łót ważącej, z zastosowaniem powszechnie przepisanej progresyi wagi i portoryjum, jeżeli z okoliczności i z wykazów, ze strony osoby zatrzymanej przedłożonych, nie pokazuje się, że na odległość między urzędem pocztowym, gdzieby list miał być podanym, a urzędem pocztowym, od któregoby nastąpiło było wydanie onegoż adresatowi, mniejsza należytość portoryjna została ustanowioną;

b) zabezpieczenia kary wedle wymiaru w §. 568. ust. karn. na przest. doch. ustanowionego, wyjąwszy przypadek, o którym stanowi §. 428. ust. karn. na przest. dochod., a to: w pięciorakiej kwocie należytości portoryjnej, w razach §ᵐ 423. pod 1) i §ᵐ 427, w dwunastokrotnej zaś kwocie onejże w razach §ᵐ 423 pod 2) i §ᵐ 429 wskazanych, nigdy jednak niżej jednego złotego reńskiego.

---

*) W Zbiorze ustaw politycznych i rozporządzeń tom LXIV., Nro 60. str. 468.

**) W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1847, pod l. 138.

237.

Verordnung des Handelsministeriums vom 27. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XLIX. Stück, Nro. 177, ausgegeben am 9. August 1851)

wodurch im Einvernehmen mit dem Finanzministerium, das Verfahren bei Anhaltung von Briefen im verbothenen Transporte geregelt wird.

Um die Vorschriften, welche über die Behandlung der im verbothenen Transporte angehaltenen Briefe von Seite der allgemeinen Hofkammer unterm 26. März 1836 Z. 1799-pp. *), und 28. Juni 1847 Z. 24145-878 **), erflossen sind, in eine einzige zusammenzufassen und einige Bestimmungen derselben mit den mittlerweile eingetretenen Veränderungen in der Postgesetzgebung in Einklang zu bringen, findet sich das Handelsministerium im Einvernehmen mit dem Finanzministerium zu nachstehenden Anordnungen bestimmt:

1. Werden Briefe oder periodische Schriften (Zeitungen, Journale) in einem durch die Postvorschriften untersagten Transporte betreten, so ist die Thatbeschreibung auf die vorschriftmäßige Art (Strafgesetz über Gefällsübertretungen §§. 535 bis 537) aufzunehmen, und es sind zugleich die gesetzlichen Maßregeln der Sicherstellung zu ergreifen, insbesondere aber die in der Uebertretung gefundenen Briefe und periodischen Schriften, selbst wenn dieselben mit Marken versehen wären, anzuhalten.

Ueberdieß ist zu fordern:

a) der Erlag der gesetzlichen Postgebühr, und zwar, wenn nicht aus den Umständen und den von der angehaltenen Partei gelieferten Nachweisungen hervorgeht, daß für die Entfernung zwischen dem Postamte, bei welchem der Brief hätte aufgegeben werden sollen, und dem Postamte, bei welchem die Abgabe an den Adressaten zu geschehen hat, ein minderer Portosatz entfällt, nach dem höchsten Portosatze von 9 kr. für jeden einzelnen nicht mehr als Ein Loth wiegenden Brief, und jedes an einen einzelnen Adressaten gerichtete Zeitungspaket im Gewichte von nicht mehr als Ein Loth unter Anwendung der allgemein vorgeschriebenen Gewichts- und Portoprogression;

b) die Sicherstellung der Strafe nach dem im §. 568 G. St. G. festgesetzten Ausmaße, nämlich außer dem Falle, von welchem der §. 428 G. St. G. handelt, und zwar in den im §. 423 unter 1 und im §. 427 angeführten Fällen mit dem fünffachen, hingegen in den im §. 423 unter 2 und im §. 429 angeführten Fällen mit dem zwölffachen Betrage der entfallenden Postgebühr, niemals aber unter Einem Gulden.

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen LXIV. Band, Nr. 60., Seite 468.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1847 unter Nr. 138

Wypadałoby przeto np. za list zatrzymany w transporcie zakazanym, ważący $2\frac{1}{2}$ łóta, gdyby miała zastosowanie najwyższa taksa portoryjum, złożyć należytość portoryjną 27-krajcarową, a oprócz przypadku dobrowolnego złożenia kwoty karnej (§. 428) zabezpieczyć oraz karę pieniężną w kwocie 2 złt. r. 15 kr. (§. 423 (1) 427), albo 5 złt. r. 24 kr. (§. 423 (2) 429).

2. Jeżeli w miejscu, gdzie czyn ma być opisany, znajduje się urząd pocztowy, i jeżeli nie zachodzą poszlaki innego przestąpienia, jak tylko przepisów pocztowych, czyn w urzędzie pocztowym ma być opisany; jeżeli zaś oraz o inne idzie przestąpienie, a czyn w innym urzędzie dochodowym lub politycznym opisany być ma, należy przybrać do tego, o ile to bez szkodliwej stać się może przewłoki, urzędnika pocztowego w miejscu znajdującego się, albo ekspedyjenta pocztowego, ekspedytora pocztowego, lub też pocztmistrza.

3. Zatrzymane listy i gazety winny wraz z złożoną należytością portoryjną, jeżeli nie zachodzą poszlaki innego jakiego przestąpienia, bezzwłocznie oddane być temu urzędowi pocztowemu, w którym, lub za spółdziałaniem którego nastąpiło opisanie czynu, albo też najbliższemu urzędowi pocztowemu, jeżeli przy opisaniu czynu nie miało miejsca spółdziałanie urzędu pocztowego, urząd pocztowy odbierający potwierdzi odebranie albo w samem opisaniu czynu, albo osobnem pismiennem poświadczeniem i przeszłe przedmioty sobie oddane do miejsca przeznaczenia, w napisie wymienionego.

Ten sam urząd pocztowy, albo jeżeli czynność urzędu dochodowego nie była przedsięwziętą na miejscu urzędu pocztowego, wykonujący urząd dochodowy i osobno ku temu ustanowieni urzędnicy śledczy, mają także prawo, jeżeli nastąpiło zaniechanie zwyczajnego postępowania karnego i nie ukazują się poszlaki innego przestąpienia, wydać stronom na żądanie listy zatrzymane, jeżeli ilość takowych u jednej a tej samej osoby nie nad pięć wynosi, za złożeniem należytości portoryjnej, podług najwyższej ustanowy taryfowej 9-krajcarowej od listu pojedynczego, dla własnego przez nich przesłania na miejsce przeznaczenia.

W tym jednak razie, po złożeniu kwoty portoryjnej i kwoty z dobrowolnej ugody wypadającej (§. 428), na każdym liście stempel urzędowy będzie wyciśnięty, z dołożeniem oraz na adresie wyrazów: „angehalten und freigemacht" (zatrzymano i uwolniono).

Jeżeliby zatrzymane przesełki opatrzone były markami listowemi, albo gazetowemi, będzie na tychże markach wykonana obliteracyja (zniszczenie dalszego ich użycia) przez wyciśnięcie pieczęci urzędowej.

Należytości portoryjne, przez organ dochodowy w ten sposób odebrane, wciągnie tenże do rejestru A. jako depozytum, które dochodowy urząd z końcem

Es wäre sonach z. B. für einen im verbotenen Transporte angehaltenen Brief im Gewichte von $2\frac{1}{2}$ Loth, wenn der höchste Portosatz in Anwendung kommt, die Portogebühr von 27 kr. zu erlegen, und außer dem Falle der freiwilligen Erlegung des Strafbetrages (§. 428) die Strafe von 2 fl. 15 kr. (§. 423 (1) 427) oder 5 fl. 24 kr. (§. 423 (2) 429) sicherzustellen.

2. Befindet sich in dem Orte, in welchem die Thatbeschreibung aufzunehmen ist, ein Postamt, und walten nicht Anzeigungen einer anderen Uebertretung als jener der Postvorschriften ob, so ist die Thatbeschreibung bei dem Postamte aufzunehmen; handelt es sich jedoch zugleich noch um andere Uebertretungen und wird die Thatbeschreibung bei einem anderen Gefällsamte oder einer politischen Behörde aufgenommen, so ist, wenn es ohne einem nachtheiligen Aufschub geschehen kann, ein Beamter des im Orte befindlichen Postamtes, oder der Postexpedient, Postexpeditor, Postmeister beizuziehen.

3. Die angehaltenen Briefe und Zeitungen und die erlegte Postgebühr sollen, wenn keine Anzeigung einer anderen Uebertretung vorhanden ist, unaufgehalten dem Postamte, bei welchem oder unter dessen Mitwirkung die Thatbeschreibung aufgenommen wird, oder sofern ein Postamt bei der Aufnahme der Thatbeschreibung nicht mitwirkte, dem nächsten Postamte übergeben werden; dieses hat den Empfang entweder in der Thatbeschreibung, oder mit einer abgesonderten schriftlichen Bescheinigung zu bestätigen und die übergebenen Gegenstände an den in der Ueberschrift ausgedrückten Ort der Bestimmung zu befördern.

Dieses Postamt, oder wenn die Gefällsamtshandlung nicht an dem Orte eines Postamtes stattgefunden hat, das ausübende Gefällsamt und die eigens aufgestellten Untersuchungsbeamten sind auch ermächtiget, wenn die Ablassung vom ordentlichen Strafverfahren stattgefunden hat, und die Anzeigung einer anderen Uebertretung nicht vorhanden ist, die angehaltenen Briefe, falls deren Stückzahl bei einer und derselben Partei fünf nicht übersteigt, den Parteien auf ihr Verlangen gegen Erlag der Postgebühr nach dem höchsten Tarifsatze von 9 kr. für den einfachen Brief zur eigenen Beförderung an den Bestimmungsort auszufolgen.

In diesem Falle ist aber nach erlegtem Porto- und Straf-Abfindungsbetrage (§. 428) auf jeden Brief die Amtsstampiglie aufzudrücken und auf der Adresse beizusetzen: „Angehalten und freigemacht."

Sollten die angehaltenen Sendungen mit Brief- oder Zeitungsmarken versehen sein, so ist durch das Aufdrücken der Amtsstampiglie auf dieselben zugleich die Obliterazion zu vollziehen.

Die von einem Gefälls-Organe in dieser Art eingehobenen Portogebühren sind von demselben im Register A. als Depositum einzutragen, und am Schluße jedes Mo-

każdego miesiąca bezpośrednio odwiezie drogą administracyi kameralnej powiatowej (dyrekcyi finansów powiatowej, intendancyi finansów) do dyrekcyi poczt kraju koronnego (w królestwie Lombardzko-Weneckiem do dyrekcyi poczt prowincyjonalnych).

4. Jeżeli pokazuja się poszlaki, że zatrzymanemi listami albo pakietami gazetowemi inne przestąpienie zamierzonem było, natedy z takowemi przedmiotami wedle §§fów 553, 554 i 571 ust. kar. na przest. dochod. postępować należy. Otworzenie podejrzanego listu albo pakietu przedsięwziętem będzie przez władzę, do dochodzenia przypadku karnego powołaną, z przybraniem obwinionego, a jeżeliby się to bez szkodliwej czasu straty wykonać dało, z przybraniem tego, do którego list jest adresowany.

5. Co do środków służących do odkrycia i przeszkodzenia nadużyciu przesełek od portoryjum uwolnionych, mającemu na celu bezpłatne przesełanie listów i gazet, należytości portoryjnej podlegających, pozostają w swej mocy przepisy istniejące.

6. Jeżeli przydybany, przy zakazanym transporcie jednego lub więcej listów albo gazet, przy zatrzymaniu, oprócz wypadającej należytości portoryjnej złoży także i karę pieniężną wedle wymiaru, ustanowionego w §. 428 ust. kar. na przest. dochod., natenczas ograniczać się winno tylko na opisanie czynu, względem którego już żadne dalsze postępowanie miejsca nie ma. Do odebrania tego złożenia upoważniony jest każdy urząd pocztowy lub inny dochodowy, który przedsięwziął opisanie czynu, lub do którego takowe odesłanem zostało na mocy §fu 540 ust. kar. na przest. dochod. bez różnicy kwoty. Postępowanie prawne ma jednak miejsce względem takowych wtedy, gdy są przytem prawne innych przestąpień poszlaki.

7. Urząd pocztowy, który uskutecznił opisanie czynu, ma takowe odesłać drogą §fem 540 ust. karn. na przest. dochod. wskazaną.

8. Urzędy pocztowe są obowiązane, wpływające kary pieniężne oddzielnie od opłat dochodowych obrachowywać i z końcem każdego miesiąca do kas powiatowych (intendancyjnych) odwozić.

9. Urzędy celne graniczne są obowiązane uczynić podróżujących, z zagranicy przybywających, uważnymi na istniejący zakaz przesełania listów, przed przedsięwzięciem śledztwa celnego urzędowego zapytać się ich, czy wiozą ze sobą listy lub gazety, należytościom pocztowym ulegające, a w razie twierdzącym, wezwać ich do oddania takowych urzędowi pocztowemu.

O czem uwiadomione zostają ces. król. urzędy pocztowe do scisłego zachowania się, z tym dodatkiem, iż w równy sposób ze strony Ministerstwa finan-

nates unmittelbar vom Amte im Wege der Kameral-Bezirks-Verwaltung (Finanz-Bezirks-Direkzion, Finanz-Intendanz) an die Postdirekzion des Kronlandes (im lombardisch-venezianischen Königreiche an die Provinzial-Postdirekzionen) abzuführen.

4. Sind Anzeigungen vorhanden, daß mit den angehaltenen Briefen oder Zeitungspacketen auch eine andere Uebertretung beabsichtiget wurde, so soll mit den angehaltenen Gegenständen nach den §§. 553, 554 und 571 G. St. G. verfahren werden. Die Eröffnung des verdächtigen Briefes oder Packetes ist nur von der zur Untersuchung des Straffalles berufenen Behörde mit Beiziehung des Beschuldigten und, wenn es ohne einen nachtheiligen Zeitverlust ausführbar ist, desjenigen, an den der Brief gerichtet ist, vorzunehmen.

5. In Absicht auf die Maßregeln zur Entdeckung und Verhinderung des Mißbrauches portofreier Sendungen zur gebührenfreien Beförderung portopflichtiger Briefe und Zeitungen bleiben die bestehenden Vorschriften in Wirksamkeit.

6. Erlegt derjenige, der beim vorschriftwidrigen Transporte eines oder mehrerer Briefe oder Zeitungen betreten wird, bei der Anhaltung nebst der entfallenden Postgebühr den Strafbetrag nach dem im §. 428 G. St. G. festgesetzten Maßstabe, so ist sich blos auf die Aufnahme der Thatbeschreibung zu beschränken und über diese Uebertretung kein weiteres Verfahren zu pflegen. Zur Annahme dieses Erlages ist jedes Post- oder andere Gefällsamt, bei welchem die Thatbeschreibung aufgenommen, oder an das dieselbe zufolge des §. 540 G. St. G. geleitet wird, ohne Unterschied des Betrages ermächtiget. Das gesetzmäßige Verfahren hat jedoch, wenn rechtliche Anzeigungen anderer Uebertretungen vorhanden sind, rücksichtlich derselben Platz zu greifen.

7. Das Postamt, bei welchem eine Thatbeschreibung aufgenommen wird, hat dieselbe auf den §. 540 G. St. G. vorgezeichneten Weg zu leiten.

8. Die Postämter sind gehalten, die eingeflossenen Strafgelder abgesondert von den Gefällsgeldern zu verrechnen, und am Schluße eines jeden Monates an die Bezirks- (Intendanz-) Kassen abzuführen.

9. Den Grenzzollämtern liegt ob, die aus dem Auslande kommenden Reisenden auf das bestehende Verbot der Beförderung von Briefen vor der Vornahme der zollämtlichen Untersuchung aufmerksam zu machen, sie zu befragen, ob sie Briefe oder postpflichtige Zeitungen mit sich führen, und wenn dieses der Fall ist, sie aufzufordern, die Briefe an das Postamt zu übergeben.

Die k. k. Postämter werden hiervon zur genauen Darnachachtung mit dem Beisatze in Kenntniß gesetzt, daß im gleichen Sinne auch die Gefällsbehörden der Kron-

sów odbierają polecenie w tej mierze także i władze dochodowe w tych krajach koronnych, gdzie w wykonaniu stoi ustawa karna o przestępstwach dochodowych z dnia 11. Lipca 1835 roku.

Baumgartner m. p.

238.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 28. Lipca 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLIX., nr. 178, wydana dnia 9. Sierpnia 1851),

obowiązujące w owych krajach koronnych, w których zaprowadzona jest ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 r.,

mocą którego stanowi się, iż na przyszłość sądy krajowe wraz ze skargą o nieważność wyroku śmierci, przedkładać winny zdanie trybunałowi przysięgłych, sporządzone stosownie do §. 349. postęp. karnego, tudzież, iż w razie odrzucenia skargi o nieważność, postępowanie prawne jednocześnie rozpocząć należy.

Ażeby w przypadkach, w których przeciw wyrokom śmierci, wydanym przez trybunały przysięgłych, wniesioną zostanie skarga o nieważność, uchylić zwłokę tak dręczącą dla skazanego, pochodzącą w razie odrzucenia skargi o nieważność z tego powodu, iż akta ze strony najwyższego trybunału i sądu kasacyjnego pierwej wracane być muszą do sądu krajowego, ażeby takowe drogą, wskazaną w §. 349. post. kar. z dnia 17. Stycznia 1850 r. i w rozporządzeniu cesarskiem z dnia 14. Stycznia 1851, nr. 13. D. p. p. *) na powrót onemu trybunałowi w celu uczynienia przedstawienia do Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości, przedłożone były, Ministerstwo sprawiedliwości widzi się spowodowanem, wydać rozporządzenie tej osnowy, iż na przyszłość sądy krajowe wraz ze skargą o nieważność wyroków śmierci przedłożyć winny zdanie trybunału przysięgłych, sporządzone na zasadzie §. 349. postęp. kar. bezpośrednio po ukończeniu rozprawy; prokuratorowie rządowi zaś obowiązani są przedstawić jednocześnie osobno opiniję swoją c. k. wyższemu trybunałowi i sądowi kasacyjnemu, który w razie odrzucenia skargi o nieważność, akta wraz z opiniją swoją względem możliwego ułaskawienia skazanego przedłoży Ministerstwu sprawiedliwości stósownie do własnoręcznego reskryptu cesarskiego z dnia 14. Stycznia 1851 r.

Krauss m. p.

---

*) W Dzienniku ustaw kraj. z r. 1851, cz. IV., nr. 22, str. 85.

länder, in welchen das Strafgesetz über Gefällsübertretungen vom 11. Juli 1835 in Wirksamkeit steht, von Seite des Finanzministeriums angewiesen werden.

Baumgartner m. p.

238.
Erlaß des Justizministeriums vom 28. Juli 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XLIX. Stück, Nr. 178, ausgegeben am 9. August 1851),

wirksam für jene Kronländer, in denen die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch bestimmt wird, daß in Zukunft die Landesgerichte mit den Nichtigkeitsbeschwerden gegen Todesurtheile zugleich das vom Schwurgerichtshofe nach Maßgabe des §. 349 der Strafprozeß-Ordnung abzufassende Gutachten vorzulegen haben, und daß das gesetzliche Verfahren hiemit im Falle der Verwerfung der Nichtigkeitsbeschwerde gleichzeitig einzuleiten ist.

Um in jenen Fällen, wo gegen die von den Schwurgerichtshöfen gefällten Todesurtheile die Nichtigkeitsbeschwerde ergriffen wird, die für den Verurtheilten höchst qualvolle Verzögerung zu beseitigen, welche sich bei Verwerfung der Nichtigkeitsbeschwerde daraus ergiebt, daß die Akten vom obersten Gerichts- und Kassazionshofe erst dem Landesgerichte zurückgestellt werden müssen, um auf dem durch den §. 349 der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850, und durch die kaiserliche Verordnung vom 14. Jänner 1851, Nr. 13 Reichs-Gesetzblatt*) vorgezeichneten Wege an denselben Behufs der weiteren Vorlage an Seine Majestät wieder überreicht zu werden, findet das Justizministerium sich zu der Anordnung bestimmt, daß in Zukunft die Landesgerichte mit den Nichtigkeitsbeschwerden gegen Todesurtheile zugleich das vom Schwurgerichtshofe in Gemäßheit des §. 349 der Strafprozeß-Ordnung unmittelbar nach der Verhandlung abgefaßte Gutachten vorzulegen, die Staatsanwälte aber gleichzeitig ihre dießfällige abgesonderte Aeußerung an den obersten Gerichts- und Kassazionshof zu erstatten haben, welcher sodann im Falle der Verwerfung der Nichtigkeitsbeschwerde die Akten mit seinem Gutachten über die allfällige Begnadigung des Verurtheilten in Gemäßheit des kaiserlichen Handschreibens vom 14. Jänner 1851 an das Justizministerium leiten wird.

Krauß m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, IV. Stück, Nr. 22, Seite 85.

239.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XLIX., nr. 179, wydana dnia 9. Sierpnia 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami pięcio- i cztero-procentowemi, pochodzącemi z pożyczki, zaciągnionej za pośrednictwem domu Goll, na dniu 1. b. m. w rzedzie 319. wylosowanemi.

Odnośnie do okólnika n. a. rządu z dnia 29. Października 1829, czyni się powszechnie wiadomo, że obligacyje pochodzące z pożyczki, zaciągnionej za pośrednictwem domu Goll, na dniu 1. Sierpnia r. b. w rzędzie 319 wylosowane, a mianowicie:

pięcio procentowe lit. AA. od Nru 5900 aż włącznie do 6000,
cztero-procentowe lit. B. od Nru 1 aż włącznie do 1567,

podług postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, za nowe, w pierwotnej stopie w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

Ph. Krauss m. p.

240.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część L., nr. 181, wydana dnia 16. Sierpnia 1851),

obwieszczające konwencyję między rządami ces. austryjackiem a król. bawarskiem, względem łożenia kosztów pogrzebu na przynależących z państw obudwóch.

Rządy cesarsko-austryjackie i królewsko-bawarskie, ułożyły się między sobą, ażeby zasady, ustanowione już w roku 1833 *) względem kosztów kuracyi i żywności dla poddanych ubogich w obu państwach, albo chorobą złożonych, albo innem nieszczęściem dotkniętych, także i pod względem kosztów pogrzebu w zastosowanie weszły, zaczem ustanowionem zostaje, co następuje:

1. Koszta pogrzebu należących do tego lub owego państwa, ponosić winny w ogólności kasy fundacyjne lub gminne, w których wydarzył się przypadek śmierci, nie mając żadnego ztąd prawa do żądania zwrócenia kosztów onychże.

---

*) Obacz je w Zbiorze ustaw politycznych i rozporządzeń tom 61, l. 147, str. 241 i 242, jako i w Zbiorze ustaw prowinc. galic. z r. 1833, pod l. 163, str. 298.

239.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLIX. Stück, Nr. 179, ausgegeben am 9. August 1851),

womit die Behandlung der am 1. d. M. in der Serie 319 verlosten Obligazionen des vom Hause Goll aufgenommenen Anlehens zu fünf und vier Perzent kund gemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 1. August d. J. in der Serie 319 verlosten Obligazionen des vom Hause Goll aufgenommenen Anlehens, und zwar:

zu 5 Perzent, lit. AA. von Nr. 5900 bis einschließig 6000,

zu 4 Perzent, lit. B. von Nr. 1 bis einschließig 1567,

nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Ph. Krauß m. p.

240.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 6. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, L. Stück, Nro. 181, ausgegeben am 16. August 1851),

womit das Uebereinkommen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-baierischen Regierung in Betreff der Behandlung der Beerdigungskosten der beiderseitigen Staats-Angehörigen bekannt gemacht wird.

Die kaiserlich-österreichische und die königlich-baierische Regierung sind übereingekommen, jene Grundsätze, welche bezüglich der Kur- und Verpflegskosten von den in den beiderseitigen Staaten erkrankenden oder verunglückenden unbemittelten Unterthanen im Jahre 1833*) bereits festgestellt worden sind, auch bezüglich der Beerdigungskosten in Anwendung bringen zu lassen, und es ist zu dem Ende Folgendes festgesetzt worden:

1. Die Beerdigungskosten von dergleichen Angehörigen des einen oder anderen Staates werden im Allgemeinen von den Stiftungs- oder Gemeindekassen desjenigen Ortes, wo der Sterbefall sich ereignet, bestritten, ohne daß deßhalb ein Ersatz in Anspruch genommen werden kann.

---

*) Siehe dieselben in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 61. Band, Nr. 147, Seite 241 und 242, so auch in der galizischen Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1833 unter Nr. 163, Seite 298.

2. Ponieważ jednak obowiązek ten uważany będzie zawsze jako subsydyjarny (na ostatnią ustanowiony potrzebę), przeto koszta łożone powinny w tym razie według najsłuszniejszego obliczenia być wynagrodzone, gdy albo własne środki zmarłego sposobność ku temu ukazują, albo majętne osoby się znajdują, wedle zasad prywatno-cywilnych, do opłacenia kosztów pogrzebu obowiązane, to jest albo ascendenci i descendenci (krewni linii wstępnej i zstępnej), albo małżonek po nim pozostały, co w razie potrzeby, urzędownie od władzy rodzinnej jego przynależności wybadać należy.

Bach m. p.

241.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 7. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część L., nr. 182, wydana dnia 16. Sierpnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

co do utworzenia centralnego urzędu taksalnego we Wiedniu, i co do wymierzania i pobierania taks w ogólności.

1. Najwyższem postanowieniem z dnia 13. z. m. raczył Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość zezwolić, ażeby na miejsce jeneralnego urzędu taksalnego nadwornego utworzonym został urząd centralny taksalny we Wiedniu, do którego należeć ma:

a) wymierzenie taks od aktów, pochodzących od Najjaśniejszego Pana, Ministeryjów, urzędów centralnych, władz nadwornych i w ogólności od władz, ustanowionych w okręgu wiedeńskiej powiatowej władzy finansów, równie jak wymierzenie wszelkich taks wojskowych w ogólności;

b) wymierzenie przepisanych prowizoryczną ustawą z dnia 9. Lutego 1850 bezpośrednich należytości od przeniesień majątkowych i czynności urzędowych, od których wymierzenie należytości stosownie do przepisów istniejących nastąpić ma w głównem i stołecznem mieście Wiedniu.

2. Wymierzenie zaś taks od aktów, pochodzących od innych władz, jak które w ustępie 1. *a)* wyszczególniono, przystoi oddziałowi rachunkowemu onej finansowej władzy powiatowej, w okręgu której znaduje się władza akt przedsiębiorąca.

3. Udzielanie aktów, taksom ulegających, ze strony władz wedle istniejących przepisów do tego zobowiązanych, dzieje się na przyszłość tylko stosownie do wskazanej w ustępie 1. *a)* i 2. różnicy, bezpośrednio albo centralnemu urzędowi taksalnemu, albo oddziałom rachunkowym oznaczonych władz finansowych powiatowych, a to nawet wtedy, gdy jednocześnie z zezwoleniem, nadaniem lub udzieleniem albo potwierdzeniem uprawnienia uwolnienie od taks jest orzeczonem.

2. Da jedoch diese Verbindlichkeit immer nur subsidiarisch bleibt, so ist der verursachte Aufwand in dem Falle nach billiger Berechnung zu ersetzen, wenn die eigenen Mittel des Verstorbenen die Möglichkeit hiezu darbieten, oder wenn die nach privatrechtlichen Grundsätzen zur Bezahlung der Leichenkosten verpflichteten Personen, nämlich die Aszendenten und Deszendenten, oder der überlebende Ehegatte desselben dazu vermögend sind, was erforderlichen Falles durch ämtliche Nachfrage bei der heimatlichen Behörde zu erheben ist.

Bach m. p.

241.

Erlaß des Finanzministeriums vom 7. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, L. Stück, Nro. 182, ausgegeben am 16. August 1851),

wirksam für alle Kronländer,

über die Errichtung eines Zentral-Taxamtes in Wien und über die Bemessung und Einhebung der Taxen überhaupt.

1. Seine Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 13. v. M. zu genehmigen geruht, daß an die Stelle des General-Hoftaxamtes ein Zentral-Taxamt in Wien errichtet werde, welchem obliegt:

a) die Bemessung der Taxen für Akte, welche von Seiner Majestät, den Ministerien, den Zentral-Stellen, den Hofstaatsbehörden, und überhaupt von den Behörden, welche im Bezirke der Wiener Finanz-Bezirksbehörde aufgestellt sind, ausgehen, ferner aller Militär-Taxen überhaupt;

b) die Bemessung der durch das provisorische Gesetz vom 9. Februar 1850 vorgeschriebenen unmittelbaren Gebühren von Vermögens-Uebertragungen und Amtshandlungen, von denen die Gebührenbemessung nach den bestehenden Vorschriften in der Reichs-Haupt- und Residenzstadt Wien zu erfolgen hat

2. Die Bemessung der Taxen für Akte, welche von anderen, als den im Absatze 1 a) angeführten Behörden ausgehen, steht der Rechnungsabtheilung jener Finanz-Bezirksbehörde zu, in deren Bezirke die den Akt vornehmende Behörde sich befindet.

3. Die Mittheilung der taxpflichtigen Akte von Seite der Behörden, welche nach den in Wirksamkeit stehenden Vorschriften dazu verpflichtet sind, hat daher künftig nur nach dem, im Absatze 1 a) und 2 gemachten Unterschiede, unmittelbar an das Zentral-Taxamt oder an die Rechnungsabtheilungen der bezeichneten Finanz-Bezirksbehörden, und zwar auch dann zu geschehen, wenn mit der Bewilligung, Verleihung oder mit der Ertheilung oder Bestätigung einer Berechtigung zugleich die Taxbefreiung ausgesprochen wird.

4. Środki i zarządzenia potrzebne do pobierania lub ściągnienia taks przystoją we Wiedniu centralnemu urzędowi taksalnemu, poza Wiedniem zaś powiatowej władzy finansowej tego powiatu, w którym zamieszkuje osoba, do opłacenia taks zobowiązana. Kasa lub urząd, w którym spłacenie nastąpić ma, w każdym nakazie wypłaty będzie oznaczony.

5. Przeciw wymierzeniu taksy, przedsięwziętej czy to w centralnym urzędzie taksalnym, czy ze strony oddziału rachunkowego powiatowej władzy finansowej, może obowiązany do opłacania taks założyć zażalenie swe do tej władzy krajowej finansowej, w której urzędowym zakresie podług ustępu 4. spłacenie nastąpić powinno. Zażalenie podane będzie we Wiedniu do centralnego urzędu taksalnego, poza Wiedniem zaś do tej władzy finansowej powiatowej, której podlega kasa albo urząd, gdzie wypłata nastąpić winna. Toż samo rozumie się także i o rekursach, założonych do c. k. Ministerstwa finansów przeciw rozstrzygnieniom zażaleń wspomnionych, przez władze krajowe uskutecznionym.

6. Prośby o odroczenie prawnych wypłaty terminów lub o upuszczenie taks, mają do tej władzy finansowej krajowej być wnoszone, w której powiecie urzędowym wypłata nastąpić ma.

7. Załatwienie podań, w ustępach 5. i 6. wspomnionych, których przedmiotem są taksy wojskowe, przekazuje się c. k. krajowej dyrekcyi finansów we Wiedniu.

8. Także i zażalenia przeciw wymierzeniu bezpośrednich należytości będą na przyszłość do tego urzędu lub do tej władzy bezpośrednio podawane, która wymierzenie przedsięwzięła, przeto do centralnej władzy taksalnej, jeżeli przez tęż wymierzenie nastąpiło. Toż samo stanowi się i o rekursach, założonych do władzy krajowej przeciw rozstrzygnieniu zażalenia przez władzę powiatową, albo do c. k. Ministerstwa finansów przeciw rozstrzygnieniu władzy krajowej.

9. Jeżeli pomimo to zażalenie albo rekurs bezpośrednio do tej władzy został wniesiony, do której jest wystosowany, odrzucenie takowego jedynie z powodu, że nie zachowano zarządzenia w ustępie 5. i 6. zawartego, skrócenie postępowania zamierzającego bynajmniej nie będzie miało miejsca.

10. Postanowienia, zawarte w ustępach 1. a, 2. i 3., począwszy od 1. Listopada r. b. wejść mają w wykonanie, do którego czasu pozostaje w swej mocy dotychczasowe co do taks urządzenie.

Krauss m. p.

4. Die zur Einhebung oder Eintreibung der Taxen erforderlichen Einleitungen und Verfügungen stehen in Wien dem Zentral-Taxamte, außerhalb Wiens der Finanz-Bezirksbehörde des Bezirkes, in welchem die taxpflichtige Person ihren Wohnsitz hat, zu. Die Kasse oder das Amt, wo die Einzahlung zu erfolgen hat, wird in jedem Zahlungsauftrage bestimmt.

5. Gegen die Bemessung der Taxe, sie mag von dem Zentral-Taxamte oder der Rechnungs-Abtheilung einer Finanz-Bezirksbehörde vorgenommen worden sein, steht dem Taxpflichtigen der Weg der Beschwerdeführung bei derjenigen Finanz-Landesbehörde offen, in deren Amtsbereiche nach Absatz 4 die Einzahlung zu erfolgen hat. Die Beschwerde ist in Wien bei dem Zentral-Taxamte, außer Wien aber bei jener Finanz-Bezirksbehörde, welcher die Kasse oder das Amt, wo die Zahlung zu leisten ist, untersteht, einzureichen. Dasselbe gilt von den Rekursen, welche gegen die Entscheidungen der Landesbehörden über die gedachten Beschwerden an das Finanzministerium gerichtet werden.

6. Gesuche um Erweiterung der gesetzlichen Zahlungsfristen oder um Nachsicht der Taxen sind bei jener Finanz-Landesbehörde, in deren Amtsbezirke die Zahlung zu erfolgen hat, einzubringen.

7. Die Erledigung der in den Absätzen 5 und 6 gedachten Eingaben, welche Militär-Taxen zum Gegenstande haben, wird der k. k. Finanz-Landesdirekzion in Wien zugewiesen.

8. Auch die Beschwerden gegen die Bemessung der unmittelbaren Gebühren sind in Hinkunft unmittelbar bei dem Amte oder der Behörde, welche die Bemessung vorgenommen hat, folglich, wenn die Bemessung von dem Zentral-Taxamte erfolgt ist, bei diesem einzureichen. Dasselbe gilt von den Rekursen, welche gegen die Entscheidung der Beschwerde durch die Bezirksbehörde an die Landesbehörde, oder gegen die Entscheidung der Landesbehörde an das Finanzministerium gerichtet werden.

9. Wird gleichwohl eine Beschwerde oder ein Rekurs bei der Behörde, an welche er gerichtet ist, unmittelbar überreicht, so darf bloß aus dem Grunde, weil die im Absatze 5 und 8 enthaltene, die Abkürzung des Verfahrens bezweckende Anordnung nicht beobachtet wurde, die Zurückweisung nicht verfügt werden.

10. Die in den Absätzen 1 a), 2 und 3 enthaltenen Bestimmungen haben vom 1. November d. J. angefangen in Wirksamkeit zu treten, bis zu welchem Zeitpunkte die bisherige Einrichtung bezüglich der Taxen fortzubestehen hat.

Krauß m. p.

242.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część L., nr. 183, wydana dnia 16. Sierpnia 1851)

obowiązujące w całym obrębie państwa,

którem obwieszcza się najwyższe postanowienie z dnia 30. Lipca 1851, dozwalające, żeby najwyższy nadworny urząd marszałkowski, uważany był za sąd właściwy dla udzielnego księcia Lichtenstein i familii jego, tudzież dla członków linii starszej domu Burbonów.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył zezwolić najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 30. Lipca 1851, utrzymując zawarowane w artykule III[m] patentu z dnia 18. Czerwca 1850 (Dz. pr. pań. nr. 237) sądownictwo najwyższego nadwornego urzędu marszałkowskiego dla osób, którym służy prawo eksterytoryjalności i w dodatku do rozporządzenia cesarskiego z dnia 6. Lipca 1850 (Dz. p. p. nr. 314), iż co się tycze udzielnego księcia Lichtenstein, osiadłego i zamieszkałego w tutejszych krajach, małżonki jego i znajdujących się w domu rodzicielskiem małoletnich i niezaślubionych dzieci jego, tudzież co się tycze zamieszkałych w tych krajach członków domu Burbonów linii starszej, we wszystkich w Austryi wydarzających się sprawach prawnych, odnoszących się nie tylko do osób tych, za niekrajowe uważać się mających, ale i do ruchomego majątku ich, najwyższy nadworny urząd marszalkowski pełnić, winien czynność swą sądową w sposób przyjęty co do osób, praw eksterytoryjalności doznających: — w sprawach zaś dotyczących majątku nieruchomego fideikomisowego, do wyż rzeczonych osób należącego, działalność sądów zwyczajnych zostanie niezmienną.

K. Krauss m. p.

243.

Najwyższe gabinetowe zlecenie Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości do Prezydenta Ministrów z dnia 20. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LIV., nr. 194, wydana dnia 30. Sierpnia 1851).

mocą którego ustanawia się, jakie znaczenie, i jaką objętość ma odpowiedzialność Ministerstwa, równie też, jakie ztąd wypływają obowiązki i stanowiska onegoż na przyszłość.

Kochany książę Schwarzenberg!

Ponieważ wyrzeczonej odpowiedzialności Ministerstwa na wszelkiej prawnej zbywa wyraźności, i żadnego nie ma oznaczenia dokładnego, widzę się przeto

242.

Erlaß des Justizministeriums vom 10. August 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte L. Stück, Nr. 183, ausgegeben am 16. August 1851),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die Allerhöchste Entschließung vom 30. Juli 1851 kundgemacht wird, mittelst welcher dem souveränen Fürsten von Lichtenstein für sich und seine Familie und den Gliedern des Hauses Bourbon älterer Linie der Gerichtsstand des Obersthofmarschall=Amtes bewilliget wird.

Seine Majestät haben mit allerhöchster Entschließung vom 30. Juli 1851, in Aufrechthaltung der durch den Artikel III des Patentes vom 18. Juni 1850 (Reichs=Gesetzblatt Nr. 237), den Personen, welchen das Recht der Exterritorialität zusteht, vorbehaltenen Gerichtsbarkeit des Obersthofmarschall=Amtes, und im Nachhange zur kaiserlichen Verordnung vom 6. Juli 1850 (Reichsgesetzblatt Nr. 314) zu bewilligen geruht, daß rücksichtlich des hier ansäßigen und domizilirenden souveränen Fürsten von Lichtenstein, seiner Gemalin und seiner im älterlichen Hause sich aufhaltenden minderjährigen und unvermählten Kinder, ferner in Ansehung der hierlandes domizilirenden Glieder des Hauses Bourbon älterer Linie, bei allen in Oesterreich sich ergebenden Rechtsangelegenheiten, welche sich auf diese, als exterritorial anzusehenden Personen, und auf ihr bewegliches Vermögen beziehen, das Obersthofmarschall=Amt in Ausübung seiner herkömmlichen Gerichtsbarkeit über Personen, denen das Recht der Exterritorialität zukommt, einzuschreiten habe; — wogegen in Beziehung auf das den genannten Personen gehörige Real= und Fideikommis=Vermögen die Wirksamkeit der ordentlichen Gerichtsbehörden unverändert zu bleiben hat.

K. Krauß m. p.

243.

Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Ministerpräsidenten vom 20. August 1851,

(im Reichs=Gesetzblatte LIV. Stück, Nro. 194, ausgegeben am 30. August 1851),

womit die Bedeutung und der Umfang der Verantwortlichkeit des Ministeriums sowie die hieraus für die Verpflichtungen und die künftige Stellung desselben fließenden Bestimmungen festgesetzt werden.

Lieber Fürst Schwarzenberg!

Da die dermalen ausgesprochene Verantwortlichkeit des Ministeriums einer gesetzlichen Deutlichkeit und jeder genauen Bezeichnung ermangelt, so fühle Ich Mich durch

obowiązkiem panowania Mego spowodowanym, wyprowadzić Ministeryjum z wątpliwych jego stosunków politycznych, i wskazać mu stanowisko należyte, przystojące mu jako Mojej Radzie i Mojemu najwyższemu organowi wykonawczemu, w ogłoszeniu go odpowiedzialnem jedynie i wyłącznie Monarsze tylko i Tronowi Jego, a przeto wolnem od odpowiedzialności naprzeciwko wszelkiej innej władzy politycznej.

W skutek tej zasady wynikają postanowienia następujące:

1. Ministeryjum złoży w Moje ręce przysięgę, stwierdzającą obowiązek nietylko wykonywania cesarskich uchwał, nakazów lub zleceń, ale też i obowiązek wierności, żadnym nieokreślonej warunkiem.

2. Ministeryjum także i w tem nowem stanowisku swem obradować i przedkładać Mi będzie wszelkie ustawy, rozporządzenia, normy admistracyjne i t. p., bądź że je Rada Ministrów sama uzna za potrzebne lub stosowne, bądź też, że Ministeryjum przeze Mnie do tego wezwanem zostanie, w skutek czego wydane postanowienia Moje z wszelką być winny wykonywane scisłością.

3. Ministeryjum i każdy Minister w swym zawodzie jest Mi odpowiedzialnym za scisłe zachowanie istniejących ustaw i rozporządzeń cesarskich administracyjnych. Każdy Minister ma sobie polecone kierownictwo w przekazanym mu administracyi zawodzie. Zastrzegam Sobie zresztą w tej mierze bliższe wydać objętne postanowienia.

4. Kontrasygnacyja ministeryjalna ogranicza się od tej chwili na obwieszczenie ustaw i rozporządzeń cesarskich i ma być wykonaną pod podpisem cesarskiem przez Prezydenta Ministrów, tego lub owego Ministra, którego zawodu przedmiot najbliżej dotycze, a zarazem pod stojącą obok na końcu formułką „Z Najwyższego rozkazu“ przez dyrektora kancelaryi Rady Ministrów.

Kontrasygnacyja ta oznacza gwarancyję, że przepisane formy zachowane, a cesarskie uchwały scisle i z należytą przejęte zostały dokładnością.

5. W obwieszczeniach ustaw i rozporządzeń cesarskich używać należy na przyszłość wyrazów: „po wysłuchaniu Mej Rady Ministrów“ zamiast dotychczasowych: „na wniosek Mej Rady Ministrów“.

Schönbrunn, dnia 20. Sierpnia 1851.

Franciszek Józef m. p.

Meine Regentenpflicht bestimmt, das Ministerium aus seinen zweifelhaften politischen Beziehungen in die ihm als Meinem Rathe und Meinem obersten Vollziehungsorgane zustehende gehörige Stellung zu bringen, dasselbe als allein und ausschließend gegenüber dem Monarchen und dem Throne verantwortlich zu erklären und es der Verantwortlichkeit gegenüber jeder anderen politischen Autorität zu entheben.

In Folge dieses Grundsatzes ergeben sich nachstehende Bestimmungen:

1. Das Ministerium hat sowohl die ihm obliegende Verpflichtung, die kaiserlichen Beschlüsse und Befehle zu erfüllen, als unbedingte Treue eidlich in Meine Hände zu geloben.

2. Das Ministerium wird auch in dieser neuen Stellung alle Gesetze, Verordnungen, Verwaltungsmaximen u. dgl., sei es, daß sie von dem Ministerrathe selbst als nothwendig oder zweckmäßig erkannt werden, oder daß das Ministerium von Mir dazu aufgefordert würde, zu berathen und vorzuschlagen, und Meine darüber erfolgenden Beschlüsse genau zu vollziehen haben.

3. Das Ministerium und jeder Minister in seinem Zweige ist Mir für die genaue Beobachtung der bestehenden Gesetze und kaiserlichen Anordnungen in der Verwaltung verantwortlich. Jeder Minister bleibt mit der Leitung des ihm zugewiesenen Verwaltungszweiges betraut. Ich behalte Mir übrigens vor, in dieser Beziehung nähere umfassende Bestimmungen zu erlassen.

4. Die ministerielle Gegenzeichnung hat sich von nun an auf die Kundmachung der Gesetze und kaiserlichen Verordnungen zu beschränken und wird unter der kaiserlichen Unterschrift von dem Ministerpräsidenten, dem oder den Ministern, in deren Zweig der Gegenstand zunächst einschlägt, und unter der am Schluße seitwärts stehenden Formel „Auf Allerhöchste Anordnung" von dem Kanzleidirektor des Ministerrathes vollzogen.

Diese Gegenzeichnung hat die Bedeutung der Gewährleistung, daß die bestimmten Formen beobachtet und die kaiserlichen Beschlüsse genau und richtig aufgenommen sind.

5. In den Kundmachungen der Gesetze und kaiserlichen Verordnungen haben in Zukunft die Worte „nach Vernehmung Meines Ministerrathes" statt jener „auf Antrag Meines Ministerrathes" in Anwendung zu kommen.

Schönbrunn am 20. August 1851.

Franz Joseph m. p.

244.

Najwyższe gabinetowe zlecenie Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości, do Prezydenta Ministrów z dnia 20. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LIV., nr. 195, wydana dnia 30. Sierpnia 1851),

którem udzielone zostają Ministerstwu do zastosowania się zmiany, zarządzone w stanowisku i statucie Rady państwa.

Kochany książę Schwarzenberg!

Z załączenia w odpisie dowiadujesz się Pan i Ministeryjum Moje o zmianach, jakie w stanowisku i statucie Rady Stanu postanowiłem, do których się Ministeryjum zastosować winno, jak dalece go takowe dotyczą.

Schönbrunn, dnia 20. Sierpnia 1851.

Franciszek Józef m. p.

245.

Najwyższe gabinetowe zlecenie Najjaśniejszego Pana, J. C. Mosc., do Prezydenta Rady Stanu z dnia 20. Sierpnia 1851.

(w Dzienniku praw państwa, część LIV., nr. 196, wydana dnia 30. Sierpnia 1851),

którem się udzielają (zamieszczone pod nr. 194. Dz. pr. p. *) **uchwały, tak co do oznaczenia odpowiedzialności, jak co do przyszłego stanowiska Ministeryjum, a zarazem ustanawiają niektóre zmiany w stanowisku i statucie Rady Stanu.**

Kochany baronie Kübeck!

Z zlecenia w odpisie, wydanego do Mojej Rady Ministrów powziąć należy uchwały, które postanowiłem pod względem oznaczenia odpowiedzialności i przyszłego stanowiska Mojego Ministeryjum.

Uchwały te powodują Mię stanowić także i pod względem statutów Rady Stanu, zmiany niektóre, a to:

1. Rada Stanu odtąd uważaną być ma tylko za Moję Radę i za Radę Korony.

2. W skutek więc tego oświadczenia, nie mogą już układy praw i rozporządzeń od Ministeryjum iść do Rady Stanu, celem zasięgania jej zdania, lecz takowe zawsze wprost do Mnie stosować należy. Zastrzegam Sobie, zasięgać zdania Rady Stanu, z uwzględnieniem §fu 7. statutu jej, i zarządzać rozstrząsa-

---

*) Obacz powyżej w tejże części pod nr. 243.

244.

Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Ministerpräsidenten vom 20. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIV. Stück, Nro. 195, ausgegeben am 30. August 1851),

womit dem Ministerium die in der Stellung und dem Statute des Reichsrathes festgesetzten Veränderungen zur Darnachachtung mitgetheilt werden.

Lieber Fürst Schwarzenberg!

Aus der abschriftlichen Beilage ersehen Sie und Mein Ministerium die Veränderungen, welche Ich in der Stellung und dem Statute des Reichsrathes zu beschließen gefunden habe, wornach sich auch das Ministerium, insoferne es dabei betheiliget ist, zu benehmen hat.

Schönbrunn am 20. August 1851.

Franz Joseph m. p.

245.

Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Reichsrathspräsidenten vom 20. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte LIV. Stück, Nro. 196, ausgegeben am 30. August 1851),

womit demselben die unter (Nr. 194 des Reichs-Gesetzblattes vorkommenden*) Beschlüsse über die Bezeichnung der Verantwortlichkeit und die künftige Stellung des Ministeriums mitgetheilt und mehrere Abänderungen in der Stellung und dem Statute des Reichsrathes festgesetzt werden.

Lieber Freiherr von Kübeck!

Aus dem abschriftlichen Erlaße an Meinen Ministerrath sind die Beschlüsse zu entnehmen, welche Ich in Absicht auf die Bezeichnung der Verantwortlichkeit und künftige Stellung Meines Ministeriums zu fassen Mich bestimmt finde.

Diese Beschlüsse veranlassen Mich, auch in Beziehung auf die Statuten des Reichsrathes einige Veränderungen festzusetzen. Es sind folgende:

1. Der Reichsrath ist von nun an nur als Mein Rath und als Rath der Krone anzusehen.

2. In Folge dieser Erklärung können Gesetz- und Verordnungsentwürfe oder sonstige Angelegenheiten künftig nicht mehr von dem Ministerium an den Reichsrath um sein Gutachten geleitet werden, sondern sind stets an Mich zu richten. Ich behalte Mir vor, von dem Reichsrathe mit Beachtung des §. 7 seines Statutes die Meinun-

---

*) Siehe oben in diesem Stücke unter Nr. 243.

nia dotyczące albo pod własnem Mem bezpośredniem przewodnictwem, albo pod przewodnictwem Prezydenta.

3. Przybieranie Ministrów lub zastępców ich do obrad w Radzie Stanu, zastrzegam Sobie w miarę zachodzących okoliczności lub potrzeby.

Zmiany, jakie w skutek postanowień tych w porządku prowadzenia interesów wyniknąć mają, równie jak i inne stosunki, będą Mi jak najrychlej przedłożone.

Jednocześnie odbiera Ministeryjum o tychże uchwałach wiadomość do należytego zastosowania się jego.

Projekta praw, któreby od Ministeryjum do Rady Stanu zostały wytoczone, i jeszcze nie były pokończone, mają Mi do wiadomości Mej być podane, a rezultat obradowania Rady Stanu zawsze bezpośrednio Mnie samemu powinien być przedłożony.

Schönbrunn, dnia 20. Sierpnia 1851.

Franciszek Józef m. p.

246.

Najwyższe gabinetowe zlecenie Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości, do Prezydenta Ministrów, z dnia 20. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LIV., nr. 197, wydana dnia 30. Sierpnia 1851)

mocą którego poleconem mu zostało, ażeby spólnie z Prezydentem Rady Stanu, zdał sprawozdanie o sposobie obradowania nad kwestyją co do dalszego trwania i możebności wykonania konstytucyi z dnia 4. Marca 1849.

Kochany książę Schwarzenberg!

Jako bezpośredni wypływ z uchwał, wyrzeczonych co do politycznego stanowiska Mej Rady Ministrów, uznaję za rzecz niemniej potrzebną jak naglącą, poddać pod należytą niezbędną rozwagę kwestyję o dalszem trwaniu i o możebności wykonania konstytucyi z dnia 4. Marca 1849.

By otrzymać zdanie względem sposobu, w jakiej objętości kwestyję tę wystawić sobie należy, jaki tok w dochodzeniu tejże ma być zachowany, i w jakich formach takowa obradowaną być winna, masz się Pan porozumieć z Moim Prezydentem Rady Stanu, i jak najrychlej Mi przedłożyć spólne wnioski ku temu.

gen abzufordern, und die Erörterungen darüber entweder unter Meinem unmittelbaren Vorsitze, oder unter jenem des Präsidenten anzuordnen.

3. Die Beiziehung von Ministern oder ihrer Stellvertreter zu den Berathungen des Reichsrathes behalte Ich Mir vor nach Umständen oder Erforderniß anzuordnen.

Die aus diesen Bestimmungen sich ergebenden Veränderungen in der Geschäftsordnung und sonstigen Beziehungen sind Mir ehestens in Antrag zu bringen.

Das Ministerium erhält gleichzeitig von diesen Meinen Beschlüssen zu seiner Nachachtung die Mittheilung.

Sollten Gesetzentwürfe, welche von dem Ministerium an den Reichsrath geleitet wurden, daselbst noch in der Verhandlung schweben, so ist Mir davon die Anzeige zu erstatten, und jedenfalls das Ergebniß der reichsräthlichen Berathung Mir unmittelbar vorzulegen.

Schönbrunn am 20. August 1851.

Franz Joseph m. p.

246.

Allerhöchstes Kabinetschreiben Seiner Majestät des Kaisers an den Ministerpräsidenten vom 20. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIV. Stück, Nro. 197, ausgegeben am 30. August 1851),

womit demselben aufgetragen wird, gemeinschaftlich mit dem Reichsrathspräsidenten ein Gutachten über die Art der Berathungen zu erstatten, welche zur Erwägung des Bestandes und der Möglichkeit der Vollziehung der Verfassung vom 4. März 1849 einzuleiten sind.

Lieber Fürst Schwarzenberg!

Als unmittelbare Folge der Beschlüsse, welche Ich über die politische Stellung Meines Ministeriums gefaßt habe, finde Ich es eben so nothwendig als dringend, die Frage über den Bestand und die Möglichkeit der Vollziehung der Verfassung vom 4. März 1849 in reife und eindringliche Erwägung zu ziehen.

Um über die Art und Weise, in welcher Ausdehnung diese Frage aufzufassen, welcher Gang der Untersuchung derselben zu beobachten, und in welchen Formen sie zu berathen sei, ein Gutachten zu erhalten, haben Sie mit Meinem Reichsrathspräsidenten Rücksprache zu pflegen, und Mir sobald als möglich die gemeinschaftlichen Vorschläge zu erstatten.

Przy roztrząsaniu tej kwestyi, równie jak przy wszelkich następujących rozprawach, niezmiennie na uwadze mieć należy pryncyp i cel utrzymania wszystkich warunków kształtu monarchicznego i politycznej jedności państwa Mego, co też oraz niezbędną stanowić będzie zasadę przy wszystkich robotach dalszych.

Schönbrunn, dnia 20. Sierpnia 1851.

Franciszek Józef m. p.

Najwyższe gabinetowe tej samej treści zlecenie, raczył też Najjaśniejszy Pan Jego C. Mość jednocześnie wydać i do Prezydenta Rady Stanu, barona Kübeck.

247.

Cesarski patent z dnia 22. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LII., nr. 191, wydana dnia 24. Sierpnia 1851),

obowiązujący w całem państwie,

mocą którego instytucyja gwardyi narodowej zniesioną, a zarazem reorganizacyja korpusów miejskich i korpusów strzelców dozwoloną zostaje.

My Franciszek Józef pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi, Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjułu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Łuzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Bei Erörterung dieser Frage, sowie bei jeder folgenden Verhandlung, ist das Prinzip und der Zweck der Aufrechthaltung aller Bedingungen der monarchischen Gestaltung und der staatlichen Einheit Meines Reiches unverrückt im Auge zu behalten, und als unabweisliche Grundlage aller Arbeiten anzusehen.

Schönbrunn am 20. August 1851.

Franz Joseph m. p.

Ein Allerhöchstes Kabinetschreiben gleichen Inhaltes haben Seine Majestät der Kaiser gleichzeitig an den Reichsrathspräsidenten Freiherrn von Kübeck zu erlassen geruht.

247.

Kaiserliches Patent vom 22. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LII. Stück, Nro. 191, ausgegeben am 24. August 1851),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch das Institut der Nazionalgarde aufgehoben, und die Neorganisirung von Bürger- und Schützen-Korps bewilliget wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

W przekonaniu, iż istniejące pod rozmaitemi nazwiskami zbrojne korpusy miejskie, ze względu na powzięte o ich urządzeniu i działalności doświadczenia, gruntownego uregulowania na podstawie praw wymagają;

zważywszy dalej, iż instytucyja gwardyi narodowej, mająca swój początek w ostatnich zamętach, pomimo tego, że położyła w pewnych razach dobre i przez Nas uznane usługi około utrzymania porządku, w ogólności okazała się niezgodną z trwałem utwierdzeniem stosunków publicznych, tak pod względem jej celu, jako też jej organizacyi wewnętrznej;

nakoniec, oddając łaskawie chlubne świadectwo zasługom, które w czasach wielkich ucisków położyły około Domu i państwa Naszego zaprowadzone za szczególnem pozwoleniem wysokich przodków Naszych po różnych miejscach korpusy miejskie i korpusy strzelców; —

postanowiliśmy za poradą Naszej Rady Ministrów i po wysłuchaniu Naszej Rady Stanu i rozporządzamy, co następuje:

Artykuł I.

Korpusy zbrojne, jakiekolwiek istnieją w granicach państwa Naszego pod nazwiskiem gwardyi narodowej, od dziś dnia rozwiązane zostają.

Wszystkie osoby, wcielone do rzeczonych korpusów, uwolnione są w skutku tego od służby zbrojnej, do jakiej były obowiązane i złożone są oraz z szarż, z nią połączonych.

Rady administracyjne, kierujące rzeczonemi korpusami, winny być natychmiast rozwiązane, akta zaś w takowych się znajdujące, władzom politycznym oddane.

Znajdująca się w posiadaniu rzeczonych korpusów i pojedynczych do nich należących indywiduów broń rządowa, ma być odstawiona do składów rządowych, ku temu przez władze Nasze wskazanych.

To samo rozumieć się ma o broni sprawionej własnym kosztem, należącej do kategoryi broni wojskowej; wszakże władze Nasze polecone sobie mają wynagrodzić właścicielom (gminom lub osobom pojedynczym) wartość takowej, oznaczoną drogą administracyjną, w miarę tego, o ile do dalszego użycia jest sposobną.

Artykuł II.

Natomiast pozwalamy niniejszem, iż w miejscach, w których na mocy osobnego pozwolenia lub na mocy statutów istnieją korpusy miejskie lub korpusy strzelców, takowe nadal pozostać mają, zastrzegając Sobie odpowiednią rewizyję ich statutów.

haben in der Ueberzeugung, daß die unter verschiedenen Benennungen bestehenden bewaffneten Bürger-Korps, mit Rücksicht auf die über deren Einrichtung und Wirksamkeit gemachten Erfahrungen, einer durchgreifenden gesetzlicher Regelung bedürfen;

dann in der Erwägung, daß das während der letzten Wirren entstandene Institut der Nazionalgarde, ungeachtet mancher ersprießlicher und von Uns auch anerkannter Dienste, welche dasselbe an einigen Orten zur Erhaltung der Ordnung geleistet hat, doch im Ganzen weder dem Zwecke, noch der inneren Organisazion nach, als eine mit der nachhaltigen Befestigung der öffentlichen Zustände vereinbare Einrichtung sich dargestellt hat;

endlich in huldreicher Anerkennung der Verdienste, welche sich die zufolge besonderer Bewilligungen Unserer Erlauchten Vorfahren an verschiedenen Orten bestehender Bürger- und Schützen-Korps in Zeiten großer Bedrängniß um Unser Haus und den Staat erworben haben;

über Einrathen Unseres Ministerrathes und nach Anhörung Unseres Reichsrathes beschlossen und verordnen, wie folgt:

Artikel I.

Die unter dem Namen Nazionalgarde gebildeten bewaffneten Körper haben, wo sie innerhalb Unseres Reiches noch bestehen, von nun an außer Wirksamkeit zu treten.

Alle diesen Körpern einverleibten Personen sind demnach des ihnen dießfalls obgelegenen Waffendienstes, sowie der etwa darin bekleideten Chargen enthoben.

Die zur Leitung der genannten Körper bestehenden Verwaltungsräthe sind sofort aufzulösen, und die bei denselben befindlichen Akten an die politischen Behörden zu übergeben.

Die im Besitze der genannten Körper, sowie der einzelnen zu denselben einverleibt gewesenen Individuen befindlichen Aerarialwaffen sind an jene Waffen-Depots abzuliefern, welche von Unseren Behörden hiezu werden bezeichnet werden.

Dasselbe hat von den auf eigene Kosten angeschafften Waffen zu gelten, welche in die Kategorie der Militärwaffen gehören, jedoch sind Unsere Behörden angewiesen, für diese den nach Maßgabe ihrer Verwendbarkeit im administrativen Wege zu ermittelnden Werth den betreffenden Eigenthümern (Gemeinden oder Einzelnen) zu vergüten.

Artikel II.

Dagegen wollen Wir gestatten, daß in jenen Orten, an welchen zufolge besonderer Bewilligungen oder Statuten Bürger- oder Schützen-Korps bestehen, diese Korps vorbehaltlich einer entsprechenden Revision ihrer Statuten auch fernerhin fortbestehen.

Co do korpusów miejskich i korpusów strzelców w tych miejscach, w których w skutek nowszego rozporządzenia, doczasowo takowe w czynności swej zawieszone zostały, pozostawiamy Sobie rozstrzygnienie, czyli i w jaki sposób takowe czynność swoję znowu rozpocząć mogą.

Miejscom, które dotąd pozwoleniem podobnem nie były zaszczycone, udzielimy takowego według Naszego uznania.

Artykuł III.

Wykonanie niniejszego Naszego rozporządzenia, polecamy Naszemu Ministrowi spraw wewnętrznych, i upoważniamy go do wydania potrzebnych w tej mierze rozporządzeń. W szczególności nakazujemy mu, ażeby czynności, tyczące się reorganizacyi wyż wspomnionych korpusów miejskich i korpusów strzelców, tudzież rewizyi ich statutów, w sposób stosowny rozpoczął, i w porozumieniu się z Naszym Ministrem wojny, odpowiednie wnioski uczynił.

Dan w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia dwudziestego drugiego miesiąca Sierpnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego, Naszego panowania w roku trzecim.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Thinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauss. Baumgartner.

Was die früher bestandenen Bürger- oder Schützen-Korps der Orte betrifft, wo selbe in Folge neuerer Verfügung zeitweilig außer Wirksamkeit gesetzt wurden, so behalten Wir Uns vor, zu entscheiden, ob und in welcher Weise deren Reaktivirung stattzufinden haben wird.

Die Ertheilung neuer solcher Bewilligungen für Orte, welche hiermit bisher nicht ausgezeichnet waren, behalten Wir Uns ausschließlich bevor.

Artikel III.

Mit der Ausführung dieser Unserer Verfügung wollen Wir Unseren Minister des Innern bepflichtet haben und ermächtigen ihn zur Erlassung der hierzu nöthigen Verfügungen. Insbesondere tragen Wir ihm auf, die Behufs der Reorganisirung der obgedachten Bürger- und Schützen-Korps und der Revision ihrer Statuten zu pflegenden Verhandlungen in geigneter Weise einzuleiten und Uns die sachdienlichen Anträge hierüber nach gepflogenem Einvernehmen mit Unserem Kriegsminister zu erstatten.

So gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am zwei und zwanzigsten des Monates August, im Jahre Eintausend achthundert ein und fünfzig, Unserer Reiche im Dritten.

Franz Joseph. (L. S.)

Schwarzenberg. Ph. Krauß. Bach. Thinnfeld. Thun. Csorich. K. Krauß. Baumgartner.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXX.

Wydana i rozesłana dnia 30. Marca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. März 1852.

248.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 24. Lipca 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

którem oznacza się waga, tudzież sposób częściowej sprzedaży i handlu świecami wszelkiego rodzaju z wosku, stearyny, łoju lub innych tłuszczów wyrabianemi, a którem oraz ustanawia się, iż niezachowanie tego rozporządzenia jako przestępstwo przepisów policyi targowej karane być ma.

Gdy w sprzedaży świec postrzeżono wielorakie różnice wagi, które i powszechnej sprawie handlu szkodzą, i publiczności uszczerbek przynoszą, przeto wysokie Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem z odwołaniem się do ministeryjalnych rozporządzeń z dnia 13. Września 1848 l. 1192, i dnia 18. Listopada 1848 l. 1931 nanowo rozporządzić, że we wszystkich krajach koronnych i częściach monarchii, gdzie waga wiedeńska jako prawna zaprowadzona jest, sprzedaż świec wszelkiego rodzaju, robionych z wosku, stearyny, łoju i innych tłuszczów, odbywać się powinna podług wagi ustanowionej na zasadzie funta wiedeńskiego, 32 łuty mającego, i że w częściowej sprzedaży lub handlu każda ku temu przygotowana paczka świec takowych napisem, ile waży, opatrzona być ma. Niezachowanie tego rozporządzenia uważane i karane być ma jako przestępstwo przepisów policyi targowej.

Co urzędowi obwodowemu (magistratowi) w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa handlu z dnia 11. Lipca 1851 l. 3085, z odniesieniem się do wydanych ztąd rozporządzeń z dnia 27. Września 1848 l. 70779 *), i z dnia 23. Lutego 1849 l. 87395 **)

do urzędów obwodowych

ku dalszemu ogłoszeniu przez zwierzchności miejscowe,

do wszystkich

z tą uwagą do wiadomości podaje się, iż rozporządzenie to, co do wyszczególnienia wagi na paczkach świec, przygotowanych do częściowej sprzedaży lub handlu, z dniem 1. Września 1851 mocy obowiązującej nabywa.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Zbiorze praw prowincyjonalnych z r. 1848, nr. 91.

**) W Dzienniku praw krajowych, tomie uzupełniającym pod nr. 185.

248.

Erlaß des Landesguberniums vom 24. Juli 1851,

an sämmtliche Kreisämter und den Lemberger Magistrat, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau),

womit das Gewicht, so wie die Art des gewerblichen Verschleißes oder Verkehres aller aus Wachs, Stearin, Unschlitt und anderen Fettstofen erzeugten Kerzen bestimmt, und die Bestrafung der Nichtbefolgung dieser Anordnung, als eine Umgehung der Marktpolizeiordnung angeordnet wird.

Da bei dem Kerzenverkaufe manigfache Gewichtsabweichungen wahrgenommen worden, welche bei den allgemeinen Verkaufsinteressen abträglich sind, und Beeinträchtigungen des Publikums zur Folge haben, so fand sich das hohe Handelsministerium bestimmt, mit Berufung auf die hohen Ministerial-Erlässe vom 13. September 1848 Z. 1192 und vom 18. November 1848 Z. 1931 neuerlich anzuordnen, daß in allen Kronländern und Theilen der Monarchie, wo das Wienergewicht als das gesetzliche eingeführt ist, der gewichtweise Verkauf aller aus Wachs, Stearin, Unschlitt und anderen Fettstoffen erzeugten Kerzen nach der Gewichtseinheit des Wiener Pfundes à 32 Loth geschehen, und daß im gewerblichen Verschleiße oder Verkehre jedes hiezu vorbereitete Paquet solcher Kerzen mit einer den Gewichtsinhalt bezeichnenden Aufschrift versehen seyn müsse. Die Nichtbefolgung dieser Anordnung ist als eine Umgehung der Marktpolizeiordnung zu behandeln und zu bestrafen.

Wovon das Kreisamt (der Magistrat) in Folge Erlaßes des hohen Handels-Ministeriums vom 11. Juli 1851 Z. 3085, mit Bezug auf die hierortigen Erlässe vom 27. September 1848 Z. 70779*) und vom 23. Februar 1849 Z. 87395**)

(für die Kreisämter),

zur weiteren Kundmachung mittelst der Ortsobrigkeiten

(für alle),

mit dem Bemerken verständiget wird, daß man den Anfangspunkt der Wirksamkeit dieser Anordnung rücksichtlich der Bezeichnung der zum Verschleiße oder Verkehre vorbereiteten Kerzenpaquete, auf den 1. September l. J., festzusetzen findet.

Goluchowski m. p

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1848, unter Nr. 91.

**) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes unter Nr. 185.

249.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 28. Lipca 1851,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, do Naczelnika bukowińskiego urzędu obwodowego w Czerniowcach i do komendanta pułku IV. żandarmeryi),

z tymczasowem postanowieniem, że gminy obowiązane są żandarmeryi w każdym razie dawać posłańców, potrzebnych do przesyłania korespondencyj służbowych, a oraz zawierające przepisy do wyrachowania zapłaty za posyłkę w każdej stacyi żandarmeryi.

Względem przesyłania służbowych korespondencyj żandarmeryi stanowi §. 175. instrukcyi służbowej, że na ten cel poczty lub posłańców listowych używać należy; że na stanowiskach, gdzie nie ma poczt i posłańców listowych, rzeczą jest komendanta starać się o zarządzenie celowi odpowiednie; że używanie żandarmów do posyłek listowych surowo jest zakazanem, i że tylko nadzwyczajne nagłe wypadki odstąpienie od tego przepisu usprawiedliwić mogą.

Atoli ta ustawa wymaga bliższego wyjaśnienia, gdy oprócz innych okoliczności, nie dotyka punktów istotę rzeczy stanowiących, mianowicie: czy gminy są obowiązane do dawania posłańców dla przesyłania korespondencyj służbowych; czyli posłańców w scisle oznaczonych dniach, lub tylko według chwilowej potrzeby wysyłać potrzeba, nakoniec czyli tymże zapłata za drogę należy się.

Ponieważ orzeczenie względem tych punktów nie można było zostawić do woli pojedyńczych komendantów stacyjnych, przeto uznałem potrzebę wydania normy, w okręgu pułkowym powszechnie obowiązującej, by tym sposobem oznaczyć pewną miarę tak dla prawa komendantów żandarmeryi, jakoteż dla odpowiednego onemuż obowiązku stron dotyczących.

Pułkowa c. k. komenda żandarmeryi, uprzednio odemnie wezwana, udzieliła mi dane sobie w tym przedmiocie tu załączone polecenie c. k. jeneralnej inspekcyi żandarmeryi z dnia 31. Marca 1851 do l. 3757, z którego okazuje się, że stanowcze orzeczenie względem przesyłania korespondencyj żandarmeryjnych, według przytoczonego rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 27. Marca 1851 za l. 5646/443 do uregulowania służby posyłkowej przy organizacyi gmin, odłożonem zostało.

Tymczasem należy do tego używać częścią organów władz administracyjnych, częścią posłańców z gminy, a należytość za drogę, którą komendant żandarmeryi płacić ma, polityczne władze w porozumieniu z komendami skrzydłowemi winni są liczebnie oznaczyć. Według dalszego doniesienia pułkowej c. k. komendy żandarmeryi, powinnyby właściwie gminy w tych miejscach, gdzie poczty lub posłańcy listowi nie istnieją, codziennie dawać posłańca, gdy komen-

249.

Erlaß des Statthalters vom 28. Juli 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, jenen des Bukowinaer Kreisamtes in Czernowitz und den Kommandanten des IV. Gensd'armerie-Regimentes),

enthaltend die provisorische Norm über die Verpflichtung der Gemeinden, die jeweiligen zur Beförderung der Gensd'armerie-Dienst-Korrespondenz erforderlichen Boten beizustellen, so wie die Bestimmungen über den hiefür in jeder Gensd'armerie-Stazion zu ermittelnden Weglohn.

Hinsichtlich der Beförderung der Dienst-Korrespondenz der Gensd'armerie bestimmt der §. 175 der Dienst-Instrukzion, daß zu diesem Behufe der Post oder der Briefbothen sich zu bedienen sei; in den Standorten, wo diese Anstalten nicht bestehen, bleibe es die Sorge des Kommandanten, eine zweckmäßige Vorkehrung zu treffen, die Verwendung der Gensd'armen zu Brief-Ordonanzdiensten sei strengstens untersagt, und es können nur außerordentliche dringende Fälle eine Ausnahme rechtfertigen.

Diese Vorschrift bedarf jedoch einer näheren Erörterung, und es sind hier nebst anderen Umständen, die wesentlichen Punkte nicht berührt, ob die Gemeinden verpflichtet sind, zur Beförderung der Dienstkorrespondenz Boten beizustellen, ob der Botengang an regelmäßig bestimmten Tagen, oder nur nach dem jeweiligen Bedarf zu geschehen habe, endlich ob den Boten ein Weglohn zu entrichten sei.

Nachdem die Entscheidung hierüber dem Ermessen der einzelnen Posten-Kommandanten nicht überlassen werden konnte, so erschien es mir nothwendig, eine für den Regimentsbezirk allgemein verbindliche Norm festzustellen, damit die Berechtigung der Gensd'armerie-Kommandanten und die entsprechende Verpflichtung der betreffenden Parteien auf ein bestimmtes Maß gebracht werde.

Das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando, an welches ich mich vorläufig gewendet habe, hat mir die in dieser Hinsicht erhaltene, im Anschluße beifolgende Weisung der k. k. Gensd'armerie-General-Inspekzion vom 31. März 1851 Z. 3757 mitgetheilt, aus welcher zu entnehmen ist, daß die definitive Norm bezüglich der Gensd'armerie-Korrespondenzbeförderung, laut des bezogenen Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 27. März 1851 Z. 5646/443 bis zur Regelung des Botendienstes, bei den zu organisirenden Gemeinden verschoben wurde.

Vor der Hand sollen hierzu theils Organe der administrativen Behörden, theils Gemeindeboten verwendet, und die Ziffer des von den Gensd'armerie-Kommandanten zu entrichtenden Botenlohnes von den politischen Behörden im Einvernehmen mit den Flügel-Kommanden ermittelt werden. Nach einer ferneren Mittheilung des k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando sollte eigentlich in denjenigen Stazionen, wo keine Post oder Briefboten bestehen, täglich ein Bote von der Gemeinde beigegeben werden, weil der

dant stacyi podług §. 55. ustawy organicznej *) codzień doniesienia służbowe komendzie skrzydłowej przesyłać jest obowiązany.

Lecz ponieważ trafia się to, że niektóre stacyje w niektórych dniach, z powodu że nic się nie wydarzyło, nie mają także nic do doniesienia, zatem dość będzie dawać posłańców według każdoczesnej potrzeby komendy stacyjnej.

Upraszam tedy...... WMPana, abyś porozumiawszy się z skrzydłową c. k. komendą żandarmeryi w każdej stacyi wyrachował zapłatę posyłkową, którąby żandarmeryja od każdej mili tam i na powrót odbytej uiszczać miała; następnie zaś podległe sobie zwierzchności miejscowe i przełożonych w sposób odpowiedny zawiadomił, że gminy do dawania potrzebnych posłańców są obowiązane, tudzież jaka zapłata posyłkowa ustanowioną została.

Zresztą rozumie się przez się, że w dniach, w których posłańcy gminy po urzędowe korespondencyje do miejsc przeznaczenia odchodzą, ciż od komendantów stacyjnych dla oszczędzenia nowych wydatków użytymi być mają.

Gołuchowski m. p.

Dodatek do Nru 249.

Rozporządzenie jeneralnej inspekcyi żandarmeryi z dnia 31. Marca 1851 za l. 3757,

wydane do komendy pułku IV. żandarmeryi.

Według rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 27. b. m. do l. 5646/443, należy na ustanowienie zasady co do przesyłania korespondencyj żandarmeryi do oddziałów pułkowych po za drogą pocztową stojących zaczekać, dopóki w pertraktacyi zostająca podobna sprawa uregułowania służby posyłkowej dla gmin nie zostających w związku z miejscem urzędowania starostw powiatowych rozstrzygnioną nie zostanie.

Nim to nastąpi, mają do onej służby być używani, jak to się w Węgrzech dzieje, częścią organa administracyjnych władz, częścią posłańcy gminy, ustanowienie zaś zapłaty posyłkowej, która według różnicy stosunków krajowych także różnić się będzie, która atoli w żadnym przypadku kwoty 10 krajcarów mon. kon. (za każde dwie godziny) od mili tam i na powrót odbytej przewyższać nie może, należy zostawić skrzydłowym komendom żandarmeryi, w tym przedmiocie porozumieć się mającym z administracyjnemi władzami miejscowemi.

Przypadające sumy wynagrodzenia należy co miesiąc wypłacać peryjodycznie za pokwitowaniami, dotacyjnemu funduszowi żandarmeryi dawać się mają-

*) W Dzienniku praw państwa z roku 1850, część XII, nr. 19, stron. 203.

Stazions-Kommandant nach §. 55 des organischen Gesetzes*) täglich die Dienstesanzeigen dem Flügel-Kommando zusenden soll.

Es geschieht aber, daß von manchen Stazionen an einigen Tagen, weil sich nichts ereignete, auch keine Meldung einzusenden kömmt; aus diesem Anlaße sei es hinreichend, daß die Boten nach dem jeweiligen Bedarf des Stazions-Kommando beigestellt werden.

Ich ersuche demnach Euere .... im Einvernehmen mit dem k. k. Gensd'armerie-Flügel-Kommando den in jeder Gensd'armerie-Stazion für jede Meile des Hin- und Rückweges von der Gensd'armerie zu zahlenden Botenlohn zu ermitteln, und hierauf die unterstehenden Ortsobrigkeiten und die Gemeindvorstände von der Verpflichtung der Gemeinden zur Beigebung der erforderlichen Boten, so wie von dem ermittelten Ausmaß des Botenlohnes entsprechend in die Kenntniß zu setzen.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß an den Tagen, an welcher Gemeindeboten zur Abholung ämtlicher Dienstschriften an den Ort der Bestimmung abgehen; diese von den Posten-Kommandanten zur Ersparung neuer Auslagen zu benützen sind.

Goluchowski m. p.

Beilage zu Nr. 249.

Erlaß der Gensd'armerie-General-Inspekzion vom 31. März 1851 Z. 3757,

an das IV. Gensd'armerie-Regiments-Kommando.

Vermög hohen Erlaßes des Ministerium des Innern vom 27. d. M. Zahl 5646/443 muß wegen Aufstellung einer Norm bezüglich der Gensd'armerie-Korrespondenzbeförderung in die, außerhalb der Postroute stazionirten Regiments-Abtheilungen zugewartet werden, bis über eine im Zuge befindliche analoge Verhandlung wegen Regelung des Botendienstes für die, mit dem Amtssitze der Bezirkshauptmannschaften nicht in Verbindung stehenden Gemeinden entschieden seyn wird.

Vor der Hand sollen daher, wie es in Ungarn geschieht, theils Organe der administrativen Behörden, theils Gemeindeboten zu jenem Dienste zu verwenden, und die Ausmittlung der nach Verschiedenheit der Landesverhältnisse wechselnden Ziffer des Botenlohnes, welcher in keinem Falle den Betrag von 10 kr. K. M. pr. Meile (je zwei Stunden) des Hin- oder Rückweges übersteigen darf, den Gensd'armerie-Flügel-Kommanden im Einvernehmen mit den administrativen Lokalbehörden zu überlassen seyn.

Die entfallenden Vergütungssummen sind periodisch jeden Monat gegen Empfangsbestätigungen aus den Gensd'armerie-Dotazionsgeldern zu erfolgen, und unter Anschluß

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XII. Stück, Nr. 19, Seite 203.

cemi i takowe, przy załączeniu tychże pokwitowań do miesięcznych rachunków dotyczącego pułku dokładnie wykazywać. To rozporządzenie ma służyć za prawidło do zachowania się w wydarzających się wypadkach.

250.

Obwieszczenie Trybunału apelacyjnego z dnia 30. Lipca 1851,

którem postanowiono, w jakich razach przy posyłaniu aktów drogą dalszego odwołania się, nie potrzeba składać zawierzytelnionych kopij wyroków, rezolucyj i powodów zawyrokowania.

Na wniosek niektórych głównych sądów krajowych, Ministerstwo sprawiedliwości widziało się dla uniknienia zbytecznej pisaniny spowodowanem rozporządzić, iż zawierzytelnionych kopij wyroków, rezolucyj, i powodów zawyrokowania przesyłając akta w drodze dalszego odwołania się wtedy przedkładać nie potrzeba, jeśli przedkładają się oryginalne referaty dobrze i czytelnie pisane, i prócz tego sądowi niepotrzebne, tudzież jeżeli, i jak dalece strony dołączyły oryginały pomienionych aktów, że jednak posyłając akta do najwyższego Trybunału sprawiedliwości, przepis dekretu nadwornego z dnia 29. Listopada 1816, za l. 1298 i nadal jeszcze zachować należy.

O tem rozporządzeniu wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16. Lipca r. b. za l. 8570 zawiadamia się wszystkie władze sądowe pierwszej instancyi dla ich zachowania się według tegoż.

Eder m. p.

251.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 4. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LV., nr. 198, wydana dnia 3. Września 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem należytości od zasądzenia zapłaty wekslowo-sądowego.

Z powodu zaszłego zapytania, co się tycze wymierzenia należytości od wekslowo-sądowego nakazu zapłaty, zgodnie z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości, dla uchylenia wszelkich wątpliwości, przywodzi się na pamięć, iż w skutek pozyc. taryf. 103 prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego, tudzież z dnia 2. Sierpnia 1850, Nr. 50 i 329 Dz. pr. p., wekslowo-sądowe nakazy wypłaty, jeżeli zaskarżony dług wekslowy 50 złr. nie przenosi, podlegać mają stałej należytości stęplowej 30-krajcarowej, jeżeli zaś przenosi wprawdzie dług takowy sumę 50 złr., lecz nie wyrównywa sumie 200 złr. stałej należytości stemplowej 1-reńskowej, w wygotowaniu wyroku tego tak dla skarżącego, jak dla zaskarżonego, i że jeżeli dług wekslowy zaskarżony sumę 200 złr. przenosi, należytość od nakazu zapłaty w poz. taryf. 103 II. A. b. zarządzona, natych-

der letzteren in dem Monat-Rechnungsakte des bezüglichen Regiments gehörig ersichtlich zu machen. Hiernach ist sich in vorkommenden Fällen zu benehmen.

250.

Kundmachung des Appellazions-Gerichtes vom 30. Juli 1851,

womit bestimmt wird, in welchen Fällen die Vorlegung beglaubigter Abschriften der Urtheile, Bescheide und Entscheidungsgründe bei Einsendung der Akten im Beschwerdezuge zu unterbleiben hat.

Ueber den Antrag einiger Oberlandesgerichte hat sich das Justiz-Ministerium, um überflüßige Schreibgeschäfte zu vermeiden, veranlaßt befunden, zu verfügen, daß die Vorlegung beglaubigter Abschriften der Urtheile, Bescheide und Entscheidungsgründe bei Einsendung der Akten im Beschwerdezuge dann zu unterbleiben habe, wenn die gut lesbar geschriebenen und sonst dem Gerichte entbehrlichen Original-Referate vorgelegt werden, oder wenn und in sofern von den Parteien die Urschriften jener Aktenstücke beigebracht wurden, daß aber bei den an den obersten Gerichtshof einzusendenden Akten die Vorschrift des Hofdekretes vom 29. November 1816 Z. 1298 noch ferner zu beobachten sei.

Von dieser Verfügung des hohen Justiz-Ministeriums vom 16. Juli l. J. Z. 8570 werden sämmtliche Gerichtsbehörden erster Instanz zur Darnachachtung verständiget.

Eder m. p.

251.

Erlaß des k. k. Finanz-Ministeriums vom 4. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LV. Stück, Nro. 198, ausgegeben am 3. September 1851),

wirksam für alle Kronländer,

bezüglich der Gebühren von wechselgerichtlichen Zahlungsauflagen.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage wird über die Gebührenbemessung von wechselgerichtlichen Zahlungsauflagen, im Einverständniße mit dem Justiz-Ministerium, zur Behebung aller Zweifel in Erinnerung gebracht, daß zufolge der T. P. 103 des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar und 2. August 1850, Nr. 50 und 329 des R. G. B. die wechselgerichtlichen Zahlungsauflagen, wenn die eingeklagte Wechselschuld 50 fl. nicht übersteigt, der fixen Stempelgebühr von 30 Kreuzern, und wenn dieselbe zwar 50 fl., aber nicht 200 fl übersteigt, der fixen Stempelgebühr von 1 fl. sowohl in der Ausfertigung für den Kläger, als für den Geklagten unterliegen, und daß, wenn die eingeklagte Wechselschuld den Betrag von 200 fl. übersteigt, von der Zahlungsauflage die in der T. P. 103, II. A. b) angeordnete Gebühr sogleich zu bemessen ist, ohne abzuwarten, ob dießfalls noch ein weiteres gerichtliches Verfahren statt-

miast ma być wymierzona, nie czekając na to, czy ma miejsce w tym razie dalsze postępowanie, czy nie. Jeżeli takowe ma miejsce, na zasadzie któregoby nakaz zapłaty został zniesiony lub zmieniony, wtedy na żądanie stron interesowanych, stosownie do postanowienia §fu 63 ustaw rzeczonych, kwota, opłacona w należytości wypadającej od późniejszego wyroku ostatecznego, nastąpionego w skutek dalszego postępowania sądowego, po wyjednanym nakazie wypłaty, ma być potrąconą, a jeżeliby ta ostatnia należytość niższą była jak ta, którą opłacono od nakazu zapłaty, zwyżka opłaconej tej należytości zwróconą.

F. Krauss m. p.

252.

Rozrządzenie Ministerstwa oświecenia publicznego z dnia 22. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LV., nr. 200, wydana dnia 3. Września 1851),

do władz akademicznych uniwersytetów w Wiedniu, Pradze, Peszcie, Lwowie, Krakowie, Ołomuńcu, Graci i Inspruku,

którem się ustanawia warunki, pod jakiemi słuchacze prawniczo-politycznego wydziału, użytek robiący z udzielonego uwolnienia od ósmego półrocza, i nadal jeszcze pobierać i podnosić mogą stypendyja lub fundacyje, jakich dotąd używali.

Wszczęto wątpliwość:

1. czy słuchacze wydziału prawniczo-politycznego, pobierający albo stypendyjum albo fundacyje, do tychże prawo rościć mogą także i w tym razie, gdy użytek robią z dozwolonego §m 6. ustawy z dnia 30. Lipca 1850 nr. 327. uwolnienia od ósmego półrocza czasu ich uniwersyteckiego, i

2. kto w takim razie ich kwity koramizować powinien.

Co do tego oświadcza się, że dalsze pobieranie stypendyjum lub fundacyi bez wszelkiej przeszkody miejsce ma także i podczas ósmego półrocza, bez uczęszczania na kolegija użytego do samo-własnego studyjum, pod tą suppozycyją, że słuchacz w stanie jest, wykazać godność swą co do dalszego onego pobierania z uwzględnieniem następujących punktów:

a) Jeżeli dzień pobierania onego za ósme półrocze przed rozpoczęciem tegoż półrocza zapada, samo przez się rozumie się, że koramizacyja kwitu odbyć się ma w zwyczajnych formach i pod warunkami zwykłemi przez dziekana profesorów tego fakultetu, na którym uczeń został imatrykulowanym.

b) Jeżeli jednak dzień wspomniony, podczas ósmego półrocza zapada, co wydarzyć się może, gdy pobierania one z dołu, albo chociaż z góry,

findet oder nicht. Findet ein solches Statt, und wird im Grunde desselben die Zahlungsauflage aufgehoben oder abgeändert, so soll auf Verlangen der Betheiligten, in Gemäßheit der Bestimmung des §. 63 der gedachten Gesetze, der entrichtete Betrag an derjenigen Gebühr, die von dem späteren Endurtheile über das gerichtliche Verfahren nach erwirkter Zahlungsauflage entfällt, abgerechnet und, soferne letztere niedriger als die für die Zahlungsauflage entrichtete Gebühr wäre, der entrichtete Mehrbetrag zurückerstattet werden.

Ph. Krauß m. p.

252.

Erlaß des Ministeriums des öffentlichen Unterrichts vom 22. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LV. Stück, Nr. 200, ausgegeben am 3. September 1851),

an die akademischen Behörden der Universitäten zu Wien, Prag, Pesth, Lemberg, Krakau, Olmütz, Gratz und Innsbruck,

wodurch die Bedingungen festgesetzt werden, unter welchen diejenigen Hörer der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät, welche von der Freigebung des achten Semesters Gebrauch machen, ihre bisher bemessenen Stipendien oder Stiftungen fortbeziehen und erheben können.

Es wurde der Zweifel angeregt:

1. ob solche Hörer der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät, welche Stipendien oder Stiftungen genießen, auf dieselben auch in dem Falle Anspruch machen können, wenn sie von der im §. 6. des Gesetzes vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des R. G. B. den Hörern dieser Fakultät im Allgemeinen zugestandenen Freigebung des achten Semesters ihrer Universitätszeit Gebrauch machen, und

2. wer in einem solchen Falle zur Koramisirung ihrer Quittungen berufen sei.

Es wird in diesen Beziehungen erklärt, daß der Fortbezug des Stipendiums oder der Stiftung auch für das, ohne Kollegienbesuch zum Selbststudium verwendete achte Semester unter der Voraussetzung keinem Anstande unterliege, daß der Studierende seine Würdigkeit zu diesem Fortbezuge mit Berücksichtigung folgender zwei Fälle nachweise:

a) Tritt der Verfallstag dieses Genußes für den achten Semester noch vor Beginn dieses achten Semesters ein, so versteht es sich von selbst, daß die Koramisirung der Quittung unter den gewöhnlichen Formen und Bedingungen durch den Professorendekan der Fakultät, welcher der Studierende immatrikulirt ist, zu geschehen habe;

b) tritt jedoch, — wie sich dieß bei Genüssen treffen kann, welche dekursiv, oder zwar antizipativ, aber vierteljährig ausbezahlt werden, — der Verfallstag erst wäh-

atoli ćwierćrocznie są płatne, przetoż w czas zapada, na który uczeń, z uwolnienia półrocza tego użytek robiący, już nie jest więcej zapisany, o dalszem onem pobieraniu pod wyszczególnionemi przypuszczeniami wtedy tylko może być mowa, jeżeli wykaże, że swego czasu rzeczywiście i ze skutkiem, stosownie do ustawy do samo-własnego studyjum używa, a to albo do przygotowania się na teoretyczne egzamina rządowe, albo na doktorat jurydyczny.

Warunki przeto, pod któremi w takich razach uczniom zaasygnowane będą ich stypendyja lub pobory fundacyjne, na całe ostatnie półrocze, lub tylko na część onegoż, są przeto następujące:

1. Uczeń przedłożyć winien zaświadczenie wyjścia z uniwersytetu, wykazujące, że przeciw niemu w ostatnim czasie żadna nie zapadła kara dyscyplinarna;

2. tudzież powinien tenże w czasie między początkiem ósmego półrocza najdalej do ostatniego dnia miesiąca czwartego, po upływie onegoż,

a) albo wykazać, że złożył z approbacyją przynajmniej jedno rygorozum na doktorat prawniczo-polityczny, albo

b) załączyć ostateczne zaświadczenie na to, ze z dobrym skutkiem odbył ostatni egzamin teoretyczny rządowy.

Thun m. p.

253.

Rozporządzenie Ministra finansów z dnia 26. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LV,. nr. 201, wydana dnia 3. Września 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem się nakazuje wywołanie z kursu pewnych gatunków monety zdawkowej.

W przeprowadzeniu rozporządzenia cesarskiego z dnia 7. Kwietnia 1851 (Dz. pr. p. z 24. Maja 1851 cz. XXXIX str. 409), podane zostają do powszechnej wiadomości następujące postanowienia:

1. Moneta zdawkowa miedziana, t. j. 1-, ½- i ¼-krajcarowa, bita w roku 1816 i puszczona w obieg na mocy najwyższego patentu z dnia 17. Maja 1817 *), również jak monety miedziane, bite według tego samego systemu 2 krajcarowe w mon. kon., w skutek najwyższego postanowienia z dnia 19. Sierpnia 1848 **), wywołują się z obiegu z końcem Grudnia r. p. 1852 we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego.

---

*) W Zbiorze ustaw politycznych i rozporządzeń tom 45, nr. 70, str. 128, a w Zbiorze patentów galicyjskim z r. 1817 pod nr. 28, str. 52.

**) W Zbiorze ustaw prowinc. dla Czech, rok 1848, tom 30, zeszyt 2, nr. 260, str. 594. a w Zbiorze ustaw dla Galicyi pod nr. 102.

rend des achten Semesters, sowie zu einer Zeit ein, in welcher der von der Freigebung dieses Semesters Gebrauch machende Studierende nicht mehr inskribirt ist, so kann von einem Fortbezuge des Genußes unter diesen Voraussetzungen erst dann eine Rede seyn, wenn er nachweiset, daß er seine Zeit, sowie es das Gesetz annimmt, wirklich mit Erfolg zum Selbststudium und zur Vorbereitung für die theoretischen Staatsprüfungen, oder für das juridische Doktorat verwendet habe.

Die Bedingungen, unter welchen in diesen Fällen den Studierenden ihre Stipendien oder Stiftungsbeträge für den ganzen oder einen Theil des letzten Semesters angewiesen werden können, sind demnach:

1. Beibringung eines Abgangszeugnißes von der Universität, aus welchem ersichtlich seyn muß, daß gegen ihn in der letzteren Zeit keine Disziplinarstrafe ausgesprochen wurde;

2. daß er in der Zeit vom Beginne seines achten Semesters bis spätestens zum letzten Tage des vierten Monates nach Ablauf desselben entweder:

a) wenigstens Ein Rigorosum für das rechts- und staatswissenschaftliche Doktorat mit Approbazion abgelegt zu haben nachweise, oder

b) das Schlußzeugniß über die mit gutem Erfolge zurückgelegte letzte theoretische Staatsprüfung beibringe.

Thun m. p.

253.

Verordnung des Finanzministers vom 26. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, Stück LV., Nr. 201, ausgegeben am 3. September 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Einberufung einiger Scheidemünzen verfügt wird.

In Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 7. April 1851, (Reichs-Gesetzblatt vom 24. Mai 1851, Stück XXXIX. Seite 409) werden folgende Bestimmungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

1. Die Kupfer-Scheidemünzen zu 1, ½ und ¼ Kreuzer mit dem Gepräge vom Jahre 1816, welche mit Allerhöchstem Patente vom 12. Mai 1817*) in Umlauf gesetzt wurden, dann die in Folge Allerhöchster Entschließung vom 19. August 1848**) nach demselben Systeme ausgeprägten Kupfermünzen zu 2 Kreuzer K. M. werden in allen Kronländern, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, mit Ende Dezember des künftigen Jahres 1852 außer Umlauf gesetzt.

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen 45. Band, Nr., 70. Seite 128 und in der galizischen Patenten-Sammlung vom Jahre 1817, unter Nr. 28, Seite 52.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung für Böhmen. Jahrgang 1848, 30. Band, 2 Heft., Nro. 260, Seite 594 und in jener für Galizien unter Nr. 102.

2. W królestwie Lombardzko-Weneckiem wyprowadzają się z obiegu z końcem Grudnia bieżącego roku 1851 krajcary miedziane z roku 1816, objęte w taryfie mennicznej z dnia 1. Listopada 1823 *) w oddziale I. lit. C., tudzież monety miedziane dwukrajcarowe, bite w skutek najwyższego postanowienia z dnia 19. Sierpnia 1848.

3. Monetę zdawkową srebrną 6 krajcar. mon. kon. z liczbą lat 1848 i 1849, zaprowadzoną w skutek najwyższych postanowień z dnia 19. Sierpnia 1848 i 1. Czerwca 1849 **) obwieszczeniami Ministerstwa finansów z dnia 18. Września 1848 roku l. 31442-854 ***) i 3. Czerwca 1849 l. 6457-FM. ****) we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem król. Lombardzko-Weneckiego, która jednakże następnie i w królestwo Lombardzko-Weneckie w obieg się wcisnęła, wywołuje się z kursu w temże królestwie, równie z końcem Grudnia bieżącego roku 1851.

4. Monety miedziane z liczbą roku 1851, 3-, 2-, 1-, $\frac{1}{2}$- i $\frac{1}{4}$-krajcarowe, według nowego systemu, zaprowadzonego stosownie do rozporządzenia cesarskiego z dnia 7. Kwietnia 1851, tymczasem w król. Lombardzko-Weneckiem nie będą wydawane, i wyłączają się z prawnego obiegu w temże królestwie aż do dalszego rozporządzenia.

5. Rozporządzenia, zawarte w istniejących dotąd przepisach, dotyczące przyjmowania monety zdawkowej, zatrzymują w ogólności moc swoję. Wszelako, ażeby posiadaczom wywołanych monet zdawkowych ułatwić wydanie takowych przed upływem terminów, oznaczonych pod §§. 1., 2. i 3. dozwala się wyjątkowo, iż takowe monety aż do terminów wyznaczonych użytemi być mogą do zapłat w kasach publicznych czynić się mających, aż do kwoty dwóch złt. r. m. k. czyli sześć lir austryjackich.

6. Po upływie miesiąca Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, monety miedziane wyrażone w ustęp. 1, wywołane będą z obiegu, i przyjmowane jeszcze tylko jako materyjał miedziany na wagę i za cenę osobno ustanowić się mającą, w następujących urzędach i kasach:

a) w c. k. głównym urzędzie menniczym w Wiedniu;

b) w c. k. połączonej kasie wyrobów solnych i dochodów górniczych, oraz faktoryi przedawczej w Hall;

---

*) Raccolta degli atti del governo per la Lombardia 1823, Vol. II., nr. 21, pag. 83.

**) Dz. pr. pań. z roku 1849, tom uzupełniający nr. 266, str. 294.

***) W Zbiorze ustaw prowin. dla Czech r. 1848, tom 30, zeszyt 2, nr. 260. str. 594 a w Zbiorze ustaw dla Galicyi pod nr. 102.

****) Dz. pr. p. r. 1849 tom uzupełniający, nr. 266, str. 294.

2. Im lombardisch-venezianischen Königreiche haben die in den Münztarif vom 1. November 1823 *) Abtheilung I., Buchstabe C. einbezogenen Kupferkreuzer vom Jahre 1816, dann die zufolge der Allerhöchsten Entschließung vom 19. August 1848 geprägte Kupfermünze zu zwei Kreuzern mit Ende Dezember des laufenden Jahres 1851 außer Umlauf zu treten.

3. Die Silber-Scheidemünzen zu 6 Kreuzer K. M. mit den Jahreszahlen 1848 und 1849, welche in Folge der Allerhöchsten Entschließungen vom 19. August 1848 und vom 1. Juni 1849 **) mit den nur in den übrigen Kronländern, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches kundgemachten Verordnungen des Finanz-Ministeriums vom 18. September 1848, Z. 31442/854 ***), und vom 3. Juni 1849 Z. 6457-F. M., ****) eingeführt worden, seither aber auch in den Verkehr im lombardisch-venezianischen Königreiche eingedrungen sind, werden in diesem Königreiche gleichfalls mit Ende Dezember des laufenden Jahres 1851 außer Umlauf gesetzt.

4. Die nach dem mit kaiserlicher Verordnung vom 7. April 1851 eingeführten neuen Systeme ausgeprägten Kupfermünzen zu 3, 2, 1, ½ und ¼ Kreuzer K. M. mit der Jahreszahl 1851, werden vorläufig in dem lombardisch-venezianischen Königreiche nicht ausgegeben, und bleiben bis auf weitere Weisung in jenem Königreiche vom gesetzlichen Umlaufe ausgeschlossen.

5. Die in den bestehenden Vorschriften für die Annahme von Scheidemünzen enthaltenen Anordnungen bleiben im Allgemeinen in Wirksamkeit. Nur wird, um den Besitzern der einberufenen Scheidemünzen deren Verausgabung vor Ablauf der in den §§. 1., 2 und 3 festgesetzten Fristen zu erleichtern, ausnahmsweise gestattet, daß diese Münzen bis dahin bei Zahlungen an öffentlichen Kassen bis zu dem Betrage von zwei Gulden K. M. oder von 6 österreichischen Liren verwendet werden dürfen.

6. Nach Ablauf des Monates Dezember des Jahres Eintausend achthundert zwei und fünfzig sind die nach §. 1 einberufenen Kupfermünzen außer Umlauf gesetzt, und es werden dieselben nur als Kupfermateriale nach dem Gewichte zu dem hiefür besonders festzusetzenden Preise bei folgenden Aemtern und Kassen angenommen werden:

a) bei dem k. k. Hauptmünzamte in Wien;

b) bei der k. k. vereinten Salz-Erzeugungs- und Berggefällenkasse, zugleich Verschleißfaktorei in Hall;

---

*) Raccolta degli atti del governo ecc. per la Lombardia 1823, Vol. II., Nr. 21, Pag. 83.

**) Ergänzungsband des Reichs-Gesetzblattes vom Jahre 1849 Nr. 266, Seite 294.

***) In der Provinzial-Gesetzsammlung für Böhmen, Jahrgang 1848, 30. Band, 2. Heft, Nr. 260, Seite 594, und in jener für Galizien unter Nr. 102.

****) Ergänzungsband des Reichs-Gesetzblattes vom Jahre 1849, Nr. 266, Seite 294.

c) w c. k. kasie faktoryjnej i leśniczej w Neusohl;

d) w c. k. kasie nadinspektoratu w Nagybanya, i

e) w c. k. zarządzie kasowym dyrekcyi górniczej w Orawiczy *).

254.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 1. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LVI., nr. 202, wydana dnia 7. Września 1851),

w przedmiocie otworzenia pożyczki dla c. k. finansów austryjackich.

Do rzędu środków, które według najwyższego patentu z dnia 15. Maja 1851 roku zaprowadzonemi być mają, w celu uregulowania obiegu pieniężnego, należy także pożyczka rządowa, którą Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość, po wysłuchaniu Rady Ministrów i Rady Stanu, najwyższem postanowieniem z dnia 24. Czerwca 1851 zaciągnąć rozkazał.

W wykonaniu tegoż najwyższego postanowienia i stosownie do dalszych rozporządzeń, wydanych najwyższem postanowieniem z dnia 2. Sierpnia 1851, podaje się do powszechnej wiadomości, co następuje:

1. Otwiera się pożyczka rządowa według prawideł, zamieszczonych w załączeniu w drodze dobrowolnego podpisania (subskrypcyi). Wolno jest każdemu subskrybować na takowe.

2. Suma pożyczki, przeznaczona jest do ściągnienia i ufundowania będących w obiegu pieniędzy papierowych rządowych tak z prowizyją, jakoteż bez prowizyi, w ten sposób, iż najmniej dwie trzecie części kwoty, która z tej pożyczki wpłynie, czyto w pieniądzach papierowych, czy w srebrze, na ten cel obróconą będzie, a kwoty w pieniądzach papierowych rządowych ściągnięte, zniszczone zostaną.

Najdalej 1. Lutego 1852 rozpocznie się zniszczenie odpowiedniej sumy pieniędzy papierowych rządowych, i takowe odbywać się będzie co trzy miesiące aż do końca wpłat.

3. Zapisy długu Stanu, wydane na niniejszą pożyczkę, przynosić będą prowizyję pięć-procentową i podzielone na dwie seryje (A. i B.).

4. Od zapisów długu Stanu w Seryi A, wypłacaną będzie prowizyja w c. k. kasie długów państwa w Wiedniu, lub w c. k. filijalnych kasach kredytowych w kraju.

---

*) Postanowienia te udzielone dla wiadomości i stosownego dalszego rozporządzenia, rozporządzeniem prezydyjalnem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 26. Września 1851, za l. 1048 P. S. wszystkim przełożonym obwodowym, staroście obwodu bukowińskiego w Czerniowcach i przełożonemu komisyi gubern. w Krakowie.

c) bei der k. k. Faktorei und Forstwesenkasse in Neusohl;
d) bei der k. k. Inspektorats-Oberamtskasse zu Nagybánya, und
e) bei der k. k. Berg-Direkzions-Kassenverwaltung in Orawiza*).

Ph. Krauß m. p.

254.

Erlaß des Finanzministeriums vom 1. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVI. Stück, Nro. 202, ausgegeben am 7. September 1851),

betreffend die Eröffnung eines Anleihens für die k. k. österreichischen Finanzen.

In der Reihe der Maßregeln, welche nach dem Allerhöchsten Patente vom 15. Mai 1851 zur Herstellung der Regelmäßigkeit des Geld-Umlaufes ergriffen werden, haben Seine k. k. Majestät, nach Vernehmung des Ministerrathes und des Reichsrathes, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 24. Juni 1851 die Aufnahme eines Staats-Anleihens anzuordnen geruht.

In Vollziehung dieser Allerhöchsten Entschließung und in Gemäßheit der durch die Allerhöchste Entschließung vom 2. August 1851 erlassenen weiteren Anordnungen wird Folgendes zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

1. Ein Staats-Anleihen wird nach den in der Beilage enthaltenen Bestimmungen im Wege der freiwilligen Einzeichnung (Subskripzion) eröffnet. Jedermann ist freigestellt auf dasselbe zu subskribiren.

2. Das Ergebniß des Anleihens ist zur Einziehung und Fundirung des im Umlaufe befindlichen verzinslichen und unverzinslichen Staatspapiergeldes in dem Maße bestimmt, daß wenigstens zwei Drittheile der, durch das Anleihen im Papiergelde oder in Silbermünze eingehenden Beträge zu diesem Zwecke verwendet, und die im Staatspapiergelde eingezogenen Beträge vernichtet werden sollen.

Längstens bis 1. Februar 1852 wird mit der Tilgung der entsprechenden Summe Staatspapiergeld begonnen, und bis zum Schluße der Einzahlungen von drei zu drei Monaten fortgefahren werden.

3. Die über das Anleihen hinauszugebenden Schuldverschreibungen sind zu fünf Perzent verzinslich und in zwei Serien (A und B) gereiht.

4. Die Schuldverschreibungen der Serie A, werden bei der k. k. Staatsschulden-Kasse in Wien, oder bei den k. k. Filial-Kreditskassen im Inlande verzinset.

---

*) Diese Bestimmungen sind mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzions-Präsidiums vom 26. September 1851 Z. 1048 F. P. sämmtlichen Kreisvorstehern, dem Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur Wissenschaft und weiteren entsprechenden Verfügung mitgetheilt worden.

Prowizyja zaś od zapisów długu Stanu Seryi B, wypłaconą będzie w Amsterdamie, w Frankfurcie nad Menem, w Brukseli i w Paryżu, w pieniądzach tamtejszych.

5. Ktokolwiek podpisuje na zapisy długu Stanu w Seryi A, może przy wpłaceniu lub nawet po otrzymaniu rzeczonych zapisów długu Stanu, aż do 1. Lipca 1853 żądać, ażeby mu po złożeniu gotówką kwoty dwóch złotych reńskich trzydzieści krajcarów za każde sto wartości nominalnej tychże zapisów długu Stanu, wydaną została podwójna kwota w zapisach długu Stanu z prowizyją dwóch i pół, płacić się mającą w kasie długów Stanu w Wiedniu, lub w filijalnych kasach kredytowych.

6. Subskrypcyja rozpocznie się 9. Września 1851, a zamkniętą zostanie dnia 27. Września 1851, o godzinie 8mej w wieczór.

7. Za każde sto zapisów długu Stanu Seryi A, należy zapłacić 95 złot. r., za każde zaś sto zapisów długu Stanu Seryi B, należy zapłacić 100 złt. r., walutą bankową austryjacką.

8. Z tej ceny upuści się tym, którzy podpiszą do 16. Września 1851, do godziny 8mej w wieczór, dwa procenta, tym zaś, którzy podpiszą do 23. Września 1851, jeden procent wartości nominalnej sumy subskrybowanej z tem zaręczeniem, iż podpisane przez nich kwoty całkowicie bez uszczuplenia będą przyjęte.

9. Kto ze złożeniem kaucyi w czasie, do subskrypcyi przeznaczonym, podpisze kwotę nominalną w zapisach długu Stanu, przenoszącą 50,000 złt. reń. mon. konw., lub uzbiera subskrypcyję w sumie przenoszącej powyższą kwotę, otrzyma oprócz upuszczenia wyrażonego w §. 8. rzeczonej ceny, jeszcze prowizyję ½ procentu od kwoty, wpłacić się mającej na zasadzie §. 7. niniejszego obwieszczenia.

10. Dla tych, którzy sobie życzą kaucyję, wpłatę pożyczki, lub wspomnioną w piątym ustępie niniejszego obwieszczenia nadpłatę złożyć w monecie brzęczącej, przyjętym będzie za miarę kwoty, która zamiast w austryjackiej monecie bankowej w monecie brzęczącej wpłaconą będzie, kurs augsburski, mianowicie co do kwot, złożonych:

w miesiącu	Wrześniu	1851.	na	117
„ „	Październiku		„	116
„ „	Listopadzie		„	115
„ „	Grudniu		„	114

Die Zinsen von den Staatsschuldverschreibungen der Serie B, werden in Amsterdam, Frankfurt am Main, Brüssel und Paris im dortigen Gelde bezahlt werden.

5. Die Subskribenten auf Schuldverschreibungen der Serie A, können bei der Einzahlung oder auch nach Empfang dieser Schuldverschreibungen bis zum 1. Juli 1853 verlangen, daß ihnen gegen Entrichtung eines baren Betrages von zwei Gulden dreißig Kreuzern für jedes Hundert des Nominalwerthes dieser Schuldverschreibungen, der doppelte Betrag in zwei ein halbperzentigen, bei der Staatsschulden-Kasse in Wien, oder den Filial-Kreditskassen verzinslichen Staats-Schuldverschreibungen erfolgt werde.

6. Die Subskripzion beginnt am 9. September 1851, und wird am 27. September 1851 um 8 Uhr Abends geschlossen.

7. Für jedes Hundert der Staats-Schuldverschreibungen der Serie A sind 95 Gulden, für jedes Hundert, von jenen der Serie B aber sind 100 Gulden in österreichischer Bankvaluta zu bezahlen.

8. An diesem Preise wird Denjenigen, welche bis zum 16. September 1851 um 8 Uhr Abends subskribiren, ein Nachlaß von zwei Perzent, jenen hingegen, die bis zum 23. September 1851 um 8 Uhr Abends subskribiren, ein Nachlaß von Ein Perzent des Nominalbetrages der Subskribirung mit der Zusicherung ertheilt, daß die von ihnen subskribirten Beträge ungeschmälert angenommen werden.

9. Wer mit Erlag der Kauzion binnen der Subskripzionsfrist auf einen Nominalbetrag in Staatsschuldverschreibungen, welcher 50,000 fl. übersteigt, subskribirt, oder Subskripzionen in einem diesem Betrage übersteigenden Belaufe sammelt, erhält unabhängig von dem im §. 8 bestimmten Nachlaße an dem gedachten Preise eine Provision von $1/2$ Perzent des nach dem §. 7 der gegenwärtigen Kundmachung entfallenden Betrages der Einzahlung.

10. Für diejenigen, welche die Kauzion, die Einzahlung auf das Anleihen, oder die im fünften Absatze der gegenwärtigen Kundmachung bestimmte Aufzahlung in klingender Münze zu leisten wünschen, wird zum Maßstabe des Betrages — welcher anstatt in österreichischer Bankvaluta — in klingender Münze eingezahlt wird, der Kours auf Augsburg angenommen, und zwar: für Beträge, welche erlegt werden

im Monate	September	1851	mit	117
" "	Oktober		"	116
" "	November		"	115
" "	Dezember		"	114

w miesiącu	Styczniu	1852.	na	112
„ „	Lutym		„	112
„ „	Marcu		„	110
„ „	Kwietniu		„	110
„ „	Maju		„	108
„ „	Czerwcu		„	108
„ „	Lipcu		„	106
„ „	Sierpniu		„	106
„ „	Wrześniu		„	104
„ „	Październiku		„	102
a w każdym miesiącu następującym			„	100

Wszelka wpłata obliczona będzie podług kursu tego miesiąca, w którym złożoną zostanie, bądź że złożoną zostanie przed terminem płacenia, bądź też na samym terminie.

11. W stosunku do oznaczonego w 10. ustępie niniejszego obwieszczenia kursu wekslowego augsburgskiego obrachowany będzie dla tych, którzy czynić chcą wpłaty w Amsterdamie, Brukseli, Berlinie, Wrocławiu, Frankfurcie nad Menem lub w Paryżu, w tamtejszych pieniądzach, kurs tychże miast i osobno obwieszczony.

12. Najdalej w dni 14 po upływie terminu subskrypcyjnego, podaną będzie przez gazetę wiedeńską ogólna suma subskrybowana. Jeżeli suma ogólna subskrybowanych 5% zapisów długu w obudwóch Seryjach A i B przenosi sumę 85 milijonów, wówczas tym, którym nie służy zapewnienie, udzielone w §fie 8. niniejszego obwieszczenia, kwota subskrybowana stosunkowo zmniejszoną zostanie, jednakowoż zawsze tylko w takiej liczbie, która przez 100 bez reszty jest podzielną. Razem z ogłoszeniem sumy ogólnej subskrybowanej, podane zostanie do wiadomości, czy i jakie zmniejszenie kwot subskrybowanych nastąpiło.

13. Subskrypcyje i kaucyje, równie jak wpłaty pożyczkowe i wspomnione w §fie 5. nadpłaty, przyjmowane będą na rachunek finansów w Wiedniu w kasie centralnej banku narodowego austryjackiego, w krajach koronnych zaś we wszystkich kasach głównych i zbiorowych, tudzież w kasach filijalnych banku narodowego austryjackiego, nakoniec w następujących zagranicznych miejscach handlowych, mianowicie:

w Frankfurcie nad Menem: w domu wekslowym M. A. Rothschild;
w Sztutgardzie: w król. Wirtembergskim banku nadwornym;
w Amsterdamie: w domach wekslowych Hope i spółki, i braci Sichel;

im Monate Jänner	1852	mit 112
" " Februar		" 112
" " März		" 110
" " April		" 110
" " Mai		" 108
" " Juni		" 108
" " Juli		" 106
" " August		" 106
" " September		" 104
" " Oktober		" 102
und in jedem der folgenden Monate		" 100

Jede Zahlung wird nach dem Kourse des Monates berechnet, in welchem sie geleistet wird, sie mag vor oder erst bei Eintritt des Zahlungstages geleistet werden.

11. Nach dem Verhältniße der im 10. Absatze der gegenwärtigen Kundmachung bestimmten Wechselkourse auf Ausburg wird für diejenigen, welche die Einzahlung in Amsterdam, Brüssel, Berlin, Breslau, Frankfurt a. M. oder Paris im dortigen Gelde leisten wollen, der Kours auf diese Plätze ausgemittelt und abgesondert kundgemacht werden.

12. Längstens innerhalb 14 Tagen nach Ablauf des Subskripzions-Termines wird die Gesammtsumme der erfolgten Subskripzionen durch die Wiener Zeitung zur allgemeinen Kenntniß gebracht werden. Beläuft sich die Gesammtsumme der subskribirten 5perzentigen Staats-Schuldverschreibungen beider Serien: A und B höher als auf 85 Millionen, so wird für diejenigen, denen nicht die im §. 8 der gegenwärtigen Kundmachung ertheilte Zusicherung zukommt, der subskribirte Betrag verhältnißmäßig, jedoch immer nur in einer Ziffer vermindert, welche durch 100 ohne Rest theilbar ist. Mit der Veröffentlichung der Gesammtsumme der Subskripzionen wird zugleich bekannt gegeben, ob und welche Verminderung der subskribirten Beträge einzutreten habe.

13. Die Subskripzionen und Kauzionen, sowie die Einzahlungen auf das Anleihen und die im 5. Absatze erwähnten Aufzahlungen werden für Rechnung der Finanzen in Wien bei der Zentralkasse der österreichischen Nazionalbank, in den Kronländern bei allen Haupt- und Sammlungskassen, sowie bei den Filialkassen der österreichischen Nazionalbank, endlich auch an folgenden auswärtigen Handelsplätzen angenommen, und zwar:

in Frankfurt am Main: bei dem Wechselhause M. A. von Rothschild;
in Stuttgart: bei der königlich würtembergischen Hofbank;
in Amsterdam: bei den Wechselhäusern Hoppe und Komp., dann Gebrüder Sichel;

w Brukseli: w domu p. L. Richtenberga;
w Antwerpii: w domu p. J. Lambert;
w Paryżu: w domu wekslowym braci Rothschildów;
w Hamburgu: w domu wekslowym Salomona Heine;
w Berlinie: w domu wekslowym S. Bleichröder;
w Wrocławiu: w domu wekslowym C. Haimann.

F. Krauss m. p.

Załączenie do Nru 254.

Postanowienia otwierające subskrypcyję na pożyczkę rządową.

§. 1.

Najmniejsza kwota, z którą udział mieć można w niniejszej pożyczce, ustanowiona jest na 1000 złt. r. wartości nominalnej w zapisach długu Stanu. Dwie osoby, lub więcej, podpisujące spólnie kwotę nie mniejszą, jak 1000 złt. r. wartości nominalnej, za jednego subskrybenta będą uważane.

§. 2.

Uczestnikom niniejszej pożyczki wydane zostaną pięcio-procentowe zapisy długu Stanu na 1000, 500 i 100 złt. r., wystawione na okaziciela, zaopatrzone w kupony i w asygnacyję (talon). Na żądanie może subskrybent otrzymać zapisy długu państwa, wystawione na pewną osobę i na inne kwoty, jak dopiero co wyrażone, wszelako nie na niższe jak 100 złt. r., od których prowizyje za kwitem pobierać można.

Równie też mogą zapisy długu Stanu, wystawione na okaziciela, zamienione być na inne pewnej osoby imię i przeciwnie.

§. 3.

Wspomnione w §fie 2. zapisy długu Stanu dzielą się na dwie Seryje *(A i B)*: od należących do Seryi A wypłacane będą prowizyje w kasie długu Stanu w Wiedniu, i w kasach kredytowych filijalnych po krajach koronnych; prowizyje zaś od zapisów długu Stanu, należących do Seryi B, wypłacane będą cwancygierami w srebrze, tak w rzeczonych kasach, jakoteż w Amsterdamie, Frankfurcie n. M., w Paryżu i w Brukseli tamtejszą monetą w tym stosunku, iż za każdy złt. r. m. k. wypłacać się będzie:

w Amsterdamie 1 zł. $23^3/_5$ cents. (hol.);
w Frankfurcie n. M. 1 złr. 12 kr.;
w Paryżu i Brukseli 2 franki 60 cens.

tamtejszej waluty, tak, iż pięć złt. r. wspomnionej prowizyi, wynoszą w Amsterdamie 6 zł. 18 cent. hol., w Frankfurcie 6 złr. waluty związkowej, w Paryżu i Brukseli zaś 13 franków.

in Brüssel: bei dem H. L. Richtenberger;
in Antwerpen: bei dem H. J. Lambert;
in Paris: bei dem Wechselhause Gebrüder von Rothschild;
in Hamburg: bei dem Wechselhause Salomon Heine;
in Berlin: bei dem Wechselhause S. Bleichröder;
in Breslau: bei dem Wechselhause E. Haimann.

Ph. Krauß m. p.

Beilage zu Nr. 254.

Bestimmungen über die Eröffnung eines Staats-Anleihens.

§. 1.

Der geringste Betrag, mit welchem man an dem Anleihen Theil nehmen kann, ist auf 1000 fl. Nominalwerth in Staats-Schuldverschreibungen festgesetzt. Zwei oder mehrere Personen, welche vereint auf einen nicht unter 1000 fl. Nominalwerth sich belaufenden Betrag einzeichnen, werden als Ein Subskribent betrachtet.

§. 2.

Den Theilnehmern an dem Anleihen werden fünfperzentige, auf Ueberbringer lautende, mit Koupons und einer Anweisung (Talon) versehene Staats-Schuldverschreibungen über 1000, 500 und 100 fl. erfolgt werden. Auf Verlangen kann der Subskribent Schuldverschreibungen erhalten, welche auf bestimmte Namen und auch über andere, als die erwähnten Beträge, jedoch nicht unter 100 fl. ausgefertiget, und von welchen die Zinsen gegen Quittung erhoben werden.

Auch können die auf Ueberbringer lautenden Staats-Schuldverschreibungen in andere auf bestimmte Namen lautende, und umgekehrt, diese in jene umgewandelt werden.

§. 3.

Die im §. 2. erwähnten Staats-Schuldverschreibungen werden in zwei Serien (A und B) gereiht; jene der Serie A werden bei der Staats-Schuldenkasse in Wien und den Filial-Kreditskassen in den Kronländern verzinset; die Zinsen von den Staats-Schuldverschreibungen der Serie B werden in Amsterdam, Frankfurt a. M., Paris und Brüssel in dortigem Gelde nach dem Verhältniße berichtiget werden, daß für jeden Gulden Konv. Münze

in Amsterdam 1 fl. 23 3/5 Cents.,
in Frankfurt a. M. 1 fl. 12 kr.,
in Paris und Brüssel 2 Frks. 60 Cents.

der dortigen Währung entrichtet werden, wornach fünf Gulden der gedachten Zinsen in Amsterdam mit 6 fl. 18 Cents. holl., in Frankfurt mit 6 fl. Vereinswährung, und in Paris und Brüssel mit 13 Franks entfallen.

§. 4.

Subskrybujący na zapisy długu Stanu Seryi B winni oświadczyć, w których z zagranicznych miast handlowych Amsterdamu, Frankfurtu n. M., Paryża i Brukseli, prowizyję wypłaconą mieć pragną, według czego wydane im zostaną zapisy długu Stanu, zaopatrzone w kupony prowizyjne, brzmiące na oznaczone miasto handlowe. Jeżeli subskrybujący przy podpisaniu nie objawił oświadczenia względem miejsca wypłaty prowizyi, może takowe wnieść następnie aż do 31. Stycznia 1852. W takim razie zaś nie może żądać przed upływem 4 tygodni, licząc od wniesienia powyższego oświadczenia, zapisów długu Stanu w kwocie raty zapłaconej, wystawionych na żądane miejsce zapłaty, jeżeliby takowych nie było w zapasie.

§. 5.

Na powolne umorzenie wydanych w drodze niniejszej pożyczki zapisów długu Stanu, składać się będzie corocznie ze strony Skarbu rządowego jako dotacyja do powszechnego funduszu umorzenia w ratach miesięcznych, przynajmniej jeden odsetek całkowitej sumy pożyczki subskrybowanej i przyjętej. Rzeczona dotacyja funduszu umorzenia wraz z przypadającą prowizyją i prowizyją złożoną, prowadzona będzie w osobnych rachunkach, nie mających związku z innemi rachunkami funduszu umorzenia, i obrócona zostanie w stosunku sum, zawartych w Seryjach A i B, do ściągnienia wspomnionych efektów kredytowych obudwóch Seryj, stosownie do przepisów, istniejących względem użycia środków pieniężnych funduszu umorzenia.

Tym końcem obrócona będzie odpowiednia częściowa kwota rzeczonej dotacyi i przypadających prowizyj, tudzież prowizyj złożonych, na zakupienie zapisów długu Stanu, w szczególności tych, które do Seryi B. należą, na giełdach w Amsterdamie, w Frankfurcie n. M. i w Paryżu, a to, jak długo kurs takowych zapisów długu państwa nie przechodzi całkowitej ich wartości nominalnej, a gdy ją przekroczył, aż znowu do tejże wartości powróci, lub niżej takowej stać będzie.

§. 6.

Właściciel zapisu długu Stanu Seryi B, który sobie życzy, ażeby wypłata prowizyi z miejsca, gdzie takowe wedle treści obligacyi wypłacone być winny, na inne z oznaczonych miejsc czterech: Amsterdamu, Brukseli, Paryża lub Frankfurtu n. Menem na przyszłość została przeniesioną, oświadczyć ma życzenie to, załączając zarazem swój zapis długu Stanu, albo domowi handlowemu, prowizyje na onem miejscu wypłacającemu, albo bezpośrednio c. k. uniwersalnej kasie długów Stanu we Wiedniu, albo też filijalnej kasie kredytowej. Wszakże zaprowadzi się urządzenie, i osobnem obwieszczeniem zostanie bliżej wskazanem, ażeby prowizyje od zapisów długów Stanu seryi B. także we Wiedniu lub w innych miejscach krajowych mogły być podnoszone.

§. 4.

Die Subskribenten auf Staats-Schuldverschreibungen der Serie B haben zu erklären, an welchem der ausländischen Handelsplätze Amsterdam, Frankfurt a. M., Paris und Brüssel sie die Zinsen zu erheben wünschen, und es werden ihnen hiernach die Staats-Schuldverschreibungen, mit den auf den bezeichneten Handelsplatz lautenden Zinsen-Koupons versehen, erfolgt werden. Hat der Subskribent bei der Einzeichnung über den Ort der Zinsenzahlung keine Erklärung abgegeben, so kann er dieselbe nachträglich bis 31. Jänner 1852 einbringen. In diesem Falle aber kann er die Staats-Schuldverschreibungen für die eingezahlte Rate mit dem gewünschten Zahlungsorte — soferne diese nicht vorräthig wären — nicht vor Ablauf von 4 Wochen nach Einbringung jener Erklärung fordern.

§. 5.

Zur allmäligen Tilgung der im Wege dieses Anleihens hinausgegebenen Staats-Schuldverschreibungen wird jährlich aus den Staats-Finanzen als Dotazion in monatlichen Raten an den allgemeinen Tilgungsfond wenigstens Ein Perzent von dem Gesammtbetrage der subskribirten und angenommenen Summe des Anleihens abgeführt. Diese Dotazion des Tilgungsfondes sammt den sich ergebenden Zinsen und Zinseszinsen, wird abgesondert von den übrigen Gebahrungen des Tilgungsfondes verrechnet, und in dem Verhältniße der, in den Serien A und B begriffenen Summen zur Einlösung der erwähnten Kredits-Effekten beider Serien, mit Beobachtung der, für die Verwendung der Geldmittel des Tilgungsfondes bestehenden Anordnungen, verwendet werden.

Zu diesem Behufe wird insbesondere für die Staats-Schuldverschreibungen der Serie B an den Börsen zu Amsterdam, Frankfurt a. M. und Paris, so lange daselbst der Kours dieser Schuldverschreibungen den vollen Nennwerth nicht überschreitet, oder — nachdem er ihn überschritten — wieder auf oder unter denselben sinket, der entsprechende Theilbetrag jener Dotazion und der sich ergebenden Zinsen und Zinseszinsen zum Ankaufe solcher Staats-Schuldverschreibungen verwendet werden.

§. 6.

Wünscht der Inhaber einer Staats-Schuldverschreibung der Serie B, daß die Zahlung der Zinsen von dem Orte, an dem dieselben nach dem Inhalte der Obligazion zu entrichten sind, an einen andern der genannten vier Orte: Amsterdam, Brüssel, Paris oder Frankfurt a. M. für die Zukunft übertragen werde, so hat er dieses, unter Beilegung seiner Staats-Schuldverschreibung, entweder bei dem Handlungshause, das die Zinseszahlung an dem bisherigen Orte derselben besorgt, oder unmittelbar bei der k. k. Universal-Staatsschuldenkasse in Wien, oder einer Filialkredits-Kasse anzuzeigen. Auch wird die Vorkehrung getroffen und durch eine besondere Kundmachung näher bestimmt werden, daß die Zinsen von den Staats-Schuldverschreibungen der Serie B auch in Wien oder an anderen Orten des Inlandes erhoben werden können.

§. 7.

Ktokolwiek pragnie mieć udział w pożyczce, winien podać oświadczenie, sporządzone według niżej załączonego wzoru I. i wolne od stempla, w kasach lub w domach wekslowych, do przyjmowania takowych upoważnionych, a wraz z oświadczeniem złożyć kaucyję (§§. 8, 9 i 10). Blankiety do oświadczeń subskrypcyjnych można dostać w spomnionych kasach i domach wekslowych.

§. 8.

Kaucyja wynosić ma dziesięć procentów tej kwoty, która wypłaconą być ma w gotówce na sumę subskrybowaną. Jeżeliby kwota, na którą opiewa subskrypcyja, ze strony administracyi finansów z powodu przekroczenia ogólnej sumy pożyczki nie była zupełnie przyjętą, będzie na żądanie ta część kaucyi zwrócona, która przenosi dziesięć procentów zmniejszonej kwoty subskrypcyi.

§. 9.

Kaucyja złożona być może albo w gotówce, albo w austryjackich zapisach długu Stanu w monecie konwencyjnej prowizyję przynoszących, które na okaziciela są wystawione, lub też jako kaucyja na niniejszą pożyczkę zostały związane (winkulowane).

Kaucyja, złożona w austryjackich zapisach długu Stanu, obliczona będzie w walucie bankowej austryjackiej w sumie, równającej się ośmnastokrotnej kwocie prowizyj od złożonych zapisów długu Stanu.

Przyjętym będzie zatem n. p. zapis długu Stanu na 100 złt. r. m. k.

po 5 %	prowizyj	za 90	złt. r.
„ 4½ „	„	„ 81	„ „
„ 4 „	„	„ 72	„ „
„ 2½ „	„	„ 45	„ „
„ 1 „	„	„ 18	„ „

Zapisy zaś długu Stanu z pożyczki, zaciągnionej w roku 1834 przyjmowane będą na kaucyję w kwocie 900 złt r., zapisy długu Stanu z pożyczki, zaciągnionej w roku 1839 w kwocie 280 złt. r.

§. 10.

Jeżeli subskrybent złożyć chce kaucyję w austryjackich zapisach długu Stanu, winien załączyć spis takowych w odpisie podwójnym według wzoru, niżej pod II. podanego. Jeden z tych odpisów, zaopatrzony potwierdzeniem odebrania przez kasę lub dom wekslowy, zwrócony zostanie składającemu.

§. 7.

Wer an dem Anleihen theilnehmen will, hat eine nach dem unten folgenden Formulare I. abgefaßte, stempelfreie Erklärung bei den zu deren Uebernahme ermächtigten Kassen oder Wechselhäusern, und mit dieser Erklärung zugleich die Kauzion (§§. 8, 9 und 10) zu übergeben. Blanquetten zu der Subskripzions-Erklärung können bei den erwähnten Kassen oder Wechselhäusern unentgeltlich erhoben werden.

§. 8.

Die Kauzion hat in zehn Perzenten desjenigen Betrages zu bestehen, welcher auf die subskribirte Summe in Barem einzuzahlen seyn wird.

Insofern der Betrag, auf den die Subskripzion lautet, von der Finanz-Verwaltung wegen Ueberschreitung der Gesammtsumme des Anleihens nicht vollständig angenommen würde, so wird derjenige Theil der Kauzion, der zehn Perzente des verminderten Subskripzionsbetrages übersteigt, auf Verlangen zurückgestellt werden.

§. 9.

Die Kauzion kann entweder in Barem, oder in österreichischen, in Konvenzionsmünze verzinslichen Staats-Schuldverschreibungen, welche auf den Ueberbringer lauten, oder doch als Kauzion für dieses Anleihen vinkulirt sind, erlegt werden.

Die in österreichischen Staats-Schuldverschreibungen erlegte Kauzion wird in österreichischer Bankvaluta mit einem Betrage berechnet, welcher dem achtzehnfachen Betrage der Zinsen der erlegten Staats-Schuldverschreibungen gleichkommt.

Hiernach wird z. B. eine Staats-Schuldverschreibung von 100 fl.

zu 5 % verzinslich mit 90 fl.
" 4½ " " " 81 "
" 4 " " " 72 "
" 2½ " " " 45 "
" 1 " " " 18 "

angenommen. Die Staats-Schuldverschreibungen des Anlehens vom Jahre 1834 aber werden mit 900 fl., jene des Anlehens vom Jahre 1839 mit 280 fl. als Kauzion angenommen.

§. 10.

Zum Behufe des Erlages der Kauzion in österreichischen Staats-Schuldverschreibungen hat der Subskribent nach dem unten folgenden Formulare II. ein Verzeichniß derselben in zweifacher Abschrift beizuschließen. Eine dieser Abschriften wird, mit der Empfangsbestätigung der Kasse oder des Wechselhauses versehen, dem Erlegenden zurückgestellt.

Kaucyja, złożona w austryjackich zapisach długu Stanu, zamienioną być winna najdalej do 15. Stycznia 1852 na gotówkę, w przeciwnym bowiem razie zarząd Skarbu ma prawo zarządzić sprzedaż efektów, zamiast gotówki złożonych.

§. 11.

Skoro kaucyja w gotówce, lub w zapisach długu Stanu złożoną zostanie, wydanym będzie na to subskrybentowi certyfikat, który przy spłaceniu raty, zapadłej na 31. Października 1851 r. (§. 15), zamieniony zostanie za rewers pożyczkowy.

§. 12.

Kwota, którą uczestnicy w pożyczce wypłacić winni jako cenę takowej, oznaczona jest w walucie bankowej austryjackiej. Wszelako zostawiony im jest wybór, składać pojedyncze raty albo w pieniądzach papierowych, albo w monecie srebrnej, według miary dla tejże oznaczonej; jednakowo nie wolno dzielić rat pojedynczych w ten sposób, żeby jednę część ich płacić w pieniądzach papierowych, drugą zaś w monecie srebrnej.

§. 13.

Zamiast austryjackiej waluty bankowej przyjmowane będą trzyprocentowe asygnacyje kasowe z jakiejkolwiek bądź daty, i w jakiejkolwiek bądź kwocie, tudzież wyciągnione i już zapadłe losy pożyczki rządowej tak z roku 1834, jak z r. 1839, bilety skarbowe uprocentowane i nieuprocentowane, asygnacyje na dochody kraju węgierskiego, i asygnacyje częściowe hipoteczne.

Prowizyja, jaka zapadnie aż do dnia spłacenia tak od trzech-procentowych asygnacyj kasowych, jako też od biletów skarbowych uprocentowanych, zwrócona będzie w gotówce, lub wrachowana w ratę wpłaconą. Przeciwnie zaś od asygnacyj częściowych hipotecznych zwróconą być winna ze strony subskrybenta prowizyja 5%towa, policzona od dnia spłacenia aż do dnia, w którym zapadnie asygnacyja częściowa hipoteczna.

§. 14.

Zapadłe kupony od austryjackich zapisów długu Stanu przyjmowane będą zamiast austryjackiej waluty bankowej, albo zamiast brzęczącej monety srebrnej według tego, czyli w tej, lub w tamtej bywają wypłacone.

§. 15.

Raty spłacone być winny na tem miejscu, w którem podane zostało oświadczenie subskrypcyi, w dziesięciu równych kwotach częściowych, a to — ponieważ kaucyja jedną ratę stanowi — włącznie aż do

Die in österreichischen Staats-Schuldverschreibungen erlegte Kauzion muß aber längstens bis zum 15. Jänner 1852 in bares Geld umgewechselt werden, widrigens die Finanz-Verwaltung berechtiget seyn soll, die Verwerthung der statt Barem erlegten Effekten zu veranlassen.

§. 11.

Ueber den Erlag der Kauzion, diese mag in Barem, oder in Staats-Schuldverschreibungen geleistet worden seyn, erhält der Subskribent ein Zertifikat, welches bei Einzahlung der am 31. Oktober 1851 verfallenen Rate (§. 15) gegen einen Anlehensschein umgewechselt wird.

§. 12.

Der Betrag, der von den Theilnehmern am Anleihen als dessen Preis entrichtet werden muß, ist in der östeichischen Bankvaluta gestellt. Ihnen bleibt jedoch freigestellt, den Erlag der einzelnen Raten entweder in Papiergeld oder in Silbermünze nach dem für die letztere festgesetzten Maßstabe zu leisten; doch findet eine Theilung der einzelnen Rate nicht in der Art Statt, daß ein Theil derselben in Papiergeld, der andere in Silbermünze gezahlt werde.

§. 13.

Dreiperzentige Kasse-Anweisungen von was immer für einem Datum und von was immer für einem Betrage, verloste und bereits fällige Lose der Staats-Anlehen von den Jahren 1834 und 1839, verzinsliche und unverzinsliche Reichsschatzscheine, Anweisungen auf die ungarischen Landes-Einkünfte und Parzial-Hypothekar-Anweisungen, werden statt österreichischer Bankvaluta angenommen.

Die auf den dreiperzentigen Kasse-Anweisungen, so wie auf den verzinslichen Reichsschatzscheinen bis zum Tage der Einzahlung verfallenen Zinsen werden bar vergütet, oder in den Einzahlungsbetrag eingerechnet. Dagegen müssen bei der Parzial-Hypothekar-Anweisungen die vom Tage der Einzahlung bis zum Verfallstage der Parzial-Hypothekar-Anweisung zu berechnenden 5perzentigen Zinsen von der Partei vergütet werden.

§. 14.

Verfallene Koupons von österreichischen Staats-Schuldverschreibungen werden anstatt österreichischer Bankvaluta, oder anstatt klingender Silbermünze angenommen, je nachdem sie in jener oder in dieser berichtiget werden.

§. 15.

Die Einzahlung ist an dem Orte, wo die Subskripzions-Erklärung eingebracht wurde, in zehn gleichen Theilbeträgen, und zwar — da die Kauzion eine Rate bildet — bis einschließig am

31. Października 1. Grudnia	1851.
15. Stycznia 16. Lutego 1. Kwietnia 1. Maja 15. Czerwca 15. Lipca 1. Września	1852.

§. 16.

Jeżeli kaucyja złożoną była w gotówce, uważana będzie jako pierwsza rata, a subskrybent otrzyma przy spłaceniu zapadającej na dniu 31. Października 1851 (drugiej) raty w zapisach długu Stanu, kwotę przypadającą na pierwszą ratę. Kwota w zapisach długu Stanu przypadająca za drugą ratę, wydaną zostanie przy spłaceniu trzeciej raty, która znowu dalszą stanowić ma kaucyję. W ten sposób każda później spłacona rata uważaną być winna jako kaucyja, a przy spłaceniu takowej wydane będą zapisy długu Stanu za ratę bezpośrednio poprzedzającą.

Przy spłaceniu ostatniej raty wręczone zostaną zapisy długu Stanu, przypadające na tęż i na ratę przedostatnią.

§. 17.

Jeżeli kaucyja złożoną została w zapisach długu Stanu, wydaną zostanie subskrybentowi za każką ratę, którą — przed zamienieniem kaucyi na gotówkę (§. 10) — spłaci gotowemi, odpowiednia kwota w zapisach długu Stanu. Po wymienieniu zaś kaucyi uważaną będzie takowa za ratę w gotówce spłaconą, przypadająca za nią kwota w zapisach długu Stanu wydaną zostanie przy spłaceniu najbliższej raty, i tak dalej postępować się będzie w sposób, jak w §. 16. wskazano.

§. 18.

Każde pojedyncze spłacenie raty, winno obejmować wartość nominalną pożyczki, przez 100 bez reszty podzielną.

Jeżeli kwota, na którą opiewa subskrypcyja, przyjęta, nie wynosi kwoty bez reszty przez tysiąc podzielnej, np. 1100 złr., 1200 złr., 1300 złr. i t. d. tak, iż kwota przypadająca na jednę ratę do spłacenia, nie przedstawia podzielnej bez reszty przez 100 wartości nominalnej pożyczki, wówczas należy uiścić spłacenie na tę kwotę, o którą suma subskrybowana przenosi kwotę przez 1000 bez reszty podzielną, w pierwszych terminach spłacenia, w ten sposób, iżby takowe w każdym z tych terminów wynosiło przynajmniej 100 złt. r. subskrybowanej wartości

31.	Oktober	1851,
1.	Dezember	
15.	Jänner	1852
16.	Februar	
1.	April	
1.	Mai	
15.	Juni	
15.	Juli	
1.	September	

zu leisten.

§. 16.

Ist die Kauzion in Barem erlegt worden, so gilt sie als die erste Einzahlungsrate, und der Subskribent erhält bei Einzahlung der am 31. Oktober 1851 fälligen (zweiten) Rate den, auf die erste Rate entfallenden Betrag Staatsschuldverschreibungen. Der für die zweite Rate gebührende Betrag Staats-Schuldverschreibungen wird erst bei Einzahlung der dritten Rate erfolgt, welche hinwieder die Kauzion zu bilden hat. In solcher Weise ist jede später eingezahlte Rate als Kauzion zu behandeln, und bei Einzahlung derselben sind die Staats-Schuldverschreibungen für die nächst vorhergehende Rate hinauszugeben.

Mit Einzahlung der letzten Rate werden die auf diese und die vorletzte Rate entfallenden Staats-Schuldverschreibungen ausgehändiget werden

§. 17.

Wurde die Kauzion in Staats-Schuldverschreibungen geleistet, so wird dem Subskribenten für jede Rate, welche er — bevor er die Kauzion in bares Geld umgewechselt hat (§. 10) — bar einzahlet, der entsprechende Betrag in Staats-Schuldverschreibungen erfolgt. Nach geschehener Umwechslung der Kauzion aber wird diese als eine bar eingezahlte Rate behandelt, der auf dieselbe entfallende Betrag Staats-Schuldverscheibungen bei Einzahlung der nächsten Rate erfolgt, und weiter auf die im §. 16 angegebene Weise vorgegangen.

§. 18.

Jede einzelne Einzahlung muß immer einen Nominalbetrag des Anleihens umfassen, welcher durch 100 ohne Rest theilbar ist.

Wenn der Betrag, auf welchen die angenommene Subskripzion lautet, einen durch 1000 ohne Rest nicht theilbaren Betrag, z. B. 1100 fl., 1200 fl., 1300 fl. u. s. w. ausmacht, mithin der, auf eine Rate einzuzahlende Betrag einen nicht durch 100 ohne Rest theilbaren Nominalwerth des Anleihens darstellt, so ist die Einzahlung auf den Betrag, um den die subskribirte Summe den durch 1000 fl. ohne Rest theilbaren Betrag überschreitet, in den ersten Zahlungsterminen dergestalt zu leisten, daß solche in jedem dieser Termine wenigstens auf 100 fl. des subskribir-

nominalnej. Tak więc, jeżeli suma subskrybowana np. 2700 złt. r. wynosi, winny obejmować spłaty za każdy z pierwszych siedmiu terminów trzysta złt. r., a za każdy z ostatnich trzech terminów po dwieście subskrybowanej wartości nominalnej.

§. 19.

Każdy subskrybent może zapłacić albo wszystkie raty, albo kilka rat naraz jeszcze przed terminem zapadłym.

Dozwala się także częściowej przedpłaty rat, wszelako wartość nominalna zapisów długu Stanu, przypadająca na kwotę przedpłaconą, musi bez reszty przez 100 być podzielną.

§. 20.

Od dnia, w którym uiszczona będzie spłata, policzone bedą na rzecz subskrybenta prowizyje od zapisów długu Stanu. To się ma także rozumieć o kaucyi, złożonej pierwotnie w gotowiźnie. Jeżeli zaś kaucyja dana była w zapisach długu Stanu, wówczas policzona będzie prowizyja dopiero od tego dnia, w którym została w gotowiznę zamienioną.

§. 21.

Kto nie zapłaci jednej tylko raty w terminach w §fie 15. naznaczonych, traci prawo względem każdej dalszej jeszcze nie zapadłej raty, a kaucyja jego na rzecz skarbu przepada. Lecz też i dla subskrybenta wszelkie już dalsze zobowiązanie ustaje.

ten Nominalbetrages erfolge. Hiernach hat also, wenn die subskribirte Summe z. B. 2700 fl. ausmacht, die Einzahlung für jeden der ersten sieben Termine dreihundert Gulden, für jeden der letzten drei Termine hingegen zweihundert Gulden des subskribirten Nominalbetrages zu umfassen.

§. 19.

Jeder Subskribent kann alle oder mehrere Raten zugleich vor ihrer Verfallszeit berichtigen.

Auch ist eine theilweise Vorausbezahlung der Raten gestattet; doch muß der auf den vorausbezahlten Betrag entfallende Nominalwerth der Staats-Schuldverschreibungen durch 100 ohne Rest theilbar seyn.

§. 20.

Von dem Tage, an welchem eine Einzahlung geleistet wird, sind die Zinsen von den dafür gebührenden Staats-Schuldverschreibungen gut zu rechnen. Dieses gilt auch von der, ursprünglich in Barem erlegten Kauzion. Wurde aber die Kauzion in Staats-Schuldverschreibungen geleistet, so werden die Zinsen erst von dem Tage gut gerechnet, an welchem sie in bares Geld umgewechselt wurde.

§. 21.

Wer auch nur eine Rate in den mit dem §. 15 festgesetzten Fristen nicht leistet, verliert den Anspruch bezüglich jeder noch nicht verfallenen Rate, und die Kauzion fällt dem Staatsschatze zu. Für den Subskribenten ist aber auch jede weitere Verbindlichkeit erloschen.

Wzór I.
oświadczenia subskrypcyi.

Podpisany oświadcza, do rąk kasy......................
(domu wekslowego N.) w..
iż niniejszem na rozpisaną pożyczkę rządową, mianowicie na:

Zapisy długu Stanu seryi A. kwotę nominalną.. złt. r. (cyfrą i słowami)
„ „ „ „ B. „ .. „ „ „

subskrybuje, wszelkim co do tejże pożyczki rządowej ustanowionym warunkom się poddaje, i składa oraz dla zabezpieczenia przyjętych zobowiązań, kaucyję na pożyczkę

Seryi A. w .... złot. r. (cyfrą i słowami)
w gotówce (w walucie bankowej, lub brzęczącą monetą srebrną)
w zapisach długu Stanu

Seryi B. w .... złt. r. (cyfrą i słowami)
w gotówce (w walucie bankowej, lub brzęczącą monetą srebrną)
w zapisach długu Stanu,

i życzy sobie, by mu prowizyja od zapisów długu Stanu seryi B, wypłacaną była w zagranicznem mieście handlowem (Amsterdamie, Frankfurcie nad M., w Paryżu lub w Brukseli)

Data i miejsce mieszkania.

Podpis subskrybenta.

Formulare I.

einer Subskripzions-Erklärung.

Der Unterzeichnete erklärt zu Handen der .... Kasse (des Wechselhauses N.) in ...., daß er auf das eröffnete Staats-Anlehen, und zwar auf

die Staats-Schuldverschreib. der Serie A den Nominalbetrag von .... fl. (in Ziffern und Worten)
" " " " " B " " " " " "

subskribire, sich allen für dieses Staats-Anlehen festgesetzten Bedingungen unterwerfe, und erlegt zur Sicherstellung der übernommenen Verbindlichkeiten die Kauzion auf das Anlehen

der Serie A mit .... fl. (in Ziffern und Worten)
im Baren (Bankvaluta oder klingender Silbermünze);
in Staats-Schuldverschreibungen,

der Serie B mit .... fl. (in Ziffern und Worten)
im Baren (Bankvaluta oder klingender Silbermünze)
in Staats-Schuldverschreibungen,

und wünschet, daß die Zinsen von den Staats-Schuldverschreibungen der Serie B an dem ausländischen Handelsplatze (Amsterdam, Brüssel, Frankfurt am Main oder Paris) gezahlt werden.

Datum und Wohnort.

Unterschrift des Subskribenten.

Wzór II.

spisu austryjackich zapisów długu Stanu, złożonych na kaucyję.

Odnośnie do obwieszczenia i do oświadczenia subskrypcyi z dnia .... składa podpisany, jako kaucyję na rozpisaną powyższem obwieszczeniem pożyczkę, następujące niżej wyrażone c. k. austryjackie zapisy długu Stanu:

Nr.	Data	Stopa procentowa	Brzmiące na	Liczba kuponów	Kwoty nominalnej	Policzone w kwocie	Uwaga.
16.738	1. Marca 1831	5%	Okaziciela	12	1000 złr.	900 złr.	z jednym talonem
4.750	1. Sierp. 1830	3%	detto	8	500 „	270 „	detto
21.670	20. Lipca 1840	5%	Karola Weiss	—	100 „	90 „	związane (winkulowane) jako kaucyja na niniejszą pożyczkę
28.790	1. Marca 1834	—	Okaziciela	—	500 „	900 „	—
3.100	detto	1%	detto	10	1000 „	180 „	z jednym talonem
					3100 złr.	2340 złr.	

Data i miejsce pomieszkania.

Podpis składającego kaucyję.

Formulare II.

eines Verzeichnißes über die als Kauzion eingelegten österreichischen Staats-Schuldverschreibungen.

Mit Beziehung auf die Kundmachung und auf die Subskripzions-Erklärung vom .... erlegt der Unterzeichnete als Kauzion auf das mit der erwähnten Kundmachung eröffnete Anlehen nachfolgend verzeichnete k. k. österreichische Staats-Schuldverschreibungen:

Nr.	Datum	Zinsfuß	lautend auf	Zahl der Koupons	Nominal-Betrag	Angesetzt im Betrage	Anmerkung.
16.738	1. März 1831	5%	Ueberbringer	12	1.000 fl.	900 fl.	mit einem Talon
4.750	1. August 1830	3%	detto	8	500 "	270 "	detto
21.670	20. Juli 1840	5%	Karl Weiß	—	100 "	90 "	vinkulirt als Kauzion auf obiges Anlehen
28.790	1. März 1834	—	Ueberbringer	—	500 "	900 "	—
3.100	detto	1%	detto	10	1.000 "	180 "	mit einem Talon
					3.100 fl.	2.340 fl.	

Datum und Wohnort.

Unterschrift des Kauzions-Erlegers.

255.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 1. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LVI., nr. 203, wydana dnia 7. Września 1851),

mocą którego zawiesza się uprzednio pozwolenie do nabycia pięcio-procentowych zapisów długu Stanu, prowizyje w srebrze przynoszących, nadane austryjackim wierzycielom Stanu, za zapadłe prowizyje lub kapitały, a oraz zarządza powolne zapisów takowych umorzenie przez fundusz umarzający.

Stosownie do najwyższego postanowienia z dnia 2. Sierpnia r. b. i w związku z innemi środkami finansowemi, zawiesza się tymczasem nadane w skutek ministeryjalnego dekretu z dnia 25. Czerwca 1849, nr. 316 tomu uzupeł. Dz. pr. pańs., austryjackim wierzycielom Stanu pozwolenie do zamiany zapadłych prowizyj i obligacyj pożyczki loteryjnej na pięcio-procentowe, w Frankfurcie nad Menem i w Amsterdamie monetą srebrną konwencyjną, prowizyje przynoszące zapisy długu Stanu, a to z tym dodatkiem, iż zamiana ta tylko jeszcze do 20. Września r. b. włącznie miejsce mieć może.

Do powolnego umorzenia urosłych już dotąd z tej zamiany, lub aż do dnia właśnie wspomnionego wynikających jeszcze zapisów długu Stanu, od tej to chwili użytą będzie kwota, równająca się corocznie jednemu odsetkowi ogólnej wartości tych zapisów długu Stanu w ten sposób, iż takowe na giełdach w Amsterdamie i w Frankfurcie nad Menem, tąż kwotą i wypadającemi z niej prowizyjami, wraz z złożonemi prowizyjami, zakupowane będą, a to, dopóki kurs tych zapisów długu Stanu na rzeczonych giełdach nie przenosi całkowitej wartości nominalnej.

F. Krauss m. p.

255.

Erlaß des Finanzministeriums vom 1. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte LVI. Stück, Nro. 203, ausgegeben am 7. September 1851),

womit die, den österreichischen Staatsgläubigern ertheilte Bewilligung für verfallene Zinsen oder Kapitalien 5perzentige, in Silbermünze verzinsliche Staats-Schuldverschreibungen zu erhalten, vorläufig eingestellt, und die allmälige Tilgung der letzteren durch den Tilgungsfond eingeleitet wird.

In Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 2. August d. J. wird im Zusammenhange mit anderen Finanz-Maßregeln die, den österreichischen Staatsgläubigern zu Folge Ministerial-Dekretes vom 25. Juni 1849, Nr. 316 des Ergänzungsbandes des R. G. B., bewilligte Umwandlung der verfallenen Zinsen und Lotto-Anlehens-Obligazionen in fünfperzentige, zu Frankfurt am Main und Amsterdam in Konvenzions-Silbermünze verzinsliche Staats-Schuldverschreibungen, einstweilen mit dem Beisatze eingestellt, daß dieselbe nur noch bis einschließig 20. September d. J. statt findet.

Zur allmäligen Tilgung der aus dieser Umwandlung bisher entstandenen, oder bis zu dem erwähnten Tage noch entstehenden Staats-Schuldverschreibungen wird von nun an ein Betrag, der jährlich Einem Prozente des Gesammtnennwerthes dieser Staats-Schuldverschreibungen gleich zu kommen hat, in der Art verwendet werden, daß dieselben an den Börsen von Amsterdam und Frankfurt am Main mittelst dieses Betrages und den entfallenden Zinsen und Zinseszinsen anzukaufen sind, so lange der Kours dieser Staats-Schuldverschreibungen an den genannten Börsen den vollen Nennwerth nicht überschreitet.

Ph. Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXI.

Wydana i rozesłana dnia 7. Kwietnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. April 1852.

Jahrgang 1851.

256.

Pismo Ministra spraw wewnętrznych z dnia 1. Sierpnia 1851 *),

wydane do Namiestnika Galicyi i Lodomeryi,

jako postanowienia o kwaterunkach żandarmeryi Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 25. Lipca 1851 zatwierdzić raczył.

W załatwieniu mojego najuniżeńszego przedstawienia raczył Najjaśniejszy Pan najwyższem postanowieniem z dnia 25. Lipca 1851, załączone tutaj postanowienia o kwaterunkach żandarmeryi krajowej zatwierdzić, upoważniając mnie oraz do wykonania onychże.

W nich znajdują się wytknięte wszystkie data i okoliczności, które są potrzebne do zupełnego przeprowadzenia przepisu o kwaterunku z dnia 8. Lutego 1850 do l. 407 **), niemniej późniejszych w tym względzie wydanych rozporządzeń, które się tyczą wynalezienia ubikacyj, i dostarczenia należących się miejscowości, sprzętów, opału, światła i innych potrzebnych rzeczy, tudzież ponoszenia, rozkładu i wynagrodzenia wydatków, aby z jednej strony ochronić gminy od nieprawnych wymagań, z drugiej zaś mających prawo nie narażać na doznanie uszczerbku ich należytości.

Gdyby z resztą pojedyncze gminy z własnego popędu chciały czyto co do dostarczenia ubikacyj dla żandarmeryi, czy też co do ilości, lub jakości sprzętów i t. p. więcej, a niżeli w powyższych postanowieniach przepisano, na własny i wyłącznie przez tę gminę ponosić się mający rachunek dostarczyć, dostarczenia takie przyjąć należy bez wszelkiej trudności, atoli w razie takim nie może nastąpić żadne podwyższenie wyznaczonej kwoty wynagrodzenia.

O treści tego pisma uwiadamia się zarazem jeneralną inspekcyję żandarmeryi, w celu dalszego uwiadomienia wszystkich pułkowych dowództw żandarmeryi.

Bach w. r.

---

*) Rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 21. Sierpnia 1851 do l. 6995 uwiadomiono o tem naczelników wszystkich obwodów, naczelnika magistratu lwowskiego, prezesa komisyi gubernijalnej w Krakowie i starostę obwodowego w Czerniowcach, z zaleceniem, by doń się zastosowując dalsze czynności urzędowe przedsiębrali.

**) W Dzienniku krajowym z roku 1850, zeszyt III., l. 110, str. 49.

256.

Schreiben des Ministers des Innern vom 1. August 1851 *),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

womit die von Seiner Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 25. Juli 1851 Allerhöchst genehmigten Bestimmungen über die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie bekannt gemacht werden.

In Erledigung eines von mir erstatteten allerunterthänigsten Vortrages haben Seine Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 25. Juli 1851 den im Anschluße mitfolgenden Bestimmungen über die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie die Allerhöchste Genehmigung zu ertheilen, und zu deren Effektuirung mich zu ermächtigen geruht.

In diesen Bestimmungen sind alle jene Daten und Momente vorgezeichnet, welche zur gänzlichen Durchführung der Bequartierungs-Vorschrift vom 8. Februar 1850 Z. 407 **), so wie der nachträglichen bezüglichen Weisungen erforderlich sind, und auf die Ausmittlung der Unterkünfte und Beischaffung der kompetenzmäßigen Gebühren an Räumlichkeiten, an Einrichtungsstücken, an Beheitzung, Beleuchtung und sonstigen Erfordernissen, dann auf die Tragung, die Vertheilung und die Vergütung der dießfälligen Auslagen Bezug haben, um einerseits die Gemeinden vor unberechtigten Forderungen zu schützen, und andererseits die Bezugsberechtigten in ihren Gebühren nicht zu verkürzen.

Sollten übrigens einzelne Gemeinden aus eigenem Antriebe sich bestimmt finden, rücksichtlich der Beistellung der Gensd'armerie-Unterkünfte, es sei in der Quantität oder Qualität der Einrichtungsstücke u. dgl. mehr, als in den obigen Bestimmungen vorgezeichnet ist, auf eigene, diese Gemeinden allein treffende Rechnung zu leisten, so kann die Annahme solcher Leistungen keinem Anstande unterliegen, jedoch darf in solchen Fällen durchaus keine Erhöhung der festgesetzten Vergütungsbeträge Statt finden.

Von dem Inhalte dieses Schreibens wird unter Einem die Gensd'armerie-General-Inspekzion zur Verständigung sämmtlicher Gensd'armerie-Regiments-Kommanden in Kenntniß gesetzt.

Bach m. p

---

*) Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 21. August 1851 Z. 6995 sind davon sämmtliche Kreis-Vorsteher, der Lemberger Magistrats-Vorsteher, der Chef der Gubernial-Kommission zu Krakau und der Kreishauptmann in Czernowitz zur Darnachachtung und weiteren Amtshandlung in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, III. Stück, Nr. 110, Seite 49.

Aneks do l. 256.

Przepisy
o kwaterunku żandarmeryi krajowej.

§. 1.

Rozłożenie (dyslokacyja) żandarmeryi krajowej w różnych krajach koronnych dzieje się w ten sposób, jak je w skutek ustawy organicznej z dnia 18. Stycznia 1850 *), i według przepisów rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 8. Stycznia 1850 do l. 407 M. S. W. **) powołane do tego polityczne władze administracyjne ze względem na cele tego zakładu bezpieczeństwa, w porozumieniu się z właściwemi komendami pułków żandarmeryi już ułożyły, albo wedle późniejszej potrzeby jeszcze ułożą i ustanowią.

Skoroby to nastąpiło, polityczne władze administracyjne wydadzą zarządzenia, tyczące się czynności kwaterunkowych, wprowadzą takowe w razie potrzeby użyciem środków przymusowych, i czuwać będą nad ich troskliwem wykonywaniem.

Zachodzące zażalenia załatwiane będą przepisaną koleją instancyi; jeżeli władze podrzędne albo strony u Ministerstwa żądają w czem pomocy, powinny to czynić pośrednio przez namiestnika (najwyższego naczelnika kraju), a dowództwa pułkowe pośrednio przez jeneralną inspekcyję żandarmeryi.

§. 2.

Zakwaterowanie żandarmeryi należy zwyczajnie uważać za stałe; może ona wszędzie żądać przyzwoitego i służbowemu powołaniu swemu odpowiedniego pomieszczenia.

Lokalności, które §. 21 przepisu o kwaterunku wojska z dnia 15. Maja r. b. ***) uwalnia od kwaterunku wojskowego, są także wolne od kwaterunku żandarmeryi.

Zresztą ze względu na właściwy stosunek służbowy tego zakładu zważać na to należy, ażeby koszary żandarmeryi były o ile możności oddzielnym dla siebie budynkiem. Gdzieby takiego dostać nie można, koszary przynajmniej nie powinny być pod jednym dachem z szynkiem, albo podobnem publicznem miejscem zgromadzenia, a pomieszkania żandarmeryi mają mieć wchód osobny, w żadnym związku z resztą pomieszkań stron nie zostający, a dla innych mieszkańców domu zamknięty.

---

*) Dziennik praw państwa, zeszyt XII., l. 19, str. 203 z roku 1850.

**) Dziennik praw krajowych, zeszyt III., l. 110, str. 49 z roku 1850.

***) Dziennik praw państwa, zeszyt XXXVIII., l. 124, str. 391 i Dziennik praw krajowych, zeszyt XV. l. 91, str. 285

Beilage zu Nr. 256.

Bestimmungen

über die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie.

§. 1.

Die Vertheilung (Dislozirung) der Landes-Gensd'armerie in den verschiedenen Kronländern hat in der Art stattzufinden, wie selbe im Grunde des organischen Gesetzes vom 18. Jänner 1850 *), und nach den Bestimmungen des Ministerial-Erlaßes vom 8. Februar 1850 Z. 407 M. J. **), von den dazu berufenen politischen Administrativbehörden, mit Rücksicht auf die Zwecke dieses Sicherheits-Instituts, im Einvernehmen mit den betreffenden Gensd'armerie-Regiments-Kommanden bereits ausgemittelt worden ist, oder bei eintretendem weiterem Bedarfe noch ausgemittelt und festgesetzt wird.

Ist dieß geschehen, so haben die politischen Verwaltungsbehörden die bezüglichen Anordnungen für das Einquartierungsgeschäft zu treffen, denselben nöthigenfalls durch Anwendung von Zwangsmitteln Vollzug zu verschaffen, und diesen sorgfältig zu überwachen.

Vorkommende Beschwerden erhalten im vorgeschriebenen Instanzenzuge ihre Erledigung; wird eine Abhilfe bei dem Ministerium in Anspruch genommen, so hat dieß von den untergeordneten Behörden und Parteien im Wege des Statthalters (obersten Landes-Chefs), und von den Regiments-Kommanden im Wege der Gensd'armerie-General-Inspekzion zu geschehen.

§. 2.

Die Einquartierung der Gensd'armerie ist in der Regel als dauernd zu betrachten, sie hat allenthalben Anspruch auf anständige und ihrem Dienstberufe angemessene Unterkunft.

Jene Räume, welche durch die Heeresbequartierungsvorschrift vom 15. Mai d. J. §. 21 ***) von der Truppen-Aufnahme befreit sind, genießen diese Befreiung auch bezüglich der Gensd'armerie.

Uebrigens muß mit Rücksicht auf das eigenthümliche Dienstverhältniß dieses Instituts darauf gesehen werden, daß die Gensd'armerie-Kaserne wo möglich ein für sich abgeschlossenes Gebäude sei. Wo dieß nicht zu erzielen ist, darf sie wenigstens nicht mit einem Schanklokale oder derlei öffentlichen Sammelplatze unter einem Dache seyn, und sollen die Gensd'armerie-Wohnungen außer aller Verbindung mit den übrigen Parteiwohnungen einen abgesonderten, für die übrigen Hausbewohner abgesperrten Zugang haben.

---

*) Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 19, Seite 203 vom Jahre 1850.

**) Landes-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 110, Seite 49, vom Jahre 1850.

***) Reichs-Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 124, Seite 391, und Landes-Gesetzblatt, XV. Stück, Nr. 91 Seite 285.

Oficerowie niższych stopni muszą wraz z kancelaryją plutonową być pomieszczeni w koszarach żandarmeryi; równie kancelaryja skrzydłowa powinna się znajdować w koszarach, i tylko wyjątkowo, jeżeli to być nie może, mieścić się w mieszkalnym domu rotmistrza.

§. 3.

Do czego ma prawo żandarmeryja we względzie należącego jej się przyzwoitego pomieszczenia, to wyszczególnionem jest dokładnie w załączonych wykazach; mianowicie w wykazie *A.* zawarte są należne lokalności kwater dla oficerów, stron wojskowych i żołnierzy, w wykazach *B.*, *C.* i *D.* należne do onych lokalności sprzęty, a w wykazie *E.* potrzeby dla stajni.

§. 4.

Oprócz innych należności kwaterowych, potrzebne są jeszcze w każdym okręgu pułkowym:

a) Dla komendy pułkowej:

5 izb na kancelaryję pułkową,
3 izby „ „ rachunkową.
1 izba dla audytora,
1 „ na magazyn pułkowy,
1 „ „ kancelaryję dla oficera ekonomii,
1 „ należycie ubezpieczona na areszt dla żołnierzy, i
1 izba na strażnicę.

b) Na skład skrzydłowy:

Miejsca do musztrowania żołnierzy i ujeżdżania koni, według zmiennej przez komendę pułkową wykazanej potrzeby; co zaś do placów do ćwiczeń w konnej jeździe, o tyle tylko, o ile ujeżdżalnie wojskowe oraz dla żandarmeryi użyte być nie mogą.

c) W stannicy komendy skrzydłowej:

2 izby na kancelaryję skrzydłową,
1 izba należycie ubezpieczona na areszt, i
1 dobrze opatrzonego składu na moderunek.

d) W każdej stannicy plutonowej:

1 izba na kancelaryję plutonową, i
1 „ należycie ubezpieczona na areszt dla żołnierzy.

Sprzęty i inne rzeczy potrzebne do wymienionych powyżej izb, z wyjątkiem więzień i aresztów, przedstawia wykaz *F.*

Die Subaltern-Offiziere müssen mit der Zugskanzlei in der Gensd'armerie-Kaserne unterbracht werden; eben so soll sich die Flügelkanzlei in der Kaserne befinden, und darf nur ausnahmsweise, wenn dieß nicht erzielt werden könnte, in dem Wohnhause des Rittmeisters ausgemittelt werden.

§. 3.

Was die Gensd'armerie bezüglich der ihr gebührenden anständigen Unterkunft in Anspruch nehmen kann, wird in den beifolgenden Ausweisen genau bezeichnet, und zwar enthält der Ausweis A. die Gebühren der Offiziere, der Militärparteien und der Mannschaft an Quartier-Lokalien, die Ausweise B., C. und D. die Gebühren an Einrichtungsstücken für jene Lokalien und der Ausweis E. die Erfordernisse für eine Stallung.

§. 4.

Außer den sonstigen Quartierkompetenzen werden noch in jedem Regimentsbezirke benöthiget:

a) Für das Regiments-Kommando:

5 Lokalien für die Regimentskanzlei,
3 „ „ „ Rechnungskanzlei,
1 Lokale für den Auditor,
1 „ für das Regiments-Magazin,
1 Kanzlei-Lokale für den Oekonomie-Offizier,
1 gehörig versichertes Arrestzimmer für die Mannschaft, und
1 Lokale als Wachtzimmer.

b) Für den Depot-Flügel:

Die nöthigen Lokale nach Verhältniß des vom Regiments-Kommando ausgewiesenen, wechselnden Bedarfes zur Abrichtung der Mannschaft und Pferde, hinsichtlich der auszumittelnden Plätze zu Reitübungen aber nur insofern, als nicht Militär-Reitschulen zugleich für die Gensd'armerie verfügbar vorhanden sind.

c) Im Standorte des Flügel-Kommando's:

2 Lokalien für die Flügelkanzlei,
1 gehörig versichertes Arrestzimmer, und
1 gut verwahrtes Magazin für die Montursorten.

d) In jeder Zugstazion:

1 Zimmer für die Zugskanzlei und
1 gehörig versichertes Arrestzimmer für die Mannschaft.

Die Einrichtungsstücke und sonstigen Erfordernisse für die vorstehend bezeichneten Lokalien, mit Ausnahme der Stockhäuser und Arreste, sind aus dem Nachweise F. ersichtlich.

§. 5.

Co do opału i światła należnego żandarmeryi, służą za prawidło rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych, osobnemi dekretami wydane, a w wykazie *G.* widoczne.

§. 6.

Wydatki na kwaterunek żandarmeryi krajowej, oraz na wzmiankowane w wykazach *B.* do *E.* sprzęty i inne potrzeby, równie jak i na oświetlenia stajen, tudzież na światło i opał dla kwater oficerów niższych stopni i prymaplanistów, wreszcie na izby, według §. 4 dawać się mające, pokryte będą w drodze konkurencyi krajowej zapomocą rozkładu na podatek stały we wszystkich częściach okręgu pułkowego. Jeżeli się okręg pułku rozciąga na dwa albo więcej krajów koronnych, natenczas będą one wspólnie ponosić wydatki na sztab i pułkowy skład skrzydłowy, wydatki zaś na oddziały, stojące oprócz tego w kraju koronnym, z własnych tego kraju funduszów; z resztą większy, lub mniejszy oddział, stojący w każdym z krajów koronnych, posłuży także za miarę przy wyrachowaniu kwoty, z jaką każdy kraj do zaspokojenia spólnych wydatków na sztab i skład skrzydłowy przykładać się jest obowiązany.

§. 7.

Wynagrodzenie za kwatery oficerów sztabowych i oficerów wyższych stopni, tudzież prymaplanistów, z funduszu żandarmeryi dawać się mające, pozostaje na teraz w dotychczasowym wymiarze, mianowicie:

dla dowódzcy pułku bez różnicy sztabsoficerskiego stopnia tegoż	500 złr.
dla każdego innego oficera sztabowego	400 złr.
dla rotmistrza	300 złr.
dla adjutanta pułkowego i oficera niższego stopnia	200 złr.
dla audytora podług swojego stopnia wojskowego	300 albo 200 złr.
dla oficera ekonomii i rachmistrza	200 złr.
dla prymaplanisty	60 złr.

Wyjątek dla Wiednia postanowiony jest dekretem ministeryjalnym z dnia 8. Października 1850 do l. 4987 M. S. W.

Te kwoty pieniężne mają od indywiduów z żandarmeryi, użytkujących z należnej kwatery w naturze ze sprzętem i przynależytościami, być płacone gminom, kwaterę dającym, a względnie istniejącemu krajowemu funduszowi kwaterunkowemu, albo też owemu funduszowi, z któregoby zaliczki na najem kwatery dawane były; jeżeli zaś indywidua z żandarmeryi do rąk własnych podnoszą pieniądze kwaterowe, tedy z tychże tak czynsz za kwaterę, stajnię i wozownię, jako też wszelkie jakkolwiek bądź zowiące się potrzeby kwate-

§. 5.

Ueber den Gebühren-Anspruch der Gensd'armerie in Beziehung auf Beheitzung und Beleuchtung gelten die durch besondere Erlässe des Ministeriums des Innern festgestellten, aus dem Nachweise G. ersichtlichen Bestimmungen.

§. 6.

Die Auslagen für die Bequartierung der Landes-Gensd'armerie, einschließig der in den Ausweisen B. bis E. angedeuteten Einrichtungsstücke und sonstigen Erfordernisse, so wie für die Stallbeleuchtung, dann für Beleuchtung und Heizung der Quartiere von Subaltern-Offizieren und Primaplanisten, endlich für die laut §. 4 beizustellenden Lokalitäten, sind aus der Landeskonkurrenz durch Umlage auf den direkten Steuergulden in allen Gebietstheilen des Regimentsbezirkes zu bestreiten. Erstreckt sich ein Regimentsbezirk über zwei oder mehrere Kronländer, so haben sie die Auslagen für den Stab und den Depotflügel des Regiments gemeinsam, dagegen jene für die außerdem noch im Kronlande stazionirten Abtheilungen aus den eigenen Landesmitteln zu tragen, übrigens hat die Stärke der in jedem einzelnen Kronlande stazionirten Abtheilungen auch bei Bemessung der Beitragsquote zu den gemeinsamen Auslagen für den Stab und den Depotflügel zum Maßstabe zu dienen.

§. 7.

Der aus dem Gensd'armerie-Fonde zu leistende Vergütungsbetrag für die Quartiere der Stabs- und Ober-Offiziere, dann der Primaplanisten bleibt vorläufig im bisherigen Ausmaße, und zwar:

für den Regiments-Kommandanten ohne Unterschied der Stabs-Offiziers-Charge mit	500 fl.
für jeden der übrigen Stabs-Offiziere	400 fl.
für den Rittmeister	300 fl.
für den Regiments-Adjutanten und Subaltern-Offizier	200 fl.
für den Auditor nach dem begleitenden Militär-Charakter	300 oder 200 fl.
für den Oekonomie-Offizier und den Rechnungsführer	200 fl.
für Primaplanisten	60 fl.

Eine Ausnahme für Wien bestimmt der Ministerial-Erlaß vom 8. Oktober 1850 Z. 4987 M. J.

Diese Beträge kommen dann, wenn von den Gensd'armerie-Individuen das kompetente Naturalquartier sammt Einrichtung und Zugehör in Anspruch genommen wird, den quartiertragenden Gemeinden und beziehungsweise dem bestehenden Landes-Bequartierungsfonde, oder aber jenem Fonde, aus welchem etwa die Beistellung vorschußweise bestritten worden ist, abzuführen; werden aber die gedachten Geldreluten von den Gensd'armerie-Individuen selbst bezogen, so haben sie davon auch die Miethe des Quartiers, der Stallung und Wagenremise, so wie alle wie immer Namen habende Quartierer-

rowe, w szczególności zaś oficerowie niżsi i prymaplaniści także należący im opał i światło dla siebie i domowników swoich, opłacać są obowiązani.

Zwyczajne czyszczenie izb mieszkalnych, zakwaterowany zawsze z własnej kieszeni opędzać powinien; ta powinność ściąga się także do wydatku na coroczne wybielenie w takim razie, jeżeli tenże pieniądze kwaterowe do rąk własnych pobiera, w przeciwnym razie wydatki te ponosi gmina, kwaterę dająca.

§. 8.

Za izby, w §. 4. pod *a)* wyszczególnione, skarb państwa gminom albo funduszom, w ich miejsce wstępującym, płacić będzie ryczałt roczny, tymczasowo w kwocie 600 złr. oznaczony.

Dostarczenie reszty, w tymże paragrafie pod *b)*, *c)* i *d)* wyszczególnionych lokalności, należy do gminy.

Należące do tego sprzęty i inne w wykazie *F.* wymienione potrzeby, sprawione i utrzymywane będą z ryczałtów kancelaryjnych.

Co do czyszczenia lokalności w §. 4. wymienionych, tedy w sztabowej kancelaryi pułkowej tylko doroczne wybielenie izb, kurytarzów, prewetów i t. p. ponosić, w innych zaś ubikacyjach oprócz bielenia, wszelkie czyszczenie według potrzeby do gminy należy.

§. 9.

Za pomieszczenie żołnierzy w koszarach gminy albo izbie dla żandarmeryi wynajętej z zupełnym należnym sprzętem, jednakże bez opału i oświetlenia właściwych lokalności mieszkalnych, niemniej za jedne coroczne wybielenie i wszelkie potrzebne czyszczenie, płaci skarb państwa gminie kwaterę dającej, albo funduszowi, w jej miejsce wstępującemu, za każdego żołnierza dziennie po półtora krajcara, a za pomieszczenie konia służbowego, za dostarczeniem światła i sprzętu stajennego, za każdy dzień po krajcarze mon. konw.; to podwyższenie zapłaty poczyna się od pierwszego dnia następnego miesiąca.

§. 10.

Wszystkie powyższe postanowienia tyczą się stałego kwaterunku żandarmeryi w jej stanowiskach.

Co do należytości w razie pełnienia służby poza stanowiskiem żandarmeryi, postanawia się co następuje:

a) Oficer od żandarmeryi znajdujący się w służbie poza swem stanowiskiem, we względzie pomieszczenia swego ma prawo żądać tego wszystkiego, co oficerowi wojsk podług §. 28 przepisu kwaterunkowego z dnia 15. Ma-

forderniſſe, und insbeſondere die Subaltern-Offiziere und Primaplaniſten, auch die ihnen ſonſt gebührende Beheizung und Beleuchtung für ſich und die Angehörigen zu beſtreiten.

Für die gewöhnliche Reinigung der Wohnungslokalitäten hat der Quartier-Inhaber ſtets auf eigene Koſten Sorge zu tragen, daſſelbe gilt bezüglich der Auslagen für das jährlich wiederkehrende Ausweißen in jenem Falle, wenn er das Quartiergeldrelutum ſelbſt bezieht, widrigens dieß auf Koſten der quartiergebenden Gemeinde zu geſchehen hat.

§. 8.

Für die im §. 4 unter a) bezeichneten Lokalien, wird den Gemeinden oder dem an ihre Stelle tretenden Fonde das vorläufig auf 600 fl. feſtgeſtellte Jahrespauſchale aus dem Staatsſchatze bezahlt.

Die Beiſtellung der übrigen, im nämlichen §. unter b), c) und d) aufgeführten Räumlichkeiten trifft die Gemeinde.

Die dazu gehörigen Einrichtungsſtücke und ſonſtigen im Ausweiſe F. vorkommenden Erforderniſſe werden aus den Kanzleipauſchalien beigeſchafft und unterhalten.

Bezüglich der Reinigung der im §. 4 bezeichneten Lokalitäten hat die Gemeinde bei den Regiments-Stabskanzleien blos das jährlich wiederkehrende Ausweißen der Zimmer und Gänge, Aborte ꝛc., bei den übrigen Räumlichkeiten hingegen nebſt dem Weißen auch jede Art Reinigung nach Bedarf zu beſtreiten.

§. 9.

Für die Unterkunft der Mannſchaft in einer Gemeindekaſerne oder einem Gensd'armerie-Zinszimmer mit vollſtändig kompetenzmäßiger Einrichtung, jedoch ohne Beheizung und ohne Beleuchtung der eigentlichen Wohnungsbeſtandtheile, dann für das jährlich einmalige Ausweißen und jede Art Reinigung nach Bedarf, wird der quartiertragenden Gemeinde, oder dem an ihre Stelle tretenden Fonde vom Staatsſchatze für jeden Mann auf einen Tag ein und ein halber Kreuzer, und für die Unterbringung eines Dienſtpferdes gegen Beiſtellung des Stall-Lichtes und Stallgeräthes für einen Tag ein Kreuzer K. M. vergütet, und hat dieſer erhöhete Vergütungsbetrag vom erſten Tage des nächſtkommenden Monats zu beginnen.

§. 10.

Alle voranſtehenden Beſtimmungen beziehen ſich auf die dauernde Einquartierung der Gensd'armerie in ihren Stazionsorten.

Bezüglich der Gebühren bei dienſtlicher Verwendung außer dem Stazionsorte hat Folgendes zu gelten:

a) Befindet ſich der Gensd'armerie-Offizier außer dem Stazionsorte im Dienſte, ſo hat er hinſichtlich der Unterkunft das Nämliche anzuſprechen, wie ein Offizier der Armee, nach dem §. 28 der Einquartierungsvorſchrift vom 15. Mai 1851, beim

ja 1851, podczas przechodu przynależy; przypadającą zapłatę ma on bez względu na pobór dyjety natychmiast uiścić, i funduszowi żandarmeryi w rachunek położyć.

b) Jeżeli żandarmowie od wachmistrza nadół, nad 24 godzin w zewnętrznej służbie są zatrudnieni, zatem zmuszeni odbyć nocleg poza swem stanowiskiem, tedy, podobnie jak w przechodzie będący żołnierze wojsk, mają prawo do niezbędnie potrzebnego pomieszczenia i żywności, przełożonemu zaś gminy winni z pobieranego dodatku do leniku (dyjety) zapłacić przypadające noclegowe i należytość za strawę podług §§. 30—32 przepisu z dnia 15. Maja 1851.

§. 11.

W rzadkich przypadkach, gdy żandarmeryja jedynie jest w przechodzie bez właściwej czynności służbowej, a więc bez pobierania dodatku do leniku, i potrzebuje chwilowego zakwaterowania, jak np. jeżeli przenosi się do innego pułku, albo dalej stojącego skrzydła, jeżeli prowadzi konie remontowe i t. p., należy z nią postąpić zupełnie podług rozporządzenia z dnia 15. Maja r. b., wydanego o chwilowem zakwaterowaniu wojska.

W Wiedniu dnia 25. Lipca 1851.

Durchzuge, die entfallende Vergütung hat er ohne Rücksicht auf den Diätenbezug sogleich zu zahlen und dem Gensd'armerie-Fonde zu verrechnen.

b) Ist die Gensd'armerie-Mannschaft, vom Wachtmeister abwärts, über 24 Stunden im auswärtigen Dienste beschäftiget, sonach genöthigt, außer dem Stazionsorte zu übernachten, so hat sie auf gleiche Weise, wie die auf dem Durchzuge befindliche Mannschaft des Heeres, die unumgänglich nöthige Unterkunft und Verpflegung anzusprechen, dem Gemeindevorsteher aber das entfallende Schlafgeld und den Vergütungsbetrag für die Kost nach §§. 30—32 der Vorschrift vom 15. Mai 1851 aus ihren Zulagen (Diäten) zu bezahlen.

§. 11.

In den seltenen Fällen, wo die Landes-Gensd'armerie lediglich auf dem Durchzuge ohne eigentliche dienstliche Verwendung, somit ohne Diätenbezug sich befindet, und eine vorübergehende Einquartierung benöthigt, wie z. B. bei Transferirung zu einem anderen Regimente oder entfernteren Flügel, bei Remontenfassung u. dgl., ist dieselbe ganz nach der für die vorübergehende Heeres-Einquartierung bestehenden Verordnung vom 15. Mai d. J. zu behandeln.

Wien am 25. Juli 1851.

A. WYKAZ

pomieszkań z potrzebami ubocznemi, należnych jenerałom, oficerom sztabowym i oficerom wyższych stopni, stronom sztabowym, tudzież żandarmom podczas stałego kwaterunku.

Pomieszkanie — Wymienienie zakwaterowanego	Podczas stałego kwaterunku: Pokój lub izba	Komora	Kuchnia	Strych	Drwalnia
Feldmarszałek-Porucznik	6	2	1	1	1
Jenerał-Major	5	2	1	1	1
Pułkownik	5	1	1	1	1
Podpułkownik	4	1	1	1	1
Major	4	1	1	1	1
Rotmistrz	3	1	1	1	1
Porucznik albo Podporucznik	2	—	1	1	1
Audytor podług jego stopnia oficerskiego					
Adjutant bez kancelaryi	2	—	1	1	1
Rachmistrz pułkowy bez kancelaryi	2	—	1	1	1
Nadkonował	1	—	1	1	1
Profos pułkowy bez aresztu i sztokauzu	1	—	1	1	1
Furyjery dla 2 nieżonatych albo 1 żonatego	1	—	1	1	1

Każdy oficer, należytą kwaterę mający, ma sługę swego umieścić u siebie.

Uwaga. Każdy Podpułkownik i Major, sprawujący obowiązki dowódzcy pułku, ma prawo do należności Pułkownika.

Uwaga. Każda opalać się dająca lokalność, chociażby tylko o jednem oknie, liczy się za izbe, za komore zaś owa, która na schowek, równie jak i na skład sprzętów jest przydatna, i do zamykania, lubo nie do opalania.

Stajnia i wozownia — Wymienienie zakwaterowanego	Podczas stałego kwaterunku: Stajnia na ile koni	Skład na obrok i rzędy	Wozownia na ile wozów
Feldmarszałek-Porucznik	7	1	2
Jenerał-Major	6	1	2
Pułkownik	8	1	2
Podpułkownik	8	1	1
Major	8	1	1
Rotmistrz szwadronowy	5	1	—
Rotmistrz zarotowy	4	1	—
Porucznik albo Podporucznik tudzież 1 Adjutant pułkowy	3	1	—
2 „ „	2	1	—

Uwaga. Stajnia na konie powinna, jeżeli można, być w tym samym, lub o ile być może, w pobliżu domu, w którym oficer albo konny żandarm stoi kwaterą.

A. Ausweis

über die, den Generälen, Stabs- und Oberoffizieren, Stabs-Parteien, dann der Mannschaft der Gensd'armerie bei dauernder Einquartierung zukommende Wohnung sammt Nebenerfordernissen.

Wohnung — Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung: Zimmer	Kammer	Küche	Boden	Holzlage
Feldmarschall-Lieutenant	6	2	1	1	1
General-Major	5	2	1	1	1
Oberst	5	1	1	1	1
Oberstlieutenant	4	1	1	1	1
Major	4	1	1	1	1
Rittmeister	3	1	1	1	1
Ober- oder Unterlieutenant	2	—	1	1	1
Auditor nach der bekleidenden Offiz.-Charge					
Adjutant ohne Kanzlei	2	—	1	1	1
Regimentsrechnungsführer ohne Kanzlei	2	—	1	1	1
Oberkurschmied	1	—	1	1	1
Regiments-Profoß ohne Arrest u. Stockhaus	1	—	1	1	1
Fouriere für 2 ledige oder 1 verheirateten	1	—	1	1	1

Jeder kompetent bequartierte Offizier hat seinen Diener bei sich unterzubringen.

NB. Jeder Oberstlieutenant und Major hat Anspruch auf die Obersten-Kompetenz, wenn er Regiments-Kommandant ist.

Anmerkung. Jedes heizbare Gemach, wenn es auch nur ein Fenster hat, wird als ein Zimmer, für eine Kammer aber jenes gerechnet, das zur Bewahrung, so wie zur Unterbringung von Geräthschaften geeignet und versperrbar, wenn gleich nicht heizbar ist.

Stallung und Wagenremisen — Benanntlich	Bei dauernder Einquartierung: Stallung auf Pferde	Futter- und Sattelkammer	Remise auf Wagen
Feldmarschall-Lieutenant	7	1	2
General-Major	6	1	2
Oberst	8	1	2
Oberstlieutenant	8	1	1
Major	8	1	1
Premier-Rittmeister	5	1	—
Sekond-Rittmeister	4	1	—
Ober- oder Unterlieutenant dann 1. Regiments-Adjutant	3	1	—
2. " "	2	1	—

Anmerkung. Die Pferdestallung soll, wenn thunlich, in dem nämlichen Hause, wo der Offizier oder berittene Gensd'arme bequartiert ist, oder doch möglichst nahe beigestellt werden.

B. Porządki

kwater dla oficerów sztabowych i stron sztabowych.

Dla oficera sztabowego.

Łóżko z posłaniem,
Szafa do wieszania sukien i dwie komody,
Sześć stołów do zamykania.
Dwie sofy,
Ośmnaście krzeseł,
Pięć pluwaczek,
Dwa zwierciadła ścienne.

Dla służącego.

Łóżko z należnościami dla żandarma przepisanemi,
Skrzynka na suknie,
Stół,
Dwa stołki,
Jeden stołeczek.

Dla rotmistrza.

Łóżko z posłaniem,
Szafa do wieszania sukien i komoda,
Cztery stoły do zamykania,
Sofa,
Dwanaście krzeseł,
Trzy pluwaczki,
Małe zwierciadło ścienne.

Dla służącego.

Jak wyżej.

Dla oficera niższego stopnia.

Łóżko z posłaniem,
Szafa do wieszania sukien i komoda,
Dwa stoły do zamykania,
Sofa,
Sześć krzeseł,
Dwie pluwaczki,
Małe zwierciadło ścienne.

Dla służącego.

Jak wyżej.

Oprócz tego dla każdego oficera szafeczka nocna, przyrząd do wieszania na niem sukien, miednica, karafka i szklanka, wreszcie szaragi na suknie dla służącego.

B. Einrichtung
der Quartiere für Offiziere und Stabs-Parteien.

Für einen Stabsoffizier.

Eine eingerichtete Bettstätte,
Ein Hängkasten, zwei Lagkasten,
Sechs Tische zum Sperren,
Zwei Sofa
Achtzehn Sesseln,
Fünf Spuckkästchen,
Zwei Wandspiegel.

Für den Privatdiener.

Ein kompletes Gensd'arme-Bett,
Eine Kleidertruhe,
Ein Tisch,
Zwei Stühle,
Ein Schämel.

Für einen Rittmeister.

Eine eingerichtete Bettstätte,
Ein Häng- und Legkasten,
Vier Tische zum Sperren,
Eine Sofa,
Zwölf Sessel,
Drei Spuckkästchen,
Ein kleiner Wandspiegel,

Für einen Privatdiener.

Wie oben.

Für einen subalternen Offizier.

Eine eingerichtete Bettstätte.
Ein Häng- und Legkasten,
Zwei Tische zum Sperren,
Eine Sofa,
Sechs Sessel,
Zwei Spuckkästchen,
Ein kleiner Wandspiegel.

Für den Privatdiener.

Wie oben.

Außerdem für jeden Offizier ein Nachtkästchen, ein Kleiderhängstock, und ein Gefäß zum Waschen, so wie eine Flasche und ein Trinkglas, endlich ein Kleiderrechen für den Privatdiener.

W miejscach, gdzie zamiast pieców są kominki, dający kwaterę ma dostarczyć także sprzętów kominkowych, niemniej stolców, gdzie nie ma właściwych prewetów.

Każdy żonaty oficer od żandarmeryi moze prócz tego jeszcze żądać jedno zupełne łóżko, jednę szafę do wieszania sukien i cztery krzesła.

Wszystkie sprzęty dla oficerów mają być albo furnirowane i polityrowane, albo, gdyby takich w miejscu nie używano, z miękkiego drzewa i lakierowane; sprawione takie sprzęty należy w dobrym stanie utrzymywać.

C. Sprzęty

do izby podoficera (wachmistrza i kaprala) od żandarmeryi.

1 łóżko z należnościami dla żandarma przepisanemi,
1 stół do pisania,
1 stół do zamykania,
2 stołki,
1 ławka drewniana,
1 pluwaczka,
1 szaragi do wieszania munduru i broni,
1 pułka na chleb,
1 lichtarz blaszany ze szczypcami,
1 miednica z dzbankiem i szklanką,
1 szafa na suknie i akta (przedzielona),
1 szczotka ręczna ze szczeciny.
1 miotła co miesiąc,
1 blaszana szufelka do śmiecia,
1 drewniany zegar ścienny.

(Obacz Wykaz D. 3. i 4.)

Dla furyjera, profosa i nadkonowała.

Jak wyżej.

D. Potrzeby

izby żandarmiej.

1.

W izbie żandarmiej najętej powinno stać najwięcej czterech żandarmów.

Żandarm żonaty ma żądać osobnej izby z dwoma łóżkami.

In Orten, wo statt der Heizöfen Kamine bestehen, hat der Quartierträger auch die für Kamine nöthigen Geräthe, ebenso, wo keine eigenen Aborte vorhanden sind, die erforderlichen Leibstühle beizustellen.

Jeder verheiratete Gensd'arm-Offizier kann auch ein kompletes Bett, einen Hängkasten und vier Sesseln mehr ansprechen.

Sämmtliche Einrichtungsstücke für die Offiziere sind entweder fournirt und politirt, oder wenn solche nicht ortsüblich wären, von weichem Holze mit Oelanstrich beizustellen und im brauchbaren Stande zu erhalten.

C. Erfordernisse

eines Gensd'armerie-Unteroffiziers (Wachtmeisters- und Korporals-) Zimmers.

1 kompletes Gensd'arme-Bett,
1 Schreibtisch,
1 Tisch zum Sperren,
2 Stühle,
1 hölzerne Bank,
1 Spuckkästchen,
1 Rechen zum Aufhängen der Montur und Waffen,
1 Brodbrett,
1 blecherner Leuchter sammt Lichtscheere,
1 Wasserbecken sammt Krug und Glas,
1 Schrank für Kleider und Akten (abgetheilt),
1 Handborstwisch,
1 Besen monatlich,
1 blecherne Kehrichtschaufel,
1 hölzerne Wanduhr.

(Siehe Ausweis D. 3. und 4.)

Für den Fourier, Profosen und Oberschmied.

Wie oben.

D. Erfordernisse

eines Gensd'armerie-Mannschafts-Zimmers.

1.

Ein Gensd'arm-Zinszimmer soll in der Regel höchstens mit vier Mann belegt werden.

Ein verheirateter Gensd'arm hat ein eigenes Zimmer mit zwei Betten anzusprechen.

2.

Sprzęt ma składać się z następujących rzeczy:

a) z łóżka dla każdego żandarma: między każdemi dwoma łóżkami ma być wolna przestrzeń, przynajmniej na trzy stopy wiedeńskie,

b) ze wspólnego stołu z szufladą,

c) ze stołka dla każdego żandarma,

d) ze spólnej ławki albo stołeczka,

e) ze szarag do wieszania munduru i broni,

f) z pułki na chleb,

g) z wieszadła na suknie.

h) z dzbanka na wodę z pokrywą i podkładką,

i) z komody do pisania i na suknie z dwoma kluczami, jednej na dwóch żandarmów, podług załączonego tutaj rysunku,

k) z miednicy z dzbankiem i szklanką,

l) z pluwaczki,

m) z blaszanej lampy z podkładką,

n) z blaszanej szufelki do śmiecia,

o) z ręcznej szczotki ze szczeciny,

p) z miotły co miesiąc.

3.

Każdy żandarm ma mieć pojedyncze łóżko o żelaznej podstawie, tudzież pościel, składającą się z materaca wełnianego i włosiennego i takiejże poduszki, siennika napchanego, z dwóch prześcieradeł i z jednego koca wełnianego w porze letniej, a dwóch w porze zimowej.

Potrzeby pościeli powinny być lepszego gatunku, prześcieradła z lepszego płótna domowego; obadwa koce mają ważyć razem 15 funtów wiedeńskich; łóżka mają być dostatecznie długie i szerokie, aby można na nich wygodnie spoczywać.

4.

Wszystkie sprzęty i potrzeby pościeli należy ciągle w dobrym stanie utrzymywać. Prześcieradła i poszewki mają być w lecie co 14 dni, w zimie co miesiąc odmieniane i wypierane. Materace i poduszki, tudzież koce i siennik potrzeba prać raz do roku, przy tej sposobności materace wytrzepać i wygręplować, a sienniki świeżo ponapychać; niemniej te ostatnie w ciągu roku co trzy miesiące dopychać należy.

2.

Die Einrichtung hat in Folgendem zu bestehen:

a) in einem Bette für jeden Mann, wobei zwischen je zwei Betten ein Raum von wenigstens drei Wiener Fuß vorhanden seyn muß,
b) einem gemeinschaftlichen Tische sammt Lade,
c) einem Stuhle für jeden Mann,
d) einer gemeinschaftlichen Bank oder Schämel,
e) einem Rechen zum Aufhängen der Montur u. Waffen,
f) einem Brodbrette,
g) einem Kleiderstock,
h) einem Wasserkrug sammt Deckel und Untersatz,
i) einem Schreib- und Monturkästchen mit zwei Schlüsseln für je zwei Gensdarmen, nach nebenstehender Zeichnung.
k) einem Waschbecken mit Krug und Glas,
l) einem Spuckkästchen,
m) einer blecherne Lampe sammt Untersatz,
n) einer blechernen Kehrichtschaufel,
o) einem Handborstwisch,
p) einem Besen monatlich.

3.

Jeder Gensd'arm hat ein einspänniges, mit eisernem Gestelle, dann Schafwoll- und Roßharrmatratzen und derlei Kopfpolster, nebst gefülltem Strohsacke, zwei Leintüchern, im Sommer mit einer, im Winter mit zwei schafwollenen Decken versehenes Bett zu erhalten.

Die Bettforrnituren müssen von besserer Gattung, die Leintücher von guter Hausleinwand, beide Decken zusammen 15 Pfund Wiener Gewicht schwer seyn, und die Bettstellen die hinlängliche Breite und Länge haben, damit der Mann sich ordentlich ausruhen kann.

4.

Sämmtliche Einrichtungsstücke und Bettforrnituren sind stets im brauchbaren Stande zu erhalten. Die Leintücher und Polsterüberzüge müssen in den Sommermonaten alle 14 Tage, in den Wintermonaten alle Monate gewechselt und gewaschen werden. Die Matratzen und Kopfpölster, dann die Decken und der Strohsack sind jährlich einmal zu waschen, wobei die Matratzen auch geklopft und gekrampelt und die Strohsäcke neu gefüllt werden müssen. Letztere sind im Laufe des Jahres alle drei Monate nachzufüllen.

5.

Gdzie to być może, powinna każda izba żandarmia mieć własną kuchnię, jeżeli zaś więcej takich izb żandarmich w tym samym budynku znajduje się, wszystkie kamractwa spólną, dostatecznie obszerną kuchnię mieć powinny.

Sprzęty kuchni żandarmiej są następujące:

1 stągiew,
1—2 szaflików,
1—2 konwi,
1 stolnica z wałkiem,
1 stół kuchenny,
1 pułka,
1 krąg do rozbierania na niem mięsa,
1 cebrzyk,
2 drewniane warzochy,
1 moździerz żelazny,
1 żelazny widelec,
1 żelazny nóż do rozbierania,
1 żelazna łyżka do szumowania,
1 tarka,
1 siekierka,
2 wilki żelazne, gdzie nie ma kuchni oszczędnej,
1 szczypczyki do ognia,
1 łopatka do ognia,
1 pogrzebacz,
1 cedzidło blaszane (druślak) do rosołu,
1 sitko,
1 ręczna szczotka ze szczeciny,
1 łyżnik,
6—8 garnków dwojakiego gatunku,
1 koszyk na zakupno,
1 skrzynia na śmiecie drewniana z łopatą,
2 miotły co miesiąc,
3 do 4 rynek glinianych,
po 2 talerze na każdego żandarma,
1 lichtarz blaszany ze szczypcami.

Sztokauzy i areszty żandarmów mają być zaopatrzone wedle potrzeby w tarczany, sienniki, koce, naczynia na wodę i lampy, z resztą należycie ubezpieczone, a okna kratami obwarowane.

5.

Wo es thunlich ist, soll jedes Gensd'arm=Zinszimmer eine eigene Küche haben, sind aber mehrere solche Gensd'arm=Zimmer in demselben Gebäude, so soll sämmtlichen Kammeradschaften eine gemeinschaftliche, genügend geräumige Küche zugewiesen seyn.

Die Einrichtung einer Gensd'arm-Küche besteht in Folgendem:

1 Wasserständer,
1—2 Schaffeln,
1—2 Kannen,
1 Nudelbrett sammt Walker,
1 Küchentisch,
1 Küchenbrett,
1 Tranchirbrett.
1 Spilichfaß,
2 hölzerne Kochlöffel,
1 Mörser von Eisen,
1 eiserne Gabel,
1 eisernes Transchirmesser,
1 eiserner Schaumlöffel,
1 Reibeisen,
1 kleine Holzhacke,
2 Feuerböcke, wo kein Sparrherd besteht,
1 Feuerzange,
1 Gluthschaufel,
1 Feuerhacken,
1 Suppendurchschlag von Blech,
1 Suppensieb,
1 Handborstwisch,
1 Geschirr=Rechen,
6—8 Töpfe zweierlei Gattung,
1 Einkaufkorb,
1 hölzerne Kehrichttruhe sammt Schaufel,
2 Besen monatlich,
3—4 irdene Reindeln,
2 Teller für jeden Gensd'armen,
1 blecherner Leuchter sammt Lichtscheere.

Stockhäuser und Arreste der Gensd'armen sind mit Pritschen, Strohsäcken, Kotzen, Wasserhältern und Lampen nach Bedarf zu versehen, und müssen übrigens gehörig gesichert und die Fenster vergittert seyn.

E. Potrzeby
stajni na konie żandarmów.

1.

Jeżeli konie żandarmeryi mają stać w stajni, stanowisko dla każdego konia, gdy ich jest więcej obok siebie, oddzielone drążkami, musi mieć pięć stóp wiedeńskich szerokości, a dziewięć stóp długości; jeżeli konie we dwa rzędy stoją, potrzebne jest miejsce pomiędzy niemi nie mniejszej jak ośm stóp szerokości.

2.

Podłoga, jeżeli być może, powinna być dylowana, a przynajmniej z gliny dobrze ubita.

3.

Do porządków stajennych należą następujące rzeczy:

Gdzie stoi jeden koń lub para koni:

putnia,
drewniane widły do gnoju,
miotła stajenna,
opałka,
latarnia.

dla trzech lub czterech koni:

z tychże rzeczy w podwójnej ilości, wyjąwszy latarnię,

dla pięciu lub sześciu koni:

z tychże rzeczy w potrójnej ilości i dwie latarnie.

W każdej stajni powinna się także znajdować łopata, skrzynia na owies, miejsce do chowania rzędu i obroku, tudzież jeden albo dwa kołki na siodła i potrzebna ilość kołków na munsztuki.

4.

Jeżeli więcej koni stoi w jednej stajni, potrzeba także urządzić legowisko dla jednego żandarma, składające się z tarczana, materaca, poduszki i koca zimowego.

F. Potrzeby
i sprzęty żandarmiej kancelaryi pułkowej, skrzydłowej i plutonowej (z lakierowanego drzewa miękkiego).

I. Kancelaryje pułkowe
składają się:

a) z dwóch izb dowódzcy pułkowego albo dowódzcy oddziału pułku; w tychże:

E. Erfordernisse

einer Gensd'armerie = Pferde = Stallung.

1.

Wenn Gensd'armerie = Pferde in einer Gensd'armerie = Stallung zu unterbringen sind, so muß der bei mehreren Pferden mit Standbäumen (Streichbäumen) versehene Pferdestand fünf Wiener = Schuh in der Breite und neun Schuh in der Länge haben, bei doppelten Pferdeständen ist ein Durchgang von nicht weniger als acht Schuh erforderlich.

2.

Der Fußboden soll, wo möglich, gebohlt oder mit einer gut erhaltenen Lehmlage versehen seyn.

3.

Die Einrichtung eines solchen Stalles besteht in Folgendem:

Wo ein oder zwei Pferde stehen, in

einem Tränkeimer,
einer Streugabel von Holz,
einem Stallbesen,
einer Futterschwinge, und
einer Stall = Laterne,

für drei oder vier Pferde, in

dem doppelten mit Ausnahme der Laterne,

für fünf oder sechs Pferde, in

dem dreifachen und zwei Laternen.

Ferner soll auch eine Schaufel, eine Habertruhe, ein Behältniß zur Aufbewahrung von Saiteln und Zeug und Fourage, dann ein oder zwei Sattelböcke und die erforderlichen Rechen für die Zäume in jedem Stalle vorhanden seyn.

4.

Sind mehrere Pferde in einem Stalle eingestellt, so ist auch für einen Mann darin eine Lagerstätte beizustellen, bestehend aus einer Pritsche, einer Matratze sammt Kopfpolster und einer Winterdecke.

F. Erfordernisse

und Einrichtungsstücke für die Gensd'armerie = Regiments =, Flügel = und Zugskanzleien (aus weichem Holze mit Oelanstrich).

I. Regiments = Kanzleien,

bestehend aus:

a) Zwei Zimmern des Regiments = Kommandanten, oder Regiments = Abtheilungs-Kommandanten mit

1 biórko (szuflady do zamykania),
1 pulpit do stania,
1 sofa wypchana } obite skórą,
6 krzeseł }
1 szafa na pisma do zamykania,
1 stół do rozkładania,
1 szafa do wieszania sukien,
1 szafka z przynależnościami do umywania się,
4 ręczniki,
2 pluwaczki,
1 prasa do pieczętowania,

1 stół do pisania,
6 krzeseł,
1 szaragi,
2 pluwaczki;

b) z jednej izby dla oficera sztabowego; w tejże:

1 biórko (szuflady do zamykania),
1 pulpit do stania,
6 krzeseł obitych skórą,
1 stół do rozkładania,
1 szaragi,
1 szafka z przynależnościami do umywania się,
4 ręczniki,
2 pluwaczki;

c) z dwóch izb dla adjutantów i pisarzów; w tychże:

4 stoły do pisania (szuflady do zamykania),
8 krzeseł,
1 szafa na akta,
1 szafa w przeboiny na akta,
1 stół długi z szufladą do zamykania,
1 szaragi,
1 szafeczka z przynależnościami do umywania się,
4 ręczniki,
2 pluwaczki,
1 skórzana kaleta pocztowa do zamykania;

d) z jednej izby dla audytora; w tejże:

1 biórko (szuflady zamykalne),
1 stół do pisania (szuflady zamykalne),

1 Schreibkasten (sperrbare Laden),
1 Stehpult,
1 Gepolsterten Sofa, } mit Lederüberzug
6 Sessel, }
1 Schriftenkasten zum Sperren,
1 Auslegtisch,
1 Kleiderhängkasten,
1 Waschkästchen sammt Zugehör,
4 Handtücher,
2 Spuckkästchen,
1 Siegelpresse.

1 Schreibtisch,
6 Sessel,
1 Kleiderrechen,
2 Spuckkästchen.

b) Einem Zimmer für den Stabsoffizier mit
1 Schreibkasten (sperrbare Laden),
1 Stehpult,
6 Sessel mit Lederüberzug,
1 Auslegtisch,
1 Kleiderrechen,
1 Waschkästchen sammt Zugehör,
4 Handtücher,
2 Spuckkästchen.

c) Zwei Zimmern für die Adjutanten und Schreiber mit:
4 Schreibtischen (sperrbare Laden),
8 Sessel,
1 Aktenkasten,
1 Akten-Stellage,
1 langen Tisch mit sperrbarer Lade,
1 Kleiderrechen,
1 Waschkästchen sammt Zugehor,
4 Handtücher,
2 Spuckkästchen,
1 ledernen Posttasche zum Sperren.

d) Einem Zimmer für den Auditor mit
1 Schreibkasten (sperrbare Laden),
1 Schreibtisch " "

1 pulpit do stania,
6 krzeseł,
1 stół do rozkładania,
1 szafa na akta,
1 szafa w przeboiny na akta,
1 szaragi,
1 szafka z przynależnościami do umywania się,
4 ręczniki,
2 pluwaczki;

e) z jednej izby dla oficera ekonomii z temi samemi sprzętami co i pod *d)*, oprócz szafy na akta, tudzież z potrzebnemi dla magazynu szafami w przeboiny;

f) z trzema izbami dla osób należących do kancelaryi rachunkowej; w tychże:
1 biórko dla rachmistrza,
1 pulpit „ „
stołów tyle, ile jest furyjerów i praktykantów,
12 krzeseł,
1 szafa na akta,
1 szafa wielka w przeboiny na akta,
1 stół długi,
1 stół do rozkładania,
2 szaragi,
2 miednice z przynależnościami,
8 ręczników,
6 pluwaczek.

II. Kancelaryja skrzydłowa

składa się:

a) z jednej izby dowódzcy skrzydła; w tejże:
1 stół do pisania (z fachami do zamykania),
1 pulpit do stania,
1 stół zwyczajny z szufladą do zamykania,
1 szafa na pisma,
1 szaragi,
4 krzesła obite skórą,
1 szafka z przynależnościami do umywania się,
4 ręczniki,
2 pluwaczki;

1 Stehpult,
6 Sessel,
1 Auslegtisch,
1 Aktenkasten,
1 Akten = Stellage,
1 Kleiderrechen,
1 Waschkästchen sammt Zugehör,
4 Handtücher,
2 Spuckkästchen.

e) Einem Zimmer für den Oekonomie = Offizier mit den nämlichen Einrichtungsstücken wie ad d), außer dem Aktenkasten, dann mit den für das Magazin nöthigen Abtheilungs = Stellagen.

f) Drei Zimmern für die Rechnungs = Kanzlei = Individuen mit
1 Schreibkasten für den Rechnungsführer,
1 Stehpult, „ „ „
Schreibtischen nach der Zahl der Fouriere und Praktikanten.
12 Sessel,
1 Aktenkasten,
1 großen Akten = Stellage,
1 langen Tisch,
1 Aufschlagtisch,
2 Kleiderrechen,
2 Waschbecken sammt Zugehör,
8 Handtücher,
6 Spuckkästchen.

II. Flügel = Kanzlei,

bestehend aus:

a) Einem Zimmer des Flügel = Kommandanten mit
1 Schreibtisch (sperrbare Fächer),
1 Stehpult,
1 gewöhnlichen Tisch mit sperrbarer Schublade,
1 Schriftenkasten,
1 Kleiderrechen,
4 Sessel mit Lederüberzug,
1 Waschtisch sammt Zugehör,
4 Handtücher,
2 Spuckkästchen.

b) z jednej izby dla manipulującego rachmistrza i pisarza skrzydłowego; w tejże:

2 stoły do pisania (z fachami do zamykania)
4 krzesła,
1 szafa w przeboiny na akta,
1 długie szaragi,
2 pluwaczki.

III. Kancelaryja plutonowa

składa się z jednej izby dla dowódzcy plutonu z temi samemi sprzętami, co i do II. *a)*.

Sprzęty stołu do pisania:

1 zupełny kałamarz kamionkowy, albo drewniany,
2 linije drewniane,
1 lichtarz mosiężny ze szczypcami,
1 nożyczki do papieru.

Inne sprzęty dla każdego oddziału kancelaryi:

1 krawalnica do papieru z liniją żelazną i nozem,
1 dzban na wodę kamionkowy z pokrywą i 2 szklankami,
1 szczotka do zamiatania ze szczeciny z długim trzonem,
1 szczotka ręczna ze szczeciny.
1 blaszana szufelka do śmiecia,
1 pieczęć urzędowa z prasą.

b) Einem Zimmer für den manipulirenden Wachtmeister und Flügelschreiber mit
2 Schreibtischen (sperrbare Fächer),
4 Sessel,
1 Akten-Stellage,
1 langen Kleiderrechen,
2 Spuckkästchen.

III. Zugs-Kanzlei,

bestehend aus einem Zimmer für den Zugs-Kommandanten mit den nämlichen Einrichtungsstücken wie ad II. a).

Geräthschaften eines Schreibtisches.

1 kompletes Schreibzeug von Steingut oder Holz,
2 Lineale von Holz,
1 Messing-Leuchter sammt Lichtscheeren,
1 Papier-Scheere.

Sonstige Geräthschaften für jede Kanzlei-Abtheilung.

1 Papierschneidebrett mit eisernen Lineal und Messer,
1 Wasserkrug von Steingut mit Deckel und 2 Gläsern,
1 Borstkehrbesen mit langem Stiele,
1 Handborstwisch,
1 blecherne Kehrichtschaufel,
1 Amtssiegel sammt Presse.

G. Wymiar opału

dla koszar, kwater w naturze, kancelaryi

<table>
<tr><th colspan="9">A. Opał</th></tr>
<tr><th rowspan="2">dla koszar</th><th colspan="2">dla kwater w naturze dla</th><th colspan="6">kancelaryj, a to:</th></tr>
<tr><th>Oficerów niższych stopni</th><th>stron i prymaplanistów</th><th>sztabu pułkowego</th><th>skrzydłowych</th><th>plutonowych</th><th>sekcyjnych</th><th>kapralstw</th><th>posterunków</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Opłacają żandarmowie, praktykanci na furyjerów, pisarze pułkowi i skrzydłowi ze swojej należytości w ogóle. (Obacz uwagę)</td><td colspan="8">Należytość ta wynosi we wszystkich krajach koronnych, oprócz Włoch, Dalmacyi, Tyrolu południowego i Galicyi</td></tr>
<tr><td>$^3/_4$ sąga drzewa twardego, albo 1 sążeń miękkiego</td><td>$^1/_3$ sąga drzewa twardego, albo $^4/_9$ sąga miękkiego</td><td rowspan="2">Podług wymiaru, postanowionego reskryptem nadwornej Rady wojennej z dnia 23. Lutego 1808 J. 932.</td><td rowspan="2">o 1 oknie $^1/_2$ sąga
„ 2 oknach $^2/_3$ „
„ 3 „ $^5/_6$ „
„ 4 „ i więcej 1 sążeń drzewa miękkiego na każdy miesiąc zimowy, licząc za 1 sążeń drzewa miękkiego $^3/_4$ sążnia drzewa twardego.</td><td colspan="4" rowspan="2">Połowa należytości wyznaczonej dla kancelaryi skrzydłowej albo plutonowej, jeżeli potrzeba mieć osobną izbę.</td></tr>
<tr><td colspan="2">na każdy miesiąc zimowy, których liczy się sześć.</td></tr>
<tr><td colspan="8">We Włoszech, w Dalmacyi i Tyrolu południowym w tym samym wprawdzie wymiarze, jednakże licząc tylko 5 miesięcy zimowych.</td></tr>
<tr><td colspan="8">W Galicyi daje się dla kwater w naturze wyszczególnioną powyżej należytość, co do kancelaryj zaś wynosi wymiar drew dla jednej izby o 1 oknie 4 sążnie, o 2 oknach 5 sążni, o 3 oknach 6 sążni miękkiego drzewa na całą zimę, licząc na nią 6 miesięcy,</td></tr>
<tr><td colspan="8">a dostarczają go</td></tr>
<tr><td colspan="2">gminy za pobieraniem ustanowionych ryczałtów kwaterowych.</td><td>dowództwo pułku z ryczałtu kancelaryjnego</td><td colspan="5">gminy bez żadnego wynagrodzenia</td></tr>
</table>

i światła
i stajen c. k. żandarmeryi krajowej.

B. Światło

w koszarach		kwater w naturze dla		kancelaryj, a to:						Stajen
wewnętrzne	zewnętrzne	Oficerów niższych stopni	stron i prymaplanistów	sztabu pułkowego	skrzydłowych	plutonów	sekcyj	kapralstw	posterunków	
Opłacają żandarmowie, praktykanci na furyjerów, pisarze pułkowi i skrzydłowi ze swojej należytości w ogólności.	Należytość ta wynosi									
	ile potrzeba	5 funtów świec rurkowych na każdy miesiąc zimowy, a 3 funty na każdy miesiąc letni,	2 funty na każdy miesiąc zimowy, a 1 funt na każdy miesiąc letni,		4 funty świec rurkowych na każdy miesiąc zimowy. W lecie należy światło opędzić z 3 funtów świec wymierzonych dla kwatery oficera niższego stopnia,	2 funty świec na każdy miesiąc zimowy, jeżeli w ogólności potrzeba mieć osobną izbę kancelaryjną,				Wyrachowanie wymiaru jest rzeczą władz politycznych w porozumieniu się z dowództwem pułku,
	a dostarczają je									
	gminy za pobieraniem noclegowego	gminy za pobieraniem przepisanego ryczałtu kwaterowego		dowództwo pułku z ryczałtu kancelaryjnego	gminy bez żadnego wynagrodzenia					gminy za pobieraniem przypadającej od koni części kwoty noclegowego od żandarmów konnych, i za pozostawieniem gnoju.

G. Beheizungs- und

für die Kasernen, Natural-Quartiere, Kanzleien

A. Beheizung

der Kasernen	der Naturalquartiere für		der Kanzleien, und zwar:					
	Subaltern-Offiziere	Parteien und Primaplanisten	des Regiments-Stabes	der				
				Flügel	Züge	Sekzionen	Korporalschaften	Posten
Wird von der Mannschaft, den Fouriers-Praktikanten, Regiments- und Flügelschreibern von ihrer Gebühr überhaupt bestritten. (Siehe die Anmerkung.)	Die diesfällige Gebühr besteht für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme Italien, Dalmazien, Südtirol und Galizien, in							
	$3/4$ Klafter hartes oder 1 Klafter weiches Holz	$1/3$ Klafter hartes oder $4/9$ Klafter weiches Holz	Nach dem mit dem hofkriegsräthlichen Reskripte vom 23. Februar 1808 J. 932 bestimmten Ausmaße	mit 1 Fenst. $1/2$ Kl. „ 2 „ $2/3$ „ „ 3 „ $5/6$ „ „ 4 „ und mehr 1 Klafter weiches Holz für jeden Wintermonat, wobei für 1 Klafter weiches, $3/4$ Klafter hartes Holz gerechnet werden.		Die Hälfte der Gebühr für eine Flügel- oder Zugskanzlei, wenn ein eigenes Lokale zu halten nöthig ist.		
	für jeden Winter-Monat wozu sechs Monate gerechnet werden.							
	In Italien, Dalmazien und Südtirol aber, zwar in demselben Ausmaße, jedoch der Winter nur zu 5 Monaten gerechnet.							
	In Galizien besteht rücksichtlich der Natural-Quartiere die oben ausgewiesene Gebühr, in Betreff der Kanzleien aber besteht das Holzausmaß für ein Zimmer mit 1 Fenster in 4 Klafter, mit 2 Fenster in 5 Klafter, mit 3 Fenster in 6 Klafter weiches Holz auf die Dauer des ganzen Winters, wozu 6 Monate gerechnet werden							
	und wird beigestellt von							
	den Gemeinden gegen Bezug der festgesetzten Quartierpauschalien.		dem Regiments-Kommando aus dem Kanzlei-Pauschale.	den Gemeinden unentgeltlich.				

Beleuchtungs-Ausmaß

und Stallungen der k. k. Landes-Gensd'armerie.

<table>
<tr><th colspan="11">B. Beleuchtung</th></tr>
<tr><th colspan="2">in Kasernen</th><th colspan="2">der Naturalquartiere für</th><th colspan="6">der Kanzleien, und zwar:</th><th rowspan="3">der Stallungen</th></tr>
<tr><th rowspan="2">innere</th><th rowspan="2">äußere</th><th rowspan="2">Subaltern-Offiziere</th><th rowspan="2">Parteien und Primaplanisten</th><th rowspan="2">des Regiments-Stabes</th><th colspan="5">der</th></tr>
<tr><th>Flügel</th><th>Züge</th><th>Sekzionen</th><th>Korporalschaften</th><th>Posten</th></tr>
<tr><td rowspan="6">Wird von der Mannschaft, den Fouriers-Praktikanten, Regiments- und Flügelschreibern von ihrer Gebühr überhaupt bestritten.</td><td colspan="10">Die diesfällige Gebühr besteht in</td></tr>
<tr><td>nach Erforderniß</td><td>5 Pfund gegossene Unschlittkerzen für jeden Winter- und 3 Pfund für jeden Sommer-Monat</td><td>2 Pfund für jeden Winter- und 1 Pfund für jeden Sommer-Monat</td><td></td><td colspan="2">4 Pfund gegossene Kerzen für jeden Winter-Monat.
Im Sommer ist die Beleuchtung von den für das Quartier eines subalternen Offiziers bemessenen 3 Pfund Kerzen zu bestreiten</td><td colspan="3">2 Pfund Kerzen für jeden Winter-Monat, wenn nämlich ein eigenes Kanzlei-Lokale überhaupt zu halten nöthig ist</td><td>Die Ausmittlung des Ausmaßes obliegt den politischen Behörden im Einvernehmen mit dem Regiments-Kommando</td></tr>
<tr><td colspan="10">und wird beigestellt von</td></tr>
<tr><td colspan="3">den Gemeinden gegen Bezug der</td><td rowspan="2">dem Regiments-Kommando aus dem Kanzlei-Pauschale.</td><td colspan="5" rowspan="2">den Gemeinden unentgeltlich</td><td rowspan="2">den Gemeinden gegen Bezug des für die Pferde entfallenden Theilbetrages von dem Schlafgelde der berittenen Mannschaft und gegen Rücklaß des Düngers.</td></tr>
<tr><td>Schlafkreuzer</td><td colspan="2">festgesetzten Quartier-Pauschalien</td></tr>
</table>

Uwaga.

1. Żandarmom, praktykantom na furyjerów, pisarzom pułkowym i skrzydłowym przyznano tymczasowo na zimę 1850/51 dodatek na drwa, a to, jeżeli miejscowa cena drew przenosi 6 złr. za miękkie, a 8 złr. za twarde drwa w ilości 3 kr. dziennie, w innym razie w ilości $1\frac{1}{2}$ kr. dziennie.

O zezwolenie nadal na dodatek na drwa należy jednakże co rok, uzasadniając prośbę zapomocą należytego wykazu ciągle trwającej drożyzny, podawać do Ministerstwa spraw wewnętrznych.

2. Drwa mają się składać z polan długości 30 cali miary niższo-austryjackiej, sążeń ma mieć 6 stóp wysokości, 6 stóp szerokości, nakrzyż być układany, a każda inna miara ma być na tę miarę sprowadzona, licząc zawsze $\frac{3}{4}$ sążnia drzewa twardego za równe jednemu sągowi drzewa miękkiego.

3. Opału i światła, należącego się oficerom niższych stopni, mają prawo żądać także audytorowie, rachmistrze i oficerowie ekonomii, umieszczeni w kwaterach w naturze danych, ci ostatni zaś jednakże tylko, jeżeli są oficerami niższych stopni.

4. Oprócz pobierania ryczałtów kwaterowych oficerowie niższych stopni, prymaplaniści i strony, mają jedynie w następujących przypadkach, w których gminy nie są obowiązane dostarczać kwater w naturze ze sprzętami, opałem i światłem, prawo żądać należnego opału i światła, a to:

Zostający przy jeneralnej inspekcyi oficerowie, prymaplaniści i strony, tudzież stale przydzieleni oficerowie od żandarmeryi, którzy z powodu służby zostają na jakiś czas przy sztabie pułkowym po za swoją stacyją.

Oficerom, przydzielonym na próbę, należy się w takich samych okolicznościach tylko opał, ale nie światło, gdy także i w armii nie wyznaczono dla nich należnego światła. Tej należności dostępują dopiero pełniąc służbę w skrzydle i zajmując swoję kwaterę, daną w naturze.

W tych szczególnych okolicznościach otrzymają wymienieni oficerowie, prymaplaniści i strony za drwa, a względnie i za świece przypadający podług urzędowych certyfikatów cen targowych ekwiwalent w gotowiźnie na rachunek funduszu żandarmeryi.

5. Pod zewnętrznem oświetleniem koszar rozumią się schody, kurytarze, prewety i inne zewnętrzne części domu.

Anmerkung.

1. Der Mannschaft, den Fouriers-Praktikanten, Regiments- und Flügelschreibern wurde vorläufig für den Winter 1850—51 ein Holzbeitrag, und zwar, wenn der örtliche Marktpreis den Betrag von 6 fl. des weichen, und von 8 fl. des harten Holzes übersteigt, mit täglichen 3 Kreuzer, sonst aber mit täglichen 1 ½ kr. bewilligt.

Die Bewilligung eines ferneren Holzzuschußes muß jedoch alljährig, unter gehöriger Nachweisung der andauernden Theuerungs-Verhältnisse motivirt, bei dem Ministerium des Innern nachgesucht werden.

2. Das Holz hat in 30 Zoll langen Scheitern nach niederösterreichischem Maße, die Klafter 6 Schuh hoch und 6 Schuh breit in Kreuzstoß, aufgeschichtet zu bestehen, und es ist jedes andere Maß darauf zurückzuführen, wobei stets ¾ Klafter hartes als Aequivalent für 1 Klafter weiches Holz angenommen werden.

3. Auf die Heiz- und Beleuchtungsgebühr der Subaltern-Offiziere haben auch die in Naturalquartieren untergebrachten Auditore, Rechnungsführer und Oekonomie-Offiziere Anspruch, Letztere jedoch nur in dem Falle, wenn sie Subaltern-Offiziere sind.

4. Nebst dem Bezuge der Quartier-Pauschalien haben die Subaltern-Offiziere, Primaplanisten und Parteien nur in nachstehenden Fällen, in welchen die Gemeinden zur Beistellung der Natural-Quartiere, sammt Meubeln, Holz und Licht nicht verpflichtet sind, Anspruch auf eine Heiz- und Beleuchtungsgebühr, und zwar:

Die bei der General-Inspekzion befindlichen Offiziere, Primaplanisten und Parteien, dann jene definitiven Gensd'armerie-Offiziere, welche wegen Dienstesrücksichten sich zeitweilig beim Regimentsstabe außer ihren Stazionsorten aufhalten.

Die probeweise zugetheilten Offiziere haben unter gleichen Verhältnissen nur auf das Holz, jedoch auf keine Kerzengebühr einen Anspruch, weil für dieselben auch bei der Armee keine Kerzengebühr bemessen ist. Dieselben treten in die Kerzengebühr erst dann, wenn sie beim Flügel Dienste leisten und ihr Naturalquartier beziehen.

Unter diesen besonderen Verhältnissen erhalten die gedachten Offiziere, Primaplanisten und Parteien für das Holz und rücksichtlich auch für die Kerzen, das nach den ämtlichen Marktpreis-Zertifikaten entfallende Geldäquivalent auf Rechnung des Gensd'armerie-Fondes.

5. Unter die äußere Beleuchtung der Kasernen werden Stiegen, Gänge, Aborte und sonstige äußere Bestandtheile gerechnet.

257.

Rozporządzenie krajowej władzy szkolnej z dnia 3. Sierpnia 1851,

wydane do kolegijów nauczycieli wszystkich gimnazyjów,

jako uczniowie prywatni, niezapisani w żadnem gimnazyjum publicznem, za zdawania egzaminu dojrzałości nie uiszczają wprawdzie opłaty szkolnej, lecz za to ustanowioną taksę egzaminacyjną.

Jest do rozwiązania pytanie, czyli uczniowie pobierający tylko domową naukę, nie będąc zapisanymi u żadnego gimnazyjum jako uczniowie prywatni, mają płacić opłatę szkolną przed przypuszczeniem ich do egzaminu dojrzałości.

Gdy wyrzeczone w rozporządzeniu z dnia 18. Października 1850 (Dziennik praw państwa zeszyt CXLIX, liczba 443) zasady, według których uczniowie prywatni niezapisani w żadnem gimnazyjum publicznem, a chcący przejść w poczet uczniów publicznych, od egzaminu, który w tym celu zdawać muszą, wymierzoną taksę egzaminacyjną, a nie opłatę szkolną opłacać mają, służą także wtedy, gdy uczniowie prywatni wymienionej kategoryi chcą się poddać egzaminowi dojrzałości; przeto uczniowie tacy przed przypuszczeniem siebie do egzaminu dojrzałości nie opłatę szkolną, lecz wymierzoną od egzaminu dojrzałości z uczniami prywatnemi taksę egzaminacyjną złożyć mają.

O czem w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa oświecenia z dnia 17. Lipca 1851 do l. 6709, uwiadamia się .... z zaleceniem przestrzegania tegoż rozporządzenia.

Gołuchowski m. p.

258.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 5. Sierpnia 1851 *),

wydane do naczelników wszystkich obwodów,

mocą którego nakazuje się, aby w miastach większych i znaczniejszych po domach gościnnych i zajezdnych, upoważnionych do przyjmowania obcych, zaprowadzono wykazy przybyłych.

Według §. 17 organicznej ustawy o żandarmeryi **), ma taż żandarmeryja prawo, a według §. 111 swojej instrukcyi służbowej, nawet obowiązek

*) Równocześnie wezwano naczelnika komisyi gubernijalnej krakowskiej, do wydania takiegoż rozporządzenia w okręgu wielkiego księstwa krakowskiego, we Lwowie zaś przełożonego starostwa grodzkiego, a komendę pułku IV. żandarmeryi uwiadomiono o tem.

**) Dziennik praw państwa z roku 1850, zeszyt XII., l. 19, stronica 203.

257.

Erlaß der Landes-Schulbehörde vom 3. August 1851,

an den Lehrkörper sämmtlicher Gymnasien,

womit bestimmt wird, daß Privatschüler, welche bei keinem öffentlichen Gymnasium eingeschrieben sind, für die abzulegende Maturitätsprüfung kein Schulgeld, wohl aber die hiefür bemessene Prüfungstaxe zu entrichten haben.

Es ist die Frage gestellt worden, ob Schüler, welche bloß häuslichen Unterricht genießen, ohne bei einem öffentlichen Gymnasium als Privatschüler eingeschrieben zu seyn, vor ihrer Zulassung zur Maturitätsprüfung das Unterrichtsgeld zu entrichten haben.

Da die in der Verordnung vom 18. Oktober 1850 (Reichsgesetzblatt, CXLIX. Stück, Nr. 443) ausgesprochenen Grundsätze, denen zu Folge Privatschüler, welche bei keinem öffentlichen Gymnasium eingeschrieben sind, und in die Zahl der öffentlichen Schüler übertreten wollen, für die zu diesem Zwecke abzulegende Aufnahmsprüfung die bemessene Prüfungstaxe, jedoch kein Schulgeld zu entrichten haben, dieselbe Geltung auch in dem Falle finden, wenn Privatschüler der genannten Kategorie sich der Maturitätsprüfung unterziehen wollen, so haben solche vor der Zulassung zu der Maturitätsprüfung kein Unterrichtsgeld, jedoch die für diese Maturitätsprüfung der Privatschüler bemessene Prüfungstaxe zu entrichten.

Wovon der .... im Grunde des hohen Unterrichts-Ministerial-Erlaßes vom 17. Juli 1851 Z. 6709 zur Wissenschaft und Danachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

258.

Erlaß des Statthalters vom 5. August 1851 *),

an sämmtliche Kreisvorsteher,

womit die Einführung der Fremdenlisten, in den zur Aufnahme von Fremden berechtigten Gast- und Einkehrhäusern der grösseren und bedeutenderen Städte, angeordnet wird.

Nach §. 17 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes **) ist die Gensd'armerie befugt, und nach §. 111 der Dienst-Instrukzion für die Landes-Gensd'armerie sogar

---

*) Unter Einem wurde zur gleichmäßigen Verfügung im Gebiete des Großherzogthums Krakau, der Vorsteher der dortigen Gubernial-Kommission, dagegen bezüglich der Stadt Lemberg, der Vorsteher der dasigen Stadthauptmannschaft aufgefordert, und das IV. Gensd'armerie-Regiments-Kommando davon in Kenntniß gesetzt.

**) Reichsgesetzblatt, vom Jahre 1850, XII. Stück, Nr. 19, Seite 203.

służbowy po domach gościnnych i zajezdnych przeglądać książki do zapisywania obcych przeznaczone, (czyli spisy imienne osób obcych, których w gospodę przyjęto), natrafiwszy na osoby podejrzane, takowe do władzy przystawiać i przekonać się, czy gospodnik zachowuje istniejące przepisy policyjne.

Gdy atoli dotąd w Galicyi nie zaprowadzono jeszcze ksiąg do zapisywania osób obcych po domach gościnnych i zajezdnych, takowe zaś dla lepszego sprawowania policyi względem obcych i do ułatwienia służby, w tym samym względzie na c. k. żandarmeryję włożonej, okazują się stosownemi i potrzebnemi, przeto wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządziło dekretem z dnia 1. b. m. do l. 3799, ażeby po domach gościnnych i zajezdnych, upoważnionych do przyjmowania w gospodę osób obcych, w większych i znaczniejszych miastach Galicyi zaprowadzono spisy na zaciągnienie osób obcych przeznaczone.

Chciej więc ..... WMPan zarządzić, aby w większych miastach obwodu, w których to zarządzenie podług jego zdania wykonane być może, których oznaczenie przeto mu zostawiam, spisy do zaciągnienia osób obcych po domach gościnnych i zajezdnych natychmiast zaprowadzono.

Spisy te mają zawierać w sobie następujące rubryki:

Imię i nazwisko,
Charakter albo zatrudnienie,
Tenże jedzie z
do
Ma paszport od władzy (dominijum, magistratu i t. d.),
Data i liczba paszportu,
Oznaczenie, na jak długo paszport wydany jest,
Imię i nazwisko towarzyszów i sług,
Charakter albo zatrudnienie.

O uczynionem zarządzeniu zechcesz ...... WMPan z wyszczególnieniem miast, w których je zaprowadzić poleciłeś, udzielić wiadomości właściwej skrzydłowej komendzie żandarmeryi.

Gołuchowski m. p

verpflichtet, in Vollziehung ihres Dienstes in Gast= und Einkehrhäusern in die Fremdenbücher (oder Namenlisten der vom Wirthen beherbergten Fremden) Einsicht zu nehmen, die vorfindigen verdächtigen Personen zur Behörde zu stellen, und sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob der Gastwirth die diesfalls bestehenden Polizeivorschriften beobachtet.

Nachdem jedoch bisher in Galizien derlei Fremdenbücher in den Gast= und Einkehrhäusern nicht geführt werden, solche aber zur besseren Handhabung der Fremdenpolizei und zur Erleichterung der, der k. k. Gensd'armerie in dieser Beziehung obliegenden Verpflichtungen sich als zweckmäßig und nothwendig herausstellen: so hat das hohe Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 1. d. M. Z. 3799 angeordnet, womit in den zur Aufnahme von Fremden berechtigten Gast= und Einkehrhäusern der größeren und bedeutenderen Städte Galiziens, Fremdenlisten eingeführt werden.

Ich ersuche somit Euere .... die Verfügung treffen zu wollen, womit in den größeren Städten des Kreises, in welchen dieses Institut nach dem Ermessen Euer .... ausführbar seyn wird, deren Bezeichnung ich somit Euer .... überlasse, die Fremdenlisten in den Gast= und Einkehrhäusern sogleich eingeführt werden.

Diese Fremdenlisten haben folgende Rubriken zu umfassen:

Name und Zuname
Charakter oder Beschäftigung
Reiset von
Reiset nach
Hat einen Paß von der Behörde, (Dominium, Magistrat u. s. w.)
Datum und Zahl des Paßes
Dauer desselben
Name und Zuname der Mitreisenden und Diener
Charakter oder Beschäftigung.

Von dem Geschehenen wollen Euer .... unter Angabe der Städte, in welchen die diesfällige Maßregel in Ausführung gebracht wurde, dem betreffenden Gensd'armerie=Flügel=Kommando die Mittheilung machen.

Goluchowski m. p.

259.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 6. Sierpnia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych i Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, (za równoczesnem uwiadomieniem magistratu lwowskiego),

mocą którego wstrzymanem jest nadawanie zarobkowego prawa palenia spirytusu (wyskoku gorzałczanego), tam gdzie istnieje prawo propinacyi.

Podług dekretu wysokiego Ministerstwa handlu z dnia 28. Lipca 1851 za l. 5902, tymczasowie nie należy tam, gdzie istnieje prawo propinacyi, nadawać zarobkowego prawa wypalania spirytusu (wyskoku gorzałczanego), dopóty, dopóki będące w pertraktacyi pytanie, czy prawo propinacyi byłych dominijów i miast także na spirytus (wyskok gorzałczany) rozciąga się, nie będzie rozwiązanem.

O czem potrzeba zawiadomić władze, które nadają uprawnienie na przemysłowość.

Gołuchowski m. p.

260.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 13. Sierpnia 1851,

wydane do krajowej izby rachunkowej,

o płaceniu alumnatyku.

Wysokie Ministerstwo wyznań i nauk publicznych raczyło względem wzniecionych przez izbę rachunkową sprawozdaniem z dnia 14. Listopada r. z. za l. 38048 wątpliwości rozstrzygnąć pod dniem 26. z. m. za l. 2472, że rozporządzenie Ministerstwa z dnia 7. Października r. z. za l. 2814 *) o płaceniu alumnatyku dotycze tylko plebanów uposażonych dziesięciną w naturze; że przeto samo przez się wynika, iż względem plebanów których dotacyja zapisana jest w gotowiźnie lub w ziemi, ciągle jeszcze podług dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 16. Lipca 1812 za l. 8423 zachować się należy.

O czem izbę rachunkową dla zachowania się zawiadamia się.

Gołuchowski m. p.

---

*) W Dzienniku praw krajowych z roku 1850, część XXI., l. 593.

259.

Erlaß des Landesguberniums vom 6. August 1851,

an sämmtliche Kreisämter und den Vorsteher der Gubernial-Kommission zu Krakau, (unter gleichzeitiger Bekanntgebung an den Lemberger Magistrat),

wodurch die Verleihung von gewerblichen Befugnissen zur Spiritus- (Branntweingeist-) Erzeugung dort, wo das Propinazionsrecht besteht, eingestellt wird.

Laut Dekrets des hohen Handels-Ministeriums vom 28. Juli 1851 Z. 5902 dürfen bis zur Lösung der in Verhandlung stehenden Frage, ob das Propinazionsrecht der ehemaligen Dominien und der Städte sich auch auf den Spiritus (Branntweingeist) erstreckt, gewerbliche Befugnisse zur Spiritus-Erzeugung dort, wo das Propinazionsrecht besteht, vorläufig nicht verliehen werden.

Wovon die gewerbsverleihenden Behörden zu verständigen sind.

Goluchowski m. p.

260.

Erlaß des Landesguberniums vm 13. August 1851,

an die Provinzial-Staatsbuchhaltung,

betreffend die Entrichtung des Alumnatikums.

Das hohe Ministerium des Kultus und öffentlichen Unterrichtes hat über die von derselben mit Bericht vom 14. November v. J. Z. 38048 angeregten Bedenken unterm 26. v. M. Z. 2472 entschieden, daß die Ministerial-Verordnung vom 7. Oktober v. J. Z. 2814 *), betreffend die Entrichtung des Alumnatikums, nur die mit Naturalzehenten dotirten Pfarrer betrifft, und daß sich daher von selbst ergibt, daß sich in Betreff der mit baren Gelde oder Grundstücken dotirten Pfarren noch fortan nach dem Hofkanzleidekrete vom 16. Juli 1812 Z. 8423 zu benehmen ist.

Wovon die Provinzial-Staatsbuchhaltung zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt wird.

Goluchowski m. p.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXI. Stück, Nr. 593.

261.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 14. Sierpnia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych, powiatowych administracyj skarbowych, okręgowych komisyi podatku dochodowego i urzędów ekonomicznych w dobrach koronnych, funduszowych i fundacyjnych, (z wyjątkiem obwodu krakowskiego i Bukowiny),

którem ogłasza się przepis o zastosowaniu ustawy o podatku dochodowym do skarbowego dochodu z górnictwa.

Na zapytanie, o ile ustawa o podatku dochodowym do dochodów skarbowych z górnictwa zastosowana być ma, oświadczyło wysokie Ministerstwo skarbu w skutek uchwały Rady Ministrów rozporządzeniem z dnia 23. Czerwca r. b. za l. 18640/1631, że podatkowi dochodowemu podpada taki przychód, który rzeczony skarb pobiera z posiadłości i przedsiębierstw tytułem prawa obywatelskiego dzierżonych, albo podobnie jak osoba prywatna sposobem profesyi sprawowanych, a za którąby także i prywatny jako dzierżyciel lub przedsiębierca, ten podatek opłacać był winien, że zatem urzędy zarządzające posiadłościami i przedsiębierstwami górniczemi, które dają dochód podatkowi podpadający, fasyjonując takowy dla wymierzenia podatku, zachować mają przepisy ustawy o podatku dochodowym, i należące do tego przepisy wykonawcze.

Zważywszy jednak wielorakie trudności, z jakiemi połączone jest dodatkowe fasyjonowanie dochodu wymienionego skarbu podatkowi ulegającego za rok 1850 i 1851, wysokie Ministerstwo skarbu rozporządziło wyżej powołanem dekretem, iż ustawa o podatku dochodowym do rzeczonego przychodu za pomienione obadwa lata, jeżeli to już nie nastąpiło, dodatkowo nie ma być zastosowaną.

To jednak powstrzymanie działalności ustawy o podatku dochodowym nie rozciąga się na dochód z przedsiębierstw górniczych, które w części do państwa, a w części do osób prywatnych należą, względem których więc odstąpienie od tej ustawy i za pomienione dwa lata miejsca mieć nie może.

Co dla wiadomości jako prawidło zachowania się czyni się wiadomo.

Krajewski m. p.

261.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 14. August 1851,

an sämmtliche Kreisämter, Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Einkommensteuer-Bezirks-Kommissionen und Wirthschaftsämter auf Kron-, Fonds- und Stiftungsgütern, (mit Ausnahme des Krakauer Gebietes und der Bukowina),

womit die Bestimmung über die Anwendung des Einkommensteuer-Gesetzes auf die Einkünfte des montanistischen Staats-Aerars kundgemacht wird.

Ueber die Frage, in wiefern das Einkommensteuer-Gesetz auf die Einkünfte des montanistischen Staats-Aerars anzuwenden sei, hat das hohe Finanz-Ministerium in Folge Ministerraths-Beschlußes mit dem Erlaße vom 23. Juni l. J. Z. 18640/1631 erklärt, daß jenes Einkommen des Aerars der Einkommensteuer unterliegt, welches dasselbe von Besitzungen und Unternehmungen bezieht, die es aus einem Titel des bürgerlichen Rechtes besitzt, oder gleich einem Privaten als Gewerbe betreibt, und für welches auch der Private als Besitzer oder Unternehmer diese Steuer zu entrichten hätte, daß daher von den Verwaltungsämtern der montanistischen Besitzungen und Unternehmungen, von denen ein steuerpflichtiges Einkommen entfällt, bei dessen Fatirung zum Behufe der Bemessung der Steuer die Bestimmungen des Einkommensteuer-Gesetzes und der dazu gehörigen Vollzugs-Vorschrift zu beobachten sind.

In Berücksichtigung der mehrfachen Schwierigkeiten, mit welchen die nachträgliche Fatirung des steuerpflichtigen Einkommens des erwähnten Aerars für die Jahre 1850 und 1851 verbunden seyn würde, hat jedoch das hohe Finanz-Ministerium mit dem obangeführten Erlaße angeordnet, daß die Anwendung des Einkommensteuer-Gesetzes auf dieses Einkommen für die genanten beiden Jahre, in sofern sie nicht bereits erfolgt ist, nicht mehr nachträglich einzutreten habe.

Diese Sistirung der Wirksamkeit des Einkommensteuer-Gesetzes erstreckt sich jedoch nicht auf das Einkommen von montanistischen Unternehmungen, die zum Theile dem Staate und zum Theile Privaten gehören, in Ansehung deren daher eine Abweichung von diesem Gesetze auch für die genannten beiden Jahre nicht Statt findet.

Dies wird hiemit zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

262.

Rozporządzenie Trybunału apelacyjnego z dnia 21 Sierpnia 1851 *),

wydane do wszystkich sądów szlacheckich i bukowińskiego sądu miejsko-szlacheckiego,

że prokuratoryja kamery byłych poddanych, gdzie ci są pozwani, chociażby po obwieszczeniu rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 12. Maja 1849, własnych obrońców prawa już sobie postanowili, zastępować powinna.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z c. k. Ministerstwami skarbu i sprawiedliwości, poleciło na wniosek Namiestnika w Galicyi, tamecznej prokuratoryi kamery oznajmić, iż byłych poddanych, jeżeli są zapozwanymi, na ich żądanie nawet wtenczas zastępować powinna, gdyby po obwieszczeniu rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. Maja 1849 za l. 10910 **) własnych obrońców prawa sobie ustanowili.

O tem oświadczeniu wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12. Sierpnia r. b. za l. 10155, sąd N. zawiadamia się.

Eder m. p.

263.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 22. Sierpnia 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LVII., nr. 204, wydana dnia 10. Września 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

co do zastosowania uwagi 2. i 3. do pozycyi taryfowej 45 prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego, i z dnia 2. Sierpnia 1850.

Ponieważ przy zastosowaniu uwagi 2. i 3. do pozycyi taryfowej 45 prowizorycznej ustawy z dnia 9. Lutego, i z dnia 2. Sierpnia 1850 nr. 22 i 107 Dz. pr. p., zaszły wątpliwości co do tego, czy przypuszczenie prawne, pod którem od wciągnień tabularnych, w przypadkach tamże wyszczególnionych, opłacana być ma należytość stała 30-krajcarowa, w ten sposób rozumieć się powinna, iż zamiast niej, każdego razu należytość procentualna musi być złożona, jeżeli ta ostatnia za pierwsze wciągnienie nie jest jeszcze opłaconą, lub też wtedy tylko, jeżeli rzeczona właśnie należytość podług przytoczonych nowych ustaw za pierwotne wciągnienie miała być, jednakże nie jest jeszcze

---

*) Rozporządzeniem gubernijalnem z dnia 15. Sierpnia 1851 za l. 31135, a w skutek rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 29. Lipca 1851 za l. 16421, zawiadomiono o tem wszystkie urzędy obwodowe, prokuratoryję kamery i przełożonego komisyi gubernijalnej w Krakowie.

**) W Dzienniku praw krajowych, tomie uzupełniającym pod l. 334.

262.

Erlaß des Appellazions-Gerichtes vom 21. August 1851 *),

an sämmtliche Landrechte und das Bukowinaer Stadt- und Landrecht,

über die Verpflichtung der Kammerprokuratur zur Vertretung ehemaliger Unterthanen in Fällen, wo diese als Geklagte erscheinen und sich nach Kundmachung der Ministerial-Verordnung vom 12. Mai 1849 bereits eigene Rechtsfreunde bestellt haben.

Das k. k. Ministerium des Innern hat im Einvernehmen, mit den k. k. Ministerien der Finanzen und der Justiz, über Antrag des Statthalters von Galizien, der dortigen Kammerprokuratur bedeuten lassen, daß die Verpflichtung derselben zur Vertretung der ehemaligen Unterthanen in Fällen, wo diese als Geklagte erscheinen, über den Wunsch der Letzteren auch dann einzutreten habe, wenn sie sich nach Kundmachung der Verordnung des Ministeriums des Innern vom 12. Mai 1849 Z. 10910 **) bereits eigene Rechtsfreunde bestellt haben.

Von dieser Eröffnung des hohen Justizministeriums vom 12. August l. J. Z. 10155 wird dasselbe verständiget.

Eder m. p.

263.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. August 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVII. Stück, Nr. 204, ausgegeben am 10. September 1851)

wirksam für alle Kronländer,

über die Anwendung der Anmerkung 2 und 3 zur Tarifspost 45 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850.

Nachdem sich bei Anwendung der Anmerkung 2 und 3 zur Tarifspost 45 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, Stück XXII. und CVII. des Reichs-Gesetzblattes darüber Zweifel ergeben haben, ob die gesetzliche Voraussetzung, unter welcher von bücherlichen Eintragungen in den dort behandelten Fällen blos die fixe Gebühr von 30 kr. zu entrichten ist, dahin zu verstehen sei, daß statt dieser die Prozentualgebühr jedenfalls entrichtet werden müsse, wenn letztere für die erste Eintragung noch nicht entrichtet wurde, oder aber nur dann, wenn die letztgedachte Gebühr schon nach den bezogenen neuen Gesetzen für die erstmalige Eintragung zu entrichten war, jedoch nicht entrichtet wurde, so wird erklärt, daß, wenn die erste Eintragung in

---

*) Mit der Gubernial-Verordnung vom 15. August 1851 Z. 31135 sind zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 29. Juli 1851 Z. 16421 sämmtliche Kreisämter, die Kammerprokuratur und der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau davon in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Ergänzungsbande des Landes-Gesetzblattes unter Nr. 334.

opłacona; przeto oświadcza się, iż jeżeli pierwsze wciągnienie przypadło w czas przed rozpoczęciem działania przytoczonych ustaw prowizorycznych, opłacać się będzie od wciągnień, w uwadze 2. i 3. poz. taryf. 45 wyszczególnionych, tylko stała należytość 30-krajcarowa.

Krauss m. p.

264.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LVII., nr. 206, wydana dnia 10. Września 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami kamery nadwornej trzy i pół-, tudzież pięcio-procentowemi, na dniu 1. Września 1851 w rzędzie 167 wylosowanemi.

Odnośnie do okólnika niższo-austryjackiego rządu z dnia 29. Października 1829, podaje się do powszechnej wiadomości, iż obligacyje kamery nadwornej trzy i pół- tudzież pięcio-procentowe, na dniu 1. Września t. r., w rzędzie 167 wylosowane, mianowicie nr. 5837 z jedną piątą, nra. 8964 i 9338 z połową summy kapitałowej, tudzież nr. 11024, aż do nru. 13,191 z całkowitemi kapitału sumami, wedle przepisów najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, na nowe, w pierwotnej stopie w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu stanu zamienione będą.

Krauss m. p.

dem Zeitraume vor der Wirksamkeit der bezogenen provisorischen Gesetze erfolgte, für die in der Anmerkung 2 und 3 der Tarifspost 45 gedachten Eintragungen nur die fixe Gebühr von 30 kr. einzuheben ist.

Ph. Krauß m. p.

264.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVII. Stück, Nro. 206, ausgegeben am 10. September 1851),

womit die Behandlung der am 1. September 1851 in der Serie 167 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu 3 ½ und 5 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 1. September d. J. in der Serie 167 verlosten Hofkammer-Obligazionen zu 3 ½ und 5 Perzent, und zwar: Nr. 5837 mit einem Fünftel, Nr. 8964 und 9338 mit der Hälfte des Kapitales, dann Nr. 11024 bis 13191 mit den ganzen Kapitalsbeträgen nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staats-Schuldverschreibungen umgewechselt werden.

Ph. Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXII.

Wydana i rozesłana dnia 17. Kwietnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. April 1852.

265.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 24. Sierpnia 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów i starostwa grodzkiego we Lwowie, (za równoczesnem zawiadomieniem Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, dla dalszego zawiadomienia przynależnych władz tamecznego wielkiego księstwa),

o płaceniu nadgrody (taglia) za przystawienie zbiegów wojskowych przez ludzi korpusu straży policyi wojskowej, i za przystawienie zbiegów od straży policyi wojskowej.

Podług istniejących przepisów należy każdemu przystawie c. k. zbiega nadgroda (taglia), której ilość podług przynależności przystawy różną jest. I tak każdemu przystawie należącemu do jurysdykcyi cywilnej wyznaczona jest pospolicie nadgroda (taglia) cywilna w ilości 24 złr., podczas gdy przystawa, do stanu wojskowego należący, ma prawo do nadgrody (taglia) wojskowej w ilości 8 złr.

Dla zachęty do przystawiania zbiegów i ku tem skuteczniejszemu utrzymaniu porządku i bezpieczeństwa publicznego, wysokie Ministerstwo wojny według dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 13. b. m. za l. 17729 i na wniosek tegoż, poleciło nadgrodę (taglia) wojskową w ilości 8 złr. m. k. wypłacać ze skarbu wojskowego za zbiegów wojskowych, dostawionych przez indywidua korpusu straży policyi wojskowej, która z wyjątkiem ludzi należących do takiego korpusu straży w Wiedniu, Medyjolanie i Wenecyi od tego była wyłączoną, co jednak nie pociągnie tego za sobą, iżby tacy zbiegowie wojskowi, przez straż policyjną wojskową dostawieni, pod względem zastosowania do nich prawa wojennego, mieli być, jako przez wojsko ujęci, uważanymi i sądzonymi.

Przytem oznajmia się, że indywiduum z korpusu straży policyjnej zbiegłe, jako dezerter wojskowy uważanem i za jego przystawienie, stosownie do przynależnego stanu przystawy, nadgroda (taglia) cywilna albo wojskowa z funduszu wydatków dla bezpieczeństwa publicznego wypłacana być ma.

Postanowienie to udziela się ...... WWPanu dla wiadomości z tem dołożeniem, iż komenda straży policyjnej wojskowej w takich wypadkach, gdzie zbiega wojskowego osoba tejże straży przystawiła, za złożeniem w tej mierze poświadczenia od starostwa grodzkiego, udać się ma o wypłacenie przystawie należącej nadgrody (taglia) wojskowej w ilości 8 złr. m. k. do krajowej komendy wojskowej, której to rozporządzenie od Ministerstwa wojny dla wiadomości udzielone zostało.

Gołuchowski m. p.

265.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 24. August 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Vorsteher der Stadthauptmannschaft in Lemberg, (unter gleichzeitiger Bekanntgebung an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verständigung der betreffenden Behörden in dem dortigen Großherzogthume)

über die Bezahlung der Taglia für jene Militär-Deserteurs, welche durch Individuen der Militär-Polizeiwache-Korps eingebracht werden, so wie für die Einbringung entwichener Mannschaft der Militär-Polizeiwache.

Nach den bestehenden Direktiven gebührt jedem Einbringer eines k. k. Deserteurs die Taglia, deren Ausmaß nach der Zuständigkeit des Einbringers verschieden ist. So gebührt jedem der Zivil-Jurisdikzion unterstehenden Einbringer in der Regel die Zivil-Taglia von 24 fl., während ein zum Militärstande gehöriger Einbringer auf die Militär-Taglia von 8 fl. Anspruch hat.

Zur Aufmunterung der Deserteurs-Einbringer und zur möglichst wirksamen Handhabung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit ist laut Erlaßes des hohen Ministeriums des Innern vom 13. d. M. Z. 17729 über hochortiges Einschreiten vom hohen Kriegs-Ministerium die Bezahlung der Militär-Taglia pr. 8 fl. K. M. aus dem Militär-Aerar für jene Militär-Deserteurs angeordnet worden, welche von Individuen der Militär-Polizeiwache-Korps, die bisher mit Ausnahme der zu den Militär-Polizeiwache-Korps in Wien, Mailand und Venedig gehörigen Mannschaft hievon ausgeschlossen waren, eingebracht werden, ohne daß die von diesen Polizei-Wachkörpern eingebrachten Militär-Deserteurs bezüglich ihrer kriegsrechtlichen Behandlung als vom Militär eingebracht angesehen und hiernach abgeurtheilt werden sollen.

Hiebei wird bemerkt, daß ein von dem Polizeiwach-Korps entwichener Mann als Deserteur anzusehen, und daß für dessen Zustandebringung nach der Zuständigkeit des Einbringers entweder die Zivil- oder die Militär-Taglia aus dem Fonde für öffentliche Sicherheits-Auslagen zu bezahlen sei.

Von dem obigen Beschluße werden Euere .... zur Wissenschaft mit dem Bemerken in Kenntniß gesetzt, daß sich das Militär-Polizeiwach-Kommando in jenen Fällen, wo von einem Individuum der Militär-Polizeiwache ein Militär-Deserteur eingebracht wurde, unter Beibringung der diesfälligen stadthauptmannschaftlichen Bestätigung, wegen Erfolgung der dem Einbringer gebührenden Militär-Taglia pr. 8 fl. K. M. an das Landes-Militär-Kommando, welchem der in Rede stehende Beschluß von Seite des Kriegs-Ministeriums bekannt gegeben wurde, zu wenden habe.

Goluchowski m. p.

266.

Rozporządzenie Ministerstwa wojny z dnia 25. Sierpnia 1851 *),

wydane do krajowej komendy wojskowej we Lwowie,

którem w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych ustanowiono zasadę, iż odtąd w przedsiębierstwach liwerunku lub subarendowania nie wolno więcej przyjmować ofert dodatkowych.

Dla uniknienia niedogodności, jakie szczególnie w ostatnim czasie przez przyjmowanie ofert dodatkowych w przedsiębierstwach liwerunku i subarendowań powstawały, i liczne skargi ze strony tych, co na pierwiastkowej publicznej licytacyi w porządku przepisanym utrzymali się, za sobą pociągały, do czego najgłówniej to było powodem, że krajowe komendy wojskowe i komisyje naradzcze na warunki reskryptem okólnym A. 246 z dnia 26. Stycznia 1818 przepisane, pomiędzy któremi dodatkowe oferty przyjmować wyjątkowo dozwolono, częścią nie zważały, częścią zaś takowe w obszernem nadto znaczeniu rozumiały, przyjęło Ministerstwo wojny, porozumiawszy się z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych, tę zasadę, że odtąd wcale żadnych ofert dodatkowych przyjmować nie wolno, i że same przepisy reskryptu okólnego z dnia 26. Stycznia 1818, A. 246 względem warunków przyjmowania ofert dodatkowych, niniejszem uchyla się.

O tej uchwale zawiadamia się krajowa komenda wojskowa dla ścisłego zastosowania się i dalszego zawiadomienia podwładnych komend, oraz zainformowania administracyj magazynów żywności, z tem dołożeniem, iż przez pewne rozpisanie obwieszczenia dotyczącej licytacyi miejscowej z uprzedniem oznaczeniem terminu dla tejże, i postępując przy samej licytacyi zupełnie podług istniejących przepisów i z należytą oględnością i przezornością, uniknąć będzie można potrzebę każdego powodu, na którym oferent późniejszy mógłby dodatkową opierać ofertę.

Csorich m. p.

---

*) Odpisu tego rozporządzenia Ministerstwa wojny udzielono dekretem Rządu krajowego z dnia 11. Września 1851 za l. 36997, wszystkim urzędom obwodowym i Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie dla wiadomości z tym dokładem, że dotyczące władze wojskowe odebrały potrzebne zlecenie od c. k. krajowej komendy wojskowej.

266.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 25. August 1851 *),

an das Landes-Militär-Kommando in Lemberg,

womit im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern der Grundsatz festgestellt wird, daß von nun an, für Lieferungs- oder Subarrendirungs-Unternehmungen gar keine Nachtrags-Offerten mehr angenommen werden dürfen.

Um jenen Uebelständen vorzubeugen, welche aus der Annahme von Nachtrags-Offerten für Lieferungs- oder Subarrendirungs-Unternehmungen, besonders in letzterer Zeit erwuchsen und häufige Beschwerden von Seite der ordentlichen Ersteher der ursprünglichen öffentlichen Behandlung zur Folge hatten, wozu hauptsächlich der Grund darin lag, daß von den Landes-Militär-Kommanden und Berathungskommissionen die mit dem Zirkular-Reskripte A. 246 vom 26. Jänner 1818 vorgezeichneten Bedingungen, unter welchen die Annahme von derlei nachträglichen Offerten ausnahmsweise gestattet ist, theils nicht berücksichtiget, theils im allzuweiten Sinne aufgefaßt wurden, findet das Kriegs-Ministerium über Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium des Innern hiemit den Grundsatz festzustellen, daß von nun an gar keine Nachtrags-Offerten mehr angenommen werden dürfen, und daß selbst die Bestimmungen des Zirkular-Reskripts vom 26. Jänner 1818 A. 246 über die Bedingungen der Annahme von Nachtrags-Offerten hiemit wieder aufgehoben werden.

Von diesem Beschluße wird das Landes-Militar-Kommando zur genauen Nachachtung und weiteren Informazion der unterstehenden Militär-Kommanden und Belehrung der Verpflegs-Magazins-Verwaltungen mit dem Beifügen in die Kenntniß gesetzt, daß durch die gesicherte Einleitung einer mit dem gehörigen Zeitvorsprunge und allgemein stets zu veranlassenden Verlautbarung der betreffenden Lokalbehandlungen, wie nicht minder durch einen vollkommen nach den bestehenden Direktiven, und mit der gehörigen Um- und Vorsicht gepflogenen Vorgang bei denselben, jeder Grund beseitiget werden könne und müsse, auf welchem ein Nachtrags-Offerent mit seinem nachträglichen Anbote fußen könnte.

Csorich m. p.

---

*) Mit dem Erlaße des Landesguberniums vom 11. September 1851 Z. 36997 ist eine Abschrift dieser Kriegs-Ministerial-Verordnung sämmtlichen Kreisämtern und dem Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur Wissenschaft mit dem Bemerken mitgetheilt worden, daß die betreffenden Militär-Behörden von Seite des k. k. Landes-Militär-Kommando die nöthige Weisung erhalten haben.

267.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Sierpnia 1851,

wydane do wszystkich konsystorzów metropolitalnych i biskupich obrządku rzymsko- i grecko-katolickiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu jego dla krajowej izby rachunkowej i Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, a to ku zawiadomieniu tamecznego jeneralnego konsystorza),

mocą którego oznaczono wagę pakunku, jaki wychowańcom jadącym do wyższego instytutu świeckich księży tam i na powrót wolno na koszt funduszu brać z sobą i podawać w rachunek.

Według uczynionych postrzeżeń dzieje się to, że wychowańcy wyższego instytutu księży świeckich jadąc tam i na powrót, większą wagę pakunku w porachunek podają, niżeli to w słuszności może być dozwolonem i zgodzić się z interesem funduszu.

Aby więc takie przekroczenia powściągnąć, a nadwornej izbie rachunkowej użyczyć potrzebnej podstawy przy sprawdzaniu rachunków podróżnych, wysokie Ministerstwo wyznań pod dniem 18. b. m. za l. 2667, oznaczyło wagę sto funtów jako największą, powyżej której wynagrodzenie za pakunek miejsca nie ma.

Ma przeto być wychowańcom wolno brać z sobą pakunek ważący razem sto czterdzieści funtów, z wrachowaniem w to czterdziestu funtów opłacie nie ulegających, i nie będzie im wzbroniono pakunek swój, gdyby powyższą wagę przenosił, oddawać na wóz pakowy (frachtowy), i tym sposobem nadwyżkę wagi pokryć oszczędzeniem z powodu mniejszej stosunkowo należytości frachtowej.

O tych dodatkowych postanowieniach zawiadamia się N. dla stosownego rozporządzenia, odnośnie do rozporządzenia tutejszego z dnia 20. z. m. za l. 28822 *).

Gołuchowski m. p.

268.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 27. Sierpnia 1851,

wydane do wszystkich urzędów obwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu jego Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie),

jako mierzwę, którą potrzebuje wojsko przy corocznej koncentracyi dla ćwiczenia się w broni, nie kwaterodawcy, ale skarb wojskowy dostarczać ma.

Podług oznajmienia krajowej komendy wojskowej z dnia 18. b. m. za l. 5456 S., wysokie Ministerstwo wojny na uczynione sobie w tej mierze zapytanie, raczyło reskryptem A. 3725 z dnia 7. b. m. ponowić rozporządzenie,

---

*) W Dzienniku praw krajowych z roku 1851, część XXIX., l. 234.

267.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. August 1851,

an sämmtliche Metropolitan- und bischöfliche Konsistorien des lat. und griech. kath. Ritus, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an die Provinzial-Staatsbuchhaltung und den Chef der Gubernial-Kommission in Krakau, zur Verständigung des dortigen General-Konsistoriums),

womit das Gewicht des Gepäckes festgesetzt wird, welches die Zöglinge bei ihren Reisen in das höhere Weltpriester-Institut und zurück, auf Kosten des Fondes mitnehmen und verrechnen dürfen.

Es hat sich die Wahrnehmung ergeben, daß von den Zöglingen des höheren Weltpriester-Institutes bei ihren Reisen in das Institut und zurück, ein größeres Gewicht in Aufrechnung gebracht wird, als billigerweise zugestanden werden kann und mit dem Interesse des Fondes verträglich ist.

Um daher in dieser Beziehung Ueberschreitungen hintanzuhalten, und der Hofbuchhaltung bei Adjustirung der diesfälligen Reisepartikularier den nöthigen Anhaltspunkt zu gewähren, hat das hohe Ministerium des Kultus unterm 18. d. M. Z. 2667 befunden, ein Gewicht von Einhundert Pfund als Maximum festzusetzen, über welches hinaus eine Gepäcksvergütung nicht Platz greift.

Den Zöglingen werde daher, mit Einrechnung des Freigepäckes von Vierzig Pfund, im Ganzen Einhundert Vierzig Pfund mitzunehmen gestattet; es bleibe ihnen aber unbenommen, ihr Gepäck, falls es das oben angegebene Gewicht übersteigt, als Frachtgut aufzugeben und so die Kosten des Mehrgewichtes durch die Ersparung bei der verhältnißmäßig billigeren Frachtgebühr zu decken.

Von diesen nachträglichen Bestimmungen wird das .... mit Beziehung auf den hierortigen Erlaß vom 20. v. M. Z. 28822 *) zur geeigneten Veranlassung in Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

268.

Erlaß des Landesguberniums vom 27. August 1851,

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau),

wornach bei den jährlich zu den Waffenübungen stattfindenden Truppen-Konzentrirungen das erforderliche Streustroh nicht von den Quartierträgern, sondern vom Militär-Aerar beizustellen ist.

Nach der Eröffnung des Landes-Militär-Kommando vom 18. d. M. Z. 5456 S. hat das hohe Kriegsministerium sich gemäß herabgelangten Reskripts A. 3725 vom 7. dieses über vorgekommene Anfragen veranlaßt gefunden, die Vorschrift zu erneuern,

---

*) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XXIX. Stück, Nr. 234.

jako przy dorocznych koncentracyjach wojska dla ćwiczenia się w broni, potrzebną mierzwę nie kwaterodawca, ale skarb wojskowy zakupować i dostawiać powinien.

O tem ponowionem rozporządzeniu czyni się wiadomo urzędom obwodowym, które o takowem podwładne zwierzchności miejscowe zawiadomić mają.

Gołuchowski m. p.

269.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 1. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LVIII., nr. 208, wydana dnia 13. Września 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Węgry, Siedmiogród, Kroacyję i Slawoniję, województwo serbskie i banat temeski, tudzież królestwo lombardzko-weneckie,

dotyczące ustanowienia inspektorów poborowych i podinspektorów w stanowiskach starostw powiatowych.

Aby ustalić regularny czynności tok w bezpośredniem (stałem) opodatkowaniu, tudzież spieszne i dokładne uskutecznić wymierzenie należytości od przeniesień majątkowych, a oraz urzędy poborowe pod dzielny poddać kierunek bezpośredni, raczył Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość, Najwyższem postanowieniem z dnia 7. Kwietnia 1851 zezwolić na ustanowienie własnych urzędników przy starostwach powiatowych, którzy czynności stałego opodatkowania częścią samodzielnie, częścią w imieniu starostwa powiatowego z podporządkowaniem pod też ostatnie, sprawować, bezpośredni nadzór i kierunek nad urzędami poborowemi, w ich powiecie leżącemi, utrzymywać, i wymierzeniem należytości od interesów prawnych, o ile to nie jest urzędom poborowym pozostawione, zajmować się będą.

Ci urzędnicy noszą tytuł inspektorów poborowych i podinspektorów poborowych, z których ostatni w tych ustanowieni będą okręgach, w których rzeczone interesa szczuplejszej są objętości i pomniejszej oraz ważności.

§. 1.

Zakres czynności inspektorów poborowych i podinspektorów, obejmuje:

I. interesa opodatkowania bezpośredniego (stałego);

II. interesa opodatkowania pośredniego.

§. 2.

Interesa opodatkowania bezpośredniego, do załatwiania których inspektorowie poborowi szczególniej są powołanymi, są dwojakie:

A. takie, które samowładnie, albo bezpośrednio wykonują, albo przez dodanych im pomocników i przez urzędy podporządkowane; lub

B. takie, które w imieniu starostw powiatowych i zamiast nich sprawują.

wornach bei den jährlich zu den Waffenübungen stattfindenden Truppen-Konzentrirungen das erforderliche Streustroh nicht von den Quartierträgern, sondern vom Militär-Aerar anzuschaffen und beizustellen ist.

Von dieser erneuert gesetzlichen Bestimmung wird das Kreisamt zur Verständigung der unterstehenden Ortsobrigkeiten in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

269.

Erlaß des Finanzministers vom 1. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LVIII. Stück, Nro. 208, ausgegeben am 13. September 1851),

wirksam für alle Kronländer, außer Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien und Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate, dann dem lombardisch-venezianischen Königreiche,

über die Aufstellung von Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren in den Standorten der Bezirkshauptmannschaften.

Um den regelmäßigen Gang der Geschäftsbehandlung für die direkte Besteuerung zu sichern, eine schleunige und genaue Bemessung der Gebühren von den Vermögens-Uebertragungen zu erzielen, und die Steuerämter unter eine wirksame unmittelbare Leitung zu stellen, haben Seine Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 7. April 1851 die Aufstellung eigener Beamten an der Seite der Bezirkshauptmannschaften zu bewilligen geruht, welche die Geschäfte der direkten Besteuerung theils selbstständig, theils für die Bezirkshauptmannschaft, mit der Unterordnung unter letztere, dann die unmittelbare Ueberwachung und Leitung der in ihrem Bezirke gelegenen Steuerämter, und die Gebührenbemessung von Rechtsgeschäften, so weit diese nicht den Steuerämtern überlassen ist, zu besorgen haben.

Diese Beamten führen den Titel Steuer-Inspektoren und Steuer-Unter-Inspektoren, welch' letztere für jene Bezirke bestellt werden, wo die gedachten Geschäfte von beschränkterem Umfange und minderer Wichtigkeit sind.

§. 1.

Der Geschäftskreis der Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren umfaßt:

I. Geschäfte der direkten,

II. Geschäfte der indirekten Besteuerung.

§. 2.

Die Geschäfte der direkten Besteuerung, zu deren Besorgung sie vorzugsweise bestimmt sind, sind zweifacher Art:

A. Solche die sie selbstständig unmittelbar, oder durch die ihnen beigegebenen Gehilfen und untergeordneten Aemter vollziehen;

B. Andere, die sie im Namen der Bezirkshauptmannschaften und für dieselben besorgen.

§. 3.

Interesa pierwszego rodzaju (A), które inspektorowie poborowi i podinspektorowie samodzielnie wykonują, są:

a) Co się tycze ustanowienia przedmiotów podatkowych.

1. Spółdziałanie i dozorowanie przy przeprowadzeniu i peryjodycznej rewizyi powszechnego katastru opodatkowania gruntowego, w miarę dotyczących tu instrukcyj.

2. Urządzenie zebrania, dochodzenie i sprawdzenie fasyj czynszu domowego, tudzież wymierzenie i rozpis należytości podatkowej.

3. Wymierzenie podatku domowego klasowego przy budowlach nowo-wystawionych lub rozszerzonych, temu podatków gatunkowi podlegających.

4. Przedsiębranie lub zarządzenie potrzebnych do wymierzenia podatku zarobkowego dochodzeń, i rozpis podatku wymierzonego.

5. Odbieranie, dochodzenie i sprawdzenie fasyj podatku dochodowego, końcem czego żądać mogą spółdziałania mężów zaufania, gmin i innych znawców rzeczy; a nakoniec i samo ustanowienie należytości podatkowej.

b) Co się tycze bieżącej administracyi podatkowej.

6. Wygotowanie ułożonych przez urzędy poborowe indywidualnych rozpisów podatków publicznych, niemniej tez i dopłat ich, tudzież zwrócenie takowych urzędom poborowym, w celu zarządzeń do ściągnienia potrzebnych.

7. Utrzymanie porządku w rozpisywaniu, ściągnieniu, odwożeniu i obliczeniu podatków.

8. Przedłożenie wniosków do zarządzenia prawnych środków do przymusowego ściągnienia zaległości podatkowej, a oraz też i dopilnowanie wykonania onychże.

9. Roztrząsanie prożb o upuszczenie, o dylacyję (przedłużenie terminu) opłaty, lub o zmniejszenie podatków i sprawozdanie na założone w sprawach podatkowych rekursa.

10. Przestrzeganie przepisów co do utrzymania w ewidencyi przedmiotów różnych gatunków bezpośredniego opodatkowania, a mianowicie prowadzenie katastru podatku dochodowego i zarobkowego.

c) Co się tycze dozorowania nad zarządem podatkowym.

11. Staranność o stosowne zainformowanie i objaśnienie przełożeństwa gminnego w przedmiocie przystojącego im urzędowania w sprawach podatkowych. Peryjodyczne przekonywania się o toku czynności przełożonych gminnych, i uchylenie wad w nim dostrzeżonych.

§. 3.

Die Geschäfte der ersten Art (A), die den Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren selbstständig obliegen, sind:

a) In Beziehung auf die Feststellung der Steuerobjekte

1. Die Mitwirkung und Ueberwachung bei der Ausführung und periodischen Revision des allgemeinen Grundsteuer-Katasters nach Maßgabe der diesfälligen Instrukzionen.

2. Die Einleitung zur Einsammlung, die Prüfung und Richtigstellung der Hauszinsbekenntnisse, dann die Berechnung und Vorschreibung der Steuergebühren.

3. Die Bemessung der Hausklassensteuer bei neu erbauten oder erweiterten, dieser Steuergattung unterliegenden Gebäuden.

4. Die Vornahme oder Einleitung der, zur Bemessung der Erwerbsteuer erforderlichen Erhebungen, und die Vorschreibung der bemessenen Steuer.

5. Die Uebernahme, Prüfung und Richtigstellung der Einkommensteuer-Bekenntnisse, zu welchem Behufe sie die Mitwirkung der Vertrauensmänner der Gemeinden und anderer Sachverständigen in Anspruch nehmen können, und dann die Festsetzung der Steuergebühr selbst.

b) In Beziehung auf die laufende Steuerverwaltung:

6. Die Ausfertigung der von den Steuerämtern verfaßten individuellen Vorschreibungen der öffentlichen Steuern und der Zuschläge zu denselben, dann deren Zurückstellung an die Steuerämter zum Behufe der Einleitungen zur Einhebung.

7. Die Erhaltung der Ordnung in der Vorschreibung, Einhebung, Abfuhr und Verrechnung der Steuern.

8. Die Erstattung der Anträge zur Einleitung und die Ueberwachung des Vollzuges der gesetzlichen Maßregeln zur zwangsweisen Einbringung der Steuerrückstände.

9. Die Beurtheilung der Steuernachsichts-, Zufristungs- oder Herabsetzungsgesuche und die Vergutachtung der Rekurse in Steuersachen.

10. Die Handhabung der Vorschriften zur Evidenzhaltung der Objekte der verschiedenen Gattungen der direkten Besteuerung und insbesondere die Führung des Einkommen- und Erwerbsteuer-Katasters; endlich

c) in Beziehung auf die Ueberwachung der Steuergebarung:

11. Die Vorsorge für die angemessene Anleitung und Belehrung der Gemeindevorstände zur Vornahme der ihnen zustehenden Amtshandlungen in Steuersachen. Die wiederkehrende Einsichtnahme in die Geschäftsführung der Gemeindevorstände und die Abstellung der wahrgenommenen Gebrechen.

12. Zawiadywanie prowadzeniem kasy, i dochodzenie jej stanu przy urzędach poborowych; nakoniec

13. Ogólny dozór nad sprawowaniem interesów w urzędach poborowych we wszystkich gałęziach ich urzędowania i dostrzeganie tak zachowania się, jako też przymiotów i kwalifikacyj urzędników i sług, przy urzędach poborowych ustanowionych.

§. 4.

Wszelkie inne §§. 105 aż do 109 instrukcyi urzędowej dla władz politycznych wydanej, tudzież rozporządzeniami z dnia 9. Sierpnia i z dnia 13. Listopada 1850 (Dz. pr. p. i rz. CXIV i CL), co do opodatkowania bezpośredniego starostwom powiatowym poruczone, a §. 3 niniejszego rozrządzenia nie objęte interesa bezpośredniego opodatkowania, należeć będą także i na przyszłość do bezpośredniego zakresu działania starostw powiatowych (§. 2 B.)

W szczególności są takowe następujące:

1. Zaprowadzenie i popieranie środków do przeprowadzenia katastru podatku gruntowego zarządzonych, mianowicie w tym względzie, gdy idzie o spółdziałanie organów gminnych.

2. Co się tycze opodatkowania czynszu domowego, czynienie propozycyj, czy całe jakie siedlisko, lub które onegoż części temuż opodatkowaniu mają być poddane.

3. Przesełanie prożb o upuszczenie, o dylacyję lub o umniejszenie podatków i przesełanie rekursów w sprawach bezpośredniego opodatkowania, wraz z sprawozdaniem inspektora lub podinspektora, jako też z uwagami starostwu powiatowemu w tej mierze się nawijającemi.

4. Zarządzenie dochodzeń co do objętości szkód elementarnych, jako też co do przedmiotów uszkodzonych, względem których mogą być żądane upuszczenia podatkowe.

5. Zarządzenie środków do przymusowego ściągnienia zaległości podatkowych, przyczem zostawia się staroście powiatowemu lub zastępcy jego, wziąć pod rozwagę przemawiające za dłużnikiem względy i rozstrzygnąć, czy i jak dalece mają być zarządzone pojedyncze egzekucyi stopnie, lub zaproponowane przedłużenia terminu lub częściowe upuszczenia.

Osobiste przybranie urzędnika politycznego przy egzekucyi podatków wtedy nastąpi, jeżeli to starosta powiatowy uzna za stosowne, lub też o to w ważniejszych przypadkach objętniejszych uprasza albo inspektor poborowy, albo podinspektor.

12. Die Ueberwachung der Kasseführung und die Untersuchung des Kassestandes bei den Steuerämtern; endlich

13. überhaupt die Ueberwachung der Geschäftsbehandlung der Steuerämter in allen Zweigen ihrer Amtswirksamkeit und die Aufsicht über das Benehmen und die Eigenschaften der bei den Steuerämtern verwendeten Beamten und Diener.

§. 4.

Alle anderen, durch die §§. 105 bis 109 der Amts-Instrukzion für die politischen Behörden, und durch die Verordnungen vom 9. August und 13. November 1850 (Reichsgesetz- und Regierungsblatt CXIV. und CL.) für die direkte Besteuerung den Bezirkshauptmannschaften übertragenen, und nicht in dem §. 3 aufgeführten Geschäfte der direkten Besteuerung haben auch künftig dem unmittelbaren Geschäftskreise der Bezirkshauptmannschaft anzugehören (§. 2, B.)

Insbesondere sind hierunter begriffen:

1. Die Einleitung und Unterstützung jener Maßregeln, welche zur Ausführung der Revision des Grundsteuer-Katasters getroffen werden, namentlich in jenen Beziehungen, bei welchen es sich um die Mitwirkung der Gemeinde-Organe handelt.

2. In Betreff der Hauszinsbesteuerung die Erstattung der Anträge, ob eine ganze Ortschaft, oder welche Theile derselben dieser Besteuerung zu unterziehen seien.

3. Die Einbeförderung der Gesuche um Nachsicht, Zufristung oder Herabsetzung der Steuer und der Rekurse in Angelegenheiten der direkten Besteuerung mit dem Gutachten des Inspektors oder Unter-Inspektors und mit den, der Bezirkshauptmannschaft sich allenfalls darbiethenden Bemerkungen.

4. Die Einleitung der Erhebungen über den Umfang von Elementarbeschädigungen und der beschädigten Objekte, für welche zeitliche Steuernachläße in Anspruch genommen werden können.

5. Die Anordnung der Maßregeln zur zwangsweisen Betreibung der Steuerrückstände, wobei es der Erwägung des Bezirkshauptmannes oder seines Stellvertreters überlassen bleibt, die für die Schonung der Rückständner sprechenden Rücksichten in Erwägung zu ziehen und zu entscheiden, ob und in wieferne die einzelnen Exekuzionsgrade einzutreten haben, oder auf Zufristungen, oder theilweise Nachsichten angetragen werden könne.

Die persönliche Verwendung eines politischen Beamten bei der Steuer-Exekuzion hat dann stattzufinden, wenn sie der Bezirkshauptmann für angemessen erachtet, oder der Steuer-Inspektor oder Unter-Inspektor in wichtigeren umfassenden Fällen darum ansucht.

6. Postępowanie przeciw przełożonym gminy, nie pilnującym należycie obowiązków swych, co do opodatkowania bezpośredniego nań włożonych, przez użycie środków dyscyplinarnych lub innych przymusowych.

§. 5.

Co do czynności tu wyszczególnionych (§. 4), zostaje inspektor lub podinspektor przydzielony starostwu powiatowemu do prowadzenia referatu.

§. 6.

Co się tycze opodatkowania pośredniego, należy do zakresu czynności inspektora poborowego lub podinspektora (§. 1. II.) dochodzenie dokumentów i aktów dokumentowych pomocnych, wedle których wymierzone być mają należytości bezpośrednie od interesów prawnych i oznaczoną będzie miara do wyznaczenia tychże należytości służąca, o ile wymierzenie to nie jest zostawione urzędom poborowym bezpośrednio i bez dalszego zapytania odwrotnego.

§. 7.

O ileby z sprawowaniem czynności, należących do zakresu działania inspektorów poborowych i podinspektorów połączyć się dało, może im władza kameralna powiatowa polecić dochodzenia w przestępstwach co do dochodów niestałych, skontrowania kas przy urzędach dochodowych, lub inne jakie dochodzenia i czynności, któreby załatwiać mogli inspektorowie lub podinspektorowie obok innych swych czynności urzędowych, bez wielkiej straty czasu. Równie też i starosta powiatowy użyć może inspektorów i podinspektorów do dochodzeń i rozpraw, należących do zakresu działania władzy politycznej, jak dalece to stać się może bez uszczerbku interesów, do zwyczajnego zakresu inspektora poborowego lub podinspektora należących.

§. 8.

Inspektor poborowy lub podinspektor, podporządkowany jest bezpośrednio staroście powiatowemu, a przez tegoż dalej władzy krajowej, dla podatków bezpośrednich ustanowionej.

§. 9.

Pod względem czynności urzędowych, odnoszących się do wymierzenia należytości od interesów prawnych (§. 6), lub do interesów bezpośredniego opodatkowania (§. 7), podlegają inspektorowie i podinspektorowie kontroli administracyi kameralnej powiatowej, z którą bezpośrednią utrzymują korespondencyję i jej nakazy i polecenia należycie wykonywają. Czas, z którym inspektorowie poborowi i podinspektorowie w pojedynczych krajach koronnych swe działanie rozpoczną, będzie w takowych powszechnie do wiadomości podany.

Krauss m. p

6. Die Amtshandlung gegen jene Gemeindevorsteher, welche den ihnen rücksichtlich der direkten Besteuerung obliegenden Aufgaben nicht nachkommen, durch Anwendung der Disziplinar- oder sonstigen Zwangsmaßregeln.

§. 5.

Für diese Geschäfte (§. 4) ist der Inspektor oder Unter-Inspektor der Bezirkshauptmannschaft zur Führung des Referates zugewiesen.

§. 6.

In Beziehung auf die indirekte Besteuerung ist dem Geschäftskreise des Steuer-Inspektors oder Unter-Inspektors (§. 1, II.) die Prüfung der Urkunden und Behelfe zugewiesen, nach denen die unmittelbaren Gebühren von Rechtsgeschäften zu bemessen sind, und die Bestimmung des Maßstabes, nach welchem die Bemessung dieser Gebühren vorzunehmen ist, insoferne nicht diese Bemessung den Steuerämtern unmittelbar und ohne weitere Rückfrage überlassen ist.

§. 7.

Insoferne es mit der Besorgung der, zu dem Geschäftskreise der Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren gehörigen Verrichtungen vereinbar ist, können denselben von der Kameral-Bezirksbehörde Erhebungen über Gefällsübertretungen, Kasse-Skontrirungen bei Gefällsämtern oder andere Erhebungen und Verhandlungen zugewiesen werden, die bei Gelegenheit der übrigen Amtshandlungen der Inspektoren oder Unter-Inspektoren ohne erheblichen Zeitaufwand vollzogen werden können. Desgleichen kann auch der Bezirkshauptmann die Inspektoren und Unter-Inspektoren zu Erhebungen und Verhandlungen, welche in den Wirkungskreis der politischen Behörde gehören, in so weit verwenden, als solches ohne Nachtheil für die Besorgung der, dem ordentlichen Geschäftskreise des Steuer-Inspektors oder Unter-Inspektors angehörenden Geschäfte geschehen kann.

§. 8.

Der Steuer-Inspektor oder Unter-Inspektor ist zunächst dem Bezirkshauptmanne, und mittelst desselben, der für die direkten Steuern bestellten Landesbehörde untergeordnet.

§. 9.

Rücksichtlich der Amtshandlungen, welche sich auf die Gebührenbemessung von Rechtsgeschäften (§. 6) oder Geschäfte der indirekten Besteuerung (§. 7) beziehen, unterstehen die Inspektoren und Unter-Inspektoren der Ueberwachung der Kameral-Bezirksverwaltung, mit der sie den unmittelbaren Geschäftsverkehr zu unterhalten, und deren Aufträgen und Weisungen sie nachzukommen haben. Der Zeitpunkt, mit welchem die Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren in den einzelnen Kronländern in Wirksamkeit treten werden, wird in denselben allgemein kundgemacht werden.

Ph. Krauß m. p.

270.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 16. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LIX., nr. 211, wydana dnia 27. Września 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa lombardzko-weneckiego,

którem się obwieszcza postępowanie z niemieckiemi biletami pieniężnemi dziesięcio-krajcarowemi, w seryi lit. Z. zawartemi, na dniu 16. Września r. b. wylosowanemi.

Przy losowaniu niemieckich biletów monetowych, przedsięwziętem na dniu 16. b. m., wyciągniono seryję lit. Z. biletów monetowych 10-krajcarowych

Przetoż każdy literą Z. oznaczony bilet niemiecki 10-krajcarowy, w ciągu dwóch miesięcy, począwszy od dnia 16. Listopada 1851, wymieniony być może na sześć krajcarów srebrnej i cztery krajcary miedzianej monety zdawkowej w przeznaczonej ku temu kasie wymieniawczej we Wiedniu (ulica pańska n. a. dom stanowy) i w głównych kasach krajowych (poborowych) w krajach koronnych.

Z resztą też przelosowane bilety pieniężne po upływie terminu powyższego, równie jak nieprzelosowane, we wszystkich publicznych kasach i nadal jeszcze za gotowiznę będą przyjmowane.

F. Krauss m. p.

271.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 20. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LIX., nr. 212, wydana dnia 27. Września 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem się znosi zakaz wywozu i przewozu do Szwajcaryi kos, sierpów i t. p.

W porozumieniu się z Ministeryjami finansów i wojny, znosi się zakaz obwieszczony rozrządzeniem Ministerstwa finansów z dnia 23. Lipca 1848 l. 3237 F. M., dotyczący wywozu i przewozu do Szwajcaryi kos w ogólności, sierpów i kos do sieczki i innych tym podobnych fabrykatów żelaznych, do broni w scislejszem znaczeniu nie należących.

Rozrządzenie niniejsze od tej chwili działać poczyna, w której takowe drogą władz przełożonych, które już ku temu zlecenie otrzymały, urzędom cłowym do wiadomości podanem zostało.

F. Krauss m. p.

270.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nr. 211, ausgegeben am 27. September 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die Behandlung der am 16. September l. J. verlosten deutschen Münzscheine zu 10 kr., Serie Buchstabe Z kundgemacht wird.

Bei der am 16. l. M. stattgefundenen Verlosung deutscher Münzscheine ist die Serie Buchstabe Z der Scheine zu 10 kr. gezogen worden.

Hiernach kann jeder mit dem Buchstaben Z bezeichnete deutsche Münzschein zu 10 kr., vom 16. November 1851 angefangen, binnen zwei Monaten gegen sechs Kreuzer in Silber- und vier Kreuzer in Kupfer-Scheidemünze bei der dazu bestimmten Verwechslungskasse in Wien (Herrngasse, n. ö. ständisches Gebäude), und bei den Landeshaupt- (Einnahms-) Kassen in den Kronländern umgewechselt werden.

Uebrigens werden diese verlosten Münzscheine nach Ablauf der obigen Frist, gleich den nicht verlosten, bei allen öffentlichen Kassen noch fortan statt Barem angenommen.

Ph. Krauß m. p.

271.

Erlaß des Finanzministeriums vom 20. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nr. 212, ausgegeben am 27. September 1851),

wirksam für alle Kronländer,

wodurch das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Sensen, Sicheln u. s. w. nach der Schweiz aufgehoben wird.

Im Einverständniße mit den Ministerien des Innern und des Krieges wird das mit dem Finanzministerial-Erlaße vom 23. Juli 1848 Z. 3237 F. M., bekannt gemachte Verbot der Aus- und Durchfuhr von Sensen, Sicheln, Strohmessern und anderen solchen nicht zu den Waffen im engeren Sinne gehörigen Eisenfabrikaten nach der Schweiz aufgehoben.

Die Wirksamkeit dieser Verfügung beginnt mit dem Zeitpunkte, wo dieselbe im Wege der vorgesetzten Behörden, welche hiezu bereits angewiesen wurden, den Zollämtern bekannt gemacht worden seyn wird.

Ph. Krauß m. p.

272.

Rozrządzenie c. k. Ministerstwa finansów z dnia 24. Września 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część LIX., nr. 213, wydana dnia 27. Września 1851),

dotyczące warunków, pod któremi obligacyje domestykalne Austryi poniżej i powyżej Ensy i Styryi, z długów inwazyjnych pochodzące, użytemi być mogą do uskutecznienia udziału w pożyczce rządowej z roku 1851.

Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość, raczył najłaskawiej wziąć pod rozwagę szczególne stosunki obligacyj demestykalnych, w czasach nieprzyjacielskich inwazyj przez Stany Austryi poniżej i powyżej Ensy i Styryi, wydanych w latach 1801, 1805, 1806 i 1809, i oraz, za upraszaniem niektórych posiadaczy obligacyj takowych, chcąc wedle słuszności ustalić na przyszłość położenie ich, najwyższem postanowieniem z dnia 23. Września b. r. rozporządzić, iż obligacyje takowe mogą udział mieć w pożyczce rządowej, rozrządzeniem z dnia 1. Września 1851 rozpisanej, pod warunkami następnemi

1. Kasa depozytowa powszechnego funduszu umarzania długów Stanu, subskrybowała na pokrycie wyrzeczonych długów inwazyjnych pewną dostateczną summę na zapisy długu Stanu seryi *A*. nowo-zaciągnionej pożyczki rządowej, i oświadcza się gotową odstąpić subskrypcyję tę posiadaczom wspomnionych obligacyj, którzy wypełniają postanowienia, niniejszem rozporządzeniem wskazane.

2. Kto z tego dozwolenia użytek robić chce, ma najdalej do 9. Października 1851 do 8 godziny w wieczór, podać oświadczenie, od stempla wolne, według załączonego wzoru.

3. Oświadczenie takowe złożone być może albo w tutejszych krajach w głównej kasie banku narodowego, w uniwersalnej kasie długów Stanu, w kasach bankowych filijalnych krajowo-głównych i w kasach zbiorowych, albo też w Frankfurcie nad Menem w domu wekslowym M. A. de Rothschild i w Stutgardzie w banku nadwornym król. wirtembergskim.

4. Najmniejsza kwota, z którą się oświadczyć można, ustanawia się na 1000 zlr. wartości nominalnej w zapisach długu Stanu seryi *A*.

---

*) Rozporządzeniem prezydyjalnem krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 29. Września 1851 za l. 1136, wydano w tym względzie stosowne polecenie do wszystkich przełożonych obwodowych i kameralnych powiatowych, do przełożonego lwowskiego magistratu, starosty bukowińskiego w Czerniowcach, przełożonego komisyi guber. w Krakowie, do głównych kas krajowych we Lwowie i w Czerniowcach, filijalnej kasy krajowej w Krakowie i wszystkich kas zbiorowych, z uwiadomieniem o tem krajowej Dyrekcyi skarbu.

272.

Erlaß des Finanzministeriums vom 24. September 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, LIX. Stück, Nr. 213, ausgegeben am 27. September 1851),

über die Verwendung der von den Invasionsschulden herrührenden Domestikal-Obligazionen von Oesterreich unter und ob der Enns und Steiermark zur Theilnahme an dem Staats-Anleihen vom Jahre 1851.

Seine Majestät haben die besonderen Verhältnisse der bei der feindlichen Invasionen von den Ständen von Oesterreich unter und ob der Enns und Steiermark in den Jahren 1801, 1805, 1806 und 1809 hinausgegebenen Domestikal-Obligazionen in huldreiche Erwägung zu ziehen, und über das Einschreiten mehrerer Inhaber solcher Obligazionen in der Absicht, um deren Lage für die Zukunft in billiger Weise festzustellen, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 23. September d. J. Allergnädigst anzuordnen geruht, daß diese Obligazionen unter Folgenden Bedingungen in das mit dem Erlaße vom 1. September 1851 eröffnete Staats-Anleihen einbezogen werden dürfen:

1. Die Depositenkasse des allgemeinen Staatsschulden-Tilgungsfondes hat mit einem zur Deckung der vorgenannten Invasionsschulden genügenden Betrage auf Schuldverschreibungen der Serie A. des neuen Staats-Anleihens subskribirt, und bietet denjenigen Besitzern der gedachten Obligazionen, welche die Bestimmungen der gegenwärtigen Verordnung erfüllen, die Abtretung dieser Subskripzion an.

2. Wer von dieser Gestattung Gebrauch zu machen wünscht, hat längstens bis 9. Oktober 1851 um acht Uhr Abends eine stempelfreie Erklärung nach dem angeschlossenen Muster zu überreichen.

3. Diese Erklärung kann entweder im Inlande bei der Hauptkasse der Nazionalbank, bei der Universal-Staatsschuldenkasse und bei den Bank-Filial-Landeshaupt- und den Sammlungskassen, oder in Frankfurt a. M. bei dem Wechselhause M. A. von Rothschild und in Stutgart bei der köngl. württembergischen Hofbank eingebracht werden.

4. Der mindeste Betrag, auf welchen diese Erklärung gestellt werden kann, ist auf den Nominalwerth von 1000 fl. in Staats-Schuldverschreibungen der Serie A. festgesetzt.

---

*) Mit dem Präsidial-Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 29. September 1851 Z. 1136 ist hierüber die entsprechende Weisung an sämmtliche Kreis- und Kameral-Bezirks-Vorsteher, den Lemberger Magistrats-Vorsteher, Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz, den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, die Landeshauptkassen in Lemberg und Czernowitz, Landesfilialkasse in Krakau und sämmtliche Sammlungskassen ergangen, und davon die Finanz-Landes-Direkzion in Kenntniß gesetzt worden.

5. Wpłaty i kaucyja będą w tym stosunku uskutecznione, iż za każde tysiąc złotych reńskich w zapisach długu Stanu seryi *A.* złożyć należy w domestykalnych obligacyjach długu inwazyjnego tysiąc złotych reńskich, a nadto jeszcze, jeżeli te obligacyje w zmniejszonym o połowę wymiarze prowizyi

a) trzema odsetkami zostały uprocentowane, wpłacić się ma gotówką złotych reńskich trzysta siedmdziesiąt dwa (372 złr.);

b) jeżeli dwoma i pół odsetkami zostały uprocentowane, wpłacić należy gotówką złotych reńskich czterysta sześćdziesiąt pięć (465 złr.);

c) a jeżeli dwoma odsetkami zostały uprocentowane, wpłaci się gotówką złotych reńskich pięćset pięćdziesiąt ośm (558 złr.).

5. Wyszczególnione §§. 8 do 21 postanowienia co do otworzonej subskrypcyi na pożyczkę rządową, tudzież przepisy §§. 10 i 11 rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 1. Września 1851 (Dzien. pr. p. i rz. cz. LVI nr. 202), odnoszą się już i do tej kwoty wpłat i kaucyi, która stosownie do ustępu 5 niniejszego rozporządzenia gotowemi będzie wypłacona.

7. Złożenie obligacyj domestykalnych może na raty poszczególne w kwocie przewyższającej stosunek, oznaczony w ustępie 5 niniejszego rozporządzenia, lub na całą subskrybowaną summę z góry nastąpić. Wszelakoż obowiązek, który wziął na siebie subskrybujący, dopiero w złożeniu gotowej wpłaty uważany będzie za dopełniony, zaczem i zapisy długu Stanu seryi *A.* po uskutecznionej buchalterycznej likwidacyi nadeszłych obligacyj domestykalnych, o tyle tylko będą wydane, o ile wpłata gotowemi uiszczoną została, niemniej też i opłacanie prowizyi ze strony skarbu państwa, dopiero od chwili gotowej wpłaty początek swój brać będzie.

8. Niepodniesione jeszcze prowizyje, jakieby aż do dnia gotowej wpłaty wypadały od złożonych obligacyj domestykalnych, będą subskrybentowi na korzyść za gotówkę policzone.

9. Subskrybujący na kwotę nad 50000 złotych reńskich przenoszącą, otrzyma w prowizyi pół odsetka od kwoty, która gotowemi ma być wypłaconą.

10. W wykonaniu §. 2 rozrządzenia ministeryjalnego z dnia 1. Września 1851, będzie summa wartości, w jakiej obligacyje demestykalne liczyć się mają, jako summa ściągnięta w pieniądzach papierowych uważaną, a zarazem stosownie do tegoż i kwota tychże do zniszczenia oznaczoną.

11. Obligacyje domestykalne długu inwazyjnego mają przy złożeniu w należnej formie prawnej być odstąpione kasie depozytowej. Odstąpienia takowe (cesyje) wolnemi są od opłat stempla.

5. Die Einzahlung und Kauzionsleistung hat nach dem Verhältnisse zu geschehen, daß für je Eintausend Gulden Staats-Schuldverschreibungen der Serie A. in Domestikal-Obligazionen der Invasionsschuld Eintausend Gulden zu erlegen, und nebstdem, wenn diese Obligazionen in dem auf die Hälfte herabgesetzten Zinsen-Ausmaße

a) mit drei Perzent verzinslich sind, im Baren Dreihundert Zweiundsiebzig Gulden (372 fl.),

b) mit zwei und einhalb Perzent verzinslich sind, im Baren Vierhundert Fünfundsechszig Gulden (465 fl.),

c) mit zwei Perzent verzinslich sind, im Baren Fünfhundert Achtundfünfzig Gulden (558 fl.)

einzuzahlen sind.

6. Die §§. 8 bis 21 der Bestimmungen über das eröffnete Staats-Anleihen, dann die §§. 10 und 11 des Ministerial-Erlaßes vom 1. September 1851 (Reichs-Gesetzblatt Stück LVI., Nr. 202) gelten auch für denjenigen Betrag der Einzahlungen und der Kauzionsleistung, welcher zufolge des 5 Absatzes der gegenwärtigen Verordnung in Barem zu entrichten ist.

7. Der Erlag der Domestikal-Obligazionen kann für die einzelnen Raten in einem, das mit dem 5. Absatze der gegenwärtigen Verordnung festgesetzte Verhältniß überschreitenden Betrage, oder für den subskribirten Betrag im Ganzen vorhinein erfolgen. Die von den Subskribenten übernommene Verpflichtung wird aber erst mit der Leistung der baren Einzahlung als erfüllt betrachtet, daher auch die Staats-Schuldverschreibungen der Serie A. nach erfolgter buchhalterischer Liquidirung der eingelangten Domestikal-Obligazionen nur in dem Maße ausgefolgt werden, als die Einzahlung im Baren geleistet worden ist, auch beginnt die Verzinsung von Seite des Staatsschatzes erst von dem Zeitpunkte der baren Einzahlung.

8. Die bis zu dem Tage der baren Einzahlung von den eingelegten Domestikal-Obligazionen abgelaufenen und noch unbehobenen Zinsen werden statt Barem zu Gunsten des Subskribenten angerechnet.

9. Wer einen höheren Betrag als 50,000 fl. subskribirt, erhält eine Provision von Einhalb Perzent des Betrages, der in Barem einzuzahlen ist.

10. Bei der Vollziehung des §. 2 des Ministerial-Erlaßes vom 1. September 1851 wird der Werthbetrag, mit welchem die Domestikal-Obligazionen angerechnet werden, als in Papiergeld eingegangen behandelt, und hiernach der zu vernichtende Betrag ermittelt.

11. Die Domestikal-Obligazionen der Invasionsschuld sind bei dem Erlage derselben in rechtskräftiger Form an die Depositenkasse des Tilgungsfondes abzutreten. Diese Abtretungen werden stempelfrei behandelt.

12. Kasa depozytowa nabywa praw połączonych ze złożeniem obligacyj domestykalnych przeciw wszystkim, którzy z tych obligacyj zobowiązanymi zostają.

F. Krauss m. p.

W z ó r

oświadczenia subskrypcyi na pożyczkę z roku 1851, przez użycie zapisów długu inwazyjnego.

Podpisany oświadcza w .... kasie w .... iż życzy sobie mieć udział w otworzonej przez kasę depozytową austryjackiego funduszu umorzenia długów Stanu subskrypcyi na pożyczkę rządową z r. 1851, a to z kwotą nominalnej wartości .... złotych reńskich w zapisach długu Stanu seryi *A*, na co obowiązuje się złożyć obligacyje długu inwazyjnego, równie jak gotowiznę, w stosunku ustanowionym.

Składa też kaucyję .... złr.
w gotówce .... „
w obligacyjach domestykalnych długu inwazyjnego „
w zapisach długu Stanu .... „

Data i miejsce zamieszkania.

Podpis subskrybenta.

12. Die Depositenkasse des Tilgungsfondes erwirbt die mit den eingelegten Domestikal-Obligazionen verbundenen Rechte, gegen Alle, denen eine Verpflichtung aus diesen Obligazionen obliegt.

Ph. Krauß m. p.

Muster

zu den Subskripzions-Erklärungen auf das Anlehen vom Jahre 1851 mit Verwendung von Invasions-Schuldverschreibungen.

Der Unterzeichnete erklärt, bei der .... Kasse in ...., daß er an der, von der Depositenkasse des österreichischen Staatsschulden-Tilgungsfondes angebotenen Subskripzion auf das Staats-Anlehen vom Jahre 1851 mit einem Nominalbetrage von .... Gulden in Staats-Schuldverschreibungen Serie A. Theil zu nehmen wünsche, und den Erlag nach dem festgesetzten Verhältnisse in Domestikal-Obligazionen der Invasionsschuld und im Baren leisten werde.

Er erlegt zugleich die Kauzion mit .... fl.
im Baren .... "
in Domestikal-Obligazionen der Invasionsschuld .... "
in Staats-Schuldverschreibungen .... "

Datum und Wohnort.

Unterschrift des Subskribenten.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXIII.

Wydana i rozesłana dnia 2. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 2. Juni 1852.

273.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości z dnia 17. Sierpnia 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część LX., nr. 214, wydana dnia 4. Października 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące należytości od posagów i innych przenoszeń majątku, wydarzających się z powodu zawarcia ślubów małżeńskich.

W owych kontraktach przedślubnych (intercyzach), w których oblubieńcy nie wyłącznie swoim majątkiem, lub w razie ich małoletności zastępcy ich rozrządzają, lecz kiedy posag, oprawa, albo wyprawa ze strony trzeciej osoby przyrzeczoną, lub oddaną jest, należy rozróżnić między tem przyrzeczeniem, lub oddaniem osoby trzeciej, oblubieńcom uczynionej, a między prawami, jakie ci ostatni sobie nawzajem udzielają. Pozycyja taryfowa 42 ustaw prowizorycznych z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 odnosi się tylko do praw co dopiero wspomnionych, nie zaś do zobowiązań, które przyjmują na siebie trzecie osoby z powodu ustanowienia posagu, lub oprawy, wyprawy, lub innego przeniesienia majątku.

Jeżeli osoba trzecia, majątek przenosząca, nie należy do rzędu tych, które ustawami cywilnemi do tego są obowiązane, wówczas takowe przeniesienie majątku podlega wymierzeniu należytości od darowizn (pozycyja taryfowa 91 *B*). Jeżeli zaś osoba trzecia na mocy ustaw cywilnych obowiązana jest do będącego w mowie przeniesienia majątku, wówczas wprawdzie z tej przyczyny nie można uważać takowe przeniesienie majątku za darowiznę, wszelako należy takowe uważać za przeniesienie majątku z powodu śmierci, na rachunek tego, do czego spadkobiercy prawni w razie śmierci dawcy prawo mają, ponieważ ustawy cywilne dozwalają, aby takowe datki odciągnąć od części obowiązkowej *(legityma)*. Przeto należy od takowych przeniesień majątku pobierać przepisaną w pozycyi taryfowej 106 *B*. należytość. Rozumie się atoli samo przez się, iż takowe przeniesienia majątkowe, jeżeli wspomniana należytość od nich złożoną została, nie powinny być znowu wciągnione do puścizny dawcy w celu wymierzenia od nich należytości, i że takowe należytości wówczas zwrócić wypada, jeżeli majątek dany na posag, lub wyprawę przypadnie na powrót do dawcy, czyto na mocy ustaw, czy też z mocy kontraktu.

F. Krauss m. p.

---

*) Postanowienia tego rozporządzenia Ministerstwa skarbu obwieszczono rozporządzeniem krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 17. Września 1851 za l. 41088, wszystkim podrzędnym władzom, urzędom i organom dla wiadomości i stosowania się.

273.

Erlaß des Finanzministeriums im Einverständniße mit dem Justizministerium vom 17. August 1851*),

(im Reichs-Gesetzblatte, LX. Stück, Nro. 214, ausgegeben am 4. Oktober 1851),

wirksam für alle Kronländer,

über die Gebühr von Heiratsgütern und anderen aus Anlaß ehelicher Verbindung stattfindenden Vermögensübertragungen.

In jenen Ehepakten, in welchen nicht lediglich über das eigene Vermögen der Brautleute von diesen oder, im Falle der Minderjährigkeit, von ihren Vertretern verfügt, sondern ein Heiratsgut, eine Widerlage oder eine Ausstattung vor einer dritten Person zugesichert oder übergeben wird, muß zwischen dieser Zusicherung oder Uebergabe der dritten Person an die Brautleute und den von letzteren sich gegenseitig eingeräumten Rechten unterschieden werden. Die Tarifpost 42 der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 bezieht sich blos auf die letztgedachten Rechte nicht aber auf die Verpflichtungen, welche dritte Personen, in Absicht auf die Bestellung eines Heiratsgutes oder einer Widerlage, auf eine Ausstattung oder auf eine andere Vermögensübertragung aus diesem Anlaße eingehen.

Gehört die dritte Person, von welcher die Vermögensübertragung erfolgt, nicht zu denjenigen, welche die bürgerlichen Gesetze dazu verpflichten, so unterliegt diese Vermögensübertragung den Gebührenbestimmungen für Schenkungen (Tarifpost 91, B); ist jedoch die dritte Person nach den bürgerlichen Gesetzen zu der in Frage stehenden Vermögensübertragung verpflichtet, so kann die Vermögensübertragung zwar aus diesem Grunde nicht als Schenkung angesehen werden, sie ist aber als eine Abschlagszahlung dessen, worauf den Notherben für den Todesfall des Gebers ein gesetzliches Recht zusteht, einer Vermögensübertragung von Todeswegen gleichzuhalten, indem die bürgerlichen Gesetze die Abrechnung dieser Gaben vom Pflichttheile gestatten. Von solchen Vermögensübertragungen ist daher die in der Tarifpost 106 B vorgeschriebene Gebühr einzuheben. Es versteht sich jedoch, daß diese Vermögensübertragungen, wenn die gedachte Gebühr erwiesenermassen davon entrichtet worden ist, in die Verlassenschaft des Gebers zum Behufe der davon zu bemessenden Gebühren nicht wieder einzubeziehen sind, und daß die Rückstellung der Gebühren dann stattfindet, wenn das zum Heiratsgute oder zur Ausstattung gegebene Vermögen entweder nach dem Gesetze oder dem Vertrage an den Geber selbst zurückfällt.

Ph. Krauß m. p.

---

*) Die Bestimmungen dieses Finanz-Ministerial-Erlaßes sind mit Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 17. September 1851 Z. 41088 sämmtlichen unterstehenden Behörden, Aemtern und Organen zur Wissenschaft und Richtschnur bekannt gegeben worden.

274.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 2. Września 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o postępowaniu stemplowem co do pism i dokumentów, wydarzających się w rzeczach zniesienia ciężarów gruntowych.

Doszło to do wiadomości Ministerstwa skarbu, że kwity na summy wynagrodzenia za zniesione powinności gruntowe, i prośby o wykreślenie ciężarów gruntowych na podstawie danego wynagrodzenia, lub wykupna, za podlegające opłacie uważane bywają.

Gdy postępowanie takowe z wyraźnem postanowieniem pozycyj taryfowych 44 lit. *z*, 45 lit. *D.* i 102 lit. *J.* ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego 1850 *) nie zgadza się, tedy też postanowienia w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 20. Sierpnia 1851 za l. 13913/17, w tym celu przywodzi się na pamięć, aby wolności od tej opłaty, dla namienionych pism i dokumentów przyznanej, wszędzie jednakowo przestrzegano. Tej wolności doznawać mają także kwity na kwoty wynagrodzenia, które za zaległe powinności poddańcze płacone być mają, ileże kwitom na zaległości poddańcze nawet podług dawniejszej ustawy z dnia 27. Stycznia 1840 służyło uwolnienie od tej opłaty, a zaległości w tych powinnościach objęte są rozporządzeniami ustawy o zniesieniu ciężarów gruntowych z dnia 7. Września 1848.

Krajewski m. p.

275.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 5. Września 1851,

wydane do dwunastu wschodnich urzędów obwodowych, do magistratu i starostwa grodzkiego lwowskiego, za jednoczesnem udzieleniem odpisu przełożonemu komisyi gubernijalnej w Krakowie ku dalszemu ogłoszeniu w obwodach zachodnich,

że względem włóczęgów, czyli ludzi bez domu, których do królestwa bawarskiego, lub tamtędy odsełać potrzeba, należy wprzódy postarać się o zapewnienie ich przyjęcia, i takowe do szupasu przymocować.

Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych oznajmiło rozporządzeniem z dnia 27. Sierpnia r. b. za l. 19072, że podług przepisu w królestwie bawarskiem istniejącego, królewskie władze bawarskie żadnemu włóczędze, czyli siedziby nie mającemu, któregoby do tegoż królestwa, lub tamtędy za szupasem odsełać chciano, nie mogą dozwolić wchodu przez granice, jeżeli nie będzie dostatecz-

---

*) W Dzienniku praw państwa z roku 1850, część XXII., l. 50, stronica 455

274.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 2. September 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe

über die Stempelbehandlung der bei Durchführung der Grundentlastung vorkommenden Urkunden und Schriften.

Es ist zur Kenntniß des hohen Finanz-Ministeriums gelangt, daß die Quittungen über die Grundentlastungs-Entschädigungen und die Gesuche um Löschung der Grundlasten im Grunde der geleisteten Entschädigung oder der Ablösung für gebührenpflichtig angesehen werden.

Nachdem dieses Verfahren mit den ausdrücklichen Anordnungen der Tarifposten: 44 lit. z., 45 lit. D. und 102 lit. I. des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 *) nicht im Einklange steht, so werden diese Bestimmungen in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 20. August 1851 Z. 13913/17 zu dem Ende in Erinnerung gebracht, damit die, diesen Urkunden und Schriften zukommende Gebührenfreiheit gleichförmig beachtet werde. An denselben haben auch die Quittungen über jene Entschädigungen Theil zu nehmen, welche für Rückstände an unterthänigen Leistungen zu entrichten sind, nachdem den Quittungen über unterthänige Leistungen auch nach dem bestandenen Gesetze vom 27. Jänner 1840 die Gebührenfreiheit zukam, und die Rückstände an denselben unter den Anordnungen des Grundentlastungs-Gesetzes vom 7. September 1848 begriffen sind.

Krajewski m. p.

275.

Erlaß des Landesguberniums vom 5. September 1851,

an die zwölf östlichen Kreisämter, den Magistrat und die Stadthauptmannschaft in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur weiteren Kundmachung in den westlichen Kreisen),

womit angeordnet wird, daß bei Vaganten oder Heimatlosen, welche in oder durch das Königreich Baiern geschoben werden sollen, vorläufig die Zusicherung ihrer Aufnahme eingeholt und dem Schubpaße angeheftet werden muß.

Das hohe Ministerium des Innern hat mit dem Erlaße vom 27. August d. J. Z. 19072 bedeutet, daß nach einer im Königreiche Baiern bestehenden Vorschrift die königlich-baierischen Behörden keinem Vaganten oder Heimatlosen, welcher in oder durch das Königreich Baiern geschoben werden will, den Eintritt über die Grenze gestatten dürfen, wenn nicht genügend nachgewiesen ist, daß er in dem Orte, wohin er geschoben

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nr. 50, Seite 455.

nie wykazano, że w tem miejscu, dokąd odesłany być ma, bądź takowe znajduje się w Bawaryi, bądź w innem jakiem państwie, znajdzie dla siebie przyjęcie.

O czem urzędowi obwodowemu, (magistratowi) (starostwu grodzkiemu) czyni się wiadomo ku scisłemu wykonywaniu z tem zleceniem, że jeśliby włóczęgi, albo ludzie nie mający siedziby do królestwa bawarskiego, lub tamtędy odsełani być mieli, pierwej o zapewnienie jego przyjęcia postarać się, i takowe do szupasu przymocować należy.

Gołuchowski m. p.

276.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 10. Września 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

względem położenia tamy bezprawiu umieszczania doniesień o loteryjach zagranicznych w gazetach krajowych.

Dla położenia tamy temu bezprawiu, że doniesienia o zagranicznych loteryjach w krajowych gazetach umieszczane bywają, raczył Najjaśniejszy Pan rozkazać, aby redakcyjom pism czasowych oznajmiono, jako zakazem wystawiania na przedaż, sprzedawania i kupowania losów i innych dokumentów odnoszących się do loteryj zagranicznych, objęty jest także zakaz donoszenia o takich loteryjach przez pisma krajowe, że się zatem redakcyje według tegoż zachować mają.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 30. Sierpnia 1851 za l. 10411 M. S., dla wiadomości i urzędowego użytku oznajmia się z tym dokładem, że ten najwyższy rozkaz redakcyjom pism czasowych, we Lwowie i w Krakowie wychodzących, dla scisłego zachowania się drogą przyzwoitą już obwieszczony został.

Krajewski m. p.

277.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 11. Września 1851,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych (oprócz brzeżańskiej, tarnopolskiej, brodzkiej i rzeszowskiej), i do wszystkich urzędów lasów, i dóbr skarbowych,

o należytościach dla organów publicznego zarządu lasowego, z powodu jazdy w rzeczach przestępstw lasowych.

Z powodu uczynionego szczególowego zapytania, o ile postanowienia należytości, przez wysokie Ministerstwo sprawiedliwości pod dniem 17. Sierpnia

werden soll, derselbe mag in Baiern, oder in einem andern Staate gelegen seyn, Aufnahme finde.

Hievon wird das Kreisamt (der Magistrat) (die Stadthauptmannschaft) zur Wissenschaft und genauen Darnachachtung mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, daß in den Fällen, wo Landstreicher oder Heimatslose in oder durch das Königreich Baiern geschoben werden sollen, vorläufig die Zusicherung der Aufnahme eingeholt und dem Schubpaße angeheftet werden muß.

Goluchowski m. p.

276.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 10. September 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

wegen Verhinderung des Unfuges der Einrückung von Ankündigungen ausländischer Lotterien in die inländischen Zeitungen.

Um dem Unfuge, daß die Ankündigungen ausländischer Lotterien in die inländischen Zeitungen eingerückt werden, Schranken zu setzen, haben Seine Majestät zu befehlen geruht: es sei den Redakzionen der periodischen Blätter zu bedeuten, daß in dem Verbote, Loose und andere auf auswärtige Lotterien bezügliche Urkunden zum Verkaufe anzubieten, zu verkaufen oder zu kaufen, auch das Verbot, solche Lotterien in inländischen Blättern anzukündigen, enthalten sei, und daß daher die Redakzionen sich hiernach zu benehmen haben.

Dies wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 30. August 1851 Z. 10411 F. M. zur Wissenschaft und zum Amtsgebrauche mit dem Beisatze mitgetheilt, daß dieser Allerhöchste Befehl bereits im geeigneten Wege den Redakzionen der in Lemberg und Krakau erscheinenden periodischen Blätter zur genauesten Darnachachtung bekannt gegeben worden ist.

Krajewski m. p.

277.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 11. September 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen (mit Ausnahme jener zu Brzezan, Tarnopol, Brody und Rzeszow), dann an sämmtliche Forst- und Domainen-Aemter,

bezüglich der Gebühren für die Organe der öffentlichen Forstverwaltung aus Anlaß der Reisen in Forstfrevel-Verhandlungen.

Aus Anlaß einer speziellen Anfrage, in wieferne die, von dem hohen Justiz-Ministerium am 17. August v. J. erlassenen und im allgemeinen Reichsgesetz- und Regie-

r. z. wydane, i w powszechnym Dzienniku praw państwa i rządu część CXIII, pod nr. 332 obwieszczone, do organów publicznego zarządu lasowego, z powodu jazdy w rzeczach przestępstw lasowych podejmowanej, zastosowane być mają, rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 27. Czerwca 1851, za l. 5713/705 S. l. oznajmiono, co następuje:

Dla rzeczonych należytości kierującą skazówką jest okoliczność, czyli organa publicznego zarządu lasowego jazdy te podejmują,

1. z urzędu, czy
2. jako rzeczy świadomi na wezwanie którego sądu, czyliteż
3. jako świadkowie, a więc tylko jako osoby prywatne.

Co do 1. Jeżeli do rozpraw w przestępstwach lasowych, stawią się z urzędu, t. j. w interesie urzędu, do którego należą, i który zastępować winni, należy ich w postępowaniu co do przyznania im kosztów na drogę i strawnego uważać podług istniejących przepisów o podróżach służbowych, wszelako ze względu na wymiar może ryczałtowy, dla niektórych urzędów za podobne jazdy ustanowiony.

Wydatki tego rodzaju ponosi dotyczący urząd, lub zarząd lasowy, w którego interesie jazda jest podjętą.

Wszakże zwrócenia tych wydatków należy, gdzie można, domagać się od stron, na których wina ciąży.

Co do 2. Jeżeli te podróże podejmują jako biegli w rzeczy w interesie wymierzenia sprawiedliwości na wezwanie którego sądu lub organów sądu, do tego upoważnionych, nie mogą wprawdzie podług §. 11 powołanego rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości wymagać wynagrodzenia za wyrzeczenie zdania swojego, należą im się atoli podług §. 14 koszta na drogę i strawne, stosownie do istniejących w tej mierze przepisów, i te podług §. 35 kasa juryzdykcyjna dotyczącego sądu wypłacić powinna.

Co do 3. Nakoniec, jeżeli organa publicznego zarządu lasowego w rzeczach przestępstw lasowych, jako świadkowie, a więc tylko jak prywatne osoby, te jazdy podejmują, mają podług §. 35 rzeczonego rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości prawo żądania z funduszu juryzdykcyjnego dotyczącego sądu, należytości oznaczonych w §. 6 mianowicie tak kosztów na drogę, jako i wynagrodzenia za spędzenie czasu, (które tu miejsce strawnego zastępuje).

Postanowienia te z natury rzeczy wypływające, służyć mają w zachodzących przypadkach za prawidło do zachowania się.

Krajewski m. p.

rungsblatt Stück CXIII. unter der Z. 332 kundgemachten Bestimmungen der Gebühren auf die Organe der öffentlichen Forstverwaltung für die, aus Anlaß von Forstfrevel-Verhandlungen unternommenen Reisen, Anwendung zu finden haben, wurde mit dem Erlaße des hohen Ministerium für Landeskultur und Bergwesen vom 27. Juni 1851 Z. 5713/705 S. I. Folgendes bedeutet:

Die fraglichen Gebühren richten sich, je nachdem die Organe der öffentlichen Forstverwaltungen die gedachten Reisen

1. von Amtswegen,
2. in Folge einer Aufforderung des betreffenden Gerichtes als Sachverständige, oder
3 in der Eigenschaft von bloßen Privatpersonen, als Zeugen, unternehmen.

ad 1. Wenn sie von Amtswegen, nämlich im Interesse des Amtes, zu dem sie gehören und das sie zu vertreten haben, bei den Forstfrevel-Verhandlungen erscheinen, sind sie bezüglich ihrer Reise- und Zehrungsgebühren nach den für Dienstreisen bestehenden Vorschriften, mit Rücksicht auf die, bei einzelner. Aemtern für derlei Reisen etwa bemessenen Pauschalien zu behandeln.

Die diesfälligen Auslagen fallen den betreffenden Aemtern oder Forstverwaltungen, in deren Interesse die Dienstreisen stattfanden, zur Last.

Die Ersatzleistung von den schuldtragenden Parteien ist jedoch wo möglich zu erwirken.

ad 2. Wenn sie im Interesse der Gerechtigkeitspflege in Folge einer Aufforderung des betreffenden Gerichtes oder der dazu ermächtigten Organe desselben die Reisen als Sachverständige unternehmen, haben sie zwar laut §. 11 der oben angezogenen Justiz-Ministerial-Verordnung für die etwa zu erstattenden Gutachten keine Vergütung anzusprechen, dagegen aber gebühren ihnen laut §. 14 die Reise- und Zehrungskosten nach den diesfalls bestehenden Vorschriften, welche laut §. 35 die Jurisdikzions-Kasse des betreffenden Gerichtes zu bestreiten hat.

ad 3. Für den Fall endlich, wenn die Organe der öffentlichen Forstverwaltungen aus Anlaß von Forstfrevel-Verhandlungen als Zeugen, also als bloße Privatpersonen Reisen unternehmen, haben sie laut §. 35 der erwähnten Justiz-Ministerial-Verordnung aus dem Jurisdikzionsfonde des betreffenden Gerichtes die im §. 6 angesetzten Gebühren, und zwar sowohl die Reisekosten, als die Entschädigung für Zeitversäumniß, (welche hier die Stelle des Zehrgeldes vertritt), anzusprechen.

Vorstehende, in der Natur der Sache liegende Bestimmungen, haben in vorkommenden Fällen zur Richtschnur und Darnachachtung zu dienen.

Krajewski m. p.

278.

Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 15. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LX., nr. 215, wydana dnia 4. Października 1851),

moc mające w krajach koronnych: Czech, Morawii, Galicyi, Austryi powyżej i poniżej Ensy, Solnogrodu, Tyrolu, Krainy, Pobrzeża i Dalmacyi,

którem się do wiadomości podaje najwyższe postanowienie z dnia 12. Września 1851, względem podwyższenia płac dla profesorów przy wydziale teologicznym w Solnogrodzie, jakoteż przy biskupich zakładach naukowych dyjecezalnych, wraz z niektóremi innemi korzyściami.

Najwyższem postanowieniem z dnia 12. Września 1851 raczył Najjaśniejszy Pan, J. C. Mość, dla profesorów przy teologicznym wydziale w Solnogrodzie, jako i przy biskupich zakładach naukowych dyecezalnych, najłaskawiej uchwalić korzyści następujące:

1. Profesorowie przy teologicznym wydziale w Solnogrodzie, niemniej i przy teologicznych zakładach naukowych, pobierać będą z 1. Października 1851 stałe płace po ośmset złotych reńskich (800 złr.).

2. Profesorowie tychże zakładów naukowych, gdyby jako zwyczajni profesorowie teologii na wszechnicę zostali powołani, na której najniższy stopień płacy profesorów teologicznych nie przenosi 800 złotych reńskich, będą pod względem prawa posunięcia na wyższe stopnie płacy, równie jak pod względem prawa do pensyi tak uważani, jak gdyby przez cały czas swego urzędowania nauczycielskiego na tejże wszechnicy ustanowieni byli.

3. Profesorom biskupich zakładów naukowych, gdyby takowi po odpowiedniem poprzedniem użyciu w urzędzie nauczycielskim stali się niezdolnymi, podwyższona będzie zwyczajna deficyjentów płaca dodatkiem po sto złotych reńskich od każdego lat dziesiątka, na zakładzie naukowym dyjecezalnym przepędzonego.

Thun m. p.

278.

Erlaß des Ministers für Kultus und Unterricht vom 15. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LX. Stück, Nr. 215, ausgegeben am 4. Oktober 1851),

wirksam für die Kronländer Böhmen, Mähren, Galizien, Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Tirol, Krain, Küstenland und Dalmazien,

wodurch die Allerhöchste Entschliessung vom 12. September 1851 in Betreff der Erhöhung der Gehalte für Professoren an der theologischen Fakultät in Salzburg, dann an bischöflichen Diözesan-Lehranstalten und einiger anderen Begünstigungen kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 12. September 1851 für die Professoren an der theologischen Fakultät in Salzburg und an bischöflichen Diözesan-Lehranstalten nachstehende Begünstigungen Allergnädigst zu bewilligen geruht:

1. Die Professoren an der theologischen Fakultät in Salzburg und den theologischen Lehranstalten haben, vom 1. Oktober 1851 an, fixe Gehalte von Achthundert Gulden (800 fl.) zu beziehen.

2. Professoren dieser Lehranstalten, wenn sie als ordentliche Professoren der Theologie an eine Universität berufen werden, an welcher die unterste Gehaltsstufe der theologischen Professoren nicht mehr als 800 fl. beträgt, sind hinsichtlich ihres Vorrückungsrechtes in höhere Gehaltsstufen, und ihres Pensionsanspruches so zu behandeln, als ob sie die ganze Zeit ihres Lehramtes an dieser Universität angestellt gewesen wären.

3. Den Professoren bischöflicher Lehranstalten, die nach entsprechender Verwendung in ihrem Lehramte dienstunfähig werden, ist der übliche Defizientengehalt nach einem jeden, an einer Diözesan-Lehranstalt zugebrachten Dezennium durch eine Zulage von Einhundert Gulden zu erhöhen.

Thun m. p.

279.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 15. Września 1851 *),

do Namiestnika Galicyi i Lodomeryi,

jako żandarmowie, otrzymując uwolnienie od służby za ofertą, oprócz taksy, którą w kasie wojennej złożyć obowiązani, winni są także przy występie swoim zwrócić funduszowi żandarmeryi pierwszą wkładkę masalną, którą za nich skarb uiścił.

Ministerstwo spraw wewnętrznych i Ministerstwo wojny, porozumiawszy się postanowiły, iż przy zdarzającem się dymisyjonowaniu żandarmów za ofertą, kto o takie uwolnienie od służby się stara, jeżeli za niego pierwsza wkładka masalna ze skarbu daną była, oprócz taksy, którą w jakiej kasie wojennej złożyć mają, występując winni są także pierwszą wkładkę masalną zwrócić funduszowi żandarmeryi.

O tem dodatkowo do rozporządzenia tutejszego z dnia 3. Lipca r. b. za l. 14379 **), zawiadamia się JWWMCPana dla zachowania się i oznajmienia prezydentom okręgowym.

Bach m. p.

280.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 15. Września 1851,

wydane: 1. do wszystkich urzędów obwodowych, 2. do magistratu i 3. do dyrekcyi szpitala lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu tego Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, aby do zarządów szpitalów tegoż wielkiego księstwa podobne wydał rozporządzenia),

aby zarządy szpitalne oprócz miejsca urodzenia i siedziby pielęgnowanych chorych z państwa król. bawarskiego, wymieniały także nazwę dotyczących władz policyjnych.

Podług oznajmienia wysokiego Ministerstwa spraw zewnętrznych, oświadczyło królewsko bawarskie Ministerstwo swoje życzenie, aby przez zarządy szpitalne oprócz miejsca urodzenia i siedziby pielęgnowanych chorych państwa bawarskiego, za których żądają zwrot kosztów kuracyi i utrzymania, wymieniano także nazwę dotyczących władz policyjnych.

---

*) O tej uchwale Ministerstwa uwiadomieni są dla dalszego zarządzenia rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 22. Września 1851 za l 8616 przełożeni wszystkich obwodów, Naczelnik komisyi gubernijalnej w Krakowie, starosta bukowiński w Czerniowcach, i komendant c. k. pułku żandarmeryi.

**) W Dzienniku praw krajowych, część XXIX., l. 229.

279.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 15. September 1851 *),

an den Statthalter von Galizien und Lodomerien,

wornach die Gensd'armen bei ihren Entlassungen im Offertwege, außer der an eine Kriegskasse zu erlegenden Taxe, auch die aus dem Aerar für sie bestrittene erste Massa-Einlage bei ihrem Austritte dem Gensd'armeriefonde rückzuersetzen haben.

Die Ministerien des Innern und des Kriegswesens sind darin übereingekommen, und haben beschlossen, daß bei vorkommenden Entlassungen von Gensd'armen im Offertwege, jene Entlassungswerber, für welche die erste Massa-Einlage aus dem Aerar bestritten worden ist, außer der an eine Kriegskasse zu erlegenden Taxe die erste Massa-Einlage bei ihrem Austritte dem Gensd'armeriefonde rückzuersetzen haben.

Hievon werden Euere .... im Nachhange zu dem hierortigen Erlaße vom 3. Juli l. J. Z. 14379 **) zur Darnachachtung und gefälligen Verständigung der Kreispräsidenten in Kenntniß gesetzt.

Bach m. p.

280.

Erlaß des Landesguberniums vom 15. September 1851,

1. an sämmtliche Kreisämter, 2. den Stadtmagistrat und 3. die Krankenhaus-Direkzion in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, zur gleichmäßigen Verfügung an die Krankenhaus-Verwaltungen im dortigen Großherzogthume),

womit angeordnet wird, daß von Seite der Krankenhaus-Verwaltungen nebst den Geburts- und Heimatsorten der verpflegten königlich-bairischen Staatsangehörigen, auch die Namen der einschlägigen Polizeibehörden angegeben werden.

Laut einer Eröffnung des hohen Ministeriums des Aeußern hat das königlich-bairische Ministerium den Wunsch ausgesprochen, daß von Seite der Krankenhaus-Verwaltungen nebst den Geburts- und Heimatsorten der verpflegten bairischen Staatsangehörigen, für welche der Ersatz der Kur- und Verpflegskosten angesprochen wird, auch noch die Namen der einschlägigen Polizeibehörden angegeben werden möchten.

---

*) Von diesem Ministerialbeschluße sind mit dem Landes-Präsidial-Erlaße vom 22. September 1851 Z. 8616 sämmtliche Kreisvorsteher, der Chef der Gubernial-Kommission in Krakau, der Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz und der k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommandant zur Wissenschaft und weiteren Verfügung in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte, XXIX. Stück, Nr. 229.

Dla tego w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. b. m. za l. 19740 zaleca się urzędom obwodowym (magistratowi) (dyrekcyi szpitala), by

do 1)

szpitalom w onym obwodzie,

do 3)

zarządowi szpitala powszechnego,

do 1) i 3)

nakazać,

do wszystkich

ażeby przyjmując do szpitala chorych państwa królestwa bawarskiego, o wywiedzeniu się wspomnianej okoliczności pamiętały.

Gołuchowski m. p.

281.

Rozrządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 16. Września 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LX., nr. 216, wydana dnia 4. Października 1851),

do konsystorza uniwersytetu we Wiedniu, i do senatów akademicznych uniwersytetów w Pradze, Krakowie, Lwowie, Ołomuńcu i Gracu,

mocą którego bliżej oznaczonem zostaje zastosowanie ogólnych przepisów z dnia 1. Października 1850 o studyjach fakultetowych do uczniów wydziału teologicznego.

W §. 73 obwieszczonych rozrządzeniem z dnia 1. Października 1850 (Dz. pr. p. nr. 370) ogólnych przepisów o studyjach fakultetowych na uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, Krakowie, Lwowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku, zastosowanie onychże do uczniów teologii zostało bliższym postanowieniem zastrzeżone. A gdy niniejszem postanowienia te wydane zostają, odróżnić trzeba rozmaite stosunki uczniów teologii.

A.

Co się tycze uczniów dyjecezalnych w seminaryjach, jakoteż eksternujących stanu duchownego kandydatów, do pewnej dyjecezyi przyjętych, z onymiż uczniami na równi stojących, tudzież kleryków komun duchownych, oddających się studyjom na jakim wydziale teologicznym, wejść ma w zastosowanie rzeczony regulamin naukowy z dnia 1. Października 1850, wszakże z następnemi modyfikacyjami.

In Folge Dekrets des hohen Ministeriums des Innern vom 6. l. M. Z. 19740 wird daher dem Kreisamte (Magistrate) (der Krankenhaus-Direkzion) aufgetragen

für 1.
die dortkreisigen Kranken-Heilanstalten,
für 3.
die Krankenhaus-Verwaltung,
für 1. und 3.
anzuweisen,
für alle
bei der Aufnahme der erkrankten königlich-bairischen Staatsangehörigen in die Heilanstalt auf die Erörterung des angedeuteten Umstandes Bedacht zu nehmen.

Goluchowski m. p.

281.

Erlaß des Ministers für Kultus und Unterricht vom 16. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LX. Stück, Nro. 216, ausgegeben am 4. Oktober 1851),

an das Universitäts-Konsistorium in Wien, und die akademischen Senate der Universitäten zu Prag, Krakau, Lemberg, Ollmütz und Gratz,

womit die Anwendung der allgemeinen Anordnungen vom 1. Oktober 1850 über die Fakultätsstudien auf die Studirenden der Theologie näher bestimmt wird.

In den mit Erlaß vom 1. Oktober 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 370) kundgemachten allgemeinen Anordnungen über die Fakultätsstudien der Universitäten zu Wien, Prag, Krakau, Lemberg, Ollmütz, Gratz und Innsbruck, wurde laut §. 73 die Anwendbarkeit derselben auf die Studirenden der Theologie näheren Bestimmungen vorbehalten. Indem diese Bestimmungen nunmehr getroffen werden, ist es nothwendig, die verschiedenen Verhältnisse der Studirenden der Theologie zu unterscheiden.

A.

In Betreff der Diözesanzöglinge in den Seminarien und der, den letzteren gleichzuhaltenden in eine Diözese aufgenommenen externirenden Kandidaten des geistlichen Standes, sowie der Kleriker geistlicher Kommunitäten, welche an einer theologischen Fakultät den Studien obliegen, hat die erwähnte Studien-Ordnung vom 1. Oktober 1850 nur mit nachstehenden Modifikazionen in Anwendung zu kommen:

I. O imatrykulacyi.

(§§. 1—20 regulam. nauk.)

§. 1. Zwyczajni słuchacze teologii będą imatrykulowani, jeżeli posiadają potrzebne ku temu przymioty. Tu szczególniej należy, ażeby przedłożyli zaświadczenie dojrzałości, jeżeli w kraju koronnym, w którym się oddawali studyjom przygotowawczym wtenczas, gdy takowe odbywali, zaprowadzonym już był egzamin dojrzałości.

§. 2. Ci uczniowie, którym ordynaryjaty stosownie do rozrządzenia ministeryjalnego z dnia 26. Maja r. b. l. 5123, przyjęcia do studyjów teologicznych za dyspensą od egzaminu dojrzałości, i li tylko na podstawie samych zaświadczeń semestralnych z 8 klasy gimnazyjalnej, wyjątkowo dozwoliły, mają wprawdzie bez przeszkody do studyjów na wydziale teologicznym być przypuszczeni, takowi atoliż nie mogą być imatrykulowani, lecz będą za słuchaczy nadzwyczajnych uważani, a przeto też nie powinni ani do innych przechodzić wydziałów, ani do scisłych egzaminów być przypuszczonymi.

§. 3. Zgłoszenie do imatrykulacyi winien uczeń osobiście wykonać. Nacyjonale jednak, dziekanowi w podwójnym egzemplarzu przedłożyć się mające, które oraz wytknąć winno, czy przyjąć się mający jest seminarzystą, czy eksternistą, lub elewem zakonnym, opatrzone być musi wizą przełożonego dyjecezalnego, względnie przełożonego zakonu, albo tego, któremu poruczone jest przewodnictwo nad alumnami lub klerykami zakonnymi.

§. 4. Teolodzy, na mocy rozporządzenia ministeryjalnego z dnia 12. Lipca 1850 (Dz. pr. p. nr. 310) od opłaty kolegijowej uwolnieni, nie mogą ani do opłacenia taksy imatrykulacyjnej 2 złr. być pociągani, takowi płacą tylko należytość stemplową 15 kr.

II. O inskrypcyi.

(§§. 21—32 regulam. nauk.)

§. 5. Także i teolodzy dyjecezalni i zakonni powinni książeczką meldunkową, względnie arkuszem meldunkowym być opatrzeni. Dokumenta takowe jednak zawierać mają rubrykę do wciągnienia klasy postępu w naukach.

Gdyby nie dostawało urządzonych w ten sposób dla teologów książeczek i arkuszy meldunkowych, można także użyć powszechnie zaprowadzonych, w którymto razie klasa postępowa w rubryce „uwaga“ ma być zamieszczona.

§. 6. Z początkiem każdego półrocza uczniowie teologii wyżwspomnieni, którzy we większej liczbie od opłaty pieniędzy kolegijowych są uwolnieni, zgłaszać powinni kolegia, których słuchać zamyślają, nie do kwestury, lecz do

I. Von der Immatrikulazion.

(§§. 1—20 der St. O.)

§. 1. Die ordentlichen Zuhörer der Theologie sind zu immatrikuliren, wenn sie die hiezu erfoderlichen Eigenschaften besitzen. Hiezu gehört namentlich, daß sie das Maturitätszeugniß beibringen, wenn in dem Kronlande, in welchem sie ihre Vorbereitungsstudien gemacht haben, zur Zeit, als sie diese beendigten, die Maturitätsprüfung bereits eingeführt war.

§. 2. Jene Studirenden, welche in Gemäßheit des Ministerial-Erlaßes vom 26. Mai l. J. Z. 5123, die Aufnahme in die theologischen Studien von den Ordinariaten ausnahmsweise mit Nachsicht der Maturitätsprüfung auf der Grundlage bloßer Semestralzeugnisse über die achte Gymnasialklasse bewilliget worden ist, sind zwar ohne Anstand zu den Studien an einer theologischen Fakultät zuzulassen; sie können aber nicht immatrikulirt werden, sondern sind als außerordentliche Zuhörer zu behandeln, und können daher weder in andere Fakultäten übertreten, noch zu den strengen Prüfungen zugelassen werden.

§. 3. Die Meldung Behufs der Immatrikulazion hat durch den Studirenden persönlich zu geschehen. Das dem Dekane in duplo zu überreichende Nazionale, welches auch anzugeben hat, ob der Aufzunehmende Seminarist, Externist oder Ordenszögling ist, muß jedoch mit dem Vidi des Diözesan-, beziehungsweise des Ordensvorstandes, oder desjenigen, welchem er die Leitung seiner Alumnen oder Ordenskleriker übertragen hat, versehen seyn.

§. 4. Jene Theologen, die in Gemäßheit der Ministerial-Verordnung vom 12. Juli 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 310) von der Entrichtung des Kollegiengeldes befreit sind, können auch nicht zur Entrichtung der Immatrikulazionstaxe von 2 fl. verhalten werden, sondern haben nur die Stempelgebühr von 15 kr. zu bestreiten.

II. Von der Inskripzion.

(§§. 21—32 der St. O.)

§. 5. Auch die Diözesan- und Ordenstheologen müssen mit dem Meldungsbuche, beziehungsweise Meldungsbogen versehen seyn. Diese Dokumente haben jedoch eine Rubrik für die Einzeichnung der Fortgangsklasse zu enthalten.

Insoferne es an, in solcher Weise für die Theologen eingerichteten Meldungsbüchern und Meldungsbogen mangelt, können auch die allgemein eingeführten angewendet werden, in welchem Falle die Fortgangsklassen in die Rubrik „Anmerkung" einzutragen sind.

§. 6. Bei Beginn eines jeden Semesters haben die oben bezeichneten Studirenden der Theologie, deren größere Zahl vom Kollegiengelde befreit ist, nicht bei der Quästur, sondern bei dem Dekane die zu hörenden Kollegien anzumelden. Der Dekan vidirt diese

dziekana. Dziekan stwierdza zgłoszenie takie swą wizą w przeznaczonej powszechnie dla kwestury rubryce książeczki meldunkowej, lub arkusza meldunkowego, i poleca uczniom, przedstawić się pojedynczym docentom.

§. 7. Dziekan sporządza i oddaje kwestorowi spis słuchaczy swego wydziału, opłacie honoraryjum ulegających, tak zwyczajnych, jak nadzwyczajnych.

§. 8. Wszystkich w tymże spisie nie zamieszczonych uznaje kwestor za zupełnie od opłaty uwolnionych, którym też w książeczkach i arkuszach meldunkowych poświadczyć winien uwolnienie takowe z odniesieniem się do pisma dekanackiego (§. 7).

§. 9. Nacyjonalija, służące do ułożenia głównego katalogu, przez dziekana zebrane, także kwestorowi będą odesłane.

§. 10. Katalogi ręczne do użytku profesorów będą sposobem dotychczas zwyczajnym sporządzane.

III. O słuchaczach nadzwyczajnych.

(§§. 33—37 regulam. nauk.).

§. 11. Alumni i klerycy zakonni, bez zaświadczenia dojrzałości przyjęci do nauk teologicznych, na wszechnicy za nadzwyczajnych słuchaczy uważani, winni być zaopatrzeni przepisanym arkuszem meldunkowym, do którego zapełnienia i używania te same w powszechności odnoszą się rozporządzenia, które wyżej co do teologów zostały wskazane. Postanowienia powyższych §§. 7—10 dotyczą także i tej kategoryi teologów.

IV. O utrzymaniu w ewidencyi uczniów.

(§§. 38—43 regulam. nauk.).

§. 12. Dla teologów nieimatrykulowanych, o których w powyższym §. mowa, musi osobny katalog być sporządzony, a to tak, iż ci nie znajdują się w katalogu ogólnym słuchaczy nadzwyczajnych, lecz katalog teologów z dwóch oddziałów składać się będzie (t. j. słuchaczy zwyczajnych i nadzwyczajnych).

V. O studyjach.

(§§. 44—51 regulam. nauk.)

§. 13. Kandydaci stanu duchownego obowiązani są przez 4 lata, t. j. 8 półroczy słuchać teologicznych odczytów, a to stosownie do postanowień przez biskupów uchwalonych, a najwyższą rezolucyją z dnia 23. Kwietnia 1850 (Dz. pr. p. nr. 157) zatwierdzonych. Wolny mają wybór innych odczytów, których nad to słuchać chcą albo na teologicznym, albo na innym wydziale; wszelakoż wyjednać sobie muszą na to zezwolenie tego, który ma sobie poruczony od wła-

Anmeldung in der sonst für den Quästor bestimmten Rubrik des Meldungsbuches oder Meldungsbogens und weist die Studirenden an, sich den einzelnen Dozenten vorzustellen.

§. 7. Der Dekan verfaßt und übergibt dem Quästor ein Verzeichniß der honorarpflichtigen ordentlichen und außerordentlichen Hörer seiner Fakultät.

§. 8. Alle in diesem Verzeichnisse nicht Enthaltenen hat der Quästor als gänzlich befreit anzusehen und ihnen diese Befreiung mit Berufung auf obige Dekanatszuschrift (§. 7) in den Meldungsbüchern und Meldungsbogen zu testiren.

§. 9. Die Nazionalien zum Behufe der Abfassung des Hauptkataloges werden von dem Dekane gesammelt und gleichfalls dem Quästor übergeben.

§. 10. Für die Verfassung der Handkataloge zum Gebrauche der Professoren ist auf die bisher übliche Weise zu sorgen.

III. Von den außerordentlichen Zuhörern.

(§§. 33—37 der St. O.)

§. 11. Die ohne Maturitätszeugniß in das theologische Studium aufgenommenen, als außerordentliche Zuhörer an der Universität zu behandelnden Alumnen und Ordenskleriker haben sich mit dem vorgeschriebenen Meldungsbogen zu versehen, über dessen Ausfüllung und Benützung im Allgemeinen dieselben Anordnungen gelten, welche oben in Ansehung der Theologen vorgeschrieben sind. Die Bestimmungen der obigen §§. 7—10 finden auch auf die Theologen dieser Kategorie ihre Anwendung.

IV. Von der Evidenzhaltung der Studirenden.

(§§. 38—43 der St. O.)

§. 12. Für die nicht immatrikulirten Theologen, von welchen in dem vorigen Paragraphe die Rede ist, muß ein besonderer Katalog angelegt werden, so zwar, daß diese nicht in dem allgemeinen Kataloge der außerordentlichen Zuhörer erscheinen sondern daß der Katalog der Theologen in zwei Abtheilungen (ordentliche und außerordentliche) zerfällt.

V. Von den Studien.

(§§. 44—51 d. St. O.)

§. 13. Die Kandidaten des geistlichen Standes sind verpflichtet, durch 4 Jahre, d. i. 8 Semester, die theologischen Vorträge, wie sie in den von den Bischöfen getroffenen und mit Allerhöchster Entschließung vom 23. April 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 157) genehmigten Bestimmungen bezeichnet wurden, zu hören. Die Wahl von anderen Vorträgen, welche sie nebstbei an der theologischen oder an einer anderen Fakultät hören wollen, steht ihnen frei, jedoch haben sie hiezu die Ertheilung Desjenigen, wel-

ściwego biskupa lub przełożonego zakonu ster naukowy, a przy zgłoszeniu kolegijów (§. 6) wykazać się z tego przez *vidi* onegoż.

§. 14. Ci, którzy odbyli teologiję w zakładzie naukowym dyjecezalnym lub zakonnym, stosownie do ustawy uorganizowanym, mogą na wszechnicy, po poprzedniem uskutecznieniu imatrykulacyi, przypuszczeni być do scisłych egzaminów, lub do osiągnienia stopnia doktora teologii, jeżeli do studyjum teologii zostali przyjęci na podstawie zaświadczenia dojrzałości, z czego też należycie wykazać się powinni.

§. 15. Teolodzy z stanu duchowieństwa świeckiego i zakonnego mają na żądanie poddani być egzaminom semestralnym lub rocznym z przedmiotów naukowych, które zgromadzenie biskupów na mocy rozrządzenia ministeryjalnego z dnia 30. Czerwca 1850 (Dz. pr. p. nr. 319), oznaczyło jako powszechnie obowiązkowe; a skutek egzaminu tegoż zanotowany być ma w książce meldunkowej, lub w arkuszu meldunkowym.

§. 16. Co się tycze innych kolegijów na które uczęszczali, uważane będą takowe podług przepisu zawartego w §. 51 regulam. nauk. z dnia 1. Października 1851.

VI. O uczęszczaniu na odczyty.

(§§. 52—63 regulam. nauk.)

§. 17. Profesorowie teologiczni obowiązani są czuwać nad tem, ażeby uczniowie tu na wstępie wspomnieni, regularnie uczęszczali na kolegija, na które są zapisani, a w razie postrzeżonego zaniedbywania, znieść się w tej mierze z tym, któremu ster nauk jest poruczony.

Równie też zawiadomiony być ma właściwy przełożony duchowny o zachodzącem wydaleniu teologa takowego z uniwersytetu.

§. 18. Uczęszczanie na odczyty potwierdzone być winno w książeczce meldunkowej lub w arkuszu meldunkowym.

VII. O feryjach.

(§§. 64—66 regulam. nauk.)

§. 19. Postanowienia o feryjach, wyszczególnione w regulam. nauk. z dnia 1. Października 1850, będą także i do uczniów teologii zastosowane. Zamiast dotychczasowego dnia feryjalnego dozwolonego w tygodniu oprócz niedzieli, mogą dwa pół-dni feryjalne być zaprowadzone.

VIII. O odejściu z uniwersytetu.

(§§. 67 i 68 regulam. nauk.)

§. 20. Teologom, czyto imatrykulowanym, czy też do kategoryi owych słuchaczy należącym, o których mowa w §§. 2 i 11, uniwersytet opuszczają-

cher von ihrem Bischofe oder Ordensvorstande mit der Leitung ihrer Studien beauftragt ist, einzuholen und sich hierüber bei der Anmeldung der Kollegien (§. 6) mit seinem Vidi auszuweisen.

§. 14. Jene Individuen, die an einer gesetzmäßig organisirten Diözesan- oder Kloster-Lehranstalt die Theologie absolvirt haben, können an einer Universität nach vorläufiger Immatrikulazion zu den strengen Prüfungen und zur Erlangung der theologischen Doktorswürde zugelassen werden, wenn sie in das Studium der Theologie auf Grundlage eines Maturitätszeugnißes aufgenommen worden sind, worüber sie sich gehörig auszuweisen haben.

§. 15. Die Theologen aus dem Sekular- und Regularklerus sind auf Verlangen aus jenen Lehrgegenständen, die von der bischöflichen Versammlung laut Ministerial-Erlaßes vom 30. Juni 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 319) als allgemein verbindlich bezeichnet werden, den Semestral- oder Annualprüfungen zu unterziehen, und ist der Erfolg der Prüfung in dem Meldungsbuche oder Meldungsbogen anzumerken.

§. 16. Rücksichtlich anderer von ihnen besuchten Kollegien sind sie nach der im §. 51 der Studien-Ordnung vom 1. Oktober 1850 enthaltenen Vorschrift zu behandeln.

VI. Von dem Besuche der Vorlesungen.

(§§. 52—63 der St. O.)

§. 17. Die theologischen Professoren sind verpflichtet, darüber zu wachen, daß die Eingangs bezeichneten Studirenden die Kollegien, in welche sie inskribirt sind, regelmäßig frequentiren, und wegen beobachteter Vernachläßigung mit demjenigen, der mit der Leitung ihrer Studien beauftragt ist, sich in's Einvernehmen zu setzen.

Ebenso ist von der allfälligen Wegweisung eines solchen Theologen von der Universität der bezügliche geistliche Vorsteher in die Kenntniß zu setzen.

§. 18. Der Besuch der Vorlesungen ist in dem Meldungsbuche oder Meldungsbogen zu bestätigen.

VII. Von den Ferien.

(§§. 64—66 der St. O.)

§. 19. Die in der Studienordnung vom 1. Oktober 1850 vorkommenden Bestimmungen über die Ferien gelten auch für die Studirenden der Theologie. Statt des bisher in jeder Woche außer dem Sonntage zugestandenen Ferialtages, können zwei halbe Ferialtage eingeführt werden.

VIII. Von dem Abgange von der Universität.

(§§. 67 und 68 der St. O.)

§. 20. Den Theologen, mögen sie immatrikulirt seyn, oder in die Kategorie jener Zuhörer gehören, von welchen in den §§. 2 und 11 die Rede ist, wenn sie die Uni-

cym, będą na żądanie wydane zaświadczenia uniwersyteckie, lub zaświadczenia odejścia. W takowych uwidocznić należy klasę, otrzymaną przy egzaminach rocznych lub semestralnych.

§. 21. Co się tycze należytości pisarskiej 1 złr., miejsce ma przy wystawieniu zaświadczenia uniwersyteckiego dla teologów ta sama ulga, co przy taksie imatrykulacyjnej (§. 4).

B.

Dotychczas poświęcali się studyjom teologicznym na uniwersytetach ci tylko, którzy tym sposobem do stanu duchownego się przygotowywali. Obecnie jednak nie tylko jest dozwolonem, lecz i owszem bardzo pożądanem, ażeby na odczyty w fakultetach teologicznych uczęszczali i inni uczniowie, bądź tacy, którzy nie poświęcając się stanowi duchownemu, teologicznych umiejętności nabyć sobie życzą, bądź też tacy, którzy już do stanu duchownego należą, lecz wyższego pragną wykształcenia teologicznego nad to, jakie za niezbędne uznano dla każdego księdza. Co się tycze takowych teologii uczniów, znajduje regulamin naukowy z dnia 1. Października 1850 zupełne do nich zastosowanie, bez różnicy, czy należą do wydziału teologicznego, czy też do innego.

Thun m. p.

282.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 16. Września 1851,

wydane do wszystkich administracyj powiatowych i urzędów cłowych,

względem oclenia tak zwanej kredy do litografowania, i odróżnienia jej od czarnej kredy weneckiej do rysunku.

Z powodu przedłożonej przez morawsko-szląską krajową Dyrekcyję skarbową wysokiemu Ministerstwu skarbu próbki pewnej substancyi czarnej kredy, i w skutek wysokiego rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 20. Sierpnia 1851 za l. 24854/1097, przesela się w załączeniu dla wiadomości i zastosowania, odpis rozporządzenia, mocą którego Ministerstwo skarbu wyżej rzeczonej krajowej Dyrekcyi skarbowej udziela wynik przedsięwziętego tej substancyi rozbioru.

Krajewski m. p.

versität verlassen, sind auf ihr Verlangen Universitäts- oder Abgangszeugnisse auszufertigen. In denselben ist die in den Annual- oder Semestralprüfungen erhaltene Klassifikazion ersichtlich zu machen.

§. 21. In Ansehung der Schreibgebühr von 1 fl. hat bei Ausstellung des Universitätszeugnisses für Theologen dieselbe Nachsicht, wie bei der Matrikeltaxe (§. 4) Platz zu greifen.

B.

Bisher haben sich den theologischen Studien auch an den Universitäten nur diejenigen gewidmet, welche sich dadurch zum Eintritte in den geistlichen Stand vorbereiteten. Es ist aber nicht nur gestattet, sondern auch sehr wünschenswerth, daß die Vorträge an theologischen Fakultäten auch von anderen Studirenden besucht werden, sei es von solchen, die — ohne sich dem geistlichen Stande zu widmen — in theologischen Wissenschaften unterrichtet zu seyn wünschen, sei es von solchen, die dem geistlichen Stande schon angehören, aber eine höhere theologische Bildung anstreben, als die ist, welche als unentbehrlich für jeden Priester erkannt wird. Hinsichtlich solcher Studirenden der Theologie findet die Studien-Ordnung vom 1. Oktober 1850 volle Anwendung, sie mögen der theologischen oder einer anderen Fakultät angehören.

Thun m. p.

282.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 16. September 1851,

an sämmtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Zollämter,

wegen Verzollung der sogenannten Lithographir-Kreide, und deren Unterscheidung von der venezianischen schwarzen Zeichen-Kreide.

Aus Anlaß eines von der Finanz-Landes-Direkzion für Mähren und Schlesien dem hohen Finanz-Ministerium vorgelegten Musters einer Substanz schwarzer Kreide, wird in Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 20. August 1851 Z. 24354/1097 in der Anlage eine Abschrift jener Verordnung, womit das hohe Finanz-Ministerium der obenerwähnten Finanz-Landes-Direkzion das Resultat der über diese Substanz verfaßten Untersuchung mitgetheilt hat, zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

Aneks do l. 282.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. Sierpnia 1851 za l. 24854/1097,

wydane do morawsko-szląskiej krajowej Dyrekcyi skarbowej.

Przełożoną przy sprawozdaniu z dnia 21. Lipca 1851 za l. 19597/1081, próbkę substancyi, która podług oświadczenia głównego ołomunieckiego urzędu cłowego pod nazwą „czarnej krajanej kredy do rysunku (Crayon noir)" do oclenia deklarowaną była, uznano w skutek nakazanego ztąd jej rozbioru za tak zwaną kredę do litografowania, na którą stosownie do dekretu kamery nadwornej z dnia 12. Marca 1844 za l. 9587/332, do byłej w Wiedniu administracyi dochodów skarbowych wydanego, podług pozycyi 156 taryfy ceł z roku 1838, podobnie jak na farby pastelowe, cło w ilości 15 złr. od cetnara wagi sporco wymierzane być powinno.

Pomieniona substancyja robi się z roztopu w równych częściach mydła i wosku z przymieszaniem kopcia, mastyksu i t. d., któráto mieszanina przez gotowanie i parowanie do takiej stężałości doprowadza się, że ta masa w laseczki kształtować się daje.

Wyrób ten różni się w istocie swojej od naturalnej czarnej kredy, która w handlu znana jest także pod nazwą „czarnej kredy weneckiej do rysunku", jako łupek gliniasty do rodzaju wapien należy, w stanie naturalnym łupie się i przerzyna w sztuki różnej długości i grubości mniej więcej czworogranne, i jako taka stosownie do rozporządzenia kamery nadwornej z dnia 2. Grudnia 1840 za l. 47117/1557, wydanego do byłej administracyi dochodów skarbowych w Wiedniu i do tezauraryjatu siedmiogrodzkiego, w pozycyi taryfowej 349 pod cło w ilości 15 kr. od cetnara sporco przyjętą została.

283.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 17. Września 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o zastosowaniu §. 82 ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego 1850 *), przy zachodzącej opieszałości w udzieleniu opłacie podpadającego aktu, urzędowi do wymierzania należytości wyznaczonemu.

W przypadkach, gdzie ustawa tymczasowa o opłatach od spraw sądowych, dokumentów, pism i czynności urzędowych, każdej władzy, na sądy lub urzędy wkłada obowiązek udzielenia aktu opłacie podpadającego urzędowi do wymierzenia należytości wyznaczonemu, ma, jeżeli to udzielenie w terminie prawnie

*) W Dzienniku praw państwa, z roku 1850, część XXII., l. 50, stronica 455.

Finanz-Ministerial-Erlaß vom 20. August 1851 Z. 24854/1097.

an die Finanz-Landes-Direkzion für Mähren und Schlesien.

Das mit dem Berichte vom 21. Juli 1851 Z. 19597/1081 vorgelegte Muster einer Substanz, welche nach der Aeußerung des Ollmützer Hauptzollamtes unter der Benennung „schwarz geschnittene Zeichenkreide (Crayon noir)" zur Verzollung deklarirt wurde, ist bei der hierorts veranlaßten Untersuchung als sogenannte Lithographir-Kreide erkannt worden, welche gleich den Pastellfarben, zu Folge eines an die bestandene Wiener Kameral-Gefällen-Verwaltung erlassenen Hofkammer-Dekretes vom 12. März 1844 Z. 9587/332, nach der Post 156 des Zoll-Tarifes vom Jahre 1838 mit 15 Gulden vom Zentner Sporko in die Verzollung zu nehmen ist.

Die fragliche Substanz wird aus einer Auflösung gleicher Theile Seife und Wachs, dann Beimengung von Flammruß, Mastix u. s. w. erzeugt, indem dieses Gemenge durch Kochen und Verdampfen zu einer solchen Konsistenz gebracht wird, daß sich die Massa zu Stängelchen formen läßt.

Dieses Fabrikat ist wesentlich verschieden von der natürlichen schwarzen Kreide, welche im Handel auch unter der Benennung „venezianische schwarze Zeichenkreide" vorkömmt, als Thonschiefer zum Kalkgeschlechte gehört, im Naturzustande durch Spalten und Schneiden zu verschieden langen und dicken, mehr oder weniger viereckigen Stücken zugerichtet wird, und als solche gemäß einem an die bestandene Wiener Kameral-Gefällen-Verwaltung und an das siebenbürgische Thesaurariat erlassenen Hofkammer-Verordnung vom 2. Dezember 1840 Z. 47117/1557 dem Zollsatze nach der Tarifspost 349 mit 15 Kreuzer vom Zentner Sporko zugewiesen worden ist.

283.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 17. September 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

wegen Anwendung des §. 82 des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850*) im Falle eines Saumsals bei Mittheilung der gebührenpflichtigen Akte an das zur Gebührenbemessung bestimmte Amt.

In den Fällen, in welchen das provisorische Gesetz über die Gebühren von Rechtsgeschäften, Urkunden, Schriften und Amtshandlungen einer Behörde, einem Gerichte oder Amte die Mittheilung des gebührenpflichtigen Aktes an das zur Gebührenbemessung bestimmte Amt zur Pflicht macht, haben, wenn diese Mittheilung nicht innerhalb der

---

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nr. 50, Seite 456.

przepisanym nie nastąpi, nie §§. 79 i 80, ale §. 82 tejże ustawy być zastosowanym.

Kto więc w tej mierze opieszałości stanie się winnym, ten podług tego podpada karom w §. 418 ustawy karnej na przestępstwa dochodowe ustanowionym, chybaby zachodził przypadek spólnej winy, w §. 410 l. 4 tejże ustawy przewidziany.

Co w skutek rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 19. Sierpnia 1850 za l. 16194/157, dla wiadomości i zachowania się ogłasza.

Krajewski m. p.

284.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 17. Września 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

jako drukowane spisy świąt ruchomych i świętych w książkach do nabożeństwa dołączane, stemplowi podlegają.

Z powodu wniesionego zapytania, czyli książki do nabożeństw, w których z początku drukowane na więcej lat spisy świętych, na każdy dzień roku przypadających, i świąt ruchomych dołączane bywają, stemplowi kalendarzowemu podpadają, oznajmiło wysokie Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 24. Sierpnia 1851 za l. 26980/908, że gdy w podobnych książkach nie wszystkie wprawdzie rzeczy w kalendarzach umieszczane, jednakże takie znajdują się, przez które kupowanie kalendarza przez tyle lat, ile książka do nabożeństwa obejmuje, staje się zbytecznem, ileże zaspakaja potrzebę zwyczajną, dla której kalendarze kupują, gdy dalej o to nie chodzi, czyli przydatki kalendarzowe są modlitwy, czyli też utwory umysłowe, przeto kalendarze, w rzeczonych książkach do nabożeństwa zawarte, stemplowi podlegają.

Do którego rozporządzenia w zachodzących zdarzeniach stosować się należy.

Krajewski m. p.

285.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 18. Września 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o należytości od umów, których przedmiotem jest podzielona własność rzeczy nieruchomych.

W skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 20. Sierpnia 1851 za l. 47/10, udziela się w załączeniu dla wiadomości i zachowania się rozpo-

gesetzlichen Frist erfolgt, nicht die §§. 79 und 80, sondern der §. 82 dieses Gesetzes in Anwendung zu kommen.

Hiernach werden gegen denjenigen, dem der Saumsal zur Last fällt, die im §. 418 des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen festgesetzten Strafen, wofern der im §. 410 Z. 4 dieses Gesetzes vorgesehene Fall der Mitschuld nicht eintritt, zu verhängen seyn.

Dies wird zu Folge hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 19. August 1851 Z. 16194/157 zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

284.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 17. September 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Stempelpflichtigkeit der den Gebetbüchern beigedruckten Verzeichnisse der beweglichen Feiertage und der Heiligen.

Aus Anlaß der vorgekommenen Anfrage, ob Gebetbücher, denen Verzeichnisse der Heiligen für jeden Tag des Jahres und der beweglichen Feiertage für den Zeitraum mehrerer Jahre vorgedruckt sind, dem Kalenderstempel unterliegen, hat das hohe Finanz-Ministerium mit dem Erlaße vom 24. August 1851 Z. 26980/908 bedeutet, daß, nachdem in derlei Gebetbüchern zwar nicht alle in einem Kalender vorkommenden Angaben, aber doch solche enthalten sind, welche die Anschaffung eines Kalenders für die Jahre, welche das Gebetbuch umfaßt, entbehrlich machen, indem sie das gewöhnliche Bedürfniß, aus welchen ein Kalender beigeschafft wird, befriedigen, und nachdem es nicht darauf ankömmt, ob die Zugabe des Kalenders in Gebeten, oder in andern Geistesprodukten bestehe, die in den gedachten Gebetbüchern enthaltenden Kalender dem Stempel unterworfen sind.

Hiernach ist in vorkommenden Fällen sich zu benehmen.

Krajewski m. p.

285.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 18. September 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Gebührenbehandlung der Verträge, welche das getheilte Eigenthum unbeweglicher Sachen zum Gegenstande haben.

In Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 20. August 1851 Z. 47/10 wird im Anschluße die Abschrift eines gleichzeitig an die lombardische Finanz-

rządzenie wydane równocześnie do lombardzkiej prefektury skarbowej o należytości od umów, mocą których właścicielowi użytków także i zwierzchnia własność zostawia się.

Krajewski m. p.

Aneks do l. 285.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. Sierpnia 1851 za l. 47/10,

wydane do lombardzkiej prefektury skarbowej.

Pozycyja taryfy 106 *A. a.* ustawy tymczasowej o należytościach od czynności prawniczych i t. d. stanowi za prawidło, że należytość za przeniesienie własności prawa pobierania dochodów i prawa użytkowania z nieruchomych rzeczy na podstawie czynu prawniczego, za wynagrodzeniem dokonanego, wynosi $3\frac{1}{2}$ %. Postanowienia taryfy w pozycyi 29, 50 i 67, mają być uważane za wyjątki od tego prawidła, a zatem ściśle wykładane, tylko zatem takie umowy liczyć można do tych wyjątków, w których wskazany tamże stosunek prawa jest ugruntowany. Umowy, mocą których własność użytkową zlewa się na innego nabywcę, lub napowrót pozbywa się na zwierzchniego właściciela, albo też przez tego oprócz pozbytego prawa własności użytkowej, także prawo zwierzchniej własności przy właścicielu użytków za zapłatą zostawia się, nie mogą podług osnowy pozycyj taryfowych 29, 50 i 67 być podciągnięte pod należytość skalą oznaczoną.

Umowy, mocą których na właściciela użytków zdawa się także zwierzchnia własność, okazują się jako zlewki własności tej natury, że w tychże nie cena kupna lub szacunek zwierzchniej, ale zupełnej własności do wymierzenia należności za podstawę wziętą być powinna, ponieważ przeniesienie własności w myśl ustawy nie nastąpiło jeszcze przez umowę emfiteutyczną. Ani też można w takim razie należytości za kontrakt emfiteutyczny podług skali przypadającej i opłaconej, potrącić z należytości za przeniesienie własności przypadłej; ponieważ ustępstwo własności niepodzielonej jako nowy akt (czyn) prawniczy uważany być powinien.

286.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 19. Września 1851,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów i przełożonego magistratu we Lwowie, (za równoczesnem udzieleniem odpisu Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, i staroście obwodu bukowińskiego w Czerniowcach, tudzież c. k. dowódzcy pułku żandarmeryi,

względem wymiaru słomy do napychania sienników dla żandarmeryi, i przedaży słomy z sienników wyrzuconej, na rzecz funduszu kwaterunkowego.

Podług oznajmienia c. k. komendy pułku żandarmeryi z dnia 2. Sierpnia r. b. za l. 1960/5668, powinny sienniki pojedyncze dla żandarmeryi napychane

Präfektur über die Gebührenbehandlung der Verträge, in welchen dem Nutzungseigenthümer auch das Obereigenthum überlassen wird, ergangenen Erlaßes zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Krajewski m. p.

Beilage zu Nr. 285.

Finanz=Ministerial=Erlaß vom 20. August 1851 Z. 47|10,

an die lombardische Finanz=Präfektur.

Durch die Tarifspost 106 A. a. des provisorischen Gesetzes über die Gebühren von Rechtsgeschäften u. s. w. wird als Regel festgesetzt, daß die Gebühr für Uebertragung des Eigenthums, Fruchtgenußes oder Gebrauchsrechtes unbeweglicher Sachen durch ein entgeltliches Rechtsgeschäft $3\frac{1}{2}$ % betrage. Von dieser Regel sind die Tarifs=Bestimmungen 29, 50 und 67 als Ausnahme zu betrachten und daher strenge auszulegen, wornach unter diese Ausnahme nur jene Verträge gerechnet werden dürfen, wodurch das darin angedeutete Rechtsverhältniß begründet wird. Verträge, wodurch das Nutzeigenthum an einen anderen Erwerber oder zurück an den Obereigenthümer veräußert, oder von diesem zu dem veräußerten Nutzeigenthume auch das Obereigenthum an den Nutzungseigenthümer entgeltlich überlassen wird, können nach dem Wortlaute der Tarifsposten 29, 50 und 67 nicht der skalamäßigen Gebühr unterzogen werden.

Verträge, wodurch dem Nutzungseigenthümer auch das Obereigenthum überlassen wird, stellen sich als solche Eigenthums=Uebertragungen dar, bei welchen nicht der Kaufpreis oder Werth des Obereigenthums, sondern jener des vollständigen Eigenthums der Gebührenbemessung zu Grunde gelegt werden muß, weil eine Uebertragung des Eigenthums im Sinne des Gesetzes durch den emphiteutischen Vertrag noch nicht stattgefunden hat. Auch kann in solchen Fällen die für den emphiteutischen Vertrag entrichtete skalamäßige Gebühr von der Gebühr für die Eigenthums=Uebertragung nicht in Abschlag gebracht werden, weil die Ueberlassung des ungetheilten Eigenthums als ein neues Rechtsgeschäft zu betrachten ist.

286.

Erlaß des Landes=Präsidiums vom 19. September 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Magistratsvorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial=Kommission in Krakau, den Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz und den Regiments=Kommandanten der k. k. Gensd'armerie),

in Betreff des Strohausmaßes zur Füllung der Strohsäcke für die Gensd'armerie, und der Veräußerung des entleerten Betterstrohes zu Gunsten ihres Bequartirungsfondes.

Nach einer Mittheilung des k. k. Gensd'armerie=Regiments=Kommando vom 2. August d. J. Z. 1960/5668 hat die erste Anfüllung der einfachen Strohsäcke für die

być pierwszym razem prostą słomą wagi 30 funtów, dopychanie zaś co ćwierć roku podług przepisu istniejącego dla c. k. wojska, $^{2}/_{3}$ albo $^{3}/_{4}$ części powyższej ilości, a to w miarę mniejszej lub większej potrzeby, według którego wymiaru na łóżko pojedyncze pospolicie 20 funtów prostej słomy ćwierćrocznie wyznaczyć, słomę zaś z sienników wyrzuconą na rzecz funduszu kwaterunku żandarmeryi sprzedać należy.

Przepis ten udziela się WMCPanu dla stosowania się i odpowiednego pełnienia urzędu z poleceniem, aby pieniądz za sprzedaną słomę z sienników składano w c. k. kasie zbiorczej, która odebraną kwotę podług przepisu z dnia 30. Listopada 1850 za l. 14077, przyjąć ma w rachunki.

Gołuchowski m. p.

287.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 1. Października 1851 *),

(w Dzienniku praw państwa, część LX., nr. 217, wydana dnia 4. Października 1851),

mocą którego ustanawia się postępowanie przy użyciu takich obligacyj domestykalnych długu inwazyjnego, biorących udział w pożyczce z roku 1851, których summa nominalna nie jest przez 100 bez reszty podzielną.

W dodatku do rozporządzenia Ministerstwa finansów z dnia 24. Września r. b. **), w przedmiocie użycia obligacyj domestykalnych, pochodzących z długów inwazyjnych Austryi poniżej i powyżej Ensy i Styryi, do udziału w pożyczce rządowej z roku 1851, ma służyć za prawidło w tych przypadkach, w których summa nominalna obligacyj złożonych, gatunku rzeczonego, nie jest przez 100 bez reszty podzielną, przepis następujący:

Pozostająca po przedzieleniu przez 100 kwota resztująca obligacyi domestykalnej, złożywszy w gotówce dopłatę, oznaczyć się mającą według stosunku, ustanowionego rozporządzeniem ministeryjalnem z dnia 24. Września w ustępie 5. pod tym warunkiem przyjętą będzie jako wpłata na nową pożyczkę, jeżeli w gotówce nastąpi dopłata kwoty brakującej na cenę o 93 za 100; gdy przeciwnie, jeżeli tego wymaga wyrównanie kwoty resztującej, wydaną być

---

*) Rozporządzeniem prezydyjalnem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 8. Października 1851 za l. 1164, wydano w tej mierze stosowną skazówkę do wszystkich przełożonych obwodowych i kameralnych okręgowych, do przełożonego lwowskiego magistratu, starosty bukowińskiego w Czerniowcach, przełożonego komisyi gubernijalnej w Krakowie, do głównych kas krajowych we Lwowie i w Czerniowcach, do kasy filijalnej w Krakowie i wszystkich kas zbiorczych, z zawiadomieniem o tem krajowej Dyrekcyi skarbowej.

**) W Dzienniku praw krajowych, część XXXII., l. 272.

Gensd'armerie mit 30 Pfund langen Stroh, die vierteljährige Nachfüllung aber nach der bei der k. k. Armee bestehenden Vorschrift mit 2/3 oder 3/4 der obigen Gebühr je nach Erforderniß des minderen oder größeren Bedarfes zu geschehen, wornach also für ein einfaches Bett vierteljährig in der Regel 20 Pfund langen Strohes bemessen sind, dagegen soll aber das entleerte Betterstroh zu Gunsten des Gensd'armerie-Bequartirungs-Fondes veräußert werden.

Diese Vorschrift wird Euerer .... zur Darnachachtung und entsprechenden Amtshandlung mit der Weisung mitgetheilt, den Erlös für das veräußerte Betterstroh an die k. k. Sammlungskasse abzuführen, welche diesen Betrag nach der Vorschrift vom 30. November 1850 Z. 14077 zu verrechnen hat.

Goluchowski m. p.

287.

Erlaß des Finanzministeriums vom 1. Oktober 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte, LX. Stück, Nr. 217, ausgegeben am 4. Oktober 1851),

womit das Verfahren bei Verwendung solcher Domestikal-Obligazionen der Invasionsschuld zur Theilnahme am Anleihen vom Jahre 1851, deren Nennbetrag nicht durch 100 ohne Rest theilbar ist, festgestellt wird.

Im Nachhange zu dem Finanzministerial-Erlaße vom 24. September l. J. **) über die Verwendung der von den Invasionsschulden herrührenden Domestikal-Obligazionen von Oesterreich unter und ob der Enns und Steiermark zur Theilnahme an dem Staats-Anleihen vom Jahre 1851 wird für jene Fälle, in welchen der Nennbetrag der eingelegten Obligazionen der erwähnten Gattung nicht durch 100 ohne Rest theilbar ist, Folgendes als Richtschnur vorgezeichnet:

Der nach der Theilung durch 100 verbleibende Restbetrag der Domestikal-Obligazion, wird nach Leistung der baren Aufzahlung, die nach dem im Finanzministerial-Erlaße vom 24. September, Absatz 5, bestimmten Verhältniße zu ermitteln ist, als Einzahlung auf das neue Anleihen gegen dem angenommen, daß der auf den Preis von 93 für 100 fehlende Betrag bar aufzuzahlen ist, wegegen, wenn die Ausgleichung des Restbetrages es erheischt, dem Subskribenten ein die Summe der Subskripzion im Gan-

---

*) Mit der Präsidial-Verordnung der Finanz-Landes-Direkzion vom 8. Oktober 1851 Z. 1164 ist hierüber die entsprechende Weisung an alle Kreis- und Kameral-Bezirks-Vorsteher, den Magistrats-Vorsteher in Lemberg, den Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz, den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, die Landeshauptkassen in Lemberg und Czernowitz, die Landesfilialkasse in Krakau und sämmtliche Sammlungskassen erlassen, und davon die Landes-Finanz-Direkzion in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nr. 272.

może subskrybentowi w zapisach długu stanu kwota, summę subskrypcyi w całości o 100 złr. przenosząca.

F. Krauss m. p.

288.

Cesarski patent z dnia 7. Października 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część LXI., nr. 218, wydana dnia 9. Października 1851),

mocą którego rozpisują się we wszystkich krajach koronnych monarchii na rok administracyjny 1852 podatki bezpośrednie wraz z dodatkami do takowych.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Ze względu na potrzeby państwa, które w roku administracyjnym 1852 pokryte być mają, po wysłuchaniu Naszej Rady Ministrów i Naszej Rady państwa, rozporządzamy co następuje:

1. W roku administracyjnym 1852 opłacane będą podatki: gruntowy, domowy, zarobkowy i dochodowy, wraz z dodatkami do takowych, w tym samym

zen um 100 fl. überschreitender Betrag in Staats-Schuldverschreibungen erfolgt werden kann.

Ph. Krauß m. p.

288.

Kaiserliches Patent vom 7. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXI. Stück, Nr. 218, ausgegeben am 9. Oktober 1851),

womit für sämmtliche Kronländer der Monarchie die direkten Steuern sammt den Zuschlägen zu denselben für das Verwaltungsjahr 1852 ausgeschrieben werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Servien ꝛc. ꝛc.

Mit Rücksicht auf die Bedürfnisse des Staates, welche im Verwaltungsjahre 1852 eintreten werden, finden Wir nach Vernehmung Unseres Ministerrathes und Unseres Reichsrathes folgende Bestimmungen zu erlassen:

1. Im Verwaltungsjahre 1852 sind die Grundsteuer, die Gebäudesteuer, die Erwerbsteuer und die Einkommensteuer sammt den Zuschlägen zu diesen Steuern in dem

wymiarze i podług tych samych postanowień, które na rok administracyjny 1851 przepisane były, jak dalece niniejszy Nasz patent innego nie zawiera postanowienia.

2. W poczet krajów koronnych, na których podatek gruntowy podług rezultatów stałego katastru rozłożony bywa, umieszcza się na rok administracyjny 1852 kraj koronny Szląska i Dalmacyi, tudzież miasto Kraków wraz z jego okręgiem, a to z tym dodatkiem, iż tamże podatek gruntowy zwyczajny szesnastoma odsetkami czystego dochodu katastralnego, ma być wymierzony.

3. Z zaprowadzeniem stałego katastru w Krakowie wraz z jego okręgiem, wejdą w życie zamiast dotychczasowych, pod dawniejszym rządem zaprowadzonych podatków bezpośrednich, także i inne podatki bezpośrednie pod 1. wyszczególnione, podług postanowień w Galicyi moc mających.

4. A że we Węgrzech, w Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, w bieżącym roku administracyjnym nie będą mogły być ukończonemi operacyje prowizorycznego podatku gruntowego, przeto pobierane być winny w rzeczonych właśnie krajach także i w roku administracyjnym 1852 podatki bezpośrednie, jakie na bieżący rok administracyjny rozporządzonemi zostały, w skutek Naszego postanowienia z dnia 2. Listopada 1850 *).

5. W królestwie lombardzko-weneckiem pobierać się mają podatki bezpośrednie podług postanowień Naszego patentu z dnia 11. Kwietnia 1851 **) w wymiarze przypadającym na cały rok administracyjny 1852.

Nasz Minister finansów otrzymał polecenie wykonania niniejszych rozporządzeń.

Dano w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 7. Października w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym pierwszym, Naszego panowania w roku trzecim.

Franciszek Józef m. p.

Schwarzenberg m. p. **F. Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów

---

*) W Dzienniku krajowym węgierskim l. 407.

**) W Dzienniku praw państwa, część XXVI., l. 85.

Ausmaße und nach den Bestimmungen, die für das Verwaltungsjahr 1851 vorgeschrieben wurden, zu entrichten, in sofern Unser gegenwärtiges Patent nicht eine andere Bestimmung enthält.

2. Den Kronländern, in welchen die Grundsteuer nach den Ergebnissen des stabilen Katasters umgelegt wird, ist für das Verwaltungsjahr 1852 das Kronland Schlesien und Dalmazien, dann die Stadt Krakau sammt dem Krakauer Gebiete, mit dem Beisatze eingereiht, daß daselbst die ordentliche Grundsteuer mit sechzehn Prozent des Katastral-Reinertrages zu bemessen ist.

3. Mit der Einführung des stabilen Katasters in Krakau und dem Krakauer Gebiete werden statt der bisher bestandenen, unter der früheren Regierung eingeführten direkten Auflagen, auch die übrigen unter 1 aufgezählten direkten Steuern nach den für Galizien geltenden Bestimmungen in Wirksamkeit gesetzt.

4. Da in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate die Operazionen des Grundsteuer-Provisoriums im laufenden Verwaltungsjahre noch nicht zum Abschluße gebracht werden können, so sind in diesen Ländern die zufolge Unserer Entschließung vom 2. November 1850 *) für das laufende Verwaltungsjahr angeordneten direkten Steuern, auch im Verwaltungsjahre 1852 einzuheben.

5. Im lombardisch-venezianischen Königreiche sind die direkten Steuern nach den Bestimmungen Unseres Patentes vom 11. April 1851 **) mit dem für das ganze Verwaltungsjahr 1852 entfallenden Ausmaße einzuheben.

Unser Finanzminister ist mit der Ausführung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am 7. Oktober im Eintausend Achthundert Ein und Fünfzigsten, Unserer Reiche im Dritten Jahre.

Franz Joseph m. p.

F. Schwarzenberg m. p. **Ph. Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte für das Kronland Ungarn, Nr. 407.

**) Im Reichs-Gesetzblatte, XXVI. Stück, Nr. 85.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXIV.

Wydana i rozesłana dnia 3. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Juni 1852.

289.

Rozporządzenie Prezydyjum krajowego z dnia 20. Września 1851 *),

wydane do Naczelników wszystkich obwodów (za równoczesnem udzieleniem tegoż Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie dla dalszego oznajmienia władzom politycznym w tamecznem w. księstwie),

o dawaniu asystencyi z c. k. żandarmeryi na żądanie dominijów we wszystkich sprawach z byłego związku poddaństwa wypływających.

W celu zapobieżenia możebnym nieprzyzwoitościom wydała c. k. pułkowa komenda żandarmeryi, za przystaniem na to Prezydyjum krajowego, polecenie do podwładnych sobie oddziałów, iż wdanie się c. k. żandarmeryi na wezwanie dominijów, zawisło we wszystkich wypadkach od poprzedniczego porozumienia się z c. k. urzędami obwodowemi, jeżeli doraźnego wdania się nie czynią koniecznem publiczne względy, jakiemi są przywrócenie spokojności, porządku i bezpieczeństwa osoby albo własności, ale tylko dominija ku wykonaniu swych zarządzeń szczegółowych, wynikających z byłego związku poddaństwa, jakoto: zniesionej pańszczyzny, płacenia czynszów, asystencyi dla dopełnienia wyroków w celu odebrania w posiadanie lub w użytek pól ornych, łąk, pastwisk, lasów i t. d., które do dominijów przejść mają, a od gromady używane były, pomocy i asystencyi od c. k. żandarmeryi żądają.

Do tego rozporządzenia daje powód ta uwaga, że dziedzice gruntów prowizorycznie zajmują się dotąd jeszcze ciągle sprawami politycznemi i juryzdykcyją cywilną, urzędników, acz za przyzwoleniem władz rządowych, przyjmują, za ich czynności urzędowe, nie będące czysto osobistemi, odpowiadają, i w sprawach tu wyliczonych, jako mocodawcy a razem i jako strony występują.

O tem zawiadamia się .... WMPana dla zachowania się i dalszego uwiadomienia dominijów z tym dokładem, iż we wszystkich podobnych zdarzeniach przedmiot, o który chodzi, bezzwłocznie pod dojrzałą rozwagę wziąć, a gdy się potrzeba dania asystencyi okaże, starania dołożyć należy, po najkrótszem zniesieniu się z komendantem oddziału żandarmeryi, aby zjednać winną powagę i posłuszeństwo prawu, wyrokowi lub rozporządzeniu od władz wydanemu.

Gołuchowski m. p.

---

*) Odpisu tego rozporządzenia udzielono wraz c. k. Prezydyjum komendy wojsk i pułkowej komendzie żandarmeryi dla wiadomości tychże.

289.

Erlaß des Landes-Präsidiums vom 20. September 1851*),

an sämmtliche Kreisvorsteher, (unter gleichzeitiger Mittheilung an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Verständigung der politischen Behörden im dortigen Großherzogthume),

betreffend die Assistenzleistung der k. k. Gensd'armerie über Ansuchen der Dominien in allen aus dem ehemaligen Unterthansverbande entspringenden Angelegenheiten.

Um Unzukömmlichkeiten zu begegnen, hat das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando mit hierortiger Zustimmung an die unterstehenden Abtheilungen die Weisung erlassen, daß das Einschreiten der k. k. Gensd'armerie über Aufforderung der Dominien in allen jenen Fällen vom vorläufigen Einverständniße mit den k. k. Kreisämtern abhängig zu seyn habe, wo nicht öffentliche Rücksichten zur Herstellung der Ruhe, Ordnung und Sicherheit der Person oder des Eigenthumes ein sogleiches Einschreiten erheischen, sondern wo die Dominien zur Vollziehung ihrer speziellen Verfügungen, die den ehemaligen Unterthansverband, als: die aufgehobenen Frohnarbeiten, Zinsenzahlungen, Assistenz bei Vollziehung von Entscheidungen in Absicht auf die Besitznahme oder Benützung der an die Dominien zu übergehenden, von den Gemeinden benützten Aecker, Wiesen, Hutweiden, Waldungen u. s. w. betreffen, den Beistand und die Assistenz der k. k. Gensd'armerie ansprechen.

Zu einer solchen Verfügung bietet die Betrachtung Anhaltspunkte, daß die Grundherrschaften sich noch fortan provisorisch mit der politischen Geschäftsführung und mit der Zivil-Jurisdikzion befassen, hierzu, wenngleich mit Zustimmung der Regierungs-Behörden, Beamten bestellen, für ihre nicht rein persönliche Amtshandlungen verantworten, und in den aufgezählten Angelegenheiten als Machthaber und zugleich als Partei erscheinen.

Hievon werden Euere .... zur Wissenschaft, Darnachachtung und zur weiteren Verständigung der Dominien mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, in allen derlei Fällen den Gegenstand der Frage unverzüglich in reifliche Erwägung zu nehmen, und wenn die Nothwendigkeit der Assistenzleistung vorliegt, im kürzesten Einvernehmen mit dem Gensd'armerie-Abtheilungs-Kommandanten die Vorsorge zu treffen, damit dem Gesetze, der Entscheidung oder Verfügung der Behörden die schuldige Achtung und Folgsamkeit verschafft werde.

Golıchowski m. p.

---

*) Eine Abschrift dieses Erlaßes wurde unter Einem auch dem k. k. Armee-Kommando-Präsidium und dem Gensd'armerie-Regiments-Kommando zur Wissenschaft mitgetheilt.

290.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 20. Września 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów i przełożonego w magistracie lwowskim (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż przełożonemu komisyi gubernijalnej w Krakowie, staroście bukowińskiemu w Czerniowcach, i c. k. pułkowemu komendantowi żandarmeryi),

którem bliżej się oznacza powinność gmin wyporządzania lokalności żandarmeryi i pełnienia innych przytem posług.

Gdy niektórzy naczelnicy obwodowi wnieśli zapytania, jakie są prawne postanowienia przepisu normalnego o kwaterunku żandarmeryi co do wyporządzania lokalności żandarmeryi i pełnienia innych przytem posług, przeto wynikła ztąd potrzeba wydania jednostajnego przepisu dla całego okręgu pułkowego w tym względzie tak w interesie żandarmeryi, jako i gmin obowiązanych, gdy nadto wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych dekretem z dnia 9. Sierpnia r. b. za l. 17817/1336 rozporządziło, aby w powyżej wyrażonym przedmiocie rozstrzygnąć na zasadzie przepisów o kwaterunku żandarmeryi przez N. Pana sankcyjonowanych, rozporządzeniem wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. Sierpnia 1851 za l. 16970/1282 *) nadesłanych; przeto widzę potrzebę za odniesieniem się do rozporządzenia z dnia 21. Sierpnia 1851 za l. 6995 **) rozporządzić, co następuje:

Co do wyporządzania kancelaryj żandarmeryjnych, zawiera §. 8. powołanych dopiero, przez N. Pana sankcyjonowanych przepisów tę skazówkę, że przy kancelaryjach sztabu pułkowego rzeczą gminy jest tylko rokroczne wybielenie izb, kurytarzy, tranzetów i t. d., w innych zaś w §. 4. wzmiankowanych lokalnościach kancelaryjnych oprócz bielenia, wszelkie inne także czyszczenie, jakiego tylko potrzeba.

Niemniej orzeka §. 9. powołanych najwyższych przepisów, że w koszarach żandarmeryi gmina, oprócz bielenia raz do roku, ma także obowiązek wszelkiego innego wyporządzenia, jakie się tylko potrzebnem okaże.

Przeciwnie §. 7. rzeczonych najw. przepisów zawiera postanowienie, że w kwaterach oficerów od żandarmeryi i prymaplanistów o zwyczajne wyporządzanie lokalności mieszkalnych zawsze właściciel kwatery własnym kosztem starać się ma; toż samo ma miejsce co do wydatków na ponawiane coroku bielenie, jeżeli tenże relutum kwaterowe sam pobiera, w przeciwnym razie dziać się to ma na koszt gminy, do dawania kwater obowiązanej.

---

*) Dziennik praw krajowych cz. XXXI., nr. 256.

**) Obacz tamże odwołanie się pod *).

290.

Erlaß des Statthalters vom 20. September 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Magistratsvorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz und den k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommandanten)

womit die Verpflichtung der Gemeinden zur Reinigung und zu den sonstigen Diensesverrichtungen bei den Gensd'armerie-Lokalitäten näher bestimmt wird.

Aus Anlaß der von einigen Kreisvorstehern gestellten Anfragen, über die gesetzliche Bestimmung des Gensd'armerie-Bequartierungs-Normale, wegen der Reinigung und der sonstigen Bedienstung bei den Gensd'armerie-Lokalitäten, hat sich die Nothwendigkeit ergeben, in dieser Hinsicht im Interesse der Gensd'armerie sowohl, als auch der verpflichteten Gemeinden, eine für den gesammten Regimentsbezirk gleichförmige Vorschrift zu erlassen, und nachdem das hohe Ministerium des Innern mit dem Erlaße vom 9. August d. J. Z. 17817/1336 verordnet hat, daß rücksichtlich des oben angedeuteten Gegenstandes, auf Grundlage der Allerhöchst sankzionirten, mit dem Erlaße des hohen Ministeriums des Innern vom 1. August 1851 Z. 16970/1282*) herabgelangten Gensd'armerie-Bequartierungs-Bestimmungen entschieden werde; so finde ich mit Beziehung auf den Erlaß vom 21. August 1851 Z. 6995**) Folgendes zu verordnen:

Bezüglich der Reinigung der Gensd'armerie-Kanzleien, enthält der §. 8 der eben zitirten, Allerhöchst sankzionirten Vorschrift die Weisung, daß die Gemeinde bei den Regiments-Stabskanzleien bloß das jährlich wiederkehrende Ausweißen der Zimmer und Gänge, Aborte rc. rc., bei den übrigen im §. 4 bezeichneten Kanzlei-Lokalitäten hingegen, nebst dem Weißen auch jede Art Reinigung nach Bedarf zu bestreiten hat.

Ferner bestimmt der §. 9 der zitirten Allerhöchsten Vorschrift, daß bei den Gensd'armerie-Kasernen die Gemeinde nebst dem jährlich einmaligen Weißen, jede Art Reinigung nach Bedarf zu besorgen hat.

Dagegen ist in dem §. 7 der besagten Allerhöchsten Vorschrift die Bestimmung enthalten, daß bei den Quartieren der Gensd'armerie-Offiziere und Primaplanisten, für die gewöhnliche Reinigung der Wohnungs-Lokalitäten der Quartier-Inhaber stets auf eigene Kosten Sorge zu tragen hat; dasselbe gilt bezüglich der Auslagen für das jährlich wiederkehrende Ausweißen in jenem Falle, wenn er das Quartiergeld-Relutum selbst bezieht, widrigens dieß auf Kosten der quartiergebenden Gemeinde zu geschehen hat.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nr. 256.

**) Siehe eben daselbst die Zitate unter*).

Gdy przeto obowiązek bielenia raz na rok lokalności najętych dla żandarmeryi w ogóle kładzie się w kraju tutejszym w umowach o najem na właściciela domu, zatem gminy obowiązane są na zasadzie powołanych najwyższych przepisów w lokalnościach żandarmeryi jeszcze tylko następujące do utrzymywania ochędostwa odnoszące się roboty załatwiać:

a) w kancelaryjach żandarmeryi (oprócz kancelaryi pułkowej), tudzież w koszarach i aresztach żandarmeryi wyporządzać, a więc codziennie zamiatać i comiesiąc raz, lub ile razy będzie tego potrzeba, myć podłogę w izbach, na kurytarzach, tudzież schody i tranzety.

Ponieważ wreście z powołanych przepisów okazuje się najwyższa wola N. Pana, aby gminy owe rzeczy w naturze, do których dostarczenia dla żandarmeryi obowiązane są, w zupełności, a zatem, licząc w to i rzeczoną posługę, dostarczały; przeto do gmin należyć będzie

b) usługa w kancelaryi żandarmeryi przy opalaniu izb, tudzież oświetlaniu tychże, tudzież i zewnętrznych lokalności, jakoto: kurytarzy, schodów, tranzetów;

c) w koszarach zaś żandarmeryi tylko usługa przy oświetlaniu lokalności zewnętrznych, ponieważ wyszczególniony materyjał opałowy i światło gmina dostarcza.

Przeciwnie na zasadzie powołanych najwyższych przepisów nie mają gminy żadnego obowiązku do jakichkolwiek posług w kwaterach prymaplanistów i oficerów, bądź ci mają kwatery w naturze, bądź pobierają ryczałt kwaterowy, równie nie wolno im narzucać posługi co do opalania koszar żandarmeryi i oświetlania ich wewnętrznego, zwłaszcza że żandarmowie opalanie i wewnętrzne oświetlanie z własnego opędzać powinni.

Wreście dla uniknienia wszelkiego mylnego wykładu rzeczy, czyni się i ta uwaga, że podług wyraźnego brzmienia powołanych tylekroć przepisów najwyższą sankcyję mających, gminy tylko o wyporządzanie w lokalnościach żandarmeryjnych starać się mają, bynajmniej zaś osobom żandarmeryi posługiwać nie powinny.

Wzywam więc .... WMCPana, abyś łącznie z skrzydłową komendą żandarmeryi przy ścisłem trzymaniu się wskazanych zasad przepisanych poczynił stosowne zarządzenia we względzie pełnienia oznaczonych tu posług w lokalnościach żandarmeryi na każdej stacyi, a to za wynagrodzeniem miesięcznie wymiarkowanem.

Wszakże nie należy przytem spuszczać z uwagi, że podług wyraźnego brzmienia sankcyjonowanego przez N. Pana przepisu normalnego o kwaterunkach nakazany jest gminom starunek tylko o wyż oznaczone posługi, nie zaś

Nachdem nun das jährlich einmalige Weißen der für die Gensd'armerie überhaupt gemietheten Lokalitäten hierlandes in den Miethverträgen dem Hauseigenthümer als Verpflichtung auferlegt wird, so haben die Gemeinden auf Grundlage der zitirten Allerhöchsten Vorschrift, bei den Gensd'armerie-Lokalitäten nur noch folgende auf die Reinhaltung sich beziehenden Verrichtungen zu besorgen:

a) bei den Gensd'armerie-Kanzleien, (die Regiments-Kanzlei ausgenommen), dann Kasernen und Gensd'armerie-Arresten für die Mannschaft die Reinigung, somit täglich das Auskehren, dann alle Monate einmal oder sonst nach Bedarf das Waschen der Zimmer, Gänge, Stiegen und Aborte.

Nachdem ferner aus der zitirten Vorschrift die Allerhöchste Willensmeinung hervorleuchtet, daß die Gemeinden jene Naturalien, die sie für die Gensd'armerie zu leisten verpflichtet sind, vollständig, somit die dießfällige Bedienstung eingerechnet, leisten sollen; so wird den Gemeinden

b) bei den Gensd'armerie-Kanzleien die Dienstverrichtung bezüglich der Beheizung der Zimmer, dann bezüglich der Beleuchtung der Zimmer und der äußeren Lokalitäten, als: Gänge, Stiegen, Aborte

c) bei den Gensd'armerie-Kasernen aber nur die Bedienung bei Beleuchtung der äußeren Lokalitäten obliegen, weil die spezifizirten Beheizungs- und Beleuchtungs-Materialien von den Gemeinden beigeschafft werden.

Dagegen haben die Gemeinden im Grunde der obbezogenen Allerhöchsten Vorschrift bei den Quartieren der Primaplanisten und der Offiziere, sie mögen ein Natural-Quartier genießen, oder das Quartierpauschale beziehen, keine wie immer geartete Bedienstung zu leisten, und ebenso darf denselben die Bedienstung bezüglich der Beheizung der Gensd'armerie-Kasernen und bezüglich deren inneren Beleuchtung nicht auferlegt werden, zumal die Gensd'armen die Beheizung dann die innere Beleuchtung aus Eigenem zu bestreiten haben.

Zur Vermeidung allenfälliger Mißdeutungen muß übrigens bemerkt werden, daß nach dem ausdrücklichen Wortlaute der oftzitirten Allerhöchst sankzionirten Vorschrift die Gemeinden nur für die Reinigung der Gensd'armerie-Lokalitäten, daher keineswegs für die Bedienung der Person der Gensd'armen zu sorgen haben.

Ich ersuche demnach Euere .... im Einvernehmen mit dem Gensd'armerie-Flügel-Kommando, mit genauer Beachtung der angedeuteten gesetzlichen Grundsätze, wegen Besorgung der bezeichneten Dienstverrichtungen bei den Gensd'armerie-Lokalitäten in jeder einzelnen Stazion, gegen einen zu ermittelnden monatlichen Dienstlohn, die geeignete Einleitung allsogleich zu treffen.

Hiebei darf jedoch nicht außer Acht gelassen werden, daß nach dem ausdrücklichen Wortlaute des Allerhöchst sankzionirten Bequartierungs-Normale den Gemeinden nur die Besorgung der obenbezeichneten Dienstverrichtungen, keineswegs aber die Aufnahme

przyjęcie umyślnego dla usług żandarmeryi parobka; o przyjęciu zatem sługi w zwyczajnem tego słowa znaczeniu, któryby wyłącznie do posługi żandarmeryi był przeznaczony, i w tym celu w koszarach mieszkać miał, mowy być nie może.

Nadto nie można tu także pominąć, że na stacyjach skrzydeł i plutonów żandarmeryi, gdzie się znajdują kancelaryje, a prócz tych areszta żandarmeryi, pełnienie wyż pomienionych do gmin należących posług, w zimie parę tylko godzin dziennie, a w lecie stosunkowo mniej czasu wymaga, na stacyjach zaś kapralskich ledwie godzina na dzień jest potrzebną.

Te względy należy mieć na oku przy wymierzaniu zapłaty za posługę, i szczególniej dążyć do tego, aby w interesie żandarmeryjnego funduszu kwaterunkowego, któremu bez tego wydatek w okręgu pułkowym na wiele tysięcy złt. reńskich przyrasta, o jak najmniejsze ugadzać się nagrody.

Gdy wreście na tem zależy, aby oznaczone posługi w lokalnościach żandarmeryi czynione były przez ludzi trzeźwych, przeto okazuje się potrzeba włożenia obowiązku na przełożonego gminy w każdej stacyi, aby z pomiędzy gminy wybierał człowieka, któryby posługi, podług powyższego przepisu dokładnie oznaczone, codziennie o ustanowionej godzinie w lokalnościach żandarmeryi odbywał, co dla przełożonych gmin tem łatwiej da się uskutecznić, że prawie w każdej gminie są sługi dla gminy, którym rzeczone posług za mierne powiększenie zapłaty poruczyć będzie można.

Umiarkowaną za posługi zapłatę zaasygnuje się potem w kasie zbiorczej do rąk przełożeństwa gminy w ratach miesięcznych lub innych jakie będą ustanowione.

Przytem wezwaną jest pułkowa komenda żandarmeryi o wydanie stosownego polecenia do komend skrzydłowych.

Gołuchowski m. p.

291.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 20. Września 1851,

o bezpośredniem płaceniu należytości wymiarowej od wekslów zagranicznych w handlowych miastach, Brodach i Czerniowcach.

Na zasadzie rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 17. Lipca r. b. za l. 17383/253 zarządzonem zostało, że w miastach handlowych Brodach i Czerniowcach, należytość wymiarowa od wekslów zagranicą wystawionych, które dostawszy się do kraju monarchii stemplowi podlegają, chociażby nawet ilości 20tu złr. nie przenosiła, bezpośrednio uiszczona być może.

eines eigenen Dienstknechtes für die Gensd'armerie aufgetragen wird; es kann somit von der Aufnahme eines Dienstboten, im gewöhnlichen Sinne des Wortes, welcher ausschließlich nur zur Bedienung der Gensd'armerie bestimmt wäre, und zu diesem Behufe in der Kaserne zu wohnen hätte, durchaus keine Rede seyn.

Auch kann hier nicht unbemerkt bleiben, daß in den Gensd'armerie-Flügel- und Zugsstazionen, wo Kanzleien und überdieß noch Gensd'armerie-Arreste sich befinden, zur Verrichtung der obbezeichneten den Gemeinden obliegenden Bedienstungen im Winter nur wenige Stunden täglich und im Sommer verhältnißmäßig weniger Zeit erfordert, in den Korporalschafts-Stazionen aber kaum eine Stunde täglich benöthiget werde.

Diese Rücksichten müssen bei Bemessung der Dienstvergütung hervorgehoben werden, und es ist für die Erzielung eines möglichst geringen Dienstlohns im Interesse des Gensd'armerie-Bequartierungsfondes, dem hiedurch ohnehin eine Auslage im Regimentsbezirke von vielen Tausend Gulden erwächst, ganz besonders hinzuwirken.

Da es übrigens daran gelegen ist, daß die bezeichneten Dienstverrichtungen in den Gensd'armerie-Lokalitäten von nüchteren Individuen besorgt werden, so erscheint es nothwendig, in jeder Stazion den Gemeindevorstand zu verpflichten, daß von demselben ein Individuum in der Gemeinde bestimmt werde, welches die demselben nach der obigen Gesetzesvorschrift genau zu bezeichnenden Dienstverrichtungen täglich in der festzusetzenden Stunde in den Gensd'armerie-Lokalitäten zu bewirken hätte; dieß wird den Gemeinde-Vorständen um so leichter fallen, als beinahe in jeder Gemeinde, Gemeindediener sich befinden, denen die frägliche Bedienstung gegen eine mäßige Aufbesserung des Lohnes wird überwiesen werden können.

Der zu ermittelnde mäßige Dienstlohn wird sodann bei der Sammlungskasse in monatlichen oder sonst zu bestimmenden Raten zu Händen des Gemeinde-Vorstandes angewiesen werden.

Unter Einem wird auch das Gensd'armerie-Regiments-Kommando wegen entsprechender Beauftragung der Flügel-Kommanden angegangen.

Goluchowski m. p.

291.

Kundmachung des Landesguberniums vom 20. September 1851,

wegen unmittelbarer Entrichtung der skalamäßigen Gebühr für ausländische Wechsel in den Handelsplätzen Brody und Czernowitz.

Im Grunde hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 17. Juli 1851 Z. 17383/253 wurde die Einleitung getroffen, daß in den Handelsplätzen Brody und Czernowitz von den im Auslande ausgestellten Wechseln, welche nach Uebertragung in das Inland der Stempelpflicht unterliegen, die skalamäßige Gebühr auch dann, wenn sie den Betrag von 20 fl. nicht überschreitet, unmittelbar entrichtet werden könne.

Co z odniesieniem do §§. 22 lit. d), 23, 26 lit. b) i 28 lit. l) tymczasowej ustawy z dnia 9. Lutego 1850 *) o należytościach od spraw sądowych, dokumentów, pism i czynności urzędowych, do powszechnej wiadomości podaje się.

Gołuchowski m. p.

292.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 23. Września 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów i magistratu lwowskiego (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie i staroście bukowińskiemu w Czerniowcach, tudzież c. k. pułkowemu dowódzcy żandarmeryi),

względem sprawiania ubywających, i naprawy zepsutych porządków kwaterowych, przysposobionych dla żandarmeryi kosztem gmin, niemniej utrzymywania tychże w ewidencyi, gospodarskiego użycia fundi instructi, wynagrodzenia tego, co swawolnie zepsuto, i sprzedawania sztuk, które przez spotrzebowanie stały się do użytku niezdatnemi.

Gdy między porządkami kosztem gmin dla żandarmeryi sprawianemi są najwięcej takie, co z natury swojej przez pewny czas zużyciu, lub przez przypadek zniszczeniu podpadają, przeto jest równie ważna znać zasady, które przy sprawianiu zamiast ubywających pomienionych rzeczy, tudzież przy naprawie uszkodzonych służyć mają za prawidło, jak i potrzebna użyć stosownych środków, aby fundus instructus po gospodarsku był utrzymywanym, i aby gminy od szkód ze swawoli pochodzących, jakoteż od niesłusznych pretensyj zasłonione były.

Pod tym względem raczyło wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych na uczynione od Namiestnictwa zapytanie rozporządzeniem z dnia 22. Sierpnia 1851 za l. 18336/1374 w ogólności odnieść się do przepisów o kwaterunkach żandarmeryi w tym czasie najwyższą uchwałą z dnia 25. Lipca 1851 **) sankcyjonowanych, i one za zasadę postanowić, a przytem oznajmić, że tylko w miejsce takich porządków i sprzętów, które przy zwyczajnem używaniu spotrzebowują się, i na nic niezdatnemi się stają, inne sprawiane być mają, i że sprzedaż takich spotrzebowanych rzeczy, na korzyść tego, który łoży na ich sprawienie, przedsięwziętą być powinna.

Atoli przy każdej sztuce z osobna ani można oznaczyć naprzód, jak długo używaną być może (czas kategoryczny), ani to nawet jest potrzebną, jeżeli rzeczy nowosprawione przez ponoszącego koszta dokładnie inwentarzem spi-

---

*) Dziennik praw państwa z r. 1850, cz. XXII., nr. 50, str. 455.

**) Dziennik praw krajow. cz. XXXI., nr. 256.

Dieß wird mit Beziehung auf die §§. 22 lit. d), 23, 26 lit. b) und 28 lit. l) des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 *) über die Gebühren von Rechtsgeschäften, Urkunden, Schriften und Amtshandlungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Goluchowski m. p.

292.

Erlaß des Statthalters vom 23. September 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Magistrats-Vorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz und den k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommandanten),

bezüglich der Nachschaffung und Herstellung der für die Gensd'armerie auf Kosten der Gemeinden angeschafften Einrichtungsstücke, ihrer Evidenzhaltung, wirthschaftlicher Gebahrung mit dem fundus instructus, Ersatzleistung muthwilliger Beschädigungen an denselben und der Verwerthung jener, welche durch Abnützung für den Gebrauch unverwendbar werden.

Da unter den für die Gensd'armerie auf Kosten der Gemeinden angeschafften Einrichtungsstücken, die meisten, ihrer Beschaffenheit nach, einer Abnützung durch die Dauer der Zeit, oder dem Zugrundegehen durch Zufall ausgesetzt sind; so ist es eben so wichtig, jene Grundsätze zu kennen, welche bei der Nachschaffung und Herstellung der besagten Gegenstände als Norm zu gelten haben, als auch nothwendig die geeignete Maßregel zu treffen, daß mit dem fundus instructus ordentlich gewirthschaftet, und die Gemeinden gegen einen muthwilligen Schaden und unstatthafte Ansprüche verwahrt werden.

In dieser Hinsicht hat das hohe Ministerium des Innern auf die von hieraus gestellte Anfrage mit dem Erlaße vom 22. August 1851 Z. 18336/1374 im Allgemeinen die inzwischen mit der Allerhöchsten Entschließung vom 25. Juli 1851 **) sankzionirten Gensd'armerie-Bequartierungs-Bestimmungen als Grundlage bezogen, und hiebei bemerkt: daß Nachschaffungen von Einrichtungsstücken und Utensilien nur rücksichtlich jener Gegenstände einzutreten haben, welche durch den ordentlichen Gebrauch abgenützt und unverwendbar werden, und daß die Verwerthung solcher abgenützten Requisiten zu Gunsten dessen zu geschehen hat, welcher die Nachschaffungskosten trägt.

Es erscheint jedoch nicht wohl thunlich, bei jedem einzelnen Stücke eine bestimmte Dauer des Gebrauches (Kategoriezeit) in vorhinein festzusetzen, und auch nicht nothwendig, wenn die neu angeschafften Gegenstände von den Kostenträgern genau inven-

---

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nr. 50, Seite 455.

**) Im Landes-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nr. 256.

sane zostaną, i w razie żądanego w miejsce takowych sprawienia innych, jeśli się okaże potrzeba, ogląd komisyjonalny w celu dojścia, jakim sposobem są spotrzebowane, przedsięwziętym, a następnie ze strony władzy politycznej zgodnie z c. k. komendami żandarmeryi to zarządzono będzie, co wykrytemu stanowi rzeczy i przepisom o kwaterunku żandarmeryi okaże się odpowiednem.

Spisanie inwentarza porządków sprawionych w każdej stacyi żandarmeryi, które w tym zamiarze rozporządzeniem z dnia 2. Lutego r. b. l. 971 uskutecznić poleciłem, uznało wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych zupełnie stosownem dla pewnego osiągnienia namienionego celu.

Wreście wysokie Ministerstwo wydało wraz do jeneralnej Inspekcyi żandarmeryi wezwanie, aby na wszystkie komendy żandarmeryi włożyła obowiązek dokładania należytej troskliwości o porządne używanie odebranych sprzętów i porządków, i za te też komendy odpowiedzialnemi uczyniła, oznajmiając, że każda szkoda, którąby w tych rzeczach z winy lub swawoli zrządzono, kosztem winnego musiałaby być nagrodzoną.

Udzielając ...... WMCPanu rozporządzenie wysokiego Ministerstwa ku scisłemu wykonaniu i jako skazówkę przy pełnieniu urzędu, a razem odnosząc się do polecenia mego z dnia 21. Sierpnia 1851 l. 6995 *), wzywam Go, aby zalecone pod dniem 2. Lutego r. b. za l. 971 spisanie inwentarza, jeżeli je dotąd jeszcze nie uskuteczniono, bezzwłocznie wykonać.

Naostatek zechcesz .... WMCPan, porozumiawszy się z skrzydłową komendą żandarmeryi, o tem pamiętać, by przy każdej zmianie, jakaby zaszła w komendzie żandarmeryi, wszystkie sprzęty do porządków należące podług inwentarza odbierano, a w tymże samym czasie wyrzeczono, czyli jaki ubytek, lub uszkodzenie nie ma być wynagrodzone, nowemu zaś komendantowi sprzęty, za zwróceniem uwagi jego na włożoną przez wysokie Ministerstwo odpowiedzialność, podobnież według inwentarza oddawano.

Każda wreście rozprawa, przykupna rzeczy jakiej dotycząca, przedłożona być ma sposobem przepisanym do tutejszego rozstrzygnienia.

Gołuchowski m. p.

---

*) Ob. Dzien. praw krajow. cz. XXXI., nr. 256. pod znakiem *).

tirt, sofort bei vorkommenden Ansprüchen auf Nachschaffungen nöthigen Falls ein kommissioneller Augenschein über die Art des Verbrauches genommen, und hierauf von der politischen Behörde im Einvernehmen mit den k. k. Gensd'armerie-Kommanden verfügt wird, was dem erhobenen Sachverhalt, so wie den gesetzlichen Gensd'armerie-Bequartierungs-Bestimmungen entspricht.

Die zu solchem Behufe bereits mit meinem Erlaße vom 2. Februar d. J. Z. 971 angeordnete Inventirung der Einrichtungsstücke in jeder Gensd'armerie-Stazion hat das hohe Ministerium des Innern ganz geeignet befunden, die Erreichung dieses Zweckes sicherzustellen.

Uebrigens hat das hohe Ministerium unter Einem an die Gensd'armerie-General-Inspekzion die Aufforderung erlassen, sämmtlichen Gensd'armerie-Kommanden die angemessene Sorgfalt für den ordentlichen Gebrauch der erhaltenen Einrichtungsstücke zur verantwortlichen Pflicht zu machen, und zu bedeuten, daß jeder durch Verschulden, oder aus Muthwillen entstandene Schaden an solchen Utensilien auf Kosten der Schuldtragenden würde ersetzt werden.

Indem ich Euere .... diese hohe Ministerial-Bestimmung mit Beziehung auf den Erlaß vom 21. August 1851 Z. 6995*) zur genauen Darnachachtung und entsprechenden Amtshandlung mittheile, ersuche ich Sie die unterm 2. Februar d. J. Z. 971 angeordnete Inventirung, wenn dieß noch nicht geschehen, ungesäumt zu Stande zu bringen.

Im Einvernehmen mit dem Gensd'armerie-Flügel-Kommando wollen Sie ferner dafür sorgen, daß bei jedem Wechsel in dem betreffenden Gensd'armerie-Kommando die gesammten Einrichtungsstücke inventarisch übernommen, über den Ersatz eines allenfälligen Abgangs oder einer Beschädigung gleichzeitig abgesprochen, und die Einrichtungsstücke dem neu eintretenden Kommandanten mit Hinweisung auf die von dem hohen Ministerium ausgesprochene Verantwortung gleichfalls inventarmäßig übergeben werden.

Jede Nachschaffungs-Verhandlung ist übrigens in der vorgeschriebenen Weise zur hierortigen Entscheidung vorzulegen.

Goluchowski m. p.

) Siehe im Landes-Gesetzblatte, XXXI. Stück, Nr. 256 die Zitate unter).

293.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 24. Września 1851,

wydane do wszystkich urzędów odwodowych (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż Naczelnikowi komisyi gubernijalnej w Krakowie, krajowej Dyrekcyi skarbowej i krajowej komendzie wojskowej),

jako urzędnicy przy pomiarze katastralnym do czasu umieszczeni, do służby wojskowej są obowiązani.

Względem obowiązku służenia w wojsku urzędników przy pomiarze katastralnym do czasu umieszczonych, wydane zostało dekretem wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. Września b. r. za l. 10060, następujące objaśnienie:

Gdy urzędnicy pomiaru katastralnego są tylko do czasu umieszczeni, nie mogą więc do uwolnienia od służby wojskowej z tytułu urzędników stanu żadnego rościć sobie prawa, wszakże zostawia się to do woli ich przełożonych, czyli w razie potrzebowania takiej osoby nie ma ze względu służby być wyjednane u urzędu obwodowego doczasowe uwolnienie jego od tej powinności z mocy ustępu 13 najwyższego patentu rekrutacyjnego z r. 1827 *).

Co oznajmia się urzędom obwodowym dla wiadomości i zachowania się tychże.

Gołuchowski m. p.

294.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 30. Września 1851,

wydane do władz, urzędów i organów tejże podległych,

o postępowaniu stemplowem z kwitami na fundacyje mszalne i na prowizyje od kapitałów na msze zapisanych.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 30. Sierpnia 1851 za l. 18667/364, udziela się w aneksie dla wiadomości i zachowania się wysokie rozporządzenie wydane równocześnie do krajowej Dyrekcyi skarbowej w Pradze, na wniesione od tejże zapytanie, czy kwity na kwoty funduszów mszalnych stemplowi podlegają, i jak co do stempla postępować z kwitami na prowizyje od kapitałów na msze zapisanych.

Krajewski m. p.

---

*) Zbiór ustaw prowinc. z r. 1827, nr. 141, str. 342.

293.

Erlaß des Landesguberniums vom 24. September 1851,

an sämmtliche Kreisämter, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an den Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau, die Landes-Finanz-Direkzion und das Landes-Militär-Kommando),

bezüglich der Militärpflicht der zeitlich angestellten Katastral-Vermessungsbeamten.

Bezüglich der Militärpflicht der zeitlich angestellten Katastral-Vermessungsbeamten ist mit Dekret des hohen Ministeriums des Innern vom 19. September l. J. Z. 10060 folgende Erklärung herabgelangt:

Da die Katastral-Vermessungsbeamten nur zeitlich angestellt sind, so können sie auf die Befreiung von der Militär-Dienstpflicht aus dem Titel der Staatsbeamten keinen Anspruch haben, doch bleibt es deren Vorstehern überlassen, im Falle der dienstlichen Nothwendigkeit eines solchen Individuums, dessen zeitliche Befreiung nach dem Absatze 13 der Allerhöchsten Rekrutirungsvorschrift vom Jahre 1827 *) bei dem Kreisamte zu erwirken.

Wovon das Kreisamt zur Wissenschaft und Darnachachtung verständigt wird.

Goluchowski m. p.

294.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 30. September 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

bezüglich der Stempelbehandlung der Quittungen über gestiftete Beträge für Messen und der Quittungen über die Interessen von für Messen gestifteten Kapitalien.

In Folge Erlaßes des hohen Finanz-Ministeriums vom 30. August 1851 Zahl 18667/364 wird im Anschluße eine gleichzeitig an die Finanz-Landes-Direkzion in Prag über die Frage, ob die Quittungen über gestiftete Beträge für Messen dem Stempel unterliegen, und wie die Quittungen über die Interessen von für Messen gestifteten Kapitalien bezüglich des Stempels zu behandeln sind, erlassene hohe Verordnung zur Wissenschaft und Nachachtung mitgetheilt.

Krajewski m. p.

---

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1827, Nr. 141, Seite 342.

Aneks do l. 294.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 30. Sierpnia 1851, za l. 18667/364, do czeskiej Dyrekcyi skarbowej.

Myśl wyrzeczona w sprawozdaniu z dnia 30. Maja r. b. za l. 13132/920, którego aneks zwraca się, że pokwitowania od księży, lub administracyj kościołów na sumy, które na odprawianie mszy zapisane są, stemplowi nie podlegają, zasadza się na tymczasowej ustawie z dnia 9. Lutego 1850, p. t. 48 lit. o, ponieważ takowa nie czyni w tej mierze żadnej różnicy. Przez to jednak nie wyrzeczono bynajmniej, iż kwity na prowizyje od kapitałów na msze zapisanych, są wolne od stempla, albowiem w rzeczach prawniczych dokumenta ku lokowaniu na prowizyję kapitałów funduszowych zachodzące, zawsze odróżnić należy od dokumentów wydawanych na zgodne z fundacyją użycie prowizyi od tych kapitałów. Pierwszym służy wolność od stempla tylko w przypadkach p. t. 48 h. wskazanych, i to pod warunkami tamże poszczególnionemi.

295.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 1. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXII., nr. 220, wydana dnia 11. Października 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

mocą którego nakazuje się władzom sądowym, ażeby prefekturze nad Monte Lombardo-Veneto donosiły o osobach, w imieniu pupila upoważnionych do podnoszenia tamże zapadających rent, równie jak o wszelkiej zmianie tych osób i o ustaniu opiekuństw i kurateli dotyczących.

Wydarzyło się, że pewne indywiduum, oznaczone prefekturze nad Monte Lombardo-Veneto, jako opiekun małoletniego w księgi onegoż zapisanego wierzyciela, w imieniu pupila renty podnosić nie przestało, lubo już własność jego, pod względem zastępstwa prawnego, ustała była.

Ministeryjum sprawiedliwości widzi się przeto spowodowanem zobowiązać wszystkie władze opiekuńcze, ażeby ile razy idzie o opiekuństwa lub kuratele, u których się znajdują papiery kredytowe, lub też inne efekta przez Monte Lombardo-Veneto wydane, donosiły prefekturze zakładu tegoż, pod własną odpowiedzialnością swą, nie tylko o osobach, upoważnionych przez władzę nadopiekuńczą do podnoszenia rent takowych, przypadających na rzecz osoby pod pieczą zostającej, lecz też i o wszelkich zmianach w onychże zachodzących, jako i o ustaniu opiekuństw i kurateli.

K. Krauss m. p.

Beilage zu Nr. 294.

Verordnung des Finanz-Ministeriums vom 30. August 1851 Z. 18667/364 an die böhmische Finanz-Direkzion.

Die in dem Berichte vom 30. Mai l. J. Z. 13132/920, dessen Beilage zurückfolgt, ausgesprochene Ansicht, daß die Empfangsscheine der Priester oder der Kirchenverwaltung über Beträge für Messen, welche gestiftet sind, dem Stempel nicht unterliegen, ist im provisorischen Gesetze vom 9. Februar 1850 T. P. 48 lit. o) gegründet, indem dasselbe dießfalls keine Unterscheidung enthält. Hiedurch ist aber keineswegs eine Stempelbefreiung der Quittungen über die Interessen von für Messen gestifteten Kapitalien ausgesprochen, indem zwischen den in den Rechtsgeschäften zur fruchtbringenden Anlegung der Stiftungs-Kapitalien vorkommenden Urkunden und zwischen Urkunden über die Verwendung der Interessen von diesen Kapitalien zu dem Stiftungszwecke jederzeit unterschieden werden muß. Erstere genießen nur in den, in der T. P. 48 h) angedeuteten Fällen, unter den darin enthaltenen Voraussetzungen, eine Befreiung.

295.

Erlaß des Justizministeriums vom 1. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXII. Stück, Nro. 220, ausgegeben am 11. Oktober 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch den Gerichtsbehörden aufgetragen wird, die zur Erhebung von Renten bei dem Monte Lombardo-Veneto im Namen von Pflegebefohlenen ermächtigten Personen, sowie jede Aenderung dieser Personen und die Erlöschung solcher Vormundschaften und Kuratelen der Präfektur desselben anzuzeigen.

Es hat sich der Fall ergeben, daß ein Individuum, welches der Präfektur des Monte Lombardo-Veneto als Vormund eines Minderjährigen in die Bücher desselben eingetragenen Gläubigers angezeigt worden war, die Renten im Namen des Mündels zu erheben fortfuhr, obgleich seine Eigenschaft als gesetzlicher Vertreter derselben bereits erloschen war.

Das Justizministerium findet daher sich veranlaßt, sämmtliche Vormundschafts-Behörden aufzufordern, so oft es sich um Vormundschaften oder Kuratelen handelt, bei welchen Kredits-Papiere oder sonstige Effekten des Monte Lombardo-Veneto vorhanden sind, der Präfektur dieser Anstalt unter eigener Haftung nicht nur diejenigen Personen, welche von der Ober-Vormundschaft zur Behebung solcher einem Pflegebefohlenen gehörigen Renten ermächtiget werden, sondern auch die jedesmaligen Aenderungen derselben und die Erlöschung der Vormundschaften und Kuratelen mitzutheilen.

K. Krauß m. p.

296.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 1. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXII., nr. 222, wydana dnia 11. Października 1851),

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyjami bankowemi pięć-procentowemi, na dniu 1-m Października 1851 w rzędzie 104 wylosowanemi.

Odnośnie do okólnika niższo-austryjackiego Rządu z dnia 29. Października 1829, podaje się do powszechnej wiadomości, iż obligacyje bankowe pięć-procentowe, na dniu 1. Października t. r. w rzędzie 104 wylosowane, od Nru 96.426 aż włącznie do Nru 97.502, wedle przepisów najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, na nowe w pierwotnej stopie w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu stanu wymienione będą.

F. Krauss m. p.

296.

Erlaß des Finanzministeriums vom 1. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXII. Stück, Nro. 222, ausgegeben am 11. Oktober 1851),

womit die Behandlung der am 1. Oktober 1851 in der Serie 104 verlosten Banko-Obligazionen zu 5 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 1. Oktober d. J. in der Serie 104 verlosten Banko-Obligazionen zu 5 Perzent von Nr. 96,426 bis einschließig Nr. 97,502, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staats-Schuldverschreibungen umgewechselt werden.

Ph. Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XXXV.

Wydana i rozesłana dnia 22. Czerwca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. Juni 1852.

297.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 29. Lipca 1851 *),

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 226, wydana dnia 16. Października 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem oznaczenia kasy, z której opłacane być winny talije i nagrody za przystawienie indywiduów ze stanu cywilnego, karze podpadłych.

Co się tycze kwestyi, z której kasy płacone być winny talije i nagrody za przystawienie indywiduów ze stanu cywilnego, karze podpadłych, postanawia Ministeryjum spraw wewnętrznych zgodnie z Ministerstwem finansów, iż w przedmiocie talij za przystawionych zbrodniarzy na przyszłość zawsze własność poimacza uważana być ma za stanowczą i oznaczającą, tak, iż za przystawienie przestępcy, uskutecznione przez osoby cywilne, w przypadkach, w których z tego powodu dotyczące indywiduum wedle istniejących w tej mierze przepisów do nagrody (taglia) ma prawo, i takowa mu też przyznaną została, rzeczoną nagrodę opłacać będzie eraryjum kameralne, a to na rubrykę „polityczna administracyja“ (względnie fundusz do opędzania wydatków na bezpieczeństwo publiczne), przystawienie zaś przez żandarmeryję, lub przez straż policyi wojskowej uskutecznione, nagradza fundusz dotyczący we wszelkich tych przypadkach, w których się nagroda (taglia) należy.

Talije za zbiegów wojskowych będą i nadal przez wojskowe eraryjum opędzane.

Bach m. p.

---

*) Rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 12. Sierpnia 1851, za l. 6947, zawiadomiono o tem przełożonych wszystkich obwodów, jako i przełożonego komisyi gubern. w Krakowie, dla dalszego obwieszczenia władz tamecznej krainy.

297.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 29. Juli 1851 *),

(im Reichs-Gesetzblatte LXIII. Stück, Nro. 226, ausgegeben am 16. Oktober 1851),

wirksam für sämmtliche Kronländer,

mit der Bezeichnung der Kasse, aus welcher die Taglien und Prämien für die Zustandebringung straffälliger Individuen aus dem Zivilstande zu bezahlen sind.

Ueber die Frage, aus welcher Kasse die Taglien und Prämien für die Zustandebringung von straffälligen Individuen aus dem Zivilstande zu bezahlen seien, findet das Ministerium des Innern, einverständlich mit dem Finanzministerium, zu bestimmen, daß bezüglich der Taglien für eingebrachte Verbrecher für die Zukunft immer die Eigenschaft des ergreifenden Individuums als maßgebend und bezeichnend anzunehmen sei, so daß für einen durch Zivilpersonen zu Stande gebrachten Uebertreter in den Fällen, wo aus diesem Anlaße das betreffende Individuum auf eine Prämie (Taglia) nach den in Kraft bestehenden Vorschriften Anspruch hat und ihm diese zuerkannt wird, solche das Kameral-Aerar auf die Rubrik „politische Verwaltung" (bezüglich der Fond zur Bestreitung der Auslagen für die öffentliche Sicherheit), und für einen durch die Gensd'armerie, oder durch die Militärpolizeiwache Eingebrachten in den Fällen, wo ihnen hiefür eine Prämie (Taglia) gebührt, solche der bezügliche Fond zu tragen hat.

Militär-Deserteur-Taglien werden auch fernerhin vom Militär-Aerar bestritten.

Bach m. p.

---

*) Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 12. August 1851 Z. 6947 sind davon alle Kreisvorsteher, so auch der Vorsteher der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Bekanntgebung an die Behörden des dortigen Gebietes in Kenntniß gesetzt worden.

298.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12. Września 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 227, wydana dnia 16. Października 1851),

którem się dla krajów koronnych Galicyi z Krakowem i dla Bukowiny, obwieszcza postanowienie tranzytoryczne, zgodnie z c. k. Ministerstwem wyznań i publicznego oświecenia co do tego wydane, ażeby §. 66. prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850, nr. 327 Dz. pr. p., o teoretycznych egzaminach rządowych, został zastosowanym do słuchaczy prawa, w półroczu letniem 1851 absolwowanych.

Na zasadzie zastrzeżenia, objętego §^m 66 prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850, nr. 327 Dz. pr. p., niemniej §^m 1 ministeryjalnego rozrządzenia z dnia 21. Stycznia, nr. 28 Dz. pr. p. *), postanawia się dla krajów koronnych Galicyi z Krakowem i dla Bukowiny, że uwolnieni zostają od wykazania się z złożonego egzaminu rządowego teoretycznego ci kandydaci, którzy ukończywszy jurydyczne nauki swe w letniem półroczu 1851, jeszcze w biegu roku 1851 do praktyki sądowej się zgłaszają w wyż rzeczonych krajach koronnych.

K. Krauss m. p.

299.

Rozrządzenie Ministerstwa wojny z dnia 1. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 228, wydana dnia 16. Października 1851),

zawierające postanowienia co do przyjmowania na przyszłość aspirantów dla c. k. feldkriegs-komisaryjatu.

Odnośnie do prowizorycznej ustawy z dnia 30. Lipca 1850 (Dz. pr. p. nr. 327), równie też do rozrządzenia Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 21. Stycznia 1851 (Dz. pr. p. nr. 28 **), tudzież z uwzględnieniem przepisu organizacyjnego, wydanego dla feldkriegs-komisaryjatu pod dniem 10. Marca 1808, przywiązującego osiągnienie posady w feldkriegs-komisaryjacie do warunku odbytych nauk jurydyczno-politycznych, w przedmiocie przyjęcia na przyszłość aspirantów dla c. k. felkriegs-komisaryjatu co do kwalifikacyi przez nich wykazać się mającej, rozporządza się, jak następuje:

---

*) Dziennik praw krajowych cz. VI., nr. 39, str. 112.

**) Dziennik praw kraj. cz. VI., nr. 39, str. 112.

298.

Erlaß des Justizministeriums vom 12. September 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIII. Stück, Nro. 227, ausgegeben am 16. Oktober 1851)

womit die, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Kultus und öffentlichen Unterrichts, für die Kronländer Galizien mit Krakau und die Bukowina beschlossene transitorische Bestimmung über die Anwendung des §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, Reichs-Gesetzblatt Nr. 327, über die theoretischen Staatsprüfungen, auf die im Sommer-Semester 1851 absolvirten Rechtshörer kundgemacht wird.

Auf Grundlage des im §. 66 des provisorischen Gesetzes vom 30. Juli 1850, Nr. 327, Reichs-Gesetzblatt, und §. 1 des Ministerial-Erlaßes vom 21. Jänner 1851, Nr. 28, Reichs-Gesetzblatt*) enthaltenen Vorbehaltes wird für die Kronländer Galizien mit Krakau und die Bukowina bestimmt, daß jene Kandidaten, welche im Sommer-Semester 1851 ihr juridisches Studium absolvirten, und sich noch im Laufe des Jahres 1851 zur gerichtlichen Praxis in den oberwähnten Kronländern melden, von dem Ausweise einer abgelegten theoretischen Staatsprüfung befreit seien.

K. Krauß m. p.

299.

Erlaß des Kriegsministeriums vom 1. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIII. Stück, Nro. 228, ausgegeben am 16. Oktober 1851),

betreffend Bestimmungen hinsichtlich der künftigen Aufnahme von Aspiranten für das k. k. Feldkriegs-Kommissariat.

Mit Bezug auf das provisorische Gesetz vom 30. Juli 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 327) und auf den Erlaß des Ministeriums des Kultus und Unterrichts vom 21. Jänner 1851 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 28**), dann mit Hinblick auf die Organisirungs-Vorschrift für das Feldkriegs-Kommissariat vom 10. März 1808, welche als Bedingung der Anstellung im Feldkriegs-Kommissariate die zurückgelegten juridisch-politischen Studien aufstellt, wird rücksichtlich der künftigen Aufnahme von Aspiranten für das k. k. Feldkriegs-Kommissariat in Ansehung der von denselben auszuweisenden Qualifikazion Nachstehendes angeordnet:

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, VI. Stück, Nro. 39, Seite 112.

**) Im Landes-Gesetzblatte, VI. Stück, Nro. 39, Seite 112.

I. Uczniowie nauk prawniczo-politycznych, którzy w roku szkolnym $18^{50}/_{51}$ spełnili przepisaną liczbę półroczy naukowych na zakładzie naukowym w królestwie Lombardzko-Weneckiem, w Węgrzech, w Kroacyi, w Slawonii, w województwie Serbskiem, w banacie Temeskim, albo w Siedmiogrodzie, mogą być przyjęci na aspirantów przy c. k. feldkriegs-komisaryjacie, choćby tymczasem odbyli tylko jeden z oddziałów specyjalnych egzaminu rządowego teoretycznego. Takowi jednakże obowiązani będą drugi specyjalny oddział egzaminu rządowego teoretycznego tem pewniej złożyć w przeciągu roku, o ile że tracą uwzględnienie to, jeżeliby nie złożyli oba specyjalne egzamina najdalej do ostatniego Grudnia 1852.

Z 1m Stycznia 1853, przyjęcie ukończonych prawników tej kategoryj na aspirantów dla feldkriegs-komisaryjatu już tylko wtedy nastąpić może, jeżeli wprzód złożyli oba specyjalne oddziały egzaminu rządowego teoretycznego.

II. Uczniowie, którzy na jednej z wszechnic w Wiedniu, Pradze, Gracu, Ołomuńcu, Insbruku, Krakowie lub we Lwowie

a) w roku 1851 swe studyja ukończyli, wykazać winni, iż zupełnie zabsolwowali kwadryjennium swe, stosownie do przepisów ustawy z dnia 30. Lipca 1850, i oraz że z dostatecznym skutkiem odbyli ogólny, tudzież jeden z specyjalnych oddziałów, a to oddział judycyjalny, egzaminu rządowego teoretycznego.

b) Kończący studyja swe w roku 1852, mogą dopiero wtedy być przyjętymi na aspirantów feldkriegs-komisaryjatowych, jeżeli wykażą się, że złożyli wszystkie trzy oddziały teoretycznego egzaminu rządowego, ustawą z dnia 30. Lipca 1850 przepisane.

III. Ci nareszcie, którzy już przed drugiem półroczem roku szkolnego $18^{49}/_{50}$ kurs swój jurydyczno-polityczny odbywszy, wykażą się z postępu w naukach, względnie z uczęszczania na odczyty w sposób dostateczny, dawniejszemi prawnemi postanowieniami przepisany, dyspensowani zostają od wykazu odbytych egzaminów rządowych teoretycznych, względem przyjęcia na aspirantów feldkriegs-komisaryjatowych.

Csorich m. p.

I. Jene Studierenden der Rechts- und Staatswissenschaften, welche die vorgeschriebene Anzahl von Studien-Semestern an einer Lehranstalt im lombardisch-venezianischen Königreiche, in Ungarn, Kroazien, Slavonien, in der Woiwodschaft Serbien, im Temeser Banate oder in Siebenbürgen im Studienjahre $18^{50}/_{51}$ absolvirt haben, dürfen als Aspiranten für das Feldkriegs-Kommissariat angenommen werden, wenn sie vorläufig auch nur Eine der speziellen Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung abgelegt haben. Dieselben haben aber die andere spezielle Abtheilung der theoretischen Staatsprüfung binnen Jahresfrist um so gewisser nachzutragen, als sie diese Begünstigung verlieren, wenn sie nicht die beiden speziellen Prüfungen längstens bis letzten Dezember 1852 bestanden haben.

Vom 1. Jänner 1853 angefangen kann die Aufnahme von absolvirten Rechtshörern dieser Kategorie als Aspiranten für das Feldkriegs-Kommissariat nur erfolgen, wenn sie vorher die beiden speziellen Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung abgelegt haben.

II. Diejenigen Studierenden, welche an einer der Universitäten zu Wien, Prag, Gratz, Olmütz, Innsbruck, Krakau oder Lemberg

a) im Jahre 1851 ihre Studien beendigten, haben sich auszuweisen, daß sie ihr Quadriennium, so wie es das Gesetz vom 30. Juli 1850 vorschreibt vollständig absolvirt haben, und daß sie die allgemeine, dann eine der speziellen, und zwar die judizielle Abtheilung der theoretischen Staatsprüfung mit genügendem Erfolge abgelegt haben.

b) Beendigen dieselben ihre Studien im Jahre 1852, so können sie nur dann für das Feldkriegs-Kommissariat als Aspiranten aufgenommen werden, wenn sie die Ablegung aller drei Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung, wie sie das Gesetz vom 30. Juli 1850 vorschreibt, nachweisen.

III. Diejenigen, welche vor dem zweiten Semester des Studienjahres $18^{49}/_{50}$ ihren juridisch-politischen Kursus schon vollendeten, und sich über den Fortgang in den Studien, beziehungsweise über die Frequentazion in den Vorlesungen in der Art ausweisen, wie es nach den früher bestandenen gesetzlichen Bestimmungen genügte, sind bei der Aufnahme als Aspiranten für das Feldkriegs-Kommissariat von der Ausweisung der theoretischen Staatsprüfungen dispensirt.

Csorich m. p.

300.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 4. Października 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

o wymiarze należytości od dokumentów na wojskowe kaucyje małżeńskie.

Wysokie Ministerstwo skarbu w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości postanowiło względem zastosowania przepisów ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 do dokumentów na wojskowe kaucyje małżeńskie, rozporządzeniem z dnia 22. Września 1851 l. 25969/842 oznajmić, co następuje:

Wojskowe kaucyje małżeńskie mogą być zapewnione albo z majątku białogłowy, której utrzymanie w razie jej owdowienia i jak długo w tym stanie zostawać będzie, zabezpieczone być ma, albo od innych osób.

W pierwszym razie dokument na te kaucyje nie okazuje się jako dokument prawny, mocą którego uskutecznia się przeniesienie majątku, lub utwierdzenie prawa, właścicielka bowiem majątku zrzeka się tylko prawa wolnego rozrządzenia dla dopełnienia warunku ze względów publicznych w tym celu na nią włożonego, aby mogła zawrzeć małżeństwo z osobą wojskową, zastaw zaś na zabezpieczenie własnego prawa zawierałby sprzeczność sam w sobie. Dokument więc na taką kaucyję nie podpada w takim razie pod poz. tar. 101 I. ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850, ale pod postanowienie II. tejże pozycyi taryfowej.

Wpisanie dokumentu na taką kaucyję do ksiąg publicznych, nie podlega także z tego samego powodu żadnej opłacie, ponieważ przezto nie nabywa się prawa rzeczonego od żadnej osoby do opłacenia należytości obowiązanej.

Jeżeli kaucyję do ożenienia daje trzecia osoba, natenczas prawna ta czynność zawiera razem i przeniesienie majątku, gdy białogłowa, dla której kto kaucyję daje, nabywa razem przez to prawa do renty. Jeżeli to przeniesienie majątku nastąpiło za odpłatą, tedy takowe należy pod należytości od przeniesienia majątku, które nastąpiło w skutek prawnej czynności opłatnej. Jeżeli zaś przyznano je bezopłatnie, tedy w tym względzie jeden z trzech przypadków zachodzić może, gdy takowe przeniesienie pochodzić może od narzeczonego, lub od osoby do dania posagu prawnie obowiązanej, albotež od osoby, którą prawo do tego nie obowiązuje.

W pierwszym z tych trzech przypadków, podpada dokument kaucyi podług p. tar. 42 i 53, tylko stemplowi 15 kr., a należytość od przeniesienia majątku

300.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 4. Oktober 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

über die Gebühren-Bemessung für Widmungs-Urkunden von Militär-Heirats-Kauzionen.

Das hohe Finanz-Ministerium hat im Einverständniße mit dem Justiz-Ministerium über die Anwendung der Bestimmungen der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 auf die Widmungs-Urkunden von Militär-Heirats-Kauzionen mit dem hohen Erlaße vom 22. September 1851 Z. 25969/842 Folgendes bedeutet:

Militär-Heirats-Kauzionen können entweder aus dem Eigenthume derjenigen Frauensperson, deren Unterhalt für den Fall ihrer Witwenschaft und für die Dauer derselben sichergestellt werden soll, oder von anderen Person bestellt werden.

Im ersten Falle stellt sich die dießfällige Widmungs-Urkunde nicht als eine solche Rechtsurkunde dar, wodurch eine Vermögensübertragung oder Rechtsbefestigung bewirkt wird, indem die Eigenthümerin bloß auf ihr freies Disposizionsrecht verzichtet, um eine ihr aus öffentlichen Rücksichten auferlegte Bedingung der Eingehung der Ehe mit einer Militärsperson zu erfüllen, und eine Pfandbestellung zur Wahrung der eigenen Rechte in sich einen Widerspruch enthielte. Die Widmungs-Urkunde unterliegt daher in diesem Falle nicht der T. P. 101 I. der provisorischen Gesetze vom 9. Februar und 2. August 1850, sondern der Bestimmung II. dieser Tarifpost.

Die Eintragung der Widmungs-Urkunde in die öffentlichen Bücher unterliegt aus demselben Grunde keiner Gebühr, weil von keiner gebührenpflichtigen Person ein dingliches Recht dadurch erworben wird.

Wird die Heirats-Kauzion von einem Dritten geleistet, so enthält das dießfällige Rechtsgeschäft zugleich eine Vermögensübertragung, indem die Frauensperson, für welche sie geleistet wird, durch dasselbe zugleich das Recht auf eine Rente erwirbt. Ist diese Vermögensübertragung gegen Entgelt erfolgt, so fällt solche unter die Gebühr für Vermögensübertragungen, die durch ein entgeltliches Rechtsgeschäft Statt finden. Wurde sie aber unentgeltlich zugestanden, so können drei Fälle eintreten, indem sie entweder von dem Bräutigam, oder von einer Person, welche gesetzlich verpflichtet ist, ein Heiratsgut zu verabreichen, oder aber von Jemand, dem das Gesetz hierzu keine Verpflichtung auferlegt, ausgeben kann.

Im ersten dieser drei Fälle ist die Widmungsurkunde nach der T. P. 42 und 53 bloß dem Stempel von 15 kr. unterworfen, und die Gebühr von der Vermögens-

przypada dopiero z nadejściem śmierci, na który przypadek dokument kaucyi zawiera zastrzeżenie. W drugim przypadku, to jest, jeźli osoba, która kaucyję na ożenienie daje, czyni to na zasadzie obowiązku do wydzielenia posagu, uiszczać się ma należytość odsetkowa podług poz. t. 106 B. i podług dekretu Ministerstwa skarbu z dnia 17. Sierpnia 1851 za l. 19614/430 *) udzielonego, za rozporządzeniem tutejszem z dnia 17. Września 1851 za l. 41088, w trzecim przypadku podług poz. t. 91, powołanej ustawy tymczasowej, przyczem we wszystkich tych przypadkach na postanowienia §§. 58 i 59 uważać należy. Jeżeli to przeniesienie majątku zdziałane już było innym dokumentem, n. p. umową przedślubną, a należytość od tej opłacono, natenczas dokument kaucyi podpada tylko należytości od zapisów zastawu; wszakże tę dopiero wzmiankowaną okoliczność udowodnić należy.

Jeżeli dokument na kaucyję będzie zaciągnięty do ksiąg publicznych w celu nabycia praw rzeczowych, wtedy zachodzi podług poz. t. 45 B. także powinność opłacenia należytości ½ % co do tej ilości, od której należytość za czynność prawną uiszczona być ma, lub którąby uiścić należało, ponieważ tym sposobem osoba, dla której kaucyja jest dana, nabywa rzeczywiście prawa zastawu dla swojej renty.

Krajewski m. p.

301.

Obwieszczenie Rządu krajowego z dnia 6. Października 1851,

o reorganizacyi austryjackiej służby konsularnej w królestwie greckiem.

Najjaśniejszy Pan raczył najwyższem postanowieniem z dnia 15. Marca 1851, zatwierdzić reorganizacyję służby konsularnej w królestwie greckiem.

Podług tego znajdować się tam będą:

1) Cesarski konsulat w Patras, podlegający bezpośrednio Ministerstwu handlu, z rozszerzeniem zakresu jego urzędowania na całe zachodnie nadbrzeże greckie, począwszy od granicy albańskiej do przylądka Matapan, z należącemi do tego wyspami.

2) C. k. konsulat w Sira, podobnież Ministerstwu handlu wprost podlegający, którego obwód urzędowania rozciąga się od przylądka Matapan do granicy tesalskiej, i obejmuje całe wschodnie nadbrzeże Grecyi, łącznie z wyspą Eubeą i Cykladami, i wszystkie inne wyspy greckie na morzu egejskiem.

---

*) Dziennik praw krajowych, cz. XXXIII., nr. 273.

Uebertragung kommt erst beim Eintritte des Todesfalles, für welchen die Widmungsurkunde die Vorsorge enthält, zu entrichten. Im zweiten Falle, wenn nämlich die Person, welche die Heirats-Kauzion stellt, dieses im Grunde ihrer Verpflichtung zur Verabreichung eines Heiratsgutes thut, ist die Perzentualgebühr nach der T. P. 106 B. und nach dem mit der hierortigen Verordnung vom 17. September 1851 Z. 41088 intimirten hohen Finanz-Ministerial-Erlaße vom 17. August 1851 Z. 19614/430*); im dritten Falle nach der T. P. 91 der bezogenen provisorischen Gesetze zu entrichten, wobei in allen diesen Fällen die Bestimmungen der §§. 58 und 59 zu berücksichtigen kommen. Wurde die Vermögensübertragung schon durch eine andere Urkunde, z. B. die Ehepakten begründet, und davon die gedachte Gebühr entrichtet, so unterliegt die Widmungsurkunde nur der Gebühr für Pfandverschreibungen; es muß jedoch der erstgedachte Umstand nachgewiesen werden.

Wird die Widmungsurkunde in die öffentlichen Bücher zur Erwerbung dinglicher Rechte eingetragen, so tritt nach T. P. 45 B. auch die Verpflichtung zur Entrichtung der Gebühr von ½ % bezüglich desselben Betrages ein, wovon die Gebühr für das Rechtsgeschäft zu entrichten ist, oder seyn würde, weil dadurch in der That von derjenigen Person, für welche die Kauzion bestellt wird, ein Pfandrecht für ihre Rente erworben wird.

Krajewski m. p.

301.

Kundmachung des Landesguberniums vom 6. Oktober 1851,

betreffend die Reorganisirung des österreichischen Konsulardienstes im Königreiche Griechenland.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 15. März 1851 die Reorganisirung des Konsulardienstes im Königreiche Griechenland zu genehmigen geruht.

Hiernach haben daselbst zu bestehen:

1. Das kaiserliche Konsulat in Patras in umittelbarer Unterordnung unter das Handelsministerium, mit der Ausdehnung seines Amtsbezirkes auf die ganze Westküste Griechenlands von der albanischen Grenze bis zum Kap Matapan mit den dazu gehörigen Inseln.

2. Das k. k. Konsulat in Sira, ebenfalls in unmittelbarer Unterordnung unter das Handelsministerium, dessen Amtsbezirk vom Kap Matapan bis zur thesalischen Grenze, die ganze Ostküste Griechenlands einschließlich der Insel Euböa und der Cikladen, so wie alle übrigen im Aegäischen Meere gelegenen griechischen Inseln umfaßt.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nr. 273.

3) Wice-konsulaty w Pireju i w Nauplii, jako zawisłe od kierującego konsulatu w Sira. Oprócz tego ustanowionych jest wielu jeszcze ajentów konsularnych do sprawowania służby konsularnej, którzy wprost podlegać będą konsulatom w Patras i Sira.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, z dnia 5. Września 1851 za l. 6591, do powszechnej podaje się wiadomości.

Gołuchowski m. p.

302.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 7. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 229, wydana dnia 16. Października 1851),

dla wszystkich krajów koronnych,

co do wymiaru należytości stemplowej od umów odpłatnych o czynności służbowe, pełnomocnictwo zawierających.

Odnośnie do postanowień pozycyjnych pod 83-40 i 52-111 taryfy o należytościach od interesów prawnych, dokumentów, pism i czynności urzędowych, oświadcza się niniejszem, że stempel od umów odpłatnych w przedmiocie czynności służbowych, jeżeli umowy takowe pełnomocnictwo w sobie zawierają, wymierzone będzie nie niżej krajcarów piętnaście od każdego arkusza.

F. Krauss m. p.

303.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 230, wydana dnia 16. Października 1851),

którem dla krajów koronnych Galicyi z Krakowem i dla Bukowiny obwieszczonem zostaje, iż na mocy najwyższego postanowienia z dnia 6. Października 1851, egzamin rządowy z końcem roku 1851 z sądowego oddziału złożony, uważanym być ma za równy dotychczasowemu egzaminowi auskultatorskiemu.

Najwyższem postanowieniem dd° Schönbrunn 6. Października 1851, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najłaskawiej zezwolić, ażeby w krajach koronnych Galicyi z Krakowem i Bukowiny, u uczniów wydziału prawniczego, którzy swe studyja w roku 1851, lub pierwej jeszcze ukończywszy, egzamin rządowy z oddziału sądowego albo już złożyli, albo jeszcze w biegu roku 1851 złożą, zaświadczenie z tegoż egzaminu z równym skutkiem zastępywało wykazanie się z dotychczasowego egzaminu auskultatorskiego, z obudwóch sądowych zawodów złożonego.

K. Krauss m. p.

3. Die Vizekonsulate im Piraeus und in Nauplia, als Dependenzen des leitenden Konsularamtes in Sira. Außerdem sind zur Besorgung des Konsulardienstes noch mehrere Konsularagenzien in unmittelbarer Unterordnung unter die Konsularämter zu Patras und Sira aufgestellt.

Was zu Folge Erlaßes des hohen Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, vom 5. September 1851 Z. 6591 zur allgemeinen Kenntniß hiemit gebracht wird.

Goluchowski m. p.

302.

Erlaß des Finanzministeriums vom 7. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIII. Stück, Nr. 229, ausgegeben am 16. Oktober 1851)

wirksam für alle Kronländer,

über das Ausmaß der Stempelgebühr von entgeltlichen, eine Vollmacht enthaltenden Verträgen über Dienstleistungen.

Mit Beziehung auf die Bestimmungen der Posten 40 und 111 des Tarifes über die Gebühren von Rechtsgeschäften, Urkunden, Schriften und Amtshandlungen wird erklärt, daß der Stempel von entgeltlichen Verträgen über Dienstleistungen, wenn diese Verträge eine Vollmacht enthalten, nicht unter fünfzehn Kreuzer von jedem Bogen zu bemessen ist.

Ph. Krauß m. p.

303.

Erlaß des Justizministeriums vom 9. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIII. Stück, Nr. 230, ausgegeben am 16. Oktober 1851),

wodurch für die Kronländer Galizien mit Krakau und Bukowina die, mit Allerhöchster Entschließung vom 6. Oktober 1851 bewilligte Gleichstellung der, bis Ende des Jahres 1851 abgelegten judiziellen Staatsprüfungs-Abtheilung mit der bisherigen Auskultanten-Prüfung kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung ddo. Schönbrunn 6. Oktober 1851 Allergnädigst zu bewilligen geruht, daß in den Kronländern Galizien mit Krakau und Bukowina bei denjenigen Studierenden der Rechtswissenschaften, welche ihre Studien im Jahre 1851 oder noch früher absolvirt haben, wenn sie sich der judiziellen Prüfungs-Abtheilung entweder schon unterzogen haben, oder noch im Laufe des Jahres 1851 unterziehen werden, das dießfällige Prüfungs-Zeugniß den Ausweis über die bisherige Auskultanten-Prüfung aus beiden Justizfächern und mit demselben Erfolge zu vertreten habe.

K. Krauß m. p.

304.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 9. Października 1851,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów, magistratu lwowskiego, komisyi gubernijalnej w Krakowie, i do starosty bukowińskiego w Czerniowcach (za równoczesnem udzieleniem odpisu tegoż dla pułkowej komendy żandarmeryi i za uwiadomieniem krajowej Dyrekcyi skarbowej)

z postanowieniem, że żandarmeryja ograniczoną zostaje na systemizowane zwyczajne i nadzwyczajne pobory, i że tejże żadne inne należytości za daną asystencyję, lub inne usługi, nie należą się.

Podług oznajmienia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Września 1851 za l. 21192 wyrażono zasadę, iż żandarmeryja we wszystkich krajach koronnnych ograniczona być ma na zwyczajne i nadzwyczajne pobory od początku jej działalności usystemizowane, tak (dyjety, taksy konwoju, talie, i t. p.), i że jej za powinne z obowiązku asystencyje nie powinny być dawane żadne inne, jakiegobąć imienia należytości.

O ile więc okazuje się koniecznością, aby żandarmeryja we wszystkich krajach koronnych na równej stała stopie, i gdy się wydarzało, że zwykłe w niektórych krajach dodatki, nagrody, części kar pieniężnych i t. p. za asystencyje, lub inne obowiązkowe usługi, płacono także i żandarmóm w tym udział mającym, rozporządziło wysokie Ministerstwo, aby ku wprowadzeniu i przestrzeganiu tej zasady w naszym kraju co potrzeba, rozporządzono.

To wysokie postanowienie udzielam...... WWMPanu dla zachowania się i wydania dalszych stosownych poleceń z tym dokładem, że główna inspekcyja żandarmeryi w tej myśli wydała stosowne zlecenia do wszystkich komend pułkowych.

Gołuchowski m. p.

305.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i sprawiedliwości, z dnia 10. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIII., nr. 231, wydana dnia 16. Października 1851),

mocą którego znajdujący się przy sztabach pułkowych żandarmeryi krajowej słudzy kancelaryjni, pisarze pułkowi i skrzydłowi, tudzież praktykanci furyjerscy, jurysdykcyi wojskowej poddani zostają, jak długo w tym przymiocie służby swe pełnią.

Niżej wymienieni, zostający w użyciu c. k. żandarmeryi krajowej, jako to znajdujący się przy sztabach pułkowych słudzy kancelaryjni, pisarze pułkowi i

304.

Erlaß des Statthalters vom 9. Oktober 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher, den Magistratsvorsteher in Lemberg, den Chef der Gubernial-Kommission in Krakau und den Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz, (unter gleichzeitiger Mittheilung einer Abschrift an das Gensd'armerie-Regiments-Kommando und Verständigung der Landes-Finanz-Direkzion),

womit bestimmt wird, daß die Gensd'armerie auf die systemisirten ordentlichen und außerordentlichen Bezüge beschränkt bleibe, und daß derselben für Assistenz- oder andere Dienstleistungen keine anderweitigen Gebühren verabreicht werden dürfen.

Nach einer Mittheilung des hohen Ministeriums des Innern vom 21. September 1851 Z. 21192 ist der Grundsatz festgestellt worden, daß die Gensd'armerie in allen Kronländern auf die seit dem Beginne ihrer Wirksamkeit systemisirten ordentlichen und außerordentlichen Bezüge (Diäten, Begleitungstaxen, Taglien u. dgl.) beschränkt bleibe, und daß derselben für pflichtgemäße Assistenzleistungen keine anderweitigen Gebühren, unter was immer für einem Namen, verabreicht werden dürfen.

Insoferne es nun geboten erscheint, die Gensd'armerie in allen Kronländern gleichzustellen, und da Fälle vorgekommen sind, daß die hie und da landesüblichen Zulagen, Remunerazionen, Strafantheile u. dgl. für Assistenz- oder andere Dienstleistungen auch den betheiligten Gensd'armen zugewendet wurden, hat das hohe Ministerium verordnet, daß zur Aktivirung und Beobachtung des obigen Grundsatzes hierlandes das Nöthige veranlaßt werde.

Diese hohe Bestimmung theile ich Eurer .... zur Darnachachtung und weiteren entsprechenden Veranlaßung mit dem Beisatze mit, daß in demselben Sinne von Seite der Gensd'armerie-General-Inspekzion an sämmtliche Regiments-Kommanden die entsprechende Weisung ertheilt worden ist.

Goluchowski m. p.

305.

Verordnung der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Justiz vom 10. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIII. Stück, Nro. 231, ausgegeben am 16. Oktober 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit in der Landes-Gensd'armerie die, bei den Regimentsstäben befindlichen Kanzleidiener, die Regiments- und Flügelschreiber, dann die Fourierspraktikanten für die Zeit ihrer Dienstleistung in dieser Eigenschaft, unter die Militär-Gerichtsbarkeit gestellt werden.

Nachbenannte, in der k. k. Landes-Gensd'armerie verwendete Individuen, nämlich die bei den Regimentsstäben befindlichen Kanzleidiener, die Regiments- und Flü-

skrzydłowi, tudzież praktykanci furyjerscy, mają, pod względem podporządkowania ich pod jurysdykcyję wojskową na czas służbowania ich w tym przymiocie, w ten sposób bezobowiązkowo być asenterowani, ażeby tem bynajmniej nie była naruszoną obowiązkowość ich wojskowa, co przeto wyraźnie namienić należy w asentliście wydać się mającej.

Jeżeliby więc wylosowanem zostało w miejscu rodzinnej przynależności indywiduum, asenterowane do bezobowiązkowego służbowania przy żandarmeryi, natedy takowe w razie uznanej zdolności do służby wojskowej zobowiązanem zostanie na kapitulacyję ośmioletnią, wszelako wolno będzie ciału żandarmeryjnemu toż wylosowane indywiduum albo odesłać do właściwej komendy powiatu werbunkowego, albo nadal zatrzymać w dotychczasowej służbie z przepisaną kapitulacyją, a o tem zawiadomienie tylko uczynić do pułku powiatu werbunkowego.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **K. Krauss** m. p.

306.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 10. Października 1851 *),

którem przepisy o kwaterunku żandarmeryi przez N. Pana zatwierdzone, co do kształtu łóżek, gatunku i rozmiaru pościeli i co do jakości szaragów na mundury i broń, objaśnia się i uzupełnia.

Celem uchylenia wątpliwości i trudności, przedstawionych przez Naczelników niektórych krajów koronnych co do kształtu łóżek, gatunku i rozmiaru pościeli, niemniej jakości szaragów na mundury i broń dla krajowej żandarmeryi, raczyło Ministerstwo spraw wewnętrznych, ku objaśnieniu i uzupełnieniu przepisów o kwaterunku żandarmeryi, przez N. Pana zatwierdzonych **), rozporządzić, co następuje:

a) Za reskryptami nadwornej rady wojennej z dnia 20. Października 1841, 12. Kwietnia 1844 za l. 967 E. i 9. Sierpnia 1844 wydanemi do c. k. krajowych komend wojskowych, udzielony wraz został tymże komendom wzór żelaznego pojedynczego, po formie urządzonego kawaletu.

---

*) Rozporządzeniem Prezydyjum krajowego z dnia 21. Paźdz. 1851 za l. 9529, wydano w tej mierze stosowne polecenie do Naczelników wszystkich obwodów i magistratu lwowskiego, a Naczelnika komisyi gubern. w Krakowie i starostę bukowińskiego, za udzieleniem odpisu tegoż wezwano o dalsze stosowne zarządzenia, o czem i c. k. pułkowa komenda żandarmeryi zawiadomioną została.

**) Dziennik praw krajowych z r. 1851, cz. XXXI., nr. 256.

gelschreiber, dann die Fourierspraktikanten sind Behufs ihrer Unterstellung unter die Militär-Gerichtsbarkeit für die Zeit ihrer Dienstleistung in dieser Eigenschaft unobligat in der Art zu assentiren, daß dadurch das sonstige Verhältniß des Assentirten bezüglich seiner Militärpflichtigkeit durchaus nicht beirrt werde, welcher Vorbehalt daher in der auszufertigenden Assentliste ausdrücklich beizufügen ist.

Träfe nun ein bei der Gensd'armerie für unobligate Verpflichtung assentirtes Individuum bei einer Rekrutenstellung in seiner Heimat das Los, so wird dasselbe bei befundener Kriegsdiensttauglichkeit mit der gesetzlichen Kapitulazion von acht Jahren verpflichtet, jedoch soll es dem Gensd'armeriekörper überlassen bleiben, das geloste Individuum entweder an das betreffende Werbbezirkskommando abzugeben, oder dasselbe fortan mit der gesetzlichen Kapitulazion in der bisherigen Dienstleistung beizubehalten und hievon nur das Werbbezirks-Regiment zu verständigen.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **K. Krauß** m. p.

306.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 10. Oktober 1851*),

womit die Allerhöchst sankzionirten Gensd'armerie-Bequartierungs-Bestimmungen bezüglich der Form der Bettgestelle, der Qualität und Dimension der Bettfournituren, dann der Beschaffenheit der Monturs- und Gewehr-Rechen erläutert und ergänzt werden.

Zur Behebung der Zweifel und Anstände, welche bezüglich der Form der Bettgestelle, der Qualität und Dimension der Bettfournituren, dann der Beschaffenheit der Monturs- und Gewehr-Rechen bei der Landes-Gensd'armerie von einigen Kronländern-Chefs zur Sprache gebracht worden sind, findet das Ministerium des Innern als Erläuterung und Ergänzung der Allerhöchst sankzionirten Gensd'armerie-Bequartierungs-Bestimmungen**) Folgendes zu bemerken:

a) Mit den an sämmtliche k. k. Militär-Landes-Kommanden ergangenen hofkriegsräthlichen Reskripten vom 20. Oktober 1841, 12. April 1844 Nr. 967 E. und 9. August 1844, gelangte zugleich das Muster eines einfachen eisernen formmäßigen Kavalets an die gedachten Kommanden.

---

*) Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 21. Oktober 1851 Z. 9529 ist hierüber die entsprechende Weisung an sämmtliche Kreisvorsteher und den Magistrats-Vorsteher in Lemberg erlassen, der Chef der Gubernial-Kommission in Krakau und der Bukowinaer Kreishauptmann in Czernowitz unter Mittheilung einer Abschrift zur weiteren geeigneten Verfügung aufgefordert, und das k. k. Gensd'armerie-Regiments-Kommando davon in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landes-Gesetzblatte vom Jahre 1851, XXXI. Stück, Nr. 256.

Podług tegoż wzoru postąpić także należy sprawiając dla żandarmeryi pojedyncze łóżka żelazne w wykazie D., przepisów o kwaterunku żandarmeryi pod 3. wymienione.

Gdyby gdzie łóżek dla żandarmeryi w kształcie po części od wzoru zbaczającym dostarczano, tedy nie podlega to wątpliwości, że takowe, byle tylko do zamierzonego użytku służyć mogły, aby podwójnych nie zrządzić wydatków, zatrzymane być mają; atoli na przyszłość, gdy przyjdzie takie łóżka dla żandarmeryi sprawiać, powyższych prawideł trzymać się należy.

b) Co do przepisów względem jakości i rozmiaru porządków pościelnych, wykaz obok umieszczony zawiera szczegóły, podług których w pułku I. żandarmeryi zachowuje się.

Dla osiągnienia jednostajności, należy zmierzać do tego, aby wszystkie porządki pościelne, gdzie się to jeszcze nie stało, podług wskazanej wykazem miary i jakości urządzano, potrzebne podług tego odmiany w pościelach już sprawionych, przez władze polityczne, za porozumieniem się z komendami żandarmeryi, powoli uskuteczniano, przy nowych atoli sprawunkach zawsze na wyżej namienione przepisy uważano.

c) Najnowszy kształt pojedynczych szaragów na mundury i broń, oraz półek na chleb, przepisany dla c. k. wojska, zachowany być ma także przy sprawianiu tych rzeczy dla użytku żandarmeryi.

O tem czyni się wraz wiadomo jeneralnej inspekcyi żandarmeryi, ku odpowiednemu zawiadomieniu komend pułkowych.

Bach m. p.

Nach diesem Muster ist auch bei der Anschaffung der im Ausweise D. der Gensd'armerie Bequartierungs-Bestimmungen sub 3 erwähnten einspännigen eisernen Bettgestellen für Gensd'armen vorzugehen.

Sollten hie und da die Gensd'armerie-Betten in einer theilweise abweichenden Form beigestellt worden seyn, so unterliegt es keinem Anstande selbe, wenn sie sonst dem bezielten Gebrauche entsprechen, beizubehalten, um nicht doppelte Auslagen zu verursachen, wogegen bei künftig vorkommenden Herstellungen solcher Gensd'armerie-Betten die obigen Normen zu beobachten seyn werden.

b) Belangend die Bestimmungen über die Qualität und die Dimensionen der Bettfournituren, enthält der nebenliegende Ausweis die Details, nach welchen bei dem I. Gens'darmerie-Regimente vorgegangen wird.

Zur Erzielung einer Gleichförmigkeit ist dahin zu wirken, daß alle Bettsorten, wo dieß noch nicht der Fall ist, auf die in jenem Ausweise angedeuteten Maße und die angegebene Qualität gebracht, die hiernach nothwendigen Aenderungen schon beigestellter Bettfournituren von den politischen Behörden im Einvernehmen mit den Gensd'armerie-Kommanden nach und nach veranlaßt, bei neuen Anschaffungen aber stets auf obige Bestimmungen Bedacht genommen werde.

c) Die für das k. k. Militär vorgeschriebene neueste Form der einfachen Montours- und Gewehr-Rechen sammt Brotbrett ist auch bei der Herstellung dieser Gegenstände zum Gebrauche der Gensd'armerie zu beobachten.

Unter Einem wird hievon die Gensd'armerie-General-Inspekzion zur entsprechenden Verständigung der Regiments-Kommanden in Kenntniß gesetzt.

Bach m. p.

Aneks do l. 308.

Wykaz rozmiaru

porządków pościelnych dla c. k. żandarmeryi.

Ilość	Jako to:	Ciężkość		Długość		Szerokość		Łokcie	
		funt.	łót.	stóp	cali	stóp	cali	długości	szerokości
1	Żelazny kawalet	—	—	6	3	3	—	—	—
3	deski na podkład	—	—	6	3	—	—	—	—
1	siennik wysokości 12 cali	—	—	6	3	3	—	—	—
1	materac samym włosieniem końskim wypchany	24	—	6	3	3	—	—	—
1	poduszka pod głowę ze słomą, wysokości z przodu 2" z tyłu 4"	—	—	1	3	3	—	—	—
1	poduszka z włosieniem końskim	5	—	1	3	3	—	—	—
1	prześcieradło ze średniego płótna domowego, t. j. z przędzy, a nie z bawełny albo z mieszaniny	—	—	—	—	—	—	$3^1/_2$	$1^6/_8$
*)	Poszwy na poduszki włosienne z lnianego płótna białego.								
1	koc zimowy podwójny	9	—	—	—	—	—	3	2
1	koc letni pojedynczy	6	—	—	—	—	—	3	2

*) Uwaga. Rozporządzeniem prezydyjalnem z dnia 21. Października 1851 za l. 9529 ilość poszew na poduszki włosienne ustanowiona na dwie sztuki dla jednego żołnierza.

Beilage zu Nr. 306.

Dimensions-Ausweis

über die Bettfournituren der k. k. Gensd'armerie.

Anzahl	Als:	Schwere		Länge		Breite		Ellen	
		Pfund	Loth	Schuh	Zoll	Schuh	Zoll	Länge	Breite
1	Eisernes Kavalet	—	—	6	3	3	—	—	—
3	Liegerbretter	—	—	6	3	—	—	—	—
1	Strohsack, hoch 12 Zoll	—	—	6	3	3	—	—	—
1	Materatze, rein mit Roßhaaren gefüllt	24	—	6	3	3	—	—	—
1	Kopfpolster von Stroh vorne 2" rückwärts 4" } hoch	—	—	1	3	3	—	—	—
1	Kopfpolster von Roßhaar	5	—	1	3	3	—	—	—
1	Leintuch von mittelfeiner Hausleinwand, d. i. Garn, nicht baumwollen oder gemischt	—	—	—	—	—	—	$3^1/_2$	$1^6/_8$
*)	Die Roßhaar-Kopfpolster-Ueberzüge von weißer Leinwand.								
1	Winterkotzen 2blätterig	9	—	—	—	—	—	3	2
1	Sommerdecke 1blätterig	6	—	—	—	—	—	3	2

*) Anmerkung. Mit dem Erlaße des Landes-Präsidiums vom 21. Oktober 1851 Z. 9529 wurde die Zahl der Roßhaar-Kopfpolster-Ueberzüge in Zwei Stück für jeden Mann ausgesprochen.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XXXVI.

Wydana i rozesłana dnia 3. Lipca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Juli 1852.

307.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 10. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXV., nr. 233, wydana dnia 1. Listopada 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego obwieszczają się postanowienia względem puszczenia w obieg nowych not bankowych po 5 złt. r.

Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 6. Października t. r. zezwolić na puszczenie w obieg nowych not bankowych na 5 złt. r., za ściągnieniem znajdujących się obecnie w obiegu not bankowych tej samej kategoryi, pod warunkami, zawartemi w następnem obwieszczeniu banku narodowego, a to z tym dodatkiem, iż ustawy, obowiązujące co do not bankowych w ogólności, odnoszą się także i do niniejszych not bankowych.

Dla kas publicznych służy przyjęta przy ściąganiu not bankowych zasada, iż dawne banknoty, przy odwożeniu pieniędzy, i wypłatach kas między sobą, używane być mogą jeszcze przez dalsze trzy miesiące nad termin, do ściągania takowych z prywatnego obrotu przeznaczony, to jest aż do końca Sierpnia 1852.

F. Krauss m. p.

Załączenie do Nru 307.

Obwieszczenie.

Dyrekcyja austryjackiego banku narodowego postanowiła ze zezwoleniem wysokiego c. k. Ministerstwa finansów, ściągnąć będące obecnie w obiegu noty bankowe na **5** złt. r. formy IV., a natomiast puścić w obieg nowe banknoty V. formy tej samej kategoryi.

Opisanie tych nowych not bankowych podaje się w załączeniu do powszechnej wiadomości.

Co do zamiany wspomnionych banknotów IV. formy, obowiązują następujące przepisy:

1. Banknoty IV. formy na **pięć** złt. r., przyjmowane będą w drodze zamiany, jako i płacy od 1go Grudnia 1851 aż do ostatniego Maja 1852 we wszystkich jeszcze kasach bankowych, tak we Wiedniu, jakoteż w Pradze, w Bernie, we Lwowie, w Peszcie, Koszycach, Temeswarze, Hermansztadzie, Kronsztadzie, Lincu, Insbruku, Gracu, Zagrzebiu i Tryjeście.

2. W kasach zamiany not bankowych w Lublanie, Celowcu, w Gorycyi, Solnogrodzie, w Czerniowcach i w Krakowie, rozpocznie

307.

Erlaß des Finanzministeriums vom 10. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXV. Stück, Nr. 233, ausgegeben am 1. November 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer Banknoten à 5 fl. kundgemacht werden.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 6. Oktober d. J. die Hinausgabe neuer Banknoten zu 5 fl., gegen Einziehung der gegenwärtig im Umlaufe befindlichen Banknoten dieser Kategorie unter den in der nachfolgenden Kundmachung der Nazionalbank enthaltenen Modalitäten mit dem Beisatze zu genehmigen geruht, daß die bezüglich der Banknoten überhaupt bestehenden gesetzlichen Anordnungen auch für die in Rede stehenden Banknoten zu gelten haben.

Für die öffentlichen Kassen gilt der bei der Einziehung von Banknoten übliche Grundsatz, daß die alten Banknoten bei Abfuhren und Zahlungen der Kassen unter sich noch durch weitere drei Monate über den für den Privatverkehr festgesetzten Einziehungstermin, das ist also bis Ende August 1852, verwendet werden können.

Ph. Krauß m. p.

Beilage zu Nr. 307.

Kundmachung.

Die Direkzion der österreichischen Nazionalbank hat mit Zustimmung des hohen k. k. Finanzministeriums beschlossen, die dermal im Umlaufe befindlichen Banknoten zu 5 fl. der IV. Form einzuziehen, und dafür neue Banknoten V. Form gleicher Kategorie hinauszugeben.

Die Beschreibung dieser neuen Banknoten zu 5 fl. wird mittelst der Beilage allgemein bekannt gemacht.

Für den Umtausch der erwähnten Banknoten-Kategorie IV. Form haben folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Die Banknoten zu fünf Gulden IV. Form werden vom ersten Dezember 1851 bis letzten Mai 1852 noch bei sämmtlichen Bank-Kassen, sowohl in Wien, als zu Prag, Brünn, Lemberg, Pesth, Kaschau, Temeswar, Hermannstadt, Kronstadt, Linz, Innsbruck, Gratz, Agram und Triest, im Wege der Verwechslung, wie der Zahlung, angenommen werden.

2. Bei den Banknotenverwechslungskassen zu Laibach, Klagenfurt, Görz, Salzburg, Czernowitz und Krakau wird der Umtausch der dermal im Umlaufe

się zamiana będących obecnie w biegu not bankowych IV. formy na **5** złt. reń., na nowe banknoty V. formy takiej samej kategoryi, w pierwszej połowie miesiąca Grudnia t. r., i trwać będzie tak jak w kasach bankowych w krajach koronnych aż do ostatniego Maja 1852 r.

3. Od pierwszego Czerwca 1852, aż do ostatniego Sierpnia 1852, przyjmowane będą wspomnione w pierwszym ustępie banknoty tylko jeszcze w kasach bankowych we Wiedniu tak w drodze zamiany, jakoteż płacy.

4. Po upływie tych terminów należy się o zamianę wyżrzeczonych not bankowych na **5** złt. r. formy IV., zgłaszać wprost do dyrekcyi banku.

Wiedeń 12. Października 1851.

Pipitz,
rządca banku.

Sina,
zastępca rządcy banku.

Königswarter,
dyrektor banku.

Opisanie nowych not bankowych uprzywil. austryjac. banku narodowego na „pięć złotych reńskich."

Papier jest biały, cienki, jednakowoż z szczególnej i bardzo trwałej tekstury, istotnie się różniącej od wszystkich innych gatunków papieru.

Na papierze każdej noty bankowej znajdują się znaki wodne, jasne i ciemne, mianowicie zaś znajduje się:

U góry po lewej rzymska cyfra **V.** a naprzeciw, po prawej stronie arabska cyfra **5.** obie ciemne na tle jasnem.

Nieco niżej między obiema temi liczbami, widać wyraz: „*Fünf*" (pięć), także ciemny, na tle jasnem, a zaraz pod tymże wyrazem: „*Fünf*" znajduje się arabeska, po obu stronach zwieszona.

Cała nota otoczona jest jasną ramką, w której na każdej z czterech jej stron ukazują się wyrazy: „*Fünf Gulden*" (pięć złotych reńskich) ciemnemi literami.

Farba druku czarna.

Najwyższy stempel w środku noty mieści w sobie arabską cyfrę **5.** całkiem jasną, z cieniorzutem, na tle giloszowanem (przeplatanem) z ozdobami liściowemi.

Po każdej stronie noty, w równej linii z wyż rzeczonym stemplem, znajduje się owal, zawierający częstokrotnie powtórzone wyrazy „*Fünf Gulden*" wzdłuż brzegu także przerywane.

W owalu po lewej widać wyraz „*Serie*" (rząd) i dwie litery; w owalu zaś po prawej wyrażony jest numer noty arabskiemi cyframi.

befindlichen Banknoten zu 5 fl. IV. Form gegen neue Banknoten V. Form der gleichen Kategorie, in der ersten Hälfte des Monates Dezember l. J. beginnen, und so wie bei den Bank-Kassen in den Kronländern bis letzten Mai 1852 stattfinden

3. Vom ersten Juni 1852 bis letzten August 1852 wird die Annahme der, im ersten Absatze bezeichneten Banknoten nur noch bei den Bank-Kassen in Wien, sowohl in der Verwechslung, als in Zahlungen Platz greifen.

4. Nach Ablauf dieser Termine ist sich wegen des Umtausches der vorbezeichneten Banknoten zu 5 fl. IV. Form unmittelbar an die Bankdirekzion zu wenden.

Wien, am 12. Oktober 1851.

Pipitz,
Bank-Gouverneur.

Sina,
Bank-Gouverneurs-Stellvertreter.

Königswarter,
Bank-Director.

Beschreibung der neuen Noten der privilegirten österreichischen Nationalbank zu „Fünf Gulden."

Das Papier ist weiß, fein und dennoch von einer eigenthümlichen, sehr dauerhaften Textur, die sich wesentlich von anderen Papiergattungen unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält lichte und dunkle Wasserzeichen, und zwar befindet sich:

Oben, gegen die linke Seite die römische Ziffer **V**, und gegenüber, gegen die rechte Seite, die arabische Ziffer **5**, beide dunkel, in lichtem Grunde.

Etwas tiefer, zwischen diesen beiden Zahlen, ist das Wort: „Fünf" ebenfalls dunkel, in lichtem Grunde, angebracht, und unmittelbar unter dem Worte: „Fünf" ist eine lichte, zu beiden Seiten abwärts geneigte Arabeske.

Die ganze Note umgibt ein lichter Rahmen, in welchem auf jeder der vier Seiten desselben die Worte: „Fünf Gulden" in dunklen Buchstaben erscheinen.

Die Farbe des Druckes ist schwarz.

Der oberste Stempel in der Mitte der Note enthält die arabische Ziffer **5**, ganz licht, mit Schlagschatten, auf guillochirtem Grunde, der mit Laubwerk verziert ist.

Auf jeder Seite der Note, in gleicher Linie mit dem vorerwähnten Stempel, befindet sich ein Oval, welches die oft wiederholten Worte: „Fünf Gulden" einschließt, die längs des Randes auch abgebrochen erscheinen.

In dem Ovale zur linken Seite ist das Wort: „Serie" und zwei Buchstaben; in dem Ovale zur Rechten aber ist die Nummer der Note in arabischen Ziffern ausgedrückt.

Bezpośrednio pod oboma owalami są zamieszczone popiersia, a to: po lewej popiersie Minerwy, jako symbol mądrości, w związku z popiersiem Herkulesa, jako symbol mocy.

Po prawej stronie znajduje się jako symbol Austryi, biust kobiecy, ozdobiony gałązką wawrzynu, na głowie z koroną murową.

W środku noty znajduje się tekst, a to: zaraz pod najwyższym stemplem wyrazy: „*Fünf*“ pismem wielkiem gotyckiem ozdobnem, pod tem słowa. „*Gulden*“ (złoty reński) ozdobnem pismem lapidarnem leżącem. Potem następują w linii lekko kabłąkowatej słowa: „*die privilegirte österreichische National-Bank bezahlt dem Ueberbringer*“ (uprzywilejowany austryjacki bank narodowy wypłaci okazicielowi), a w równoległej linii drugiej słowa: „*gegen diese Anweisung Fünf Gulden Silbermünze nach dem Conventions-Fusse*“ (na tę asygnacyję pięć złotych reńskich monetą konwencyjną) pismem bardzo małem gotyckiem; dalej większemi literami także pismem gotyckiem, słowa: „*Für die privilegirte österreichische*“ (za uprzywilejowany austryjacki), nareszcie w linii prostej słowo: „National-Bank“ (bank narodowy), ozdobnem pismem lapidarnem stojącem.

Cokolwiek w lewo, pod słowem: „National-Bank“ stoi data: „*Wien, den 1. Jänner*“ (Wiedeń, 1. Stycznia) małem pismem angielskiem, a pod datą liczba roku „1847“.

Naprzeciwko, po prawej stronie widać podpis: „*J. E. v. Weittenhiller, Cassen-Director*“ (J. E. de Weittenhiller, dyrektor kasy).

W środku spodniej części noty znajduje się c. k. herb państwa w tarczy, którą dwa gryfy trzymają, nad nią korona cesarska.

Po każdej stronie herbu państwa znajduje się ozdobna obwódka, z których ta po lewej stronie wprawdzie małem, jednakże wyraźnem i regularnem pismem gotyckiem zawiera §. 48. statutu bankowego, tak opiewającego: „*Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die diessfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen.*“ (Na fałszowanie i podrabianie not bankowych zagrożone są te same kary, jakie wyznaczono na fałszowanie i podrabianie pieniędzy papierowych, przez rząd wydanych. Władze obowiązane są, zbrodniarzy tego rodzaju wyśledzać, przytrzymać i karać).

Obwódka po prawej stronie zawiera wartość nominalną noty *(Fünf Gulden)* (pięć złotych reńskich) w dziesięciu językach krajów koronnych cesarstwa austryjackiego, pismem rozmaitem.

Unmittelbar unter den beiden Ovalen sind Brustbilder angebracht, und zwar: zur Linken, jenes der Minerva, als Sinnbild der Weisheit, in Verbindung mit dem Brustbilde des Herkules, als Sinnbild der Stärke.

Zur rechten Seite befindet sich, als Sinnbild der Austria, ein weibliches, mit Lorbeerzweigen geziertes Brustbild, dessen Haupt eine Mauerkrone trägt.

In Mitte der Note befindet sich der Text, und zwar: unmittelbar unter dem obersten Stempel das Wort: „Fünf" in großer, verzierter gothischer Schrift; darunter das Wort: „Gulden" in verzierter kursiver Lapidar-Schrift. Dann folgen in etwas gebogener Linie die Worte: „die privilegirte österreichische Nationalbank bezahlt dem Ueberbringer" und parallel mit dieser, in zweiter Linie die Wort: „gegen diese Anweisung Fünf Gulden Silbermünze nach dem Konvenzions-Fuße" in ganz kleiner gothischer Schrift; ferner mit größeren Lettern in ebenfalls gothischer Schrift die Worte: „Für die privilegirte österreichische", dann folgt in gerader Linie das Wort: „Nationalbank" in verzierter stehender Lapidarschrift.

Etwas links unter dem Worte: „Nazional-Bank" steht das Datum: „Wien, den 1. Jänner" in kleiner englischer Schrift, und darunter die Jahreszahl „1847."

Gegenüber, zur rechten Seite, ist die Unterschrift: „J. E. v. Weittenhiller, Kassen-Direktor" ersichtlich.

In der Mitte des unteren Theiles der Note befindet sich das k. k. Staatswapen, in einem von zwei Greifen gehaltenen Schilde, auf dem die Kaiserkrone ruht.

An jeder Seite des Staatswapens befindet sich eine ornamentale Einfassung, wovon jene zur linken Seite in kleiner, aber dennoch deutlicher und regelmäßiger gothischer Schrift den §. 48 der Bank-Statuten enthält, welcher lautet: „Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die diesfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen."

Die Einfassung zur rechten Seite enthält den Nennwerth der Note (Fünf Gulden) in zehn Sprachen von Kronländern des österreichischen Kaiserstaates, in verschiedenen Schriftgattnngen.

Pod obwódką po lewej stronie znajduje się liczba, pod oną po prawej litera.

Odcisk wszędzie wybitny i wyraźny.

308.
Rozporządzenie Ministra kultury krajowej i górnictwa z dnia 11. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXV., nr. 234, wydana dnia 1. Listopada 1851),

wydane dla wszystkich krajów koronnych,

mocą którego dozwolonem zostaje indywiduom, znajdującym się w praktycznem użyciu montanistycznem, poddać się egzaminowi prywatnemu na c. k. zakładzie naukowym montanistycznym.

Ponieważ zaszły przypadki, w których indywidua, oddawszy się służbie montanistycznej praktycznej, lubo bez przygotowawczego wykształcenia naukowo-technicznego, na zakładzie naukowym montanistycznym nabyć się mającego, opierające się na wiadomościach, z własnego studyjum i z praktyki pozyskanych, życzyli sobie złożyć egzamin z tego lub owego przedmiotu na zakładzie naukowym montanistycznym, widzę się spowodowanym, zgodnie z c. k. ministerstwem wyznań i oświecenia, dozwolić wyjątkowo złożenia egzaminów takowych za taksą 10 złr. (dziesięć złotych reńskich mon. konw.) i to pod tym warunkiem, jeżeli egzaminand wykaże się wiarogodnemi zaświadczeniami tak z nabytych wiadomości przygotowawczych, nieodzownie potrzebnych, jakoteż z dłuższego oraz praktycznego użycia lub służbowania przy jakiej kopalni albo hucie.

Nieodzownie potrzebne umiejętności przygotowawcze, bez posiadania których nie da się myśleć gruntowne studyjum nauk montanistycznych, są następujące: dla nauki górnictwa nauki maszyn górniczych i miernictwa górniczego, matematyka, a to przynajmniej algiebra i jeometryja; dla nauki probierczej i hutniczej zaś chemija, a to przynajmniej chemija powszechna.

Prośby o pozwolenie złożenia egzaminów takowych podawane być mają do właściwej dyrekcyi zakładu naukowego montanistycznego. Dyrekcyje tych zakładów naukowych upoważnione są, takowe podania w myśl niniejszych postanowień załatwiać, i zaświadczenia na odbyty egzamin wystawiać.

Egzamina, tu w mowie będące, winny być przedsiębrane wedle ogólnych przepisów, o egzaminach istniejących wszakże w połączeniu z stosownemi wypracowaniami pismiennemi.

Thinnfeld m. p.

Unter der erwähnten Einfassung zur Linken befindet sich eine Zahl, unter jener zur Rechten ein Buchstabe.

Die Abdrücke sind durchgehends scharf und deutlich.

308.

Verordnung des Ministers für Landeskultur und Bergwesen vom 11. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXV. Stück, Nr. 234, ausgegeben am 1. November 1851),

wirksam für alle Kronländer,

womit den, in praktischer Montan-Verwendung befindlichen Individuen gestattet wird, an den k. k. Montan-Lehranstalten sich einer Privatprüfung zu unterziehen.

Aus Anlaß wiederholt vorgekommener Fälle, daß Individuen, welche sich dem practischen Montandienste gewidmet, ohne sich die wissenschaftlich-technische Vorbildung hiezu an einer Montan-Lehranstalt eigen gemacht zu haben, gestützt auf die durch eigenes Studium und durch die Praxis erworbenen Kenntnisse, zur Beglaubigung der Letzteren sich aus einem oder dem anderen Gegenstande einer Prüfung an einer Montan-Lehranstalt zu unterziehen wünschten, finde ich mich, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Kultus und Unterrichts bestimmt, die Ablegung solcher Prüfungen gegen den Erlag einer Taxe von 10 fl. (Zehn Gulden) Konv. Münze und unter der Bedingung ausnahmsweise zu gestatten, daß der zu Prüfende sich sowohl über die erlangten unumgänglich nöthigen Vorbereitungswissenschaften, als auch über die längere praktische Verwendung oder Dienstleistung bei einem Berg- oder Hüttenwerke durch glaubwürdige Zeugnisse auszuweisen habe.

Die unumgänglich nöthigen Vorbereitungswissenschaften — ohne deren Kenntniß ein gründliches Studium der Montanwissenschaften nicht denkbar ist — sind: für Bergbaukunde, Bergmaschinenlehre und Markscheidekunst die Mathematik, nemlich mindestens die Algebra und Geometrie; für die Probier- und Hüttenkunde aber die Chemie, mindestens die allgemeine Chemie.

Die Gesuche um Bewilligung zur Ablegung solcher Prüfungen sind bei der betreffenden Montan-Lehranstalts-Direkzion einzubringen. Die Direkzionen dieser Lehranstalten sind ermächtiget, derlei Eingaben im Sinne der vorliegenden Bestimmungen zu erledigen und Prüfungszeugnisse auszustellen.

Die fraglichen Prüfungen sind nach den bestehenden allgemeinen Prüfungsvorschriften, jedoch in Verbindung mit angemessenen schriftlichen Ausarbeitungen vorzunehmen.

Thinnfeld m. p.

309.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 24. Października 1851,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, dochodowych urzędów wykonawczych i do starszyzny straży skarbowej,

o postępowaniu cłowem ze skórkami na rękawiczki przykrojonemi.

Wprowadzane niekiedy w handlu skórki, na rękawiczki przykrojone, jeżeli są tylko przykrojone, a jeszcze nie zszyte, należy stosownie do rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 11go b. m. za l. 31977/1352, na wstępie w obwód cłowy, w postępowaniu tak uważać, jak skórki, z których są przykrojone.

Krajewski m. p.

310.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 26. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXV., nr. 235, wydana dnia 1. Listopada 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

którem obwieszczone zostają postanowienia dodatkowe, umówione między rządami c. k. austryjackim i k. neapolitańskim, odnoszące się do traktatu handlu i żeglugi austryjacko-neapolitańskiego z roku 1846.

Między rządami ces. austryjackim i król. neapolitańskim umówione zostały przez zamienione w Neapolu oświadczenia ministeryjalne następujące postanowienia dodatkowe do traktatu handlu i żeglugi, zawartego między Austryją i królestwem obojej Sycylii na dniu 5. Października 1846 *) roku, a obowiązujące od 1. Października t. r.

Tekst pierwotny.

I. Sino ad una disposizione contraria denunziata reciprocamente almeno tre mesi innanzi, i bastimenti di commercio austriaci, del pari che quelli del regno delle due Sicilie a destinazione dell' uno o dell' altro dei due

Przekład

I. Dopóki najmniej trzy miesiące naprzód wzajemnie ogłoszonem nie zostanie przeciwne rozporządzenie, okręty kupieckie tak austryjackie, jako też okręty królestwa obojej Sycylii, przeznaczone do jednego lub drugiego z tych

*) W zbiorze ustaw prowincyjonalnych dla Galicyi str. 294, dla Czech str. 579, dla Austryi wyżej Ensy str. 349, dla Morawii i Szląska str. 262, dla (byłego) okręgu rządowego Lublańskiego str. 441, dla Tyrolu i Forarlbergu str. 383 i dla królestwa Lombardzko-Weneckiego Vol. II., pag. 246.

309.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 24. Oktober 1851,

an sämmtliche Cameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübende Gefällsämter und die Finanzwach-Obern,

über die Zollbehandlung der zu Handschuhen zugeschnittenen Lederstücke.

Die im Handel vorkommenden, für die Verfertigung von Handschuhen zugeschnittenen Lederstücke sind gemäß hohen Finanzministerial-Erlaßes vom 11. d. M. Zahl 31977/1352 bei der Einfuhr in das Zollgebiet, insofern solche bloß zugeschnitten und nicht auch abgenäht sind, so zu behandeln wie das Leder, aus dem solche zugeschnitten wurden.

Krajewski m. p.

310.

Erlaß des Ministeriums des Aeußern vom 26. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXV. Stück, Nr. 235, ausgegeben am 1. November 1851)

wirksam für alle Kronländer,

womit die zwischen der kaiserlich-österreichischen und königlich-neapolitanischen Regierung verabredeten Zusatzbestimmungen zu dem österreichisch-neapolitanischen Handels- und Schifffahrts-Vertrage vom Jahre 1846 kundgemacht werden.

Zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-neapolitanischen Regierung sind — mittelst zu Neapel ausgewechselter Ministerial-Erklärungen, folgende Zusatzbestimmungen zu dem zwischen Oesterreich und dem Königreiche beider Sizilien bestehenden Handels- und Schifffahrts-Vertrage vom 5. Oktober 1846 *) verabredet worden, welche vom 1. Oktober d. J. zu gelten haben:

1. Bis zu einer entgegengesetzten, wenigstens drei Monate früher wechselseitig anzukündigenden Verfügung können sowohl die österreichischen Handelsschiffe, als auch jene des Königreiches beider Sizilien, welche in das eine oder das andere beider Länder abzugehen bestimmt sind, nicht nur in Gemäßheit des Vertrages vom 5. Oktober 1846, mit

*) In den Provinzial-Gesetzsammlungen für Böhmen Seite 579, für Mähren und Schlesien Seite 262, für Galizien Seite 294, für Oesterreich ob der Enns Seite 349, für das (ehemalige) Laibacher Gouvernements-Gebiet Seite 441, für Tirol und Vorarlberg Seite 383, und für das lombardisch-venetianische Königreich, Vol. II., pag. 246.

paesi, potranno non solamente ai termini del trattato firmato il 5 Ottobre 1846 essere caricati con produzioni del loro suolo ed industria, ma ancora essi bastimenti, non trovandosi alla loro spedizione da porti austriaci o da quelli del regno delle due Sicilie per una destinazione tale come quella qui appresso indicata, caricati che in parte di queste medesime produzioni, o avendo disbarcato nel loro viaggio una parte del loro carico primitivo, avranno la facoltà di completare i loro carichi ne' porti stranieri intermedii, continuando sempre a godere senza riserva de' vantaggi tali che trovansi stipulati pel trattato praecitato conchiuso tra i gabinetti di Vienna e di Napoli il 5 Ottobre 1846.

II. Ogniqualvolta che le produzioni del suolo o dell' industria dell' Impero d'Austria e del Regno delle due Sicilie saranno importate direttamente dall' uno nell' altro paese co' bastimenti delle due Nazioni, esse goderanno de'vantaggistipulati nell'anzidetto trattato, senza che abbiano bisogno d'essere munite di certificati d'origine.

F. Schwarzenberg m. p.

krajów, mogą nie tylko na zasadzie traktatu z 5. Października 1846 brać ładunek płodów ziemi i przemysłu krajów własnych, lecz także okręty takowe prawo mieć będą nawet w tym przypadku, gdyby przy wyjściu z jakiego portu austryjackiego, lub z portu królestwa obojej Sycylii, z przeznaczeniem niżej wyrażonem tylko w części były naładowane płodami wyż rzeczonemi, lub gdyby w podróży część pierwotnego ładunku złożyły, uzupełnić ładunek swój w obcych, w pośrodku leżących portach, i doznawać mają mimo tego na przyszłość w zupełności wszelkich korzyści, umówionych w wyżwspomnionym traktacie, zawartym między gabinetami wiedeńskim i neapolitańskim.

II. Ilekroć płody ziemi i przemysłu cesarstwa austryjackiego i królestwa obojej Sycylii na okrętach dwóch państw z jednego do drugiego kraju wprost wprowadzone będą, doznawać będą korzyści umówionych w spomnionym traktacie, nie mając potrzeby wykazywania się certyfikatami pochodzenia.

F. Schwarzenberg m. p.

Boden= und Industrie=Produkten ihrer Länder beladen werden, sondern diese Schiffe werden auch für den Fall, wenn sie bei ihrer Abfahrt von einem österreichischen oder von einem Hafen des Königreiches beider Sizilien mit der hier unten angegebenen Bestimmung nur zum Theile mit den obengenannten Produkten beladen sind, oder wenn sie während ihrer Reise einen Theil der ursprünglichen Fracht abgeladen hätten, ermächtiget, in den fremden dazwischenliegenden Häfen ihre Ladung zu vervollständigen, und sie sollen sich dennoch fortan aller mit dem vorerwähnten Vertrage zwischen den Kabineten von Wien und Neapel vom 5. Oktober 1846 verabredeten Begünstigungen ungeschmälert zu erfreuen haben.

II. So oft die Boden= und Industrie=Produkte des Kaiserthumes Oesterreich und des Königreiches beider Sizilien mit den Schiffen der zwei Nazionen von einem in das andere Land direkte eingeführt werden, haben sie sich der mit dem erwähnten Vertrage bedungenen Begünstigungen zu erfreuen, ohne daß sie nöthig haben, sich mit Ursprungs=Zertifikaten zu versehen.

F. Schwarzenberg m. p.

311.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 27. Października 1851 *),

wydane do Naczelników wszystkich obwodów i magistratu lwowskiego (za równoczesnem wezwaniem Starosty bukowińskiego i Naczelnika komisyi gubernijalnej w Krakowie, by ze swej strony wydali podobne rozporządzenie),

o użyciu stanowych obligacyj domestykalnych, znajdujących się w posiadaniu politycznych funduszów i zakładów, w nowo otworzonej pożyczce Stanu.

Wysokie Ministerstwo skarbu dozwoliło rozporządzeniem z dnia 20. Października 1851 za l. 14858, aby oświadczenia subskrypcyj celem wciągnienia do nowootworzonej pożyczki stanu, stanowych obligacyj domestykalnych z lat 1801, 1805, 1806 i 1809, które w posiadaniu politycznych funduszów i zakładów państwa znajdują się, od zarządu tychże funduszów i zakładów przekładano kasom, do przyjmowania tych subskrypcyj upoważnionym, do końca biegącego miesiąca, niemniej, że te deklaracyje, jeżeliby do złożenia przepisanej kaucyi nie było na razie potrzebnej gotowizny, także i bez tej kaucyi przyjęte być mogą.

O tem wysokiem zezwoleniu zawiadamiam ...... WWMPana na mocy rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22. Października 1851 za l. 23886/858, polecając, abyś doń się stosując, w interesie dotyczących funduszów i zakładów, względem wzięcia udziału w nowej pożyczce stanu bezzwłocznie, co potrzeba, w drodze przyzwoitej rozporządził.

Gołuchowski m. p.

312.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30. Października 1851,

którem rozwiązuje się wątpliwość, czy ludzie obowiązani do wojska, a do landwery przydzieleni, od służby wojskowej za złożeniem taksy uwalniającej, uwolnieni być mogą.

Z powodu poszczególnego zdarzenia, dowiedziało się Ministerstwo spraw wewnętrznych z założonego rekursu, że pewna prośba w przepisanym czasie podana o dymisyjonowanie żołnierza za złożeniem taksy, dla tego tylko odrzuconą została, ponieważ tenże do batalijonu landwery, a nie do polowego był wcielony.

---

*) Rozporządzeniem prezydyjalnem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 27. Października 1851 za l. 1206 wydano także stosowne polecenie do wszystkich kas zbiorczych, do głównej kasy krajowej we Lwowie i w Czerniowcach, i do filijalnej kasy krajowej w Krakowie, o czem wszystkie powiatowe administracyje i krajowa dyrekcyja skarbowa zawiadomione zostały.

311.

Erlaß des Statthalters vom 27. Oktober 1851 *),

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Magistratsvorsteher in Lemberg, (unter gleichzeitiger Aufforderung des Bukowinaer Kreishauptmannes in Czernowitz und des Vorstehers der Gubernial-Kommission in Krakau zur gleichmäßigen weiteren Verfügung),

über die Verwendung der im Besitze politischer Fonde und Anstalten befindlichen ständischen Domestikal-Obligazionen zur Theilnahme an dem neueröffneten Staats-Anleihen.

Das hohe Finanzministerium hat mit dem Erlaße vom 20. Oktober 1851 Z. 14858 zu gestatten befunden, daß Subskripzions-Erklärungen zum Zwecke der Einbeziehung solcher ständischer Domestikal-Obligazionen aus den Jahren 1801, 1805, 1806 und 1809 in das neueröffnete Staats-Anleihen, welche sich im Besitze politischer Fonde und Anstalten des Reiches befinden, von den Verwaltungen dieser Fonde und Anstalten bei den zur Annahme der Subskripzionen ermächtigten Kassen bis Ende des laufenden Monats überreicht, und diese Subskripzionen, wenn die zur Leistung der vorgeschriebenen Kauzion erforderlichen Barbeträge im Augenblicke nicht vorhanden seyn sollten, auch ohne Kauzions-Erlag stattfinden können.

Von dieser hohen Gestattung setze ich Euere ..... im Grunde Verordnung des hohen Ministeriums des Innern vom 22. Oktober 1851 Z. 23886/858 mit der Weisung in die Kenntniß, hiernach im Interesse der betreffenden Fonde und Anstalten wegen allenfälliger Betheiligung derselben an dem Staats-Anleihen allsogleich die erforderliche Verfügung im geeigneten Wege zu treffen.

Goluchowski m. p.

312.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 30. Oktober 1851,

womit der Zweifel über die zuläßige Befreiung vom Militärdienste der zur Landwehr eingetheilten Militärpflichtigen gegen Erlag der Befreiungstaxe gelöst wird.

Gelegenheitlich eines speziellen Falles kam das Ministerium des Innern in Folge eines Rekurses zur Kenntniß, daß ein rechtzeitig eingebrachtes Gesuch um Entlassung eines Soldaten gegen Taxerlag blos deßhalb zurückgewiesen wurde, weil der Betreffende einem Landwehr- und keinem Feld-Bataillon eingereiht worden war.

---

*) Mit dem Präsidial-Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 27. Oktober 1851 Z. 1206 ist die entsprechende Weisung auch an alle Sammlungskassen, die Landeshauptkassen in Lemberg und Czernowitz und die Landes-Filialcasse in Krakau ergangen, davon sämmtliche Kameral-Bezirksvorsteher verständigt und die Finanz-Landes-Direkzion in Kenntniß gesetzt worden.

Ministerstwo wojny, któremu pertraktacyje tego przedmiotu były udzielone, wyrzekło zgodnie ze zdaniem Ministerstwa spraw wewnętrznych, że ani pierwotna ustawa z dnia 23. Grudnia 1849 *), ani inny jaki późniejszy przepis obowiązanych do służby wojskowej, a do landwery wcielonych, nie wyłącza od złożenia taksy uwalniającej dla tej jedynej okoliczności.

Bach m. p.

313.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 31. Października 1851 **),

jak postępować przy czyszczeniu stajen po zaraźliwych chorobach końskich.

Ku osiągnieniu jednostajnego postępowania przy czyszczeniu stajen po zaraźliwych końskich chorobach, przezco z uniknieniem wszelkich niepotrzebnych kosztów przecież od niebezpieczeństwa każdej zarazy zupełnie zabezpieczyć się można, postanowiło Ministerstwo spraw wewnętrznych za porozumieniem się c. k. Ministerstwa wojny z gronem nauczycieli tutejszego zakładu weterynaryi, rozporządzić, co następuje:

1. Wielkich stajen nie potrzeba wyżej, jak na 7 do 8 stóp bielić.

Jeżeli w wielkiej stajni jeden tylko koń na nosaciznę lub zarobaczenie chorował, dosyć jest wybielić miejsce jego stanowiska, tudzież stanowiska po obu stronach doń przypierające.

Stajnie pomniejsze na kilka koni potrzeba całe wybielić.

2. Ponieważ ukrop niszczy każdą zarazę, potrzeba więc żłoby, drągi, słupy i wszystkie ruchome i nieruchome rzeczy w ogólności, (naczynia do pojenia, narzędzia do chędożenia koni) i wszystko, co się z chorym zwierzęciem stykało, kipiątkiem wody, a później, gdy na powietrzu oschną, kipiątkiem ługu wyparzyć i wyszurować.

3. Czyszczenie także wszystkich rzeczy żelaznych ma się na tem ograniczać, ponieważ żelazo mniej nawet jest dziurkowate, a zatem nie tak łatwo jak drzewo wciąga w siebie pierwiastki zaraźliwe. Chlorkiem nie należy myć żelaziwa, ponieważ takie mycie zjada żelazo, nie wiele przynosząc pożytku.

---

*) Dziennik praw państwa z roku 1850, cz. IV., nr. 5., stron. 67

**) Rozporządzeniem gubernijalnem z dnia 12. Listopada 1851, za l. 43991 ta instrukcyja ogłoszona.

Das Ministerium des Kriegswesens, welchem die Verhandlung mitgetheilt wurde, hat in Uebereinstimmung mit der hierortigen Ansicht sich dahin ausgesprochen, daß weder das ursprüngliche Gesetz vom 23. Dezember 1849*), noch irgend eine spätere Vorschrift, die Militärpflichtigen, welche zur Landwehr eingetheilt werden, bloß dieses alleinigen Umstandes wegen von dem Erlage der Befreiungstaxe ausschließt.

Bach m. p.

313.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 31. Oktober 1851**),

über das bei Reinigung der Stallungen nach ansteckenden Pferdekrankheiten zu beobachtende Verfahren.

Um bei der Reinigung der Stallungen nach ansteckenden Pferdekrankheiten ein gleichmäßiges Verfahren zu erzielen, welches mit Vermeidung jedes nicht nothwendigen Kostenaufwandes dennoch gegen jede Ansteckungsgefahr volle Sicherheit biethet, findet das Ministerium des Innern nach dem vom k. k. Kriegsministerium mit dem Lehrkörper des hiesigen Thierarzenei-Institutes gepflogenen Einvernehmen Nachfolgendes anzuordnen:

1. Große Stallungen sind nur auf 7 bis 8 Fuß Höhe zu weißen.

Ist in einem großen Stalle bloß ein Pferd vom Rotz oder Wurm ergriffen, so ist bloß das Weißen des Standortes und der beiderseits zunächst anstoßenden Stände vorzunehmen.

Kleinere Ställe mit wenigen Pferden sind ganz zu weißen.

2. Indem durch die Siedhitze jedes Kontagium zerstört wird, müssen die Futterbaren, Streichbäume, Standsäulen und alle beweglichen, sowie unbeweglichen Gegenstände überhaupt (Trinkgeschirre, Putzzeug rc.), die mit dem erkrankten Thiere in Berührung kamen, mit siedend heißem Wasser, später nachdem sie an der Luft getrocknet wurden, mit siedend heißer Lauge abgebrüht und abgerieben werden.

3. Hierauf hat sich auch die Reinigung bei allen eisernen Gegenständen zu beschränken, weil dieselben weniger porös sind, daher kontagiöse Stoffe nicht so leicht, als Holzgegenstände aufnehmen. Klorwaschungen sind bei Eisenbestandtheilen zu vermeiden, weil jene keinen besondern Nutzen schaffen und das Eisen angreifen.

---

*) Reichs-Gesetzblatt vom Jahre 1850, IV. Stück, Nr. 5, Seite 67.

**) Mit dem Gubernial-Erlaße vom 12. November 1851 Z. 43991 wurde die Veröffentlichung dieser Belehrung eingeleitet.

4. Podłogę, jeżeli jest brukowaną, zlać kipiątkiem wody i ługu, potem należycie to zetrzeć i stajenną drapaką wyszurować; przytem piasek z pomiędzy kamieni, cegły lub żwiru wymieść a nowym nasypać.

5. Gdzie podłoga jest z gliny lub niebrukowana, tam ziemię przynajmniéj na pół stopy zebrać i świéżą warstwą pokryć.

6. Wykadzenie stajni dziać się ma spaleniem pospolitej siarki w laskach, drzwi i okna pozamykawszy, zachowując potrzebną ostrożność od niebezpieczeństwa ognia, gdyż rozwijający się przez to kwas siarkowy niszczy najpewniej każdy zaród zarazy ulotnej lub stałej, a wszędzie i tanio siarki dostać można, i taż dla ludzi jest mniej niebezpieczną.

Rozumie się, że przed kadzeniem wszystkie zwierzęta ze stajni wyprowadzić należy.

7. Po wyczyszczeniu stajni potrzeba ją należycie przewietrzyć, i przez 8 dni otwartą i próżną zostawić.

8. Jeżeli w wielkich stajniach jeden tylko koń na nosaciznę lub zarobaczenie był zachorował, dość będzie, jak to już powiedziano, wyczyścić jego stanowisko, i stanowiska tak z prawej jak z lewej doń przytykające, gdzie zdrowe konie stały, gdy albowiem te choroby rozwijają stałe contagium (zaraźliwość), nie dopuszcza się, aby się na całą stajnię rozszerzało.

Oczewista, że z równą uwagą należy wszystkie dla chorego konia używane ruchomości drewniane, jako to, wiadra, szczotki i t. p. pooczyszczać.

Jeżeli koń chory nie na jednem zostawał stanowisku, lub jeżeli nie używano osobnych naczyń do pojenia go, ani jednych narzędzi do chędożenia, natenczas całą stajnię wyczyścić potrzeba.

Bach m. p.

314.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 241, wydana dnia 19. Listopada 1851).

obwieszczające układ między rządami ces. austryjackim z jednej, a król. bawarskim z drugiej strony, względem szerokości dzwon kołowych u powozów w obrocie granicznym.

W skutek zrobionego między cesarsko-austryjackim i królewsko-bawarskim rządem układu, dotyczącego szerokości dzwon kołowych u powozów w obrocie granicznym, miejsce mają postanowienia następujące:

1. W obrocie granicznym, ścieśnionym na powiat graniczny, między granicą krajową a liniją środkowa, dozwolona zostaje wozom austryjackim o czte-

4. Der Boden ist, wenn er gepflastert ist, mit siedend heißem Wasser und Lauge zu übergießen, dann gehörig zu verreiben, und mittelst stumpfer Stallbesen zu reinigen, wobei der Stand zwischen den Steinen bei Ziegel- oder Kies-Pflasterung entfernt und durch neuen ersetzt werden muß.

5. Bei lehmigen oder sonstigen ungepflasterten Boden ist die Erde wenigstens auf 1/2 Fuß auszuheben und durch eine frische Lage zu ersetzen.

6. Die Räucherungen in der Stallung sind, nach Schließung der Thüren und Fenster, bei gehöriger Vorsicht gegen Feuersgefahr mittelst Verbrennen des gewöhnlichen Stangenschwefels vorzunehmen, indem die hiedurch sich entwickelnde schweflige Säure am sichersten jedes flüchtige und fixe Kontagium zerstört, wohlfeil überall zu bekommen, und für Menschen weniger gefährlich ist.

Natürlich müssen früher alle Thiere aus dem Stalle entfernt werden.

7. Nach vorausgegangener Reinigung ist der Stall gehörig zu lüften, und durch 8 Tage offen und leer zu lassen.

8. Ist in großen Stallungen nur ein Pferd vom Rotz oder Wurm ergriffen, so genügt, wie bereits erwähnt, die Reinigung des Standortes, wo das erkrankte Pferd stand, und des links und rechts Anstoßenden, wo sich gesunde Thiere befanden, weil diese Krankheiten ein fixes Kontagium erzeugen, und daher eine Verbreitung durch den ganzen Stall nicht anzunehmen ist.

Natürlich müssen ebenso sorgfältig alle beweglichen Holzgegenstände (Wassereimer, Bürsten ꝛc.), die mit dem erkrankten Thiere in Berührung kamen, gereiniget werden.

Würde das erkrankte Thier seinen Standort öfters gewechselt haben, oder wären keine bestimmten Trink- und Reinigungs-Geräthschaften für das erkrankte Thier verwendet worden, so muß die Reinigung des ganzen Stalles vorgenommen werden.

Bach m. p.

314.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nr. 241, ausgegeben am 19. November 1851),

wodurch die Vereinbarung der kaiserlich-österreichischen mit der königlich-baierischen Regierung über die Radfelgenbreite des Fuhrwerkes im Grenzverkehre kundgemacht wird.

In Gemäßheit eines zwischen der kaiserlich-österreichischen und königlich-baierischen Regierung getroffenen Uebereinkommens haben bezüglich der Radfelgenbreite der Fuhrwerke im Grenzverkehre folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Im Grenzverkehre, und beschränkt auf den zwischen der Landesgrenze und der Binnenlinie liegenden Grenzbezirk, wird dem vierräderigen österreichischen Fuhrwerke mit

rech kołach parą lub czwórką, z ciężarem do 60 cetnarów, dotychczas używana szerokość kół o $2\frac{1}{2}$ do 3 cali, a to na przeciąg lat 2ch, licząc od 1. Stycznia 1852 r.

2. Z równem scieśnieniem dozwala się dalej, iż przy powozach transportu osób zarobkowego, jakoto przy sztelfurach i t. p. z zaprzęgiem o 3ch lub więcej koniach, szerokość dzwona kołowego wprawdzie $2\frac{1}{2}$ cala wiedeńs. mierzyć może, jednakże takowa niżej dwóch cali wiedeńskich nie może mieć miejsca.

Przeciwnie zaś wozy, czworoprzęgiem do Austryi przychodzące, o kołach na 4 cale miary reńskiej (3. 9 cala austr.), choćby nad 60 cetnarów obładowane, bez wszelkiej przeszkody będą przypuszczane.

Baumgartner m. p.

315.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 2. Listopada 1851,

którem ogłasza się ustanowienie stacyi myta drogowego i mostowego w Brodkach, obwodzie lwowskim, i zniżenie opłaty drogowej na stacyi myta drogowego i mostowego w Rozwadowie obwodzie stryjskim.

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 15. Października 1851 za l. 34614,

1. ustanawia się na gościncu skarbowym ze Lwowa do Stryja prowadzącym w Brodkach, stacyja myta drogowego i mostowego, na które drogowe za dwie mile, a od mostu nru. 33 mostowe podług taryfy klasy I. opłacać należy;

2. równocześnie opłata drogowego, którą na stacyi myta drogowego i mostowego w Rozwadowie, obwodzie stryjskim, za trzy mile pobiera się, zniża się w ten sposób, że na przyszłość na rozwadowskiej stacyi mytowej, drogowe za jedną milę, a mostowe, jak dotychczas podług taryfy klasy III., opłacać się będzie.

Postanowienia niniejszem obwieszczone, wejdą w wykonanie z dniem 1. Lutego 1852.

Gołuchowski m. p.

2 bis 4 Pferden Bespannung und bis 60 Zentner Last die bis jetzt übliche Breite der Räder von $2\frac{1}{2}$ bis 3 Wiener Zoll auf einen Termin von 2 Jahren, vom 1. Jäner 1852 an gerechnet, zugestanden.

2. Unter gleicher Beschränkung wird gestattet, daß bei gewerbsmäßigen Personen-Transports-Fuhrwerken, als Stellwägen u. s. w. mit Bespannung von 3 und mehr Pferden, die Radfelgenbreite weniger als $2\frac{1}{2}$ Zoll, jedoch nicht unter 2 Wiener Zoll messen dürfe.

Hiergegen werden

3. die aus Baiern nach Oesterreich kommenden vierspännigen Fuhrwerke mit 4 Zoll rheinischen Masses (3. 9 Zoll österr.) breiten Rädern, auch bei einer Belastung über 60 Zentner unbeanständet zugelassen.

Baumgartner m. p.

315.

Verordnung des Landesguberniums vom 2. November 1851,

womit die Errichtung einer Weg- und Brückenmaut-Stazion zu Brodki im Lemberger Kreise, und die Herabsetzung der bei der Weg- und Brückenmaut-Stazion zu Rozwadow im Stryjer Kreise zu entrichtenden Wegmautgebühr kundgemacht wird.

Zu Folge Erlaßes des hohen Finanzministeriums vom 15. Oktober 1851 Zahl 34614 wird

1. auf der von Lemberg nach Stryj führenden Aerarialstraße eine Weg- und Brückenmaut-Station zu Brodki errichtet, bei welcher die Wegmautgebühr für zwei Meilen und für die Brücke Nr. 33 die Brückenmautgebühr der I. Tarifklasse zu entrichten ist. Dagegen wird:

2. gleichzeitig die Wegmautgebühr, welche bei der Weg- und Brückenmaut-Stazion zu Rozwadow im Stryjer Kreise für 3 Meilen eingehoben wird, in der Art herabgesetzt, daß künftig bei der Maut-Station Rozwadow die Wegmautgebühr für eine Meile ferner, wie bisher die Brückenmaut nach der III. Tarifklasse zu entrichten kömmt.

Die vorstehend kundgemachten Bestimmungen werden am 1. Februar 1852 in Wirksamkeit treten.

Goluchowski m. p.

316.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 3. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXVI., nr. 237, wydana dnia 8. Listopada 1851),

mocą którego obwieszczonem zostaje, w jaki sposób postępować należy z wylosowanemi na dniu 3cim Listopada 1851 r., a w seryi 470 umieszczonemi cztero-procentowemi obligacyjami eraryjalnemi Stanów czeskich i niższo-austryjackich.

Odnośnie do okólnika rządu niższo-austryjackiego z dnia 29. Października 1829, podaje się do powszechnej wiadomości, iż wylosowane na dniu 3. Listopada r. b. i w seryi 470 umieszczone obligacyje eraryjalne stanowe po 4% zamienione zostaną na mocy najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 r., za nowe obligacyje rządowe w pierwotnej stopie procentowej w monecie konwencyjnej prowizyje przynoszące, a to:

Obligacyja nr. 164,856 Stanów czeskich, z jedną trzydziestą drugą,

Obligacyja nr. 23,684 Stanów niższo-austryjackich, z jedną piątą kwoty kapitału, nareszcie

Obligacyja nr. 25,094 aż do 28,414 Stanów niższo-austryjackich, z całkowitemi sumami kapitału.

F. Krauss m. p.

317.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 7. Listopada 1851,

wydane do poległych jej skarbowych administracyj i urzędów dochodowych,

o zwróceniu należytości, przed wystawieniem dokumentu bezpośrednio zapłaconych.

Wysokie Ministerstwo skarbu oznajmiło z powodu zaszłego poszczególnego zdarzenia dekretem z dnia 11. Października 1851 za l. 33862/1342, że względem zwrotu bezpośredniej należytości, w moc ustawy tymczasowej z dnia 9. Lutego 1850 *) przed wystawieniem dokumentu zapłaconych, jeżeli dokument nie jest wystawiony na tym arkuszu, na którym poświadczenie jest wypisane, podług zasad wymiany papieru stemplowego postąpić należy, to jest, że zwrót nastąpić ma wtenczas, jeżeli dopuściwszy użycie papieru stemplowego, wymiana jego jest dozwolona.

---

*) Dziennik praw państwa z roku 1850, część XXII., nr. 50, str. 455.

316.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVI. Stück, Nro. 237, ausgegeben am 8. November 1851),

womit die Behandlung der am 3. November 1851 in der Serie 470 verlosten böhmisch-ständischen und niederösterreichisch-ständischen Aerarial-Obligazionen zu 4 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkularverordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 3. November d. J. in der Serie 470 verlosten ständischen Aerarial-Obligazionen zu 4 Perzent, und zwar:

Nr. 164.856 böhmisch-ständisch mit einem Zwei und Dreißigstel,

Nr. 23.684 niederösterreichisch-ständisch mit einem Fünftel des Kapitalbetrages, dann die

Nr. 25.094 bis 28.414 niederösterreichisch-ständisch mit den ganzen Kapitalsbeträgen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konventions-Münze verzinsliche Staats-Schuldverschreibungen umgewechselt werden.

Ph. Krauß m. p.

317.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 7. November 1851,

an die unterstehenden Kameral-Gefällen-Verwaltungen und Aemter,

betreffend die Rückstellung der vor Ausfertigung der Urkunde unmittelbar eingezahlten Gebühren.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles hat das hohe Finanzministerium mit dem Dekrete vom 11. Oktober 1851 Z. 33862/1342 bedeutet, daß die Rückstellung der vor Ausfertigung der Urkunde entrichteten unmittelbaren Gebühren des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850 *), wenn die Urkunde auf dem dießfälligen Bogen, worauf die Bestätigung geschrieben ist, nicht ausgefertigt ist, nach den Grundsätzen der Stempelpapier-Auswechslung zu behandeln kommt, das ist die Rückstellung dann stattfindet, wenn bei dem vorausgesetzten Gebrauche von Stempelpapier dessen Auswechslung gestattet ist.

---

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, XXII. Stück, Nr. 50, Seite 455.

O tem zawiadamia się administracyję dochodów skarbowych z tym dokładem, że takie prośby o zwrócenie należytości stemplowych bezpośrednio zapłaconych pod rozstrzygnienie krajowej Dyrekcyi skarbowej poddane być mają.

Krajewski m. p.

318.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 11. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 242, wydana dnia 19. Listopada 1851),

obowiązujące w całem państwie,

którem ustanowiono osobną należytość pod nazwą „*diritto di alboraggio*“ od drzewa dębowego, z portów państwa morzem za granicę wywiezionem być mającego.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył rozporządzić najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 9. Października r. b., ażeby od drzewa dębowego, przeznaczonego do wywozu morzem za granicę z portów państwa, pobieraną została osobna należytość pod nazwą „*diritto di alboraggio*“ przez urzędy portowe, a to podług następujących dwóch stopni:

a) w kwocie po dwadzieścia złotych reńskich za każde sto stóp wieden. kubicznych od pni dębowych, mierzących u grubszego końca trzydzieści stóp wieden. długości, a 12 cali grubości; dalej

b) w kwocie po dziesięć złotych reńskich za każde sto stóp wiedeńskich kubicznych od wszelkiej innej dębiny, jeżeli takowa nie jest obrobiona w sposób, przez któryby się do użycia na okręty stała niezdatną, jako to n. p. przez przeistoczenie na klepki do beczek.

Z którym atoli dniem pobieranie tej osobnej należytości w życie wejść ma, to do powszechnej poda wiadomości centralna władza morska w Tryjeście.

Z resztą nie narusza się tem obowiązek opłaty istniejącego cła wychodowego od drzewa dębowego, przy właściwych urzędach celnych, w razie przejścia jego przez liniję celną.

F. Krauss m. p.

Hievon wird die Kameral-Gefällen-Verwaltung mit dem Beisatze in Kenntniß gesetzt, daß derlei Gesuche um Rückstellung unmittelbar eingezahlter Stempelgebühren der hierortigen Entscheidung zu unterziehen sind.

Krajewski m. p.

318.

Erlaß des Finanzministeriums vom 11. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nr. 242, ausgegeben am 19. November 1851),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit für das aus den Seehäfen des Reiches in das Ausland zur See verführte Eichenholz eine besondere Gebühr unter der Benennung „Diritto di alboraggio" festgesetzt wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 9. Oktober l. J. anzuordnen geruhet, daß für Eichenholz, welches aus den Häfen des Reiches mit der Bestimmung für das Ausland zur See ausgeführt wird, eine besondere Gebühr, unter der Benennung „Diritto di alboraggio" von den Hafenämtern nach den nachfolgenden zwei Abstufungen eingehoben werde, und zwar:

a) für Eichenstämme von mindestens dreißig Wiener Fuß Länge und zwölf Zoll Dicke am dickeren Ende, in dem Betrage von zwanzig Gulden für hundert Wiener Kubikschuh, dann

b) für alles übrige Eichenholz, das eine solche Bearbeitung, die dasselbe zur Verwendung für den Schiffbau ungeeignet macht, z. B. die Umstaltung zu Faßdauben, nicht erhalten hat, in dem Betrage von zehn Gulden für hundert Wiener Kubikschuh.

Der Tag, von welchem angefangen die Einhebung dieser besonderen Gebühr eintritt, wird von der Zentral-Seebehörde in Triest öffentlich bekannt gegeben werden.

Uebrigens bleibt hierdurch die Verpflichtung zur Entrichtung des bestehenden Ausgangszolles für das Eichenholz bei den betreffenden Zollämtern, im Falle des Uebertrittes über die Zoll-Linie, unberührt.

Ph. Krauß m. p.

319.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 14. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXVIII., nr. 243, wydana dnia 19. Listopada 1851),

dotyczące zakazu kalendarza ludowego komicznego na rok 1852 (*komischer Volks-Kalender für 1852*).

Ponieważ kalendarz komiczny dla ludu na rok 1852 (*komischer Volks-Kalender für 1852*), wydany przez Adolfa Brennglas w Hamburgu, jest treści całkiem rewolucyjnej, przeto zakazuje go Minister spraw wewnętrznych w całem cesarstwie austryjackiem, w myśl §. 2. rozporządzenia cesarskiego, wydanego pod dniem 6. Lipca t. r. (nr. 163 w Dzien. pr. państwa).

Bach m. p.

319.

Verordnung des Ministers des Innern vom 14. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXVIII. Stück, Nr. 243, ausgegeben am 19. November 1851),

betreffend das Verbot des komischen Volkskalenders für 1852.

Da der in Hamburg erschienene „Komische Volkskalender" für 1852 von Adolph Brennglas durchaus revoluzionären Inhaltes ist, so hat der Minister des Innern im Sinne der kaiserlichen Verordnung vom 6. Juli d. J. (Nr. 163 des Reichsgesetzblattes), §. 2, denselben für den ganzen Umfang des österreichischen Kaiserstaates verboten.

Bach m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XXXVII.

Wydana i rozesłana dnia 5. Lipca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. Juli 1852.

320.

Patent cesarski z dnia 6. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIX., nr. 244, wydana dnia 25. Listopada 1851),

obowiązujący we wszystkich krajach koronnych państwa, z wyjątkiem części nie objętych liniją celną,

mocą którego, od 1. Lutego 1852 zacząwszy, zaprowadzoną zostaje nowa taryfa celna, tak dla przywozu i wywozu, jakoteż dla przewozu towarów *).

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli; Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej, Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

po wysłuchaniu Naszej Rady Ministrów i Naszej Rady państwa, widzimy się spowodowani udzielić Najwyższe zatwierdzenie Nasze, ku zaprowadzeniu nowej, powszechno-austryjackiej taryfy celnej tak dla przywozu i wywozu, jakoteż dla przewozu towarów, i rozporządzamy, co następuje:

I.

Niniejsza ustawa zaprowadzoną będzie w wykonanie z dniem 1szym Lutego 1852, we wszystkich krajach koronnych państwa, z wyjątkiem części liniją celną nie objętych.

---

*) Taryfa celna wydaną zostanie później jako dodatek do niniejszej części Dziennika praw krajowych, wszakże już nabytą być może osobno wydrukowana w c. k. drukarni nadwornej i rządowej.

320.

Kaiserliches Patent vom 6. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIX. Stück, Nro. 244, ausgegeben am 25. November 1851),

wirksam für alle Kronländer des Reiches, mit Ausnahme der Zoll-Ausschlüsse,

wodurch vom 1. Februar 1852 angefangen, ein neuer Zolltarif für die Ein-, Aus- und Durchfuhr *) eingeführt wird.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

haben nach Vernehmung Unseres Ministerrathes und nach Anhörung Unseres Reichsrathes Uns veranlaßt gefunden, der Einführung eines neuen allgemeinen österreichischen Zolltarifes für die Ein-, Aus- und Durchfuhr Unsere Allerhöchste Genehmigung zu ertheilen, und verordnen demnach, wie folgt:

I.

Das gegenwärtige Gesetz hat, vom 1. Februar 1852 an, in allen Kronländern des Reiches, mit Ausnahme der Zoll-Ausschlüsse, in Wirksamkeit zu treten.

---

*) Der Zolltarif selbst wird als Beilage zu diesem Stücke des Landesgesetzblattes nachträglich ausgegeben werden, ist aber bereits abgesondert gedruckt im deutschen Texte in der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zu haben.

II.

Od dnia, w którym się rozpocznie działanie nowej taryfy, pobierać się będzie w pierwszym roku dodatek cłowy, wynoszący 10 odsetków kwoty, w taryfie wyrażonej od najważniejszych przedmiotów, podlegających dotąd zakazowi przywozu, mianowicie: od towarów tkackich i warsztacikowych, od odzieży i towarów strojowych, od towarów z metalów szlachetnych i od towarów z metalów nieszlachetnych, od klejnotów i towarów złożonych (klasy taryfy XVI, XIX, XXIV, XXV, XXVI).

III.

W ciągu roku pierwszego ustanowione zostaje cło wchodowe od bawełny surowej w kwocie jednego złotego reńskiego od cetnara cłowego *sporco*, cło wchodowe zaś od przędzy bawełnianej surowej w kwocie ośmiu złotych reńskich od cetnara cłowego *netto*; a dopiero po upływie terminu jednorocznego, wejdą w wykonanie pozycyje celne taryfą objęte.

IV.

Nasi Ministrowie finansów i handlu polecone sobie mają ogłoszenie i wykonanie niniejszych rozporządzeń.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia szóstego Listopada roku tysiąc ośmset pięćdziesiąt pierwszego, panowania Naszego w roku trzecim.

Franciszek Józef m. p.

Schwarzenberg m. p. **Baumgartner** m. p.

Z najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

321.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 15. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIX., nr. 245, wydana dnia 25. Listopada 1851),

mocą którego dozwolonem zostaje lokować kaucyje, przez notaryjuszów w gotowiźnie złożone, w funduszu umarzania długów państwa, za uprocentowaniem tamże prawnie przepisanem.

Z powodu uczynionego zapytania, postanowił zarząd finansów w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości, dozwolić, ażeby złożone przez notaryjuszów kaucyje, zyskownie ulokowane zostały w funduszu umarzania długów państwa, za uprocentowaniem tamże prawnie przepisanem, z zachowaniem oraz przepisów w tej mierze istniejących.

F. Krauss m. p.

II.

Vom Tage des Beginnes der Wirksamkeit des neuen Tarifes angefangen, wird im ersten Jahre für die wichtigsten bisher dem Einfuhrverbote unterworfenen Gegenstände, als: für die Webe- und Wirkwaaren, die Kleidungen und Putzwaaren, die Waaren aus unedlen und die Waaren aus edlen Metallen, die Bijouterien und die zusammengesetzten Waaren (Tarifklassen XVI, XIX, XXIV, XXV und XXVI) ein Zollzuschlag von 10 Perzent des im Tarife angesetzten Betrages eingehoben werden.

III.

Während der Dauer des ersten Jahres wird der Eingangszoll für rohe Baumwolle vom Zoll-Zentner Sporco mit Einem Gulden und jener für die rohen Baumwollgarne vom Netto-Zoll-Zentner mit Acht Gulden bestimmt, und erst nach Ablauf der einjährigen Frist werden die im Tarife enthaltenen Zollsätze eintreten.

IV.

Unsere Minister der Finanzen und des Handels sind mit der Kundmachung und Vollführung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am sechsten November im Eintausend Achthundert Einundfünfzigsten, Unserer Reiche im dritten Jahre.

Franz Joseph m. p.

F. Schwarzenberg m. p. **Baumgartner** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.
Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

321.

Erlaß des Finanzministeriums vom 15. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIX. Stück, Nr. 245, ausgegeben am 25. November 1851),

womit die Anlegung der von den Notaren in Barem erlegten Kauzionen bei dem Staatsschulden-Tilgungsfonde gegen die bei demselben gesetzlich vorgeschriebene Verzinsung gestattet wird.

Aus Anlaß einer Anfrage hat die Finanzverwaltung im Einvernehmen mit dem Justizministerium beschlossen, zu gestatten, daß die von den Notaren in Barem erlegten Kauzionen, bei dem Staatsschulden-Tilgungsfonde, gegen die bei demselben gesetzlich vorgeschriebene Verzinsung und unter Beobachtung der dießfalls bestehenden Vorschriften, fruchtbringend angelegt werden.

Ph. Krauß m. p.

322.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 16. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXIX., nr. 246, wydana dnia 25. Listopada 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

w przedmiocie zakazu towarzystw tak zwanych przyjaciół światła, katolików niemieckich, wolnych chrześcijan i tym podobnych stowarzyszeń.

Prowadzone względem początku, istnienia i dążności tak zwanych przyjaciół światła, gmin wolnych chrześcijan i katolików niemieckich, dochodzenia, doprowadziły do przekonania, iż towarzystwa, zawiązane pod temi lub innemi podobnemi nazwami, pod zasłoną wyznania religijnego, uganiają się za celami politycznemi, dla czego też za stowarzyszenia przeważająco-polityczne uważane być winny.

A że scislejsze dochodzenie tak celu, jak dotychczasowego działan ia rzeczonych stowarzyszeń niewątpliwie wykazało kierunek ich niebezpieczny, dążący do podkopania moralnych podstaw społeczeństwa i państwa; przeto rząd widzi się zobowiązanym nie cierpieć dłużej istnienia rzeczonych stowarzyszen, jako niezgodnych z dobrem publicznem.

Zatem w skutek najwyższego postanowienia z dnia 16. Listopada 1851, rozporządza się:

1. Stowarzyszenia, zawiązane pod nazwą przyjaciół światła, katolików niemieckich i gmin wolno-chrześcijańskich są zakazane, i mają natychmiast być rozwiązane, gdzie dotąd istnieją.

2. Zakazuje się oraz dalsze tworzenie i zawiązywanie stowarzyszeń pod jakiembądź nazwiskiem, mających takie same, lub podobne cele, jak poprzedzające.

3. Ktokolwiek po wydaniu niniejszego rozkazu dopuści się czynności noszącej na sobie znamię działalności takiego stowarzyszenia, podpada w miejscach, w których istnieje stan wyjątkowy, odpowiednim prawom wyjątkowym, oprócz tego zaś ustawie o stowarzyszeniach, i odnoszącym się doń postanowieniom karnym.

4. Przeciw tym, którzy przy narodzinach, zaślubinach lub pogrzebach przywłaszczają sobie prawo do jakiejkolwiekbądź czynności, do której tylko duchowni uznanych kościołów, lub wyznań są powołani, postępować należy według §. 18. patentu z dnia 17. Marca 1849 r. o wykonywaniu praw stowarzyszenia.

322.

Verordnung des Ministers des Innern vom 16. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXIX. Stück, Nr. 246, ausgegeben am 25. November 1851),

für alle Kronländer,

betreffend das Verbot der Genossenschaften der sogenannten Lichtfreunde, Deutschkatholiken, freien Christen und ähnlicher Vereine.

Die über den Ursprung, Bestand und die Tendenzen der sogenannten Lichtfreunde, der freichristlichen und deutschkatholischen Gemeinden gepflogenen Erhebungen, haben zur Ueberzeugung geführt, daß die unter diesen oder ähnlichen Namen gebildeten Gesellschaften unter dem Deckmantel eines angeblich religiösen Bekenntnisses, politische Parteibestrebungen verfolgen, und daher als vorwaltend politische Vereine anzusehen und zu behandeln sind.

Da eine genauere Prüfung des Zweckes und der bisherigen Wirksamkeit dieser Genossenschaften ihre gefährliche, auf Untergrabung der sittlichen Grundlagen der Gesellschaft und des Staates abzielende Richtung außer Zweifel gestellt hat, so hält sich die Regierung für verpflichtet, den Bestand dieser mit dem öffentlichen Wohle unverträglichen Genossenschaften nicht länger zu dulden.

Es wird demnach in Folge Allerhöchster Entschließung vom 16. November 1851 verordnet:

1. Die unter dem Namen „Lichtfreunde, Deutschkatholiken und freichristliche Gemeinden" entstandenen Vereine werden verboten, und sind dort, wo sie noch bestehen, allsogleich aufzulösen.

2. Die fernere Errichtung und Bildung von Vereinen, welche mit den vorgenannten gleiche oder ähnliche Zwecke unter was immer für Namen verfolgen, wird untersagt.

3. Jedermann, der nach diesem Verbote sich eine Thätigkeit erlaubt, welche das Merkmal einer solchen Vereinswirksamkeit an sich trägt, ist in Orten, wo der Ausnahmszustand besteht, nach den dießfälligen Ausnahmsgesetzen, sonst aber nach dem Vereinsgesetze und den einschlägigen strafrechtlichen Bestimmungen zu behandeln.

4. Gegen jene, welche sich bei Geburts-, Trauungs- oder Beerdigungsfällen irgend eine, nur den Seelsorgern anerkannter Kirchen oder Konfessionen zustehende Funkzion anmassen, ist nach §. 18 des Patentes vom 17. März 1849 über die Ausübung des Vereinsrechtes vorzugehen.

5. Wydarzające się pogrzeby stronników takiego stowarzyszenia odbywać się winny pod dozorem władzy bezpieczeństwa, w cichości, nie dopuszczając żadnych okazałości pogrzebowych.

6. W razie zaniechania obrządku chrztu, winny władze do aktu tego zawezwać duchownego miejscowego onego kościoła, lub wyznania, któremu przysłuża według praw istniejących przedsięwzięcie takowego ze względu na wyznanie religijne rodziców, wykazujące się czyto z aktu chrztu, czy z aktu przejścia, w prawny sposób uskutecznionego. Z resztą co się tycze wychowania dzieci dotyczących, zabezpieczyć to należy stosownie do praw istniejących.

Bach m. p.

5. Vorkommende Beerdigungen von Anhängern eines solchen Vereines sind unter Aufsicht der Sicherheitsbehörde, ohne Zulassung eines Leichengepränges, in der Stille vorzunehmen.

6. Bei einer unterlassenen Taufhandlung ist von den Behörden die Einschreitung des Orts-Seelsorgers jener Kirche oder Konfession, welchem deren Vornahme mit Rücksicht auf das Religionsbekenntniß, dem die Eltern nach Ausweis des Taufaktes, oder eines in gesetzlicher Weise erfolgten Uebertrittes angehören, nach den bestehenden Gesetzen zusteht, in Anspruch zu nehmen, und wegen Sicherstellung der Erziehung der Kinder, den bestehenden Gesetzen gemäß, das Amt zu handeln.

Bach m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XXXVIII.

Wydana i rozesłana dnia 8. Lipca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. Juli 1852.

323.

Traktat rządowy z dnia 4. Czerwca 1851*),

między Austryją i Modeną,

(Dziennik praw państwa, część LXX., nr. 247, wydana dnia 29. Listopada 1851),

dotyczący założenia i obopólnego połączenia linij telegraficznych.

Tekst pierwotny.

Il Governo Austriaco ed il Governo Estense avendo sentito la necessità di regulare preliminarmente i rapporti telegrafici da stabilirsi fra i due Stati fino all'epoca in cui potrà effettuarsi la congiunzione delle rispettive strade ferrate, lungo le quali saranno stabilmente attivate delle linee telegrafiche elettromagnetiche, i Plenipotenziarii dei due Stati predetti, cioè:

per Sua Maestà l'Imperatore d'Austria:

il Conte Giovanni Girolamo Allegri, Commendatore dell'Ordine Pontificio di San Gregorio Magno, Ciamberlano attuale di Sua Maestà Imperiale e Reale Apostolica, e Suo Ministro Residente presso le Corti di Modena e di Parma, e

per Sua Altezza Reale l'Arciduca, Duca di Modena:

il Conte Giuseppe Forni, Imperial Reg. Ciamberlano, Commendatore dell' Ordine del Merito della Corona di Baviera, Cavaliere Gran Croce dell'Ordine d'Isabella la Cattolica, Commendatore dell'Imperial' Ordine della Corona di ferro, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine Pontificio di San Gregorio Magno, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine Portoghese di Christo,

Przekład.

Gdy się przekonały rządy austryjacki i esteński, o potrzebie tymczasowego uregulowania styczności telegraficznych, między oboma państwami stale zarządzić się mających, dopóki nie zostanie uskutecznionem połączenie obustronnych kolei żelaznych, wzdłuż których stanowczo mają być założone linije telegraficzne elektromagnetyczne, postanowili pełnomocnicy Ich:

ze strony Najjaśniejszego Pana Cesarza Austryi:

hrabia Jan Hieronim Allegri, komandor papieskiego orderu św. Grzegorza wielkiego, rzeczywisty szambelan apostolskiej Jego C. K. Mości, oraz rezydujący minister na dworach Modeny i Parmy, a

ze strony Jego Król. Mości arcyksięcia, księcia Modeny:

hrabia Józef Forni, cesarsko-królewski szambelan, komandor orderu zasług korony bawarskiej, kawaler wielkiego krzyża orderu Izabelli katolickiej, komandor cesarskiego orderu korony żelaznej, kawaler wielkiego krzyża orderu papieskiego św. Grzegorza wielkiego, i wielkiego krzyża portugalskiego orderu Chrystusa, senator wielkiego krzyża ce-

---

*) Traktat ten na mocy deklaracyj ministrowskich z daty w Wiedniu dnia 20go i w Modenie dnia 23go Lipca 1851, obustronnie ratyfikowany został.

323.

Staatsvertrag vom 4. Juni 1851 *),

zwischen Oesterreich und Modena,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXX. Stück, Nr. 247, ausgegeben am 29. November 1851),

wegen Errichtung und gegenseitigen Anschluß von Telegraphen-Linien.

Nachdem die österreichische und die estensische Regierung sich von der Nothwendigkeit überzeugt haben, die zwischen beiden Staaten festzusetzenden telegraphischen Beziehungen vorläufig bis zu dem Zeitpunkte zu regeln, in welchem die Verbindung ihrer beiderseitigen Eisenbahnen zu Stande gebracht seyn wird, um dann längs derselben elektro-magnetische telegraphische Linien stabil anzulegen, haben Höchstderen Bevollmächtigte, nemlich:

für Seine Majestät den Kaiser von Oesterreich:

der Graf Johann Hieronymus Allegri, Komthur des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Großen, wirklicher Kämmerer Seiner k. k. apostolischen Majestät und Allerhöchstdessen residirender Minister an den Höfen von Modena und Parma, und

für Seine königliche Hoheit den Erzherzog, Herzog von Modena:

der Graf Joseph Forni, kaiserlicher königlicher Kämmerer, Komthur des Ordens des Verdienstes der Krone von Baiern, Großkreuz des Ordens von Isabella der Katholischen, Komthur des kaiserlichen Ordens der eisernen Krone, Großkreuz des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Großen, Großkreuz des portugiesischen Christus-Ordens, Senator-Großkreuz des kaiserlichen konstantinischen St. Georg-Ordens

*) Dieser Staatsvertrag hat durch Ministerial-Erklärungen dd. Wien den 20. und Modena den 23. Juli 1851 die beiderseitigen Ratifikazionen erhalten.

Senatore Gran Croce del Sacro Angelico Imperial' Ordine Costantiniano di S. Giorgo di Parma, Consigliere di Stato di Sua Altezza Reale l'Arciduca, Duca di Modena, e Suo Ministro degli affari esteri;

chiamati dai loro poteri e dalle loro istruzioni, a stipulare d'accordo una Convenzione, sotto riserva delle Sovrane ratifiche, hanno adottate le seguenti massime:

1.º Il Governo Imperiale Austriaco condurrà la sua linea telegrafica elettro-magnetica da Mantova per Borgoforte, attraversando il Po, sino ad un punto della frontiera Austro-Estense, che verrà opportunamente indicato, nella direzione di Guastalla.

2.º Il Governo Estense continuerà questa linea telegrafica elettro-magnetica sul suo territorio a partire da quel punto della frontiera suddetta, in cui si fermerà la linea Austriaca, e la condurrà per Guastalla sino a Reggio, prolungandola da un lato sino al confine dello Stato di Parma e dall' altro sino a Modena. Egli s'impegna inoltre di protrarla da Modena sino al confine dello Stato della Chiesa, tostocchè trattisi di congiungerla colle linee telegrafiche Pontificie.

3.º Il Governo estense dichiara pure di adottare, quanto al maneggio ed all'amministrazione della materia telegrafica, le massime e i principii sanzionati dal Trattato del 25 Luglio 1850 conchiuso tra l'Austria, la Prussia, la Baviera e la Sassonia, pubblicato e inserito il 30 Settembre di

sarsko-konstantyńskiego orderu św. Jerzego, radzca stanu Jego król. Mości arcyksięcia, księcia Modeny, i oraz minister spraw zewnętrznych.;

otrzymawszy w tej mierze pełnomocnictwa i instrukcyje, zawrzeć traktat o zasady następujące, z zastrzeżeniem najwyższej tychże ratyfikacyi:

1. Cesarski rząd austryjacki prowadzić będzie swą elektro-magnetyczną liniję telegraficzną z Mantuy przez Borgoforte poza rzekę Po aż do pewnego punktu granicy austryjacko-esteńskiej, który w tym celu w kierunku Gwastali oznaczony będzie.

2. Rząd esteński dalej prowadzić będzie tęż linije telegraficzną elektro-magnetyczną w swem terytoryjum, a to od punktu rzeczonej granicy, gdzie się kończy linija austryjacka, przez Gwastalę aż do Reggio i przedłuży ją z jednej strony aż do granicy państwa Parmy, z drugiej zaś aż do Modeny. Rząd esteński bierze na się oraz obowiązek, tęż liniję przeprowadzić z Modeny aż do państwa papieskiego, jeżeli przyjdzie ją połączyć z linijami telegraficznemi papieskiemi.

3. Co się tycze wykonywania i zarządu rzeczy telegraficznych, oświadcza też rząd esteński, że przyjmuje wszystkie te maksymy i zasady, jakie ustanowione zostały w traktacie, zawartym między Austryją, Prusami, Bawaryją i Saksoniją na dniu 25. Lipca 1850, a obwie-

von Parma, Staatsrath Seiner königlichen Hoheit des Erzherzogs, Herzogs von Modena und Höchstdessen Minister der auswärtigen Angelegenheiten,

welche durch ihre Vollmachten und Instrukzionen dazu berufen sind, einen Vertrag übereinstimmend abzuschließen, folgende Grundsätze unter Vorbehalt der Allerhöchsten Ratifikazion festgesetzt:

1. Die kaiserliche österreichische Regierung wird ihre elektro-magnetische telegraphische Linie von Mantua durch Borgoforte über den Po bis an einen Punkt der österreichisch-estensischen Grenze führen, welcher zu diesem Zwecke in der Richtung von Guastalla angegeben werden wird.

2. Die estensische Regierung wird diese elektro-magnetische telegraphische Linie auf ihrem Gebiete von dem Punkte der besagten Grenze, wo die österreichische Linie aufhören wird, fortsetzen, über Guastalla bis nach Reggio führen und dieselbe von einer Seite bis an die Grenze des parmesanischen Staates und von der anderen Seite bis nach Modena verlängern. Die estensische Regierung macht sich auch verbindlich, diese Linie von Modena bis an die Grenze des Kirchenstaates zu führen, sobald es sich darum handeln wird, dieselbe mit den päpstlichen telegraphischen Linien zu verbinden.

3. Die estensische Regierung erklärt ebenfalls, was die Handhabung und Verwaltung des Telegraphenwesens betrifft, alle jene Grundsätze annehmen zu wollen, welche mit dem am 25. Juli 1850 zwischen Oesterreich, Preußen, Baiern und Sachsen ab-

detto anno nel Bollettino generale delle leggi dell'Impero Austriaco.

4.⁰ Premesso tutto ciò, il Governo Austriaco offre al Governo Estense, e questo accetta, di cooperara alla intrapresa, sia per mezzo di opportune istruzioni, frutto della esperienza, sia mediante il concorso di alcuni esercitati Ingegneri, sia col procurare i materiali ed altre tecniche esigenze, sia col permettere che dal Governo Estenso vengano spediti alcuni alunni nel Lombardo-Veneto, onde prendere cognizione e pratica sull' esercizio dei telegrafi.

5.⁰ La presente convenzione comincierà a valere dal giorno in cui saranno cambiate le ratifiche delle due alte Parti contraenti e durerà fino alla stabile attivazione delle linee telegrafiche elettro-magnetiche lungo le strade ferrate da costruirsi e mettersi in congiunzione nei due Stati.

6.⁰ Il cambio delle ratifiche avrà luego a Modena nello spazio di trenta giorni, o più presto, se potrà farsi.

Fatto e Modena li quattro (4.) Giugno mille ottocento cinquantuno (1851).

G. G. Allegri m. p. (L. S.) **G. Forni** m. p. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

szczonym i w Dzienniku praw państwa zamieszczonym na dniu 30. Września r. z. nr. 361.

4. To uprzednio postanowiwszy, przyjmuje niniejszem rząd esteński uczynione sobie ze strony rządu austryjackiego oświadczenie, wedle którego tenże ostatni rządowi esteńskiemu w przedsiębiorstwie tem pomocnym będzie, nie tylko przez stosowne zainformowanie, z doświadczenia powzięte, lecz i przez spółdziałanie niektórych wprawnych w tej mierze inżynijerów, tudzież przez dostarczenie materyjałów i innych rekwizytów technicznych, nareszcie przez zezwolenie na to, ażeby rząd esteński wysłał niektórych uczniów do królestwa Lombardzko-Weneckiego, dla pozyskania tamdzież wiadomości i powzięcia doświadczeń, przy służbie telegraficznych potrzebnych.

5. Niniejszy traktat z tym dniem wchodzi w wykonanie, w którym zostaną zamienione ratyfikacyje ze strony obu wysokich rządów kontraktujących, i trwać ma aż do założenia w obudwówch państwach, w nieprzerwanym ciągu bieżących linij elektro-magnetycznych telegraficznych wzdłuż kolei żelaznych, założyć się mających.

6. Zamiana ratyfikacyj nastąpi w Modenie w dni trzydzieści, a jeżeli będzie można, nawet i pierwej.

Dan w Modenie czwartego (4.) Czerwca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego (1851).

J. H. Allegri m. p. (L. S.) **J. Forni** m. p. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

geschlossenen, kundgemachten und im Reichs=Gesetzblatte am 30. September v. J., Nr. 361, aufgenommenen Vertrage festgesetzt wurden.

4. Dieß vorausgeschickt, nimmt die estensische Regierung hiermit das ihr von der österreichischen Regierung gemachte Anerbieten an, wornach die Letztere der estensischen Regierung bei diesem Unternehmen sowohl mittelst angemessener, durch die Erfahrung empfohlener Instrukzionen, als auch durch Mitwirkung einiger geübten Ingenieure, durch Herbeischaffung der Materialien und übrigen technischen Erfordernisse, sowie endlich dadurch behilflich seyn werde, daß die österreichische Regierung gestattet, daß die estensische Regierung einige Zöglinge in das lombardisch=venezianische Königreich schicke, damit sie sich daselbst Kenntnisse und Erfahrungen im Telegraphendienste sammeln.

5. Der gegenwärtige Vertrag wird von dem Tage in Wirksamkeit treten, an welchem die Ratifikazionen von den zwei hohen kontrahirenden Parteien ausgewechselt seyn werden, und hat zu dauern, bis die elektro=magnetischen telegraphischen Linien längs den zu errichtenden Eisenbahnen in ununterbrochener Verbindung zwischen beiden Staaten angelegt seyn werden.

6. Der Austausch der Ratifikazionen wird binnen dreißig Tagen, und wenn es möglich seyn wird, auch früher, in Modena stattfinden.

So geschehen in Modena den vierten (4.) Juni Eintausend achthundert Einundfünfzig (1851).

J. H. Allegri m. p. (L. S.) **J. Forni** m. p. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

324.

Traktat rządowy z dnia 15. Września 1851 *),

między Austryją i Parmą,

(Dziennik praw państwa, część LXX., nr. 248, wydana dnia 29. Listopada 1851),

dotyczący założenia i obopólnego połączenia linij telegraficznych.

Tekst pierwotny.

Essendo stata stipulata il di 4 Giugno 1851 fra i Governi d'Austria e di Modena una convenzione, mediante la quale i due Governi si sono impegnati di stabilire linee telegrafiche elettro-magnetiche da congiungersi ai confini dei rispettivi Stati; e ciò insino a che, costrutte le strade ferrate, possano lungo quest' esse stabilmente attivarsi le suddette linee;

E riconosciutasi l' utilità di procedere ad una eguale Convenzione fra il Governo d' Austria e quello di Parma al fine di pure stabilire negli Stati Parmensi linee telegrafiche elettro-magnetiche che congiungansi colle Austriache e le Estensi che arriveranno ai confini Parmensi;

i Plenipotenziari di amendue i Governi, cioè

per S. M. l'Imperatore d'Austria:

il Conte Giovanni Girolamo d'Allegri, Commendatore dell' Ordine Pontificio di San Gregorio Magno, Ciamberlano della prefata Maesta Sua e Suo Ministro Residente presso le Corti di Parma e di Modena;

Przekład.

Ponieważ między rządami austryjackim i modeńskim pod dniem 4. Czerwca 1851 zawarty został traktat, na mocy którego oba rządy zobowiązały się założyć linije telegraficzne elektro-magnetyczne tymczasem w ten sposób, ażeby się takowe wiązały na granicach państw obustronnych, a to dopóki nie zostaną założone z obu stron koleje żelazne, wzdłuż których elektro-magnetyczne linije telegraficzne stanowczo dopiero będą założone;

dalej ponieważ uznano, jak korzystnem jest zawrzeć podobny równie traktat między rządami austryjackim i parmeńskim w celu założenia linij telegraficznych elektro-magnetycznych także i w państwie Parmy, stojących w związku z linijami austryjackiemi i esteńskiemi aż do granic Parmy idącemi;

przeto pełnomocnicy obu rządów:

ze strony Najjaśniejszego Pana Cesarza Austryi:

hrabia Jan Hieronim Allegri, komandor papieskiego orderu św. Grzegorza wielkiego, szambelan Jego C. K. Mości, oraz rezydujący minister na Dworach Modeny i Parmy, a

---

*) Traktak ten na mocy deklaracyi ministrowskich z daty w Wiedniu dnia 11. i w Parmie dnia 15. Października 1851, otrzymał z obu stron ratyfikacyje.

324.

Staatsvertrag vom 15. September 1851 *),

zwischen Oesterreich und Parma,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXX. Stück, Nr. 248, ausgegeben am 29. November 1851),

wegen Errichtung und gegenseitigen Anschluß von Telegraphen-Linien.

Nachdem zwischen den Regierungen von Oesterreich und Modena ein Vertrag am 4. Juni 1851 abgeschlossen wurde, wodurch beide Regierungen sich verpflichtet haben, für die Zeit, bis nach Errichtung der beiderseitigen Eisenbahnen längs derselben elektro-magnetische telegraphische Linien stabil angelegt seyn werden, solche vorläufig in der Art anzulegen, daß sich dieselben an den Grenzen der beiden Staaten mit einander zu verbinden haben;

und nachdem man es für nützlich erkannt hat, einen gleichen Vertrag auch zwischen den Regierungen von Oesterreich und Parma abzuschließen, damit man auch in den parmesanischen Staaten elektro-magnetische telegraphische Linien anlege, welche mit den bis an die parmesanischen Grenzen reichenden österreichischen und estensischen Linien in Verbindung stehen;

so sind die Bevollmächtigten beider Regierungen, nemlich:

für Seine Majestät den Kaiser von Oesterreich:

der Graf Johann Hieronymus von Allegri, Komthur des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Großen, Allerhöchstdessen Kämmerer und residirender Minister an den Höfen von Parma und Modena,

*) Dieser Staatsvertrag hat durch Ministerial Erklärungen dd. Wien den 11. und Parma den 15. Oktober 1851 die beiderseitigen Ratifikazionen erhalten.

per S. A. R. l'Infante di Spagna, Duca di Parma, Piacenza e Stati annessi:

il barone Vincenzo Cornacchia, Commendatore del S. A. I. Ordine Constantiniano di San Giorgio e del Real Ordine di San Ferdinando e del Merito delle due Sicilie, Grande di Corte, Consigliere di Stato effettivo, Ministro di Stato pel Dipartimento dell'Interno, incaricato provviggionalmente del partafoglio degli affari esteri dell'Altezza Sua Reale;

in virtù dei rispettivi poteri ed istruzioni hanno d'accordo stipulato, sotto riserva delle ratifiche Sovrane, quanto segue:

1.º Il Governo Parmense assume l'obligo di continuare la linea telegrafica elettro-magnetica sul suo territorio, partendo da quel punto della frontiera Parmense-Modenese, in cui si fermerà la linea Estense e di portarla sino a Parma.

2.º Lo stesso Parmense Governo s'impegna altresì di continuare la sua linea telegrafica elettro-magnetica da Parma sino a Piacenza, allorchè l'I. R. Governo Austriaco avrà stabilità la sua propria linea da Milano sino a Piacenza, onde potere così effettuare la congiunzione delle due linee sulla frontiera Austro-Parmense.

3.º Il Governo di Parma dichiara di adottare, quanto al maneggio ed all'amministrazione della materia telegrafica, le massima ed i principii sanzionati del Trattato del 25 Luglio 1850, conchiuso tra l'Austria, la Prussia, la Baviera e la Sassonia, pubblicato ed inserito il 30 Set-

ze strony Jego król. Mości Infanta Hiszpanii, księcia Parmy, Piacency i państw doń należących:

baron Wincenty Cornacchia, komandor konstantyńskiego orderu św. Jerzego i k. orderu św. Ferdynanda i zasług obojej Sycylii, *Granda di corte*, rzeczywisty radzca, minister spraw wewnętrznych, a oraz prowizoryczny minister spraw zewnętrznych Jego król. Mości;

ułożyli między sobą na mocy pełnomocnictw swych i instrukcyj, z zastrzeżeniem najwyższych ratyfikacyj, punkta następujące:

1. Rząd Parmy obowiązuje się w swem państwie prowadzić liniję telegraficzną elektro-magnetyczną od owego punktu granic parmeńsko-modeńskich, gdzie linija esteńska się kończy, i przedłużyć ją aż do Parmy.

2. Tenże rząd parmeński obowiązuje się nadto, dalej prowadzić swą liniję telegraficzną elektro-magnetyczną z Parmy aż do Piacency wtedy, gdy już rząd austyjacki założone mieć będzie linije swe z Medyjolanu aż do Piacency, a to tak, aby obie linije zostawały w połączeniu na granicy austryjacko-parmeńskiej.

3. Co się tycze wykonywania i zarządu rzeczy telegraficznych, oświadcza rząd Parmy, że przyjmuje wszystkie te maksymy i zasady, jakie ustanowione zostały w traktacie, zawartym między Austryją, Prusami, Bawaryją i Saksoniją na dniu 25tym Lipca 1840, a obwieszczo-

und für Seine königliche Hoheit den Infanten von Spanien, Herzog von Parma, Piacenza und den dazu gehörigen Staaten:

der Baron Vincenz Cornacchia, Komthur des konstantinischen St. Georg-Ordens und des königlichen Ordens des heiligen Ferdinand und des Verdienstes von beiden Sizilien, Grande di Corti, wirklicher Staatsrath, Staatsminister des Innern und provisorisch mit dem Portefeuille der auswärtigen Angelegenheiten Seiner königlichen Hoheit beauftragt,

kraft ihrer Vollmachten und Instrukzionen über nachstehende Punkte unter Vorbehalt der Allerhöchsten Ratifikazionen übereingekommen:

1. Die parmesanische Regierung macht sich verbindlich, die elektro-magnetische telegraphische Linie auf ihrem Gebiete an jenem Punkte der parmesanisch-modenesischen Grenzen, wo die estensische Linie aufhören wird, fortzusetzen, und dieselbe bis nach Parma zu verlängern.

2. Die parmesanische Regierung übernimmt auch die Pflicht, ihre elektro-magnetische telegraphische Linie von Parma bis nach Piacenza dann fortzusetzen, wenn die k. k. österreichische Regierung ihre Linie von Mailand bis nach Piacenza angelegt haben wird, damit die zwei Linien auf der österreichisch-parmesanischen Grenze in Verbindung gebracht werden können.

3. Was die Handhabung und die Verwaltung des Telegraphenwesens betrifft, so erklärt die Regierung von Parma alle jene Grundsätze annehmen zu wollen, welche mit dem am 25. Juli 1850 zwischen Oesterreich, Preußen, Baiern und Sachsen ab-

tembre di detto anno nel Bollettino generale delle leggi dell' Impero Austriaco.

4.⁰ Tutto ciò premesso, il Governo Austriaco offre al Governo Parmense e questo accetta, di cooperare all'intrapresa, sia per mezzo di opportune istruzioni e direzioni, frutti dell' esperienza, mediante il concorso di alcuni esercitati Ingegneri, sia col procurare i materiali, ed altre tecniche occorrenze, sia col permettere che il' Governo Parmense spedisca alcuni alunni nel Lombardo-Veneto onde prendere cognizione e pratica sull' esercizio dei telegrafi; ed in generale col fornire tutte le possibili facilitazioni conducenti ad agevolare e rendere più pronta e meno dispendiosa l' intrapresa medesima.

5.⁰ La presente convenzione non sarà obbligatoria se non dopo che avrà riportata la ratifica dei Sovrani de' due Stati contraenti, la quale sarà reciprocamente comunicata in via ministeriale entro giorni trenta, o più presto, se sara possibile, e durerà per insino a che verranno attuate le linee telegrafiche elettro-magnetiche lungo le strade ferrate da costruirsi e mettersi in congiunzione nei due Stati.

Fatto a Parma addi quindici del mese del Settembre dell' anno mille ottocento cinquantuno.

G. G. Allegri m. p. (L. S.) **V. Cornacchia** m. p. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

nym i w Dzienniku praw państwa zamieszczonym na dniu 30. Września r. z. nr. 361.

4. To uprzednio postanowiwszy, przyjmuje niniejszem rząd parmeński uczynione sobie ze strony rządu austryjackiego oświadczenie, wedle którego tenże ostatni rządowi parmeńskiemu w przedsiębiorstwie tem pomocnym będzie, nie tylko przez stosowne zainformowanie, z doświadczenia powzięte, lecz i przez spółdziałanie niektórych wprawnych w tej mierze inżynijerów, niemniej przez dostarczenie materyjałów i innych rekwizytów technicznych, nareszcie przez zezwolenie na to, ażeby rząd parmeński wysłał niektórych uczniów do królestwa Lombardzko-Weneckiego, dla pozyskania tamdzież wiadomości i powzięcia doświadczeń, przy służbie telegraficznej potrzebnych; tudzież dozwoli w ogólności rząd austryjacki wszelkich ulżeń, któreby przedsiębiorstwo to popierały, przysparzały i mniej kosztownem sprawiły.

5. Traktat niniejszy dopiero wtedy obowiązywać będzie, gdy otrzyma ratyfikacyję od Monarchów państw kontraktujących obustronnych, która na drodze ministeryjalnej w dni trzydzieści, a o ile możności i pierwej jeszcze wzajemnie zostanie zakomunikowaną. Takowy trwać ma, aż założone zostaną w obu państwach linije telegraficzne elektro-magnetyczne wzdłuż kolei żelaznych założyć się mających.

Dan w Parmie dnia piętnastego Września roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

J. H. Allegri m. p. (L. S.) **B. Cornacchia** m. p. (L. S).

F. Schwarzenberg m. p.

geschlossenen, kundgemachten und im Reichs-Gesetzblatte am 30. September v. J., Nr. 361, aufgenommenen Vertrage festgesetzt wurden.

4. Dieß vorausgeschickt, nimmt die parmesanische Regierung hiemit das ihr von der österreichischen Regierung gemachte Anerbieten an, wornach die Letztere der parmesanischen Regierung bei diesem Unternehmen sowohl mittelst angemessener durch die Erfahrung empfohlener Instrukzionen, als auch durch Mitwirkung einiger geübten Ingenieure, durch Herbeischaffung der Materialien und übrigen technischen Erfordernisse, sowie endlich dadurch behilflich seyn werde, daß die österreichische Regierung gestattet, daß die parmesanische Regierung einige Zöglinge in das lombardisch-venezianische Königreich schicke, damit sie sich daselbst Kenntnisse und Erfahrungen im Telegraphendienste sammeln. Ueberhaupt wird die österreichische Regierung alle möglichen Erleichterungen vorkehren, um dieses Unternehmen zu befördern, zu beschleunigen und minder kostspielig zu machen.

5. Der gegenwärtige Vertrag wird nur dann verbindlich seyn, nachdem er die Ratifizirung der Souveräne beider kontrahirenden Staaten erhalten haben wird, welche im ministeriellen Wege binnen dreißig Tagen und möglicher Weise auch früher gegenseitig mitgetheilt werden wird, und hat zu dauern, bis die elektro-magnetischen telegraphischen Linien längs der zu errichtenden Eisenbahnen in ununterbrochener Verbindung in beiden Staaten angelegt seyn werden.

So geschehen in Parma, den fünfzehnten September des Jahres Eintausend achthundert Einundfünfzig.

J. H. Allegri m. p. (L. S.) **B. Cornacchia** m. p. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p.

325.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 14. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXX., nr. 249, wydana dnia 29. Listopada 1851),

do wszystkich krajów dyrekcyj finansów, z wyjątkiem tych, które mają siedzibę w Budzie, w Temeswarze, w Zagrzebiu i Hermansztadzie.

którem się prostuje pomyłka druku w formularzu L., należącym do rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 nr. 448. Dz. pr. p.

Według formularza L. „zanotowanie zamówionych i odebranych wyciągów z ksiąg depozytowych,“ przydanego do rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 o postępowaniu z majątkiem sierot, kurandów i depozytów, które zamieszczonem jest w części CLI. pod nr. 448 Dziennika praw państwa i rządu, dałoby się myśleć, iż na wyciągi depozytowe dostateczny jest stempel 15 krajcarowy, ponieważ takowa kwota stemplowa znajduje się wyrażona w rubryce o złożonych, użytych i zwróconych arkuszach stemplowych.

Dla uchylenia takiego mylnego zdania oświadcza się, iż w wyż wspomnionym formularzu zachodzi pomyłka druku, ponieważ według pozycyi taryfy 97/17 *a*) ustawy prowizorycznej z dnia 9. Lutego 1850, wyciągi z ksiąg depozytowych podlegają stemplowi 30 kr. od każdego arkusza.

F. Krauss m. p.

326.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 21. Listopada 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXX., nr. 250, wydana dnia 29. Listopada 1851),

którem obwieszczone zostaje, iż dawniejsza prywatna kolej żelazna górno-szląska krakowska z dniem 1. Stycznia 1852, pod zarząd eraryjalny przejdzie, zarazem, iż rzeczona kolej otrzyma nazwę: „c. k. kolej żelazna rządowa wschodnia,“ dla kierowania której ustanowioną zostanie prowizoryczna c. k. dyrekcyja zarządu, siedzibę swą w Krakowie mająca.

Ponieważ dawniejsza kolej żelazna prywatna górno-szląska krakowska na własność państwa austryjackiego przeszła, której dotychczasowe wydzierżawienie z ostatnim Grudnia 1851 ustaje, przeto rzeczona kolej wziętą zostaje od 1go Stycznia 1852 r. pod zarząd eraryjalny w podobny sposób, jak wszystkie inne austryjackie koleje rządowe.

Kolej wspomniona otrzyma nazwę: „c. k. kolej żelazna rządowa wschodnia.“

Do kierowania jej ustanowiona będzie prowizorycznie c. k. dyrekcyja zarządu kolei rządowej wschodniej, siedzibę swą w Krakowie mająca, a podlegająca wprost c. k. jeneralnej dyrekcyi komunikacyj.

Baumgartner m. p.

325.

Erlaß des Finanzministeriums vom 14. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXX. Stück, Nr. 249, ausgegeben am 29. November 1851),

an sämmtliche Finanz-Landes-Direkzionen, mit Ausnahme jener zu Ofen, Temesvar, Agram und Hermannstadt,

wodurch ein Druckfehler in dem Formulare L in der Verordnung vom 16. November 1850, Nr. 448 des R. G. Bl., berichtiget wird.

Nach dem Formulare L „Vormerkung über die bestellten und behobenen Depositenbuchs-Auszüge", welches der in dem Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte für das Jahr 1850, CLI. unter Nr. 448, eingeschalteten Verordnung vom 16. November 1850 über die Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositen-Vermögens beigefügt ist, könnte die Meinung Platz greifen, daß die Depositenbuchs-Auszüge nur den Stempel von 15 kr. erfordern, weil dieser Stempelbetrag in der Rubrik über die eingelegten, verwendeten und zurückgestellten Stempelbögen aufgeführt erscheint.

Zur Beseitigung dieser irrthümlichen Meinung wird bedeutet, daß in dem eben genannten Formulare ein Druckfehler unterlaufen sei, da die Depositenbuchs-Auszüge, nach der T. P. 17 a) des provisorischen Gesetzes vom 9. Februar 1850, dem Stempel von 30 kr. von jedem Bogen unterliegen.

Ph. Krauß m. p.

326.

Erlaß des Handelsministeriums vom 21. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXX. Stück, Nro. 250, ausgegeben am 29. November 1851),

womit kundgemacht wird, daß der Betrieb der früheren krakauer-oberschlesischen Privatbahn, vom 1. Jänner 1852 an, in die Aerarial-Regie übernommen, dieser Bahn die Benennung: „k. k. östliche Staats-Eisenbahn" beigelegt, und zu deren Leitung eine provisorische k. k. Betriebs-Direkzion mit dem Sitze in Krakau bestimmt wird.

Nachdem die frühere krakauer-oberschlesische Privatbahn in das Eigenthum des österreichischen Staates übergegangen ist, und die bisherige Verpachtung des Betriebes derselben mit letztem Dezember 1851 erlischt, so wird diese Bahn vom 1. Jänner 1852 an, gleich allen anderen österreichischen Staatsbahnen, in Aerarial-Regie betrieben werden.

Die Bahn erhält die Benennung: „k. k. östliche Staats-Eisenbahn".

Zur Leitung wird provisorisch eine k. k. Betriebs-Direkzion der östlichen Staats-Eisenbahn mit dem Sitze in Krakau und in unmittelbarer Unterordnung unter die k. k. General-Direkzion der Kommunikazionen errichtet.

Baumgartner m. p.

327.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 24. Listopada 1851,

wydane do wszystkich powiatowych administracyj skarbowych, urzędów cłowych i organów straży skarbowej,

względem oddalenia od granicy cudzoziemców chodzących z pozytywkami, katarynkami i t. d.

Gdy w krajach koronnych pojawiają się często cudzoziemcy z pozytywkami (organkami), katarynkami, małpami i t. p., przeto chociaż już dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 5. Sierpnia 1824 za l. 23779 *) i rozporządzeniem kamery nadwornej z dnia 24. Września 1824 za l. 35863/3027, (rozporządzenie okólne byłej administracyi galicyjskiej dochodów cłowych z dnia 12. Października 1824 za l. 8405), natychmiastowe oddalenie takich ludzi od granicy nakazanem było, zaleca się na mocy rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 26. Października 1851 za l. 35637/2975, powiatowym administracyjom skarbowym, urzędom cłowym i straży skarbowej, aby na tych ludzi szczególniejszą zwracały uwagę, i za ukazaniem się ich na granicy, tychże zaraz na powrót odkazywały.

Powiatowe administracyje skarbowe czuwać mają nad scisłem dopełnieniem tego rozporządzenia.

Krajewski m. p.

328.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 25. Listopada 1851,

wydane do Naczelników wszystkich obwodów i komisyi gubernijalnej w Krakowie (za równoczesnem zawiadomieniem Naczelnika starostwa grodzkiego we Lwowie),

ktorem stanowi się, że zbiegi z c. kr. armii, których przystawią żołnierze z wojskowego korpusu straży policyjnej, pod względem ukarania ich wedle prawa wojennego, za przystawionych przez wojsko uważani być mają.

Podług dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16go Października 1851 za l. 23211/1706 raczył Najjaśniejszy Pan najwyższem postanowieniem z dnia 3. Października r. b. rozporządzić, ażeby zbiegów z c. k. armii, którychby odtąd żołnierze z organizowanego już lub jeszcze organizować się mającego wojskowego korpusu straży policyjnej pod względem ukarania ich podług prawa wojennego, tak uważano, jak gdyby przez wojsko dostawionymi byli.

---

*) Zbiór ustaw prowinc. z r. 1824, nr. 119, str. 171.

327.

Erlaß der Finanz=Landes=Direkzion vom 24. November 1851,

an sämmtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen, Zollämter und Finanzwach=Organe,

in Betreff der Zurückweisung von der Grenze der Ausländer, die mit Drehorgeln, Schaukästen rc. herumziehen.

Aus Anlaß des häufigen Vorkommens von Ausländern mit Drehorgeln, Schaukästen, Affen u. dgl. in den Kronländern, ungeachtet die Zurückweisung dieser Leute gleich an der Grenze, mit dem Hofkanzleidekrete vom 5. August 1824 Z. 23779 *) und Hofkammer=Erlaße vom 24. September 1824 Z. 35863/3027, (Zirkular=Verordnung der bestandenen galizischen Zoll=Gefällen=Administrazion vom 12. Oktober 1824 Z. 8405) angeordnet worden ist, werden die Kameral=Bezirks=Verwaltungen, Zollämter und die Finanzwache im Grunde des hohen Finanz=Ministerial=Erlaßes vom 26. Oktober 1851 Z. 35637/2975 angewiesen, auf derlei Leute ein besonderes Augenmerk zu richten, und sie gleich bei ihrem Erscheinen an der Grenze zurückzuweisen.

Die Kameral=Bezirks=Verwaltungen haben die pünktliche Befolgung dieser Anordnung zu überwachen.

Krajewski m. p.

328.

Erlaß des Landesguberniums vom 25. November 1851,

an sämmtliche Kreisvorsteher und den Vorsteher der Gubernial=Kommission in Krakau, (unter gleichzeitiger Verständigung des Vorstehers der Stadthauptmannschaft in Lemberg),

wodurch bestimmt wird, daß jene Deserteure der k. k. Armee, welche von der Mannschaft der Militär=Polizeiwach=Korps eingeliefert werden, bezüglich ihrer kriegsrechtlichen Bestrafung, als vom Militär eingebracht, zu behandeln sind.

Laut Erlaßes des hohen Ministerium des Innern vom 16. Oktober d. J. Z. 23211/1706 haben Seine Majestät der Kaiser mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Oktober d. J. anzuordnen geruhet, daß jene Deserteure der k. k. Armee, welche von nun an von der Mannschaft der bereits organisirten oder noch zu organisirenden Militär=Polizeiwach=Korps eingeliefert werden, bezüglich ihrer kriegsrechtlichen Bestrafung, als vom Militär eingebracht, zu behandeln sind.

---

*) In der Provinzial=Gesetzsammlung vom Jahre 1824, Nr. 119, Seite 171.

O tem najwyższem postanowieniu, mocą którego dotyczący przepis w rozporządzeniu Prezydyjum krajowego z dnia 24. Sierpnia r. b. za l. 7497 *) zawarty reguluje się, oznajmia się .... WWMPanu dla wiadomości i ku dalszemu zawiadomieniu władz dotyczących.

Gołuchowski m. p.

329.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 29. Listopada 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

jako wpisy tabularne, spowodowane przez właściciel jakiej rzeczy nieruchomej, a których przedmiotem nie jest przelanie majątku, lub ustalenie prawa, wolne są od opłaty.

Wpisy do ksiąg publicznych, spowodowane względem nieruchomej jakiej rzeczy przez właściciela tejże, nie są wtenczas przedmiotem należytości przepisanej w taryfie p. 45 ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850, jeżeli przedmiotem tychże nie jest przelanie majątku lub ustalenie prawa. Wpisanie więc okoliczności, jako ktoś na własnym gruncie dom postawił, przezco ani prawo własności nie przelewa się na drugą osobę, ani się inne jakie prawo rzeczowe nie ustala, nie podlega żadnej opłacie.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 8. Listopada r. b. za l. 13027/1182 ogłasza się dla wiadomości i jako skazówkę zachowania się.

Krajewski m. p.

330.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 29. Listopada 1851,

wydane do podległych jej władz, urzędów i organów,

jako gminy, kościoły, fundacyje i beneficyja uwolnione są od opłaty za nabycie i wpisy praw własności, użytkowania i używania rzeczy nieruchomych, opłacie ekwiwalentu należytości podpadających.

Gminy, kościoły, fundacyje i beneficyja, na które ustawy o należytościach z dnia 9. Lutego 1850 i 2. Sierpnia 1850 wkładają obowiązek płacenia ekwiwalentu od posiadania dóbr nieruchomych, rentę przynoszących, nie mogą razem, gdy się nabywa takowe dobra nieruchome, podlegać opłacie przepisanej od nabywania praw własności, użytkowania i używania rzeczy nieruchomych.

---

*) W Dzienniku praw krajowych, Cz. XXXII., nr. 265.

Von dieser Allerhöchsten Entschließung, wodurch die in dem Landes-Präsidial-Erlaße vom 24. August d. J. Z. 7497*) enthaltene bezügliche Bestimmung geregelt wird, werden Euere .... zur Wissenschaft und weitern Verständigung der betreffenden Behörden in die Kenntniß gesetzt.

Goluchowski m. p.

329.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 29. November 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe,

betreffend die Gebührenfreiheit der vom Eigenthümer einer unbeweglichen Sache bezüglich derselben veranlaßten Eintragungen, welche eine Vermögens-Uebertragung oder Rechtsbefestigung nicht zum Gegenstande haben.

Eintragungen in die öffentlichen Bücher, welche der Eigenthümer einer unbeweglichen Sache bezüglich derselben veranlaßt, sind dann kein Gegenstand der in der T. P. 45 des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 festgesetzten Gebühren, wenn sie eine Vermögens-Uebertragung oder Rechtsbefestigung nicht zum Gegenstande haben. Die Eintragung des Umstandes, daß Jemand auf seinem eigenthümlichen Grundstücke ein Haus erbaut habe, wodurch weder die Uebertragung des Eigenthumsrechtes an eine andere Person, noch eines anderen dinglichen Rechtes bewirkt wird, unterliegt daher keiner Gebühr.

Dieß wird in Folge des hohen Finanzministerial-Erlaßes vom 8. November l. J. Z. 13027/1182 zur Wissenschaft und Richtschnur bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

330.

Erlaß der Finanz-Landes-Direkzion vom 29. November 1851,

an die unterstehenden Behörden, Aemter und Organe.

wegen Befreiung der Gemeinden, Kirchen, Stiftungen und Benefizien von der Gebühr für die Erwerbung und Eintragung des Eigenthumsrechtes, Fruchtgenußes und Gebrauchsrechtes unbeweglicher Sachen, welche dem Gebühren-Aequivalente unterworfen sind.

Gemeinden, Kirchen, Stiftungen und Benefizien, welchen die Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 die Entrichtung eines Aequivalentes von dem Besitze unbeweglicher, eine Rente gewährender Güter auferlegen, können bei der Erwerbung solcher unbeweglicher Güter nicht zugleich der Gebühr von der Erwerbung des Eigenthumsrechtes, Fruchtgenußes oder Gebrauchsrechtes unbeweglicher Sachen unterworfen werden.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nr. 265.

Ztąd także wynika, że w krajach koronnych, gdzie są prowadzone publiczne księgi posiadłości i własności rzeczy nieruchomych, od wpisów praw własności, użytkowania lub używania tych rzeczy, pomienionym korporacyjom, fundacyjom i beneficyjom, bądź takie prawo nabyte zostało zanim jeszcze pomienione ustawy o należytościach weszły w działalność, bądź potem, nie należy wymierzać opłaty wpisowej, ale na tem poprzestać, aby z tego był odebranym ekwiwalent należytości.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 8. Listopada 1851 za l. 11621/1007, ogłasza się dla wiadomości i zachowania się.

Krajewski m. p.

Hieraus folgt ferner, daß in denjenigen Kronländern, in welchen öffentliche Bücher über Besitz und Eigenthum unbeweglicher Sachen geführt werden, für die Eintragung des Eigenthumsrechtes, Fruchtgenußes oder Gebrauchsrechtes dieser Sachen den gedachten Körperschaften, Stiftungen und Benefizien, es mag dasselbe vor der Wirksamkeit der gedachten Gebührengesetze erworben worden seyn oder nicht, eine Eintragungsgebühr nicht zu bemessen, sondern sich darauf zu beschränken sei, das Gebühren-Aequivalent davon abzunehmen.

Dieß wird in Folge hohen Finanzministerial-Erlaßes vom 8. November 1851 Z. 11621/1007 zur Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gegeben.

Krajewski m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XXXIX.

Wydana i rozesłana dnia 17. Lipca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. Juli 1852.

Jahrgang 1851.

331.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. Października 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXI., nr. 251, wydana dnia 20. Grudnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których zaprowadzona jest powszechna księga ustaw cywilnych,

którem odnośnie do nowego zakresu działania c. k. prokuratoryj skarbowych, oznaczonego najwyższem postanowieniem, rozporządzonem zostaje, iż na przyszłość do obrony związku małżeńskiego tak w sporach o ważność lub o rozwiązanie małżeństwa, jakoteż w przypadkach, kiedy w celu powtórnego zawarcia związków małżeńskich idzie o uznanie osoby za zmarłą, i o przeprowadzenie dowodu w tej mierze przez świadków, nie prokuratoryja skarbowa, wstępująca w miejsce urzędu fiskalnego, lecz inny jaki mąż roztropny i uczciwy ustanowiony być winien.

Stosownie do rozrządzenia c. k. Ministerstwa finansów z dnia 13. Sierpnia 1851 (Dz. pr. p. nr. 188 *), wydanego na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 21. Grudnia 1850, przekazane zostało prokuratoryjom skarbowym, wstępującym w miejsce urzędów fiskalnych, jedynie prowadzenie tych sporów prawnych, a w ogólności zastępstwo sądowe tych spraw, które się odnoszą do majątku państwa, lub funduszów z tymże za równe uznanych.

Jakkolwiek według niniejszego rozporządzenia, nie należy do zakresu prokuratoryj skarbowych obrona związku małżeńskiego tak w sporach o ważność lub o rozwiązanie małżeństwa, jakoteż w przypadkach, kiedy w celu powtórnego zawarcia związków małżeńskich idzie o uznanie osoby za zmarłą, i o przeprowadzenie dowodu w tej mierze przez świadków; wszelako wiszące już procesa o małżeństwo, tudzież rozpoczęte dochodzenia w razie, kiedy proszono o uznanie osoby za zmarłą, w których urząd fiskalny za obrońcę związku małżeńskiego przez sąd został ustanowiony, przeprowadzone być winny przez wstępującą na jego miejsce prokuratoryję skarbową, na mocy punktu trzeciego rozrządzenia Ministerstwa finansów z dnia 13. Sierpnia 1851 (Dz. pr. p. nr. 188).

Atoliż na przyszłość winny sądy w przypadkach §§fów 97, 114 i 115 powszechnej księgi ustaw cywilnych, tudzież w przypadku, wskazanym przez dekret nadworny z dnia 17. Lutego 1827 (Zbiór ustaw sądowych nr. 2259), nie prokuratoryję skarbową, wstępującą w miejsce urzędu fiskalnego, lecz w myśl tych prawnych przepisów, ustanowić dla obrony związku małżeńskiego męża uczciwego i w rzeczy biegłego.

K. Krauss m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część XXII., nr. 150, str. 601.

331.

Verordnung des Justizministeriums vom 2. Oktober 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte LXXI. Stück, Nr. 251, ausgegeben am 20. Dezember 1851),

giltig für alle Kronländer, in welchen das a. b. G. B. in Wirksamkeit ist,

wodurch nach Maßgabe des durch Allerhöchste Entschließung angeordneten neuen Wirkungskreises der k. k. Finanzprokuraturen verfügt wird, daß in Zukunft zur Vertheidigung des Ehebandes in Streitigkeiten über die Giltigkeit oder Trennung einer Ehe, sowie in dem Falle der zum Behufe einer Wiederverehelichung eingeleiteten Todeserklärung und Beweisführung durch Zeugen nicht die an die Stelle des Fiskalamtes getretene Finanzprokuratur, sondern ein anderer verständiger und rechtschaffener Mann zu bestellen ist.

In Gemäßheit des auf Grundlage der Allerhöchsten Entschließung vom 21. Dezember 1850 ergangenen Erlaßes des Finanzministeriums vom 13. August 1851 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 188*), ist den an die Stelle der Fiskalämter getretenen Finanzprokuraturen nur die Führung jener Rechtsstreite und überhaupt nur die gerichtliche Vertretung jener Angelegenheiten zugewiesen, welche das Staatsvermögen und die demselben gleichgehaltenen Fonde betreffen.

Obgleich nach dieser Bestimmung die Vertheidigung des Ehebandes in Streitigkeiten über die Giltigkeit oder Trennung einer Ehe, sowie in dem Falle der zum Behufe der Wiederverehelichung eingeleiteten Todeserklärung und Beweisführung durch Zeugen nicht zu den Obliegenheiten der Finanzprokuraturen gehört, so sind doch die bereits anhängigen Ehe-Prozesse, sowie die über die angesuchte Todeserklärung eingeleiteten Verhandlungen, in welchen das bestandene Fiscalamt als Vertheidiger des Ehebandes gerichtlich bestellt wurde, durch die an dessen Stelle getretene Finanzprokuratur im Grunde des dritten Punktes des Erlaßes des Finanzministeriums vom 13. August 1851 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 188) durchzuführen.

Dagegen haben die Gerichte künftig in den Fällen der §§. 97, 114 und 115 des a. b. G. B., dann des Hofdekretes vom 17. Februar 1827 (Justizgesetz-Sammlung Nr. 2259), nicht die an die Stelle des Fiskalamtes getretene Finanzprokuratur, sondern im Sinne dieser gesetzlichen Vorschriften einen rechtschaffenen und sachverständigen Mann zum Vertheidiger des Ehebandes zu bestellen.

K. Krauß m. p.

*) Im Landes-Gesetzblatte, XXII. Stück, Nr. 150, Seite 601.

332.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 2. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXI., nr. 252, wydana dnia 20. Grudnia 1851),

mocą którego obwieszczonem zostaje, w jaki sposób postępować należy z wylosowanemi na dniu 1. Grudnia 1851 r. obligacyjami eraryjalnemi Stanów morawskich w Seryi nr. 357 umieszczonemi.

Odnośnie do okólnika rządu niższo-austryjackiego z dnia 29. Października 1829, podaje się do powszechnej wiadomości, iż wylosowane na dniu 1. Grudnia r. b., w Seryi 357 umieszczone obligacyje eraryjalne morawsko-stanowe po 4%, zamienione będą na mocy najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818 r., na nowe obligacyje rządowe, w pierwotnej stopie procentowej, monetą konwencyjną prowizyje przynoszące, a to: Obligacyja *de Sess.* 4. Sierpnia 1767 nr. 4955 z jedną trzecią sumy kapitału, i obligacyje *de Sess.* 27. Września 1769 od nr. 804 aż do nr. 9232 z całkowitemi sumami kapitału.

F. Krauss m. p.

333.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXIII., nr. 257, wydana dnia 31. Grudnia 1851),

którem się obwieszcza, iż stosownie do najwyższego postanowienia z dnia 21. Listopada 1851 zarządzono reorganizacyję dotychczasowej jeneralnej dyrekcyi komunikacyj, której działalności początek ustanowiono na dzień 1. Stycznia 1852.

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. Listopada 1851 raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość uchwalić, ażeby zniesionemi zostały dyrekcyje jeneralne co do kolei żelaznych i rzeczy pocztowej, tudzież dyrekcyja telegrafów, stanowiące dotąd jeneralną dyrekcyję komunikacyj Ministerstwu podporządkowaną, i ażeby natomiast ustanowioną została jeneralna dyrekcyja komunikacyj, która będąc sekcyją w Ministerstwie handlu, przemysłu i budowli publicznych, stanowić ma oraz, lubo samodzielną, jednakże część integrującą tegoż, na której czele stoi szef sekcyjny, do pełnienia funkcyi dyrektora jeneralnego powołany.

Dyrekcyja jeneralna komunikacyj w nowej swej postaci wchodzi w życie z dniem 1. Stycznia 1852 r.

Baumgartner m. p.

332.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXI. Stück, Nr. 252, ausgegeben am 20. Dezember 1851),

womit die Behandlung der am 1. Dezember 1851 in der Serie Nr. 357 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen zu 4 Perzent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung der niederösterreichischen Regierung vom 29. Oktober 1829 wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die am 1. Dezember d. J. in der Serie 357 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligazionen zu 4 Perzent, und zwar de Sessione 4. August 1767, Nr. 4955, mit Einem Drittel der Kapitalssumme, dann de Sessione 27. September 1769, von Nr. 804 bis 9232, mit den ganzen Kapitalsbeträgen nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818, gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfuße in Konvenzions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Ph. Krauß m. p.

333.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nr. 257, ausgegeben am 31. Dezember 1851),

wodurch die mit Allerhöchster Entschließung vom 21. November 1851 angeordnete Reorganisirung der bisher bestandenen General-Direkzion für Kommunikazionen kundgemacht und der Beginn ihrer Wirksamkeit auf den 1. Jänner 1852 festgesetzt wird.

Seine k. k. Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 21. November 1851 zu genehmigen geruht, daß die General-Direkzionen für den Eisenbahnbetrieb und das Postwesen, sowie die Direkzion der Telegraphen, welche bisher die dem Ministerium untergeordnete General-Direkzion der Kommunikazionen ausgemacht haben, in ihrem dermaligen Bestande aufgelöset und an die Stelle derselben eine General-Direkzion der Kommunikazionen eingesetzt werde, die zugleich als eine Sekzion des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten einen selbstständigen aber integrirenden Theil desselben zu bilden hat, und an deren Spitze der mit den Funkzionen eines General-Direktors betraute Sekzionsleiter gestellt ist.

Die General-Direkzion der Kommunikazionen in ihrer neuen Gestaltung wird mit 1. Jänner 1852 in Wirksamkeit treten.

Baumgartner m. p.

334.

Rozrządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXIII., nr. 258, wydana dnia 31. Grudnia 1851),

obowiązujące w Austryi Wyższej i Niższej, w Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Tryjeście, Gorycyi, Gradysce i Istryi, w Tyrolu i Forarlbergu, w Dalmacyi, w królestwie Lombardzko-Weneckiem, w Czechach, Morawii, w Szląsku, w Galicyi i na Bukowinie,

mocą którego w skutku najwyższego postanowienia z dnia 14go Grudnia 1851 uregulowanem zostaje postępowanie w sądach cywilnych przy wydawaniu odpisów zeznań świadków i relacyj w sztuce biegłych, tudzież przy zawiadamianiu stron o dokonanem wysłuchaniu świadków i w sztuce biegłych, oraz przy obliczaniu terminu do podawania pism dowodowych, równie zniesionym zostaje przepis ustawy o postępowaniu sądowem tak powszechnej, jakoteż galicyjskiej i włoskiej, na mocy którego żądać się musi w ciągu dni 30 sprzedaży dóbr, oszacowanych w drodze egzekucyi.

Końcem uchylenia trudności, jakie zachodzą przy zastosowaniu §§. 171, 172 ustawy powszechnej o postępowaniu karnem, tudzież §§. 243 i 244 galicyjskiej i §§. 233 i 234 włoskiej ustawy o postępowaniu sądowem, przy wydawaniu odpisów zeznań świadków i w sztuce biegłych, przy zawiadomieniu stron o dokonanem wysłuchaniu świadków i o relacyi w sztuce biegłych, przy obliczeniu terminu do podania pisma dowodowego i końcem zaprowadzenia w tym względzie jednostajnego postępowania, nakoniec odmieniając w części §. 324 powszechnej, §. 429 galicyjskiej i §. 418 włoskiej ustawy o postępowaniu sądowem, Najjaśniejszy Pan J. C. M. raczył najwyższem postanowieniem z dnia 14. Grudnia 1851, rozporządzić, co następuje:

§. 1.

Jak skoro w procesie, w którym wypadł wyrok na prowadzenie dowodu przez świadków, lub w sztuce biegłych, protokół wysłuchania świadków lub w sztuce biegłych został zamkniętym, a w razie gdy słuchanie przez inną władzę sądową prowadzone było, od tejże do sędziego proces prowadzącego nadesłanym, należy obiedwie strony, spór wiodące, uwiadomić o tem, z tym dodatkiem, iż im wolno zażądać w kancelaryi wydania odpisów zeznań świadków lub relacyi w sztuce biegłych.

§. 2.

Od doręczenia tej rezolucyi, która, jeżeli można, obudwom stronom w tym samym dniu, prowadzącemu zaś dowód zawsze pierwej doręczona być winna, należy obliczyć termin do podania pisma dowodowego, bez wliczenia weń dnia, w którym strony zamówiły odpisy, ani też dalszego wpływu czasu, w którym odpisy przez kancelaryję sporządzone i stronom doręczone będą.

334.

Erlaß des Justizministeriums vom 16. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nr. 258, ausgegeben am 31. Dezember 1851),

wirksam für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest, Görz, Gradiska und Istrien, Tirol und Vorarlberg, Dalmazien, das lombardisch-venezianische Königreich, Böhmen, Mähren und Schlesien, Galizien und die Bukowina,

womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 14. Dezember 1851 das zivilgerichtliche Verfahren bei Hinausgabe der Abschriften von Zeugenaussagen und Kunstbefunden, sowie bei Verständigung der Parteien von der vollendeten Aufnahme von Zeugenverhören und Kunstbefunden und bei Berechnung der Frist zur Ueberreichung der Beweisschrift geregelt, und die Bestimmung der allgemeinen, galizischen und italienischen Gerichtsordnung, nach welcher die Feilbietung eines im Exekuzionswege geschätzten Gutes binnen 30 Tagen verlangt werden muß, aufgehoben wird.

Zur Behebung der Schwierigkeiten, welche sich in Anwendung der §§. 171, 172 der allgemeinen Gerichtsordnung, der §§. 243 und 244 der galizischen und der §§. 233 und 234 der italienischen Gerichtsordnung bei Hinausgabe der Abschriften der Zeugenaussagen und Kunstbefunde, bei Verständigung der Parteien von der vollendeten Aufnahme der Zeugenverhöre und Kunstbefunde und bei Berechnung der Frist zur Ueberreichung der Beweisschrift ergeben haben, und zur Einführung eines dießfälligen gleichförmigen Verfahrens, dann in theilweiser Abänderung der §§. 324 der allgemeinen, 429 der galizischen und 418 der italienischen Gerichtsordnung, haben Seine Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 14. Dezember 1851 Folgendes zu verordnen geruht:

§. 1.

Sobald in einem Rechtsstreite, in welchem auf die Zulassung eines Zeugenbeweises oder Kunstbefundes erkannt wurde, das Protokoll über Vernehmung der Zeugen oder Kunstverständigen geschlossen, und im Falle die Vernehmung durch eine andere Gerichtsbehörde gepflogen worden wäre, von dieser an den Richter gelangt ist, vor welchem der Prozeß geführt wird, sind hievon beide Streittheile mit dem Beisatze zu verständigen, daß ihnen frei stehe, in der Kanzlei die Anfertigung von Abschriften der Zeugenaussagen oder des Kunstbefundes zu verlangen.

§. 2.

Von der Zustellung dieses Bescheides, welche wo möglich beiden Theilen an demselben Tage, immer aber dem Beweisführer zuerst zu geschehen hat, ist die Frist zur Ueberreichung der Beweisschrift zu berechnen, in dieselbe jedoch der Tag, an welchem die Abschriften von der Partei bestellt werden und der weitere Zeitverlauf, bis die Ausfertigung der Abschriften von der Kanzlei besorgt und die Zustellung derselben erfolgt ist, nicht einzurechnen.

§. 3.

Papieru stemplowego do odpisów potrzebnego, obowiązane są dostarczyć strony żądające przy zamówieniu takowych. Odpisy winny być stronom przez kancelaryję z urzędu doręczone, nie czekając, aż strony same takowe podniosą.

§. 4.

Kancelaryja obowiązana jest prowadzić dokładny wykaz tak co do dnia w którym zawiadomioną została strona dowód prowadząca, iż może żądać odpisów z protokołów zeznań, równie jakoteż co do dnia, w którym ich rzeczywiście żądała i w którym jej doręczone zostały, i oraz dni rzeczone zanotować tak na protokole oryginalnym zeznań, jakoteż na wydanych odpisach.

§. 5.

Co do wystawiania i doręczania odpisów z protokołów wysłuchania świadków i w sztuce biegłych w procesie sumarycznym, niniejsze rozporządzenie nie zaprowadza żadnej zmiany w odnoszących się do tego postanowieniach najwyższych uchwał z dnia 18. Października 1845 (6. Marca 1848 *) i z d. 31. Marca 1850 **).

§. 6.

Znosi się niniejszem przepis ustanowy o postępowaniu sądowem, na mocy którego żądać się winno publicznej sprzedaży dóbr, oszacowanych w drodze egzekucyi w ciągu dni 30 tak, iż w przeciwnym razie dłużnik obowiązanym jest ustąpić dóbr wierzycielowi za cenę szacunkową, ten zaś winien przyjąć takowe za tę samę cenę, i oraz zostawia się do woli tak powodowi, jak pozwanemu, żądać takowej sprzedaży dóbr, nie będąc w tej mierze związanym żadnym terminem. Niniejszy przepis rozciągnąć należy na wszystkie przypadki, w których przy ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia nie przepadło prawo żądania publicznej sprzedaży.

K. Krauss m. p.

335.

Obwieszczenie Rządu krajowego z. d. 16. Grudnia 1851,

zawierające przepisy o wymiarze i uiszczaniu podatku dochodowego w roku administracyjnym 1852.

Według najwyższego patentu z dnia 7. Października 1851 ***), ogłoszonego Dziennikiem praw państwa, uiszczany być ma podatek dochodowy w roku admi-

*) Dla Dalmacyi.

**) Dla królestwa Lombardzko-Weneckiego.

***) Dziennik praw kraj., cz. XXXIII., n. 288.

§. 3.

Die zu den Abschriften erforderlichen Stempelbögen müssen von den die Abschriften begehrenden Parteien bei der Bestellung beigebracht werden. Die Zustellung der Abschriften an die Parteien ist, ohne die Behebung von Seite der letzteren abzuwarten, durch die Kanzlei von Amtswegen zu besorgen.

§. 4.

Sowohl über den Tag, an welchem der Beweisführer verständigt worden ist, daß er Abschriften der Vernehmungs-Protokolle verlangen könne, als über den Tag, an welchem sie von ihm verlangt, und an welchem sie ihm zugestellt wurden, hat die Kanzlei eine genaue Vormerkung zu führen, und diese Tage nicht nur auf dem Original-Vernehmungs-Protokolle, sondern auch auf den ausgefolgten Abschriften anzumerken.

§. 5.

Hinsichtlich der Ausfertigung und Zustellung von Abschriften der Protokolle über die Vernehmung von Zeugen oder Kunstverständigen im summarischen Prozeße, wird an den hierauf bezüglichen Bestimmungen der Allerhöchsten Entschließungen vom 18. Oktober 1845 (6. März 1848 *) und 31. März 1850 **) durch die gegenwärtige Verordnung nichts geändert.

§. 6.

Die Bestimmung der Gerichtsordnung, nach welcher die Feilbietung eines im Exekutionswege geschätzten Gutes binnen 30 Tagen angesucht werden muß, widrigenfalls der Schuldner verpflichtet ist, dasselbe dem Gläubiger um den Schätzungspreis zu überlassen, und der Gläubiger es um diesen Preis zu übernehmen, wird hiemit außer Kraft gesetzt, und dem Kläger sowohl, als dem Beklagten freigestellt, um diese Feilbietung des Gutes anzusuchen, ohne hierin an eine bestimmte Frist gebunden zu seyn. Diese Vorschrift ist auf alle Fälle anzuwenden, in welchen bei Kundmachung gegenwärtiger Verordnung, das Recht die Feilbietung zu erlangen, noch nicht erloschen ist.

K. Krauß m. p.

335.

Kundmachung des Landes-Guberniums vom 16. Dezember 1851,

enthaltend die Bestimmungen wegen Bemessung und Entrichtung der Einkommensteuer im Verwaltungsjahre 1852.

Nach dem durch das Reichs-Gesetzblatt kundgemachten Allerhöchsten Patente vom 7. Oktober 1851 ***) ist die Einkommensteuer in dem Ausmaße und nach den Bestim-

*) Für Dalmazien.

**) Für das lombardisch-venezianische Königreich.

***) Im Landes-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nr. 288.

nistracyjnym 1852 podług tego samego wymiaru i tych postanowień, jakie na rok administracyjny 1851 przepisane były.

Zważając jednak na tę okoliczność, że podstawy wymiaru podatku na rok administracyjny 1851 wskazane, także na rok administracyjny 1852 zastosowane być nie mogą, i że podług ogłoszonego Dziennikiem praw państwa rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 1. Września 1851, §. 3. lit. a) l. 5. *), pobór, badania i prostowania fasyi podatku dochodowego, niemniej ustanowienie należytości podatku, wejdzie w udzielny zakres działania inspektorów podatkowych, którzy w skutek najwyższej uchwały z dnia 7. Kwietnia 1851 ustanowieni być mają, rozporządza się w skutek dekretu wysokiego Ministerstwa skarbu z d. 1. Listopada 1851 za l. 16058, co następuje:

1. Za podstawę przy ułożeniu fasyi dochodów na rok administracyjny 1852 i przy wymiarkowaniu czystego, w przecięciu wyrachować się mającego dochodu, należy przyjąć przychód i wydatek z lat 1849, 1850 i 1851.

2. Czynsze i renty na rok 1852 należy fasyjonować podług stanu majątku i dochodu z dnia 31. Października 1851.

3. Przepisy §§. 21. i 22. najwyższego patentu z dnia 29. Października 1849 **) o poborze podatku dochodowego od stałych dochodów drugiej klasy tego podatku, mają być zastosowane do przypadłych kwot takowych dochodów za rok, którego początek jest dzień 1. Listopada 1851, koniec zaś dzień 31. Października 1852.

4. Pobór, badania i prostowanie fasyi do podatku dochodowego, a oraz ustanowienie należytości podatkowej, jest rzeczą inspektorów podatkowych, a w głównych miastach i innych nie podlegających starostwu okręgowemu, rzeczą administracyj i komisyj podatkowych, które w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 25. Marca 1851 (Dziennik praw państwa XX. ***) ustanowione być mają.

Ponieważ w Galicyi i wielkiem księstwie Krakowskiem nie ma jeszcze ustanowionych inspektorów administracyj i komisyj podatkowych, przeto rozporządzenia wejdą w wykonanie dopiero z czasem ich ustanowienia.

Nim to nastąpi, istniejące komisyje powiatowe, dla podatku dochodowego ustanowione, mają w swej działalności pozostać.

5. Rozstrzygnienie rekursów przeciw wymierzonemu w pierwszych instancyjach podatkowi na rok 1852, należy do krajowej dyrekcyi skarbowéj.

---

*) Dziennik praw krajowych, cz. XXXII., nr. 269.

**) Tamże z roku 1849, cz. III., nr. 53., str. 61.

***) Tamże cz. XXI., nr. 142., str. 590.

mungen die für das Verwaltungsjahr 1851 vorgeschrieben wurden, auch im Verwaltungsjahre 1852 zu entrichten.

In Anbetracht des Umstandes jedoch, daß die vorgezeichneten Grundlagen zur Bemessung der Steuer für das Verwaltungsjahr 1851, nicht auch für die Besteuerung des Verwaltungsjahres 1852 angewendet werden können, und daß ferner nach dem durch das Reichs-Gesetzblatt kundgemachten Erlaße des hohen Finanzministeriums vom 1. September 1851 §. 3 lit. a) Z. 5 *), die Uebernahme, Prüfung und Richtigstellung der Einkommensteuer-Bekenntnisse, dann die Festsetzung der Steuergebühr den in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 7. April 1851 aufzustellenden Steuer-Inspektoren im selbstständigen Wirkungskreise obliegen wird, wird in Folge des Erlaßes des hohen Finanzministeriums vom 1. November 1851 Z. 16058 Folgendes verordnet:

1. Den Bekenntnissen über das Einkommen für das Verwaltungsjahr 1852 sind die Erträgnisse und Auslagen der Jahre 1849, 1850 und 1851 zur Ermittlung des steuerbaren reinen Durchschnittserträgnisses zum Grunde zu legen.

2. Die Zinsen und Renten sind für das Jahr 1852 nach dem Stande des Vermögens und Einkommens vom 31. Oktober 1851 einzubekennen.

3. Die Anordnungen der §§. 21 und 22 des Allerhöchsten Patents vom 29. Oktober 1849 **), über die Einhebung der Einkommensteuer von den stehenden Bezügen der zweiten Einkommensteuer-Classe, sind auf die, an solchen Bezügen für das Jahr, das mit 1. November 1851 beginnt und am 31. Oktober 1852 endigt, fälligen Beträge anzuwenden.

4. Die Uebernahme, Prüfung und Richtigstellung der Bekenntnisse für die Einkommensteuer, dann die Festsetzung der Steuergebühr, liegt den Steuer-Inspektoren, und in den Hauptstädten und anderen Städten, welche einer Bezirkshauptmannschaft nicht unterstehen, den zu Folge des Erlaßes des hohen Finanzministeriums vom 25. März 1851 (Reichs-Gesetzblatt XX. ***) aufzustellenden Steuer-Administrazionen und Steuer-Kommissionen ob.

Diese Bestimmungen treten, weil die Steuer-Inspektoren, Steuer-Administrazionen oder Kommissionen in Galizien und dem Großherzogthume Krakau noch nicht aufgestellt sind, erst mit der Aufstellung derselben in Wirksamkeit.

Bis dahin haben die dermal bestehenden Einkommensteuer-Bezirks-Kommissionen in Thätigkeit zu bleiben.

5. Die Entscheidung der Rekurse gegen die Steuerbemessung der ersten Instanzen für das Verwaltungsjahr 1852, ist der Finanz-Landes-Direkzion zugewiesen.

---

*) Im Landes-Gesetzblatte, XXXII. Stück, Nr. 269.

**) Ebendaselbst, vom Jahre 1849, III. Stück, Nr. 53, Seite 61.

***) Ebendaselbst, XXI. Stück, Nr. 142, Seite 590.

6. Jako termin podawania fasyj z dochodów i doniesień o stałych poborach, stanowi się czas do końca Grudnia 1851, a to ze względu na §. 32. najwyższego patentu z dnia 29. Października 1849 i postanowień przepisu wykonawczego z dnia 11. Stycznia 1850 *).

Gołuchowski m. p.

336.

Rozporządzenie Ministrów spraw wewnętrznych, wojny i sprawiedliwości z dnia 21. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXIII., nr. 260, wydana dnia 31. Grudnia 1851),

obowiązujące w Austryi Niższej i Wyższej, w Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, w Tyrolu i Forarlbergu, w Tryjeście, Gorycyi i Gradysce, w Istryi, Dalmacyi, w Czechach, w Morawii, Szlązku, w Galicyi, na Bukowinie, w Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, w województwie Serbskiem z banatem Temeskim, w Pograniczach wojskowych i w Siedmiogrodzie,

mocą którego stanowi się, która władza właściwa jest do wydawania orzeczeń karnych według §. 8. usankcyjonowanego przez Najjaśniejszego Pana porządku teatralnego z dnia 14. Listopada 1850 (nr. 454 Dz. pr. p.)

Ponieważ wniesione zostały zapytania, do której władzy należą orzeczenia karne według §. 8. usankcyjonowanego przez Najjaśniejszego Pana porządku teatralnego z dnia 14. Listopada 1850 (nr. 454 Dz. pr. p.), Ministrowie spraw wewnętrznych, wojny i sprawiedliwości, wydają niniejszem objaśnienie, iż wydawanie takich orzeczeń karnych, w myśl ustawy należy do tej władzy rządowej, strzegącej bezpieczeństwa z pozostawieniem wolnego rekursu do Namiestnika (do Bana w Kroacyi i Slawonii, do Komend wojskowych krajowych w Pograniczu wojskowem), do której należało czuwanie nad przedstawieniem, przez które popełnione zostało przestępstwo.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **K. Krauss** m. p.

337.

Rozrządzenie Ministerstwa finansów z dnia 23. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXIII., nr. 261, wydana dnia 31. Grudnia 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

dotyczące puszczenia w obieg biletów skarbowych z dniem wydania 1. Stycznia 1852.

Puszczone w obieg na mocy rozrządzenia Ministerstwa finansów z dnia 19. Grudnia 1850 nr. 469 Dz. pr. p., procentujące bilety skarbowe z dnia 1. Stycznia 1851 r. na 1000 zlr., na 500 zlr. i na 100 zlr., zamienione zostaną, począwszy od dnia 1. Stycznia 1852 r., na bilety skarbowe, z dniem wydania 1. Stycznia 1852.

---

*) Dziennik praw państwa z r. 1850, cz. VII., nr. 10, str. 117.

6. Zur Ueberreichung der Bekenntnisse über das Einkommen und der Anzeigen über stehende Bezüge wird mit Beziehung auf den §. 32 des Allerhöchsten Patentes vom 29. Oktober 1849 und die Bestimmungen der Vollzugs-Vorschrift vom 11. Jänner 1850 *) die Frist bis Ende Dezember 1851 bestimmt.

Goluchowski m. p.

336.

Verordnung der Minister des Innern, des Krieges und der Justiz vom 21. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nr. 260, ausgegeben am 31. Dezember 1851),

wirksam für Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Tirol und Vorarlberg, Triest, Görz und Gradiska, Istrien, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Ungarn, Kroazien, Slavonien, die serbische Woiwodschaft mit dem Temeser Banate, die Militärgrenzgebiete und Siebenbürgen,

womit bestimmt wird, welche Behörde zur Fällung von Straferkenntnissen nach §. 8 der Allerhöchst sankzionirten Theater-Ordnung vom 14. November 1850 (Nr. 454 des R. G. B.) kompetent sei.

Aus Anlaß vorgekommener Anfragen, welcher Behörde die Fällung von Straferkenntnissen nach §. 8 der Allerhöchst sankzionirten Theater-Ordnung vom 14. November 1850 (Nr. 454 des R. G. B.) zustehe, wird von den Ministern des Innern, des Krieges und der Justiz erklärt, daß die Fällung dieser Straferkenntnisse im Sinne des Gesetzes jener Staats-Sicherheitsbehörde, unter Freilassung des Rekurses an den Statthalter (Ban von Kroazien und Slavonien, Landes-Militärkommanden in der Grenze) zustehe, der die Ueberwachung der Darstellung, wodurch das Vergehen verübt wurde, oblag.

Bach m. p. **Csorich** m. p. **K. Krauß** m. p.

337.

Erlaß des Finanzministeriums vom 23. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nr. 261, ausgegeben am 31. Dezember 1851),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Hinausgabe von Reichsschatzscheinen mit dem Ausfertigungstage vom 1. Jänner 1852.

Die mit dem Finanzministerial-Erlaße vom 19. Dezember 1850 Nr. 469 des Reichs-Gesetzblattes, in Umlauf gesetzten verzinslichen Reichsschatzscheine vom 1. Jänner 1851 zu 1000 fl., 500 fl. und 100 fl., werden vom 1. Jänner 1852 angefangen, gegen Reichsschatzscheine mit dem Ausfertigungstage vom 1. Jänner 1852 umgewechselt.

---

*) Im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1850, VII. Stück, Nr. 10, Seite 117.

To samo rozumieć się ma o zostających dotąd w obiegu procentujących biletach skarbowych z dnia 1. Stycznia 1850, tudzież o 3% asygnacyjach kasy centralnej od 50 złr. niżej, nakoniec o asygnacyjach na dochody węgierskie.

Zamiana nastąpi na żądanie właściciela w ciągu roku 1852.

Przy zamianie wypłacone zostaną zapadłe do dnia 1. Stycznia 1852, ciążące 3% prowizyje od biletów skarbowych i asygnacyj kasy centralnej.

Wydawanie odbędzie się w Wiedniu w c. k. kasie zamiany, w krajach zaś koronnych w c. k. kasach głównych krajowych.

Zresztą co do zamiany tychże biletów skarbowych na bilety nie procentujące, tudzież odwrotnie co do zamiany nie procentujących na procentujące, nakoniec co do przyjmowania takowych przy zapłatach gotówką, obowiązują postanowienia rozrządzenia c. k. Ministerstwa finansów z dnia 19. Grudnia 1850 nr. 469 Dz. pr. p.

F. Krauss m. p.

338.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 24. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXIII., nr. 262, wydana dnia 31. Grudnia 1851),

obwieszczające niektóre poprawki niemieckiego wydania taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851 roku.

W wydaniu niemieckiem taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851, ogłoszonem jako załączenie do nru. 244 Dziennika praw państwa, zamieścić należy w uwadze do oddziału 30 (*Bier* - piwo) po słowach „*in der Einfuhr*", (w przywozie) w czwartym wierszu z góry, — wyrazy następujące: „*im lombardisch-venetianischen Königreiche L. a. 3.60 für den metrischen Quintal, oder L. a. 1.80 für den Zollcentner sporco*" (w królestwie Lombardzko-Weneckiem L. a. 3.60 od cetnara metrycznego, albo L. a. 1.80 od cetnara celnego sporco).

Tęż samę poprawkę zamieścić należy także i w dawniejszych dwóch wydaniach, wyszłych z drukarni rządowej w folio i w oktawce, w których nadto jeszcze:

a) w oddziale 31, w wierszu ostatnim uwagi 1 po słowach „*oder mit*" położyć należy kwotę 3 złr. 21½ kr., zamiast 4 złr., jako nakładu do podatku konsumcyjnego od cetnara cłowego sporco;

b) w oddziale 9 pod ustanowami celnemi dla przewozu tytuniu surowego i fabrykatów tytuniowych, znajdować się winno podwójne podkreślenie, a nakoniec

c) w oddziale 14 i oraz w pierwszym wierszu należącej doń uwagi po słowie „*Mehl*" (mąka) łącznik (t. j. znak =) ma być opuszczonym.

F. Krauss m. p.

Dieß gilt auch von den noch im Umlaufe befindlichen verzinslichen Reichsschatzscheinen vom 1. Jänner 1850, dann den 3perzentigen Zentralkasse-Anweisungen von 50 fl. abwärts und den Anweisungen auf die ungarischen Landeseinkünfte.

Diese Umwechslung findet auf Verlangen des Inhabers im Laufe des Jahres 1852 Statt.

Bei der Umwechslung werden die bis zum 1. Jänner 1852 verfallenen, auf den Reichsschatzscheinen und Zentralkasse-Anweisungen haftenden 3perzentigen Zinsen vergütet.

Die Hinausgabe geschieht in Wien bei der k. k. Verwechslungskasse, in den Kronländern dagegen bei den k. k. Landeshauptkassen.

Im Uebrigen gelten hinsichtlich der Verwechslung dieser Reichsschatzscheine gegen unverzinsliche, und umgekehrt der unverzinslichen gegen verzinsliche, sowie hinsichtlich der Annahme derselben bei Barzahlungen, die Bestimmungen des Erlaßes des k. k. Finanzministeriums vom 19. Dezember 1850 Nr. 469 des Reichs-Gesetzblattes.

Ph. Krauß m. p.

338.

Verordnung des Finanzministeriums vom 24. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nr. 262, ausgegeben am 31. Dezember 1851),

womit einige Berichtigungen der deutschen Ausgaben des Zolltarifes vom 6. November 1851 bekannt gemacht werden.

In der als Beilage zu Nr. 244 des Reichs-Gesetzblattes veröffentlichten deutschen Ausgabe des Zolltarifes vom 6. November 1851 ist in der Anmerkung zur Abtheilung 30 (Bier) nach den Worten „in der Einfuhr", vierte Zeile von oben einzuschalten: „im lombardisch-venezianischen Königreiche Lire aust. 3.60 für den metrischen Quintal, oder Lire aust. 1.80 für den Zollzentner Sporco".

Derselben Berichtigung bedürfen die früheren zwei von der Staatsdruckerei ausgegangenen Ausgaben in Folio und Oktav, in welchen übrigens noch ferner

a) in der Abtheilung 31, Anmerkung 1, , letzte Zeile nach den Worten „oder mit" der Betrag von 3 fl. 21½ kr., statt 4 fl., als Verzehrungssteuer-Zuschlag für den Zollzentner Sporco anzusetzen;

b) in der Abtheilung 9 unter den Durchfuhr-Zollsätzen für rohen Tabak und Tabakfabrikate der mangelnde Doppelstrich beizufügen, endlich

c) in der Abtheilung 14 und in der ersten Zeile der dazu gehörigen Anmerkung nach dem Worte Mehl das Verbindungszeichen (=) wegzulassen ist.

Ph. Krauß m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XL.

Wydana i rozesłana dnia 19. Lipca 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XL. Stück.

Ausgegeben und versendet am 19. Juli 1852.

339.

Patent Cesarski z dnia 22. Grudnia 1851,

(Dziennik praw państwa, część LXXII., nr. 255, wydana dnia 25. Grudnia 1851),

obowiązujący w całym obrębie państwa,

mocą którego oznaczony zostaje zakres sądownictwa wojskowego (norma jurysdykcyi wojskowej) i postanawia się, ażeby niniejsze postanowienia zaprowadzone zostały we wszystkich krajach koronnych z dniem 1. Stycznia 1852.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli; Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej, Wielki Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

W celu ustanowienia i dokładnego odgraniczenia zakresu sądownictwa wojskowego, postanowiliśmy, po wysłuchaniu Naszej Rady Ministrów i Naszej Rady Stanu, uchwalić następujące postanowienia, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, a mające wejść w wykonanie z dniem 1. Stycznia 1852.

I. O sądownictwie wojskowem w sprawach karnych.

§. 1.

Sądownictwo karne sądów wojskowych jest albo zwyczajne, albo nadzwyczajne.

339.

Kaiserliches Patent vom 22. Dezember 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXII. Stück, Nro. 255, ausgegeben am 25. Dezember 1851),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit der Umfang der Militär-Gerichtsbarkeit (Militär-Jurisdiktionsnorm) bestimmt und festgesetzt wird, daß diese Bestimmungen für alle Kronländer am 1. Jänner 1852 in Wirksamkeit zu treten haben.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem &c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien &c. &c.

haben zur Feststellung und genauen Begrenzung des Umfanges der Militär-Gerichtsbarkeit nach Vernehmung Unseres Ministerrathes und Anhörung Unseres Reichsrathes, nachstehende, für alle Kronländer giltige Bestimmungen, welche am 1. Jänner 1852 in Wirksamkeit zu treten haben, zu beschließen befunden:

I. Militär-Gerichtsbarkeit in Strafsachen.

§. 1.

Die Strafgerichtsbarkeit der Militär-Gerichte ist eine ordentliche und außerordentliche.

A. Sądownictwo zwyczajne.

§. 2.

Pod sądownictwo zwyczajne sądów wojskowych należą:

Pierwsze. Wszystkie osoby, należące do stanu służby wojska lub marynarki wojennej, które wedle przeznaczenia swego, walczenia z nieprzyjacielem, złożyły przysięgę na artykuły wojenne, albo które w moc obowiązku swego popierania służby wojennej, lub wykształcenia takowej, albo też dostarczania potrzebnych do tego środków, zobowiązane zostały pewnemi prawami, lub regulaminami wojskowemi, licząc w to urlopników, od służby uwolnionych, czy to na czas pewny, czy od czasu ćwiczeń wojskowych, lubteż aż do chwili zwołania

Do tych osób policzone być winny także te. które należą do stanu służbowego c. k. gwardyi przybocznej, straży pałacu cesarskiego, żandarmeryi, batalijonu bukowińskiego kordonu granicznego. korpusu sanitarnego, korpusu pociągów wojskowych instytutu jeograficznego wojskowego, korpusu inżynijerów jeograficznych, głównego sztabu kwatermistrzostwa, zakładu centralnego ekwitacyjnego, departamentu stadnin wojskowych, wydziału stadniczego i remontowego, akademii wojskowej w Wiener-Neustadt. akademii inżynierskiej, kolegium kadetów marynarki, kompanii kadetów, szkoły pijonijerów, domów wychowania chłopców pułkowych wszytkich gałęzi artyleryi technicznej, komisyj ekonomicznych umundurowania, administracyj koszar, komend domów zbierania się placowych i transportowych, rzemieślników stojących pod zarządem urzędów zaopatrzenia wojskowego, szpitalów polowych i garnizonowych i komendy wojskowej, ustanowionej przy instytucie weterynaryi, tudzież profosowie sztabowi i nadprofosowie sztabowi, profosowie ustanowieni przy pułkach, korpusach, garnizonach i sztabowych sztokhauzach wraz z klucznikami; równie osoby ustanowione przy urzędach fortyfikacyjnych, łącząc w to wałmistrzów, giefrajterów szańcowych i rzemieślników pod nazwiskiem sług budowniczych, nakoniec robotników przyjętych do arsenałów, lub budowli okrętów marynarki wojennej, i do rejestrów zapisanych.

Powtóre. Osoby, które z utrzymaniem charakteru oficerskiego z pensyją lub bez pensyi wystąpiły ze służby wojskowej.

Trzecie. Osoby należące do stanu domów inwalidów, lub będące na utrzymaniu w takowych.

Czwarte. Osoby ustanowione przy rozmaitych gałęziach administracyi, lub przy pełnieniu obowiązków duchownych w wojsku, czy to z charakterem oficerskim, lub bez takowego, zobowiązane w pełnieniu służby swej towarzyszyć wszędzie oddziałowi armii lub wojska, do którego należą.

A. Ordentliche.

§. 2.

Der ordentlichen Strafgerichtsbarkeit der Militär-Gerichte unterstehen:

Erstens. Alle zum Dienststande des Heeres oder der Kriegsmarine gehörigen Personen, welche vermöge ihrer Bestimmung wider den Feind zu kämpfen, auf die Kriegsartikel beeidiget, oder wegen ihrer Verbindlichkeit, den Kriegsdienst oder die Ausbildung zu demselben zu fördern, oder die dazu nöthigen Mittel beizuschaffen, auf eigene Militär-Satzungen oder Reglements verpflichtet sind, mit Einschluß der auf eine bestimmte Zeit, oder bis zur Exerzirzeit, oder bis zur Einberufung Beurlaubten.

Zu diesen Personen werden auch diejenigen gezählt, welche zum Dienststande einer k. k. Leibgarde, der Hofburgwache, der Gensd'armerie, der Bukowiner Grenz-Cordons-Bataillons, des Sanitäts- und Militär-Fuhrwesens-Korps, des militärisch-geographischen Institutes, des Korps der Ingenieur-Geographes, des General-Quartiermeister-Stabes, der Zentral-Equitations-Anstalt, des Militär-Gestüt-, Beschäl- und Remontirungs-Departements, der Militär-Akademie zu Wiener Neustadt, der Genie-Akademie, des Marine-Kadeten-Kollegiums, der Kadeten-Kompagnien, der Pionier-Schule, der Regiments-Knaben-Erziehungshäuser, der sämmtlichen Zweige der technischen Artillerie, der Monturs-Oekonomie-Kommissionen, der Kasern-Verwaltungen, der Platz- und Transports-Sammelhaus-Kommanden, der militär-verpflegsämtlichen Handwerker, der Feld- und Garnisons-Spitäler, des bei dem Thierarzenei-Institute aufgestellten Militär-Kommando gehören, wie auch die bei den Regimentern, Korps, bei den Garnisons- und Stabs-Stockhäusern angestellten Profosen, Stabs- und Ober-Stabs-Profosen, sammt den Beschließern, und die bei den Fortifikazions-Aemtern angestellten Personen, mit Einschluß der Wallmeister, Schanzgefreiten und unter der Benennung Baubediente verstandenen Handwerker, endlich die bei den Arsenalen oder Schiffswerften der Kriegsmarine aufgenommenen und in den Registern eingetragenen Arbeiter.

Zweitens. Die unter Beibehaltung des Offiziers-Charakters mit oder ohne Pension aus der Militär-Dienstleistung getretenen Personen.

Drittens. Die zum Stande der Invalidenhäuser gehörigen oder in denselben versorgten Personen.

Viertens. Die in den verschiedenen Verwaltungszweigen oder in der Militär-Seelsorge mit oder ohne Offiziers-Charakter angestellten Personen, welche vermöge ihrer Dienstleistung der Armee- oder Heeres-Abtheilung, welcher sie angehören, überall zu folgen verpflichtet sind.

Objętymi tu są w szczególności: wszyscy urzędnicy komisaryjatu polowego wojennego, urzędów zaopatrzenia wojska, urzędów płatniczych kas wojennych prowincyjonalnych i superyorzy polowi, kapelani pułkowi, korpusowi i szpitalni rachmistrze, adjunkci rachunkowi i furyjerzy, jenerałowi-audytorowie porucznicy, audytorowie sztabowi, pułkowi, korpusowi, lub audytorowie przydzieleni; wszyscy lekarze polowi, od najwyższego lekarza polowego łącznie, niżej idąc wraz z pomocnikami lekarsko-polowymi, urzędnicy i pomocnicy przy aptekach polowych.

Piąte. Urzędnicy i słudzy Ministerstwa wojny, dyrekcyi jeneralnej inżynieryi i artyleryi, najwyższego trybunału sądowego wojskowego, powszechnego urzędu płatniczego wojennego, powszechnej administracyi depozytów, powszechnego sądu apelacyjnego wojskowego, komend wojskowych krajowych i *Jud. del. mil. mixt.*

Osoby wymienione w ustępie czwartym, równie jak urzędnicy, wyrażeni w ustępie piątym, podlegają temuż samemu sądownictwu, nawet jako spensyjonowani.

Szóste. Straże policyjne wojskowo uorganizowane.

Siódme. Małżonki i dzieci małoletnie ślubne, przybrane, lub legitymowane osob wyż wymienionych, wszelako wtedy tylko, kiedy takowe nie żywią się oddzielnie od spólnego gospodarstwa, równie jak dzieci nieślubne, jeżeli matki ich należą do sądownictwa wojskowego, a toż nie zasadza się na stosunku li tylko przemijającym, jak np. sług żeńskich.

Toż samo rozumie się co do żon i dzieci z prostych żołnierzy od wachmistrza i felwebla niżej, lecz tylko tych, którzy zaślubieni są według sposobu pierwszego.

Ósme. Wdowy i sieroty oficerów i urzędników wojskowych.

Dziewiąte. Słudzy osób wojskowych, przyjęci na kapitulacyję ograniczoną do pewnego czasu, lub płatni od rządu, lub żyjący ze służbodawcą w spólnem gospodarstwie, dopóki trwa takowy stosunek służbowy.

Dziesiąte. Osoby, które znajdują się przy oddziale wojska, postawionego na stopie wojennej, czy to jako ustanowieni przy takowym, czy dla własnego interesu, równie jak te, które pod równemi okolicznościami w czasie pokoju znajdując się przy oddziale wojska, stojącego za granicą.

Jedenaste. Uczniowie płci mękiej w zakładach wychowania i kształcenia wojskowych.

Hierunter sind begriffen: Sämmtliche Beamte des Feldkriegs-Kommissariates, der Militär-Verpflegs-Aemter, der Provinzial-Kriegs-Zahlämter und Kassen, die Feld-Superioren, Regiments-, Korps- und Spitals-Kapläne, Rechnungsführer, Rechnungs-Adjunkten und Fouriere, General-Auditor-Lieutenants, Stabs-, Garnisons-, Regiments-, Korps- oder zugetheilten Auditore, sämmtliche Feldärzte, vom Obersten Feldarzte inclusive abwärts, mit Einschluß der feldärztlichen Gehilfen, die Feldapotheken-Beamten und Gehilfen.

Fünftens. Die Beamten und Diener des Kriegsministeriums, der General-Genie- und Artillerie-Direkzion, des obersten Militär-Gerichtshofes, des Universal-Kriegs-Zahlamtes, der Universal-Depositen-Administrazion, des allgemeinen Militär-Appellazionsgerichtes, der Landes-Militär-Kommanden und Jud. del. mil. mixt.

Die in dem vierten Absatze bezeichneten Personen, wie auch die in dem fünften Absatze angeführten Beamten unterstehen auch im Pensionsstande derselben Gerichtsbarkeit.

Sechstens. Die militärisch-organisirten Polizeiwachen.

Siebentens. Die Gattinen und die minderjährigen ehelichen, adoptirten oder legitimirten Kinder der Vorbenannten, jedoch nur insoferne diese Kinder sich nicht abgesondert vom gemeinschaftlichen Haushalte selbst ernähren, sowie auch uneheliche Kinder, wenn deren Mütter zur Militär-Gerichtsbarkeit gehören, und, diese letztere sich nicht auf ein bloß vorübergehendes Verhältniß, wie z. B. jenes der weiblichen Dienstboten gründet.

Bei der Mannschaft vom Feldwebel oder Wachtmeister abwärts, gilt dieß nur von den Gattinen und Kindern derjenigen, welche nach der ersten Art verehelicht sind.

Achtens. Die Witwen und Waisen der Offiziere und Militär-Beamten

Neuntens. Die mit einer auf bestimmte Zeit lautenden Kapitulation aufgenommene, oder vom Staate besoldete, oder mit dem Dienstgeber im gemeinschaftlichen Haushalte lebende Dienerschaft der Militär-Personen, so lange dieses Dienstverhältniß dauert.

Zehntens. Die Personen, welche als Angestellte, oder ihres Geschäftes wegen bei einer auf den Kriegsfuß gesetzten, sowie jene, welche unter gleichen Verhältnissen in Friedenszeiten im Gefolge einer im Auslande stehenden Heeres-Abtheilung sich befinden.

Eilftens. Die in militärischen Erziehungs- und Bildungsanstalten befindlichen männlichen Zöglinge.

Dwunaste. Odźwierni, dozorcy i słudzy domowi, przyjęci do koszar, do domów inwalidów i innych budynków wojskowych.

Trzynaste. Jeńcy wojenni i zakładnicy, stojący pod strażą wojskową.

§. 3.

Nie należą zaś do osób wyszczególnionych w §. 2., i przeto nie podlegają zwyczajnemu sądownictwu sądów wojskowych:

Pierwsze. Pełnomocnicy lub wysłannicy obcych mocarstw, wraz z swym orszakiem, znajdujący się w czasie wojny przy c. k. armii.

Drugie. Mieszkający w Austryi oficerowie obcych mocarstw.

Trzecie. Urzędnicy cywilni, dodani do c. k. armii dla dostarczania liwerunków, podwód i innych potrzeb wojskowych, a w ogólności dla pomagania w służbie.

Czwarte. Urzędnicy i słudzy należący do personale buchalteryi Ministerstwa wojny, do dyrekcyi zarządu medykamentów wojskowych, do instytutu weterynaryi i szpitala dla zwierząt w Wiedniu, tudzież wikaryjusz polowy apostolski ze swojem personale konsystoryjalnem.

Piąte. Praktykanci i dyjurniści przy władzach wojskowych bez wyjątku.

Szóste. Urzędnicy i słudzy, ustanowieni przy administracyi realności, znajdującej się w posiadaniu jakiego zakładu wojskowego.

Siódme. Pastuchy bydła i stróże (Csikós, Béress i Gulyás) przy stadninach wojskowych, doczasowo przyjęci.

Ósme. Majstrowie, czeladnicy i pomocnicy ze stanu cywilnego, przy urzędach co do fortyfikacyi i zbrojowni, przy komisyjach ekonomicznych umundurowania i innych zakładach wojskowych, przyjęci na czas pewny za wypowiedzeniem.

Dziewiąte. Ustanowieni ze stanu cywilnego przy akademijach i innych zakładach wojskowych, nauczyciele języków, fechtunku, ujeżdżacze, tudzież przyjęci za wynagrodzeniem lekarze, niewcieleni do stanu lekarzy polowych; nakoniec osoby, ustanowione przy instytucie wychowania córek oficerskich w Hernals do kierowania wychowaniem i udzielania nauki.

Dziesiąte. Szynkarze i rzeźnicy przyjęci do koszar, domów inwalidów i innych budowli wojskowych.

Jedenaste. Żołnierze drugich batalijonów landwery, oprócz czasu, w którym zostają w służbie czynnej.

Dwunaste. Słudzy, którzy otrzymali pensyję lub prowizyję.

Zwölftens. Die in Kasernen, Invalidenhäuser und andere Militär-Gebäude aufgenommenen Portiere, Aufseher und Hausknechte.

Dreizehntens. Die Kriegsgefangenen und die unter militärischer Obhut stehenden Geißeln.

§. 3.

Dagegen sind unter den im §. 2 genannten Personen nicht begriffen, und daher der ordentlichen Strafgerichtsbarkeit der Militärgerichte nicht unterworfen:

Erstens. Die zu Kriegszeiten bei einer k. k. Armee sich aufhaltenden Bevollmächtigten oder Abgesandten fremder Mächte, mit ihrem Gefolge.

Zweitens. Die in Oesterreich sich aufhaltenden Offiziere fremder Mächte.

Drittens. Die einer k. k. Armee zur Beischaffung der Lieferungen, Vorspann und sonstigen Armee-Bedürfnisse, überhaupt zur Förderung des Dienstes zugetheilten Zivil-Beamten.

Viertens. Die zum Personalstande der Kriegs-Ministerial-Buchhaltung, der Militär-Medikamenten-Regie-Direkzion, des Thierarzenei-Institutes und Thierspitales in Wien gehörigen Beamten und Diener, sowie auch der apostolische Feld-Vikar mit seinem Konsistorial-Personale.

Fünftens. Die Praktikanten und Tagschreiber bei den Militär-Behörden, ohne Unterschied.

Sechstens. Die bei der Verwaltung einer im Besitze einer Militär-Anstalt befindlichen Realität angestellten Beamten und Diener.

Siebentens. Die beim Militär-Gestütswesen zeitlich aufgenommenen Viehhirten und Wärter (Csikós, Béress und Gulyás).

Achtens. Die bei den Fortifikations- und Zeugämtern, Monturs-Oekonomie-Kommissionen und sonstigen Militär-Anstalten aus dem Zivilstande gegen Aufkündigung oder sonst zeitlich aufgenommenen Meister, Gesellen und Handlanger

Neuntens. Die bei den Militär-Akademien und anderen Militär-Anstalten aus dem Zivilstande angestellten Sprach-, Fecht- und sonstigen Lehrmeister, Bereiter, wie auch jene gegen Bestallung angenommenen Aerzte, die nicht dem Stande der Feldärzte eingereiht werden; ferner die im Offizierstöchter-Bildungs-Institute zu Hernals zur Leitung der Erziehung und Ertheilung des Unterrichtes angestellten Personen.

Zehntens. Die in Kasernen, Invalidenhäuser, und andere Militär-Gebäude aufgenommenen Gastwirthe und Fleischhauer.

Eilftens. Die Mannschaft der zweiten Landwehr-Bataillons, außer der Zeit der aktiven Dienstleistung.

Zwölftens. Die mit Pension oder Provision betheilten Diener.

Trzynaste. Inwalidzi, którzy otrzymali płacę patentową, lub dokument zastrzegający im zaopatrzenie.

Czternaste. Służący osób wojskowych tak męzkiej, jakoteż płci żeńskiej, jeżeli na mocy §. 2. ustępu 9. nie są wyraźnie poddani pod sądownictwo wojskowe; tudzież indywidua zostające w służbie prywatnej osób wojskowych, a nie należące do klasy sług, n. p. sekretarze, lekarze domowi, ochmistrze do dzieci i t. d.

Pietnaste. Żony i dzieci wspomnionych w §. 2. w ustępie 10. osób, jezeli nie towarzyszą oddziałowi wojska, postawionemu na stopie wojennej, lub w czasie pokoju stojącemu za granicą.

Szesnaste. Żony i dzieci żołnierzy od felwebla i wachmistrza niżej, zaślubionych nie na sposób pierwszy.

Siedmnaste. Wdowy i dzieci, zmarłych osób wojskowych, nie wspomnionych w §. 2. w ustępie 8.

§. 4.

Zwyczajne sądownictwo karne sądów wojskowych rozciąga się do wszystkich zbrodni, wykroczeń i innych kary godnych czynności, z wyjątkiem:

Pierwsze. Przekroczeń co do dochodów skarbowych w owych krajach koronnych, w których obowiązuje ogłoszona patentem z dnia 11. Lipca 1835 r. ustawa karna o dochodzeniu i karaniu takowych.

Drugie. Wszystkich przypadków karnych, należących do władzy karnej stanu cywilnego po ogłoszeniu prawnem sądu doraźnego, jak skoro winowajca stawiony został przed sąd, do którego czynność urzędowa należy.

Trzecie. Owych przypadków karnych, w których przeciw osobie, przed jej wstąpieniem pod sądownictwo wojskowe, sąd karny cywilny wytoczył postępowanie o zbrodnię, czy to przez jej zawezwanie, przesłuchanie, czy też na mocy rozkazu przystawienia lub schwytania, czy przez uwięzienie, lub szlakowanie za pomocą pogoni lub listów gończych.

W tych razach takowy, jeżeli nie popełnił później w stanie wojskowym cięższej karygodnej czynności, wydanym zostanie sądowi cywilnemu, wydania żądającemu.

B. Sądownictwo nadzwyczajne.

§. 5.

Podlegają sądownictwu nadzwyczajnemu sądów wojskowych:

Pierwsze. Osoby, dopuszczające się czynności karygodnych przeciw władzy wojennej państwa, pozostawionych na mocy ustawy karnej, lub przepisów szczegółowych, do śledzenia i karania sądom wojskowym.

Dreizehntens. Die mit Patental-Gehalt oder mit einer Versorgungs-Vorbehalts-Urkunde betheilten Invaliden.

Vierzehntens. Die männlichen sowohl, als die weiblichen Dienstleute der Militärpersonen, dafern sie nicht im §. 2, Absatz 9, der Militärgerichtsbarkeit ausdrücklich zugewiesen sind, sowie die bei Militärpersonen in Privatdiensten stehenden, jedoch nicht zur Klasse der Dienerschaft gehörigen Individuen, z. B. Sekretäre, Hausärzte, Erzieher u. s. w.

Fünfzehntens. Die Gattinen und Kinder der im §. 2, Absatz 10, genannten Personen, wenn sie nicht selbst der auf den Kriegsfuß gesetzten, oder in Friedenszeiten im Auslande stehenden Heeresabtheilung folgen.

Sechzehntens. Die Weiber und Kinder der nicht nach der ersten Art verehelichten Mannschaft vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts.

Siebzehntens. Die Witwen und Kinder verstorbener, im §. 2, Absatz 8, nicht genannter Militärpersonen.

§. 4.

Die ordentliche Strafgerichtsbarkeit der Militär-Gerichte erstreckt sich über alle Verbrechen, Vergehen und andere strafbare Handlungen, mit Ausnahme:

Erstens. Der Gefälls-Uebertretungen in jenen Kronländern, in welchen über die Untersuchung und Bestrafung derselben das mit dem Patente vom 11. Juli 1835 kundgemachte Strafgesetz Wirksamkeit hat.

Zweitens. Aller Straffälle, die nach gesetzlicher Kundmachung des Standrechtes, vor die Strafbehörde des Zivilstandes gehören, sobald der Thäter zu dem Gerichte, dem die Amtshandlung zusteht, eingebracht worden ist.

Drittens. Jener Straffälle, in welchen wider Jemand bereits vor seinem Eintritte in die Militär-Gerichtsbarkeit wegen eines Verbrechens von einem Zivil-Strafgerichte durch Vorladung, Vernehmung, durch einen Vorführungs- oder Verhaftsbefehl, durch Verhaftung oder Verfolgung mittelst der Nacheile, oder durch Steckbriefe eingeschritten worden ist.

In diesen Fällen ist derselbe, wenn er nicht später im Militärstande eine schwerere strafbare Handlung begangen hat, dem Zivil-Strafgerichte auszuliefern, sobald dasselbe die Auslieferung fordert.

B. Außerordentliche.

§. 5.

Der außerordentlichen Strafgerichtsbarkeit der Militär-Gerichte unterstehen:

Erstens. Diejenigen Personen, welche sich solcher strafbarer Handlungen wider die Kriegsmacht des Staates schuldig machen, die nach dem Strafgesetze oder nach besonderen Vorschriften der militärgerichtlichen Untersuchung und Aburtheilung vorbehalten werden.

Drugie. Przekraczający kwarantannę, jak skoro najściślejszy kordon od zarazy morowej został ustanowiony i sąd doraźny ogłoszony, według patentu z dnia 21. Maja 1805 r. (Zb. ust. sąd. I. 731).

Trzecie. Rozbójnicy morscy, dostawieni przez marynarkę wojenną.

Czwarte. Skazani na karę, znajdujący się w fortecach, lub innych zakładach karnych wojskowych pod strażą wojskową.

Piąte. Osoby, które w warowniach, w miejscach, powiatach, lub krajach koronnych postawionych, w skutek ogłoszenia w stanie oblężenia lub wojny, dopuszczają się takich czynności karygodnych, które na mocy ustawy lub osobnego obwieszczenia pozostawione są sądom wojskowym do śledzenia i osądzenia.

Szóste. Osoby ustanowione w armii, lub przy administracyi wojskowej, po wystąpieniu swem z sądownictwa wojskowego, za zbrodnie popełnione przy wykonywaniu swych powinności urzędowych, lub służbowych, czy takowe odkryte zostały jeszcze podczas pełnienia służby, lub też po ich wystąpieniu ze służby.

II. O sądownictwie wojskowem w sprawach wojskowych.

§. 6.

Osoby, poddane pod sądownictwo zwyczajne sądów wojskowych w sprawach karnych, podlegają takowemu z reguły także i w sprawach cywilnych. Nikt nie może się zrzec ze skutkiem sądu wojskowego, pod który należy.

Do osób, na mocy §. 3. nie podlegających sądownictwu wojskowemu, należeć mają co do spraw cywilnych, także i urlopnicy uwolnieni od służby aż do ich powołania, tudzież wspomnieni w §. 2. w ustępie 1, robotnicy przy marynarce wojennej. Sprawy sporne eraryjum wojskowego należą, jak dotąd, przed sądy wojskowe.

§. 7.

Wyjętemi są z pod sądownictwa wojskowego, a zatem należą do sądów cywilnych nawet wtenczas, kiedy osoby wojskowe lub eraryjum wojskowe jako strony występują:

Wszelkie sprawy sporne, należące do zakresu sądownictwa realnego, lub górniczego, tudzież spory wynikłe z kontraktów najmu, z zakłócenia posiadania, jeżeli takowe odnoszą się do rzeczy nieruchomych, tudzież z uszkodzeń na gruntach lub płodach ziemskich.

Zweitens. Kontumaz-Uebertreter, sobald der engste Pest-Kordon gezogen und das Standrecht kundgemacht worden ist, nach dem Patente vom 21. Mai 1805 (J. G. S., Z. 731).

Drittens. Die von der Kriegsmarine eingebrachten Seeräuber.

Viertens. Die in Festungen oder sonstigen Militär-Straf-Anstalten unter militärischer Obhut verwahrten Sträflinge.

Fünftens. Diejenigen Personen, welche sich in festen Plätzen, Ortschaften, Bezirken oder Kronländern, die in Folge des erklärten Belagerungs- oder Kriegszustandes unter das Kriegsgesetz gestellt werden, solcher strafbarer Handlungen schuldig machen, die nach dem Gesetze, oder zu Folge besonderer Kundmachung der militärgerichtlichen Untersuchung und Aburtheilung vorbehalten werden.

Sechstens. Die in der Armee- oder Militär-Verwaltung Angestellten, nach ihrem Austritte aus der Militär-Gerichtsbarkeit, wegen der bei Ausübung ihrer Amts- oder Dienst-Obliegenheiten begangenen Verbrechen, sie mögen noch während ihrer Dienstleistung, oder erst nach ihrem Austritte entdeckt worden seyn.

II. Militär-Gerichtsbarkeit in bürgerlichen Rechtssachen.

§. 6.

Die Personen, welche der ordentlichen Gerichtsbarkeit der Militär-Gerichte in Strafsachen zugewiesen sind, unterstehen derselben in der Regel auch in bürgerlichen Rechtssachen. Niemand kann auf den ihm zustehenden Militär-Gerichtsstand giltig verzichten.

Den nach §. 3 der Militär-Gerichtsbarkeit nicht unterstehenden Personen sind in Beziehung auf bürgerliche Rechtssachen, auch die bis zur Einberufung Beurlaubten, und die im §. 2, Absatz 1, erwähnten Arbeiter der Kriegsmarine beizuzählen. Die Streitsachen des Militär-Aerars gehören, wie bisher, vor die Militär-Gerichte.

§. 7.

Von der Militär-Gerichtsbarkeit ausgenommen, und somit auch dann zu den Zivil-Gerichten gehörig, wenn Militärpersonen, oder das Militär-Aerar als Parteien einschreiten, sind:

Alle in den Wirkungskreis der Real- und Berg-Gerichtsbarkeit gehörigen Streitsachen, ferner die Streitigkeiten aus Bestandverträgen, aus Besitzstörungen, falls sich solche auf unbewegliche Sachen beziehen, und aus Beschädigungen an Grundstücken und Grund-Erzeugnissen.

§. 8.

Kiedy zachodzi przypadek pozwu prowokacyjnego lub wzajemnego (odwrotnego), albo spólnictwa sporu, można także i osoby wojskowe pozywać przed sądy cywilne; jednakowoż wykonanie orzeczeń sądowych, lub kroków tymczasowych przeciw osobom należącym do sądownictwa wojskowego, z wyjątkiem czynności, pochodzących z sądownictwa rzeczowego, zostawione są sądom wojskowym.

§. 9.

Wszelkie czynności, odnoszące się do przyjęcia, zarządu, obciążenia, przeistoczenia lenności lub fideikomisu, albo też do rozwiązania związku lennego lub fideikomisowego, należą do władz sądowych prawem oznaczonych, bez względu na stan wojskowy osób w tem interesowanych.

§. 10.

Postępowanie konkursowe z osobami, podległemi sądownictwu wojskowemu, należy do sądu cywilnego, jeżeli zadłużony posiada w obrębie państwa dobra nieruchome, a mianowicie:

a) jeżeli posiada majątek nieruchomy w jednym tylko kraju koronnym, do tego sądu konkursowego, w którego obrębie dobra nieruchome są położone;

b) jeżeli zaś posiada dobra nieruchome w kilku krajach koronnych, do tej władzy cywilnej, którаby według ostatniego miejsca pobytu jego w obrębie państwa, bez względu na jego stan wojskowy, powołaną była do postępowania konkursowego.

§. 11.

Postępowanie zaś karno-sądowe przeciw krydataryjuszowi, równie jak wykonanie rozporządzeń sędziego cywilnego w postępowaniu konkursowem, odnoszących się do takich rzeczy ruchomych krydataryjusza, podlegającego sądownictwu wojskowemu, które się znajdują w miejscu jego pobytu, lub w budynkach wojskowych, lub które do jego służby należą, pozostawione jest sądowi wojskowemu.

§. 12.

Spór rozpoczęty przed właściwym sądem wojskowym, winien być przeprowadzonym aż do końca w tymże sądzie, chociażby pozwany w tym czasie przeszedł był pod sądownictwo władzy sądowej cywilnej.

§. 13.

Oprócz spraw spornych, należą do sądów wojskowych następujące sprawy, dotyczące osób wymienionych w §. 2, a nie wyjętych w §§. 3. i 6.:

§. 8.

In dem Falle, wenn der Gerichtsstand der Aufforderungsklage, der Widerklage oder der Streitgenossenschaft in Anwendung kommt, können auch Militärpersonen bei den Zivil-Gerichtsbehörden belangt werden, jedoch bleibt die Vollstreckung der richterlichen Erkenntnisse oder mittlerweiligen Vorkehrungen gegen die der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehenden Personen, mit Ausnahme der Akte der Real-Gerichtsbarkeit, den Militär-Gerichten vorbehalten.

§. 9.

Alle auf die Uebernahme, Verwaltung, Belastung, Umwandlung eines Lehens, oder eines Fideikommisses, oder die Auflösung eines Lehens- oder eines Fideikommißbandes sich beziehenden Verhandlungen gehören, ohne Rücksicht auf die militärische Eigenschaft der betheiligten Personen, zu den durch das Gesetz bestimmten Zivil-Gerichtsbehörden.

§. 10.

Das Konkurs-Verfahren über die der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehenden Personen kömmt, wenn der Verschuldete im Inlande ein unbewegliches Gut besitzt, dem Zivilgerichte, und zwar:

a) wenn er nur in Einem Kronlande ein unbewegliches Vermögen besitzt, demjenigen Konkursgerichte zu, in dessen Sprengel das unbewegliche Gut gelegen ist;

b) wenn er aber in mehreren Kronländern unbewegliche Güter besitzt, derjeniger Zivilbehörde, welche nach dessen letztem Aufenthaltsorte im Inlande, abgesehen von seiner Militäreigenschaft, zum Konkursverfahren berufen wäre.

§. 11.

Dagegen bleibt das strafgerichtliche Verfahren gegen den Kridatar, sowie die Vollstreckung der Verfügungen des Zivilrichters im Konkursverfahren, welche sich auf solche bewegliche Güter eines der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehenden Kridatars beziehen, die sich in dessen Aufenthaltsorte, oder in Militärgebäuden befinden, oder zu dessen Dienstbedarf gehören, dem Militärgerichte vorbehalten.

§. 12.

Ueber eine Streitsache, welche bei dem zuständigen Militärgerichte anhängig gemacht worden ist, bleibt dasselbe bis an das Ende zuständig, wenngleich der Geklagte in der Zwischenzeit unter die Gerichtsbarkeit der Zivil-Gerichtsbehörde gekommen wäre.

§. 13.

Außer Streitsachen sind bezüglich der im §. 2 genannten, und in den §§. 3 und 6 nicht ausgenommenen Personen, folgende Geschäfte bei den Militärgerichten zu führen:

Pierwsze. Pertraktacyja spadku, jeżeli się nie znajdują w takowym lenność, fideikomis, lub dobra nieruchome; w ostatnim bowiem razie pertraktacyja należy do władzy sądowej cywilnej, a osoba wojskowa uważaną być winna tak, jak gdyby zwyczajne zamieszkanie swoje miała na dobrach nieruchomych.

Czynność urzędowa władzy wojskowej rozciąga się w tym razie tak dalece, jak tego wymaga potrzeba, ażeby sprawdzić tożsamość osoby, ubezpieczyć papiery i efekta zmarłego, sprzedać przedmioty nie dające się przechować, lub takie, których przechowanie kosztaby pociągnęły za sobą, sprawdzić i zaspokoić koszta zaopatrzenia, choroby i pogrzebu, równie jak zaległości płacy dla służących, a następnie oddać spadek wraz z potrzebnemi objaśnieniami do właściwego sądu cywilnego. Równie należy do sądu cywilnego postępowanie spadkowe co do osób wyrażonych w §. 2, w ustępie 10.

Powtóre. Opieka nad pupilami, wspomnionymi w §. 2, w ustępie 8, tudzież ustanowienie tymczasowego opiekuna, lub kuratora dla osoby i dla majątku reszty pupilów lub kurandów, przestępujących z pod sądownictwa wojskowego pod sądownictwo cywilne.

Do dalszego ustanowienia i prowadzenia opieki nad sierotami woskowemi, dopiero co wspomnionemi, wezwać należy właściwy w tym razie sąd cywilny.

Sądy wojskowe urzędować winny jako zwyczajne władze kuratorskie wtenczas, jeżeli ustanowiona ma być kuratela nad osobą, należącą pod sądownictwo wojskowe, lub jeżeli ojciec, należący pod sądownictwo wojskowe, którego dziecko małoletnie posiada majątek ruchomy, takowy administruje, tak długo, jak długo sam stoi pod sądownictwem wojskowem.

Trzecie. Rozprawy w sprawach małżeńskich, tudzież w sprawach adopcyi i legitymacyi.

Czwarte. Amortyzacyja dokumentów, jeżeli osoba do żądania takowej upoważniona, jest wojskową; wszelako amortyzacyja papierów publicznych, lub z niemi za równe poczytanych kredytowych, tudzież wekslów, pozostawiona jest sądom cywilnym.

Oprócz tego sądy wojskowe upoważnione są do legalizowania i widymowania dokumentów, bez względu na osoby przytem interesowane.

§. 14.

Zakres sądownictwa wojskowego co do mieszkańców prowincyj i dystryktów graniczno-wojskowych, oznaczony zostanie osobnemi przepisami

Erstens. Die Abhandlung der Verlassenschaft, insoferne sich in derselben nicht ein Lehen, ein Fideikommiß, oder ein unbewegliches Gut befindet, in welch' letzterem Falle die Abhandlung von der Zivil-Gerichtsbehörde zu pflegen ist, und die Militärperson so angesehen wird, als ob sie auf dem unbeweglichen Gute ihren ordentlichen Wohnsitz gehabt hätte.

Die Militärbehörde hat in diesem Falle in so weit das Amt zu handeln, als es erforderlich ist, um die Identität der Person festzustellen, die Papiere und die Effekten des Verstorbenen zu sichern, jene Gegenstände, welche sich nicht aufbewahren lassen, oder deren Aufbewahrung Kosten verursachen würde, zu veräußern, in Betreff der Verpflegs-, Krankheits- und Beerdigungskosten, dann der allfälligen Liedlohns-Rückstände, Ordnung zu pflegen, und sofort den Nachlaß sammt den erforderlichen Aufklärungen an das zuständige Zivilgericht abzugeben. Ebenso gehört die Verlassenschafts-Abhandlung über die im §. 2, Absatz 10 bezeichneten Personen jedenfalls vor das Zivilgericht.

Zweitens. Die Ober-Vormundschaft über die im §. 2, Absatz 8 genannten Pupillen, und die Bestellung eines mittlerweiligen Vormundes, oder Kurators für die Person und das Vermögen der übrigen aus der Militär- in die Zivil-Gerichtsbarkeit übertretenden Pupillen oder Kuranden.

Zur ferneren Bestellung und Führung der Vormundschaft über die letzterwähnten Militär-Waisen ist das sonst gesetzliche Zivilgericht aufzufordern.

Als ordentliche Kuratelsbehörde haben die Militärgerichte einzuschreiten, wenn die Kuratel über eine unter der Militär-Gerichtsbarkeit bleibende Person zu verhängen ist, oder wenn ein der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehender Vater, dessen minderjähriges Kind ein bewegliches Vermögen besitzt, dasselbe zu verwalten hat, in so lange er selbst unter Militär-Gerichtsbarkeit steht.

Drittens. Die Verhandlungen in Ehesachen, sowie in Adopzions- und Legitimazionsfällen.

Viertens. Die Amortisirung von Urkunden, insoferne der zur Ansuchung derselben Berechtigte eine Militärperson ist; doch bleibt die Amortisirung der öffentlichen oder denselben gleich gehaltenen Kreditspapiere und der Wechsel, jedenfalls den Zivilgerichten vorbehalten.

Außerdem sind die Militärgerichte zur Legalisirung und Vidimirung von Urkunden, ohne Unterschied der dabei einschreitenden Personen, berechtiget.

§. 14.

Der Umfang der Militär-Gerichtsbarkeit über die Bewohner der Militär-Grenz-Provinzen und Distrikte wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

§. 15.

Członkowie Domu Cesarskiego, tudzież osoby, używające prawa eksterytoryjalności, wyjętemi są zpod sądownictwa wojskowego, nawet gdy zajmują miejsce w wojsku.

§. 16.

Wszelkie sprawy karne i cywilne, rozpoczęte w czasie, w którym niniejsza ustawa obowiązywać zacznie, doprowadzone być winny do końca w tym sądzie, w którym się odbywają; tylko sprawy opiekuńcze i kuratorskie należy odstąpić władzom sądowym, powołanym do tego na mocy niniejszej ustawy.

§. 17.

Niniejszą ustawą znosi się oraz wszelkie rozporządzenia prawne, z takową niezgodne, i według niej należy także rozstrzygać wszelkie wiszące spory o kompetencyję.

§. 18.

Wykonanie niniejszego patentu i wydanie dotyczącej instrukcyi, polecam Moim Ministrom wojny i sprawiedliwości, którzy w tym względzie w porozumieniu działać winni.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia dwudziestego drugiego Grudnia, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p. **Csorich** m. p. **K. Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu,
Ransonnet m. p.
Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

§. 15.

Die Mitglieder des Kaiserhauses, sowie die Personen, denen das Recht der Exterritorialität zusteht, bleiben von der Militär-Gerichtsbarkeit ausgenommen, wenn sie gleich eine Stelle im Kriegsheere bekleiden.

§. 16.

Alle zur Zeit der beginnenden Wirksamkeit dieses Gesetzes anhängigen Straf- und Zivil-Rechtsangelegenheiten sind von derjenigen Behörde, bei welcher sie in Verhandlung stehen, zu Ende zu führen; nur die Vormundschafts- und Kuratelssachen sind den nach diesem Gesetze hiezu berufenen Gerichtsbehörden abzutreten.

§. 17.

Durch dieses Gesetz werden die damit nicht übereinstimmenden gesetzlichen Verfügungen aufgehoben, und sind hiernach auch alle im Zuge schwebenden Kompetenz-Streite zu entscheiden.

§. 18.

Mit der Vollziehung dieses Patentes und der Erlassung der diesfälligen Instrukzion beauftrage Ich Meine Minister des Krieges und der Justiz, welche sich darüber in's Einvernehmen zu setzen haben.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am zwei und zwanzigsten Dezember im achtzehnhundert Ein und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph. (L. S.)

F. Schwarzenberg m. p. **Csorich** m. p. **K. Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.,
Kanzleidirektor des Ministerrathes.

§. 15. [illegible]

[illegible]

§. 16. [illegible]

[illegible]

§. 17. [illegible]

[illegible]

§. 18. [illegible]

[illegible]

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt [illegible]

Franz Joseph.

F. Schwarzenberg m. p. [illegible] m. p. [illegible] Krauß m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.
Kanzleidirector des Ministerrathes.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLI.

Wydana i rozesłana dnia 23. Września 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 23. September 1852.

Jahrgang 1851.

340.

Spis

wyłącznych przywilejów, dnia 20. Grudnia 1850 nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych.

Przywilej Feliksowi Serse de Rosetti, w Tryjeście nr. 1509, nadany na wynalazek barwniku błękitnego, pod nazwą „istryjskiej farby błękitnej" na pięć lat. Opis tegoż przejrzany być może w c. k. namiestnictwie pomorskiem w Tryjeście, które go przechowuje dla wiadomości każdego (l. 8127—II. 1850).

Przywilej F. G. Rietschowi, radzcy księcia Oettingen-Wallerstejna, w Czeskim Rudolcu w Morawii, nadany na wynalazek narządu, „stołem horyzontalnym" zwanego, który postawiony w okrętach przy wszystkich zwyczajnych poruszeniach zawsze powierzchnię horyzontalną zachowuje, na którym przeto przedewszystkiem mapy morskie rozpostrzeć, tudzież instrumenta obserwacyjne, naczynia stołowe i t. d. stawiać można, a który także na lądzie do postawienia narzędzi mierniczych lub innych przedmiotów, horyzontalnego położenia wymagających, przydatnym być może; przywilej ma trwać rok jeden. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8152—II. 1850).

Przywilej Hermanowi Barigozzi, giserowi w Medyjolanie (contrada dei Pennacchieri nr. 3232 i 3233), nadany na wynalazek nowej metody, jarzma dzwonowe z lanego żelaza z czopami i kółkami żelaznemi sporządzać; na rok jeden. Opis tegoż przejrzany być może w c. k. namiestnictwie w Medyjolanie, gdzie dla wiadomości każdego przechowuje się (l. 8215—II. 1850).

Przywilej Maurycemu Kneplerowi, mechanikowi z Haberny w Czechach, przebywającemu teraz w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 687), nadany na wynalazek cybuszków ku dłuższemu kurzeniu cygarów, za pomocą których dym bardzo chłodnie i jest przyjemniejszym, każde zaś cygaro do szczętu wypalić się daje, a które bardzo łatwo czyszczone być mogą, dobrze ciągną i bardzo tanio kosztują; na rok jeden. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8236—II. 1850).

Przywilej Karolowi Ederowi, kolorzyście w wytłoczni J. Rossego w Unter-St. Veit koło Wiednia, na ręce Dr. Drechslera, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 981), nadany na rok jeden na wynalazek, w skutek którego barwnik z porostu skalnego jako farba fijałkowa ku tłoczeniu zapomocą machiny lub ciśnięcia ręcznego usadawia się na tkaninach z rozmaitych nici mieszanych. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8237—II. 1850).

340.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 20. Dezember 1850 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Felice Serse de Rosetti, zu Triest Nr. 1509, auf die Entdeckung einer Blaufarbesubstanz „Istrianerblau" genannt; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. küstenländischen Statthalterei in Triest zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8127 — H. 1850).

Dem F. G. Rietsch, fürstlich Oettingen-Wallerstein'schen Rathe, zu Bömisch-Rudoletz in Mähren, auf die Erfindung einer Vorrichtung „Horizontaltisch" genannt, welcher in Schiffen bei allen gewöhnlichen Bewegungen derselben immer an seiner Oberfläche horizontal bleibe, daher zum Darauflegen von Seekarten, Observazions-Instrumenten, Speisegeräthen u. s. w. sich vorzüglich eigne, aber auch zu Land für Meßinstrumente, oder andere Gegenstände, die einer horizontalen Lage bedürfen, anwendbar sei; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8152 — H. 1850).

Dem Hermann Barigozzi, Metallgießer zu Mailand (Contrada dei Penacchieri Nr. 3232 und 3233), auf die Erfindung einer neuen Methode, die Glockenhelme (Joche) aus Gußeisen mit eisernen Zapfen und Rädern herzustellen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8215 — H. 1850).

Dem Moriz Knepler, Mechaniker aus Habern in Böhmen und derzeit zu Wien (Leopoldstadt Nr. 687), auf die Erfindung von Rauchverlängerungs-Zigarrenspitzen, mittelst welchen der Rauch sehr abgekühlt und angenehm werde, jede Zigarre auf das kleinste Stückchen verraucht werden könne, und welche sich sehr leicht reinigen lassen, einen guten Zug besitzen und sehr billig zu stehen kommen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8236 — H. 1850).

Dem Karl Eder, Kolorist in der Druckfabrick des J. Rossi zu Unter-St. Veit bei Wien, durch Dr. Drechsler, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien (Stadt Nr. 981), auf die Erfindung, das Pigment des Orseillekrautes als violette Farbe für Maschinen und Handdruck auf Geweben, welche aus verschiedenartigen Fäden gemischt sind, zu fixiren; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefucht (Z. 8237 — H. 1850).

Przywilej Kajetanowi Pizzighellemu, prowizorowi składu fabrycznego wiedeńskich towarów szmuklerskich pod modną wstęgą, w Wiedniu (miasto nr. 1122), nadany na ulepszenie złotych pendentów dla urzędników wojskowych i cywilnych, które z obu stron bez przekłucia złotego pasa rozszerzać i ścieśniać można; na rok jeden. Opis tegoż przejrzanym być może w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, które go dla wiadomości każdego przechowuje (l. 8270—H. 1850).

Przywilej Ferdynandowi Krabesowi, chemikowi i destylatorowi w Wittenberdze w Prusiech, przebywającemu teraz w Wiednia (Leopoldstadt nr. 60), nadany na wynalazek właściwych apparatów i właściwego sposobu postępowania, aby każdą prostą gorzałkę codziennie i w dowolnej ilości przepalić nie tylko na spirytus (wyskok) 36 do 38 stopni mający i bez przyswędu, lecz także na chemicznie czysty, t. j. prawdziwy od przyswędu oczyszczony alkohol; na rok jeden. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów policyi zdrowia nie ma przeciw wykonywaniu tego przywileju nic do zarzucenia. Złożono także rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (l. 8360—H. 1850).

Bruck m. p.

341.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 26. Grudnia 1850,

mocą którego kilka przywilejów częścią z powodu dobrowolnego zrzeczenia się, częścią dla niewykonywania za zgasłe uznano.

Następujące wyłączne przywileje uznano za zgasłe częścią z powodu dobrowolnego zrzeczenia się, częścią dla zaniechanego wykonywania tychże, a mianowicie:

1. Z powodu dobrowolnego zrzeczenia się. Dwa przywileje Karolowi Fr. Looseyowi dnia 22. Grudnia 1847 nadane, jeden na ulepszenie postępowania przy gnojeniu, drugi na ulepszenie wirujących machin parowych.

2. Dla zaniechanego wykonywania. Przywilej Wiliamowi Fothergillowi Cooke dnia 24. Lipca 1846 nadany na ulepszenia elektrycznych telegrafów; przywilej Wiliamowi Piddingowi dnia 23. Czerwca 1848, nadany na ulepszenia w metodzie wyciągania pewnych roślinnych pierwiastków, naostatek przywilej Edwardowi Augustynowi Kingowi dnia 27. Lutego 1846, nadany na wynalazek w tworzeniu światła elektrycznego.

Dotyczące opisy przywilejów można przejrzeć w c. k. politechnicznym zakładzie, gdzie dla wiadomości każdego są przechowane.

Bruck m. p.

Dem Kajetan Pizzighelli, Geschäftsführer der Wiener Posamentirwaaren-Fabriksniederlage zum Modeband, zu Wien (Stadt Nr. 1122), auf die Verbesserung der Militär- und Zivilbeamten-Goldkuppeln, welche beiderseits erweitert und verengt werden können, ohne die Goldborten durchzustechen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8270 — H. 1850).

Dem Ferdinand Krabes, Chemiker und Destillateur zu Wittenberg in Preußen, derzeit zu Wien (Leopoldstadt Nr. 60), auf die Erfindung eigener Vorrichtungen und eines eigenthümlichen Verfahrens, um aus jeder Gattung rohen Branntweines fuselfreien 36 bis 38 grädigen Weinsprit (Weingeist) sowohl, als auch chemisch reinen, d. i. fuselfreien absoluten Alkohol täglich in beliebig großer Menge zu erzeugen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8360 — H. 1850).

Bruck m. p.

341.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 26. Dezember 1850,

womit mehrere Privilegien theils durch freiwillige Zurücklegung, theils wegen Nichtausübung für erloschen erklärt werden.

Nachfolgende ausschließende Privilegien sind theils durch freiwillige Zurücklegung, theils wegen Nichtausübung für erloschen erklärt worden, und zwar:

1. Durch freiwillige Zurücklegung. Die beiden Privilegien des Karl Fr. Loosey ddto. 22. Dezember 1847, auf eine Verbesserung des Düngungsverfahrens und auf eine Verbesserung an den rotirenden Dampfmaschinen.

2. Wegen Nichtausübung. Das Privilegium des William Fothergill Cooke ddto. 24. Juli 1846, auf Verbesserungen an elektrischen Telegraphen; das Privilegium des William Pidding ddto. 23. Juni 1848, auf Verbesserungen in der Methode, gewisse vegetabilische Extrakte darzustellen, und das Privilegium des Eduard Augustin King ddto. 27. Februar 1846, auf eine Erfindung in der Erzeugung eines elektrischen Lichtes.

Die dießfälligen Privilegiums-Beschreibungen befinden sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Bruck m. p.

342.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 31. Grudnia 1850,

mocą którego przywilej Aleksandrynie Casati nadany na ulepszenie pomady oblicznej, przedtem już uprzywilejowanej, tudzież na wynalazek potrzebnej do tego wody, na rok dwunasty i trzynasty przedłużono.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych raczyło przywilej Aleksandrynie Casati, wdowie po urzędniku w Wiedniu dnia 3. Sierpnia 1838, nadany na ulepszenie pomady oblicznej, przedtem już uprzywilejowanej, a razem na wynalazek potrzebnej do tego wody, przedłużyć na przeciąg 12. i 13. roku.

Bruck m. p.

343.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 31. Grudnia 1850,

którem na lat cztery przedłużono przywilej, Franciszkowi Secchi nadany na wynalazek w snowaniu włókien z orzechów jedwabniczych (kokonów), tudzież w rozmoczeniu włókien odpadłego jedwabiu.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych raczyło przywilej, który Franciszkowi Secchi w Medyjolanie dnia 1. Marca 1850 nadało na wynalazek w snowaniu włókien z orzechów jedwabniczych (kokonów), tudzież w rozmoczeniu w świeżej wodzie włókien odpadłego jedwabiu, przedłużyć na przeciąg drugiego, trzeciego, czwartego i piątego roku.

Bruck m. p.

344.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 31. Grudnia 1850 nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych.

Przywilej Karolowi Beinhauerowi, kupcowi i fabrykantowi w Hamburgu, na ręce synów F. Winklera, żelaźnika w Wiedniu (miasto nr. 944), nadany na lat pięć na ulepszenie pieców, którego skutkiem oszczędne i dogodne opalanie pokojów. Opis tego przywileju czytać można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, które przechowuje go dla wiadomości każdego. Ze względów

342.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Dezember 1850,

wodurch das der Alexandrine Casati ertheilte Privilegium auf eine Verbesserung ihrer privilegirt gewesenen Gesichtspomade und auf die Erfindung eines hierzu nöthigen Wassers auf das 12. und 13. Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das Privilegium der Alexandrine Casati, Beamtenswitwe in Wien ddto. 3. August 1838, auf eine Verbesserung ihrer privilegirt gewesenen Gesichtspomade und auf die Erfindung eines hierzu nöthigen Wassers, für die Dauer des 12. und 13. Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

343.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Dezember 1850,

womit das dem Franz Secchi auf eine Entdeckung im Abwinden der Seide von den Kokons und im Aufweichen der Seiden-Abfälle verliehene Privilegium auf vier Jahre verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das Privilegium des Franz Secchi in Mailand, ddto. 1. März 1850, auf eine Entdeckung im Abwinden der Seide von den Kokons und im Aufweichen der Seiden-Abfälle durch frisches Wasser, für die Dauer des 2., 3., 4. und 5. Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

344.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 31. Dezember 1850 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Charles Beinhauer, Kaufmann und Fabrikanten in Hamburg, durch F. Winkler's Söhne, Eisenhändler in Wien (Stadt Nr. 944), auf die Verbesserung von Oefen, wodurch eine sparsame und zweckmäßige Zimmerheizung erzielt werde; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicher-

bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic stoi nic na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, którego się od cudzoziemców wymaga, (l. 8449—H. 1850).

Przywilej Aleksandrowi Flebusowi, upoważnionemu fabrykantowi kapeluszów jedwabnych w Wiedniu (miasto nr. 983), na ręce Jakóba Flebusa, kapelusznika w Wiedniu (Wieden nr. 48), na lat dwa, nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszów i innych nagłówków, którego istotą jest takie besowanie sierści zwierzęcej, że pilśń podczas wałkowania przybiera barwę, którą jej dać zamierzono; że za użyciem pewnej machiny zwykłego trzepania sierści zupełnie zaniechać, i tejże za użyciem chemicznych środków podczas wałkowania tęgość skóry nadać można; że zapomocą ulepszonego mydła nieprzesiąkłego, kapelusze potu i deszczu nie przepuszczają; nakoniec że wszelkie pilśniane przykrycia głowy, mianowicie przyłbice, czaka, kapelusze dla postyljonów i majtków, nowoodkrytym dla rzeczy pilśnianych umyślnie przysposobionym lakierem trwale i w ten sposób lakierują się, iż pierwotnej swej lekkości i elastyczności nie tracą, nie pękają, aniteż glansu nie pozbywają. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8485—H. 1850).

Przywilej Karolowi Koehlerowi, byłemu c. k. wojskowemu podlekarzowi w Pradze, nr. 695—2, na rok jeden, nadany na wynalazek tynktury, korzenie włosów ożywiającej i wzmacniającej, która będąc złożoną jedynie tylko ze wzmacniających pierwiastków roślinnych, sprawia, że korzenie włosów, jeśli zupełnie nie uschły, nabywają życia z tym skutkiem, iż włosy do najpóźniejszego wieku rosną i nie lézą. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 8591—H. 1850).

Przywilej Rudolfowi Raedschowi, gymnazyjalnemu nauczycielowi i księgarzowi w Sorawie w Dolnej Luzacyi, na ręce C. B. Wakla, komisanta handlowego w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 7) na rok jeden, nadany na wynalazek elektrycznego telegrafu drukowego, za pomocą którego depesze przesełane przez telegrafy elektryczno-magnetyczne drukowane nadchodzą, który przy każdym elektryczno-magnetycznym telegrafie, według systemu Morsego albo Bainego skazówką opatrzonego, z łatwością da się umieścić, bardzo porządnie i całkiem pojedynczo jest wystawiony, wszelki błąd urzędników przy odczytywaniu lub spisywaniu depeszy czyni niemożebnym, wszelkiemu doniesieniu nadając cechę wierzytelności, depeszę w zupełnej tajemnicy utrzymać może, łatwo naprawić się daje i działa z takąż samą szybkością jak telegraf, który nie ma tego urządzenia. Wynalazek ten otrzymał w królestwie Pruskiem na lat sześć przywilej, poczynający od dnia 11. Marca 1850. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy i złożył rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (l. 8627—H. 1850).

heitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8449 — H. 1850).

Dem Alexander Flebus, befugten Seidenhutmacher in Wien (Stadt Nr. 983), durch Jakob Flebus, Hutfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 48), auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Hüten und andern Kopfbedeckungen, welche darin bestehe, jedes thierische Haar derart zu beizen, daß der Filz während des Walkens die gewünschte Farbe erhalte, durch Anwendung einer Maschine das übliche Fachen der Haare ganz zu beseitigen, durch Anwendung chemischer Mittel dem Filze während des Walkens eine lederartige Festigkeit zu verschaffen, durch Verbesserung der wasserdichten Seife die Hüte gegen Schweiß und Regen undurchdringlich zu machen, endlich alle Gattungen von Kopfbedeckungen aus Filz, namentlich Pickelhauben, Czakos, Postillons- und Matrosenhüte 2c., durch Anwendung eines neuen, für den Filzstoff eigens zubereiteten Lackes dauerhaft und derart zu lackiren, daß die ursprüngliche Leichtigkeit und Elastizität des Filzes nicht verändert und zugleich das Springen und Mattwerden des Lackes vermieden werde; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8485 — H. 1850).

Dem Karl Köhler, gewesenen k. k. Militär-Unterarzt in Prag, Nr. 695-2, auf die Erfindung einer Haarzwiebel-Belebungs- und Kräftigungs-Essenz, welche durchaus nur aus stärkenden Pflanzenstoffen bestehe und bewirke, daß die nicht ganz abgestorbenen Haarzwiebeln derart belebt werden, daß die Haare bis in's höchste Alter wachsen und nicht ausfallen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 8591 — H. 1850).

Dem Rudolf Naedsch, Gymnasial-Lehrer und Buchhändler zu Sorau in der Niederlausitz, durch C. B. Wahl, Handlungs-Kommissionär in Wien (Leopoldstadt Nr. 7), auf die Erfindung eines elektrischen Drucktelegraphen, wodurch die durch die elektromagnetischen Telegraphen eingehenden Depeschen gedruckt erscheinen, und welcher an jedem elektro-magnetischen Telegraphen, der nach Morse's oder Bain's System Weisewerk besitzt, mit Leichtigkeit angebracht werden könne, äußerst solid und ganz einfach gebaut sei, jeden Fehler der Beamten beim Ablesen oder Niederschreiben der Depeschen unmöglich mache, jeder Nachricht eine authentische Form gebe und völlige Geheimhaltung der Depesche möglich mache, leicht herzustellen sei und mit gleicher Schnelligkeit wie der Telegraph ohne diese Einrichtung wirke; für Ein Jahr. Im Königreiche Preußen ist diese Erfindung seit 11. März 1850 auf Sechs Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8627 — H. 1850).

Przywilej Ernestowi Kaemmererowi, byłemu kapitanowi i właścicielowi fabryki w Bydgoszczy (Brombergu) w Prusiech, na ręce H. D. Schmida, krajowego upoważnionego fabrykanta machin w Wiedniu (Landstrasse nr. 144) na lat pięć, nadany na wynalazek siewników nowego składu, za pomocą których na pewnej przestrzeni pewny wysiew równo się rozdziela. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany. Uprzywilejowany złożył rewers, którego wymaga się od cudzoziemców (l. 8629—H. 1850).

Przywilej Julijanowi Franciszkowi Belleville w Nancy we Francyi, na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa, nadany na wynalazek nowego systemu tworzenia w okamgnieniu pary, przyczem usuwa się wszelkie niebezpieczeństwo rozpuku, i paliwo znacznie się oszczędza. Opis tego przywileju przejrzeć można w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie ku wiadomości każdego jest przechowany. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie, byle co do używania kotłów parowych istniejące przepisy należycie zachowano. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8629—H. 1850).

Julijuszowi Ellenbergerowi, cywilnemu inżynijerowi w Wiedniu (miasto nr. 616), na rok jeden, nadany na wynalazek i ulepszenie w tworzeniu i zachowaniu chemiczno-czystego kwasu węglanego; toż zasadza się: 1) na ulepszonym aparacie do wydawania chemiczno-czystego kwasu węglanego; 2) na nowym sposobie zatykania flasz kruszcem, które dopuszcza ulanie dowolnej ilości płynu bez ulotnienia gazu, który w nim się znajduje; 3) na używaniu gutta-perchy do zatykania flasz; 4) na użyciu wspomnionych narzędzi i aparatów do wydawania i ulewania płynów, wolnym kwasem węglanym brzemiennych. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie, byle tylko przy tych aparatach wszystkie rury, klapy i kurki, które z płynem w styczności bywają, sporządzano nie z kruszców szkodliwych, t. j. nie z miedzi, mosiądzu etc., lecz z cyny, jeśli mają być kruszcowe, zresztą zaś ze szkła, albo gutta-perchy (l. 8629—H. 1850).

Przywilej Janowi Bogusławowi Seyrigowi, mechanikowi w Nottingham w Anglii, na ręce Dra. Karola Kubenika w Wiedniu (Gumpendorf nr. 191), na dwa lata, nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu i oczyszczaniu cukru, przyczem wynalezione do tego narzędzia także przy operacyjach przemysłu innego rodzaju użyte być mogą. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, gdzie ku wiadomości każdego jest prze-

Dem Ernst Kämmerer, Hauptmann außer Dienst und Fabriksbesitzer zu Bromberg in Preußen, durch H. D. Schmid, landesbefugten Maschinenfabrikanten in Wien (Landstrasse Nr. 144), auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion von Säemaschinen, womit auf eine bestimmte Fläche eine bestimmte Einsaat gleichmäßig vertheilt werde; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — H. 1850).

Dem Julien François Belleville zu Nancy in Frankreich, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Systems augenblicklicher Dampferzeugung, wobei jede Gefahr des Explodirens beseitiget und eine beträchtliche Ersparung an Brennmateriale erzielt werde; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter gehöriger Beobachtung der für die Benützung der Dampfkessel bestehenden Vorschriften kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — H. 1850).

Dem Julius Ellenberger, Zivil-Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 616), auf die Entdeckung und Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure, welche in Folgendem bestehe: 1. In einem verbesserten Apparate zur Darstellung chemisch-reiner Kohlensäure; 2. in einer neuen Methode von Flaschenverschluß mit Metall, welcher das Herausströmen einer beliebigen Flüssigkeitsmenge ohne Verflüchtung des in der Flüssigkeit enthaltenen Gases zulasse; 3. in der Anwendung von Gutta-Percha zur Darstellung von Flaschenverschlüssen; 4. in der Anwendung der genannten Werkzeuge und Apparate zur Darstellung und zum Verschleiße von Flüssigkeiten, die mit freier Kohlensäure impregnirt sind; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß sämmtliche Röhren, Klappen und Hähne, welche mit der Flüssigkeit in Berührung kommen, aus keinem schädlichen Metalle, d. i. nicht etwa aus Kupfer oder Messing ꝛc., sondern entweder, wenn metallisch, von Zinn, sonst aber von Glas oder Gutta-Percha verfertigt werden (Z. 8629 — H. 1850).

Dem Johann Gottlob Seyrig, Mechaniker zu Nottingham in England, durch Dr. Karl Kubenik in Wien (Gumpendorf Nr. 191), auf die Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion und Raffinirung des Zuckers, wobei die hiezu erfundenen Werkzeuge auch bei Operazionen in anderen Industriezweigen angewendet werden können; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffent-

chowany. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8629—H. 1850).

Przywilej Janowi Jakóbowi Greenough, inżynijerowi w Wasyngtonie w Północnej Ameryce, na ręce Dra. Henryka Pergera sen., nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 1072), na pięć lat, nadany na wynalazek machiny „elektro-dynamiczno-ośną“ zwanej, którą przez oddziaływanie magnesów i przewodników prądu elektrycznego wyprowadzić można siłę mechaniczną dowolnej rozciągłości. W Anglii i Francyi dano na ten wynalazek przywilej na lat czternaście, począwszy od dnia 31. Lipca 1850. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów publicznego bezpieczeństwa wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego od cudzoziemców wymaga się (l. 8629—H. 1850).

Przywilej R. W. Urlingowi, inżynijerowi w Brukseli, na ręce Dra. Franciszka Wertfeina, niższo-austryjackiego agenta publicznego we Wiedniu (miasto nr. 469), na lat trzy, nadany na ulepszenia hamulców przy wozach żelaznej kolei, których przeznaczeniem jest pęd wozów zatrzymywać lub zwalniać. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8629—H. 1850).

Bruck m. p.

345.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 4. Stycznia 1851 nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych.

Przywilej Wiljamowi Elljotowi, kupcowi w Berlinie, na ręce Dra. Fryderyka Teltschera, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 586), na lat pięć, nadany na wynalazek aparatów do zwęglania materyjałów palnych zapomocą nieustannego prądu rozwrzanej pary. Na ten wynalazek wydane zostały przywileje: w Prusiech ośmioletni od dnia 13. Października 1849, w Hanowerze pięcioletni od dnia 1. Listopada 1849, w Saksonii ośmioletni od dnia 15. Września 1849. Opis danego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest zachowany. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu onego nic nie stoi na zawadzie, byle scisle zachowano przepisy, we względzie użycia aparatów parowych w ogólności istniejące. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8423—H. 1850).

lichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — H. 1850).

Dem John James Greenough, Ingenieur zu Washington in Nordamerika, durch Dr. Heinrich Perger sen., Hof- und Gerichtsadvokat in Wien (Stadt Nr. 1072) auf die Erfindung einer Maschine, „elektrodynamische Axial-Maschine" genannt, womit eine mechanische Kraft in beliebig großer Ausdehnung durch Wechselwirkung von Magneten und Leitern elektrischer Ströme erzeugt werden könne; für Fünf Jahre. In England und Frankreich ist diese Erfindung seit 31. Juli 1850 auf Vierzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — H. 1850).

Dem R. W. Urling, Ingenieur in Brüssel, durch Dr. Franz Wertfein, niederösterreichischen öffentlichen Agenten zu Wien (Stadt Nr. 469), auf die Verbesserungen der Pressen (Bremsen) der Eisenbahnwagen, um deren Gang aufzuhalten oder langsamer zu machen; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — H. 1850).

Bruck m. p.

345.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 4. Jänner 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem William Elliot, Kaufmann in Berlin, durch Dr. Friedrich Teltscher, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 586), auf die Erfindung von Apparaten zur Verkohlung von Brennmateralien durch einen kontinuirten Strom von überhitztem Dampfe; für Fünf Jahre. Diese Erfindung ist in Preußen seit 13. Oktober 1849 auf Acht Jahre, in Hannover seit 1. November 1849 auf Fünf Jahre, in Sachsen seit 15. September 1849 auf Acht Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen, sobald die bei dem Gebrauche der Dampfapparate im Allgemeinen bestehenden Anordnungen genau befolgt werden. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8423 — H. 1850).

Przywilej Ludwikowi Lo Presti w Paryżu, na ręce Dra. Ignacego Wildnera-Maithstejna, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 254), na rok jeden, nadany na wynalazek, zapomocą którego unika się zbytecznych wydatków, powodowanych zakupem i kładzeniem szyn na kolejach żelaznych, mimotego jednak zyskiwa te same korzyści, jakie sprawują szyny kładzione. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest zachowany. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 8630—H. 1850).

Przywilej Maciejowi Salcherowi, guzikarzowi we Wiedniu (Neubau nr. 294), na rok jeden, nadany na ulepszenie machiny do pokrywania guzików, zapomocą której takowe ułatwionym trybem prędzej, piękniej i taniej jak dotąd się fabrykują. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8630—H. 1850).

Przywilej J. Fichtnerowi, posiadaczowi c. k. uprzywilejowanej fabryki cyców i kartunów, w Wiedniu (miasto nr. 580), na rok jeden, nadany na ulepszenie, w skutek którego półwełniane materyje (osnowy bawełnianej a wątku wełnianego), tudzież bawełniane materyje tak się przyrządzają, aby barwy na tychże żywiej występowały i taniej wyrabiane być mogły, i aby szczególnie one usposobić do przyjęcia barwniku porostu skalnego. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8630—H. 1850).

Przywilej Augustowi Habenichtowi, fabrykantowi galanteryjnych towarów skórzanych i cywilnemu introligatorowi w Wiedniu (Neubau nr. 158), na rok jeden, nadany na wynalazek ramek do cygarnic i kalet na pieniądze, u których nit zewnętrzną obrączką tak jest przykryty, że przezto osłonięcie wszelkiej nierówniny, nie wyciera się skórka na krajach; że sprężyny zameczkowe w samych ramkach są ukryte, a tylko mała sterczy wypukłość, za której przyciśnieniem kaleta się otwiera. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany (l. 8630—H. 1850).

Przywilej Janowi Chrzcicielowi Moinierowi, rękodzielnikowi w Petite-Villette pod Paryżem (ulica Thionville nr. 6), na ręce Ludwika Henryka Julijusza Marschala, byłego dyrektora listy cywilnej i kawalera legii honorowej w Paryżu (rue Larvisier nr. 13), przebywającego nateraz w Wiedniu (miasto nr. 785), u dyrektora administracyi Hembergera, na lat pięć, nadany na ulepszenie w wyrabianiu mydła wszelkiego gatunku zapomocą właściwego postępowania, którem uzyskuje się znaczniejsza ilość fabrykatu, bez pogorszenia jakości tegoż. We Francyi nadano na to ulepszenie pietnastoletni przywilej, poczynający od dnia 7. Czerwca 1850. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8768—H. 1850).

Dem Louis Lo Presti in Paris, durch Dr. Ignaz Wildner-Maithstein, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 254), auf die Erfindung, wodurch die übermäßigen Ausgaben, welche der Ankauf und die Legung der Schienen auf Eisenbahnen verursachen, vermieden, dabei aber doch dieselben Vortheile wie durch die Schienen erzielt werden; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 8630 — H. 1850).

Dem Mathias Salcher, Knöpffabrikant in Wien (Neubau Nr. 294), auf die Verbesserung einer Maschine zum Ueberziehen der Knöpfe, wodurch selbe mit erleichterter Manipulazion schneller, schöner und billiger als bisher fabrizirt werden; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8630 — H. 1850).

Dem J. Fichtner, Besitzer der k. k. privilegirten Atzgersdorfer Zitz- und Kattun-Fabrik, in Wien (Stadt Nr. 580), auf die Verbesserung halbwollene Stoffe (die Kette von Baumwolle und der Eintrag von Schafwolle) so wie Baumwollstoffe derart vorzubereiten, daß die Farben auf denselben lebhafter erscheinen und billiger erzeugt werden können, und daß sie vorzüglich geeignet seien, das Pigment der Orseille zu fixiren; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8630 — H. 1850).

Dem August Habenicht, Ledergalanteriewaaren-Fabrikant und bürgerlichen Buchbinder in Wien (Neubau Nr. 158), auf die Erfindung von Rahmen zu Zigarren-Etuis und Porte-monnaie, wobei die Scharnier durch einen äußern Reif so bedeckt sei, daß dadurch jede Unebenheit vermieden, die Abnützung des Leders an den Rändern verhindert werde, und die Federkraft zum Schluße der Etuis in den Rahmen selbst liege, und nur eine kleine Erhöhung angebracht sei, durch deren Druck die Etuis geöffnet werden; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8630 — H. 1850).

Dem Joh. Bapt. Moinier, Manufakturist zu Klein-Vilette bei Paris (Strasse Thionville Nr. 6), durch Ludwig Heinrich Julius Marschal, ehemaligen Direktor der Zivilliste und Ritter der Ehrenlegion in Paris, Strasse Larvisier Nr. 13, derzeit in Wien (Stadt Nr. 785), beim Verwaltungs-Direktor Hemberger, auf die Verbesserung in der Fabrikazion aller Gattungen von Seifen mittelst einer eigenthümlichen Verfahrungsart, wodurch ein bedeutender Gewinn an Quantität erzielt werde, ohne die Qualität des Erzeugnisses zu beeinträchtigen; für Fünf Jahre. In Frankreich ist diese Verbesserung seit 7. Juni 1850 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8768 — H. 1850).

Przywilej Janowi Chrzcicielowi Moinierowi, rękodzielnikowi w Petite-Villette pod Paryżem (ulica Thionville nr. 6), na ręce Ludwika Henryka Julijusza Marschala, byłego dyrektora listy cywilnej i kawalera legii honorowej w Paryzu (rue Larvisier nr. 13), przebywającego nateraz w Wiedniu (miasto nr. 785), u dyrektora administracyi Hembergera, na lat pięć, nadany na ulepszenie co do zachodu przy skwarzeniu surowego łoju, (suif en branches), którym udoskonala się wydatność fabrykatu i otrzymuje się go w daleko lepszym gatunku. Na to ulepszenie wydano we Francyi pietnastoletni przywilej, poczynający się od dnia 24. Września 1849. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8768—H. 1850).

Przywilej Janowi Chrzcicielowi Moinierowi, rękodzielnikowi w Petite-Villette pod Paryżem (ulica Thionville nr. 6), na ręce Ludwika Henryka Julijusza Marschala, byłego dyrektora listy cywilnej i kawalera legii honorowej w Paryżu (rue Larvisier nr. 13), przebywającego nateraz w Wiedniu (miasto nr. 785), u dyrektora administracyi Hembergera, na lat pięć, nadany na ulepszenie dotychczasowego traktowania tłuszczów (corps gras) i kwasów zapomocą alkalijów, przez puszczenie szybkiego prądu różnych gazów, przezco wyrabianie staje się oszczędniejszem, produkcyja znacznie się podwyższa i uzyskuje lepsza jakość ciał tłustych, mianowicie stearynu. Na to ulepszenie wydano we Francyi przywilej pietnastoletni, poczynający się od dnia 24. Września 1849. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Wydano także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8768—H. 1850).

Przywilej Janowi Rousseau, chemikowi w Paryżu (rue de l'ecole de medecine), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyjnego w Wiedniu (miasto nr. 785), na lat dwa, nadany na ulepszenie własnego pod dniem 20. Kwietnia 1850 uprzywilejowanego wynalazku nowego sposobu postępowania przy uzyskiwaniu i wyrabianiu cukru, przezco tenże otrzymywany w czystej jakości, tudzież piękniejszy i stosunkowo w większej ilości, tem samem dla handlu taniej wyrabianym być może. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Tenże uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8796—H. 1850).

Przywilej Ludwikowi Schoenherrowi, mechanikowi w Szemnicy w Saksonii, na ręce Wilhelma Sigmunda, fabrykanta towarów wełnianych w Reichenberdze w Czechach, na lat pięć, nadany na ulepszenie krosien tkackich do tkania sukna wełnianego, którcto krosna polegają na poruszeniu czołnków i bardy, na szczególnym trybie postępowania przy tkaniu gładkich materyj, na regulatorze nawoju i przewoju, na konstrukcyi skrzynek (lad) z podwójnem uderzeniem i na podporze

Dem Joh. Bapt. Moinier, Manufakturist zu Klein-Vilette bei Paris (Strasse Thionville Nr. 6), durch Ludwig Heinrich Julius Marschal, ehemaligen Direktor der Zivilliste und Ritter der Ehrenlegion in Paris, Strasse Larvisier Nr. 13, derzeit in Wien (Stadt Nr. 785), beim Verwaltungs-Direktor Hemberger, auf die Verbesserung in der Behandlungsart der Schmelzung des rohen unausgelassenen Talges (suif en branches), wodurch eine Vervollkommnung des Erträgnisses und eine viel bessere Qualität von Unschlitt erlangt werde; für Fünf Jahre. Diese Verbesserung ist in Frankreich seit 24. September 1849 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8768 — H. 1850).

Dem Joh. Bapt. Moinier, Manufakturist zu Klein-Vilette bei Paris (Strasse Thionville Nr. 6), durch Ludwig Heinrich Julius Marschal, ehemaligen Direktor der Zivilliste und Ritter der Ehrenlegion in Paris, Strasse Larvisier Nr. 13, derzeit in Wien (Stadt Nr. 785), beim Verwaltungs-Direktor Hemberger, auf die Verbesserung der bisherigen Behandlungsart der Fettkörper (corps gras) und Säuren mittelst der Alkalien, durch eine schnelle Strömung verschiedener Gase, wodurch eine ökonomischere Erzeugung, eine bedeutend erhöhte Produktion und eine vorzüglichere Qualität der Fettkörper, namentlich der Stearine, erlangt werde; für Fünf Jahre. Diese Verbesserung ist in Frankreich seit 24. September 1849 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8768 — H. 1850).

Dem Johann Rousseau, Chemiker zu Paris, rue de l'école de medicine, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung seiner am 20. April 1850 privilegirten Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extrakzion und Fabrikazion des Zuckers, wodurch derselbe in noch reinerer Qualität gewonnen werde, und schöner, verhältnißmäßig in größerem Quantum und mithin für den Handel billiger geliefert werden könne; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8796 — H. 1850).

Dem Louis Schönherr, Mechaniker zu Chemnitz in Sachsen, durch Wilhelm Sigmund, Wollwaaren-Fabrikanten zu Reichenberg in Böhmen, auf eine Verbesserung an mechanischen Webestühlen zum Weben von Wolltuch, welche in einer Schützen- und Geschirr-Bewegung, in einer besonderen Manipulazion zum Weben platter Stoffe, in einem Garnbaum- und Waarbaumregulator, in einer Konstrukzion der Ladenbewegung mit Doppelschlag und in einer Unterstützung für den Ladendeckel bei breiten Stühlen be-

wieka skrzynki przy szerokich krosnach, na lat pięć, jednakże przywilej ten ważnym jest tylko do dnia 19. Czerwca 1855, to jest do czasu upływu swobody, na to ulepszenie w dniu 19. Czerwca 1850 w królestwie Saskiem nadanej. Opis przywileju przejrzeć można w c. k. namiestnictwie czeskiem, gdzie go dla wiadomości każdego przechowują. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8796—H. 1850).

Bruck m. p.

346.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 8. Stycznia 1851,

którem trwanie kilkunastu przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące przywileje, mianowicie:

1. Przywilej Karolowi Reisenbüchlerowi, olejkarzowi w Wiedniu, dnia 28. Listopada 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu delikatnego mydła toaletowego, wolnego od wszelkiej nieczystej tłustości, zaprawianego zapachami naturalnych kwiatów; na rok piąty.

2. Przywilej Edwardowi Rosmanithowi, w Wiedniu, pierwotnie dnia 21. Listopada 1846 na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu głosek kruszcowych nadany, a później mocą cessyi z dnia 18. Lutego 1850 Gustawowi Simmonowi w Wiedniu na własność odstąpiony; na rok piąty.

3. Przywilej Frydrykowi Wallburgowi, w Wiedniu, dnia 8. Listopada 1847 nadany na ulepszenie machiny (pompy) do wyciągania powietrza do użytku przy wyrabianiu cukru; na rok czwarty.

4. Przywilej Janowi B. Mayerowi w Wiedniu, dnia 8. Listopada 1847 nadany na wynalazek prostego sposobu wyrabiania świec i mydła wszelkiego gatunku; na rok czwarty.

5. Przywilej Ludwikowi de Orth i Leopoldowi Stephanowi w Wiedniu, dnia 8. Listopada 1847 pierwotnie nadany, a mocą zlewku na wyłączną własność ostatniego odstąpiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu gutta-perchy, i w konstrukcyi kilku do tego służących machin i przyrządów; na rok czwarty.

6. Przywilej Franciszkowi Ksaweremu Kukli, w Hernals pod Wiedniem, dnia 10. Listopada 1846 nadany na wynaleziony sposób użycia wszelkiego ścierwa zwierzęcego na cele przemysłowe tak, iż nie tylko ich twarde, ale także płynne części składowe w przeciągu niewielu godzin zapomocą nowo wynale-

stehe; auf Fünf Jahre, jedoch nur giltig bis 19. Juni 1855, d. i. bis zum Ablaufe des auf diese Verbesserung am 19. Juni 1850 im Königreiche Sachsen ertheilten Patentes. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8796 — H. 1850).

Bruck m. p.

346.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. Jänner 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. Das Privilegium des Karl Reisenbüchler, Parfümeur in Wien, vom 28. November 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung bei der Bereitung einer von allen unreinen Fettheilen freien, mit natürlichen Blumen- und Blütengerüchen parfümirten feinen Toiletten-Seife; auf das Fünfte Jahr.

2. Das ursprünglich dem Eduard Rosmanith in Wien, unterm 21. November 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Metallbuchstaben verliehene und seit der Zeit mittelst Zession vom 18. Februar 1850 in das Eigenthum des Gustav Simon in Wien übertragene Privilegium; auf das Fünfte Jahr.

3. Das Privilegium des Friedrich Wallburg in Wien, vom 8. November 1847, auf eine Verbesserung der Luftentlehrungsmaschine (Luftpumpe) zur Anwendung bei der Zuckerfabrikazion; auf das Vierte Jahr.

4. Das Privilegium des Johann B. Mayer in Wien. vom 8 November 1847, auf die Erfindung, Kerzen und Seifen aller Gattungen auf eine einfache Weise zu fabriziren; auf das Vierte Jahr.

5. Das ursprünglich dem Louis von Orth und dem Leopold Stephan in Wien verliehene und mittelst Zession in das Alleineigenthum des Letzteren übertragene Privilegium vom 8. November 1847, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Gutta-Percha und in der Konstrukzion mehrerer dazu dienender Maschinen und Vorrichtungen; auf das Vierte Jahr.

6. Das Privilegium des Franz Xav. Kukla in Hernals bei Wien vom 10. November 1846, auf die Erfindung, alle Gattungen Thier-Kadaver derart zu industriellen Zwecken zu verwenden, daß sowohl ihre festen als auch flüssigen Bestandtheile binnen wenigen Stunden mittelst hiezu neu erfundener Apparate und Verfahrungsarten andere

zionych aparatów i osobnego postępowania inne przybierają postacie, przyczem ścierwo, którego grzebać nie potrzeba, staje się dla atmosfery zupełnie nieszkodliwe; na rok piąty.

7. Przywilej Karolowi Eckel, Drowi. praw w Wiedniu, dnia 22. Września 1849 pierwotnie nadany na ulepszenia w wyrabianiu szwejsowanych rur żelaznych do kotłów gazowych manometrowych, do grzania wody i lokomotywów. Przywilej ten mocą zlewku z dnia 29. Listopada 1849 Andrzejowi Töpperowi, krajowemu c. k. uprzywilejowanemu właścicielowi walcowni w Scheibbs na własność odstąpiony, przedłużono na rok drugi, trzeci, czwarty i piąty.

8. Przywilej Wilhelmowi Bandelinowi, rzeźbiarzowi w Wiedniu, pierwotnie dnia 5. Stycznia 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu substancyi pod nazwą „plastycznej kamiennej pasty", a mocą zlewku z dnia 18. Stycznia 1849 na własność Cecylii Feusser, właścicielki domu w Wiedniu odstąpiony; na rok piąty i szósty.

9. Przywilej Wendelinowi Braunowi, wspólnikowi domu handlowego Wendelina Brauna w Moguncyi, dnia 15. Listopada 1848 nadany na wynalazek nowej machiny do wyciskania nasienia rzepakowego w celu robienia oliwy jadalnej; na rok trzeci, czwarty i piąty.

10. Przywilej Wilhelmowi Skallitzkiemu, c. k. kapitanowi w Wiedniu, dnia 10. Listopada 1846 nadany na ulepszenie w wyrabianiu pryzmatycznych głosek, cyfer liczbowych, winiet i t. p., na które wydano przywilej pod dniem 24. Marca 1846; na rok piąty.

11. Przywilej Wojciechowi Kunthowi, inżynijerowi fabryki machin w Pitten koło Neustadt pod Wiedniem, dnia 10. Lipca 1849 nadany na wynalazek budowania perotyn pięcio- lub sześcio-kolorowych; na rok drugi.

12. Przywilej Wacławowi Werchowetzkiemu w Wiedniu, dnia 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek kompozycyi z gutta-perchy, z której obuwie wszelkiego rodzaju, jakoteż rury, rzemienie, powrozy, biczyki, laski i inne wyroby, tudzież jakąkolwiek nazwę mające wyroby gutta-perchowe wyrabiane być mogą; na rok drugi, nakoniec

13. przywilej Drowi. Ignacemu Wildnerowi-Maithstejnowi, nadwornemu i krajowemu adwokatowi w Wiedniu, dnia 25. Grudnia 1849 nadany na wynalazek płytowych pieców z dowolnie powiększać się mogącą objętością ogniska i świeżą wentylacyją; na rok drugi i trzeci.

Bruck m. p.

Gestaltea annehmen, wobei das Einscharren der Aasbestandtheile erspart und dieselben sohin für die Atmosphäre ganz unschädlich gemacht werden; auf das Fünfte Jahr.

7. Das ursprünglich dem Karl Eckel, Doktor der Rechte in Wien, verliehene und mittelst Zession vom 29. November 1849 in das Eigenthum des Andreas Töpper, k. k. landesprivilegirten Walzenwerkbesitzers, in Scheibbs, übertragene Privilegium vom 22. September 1849, auf Verbesserungen in der Fabrikazion geschweister eiserner Gasleitungs-Manometer-Wasserheiz- und Lokomotivkessel-Röhren; auf das zweite, dritte, vierte und fünfte Jahr.

8. Das ursprünglich dem Wilhelm Bandelin, Bildhauer in Wien, verliehene und mittelst Zession vom 18. Jänner 1849 in das Eigenthum der Cäzilia Feußer, Hauseigenthümerin in Wien, übergangene Privilegium vom 5. Jänner 1847, auf eine Erfindung in der Erzeugung einer Substanz unter dem Namen „plastische Stein-Paste," auf das fünfte und sechste Jahr.

9. Das Privilegium des Wendelin Braun, Associé des Handlungshauses Wendelin Braun in Mainz, vom 15. November 1848, auf die Erfindung einer neuen Ripssamen-Schmälmaschine zur Erzeugung von Speiseöl; auf das dritte, vierte und fünfte Jahr.

10. Das Privilegium des Wilhelm Skallitzky, k. k. Hauptmanns in Wien, vom 10. November 1846, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der unterm 24. März 1846 privilegirten prismatischen Buchstaben, Ziffern, Symbole u. dgl.; auf das fünfte Jahr.

11. Das Privilegium des Adalbert Kunth, Ingenieur der Maschinen-Werkstätte zu Pitten bei Wr. Neustadt, vom 10. Juli 1849, auf die Erfindung fünf und sechsfärbige Perotinen zu bauen; auf das zweite Jahr.

12. Das Privilegium des Wenzel Werchowetzky in Wien, vom 15. November 1849, auf die Erfindung einer Kompositions-Masse aus Gutta-Percha woraus alle Arten Fußbekleidungen, wie auch Röhren, Riemen, Stricke, Reitgerten, Stöcke und alle was immer für Namen habenden Gutta-Percha-Kompositions-Arbeiten erzeugt werden können; auf das zweite Jahr, und endlich

13. das Privilegium des Dr. Ignaz Wildner-Maithstein, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien, vom 25. Dezember 1849, auf die Erfindung von Platten-Oefen mit beliebig zu vergrößernder Heizfläche und frischer Luftventilazion; auf das zweite und dritte Jahr.

Bruck m. p.

347.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu *),

którem przedłużono przywileje, Ignacemu Gessmannowi nadane na ulepszenie w wyrabianiu smarowidła do wozów i machin, i na wynalazek łojowego mydła.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące dwa przywileje, mianowicie:

1. Przywilej dnia 22. Grudnia 1847 pierwotnie Frydrykowi Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi nadany, a mocą zlewków z dnia 30. Listopada 1849 i 1. Czerwca 1850 na własność Ignacego Gessmanna, urzędnika nadworno-wojskowej izby rachunkowej odstąpiony, opiewajacy na ulepszenie w wyrabianiu już uprzywilejowanego smarowidła do wozów i maszyn; na rok czwarty, i

2. przywilej z dnia 18. Grudnia 1849, pierwotnie Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi i Ignacemu Gessmannowi, urzędnikowi nadwornej wojskowej izby rachunkowej na wynalezienie mydła łojowego nadany, a mocą zlewku z dnia 1. Czerwca 1850 na zupełną własność drugiego odstąpiony; na rok drugi

Bruck m. p.

348.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Stycznia 1851,

którem przedłużono przywilej spadkobierców Franciszka Brunera, na wynalazek w wyrabianiu kitu z oleju skalistego.

Ministerstwo handlu raczyło przywilej pierwotnie Franciszkowi Brunerowi, miejskiemu zawiadowcy urzędu budowniczego w Ołomuńcu, pod dniem 12. Kwietnia 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu kitu z oleju skalistego, a mocą przyznanego przez sąd dziedzictwa z dnia 8. Października 1850, na własność wdowy tegoż, Anny Brunerowej, potem dzieci tychże, t. j. Ludwika, Eugeniusza i Maryi Brunerów przelany, przedłużyć na rok czwarty i piąty.

Bruck m. p.

349.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 21. Stycznia 1851 od Ministerstwa handlu nadanych.

Przywilej Henrykowi Wilhelmowi Jentzschowi, posiadaczowi przywileju w Wiedniu (Wieden nr. 57), na rok jeden, nadany na ulepszenie postępowania

---

*) W Dzienniku rozporządzeń nr. 11. wydawanym od Ministerstwa handlu, nie ma umieszczonej daty tego rozporządzenia.

347.

Erlaß des Handelsministeriums *),

womit die Privilegien des Ignaz Geßmann auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Wagen- und Maschinen-Schmiere und auf die Erfindung einer Unschlitt-Seife verlängert werden.

Das Handelministerium hat nachstehende zwei Privilegien zu verlängern befunden, nämlich:

1. Das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyritz und dem Heinrich August Syrrenberg verliehene, und mittelst Zessionen vom 30. November 1849 und 1. Juni 1850 in das Eigenthum des Ignaz Geßmann, Hofkriegsbuchhaltungs-Beamten, übertragene Privilegium vom 22. Dezember 1847 auf eine Verbesserung in der Erzeugung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinen-Schmiere; für das vierte Jahr, und

2. das ursprünglich dem Heinrich August Syrrenberg und dem Ignaz Geßmann, Hofkriegsbuchhaltungs-Beamten, verliehene und mittelst Zession vom 1. Juni 1850 in das vollständige Eigenthum des Letzteren übergangene Privilegium vom 18. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Unschlitt-Seife; für das zweite Jahr.

Bruck m. p.

348.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1851,

womit das Privilegium der Franz Bruner'schen Erben auf die Erfindung in der Bereitung des Steinölkittes verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Franz Bruner, städtischen Bauamtsverwalter in Ollmütz, unterm 12. April 1847, auf eine Erfindung in der Bereitung des Steinölkittes verliehene, und mittelst gerichtlicher Einantwortung vom 8. Oktober 1850 in das Eigenthum der Witwe desselben, Anna Bruner, dann ihrer Kinder Ludwig, Eugen und Marie Bruner übertragene Privilegium, auf das vierte und fünfte Jahr zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

349.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium des Handels am 21. Jänner 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Heinrich Wilhelm Jentzsch, Privilegiums-Besitzer in Wien (Wieden Nr. 57), auf die Verbesserung des Verfahrens bei der Erzeugung von Unschlittkerzen und ägyp-

*) Das Datum ist in dem Verordnungsblatte, Nr. 11. des Handelsministeriums nicht angegeben.

w wyrabianiu świec łojowych i mydła egipskiego. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów policyi zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. Złożono przytem rewers, od cudzoziemców zwyczajnie wymagany (l. 148—H.).

Przywilej Szymonowi Mittelmannowi, lekarzowi w Neudoerfl koło wiedeńskiego Neustadtu nr. 3, na rok jeden, na wynalezienie nowych pieców piekarskich do pieczenia chleba, które bądź mają być ruchome, bądź nieruchome, dowolnej wielkości, w każdem dowolnem miejscu małym kosztem w przeciągu 24 godzin postawione być mogą, w których już piec można pierwszej godziny, które w razie potrzeby w jednej godzinie rozebrać i dalej przenieść się dadzą, do czego najpośledniejszy materyjał (węgiel kamienny) bez wszelkiego niebezpieczeństwa ognia używa się, zkąd te piece w większych miastach, twierdzach i obozach wojskowych szczególnie są przydatne. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza, wszelako położono warunek, że przepisy wydane o używaniu machin parowych zachowane być mają (l. 150-H. A.).

Przywilej Franciszce Slowazek, właścicielce domu i przywileju z Budziejowic w Czechach, nateraz w Wiedniu (w mieście nr. 148) mieszkającej, na rok jeden, nadany na wynalazek i ulepszenie w robieniu sukien damskich wszelkiego rodzaju i z wszelkich materyj, przyczem suknie te ze znacznem oszczędzeniem wydatków, nie biorąc dalszej miary nad szerokość w piersi i długość stanu, do każdej kibici zrobione być mogą, a materyje na nie przez zstąpienie w pewnym płynie nie tylko jak największej elastyczności i trwałości, lecz oraz pięknego połysku nabywają, który niedopuszcza szkodliwego wpływu powietrza. Uprzywilejowana prosiła o zachowanie tajemnicy (l. 150—H. B.).

Przywilej Wincentemu Wenzlowi, upoważnionemu blacharzowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 497), na rok jeden, na ulepszenie arganckich lamp olejnych lub spirytusowych, w tem, że każda lampa przy zachowaniu dotychczasowego obchodzenia się i mało co większym wydatku za robotę, dwoma odosobnionemi knotami, jednym większym, drugim mniejszym opatrzoną być może, przezco palą się płomieniem mniej oleju potrzebującym silniejszym, albo słabszym, co zależy od pociągnienia do góry grubszego lub cieńszego knota, w którym razie knot drugi nadół spuścić potrzeba. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 150—H. C.).

Przywilej Karolowi Albertowi Friedrichowi, radzcy miejskiemu w Szczecinie w Prusiech, na ręce A. F. Heinricha, sekretarza przy niższo-austryjackiem towarzystwie przemysłowem w Wiedniu (w mieście nr. 965), nadany na lat pięć na wynalazek puszki na iglice palne z tyłu nabijane. O zachowanie

tischer Seife; auf ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 148 — H.).

Dem Simon Mittelmann, Arzt zu Neudorf (bei Wr. Neustadt Nr. 3), auf die Erfindung neu konstruirter Backöfen zur Broterzeugung, welche beweglich oder unbeweglich von beliebiger Größe an jedem beliebigen Orte mit geringen Kosten in 24 Stunden aufgestellt werden können, worin man in der nächsten Stunde schon zu backen im Stande sei, und welche sich erforderlichen Falles in einer Stunde abtragen und weiter transportiren lassen, wobei ferner das mindeste Brennmateriale (Steinkohle) zum Backen verwendbar sei, und jede Feuersgefahr beseitiget werde, daher sich diese Oefen vorzüglich für größere Städte, Festungen und Militärlager eignen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die für den Gebrauch der Dampfmaschinen bestehenden Vorschriften beobachtet werden (Z. 150 — H. A.).

Der Franziska Slowazek, Haus- und Privilegiums-Eigenthümerin, zu Budweis in Böhmen, derzeit in Wien (Stadt Nr. 148), auf die Erfindung und Verbesserung bei Anfertigung von Damen-Kleidungsstücken jeder Art und aus beliebigen Stoffen, wobei selbe mit bedeutender Kostenersparniß ohne weiteres Maß als die Brustweite und Körperlänge jedem Körper anpassend verfertiget werden können, und die Stoffe hiezu durch Einweichen in eine gewisse Flüssigkeit nicht nur die größtmögliche Elastizität und Dauerhaftigkeit, sondern auch einen schönen Glanz erhalten, welcher den schädlichen Einfluß der Atmosphäre abhalte; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 150 — H. B.).

Dem Vinzenz Wenzel, befugten Spengler in Wien (Landstrasse Nr. 497), auf eine Verbesserung an den argand'schen Oel- und Spiritus-Lampen, welche darin bestehe, daß jede Lampe bei nicht veränderter Behandlung und mit wenig höheren Erzeugungskosten mit 2 abgesonderten Dochten, nämlich mit einem größeren und einem kleineren versehen werden könne, wodurch eine stärkere oder schwächere, weniger Oel konsumirende Flamme erzeugt werde, je nachdem man den weiteren oder engeren Docht empor- und den andern hinabdreht; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 150 — H. C.).

Dem Karl Albert Friedrich, Stadtrath zu Stettin in Preußen, durch A. F. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbsvereines in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung einer Zündnadelbüchse, welche von rückwärts geladen werde; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rück-

tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 279—H).

Przywilej Józefowi Hofnerowi, mechanikowi w Wiedniu (Wieden nr. 739), na rok jeden nadany na ulepszenie w zakitowywaniu wódkomiarów z ciepłomierzem połączonych, a to zapomocą kitu tęgiego i trwałego, który nie dając się od spirytusa rozwolnić, nie zmienia ciężaru wagi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 280 – H.).

Przywilej Janowi Tschuckowi, służącemu w Wiedniu (na przedmieściu Weissgaerber nr. 113), na rok jeden nadany na wynalazek masy do woskowania podłogi, która będąc w dwójnasób trwalszą, o połowę mniej kosztuje, przyczem nie tylko wosk do nóg nie lepnie, ale oszczędza się pracy i wosku, a podłoga na połysku i piękności zyskuje. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, i jest do przejrzenia dla każdego (l. 349—H.).

Przywilej Janowi Chrzcicielowi Chiochetti, mularzowi i cegielnikowi w Botzen w Tyrolu, na lat trzy nadany na wynalazek taniego a trwałego pokrywania płaskich dachów i terasów brukiem cegielnym. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 431—H.).

Przywilej A. P. de Rieglowi, budowniczemu i inżynijerowi cywilnemu w Wiedniu (w mieście nr. 542), na rok jeden nadany na wynalazek zamykających się zatuł kanałowych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów zdrowia i bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tego przywileju nie ma przeszkody (l. 499—H.).

Bruck m. p.

350.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 25. Stycznia 1851,

którem przedłużono na rok trzeci przywilej, Józefowi Neuknappowi nadany na wynalazek zamkowej broni.

Ministerstwo handlu przedłużyło na rok trzeci przywilej Józefowi Neuknappowi, mechanikowi w Wiedniu, pod dniem 4. Sierpnia 1848 nadany na wynalazek zamkowej broni.

Bruck m. p.

sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 279 — H.).

Dem Joseph Hofner, Mechaniker in Wien (Wieden Nr. 739), auf eine Verbesserung in der Einkittung der Branntweinwaagen, welche mit Thermometer verbunden sind, mittelst eines Kittes, welcher fest und haltbar sei, und durch Spiritus nicht auflösbar gemacht werden könne, auch das Gewicht der Waage nicht verändere; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 280 — H.).

Dem Johann Tschuck, Bedienten in Wien (Vorstadt Weißgärber Nr. 113), auf die Erfindung einer Fußbodenwichse, welche bei doppelter Haltbarkeit um die Hälfte billiger zu stehen komme, wobei kein Wachs an den Füssen kleben bleibe, eine Ersparniß an Arbeit und Wachs erzielt werde, und der Fußboden an Glanz und Schönheit gewinne; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 349 — H.).

Dem Johann Bapt. Chiochetti, Maurermeister und Ziegelbrenner zu Botzen in Tirol, auf die Erfindung, flache Dächer und Terrassen mit Ziegelpflaster wohlfeil und dauerhaft einzudecken; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 431 — H.).

Dem A. P. de Riegel, Architekten und Zivil-Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 542), auf die Erfindung selbst wirkender Kanal-Schachtendeckel; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts- und Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 499 — H.).

Bruck m. p.

350.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. Jänner 1851,

wodurch das dem Joseph Neuknapp ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Schloßgewehres auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Neuknapp, Mechaniker in Wien, unterm 4. August 1848 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Schloßgewehres, für die Dauer des dritten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

351.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 25. Stycznia 1851,

którem przedłużono na rok piąty przywilej, kapitanowi Ignacemu Marcinowi Guggenbergerowi nadany na ulepszenie kół wozowych i przyrządu szyn dla kolei żelaznych.

Ministerstwo handlu przedłużyło na rok piąty przywilej, c. k. kapitanowi Ignacemu Marcinowi Guggenbergerowi w Gracu pod dniem 5. Stycznia 1847 nadany na ulepszenie nowych kół wozowych i przyrządu szyn dla kolei żelaznych.

Bruck m. p.

352.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 27. Stycznia 1851,

którem przedłużono czas trwania niektórych przywilejów.

Ministerstwo handlu uznało za stosowną przedłużyć czas trwania następujących przywilejów, mianowicie:

1. Przywilej z dnia 29. Grudnia 1845, nadany Gustawowi Ludwikowi Matthes, majstrowi ślusarskiemu w Wiedniu, na wynalazek w paleniu koaksami w żelaznych piecach kuchennych i w piecach pokojowych; na rok szósty.

2. Przywilej z dnia 31. Grudnia 1849, nadany Antoniemu Szewczykowi i Benedyktowi Portowi, technicznym urzędnikom przy północnej kolei żelaznej w Lundenburgu, na wynalazek przyrządzenia, którem elektromagnetyczna pobudka (excytarz) każdej stanicy telegrafowej z osobna, jak długo, i ile razy tego potrzeba, niemniej pobudki każdej innej stannicy w ruch wprawiają się, przyczem wszakże pobudki innych stanic w tymże kierunku druta położonych, ani przez warczenie pobudki, ani też przez następującą potem korespondencyję zostają nieporuszone; na rok drugi.

3. Przywilej Samuela Schützа w Wiedniu, z dnia 11. Stycznia 1848 nadany na wynalazek, w skutek którego wełniane, już znoszone i całkiem spełzłe suknie i materyje, nie prując tychże w kawałki, tak odchędożyć można, że znowu dostają nowej barwy i połysku, a zatem pozoru nowych sukien i materyj; na czwarty, piąty i szósty rok.

4. Przywilej z dnia 21. Grudnia 1843, Wawrzyńcowi Beerowi w Wiedniu nadany na ulepszenie w oszczędnych kuchniach żelaznych i piecach; na rok ósmy.

351.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. Jänner 1851,

womit das dem Hauptmanne Ignaz Martin Guggenberger verliehene Privilegium auf Verbesserung der Wagenräder und der Schienen-Vorrichtung für Eisenbahnen auf das fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem k. k. Hauptmanne Ignaz Martin Guggenberger in Gratz, unterm 5. Jänner 1847 ertheilte Privilegium auf eine Verbesserung in neuen Wagenrädern und auf eine verbesserte Schienen-Vorrichtung für Eisenbahnen, auf das fünfte Jahr zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

352.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 27. Jänner 1851,

womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. Das Privilegium des Gustav Louis Matthes, bürgerlichen Schlossermeisters in Wien, vom 29. Dezember 1845, auf eine Erfindung der „Koaks-Heizung" bei den eisernen Kochöfen (Sparherden) und Zimmeröfen; auf das sechste Jahr.

2. Das Privilegium des Anton Schefczik und Benedikt Port, technischen Beamten der Nordbahn in Lundenburg, vom 31. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Vorrichtung, um den elektro-magnetischen Wecker einer jeden Telegraphenstazion einzeln und beliebig lang, und so oft es erforderlich ist, von jeder der übrigen Stazionen in Gang zu setzen, ohne die Wecker der anderen Stazionen, die in derselben Drahtleitung liegen, weder durch den Weckerruf, noch durch die darauf folgende Korrespondenz in Gang zu bringen; auf das zweite Jahr.

3. Das Privilegium des Samuel Schütz in Wien, vom 11. Jänner 1848, auf die Erfindung, schafwollene bereits abgenützte ganz farblos gewordene Kleider und Stoffe, ohne selbe in Theile zu trennen, dergestalt zu appretiren, daß sie wieder eine neue Farbe und den Appreturglanz, und daher das Ansehen von neuen Kleidern und Stoffen erlangen; auf das vierte, fünfte und sechste Jahr.

4. Das Privilegium des Lorenz Beer in Wien, vom 21. Dezember 1843, auf eine Verbesserung an den Sparherden und Oefen; auf das achte Jahr.

5. Przywilej z dnia 3. Grudnia 1849, Karolowi Majerowi w Bernie nadany na wynalazek i ulepszenie w uzyskiwaniu soku burakowego i wyrabianiu cukru z buraków, tudzież na wynalazek i poprawę potrzebnych do tego aparatów; na rok drugi.

6. Przywilej z dnia 25. Grudnia 1849, Antoniemu Eichenowi w Wiedniu nadany na poprawę maszyny wirującej; na rok drugi.

7. Przywilej z dnia 3. Stycznia 1842, Janowi Mortonowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi wyrobów bronzowych nadany na ulepszenie sposobu, którym zapomocą chemicznego przyrządu sprawia się mieszanina (liga) złota, platyny, srebra, miedzi, cynku, cyny, żelaza i niklu tak, że nie tylko staje się istotnie lepszą i trwalszą, lecz że się daje oraz użyć na najdelikatniejsze rzeczy ze znacznem oszczędzeniem kruszcu, paliwa i roboty ręcznej; na rok dziesiąty.

8. Przywilej z dnia 18. Grudnia 1849, Joannie Gramatyce, fabrykantce lamp w Wiedniu nadany na ulepszenie knotów do oszczędnych lamp, używanych ku oświetlaniu stajen, kucheń lub wschodów; na rok drugi.

9. Przywilej z dnia 6. Grudnia 1847, Janowi Heidenreichowi, drwalnikowi w Wiedniu nadany na wynalazek nowego rodzaju wozów do przewożenia drewek; na rok czwarty, nakoniec

10. przywilej z dnia 31. Grudnia 1849, Wincentemu Aleksowitzowi, doktorowi medycyny i członkowi towarzystwa doktorów w Wiedniu nadany na wynalazek nowego aparatu do suszenia chemicznych rzeczy zapalnych; na rok drugi.

Bruck m. p.

353.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 31. Stycznia 1851,

którem przywilej, Józefowi i Antoniemu Riedlom nadany na wynalazek lamp pochodniowych, palących się gazem wodorodnym, na rok piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało za stosowną, przedłużyć na dalszy rok, to jest na rok piąty, przywilej z dnia 5. Stycznia 1847, Józefowi Riedlowi, c. k. nadwornemu blacharzowi, i Antoniemu Riedlowi, bronzownikowi w Pradze nadany na wynalezek lamp pochodniowych, palących się gazem wodorodnym, (zwanych pochodnią Hymena).

Bruck m. p.

5. Das Privilegium des Karl von Maier, Privatier in Brünn, vom 3. Dezember 1849, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Rübensaftgewinnung und Rübenzuckererzeugung, so wie der dazu gehörigen Apparate; auf das zweite Jahr.

6. Das Privilegium des Anton Eichen in Wien, vom 25. Dezember 1849, auf die Verbesserung einer rotirenden Maschine; auf das zweite Jahr.

7. Das Privilegium des John Morton, k. k. privilegirten Bronze-Waaren-Fabrikanten in Wien, vom 3. Jänner 1842, auf die Verbesserung mittelst einer chemischen Vorrichtung die Legierung von Gold, Platina, Silber, Kupfer, Zink, Zinn, Eisen und Nickel auf eine solche Art zu bewirken, daß sie nicht nur wesentlich verbessert und die Haltbarkeit befördert werde, sondern auch auf die subtilsten Gegenstände anwendbar sei, und sich eine bedeutende Ersparniß an Metall, Brennmaterial und Handarbeit ergebe; auf das zehnte Jahr.

8. Das Privilegium der Johanna Gramatika, Lampenfabrikantin in Wien, vom 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung der Sparlampendochte für Nacht-, Stall-, Küchen- oder Stiegen-Beleuchtung; auf das zweite Jahr.

9. das Privilegium des Johann Heidenreich, Holzhändlers in Wien, vom 6. Dezember 1847, auf die Erfindung einer neuen Gattung Wägen zum Verführen des verkleinerten Holzes; auf das vierte Jahr, und endlich

10. das Privilegium des Vinzenz Alexovits, Doktors der Medizin und Mitgliedes des Doktoren-Kollegiums in Wien, vom 31. Dezember 1849, auf die Erfindung eines neuen Trocknungsapparates für chemische Zündrequisiten; auf das zweite Jahr.

Bruck m. p.

353.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Jänner 1851,

womit das dem Joseph und Anton Riedel auf die Erfindung von Hydrogengas-Fackellampen ertheilte Privilegium auf das fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Riedel, k. k. Hofspänglermeister, und dem Anton Riedel, Metall-Kunstdrucker in Prag, am 5. Jänner 1847 auf die Erfindung von Hydrogengas-Fackellampen (Hymensfackel genannt) ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, d. i. des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

354.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 31. Stycznia 1851,

którem przywilej Witalisowi Grzybowskiemu nadany na wynalazek w wyrabianiu szmalty i nowego sposobu farbowania na sino, na rok trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało za stosowną, na trzeci rok przedłużyć przywilej, który pod dniem 4. Stycznia 1849 Witalisowi Grzybowskiemu w Pradze na wynalazek w wyrabianiu szmalty, tudzież nowego sposobu farbowania na sino, nadanym został.

Bruck m. p.

355.

Spis

wyłącznych przywilejów, dnia 5. Lutego 1851 przez Ministerstwo handlu nadanych.

Przywilej, Piotrowi Antoniemu i Egidyjuszowi Gavazzi, braciom, właścicielom handlu jedwabiem w Medyjolanie (contrada dé Bossi nr. 1774), na lat pięć nadany na ulepszenie w przędzeniu jedwabiu, przezco nawet podczas zimowych dni wilgotnych połyskujący i suchy jedwab uzyskać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 536—H.).

Przywilej, Antoniemu Labia, dzierżawcy karczmy i realności w Speising pod Wiedniem nr. 32, na lat pięć nadany na wynalazek pługa „mocnym“ zwanego (der gewaltige Pflug), który z łatwością porze ziemię, jest bezkolesny i bardzo rzadko naprawy potrzebując, o zaprzężonym jednym koniu toż samo a nawet i więcej zdziała, jak zwyczajny parokonny pług. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie niższo-austryjackiem, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 636—H. A.).

Przywilej, J. Leschenowi i Gustawowi Neuberowi, w Wiedniu (Landstrasse nr. 14), na lat pięć nadany na ulepszenie w wyrabianiu nitów zapomocą machiny, przez którą nity o wiele czystsze i oraz tańsze jak dotychczas wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 636—H. B.).

Przywilej, Wollheimowi i spółce, w Tryjeście, na ręce Dra. Józefa Weissel, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 274), na lat pięć nadany na wynalazek machiny, zapomocą której guziki z perłowej macicy, rogu, kości, drzewa i t. p., przy pomocy stosunkowo małej liczby robotników i pędnej siły tylko dwóch koni, w ilości do 100.000 sztuk fabrycznym trybem wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 636—H. C.).

354.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Jänner 1851,

womit das Privilegium des Vitalis Grzybowsky auf eine Erfindung der Schmalkenfabrikazion und Blaufärberei auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Vitalis Grzybowsky, Privatier in Prag, vom 4. Jänner 1849 auf eine Erfindung der Schmalkenfabrikazion und Blaufärberei, auf das dritte Jahr zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

355.

Verzeichniß

der von dem Ministerium des Handels am 5. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Den Gebrüdern Pietro, Antonio und Egidio Gavazzi, Seidenhändler in Mailand contrada dé Bossi Nr. 1774, auf die Verbesserung in der Seidenspinnerei, wodurch selbst in feuchten Wintertagen eine glänzende und trockene Seide gewonnen werden könne; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 536 — H.).

Dem Anton Labia, Wirthshaus- und Realitäten-Pächter zu Speising bei Wien Nr. 32, auf die Erfindung eines Pfluges, „der gewaltige Pflug“ genannt, welcher mit Leichtigkeit die Erde durchschneide, die Räder entbehrlich mache, höchst selten einer Reparatur bedürfe, und bei Vorspannung eines einzigen Pferdes dasselbe und noch mehr leiste, als ein gewöhnlicher mit 2 Pferden bespannter Pflug; auf Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 636 — H. A.).

Dem J. Leschen und Gustav Neuber in Wien (Landstrasse Nr. 14), auf die Verbesserung in der Nietenerzeugung mittelst einer Maschine, wodurch die Nieten um Vieles reiner, und auch billiger als bisher erzeugt werden können; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 636 — H. B.).

Dem Wollheim und Kompag., Handelsleuten in Triest, durch Dr. Joseph Weißel, Hof- und Gerichts-Advokat in Wien (Stadt Nr. 274), auf die Erfindung einer Maschine, mittelst welcher Knöpfe aus Perlmutter, Horn, Bein, Holz 2c. bis zu einer Anzahl von Hunderttausend Stücken pr. Tag mit Hilfe einer verhältnißmäßig kleinen Zahl von Arbeitern und einer Triebkraft von nur 2 Pferden fabriksmäßig erzeugt werden können; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 636 — H. C.).

Przywilej, Ferdynandowi Biringerowi, posiadaczowi przywileju w Wiedniu (Schaumburgergrund nr. 55), na lat sześć nadany na wynalazek nowej metody robienia zegarów bijących i innych wszelkiego rodzaju, przez co takowe będąc znacznie uproszczonemi, właśnie dlatego daleko mniej wadom podlegają, i co do taniości zegary innego rodzaju znacznie przewyższają. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 636—H. D.).

Przywilej, Markowi Immergut, prywatyzującemu w Wiedniu (Jaegerzeile nr. 520), dany na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiedniu (w mieście nr. 965), na lat trzy nadany na wynalazek szmerglu i proszku szlifierskiego „dyamentynem" zwanego, z opiłek dotychczas nieużytkowanych wyrabianego, przyczem niektóre części wyrobu do cymentów, asfaltu i do marmuru gipsowego użyte być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 662—H.).

Przywilej, Władysławowi Graetzollowi, ślusarzowi i mechanikowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 101), na rok jeden nadany na odkrycie wyrabiania rzezaków do machin rozmaitych, tudzież wyrabiania narzędzi z mieszaniny stali i żelaza. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 663—H.).

Bruck m. p.

356.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 16. Lutego 1851 przez Ministerstwo handlu nadanych.

Przywilej, Serre auf Maxen, k. saskiemu majorowi w Maxen pod Drezném, na ręce Karola Schürer z Waldheim, aptekarza miejskiego w Wiedniu (w mieście nr. 892), na lat trzy nadany na ulepszenie uprzywilejowanej pod dniem 23. Czerwca 1848 konstrukcyi opałowej połączonej z ogrzewaniem zapomocą powietrza, przez co wiele drzewa oszczędzając, ważnych doznawa się korzyści z ułatwień w fabrykacyjach ubocznych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego od cudzoziemców się wymaga (l. 835—H.).

Przywilej, Izraelowi Oesterreicherowi z Eidlitz, i Izraelowi Strasserowi z Cieplic, dzierżawcom fabryki wyrobów chemicznych w Komotawie w Czechach, na lat dwa nadany na wynalazek machinek zapalnych, przez co fosforyczna masa na zewnątrz nieszkodliwą się staje. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tego przywileju żadnej nie ma przeszkody (l. 837—H.).

Dem Ferdinand Biringer, Privilegiumsinhaber in Wien (Schaumburgergrund Nr. 55), auf die Erfindung eines neuen Prinzipes an Schlag- und anderen Uhren aller Art, wodurch selbe um Vieles vereinfacht werden, und daher viel weniger Gebrechen unterliegen, und an Billigkeit die Uhren anderer Art weit übertreffen; auf Sechs Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 636 — H. D.).

Dem Markus Immergut, Privatier in Wien (Jägerzeile Nr. 520), durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereines in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung eines aus einem bisher nicht verwendeten Abfalle erzeugten Schmirgels und Schleifpulvers, „Diamantin" genannt, wobei auch gewisse Theile des Produktes zu Zementen, zum Asphalte und zum Gypsmarmor verwendet werden können; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 662 — H.)

Dem Ladislaus Grätzoll, Schlosser und Werkzeugmacher in Wien (Gumpendorf Nr. 101), auf die Entdeckung aus einer Verbindung des Stahles mit Eisen Schneidemesser für alle Arten von Maschinen und Werkzeuge zu verfertigen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 663 — H.).

Bruck m. p.

356.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 16. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Serre auf Maxen, k. sächsischen Major zu Maxen bei Dresden, durch Karl Schürer von Waldheim, bürgerlichen Apotheker in Wien (Stadt Nr. 892), auf eine Verbesserung der am 23. Juni 1848 privilegirten Feuerungs-Konstrukzion in Verbindung mit Luftheizung, wodurch eine bedeutende Holzersparung und durch die damit zu erreichenden Nebenerzeugnisse, ein wesentlicher Vortheil erzielt werde; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 835 — H.).

Dem Israel Oesterreicher aus Eidlitz und Israel Strasser aus Teplitz, Pächter einer Fabrik zur Erzeugung chemischer Produkte zu Komotau in Böhmen, auf die Erfindung kleiner Zündmaschinen, wodurch die Phosphormasse nach Außen unschädlich gemacht werde; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 837 — H.).

Przywilej, Karolowi Omboniemu, konowałowi w Lecco w Lombardyi, na rok jeden nadany na wynalazek machiny ku przygotowaniu ryżu do tłuczenia. Opis przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie medyjolańskiem, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 842—H.).

Przywilej, Michałowi Alcanowi i Ludwikowi Locatellemu, inżynijerowi rękodzielni w Paryżu (rue d'Enghien nr. 28), dany na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), na lat dwa nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu wszelkich pilników każdego gatunku i kształtu, przez co takowe wychodzą twardszemi, czystszemi, porządniejszemi, a przeto i trwalszemi jak zwyczajne pilniki. We Francyi uprzywilejowano ten wynalazek i to ulepszenie, począwszy od dnia 10. Września 1850, na lat pietnaście. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowani złożyli rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 871—H.).

Przywilej, Leopoldowi D'Aubréville, inżynijerowi i mechanikowi w Paryżu, dany na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek aparatów dywidowania i redukowania, zastosować się dających do wszelkich miar długości, przestrzeni i płynu, tudzież do wag i monet, zapomocą których można sporządzać najrozmaitsze machiny i narzędzia w sztukach i rzemiosłach, w przemyśle i handlu potrzebne, mianowicie: porównawcze skale różnych miar linijowych, aparaty dla rysowników do powiększania i pomniejszania miedziorytów i litografij, machiny do rozdzielania i wycinania kół zębiastych i kółek kierowniczych i t. d., każdej wielkości; szale wskazujące wagi różnych nacyj i ułamki na cyferblacie, skale redukcyjne dla wag i monet, porównawcze chronologiczne kątowe miary dla dokładnego oznaczenia stopni godzin i długości. Opis przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie niższo-austryjackiem, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1032—H. A.).

Przywilej, Celestynowi Monettemu, kupcowi w Batignolles koło Paryża, dany na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek nowego postępowania, zapomocą którego wszelkie materyje wełniane, jedwabne, lniane i bawełniane tak się przyrządzić dają, iż wody nie przepuszczają i kolorów trwałych nabywają. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1032—H. B.).

Przywilej, Frydrykowi Roedigerowi, w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek postępowania przy czyszczeniu i blichowaniu wysuszonego i niewysuszonego lnu, kłaków lub konopi w taki sposób, że len i t. d. zapomocą pojedyńczego mechanicznego przysposobienia prząść i tkać można nakształt bawełny lub wełny. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1032—H. C.).

Dem Carlo Omboni, Veterinärarzt zu Lecco in der Lombardie, auf die Erfindung einer Maschine behufs einer vorbereitenden Operazion beim Stampfen des Reises; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 842 — H.).

Dem Michael Alcan und Ludwig Locatelli, Manufaktur-Ingenieur zu Paris rue d'Enghien Nr. 28, durch Jak. Frz. Heinr. Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Feilen von jeder Beschaffenheit, Gattung und Form, wodurch dieselben härter, reiner solider und daher dauerhafter, als die gewöhnlichen Feilen erzeugt werden; auf Zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung und Verbesserung seit 10. September 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 871 — H.).

Dem Leopold D'Aubréville, Ingenieur und Mechaniker in Paris, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung von Divisions- und Reduk-zions-Apparaten, welche auf alle Längen-, Raum- und Flüssigkeitsmasse, Gewichte und Münzen anwendbar seien, und mit deren Hilfe die verschiedensten in Künsten und Gewerben, in der Industrie und im Handel nöthigen Maschinen und Werkzeuge angefertigt werden können, namentlich vergleichende Maßstäbe der verschiedenen Linienmasse, Apparate für Zeichner zur Vergrößerung und Verkleinerung von Kupferstichen und Lithographien, Maschinen zum Eintheilen und Schneiden der Kamm- und Stellräder 2c. von jeder Größe, Wagschalen, welche die Gewichte verschiedener Nazionen angeben, und die Bruchtheile auf einem Zifferblatte anzeigen, Reduktzions-Skalen für Gewichte und Münzen, vergleichende chronologische Winkelmesser zur genauen Bestimmung der Stunden- und Längengrade; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1032 — H. A.).

Dem Cölestin Monetti, Handelsmann zu Batignolles bei Paris, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, alle Schafwoll-, Seiden-, Leinen- und Baumwollstoffe, Filz, Seile, Pappendeckel 2c. wasserdicht und die Farben haltbar zu machen; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1032 — H. B.).

Dem Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines Verfahrens, Flachs, Werk oder Hanf im gerösteten oder ungerösteten Zustande dergestalt zu reinigen und zu bleichen, daß der Flachs 2c. durch eine einfache mechanische Vorrichtung in derselben Weise gesponnen und gewebt werden könne, wie Baum- oder Schafwolle; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1032 — H. C.).

Przywilej, Franciszkowi Skuthanowi, fabrykantowi fortepianów w Wiedniu (Schottenfeld nr. 214), na rok jeden nadany na ulepszenie w robieniu fortepianów, przezco staje się prostszym mechanizm, gra lekką i przyjemną, sam fortepian trwalszym i tańszym, naprawy zaś ile możności uniknąć można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1032—H D.).

Przywilej, Karolowi Hanseli, centralnemu dyrektorowi w dobrach Kazimierza hrabi Esterhazego w Tarvis w Karyntyi, na lat pięć nadany na wynalazek wcale właściwej machiny nowej konstrukcyi, zapomocą której patyczki na zapałki z każdego drzewa, czy to kłótego, czy piłą rzniętego, szybko, tanio i z oszczędzeniem drzewa siłą pary, lub wody w wielkiej ilości wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1062—H.).

Bruck m. p.

357.

Spis

wyłącznych przywilejów, dnia 23. Lutego 1851 przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych nadanych.

Przywilej, J. N. Waegnerowi, kupcowi miejskiemu w Bernie nr. 84, dany na ręce Pawła Loewe, fabrykanta likworów w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 5), na rok jeden nadany na ulepszenie w uwalnianiu zwyczajnego spirytusu gorzałczanego od przyswędu, przezco tenże stanie się równy spirytusowi francuzkiemu. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza (l. 1153—H.).

Przywilej, J. N. Waegnerowi, kupcowi miejskiemu w Bernie nr. 84, dany na ręce Pawła Loewe, fabrykanta likworów w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 5), na rok jeden nadany na wynalazek nowej bardzo przyjemnej wody zwanej „cesarską wodą bryńską“ (Brüner-Kaiser-Wasser), przezco tak zwana woda kolońska z zagranicy sprowadzana zupełnie niepotrzebną się staje. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych naprzeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1153—H.).

Przywilej, Franciszkowi Seyfriedowi, kontrolorowi w c. k. składzie hawańskich cygarów w Wiedniu (Alservorstadt nr. 103), na rok jeden nadany na wynalazek cybuchów do fajek i cygarów z gutta-perchy. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1153—H.).

Przywilej, Wilhelmowi de Würth, byłemu miejskiemu aptekarzowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 705), na lat pięć nadany na ulepszenie pod dniem 27. Stycznia 1836 uprzywilejowanego würthowskiego kitu do plombowania dziura-

Dem Franz Skuthan, Klaviermacher in Wien (Schottenfeld Nr. 214), auf eine Verbesserung im Baue der Fortepianos, wodurch eine Vereinfachung des Mechanismus, eine leichte angenehme Spielart, eine größere Dauerhaftigkeit und billigere Erzeugung erzielt, und Reparaturen möglichst vermieden werden; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1032 — H. D.).

Dem Karl Hanseli, gräflich Kasimir Esterhazischen Güter-Zentral-Direktor zu Tarvis in Kärnthen, auf die Erfindung mittelst einer ganz eigens und neu konstruirten Maschine, den für die Zündhölzchen nöthigen Holzdraht aus jeder Gattung gespaltenen oder gesägten Holzes auf eine schnelle, billige und holzersparende Weise mittelst Dampf- oder Wasserkraft in großer Quantität zu erzeugen; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1062 — H.).

Bruck m. p.

357.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem J. N. Wägner, bürgerlichen Handelsmanne in Brünn Nr. 84, durch Paul Löwe, Liqueur-Erzeuger in Wien (Altlerchenfelt Nr. 5), auf die Verbesserung in der Entfuselung des gewöhnlichen Branntweingeistes, wodurch derselbe dem französischen Weingeiste gleichkomme; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — H.).

Dem J. N. Wägner, bürgerlichen Handelsmanne in Brünn Nr. 84, durch Paul Löwe, Liqueur-Erzeuger in Wien (Altlerchenfeld Nr. 5), auf die Erfindung eines neuen sehr angenehmen Riechwassers, „Brünner Kaiser-Wasser" genannt, wodurch das vom Auslande bezogene sogenannte Kölner-Wasser vollkommen entbehrlich werde; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — H.).

Dem Franz Seyfried, Kontrolor im k. k. Havannah-Zigarren-Magazin in Wien (Alservorstadt Nr. 103), auf die Erfindung von Tabak- und Zigarren-Pfeifenröhren aus Gutta-Percha; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — H.).

Dem Wilhelm Edlen von Würth, gewesenen bürgerlichen Apotheker zu Wien (Landstrasse Nr. 705), auf die Verbesserung des am 27. Jänner 1836 patentirten Würth'schen Zahnkittes zum Plombiren hohler Zähne sammt der hierzu nöthigen Rei-

wych zębów z tynkturą do czyszczenia tychże potrzebną. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przedmiot powyższego przywileju żadnej nie podpada kwestyi (l. 1153—H.).

Przywilej, Franciszkowi Englerowi, fabrykantowi wódek w Fünfhaus pod Wiedniem nr. 188, na rok jeden nadany na wynalazek w uwalnianiu gorzałki od przyswędu, przezco taż nie tylko francuzkiej wyrównywa, ale nawet takową co do przyjemności i smaku przewyższa. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1153—H.).

Przywilej Janowi Filipowi Erichsenowi, mechanikowi w Wiedniu (Wieden nr. 68), na lat pięć nadany na ulepszenie maszyny do wyrabiania drutu na goździe, zapomocą której za każdem jej obróceniem jak najwięcej nitów, sztyftów lub szpilek, mianowicie w jednej sekundzie sześć sztuk zupełnie ukończonych, bez najmniejszej pracy wyrobić można; gdy tymczasem teraźniejsze maszyny jednę tylko sztukę wyrabiać mogą. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1153—H.).

Przywilej, Filipowi Goldschmidtowi, kupcowi w Berlinie, nateraz w Wiedniu (w mieście nr. 941), na rok jeden nadany na wynalazek sprężystych zaporek do drzwi, zapomocą których drzwi otworzone bez najmniejszego stuku się zamykają, które niejako za ozdobę przy każdych drzwiach tak wewnątrz jak zewnątrz przymocować, w każdej chwili łatwo odjąć i przywiesić można, a które i znacznie mniejsze są od przeciwwag i sprężyn stalowych, i tańsze od wszystkich dotychczas używanych takowych przyrządów. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (1207—H.).

Przywilej Gustawowi Pfannkuche, c. k. uprzywilejowanemu mechanikowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 514), na rok jeden nadany na wynalazek, w skutek którego gotowiuteńkie szpilki i sztyfty tapicerskie z wszelkiego kruszcu zapomocą maszyn, bez najmniejszej pracy ręcznej wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1345—H.).

Bruck m. p.

358.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 25. Lutego 1851,

mocą którego przywilej Jerzemu Gleischnerowi na poprawę w robieniu narzędzi stalowych nadany, a teraz Józefowi kaw. Hohenblumowi odstąpiony, na rok czwarty i piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło na dalsze lat dwa, t. j. na rok czwarty i piąty, przywilej Jerzemu Gleischnerowi, fabrykantowi narzędzi w Rechberg pod

nigungs-Tinktur; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten waltet gegen das Privilegiums-Objekt kein Bedenken ob (Z. 1153 — H.).

Dem Franz Engler, Erzeuger geistiger Getränke, zu Fünfhaus bei Wien Nr. 188, auf die Erfindung in der Entfuselung des Branntweines, wodurch derselbe nicht nur dem französischen gleichkomme, sondern denselben sogar noch an Lieblichkeit und Geschmack übertreffe; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — H.).

Dem Johann Philipp Erichsen, Mechaniker zu Wien (Wieden Nr. 68), auf die Verbesserung an den Drahtnägelmaschinen, wodurch bei jeder Drehung derselben die größtmögliche Menge von Nieten, Stiften oder Stecknadeln, nämlich sechs Stück vollkommen fertig in einer Sekunde, ohne die mindeste Kraftanwendung erzeugt werden können, während die jetzt bestehenden Maschinen nur Ein Stück zu erzeugen vermögen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1153 — H.).

Dem Philipp Goldschmidt, Kaufmann in Berlin, derzeit zu Wien (Stadt Nr. 941), auf die Erfindung elastischer Thierschließer, welche, sobald man die geöffnete Thür losläßt, selbe schließen, ohne dabei das geringste Geräusch zu machen, welche gleichsam als Zierrath an jeder Thür sowohl von innen, als von außen sich leicht befestigen, jeden Augenblick leicht abnehmen und anhängen lassen, bedeutend kleiner als die Gegengewichte und Stahlfedern seien, und billiger als alle bisherigen derartigen Vorrichtungen zu stehen kommen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1207 — H.).

Dem Gustav Pfannkuche, k. k. privilegirten Maschinenfabrikanten in Wien (Landstrasse Nr. 514), auf die Erfindung, mittelst Maschinen Stecknadeln und Tapezierstifte vollkommen fertig aus den verschiedenartigsten Metallen zu erzeugen, ohne die geringste Handarbeit dabei in Anwendung zu bringen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1345 — H.).

Bruck m. p.

358.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. Februar 1851,

womit das dem Georg Gleischner auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Stahlwerkzeugen ertheilte und nunmehr an Joseph Ritter von Hohenblum zedirte Privilegium auf das vierte und fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Georg Gleischner, Zeugschmidt in Rechberg bei Krems, am 8. November 1847 auf eine Verbesserung in der Erzeugung von

Kremsą, na poprawę w robieniu narzędzi stalowych, dnia 8. Listopada 1847 nadany, a razem przyjęto do wiadomości i dla prenotacyi doniesienie, że tenże przywilej zarazem przelanym został na Józefa kawalera Hohenbluma, posiadacza fabryki w Wiedniu (w mieście nr. 807).

Bruck m. p.

359.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych pod dniem 28. Lutego 1851 nadanych.

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (mieście nr. 785), na lat pięć nadany na poprawę w budowaniu pieców używanych w hutach szklannych, w skutek którego wazy i inne przedmioty szklanne z wielkiem uproszczeniem roboty i znacznem oszczędzeniem paliwa formowane, modelowane i czyszczone być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1346—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i poprawę w użyciu cienkiego włosa zwierzęcego (futrem zwanego) do przędzenia i tkania w celu wyrabiania materyi. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 1346 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (mieście nr. 785), na lat pięć nadany na odkrycie a właściwie na poprawy w narządach magneto-elektrycznych dla rozebrania na części i zredukowania wody i innych płynów, niemniej do użycia gazu z nich ulatującego, tudzież elementów, z których się utwarzają, a to ku osiągnięciu różnych praktycznych rezultatów. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 1346—H.).

Przywilej, Józefowi Rohrbacherowi, fabrykantowi powozów w Górnem St. Veit (pod Wiedniem nr. 93), na lat pięć nadany na wynalazek i poprawę u wózków pocztowych. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 1346—H.).

Przywilej, Jerzemu Märklowi, prywatnemu buchalterowi w Wiedniu (Jozefsztadt nr. 65), na lat pięć nadany na wynalazek nowego sposobu przyrządzenia i bielenia lnu, konopi i innych tym podobnych włoknistych roślin przędnych, w skutek którego wynalazku takowe gręplować i prząść, tudzież ma-

Stahlwerkzeugen ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Zweier Jahre, d. i. des vierten und fünften Jahres, zu verlängern befunden und die gleichzeitig angezeigte Zession dieses Privilegiums an den Fabriksinhaber Joseph Ritter von Hohenblum in Wien (Stadt Nr. 807) zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

359.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 28. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung in der Konstrukzion der bei Fabrikazion des Glases verwendeten Oefen, wodurch die Glasvasen und andere Glasgegenstände mit großer Vereinfachung der Arbeit und bedeutender Ersparniß an Brennmateriale geformt, gemodelt und gereinigt werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1346 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung in der Anwendung des feinen Haares der Thiere (Pelz genannt) zum Spinnen und Weben um Zeuge daraus zu fabriziren; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1346 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und beziehungsweise Verbesserungen an den magneto-elektrischen Apparaten zur Zersetzung und Redukzion des Wassers und anderer Flüssigkeiten, sowie zur Anwendung der Gase, welche denselben entströmen, wie auch der Elemente, woraus sie gebildet sind, behufs der Erzielung verschiedener praktischer Resultate; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1346 — H.).

Dem Joseph Rohrbacher, Wagnermeister zu Ober-St. Veit (bei Wien Nr. 93), auf die Erfindung und Verbesserung an den Poststellwägen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1346 — H.).

Dem Georg Märkl, Privatbuchhalter in Wien (Josephstadt Nr. 75), auf die Erfindung einer neuen Behandlungsart und Bleichmethode des Flachses, Hanfes und anderer dergleichen spinnbarer faseriger vegetabilischer Stoffe, wodurch selbe gekrämpelt und gesponnen, und auf den für Baum- oder thierische Wolle bestimmten Maschinen

chinami dla wełny i bawełny przeznaczonemi, czy to same, czy z wełną i bawełną, lub z pelą jedwabną pomieszane wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1346—H.).

Przywilej, Jakóbowi Allmerothowi, złotnikowi w Wiedniu (Mariahilf nr. 18), na lat trzy nadany na wynalazek robienia bransoletek ze złota, srebra lub innych kruszców, bez zameczków, zachwytnych sprężynek, albo haczyków „bransoletami sprężystemi“ nazwanych. Opis wynalazku znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przeczytać wolno (l. 1346—H.).

Przywilej, Ablowi Hugonowi de Mounieres, naczelnemu kierownikowi administracyi nawozu, engrais Dusseau zwanego, w Paryżu (rue du Bouloi nr. 23), dany na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na wynalazek płynnego nawozu „engrais Dusseau“ zwanego, którego użyć można pod zboża, rośliny strączkowe, głąbiaste, pod tytoń, chmiel, jarzyny warzywne, rośliny olejorodne, pod winne szczepy, drzewa owocowe, krzewiny i t. d. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym nic przeszkadza nic wykonywaniu tego przywileju. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od obcego wymaga (l. 1346—H.).

Przywilej, Barbarze Machts, wdowie po właścicielu krajowej fabryki towarów ze złota, srebra i rzeczy platerowanych w Wiedniu (Szaumburgergrund nr. 84), na rok jeden nadany na wynalazek ram metalowych, które dotychczas na małą tylko miarę robić było można, sporządzonych powlekaniem ram drewnianych każdej wielkości i szerokości do 12 stóp na gładko lub w desenie. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1346—H.).

Przywilej Hermanowi Biedermannowi, spólnikowi uprzywilejowanego handlu hurtownego i fabrykanta sukna w Wiedniu (miasto nr. 435), na lat trzy, nadany na wynalazek podwójnej wałkowni walcowej całkiem nowego składu, w skutek którego przy oszczędzeniu siły na 50 do 60 procentu, porównając takowe z zwyczajnemi pojedyńczemi machinami, drugie tyle wyrobu uzyskać można z uniknieniem pręgów wzdłuż sukna robiących się i podłużnych w niem dziur. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 1346—H.).

Przywilej, Karolowi Markowi Ritaud, właścicielowi domu w Paryżu (rue des deux portes St. Sauveur nr. 20), na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek nowego postępowania w bieleniu i farbowaniu wszelkich włókien przędnych i tkalnych, czy to w stanie surowym, czy też przędzonych lub tkanych. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od obcego wymaga (l. 1346—H.).

allein oder mit Baum- oder thierischer Wolle, so auch mit Flock- oder Florettseide verarbeitet werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1346 — H.).

Dem Jakob Allmeroth, Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nr. 18), auf die Erfindung von Bracelets von Gold, Silber oder anderem Metalle ohne Schloß, Schnapper, oder Schliesse „Sprungfeder-Bracelets" genannt; für Drei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1346 — H.).

Dem Abel Hugo de Mounieres, dirigirenden Geschäftsführer der Administrazion des engrais Dusseau in Paris (rue du Bouloi Nr. 23), durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines flüssigen Düngers „engrais Dusseau" genannt, welcher für Getreide, Hülsenfrüchte, Knollengewächse, Tabak, Hopfen, Küchen- und Oelgewächse, Weinstöcke, Obstbäume, Stauden ꝛc. anwendbar sei; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1346 — H.).

Der Barbara Machts, Gold- und Silber-Plattirwaaren-Landesfabriksbesitzers-Witwe in Wien (Schaumburgergrund Nr. 84), auf die Erfindung, Metallrahmen, die bisher nur im kleineren Maßstabe ausgeführt werden konnten, in Plaque und zwar in jeder beliebigen Größe und Breite bis 12 Schuh sowohl glatt, als dessinirt zu erzeugen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1346 — H.).

Dem Herrmann Biedermann, privilegirten Großhandlungs-Gesellschafter und Tuchfabrikanten in Wien (Stadt Nr. 435), auf die Erfindung einer ganz neu konstruirten doppelten Walz-Walk-Maschine, womit bei einer Kraftersparniß von 50 bis 60 Perzent gegen eine gewöhnliche einfache Maschine das Doppelte erzeugt werde, und die auf dem Tuche der Länge nach gehenden Schwielen, so wie die länglichen Löcher (oder Platzen) vermieden werden; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1346 — H.).

Dem Charles Marc Ritaud, Hauseigenthümer in Paris (rue des deux portes St. Sauveur Nr. 20), durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, alle Arten von faserigen, spinnbaren und webbaren Stoffen, sowohl im unverarbeiteten, als im gesponnenen und gewebten Zustande zu bleichen und zu färben; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1346 — H.).

Przywilej, Drowi. Maxymilijanowi Pettenkoferowi, profesorowi przy k. uniwersytecie, i Karolowi Rulandowi, k. nadinżynijerowi w Mnichowie, na lat trzy nadany na wynalazek, w skutek którego z pierwiastku dotychczas ku temu nieużywanego, gaz świetlisty co do siły światła przynajmniej gazowi z węgli kamiennych wyrównywający, z wielką korzyścią tworzyć można. Odkrycie to otrzymało w Bawaryi patent na lat pięć, poczynający od 31. Lipca. Opis przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie w Insbruku, gdzie go każdemu przejrzeć wolno. Pod względem publicznego bezpieczeństwa nic nie przeszkadza jego wykonywaniu. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od obcego wymaga (l. 1361—H.).

Bruck m. p.

360.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 4. Marca 1851,

którem przywilej nadany Ignacemu Lieberowi i Maryi Ledererowej na rok jedenasty przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło na prożbę Maryi Ledererowej przedłużyć na rok jedynasty przywilej Ignacemu Lieberowi i Maryi z Szawlów Ledererowej w Pradze, pod dniem 4. Września 1840 nadany na ulepszenie w wyrabianiu kołder i towarów wełnianych.

Bruck m. p.

361.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Marca 1851,

którem przywilej Drowi. Józefowi Haffnerowi nadany, a zlewkiem na Aloizego Geyera przeniesiony, na czwarty rok przedłużono.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych postanowiło przywilej Drowi. Józefowi Haffnerowi w Hohenburgu w Styryi, na wynalazek rafinowania saletranu sody dnia 12. Lutego 1848 nadany, a zlewkiem z dnia 24. Stycznia 1851 na własność Aloizego Geyera w Weitzu odstąpiony, przedłużyć na rok czwarty.

Bruck m. p.

Dem Dr. Max Pettenkofer, k. Universitäts-Professor, und Karl Ruland, k. Ober-Ingenieur in München, auf die Entdeckung, aus einem Stoffe, welcher bisher zur Leuchtgas-Fabrikazion nicht angewendet werden konnte, mit großem Vortheile ein Leuchtgas zu bereiten, welches an Leuchtkraft dem Steinkohlengase mindestens gleich komme; für Drei Jahre. In Baiern ist diese Entdeckung seit 31. Juli auf Fünf Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Innsbruck zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1361 — H.).

Bruck m. p.

360.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. März 1851,

womit das Privilegium des Ignaz Lieber und der Maria Lederer auf die Dauer des eilften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Ignaz Lieber und der Maria Lederer gebornen Schawel zu Prag verliehene Privilegium vom 4. September 1840, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Decken und Wollwaaren, über Einschreiten der Maria Lederer, auf die Dauer des eilften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

361.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. März 1851,

womit das dem Dr. Joseph Haffner verliehene, und mittelst Zession an Alois Geyer übertragene Privilegium auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das dem Dr. Joseph Haffner zu Hohenburg in Steiermark verliehene, und mittelst Zession vom 24. Jänner 1851, in das Eigenthum des Gewerken Alois Geyer zu Weitz übertragene Privilegium vom 12. Februar 1848, auf die Erfindung, salpetersaures Natron zu raffiniren, für die Dauer des vierten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

362.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 6. Marca 1851,

którem przywilej nadany Klaudyjuszowi Chabertowi de Lhérault na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej, Klaudyjuszowi Chabertowi de Lhérault, inżynijerowi w Tryjeście, dnia 10. Marca 1850 nadany na wynalazek machiny powietrzem w ruch wprawianej, służącej do ciągnienia wody i innych przedmiotów z największej głębi, przedłużyć na rok drugi.

Bruck m. p.

363.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 6. Marca 1851,

którem przedłużono niektóre przywileje.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć następujące przywileje, mianowicie:

1. Przywilej, Henrykowi Thieme, ajentowi kupieckiemu w Chemnicy w Saksonii, na ulepszenie w wyrabianiu wszelkich gatunków nici z przędzy bawełnianej, lnianej i wełnianej i z każdego gatunku jedwabiu, dnia 28. Stycznia 1845 nadany, a później przez Maurycego księcia Montleart sądownie zagrabiony i zasekwestrowany, na rok następny, to jest siódmy.

2. Przywilej, Jakóbowi Bierstingerowi, pośrebrnikowi wyrobów drewnianych, dnia 28. Stycznia 1845 nadany na wynalazek i ulepszenie wozów o zamykanych koszach przeznaczonych do przewozu drew, a później Jakóbowi Bierstingerowi młodszemu, handlarzowi drwami, na własność odstąpiony, na rok następny, to jest siódmy.

3. Przywilej, pierwotnie dnia 30. Stycznia 1846 Ferdynandowi Fuchsowi, kupcowi wiedeńskiemu, na ulepszenie miechowych harmonik (melodyn) nadany, a później Elijaszowi Deutschowi, kupcowi z Pesztu, na własność odstąpiony, na rok następny, to jest szósty.

4. Przywilej, Karolowi Kutschke, wiedeńskiemu fabrykantowi kapeluszów pilśnianych i jedwabnych, dnia 30. Stycznia 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszów pilśnianych i jedwabnych, na dalszy czas, to jest na rok szósty.

5. Przywilej, pierwotnie Feliksowi Rothowi dnia 5. Lutego 1846, na wynalazek i ulepszenie maszyny do dziania kiesek, pod dniem 28. Kwietnia 1842

362.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 6. März 1851,

womit das dem Klaudius Chabert de Lhérault verliehene Privilegium auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelministerium hat das dem Klaudius Chabert de Lhérault, Ingenieur in Triest, verliehene Privilegium vom 10. März 1850, auf die Erfindung einer Maschine, welche durch die Luft in Bewegung gesetzt werde, und zum Heben des Wassers und anderer Gegenstände aus den größten Tiefen dienlich sei, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

363.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 6. März 1851,

womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. das dem Heinrich Thieme, Handelsagenten zu Chemnitz in Sachsen, am 28. Jänner 1845 ertheilte und seither von Moriz Fürsten von Montleart gerichtlich gepfändete und sequestrirte Privilegium, auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen Zwirne aus baumwollenen, leinenen und schafwollenen Garnen, und aus jeder Gattung von Seide, auf die Dauer eines weiteren, das ist des siebenten Jahres;

2. das dem Jakob Bierstinger, bürgerlichen Holzversilberer, am 28. Jänner 1845 verliehene und seither in das Eigenthum des Jakob Bierstinger junior, Brennholzhändlers, übergegangene Privilegium auf eine Erfindung und Verbesserung von Wägen mit geschlossenen Körben zum Verführen des Brennholzes für die weitere Dauer eines, das ist des siebenten Jahres;

3. das ursprünglich dem Ferdinand Fuchs, Handelsmanne in Wien, am 30. Jänner 1846 verliehene, und seither in das Eigenthum des Elias Deutsch, Handelsmannes aus Pesth, übergegangene Privilegium auf eine Verbesserung der Blasbalg-Harmoniken (Melodinen), für die weitere Dauer eines, das ist des sechsten Jahres;

4. das dem Karl Kutschke, Filz- und Seidenhut-Fabrikanten in Wien, am 30. Jänner 1846 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Filz- und Seidenhüte verliehene Privilegium, für die weitere Dauer eines, das ist des sechsten Jahres;

5. das ursprünglich dem Felix Roth, am 5. Februar 1846 verliehene, und seither in das Eigenthum des Leopold V. Hoffmann in Wien übergegangene Privilegium, auf

uprzywilejowanej nadany, a później Leopoldowi B. Hoffmannowi w Wiedniu na własność odstąpiony, na dalsze dwa lata, to jest na rok szósty i siódmy

6. Przywilej, pierwotnie inżynijerowi J. B. Hoffmanowi w Wiedniu, na wynalazek w wytłaczaniu rur i płyt z ołowiu, cyny i innych łatwo roztapiających się kruszców, dnia 16. Lutego 1847 nadany, a później Józefowi Benedyktowi Eggerowi pod firmą Jana Chrzciciela Eggera w Villachu odstąpiony, na dalsze trzy lata, to jest na rok piąty, szósty i siódmy.

7. Przywilej, Józefowi Wagnerowi, syndykowi w Korneuburgu, dnia 7. Grudnia 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu emalijowanych (glazurowanych) płyt z lanego żelaza i blachy do pokrywania budynków, na rok, to jest na rok czwarty.

8. Przywilej, Karolowi Rollingerowi, dnia 24. Listopada 1849 nadany na wynalazek ręcznego hybla do cięcia papieru bez użycia prasy, na dalsze trzy lata, to jest na rok drugi, trzeci i czwarty.

9. Przywilej, Wincentemu Alexowitsowi, Doktorowi medycyny w Wiedniu, dnia 18. Stycznia 1850 nadany na ulepszenie maszynki do wkładania zapałek, na następny, to jest drugi rok.

10. Przywilej, Janowi Bogumiłowi Seyrigowi, inżynijerowi cywilnemu, dnia 31. Stycznia 1850 nadany na wynalazek w zastosowaniu siły odśrodkowej do wyrabiania i rafinowania cukru, na dalsze dwa lata, to jest na rok drugi i trzeci.

11. Przywilej, Janowi Bogumiłowi Seyrigowi, inżynijerowi cywilnemu, dnia 31. Stycznia 1850 nadany na wynalazek w zastosowaniu siły odśrodkowej do odparowywania płynów cukrzanych i innych, na dalsze dwa lata, to jest na rok drugi i trzeci.

12. Przywilej, kupcom Renking i Sirtaine z Verviers w Belgii, dnia 31. Stycznia 1851 nadany na wynalazek maszyny do oddzielania i uprzątywania wszelkich obcych niepotrzebnych substancyj, nawet rzepaku od wełny, przezco się unika kosztownego przebierania wełny rękami, na rok następny, to jest drugi.

Bruck m. p.

eine Erfindung und Verbesserung an der am 28. April 1842 privilegirten Börsenstrickmaschine, für die weitere Dauer zweier, das ist des sechsten und siebenten Jahres;

6. das ursprünglich dem Ingenieur J. B. Hoffmann in Wien, am 16. Februar 1847 verliehene und seither an Joseph Benedikt Egger unter der Firma Joh. Bapt. Egger in Villach, abgetretene Privilegium auf eine Erfindung im Pressen von Röhren und Platten aus Blei, Zinn und anderen leicht flüssigen Metallen, für die weitere Dauer dreier, das ist des fünften, sechsten und siebenten Jahres;

7. das dem Joseph Wagner, Syndikus zu Korneuburg, am 7. Dezember 1847 ertheilte Privilegium auf eine Erfindung in der Erzeugung mit Email (Glasur) überzogene Platten von Gußeisen und Blech zur Bedachung der Gebäude, für die Dauer eines, das ist des vierten Jahres;

8. das dem Karl Rollinger am 24. November 1849 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Handhobels zum Schneiden des Papieres ohne Anwendung einer Presse, für die weitere Dauer dreier, das ist des zweiten, dritten und vierten Jahres;

9. das dem Doktor der Medizin Vinzenz Alexowits in Wien, am 18. Jänner 1850 auf eine Verbesserung in der Einlegmaschine für Zündhölzchen ertheilte Privilegium, für die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres;

10. das dem Zivil-Ingenieur Johann Gottlieb Seyrig am 31. Jänner 1850 auf eine Erfindung in der Anwendung der Zentrifugalkraft zur Fabrikazion und Raffinirung des Zuckers ertheilte Privilegium, für die weitere Dauer zweier, das ist des zweiten und dritten Jahres;

11. das dem Zivil-Ingenieur Johann Gottlieb Seyrig am 31. Jänner 1850 auf eine Erfindung in der Anwendung der Zentrifugalkraft bei Verdampfung zuckerhältiger und anderer Flüssigkeiten ertheilte Privilegium, für die weitere Dauer zweier, das ist des zweiten und dritten Jahres;

12. das den Kaufleuten Renking und Sirtaine aus Verviers in Belgien, am 31. Jänner 1850 ertheilte Privilegium auf die Erfindung einer Maschine zur Absonderung und Beseitigung aller fremdartigen nutzlosen Substanzen, sogar der Kletten (Haarläuse genannt) von der Schafwolle mit Ersparniß des kostspieligen Handklaubens, für die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres.

Bruck m. p.

364.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, wydane dnia 9. Marca 1851,

którem obwieszczono, że Antoni i Józef Selkowie udział swój w przywileju ustąpili Jakóbowi Weinbergerowi.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło zapisać to, że Antoni i Józef Selkowie prawo udziału swego w przywileju, który im spólnie z Fryderykiem Gleisbergiem pod dniem 5. Września 1850 na odkrycie drutu dla linij i narządów telegraficznych elektro-magnetycznych był nadany, cesyją z dnia 22. Stycznia 1851 ustąpili Jakóbowi Weinbergerowi w Wiedniu (w mieście nr. 827).

Bruck m. p.

365.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 20. Marca 1851,

którem przywilej Zygmunta Hoffmanna na rok szósty przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej Zygmuntowi Hoffmannowi, lekarzowi praktycznemu wiedeńskiemu, dnia 14. Marca 1846 nadany na ulepszenie w wyrabianiu pasków na przepuklinę przedłużyć na rok szósty.

Bruck m. p.

366.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 20. Marca 1851,

którem przywilej nadany Janowi Chrzcicielowi Descalzi przedłużono na dalsze lat pięć.

Ministerstwo handlu przedłużyło przywilej Janowi Chrzcicielowi Descalzi, fabrykantowi krzeseł słomianych w Tryjeście, pod dniem 28. Listopada 1846 nadany na wynalazek krzeseł nowego rodzaju, na dalszy rok piąty, szósty, siódmy, ósmy i dziewiąty.

Bruck m. p.

364.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 9. März 1851,

womit die Zession des Privilegiumsantheiles des Anton und Joseph Selka an Jakob Weinberger bekannt gemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Anton und Joseph Selka ihren Antheil an dem ihnen gemeinschaftlich mit Friedrich Gleißberg am 5. September 1850 ertheilten Privilegium auf die Entdeckung eines Drahtes für elektro-magnetische Telegraphenlinien und Apparate, laut Zessionsurkunde vom 22. Jänner 1851, an Jakob Weinberger in Wien (Stadt Nr. 827) übertragen haben, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

365.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. März 1851,

womit das Privilegium des Sigmund Hoffmann auf die Dauer des sechsten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Sigmund Hoffmann, praktischem Arzte in Wien, verliehene Privilegium vom 14. März 1846, auf eine Verbesserung in der Verfertigung der Bruchbänder, auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

366.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. März 1851,

womit das Privilegium des Giovanni Battista Descalzi auf die weitere Dauer von fünf Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Giovanni Battista Descalzi, Strohsesselmacher in Triest, verliehene Privilegium vom 28. November 1846, auf die Erfindung einer neuen Art Sessel, auf die weitere Dauer des fünften, sechsten, siebenten, achten und neunten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

367.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 21. Marca 1851,

którem przywilej Janowi Köllerowi dnia 13. Marca 1847 nadany, na rok piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej Janowi Köllerowi w Wolfsegg w Austryi Górnej, dnia 13. Marca 1847 nadany na wynalazek machiny, którą wprawia się w ruch zapomocą stojącej zimnej wody, a która się daje zastosować do każdej machiny prącej, przedłużyć na dalszy rok, to jest piąty

Bruck m. p.

368.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 29. Marca 1851,

którem przywilej Antoniego Maserati na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło przywilej Antoniemu Maseratemu, w Tryjeście (nr. 796), pod dniem 15. Lutego 1850 na odkrycie w budowaniu wiatraków nadany, na dalszy rok jeden, właściwie rok drugi.

Bruck m. p.

369.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych dnia 30. Marca 1851 nadanych.

Przywilej, Franciszkowi Elena, posiadaczowi realności w Maderno w Lombardyi, na rok jeden nadany na ulepszenie metody przy wyrabianiu oleju wawrzynowego (laurowego) zapomocą machiny w centrum kotła umieszczonej, która zapomocą stosownego przyrządu obracana, warzące się w wodzie jagody wawrzynowe w ustawicznem poruszeniu utrzymując, zbiera oddzielający się olej. Opis tego przywileju złożonym jest w c. k. namiestnictwie w Medyjolanie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów policyi zdrowia wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 1660—H.).

Przywilej, Lucyjanowi Vidie w Paryżu (place de la Bourse nr. 7), dany na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy we Wiedniu (w mieście nr. 276), na rok jeden nadany na ulepszenie przewozów dla podróżnych, zwane „przestrzegaczem

367.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. März 1851,

womit das dem Johann Köller am 13. März 1847 ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Priviligium des Johann Köller zu Wolfsegg in Ober-Oesterreich vom 13. März 1847, auf die Erfindung einer Maschine, welche mit stehendem kalten Wasser in Bewegung gesetzt werde, und zu jedem Triebwerke verwendbar sei, auf die weitere Dauer Eines, das ist des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

368.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 29. März 1851,

womit das Privilegium des Antonio Maserati auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Antonio Maserati in Triest (Nr. 796) vom 15. Februar 1850 auf eine Entdeckung an den Windmühlen für die weitere Dauer Eines, das ist des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

369.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 30. März 1851 verliehenen asuschließenden Privilegien.

Dem Franz Elena, Realitätenbesitzer zu Maderno in der Lombardie, auf eine Verbesserung der Methode bei der Erzeugung des Lorbeeröles mittelst einer im Zentrum des Kessels angebrachten Maschine, welche, durch eine geeignete Vorrichtung gedreht, die im Wasser kochenden Lorbeeren in beständiger Bewegung erhalte und das sich ausscheidende Oel vereinige; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1660 — H.)

Dem Luzian Vidie in Paris (place de la Bourse Nr. 7.), durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf eine Verbesserung an den Transportmitteln der Reisenden „Warner" genannt; für Ein Jahr. In Frankreich ist diese Verbesse-

(Warner).“ We Francyi ulepszenie to otrzymało patent, od dnia 19. Kwietnia 1850 począwszy, na lat pietnaście. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przeglądnąć wolno. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1665—H.).

Przywilej, Ottonowi Edwardowi Strohalowi, technikowi i posiadaczowi realności w Wielkich Wisternicach w Morawii, na lat pięć nadany na ulepszenie w wyrabianiu ogniotrwałej posadzki do wykładania pieców piekarskich i innych ognisk. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1667—H.).

Przywilej, Karolowi Riessnerowi, technikowi dentystycznemu w Wiedniu (Währingergasse nr. 204), na rok jeden nadany na wynalazek i ulepszenie sztucznych przyrządów dentystycznych, a mianowicie tak sprężyn, jakoteż i osady zębów, która włożona między szczękę górną i dolną, użytą być może nie zrządzając uciążliwego nacisku lub wytężenia. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przeczytać może. Ze względów sanitarnych naprzeciw wykonywaniu tego przywileju nie ma przeszkody, byle ruchome sprężyny podług przedłożonego wzoru sporządzono ze złota lub stali pozłoconej (l. 1889—H.).

Przywilej, Franciszkowi Bierencowi, miejskiemu kupcowi w Wiedniu (Spittelberg nr. 10), na lat pięć nadany na wynalazek i poprawę, w skutek których wszystkie ozdoby stolarszczyzny, ornamenta, biżuteryje, towary norymberskie, dekoracyje, ramy do obrazów, pająki, pudełka na zegary, obicia skrzyń wraz z ich pomniejszemi częściami składowemi, niemniej wszelkie przedmioty, które są gatunkiem pomienionych artykułów, lub ze względu swych własności w handlu do przerzeczonych przedmiotów policzyć można, w zupełnem przeciwieństwie z dotychczasowem postępowaniem, z żelaza i białej blachy wypukło z wyciskami lub wybiciem dla pokupu wyrabiane być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2010—H.).

Przywilej, Szczepanowi Mayerowi, c. k. podporucznikowi i fabrykantowi farb w Lincu w Austryi Górnej, na rok jeden nadany na wynalazek, w skutek którego płótna malarskie zapomocą farb olejnych stają się nieprzeciekłemi, na których krajobrazy, portrety, karty, obwieszczenia i t. p. wyciskać można; przyczem wyciśnięte przedmioty, byle zupełnie wyschły, farbami olejnemi że tak powiem tylko tchnąć potrzeba, aby mieć malowidło ogniste, nie łuszczące się, twarde a oraz bardzo tanie. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2053—H.).

Przywilej, Józefowi Adolfowi Grünwaldowi, fabrykantowi sznureczków, galonków i knotów, a razem Ludwikowi Seyssowi, mechanikowi i wspólnikowi

rung seit 19. April 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1665 — H.).

Dem Otto Eduard Strohal, Techniker und Realitäten-Besitzer zu Großwisternitz in Mähren, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von feuerfesten Parquetten zur Belegung von Backöfen und andern Feuerräumen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1667 — H.).

Dem Karl Rießner, Zahntechniker in Wien (Währingergasse Nr. 204), auf eine Erfindung und Verbesserung an den künstlichen Zahnmaschinen, sowohl Federstücken als Gebissen, welche bei konvergirenden Zähnen in Anwendung gebracht werden können, ohne einen lästigen Druck oder eine Spannung zu verursachen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die beweglichen Federn nach dem vorgelegten Muster aus Gold oder vergoldetem Stahle angefertiget werden (Z. 1889 — H.).

Dem Franz Bierenz, bürgerlichen Handelsmanne in Wien (Spittelberg Nr. 10), auf eine Erfindung und Verbesserung, alle Möbelverzierungen, Ornamente, Bijouterien, Nürnbergerwaaren, Dekorazionen, Bilderrahmen, Lusters, Uhrkästen, Kastenbeschläge sammt ihren Nebenbestandtheilen, und alle Gegenstände, welche eine Sorte der genannten Artikel bilden, oder vermöge ihrer Eigenschaft im Handel den angeführten Gegenständen beigezählt werden können, ganz dem bisherigen Verfahren entgegen, aus Eisen und Weißblech erhaben, gepreßt oder geprägt zu erzeugen und kaufrecht herzustellen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2010 — H.).

Dem Stephan Mayer, k. k. Lieutenant und Farbenfabrikant zu Linz in Oberösterreich, auf eine Entdeckung in der Verfertigung wasserdichter Zeuge mittelst Oelfarben, worauf Landschaften, Portraits, Karten, Kundmachungen 2c. abgedruckt werden können, und die abgedruckten Gegenstände nach dem völligen Trockenwerden mit Oelfarben so zu sagen nur überhaucht werden dürfen, um ein feuriges, nicht brüchiges, dauerhaftes und dennoch sehr billiges Oelgemälde darzustellen; für Ein Jahr Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2053 — H.).

Dem Joseph Adolf Grünwald, Schnür-, Börtchen- und Dochtfabrikanten, und Ludwig Seyß, Mechaniker und Mitinteressenten an Grünwald's Geschäfte zu Wien (Schot-

w przedsiębierstwie Grünwaldowem we Wiedniu (Schottenfeld nr. 323), na lat trzy nadany na wynalazek wirującej machiny tkackiej, która warsztat tkacki, w wyrabianiu niektórych artykułów mniej miejsca zabierając, przynajmniej w pięćnasób przewyższa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2115—H. A.).

Przywilej, Frydrykowi Roedigerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na ulepszenia siodeł i szorów końskich. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. B.).

Przywilej, Frydrykowi Roedigerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek nowego przyrządu do napuszczania oliwą werków przy machinach wszelkiego rodzaju, jakoteż zależnej od tego właściwej konstrukcyi domów składowych. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przeglądnąć może. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. C.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Kukli, upoważnionemu krajowemu fabrykantowi wyrobów chemicznych w Wiedniu (Hernals nr. 86), na rok jeden nadany na wynalazek, w skutek którego papiery publiczne za użyciem niektórych chemicznych i fizykalnych środków stają się nie do naśladowania, ile że przez to tak fotografia i dagerotypia, jakoteż przedruk i przerysowanie wolną ręką niewykonalnemi stają się, a nawet najbieglejsi kunsztmistrze nie zdołają wydać egzemplarz drugi. pierwszemu zupełnie podobny. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2115—H. D.).

Przywilej, Maurycemu Girardoniemu, mechanikowi w Tattendorfie pod Badenem w Niższej Austryi, na rok jeden nadany na poprawę mechanicznych motowideł w przędzalniach bawełny, w skutek której poprawy zapomocą dwóch szyb frykcyjnych i jednej sprężyny motowidło w prędszy lub wolniejszy ruch się wprowadza, tudzież natychmiast, i to na każdem stanowisku robotnika wstzymanem być może. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2115—H. E.).

Przywilej, Benedyktowi Neumannowi, malarzowi i dekoratorowi w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 124), na rok jeden nadany na wynalazek nowego postępowania, przez które wszelkie artykuły galanteryjne i zbytkowe z drzewa lub masy papierowej wyrabiane, podobnemi do porcelany uczynić można. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 2115—H. F.).

Przywilej, Wiljamowi Crosskill, mechanikowi w Beverley, hrabstwie Yorkshire w Anglii, dany na ręce Ludwika Leona Wolfa, mechanika w New-York w północnej Ameryce, nateraz w Wiedniu (Jaegerzeile nr 533), na rok jeden

tenfeld Nr. 323), auf die Erfindung einer rotirenden Webemaschine, welche den Webestuhl in den entsprechenden Artikeln mindestens fünfmal an Leistungsfähigkeit und Raumersparniß übertreffe; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2115 — H. A.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50) auf Verbesserungen am Sattelzeuge und Pferdegeschirre; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich in der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — H. B.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung einer neuen Vorrichtung zum Einölen der Triebwerke aller Arten von Maschinen und einer dadurch bedingten eigenthümlichen Konstrukzion der Lagerhäuser; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — H. C.).

Dem Franz Xaver Kukla, landesbefugter Fabrikant chemischer Produkte in Wien (Hernals Nr. 86), auf die Erfindung durch die Anwendung mehrerer theils chemischer, theils phisikalischer Kunstleistungen die Unnachahmlichkeit von Werthpapieren zu erzielen, indem hierdurch sowohl die Photographie und Daguerrotypie, als auch der Umdruck und die freie Handzeichnung unanwendbar gemacht werde, und selbst der kunstfertigste Erzeuger nicht im Stande sei, ein zweites dem ersteren ganz ähnliches Produkt hervorzubringen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2115 — H. D.).

Dem Moriz Girardoni, Mechaniker zu Tattendorf nächst Baden in Niederösterreich, auf die Verbesserung der bei der Baumwollspinnerei in Anwendung stehenden mechanischen Garnweife (Haspel), welche darin bestehe, daß mittelst zweier Frikzionsscheiben und einer Feder der schnellere oder langsamere Lauf des Haspels, und auch der augenblickliche Stillstand desselben, und zwar auf jedem Standpunkte des Arbeiters bewirkt werden könne; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2115 — H. E.).

Dem Benedikt Neumann, Mahler und Dekorateur in Wien (Altlerchenfeld Nr. 124), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, wodurch alle aus Holz oder Papiermachée zu verfertigenden Galanterie- und Luxus-Artikel dem Porzellan ähnlich hergestellt werden können; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2115 — H. F.).

Dem William Crosskil, Maschinenbauer in Beverley, Grafschaft Yorkshire in England, durch Louis Leo Wolf, Maschinenbauer aus New-York in Nordamerika, dermalen zu Wien (Jägerzeile Nr. 533), auf eine Verbesserung in der Konstrukzion

nadany na ulepszenie w konstrukcyi wałków skibowych, zwanych „pulweryzatorem Crosskilla“, aby zorane pole przed zasiewem i po zasiewie powłoczyć. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przeczytać może. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. G.).

Przywilej, Wilhelmowi Haehnerowi, królewskiemu saskiemu jeneralnemu konsulowi w Liwurnie, dany na ręce Dra. Andrzeja kawalera Gredlera, nadwornego i krajowego adwokata i notaryjusza we Wiedniu, na lat trzy nadany na wynalazek pieca do destylowania żywego srebra i oddzielenia go od innych kruszców, w którymto piecu kruszce w większych lub mniejszych sztukach z materyjałami palnemi zmieszane palą się, a który dłuższy czas bez przerwy w czynności utrzymać można; przy tej operacyi w komórkach kondensacyjnych opadają wyziewy żywego srebra, koszta przysposabiania kruszców są mniejsze, materyjał palny tudzież koszta roboty i reparacyj się oszczędzają, nadto unika się ubytku żywego srebra i chorób merkuryjalnych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. H.).

Przywilej, Józefowi Muckowi de Muckenthal, używającemu firmy Józefa Mucka, c. k. krajowego i uprzywilejowanego kapelusznika i miejskiego kupca w Pradze nr. 568—I., na lat pięć nadany na wynalazek w urządzaniu pilśni z użyciem wełny owczej ku wyrabianiu wszelkich kapeluszów i innych towarów pilśnianych, przezco te przedmioty na stosowności, piękności i trwałości zyskują i za tanie ceny wyrabiane być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2203—H.).

Bruck m. p.

von Erdschollenwalzen, um geackertes Land vor und nach der Saat zu rollen „Crosskill's Pulverisator“ genannt; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — H. G.).

Dem Wilhelm Hähner, königlich sächsischer General-Konsul in Livorno, durch Dr. Andreas Ritter von Gredler, Hof- und Gerichts-Advokat und Notar in Wien, auf die Erfindung eines Quecksilber-Destillazionsofens zur Scheidung des Quecksilbers aus seinen Erzen, in welchem die Erze in mehr oder minder großen Stücken mit Brennmateriale vermischt, gebrannt werden, und der lange Zeit ununterbrochen im Gange erhalten werden könne; hiebei werden die Quecksilberdämpfe in Kondensazionskammern niedergeschlagen, und es werde eine Verminderung der Aufbereitungskosten der Erze, Ersparniß an Brennmateriale, Arbeitslohne und Reparazionskosten, dann Vermeidung der Quecksilberverluste und Merkurialkranheiten erzielt; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — H. H.).

Dem Joseph Muck von Muckenthal, unter der Firma Joseph Muck, k. k. landesbefugter und privilegirter Hutfabrikant und bürgerlicher Kaufmann in Prag Nr. 568 — I., auf eine Erfindung in der Filzfabrikazion mit Verwendung der Schafwolle zur Erzeugung aller Sorten Hüte und anderer Filzwaaren, wodurch diese Gegenstände an Zweckmässigkeit, Schönheit und Festigkeit gewinnen und zugleich um billige Preise erzeugt werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z 2203 — H.).

Bruck m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XLII.

Wydana i rozesłana dnia 14. Października 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Oktober 1852.

370.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Kwietnia 1851,

z ogłoszeniem, jako Ignacy Gessmann dobrowolnie złożył przywilej, pod dniem 18. Grudnia 1849 sobie nadany na wynalazek mydła łojowego.

Przywilej pierwiastkowo Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi i Ignacemu Gessmannowi, na wynalazek mydła łojowego pod dniem 18. Grudnia 1849 nadany, a potem na wyłączną własność Ignacego Gessmanna przelany, zgasł przez dobrowolne złożenie ze strony uprzywilejowanego. Opisanie przywileju, które zachowane było w tajemnicy, dano ku ogłoszeniu c. k. instytutowi politechnicznemu.

Bruck m. p.

371.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 9. Kwietnia 1851,

którem przywilej Adolfa Schöllera na dalszy przeciąg trzeciego, czwartego i piątego roku przedłuża się.

Ministerstwo handlu przedłużyło przywilej Adolfowi Schöllerowi pod dniem 30. Kwietnia 1849 nadany na wynalazek i poprawę, w skutek których w tak zwanych machinach do zwijania, używanych w przędzalniach osnowy wełnianej, krepa ze szrobli wychodząca, puszcza się przez wałek i ztamtąd dopiero na wrzecionka nawija się; na dalsze trzy lata, to jest na rok trzeci, czwarty i piąty.

Bruck m. p.

372.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 9. Kwietnia 1851,

mocą którego przedłużono czas trwania niektórych przywilejów.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć następujące przywileje, mianowicie:

1. Pierwotnie pod dniem 5. Lutego 1846 Ludwikowi Tischbeinowi nadany, a mocą ustępstwa z dnia 16. Maja 1848 r. na własność Karoliny Kreceljus w Wiedniu przelany przywilej na wynalazek i ulepszenie sposobu, jakim z surowego kamienia wapiennego każdego gatunku i wszelkiem paliwem wypala się wapno, przydatne także do czyszczenia kruszcu, a to zapomocą osobno przyrządzonego pieca wapiennego; na rok szósty.

370.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. April 1851,

womit die freiwillige Zurücklegung des Privilegiums des Ignaz Geßmann vom 18. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Unschlittseife, kundgemacht wird.

Das ursprünglich dem Heinrich August Syrrenberg und Ignaz Geßmann verliehene und seither in das Alleineigenthum des Ignaz Geßmann übergegangene Privilegium vom 18. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Unschlittseife, ist durch freiwillige Zurücklegung desselben erloschen. Die geheim gehaltene Privilegiums-Beschreibung wird dem k. k. politechnischen Institute zur Veröffentlichung übergeben.

Bruck m. p.

371.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 9. April 1851,

womit das Privilegium des Adolph Schöller auf die weitere Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Adolph Schöller vom 30. April 1849, auf eine Erfindung und Verbesserung, wornach bei der in der Schafwoll-Streichgarn-Spinnerei verwendeten sogenannten Bandmaschine der Flor, wenn er aus der Schrobl kömmt, durch ein Walzwerk gehe, und von da erst auf Spulen gewunden werde; auf die weitere Dauer dreier Jahre, das ist des dritten, vierten und fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

372.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 9. April 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das ursprünglich dem Peter Louis Tischbein verliehene und mittelst Abtretungsurkunde vom 16. Mai 1848 in das Eigenthum der Karoline Crecelius in Wien übertragene Privilegium am 5. Februar 1846, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst eines besonders konstruiten Kalkofens aus jeder Gattung rohen Kalksteines mit jedem Brennmateriale einen gebrannten, auch zum Rösten von Erzen anwendbaren Kalk zu erzeugen; auf das sechste Jahr.

2. Przywilej, Karolowi Dietzlerowi, mechanikowi w Wiedniu, dnia 6. Lutego 1844 r. nadany na wynalazek i ulepszenie powszechnej maszyny do rubrykowania i rastrowania, „pan-gramepigrafem" zwanej; na rok ósmy.

3. Przywilej, Piotrowi Prosperowi Pimontowi dnia 7. Lutego 1849 r. nadany na ulepszenie pod dniem 12. Stycznia 1847 r. uprzywilejowanego aparatu do ciągłego podsytu zapomocą bezustannego, albo według upodobania przerywanego promienia do podsycania wodą kotłów wysokiego, średniego i nizkiego parcia z kondenzacyją, lub bez niej; na rok trzeci.

4. Przywilej, Piotrowi Tigetowi, starszemu budowniczemu w Wiedniu, dnia 29. Lutego 1848 r. nadany na wynalazek wysuszania murów wilgotnych i salitrosadnych, niemniej zachowania drzewa od wilgoci i porośnienia grzybami; na rok czwarty.

5. Przywilej, Józefowi Michalskiemu, kotlarzowi w Bruck nad Lajthą, dnia 15. Lutego 1845 r. nadany na wynalazek nowej maszyny do gotowania; na rok siódmy.

6. Przywilej, Maryi Herrmannowej, kupcowej w Wiedniu, dnia 11. Lutego 1847 r. nadany na wynalazek maszyny do szybkiego linijowania; na rok piąty.

7. Przywilej, Józefowi Herrmannowi, w Miesenbach w Niższej Austryi, dnia 22. Lutego 1843 r. nadany na ulepszenie sposobu, jak zapomocą miecha wentylowego i osobnej manipulacyi przy wykowywaniu stali i żelaza nastalone narzędzia potrójnie hartowane być mogą; na rok dziewiąty.

8. Pierwotnie Józefowi Eggertowi, w Wiedniu, dnia 15. Lutego 1845 r. nadany, a mocą ustępstwa z dnia 3. Sierpnia 1847 r. na własność Michała Kratschmanna, uprzywilejowanego fabrykanta guzików w Wiedniu przelany przywilej na ulepszenie sposobu robienia wyciskanych, nakształt jedwabnych guzików tamburynowych z rogu, racic i masy; na rok siódmy.

9. Przywilej, Michałowi Pollakowi, fabrykantowi w Beraun w Czechach, dnia 14. Lutego 1842 r. nadany na ulepszenie w przyrządzaniu aparatów do prędkiego wyrabiania octu; na rok dziesiąty.

10. Obywatelom wiedeńskim Ludwikowi de Orth i Leopoldowi Stephanowi dnia 16. Lutego 1847 r. nadany, a mocą ustępstwa z dnia 16. Sierpnia 1849 r. na wyłączną własność ostatniego przelany przywilej na wynalazek sposobu wyrabiania z gutta-perchy trzewików, butów i innego obuwia z jednego kawałka, równie podeszew i przyszew w skórach; na rok piąty.

11. Przywilej, Fryderykowi Scheidlingowi, upoważnionemu fabrykantowi kapeluszów jedwabnych w Wiedniu, dnia 15. Lutego 1850 r. nadany na wynalazek i ulepszenie w fabrykowaniu kastrowych i jedwabnych kapeluszów zapomocą pewnych podkładek w one wrabianych; na rok drugi, nakoniec

2. Das Privilegium des Karl Dietzler, Mechanikus in Wien, am 6. Februar 1844, auf die Erfindung und Verbesserung einer Universal-Rubrizier- und Rastrirmaschine, „Pan-Grammepigraph“ genannt; auf das achte Jahr.

3. Das Privilegium des Peter Prosper Pimont, am 7. Februar 1849, auf die Verbesserung seines am 12. Jänner 1847 privilegirten kontinuirlichen Speisungs-Apparates mit ununterbrochenem, oder nach Belieben unterbrochenem Strahle für die Speisung an Hoch-, Mittel- und Niederdruck-Kesseln, mit oder ohne Kondensazion; auf das dritte Jahr.

4. Das Privilegium des Peter Tiget des Aelteren, Architekten in Wien, am 29. Februar 1848, auf die Erfindung, feuchte und salniterhältige Mauern auszutrocknen, so wie das Holz gegen den Einfluß der Feuchtigkeit und gegen Schwämme zu schützen; auf das vierte Jahr.

5. Das Privilegium des Joseph Michalsky, Kupferschmiedes zu Bruck an der Laitha, am 15. Februar 1845, auf die Erfindung einer neuen Kochmaschine; auf das siebente Jahr.

6. Das Privilegium der Maria Herrmann, Kaufmannsgattin in Wien, am 11. Februar 1847, auf die Erfindung einer Schnell-Linir-Maschine; auf das fünfte Jahr.

7. Das Privilegium des Joseph Herrmann, zu Miesenbach in Niederösterreich, am 22. Februar 1843, auf die Verbesserung durch ein Ventilgebläse und eine eigene Manipulazion beim Hämmern des Stahles und Eisens die stahlplattirten Werkzeuge dreifach zu härten; auf das neunte Jahr.

8. Das ursprünglich dem Joseph Eggerth in Wien verliehene und mit Abtretungsurkunde vom 3. August 1847 in das Eigenthum des Michael Kratschmann, privilegirten Knopffabrikanten in Wien, übertragene Privilegium vom 15. Februar 1845, auf eine Verbesserung in der Erzeugung seidenartig gepreßter Tamburin-Knöpfe aus Horn, Klauen und Massa; auf das siebente Jahr.

9. Das Privilegium des Michael Pollak, Fabrikanten zu Beraun in Böhmen, am 14. Februar 1842, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der zur Schnellessig-Erzeugung zu verwendenden Apparate; auf das zehnte Jahr.

10. Das dem Louis von Orth und Leopold Stephan, Bürgern in Wien verliehene und mittelst Zession vom 16. August 1849 in das Alleineigenthum des Letzteren übergegangene Privilegium am 16. Februar 1847, auf die Erfindung eines Verfahrens, um aus Gutta-Percha Schuhe, Stiefel und andere Fußbekleidung in einem Stücke, so wie auch Sohlen und Oberleder in Häuten zu erzeugen; auf das fünfte Jahr

11. Das Privilegium des Friedrich Scheidling, befugten Seidenhutmachers in Wien, am 15. Februar 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Filz- und Seidenhüte durch Einarbeitung einer eigenen Unterlage in dieselben; auf das zweite Jahr, endlich

12. przywilej, Ludwikowi de Orth, w Wiedniu, dnia 22. Lutego 1849 r. nadany na wynalazek nowego sposobu, jakim się wyraziste i różnobarwne pieczęcie wyciskają; na rok trzeci.

Bruck m. p.

373.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych dnia 14. Kwietnia 1851 nadanych.

Przywilej, Ludwikowi Piotrowi Robertowi de Massi, destylatorowi w Recourt w departamencie d'Aisne we Francyi, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na dwa lata nadany na wynalazek w wyrabianiu i czyszczeniu (raffinage) cukru. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie, byle tylko posiadacz przywileju przy wyrabianiu i czyszczeniu cukru ograniczał się jedynie na sacharat barytowy. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2562 — H.).

Przywilej, Henrykowi Pfitznerowi i Franciszkowi Bechersowi, posiadaczom fabryki w Wiedniu (Wieden nr. 83), nadany na lat pięć na wynalazek i ulepszenie nowego postępowania, zapomocą którego z wszelkich neutralnych pierwiastków tłustych za użyciem nowych aparatów wyprowadza się i czyści tłusty kwasoród. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 2611 — H. A.).

Przywilej, Henrykowi Pfitznerowi i Franciszkowi Bechersowi, posiadaczom fabryki w Wiedniu (Wieden nr. 83), nadany na lat pięć na wynalazek i ulepszenie, w skutek którego stearyn i margaryn od oleinu zapomocą pras zimnych oddziela się, tudzież z mniej topnistych indyferentnych pierwiastków tłustych tworzy się, bez dodawania wapna, mięszanina kwasorodów tłustych, które do wyrabiania świec, świecami „Milli" zwanych, używają się. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 2641 — H. B.).

Przywilej, Arystydowi Baltazarowi Berardowi, cywilnemu inżynijerowi w Paryżu (rue Blanche nr. 44), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na wynalazek i ulepszenie w postępowaniu z węglem kamiennym, w skutek

12. das Privilegium des Louis von Orth, in Wien, am 22. Februar 1849, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens scharf abgegrenzte und mehrfärbige Siegelabdrücke darzustellen; auf das dritte Jahr.

Bruck m. p.

373.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 14. April 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Ludwig Peter Robert de Massi, Destillirer zu Rocourt im Departement der Aisne in Frankreich, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Erfindung in der Fabrikazion und Reinigung (raffinage) des Zuckers; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß sich der Privilegiums-Inhaber bei seiner Fabrikazion und Reinigung des Zuckers blos auf Baryt-Sacharate beschränke. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2562 — H.).

Dem Heinrich Pfitzner und Franz Bechers, Fabriksbesitzern in Wien (Wieden Nr. 83), auf eine Erfindung und Verbesserung eines neuen Verfahrens, aus neutrallen Fettstoffen aller Art mit Anwendung neuer Apparate Fettsäuren zu gewinnen und selbe zu reinigen; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2641 — H. A.).

Dem Heinrich Pfitzner und Franz Bechers, Fabriksbesitzern in Wien (Wieden Nr. 83), auf eine Erfindung und Verbesserung, Stearin-Margarin von Olein durch Intervenzion von Hydrokarbureten zu trennen, und aus den schwer schmezlbaren indifferenten Fettstoffen ohne Verseifung mit Kalk jenes Gemenge von Fettsäuren darzustellen, welches zur Erzeugung der sogenannten Millikerzen angewendet wird; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2641 — H. B.).

Dem Aristides Balthasar Berard, Zivil-Ingenieur zu Paris (rue blanche Nr. 44), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor zu Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Behandlung der Steinkohle, welche in neuen Mitteln zur Reinigung, Verkohlung und Destillirung des Theers und

którego smoła nowym sposobem oczyszcza się, z węgla destyluje, mały zaś węgiel kamienny w większy się skupia. We Francyi nadano na ten wynalazek patent na lat piętnaście, a to począwszy od dnia 28. Sierpnia 1848. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 2687 — H.).

Przywilej, Kajetanowi Pizzighellemu, kierownikowi w składzie fabrycznym pod Modną Wstęgą (Modeband) w Wiedniu (w mieście nr. 1122), nadany na rok jeden na wynalazek w wyrabianiu pilśnianych czaków i stosowanych kapeluszów. Opis przywileju znajduje się wraz z wzorem w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 2729 — H.).

Bruck m. p.

374.

Spis

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych dnia 18. Kwietnia 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Heinzenowi, uczestnikowi firmy braci Heinzen, fabrykantów mchu skalnego (orselu) w Tetszynie nad Elbą w Czechach, nadany na lat trzy na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiedniu (miasto nr. 965), na wynalazek płynnego orselu do druku i farbowania. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 2833 — H. A.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 390), nadany na lat dwa na ulepszenie w wyrabianiu kolorowych odcisków ze stalowej, miedzianej lub jakiej innej blachy. Opis tego przywileju wolno przejrzeć w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany (l. 2833 — H. B.).

Przywilej, Piotrowi Woodowi, farbiarzowi w Salford, hrabstwie Lankaster w Anglii, na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na ulepszenia w wytłaczaniu, farbowaniu i ozdabianiu wszelkich tkanych materyj, drzewa, skóry i innych substancyj lub materyjałów; na lat dwa. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy, i złożył rewers od cudzoziemców wymagany (l. 2833 — H. C.).

Przywilej, Wilhelmowi Elliotowi, k. pruskiemu radzcy handlowemu w Berlinie, na ręce Dra. i notaryjusza Andrzeja kawalera Gredlera w Wiedniu, na lat pięć nadany na wynalazek, w skutek którego drut telegraficzny, gutta-perchą

zum Zusammenballen der kleinen Steinkohle bestehe; für Fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 28. August 1848 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2687 — H.).

Dem Gaetano Pizzighelli, Geschäftsführer in der Fabriks-Niederlage zum Modeband in Wien (Stadt Nr. 1122), auf eine Erfindung in der Erzeugung der Filz-Czakos und Stulphüte; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung sammt Muster befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2729 — H.).

Bruck m. p.

374.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 18. April 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Heinzen, Theilnehmer der Firma Gebrüder Heinzen, Orseille-Fabrikanten zu Tetschen an der Elbe in Böhmen, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbe-Vereines in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung einer flüssigen Orseille für Druck und Färberei; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2833 — H. A.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 390), auf eine Verbesserung in der Erzeugung färbiger Abdrücke von Stahl-, Kupfer- oder anderen Platten; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2833 — H. B.).

Dem Peter Wood, Färber zu Salford Grafschaft Lankaster in England, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf Verbesserungen im Drucken, Färben und Verzieren aller Arten gewebter Stoffe, Holz, Leder und aller sonstigen Substanzen oder Materialien; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2833 — H. C.).

Dem Wilhelm Elliot, k. preußischen Kommerzienrathe in Berlin, durch Dr. und Notar Andreas Ritter von Gredler in Wien, auf eine Erfindung, den mit Gutta-Percha isolirten Telegraphendraht in beliebiger Länge durch eine metallische Umhüllung

odosobniony, w dowolnej długości osłonieniem metalicznem od niszczących wpływów ochronić można. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy, i złożył rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (l. 2833 — H. D.).

Przywilej, Franciszkowi Hofmeistrowi, stolarzowi z Bachenau w królestwie Würtemberskiem, mieszkającemu w Wiedniu (St. Ulrich nr. 58), nadany na lat trzy na wynalazek masy marmurowej nakształt brylantu lśniącej, która we wszystkich dowolnych kolorach, na podobieństwo marmuru lśniąca, jak drogie kamienie wyrabiana być może, i którą pierścienie, kólczyki i t. d. ozdobionemi, drobniejsze galanteryjne przedmioty, biusty (popiersia), wazy, naczynia i t. d., tudzież wykwintne pudła powozowe, meble wszelkiego rodzaju, figury, a nawet posadzki i ściany w najkrótszym czasie i stosunkowo tanio i trwale powleczonemi być mogą. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy, i złożył rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (l. 2833 — H. E.).

Przywilej, Edwardowi Thoernerowi, konduktorowi c. k. uprzywilejowanej wiedeńsko-głognicko-bruckiej-kolei żelaznej, z Szemnicu w Saksonii, mieszkającemu w Bruku nad Lajthą w Niższej Austryi, nadany na lat dwa na wynalazek przyrządu, mocą którego drzwi domowe i pokojowe za każdem otwarciem niezawodnie i bez skrzypienia zawsze same znowu się zamykają. Opis tego przywileju przejrzeć można w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany. Obdarzony przywilejem wydał rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (l. 2833 — H. F.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na lat pięć na wynalazek i ulepszenie w blichowaniu i przysposabianiu materyj do przędzenia i spilśniania, jakoteż na lniane nici i pilśniane materyje przeznaczonych. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 2833 — H. G.).

Przywilej, Karolowi Hesse, organmistrzowi i mechanikowi z Prus, nateraz w Fünfhaus pod Wiedniem nr. 207 mieszkającemu, nadany na lat pięć na wynalazek nowego instrumentu, który fis-harmonikę z fletem łączy. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przeczytać może. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2833 — H. H.).

Przywilej, Józefowi Ottowi, miejskiemu bronzownikowi w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 222), nadany na rok jeden na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu bronzowych łańcuszków do zegarków, w skutek których 1) ogniwa łańcuszków z mosiądzu lub blachy tombakowej robią się w rozety, poprzecinane, dęte i lśniące, ułożone w łuskę, albo mające w swoim związku kształt węża lub innego jakiego łańcuszka; 2) te łańcuszki otrzymują trwałą pozłotę w ogniu ko-

gegen zerstörende Einwirkungen zu schützen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2833 — H. D.).

Dem Franz Hofmeister, Tischler aus Bachenau im Königreiche Würtemberg, wohnhaft in Wien (St. Ulrich Nr. 58), auf die Erfindung einer brillantirenden Marmormasse, welche in allen beliebigen Farben, dem Marmor ähnlich, brillantirend wie Edelstein, erzeugt werden könne, und womit Ringe, Ohrgehänge 2c. verziert, kleinere Galanteriegegenstände, Büsten, Vasen, Geschirre 2c., dann elegante Wagenkasten, alle Gattungen Möbel, Figuren, ja auch Fußböden und Wände in kürzester Zeit und nach Verhältniß billig und dauerhaft überzogen werden können; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2833 — H. E.).

Dem Eduard Thörner, Kondukteur der k. k. privilegirten Wien-Gloggnitzer und Brucker Eisenbahn, aus Chemnitz in Sachsen, wohnhaft zu Bruck an der Laitha in Nieder-Oesterreich, auf die Erfindung einer Vorrichtung, wodurch sich Haus- und Wohnzimmer-Thüren bei jedesmaligem Oeffnen sicher und geräuschlos immer von selbst wieder schließen; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2833 — H. F.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Erfindung und Verbesserung des Bleichens (Bleichverfahrens) und der Bereitung der zum Spinnen und Filzen, so wie für die Flachsfäden und Filzstoffe bestimmten Materien; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2833 — H. G.).

Dem Karl Heße, Orgelbauer und Mechaniker aus Preußen, wohnhaft in Fünfhaus (bei Wien Nr. 207), auf die Erfindung eines neuen Instrumentes, welches die Physharmonika mit der Flöte vereinige; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2833 — H. H.).

Dem Joseph Ott, bürgerlicher Bronze-Arbeiter in Wien (Altlerchenfeld Nr. 222), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Bronze-Uhrketten, wobei 1. die Glieder der aus Messing oder Tombakblech erzeugten Ketten rosettenförmig durchschnitten, hohlaufgezogen und glanzgepreßt verfertigt werden, eine Schuppenform, und in ihrem Zusammenhange eine schlangenförmige oder eine Kette anderer Form bilden; 2. diese Ketten ein dauerhafte Feuervergoldung in grün- oder rothgeschliefener Nr. 2

loru złota drugiej próby na zielono lub czerwono szlifowanego; 3) czystość ich połysku nie ustępuje czystemu połyskowi prawdziwego koloru złota drugiej próby, i 4) spojenie ogniwów łańcuszkowych, kształt węża mających, jest rzeczą zupełnie nową. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2833 — H. J.).

Przywilej, Bartłomiejowi Vonbankowi, w Sechshaus pod Wiedniem nr. 163, na ręce Dra. Zygmunta Wehli, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu, nadany na lat dwa na ulepszenie lamp kamfinowych i rurek szklannych do tego należących, w skutek czego olej kamfinowy do pomienionych lamp użyty wydaje czysty biały płomień, nie dymiący i przeciw przeciągowi powietrza ochroniony. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie tenże każdemu przejrzeć wolno (l. 2833 — H. K.).

Przywilej, Zygmuntowi Schossbergerowi, właścicielowi handlu towarów kolonijalnych i komisantowi w Peszcie, nateraz mieszkającemu w Wiedniu (Jaegerzeile nr. 516), nadany na rok jeden na wynalazek mechanicznego materaca, w skutek którego zapomocą łatwego przyrządu przy oszczędzeniu włosienia siennik, podkład i piernat niepotrzebnemi się stają. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 2833 — H. L.).

Przywilej, Antoniemu Labia, dzierżawcy karczmy i realności w Speising pod Wiedniem nr. 32, nadany na lat dwa na ulepszenie pługu bezkolesnego, silnym (der gewaltige Pflug) zwanego, pod dniem 5. Lutego 1851 uprzywilejowanego. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 2833—H. M.).

Bruck m. p.

375.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych dnia 23. Kwietnia 1851 nadanych.

Przywilej, Antoniemu Tychemu, prywatyzującemu w Wiedniu (w mieście nr. 390), nadany na lat dwa na wynalazek i ulepszenie w użyciu gazu, ażeby przyrządy płynami napełnione ogrzewać, tudzież także i budynki ogrzewać i przewietrzać. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 2834 — H. A.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiedniu (w mieście nr. 390), nadany na lat dwa na ulepszenie elektro-magnetycznego przyrządu,

Goldfarbe erhalten; 3. die Reinheit ihres Glanzes von dem reinen Glanze echter Nr. 2 Goldketten nicht übertroffen werde, und 4. die Zusammenhängung der Kettenglieder, welche eine Schlangenform bilden, ganz neu sei; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2833 — H. J.).

Dem Bartholomäus Vonbank, in Sechshaus (bei Wien Nr. 163), durch Dr. Sigmund Wehli, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien, auf eine Verbesserung der Kamphinlampen und der dazu gehörigen Glas-Röhren, wodurch das Kamphinöl bei Anwendung dieser Lampen eine reine weiße Flamme gebe, die nicht rauche und gegen jeden Luftzug geschützt sei; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2833 — H. K.).

Dem Sigmund Schoßberger, Kolonialwaarenhändler und Kommissionär in Pesth, dermalen zu Wien (Jägerzeile Nr. 516), auf die Erfindung einer mechanischen Bettmatratze, wodurch mittelst einer leichten Vorrichtung Strohsack, Unterlage und Federbett entbehrt, und eine Ersparniß an Roßhaar erzielt werde; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2833 — H. L.).

Dem Anton Labia, Wirthshaus- und Realitäten-Pächter zu Speising (bei Wien Nr. 32), auf eine Verbesserung seines am 5. Februar 1851 privilegirten Pfluges ohne Räder, „der gewaltige Pflug“ genannt; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2833 — H. M.).

Bruck m. p.

375.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. April 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Anton Tichy, Privatier zu Wien (Stadt Nr. 390), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Anwendung von Gas, um Flüssigkeiten enthaltende Vorrichtungen zu erwärmen, so wie auch Gebäude zu erwärmen und zu lüften; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2834 — H. A.).

Dem Anton Tichy, Privatier zu Wien (Stadt Nr. 390), auf eine Verbesserung an dem elektro-magnetischen Apparate, um Nachrichten anzuzeigen und mitzutheilen;

przeznaczonego do donoszenia i udzielania wiadomości. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 2834 — H. B.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na ulepszenie, w skutek którego uczyniono prostszem postępowanie przy przyrządzeniu modelów używanych do topienia kruszców, przezco oszczędza się znacznie kosztów manipulacyi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2834 — H. C.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na wynalazek i ulepszenie przyrządów opałąnia, zapomocą których koakiem, węglem kamiennym i innym materyjałem mieszkania, kuchnie, blichy, także publiczne gmachy, warsztaty i fabryki właściwym i ekonomicznym sposobem opalanemi być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 2834—H. D.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), wydany na lat pięć na wynalazek i ulepszenie rurnego pieca do opalania mieszkań zapomocą palenia gazu. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 2834 — H. E.).

Przywilej, Józefowi Bleiweissowi, miejskiemu tapicerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 48 i 49), nadany na lat dwa na wynalazek ruchomych elastycznych obitych poręczy przy meblach do siedzenia. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2834 — H. F.).

Przywilej, Filipowi Mikołajowi Kollerowi, siedlarzowi c. k. dworu w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 538), nadany na rok jeden na wynalazek ruchomych stopni u powozów, które po złożeniu pod pudło powozu cofnąć się dają, przezco takowe z boku usunięte, w sposób rażący nie szpecą bocznego kształtu pudła O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2834 — H. G.).

Przywilej, Augustowi Behnowi, inżynijerowi towarzystwa Jana Cockerill (societé John Cockerill) w Belgii, na ręce Dra. Eugenijusza Megerle de Mühlfeld nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (w mieście nr. 850), nadany na lat pięć na wynalazek szczególnej konstrukcyi lokomotywów, tudzież korzystniejszego użycia opału węglami, jak w ogólności korzystniejszego opalania używanych dotychczas materyjałów. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2834 -- H. H.).

für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2834 — H. B.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor zu Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Verbesserung, bestehend in der Vereinfachung des Verfahrens bei Anfertigung der zur Schmelzung der Metalle angewendeten Modelle, wodurch ein bedeutendes Ersparniß in den Manipulazionskosten erzielt werde; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2834 — H. C.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor zu Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung von Heizapparaten, wobei mittelst Koak, Steinkohle oder anderem Brennmateriale die Wohnungen, Küchen, Bleichen, dann öffentliche Anstalten, Werkstätten und Fabriken auf eine eigenthümliche und ökonomische Weise geheizt werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2834 — H. D.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor zu Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung eines röhrenartigen Ofens zur Heizung von Wohnungen mittelst Gasverbrennung; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2834 — H. E.).

Dem Joseph Bleiweiß, bürgerlicher Tapezierer zu Wien (St. Ulrich Nr. 48 und 49), auf die Erfindung selbstbeweglicher oder elastischer tapezierter Sitzmöbellehnen; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2834 — H. F.).

Dem Philipp Nikolaus Koller, k. k. Hoffattler in Wien (Leopoldstadt Nr. 538), auf die Erfindung beweglicher Wagentritte, welche sich zusammenlegen und nach rückwärts unter dem Wagenkasten bergen lassen, wodurch selbe aus der Seitenansicht des Wagens verschwinden, und daher in den Formen des Kastens keine das Auge unangenehm berührende Störung bewirken; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2834 — H. G.).

Dem August Behne, Ingenieur der Societé John Cockerill in Belgien, durch Dr. Eugen Megerle von Mühlfeld, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien (Stadt Nr. 850), auf die Erfindung einer eigenthümlichen Konstrukzion der Lokomotive, verbunden mit einer vortheilhafteren Anwendung der Kohlenfeuerung, so wie einer vortheilhafteren Verbrennung der bisher verwendeten Brennmaterialien überhaupt; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2834 — H. H.).

Przywilej, Józefowi Neussowi, technikowi z Akwisgranu, zamieszkałemu w Hainburgu w Niższej Austryi, nadany na rok jeden na wynalazek bezpiecznych osi do wozów, przyczem przez stosowne zstawienie osi, bukszy i piasty koła stają się nie tylko bezpieczniejszemi i trwalszemi, lecz oraz tarcie osi znacznie zmniejsza, smarowanie ułatwia, a tak hamowania, jakoteż spadania kół zupełnie się unika. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2834 — H. J.).

Przywilej, Franciszkowi Amandowi Thouretowi, złotnikowi w Paryżu (na placu giełdy nr. 31), na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), nadany na lat dwa na wynalazek w modelowaniu wszelkich przedmiotów żłobionej i wypukłej roboty, zapomocą galwano-plastyki i użycie topnistych, roztwarzalnych lub rozciągliwych substancyji, które w galwanicznym ogniu stają się nieroztwarzalnemi, nierozciągliwemi, a oraz zupełnemi konduktorami elektrycznemi. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2834 — H. K.).

Przywilej, J. G. Daumowi, posiadaczowi domu w Wiedniu (w mieście nr. 575), nadany na lat pięć na ulepszenie przyrządów do żwiro-parowych łaźni. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów zdrowia publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 2972 — H.).

Bruck m. p.

376.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 25. Kwietnia 1851,

mocą którego przedłużono na rok piąty przywilej, Józefowi Franciszkowi de Patruban pod firmą „Józef Dolleschal“ nadany.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na czas dalszy jednego, to jest piątego roku przywilej, Józefowi Franciszkowi de Patruban pod firmą „Józefa Dolleschala“ dnia 24. Kwietnia 1847 r. nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu, jak zapomocą środków tanich i bez niebezpieczeństwa, gubić w okamgnieniu i na zawsze szkodliwe zwierzęta wszelkiego rodzaju, szczególnie plugawe robactwo.

Bruck m. p.

Dem Joseph Neuß, Techniker aus Aachen, zu Hainburg in Niederösterreich, auf die Erfindung von Sicherheitsachsen für Wagen, wobei durch eine besondere Zusammenstellung der Achse, Büchse und Nabe nicht nur eine größere Sicherheit und Dauerhaftigkeit erzielt, sondern auch die Reibung bedeutend vermindert, das Schmieren erleichtert, und das Sperren sowohl als auch das Ablaufen der Räder gänzlich vermieden werde; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2834 — H. J.).

Dem François Amand Thouret, Goldarbeiter in Paris (Börsenplatz Nr. 31), durch Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf eine Erfindung im Modelliren aller Arten von Gegenständen in tiefer und erhabener Arbeit, durch Galvanoplastik und Anwendung schmelzbarer, auflösbarer, oder dehnbarer Substanzen, welche in dem galvanischen Bade unauflöslich, undehnbar und zugleich zu vollkommenen elektrischen Leitern gemacht werden; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2834 — H. K.).

Dem J. G. Daum, Hausbesitzer in Wien (Stadt Nr. 575), auf eine Verbesserung der Kiesdampf-Schwitzbäder-Apparate; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2972 — H.).

Bruck m. p.

376.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. April 1851,

womit das dem Joseph Franz von Patruban unter der Firma „Joseph Dolleschal" verliehene Privilegium auf die Dauer des fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Franz von Patruban unter der Firma „Joseph Dolleschal" am 24. April 1847, auf die Erfindung und Verbesserung, durch wohlfeile und gefahrlose Mittel alle Arten schädlicher Thiere, besonders Ungeziefer, augenblicklich und für immer zu vertilgen, verliehene Privilegium auf die weitere Dauer Eines, das ist des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

377.

Spis

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych dnia 27. Kwietnia 1851 nadanych.

Przywilej, Drowi Ignacemu Wildner-Maithsteinowi, nadwornemu i krajowemu adwokatowi w Wiedniu (w mieście nr. 254), nadany na rok jeden na ulepszenie pieców kuchennych, w skutek którego takowe zamieniają się w ogniska mniej drzewa potrzebujące. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3119 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na poprawę machin lokomotywowych, w skutek której tak w budowie, jakoteż w ich użyciu tychże zapomocą stosowniej działających przytworek, tudzież rozmaitego użycia i działania tychże, siła ciągnąca znacznej ulgi doznaje. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3225 — H. A.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na wynalazek i poprawę przyrządów do wyrabiania cygarów, cygaretek i innych podobnych artykułów, przezco takowe lepiej i z większą jednostajnością i szybkością, niż to się dzieje rękami, wyrabiać się mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3225 — H. B.).

Przywilej, Wincentemu Brixowi, akademickiemu rzeźbiarzowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 451), nadany na rok jeden na wynalazek machiny do pomnażania plastycznych tworów z wszelkich materyjałów, zapomocą dłuta lub rylca obrabiać się dających. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3225 — H. C.).

Przywilej, Szymonowi Löwy, olejnikowi z Preszburga, i Samuelowi Mendlowi, handlarzowi wyrobami z Brüxu w Czechach, nateraz w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 514), nadany na lat dwa na wynalazek nowego pierwiastku do wyrabiania mydła, przezco zwyczajna manipulacyja o wiele się skraca, wyrob zowiący się „bardzo-czyszczącem gospodarskiem mydłem natronowem“ znacznie taniej kosztuje, co do własności czyszczenia bardzo zyskuje, i nie tak łatwo się

377.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 27. April 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Dr. Ignaz Wildner-Maithstein, Hof- und Gerichts-Advokat in Wien (Stadt Nr. 254), auf die Verbesserung der Kochöfen, wodurch selbe zu Holz ersparenden Herden umgeschaffen werden; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3119 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf die Verbesserung an den Lokomotivmaschinen, wodurch sowohl in deren Konstrukzion, als auch in deren Leistungen mittelst einer zweckmäßigeren Beschaffenheit der Schuber als bisher, und einer verschiedenartigen Anwendung und Wirkung derselben, eine namhafte Erleichterung der Ziehkraft bewirkt werde; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3225 — H. A.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung von Apparaten zur Fabrikazion der Zigarren, Zigarretten und anderer ähnlicher Artikel, womit dieselben besser und mit einer größeren Gleichförmigkeit und Schnelligkeit, als durch Händearbeit, erzeugt werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3225 — H. B.).

Dem Vinzenz Brix, akademischen Bildhauer in Wien (Landstrasse Nr. 451), auf die Erfindung einer Maschine zur Vervielfältigung plastischer Arbeiten aus allen Materialien, welche sich durch den Bildhauermeißel oder den Grabstichel bearbeiten lassen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3225 — H. C.).

Dem Simon Löwy, Oelrafineur aus Preßburg, und Samuel Mendl, Produktenhändler aus Brüx in Böhmen, dermalen in Wien (Leopoldstadt Nr. 514), auf die Erfindung eines neuen Stoffes zur Seifenfabrikazion, wodurch die gewöhnliche Manipulazion um vieles abgekürzt werde, das Produkt „starkreinigende Wirthschafts-Natron-Seife" genannt, bedeutend wohlfeiler zu stehen komme, an Reinigungskraft sehr gewinne und sich nicht so leicht verschmiere; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange-

brucze. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3225 — H. D.).

Przywilej, Wojciechowi Lutzowi, majstrowi profesyi szewskiej w Monachium, na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), nadany na rok jeden na wynalazek tłustego lśniącego szuwaksu, który zczerwieniałą skórę w czarno-lśniącą, zeschłą zaś zaraz znowu w miękką i giętką przemienia. W królestwie bawarskiem wynalazek ten otrzymał pięcletni przywilej, od dnia 15. Września 1849 r. poczynający. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 3225—H. E.).

Przywilej, Rudolfowi Wiesingerowi, chemikowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 1), nadany na rok jeden na odkrycie nowej metody w przysposabianiu amonijaku czerwcowego (koszenili), przezco czerwiec nabywszy ognia bardzo pięknego i żywego, przydatnym staje się do najpiękniejszych i najdelikatniejszych cieniowań w wyrobach drukarskich i farbiarskich. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3225 — H. F.).

Przywilej, J. B. Maussowi, używającemu firmy „Mousson et Comp.“ w Wiedniu (w mieście nr. 309), nadany na rok jeden na wynalazek i ulepszenie, w skutek których za użyciem tak zwanego olejku do włosów z jajowego oleinu, robi kosmetyczne pomady i mydełka, z których pierwsze działając na rośnięcie włosów, takowe zawsze bardzo czystemi, połyskującemi i miękkiemi utrzymują, drugie zaś skórze osobliwej białości i delikatności nadają. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3225 — H. G.).

Przywilej, J. B. Maussowi, używającemu firmy „Mousson et Comp.“ w Wiedniu (w mieście nr. 309), nadany na rok jeden na wynalazek osobliwego pachnidła, które przyjemnością woni wodę kolońską i t. p. daleko przewyższa. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3225 — H. H.).

Przywilej, J. B. Maussowi, używającemu firmy „Mousson et Comp.“ w Wiedniu (w mieście nr. 309), nadany na rok jeden na wynalazek osobliwej wody kosmetycznej, do płukania ust i zębów służącej. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie (l. 3225 — H. J.).

Bruck m. p.

sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3225 — H. D.).

Dem Adalbert Lutz, Schuhmachermeister in München, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung einer Fettglanzwichse, welche das schon rothe Leder glänzend schwarz, und das vertrocknete Leder schnell wieder weich und geschmeidig mache; für Ein Jahr. Im Königreiche Baiern ist diese Erfindung seit 15. September 1849 auf Fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 3225 — H. E.).

Dem Rudolph Wiesinger, Chemiker in Wien (Gumpendorf Nr. 1), auf die Entdeckung einer neuen Bereitungsmethode von Cochenil-Ammoniac, wodurch das Cochenil ein sehr schönes und lebhaftes Feuer erlange, und sich zu den schönsten und feinsten Schattirungen der Drucker- und Färber-Erzeugnisse eigne; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3225 — H. F.).

Dem J. B. Mauß, unter der Firma „Moußon et Komp." in Wien (Stadt Nr. 309), auf die Erfindung und Verbesserung, durch Anwendung eines sogenannten Eier-Olein-Haaröls, Schönheitspomaden und Seifen-Pasten zu erzeugen, wovon Erstere den Wachsthum der Haare befördern, und selbst stets vollkommen rein, glänzend und weich erhalten, Letztere aber der Haut eine besondere Weiße und Zartheit verleihen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3225 — H. G.).

Dem J. B. Mauß, unter der Firma „Moußon et Komp." in Wien (Stadt Nr. 309), auf die Erfindung eines eigenthümlichen Parfums, welcher an Lieblichkeit des Geruches das Kölnerwasser u. dgl. weit übertreffe; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3225 — H. H.).

Dem J. B. Mauß, unter der Firma „Moußon et Komp." in Wien (Stadt Nr. 309), auf die Erfindung eines eigenen kosmetischen Mundwassers, welches zur Reinigung des Mundes und der Zähne diene; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3225 — H. I.).

Bruck m. p.

378.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 28. Kwietnia 1851,

jako przywilej Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi nadany, zapomocą zlewku przeszedł na własność Fenella Allmanna.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i zaciągnęło do ksiąg uwiadomienia Jakóba Franciska Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście pod nr. 785), jako nadany mu dnia 31. Grudnia 1849 r. przywilej na ulepszenia aparatów do robienia światła zapomocą elektryczności, przelał na własność Fenella Allmanna, inżynijera w Londynie.

Bruck m. p.

379.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 28. Kwietnia 1851,

którem przywilej Antoniemu Juris nadany, na piąty rok przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć nadal na rok jeden, czyli rok piąty przywilej Antoniemu Juris, c. k. adjunktowi dyrekcyi budowniczej w Tryjeście, dnia 24. Marca 1847 r. nadany na ulepszenie pieców izdebnych i opalania tychże.

Bruck m. p.

380.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 29. Kwietnia 1851,

mocą którego czas trwania niektórych przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło nadal przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Maciejowi Fletscherowi, mechanikowi w Wiedniu, dnia 10. Marca 1850 r. nadany na ulepszenie, jakiem zapomocą nowego sposobu używania pary oszczędza się znacznie paliwa, i nadaje o wiele regularniejszy ruch maszynie parowej; na rok drugi.

2. Przywilej, Wilhelmowi Skalitzkiemu, kapitanowi w pułku 11. piechoty linijowej arcyksięcia Rajnera, dnia 1. Marca 1850 r. nadany na wynalazek robienia przyłbic i kaszkietów dowolnego kształtu z materyi lnianej (płótna) każdego gatunku: na rok drugi.

3. Przywilej, Janowi Skrivanowi, miejskiemu kapelusznikowi w Peszcie, dnia 30. Marca 1850 r. nadany na ulepszenie w podszywaniu na nowy sposób

378.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. April 1851,

womit die Uebertragung des dem Jakob Franz Heinrich Hemberger verliehenen Privilegiums an Fenell Allmann bekannt gemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), das ihm am 31. Dezember 1849 auf Verbesserungen an den Apparaten zur Erzeugung des Lichtes mittelst der Elektrizität ertheilte Privilegium, an Fennell Allmann, Ingenieur in London, übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

379.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. April 1851,

womit das Privilegium des Anton Juris auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Anton Juris, k. k. Baudirekzions-Adjunkten in Triest, am 24. März 1847 auf eine Verbesserung der Stubenöfen und Heizungen ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer Eines, das ist des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

380.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 29. April 1851,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Mathias Fletscher, Mechaniker in Wien, am 10. März 1850, auf die Verbesserung, durch eine neue Art Anwendung des Dampfes eine bedeutende Ersparniß an Brennstoff und einen viel gleichförmigeren Gang der Dampfmaschine zu erzielen; auf das zweite Jahr.

2. Das Privilegium des Wilhelm Skalitzky, k. k. Hauptmanns im 11. Linien-Infanterie-Regimente Erzherzog Rainer, am 1. März 1850, auf die Erfindung, Pickel-Hauben und Helm-Kappen aus jeder Gattung Leinenstoff (Leinwand) in beliebiger Form zu erzeugen; auf das zweite Jahr.

3. Das Privilegium des Johann Skrivan, bürgerlichen Hutmachers in Pesth, am 30. März 1850, auf die Verbesserung, alle Gattungen Filz- und Seiden-Felber-

skórką chroniącą od potu kapeluszów pilśnianych i z jedwabnej pilśni felpowej wszelkiego rodzaju; na rok drugi.

4. Przywilej, Adolfowi Azowi, c. k. perfumownikowi nadwornemu i mocą dyplomu upoważnionemu aptekarzowi w Wiedniu, dnia 13. Maja 1849 r. nadany na wynalazek roślinnej farby do włosów, „nerynem“ zwanej; na rok trzeci.

5. Przywilej, Ludwikowi Mayerowi, kupcowi w Paryżu, dnia 29. Marca 1847 r. nadany na wynalazek kosmetyku (środka do upiększania) do włosów, „cosmetique kephalia“ zwanego; na rok piąty.

6. Pierwotnie Andrzejowi Kiehauptowi, właścicielowi publicznego kantoru do układania pism i tłómaczenia w Wiedniu, dnia 29. Lutego 1844 r. nadany a mocą ustępstwa z dnia 12. Września 1848 r. na własność Bernharda Kavalara, prywatnego ajenta w Wiedniu, przelany przywilej na wynalazek budowania i ustawiania drewnianych, żelaznych i t. d. kształtnych, wygodnych i przenośnych publicznych gabinetów potrzeby naturalnej (necessités) zamiast używanych po ludnych miastach wydrążanych ku temu kamieni; na rok ósmy.

7. Przywilej, Ludwikowi Mertensowi, upoważnionemu fabrykantowi kapeluszów pilśnianych i jedwabnych w Wiedniu, dnia 10. Kwietnia 1850 r. nadany na ulepszenie w wyrabianiu wszelkich gatunków kapeluszów męzkich i damskich, pilśnianych i jedwabno-pilśnianych, tudzież trzewików, podeszew, kobierców i wszelkich innych rzeczy z pilśni zapomocą osobnego skrobiu (materyi stężającej); na rok drugi.

8. Przywilej, Janowi Gärtnerowi młodszemu, miejskiemu kupcowi w Pradze, dnia 26. Marca 1845 r. nadany na wynalazek tak zwanej „gummy dekstrynowej“ w lśniących do gummy zupełnie podobnych kawałkach; na rok siódmy.

9. Pierwotnie Augustowi Fryderykowi Bussemu, pełnomocnikowi towarzystwa lipsko-drezdeńskiej kolei żelaznej w Lipsku, dnia 28. Stycznia 1847 r. nadany, a mocą ustępstwa z dnia 2. Grudnia 1848 r. na własność pana Maurycego de Tschoffen, właściciela c. k. fabryki towarów mosiężnych w Lanzendorfie, przelany przywilej na wynalazek robienia bardzo taniej, wody nie przepuszczającej masy „teresinem“ zwanej, z wapna, kredy, gipsu, gliny, iłu, prochu gościńcowego, popiołu, węgla kamiennego, mączki ceglanej, okry i innych podłych substancyj ziemnych; na rok piąty.

10. Przywilej, Renkingowi i Sirtainemu, kupcom w Verviers w Belgii, dnia 27. Kwietnia 1850 r. nadany na ulepszenie machiny, zapomocą której bawełnę, wełnę i inne artykuły włókniste z wszelkich obcych nieużytecznych ciał, nawet łopianu, z oszczędzeniem używanej dotąd roboty przebierania ręcznego czyści się i do dalszego wyrabiania przygotowuje; na rok drugi.

Filz-Hüte auf eine besondere Art mit einem Schweißleder auszustatten; auf das zweite Jahr.

4. Das Privilegium des Adolph Az, k. k. Hofparfümers und diplomirten Apothekers in Wien, am 13. Mai 1849, auf die Entdeckung eines vegetabilischen Haarfarbmittels, „Nerin" genannt; auf das dritte Jahr.

5. Das Privilegium des Louis Mayer, Handelsmannes in Paris, am 29. März 1847, auf die Erfindung eines Kopfhaar-Verschönerungsmittels „Cosmethique Kephalia" genannt; auf das fünfte Jahr.

6. Das ursprünglich dem Andreas Kiehaupt, Inhaber eines öffentlichen Schreib- und Sprachen-Uebersetz-Komptoirs in Wien, verliehene und mittelst Zession vom 12. September 1848 in das Eigenthum des Bernhard Kavalar, Privatagenten in Wien, übertragene Privilegium, am 29. Februar 1844, auf die Erfindung, anstatt der in volkreichen Städten üblichen Urinsteine, von allen Seiten bedeckte, aus Holz, Eisen ɩc. erbaute, schön geformte, bequem eingerichtete, transportable öffentliche Nothdurfts-Kabinete (Necessités) zu errichten und aufzustellen; auf das achte Jahr.

7. Das Privilegium des Ludwig Mertens, befugten Filz- und Seidenhut-Fabrikanten in Wien, am 10. April 1850, auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen Männer- und Frauen-Filz- und Seiden-Filzhütte, Filz-Schuhe, Sohlen und Teppiche und aller sonstigen Gegenstände aus Filz durch Anwendung einer besonderen Steife; auf das zweite Jahr.

8. Das Privilegium des Friedrich Johann Gärtner junior, bürgerlichen Handelsmannes zu Prag, am 26. März 1845, auf die Erfindung eines sogenannten „Dextrin-Gummi" in ganz gummiartigen glänzenden Stücken; auf das siebente Jahr.

9. Das ursprünglichdem August Friedrich Busse, Bevollmächtigten der Leipzig-Dresdener Eisenbahn-Kompagnie in Leipzig verliehene, und mittelst Zession vom 2. Dezember 1848 in das Eigenthum des Herrn Moriz von Tschoffen, k. k. Messingwaaren-Fabriksinhabers zu Lanzendorf, übertragene Privilegium, am 28. Jänner 1847, auf die Erfindung aus Kalk, Kreide, Gyps, Thon, Lehm, Chaussée-Staub, Steinkohlen-Asche, Ziegelmehl, Ocker und anderen geringen erdigen Substanzen eine sehr wohlfeile wasserdichte Masse, „Terresin" genannt, zu bereiten; auf das fünfte Jahr.

10. Das Privilegium des Renking und Sirtaine, Kaufleute aus Verviers in Belgien, am 27. April 1850, auf die Verbesserung einer Maschine, womit die Baum- und Schafwolle, oder irgend ein anderer faseriger Körper von allen fremdartigen nutzlosen Substanzen, sogar den Kletten mit Ersparniß des bisherigen Handklaubens (Plüschen) gereinigt und zur weiteren Verarbeitung besser vorbereitet werde; auf das zweite Jahr.

11. Przywilej, Jerzemu Fritzowi, siedlarzowi cesarsko-królewsko-nadwornemu i miejskiemu w Wiedniu, dnia 30. Marca 1850 r. nadany na ulepszenie, zapomocą którego przemienić się da w pięciu minutach powóz podczas jazdy, i nie przeszkadzając bynajmniej siedzącym w tymże osobom w otwartą kolaskę, a ta napowrót w powóz zamknięty; na rok drugi.

12. Przywilej, Maciejowi Fletscherowi, inżynijerowi i maszyniście w Wiedniu, dnia 29. Marca 1842 r. nadany na ulepszenie uprzywilejowanej dnia 3. Stycznia 1842 r. kolistej maszyny parowej; na rok dziesiąty.

13. Przywilej, Leopoldowi Aleksandrowi Griffowi, magistrowi chirurgii, okuliście i dentyście w Wiedniu, dnia 30. Kwietnia 1849 nadany na wynalazek proszku do zębów, zachowującym (konserwującym) zwanego; na rok trzeci; nakoniec

14. przywilej, Adolfowi Ditmarowi, właścicielowi fabryki w Wiedniu, dnia 18. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie w brukowaniu asfaltem i terezynem; na rok drugi.

Bruck m. p.

381.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 30. Kwietnia 1851,

którem przywileje Franciszkowi Durandowi i Ludwikowi Ruchetowi, tudzież Tymoleonowi Maurelowi i Janowi Jayetowi nadane, z powodu zaniechanego wykonywania za zgasłe uznano.

Z powodu zaniechanego wykonywania uznane zostały za zgasłe przywileje, mianowicie jeden Franciszkowi Durandowi i Ludwikowi Ruchetowi dnia 21. Listopada 1846 r. nadany na wynalazek robienia bez szwu i kleju skórzanych pochew do pałaszów i szpad; drugi Tymoleonowi Maurelowi i Janowi Jayetowi dnia 26. Kwietnia 1847 nadany na wynalazek machiny do rachowania.

Bruck m. p.

382.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 3. Maja 1851,

mocą którego czas przywileju Karolowi i Franciszkowi Finkom nadanego, na dalsze cztery lata przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na drugi, trzeci, czwarty i piąty rok przywilej dnia 5. Lipca 1850 r. Karolowi Finkowi, upoważnionemu instrumentyście w Wiedniu, i Franciszkowi Finkowi, pomocnikowi złotniczemu

11. Die Privilegien des Georg Fritz, k. k. Hof- und bürgerlichen Sattlers in Wien, am 30. März 1850, auf die Verbesserung an Wagen, wodurch diese während der Fahrt und ohne die darin sitzenden Personen zu stören, binnen fünf Minuten in eine offene Kalesche und diese wieder in einen geschlossenen Wagen verwandelt werden können; auf das zweite Jahr.

12. Das Privilegium des Mathias Fletscher, Ingenieurs und Maschinisten in Wien, am 29. März 1842, auf eine Verbesserung der unterm 3. Jänner 1842 privilegirten kreisförmigen Dampfmaschine; auf das zehnte Jahr.

13. Das Privilegium des Leopold Alexander Griff, Magisters der Chirurgie, Augen- und Zahnarztes in Wien, am 30. April 1849, auf die Erfindung eines Zahnpulvers, „Konservazions-Zahnpulver" genannt; auf das dritte Jahr, und endlich

14. das Privilegium des Adolph Ditmar, Fabriks-Inhabers in Wien, am 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung in der Asphalt- und Terresin-Pflasterung; auf das zweite Jahr.

Bruck m. p.

381.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 30. April 1851,

womit die Privilegien des François Durand und Louis Ruchet, dann des Timoleon Maurel und Jean Jayet wegen Nichtausübung als erloschen erklärt werden.

Wegen Nichtausübung wurden die beiden Privilegien des François Durand und Louis Ruchet vom 21. November 1846, auf die Erfindung, lederne Säbel- und Degenscheiden ohne Naht und Leim zu verfertigen, dann des Timoleon Maurel und Jean Jayet am 26. April 1847, auf die Erfindung einer Rechenmaschine, als erloschen erklärt.

Bruck m. p.

382.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 3. Mai 1851,

womit die Privilegiumsdauer für Karl und Franz Fink auf weitere vier Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Karl Fink, befugten Zeugschmiedes in Wien, und des Franz Fink, Goldarbeitersgehilfen in Wien, am 5. Juli 1850, auf eine Erfindung in der Verfertigung von Reibflächen von Stahl nach beliebigem

w Wiedniu, nadany na wynalazek robienia stalowych tabliczek do tarcia o każdej średnicy.

Bruck m. p.

383.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 3. Maja 1851,

którem na dalsze lat pięć przedłużono przywilej braciom Pickom nadany.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty rok przywilej braciom Pickom, kupcom w Mielniku w Czechach, dnia 24. Marca 1846 r. nadany na ulepszenie w robieniu oleju i placuszków makuchowych.

Bruck m. p.

384.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodziel i budowli publicznych z dnia 3. Maja 1851,

którem przedłużono na trzynasty i czternasty rok przywilej Karolowi Leyerowi nadany.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na trzynasty i czternasty rok przywilej dnia 16. Maja 1839 r. Karolowi Leyerowi, perfumownikowi w Gracu, nadany na wynalazek tak zwanej „powszechnej pomady poziomkowej.“

Bruck m. p.

385.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 5. Maja 1851,

którem przedłużono na dalsze dwa lata przywilej Leopoldowi Köppelowi nadany.

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej dnia 12. Lutego 1848 r. Joachimowi Sammerowi, mechanikowi w Wiedniu, na wynalazek przyrządu do zawiadomień, „powszechnym telegrafem zawiadomień“ zwanego, nadany, później zaś w drodze licytacyi na własność Leopolda Köppela przeniesiony, przedłużyć na rok czwarty i piąty.

Bruck m. p.

Diameter auf die Dauer des zweiten, dritten, vierten und fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

383.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 3. Mai 1851,

womit das Privilegium der Gebrüder Pick auf die weitere Dauer von fünf Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das den Gebrüdern Pick, Handelsleuten zu Meinik in Böhmen, verliehene Privilegium am 24. März 1846, auf eine Verbesserung in der Erzeugung des Oeles und der Oelzelten, auf die weitere Dauer des sechsten, siebenten, achten, neunten und zehnten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

384.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 3. Mai 1851,

womit das Privilegium des Karl Leyer auf die weitere Dauer des 13. und 14. Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Karl Leyer, Parfümeur zu Gratz, am 16. Mai 1839, auf die Erfindung einer sogenannten „Universal-Erdbeeren-Pomade", auf die weitere Dauer des 13. und 14. Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

385.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. Mai 1851,

womit das Privilegium des Leopold Köppel auf die weitere Dauer von zwei Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joachim Sammer, Mechaniker in Wien, verliehene und hierauf im Lizitazionswege in das Eigenthum des Leopold Köppel übergegangene Privilegium am 12. Februar 1848 auf die Erfindung einer Vorrichtung für Ankündigungen, „Universal-Telegraph für Ankündigungen" genannt, auf die Dauer des vierten und fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

386.

Spis

przywilejów wyłącznych, przez Ministerstwo handlu, rękodzieł i budowli publicznych dnia 6. Maja 1851 nadanych.

Przywilej, Piotrowi Squarza starszemu z Parmy, i Janowi Squarza młodszemu z Colorno w księstwie Parmeńskiem, kupcom w Medyjolanie (Contrada del Marino), na rok jeden nadany na wynalazek nowej ekonomiczniejszej metody fabrykowania świec łojowych. Opis tego przywileju przejrzeć można w c. k. namiestnictwie w Medyjolanie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany. Ze względów sanitarnych nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 3257 — H.).

Przywilej, Janowi Januschowi, prywatnemu nauczycielowi pisania w Wiedniu (Wieden nr. 301), na rok jeden udzielony na wynalazek, zapomocą którego z massy rogowatej wyrabiają się guziki do sukien, które będąc równie piękne, jak wszystkie dotąd wyrabiane rogowe i kościane, nie rychło się łamią i znacznie taniej robione być mogą. Właściciel przywileju prosił o zachowanie tajemnicy (l. 3293 — H.).

Przywilej, Adolfowi Weissowi, kupcowi z Kuklof w Węgrzech, nateraz w Wiedniu (miasto nr. 256), na lat trzy nadany na wynalazek, jak zapomocą nowego sposobu technicznego z materyi zwierzęcej wyrabiają się pióra cięte (temperowane) pod nazwiskiem piór kościanych, rogowych i żółwich. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy (l. 3294 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Walzowi, fabrykantowi farb bronzowych w Wiedniu (Neubau nr. 128), na lat dwa nadany na ulepszenie w robieniu farb bronzowych i miałko tartych farb metalowych, zapomocą którego farby mogą być produkowane znacznie taniej, w kolorach o wiele piękniejszych, z większym połyskiem i znacznie mielsze. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy. Jako cudzoziemiec złożył rewers przepisany (l. 3295 — H.).

Przywilej, Józefowi Eggerthowi, właścicielowi kąpiel w Wiedniu (Laimgrube nr. 123), na lat trzy nadany na wynalazek nowych aparatów powietrznych, które, czyto do pewnego miejsca przymocowane, czy przenośne, doskonałe dają kąpiele, prostem urządzeniem i taniością podobne aparaty przechodzą, przydatne są w łazienkach równie jak w domach prywatnych, szpitalach, koszarach i t. d.; szczególnie zaś w lokalach powietrzem ogrzewanych bez wszelkich wydatków użyte być mogą, zresztą zgrabnie i schludnie wyglądają. Opis tego przywi-

386.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 6. Mai 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Pietro Squarza senior aus Parma und Giovanni Squarza junior aus Colorno im Herzogthume Parma, Handelsleuten in Mailand (Contrada del Marino), auf die Erfindung einer neuen ökonomischeren Methode in der Fabrikazion der Unschlittkerzen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei zu Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 3257 — H.).

Dem Johann Janusch, Privatschreiblehrer in Wien (Wieden Nr. 301), auf eine Erfindung in der Erzeugung von Kleiderknöpfen aus einer hornartigen Masse, welche eben so schön als alle bisher erzeugten Horn- und Beinknöpfe seien, nicht leicht brechen, und bedeutend billiger als diese erzeugt werden können; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3293 — H.).

Dem Adolf Weiß, Kaufmann aus Kuklof in Ungarn, derzeit in Wien (Stadt Nr. 256), auf die Erfindung, mittelst eines neuen technischen Verfahrens geschnittene Schreibfedern aus animalischem Stoffe, unter dem Namen Bein-, Horn- und Schildkröte-Federn zu erzeugen; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3294 — H.).

Dem Friedrich Walz, Bronze-Farben-Erzeuger in Wien (Neubau Nr. 128), auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Bronze oder fein geriebenen Metallfarben, wodurch selbe bedeutend wohlfeiler und von viel schönerer Farbe, höherem Glanze und größerer Feinheit hergestellt werden können; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 3295 — H.).

Dem Joseph Eggerth, Badinhaber in Wien (Laimgrube Nr. 123), auf eine Erfindung neuer Luftapparate, welche sowohl feststehend als tragbar vortrefliche Bäder liefern, an Einfachheit und Billigkeit ähnliche Apparate übertreffen, sich für Bad- und Privathäuser, Spitäler, Kasernen ꝛc. eignen, sich besonders aber dort, wo Luftheizungen bestehen, ohne alle Auslagen benützen lassen, und nett und reinlich aussehen; für Drei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffent-

leju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć można. Ze względów policyi zdrowia niema żadnych przeszkód przeciw wykonywaniu tego przywileju (l. 3358 — H.).

Przywilej, Janowi Ignacemu de Eckhel, hurtownikowi i właścicielowi fabryki w Tryjeście (di Cologna nr. 2), na lat pięć nadany na wynalazek w wyrabianiu parkietów i innych tablic mozajkowych. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. namiestnictwie pomorskiem, gdzie od każdego przejrzanym być może (l. 3410 — H.).

Przywilej, J. Karolinie Jahnowej, miejskiej kupcowej naczynia kuchennego w Wiedniu (w mieście nr. 874), na rok jeden nadany na ulepszenie, zapomocą którego maszyny do kawy porcelanowe, wedżwodowe, z massy kamiennej, albo jakiejkolwiek innej masy glinianej robione, zaopatrywują się ruchomem sitkiem z kruszczu albo jakiej gliny, które się nie zasklepia jak mocno wypalane sitka porcelanowe, a przez które płyn prędzej przecieka, nawet mocniejszym i lepszym staje się. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć można. Ze względów sanitarnych nic nie stoi na zawadzie wykonywaniu tego przywileju (l. 3526 — H.).

Bruck m. p.

387.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 8. Maja 1851,

mocą którego przedłużony został na drugi rok przywilej pierwotnie Franciszkowi Fleischowi udzielony, a teraz na własność Karola Ellenbergera przelany.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na dalszy rok drugi przywilej pierwotnie dnia 10. Kwietnia 1850 r. Franciszkowi Fleischowi, mechanikowi w Wiedniu, nadany na wynalazek robienia blachy o wszelkich średnikach i rozmiarach, które dotąd nie mogły być w walcowniach wyrabiane, równie cylindrów każdego kalibru, a to z ołowiu, cyny, cynku i inszych łatwo topniejących kruszców i kompozycyj, a mocą ustępstwa z dnia 5. Kwietnia 1851 r. na własność Karola Ellenbergera przelany.

Bruck m. p.

lichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3358 — H.).

Dem Johann Ignaz von Eckhel, Großhändler und Fabriksbesitzer in Triest (di Cologna Nr. 2), auf eine Erfindung in der Konstrukzion von Mosaik-Parquetten und anderen Mosaik-Tafeln; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. küstenländischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3410 — H.).

Der J. Karoline Jahn, bürgerlichen Geschirrhändlerin in Wien (Stadt Nr. 874), auf eine Verbesserung, die aus Porzellan, Wedgewood, Steingut, oder was immer für einer irdenen Masse verfertigten Kaffeemaschinen mit einem beweglichen Siebe aus Metal oder irgend einer Erdart zu versehen, welches sich nicht wie die festeingebrannten Porzellan-Siebe verstopfe, und durch welches die Flüssigkeit schneller durchrinne und viel stärker und besser werde; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3526 — H.).

Bruck m. p.

387.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. Mai 1851,

womit das ursprünglich dem Franz Fleisch verliehene und nun in das Eigenthum des Karl Ellenberger übertragene Privilegium auf die weitere Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Franz Fleisch, Mechaniker in Wien, verliehene und laut Zession vom 5. April 1851 in das Eigenthum des Karl Ellenberger übertragene Privilegium vom 10. April 1850 auf die Erfindung, aus Blei, Zinn, Zink und anderen leichtflüssigen Metallen und Legierungen Bleche von beliebigen Durchmessern und Dimensionen, die bisher auf Walzwerken nicht erzeugt werden konnten, ebenso Zylinder jeden Kalibers darzustellen, auf die weitere Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

388.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 15. Maja 1851,

mocą którego z powodu zaniechanego wykonywania, zgasłemi uznane zostały przywileje nadane Tomaszowi H. Russelowi, Karolowi Paynowi i Karolowi Looseyowi.

Z powodu zaniechanego wykonywania uznane zostały zgasłemi następujące przywileje, mianowicie: przywilej T. H. Russelowi dnia 24. Lipca 1846 r. nadany na ulepszenie sposobu fabrykowania szwejsowanych rur żelaznych; Karolowi Paynowi dnia 13. Marca 1847 r. nadany na ulepszenie w prezerwowaniu materyjałów roślinnych, i Karolowi Looseyowi dnia 10. Grudnia 1848 r. nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu produkowania gazu. Dotyczące opisy przechowują się w c. k. instytucie politechnicznym, gdzie je każdemu przeglądnąć wolno.

Bruck m. p.

389.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 17. Maja 1851,

którem obwieszcza się, iż przywilej Rudolfowi Wiesingerowi nadany, przelany został na własność Franciszka Piotra Schultza.

Ministerstwo handlu wciągnęło dla swej wiadomości do ksiąg prenotacyjnych, jako przywilej, dnia 27. Kwietnia 1851 r. chemikowi Rudolfowi Wiesingerowi nadany na wynalazek nowej metody produkowania amonijaku czerwcowego (koszenilowego), przelany został na własność Franciszka Piotra Schultza, chemika i wspólnika fabryki chemicznych wyrobów Rudolfa Wiesingera i kompanii w Wiedniu (Gumpendorf nr. 70).

Bruck m. p.

390.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 21. Maja 1851,

mocą którego przedłużony został na piąty i szósty rok przywilej Ludwikowi de Orth udzielony.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na piąty i szósty rok przywilej, dnia 13. Listopada 1846 r. Ludwikowi de Orth w Wiedniu nadany na wynalazek nowej metody fabrykowania surogatu blejwasu.

Bruck m. p.

388.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 15. Mai 1851,

womit die Privilegien des Thom. H. Russel, Charles Payne und Karl Loosey wegen Nichtausübung für erloschen erklärt werden.

Das Privilegium des Thom. H. Russel vom 24. Juli 1846 auf Verbesserung in der Fabrikazion von geschweißten Eisenröhren, des Charles Payne vom 13. März 1847 auf Verbesserung in der Präservazion vegetabilischer Materialien, und des Karl Loosey vom 10. Dezember 1848 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Gases, ist wegen Nichtausübung für erloschen erklärt worden. Die betreffenden Privilegiums-Beschreibungen befinden sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Bruck m. p.

389.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 17. Mai 1851,

womit die Uebertragung des dem Rudolph Wiesinger verliehenen Privilegiums an Franz Peter Schultz kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Uebertragung des dem Chemiker Rudolph Wiesinger am 27. April 1851, auf die Entdeckung einer neuen Bereitungs-Methode des Cochenil-Ammoniac ertheilten Privilegiums an Franz Peter Schultz, Chemiker und Gesellschafter der Fabrik chemischer Produkte des Rudolph Wiesinger et Kompagnie in Wien (Gumpendorf Nr. 70), zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

390.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Mai 1851,

womit das dem Louis von Orth verliehene Privilegium auf die Dauer des fünften und sechsten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Louis von Orth in Wien verliehene Privilegium vom 13. November 1846, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens zur Fabrikazion eines Bleiweiß-Surrogats, auf die Dauer des fünften und sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

391.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych dnia 22. Maja 1851 nadanych.

Przywilej, Marcinowi Guggenbergerowi, pensyjonowanemu kapitanowi w Gracu (nr. 756), na rok jeden nadany na ulepszenia w opalaniu i suszeniu. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych nic nie przeszkadza wykonywaniu tegoż (l. 3552 — H.).

Przywilej, Mikołajowi Fr. Packhowi, byłemu adjunktowi budowniczemu w Preszburgu, na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu wyparowania i napuszczania słupów żelaznej kolei (sleepers) i wszystkich podobnych palów używanych do budowli ziemnych w takim stopniu, iż w ziemi jeszcze przez długie lata i zupełnie nasiąkają, a tym sposobem zachowują się od szkodliwego wpływu słoty i ziemi. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższoaustryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 3554 — H.).

Przywilej, Andrzejowi Linkowi, miejskiemu perukarzowi i fryzyjerowi w Wiedniu (miasto nr. 615), na rok jeden nadany na wynalazek pomady orzechowej, która farbuje na ciemno rude i siwe włosy, a wzmacniając skórę zachowuje włosy od wypadania. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów policyi zdrowia nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju (l. 3794 — H.).

Przywilej, Józefowi Illichowi, stolarzowi-mechanikowi z Szüttenhofen w Czechach, nateraz w Wiedniu (w mieście nr. 963), i Karolowi Kuhnowi, właścicielowi przywileju z Ulmu w Wirtembergu, nateraz w Wiedniu (w mieście nr. 134), na lat trzy nadany na ulepszenie machiny do wkładania niemaczanych jeszcze zapałek w deszczółki do maczania, zapomocą której machiny dwa razy więcej zapałek w deszczółki włożyć można, jak zapomocą machiny dotąd znanej; dalej w okamgnieniu postrzedz i tem samem rychło usunąć się daje wszelka przeszkoda wkładania, zapałki zaś równo włożone być mogą. Przywilejem obdarzeni prosili o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju. Karol Kuhn złożył rewers, jakiego od cudzoziemców wedle przepisu wymaga się (l. 3845 — H.).

Przywilej, Antoniemu Gandlmeyerowi, czeladnikowi garncarskiemu w Gmundzie w Austryi Wyższej, na rok jeden nadany na wynalazek siły machinalnej wydobywanej przy pomocy nieznacznej siły bez straty czasu i miejsca w daleko tęższym stopniu, jak zapomocą dotychczasowych machin ruchowych. Opis

391.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 22. Mai 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Ignaz Martin Guggenberger, k. k. Hauptmanne in Pension zu Gratz (Nr. 756), auf Verbesserungen in der Heizung und Trocknung; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3552 — H.).

Dem Nikolaus Fr. Packh, gewesenen Architekts-Adjunkten zu Preßburg, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, die Eisenbahn-Sleepers und alle derlei Erdbau-Werkhölzer so auszudämpfen und zu imprägniren, daß die Imprägnazion derselben noch in der Erde jahrelang und vollständig vor sich gehe, und dadurch die Erhaltung derselben gegen Wetter und Erdfraß vollkommen erzielt werden könne; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 3554 — H.).

Dem Andreas Link, bürgerlichen Perückenmacher und Friseur zu Wien (Stadt Nr. 615), auf die Erfindung einer Nußpomade, welche sowohl rothe als graue Haare dunkel färbe, so wie den Haarboden stärke und das Ausfallen der Haare verhüthe; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3794—H.).

Dem Joseph Illich, Maschinentischler aus Schüttenhofen in Böhmen, derzeit zu Wien (Stadt Nr. 963), und Karl Kuhn, Privilegiums-Inhaber aus Ulm in Würtemberg, derzeit zu Wien (Wieden Nr. 134), auf die Verbesserung einer Maschine zum Einlegen ungetunkter Zündhölzchen in die Tunkbretchen, wodurch noch einmal so viel Zündhölzchen in die Tunkbretchen eingelegt werden können, als dieß mittelst der bisher bekannten Einlegmaschinen möglich sei, jede vorkommende Störung bei dem Einlegen der Zündhölzchen in die Tunkbretchen augenblicklich bemerkt werde, und daher auch schnell zu beseitigen sei, und die Zündhölzchen während des Einlegens auch ganz gleich hervorstehend gerichtet werden können; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des Karl Kuhn liegt vor (Z. 3845 — H.).

Dem Anton Gandlmeyer, Hafnergesell zu Gmunden in Oberösterreich, auf die Erfindung einer Maschinenkraft, wobei durch Anwendung einer geringen Kraft eine viel größere Maschinenkraft, als dieß bei den bisherigen Bewegungsmaschinen der Fall sei, ohne Verlust an Zeit und Raum erzeugt werden könne; auf Ein Jahr. Die offenge-

tego przywileju przechowuje się w c. k. namiestnictwie niższo-austryjackiem, gdzie go każdemu przeglądnąć wolno. Ze względów policyi zdrowia nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju (l. 3924 — H.).

Przywilej, K. L. Hoffmannowi, doktorowi chemii w Wiedniu (w mieście nr. 535), na rok jeden nadany na ulepszenie mydła, „cesarskiem" zwanego, które wyrabiane z części tłuszczowych tanich, zapomocą czyszczenia uszlachetnionych więcej ma mocy, a przecież stosunkowo jest tańsze. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju (l. 3926 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Roedigerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na wynalazek machiny do rachowania. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć można. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 3927 — H.).

Przywilej, Eugenijuszowi Fryderykowi Aleksandrowi Goguelowi, dyrektorowi hamerni w Undervelier w Szwajcaryi, nateraz w Paryżu, na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na dwa lata nadany na wynalazek systemu mechanicznego, którego z różnemi odmianami w hamerniach, hutach i do innych celów przemysłowych używać można jako miecha i wentylatora, albo jako pompy hydraulicznej. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów sanitarnych nic nie przeszkadza wykonywaniu tego przywileju. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego się według przepisu od cudzoziemców wymaga (l. 3928 — H.).

Bruck m. p.

392.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 23. Maja 1851,

którem obwieszcza się, iż Józef Weiss udzielone sobie dnia 28. Czerwca 1841 i dnia 8. Listopada 1849 r. dwa przywileje przelał na własność syna swego Karola Weissa.

Ministerstwo handlu zaciągnęło dla swej wiadomości do ksiąg prenotacyjnych doniesienie Józefa Weissa, z Zuckmantel w Szląsku, jako odstąpił na własność synowi swemu Karolowi Weissowi udzielone sobie przywileje, mianowicie: przywilej dnia 28. Czerwca 1841 r. nadany na wynalazek sposobu, jak z pewnej zupełnie niezważanej substancyi roślinnej wyrabiać można tak zwaną

haltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. oberösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 3924—H.).

Dem K. L. Hoffmann, Doktor der Chemie zu Wien (Stadt Nr. 535), auf die Verbesserung einer Seife, „Kaiserseife" genannt, welche aus wohlfeilen durch Reinigung veredelten Fettstoffen erzeugt werde, mehr Gehalt besitze, und doch verhältnißmäßig billig zu stehen komme; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 2926 — H.).

Dem Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung einer Rechenmaschine; auf Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 3927 — H.).

Dem Eugen Friedrich Alexander Goguel, Hammerwerks-Direktor zu Undervelier in der Schweiz, dermalen in Paris, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines mechanischen Systems, welches mit verschiedenen Modifikazionen entweder als Gebläse und Ventilator, oder als hydraulische Pumpe in Hammerwerken, Schmelzhütten und zu andern industriellen Zwecken benützt werden könne; auf Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 3928 — H.).

Bruck m. p.

392.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 23. Mai 1851,

womit die Anzeige, daß Joseph Weiß seine zwei Privilegien vom 28. Juni 1841 und vom 8. November 1849 an seinen Sohn Karl Weiß abgetreten habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die erstattete Anzeige, daß Joseph Weiß aus Zuckmantel in Schlesien, die ihm ertheilten Privilegien vom 28. Juni 1841 auf die Erfindung, aus einem ganz unbeachteten Pflanzenstoffe eine zu verschiedenen technischen Zwecken taugliche Faser, Waldwolle genannt, zu bereiten; und vom 8. November 1849 auf eine Verbesserung in der Anwendung der Nadeln von Pinusarten zur Erzeugung von

włóknistą wełnę leśną, do różnych celów technicznych przydatną, tudzież przywilej z dnia 8. Listopada 1849 r. na ulepszenie w używaniu kolców sosnowych do wyrabiania wełny leśnej i innych produktów pożytecznych.

Bruck m. p.

393.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 28. Maja 1851,

mocą którego przedłużony został na rok drugi przywilej Maciejowi Höringowi udzielony.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na rok drugi przywilej Maciejowi Höringowi, miejskiemu stolarzowi i właścicielowi przywileju w Budziejowicach w Czechach, dnia 18. Marca 1850 r. nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu, jak znajdujący się jeszcze obficie w używanym już przez garbarzy ługu galasowym, sosnowym i dębowym garbnik i farbnik wyciągnąć, a wyciągniony z innemi częściami roślinnemi sposobem mechaniczno-chemicznym tak połączyć można, iż uzyskana tym sposobem z używanego już przez garbarzy ługu galasowego, sosnowego i dębowego substancyja świeżo ożywioną się okazuje.

Baumgartner m. p.

394.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, rękodzieł i budowli publicznych z dnia 28. Maja 1851,

mocą którego obwieszczając zaszłe na własność Franciszki Słowaczek ustąpienie nadanego dnia 7. Grudnia 1847 r. Maciejowi Höringowi przywileju na wynalazek i ulepszenie wyrabiania garbniku i farbniku (substancyi garbarskiej i farbiarskiej), tenże przywilej na rok czwarty przedłuża się.

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć na dalszy rok jeden, to jest na rok czwarty przywilej Maciejowi Höringowi, miejskiemu majstrowi stolarskiemu z Budziejowic, dnia 7. Grudnia 1847 nadany na wynalazek i ulepszenie sposobu wyrabiania garbnika i farbnika (substancyi garbarskiej i farbiarskiej), a zarazem dla swojej wiadomości zaciągnęło do ksiąg prenotacyjnych zaszłe ustąpienie tego przywileju na własność Franciszki Słowaczek.

Baumgartner m. p.

Waldwolle und anderen nützlichen Produkten, an seinen Sohn Karl Weiß abgetreten habe, zur Wissenschaft und in die Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

393.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. Mai 1851,

womit das dem Mathias Höring ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Mathias Höring, bürgerlichen Tischlers und Privilegiums-Besitzers zu Budweis in Böhmen, vom 18. März 1850 auf die Erfindung und Verbesserung aus der von den Gärbern bereits gebrauchten Knoppern-, Fichten- und Eichen-Lohe den noch reichlich darin befindlichen Gärbe- und Färbestoff auf eine neue Art auszuziehen, und den ausgezogenen Gärbe- und Färbestoff mit anderen Pflanzentheilen auf mechanisch-chemischem Wege so zu verbinden, daß der aus der bereits gebrauchten Knoppern-, Fichten- und Eichen-Lohe durch dieses neue Verfahren gewonnene Gärbe- und Färbestoff als frisch belebt erscheine, auf das zweite Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

394.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. Mai 1851,

wodurch die Abtretung des dem Mathias Höring am 7. Dezember 1847 ertheilten Privilegiums auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Gärbe- und Färbestoffes an Franziska Slowaczek kundgemacht, und dieses Privilegium auf die weitere Dauer des vierten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Mathias Höring, bürgerlichen Tischlermeister aus Budweis, am 7. Dezember 1847 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Gärbe- und Färbestoffes ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, das ist des vierten Jahres zu verlängern befunden, und zugleich die stattgefundene Abtretung dieses Privilegiums an Franziska Slowaczek zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

395.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych na dniu 30. Maja 1851 nadanych.

Przywilej, Augustowi Quidde, technikowi w Wiedniu (Josefstadt nr. 225) i Wojciechowi Managetta z Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu (Neubau nr. 291), na rok jeden na ulepszenie narządów do opalania wszelkiego rodzaju, przy których jakiemkolwiek paliwem, drzewem, torfem, węglem kamiennym lub brunatnym i t. d., z równą korzyścią w najwyższym stopniu tak dalece się gospodarzy, iż nakładem sześciu krajcarów m. k. obszerny pokój przez dzień cały doskonale ogrzewać można, przyczem ciepło bez najmniejszego smrodu we wszystkich częściach pokoju rozszerza się jednostajnie i nieprzerwanie, z któregoto powodu tych narządów do opalania większych lokalności, jakoto: sal, teatrów, osobliwie zaś do maszyn parowych i lokomotywów, a w ogólności ku jakkolwiek zowiącemu się opalaniu używać można. Opis tego przywileju złożony jest w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie tenże każdemu przejrzeć można. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. August Quidde złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 3929 — H.).

Przywilej, Augustowi Quidde, technikowi w Wiedniu (Josefstadt nr. 225) i Wojciechowi Managetta z Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu (Neubau nr. 291), na rok jeden nadany na ulepszenie aparatu nosznego do wypompowania i napompowania, czyszczenia, chłodzenia i ogrzewania powietrza w jakichkolwiek lokalnościach, który dla taniości, trwałości i małej objętości, osobliwie zaś, iż ku temu tylko nadzwyczajnie małej siły użyć potrzeba, wszystkie dotychczasowe narządy, jakoto: pompy powietrzne (pneumatyczne), miechy, wentylatory i t. d. przewyższa, osobliwie do nadymania jest przydatny. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. August Quidde jako cudzoziemiec złożył przepisany rewers (l. 3931 — H.).

Przywilej, Filipowi Soucekowi, w Wiedniu (Landstrasse nr. 621) i Antoniemu Weisshauptowi, także w Wiedniu (Landstrasse nr. 4) mieszkającym, czeladnikom krawieckim, na ulepszenie elastycznych przyszew u botynków, w tem polegające, iż przyszwy z rozmaitych materyj z właściwemi zewnątrz naszytemi, tak dotąd nie używanemi sprężynami sporządzają się. Uprzywilejowani prosili o zachowanie tajemnicy (l. 3932 — H.).

395.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 30. Mai 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem August Quidde, Techniker in Wien (Josephstadt Nr. 225), und Albert Managetta von Lerchenau, Oekonom in Wien (Neubau Nr. 291), auf eine Verbesserung aller Gattungen von Beheizungs-Apparaten, bei welchen mit dem Brennmateriale, wozu nach Belieben Holz, Torf, Stein- und Braunkohle u. s. w. mit gleichem Vortheile anwendbar ist, im höchsten Grade in der Art ökonomisirt werde, daß mit einem Kostenaufwande von sechs Kreuzern K. M. ein geräumiges Zimmer den ganzen Tag hindurch vollständig erwärmt, und die Wärme, welche ganz geruchlos ist, in allen Theilen des Zimmers gleichmässig und anhaltend verbreitet werde, daher diese Feuerungs-Apparate auch für großartige Lokalitäten, als: Säle, Theater, vorzüglich aber bei Dampfmaschinen und Lokomotiven, und überhaupt bei allen wie immer Namen habenden Beheizungen anwendbar seien; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des August Quidde liegt vor (Z. 3929 — H.).

Dem August Quidde, Techniker in Wien (Josephstadt Nr. 225), und Albert Managetta von Lerchenau, Oekonom in Wien (Neubau Nr. 291), auf eine Verbesserung eines portativen Apparates zum Aus- und Einpumpen, Reinigen, Abkühlen und Erwärmung der Luft in was immer für Lokalitäten, welcher wegen Billigkeit, Dauerhaftigkeit und Raumersparniß, vorzüglich aber wegen der außerordentlich leichten Betriebskraft alle bis jetzt bestehenden Apparate, als: Luftpumpen, Blasbälge, Ventilatoren u. s. w. übertreffe und sich vorzüglich zum Gebläse eigne; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers des August Quidde liegt vor (Z. 3931 — H.).

Dem Philipp Soucek, in Wien (Landstrasse Nr. 621) und Anton Weishaupt in Wien (Landstrasse Nr. 4), beide Kleidermacher-Gehilfen, auf eine Verbesserung der elastischen Stieffelletten-Obertheile, welche darin bestehe, daß selbe aus verschiedenen Stoffen mit eigenen von innen angenähten Federn, welche zu diesem Zwecke bisher noch nicht angewendet wurden, verfertigt werden; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3932 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Kunwaldowi, handlującemu wyrobami (miasto nr. 364), na lat dwa nadany na wynalazek nowych stołów do wyrabiania ku temu należących podstaw do suszenia cegieł, zapomocą których tak cegły, jak i rozmaite inne wyroby ceglarskie łatwiej i taniej fabrykować można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 3933 — H.)

Przywilej, Jerzemu Sieglowi, fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Michaelbaierscher Grund nr. 42), na lat dwa nadany na wynalazek pospiesznej prasy drukarskiej, zapomocą której daleko większą ilość litograficznych odcisków, niż to dotąd bywało, odbić można. O zachowanie tajemnicy proszono. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 4146—H.).

Przywilej, Leopoldowi Funkowi i Janowi Schillerowi, prywatyzującym w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 315), na rok jeden nadany na ulepszenie cybuchów na tem zależące, iż żaden proszek w nie się nie przeciśnie, a pipka i mocniej i tak się zakręca, iż cybuch nigdy nie pęka. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 4147 — H.).

Przywilej, Ludwikowi René Massonneau, kupcowi w Angers we Francyi, na ręce P. Werthheimbera, naczelnika domu handlowego pod tąż firmą w Wiedniu (miasto nr. 623), na rok jeden nadany na wynalazek pieców do wypalania wapna w gorącu koncentrującem i przyspieszającem (four a chaux concentrateur et accélera teur de calorique), do czego wszelakiego paliwa użyć można z oszczędzeniem trzeciej części używanego w dotychczasowych wapniarkach, tudzież trzeciej części czasu w onychże potrzebnego. We Francyi nadano na ten wynalazek piętnastoletni przywilej, od dnia 3. Stycznia 1849 poczynający. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda. Wymagany od cudzoziemców rewers złożono (l. 4148 — H.).

Baumgartner m. p.

396.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 3. Czerwca 1851,

którem ogłasza się doniesienie, że Szymon Löwy i Samuel Mendel, przywilej im pod dniem 27. Kwietnia 1851 nadany na wynalezienie materyjału do wyrabiania mydła, odstąpili Samuelowi Bettelheimowi.

Ministerstwo handlu przyjąwszy do wiadomości, zapisać kazało otrzymane doniesienie, jako Szymon Löwy i Samuel Mendel odstąpili Samuelowi Bettelheimowi, wspólnikowi kupieckiemu mieszkającemu w Wiedniu (miasto nr. 454), przywilej, im pod dniem 27. Kwietnia 1851 nadany na wynalezienie nowego

Dem Jakob Kunwald, Produktenhändler in Wien (Stadt Nr. 364), auf eine Erfindung neuer Ziegel-Modellirtische und der dazu gehörigen Ziegel-Trocknungsgestelle, wodurch die Fabrikazion der Mauerziegel wie aller Arten von Backsteinen bedeutend erleichtert werde und billiger zu stehen komme; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 3933 — H.).

Dem Georg Siegel, Maschinen-Fabrikanten in Wien (Michaelbairischer Grund Nr. 42), auf die Erfindung einer Schnelldruckpresse, wodurch man eine bei weitem größere Anzahl lithographischer Abdrücke, als es bisher der Fall war, erzeugen könne; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 4146 — H.).

Dem Leopold Funk und Johann Schiller, Privatiers in Wien (Leopoldstadt Nr. 315), auf eine Verbesserung an den Tabakpfeifen-Röhren, welche darin bestehe, daß kein Staub durchdringen könne, und das Mundstück fester und so eingeschraubt sei, daß das Rohr nie zerspringe; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4147 — H.).

Dem Louis René Massonneau, Kaufmann zu Angers in Frankreich, durch P. Werthheimber, Chef des gleichnamigen Handlungshauses in Wien (Stadt Nr. 623), auf eine Erfindung von Kalköfen mit konzentrirender und beschleunigender Hitze (four a chaux concentrateur et accélérateur de calorique), wobei jede Gattung von Brennmateriale zu verwenden sei, und ein Drittheil an dem bei den bisherigen Kalköfen verwendeten Brennmateriale, sowie ein Drittheil an der bei anderen Kalköfen erforderlichen Zeit in Ersparung gebracht werden; auf Ein Jahr. In Frankreich ist diese Erfindung seit 3. Jänner 1849 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 4148—H.).

Baumgartner m. p.

396.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 3. Juni 1851,

womit die Anzeige, daß Simon Löwy und Samuel Mendl das ihnen am 27. April 1851 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Stoffes zur Seifenfabrikazion, an Samuel Bettelheim abgetreten haben, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die bei demselben eingelangte Anzeige, daß Simon Löwy und Samuel Mendl das ihnen am 27. April 1851 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines neuen Stoffes zur Seifenfabrikazion, wodurch die gewöhnliche Manipulazion um Vieles abgekürzt werde, das Produkt, „stark reinigende Wirthschafts-

materyjału do wyrabiania mydła, przez co zwykła manipulacyja o wiele skrócona, a wyrób nazwany „mocno czyszczące gospodarskie mydło natronowe“, znacznie taniej kosztuje, ma w wyższym stopniu własność czyszczenia, a nie tak prędko się ściera.

Baumgartner m. p.

397.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych na dniu 4. Czerwca 1851 nadanych.

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi, mieszkającemu w Wiedniu (miasto nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i ulepszenie w robotach, aby dachy, osobliwie dachy z płyt łupkowych, wody nie przepuszczały i nie ulegały niszczącemu wpływowi powietrza. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4240 — H.).

Przywilej, Karolowi Paduchowi, technikowi ze Lwowa, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Favoritenstrasse nr. 67), na rok jeden nadany na ulepszenie pokładu szyn na kolejach żelaznych, skutkiem którego drewniane poprzeczne belki płytami kruszcowemi zastąpić i zużywaniu szyn przeszkodzić można. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju nie ma przeszkody (l. 4241 — H.).

Przywilej, Karolowi Paduchowi, technikowi ze Lwowa, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Favoritenstrasse nr. 67), na rok jeden nadany na wydoskonalenie w sposobie użytkowania z żelaza, z drzewa lub z jakiegokolwiek innego odpowiedniego materyjału do rzucania mostów wiszących lub podpartych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne nie stoi nic na zawadzie przeciw wykonywaniu tego przywileju (l. 4242 — H.).

Przywilej, Antoniemu Kobellniggowi, c. k. urzędnikowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 191) i Samuelowi Godderidge z Paryża, prywatyzującemu obecnie w Wiedniu (Gumpendorf nr. 237), na rok jeden nadany na ulepszenie w sposobie wyrabiania koronek petynetowych, żakartowych, wełnianych i jedwabnych. O zachowanie tajemnicy proszono. Samuel Godderidge złożył jako cudzoziemiec przepisany rewers (l. 4312 — H.).

Przywilej, Mikołajowi Jannachowi, upoważnionemu szmuklerzowi w Wiedniu (Laimgrube nr. 68), na lat dwa nadany na wynalazek w wyrabianiu ślimakowatych, różno-barwnych, cieniowianych, pręgowatych, tudzież jedno-

Natron-Seife" genannt, bedeutend wohlfeiler zu stehen komme, an Reinigungskraft sehr gewinne und sich nicht so leicht verschmiere, an Samuel Bettelheim, Handlungsgesellschafter in Wien (Stadt Nr. 454) abgetreten haben, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

397.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 4. Juni 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung eines Verfahrens, um die Bedachungen, vorzüglich Schieferdächer, wasserdicht zu machen und sie gegen die zerstörende Einwirkung der Witterung zu sichern; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4240 — H.).

Dem Karl Paduch, Techniker aus Lemberg, derzeit in Wien (Favoritenstrasse Nr. 67), auf eine Verbesserung der Eisenbahn-Schienen-Lager, welche geeignet sei, die hölzernen Querbalken durch Metallplatten zu ersetzen und die Abnützung der Schienen zu verhindern; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 4241 — H.).

Dem Karl Paduch, Techniker aus Lemberg, derzeit in Wien (Favoritenstrasse Nr. 67), auf eine Verbesserung in der Anwendung des Eisens, Holzes und jedes anderen entsprechenden Materiales zur Konstrukzion der hängenden und fixen Brücken; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 4242 — H.)

Dem Anton Kobellnig, k. k. Beamten in Wien (Gumpendorf Nr. 191) und Samuel Godderidge, Privatier aus Paris derzeit zu Wien (Gumpendorf Nr. 237), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Petinet-, Jaquart-, Woll- und Seiden-Spitzen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers des Samuel Godderidge liegt vor (Z. 4312 — H.).

Dem Nikolaus Jannach, befugten Posamentirer in Wien (Laimgrube Nr. 68), auf eine Erfindung in der Erzeugung schneckenförmiger, in allen Farben schattirter und gestreifter, so wie einfärbiger Posamentir-Arbeiten aus Seide-, Schaf- und Baum-

barwnych robót szmuklerskich z jedwabiu, wełny i bawełny zapomocą właściwej ku temu celowi zrobionej machiny. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4313 — II.).

Przywilej, Kasprowi Cięglewiczowi, auskultantowi przy c. k. sądzie karnym lwowskim, przez Dra. Franciszka Smolkę, galicyjskiego krajowego i sądowego adwokata we Lwowie, na lat pięć nadany, na wynalazek i ulepszenie w mechanizmie, służącym do przenoszenia siły poruszającej w machinach lokomotywowych, za którego użyciem do lokomotywów tak gotowych jak i dopiero stawianych, przenoszenie siły poruszającej na koła pędowe tak dalece w stosowniejszy sposób się odbywa, iż i skuteczność lokomotywu, pod niezmienionemi innemi okolicznościami znamienicie się powiększa, i paliwa znacznie się oszczędza, a pochodzące z dotychczasowego sposobu przenoszenia siły ruchowej, w skutkach swych tak szkodliwe, gwałtowne, niejednostajne, czwałujące i kręte (wężykowate) toczenie się lokomotywu, zamienia się w ruch zupełnie jednostajny i łagodnie potoczysty. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 4339 — H.).

Baumgartner m. p.

398.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 4. Czerwca 1851,

którem przywilej, Henrykowi Hermanowi Lichtenthalowi pod dniem 20. Sierpnia 1847 nadany na wynalazek nowego sposobu robienia fortepijanów, za zgasły ogłasza się.

Pięcioletni wyłączny przywilej Henryka Hermana Lichtenthal, nadany dnia 20. Sierpnia 1847 na wynalazek nowego sposobu robienia fortepijanów, niniejszem z powodu zaniechanego wykonywania wedle przepisu patentu z dnia 31. Marca 1832 §. 21, za zgasły ogłoszonym zostaje. W tajemnicy zachowany opis tego przywileju składa się zarazem w c. k. wiedeńskim instytucie politechnicznym, gdzie tenże każdy przejrzeć może.

Baumgartner m. p.

wolle mittelst einer eigenen hiezu konstruirten Maschine; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4313 — H.).

Dem Kaspar Cięglewicz, Auskultanten bei dem k. k. Lemberger Strafgerichte, durch Dr. Franz Smolka, galizischen Landes- und Gerichts-Advokaten in Lemberg, auf eine Erfindung und Verbessung an dem Kraft-Transmissions-Mechanismus bei Lokomotiv-Maschinen, durch dessen Anwendung bei schon gebauten oder auch erst zu bauenden Lokomotiven die Transmission der Triebkraft auf die Triebräder des Lokomotives dergestalt zweckmässiger vermittelt werde, daß die Leistungsfähigkeit des Lokomotivs unter sonst gleichen Verhältnissen bedeutend gesteigert, ein bedeutendes Ersparniß an Brennmateriale erzielt, und die durch die bisherige Kraftübertragungsart bedingte, mit so nachtheiligen Folgen verbundene gewaltsame, ungleichförmige, galloppirende und drehende (schlängelnde) Bewegung des Lokomotivs in eine ganz gleichförmige, sanft rollende Bewegung verwandelt werde; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 4339 — H.).

Baumgartner m. p.

398.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. Juni 1851,

womit das dem Heinrich Hermann Lichtenthal am 20. August 1847 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Bauart der Fortepianos für erloschen erklärt wird.

Das fünfjährige ausschließende Privilegium des Heinrich Hermann Lichtenthal vom 20. August 1847 auf die Erfindung einer neuen Bauart der Fortepianos, ist wegen unterlassener Ausübung nach Vorschrift des Patentes vom 31. März 1832 §. 21 für erloschen erklärt worden.

Die diesfällige geheimgehaltene Privilegiums-Beschreibung wird unter Einem an das k. k. politechnische Institut in Wien zur Aufbewahrung für Jedermanns Einsicht geleitet.

Baumgartner m. p.

399.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Czerwca 1851,

którem przywilej, Franciszkowi Gottfrydowi Rietschowi pod dniem 5. Kwietnia 1842 nadany, a później na własność przez Edwarda Krystyana Eyringa nabyty, na rok dziesiąty przedłuża się.

Ministerstwo handlu przedłuża niniejszem na rok dziesiąty pierwotnie Franciszkowi Gottfrydowi Rietschowi nadany, a później Edwardowi Krystyanowi Eyringowi na własność odstąpiony przywilej z dnia 5. Kwietnia 1842, na wynalezienie nowego sposobu wydobywania soku ze wszystkich części dęba, z wyjątkiem dębówek, do użytku garbarzy i farbiarzy.

Baumgartner m. p.

400.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Czerwca 1851,

którem przywilej. Emanuelowi hrabiemu Caccia pod dniem 12. Czerwca 1842 nadany na wynalazek w użyciu wodorodu płynnego (idrogene liquido), za zgasły uznano.

Wedle postanowienia §. 21 patentu z dnia 31. Marca 1832 przywilej, Emanuelowi hrabiemu Caccia pod dniem 12. Czerwca 1842 nadany na wynalezienie w użyciu wodorodu płynnego (idrogene liquido), z powodu zaniechanego dotąd wykonywania został za zgasły uznany.

Baumgartner m. p.

401.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 8. Czerwca 1851,

którem przywilej Jana Antroppa z dnia 21. Maja 1838, gdy tycze się rzeczy nie nowej, tudzież drugi przywilej Samuela Clegga z d. 23. Czerwca 1839, z powodu niewykonywania za zgasły ogłasza się.

Następne dwa przywileje za zgasłe ogłoszone zostają, mianowicie:

1. Przywilej, Jana Antroppa z dnia 21. Maja 1838, na wynalazek wyrabiania złotych i srebrnych galonów i tasiem, osobliwie z przędziwa leońskiego, na warsztacikach obrotowych lub cewkowych o kilku łożyskach, tylko zapomocą jednego koła pędowego, gdy rzecz nie jest nowa; tudzież

2. przywilej Samuela Clegga z dnia 23. Czerwca 1839, na wynalazek prowadzenia na kolejach żelaznych wszelakich wozów zapomocą klapy połą-

399.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. Juni 1851,

womit das dem Franz Gottfried Rietsch verliehene und seither in das Eigenthum des Eduard Christian Eyring übergegangene Privilegium vom 5. April 1842 auf die Dauer des zehnten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Franz Gottfried Rietsch verliehene und seither in das Eigenthum des Eduard Christian Eyring übergegangene Privilegium vom 5. April 1842 auf eine Erfindung, den Saft aus allen Theilen der Eiche, mit Ausschluß der Knoppern, zum Gebrauche der Gärber und Färber auf eine neue Art auszuziehen, auf die Dauer des zehnten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

400.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. Juni 1851,

wodurch das dem Grafen Emanuel Caccia am 12. Juni 1842 auf eine Erfindung in Verwendung des Idrogene liquido verliehene Privilegium für erloschen erklärt wird.

Das dem Grafen Emanuel Caccia verliehene Privilegium vom 12. Juni 1842 auf eine Erfindung in Verwendung des Idrogene liquido wurde wegen bisher unterlassener Ausübung nach Vorschrift des Patentes vom 31. März 1832 §. 21 als erloschen erklärt.

Baumgartner m. p.

401.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. Juni 1851,

wodurch die Privilegien des Johann Antropp vom 21. Mai 1838 wegen Mangel an Neuheit, und des Samuel Clegg vom 23. Juni 1839 wegen Nichtausübung als erloschen erklärt werden.

Nachstehende zwei Privilegien wurden als erloschen erklärt, und zwar:

1. Das Privilegium des Johann Antropp vom 21. Mai 1838 auf die Erfindung, Gold- und Silber-Treß- wie auch Bandborten, besonders vom leonischen Gespinnst, auf Mühl- und Schubstühlen mit mehreren Läufen auf eine besondere Art nur durch einen Trieb zu erzeugen, wegen Mangel an Neuheit, und

2. das Privilegium des Samuel Clegg, vom 23. Juni 1839 auf die Erfindung, durch eine Klappe in Verbindung mit anderen mechanischen Vorrichtungen alle

czonej z innemi mechanicznemi przyrządzeniami, a to znaczną siłą poruszającą, wydobytą z nacisku atmosferycznego, z powodu niewykonywania.

Baumgartner m. p.

402.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu pod dniem 12. Czerwca 1851 nadanych.

Przywilej, Majerowi Beschowi, blacharzowi we Lwowie nr. 258, na rok jeden nadany na wynalazek i ulepszenie w robieniu miar dla ciał sypnych, polegający na właściwem przyrządzeniu do stemplowania miar, przezco stempla ani odjąć, ani inną miarę przenieść nie można. Opis tego przywileju złożono w c. k. galicyjskiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. (. 4412 — H.).

Przywilej Kasprowi Lüthyemu, współwłaścicielowi machinowej fabryki wstążek i przędzalni w Insbruku, bawiącemu obecnie w Wiedniu (miasto nr. 7855) i Jerzemu Alfonsowi Reslerowi, właścicielowi przędzalni i tkalni w Lernay w departamencie Wyższego Renu we Francyi, przez Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na lat dwa na ulepszenie nowej gręple (doskonały oczyściciel, parfait épurateur nazwanej), przezco daleko mniejszym nakładem i z jak największą szybkością ta bardzo uproszczona machina działa czterykroć więcej niż dawniej, bawełny zaś mało odchodzi. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Alfons Resler złożył jako cudzoziemiec przepisany rewers (l. 4477 — H.).

Przywilej, Karolowi Vogtherrowi, miejskiemu złotnikowi, srebrnikowi i bronzownikowi w Wiedniu (Schottenfeld nr. 167) na lat dwa nadany na ulepszenie galwanicznego posrebrzania i pozłacania przedmiotów z kruszców tak szlachetnych jak pospolitych, zawierających tylko trochę miedzi w sobie, przezco oszczędza się bardzo roboty i czasu, a stopieniem kruszców zupełnie czystych posrebrza i pozłaca się bardzo pięknie, trwale i grubo. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4479 — H.).

Przywilej, Antoniemu Himmelbauerowi i spółce, właścicielowi fabryki w Stockerawie w Niższej Austryi, przez Dra. Franciszka Gutherza, nadwornego i sądowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 846), na lat pięć nadany na wynalazek szybkiego sposobem mechanicznym bielenia łoju i oleju palmowego. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 4577 — H.).

Gattungen Fuhrwerke auf den Eisenbahnen fortzuschaffen, und zwar mit einer bedeutenden, mittelst atmosphärischen Druckes hervorgebrachten Bewegkraft, wegen Nichtausübung.

Baumgartner m. p.

402.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 12. Juni 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Meyer Besch, Klempfnermeister in Lemberg Nr. 258, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung der Hohlmasse, bestehend in einer eigenen Vorrichtung zur Zimentirung derselben, wodurch diese weder abgenommen, noch auf ein anderes Hohlmaß übertragen werden könne; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. galizischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4412 — H.).

Dem Kaspar Lüthy, Mitinhaber der k. k. privilegirten Maschinen-Band- und Spinn-Fabrik in Innsbruck, derzeit in Wien (Stadt Nr. 7855) und Georg Alfons Risler, Besitzer einer Spinn-Fabrik und Weberei zu Cernay im Departement des Oberrheins in Frankreich, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Verbesserung an der neuen Kardenmaschine (vollkommene Reinigungsmaschine, parfait épurateur genannt), wodurch bei bedeutend weniger Kostenaufwand und größtmöglicher Fertigkeit eine vierfache Leistung der sehr vereinfachten Maschine und ein geringer Baumwollabfall erzielt werde; auf Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers des Georg Alfons Risler liegt vor (Z. 4477 — H.).

Dem Karl Vogtherr, bürgerlichen Gold-, Silber- und Bronze-Arbeiter in Wien (Schottenfeld Nr. 167), auf eine Verbesserung der galvanischen Versilberung und Vergoldung von Gegenständen, sowohl aus edlen als unedlen Metallen, welche nur etwas Kupfergehalt haben, wodurch eine große Ersparniß an Zeit und Arbeit und durch Aufschmelzen der ganz feinen Metalle die schönste, dauerhafteste und stärkste Versilberung und Vergoldung erzielt werde; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4479 — H.).

Dem Anton Himmelbauer et Komp., Fabriksbesitzer zu Stockerau in Niederösterreich, durch Doktor Franz Gutherz, Hof- und Gerichts-Advokat in Wien (Stadt Nr. 846), auf eine Erfindung, Unschlitt und Palmöl auf mechanischem Wege schnell zu bleichen; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 4577 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Roedigerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na wynalazek i ulepszenie przyrządzeń do fabrycznego robienia butów i trzewików. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Frydryk Roediger jako cudzoziemiec złożył rewers przepisany (l. 4578 — H.).

Baumgartner m. p.

403.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 15. Czerwca 1851,

jako Fryderyk Adam Schwarz dobrowolnie złożył dwa przywileje, mianowicie jeden z dnia 7. Lutego 1849 nadany na wynalezienie nowych dachów na domy, drugi z dnia 25. Kwietnia 1849 na wynalazek kamiennych chłodników na piwo.

Fryderyk Adam Schwarz właściciel kamieniołomów w Solenhofen w Bawaryi złożył dobrowolnie obadwa swe przywileje, jeden z dnia 7. Lutego 1849 nadany mu na wynalezienie nowych, łatwych, bardzo trwałych i wody nie przepuszczających dachów na domy, drugi z dnia 25. Kwietnia 1849 nadany na wynalazek kamiennych chłodników na piwo z płyt solenhofeńskich.

Opis tych przywilejów złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzeć może.

Baumgartner m. p.

404.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 15. Czerwca 1851,

którem na rok trzeci przedłuża się przywilej, M. J. Löwyemu pod dniem 1. Czerwca 1849 nadany na wynalazek lakieru do nadawania połysku obuwiu.

Ministerstwo handlu przedłużyło na rok następny, to jest trzeci, przywilej pod dniem 1. Czerwca 1849 M. J. Löwyemu, fabrykantowi skór w Pradze, nadany na wynalazek lakieru do nadawania obuwiu połysku, „lakierem tłustym“ nazwanego.

Baumgartner m. p.

Dem Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf eine Erfindung und Verbesserung von Vorrichtungen zur fabriksmässigen Verfertigung von Stiefeln und Schuhen; auf Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers des Friedrich Rödiger liegt vor (Z. 4578 — H.).

Baumgartner m. p.

403.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 15. Juni 1851,

betreffend die freiwillige Zurücklegung zweier Privilegien des Friedrich Adam Schwarz, vom 7. Februar 1849 auf die Erfindung einer neuen Häuserbedachung und vom 25. April 1849 auf die Erfindung von steinernen Bierkühlen.

Friedrich Adam Schwarz, Steinbruchbesitzer zu Solenhofen in Baiern, hat seine beiden Privilegien, vom 7. Februar 1849 auf die Erfindung einer neuen, leichten, sehr haltbaren und wasserdichten Häuserbedachung und vom 25. April 1849 auf die Erfindung von steinernen Bierkühlen aus Solenhofer-Platten, freiwillig zurückgelegt.

Die diesfälligen Privilegiums-Beschreibungen befinden sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

404.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 15. Juni 1851,

wodurch das dem M. J. Löwy am 1. Juni 1849 auf die Erfindung eines Glanzmittels für Fußbekleidung ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer des dritten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem M. J. Löwy, Lederfabrikanten in Prag, am 1. Juni 1849 auf die Erfindung eines Glanzmittels für Fußbekleidung „Fettlack genannt“ ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, das ist des dritten Jahres zu velängern befunden.

Baumgartner m. p.

405.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 15. Czerwca 1851,

którem trwanie kilka przywilejów nadal przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło nadal następujące przywileje, mianowicie:

1. Przywilej z dnia 20. Kwietnia 1850 r., Antoniemu Hallmeyerowi, właścicielowi c. k. uprzywilejowanej fabryki krajowej w Wiedniu nadany na wynalezienie i udoskonalenie w wyrabianiu złotych pendentów do szabel; na rok drugi.

2. Przywilej z dnia 10. Kwietnia 1850 r., Franciszkowi Rewoltowi, uprzywilejowanemu blacharzowi w Wiedniu, na udoskonalenie maszynek do kawy; na rok drugi.

3. Przywilej z dnia 12. Kwietnia 1847 r., Sewerynowi Zawisicsowi, Doktorowi medycyny i chirurgii w Wiedniu, nadany na wynalezienie i udoskonalenie przenośnego narządu do używania kąpieli i wyprowadzania potów; na rok piąty.

4. Przywilej z dnia 10. Kwietnia 1850 r., Franciszkowi Raffelsbergerowi nadany na udoskonalenie bez użycia prasy miedziorytowej i litograficznej, robienia w pospiesznej prasie drukarskiej daleko lepszych i piękniejszych odcisków map, koloratur, ramek, tablic, kalendarzy, niemniej wszelkich druków sztucznych i ozdobnych, a to z uniknieniem ile być może makulatur, a znacznem oszczędzeniem czasu i materyjału, tudzież za ceny niższe o 30%; na rok drugi.

5. Przywilej z dnia 12. Maja 1848 r., Leonowi Wolfowi, obywatelowi północno-amerykańskich Zjednoczonych Stanów, bawiącemu w Wiedniu, nadany na udoskonalenie w konstrukcyi wind końskich; na rok czwarty i piąty.

6. Przywilej z dnia 11. Kwietnia 1847 r., Janowi Remence, harmonikarzowi w Wiedniu, nadany na udoskonalenie w robieniu accordeonów, czyli harmonik mieszkiem opatrzonych; na rok piąty.

7. Przywilej z dnia 11. Kwietnia 1847 r., Józefowi Flossweinowi, szewcowi w Wiedniu, nadany na wynalazek w robieniu butów i trzewików wody nie przepuszczających, tudzież w przyrządzaniu skóry ku temuż celowi; na rok piąty.

8. Przywilej z dnia 12. Kwietnia 1847 r., Janowi Andrassemu, perfumownikowi i Edwardowi Kaudelce, aptekarzowi w Fünfhauzie pod Wiedniem, nadany na wynalezienie olejno-balsamicznej, z roślinnych części złożonej wody do włosów; na rok piąty.

405.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 15. Juni 1851,

womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Anton Hallmeyer, k. k. privilegirten Landesfabriks-besitzers in Wien, vom 20. April 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Gold-Säbelkuppeln; auf das Zweite Jahr.

2. Das Privilegium des Franz Newolt, befugten Spenglers in Wien, vom 10. April 1850, auf die Verbesserung einer Kaffeemaschine; auf das Zweite Jahr.

3. Das Privilegium des Severin Zavisics, Doktors der Medizin und Chirurgie in Wien, vom 12. April 1847, auf die Entdeckung und Verbesserung eines tragbaren Bade- und Schwitz-Apparats; auf das Fünfte Jahr.

4. Das Privilegium des Franz Raffelsberger, vom 10. April 1850, auf die Verbesserung mittelst eigener Buchdrucker-Schnellpressen, ohne Hilfe des Kupfer- oder Steindruckes, den Landkarten-, Farben-, Rahmen-, Tabellen-, Kalender- und jeden anderen Kunst- und Prachtdruck mit möglichster Vermeidung der Makulaturen, und mit bedeutend geringerem Zeit- und Materialaufwande, sowie um 30% billiger, in besseren und schöneren Abdrücken zu liefern; auf das Zweite Jahr.

5. Das Privilegium des Leo Wolf, Bürgers der vereinigten nordamerikanischen Staaten, in Wien, vom 12. Mai 1848, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Pferdegöppel; auf das Vierte und Fünfte Jahr.

6. Das Privilegium des Johann Remenka, Harmonikamachers in Wien, vom 11. April 1847, auf eine Verbesserung in der Verfertigung der Accordeons oder Blasbalg-Harmonika; auf das Fünfte Jahr.

7. Das Privilegium des Joseph Floßwein, Schuhmachers in Wien, vom 11. April 1847, auf eine Erfindung in der Verfertigung wasserdichter Stiefel und Schuhe, dann in der Zubereitung des hierzu zu verwendenden Leders; auf das Fünfte Jahr.

8. Das Privilegium des Johann Andrassy, Parfümerie-Händlers in Wien, und Eduard Kaudelko, Apothekers in Fünfhaus bei Wien, vom 12. April 1847, auf die Erfindung eines aus Pflanzenstoffen bestehenden öligbalsamischen Haarwassers; auf das Fünfte Jahr.

9. Przywilej z dnia 2. Maja 1843 r., Wacławowi Schwarzowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu, nadany na wynalezienie migdałowej pomady; na rok dziewiąty.

10. Przywilej z dnia 13. Kwietnia 1847 r., Antoniemu Schmidowi, miejskiemu kotlarzowi w Wiedniu i Leonowi Wimmerowi, miejskiemu piekarzowi także w Wiedniu, nadany na wynalazek nieustającego produkowania pieczywa przy jednostajnem gorącu w żelaznym piecu piekarskim; na rok piąty.

11. Przywilej z dnia 18. Kwietnia 1845 r., początkowie Józefowi Stefskiemu nadany, a cessyją z dnia 1. Marca 1846 r. Józefowi Steinerowi na własność przelany, opiewający na udoskonalenie przywileju onemu pod dniem 7. Lipca 1837 r. nadanego na takie wyrabianie kołder, kołder końskich i innych wszelakiego rodzaju przedmiotów z wełny, bawełny, jedwabiu, w ogólności ze wszystkich materyjałów do tkania sposobnych, iż albo na obydwie strony stają się gładkiemi, albo po jednej stronie gładkiemi a na odwrotnej deseniowanemi jednokolorowemi lub w różnobarwne desenie; na rok siódmy.

12. Przywilej z dnia 20. Kwietnia 1850 r., Franciszkowi de Weckmann mieszczaninowi w Wiedniu, nadany na udoskonalenie parkietów ulicznych ze środków drzewa pionowo bitych i tłustemi substancyjami napuszczanych; na rok drugi.

13. Przywilej z dnia 24. Marca 1846 r., początkowie Wilhelmowi Skallitzkiemu, c. k. porucznikowi w Wiedniu, nadany, a mocą cessyi na połowiczną własność Adolfowi Walcha, c. k. porucznikowi przelany, opiewający na wynalezienie pryzmatycznych czcionek, symbolów i medali i wyrabianie tychże z wszelakiego materyjału; na rok szósty.

14. Przywilej z dnia 27. Kwietnia 1850 r., Edwardowi Kautschowi, byłemu bronzownikowi w Wiedniu i Rudolfowi Pakfeifferowi, kupczykowi tamże, nadany na udoskonalenie ruchomej maszyny do krajania, służącej do wyrabiania tak zwanych rękawiczek warstewkowych (Schichtel-Handschuhe) z skóry glansowanej lub zamszowej; na rok drugi, nareszcie

15. przywilej z dnia 29. Kwietnia 1848 r., Franciszkowi Postbühalowi w Wiedniu, nadany na wynalezienie narządu do czyszczenia pierza do pościeli; na rok czwarty.

Baumgartner m. p.

9. Das Privilegium des Wenzel Schwarz, Privilegien-Inhabers in Wien, vom 2. Mai 1843, auf die Erfindung einer Mandel-Pomade; auf das Neunte Jahr.

10. Das Privilegium des Anton Schmid, bürgerlichen Kupferschmides in Wien, und des Leopold Wimmer, bürgerlichen Bäckermeisters in Wien, vom 13. April 1847, auf die Erfindung, mittelst eines eisernen Backofens eine kontinuirende Backung mit einer gleichanhaltenden Hitze zu erzielen; auf das Fünfte Jahr.

11. Das ursprünglich dem Joseph Stefsky verliehene und mittelst Zession vom 1. März 1846 in das Eigenthum des Joseph Steiner, Wundarztes in Stockerau, übergegangene Privilegium vom 18. April 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung an dem unterm 7. Juli 1837 demselben verliehenen Privilegium, Bettdecken, Pferdedecken und andere zu verschiedenen Zwecken dienliche Gegenstände aus Schafwolle, Baumwolle, Seide und überhaupt allen zur Wirkerei geeigneten Stoffen, derart zu erzeugen, daß sie entweder auf beiden Seiten glatt, oder auf einer Seite glatt und auf der Rückseite dessinirt, einfärbig oder mit den manigfaltigsten Dessins versehen erscheinen; auf das Siebente Jahr;

12. Das Privilegium des Franz von Weckmann, Bürgers in Wien, vom 20. April 1850, auf eine Verbesserung von Strassen-Parquetten mittelst aufrechten und mit Fettsubstanzen inprägnirten Hirnholzes; auf das Zweite Jahr.

13. Das ursprünglich dem Wilhelm Skallitzky, k. k. Lieutenants in Wien, verliehene und mittelst Zession zur Hälfte in das Eigenthum des Adolf Walcha, k. k. Lieutenants, übertragene Privilegium vom 24. März 1846, auf die Erfindung prismatischer Buchstaben, Ziffern, Symbole und Medaillen, und der Erzeugung derselben aus jedem Materiale; auf das Sechste Jahr.

14. Das Privilegium des Eduard Kautsch, gewesenen Bronze-Arbeiters in Wien, und Rudolf Pakfeiffer, Handlungs-Kommis in Wien, vom 27. April 1850, auf die Verbesserung einer beweglichen Schneidemaschine zur Erzeugung der sogenannten Schichtel-Handschuhe aus Glacé und Sämisch-Leder; auf das Zweite Jahr, endlich

15. das Privilegium des Franz Postbühal in Wien vom 29. April 1848, auf die Erfindung eines Apparates zum Reinigen der Bettfedern; auf das Vierte Jahr.

Baumgartner m. p.

406.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 17. Czerwca 1851,

którem przywilej Leopoldowi Leinböckowi dnia 24. Maja 1850 nadany na mechaniczny przyrząd do brania miary na suknie wojskowe i cywilne, na rok drugi przedłuża się.

Ministerstwo handlu przedłużyło na rok dalszy, a mianowicie rok drugi przywilej z dnia 24. Maja 1850 r., Leopoldowi Leinböckowi, krawcowi linckiemu, na wynalazek mechanicznego przyrządu do brania miary na suknie wojskowe i cywilne.

Baumgartner m. p.

407.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych dnia 24. Czerwca 1851 nadanych.

Przywilej, Karolowi Fischhofowi kupcowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 687), nadany na udoskonalenie w tkaniu i wyrabianiu zapomocą nowego przyrządu wszelkich gatunków materyj wełnianych i bawełnianych, przezco też zyskują znacznie na piękności; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4699 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichyemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 361), na udoskonalenie w sprawowaniu i przyrządzaniu materyj wyrabianych z bawełny, wełny lub z innych zwierzęcych lub roślinnych włóknistych substancyj; na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 4795 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichyemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 361), nadany na udoskonalenie w gręplowaniu wełny; na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 4796 — H.).

Przywilej, Michałowi Rochowi, w Paryżu (rue Cléry nr. 19), przez Gisperta Kappa c. k. sekretarza ministeryjalnego w Wiedniu, nadany na wynalezienie nowych kopert listowych (papier à lettres enveloppes), za których użyciem stempel pocztowy i adres z listem, gdy się go otworzy, zostaje nieodłączony i doń przystający; na lat pięć. We Francyi nadano na ten wynalazek patent na lat pietnaście, poczynający się od dnia 8. Stycznia 1851 r. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Obdarzony przywilejem złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 4848 — H.).

406.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 17. Juni 1851,

wodurch das Privilegium des Leopold Leinböck vom 24. Mai 1850 auf eine mechanische Vorrichtung zum Maßnehmen bei Militär- und Zivilröcken auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Leopold Leimböck, Kleidermachers in Linz, vom 24. Mai 1850, auf die Erfindung einer mechanischen Vorrichtung zum Maßnehmen bei Militär- und Zivilröcken, auf die weitere Dauer Eines, das ist des zweiten Jahres, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

407.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 24. Juni 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Karl Fischhof, Handelsmann in Wien (Leopoldstadt Nr. 687), auf eine Verbesserung mittelst einer neuen Vorrichtung alle Gattungen Schaf- und Baumwollstoffe zu weben und zu erzeugen, wodurch diese Stoffe an Schönheit bedeutend gewinnen; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4699 — H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 361), auf eine Verbesserung in der Behandlung und Zubereitung von aus Baumwolle, Wolle oder aus anderen animalischen oder vegetabilischen faserigen Materialen fabrizirten Stoffen; auf Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4795 — H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 361), auf eine Verbesserung im Kämmen der Wolle; auf Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4796 — H.).

Dem Michael Roch, in Paris (rue Cléry Nr. 19), durch Gisper Kapp, k. k. Ministerial-Sekretär in Wien, auf eine Erfindung neuer Briefumschläge (Papier à Lettres enveloppes), mittelst welcher der Poststempel und die Aufschrift des Briefes, nachdem er geöffnet worden ist, mit diesem vereiniget und ihm anhängend bleiben; auf Fünf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 8. Jänner 1851 auf fünfzehn Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 4848 — H.).

Przywilej, Aleksandrowi Wielemansowi, c. k. pensyjonowanemu majorowi w Klosterneuburgu nr. 357, nadany na wynalezienie nowego sposobu wyprawiania prędkiego skór surowych, różniącego się zupełnie od zwykłych sposobów garbowania; na lat cztery. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 4947 — H.).

Przywilej, Ludwikowi Edmundowi Mayerowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Landstrasse nr. 364), nadany na wynalezienie i udoskonalenie narządu suszarnianego, służącego do suszenia najrozmaitszych rzeczy fabrycznych, zapomocą którego przy całkowitem oszczędzeniu paliwa w krótszym czasie, i za użyciem mniejszej siły produkować można daleko większą ilość z usunięciem wszelkich szkodliwych zdrowiu wpływów i wszelkiego niebezpieczeństwa ognia, i który użytym być może w jakiej kto chce lokalności; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5043 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na odkrycie i udoskonalenie machiny do falcowania papieru, sukna i innych materyj dotąd zwykle ręką układanych, której używając i mniej kosztów się łoży, a jednostajność zupełną i większe oszczędzenie czasu się osięga, na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5044 — H.).

Baumgartner m. p.

408.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 27. Czerwca 1851,

którem przywilej Franciszkowi Schwenkowi i Henrykowi Wilhelmowi Jentschowi dnia 26. Sierpnia 1846 nadany, na rok piąty przedłuża się.

Ministerstwo handlu przedłużyło na dalszy rok jeden, to jest na rok piąty, przywilej nadany dnia 26. Sierpnia 1846 Franciszkowi Schwenkowi, magistrowi farmacyi, i Henrykowi Wilhelmowi Jentschowi, żelaźnikowi w Wiedniu, na wynalazek trwałego emalijowania naczyń kuchennych i innych przedmiotów z kutego żelaza lub miedzi.

Baumgartner m. p.

Dem Alexander Wielemans, k. k. pensionirten Major in Klosterneuburg Nr. 357, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens der Schnell-Lohgärberei, welches von den gebräuchlichen Gärbemethoden ganz verschieden sei; auf Vier Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 4947 — H.).

Dem Ludwig Edmund Mayer, k. k. privilegirten Maschinen-Fabrikanten in Wien (Landstrasse Nr. 364), auf die Erfindung und Verbesserung eines Trockenkastenapparates zum Trocknen der verschiedensten Gegenstände der Fabrikazion, wodurch mit gänzlicher Ersparniß von Brennmateriale bei einem kürzeren Zeiterfordernisse und verringerter Kraftanwendung die Erzeugung einer größern Quantität, unter Beseitigung aller sanitätswidrigen Einflüsse und jeder Feuersgefahr, erzielt werde, und welcher in verschiedenen beliebigen Lokalitäten gebraucht werden könne; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5043 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung einer Maschine zum mechanischen Falzen des Papieres, Tuches und anderer Stoffe, welche gewöhnlich mit der Hand zusammen gelegt werden, wodurch eine gänzliche Gleichförmigkeit und ein größeres Ersparniß an Zeit und Kosten erzielt werde; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5044 — H.).

Baumgartner m. p.

408.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 27. Juni 1851,

womit das dem Franz Schwenk und Heinrich Wilhelm Jentsch am 26. August 1846 ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Franz Schwenk, Magister der Pharmacie, und Heinrich Wilhelm Jentsch, Eisenhändler in Wien, am 26. August 1846 auf die Erfindung einer dauerhaften Emaillirung der Kochgeschirre und anderer Gegenstände von geschmiedetem Eisen und Kupfer, ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Eines, das ist des fünften Jahres, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLIII.

Wydana i rozesłana dnia 31. Grudnia 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. December 1852.

409.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych, nadanych dnia 9. Lipca 1851.

Przywilej, G. C. Fornarze, posiadaczowi fabryki mineralnych kwasów i wyrobów chemicznych w Tryjeście, nadany na lat trzy na wynalazek nowego postępowania przy tworzeniu kwasu siarczanego. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5198 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Roedigerowi we Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na ulepszenia w tworzeniu żrącego zasadowego węglanu sody z pospolitej soli. Opis znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5227 — H.).

Przywilej, Abrahamowi Stöerowi, kupcowi i bawarskiemu poddanemu, przebywającemu na teraz we Wiedniu (Alservorstadt nr. 200), na lat dwa nadany na wynalazek pewnego, łatwego, taniego, prędkiego i we wszelkich okolicznościach zastosować się dającego sposobu wygubienia myszy polnych, szczurów i myszy domowych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa zdrowia przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody, byle tylko przytem ściśle zachowano istniejące przepisy co do sprzedawania trucizny w ogólności, a na wygubienie szczurów i myszy w szczególności. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5228 — H.).

Przywilej, Janowi Piddingtonowi, prywatyzującemu w Brukseli, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi we Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i ulepszenie konstrukcyi fortepianów, okazującej się w odpowiedniejszej i skuteczniejszej oddźwięczności skrzyni. O zachowanie tajemnicy proszono. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5229 — H.).

Przywilej, Józefowi baronowi de Gumppenberg-Poettmes, królewsko-bawarskiemu szambelanowi i okręgowemu inżynijerowi w Augsburgu, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowości we Wiedniu (w mieście nr. 965), na lat pięć nadany na wynalazek projektylów do ręcznej palnej broni, która przez samą eksplozyję prochu tak się rozpręża, iż za jednakiem wypełnieniem gładkich ścian czyli duktów lufy wystrzał bywa jak najdoskonalszy. Na ten wynalazek wydano w Bawaryi przywilej na lat sześć, poczynający od dnia 5. Września 1850. O zachowanie tajemnicy pro-

409.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 9. Juli 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem G. C. Fornara, Inhaber einer Fabrik für Mineralsäuren und chemische Produkte in Triest, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens bei der Bereitung der Schwefelsäure; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5198 — H.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nro. 50), auf Verbesserungen in der Bereitung ätzender und kohlensaurer Soda aus gemeinem Salze; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen, der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5227 — H.).

Dem Abraham Stöer, Kaufmanne und bairischen Unterthan, derzeit in Wien (Alservorstadt Nro. 200), auf die Erfindung eines Mittels zur sichern, leichten, wohlfeilen, schnellen und unter allen Umständen möglichen Vertilgung der Feldmäuse, Ratten und Hausmäuse; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, wenn hierbei die bestehenden Vorschriften über den Giftverkauf überhaupt, und den Verkauf des Ratten- und Mäusegiftes insbesondere genau beobachtet werden. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5228 — H.)

Dem John Piddington, Privatier in Brüssel, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (St. Nro. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung in der Konstrukzion der Pianoforte, welche in einer zweckmässigeren Beschaffenheit und Wirkung der Resonanzböden bestehe; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5229 — H).

Dem Joseph Freiherrn von Gumppenberg-Pöttmes, k. bairischen Kammerherrn und Bezirks-Ingenieur zu Augsburg, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereines in Wien (St. Nro. 965), auf eine Erfindung von Projektilen für Handfeuerwaffen, welche sich lediglich durch die Explosion des Pulvers so ausdehnen, daß die glatten Wände oder Züge des Gewehrlaufes regelmässig ausgefüllt werden, und der möglichst richtige Schuß erzielt werde; auf fünf Jahre. In Baiern ist diese Erfindung seit 5. November 1850 auf sechs Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Aus-

szono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tegoż żadnych nie napotyka trudności. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5313 — H.).

Przywilej, Karolowi Schedlowi, c. k. uprzywilejowanemu właścicielowi fabryki we Wiedniu (w mieście nr. 101), Albertowi Managetta kawalerowi Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu (Neubau nr. 291), i Augustowi Quidde, technikowi z Brunszwiku, przebywającemu na teraz w Wiedniu (Josefstadt nr. 225), na rok jeden nadany na wynalazek wierzchów na wszelkich kominach z łatwością umieścić się dających, nader nieprzyjemne gniecenie się dymu, choćby wiatr w jakimbądź kierunku wiał, zupełnie uchylających, a przytem tanich i trwałych. Opis tego przywileju przechowuje c. k. niższo-austryjackie namiestnictwo, gdzie go każdemu przejrzeć wolno. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tegoż na żadną nie natrafia przeszkodę. August Quidde złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5348 — H.).

Przywilej, Kasprowi Ackermannowi, miejskiemu piekarzowi we Wiedniu (Leopoldstadt nr. 716), na lat pięć nadany na ulepszenie kształtu pieców piekarskich, za pomocą którego w stosunku do zwyczajnych pieców oszczędza się w materyjałach palnych 50%, i pieczywo w krótszych jak zwykle czasu odstępach do pieca sadzać można. O zachowanie tajemnicy proszono Ze względów bezpieczeństwa publicznego naprzeciw wykonywaniu tego przywileju nie ma żadnej przeszkody (l. 5349 — H.).

Przywilej, Karolowi hrabiemu Berchtoldowi w Ungarschütz, członkowi niższo-austryjackich stanów i kawalerowi kilku orderów, w Wiedniu (w mieście nr. 1136), i Józefowi Hoffmanowi, prywatyzującemu tamże (Wieden nr. 703), na wynalazek prostego, niekosztownego, bezpiecznie i wygodnie używać się dającego mechanizmu, który będąc dodanym do lokomotywu odpowiednio zbudowanego takie tarcie sprawia, że przezto na górskich kolejach żelaznych po najwyższych pochyłościach, a względnie także i spadzistościach, jakotez na największych skrętach jeździć i takowe przebywać można, nie przydając tem nic do rzeczywistego ciężaru lub potrzebnej wagi lokomotywowej, nie zmieniając istotliwie duktu kolei żelaznej i konstrukcyi tejże, nie narażając na niebezpieczeństwo idące wozy i pociągi z ciężarami, aniteż zmniejszając wymagalnego ciężaru i szybkości tychże. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody (l. 5378 — H.).

Baumgartner m. p

übung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5313 — H.).

Dem Karl Schedl, k. k. privilegirten Fabriksbesitzer in Wien (Stadt Nro. 101), Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonom in Wien (Neubau Nro. 291) und August Quidde, Techniker aus Braunschweig, derzeit in Wien (Josephstadt Nr. 225), auf eine Erfindung von Schornstein-Aufsätzen, welche bei allen Kaminen leicht angebracht werden können, das höchst unangenehme Niederschlagen des Rauches, der Wind mag von was immer für einer Richtung kommen, gänzlich verhindern, und billig und dauerhaft seien; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des August Quidde liegt vor (Z. 5348 — H.).

Dem Kaspar Ackermann, bürgerlichen Bäckermeister in Wien (Leopoldstadt Nro. 716), auf eine Verbesserung in der Form der Backöfen, wodurch im Verhältnisse zu den gewöhnlichen Backöfen ein Brennmaterial-Ersparniß von 50% erzielt, und in kürzeren Zeitabschnitten als sonst gebacken werden könne; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5349 — H.).

Dem Karl Grafen von Berchtold zu Ungarschütz, niederösterreichischen Landstand und Ritter mehrerer Orden, in Wien (Stadt Nro. 1136), und Joseph Hoffmann, Privatier in Wien (Wieden Nro. 703), auf die Erfindung eines einfachen, nicht kostspieligen, sichern und bequem handzuhabenden Mechanismus, welcher an ein entsprechend gebautes Lokomotiv angebracht, eine solche Reibung hervorbringe, daß hiedurch auf Gebirgs-Eisenbahnen die höchsten Steigungen und beziehungsweise ebenso die Gefälle, sowie auch die stärksten Krümmungen befahren und überwunden werden können, ohne die wirkliche Last oder die nöthige Schwere des Lokomotivs zu vermehren, die Eisenbahntrace und deren Konstruirung wesentlich umzugestalten, und ohne die Sicherheit in Fortbringung der Wagen und Lastenzüge zu gefährden, oder die anzusprechende Belastung und Geschwindigkeit derselben zu vermindern; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5378 — H.).

Baumgartner, m. p.

410.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 12. Lipca 1851,

mocą którego przedłużono czas trwania niektórych przywilejów.

Ministerstwo handlu spowodowanem zostało przedłużyć czas trwania następujących przywilejów, a mianowicie:

1. Pierwotnie Janowi Chrzcicielowi Seidelowi nadany, a potem na jego żonę Karolinę zamężną Philapitschową i jego dzieci przelany przywilej z dnia 18. Maja 1841, na ulepszenie młócarni dnia 14. Października 1839 uprzywilejowanej, na następny rok jeden, t. j. jedynasty.

2. Przywilej, Józefowi Grillmajerowi dnia 25. Maja 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu wszelkich rodzajów wozów z rur ciągniętych z żelaza lub innych jakich kruszców, na dalsze dwa lata, t. j. rok piąty i szósty.

3. Przywilej, Franciszkowi Machtsowi dnia 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek nowej kompozycyi kruszcowej, Brytania zwanej, do wyrabiania sprzętów i przedmiotów zbytkowych, na dalsze dwa lata, t. j. rok trzeci i czwarty.

4. Przywilej, Józefowi Palkhowi dnia 12. Maja 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie złocistych pendentów od pałaszy, na dalszy, t. j. drugi rok.

5. Przywilej, J. Masse, W. Tribouillet i spółce dnia 14. Maja 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w czyszczeniu tłustych ciał, pochodzenia tak zwierzęcego jako i roślinnego, by je przemysłowo użyć można, na dalszy, t. j. drugi rok.

6. Przywilej, Henrykowi Noblée dnia 14. Maja 1850 nadany na wynalazek lampy z dwoma, albo trzema ciągami, w których esencyjne oliwy bez dymu i woni palą się, na dalszy, t. j. drugi rok.

7. Przywilej, Henrykowi Ungererowi dnia 2. Czerwca 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszów jedwabnych i pilśnianych, na dalszy, t. j. drugi rok.

8. Przywilej, Franciszkowi Krugowi dnia 2. Czerwca 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu wełnianych porte-d'epées, na dalsze dwa lata, t. j. rok drugi i trzeci.

9. Przywilej, Janowi Jerzemu Popowi dnia 2. Czerwca 1850 nadany na wynalazek anaterynowej wody do płukania ust, na dalszy, t. j. drugi rok.

410.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 12. Juli 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. Das ursprünglich dem Johann Baptist Seidel verliehene und seither an seine Gattin Karolina Seidel, verehelichte Philapitsch und dessen Kinder übergegangene Privilegium vom 18. Mai 1841, auf eine Verbesserung der am 14. Oktober 1839 privilegirten Dreschmaschine, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des eilften Jahres.

2. Das Privilegium des Joseph Grillmayer, vom 25. Mai 1847, auf eine Erfindung in der Erzeugung aller Gattungen von Wägen, ausgezogenen Röhren von Schmiedeeisen oder anderen beliebigen Metallen, auf die weitere Dauer zweier Jahre, d. i. des fünften und sechsten Jahres.

3. Das Privilegium des Franz Machts, vom 15. November 1849, auf die Erfindung einer neuen Metall-Komposition, Britania genannt, zur Erzeugung von Geräthschaften und Luxusgegenständen, auf die weitere Dauer zweier Jahre, d. i. des dritten und vierten Jahres.

4. Das Privilegium des Joseph Palth, vom 12. Mai 1850, auf die Erfindung und Verbesserung goldreicher Säbelkuppeln, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

5. Das Privilegium des J. Masse, V. Tribouillet und Kompagnie, vom 14. Mai 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung im Reinigen der fetten Körper sowohl animalischen als vegetabilischen Ursprunges zur industriellen Benützung, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

6. Das Privilegium des Henri Noblée, vom 14. Mai 1850, auf die Erfindung einer Lampe mit 2 oder 3 Luftzügen, worin die essenziellen Oele ohne Rauch und Geruch brennen, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

7. Das Privilegium des Henrich Ungerer, vom 2. Juni 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion von Seiden- und Filzhüten, für die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

8. Das Privilegium des Franz Krug, vom 2. Juni 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung der Woll-Porte-èpeès, auf die weitere Dauer zweier Jahre, d. i. des zweiten und dritten Jahres.

9. Das Privilegium des Johann Georg Popp, vom 2. Juni 1850, auf die Erfindung eines Anatherin-Mundwassers, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

10. Przywilej, Hermanowi Fryderykowi Rafałowi baronowi Gersheimowi dnia 4. Lipca 1850 nadany na wynalazek w pobielaniu kruszców na zimno, na dalszy, t. j. drugi rok.

11. Pierwotnie Hermanowi Fryderykowi Rafałowi baronowi Gersheimowi nadany, a potem na własność Józefa Dra. Winiwartera i Jerzego Winiwartera przelany przywilej z dnia 2. Czerwca 1850, na wynalazek nowej kompozycyi kruszców, na dalszy, t. j. drugi rok.

Baumgartner, m. p.

411.

Spis

wyłącznych przywilejów, dnia 14. Lipca 1851 nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych.

Przywilej, Franciszkowi Horskiemu, dyrektorowi czeskiej szkoły agronomicznej w Liebigitz-Rabin, i radzcy gospodarczemu w Liebigitz w Czechach, na lat sześć nadany na wynalazek machin i narzędzi do siejby i uprawy wszelkich ziemiopłodów drelowanych w brózdeczkach. Opis tegoż przechowuje się w c. k. czeskiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 4555—H.).

Przywilej, Franciszkowi Horskiemu, dyrektorowi czeskiej szkoły agronomicznej w Liebigitz-Rabin i radzcy gospodarczemu w Liebigitz w Czechach, na lat sześć nadany na wynalazek machin i narzędzi do siejby i uprawy wszystkich w zrównanej roli drylowanych ziemiopłodów. Opis tegoż przechowuje się w c. k. czeskiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 5493—H.).

Przywilej, Janowi Jerzemu Steiningerowi, obywatelowi miasta Wiednia i tamecznemu ajentowi handlowemu (Wieden nr. 933), na rok jeden nadany na wynalazek tak zwanej machiny do dziurawienia i przebijania, za pomocą której z walcowanego żelaza matrzyce śrubowe na zimno w horyzontalnym kierunku wyrabiane być mogą, które daleko piękniejszemi i jednokształtniejszemi się stają, niżeli z kutego w ogniu wyrabianego żelaza, a które także daleko są tańsze. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5484 — H.).

Przywilej, Wojciechowi Becherowi, fabrykantowi kolorowego papieru i obiciów w Wiedniu (Jaegerzeile nr. 54), na lat dwa nadany na wynalazek wyciskania na wypukło lub na wklęsło ceraty z każdej materyi i w każdym kolorze. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 5485 — H.).

10. Das Privilegium des Herman Friedrich Raphael Freiherrn von Gersheim, vom 4. Juli 1850, auf eine Erfindung in der Verzinnung von Metallen auf kaltem Wege, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

11. Das ursprünglich dem Hermann Friedrich Raphael Freiherrn von Gersheim verliehene und seither in das Eigenthum des Dr. Joseph Winiwarter und Georg Winiwarter übergegangene Privilegium vom 2. Juni 1850, auf die Erfindung einer neuen Metall-Komposition, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

Baumgartner, m. p.

411.

Verzeichniß der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 14. Juli 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Franz Horsky, Direktor der czechischen Ackerbauschule zu Liebigitz-Rabin und Wirthschafts-Rathe zu Liebigitz in Böhmen, auf eine Erfindung von Maschinen und Geräthen zur Saat und Kultur aller auf und in Kämmen gedrillten Feldfrüchte; auf sechs Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. bömischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 4555 — H.).

Dem Franz Horsky, Direktor der czechischen Ackerbauschule zu Liebigitz-Rabin und Wirthschafts-Rathe zu Liebigitz in Böhmen, auf eine Erfindung von Maschinen und Geräthen zur Saat und Kultur aller im geebneten Acker gedrillten Feldfrüchte; auf sechs Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5493 — H.).

Dem Johann Georg Steininger, Bürger und Handels-Agenten in Wien (Wieden Nr. 933), auf die Erfindung einer sogenannten Loch- und Stoßmaschine, mittelst welcher aus gewalzten Eisen Schraubenmütter auf kaltem Wege in horizontaler Richtung erzeugt werden können, welche viel schöner und gleichförmiger werden, als die aus gehämmerten im Feuer gearbeiteten Eisen, und auch im Preise viel billiger zu stehen kommen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5484—H.).

Dem Adalbert Becher, Buntpapier- und Tapetenfabrikanten in Wien (Jägerzeile Nro. 54), auf eine Erfindung, Wachstuch von jedem Stoffe und in jeder Farbe erhaben oder vertieft zu pressen; auf zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5485 — H.).

Przywilej, Janowi Dietzowi, właścicielowi domu i kapelusznikowi w Eberschwang w Górnej Austryi, przebywającemu obecnie w Wiedniu (w mieście nr. 733), na rok jeden nadany na wynalazek kapeluszów pilśnianych nowego rodzaju, sztywnemi nazwanych, odróżniających się od innych takowych kapeluszów nieprzepuszczalnością wody, trwałym kształtem i połyskiem, tudzież nadzwyczajną tanioścą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5486 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Majowi, posiadaczowi przywileju w Wiedniu (w mieście nr. 481), na rok jeden nadany na ulepszenie w wachlowaniu sierści kapeluszowej za pomocą cyrkulacyjnego łuku, przezco robota nie tylko bardzo szybko postępuje, lecz także czystsze, delikatniejsze i tańsze kapelusze wyrabiają się. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5487 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Majowi, posiadaczowi przywileju w Wiedniu (w mieście nr. 481), na rok jeden nadany na ulepszenie w wyrabianiu kapeluszów pilśnianych, zasadzającem się na równoczesnem folowaniu i farbowaniu tychże jedną i tąż samą operacyją, przezco chociaż unika się kosztów oddzielnego farbowania, otrzymują jednak kolor daleko piękniejszy i mocniejszy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5488 — H.).

Przywilej, Karolowi Koenigowi, posiadaczowi fabryki w Braunhirschengrund (pod Wiedniem nr. 49), na rok jeden nadany na wynalazek aparatu, za pomocą którego wszelkie potrawy pieczone, smażone, a nawet prażone daleko prędzej i lepiej jak dotychczas przyrządzić można. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć można. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 5489 — H.).

Przywilej, Janowi Steutterowi, c. k. nadkomisarzowi straży skarbowej w Stein w Austryi Dolnej, na rok jeden nadany na wynalazek materyi, którą użyć można za łącznik przy wszelkich materyjałach palnych służących do wyrabiania wypalanych cegieł i tekturek, nadto do tworzenia ciastowatej masy do robienia rekwizytów do zapałków i fidybusów, tudzież szkatułek, figur, tabakierek i fajek, dalej guzików, form, ram do obrazów, nakoniec sprzętów pokojowych. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5493 — H.).

Baumgartner m. p.

Dem Johann Dietz, Hausbesitzer und Hutmacher zu Eberschwang in Ober-Oesterreich, derzeit in Wien (Stadt Nro. 733), auf die Entdeckung einer neuen Art von Filzhüten, Filzsteifhüte genannt, welche sich durch Undurchdringlichkeit von Wasser, dauerhafte Form, steten Glanz und besondere Billigkeit vor andern Hüten dieser Art auszeichnen; auf ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5486 — H.).

Dem Franz Mai, Privilegiums-Inhaber in Wien (Stadt Nro. 481), auf eine Verbesserung im Fachen der Haare zur Erzeugung der Hüte mittelst eines Zirkulazionsfachbogens, wodurch die Arbeit nicht nur sehr schnell von Statten gehe, sondern auch die Erzeugung reinerer, feinerer und billigerer Hüte erzielt werde; auf ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5487 — H.).

Dem Franz Mai, Privilegiums-Inhaber in Wien (Stadt Nro. 481), auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Filzhüte, bestehend im gleichzeitigen Walken und Färben derselben mittelst einer einzigen Operation, wodurch das kostspielige abgesonderte Färben beseitigt, und eine viel schönere intensivere Farbe erzielt werde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5488 — H.).

Dem Karl König, Fabriksbesitzer am Braunhirschengrund (bei Wien Nro. 49), auf die Erfindung eines Apparates, womit alle Gattungen Speisen durch Braten, Backen, ja sogar durch Dörren viel schneller und besser, als es bisher der Fall war, bereitet werden können; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederöstereichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5489 — H.).

Dem Johann Steutter, k. k. Finanzwach-Oberkommissär zu Stein in Nieder-Oesterreich, auf die Erfindung eines Stoffes, welcher als Bindungsmittel aller Brennstoffe zur Erzeugung von Brennziegeln und zur Verfertigung von Pappendeckel, dann zur Erzeugung einer teigartigen Masse behufs der Verfertignng von Zündhölzchen- und Fidibusrequisiten, Schatullen, Figuren, Tabakdosen und Tabakpfeifen, Knöpfe, Formen, Bilderrahmen und Zimmereinrichtungsstücken verwendet werden könne; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5493 — H.).

Baumgartner, m. p.

412.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 17. Lipca 1851,

którem ogłasza się przelanie przywileju Ferdynandowi Schlee'owi dnia 16. Września 1850 nadanego, na osobę Ignacego Wertfeina.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i wciągnęło do spisu doniesienie, jako Ferdynand Schlee, miejski ślusarz w Wiedniu (Alservorstadt nr. 171), przywilej pod dniem 16. Września 1850 nadany na poprawę przezeń zrobionego zamku, mocą zlewku z dnia 30. Czerwca 1851 odstąpił Ignacemu Wertfeinowi.

Baumgartner m. p.

413.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 21. Lipca 1851,

mocą którego przywilej dnia 22. Lutego 1849 Drowi. Franciszkowi Spitalerowi, nadany na wynalazek nowych gąsiorów na ocet, przedłuża się na rok czwarty, piąty i szósty.

Ministerstwo handlu uznało za stosowne, przywilej Drowi. Franciszkowi Spitalerowi, c. k. lekarzowi okręgowemu w Mattighofen w Austryi Górnej, pod dniem 22. Lutego 1849 nadany na wynalazek nowych gąsiorów na ocet, przedłużyć na rok czwarty, piąty i szósty.

Baumgartner m. p.

414.

Rozporządzenie Ministertwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 21. Lipca 1851,

mocą którego ogłasza się, jako Kajetan (Gaetano) Pizzighelli, nadany sobie pod dniem 14. Kwietnia 1851 przywilej, przelał na osobę Kaspra Bindera.

Własność przywileju Gaetana Pizzighelliego pod dniem 14. Kwietnia 1851 na wynalazek w wyrabianiu czaków pilśnianych i kapeluszów stosowanych nadanego, została dnia 2. Maja 1851 przelaną na osobę Kaspra Bindera.

Baumgartner m. p.

412.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 17. Juli 1851,

womit die Uebertragung des dem Ferdinand Schlee, am 16. September 1850 ertheilten Privilegiums an Ignaz Wertfein kundgemacht wird.

Das Handelministerium hat die Anzeige, daß Ferdinand Schlee, bürgerlicher Schlossermeister in Wien (Alservorstadt Nro. 171), sein Privilegium vom 16. September 1850, auf die Verbesserung eines eigens konstruirten Schlosses laut Zessions-Urkunde vom 30. Juni 1851 an Ignaz Wertfein übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

413.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Juli 1851,

wodurch das dem Dr. Franz Spitaler am 22. Februar 1849 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Art Essigständer auf das vierte, fünfte und sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Doktor Franz Spitaler, k. k. Bezirksarztes zu Mattighofen in Ober-Oesterreich, von 22. Februar 1849, auf die Erfindung einer neuen Art Essigständer, auf das vierte, fünfte und sechste Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

414.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Juli 1851,

wodurch die Uebertragung des dem Gaetano Pizzighelli am 14. April 1851 ertheilten Privilegiums an Kaspar Binder kundgemacht wird

Das Eigenthum des Privilegiums des Gaetano Pizzighelli vom 14. April 1851, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Filz-Czakos und Stulphüten wurde unterm 2. Mai 1851 an Kaspar Binder übertragen.

Baumgartner m. p.

415.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Lipca 1851,

którem przedłużono na czas dalszy niektóre przywileje.

Ministerstwo handlu przedłużyło na czas dalszy następujące przywileje:

1. Przywilej, Fryderykowi Heindoerfferowi, technikowi w Wiedniu, dnia 12. Maja 1850 nadany na wynalazek wyłącznego użycia prętów żelaznych zamiast drzewa na główne wiązanie pudeł u wozów kolei żelaznej; na rok drugi.

2. Przywilej, Teresie Preschel, małżonce chemika i właściciela fabryki w Wiedniu, dnia 19. Lipca 1847 nadany na wynalazek zapałek do cygarów, a w ogólności do tytuniu; na rok piąty.

3. Przywilej, Wilhelmowi Konraetzowi, fabrykantowi wyrobów z srebra chińskiego w Wiedniu, dnia 22. Czerwca 1849 nadany na wynalazek w fabrykacyi kruszcowych sztućców i łyżek stołowych; na rok trzeci.

4. Przywilej, Karolowi Girardetowi, c. k. upoważnionemu fabrykantowi towarów skórzanych w Wiedniu, dnia 8. Czerwca 1849 nadany na wynalezienie kruszcowych ramek do cygarniczek, kalet, pudełek na rękawiczki, necessaires i innych przedmiotów tego rodzaju; na rok trzeci.

5. Przywilej, Adolfowi de Herz, prywatyzującemu w Wiedniu, dnia 5. Lipca 1850 nadany na wynalezienie machiny centryfugalnej do czyszczenia i klarowania uformowanych cukrów; na rok drugi.

6. Przywilej, Pawłowi Bogufałowi Meissnerowi, pensyjonowanemu profesorowi w Wiedniu, dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalezienie przyrządu do ogrzewania i przewietrzania wozów kolei żelaznej, jak i miejsc zamkniętych na okrętach parowych i żaglowych; na rok drugi.

7. Przywilej, Józefowi Texerowi, właścicielowi przywileju i Edwardowi Texerowi fabrykantowi czekolady w Wiedniu, dnia 16. Lipca 1842 nadany na udoskonalenie uprzywilejowanej pod dniem 30. Grudnia 1839 machiny do robienia czekolady; na rok dziesiąty.

8. Przywilej, Izaakowi Loeblowi Pulwermacherowi, mechanikowi z Wrocławia, zamieszkałemu w Wiedniu, dnia 5. Lipca 1850 nadany na udoskonalenie w konstrukcyi i wyrabianiu hydroelektrycznych woltajskich łańcuszków; na rok drugi.

9. Przywilej, Izaakowi Loeblowi Pulwermacherowi, mechanikowi z Wrocławia, zamieszkałemu w Wiedniu, dnia 5. Lipca 1850 nadany na wynalazek i udoskonalenie w wyrabianiu i konstrukcyi woltaelektrycznych ruchomych hydro-łańcuszków i aparatów indukcyjnych; na rok drugi, nakoniec

415.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Juli 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Friedrich Heindörffer, Technikers in Wien, vom 12. Mai 1850, auf eine Erfindung in der ausschließenden Anwendung von Eisenrippen statt des Holzes zu dem Hauptgerippe der Eisenbahn-Wagenkästen; auf das zweite Jahr.

2. Das Privilegium der Theresia Preschel, Chemikers- und Fabriksinhabers-Gattin in Wien, vom 19. Juli 1847, auf die Erfindung von Zigarren- überhaupt Tabaks-Zündern; auf das fünfte Jahr.

3. Das Privilegium des Wilhelm Conraetz, Chinasilber-Fabrikanten in Wien, vom 22. Juni 1849, auf eine Erfindung in der Fabrikazion metallener Eßbestecke, auf das dritte Jahr.

4. Das Privilegium des Charles Girardet, k. k. landesprivilegirten Lederwaaren-Fabrikanten in Wien, vom 8. Juni 1849, auf die Erfindung von Metallrahmen zu Zigarren-Etuis, Geldtaschen, Handschuh-Kasseten, Necessaires und anderer Gegenstände dieser Art; auf das dritte Jahr.

5. Das Privilegium des Adolf von Herz, Privatiers in Wien, vom 5. Juli 1850, auf die Erfindung einer Zentrifugal-Maschine zum Reinigen und Klarziren der geformten Zucker; auf das zweite Jahr.

6. Das Privilegium des Paul Traugott Meisner, pensionirten Professors in Wien, vom 12. August 1850, auf die Erfindung eines Heiz- und Ventilazions-Apparates für Eisenbahn-Wägen, sowie für geschlossene Räume auf Dampf- und Segelschiffen; auf das zweite Jahr.

7. Das Privilegium des Joseph Ferer, Privilegiums-Inhabers, und Eduard Ferer, Chokolademachers in Wien, vom 16. Juli 1842, auf eine Verbesserung der unterm 30. Dezember 1839 privilegirten Chokolade-Maschine; auf das zehnte Jahr.

8. Das Privilegium des Isaak Löbl Pulvermacher, Mechanikers aus Breslau, wohnhaft in Wien, vom 5. Juli 1850, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion und Erzeugung hydroelektrischer voltaischer Ketten; auf das zweite Jahr.

9, Das Privilegium des Isaak Löbl Pulvermacher, Mechanikers aus Breslau, wohnhaft in Wien, vom 5. Juli 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung und Konstrukzion voltaelektrischer ambulanter Hydro-Ketten und Indukzions-Apparate; auf das zweite Jahr, endlich

10. przywilej, Janowi Gschneidlerowi, ślusarzowi w Wiedniu, dnia 4. Lipca 1850 nadany na wynalazek w fabrykacyi kłódek żelaznych do drzwi lub skrzyń; na rok drugi.

Baumgartner m. p.

416.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 21. Lipca 1851,

którem przedłużono na dalszy rok jedenasty nadany pod dniem 28. Czerwca 1841 Józefowi Weissowi, a przez tegoż na syna Karola Weissa odstąpiony przywilej, na wynalazek robienia bawełny leśnej.

Ministeryjum handlu raczyło przywilej pierwotnie Józefowi Weissowi w Zuckmantel na Szląsku, dnia 28. Czerwca 1841 nadany na wynalazek wydobywania z dotąd wcale niezważanej rośliny włókna, zwanego bawełną leśną przydatnego do rozmaitych technicznych celów, któryto przywilej na własność syna tegoż Karola Weissa odstąpionym został.

Baumgartner m. p.

417.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych nadanych pod dniem 22. Lipca 1851.

Przywilej, Janowi Henrykowi Fraenzlowi, fabrykantowi wyrobów srebrnych w Wiedniu, (Altlerchenfeld nr. 26), nadany na rok jeden na wynalazek, w skutek którego z blachy żelaznej wyrabia się stal do robienia ram wszelkiego rodzaju, przezco przy oszczędzeniu węgli stal prędzej się produkuje. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza (l. 5602 — H.).

Przywilej, Bertoldowi Fischerowi, właścicielowi giserni żelaznej i wyrobów ze stali w Traisen pod Lilienfeld w Dolnej Austryi, na ręce Dra. Augusta Budińskiego, nadwornego i sądowego adwokata w Wiedniu (w mieście nr. 541), nadany na lat dwa na wynalezienie nowego rodzaju stali damasceńskiej, przezco wszelkie damascenowanie uskutecznić można, którego rysunek albo oryjentalnemu damascenowaniu się równa, albo regularne figury i napisy przedstawia

10. das Privilegium des Johann Gschmeidler, Schloßers in Wien, vom 4. Juli 1850, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Vorhäng-, Thür- oder Kastenschlössern; auf das zweite Jahr.

Baumgartner m. p.

416.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Juli 1851,

womit das dem Joseph Weiß am 28. Juni 1841 verliehene und mittelst Zession an seinen Sohn Karl Weiß übertragene Privilegium auf die Erfindung Waldwolle zu bereiten, auf das eilfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Joseph Weiß zu Zuckmantel in Schlesien verliehene und mittelst Zession vom 15. April l. J. in das Eigenthum seines Sohnes Karl Weiß übertragene Privilegium vom 28. Juni 1841 auf die Erfindung, aus einem gang unbeachteten Pflanzenstoffe eine zu verschiedenen technischen Zwecken taugliche Faser, Waldwolle genannt, zu bereiten, auf das eilfte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

417.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 22. Juli 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Johann Heinrich Fränzl, Silberarbeiter in Wien (Altlerchenfeld Nro. 26) auf eine Erfindung, aus Eisenblech einen Stahl zur Verfertigung von Rahmen aller Art zu erzeugen, wodurch eine Ersparniß an Kohlen und eine schnellere Erzeugung des Stahles erzielt werde; auf ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5602—H.).

Dem Berthold Fischer, Eisenguß- und Stahlwaaren-Fabriksbesitzer zu Traisen nächst Lilienfeld in Nieder-Oesterreich, durch Dr. August Budinski, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nro. 541), auf die Erfindung einer neuen Art Damaststahl, wodurch jede beliebige Damaszirung erhalten werden könne, derer Zeichnung entweder der orientalischen Damaszirung gleiche, oder regelmäßige Figuren und Inschriften vorstelle; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentli-

O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5603 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Samuelowi Dobbsowi, fabrykantowi maszyn w Peszcie, na ręce Dra. Franciszka Wertfeina, c. k. niższo-austryjackiego notaryjusza w Wiedniu (w mieście nr. 469), nadany na rok jeden na wynalazek nowej maszyny parowej z balansem czyli dźwignią z ruchem sanek. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5604 — H.).

Przywilej, Gustawowi Palmerowi Hardingowi, kupcowi hurtowemu sztucznego kwiecia w Londynie (nr. 6 Bartlets Buildings Holborn), na ręce Dawida Speckera w Wiedniu (Jägerzeile nr. 29), nadany na rok jeden na wynalezienie sposobu zastąpienia tak pojedynczych, jakoteż dotychczas używanych podwójnych guzików, szpinek, agraf, szpilek i innych podobnych przedmiotów, używanych do wszelkiego rodzaju ubiorów. We Francyi wynalazek ten patentowano na lat piętnaście, począwszy od dnia 15. Lipca 1850. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5605 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na wydoskonalenie elektromagnetycznych telegrafów, przezco we względzie tego przedmiotu osięga się skutek lepszy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5612 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), nadany na lat pięć na poprawę w urządzeniu, w skutek której majtkowie na pokładzie okrętowym, nie opuszczając pokładu, rozpuścić lub zwinąć mogą żagle marsowe czyli zwierzchnie, także i żagiel środkowy i dolny wszystkich w maszty z czworokątnemi stawami opatrzonych okrętów, przezco większą szybkość w wykonywaniu i ściślejszą kontrolę siły poruszającej się zyskując, oszczędza się znacznie czasu i pracy. Opis tego przywileju złożony jest w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 5647 — H.).

Przywilej, Janowi Seitzowi, komisyjonarzowi handlowemu w Wiedniu (Wieden nr. 903), na rok jeden nadany na udoskonalenie w rafinowaniu oleju (oliwy) do oświetlania, które w tem się okazuje, iż lampy od rafinowanego w ten sposób oleju nie tyle cierpią i mniej się rujnują, jak dotąd przy używaniu zwyczajnego tak nazwanego najwyborniejszego podwójnie rafinowanego oleju.

chen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5603 — H.).

Dem Wilhelm Samuel Dobbs, Maschinenfabrikanten in Pesth, durch Dr. Franz Wertfein, k. k. niederösterreichischen Notar in Wien (Stadt Nr. 469), auf die Erfindung einer neuen Dampfmaschine mit Balancier oder Hebel mit Schlittenbewegung; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5604 — H.).

Dem Gustav Palmer Harding, Großhändler mit künstlichen Blumen in London (Nro. 6. Bartlets Buildings Holborn), durch David Specker in Wien (Jägerzeile Nro. 29) auf eine Erfindung, sowohl die einfachen, als auch die bisher angewendeten doppelten Knöpfe, Haken, Agraffen, Vorstecknadeln und andere ähnliche Gegenstände, welche bei Kleidungen jeder Gattung im Gebrauche sind, auf vortheilhafte Weise zu ersetzen; auf Ein Jahr. In Frankreich ist diese Erfindung seit 15. Juli 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5605 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Verbesserung an der Konstrukzion der Elektro-Magnet-Telegraphen, wodurch in dem Zwecke des Gegenstandes ein günstigerer Erfolg erzielt werde; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5612 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Verbesserung, wornach die Matrosen auf dem Schiffsverdecke, ohne dasselbe verlassen zu müssen, die Mars- oder Obersegel, die Oberbramsegel und die Niedersegel der mit Viereckzügen bemasteten Schiffe auflugen oder beisetzen können, wodurch mehr Schnelligkeit in der Ausführung, eine größere Kontrole der Motorkraft, und eine bedeutende Ersparniß an Zeit und Arbeit erzielt werde; auf fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 5647 — H.).

Dem Johann Seitz, Handlungs-Kommissionär in Wien (Wieden Nro. 903), auf eine Verbesserung im Raffiniren des Brennöles, welche darin bestehe, daß die Lampen durch das auf diese Art raffinirte Brennöl viel weniger angegriffen und ruinirt werden, als es bisher bei dem gewöhnlichen sogenannten feinsten doppelt raffinirten Brennöle der Fall war; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht.

O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem przepisów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 5765 — H.).

Baumgartner m. p.

418.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 23. Lipca 1851,

jako przywileje, mianowicie: Tomasza Russela Craimptona z dnia 31. Grudnia 1846, Alfreda Bretta a razem Jerzego Littlego z dnia 14. Stycznia 1848, i C. E. Marcyego z dnia 7. Lutego 1849, dla zaniechanego wykonywania za zgasłe uznają się.

Z powodu niewykonywania ogłaszają się niniejszem zgasłemi następujące przywileje, a mianowicie: Tomasza Russela Cramptona z dnia 31. Grudnia 1846 na ulepszenie w konstrukcyi lokomotywów; Alfreda Bretta i Jerzego Littlego z dnia 14. Stycznia 1848 na udoskonalenia elektrycznych telegrafów, i C. E. Marcyego z dnia 7. Lutego 1849 na ulepszenie w wyrabianiu stali.

Baumgartner m. p.

419.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 23. Lipca 1851,

jako przywilej Ignacemu Gessmanowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek mydła czyszczącego bieliznę, z powodu dobrowolnego złożenia za zgasły ogłasza się.

Przywilej Ignacemu Gessmanowi, dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek mydła czyszczącego bieliznę, uznaje się zgasłym za dobrowolnem zrzeczeniem się posiadacza.

Baumgartner m. p.

420.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, wydane dnia 23. Lipca 1851,

jako przywilej Henryka wice-hrabi de Ruoltz z dnia 7. Lutego 1849, z powodu niewykonywania tegoż za zgasły ogłasza się.

Przywilej Henrykowi wice-hrabiemu de Ruoltz dnia 7. Lutego 1849 nadany na wynalazek rozkładania kruszców i przymieszywania dosady drogą galwano-elektryczną, ponieważ go nie wykonywano, uznany został za zgasły.

Baumgartner m. p.

In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5765 — H.).

Baumgartner m. p.

418.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 23. Juli 1851,

wodurch die Privilegien des Thomas Russel Crampton vom 31. Dezember 1846, des Alfred Brett und Georg Little vom 14. Jänner 1848, und des C. E. Marcy vom 7. Februar 1849, wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden.

Wegen unterlassener Ausübung sind die Privilegien des Thomas Russel Crampton, vom 31. Dezember 1846, auf Verbesserung in der Konstrukzion von Lokomotiven, des Alfred Brett und Georg Little vom 14. Jänner 1848, auf Verbesserungen von elektrischen Telegraphen, und des C. E. Marcy, vom 7. Februar 1849, auf eine Verbesserung der Fabrikazion von Stahl als erloschen erklärt werden.

Baumgartner m. p.

419.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 23. Juli 1851,

wodurch das Privilegium des Ignaz Geßmann vom 12. August 1850, auf die Erfindung einer Wäschereinigungsseife, durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Ignaz Geßmann vom 12. August 1850, auf die Erfindung einer Wäschereinigungsseife, ist durch die freiwillige Zurücklegung des Besitzers erloschen.

Baumgartner m. p.

420.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 23. Juli 1851,

wodurch das Privilegium des Heinrich Vicomte de Ruolz vom 7. Februar 1849, wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Heinrich Vicomte de Ruolz vom 7. Februar 1849 auf eine Erfindung der Ausscheidung und Legirung der Metalle auf galvanisch-elektrischem Wege, ist wegen unterlassener Ausübung als erloschen erklärt worden.

Baumgartner m. p.

421.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 31. Lipca 1851 nadanych.

Przywilej, Janowi Jerzemu Kochowi, zawiadowcy gorzelni spirytusowej w Wiedniu (Alservorstadt, Adlergasse nr. 157), na lat dwa nadany na wynalazek robienia drożdżanki (drożdży prasowanych) bez użycia żytniej razowej mąki i bez gorzelni spirytusowej w nowy sposób przy mniejszym o 30/% nakładzie, a równie dobrych, jak drożdże dotychczas znane. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem policyi zdrowia wykonywanie tego przywileju na żadne nie napotyka trudności. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5787 — II.).

Przywilej, Bogumiłowi Loefflerowi, upoważnionemu fabrykantowi wyrobów blaszanych w Wiedniu (St. Ulrich nr. 8), na rok jeden nadany na wynalazek robienia wszelakich rysunków (krajobrazów, figur, rysowanych polowań lub zwierząt i t. d.) zapomocą litograficznych odcisków we wszystkich barwach, jakie mają metale i bronzy na galanteryjnych lakierowanych wyrobach blaszanych, drewnianych i z masy papierowej. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5804—II.).

Przywilej, Fryderykowi Dorschelowi, złotnikowi a razem i srebrnikowi w Wiedniu (Neubau nr. 132), na lat dwa nadany na udoskonalenie maszynek od kawy połączonych z przyrządem na śmietankę, pzezco z takowej jeden aparat stanowiącej maszyny przez kurek tak mleko jak i kawę do woli puszczać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5805 — II.).

Przywilej, Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi, kupcowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 61), na rok jeden nadany na wynalazek nowej maszyny do krajania mydła, za której pomocą w bardzo krótkim czasie wielkie bryły mydła na kawałki jednakowej wielkości i każdej wagi rozkrajać można. O zachowanie tajemnicy proszono. Obdarzony przywilejem złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 5806 — II.).

Przywilej, Antoniemu Papatschyemu, miejskiemu garncarzowi w Wiedniu (Gumpendorf Berggasse nr. 6), na rok jeden nadany na wynalazek stawiania pieców z ogniotrwałej gliny do opalania koaxem, kamiennym węglem, torfem lub jakiemkolwiek paliwem, za których pomocą szczupłem paliwem ciepło do najwyższego możliwego stopnia się rozwija, jednostajnie rozdziela, tudzież szczególnie prędko pokoje ogrzewa, i czyści w nich powietrze, a które wewnętrznym składem swoim rozpadania się pojedynczych części pieca nie dopuszczają, czyszczenia zaś zaledwie raz do roku potrzebują, co każdy bez za-

421.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 31. Juli 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Johann Georg Koch, Spiritus-Brennerei-Geschäftsführer in Wien (Alservorstadt Adlergasse Nro. 157), auf eine Erfindung, Preßhefe ohne Verwendung des Kornschrottes, und mit Beseitigung der Spiritus-Brennereien auf eine neue Art, mit 30% Kostenverminderung, von gleicher Güte mit der bisher bekannten zu erzeugen; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5787 — H.).

Dem Gottlieb Löffler, befugten Blechwaaren-Fabrikanten in Wien (St. Ulrich Nr. 8), auf eine Entdeckung, alle Arteu Zeichnungen (Landschaften, Figuren, Jagd- oder Thierstücke u. s. w.) mittelst lithographischer Kunstabdrücke in allen Metall-Bronze-Farben auf lakirten Blechwaaren, Holz- und Papier-machée-Galanterie-Waaren zu erzeugen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5804 — H.).

Dem Friedrich Dorschel, Gold- und Silberarbeiter in Wien (Neubau Nro. 132), auf eine Verbesserung an Kaffemaschinen mit vereinigtem Milchapparate, wodurch man aus einer solchen aus einem ganzen Körper bestehenden Kaffeemaschine durch die Pippe Milch und Kaffee beliebig fliessen lassen kann; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5805 — H.).

Dem Heinrich August Syrrenberg, Kaufmanne in Wien (Leopoldstadt Nro. 61) auf eine Erfindung einer Seifen-Schneidmaschine, mittelst welcher in ganz kurzer Zeit eine große Masse Seife in gleiche Stücke und von jedem Gewichte geschnitten werden, kann; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 5806 — H.).

Dem Anton Papatschy, bürgerlichen Hafner-Meister in Wien (Gumpendorf Berggasse Nro. 6), auf eine Erfindung, Oefen aus feuerfestem Thon zur Heizung mit Koaks, Steinkohlen, Torf und jedem Brennmateriale zu verfertigen, welche mit wenigem Brennmateriale den möglichst größten Hitzgrad entwickeln und gleichmässig vertheilen, ferner besonders schnell erwärmen, die Zimmerluft reinigen, durch ihre innere Konstrukzion das Zerspringen der Ofentheile verhüten, und deren Reinigung kaum einmal im Jahre nöthig sei, von Jedermann selbst ohne Schmutz geschehen könne, so wie sie auch wegen ihrer kleinen Bauart sehr wenig Raum einnehmen und ein zierli-

brudzenia się uczynić może; nie wielką mając objętość, zajmują one mało miejsca, i są ozdobnym meblem. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 5807 — H.).

Przywilej, Karolowi Schedlowi, właścicielowi fabryki w Wiedniu (w mieście nr. 101), Wojciechowi (Albertowi) Managetta de Lerchenau, ekonomowi tamże (Neubau nr. 291) i Augustowi Quiddemu, technikowi tamże (Josefstadt nr. 225), na rok jeden nadany na udoskonalenie pieców do wypalania wapna, gipsu, osobliwie zaś cegieł i wyrobów garncarskich, gdy za pomocą właściwie ku temu użytej manipulacyi w wypalaniu, cegły wszystkie własności tak zwanych rzymskich dachówek otrzymują, a co jest rzeczą główną, oszczędza się nadzwyczajnie paliwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tego przywileju nie ma przeszkody. August Quidde złożył rewers jakiego przepisy dla cudzoziemców wymagają (l. 5808 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i udoskonalenie zależące w nowym poprawnym sposobie budowania wirujących maszyn parowych, który dozwala skuteczność bezpośredniej, nieustannie czynnej siły w takowych maszynach działającej, przy mniejszem tarciu i mniejszem uchodzeniu pary, a więc z mniejszą stratą siły istot żyjących osięgnąć, niż dotąd możnaby to w dotychczasowych maszynach. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 5809 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i udoskonalenie propulsyi przy okrętach i tychże budowie w ogólności, a mianowicie takowych, które za pomocą dźwigni śrubowych (helices) poruszane są, przyczem propulsor w ten sposób jest przydany, iż należycie i w stósownym czasie z wody się podnosi, albo w niej wedle potrzeby pozostać może. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 5810 — H.).

Baumgartner m. p.

ches Meubel bilden; auf ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichan Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5807 — H.).

Dem Karl Schedl, Fabriksbesitzer in Wien (Stadt Nro. 101), Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonomen in Wien, (Neubau Nro. 291), und August Quidde, Techniker in Wien (Josephstadt Nro. 225), auf eine Verbesserung an Oefen zum Brennen von Kalk, Gyps, vorzüglich aber Ziegeln und auch selbst von Töpferwaaren, indem durch eine eigens dabei angewendete Brenn- Manipulazion die Ziegel alle Eigenschaften der sogenannten römischen Ziegelsteine erlangen, und was die Hauptsache sei, außerordentlich mit dem Feuerungsmateriale ökonomisirt werde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers für August Quidde liegt vor (Z. 5808 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Erfindung und Verbesserung, bestehend in einem neuen verbesserten Konstrukzionssysteme der Rotations-Dampfmaschinen, welches gestattet, den Nutzeffekt der direkten kontinuirlichen Kraft, welche bei derartigen Maschinen auftritt, mit weniger Reibung und weit geringerer Dampfentweichung, folglich mit geringerem Verluste an lebendiger Kraft zu erreichen, als dieß bisher bei den derartigen Maschinen erzielt werden könne; auf fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5809 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Erfindung und Verbesserung an der Propulsion bei Schiffen und ihrer Konstrukzion im Allgemeinen, und vorzugsweise bei solchen, welche mittelst Schrauben-Linien (helices) in Bewegung gesetzt werden, wobei der Propulsor derart angebracht wird, daß er sich gehörig und zu rechter Zeit aus dem Wasser erhebe, oder in demselben nach Gutdünken verbleibe; auf fünf Jahre, Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 5810 — H.).

Baumgartner m. p.

422.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 6. Sierpnia 1851 nadanych.

Przywilej, Ludwikowi Hartmanowi, rysownikowi fabrycznemu w Pradze (nr. 1359), na lat pięć nadany na wynalazek nowego przezroczystego ekonomicznego pokostu, przezco materyje z włókna zwierzęcego i roślinnego stają się przezroczystemi a razem mocniejszemi, przepuszczają światło słoneczne i ciepło, a przytem opierają się zimnu, powietrzu, deszczowi, wodzie i ogniowi, i którychto materyj użyć można do pisania, rysowania i malowania. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5904 — H.).

Przywilej, Adamowi Pollakowi, mającemu firmę: „J. J. Pollak i synowie", właścicielowi przedsiębierstwa handlowego i c. k. upoważnionej krajowej fabryki skór w Pradze (nr. 1248—2), na lat pięć nadany na udoskonalenie północno-amerykańskiej maszyny do łupania skóry wołowej, przyczem najpierwej użyciem pewnej stósownej części maszyny unika się owej wielkiej wady, której ulega północno-amerykańska maszyna, to jest, iż skora od czernidła użytego do żelaza w czarne pręgi się brucze; podrugie, użyciem nowych u północno-amerykańskiej maszyny nie istniejących części, usuwa się zupełnie ów błąd, iż ruch maszyny tamowanym bywa za zdarzeniem się wad skórnich; potrzecie, użyciem pewnej u północno-amerykańskiej maszyny nie istniejącej części nie dopuszcza się przyspieszonego obracania skóry, jakieby wskazane powyżej w drugim punkcie maszyny zdziałać mogły. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5944 — H.).

Przywilej, Józefowi Keimowi, miejskiemu lakiernikowi powozów w Wiedniu (Schaumburgergrund nr. 72), nadany na rok jeden na wynalazek lasek od przechadzki i do deszczochronów, zawierających w sobie wszelkie potrzeby fajczarskie. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 5987 — H.).

Przywilej, H. D. Schmidowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Landstrasse nr. 144), i Teodorowi Martiensenowi, inżynijerowi i dyrygentowi technicznemu, na rok jeden nadany na wynalazek kondensatora, który przy wypróżnionych z powietrza aparatach do warzenia w cukrowarniach potrzebną do kondensowania wodę wyprowadza, nie używając pompy pneumatycznej, tylko do wypróżniania z powietrza używanej. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przej-

422.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 6. August 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Ludwig Hartman, Fabrikszeichner in Prag (Nro. 1359), auf die Erfindung eines neuen durchsichtigen Oekonomie-Firnisses, wodurch Stoffe aus animalischen und vegetabilischen Fasern durchsichtig und zugleich stärker werden, Sonnenlicht und Wärme durchlassen, zugleich aber der Kälte, der Luft, dem Regen, Wasser und Feuer widerstehen, und diese Stoffe selbst zum Schreiben, Zeichnen und Mahlen gebraucht werden können; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. (Z. 5904 — H.).

Dem Adam Pollak, unter der Firma J. J. Pollak und Söhne, Inhaber eines Handlungsgeschäftes und einer k. k. landesbefugten Lederfabrik in Prag (Nro. 1248-2), auf eine Verbesserung der nordamerikanischen Rindsleder-Spaltmaschine, wobei erstens durch Anwendung eines zweckentsprechenden Maschinentheiles der bei der nordamerikanischen Maschine bestehende große Fehler vermieden werde, daß das Leder durch Eisenschwärz-Streifen beschmutzt werde; zweitens durch Anwendung neuer, bei der nordamerikanischen Maschine nicht bestehender Maschinentheile der Fehler der gehinderten Bewegung bei vorkommenden Hautfehlern behoben; drittens durch Anwendung eines bei der nordamerikanischen Maschine nicht bestehenden Maschinentheiles eine schnellere Bewegung der Haut, wie sie durch die zu zweitens angedeuteten Maschinentheile bewirkt werden könne, verhindert werde; auf fünf Jehre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5944 — H.).

Dem Joseph Keim, bürgerlichen Wagenlakirermeister in Wien (Schaumburgergrund Nr. 72), auf eine Erfindung von Spazier- und Regenschirm-Stöcken, welche alle Rauchrequisiten enthalten; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 5987 — H.).

Dem H. D. Schmid, k. k. landesbefugten Maschinen-Fabrikanten in Wien (Landstrasse Nro. 144), und Theodor Martiensen, Ingenieur und technischen Dirigenten, auf eine Erfindung eines Kondensators, welcher bei luftleeren Kochapparaten für Zuckerfabriken das zum Kondensiren nothwendige Wasser ohne Benützung der Luftpumpe, welche bloß zum Luftleermachen angewendet wird, fortschaffe; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitätsrück-

rzeć może. Pod względem bezpieczeństwa zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. Teodor Martiensen złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 5988 — H.).

Przywilej, Karolowi Roedigerowi, szklarzowi w Steinakirchen am Forst w Dolnej Austryi, na rok jeden nadany na udoskonalenie ram u okien, które zależy w nakładaniu podwójnej warstwy kitu, przezco bardziej przeszkadza się wciskaniu się wilgoci i gniciu ram u okien, a dodaje im piękności i trwałości. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 5989 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Roedigerowi, w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na udoskonalenie w użyciu kauczuku do rozmaitych użytecznych celów. O zachowanie tajemnicy proszono. Złożono przytem rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6067 — H.).

Przywilej, Tomaszowi Newtemu, kapitaliście z Anglii, bawiącemu obecnie w Wiedniu (w mieście nr. 357), na rok jeden nadany na wynalazek w użyciu pary przy używanych w fabrykacyi cukru aparatach odśrodkowych w celu wyklarowania i oczyszczenia cukru, jakoteż i do używanych w tem celu innych maszyn i aparatów. Wynalazek ten otrzymał w Anglii patent na lat czternaście, od dnia 12. Kwietnia 1850 począwszy. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia, wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6068 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na udoskonalenie służące do palenia cygarów, a w tem zależące, że koniec cygara przeznaczony do ujęcia w usta, osłania i okrywa się trwałym sposobem niespożytą powłoką, przez którą wilgoć przesiąknąć, a zatem i cygara nadwerężyć nie może. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie, byle ograniczano się jedynie na kauczuk, guta-perchę i bursztyn (l. 6115 — H.).

Baumgartner m. p.

sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des Theodor Martiensen liegt vor (Z. 5988 — H.).

Dem Karl Rödiger, Glasermeister zu Steinakirchen am Forst in Nieder-Oesterreich, auf eine Verbesserung der Fensterrahmen, welche in der Verfertigung mit doppeltem Kittsatze besteht, wodurch das Eindringen der Nässe und die Fäulniß der Fensterrahmen mehr verhindert werde, und sie an Schönheit und Dauerhaftigkeit gewinnen; auf ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 5989 — H.).

Dem Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf eine Verbesserung in der Anwendung des Kautschuk zu verschiedenen gemeinnützigen Zwecken; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6067 — H.).

Dem Thomas Newte, Rentier aus England, derzeit in Wien (Stadt Nr. 357), auf eine Erfindung in der Anwendung des Dampfes bei den in der Zuckerfabrikazion gebrauchten Zentrifugal-Apparaten, behufs der Klärung und Reinigung des Zuckers, sowie auch die hiebei verwendeten Maschinen und Apparate; auf Ein Jahr. In England ist diese Erfindung seit 12. April 1850 auf 14 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6068 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Verbesserung zum Behufe des Cigarren-Gebrauches, welche darin bestehe, jenes Ende der Cigarre, welches zwischen die Lippen des Rauchers kommen soll, auf eine bleibende Weise mit einer soliden Hülle zu überziehen oder zu bedecken, welche dasselbe gegen die Feuchtigkeit undurchdringlich mache, und von dieser nicht angegriffen werden könne; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß sich dasselbe lediglich auf Kautschuk, Gutta-Percha und Bernstein beschränke (Z. 6115 — H.).

Baumgartner m. p.

423.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 15. Sierpnia 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Fischerowi w Wiedniu (Mariahilf nr. 9), na rok jeden nadany na wynalazek nowej toaletowej wody, zwanej „Quint essence d'eau de Cologne ambrée musquée“. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6186 — H.).

Przywilej, Józefowi Fischerowi, pachnidlarzowi w Wiedniu (Mariahilf nr. 9), na rok jeden nadany na wynalazek nowej pomady do włosów „zmarznięta pomada Floryda“ zwanej. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 6186 — H.).

Przywilej, Janowi Obersteinerowi, c. k. tymczasowemu kasyjerowi przy dyrekcyi górnictwa i lasów i krajowemu probierzowi monet w Gracu (nr. 874 — 24), na lat dwa nadany na wynalazek w używaniu zimnego powietrza miechowego przy metalurgicznych robotach hutniczych, osobliwie w wielkich piecach hutniczych żelaznych z oszczędzeniem niezawodnem i stopniowanem paliwa. Opis tego przywileju złożony w c. k. namiestnictwie w Gracu, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 6227 — H.).

Przywilej, Maurycemu Kneplerowi, mechanikowi z Habern w Czechach, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 671), na rok jeden nadany na wynalazek i ulepszenie w konstrukcyi i wyrabianiu cybuchów przeprowadzających dym w przedłużeniu, i na udoskonalenie jego już uprzywilejowanych cygarniczek z przedłużonem przeprowadzeniem dymu, przezco dym zupełnie ochłodzony do ust dochodzi, złe cybuchy nieprzyjemnego odoru pozbywają, a cygarniczki wytworną i przyjemną powierzchowność otrzymują. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6228 — H.).

Przywilej, Wojciechowi (Albertowi) de Hummelauer, właścicielowi dóbr we Freudenberg w Karyntyi, na lat dwa nadany na wynalazek powlekania wszystkich twardych ciał, ulegających zepsuciu pod wpływem wilgoci i powietrza, masą, która nie tylko otrzymuje twardość i miąższość kruszcu, ale i w pory ciał wniknąwszy, w tychże pozostaje tak, iż tylko za pomocą młota odłupać ją można, tym sposobem więc powleczone przedmioty przez czas długi

423.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 15. August 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Fischer, Parfumeur in Wien (Mariahilf Nro. 9), auf die Erfindung eines Toilletenwassers „Quintessence d'eau de cologne ambrée musquée" genannt; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Zahl 6186 — H.).

Dem Joseph Fischer, Parfumeur in Wien (Mariahilf Nro. 9), auf die Erfindung einer Haarpomade, „gefrorne Florida Pomade" genannt; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6186 — H.).

Dem Johann Obersteiner, k. k. provisorischen Berg- und Forstdirekzions-Kassier und Landmünzprobierer in Gratz (Nr. 874—24), auf eine Erfindung in der Anwendung kalter Gebläseluft bei metallurgischen Hüttenprozessen, namentlich Eisen-Hochöfen, mit sicherer fortschreitender Brennstoff-Ersparung; auf zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Gratz zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6227 — H.).

Dem Moritz Knepler, Mechaniker aus Habern in Böhmen, derzeit in Wien (Leopoldstadt Nro. 671), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion und Erzeugung von Rauchverlängerungs-Pfeifenröhren und Verbesserung seiner bereits patentirten Rauchverlängerungs-Zigarrenröhre, wodurch der Rauch ganz abgekühlt zum Munde gelange, der üble Geruch des Rohres vermieden werde, und selbe ein elegantes und gefälliges Aussehen erhalten; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6228 — H.).

Dem Albert von Hummelauer, Gutsbesitzer zu Freudenberg in Kärnthen, auf eine Erfindung alle festen Körper, welche durch Einfluß von Nässe und athmosphärischer Luft dem Verderben ausgesetzt sind, mit einem Ueberzuge zu übertünchen, welcher nicht nur die Härte und Zähigkeit des Metalles erlange, sondern auch so in die Poren der Körper dringe und an denselben festhalte, daß er nur mit Hilfe eines Hammers losgeschlagen werden könne, mithin die so übertünchten Gegenstände lange Zeit von

chroni od zepsucia, ztąd osobliwie na dachy, mosty, baty i t. p. jest przydatna. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6246 — H.).

Przywilej, Antoniemu Mayerowi, dyrektorowi książęco-fürstenberskich zakładów górniczych i hutniczych w Nowym Joachimsthalu koło Beraunu w Czechach, na lat trzy nadany na wynalazek, odkrycie i wydoskonalenie w robotach wytapiania i kucia żelaza, przezco nie tylko oszczędza się znacznie paliwa, nakładu na siłę poruszającą i samejże siły, lecz i możliwem się czyni z dobrym skutkiem używać w hutach żelaznych jakiegokolwiek bądź roślinnego, bądź kopalno-mineralnego paliwa, a przezco oraz przy znacznem zmniejszeniu kosztów produkcyi daleko lepsze co do jakości wyroby żelaza produkują się. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie (l. 6427 — H.).

Przywilej, Ludwikowi Fryderykowi Franciszkowi Davidowi, fabrykantowi okrętowych splotów linwowych w Hâvre we Francyi, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat dwa nadany na odkrycie i udoskonalenie dźwigni ślimakowej, której do wszelkiego rodzaju wind i ładowni, na które okrętowe liny lub sploty się zwija, użyć można, a za której pomocą, ileże się nie zastanawia takowe, bez ustanku rozwijać można. Na ten wynalazek nadano we Francyi pietnastoletni patent, poczynający od dnia 24. Czerwca 1851. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Obdarzony przywilejem złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6248 — H.)

Przywilej, Jerzemu Palcie (Palta), stolarzowi w Hernals (pod Wiedniem nr. 188), na lat dwa nadany na ulepszenie w konstrukcyi ram do okien, przezco te wpuszczają więcej światła w lokalność, gdzie ich użyto, przyjemniejszy kształt mają a do których sporządzenia wychodzi mniej drzewa jak na zwykłe ramy do okien. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6269 — H.).

Baumgartner m. p.

424.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 16. Sierpnia 1851,

którem przedłuża się na dalsze lat pięć przywilej Józefowi Richterowi i Janowi Bartlowi pod dniem 26. Kwietnia 1847 nadany na wynalazek pewnej masy.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem przywilej Józefowi Richterowi, kupcowi w Prośnicy, i Janowi Bartlowi, także kupcowi w Sonnenbergu, pod

dem Verderben schütze, und daher vorzüglich für Dächer, Brücken, Slippers u. dgl. verwendbar sei; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6246 — H.).

Dem Anton Mayer, fürstlich Fürstenbergischen Berg- und Hütten-Direktor zu Neu-Joachimsthal bei Beraun in Böhmen, auf eine Erfindung, Entdeckung und Verbesserung in der Eisen-Schmelz- und Hammer-Manipulazion, wodurch nicht nur an Brennstoff, Bewegungskosten und Kräften bedeutend erspart, sondern auch ermöglicht werde, Brennstoffe ohne Unterschied, ob vegetabilisch oder fossilmineralisch, bei dem Eisenhüttenbetriebe mit gutem Erfolge anzuwenden, und wodurch auch bei bedeutender Verminderung der Erzeugungskosten eine bessere Qualität der Eisenprodukte erzielt werde; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6247 — H.).

Dem Ludwig Friedrich Franz David, Tauketten-Fabrikanten zu Havre in Frankreich, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung, bestehend in einer Schneckenscheibe, welche bei allen Arten von Winden und Krahnen, auf welche Taue oder Ketten aufgerollt werden, angewendet werden könne, und welche in's Unendliche aufzurollen gestatte, ohne nachzulassen; auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 24. Jänner 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6248 — H.).

Dem Georg Palta, Tischler in Hernals (bei Wien Nro. 188), auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Fensterrahmen, wodurch diese in die Räumlichkeiten, wo selbe angebracht sind, mehr Licht zulassen, eine gefälligere Form besitzen, und zur Anfertigung weniger Holz als gewöhnliche Fensterrahmen benöthigen; auf zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6269 — H.).

Baumgartner m. p.

424.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 16. August 1851,

womit das Privilegium des Joseph Richter und des Johann Bartl vom 26. April 1847 auf die Erfindung einer Masse für die weitere Dauer von fünf Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Joseph Richter, Handelsmannes zu Preßnitz, und des Johann Bartl, ebenfalls Handelsmannes in Sonnenberg:

dniem 26. Kwietnia 1847 nadany na wynalazek pewnej masy do wyrabiania fajek, lichtarzy, szkatułek i t. p., przedłużyć na dalsze lat pięć, t. j. na rok piąty, szósty, siódmy, ósmy i dziewiąty.

Baumgartner m. p.

425.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 16. Sierpnia 1851,

którem ogłasza się przelanie przywilejów Henrykowi Pfitznerowi i Franciszkowi Beckersowi na dniu 8. Listopada 1849 i 14. Kwietnia 1851 udzielonych na rzecz towarzystwa akcyjonaryjuszów c. k. wyłącznie uprzywilejowanej fabryki świec Millego.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło zanotować w księgach oświadczenie, jako właściciele fabryk Henryk Pfitzner i Franciszek Beckers mocą ustępstwa z dnia 18. Czerwca 1851 r. przywileje swoje przelali na własność towarzystwa akcyjonaryjuszów c. k. wyłącznie uprzywilejowanej fabryki świec Millego, a mianowicie:

1. Przywilej pod dniem 8. Listopada 1849 nadany na odkrycia i udoskonalenia w przerabianiu wszystkich zwierzęcych i roślinnych tłuszczów, tudzież wszelkiej żywicy na kwas meta-margarynowy i meta-elainowy, i użyciu takowych za tani i doskonały środek oświetlenia, a oraz do innych przemysłowych celów.

2. Przywilej pod dniem 14. Kwietnia 1851 nadany na wynalazek nowego sposobu, którym z obojętnych materyj tłuszczezowych wszelkiego rodzaju przy użyciu nowych aparatów uzyskuje się i czyści kwas tłuszczowy; naostatek

3. Przywilej pod dniem 14. Kwietnia 1851 nadany na wynalazek i udoskonalenie, przez które za pomocą hydrokarburetów odłącza się stearyn i margaryn od elainu, a z nietopnistych obojętnych tłuszczów wyrabia się, bez zmydlenia się z wapnem, mieszanina kwasów tłuszczowych, używana do robienia świec zwanych świecami Millego.

Baumgartner m. p.

vom 26. April 1847 auf die Erfindung einer Masse zur Verfertigung von Pfeifenköpfen, Leuchtern, Schatullen und dgl. auf die weitere Dauer von fünf Jahren, d. i. des fünften, sechsten, siebenten, achten und neunten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

425.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 16. August 1851,

womit die Uebertragung der dem Heinrich Pfitzner und Franz Beckers am 8. November 1849 und 14. April 1851 ertheilten Privilegien an die k. k. ausschließlich privilegirte Millikerzen-Fabriks-Akzien-Gesellschaft kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß die Fabriksbesitzer Heinrich Pfitzner und Franz Beckers ihre Privilegien:

1. vom 8. November 1849 auf die Entdeckungen und Verbesserungen, alle animalischen und vegetabilischen Fettsorten und Harzgattungen in Meta-Margarin und Meta-Elain-Säure umzuwandeln, und diese zu einem wohlfeilen und vortrefflichen Beleuchtungsmittel und zu sonstigen industriellen Zwecken zu verwenden;

2. vom 14. April 1851 auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, aus neutralen Fettstoffen aller Art mit Anwendung neuer Apparate Fettsäure zu gewinnen und selbe zu reinigen; und

3. vom 14. April 1851 auf die Erfindung und Verbesserung Stearin, Margarin von Elain durch Intervenzion von Hydrokarburetten zu trennen und aus den schwer schmelzbaren indifferenten Fettstoffen ohne Verseifung mit Kalk jenes Gemenge von Fettsäuren darzustellen, welches zur Erzeugung der sogenannten Millikerzen angewendet wird, laut Zession vom 18. Juli 1851 in das Eigenthum der k. k. ausschließend privilegirten Millikerzen-Fabriks-Akzien-Gesellschaft übertragen haben, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

426.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 16. Sierpnia 1851,

którem ogłasza się przeniesienie przedłużonych zarazem do roku pietnastego przywilejów: Leclaira z dnia 26. Stycznia 1848 i Ludwika de Orth z dnia 13. Listopada 1846, nakoniec z dnia 24. Marca 1847 na rzecz Henryka hrabiego Larischa i Ludwika barona Pereiry.

Doniesienie, jako przywilej Leclaireowi dnia 26. Stycznia 1848 nadany na wynalezienie nowego postępowania w fabrykacyi, użyciu i zbieraniu cynkwajsu, i podobnie przywilej Ludwikowi de Orth pod dniem 24. Marca 1847 nadany na udoskonalenie postępowania w mieszaniu i użyciu rozmaitych do malarstwa przydatnych farb, niemniej dnia 13. Listopada 1846 nadany na wynalazek nowego postępowania w fabrykacyi surrogatu blajwajsowego, przeszedł na własność Henryka hrabiego Larischa i Ludwika barona Pereiry, prenotuje się w księdze dla wiadomości, a zarazem przedłuża się wszelkie powyżej wymienione przywileje aż do roku pietnastego.

Baumgartner m. p.

427.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 16. Sierpnia 1851,

którem przedłuża się czas trwania kilkunastu przywilejów.

Ministerstwo handlu przedłużyło nadal następujące przywileje:

1. Przywilej Józefa i Antoniego Selków, później na własność Jana Błażka przeniesiony, pierwszym dnia 18. Sierpnia 1846 pierwotnie nadany na wynalazek maszyny do nadawania połysku posadzce i podłodze w pokojach i salach, na dalszy rok jeden, t. j. szósty.

2. Przywilej, Mikołajowi Schlumbergerowi i spółce dnia 10. Sierpnia 1846 nadany na wynalazek przez maszyny przygotowywania bawełny i innych tym podobnych włókien, wyciągania tychże, gremplowania i czyszczenia, na dalsze lat pięć, t. j. na rok szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty.

3. Przywilej, Józefowi Sonnenfeldowi dnia 5. Lipca 1850 nadany na wynalazek wozów listowych i ładunkowych na sprężynach, na dalszy rok jeden, t. j. drugi.

4. Przywilej, Karolowi de Nagy dnia 8. Lipca 1846 nadany na wydoskonalenie kaganków do palenia gazem z oleju w lampach, na dalszy rok jeden, t. j. szósty.

426.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 16. August 1851,

wodurch die Uebertragung der unter Einem bis auf das fünfzehnte Jahr verlängerten Privilegien des Leclaire vom 26. Jänner 1848 und des Louis von Orth vom 13. November 1846 und vom 24. März 1847 an Heinrich Grafen Larisch und Louis Baron Pereira kundgemacht wird.

Die erstattete Anzeige, daß das Privilegium des Leclaire vom 26. Jänner 1848 auf die Erfindung eines neuen Verfahrens in der Fabrikazion, Anwendung und Auffammlung des Zinkweißes, dann die Privilegien des Louis von Orth vom 24. März 1847 auf eine Verbesserung des Verfahrens in der Zusammensetzung und Benützung verschiedener zur Malerei dienender Farben, und vom 13. November 1846 auf die Erfindung eines neuen Verfahrens in der Fabrikazion eines Bleiweiß-Surrogats in das Eigenthum des Heinrich Grafen Larisch und Louis Baron Pereira übergegangen seien, wird zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen, und es werden sämmtliche gedachte Privilegien unter Einem bis auf das fünfzehnte Jahr verlängert.

Baumgartner m. p.

427.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 16. August 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das ursprünglich dem Joseph und Anton Selka verliehene und seither in das Eigenthum des Johann Blažek übertragene Privilegium vom 28. August 1846, auf die Erfindung einer Maschine zum Glänzen der Parquetten und Dielen der Zimmer und Säle, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des sechsten Jahres.

2. Das Privilegium des Nikolaus Schlumberger und Komp. vom 10. August 1846, auf die Erfindung mittelst Maschinen Baumwolle und andere dergleichen Faserstoffe vorzubereiten, zu strecken, zu kämmen und zu reinigen, auf die weitere Dauer von fünf Jahren, d. i. auf das sechste, siebente, achte, neunte und zehnte Jahr.

3, Das Privilegium des Joseph Sonnenfeld vom 5. Juli 1850, auf die Erfindung von Brief- und Packetwagen auf Druckfedern, für die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

4. Das Privilegium des Karl von Nagy vom 8. Juli 1846, auf eine Verbesserung der Oelgasbrenner für Lampen, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des sechsten Jahres.

5. Przywilej, Edwardowi Bühlerowi dnia 8. Lipca 1846 nadany na wynalazek i wydoskonalenie wyrabiania za pomocą maszyn piór do pisania z mieszaniny kruszcowej, rdzewieniu mniej podlegającej, na dalszy rok jeden, t. j. szósty.

6. Przywilej, Karola W. Dobrego, później na własność Beni Kaiser i Abrahama Bettelheim przeniesiony, pierwszemu pierwotnie dnia 12. Maja 1850 nadany na wynalazek piecyków do palenia kawy, na dalszy rok jeden, t. j. drugi;

7. Przywilej, Pawłowi Ferdynandowi Lethuillier, dnia 24. Lipca 1849 nadany na wynalazek aparatu bezpieczeństwa, gwizdawką czyli piszczałką ostrzegającą zwanego, na dalszy rok jeden, t. j. trzeci.

8. Przywilej, Piotrowi Pfeffermanowi dnia 8. Sierpnia 1849 nadany na wynalazek proszku do zębów w masie, zwanego ciastem do zębów (Zahnpasta), na dalsze lat dwa, t. j. na rok trzeci i czwarty.

9. Przywilej, Karola Zaumanna, później na Krystyna Zaumanna przeniesiony, pierwotnie pierwszemu dnia 1. Sierpnia 1845 nadany na wynalazek i wydoskonalenie patentowanej już pod dniem 9. Sierpnia 1841 konstrukcyi wszelkich meblów, na dalszy rok jeden, t. j. siódmy.

10. Przywilej, Wilhelmowi Rambachowi dnia 24. Lipca 1849 nadany na udoskonalenie w wyrabianiu dętych srebrnych łyżek i sztućców deserowych, tudzież łyżeczek do kawy, na dalszy rok jeden, t. j. trzeci.

11. Przywilej, Aleksandrynie de Cassati dnia 3. Sierpnia 1838 nadany na udoskonalenie już dawniej uprzywilejowanej pomady oblicznej, tudzież na wynalazek potrzebnej do tego wody, na dalszy rok jeden, t. j. czternasty; nakoniec

12. Przywilej, Fryderykowi Gohdemu dnia 1. Sierpnia 1845 nadany na wynalazek pieca do opalania, przydatnego osobliwie do węgli kamiennych i koaksu, na dalszy rok jeden, t. j. siódmy.

Baumgartner m. p.

428.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 19. Sierpnia 1851,

którem ogłasza się przeniesienie własności nadanych niegdy pod dniem 27. Września 1847 i 18. Sierpnia 1850 r. Eugenijuszowi Armengaudowi wyłącznych przywilejów na wynalazek i udoskonalenie pewnej maszyny, zwanej „parfait épurateur", na rzecz Jerzego Alfonsa Rislera.

Własność dwóch przywilejów Eugenijuszowi Armengaudowi, inżynijerowi i profesorowi sztuk i przemysłowości w Paryżu, dnia 27. Września 1847 i dnia 18.

5. Das Privilegium des Eduard Bühler vom 8. Juli 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung, Schreibfedern vermittelst Maschinen aus einer Metallkomposizion zu erzeugen, welche dem Oxidiren weniger unterworfen sei, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des sechsten Jahres.

6. Das ursprünglich dem Karl W. Dobry verliehene und seither an Beni Kaiser und Abraham Bettelheim übergegangene Privilegium vom 12. Mai 1850 auf die Erfindung einer Kaffeetrommel, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

7. Das Privilegium des Paul Ferdinand Lethuillier vom 24. Juli 1849, auf die Erfindung von Sicherheitsapparaten, Lärmschwimmer oder Warnungspfeifen genannt, auf die weitere Dauer Eines, das ist des dritten Jahres.

8. Das Privilegium des Peter Pfeffermann vom 8. August 1849, auf die Erfindung eines Zahnpulvers in fester Form „Zahnpasta" genannt, auf die weitere Dauer zweier, d. i. des dritten und vierten Jahres.

9. Das ursprünglich dem Karl Zaumann verliehene und seither an Christian Zaumann übergangene Privilegium vom 1. August 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung der unterm 9. August 1841 privilegirten Konstrukzion aller Arten von Meubeln, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des siebenten Jahres.

10. Das Privilegium des Wilhelm Rambach vom 24. Juli 1849, auf eine Verbesserung in Verfertigung der hohlgepreßten silbernen Eß- und Dessertbestecke und Kaffeelöffel, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des dritten Jahres.

11. Das Privilegium der Alexandrine von Casati vom 3. August 1838, auf eine Verbesserung ihrer bereits privilegirten Gesichtspomade, und die Erfindung eines hiezu nöthigen Wassers, auf die Dauer Eines, d. i. des vierzehnten Jahres; endlich

12. das Privilegium des Friedrich Gohde vom 1. August 1845, auf die Erfindung eines besonders für Steinkohlen und Koaks geeigneten Heizofens, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des siebenten Jahres.

Baumgartner m. p.

428.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 19. August 1851,

wodurch die Uebertragung des Eigenthums der dem Eugen Armengaud am 17. September 1847 und 18. August 1850 verliehenen Privilegien, auf die Erfindung und Verbesserung einer Maschine „parfait épurateur" genannt, an Georg Alphons Risler kundgemacht wird.

Das Eigenthum der beiden Privilegien des Eugen Armengaud, Ingenieurs und Professors am Konservatorium der Künste und Gewerbe zu Paris, vom 27. Septem-

Sierpnia 1850 nadanych na wynalazek i udoskonalenie maszyny „parfait épurateur" nazwanej, przeszła zapomocą cesyi z dnia 7. Marca 1851 na rzecz Jerzego Alfonsa Rislera w Cernay.

Baumgartner m. p.

429.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 19. Sierpnia 1851,

którem przedłuża się na dalszy rok piąty wyłączny przywilej, Karolowi Huffzkyemu pod dniem 12. Lipca 1847 nadany na ulepszenie dachówek.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowanem, wyłączny przywilej Karolowi Huffzkyemu, właścicielowi przywileju i fabrykantowi cegieł w Neustift pod Bulą, pod dniem 12. Lipca 1847 r. nadany na ulepszenie w wyrabianiu dachówek wszelkiego rozmiaru za pomocą bardzo prostej, pożytecznej a niekosztownej formy od cegieł, na dalszy rok piąty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

430.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 20. Sierpnia 1851,

którem wyłączny przywilej Alberta Managetty (Managetta) kawalera z Lerchenau i Augusta Quiddego, przelany w trzeciej części na własność Karola Schedla, obudwom pierwszym dnia 27. Lipca 1850 nadany na wynalazek pieca do rozgrzania twardych suchych ciał, przedłuża się na rok drugi i trzeci.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, początkowo Albertowi Managecie kawalerowi Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu, i Augustowi Quiddemu, prywatyzującemu tamże nadany, a cesyją z dnia 10. Czerwca 1851 w trzeciej części na własność Karola Schedla, właściciela c. k. uprzywilejowanej fabryki w Wiedniu, przeniesiony przywilej z dnia 27. Lipca 1850 na wynalazek pieca, w którym twarde suche ciala, jak glina, wapno, kamienie gipsowe, kości i kruszce, przy daleko mniejszem paliwie, jak dotąd potrzeba było, otrzymują potrzebne rozpalenie, nadal na rok drugi i trzeci przedłużyć.

Baumgartner m. p.

ber 1847 und 18. August 1850, auf die Erfindung und Verbesserung einer Maschine „parfait épurateur“ genannt, wurde mittelst Zession vom 7. März 1851 an Georg Alphons Risler in Cernay übertragen.

Baumgartner m. p.

429.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 19. August 1851,

womit das dem Karl Hußzky auf die Verbesserung der Dachziegel am 12. Juli 1847 verliehene Privilegium auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Karl Hußzky, Privilegiums-Inhaber und Ziegelfabrikanten in Neustift bei Ofen, verliehene Privilegium vom 12. Juli 1847, auf die Verbesserung der Dachziegel mittelst einer sehr einfachen, vortheilhaften und nicht kostspieligen Ziegelform, die aus Holz und Eisen besteht, in allen Dimensionen zu formen, auf das fünfte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

430.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. August 1851,

womit das dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau und dem August Quidde am 27. Juli 1850 verliehene und zum dritten Theile in das Eigenthum des Karl Schedl übertragene Privilegium auf die Erfindung eines Ofens zur Erhitzung fester trockener Körper, auf das zweite und dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonom in Wien, und dem August Quiode, Partikulier in Wien verliehene und laut Zession vom 10. Juni 1851 zum dritten Theile in das Eigenthum des Karl Schedl, k. k. privilegirten Fabriksbesitzers in Wien, übertragene Privilegium vom 27. Juli 1850 auf die Erfindung eines Ofens, in welchem feste trockene Körper, wie Thon, Kalk, Gypsstein, Knochen und Erze mit bei weitem weniger Brennmateriale als gegenwärtig erforderlich ist, die nöthige Erhitzung erhalten, auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

431.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 20. Sierpnia 1851,

którem ustępstwo w trzeciej części nadanego pod dniem 30. Maja 1851 Augustowi Quiddemu i Albertowi Managetta kawalerowi Lerchenau wyłącznego przywileju na udoskonalenie aparatu do wpompowania i wypompowania, czyszczenia, chłodzenia i ogrzewania powietrza, na rzecz Karola Schedla ogłasza się.

August Quidde i Albert Managetta kawaler Lerchenau odstąpili mocą cesyi z dnia 14. Lipca 1851 na rzecz Karola Schedla, c. k. krajowego fabrykanta i właściciela fabryk żelaznych (Wieden miasto nr. 101), w trzeciej części własność przywileju z dnia 30. Maja 1851, na udoskonalenie nośnego aparatu do wpompowania i wypompowania, czyszczenia, chłodzenia i ogrzewania powietrza.

Baumgartner m. p.

432.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 20. Sierpnia 1851,

którem przywilej pod d. 30. Maja 1851 Albertowi Managecie (Managetta) kawalerowi Lerchenau i Augustowi Quiddemu, na udoskonalenie aparatów do ogrzewania nadany, a później w trzeciej części Karolowi Schedlowi ustąpiony, na lat pietnaście przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej początkowie Albertowi Managecie (Managetta) kawalerowi Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu i Augustowi Quiddemu, prywatyzującemu tamże, na udoskonalenie wszelkich aparatów do ogrzewania pod dniem 30. Maja 1851 r. nadany, a później na mocy cesyi z dnia 24. Czerwca b. r. w trzeciej części na własność Karola Schedla, c. k. uprzywilejowanego właściciela fabryk w Wiedniu przeniesiony, na lat pietnaście przedłużyć.

Baumgartner m. p.

431.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. August 1851,

wodurch d e Abtretung zum dritten Theile des dem August Quidde und Albert Managetta Ritter von Lerchenau am 30. Mai 1851 verliehenen Privilegiums, auf die Verbesserung eines Apparates zum Aus- und Einpumpen, Reinigen, Abkühlen und Erwärmen der Luft, an Karl Schedl kundgemacht wird.

August Quidde und Albert Managetta Ritter von Lerchenau haben das Eigenthum des Privilegiums vom 30. Mai 1851 auf die Verbesserung eines portativen Apparates zum Aus- und Einpumpen, Reinigen, Abkühlen und Erwärmen der Luft laut Abtretungs-Urkunde vom 14. Juli 1851 an Karl Schedl, k. k. Landesfabrikanten und Eisengewerks-Inhabers (Wien Stadt Nro. 101) zum dritten Theile abgetreten.

Baumgartner m. p.

432.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. August 1851,

womit das dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau und dem August Quidde am 30. Mai 1851 verliehene und seither zum dritten Theile an Karl Schedl abgetretene Privilegium, auf die Verbesserung von Beheitzungs-Apparaten, auf die Dauer von fünfzehn Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonomen in Wien, und dem August Quidde, Partikulier in Wien, verliehene und laut Zession vom 24. Juni l. J. zum dritten Theile in das Eigenthum des Karl Schedl, k. k. privilegirten Fabrikenbesitzers in Wien übertragene Privilegium vom 30. Mai 1851, auf die Verbesserung aller Gattungen von Beheitzungs-Apparaten, auf die Dauer von fünfzehn Jahren zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

433.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych nadanych dnia 21. Sierpnia 1851.

Przywilej, Franciszkowi Fleischowi, ślusarzowi maszyn w Wiedniu (Gumpendorf nr. 3), na rok jeden nadany na udoskonalenie w żęciu zboża przez użycie bardzo prostej, pożytecznej i trwałej żniwiarki do wszelkiego zboża, którą takowe w szerokości pięciu stóp prędko, dokładnie i bez uszkodzenia w pościele (pokosy) się kładzie, tak iż w dniu jednym za pomocą dwóch koni i jednego człowieka pięć do sześciu morgów wyżąć można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6468 — H.).

Przywilej, Antoniemu Kopeckyemu w Wiedniu (Josefstadt nr. 26), na rok jeden nadany na wynalazek elektro-magnetycznej silni, której równie jak siły pary do obrotu maszyn przemysłowych użyć można, a która mniej daleko kosztuje, miejsca mniej zajmuje, w użyciu z żadnem niebezpieczeństwem nie jest połączoną, a za pomocą kumulatora właściwie ku temu celowi urządzonego, każdego stopnia szybkości dopuszcza. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6469 — H.).

Przywilej, Józefowi Bodenemu, upoważnionemu ślusarzowi powozów (Jägerzeile nr. 49), na lat trzy nadany na wynalazek stopni, w spód powozów wcale nieznacznie się wsuwających, przy otwieraniu drzwiczek się wysuwających, a przy zamykaniu tychże powracających które wreszcie do wozów z drzwiczkami lub bez drzwiczek zastosowane być mogą, a tę korzyść niosą, że drzwiczki chociaż dobrze nie przypadają lub nie wchodzą, nigdy się nie otwierają, że na tych stopniach żadna nieczystość się nie osadza, a przy czyszczeniu powozu niedogodności nie ma. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6493 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Schubertowi, miejskiemu ślusarzowi i właścicielowi domu w Wiedniu (am Thuri nr. 53), na lat dwa nadany na udoskonalenie maszynowych stopni do powozów, przezco zupełnie usuwa się niebezpieczne otwieranie się drzwiczek, gdyż temi pod progiem powozowym ukrytemi stopniami drzwiczki zamknięte się utrzymują, i dopiero przy otwieraniu powozu się wysuwając, na widok występują, a przytem są bardzo wygodne, proste, trwałe, zupełnie bezpieczne i eleganckie. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6499 — H.).

433.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 21. August 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Franz Fleisch, Maschinenschlosser in Wien (Gumpendorf Nro. 3), auf eine Verbesserung des Verfahrens beim Getreidemähen durch Anwendung einer äußerst einfachen, vortheilhaften und dauerhaften Maschine zum Abmähen aller Gattungen Getreide, womit das Getreide in einer Breite von beinahe 5' schnell und sicher geschnitten und ohne Beschädigung in Reihen (Schwaden) gelegt werde, so daß während eines Tages mit Hilfe zweier Pferde und eines Menschen 5 bis 6 Joche abgemäht werden können; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6468 – H.).

Dem Anton Kopetzky in Wien (Josephstadt Nro. 26), auf die Erfindung einer elektro-magnetischen Kraftmaschine, welche gleich der Dampfkraft zum Betriebe von Industriemaschinen verwendet werden könne, in der Anschaffung billiger zu stehen komme, weniger Raum einnehme, im Betriebe mit keiner Gefahr verbunden sei, und durch einen eigens konstruirten Kumulator jeden Grad von Schnelligkeit zulasse; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6469 — H.).

Dem Joseph Bodene, befugten Wagen-Schlosser in Wien (Jägerzeile Nro. 49), auf eine Erfindung von Wagenfußtritten, welche sich in den Fußboden des Wagens ganz unbemerkbar hineinlegen, beim Aufmachen derselben wieder zurücktreten, auch bei Wägen sowohl mit als ohne Thüren angebracht werden können, und den Vortheil bieten, daß die Wagenthüren, auch wenn sie nicht gut passen oder schließen, nie aufgehen können, daß sich an diese Fußtritte keine Unreinigkeit ansetze, und daß selbe bei der Reinigung des Wagens keine Unbequemlichkeit verursache; auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6493 — H.).

Dem Franz Schubert, bürgerlichen Schlossermeister und Hausinhaber in Wien (am Thuri Nro. 53), auf eine Verbesserung der Wagen-Maschinenfußtritte, wodurch das gefährliche Aufgehen der Wagenthüren gänzlich beseitigt werde, da diese unter den Wagenschwellen versteckten Fußtritte die Wagenthüren von selbst geschlossen halten, und erst beim Oeffnen des Wagens hervortreten und sichtbar werden, aber auch jene Fußtritte zugleich sehr bequem, einfach, dauerhaft, vollkommen sicher und elegant seien; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6499 — H.).

Przywilej, Anzelmowi Faleschiniemu, tkaczowi w Udine (Borgo Gemona al Civico nr. 1537), na lat pięć nadany na wynalazek maszyny do tarcia konopi. Opis tego przywileju złożono w c. k. weneckiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6536 — H.).

Przywilej, Antoniemu i Michałowi Aniołowi Ducciom, fabrykantom fortepijanów i organów w Florencyi, przez Antoniego Tomaschka, fabrykanta fortepijanów w Wiedniu (Wieden nr. 920), na lat pięć nadany na wynalazek nowego muzycznego instrumentu, zwanego „Baristato", który o oktawę niżej idzie niż kontrabas, a dla mocy i wyrazistości tonów osobliwie do orkiestry jest przydatny. Ciż prosili o zachowanie tajemnicy i złożyli rewers, jaki cudzoziemcy wydawać powinni (l. 6536 — H.).

Przywilej, Karolowi Schedlowi, właścicielowi fabryki w Wiedniu (w mieście nr. 101), Albertowi Managetta kawalerowi de Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu (Neubau nr. 291) i Augustowi Quiddemu, technikowi z Brunświku, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Josefstadt nr. 225), na rok jeden nadany na wynalazek usuwania tworzącego się w kotłach nadzwyczaj szkodliwego i bardzo przykrego kamienia, ze wszystkich aparatów parowych i do warzenia, zapomocą bardzo prostego mechanicznego przyrządu bez wszelkich środków chemicznych. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym przeciw wykonywaniu tego przywileju nie ma przeszkody, byle tylko uprzywilejowany przyrząd zastosowywano jedynie do kotłów u maszyn parowych, albo też do kotłów takowych parowych aparatów do warzenia, w których para pomiędzy podwójne dna lub ściany naczyń kuchennych w celu warzenia przechodzi, lecz nie do takich aparatów do warzenia, gdzie para wpuszcza się bezpośrednio w naczynie do warzenia, a przeto z mającemi się warzyć wiktuałami w bezpośrednią styczność przychodzi. August Quidde złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 6558 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Pauwelsowi z Bruxelli, fabrykantowi wozów kolei żelaznych w Witkowicach w Morawii, przez Ignacego Wallanda, ajenta handlowego w Wiedniu (w mieście nr. 300), na lat trzy nadany na odkrycie nowej konstrukcyi maźnic u lokomotywów, wagonów i u wszystkich zwykłych powozów i osi, przezco rozegrzanie przez użytek niepodobnem się czyni, również wyciekania smarowidła jako też i wciskania się brudu, prochu i t. p. się nie dopuszcza. O zachowanie tajemnicy proszono. Złożono także rewers, jakiego według przepisów od cudzoziemców się wymaga (l. 6559 — H.).

Baumgartner m. p.

Dem Anselmo Faleschini, Weber in Udine (Borgo Gemona al Civico Nro. 1537), auf die Erfindung einer Maschine zum Brechen des Hanfes; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. venezianischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6536 — H.).

Dem Antonio und Michelangelo Ducci, Pianoforte-Fabrikanten und Orgelbauer in Florenz, durch Anton Tomaschek, Klavier-Fabrikanten in Wien (Wieden Nro. 920), auf die Erfindung eines neuen musikalischen Instrumentes „Baristato" genannt, welches um eine Oktav tiefer gehe als der Kontrabaß, und sich wegen der Stärke und Deutlichkeit des Tones hauptsächlich für das Orchester eigne; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6536 — H.).

Dem Karl Schedl, Fabriksbesitzer in Wien (Stadt Nro. 101), Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonom in Wien (Neubau Nro. 291), und August Quidde, Techniker aus Braunschweig, derzeit in Wien (Josephstadt Nro. 225), auf eine Erfindung, den außerordentlich schädlichen und äußerst lästigen Kesselstein bei allen Dampf- und Koch-Apparaten durch eine äußerst einfache mechanische Vorrichtung ohne alle chemische Mittel gänzlich zu beseitigen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privileginms unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, wenn die Privilegiums-Vorrichtung bloß bei Kesseln für Dampfmaschinen oder bei Kesseln solcher Dampf-Koch-Apparate angewendet wird, bei welchen der Dampf zwischen doppelten Böden oder Wänden der Kochgefässe behufs des Kochens streicht, jedoch nicht bei solchen Koch-Apparaten, wo der Dampf unmittelbar in das Kochgefäß geleitet wird, und so mit den zu kochenden Nahrungsmitteln selbst in Berührung kommt. Der Fremdenrevers des August Quidde liegt vor (Z. 6558 — H.).

Dem Franz Pauwels, aus Brüssel, Eisenbahnwagen-Fabrikanten zu Wittkowitz in Mähren, durch Ignaz Walland, Handelsagenten in Wien (Stadt Nro. 300), auf die Entdeckung einer neuen Konstrukzion der Schmierbüchsen für Lokomotive, Waggons und alle Sorten gewöhnlicher Wägen und Achsen, wodurch eine Erhitzung im Gebrauche unmöglich gemacht, dann das Ausfließen des Schmiermateriales, so wie auch das Eindringen von Schmutz, Staub ɩc. verhindert werde; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6559 — H.).

Baumgartner m. p.

434.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych nadanych dnia 23. Sierpnia 1851.

Przywilej, W. Güntherowi, właścicielowi fabryki lokomotywowych maszyn w Neustadzie pod Wiednicm, na lat trzy nadany na wynalazek, w skutek którego właściwym sposobem zwyczajny węgiel brunatny tak się przekształca, iż najlepszy węgiel z drzewa zastąpi zupełnie i do obrobienia żelaza doskonale użyć się daje. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6292 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Patznickowi w Wiedniu (Alservorstadt nr. 47), na rok jeden nadany na wydoskonalenie w wyrabianiu towarów gumielastycznych, które polega na nowym sposobie farbowania i bronzowania, jakoteż i w odjęciu wszelkiego zapachu wspomnionym przedmiotom, bez nadwerężenia przytem lipkości i elastyczności. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6402 — H.).

Przywilej, Gustawowi Rohrdorfowi, mechanikowi z Zurychu z Szwajcaryi, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Alservorstadt nr. 269) na udoskonalenie szybkiej prasy drukarskiej, które na tem polega: że 1) prasy tej i do litografii użyć; 2) tąż tak czcionki jak odciski z kamienia odbijać; 3) w jednej godzinie 1000 odbiciów zrobić można; że nakoniec 4) to udoskonalenie co do użycia do litografii, przy każdej istniejącej szybkiej prasie drukarskiej przyrządzić można. O zachowanie tajemnicy proszono. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6405 — H.).

Przywilej, Adamowi Ogdenowi, inżynijerowi używającemu firmy: „John Sykes i Adam Ogden“ w Huddersfield (Hrabstwo York w Anglii), bawiącemu obecnie w Bruxelli, przez Dra. Franciszka Wertfeina, niższo-austryjackiego publicznego ajenta w Wiedniu (w mieście nr. 469), na lat trzy nadany na udoskonalenie maszyn do czyszczenia wełny i innych włókien. Na ten przedmiot nadano we Francyi przywilej na lat pietnaście, poczynający od dnia 14. Września 1850 r. O zachowanie tajemnicy proszono, i złożono rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6406 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Schiffingerowi, kapralowi w c. k. pułku piechoty Hoch- und Deutschmeister, a teraz pisarzowi u komendy placowej w Wiedniu, i Michałowi Reichardowi, dawniej pomocnikowi w produkowaniu farb bronzowniczych w Wiedniu (Josefstadt nr. 68), na dwa lata nadany na udoskonalenie wyrabiania farb bronzowniczych z opadków przy kuciu wszelkich kruszców, tudzież gumy i wody do gładzenia (Glattwasser), za pomocą nowej manipulacyi przy

434.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. August 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem W. Günther, Lokomotiv- und Maschinen-Fabriks-Besitzer in Wiener-Neustadt, auf eine Erfindung, die gewöhnliche Braunkohle durch ein eigenes Verfahren so umzustalten, daß dieselbe die Stelle der besten Holzkohle vertrete und zu jeder Eisenbearbeitung vollkommen gut verwendet werden könne; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6292 — H.).

Dem Franz Patznick in Wien (Alservorstadt Nro. 47), auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Kautschukwaaren, welche in einer neuen Farbe- und Bronzirungs-Methode und in der Erzielung der Geruchlosigkeit der gedachten Gegenstände bestehe, ohne daß der Klebestoff und Elastizität darunter leiden; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6402 — H.).

Dem Gustav Rordorf, Mechaniker von Zürich in der Schweitz, derzeit in Wien Alservorstadt Nro. 269), auf eine Verbesserung an der Buchdrucker-Schnellpresse, welche darin bestehe, daß: 1. diese Presse auch auf die Lithographie (Steindruck) angewendet; 2. mit derselben eben so gut Lettern- (Buchstaben-) als Steindruck vorgenommen, und 3. in einer Stunde 1000 Abzüge gemacht werden können; auch 4. diese Verbesserung in der Anwendung des Steindruckes an jeder schon bestehenden Buchdrucker-Schnellpresse anzubringen sei; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6405 — H.)

Dem Adam Ogden, Ingenieur, unter der Firma: John Sykes und Adam Ogden, in Hudersfield (Grafschaft York in England), derzeit in Brüssel, durch Dr. Franz Wertfein, niederösterreichischen öffentlichen Agenten in Wien (Stadt Nro. 469), auf Verbesserungen der Maschinen zum Reinigen der Woll- und anderer Faserstoffe; auf drei Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 14. September 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6406 — H.).

Dem Franz Schiffinger, Korporal in dem k. k. Infanterie-Regimente Hoch- und Deutschmeister und dermalen Schreiber bei dem Platz-Kommando in Wien, und Michael Reichard, vormals Gehilfe bei der Bronze-Farbenerzeugung in Wien (Josephstadt Nro. 68), auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Bronzefarben aus dem Abfalle aller geschlagenen Metalle, dann Gummi und Glattwasser durch eine neue Manipulazion beim Zerreiben dieser Gegenstände, ferner durch das Abläutern derselben

rozcieraniu tych przedmiotów, nareszcie spłukiwaniem tychże dla oczyszczenia czynionem filtrowaną wodą dunajową i paleniem oliwy z Aix. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6461 — H.).

Przywilej, Karolowi Hinzemu, angielskiemu robót kulisto-wypukłych (boule) fabrykantowi w Wiedniu (Josefstadt nr. 222), na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu wykładania stolarszczyzny, przyczem przyozdobienia, herby, litery i t. p. nie w sposobie zwykłych dotąd w Austryi angielskich robót kulistowypukłych w kruszcach lub zagranicznych gatunkach drzewa, lecz w sztucznie przyrządzonym, tkackiemu rękodziełu w podobnym gruncie się wykłada, a wyrabiane być może zapomocą umyślnie ku temu celowi wynalezionych maszyn z chemicznie przyrządzonej masy farb, kruszców i krajowych gatunków drzewa, przezco nie tylko robota bardzo dobrze trwałą piękność zyskuje, lecz i potrzeba drogich amerykańskich gatunków drzewa prawie zupełnie ustawa. O zachowanie tajemnicy proszono. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6464 — H.).

Przywilej, Salomonowi Bingowi, upoważnionemu fabrykantowi kwiatów w Fünfhaus pod Wiedniem, przez A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiedniu (Jägerzeile nr. 520), na lat dwa nadany na wynalazek wyrabiania zapomocą nowej maszyny daleko szybciej, taniej i w całych sztukach produkowanych dotąd jedynie na łokcie aksamitek wycinanych i wyciskanych do ubiorów damskich. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6465 — H.).

Przywilej, Edwardowi Dunnowi, kapitanowi w Nowym Yorku, przez Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na wynalazek i udoskonalenie maszyny, której siłę popędową przez rozegrzanie powietrza lub innych gazów lub płynów, zdolnych wielkiej prężności, wydobywa się. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na przeszkodzie, jeźli należycie porobione będą przepisane wentyle bezpieczeństwa. Złożono także rewers, jakiego wydanie dla cudzoziemców jest przepisane (l. 6466 — H.).

Przywilej, Józefowi Wetterneckowi, inżynijerowi w c. k. uprzywilejowanej fabryce maszyn w Wiedniu (am Tabor nr. 59), na lat trzy nadany na wynalazek hydrostatycznej lampy oliwnej, jako i świateł oliwnych i nocnych, przy których samym ciężarem płynu, płyn palący się na wysokość knota się podnosi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6467 — H.).

Baumgartner m. p.

behufs der Reinigung durch filtrirtes Donauwasser und durch Brennen mit Mixeröl; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6461 — H.).

Dem Karl Hinze, englischen Boule-Arbeiter in Wien (Josephstadt Nro. 222), auf eine Erfindung in der Erzeugung der neuen Art eingelegter Kunsttischlerarbeit, wobei die einzulegenden Verzierungen, Wappen, Buchstaben und dgl. nicht wie bei der bisher in Oesterreich üblichen englischen Boule-Arbeit einfach in Metall oder fremden Holzgattungen, sondern in einem künstlich bereiteten, der Manufaktur-Weberei ähnlichen Grunde eingelegt werden, welche durch eigends dazu erfundene Maschinen, durch chemisch zubereitete Farbenmassen, Metalle und inländische Holzgattungen erzeugt werden könne, wodurch nicht nur eine sehr dauerhafte Schönheit der Arbeit erzielt, sondern auch der Bedarf der theueren amerikanischen Holzgattungen fast gänzlich beseitiget werde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6464 — H.).

Dem Salomon Bing, befugten Blumenmacher in Fünfhaus bei Wien, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereins in Wien (Jägerzeile Nr. 520), auf eine Erfindung, die bisher ellenweise erzeugten durchbrochenen und gepreßten Sammt-Borduren für Damenputz mittelst einer neuen Maschine schneller, billiger und in ganzen Stücken zu erzeugen; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6465 — H.).

Dem Eduard Dunn, Kapitän in New-York, durch Friedrich Rödiger zu Wien (St. Ulrich Nro. 50), auf die Erfindung und Verbesserung einer Maschine, deren Triebskraft durch die Anwendung erhitzter Luft oder anderer Gase oder Flüssigkeiten, die einer grossen Expansion fähig sind, hervorgebracht werde; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht bei gehöriger Anbringung der vorschriftmäßigen Sicherheitsventile der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6466 — H).

Dem Joseph Wetterneck, Ingenieur in der k. k. privilegirten Maschinen-Fabrik in Wien (am Tabor Nro. 59), auf die Erfindung einer hidrostatischen Oellampe, dann von Oel- und Nachtlichtern, wobei durch den reinen Druck der Flüssigkeit die Brennflüssigkeit auf die Höhe des Brenners gehoben werde; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6467 — H.).

Baumgartner m. p.

435.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 27. Sierpnia 1851,

jako przywilej Eugenijuszowi de Nagy dnia 15. Grudnia 1847 nadany na wynalazek pneumatycznego wciągacza, z powodu nieużywania go, za zgasły się ogłasza.

Przywilej, Eugenijuszowi de Nagy dnia 15. Grudnia 1847 nadany na wynalazek pneumatycznych wciągaczów, gdy nie czyniono użytku z tegoż w przeciągu czasu prawem ustanowionego, ogłasza się za zgasły.

Opis tego uprzywilejowanego wynalazku, który dotychczas w tajemnicy był zachowany, przeseła się wraz ku przechowaniu do instytutu politechnicznego, gdzie go każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

436.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 31. Sierpnia 1851 nadanych od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych.

Przywilej, Józefowi Morawetzowi, technikowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 61), i H. A. Syrrenbergowi, kupcowi, na rok jeden nadany na wynalazek w wyrabianiu mydła, które używane w gospodarstwie do prania, jakoteż i w fabrykach sukna i odbijalniach, nie tylko wszystkie dotąd zwane gatunki mydła bez najmniejszego nadwerężenia materyi przewyższa, lecz i daleko taniej kosztuje. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem policyi zdrowia wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza. H. A. Syrrenberg złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 6686 — H.).

Przywilej, Karolowi Moreyowi, kapitaliście w Londynie, przez Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na wynalazek i udoskonalenie maszyny do obciosywania i obrabiania kamieni, tak ku zwyczajnemu użyciu, jakoteż i do przyozdobień. O zachowanie tajemnicy proszono, i złożono rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 6687 — H.).

Przywilej, S. Edlerowi w Wiedniu (w mieście nr. 779) i A. Wolfowi, właścicielowi fabryki zapałków w Neudörfel w pobliżu Wiener-Neustadt, na lat cztery nadany na wydoskonalenie w wyrabianiu zapałków. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznych przepisów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nic nie przeszkadza (l. 6688 — H.).

435.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 27. August 1851,

womit das dem Eugen von Nagy am 15. Dezember 1847 ertheilte Privilegium, auf die Erfindung pneumatischer Einsauger, wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Eugen von Nagy vom 15. Dezember 1847, auf die Erfindung pneumatischer Einsauger, ist wegen unterlassener Ausübung binnen der gesetzlichen Frist für erloschen erklärt worden.

Die dießfällige geheimgehaltene Privilegiumsbeschreibung wird unter Einem an das politechnische Institut zur Aufbewahrung für Jedermanns Einsicht geleitet.

Baumgartner m. p.

436.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 31. August 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Morawetz, Techniker in Wien (Leopoldstadt Nro. 61), und dem H. A. Syrrenberg, Kaufmanne, auf eine Erfindung in der Erzeugung von Seife, welche beim Gebrauche sowohl in der Wirthschaft zum Waschen, als auch in den Tuch- und Druckfabriken nicht nur alle bisher angewandten Seifen-Gattungen, ohne die Stoffe im Mindesten anzugreifen, an Wirksamkeit übertreffe, sondern auch weit billiger zu stehen komme; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des H. A. Syrrenberg liegt vor (Z. 6686 H.).

Dem Charles Morey, Rentier in London, durch Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nro. 50), auf eine Erfindung und Verbesserung einer Maschine zum Behauen und Bearbeiten der Steine, sowohl zum gewöhnlichen Gebrauche, als auch zu Verzierungen; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6687 — H.).

Dem S. Edler in Wien (Stadt Nro. 770), und dem A. Wolf, Zündrequisiten-Fabriksinhaber zu Neudörfl nächst Wiener Neustadt, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Zündhölzchen; auf vier Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6688 — H.).

Przywilej, G. Siglowi, właścicielowi fabryki maszyn w Wiedniu (am Michaelbäuerischen Grunde nr. 42), na rok jeden nadany na wydoskonalenie tłoczni, gdzie tłoczenie uskutecznia się płytami i walcami, a której szczególnie do wyrabiania cukru z buraków, jakoteż i do robienia oleju użyć można. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym tudzież bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6689 — H.).

Przywilej, Piotrowi Piccardtowi, mieszczaninowi praskiemu i buchalterowi w domu Józefa Fleschnera w Pradze (nr. 739—1), na rok jeden nadany na wynalazek nowego papieru inkaustowego wraz z wydoskonalonym przyrządem do kopijowania listów, rachunków, rysunków i t. p., przyczem ani atramentu, ani zwykłego dotąd przy kopijowaniu postępowania nie potrzeba, a znacznie czasu, trudu i nakładu oszczędza się. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6691 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Poschingerowi, zarządzcy huty żelaznej w Rosenbachu w Karyntyi, na lat trzy nadany na wynalazek nowej budowy wielkich pieców hutniczych, przyczem zrobiwszy w pośrodku pieca kuźnię, ruszty do pieców wytapiających żelazo przez żarzenie, jak i do pieców przez gaz wytapiających zastosowuje się, piece daleko są prościejsze i mniej kosztują, a oszczędza się przy nich w porównaniu z zwyczajnemi wielkiemi piecami bardzo wiele paliwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. karynckiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 6692 — H.).

Przywilej, Janowi Chrzcicielowi de Lorenzi, fabrykantowi organów w Wicency, na lat pięć nadany na wynalazek nowego sposobu w konstrukcyi organów „fonocromico“ zwanych, przez sam nacisk klawiszów pełne wyrazu tony wydających. Opis tego przywileju złożony w c. k. weneckiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6789 — H.).

Baumgartner m. p.

437.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 6. Września 1851,

którem przywilej, C. U. Schluowi dnia 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek i udoskonalenie wozów kolei żelaznej, na rok drugi przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej C. U. Schluowi, przełożonemu wyrobni maszyn c. k. północnej kolei żelaznej w Pradze, pod

Dem G. Sigl, Maschinen-Fabriksbesitzer in Wien (am Michaelbäurischen Grunde Nro. 42) auf die Verbesserung einer Presse, wobei der Druck mittelst Platten und Walzen effektuirt werde, und welche besonders zur Runkelrübenzucker- und Oelfabrikazion anwendbar sei; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts- und Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6689 — H.).

Dem Peter Piccardt, Prager Bürger und Buchhalter im Hause des Joseph Fleschner in Prag (Nro. 739—1), auf die Erfindung eines neuen Tintenpapieres nebst einer verbesserten Vorrichtung zum Kopiren von Briefen, Rechnungen, Zeichnungen etc., wobei sowohl der Gebrauch der Tinte, so wie das bisher beim Kopiren der Briefe beobachtete Verfahren entfalle, und eine bedeutende Ersparniß an Zeit, Mühe und Kosten erzielt werde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6691 — H.).

Dem Jakob Poschinger, Verwalter des Hüttenwerkes Rosenbach in Kärnthen, zu Rosenbach in Kärnthen, auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion der Flammöfen, wobei durch Anbringung einer Zwischenesse, Pultröste für Glüh- und Gasöfen brauchbar und die Oefen viel einfacher und billiger werden, und wodurch man zugleich im Vergleiche mit gewöhnlichen Flammöfen eine bedeutende Ersparung an Brennmateriale erziele; auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei von Kärnthen zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6692 — H.).

Dem Johann Baptist de Lorenzi, Orgelbauer in Vicenza, auf die Erfindung einer neuen Methode in der Konstrukzion einer Orgel „Fonocromico“ genannt, welche durch Tasten und Pedaldruck sehr ausdrucksvolle Töne hervorbringe; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Venedig zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6789 — H.).

Baumgartner m. p.

437.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 6. September 1851,

womit das dem C. U. Schlu auf eine Erfindung und Verbesserung an den Eisenbahnwägen am 12. August 1850 verliehene Privilegium, auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem C. U. Schlu, Vorstande der Maschinenwerkstätten der k. k. nördlichen Staatseisenbahn in Prag, unterm 12. August 1850

dniem 12. Sierpnia 1850 r. nadany na wynalazek i udoskonalenie u wozów kolei żelaznej, na rok drugi przedłużyć.

Baumgartner m. p.

438.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 6. Września 1851,

którem przywilej, Emanuelowi Wrzolikowi dnia 21. Lipca 1843 r. nadany na wynalazek przyrządu do podniesienia wody, na rok dziewiąty przedłuża się.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Emanuelowi Wrzolikowi, cywilnemu inżynijerowi w Frejstadzie na Szląsku, dnia 21. Lipca 1843 nadany na wynalazek nowego przyrządu do podniesienia wody bez użycia drążków pompowych na jakąkolwiek wysokość, na rok dziewiąty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

439.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 8. Września 1851,

z ogłoszeniem, jako Jan Winkler przywilej dnia 30. Kwietnia 1849 nadany sobie na poprawę skóry lakierowanej i ceraty, mocą cesyi z dnia 14. Sierpnia 1851 zlał na Rejnharda Frauera.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło w księdze prenotacyjnej zapisać doniesienie, że Jan Winkler trzyletni przywilej, dnia 30. Kwietnia 1849 nadany sobie na poprawę w skórach lakierowanych i w ceracie, mocą cesyi z dnia 14. Sierpnia 1851, na Rejnharda Frauera przelał.

Baumgartner m. p.

440.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 10. Września 1851 nadanych.

Przywilej, Girolamowi Bertoniemu, mielnikowi w Cavallico pod Udine, na lat dziesięć nadany na wynalazek maszyny z drzewa zrobionej, z kołem do

verliehene Privilegium auf eine Erfindung und Verbesserung an den Eisenbahnwägen, auf das zweite Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

438.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 6. September 1851,

womit das dem Emanuel Wrzolik am 21. Juli 1843 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer Wasserhebungs-Vorrichtung, auf das neunte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Emanuel Wrzolik, Zivil-Ingenieur zu Freistadt in Schlesien, verliehene Privilegium vom 21. Juli 1843, auf die Erfindung einer neuen Wasserhebungs-Vorrichtung ohne Pumpgestänge für jede Höhe, auf das neunte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

439.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. September 1851,

womit die Anzeige, daß Johann Winkler sein Privilegium vom 30. April 1849 auf eine Verbesserung des Lakleders und der Wachsleinwand laut Zessionsurkunde vom 14. August 1851 an Reinhard Frauer übertragen habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Johann Winkler das ihm am 30. April 1849, auf eine Verbesserung des Lackleders und der Wachsleinwand ertheilte dreijährige Privilegium laut Zessionsurkunde vom 14. August 1851 an Reinhard Frauer übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

440.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 10. September 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Girolamo Bertoni, Müller zu Cavallicco bei Udine, auf die Erfindung einer aus Holz konstruirten Maschine mit horizontalem Schneiderade zum Verkleinern

rznięcia horyzontalnem do krajania w trzaseczki drzewek farbiarskich, lub do medycyny służących, Opis przywileju złożony w c. k. weneckiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6790 — H.).

Przywilej, Girolamowi Bertoniemu, mielnikowi w Cavallico pod Udine, na jedenaście lat nadany na wynalazek z żelaza zrobionej maszyny z leżącym cylindrem do krajania w trzaseczki lub talerzyki drzewek farbiarskich, lub do medycyny służących. Opis przywileju przechowuje się w c. k. weneckiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6790 — H.).

Przywilej, Józefowi Neussowi, technikowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 515), na rok jeden nadany na wydoskonalenie ruchomych stopni do powozu. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 6813 — H.).

Przywilej, Józefowi Resselowi, c. k. podintendantowi marynarki w Tryjeście (nr. 958), na rok jeden nadany na wynalazek nowego mechanizmu obrotowego dla okrętów parowych. Opis przywileju złożono w c. k. namiestnictwie w Tryjeście, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tegoż żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 6822 — H.).

Przywilej, spadkobiercom Ludwika Damboecka, tudzież M. Faberowi i spółce, fabrykantom bobbinetów i korónek w Wiedniu (w mieście nr. 147), na lat dwa nadany na udoskonalenia u krosien maszynowych (maszyn do tkania tattyngów i petynet), przezco towary gładkie i w desenie w daleko korzystniejszy sposób i w większej jak dotąd rozmaitości wzorów produkować można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 6886 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Funkowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 315), na rok jeden nadany na udoskonalenie w wyrabianiu wszelkich galanteryjnych rzeczy skórzanych, przezco takowe od zamoknięcia ochronione, po dłuższem nawet czasie nie rozklejają się, ani też żaden kawałeczek odpaść nie może. Opis przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 6972 — H.).

Przywilej, Antoniemu Hartingerowi, kwieskowanemu korrektorowi cesarskiej akademii sztuk pięknych w Wiedniu (Gumpendorf nr. 381), na rok jeden nadany na udoskonalenie w litografii i odciskaniach na kamieniu, polegające: *a)* na litograficznej farbie czarnej do odcisków kredowych, która w najjaśniejszych odcieniach tuszu aż do najpełniejszej czarności dobitne, wykończone i jasne odciski wydaje; *b)* na takiem przyrządzeniu wszystkich farb, że takowych z największą korzyścią do odcisków kolorowanych używać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7003 — H.).

von Farb- und Medizinalhölzern in Späne; auf zehn Jahre. Die offene Beschreibung befindet sich bei der k. k. venezianischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6790 — H.).

Dem Girolamo Bertoni, Müller zu Cavallicco bei Udine, auf die Erfindung einer aus Eisen konstruirten Maschine mit liegendem Schneidezylinder zum Verkleinern von Farb- und Medizinalhölzern in Späne und über Hirn geschnittene Scheiben; auf eilf Jahre. Die offene Beschreibung befindet sich bei der k. k. venezianischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6790 — H.).

Dem Joseph Neuß, Techniker in Wien (Leopoldstadt Nro. 515), auf die Verbesserung beweglicher Wagentritte; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 6813 — H.).

Dem Joseph Ressel, k. k. Marine-Unterintendent in Triest (Nro. 958), auf die Erfindung eines neuen Dampfschiffs-Betriebsmechanismus; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Triest zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 6822 — H.).

Dem Ludwig Damböcks Erben und M. Faber und Komp., Bobbinet- und Spitzen-Fabrikanten in Wien (Stadt Nro. 427), auf Verbesserungen an den Warp-Maschinen (Tattings- und Pettinets-Maschinen), wodurch glatte und façonirte Waaren auf eine vortheilhaftere Weise und in größerer Verschiedenartigkeit von Mustern, als es bisher der Fall war, erzeugt werden; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 6886 — H.).

Dem Leopold Funk, Privilegienbesitzer in Wien (Leopoldstadt Nro. 315), auf die Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen Ledergalanterie-Arbeiten, wodurch selbe vor Näße geschützt seien, auch in der Länge der Zeit nicht auseinandergehen, noch sich irgend Etwas von denselben ablösen könne; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 6972 — H.).

Dem Anton Hartinger, quieszirten Korrektor der k. Akademie der bildenden Künste in Wien (Gumpendorf Nro. 381), auf die Verbesserung in der Lithographie und Steindruckerei, welche bestehe: a) in einer lithographischen Schwärze für den Kreidedruck, die in den lichtesten Tuschtönen bis in's tiefste Schwarz scharfe, saftige und klare Abdrücke liefere; b) in einer solchen Vorbereitung aller Farben, daß sie mit dem größten Vortheile für den Farbendruck verwendet werden können; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7003 — H.).

Przywilej, Józefowi F. Kaudersowi, fabrykantowi wybijanych kartonów i chusteczek w Pradze (nr. 83), na lat trzy nadany, na wynalazek i udoskonalenie przyrządu do użytku przy fabrykacyi wybijania kartonów i chusteczek. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7048 — H.).

Baumgartner m. p.

441.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 10. Sierpnia 1851;

którem przywilej Michałowi Bermannowi Tellerowi dnia 29. Sierpnia 1843 nadany na wynalazek i udoskonalenie maszyn i materyjałów do wyrabiania oleju, na dalszy rok jeden się przedłuża.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Michałowi Bermannowi Tellerowi, kupcowi w Pradze, dnia 29. Sierpnia 1843 nadany na wynalazek i udoskonalenie maszyn i materyjałów do wyrabiania oleju, na dalszy, t. j. dziewiąty rok przedłużyć.

Baumgartner m. p.

442.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 12. Września 1851,

którem kilkanaście przywilejów dla niewykonywania za zgasłe ogłasza się.

Następujące przywileje zostały z powodu zaniechanego wykonywania za zgasłe ogłoszone:

1. Dezyderyjusza (Desirè) Józefa Marchala, z dnia 21. Grudnia 1843 na wynalazek bitych, spłaszczonych, niekruchych i nierdzewiających kloców u kolei żelaznej;

2. Anatola de Sessevalle, z dnia 31. Grudnia 1846 na wynalazek w produkcyi sprzączek z haczkami;

3. Rudolfa Bonfila, z dnia 4. Listopada 1839 na udoskonalenie w wyrabianiu sukien i innych fabrykatów nieprzerwanej długości;

4. D. M. Pollaka, z dnia 29. Lutego 1844 na wynalazek stapiania węgli kamiennych;

5. Zofii Mercier, z dnia 7. Grudnia 1847 na wynalazek i wydoskonalenie aparatu parowego do prania i wyługowania bielizny;

6. Izraela Jejtelesa, z dnia 28. Stycznia 1847 na udoskonalenie w wyrabianiu szczotek;

Dem Joseph F. Kauders, Kattun- und Tücheldruck-Fabrikanten in Prag (Nro. 83), auf die Erfindung und Verbesserung einer Vorrichtung zur Anwendung bei der Kattun- und Tücheldruck-Fabrikation; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7048 — H.).

Baumgartner m. p.

441.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 10. September 1851,

womit das Privilegium des Michael Bermann Teller vom 29. August 1843, auf die Erfindung und Verbesserung von Maschinen und Stoffen zur Oel-Erzeugung auf die weitere Dauer Eines Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Michael Bermann Teller, Handelsmannes in Prag, vom 29. August 1843, auf die Erfindung und Verbesserung von Maschinen und Stoffen zur Oel-Erzeugung auf die weitere Dauer Eines, das ist des neunten Jahres, zu verlängern befunden (Z. 7047 — H.).

Baumgartner m. p.

442.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 12. September 1851,

womit mehrere Privilegien wegen Nichtausübung für erloschen erklärt werden.

Nachstehende Privilegien wurden wegen Nichtausübung als erloschen erklärt, und zwar:

1. des Desiré Joseph Marchal, vom 21. December 1843, auf die Erfindung von streckbaren geplätteten, unspröden und unoxidirbaren eisernen Eisenbahnblöcken;

2. des Anatole de Sessevalle, vom 31. December 1846, auf die Erfindung in der Erzeugung von Hakenschnallen;

3. des Rudof Bonfil, vom 4. November 1839, auf die Verbesserung zur Verarbeitung von Tüchern und Fabrikaten von ununterbrochener Länge;

4. des D. M. Pollak, vom 29. Februar 1844, auf die Erfindung Steinkohlen zu schmelzen;

5. der Sophie Mercier, vom 7. December 1847, auf die Erfindung und Verbesserung eines Dampfapparates zum Waschen und Auslaugen der Wäsche;

6. des Israel Jeiteles, vom 28. Jänner 1847, auf Verbesserungen in der Bürsten-Erzeugung;

7. Henryka Emanuela, z dnia 24. Lipca 1846, na wydoskonalenia przy atmosferycznych kolejach żelaznych;

8. Jerzego Hintona Bowilla, z dnia 24. Lipca 1846 na udoskonalenie w prowadzeniu gazu;

9. Ambrozego Brevina, tudzież Johna Heathcoata i spółki, z dnia 12. Stycznia 1847 na udoskonalenia przy maszynach i przyrządach do zesnucia i przędzenia jedwabiu;

10. Karola de Bergue, z dnia 28. Stycznia 1847 na udoskonalenie w konstrukcyi sprężyn u wozów kolei żelaznej i innych, nakoniec

11. Wiliama Henryka Philipsa i Karola Mackenziela, z dnia 5. Lutego 1847 na udoskonalenia środków i aparatów do gaszenia ognia.

Baumgartner m. p.

443.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 16. Września 1851,

mocą którego przywilej, Ignacemu Kapferowi dnia 21. Sierpnia 1849 nadany na robienie różnych naczyń z blachy żelaznej cyną pobielanej, na rok jeden przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowanem przywilej, Ignacemu Kapferowi dnia 21. Sierpnia 1849 nadany na poprawę w wyrabianiu różnych naczyń z blachy cyną pobielanej, na dalszy rok jeden, to jest rok trzeci przedłużyć (l. 7198 — H,).

Baumgartner m. p.

444.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa, handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 17. Września 1851 nadanych.

Przywilej, Aloizemu Stummerowi, kapitanowi c. k. uprzywilejowanego towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju, w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 554) na rok jeden nadany na wynalazek statku parowego, przydatnego do żeglugi na rzekach małych i wielkich, który pod względem bezpieczeństwa i ekonomicznym wielkie i znaczne korzyści przed wszystkiemi dotąd znanemi okrętami parowemi i innemi statkami nastręcza, znacznie mniejszy opór w żeglowaniu tak z wodą jak i pod wodę stawi, i daleko szybszą jazdę możliwą czyni. O zachowanie ta-

7. des Henry Emanuel, vom 24. Juli 1846, auf Verbesserungen an athmosphärischen Eisenbahnen;

8. des Georg Hinton Bovill, vom 24. Juli 1846, auf die Verbesserung im Leiten des Gases;

9. des Ambros Brevin, und des John Heathcoat und Komp., vom 12. Jänner 1847, auf Verbesserungen an den Maschinen und Vorrichtungen zum Abhaspeln und Spinnen der Seide;

10. des Charles de Bergue, vom 28. Jänner 1847, auf Verbesserung in der Konstrukzion von Federn für Eisenbahn- und andere Wagen und endlich

11. des William Henry Philips und Charles Mackenziel, vom 5. Februar 1847, auf Verbesserungen der Mittel und Apparate zur Dämpfung von Feuer.

Baumgartner m. p.

443.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 16. September 1851,

womit das Privilegium des Ignaz Kapfer vom 21. August 1849 auf Erzeugung verschiedener Gefäße aus verzinntem Eisenbleche auf die weitere Dauer Eines Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Ignaz Kapfer vom 21. August 1849 auf eine Verbesserung in der Erzeugung verschiedener Gefäße aus verzinntem Eisenbleche auf die weitere Dauer Eines, das ist des dritten Jahres zu verlängern befunden (Z. 7198 — H.).

Baumgartner m. p.

444.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 17. September 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Alois Stummer, Kapitän der k. k. privilegirten Donau-Dampfschifffahrts-Gesellschaft in Wien (Leopoldstadt Nro. 554), auf die Erfindung eines zur Befahrung von Flüssen und Strömen geeigneten Dampf-Fahrzeuges, welches in Sicherheits- wie auch in ökonomischen Rücksichten viele und bedeutende Vortheile vor allen bisher bekannten Dampfschiffen und anderen Fahrzeugen gewähre, einen bedeutend geringeren Widerstand sowohl stromauf- als abwärts veranlasse, und eine viel schnellere Fahrt möglich mache; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffent-

jemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 7068 — H.).

Przywilej, A. M. Pollakowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi w Wiedniu (w mieście nr. 728) na lat pięć nadany na wynalazek sposobów, za których użyciem przemoknięcie zapakowanych przedmiotów zaraz z wierzchu bez otwarcia pakunku poznać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7070—H.).

Przywilej, Adolfowi Zillerowi, komisyjonarzowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 706) na rok jeden nadany na udoskonalenie w fabrykacyi zapałek które w tem polega, iż po użytku same gasną, przezco nie tak łatwo jak przy zwykłych zapałkach z nieostrożności nieszczęścia powstać mogą, tudzież że takowe woń przyjemną wydają. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 7071 — H.).

Przywilej, Dunkanowi Mackenziemu, z Manchestru w Anglii, przez Fryderyka Roedigera, (Wieden St. Ulryk nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek i udoskonalenie maszyn czyli aparatów do lawirowania i przenoszenia deseniów lub wzorów i do wycinania, przebijania i wszelkiego przyrządzania kart papierowych albo innych materyjałów, używanych na warsztatach Jacquarda i innych do fabrykacyi materyi w desenie. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nic nie stoi na zawadzie. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 7096 — H.).

Przywilej, Ludwikowi Ravené, młodszemu, mechanikowi w Berlinie, przez Józefa Jungha, prywatyzującego w Wiedniu (w mieście nr. 365), na rok jeden nadany na wynalazek nowej maszyny do składania i prasowania, przezco uskutecznia się składanie i prasowanie drukowanych arkuszy papieru, to jest gazet, książek lub jakichkolwiek innych druków, któraто maszyna przy każdej dobrze złożonej szybkiej prasie urządzona i od tejże samej siły w ruch wprawiona być może, a za której pomocą wszystko co zpod prasy drukarskiej wychodzi, również szybko złożone i prasowane być może, z oszczędzeniem pracy rąk ludzkich nie tylko przy składaniu, lecz i przy odbieraniu papieru zpod prasy. Wynalazek ten patentowano w królestwie Pruskiem na lat sześć, rachując od dnia 10. Grudnia 1850. O zachowanie tajemnicy proszono. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 7114 — H.).

lichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7068 — H.).

Dem A. M. Pollak, k. k. privilegirten Fabrikanten in Wien (Stadt Nro. 728), auf die Erfindung von Mitteln, durch deren Anwendung das Naßwerden verpackter Gegenstände gleich von Außen erkannt werden könne, ohne die Verpackung zu eröffnen; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7070 — H.).

Dem Adolph Ziller, Kommissionär in Wien (Leopoldstadt Nro. 706), auf die Verbesserung in der Fabrikazion der Zündhölzchen, welche darin besteht, daß sie nach dem Gebrauche von selbst erlöschen, wodurch nicht so leicht, wie bei den gewöhnlichen Zündhölzchen, aus Unvorsichtigkeit Unglücksfälle entstehen können, und daß sie dabei zugleich einen Wohlgeruch verbreiten; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7071 — H.).

Dem Dunkan Mackenzie, aus Manchester in England, durch Friedrich Rödiger, (Wien St. Ulrich Nro. 50), auf die Erfindung und Verbesserung von Maschinen und Apparaten zum Laviren und Uebertragen von Dessins oder Mustern und zum Ausschneiden, Durchschlagen und sonstigen Vorrichten der Kartenblätter oder anderer Materialien, welche bei den Jaquard'schen und anderen Werkstühlen zur Fabrikazion façonirter Stoffe verwendet werden; auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7096 — H.).

Dem Louis Ravené, junior, Mechaniker in Berlin, durch Joseph Jungh Privatier in Wien (Stadt Nr. 365), auf die Erfindung einer Falzmaschine, wodurch das Falzen der gedruckten Papierbögen, seien es Zeitungen, Bücher oder sonst was immer für Druckgegenstände bewerkstelliget werde, welche Maschine bei jeder gut konstruirten Schnellpresse anzubringen sei, von derselben Kraft bewegt werde und mittelst welcher Alles, was durch die Presse gedruckt wird, eben so schnell gefalzt werden könne, mit Ersparung der Arbeit durch Menschenhände nicht nur beim Falzen, sondern auch beim Abnehmen des Papiers; auf Ein Jahr. Im Königreiche Preußen ist diese Erfindung seit 10. December 1850 auf sechs Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7114 — H.).

Przywilej Aleksandrowi Frankelowi, ajentowi kupieckiemu (Leopoldstadt nr. 528), na rok jeden nadany na wynalazek i udoskonalenie w robieniu bucików z rozmaitych materyi, które przylegają swobodnie, podają się za kształtem nogi, a elastycznością usuwają dotkliwy ból z odmrożenia nóg, nagniotków lub martwych kostek pochodzący, przyczem sprężyna elastyczna w ten sposób się schodzi, iż noga pokryciem skórzanem od zamoczenia i zimna jest ochroniona, a buciki kształt swój zawsze zachowują. Opis tego przywileju złożono w c. k. austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 7260 — H.).

Przywilej, Ludwikowi baronowi Lo Presti w Wiedniu (w mieście nr. 276), u Karola de Nagyego, na lat pięć nadany na udoskonalenie przy hydraulicznych prasach, pompach i tym podobnych maszynach, za pomocą którego szybkość kompresyi reguluje się ściśle sama wedle oporu przedmiotu, przyczem pod równemi zresztą warunkami prasa hydrauliczna robotę swą w czwartej części tego czasu wykonywa, jak to zwykle dzieje się nawet przy dwu pompach zrobionych bez tego udoskonalenia. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tegoż żadnej nie czyni obawy (l. 7323 — H.).

Baumgartner m. p.

445.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 20. Września 1851,

jako doniesienie, że Ignacy Gessmann przywilej Wilhelmowi Kyritzowi i H. A. Syrrenbergowi pod dniem 22. Grudnia 1847 nadany na poprawę już uprzywilejowanego smarowidla do wozów i machin, a później na własność jego przeniesiony, przelał na Józefa Morawetza i H. A. Syrrenberga, ogłoszonem zostaje.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło zaprenotować doniesienie, że Ignacy Gessmann przywilej pierwotnie Wilhelmowi Kyritzowi i H. A. Syrrenbergowi pod dniem 22. Grudnia 1847 na poprawę w robieniu już uprzywilejowanego smarowidła do wozów i machin nadany, a potem na jego własność przeniesiony, na Józefa Morawetza, technika, i H. A. Syrrenberga kupca w Wiedniu (na Leopoldsztadzie nr. 61) przelał (l. 7345 — H.).

Baumgartner m. p.

Dem Alexander Frankel, Handlungs-Agenten in Wien (Leopoldstadt Nro. 528), auf die Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung von Stiefelleten aus verschiedenen Stoffen, welche sich gefällig anschließen, nach jeder Ristweite des Fußes verwendbar seien, und durch Elastik den empfindlichen Schmerz bei Frostbeulen, Hühneraugen und Ueberbeinen verhindern, wobei die elastische Feder derart schließe, daß der Fuß durch die Bedeckung des Leders vor dem Eindringen der Nässe und Kälte geschützt sei, die Stiefelleten aber fortwährend ihre Form behalten; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7260 — H.).

Dem Ludwig Baron Lo Presti in Wien (Stadt Nro. 276), bei Karl von Nagy, auf die Verbesserung an den hydraulischen Pressen, Pumpen und ähnlichen Maschinen, wobei die Geschwindigkeit der Kompression sich genau nach dem Widerstande des Stoffes von selbst regle, wodurch bei sonst gleichen Bedingungen eine hydraulische Presse ihre Arbeit in dem vierten Theile der Zeit vollführe, als dieß sonst ohne diese Verbesserung selbst bei zwei Pumpenkörpern möglich sei; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7323 — H).

Baumgartner m. p.

445.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. September 1851,

womit die Anzeige, daß Ignaz Geßmann das dem Wilhelm Kyritz und H. A. Syrrenberg am 22. December 1847 auf Verbesserung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinenschmiere verliehene, und hierauf in sein Eigenthum übergegangene Privilegium an Joseph Morawetz und H. A. Syrrenberg übertragen habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Ignaz Geßmann das ursprünglich dem Wilhelm Kyritz und H. A. Syrrenberg am 22. Dezember 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinenschmiere verliehene, und hierauf in sein Eigenthum übergegangene Privilegium, an Joseph Morawetz, Techniker, und H. A. Syrrenberg, Kaufmann in Wien, (Leopoldstadt Nro. 61), übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen (Z. 7345—H.).

Baumgartner m. p.

446.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 25. Września 1851 nadanych.

Przywilej, Ferdynandowi Grutschowi, miejskiemu tapicerowi w Wiedniu (w mieście nr. 995) na rok jeden nadany na udoskonalenie w wyrabianiu elastycznych materaców, które przez właściwe przyrządzenie przewyższają dotychczasowe materace co do trwałości, elastyczności, wygody i taniości. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 7346 — H.).

Przywilej, Jakóbowi F. H. Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 758) na lat pięć nadany na udoskonalenie w fabrykacyi mydła zapomocą właściwie ku temu przydatnego aparatu, przezco produkować można mydło znacznie lepszej jakości i po wiele niższych cenach, jak przy postępowaniu dotychczasowem. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 7347 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Kinkowi, właścicielowi c. k. uprzywilejowanej fabryki hydraulicznego cementu (kitu) w Kufsztynie w Tyrolu, na lat pięć nadany na wynalazek w wyrabianiu płyt na dachy i podłogi z hydraulicznego cementu z przymieszaniem lub bez przymieszania piasku, które wyrabiane być mogą w rozmaitym kształcie i grubości, chropowate, na wpół polerowane, doskonale polerowane lub w desenie rozmaitego koloru, przytem nadzwyczajnie mocnych, nie podlegających bynajmniej zmianie powietrza, ogniotrwałych i po bardzo umiarkowanej cenie; oraz w wyrabianiu rur do studzien bardzo mocnych i długotrwałych. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7376 — H.).

Przywilej, Karolowi Kussikowi, prywatyzującemu z Heregh na Węgrzech (Wieden Landstrasse nr. 146), na rok jeden nadany na wynalazek korby dyjametralnej, która przy budowaniu maszyn najobszerniejsze zastosowanie znajdzie. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 7381 — H.).

Przywilej, Johnowi Bailliemu, dyrektorowi maszyn w Peszcie, i Janowi Socherowi, c. k. asystentowi inżynijerstwa, przez Johna Hasswell, dyrektora fabryki maszyn kolei żelaznej wiedeńsko-głognickiej w Wiedniu (Wieden nr. 953), na lat trzy nadany na wynalazek w udoskonaleniu wentylów, mianowicie nowego urządzenia w obciążaniu wentylów bezpieczeństwa u lokomotywów i wszel-

446.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 25. September 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Ferdinand Grutsch, bürgerlichen Tapezierer in Wien (Stadt Nro. 995), auf die Verbesserung in der Erzeugung elastischer Matratzen, welche durch eine eigene Vorrichtung die bisherigen Matratzen an Haltbarkeit, Elastizität, Bequemlichkeit und Billigkeit übertreffen; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7346 — H.).

Dem Jakob F. H. Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 758), auf die Verbesserung in der Fabrikazion der Seife mittelst eines besonderen hiezu geeigneten Apparates, wodurch die Seife in bedeutend besserer Qualität und zu einem viel geringeren Preise, als durch das gewöhnliche Verfahren erzeugt werden könne; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Zahl 7347 — H.).

Dem Franz Kink, Besitzer der k. k. privilegirten hydraulischen Zement-Fabrik zu Kufstein in Tirol, auf die Entdeckung in der Erzeugung von Dach- und Fußbodenplatten aus hydraulischem Zemente mit oder ohne Sandzusatz, welche von verschiedener Form und Dicke, rauh, halbgeschliffen, feingeschliffen und dessinirt von verschiedener Farbe erzeugt werden können, zugleich äußerst fest, unveränderlich in jeder Witterung, feuersicher uud sehr billig im Preise seien; ferner in der Erzeugung von Brunnenröhren aus der nämlichen Masse von großer Haltbarkeit und langer Dauer; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7376 — H.).

Dem Karl Kussik, Privatier aus Heregh in Ungarn, Wien (Landstrasse Nro. 146), auf die Erfindung einer Diametral-Kurbel, welche bei dem Maschinenbaue die ausgedehnteste Anwendung finde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7381 — H.).

Dem John Baillie, Maschinen-Direktor in Pest, und Johann Socher, k. k. Ingenieur-Assistent, durch John Haßwell, Direktor der Maschinen-Fabrik der Wien-Gloggnitzer Eisenbahn in Wien (Wieden Nro. 953), auf die Erfindung einer Ventil-Verbesserung, nämlich einer neuen Einrichtung, die Sicherheits-Ventile bei Locomotiven, Dampfschiffen und allen Gattungen von Dampfkesseln zu belasten; auf drei

kich okrętów i kotłów parowych. Złożony opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tegoż żadna nie zachodzi przeszkoda. John Baillie, będąc cudzoziemcem, złożył przepisany rewers (l. 7382 — H.).

Przywilej, Pawłowi Mezziemu, sensalowi towarów jedwabnych w Medyjolanie (Contrada dei Meravigli nr. 2383) na lat trzy nadany na wynalazek preparatu z mineralnych i roślinnych substancyj do zesnucia jedwabiu z poczwarek jedwabników (cocons) zapomocą zimnej wody, przezco zesnucie jedwabiu z żyjących poczwarek, a oprócz tego i użycie tychże do uzyskania nasienia możliwem się staje. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7427 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Fischerowi, prywatyzującemu w Kapfenbergu w Styryi, na rok jeden nadany na wynalezienie właściwie postawionego pieca, który chemicznemi preparatami bez ognia przez kilka godzin ogrzany być może. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 7428 — H.).

Przywilej, Henrykowi D. Schmidowi, c. k. upoważnionemu fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Landstrasse nr. 144), na dwa lata nadany na wynalazek połączenia dwóch systemów maszyn parowych, to jest systemu Mandslaya z systemem maszyn z balansowaniem, przezco osięga się to istotne udoskonalenie i uproszczenie, iż obadwa balanse wprawiające w ruch wszelaki system pomp, zapomocą krótkich ramion w takowy sposób z drągiem pompowym połączone są, iż oraz nadają mu w każdym kierunku dyrekcyję w linii prostej. Opis tego przywileju złożono do przechowania w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 7429 — H.).

Przywilej, B. Józefowi Antoniemu de Sonnenthal, cywilnemu inżynijerowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 424), na lat cztery nadany na odkrycie i udoskonalenie na tem polegające, iż przy zastosowaniu przepisów ostrogranów i rur, połączywszy z tem plecionkę z drutu, w wielu częściach jakowej budowy używane dotąd drzewo z zupełnem bezpieczeństwem zastąpić można żelazem, np. przy wiązaniu dachów, belkach tramowych i t. p.; iż zbudowane w ten sposób wiązania dachów zupełnie są ogniotrwałe, pokrywane być mogą jakiemkolwiek dotąd używanym materyjałem, a co do wagi lżejsze są od drewnianych; iż zabudowanie mające takowe wiązanie dachu mury daleko słabsze mieć może, bez najmniejszego narażenia się na niebezpieczeństwo, a więc przezto w ogólności i taniej przychodzi; nakoniec iż te udoskonalenia tak przy prostych domach włościańskich, jak i do pałaców zastosować można, tudzież że

Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des John Baillie liegt vor (Z. 7382 — H.).

Dem Paolo Mezzi, Seidenwaaren-Sensal in Mailand (contrada dei Meravigli, Nro. 2383), auf die Erfindung eines Präparates aus mineralischen und vegetabilischen Substanzen zum Abwinden der Seide von den Kokons mittelst kalten Wassers, wodurch das Abhaspeln der Seide von lebenden Kokons und überdieß die Benützung der Letzteren zur Saamengewinnung ermöglicht werde; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7427 — H.).

Dem Franz Fischer, Privatier zu Kapfenberg in Steiermark, auf die Entdeckung eines eigenthümlich konstruirten Ofens, welcher mit chemischen Prävaraten ohne Feuer durch mehrere Stunden geheizt werden könne; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7428 — H.).

Dem Heinrich D. Schmid, k. k. landesbefugten Maschinen-Fabrikanten in Wien (Landstrasse Nro. 144), auf die Erfindung der Vereinigung zweier Systeme von Dampfmaschinen, nämlich des Systems von Mandslay mit jenem der Balancier-Maschinen, wodurch die wesentliche Verbesserung und Vereinfachung erreicht werde, daß die beiden Balanciers, die ein beliebiges System von Pumpen in Bewegung setzen, durch kurze Gelenke auf solche Weise mit der Kolbenstange verbunden seien, daß sie zugleich derselben in jeder Richtung als geradlinige Führung diene; auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7429 — H.).

Dem B. Joseph Anton von Sonnenthal, Zivil-Ingenieur in Wien (Leopoldstadt Nro. 424), auf die Entdeckung und Verbesserung, welche darin bestehe, daß mit Anwendung des Kanten- und Röhren-Prinzips, verbunden mit einem Flechtwerke von Draht, bei vielen Theilen eines Gebäudes das bisher dazu verwendete Holz mit voller Sicherheit durch Eisen ersetzt werden könne, als z. B. bei Dachstühlen, Trambalken u. s. w.; daß derart gebaute Dachstühle völlig feuersicher seien, mit jedem bisher verwendeten Deckmateriale eingedeckt werden können, und im Gewichte leichter als hölzerne seien; daß ein Gebäude mit einem solchen Dachstuhle bedeutend schwächere Mauern haben könne, ohne die Sicherheit im Geringsten zu gefährden und daher im Ganzen auch billiger zu stehen komme; daß endlich diese Verbesserungen sich eben so gut bei ordinären Bauernhäusern, wie bei Pallästen anbringen lassen und daß jeder Schlossergeselle hiezu verwendet werden könne; auf vier Jahre. Die Geheimhaltung wurde an-

każdy czeladnik ślusarski do tego użyty być może. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda, byle tylko roboty w sposób porządny były uskuteczniane (l. 7436 — H.).

Baumgartner m. p.

447.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 30. Września i 3. Października 1851,

którem przedłuża się nadal kilkanaście przywilejów.

Ministerstwo handlu zostało spowodowanem przedłużyć nadal następujące przywileje:

1. Przywilej, pierwotnie Jana Preschela, później na własność Arona Pollaka przeniesiony, pierwszemu pod dniem 16. Sierpnia 1839 r. nadany na wynalazek wygotowywania wszelkiego mydła ciekłego i twardego, a to z pewnego ciała, ktemu dotychczas nieużywanego, na rok trzynasty.

2. Przywilej, Aloizemu Stummerowi, kapitanowi pierwszego c. k. uprzywilejowanego towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju, w Wiedniu, pod dniem 12. Sierpnia 1850 nadany na wynalazek maszyny, za której pomocą dziury czopowe, każdego rodzaju, rozmiaru i kształtu, tudzież inne tego rodzaju zagłębienia w drewnianych robotach stolarskich i ciesielskich, z szczególniejszą dokładnością, czystością a znacznem oszczędzeniem czasu i pracy wykonywane być mogą, na rok drugi.

3. Przywilej, Janowi Jerzemu Angeliemu, c. k. nadwornemu i miejskiemu fabrykantowi i handlarzowi wyrobów woskowych w Wiedniu, dnia 16. Września 1840 nadany na udoskonalenie w wyrabianiu świec woskowych, na rok dwunasty.

4. Przywilej, Karolowi Geylingowi, malarzowi szkieł w Wiedniu, dnia 4. Sierpnia 1847 nadany na wynalazek wypalania rysunków w kształcie muszlinu, tiulu, petynety, koronek gładkich lub w desenie, na wszelkich szybach u okien, tudzież taflach zwierciadlanych, oraz trwałego powlekania farbą, albo też przytapiania tejże na takowych, na rok piąty.

5. Przywilej, Jakóbowi Bierstingerowi młodszemu, w Wiedniu, dnia 8. Sierpnia 1849 r. nadany na udoskonalenie uprzywilejowanych pod dniem 28 Stycznia 1849 koszów dozorczych, służących do przewożenia drobno szczypanego drzewa opałowego, na rok trzeci.

6. Przywilej, pierwotnie Fryderyka Wilhelma Kyritza, później na własność Józefa Morawetza, technika, przelany, pierwszemu dnia 18. Sierpnia 1850 nadany na nowy wynalazek mydła do prania, na rok drugi.

gesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht bei übrigens solider Ausführung der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7436 — H.).

Baumgartner m. p.

447.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 30. September und 3. Oktober 1851,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das ursprünglich dem Johann Preschel verliehene und sodann in das Eigenthum des Aron Pollak übergegangene Privilegium vom 16. August 1839 auf die Erfindung alle Sorten von Schmier und festen Seifen aus einem hierzu noch nie verwendeten Körper zu sieden; auf das dreizehnte Jahr.

2. Das Privilegium des Alois Stummer, Kapitäns der ersten k. k. privilegirten Donau-Dampfschifffahrts-Gesellschaft in Wien, vom 12. August 1850, auf die Erfindung einer Maschine, mittelst welcher Zapfenlöcher jeder Art, Dimension und Form, sowie auch andere derartige Vertiefungen in Holzbestandtheilen der Tischler und Zimmermannsarbeiten mit besonderer Genauigkeit, Reinheit und bedeutender Ersparniß an Zeit und Arbeit hergestellt werden können; auf das zweite Jahr.

3. Das Privilegium des Johann Georg Angeli, k. k. Hof- und bürgerlichen Wachsziehers und Wachshändlers in Wien, vom 16. September 1840, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Wachskerzen; auf das zwölfte Jahr.

4. Das Privilegium des Karl Geyling, Glasmalers in Wien, vom 4. August 1847, auf die Entdeckung alle Gattungen Fenster- und Spiegeltafeln musselin-, tull-, pettinet-, spitzenartig, glatt oder façonirt zu ätzen, mit Farbe dauerhaft zu überziehen oder diese auch ganz fest darauf einzuschmelzen; auf das fünfte Jahr.

5. Das Privilegium des Jakob Bierstinger des Jüngeren, in Wien, vom 8. August 1849, auf eine Verbesserung der am 28. Jänner 1849 privilegirten Kontrolkörbe zur Verführung des verkleinerten Brennholzes; auf das dritte Jahr.

6. Das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyritz verliehene und sodann in das Eigenthum des Technikers Joseph Morawez übergegangene Privilegium vom 18. August 1850, auf die Erfindung einer Wasch-Seife; auf das zweite Jahr.

7. Przywilej, Wawrzyńca Mayera, miejskiego stolarza w Wiedniu, dnia 21. Sierpnia 1849 nadany na udoskonalenie niesmrodliwych domowych i pokojowych jego wymysłu prewetów, pod dniem 5. Sierpnia 1844 uprzywilejowanych, na rok trzeci.

8. Przywilej, Ludwikowi de Orth i Leopoldowi Stephanowi w Wiedniu dnia 7. Sierpnia 1849 nadany na wynalazek nowego postępowania przy osłonieniu i izolowaniu elektro-magnetycznych drutów telegrafowych za pomocą gutta-perchy i rozmaitych kompozycyi z gutta perchy i innych substancyi, na rok trzeci.

9. Przywilej, Janowi Truberowi, miejskiemu ślusarzowi w Wiedniu, dnia 27. Czerwca 1845 nadany na wynalazek i udoskonalenie w ogrzewaniu powietrza, na rok siódmy.

10. Przywilej, Franciszkowi Morawetzowi, załozycielowi łazienek Zofii (Sophienbad), dnia 11. Września 1844 nadany na wynalazek przy kąpielach parowych, na rok ósmy.

11. Przywilej, Aloizemu Zechmeisterowi, fabrykantowi skór w Gaming, dnia 4. Września 1846 nadany na wynalazek nadawania wszelkim wyprawnym skórom przez nowe postępowanie zapomocą pary i właściwegc ku temu wynalezionego smarowidła więcej mocy i elastyczności, a zrobionym z tychże skór butom i trzewikom zapomocą ku temu również wynalezionego postępowania więcej trwałości, na rok szósty i siódmy.

12. Przywilej, Wacławowi Schwarzowi w Wiedniu, dnia 3. Września 1841 nadany na wynalazek pomady, na rok jedynasty.

13. Przywilej, Janowi Jerzemu Bodmerowi, inżynijerowi i maszyniście w Londynie, dnia 1. Września 1847 nadany na udoskonalenie w konstrukcyi i ułożeniu szyn, podkładów pod szyny, ligarów drewnianych (Sleepers), przechodów, wymijaczy i kół u wozów lokomotywowych przy kolejach żelaznych, na rok piąty.

14. Przywilej, domowi handlowemu „Carlo Luigi Chiozza e Figli“ w Tryjeście, dnia 23. Września 1841 nadany na wynalazek osobliwego pływającego mydła do prania, na rok dziewiąty i dziesiąty.

Baumgartner m. p.

7. Das Privilegium des Laurenz Mayer, bürgerlichen Tischlermeisters in Wien, vom 21. August 1849, auf die Verbesserung seiner am 5. August 1844 privilegirten geruchlosen Haus- und Zimmer-Retiraden; auf das dritte Jahr.

8. Das Privilegium des Louis von Orth und Leopold Stephan in Wien, vom 8. August 1849, auf die Erfindung eines Verfahrens zur Umhüllung und Isolirung der elektro-magnetischen Telegraphen-Drähte mittelst Gutta-Percha und verschiedener Komposizionen aus Gutta-Percha und anderen Substanzen; auf das dritte Jahr.

9. Das Privilegium des Johann Truber, bürgerlichen Schlossers in Wien, vom 27. Juni 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Luftbeheitzung; auf das siebente Jahr.

10. Das Privilegium des Franz Morawetz, Gründers des Sophienbades, vom 11. September 1844, auf eine Erfindung an Dampfbädern; auf das achte Jahr.

11, Das Privilegium des Alois Zechmeister, Lederfabrikanten zu Gaming, vom 4. September 1846, auf die Erfindung dem gegärbten Leder jeder Art durch eine neue Behandlung mittelst Dampf und eine eigene hierzu erfundene Schmiere mehr Haltbarkeit und Elastizität und den daraus verfertigten Stiefeln und Schuhen durch ein gleichfalls hiezu erfundenes Verfahren mehr Dauerhaftigkeit zu verschaffen; auf das sechste und siebente Jahr.

12. Das Privilegium des Wenzel Schwarz in Wien, vom 3. September 1841, auf die Erfindung einer Pomade, auf das eilfte Jahr.

13. Das Privilegium des Johann Georg Bodmer, Ingenieurs und Maschinisten zu London, vom 1. September 1847, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion und Stellung der Schienen, Schienenstühle, der Holzunterlagen (Sleepers), der Uebergänge, der Ausweicher und der Lokomotive-Wagenräder bei Eisenbahnen; auf das fünfte Jahr.

14. Das Privilegium des Handelshauses Carlo Luigi Chiozza e Figli zu Triest, vom 23. September 1841, auf die Erfindung einer besonderen Gattung schwimmender Wasch-Seife; auf das neunte und zehnte Jahr.

Baumgartner m. p.

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XLIV.

Wydana i rozesłana dnia 12. Stycznia 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XLIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Jänner 1853.

Jahrgang 1851.

448.

Spis

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 2. Października 1851 nadanych.

Przywilej, Wawrzyńcowi Jamekowi, miejskiemu fabrykantowi wybijanek i właścicielowi domu w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 553), na rok jeden nadany na wynalazek przyrządzania pewnego rodzaju tkanych materyj wełnianych w tak właściwy sposób, iż je zamiast koszul i gatek na nagiem ciele nosić można, ileże nie skrobią ciała, lecz tylko bardzo łagodne tarcie sprawują, przezco usunięte zostaje owe przykre przyleganie spoconej bielizny, a ztąd tak łatwa skłonność do zaziębienia się; przyczem nie czuje się prawie mokrej bielizny na ciele. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 7453 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Kukli, byłemu miejskiemu aptekarzowi i upoważnionemu fabrykantowi produktów chemicznych w Hernals pod Wiedniem (nr. 86), na rok jeden nadany na wynalazek bardzo taniego narzutu na mury w każdym kolorze, który zabezpiecza ściany od wciskania się wilgoci, a czyszczenie z brudu pokoi i facyjat tak narzuconych za pomocą wody możebnem czyni; prócz tego nakształt zwykłej powłoki murów wykonać się daje bez połysku, z połyskiem lub w sposobie marmuru, a nie sprawia wewnątrz murów pleśnienia, jak to się dzieje pod drogo płaconym pokostem olejnym. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7454 — H.).

Przywilej, Szczepanowi Jaschka, miejskiemu kotlarzowi w Wiedniu (Margarethen nr. 105), na lat pięć nadany na wynalazek spirytusowego aparatu, w którym równocześnie zapomocą jednego i tegoż samego paliwa oprócz wyrabianego z zacieru spirytusu z ciepłem wewnętrznem, może być jeszcze uzyskany i spirytus rektyfikowany, wysokiego dochodzący stopnia. Opis tego przywileju złożono do przechowania w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody (l. 7456 — H.).

Przywilej, Karolowi Schedlowi, właścicielowi c. k. krajowej fabryki i wyrobni żelaznych w Wiedniu (w mieście nr. 101), Wojciechowi Managecie kawalerowi de Lerchenau, ekonomowi w Wiedniu (Neubau nr. 291) i Augustowi Quiddemu, technikowi w Wiedniu (Josefstadt nr. 225), na rok jeden nadany na udoskonalenie aparatów do opalania, przezco znajdujące się nad ogniskiem

448.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 2. October 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Laurenz Jamek, bürgerlichen Druckfabrikanten und Hauseigenthümer in Wien (Leopoldstadt Nro. 553), auf die Erfindung, eine gewisse Gattung gewebter Schafwollstoffe durch ein eigenes Verfahren, als Hemden und Unterhosen auf dem bloßen Leibe dergestalt tragbar zu machen, daß dieselben an dem Körper kein Kratzen, sondern nur ein gelindes Frottiren hervorbringen, wodurch das lästige Ankleben der schweißdurchnäßten Wäsche und das hierdurch leicht mögliche Verkühlen gänzlich beseitiget werde, und auch die Nässe der Wäsche am Körper fast gar nicht fühlbar sei; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7453 — H.).

Dem Franz Xaver Kukla, gewesenen bürgerlichen Apotheker und landesbefugten Fabrikanten chemischer Produkte in Hernals bei Wien (Nro. 86), auf die Erfindung eines sehr billigen Maueranstriches von beliebiger Färbung, welcher die Wände gegen das Eindringen der Nässe sichere, und die Reinigung der Zimmer oder Facaden, die damit angestrichen sind, vom Schmutze mit Wasser thunlich mache, ferner dem gewöhnlichen Maueranstriche gleich, nämlich matt, glänzend oder marmorartig angebracht werden könne, ohne daß darunter die Mauern, wie unter dem theueren Oelanstriche ersticken; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (7454 — H.).

Dem Stephan Jaschka, bürgerlichen Kupferschmiede in Wien (Margarethen Nr. 105), auf die Erfindung eines Spiritus-Apparates, wodurch gleichzeitig mittelst eines und desselben Brennstoffes außer dem aus der Maische erzeugten Spiritus, mit der latenten Wärme noch rektifizirter hochgrädiger Spiritus gewonnen werden könne; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7456 — H.).

Dem Karl Schedl, k. k. Landesfabriks- und Eisenwerksinhaber in Wien (Stadt Nro. 101), Albert Managetta Ritter von Lerchenau, Oekonomen in Wien (Neubau Nro. 291), und dem August Quidde, Techniker in Wien (Josephstadt Nro. 225), auf die Verbesserung an den Feuerungsapparaten, wornach bei denselben das ober der Flammenbrücke befindliche Gewölbe, in welchem die Feuerflamme wegen ihrer Kom-

sklepienie, w którem stężony płomień rozwija gorąco najwyższego stopnia, od tegoż, jak to dotychczas bywało, nie rozpada się, lecz bardzo trwałe się staje, a mało paliwa wymagając, w wielu technicznych robotach z wielką korzyścią zastosować się daje. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda. August Quidde, będąc cudzoziemcem, złożył przepisany rewers (l. 7493 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Antoniemu Freyerowi, korespondentowi handlowemu, na ręce Jana Schleicharta kawalera de Wiesenthal, prywatyzującego w Wiedniu (Wieden nr. 503), na rok jeden nadany na wynalazek produkowania zapomocą właściwych aparatów i maszyn szybko i tanio tak twardego jak i płynnego mydła w sztukach każdego kształtu z wszelkich gatunków tłuszczu. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody (l. 7512 — H.).

Przywilej, Janowi Spiessowi, budowniczemu księcia Schwarzenberga, w Wittyngawie w Czechach, na lat pięć nadany na wynalazek robienia rur z gliny lub ziemi do osuszania gruntów i na wodociągi, za pomocą maszyny nazwanej „maszyną do cegieł osuszających“ (Drain-Ziegel-Maschine). Opis tego przywileju złożono w c. k. czeskiem namiestnictwie, gdzie go każdzy przejrzeć może (l. 7600 — H.).

Przywilej, Janowi (John) Wormaldowi, z Manchester w Anglii, na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na udoskonalenie maszyn i aparatów do przędzenia i kręcenia nici z lnu, bawełny, wełny, jedwabiu i innych włókien. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Przywilejem obdarzony wydał rewers, jakiego się stosownie do przepisów od cudzoziemców wymaga (l. 7627 — H.).

Przywilej, Henrykowi Kirchwegerowi, maszyniście królewsko-hanowerskich kolei żelaznych w Hanowerze, na ręce Franciszka Ksawerego Gugga, inspektora c. k. jeneralnej dyrekcyi komunikacyj w Wiedniu, na rok jeden nadany na wynalazek właściwego przyrządu u lokomotywów, za którego pomocą używając użytej już pary, oszczędza się paliwa i wody. W Hanowerze wydano na ten wynalazek patent na lat pięć, poczynając od dnia 8. Maja 1851. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda. Złożono akże rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l, 7628 — H.).

Przywilej, C. M. Noldenowi, budowniczemu maszyn z Kolonii, zamieszkałemu w Frankfurcie nad Menem, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-au-

primirung den größtmöglichen Hitzegrad entwickelt, von der Flamme nicht, wie es bisher der Fall war, zerklüftet werde, sondern sehr dauerhaft sei, und welche wenig Brennmateriale erfordern, wodurch sie bei vielen technischen Geschäften mit großem Vortheile anwendbar seien; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers des August Quidde liegt vor (Z. 7493 — H.).

Dem Franz Anton Freyer, Handlungs-Korrespondenten durch Johann Schleichart Ritter von Wiesenthal, Privatier in Wien (Wieden Nro. 503), auf die Erfindung, feste und flüssige Seife in jeder beliebigen Form aus allen Sorten von Fettstoffen mittelst eigener Apparate und Maschinen schnell und billig zu erzeugen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7512 — H.).

Dem Johann Spieß, fürstlichen schwarzenbergischen Baumeister, zu Wittingau in Böhmen, auf die Erfindung in der Erzeugung von Röhren aus Lehm oder Thon zur Grundentwässerung und zu Wasserleitungen mittelst einer Maschine, „Drain-Ziegel-Maschine" genannt, auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7600 — H.).

Dem John Wormald, zu Manchester in England, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nro. 50), auf Verbesserungen von Maschinen und Apparaten zum Spinnen und Zwirnen des Flachses, der Baumwolle, Schafwolle, Seide und anderer Faserstoffe; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7627 — H.).

Dem Heinrich Kirchweger, Maschinenmeister der k. hanoverischen Eisenbahnen zu Hannover, durch Franz Xaver Gugg, Inspektor der k. k. General-Direkzion für Kommunikazionen in Wien, auf die Erfindung einer eigenthümlichen Vorrichtung an Lokomotiven, mittelst welcher durch Benützung des gebrauchten Dampfes eine Ersparung an Brennmateriale und Wasser erzielt werde; auf Ein Jahr. In Hanover ist diese Erfindung seit 8. Mai 1851 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7628 — H.).

Dem C. M. Nolden, Maschinenbauer aus Köln in Frankfurt am Main, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Erfin-

stryjackiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiedniu, na lat cztery nadany na wynalazek w produkowaniu ołowiu w tablicach, metodą nową, zapomocą ciśnienia hydraulicznego. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy, a będąc cudzoziemcem, złożył przepisany rewers (l. 7629 — H.).

Baumgartner m. p

449.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 7. Października 1851 nadanych.

Przywilej, H. D. Schmidowi, c. k. upoważnionemu fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Landstrasse nr. 144), na wynalazek brunatnego i czarnego lakieru do żelaznych form na cukier, i do innych żelaznych naczyń, wszystkie dotychczasowe gatunki lakieru co do trwałości przewyższający, a przy gięciu polewanych tymże przedmiotów nie pryskający. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda, byle do fabrykowania lakieru brunatnego nie używano złotej glejty (Goldglätte) (l. 7672 — H.).

Przywilej, Janowi Jakóbowi Schochowi, technikowi z Zurychu, przebywającemu w Wiedniu (Neubau nr. 55), na rok jeden nadany na wynalazek przymocowywania używanych po fabrykach i rękodzielniach pędowych pasów rzemiennych nie w sposób dotychczasowy zapomocą zszywanych rzemyczków, lecz rurkami blaszanemi, których zastosowanie jest proste, szybkie i tanie, a które prawie nie zużywają się, przy wymknięciu się zaś rzemienia bardzo łatwo naprawić się dają. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy, i złożył oraz rewers dla cudzoziemców przepisany (l. 7673 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Revoltowi, miejskiemu blacharzowi w Wiedniu (w mieście nr. 604), na rok jeden nadany na udoskonalenie maszynki do kawy, przezco woda za pomocą pary sama nalewa się na kawę, przecieka, powtórnie się nalewa, i znowu przecieka, a to do woli tak długo się powtarza, jak długo płomień zostawia się pod maszynką, po którego odsunięciu zaś natychmiast gotowa kawa kurkiem spuszczona być może. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody (l. 7674 — H.).

Przywilej, Jerzemu Heidenwagowi, miejskiemu ślusarzowi i maszyniście w Wiedniu (Wieden nr. 268), na rok jeden nadany na wynalazek uniwersalnych pras i maszyn do łupania, które z korzyścią zastępują używane dotąd topory i

dung in der Erzeugung des Tafelbleies auf eine neue Methode, nämlich mittelst hydraulischen Druckes; auf vier Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7629 — H.).

Baumgartner m. p.

449.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 7. Oktober 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem H. D. Schmid, k. k. landesbefugten Maschinenfabrikanten in Wien (Landstrasse Nro. 144), auf die Erfindung eines braunen und schwarzen Lackes für eiserne Zuckerformen und sonstige eiserne Gefäße, welche alle bisherigen Lackgattungen an Dauerhaftigkeit und Festigkeit übertreffe, und beim Biegen der damit versehenen Gegenstände nicht losspringe; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß bei der Erzeugung des braunen Lackes keine Goldglätte verwendet werde (Z. 7672 — H.).

Dem Johann Jakob Schoch, Techniker aus Zürch, in Wien (Neubau Nro. 55), auf eine Erfindung die in den Fabriken und bei den Gewerben nöthigen Triebriemen nicht wie bisher mit Nähriemchen, sondern durch Röhrchen von Blech zu befestigen, deren Anwendung einfach, schnell und billig und beinahe ohne Abnützung, sowie mit leichter Reparirung bei etwaigem Losmachen stattfinde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7673 — H.).

Dem Franz Nevolt, bürgerlichen Spengler in Wien (Stadt Nro. 604), auf die Verbesserung einer Kaffeemaschine, wobei sich das Wasser durch Dampf von selbst auf den Kaffee gieße, filtrire, wieder aufgieße und wieder filtrire, und dieses nach Belieben sich so lange wiederhole, als man die Flamme darunter läßt, nach Entfernung derselben aber allsogleich der fertige Kaffee durch die Pippe abgelassen werden könne; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7674 — H.).

Dem Georg Heidenwag bürgerlichen Schlossermeister und Maschinisten in Wien (Wieden Nro. 268), auf eine Erfindung von Universal-Druck- und Spaltmaschinen, welche die bisher gebräuchlichen Beile und kostspieligen Spindelpressen mit Vortheil

kosztowne - prasy wrzecionowe, a dla prostej swej konstrukcyi z największem bezpieczeństwem używać się dają. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie w przechowaniu, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 7675 — H.).

Przywilej, Antoniemu Eichenowi, inżynijerowi w Wiedniu (Wieden nr. 294), na rok jeden nadany na udoskonalenie drabiny do ratowania w niebezpieczeństwie pożaru przy wysokich zabudowaniach, którąto udoskonaloną drabinę łatwo i szybko kilku ludzi przenosić i ustawić może, a na której jeden człowiek bezpiecznie stać i promień wody rurką flankierską nawet podczas wiatru w płomień puszczać może, prócz tego drabina daleko tańsza jest od wszelkich innych drabin do ratowania używanych. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda przy odpowiednio mocnej konstrukcyi tej drabiny. Złożył także rewers dla cudzoziemców przepisany (l. 7676 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na odkrycie i udoskonalenie środków i aparatów do korzystnego rozwinięcia elektryczności i do rozmaitego tejże zastosowania. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 7677 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Roy'owi, mechanikowi z Paryża, przebywającemu w Wiedniu (Gumpendorf nr. 183), na lat pięć nadany na wynalazek prostej co do budowy, i tylko siły pojedynczej prasy hydraulicznej wymagającej maszyny do fabrykacyi rur ołowianych, długości od 1 do 500 stóp, której należy pierwszeństwo przed dotąd znanemi rurami ołowianemi, tak ze względu jednostajnej ich grubości i regularnych rozmiarów, jak i dlatego, że taż maszyna przy wyrabianiu rur wyrzuca wszelkie nieczyste części składowe. Przywilejem obdarzony prosił o zachowanie tajemnicy, i złożył rewers przepisany dla cudzoziemców (l. 7678 — H.).

Przywilej, Tomaszowi Newtemu, z Londynu, przebywającemu w Wiedniu (w mieście nr. 357), na rok jeden nadany na wynalazek kompozycyi do klarowania (défécation) soku z buraków cukrowych przy robieniu cukru burakowego. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda. Złożono także rewers, jaki cudzoziemcy stosownie do przepisów składać powinni (l. 7701 — H.).

Przywilej, Edwardowi Makowi, profesorowi chemii w Presburgu i Franciszkowi Tschida, właścicielowi fabryki kwasu siarczanego w Bosing na Wę-

ersetzen und vermöge ihrer einfachen Konstrukzion mit der größten Sicherheit gehandhabt werden können; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7675 — H.).

Dem Anton Eichen, Ingenieur in Wien (Wieden Nro. 294), auf die Verbesserung einer Rettungsleiter bei Feuersgefahr für hohe Gebäude, welche verbesserte Leiter leicht und schnell von einigen Menschen transportirt und aufgestellt werde, auf welcher ein Mann mit Sicherheit stehen und den Wasserstrahl mit dem Flankirrohre bei windigem Wetter in die Flamme führen könne, und welche billiger als alle andern derartigen Rettungsleitern zu stehen komme; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums bei hinreichend solider und fester Ausführung der Rettungsleiter kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7676 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung der Mittel und Apparate zur vortheilhaften Entwicklung der Elektrizität, und zu deren verschiedenartiger Verwendung; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 7677 — H.).

Dem Franz Roy, Mechaniker aus Paris, in Wien (Gumpendorf Nro. 183), auf die Erfindung einer in der Bauart einfachen, nur die Kraft einer einfachen hydraulischen Presse in Anspruch nehmenden Maschine zur Erzeugung von Bleiröhren von 1 bis 500 Schuh Länge, welche den bisher bekannten Bleiröhren wegen ihrer gleichen Dicke und Regelmässigkeit und in Folge der Wegschaffung aller unreinen Bestandtheile bei der Erzeugung vorzuziehen seien; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7678 — H.).

Dem Thomas Newte, aus London, in Wien (Stadt Nro. 357), auf die Erfindung einer Komposizion zur Abklärung (défécation) des Zuckerrübensaftes beim Prozesse der Rübenzuckererzeugung; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 7701 — H.).

Dem Eduard Mak, Professor der Chemie zu Preßburg, und dem Franz Tschida, Besitzer einer Schwefelsäure-Fabrik zu Bösing in Ungarn, durch A. Heinrich, Sekretär

grzech, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiedniu, na lat dwa nadany na wynalazek w produkowaniu angielskiego kwasu siarczanego z kamienia siarczanego, zapomocą pieca nowej konstrukcyi. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 7702 — H.).

Przywilej, Józefowi Hainowi, właścicielowi młyna szpitalnego w Braunau w Górnej Austryi (w Wiedniu, Kaiserbad), na rok jeden nadany na wynalazek przyrządu do jazdy na pochyłych płaszczyznach po kolejach żelaznych parowych i konnych lokomotywami, tenderami i wozami wszelkiego rodzaju do przewożenia osób i ciężarów, przezco ustawieniem wystawionych na tarcie powierzchni u kół, szybkość kątowa jednego i tegoż samego koła na szynach może być rozmaita, a przezco bezpośrednio z tarciem z obracania się kół pochodzącem, nastaje i tarcie z posuwania się wynikające. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 7703 — H.).

Baumgartner m. p.

450.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości budowli publicznych z dnia 10. Października 1851,

mocą którego przywilej Franciszkowi Słowaczkowi i Wojciechowi Szacherlowi dnia 4. Sierpnia 1848 nadany, na rok czwarty przedłużono.

C. k. Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Franciszkowi Słowaczkowi, mieszczaninowi i fabrykantowi pachnideł, tudzież Wojciechowi Szacherlowi z Budziejowic, pod dniem 4. Sierpnia 1848 na wynalazek i poprawę w wyrabianiu sztucznie preparowanego i podwójnie czyszczonego gypsu do uprawy pól i łąk, na rok czwarty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

des niederösterreichischen Gewerbvereines in Wien, auf eine Erfindung in der Erzeugung englischer Schwefelsäure aus Schwefelkies mittelst eines neu konstruirten Ofens; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z.7702—H.).

Dem Joseph Hain, Eigenthümer der Spitalmühle zu Braunau in Oberösterreich (in Wien im Kaiserbade), auf die Erfindung einer Vorrichtung zum Befahren schiefer Ebenen auf Dampf- und Pferde-Eisenbahnen mit Lokomotiven, Tendern, Personen- und Lastwägen aller Art, wobei durch die Stellung der Reibflächen der Räder die Winkelgeschwindigkeit eines und desselben Rades auf den Schienen eine verschiedene sei, und dadurch unmittelbar mit der wälzenden zugleich eine gleitende Reibung eintrete; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7703 — H.).

Baumgartner m. p.

450.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 10. Oktober 1851,

womit das Privilegium des Franz Slowazek und Adalbert Schacherl vom 4. August 1848 auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das k. k. Handelsministerium hat das Privilegium des Franz Slowazek, Bürgers und Parfümeurs, und des Adalbert Schacherl, aus Budweis, vom 4. August 1848 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des künstlich präparirten und doppelt raffinirten Feld- und Wiesen-Gypses, auf das vierte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

451.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 10. Października 1851,

ogłaszające, że przywilej Józefa J. Hocka z dnia 18. Lutego 1847, mocą cesyi z dnia 21. Sierpnia 1851 przeszedł na własność Wilhelma Fischera.

C. k. niższo-austryjackie namiestnictwo doniesło pod dniem 2. Października 1851 l. 30828 Ministerstwu handlu, że przywilej Józefowi J. Hockowi pod dniem 18. Lutego 1847 na poprawę w tkaniu i wyrabianiu wszelkich materyj wełnianych i bawełnianych z jedwabiem mieszanych, zapomocą nowego, przyrządu tym sposobem, iż na powierzchowności i trwałości zyskują, nadany, mocą cesyi z dnia 21. Sierpnia 1851 przeszedł na własność Wilhelma Fischera, kierownika interesów fabryki u L. i H. Benedyktów.

Baumgartner m. p.

452.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych pod dniem 17. Października 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Pohlowi, adjunktowi przy c. k. politechnicznym instytucie w Wiedniu (Alte Wieden nr. 462), i Antoniemu Himmelbauerowi i spółce, właścicielowi fabryki (Stockerau w Dolnej Austryi), na lat pietnaście nadany na wynalazek nowego postępowania w zamienianiu wszelkich zwierzęcych i roślinnych tłuszczów na twardą, białą masę, i używania tejże do fabrykacyi świec i innych celów przemysłowych. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 7736 — H.).

Przywilej, Józefowi Kaubie, czeladnikowi ślusarskiemu w Wiedniu (Schottenfeld nr. 471), na rok jeden nadany na udoskonalenie wszelkich zamków, na tem polegające, że wszystkie tychże części składowe jedynie z wyjątkiem sprężyn, za pomocą prasy wyrabiają się, a oraz, że w zamkach toficznych dwukrotnego odmykania potrzeba, przezco ośm zaporek na przemian się odsuwa, a dwie, jedna po nad drugą będące zasuwki się przesuwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7787 — H.).

Przywilej, Karolowi Paduchowi, technikowi w Londynie, na ręce Dra. Franciszka Gutherza, nadwornego i sądowego adwokata w Wiedniu (w mieście

451.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 10. Oktober 1851,

womit die Anzeige, daß das dem Joseph J. Hock am 18. Februar 1847 verliehene Privilegium laut Zession vom 21. August 1851 in das Eigenthum des Wilhelm Fischer übergegangen sei, kundgemacht wird.

Die k. k. niederösterreichische Statthalterei hat unterm 2. Oktober 1851 Zahl 30828 dem Handelsministerium angezeigt, daß das dem Joseph J. Hock unterm 18. Februar 1847 verliehene Privilegium auf die Verbesserung, alle Gattungen Schaf- und Baumwollenstoffe mit Seide vermengt, mittelst einer neuen Vorrichtung zu weben und derart zu verfertigen, daß sie an Ansehen und Haltbarkeit gewinnen, laut Zession vom 21. August 1851 in das Eigenthum des Wilhelm Fischer, Fabriksgeschäftsleiters bei L. und H. Benedikt, übergegangen sei.

Baumgartner m. p.

452.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 17. Oktober 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Pohl, Adjunkt am k. k. politechnischen Institute in Wien (alte Wieden Nro. 462), und dem Anton Himmelbauer und Kompagnie, Fabriks-Inhaber (Stockerau in Niederösterreich), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, alle thierischen und vegetabilischen Fette in eine feste weiße Masse umzuändern, und dieselbe zur Kerzenfabrikazion und andern industriellen Zwecken zu verwenden; auf fünfzehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 7736 — H.).

Dem Joseph Kauba, Schlossergeselle in Wien (Schottenfeld Nro. 471), auf die Verbesserung aller Gattungen Schlösser, welche darin bestehe, daß alle Bestandtheile derselben, mit alleiniger Ausnahme der Federn, mittelst einer Presse erzeugt werden, dann daß bei den tosischen Schlössern ein zweimaliges Aufsperren erforderlich sey, und dadurch acht Zuhaltungen wechselweise ausgehoben und zwei ober einander stehende Riegel verschoben werden; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7787 — H.).

Dem Karl Paduch, Techniker in London, durch Doktor Franz Gutherz, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nro. 846), auf die Erfindung in der Konstrukzion

nr. 846), na rok jeden nadany na wynalazek w konstrukcyi parotworów i kotłów z pewnej liczby rur, połączonych z sobą, i zachodzących jedna na drugą, przezco osiąga się największy, jaki być może, nacisk przy zupełnem bezpieczeństwie i o większem oszczędzaniu paliwa i pracy. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie będzie przeszkody, jeśli przytem używać się będzie wentylów bezpieczeństwa (l. 7788 — H.).

Przywilej, J. G. Daumowi, właścicielowi domu w Wiedniu (w mieście nr. 575), na rok jeden nadany na wynalazek nowej konstrukcyi łóżek, przezco potrzebne do tego urządzenie o wiele się zmniejsza, a zatem tańsze się staje, a jednakowo przy gustowniejszej formie całego łóżka, lepszą, jak dotychczasowe, usługę czyni, w których w skutek właściwego przyrządu nie zagnieżdża się nigdy owad plugawy, a które nakoniec do transportowania łatwiej zapakować i łatwiej też przenosić, a gdy tego miejsce wymaga, łatwo o szóstą część skrócić można, nie tracąc nic z całej długości dla późniejszego użytku. O zachowanie tajemnicy proszono. (l. 7917 — H.).

Przywilej, Adolfowi Grasowi, właścicielowi blichu w Pradze (w Śmichowie nr. 231—2), na lat trzy nadany na wynalazek przyrządu do pierwszego odbicia w fabrykacyi perkalików i chusteczek wybijanych, które przed wszelką inną metodą wybijania ręcznego, co do szybkości, taniości i prostej fabrykacyi niewątpliwe ma pierwszeństwo. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7919 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Machtsowi, upoważnionemu krajowemu fabrykantowi platowanych wyrobów złotych i srebrnych, na lat dwa nadany na wynalazek właściwie konstruowanego szkieletu, który u wszystkich smyczkiem poruszanych instrumentów, u gitary, arfy, mandoliny i cytry wkładą się w wnętrze instrumentów, przezco dźwięk znacznie silniejszy, pełniejszy i okrąglejszy się staje. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 7987 — H.).

Przywilej, Józefowi Bleiweissowi, miejskiemu tapicerowi w Wiedniu (w mieście nr. 1100), na rok jeden nadany na udoskonalenie wynalezionych przez Dupasquiera w Lugdunie sprężyn stalowych spiralnych, przezco takowe zyskują na elastyczności, są tańsze, a co do trwałości przeniesione być muszą nad dotychczas używane. Opis tego przywileju złożono w niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8013 — H.).

Przywilej, Maksymilijanowi Kollischowi, fabrykantowi towarów bawełnianych, wełnianych i półjedwabnych w Sechshaus i właścicielowi handlu towarów lnianych wybijanych w Wiedniu (w mieście nr. 458), na lat pięć nadany na wynalazek i udoskonalenie nowej metody w wyrabianiu wszelkiego gatunku i ja-

der Dampferzeuger und Kessel aus einer Anzahl von mit einander verbundenen und in einander gehenden Röhren, wodurch der größtmögliche Druck mit vollkommener Sicherheit und größerer Ersparniß an Brennstoff und Arbeit erzielt werde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums bei Anbringung der vorschriftsmäßigen Sicherheitsventile kein Bedenken entgegen (Z. 7788 — H.).

Dem J. G. Daum, Hausbesitzer in Wien (Stadt Nro. 575), auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion von Bettstätten, wodurch die dazu nöthige Einrichtung um vieles vermindert, daher weniger kostspielig werde, dennoch aber bei geschmackvollerer Form des ganzen Bettes bessere Dienste leiste, als die bisherige, in denen sich ferner vermöge einer eigenthümlichen Vorrichtung niemals lästiges Ungeziefer aufhalte, und die endlich sowohl zum Transporte leichter gepackt als auch leichter transportirt, und wenn es der Raum erfordert, leicht um den sechsten Theil abgekürzt werden können, ohne für den spätern Gebrauch an der ganzen Länge etwas zu verlieren; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7917 — H.).

Dem Adolph Gras, Inhaber einer Weißbleiche in Prag (am Smichow Nro. 231—2), auf die Erfindung einer Vorrichtung zum Vordrucke bei der Kattun- und Tücheldruckfabrikazion, welche vor jeder anderen Handdruckmethode in der Schnelligkeit, Wohlfeilheit und Einfachheit der Erzeugung einen entschiedenen Vorzug besitze; auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7919—H.).

Dem Franz Machts, landesbefugten Gold- und Silber-Platierwaaren-Fabrikanten in Wien (Matzleinsdorf Nro. 102), auf die Erfindung eines eigenthümlich konstruirten Gerippes, welches bei allen Streichinstrumenten, bei der Guitarre, Harfe, Mandoline und Zither im Innern der Instrumente angebracht werde, wodurch der Ton bedeutend stärker, voller und runder werde; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 7987—H.).

Dem Joseph Bleiweiß, bürgerlichen Tapezierer in Wien (Stadt Nro. 1100), auf die Verbesserung bei den von Dupasquier in Lion erfundenen Spiral-Stahlfedern, wodurch dieselben an Elastizität gewinnen, in der Anschaffung billiger zu stehen kommen, und hinsichtlich der Dauerhaftigkeit den früher gebräuchlichen vorzuziehen seien; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8013—H.).

Dem Max Kollisch, Baumwoll-, Schafwoll- und Halbseidenwaaren-Fabrikanten in Sechshaus und Inhaber eines Leinendruck-Kammerhandels in Wien (Stadt Nro. 458), auf die Erfindung und Verbesserung einer neuen Methode in der Erzeugung aller Sorten und Qualitäten von Baumwoll-, Schafwoll-, Leinen-, Halbseiden- und

kości towarów bawełnianych, wełnianych, lnianych, półjedwabnych i jedwabnych, przy której zastosowaniu tak podczas wyrabiania jak i po przepraniu, farbowaniu i wybijaniu fabrykacyja daleko pewniej, prędzej i oszczędniej się odbywa, a i najsłabsze materyje stają się dychtowniejsze, trwalsze i wyglądają znacznie pięknej. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8014 — H.).

Przywilej, Antoniemu Chwalii, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi towarów jedwabnych w Wiedniu (Schottenfeld nr. 437 i 438), na lat pięć nadany na udoskonalenie uprzywilejowanej już maszyny jego do kręcenia jedwabiu, przezco wszystkie do fabrykacyi towarów jedwabnych, równie jak i do robót haftarskich, i tym podobnych, potrzebne gatunki jedwabiu wyrabia się daleko pięknej i taniej na maszynach, wymierzających jedwab dla siebie i siebie kontrolujących. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8015 — H.).

Baumgartner m. p.

453.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 20. Października 1851,

ogłaszające, że Jan Steiger de Amstein, imieniem swego pupila Feliksa Sesslera działający, przywilej Gustawowi Bremme pod dniem 12. Maja 1850 na robienie stali surowej nadany, a potem na stowarzyszonych Lohage, Bremme et Comp. w Unnie przelany, mocą umowy z dnia 2. Lipca 1851 dla całego kraju koronnego Styryi zakupił.

Podług doniesienia c. k. styryjskiego namiestnictwa z dnia 27. z. m., Jan Steiger de Amstein, c. k. sekretarz Ministerstwa, jako opiekun małoletniego Wiktora Feliksa Sesslera, zakupił mocą umowy dnia 2. Lipca 1851 r. zawartej, za zezwoleniem najwyższej opiekuńczej władzy c. k. sądu okręgowego Mariahilf w Wiedniu z dnia 5. Lipca 1851 l. 5710, na rzecz tegoż pupila swojego dla całego koronnego kraju styryjskiego przywilej na robienie stali surowej z surowego żelaza przez proces puddlingski, Gustawowi Bremme, rytownikowi w Unnie, dnia 12. Maja 1850 na lat dziesięć nadany, a mocą umowy z dnia 26. Listopada 1850 na stowarzyszonych Lohage, Bremme et Comp. w Unnie przelany.

Baumgartner m. p.

Seidenwaaren, bei deren Anwendung sowohl während der Verfertigung selbst, als auch nach dem Waschen, Färben und Drucken derselben die Erzeugung sicherer, schneller und ökonomischer von Statten gehe, und auch die schwächsten Stoffe kompakter und dauerhafter werden, und ein bedeutend schöneres Aussehen bekommen, auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8014—H.).

Dem Anton Chwalla, k. k. privilegirten Seidenwaaren-Fabrikanten in Wien (Schottenfeld Nro. 437 und 438), auf die Verbesserung seiner bereits privilegirten Seidendrehmaschine, wodurch alle für die Sedenwaaren-Fabrikation, sowie auch jene für Stickereien u. dgl. erforderlichen Seidengattungen auf selbst messenden und sich selbst kontrolirenden Maschinen schöner und billiger erzeugt werden; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8015 — H.).

Baumgartner m. p.

453.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. Oktober 1851,

womit die Anzeige, daß Johann Steiger von Amstein für seinen Mündel Viktor Felix Seßler das dem Gustav Bremme am 12. Mai 1850 verliehene und seither an die Gesellschaft Lohage, Bremme und Kompagnie in Unna übertragene Privilegium auf die Erzeugung von Rohstahl, mit Vertrag vom 2. Juli 1851 für den Umfang des Kronlandes Steierkmark angekauft habe, kundgemacht wird.

Nach einer Anzeige der k. k. steiermärkischen Statthalterei vom 27. v. M. hat Johann Steiger von Amstein, k. k. Ministerialsekretär, als Vormund des minderjährigen Viktor Felix Seßler mit obervormundschaftlicher Bewilligung des k. k. Bezirksgerichtes Mariahilf in Wien vom 5. Juli 1851 Z. 5710, für diesen seinen Mündel das dem Gustav Bremme, Graveur in Unna, am 12. Mai 1850 auf die Dauer von 10 Jahren verliehene und mit Vertrag vom 26. November 1850 an die Gesellschaft Lohage, Bremme und Kompagnie in Unna übertragene Privilegium auf die Erzeugung von Rohstahl aus Roheisen im Wege des Puddling-Prozesses, mit Vertrag vom 2. Juli 1851 für den Umfang des Kronlandes Steiermark angekauft.

Baumgartner m. p.

454.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 22. Października 1851,

którem przedłużono czas trwania kilkunastu przywilejów.

Ministeryjum handlu przedłużyło następujące przywileje:

1. Przywilej Jakóba Franciszka Henryka Hembergera z dnia 4. Września 1846, nadany na wynalazek i udoskonalenie przy warsztatach tkackich; na rok szósty.

2. Braciom Antoniemu i Józefowi Selkom w Wiedniu, i Fryderykowi Gleisbergowi, mechanikowi z Braunsdorf w Saksonii, pierwotnie nadany, a co do części braci Selków na własność Jakóba Weinbergera, prywatyzującego w Wiedniu, przelany przywilej z dnia 5. Września 1850 na wynalezienie drutu doskonale przydatnego do elektro-magnetycznych linij telegraficznych i do wszystkich elektro-magnetycznych aparatów; na rok drugi.

3. Przywilej Jana Piotra Pawła Ambergera, inżynijera i mechanika w Paryżu, Franciszka Józefa Hieronima Niklès, chemika tamże, i Ludwika Edwarda Konstantego Cassala, inżynijera i mechanika tamże z dnia 10. Listopada 1850 na wynalazek używania magnetycznej attrakcyjnej siły jako środka do powiększenia adhezyi kół w pociągu wozowym do szyn i do wprawiania w ruch lub zatrzymywania wagonów; na rok drugi.

4. Przywilej Izaaka Löhla Pulwermachera, mechanika z Wrocławia, z dnia 23. Września 1850 na wynalazek i udoskonalenie w konstrukcyi i fabrykacyi galwanicznych stosów (do fizykalnego i technicznego użytku) elektro-magnetycznych poruszających i magneto-elektrycznych rotacyjnych maszyn; na rok drugi.

5. Przywilej Jana Finstera, miejskiego fabrykanta kapeluszów w Wiedniu, z dnia 27. Września 1849 na wynalazek i udoskonalenie kompozycyi do gumowania pilśni na kapelusze pilśniane i jedwabne; na rok trzeci, czwarty, piąty i szósty.

6. Dwa przywileje Ferdynanda Kaselowskiego, królewsko-pruskiego radzcy komisyjnego w Berlinie, z dnia 27. Września 1849: 1) na wynalazek maszyny do maglowania i 2) na wynalazek wałkarni do prania; na rok trzeci i czwarty.

7. Przywilej Leopolda Koeppela, właściciela bióra centralnego do ułatwiania spraw rozmaitych w Wiedniu, z dnia 20. Października 1849 na wynalazek mechanicznego przyrządu do rejestrowania i publikowania wszelkich adresów; na rok trzeci, czwarty i piąty.

454.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 22. Oktober 1851,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Jakob Franz Heinrich Hemberger vom 4. September 1846 auf eine Entdeckung und Verbesserung an den Webstühlen; auf das sechste Jahr.

2. Das ursprünglich den Gebrüdern Anton und Joseph Selka in Wien und dem Friedrich Gleisberg, Mechaniker aus Braunsdorf in Sachsen, verliehene, und bezüglich des Antheils der Gebrüder Selka in das Eigenthum des Jakob Weinberger, Privaten in Wien, übergegangene Privilegium vom 5. September 1850 auf die Entdeckung eines Drahtes, welcher sich für elektromagnetische Telegraphenlinien und für alle elektromagnetischen Apparate vollkommen eigne; auf das zweite Jahr.

3. Das Privilegium des Jean Pierre Paul Amberger, Ingenieur und Mechaniker in Paris, François Joseph Jérome Niklés, Chemiker in Paris, und Louis Eduard Konstantin Cassal, Ingenieur und Mechaniker in Paris, vom 10. November 1850 auf eine Erfindung, die magnetische Attrakzionskraft auf den Eisenbahnen als Mittel zu benützen, um die Adhäsion der Räder eines Wagenzuges auf den Schienen zu vermehren und die Wagons in Bewegung zu setzen, oder aufzuhalten; auf das zweite Jahr.

4. Das Privilegium des Isaak Löbl Pulwermacher, Mechaniker aus Breslau, vom 23. September 1850 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion und Erzeugung galvanischer Batterien (zum physikalischen und technischen Gebrauche), elektromagnetischer Mozions- und magnetoelektrischer Rotazions-Maschinen; auf das zweite Jahr.

5. Das Privilegium des Johann Finster, bürgerlichen Hutfabrikanten in Wien, vom 27. September 1849 auf die Erfindung und Verbesserung einer Komposizion zur Steifung der Filze für Filz- und Seidenhüte; auf das dritte, vierte, fünfte und sechste Jahr.

6. Die beiden Privilegien des Ferdinand Kaselowsky, königlich-preußischen Kommissionsrathes in Berlin, vom 27. September 1849, 1. auf die Erfindung einer Mangelmaschine, und 2. auf die Erfindung einer Waschwalke; auf das dritte und vierte Jahr.

7. Das Privilegium des Leopold Köppel, Inhabers eines Zentral-Geschäfts-Bureau in Wien, vom 20. Oktober 1849 auf die Erfindung einer mechanischen Vorrichtung zur Registrirung und Veröffentlichung aller Gattungen Adressen; auf das dritte, vierte und fünfte Jahr.

8. Przywilej Wilhelma Samuela Dobbsa, właściciela fabryki maszyn w Peszcie, z dnia 23. Września 1850, na wynalazek pieca do ogrzewania kotłów parowych i wszelkiego opalania; na rok drugi i trzeci.

9. Przywilej Józefa Artnera, miejskiego fabrykanta sit w Wiedeńskim Nejsztadzie, z dnia 1. Września 1847 na udoskonalenie w robieniu krat drucianych; na rok piąty.

10. Przywilej Jana Kroetzera, właściciela przywileju w Wiedniu, z dnia 23. Września 1850 na udoskonalenie smarowidła do maszyn i osi; na rok drugi.

11. Przywilej Piotra Demutha, z dnia 27. Października 1847 na udoskonalenie uprzywilejowanych już przedtem lamp, światło moderujących lub regulujących (Moderateur- oder Regulator-Lampen); na rok piąty.

12. Przywilej Ludwika Leona Wolfa, mechanika w Wiedniu, z dnia 30. Października 1846 na wynalazek nośnego młyna uniwersalnego, z właściwie złożonem kamieniem i odśrodkowym ruchem; na rok szósty, siódmy i ósmy.

Baumgartner m. p.

455.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 22. Października 1851,

z ogłoszeniem, że Franciszek Mauczka połowę własności przywileju dnia 28. Czerwca 1847, nadanego sobie na narządy do ogłaszania obwieszczeń i doniesień, Julijuszowi i Karolinie Brugbergerom odstąpił.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło zapisać doniesienie, że Franciszek Mauczka połowę własności przywileju dnia 28. Czerwca 1847, nadanego sobie na wynalazek narządów do ogłaszania obwieszczeń i doniesień, wedle zapisowej deklaracyi swojej z dnia 1. Grudnia 1850, Julijuszowi i Karolinie Brugbergerom odstąpił.

Baumgartner m. p.

8. Das Privilegium des Wilhelm Samuel Dobbs, Maschinen-Fabriksbesitzers in Pesth, vom 23. September 1850, auf die Erfindung eines Ofens für Dampfkessel-Feuerungen und Heizungen jeder Art; auf das zweite und dritte Jahr.

9. Das Privilegium des Joseph Artner, bürgerlichen Siebmachermeisters in Wiener-Neustadt, vom 1. September 1847 auf eine Verbesserung in der Verfertigung der Drahtgitter; auf das fünfte Jahr.

10. Das Privilegium des Johann Krötzer, Privilegiums-Inhabers in Wien, vom 23. September 1850 auf eine Verbesserung in der Maschinen- und Achsen-Schmiere; auf das zweite Jahr.

11. Das Privilegium des Peter Demuth, vom 27. September 1847 auf eine Verbesserung an den bereits privilegirten Moderateur- oder Regulator-Lampen; auf das fünfte Jahr.

12. Das Privilegium des Louis Leo Wolf, Mechaniker in Wien, vom 30. Oktober 1846 auf die Erfindung einer portativen Universal-Mühle mit einem eigens komponirten Zermahler und exzentrischer Bewegung; auf das sechste, siebente und achte Jahr.

Baumgartner m. p.

455.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 22. Oktober 1851,

womit die Anzeige, daß Franz Mauczka die Eigenthumshälfte seines Privilegiums vom 28. Juni 1847 auf Vorrichtungen für Ankündigungen und Kundmachungen an Julius und Karoline Brugberger abgetreten habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Franz Mauczka die Eigenthumshälfte seines Privilegiums vom 28. Juni 1847 auf die Erfindung von Vorrichtungen für Ankündigungen und Kundmachungen laut der Einverleibungs-Erklärung vom 1. December 1850 an Julius und Karoline Brugberger abgetreten habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

456.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowosci i budowli publicznych pod dniem 23. Października 1851 nadanych

Przywilej, Józefowi Wincentemu Melchijorowi Raymondemu, kapitaliście w Paryżu, na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalezienie tablic przeglądowych, które w liczbach i początkowych literach zawierają opisową statystykę wszystkich mieszkań, będących do wynajęcia, opróżnionych miejsc służby i t. p., a zatem ułatwiają wyszukanie takowych. O zachowanie tajemnicy proszono, i złożono rewers, jakiego się stosownie do przepisów od cudzoziemców wymaga (l. 8051 — H.).

Przywilej, Alfonsowi Dietzowi, inżynijerowi w Wiedniu (w mieście nr. 563), na lat dwa nadany na wynalazek przy motorach głównych, które polega na zastosowaniu tak zwanej puszki z bakami zapornemi (boite à eliquets) dla zastąpienia znanych dotąd wypuszczadeł (manchons degreneurs), z korzyścią wielką przy głównych wałach pędowych, przezco przy puszczeniu w ruch sił pędowych najmniejszego uderzenia obawiać się nie trzeba, i nic ani u głównych kół pędowych, ani u głównych wałów złamać się nie może. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 8105 — H.).

Przywilej, J. G. Lelong-Burnetowi w Paryżu, na ręce Jul. Wachtera, c. k. urzędnika przy biblijotece nadwornej w Wiedniu (w mieście nr. 688), na lat pięć nadany na wynalazek środków do czyszczenia wody, aby osadu kamiennego nie tworzyła, w maszynach parowych i w wielu gałęziach fabrycznych użyć się dała, gdzie ziemny osad wydzielający się z wody zwyczajnej szkodliwie działa. We Francyi wydano na ten wynalazek pietnastoletni przywilej, poczynający od dnia 15. Grudnia 1849 r. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa przeciw wykonywaniu tego przywileju żadnej nie ma przeszkody. Złożono także rewers, jakiego się wedle przepisów od cudzoziemców wymaga (l. 8111 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i udoskonalenie przy narzędziach rolniczych, polegające na maszynie, zapomocą której zdźbła zboża podczas żęcia w daleko sposobniejszem do ścięcia

456.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. Oktober 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Vinzent Melchior Raymondi, Rentier in Paris, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nro. 50), auf die Erfindung von Uebersichtstabellen, welche in Ziffern und Anfangsbuchstaben eine beschreibende Statistik aller zu vermiethenden Wohnungen, vakanten Dienstplätze u. s. w. enthalten, und somit das Auffinden derselben erleichtern; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8051 — H.).

Dem Alfons Dietz, Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 563), auf die Entdeckung bei den Hauptmotoren, welche in der Anwendung der sogenannten Sperrhakenbüchse (boite à eliquets) bestehe, um die bis jetzt bekannten Ausrücker (manchons degreneurs) mit großem Vortheile auf den Haupttriebwellen zu ersetzen, wodurch auch nicht der geringste Stoß bei ungleichzeitiger Ingangsetzung der Triebkräfte zu befürchten sei, und weder ein Brechen an den Haupttriebredern, noch an den Hauptwellen mehr vorkommen könne; auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8105 — H.).

Dem J. G. Lelong-Burnet, in Paris, durch Julius Wachter, k. k. Hofbibliotheksbeamten in Wien (Stadt Nro. 688), auf die Erfindung von Mitteln zur Reinigung des Wassers, um selbes zur Verhüthung des Kesselsteines in Dampfmaschinen und zu mehreren Fabrikazionszweigen tauglich zu machen, wo erdartige Sätze, die aus dem gewöhnlichen Wasser sich absetzen, schädlich wirken; auf fünf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 15. December 1849 auf fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8111 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung an den Ackerbaugeräthen, welche in einer Maschine bestehe, wodurch die Getreidehalme während des Schneidens in einer günstigeren, zum Abmähen geeigneteren Stellung als bis jetzt zusammengehalten wer-

niż dotąd położeniu w kupie przytrzymuje się. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzyć może (l. 8112 — H.).

Przywilej, Aleksemu Zuppingerowi, fabrykantowi przędzy bawełnianej z Zurychu, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiedniu (w mieście nr. 965), na lat pietnaście nadany na wynalazek wrzeciona nowego, w pojedynczych częściach co do swej konstrukcyi, jak i co do sposobu obracania się, a nastręczającego korzyści 1) iż prawie żadnej siły do poruszania się nie wymaga; 2) a przecie z daleko większą szybkością obracane być może, i 3) daleko jednostajniej nitkę skręca. Wynalazek ten można zastosować i do maszyn cywkowych, który służy do przędzenia i robienia nici z bawełny, lnu i jedwabiu. O zachowanie tajemnicy proszono, i złożono rewers, jakiego według przepisów od cudzoziemców wymaga się (l. 8112 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Koeppelowi, właścicielowi c. k. uprzywilejowanego telegrafa uniwersalnego do uwiadomień w Wiedniu (w mieście nr. 770), na lat dwa nadany na udoskonalenie telegrafa uniwersalnego do uwiadomień przezco zapomocą właściwego przyrządu uwiadomienia wszelkiego rodzaju tak we dnie jak i w nocy po ulicach, w kawiarniach, domach gościnnych i prywatnych i t. p., szybko i za umiarkowaną cenę do publicznej wiadomości podane być mogą. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8114 — H.).

Przywilej, Karolowi Ludwikowi Wilhelmowi Piotrowi Metzowi, w Paryżu, (inżynijerowi i mechanikowi w Heidelbergu), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat dwa nadany na wynalazek i udoskonalenie zamku z dzwonkiem, dającego się zastosować do wszystkich drzwi, szuflad i mebli w łatwy i prosty sposób, zapomocą mało co kosztującego mechanizmu, który do woli poruszany lub dla niedziałania tamowany być może. We Francyi nadano na ten wynalazek pietnastoletni patent, poczynający od dnia 16. Kwietnia 1851 r. O zachowanie tajemnicy proszono, i złożono rewers, jakiego stosownie do przepisów od cudzoziemców wymaga się (l. 8115 — H.).

Przywilej, Karolowi Ludwikowi Wilhelmowi Piotrowi Metzowi w Paryżu, (inżynijerowi i mechanikowi w Heidelbergu), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat dwa nadany na odkrycie i wydoskonalenie nowego postępowania w przysposobieniu do farbowania i bielenia na zimno surowej, przędzonej, tkanej lub w inny sposób wyrobionej bawełny, przezco oszczędza się znacznie roboty i paliwa. We

den; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. (Z. 8112 — H.).

Dem Alexis Zuppinger, Baumwollspinnfabrikanten aus Zürich, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbvereines in Wien (Stadt Nro. 965), auf die Erfindung einer neuen Spindel, welche sowohl in ihren einzelnen Theilen, als in ihrer Zusammensetzung und Bewegungsart neu sei, und die Vortheile biethe: 1. daß sie beinahe keine Kraft zu ihrer Bewegung erfordere; 2. dennoch mit weit größerer Schnelligkeit umgetrieben werden könne; 3. eine viel gleichmäßigere Drehung des Fadens bewirke; diese Erfindung sei auch auf Spulmaschinen (bancs à broches oder flyers) anwendbar und diene zum Spinnen und Zwirnen der Baumwolle, des Flachses und der Seide; auf fünfzehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8113 — H.).

Dem Leopold Köppel, Inhaber der k. k. privilegirten Universal-Telegraphen für Ankündigungen in Wien (Stadt Nr. 770), auf die Verbesserung des Universal-Telegraphen für Ankündigungen, wodurch mittelst eigener Vorrichtungen Ankündigungen aller Art sowohl bei Tag als bei Nacht, in Strassen, Kaffeehäusern, Gast- und Privathäusern u. s. w. schnell und billig veröffentlichet werden können; auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermans Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8114 — H.).

Dem Karl Ludwig Wilhelm Peter Metz, in Paris (Ingenieur und Mechaniker in Heidelberg), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung eines Schlosses mit einer Glocke, welches an allen Thüren, Schiebladen und Möbeln leicht und einfach mittelst eines wenig kostspieliegen Mechanismus, der nach Belieben bewegt oder zu wirken verhindert werden kann, anzubringen sei; auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Entdeckung seit 16. April 1851 auf fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8115 — H.).

Dem Karl Ludwig Wilhelm Peter Metz, in Paris (Ingenieur und Mechaniker in Heidelberg), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung eines neuen Verfahrens zur Vorbereitung des Färbens und Bleichens auf kaltem Wege der rohen, gesponnenen, gewebten oder auf andere Weise verarbeiteten Baumwolle, wodurch ein bedeutendes Ersparniß in der Manipulazion und an Brennmateriale erzielt werde; auf zwei Jahre.

Francyi nadano na ten wynalazek pietnastoletni patent, poczynający od dnia 12. Kwietnia 1851 r. O zachowanie tajemnicy proszono i złożono rewers, jakiego wedle przepisów od cudzoziemców się wymaga (l. 8115 — H.).

Baumgartner m. p.

457.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 24. Października 1851,

mocą którego przywilej Julijuszowi Haasowi i Gustawowi Seeligowi dnia 8. Października 1849 nadany na wynalazek nowego środka komunikacyi, na rok trzeci, a przywilej Gustawowi Waitzmannowi dnia 5. Września 1850 nadany na poprawę sposobu łatwego nauczenia pisać, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące przywileje:

1. Przywilej, Julijuszowi Hassowi, c. k. sekretarzowi głównej dyrekcyi komunikacyj, i Gustawowi Seeligowi buchalterowi handlu i fabryki w Wiedniu, dnia 8. Października 1849 nadany na wynalazek nowego środka komunikowania przedmiotów wszelkiego rodzaju i myśli, na dalszy rok trzeci; tudzież

2. przywilej, Gustawowi Waitzmannowi, fabrykantowi rzeczy linijowanych i rastrowanych w Lincu, dnia 5. Września 1850 r. nadany na poprawę w sposobie ułatwiającym naukę pisania; na dalszy rok jeden, t. j. na rok drugi.

Baumgartner m. p.

458.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowl publicznych z dnia 28. Października 1851,

mocą którego przywilej Ignacemu Zuckerowi dnia 14. Października 1850 nadany na machinę do robienia guzików jedwabnych, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Ignacemu Zuckerowi, fabrykantowi guzików w Pradze, dnia 14. Października 1850 r. nadany na wynalazek machiny do robienia guzików jedwabnych, przedłużyć na rok drugi.

Baumgartner m. p.

In Frankreich ist diese Entdeckung seit 12. April 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8115 — H.).

Baumgartner m. p.

457.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 24. Oktober 1851,

womit das dem Julius Haas und Gustav Seelig auf die Erfindung eines neuen Kommunikazions-Mittels am 8. Oktober 1849 verliehene Privilegium auf das dritte Jahr, und das dem Gustav Waitzmann auf die Verbesserung einer Methode zum leichteren Erlernen des Schreibens am 5. September 1850 verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das dem Julius Haas, k. k. Sekretär der General-Direkzion für Kommunikazionen, und dem Gustav Seelig, Handlungs- und Fabriksbuchhalter in Wien, verliehene Privilegium vom 8. Oktober 1849 auf die Erfindung eines neuen Kommunikazions-Mittels für Gegenstände aller Art und für Gedanken; auf die Dauer des dritten Jahres.

2. Das Privilegium des Gustav Waitzmann, Verfertigers von Linier- und Rastrirarbeiten in Linz, vom 5. September 1850, auf die Verbesserung einer Methode, wodurch das Erlernen des Schreibens erleichtert werde; auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres.

Baumgartner m. p.

458.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. Oktober 1851.

womit das Privilegium des Ignaz Zucker vom 14. Oktober 1850, auf eine Maschine zur Erzeugung von Seidenknöpfen auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Ignaz Zucker, Knopffabrikanten zu Prag, vom 14. Oktober 1850 auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung von Seidenknöpfen, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

459.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 31. Października 1851,

aby zachowany dotychczas w tajemnicy opis przywileju na tworzenie kwasu meta-margarin i meta-elain Henrykowi Pfitznerowi i Franciszkowi Beckersowi pod dniem 8. Listopada 1849 nadanego, a potem przelanego na własność towarzystwa akcyjonaryjuszów fabryki świec Millego, do publicznej podać wiadomości.

C. k. Ministerstwo handlu, czyniąc zadość żądaniu uprzywilejowanego towarzystwa akcyjonaryjuszów fabryki świec Millego w Wiedniu, aby publicznie ogłosić zachowywaną dotąd część opisu pierwiastkowo Henrykowi Pfitznerowi i Franciszkowi Beckersowi dnia 8. Listopada 1849 nadanego, a następnie na własność tegoż towarzystwa przelanego przywileju na odkrycie i udoskonalenia w tworzeniu ze wszystkich tłuszczów zwierzęcych i roślinnych, tudzież z różnej żywicy kwasu meta-margarinowego i meta-elainowego, jakoteż w użyciu go do robienia taniego i wybornego światła i do innych celów przemysłowych, wydało pomieniony opis c. k. niższo-austryjackiemu namiestnictwu w tym celu, aby go odpieczętować i ku wolnemu dla każdego przejrzeniu przechowywać.

Baumgartner m. p.

460.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministertstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, na dniu 4. Listopada 1851 nadanych.

Przywilej, Wilhelmowi Elliotowi, radzcy komercyjnemu w Berlinie, na ręce Doktora i notaryjusza Andrzeja kawalera de Gredler w Wiedniu, na lat pięć nadany na wynalazek nowego narządu prasy do robienia elektrycznych drutów przewodowych, gutą-perchą i ołowiem obwiedzionych. Wynalazek ten patentowano w Prusiech na lat sześć, począwszy od dnia 5. Września 1851 r. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8255 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Hahnowi, fabrykantowi elastycznych części składowych w Wiedniu (Wieden nr. 643), na ręce Józefa Grzegorza Bartscha, ajenta w Wiedniu (w mieście nr. 730), na lat dwa nadany na wynalazek i poprawę w robieniu elastycznych przyszew do półbucików, przezco te zdadzą się na każdą nogę, w chodzeniu lepiej niż dotychczasowe przystają i wygodniej na nogi wciągają się, nogi nie gniotą, za każdem poruszeniem łatwo się podają, kształtu

459.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Oktober 1851,

womit die Veröffentlichung der geheim gehaltenen Beschreibung des am 8. November 1849 dem Heinrich Pfitzner und Franz Beckers ertheilten und seither in das Eigenthum der Millikerzen-Fabriks-Akzien-Gesellschaft übergegangenen Privilegiums auf Erzeugung von Meta-Margarin- und Meta-Elain-Säure angeordnet wird.

Das k. k. Handelsministerium hat über das Einschreiten der privilegirten Millikerzen-Fabriks-Akzien-Gesellschaft in Wien, um Veröffentlichung des geheim gehaltenen Theiles der Beschreibung des ursprünglich dem Heinrich Pfitzner und Franz Beckers ertheilten, und seither in das Eigenthum dieser Akzien-Gesellschaft übergegangenen Privilegiums vom 8. November 1849 auf Entdeckungen und Verbesserungen, alle animalischen und vegetabilischen Fettsorten und Harzgattungen in Meta-Margarin- und Meta-Elain-Säure umzuwandeln, und diese zu einem wohlfeilen und vortrefflichen Beleuchtungsmittel und zu sonstigen industriellen Zwecken zu verwenden, die gedachte Beschreibung der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zur Eröffnung und Aufbewahrung zu Jedermanns Einsicht übergeben.

Baumgartner m. p.

460.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 4. November 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem William Elliot, Kommerzienrathe in Berlin, durch Doktor und Notar Andreas Ritter von Gredler in Wien, auf die Erfindung einer neuen Preßvorrichtung zur Herrstellung von elektrischen, mit Gutta-Percha und Blei umschlossenen Leitungs-Drähten; auf fünf Jahre. In Preußen ist diese Erfindung seit 5. September 1851 auf sechs Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8255 — H).

Dem Leopold Hahn, Erzeuger elastischer Bestandtheile in Wien (Wieden Nro. 643), durch Joseph Gregor Bartsch, Agenten in Wien (Stadt Nr. 730), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung elastischer Stiefeletten-Obertheile, wodurch dieselben für jeden Fuß geeignet gemacht, im Tragen passender und bequemer beim Anziehen seien, als die bisherigen, den Fuß nicht drücken, bei jeder Bewegung leicht nachgeben, ihre Form nie verändern, und im Preise billiger als bisher zu stehen

nigdy nie zmieniają a tańsze są od dotychczasowych. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8275 — H.).

Przywilej, Piotrowi Vizetowi w Paryżu, na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu, (St. Ulrych nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek nowej konstrukcyi powozów, która zastosować się daje do wszelkich powozów (wagonów kolei żelaznej, karet pocztowych i t. d.), a zapobiega wywróceniu się tychże. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8346 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Brettowi, inżynijerowi z Londynu, w Paryżu (rue verte nr. 34), na ręce Gisperta Kappa, c. k. ministrowskiego sekretarza w Wiedniu, na lat ośm nadany na wynalazek i poprawę w telegrafach elektrycznych. We Francyi nadano dla tego przedmiotu patent na wynalazki z dnia 26. Maja 1847 i patent dodatkowy z dnia 5. Sierpnia 1850, mający skuteczność do dnia 13. Listopada 1859. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8349 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek w mechanice bednarskiej, która polega na machinie do robienia klepek, przezco je regularniej i prędzej jak dotąd wyrabiać można. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8393 — H.).

Przywilej, Ferdynandowi Knieriemowi, miejskiemu siedlarzowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 507), na lat dwa nadany na wynalazek i udoskonalenie stopni powozowych, które składa się popod pudło powozu, przyczem za pomocą mechanizmu zamykalnego zapobiega się wszelkiemu wstecznemu poruszeniu stopnia albo drzwiczek tak przy wsiadaniu jako i wysiadaniu, a które do wszelkich powozów z drzwiczkami lub bez drzwiczek korzystnie przyrządzić się dadzą. Opis przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8394 — H.).

Baumgartner m. p.

kommen; auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z.8275—H.).

Dem Pierre Bizet, in Paris, durch Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung einer neuen Wagenkonstrukzion, welche auf alle Arten von Fuhrwerken (Eisenbahnwagons, Postkutschen u. s. w.) anwendbar sei, und wodurch die Gefahr des Umwerfens beseitiget werde; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8346 — H.).

Dem Jakob Brett, Ingenieur aus London, in Paris (rue verte Nr. 34), durch Gispert Kapp, k. k. Ministerial-Sekretär in Wien, auf eine Erfindung und Verbesserung an den elektrischen Telegraphen; auf acht Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand mit Erfindung-brevet vom 26. Mai 1847 und Zusatz-brevet vom 5. August 1850 bis 13. November 1859 patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8349 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf die Erfindung einer mechanischen Böttchery, welche in einer Maschine zur Anfertigung von Faßdauben bestehe, wodurch selbe auf eine regelmäßigere und schnellere Weise als bisher verfertigt werden können; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8393 — H.).

Dem Ferdinand Knieriem, bürgerlichen Sattler in Wien (Leopoldstadt Nr. 507) auf eine Erfindung nnd Verbesserung von Wagenfußtritten, welche sich unter den Wagenkasten legen, wobei mittelst eines Sperr-Mechanismus jede rückgängige Bewegung des Trittes oder der Thüre beim Ein- und Aussteigen verhindert werde, und welche sich bei allen Wagengattungen mit oder ohne Thüren mit Vortheil anbringen lassen; auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8394—H.).

Baumgartner m. p.

461.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, pod dniem 11. Listopada 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Kustrytzkiemu, tapicerowi w Pradze nr. 68—2) na rok jeden nadany na wynalazek wyrabiania utworów rzeźbiarskich z pospolitego papieru za użyciem do tego właściwego lakieru. Opis przywileju przechowuje się w c. k. czeskiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8467 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Piddingowi w Londynie (Bernard Street Russel Square nr. 24), na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrych nr. 50), na rok jeden nadany na poprawę sposobu izolowania i umocowania drutów telegraficznych. Prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8546 — H.).

Przywilej, Janowi Chrzcicielowi Majerowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu (Wieden nr. 210), na rok jeden nadany na poprawę w usposobieniu łoju do robienia świec i mydła wszelkiego rodzaju, w skutek czego zyskuje się towary, a osobliwie świece o wiele piękniejsze i lepsze, które przez dłuższy czas palenia się, nadewszystko zaś przez niewydawanie z siebie żadnego smrodu, tudzież i czystszy płomień, wszystkie wyroby tego rodzaju daleko przewyższają i cenę jednak mają umiarkowańszą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8547 — H.).

Przywilej, Gustawowi Büttnerowi, inspektorowi k. muzeum historycznego w Dreznie, i Ernestowi Julijuszowi Möringowi k. saskiemu konduktorowi budów wodnych w Dreznie, na ręce Franciszka Dra. Schmitta, nadwornego i sądowego adwokata i notaryjusza w Wiedniu, na lat cztery nadany na wynalazek nowego sposobu napuszczania drzewa rozcieczem soli kruszcowej za pomocą właściwego narządu. W Saksonii na wynalazek ten wydano pięcioletni patent, poczynający od dnia 28. Lutego 1851. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższoaustryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przejrzeć wolno (l. 8549—H.).

Przywilej, Teressie Stetterowej, małżonce inżynijera w Wiedniu (Jägerzeile nr. 403), na rok jeden nadany na wynalazek szczególnego sposobu palenia węgli drzewnych dla robienia octu. Prosiła o zachowanie tajemnicy (l. 8571—H.).

Przywilej, J. G. Daumowi, właścicielowi domu w Wiedniu (w mieście nr. 575), na rok jeden nadany na wynalazek i poprawę w składzie i używaniu machiny mechanika Lenotre w Paryżu, do robienia, nalewania i korkowania butelek z trunkami musującemi, przezco w równym czasie podwójną ilość butelek ponalewać

461.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 11. November 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Kustritzky, Tapezierer in Prag (Nro. 68—2), auf die Erfindung aus ordinärem Papier mit Anwendung eines eigenen Lackes Bildhauer-Arbeiten zu verfertigen; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8467—H.).

Dem William Pidding in London (Bernard Street, Russel Square Nr. 24), durch Friedrich Rödiger in Wien, (St. Ulrich Nro. 50), auf die Verbesserung in der Isolirungs- und Befestigungsweise der Telegraphen-Drähte; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8546 — H.).

Dem Johann Bapt. Mayer, Privilegiums-Besitzer in Wien (Wieden Nr. 210), auf die Verbesserung in der Behandlung des Unschlittes zur Erzeugung aller Gattungen Kerzen und Seife, wodurch eine viel schönere und bessere Waare und insbesondere Kerzen sich erzeugen lassen, welche durch die Dauerzeit des Brennens, vorzüglich aber durch Geruchlosigkeit und Reinheit der Flamme alle anderen Produkte dieser Art weit übertreffen, und selbst billiger zu stehen kommen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8547—H.).

Dem Gustav Büttner, Inspektor des k. historischen Museums in Dresden, und dem Ernst Julius Möring, k. sächsischen Wosserbau-Kondukteur in Dresden, durch Doktor Franz Schmitt, Hof- und Gerichts-Advokaten und Notar in Wien, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, die Hölzer mit Metallsalzlösungen mittelst eines eigenen Apparates zu imprägniren; auf vier Jahre. In Sachsen ist diese Erfindung seit 28. Februar 1851 auf fünf Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8549 — H.).

Der Theresia Stetter, Ingenieursgattin in Wien (Jägerzeile Nro. 403), auf die Erfindung einer eigenthümlichen Erzeugung von Holzkohlen zum Behufe der Essigerzeugung; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8571—H.).

Dem J. G. Daum, Hausbesitzer in Wien (Stadt Nro. 575), auf die Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion und dem Gebrauche der Maschine des Mechanikers Lenôtre in Paris, zur Erzeugung, Bouteillen-Füllung und Verkorkung moussirender Getränke, durch deren Anwendung in gleicher Zeit das doppelte Quan-

i pokorkować można, nie tracąc przytem nic z napoju ani z dobroci jego, i nie sprowadzając szkodliwych skutków przy użyciu tegoż. Prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8597 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Kukli, byłemu miejskiemu aptekarzowi, tudzież uprawnionemu krajowemu fabrykantowi produktów chemicznych w Hernals pod Wiedniem (nr. 86), na rok jeden nadany na wynalazek utworzenia światła za szczególnem urządzeniem umyślnie uformowanych knotów, które w kagankach nowego zupełnie składu trawią olej, tłuszcz i t. p., jakie co do mocy płomienia i jasności wszystkie dotychczasowe narządy oświetlania przewyższają, a stosunkowo nader mało paliwa potrzebują; przytem zaś nie tworzą podczas palenia się ani dymu ani kopciu, jako produktów pobocznych, ale zupełne i niezawodne spalenie dokonywują. Prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8598—H.).

Baumgartner m. p.

462.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 11. Listopada 1851,

z ogłoszeniem, jako przywilej Pawła Pinela z dnia 10. Lipca 1849, który go dobrowolnie zwrócił, za zgasły uznaje się.

Przywilej, Pawłowi Pinelowi dnia 10. Lipca 1849 nadany na wynalazek machiny do dyjametrycznego kanelowania i kalibrowania żelaznych i miedzianych cylindrów przędzalnych wszelkiego rozmiaru, gdy tenże właściciel zwrócił go dobrowolnie, ogłasza się niniejszem za zgasły.

Baumgartner m. p.

463.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 17. Listopada 1851,

z ogłoszeniem, jako Józef Illich swą część przywileju sobie i Karolowi Fryderykowi Kulmowi pod dniem 22. Maja 1851 nadanego, przeniósł na wyłączną własność Karola Fryderyka Kulma.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło zapisać doniesienie, że Józef Illich swą część przywileju, sobie i Karolowi Fryderykowi Kulmowi dnia 22. Maja 1851 r. nadanego na poprawę machiny do wkładania zapałków niemaczanych w deszczółki maczalne, mocą cesyi z dnia 14. Lipca 1851, przeniósł na wyłączną własność Karola Fryderyka Kulma.

Baumgartner m. p.

tum von Bouteillen gefüllt und verkorkt werden könne, ohne dabei einen Verlust am Getränke zu erleiden, und ohne irgend eine nachtheilige Einwirkung auf den Genuß derselben; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8597 — H.).

Dem Franz Xaver Kukla, gewesenen bürgerlichen Apotheker und landesbefugten Fabrikanten chemischer Produkte in Hernals bei Wien, (Nro; 86), auf die Erfindung durch besondere Zubereitung eigens geformter Dochte, die in ganz neu konstruirten Brennern Oel, Fette u. dgl. verzehren, ein Licht hervorbringen, welches an Intensität der Flamme und Leuchtkraft alle bisherigen Lichtvorrichtungen übertreffe, und verhältnißmäßig äußerst wenig Brennmateriale benöthige, da weder Rauch noch Dunst während des Brennens als Nebenprodukte erzeugt werden, sondern eine vollkommene und verläßliche Verbrennung stattfinde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8598 — H.).

Baumgartner m. p.

462.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 11. November 1851,

womit das dem Paul Pinel am 10. Juli 1849 verliehene Privilegium durch die freiwillige Zurücklegung des Eigenthümers für erloschen erklärt wird.

Das Privilegium des Paul Pinel vom 10. Juli 1849, auf die Erfindung einer Maschine zum diametrischen Kanneliren und Kalibriren der eisernen und kupfernen Spinn-Zylinder jeder Dimension, ist durch die freiwillige Zurücklegung des Eigenthümers erloschen.

Baumgartner m. p.

463.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 17. November 1851,

womit die Anzeige, daß Joseph Illich seinen Antheil an dem ihm und Karl Friedrich Kulm am 22. Mai 1851 ertheilten Privilegium in das Alleineigenthum des Karl Friedrich Kulm übertragen habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Joseph Illich seinen Eigenthumsantheil an dem ihm und Karl Friedrich Kulm am 22. Mai 1851 auf die Verbesserung einer Maschine zum Einlegen ungetunkter Zündhölzchen in die Tunkbrettchen, ertheilten Privilegium, laut Zession vom 14. Juli 1851 in das Alleineigenthum des Karl Friedrich Kulm übertragen habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

464.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 18. Listopada 1851,

mocą którego przywilej Doktorowi M. Ehrmannowi dnia 31. Lipca 1847 nadany na robienie nowym sposobem sody i podrzędnych produktów z soli kuchennej, na rok piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Doktorowi M. Ehrmannowi w Ołomuńcu, dnia 31. Lipca 1847 nadany na robienie nowym sposobem sody i podrzędnych produktów z soli kuchennej, przedłużyć na rok piąty.

Baumgartner m. p.

465.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 18. Listopada 1851,

jako przywilej z dnia 14. Października 1850 pierwotnie Wacławowi Schleichertowi nadany a teraz Teresie Hackl i Aloizemu Schleichertowi na własność ustąpiony, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem przywilej na wynalazek w wyrabianiu gwoździ z bródkowatemi główkami do przybijania łat, trzciny i gątów, tudzież gwoździ do beczek i dla stolarzy, pierwiastkowo Wacławowi Schleichertowi pod dniem 14. Października 1850 nadany, a teraz Teresie Hackl i Aloizemu Schleichertowi na własność odstąpiony, na rok drugi przedłużyć.

Baumgartner m. p.

466.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 19. Listopada 1851,

z ogłoszeniem, że Karol Ellenberger własność przywileju dnia 10. Kwietnia 1850, nadanego na wyrabianie blachy, a sobie od Franciszka Fleischa odstąpionego, na Jana B. Eggera przelał.

C. k. niższo-austryjackie namiestnictwo doniosło pod dniem 8. Listopada 1851 l. 36061, że Karol Ellenberger w Wiedniu, własność przywileju na wynalazek robienia blachy wszelkiego rozmiaru z ołowiu, cyny, cynku i innych łatwo rostopnych kruszców i przysad blachy upodobalnego rozmiaru, pierwiastkowo Franciszkowi Fleischowi pod dniem 10. Kwietnia 1850 nadanego, potem mu odstą-

464.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 18. November 1851,

womit das dem Doktor M. Ehrmann am 31. Juli 1847 verliehene Privilegium, aus Kochsalz nach einer neuen Methode Soda und Nebenprodukte zu erzeugen, auf das fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Doktor M. Ehrmann in Ollmütz verliehene Privilegium vom 31. Juli 1847, aus Kochsalz nach einer neuen Methode Soda und Nebenprodukte zu erzeugen, auf die Dauer des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

465.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 18. November 1851,

womit das ursprünglich dem Wenzel Schleichert verliehene, nunmehr in das Eigenthum der Theresia Hackl und des Alois Schleichert übergegangene Privilegium vom 14. Oktober 1850 auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Wenzel Schleichert verliehene, nunmehr in das Eigenthum der Theresia Hackl und des Alois Schleichert übergegangene Privilegium vom 14. Oktober 1850 auf eine Erfindung in der Erzeugung von Latten-, Rohr-, Faßtischler- und Schindelnägeln mit Lappenköpfen, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

466.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 19. November 1851,

womit die Anzeige, daß Karl Ellenberger das Eigenthum des an ihn durch Franz Fleisch abgetretenen Privilegiums vom 10. April 1850 auf Blecherzeugung an Johann B. Egger übertragen habe, kundgemacht wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 8. November 1851 Z. 36061 hat Karl Ellenberger in Wien das Eigenthum des ursprünglich dem Franz Fleisch am 10. April 1850, auf die Erfindung aus Blei, Zinn, Zink und anderen leichtflüßigen Metalen und Legierungen Bleche von beliebigen Dimensionen zu erzeugen, verliehenen und am 5. April 1851 an ihn, Karl Ellenberger, abgetretenen Privile-

pionego, mocą cesyi z dnia 3. Października 1851 przelał na Jana B. Egger w Villach w Karyntyi.

Baumgartner m. p.

467.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 20. Listopada 1851,

z ogłoszeniem, że własność przywileju Józefowi i Antoniemu Selkom dnia 18. Sierpnia 1850 r. nadanego na ulepszenie w robocie spodni, przeszła na M. Łazarza Cohena.

Podług doniesienia c. k. niższo-austryjackiego namiestnictwa z dnia 12. Listopada 1851 l. 36758, Józef i Antoni Selkowie własność przywileju dnia 18. Sierpnia 1850 r., sobie na ulepszenie w robocie wszelkich spodni nadanego, odstąpili mocą cesyi w Wiedniu dnia 25. Października 1851 na rzecz M. Łazarza Cohena, handlującego końmi w Wiedniu.

Baumgartner m. p.

468.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Listopada 1851,

mocą którego przywilej towarzystwu handlu i fabryki Carlo Luigi Chiozza e Figlio w Tryjeście, na wynalazok nowego rodzaju mydła dnia 2. Listopada 1841 r. nadany, na dwa lata przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej towarzystwu Carlo Luigi Chiozza e Figlio w Tryjeście pod dniem 2. Listopada 1841 nadany na wynalazek mydła nowego rodzaju na dalsze lat dwa, t. j. na rok jedenasty i dwunasty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

469.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 23. Listopada 1851,

mocą którego przywilej Leopoldowi Jedliczce pod dniem 2. Listopada 1847 nadany na wynalazek nowego sposobu opalania, na rok piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, przywilej Leopoldowi Jedliczce, majstrowi kominiarskiemu w Znajmie dnia 2. Listopada 1847 r. na-

giums laut Abtretungs-Urkunde vom 3. Oktober 1851 an Johan B. Egger in Villach in Kärnthen übertragen.

Baumgartner m. p.

467.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. November 1851,

wodurch die Abtretung des Eigenthums des dem Joseph und Anton Selka ertheilten Privilegiums vom 18. August 1850 auf verbesserte Verfertigung von Beinkleidern an M. Lazar Cohen, kundgemacht wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 12. November 1851 Z. 36758 haben Joseph und Anton Selka das Eigenthum des Privilegiums vom 18. August 1850 auf eine Verbesserung in der Verfertigung aller Gattungen von Beinkleidern an M. Lazar Cohen, Pferdehändler in Wien, laut Abtretungsurkunde ddto. Wien 25. Oktober 1851 abgetreten.

Baumgartner m. p.

468.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. November 1851,

womit das Privilegium der Handels- und Fabriksgesellschaft Karlo Luigi Chiozza e Figlio in Triest vom 2. November 1841 auf Erfindung einer neuen Seife, auf zwei Jahre verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium der Handels- und Fabriksgesellschaft Karlo Luigi Chiozza e Figlio in Triest vom 2. November 1841 auf die Erfindung einer neuen Gattung Seife, auf die weitere Dauer zweier Jahre, das ist des eilften und zwölften Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

469.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 23. November 1851,

womit das dem Leopold Jedliczka am 2. November 1847 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Heitzmethode, auf das fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Leopold Jedliczka, Kaminfegermeister in Znaim, am 2. November 1847 auf die Erfindung einer neuen Heizmethode verliehene

dany na wynalazek nowego sposobu opalania, na dalszy rok jeden, właściwie na rok piąty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

470.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, pod dniem 23. Listopada 1851 nadanych.

Przywilej, Fryderykowi Adolfowi Stetterowi, cywilnemu nadinżynijerowi i architektowi w Wiedniu (Jägerzeile nr. 403), na rok jeden nadany na wynalazek w budowaniu kół wiatrakowych z właściwie konstruowanemi skrzydłami, przydatnych wszędzie, gdzie używa się wiatru jako siły poruszającej. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8758 — H.).

Przywilej, Ludwikowi baronowi Lo Presti w Wiedniu (w mieście nr. 276), na lat pięć nadany na wynalazek maszyny do korczowania, zapomocą której w 6, 10 do 15 minutach pniaki w bardzo łatwy i tani sposób przy możliwem użyciu siły zwierzęcej z korzeniem wydobyć (wyważyć) można. Opis tego przywileju złożono w c. k. austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8788 — H.).

Przywilej, H. Petinowi i Gaudetowi, właścicielom fryszerek żelaznych w Rico de Gier (Loire) we Francyi, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na odkrycie i wydoskonalenie postępowania przy kuciu żelaza, polegającem na właściwej maszynie do kucia ku wyrabianiu sztuk żelaznych, mianowicie żelaznych, stalą powleczonych szyn kolistych nielutowanych i bez osobnego spojenia dla lokomotyw i do innego użytku. We Francyi wydano na ten wynalazek pietnastoletni patent, skuteczny od dnia 16. Maja 1846 r. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8792 — H.).

Przywilej, Janowi (Giovani) Busettemu z Fisoli, przedsiębiercy budowli publicznych w Wenecyi (w St. Zaccaria), na rok jeden nadany na wynalazek nawozu do użyźniania pól, ogrodów, łąk i t. d. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8875 — H.).

Przywilej, Janowi Keuschowi, płatnerzowi, i Doktorowi Franciszkowi Drinkwelderowi, c. k. lekarzowi okręgowemu w Kremsie w Dolnej Austryi, na lat pięć nadany na wynalazek nowej udoskonalonej metody wyrabiania w sposób lepszy i prędszy za połączeniem leizny ze stali i żelaza, kremskich nożyc winogradowych i wszelkich innych gatunków nożyc, jakich używają rozmaici rękodzielnicy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8890 — H.).

Privilegium auf die weitere Dauer Eines, das ist des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

470.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. November 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Friedrich Adolf Stetter, Zivil-Oberingenieur und Architekten in Wien (Jägerzeile Nro. 403), auf eine Erfindung in der Erbauung von Windrädern mit eigenthümlich konstruirten Windfahnen oder Führungsflügeln für alle jene Zwecke brauchbar, wo der Wind als bewegende Kraft in Anwendung gebracht wird; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8758 — H.).

Dem Ludwig Baron Lo Presti, in Wien (Stadt Nro. 276), auf eine Entdeckung einer Baum-Ausrodungsmaschine, mittelst welcher binnen 6, 10 bis 15 Minuten Baumstrünke auf sehr leichte und wohlfeile Art bei möglicher Verwendung von thierischer Kraft entwurzelt (ausgehoben) werden können; auf fünf Jahre. Die offene Prilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8788 — H.).

Dem H. Petin und Gaudet, Hammerwerksbesitzern zu Rivo de Gier (Loire) in Frankreich, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Entdeckung und Verbesserung des Verfahrens bei der Eisenhammerschmiedung, bestehend in einer eigenthümlichen Streckmaschine zur Erzeugung von Eisenstücken, namentlich von eisernen mit Stahl überzogenen Radschienen ohne Löthung und ohne besondere Zusammensetzung für Lokomotive und zu anderem Gebrauche; auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 16. Mai 1846 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. (Z. 8792 — H.)

Dem Giovanni Bussetto, von Fisola, Unternehmer öffentlicher Bauten in Venedig (in St. Zaccaria), auf eine Entdeckung eines Düngers zur Fruchtbarmachung der Felder, Gärten, Wiesen u. s. w.; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8875 — H.).

Dem Johann Keusch, Zeugschmiede, und dem Doktor Franz Drinkwelder, k. k. Bezirksarzte zu Krems in Nieder-Oesterreich, auf eine Erfindung einer neuen verbesserten Methode, die Kremser Rebmesserscheeren und alle Arten von Scheeren, wie sie von verschiedenen Gewerbsleuten gebraucht werden, mittelst Verbindung von Stahl und Eisenguß auf eine bessere und schnellere Art zu erzeugen; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8890 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Knepper, posiadaczowi domu i właścicielowi kilku wyłącznych przywilei w Wiedniu (Wieden nr. 348), na rok jeden nadany na wynalazek nowo konstruowanej budowy spodniej i wierzchniej dla kolei żelaznych, aby właściwie ku temu celowi zbudowanemi lokomotywami bez niebezpieczeństwa i wielkiego nakładu jeździć można po płaszczyznach pochyłych, wznoszących się dwa-, i trzykroć wyżej, niż po których dotąd jeżdżono. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8934 — H.).

Przywilej, Janowi Jakóbowi Mayerowi, inżynijerowi i mechanikowi w Paryżu (Boulevard de Madeleine nr. 17)), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (w mieście nr. 785), na lat pięć nadany na udoskonalenie przy lokomotywach i motorach parowych, przezco w założeniu i budowie kolei, w ogólności w wydatkach obrotowych, a w szczególności w potrzebowaniu paliwa osięga się znaczna oszczędność i pomnożenie siły i adhezyi przy szynach, trwałość i dobra jazda przy zmniejszeniu wszelkiego oporu i wydatków na reparacyję. We Francyi wydano na ten wynalazek pietnastoletni patent, poczynający od dnia 18. Kwietnia 1851 r. Opis tego przywileju złożony w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 8935 — H.).

Baumgartner m. p.

471.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 25. Listopada 1851,

z ogłoszeniem, że przywilej Janowi Seitzowi dnia 20. Lipca 1851 nadany na udoskonalenie w czyszczeniu oleju do palenia, przelany został na Adolfa Schönsteina.

Przywilej na poprawę w czyszczeniu oleju do palenia, o który Jan Seitz u c. k. niższo-austryjackiego namiestnictwa pod dniem 30. Maja 1851 upraszał, a który mu pod dniem 22. Lipca 1851 wydano, odstąpił tenże pod dniem 1. Czerwca 1851 r.

Baumgartner m. p.

472.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 28. Listopada 1851 nadanych.

Przywilej, Menassemu di Davide Gentilli, kupcowi i właścicielowi gruntu w Gorycyi, na lat pięć nadany na wynalazek w fabrykacyi papieru najlepszego

Dem Wilhelm Knepper, Hausbesitzer und Inhaber mehrerer ausschließenden Privilegien (Wien, Wieden Nro. 348), auf eine Erfindung eines neukonstruirten Unter- und Oberbaues der Eisenbahnen, um mittelst eigens dazu konstruirter Lokomotive schiefe Ebenen mit doppelter, ja dreifacher Steigung, als es bisher geschehen konnte, ohne Gefahr und ohne großem Kostenaufwande zu befahren; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8934 — H.).

Dem Johann Jakob Mayer, Ingenieur-Mechaniker in Paris (Boulevard de Madeleine Nro. 17), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nro. 785), auf Verbesserung an den Lokomotiven und Dampfmotoren, wodurch in der Anlage und im Baue der Bahnen, in den Betriebskosten überhaupt, und in dem Brennmaterialverbrauche insbesondere ein bedeutendes Ersparniß erzielt und eine Vermehrung der Kraft und Adhäsion an den Schienen, Stabilität und gutes Fahren bei Verminderung des Widerstandes aller Art, so wie auch der Reparaturkosten bezweckt werde; auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 18. April 1851 auf fünfzehn Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermans Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8935 — H.).

Baumgartner m. p.

471.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. November 1851,

womit die Abtretung des dem Johann Seitz am 22. Juli 1851 ertheilten Privilegiums, auf Verbesserung in der Raffinerie des Brennöls, an Adolf Schönstein, kundgemacht wird.

Johann Seitz hat das unterm 30. Mai 1851 bei der niederösterreichischen Statthalterei angesuchte, und unterm 22. Juli 1851 ausgefertigte Privilegium auf Verbesserung in der Raffinerie des Brennöls unterm 1. Juni 1851 an Adolpp Schönstein abgetreten.

Baumgartner m. p.

472.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 28. November 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Menasse di Davide Gentilli, Handelsmann und Grundbesitzer in Görtz, auf die Entdeckung in der Fabrikazion von Papier erster Qualität aus vegetabilischen fase-

gatunku z roślinnych włóknistych materyjałów, nie używanych dotąd do tej fabrykacyi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 8969 — H.).

Przywilej, Janowi Wiesnerowi, złotnikowi w Wiedniu (Neue Wieden nr. 850), na rok jeden nadany na udoskonalenie klamerek od bransoletek i naszyjników, przezco nie tylko że same się nigdy nie odemkną, lecz i od osób nie znających użytego w tem mechanizmu, otworzone być nie mogą. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9010 — H.).

Przywilej, Salomonowi Sturmowi, optykowi i mechanikowi z Pesztu, w Wiedniu (Jägerzeile nr. 54), na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu szlufowania szkła do robienia szkieł optycznych, przyczem szlufowanie odbywa się zapomocą siły maszyn walcowych daleko doskonalej, z większą szybkością, taniej i w większej ilości, dotychczasowe ograniczenie rozmiarów szkieł jest po największej części usunięte, o wiele zaś powiększona być może potrzebna ilość światła, czystość i jasność obrazów przez te szkła widzianych. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9073 — H.).

Przywilej, Augustowi Beckerowi i Karolowi Kronigowi, właścicielowi fabryki wyrobów lakierowanych z blachy, drzewa i masy papierowej w Wiedniu (Landstrasse nr. 94), na lat pięć nadany na wynalazek wyrabiania wszelakich pism i ozdób w lśniącem złocie, i nakładania tychże na wszelkie lakierowane rzeczy, jakoteż i na szkło. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9074 — H.).

Przywilej, Karolowi Schedlowi, c. k. uprzywilejowanemu krajowemu właścicielowi walcowni żelaza i drutu w Kleinzell pod Lilienfeld w Wiedniu (w mieście nr. 101), na lat pięć nadany na wynalazek wyciągania a razem wygładzania wszelkiego gutunku drutów cienkich zapomocą maszyn tak, iż przez to nie tylko zupełnie usuwa się wszelkie niepotrzebne, szkodliwe i nieregularne zakręty, osobliwie zaś owe dotąd tak nadzwyczajnie szkodliwe gięcia, przerywania się i guzy, lecz i drut, który zdejmuje się z maszyny jako towar do handlu natychmiast sposobny, dla swej równej okrągłości i gładkiej powierzchni, do wszelkich celów technicznych, osobliwie zaś na szczotki, z wielką korzyścią użyty być może i bardzo jest trwały. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9076 — H.).

Przywilej, braciom Franciszkowi i Karolowi Beronom, złotnikom w Wiedniu (Mariahilf nr. 158), na rok jeden nadany na wynalazek spinania i odpinania rękawiczek na stawach u ręki w sposób bardzo wygodny i szybki, łańcuszkami z jakiegokolwiek kruszcu. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9076 — H.).

Przywilej, Ferdynandowi Knieriemowi, miejskiemu siodlarzowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 507), na lat dwa nadany na wynalazek i udoskonalenie podwójnych

rigen Stoffen, welche zu dieser Fabrikazion bisher nicht verwendet wurden; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8969 — H.).

Dem Johann Wiesner, Goldarbeiter in Wien (neue Wieden Nro. 850), auf die Verbesserung der Bracelet- und Halsschmuck-Schliessen, wodurch sich diese nicht nur nie von selbst öffnen, sondern auch von Personen, welche des dabei angebrachten Mechanismus unkundig sind, nicht aufgemacht werden können; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9010 — H.).

Dem Salomon Sturm, Optiker und Mechaniker aus Pesth, in Wien (Jägerzeile Nro. 54), auf die Erfindung einer Glasschleifmethode zur Erzeugung optischer Gläser, wobei das Schleifen derselben mittelst Maschinenkraft auf Walzen viel vollkommener, schneller und billiger bewerkstelliget, eine größere Quantität erzeugt, die bisherige Beschränkung in den Gläserdimensionen zum größten Theile beseitiget, und die erforderliche Lichtmenge, Reinheit und Deutlichkeit der durch solche Walzengläser gesehenen Bilder um vieles erhöht werden; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9073 — H.).

Dem August Becker und Karl Kronig, Fabriksbesitzer von lakirten Blech-, Holz- und Papier-Machè-Erzeugnissen in Wien (Landstrasse Nro. 94), auf die Entdeckung, alle Schriftarten und Verzierungen im glänzenden Golde zu erzeugen, und auf allen lakirten Stoffen, sowie auch auf Glas in Anwendung zu bringen; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9074 — H.).

Dem Karl Schedl, k. k. landesbefugten Eisenzug- und Walzendraht-Fabriks-Inhaber in Kleinzell bei Lilienfeld in Wien (Stadt Nro. 101), auf die Erfindung alle Gattungen feinen Drahtes mittelst Maschinen derart gleichzeitig zu ziehen und zu dressiren, daß dabei alle unnützen, schädlichen und unregelmäßigen Windungen, vorzüglich aber die bisher so äußerst nachtheiligen Biegungen, Brüche und Knoten nicht nur gänzlich beseitiget werden, sondern auch der Draht, der von der Maschine allsogleich als fertige Kaufmannswaare herabgenommen wird, wegen seiner gleichen Rundung und glatten Oberfläche zu allen technischen Zwecken, vorzüglich aber zu Kratzen, mit vielem Vortheile anwendbar und auch sehr dauerhaft sei; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. (Z. 9076—H.).

Den Gebrüdern Franz und Karl Beron, Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nro. 158), auf die Entdeckung, die Handschuhe am Handgelenke auf die bequemste und schnellste Art durch Ketten aus beliebigem Metalle zu schliessen und zu öffnen; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9076—H.).

Dem Ferdinand Knieriem, bürgerlichen Sattlermeister in Wien (Leopoldstadt Nro. 507), auf die Erfindung und Verbesserung in der Konstrukzion von doppelten

stopni od powozów. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9078 — H.).

Przywilej, Janowi Lenzowi, miejskiemu mosiężnikowi i właścicielowi domu, a Karola Lenza synowi w Wiedniu (Schaumburger Grund nr. 45), na lat pięć nadany na wynalazek i wydoskonalenie w wyrabianiu z kompozycyi miedzianej nitów i gwoździ zapomocą właściwego przyrządu i postępowania, przezco nity i gwoździe w mokrym piasku lać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9079 — H.).

Baumgartner m. p.

473.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych, z dnia 7. Grudnia 1851,

którem przedłużono kilka przywilejów.

Ministeryjum handlu uznało się spowodowanem przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej Józefa Henslera, mechanika w Wiedniu z dnia 22. Września 1846 na wynalazek wyrabiania z alkalijów i kamienia mydła nazwanego „mydłem kamiennym“; na rok szósty.

2. Przywilej wyłączny, pierwotnie Ludwikowi de Orth i Leopoldowi Stephanowi w Wiedniu dnia 8. Listopada 1847 nadany, a na mocy ustępstwa na własność wyłączną tegoż drugiego przeniesiony, opiewający na wynalazek i udoskonalenie w fabrykacyi guttaperchy i w budowaniu kilku ku temu celowi potrzebnych maszyn i przyrządów; na rok piąty.

3. Przywilej Franciszka Ksawerego Kukli, miejskiego aptekarza i właściciela fabryki krajowej w Hernals, wydany dnia 10. Listopada 1846 na wynalazek użytkowania z ciał nieżywych zwierząt wszelkiego rodzaju do celów przemysłowych w ten sposób, że tak tychże części stałe, jak i płynne w kilku godzinach zapomocą nowo odkrytych aparatów i sposobów, inne przybierają kształty; na rok szósty.

4. Przywilej, dnia 14. Października 1839 r. pierwotnie Janowi Chrzcicielowi Seidelowi nadany, a po śmierci jego w spadku na pozostałą wdowę Karolinę Seidel, zamężną teraz Philapitsch w jednej trzeciej części i na troje małoletnich dzieci Johna B., Karolinę, Elżbietę i Klarę razem w dwóch trzecich częściach przeszły, opiewający na wynalazek młócarni; na rok trzynasty.

5. Przywilej Krystyna Steinkellnera, fabrykanta harmonik, z dnia 3. Listopada 1849 na udoskonalenie w konstrukcyi akkordeonu; na rok trzeci.

Wagenfußtritten; auf zwei Jahre. Die Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9078 — H.).

Dem Johann Lenz, bürgerlichen Gelbgiesser und Hausinhaber, und Karl Lenz's Sohn in Wien (Schaumburger Grund Nro. 45), auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Komposizions-Kupfernieten und Nägeln mittelst einer besonderen Vorrichtung und Verfahrungsweise, wornach die Nieten und Nägel in naßem Sande gegossen werden können; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 9079—H.).

Baumgartner m. p.

473.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 7. December 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Joseph Hensler, Mechanikers in Wien, vom 22. September 1846, auf die Entdeckung aus Alkalien und Stein eine Seife, unter der Benennung „Steinseife" zu erzeugen; auf die Dauer des sechsten Jahres.

2. Das ursprünglich dem Louis von Orth und Leopold Stephan in Wien verliehene und mittelst Zession in das Alleineigenthum des Letzteren übergegangene Privilegium vom 8. November 1847, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Gutta-Percha und in der Konstrukzion mehrerer dazu dienender Maschinen und Vorrichtungen; auf die Dauer des fünften Jahres.

3. Das Privilegium des Franz Xaver Kukla, bürgerlichen Apothekers und Landesfabriksinhabers in Hernals, vom 10. November 1846, auf die Erfindung alle Gattungen Thier-Kadaver derart zu industriellen Zwecken zu verwenden, daß sowohl ihre festen als auch flüssigen Bestandtheile binnen wenigen Stunden, mittelst hiezu neu erfundener Apparate und Verfahrungsarten, andere Gestalten annehmen; auf die Dauer des sechsten Jahres.

4. Das ursprünglich dem Johann Baptist Seidel verliehene und nach dem Tode desselben durch Erbschaft an dessen Witwe Karoline Seidel, nun vereheligte Philapitsch zu einem Drittheile und an seine 3 minderjährigen Kinder John B., dann Karoline, Elisabeth und Klara zusammen zu zwei Drittheilen übergegangene Privilegium vom 14. Oktober 1839 auf die Erfindung einer Dreschmaschine; auf das dreizehnte Jahr.

5. Das Privilegium des Christian Steinkeller, Harmonika-Erzeugers in Wien, vom 3. November 1849, auf eine Verbesserung in der Konstrukzion der Akkordeons; auf das dritte Jahr.

6. Przywilej Ferdynanda Beydego, właściciela fabryki towarów ołowianych i domu w Wiedniu, z dnia 2. Listopada 1847 na udoskonalenie nie wydających żadnego smrodu angielskich domowych i pokojowych prewetów; na rok piąty.

7. Przywilej Wincentego Fr. Dall' Aglio, c. k. urzędnika, i Karola Haferla miejskiego tapicera, z dnia 3. Listopada 1849 na wynalezienie masy, którą każdy mokry lub wilgotny mur w 48 godzinach w ten sposób wysuszyć można, iż ani ślad wilgoci więcej się nie pokaże; na rok trzeci.

8. Przywilej Józefa Eugenijusza de Nagy w Wiedniu, z dnia 31. Października 1850 na udoskonalenie w postępowaniu i aparatów do przysposobiania i uzyskiwania tłustych substancyj do fabrykacyi świec; na rok drugi.

9. Przywilej Fryderyka Wallburga w Wiedniu, z dnia 8. Listopada 1847 na udoskonalenie pompy pneumatycznej do wypompowywania powietrza, dla użytku w fabrykacyi cukru; na rok piąty.

10. Przywilej Jana B. Mayera, chemika w Wiedniu, z dnia 8. Listopada 1847 na wynalazek wyrabiania w sposób prosty świec i mydła wszelkiego rodzaju, które pięknością i taniością przewyższają wszystkie dotychczasowe wyroby podobne; na rok piąty, naostatek

11. przywilej Wincentego Dall' Aglio, c. k. kameralnego urzędnika, z dnia 7. Listopada 1845 na wynalazek w konstrukcyi parowego aparatu do prania i bielenia; na rok siódmy.

Baumgartner m. p.

474.

Spis

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 10. Grudnia 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi (Giuseppe) Orsi i Antoniemu Mikołajowi (Nicola) Armaniemu, kupcowi w Londynie, Guildhall (Chambers nr. 6), na ręce Abelarda Borziniego z Genui (w Medyjolanie Corso di Porta Romano nr. 4242), na lat sześć nadany na wynalazek lawy metalicznej, czyli nieprzepuszczalnej chemicznej kompozycyi, dającej się użyć do robót plastycznych, a mającej piękność i doskonałość marmuru, jakoto: na przedmioty budownicze, posadzki, cegły, przyozdobienia i t. p. W Anglii wydano na ten wynalazek czternastoletni patent, poczynający od dnia 22. Marca 1848 r. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9180—H.).

6. Das Privilegium des Ferdinand Beyde, Bleiwaaren-Fabriks- und Hausinhabers in Wien, vom 2. November 1847, auf eine Verbesserung der geruchlosen englischen Haus- und Zimmer-Retiraden; auf die Dauer des fünften Jahres.

7. Das Privileginm des Vinzenz Fr. Dall' Aglio, k. k. Beamten, und des Karl Haferl, bürgerlichen Tapezierers, vom 3. November 1849, auf die Erfindung einer Masse, womit jedes nasse oder feuchte Mauerwerk binnen 48 Stunden derart trocken gelegt werden kann, daß keine Spur von Nässe je wieder erscheint; auf die Dauer des dritten Jahres.

8. Das Privilegium des Joseph Eugen von Nagy in Wien, vom 31. Oktober 1850, auf eine Verbesserung des Verfahrens und der Apparate zur Bereitung und Gewinnung fetter Körper zum Behufe der Erzeugung von Kerzen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

9. Das Privilegium des Friedrich Wallburg in Wien, vom 8. November 1847, auf eine Verbesserung der Luftentleerungsmaschine (Luftpumpe) zur Anwendung bei der Zuckerfabrikazion; auf die Dauer des fünften Jahr=s.

10. Das Privilegium des Johann B. Mayer, Chemikers in Wien, vom 8. November 1847, auf die Erfindung Kerzen und Seifen aller Gattungen, welche durch Schönheit und Billigkeit alle bisherigen derlei Erzeugnisse weit übertreffen, auf einfache Weise zu fabriziren, auf die Dauer des fünften Jahres; und endlich

11. Das Privilegium des Vinzenz Dall' Aglio, k. k. Kameral-Beamten, vom 7. November 1845, auf eine Erfindung in der Konstrukzion eines Dampf-, Wasch- und Bleich-Apparates; auf die Dauer des siebenten Jahres.

Baumgartner m. p.

474.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 10. December 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Giuseppe Orsi und Antonio Nikolo Armani, Kaufleute in London, Guildhalle (Chambers Nr. 6), durch Abelardo Borzini, aus Genua (in Mailand Corso di Porta Romano Nro. 4242), auf die Erfindung einer metalischen Lava oder einer undurchdringlichen chemischen Komposizion mit der Verwendbarkeit zur Bildung plastischer Gegenstände von marmorartiger Schönheit und Vollkommenheit, als zu Bauobjekten. Fußböden, Ziegeln, Verzierungen u. s. w.; auf sechs Jahre. In England ist diese Erfindung seit 22. März 1848 auf vierzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9180 — H.).

Przywilej, Janowi Wrightowi, fabrykantowi form dla fabryk do wybijania perkalików w Glasgowie w Szkocyi i Józefowi Bossi, kupcowi w Wiedniu (w mieście nr. 648), na rok jeden nadany na wynalazek nowej maszyny do wycinania form na wyrabianie modelów do wybijania. We Francyi wydano na ten wynalazek pietnastoletni patent, poczynający od dnia 29. Grudnia 1839 r. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9195 — H.).

Przywilej, Antoniemu Münzerowi, dzierżawcy Emilienthalskiej huty szklannej w pobliżu Waltsch w Czechach, na lat dziesięć nadany na wynalazek topienia i wyrabiania wszelkiego rodzaju szkła za pomocą płomieni gazowych z węgli kamiennych lub koaksu. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9271 — H.).

Przywilej, Karolowi Bettalemu, nadkomisarzowi od straży finansowej w Padwie, na lat pięć nadany na wynalazek mechanizmu polegającego na użyciu koła śrubowego zamiast wioseł do poruszania okrętów. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9272 — H.).

Przywilej, Janowi Franciszkowi Eisbrichowi, budowniczemu i mistrzowi mularskiemu, tudzież przysięgłemu znawcy swego kunsztu, i Janowi Stierba, chemikowi, mającemu firmę Eisbrich i spółka w Pradze (nr. 619—2), na rok jeden nadany na wynalazek nowego przyrządu do opalania, za którego pomocą z każdego materyjału palnego ogień wydobyć można bez dymu i z oszczędzeniem paliwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9273 — H.).

Baumgartner m. p.

475.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 17. Grudnia 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Michelowi, malarzowi i lakiernikowi w Monachijum, na ręce Augusta Jährlinga, buchaltera domu handlowego Vigel i Riemerschmied w Monachium, (w Wiedniu, Wieden Weyringer-Gasse nowa fabryka G. Pzl. 114—115), na lat dwa nadany na wynalazek, tablice do pisania, blaszane i drewniane, powlekać masą łupkową właściwego rodzaju, przezco tablice te nigdy się nie ścierają. W Bawaryi nadano na ten wynalazek trzyletni przywilej, poczynający od dnia 18. Marca 1851 r. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9107 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (Wollzeile nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek

Dem Johann Wright, Formstecher für Kattundruckereien, in Glasgow in Schottland' und dem Jos. Bossi, Handelsmanne in Wien (Stadt Nr. 648), auf die Erfindung einer Formstechmaschine zur Erzeugung von Druckmodellen; auf Ein Jahr. In Frankreich ist diese Erfindung seit 29. December 1849 auf fünfzehn Jahre patentirt Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9195 — H.).

Dem Anton Münzer, Pächter der Emilienthaler Glashütte bei Waltsch in Böhmen, auf die Entdeckung, Glas jeder Art mittelst Gasflammen aus Stein- oder Backkohlen zu schmelzen und zu verfertigen; auf zehn Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9271 — H.).

Dem Karlo Bettalli, Finanzwach-Oberkommissär zu Padua, auf die Erfindung eines Mechanismus, welcher im Gebrauche eines Schraubenrades statt der Ruder zur Bewegung der Schiffe bestehe; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. venezianischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9272 — H.).

Dem Johann Franz Eisbrich, Bau- und Maurermeister und beeideter Kunstverständiger, und dem Johann Stierba, Chemiker, unter der Firma Eisbrich und Komp. in Prag (Nro. 619—2), auf die Entdeckung einer neuen Heizvorrichtung, vermittelst welcher Feuer aus jedem Brennstoffe ohne Rauch mit Ersparniß an Brennmateriale erzeugt werde; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9273—H.).

Baumgartner m. p.

475.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 17. December 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Michel, Maler und Lakirer in München, durch August Jährling, Buchhalter des Handlungshauses Vigel und Riemerschmied in München (Wien, Wieden, Weyringergasse neue Fabrik G. Pzl 114—115), auf die Erfindung, Blech- und Holzschreibtafeln mit einer eigenthümlichen Schiefermasse zu überziehen, und somit solche Tafeln unverwüstlich zu machen; auf zwei Jahre. In Baiern ist diese Erfindung seit 18. März 1851 auf drei Jahre privilegirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9107 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Wohlzeile Nro. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung in Behandlung der Dünger-

i udoskonalenie w postępowaniu z kupami nawozu po folwarkach i innych miejscach, przezco takowe zyskują na ilości i jakości. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9457 — H.).

Przywilej, Janowi Nejedlemu, chemikowi i właścicielowi domu w Wiedniu (Ottakring nr. 245), na lat dwa nadany na udoskonalenie w wyrabianiu farb zielonych z miedzianu arszenikowego (farba zielona cesarska, zielona kirchbergerowska, olejno-świeżo-zielona i zielona gorzka), i to w proszkach bardzo miałkich, przezco dalszego rozcierania nie potrzebując, farba otrzymuje ogień piękny i zyskuje na żywości i trwałości. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9464 — H.).

Przywilej, Edwardowi Köstlerowi, miejskiemu kupcowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 234), na rok jeden nadany na wynalazek nowego rodzaju mydła z żywicy olejnej palmowej, przydatnego do prania i mycia się (l. 9463 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Böckowi, fryzijerowi w Wiedniu (w mieście nr. 729), na rok jeden nadany na wynalazek w wyrabianiu peruk, nadczołków i wierzchów, na gazie (Marli-flor), lub cieniutkim pergaminie, używanym do wyrabiania złota płatkowego (baudruche). O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9466 — H.)

Przywilej, Jakóbowi Henrykowi Franciszkowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (Wollzeile nr. 785), na lat pięć nadany na udoskonalenie w budowie i skuteczności warsztatu tkackiego i połączonego z tymże aparatu, przezco płótno i wszelkie inne wyroby gładkie, jakoteż płótno żaglowe tkać można w korzystniejszy sposób, a przyczem warunkowo poruszająca aparat siła i warsztatowi tkackiemu udzielona być może. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9467 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Knaustowi, zostającemu w spółce fabrycznej, tudzież zawiadowcy c. k. uprzywilejowanej fabryki sikawek ogniowych i maszyn hydraulicznych wdowy po H. L. Fricke i synowca w Wiedniu (Leopoldstadt Neue Gasse nr. 119), na lat dwa nadany na wynalazek nowych kurków wentylowych, zamiast wentylów używanych dotąd przy sikawkach, pompach wszelakiego rodzaju i wielu innych podobnych tymże maszynach, któreto kurki bez wszelkiego pośredniczego materyjału wprawione być mogą, dostępne są w bardzo łatwy sposób i dozwalają, iż opatrzona takim kurkiem pompa maszynowa w okamgnieniu w ruchu zastanowiona, a wentyl cisnący natychmiast w wentyl ssący, i przeciwnie wentyl ssący w wentyl cisnący zapomocą pewnych modyfikacyi przemieniony być może. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9467 — H.).

Przywilej, Edwardowi Köstlerowi, miejskiemu kupcowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 234), na rok jeden nadany na wynalazek nowego rodzaju mydła z ole-

harfen in Mäuereien und sonstigen Orten, wodurch dieselben an Quantität und Qualität gewinnen; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9457—H.).

Dem Johann Nejedly, Chemiker und Hausbesitzer in Wien (Ottakring Nr. 245), auf die Verbesserung in der Erzeugung der Arsenik-Kupfergrün-Farben, Kaisergrün, Kirchbergergrün, Oel-Neugrün und Berggrün), und zwar in sehr zarter Pulverform, wodurch eine weitere Zerreibung nicht nöthig falle, die Farbe ein schönes Feuer erhalte und an Deckkraft und Dauerhaftigkeit gewinne; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9464 — H.).

Dem Eduard Köstler, bürgerlichen Handelsmanne in Wien (Leopoldstadt Nr. 234), auf die Erfindung einer neuen Gattung Palm-Oel-Harz-Seife, die zur Wasch- und Handseife sich eigne; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Zahl 9463 — H.).

Dem Jakob Böck, Friseur in Wien (Stadt Nr. 729), auf die Erfindung, Perücken, Haartouren und Scheiteln auf Gaze (Marli-Flor) und Goldschlägerhäutchen (Baudruche) zu verfertigen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9466 — H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Wollzeile Nro. 785), auf die Verbesserung in der Konstrukzion und Wirkung des Webestuhles und des damit verbundenen Apparates, wodurch Leinwand und jede andere Gattung glatter Stoffe, sowie auch Segelleinwand auf vortheilhaftere Art gewebt, und wobei bedingungsweise die bewegende Kraft des Apparates dem Webestuhle mitgetheilt werden könne; auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9467 — H.).

Dem Wilhelm Knaust, Fabriksgesellschafter, Geschäftsleiter der k. k. privilegirten Feuerspritzen- und hydraulischen Maschinenfabrik von H. L. Frickes Witwe und Neffe in Wien (Leopoldstadt, Neugasse Nr. 119), auf die Erfindung von neuen Ventilhähnen statt der bisher bei Feuerspritzen, allen Gattungen von Pumpen und vielen anderen hiemit verwandten Maschinen angewendeten Ventilen, welche ohne Zwischenmittel angebracht werden können, auf die leichteste Art zugänglich seien, und es gestatten, daß eine damit versehene Maschinenpumpe augenblicklich außer Wirksamkeit gesetzt, und ein Druckventil in ein Saugventil, oder umgekehrt ein Saugventil in ein Druckventil durch Modifikazionen verwandelt werden könne; auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9467 — H.).

Dem Eduard Köstler, bürgerlichen Handelsmanne in Wien (Leopoldstadt Nr. 234), auf die Erfindung einer neuen Gattung Kokosnußöl-Seife, die sich als Waschseife

ju orzechów kokosowych, przydatnego dla swej taniości i dobroci do prania. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9469 — II.).

Przywilej, Edwardowi Daelenowi, cywilnemu inżynijerowi w Wiedniu (Alservorstadt, Herrengasse nr. 341), na rok jeden nadany na wynalazek i udoskonalenie przy walcach do szyn u kolei żelaznych, przezco winiole czyli szyny o spłaszczonej stopie dla kolei żelaznych szeroką mających podstawę, łatwo i tak pewnie wyrabiać można, iż stopa żadnych chyb mieć nie będzie. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9470 — II.).

Baumgartner m. p.

durch Billigkeit und Güte empfehle; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9469 — H.).

Dem Eduard Daelen, Zivil-Ingenieur in Wien (Alservorstadt, Herrengasse Nro. 341), auf die Erfindung und Verbesserung an Eisenbahnschienen-Walzen, wodurch Vignoles oder Plattfußschienen für Eisenbahnen mit breiter Basis leicht und derart sicher darzustellen seien, daß fehlerhafte Stellen des Fußes verhütet werden; auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9479 — H.).

Baumgartner m. p.

POWSZECHNA TARYFA CELNA AUSTRYACKA
dla
przywozu, wywozu i przewozu.

I.
Objaśnienia wstępne.

§. 1.
Objętość działalności.

Postanowienia niniejszej taryfy, rozciągają moc swą na całe państwo, wyjąwszy części jego pozacelne (wyłączenia celne).

§. 2.
Urządzenie wewnętrzne.

W niniejszej taryfie, zachowany jest porządek następujący:

Objaśnienia wstępne stanowią w powszechności: pod jaką nazwą, wedle których pomiarów mają być towary oświadczane (zadeklarowane), w których takowe urzędach winny być oclone i w jakiej walucie będą cła opłacane; tudzież, które towary co do celno-urzędowego z niemi postępowania, osobnego wymagają zezwolenia, które są albo wolne od cła albo niższem obłożone cłem, i jakie zresztą należytości poboczne, prócz ceł właściwych, należytości licencyjnych i dopłat podatkowych, mają być opłacane przy czynnościach celno-urzędowych.

Następująca po nich taryfa systematyczna, wyszczególnia towary podług ich nazwisk taryfowych, podług pomiarów przy ocleniu służących, podług ceł wchodowych, wychodowych i przechodowych, opłacać się mających, podług potrąceń tary, przy oznaczeniu wagi *netto* miejsce mających; przyczem w formie uwag, wyszczególnione są także i wyjątki przy ocleniu niektórych towarów zachodzące, równie jak i należytości licencyjne, tudzież nakłady do podatków, obok ceł opłaconemi być mających. Dodatek przydany zawiera niektóre przeglądy, informacye i tabele redukcyjne.

By też zadeklarowanie towarów, łatwiejszem uczynić, ułożony jest alfabetyczny skorowidz towarów, wymieniający tak pozycye taryfy, pod któremi pojedyncze towary w taryfie są zamieszczone, jako i nazwy, pod któremi mają być zadeklarowane (oświadczone).

§. 3.
Klasy, oddziały i pozycye taryfy.

Według systemu, służącego taryfie za podstawę, wszelkie towary, jakie zwykle w handlu się znajdują, na 30 klas podzielono, z których każda mieści w sobie jeden lub więcej oddziałów z dalszemi poddziałami o jednej lub więcej pozycyach taryfowych.

Der allgemeine österreichische Zolltarif

für die

Ein-, Aus- und Durchfuhr.

I.

Vorerinnerung.

§. 1.

Umfang der Wirksamkeit.

Die in diesem Tarife enthaltenen Bestimmungen gelten für das gesammte Reich, mit Ausnahme der Zoll-Ausschlüsse.

§. 2.

Innere Einrichtung.

Der vorliegende Tarif beobachtet folgende Ordnung:

Die Vorerinnerung bestimmt im Allgemeinen, mit welchen Benennungen, nach welchen Masstäben Waaren erklärt, bei welchen Aemtern verzollt und in welcher Währung die Zölle entrichtet werden sollen, welche Waaren Behufs der Zollamtshandlung einer besonderen Bewilligung bedürfen, welche zollfrei oder im Zolle begünstiget, und welche Nebengebühren ausser den eigentlichen Zöllen, Licenzgebühren und Steuerzuschlägen bei den Zollamtshandlungen zu entrichten sind.

Der hierauf folgende systematische Tarif umfasst die Waaren nach ihren tarifmässigen Benennungen, den Masstäben der Verzollung, den zu entrichtenden Ein-, Aus- und Durchfuhrzöllen, den bei Berechnung des Nettogewichtes vorzunehmenden Tara-Abzügen, und in der Form von Anmerkungen die bei Verzollung einiger Waaren stattfindenden Ausnahmen und die neben den Zöllen zu entrichtenden Licenzgebühren und Steuerzuschläge. Der beigefügte Anhang enthält einige Uebersichten, Unterrichte und Reductionstabellen.

Zur Erleichterung der Erklärung der Waaren besteht ein alphabetisches Waarenverzeichniss, welches den Tarifsatz, unter welchen die einzelnen Waaren im Tarife gereiht, und die Benennung, unter welcher sie zu erklären sind, angibt.

§. 3.

Tarifs-Classen, -Abtheilungen, -Sätze.

Nach dem Systeme, welches dem Tarife zum Grunde liegt, sind alle Waaren, welche im Verkehre vorzukommen pflegen, in 30 Classen eingereiht, jede Classe umfasst eine oder mehrere Abtheilungen, jede Abtheilung einen oder mehrere Tarifsätze.

Klasy odznaczono bieżącemi cyframi rzymskiemi (I. II, III. etc), oddziały cyframi arabskiemi, jednym ciągiem idącemi; pozycye taryfowe zaś odróżnione zostały literami łacińskiemi, dla każdego jednak oddziału alfabetycznie powtarzającemi się. I tak np. klasa II. mieści w sobie oddziały 7. i 8, z których każdy obejmuje cztery pozycye taryfowe, począwszy od lit. *a* aż do *d* idąc.

§. 4.

Części składowe każdej poszczególnej pozycyi taryfowej.

Każda pozycya taryfy, zawiera nazwę taryfową towarów w niej umieszczonych, tudzież pomiar oclenia, t. j. jednostkę, czy to wagi, czy miary, czy inną jaką, wedle której nastąpić ma oclenie w przywozie, wywozie i przewozie; dalej potrącenie tary (wagi pakunku) dla wypośrodkowania wagi *netto*, gdzie tego zachodzi potrzeba,- nareszcie wypadające podług jednostki oclenia, cło wchodowe, wychodowe i przechodowe.

Często znajduje się przy nazwie taryfowej także i poimienne wyszczególnienie, czyli raczej wyliczenie towarów nią objętych, co w taryfie zawsze przez „jako to" toż wyliczenie poprzedzające wyrażonem jest. W takim razie wszystko, co nie zostało poszczególnie wymienionem, z tejże pozycyi taryfowej już jest wykluczonem.

Często po nazwie taryfowej następuje opisanie albo wyświetlenie rzeczy, na co wskazuje w taryfie owo nazwę poprzedzające „t. j." (to jest). Niekiedy takowe opisanie nie jest niczem innem, jak tylko przykładowem wyszczególnieniem niektórych przedmiotów, pod taryfową nazwą objętych, a w tym razie na czele wyszczególnienia tego, znajduje się albo: np. (na przykład), albo jeden ze zwrotków: „w szczególności lub szczególnie należy tu", „tu mianowicie zamieścić trzeba". W takim tedy razie, rozciąga się pozycya taryfowa także i do innych jeszcze artykułów, oprócz przykładowo wymienionych, mianowicie do tych wszystkich, którym wedle powszechnego zwyczaju mowy, przysłuża nazwa, o którą rzecz idzie.

Co się tycze samej nazwy taryfowej, stanowi ją z reguły rzeczownik, któremu najczęściej, dla bliższego oznaczenia jego, służą jeden lub dwa przymiotniki, (co tworzy wyobrażenie rodzajowe i gatunkowe), np. towary bawełniane, ordynaryjne czyli proste; w niektórych, niezbyt częstych przypadkach, stanowią nazwę dwa lub więcej rzeczowników złożonych (gatunki podrzędne) np. woły i byki.

§. 5.

Taryfowe zadeklarowanie gatunku towarów.

Każdy towar, co się tycze celno-urzędowego z nim postępowania, musi z reguły podług swej właściwej taryfowej t. j. podług tej nazwy być zadeklarowanym, podług której takowy w taryfie z osobną pozycyą taryfową jest zamieszczonym, przyczem też nie wolno zamiast tejże używać nazwisk innych albo ogólniejszych; np. nankinu niewolno deklarować jako nankin albo tylko jako towar bawełniany, lecz takowy musi być oświadczonym jako towar bawełniany, gatunku średniego.

Jeżeli nazwa taryfowa składa się z dwóch lub więcej nazwisk niejednoznacznych, towarowi zaś jedno tylko z nich przysłuża nazwisko, wówczas towar li tylko podług tego ostatniego będzie zadeklarowany. I tak np. muszą orzechy być zadeklarowane jako orzechy, a nie jako kasztany i orzechy.

Die Classen werden mit fortlaufenden römischen (I., II., III. etc.), die Abtheilungen mit fortlaufenden arabischen Ziffern bezeichnet, die Tarifsätze werden durch lateinische Buchstaben unterschieden, welche innerhalb jeder Abtheilung von Neuem beginnen. So z. B. enthält die Classe II die Abtheilungen 7 und 8, von denen jede vier Tarifsätze lit. a *bis* d *umfasst.*

§. 4.

Bestandtheile jedes Tarifsatzes.

Jeder Tarifsatz enthält die tarifsmässige Benennung der in denselben eingereihten Waaren, den Verzollungsmasstab, d. i. die Gewichts-, Mass- oder die sonstige Einheit, nach welcher die Verzollung in der Ein-, Aus- und Durchfuhr stattfindet, den Tara-Abzug zur Berechnung des Nettogewichtes, wo letzteres zu erheben ist, und den für die Verzollungseinheit entfallenden Ein-, Aus- und Durchfuhrzoll.

Oft ist der tarifmässigen Benennung auch die namentliche Aufzählung der unter derselben begriffenen Waaren beigefügt, was im Tarife stets durch ein „als:", welches der Aufzählung vorangeht, ausgedrückt ist. In diesem Falle ist alles, was nicht namentlich aufgeführt ist, von diesem Tarifsatze ausgeschlossen.

Oft folgt der tarifmässigen Benennung eine Beschreibung oder Erklärung nach, was im Tarife durch ein dieser vorausgehendes: „d. i." (das ist) oder „das sind" angezeigt wird. Manchmal besteht aber diese Beschreibung in einer beispielweisen Anführung einiger der unter der tarifmässigen Benennung begriffenen Gegenstände, und in diesem Falle geht der Anführung ein: „z. B." (zum Beispiele) voraus oder es ist gesagt: „Insbesondere gehört hierher," „namentlich ist hier einzureihen." In diesem Falle erstreckt sich der Tarifsatz auch noch auf andere Artikel als die beispielsweise angeführten, und zwar auf alle, welchen nach dem allgemeinen üblichen Sprachgebrauche die Benennung zukommt, um die es sich handelt.

Die tarifmässige Benennung selbst besteht in der Regel aus einem Hauptworte, welchem meist ein oder zwei Beiwörter als nähere Bestimmung beigefügt sind (dem Gattungs- und dem Artsbegriffe), z. B. Baumwollwaaren, gemeine; in einigen selteneren Fällen besteht die Benennung aus der Verbindung zweier oder mehrerer Hauptwörter (Unterarten), z. B. Ochsen und Stiere.

§. 5.

Tarifmässige Erklärung der Art der Waaren.

Jede Waare muss in der Regel Behufs der Zollamtshandlungen unter ihrer tarifmässigen, d. i. unter jener Benennung erklärt werden, unter welcher sie im Tarife mit einem besonderen Tarifsatze aufgeführt wird, und es ist nicht gestattet, statt derselben andere oder allgemeinere Namen zu gebrauchen; z. B. Nanking darf nicht als solcher, oder bloss als Baumwollwaare, sondern muss als Baumwollwaare, mittelfeine, erklärt werden.

Wenn die tarifmässige Benennung aus zwei oder mehreren nicht gleichbedeutenden Benennungen besteht, während der Waare nur eine dieser Benennungen zukommt, so ist sie auch nur mit der letzteren Benennung zu bezeichnen. So z. B. müssen Nüsse als solche und nicht als Kastanien und Nüsse erklärt werden.

Jeżeli w taryfie przy nazwie taryfowej, znajduje się także i wyliczenie poimienne, wolno zadeklarować towar albo pod nazwą taryfową, albo też pod tym wyrazem, podług którego w poimiennem wyliczeniu znajduje się wyszczególniony gatunek podrzędny, do którego towar należy. A zatem więc np. orzechy laskowe, oświadczone być mogą albo jako orzechy laskowe, albo jako orzechy.

Części jakiego towaru, o ile takowe albo wedle właściwości swej, albo w skutek osobnego postanowienia, nie należą do odrębnej pozycyi taryfowej, mają być oclone jako towar całkowity.

§. 6.

Zadeklarowanie podług nazwisk ogólnych.

Towary przeznaczone do przywozu lub wywozu, których oclenie zarazem w tym urzędzie następuje, gdzie miejsce ma pierwsze onychże zadeklarowanie, mogą pod szczególnemi warunkami, podług ogólnych nazwisk być oświadczone, a to albo tylko pod wyrazem: „towar“, albo pod oznaczeniem klasy lub oddziału, do której należą.

Warunki takowe są:

a) jeżeli przesełane bywają przez c. k. pocztę, albo

b) jeżeli ilość towarów, w razie przeznaczenia ich do przywozu, nie przenosi wagi wagi 1 cetnara *netto*, ani też cło, wedle nazwy taryfowej wypadające, nie przewyższa kwoty dziesięciu złotych reńskich; w razie zaś przeznaczenia ich do wywozu, jeżeli ich ilość nie przenosi wagi 5 cetnarów *sporco*, a cło, wedle nazwy taryfowej wypadające, nie przewyższa kwoty jednego złotego reńskiego.

Jeżeli przedmiot taki, tylko jako „towar“ został zadeklarowanym, wówczas od takowego opłacone być ma cło najwyższe, jakie w taryfie dla przywozu lub wywozu jest ustanowione: jeżeli zaś zadeklarowanie przedmiotu nastąpiło przez wyszczególnienie klasy albo oddziału, do którego należy, natenczas podlega takowy najwyższemu cłu, jakie dla przywozu lub wywozu tej klasy albo oddziału jest ustanowione. A więc np. mąka cukrowa w ilości 50 funtów, może być zadeklarowana jako towar, jako towar kolonialny, jako cukier, jako mąka cukrowa, co wedle tego lub owego oświadczenia stanowi opłatę 300 złr., 25 złr., 7 złr., albo $5^1/_2$ złr. cła wchodowego.

Korzyści, jakie na mocy §§. 57 i 136 ustawy cła i monopoliów rządowych przysłużają towarom, przez c. k. pocztę przesełanym, tudzież ulżenia co do zadeklarowania przedmiotów, koleją żelazną przesełanych, nie naruszają się niniejszemi postanowieniami.

§. 7.

Zadeklarowanie towarów złożonych.

Towary mieszane, których części, mieszaninę stanowiące, do różnych należą pozycyj taryfowych, mają, bez względu na wzajemny stosunek co do wagi pojedynczych części składowych, być zadeklarowane jako towary tej pozycyi taryfowej, do której należy część składowa, wyższą cła opłatą nałożona. W takim atoli razie okoliczność tę, iż towar jest mieszany, wyraźnie wymienić należy. Stosownie do tego np. mieszanina z occianu ołowiu i marzanny (krap), zadeklarowaną być ma jako „produkt chemiczny, nie osobno wymieniony (mieszany)“.

Wenn im Tarife der tarifmässigen Benennung auch eine namentliche Aufzählung beigefügt ist, so wird gestattet, die Waare entweder mit der tarifmässigen Benennung oder mit jenem Worte zu bezeichnen, mit dem die Unterart, unter welche sie gehört, in der namentlichen Aufzählung aufgeführt erscheint. So z. B. kann man Haselnüsse als Haselnüsse oder als Nüsse erklären.

Theile einer Waare sind, falls sie nicht ihrer Beschaffenheit nach oder in Folge einer besonderen Bestimmung einem eigenen Tarifsatze angehören, wie die ganze Waare zu verzollen.

§. 6.

Erklärung nach allgemeinen Benennungen.

Unter besonderen Bedingungen können Waaren, welche zur Ein- oder Ausfuhrverzollung bestimmt sind, und deren Verzollung gleich bei dem Amte erfolgt, wo ihre erste Erklärung stattfindet, nach allgemeinen Benennungen erklärt werden, und zwar entweder bloss durch das Wort „Waare", oder durch Angabe der Classe oder der Abtheilung, in welche sie gehören.

Diese Bedingungen sind:

a) *dass sie durch die k. k. Postanstalt versendet werden, oder*

b) *dass die Menge der Waaren, falls sie zur Einfuhrverzollung bestimmt sind, das Gewicht von 1 Centner netto, und der nach der tarifmässigen Benennung entfallende Zoll den Betrag von zehn Gulden, oder falls sie zur Ausfuhrverzollung bestimmt sind, das Gewicht von 5 Centner sporco, und der nach der tarifmässigen Benennung entfallende Zoll den Betrag von Einem Gulden nicht übersteige.*

Wird ein solcher Gegenstand bloss als „Waare" erklärt, so ist dafür der höchste im Tarife für die Ein- oder Ausfuhr festgesetzte Zoll zu entrichten; erfolgt die Erklärung durch die Angabe der Classe oder der Abtheilung, in welche der Gegenstand gehört, so unterliegt er dem höchsten, für die Ein- oder Ausfuhr dieser Classe oder Abtheilung festgesetzten Zolle. So z. B. kann Zuckermehl in einer Menge von 50 Pfunden als Waare, als Colonialwaare, als Zucker, als Zuckermehl erklärt werden, und zahlt je nach der einen oder anderen Erklärung 300 fl., 25 fl., 7 fl. oder 5½ fl. Einfuhrzoll.

Die Begünstigungen, welche den mit der k. k. Postanstalt versendeten Waaren in den §§. 57 und 136 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung eingeräumt sind, sowie die Erleichterungen in der Erklärung der mittelst Eisenbahnen versendeten Gegenstände, werden durch gegenwärtige Bestimmungen nicht berührt.

§. 7.

Erklärung zusammengesetzter Waaren.

Gemenge, deren Gemengtheile unter verschiedene Tarifsätze gehören, sind ohne Rücksicht auf das gegenseitige Gewichtsverhältniss der einzelnen Bestandtheile als Waaren desjenigen Tarifsatzes zu erklären, welchem der höher belegte Bestandtheil angehört. Es ist jedoch in einem solchen Falle der Umstand, dass die Waare gemengt ist, ausdrücklich anzuführen. So z. B. ist ein Gemenge von Bleizucker und Krapp als „Produkt chemisches, nicht besonders benanntes (gemengt)" zu erklären.

Towary złożone z różnych przedmiotów, nie pomieszczone wyraźnie w osobnej pozycyi taryfowej, należą do towarów złożonych, i podporządkowane być mają, w miarę cłowego obłożenia ich części składowych, pojedynczym pozycyom taryfowym, pod złożonemi towarami zamieszczonym, przyczem jednak zachowane być winny zasady następujące:

a) przedmioty, służące li tylko do przymocowania i połączenia pojedynczych części składowych np. gwoździe, nity, śruby, haftki, zamki (zapory), klamry, haki, obręcze (ryfy), okowy, gwinty, rygle (zasuwki), kłódki, klucze, taśmy (obwiązła), nici, sznury, rzemienie, powrozy, jeźli takowe nie pochodzą z metalów szlachetnych lub towarów jubilerskich, albo jeżeli na jakość takowych nie zważano wyraźnie w taryfie, zostaną przy celno-urzędowem z niemi postępowaniu pominięte, zaczem więc towary wspomnione, pomimo tych znajdujących się przy nich rzeczy pobocznych, zadeklarowane i oclone być winny jako towary tej pozycyi taryfowej, do której należą wedle innych swych części składowych.

b) Nie zabroniono oświadczać oddzielnie części składowych przedmiotu złożonego, wszelakoż w takim razie muszą się one także oddzielnie w urzędzie znajdować. I tak więc dozwolonem jest np. osobno pakować kałamarze białe porcelanowe do kałamarzniczek mosiężnych należące, a osobno znowu inne tychże przynależności, i ostatnie zadeklarować jako wyroby metalowe nieszlachetne, nie wymienione oddzielnie, proste (czyli ordynaryjne), pierwsze zaś jako towary gliniane gatunku wybornego.

§. 8.

Podanie ilości towaru.

Ilość każdego towaru oddzielnie zadeklarowanego, musi też oddzielnie być podaną, a to ściśle według pomiaru (mierzydła) oclenia, jaki przepisuje taryfa dla tego rodzaju obrotu, któremu towar podlegać ma. W skutek tego, np. towary bawełniane, gatunku przedniego, mają być zadeklarowane w przywozie podług wagi czystej, w wywozie i przewozie, podług wagi surowej, i toż we wszystkich trzech przypadkach, podług cetnara; a zaś towary bawełniane gatunku najprzedniejszego w przywozie także podług wagi czystej, w wywozie podług wagi surowej, jednakże tylko w wywozie i przewozie, podług cetnara, w przywozie zaś podług funta.

Ułamki jednostki oclenia, muszą być zawsze wyrażone w częściach dziesiętnych i setnych; a tam, gdzie cetnar za pomiar oclenia służy, można, dla uniknienia formułamkowych, podać wagę w funtach. np. 9 cetnarów i $^{7}/_{100}$, czyli 907 funtów.

§. 9.

Objaśnienie wagi deklaracyjnej.

Pomiarem oclenia jest z reguły waga, a mianowicie cetnar cłowy albo funt cłowy; wyjątki co do tego, są w taryfie wyraźnie wyszczególnione.

Cetnar cłowy zawiera w sobie 50 kilogramów = $^{1}/_{2}$ *(quintale metrico)* cetnara metrycznego = $89^{1}/_{4}$ funt. wied. (lub dokładniej $89^{284}/_{1000}$ funt.); funt cłowy = $^{1}/_{2}$ kilograma = $^{1}/_{2}$ funta metrycznego ($^{1}/_{2}$ *libbra metrica)* = $28^{56}/_{100}$ łót. wied.

Aus verschiedenen Stoffen zusammengesetzte Waaren, die nicht einem besonderen Tarifsatze ausdrücklich eingereiht sind, gehören zu den zusammengesetzten Waaren und sind je nach der Zollbelegung ihrer Bestandtheile den einzelnen unter den zusammengesetzten Waaren begriffenen Tarifsätzen unterzuordnen; doch sind hiebei folgende Grundsätze zu beachten:

a) *Gegenstände, welche bloss zur Befestigung und Verbindung der einzelnen Bestandtheile dienen, z. B. Nägel, Nieten, Schrauben, Hafteln, Schliessen, Klammern, Haken, Reife, Beschläge, Gewinde, Riegel, Schlösser, Schlüssel, Bänder, Fäden, Schnüre, Riemen, Stricke sind, falls sie nicht aus edlen Metallen oder Bijouterien bestehen oder auf die Beschaffenheit derselben im Tarife ausdrücklich Rücksicht genommen ist, bei der zollämtlichen Behandlung unbeachtet zu lassen, daher die bezüglichen Waaren ungeachtet des Vorhandenseins dieser Nebendinge als Waaren jenes Tarifsatzes zu erklären und zu verzollen sind, welchem sie ihren anderen Bestandtheilen nach angehören.*

b) *Es ist nicht verwehrt, Bestandtheile eines zusammengesetzten Gegenstandes gesondert zu erklären, nur müssen sie auch gesondert beim Amte vorkommen. So z. B. ist gestattet, die porzellanenen weissen Tintenfässer eines messingenen Schreibzeuges für sich und das übrige Zugehör wieder für sich zu verpacken und letzteres als Metallarbeiten unedle, nicht besonders genannte, gemeine, ersteres als Thonwaare, feine, zu erklären.*

§. 8.

Erklärung der Menge der Waare.

Die Menge muss für jede gesondert erklärte Waare auch gesondert, und zwar genau nach dem Verzollungsmasstabe, welchen der Tarif für die Art des Verkehres, dem die Waare unterzogen werden soll, vorzeichnet, angegeben werden. So z. B. sind Baumwollwaaren, feine, in der Einfuhr nach dem Rein-, in der Ausfuhr und Durchfuhr nach dem Rohgewichte und in allen drei Fällen nach dem Centner, Baumwollwaaren feinster Art aber in der Einfuhr ebenfalls nach dem Rein-, in der Ausfuhr nach dem Rohgewichte, jedoch nur in der Aus- und Durchfuhr nach dem Centner, in der Einfuhr aber nach dem Pfunde zu erklären.

Bruchtheile der Verzollungseinheit sind stets in Zehn- und Hunderttheilen derselben anzugeben; dort, wo der Verzollungsmasstab der Centner ist, kann die Angabe des Gewichtes zur Ersparung der Anschreibung von Brüchen, auch in Pfunden geschehen, z. B. $9^{7}/_{100}$ Centner oder 907 Pfund.

§. 9

Erklärung des Gewichtes

Der Verzollungsmasstab ist in der Regel das Gewicht, und insbesondere der Zoll-Centner oder das Zoll-Pfund; Ausnahmen sind im Tarife ausdrücklich angeführt.

Der Zoll-Centner ist gleich 50 Kilogramm = $^{1}/_{2}$ Quintale metrico = *$89^{1}/_{4}$ Wiener Pfund (genauer $89^{284}/_{1000}$ Pfund); das Zoll-Pfund* = $^{1}/_{2}$ Kilogramm = $^{1}/_{2}$ Libbra metrica = *$28^{56}/_{100}$ Wiener Loth.*

Zresztą wolno deklarować towar w królestwie Lombardzko-Weneckiem podług wagi metrycznej, a w innych częściach terytoryum cłowego, podług wagi wiedeńskiej, w którym razie jednak wagę w deklaracyi użytą, wyraźnie wymienić, i redukcyę podług tabeli co do tego w dodatku zamieszczonej, przedsięwziąć należy. Gdzie zaś tego podania nie ma, uważać się będzie towar jako podług wagi celnej zadeklarowany.

§. 10.

Waga czysta i surowa.

Pod wagą, podług której cło ma być pobieranem, rozumie się, gdzie taryfa nie ustanawia wyraźnie co innego, w przywozie waga czysta (netto) t. j. waga towaru bez pakunku lub mieścidła, a w wywozie i przewozie pełna waga surowa *(sporco)*, t. j. waga towaru wraz ze wszystkiemi jego opakunkami i pomieścidłami czyli schowkami.

Zakładki środkowe towaru, t. j. deszczułeczki i szpulki, na które się nawija wstążki, przędziona, entolaże (koronki), tudzież papier włożony w środek niektórych gatunków sukna, ceraty i t. p., jakoteż wszystkie obwicia lub obwijki towarów, potrzebne do samego bezpośredniego ich zabezpieczenia (butelki, papier, tektury, szpagat i t. p.), do wagi *netto* wciągać należy.

§. 11.

Przy towarach, w transporcie zostających otwartemi, zawsze miejsce ma waga czysta.

Przedmioty, które w stanie otwartym bywają rozwożone, t. j. bez żadnego obwoju lub pomieścidła innego oprócz środka transportowego, na którym się znajdują, podlegają opłacie podług wagi czystej, lubo w taryfie waga surowa jako pomiar oclenia jest ustanowiona.

§. 12.

Dochodzenie wagi surowej.

Wagę surową, oznacza się w powszechności przez szczegółowe przeważenie, wszelakoż miejsce mają wyjątki następujące:

a) Przy zbożu i owocach strączkowych, gdzie ilość tylko podług miary dętej zadeklarowano, nie będzie się dochodzić samej wagi, lecz takowa ma być oznaczona na podstawie miary dętej, podług tabeli redukcyjnej, w dodatku taryfy zamieszczonej.

b) Towary, w przewozie wolne od cła, albo opłacające takowe nie w większej jak w kwocie 5-krajcarowej od cetnara, tudzież towary w wywozie wolne od cła, albo opłacające takowe nie w większej jak w kwocie 1-krajcarowej od centnara, nie będą, jeżeli w stanie otwartym bywają transportowane, a nie zachodzi podejrzenie w przemytnictwie, pierwsze ani w przywozie ani w przewozie, ostatnie zaś w wywozie, rzeczywiście przeważone, lecz waga ich approksymacyjnie (przez przybliżenie) oznaczoną zostanie podług liczby albo zwierząt zaprzężnych, cugowych lub jucznych, albo tragarzy (ciężaronośników). Gdzie władze krajowe finansowe, dla zachodzących stosunków miejscowych, innego nie zaprowadzą postanowienia, liczyć się ma na jedno zwierzę cugowe cetnarów cłowych 12, na jedno zwierzę juczne 4, na taczki 2, a na tragarza 1.

Es ist übrigens gestattet, die Waare im lombardisch-venetianischen Königreiche nach dem metrischen und in den übrigen Theilen des Zollgebietes nach dem Wiener Gewichte zu erklären, jedoch ist in einem solchen Falle das angewendete Gewicht in der Erklärung ausdrücklich anzugeben und die Reduction findet nach der im Anhange enthaltenen Reductionstabelle Statt. Fehlt diese Angabe, so wird angenommen, dass die Waare nach dem Zollgewichte erklärt sei.

§. 10.

Rein- und Rohgewicht.

Unter dem Gewichte, nach welchem der Zoll einzuheben ist, wird dort, wo der Tarif nicht ausdrücklich etwas anderes bestimmt, in der Einfuhr das Reingewicht (netto), d. i. das Gewicht der Waare ohne Umschläge oder Behältnisse, und in der Aus- und Durchfuhr das volle Rohgewicht (sporco), d. i. das Gewicht der Waare mit allen ihren Umschlägen und Behältnissen verstanden.

Die Einlagen der Waare, z. B. die Bretchen und Spulen bei Bändern, Garnen, Entoilagen, die Einlagspapiere bei manchen Tuchen, Wachstaffeten u. dgl., dann die zur unmittelbaren Sicherung der Waaren nöthigen Umschliessungen (Flaschen, Papiere, Pappen, Bindfäden u. dgl.), werden in das Nettogewicht eingerechnet

§. 11.

Bei ledig verführten Waaren stets Reingewicht.

Gegenstände, welche ledig, d. i. ohne einen von dem Transportmittel, auf dem sie vorkommen, gesonderten Umschlage oder ohne ein Behältniss verführt werden, unterliegen dem Zolle nach dem Reingewichte, wenngleich im Tarife das Rohgewicht als Verzollungsmasstab vorkömmt.

§. 12.

Erhebung des Rohgewichtes.

Das Rohgewicht wird in der Regel durch specielle Abwägung erhoben, doch werden folgende Ausnahmen bewilliget:

a) *Bei Getreide und Hülsenfrüchten wird dort, wo in der Erklärung die Menge bloss nach dem Hohlmasse angegeben ist, das Gewicht nicht wirklich erhoben, sondern auf Grund des Hohlmasses nach der Reductionstabelle im Anhange des Tarifes berechnet.*

b) *Waaren, die in der Einfuhr zollfrei sind, oder nicht mehr als 5 kr. für den Centner zahlen, werden in der Ein- und Durchfuhr, und Waaren, die in der Ausfuhr zollfrei sind, oder nicht mehr als 1 kr. für den Centner zahlen, werden in der Ausfuhr, falls sie ledig vorkommen, und kein Verdacht eines Unterschleifes stattfindet, nicht wirklich gewogen, sondern das Gewicht wird beiläufig nach der Zahl der Zug- oder Lastthiere oder der Lastträger geschätzt. Dort, wo von den die Finanzen leitenden Landesbehörden nicht wegen obwaltender Localverhältnisse eine andere Bestimmung getroffen wird, sind auf Ein Zugthier 12, Ein Saumthier 4. Einen Schiebkarren 2, Einen Lastträger 1 Zoll-Centner zu rechnen.*

c) Przy towarach w przywozie nie wyższem nałożonych cłem jak po 45 krajcarów od cetnara, tudzież przy towarach, nie należących do klasy tych, których wywóz musi być wykazanym, dostatecznem jest w powszechności, przy pierwszych tak w przywozie jak w przewozie, przy drugich w wywozie przeważenie na próbę, t. j. przeważenie niektórych schowków, na wybór których nie pozwoli się stronie żadnego wpływu. Tylko w razie podejrzenia karygodnej nierzetelności w uczynionej deklaracyi, przedsięwziąć należy szczegółowe przeważenie.

d) Jeżeli w którem z pomieścideł znajdują się towary różnego gatunku, które oddzielnie mają być oświadczone, doliczyć należy w razie, gdzie oclenie podług surowej wagi miejsce ma, wagę tary do każdego poszczególnego towaru, a to stosunkowo do czystej wagi (wagi *netto*).

§. 13.
Dochodzenie wagi czystej.

Z reguły nie dochodzi się rzeczywiście wagi czystej, lecz takowa zostanie prawnie oznaczoną tym sposobem, iż potrącone będą od wagi surowej tary, w taryfie za mieszczone i wedle rodzaju pakunku ustanowione.

Jeżeli towary znajdują się zapakowane w pojedynczych tylko worach z płótna pakowego lub z worowiny, w rogóżkach i matach słomianych lub w innych tym podobnych materyach, można liczyć na tarę procentów cztery. Przy belach wyszczególnionych w taryfie z wyższą tarą jak czteryprocentową, rozumie się opakunek, przynajmniej podwójny z materyału, jaki dla pojedynczych worów jest przeznaczony.

Tylko w tym razie, jeżeli towar znajduje się zapakowany w mieścidle, niezwyczajnem w transporcie ani co do formy ani co do rodzaju materyału jego, a zarazem wskazującem na tarę oczywiście niższą od prawnie istniejącej, równie i w tym razie, gdzie w jednem a tem samem mieścidle zapakowane są towary do różnych pozycyj taryfowych należące, nastąpić ma rzeczywiste oznaczenie wagi czystej.

§. 14.
Wnioski wyprowadzone z §§fów 12 i 13.

Z §§fów 12 i 13 wynika, iż wolno podatkującym zamiast wagi surowej deklarować w przypadkach §. 12 lit. *a*, tylko miarę dętą (próżną), w przypadkach zaś §. 12, lit. *b*, tylko liczbę zwierząt cugowych albo jucznych, taczek albo tragarzy, i że z reguły podana być ma tylko rachunkowa waga czysta, t. j. która wypadnie po odtrąceniu tary prawnie przepisanej od wagi surowej, a rzeczywista zaś waga czysta wtedy tylko ma być podaną, jeżeli towar znajduje się w mieścidle zwykle nie używanem w transporcie towarów takich, i z którego oraz domniemywać się można mniejszej tary jak prawnie przepisana, albo jeżeli zapakowane są w jednem a tem samem mieścidle towary różnych pozycyj taryfy.

§. 15.
Zadeklarowanie mieścidła.

Ze względu na ważny nader wpływ, jaki przez zaprowadzenie potrąceń tary prawnie przepisanych wywiera mieścidło, w którym się towar znajduje, na wymierzenie cła,

c) *Bei Waaren, welche in der Einfuhr nicht höher als mit 45 kr. der Centner belegt sind, genügt sowohl in der Ein- als in der Durchfuhr, und bei Waaren, welche nicht in die Classe derjenigen gehören, deren Ausfuhr erwiesen werden muss, genügt in der Ausfuhr in der Regel die Probeverwägung, d. i. die Abwägung einiger Behältnisse, auf deren Auswahl der Partei kein Einfluss zu gestatten ist. Nur im Falle des Verdachtes einer strafbaren Unrichtigkeit der Erklärung wird zur speciellen Abwägung, geschritten.*

d) *Wenn in einem Behältnisse Waaren verschiedener Art enthalten sind, die gesondert erklärt werden müssen, so ist dort, wo die Verzollung nach dem Rohgewichte geschieht, das Gewicht der Tara jeder einzelnen Waare, nach Verhältniss des Nettogewichtes zuzurechnen.*

§. 13.

Erhebung des Reingewichtes.

Das Reingewicht wird in der Regel nicht wirklich erhoben, sondern durch Abzug der im Tarife enthaltenen nach der Art der Verpackung bemessenen Taren von dem Rohgewichte gesetzlich berechnet.

Gehen Waaren bloss in einfache Säcke von Pack- oder Sackleinen, in Schilf- oder Strohmatten oder ähnliches Materiale gepackt ein, so können vier Percent für Tara gerechnet werden. Unter den im Tarife mit einem höheren Tarasatze als vier Percent aufgeführten Ballen wird eine wenigstens doppelte Umschliessung von dem für einfache Säcke bezeichneten Materiale verstanden.

Nur dort, wo die Waare in einem Behältnisse verpackt ist, in welchem sie seiner Form und Beschaffenheit nach im Transporte gewöhnlich nicht vorzukommen pflegt, und welches auf eine auffallend geringere Tara als die gesetzliche hinweiset, oder wo in einem Behältnisse Waaren verschiedener Tarifsätze verpackt sind, ist zur wirklichen Erhebung des Reingewichtes zu schreiten.

§. 14.

Folgerungen aus den §§. 12 und 13.

Aus den §§. 12 und 13 folgt, dass den Zollpflichtigen gestattet ist, in den Fällen des §. 12, lit. a, *bloss das Hohlmass, in den Fällen des §. 12,* lit. b, *bloss die Zahl der Zug- oder Lastthiere, Schiebkarren oder Lastträger statt des Rohgewichtes zu erklären und dass in der Regel bloss das rechnungsmässige, d. i. das nach Abzug der gesetzlichen Tara vom Rohgewichte entfallende Reingewicht, und das wirkliche Nettogewicht nur dann anzugeben ist, wenn die Waare in einem im Transporte solcher Waaren ungewöhnlichen Behältnisse vorkömmt, bei welchem eine geringere Tara als die gesetzliche zu vermuthen ist, oder wenn Waaren verschiedener Tarifsätze in einem Behältnisse verpackt sind.*

§. 15.

Erklärung des Behältnisses.

Bei der Wichtigkeit, welche durch die Einführung der gesetzlichen Tara-Abzüge das Behältniss, in welchem die Waare verpackt ist, für die Zollbemessung gewinnt, ist es

potrzebnem jest, ażeby towaru mieścidło dokładnie takiem nazwiskiem wymienione było, jakie mu przysłuża według nomenklatury, ustanowionej w taryfie dla oznaczenia potrąceń tary, np. jako beczka, jako skrzynia (paka), jako kosz, jako bela.

§. 16.

Nierzetelność w oświadczeniu towarów.

Za nierzetelność w oświadczeniu towarów uważać się będzie, jeżeli w oświadczeniu zamiast nazwy taryfowej towaru, użyto innej, albo jeżeli w deklaracyi gatunku podrzędnego, zamiast właściwego, do którego towar należy, zadeklarowano inny gatunek podrzędny, albo nakoniec, jeżeli nieprawdziwie podano ilość rzeczywiście się znajdującą, lub też mieścidło towarów weń zapakowanych, np. jeżeli zamiast rzeczywiście znajdujących się orzechów, zadeklarowane zostały owoce lub kasztany, albo jeżeli zamiast rzeczywistej ilości o 3 cetnarach podano tylko 2 cetnary, albo dalej jeżeli zamiast znajdujących się bel, beczki oświadczono.

Jak dalece i w jakim stopniu karom podlega nierzetelność w oświadczeniu towarów, o tem stanowi ustawa karna o pokrzywdzeniach co do dochodów skarbowych.

§. 17.

Waluta opłat celnych.

Ustanowione w taryfie cła, wyrażone zostały w walucie rządowej, przetoż w takowej winny być opłacane cła wypadające.

Za monetę rządową uważać się ma obecnie złoty reński konwencyjny podług stopy złotych reńskich 20 na jednę grzywnę kolońską; w królestwie Lombardzko-Weneckiem, jeden złoty reński czyli 3 liry austryackie, i krajcar czyli 5 centesimów.

§. 18.

Sposób opłacania ułamków jednostki.

Jeżeli przy obliczeniu należytości celnych, wypadają ułamki niżej jednego krajcara, nie będą liczone ułamki niżej półkrajcara (w królestwie Lombardzko-Weneckiem nie nad 2 centesimi) wynoszące, przeciwnie też ułamki wynoszące półkrajcara i więcej (w królestwie Lombardzko-Weneckiem, więcej jak 2 centesimi), pobierane być winny po całym krajcarze (po 5 centesimów, tak, iż w żadnym razie nie mają się znajdować w celno-urzędowych rejestrach ułamki krajcara (w królestwie Lombardzko-Weneckiem liczby centesimów przez 5 niepodzielne).

§. 19.

Zakaz lub ograniczenia oclenia.

Wszelkie towary mogą w austryackiem terytoryum celnem poddane być postępowaniu celnemu co do przywozu, wywozu i przewozu, nie potrzebując ku temu osobnego zezwolenia, wyjąwszy jedynie towary niżej wymienione, przy których dla zabezpieczenia monopoliów rządowych sprowadzenie i przeprowadzenie albo jest wcale zakazanem albo tylko za szczególnem pozwoleniem dozwolonem.

nothwendig, dass dieses Behältniss genau nach jener Benennung angegeben werde, welche ihm mit Rücksicht auf die im Tarife Behufs der Bestimmung der Tara-Abzüge festgesetzten Benennungen zukömmt, z. B. als Fass, als Kiste, als Korb, als Ballen.

§. 16.

Unrichtigkeit in der Waarenerklärung.

Als eine Unrichtigkeit in der Waarenerklärung wird angesehen, wenn in der Erklärung statt der tarifmässigen Benennung der vorhandenen Waare eine andere, oder dort, wo die Unterart erklärt ist, statt der Unterart, unter welche die Waare gehört, eine andere Unterart, oder endlich, wenn die vorhandene Menge oder das Behältniss, in welchem die Waare verpackt ist, nicht wahrheitgetreu angegeben ist, z. B., wenn statt der wirklich vorhandenen Nüsse, Obst oder Kastanien, wenn statt der wirklichen Menge von 3 Centnern nur 2 Centner, oder wenn statt der vorhandenen Ballen, Fässer erklärt werden.

In wieferne und in welchem Masse eine Unrichtigkeit in der Waarenerklärung strafbar ist, bestimmt das Strafgesetz über Gefällsübertretungen.

§. 17.

Währung der Zollsätze.

Die im Tarife angegebenen Zollsätze sind in der gesetzlichen Reichswährung ausgedrückt, in welcher daher auch die entfallenden Zölle zu entrichten sind.

Als diese Reichswährung ist gegenwärtig der Conventions-Gulden nach dem Fusse von 20 fl. auf die Kölner Mark anzunehmen; im lombardisch-venetianischen Königreiche gilt der Gulden 3 Lire austr., *der Kreuzer 5* Centesimi.

§. 18.

Bezahlung der Bruchtheile.

Wenn bei der Berechnung der Zollgebühren sich Bruchtheile unter Einem Kreuzer ergeben, so sind jene, die weniger als einen halben Kreuzer (nicht mehr als 2 Centesimi *im lombardisch-venetianischen Königreiche) betragen, unbeachtet zu lassen, und hingegen jene, die einen halben Kreuzer und mehr (mehr als 2* Centesimi *im lombardisch-venetianischen Königreiche) betragen, mit Einem Kreuzer (5* Centesimi*) einzuheben, dergestalt, dass in den zollämtlichen Registern in keinem Falle Bruchtheile eines Kreuzers (eine durch 5 untheilbare Zahl* Centesimi *im lombardisch-venetianischen Königreiche) erscheinen können.*

§. 19.

Verzollungsverbote oder Beschränkungen.

Alle Waaren können im österreichischen Zollgebiete ohne Einholung einer besonderen Bewilligung dem Ein-, Aus- und Durchfuhrverfahren unterzogen werden, mit Ausnahme der nachstehend benannten, denen zur Sicherung der Staatsmonopole die Ein- und Durchfuhr untersagt oder nur gegen besondere Bewilligung gestattet ist.

Te są:

a) Sól kuchenna,

b) proch do strzelania;

c) liście i fabrykaty tytuniowe.

Ta okoliczność, że zachodzi ograniczenie w handlu przedmiotami wyż rzeczonemi, oznaczona jest podwójnem podkreśleniem dotyczącej ustanowy celnej, przyczem oraz i sposób ograniczenia bliżej jest wskazany.

Gdzie nic innego nie ustanowiono, uważać należy w pełnej swej mocy przepisy tak co do tego, w jaki sposób niektóre z onychże towarów nabyte być mogą przez podróżnych albo w powiecie granicznym dla użycia własnego, jak co do władz, przez które, i co do waurnków, pod jakiemi wydane być mogą rozciąglejsze w tej mierze pozwolenia.

Towary zawierające części składowe, należące do przedmiotów, których wprowadzenie lub przeprowadzenie, albo wcale nie jest zakazanem, albo tylko za osobną licencyą pozwolonem, podlegają tym samym ograniczeniom, co części składowe.

Gdyby ze względów na publiczny interes, pokazały się w handlu potrzebnemi niejakie ograniczenia doczasowe, zaradzi się temu odpowiedniemi osobnemi rozporządzeniami.

§. 20.

Obowiązek do opłaty cła i uwolnienia od tegoż.

Wszelki towar przez linię celną przechodzący, ulega podatkowi celnemu i opłaca cło, które przepisuje taryfa dla rodzaju tego obrotu, o który idzie, i oraz dla tej pozycyi, do której towar należy.

Wolne od opłaty cła są tylko przedmioty następujące:

1. Środki do transportu służące, jako to: powozy osobowe, w których się znajdują podróżni, tudzież obładowane wozy frachtowe, sanki, statki, kosze tłomokowe, taczki, kosze plecowe i inne tym podobne przyrządy dla zwierząt jucznych i tragarzy wraz z dotyczącemi zwierzętami cugowemi i jucznemi. Przedmioty rzeczone w przywozie i przewozie, są bezwarunkowo wolne od opłaty cła, w przewozie zaś pod warunkami następnemi:

a) Powozy osobowe muszą nosić widoczne na sobie ślady użycia;

b) z wartości towaru wprowadzonego, z miejsca przeznaczenia, z kierunku srodka transportowego, z natury transportu musi się okazywać, że rzeczywiście idzie o podróż, lub o przeprawę towarów kupiecką albo wiejsko-ekonomiczną a nie o jazdę, przedsięwziętą w celu bezpłatnego wprowadzenia środka transportowego.

Drewnianym statkom wiosłowym wodą płynącym, nie przysłuża też uwzględnienie.

Nawet i w tych przypadkach, w których wedle norm niniejszych, środki transportowe nie mogą być uwolnione w przywozie od opłaty cła, można uniknąć rzeczywistego opłacenia cła wchodowego przez zadeklarowanie tychże do przewozu, w którymto razie opłata cła, a to bez wszelkiego postępowania karnego wtedy dopiero nastąpić ma, gdy bez użytku właściwego upłynął czas, do wywozu przeznaczony.

Diese Waaren sind:

a) *Kochsalz;*

b) *Schiesspulver;*

c) *Tabakblätter und Tabakfabrikate.*

Der Umstand, dass eine Beschränkung des Verkehres stattfindet, ist bei den genannten Gegenständen dadurch hervorgehoben, dass der betreffende Zollsatz doppelt unterstrichen ist, auch ist die Art der Beschränkung näher angedeutet.

Dort, wo nicht Abweichendes festgesetzt ist, sind die bestehenden Vorschriften, in wieferne einige dieser Waaren von Reisenden oder im Gränzbezirke zum eigenen Gebrauche bezogen, dann über die Behörden, von denen, und die Bedingungen, unter welchen ausgedehntere Bewilligungen ertheilt werden können, als aufrecht erhalten anzusehen.

Waaren, die Bestandtheile enthalten, welche zu den gar nicht oder nur gegen besondere Bewilligung ein- oder durchzuführen erlaubten Gegenständen gehören, unterliegen denselben Beschränkungen, wie jene Bestandtheile.

Sollten aus öffentlichen Rücksichten vorübergehende Beschränkungen im Verkehre sich als nöthig erweisen, so wird durch besondere Verordnungen vorgesorgt werden.

§. 20.

Zollpflicht und Zollbefreiungen.

Jede Waare, welche die Zoll-Linie überschreitet, ist zollpflichtig und unterliegt jenem Zolle, welcher im Tarife für die Art des Verkehres, um die es sich handelt, und für den Tarifsatz, unter welchen die Waare gehört, vorgezeichnet ist.

Nur folgende Gegenstände sind von der Entrichtung der Zollgebühren befreit.

1. Die Transportmittel, als: die Personenwägen, in denen sich Reisende befinden, und die beladenen Frachtwägen, Schlitten, Wasserfahrzeuge, Saumkörbe, Schiebkarren, Hucken und ähnliche Vorrichtungen der Lastthiere und Lastträger, sowie die betreffenden Zug- und Lastthiere selbst, in der Aus- und Durchfuhr unbedingt, und in der Einfuhr unter folgenden Bedingungen:

a) *die Personenwägen müssen deutliche Spuren des Gebrauches an sich tragen;*

b) *es muss aus dem Werthe der verführten Waare, dem Orte der Bestimmung, der Richtung des Transportmittels, der Beschaffenheit des Transportes hervorgehen, dass es sich wirklich um eine Reise oder eine kaufmännische oder landwirthschaftliche Waarenbeförderung und nicht um eine zum Zwecke der gebührenfreien Einbringung des Transportmittels unternommene Fahrt handle.*

Hölzerne Ruderfahrzeuge in der Thalfahrt sind von dieser Begünstigung ausgeschlossen.

Selbst in den Fällen, wo nach vorstehenden Bestimmungen den Transportmitteln in der Einfuhr die Zollfreiheit nicht bewilliget werden kann, lässt sich die wirkliche Entrichtung des Einfuhrzolles dadurch vermeiden, dass dieselben zur Durchfuhr erklärt werden, in welchem Falle nur dann, wenn die zum Austritte bestimmte Zeit unbenützt verstreicht, der Einfuhrzoll, und zwar ohne weitere Einleitung eines Strafverfahrens zu entrichten ist.

2. Opakunki i schowki, w których jest zapakowany towar, ocleniu podlegający, jeźli takowe

a) nie bywają doliczone do samego towaru, jak to zwykle się dzieje przy ocleniu podług wagi surowej, a co się tycze bezpośrednio-zabezpieczających obwojów towaru, także i przy ocleniu podług wagi *netto*, albo

b) nie są w takim stanie, w którym się zwykle towar w obrocie handlowym nie znajduje i w którym są wyższym nałożone cłem jak sam towar.

Te opakunki i mieścidła mogą zresztą, gdy próżno nazad powracają, stać się także wolnemi od opłaty cła, tym sposobem, iż takowe za pierwszem przybyciem do urzędu celnego, podciągnione będą postępowaniu celnemu, na niepewną towarów przedaż, albo na przeistoczenie przepisanemu, a oraz opatrzone zostaną celem następnego ich poznania, odpowiednim znakiem urzędowym.

§. 21.

Uwolnienia od cła.

(Ciąg dalszy.)

Za wolne od cła, będą dalej uważane:

3. Wszelkie ilości towarów, od których całkowita należytość, mająca być pobieraną, t. j. cło, należytość licencyjna i nakład do podatku konsumcyjnego, mniej wynosi jak 1 kr. (5 centesimów).

4. Towary, w taryfie wyraźnie jako bezpłatne oznaczone; spis tychże porządkiem alfabetycznym ułożony, w dodatku jest zamieszczony.

5. Trupy, szkielety, anatomiczne preparaty. Jeżeli przedmioty takowe znajdują się w spirytusie winnym, natedy tenże oclonym być ma jako spirytus winny, bez względu na przedmioty w nim zachowane.

6. Przeznaczone dla naukowych i artystycznych zakładów państwa lub krajowych roboty rzeźbiarskie i formiarskie, twory odlewane, malowidła, obrazy na papierze, rytowane i ecowane płyty kruszcowe i kamienne, przedmioty naturalno-historyczne i etnograficzne, tudzież modele, udokumentowane co do przeznaczenia swego poświadczeniami ze strony zakładów wspomnionych, niemniej też twory artystów austryackich w Rzymie przebywających, za certyfikatami ze strony c. k. poselstwa tamże rezydującego.

7. Effekta podróżujących, jakoto: bielizna, suknie, pościel, sprzęty podróżowe, złote i srebrne i inne kosztowności, tudzież narzędzia rzemieślnicze, które podróżujący rzemieślnicy, równie jak sprzęty i instrumenta, które podróżujący artyści z sobą prowadzą dla wykonywania profesyi swej; książki, żywność, lekarstwa do użycia w podróży, tytuń w ilości oznaczonej osobnemi w tej mierze rozporządzeniami (nie więcej jak łótów 2, albo 10 sztuk cygar); o ile przedmioty takowe przeznaczone są tylko dla własnego użycia podróżującego, a zarazem co się tycze natury i ilości ich, odpowiadają potrzebie, stanowi, zatrudnieniu i innym stosunkom jego.

Podróżującym, zamyślającym zostawać w Austryi dłużej jak rok, wykazującym swój ten zamiar sposobem wiarygodnym, może właściwa władza dozwolić bezpłatnego sprowadzenia sprzętów domowych i urządzeń, już używanych.

8. Prowiant okrętów wpływających i odpływających, do którego należy także zboże obroczne i piwo dla okrętów na Dunaju handlujących jak i dla ich pociągów, pod warunkami przepisanemi.

2. *Die Umschläge und Behältnisse*, in denen die zu verzollende Waare verpackt ist, in soferne sie nicht

a) zur Waare selbst gerechnet werden, wie es bei der Verzollung nach dem Rohgewichte oder hinsichtlich der Umschliessungen, welche unmittelbar zur Sicherung der Waare dienen, selbst bei der Verzollung nach dem Nettogewichte der Fall ist, oder

b) solche sind, in denen die Waare im Handelsverkehre nicht vorzukommen pflegt, und die höher belegt sind, als die Waare selbst

Diesen Umschlägen und Behältnissen kann übrigens selbst dann, wenn sie leer zurückgebracht werden, die Zollfreiheit dadurch zugewendet werden, dass sie beim ersten Vorkommen dem für den ungewissen Verkauf oder die Umstaltung vorgeschriebenen Zollverfahren unterworfen und behufs der Wiedererkennung mit einer ämtlichen Bezeichnung versehen werden.

§. 21.

Zollbefreiungen.

(Fortsetzung.)

Ferner sind zollfrei zu behandeln:

3. *Alle Waarenmengen, von denen die einzuhebende Gesammtgebühr*, d. i. Zoll, Licenzgebühr und Verzehrungssteuerzuschlag, *weniger als 1 kr.* (5 Centesimi) *beträgt*.

4. Die *Waaren, die im Tarife ausdrücklich als zollfrei erklärt sind*; das alphabetisch geordnete Verzeichniss derselben ist im Anhange enthalten.

5. *Leichen, Skelete, anatomische Präparate*. Wenn solche Gegenstände in Weingeist vorkommen, so ist der Weingeist als solcher ohne Rücksicht auf die darin enthaltenen Gegenstände in die Verzollung zu nehmen.

6. Für wissenschaftliche und artistische Reichs- oder Landesanstalten bestimmte Bildhauer- und Formerarbeiten, Gusswerke, Gemälde, Bilder auf Papier, gravirte und geätzte Metall- und Steinplatten, naturhistorische und ethnographische Gegenstände, dann Modelle, die als solche durch Zeugnisse dieser Anstalten beurkundet sind, sowie die Werke der in Rom sich aufhaltenden österreichischen Künstler gegen Certificate der k. k. Gesandtschaft daselbst.

7. *Effecten der Reisenden*, als: Wäsche, Kleidungsstücke, Bett-, Reise-Gold- und Silbergeräthe und andere Kostbarkeiten, Handwerkszeug, welches reisende Handwerker, sowie Geräthe und Instrumente, welche reisende Künstler zur Ausübung ihres Berufes mit sich führen; Bücher, Nahrungsmittel, Arzenei zum Verbrauche während der Reise, Tabak in einer durch besondere Verordnungen bestimmten Menge (gegenwärtig nicht mehr als 2 Loth oder 10 Stück Cigarren), in soferne diese Gegenstände nur zum eigenen Gebrauche des Reisenden bestimmt und hinsichtlich der Beschaffenheit und Menge dem Bedarfe, dem Stande, der Beschäftigung und den sonstigen Verhältnissen desselben angemessen sind.

Reisenden, welche durch mehr als Ein Jahr in Oesterreich sich aufzuhalten gedenken und diese Absicht glaubhaft darthun, kann von der competenten Behörde auch der zollfreie Bezug von gebrauchten Hausgeräthen und Einrichtungsstücken bewilliget werden.

8. *Der Proviant der ein- und auslaufenden Schiffe*, worunter auch das Futtergetreide und Bier für die auf der Donau verkehrenden Schiffe und Schiffzüge begriffen ist, unter den bestehenden Bedingungen.

9. Rzeczy będące majętnością wchodźców z zagranicy lub przesiedlających się z wyłączeń celnych do terytoryum celnego, albo odwrotnie z tego do owego, tudzież maszyny i ich części składowe, o ile przedmioty te dla własnego onychże użycia są przeznaczone i ich stosunkom odpowiednie, jeżeli oraz przywędrowanie lub przesiedlenie udowodnione jest certyfikatami właściwej władzy.

Jakoż wszystkie te przedmioty, nie noszące żadnych na sobie nieprzerwanego użycia śladów, wolności celnej doznawać nie będą.

10. Przedmioty wyprawy dla osób, przesiedlających się do terytoryum celnego w skutek zawartych ślubów małżeńskich, o ile takowe są stosunkom ich odpowiedniemi i jako takie przez władzę właściwą zostały potwierdzonemi.

11. Effekta spadkowe, jeżeli spadkobiercy dla własnego użycia służą, stosunkom jego odpowiedniemi są i oraz ich przeznaczenie wykazanem zostało przez certyfikat władzy przynależnej albo sądu.

12. Efekta wojskowe, jako to: mundur, rzeczy zbrojowe, broń, amunicya, sprzęty wojskowe, konie, w stosunkach transportowych między c. k. korpusami wojsk, tak w terytoryum celnem jak pozacelnem, za certyfikatami właściwej komendy wojskowej.

13. Sól kuchenna, proch do strzelania, liście i fabrykaty tytuniowe dla składów rządowych, lub z składów przedawczych w wyłączeniach celnych przez mieszkańców Pobrzeża zakupione, pod warunkami przepisanemi.

14. Transport produktów kopalniczych eraryalnych do c. k. faktoryi sprzedawczej w Tryeście lub też odwrotnie za certyfikatami tejże.

15. Przedmioty przeznaczone dla własnego użycia osób dyplomatycznych przy Najjaśniejszym Dworze zaakredytowanych, pod dotychczasowemi warunkami i w miarę dotychczasowej rozciągłości.

16. Znaki orderowe, udzielone mieszkańcom terytoryum celnego od monarchów zagranicznych, a podobne również przedmioty, które mieszkańcy wyłączeń celnych otrzymają z terytoryum celnego, jeżeli przeznaczenie takie wykazanem zostało przez odpowiednie dyploma lub pisma, albo przez inne poświadczenia, ze strony władzy przynależnej.

17. Przedmioty rozprawy sądowej, jako to: rzeczy dowód stanowiące lub przedmioty bezprawnie ujęte czyli zabrane, za poświadczeniem sądu odbierającego je.

18. Gazety i pisma peryodyczne, adresowane do c. k. urzędów pocztowych, a przez urzędy te wydane lub rozesłane.

19. Karty z próbkami tudzież wzory w odcinkach i próbki li tylko do użycia jako próbki sposobne.

20. Rękopisy i akta.

21. Produkta, pochodzące z odłączonych przez linię celną austryacką posiadłości poddanych austryackich lub cudzych, pod warunkami przepisanemi.

22. Produkta z chowu trzód, czy to pozyskane przez poddanych austryackich, czy przez cudzych poddanych w Austryi, pod warunkami zastrzeżonemi.

9. Die Habschaften der Einwanderer aus dem Auslande und der aus den Zollausschlüssen in das Zollgebiet oder aus dem Zollgebiete in die Zollausschlüsse Uebersiedelnden, sowie auch Maschinen und Maschinenbestandtheile derselben, in soferne diese Gegenstände zu deren eigenem Gebrauche bestimmt und ihren Verhältnissen angemessen sind, und falls die Einwanderung oder Uebersiedlung durch Bescheinigung der competenten Behörde erwiesen ist.

Von dieser Zollfreiheit sind jedoch alle Gegenstände ausgeschlossen, welche keine Spuren fortgesetzten Gebrauches an sich tragen.

10. Ausstattungs-Gegenstände für Personen, die in Folge ihrer Verehelichung in das Zollgebiet übersiedeln, in soferne sie deren Verhältnissen angemessen sind, und von der competenten Behörde als solche bestätiget werden.

11. Erbschafts-Effecten, in soferne sie zum eigenen Gebrauche des Erben dienen, seinen Verhältnissen angemessen sind und ihre Bestimmung durch die Bescheinigung der competenten Behörde oder des Gerichtes dargethan ist.

12. Militär-Effecten, als: Monturen, Rüstungsstücke, Waffen, Munition, Heergeräthe, Pferde, im Verkehre zwischen k. k. Truppenkörpern in und ausser dem Zollgebiete, gegen Bestätigungen des betreffenden Militärcommando.

13. Kochsalz, Schiesspulver, Tabakblätter und Tabakfabrikate für die Staatsniederlagen, oder von Bewohnern des Küstenlandes aus den Verschleiss-Stätten der Zollausschlüsse erkauft, unter den bestehenden Bedingungen.

14. Der Verkehr mit Erzeugnissen der Staatsbergwerke zu und aus der k. k. Verschleissfactorie in Triest gegen Bestätigungen der letzteren.

15. Gegenstände, welche zum Gebrauche der bei dem Allerhöchsten Hofe accreditirten diplomatischen Personen bestimmt sind, unter den bestehenden Bedingungen und im bisherigen Umfange.

16. Ordenszeichen, welche Bewohnern des Zollgebietes von Souveränen verliehen werden, sowie derlei Gegenstände, welche Bewohner der Zollausschlüsse aus dem Zollgebiete erhalten, falls die Bestimmung durch die betreffenden Diplome oder Schreiben, oder durch andere Bescheinigungen der competenten Behörde erwiesen ist.

17. Gegenstände einer gerichtlichen Verhandlung, als: Beweisstücke oder widerrechtlich entzogene Gegenstände, gegen Bestätigung des sie empfangenden Gerichtes.

18. Zeitungen und Zeitschriften, welche an die k. k. Postämter adressirt sind und von diesen ausgegeben oder versendet werden.

19. Musterkarten und Muster in Abschnitten und Proben, die nur zum Gebrauche als solche geeignet sind.

20. Manuscripte und Acten.

21. Die Erzeugnisse der durch die österreichische Zoll-Linie getrennten Besitzungen österreichischer oder fremder Unterthanen unter den bestehenden Bedingungen.

22. Erzeugnisse der Alpenwirthschaften österreichischer Unterthanen im Auslande und ausländischer Unterthanen in Oesterreich unter den bestehenden Bedingungen

23. Aparaty i inne środki pomocnicze dla rozmiarów katastralnych w transporcie między terytoryum celnem i wyłączeniami celnemi, za certyfikatami ze strony jeneralnej dyrekcyi katastru.

§. 22.

Uwolnienia od cła.

(Koniec.)

W przywozie wolnemi zostają od cła tylko:

24. Towary, wchodzące przez Pobrzeże państwa, a wychodzące w jakimkolwiekbądź kierunku.

25. Wszelkie towary, wchodzące przez linię celną Tyrolską i Vorarlbergską, a wychodzące do cudzych państw włoskich, jakoteż przeciwnie, wchodzące z tychto państw a wychodzące przez linię celną Tyrolską i Vorarlbergską.

26. Wszelkie towary, wchodzące przez linię celną Tyrolską i Vorarlbergską, a wychodzące przez Tryest, Monfalcone, Motta i Wenecyę.

27. Zboże, do Bregencu albo Fussach wprowadzone, a ztamtąd znowu wywożone.

28. Produkta wiejsko-gospodarcze, przeprowadzone w Czechach, Morawii i Szląsku przez niektóre pomniejsze części terytoryum granicznego, z zachowaniem warunków zastrzeżonych.

29. Wszelkie towary, wchodzące przez urząd celny okręgu Krakowskiego, i wychodzące przez urząd celny tegoż kraju koronnego, Galicyi w transporcie nie dotykając.

30. Pakiety, które z sobą wożą kuryerzy przejeżdżający, pod urzędowem zamknięciem Dworów właściwych, i które zawarte są w konsygnacyi, wydanej przez cudze Dwory lub poselstwa, a mającej być okazaną przez kuryerów na granicy.

§. 23.

Prawa władz i urzędów pod względem uwolnienia celnego.

Do udzielania wolności od cła, wymienionych pod liczbą 1 aż do 5, 8, 12 do 14, tudzież 18 aż do 30, jeżeli zachodzą warunki prawem przepisane, upoważnione są wszystkie urzędy, które na mocy taryfy upoważnione zostały do oclenia przedmiotów dotyczących.

Ulżenia, liczbą 9, 16 i 17 objęte, mogą tylko przez władzę finansową powiatową (we Wiedniu przez naddyrektora urzędu celnego głównego), a zaś ulżenia wskazane pod 6, 10 i 11, tylko przez władzę finansową krajową być udzielone. Wolne od cła postępowanie z przedmiotami, pod liczbą 15 wyszczególnionemi, zastrzeżone jest wyłącznie c. k. głównemu urzędowi celnemu we Wiedniu.

Przy efektach podróżników, rozróżniać trzeba, czy je podróżnik sam z sobą prowadzi, lub też czy takowe idą przed nim lub za nim. W pierwszym razie każdy urząd celny, u którego podróżnik stawa, upoważniony jest do wolnego od cła postępowania z onemi efektami, jeźli tylko zachodzą warunki co do tego przepisane; w ostatnim razie upoważnienie to przysłuża jedynie tylko władzy finansowej powiatowej, a gdzie takowej

23. Apparate und andere Hilfsmittel zur Katastral-Vermessung im Verkehre zwischen dem Zollgebiete und den Zollausschlüssen gegen Certificate der Generaldirection des Katasters.

§. 22.

Zollbefreiungen.

(Schluss.)

Nur vom Durchfuhrzolle sind befreit:

24. Die Waaren, welche über die Seeküste des Reiches ein- und in was immer für einer Richtung austreten.

25. Alle Waaren, welche über die Zoll-Linie Tirols und Vorarlbergs ein- und nach fremden italienischen Staaten austreten, sowie jene, welche aus diesen Staaten kommen und über die Zoll-Linie Tirols und Vorarlbergs austreten.

26. Alle Waaren, welche über die Zoll-Linie Tirols und Vorarlbergs ein- und über Triest, Monfalcone, Motta und Venedig austreten.

27. Getreide, das nach Bregenz oder Fussach ein- und von dort wieder ausgeführt wird.

28. Landwirthschaftliche Erzeugnisse, welche in Böhmen, Mähren und Schlesien auf einigen kleinen Gränzstrecken durchgeführt werden, unter den bestehenden Bedingungen.

29. Alle Waaren, welche über ein Zollamt des Krakauer Gebietes ein- und über ein Zollamt desselben Kronlandes austreten, ohne auf dem Wege Galizien berührt zu haben.

30. Packete, welche durchreisende Couriere unter ämtlichem Verschlusse ihrer Höfe mit sich führen und die in der von den fremden Höfen und Botschaftern ausgefertigten, von den Courieren an der Gränze vorzuweisenden Consignation enthalten sind.

§. 23.

Befugnisse der Behörden und Aemter in Betreff der Zollbefreiungen.

Zur Bewilligung der Zahl 1 bis 5, 8, 12 bis 14, dann 18 bis 30 aufgezählten Zollbefreiungen sind beim Vorhandensein der gesetzlichen Bedingungen alle Aemter ermächtiget, denen die Ermächtigung zur Verzollung der betreffenden Gegenstände nach dem Tarife ertheilt ist.

Die Begünstigungen Zahl 9, 16 und 17 können nur von der den Bezirk leitenden Finanzbehörde (in Wien von dem Oberamtsdirector des Hauptzollamtes), und die Begünstigungen 6, 10 und 11 nur von einer Finanz-Landesbehörde bewilliget werden. Die zollfreie Behandlung der Zahl 15 erwähnten Gegenstände ist ausschliesslich dem k. k. Hauptzollamte Wien vorbehalten.

Bei den Effecten der Reisenden ist zu unterscheiden, ob sie der Reisende selbst mit sich führt, oder ob sie ihm vorausgeschickt werden, oder ihm nachfolgen. Im ersten Falle ist jedes Zollamt, bei welchem der Reisende vorkömmt, beim Vorhandensein der gesetzlichen Bedingungen zur zollfreien Behandlung jener Effecten ermächtiget, im letzten Falle ist

nie ma, równie jak i we Wiedniu, głównym urzędom celnym. Rozciąglejszej wolności od cła w razie dłuższego nad rok przebywania podróżnego, udzielić może tylko władza finansowa krajowa.

§. 24.

Warunkowe uwolnienia celne, na osobnych postanowieniach się zasadzające.

Osobne przepisy, stanowiące o wolności od cła co do

a) bydła, które na paszę lub na robotę,

b) zboża, które do zemlenia,

c) przedmiotów, które do przyrządzenia, przetworzenia, ulepszenia lub na niepewną sprzedaż,

d) przedmiotów, które z jednej części terytoryum celnego do drugiej przez morze, zagranicę lub wyłączenie celne, wysłano lub sprowadzono;

e) przedmiotów zupełnie zniszczonych w składach urzędowych;

zostają w swej mocy przy zachowaniu warunków dotychczasowych, równie jak i rozmaite ulżenia, istniejące co do uwolnienia od obowiązku trzymania się w transporcie drogi celnej i dostawienia do urzędu przedmiotów prowadzonych.

§. 25.

Ulżenia celne.

Każdy towar ocleniu podległy, opłacać ma cło taryfą wymierzone, w gotówce, w kwocie pełnej i bez wszelkiego należytości upustu. Prócz ulżeń taryfą wskazanych, mają jeszcze miejsce tylko ulżenia następujące:

1. ulżenia zastrzeżone osobnemi traktatami;

2. ulżenia ceł tranzytowych na rz. Ren;

3. po wszystkich drogach, których długość przechodu nie przenosi dziesięć mil austryackich (albo pięćdziesiąt włoskich pospolitych) pobierane będzie cło przechodowe tylko po trzy krajcary od tych towarów, gdzie rzeczone cło przewyższa trzy krajcary od każdej jednostki pomiaru celnego;

4. ulżenia dla towarów w urzędowym składzie tak dalece zepsutych, iż takowe do dalszego pierwotnego ich przeznaczenia już więcej nie są zdolnemi, np. od wina, mogącego użytym być tylko jeszcze na ocet, może być zastosowane cło niższe, jak taryfą przepisane.

Do przyznania ulżeń pod 1 do 3 wymienionych, upoważniony jest każdy urząd, który ogólnie poruczone sobie ma przedsięwzięcie oclenia towarów dotyczących; gdyż przeciwnie, przyznanie ulżenia, pod liczbą 4. wyrzeczonego, zastrzeżonem zostało c. k. ministerstwu finansów.

§. 26.

Należytości poboczne.

Oprócz należytości, ustanowionych w taryfie do każdej pozycyi taryfowej (ceł, nalażytości licencyjnych, nakładów do podatku konsumcyjnego) winny być opłacone za przedsięwzięte czynności celno-urzędowe także i należytości poboczne, dotychczas w mocy jeszcze zostające.

dieses Befugniss nur der den Bezirk leitenden Finanzbehörde und an den Orten, wo sich keine solche befindet, sowie in Wien, den Hauptzollämtern gestattet. Die ausgedehntere Zollfreiheit im Falle eines mehr als Einjährigen Aufenthaltes des Reisenden kann nur von einer Finanz-Landesbehörde ertheilt werden.

§. 24.

Bedingte Zollbefreiungen durch besondere Bestimmungen.

Die besonderen Vorschriften über die Befreiung von der Zollentrichtung für

a) *Vieh, das zur Weide oder Arbeit,*

b) *Getreide, das zur Vermahlung,*

c) *Gegenstände, die zur Zubereitung, Umstaltung, Veredlung oder auf ungewissen Verkauf,*

d) *Gegenstände, die aus einem Theile des Zollgebietes in den anderen über die See, das Ausland oder einen Zollausschluss versendet oder bezogen werden,*

e) *Gegenstände, die in ämtlichen Niederlagen gänzlich zu Grunde gegangen sind,*

sowie die bestehenden mannigfachen Begünstigungen in Betreff der Befreiung vom Einhalten der Zollstrasse und von der Stellung zum Amte bleiben unter den bisherigen Bedingungen aufrecht.

§. 25.

Zollbegünstigungen.

Von jeder zollpflichtigen Waare ist der im Tarife vorgesehene Zoll bar, vollständig und ohne Nachlass zu berichtigen. Ausser den im Tarife vorgesehenen Zollbegünstigungen finden nur folgende Statt:

1. *die durch Verträge besonders festgesetzten;*

2. *die begünstigten Durchfuhrzölle auf dem Rhein;*

3. *auf allen Strassen, deren Durchzugslänge zehn österreichische (oder fünfzig gemeine italienische) Meilen nicht überschreitet, wird der Durchfuhrzoll von jenen Waaren, wo derselbe drei Kreuzer für die Verzollungs-Einheit überschreitet, nur mit drei Kreuzern abgenommen;*

4. *für Waaren, welche in der ämtlichen Niederlage dergestalt verdorben sind, dass sie für ihre ursprüngliche Bestimmung nicht mehr geeignet sind, z. B. für Wein, welcher nur noch als Essig verwendbar erscheint, kann ein geringerer Zoll als der im Tarife vorgesehene festgesetzt werden.*

Die Anwendung der Zahlen 1 bis 3 erwähnten Begünstigungen steht jedem Amte zu, welches überhaupt zur Verzollung der betreffenden Waaren ermächtiget ist, hingegen ist die Zuerkennung der Begünstigung Zahl 4 dem k. k. Finanzministerium vorbehalten

§. 26.

Nebengebühren.

Ausser den im Tarife bei jedem einzelnen Tarifsatze vorgezeichneten Gebühren (Zollen, Licenzgebühren, Verzehrungssteuer-Zuschlägen), sind gelegentlich der Zollamtshandlungen die bisher bestandenen Nebengebühren zu entrichten.

§. 27.

Bolety i stępel oclenia.

Na każde opłacenie należytości, wydane będzie urzędowe potwierdzenie (boleta).

Osobne przepisy stanowią, na których towarach wyciśniętym być ma własny stępel na znak przedsięwziętego oclenia, z tym oraz prawnym skutkiem, iż towar takowy, nieopatrzony stęplem oclenia, wedle prawa nie może być uważany za oclony.

§. 28.

Urzędy celne.

Urzędy, które przedsiębrać mają czynności celno-urzędowe, są wedle objętości praw lub attrybucyj ich albo urzędy celne główne *(Dogane)*, albo urzędy celne przyboczne *(Ricevitorie)*, i każda z tych dwóch kategoryj dzieli się znowu na urzędy klasy pierwszej i drugiej (urzędy celne główne — komory składowe *Dogane principali* — *Dogane*, urzędy celne komercyalne — urzędy celne pomocnicze *Ricevitorie principali* — *Ricevitorie)*.

Urzędy celne przyboczne ustanowione będą tylko na samej linii celnej, urzędy główne celne tak na linii celnej, jakoteż i wewnątrz terytoryum celnego.

§. 29.

Attrybucye urzędów celnych.

Do oclenia przy wchodzie i przechodzie, upoważniony jest z reguły każdy urząd celny przyboczny klasy I, do oclenia w przechodzie każdy urząd celny przyboczny klasy II. Wyjątki, w których oclenie wchodowe lub wychodowe zastrzeżonem zostało urzędom wyższym, albo w których oclenie wchodowe także i w niższych urzędach nastąpić może, zostały w taryfie wyszczególnione; końcem tegoż oznaczono w taryfie urzędy celne główne przez H. I. lub H. II, a zaś urzędy celne przyboczne przez N. I. lub N.II.

Attrybucye urzędów niższych, przysłużają także i wyższym.

Dla ułatwienia handlu mieszkańców pogranicznych i podróżników, miejsce mają przy ocleniu następujące rozciąglejsze attrybucye urzędów niższych:

a) Każdy urząd ma moc podciągnąć pod oclenie wchodowe lub wychodowe towary, przy których z reguły czynność ta urzędom wyższym została zastrzeżoną, jeżeli ilość ich nie przechodzi jednostki oclenia.

b) Przedmioty, które podróżni z sobą prowadzą dla użycia własnego, mogą także w tym razie, gdzie oclenie ich zastrzeżonem zostało urzędom celnym głównym klasy I, oclone być w urzędach celnych przybocznych klasy II, wszakże aż do połowy ilości, zastrzeżonej urzędom celnym głównym klasy II.

c) Bydło rzeźne i bydło cugowe (robocze), może gdzie ich oclenie wchodowe zastrzeżonem zostało urzędom celnym przybocznym klasy I, być podciągnięte pod oclenie przez urzędy celne przyboczne klasy II, w pięciokrotnej ilości jednostki pomiarowej.

§. 27.

Zollbollete und Verzollungsstämpel.

Ueber jede gezahlte Gebühr wird eine ämtliche Bestätigung (Bollete) erfolgt.

Besondere Anordnungen setzen fest, welchen Waaren zum Zeichen der geschehenen Verzollung ein eigener Verzollungsstämpel mit der Rechtswirkung aufgedrückt werden soll, dass eine solche Waare ohne Verzollungsstämpel nicht als eine gesetzlich verzollte angesehen werden kann.

§. 28.

Zollämter.

Die Aemter, bei denen die Zollamtshandlungen zu geschehen haben, sind nach dem Umfange ihrer Befugnisse entweder Hauptzollämter (Dogane), *oder Nebenzollämter* (Ricevitorie), *und jede dieser zwei Kategorien zerfällt wieder in Aemter erster und zweiter Classe (Hauptzollämter — Legstätten* Dogane principali — Dogane, *Commerzialzollämter — Hilfszollämter* Ricevitorie principali — Ricevitorie).

Nebenzollämter werden nur unmittelbar an der Zoll-Linie, Hauptzollämter sowohl an der Zoll-Linie, als im Innern des Zollgebietes aufgestellt.

§. 29.

Befugnisse der Zollämter.

Zur Ein- und Durchfuhrverzollung ist in der Regel jedes Nebenzollamt I. Classe, zur Ausfuhrverzollung jedes Nebenzollamt II. Classe ermächtiget. Die Ausnahmen, wo die Ein- oder Ausfuhrverzollung höher gestellten Aemtern vorbehalten ist, oder wo die Einfuhrverzollung auch bei niedriger gestellten Aemtern stattfinden kann, sind im Tarife angeführt; zu diesem Ende sind im Tarife die Hauptzollämter durch H. I. *und* H. II. *und die Nebenzollämter durch* N. I. *und* N. II. *bezeichnet.*

Die Befugnisse der niedriger gestellten Aemter stehen auch den höher gestellten zu.

Zur Erleichterung des Verkehres der Gränzbewohner und der Reisenden finden folgende Erweiterungen der Verzollungsbefugnisse der niedriger gestellten Aemter Statt:

a) *Jedes Amt ist ermächtiget, Waaren, deren Ein- oder Ausfuhrverzollung in der Regel den nächst höher stehenden Aemtern vorbehalten ist, in die Ein- oder Ausfuhrverzollung zu nehmen, wenn ihre Menge die Verzollungseinheit nicht überschreitet.*

b) *Gegenstände, welche Reisende zum eigenen Gebrauche mit sich führen, können selbst dort, wo deren Verzollung Hauptzollämtern I. Classe vorbehalten ist, bei Nebenzollämtern I. Classe bis zur Hälfte der den Hauptzollämtern II. Classe zustehenden Menge verzollt werden.*

c) *Bei dem Schlacht- und Zugviehe kann dort, wo die Einfuhrverzollung Nebenzollämtern I. Classe vorbehalten ist, das Fünffache der Verzollungseinheit auch von Nebenzollämtern zweiter Classe in Verzollung genommen werden.*

§. 30.

Attrybucye urzędów celnych.

(Koniec)

Prawo do przedsiębrania oclenia nie zawiera w sobie prawa do przekazania t. j. prawa dozwolenia, ażeby towar za samem tylko zabezpieczeniem opłaty celnej odesłanym został innemu urzędowi do dalszego celno-urzędowego z nim postępowania. Do takiego przekazania czyli odesłania nie są z reguły upoważnione urzędy celne przyboczne klasy II.

Prawo przekazania obejmuje z reguły także i prawo potwierdzenia nastąpionego wyjścia towarów przechodowych albo takich wychodowych, których wystąpienie wykazanem być musi. Tylko co się tycze tych towarów przechodowych, przy których cło wchodowe więcej wynosi jak 15 złotych reńskich od cetnara, niemniej co się tycze tych towarów wychodowych, na których udowodnione wystąpienie, ustanowiono restytucyę uiszczonej opłaty celnej, wyjście potwierdzonem być może jedynie przez urzędy celne główne lub przez te urzędy celne przyboczne klasy I, którym nadało prawa do tego c. k. ministeryum finansów, zgodnie z c. k. ministerstwem handlu. Wykaz takowych urzędów celnych przybocznych klasy I wyjątkowo upoważnionych do potwierdzenia wyjścia niektórych towarów, w dodatku jest zamieszczony.

§. 31.

Początek i trwanie działalności taryfy.

Działalność niniejszej taryfy bierze początek z dniem pierwszym Lutego 1852, i trwać ma aż do końca Października 1854. W przeciągu tym, o ile traktaty handlowe nie zawierają innych postanowień, nie będą cła w przywozie ani podwyższone od płodów surowych i subsydyarnych przemysłowych, ani też zniżone od pół- i cało-wyrobów, tak też nie będą cła w wywozie, ani zniżone od płodów surowych i subsydyarnych przemysłowych, ani podwyższone od pół- i cało-fabrykatów.

Temże nie wykluczają się jednak ani zmiany w innych punktach tu nieobjętych, ani też objaśnienia pojedyncze, do przepisów taryfowych się odnoszące; takowe należą do zakresu obu ministeryów finansów i handlu, w tej mierze w wzajemnem porozumieniu działających.

§. 32.

Zniesienie ustaw i rozporządzeń dawniejszych.

Wszelkie ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do taryfy celnej, mianowicie powszechna taryfa celna dla przewozu towarów z roku 1829, taryfa celna dla przywozu i wywozu towarów, z roku 1838, wraz z wszelkiemi odnoszącemi się doń rozporządzeniami dodatkowemi i objaśnieniami, tudzież wszelkie wolności i ulżenia celne, wszelkie postanowienia o attrybucyach urzędów celnych co do oclenia, przekazywania i poświadczenia wyjścia towarów, tracą moc swą z dniem wstąpienia w życie taryfy niniejszej, o ile nie zostały wyraźnie tąż taryfą powołane albo w traktatach rządowych uzasadnione.

§. 30.

Befugnisse der Zollämter.

(Schluss.)

Die Befugniss zur Verzollung schliesst nicht jene zur Anweisung, d. i. zur Gestattung, die Waare bloss gegen Sicherstellung des Zolles an ein anderes Amt zur weiteren Amtshandlung zu versenden, in sich. Zur Anweisung sind in der Regel Nebenzollämter II. Classe nicht ermächtiget.

Die Befugniss zur Anweisung umfasst in der Regel auch jene zur Bestätigung des Austrittes von Durchfuhr- oder solchen Ausfuhrwaaren, deren Austritt erwiesen werden muss. Nur hinsichtlich jener Durchfuhrwaaren, von denen der Einfuhrzoll mehr als 15 fl. für den Centner beträgt, dann hinsichtlich jener Ausfuhrwaaren, an deren bewiesenen Austritt eine Steuer-Restitution geknüpft ist, darf die Austrittsbestätigung bloss von Hauptzollämtern oder von solchen Nebenzollämtern I. Classe ertheilt werden, denen die Befugniss hiezu vom k. k. Finanzministerium im Einverständnisse mit dem k. k. Handelsministerium verliehen ist. Ein Verzeichniss solcher für gewisse Waaren zur Bestätigung des Austrittes ausnahmsweise ermächtigter Nebenzollämter I. Classe ist im Anhange enthalten.

§. 31.

Beginn und Dauer der Wirksamkeit des Tarifes.

Die Wirksamkeit dieses Tarifes beginnt mit erstem Februar 1852; die Dauer seiner Wirksamkeit wird bis Ende October 1854 festgesetzt. Während dieser Zeit werden, ausser in Folge von Handelsverträgen, in der Einfuhr weder die Zölle auf Roh- und Hilfsstoffe der Industrie erhöht, noch die Zölle auf Halb- und Ganzfabrikate ermässiget, und in der Ausfuhr weder die Zölle auf Roh- und Hilfsstoffe der Industrie ermässiget, noch die Zölle auf Halb- und Ganzfabrikate erhöht werden.

Aenderungen in anderen als den hier angegebenen Beziehungen, oder einzelne Erläuterungen der Tarifsbestimmungen sind hierdurch nicht ausgeschlossen und liegen in dem Wirkungskreise der beiden Ministerien der Finanzen und des Handels, welche hiebei im gegenseitigen Einverständnisse vorzugehen haben.

§. 32.

Aufhebung der älteren Gesetze und Verordnungen.

Alle Gesetze und Verordnungen, welche auf den Zolltarif Bezug nehmen, namentlich der allgemeine Zolltarif für die Waarendurchfuhr vom Jahre 1829, der Zolltarif für die Ein- und Ausfuhr der Waaren vom Jahre 1838, alle darauf bezüglichen Nachtragsverordnungen und Erläuterungen, und alle Zollbefreiungen und Begünstigungen, Bestimmungen über die Verzollungs-, Anweisungs- und Austrittsbestätigungs-Befugnisse der Zollämter treten, in sofern sie nicht in diesem Tarife ausdrücklich berufen werden, oder sich auf Staatsverträge stützen, mit dem Tage des Beginnes desselben ausser Wirksamkeit.

Jeżeliby ważne przemawiały powody za utrzymaniem tej lub owej dotychczas istniejącej wolności lokalnej albo którego z ulżeń dotychczasowych, upoważnione są ministerya finansów i handlu, na wniosek władz krajowych, dozwolić prowizorycznie dalszego jeszcze onychże trwania za obopólnem porozumieniem się.

Wiedeń, 6. Listopada 1851.

Franciszek Józef m. p.

F. Schwarzenberg m. p.

Z Najwyższego rozkazu,

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

Sollten überwiegende Gründe für die Aufrechthaltung der einen oder anderen der bisher bestandenen localen Befreiungen und Begünstigungen sprechen, so werden die Ministerien der Finanzen und des Handels ermächtiget, im gegenseitigen Einverständnisse über den Antrag der Landesbehörden die provisorische Fortdauer derselben zu bewilligen.

Wien den 6. November 1851.

Franz Joseph *m. p.*

F. Schwarzenberg *m. p.*

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet *m. p.*

Kanzleidirector des Ministerrathes.

II.

Systematyczna taryfa celna.

Przegląd alfabetyczny.

Nazwa	Kolejny porządek taryfy	Stronica
A. Klasy.		
Artykuły zarodu leczącego, woniejącego, farbującego i garbującego (leczniki, pachniki, farbniki i garbniki) . . .	XI	28
Chemiczne produkta, ob. produkta chemiczne itd.		
Drzewiane towary, ob. towary drzewiane		
Frukta południowe i owoce	II	18
Kolonialne towary, ob. towary kolonialne.		
Lądowe i wodne środki transportowe, ob. środki transportowe.		
Literackie przedmioty, ob. przedmioty itd.		
Machiny (maszyny) i instrumenta . . .	XXVII	45
Materyały opałowe, budowlowe i fabryczne lub wyrobowe	IX	25
Materyały tkackie i warsztacikowe . . .	XIV	32
Materyały leczące itd., ob. artykuły zarodu leczącego itd.		
Metale nieślachetne, rudy metaliczne, surowe (niewyrobione) i jako półwyroby	XII	29
Metale nieślachetne, towary z nich . . .	XXIV	42
Metale ślachetne, drogie i półdrogie kamienie, tudzież perly	XIII	31
Metale ślachetne, towary z nich, jubilerszczyzna	XXV	44
Napoje (trunki) spirytusowe i potrawy zaprawne	VIII	23
Odpadki w innych oddziałach niepomieszczone	XXX	48
Opałowe itd. materyły, ob. materyały opałowe itd.		
Papiery i towary papierowe	XX	37
Plecia czyli towary plecione i inne tym podobne wyroby z szczeci, kiszek, piór, włosów, łyka, rogoziny, pręcia, sitowia (trzciny) i słomy	XVII	35
Połdniowe frukta, ob. frukta południowe.		
Produkta chemiczne, towary lekarskie, perfumowe i farbierskie	XXVIII	46
Produkta zwierzęce, do ludzkiego pożywania służące, w innych klasach niepomieszczone	VI	22
Produkta zwierzęce, do technicznego użycia służące	X	27
Przedmioty literackie i kunsztowne . .	XXIX	48
Przędze	XV	32
Skóry (wyprawne) tudzież towary skórzane i kuśnierskie i inne tym podobne fabrykaty	XVIII	36
Spirytusowe trunki, ob. napoje.		
Środki tansportowe lądowe i wodne . .	XXII	40
Suknie i towary strojowe	XIX	37
Szklane itd. towary, ob. towary szklane itd.		
Tkackie itd. towary, ob. towary tkackie itd.		
Tłustości i oleje, do pożywania ludzkiego i użycia technicznego służące, tudzież wosk	VII	23

Nazwa	Kolejny porządek taryfy	Stronica
Towary drzewiane, tudzież inne roboty tokarskie, stolarskie i rzeźbiarskie .	XXI	38
Towary kolonialne	I	18
Towary szklane, kamienne i gliniane . .	XXIII	40
Towary tkackie i warsztacikowe (dziane)	XVI	33
Towary złożone	XXVI	45
Tytuń i fabrykaty tytuniowe	III	19
Zboże tudzież inne płody polne i ogrodowe (ogrodowiny)	IV	19
Złożone towary, ob. towary złożone		
Zwierzęta	V	21
B. Oddziały.		
Artykuły zarodu leczącego i woniejącego	43	28
Bawełna	57	32
Bawełniane przędze ob. przędze bawełn.		
Bawełniane towary ob. towary bawełniane		
Bižuterye ob. jubilerszczyzna		
Bydło cugowe	21	22
Bydło rzeźne	19	21
Chemiczne produkta ob. produkta chem.		
Cklebne owoce ob. owoce chlebne.		
Cugowe bydło ob. bydło cugowe.		
Cukier	6	18
Cynk	54	31
Cynkowe wyroby ob. wyroby cynkowe		
Drogie i półdrogie kamienie i perły . . .	56	31
Drzewa wyrobowe, drogie	36	26
Drzewo ordynaryjne	35	25
Drzewiane towary ob. towary drzewiane		
Fabrykaty z kauczuku i gutta - percha .	74	36
Farbniki	44	28
Frukta południowe	8	19
Galanterye czyli wyroby galanteryjne . .	81	39
Garbniki	45	28
Gliniane towary ob. towary gliniane		
Gummy, żywice, gummo-żywice i inne soki roślinne	46	28
Herbata	5	18
Jarzyna	10	19
Jedwab	60	32
Jedwabne towary ob. towary jedwabne		
Instrumenta matematyczne, muzyczne, optyczne	96	46
Jubilerszczyzna	93	44
Kakao	1	18
Kamienie drogie ob. drogie i t.d. kamienie.		
Kamienne towary ob. towary kamienne.		
Kauczukowe fabrykaty ob. fabrykaty z kau.		
Kawa	2	18
Kiszki, pióra, włosy roboty z nich, w innych oddziałach niepomieszczone . .	71	36
Korzenie	3	18
Kościane wyroby ob. wyroby kościane.		
Kości, kopyta (racice), nogi (łapy), rogi, okrawki z skór i z skór wyprawnych	42	27
Koszykarskie towary ob towary koszyk.		
Kruszce ob. rudy.		
Kuchenna sól ob. sól kuchenna.		
Kuśnierskie towary ob. towary kuśniers.		

II.

Systematischer Zolltarif.

Uebersicht

(alphabetisch geordnet).

Benennung	Reihenfolge des Tarifes	Seite
Hülsenfrüchte	12	20
Instrumente, mathematische, musikalische, optische	96	46
Käse	25	22
Kautschuk- und Gutta-Percha-Fabrikate	74	36
Kerzen und Seife	101	47
Kleidungen und Putzwaaren	76	37
Knochen, Klauen, Füsse, Hörner, Haut- und Lederabschnitzel	42	27
Kochsalz	47	28
Kohlen und Torf	38	26
Korbflechterwaaren	70	36
Kürschnerwaaren	75	36
Kupfer, Nickel, Zinn, Messing und andere nicht besonders benannte unedle Metalle und Metallgemische	52	30
Leder	72	36
Lederwaaren	73	36
Leinengarne	62	32
Leinenwaaren	65	33
Literarische und Kunstgegenstände	104	48
Maschinen	95	45
Mehl und Mahlprodukte	14	20
Metalle, edle	55	31
Metalle, edle, Waaren aus denselben	92	44
Metallarbeiten, unedle, nicht besonders benannte	91	44
Meth	32	24
Mineralien, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene	39	27
Obst	7	18
Oele, fette	28	23
Packfongarbeiten	89	43
Papier	77	37

Benennung	Reihenfolge des Tarifes	Seite
Papierarbeiten	78	38
Parfümeriewaaren	102	47
Pflanzen und Pflanzentheile, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene	16	20
Quecksilber	53	31
Safran	15	20
Sago	4	18
Schafwolle	59	32
Schiffe und andere Wasserfahrzeuge	82	40
Schlachtvieh	19	21
Seide	60	32
Seidenwaaren	67	34
Speisen, zubereitete	34	25
Steinwaaren	85	41
Südfrüchte	8	19
Tabak und Tabakfabrikate	9	19
Thee	5	18
Thiere, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene	22	22
Thierische Produkte, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene	26	23
Thonwaaren	86	41
Wachs	29	23
Wägen und Schlitten	83	40
Wein	33	24
Wildpret	20	22
Wollgarne	63	32
Wollwaaren	66	33
Zink	55	31
Zinkarbeiten	90	43
Zucker	6	18
Zugvieh	21	22
Zündwaaren	103	47
Zusammengesetzte Waaren	94	45

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	I. Towary kolonialne.											
1	**Kakao:**											
	a) surowe, w ziarnach i łuskach	1 cetn. netto	7	30	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 4 w belach.		1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	10
	b) mielone, masło kakaowe	„	12	30	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w balach.		„	woln.			„	10
2	**Kawa:**											
	a) surowa	„	10	.	13 w beczkach w skrzyn., 9 w koszach, 4 w belach.		„	woln.			„	10
	b) palona, tudzież surogat kawy	„	12	30	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.		„	woln.			„	10
3	**Korzenie:**											
	a) ordynaryjne czyli proste, jako to: badyan (anyż indyjski gwiazdkowy), kardamomy, (rajskie ziarnka), kubeba, gałgant (*galanga*), imbier, pieprz (także pieprz w mieliznie i kruszyny czyli odpadki pieprzowe (pusty), pieprz długi, czerwony, [hiszpański] i biały), tudzież piment (nowe korzenie czyli ziele angielskie)	„	10	.		II. II.	„	woln.			„	10
	b) przednie, jako to: cynamon prawdziwy, kassya cynamonowa (xylokasya, cynamon maciczny), kwiat cynamonowy, goździki, szypułki goździkowe .	„	25	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 4 w belach.	„	„	woln.			„	10
	c) gatunku najprzedniejszego, jako to: kwiat muszkatołowy (*macis*), gałki muszkatołowe, wanilia	„	50	.		„	„	woln.			„	10
4	**Sago, Tapioca,** także **surogat** artykułu **Sago,** tudzież **Arrow-Root** (mączka zachodnio-indyjska)	„	5	.			„	woln.			„	10
5	**Herbata**	„	15	.	23 w skrzyniach.		„	woln.			„	10
6	**Cukier:**											
	a) rafinowany, t. j. nie tylko w głowach ale i tłuczony (t. j. jakkolwiekbądź rozdrobniony), przetoż i cukier rafinat, melis, baster, lump i lodowaty (kandyz)	„	14	.	13 w beczkach i skrzyniach.		„	woln.			„	10
	b) mąka cukrowa, równie i cukier płynny	„	11	.	10 w beczkach z twardego drzewa, 7 w innych b., 13 w skrzyn., 7 w koszach, 4 w belach.	II. II.	„	woln.			„	10
	c) mąka cukrowa dla rafinerów, za dopełnieniem warunków przepisanych	„	7	.		„	„	woln.			„	10
	d) syrop z cukru, t. j. syrop przy rafinowaniu (czyszczeniu) odchodzący i syrop kapilarkowy niekrys alizowalny (z paproci włoskowatej: *adiantum capillus veneris*)	„	5	.	11 w beczkach.	„	„	woln.			„	10
	II. Frukta południowe i owoce.											
7	**Owoce:**											
	a) świeże	1 cent. sporco	. .	10		N. II.	„	woln.			„	1
	b) przyrządzone, t. j. suszone na słońcu i suszone na ogniu czyli w suszarni, tudzież krajane lub też inaczej rozdrobnione, nie mniej powidła bez cukru smażone i oliwki solone	„	. .	45		„	„	.	1		„	2
	Uwaga. Owoce, w inny sposób przyrządzone, uważane być mają albo jako potrawy zaprawne albo jako konfekt.											
	c) suszone, pofarbowane czyli farbami ozdobione (w przywozie ze względów na zdrowie zakazane)	1 cent. netto	2	30	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 4 w belach.		„	.	1		„	5
	d) kasztany i orzechy, a to: orzechy włoskie, laskowe, kokosowe, arekowe i kończaste kamienno-twarde	„	. .	45			„	.	1		„	5

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr					Für die Ausfuhr				F. d. Durchf.	
		Masstab der Verzollung	Zollbetrag		Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag		Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag
			fl.	kr.				fl.	kr.			kr.
	I. Coloniahwaaren.											
1	**Cacao:**											
	a) *roh, in Bohnen und Schalen*	1 Ctr. netto	7	30	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 4 in Ballen.		1 Ctr. sporco	frei			1 Ctr. sporco	10
	b) *gemahlen, Cacaobutter*	„	12	30	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.		„	frei			„	10
2	**Caffeh:**											
	a) *roh*	„	10	.	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 4 in Ballen.		„	frei			„	10
	b) *gebrannt, wie auch Caffehsurrogate*	„	12	30	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.		„	frei			„	10
3	**Gewürze:**											
	a) *gemeine als: Badian, Cardamomen, Cubeben, Galgant, Ingber, Pfeffer (auch Pfefferstaub und Pfefferpusti, langer, rother [spanischer] und weisser Pfeffer), dann Piment (Neugewürz)*	„	10	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 4 in Ballen.	H. II.	„	frei			„	10
	b) *feine, als: Zimmt, echter, Zimmtcassie (Holzcassie, Mutterzimmt), Zimmtblüthen, Gewürznelken und -Nelkenstiele*	„	25	.		„		frei			„	10
	c) *feinster Art, als: Muscatblüthe (Macis), Muscatnüsse, Vanille*	„	50	.		„	„	frei			„	10
4	**Sago, Tapioca,** *auch* **Sagosurrogate** *und* **Arrow-Root**	„	5	.			„	frei			„	10
5	**Thee**	„	15	.	23 in Kisten.		„	frei			„	10
6	**Zucker:**											
	a) *raffinirt, d. i. sowohl in Hüten als gestossen (d. i. wie immer verkleinert), folglich auch Raffinat-, Melis-, Bastern-, Lumpenzucker und Zuckercandis*	„	14	.	13 in Fässern und Kisten.		„	frei			„	10
	b) *Zuckermehl, wie auch flüssiger Zucker*	„	11	.	10 in Fässern v. hartem Holze, 7 in anderen Fässern, 13 in Kisten, 7 in Körben, 4 in Ballen.	H. II.	„	frei			„	10
	c) *Zuckermehl für Raffineure gegen Erfüllung der bestehenden Bedingungen*	„	7	.		„	„	frei			„	10
	d) *Zuckersyrup, d. i. Abfallssyrup der Raffinerien und nicht krystallisirbarer Capillarsyrup* . .	„	5	.	11 in Fässern.	„	„	frei			„	10
	II. Südfrüchte und Obst.											
7	**Obst:**											
	a) *frisches*	1 Ctr. sporco	.	10		N. II.	„	frei			„	1
	b) *zubereitetes, d. i. getrocknetes, gedörrtes, zerschnittenes oder auf andere Weise verkleinertes Obst, dann ohne Zucker gekochte Obstmusse und gesalzene Oliven* . . . . Anmerkung. Obst, auf andere Weise zubereitet, ist als zubereitete Speise oder als Confect zu behandeln.	„	.	45		„	„	.	1		„	2
	c) *getrocknetes, mit Farben bestrichenes oder verziertes (in der Einfuhr aus Sanitätsrücksichten verboten)*	1 Ctr. netto	2	30	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 4 in Ballen.		„	.	1		„	5
	d) *Kastanien und Nüsse, als: welsche, Hasel-, Cocos-, Areka- und Steinnüsse*	„	.	45			„	.	1		„	5

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
8	**Frukta południowe:**											
	a) przednie, jako to: ananasy, daktyle, kapary, migdały, pineolki i ziarna cyrbelowe, pistacye, jagody winne suszone (także koryntki [rozenki drobne czyli koryntskie] i rozenki)	1 cetn. netto	5	.	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.		1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	10
	Uwaga. Jagody winne suszone (także koryntki i rozenki) całkiem lub półzepsute niepożywalne, które zupełnie niezdolnemi uczyniono dla pożywania ludzkiego, mogą dla przymysłowego użycia być wprowadzane za opłatą niższego cła wchodowego w kwocie 10 krajcarów od cetnara. Pod jakiemi atoliż przezorności warunkami, wprowadzenie takowych nastąpić ma, o tem stanowić będzie c. k. ministeryum finansów, dla każdego rodzaju użycia przemysłowego.											
	Uwaga. 2. Szyszki pinelowe, tudzież cyrbelowe, jeszcze ziarna w sobie mieszczące, opłacają połowę należytości.											
	b) gatunku średniego, jako to: pomarańcze, cytryny, limonije, figi, granaty, jabłka rajskie (żydowskie), pigwy i lazeroli	"	2	30	20 w beczkach i skrzyn., sianem i t. p. ambalowanych, 13 w zwyczajnych beczk. i koszach, 6 w belach.		"	woln.			"	10
	c) zwyczajne, jako to: rożki (chleb Śto-Jański), skórki pomarańczowe i cytrynowe, pomarańczki niedościgłe suszone, krajane limonije i cytryny wodą słoną moczone (zaprawiane)	"	. .	45	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.		"	woln.			"	10
	d) sok limoniowy	"	. .	25			"	woln.			"	5
	III. Tytuń i fabrykaty tytuniowe.											
9	**Tytuń i fabrykaty tytuniowe:**											
	a) tytuń surowy, t. j. liście, łodygi (badyle), kwiecie i odpadki tytuniowe	"	10	-	16 w beczkach w skrzyn., 13 w koszach, 6 w belach. Przy cygarach nadto jeszcze 24 odsetków, jeżeli cygara w małych skrzyneczkach: a zaś 12 procentów, jeżeli takowe w koszykach są zapakowane	H. II.	"	.	5		"	10
	b) fabrykaty tytuniowe	"	25			"	"	woln.			"	25
	Uwaga do oddziału 9. Tytuń równie jak fabrykaty tytuniowe tylko za osobnem pozwoleniem mogą być wprowadzane i przeprowadzane. W przywozie opłacać się będzie oprócz cła właściwego także jeszcze należytość licencyjna, a to od: a) liści, łodyg, kwiecia i odpadków tytuniowych w kwocie 2 złt. r.; b) od fabrykatów tytuniowych w kwocie . . . . 2 złt. r. 30 kr. } od każdego funta netto wagi wiedeńskiej.											
	IV. Zboże, tudzież inne płody polne i ogrodowe (ogrodowiny).											
10	**Jarzyna,** jako to: karczochy, ogórki, dynie (korbasy), jarmuż i kapusty, rzodkwie, rzepy, śpinak, szparagi, korzenie jadalne i grzyby (wyjąwszy trufle):											
	a) swieża i bez zaprawy	1 cetn. sporco	. .	3		N. II.	"	woln.			"	1
	b) zaprawna, t. j. suszona, albo na słońcu albo na ogniu, krajana lub w inny sposób rozdrobniona, solona, octem moczona	"	. .	25		"	"	.	1		"	2
	Uwaga 1. Buraki na słońcu suszone lub na ogniu, krajane lub w inny sposób rozdrobione dla użycia w fabrykach cukru burakowego, opłacają tylko 3 krajcary cła wchodowego od każdego cetnara, jeżeli są ku temu opatrzone certyfikatem ze strony organu od dochodów skarbowych, nad fabryką takową dozorującego.											
	Uwaga 2. Jarzyna przyrządzona w sposób odmienny od pozycyi taryfowej pod b), albo też w puszkach i innych naczyniach szklanych moczona, w postępowaniu celnem równie tak będzie uważana, jak potrawy zaprawne.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
8	**Südfrüchte:**											
	a) *feine*, als: Ananas, Datteln, Kapern, Mandeln, Pignoli und Zirbiskerne, Pistazien, Weinbeeren, getrocknete (auch Corinthen und Rosinen) . . .	1 Ctr. netto	5	.	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.		1 Ctr. sporco	frei			1 Ctr. sporco	10
	Anmerkung 1. Weinbeeren, getrocknet (auch Corinthen und Rosinen), ganz oder halb verdorbene, ungeniessbare, die zum menschlichen Genusse vollends unbrauchbar gemacht sind, können zur industriellen Verwendung gegen den begünstigten Einfuhrzoll von 10 kr. für den Centner bezogen werden. Die Vorsichten, unter denen der Bezug zu geschehen hat, werden für jede Art der industriellen Verwendung durch das k. k. Finanzministerium bestimmt.											
	Anmerkung 2. Pinien- und Zirbiszapfen, welche noch die Kerne enthalten, zahlen die Hälfte der Gebühr.											
	b) *mittelfeine*, als: Pomeranzen, Citronen, Limonien, Feigen, Granat-, Paradies- (Juden-) Aepfel, Quitten und Lazeroli	"	2	30	20 in mit Heu u. dgl. emballirten Fässern u. Kisten, 13 in gewöhnlichen Fässern und Körben, 6 in Ballen.		"	frei			"	10
	c) *gemeine*, als: Johannisbrot, Pomeranzen- und Citronenschalen, getrocknete unreife Pomeranzen, in Salzwasser eingelegte zerschnittene Limonien und Citronen	"	.	45	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.		"	frei			"	10
	d) *Limoniensaft*	"	.	25			"	frei			"	5
	III. Tabak und Tabakfabrikate.											
9	**Tabak und Tabakfabrikate:**											
	a) *Tabak, roh, d. i. -Blätter, -Stengel, -Blüthen und -Abfälle*	"	10	.	18 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen. Bei Cigarren ausserd. noch 24 Perc., wenn die Cigarren in kleinen Kistchen, u. 12 Percent, falls sie in Körbchen verpackt sind.	H. H.	"	.	5		"	10
	b) *Tabakfabrikate*	"	25	.		"	"	frei			"	25
	Anmerkung zur Abtheilung 9. Tabak und Tabakfabrikate sind nur gegen besondere Bewilligung ein- und durchzuführen erlaubt. In der Einfuhr ist ausser dem Zolle auch die Licenz-Gebühr zu entrichten, und zwar für: a) Tabakblätter, -Stengel, -Blüthen und -Abfälle mit 2 fl., b) Tabakfabrikate mit 2 fl. 30 kr. – für 1 Pfund netto Wiener Gewicht.											
	IV. Getreide und sonstige Feld- und Garten-Erzeugnisse.											
10	**Gemüse**, als: Artischoken, Gurken, Kürbisse, Kohl und Kraut, Rettiche, Rüben, Spinat, Spargel, essbare Wurzeln und Schwämme (mit Ausnahme der Trüffel):											
	a) *frisch und unzubereitet*	1 Ctr. sporco	.	3		N. H.	"	frei			"	1
	b) *zubereitet*, d. i. getrocknet, gedörrt, zerschnitten oder sonst zerkleinert, gesalzen, in Essig eingelegt	"	.	25		"	"	.	1		"	2
	Anmerkung 1. Rüben, getrocknete, gedörrte, zerschnittene oder sonst zerkleinerte zum Gebrauche der Runkelrüben-Zuckerfabriken sind gegen Beibringung einer Bestätigung des mit der Ueberwachung der Fabrik beauftragten Gefällsorganes nur dem Eingangszolle von 3 kr. für den Centner unterworfen.											
	Anmerkung 2. Gemüse, auf andere als die im Tarifsatze b) aufgezählte Weise zubereitet oder in Büchsen und Gläsern eingelegt, sind als zubereitete Speisen zu behandeln.											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
11	**Zboże:**											
	a) pszenica i orkisz bez plewy	1 cetn. sporco	. .	20		N. II.	1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	5
	b) zboże mieszane, tatarka czyli breczka (gryka), proso, kukurudza, żyto, ciemierzycznik, orkisz w łupinach (szpelta)	„	. .	15		„	„	woln.			„	5
	c) jęczmień, także śrutowany i słód, tudzież owies .	„	. .	10		„	„	woln.			„	5
	Uwaga 1. Zboże, w Tyrolu i Vorarlbergu oclone lub przez Unken i Hirszbühl do kraju koronnego Solnogrodu wprowadzone, opłaca tylko połowę, zboże zaś z Bosnii wprowadzone, a w jenerałacie Karlsztadzkim oclone, opłaca tylko jednę trzecią cła wchodowego.											
	Uwaga 2. Deklaracya zboża nastąpić może także i podług miary próżnej (dętej) (albo podług n. a. macki, albo podług włoskiej: *Soma metrica*), w którym to razie waga obliczoną zostanie podług tabeli redukcyjnej, w dodatku zamieszczonej.											
	Uwaga 3. Zboże w snopach, nie podlega opłacie celnej wedle 16. e).											
12	**Owoce strączkowe,** jako to: bób, fasola, groch, soczewica, wyka, ciecierzyca (groch włoski) . .	„	. .	15		„	„	woln.			„	5
	Uwaga 1. Owoce strączkowe, w Tyrolu i Vorarlbergu oclone lub przez Unken i Hirszbühl do kraju koronnego Solnogrodu wprowadzone, opłacają tylko połowę, takowe zaś z Bosnii wprowadzone, a w jenerałacie Karlsztadzkim oclone, opłacają tylko jednę trzecią cła wchodowego.											
	Uwaga 2. Deklaracya owoców strączkowych nastąpić może także i podług miary próżnej (dętej), (albo podług n. a. macki, albo podług włoskiej: *Soma metrica*) w którym to razie waga obliczoną zostanie podług tabeli redukcyjnej, w dodatku zamieszczonej.											
	Uwaga 3. Owoce strączkowe w zielu, wedle 16 e) nie opłacają cła.											
13	**Owoce chlebne,** oddzielnie w taryfie niewymienione:											
	a) kartofle czyli ziemniaki	„	. .	3		„	„	woln.			„	1
	b) ryż bez łupin	„	. .	45			„	woln.			„	5
	c) ryż w łupinach	„	. .	15			„	woln.			„	5
14	**Mąka i produkta mielne,** jako to krupy perłowe i owsiane (krupy, gruca), grysz, krupy hreczane i jagły	„	. .	45			„	.	1		„	5
	Uwaga. Mąka i produkta mielne w Tyrolu i Vorarlbergu oclone lub przez Unken i Hirschbühl do kraju koronnego Solnogrodu wprowadzone, opłacają tylko połowę, takowe zaś z Bosnii wprowadzone, a w jenerałacie Karlsztadzkim oclone, opłacają tylko jednę trzecią cła wchodowego.											
15	**Szafran**	1 cetn. netto	50		16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	H. II.	„	.	25		„	25
16	**Rośliny i części roślinne,** t. j. wszelkie w innych oddziałach taryfy nie pomieszczone:											
	a) chmiel	„	2	30	13 w beczkach, 9 w koszach, 4 w belach.		„	.	1		„	10
	b) oset włoski	1 c. sp.	. .	5			„	woln.			„	5
	c) liść morwowy	„	woln.			N. II.	„	.	50	N. I.	„	5
	d) siemię olejne, jako to: rzepak, siemię konopne i siemię lniane, żółty rzepak albo nasiona lnianki, kąkolnica (nasienie ptasie), bukiew i jagódki czyli bobki jałowcowe	„	. .	5		„	„	.	1		„	5
	e) trawa, siano, sieczka, słoma, targanka (słoma na podściełkę), liść śpilkowaty i szyszki z drzew iglastych, zwyczajny mech, rogoża, zioła paszne, sitowina, skrzyp, zboże w snopach, owoce strączkowe w zielu, rószczki do sadzenia (czyli rozsady roślin), tudzież rośliny lniane i konopne	„	woln.			„	„	woln.			„	wol.

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr					Für die Ausfuhr				F. d. Durchf.	
		Masstab der Verzollung	Zollbetrag		Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag		Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag
			fl.	kr.				fl.	kr.			kr.
11	**Getreide:**											
	a) *Weitzen und Spelz ohne Hülsen*	1 Ctr. sporco	.	20		N. II.	1 Ctr. sporco	frei			1 Ctr. sporco	5
	b) *Halbgetreide, Heide, Hirse, Kukuruz, Roggen, Sesam, Spelz in Hülsen*	„	.	15		„	„	frei			„	
	c) *Gerste, auch geschrotet und Malz, dann Hafer*	„	.	10		„	„	frei			„	
	Anmerkung 1. Getreide, das in Tirol und Vorarlberg verzollt oder über Unken und Hirschbühl ins Kronland Salzburg eingeführt wird, zahlt nur die Hälfte, und Getreide aus Bosnien, das im Carlstädter Generalate verzollt wird, zahlt nur ein Drittheil des Einfuhrzolles.											
	Anmerkung 2. Getreide kann auch nach dem Hohlmasse (dem n. ö. Metzen oder der Soma metrica) erklärt werden, in welchem Falle das Gewicht nach der im Anhange folgenden Reductionstabelle berechnet wird.											
	Anmerkung 3. Getreide in Garben ist zollfrei nach 16, e).											
12	**Hülsenfrüchte,** *als: Bohnen, Erbsen, Linsen, Wicken, Zizern*	„	.	15		„	„	frei			„	5
	Anmerkung 1. Hülsenfrüchte, die in Tirol und Vorarlberg verzollt oder über Unken und Hirschbühl ins Kronland Salzburg eingeführt werden, zahlen nur die Hälfte, und jene aus Bosnien, die im Carlstädter Generalate verzollt werden, nur ein Drittheil des Einfuhrzolles.											
	Anmerkung 2. Hülsenfrüchte können auch nach dem Hohlmasse (dem n. ö. Metzen oder der Soma metrica) erklärt werden, in welchem Falle das Gewicht nach der im Anhange folgenden Reductionstabelle berechnet wird.											
	Anmerkung 3. Hülsenfrüchte im Kraut sind zollfrei nach 16, e).											
13	**Brotfrüchte,** *nicht besonders benannte:*											
	a) *Kartoffel*	„	.	3		„	„	frei			„	1
	b) *Reis, enthülset*	„	.	45			„	frei			„	5
	c) *Reis in Hülsen*	„	.	15			„	frei			„	5
14	**Mehl und Mahlprodukte,** *als: gerollte Gerste und Hafer (Graupen, Grütze), Gries, gebrochene Heide und Hirse*	„	.	45			„		1		„	5
	Anmerkung. Mehl und Mahlprodukte, die in Tirol und Vorarlberg verzollt oder über Unken und Hirschbühl ins Kronland Salzburg eingeführt werden, zahlen nur die Hälfte, und jene aus Bosnien, die im Carlstädter Generalate verzollt werden, nur ein Drittheil des Einfuhrzolles											
15	**Safran**	1 Ctr. netto	50	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.	H. II.	„	.	25		„	25
16	**Pflanzen und Pflanzentheile,** *d. i. alle nicht in anderen Abtheilungen des Tarifes enthaltene:*											
	a) *Hopfen*	„	2	30	13 in Fässern, 9 in Körben, 4 in Ballen.		„	.	1		„	10
	b) *Kardendisteln*	1 Ctr. sporco	.	5			„	frei			„	5
	c) *Maulbeerblätter*	„	frei			N. II.	„	.	50	N. I.	„	5
	d) *Oelsaat, als: Reps, Hanf- und Leinsamen, gelber Reps oder Lein-, Vogeldotter, Buchecker (Buchensamen) und Wachholderbeeren*	„	.	5		„	„	.	1		„	5
	e) *Gras, Heu, Häckerling, Stroh, Streu, Nadeln und Zapfen von Nadelhölzern, gemeines Moos, Binsen, Futterkräuter, Schilfrohr, Schachtelhalm, Getreide in Garben, Hülsenfrüchte in Kraut, Pflanzen, lebende (Setzlinge), auch Flachs- und Hanfpflanzen*	„	frei			„	„	frei			„	frei

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł.r.	kwota opłaty celnej kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł.r.	kwota opłaty celnej kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	f) gorczyca, surowa, t. j. w ziarnie lub mielona .	1 celn. netto	2	30	13 w beczkach, 9 w koszach, 4 w belach.		1 cent. sporco	.	5		1 celn. sporco	5
	g) rośliny i części roślinne, t. j owoce, nasiona, jagody, kwiecia, drzewa, kory, korzenie, łodygi lub badyle, gałęzie i t. p. oddzielnie niewymienione	1 cent. sporco	. .	45		II. II.	„	.	1		„	5
	V. Zwierzęta.											
17	**Ryby, płazy skorupiaste czyli małże i inne zwierzęta wodne:**											
	a) świeże, nie tylko żywe ale i bite, tudzież bobry, żmije, żaby; muszle zasklepione, ślimaki; ostrygi, żółwie, dalej raki, i ogólnie wszelkie skorupiaki .	„	1	30			„	woln.			„	10
	Uwaga 1. Zwierzęta niniejszej pozycyi taryfowej przez krajowych rybaków, czy w morzu czy w wodach pogranicznych łowione i wprowadzone, nie podlegają opłacie celnej.											
	Uwaga 2. Jeżeli ryby żyjące, pochodzące z wód słodkich, wprowadzone będą lądem w naczyniach wodą napełnionych, należy połowę wagi *sporco* uważać jako wagę ryb, ocleniu podlegającą. Jeżeli przeważenie nie może być przedsięwzięte należy dochodzić objętości kubicznej naczyń, przyczem 1 wiadro uważać się ma za 120 funtów sporco.											
	b) śledzie, *cospettoni*, *sarache* i sztokfisz, tudzież trzewa (kiszki) rybie	1 cent. netto	1	30	13 w beczkach.		„	woln.			„	10
	c) ryby oddzielnie w taryfie niewymienione, przyrządzone, t. j. solone, suszone, wędzone, marynowane	„	4		13 w beczkach, 9 w koszach, 4 w belach.		„	woln.			„	10
	Uwaga 1. Ryby przyrządzone, wprowadzone z pozacelnych części państwa, będą za wypełnieniem warunków przepisanych opłacać cła wchodowego tylko 1 złt. reński.											
	Uwaga 2. Karpie i wyzy przyrządzone, opłacają w przywozie przez linię celną Siedmiogrodzką i Bukowińską tylko 1 złt. r. i kr. 30 cłowego.											
	Uwaga 3. Ryby, sposobem odmiennym od niniejszej pozycyi taryfowej przyrządzone, albo w puszkach i naczyniach szklanych namarynowane, będą w postępowaniu celnem jako potrawy zaprawne uważane.											
	Uwaga 4. Podlewa czyli zupa lub maczanka słona (Salamoja), prowadzona w oddzielnych naczyniach dla odwilżania ryb przyrządzonych podczas transportu, wolną zostaje od cłowego tak w przywozie jak w przewozie z wyłączeń celnych w ilości aż do 10% ogólnej wagi ryb, w przywozie zaś z zagranicy, podlega temu samemu ocleniu, co i ryby.											
	Wszelki inny ług słony, równie jak każda podlewa słona, przewyższająca wyż wspomiony wymiar odsetków, tudzież jednocześnie razem z rybami transportowana, zakazana jest w przywozie i w przewozie. W wywozie atoli ma rzeczona podlewa słona od cła zawsze być wolną.											
18	**Ptastwo:**											
	a) duże, jako to: głuszce, cietrzewie i cietrzewie mieszańce *(tetrao hybridus lagopodoides)* i indyki, bażanty, dropie, łabędzie i gęsi	1 sztuka	. .	5		N. II.	1 sztuka	woln.			1 sztuka	1
	b) drobne, jako to: kaczki, kury, tudzież jarząbki, perlinki (kury afrykańskie czyli sułtanki), kuropatwy, bąki, pardwy, łyski, kapłony, bekasy . . .	„	. .	2			„	woln.			„	1
	Uwaga. Inne ptastwo, tu nie wyszczególnione, objęte jest pozycyą taryfową 2?, d) i nie opłaca żadnego cła.											
19	**Bydło rzeźne:**											
	a) Woły i byki	„	4	.			„	.	5		„	5
	b) krowy i jałowizna nad 2 lata	„	2	.			„	.	2		„	5
	c) jałowniki do dwóch lat	„	. .	25			„	.	1		„	1

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	f) *Senf, roh, d. i. in Körnern oder gemahlen*	1 Ctr. netto	2	30	13 in Fässern, 9 in Körben, 4 in Ballen.		1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	5
	g) *Pflanzen und Pflanzentheile, d. i. Früchte, Samen, Beeren, Blüthen, Hölzer, Rinden, Wurzeln, Stengeln, Zweige u. dgl. nicht besonders benannte*	1 Ctr. sporco	.	45		II. II.	„	.	1		„	5
	V. Thiere.											
17	***Fische, Schal- und sonstige Wasserthiere:***											
	a) *frische, sowohl lebend als geschlachtet, dann Biber, Ottern, Frösche, Muscheln, unausgelöste, Schnecken, Austern, Schildkröten, Krebse und überhaupt alle Schalthiere*	„	1	30			„	frei			„	10
	Anmerkung 1. Die Thiere dieses Tarifsatzes, von inländischen Fischern zur See oder auf Gränzgewässern gefangen und eingeführt, sind zollfrei.											
	Anmerkung 2. Wenn lebende Fische aus süssen Gewässern zu Lande in Gefässen mit Wasser zur Verzollung kommen, so ist die Hälfte des Sporcogewichtes als das zu verzollende Gewicht der Fische zu betrachten. Ist die Abwage unthunlich, so ist der Rauminhalt der Gefässe zu ermitteln und 1 Eimer=120 Pfund sporco anzunehmen.											
	b) *Häringe, Cospettoni, Saracche und Stockfische, dann auch gesalzene Fischdärme*	1 Ctr. netto	1	30	13 in Fässern.		„	frei			„	10
	c) *Fische, nicht besonders benannte, zubereitet, d. i. gesalzen, getrocknet, geräuchert, marinirt*	„	4	.	13 in Fässern, 9 in Körben, 4 in Ballen.		„	frei			„	10
	Anmerkung 1. Die zubereiteten Fische, welche aus den ausser der Zoll-Linie befindlichen Landestheilen eingeführt werden, zahlen gegen Erfüllung der bestehenden Bedingungen nur den Einfuhrzoll von 1 fl. *Anmerkung 2. Karpfen und Hausen, zubereitete, in der Einfuhr über die Zoll-Linie Siebenbürgens und der Bukowina zahlen nur den Zoll von 1 fl. 30 kr.* *Anmerkung 3. Fische, die auf eine andere als die in dem gegenwärtigen Tarifsatze angegebene Weise zubereitet, oder in Büchsen und Gläsern eingelegt sind, werden den zubereiteten Speisen beigezählt.* *Anmerkung 4. Die zur Befeuchtung der zubereiteten Fische während des Transportes in abgesonderten Gefässen mitgesendete Salzbrühe (Salamoja) ist bis zu einer Menge von 10% des Gesammtgewichtes der Fische in der Ein- und Durchfuhr aus den Zollausschlüssen zollfrei zu behandeln, in der Ein- und Durchfuhr aus dem Auslande gleich den Fischen zu verzollen.* *Jede andere Salzlauge, sowie jede obiges Percentenausmass übersteigende oder nicht gleichzeitig mit den Fischen selbst vorkommende Salzbrühe ist in der Ein- und Durchfuhr verboten* *In der Ausfuhr ist diese Salzbrühe stets zollfrei zu behandeln.*											
18	***Geflügel:***											
	a) *grosses, als: Auer-, Birk-, Schild- und Truthühner, Fasanen, Trappen, Schwäne und Gänse*	1 Stück	.	5		N. II.	1 Stück	frei			1 Stück	1
	b) *kleines als: Enten, Hühner, auch Hasel-, Perl-, Reb-, Rohr-, Schnee-, Wasserhühner, Kapaune, Schnepfen*	„	.	2		„	„	frei			„	1
	Anmerkung. Geflügel, anderes, als das hier aufgezählte, ist unter der Tarifpost 22, d), begriffen und zollfrei.											
19	***Schlachtvieh:***											
	a) *Ochsen und Stiere*	„	4	.		„	„	.	5		„	5
	b) *Kühe und Jungvieh über 2 Jahre*	„	2	.		„	„	.	2		„	5
	c) *Jungvieh bis 2 Jahre*	„	.	25		„	„	.	1		„	1

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie					W wywozie				W przewozie	
		miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej złr.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	b) owce (t. j. oprócz owiec *także* i barany, skopy) i kozy (t. j. oprócz kóz, także młode kozy i kozły	1 sztuka	. .	15		N. II.	1 sztuka	.	1		1 sztuka	1
	e) jagnięta i koźlęta	"	. .	10		"	"	.	1/4		"	1
	f) świnie	"	1	.			"	.	2		"	5
	g) prosiątka niżej 10 funtów wagi cłowej	"	. .	5			"	.	1/4		"	1
	Uwaga 1. Do tego oddziału taryfy należy nie tylko bydło żywe ale też i bite dopóki, nie zdjęto z niego skóry, a nawet choćby zostały oddzielone od zwierzęcia niektóre pojedyncze części; bydło z którego zdjęto skórę, za mięso ma być uważane.											
	Uwaga 2. Bydło bite, wprowadzone do krajów, w których przy biciu onego pobierany bywa podatek konsumcyjny, opłacać ma oprócz wchodowego (cła) także i podatek konsumcyjny, w dotyczącym kraju koronnym powszechnie zaprowadzony.											
	Uwaga 3. Bydło rzeźne z Bosnii do jenerałatu Karlsztadzkiego wprowadzone, opłaca tylko jednę trzecią powszechnego cła wchodowego.											
20	**Zwierzyna (dziczyzna):**											
	a) wielka, jako to: jelenie, sarny, dzikie kozy, dziki	"	1	.			"	.	2		"	5
	b) mała, jako to: zające, króliki	"	. .	10		N. II.	"	woln.			"	1
	Uwaga 1. Zwierzyna, z której skórę zdjęto, uważać należy w postępowaniu celnem za mięso.											
	Uwaga 2. Inna zwierzyna oprócz wyż wymienionej, objęta jest pozycyą taryfową 22, d) i nie opłaca żadnego cła.											
21	**Bydło cugowe:**											
	a) Konie i źrebięta	"	3	.			"	.	5		"	5
	b) Muły, muł-osieł i osieł	"	1	.			"	.	2		"	5
22	**Zwierzęta**, w innych oddziałach taryfy nie pomieszczone:											
	a) pijawki	1 cetn. sporco	. .	45			1 cetn. sporko	.	50		1 cetn. sporco	5
	b) jaja jedwabnicze	"	. .	45			"	.	50		"	25
	c) ule z żyjącemi pszczołami	1 szt.	woln.			N. II.	1 szt.	woln.			1 szt.	wol.
	d) zwierzęta oddzielnie niewymienione	"	woln.				"	woln.			"	wol.

VI. Produkta zwierzęce do pożywania ludzkiego, jakoteż produkta, w innych klasach niepomieszczone.

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	miara oclenia	zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne	miara oclenia	złr.	kr	urzędy celne	miara oclenia	kr.
23	**Mięso:**											
	a) świeże, tudzież solone lub suszone pęcherze, kiszki, ścięgna i żyły klejowate	1 cetn. netto	.	45	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.		1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	5
	b) przyrządzone, t. j. solone, wędzone i w podlewie słonej moczone (peklowane)	"	2	30			"	woln.			"	10
	c) kiełbasy	"	7	30			"	woln.			"	10
	Uwaga 1. Pod wyrazem mięso rozumieć należy wszelkie zwierzęta, z których skórę zdjęto, równie jak wszelkie ich części, w innych pozycyach taryfowych niewymienione, a przetoż i pod wyrazem kiełbasy także kiszki albo krwią, albo wątrobą, albo słoniną nadziane.											
	Uwaga 2. Mięso wprowadzone do krajów, w których przy biciu zwierząt pobierany bywa podatek konsumcyjny opłacać ma także i podatek konsumcyjny po $22^1/_2$ kr. od cetnara netto wagi cłowej.											
	Uwaga 3. Mięso wędzone i w salamoi moczone (peklowane przez Wenecyą i Chioggia z Dalmacyi wprowadzone, opłaca złt. r. 1 i kr. 30 cła wchodowego.											
	Uwaga 4. Mięso w inny sposób przyrządzone lub inne kiełbasy, jak wyż wymienione, w postępowaniu celnem za potrawy zaprawne będą uważane.											
24	**Miód** t. j. miód czysty (patoka), tudzież miodowina (syta czyli woda miodowa) miód w pszczelich gniazdach czyli w plastrach woszczyny i ule bez pszczół lub z pszczołami bitemi	1 cent. netto	1	30	11 w beczkach, 13 w skrzyn.,		1 cetn. sporco	.	2		1 cetn. sporco	5
25	**Ser**	"	5		11 w beczkach i kubłach, 8 w koszach, 6 w belach.		"	.	2		"	5

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	d) *Schafe (d. i. ausser Schafe auch Widder, Hammel) und Ziegen (d. i. ausser Ziegen auch Geisse, Böcke)*	1 Stück	. .	15		N. II.	1 Stück	.	1		1 Stück	1
	e) *Lämmer und Kitze*	„	. .	10		„	„		1/4		„	1
	f) *Schweine*	„	1	.			„	.	2		„	5
	g) *Spanferkel unter 10 Zollpfund*	„	. .	5			„		1/4		„	1
	Anmerkung 1. Unter diese Abtheilung des Tarifes gehört nicht bloss das lebende, sondern auch das geschlachtete Vieh, so lange es noch nicht aus der Haut genommen wurde, falls auch einzelne Theile von dem Thiere getrennt worden sind; enthäutetes Vieh wird als Fleisch behandelt. **Anmerkung 2.** Von dem geschlachteten Vieh ist bei der Einfuhr in jene Länder, wo die Verzehrungssteuer von Fleisch bei der Schlachtung abgenommen wird, ausser dem Einfuhrzolle auch die in dem betreffenden Kronlande allgemein vorgeschriebene Verzehrungssteuer zu entrichten. **Anmerkung 3.** Schlachtvieh aus Bosnien zahlt in der Einfuhr in das Carlstädter Generalat nur ein Drittheil des allgemeinen Einfuhrzolles.											
20	**Wildpret:**											
	a) *grosses, als: Hirsche, Rehe, Gemsen, Wildschweine*	„	1	.			„		2		„	5
	b) *kleines, als: Hasen, Kaninchen*	„	. .	10		N. II.	„	frei			„	1
	Anmerkung 1. Wildpret ausser den Decken wird als Fleisch behandelt. **Anmerkung 2.** Wildpret, anderes, als das hier aufgezählte, ist der Tarifpost 22, lit. d), eingereiht und zollfrei.											
21	**Zugvieh:**											
	a) *Pferde und Füllen*	„	3	.			„	.	5		„	5
	b) *Maulthiere, Maulesel und Esel*	„	1	.			„	.	2		„	5
22	**Thiere,** *nicht in anderen Abtheilungen des Tarifes enthaltene:*											
	a) *Blutegel*	1 Ctr. sporco	. .	45			1 Ctr. sporco	.	50		1 Ctr. sporco	5
	b) *Seidenwurmeier*	„	. .	45			„	.	50		„	25
	c) *Bienenstöcke mit lebenden Bienen*	1 Stück	frei			N. II.	1 Stück	frei			1 Stück	frei
	d) *Thiere, nicht besonders benannte*	„	frei				„	frei			„	frei
	VI. Thierische Produkte zum Genusse, so wie in anderen Classen nicht enthaltene.											
23	**Fleisch:**											
	a) *frisches, dann auch gesalzene oder getrocknete Blasen, Därme, Flechsen und Sehnen*	1 Ctr. netto	. .	45	16 in Fässern und Kisten,		1 Ctr. sporco	frei			1 Ctr. sporco	5
	b) *zubereitetes, d. i. gesalzenes, geräuchertes, gepöckeltes*	„	2	30	9 in Körben,		„	frei			„	10
	c) *Fleischwürste*	„	7	30	6 in Ballen.		„	frei			„	10
	Anmerkung 1. Unter Fleisch werden alle enthäuteten Thiere, dann alle nicht unter anderen Tarifposten benannten Bestandtheile derselben verstanden, daher unter den Fleischwürsten auch die Blut-, Leber- und Speckwürste begriffen sind. **Anmerkung 2.** Fleisch hat in der Einfuhr in jene Länder, wo die Verzehrungssteuer bei der Schlachtung entrichtet wird, auch die Verzehrungssteuer mit 22 1/2 kr. für den Zollcentner netto zu entrichten. **Anmerkung 3.** Geräuchertes und gepöckeltes Fleisch aus Dalmatien in der Einfuhr über Venedig und Chioggia zahlt den Einfuhrzoll von 1 fl. 30 kr. **Anmerkung 4.** Fleisch auf andere Weise zubereitet oder andere als Fleischwürste werden als zubereitete Speisen behandelt.											
24	**Honig,** *d. i. eigentlicher Honig, wie auch Honigwasser, Bienenkeulen, Wachskoth und Bienenstöcke ohne oder mit getödteten Bienen*	1 Ctr. netto	1	30	11 in Fässern. 13 in Kisten,		1 Ctr. sporco	.	2		1 Ctr. sporco	5
25	**Käse**	„	5	.	11 in Fässern und Kübeln. 8 in Körben, 6 in Ballen.		„	.	2		„	5

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	Uwaga. Sery tak zwane wołoskie i morlackie, solone, z Dalmacyi wprowadzone morzem do królestwa Lombardzko-Weneckiego, tudzież ser owczy i krowi, solony i nie w formach zbitych, lecz w naczyniach wprowadzony do Bukowiny i Siedmiogrodu opłacają za wypełnieniem warunków, przepisanych, tylko 1 złr. i kr. 30 cła zniżonego.											
26	**Produkta zwierzęce**, t. j. wszelkie w innych oddziałach niepomieszczone:	1 cetn. netto										
	a) gąbki kąpielne i końskie	1 cetn. sporco	15	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach 4 w belach.		1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	10
	b) krew	"	woln.			N. II.	"	woln.			"	wol.
	c) jaja	"	woln.			"	"	woln.			"	wol.
	d) mleko i twaróg (urda)		woln.			"	"	woln.			"	wol.
	e) Produkta zwierzęce, osobno niewymienione, do których należą także i odpadki od gąbki kąpielnej, gąbki końskiej i gąbki odwólej	1 cetn. netto	. .	45	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 4 w belach.	H. II.	"	.	5		"	5

VII. Tłustości i oleje do pożywania ludzkiego i użycia technicznego służące.

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
27	**Tłustości:**											
	a) masło świeże i solone, smalec, sadło, tłustość wieprzowa i gęsia, słonina, olbrot (czyli szpik wielorybi, spermacet)	"	2	30	16 w beczkach i garnkach,		"	.	2		"	5
	b) stearyna i kwas stearynowy	"	4	.	11 w kubłach,		"	.	2		"	5
	c) tłustości oddzielnie nie wymienione	"	. .	45	9 w wańtuch.		"	.	2		"	5
28	**Oleje tłuste:**											
	a) oleje tłuste w flaszach (gąsiorach) i bańkach	"	15		24 w skrzyn., 16 w koszach.		"	.	5		"	25
	b) oliwa w beczkach i skórzanych (rurach czyli wężach skórzanych)	"	4	.	11 w beczkach.		"	.	2		"	5
	Uwaga 1. Oliwa dalmatyńska i istryańska w beczkach, opłaca w przywozie morzem przez Fiume, Tryest i Wenecyę, za dopełnieniem istniejących w mocy warunków, tylko 2 złr. cła wchodowego.											
	Uwaga 2. Oliwa w beczkach bez różnicy, oclona w urzędach, którym przysłużają atrybucye głównego urzędu celnego, i tudzież zmieszana z olejem terpentynowym, w stosunku 1 funta tegoż oleju do 100 funtów oliwy, opłaca 45 kr. cła wchodowego.											
	c) Olej bukwiowy, konopny, lniany, lniankowy, makowy, rzepakowy i sezamowy w beczkach	1 cetn. sporco	1	30			"	.	2		"	5
	d) Olej kokosowy i palmowy w beczkach	"	. .	45			"	woln.			"	5
	e) Oleje tłuste, oddzielnie nie wymienione w beczkach	1 cetn. netto	5	.	11 w beczkach.		"	.	2		"	10
	Uwaga. Oleje eteryczne (ulatniające) i wonne znajdują się pomieszczone między artykułami lekarskiemi i pachnącemi.											
29	**Wosk**	"	4	.	13 w beczkach, 9 w koszach, 4 w belach.		"	.	2		"	10

VIII. Napoje (trunki) spirytusowe i potrawy zaprawne.

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
30	**Piwo:**											
	a) w butelkach i bańkach (kamionkach czyli plucerach)	"	7	30	24 w skrzyn., 16 w koszach.		"	woln.			"	10
	b) w naczyniach bednarskich czyli wiązanych	1 cetn. sporco	. .	45			"	woln.			"	5
	Uwaga. Piwo w naczyniach bednarskich, wprowadzone do krajów, w których pobierany bywa podatek konsumcyjny od piwa przy warzeniu onegoż, opłacać ma pewny nakład do podatku konsumcyjnego, a to w przywozie w królestwie Lombardzko-Weneckiem L. a. 3.60 od metrycznego cetnara lub L. a. 1.69 od cetnara *sporco* do Galicyi i Bukowiny po 30 kr., w wszelkim zaś innym razie po 45 kr. od n. a. wiadra=134 funt. *sporco* wagi cłowej.											
31	**Wypalane płyny spirytusowe:**											
	a) Wódka (gorzałka) i spiritus gorzałczany (alkohol) arak i rum	"	7	30	11 w beczkach dwoistych, (podbitych lub futrowanych).		"	woln.			"	10

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Anmerkung. Käse, sogenannte wallachische und morlakische, gesalzene, aus Dalmatien in der Einfuhr zur See nach dem lombardisch-venetianischen Königreiche, dann Schaf- und Kuhkäse, gesalzen und nicht in festen Formen, sondern in Gefässe eingelegte, in der Einfuhr nach der Bukowina und Siebenbürgen zahlen gegen Erfüllung der bestehenden Bedingungen nur den ermässigten Zoll von 1 fl. 30 kr.											
26	**Thierische Produkte,** *d. i. alle nicht in anderen Abtheilungen enthaltene:*											
	a) *Bad- und Pferdeschwämme*	1 *Ctr. netto*	15	.	16 *in Fässern und Kisten,* 9 *in Körben,* 4 *in Ballen.*		1 *Ctr. sporco*	*frei*			1 *Ctr. sporco*	10
	b) *Blut*	1 *Ctr. sporco*	*frei*			N. II.	"	*frei*			"	*frei*
	c) *Eier*	"	*frei*			"	"	*frei*			"	*frei*
	d) *Milch und Topfen*	"	*frei*			"	"	*frei*			"	*frei*
	e) *Thierische Produkte, nicht besonders genannte, worunter auch Abfälle von Bad- und Pferdeschwämmen (Kropfschwamm)*	1 *Ctr. netto*	.	45	3 *in Fässern und Kisten,* 9 *in Körben,* 4 *in Ballen.*	H. II.	"	.	5		"	5
	VII. Fette und Oele zum Genusse und technischen Gebrauche.											
27	***Fette:***											
	a) *Butter, frische und gesalzene, Schmalz, Schmeer, Schwein- und Gänsefett, Speck, Wallrath*	"	2	30	18 *in Fässern und Töpfen.* 11 *in Kübeln,* 9 *in Wammen.*		"	.	2		"	5
	b) *Stearin und Stearinsäure*	"	4	.			"	.	2		"	5
	c) *Fette, nicht besonders benannte*	"	.	45			"	.	2		"	5
28	***Oele, fette:***											
	a) *Oele, fette, in Flaschen und Krügen*	"	15		24 *in Kisten,* 16 *in Körben.*		"	.	5		"	25
	b) *Olivenöl in Fässern und Schläuchen*	"	4	.	11 *in Fässern.*		"	.	2		"	5
	Anmerkung 1. Olivenöl, dalmatiner und istrianer, in Fässern in der Einfuhr zur See über Fiume, Triest und Venedig gegen Erfüllung der bestehenden Bedingungen zahlt nur den Einfuhrzoll von 2 fl.											
	Anmerkung 2. Olivenöl in Fässern ohne Unterschied, das bei Aemtern, welche mit den Befugnissen eines Hauptzollamtes versehen sind, verzollt, und bei diesen Aemtern mit Terpentinöl, im Verhältnisse von 1 Pfund Terpentinöl auf 100 Pfund Olivenöl, gemischt wird, zahlt den Eingangszoll von 45 kr.											
	c) *Buchecker-, Hanf-, Lein-, Leindotter, Madien-, Reps- und Sesamöl in Fässern*	1 *Ctr. sporco*	1	40			"	.	2		"	5
	d) *Cocosnuss- und Palmöl in Fässern*	"	.	45			"	*frei*			"	5
	e) *Oele, fette, nicht besonders benannte in Fässern*	1 *Ctr. netto*	5	.	11 *in Fässern.*		"	.	2		"	10
	Anmerkung. Oele, ätherische und parfümirte, sind den Arzenei- und Parfümeriestoffen eingereiht.											
29	***Wachs***	"	4		13 *in Fässern,* 9 *in Körben,* 4 *in Ballen.*		"		2		"	10
	VIII. Geistige Getränke und zubereitete Speisen.											
30	***Bier:***											
	a) *in Flaschen und Krügen (Plutzern)*	"	7	30	24 *in Kisten,* 16 *in Körben.*		"	*frei*			"	10
	b) *in Gebünden*	1 *Ctr. sporco*	.	45			"	*frei*			"	5
	Anmerkung. Bier in Gebünden hat bei der Einfuhr in die Länder, wo die Verzehrungssteuer von Bier bei der Erzeugung eingehoben wird, den Verzehrungssteuerzuschlag zu entrichten, und zwar in der Einfuhr im lomb.-venet. Königreiche Lire austr. 3.60 für den metrischen Quintal, oder Lire austr. 1.80 für den Zoll-Centner sporco, nach Galizien und der Bukowina mit 30 kr., und sonst mit 45 kr. für den n. ö. Eimer = 134 Zollpfunden sporco.											
31	***Gebrannte geistige Flüssigkeiten:***											
	a) *Branntwein und Branntweingeist (Alkohol), Arrak und Rhum*	"	7	30	11 *in Ueberfässern.*		"	*frei*			"	10

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie					W wywozie				W przewozie	
		miara oclenia	kwota opłaty celnej		potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej		urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej
			zł. r.	kr				złr.	kr			kr
	b) likiery, esencya ponczowa i inne słodzone płyny spiritusowe	1 cetn. sporco	12	30	11 w beczkach dwoistych.		1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	10
	Uwaga 1. Wypalane płyny spirytusowe, wprowadzone de krajów koronnych, gdzie pobierany bywa podatek konsumcyjny przy paleniu onychże, tudzież wprowadzone do Tyrolu i Vorarlberga opłacają dodatku konsumcyjnego po 4 złt. r. 30 kr. od n. a. wiadra lub po 3 złr. i 21½ kr. od cetnara cłowego *sporco*.											
	Uwaga 2. Pod zachowaniem przepisanych warunków zostaje w swej mocy dozwolona dla niektórych wypalanych płynów spiritusowych restytucya podatku, zachodząca przy wywozie onychże z terytoryum celnego.											
32	**Miód do picia:**											
	a) we flaszach i bańkach	1 cetn. netto	7	30	24 w skrzyn., 16 w koszach.		"	.	2		"	10
	b) w naczyniach bednarskich (wiązanych)	1 cetn. sporco	1	30	11 w beczkach podbitych		"	.	2		"	5
33	**Wino**, t. j. wino zwyczajne, jako też wino owocowe. moszcz winny i moszcz owocowy	1 cetn. netto	15	.	11 w beczkach, 22 w beczkach futrowan., 24 w skrzyn., 16 w koszach.		"	.	2		"	10
	Uwaga 1. Brzeczka winna i winogrona świeże, będą także jako wino oclone, przyczem jednak liczyć należy 160 funtów brzeczki lub winogron za 100 funtów wina.											
	Uwaga 2. Wina z austryackich wyłączeń celnych, wprowadzone za dopełnieniem warunków przepisanych, morzem lub przez linie celną, oddzielającą wyłączenia celne od terytoryum celnego, opłacają tylko 1 złr., a wina tego samego rodzaju, wprowadzone do kroackiego Pogranicza wojskowego opłacają tylko 20 kr. od cetnara *netto*.											
	Uwaga 3. Wina w naczyniach obręcznych, pospolite włoskie, z terytoryum księstw Parmy i Modeny, z Piemontu i z Kantonu Tessyńskiego wprowadzone przez granice krajową królestwa Lombardzko-Weneckiego, tudzież wina neapolitańskie i sycylijskie, wprowadzone morzem, jeżeli ich pochodzenie wykazuje się z dokumentów okrętowych i oraz wprowadzenie onychże miejsce ma przez port wolny, opłacają z zachowaniem przepisów istniejących, tylko 2 złr. od cetnara *netto*.						O ile chodzi o wprowadzenie morzem H. II.					
	Uwaga 4. Wina w naczyniach obręcznych, szwajcarskie i tak zwane wina jeziorowe, jedne i drugie z okolic jeziora Konstanckiego, tudzież wina wprowadzone z księstwa Lichtenstein przez linię celną Vorarlbergską, niemniej wina mołdawskie i wołoskie, wprowadzone przez pograniczną linię celną Bukowińską i Siedmiogrodzką, opłacają tylko 2 złr. 30 kr. od cetnara netto.											
	Uwaga 5. Wina serbskie i bosniackie, wprowadzone przez pograniczną linię celną, tudzież wina tureckie, lewanckie, cypryjskie i wina archipelskie, tudzież wszelkie wina włoskie i wina z austryackich wyłączeń celnych, jeżeli są wprowadzone morzem i wykazuje się z papierów okrętowych pochodzenie onychże, a niezachodzą oraz warunki do dalszego uwzględnienia celnego, opłacają 7 złr. 30 kr. od cetnara *netto*. Bosniackie wina wprowadzone przez pograniczną linię celną jenerałatu Karlsztadzkiego opłacają tylko 2 złr 30 kr. od cetnara *netto*.						O ile chodzi o wprowadzenie morzem H. II.					
	Uwaga 6. Wina musujące w butelkach, zakorkowanych w sposób wina szampańskiego, opłacają cła wchodowego 15 złr. od cetnara *netto*, a to nawet i wtedy, gdyby wedle											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Für die Einfuhr: Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Für die Ausfuhr: Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	F. d. Durchf.: Zollbetrag kr.
	b) *Liqueurs, Punschessenz und andere versüsste geistige Flüssigkeiten*	1 Ctr. sporco	12	30	11 in Ueberfässern.		1 Ctr. sporco	frei			1 Ctr. sporco	10
	Anmerkung 1. Gebrannte geistige Flüssigkeiten haben bei der Einfuhr in die Kronländer, wo die Verzehrungssteuer bei der Erzeugung eingehoben wird, so wie bei der Einfuhr nach Tirol und Vorarlberg den Verzehrungssteuer-Zuschlag mit 4 fl. 30 kr. für den n. ö. Eimer oder mit 3 fl. 21½ kr. pr Zollcentner sporco zu entrichten.											
	Anmerkung 2. Die für einige gebrannte geistige Flüssigkeiten bewilligte Steuerrestitution bei der Ausfuhr aus dem Zollgebiete bleibt unter den bestehenden Bedingungen aufrecht.											
32	**Meth:**											
	a) *in Flaschen und Krügen*	1 Ctr. netto	7	30	24 in Kisten, 16 in Körben.		„		2		„	10
	b) *in Gebünden*	1 Ctr. sporco	1	30	11 in Ueberfässern.		„		2		„	5
33	**Wein,** *d. i. eigentlicher Wein, wie auch Obstwein, Wein- und Obstmost*	1 Ctr. netto	15		11 in Fässern, 22 in Ueberfässern, 24 in Kisten, 16 in Körben.		„		2		„	10
	Anmerkung 1. Weinmaische und Weintrauben, frische, werden ebenfalls als Wein verzollt, doch werden 160 Pfund Maische oder Trauben für 100 Pfund Wein gerechnet.											
	Anmerkung 2. Weine aus den österreichischen Zollausschlüssen, welche gegen Erfüllung der bestehenden Bedingungen zur See oder über die Zoll-Linie, welche die Zollausschlüsse vom Zollgebiete trennt, eingeführt werden, zahlen 1 fl., und Weine dieser Art in der Einfuhr nach der croatischen Militärgränze zahlen nur 20 kr. vom Ctr. netto.											
	Anmerkung 3. Weine in Gebünden, gemeine italienische, aus dem Gebiete der Herzogthümer Parma und Modena, aus Piemont und dem Cantone Tessin bei der Einfuhr über die Landesgränze des lomb.-venetianischen Königreiches, dann Weine, neapolitanische und sicilianische, in der Einfuhr zur See, wenn der Ursprung aus den Schiffspapieren ersichtlich ist und, falls die Einfuhr über Freihäfen stattfindet, unter Beobachtung der bestehenden Bedingungen, zahlen nur 2 fl. vom Ctr. netto.					*Insoweit es sich um die Einfuhr zur See handelt,* H. II.						
	Anmerkung 4. Weine in Gebünden, Schweizer und sogenannten Seewein, beide von der Umgebung des Bodensees, und Wein aus dem Fürstenthume Liechtenstein bei der Einfuhr über die Zoll-Linie von Vorarlberg, sowie moldauische und wallachische, bei der Einfuhr über die angränzende Zoll-Linie der Bukowina und Siebenbürgens, zahlen nur 2 fl. 30 kr. für den Ctr. netto.											
	Anmerkung 5. Weine, serbische und bosnische, bei der Einfuhr über die angränzende Zoll-Linie, dann Weine, türkische, Levantiner-, Cyper- und Archipelweine, so wie alle italienischen Weine und die Weine aus den österreichischen Zollausschlüssen, falls die Einfuhr zur See stattfindet und der Ursprung aus den Schiffspapieren ersichtlich, jedoch die Bedingungen zu einer weiteren Zollbegünstigung nicht vorhanden sind, zahlen 7 fl. 30 kr. für den Ctr. netto. Bosnische Weine bei der Einfuhr über die angränzende Zoll-Linie des Carlstädter Generalates zahlen nur 2 fl. 30 kr. vom Ctr. netto.					*Insoweit es sich um die Einfuhr zur See handelt,* H. II.						
	Anmerkung 6. Schäumende Weine in nach Art des Champagners verkorkten Flaschen zahlen den Eingangszoll von 15 fl. für den Ctr. netto, auch wenn sie ihrer Herkunft nach einem geringeren Zolle unterworfen wären, nur die Weine aus den											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: odbitki tare v odstotkih grobe ali debele teže	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	pochodzenia swego zniżonemu podlegały cłu; tylko winom z wyłączeń celnych przysłużać będzie w powyższym, pod uwagą 2. wspomnionym razie cło niżej ustanowione.											
	Ogólne uwagi do klasy napojów:											
	Uwaga 1. Napoje, w obrocie (handlu) pogranicznym znajdujące się we flaszach niezasmołowanych, uważane będą w postępowaniu celnem jako trunki w naczyniach bednarskich.											
	Uwaga 2. Dozwolonem jest, trunki we flaszach, zamiast podług wagi *sporco* tychże, poddać ocleniu podług liczby sztuk ich, przyczem stanowi się, iż: 1 wielka flaszka szampańska . . . . =3½ funt *netto* 1 inna flaszka . . . . =2 „ „ Jeżeliby jednak flaszki były większe od tych, które zwykle się używają w handlu dla trunków, ocleniu podlegających, wówczas nie ma miejsca oclenie podług liczby flaszek.											
34	**Potrawy zaprawne:**											
	a) Chleb, ordynaryjny, t. j. tak czarny jak biały, tudzież suchary okrętowe	1 cetn. sporco	. .	45		N. II.	1 cetn. sporco	.	1		1 cetn. sporco	1
	Uwaga. Chleb, w Tyrolu i Vorarlbergu oclony albo przez *Unken* i *Hirschbühl* do kraju koronnego Solnogrodu wprowadzony, opłaca tylko połowę należytości.											
	b) Ciasta, t. j. legumina (potrawa mączna), nie mniej andruty lub opłatki, szczególniej sucharki słodkie i twarde, chleb fruktowy najszczególniej z gruszek suszonych	1 cetn. netto	2	30	13 w beczkach, skrzyniach i koszach, 6 w belach.		„	.	1		„	5
	c) Czokolada, t. j. właściwie czokolada, jako i surogaty czokolady i fabrykaty, tudzież *Racahou des Arabes*	„	20	.	20 w beczkach, i skrzyn.,	H. II.	„	woln.			„	25
	d) Konfekty	„	20	.	13 w koszach, 6 w belach.	„	„	.	5		„	25
	Uwaga. Pod wyrazem konfekty rozumieją się wszelkie smażone i kandyzowane frukta i inne części roślinne, również jak wszelkie pierniki.											
	e) Gorczyca zaprawna (musztarda)	„	7	30	20 w beczkach i skrzyn.,		„	.	1		„	10
	f) Potrawy zaprawne, nie wymienione oddzielnie	„	20	.	13 w koszach, 6 w belach.	II. II.	„	.	5		„	25
	Uwaga. Tu należą także wszelkie w oliwie moczone przedmioty do pożywania, jako też wszelkie konserwy (galarety) takowych, niemniej w słoikach i szklannych naczyniach moczone jarzyny i ryby i trufle, tak świeże jak na ogniu suszone.											
	IX. Materyały opałowe budowlowe i wyrobowe.											
35	**Drzewo ordynaryjne,** t. j. drzewo klonowe, brzozowe, bukowe, dębowe, olszowe, lipowe, topolowe, wiązowe, wierzbowe, cisowe, chojowe, sosnowe, modrzewiowe, pinelowe, jodłowe, cyrbelowe (z sosny syberyjskiej); berberysowe, świdwowe (ligustrowe), laskowe czyli leszczynowe, tarnkowe i nespułkowe i t. d. jako też i drzewo gałęziowe i chróściowe:											
	a) Drzewo opałowe, (paliwo) t. j. wszelkie z grubego nieobrobione drzewo ordynaryjne w nieociesanych pniach, blokach, polanach i kijach (prętach), nie dłuższych nad 42 cali wiedeńskich, tudzież drzewo chróstowe wszelkiego rodzaju, faszyny, wiory czyli strużyny heblowe (heblowiny) i wiorek (trociny), jako też kory z drzewa ordynaryjnego, oddzielnie niewymienione	100 stóp kubicz.	. .	25		N. II.	100 st. kub.	.	25		100 st. kub.	5
	Uwaga 1. Drzewo opałowe, wprowadzone na rz. Inn z *Engadein* opłaca tylko połowę prawnej należytości.											
	Uwaga 2. Drzewo opałowe, może być zadeklarowane także i podług n. a. sięga; sięg n. a. drzewa opałowego o 36" szerokości rachuje się na 72 stóp kubicznych, drzewo											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Zollausschlüssen in dem durch die Anmerkung 2 berührten Falle bleiben dem begünstigten Zolle unterworfen.											
	Allgemeine Anmerkungen zu der Classe der Getränke:											
	Anmerkung 1. Getränke, die im Gränzverkehre in unverpichten Flaschen vorkommen, werden wie die Getränke in Gebünden behandelt.											
	Anmerkung 2. Es ist gestattet, Getränke in Flaschen statt nach dem Sporcogewichte der letzteren, nach ihrer Stückzahl zu verzollen, und zwar wird angenommen: *1 grosse Champagnerflasche . . . . = 3½ Pfund netto* *1 andere Flasche . . . . = 2 „ „* *Sollten jedoch die Flaschen grösser als diejenigen seyn, in denen die Getränke, um deren Verzollung es sich handelt, im gewöhnlichen Verkehre vorzukommen pflegen, so ist die Verzollung nach der Stückzahl der Flaschen nicht gestattet.*											
34	***Speisen, zubereitete:***											
	a) *Brot, gemeines, d. i. sowohl schwarzes als weisses, wie auch Schiffszwieback*	1 Ctr. sporco	.	45		N. II.	1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	1
	Anmerkung. Brot, das in Tirol und Vorarlberg verzollt oder über Unken und Hirschbühl ins Kronland Salzburg eingeführt wird, zahlt nur die Hälfte der Gebühr.											
	b) *Teigwerk, d. i. Mehlspeis. wie auch Oblaten, Zwieback, süsser und harter, Kletzenbrot*	1 Ctr. netto	2	30	13 in Fässern, Kisten, Körben, 6 in Ballen.		„	.	1		„	5
	c) *Chocolate, d. i. eigentliche Chocolate, wie auch Chocolate-Surrogate und Fabrikate, sowie* Racahou des Arabes	„	20	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen.	H. II.	„		frei		„	25
	d) *Confect*	„	20	.		„	„		5		„	25
	Anmerkung. Unter Confect werden auch alle eingesottenen und candirten Früchte und andere Pflanzentheile und alle Pfefferkuchen verstanden.											
	e) *Senf, zubereiteter*	„	7	30	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen.		„	.	1		„	10
	f) *Speisen, zubereitete, nicht besonders benannte*	„	20	.		H. II.	„	.	5		„	25
	Anmerkung. Hieher gehören auch alle in Oel eingelegten und alle gesulzten Genussgegenstände, wie auch in Büchsen und Gläsern eingelegte Gemüse und Fische und sowohl frische als gedörrte Truffel.											
	IX. Brenn-, Bau- und Werkstoffe.											
35	***Holz, gemeines,*** *d. i. Holz von Ahorn, Birken, Buchen, Eichen, Erlen, Linden, Pappeln, Ulmen, Weiden, Eiben, Fichten, Kiefern, Lärchen, Pinien, Tannen, Zirben, Berberitzen-, Hartriegel-, Haselnuss-, Schwarz- und Weissdorn-Stauden etc., wie auch alles Reisig und Strauchwerk:*											
	a) *Brennholz, d. i. alles nicht vorgearbeitete gemeine Holz in unbehauenen Stämmen und Blöcken, Scheitern und Prugeln, die nicht länger als 42 Wiener Zoll sind, dann Reisig aller Art, Faschinen, Hobel- und Sägespäne und nicht besonders benannte Rinden von gemeinem Holze*	100 Kubikfuss	.	25		N. II.	100 Kubikfuss	.	25		100 Kubikfuss	5
	Anmerkung 1. Bei der Einfuhr auf dem Inn aus dem Engadein ist nur die Hälfte der gesetzlichen Gebühr zu entrichten.											
	Anmerkung 2. Brennholz kann auch nach der n. ö. Klafter erklärt werden; eine n. ö. Klafter 36" Brennholz wird zu 72 Kubikschuh angenommen, längeres oder kürzeres											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	dłuższe lub krótsze będzie odpowiednio zredukowane. Tam gdzie tego stosunki wymagają, mogą władze finansowe dozwolić oclenia także i podług fury, i ustanowić, wiele stóp kubicznych drzewa liczyć się ma na każde zwierzę zaprzężne cugowe.											
	b) **Drzewo wyrobowe, ordynaryjne**, t. j. wszelkie drzewo z grubego obrobione, albo dłuższe nad 42 cali wiedeńskich, tudzież prącie czyli łozy koszownicze, obstrugane i nie obstrugane, i łyko grube nie doprawione. Mianowicie należą tu ociesane pnie, belki, deski, pale lub koły, forszty (słupce), tarcice (dyle) dranice czyli łaty, drągi lub żerdzie, obwiązła drzewiane i obręcze, krzywulec i drzewo krzywe, krąglaki i drzewo okrągłe, drzewo łupne, tudzież gąty i krokwie, dna beczkowe, klepki (brusy drzewne), piasty nie wywiercone, dyszle nieobrobione, szprychy (śpice) dzwona, maszty, bugszpryty, drągi żaglowe i spiry (maszty poboczne)	100 st.kub.	. .	45		M. II.	100 st.kub.	.	45		100 st.kub.	5
	Uwaga 1. Klepki z drzewa miękkiego opłacają w wywozie tylko połowę tej należytości. Uwaga 2. Należytość wywozowa, która pod nazwą *diritto d'alboraggio* pobieraną bywa od budulca okrętowego gatunku pewnego w wywozie z portów, pomieszczona została między należytości portowe. Ogólne uwagi do taryfowego oddziału drzewa ordynarijnego. Uwaga 1. Jeżeli się przesłanie lądem odbywa lub za pomocą kanału sztucznej wypławki drzew i nie w kierunku do miejsca wylądowania przy rzece spławnej ani też do portu morskiego, opłacać się ma należytość tak w przywozie jak w wywozie i przewozie tylko w jednej piątej. Uwaga 2. Drzewo, wywiezione z Galicyi, Bukowiny i Siedmiogrodu wodą albo lądem, opłaca cła tranzytowego po 1 kr. od każdych 100 stóp kubicznych. Uwaga 3. Drzewo, wywiezione z Kroacyi i Pogranicza wojskowego kroackiego, opłaca także tylko jednę piątą należytości, jeżeli wywóz odbywa się wodą lub też w kierunku do miejsca wyładowania przy rzece spławnej albo w kierunku do portu morskiego.											
36	**Drzewo wyrobowe drogie**, nie obrobione, t. j. w kłodach, deskach, forsztach, jako to: jabłoniowe, gruszkowe, wiśniowe, dereniowe, trześniowe, śliwkowe, oliwne, orzechowe, laskowe lub leszczynowe tureckie, akacyowe, bukszpanowe, hebanowe, jesionowe, korkowe, mahoniowe, paliksandrowe, sandałowe i cedrowe, tudzież wszelkie inne nieeuropejskie drzewa wyrobowe	1 cent. sporco	. .	5			1 cent. sporco	.	2		1 cetn. sporco	5
	Uwaga. Drzewa, należące do niniejszej pozycyi taryfowej, jeżeli są raszpłowane, mielone lub w inny sposób rozdrobnione, tak iż już niemogą więcej być użyte jako drzewa wyrobowe: zamieszczone będą wedle właściwości swej do pozycyi taryfowej alb4o 4, c) albo 16, g).											
37	**Materyały tokarskie i rzeźbiarskie**, t. j. wszelkie w innych oddziałach nie pomieszczone, nie wyrobione i w odpadkach:											
	a) kość słoniowa (t. j. zęby słoniowe i inne zwierzęce), szylkret (tartaróg)	1 cent. netto	. .	45			„	woln.			„	10
	b) skorupy muszlowe czyli konchy, do czego też należy perłowa macica), róg wierzchniej szczęki wielorybiej na fiszbin służący	„	. .	45	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 4 w belach.		„	woln.			„	10
	c) trzcina do wyplatania krzeseł **nierozłupana**, laski i trzciny **drogie**, t. j. wszelkie, wyjąwszy sitowie i trzcinę do wyplatania krzeseł	„	. .	45			„	.	5		„	10
	d) Bursztyn, gagat (czarny bursztyn), piana morska, korale prawdziwe	„	. .	45			„	.	5		„	10
38	**Węgle i torf:**											
	a) węgle drzewne	1 cent. sporco	. .	1		N. II.	„	.	1		„	1
	Uwaga. Jeżeli przesełka odbywa się lądem, a nie w kierunku do miejsc wyładowania lub do portów morskich, opłacać się będzie tylko połowę należytości.											
	b) węgle kamienne	„	woln.			„	„	woln.			„	wol.
	c) torf i węgle torfiane	„	woln.			„	„	woln.			„	wol.

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Für die Einfuhr: Zollbetrag fl.	Für die Einfuhr: Zollbetrag kr.	Für die Einfuhr: Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Für die Einfuhr: Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Für die Ausfuhr: Zollbetrag fl.	Für die Ausfuhr: Zollbetrag kr.	Für die Ausfuhr: Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	F. d. Durchf.: Zollbetrag kr.
	Holz wird entsprechend reducirt. Dort, wo die Verhältnisse es nothwendig machen, sind die Finanz-Landesbehörden ermächtiget, die Verzollung auch nach der Fuhr zu gestatten und festzusetzen, wie viele Kubikfuss Holz für jedes vorgespannte Zugthier zu rechnen seien.											
	b) *Werkholz, gemeines, d. i. alles gemeine Holz, das entweder roh vorgearbeitet, oder länger als 42 Wiener Zoll ist, dann Korbruthen, geschälte und ungeschälte, und roher Bast. Namentlich gehören hieher die behauenen Stämme, Balken, Breter, Pfähle, Pfosten, Dielen, Latten, Stangen, Band- und Reif-, Krumm-, Rund- und Splitthölzer, Schindeln und Dachsparren, Fassböden, Dauben, Naben, ungebohrte, Deichseln, rohe, Speichen, Felgen, Masten, Bugspriete, Segelstangen und Spieren* . . . *Anmerkung 1. Fassdauben von weichem Holze zahlen in der Ausfuhr nur die Hälfte dieser Gebühr.* *Anmerkung 2. Die Gebühr, welche bei der Ausfuhr von Schiffsbauholz gewisser Art aus den Häfen unter dem Namen* diritti d'alboraggio *eingehoben wird, ist den Hafengebühren eingereiht.* *Allgemeine Anmerkungen zur Tarif-Abtheilung des gemeinen Holzes:* *Anmerkung 1. Wenn die Versendung zu Lande oder auf einem künstlichen Holzschwemmcanale geschieht, und nicht auf einen Landungsplatz an einen schiffbaren Fluss oder einen Seehafen hin gerichtet ist, so ist sowohl in der Ein- als Aus- und Durchfuhr nur ein Fünftheil der Gebühr zu entrichten.* *Anmerkung 2. Holz, das aus Galizien, der Bukowina und Siebenbürgen zu Wasser oder zu Land ausgeführt wird, zahlt nur den Ausfuhrzoll von 1 kr. für 100 Kubikfuss.* *Anmerkung 3. Holz, das aus Croatien und der croatischen Militärgränze ausgeführt wird, zahlt auch, wenn die Ausfuhr zu Wasser geschieht oder auf einen Landungsplatz an einem schiffbaren Fluss oder einen Seehafen hin gerichtet ist, nur ein Fünftheil der Gebühr.*	100 *Kubikfuss*	. .	45		N. II.	100 *Kubikfuss*	.	45		100 *Kubikfuss*	5
36	**Werkholz, edleres,** *roh, d. i. in Blöcken, Bretern, Pfosten, als: Aepfel-, Birn-, Kirschen-, Kornel-, Weichsel-, Zwetschken-, Oliven-, Nuss-, türkisches Haselnuss-, Acazien-, Buchs-, Eben-, Eichen-, Kork-, Mahagony-, Palisander-, Sandel- und Zedernholz, und alle anderen aussereuropäischen Werkhölzer* . *Anmerkung. Wenn die in diesen Tarifsatz gehörigen Hölzer geraspelt, gemahlen oder sonst verkleinert vorkommen, so dass sie nicht mehr als Werkholz verwendet werden können; so sind deiselben je nach ihrer Beschaffenheit den Tarifposten 44, e) oder 16, g) einzureihen.*	1 Ctr. *sporco*	. .	5			1 Ctr. *sporco*	.	2		1 Ctr. *sporco*	5
37	**Drechsler- und Schnitzstoffe,** *d. i. alle nicht in anderen Abtheilungen enthaltene, roh und in Abfällen:*											
	a) *Elfenbein (d. i. Zähne von Elephanten und anderen Thieren), Schildpatt*	1 Ctr. *netto*	. .	45			„	*frei*			„	10
	b) *Muschelschalen (worunter auch Perlmutter), Wallfischbarten*	„	. .	45	13 *in Fässern und Kisten,* 9 *in Körben,* 4 *in Ballen.*		„	*frei*			„	10
	c) *Stuhlrohr, ungespaltet, Stöcke und Rohre, edlere, d. i. alle mit Ausnahme des Schilf- und Stuhlrohres*	„	. .	45			„	.	5		„	10
	d) *Bernstein, Gagat (schwarzer Bernstein), Meerschaum, Korallen echte*	„	. .	45			„	.	5		„	10
38	**Kohlen** *und* **Torf:**											
	a) *Holzkohlen* . . . . *Anmerkung. Wenn die Versendung zu Lande und nicht nach Landungsplätzen oder Seehäfen geschieht, so ist nur die Hälfte der Gebühr zu zahlen.*	1 Ctr. *sporco*	. .	1		N. II.	„	.	1		„	1
	b) *Steinkohlen*	„	*frei*			„	„	*frei*			„	*frei*
	c) *Torf und Torfkohlen*	„	*frei*			„	„	*frei*			„	*frei*

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	odbitki tare v odstotkih grobe ali debele teže	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
39	**Minerały,** w innych oddziałach niepomieszczone:											
	a) kamienie budowlowe, łomne, brukowe, młyńskie i grube cylindryczne, kamienie do toczenia, ciosane i nieciosane, atoliż ani szlifowane czyli wygładzowane, ani też w blaty rznięte, żużel, głaz, piasek z wyjątkiem piasku pisarskiego kolorowego i nie mineralicznego), wapno nie palone albo gips, margiel, glina i ogólnie ordynaryjna glina ceglarska i garncarska, ziemia ogrodowa, woda, lód	1 cetn. sporco	woln.			N. II.	1 cetn. sporco	woln.			1 cetn. sporco	wol
	b) gliny budowlowe i wyrobowe oddzielnie wymienione, jako to: wapno i gips palony, puzzolan i santoryn, żółta i biała glina Ratysbońska, kaolin, glina na fajki i inne gliny do wyrobów porcelanowych i farfurowych, grafit i kreda nierznięta	„	.	1		„	„	.	1		„	1
	c) minerały oddzielnie nie wymienione, nie obrobione, t. j. ani wygładzone, ani w blaty rznięte, ani też mielone, i za pomocą płynu na miazgę przemienione; tu należą mianowicie grube osełki (brusy) do ostrzenia kos i sierpów, piasek do posypowania (wyjąwszy szmaltę), kredka czerwona, łupki dachowe. Do tej poz. taryf. należą także blaty Kehlhejmskie i kamienie litograficzne (czy to z rysunkami lub bez rysunków) . .	„	.	5		„	„	.	1		„	2
	d) Minerały osobno nie wymienione, obrobione, t. j. wygładzone albo w blaty rznięte, jako też kamienie do toczenia, do ostrzenia i probierskie gatunku przedniejszego albo nie cylindryczne, krzemienie i skałki naturalne i sztuczne, tudzież pumeks i tkanka lub papier, nakładane szmerglem, tabliczki szyfrowe w ramach drewnianych lub bez takowych i z gratkami szyfrowemi lub bez takowych, nareszcie kreda i czerwona kredka . . .	„	.	45			„	.	1		„	5
	e) Minerały nie wymienione oddzielnie, mielone albo zmiazdżone	„	.	45			„	.	1		„	5
	X. Produkta zwierzęce, do technicznego użycia służące.											
40	**Szczeć, pióra i włosy** (sierść):											
	a) Włos psi, sarni, bydlęcy i ordynaryjny kozi . . .	„	.	5			„	.	25	N. I.	„	5
	b) szczeć (t. j. szczecina i odpadki szczecinowe i kolce zwierzęce wszelkiego rodzaju), tudzież włos nie wymieniony osobno	„	.	25	16 w skrzyn. i beczkach, 6 w belach.		„	1	40	„	„	10
	c) pióra nie wymienione oddzielnie . . . Uwaga. Pióra strojowe przyrządzone, zamieszczone są w pozycyi taryfowej 71, c).	1 cetn. net.	2	30			„	.	10		„	10
	d) włosy ludzkie	„	2	30	18 w beczkach i skrzyn., 7 w belach.		„	5	.		„	25
	e) pienki piór t. j. same szypki (piór odartych szypułki) tudzież pióra do pisania	„	7	30			„	.	10	N. I.	„	10
41	**Skórki i skóry,** surowe (t. j. świeże (mokre) lub suszone, także też solone lecz dalej niewyprawione) tudzież futra:											
	a) skórki i skóry pospolite, tako to: bydlęce (t. j. żubrowe, bawole, cielece, krowie, wołowe, bycze i jałowicze), końskie (t. j. właściwie końskie, źrebięce, mułowe-ośle i mułowe), ośle, wielbłądowe, borsucze, psie, z świń, kóz dzikich, jelenie, sarnie, łosiowe, renowe, z koni rzecznych i nosorożców, tudzież pospolite owcze (t.j. właściwie owcze jako i baranie, z owcy zdechłej, z wyporków, i jagnięce), pospolite kozie (t.j. właściwie koziejako i koźle i koźlęce), skórki zajęcze i skóry rybie surowe	1 cetn. sporco	.	25	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.		„	2	30	N. I.	„	10
	b) skórki i skóry oddzielnie nie wymienione w stanie surowym	1 cetn. net.	2	30			„	2	30	„	„	10
	c) futra; t. j. wszelkie na stronie wewnętrznej, czyli od mięsa, na pół lub całkiem wyprawione na stronie zaś zewnętrznej, czyli od włosa, pokryte włosiem, dalej niewyprawione skórki i skóry . .	„	10	.			„	.	5	„	„	25
42	**Kości,** (t. j. kości właściwe, tudzież kość mielona i spodium), jako też kopyta (racice) i nogi (łapy), dalej rogi (t. j. tak całe, jako też końce rogów i krążki i rogi rasplowane) nakoniec okrawki ze skór i wyprawnych skór . .	1 cetn. sporco	.	1		N. II.	„	.	50	„	„	1

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr					Für die Ausfuhr				F. d. Durchf.	
		Masstab der Verzollung	Zollbetrag		Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag		Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag
			fl.	kr.				fl.	kr.			kr.
39	***Mineralien,*** *nicht in anderen Abtheilungen enthaltene:*											
	a) *Bau- und Bruch-, Pflaster-, Mühl- und grobe cylindrische Schleifsteine, behauen und unbehauen, jedoch weder geschliffen, noch in Platten geschnitten, Schlacken, Kiesel, Sand (mit Ausnahme des farbigen u. nicht mineralischen Streusandes), ungebrannter Kalk od. Gyps, Mergel, Lehm u. überhaupt gemeiner Ziegel- und Töpferthon, Gartenerde, Wasser, Eis*	1 Ctr. sporco	*frei*			N. II.	1 Ctr. sporco	*frei*			1 Ctr. sporco	*frei*
	b) *Bau- und Werkerden, besonders benannte, als: Kalk und Gyps, gebrannt, Puzzolan- und Santorin-, gelbe und weisse Stritzel-, Kaolin-, weisse Pfeifen- und andere Erden zur Erzeugung von Porzellan u. Steingut, Graphit u. Kreide, ungeschnitten*	„	. .	1		„	„	.	1		„	1
	c) *Mineralien, nicht besonders benannte, roh, d. i. weder geschliffen, noch in Platten geschnitten, noch gemahlen und geschlemmt; insbesondere gehören hieher: grobe Wetzsteine für Sensen und Sicheln, Streusand (mit Ausnahme der Schmalte), Rothstein, Dachschieferplatten. Auch sind dieser Tarifpost eingereiht Kehlheimerplatten und lithographische Steine (mit oder ohne Zeichnungen)* .	„	. .	5		„	„	.	1		„	2
	d) *Mineralien, nicht besonders genannte, bearbeitet, d. i. geschliffen oder in Platten geschnitten, wie auch feine oder nicht cylindrische Schleif-, Wetz- und Probirsteine, natürliche und künstliche Feuer- und Flintensteine, dann auch Bimssteinund Schmirgeltuch, und Papier, Schiefertafeln mit und ohne Holzrahmen und Griffeln, dann Kreide und Rothstein, geschnitten*	„	. .	45			„	.	1		„	5
	e *Mineralien, nicht besonders genannte, gemahlen oder geschlemmt*	„	. .	45			„	.	1		„	5
	X. *Thierische Produkte zum technischen Gebrauche.*											
40	***Borsten, Federn*** *und* ***Haare:***											
	a) *Hunds-, Reh-, Rinds- und gemeine Ziegenhaare* .	„	. .	5			„	.	25	N. I.	„	5
	b) *Borsten (d. i. Borsten und Borstenabfälle und Thierstacheln aller Art), dann Haare, nicht besonders benannte*	„	. .	25			„	1	40	„	„	10
	c) *Federn, nicht besonders benannte*	1 Ctr. netto	2	30	16 in Kisten u. Fässern, 6 in Ballen.		„	.	10		„	10
	Anmerkung. *Schmuckfedern, zubereitete, sind der Tarifpost 71, c), eingereiht.*											
	d) *Menschenhaare*	„	2	30	18 in Fässern und Kisten, 7 in Ballen.		„	5	.	N. I.	„	25
	e) *Federkiele, d. i. eigentliche Kiele und Schreibfedern*	„	7	30			„	.	10		„	10
41	***Felle u. Häute,*** *roh (d. i. grün od. trocken, auch gesalzen, aber nicht weiter bearbeitet) u.* ***Pelzwerk:***											
	a) *Felle und Häute, gemeine, als: Rinds- (d. i. Bison-, Büffel-, Kalb-, Kuh-, Ochsen-, Stier- und Terzen-), Pferd- (d. i. eigentliche Pferd-, Follen-, Maulesel- und Maulthier-), Esel-, Kamehl-, Dachs-, Hunds-, Schwein-, Gems-, Hirsch-, Reh-, Elendthier-, Rennthier-, Flusspferd- und Rhinoceroshäute, dann gemeine Schaf- (d. i. eigentliche Schaf-, sowie Schöps-, Sterbling- und Lamm-), gemeine Ziegen- (d. i. eigentliche Ziegen, sowie Bock- und Kitz-), Hasenfelle und Fischhäute, roh* . . .	1 Ctr. sporco	. .	25			„	2	30	N. I.	„	10
	b) *Felle und Häute, nicht besonders benannte, roh*	1 Ctr. netto	2	30	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.		„	2	30	„	„	10
	c) *Pelzwerk, d. i. alle auf der Fleischseite halb oder ganz bearbeitete, auf der Narbenseite aber behaarte, nicht weiter verarbeitete Felle und Häute*	„	10	.			„	.	5	„	„	25
42	***Knochen*** *(d. i. eigentliche Knochen, dann Knochenmehl und Spodium), wie auch Klauen und Füsse, ferner Hörner (d. i. sowohl im Ganzen als in Spitzen und Scheiben und geraspelt), und endlich Haut- und Lederabschnitzel*	1 Ctr. sporco	. .	1		N. II.	„	.	50	„	„	

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej gl.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej gl.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	Uwaga. Kości, t. j. kości właściwe, tudzież kość mielona i spodyum opłacają w wywozie lądem cła wychodowego 1 złr. i kr. 40 od cetnara *sporco*.											
	XI. Artykuły zarodu leczącego woniejącego i farbującego i garbującego.											
43	**Artykuły zarodu leczącego i woniejącego:**											
	a) gatunku przedniego, jako to: kwiat granatu (jabłka ind.), kwiat pomarańczowy i kwiat róży, patchouli, korzenie: rebarbarowy, rapontykowy z kocanek brazylijskich *(hybanthus ipecuanha)*, jalapowy, ratanii, storczykowy, kolcowoju lekarskiego, kokornaku wężowego, krzyżownicy wirgińskiej, turpetowy, bób S. Ignacego, bób perski i tonki, nasiona piżmowe, kolokwinty, (korb leśny, ośle ogurki), kasya strączkowa, balsam kopaiwa, kamfora, manna (sok), opium, gumma socznica, sok lukrecyowy; następujące gummy i gummo-żywice: asafetyda, benzoe, amoniak, żywica krwawa *(sanguis draconis)*, galban, gwajak, żywica jalapy, kino, mira żywica, styrak, kadzidło, strój bobrowy kantarydy, stonogi, skink jaszczurka *(lacerta scincus)*, racze oczy, olejki: bursztynowy, kauczukowy z rogu jeleniego, bobkowy, rozmarynowy i jałowcowy . .	1 cetn. netto	5	.	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.		1 cetn. sporco	.	5		1 cetn. sporco	25
	b) Olejc eteryczne oddzielnie w taryfie niewymienione i wonne	„	15	-			„	.	5		„	25
	Uwaga. Olejki uważane będą za towary wonne, jeżeli transportowane są w naczyniach ½ miary lub niżej mierzących, albo też w takich naczyniach, które wedle właściwości swej nałożono cłem wyższem nad złr. 15 od cetnara.											
	c) Pierwiastki leczące, gatunku najprzedniejszego, jako to: balzamy naturalne, oddzielnie nie wymienione, balzam gałki muszkatołowej, ambra szara, piżmo, zibet, ogonki piżmowca	„	50	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	H. II.	„	woln.			„	25
44	**Farbniki:**											
	a) Gliny farbierskie	1 cetn. sporco	. .	5			„	.	1		„	1
	b) Drzewa farbierskie w blokach, orsel korka albo mech skalny tudzież porosty, korzenie farbne pospolite, jako to: prawdziwa i fałszywa alkanna, kurkume, krapp, i korzenie białego grzebienia, tarte i nietarte	„	. .	5			„	.	1		„	2
	c) Drzewa farbne rozdrobnione, t.j. raszplowane, tarte, krajane	„	. .	45			„	.	1		„	5
	d) koszenilla, sylwester, indygo najpośledniejszego gatunku, kiermes, indygo, lak-dej, lakmus, orlean, sepia surowa w pęchyrzykach	„	. .	45			„	woln.			„	10
	Uwaga. Ekstrakty i chemiczne rozczyny z wyż rzeczonych ciał, należy uważać jako towary farbierskie oddzielnie nie wymienione, i postępować z niemi wedle poz. tar. 98. e).											
45	**Garbniki:**											
	a) bablah (galasówki indyjskie *mimosa cinerea*) i dywidywy (galasówki z akacyi amerykańskiej), kwercytron farbnik i oraz garbnik, sumak	„	. .	5			„	.	1		„	5
	b) dębnica garbarska i kory garbarskie, (t. j. brzozowa, dębowa, sosnowa, jodłowa, z kasztanów dzikich, wiązowa, wierzbowa), tudzież kasztany gorzkie i ich łupiny, także kuchy garbarskie . .	„	. .	5		N. II.	„	.	5	N. I.	„	1
	c) dębianki (t. j. nie tylko właściwe dębianki, ale i mąka z nich), żołędzie, łuski żołędzi, (walonje, żołądź turecka)	„	. .	5		„	„	.	25	„	„	5
	d) galasy	„	. .	45			„	.	25	„	„	5
46	**Gummy, żywice, gummożywice i inne soki roślinne.**											
	a) Żywica pospolita, jako to: smoła, maź (także dziegieć z węgli kamiennych), kalafonia, asfalt i olej skalny, tudzież lep ptasi	„	. .	5		N. II.	„	.	1		„	2
	b) gummy i żywice, tudzież soki roślinne oddzielnie niewymienione, jako też olej terpentynowy i smarowiec na koła	„	. .	45			„	.	1		„	5
47	**Sól kuchenna**, t. j. nie tylko sól warzona (warzonka) ale i sól kamienna (kopalna), żeła czyli surowica solna, ług słony i woda morska	„	. .	25			„	woln.			„	5
	Uwaga. Sól kuchenna w wywozie i przewozie zakazana; i w razie wyjątkowego dozwolenia lub											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zolländer, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollsatz fl.	Zollsatz kr.	Zolländer, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr
	Anmerkung. Knochen, d. i. eigentliche Knochen, dann Knochenmehl und Spodium zahlen in der Ausfuhr zu Lande den Ausfuhrzoll von 1 fl. 40 kr. für den Centner sporco.											
	XI. Arzenei-, Parfümerie-, Farb- und Gärbestoffe.											
43	**Arzenei- und Parfümeriestoffe:**											
	a) edle, als: Granaläpfel-, Pomeranzen- und Rosenblüthen, Patchouli, Rhabarber-, Rhapontika-, Brech-, Jalappa-, Ratanhia-, Salep-, Sassaparill-, Schlangen-, Senega- und Turpitwurzeln; Ignatius-, Pechurim- und Tonkabohnen; Abelmoschkörner, Coloquinten, Rohrcassie, Copaivabalsam, Kampher, Manna, Opium, Scammonium, Süssholzsaft; folgende Gummen und Gummiharze: Assa foedita, Benzoe, Ammoniak, Drachenblut, Galban, Guajac, Jalappaharz, Kina, Myrrhen, Storax, Weihrauch; Bibergeil, Kanthariden, Kellerasseln, Stinkeidechse, Krebsaugen, Bernstein-, Kautschuk-, Hirschhorn-, Lorbeer-, Rosmarin- und Wachholderöl	1 Ctr. netto	5	.	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.		1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	25
	b) Oele, ätherische, nicht besonders benannte und parfumirte	„	15		16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben. 6 in Ballen.		„	.	5		„	25
	Anmerkung. Kommen diese Oele in Behältnissen von ½ Mass und darunter oder in solchen Behältnissen vor, die ihrer Beschaffenheit nach höher als mit 15 fl. der Centner belegt sind, so sind sie als Parfumeriewaaren zu behandeln.											
	c) Arzeneistoffe, edelster Art, als: Balsame, natürliche, nicht besonders benannte, Muscatnuss-Balsam, Ambra, grauer, Moschus, Zibeth, Schwänze von Bisamratten	„	50	.		II. II.	„	frei			„	25
44	**Farbstoffe:**											
	a) Farberden	1 Ctr. sporco	. .	5			„	.	1		„	1
	b) Farbhölzer in Blöcken, Orseillemoos und -Flechten, Farbwurzeln, gemeine, als: echte und falsche Alkanna, Curcumä, Krapp- und weisse Seeblumen-Wurzeln, gemahlen und ungemahlen	„	. .	5			„	.	1		„	2
	c) Farbhölzer, verkleinert, d. i. geraspelt, gemahlen, geschnitten	„	. .	45			„	.	1		„	5
	d) Cochenille, Sylvester, Kermes, Indigo, Lac-Dye Lacmus, Orleans, Sepia, roh in Bläschen . .	„	.	45			„	frei			„	10
	Anmerkung. Extracte und chemische Auflösungen aus diesen Stoffen sind wie Farbwaaren, nicht besonders benannte, Tarifpost 98, e), zu behandeln.											
45	**Gärbestoffe:**											
	a) Bablah und Dividivi, Quercitron, Sumach . . .	„	. .	5			„	.	1		„	5
	b) Gärberlohe und Gärberrinde (d. i. von Birken, Eichen, Fichten, Tannen, Rosskastanien, Ulmen, Weiden), dann Rosskastanien und deren Schalen, auch Lohziegel	„	. .	5		N. II.	„	.	5	N. I.	„	1
	c) Knoppern (d. i. sowohl eigentliche Knoppern als Knoppernmehl), Eicheln, Eichelhülsen (Vallonea)	„	. .	5		„	„	.	25	„	„	5
	d) Galläpfel	„		45			„	.	25	„	„	5
46	**Gummen, Harze, Gummenharze und andere Pflanzensäfte:**											
	a) Harz, gemeines, als: Pech, Theer (auch Steinkohlentheer), Colophonium, Asphalt und Steinöl, schwarzes, dann Vogelleim	„	. .	5		N. II.	„		1		„	2
	b) Gummen und Harze, dann Pflanzensäfte, nicht besonders benannte, wie auch Terpentinöl und Wagenschmiere	„	.	45			„		1		„	
47	**Kochsalz**, d. i. sowohl Sud- als Steinsalz, Salzsoole, Salzlauge und Meerwasser	„	. .	25			„	frei			„	55
	Anmerkung. Kochsalz ist in der Ein- und Durchfuhr verboten; auch ist in Fällen einer ausnahmsweisen											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	zaprowadzonego postępowania karnego należy w przywozie oprócz cła wchodowego opłacić także należytość licencyjną w kwocie 5 złr. od wiedeńsk. centn. *netto*.											
48	**Materyały pomocnicze, chemiczne**, t. j. wszelkie w innych oddziałach nie pomieszczone:											
	a) manganez, chili-salpeter (saletran wody), szpat (pojedynczy siarkan baryty), w stanie surowym i mielonym	1 cetn. sporco	. .	5			1 cetn. sporco	.	1		1 cetn. sporco	2
	b) siarka, w kawałkach i laseczkach	„	. .	5			„	.	1		„	5
	c) potaż t. j. właściwie potaż, jako i wszelkie inne niewyługowane popioły roślinne	„	. .	5			„	.	25	N. I.	„	5
	Uwaga. Wyługowane popioły roślinne, tudzież popiół z węgli kamiennych do odpadków policzone.											
	d) siarkan żelaza (koperwas żelazny czyli zielony), soda, węglan sody zasadowy pojedynczy	„	. .	25			„	.	1		„	5
	e) wody mineralne, naturalne	„	. .	25			„	.	1		„	5
	f) winnik albowinian potażu, w stanie surowym, t. j. nieoczyszczonym i niekrystalizowanym	„	. .	25			„	1	40	N. I.	„	10
	g) arszenik i kwas arszenikawy (podkwas arszeniku), kwas boraksowy, boraks surowy (nieoczyszczony), sól dygiestująca (solan potażu), glazgal (szumowiny z masy szklanej), sól glauberska (siarkan sody), saletra nieczyszczona, kwiat siarkowy, sylicyan kali, antymon t. j. ruda antymonowa i antymon czysty *(antimonium crudum* i *Regulus antimonii)*	„	. .	45			„	.	1		„	5
	Uwaga. Sól dygiestująca, przeznaczona dla fabryk szkła, może za pozwoleniem władzy finansowej krajowej być wprowadzoną, za opłatą cła w kwocie 5 kr.											
	h) ałun, siarka arszenikowa, saletra rafinowana, t. j. krystalizowana albo w tabliczkach, koperwas admontski (mieszany koperwas żelaza i miedzi), siarkan miedzi (koperwas miedzi czyli niebieski) i siarkan cynku (koperwas cynku czyli biały)	1 cetn. netto	1	30	10 w beczkach.		„	.	1		„	10
	Uwaga. Ałun z wyłączeń celnych opłaca w przywozie przez Tryest i Wenecyę cła wchodowego tylko 10 kr.											
	i) kwas siarkowy, kwas solny i kwas saletrowy (t. j. właściwie kwas saletrosolny i serwaser), woda królewska *(acidum muriato nitricum)*	„	1	30	23 w skrzyn. i beczkach, 9 w koszach.		„	.	1		„	10
	k) spirytus rogu jeleniego i spirytus salamoniakowy, sole amoniakowe (t.j. nie tylko salmiak czyli solan amoniaku, tudzież węglan amoniaku), winnik czyli wajsztyn rafinowany i krystalizowany, kwas wajsztynowy, chromian i hydrocyan potażu, chlorek wapna	„	3	.	13 w skrzyn., i beczkach. 9 w koszach, 6 w belach.		„	.	2		„	10
	l) wody mineralne, sztuczne	„	3	.			„	.	2		„	10
	XII. Metale nieślachetne, rudy metaliczne, surowe i jako półwyroby.											
49	**Rudy**, t. j. takie minerały, z których wydobywa się metale na drodze hutniczej:											
	a) Ruda ołowiania, t. j kostkokrusz (siarczyk ołowiu), alquifoux	1 cetn. sporco	. .	1			„	.	1		„	1
	b) ruda żelazna, t. j. kamień żelazny (także jasnokrusz), niemniej kamień magnesowy i chromowy	„	woln.				„	.	1		„	1
	c) galman i inne rudy cynkowe	„	. .	1			„	.	10		„	1
	d) bryły rudy złotej i srebrnej	„	. .	1			„	.	10	N. I.	„	5
	Uwaga. Bryły rudy złotej i srebrnej wyprowadzone być mogą tylko za certyfikatem sądu górniczego.											
	e) kobalt i nikiel w rudach, tudzież ich amalgamy	„	. .	1			„	3	.	„	„	10
	f) rudy miedziane	„	. .	1			„	.	5		„	1
	Uwaga do oddziału rud. Rudy, w taryfie wyraźnie nie wymienione, uważane będą jako minerały, w innych oddziałach niezawarte, z któremi też wedle oddziału 39 postępować należy.											
50	**Ołów**, surowy, w odpadkach i jako półwyrób:											
	a) Ołów, t. j. ołów surowy, jako też popiół ołowiany, łomy ołowiu starego i odpadki ołowiu, ołów twardy (inkrustowany), materyał pisma drukowego lanego, tudzież białokrusz	1 cetn. netto	2	30	6 w beczkach i skrzyn.		„	.	5		„	5
	Uwaga. W przywozie przez granice od morza i cudzych państw włoskich opłacać się ma cła wchodowego 3 złr.											
	b) Ołów, lany, ciągniony, płaszczony	„	7	30	6 w beczkach i skrzyn.		„	.	5		„	10

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichte	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Bewilligung oder eines eingeleiteten Strafverfahrens in der Einfuhr ausser dem Einfuhrzolle die Licenzgebühr von 5 fl. für den Wr. Ctr. netto zu entrichten.											
48	**Hilfsstoffe, chemische**, d. i. alle nicht in anderen Abtheilungen enthaltene:											
	a) Braunstein, Chilisalpeter (salpetersaures Natrum), Schwerspath, roh und gemahlen	1 Ctr. sporco	. .	5			1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	2
	b) Schwefel in Stücken und Stangen	„	. .	5			„	.	1		„	5
	c) Pottasche, d. i. eigentliche Pottasche, wie auch alle anderen unausgelaugten vegetabilischen Aschen. Anmerkung. Ausgelaugte vegetabilische, sowie Steinkohlenasche sind den Abfällen eingereiht.	„	. .	5			„	.	25	N. I.	„	5
	d) Eisenvitriol, Soda, d. i. einfach kohlensaures Natrum	„	. .	25			„	.	1		„	5
	e) Mineralwässer, natürliche	„	. .	25			„	.	1		„	5
	f) Weinstein, roh, d. i. unraffinirt und unkrystallisirt	„	. .	25			„	1	40	N. I.	„	10
	g) Arsenik und arsenige Säure, Borsäure, Borax, roher, Digestivsalz (salzsaures Kali), Glasgalle, Glaubersalz, Salpeter, roher, Schwefelblüthe, Wasserglas, Spiessglanz, d. i. Spiessglanzerz und Spiessglanzkönig (antimonium crudum und Regulus antimonii). Anmerkung. Digestivsalz kann für Glasfabriken mit Bewilligung der Finanz-Landesbehörde gegen den Zoll von 5 kr. eingeführt werden.	„	. .	45			„	.	1		„	5
	h) Alaun, Arsenikschwefel, Salpeter, raffinirt, d. i. krystallisirt oder in Zelteln, Admonter (gemischter Eisen- und Kupfer-), Kupfer- und Zinkvitriol. Anmerkung. Alaun aus den Zollausschlüssen in der Einfuhr über Triest und Venedig zahlt nur den Einfuhrzoll von 10 kr.	1 Ctr. netto	1	30	10 in Fässern.		„	.	1		„	10
	i) Schwefel-, Salz- und Salpetersäure (d. i. eigentliche Salpetersäure und Scheidewasser), Königswasser	„	1	30	23 in Kisten u. Fässern, 9 in Körben.		„	.	1		„	10
	k) Hirschhorn- und Salmiakgeist, Ammoniaksalze (d. i. sowohl Salmiak als kohlensaurer Ammoniak), Weinstein, raffinirt und krystallisirt, Weinsteinsäure, chrom- und blausaures Kali, Chlorkalk	„	3		13 in Kisten u. Fässern, 9 in Körben, 6 in Ballen.		„	.	2		„	10
	l) Mineralwässer, künstliche	„	3				„	.	2		„	10
	XII. Metalle, unedle, vererzt, roh und als Halbfabrikat.											
49	**Erze**, d. i. solche Mineralien, aus denen Metalle in Grossem auf hüttenmännischem Wege gewonnen werden:											
	a) Bleierz, d. i. Bleiglanz, Alquifoux	1 Ctr. sporco	. .	1			„	.	1		„	1
	b) Eisenerz, d. i. Eisenstein, auch Magnet- und Chromeisenstein	„	frei				„	.	1		„	1
	c) Galmei und andere Zinkerze	„	. .	1			„	.	10		„	1
	d) Gold- und Silberstufen. Anmerkung. Gold- und Silberstufen dürfen nur gegen berggerichtliche Certificate ausgeführt werden.	„	. .	1			„	.	10	N. I.	„	5
	e) Kobalt- und Nickelerze und -Speise	„	. .	1			„	3	.	„	„	10
	f) Kupfererze. Anmerkung zur Abtheilung der Erze. Erze, die hier nicht ausdrücklich aufgezählt erscheinen, sind als Mineralien, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene, nach Abtheilung 39 zu behandeln.	„	. .	1			„	.	5		„	1
50	**Blei**, roh, in Abfällen und als Halbfabrikat:											
	a) Blei, d. i. rohes Blei, wie auch Bleiasche, altes gebrochenes Blei und Bleiabfälle, Hartblei, Schriftgiessermetall, dann Bleiglätte. Anmerkung. In der Einfuhr über die Gränzen gegen die See und die fremden italienischen Staaten ist der Einfuhrzoll von 3 fl. zu entrichten.	1 Ctr. netto	2	30	6 in Fässern und Kisten.		„	.	5		„	5
	b) Blei, gegossenes, gezogenes, gestrecktes	„	7	30			„	.	5		„	10

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
51	**Żelazo,** surowe, w odpadkach i jako półwyrob:											
	a) żelazo, t. j. surowe, stare żelazo w łomach i odpadki żelazne (jako to: opiłki żelazne, żużel, zedra)	1 cetn. netto	.	45			1 cetn. sporco	.	25	N. 1.	1 cetn. sporco	5
	Uwaga. W przywozie przez granicę od morza i cudzych państw włoskich opłacać się ma cła wchodowego 1 złr.											
	b) żelazo fryszowane (przeczyszczone), t. j. wszelkie żelazo kuźniane, klepane i walcowane z wyjątkiem tak zwanych *rails* i *tyres* i sztab okrągłych, niżej $^1/_2$ cala wied. grubości, tudzież żelaza spłaszczonego o więcej, jak 10 cali wied. szerokości.	"	2	30			"	.	1		"	10
	Uwaga 1. W przywozie przez granicę od morza i państw cudzych włoskich opłacać się będzie cła wchod. 3 złr. i kr. 30.											
	Uwaga 2. Sztaby żelaza (żelazo krągłe) grubości niżej $^1/_2$ cala wiedeńskiego będą uważane jako drót, a żelazo płaskie nad 10 cali wiedeńskich szerokości, jako blacha.											
	c) *Rails* i *Tyres*, t. j. szyny na kolej żelazną i obręcze kolne	"	3	30			"	.	1		"	10
	d) blacha żelazna czarna, t. j. wszelka blacha żelazna nie polerowana ani pobielana, niepokostowana ani lakierowana, do której także należą zawiasy czyli kla ry blaszane do okucia krawędzi lub okucia kątów, tudzież żelazo w blatach	"	4	.			"	.	1		"	10
	e) stal, t. j. stal przyrządzona czyli na cienko kowana i zeszwajsowana, stal lita. i t. d. w blatach, blachach i w prętach o więcej nad $^1/_2$ cala wiedeńskiego grubości, wszystkie te ani polerowane ani ślifowane	"	4	.			"	.	5		"	10
	Uwaga 1. Sztaby stalowe o nie więcej jak $^1/_2$ cala wiedeńskiego grubości będą uważane jako drót.											
	Uwaga 1. *Mock* (surowiec stali) nie wolno wyprowadzać, jak tylko za pozwoleniem władz górniczych administrujących i za opłaceniem cła wychod. po 10 kr. od cetn. *sporco*, i musi przeto w wywozie oddzielnie być zadeklarowanym.											
	f) Blacha żelazna pobielana (blacha biała), cynkowana, pokostowana, tudzież blacha stalowa i pręty stalowe (o więcej nad $^1/_2$ cala wied. grubości) polerowana i ślifowana	"	5	.	10 w beczkach i skrzyn.., 6 w koszach, 4 w belach.		"	.	5		"	10
	g) drót żelazny i drót stalowy nie polerowany	"	5	.			"	.	5		"	10
	h) drót stalowy polerowany i struny stalowe	"	7	30			"	.	5		"	10
	i) Towary z żelaza lanego, nie obrobione, t. j. wszelkie takie, które nie są toczone, piłowane, dłutowane, wiercone, świdrowane, szlifowane, polerowane, pokostowane, umondurowane (osadzone, oprawione, nakładane), ani też z innemi częściami składowemi połączone	"	2	.			"	.	1		"	5
	Uwaga. Ślady zebranych dłutem polew żelaza lub spojeń odlewnych, nie wyłączają towarów odlewnych od pomieszczenia ich w niniejszej pozycyi taryfowej.											
52	**Miedź, nikiel, cyna, mosiadz,** i inne oddzielnie niewymienione metale nieślachetne i kompozycye metalowe, nie obrobione, w odpadkach i w półwyrobach:											
	a) Miedź, t. j. miedź niewyrobiona w krągach, w płatach, i czysta wprost wyrobowa, tudzież odpadki miedziane, popiół miedziany i łomy starej miedzi	"	.	45			"	.	5		"	5
	b) nikiel, t. j. tak czysty, nikiel metaliczny, jako i nikiel gąbczasty	"	.	45			"	5	.	N. 1.	"	10
	c) cyna, t. j. surowa, łomy starej cyny, popiół cynowy, i odpadki z cyny	"	.	45			"	.	5		"	5
	d) mosiądz i inne oddzielnie niewymienione metale nieślachetne i kompozycye metalowe, t. j. tak w stanie surowym, w blokach i bryłach, jako i w starych łomach i w odpadkach	"	.	45			"	.	5		"	5
	e) miedź ciągniona i płaszczona, t. j. w blachach i drótach	"	7	30	13 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.		"	.	5		"	10
	f) towar miedziany sklepisto wyrabiany, t. j. blachy miedzane na grubo przygotowane, wklęsło klepane	"	5	.			"	.	5		"	10
	g) blachy i dróty pakfongowe	"	25	.			"	.	10		"	25
	h) blachy i dróty cynowe, także cyna płatkowa (staniol)	"	7	30		G. II.	"	.	5		"	10

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
51	**Eisen**, *roh, in Abfällen und als Halbfabrikat:*											
	a) *Eisen, d. i. rohes, altes gebrochenes Eisen und Eisenabfälle (als: Eisenfeilspäne, Hammerschlag, Schmidzunder)* *Anmerkung. In der Einfuhr über die Gränzen gegen die See und die fremden italienischen Staaten ist der Einfuhrzoll von 1 fl. zu entrichten.*	1 Ctr. netto	.	45			1 Ctr. sporco	.	25	N. I	1 Ctr. sporco	5
	b) *Eisen, gefrischtes, d. i. alles gestreckte und gewalzte Schmiedeisen mit Ausnahme der Rails un Tyres und der runden unter 1/2 Wiener Zoll dicken Stäbe, dann des mehr als 10 Wiener Zoll breiten Flacheisens* *Anmerkung 1. In der Einfuhr über die Gränzen gegen die See und die fremden italienischen Staaten ist der Einfuhrzoll von 3 fl. 30 kr. zu entrichten.* *Anmerkung 2. Eisenstäbe (Rundeisen) unter 1/2 Wiener Zoll Dicke werden als Draht und Flacheisen, über 10 Wiener Zoll Breite als Blech behandelt.*	„	2	30			„	.	1		„	10
	c) *Rails und Tyres, d. i. Eisenbahnschienen und Radkränze*	„	3	30			„	.	1		„	10
	d) *Eisenblech, schwarzes, d. i. alles weder polirte noch verzinnte, gefirnisste und lackirte Eisenblech, worunter auch die Eck- und Winkelbleche und Eisenplatten gezählt werden*	„	4	.			„	.	1		„	10
	e) *Stahl, d. i. Gärb-, Gusstahl u. dgl. in Platten, Blechen und in Stangen von mehr als 1/2 Wiener Zoll Dicke, alle diese weder polirt noch abgeschliffen* *Anmerkung 1. Stahlstangen von nicht mehr als 1/2 Wiener Zoll Dicke werden als Draht behandelt.* *Anmerkung 2. Mock (Rohstahl) ist nur gegen Bewilligung der leitenden Bergbehörden und den Ausfuhrzoll von 50 kr. für den Ctr. sporco auszuführen gestattet, und muss daher in der Ausfuhr gesondert erklärt werden.*	„	4	.			„	.	5		„	10
	f) *Eisenblech, verzinntes (Weissblech), verzinktes, gefirnisstes, dann Stahlblech und Stahlstangen (von mehr als 1/2 Wiener Zoll Dicke), polirt oder abgeschliffen*	„	5	.	10 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.		„	.	5		„	10
	g) *Eisen- und nicht polirter Stahldraht*	„	5	.			„	.	5		„	10
	h) *Stahldraht, polirter, und Stahlsaiten*	„	7	30			„	.	5		„	10
	i) *Eisengusswaaren, rohe, d. i. alle, die weder abgedreht, gefeilt, gestemmt, gelocht, gebohrt, geschliffen, polirt, gefirnisst, montirt, noch in Verbindung mit anderen Bestandtheilen sind* *Anmerkung. Spuren von abgestemmten Uebergüssen oder von Gussnäthen schliessen die Gusswaaren von der Einreihung in diesen Tarifsatz nicht aus.*	„	2	.			„	.	1		„	5
52	**Kupfer, Nickel, Zinn, Messing** *und andere nicht besonders benannte unedle Metalle und Metallgemische, roh, in Abfällen und als Halbfabrikate:*											
	a) *Kupfer, d. i. rohes Kupfer in Spleissen, Platten, Rosetten, dann Kupferabfälle, Kupferasche und alles gebrochenes Kupfer*	„	.	45			„	.	5		„	5
	b) *Nickel, d. i. sowohl roher, metallinischer Nickel, als Nickelschwamm*	„	.	45			„	5	.	N. I	„	10
	c) *Zinn, d. i. rohes, altes gebrochenes Zinn, Zinnasche und Zinnabfälle*	„	.	45			„	.	5		„	5
	d) *Messing und andere nicht besonders benannte unedle Metalle und Metallgemische, d. i. sowohl roh, in Blöcken und Klumpen, als alt gebrochen und in Abfällen*	„	.	45			„	.	5		„	5
	e) *Kupfer, gezogenes und gestrecktes, d. i. in Blechen und Drähten*	„	7	30	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.		„	.	5		„	10
	f) *Kupferschalwaare, d. i. roh vorgearbeitete, vertiefte Kupfer-Bleche*	„	5	.			„	.	5		„	10
	g) *Packfong-Bleche und Drähte*	„	25	.			„	.	10		„	25
	h) *Zinn-Bleche und Dräthe, auch Zinnfolien (Staniol)*	„	7	30		H. II.	„	.	5		„	10

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	i) mosiądz i inne oddzielnie niewymienione metale nieślachetne i kompozycye metalowe, w stanie litym, ciągnionym, płaszczonym, t. j. w blachach, drótach i strunach, niemniej i w grubych kawałach litych, t. j. w dzwonach, po więcej jak 25 funtów, w innych zaś przedmiotach litych, po więcej jak 100 funtów ważących	1 cetn. netto	7	30	13 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.		1 cetn. sporco	.	5		1 cetn. sporco	10
	Uwaga. Płatki (folgi, listki) metalowe nieślachetne, z wyjątkiem płatków cynowych, uważane będą za wyroby metalowe nieślachetne, według oddziału 91.											
53	**Żywe srebro**	1 cetn. sporco	7	30			„	.	2		„	25
54	**Cynk**, w stanie surowym (niewyrobionym) i w odpadkach, tudzież jako półwyrób:											
	a) Cynk (zynk), t. j. surowy, cynk stary w łomach i odpadki cynkowe	1 cetn. netto	. .	25	13 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.		„	.	2		„	5
	b) blacha cynkowa i dróty cynkowe	„	4	.			„	.	2		„	10
	Uwaga do klasy metalów. Popioły metaliczne (niedokwasy metaliczne), w tej klasie nie wymienione oddzielnie, uważać należy jako chemiczne produkta i farby.											
	XIII. Metale ślachetne, drogie i półdrogie kamienie, tudzież perły.											
55	**Metale** ślachetne, w stanie surowym albo w odpadkach i jako monety:											
	a) Złoto, t. j. w stanie surowym w bryłach, sztabach (zlewkach), w ziarnie, jako kurz złoty, stare złoto w łomkach, złoto wypalone i w popiół obrócone . .	1 cetn. sporco	. .	45		H. II.	„	5	.	N. 1.	„	25
	b) Srebro, t. j. surowe w bryłach i sztabach (zlewkach), stare w łomach, wypalone i popiół srebrny.	„	. .	45		„	„	5		„	„	25
	Uwaga. Odchód czyli pitki złota i srebra mają być uważane jako odpadki osobno wymienione, według pozycyi taryfowej 105, e).											
	c) Platyna, (t. j. platyna w stanie surowym, platyna w stanie nasadzanym lub gąbczastym, jako też w stanie łomanym stara), tudzież metale ślachetne oddzielnie w taryfie niewymienione, t. j. nietylko w stanie surowym, ale i stare w łomach	„	. .	45		H. II.	„	woln.			„	25
	d) Monety ślachetne, t. j. wszelkie w obiegu będące, jako też wszelkie numizmaty i monety, na pamiątkę bite z metalów ślachetnych	„	woln.				„	woln.			„	wol.
	Uwaga. Monety zdawkowe z metalów ślachetnych, tudzież wszelkie monety z metalów nieślachetnych, wolne są od cła w przywozie, wywozie i przewozie, lecz tylko aż do wartości nominalnej 25 reńskowej; w wyższych kwotach używają takowe wolności celnej tylko w wywozie, w przywozie zaś i w przewozie ma się z niemi tak postępować, jak z blatami tego metalu, które obłożone jest cłem najwyższem z pomiędzy metalów w nich zawartych. Jeżeli monetom w terytoryum celnem przysłuża obieg prawny, wówczas wprowadzenie ich inaczej mieć nie może miejsca, jak tylko do przetopienia pod kontrolą urzędową. Medale, numizmaty i monety na pamiątkę bite, z metalów nieślachetnych, będą poddane temu samemu postępowaniu celnemu, co i inne towary z metalów nieślachetnych, klasy XXIV.											
56	**Drogie i półdrogie kamienie i perły:**											
	a) Granaty, niewyrobione	1 cetn. netto	. .	45	13 w skrzyn., 6 w belach.		„	100	.	N. 1.	„	25
	Uwaga. Inne drogie jakoteż półdrogie kamienie, w postępowaniu uważane będą jak minerały niewymienione oddzielnie, w stanie surowym, według pozycyi taryfowej 39, c).											
	b) Drogie kamienie, jako to: dyamenty, rubiny, szafiry, szmaragdy, beryle, cyrkony, chrysoberyle, chrysolity (złotokamienie), drogie opale, granaty, hiacynty, spinele, turkusy, topasy, turmaliny, wyrobione, t. j. szlifowane albo rznięte (giemmy i kamey), także prawdziwe perły (bez oprawy) . .	1 funt netto	2	30		H. II.		.	50			50
	Uwaga 1. Perły w konchach uważane będą pod względem cła, jak skorupy muszlowe.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	i) *Messing und andere nicht besonders benannte und edle Metalle und Metallgemische, gegossen, gezogen, gestreckt, d. i. in Blechen, Drähten und Saiten, wie auch in groben Gusstücken, d. i. in Glocken, das Stück im Gewichte von mehr als 25 Pfund, und in anderen gegossenen Gegenständen, das Stück im Gewichte von mehr als 100 Pfund* . . . . *Anmerkung. Metallfolien, unedle, mit Ausnahme der Zinnfolien, werden als Metallarbeiten, unedle, Abtheilung 91, behandelt.*	1 Ctr. netto	7	30	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen,		1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	10
53	**Quecksilber**	1 Ctr. sporco	7	30			„	.	2		„	25
54	**Zink**, *roh und in Abfällen und als Halbfabrikat:*											
	a) *Zink, d. i. rohes, altes gebrochenes Zink und Zinkabfälle*	1 Ctr. netto	. .	25	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.		„	.	2		„	5
	b) *Zink-Bleche und -Drähte* . . . . *Anmerkung zur Classe der Metalle. Metallaschen (Metalloxyde), hier nicht besonders aufgeführte, werden als chemische Produkte und Farben behandelt.*	„	4	.			„	.	2		„	10
	XIII. Metalle, edle, Edel- und Halbedelsteine und Perlen.											
55	**Metalle**, *edle, roh oder in Abfällen und als Münzen:*											
	a) *Gold, d. i. rohes in Klumpen, Barren, Körnern, Staub, altes gebrochenes, ausgebranntes und Goldasche*	1 Ctr. sporco	. .	45		H. II.	„	5	.	N. I.	„	25
	b) *Silber, d. i. rohes in Klumpen und Barren, altes gebrochenes, ausgebranntes und Silberasche* . . . *Anmerkung. Gold- und Silbergrütze werden als Abfälle, besonders benannte, Tarifsatz 105, e), behandelt.*	„	. .	45		„	„	5	.	„	„	25
	c) *Platin (d. i. rohes Platin, zusammengesintert oder als Schwamm, dann alt gebrochen), dann edle Metalle, nicht besonders benannte, d. i. sowohl roh als alt gebrochen*	„	. .	45		H. II.	„	frei			„	25
	d) *Münzen, edle, d. i. alle currenten, wie auch alle Schau- und Denkmünzen aus edlen Metallen* . . *Anmerkung. Scheidemünzen aus edlen Metallen, sowie alle Münzen aus unedlen Metallen sind nur bis zum Nennwerthe von 25 fl. im Ein-, Aus- und Durchgange zollfrei; in höheren Beträgen geniessen sie die Zollfreiheit nur in der Ausfuhr, in der Einfuhr und Durchfuhr sind sie gleich Platten aus jenem Metalle zu behandeln, welches unter den in ihnen enthaltenen am höchsten belegt ist. Wenn sie im Zollgebiete einen gesetzlichen Umlauf haben, so ist ihre Einfuhr nur Behufs der Umschmelzung unter ämtlicher Aufsicht gestattet. Medaillen, Schau- und Denkmünzen aus unedlen Metallen sind wie andere Waaren aus unedlen Metallen, Classe XXIV, zu behandeln.*	„	frei				„	frei			„	frei
56	**Edel-** *und* **Halbedelsteine** *und* **Perlen:**											
	a) *Granaten, rohe* . . . . *Anmerkung. Andere Edel- wie auch Halbedelsteine, rohe, werden wie Mineralien, nicht besonders benannte, rohe, Tarifsatz 39, e), behandelt.*	1 Ctr. netto	. .	45			„	100	.	N. I.	„	25
	b) *Edelsteine, als: Diamanten, Rubine, Saphire, Smaragde, Berylle, Circone, Chrysoberylle, Chrysolithe, Edelopale, Granaten, Hyacinthen, Spinelle, Türkise, Topase, Turmaline, bearbeitet, d. i. geschliffen oder geschnitten (Gemmen und Cameen), wie auch echte Perlen, ungefasst* . . . . . *Anmerkung 1. Perlen in Muscheln werden als Muschelschalen behandelt.*	1 Pfd. netto	2	30	13 in Kisten, 6 in Ballen.	H. II.		.	.			50

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	Uwaga 2. Nawleczenie pereł na nitki, albo opatrzenie drogich kamieni obrączką z metalów nieślachetnych, albo też podkładka folgi, tudzież oprawienie dyamentu do pisania lub do rznięcia w trzonek z drzewa lub z metalów nieślachetnych, nie ma być za oprawę uważane.											
	c) Półdrogie kamienie, wyrobione, t. j. ślifowane, rznięte (giemmy i kamey), lub w inny sposób wyrobione, bez oprawy	1 cetn. netto	25	.	13 w skrzyn., 6 w belach.	II. II.	1 cetn. sporco	.	10		1 cetn. sporco	25
	XIV. Materyały tkackie i warsztacikowe (dziane).											
57	**Bawełna**, t. j. tak surowa, jako i w odpadkach	1 cetn. sporco	. .	5			„	woln.			„	5
58	**Len, konopie, konopie Manilijskie, włókna aloesowe, wełna leśna, trawa morska i chińska**, t. j. tak surowa, jak i w odpadkach lub wyczoskach (pakuły)	„	. .	5		N. II.	„	woln.			„	5
59	**Wełna (owcza)**, t. j. nietylko surowa ale i w odpadkach	„	. .	5		„	„	.	50	N. I.	„	10
	Uwaga. Wyjątkowo aż do końca Października 1853 r. ustanawia się cło wychodowe po 5 kr.											
60	**Jedwab'**:											
	a) zasklepy jedwabnicze (orzechy jedwabne, kokony)	„	. .	5			„	12	30	„	„	25
	b) Jedwab', surowy i nieprzędziony (*non filatojata, Grezza*)	1 cetn. netto	. .	45	16 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.	II. II.	„	30	.	„	„	25
	c) Jedwab', surowy i przędziony (*organzyna* i *trama* włącznie jedwabiu do szycia)	„	15	.		„	„	15	.	„	„	25
	d) Jedwab, czyszczony, t. j. nietylko farbowany, ale i niefarbowany	„	25	.		„	„	4	.	„	„	25
	e) Odpadki jedwabne, nieprzędzione	„	. .	45		„	„	2	30	„	„	25
	f) Odpadki jedwabne, przędzione	„	10	.		„	„	.	25		„	25
	XV. Przędze.											
61	**Przędze bawełniane:**											
	a) surowe, t. j. niebielone, niefarbowane i na nić nie kręcone	„	7	.	18 w beczkach i skrzyn..		„	.	1		„	10
	b) bielone, krochmalone i gładzone (szlichtowane) albo też na nić kręcone, ale niefarbowane	„	10	.	13 w koszach, 7 w belach.		„	.	2		„	10
	c) farbowane	„	15	.			„	.	2		„	10
62	**Przędze lniane**, t. j. właściwie nie tylko przędze lniane, ale też i przędze z innych zarodów roślinnych z wyjątkiem bawełny:											
	a) surowe, t. j. niebielone, niefarbowane, niekręcone na nić	„	2	30	13 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.		„	.	1		„	10
	b) bielone, farbowane	„	12	30			„	.	2		„	10
	c) kręcone na nić	„	20	.			„	.	2		„	10
	Uwaga. W trzy lata po rozpoczęciu działalności niniejszej taryfy podwyższone będzie cło wchodowe od przędzy lnianej na 6 złr., jednakże będą mogły być wprowadzone przędziwa ręczne pod pewnemi warunkami i przez pewne urzędy, później mające być oznaczonemi, za opłatą cła w kwocie 2 złr. i kr. 30.											
63	**Przędze wełniane**, t. j. przędze nietylko z wełny gręplowanej i czesanej, lecz także i z innych materyałów zwierzęcych, z wyjątkiem jedwabiu:											
	a) surowe, t. j. niefarbowane, niekręcone na nić	„	6	.	16 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.		„	.	1		„	10
	b) farbowane, kręcone na nić	„	12	30			„	.	2		„	10
	Uwaga do klasy o przędzach. Przędze z materyałów mięszanych należą: a) jeżeli mięszane są z jedwabiem, niefarbowane, do pozycyi taryfowej 60. c), farbowane, do pozycyi taryfowej 60. d); b) jeżeli w sobie jedwabiu nie mają, lecz mięszane są z przędzą wełnianą, do przędzy wełnianej; c) jeżeli niezawierają ani jedwabiu ani przędzy wełnianej, lecz mięszane są z przędzą bawełnianą, do przędzy bawełnianej, atoliż wyraźnie wyszczególnić należy okoliczność tę, iż przędze mięszane są.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Für die Einfuhr: Zollbetrag fl.	Für die Einfuhr: Zollbetrag kr.	Für die Einfuhr: Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Für die Einfuhr: Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Für die Ausfuhr: Zollbetrag fl.	Für die Ausfuhr: Zollbetrag kr.	Für die Ausfuhr: Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	F. d. Durchf.: Zollbetrag kr.
	Anmerkung 2. Die Reihung der Perlen an Schnüren oder die Umschliessung der Edelsteine mit einem Reife aus unedlen Metallen oder die Unterlegung einer Folie, sowie die Einlassung der Schreib- und Schneiddiamanten in einen Stiel von Holz oder unedlen Metallen wird nicht als Fassung betrachtet.											
	c) *Halbedelsteine, bearbeitet, d. i. geschliffen, geschnitten (Gemmen und Cameen) oder auf andere Weise bearbeitet, ungefasst*	1 Ctr. netto	25	.	13 in Kisten, 6 in Ballen.	H. II.	1 Ctr. sporco	.	10		1 Ctr. sporco	25
	XIV. Webe- und Wirkstoffe.											
57	**Baumwolle**, *d. i. sowohl roh als in Abfällen*	1 Ctr. sporco	.	5			"	frei			"	5
58	**Flachs, Hanf, Manillahanf, Aloefasern, Waldwolle, See- und chinesisches Gras,** *d. i. sowohl roh als in Abfällen (Werg)*	"	.	5		N. II.	"	frei			"	5
59	**Schafwolle,** *d. i. sowohl roh als in Abfällen*	"	.	5		"	"	.	50	N. I.		10
	Anmerkung. Ausnahmsweise wird bis Ende October 1853 der Ausfuhrzoll mit 5 kr. festgesetzt.											
60	**Seide:**											
	a) *Seidengaletten (Cocons)*	"	.	5			"	12	30	"	"	25
	b) *Seide, roh und unfilirt (non filatojota, Grezze)*	1 Ctr. netto	.	45	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.	H. II.	"	30		"	"	25
	c) *Seide, roh und filirt (Organzin und Trama mit Einschluss der Nähseide)*	"	15	.		"	"	15		"	"	25
	d) *Seide, gereiniget, d. i. sowohl gefärbt als ungefärbt*	"	25	.		"	"	4		"	"	25
	e) *Seidenabfälle, ungesponnen*	"	.	45		"	"	2	30	"	"	25
	f) *Seidenabfälle, gesponnen*	"	10	.		"	"	.	25	"	"	25
	XV. Garne.											
61	**Baumwollgarne:**											
	a) *roh, d. i. ungebleicht, ungefärbt, ungezwirnt*	"	7	.	18 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 7 in Ballen.		"	.	1		"	10
	b) *gebleicht, gestärkt und geschlichtet oder gezwirnt, aber ungefärbt*	"	10	.			"	.	2		"	10
	c) *gefärbt*	"	15	.			"	.	2		"	10
62	**Leinengarne**, *d. i. sowohl eigentliche Leinengarne als Garne von anderen vegetabilischen Stoffen, mit Ausnahme der Baumwolle:*											
	a) *roh, d. i. ungebleicht, ungefärbt, ungezwirnt*	"	2	30	13 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.		"	.	1		"	10
	b) *gebleicht, gefärbt*	"	12	30			"	.	2		"	10
	c) *gezwirnt*	"	20	.			"	.	2		"	10
	Anmerkung. Drei Jahre nach dem Beginne der Wirksamkeit dieses Tarifes wird der Eingangszoll für Leinengarne auf 6 fl. erhöht, doch werden Handgespinnste unter gewissen Vorsichten, über bestimmte nachträglich kundzumachende Aemter, gegen den Zoll von 2 fl. 30 kr. zugelassen werden.											
63	**Wollgarne**, *d. i. Garne sowohl aus Streich- und Kammwolle, wie aus anderen thierischen Stoffen, mit Ausnahme der Seide:*											
	a) *roh, d. i. ungefärbt, ungezwirnt*		6	.	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.		"	.	1		"	10
	b) *gefärbt, gezwirnt*	"	12	30			"	.	2		"	10
	Anmerkung zur Classe der Garne. Garne aus gemischten Stoffen werden *a) wenn sie Seide enthalten, ungefärbt der Tarifpost 60, c), gefärbt der Tarifpost 60, d);* *b) wenn sie keine Seide, aber Wollgarne enthalten, den Wollgarnen;* *c) wenn sie weder Seide noch Wollgarne, aber Baumwollgarne enthalten, den Baumwollgarnen* *beigezählt, doch ist der Umstand, dass die Garne gemischt sind, ausdrücklich anzugeben.*											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	XVI. Towary tkackie i towary warsztacikowe czyli dziane.											
64	**Towary bawełniane:**											
	a) Wata bawełniana	1 cetn. netto	5		18 w beczkach i skrzyn., 7 w belach.		1 cetn. sporco	.	1		1 cetn. sporco	10
	b) towary bawełniane gatunku najpośledniejszego, t. j. wszelkie materye bawełniane, klejem pokostem, kauczukiem, gutą-perchą i innemi żywicami lub w oleiem napuszczane tudzież wszelkie gatunki dzierganych sieci i siatek, wyjąwszy niefarbowane i niebielone, tudzież wszelkie gurty .	„	20		18 w beczkach i skrzyn., 7 w belach.	H. II.	„	.	2		„	10
	c) ordynaryjne, t. j. tkaniny surowe, niebielone, niedeseniowane, dychtowne (tęgie), n. p. surowe materye bawełniane, surowy barchan gładki . . .	„	50			H. I.	„	.	5		„	10
	d) gatunku średniego, t. j. wszelkie towary pasamonicze i pończosznicze, tudzież wszelkie bielone, farbowane i deseniowane tkaniny tęgie, jeżeli nie są drukowane	„	75			„	„	.	10		„	25
	e) gatunku przedniego, t. j. drukowane, dychtowne, ani wyszywane, ani też mięszane z nicią złotą i srebrną lub szychem albo z nitkami szklanemi	„	100			„	„	.	10		„	25
	f) gatunku wybornego, t. j. wszelkie pod g) niewyszczególnione tkaniny niedychtowne, n. p. Jaconasy, organtyny, muśliny, muślinki, tak zwane *vapeurs*, *mull* i tiul (*tull*)	„	150			„	„	.	25		„	25
	g) gatunku najwyborniejszego, jako to: Bobinety (tiul angielski), petynety, koronki, towary haftowane i wszelkie towary mięszane z złotem i srebrem nitkowem czyli ciągnionem lub szychem albo z szkłem przędzionem	1 funt. netto	.	40	18 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	50		„	50
65	**Towary lniane,** t. j. wszelkie towary tkackie i warsztacikowe z lnu, konopi, pakuł (kłaków), z konopi manilijskich (włókna aleosowego), z lnu nowo-zelandskiego (*phormium tenax*), z łyczka z trawy morskiej i z trawy chińskiej, z wełny leśnej i innego włókna roślinnego, tudzież z asbestu:											
	a) gatunku najpośledniejszego, jako to: płótno pakowe, siennikowe, zgrzebne, i sztywne (klejonka), płótno żaglowe, nieblechowane, albo też mazione, pokostowane, klejone, woskiem pociągane, tudzież szpagat, sznury, powrozy, liny, rury, węże sikawkowe, knoty, weborki ogniowe, nareszcie nieblechowane i niefarbowane sieci i siatki Uwaga. Towary te należą do tej pozycyi, nawet gdyby całkiem lub po części były z bawełny.	1 cetn. netto	7	30	13 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach 6 w belach.		„	.	1		„	10
	b) ordynaryjne, jako to: wszelkie gładkie tkaniny dychtowne (płótna), u których na jeden kurent-cal wied. wchodzi mniej jak 68 nici osnowy, ani niedeseniowane ani też farbowane, wszelkie cwelichy niebielone i niedeseniowane, tudzież wszelkie pod a) niewymienione materye omazione, pokostowane klejem, woskiem, kauczukiem guttąperchą, lub innemi żywicami napuszczane, nareście wszelkie pary, bielone albo farbowane sieci i roboty w kratki	„	20			H. I.	„	.	2		„	10
	c) gatunku średniego, t. j. oddzielnie tu niewymienione n. p. wszelkie dychtowne taśmy, wszelkie towary pasamonicze i pończosznicze, wszelkie cwelichy bielone, wszelkie drelichy, wszelkie deseniowane albo farbowane tkaniny (płótna) o 68 aż do 100 nici postawy na kurent cal wiedeński	„	75		18 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	„	„		10		„	25
	d) gatunku przedniego, jako to: wszelkie gładkie tkaniny (płótna), przy których na kurent-cal wied. więcej wchodzi niż 100 nici osnowy wszelkie lniane adamaszki, batysty i wszelkie niedychtowne materye, wyjąwszy pod e) wymienione	„	100			„	„		10		„	25
	e) gatunku najwyborniejszego, jako to: koronki, towary haftowane i towary mięszane z złotem lub srebrem na nitki ciągnionem lub szychem albo z szkłem przędzionem . . .	1 funt netto	2	30	18 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	„		25		„	25
66	**Towary wełniane,** t. j. wszelkie towary tkackie i warsztacikowe (dziane), z puchu zwierzęcego czyli z wełny zwierzęcej i włosów:											
	a) gatunku najpośledniejszego, jako to: koce (dery włochate), Halina-sukno, sukno niepo-											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	XVI. Webe- und Wirkwaaren.											
64	**Baumwollwaaren:**											
	a) *Baumwollwatta*	1 Ctr. netto	5		18 in Fässern und Kisten, 7 in Ballen.		1 Ctr. sporco		1		1 Ctr. sporco	10
	b) *Baumwollwaaren, gemeinste, d. i. alle geleimten, gefirnissten, mit Kautschuk, Gutta-Percha, anderen Harzen oder Wachs getränkten Baumwollstoffe, ferner alle geknüpften Netze und Gitter, mit Ausnahme der ungefärbten und ungebleichten, und alle Gurten*	„	20			H. II	„		2		„	10
	c) *gemeine, d. i. rohe, ungebleichte ungemusterte dichte Gewebe, z. B. rohe Kotone, rohe glatte Barchente*	„	50		18 in Fässern und Kisten, 7 in Ballen.	H. I.	„		5		„	10
	d) *mittelfeine, d. i. alle Posamentier- und Strumpfwirkerwaaren, dann alle gebleichten, farbigen oder gemusterten dichten Gewebe, in soferne dieselben nicht gedruckt sind*	„	75			„	„		10		„	25
	e) *feine, d. i. gedruckte, dichte, weder gestickte noch mit echten oder unechten Gold- und Silberfäden oder mit gesponnenem Glase verbundene Waaren*	„	100			„	„		10		„	25
	f) *extrafeine, d. i. alle nicht unter g) genannten undichten Gewebe, z. B. Jaconets, Organtins, Musselins, Musselinets, Vapeurs, Mulls und Tulls*	„	150			„	„		25		„	25
	g) *feinster Art, als: Bobbinets (Tull anglais), Petinets, Spitzen, gestickte Waaren und alle Baumwollwaaren in Verbindung mit echten oder unechten Gold- und Silberfäden oder gesponnenem Glase*	1 Pf. netto		30	18 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.		„		50		„	50
65	**Leinenwaaren,** *d. i. alle Webe- und Wirkwaaren aus Flachs, Hanf, Werg, Manillahanf (Aloefasern), Neuseeländer Flachs (Phormium tenax), Bast-, See- und chinesischem Gras, Waldwolle und anderen vegetabilischen Fasern, sowie aus Asbest:*											
	a) *gemeinster Art, als: Pack-, Strohsack-, Rupfen- und Steifleinwand, Segeltuch, ungebleicht oder auch getheert, gefirnisst, geleimt, mit Wachs überzogen, dann Spagate, Stricke, Seile, Taue, Schläuche, Dochte, Feuerlöscheimer und ungebleichte und ungefärbte Netze und Gitter* *Anmerkung. Die genannten Waaren bleiben dieser Post eingereiht, wenn sie auch ganz oder zum Theile aus Baumwolle bestehen.*	1 Ctr. netto	7	30	13 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.		„		1		„	10
	b) *gemeine, als: alle glatten dichten Gewebe (Leinwande), von denen weniger als 68 Kettenfäden auf den Wr. Current-Zoll gehen, weder gemustert noch farbig, alle ungebleichten und ungemusterten Zwilche, dann alle nicht unter a) genannten getheerten, gefirnissten, geleimten, mit Wachs, Kautschuk, Gutta-Percha oder anderen Harzen getränkten Stoffe, dann alle Gurten, gebleichten oder gefärbten Netze und Gitter*	„	20			H. I	„		2		„	10
	c) *mittelfeine, d. i. alle nicht besonders benannten, z. B. alle dichten Bänder, alle Posamentier- und Strumpfwirkerwaaren, alle gebleichten Zwilche, alle Drille, alle gemusterten oder farbigen Gewebe, dann alle nicht farbigen, glatten, dichten Gewebe (Leinwande) von 68 bis 100 Kettenfäden auf den Wr. Current-Zoll*	„	75		18 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.	„	„		10		„	25
	d) *feine, als: alle glatten Gewebe (Leinwande), von denen mehr als 100 Kettenfäden auf den Wr. Current-Zoll gehen, alle leinenen Damaste, Battiste und alle undichten Stoffe, mit Ausnahme der unter e) genannten*	„	100			„	„		10		„	25
	e) *feinster Art, als: Spitzen, gestickte Waaren und Waaren in Verbindung mit echten oder unechten Gold- oder Silberfäden oder gesponnenem Glase*	1 Pf. netto	2	30	18 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	„	„		25		„	25
66	**Wollwaaren,** *d. i. alle Webe- und Wirkwaaren von Thierwolle und -Haaren:*											
	a) *gemeinster Art, als: Kotzen, Halinatuch, Loden, Hutabschnitte, Tuch-Enden, Teppiche von Rinds-*											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	strzygane, niefolowane, okrawki z kapeluszów, krajki sukienne, kobierce (dywany) z włosów bydlęcych i psich, pilśń omaziona, powrozy, liny, rury (węże), wędorki ogniowe, niefarbowane siatki (roboty w kratki), dziergane czyli w kluczki wiązane sieci i tna sitowe włosiane	1 cetn. netto	12	30	13 w skrzyn., 6 w belach.	H. II.	1 cetn. sporco	.	2		1 cent. sporco	10
	b) ordynaryjne, jako to: wszelkie materye pilśniane, gurty (pasy), farbowane siatki i sieci, wszelkie kobierce, wyjąwszy pod lit a) wymienione, i wszelkie materye pokostowane, klejone, woskiem, kauczukiem, guttą-perchą, lub innemi żywicami pociągane lub napuszczane	„	50	.		„	„	.	10		„	25
	c) gatunku średniego, t. j. wszelkie sukna deseniowane i niedeseniowane i inne tkaniny folowane, tudzież wszelkie plusze welniane i aksamity, jeżeli te towary nie są drukowane, wszelkie towary pasamonicze i warsztacikowe i wszelkie towary w innych pozycyach taryfowych niewyszczególnione .	„	75	.		„	„	.	10		„	25
	d) gatunku przedniego, t. j. wszelkie tkaniny folowane, drukowane i wszelkie niefolowane dychtowne, wyjąwszy szale i rańtuchy czyli chusty szalowe, aksamity niedrukowane i plusze	„	100	.	20 w skrzyn., 9 w belach.	H. I.	„	.	25		„	25
	e) gatunku wybornego, t. j. wszelkie tkaniny niedychtowne, wyjąwszy pod f) wymienione	„	150	.		„	„	.	25		„	25
	f) gatunku najprzedniejszego, jako to: szale i chusty szalowe czyli rańtuchy, koronki, towary haftowane i wszelkie towary, mięszane ze złotem i srebrem, na nitki ciągnionem, szychem albo szkłem przędzionem . . . . Uwaga. Pod szalami i rańtuchami rozumie się wszelkie chustki, służące do zarzucania na się, niefolowane, w których wytkane są rzuciki w kwiaty ozdobne. Takowe do tej taryfy i wtedy należą, gdy się jedwab w wątku znajduje.	1 funt netto	2	30		„	„	.	50		„	50
	Towary jedwabne:											
67	a) pospolite (ordynaryjne), t. j. wszelkie towary, których wątek wprawdzie albo całkiem jest z jedwabiu albo w części, których osnowa zaś czyli postawa niema wcale jedwabiu, lecz tylko inne zawiera w sobie materyały tkackie i warsztacikowe, czy to zwierzęce czy roślinne, tudzież wszelkie materye napuszczane woskiem, kauczukiem, guttąperchą, lub innemi żywicami	1 funt netto	2	30	20 w skrzyn., 11 w belach.	H. I.	„	.	50		„	50
	b) gatunku przedniego, t. j. wszelkie oddzielnie tu niewymienione, do których także należą towary haftowane i te towary jedwabne, które zawierają w sobie nić złotą i srebrną lub szkło przędzione	„	6	.	22 w skrzyn., 13 w belach.	„	„	.	50		„	50

Uwagi do klasy towarów tkackich i warsztacikowych.

1. Materye tkackie i warsztacikowe także i wtedy należą do niniejszej pozycyi taryfowej, jeżeli znajdują się w kształcie gotowych sukni albo towarów strojowych, n. p. jako koszule dziane, półkoszulki haftowane, kołnierzyki i t. p., opatrzone pojedynczą obrąbką, pojedynczym szwem, cyfrą imienia znaczoną lub frędzlami przyszytemi. By takowe należały do klasy taryfowej o sukniach i towarach strojowych, wymaga się zawsze kroju, sztuczniejszego szycia, lamówki z dodatku, od towaru odróżnionego.

2. Towary tkackie i warsztacikowe w połączeniu z innemi wyrobami, n. p. z szkłem, drzewem, skórą, metalami, w powszechności nienależą już więcej do klasy taryfowej XVI; wyjąwszy tu jednak towary, w których wetkana jest nić kauczukowa i z gutty perchy, na którą nie bierze się żadnego względu przy oznaczeniu pozycyi taryfowej, do której towar należy.

3. Co się tycze postępowania z towarami tkackiemi i warsztacikowemi, mięszanemi z różnemi materyałami tkackiemi i warsztacikowemi, przestrzegać należy prawideł następujących:

a) Towary, w których prócz innych materyałów znajduje się jedwab', uważane będą w postępowaniu celnem jako towary jedwabne;

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	und Hundshaaren, getheerte Filze, Seile, Taue, Schläuche, Feuerlöscheimer, ungefärbte Gitter, geknöpfte Netze und Haarsiebböden	1 Ctr. netto	12	30	13 in Kisten, 6 in Ballen.	H. II.	1 Ctr. sporco	.	2		1 Ctr. sporco	10
	b) *gemeine, als: alle Filzstoffe, Gurten, gefärbte Gitter und Netze, alle Teppiche mit Ausnahme der* lit. a) *genannten, und alle gefirnissten, geleimten, mit Wachs, Kautschuk, Gutta-Percha, oder anderen Harzen überzogenen oder getränkten Stoffe* . . .	"	50	.		"	"	.	10		"	25
	c) *mittelfeine, d. i. alle gemusterten und ungemusterten Tuche und andere gewalkten Gewebe, und alle Schafwoll-Plüsche und Sammte, in so- ferne diese Waaren nicht bedruckt sind, alle Posamentier- und Wirkwaaren und alle nicht in anderen Tarifposten aufgezählten Waaren* . .	"	75	.		"	"	.	10		"	25
	d) *feine, d. i. alle bedruckten gewalkten Gewebe, und alle ungewalkten dichten, mit Ausnahme der Shawls und Shawltücher und der unbedruckten Sammte und Plüsche*	"	100	.	20 in Kisten, 9 in Ballen.	H. I.	"	.	25		"	25
	e) *extrafeine, d. i. alle undichten Gewebe, mit Ausnahme der unter* f) *genannten*	"	150	.		"	"	.	25		"	25
	f) *feinster Art, als: Shawls und Shawltücher, Spitzen, gestickte Waaren und alle Waaren in Verbindung mit echten oder unechten Gold- und Silberfäden oder gesponnenem Glase* . . . . . . *Anmerkung. Unter Shalws und Shawltücher versteht man alle ungewalkten Umhängtücher, die bedeutend länger als breit und in denen blumenballenartige Verzierungen eingewebt sind. Sie bleiben dieser Tarifpost auch dann eingereiht, wenn im Eintrage Seide enthalten ist.*	1 Pf. netto	2	30		"	"	.	50		"	50
67	***Seidenwaaren:***											
	a) *gemeine, d. i. alle Waaren, deren Eintrag zwar ganz oder zum Theile aus Seide besteht, deren Kette aber keine Seide, sondern nur andere animalische oder vegetabilische Webe- und Wirkstoffe enthält, dann alle mit Wachs, Kautschuk, Gutta-Percha oder anderen Harzen getränkten Stoffe*	"	2	30	20 in Kisten, 11 in Ballen.	"	"	.	50		"	50
	b) *feine, d. i. alle anderen nicht besonders genannten, worunter auch die gestickten, und jene Seidenwaaren begriffen sind, die auch echte oder unechte Gold- und Silberfäden oder gesponnenes Glas enthalten*	"	6	.	23 in Kisten, 13 in Ballen.	"	"	.	50		"	50

Anmerkungen zur Classe der Webe- und Wirkwaaren.

1. *Webe- und Wirkstoffe bleiben auch dann dieser Tarifclasse eingereiht, wenn sie in der Gestalt fertiger Kleidungen oder Putzwaaren, z. B. als gewirkte Hemden, gestickte Chemisetts, Krägen u. dgl. mit einem einfachen Saum, einer einfachen Naht, einem eingemerkten Namen oder mit angenähten Fransen versehen vorkommen. Zur Einreihung in die Tarifclasse der Kleidungen und Putzwaaren ist stets ein Zuschnitt, ein künstlicheres Nähen, ein Besetz mit einer der Waare fremden Zuthat, erforderlich.*

2. *Webe- und Wirkwaaren in Verbindung mit anderen Arbeiten, z. B. mit Glas, Holz, Leder, Metallen, gehören in der Regel nicht mehr in die Tarifclasse XVI; hievon sind jedoch die Waaren ausgenommen, in denen Kautschuk und Gutta-Perchafäden verwebt sind; auf diese Fäden ist übrigens bei Bestimmung der Tarifpost, in welche die Waare gehört, keine Rücksicht zu nehmen.*

3. *Ueber die Behandlung der aus verschiedenen Webe- und Wirkstoffen gemischten Webe- und Wirkwaaren sind folgende Regeln zu beachten:*

a) *Waaren, in denen nebst anderen Stoffen Seide enthalten ist, sind den Seidenwaaren einzureihen*

b) towary, w których nie ma wcale jedwabiu, lecz oprócz innej przędzy także zawierają w sobie przędzę wełnianą, uważane będą jako towary wełniane;
c) towary, w których nieznajduje się ani jedwab' ani przędza wełniana, atoliż przedza bawełniana i inna przędza z materyałów roślinnych, należą do towarów bawełnianych.

Od tych prawideł stanowią wyjątek tylko przepisy uwag do pozycyj taryfowych 65, a) i 66, f). Równie też nie będzie się zważać na przymieszania, znajdujące się jedynie tylko w ozdóbkach albo wytkanych albo wyszywanych.

4. Podział towarów na dychtowne i niedychtowne, miejsce mający w niektórych oddziałach taryfy, odnosi się tylko do tkanin, a nie do towarów warsztacikowych (dzianych). Pod tkaniną niedychtowną rozumieć należy tkaninę z przędzy gatunku przedniego, przedstawiającą się oku, gołemu czy uzbrojonemu, jako przeźroczysta robota siatkowata czyli kratkowata. Jeżeliby więc zaszła wątpliwość, czy towar stanowi sieć zwyczajna, siatka na muchy, kanwa (kanawas), fredzla na warsztacie pasamoniczym robiona, lub tkanina niedychtowna, zważać należy na cienkość pojedynczych nici. Dla odróżnienia tkanin niedychtownych od tkanin bardzo cienkich dychtownych z przędzy przedniej, służyć ma za zasadę, iż przestrzeń między dwiema pośrednio-następującemi nitkami wieksza jest, jak grubość nitki.

5. Na jakość krajki *(lisière)* nie będzie miano żadnego względu przy oznaczeniu pozycyi taryfowej towaru.

XVII. Plecia czyli towary plecione i tym podobne wyroby (ze szczeci, kiszek, piór, włosów, łyka, rogoźiny, pręcia, sitowia, trzciny i słomy).

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł.r	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł.r	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
68	**Towary szczotkarskie i pędzle:**											
	a) ordynaryjne, t. j. w których skład nie wchodzą żadne inne materyały, jak szczeć, drzewo ordynaryjne, skóra wyprawna ordynaryjna, żelazo niepolerowane ani pokostowane; tu należą miotełki z piór niefarbowanych do zmiatania prochu . . .	1 cetn. netto	12	30	16 w beczkach i skrzyn. 6 w belach.		1 cetn. sporco	.	5		1 cetn. sporco	10
	b) gatunku przedniego, t. j. oddzielnie niewymienione	»	50	.	20 w beczkach i skrzyn.	H. II.	»	.	10		»	25
	c) gatunku najprzedniejszego, t. j. wszelkie, które się znajdują w połączeniu z metalami szlachetnemi, drogiemi kamieniami i prawdziwemi perłami, tudzież wszelkie pędzle z włosów	»	100	.			»	.	25		»	25
69	**Towary z łyka, rogoziny, sitowia, z trzciny do wyplatania krzeseł i ze słomy:**											
	a) gatunku najpośledniejszego, t. j. maty i rogóżki pod nogi, niedeseniowane i niefarbowane	1 cetn. sporco	.	25			»	.	1		»	2
	b) ordynaryjne, t. j. maty rogóżki pod nogi, niewymienione oddzielnie, tudzież wszelkie towary z łyka, rogoziny, sitowia, i ze słomy do użytku domowego n. p. miski (półmiski), talerze, kosze, i t. p. nakoniec łupana trzcina do wyplatania krzeseł.	1 cent. netto	2	30	16 w beczkach i skrzyn. 6 w belach.		»	.	2		»	10
	c) gatunku średniego, t. j. plecionki na kapelusze i kapelusze drzewne, wiorowe i trzcinowe, bez innych materyałów wyrabiane, tudzież wszelkie wyroby z trzciny, służącej do wyplatania krzeseł wyjąwszy do pozycyj d) i e) należące . .	»	10	.	20 w skrzyn. 9 w belach.	H. II.	»	.	5		»	25
	d) gatunku przedniego, t. j. plecionki i tkaniny na kapelusze, w których znajdują się także wplecione materyały tkackie i warsztacikowe, n. p. jedwab, włosień, len, bawełna i t. d.	»	100			H. I.	»	.	25		»	25
	e) gatunku najprzedniejszego, t. j. kapelusze plecione, wyjąwszy do lit. c) należące	1 funt netto	6	.	20 w skrzyn., 9 w belach.	»	»	.	50		»	50

Uwagi do oddziału 69.

1. Tkaniny z łyczka, nitek sitowych, i słomianych i t. p. wyjąwszy pod d) wspomniane, tudzież sznury i powrozy z łyka kręcone, zostały do towarów lnianych policzone.

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	b) Waaren, in denen keine Seide, aber nebst anderen Garnen auch Wollgarne enthalten sind, werden als Wollwaaren behandelt;											
	c) Waaren, in denen weder Seide noch Wollgarne, wohl aber Baumwollgarne und andere Garne aus vegetabilischen Stoffen enthalten sind, gehören zu den Baumwollwaaren.											
	Von diesen Regeln bilden bloss die Bestimmungen der Anmerkungen zu den Tarifposten 65 a) und 66 f) die Ausnahme. Auch bleiben Beimischungen, die sich bloss in eingewebten oder eingestickten Verzierungen befinden, ausser Betracht.											
	4. Die bei mehreren Tarifsabtheilungen stattfindende Eintheilung in dichte und undichte Waaren hat bloss auf Gewebe, nicht auf Wirkwaaren Bezug. Unter undichten Geweben werden jene verstanden, die aus feinen Garnen bestehen, und dem freien oder bewaffneten Auge ein durchsichtiges Netz- oder Gitterwerk darstellen. Sollte daher der Zweifel entstehen, ob eine Waare ein gewöhnliches Netz, ein Fliegengitter, ein Kanevas, eine auf dem Posamentierstuhl erzeugte Franse oder ein undichtes Gewebe sei; so ist auf die Feinheit der einzelnen Garnfäden Rucksicht zu nehmen. Zur Unterscheidung der undichten Gewebe von sehr dünnen und feingarnigen dichten Geweben dient, dass der Zwischenraum zwischen je zwei Fäden grösser ist als die Dicke eines Fadens.											
	5. Auf die Beschaffenheit der Stuhlleiste (lisière) wird bei der Einreihung der Waare keine Rucksicht genommen.											
	XVII. Flechtwaaren und ähnliche Arbeiten (aus Borsten, Därmen, Federn, Haaren, Bast, Binsen, Ruthen, Schilf und Stroh).											
68	***Bürstenbinderwaaren** und **Pinsel:***											
	a) *gemeine, d. i. solche, die aus keinen anderen Bestandtheilen als aus Borsten, gemeinem Holze, gemeinem Leder, weder polirtem noch gefirnisstem Eisen bestehen, dann Abstauber aus ungefärbten Federn*	1 Ctr. netto	12	30	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.		1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	10
	b) *feine, d. i. alle nicht besonders benannten* . . .	„	50	.	20 in Fässern und Kisten.	H. II.	„	.	10		„	25
	c) *feinster Art, d. i. alle in Verbindung mit edlen Metallen, Edelsteinen und echten Perlen, dann alle Haarpinsel*	„	100	.		„	„	.	25		„	25
69	***Bast-, Binsen-, Schilf-, Stuhlrohr-** und **Strohwaaren:***											
	a) *gemeinster Art, d. i. Matten und Fussdecken ungemustert und ungefärbt* . . .	1 Ctr. sporco	.	25			„	.	1		„	2
	b) *gemeine, d. i. Matten und Fussdecken, nicht besonders benannte, dann alle Bast-, Binsen-, Schilf- und Strohwaaren zum häuslichen Gebrauche, z. B. Schüssel, Teller, Körbe u. dgl., endlich gespaltetes Stuhlrohr*	1 Ctr. neito	2	30	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.		„	.	2		„	10
	c) *mittelfeine, d. i. Geflechte zu Hüten, und Holz-, Span- und Rohrhüte, ohne Verbindung mit anderen Stoffen, und alle Arbeiten aus Stuhlrohr, mit Ausnahme der zu den Posten* d) *und* e) *gehörigen*	„	10		20 in Kisten, 9 in Ballen.	H. II.	„	.	5		„	25
	d) *feine, d. i. Geflechte und Gewebe zu Hüten, bei denen auch Webe- und Wirkstoffe, z. B. Seide, Rosshaare, Leinen, Baumwolle etc. verflochten sind*	„	100			H. I.	„	.	25		„	25
	e) *feinster Art, d. i. geflochtene Hüte, mit Ausnahme der zu* lit. c) *gehörigen*	1 Pfd. netto	6	.	20 in Kisten, 9 in Ballen.	„	„		50		„	50
	Anmerkungen zur Abtheilung 69.											
	1. Gewebe aus Bast-, Binsen-, Strohfäden u. dgl. mit Ausnahme der lit. d) *erwähnten, dann Baststricke und -Seile sind den Leinenwaaren eingereiht.*											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	2. Towary tegoż oddziału w połaczeniu z innemi robotami należą, według ich własności, albo do oddziałów o towarach złożonych, albo o sukniach i towarach strojowych. Do tych ostatnich należą mianowicie kapelusze z wystrojeniem robotami z innych materyj.											
70	**Towary koszykarskie:**											
	a) proste, z niestruganego precia	1 cetn. sporco	. .	25			1 cetn. sporco	.	1		1 cent. sporco	2
	b) gatunku przedniego, t. j. wszelkie niewymienione oddzielnie, niezostające w połaczeniu z innemi robotami	1 cetn. netto	15		16 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.		„	.	5		„	25
71	**Wyroby,** w innych oddziałach niepomieszczone z kiszek, piór, włosów:											
	a) struny baranie, skóreczki z jelyt bydlęcych goldszlagierskie (złotarskie), wyroby z nich . . .	„	50			H. II.	„	.	25		„	25
	b) roboty perukarskie i wszelkie roboty z włosów ludzkich	„	100	.	20 w beczkach i skrzyn, 13 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	25		„	25
	Uwaga. Sploty i tkaniny z włosów zwierzęcych pomieszczono między towary wełniane.											
	c) Pióra do stroju (plumaże), przyrządzone, t. j. nietylko pióra pojedyncze, ale i roboty z nich w połączeniu lub bez połączenia z innemi materyałami	1 funt netto	6	.		H. I.	„	.	50		„	50
	XVIII. Skóra (wyprawna), tudzież towary skórzane i kuśnierskie i inne tym podobne fabrykaty.											
72	**Skóra** (wyprawna):											
	a) ordynaryjna, t. j oddzielnie nie wymieniona .	1 cetn. netto	7	30	16 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 6 w belach.		„	-	2		„	10
	b) gatunku przedniego, t. j. lakierowana, wyciskana, pozłacana, jako też i pergamin . . .	„	15				„	.	5		„	25
73	**Towary skórzane:**											
	a) ordynaryjne, t. j. wszelkie wyroby z skóry ordynaryjnej, wyjąwszy rękawiczki, bez połączenia z materyałami innemi jak z ordynaryjnemi fabrykatami kauczukowemi i z gutty-perchy lub też z robotami innych materyałów, nie wyższem nałożonych cłem, jak po 15 złt. r. od cetnara . . .	„	25	.	16 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 6 w belach.	H. II.	„	.	5		„	25
	b) gatunku średniego, t. j. wszelkie w pozycyach taryfowych a) i c) nie wymienione, czy to ze samej skóry tylko wyrabiane, lub ze skóry w połączeniu z innemi robotami	„	50	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	10		„	25
	c) gatunku przedniego, t. j. wszelkie rękawiczki i inne towary w połączeniu z robotami, obłożonemi cłem wyższem nad 50 złt. reń.	„	100			„	„	-	25		„	25
74	**Fabrykaty z kauczuku i gutty-perchy:**											
	a) ordynaryjne, t j. wszelkie te, które nie są farbowane, malowane, wyciskanemi ozdobami opatrzone, ani też połączone z innemi materyałami, jak z towarami pospolitemi, lub wyrobami z innych materyałów, nienałożonych cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara	„	25	.	16 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 6 w belach.	„	„	.	5		„	25
	b) gatunku średniego, t. j. wszelkie w pozycyach taryfowych a) i c) niewymienione, pochodzące albo tylko z kauczuku i gutty-perchy albo też w połączeniu z innemi robotami	„	50		20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	10		„	25
	c) gatunku przedniego, t. j. wszelkie towary w połączeniu z robotami, nałożonemi cłem wyższem nad 50 złt. r. od cetnara.	„	100			„	„	.	25		„	25
75	**Towary kuśnierskie:**											
	a) surowe i wyrabiane ordynaryjne, t. j. wszelkie roboty z futra bez połzenia z innemi materyałami, tudzież gotowe towary kuśnierskie z wyprawianych ordynaryjnych skórek i skór, nie w innem połączeniu, jak z pospolitemi lub najpośledniejszemi towarami bawełnianemi, lnianemi i wełnianemi	„	15	.	13 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.	„	„	.	5		„	25

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr					Für die Ausfuhr				F.d. Durchf.	
		Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	2. Die Waaren dieser Abtheilung in Verbindung mit anderen Arbeiten gehören, je nach ihrer Beschaffenheit, zu den zusammengesetzten Waaren oder zu den Kleidungen und Putzwaaren. Den Letzteren werden namentlich die Hüte mit einem Aufputze von Arbeiten aus anderen Stoffen beigezählt.											
70	**Korbflechterwaaren:**											
	a) *gemeine*, d. i. aus ungeschälten Ruthen	1 Ctr. sporco	.	25			1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	2
	b) *feine*, d. i. alle nicht besonders benannten ohne Verbindung mit anderen Arbeiten	1 Ctr. netto	15	.	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.		"	.	5		"	25
71	**Arbeiten**, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene, aus Därmen, Federn, Haaren:											
	a) Darmsaiten, Goldschlägerhäutchen, Arbeiten aus denselben	"	50	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	H. II.	"	.	25		"	25
	b) Perückenmacherarbeiten und alle Arbeiten aus Menschenhaaren	"	100	.		"	"		25		"	25
	Anmerkung. Geflechte und Gewebe von Thierhaaren sind den Wollwaaren eingereiht.											
	c) Schmuckfedern, *zubereitete*, d. i. sowohl einzelne Federn als auch Arbeiten aus denselben in oder ohne Verbindung mit anderen Stoffen	1 Pfd. netto	6	.		H. I.	"	.	50		"	50
	XVIII. Leder, dann Leder- und Kürschnerwaaren und ähnliche Fabrikate.											
72	**Leder:**											
	a) *gemeines*, d. i. nicht besonders benanntes	1 Ctr. netto	7	30	16 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen.		"	.	2		"	10
	b) *feines*, d. i. lackirtes, gepresstes, vergoldetes, wie auch Pergament	"	15	.			"		5		"	25
73	**Lederwaaren:**											
	a) *gemeine*, d. i. alle aus gemeinem Leder gearbeitete, mit Ausnahme der Handschuhe, ohne Verbindung mit anderen Bestandtheilen als mit gemeinen Fabrikaten, aus Kautschuk und Gutta-Percha und Arbeiten aus anderen Stoffen, die nicht höher als 15 fl. der Ctr. belegt sind	"	25	.	16 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen.	H. II.	"		5		"	25
	b) *mittelfeine*, d. i. alle nicht in den Tarifsätzen a) und c) benannten, sie mögen aus Leder allein oder aus Leder in Verbindung mit anderen Arbeiten bestehen	"	50	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	"	"		10		"	25
	c) *feine*, d. i. alle Handschuhe und alle Waaren in Verbindung mit Arbeiten, die höher als 50 fl. der Ctr. belegt sind	"	100	.		"	"		25		"	25
74	**Fabrikate aus Kautschuk und Gutta-Percha:**											
	a) *gemeine*, d. i. alle, welche weder gefärbt, bemalt, mit gepressten Verzierungen versehen, noch mit anderen Stoffen als gemeinen Lederwaaren und Arbeiten aus anderen Stoffen, die nicht höher als 15 fl. der Ctr. belegt sind, in Verbindung stehen	"	25	.	16 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen.	"	"	.	5		"	25
	b) *mittelfeine*, d. i. alle nicht in den Tarifsätzen a) und c) benannten, aus Kautschuk und Gutta-Percha allein oder in Verbindung mit anderen Arbeiten	"	50	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	"	"	.	10		"	25
	c) *feine*, d. i. alle Waaren in Verbindung mit Arbeiten, die höher als 50 fl. der Ctr. belegt sind	"	100	.		"	"	.	25		"	25
75	**Kürschnerwaaren:**											
	a) *rohe und bearbeitete gemeine*, d. i. alle Arbeiten aus Pelzwerk ohne Verbindung mit anderen Bestandtheilen, und fertige Kürschnerwaaren aus bearbeiteten gemeinen Fellen und Häuten in keiner anderen Verbindung als mit gemeinen und gemeinsten Baumwoll-, Leinen- und Wollwaaren	"	15	.	13 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.	"	"	.	5		"	25

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie					W wywozie				W przewozie	
		miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej złr.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	b) wyrabiane gatunku przedniego, t. j. wszelkie gotowe niewymienione oddzielnie . . .	1 cetn. netto	100	.	16 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.	H. II.	1 cetn. sporco	.	25		1 cetn. sporco	25
	Uwaga. Suknie niepokryte lub niepodszyte całkiem futrem, niebędą uważane jako towary kuśnierskie, lecz jako suknie.											
	XIX. Suknie i towary strojowe.											
76	**Suknie i towary strojowe**, t. j. wszelkie przedmioty za odzież służące, a do innych pozycyj taryfowych nie należące, tudzież wszelka bielizna do noszenia na sobie, bielizna stołowa, pościelna i domowa, wyjąwszy bieliznę, wedle uwagi 1 do towarów tkackich i warsztacikowych należącą, tudzież wszelkie gotowe powłoki na meble i inne przykrojone lub innym sposobem wyrobione towary tkackie i warsztacikowe:											
	a) ordynaryjne, t. j. wszelkie li tylko z towarów bawełnianych, lnianych i wełnianych gatunku ordynaryjnego lub najpośledniejszego sporządzone .	„	75	.	20 w skrzyn., 11 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	25		„	25
	b) gatunku średniego, t. j. wszelkie oddzielnie niewymienione	„	100	.		H. I.	„	.	25		„	25
	c) gatunku przedniego, t. j. wszelkie z towarów bawełnianych, lnianych i wełnianych sporządzone, bez przymieszania lub z przymieszaniem towarów, niższem cłem nałożonych	„	150	.		„	„	.	25		„	25
	d) gatunku wybornego, t. j. wszelkie z materyj bawełnianych, lnianych i wełnianych gatunku najprzedniejszego albo z ordynaryjnych towarów jedwabnych bez przymieszania lub z przymieszaniem towarów, niższem cłem nałożonych, sporządzone, wyjąwszy roboty z koronek lnianych, wełnianych i bawełnianych i z kwiatów sztucznych. Tu należą w szczególności kapelusze i czapki z filcu lub towarów jedwabnych ordynaryjnych . .	1 funt netto	2	30	22 w skrzyn., 11 w belach.	„	„	.	50		„	50
	e) gatunku najprzedniejszego, t. j. wszelkie roboty z koronek lnianych, wełnianych i bawełnianych, tudzież wszelkie suknie i towary strojowe, sporządzone z towarów jedwabnych gatunku przedniego, tudzież wszelkie kwiaty sztuczne bez przymieszania lub z przymieszaniem towarów, niższem cłem nałożonych	„	6	.		„	„	.	50		„	50
	Uwaga 1. Obrąbka pojedyncza, szew pojedynczy, przyszyte fredzle lub wyszyta cyfra imienia, nie robią towaru tkackiego lub warsztacikowego same przez się już suknią lub bielizną, do towarów strojowych liczyć się mającą; do tego wymaga się zawsze sztuczniejszego szycia, lamówki z dodatku, różniącego się od towaru lub też kroju.											
	Uwaga 2. Przy oznaczeniu ustanowy taryfowej nie zważa się z reguły na podszewkę, wyłogi, obrąbek, guziki, ani też na nici, tasiemki, sznurki, rzemyki, haftki (koniki), kluczki (kobyłki), służące li tylko do spojenia i przymocowania pojedynczych części składowych. Jeżeliby zaś przy sukniach i towarach strojowych ordynaryjnych podszewka albo wyłogi były z towarów bawełnianych, lnianych albo wełnianych gatunku przedniego lub najprzedniejszego, albo też z jedwabiu lub futra, albo jeżeliby guziki z materyałów pochodziły, nałożonych cłem wyższem nad 50 złr. od cetnara; natedy suknie takowe i towary strojowe policzone być mają do gatunku przedniego.											
	XX. Papier i wyrobki papierowe.											
77	**Papier:**											
	a) gatunku najpośledniejszego, t. j. papier z gałganów wełnianych niekłejony, siwa bibuła i											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	b) *bearbeitete feine*, d. i. alle fertigen nicht besonders benannten	1 Ctr. netto	100	.	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.	H. II.	1 Ctr sporco		25		1 Ctr. sporco	25
	Anmerkung. Kleider, die nicht ganz mit Pelz überzogen oder gefüttert sind, werden nicht als Kürschnerwaaren, sondern als Kleidungen behandelt.											
	XIX. Kleidungen und Putzwaaren.											
76	**Kleidungen und Putzwaaren**, d. i. alle Bekleidungsgegenstände, welche nicht zu anderen Tarifposten gehören, dann alle Leib-, Tisch-, Bett- und Hauswäsche, mit Ausnahme der laut der Anmerkung 1 den Webe- und Wirkwaaren angehörigen, alle fertigen Meubelüberzüge und andere zugeschnittene oder sonst verarbeitete Webe- und Wirkwaaren:											
	a) *gemeine*, d. i. alle bloss aus Baumwoll-, Leinen- und Wollwaaren gemeiner oder gemeinster Art verfertigten	"	75	.	20 in Kisten, 11 in Körben, 9 in Ballen.	"	"	.	25		"	25
	b) *mittelfeine*, d. i. alle nicht besonders benannten	"	100	.		H. I.	"	.	25		"	25
	c) *feine*, d. i. alle aus feinen und extrafeinen Baumwoll-, Leinen- und Wollwaaren, ohne oder mit Beimischung geringer belegter Waaren verfertigten	"	150	.	22 in Kisten, 11 in Ballen.	"	"	.	25		"	25
	d) *extrafeine*, d. i. alle aus Baumwoll-, Leinen- und Wollenstoffen feinster Art, oder aus gemeinen Seidenwaaren oder mit Beimischung geringer belegter Waaren verfertigten, mit Ausnahme der Arbeiten aus Leinen-, Woll- und Baumwollspitzen und der künstlichen Blumen. Insbesondere gehören hieher Hüte und Kappen von Filz oder gemeinen Seidenwaaren	1 Pf. netto	2	30		"	"	.	50		"	50
	e) *feinster Art*, d. i. alle Arbeiten aus Leinen-, Woll- und Baumwollspitzen, dann alle Kleidungen und Putzwaaren aus feinen Seidenwaaren und alle künstlichen Blumen ohne oder mit Beimischung geringer belegter Waaren	"	6	.		"	"	.	50		"	50
	Anmerkung 1. Ein einfacher Saum, eine einfache Naht, angenähte Fransen oder ein eingemerkter Name machen eine Webe- oder Wirkwaare noch nicht zu einem Kleidungsstücke oder zu einer den Putzsachen einzureihenden Wäsche; hiezu ist stets ein künstlicheres Nähen, ein Besetz mit einer der Waare fremden Zuthat oder ein Zuschnitt erforderlich.											
	Anmerkung 2. Auf das Unterfutter, die Aufschläge, die Einsäumung, die Knöpfe, dann die zur Verbindung und Befestigung der einzelnen Bestandtheile dienenden Fäden, Bänder, Schnüre, Riemen, Hafteln, Schliessen wird bei Bestimmung des Tarifsatzes in der Regel keine Rücksicht genommen. Sollten jedoch bei den gemeinen Kleidungen und Putzwaaren das Unterfutter oder die Aufschläge von feinen oder feinsten Baumwoll-, Leinen- oder Wollwaaren oder von Seide oder Pelzwerk oder die Knöpfe von Stoffen seyn, welche höher als 50 fl. der Ctr. belegt sind; so werden jene Kleidungen und Putzwaaren den feinen beigezählt.											
	XX. Papier und Papierarbeiten.											
77	**Papier:**											
	a) *gemeinstes*, d. i. Schrenz-, graues Lösch- und rauhes Packpapier, dann Pappendeckel, Presspäne,											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie					W wywozie				W przewozie	
		miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej zlr.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	surowy papier paczny, tudzież tektury, okrawki, papier nabijany piaskiem i papier szyfrowy, jako i tabliczki rachunkowe z papieru szyfrowego . .	1 cetn. sporco	. .	45			1 cetn sporco	.	1		1 cent. sporco	5
	b) gatunku ordynaryjnego, t. j. wszelki papier nieklejony addzielnie niewymieniony	1 cetn. netto	3	.			"	.	2		"	10
	c) gatunku średniego, t. j. wszelki klejony, niewymieniony oddzielnie	"	7	30			"	.	2		"	10
	d) gatunku przedniego, t. j. wszelki papier pozłacany i posrebrzany, czy to w sposób niesfałszowany czy sfałszowany, wszelki papier złoto- lub srebrno-ozdobny, wszelki dziurkowany, bronzowany i wyciskany	"	25	.	16 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 6 w belach.	II. II.	"	.	10		"	25
78	**Wyrobki papierowe:**											
	a) Obicia papierowe	"	30	.		"	"	.	10		"	25
	b) karty do gry	"	30	.		II. I.	"	.	10		"	25
	Uwaga. Karty do gry podlegają także stęplowi użycia, wedle przepisów istniejących.											
	c) Roboty papierowe, niewymienione oddzielnie, gatunku ordynaryjnego, t. j. wszelkie z papieru gatunku najpośledniejszego, ordynaryjnego lub średniego albo z tak zwanego papiermaché bez połączenia z robotami, nie wyższem cłem nałożonemi nad 15 złt. r. od cetnara . . .	"	15	.		II. II.	"	.	5		"	25
	d) roboty papierowe, niewymienione oddzielnie gatunku przedniego, t. j. wszelkie z papieru gatunku przedniego i wszelkie wyroby papierowe bez różnicy, połączone z robotami, nałożonemi cłem wyższem nad złt. r. 15, atoliż nie wyższem nad złt. r. 50 od cetnara	"	50	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 6 w be'ach.	"	"	.	10		"	25
	e) roboty papierowe, niewymienione oddzielnie, gatunku najprzedniejszego, t. j. wszelkie roboty papierowe połączone z robotami, nałożonemi cłem wyższem nad 50 złt. r. od cetnara.	"	100	.		"	"	.	25		"	25
	XXI. Towary drzewiane, tudzież inne wyroby tokarskie, stolarskie i rzeźbiarskie.											
79	**Towary drzewiane:**											
	a) gatunku najpośledniejszego, jako to: beczki, schowalnie na ryby, i inne towary bednarskie, skrzynie, pudełka, korytalub dzierże, niecki, sanki ręczne, taczki, wyrobione osie, dyszle, szprychy czyli szpice, dzwona, piasty, koła, hamulec i trepki, prawidła do butów, kopyta, zzuwadła rury, rynny, bierwiona, czaszki, cewkowały, jarzma, ostrwie i powęzy, drabiny, tarcice, zawieszadła na suknie i formy na kształt głowy do upinania czepków, warzechy, talerze, łopaty, grabie, wiosła, łuki, pałki, kliny, kołki, sztyfty czyli ćwieki, kojce, inne sprzęty rolnicze, ogrodnicze i kuchenne, drewniane maszyny, tudzież prasy, magle, kądziele (przęślice) i krosna (warsztaty tkackie), obręcze (refy), opasy i łuby, kłągłe drzewa na trzonki, deszczułeczki na szczotki, przykrywadła, rezonanse, niemaczane zapałki, fidybusy, zębodłuby, miotły; wszystkie te przedmioty z drzewa ordynaryjnego, nie farbowane, nie bejcowane; nie lakierowane i nie polit uro wane, ani też połączone z innemi materyałami	1 cetn. sporco	. .	25		II.	"	.	1		"	1
	Uwaga. Skowy, gwoździe, śruby, szarniry (nity), obręcze (refy), zamki roboty żelaznej ordynaryjnej, tudzież liny, powrozy, szpagaty, nici, taśmy i sznury z ordynaryjnych lub najpośledniejszych towarów bawełnianych, lnianych i wełnianych, i rzemienie z skóry ordynaryjnej do przymocowania i połączenia pojedynczych części składowych, niewyłączają towaru od pomieszczenia go do niniejszej poz. tar.											
	b) ordynaryjne, t. j. wszelkie niewymienione oddzielnie wyroby i wszelkie niefarbowane, niebejcowane, nielakierowane i niepolitur owane towary tokarskie z drzewa ordynaryjnego (z wyjątkiem części składowych maszynowych, jeżeli połączone są z drewnianemi maszynami gatunku najpośledniejszego) albo same albo w											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Sand- und Schieferpapier, wie auch Rechentafeln aus Schieferpapier	1 Ctr. sporco	. .	45			1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	5
	b) *gemeines*, d. i. alles nicht besonders genannte ungeleimte	1 Ctr. netto	3	.			"	.	2		"	10
	c) *mittelfeines*, d. i. alles nicht besonders benannte geleimte	"	7	30			"	.	2		"	10
	d) *feines*, d. i. alles echte und unechte Gold- und Silber-, alles mit Gold und Silber verzierte, alles durchgeschlagene, bronzirte und gepresste Papier	"	25	.		H. II.	"	.	10		"	25
78	**Papierarbeiten:**											
	a) Papiertapeten	"	30	.	16 in Fässern und Kisten,	"	"	.	10		"	25
	b) Spielkarten Anmerkung. Spielkarten unterliegen auch dem Verbrauchsstämpel nach den bestehenden Vorschriften.	"	30	.	13 in Körben, 6 in Ballen.	H. I.	"	.	10		"	25
	c) Papierarbeiten, *nicht besonders benannte gemeine*, d. i. alle aus gemeinstem, gemeinem oder mittelfeinem Papiere oder Papiermaché ohne Verbindung mit Arbeiten, die höher als 15 fl. der Ctr. belegt sind	"	15	.		H. II.	"	.	5		"	25
	d) Papierarbeiten, *nicht besonders benannte feine*, d. i. alle auf feinem Papiere und alle Papierarbeiten ohne Unterschied in Verbindung mit Arbeiten, die höher als 15 fl., jedoch nicht höher als 50 fl. der Ctr. belegt sind	"	50	.	20 in Fässern und Kisten,	"	"	.	10		"	25
	e) Papierarbeiten, *nicht besonders benannte, feinster Art*, d. i. alle Papierarbeiten in Verbindung mit Arbeiten, die höher als 50 fl. der Ctr. belegt sind	"	100	.	13 in Körben, 6 in Ballen.	"	"	.	25		"	25
	XXI. Holzwaaren, dann andere Drechsler-, Tischler- und Schnitzarbeiten.											
79	**Holzwaaren:**											
	a) *gemeinster Art*, als: Fässer, Fischbehälter und andere Böttcherwaaren, Kisten, Schachteln, Tröge, Mulden, Handschlitten, Schiebkarren, ausgearbeitete Achsen, Deichseln, Speichen, Felgen, Naben, Räder, Rad- und Holzschuhe, Stiefelhölzer, Leiste, Stiefelknechte, Röhren, Rinnen, Barren, Kumpfe, Joche, Leiter- und Wiesbäume, Leitern, Schneidebreter, Kleider- und Haubenstöcke, Kochlöffel, Teller, Schaufeln, Rechen, Ruder, Schlegel, Keile, Nägel, Stifte, Hühnersteigen, andere Acker-, Gartenbau- und Küchengeräthe, hölzerne Maschinen (auch Pressen, Mangen, Spinnrocken und Webestühle), Reife und Zargen, gerundete Hölzer zu Stielen, Bretchen zu Bürsten, Deckeln, Resonanzböden, ungetunkte Zündhölzchen, Fidibus, Zahnstocher, Besen; alle diese Gegenstände aus gemeinem Holze, weder gefärbt, gebeizt, lackirt und politirt, noch in Verbindung mit anderen Stoffen Anmerkung. Beschläge, Nägel, Schrauben, Charniere, Reife, Schlösser von gemeiner Eisenarbeit, dann Seile, Stricke, Spagate, Fäden, Bänder und Schnüre von gemeinen oder gemeinsten Baumwoll-, Leinen- und Wollwaaren, und Riemen aus gemeinem Leder zur Befestigung und Verbindung der einzelnen Bestandtheile, schliessen die Waare von der Einreihung in den gegenwärtigen Tarifsatz nicht aus.	1 Ctr. sporco	. .	25		N. II.	"	.	1			1
	b) *gemeine*, d. i. alle nicht besonders genannten Arbeiten und alte weder gefärbten, gebeizten, lackirten noch politirten Drechslerwaaren *von gemeinem Holze* (mit Ausnahme der Maschinenbestandtheile, wenn sie mit hölzernen Maschinen gemeinster Art in Verbindung vorkommen), allein oder in Verbindung mit Bast-, Binsen-, Schilf-, Stuhlrohr-, Stroh-, ge-											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	połączeniu z towarami z łyka, rogoziny, sitowia, trzciny do wyplatania krzeseł ze słomy, z prostemi towarami koszykarskiemi, tudzież następujące roboty z **przedniejszego** drzewa wyrobowego: nie wykładane forniry (naklejenia) i parkiety, surowo-przygotowane trzonki (rękojeście i drewka klawiaturowe, blaty korkowe, i korki; wszystkie te towary bez połączenia z innemi materyałami	1 cetn. netto	2	30			1 cetn. sporco	.	1		1 cetn. sporco	5
	Uwaga. Okucia, gwoździe, śruby, szarniry, refy (obręcze), zamki z metalów nieślachetnych, ani pozłacanych ani posrebrzanych, ani złotem lub srebrem pokostowanych, tudzież liny, powrozy, szpagaty, nici, rzemienie, sznury i taśmy (wyjąwszy owe z jedwabiu, lub też z towarów bawełnianych, lnianych i wełnianych gatunku wybornego i najprzedniejszego), niewyłączają towaru od pomieszczenia go do niniejszej pozycyi taryfowej.											
	c) **gatunku średniego**, t. j. forniry (naklejenia) i parkiety wykładane, tudzież wszelkie meble z ślachetniejszego drzewa wyrobowego, roboty masywnej lub fornirowanej, bez połączenia z innemi materyałami, jak z towarami z łyka, rogoziny, sitowia, trzciny do wyplatania krzeseł, ze słomy lub z towarami koszowniczemi	„	7	30	16 w beczkach i skrzyn., 6 w belach.		„	.	2		„	10
	d) **gatunku przedniego**, t. j. wszelkie w innych pozycyach taryfy nie pomieszczone towary z ślachetniejszego drzewa wyrobowego, z ślachetniejszych trzcin, lasek, orzechów i innych niewymienionych oddzielnie materyałów do wyrobów snycerskich, tudzież następujące roboty z drzewa ordynaryjnego: zegary (drewniane) i skrzyneczki do zegarów, farbowane, bejcowane, lakierowane i politurowane roboty tokarskie i snycerskie, o ile takowe nie stanowią składowych części mebli pod b) i c) wymienionych i w połączeniu z niemi nie zostają; wszystkie te towary bez połączenia z innemi przedmiotami, jak które nie są wyższem nałożone cłem nad 15 złt. r. od cetnara	„	15	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	H. II.	„	.	5		„	25
	e) **gatunku najprzedniejszego**, t. j. wszelkie przedmioty pozłacane, posrebrzane, złotym lub srebrnym pokostem pociągnięte, drzewo brązowane i roboty tak zwane bulowe	„	50	.		„	„	„	10		„	25
	Uwaga. Roboty złożone z drzewa i innych materyałów, tu wyraźnie niewyliczonych, należą do towarów złożonych.											
80	**Wyroby kościane**, t. j. wszelkie roboty z rogu, racicy, kości i z innych zwierzęcych, niewymienionych oddzielnie materyałów snycerskich:											
	a) Fiszbin, t. j. wszelki fiszbin darty i rznięty niemniej laski fiszbinowe nieokute	„	7	30	13 w beczkach, 9 w koszach, 4 w belach.		„	.	1		„	10
	b) towary kościane, t. j. wszelkie roboty, niepołączone z robotami z innych materyałów albo połączone z takiemi, które nie są wyższem nałożone cłem jak 15 złt r. od cetnara.	„	15	.		H. II.	„	.	5		„	25
	Uwaga. Roboty kościane, połączone z innemi robotami, nałożonemi cłem wyższem nad złr. 15 od cetnara, należą do towarów złożonych.											
81	**Galanterye**, t. j. roboty z kości słoniowej, z skorup muszlowych, z skorup żółwich, z bursztynu, gagatu, korali i piany morskiej:											
	a) **gatunku ordynaryjnego**, t. j. wszelkie roboty z kości słoniowej lub z skorup muszlowych bez połączenia z innemi materyałami.	„	50	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	25		„	25
	b) **gatunku przedniego**, t. j. wszelkie roboty z bursztynu, gagatu, korali, skorup muszlowych i piany morskiej, bez połączenia z wyrobkami z innych materyałów	„	100	.		„	„	.	25		„	25
	Uwaga. Galanterye w połączeniu z innemi robotami uważane będą za towary złożone, wszelakoż roboty galanteryjne gatunku przedniego w połączeniu z towarami z metalów ślachetnych, z kamieni drogich albo z prawdziwych pereł, uważać należy za jubilerszczyznę gatunku przedniego.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr					Für die Ausfuhr				F.d. Durchf.	
		Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	meinen Korbflechterwaaren, ferner folgende Arbeiten von *edlerem Werkholze:* nicht eingelegte Fourniere und Parquetten, roh vorgearbeitete Hefte und Claviaturhölzer, Korkplatten, Korksohlen, Korkstöpsel; alle diese Waaren ohne Verbindung mit anderen Stoffen	1 Ctr. netto	2	30	16 in Fässern und Kisten, 6 in Ballen.		1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	5
	Anmerkung. Beschläge, Nägel, Schrauben, Charniere, Reife, Schlösser aus unedlen, weder vergoldeten oder versilberten, noch mit Gold- oder Silberlack überzogenen Metallen, dann Seile, Stricke, Spagate, Fäden, Riemen, Schnüre und Bänder (mit Ausnahme jener aus Seide oder aus extrafeinen und feinsten Baumwoll-, Leinen- und Wollwaaren), schliessen die Waare von der Einreihung in diesen Tarifsatz nicht aus.											
	c) *mittelfeine,* d. i. Fourniere und Parquetten, eingelegte, und alle Meubel aus edlerem Werkholze, massiv oder fournirt, ohne Verbindung mit anderen Stoffen als mit Bast-, Binsen-, Schilf-, Stuhlrohr-, Stroh- und Korbflechterwaaren	„	7	30			„	.	2		„	10
	d) *feine,* d. i. alle nicht in anderen Tarifsätzen enthaltene Waaren aus edlerem Werkholze, edleren Röhren, Stöcken, Nüssen und anderen nicht besonders benannten vegetabilischen Schnitzstoffen, dann folgende Arbeiten von gemeinem Holze: Uhren (hölzerne) und Uhrkästen, gefärbte, gebeizte, lackirte oder politirte Drechsler- und Schnitzarbeiten, in soferne dieselben nicht Bestandtheile der unter b) und c) enthaltenen Meubel bilden und in Verbindung mit denselben vorkommen; alle diese Waaren ohne Verbindung mit anderen Gegenständen als solchen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind .	„	15	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 6 in Ballen.	H. II.	„	.	5		„	25
	e) *feinster Art,* d. i. alle vergoldeten, versilberten, mit Gold- oder Silberlack überzogenen Gegenstände, Holzbronze, Boulle-Arbeiten	„	50	.		„	„	.	10		„	25
	Anmerkung. Arbeiten, zusammengesetzte, aus Holz und anderen Stoffen, die hier nicht ausdrücklich aufgezählt sind, gehören zu den zusammengesetzten Waaren.											
80	**Beinarbeiten,** d. i. alle Arbeiten aus Horn, Klauen, Knochen und anderen nicht besonders benannten thierischen Schnitzstoffen:											
	a) Fischbein, d. i. alles gerissene und geschnittene Fischbein, wie auch Fischbeinstöcke, unbeschlagene	„	7	30	13 in Fässern, 9 in Körben, 4 in Ballen.		„	.	1		„	10
	b) Beinwaaren, d. i. alle Arbeiten ohne Verbindung mit Arbeiten aus anderen Stoffen oder in Verbindung mit solchen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind	„	15	.		H. II.	„	.	5		„	25
	Anmerkung. Beinarbeiten in Verbindung mit anderen Arbeiten, die höher als 15 fl. der Centner belegt sind, werden den zusammengesetzten Waaren eingereiht.											
81	**Galanteriearbeiten,** d. i. alle Arbeiten aus Elfenbein, Muschel- und Schildkrötenschalen, Bernstein, Gagat, Korallen und Meerschaum:				20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.							
	a) *gemeine,* d. i. alle Arbeiten aus Elfenbein oder Muschelschalen, ohne Verbindung mit anderen Stoffen	„	50	.		„	„	.	25		„	25
	b) *feine,* d. i. alle Arbeiten aus Bernstein, Gagat, Korallen, Schildkrötenschalen und Meerschaum ohne Verbindung mit Arbeiten aus anderen Stoffen . .	„	100	.		„	„	.	25		„	25
	Anmerkung. Galanteriearbeiten in Verbindung mit anderen Arbeiten werden als zusammengesetzte Waaren, jedoch Galanteriearbeiten, feine, in Verbindung mit Waaren aus edlen Metallen, Edelsteinen oder echten Perlen, als feine Bijouterien behandelt.											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej zł. r.	kr	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej kr.
	XXII. Środki transportowe lądowe i wodne.											
82	**Okręty** i inne **statki** (środki przewozu wodnego):											
	a) drewniane, t. j. wszelkie statki wiosłowe i żaglowe z drzewa, także z okuciem żelaznem lub miedzianem	Łaszt ładowności	.	25		II. II.	Łaszt ładowności	.	1		Łaszt ładowności	1
	b) żelazne, tudzież okręty parowe	„	4	.			„		1		„	5
	Uwaga 1. Krajowym żeglarzom i towarzystwom żeglugowym wolno przez lat dwa, licząc od dnia działalności niniejszej taryfy, wprowadzać na własne użycie okręty żelazne i parowe za cłem zniżonem o 2 złt. r. 30 kr.											
	Uwaga 2. Łaszt czyli ładunek okrętowy ustanawia się na 20 cetnarów celnych. Oznaczenie ładowności dzieje się podług pewnych przepisów.											
	Przy okrętach parowych nie potrąca się jak zwykle, od ładowności przestrzeni, której wymaga tak maszyna jak materyały opalowe.											
	Uwaga 3. Władze finansowe krajowe, mogą okręty o niżej 20 łasztach lub miarach ładunku okrętowego, formy regularnej, często używanej w zwyczajnym obrocie handlowym, a mieszczące stałą łasztów (ładunków) ilość, poddać ocleniu bez rzeczywistego ich przemierzenia.											
	Uwaga 4. Sprzęty urządzenia, potrzebne do prowadzenia i utrzymania okrętu, n. p. żagle i drągi żaglowe, kotwice i łańcuchy kotwiczne, liny okrętowe, okręty przyboczne, uważane będą w ilości, odpowiedniej potrzebie, za przynależności okrętu i niepodlegają oddzielnemu ocleniu, któremu atoliż podpadają inne sprzęty urządzenia i przedmioty inwentarne n. p. instrumenta nautyczne, książki i karty, zwierciadła, poduszki, stoły, krzesła, sprzęty kuchenne i łóżkowe.											
	Uwaga 5. Istniejące co do okrętów i innych statków należytości lokalne zostają i nadal w swej mocy.											
83	**Wozy i sanki:**											
	a) wozy ciężarowe i sanki	1 sztuka	2	30			1 sztuk		1		1 sztuka	5
	b) wozy osobowe ordynaryjne, t. j. wszelkie niepołączone z częściami składowemi, wyższem nałożonemi cłem nad zlt. r. 15 od cetnara, i sanki osobowe niekryte	„	15	.		H. II.	„	.	5		„	25
	Uwaga. Wybicia z materyj bawełnianych i lnianych gatunku średniego, ordynaryjnego i najpośledniejszego, niewyłączają wozów od pomieszczenia ich do niniejszej pozycyi taryfowej.											
	c) Wozy i sanki osobowe gatunku przedniego, t. j. wszelkie niewymienione oddzielnie.	„	100	.		„	„	.	25		„	25
	d) Wagony od kolei żelaznej, t. j. wszelkie na kolei żelaznej użyte wagony, słnżące do transportu tak osób jako i ciężarów	„	250	.		„	„	.	50		„	50
	Uwaga do oddziału wozów i sanek: Pojedyncze oddzielne części wozowe, tudzież wózki dziecinne i saneczki ręczne uważane będą jako roboty z tych przedmiotów, z których są złożone, wozy parowe (lokomotywy) do maszyn należą.											
	XXIII. Towary szklane, kamienne i gliniane.											
84	**Szkło i towary szklane:**											
	a) Szkło łomane, t. j. łomy z towarów szklanych stłuczonych	1 cetn. sporco	. .	1			1 cetn. sporco	.	25	N. I.	1 cetn. sporco	5
	b) Masy szklane, surowe, t. j. w niedorobionych blatach, sztabach i nieforemnych bryłach, tudzież surowe nieślifowane szkła zwierciadlane	1 cetn. netto	2	30	13 w beczkach i skrzyn.. 6 w koszach.		„	.	1		„	10
	c) towary szklane ordynaryjne, t. j. szkło stołowe i wypukłe czyli wklęsłe, ordynaryjne, zie-											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	XXII. Land- und Wasserfahrzeuge.											
82	**Schiffe** und andere **Wasserfahrzeuge:**											
	a) *hölzerne*, d. i. alle Ruder- und Segelfahrzeuge von Holz, auch mit Eisen- und Kupferbeschlag . .	Die Tonne Tragfähigkeit	. .	25		H. II.	Die Tonne Tragfähigkeit	.	1		Die Tonne Tragfähigkeit	1
	b) *eiserne*, wie auch *Dampfschiffe*	"	4	.		"	"	.	1		"	5
	Anmerkung 1. Inländischen Schiffern und Schiffahrtsgesellschaften wird während der Dauer von zwei Jahren vom Tage der Wirksamkeit des Tarifes angefangen, die Einfuhr von eisernen und von Dampfschiffen zum eigenen Gebrauche gegen den begünstigten Zoll von 2 fl. 30 kr. gestattet. Anmerkung 2. Die Tonne wird mit 20 Zoll-Centnern angenommen. Die Ermittlung der Tragfähigkeit erfolgt nach bestimmten Vorschriften. Bei Dampfschiffen findet die sonst übliche Abrechnung des für die Maschine und die Brennstoffe benöthigten Raumes von der Tragfähigkeit nicht Statt. Anmerkung 3. Es ist den Finanz-Landesbehörden gestattet, Schiffe unter 20 Tonnen von regelmässigen im gewöhnlichen Verkehre häufig vorkommenden Formen mit einem fixen Tonnengehalte ohne wirkliche Abmessung in Verzollung nehmen zu lassen. Anmerkung 4. Einrichtungsstücke, die zur Bewegung und Erhaltung des Schiffes nothwendig sind, z. B. Segel und Segelstangen, Anker und Ankerketten, Schiffseile, Beischiffe werden in einer dem Bedarfe entsprechenden Anzahl als zum Schiffe gehörig betrachtet und einer besonderen Verzollung nicht unterworfen, wohl aber unterliegen der letzteren andere Einrichtungsstücke und Inventar-Gegenstände, z. B. nautische Instrumente, Bücher und Karten, Spiegel, Polster, Tische, Sessel, Küchen- und Bettgeräthe. Anmerkung 5. Die in Ansehung der Schiffe und sonstigen Wasserfahrzeuge bestehenden Localgebühren bleiben unverändert.											
83	**Wägen und Schlitten:**											
	a) Lastwägen und -Schlitten	1 Stück	2	30			1 Stück	.	1		1 Stück	5
	b) Personenwägen, *gemeine*, d. i. alle ohne Verbindung mit Bestandtheilen, die höher als 15 fl. der Centner belegt sind, und Personenschlitten, *ungedeckte*	"	15	.		H. II.	"	.	5		"	25
	Anmerkung. Futter von mittelfeinen, gemeinen und gemeinsten Baumwoll- und Leinenstoffen schliessen die Wägen von der Einreihung in diesen Tarifsatz nicht aus.											
	c) Personenwägen und -Schlitten, *feine*, d. i. alle nicht besonders benannten	"	100	.		"	"	.	25		"	25
	d) Eisenbahnwägen, d. i. alle auf Eisenbahnen verwendeten Waggons, sowohl für Personen als Lasten .	"	250	.		"	"	.	50		"	50
	Anmerkung zu der Abtheilung der Wägen und Schlitten. Einzelne Wagenbestandtheile, dann Kinderwägen und Handschlitten werden als Arbeiten aus jenen Stoffen behandelt, aus denen sie bestehen. Dampfwägen (Locomotive) werden den Maschinen beigezählt.											
	XXIII. Glas-, Stein- und Thonwaaren.											
84	**Glas und Glaswaaren:**											
	a) Bruchglas, d. i. Stücke von gebrochenen Glaswaaren	1 Ctr. sporco	. .	1			1 Ctr. sporco	.	25	N. I.	1 Ctr. sporco	5
	b) Glasmassen, *rohe*, d. i. in rohen Platten, Stangen und unförmlichen Stücken, wie auch rohe ungeschliffene Spiegelgläser	1 Ctr. netto	2	30	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben.		"	.	1		"	10
	c) Glaswaaren, *gemeine*, d. i. Tafel- und Hohlglas, ordinäres, grünes oder weisses (farbloses), glatt,											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej: złr.	kr.	potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej: złr.	kr.	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	kwota opłaty celnej: kr.
	lone i białe (bezkolorowe), gładkie, niesfałszowane dalej niewyrobione, albo takie szkło wklęsłe z dorabianemi zatyczkami albo z ślifowanemi dnami lub brzegami, jako i proste zwierciadła miary żydowskiej, pojedyncze i dubeltowe . . .	1 cetn. netto	5	.	23 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, i pokładach.	.	1 cetn. sporco	.	1		1 cetn. sporco	10
	d) towary szklane gatunku średniego, t. j. szkiełka okularowe i soczewki do instrumentów optycznych, tudzież wszelkie oddzielnie niewymienione . . .	„	12	30			„	.	2		„	10
	e) towary szklane gatunku przedniego, t. j. wszelkie pozłacane, posrebrzane, pomalowane, farbowaną masą szklaną cienko powlekane, pastami (kameami) wykładane, wszelkie tafle zwierciadlane szlifowane, podkładane czyli podlewane i nie podkładane (nie podlewane) naśladowane kamienie drogie, czyli szklane klejnoty i dętki . . .	„	20	.	23 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach.		„		2		„	25
	Uwaga. Towary szklane, połączone z innemi robotami należą do towarów złożonych. Zwierciadła w ramach drewnianych oclone będą w jednej połowie, jako towary szklane, w drugiej jako towary drewniane.											
85	**Towary kamienne**, t. j. wszelkie wyroby rzeźbiarskie, formiarskie, modelarskie, kamieniarskie i bižuteryjne z kamieni lub z mieszanin glinianych albo kamiennych niewypalanych, z wyjątkiem towarów z kamieni drogich i piany morskiej:											
	a) ciężkie, t. j. wszelkie roboty w kawałach cięższych nad 10 funtów, niepołączone z innemi materyałami, jak tylko z drzewem ordynaryjnem albo z sztabami i blatami z metalów nieślachetnych, i ani pozłacane ani posrebrzane	1 cetn. sporco	1	30		.	„		1		„	5
	b) gatunku średniego, t. j. wszelkie oddzielnie niewymienione, niepołączone z innemi robotami, jak tylko z takiemi, które nie są nałożone cłem wyższem nad złt. r. 15 od cetnara	1 cetn. netto	15	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	H. H.	„	.	5		„	25
	c) gatunku przedniego, t. j. półdrogie kamienie w połączeniu z robotami, które nie są wyższem nałożone cłem, jak złt. r. 15 od cetnara.	„	50	.		„	„	.	25		„	25
	Uwaga. Towary kamienne, w połączeniu z robotami, nałożonemi cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara należą do towarów złożonych.											
86	**Towary gliniane**, t. j. wszelkie roboty z wypalanych ziem porcelanowych, glinianych i innych:											
	a) cegły	1 cetn. sporco	woln.			N. H.	„	woln.			„	pr.
	b) towary gliniane gatunku najpośledniejszego, t. j. wszelkie oddzielnie niewymienione .	„	.	25		„	„	.	1		„	2
	c) towary gliniane ordynaryjne, t. j. farfurowe jednokolorowe, albo też z jednokolorową u brzegu obwódką, lecz ani niepozłacaną ani posrebrzaną, tudzież towary gliniane gatunku najpośledniejszego w połączeniu z towarami ordynaryjnemi i najpośledniejszemi, drewianemi i żelaznemi, tudzież dzbany z cynowemi pokrywkami i uchami .	1 cetn. netto	5	.			„	.	1		„	10
	d) towary gliniane gatunku średniego, t. j. farfurowe wielofarbne, malowane, drukowane, pozłacane i posrebrzane	„	10	.			„	.	5		„	25
	e) naczynia stołowe i służące do zabawek dziecinnych, zielonawem złotem połyskujące (w przywozie ze względów na zdrowie są zakazane)	„	10	.	22 w skrzyn.., 13 w koszach.	H. H.	„	.	5		„	25
	f) towary gliniane gatunku przedniego, t. j. wyroby z białej porcelany bez obwódek u brzegu, albo z takowemi jednobarwnemi, lecz niepozłacanemi ani nieposrebrzanemi	„	15	.		„	„	.	5		„	25
	g) towary glinane gatunku najprzedniejszego, t. j. porcelanowe, kolorowe, malowane, drukowane, pozłacane i posrebrzane	„	40	.		„	„	.	10		„	25
	Uwaga 1. Towary gliniane w połączeniu z innemi robotami, należą do towarów złożonych, z których wyjmuje się te tylko towary złożone, które w poz. tar. c) zostały wymienione.											
	Uwaga 2. Pod wyrazem porcelana rozumie się nietylko porcelana prawdziwa, ale też i frytta i półporcelana, a ogólnie każdy towar gliniany, pochodzący z masy *jednokolorowej* wskróś zeszklonej (na kantach i cienkich miejscach przeźroczystej, *lub łom* sklenisty ukazującej). Utarte lub nadpiłowane miejsca z powierzchni porcelany, przyło-											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	weder geschliffen, noch sonst weiter bearbeitet, wie auch solches Hohlglas mit eingeriebenen Stöpseln oder geschliffenen Böden oder Randern, wie auch gemeine Judenmass-Spiegel, einfache und doppelte	1 Ctr. netto	5		23 in Fässern und Kisten, 13 in Körben und Gestellen		1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	10
	d) *Glaswaaren, mittelfeine, d. i. Brillengläser und Linsen für optische Instrumente, wie auch alle nicht besonders benannten* . .	"	12	30			"	.	2		"	10
	e) *Glaswaaren, feine, d. i. alles vergoldete, versilberte, bemalte, überfangene, mit Pasten (Cameen) eingelegte Glas, alle geschliffenen, belegten und unbelegten Spiegelplatten, unechte Edelsteine und Glasperlen*	"	20		23 in Fassern und Kisten, 13 in Ballen.		"		2		"	25
	Anmerkung. Glaswaaren in Verbindung mit anderen Arbeiten gehören zu den zusammengesetzten Waaren. Spiegel in hölzernen Rahmen sind zur Hälfte als Glas-, zur Hälfte als Holzwaaren zu verzollen.											
85	**Steinwaaren**, *d. i. alle Bildhauer-, Former-, Modelleur-, Steinmetz- und Schmuckarbeiten aus Steinen und nicht gebrannten Erden- oder Steingemengen, mit Ausnahme jener aus Edelsteinen und Meerschaum:*											
	a) *schwere, d. i alle Arbeiten in Stücken, die schwerer als 10 Pfund, ohne Verbindung mit anderen Stoffen als mit gemeinem Holze oder Stangen und Platten aus unedlen Metallen, und weder vergoldet noch versilbert sind*	1 Ctr. sporco	1	30			"	.	1		"	5
	b) *mittelfeine, d. i. alle nicht besonders benannten ohne Verbindung mit anderen Arbeiten, als mit solchen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind*	1 Ctr. netto	15	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	H. II.	"	.	5		"	25
	c) *feine, d. i. Halbedelsteine in Verbindung mit Arbeiten, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind*	"	50	.		"	"	.	25		"	25
	Anmerkung. Steinwaaren, in Verbindung mit Arbeiten, die höher als 15 fl. der Centner belegt sind, werden den zusammengesetzten Waaren eingereiht.											
86	**Thonwaaren**, *d. i. alle Arbeiten aus gebrannten Porzellan, Thon- und anderen Erden:*											
	a) *Ziegel*	1 Ctr. sporco	frei			N. II.	"	frei			"	frei
	b) *Thonwaaren gemeinster Art, d. i. alle nicht besonders genannten*	"	.	25		"	"	.	1		"	2
	c) *Thonwaaren, gemeine, d. i. Steingut, einfarbiges, auch mit einfarbigen weder vergoldeten noch versilberten Randstreifen, dann die Thonwaaren gemeinster Art in Verbindung mit gemeinen und gemeinsten Holz- und Eisenwaaren, wie auch Krüge mit Zinndeckeln und Henkeln*	1 Ctr. netto	5	.			"	.	1		"	10
	d) *Thonwaaren, mittelfeine, d. i. Steingut, mehrfarbiges, bemaltes, bedrucktes, vergoldetes, versilbertes* . .	"	10	.			"	.	5		"	25
	e) *Ess- und Kinderspielerei-Geschirr, grünlich goldschillerndes (in der Einfuhr aus Sanitäts-Rücksichten verboten)*	"	10	.	22 in Kisten, 13 in Ballen.	H. II.	"	.	5		"	25
	f) *Thonwaaren, feine, d. i. Porzellan, weisses, ohne oder mit einfarbigen, weder vergoldeten noch versilberten Randstreifen*	"	15	.		"	"	.	5		"	25
	g) *Thonwaaren, feinster Art, d. i. Porzellan, farbiges, bemaltes, bedrucktes, vergoldetes und versilbertes*	"	40	.			"	.	10		"	25
	Anmerkung 1. Thonwaaren in Verbindung mit anderen Arbeiten gehören zu den zusammengesetzten Waaren; hiervon machen bloss die in der Tarifpost c) genannten zusammengesetzten Waaren die Ausnahme. *Anmerkung 2. Unter Porzellan wird sowohl das echte als das Fritten- und Halbporzellan und überhaupt jede Thonwaare verstanden, die aus einer durch und durch verglasten (an den Kanten und dünnen Stellen durchscheinenden oder einen glasigen Bruch zeigenden) gleichfarbigen Masse besteht.*											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	żywszy je do języka, niewsiąkają wody, gdyż przy masie farfurowej miejsca takowe na języku przylegają. Do wyrobów farfurowych należą nietylko wyroby farfurowe gatunku przedniego (fajans), ale też i gatunku ordynaryjnego *(majolica)*, białe, gliniane fajki kolońskie, towary z *terra cotta*, a ogólnie wszelkie towary gliniane, pochodzące z masy czystej jednobarwnej nieoszklonej. Mianowicie należą też do towarów ordynaryjnych wszelkie bańki i kamionki (plucerki) z masy farfurowej, a do towarów glinianych gatunku najpośledniejszego, naczynia szmelcowane heskie z tejże samej masy i tak zwane naczynia grafitowe.											
	XXIV. Towary z metalów nieślachetnych.											
87	**Towary ołowiane,** t. j. wszelkie wyroby z ołowiu twardego, materyał na pismo drukowe:											
	a) ordynaryjne, t. j. wszelkie niewymienione oddzielnie, mianowicie wszelkie czcionki drukarskie, stereotypy, także w połączeniu z towarami żelaznemi gatunku ordynaryjnego i najpośledniejszego	1 cetn. netto	7	30	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach.		1 cetn. sporco	.	2		1 cetn. sporco	10
	b) gatunku przedniego, t. j. wszelkie przedmioty lakierowane, pokostowane, malowane, pozłacane, posrebrzane, wszelkie bawidełka dziecinne i wszelkie wyroby w połączeniu z przedmiotami, nie nałożonemi cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara, o ile te ostatnie nie są już w pozycyi taryfowej a) pomieszczone	„	15	.			„	.	5		„	25
	Uwaga. Towary ołowiane w połączeniu z przedmiotami, nałożonemi cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara, należą do towarów złożonych.											
88	**Towary żelazne:**											
	a) gatunku najpośledniejszego, t. j. wszelkie, na czarno (grubo) albo tylko na biało szurowane, jednakże ani niepolerowane ani nie szlifowane, tudzież nie lakierowane (pokostowane), ani też niepołączone z innemi częściami składowemi, jak tylko z towarami drewnianemi gatunku ordynaryjnego i najpośledniejszego, a należące do następujących poddziałów:											
	aa) Wyroby kowalskie, młotowe i grube jako to: sztaby i blaty świdrowane, wiercone, w kraty lub w inny sposób do użycia przysposobione, kowadła, kotwice i łańcuchy kotwiczne, łańcuchy okrętowe, zawięzy murowe (ankry), wyłomidła, tłuki grube czyli barany lub kafary, młoty wodne, niedokowane części do wozów należące, n. p. osie, okucia wozów.											
	bb) Towary żelazne lane oddzielnie niewymienione, t. j. wszelkie, nienależące do pozycyj taryfowych 51. lit. i) i 88. lit. d) i e), a mianowicie glazurowane (emaliowane) naczynia kuchenne.											
	cc) Roboty gwoździarskie, jako to: gwoździe, nity, haki, klamry, ćwieki.											
	dd) Sprzęty wiejsko-gospodarcze z żelaza kowanego, jako to: pługi, krój (krój i lemiesz), brony, grabie i motyki, kielnie i krampy, ochlice (grzebienie żelazne), łopaty, widły od nawozu, widły od siana i ożogi, zapadki i łapki, motowidła i windy, hamulce, podkowy, zgrzebła, łańcuchy od lodu, uździenice (kantarki) i łańcuchy u hamulca.											
	ee) Grube sprzęty domowe i kuchenne z żelaza kowanego, jako to: rożny, trójnożki (dynarki), wilki kuchenne, cęgi ogniowe czyli kleszcze, szufle ogniowe, kotły i panwie (patelnie), tłuczki moździerzowe, oków do drzwi i skrzyń											
	ff) Narzędzia kowalskie i ślusarskie, wyjąwszy instrumenta z ostrzem.	„	5	.	10 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.	H. II.	„	.	2		„	10
	b) ordynaryjne, t. j. wszelkie, niepolerowane, nieszlifowane lub nielakierowane (niepokostowane), ani niepołączone z innemi częściami, do składu ich											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Abgeriebene oder abgefeilte Stellen der Oberfläche des Porzellans an die Zunge gelegt saugen kein Wasser ein, während bei Steingut derlei Stellen an der Zunge kleben bleiben. Unter Steingut sind sowohl das feine (Fayence) als das gemeine (Majolica), weisse, irdene Colner Pfeifen, Waaren von terra cotta und überhaupt alle Thonwaaren einzureihen, die aus einer reinen gleichfarbigen nicht verglasten Masse bestehen. Insbesondere gehören auch alle Krüge und Plutzer von Steinzeug zu den gemeinen, sowie die hessischen Schmelzgeschirre von Steinzeug und das sogenannte Grafitgeschirr zu den gemeinsten Thonwaaren.											
	XXIV. Waaren aus unedlen Metallen.											
87	**Bleiwaaren**, *d. i. alle Arbeiten aus Blei, Hartblei, Schriftgiessermetall:*											
	a) *gemeine, d. i. alle nicht besonders benannten, insbesondere alle Buchdruckerbuchstaben, Stereotypen, auch in Verbindung mit gemeinen und gemeinsten Eisen- und Holzwaaren*	1 Ctr. sporco	7	30	20 in Fässern und Kisten, 13 in Ballen.		1 Ctr. sporco	.	2		1 Ctr. sporco	10
	b) *feine, d. i. alle lackirten, gefirnissten, bemalten, vergoldeten, versilberten Gegenstände, alle Kinderspielwaaren und alle Arbeiten in Verbindung mit Gegenständen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind, in soferne letztere nicht bereits im Tarifsatze* a) *enthalten sind*	»	15	.			»	.	5		»	25
	Anmerkung. Bleiwaaren in Verbindung mit Gegenständen, die höher als 15 fl. der Centner belegt sind, gehören zu den zusammengesetzten Waaren.											
88	**Eisenwaaren:**											
	a) *gemeinster Art, d. i. alle, die schwarz (rauh) oder bloss weiss gescheuert, jedoch weder polirt oder abgeschliffen, noch lackirt (gefirnisst), noch mit anderen Bestandtheilen als gemeinen und gemeinsten Holzwaaren verbunden sind und zu folgenden Unterabtheilungen gehören:*											
	aa) *Erzeugnisse der Hammer- und Grobschmiede, als: gebohrte, gelochte, zu Gittern verbundene oder auf andere Weise zum Gebrauche vorgerichtete Stäbe und Platten, Ambosse, Anker und Ankerketten, Schiffsketten, Mauerschliessen, Brecheisen (Gaisfüsse), grobe Schlegel, Wasserhämmer, roh vorgeschmiedete Bestandtheile von Wägen, z. B. Achsen, Wagenbeschläge.*											
	bb) *Gusseisenwaaren, nicht besonders benannte, d. i. alle, die nicht in die Tarifsätze 41,* lit. i) *und 88,* lit. d) *und* e) *gehören, und namentlich die glasirten (emaillirten) Kochgeschirre.*											
	cc) *Nagelschmiedarbeiten, als: Nägel, Nieten, Haken, Klammern, Zwecke.*											
	dd) *Schmiedeiserne landwirthschaftliche Geräthe, als: Pflüge, Pflugeisen (Seche und Schaaren), Eggen, Harken und Hauen, Kellen und Krampen, Hecheln und Rechen, Schaufeln, Dung-, Heu- und Ofengabeln, Fallen und Fangeisen, Haspeln und Winden, Hemmschuhe, Hufeisen, Striegel, Eis-, Halfter- und Hemmketten.*											
	ee) *Schmiedeiserne Haus- und Küchengeräthe, grobe, als: Bratspiesse, Dreifüsse, Feuerhunde und Feuerzangen, Glutschaufeln und Schürhaken, Kesseln und Pfannen, Mörserstössel, Thür- und Truhenbeschläge.*											
	ff) *Schmied- und Schlosserwerkzeuge, mit Ausnahme der Schneidinstrumente*	»	5	.	10 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.	H. II.	»	.	2		»	10
	b) *gemeine, d. i. alle, die weder polirt, abgeschliffen oder lackirt (gefirnisst), noch mit anderen Bestandtheilen als mit gemeinen und gemeinsten Holz- oder*											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr.	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr.	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	wchodzącemi, jak tylko z ordynaryjnemi i najpośledniejszemi towarami drewnianemi albo skórzanemi, o ile takowe nienależą do poz. tar a). . . . Uwaga. Małe sześci składowe z metalów nieślachetnych, niepozlacane lub nieposrebrzane, ani też wedle aproksymacyjnego ocenienia więcej wynoszące nad 1 odsetek wagi całej, tudzież pobielenie cyną albo oszklenie (emaliowanie), niewyłączają towaru od pomieszczenia go w niniejszej poz. taryfowej.	1 cetn. netto	10			H. II	1 cetn. sporco		5		1 cetn. sporco	10
	c) gatunku średniego, jako to: baftki wraz z należącemi do nich kluczkami, szczotki sukiennicze, także gręple, skrobaczki i stalki do ostrzenia, uszka czyli kluczki (esy), drumle, dróciane plecia i tkaniny, — wszystkie te przedmioty niepołączone z innemi częściami, do ich kładu należącemi, jak tylko z takiemi, które nie są wyższem nałożone cłem nad 15 złt. r. od cetnara. . . . . Uwaga. Połączenie szczotek sukienniczych (także skrobaczek, grępli i stalek do ostrzenia) z towarami bawełnianemi, lnianemi, wełnianemi, skórzanemi, kauczukowemi lub z gutty-perchy, gatunku ordynaryjnego i najpośledniejszego, nie wyłącza pomieszczenia ich w niniejszej poz. tar.	"	15		10 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.	"	"		5		"	25
	d) gatunku przedniego, jako to: wszelka broń i części jej składowe, brzytwy i scyzoryki, chirurgiczne instrumenta, pilniki o niewięcej jak o 4 calach wiedeńskich i piły o nie nad 18 cali wiedeńskich długości, tudzież wszelkie oddzielnie niewymienione towary stalowe, kowalskie i lane polerowane, szlifowane, lakierowane (pokostowane), — o ile te przedmioty nie są ani pozłacane ani posrebrzane, ani też nie zostają w połączeniu z innemi robotami, jak tylko z ordynaryjnemi towarami skórzanemi, kauczukowemi i z wyrobami z gutty-perchy, albo z takiemi, które obłożone są cłem, nie wyższem nad 15 złt. r od cetnara . . .	"	25			"	"		10		"	25
	e) gatunku najprzedniejszego, jako to: igły do szycia, perły stalowe, przedmioty pozłacane i posrebrzane, złotym i srebrnym pokostem pociągane . . . . Uwaga 1. Wyjąwszy towary złożone, w pozycyach taryfowych a) aż do d) wyraźnie wymienione, należą wszystkie towary żelazne, połączone z robotami z innych materyałów, do towarów złożonych, jednakże roboty żelazne gatunku najprzedniejszego, połączone z metalami ślachetnemi, drogiemi kamieniami albo prawdziwemi perłami, należą do jubilerszczyzny gatunku przedniego. Uwaga 2. Broń i części składowe tejże muszą zawsze oddzielnie jako takie być zadeklarowane.	"	100			"	"		25		"	25
89	**Wyroby pakfongowe**, wszelkie roboty z samego pakfongu . . . . Uwaga. Roboty z pakfongu w połączeniu z metalami ślachetnemi, drogiemi kamieniami lub prawdziwemi perłami należą do jubilerszczyzny gatunku przedniego, — wyroby z pakfongu w połączeniu z innemi materyałami należą do towarów złożonych.	"	100		13 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.	"	"		25		"	25
90	**Wyroby cynkowe:**											
	a) ordynaryjne, t. j. wszelkie niewymienione oddzielnie, także połączone z robotami żelaznemi i drewnianemi gatunku ordynaryjnego albo najpośledniejszego	"	7	30		"	"		2		"	10
	b) gatunku przedniego, t. j. wszelkie lakierowane (pokostowane), malowane przedmioty, wszelkie towary bawidełek dziecinnych i wszelkie przedmioty, zostające w połączeniu z wyrobami, nie wyższem cłem nałożonemi nad 15 złt. r. od cetnara, o ile takowe nie zostały już objęte pod pozycyą taryfową a)	"	15			"	"		5		"	25
	c) gatunku najprzedniejszego, t. j. wszelkie przedmioty pozłacane, posrebrzane, złotym lub srebrnym pokostem pociągane . . . . Uwaga. Roboty cynkowe, połączone z robotami z innych materyałów, nałożonemi cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara, należą do towarów złożonych.	"	50			"	"		25		"	25

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Lederwaaren verbunden sind und nicht zur Tarifpost a) *gehören*	1 Ctr. netto	10	.		H. II.	1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	10
	Anmerkung. Kleine Bestandtheile aus unedlen Metallen, die weder vergoldet oder versilbert sind, noch nach einer beiläufigen Schätzung mehr als 1 Percent des Gesammtgewichtes betragen, dann die Verzinnung oder Verglasung (Emaillirung) schliessen die Waare von der Einreihung in diesen Tarifsatz nicht aus.											
	c) *mittelfeine, als: Hafteln und die dazu gehörigen Schliessen, Kardätschen, auch Kratzen, Kratzbürsten und Streicher, Oese, Maultrommeln, Drahtgeflechte und -Gewebe, alle diese Gegenstände nicht in Verbindung mit anderen Bestandtheilen als solchen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind*	"	15	.	10 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.	"	"	.	5		"	25
	Anmerkung. Die Verbindung der Kardätschen (auch Kratzbürsten, Kratzen und Streicher) mit gemeinen und gemeinsten Baumwoll-, Leinen-, Woll-, Leder-, Kautschuk- oder Gutta-Perchawaaren, schliessen sie von der Einreihung in diesen Tarifsatz nicht aus.											
	d) *feine, als: Waffen und Waffenbestandtheile, Rasier- und Federmesser, chirurgische Instrumente, Feilen von nicht mehr als 4 Wiener Zoll und Sägen von nicht mehr als 18 Wiener Zoll in der Länge, dann alle nicht besonders benannten polirten, abgeschliffenen, lackirten (gefirnissten) Stahl-, Schmied- und Gusswaaren, alle diese Gegenstände weder vergoldet oder versilbert, noch in Verbindung mit anderen Arbeiten als mit gemeinen Leder-, Kautschuk- und Gutta-Perchawaaren, oder mit solchen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind*	"	25	.		"	"	.	10		"	25
	e) *feinster Art, als: Nähnadeln, Stahlperlen, vergoldete und versilberte, mit Gold- oder Silberlack überzogene Gegenstände*	"	100	.		"	"	.	25		"	25
	Anmerkung 1. Mit Ausnahme der in den Tarifposten a) bis d) ausdrücklich genannten zusammengesetzten Waaren gehören alle Eisenwaaren in Verbindung mit Arbeiten aus anderen Stoffen zu den zusammengesetzten Waaren, jedoch Eisenarbeiten feinster Art in Verbindung mit edlen Metallen, Edelsteinen oder echten Perlen zu den feinen Bijouterien. Anmerkung 2. Waffen und Waffenbestandtheile müssen immer gesondert als solche erklärt werden.											
89	**Packfongarbeiten**, *d. i. alle Arbeiten aus Packfong allein*	"	100	.	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.	"	"	.	25		"	25
	Anmerkung. Arbeiten aus Packfong in Verbindung mit edlen Metallen, Edelsteinen oder echten Perlen gehören zu den feinen Bijouterien, Arbeiten aus Packfong in Verbindung mit anderen Stoffen zu den zusammengesetzten Waaren.											
90	**Zinkarbeiten:**											
	a) *gemeine, d. i. alle nicht besonders benannten, auch in Verbindung mit gemeinen oder gemeinsten Eisen- und Holzarbeiten*	"	7	30		"	"	.	2		"	10
	b) *feine, d. i. alle lackirten (gefirnissten), bemalten Gegenstände, alle Kinderspielwaaren und alle Gegenstände, welche mit Arbeiten in Verbindung stehen, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind, in soweit dieselben nicht bereits unter dem Tarifsatze* a) *begriffen sind*	"	15	.		"	"	.	5		"	25
	c) *feinster Art, d. i. alle vergoldeten, versilberten mit Gold- oder Silberlack überzogenen Gegenstände*	"	50	.		"	"	.	25		"	25
	Anmerkung. Zinkarbeiten in Verbindung mit Arbeiten aus anderen Stoffen, die höher als 15 fl. der Centner belegt sind, gehören zu den zusammengesetzten Waaren.											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
91	**Roboty metalowe**, nieślachetne, nie wymienione oddzielnie, t. j. wszelkie wyroby z miedzi, cyny, mosiądzu, tombaku, bronzy i z innych, w powyższych oddziałach niewymienionych metalów i kompozycyj metalowych nieślachetnych:											
	a) ordynaryjne, t. j. wszelkie oddzielnie niewymienione, tudzież mosiądz tarty (proszek bronzowy), blaszki miedziane czyli nędza złota i srebra, folgi metalowe (wyjąwszy staniol), wszystkie te towary z metalów lub kompozycyj metalowych nieślachetnych, albo same, albo tylko w połączeniu z robotami, nałożonemi cłem nie wyższem nad 15 złt. r. od cetnara	1 cetn. netto	15	.	13 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.	H. II.	1 cetn. sporco	.	5		1 cetn. sporco	25
	b) gatunku przedniego, t. j. wszelkie przedmioty lakierowane (pokostowane), malowane i drukowane, wszelkie ozdoby wyciskane n. p. skowki od szaf i drzwi, trzymadła oponowe, agrafy (spinadła), tudzież wszelkie towary, wymienione w pozycyach taryfowych a) i b), połączone z robotami, nie wyższem nałożonemi cłem nad złt. r. 50 od cetnara, o ile te towary złożone, nie są już objęte w pozycyi taryfowej a)	„	50	.		„	„	.	10		„	25
	c) gatunku najprzedniejszego, t. j. wszelkie perły metalowe, wszelkie przedmioty pozłacane, posrebrzane, złotym lub srebrnym pokostem pociągane	„	100	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	„	.	25		„	25
	Uwaga. Wyjąwszy towary, złożone w pozycyach taryfowych a) i b) wyraźn ewymienione, należą wszystkie roboty niniejszego oddziału taryfy w połączeniu z robotami z innych materyałów, do towarów złożonych gatunku przedniego, jednakże nieślachetne wyroby metalowe gatunku najprzedniejszego, połączone z metalami ślachetnemi, drogiemi kamieniami albo prawdziwemi perłami, należą do jubilerszczyzny gatunku przedniego.											
	XXV. Towary z metalów ślachetnych i jubilerszczyzna.											
92	**Towary z metalów ślachetnych:**											
	a) Wyroby złote, t. j. wszelkie wyroby ze złota łącznie blachy, drótu, folgi, blaszki, przędziwa, plecia i tkaniny	1 funt netto	6	.	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	H. I.	„	.	50		„	50
	b) wyroby srebrne, t. j. wszelkie wyroby z samego srebra albo połączone z robotami ze złota i innych ślachetnych metalów łącznie blachy, drótu, folgi, blaszki, przędziwa, plecia i tkaniny	„	6	.		„	„	.	50		„	50
	c) wyroby platynowe i roboty z metalów ślachetnych oddzielnie niewymienionych	1 cetn. netto	100	.		„	„	.	25		„	25
93	**Jubilerszczyzna:**											
	a) Jubilerszczyzna gatunku przedniego, t. j. wszelkie wyroby z drogich kamieni, prawdziwych pereł i metalów ślachetnych w połączeniu z innemi robotami, nałożonemi cłem wyższem nad 50 złt. r. od cetnara, o ile takowe nienależą do sukien i towarów strojowych	1 funt netto	2	30	20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	„	–	.	50		„	50
	b) jubilerszczyzna gatunku najprzedniejszego, t. j. wszelkie oprawne kamienie drogie i perły prawdziwe, tudzież wszelkie roboty złożone z kamieni drogich, pereł prawdziwych, metalów ślachetnych i towarów jedwabnych gatunku przedniego, o ile połączenia takowe nienależą do sukien i strojów, tu także zamieścić należy wszelkie zegary złote i srebrne	„	6	.		„	„	.	50		„	50
	Uwaga do klasy taryfowej XXV. Towary tejże klasy taryfy, jeżeli połączone są z innemi robotami, jak tu wyraźnie wymienionemi, należą do towarów złożonych gatunku przedniego, tylko dodatek z półdrogich kamieni nie będzie stanowić wyłączenia ich od klasy taryfowej XXV, i niebędzie zważanym przy oznaczeniu pozycyi taryfowej.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
91	***Metallarbeiten,*** *unedle, nicht besonders benannte, d. i. alle Arbeiten aus Kupfer, Zinn, Messing, Tombak, Bronze und anderen nicht in den vorstehenden Abtheilungen genannten unedlen Metallen und Metallgemischen:*											
	a) *gemeine, d. i. alle nicht besonders genannten, wie auch geriebenes Messing (Bronzepulver), Rauschgold und -Silber, Metallfolien (mit Ausnahme des Staniols), alle diese Waaren aus unedlen Metallen und Metallgemischen allein oder nur in Verbindung mit Arbeiten, die nicht höher als 15 fl. der Centner belegt sind*	1 Ctr. netto	15	.	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen.	H. II.	1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	25
	b) *feine, d. i. alle lackirten (gefirnissten), bemalten und bedruckten Gegenstände, alle gepressten Verzierungen, z. B. Kasten- und Thürbeschläge, Vorhanghalter, Agraffen, dann alle Waaren der Tarifsätze a) und b), die mit Arbeiten in Verbindung stehen, die nicht höher als 50 fl. der Centner belegt sind, in soweit diese zusammengesetzten Waaren nicht bereits im Tarifsatze a) enthalten sind*	"	50	.		"	"	.	10		"	25
	c) *feinster Art, d. i. alle Metallperlen, alle vergoldeten, versilberten, mit Gold- oder Silberlack überzogenen Gegenstände*	"	100	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	"	"	.	25		"	25
	Anmerkung. Mit Ausnahme der in den Tarifposten a) und b) ausdrücklich genannten zusammengesetzten Waaren gehören alle Arbeiten dieser Tarifabtheilung in Verbindung mit Arbeiten aus anderen Stoffen zu den feinen zusammengesetzten Waaren, jedoch unedle Metallarbeiten feinster Art in Verbindung mit edlen Metallen, Edelsteinen oder echten Perlen zu den feinen Bijouterien.											
	XXV. Waaren aus edlen Metallen und Bijouterien.											
92	***Waaren aus edlen Metallen:***											
	a) *Goldarbeiten, d. i. alle Arbeiten aus Gold mit Inbegriff der Bleche, Drähte, Folien, Flitter, Gespinnste, Geflechte und Gewebe*	1 Pfd. netto	6	.	100	H. I.	"	.	50		"	5
	b) *Silberarbeiten, d. i. alle Arbeiten aus Silber allein oder in Verbindung mit Arbeiten von Gold und anderen edlen Metallen mit Inbegriff der Bleche, Drähte, Folien, Flitter, Gespinnste, Geflechte und Gewebe*	"	6	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	"	"	.	50		"	50
	c) *Platin-Arbeiten und Arbeiten aus nicht besonders benannten edlen Metallen*	1 Ctr. netto	100	.		"	"	.	25		"	25
93	***Bijouterien:***											
	a) *Bijouterien, feine, d. i. alle Arbeiten aus Edelsteinen, echten Perlen und edlen Metallen in Verbindung mit anderen Arbeiten, die höher als 50 fl. der Centner belegt sind, in soferne dieselben nicht zu den Kleidungen und Putzwaaren gehören*	1 Pfd. netto	2	30	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	"	"	.	50		"	50
	b) *Bijouterien feinster Art, d. i. alle gefassten Edelsteine und echte Perlen, dann alle zusammengesetzten Arbeiten von Edelsteinen, echten Perlen, edlen Metallen und feinen Seidenwaaren, in soferne Verbindungen letzterer Art nicht zu den Kleidungen und Putzwaaren gehören, auch sind hier einzureihen alle goldenen und silbernen Uhren*	"	6	.		"	"	.	50		"	50
	Anmerkung zur Tarifsclasse XXV. Wenn Waaren dieser Tarifsclasse mit anderen als mit den ausdrücklich angeführten Arbeiten verbunden sind, so gehören sie zu den feinen zusammengesetzten Waaren, nur ein Beisatz von Halbedelsteinen schliesst sie von der Tarifsclasse XXV nicht aus und bleibt bei der Bestimmung der Tarifspost unberücksichtiget.											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	XXVI. Towary złożone.											
94	**Towary złożone**, t. j. wszelkie towary, niepomieszczone wyraźnie w innych oddziałach taryfy:											
	a) gatunku ordynaryjnego, t. j. wszelkie, w których żadna część składowa nie jest nałożona cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara. Mianowicie zamieszczają się tu: wyścielane meble i wypychane łóżka (także materace i sienniki), jeżeli powłoki nie są z materyj jedwabnych, z materyj bawełnianych, lnianych lub wełnianych gatunku wybornego lub naprzedniejszego, bilary, wypchane zwierzęta, larwy, puzdra na flaszki, siatki czyli kratki i sita z włosia, z ramami z drzewa lub metalów nieślachetnych, ani pozłacane ani posrebrzane, ani też złotym lub srebrnym pokostem pociągane	1 cetn. netto	15			H. H.	1 cetn. sporco		5		1 cetn sporco	25
	b) gatunku średniego, t. j. wszelkie w których w prawdzie znajdują się części składowe, nałożone cłem wyższem nad 15 złt. r. od cetnara, wszelakoż nie takie, których nałożenie przenosi 50 złr. od cetnara.	"	50			"	"		10		"	25
	Uwaga. Towary, w których nie znajdują się inne części składowe, jak tylko towary ordynaryjne skórzane, kauczukowe lub z gutta-percha, nie nałożone cłem wyższem nad złt. r. 15 od cetnara, należą do towarów złożonych ordynaryjnych, jeżeli takowe stanowią tylko części składowe uboczne i oraz wedle ocenienia aproksymacyjnego nie wynoszą 1% wagi całkowitej; w wszelkim zaś innym razie należeć będą do towarów ordynaryjnych skórzanych, kauczukowych albo z gutta-percha.											
	c) gatunku przedniego, t. j. w których znajdują się w prawdzie części składowe, nałożone cłem wyższem od cetnara nad 50 złt. r. lecz także i nałożone cłem niższem, albo w których wprawdzie wszystkie części składowe są nałożone cłem wyższem jak po 50 złt. r. od cetnara, lecz oraz należą do różnych pozycyj taryfowych i między któremi nieznajdują się żadne roboty z metalów ślachetnych, kamieni drogich lub pereł prawdziwych. Tu mianowicie należą meble wyścielane i łóżka wypychane, jeżeli ich powłoki są z materyj jedwabnych, z materyj gatunku wybornego lub najprzedniejszego bawełnianych, lnianych albo wełnianych, tudzież nieprawdziwe perły . . .	"	100		20 w beczkach i skrzyn., 13 w koszach, 9 w belach.	H. I.	"		25		"	25
	Uwaga do oddziału towarów złożonych. Dozwala się, oświadczać towary złożone, pomieszczone w pozycyach taryfowych 68, b), c); 73, b), c); 74, b), c); 78, c), d), e); 79, d); 80, b); 85, b), c); 87, b); 90, b); 91, b); jako towary złożone, jeżeli takowe, tak wedle właściwego nazwiska swego taryfowego, jak wedle pozycyi taryfowej towarów złożonych, pod którą są objęte, jednemu a temu samemu ulegają cłu.											
	XXVII. Maszyny i instrumenta.											
95	**Maszyny:**											
	a) żelazne, t. j. wszelkie maszyny i części, do składu maszyn należące, albo z samego tylko żelaza, albo z żelaza w połączeniu z częściami składowemi ubocznemi, z towarów metalowych nieślachetnych, drewnianych, kościanych, szklanych, glinianych, skórzanych, kauczukowych albo z gutta-percha gatunku najordynarniejszego lub ordynaryjnego	"	4			H. H.	"		2		"	10
	b) niewymienione oddzielnie, t. j. wszelkie pod a) nie wyszczególnione maszyny i części do składu maszyn należące, o ile takowe wedle swych części składowych nienależą do towarów z metalów ślachetnych, do jubilerszczyzny lub do towarów złożonych gatunku przedniego	"	15		16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	"	"		5		"	25
	Uwagi do oddziału o maszynach. 1. Maszyny drewniane należą do towarów drewnianych gatunku najordynaryjniejszego, maszyny, wedle swych części składowych należące do towarów z metalów ślachetnych											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	XXVI. Zusammengesetzte Waaren.											
94	**Zusammengesetzte Waaren,** d. i. alle zusammengesetzten Waaren, die nicht ausdrücklich in anderen Abtheilungen des Tarifes aufgeführt sind:											
	a) *gemeine*, d. i. alle, in denen kein Bestandtheil höher als 15 fl. der Centner belegt ist. Namentlich werden hier eingereiht: gepolsterte Meubel und gefüllte Betten (auch Matratzen und Strohsäcke), falls die Ueberzüge nicht aus Seidenwaaren, extrafeinen oder feinsten Baumwoll-, Leinen- oder Wollwaarenbestehen, Billards, ausgestopfte Thiere, Larven, Flaschenkeller, Gitter- und Haarsiebe mit Rahmen von Holz oder unedlen Metallen, weder vergoldet oder versilbert, noch mit Gold- oder Silberlack versehen	1 Ctr. sporco	15	.		H. II.	1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	25
	b) *mittelfeine*, d. i. alle, in denen zwar Bestandtheile vorkommen, die höher als 15 fl. der Centner belegt sind, jedoch keine, deren Belegung höher als 50 fl. der Centner ist	"	50	.	20 in Fässern und Kisten, 13 in Körben, 9 in Ballen.	"	"	.	10		"	25
	Anmerkung. Waaren, in denen keine höher als 15 fl. der Centner belegten Bestandtheile als bloss gemeine Leder-, Kautschuk- oder Gutta-Perchawaaren vorkommen, bleiben, wenn diese Waaren bloss Nebenbestandtheile bilden, und nach einer beiläufigen Schätzung nicht 1 % des Gesammtgewichtes ausmachen, den gemeinen zusammengesetzten Waaren eingereiht; in jedem anderen Falle werden sie den gemeinen Leder-, Kautschuk- oder Gutta-Perchawaaren beigezählt.											
	c) *feine*, d. i. alle, in denen zwar Bestandtheile, die höher als 50 fl. der Centner belegt sind, jedoch auch geringer belegte vorkommen, oder wo zwar alle Bestandtheile höher als 50 fl. der Centner belegt sind, allein dieselben verschiedenen Tarifposten angehören und sich unter ihnen keine Arbeiten aus edlen Metallen, Edelsteinen und echten Perlen befinden. Namentlich gehören hieher gepolsterte Meubel und gefüllte Betten, falls die Ueberzüge aus Seidenwaaren, extrafeinen oder feinsten Baumwoll-, Leinen- oder Wollwaaren bestehen, und unechte Perlen . .	"	100	.		H. I.	"	.	25		"	25
	Anmerkung zur Abtheilung der zusammengesetzten Waaren. Es ist gestattet, zusammengesetzte Waaren, welche den Tarifsätzen 68, b), c); 73, b), c); 74, b), c); 78, c), d), e); 79, d); 80, b); 85, b), c); 87, b); 90, b); 91. b) eingereiht sind, als zusammengesetzte Waaren zu erklären, falls sie sowohl nach ihrer eigentlichen tarifmässigen Benennung, als nach jenem Tarifsatze der zusammengesetzten Waaren, welchem sie eingereiht werden, demselben Zolle unterliegen.											
	XXVII. Maschinen und Instrumente.											
95	**Maschinen:**											
	a) *eiserne*, d. i. alle Maschinen und Maschinenbestandtheile aus Eisen allein oder aus Eisen in Verbindung mit Nebenbestandtheilen aus unedlen Metall-, Holz-, Bein-, Glas-, Thon-, Leder-, Kautschuk- oder Gutta-Perchawaaren gemeinster oder gemeiner Art	"	4	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.	H. II.	"	.	2		"	10
	b) *nicht besonders benannte*, d. i. alle nicht unter a) aufgeführten Maschinen und Maschinenbestandtheile, in soferne sie nicht nach ihren Bestandtheilen zu den Waaren aus edlen Metallen, den Bijouterien oder den feinen zusammengesetzten Waaren gehören	"	15	.		"	"	.	5		"	25
	Anmerkungen zur Abtheilung der Maschinen. 1. Maschinen, hölzerne, gehören zu den Holzwaaren gemeinster Art, Maschinen, welche nach ihren Bestandtheilen zu den Waaren aus edlen Metallen, den Bijouterien oder den feinen											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	do jubilerszczyzny lub do towarów złożonych gatunku przedniego także i w postępowaniu celnem za takie uważane być mają. 2. Za części, do składu maszyn należące, uważane być mogą takie tylko przedmioty, które bez połączenia ich z innemi częściami składowemi i bez siły poruszającej samodzielnego użycia niedozwalają, n. p. wrzeciona, koła ekscentryczne lub zębiaste, cylindry parowe. 3. Fabrykantom krajowym pozwolono sprowadzać maszyny żelazne, do ich użycia przemysłowego potrzebne, przez ciąg lat dwóch, począwszy od dnia działalności niniejszej taryfy, za clem zniżonem po 2 złt. r. 30 kr. od cetnara *netto*, jednakże upustu cła dozwolić może tylko powiatowa władza finansowa, w miejscu fabryki ustanowiona.											
96	**Instrumenta:**											
	a) matymatyczne t. j. wszelkie instrumenta nietylko miernicze, ale też i inne astronomiczne, jeodetyczne, matematyczne *i* fizyczne	1 cetn. netto	15	.	23 w beczkach i skrzyn., 9 w belach.	II. II.	1 cent. sporco	.	5		1 cent. sporco	25
	b) muzyczne	„	15	.		„	„	.	5		„	25
	c) optyczne, t. j. wszelkie przeziernıki, nieopatrzone narzędziami mierniczemi . . . . Uwaga do oddziału instrumentów. Instrumenta, należące wedle właściwości swych części składowych do towarów z metalów ślachetnych, do jubilerszczyzny albo do towarów złożonych gatunku przedniego, w postępowaniu celnem także za takowe będą uważane.	„	15	.		„	„	.	5		„	25
	XXVIII. Produkta chemiczne, towary lekarskie, farbierskie i perfumowe.											
97	**Towary lekarskie**, preparowane, jako to: eliksyry (edwary), powidełka apteczne, mikstury, pigułki, proszki, sztuczne balzamy, plastry, maści, tynktury, medyczne octy, miody lub wina, konserwy, lekarstwa w tabliczkach, roby (soki na gęsto p. zegotowane), o ile niektóre z tych trzech ostatnich nie należą do konfektów, wszelkie lekarstwa w kapsułkach zaslonnych, wszelkie essencye, olejki lub inne środki do farbowania włosów, i ekstrakty, oznaczone na etykietach (napisach) lub obwiciach i t. p. jako środki lekarskie, tudzież cloroform, eter siarczany, mitrydat lub dryjakiew, mitrydat bydlęcy Uwaga. Towary właśnie rzeczone, bezwarunkowo sprowadzać mogą tylko aptekarze; osoby zaś prywatne potrzebują ku temu pozwolenia najwyższej władzy medycynalnej, jaka w kraju koronnym albo w obwodzie zamieszkania ich jest ustanowiona. Drobnostki, które z sobą prowadzą podróżni dla własnego użycia swego, albo które przynoszą mieszkańcy pograniczni za receptami lekarzy znanych z aptek sąsiednich, takiemu ograniczeniu niepodlegają.	„	15	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	„	„	.	„		„	25
98	**Produkta chemiczne i towary farbierskie:**											
	a) Produkta krochmalikowe, t. j. puder do włosów, krochmal, klajster, kleik, leogummy, surogaty gummy	1 cetn. sporco	. .	45			„	.	1		„	10
	b) Czernidła, t. j. sadze i czernidła węglowe wszelkiego gatunku (wyjąwszy spodyum, ob. poz. tar. 42), tudzież proszek węglowy, farba drukarska, czernidło frankfurckie	„	. .	45			„	.	1		„	10
	c) Karuk czyli klej zwierzęcy	„	. .	45			„	.	1		„	10
	d) Biel ołowna i cynkowa, massykot, minia, niedokwasy cynku (tucye)	1 cetn. netto	3	.	11 w beczkach.		„	.	1		„	10
	e) Produkta chemiczne i towary farbierskie oddzielnie niewymienione, t. j. wszelkie w innych oddziałach i pozycyach taryfowych nie pomieszczone, w szczególności też i drożdże sztuczne, pęcherze z wyza, galarety, tudzież fabrykaty z nich, trociczki (do kadzenia), szuwaksy (czernidło do bótów), lak do pieczętowania	„	5	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	II. II.	„	.	2		„	10
	f) Produkta chemiczne gatunku przedniego, jako to: kamień piekielny (saletran srebra), woda wa-											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	zusammengesetzten Waaren gehören, werden auch als solche behandelt. *2. Als Maschinenbestandtheile können nur solche Gegenstände angesehen werden, die ohne Verbindung mit anderen Bestandtheilen und ohne Triebkraft keinen selbständigen Gebrauch zulassen, z. B. Spindeln, excentrische oder Zahnräder, Dampfcylinder.* *3. Den inländischen Fabrikanten wird der Bezug der zu ihrem Gewerbsbetriebe benöthigten eisernen Maschinen durch zwei Jahre, vom Tage der Wirksamkeit gegenwärtigen Tarifes angefangen, gegen den ermässigten Zoll von 2 fl. 30 kr. für den Centner netto gestattet, doch kann der Zollnachlass nur von der Finanz-Bezirksbehörde des Standortes der Fabrik bewilliget werden.*											
96	***Instrumente:***											
	a) *mathematische, d. i. sowohl alle Mess-, als alle sonstigen astronomischen, geodätischen, mathematischen und physikalischen Instrumente*	1 Ctr. netto	15	.	23 in Fässern und Kisten, 9 in Ballen.	H. II.	1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	25
	b) *musikalische*	„	15	.		„	„	.	5		„	25
	c) *optische, d. i. alle Seh-Instrumente, welche nicht mit Messwerkzeugen versehen sind* *Anmerkung zur Abtheilung der Instrumente. Instrumente, welche nach der Beschaffenheit ihrer Bestandtheile zu den Waaren aus edlen Metallen, den Bijouterien oder den feinen zusammengesetzten Waaren gehören, werden auch als solche behandelt.*	„	15	.		„	„	.	5		„	25
	XXVIII. Chemische Produkte, Arzenei-, Farb- und Parfümeriewaaren.											
97	***Arzeneiwaaren,*** *zubereitete, als: Elixire, Latwerge, Mixturen, Pillen, Pulver, künstliche Balsame, Pflaster, Salben, Tincturen, Medicinal-Essige, -Honige, -Weine, Conserven, Pasten, Salsen, in so-weit nicht einige der drei letzteren zu den Confecten gehören, alle in Kapsel eingehüllten Arzeneien, alle durch ihre Etiquetten, Umschläge u. dgl sich als Arzeneimittel ankündigenden Essenzen, Haarfarbemittel, Extracte, dann Chloroform, Schwefeläther, Mithridat oder Teriak, Viehmithridat* *Anmerkung. Diese Waaren sind nur Apothekern unbedingt einzuführen erlaubt; Privatpersonen bedürfen der Erlaubniss der obersten Medicinalbehörde des Kronlandes oder Kreises ihres Wohnsitzes. Kleinigkeiten, die Reisende zum eigenen Gebrauche mitführen oder welche Gränzbewohner gegen Recepte bekannter Aerzte aus benachbarten Apotheken holen, unterliegen dieser Beschränkung nicht.*	„	15	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.	„	„	.	5		„	25
98	***Chemische Produkte und Farbwaaren:***											
	a) *Kraftmehlprodukte, d. i. Haarpuder, Stärke, Kleister, Pappe, Leogomme, Gummisurrogate*	1 Ctr. sporco	. .	45			„	.	1		„	10
	b) *Schwärzen, d. i. Russ- und Kohlenschwarz aller Art (mit Ausnahme des Spodiums, Tarifsatz 42), wie auch Kohlenpulver, Buchdrucker-, Frankfurter Schwärze*	„	. .	45			„	.	1		„	10
	c) *Tischlerleim*	„	. .	45			„	.	1		„	10
	d) *Blei- und Zinkweiss, Massicot, Mennig, Zinkoxyde (Tutien)*	1 Ctr. netto	3	.	11 in Fässern.		„	.	1		„	10
	e) *Chemische Produkte und Farbwaaren, nicht besonders benannte d. i. alle nicht in anderen Abtheilungen und Tarifsätzen enthaltene, insbesondere auch Hefe, künstliche, Hausenblase, Gallerten und Fabrikate aus denselben, Rauchkerzchen, Schuhwichse, Siegellack*	„	5	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen.	H. II.	„	.	2		„	10
	f) *Chemische Produkte, feine, als: Höllenstein,*											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej zł. r.	W przywozie: kwota opłaty celnej kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej zlr.	W wywozie: kwota opłaty celnej kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	wrzyno- wiśniowa, *lapis causticus*, fosfor, jod, brom, preparaty żywego srebra	1 cetn. netto	15	.		H. II.	1 cetn. sporco	.	5		1 cetn. sporco	25
	g) Towary farbierskie gatunku przedniego t. j. wszelkie inkausty (atramenty), pokosty, lakiery, politury, barwidła (roż i blansz), tusze, węgliki do rysowania, pastele i rubryki (czerwone ołówki), cynober, wszelkie farby w muszlach, pastach i skrzyneczkach	"	15	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	"	"	.	5		"	25
	Uwaga 1. Jeżeliby schowki farb w skrzyneczkach według właściwości swej nałożone były clem wyższem nad 15 zlt.r. od cetnara, natedy takowe w postępowaniu celnem uważane być mają jako towary złożone.											
	Uwaga 2. Barwiczki w schowkach niżej 1/2 miary (mass), albo w tygielkach, albo na papier dane, należą w postępowaniu celnem do towarów perfumowych.											
	Uwaga 3. Blansz nid może być sprowadzonym, jak tylko za osobnem pozwoleniem najwyższej władzy medycynalnej, w kraju koronnym albo w obwodzie ustanowionej.											
99	**Ołówki:**											
	a) proste, t. j. wszelkie niewymienione oddzielnie	"	15	.	16 w beczkach i skrzyn., 9 w koszach, 6 w belach.	"	"	.	5		"	25
	b) gatunku przedniego, t. j. wszelkie oprawione w drzewo polerowane i cedrowe	"	50	.		"	"	.	10		"	25
100	**Ocet:**											
	a) w naczyniach bednarskich	1 cetn. sporco	. .	45	11 w beczkach dwoistych.		"	.	1		"	5
	b) we flaszach	1 cetn. netto	7	30	24 w skrzyn., 16 w koszach.		"	.	2		"	10
	Uwaga. Octy perfumowane, nie do pożywania przeznaczone w naczyniach, 1/2 miary (mass) nieprzenoszących, albo w naczyniach, według właściwości swej wyższem nałożonych clem nad 15 zlt.r. od cetnara, uważane być winny w postępowaniu celnem jako towary perfumowe.											
101	**Swiece i mydła:**											
	a) Swiece woskowe i inne fabrykaty woskowe . . .											
	b) Swiece łojowe i pochodnie	"	7	30			"	.	2		"	10
	c) Swiece i fabrykaty tłustości osobno nie wymienione (także ze stearyny i szpiku wielorybiego czyli olbro'u)	"	2	30			"	.	1		"	10
		"	4	.	16 w skrzyn., 6 w belach.		"	.	1		"	10
	d) Mydła ordynaryjne, t. j. nieperfumowane . .	"	2	30			"	.	1		"	10
	Uwaga. Mydła ordynaryjne wprowadzone z okręgu wolnych portów Fiume, Tryestu i Wenecyi z zachowaniem warunków istniejących opłacają tylko połowę należytości.											
	e) Mydła i tłustości perfumowane	"	15	.		H. II.	"	.	5		"	25
	Uwaga. Mydła i tłustości perfumowane, w naczyniach 1/2 miary (mass), albo w kawałkach, nieprzenoszących 1/2 funta, albo też w naczyniach, wedle ich właściwości, nienałożonych clem wyższem nad 15 zlt.r. od cetnara, uważane być winny w postępowaniu celnem jako towary perfumowe.											
102	**Towary perfumowe**	"	50	.	20 w skrzyn. i beczkach, 13 w koszach, 6 w belach.	"	"	.	10		"	25
	Uwaga 1. Do towarów perfumowych liczą się także perfumowe octy, tłustości, oleje, barwiczki i mydła, jeżeli się znajdują w naczyniach, niewięcej zawierających jak 1/2 massy (lub mydła w kawałkach, nie nad 1/2 funta ważących), albo też jeżeli naczynia wedle właściwości swej nałożone są clem wyższem nad 15 zlt.r. od cetnara, lub też barwidła w tygielkach się znajdują, lub na papier dane są.											
	Uwaga 2. Towary perfumowe w naczyniach z metalów szlachetnych albo jubilerskich, uważane być mają w postępowaniu celnem za towary złożone.											
103	**Towary zapalne:**											
	a) Kwas piorunujący (detonujący), złoto piorunujące, srebro piorunujące, żywe srebro piorunujące, bawełna dostrzelania, kollodyony, i wszelkie oddzielnie niewymienione materyały eksplodujące (ze względów na bezpieczeństwo zakazane są tak w przywozie jak w przewozie)	1 funt netto	6	.	20 w skrzyn. i beczkach.	H. I.	"	.	50		"	50

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	Kirschlorbeerwasser, Lapis causticus, *Phosphor, Jod, Brom, Quecksilber-Präparate*	1 Ctr. netto	15	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen	H. II.	1 Ctr. sporco	.	5		1 Ctr. sporco	25
	g) *Farbwaaren, feine, d. i. alle Tinten, Firnisse, Lacke, Polituren, Schminken, Tusche, Reisskohlen, Pastell- und Rothstifte, Zinnober, alle Farben in Muscheln, Pasten und Kästchen* Anmerkung 1. Sollten die Behältnisse bei den Farben in Kästchen nach ihrer Beschaffenheit höher als 15 fl. der Centner belegt seyn, so sind die Kasten als zusammengesetzte Waaren zu behandeln. Anmerkung 2. Schminken in Behältnissen unter 1/2 Mass oder auf Tiegel oder Papier gestrichen, sind als Parfümeriewaaren zu behandeln. Anmerkung 3. Schminke, weisse, ist nur gegen besondere Bewilligung der obersten Medicinalbehörde des Kronlandes oder Kreises einzuführen erlaubt.	"	15	.		"	"	.	5		"	25
99	***Bleistifte:***											
	a) *gemeine, d. i. alle nicht besonders benannten*	"	15	.	16 in Fässern und Kisten, 9 in Körben, 6 in Ballen	"	"	.	5		"	25
	b) *feine, d. i. alle in politirtem und Cedernholze*	"	50	.		"	"	.	10		"	25
100	***Essig:***											
	a) *in Gebünden*	1 Ctr. sporco	.	45	11 in Ueberfässern.		"	.	1		"	5
	b) *in Flaschen* Anmerkung. Parfümirte, nicht zum Genusse bestimmte Essige in Behältnissen von nicht mehr als 1/2 Mass oder in solchen, welche nach ihrer Beschaffenheit höher als 15 fl. der Centner belegt sind, werden als Parfümeriewaaren behandelt.	1 Ctr. netto	7	30	24 in Kisten, 16 in Körben.		"	.	2		"	10
101	***Kerzen und Seifen:***											
	a) *Wachskerzen und andere Wachsfabrikate*	"	7	20	16 in Kisten, 6 in Ballen		"	.	2		"	10
	b) *Unschlittkerzen und Pechfackeln*	"	2	30			"	.	1		"	10
	c) *Kerzen und Fettfabrikate, nicht besonders benannte (auch aus Stearin und Wallrath)*	"	4	.			"	.	1		"	10
	d) *Seife, gemeine, d. i. nicht parfümirte* Anmerkung. Die aus dem Freihafengebiete von Fiume, Triest und Venedig unter Beobachtung der bestehenden Bedingungen eingeführte gemeine Seife zahlt nur die Hälfte dieser Gebühr.	"	2	30			"	.	1		"	10
	e) *Seifen und Fette, parfümirte* Anmerkung. Parfümirte Seifen und Fette in Behältnissen von nicht mehr als 1/2 Mass, oder in Stucken von nicht mehr als 1/2 Pfund, oder in Behältnissen, welche ihrer Beschaffenheit nach höher als 15 fl. der Centner belegt sind, werden als Parfümeriewaaren behandelt.	"	15	.		H. II.	"	.	5		"	25
102	***Parfümeriewaaren*** Anmerkung 1. Zu den Parfümeriewaaren werden auch die parfümirten Essige, Fette, Oele, Schminken und Seifen gerechnet, wenn sie in Behältnissen vorkommen, die nicht mehr als 1/2 Mass enthalten (oder die Seifen in Stücken, die nicht mehr als 1/2 Pfund wiegen), oder die Behältnisse nach ihrer Beschaffenheit höher als 15 fl. der Centner belegt, oder wenn die Schminken auf Tiegel oder Papier gestrichen sind. Anmerkung 2. Parfümeriewaaren in Behältnissen von edlen Metallen oder Bijouterien werden als feine zusammengesetzte Waaren behandelt.	"	50	.	20 in Kisten und Fässern, 13 in Körben, 6 in Ballen.	"	"	.	10		"	25
103	***Zündwaaren:***											
	a) *Knallsäure, Knallgold, Knallsilber, Knallquecksilber, Schiessbaumwolle, Kollodion und alle nicht besonders benannten explodirenden Stoffe (aus Sicherheits-Rücksichten in der Ein- und Durchfuhr verboten)*	1 Pfd. netto	6	.	20 in Kisten u. Fässern.	H. I.	"	.	50		"	50

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
	b) Kapsułki palne miedziane	1 cetn. netto	50	.	20 w skrzyn. i beczkach.	II. II.	1 cetn. sporco	.	10		1 cetn sporco	25
	c) proch do strzelania . . . . Uwaga. Tylko za osobnem pozwoleniem i zachowaniem warunków przepisanych wolno go wprowadzać i przeprowadzać.	„	25	.	13 w beczkach	„	„	wolne			„	25
	d) Towary zapalne ordynaryjne, jako to: przyprawa siarczana, nitki i drewienka siarczane czyli w siarce maczane, drewienka frykcyjne, lidybusy frykcyjne, flaszeczki do zapałków, zapałki, ciała rakietnicze, lonty, zapalniczki zabezpieczające	„	5	.	20 w skrzyn., i beczkach.	„	„	.	2		„	10

XXIX. Przedmioty literackie i kunsztowne.

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
104	**Przedmioty literackie i kunsztowne:** a) Książki, karty (scyentyficzne), nóty muzyczne . .	„	3	.	13 w beczkach i skrzyn., 6 w koszach, 4 w belach.	II. I.	„	.	1		„	10
	Uwaga 1. Książki z obrazami uważane będą w postępowaniu celnem jako książki, jeżeli obrazy z książką są oprawione, zeszyte lub w nią włożone, a zarazem do książki należące, w przeciwnym zaś razie ocleniu poddać należy obrazy oddzielnie, albo jeżeli to oddzielenie nastąpić nie może całe dzieło jako obrazy na papierze. Uwaga 2. Książki oprawione, których oprawy opatrzone są zameczkami lub klamerkami (fermoarami) albo też innemi ozdobami roboty metalowej lub jubilerskiej, uważane będą za roboty papierowe, oddzielnie niewymienione. Uwaga 3. Książki, karty i nóty muzyczne, na których wymienieni są nakładcy i drukarze, w terytoryum celnem osiedli, w przywozie wolne zostają od opłaty cła, jeżeli nakładca oświadcza, że one dla niego samego są przeznaczone. Uwaga 4. Kalendarze, gazety i obwieszczenia podlegają stęplowi, od użycia przepisanemu, i mają oddzielnie być zadeklarowane.											
	b) Obrazy na papierze . . . . Uwaga. Co się tycze postępowania z dziełami obrazowemi oprawionemi, zastosować należy co wyż wspomniano w uwadze 2 do ustanowy taryfowej a).	„	7	30	13 w beczkach, 6 w koszach, 4 w belach.	„	„	.	1		„	10
	c) Malowidła t. j. obrazy na drzewie, płótnie i metalach nieślachetnych	„	7	30		II. II.	„	.	1		„	10
	Uwaga 1. Obrazy na innych materyach, rytowane albo serwaserem sztychowane blaty (blachy) i kamienie, tudzież niewymienione tu twory kunsztu, uważane będą jak inne wyroby z materyj, z których pochodzą. Uwaga 2. Jeżeli obrazy w ramach się znajdują, nie będzie się zważać na ramy, nie pochodzące z metalów ślachetnych, niepozłacane, nieposrebrzane i złotym lub srebrnym pokostem niepociągane, w którym to razie waga ram do wagi obrazów doliczoną zostanie. Przy obrazach w ramach innego gatunku, ulegać ma ocleniu jedna połowa wagi jako obraz, druga połowa zaś jako rama.											

XXX. Odpadki w innych oddziałach niepomieszczone.

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie: miara oclenia	W przywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W przywozie: potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	W przywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W wywozie: miara oclenia	W wywozie: kwota opłaty celnej złr.	kr	W wywozie: urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	W przewozie: miara oclenia	W przewozie: kwota opłaty celnej kr.
105	**Odpadki,** w innych odziałach niepomieszczone: a) Sól nawozowa, t. j. wszelka słonna mieszanina, odchodząca przy chemicznych robotach jako odpadki lub szczątki; niedozwalająca żadnego innego użycia, jak tylko do uprawiania nią gruntu . .	1 cetn. sporco	. .	1			„	.	1		„	1
	Uwaga. Ażeby materyał jaki, w postępowaniu celnem uważany być mógł jako sól nawozowa, musi go ministeryum finansów uznać za sól nawozową, oznaczając oraz urząd, przez który sprowadzenie nastąpić winno.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	b) *Kupferzündhütchen*	1 Ctr. netto	50	.	20 in Kisten u. Fässern.	H. II.	1 Ctr. sporco	.	10		1 Ctr. sporco	25
	c) *Schiesspulver*	"	25	.	13 in Fässern.	"	"	frei			"	25
	Anmerkung. Nur gegen besondere Bewilligung unter den bestehenden Bedingungen ein- und durchzuführen gestattet.											
	d) *Zündwaaren, gemeine, als: Schwefeleinschlag, Schwefelfäden und -Hölzchen, Reibhölzchen, Reibfidibus, Zündfläschchen, -Hölzchen, Feuerwerkskörper, Lunten, Sicherheitszünder*	"	5	.	20 in Kisten u. Fässern.	"	"	.	2		"	10
	XXIX. Literarische und Kunstgegenstände.											
104	**Literarische und Kunstgegenstände:**											
	a) *Bücher, Karten (wissenschaftliche), Musikalien* .	"	3	.	13 in Fässern und Kisten, 6 in Körben, 4 in Ballen	H. I.	"	.	1		"	10
	Anmerkung 1. Bücher mit Bildern werden dann als Bücher behandelt, wenn die Bilder dem Buche beigebunden, beigeheftet, eingelegt sind, und zu dem Buche gehören; im entgegengesetzten Falle sind entweder die Bilder gesondert, oder, wofern die Sonderung nicht zulässig ist, das ganze Werk als Bilder auf Papier zu verzollen.											
	Anmerkung 2. Gebundene Bücher, deren Einbände mit Schliessen oder anderen Verzierungen von Metall- oder Bijouterie-Arbeiten versehen sind, werden als Papier-Arbeiten, nicht besonders benannte, behandelt.											
	Anmerkung 3. Bücher, Karten und Musikalien, deren Verleger und Drucker auf denselben genannt und im Zollgebiete ansässig sind, werden in der Einfuhr zollfrei behandelt, wenn sie von dem Verleger selbst als für sich bestimmt angegeben werden.											
	Anmerkung 4. Kalender, Zeitungen und Ankündigungen unterliegen dem Verbrauchsstämpel nach den bestehenden Vorschriften und sind gesondert zu erklären.											
	b) *Bilder auf Papier*	"	7	30	13 in Fässern, 6 in Körben, 4 in Ballen	"	"	.	1		"	10
	Anmerkung. Hinsichtlich der Behandlung der gebundenen Bilderwerke gilt das oben in der Anmerkung 2, zum Tarifsatze a), Gesagte.											
	c) *Gemälde, d. i. alle Gemälde auf Holz, Leinwand und unedlen Metallen*	"	7	30		H. II.	"	.	1		"	10
	Anmerkung 1. Gemälde auf anderen Stoffen, gestochene oder geätzte Platten und Steine und hier nicht genannte Kunstwerke, werden wie andere Arbeiten aus den Stoffen, aus welchen sie bestehen, behandelt.											
	Anmerkung 2. Wenn Gemälde in Rahmen vorkommen, so bleiben Rahmen, welche weder aus edlen Metallen bestehen, noch vergoldet, versilbert, mit Gold- oder Silberlack überzogen sind, unbeachtet, und werden dem Gewichte der Gemälde beigezählt. Bei Gemälden in Rahmen anderer Art wird die Hälfte des Gewichtes als Gemälde, die Hälfte als Rahmen in Verzollung genommen.											
	XXX. Abfälle, nicht in anderen Abtheilungen enthaltene.											
105	**Abfälle**, *nicht in anderen Abtheilungen enthaltene:*											
	a) *Dungsalz, d. i. alle salzigen Gemenge, welche bei chemischen Arbeiten als Abfall oder Rückstand sich ergeben, und keine andere Verwendung als zum Düngen zulassen*	1 Ctr. sporco	.	1			"	.	1		"	1
	Anmerkung. Damit irgend ein Stoff als Dungsalz behandelt werden könne, muss er vom Finanzministerium als solches anerkannt und das Amt, über welches er zuzulassen ist, bestimmt werden.											

Liczba oddziałów	Nazwa przedmiotów	W przywozie					W wywozie				W przewozie	
		miara oclenia	kwota opłaty celnej		potrącenie tary w odsetkach wagi surowej	urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej		urzędy celne, gdzie oclenie nastąpić może	miara oclenia	kwota opłaty celnej
			zł. r.	kr				zlr.	kr			kr.
	b) Drożdże, płynne (naturalne, nie sztuczne) . . .	1 cetn. sporco	. .	5		N. II.	1 cetn. sporco	.	1		1 cetn. sporco	1
	c) Otręby, makuchy i inne szczątki z owoców i nasion wyważonych i wyciśnionych	„	woln.			„	„	woln.			„	wol.
	d) Gałgany t. j. odpadki z towarów bawełnianych lnianych, wełnianych i jedwabnych, tudzież makulatury w stępie tłuczone lub podarte, masa papierowa, stała lub płynna i okrawki papierowe . . .	„	woln.				„	4	.	N. I.	„	5
	Uwaga. Z Węgier, Kroacyi i Slawonii, tudzież z Pogranicza kroacko-slawońskiego dozwolony jest wywóz gałganów przez Tryest i Fiume, za licencyą ministerstwa finansów i opłatą cła zniżonego po 2 zlt. r od cetnara *sporco*.											
	e) Odpadki oddzielnie wymienione, jako to: wyługowany popiół, i popiół z węgli kamiennych, nawóz (także Guano), mierciny, wywary, pomyje, młóto, wytłoczyny, skorupy czyli kawałki z stłuczonych towarów kamiennych lub glinianych, opiłki złote i srebrne, szlam (gręzy)	„	woln.			N. II.	„	woln.			„	wol.
	Uwaga do klasy odpadków. Odpadki, oddzielnie w taryfie nie wymienione, uważane będą w postępowaniu celnem jako przedmioty surowe, z których pochodzą. N. p. odpadki z kości słoniowej lub piany morskiej jako surowa kość słoniowa lub surowa piana morska; z przędzy bawełnianej i wełnianej, jako bawełna lub wełna surowa.											

Zahl der Abtheilungen	Benennung der Gegenstände	Für die Einfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Tara-Abzüge in Percenten des Rohgewichtes	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	Für die Ausfuhr: Masstab der Verzollung	Zollbetrag fl.	Zollbetrag kr.	Zollämter, bei denen die Verzollung Statt haben kann	F. d. Durchf.: Masstab der Verzollung	Zollbetrag kr.
	b) *Hefe, flüssige* (natürliche, nicht künstliche) . .	1 Ctr. sporco	. .	5		N. II.	1 Ctr. sporco	.	1		1 Ctr. sporco	1
	c) *Kleien, Oelkuchen und andere Rückstände von ausgesottenen und ausgepressten Früchten und Samen*	"	frei			"	"	frei			"	frei
	d) *Hadern, d. i. alle Abfälle von Baumwoll-, Leinen-, Woll- und Seidewaaren, wie auch zerstampftes oder zerrissenes Maculaturpapier, feste oder flüssige Papiermasse und Papierabschnitzel* . . . . . Anmerkung. Aus Ungarn, Croatien und Slavonien und der croatisch-slavonischen Militärgränze können Hadern über Triest und Fiume auf Licenzen des Finanzministeriums gegen den ermässigten Zoll von 2 fl. für 1 Centner sporco ausgeführt werden.	"	frei				"	4	.	N. I.	"	5
	e) *Abfälle, besonders benannte, als: Asche, ausgelaugte, und Steinkohlenasche, Dünger (auch Guano), Kehricht, Schlempe, Spühlicht, Träber, Träster, Scherben von Stein- und Thonwaaren, Gold- und Silbergrätze, Schlamm* . . . . Anmerkung zur Classe der Abfälle. Abfälle, die im Tarife nicht eigens aufgeführt sind, werden wie die Rohstoffe, aus denen sie abstammen, behandelt. Z. B. Abfälle von Elfenbein oder Meerschaum, wie rohes Elfenbein oder roher Meerschaum; von Baum- oder Schafwollgarnen, wie rohe Baum- oder Schafwolle.	"	frei			N. II.	"	frei			"	frei